

זוהר חדש

פרשת בראשית • פרשת נח • פרשת לך לך • פרשת וירא • פרשת תולדות • פרשת
ויצא • פרשת וישב • פרשת בשלח • פרשת יתרו • פרשת תרומה • פרשת כי תשא • פרשת
צו • פרשת אחרי • פרשת בהר • פרשת נשא • פרשת חקת • פרשת בלק • פרשת
מטות • פרשת ואתחנן • פרשת כי תצא • פרשת כי תבא • שיר השירים • מדרש רות • מדרש
הנעלם על איכה • תקונים מזהר חדש • ספרא תנינא • תקונא קדמאה • זה שייד לפרשת
נח • זה שייד לפרשת שלח לך • עוד לפרשת וירא אליו

[פרשת בראשית](#)
[פרשת נח](#)
[פרשת לך לך](#)
[פרשת וירא](#)
[פרשת תולדות](#)
[פרשת ויצא](#)
[פרשת וישב](#)
[פרשת בשלח](#)
[פרשת יתרו](#)
[פרשת תרומה](#)
[פרשת כי תשא](#)
[פרשת צו](#)
[פרשת אחרי](#)
[פרשת בהר](#)
[פרשת נשא](#)
[פרשת חקת](#)
[פרשת בלק](#)
[פרשת מטות](#)
[פרשת ואתחנן](#)
[פרשת כי תצא](#)
[פרשת כי תבא](#)
[שיר השירים](#)
[מדרש רות](#)
[מדרש הנעלם על איכה](#)
[תקונים מזהר חדש](#)
[ספרא תנינא](#)
[תקונא קדמאה](#)
[זה שייד לפרשת נח](#)
[זה שייד לפרשת שלח לך](#)
[עוד לפרשת וירא אליו](#)

פרשת בראשית

(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִכָּאן מִשְׁמַע, דַּעֲקָרוּ קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְהַנִּי נְטִיעוֹן, וְשִׁתִּיל לֹון. דְּכַתִּיב יְהִי.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אוֹר שְׁכָבֵר הָיָה, תַּנּוּן. מִשְׁמַע דְּכַתִּיב וַיְהִי אוֹר. וְהָיָה לָא כְּתִיב, אֶלְא וַיְהִי.

וְכַד אֶסְתַּכֵּל קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּאִינוֹן דְּרִין דְּרִשְׁיַעֲיָא, דְּלָא יִתְחַזֵּן לְהוּא נְהוּרָא, גְּנִיזוּ לִיה. הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב (אִיּוֹב לח) וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים אוֹרָם. וְלִמָּאן גְּנִיזוּ לִיה. לְצַדִּיקָא. לְצַדִּיקָא דְּוִקָא, כְּמָא דְּכַתִּיב, (תְּחִלִּים צו) אוֹר זְרוּעַ לְצַדִּיק וְלִישְׁרֵי לֵב שְׁמַחָה. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (ישעיה מא) מִי הָעִיר מִמְּזָרְחָה.

וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, מֵאִי רָאָה. אָמַר רַבִּי חִיָּיא כְּדָקָא אָמְרוּ, חָמָא בְּעוֹבְדֵיהוֹן דְּרִשְׁיַעֲיָא, וְגִנִּיזוּ לִיה. רַבִּי אַבָּא אָמַר, וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, לְגִנְזוּ אוֹתוֹ. וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, דְּלָא אֶשְׁתַּכַּח בֵּיה רִיתְחָא. כְּתִיב הֵכָא כִּי טוֹב, וְכַתִּיב הֵתָם (במדבר כד) כִּי טוֹב בְּעֵינֵי ה' לְבָרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל. וְסִיפִיָּה דְּקָרָא אוֹכַח, דְּכַתִּיב, (בראשית א) וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. וּבְגִין כֵּן לָא אֶשְׁתַּכַּח בֵּיה רִיתְחָא, וְאַף עַל גַּב דְּשִׁתִּיף לֹון קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא כְּחִדָּא.

תָּא חֲזִי, נְהִירוֹ עֲלָאָה לְמַהוּי נְהִיר הָאִי אוֹר. וּמַהֲהוּא נְהִירוֹ חִידוֹ דְּכֻלָּא בֵּיה. וְהוּא יְמִינָא לְאַתְעֵטְרָא גְּלוּפִי גְּלוּפִין בְּהִדְיָה. וְהָא אֶתְמַר, דְּכַתִּיב (תְּחִלִּים לא) מָה רַב טוֹבָדָה אֲשֶׁר צִפְנַתְּ לִירְאִידָה, דָּא אוֹר קְדָמָאָה, דְּגִנִּיזוּ קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְצַדִּיקָא, לְאִינוֹן דְּחִלִּי חֲטָאָה כְּדָקָאָמְרוּ. וַיְהִי עֶרֶב, מִסְטָרָא דְּחֹשֶׁךְ. וַיְהִי בֹקֶר, מִסְטָרָא דְּאוֹר. וּמַגּוֹ דְּאִינוֹן דְּמִשְׁתַּתְּפִין כְּחִדָּא, כְּתִיב יוֹם אֶחָד.

ר' יְהוּדָה אוֹמֵר, מֵאִי טַעמָא בְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא כְּתִיב, וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר. לְמַנְדַּע, דְּהָא לִית יוֹמָא בְּלָא לִילְיָא, וְלִית לִילְיָא בְּלָא יוֹמָא, וְלָא אֶתְיָהִיב לְאַפְרָשָׁא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָהוּא יוֹם דְּנִפְקָא אוֹר קְדָמָאָה, אֶתְפִּשֵׁט בְּכוּלָּהוּ יוֹמִי, דְּכַתִּיב יוֹם בְּכוּלָּהוּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִמִּשְׁמַע דְּכַתִּיב בְּכוּלָּהוּ בֹקֶר, וְלָאוּ בֹקֶר אֶלְא מִסְטָרָא דְּאוֹר קְדָמָאָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, יוֹמָא קְדָמָאָה אֶזִּיל עִם כּוּלָּהוּ, וְכוּלָּהוּ בֵּיה בְּגִין לְאַחֲזָאָה דְּלָאוּ בְּהוּ פִירוּדָא, וְכוּלָּא חָד.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר, אֶת־פְּשׁוּטֹתָא דְהַאי אֹר לְתַתָּא. וְאֵלִין אֵינוּן מְלֹאכְיָא דְאֶתְבְּרִיאוּ בְיוֹמָא קַדְמָאָה, דְּאִית לֹון קְיוּמָא לְאֶתְקִימָא בְּסִטְרָא יְמִינָא.

(בראשית א) וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר. אֶת, לְאֶכְלָלָא אֶסְפִּקְלֶרְיָא דְלָא נְהָרָא, עִם אֶסְפִּקְלֶרְיָא דְנְהָרָא, דְאֶתְמַר בֵּיה כִּי טוֹב. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֶת, לְאֶכְלָלָא וּלְאֶסְגָּאָה אֵינוּן מְלֹאכְיוֹן, דְּאֶתְיִין מְסִטְרָא דְאֹר דָּא, וְכוּלְהוּ נְהִירִין בְּקַדְמִיתָא, בְּקְיוּמָא שְׁלִים.

(בראשית א) יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּהַאי אֶתְפְּרִישׁוּ מַיִן עֵילָאִין מִמַּיִן תַּתְּאִין. רְקִיעַ, פְּשִׁיטוּתָא דְמַיִן. וְהָא אִיתְמַר וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם בֵּין מַיִן עֵילָאִין לְמַיִן תַּתְּאִין.

(בראשית א) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ. דְּעֵבִיד בְּה עֵבִידְתָּא בְּסִגְיָאוּ עֲלָאָה. וַיְהִי רְקִיעַ לָא כְּתִיב, אֶלָּא וַיַּעַשׂ, דְּאֶסְגִּי לִיה בְּרְבוּ סְגִיָּא.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, בְּשַׁנֵּי אֶתְבְּרִי בֵּיה גִּיהֶנְס, לְחִיבֵי עֲלֻמָּא. בְּשַׁנֵּי אֶתְבְּרִי בֵּיה מַחְלוּקָת. בְּשַׁנֵּי לָא אֶשְׁתַּלִּים בֵּיה עֵבִידְתָּא. בְּגִינֵי כֶּךָ לָא כְּתִיב בֵּיה כִּי טוֹב, עַד דְּאֶתָּא יוֹם תְּלִיתָאִי, דְּאֶשְׁתַּלִּים בֵּיה עֵבִידְתָּא. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב בֵּיה כִּי טוֹב, תְּרִי זְמַנֵּי. חַד, עַל אֶשְׁלָמוֹת עֵבִידְתָּא דְיוֹם שְׁנֵי. וְחַד, לְגַרְמִיָּה דְיוֹם תְּלִיתָאִי. אֶתְתַּקֵּן יוֹם שְׁנֵי בְיוֹם שְׁלִישִׁי, וְאֶתְפְּרִישׁ בֵּיה מַחְלוּקָת, וּבֵיה אֶשְׁתַּלִּמוּ רַחְמֵי עַל חִיבֵי גִּיהֶנְס. בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה מְשַׁתְּכָכוּ שְׁבִיבֵי דְגִּיהֶנְס, בְּגִינֵי כֶּךָ אִיתְכַּלִּיל יוֹם שְׁנֵי, וְאֶשְׁתַּלִּים בֵּיה.

רַבִּי חִיָּיא הָוָה יִתִּיב קַמִּיָּה דְרִישׁ, אָמַר לִיה, הַאי אֹר בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, וְחוּשְׁךָ בְּיוֹם שְׁנֵי, וְאֶתְפְּרִישׁוּ מַיָּא וּמַחְלוּקָת הָוָה בֵּיה. אֲמַאי לָא אֶשְׁתַּלִּים בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, דְּהָא יְמִינָא כְּלִיל לְשִׁמְאָלָא. אָמַר לִיה, עַל דָּא הָוָה הֵהוּא מַחְלוּקָת, וְתִלִּיתָאָה בְּעֵי לְמִיעַל בִּינִיָּהוּ, לְאֶכְרַעָא וּלְאֶסְגָּאָה בְּהוּ שְׁלָם.

(שם) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאֲרֶץ דְשָׂא אֶתְחַבְּרוּתָא דְמַיִן עֵילָאִין בְּתַתְּאִין לְמַעְבַּד פִּירִין. מַיִן עֵילָאִין פִּירִין וְרַבִּינֵין, וְעֵבִדִּין אֵיבִין. וְתַתְּאִין קָרְאוּ לֹון לְעֵילָאִין, כְּנוֹקְבָא לְגַבֵּי דְכוּרָא, בְּגִין דְּמַיִן עֵילָאִין דְּכוּרִין, וְתַתְּאִין נוֹקְבִין.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כָּל דָּא הוּא לְעֵילָא, וְהוּא לְתַתָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֵי הַכִּי אֱלֹהִים דְּקָאֲמַר, מֵאֵן אֱלֹהִים. אָמַר לִיה אֱלֹהִים סְתָם, אֱלֹהִים חִיִּים לְעֵילָא. וְאֵי תִימָא לְתַתָּא, אֶלָּא לְתַתָּא אִיהוּ תּוֹלְדוֹת, כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר (שם) אֶלָּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאֲרֶץ בְּהַבְּרָאָם, וְאֲמַרִּינָן בְּה"א בְּרָאָם. וְהֵהוּא דְלְעֵילָא, אֲבָהוּ דְכוּלָּא הוּא. אִיהִי עֵבִיד עֵבִידְתָּא, וְעַל דָּא אֲרַעָא עֵבִידַת תּוֹלְדוֹת, דְּהָא הִיא מִתְעַבְּרָא כְּנוֹקְבָא מִן דְּכוּרָא.

ר' אֶלְעָזָר אָמַר, כָּל חִילִין הוּוּ בְּאֲרַעָא, וְלָא אֶפִּיקַת חִילָהָא וְאֵינוּן תּוֹלְדוֹת, עַד יוֹם הַשְּׁשִׁי, דְּכְתִיב (שם א) תּוֹצֵא הָאֲרֶץ וְגו'. וְאֵי תִימָא הָא כְּתִיב וְתוֹצֵא הָאֲרֶץ דְשָׂא. אֶלָּא אֶפִּיקַת תִּיקוֹן חִילָהָא לְאֶתִּישְׁבָּא כְּדָקָא יְאוֹת. וְכֹלָא הָוָה גְּנִיז בְּה עַד דְּאֶצְטְרִיךְ. דְּהָא בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב תְּהוּ וּבְהוּ צְדִיָּא וְרִיקְנִיָּא

כְּתָרְגוּמוֹ, וּלְבַתֵּר אֶתְתַקְנַת וְאֶתִישְׁבַת וְקַבִּילַת זֶרְעָא וּדְשָׁאִין וְעִשְׂבִין
וְאִילָנִין כְּדָקָא יְאוּת. וְאַפִּיקַת לוֹן לְבַתֵּר הֵכִי. וּמְאוּרוֹת נְמִי לֹא שְׁמֵשׁוּ
נְהוּרָא דִּילְהוֹן עַד דְּאַצְטְרִיד.

(ש) יְהִי מְאוּרוֹת בְּרַקִּיעַ הַשְּׁמַיִם, מְאוּרַת כְּתִיב חֶסֶר, לְאַכְלָלָא חִינְיָא בִּישָׂא
דְּאַטִּיל זוּהַמָּא וְעֵבִיד פִּירוּדָא, דְּלֹא מְשַׁמֵּשׁ שְׁמֵשָׂא בְּסִיְהֶרָא. מְאוּרַת:
לְוֹטִין. וְעַל דָּא גְרַיִם דְּאַתְלַטְיָא אַרְעָא, דְּכְתִיב אַרוּרָה הָאֲדָמָה בְּעִבוּרָד.
וּבְגִין כֶּד מְאוּרַת כְּתִיב.

יְהִי מְאוּרַת, דָּא סִיְהֶרָא. בְּרַקִּיעַ הַשְּׁמַיִם, דָּא שְׁמֵשָׂא. וְתַרְוִיְהוּ בְּכָלְלָא חֲדָא
לְאַזְדוּוּגָא, לְאַנְהֶרָא עֲלָמִין לְעִילָא וְתַתָּא, מְשַׁמֵּעַ דְּכְתִיב עַל הָאֲרָץ, וְלֹא
כְּתִיב בְּאֲרָץ, דְּמְשַׁמֵּעַ לְעִילָא וְתַתָּא. חוּשְׁבִין דְּכּוֹלָא בְּסִיְהֶרָא הוּא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר גִּימְטְרִיאוֹת וְחוּשְׁבִין תְּקוּפוֹת וְעִיבוּרִין, כֹּלָא הוּא בְּרִזָּא
דְּסִיְהֶרָא, דְּהָא לְעִילָא לָאו אִיהוּ. אָמַר לִיה ר' אֶלְעָזָר, וְלֹא, כִּמְה חוּשְׁבִין
קָא עֵבִיד חֲבַרְיָא. אָמַר לִיה, לָאו הֵכִי, אֶלָּא חוּשְׁבִין קִימָא בְּסִיְהֶרָא,
וּמִתְמֵן יִיעוֹל בַּר נֶשׁ לְמַנְדַּע לְעִילָא. אָמַר לִיה, וְהָא כְּתִיב (ש) וְהָיוּ לְאוֹתוֹת
וּלְמוֹעֲדִים. אָמַר לִיה לְאַתַּת כְּתִיב חֶסֶר. אָמַר לִיה וְהָא כְּתִיב וְהָיוּ. אָמַר
לִיה הוּוּיִין, דְּכָלְהוּ דִּיהוֹן בְּה, כְּפִאֶסְקוּפָה דָּא דְּאַתְמַלְיָא מְכּוֹלָא, אֲבַל
חוּשְׁבִין דְּכָלְלָא, בְּסִיְהֶרָא הוּא.

תָּא חֲזִי, נְקוּדָה חֲדָא שִׁירוּתָא מִתְמֵן לְמִימְנִי, דְּהָא מַה דְּלָגוּ מִהֶהוּא
נְקוּדָה, לָא אֶתִידַע, וְלֹא אֶתִיְהִיב לְמִימְנִי. וְאִית נְקוּדָה לְעִילָא, סְתִים וְלֹא
אַתְגְּלִיָּא כֹּלְל, וְלֹא אֶתִידַע, וּמִתְמֵן שִׁירוּתָא לְמִימְנִי, כֹּל סְתִים וְעַמִּיקָא.
הֵכִי נְמִי אִית נְקוּדָה לְתַתָּא דְּאַתְגְּלִיָּא, וּמִתְמֵן הוּא שִׁירוּתָא לְכָל חוּשְׁבִין
וּלְכָל מְנַן.

וְעַל דָּא הֵכָא הוּא אַתֵּר, לְכָל תְּקוּפוֹת וְגִימְטְרִיאוֹת עִיבוּרִין זְמַנִּין חֲגִי
וְשַׁבְתֵּי. וְיִשְׂרָאֵל דְּדְבָקוּ בֵּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, עֵבִידִין חוּשְׁבִין לְסִיְהֶרָא,
וְאִינוּן דְּבָקִין בְּה, וְסִלְקִין לָה לְעִילָא, דְּכְתִיב (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּה'
אַלְהִיכֶם וְגו'.

(יְחִילוּפִי גִירְסָאוֹת") מִתְנִיתִין. עֶשֶׂר סְפִירוֹת בְּלִימָה. א. תְּנִן אַרְבַּע תְּקִיפִין רוּחִי
עֲלָמָא, תְּרִין סְטְרִין מְשִׁין, מְטְלִנוּי עֵבִיד בְּגוּוֹן. אֶתְקִין חַד בְּלִי כְּלוּם.
וְנִפִיק מְצַפּוֹן, חַד סְפֵר וְשׁוּי עֲלוּי תְּלַת אֶתְנוּן רְשִׁימָן. אֶתְקִין תְּחוּתוּי תְּלַת
אַחֲרָנִין, רְשִׁים חַד עַל תְּרִין, וְשׁוּי עֲלוּי אֶת ת'. ב. אֶפִיק מְצַפּוֹן סְפֵר תְּנַנְיִין,
בְּאַתְנוּן אַרְבַּע, רְשִׁימִין תְּרִין עַל חַד, וְשׁוּי עֲלוּי אֶת ה'.

ג. אֶשְׁטַח עַל קוּנְדָא בְּסִפְר תְּלִיתָא, סְטְרָא חַד בְּאַתְנוּתָא, חַד רְשִׁימָא
בְּכְתָרָא דְּמִלְכוּתָא, תְּלִי לָה מְעִילָא לְעִילָא, וּמִינָה סְטְרָא חַד רְשִׁים אוּמְנָא,
וְשׁוּי בְּה הֶהוּא אֶת. בְּהֶהוּא אֶת אוּמְנוּתָא אֶשְׁתְּכָלְל, וְאַשְׁתְּכָלְל סְטְר צְפוֹן
וְאַתְבְּרִי מִינָה, תְּחוּתוּהִי אֶשְׁתְּכָלְלו תְּלַת סְטְרוֹי מִתְלַת זִיוִיתִיה, וְשׁוּי עֲלוּי
אֶת וְאִיו.

ה', אפיק לעילא קרדנותא דסיהרא, לה ארבע רישין, בספר רביעאה אטבע ליה, בכסיפא דתהומא רבא, הוא תהומא רבא דדינא אתייהיב, אתר בי דינא מותבא. ההוא דכתיב (תהלים לו) משפטיך תהום רבה. אשרי עלוי תרין אתוון רשימן בעזקתא דמלכא, היא עזקא, בה נטליו, בה שריין. שוי חד על ד', ואותיב עלוי את אלה.

ה, אשטח על זיויתא דספר חמישאה פרוכתא דפרסא, לאפרשא מתתאין לעילאין, בה אתייהיב רשותא למאן דרשים. מעילוי מינה נטליו בה תרין תקיפין, אלה עלמין ביה, ירותא דאחסנא סמיך עלוי, ביה חמש אתוון רשימין בתרין, תלת על תרין. אתקין גבוי תרין אחרנין, רשימו ברזא דחמש, חמש גו חמש, שוי עלוי את יו"ד.

ו, אפיק בזיקין דנור, על ספר שתיתאה, תרין סטרין. סטר חד, מרחיש גבורן. סטר חד, רוח חכמה דבהיק. והוא זיויא אשתטח לתלת אנפוי. זיויא דסטרוי, קנים לתלת לתתא. ארבע בארבע רשימין. חד לקבל חד שליט. חד רכיב. תרי אתוון רשימין בחד. ושוי עלוי את ו'.

ז, אשטח על זיויתיה דספר שביעאה, תוקפא דבלי כלום. הורמני דברייני, ועילעולא דקואנריתא, קוזמיטין בשביעאה, בלימין על שביעאה. אתנהגו ולא נטלו. נטלו ולא אזלו. אזלו ולא הויין. הויין ולא אתברייין. אתברייין ולא אתמשייין. עילאין ותתאין, נחתין סלקין, תלת רכיבין, ארבע רשימין, חד אתחזרו, חד הוא, דחילא דחד שביל דשארין עלוי, שוי עלוי את ד'.

ח, אפיק על עילתא דספר תמינאה, רשים בככבא חד. והיינו ברשימא חד. הוא על ארבע, ארבע עלוי. שליט חד בחד. דא קאים, דא יתיב. דא נסיב, דא שביק. דא סליק, דא נחת. מחד תליון, מחד אתברייין. קדישא הוא. עילאה הוא. הוא הוי, הוא חד. רשים בגויה את ה'.

ט, אשטח על זיויתא עילאה ספר תשיעאה דא, ולא אתחזי. טמירא במאתו וארבעין ותמניין עלמין דאזלו בגויה. שקולא בצלמא דמארי רשימא. בחמש רכיבא על חמש. מלכא דאינון עלמין פלחין ליה, נחתא ביממא דנהיר. סלקא בליליא דאתחשד. רשים עלה תלת אתוון. שוי עלה את י'.

י, אפיק מרזין תמיניסר אלפין, ספר עשרה, באתין עשרה, בשמא דאתגלף ביי, שליטא בעשרה. כד מטא לאזדעזעא בתמיניסר עלמין, ארבע אתאן אזלו עלה, עשרה בעשרה רכיב עלה, עזקאן דעזקאן אתאחדן מניה. הוא ואתתיה חד הוא.

אתפלגו עשר ספירן אליו, מעשר אתוותין עילאין דשמיה קדישא. ולקביל דנא, בעשרה אתברי עלמא, ואפיק חיליהון בעשר אמירן. שמיה סתים,

פְּרִישׁ לֹא הָיָה. עֶשֶׂר עַל חֲמִשׁ, חֲמִשׁ עַל עֶשֶׂר. שִׁיתָא עַל חֲמִשׁ, חֲמִשׁ עַל שִׁיתָא. בְּרִידָא הוּא בְּרִידָא שְׁמִיָּה לְעַלְמָא וְלְעַלְמֵי עַלְמִין אָמֵן וְאָמֵן.

רַבֵּי שְׁמַעוֹן פְּתַח (תהלים קו) מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת ה' יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ וְגו'. (ירמיה
י) מִי לֹא יִרְאֶה מְלֶכֶת הַגּוֹיִם כִּי לֹדַת יֵאָתֶה וְגו'. בְּאַתְוֹן רְשִׁימָן, דְּמַחְקִין עַל
גְּבִי סְתִימוֹ דְּסִטְרָא דְּקִיּוּמָא, סְלִקוּן רְתִיכִין בְּרְתִיכִין קְדִישִׁין. כָּל רְתִיכָא
וְרְתִיכָא סְלִקָא בְּאַת רְשִׁימָא. אֲתֵרְשִׁים אֶת בְּקִיּוּמִיָּה, סְלִיק בְּגִיָּה הַהוּא
רְתִיכָא. כָּל אֶת וְאֶת קְאִים עַל קִיּוּמִיָּה דְּהַהוּא רְתִיכָא דְּאַתְחִזִּי לִיָּה. מְהִכָּא
סְלִקָא מְלָה, לְאַתְפְּרָשָׁא כָּל אֶת וְאֶת, בְּרִזָּא דְּרְתִיכָא קְדִישָׁא, בְּאַרְבַּע סְטְרֵי
עַלְמָא.

רִזָּא דְּאַת קְדִישָׁא, סְלִקָא וְנִחְתָּא, סְלִיק בְּעִטְרוֹי לְגְבִי מְאָה עַלְמִין. לְקַבֵּל
דָּא, אֶת יו"ד סְלִקָא בְּרַעוֹ דְּמַחְשָׁבָה, וְאַסְתִּים וְלֹא אֲתִידַע.

אַתְחַפֵּיָּא תְּחוּתִיָּה חַד אָגוּזָא, דְּחַפֵּיָּא טְמִירָא בְּטְמִירוֹ. וְאִיְהוּ רְתִיכָא
דְּקִיּוּמָא תְּחוּתִיָּה הַהוּא רִזָּא טְמִירָא. וְהַהוּא אֶת, קִיּוּמָא בְּגִיָּה נְקוּדָה חַדָּא
תְּחוּתִיָּה. הַהוּא אָגוּזָא קִיּוּמָא בְּשִׁית סְמִכִין, וְסְמִכִין לָהּ בְּשִׁית סְטְרִין.
אִינוּן שִׁית סְטְרִין גְּנִיזִין בְּגוֹ הַהוּא אָגוּזָא.

מְגוֹ סְטְרָא דְּאַת דָּא, נְפָקָא רְתִיכָא חַד קְדִישָׁא, וְאִיְהוּ רְתִיכָא גְּנִיזִי וְלֹא
אַתְגְּלִיָּא, בְּרַב נְהִיר נְהִירוֹ דְּהַהוּא אָגוּזָא טְמִירָא, כְּדִין אֲתִגְלִי הַהוּא
רְתִיכָא, וְהַהוּא רְתִיכָא טְמִיר וְגִלְיָא.

וְאִיְהוּ נְפָקָא מְגוֹ נְצִיצוֹ דְּבוּצִינָא, כְּדִין מְדִיד מְשַׁחְתָּא תְּחוּתִיָּה קְשָׁרָא קְדִישָׁא, וְהוּא
חַד נְצִיצוֹ. כְּדִין מְשַׁחְתָּא קִיּוּמָא, נְהִיר דָּא, וְסְלִקָא וְנִחְתָּא, וְאַסְתִּמִּיד
תְּחוּתִיָּה אֶת יו"ד, וְאִיְהוּ נְקוּדָה חַדָּא. וְלְבַתֵּר אֲתִפְשֵׁט הַהוּא נְצִיצוֹ, וְאַפִּיק
תְּלַת נִיצוּצִין אַחֲרָנִין, וְאַסְתִּמְכִין תְּחוּתִיָּה קוּצָא תְּתָאָה דִּיו"ד.

לְבַתֵּר נְפָקָא מְגוֹ קְשָׁרָא תְּנִינָא נְצִיצוֹ אַחֲרָא דְּנְהִיר וְסְלִקָא וְנִחְתָּא,
וְאַסְתִּמִּיד תְּחוּתִיָּה אֶת יו"ד בְּסִטְרָא אַחֲרָא. לְבַתֵּר אֲתִפְשֵׁט הַהוּא נְצִיצוֹ,
וְאַפִּיק תְּלַת נִיצוּצִין אַחֲרָנִין, וְאַסְתִּמְכִין בְּסִטְרָא דָּא, תְּחוּתִיָּה אֶת יו"ד. לְבַתֵּר
נְפָקָא מְגוֹ קְשָׁרָא תְּלִיתָאָה נְצִיצוֹ אַחֲרָא, וּמְגוֹ דָּא אֲתִקְשֵׁר רִזָּא דְּחוּ"ל
בְּמְשַׁחְתָּא דְּבוּצִינָא.

אַשְׁתַּכְּחוּ לְאַת יו"ד, נְקוּדָה עַלְמָה, תְּשַׁע סְמִכִין, עַל מַה דְּאַסְתִּמִּיד.
וְכִלְהוּ רְתִיכָא לְגְבִי אֶת דָּא. כְּדִין אֲתִנְהִיר וְאַסְתִּמִּיד עַל תְּשַׁע סְמִכִין אֲלִין,
וְכְדִין נְהִירִין מְגִיָּה תְּמַנְיָא אַחֲרָנִין, וְכִלְהוּ קִיּוּמִין בְּרִזָּא דְּאַת יו"ד, נְקוּדָה
עַלְמָה טְמִירָא.

אַלִּין תְּשַׁע סְמִכִין דְּלִתְתָּא, סְלִקוּן בְּשִׁמָּא וְלֹא סְלִקוּן. בְּגִין דְּאִינוּן תְּשַׁע
דְּאִיקְרוּן אִין סוּף. קִיּוּמִין וְלֹא קִיּוּמִין, וְלֹא אֲתִידַעוּ, וְאִיקְרוּן וְלֹא
אִיקְרוּן, וְלֹא יִדְעוּ כָּלְל, וְאַלִּין סְלִקוּן בְּשִׁמָּא וְלֹא סְלִקוּן.

וְרָזָא דָא (שמות לג) וְקָרְאֵתִי בְשֵׁם ה' לְפָנַי וְחִנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר אַחֲוֹן וְרַחֲמֹתַי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. לֵית מָאן דְּיָקוּם בְּהוֹן וּבְשִׁמְהוֹן דִּילְהוֹן, וְלֹא אֲתַגְלִיֵּן לְמִיקָם בְּאַרְחֵייהוּ. וְעַל דָּא לֹא קָאִים מְשָׁה עֲלֵייהוּ. בְּגִין דְּהוּוּ מְקַדְמַת דְּרָגָא דִּילִיהּ דְּהַהוּא נְצִיצוּ קַדְמָאָה, כְּתִיב לְפָנַי. וְכֵן כּוּלְהוּ קִיִּימִין, אֲקַדְיִמוּ לְדְרָגָא דִּילִיהּ. וְעַל דָּא לֹא קָאִים בְּאוּרְחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּדָה הוּא, בְּגִין דְּכָלְהוּ סְלָקִין גּוּ מְחֻשְׁבָּה, וּמִתְמָן מִתְפַּשְׁטִין אוּרְחוּי לְכַמְּה סְטָרִין, בְּרַעוּתִיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּדָה הוּא, וְלֹא אֲתִיִּדְעוּ כָּלִל.

סְלָקָא אֶת דָּא, בְּאַלִּין סְמִכִין לְעֵילָא, בְּטַשׁ מָאן דְּבַטַּשׁ, דְּלֹא יְדִיעַ, וְאִין סוּף נְהִיר וְלֹא נְהִיר, וְנִחְתָּא, וְלֹא יְדִיעַ מִמָּאן דְּנְהִיר. כַּד נְחִית אֲתַכְּלִילֵן בֵּיהּ אֵינוֹן סְמִכִין וְאֲתַפְּשֵׁט. וְכַד אֲתַפְּשֵׁט, נִפְק חַד נְהוּרָא כְּלִיל מְכוּלָן, וְאֲתַחְפִּיֵן בֵּיהּ, כְּמָאן דְּעֵייל בְּחַד הֵיכְלָא.

הַהוּא הֵיכְלָא קִיִּימָא בְּתָרִין סְטָרִין, דְּלַחְפִּיָּא וְאֲתַגְלִיָּא לְעֵילָא. וְאֵינוֹן תַּשַּׁע סְמִכִין, נְהָרִין בְּגוּ הַהוּא הֵיכְלָא, וְאֶת יו"ד אֲגִנִּיז בְּגוּ הַהוּא הֵיכְלָא, בְּאֵינוֹן סְמִכִין. וְהַהוּא הֵיכְלָא אֵיקָרִי ה"א.

זְמִין וְלֹא זְמִין, אֲתַגְלִיָּא וְלֹא אֲתַגְלִיָּא, וְלֹא אֲתַגְלִיָּא כָּלִל. בְּרָזָא דָּא קִיִּימָא אֶת יו"ד, וְכוּלְהוּ סְמִכִין, בְּגִין דְּאִיהִי טְמִירָא, וּבִהּ קִיִּימָא כְּלֹא לְאֲתַעְטָרָא.

הַאי אֵית לִיהּ חֲמֵשׁ רְתִיכִין, דְּנִפְקִי מְגוּ הַהוּא נְהִירוּ דְּבוּצִינָא, כַּד סְלָקָא לְאֲתָרָהּ וְאֲתַכְּנִישַׁת, לְבַתַּר דְּעַבְדַּת מְשֻׁחָתָא.

וְאֵלִין אֲקָרוּן נְפֻלָּאוֹת, נִי פְּלָאוֹת. רָזָא דָּא בְּעָא דְּוֹד מְלָכָא לְמִיקָם, עַל חֲמֵשׁ רְתִיכִין אֵלִין, כְּדָבָר אַחַר גַּל עֵינֵי וְאַבִּיטָה נְפֻלָּאוֹת מִתּוֹרְתָדָה. וְאֵלִין כַּד נְהָרִין וְסְלָקִין לָהּ לְאֲתַעְטָרָא, אֲתַעְבִּידוּ חֲמֵשׁ, לְנְהָרָא גּוּ חֲמֵשׁ דְּלַתְתָּא, וּדְנִפְקוּ מִינָהּ.

וְאֵינְהוּ נִי פְּלָאוֹת, נְהָרִין וְסְלָקִין לָהּ לְעֵילָא וְאֲתַעְטָרוּן וְאֲתַקְשָׁרוּן גּוּ אֵינוֹן תַּשַּׁע סְמִכִין אַחְרָנִין. וְאֵינוֹן תַּשַּׁע סְלָקִין לְאֶת יו"ד לְעֵילָא לְעֵילָא.

כַּד נְחִיתִין, וְלֹא יְדִיעַ מִמָּאן נְחִיתִין, הַאי ה"א אֲתַעְטַרְת בְּרָזָא דְּאֵינוֹן נִי, וְאֵינוֹן פְּלָאוֹת, דְּאֵינוֹן חֲמֵשׁ סְמִכִין לְגִוּוּהּ. וְכַד אֲתַעְטַרְת וְאֲתַפְּשַׁטַּת, אֲתַהֲדַרְת מְרָזָא דְּנוּ"ן, לְגוּ רָזָא דְּה"א.

אֲתַפְּשִׁיטוּ אֵלִין חֲמֵשׁ סְמִכִין לְתַתָּא, וְקִיִּימָא עֲלֵייהוּ כְּדִין. וְכַד אֲתַנְהִירַת בְּכוּלְהוּ, כְּדִין נִפְקִין מִינָהּ ה' נְהוּרִין אַחְרָנִין, מְשַׁתַּנִּין וְלֹא מְשַׁתַּנִּין, יְמִינָא וּשְׂמָאלָא.

מְכָאן וּלְהֵלָאָה, קִיִּימָא מְלָה לְאֲסַתְמָכָא עַל רָזָא עֲלָאָה, בְּרָזָא דְּשְׂמָא קְדִישָׁא, לְמַהּוּי סְתִים דָּא בְּדָא, וְלֹא שְׁתַּכְּלָלָא רְתִיכָא קְדִישָׁא.

וְאֵלֶיךָ חָמֵשׁ, אֵינֹן אַרְבַּע, וְאֵינֹן חָמֵשׁ לְקַבֵּל חָמֵשׁ סְמָכִין. וְאֵינֹן אַרְבַּע לְקַבֵּל אַרְבַּע סְטְרֵי עֲלָמָא. וְכָל חַד וְחַד אֵית לֵיהּ רְתִיכָא בְּלַחֲדוּדֵי.

וְכִלְהוּ רְתִיכִין, כְּלֵהוּ כְּלִילָן כָּל רְתִיכָא וְרְתִיכָא בְּנִהוּרָא חַד, וְכָל נִהוּרָא וְנִהוּרָא אֲתַכְלִיל בְּאֵינֹן סְמָכִין, וְכָל סְמָכָא וְסְמָכָא אֲתַכְלִיל בְּאֵת ה"א. וְהֵאֵי אֵת ה"א אֲתַכְלִיל בְּאֵינֹן תְּשַׁע סְמָכִין. וְכָל חַד וְחַד אֲתַכְלִיל בְּאֵת יו"ד נְקוּדָה עֲלָא קְדָמָא, לְמַהוּי כְּלָא חַד.

מִהָכָא אֲשַׁתְּכַחוּ רְתִיכִין, דְּסִלְקִין עַל אֵת ה"א מִתְּתָא לְעֵילָא, כ"ה רְתִיכִין. וְרָזָא דָא, יְבָרְכוּ כ"ה מִתְּתָא לְעֵילָא.

מֵאֵת ה"א וְלְעֵילָא תְּשַׁע רְתִיכִין, דְּקִימִין בְּלַחֲדוּדֵי בְּלָא חוּשְׁבָנָא, עַד רָזָא דְיו"ד, וְכֵלָא אֲסִתִּים בְּגוּיָה. מִכָּאן וְלֵהֲלָא רָזָא דְשָׂמָא קְדִישָׁא, דְאֲתַעְטָרָא בְּאֵינֹן רְתִיכִין, וְלֵאֲתַכְלֵלָא דָא בְּדָא, בְּאֵלֶיךָ אֲתוּוֹן יְהוּ"ה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵיקְרִי אָחַד, דְּכָתִיב (דְּבָרִים ו) ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אָחַד. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵיקְרִי רֵאשׁוֹן, דְּכָתִיב (יִשְׁעִיָּה מִד) אֲנִי רֵאשׁוֹן. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵיקְרִי אַחֲרוֹן, דְּכָתִיב וְאֲנִי אַחֲרוֹן. בְּרִיךְ הוּא וְבְרִיךְ שְׁמִיָּה לְעֵלְמֵי עֲלָמֵיָא.

ה"א רָזָא דְכָתִיב וְאֲנִי אַחֲרוֹן, דָּא ה"א בְּתַרְאָה דְשָׂמָא קְדִישָׁא. רְתִיכָא קְדִישָׁא בְּאַחֲרוֹן, דְּכָתִיב (שֵׁם מֵא) וְאֵת אַחֲרוֹנִים אֲנִי הוּא. אַחֲרוֹן וְאַחֲרוֹנִים כְּלֵהוּ בְּרָזָא חַדָּא אֲתַכְלִילוּ אֵלֶיךָ בְּאֵלֶיךָ. רָזָא דְה"א, אֵינֹן ד', וְאֵלֶיךָ ד' דְאֵיקְרוּן אַחֲרוֹנִים, כְּלֵהוּ קִימִין מִסְטָרָא דְלְעֵילָא וּמִסְטָרָא דְלְתַתָּא.

רְתִיכָא דָא, מִיכָאֵל גְּבֻרִיאֵל רְפָאֵל אֲוֹרִיאֵל, אֵלֶיךָ אֵינֹן אַרְבַּע, וְחַדָּא נְקוּדָה דְקִימָא עֲלֵייהוּ אֵינֹן ה"א. וְלָא אֵיקְרִי ה"א דָא, אֶלָּא בְּרָזָא דְאֵלֶיךָ אַרְבַּע, וְנְקוּדָה בְּתַרְאָה דְשְׂרִיא עֲלֵייהוּ. וְרָזָא דְה"א דָּא דְלִית הַוָּת, וְהוּא נְקוּדָה דְשְׂרִיא עֲלֵייהוּ בְּאַמְצָעִיתָא אֲתַעְבִּיד ה"א.

וְבְרָזָא דְחֲנוּךְ, אֵית ה"א אַחֲרָא לְתַתָּא, דְקִימָא מִתְּקַשְׂרָא בְּהֵאֵי ה"א, וְכֵלָא חַד בְּחַד, וְכֵדִין אֵיהוּ עֵידוֹן לְמַבְכִּי, וְסִימְנִיךְ אָהָה.

בְּגִין דְּסַחְרָנוּ בִישָׁא לְתַתָּא, חֲפִיָּא כְּגוּוֹנָא דְדַלִּית, וְסַחְרָא לְאֵלֶיךָ אַרְבַּע, וְלֵהֵאֵי נְקוּדָה. וְקִימָא בְּהֵאֵי נְקוּדָה קְלִיפָא תְּקִיפָא, לְחֲפִיָּא עֲלֵהּ. וְכֵדִין אֲתַכְסִיאת סִיחָרָא, וְנִהִירוּ דִילָהּ אֲתַחֲפִיָּא, וְכֵדִין אֲתַיְיָב רְשׁוֹ לְמִידוֹן עֲלָמָא בְּדִינֵין בִּישׁוֹן. וְרָזָא דְה"א וְה"א בְּתַרְאָה תְּרוּוּיָהּ בְּחַד נְקוּדָה ה"ה. דְהָא כְּדִין דִּינָא אֲתַיְיָב בְּרָזָא דְכָתִיב (דְּנִיאֵל ד) בְּגִזְרַת עִירִין פְּתַגְמָא וּמֵאמַר קְדִישׁוֹן שְׂאֵלְתָא עַד דְּבִרְתּוֹ וְגו'.

רְתִיכָא דָּא קִימָא בְּה"א בְּתַרְאָה, לָא אֵיתַפְּרָשׁוֹן דָּא מוֹ דָּא לְעֵלְמִין. וְכֵכֵל אֲתַר דִּישְׁתַּכַּח מִיכָאֵל דְאֵיהוּ רִישָׁא לְאֵלֶיךָ, תַּמּוֹן אֵיהֵי שְׂכִינְתָּא. כְּלָא אֲתַקְשֵׁר דָּא בְּדָא, וְאֵינֹן מִתְּקַשְׂרִין גוֹ הוּא נְקוּדָה וְכֵלָא ה"א.

וְכַד אִיהִי חַד הִיא, וְאֵת אֵלֶיךָ אוֹ אֵת יוֹד קֹדֶמָא לָּהּ, וְאִיהִי בְּחַד נְקוּדָה,
כְּדִין אִיהִי אֲתִיבָא לְאוּטְבָא לְעֵלְמָא, אִיָּה אוֹ יִיָּה, דְּהָא קְלִיפָא בִּישָׁא
אֵיתְבַרְת מִסְמָה, וְלֹא חִפְיָא עֵלָה. הָא' י', קִימָא בְּרָזָא דָּא.

כְּגוּוּנָא דָּא, לִית לָךְ שְׁמָא קְדִישָׁא בְּאֲתוּוֹן רְשִׁימִין, דְּלֹא קִימָא בְּהֵהוּא אֵת
רְתִיכָא דִילִיָּה, בְּהֵהוּא שְׁמָא, עַל מַה דְּאִיסְתַּמִּיךְ. וְהֵהוּא רְתִיכָא סְמִכָה
דִילִיָּה. דְּלִית לָךְ מִלְכָּא דְּלֹא אֲתִי בְּחִילוֹי וְלֹא אֲשַׁתְּכַח יַחֲדָאִי, וְעַל דָּא
יְדוּיִד צְבָאוֹת כְּלָא כְּחֵדָּא, דְּלֹא אֵיתְפַּרְשֵׁן רְתִיכִין מִן שְׁמָא קְדִישָׁא, וְכָל
אֵת וְאֵת כְּלִיל בְּגוּיָה רְתִיכָא דִילִיָּה, וְכְדִין כְּלָא אִיהוּ שְׁמָא קְדִישָׁא.

הָאִי אֵת הִיא, אֵית לָהּ רְתִיכָא, בְּאִינוֹן שְׁלִיטִין לְתַתָּא. בְּגִין דְּאֵת דָּא אִיהִי
בְּאֲתַגְלִיָּא, זְעִירָא דְּמִן חֲבֵרִיָּא. אַבְל כְּלָהּ אֲתוּוֹן אַחֲרָנִין, לִית לוֹן רְתִיכָא,
לְאֲתַכְּלִלָּא בְּאִינוֹן אֲתוּוֹן, בְּאֵלִין תַּתָּאִי, בַּר הָאִי. בְּגִין דְּאֵת דָּא אֲתַכְּלִיל
בְּתַתָּאִי דְּלִבְר, וְאֲתוּוֹן אַחֲרָנִין אֲתַכְּלִלוּ בְּהוֹן רְתִיכִין קְדִישִׁין דְּלֹאוּ אִינוֹן
לְבַר. בַּר, כְּדִ מִתְחַבְּרִין הִיכְלִין בְּהִיכְלִין, תַּתָּאִי בְּעִילָאִי, אַבְל לֹא אֵיתַכְּלִילוּן
בְּאִינוֹן אֲתוּוֹן לְמַהוּי חַד אֵת.

וּבְגִין כְּדִ, כְּל שְׁמָא וְשְׁמָא מִן שְׁמָהוֹן קְדִישִׁין, אֲתַכְּלִיל רְתִיכָא קְדִישָׁא בְּגוּיָה
וְדָא הוּא שְׁמָא קְדִישָׁא כְּדִקָּא יָאוֹת. וְכֹן לְכָל אֵת וְאֵת מְאִינוֹן אַרְבַּע. וְאִינוֹן
אַרְבַּע אֲתוּוֹן, אִינוֹן רְזָא דְּרְתִיכָא, לְמָאן דְּלֹא אֲתִיידַע. וְלְכָל אֵת וְאֵת, אֵית
לִיָּה רְתִיכָא דְּאֲתַכְּלִיל בְּגוּיָה, וְאֲתַרְשִׁים בְּהֵהוּא אֵת מְמִשׁ.

הָאִי הִיא, אִיהִי תְרִיסַר. וְהָאִי נְקוּדָה דְּקִימָא לְעִילָא, אִיהִי תְלִיסַר. וְאִינוֹן
תְלִיסַר מְכִילוֹן דְּרַחֲמֵי לְתַתָּא, כְּגוּוּנָא דְּלְעִילָא. הִנֵּי תְרִיסַר, אִינוֹן תְרִיסַר
תַּחוּמִין, וְאִינוֹן לְדִי סְטְרִי עֵלְמָא, תַּלְתַּת תַּלְתַּת לְכָל סְטַר.

וְאִינוֹן תַּלְתַּת, אִינוֹן תַּשְׁעָה לְכָל סְטַר. לְסְטַר מְזַרְחַת תַּשְׁעָה. לְסְטַר מְעַרְבַת
תַּשְׁעָה. לְסְטַר צְפוֹן תַּשְׁעָה. לְסְטַר דְּרוֹם תַּשְׁעָה. וְהָאִי נְקוּדָה דְּקִימָא
עֲלִיָּהוּ בְּאֲמַצְעִיתָא. אֲשַׁתְּכַח הָאִי נְקוּדָה דְּאֲשֻׁלִים לְכָל סְטַר לְעֲשָׂרָה, בְּגִין
דְּקִימָא בְּאֲמַצְעִיתָא. לְסְטַר מְזַרְחַת עֲשָׂרָה. לְסְטַר מְעַרְבַת עֲשָׂרָה. לְסְטַר צְפוֹן
עֲשָׂרָה. לְסְטַר דְּרוֹם עֲשָׂרָה. עֲשָׂר סְפִירוֹן לְכָל סְטַר. וְאֵלִין אִינוֹן מִי אֲתוּוֹן,
דְּקִימִין בְּרָזָא דְּבְרָאשִׁית לְתַתָּא, בְּרָזָא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא, וְתַרִין אִינוֹן
לְאַחֲדָא בְּיַמִּינָא וְשְׁמָאֲלָא. וְכְלָהּ קִימִין בְּרָזָא דְּהִיא.

הַשְׁתָּא אֲשַׁתְּכַח דְּהִיא דָּא, בְּכָל אִינוֹן רְזִין עִילָאִין: בְּהֵהוּא רְתִיכָא
קְדִישָׁא. בְּאִינוֹן תְרִיסַר. בְּרָזָא דְּעֲשָׂר סְפִירוֹן. בְּרָזָא דְּמִיב אֲתוּוֹן מְחַקְקוֹן
דְּבִשְׁמָא קְדִישָׁא. כְּלָא אֲתַכְּלִיל בְּהָאִי דְּיוֹקְנָא דְּהִיא.

וְכְלָהּ קִימִי בְּאֲלַכְסוֹנָא, בְּרָזָא דְּנְקוּדָה דְּקִימָא בְּאֲמַצְעִיתָא, דְּאֲכַרַע
לְכְלָהּ בְּאוּרַח מִישָׁר, סְטְרָא דָּא בְּסְטְרָא דָּא, וְכֹן לְדִי סְטְרִין, כְּלָהּ קִימִי
בְּמִתְקָלָא, תְּקָלָא דְּקִימָא לְאַתְקָנָא כְּלָא.

בְּרָזָא דָּא, אֲתַבְרִיאוּ וְאֲתַתְקִנוּ כָּל הִנֵּי תַתָּאִי. עַל דָּא כְּתִיב (בְּרַאשִׁית א) וַיֵּאמֶר
אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ. נַעֲשֶׂה, וְדָאִי אִיהוּ הִיא, וְכָל הִנֵּי

דְּקִיּוּמִין לְתַתָּא, וְאַתְאַחְדוּ בָּהּ, בְּדִיּוּקְנָה מִמֶּשׁ. כְּמָא דְאִיקָרִי ה'. בַּר מַה דְּאִית חֲדָא לְעִילָא, בְּמָה דְלָא אֲתַחֲזִי כְּלַל בְּדִיּוּקְנָהּ, וְלָא אִיתְרָשִׁים בָּהּ לְאִיתְחַזְּאָה.

כַּד אִקָּרִי ה"א, אֲזִדְמַנַּת בְּכָל הַיָּי רְזִין. אִיהוּ כְּלָא, בְּגִין דָּא קִיּוּמָא הָאִי נְקוּדָה גּוּ אֲמַצְעֵיתָא, בְּגִין דְּאַתְאַחֲדַת בְּכוּלָא, אֲלִין דְּלִסְטֵר מְזָרְחָ, אֲתַאחֲדַת בָּהּ, וְאִיהוּ עֲמַהוּן. אֲלִין דְּלִסְטֵר דְּרוּם אֲתַאחֲדַת בָּהּ, וְאִיהוּ עֲמַהוּן. אֲלִין דְּלִסְטֵר צְפוּן, אֲתַאחֲדַת עֲמַהוּן וְאִיהוּ עֲמַהוּן, וּבְגִין כְּדָּ אִיהוּ בְּכָלָא, וְכָלָא בָּהּ, וְכָלָא ה"א. וְעַל דָּא כְּתִיב, נַעֲשֶׂה אָדָם, וְכְתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, כְּלָא אִיהוּ בְּרָזָא עִילָאָה כְּדָקָא חֲזִי.

וְכָל הַיָּי רְזִין, וְכָל רְזִין עִילָאִין, כְּלָהוּ אֲשֶׁתְּמוּדְעוּן בְּהַיָּי אֲתַוּוּן, וְאַתְרָשִׁימוּ בְּהֵוָה אֶת מִמֶּשׁ, לְאַתְרֵיחֲדָא שְׂמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא יָאוּת. וְכָלָא רְזָא עִילָאָה בְּשְׂמָא קְדִישָׁא. עַד הָכָא אִיתְרַמְיֹזַת חֲכָמָה עִילָאָה, בְּרָזָא דְאֶת ה"א בְּתַרְאָה דְאֲתַוּוּן אַרְבַּע. זְכָאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְּעָאֵל וּנְפִק, וַיֵּדַע אוֹרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא לְמִיעַל בְּלָא כִּיסוּפָא לְעִלְמָא דְאֲתִי.

רְזָא דְאֶת ו"ו רְתִיכָא קְדִישָׁא עִילָאָה, דְּקִיּוּמָא בְּקִיּוּמָא שְׁלִים הָאִי אֲתַפְּלַג לְתַרִּין אֲתַוּוּן, דְּאִינוּן תַּרִּין וְוִי"ו ו"ו, דָּא כְּגוּוּנָא דְדָא, וְאִינוּן תַּרִּיסַר רְזִין עִילָאִין.

הָאִי ו"ו עִילָאָה, אִיהוּ קִיּוּמָא בְּחִמְשׁ סְמִכִין עִילָאִין, דְּקִיּוּמָא עֲלִיָּהוּ אֶת ה"א עִילָאָה. וְהָאִי ו"ו, אָף עַל גַּב דְּאִיהוּ שִׁית, וְרְזָא דְשִׁית, אִיהוּ חִמְשׁ, וְרְזָא דְחִמְשׁ, וְכָלָא אִיהוּ כְּדָקָא חֲזִי.

שִׁירוּתָא בְּסִטְרָא דְיַמִּינָא, רְזָא דְנְהִירָא קְדַמָּאָה דָּא, קִיּוּמָא עַל רְתִיכָא חֲדָא, דְּאִיהוּ תְּלַת תְּלַת, וְלָא אַרְבַּע. וְאָף עַל גַּב דְּלִית רְתִיכָא אֶלָּא בְּאַרְבַּע, כְּלָא הָכָא בְּרָזָא בְּתַלְתַּת תְּלַת. כְּמָה דְאֲתַוּוּן אֲזַלִּין בְּשְׂמָא קְדִישָׁא. וּבְגִין כְּדָּ כְּלָא אֲזַלָּא בְּתַלְתַּת תְּלַת.

אֶת ה"א דְּקַאמְרֵת, אִיהוּ רְבִיעֵתָא דְאֲתַוּוּן. וּבְגִין כְּדָּ רְתִיכָא דִּילָהּ אִיהוּ בְּאַרְבַּע. וְאָף עַל גַּב דְּאִיהוּ בְּאַרְבַּע, אִיהוּ בְּתַלְתַּת תְּלַת. וְכָלָא אֲזַלָּא בְּאַרְח מִישֵׁר, לְסַלְקָא דָּא כְּגוּוּנָא דְדָא, לְמַהוּי חֲדָּ.

רְתִיכָא דְּלִסְטֵר דְּרוּם, דְּאִיהוּ יַמִּינָא, בְּתַלְתָּא דִּי נְפָקָא מְגוּ בּוּצִינָא. כְּדָּ סַלְקָא רוּחָא דְנִשְׁיב בִּי"ב רוּחִין, דְּסַלְקִין רִיחָא, וְלָא סַלְקִין, כְּלִיל בְּתַלְתַּת גְּוּוּנִין, נְהִיר בְּנְהִירוּ, אִישְׁתַּאב בְּגוּוּה. חֲדָּ לְהִיט בְּאֶשָׁא, וְחֲדָּ לְהִיט בְּמִנָּא, וְחֲדָּ לְהִיט בְּרוּחָא. וְהָאִי אֲתַפְּרֵשׁ, וְהָאִי תַּלְתַּת.

הָאִי רוּחָא, כְּדָּ אֲתַפְּרֵשׁ וְהָאִי תַּלְתַּת גְּוּוּנִין, אֲלִין לָאוּ אִינוּן אֶשָׁא, וְלָאוּ אִינוּן מִנָּא, וְלָאוּ אִינוּן רוּחָא, אֶלָּא הָאִי רוּחָא כְּדָּ אֲתַפְּרֵשׁ, כָּל חֲדָּ וְחֲדָּ נְהִיר וְלְהִיט וְיַחֲבִיב תּוּקְפָא לְאַתֵּר דְּעִלְיָה, וּלְבַתֵּר אֲתַעֲבִיד סְמָדָּ תַּחוּתוּי.

גוֹנָא חַד אַתְּלֵהִיט, וְאַתְּקֹף בֵּיה אָשָׁא, דְּאַתְּכְּלִיל בְּהַאי סְטָרָא דִּימִינָא.
גוֹנָא אַחְרָא אַתְּלֵהִיט, וְאַתְּתְּקֹף בֵּיה מִנָּא, דְּאַתְּכְּלִילוּ בְּיִמִינָא. גוֹנָא אַחְרָא
אַתְּלֵהִיט, וְאַתְּקֹף בֵּיה רוּחָא, דְּאַתְּכְּלִיל בְּהַאי סְטָרָא דִּימִינָא. וְאַלִּין תְּלַת
גּוֹנִין אֵינּוּן רְתִיכָא חַדָּא לְסִטְרָא יִמִינָא, בְּרָזָא דְאַת וִיו.

וְאַלִּין אֵינּוּן כִּינוּיִין, דְּאַיִת בֵּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, בְּרָזָא דְאַיִנּוּן שְׂמֵהּ
דְּאַיְקָרִי בְּהוּ. וְעַל דָּא שְׂמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֵיְקָרִי בְּכַמָּה שְׂמֵהּ, וְכֻלְהוּ
אַתְּכְּלִילוּ בְּכָל רְזָא וְרָזָא מֵאַלִּין סְטְרִין עֵילְאַין, דְּאַיִנּוּן שְׂמֵהּ דְלָא נִמְחָקִין.

סְטְרָא דְאַיִהוּ יִמִינָא, אֵיְקָרִי אַל. רְתִיכָא דִילֵיה אֵיְקָרִי גְדוּל בְּכֻלְלָא. כְּד
אַתְּפְּרִישׁוּן הַאי רְתִיכָא דְאַלִּין, אֵינּוּן תְּלַת גּוֹנִין, הֵכִי אֵינּוּן שְׂמֵהּ אֵיְקָרוּן:
גְדוּ"ל, חֲסִי"ן, קְדוּ"ש. הֵינִי אֵינּוּן רְתִיכָא לְיִמִינָא, דְּאַיְקָרִי אַל, רְזָא עֵילְאַה
מֵאַיִנּוּן שְׂמֵהּ עֲשָׂרָה. כְּמָה דְאַוּקִימָנָא.

הֵינִי תְּלַת גּוֹנִין, דְּאַיִנּוּן רְתִיכָא לְסִטְרָא יִמִינָא, לְהֵטִין וְנִהָרִין. וְכָל גּוֹנוֹן וְגוֹנוֹן
מֵהֵינִי תְּלַתָּא, אַתְּפְּרִישׁ לְתַרְיִן אַחְרָנִין לְכָל סְטְרָא. עַד דְּעָאלוּ בְּחוּשְׁבָּנָא תְּלַת
תְּלַת, וְאַיִנּוּן תְּשַׁע. וְהַאי יִמִינָא דְעֲלֵייהוּ רְכִיב, אֲשֵׁלִים לְעֲשָׂרָה. אוּף נְמִי
כָּל הֵינִי אֵיְקָרוּן סְפִירָא עֵילְאַין וְזַעֲרִין, וְכֻלְהוּ מֵדִין דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא.

תְּרִין דְנִפְקוּ מִגּוּ גוֹנוֹן חַד דְאַתְּתְּקֹף בֵּיה מִנָּא, חַד אֵיְקָרִי רַחוּם, וְחַד אֵיְקָרִי
חַנוּן, אֵלִין אֵינּוּן מֵהוּא גוֹנוֹן דְאַיְתְּתְּקֹף בְּמִנָּא. תְּרִין דְנִפְקוּ מֵהוּא גוֹנוֹן
דְאַיְתְּקֹף בֵּיה אָשָׁא, חַד אֵיְקָרִי אַרְדָּא אַפִּים, וְחַד אֵיְקָרִי רַב חֶסֶד. אֵלִין אֵינּוּן
מֵהוּא גוֹנוֹן דְאַתְּתְּקֹף בֵּיה אָשָׁא. תְּרִין דְנִפְקוּ מֵהוּא גוֹנוֹן דְאַתְּתְּקֹף בֵּיה
רוּחָא, חַד אֵיְקָרִי חֲסִיד וְחַד אֵיְקָרִי סוּלַח. וּבְרָזָא דְסְפָרָא דְחַנוּךְ, הַאי
אֵיְקָרִי טוֹב, וְהַאי אֵיְקָרִי יֶשֶׁר. וְסִימְנָךְ (תְּהֵלִים כה) טוֹב וְיֶשֶׁר ה'.

וּמֵאַלִּין מֵתְּפָרְשִׁין נְהוּרִין לְתַתָּא. וְכֻלְהוּ רְתִיכִין אֵלִין לְאַלִּין. וְכֻלְהוּ כְּנוּיִין
לְבַר, אַבְּל לָא מֵתְּדַבְּקִין בְּאַלִּין לְגַבֵּי עֵילְאַ. וְכֻלְהוּ כְּלִילוֹן בְּסְטָרָא דִּימִינָא.
וְכֻלְהוּ חַד לְגַבֵּי הַאי סְטָרָא. וְכֻלְלָא בְּרָזָא דְאַת וִיו.

שִׁירוּתָא בְּסְטָרָא דְשְׂמָא לָא, רְזָא דְחֲשׂוּכָא, דְמֵתְּפִשְׂטָא בְּחֲשׂוּכָא לְתַתָּא,
עַד דְאַיְתְּבְּרִי מְנִיה גִּיהֲנִם, מְלַהֲטָא מֵהוּא חֲשׂוּכָא דְאַשָׁא תְּקִיפָא, סוּמְקָא
אוּכְמָא. וְהַכָּא מְלַהֲטִין שְׂבִיבִין תְּקִיפִין, דְנִגְדִין וְאַתְּמִשְׁכוּן לְתַתָּא. וְכֻלְהוּ
מִגּוּ חֲשׂוּכָא דְאַיִהִי שְׂמָא לָא, לְהַאי סְטָרָא.

בְּרַ בּוּצִינָא סְלֻקָּא מִגּוּ מְדִידוֹ דְמִשְׁחָתָא נְהִיר לְסִטְרָא יִמִינָא, וּמֵהוּא נְהִירוֹ
נְהִיר לְגַבֵּי חֲשׂוּכָא, וּמְטִין לְגַבֵּי הַהִיא אָשָׁא נְהוּרִין, וְקָרְבִין לְגַבֵּי הַהוּא
אָשָׁא, לְגַבֵּי הַהוּא יִמִינָא, וְנְהִיר מְנִיה.

כְּדִין אַתְּפִשְׁט וְנְהִיר מִגּוּ בּוּצִינָא, רוּחָא אַחְרָא, מְלַהֲטָא. הָא אֵיִהוּ אַתְּפִשְׁט
לְמַהוּי רְתִיכָא לְהַהוּא סְטְרָא דְשְׂמָא לָא. אַתְּפִשְׁט בְּרָזָא דְתְּלַת גּוֹנִין, לְגַבֵּי
הַאי סְטְרָא דְאַיְקָרִי צְפוֹן, וְהַאי רוּחָא לָא סְלִיק בְּבוּסְמִין, וְלָא רִיחָא, בְּגִין
דְהַאי שְׂמָא לָא אִיסְתְּמִיךְ עַל הַהוּא רוּחָא דְאַתְּפִרֵשׁ בְּתְּלַת גּוֹנִין אֵלִין.

אֵלֶּיךָ גּוֹנוֹנִי נְהַרְוֵנִי בְּתֵלֶת סְטָרִין דְּאַשָּׁא, דְּאִיהוּ סְטָרָא דְשִׁמְאֵלָא. אֶשָּׂא גּוֹנוֹן חֲשׂוּדָא, אֶשָּׂא גּוֹנוֹן סוּמְקָא, אֶשָּׂא גּוֹנוֹן אוּכְמָא. הֲנִי תֵלֶת גּוֹנוֹנִי דְמִתְפָּרְשׁוּן מִהוּא רִוּחָא דְנִפְקָא מִגּוֹ בּוּצִינָא, סְמִכִין לְתַרְוֵי סְטָרִין.

גּוֹנוֹנָא חַד אֶתְלֵהֵט, וְאֶתְתַּקֵּף בֵּיהּ אֶשָּׂא גּוֹנוֹן חֲשׂוּדָא דְאִיהוּ בְּסִטֵר שִׁמְאֵלָא. גּוֹנוֹן אַחֲרָא אֶתְלֵהֵט, וְאֶתְתַּקֵּף בֵּיהּ אֶשָּׂא גּוֹנוֹן סוּמְקָא, דְאִיהוּ בְּסִטֵר שִׁמְאֵלָא. גּוֹנוֹנָא תֵלִיתָא אֶתְלֵהֵט, וְאֶתְתַּקֵּן בֵּיהּ אֶשָּׂא גּוֹנוֹן אוּכְמָא, דְאִיהוּ בְּהוּא סְטָר שִׁמְאֵלָא.

וְאֵלֶּיךָ תֵלֶת גּוֹנוֹנִי, אֵינּוֹן רְתִיכָא חַדָּא לְסִטֵר שִׁמְאֵלָא, בְּרָזָא דְאֶת וִיו. אֵלֶּיךָ אִיקְרוּן כִּינוּיִין לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָזָא דְשִׁמְאֵלָא. חַד אִיקְרִי אֲדִיר. וְחַד אִיקְרִי חֲזָק. וְכֹלָא בְּכֹלָא חַדָּא אִיקְרִי גְבוּר. בְּגִין דְסִטְרָא דָּא דְאִיקְרִי שִׁמְאֵלָא, אִיהוּ אֱלֹהִים. וְהָא אוּקִימָנָא לְכַמָּה סְטָרִין אִיקְרִי אֱלֹהִים.

הֲנִי תֵלֶת גּוֹנוֹנִי דְאֵינּוֹן בְּסִטֵר שִׁמְאֵלָא, מְלַהֲטִין נְהַרְוֵי לְתַתָּא, וְכֹל גּוֹנוֹן וְגּוֹנוֹן מִהֲנִי תֵלֶתָא, אִיתְפָּרִישׁ לְתַרְוֵי אַחֲרָנִין לְכֹל סְטָרָא, עַד דְעָלוּ בְּחוּשְׁבָּנָא תֵלֶת תֵלֶת, אֵינּוֹן תִּשְׁעָה, כְּמָה דְאוּקִימָנָא בְּסִטְרָא אוּחֲרָא. וְהָאִי שִׁמְאֵלָא דְעֲלִייהוּ רְכִיב, אֲשֵׁלִים לְעֶשְׂרָה.

תַּרְוֵי דְנִפְקוּ מִגּוֹ גּוֹנוֹן דְחַד דְאֶתְכֵלִיל גּוֹ אֶשָּׂא גּוֹנוֹן חֲשׂוּדָא, חַד אִיקְרִי שׁוּפְט וְחַד אִיקְרִי דִיין. כְּמָה דְאֶת אֲמֵר (תְּהֵלִים ט) אֱלֹהִים שׁוּפְט, וְכִתִּיב (שֵׁם ס ט) אֲבִי יְתוּמִים וְדִיין אֶלְמָנוֹת אֱלֹהִים.

תַּרְוֵי דְנִפְקוּ מִגּוֹ גּוֹנוֹן חַד דְאֶתְכֵלִיל מִגּוֹ אֶשָּׂא סוּמְקָא, חַד אִיקְרִי כְּבִיר כַּח. וְחַד אִיקְרִי אִישׁ מְלַחְמָה. תַּרְוֵי דְנִפְקוּ מִגּוֹ גּוֹנוֹן חַד דְאֶתְכֵלִיל וְאֶתְתַּקֵּף גּוֹ גּוֹנוֹן אֶשָּׂא אוּכְמָא. חַד אִיקְרִי פּוֹקֵד עֶזְרָא, וְחַד אִיקְרִי מְשִׁלֵּם גְּמוּלָא.

וּמַהֲכָא אֶתְפָּרְשׁוּן לְתַתָּא, לְכַמָּה גְבוּרָן דְלִית לוֹן חוּשְׁבָּנָא. וְכֹלָהוּ בְּסִטֵר שִׁמְאֵלָא, וּבְכֹלָהוּ אִיקְרִי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. וְכֹלָהוּ רְתִיכִין לְתַתָּא לְכֹל סְטָר וְסִטֵר. וְכֹלָא בְּרָזָא דְאֶת וִיו.

בְּגִין דְכֹל אֶת וְאֶת מִהֲנִי דִי אֶתְוֹן דְבְּרָזָא דְשִׁמְאֵלָא קְדִישָׁא, כְּלָהוּ קִיִּימִין עַל רְתִיכִין קְדִישִׁין, סְמִכִין עַל מָה דְאֶסְתְּמִיכוּ. וְכֹלָהוּ רְשִׁימִין עֲלִייהוּ, כֹּל חַד וְחַד כְּדִקָּא חֲזִי לִיהּ, וְאֵלֶּיךָ רְתִיכִין אֵינּוֹן כִּינוּיִין לְהוּא שִׁמְאֵלָא קְדִישָׁא, עַל מָה דְקִיִּימִי.

וְעַל דָּא מָאן דְאֶתִּי לִיִּיחַדָּא שִׁמְאֵלָא קְדִישָׁא אֶצְטְרִידָא לְמַנְדַּע כֹּל חַד וְחַד מֵאֵינּוֹן שִׁמְהוֹן דְכִינוּיִין עַל מָה קִיִּימִין. וּמָאן אִיהוּ שִׁמְאֵלָא דְשִׁלִּיט עֲלִייהוּ, דְהָא מַהֲכָא מִתְפָּרְשׁוּן לְתַתָּא עַד דְמָטוּ לְאֵינּוֹן שְׁלִיטִין מִמֶּנּוּ דְאֵינּוֹן רְתִיכִין לְתַתָּא וְכֹלָהוּ אֶשְׁתְּמוּדְעִין בְּרָזָא דְהֵהִיא שִׁמְאֵלָא דְשִׁלִּיט עֲלִייהוּ בְּהוּא סְטָרָא דְקִיִּימִין רְתִיכִין. וְכֹלָא בְּרָזָא דְשִׁמְאֵלָא קְדִישָׁא בְּאֵלֶּיךָ אֶתְוֹן דִּי דְאִיקְרִי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּהוֹן. וְכֹפְאִין אֵינּוֹן צְדִיקָא דְאֵינּוֹן אֶזְלִין בְּאוּרַח מִישְׁרָא, וְכֹפְאִין אֵינּוֹן בְּהָאִי עֲלֵמָא, וְכֹפְאִין בְּעֲלֵמָא דְאֶתִּי, דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא רְחִים לְהוֹן.

שירותא בִּסְטְרָא דְאַמְצְעִיתָא, בְּפִתְחָא דְמִזְרַח, דְּפִתְחָא דְמִזְרַח אִיהוּ
קִיּוּמָא בְּאַמְצְעִיתָא. נְטִיל תְּרִין סְטְרִין, לַעֲבָרָא לֹון בְּעֵבְרִין וְדָשִׁין, בִּסְטְרָא
דָּא וּבִסְטְרָא דָּא.

פִּתְחָא דָּא אִיהוּ כְּלִילָא מְכַל הֵנִי דְקֶאֱמָרוּ. וְדָא קִיּוּמָא עַל רְתִיכָא עֵילְאָה
וְאִיהוּ רְתִיכָא דְקִיּוּמָא בְּרָזָא דָּאֵת וִיו. דִּיהוּ וִיו כְּלִילָא דְכָל הֵנִי, וְדָא
קִיּוּמָא בְּרָזָא דְכָל שִׁית סְטְרִין עֵילְאִין. דָּא קִיּוּמָא עַל רְתִיכָא חֲדָא, דְּאִיהוּ
תְּלַת בְּיַמִּנָּא וּשְׂמָאֲלָא. נְפָקָא מִגּוּ בּוֹצִינָא. כַּד סְלָקָא רוּחָא, דְּנָשִׁיב בְּיַיב
רִיחִין דְּבוֹסְמִינָא, דְּסְלָקִין רִיחָא וְלֹא סְלָקִין. הָאִי רוּחָא נְהִיר בְּנְהִירוּ, וְדָא
אִיהוּ רוּחָא דְּאִיהוּ שְׂלָמָא, וְאִיקְרִי שְׂלָמָא.

וְהָא רוּחָא כַּד אֲתַפְרֵשׁ, אֲתַפְרֵשׁ בְּתַלְת גְּוֹנִין, מְלַהֲטִין בְּאַשָּׁא וְרוּחָא וּמִנָּא,
כְּמָה דְּאֲתַמְר בְּיַמִּנָּא. וְכַד אֲתַפְרֵשׁ, כָּל חַד וְחַד לְהִיט בְּאַתְרֵיהּ, וְיִהִיב
תּוֹקְפָא.

הָאִי נְהִירוּ דְּאֲתַפְשֵׁט מִהֵהוּא רוּחָא לְכָל סְטְרָא וְסְטְרָא מִהֵנִי תְּלַתָּא, גְּוֹנָא
חֲדָא לְהִיט בְּאַשָּׁא, וְאַתְקִיף לִיהּ. גְּוֹנָא אַחְרָא לְהִיט בְּמִנָּא, וְאַפִּישׁ לִיהּ.
גְּוֹנָא תְּלִיתָא לְהִיט בְּרוּחָא, וְנְהִיר לִיהּ כְּאַרְגְּוֹנָא, מְלַהֲטָא בְּתִרִין סְטְרִין
אַלִּין. וְאַלִּין תְּלַת גְּוֹנִין, אִינֹון רְתִיכָא חֲדָא, בְּרָזָא דָּאֵת וִיו, וְאִיהוּ רָזָא
דָּאֵת וִיו.

וְאַלִּין אִינֹון כִּינֹוּיִן דְּאִיקְרִי בְּהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּאֲתַמְר
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיקְרִי בְּכָל הֵנִי שְׂמָהוּ, וְאַלִּין כִּינֹוּיִן אֲתַכְּלִילֵן בְּרָזָא
דְּשְׂמָא קְדִישָׁא, דְּהָאִי סְטֵר אֲמַצְעִיתָא אִיקְרִי בֵּיהּ. וְאַף עַל גַּב דְּהָאִי אִיקְרִי
בְּרָזָא דָּאֵת וִיו, דָּא נְטִיל כָּל שְׂמָהוּ עֵילְאִין וְתַתְּאִין, וְכַל ד' אֲתַנֹּון דְּשְׂמָא
קְדִישָׁא בֵּיהּ אַחֲזִדוּ, בְּגִין דְּנְטִיל לְכָל סְטְרִין עֵילְא וְתַתְּא, וְדָא רָזָא יְהִיו,
הֲכָא תְּלִינָא שְׂמָא דָּא.

וְאִיהוּ יְדוּ"ד, נְטִיל תְּרִין אֲתַנֹּון לְעֵילְא, וְנְטִיל חַד לְתַתְּא, וְאִיהוּ קָאִים
בְּאַמְצְעִיתָא בִּין עֵילְא וְתַתְּא, וּמְתִרִין סְטְרִין כְּדְקֶאֱמָרוּ.

רְתִיכָא דִּילִיהּ אִיקְרִי נוּרָא בְּכָלְלָא. כַּד אֲתַפְרֵשׁ הָאִי רְתִיכָא דְּאִיהוּ הָאִי
רוּחָא כְּדְקֶאֱמָרוּ, וְאַתַּפְרֵשׁ לְתַלְת גְּוֹנִין אַחְרָנִין, דְּאִיקְרוּן נוּרָא, אֲמִי"ת,
נוּצִ"ר חֶסֶ"ד. הֵנִי אִינֹון הֵנִי תְּלַת, דְּאִינֹון רְתִיכָא קְדִישָׁא, לְהָאִי סְטְרָא
דְּקִיּוּמָא בְּאַמְצְעִיתָא.

הֵנִי תְּלַת גְּוֹנִין, דְּאִינֹון רְתִיכָא קְדִישָׁא דָּאֵת וִיו, לְהִטִּין וְנְהִרִין לְתַתְּא, וְכַל
גְּוֹן מִהֵנִי תְּלַתָּא, אֲתַפְרֵשׁ לְתִרִין אַחְרָנִין לְכָל סְטְרָא, עַד דְּאֲתַעֲבִידוּ
בְּחוּשְׁבָּנָא תְּלַת לְכָל סְטֵר, וְאִינֹון תַּשְׁעָה, וְהָאִי שְׂמָא קְדִישָׁא דְּשְׁלִיט
עֲלֵיהּ אֲשֵׁלִים לַעֲשָׂרָה.

וְכַל חַד וְחַד מִהֵנִי סְטְרִין תְּלַתָּא דְּקֶאֱמָרוּ, יַמִּנָּא וּשְׂמָאֲלָא וְאַמְצְעִיתָא, כָּל
חַד וְחַד בְּרָזָא דְּרְתִיכִין דִּילִיהּ אִיהוּ עֲשָׂרָה, בְּגִין דְּכָלְלָא עֵילְא וְתַתְּא,
בְּאַשְׁלָמוּתָא חֲדָא אִינֹון עֲשָׂר סְפִירוּ, עֲשָׂר אֲמִירוּ. וְכַל הֵנִי רְתִיכִין בְּהֵהוּא

סְטְרָא דְשְׁלִיט עַלְיֵיהּ, אִיקָרוּן עֶשֶׂר סְפִירוֹן, עֶשֶׂר אַמִּירוֹן. וּבְגִין כֶּךָ כָּל חַד וְחַד מֵהַנִּי סְטְרוֹן, סְלָקָא לְעֶשֶׂר רְתִיכִין לְכָל סְטְרָא עַד דְּסָלִיק כָּל חַד וְחַד לְחוּשְׁבוֹן סְגִיָּא. וְתָא חֲזִי, כָּל רְתִיכִין אֵלִין בְּדַ מִתְפָּרְשׁוֹן לְסְטְרֵייהוּ, כְּלָהוּ אִיקָרוּן בְּהֵוּא שְׁמָא דְשְׁלִיט עַלְיֵיהּ, וּבְרָזָא דְהֵוּא אֶת מַמְשׁ לְתַתָּא.

תְּרִין דְנַפְקוּ מְגוּ נְקוּדָה חֲדָא, חַד אִיקָרִי נוּשָׂא עֶוֹן, וְחַד אִיקָרִי עוֹבֵר עַל פְּשָׁע. אֵלִין אֵינּוֹן מֵהֵוּא גּוֹוֹן דְאַתְתִּיקָף בֵּיהּ מִנָּא, תְּרִין דְנַפְקִי מְגוּ גּוֹוֹן דְאַתְתִּיקָף בֵּיהּ אֶשָׂא, חַד אִיקָרִי מְרוֹם, וְחַד אִיקָרִי רָם.

וּבְרָזָא דְחֲנוּדָּה, שְׁמָהוּן אֵלִין כְּלִילוֹן בְּרָזָא דְעֶלְמָא דְאַתִּי. וְהֵכָא בְּהַאי סְטְרָא, בּוֹחוֹן לְבוֹת, מְרוֹם, כְּמָה דְאַתְּ אֶמֶר (תהלים י) מְרוֹם מְשִׁפְטִיךָ מִנְּגִדוֹ, וּכְתִיב (שם צג) אֲדִיר בְּמְרוֹם ה', וְאַף עַל גַּב דְשְׁמָא דְקָא קָאִים בְּעֶלְמָא דְאַתִּי, הָא כְּתִיב מְרוֹם. וְעַל דָּא אֲשַׁתְּתֵף עֶלְמָא דְאַתִּי בְּכָל הַנִּי, וְהֵכָא אִיקָרִי אֱלֹהִים כְּגוֹוִינִין דְשְׁמָאֵלָא, וְכֹלָא חַד.

גּוֹוִנָּא תְלִיתָאָה אֲתַתִּיקָף בֵּיהּ רוּחָא. אֵינּוֹן תְּרִין דְנַפְקוּ מִנִּיהּ, חַד אִיקָרִי שׁוֹכֵן עַד, וְחַד אִיקָרִי קְדוּשׁ, וּמֵאֵלִין אֲתַפְרָשׁוֹן נְהוּרִין לְתַתָּא, וְכֹלָהוּ רְתִיכִין אֵלִין לְאֵלִין, וְכֹלָהוּ פִינוּיִין דְאִיקָרִי בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֹלָהוּ אֲשַׁתְּמוּדְעוֹן בְּסִטְרֵי דְשְׁלִיט עַלְיֵיהּ.

כְּגוֹוִנָּא דָּא אֵית סְטְרוֹן תְּלַתָּא, דְנַפְקִין מְגוּ אֵלִין סְטְרוֹן עֵילָאִין דְקְאָמְרוֹן, דְאֵינּוֹן יְמִינָא וּשְׁמָאֵלָא וְאַמְצָעֵיתָא, וְאֵלִין נַפְקִין לְבַר מִנִּייהוּ, וְקִיִּימִין תְּרִין מִנִּייהוּ לְבַר, וְכֹלָהוּ נְטִילֵי רְתִיכִין לְתַתָּא, כְּגוֹוִנָּא דְאֵלִין עֵילָאִין, וְלָאוּ עֵילָאִין כְּגִינִייהוּ.

וְאֵלִין דְלַתְתָּא דְנַפְקִי מְגוּ אֵלִין סְטְרוֹן עֵילָאִין דְקְאָמְרוֹן, אֵינּוֹן כְּגוֹוִנָּא דִילְהוֹן, חַד אִיקָרִי יְמִינָא וְחַד אִיקָרִי שְׁמָאֵלָא, וְחַד דְקָאִי בְאַמְצָעֵיתָא. גּוּ הֵוּא אֲמַצְעֵיתָא דְקְאָמְרוֹן, וְכֹלָהוּ כְּלִילוֹן בְּהַנִּי תְלַת עֵילָאִין. וְכֹלָהוּ כְּלִילוֹן בְּרָזָא דְאַת ו'ו', דְכִלִּיל כְּלָהוּ. וְכֹלָהוּ בְרְתִיכִין יְדִיעוֹן מִתְפָּרְשׁוֹן בְּסְטְרֵייהוּ.

וְאֵלִין לָא אִיקָרוּן בְּשְׁמָהוּן יְדִיעָאוּ, בַּר בְּאֵינּוֹן פִּינוּיִין דְלַתְתָּא, כְּגוֹוִנָּא דְאֵינּוֹן פִּינוּיִין עֵילָאִין, וְאֵלִין תַּתָּאִין אֲחִידוֹן בְּעֵילָאִין, וְהַנִּי תְלַתָּא אוֹחְרָנִין כְּלָהוּ רְתִיכִין לְבַר, וְהָא אוֹקִימָנָא.

תָּא חֲזִי, הַנִּי תְּרִין קִיִּימִין, אֵינּוֹן סְמִכִין דְלְבַר, וְאֵינּוֹן יְמִינָא וּשְׁמָאֵלָא, וְאִיקָרוּן חֲסָדִי דּוּד, וְאֵלִין צְבָאוֹת רְתִיכָא דִילְהוֹן. תְּרִין דְקִיִּימִין וְעַבְדִּין שְׁלִיחוֹתָא בְּנְבִיאֵי קְשׁוּט.

וּמִתְמָן מִתְפָּרְשׁוֹן עוֹבְדִין בְּעֶלְמָא בְּאַתְגְּלִיָּא, וְרָזָא דָּא דְכְּתִיב, (תהלים קיא) גְּדוֹלִים מַעֲשֵׂי ה'. גְּדוֹלִים: דְנַפְקִי מִן גְּדוֹל. וְאֵלִין אִיקָרוּן (שם קיט) רַחֲמִיךָ רַבִּים ה'. (שם פט) אֵיָּה חֲסָדִיךָ הֲרָאשׁוּנִים ה'. (שם כה) זְכַר רַחֲמִיךָ ה' וְחֲסָדִיךָ כִּי מַעֲלָם הִמָּה. וְאַף עַל גַּב דְאוֹקִימָנָא דְאֵינּוֹן לְעֵילָא. מַעֲלָם הִמָּה לְתַתָּא.

ועל דא לא איקרו בְּשִׁמְהוֹ, כְּגוֹנָא דְאִיקְרוּ בְּשִׁמְהוֹ אֵינוּן דְלַעֲיִלָא. וְאֵינוּן
כְּגוֹנָא דְלַעֲיִלָא, אָבֵל אֵינוּן בְּכֻלָּא אֵינוּן דְקִיָּמִי לְבָר, וְאֵינוּן סְמִכִין
דְאִוְרִייתָא דְנִפְקִי מִרְתִּיכִין עֵילָאִין. וְאֵלִין הוּוּ דְאִדְפֵר דּוּד מְלָפָא, וְדָא
אִיהוּ דְאִדְפֵר תְּדִיר בְּכֻלָּא כְּמָה דְאִוְקִימָנָא.

תָּא חֲזִי, כֹּל הֵי שְׁמָהוֹ עֵילָאִין מְאֵינוּן עֲשָׂרָה דְקֶאֱמָרוּ דְלָא נִמְחָקִין, יָאוּת
הוּא. רְתִיכִין אֵלִין דִּילְהוֹן, דְאֵינוּן שְׁמָהוֹ דְאִיקְרוּן כִּינוּיִן, אִמְאִי נִמְחָקִין.

אָלָא רְזָא דָא, הָא אִתְמַר גּוּ סְפָרָא דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא, דְכֹל הֵי שְׁמָהוֹ
עֵילָאִין, אֵינוּן קִיָּמִין כְּגוֹפָא לְנִשְׁמַתָּא עֵילָאָה, דְלָא אִתְיַדַע, וְלָא אִתְגַּלְיִין.
וְאֵלִין כִּינוּיִין אֵינוּן לְבוּשָׁא לְגוֹפָא. כְּגוֹנָא דְאִגּוּזָא, דְאִית קְלִיפָה לְקְלִיפָה,
אוּ אֵלִין לְבַלְבִין, דְאִית לוֹן קְלִיפָה לְקְלִיפָה, וּמוּחָא לְגוּ.

הֵכִי נָמִי דָא, אֵלִין עֲשָׂרָה שְׁמָהוֹ כְּלָהוּ, כְּגוֹנָא דְהָאִי קְלִיפָה לְמוּחָא. וְאָף
עַל גַּב דְכְּלָהוּ מוּחָא, כְּלָהוּ נְהוּרִין עֵילָאִין, וּבִיּוֹסְמִין עֵילָאִין, לִית מָאן
דְקֶאֱמִים בְּקִיּוּמֵיהוֹן, אָבֵל כְּלָהוּ כְּגוֹנָא דְקְלִיפָה לְגַבִּי מַה דְלָא יָדִיעַ, וְלָא
קִיָּמָא בְּחֻמְתָּא כְּלָל, וְכֹל שְׁכּוֹן רְזָא דְאִין סוּף, וְהֵי כִינוּיִין אֵינוּן קְלִיפָה
לְגַבֵּייהוֹן, וְכוּלָּא דָא לְגוּ מוּן דָא, וּמוּחָא סְתִימָאָה לְגוּ בְּגוּ, דְלָא אִתְיַדַע כְּלָל,
וְעַל דָא קְלִיפָה בְּתָרָא לָא אִיכְפֵת לוֹ, וְאָף עַל גַּב דְנִמְחָקִין, עַם כֹּל דָא לָא
אִתְיַהִיב רְשׁוּתָא לְמַחְקָא, אִפְלוּ אוּת זְעִירָא דְאִוְרִייתָא.

וְאִי תִימָא, אִי הֵכִי, הָאִי הִי בְּתָרָא דְקֶאֱמָרוּ, אִי הִי קְלִיפָה בְּתָרָא לְגַבִּי
אֵלִין. לָאוּ הֵכִי, קְלִיפָה אִי הִי לְגַבִּי אֵלִין עֵילָאִין, אָבֵל לְגַבִּי אֵינוּן כִּינוּיִין
לָאוּ. דְהָא לָא מְשַׁתְּמָשִׁי בְּהָ, אָלָא אֵינוּן שְׁמָהוֹ עֵילָאִין, וְלָאוּ אֵינוּן כִּינוּיִין.

אָלָא כִּד אִי הִי סְלֶקָא לְאִתְעַטְרָא לְעֵילָא, וְלִאִתְאַחַדָא בְּרְזָא דִימִינָא
וּשְׁמָאֲלָא, כֹּל הֵי רְתִיכִין דְאֵינוּן כִּינוּיִין, כְּלָהוּ סְחָרִין לְהָ, וְחִפְיִין עֲלָהּ
סְחָרְנָהָא, כְּבַעֲלָהּ לְאִתְתָּא, דְפָרִישׁ גְּדַפִּיָּה עֲלָהָא, הֵכִי אֵינוּן פְּרִישִׁין גְּדַפִּין
דְבַעֲלָהּ עֲלָהָא, וְחִפְיִין לְהָ בְּכֹל סְטָרָא, וְאִי הִי מְשַׁמְשָׂא בְּבַעֲלָהּ, וְסִימָנָא דָא
(יחזקאל טו) וְאִפְרִשׁ כְּנָפֵי עֲלִידָ, (רות ג) וּפְרִשֶׁת כְּנָפֶיךָ עַל אֲמֹתֶיךָ.

וּבְגִין כִּד אֵינוּן לְבָר וְאִי הִי לְגוּ, וְאִי הִי לְגוּ וְאִי הִי לְבָר, וְהֵכִי כִינוּיִין אֵינוּן
לְגוּ, וְאֵינוּן לְבָר. מַה דְאִי הוּוּ לְגוּ קִיָּמָא לְבָר, מַה דְאִי הוּוּ לְבָר קִיָּמָא לְגוּ,
וְכֹלָא שְׁפִיר אִי הוּוּ. זְכָאָה חוּלְקִיָּהוֹן דְאֵינוּן דִּינְדַעִין לְמִיזֵל בְּאוּרַח מִישָׁר,
דְלָא יִטְעִין לִימִינָא וּשְׁמָאֲלָא, כְּמָה דְאִוְקִימָנָא, (הושע יד) כִּי יִשְׁרִים דְרַכִּי הִי.

מְבוּעָא דְבִירָא דְלָא פְּסִיק לְעֵלְמִין, הָאִי קִיָּמָא קִיּוּמָא, לְקִיָּמָא כְּלָא,
כְּלָהוּ עֵילָאִין וְכְלָהוּ תִתְאִין, קִיָּמִין בְּהָאִי לְרַחְמָא דְתִיאוּבְתָא, בְּגִין דְאִי הוּוּ
תִיאוּבְתָא לְעֵילָא וְתִתָּא, לְאִנְהָרָא אֲנָפִין, וְלִאִשְׁקָאָה גְנָתָא.

בְּהָאִי לָאוּ רְתִיכָא קִיָּמָא בִּיהָ לְאִתְגַּלְיָא, אָלָא כְּלָא אִי הוּוּ סְתִים בְּסְתִימוּ,
וְלָא קִיָּמָא בְּאִתְגַּלְיָא, אָלָא כְּלָהוּ שְׁמָהוֹ עֵילָאִין, וְכְלָהוּ רְתִיכִין, כְּלָהוּ
אִתְאֵן לְגַבִּיָּה בְּלַחֲשׁוֹ.

כד אינון שְׁמָהוּן אַתְיִין לְגַבְיָהּ, אֵלִין רְתִיכִין פְּרִישָׁאן וְחַפְיִין לְכָל סְטָרִין,
לְדַרְגָּא דָּא וְלְדַרְגָּא דְלִתְתָּא, וְאֵלִין אִיקְרוּן גְּדַפִּין דְּבַעְלָהּ. לְחַפְיָא עַל כִּלְאֵי.
וְהֵאֵי דַרְגָּא עָאֵל בְּלַחֲשׁוֹ, כְּמַבּוּעָא גּוּ בִירָא, דְּלֵא פְּסָקִין מִימּוֹי לְעֵלְמִין,
וְלֵא אַתְפָּרֶשׁ מַבּוּעָא לְעֵלְמִין. וְכִלְאֵי אִיהוּ בְּאֵר, דְּכַתִּיב (במדבר כא) בְּאֵר
חֲפְרוּהָ שָׂרִים (בראשית כו) בְּאֵר מִים חַיִּים. וְהֵא אִוקִימָנָא.

הֵאֵי מַבּוּעָא דְבִירָא, אִיהוּ סְתִים לְגַבִּי הַהוּא בִירָא, דְּעָאֵל לְגַבְיָהּ בְּלַחֲשׁוֹ,
וְהֵאֵי כְּרִי גּוּ הַהוּא נְקוּדָה דְּקֶאֱמָרָן, רְזָא דְהִיא בְּתַרְאָה, וְכְרִי בְּהָ, וְעָאֵל
לְגַבְיָהּ, וְלֵא אַתְיִידַע כִּלְאֵי.

וְהֵאֵי אִיהוּ כְּמָא דְאִוקִימָנָא לְעֵיל, דְּכַד אֶלְף אַתְחַבֵּר בְּהִיא, אוּ יוּ"ד, הֵאֵי
הִיא אִיהִי בְּנְקוּדָה חֲדָא לְאוּטְבָא לְעֵלְמָא, כְּגוֹן אִי"ה, אוּ י"ה. כְּדִין הַהוּא
מַבּוּעָא דְבִירָא, כְּרִי גּוּ הַהוּא נְקוּדָה, וְעָאֵל לְגַבְיָהּ, וְלֵא אַתְיִידַע.

וְכַדִּין הַהִיא נְקוּדָה קְיִימָא בְּרְזָא דְקֶדֶשׁ הַקְּדָשִׁים. וְעַל דָּא רְזָא דְדוּכְרָנָא
דִּילָהּ, אִיהוּ בְּרְזָא דְקֶדֶשׁ הַקְּדָשִׁים, בְּאַתְרַּךְ דְּמַפְקֵנוּ דְרוּחָא קְיִימָא בְּבִי
גְרוּנָא, אַהִי"ה, בְּגִין דְּהֵאֵי אִיהוּ אַתְרַּךְ דְּקְיִימָא קֶדֶשׁ הַקְּדָשִׁים, קוּל גְּדוּל
וְלֵא אַשְׁתַּמוּדַע, וְלֵא אִיהוּ רוּחַ מַמְשָׁ. וְכַדִּין אִיהוּ הִיא בְּחִיבּוּרָא דְאִינוּן
אַתְנוּן עֵילְאִין, וְכִלְאֵי שְׁמָא חֲדָא, לְאַנְהָרָא מַעִילָא וּמַתְתָּא.

כד כְּרִי הֵאֵי מַבּוּעָא בְּהֵאֵי נְקוּדָה, וְעָאֵל בְּגַבְיָהּ, כְּדִין כִּלְאֵי אִינוּן שְׁמָהוּן
עֵילְאִין, וְכִלְאֵי אִינוּן סְטָרִין עֵילְאִין דְּקֶאֱמָרָן, כְּלָהוּ עָאֵלִין בְּגַבְיָהּ, בְּתִיאֻבְתָּא,
בְּרוּחָא שְׁלִים לְעֵילְאֵי, בְּתִיאֻבְתָּא עָאֵלִין בְּהָ, וְלֵא בְּמַלְאָה אַחְרָא. כּוּלָּא
בְּרוּחָא וְלֵא בְּגוּפָא. כְּבַעְלָהּ דְּאַשְׁתַּלִּיל מְכַל לְבוּשׁוֹי, בְּשַׁעְתָּא דְאַתִּי
לְאַזְדוּגָא בְּאִיתְתִּיהָ, הֵכִי נְמִי כִּלְאֵי אִינוּן רְתִיכִין דְּקֶאֱמָרָן דְּלְעֵילְאֵי וְתַתָּא,
כְּלָהוּ סְחָרִין לָהּ, וְאִינוּן חַפְיִין עֵלְהָ, וּבַעְלָהּ אַשְׁתַּלִּיל מְכַלָּהוּ. וְעַל דָּא לֵא
אַתְיִין כִּלְאֵי אִינוּן שְׁיִיפִין לְאַתְחַבְּרָא בְּהָ, אֶלְפָא בְּרוּחַ מַמְשָׁ, וְכַדִּין כִּלְאֵי אִיהוּ
רְעוּתָא חֲדָא.

וְעַל דָּא בְּשַׁעְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא זְמִין לְגַבְיָהּ, וְיִשְׂרָאֵל לֵאֵו אִינוּן זְכָאִין
דְּאִינוּן יְהוֹן פְּתִילָהּ לְאַנְהָרָא, מַה כְּתִיב, (שה"ש ה) פְּשֻׁטִי אֶת כְּתָנְתִּי אִיכְכָה
אַלְבָּשָׁנָה רַחֲצִיתִי אֶת רַגְלֵי אִיכְכָה אֶטְנַפֵּם. פְּשֻׁטִי אֶת כְּתָנְתִּי, אֵלִין אִינוּן
כִּינוּיִין דְּקֶאֱמָרָן, דְּכִלְהוּ כְּדִ מַתְחַבְּרָן אִינוּן כְּתָנְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא,
וְכַד אִיהוּ זְמִין לְגַבְיָהּ, אִיהוּ אַשְׁתַּלִּיל מְכוּלָּהוּ, לְאַתְחַבְּרָא בְּהֲדָהּ, וְעַל דָּא
פְּשֻׁטִי וְגו', לְאַתְתַּקְנָא וּלְמַהוּי זְמִין לְאוּטְבָא לָדָּ, וְאַתְּ לֵא מַתְתַּקְנָא
כְּדָקָא יְאוּת, הַשְׁתָּא אִיכְכָה אַלְבָּשָׁנָה, וְאַתְהֲדֵר וְאַסְתַּלַּק מִינָדָּ.

רַחֲצִיתִי אֶת רַגְלֵי אִיכְכָה אֶטְנַפֵּם, הֵא אַסְחִית רַגְלֵי מַהֵהוּא טִינוּפָא, וּמֵאֵי
אִיהוּ, בְּגִין דְּכַד אַתְתַּקְנִית וְאַזְדַּמְנִית לְגַבְיָדָּ, אַעְבְּרִית הַהוּא סְטָרָא אוּחְרָא
מְסַאָבָא מְקַמֵּי רַגְלֵי. הַשְׁתָּא אִיכְכָה אַהֲדֵר לְשׁוּיָא הַהוּא טִינוּפָא, לְחַפְיָא
עַל מְקַדְשָׁא, הוּאֵיל וְאַתְּ לֵא זְמִינַת בְּתִיקוּנָדָּ לְאַתְתַּקְנָא לְגַבְיָא. הֵכָא
אוּלִיפְנָא, דְּכַד רוּחַ מְסַאָבָא אַתְעַבֵּר מְעֵלְמָא, כְּדִין אַתְרַבִּי כִּלְאֵי עֵילְאֵי
וְתַתָּא. וְעַל דָּא רַחֲצִיתִי אֶת רַגְלֵי, אִיכְכָה אֶטְנַפֵּם כְּמַלְקָדְמִין.

וּבְגִין כֶּדֶךָ, כֹּל אֵינֹן כִּינֹוּיִן אֶתְפָּשׁוּטוּ, בְּשַׁעֲתָא דְהָאֵי מְבוּעָא כְּרִי בְּהָהוּא
נְקוּדָה, וְאַסְתִּים בְּגֹוִיהָ. וּכְדִין כֹּד הָהוּא מְבוּעָא אֶסְתִּים בְּגֹוִהָ, כְּדִין כֹּלָא
אֶנְהִיר וּבִירָא אֶתְמַלְיָא מְהָהוּא מְבוּעָא דְעָל בְּגֹוִהָ וְאַסְתִּים בִּיהָ בְּחֻשָּׁאֵי.
אֵינֹן כִּינֹוּיִן חֲפִיִּין עָלָה וְאֶתְפָּשׁוּטוּ לְסִטְרָא דָא וְלְסִטְרָא דָא.

וְהִנֵּי אֵינֹן גְּלִידִין דְּאֶגְוֹזָא קְלִישָׁא, דְּקִימָא וְחֲפִיָּיא לְגוּ עַל מוּחָא, וְהָהִיא
קְלִיפָא תְּקִיפָא, אֶתְבַּרְת וְלֹא קִימָא תַמְּוֹן. וּכְדִין כֹּלָא אִיהִי בְּרֹזָא עֵילָאָה,
לְמִיּהֵד בְּרֹזִין אֵלִין. וְכֹאִין אֵינֹן דְּמִסְתַּכְּלִין בְּרַעוּתֵיהוּ, מְלִין דְּרֹזִין
עֵילָאִין, לְמִיּהֵד בְּאוּרַח קֶשׁוּט, לְמִזְכִּי בְּהָאֵי עֵלְמָא, וְלֹאֶנְהָרָא לֹוּן בְּעֵלְמָא
דְּאֶתִּי. עֲלִיּהוּ כְּתִיב, (דְּנִיָּאל יב) וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהִירוּ כְּזֹהַר הָרְקִיעַ וּמִצְדִּיקֵי
הָרַבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד. וְכֹאִין אֵינֹן בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאֶתִּי.

דִּיוֹקְנָא דְּאֶתְוֹן, בְּרֹזָא קְדִישָׁא הִיא תַתְּאָה דְּקֶאֱמֶרֶן, רֹזָא דְּמַקְדְּשָׁא,
סִיְהָרָא כֹּד שְׁלֵטָא, וְאֶתְקֶשְׁטַת לְגַבֵּי שְׁמֵשָׁא, לְקַבְּלָא נְהוּרָא מְנִיהָ. אֵינֹן
קִימִין כְּתִרִין רְחִימִין דָּא לְקַבְּלָא דָּא, וְאֵינֹן בְּתוּלָאן דְּקִימִין בְּהַדְּהָא,
אֶתְקֶשְׁטוּן וְאֶתְתַּקְּנוּ בְּתִיקוּנִין, חֲדָא בְּתַרְאָה, וְחֲדָא לְקַמָּאָה, וְחֲדָא
מִסְטְרָא דָּא, וְחֲדָא מִסְטְרָא דָּא, וְאִיהִי קִימָא בְּאֶמְצַעִיתָא.

וְשַׁבְּעִין וְתִרִין סְנֵהֲדִרִין, קִימִין כְּפִלְגוּ גוֹרֶן עֲגוּלָה, לְמִיעֵבַד גּוּפָא לְסִיְהָרָא,
לְאֶתְקֶשְׁטָא מְטְרוּנִיתָא לְגַבֵּי בְּעָלָה, וְאִיהִי קִימָא כְּגֹוֹנָא דָּא כ, כְּפִלְגוּ
סִיְהָרָא.

וְהָא נְקוּדָה בְּאֶמְצַעִיתָא. דְּהָהִיא נְקוּדָה נְטִלָה נְהוּרָא מִן שְׁמֵשָׁא, לְאֶנְהָרָא
לְכֹל גּוּפָא. וְרֹזָא דָּא נְקוּדָה דְּקִימָא בְּפִלְגוּ דְּעֵינָא, דְּכּוֹלָא קִימָא בְּהָהִיא
נְקוּדָה דְּקִימָא בְּאֶמְצַעִיתָא, דְּאִיהִי נְטִלָא כֹּל נְהוּרָא, לְאֶנְהָרָא לְכֹל עֵינָא.
וְסִיְהָרָא לֹא אֶתְנַהֲרִית אֶלָּא מְגוּ חַד נְקוּדָה דְּקִימָא וְאַסְתִּים גּוּ אֶמְצַעִיתָא.
אֶף עַל גַּב דְּלָא אֶתְחַזְּיָא בְּסִיְהָרָא.

תָּא חֲזִי לִית לָךְ עֵיגוּלָא בְּעֵלְמָא, דְּלָא אִיתְעַבִּיד מְגוּ נְקוּדָה חֲדָא דְּקִימָא
בְּאֶמְצַעִיתָא. וּבְגִין כֶּדֶךָ עֵיגוּלָא דְּסִיְהָרָא מְגוּ חַד נְקוּדָה דְּאַסְתִּים בְּגֹוִהָ
בְּאֶמְצַעִיתָא, אֶתְעַבִּיד כֹּלָא. וְהָאֵי נְקוּדָה דְּקִימָא בְּאֶמְצַעִיתָא נְטִיל כֹּל
נְהוּרָא, וְאֶנְהִיר לָהּ לְגוּפָא, וְאֶתְנַהֲרִיר כֹּלָא.

רֹזָא דְּרֹזִין, לְאֵינֹן דְּמִסְתַּכְּלִין בְּרֹזִי דְּחַכְמָתָא. הָאֵי הִיא דְּאִיהִי פִלְגוּ
דְּגוּפָא דְּסִיְהָרָא, וְאִיהִי בְּעֵיגוּלָא, כְּדִאֶמְרֵן בְּגוּ הָהוּא נְקוּדָה דְּקִימָא גּוּ
אֶמְצַעִיתָא, אֶמְאִי אִיהוּ פִלְגָא, לָאוּ, אֶלָּא סְתִימָא מִסְטְרָא דָּא, וּפְתִיחָא
מִסְטְרָא דָּא, כְּנוֹקְבָא דְּפְתִיחָא לְגַבֵּי דְּכּוֹרָא לְקַבְּלָא לִיהָ בְּגֹוִהָ, וְלֹאֶתְנַהֲרָא
מְנִיהָ, וְלֹאֶתְחַבְּרָא בְּהַדְּהָא. וְעַל דָּא אִיהִי פְתִיחָא לְגַבֵּיהָ לְקַבְּלָא לִיהָ, וּכְדִין
אִיקְרִי הִיא. מְאִי הִיא, כְּמֹאן דְּאֶמְרָא הָא אֶנָּא.

וְכֹד אִיהִי אֶתְנַהֲרִית מְנִיהָ, וְאֶתְחַבְּרוּ דָּא בְּדָא, וְסִיְהָרָא אֶתְמַלְיָא, כְּדִין
הָאֵי הִיא אֶשְׁתִּילִים וְאֶתְמַלְיָא סִיְהָרָא מְכֹלָא. וּבְאַתְרָה דְּאִיהוּ הִיא פִלְגוּ
דְּסִיְהָרָא, אֶתְעַבִּיד מִיִּם, סִיְהָרָא בְּשְׁלִימוּ.

וְקִיּוּמָא כְּגוּוּנָא דְאִימָא עֵילָאָה, דְאִיְהִי מִי סְתִימָא. כְּמָא דְאִוְקִימָנָא, בְּרָזָא
דְלִסְרָבָה הַמְשֻׁרָה. וְהִשְׁתָּא קִיּוּמָא סִיְהֶרָא בְּאַשְׁלֻמוּתָא, עֲלִמָא תַתְּאָה,
כְּגוּוּנָא דְעֲלִמָא עֵילָאָה. וְדָא אִיְהוּ רְזָא דְאֵת סִי.

וְתָא חֲזִי אֵת דָּא סִי, לָאו אִיְהוּ אֶלָּא בְּעִיגוּלָא. כִּיּוֹן דְקִיּוּמָא סִיְהֶרָא
בְּאַשְׁלֻמוּתָא וְכֻלָּא מְרָזָא דְאֵת הִי כְּמָא דְאַתְמֶר, אִיְהִי בְּקַדְמִיתָא פְּתִיחָא
בְּרָזָא דְהִיא, לְקַבְלָא לְבַעֲלָהּ. וְלְבַתֵּר דְאַשְׁתְּלִים מִנִּיהּ, אִיְתַמְלִיגָא
בְּאַשְׁלֻמוּתָא, אֲתַעְבִּיד סִי, כְּגוּוּנָא עֵילָאָה דְעֲלִמָא דְאֵתִי כְּדִקְאֻמְרוּ. וּבְגִין
כְּדִי הִיא עֵילָאָה, הִיא תַתְּאָה. סִי עֵילָאָה, סִי תַתְּאָה. כֻּלָּא דָּא כְּגוּוּנָא דָּא,
וְדָא אִיְהוּ רְזָא חֲדָא, עֵילָאָה וְתַתְּאָה כְּחֲדָא.

תָּא חֲזִי, עֲלִמָא עֵילָאָה אִיְהִי פְּתִיחָא בְּקַדְמִיתָא, בְּרָזָא דְהִיא. וְכִד
אֲתַמְלִיגָא מְאִינוֹן שְׁבִילִין עֵילָאִין, וְאַתְנַהֲרָא לְאַנְהֶרָא, אֲתַפְּשֻׁטָּת
וְאַשְׁתְּלִים וְאַתְעֲבִיד סִי, וְכֻלָּא בְּרָזָא חֲדָא.

דִּיוֹקְנָא דְאֵת וִיו בְּרָזָא קְדִישָׁא, הָאִי אֵת, עֲלִמָא דְלַעֲיִלָּא פְּשִׁיט פְּשִׁיטוֹ
לְאַנְהֶרָא לְתַתְּאָה, וְהָהוּא פְּשִׁיטוֹ, אִיְהוּ בְּשִׁית סְטֶרִין, כְּלִילִין כְּחֲדָא בְּחִיבוּרָא
חֲדָא, דָּא כְּגוּוּנָא דְדָא וְדָא כְּגוּוּנָא דְדָא. וְכֻלָּהוּ מִתְחַבְּרוּן בְּאִינוֹן רְתִיכִין
דִּילְהוֹן בְּאֵת דָּא.

וְהָאִי אֵת אִיְהוּ רְשִׁימוֹ דְבְּשִׁית סְטֶרִין כְּלִילִין כְּחֲדָא. וְדָא הוּא דְאַנְהֶרִי
לְסִיְהֶרָא בְּרָזָא דְשִׁית סְטֶרִין כְּלִילִין. דְּהָא כִּד מִתְחַבְּרוּן כְּחֲדָא, פְּשִׁיטִין
מְפְּשִׁיטוֹ, כֻּלָּא דִּיוֹקְנָא דְוִיו, דִּיוֹקְנָא דְאַדָּם וְאַף עַל פִּי דְאִינוֹן שִׁיְתָא
סְטֶרִין, לָא אִיְתַחֲזוּ בְּפְּשִׁיטוֹ בְּרִ חֲדָא גּוּפָא.

רְזָא דְרָזִין, לְאִינוֹן דְמִסְתַּכְּלִין בְּאוּרַח מִישֵׁר, בְּדִיוֹקְנִין דְאַתְנוּן, הִכָּא בְּהָאִי
אֵת, כְּלָהוּ בְּחִיבוּרָא דָּא, לְאַחֲזָאָה דְכֻלָּהוּ קִיּוּמִין בְּקִיּוּמָא דְגּוּפָא, דְאִיְהוּ
נְטִיל כֻּלָּא. וְכִד הָאִי אֵת דְאִיְהוּ וִיו, קִיּוּמָא הִכִּי בְּחִיבוּרָא חֲדָא, הָא אִיְהוּ
זְמִין לְגַבֵּי נוֹקְבָא, פְּשִׁיט וְאַשְׁתְּלִיל מְכֻלָּא, רְזָא דִּיוֹקְנָא דְגּוּפָא, דִּיוֹקְנָא
דְאַדָּם. וְכִד מִסְתַּכְּלִין, דְרוּעִין מְסֻטְרָא דָּא וּמְסֻטְרָא דָּא מִתְחַבְּרוּן בְּהָאִי
גּוּפָא, דְלָא אֲתַחֲזִין בְּרִ גּוּפָא בְּלַחֲדוּדִי, בְּגִין דְכֻלָּהוּ כְּלִילִין בִּיהּ.

אִימְתִי אֲתַחֲזוּן. בְּשַׁעֲתָא דְאֵת דָּא אֲתַפְּשֻׁטָּת, וְאִיקְרִי אֶלְף. כְּדִין, תְּרִין
דְרוּעִין, דָּא מְסֻטְרָא דָּא, וְדָא מְסֻטְרָא דָּא, וְגּוּפָא קִיּוּמָא בִּינִיְהוּ
בְּאַמְצָעִיתָא. א.

וְעַל דָּא אֶלְף רִישָׁא לְכָל אֲתַנוּן, בְּגִין דְתִיקוּנָא דָּא, כִּד קְאִים, אִיְהוּ רִישָׁא
לְכָל מְאִי דְנִפְיִק מְעֲלָמָא דְאֵתִי. וְאַף עַל גַּב דְרָזִין עֵילָאִין אַחֲרָנִין נְאֻמְרוּ
בְּרָזָא דְאַלְפִי, אֲבָל דָּא אִיְהוּ בְּרִירוֹ דְרָזָא דְמַלְהָ כְּמָה דְאִיְהוּ בְּסֻפְרָא, וְהִכָּא
אִיְהוּ בְּרִירוֹ דְרָזָא. וּמְהִכָּא אֲתַפְּשֻׁטוֹ אֲתַנוּן אַחֲרָנִין, כְּלָהוּ בְּסֻטְרִיְהוּ, כֻּלָּא
חֲדָא וְחֲדָא כְּדִקְא חֲזִי לִיהּ.

וְאֵת דָּא כְּלָא אִיהוּ חַד, וְיִו וְאַלְיִי, בְּר דְהַאי אֶסְתִּים כְּלָא בְּגוּיָה, וְהַאי אַחְזִי כָּל דְיֻקְנִיָּה. וְאִי תִימָא תְרִין יֶרְכִין דְלָא אֶתְחַזְיִין. הֵכִי הוּא וְדַאי, דְהָא תַלְת סְטְרִין, אִינּוּן רְזָא דְתַלְת אַחְרָנִין.

וְתוּ, אֲלִין אִינּוּן רְזָא דְתוֹרָה שְׂבַכְתָּב, כְּלָלָא דְכּוּלָּא. וּמְהַכָּא נִפְקוּן כָּל שְׂאָר. כְּגוּוּנָא דָּא, נְבִיאִים וּכְתוּבִים כְּלָהוּ כְּחַדָּא. אֲלִיִּי אִיהוּ חַד, רְזָא דְתַלְת גְּוֹוִין כְּחַדָּא, דְאִינּוּן אֶבְהוּ. וְכַד אֶבְהוּ מִתְחַבְּרָן כְּחַדָּא, אִינּוּן חַד. וְעַל דָּא אִיקְרִי אֲלָף, חַד רִישָׁא לְכָל אֶתְוּוּן, רְזָא דְתוֹרָה שְׂבַכְתָּב, כְּמָא דְאִיתְמַר.

וְעַל דָּא, וְיִו וְאַלָּף רְזָא כְּחַדָּא אִינּוּן. אֵת וְיִו דְיֻקְנָא דְאָדָם, רִישָׁא וְגוּפָא אֶתְפְּשֻׁטוּתָא חַד. אֲלִיִּי אֶשְׁלֻמוּתָא דְדְיֻקְנָא לְאַחְזָא. וְכִי תִימָא, וְיִו, דְאִיהוּ אֶתְפְּשֻׁטוּתָא חַד, פְּשִׁיטוּ חַד בְּלָא דְיֻקְנִין אַחְרָנִין, אֶמָּאִי רְזָא דִילִיָּה שִׁיתָא, וְאַלָּף דְאִיהִי תַלְת דְיֻקְנִין, אֶמָּאִי רְזָא דִילִיָּה חַד.

אֲלָא מְהַכָּא, רְזִין דְסְלָקִין בְּשֻׁמָּא קְדִישָׁא, אָסוּר לְאַסְגָּאָה לֹון בְּפֶרְטָא, אֲלָא לְחַבְּרָא כְּלָהוּ, וְלִיִּי חַדָּא לֹון כְּחַדָּא, לְמַהוּי חַד. וְכַד אִינּוּן כְּחַדָּא בְּכָלְלָא חַדָּא, בְּדְיֻקְנָא חַדָּא, אִית לְפֶרְשָׁא לֹון, וְלְמַעְבַּד פְּרִטִין דְנִפְקִי מִהֵוּא כְּלָלָא דְאֶתְחַזְיִי.

וְעַל דָּא, כְּלָל אֶתְהַדְר לְמַהוּי פְּרִט. פְּרִט אֶתְהַדְר לְמַהוּי כְּלָל. כְּלָל דָּא וְיִו, דְאֶתְהַדְר לְמַהוּי פְּרִט, בְּרְזָא דְשִׁית, וְאִיהִי פְּשִׁיטוּ חַד בְּלַחֹודוּי. פְּרִט אֲלָף, תַלְת דְיֻקְנִין מִתְחַבְּרָן כְּחַדָּא, וְאֶתְהַדְר לְמַהוּי כְּלָל, בְּרְזָא דְחַד. וְרְזָא דָּא, כְּלָל וּפְרִט וּכְלָל, אִי וְיִו, וְכָלְלָא חַד.

אֲלִיִּי פְּרִט דְאֶתְהַדְר לְמַהוּי כְּלָל, וּלְבַתֵּר אֶתְהַדְר לְמַהוּי פְּרִט. וְאִיהוּ פְּרִט וּכְלָל וּפְרִט. וְיִו כְּלָל, וְאֶתְהַדְר לְמַהוּי פְּרִט, וּלְבַתֵּר אֶתְהַדְר לְמַהוּי כְּלָל. וְדָא רְזָא כְּלָל וּפְרִט וּכְלָל.

אֲלִיִּי פְּרִט, וְאֶתְהַדְר לְמַהוּי כְּלָל, כְּמָא דְאֻקְיָמָנָא, וּלְבַתֵּר אֶתְהַדְר לְמַהוּי פְּרִט. בְּגִין דְאִיהוּ אֲלִיִּי, וְהֵכִי סְלָקָא בְּרְזָא דְאֲלָף. דְרֹועִין וְגוּפָא, וְאֶתְפְּרָשׁוּן רְזִין לְמַאָה, וּמִמַּאָה לְאֲלָף. עַל דָּא אֲקָרִי אֲלִיִּי, בְּרְזָא דְאֲלִיִּי, אֲלָף חַד כְּלָל. אֲלָף אֲלָפָא פְּרִט.

וְיִו כְּלָל, וְאֶתְהַדְר לְמַהוּי פְּרִט, בְּרְזָא דְאֻקְיָמָנָא. וּלְבַתֵּר אֶתְהַדְר לְמַהוּי כְּלָל. רְזָא דְאָדָם חַד. רְזָא חַד. וְכָלְלָא סְלָקָא בְּרְזָא חַדָּא, וּבְמִתְקַלָּא חַדָּא לְמַהוּי כְּלָלָא חַד. וְיִו אֶתְהַדְר לְמַהוּי כְּלָל חַד, נְהִירָא חַדָּא, כְּלִילָן בְּשִׁית סְטְרִין.

וְרְזָא דָּא (בְּרֵאשִׁית א) וְיִרָא אֱלֹהִים אֵת הָאֹור כִּי טוֹב. דָּא וְיִו דְהִיא אֲזִיל וְנְהִיר בְּרְזָא דְיִמִּינָא, בְּכָלְלָא חַדָּא. וּלְבַתֵּר וּיְבַדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹור וּבֵין הַחֹשֶׁךְ, אֶתְהַדְר אֵת דָּא לְמַהוּי אֲלָף, תְּרִין דְרֹועִין, דָּא מְסֻטְרָא דָּא, וְדָא מְסֻטְרָא דָּא. חַד אֶתְקָרִי אֹור, וְחַד אֶתְקָרִי חֹשֶׁךְ. אֶתְפְּלַג אֵת וְיִו בְּגוּוּיָהוּ, וּכְדִין אֶתְפְּלַג מְחֻלֻּקֵת מִתְרִין סְטְרִין, דְאִינּוּן אֹור וְחֹשֶׁךְ, דְכְּתִיב וּיְבַדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹור וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. מַהוּ וּיְבַדֵּל דְאִיתְפְּרִשׁ מְחֻלֻּקֵת הַהוּא,

וְאִסְתַּכְּמוּ תַרְוֵי סִטְרֵינָא לְמַהוּי בְּשָׁלָם, וְהַבְּדִלָה דָּא, הִיא הַבְּדִלַת מַחְלוּקַת,
לְאִסְתַּכְּמָא לְמַהוּי כְּלָא חַד, שְׁלִים כְּחַדָּא.

וּבְגִין כְּדָּ, אִיּוּ כְּחַדָּא אֵינּוּ. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוּר יוֹם, דָּא סִטְרָא חַדָּא דְרִזָּא
דְּאֵלִיף. וְלַחֲשֵׁד קָרָא לִילָה, דָּא סִטְרָא חַדָּא דְרִזָּא דְאֵלִף. לְבַתֵּר אֲתַפְרְשׁוּ
תַרְוֵי סִטְרֵינָא לְמִיעֵבַד עוּבְדָּא, חַד עֵבִיד עֵרַב, וְחַד עֵבִיד בְּקָר. כִּיּוֹן דְּעֵבְדוּ
עוּבְדִין, אִסְתַּכְּמוּ תַרְוֵייהוּ, וְאֲתַכְּלִילוּ בְּאֵת וִיּוּ.

הַדָּא הוּא דְכַתִּיב וַיְהִי עֵרַב וַיְהִי בְקָר, וַיְהִי עֵרַב, מִסִּטְרָא דְחֲשֵׁד. וַיְהִי בְקָר,
מִסִּטְרָא דְאוּר. כִּיּוֹן דְּעֵבְדוּ עוּבְדִין, מִיַּד אֲשַׁתְּכְּלוּ לְחַד, דְּכַתִּיב יוֹם אֶחָד.
הָא רִזָּא דָּאֵת וִיּוּ, דְּאֲתַכְּלִילֵן בֵּיהַ לְמַהוּי חַד.

וְהָא הוּא רִזָּא דְכַתִּיב וַיְהִי, וְלֹא כַתִּיב וְהָיָה. וַיְהִי, כְּדָּ אֲתַחֲזִיין בְּרִזָּא דְאֵלִף,
וְעֵבְדוּ עוּבְדִין, וְאִסְתַּכְּמוּ וְלֹא אֲתַחֲזִיין, כְּדִין כְּתִיב וַיְהִי: הָוָה, וְהַשְׁתָּא לֹא
אִיהוּ הַכִּי, דְּהָא אֲתַכְּלִיל בְּרִזָּא דְוִיּוּ, וְהַשְׁתָּא כְּלָא יוֹם אֶחָד (תהלים קו) מִי
יִמְלֵל גְּבוּרוֹת ה' יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ.

(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְקוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם. דָּא סִטְרָא תַתְּאָה,
סִטְרָא חַד דְּבְרִזָּא דְאֵלִף, דְּאִיהִי סִטְרָא דְאִקְרִי חֲשֵׁד, וְדָא אִיהוּ מִתַּחַת
הַשָּׁמַיִם. דְּהָא מִהֵוּא סִטְרָא מִתַּפְרִשׁוּן מִיּוּ, וְנִבְעֵי בְּנִגִידוּ דְטַמִּירוּ,
מִסִּטְרָא אַחְרָא דְלַעִילָא, דְּאִיהוּ יְמִינָא.

אוּר דְּאֲתַגְּנִיז, בְּאֵן אֲתַר אֲתַגְּנִיז, בְּרִזָּא דָּאֵת וִיּוּ. וְכַד אִיהִי אֲתַגְּנִיז, כּוּלָּא
אִתַּגְּנִיזוּן, סִטְרָא אַחְרָא גְּנִיז עִמִּיהָ. וְעַל דָּא מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֵל מְקוּם
אֶחָד. וְדָא הוּא סִטְרָא דְאֲשַׁתְּאָר חַד, בְּלֹא חֲבֵרִיָּה כְּדָּ אֲתַגְּנִיז בְּקַדְמִיתָא.
וּמִהֵוּא סִטְרָא כְּדָּ אֲתַפְּלְגוּ מִיָּא, וְאֲתַכְּנִישׁוּ בְּגוּיָה, כְּדִין אִתַּחֲזִי יְבִשְׁתָּא
מִהֵוּא סִטְרָא. וְרִזָּא דָּא הָר צִיּוֹן יִרְכָּתִי צְפוֹן קְרִית מְלֻךְ רַב. דְּהָא מִהֵוּא
סִטְרָא אִתַּחֲזִי וְאֲתַגְּלִיָּא. לְבַתֵּר דְּאִתַּגְּנִיזוּ אֵלִין תַרְוֵי סִטְרֵינָא, אֲתַתְּדַר
כְּלָא לְמַהוּי וִיּוּ. וְאִסְתַּכְּמוּ כְּלָא בְּגוּיָה, וְהָוָה חַד.

סְתָרֵי אוֹתִיּוֹת (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת בְּרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם,
דָּא וִיּוּ, דְּאִיהִי אֵת דְּאִקְרִי שְׁמַיִם. רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם, דְּאֲתַפְּשֵׁט מְנִיָּה פְּשִׁיטוּ
חַד, לְאֲנַהְרָא לְאַרְעָא, וְלֹאֲשַׁקָּאָה לְהֵוּא יְבִשְׁתָּא, וְהָא אִיהוּ רְקִיעַ
הַשָּׁמַיִם. מֵאֵן אִיהוּ רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם. דָּא הוּא פְּשִׁיטוּ דְאֲתַפְּשֵׁט מֵאֵת וִיּוּ,
כְּגוּוֹנָא דָּא ג, דָּא אִיהוּ פְּשִׁיטוּ דְאֲתַפְּשֵׁט מֵאֵת וִיּוּ, לְאֲנַהְרָא וְלֹאֲשַׁקָּאָה
לְאַרְעָא, כְּמָא דְאֲתַמְר.

אֵת וִיּוּ, דִּיוֹקְנָא דָּא, אֲשַׁתְּלִיל מְכַלָּא, דְּלֹא אִתַּחֲזִיין בֵּיהַ כְּלָל מְכַל אֵינּוּ
סִטְרֵינָא אַחְרָנִין, בְּרַ חַד פְּשִׁיטוּ דְגוּפָא בְּלַחֲוֹדוּי, בְּלֹא דְרוּעִין וְסַמְכִין,
וְקִימָא הַכִּי בְּרִזָּא דְשְׁמָא קְדִישָׁא, בְּגִין לְמַהוּי זְמִין לְגַבִּי נֹקְבָא לְתַתָּא.

וְאִם עַל גַּב דְּאֵלִין סְטָרִין אַחֲרָנִין, אֲתִרְשִׁימוּ לְגַבִּיהָ, הֲכֵא רָזָא דְרָזִין לְאִינוּן
דְּיַדְעֵי רָזִי דְמַהִימְנוּתָא, לְמַנְדַּע בְּאֵן זְמַנָּא אִיהוּ אֶלְיָי, וּבְאֵן זְמַנָּא אִיהוּ
וְיָו.

בְּזַמְנָא דְקִימָא לְאַחֲזָאָה רָזִי מְהִימְנוּתָא, וּלְאַלְפָּא יְחוּדָא בְרָזָא דְשִׁמָּא
קְדִישָׁא לְכָל עֲלָמָא, כְּדִין קִימָא בְרָזָא. דָּא, אֶלְיָ לְעִינָא, דְדָא רֵאשִׁיתָא
דְכֻלָּא, לְמִילָף מְהִימְנוּתָא דְיְחוּדָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְעַל דָּא קִימָא רִישׁ
לְכָל אֲתוּוּן, דְהָא לָא אֲתָא בְר נֶשׁ לְעֲלָמָא, אֶלָּא לְמִילָף וּלְמַנְדַּע לְמַאֲרִיהָ.
וְקִימָא בְּדִיוֹקְנָא לְעִינִיהוּן דְכֻלָּא וְאֲמַר לִיהָ אֹלִיף חֲכַמְתָּא דְמַהִימְנוּתָא
דְמַאֲרָד, וּלְמַקְצָה הַשְּׁמַיִם וְעַד קְצָה הַשְּׁמַיִם.

וְעַל דָּא אֲתִרְשִׁים גַּבִּיהָ, בְּדִיוֹקְנִין דְבְּרֵאשִׁית, דְּאֲתַחֲזִי לְמַשְׁאֵל וּלְמַנְדַּע,
דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים ד) כִּי שָׁאֵל נָא לְיָמִים רֵאשׁוֹנִים. וְדָא הִיא שְׂאֵלְתָא קַמִּייתָא,
לְאַשְׁתַּמוּדַע בְּר נֶשׁ לְמַאֲרִיהָ, דְדָא אִיהוּ רֵאשִׁיתָא דְכֻלָּא. וְכַדִּין אִיהוּ רָזָא
דְּאֶלְיָי, רֵאשִׁיתָא דְקִימָא לְכָל אֲתוּוּן.

וּבְזַמְנָא דְקִימָא לְאַזְדוּגָא לְגַבִּי נּוֹקְבָא, בְּרָזָא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא, קִימָא
בְּרָזָא דְוִי, וְאַשְׁתַּלִּיל מְכָלָא, וְלָא אֲתַחֲזוּ בְר גּוּפָא בְּלַחֲדוּי. וְכֻלָּא אֲתַקְשֵׁר
בְּנוֹקְבָא. דְרוּעָא חַד, תַּחֲתוֹת רִישָׁא, וְחַד, דְּמַחְבֵּקָא לָהּ.

וְעַל דָּא לָא אִיתַחֲזוּן בְּאֵת וִי' יִרְכִין, וְהָהוּא דְרַקִּיעָא, כֻּלָּא אֲסַתִּים בְּגוּיָה,
בְּסַתִּימוּ בְרָזָא דְרָזִין, וְאִיתַחֲזוּ וִי' בְּלַחֲדוּי, כְּמַאן דְּאִישְׁתַּלִּילוּ מְכָלָא.
וְכַדִּין אִיהוּ זְמִין וְאַתַּקְשֵׁר לְגַבִּיהָ דְנוֹקְבָא. וְעַל דָּא זְמִין אֵת וִי', בְּרָזָא
דְשִׁמָּא קְדִישָׁא, לְאַתַּחֲזָאָה כֻּלָּא. וְקִימָא ה"א בְּתַרְאָה שְׁלִימָא וּמְלִיאָ
כְּמָא דְאֲתַחֲזִי. זְכָאָה אִיהוּ חוּלְקִיָּה, מַאן דְּעָאֵל וּנְפִק, וְיַדַּע אֹרְחִין וּשְׁבִילִין
בְּרָזָא דְמַהִימְנוּתָא, לְאַשְׁתַּמוּדַּע לְמַאֲרִיהָ, זְכָאָה אִיהוּ בְּעֲלָמָא הַדִּין
וּבְעֲלָמָא דְאֲתִי.

דִּיוֹקְנָא דְאֵת וִי"ד, נְקוּדָא קְדַמָּאָה דְסֻלְקָא בְּמַחְשָׁבָה, וְאַסַּתִּים וְלָא יַדִּיעַ,
הֵאִי נְקוּדָא קִימָא בְּסַתִּימוּ דְמַחְשָׁבָה, בְּגִין דְלָא אֲתַפְשֵׁט כָּלֵל, וְלָא יַדִּיעַ
לְאֵן אֹרְחָא הוּא, וְלְאֵן אֲזִיל, וּמַאן אִיהוּ, וּמַאן נְפִקָא. וְעַל דָּא כְּלָהוּ קִימִין
בְּר בְּהָהוּא נְקוּדָה, דְקִימָא בְּרַעוּ דְמַחְשָׁבָה, דְלָא אֲתִידַע כָּלֵל.

וְאִיהִי נְקוּדָה דְקִימָא בְּאֵת ה"א עֵילָאָה, דְקִימָא עַל כָּל אִינוּן תַּשַּׁע סְמִכִין
דְקַאֲמָרוּ, וְאִינוּן חֲמֵשׁ כְּדְקַאֲמָרוּ, וְאִינוּן פְּלִיאֹת. וְעַל דָּא אִיקְרִי רָזָא דָּא
פְּלָא. וְאוֹת אֶלְיָ סֻלְקָא הֲכָא. וְהֲכָא כֻּלָּא אוֹת פְּלִאֹת. וְהָא אוֹקִימָנָא.

וְכָל אֵלִין סְמִכִין, וְכָל אֵלִין רְתִיכִין דְקַאֲמָרוּ, כַּד סֻלְקָא ה"א בְּתַרְאָה,
לְאַתַּקְשֵׁרָא בְּאֵת וְאִי, אִינוּן רְתִיכִין דִּילָהּ פְּרִישׁוֹן עַל נּוֹקְבָא כְּדְקַאֲמָרוּ,
וְכָל אִינוּן רְתִיכִין דִּילָהּ כְּלִילוֹן בְּאִינוּן רְתִיכִין עֵילָאִין, כְּלָהוּ חֲפִיין בְּסַחֲרָנָא
דְנוֹקְבָא.

רָזָא דָּא, כַּד נּוֹקְבָא לָא אֲתַקְשֵׁרַת בְּדְכוּרָא, חֲפִיאָ לָהּ חַד קְלִיפָה תַקִּיפָא
דְסַתִּים נְהוּרָה. וְכַד אֲתַקְשֵׁרַת בְּדְכוּרָא, חֲפִיין לָהּ כָּל חֲנִי רְתִיכִין עֵילָאִין

וּתְתַאֲוֶינָה, אֵינֹנָה קְלִיפָה קְדִישָׁא דְחַפְיִין לָהּ, וְאֵתְלַבֶּשֶׁת בָּהּ, וְהִיא אֵתְקַשְׁרַת בְּאֵת וִיו.

לְעִילָא נְטִלָא בְּהִיא, דְנִקְוֵדָה עֵילָאָה סְתִים בְּגוּוֹה. וְכֹד אִיהִי נְטִלָא לֹן, וְכִלְהוּ בָּהּ, כְּדִין אֵיתְעֵבִידוּ כְּלָהוּ, כְּגוּוֹנָא דָא. כּוּ אֵסְתִים נְקוּדָה עֵילָאָה דְקִימָא בְּאֵמְצָעִיתָא, דְאִיהוּ וִיו דְאֵזְלָא בְּעִיגוּלָא, לְמַעַבְד גּוּפָא לְאֵסְתִמָּא לְהֵאֵי נְקוּדָה.

כְּגוּוֹנָא דְהִיא אַחְרָא, עֵבִיד גּוּפָא בְּאֵינֹנָה רְתִיכִין דִילָהּ, וְאִיהִי נְקוּדָא דְקִימָא בְּאֵמְצָעִיתָא, וְכְדִין אֵיקְרִי הִיא. הֵכִי נְמִי הֵאֵי אֵת רְזָא דְוִיו, אֵינֹנָה גּוּפָא, וְקִימָא בְּרְזָא דָא, וְהֵאֵי נְקוּדָה בְּאֵמְצָעִיתָא, וּבְגִין כְּדִין כְּלָא חֵד. וְהֵאֵי נְקוּדָה עֵילָאָה, אֵיקְרִי חֲכָמָה עֵילָאָה. וְהֵאֵי נְקוּדָה תְתַאֲוֶינָה, אֵיקְרִי חֲכָמָה תְתַאֲוֶינָה, חֲכָמָה זְעִירָא. וְהֵאֵי הִיא, וְהֵאֵי הִיא, בְּרִי דְהֵאֵי נְקוּדָה אֵתְרִשִׁים בְּקִדְמִיתָא בְּנְקוּדָאָה.

י' נְקוּדָה חֵד עֵילָאָה, דְקִימָא עַל תְּשַׁעָה סְמְכִין, כְּמָא דְאֵוְקִימָנָא. אֵלִין לָא אֵיקְרוּן בְּשִׁמְהוֹן, בְּרִי בְּאֵינֹנָה רְתִיכִין דִילְהוֹן. אֲבָל הֵנִי תְשַׁעָה, נְפְקִי מְגוּ בּוּצִינָא, וְאֵתְרִשִׁמוּ תְחוּתוּי דְוִיוֹד.

וְאֵינֹנָה ט' נְקוּדִין, דְאֵתְפֶשֶׁטוּן בְּכָל אֵתְוֹן. בְּגִין דְכָל אֵתְוֹן נְפְקִין מִן יוֹד, בְּאֵינֹנָה שְׁבִילִין דִילָהּ. וְכְמָא דְאֵתְוֹן נְפְקִין מִן יוֹד, הֵכִי נִיקְוֵדִין. וְכִלְהוּ הֵנִי נְקוּדִין תְשַׁע, נְפְקִין מֵאֵינֹנָה תְשַׁע.

וְאֵף עַל גַּב דְאֵמְרוּן, דְהֵנִי תְשַׁע אֵינֹנָה תְחוּתִיה דְוִיוֹד, עֵלִיה דְוִיוֹד אֵינֹנָה. אֲבָל אֵינֹנָה סְמְכִין לָהּ, וְאֵינֹנָה רְתִיכִין לְט' אַחְרֵינִין, דְאֵינֹנָה רְזָא דְאֵין סוּף, וְכִלְהוּ קִימִין לְוִיוֹד. וְכָל הֵנִי דְלִתְתָא, אֵסְתִימוּ, וְאֵהֲדְרוּ לְהֵאֵי נְקוּדָה. עַל דָא כָּל יוֹמִין.

תָּא חֲזִי, כְּמָה אֵית לֹן לְבַנֵי נְשָׂא לְאֵסְתִמְרָא מְחוּבִיהוֹן, וְלֵאשְׁתִּדְלָא בְרַעוּתָא דְמֵאֲרִיהוֹן. דְהֵא שְׁבַעָה זְכָאִין דְהוּוּ בִישְׂרָאֵל, דְאֵתְתַקְפוּ בִיה בְּקוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא בְּלָבָא שְׁלִים, וְאֵינֹנָה שְׁבַעָה סְמְכִין דְעֵלְמָא מְמֵשׁ. בְּיוֹמִיהוֹן, אֵתְגַבֵּר בְּעֵלְמָא יְמִינָא עַל שְׁמָאֵלָא. וְיִשְׂרָאֵל עַל עוּבְדֵי כּוּכְבִים.

וְכִינֹן דְאֵשְׁתִּלִּמוּ אֵינֹנָה, קְמוּ מְסִטְרָא דְשְׁמָאֵלָא שְׁבַעָה בְּתִי דִינִין מְמֵשׁ, דְכִלְהוּ עוּבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, כְּמָה דְאֵתְעֵרוּ חֲבֵרִיָּא, דְלָא חֲרָבָה אַרְצָא יִשְׂרָאֵל, עַד דְפִלְחוּ שְׁבַע בְּתִי דִינִין עֲבוּדָה זָרָה, וְדָאֵתוּ מְנַהוֹן. וְאֵלִין אֵינֹנָה : יָרְבַעַם בְּן נְבֻט. וּבְעֵשָׂא בְּן אַחִיָּה. וְאַחָאָב בְּן עֲמֹרִי. וְיִהוּא בְּן נְמֹשִׁי. וּפְקַח בְּן רְמִלְיָהוּ. וּמְנַחֵם בְּן גְּדִי. וְהוֹשֵׁעַ בְּן אֵלָה. הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (יִרְמִיָּה טו) אוּמְלָלָה יוֹלְדֵת הַשְּׁבַעָה. דָא אַרְעָא קְדִישָׁא, דִילִידֵת לֹן.

תָּא חֲזִי, כִּד בְּרָא לָא עֵבִיד רַעוּתָא דְאָבוּי, עַל אֵימִיָּה רְמִיָּה לְאֵלְקָאָה לִיה, וְלְדְבָרָא לִיה בְּאַרְח מִישְׁר, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (מְשִׁלִי לָא) דְבָרִי לְמוֹאֵל מְלֻךְ מְשָׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ. מֵאֵי אִמּוֹ. וְדָאֵי בֵת שְׁבַע אִם שְׁלֵמָה. וְלָא אָבוּי. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְאִיהִי אֵתְפַקְדָא עַל בֵּיתָא, וְכָל גְּנִיזוֹן, וְכָל מְאִנֵי קֶרְבָּא

בִּידָה אֶתְמַסְרִית, וְאִיהִי בְּעֵינַי לְדַבְרָא בְּנֵהָא בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל, דִּנְעַבְדּוֹן רְעוּתָא דְמַלְכָא. וְעַל דְּאִיהִי לָא דְבִרְתָּ לְהֵנִי שְׁבַע בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל, וְלָא אֶלְקַת לְהוֹן, אֶסְתַּחֲרוּ לְסַטְרָא דְשְׂמַאלָא, וְשִׁלְטָא שְׂמַאלָא עַל יְמִינָא, וְאַזְלַת עִמָּהוֹן בְּגִלוּתָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (יִרְמִיָּה טו) אֹמְלָלָה יוֹלְדַת הַשְּׁבַעָה.

תָּא חֲזִי, קַדְמָאָה דְהוּא בְּהוּ דְאִיהוּ יִרְבַּעַס, אֶתְעַר בְּעַלְמָא סַטְרָא דְשְׂמַאלָא, וְעַבִּיד תְּרִין עֲגָלִין דְהָא עֲגָלָא מְסַטְרָא דְשׁוּר אִיהוּ, דְאִיהוּ בְּשְׂמַאלָא. וּמָה דְהוּוּ תְּרִי. רְזָא דְתְּרִי חִילִין דְשְׂמַאלָא אֶתִּי מִיְנִיה. כְּדִין שְׂרִיאתָ סִיחָרָא לְאַתְפָּגְמָא, עַד דְאַשְׁתְּלִימוּ אִינוּן ז' מְסַטְרָא דְשְׂמַאלָא. כְּדִין דְאַתִּי הוֹשַׁע בְּן אֱלֹהִים, כְּדִין אֶתְפָּגִימַת סִיחָרָא, וְגָלוּ יִשְׂרָאֵל, וְשְׂכִינְתָא עִמָּהוֹן.

מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, בְּשְׁבַעָה סְלִיקַת, וּבְשְׁבַעָה נְחַתַת, בְּשְׁבַעָה אֶשְׁתְּלִימַת, וּבְשְׁבַעָה אֶתְפָּגִימַת. בְּשְׁבַעָה אֶשְׁתְּלִימַת, כְּדִין אֶתְפָּגִימַת בְּרְזָא דְמָהִימְנוּתָא, וְזָכְרִין דְאַחִידוֹן בְּהָא, אֶבְרָהָם יֶצְחָק וְיַעֲקֹב יוֹסֵף מֹשֶׁה אַהֲרֹן דָּוִד. בְּשְׁבַעָה אֶתְפָּגִימַת הֵנִי שְׁבַעָה בְּתֵי דִינִין וְאַתְתְּרַכַת מֵאַרְעָא קַדִּישָׁא.

דְהָא תְּרִיסַר בְּנִין רְשִׁיעִין הוּוּ לְהוּ, לְאִינוּן ז' בְּתֵי דִינִין. וּכְדִין אִינוּן י"ב סְמִכִין דְלְעִילָא אֶתְבְּרוּ, אִינוּן י"ב שְׁבֻטִין דְסַחְרֵי שְׂכִינְתָא, וְיִשְׂרָאֵל אֶזְלוּ בְּגִלוּתָא. אֶלָּא יְהוּדָה דְאֹרִיכוּ לִיהָ, עַד עֶשְׂרָה.

תָּא חֲזִי, עַד דְהוּוּ בִירוּשָׁלַם לְתַתָּא, עֶשְׂרָה מְלָכִין רְשִׁיעִין, לָא אֶתְחַרְבַת, וְלָא אֶסְתַּלַק קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא מִיְנֵהּ, וּמִירוּשָׁלַם דְלְעִילָא, דְאִיהִי עֶשְׂרִיָּה, וְשְׂבִיעָאָה אֶתְקִרִיאתָ. וְאִינוּן עֶשְׂרָה מְלָכִין דְלְתַתָּא: רְחַבְעָם. אֲבִיָּה. יְהוֹרָם. אֶחָזִיָּהוּ. אֶחָז. מְנַשֶּׁה. אֲמֹן. יְהוֹאָחָז. יְהוֹיָכִים. יְהוֹיָכִין. וְכַד הוּוּ עֶשְׂרִיָּה דְבָהוּ בִישׁ וְלָא אֶתְדַבֵּק בְּאַוּרִיָּתָא, כְּדִין יְהִיב אֶתְרָא לְסַטְרָא דְשְׂמַאלָא, לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיהָ, וְעַל יְרוּשָׁלַם. וּכְדִין שְׂכִינְתָא אִיסְתַּלַקַת, וְיִשְׂרָאֵל דְהוּוּ בִירוּשָׁלַם גָּלוּ. עַל דָּא כְּתִיב (יִרְמִיָּה ו) אֹזִי לָנוּ כִּי כְּנָה יוֹם, דָּא הוּא חֶסֶד עֵילָאָה, דְאִיקְרִי יוֹם. כִּי יָנְטוּ צְלָלִי עָרְב, דָּא רְזָא דְשְׂמַאלָא, דְשָׂרִי לְשִׁלְטָאָה, דְהָא מֵהֲכָא אֶתִּי חִילָא לְסַטְרָא דְשְׂמַאלָא.

תָּא חֲזִי, שְׁלֵמָה בְּאַמְצַעִיתָא אִיהוּ, בִּין סַטְרָא דְיְמִינָא לְסַטְרָא דְשְׂמַאלָא, וְחֻכְמָתָא דִּילֵיהָ אֶסְתַּלַקַת בְּרְזָא דְיְמִינָא, בְּרְזָא דְמָהִימְנוּתָא, עַל כָּל בְּנֵי עַלְמָא. דְהָא אִימִיָּה אֹלִיפַת לִיהָ, וּבִיוֹמוֹי קִיָּמָא סִיחָרָא בְּאַשְׁלְמוּתָא. בְּגִין דָּא כְּתִיב, (מְלַכִּים א ה) וַיִּחַפְּסוּ מִכָּל הָאֲדָמָה דְאַתְבְּנִי בִּי מִקְדָּשָׁא.

וּבְסוּף יוֹמוֹי, שְׂרִיָּא סִיחָרָא לְאַתְפָּגְמָא, וּכְדִין כְּתִיב, (שְׁם יא) וַיַּעַשׂ שְׁלֵמָה הָרַע בְּעֵינֵי ה', וְלָא מִלָּא אַחֲרֵי ה' כְּדוּד אָבִיו. לָא מִלָּא דְיִיקָא, לָא אֶשְׁלִים מָה דְאִיהוּ הוּי לִיהָ לְאַשְׁלְמָא כְּלָא בְּתַר דָּוִד, דְאִיהוּ מֵאִינוּן שְׁבַעָה סְמִכִין, וְלָא מְלִיָּא סִיחָרָא, אֶלָּא דְאַתְפָּגִים.

בגין כָּד, לֹא מְנַיֵן לִיה, לֹא עִם אֵינון שְׁבַע זְכָאִין סְמְכִין דְּעֵלְמָא, וְלֹא עִם אֵינון דְּמַרְדּוֹ בְּמַאֲרִיהוֹן, אֶלָּא אִיהוּ בְּאֶמְצַעֵיתָא, מְסַטְרָא דִּימִינָא שְׁלִים, וּמְסַטְרָא דְשְׁמַאלָא פְּגִים.

בגין כָּד כְּתִיב (מלכים א יא) קְרוּעַ אֶקְרַע אֶת הַמַּמְלָכָה, דָּא רְזָא, דְּמִלְכָּא בְּזַע פּוֹרְפִירָא דִּילִיה, דְּהָא מַמְלָכָה עָלִיה דְּשְׁלֵמָה הִיא, וְאִמִּיה אִיקְרִי, וְדָא בֵּת שְׁבַע. וּנְתִיתָהּ לְעַבְדָּךְ. בְּגִין כָּד כְּתִיב, (משלי ל) תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלֹךְ וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִירְתָּהּ. תָּא חֲזִי, הָאִי עֶבֶד לֹא אֲתִיְהִיב לִיה מַלְכוּת, אֶלָּא מְהֻכָּא, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב וּנְתִיתָהּ לְעַבְדָּךְ, וּכְדִין שְׂרִיָּא שִׁפְחָה לְשִׁלְטָאָה.

תָּא חֲזִי, בְּקַדְמֵיתָא כְּתִיב קְרוּעַ, וּלְבַתֵּר אֶקְרַע. קְרוּעַ זְעִיר, דְּאִיתְקַרַע מִמִּילָא, בְּגִין דְּהָהוּא שְׁעֵתָא שְׂרִיָּא סִיְהֵרָא לְאֲתַפְּגָמָא. וּלְבַתֵּר אֶקְרַע, דְּאֲתַפְּסִיא בְּגִלוּתָא. וְזִמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאֲתַבָּא שְׁכִינְתָּא לְאֲתַרְאָה, וְלִישְׂרָאֵל לְאֲתַרְיָהוּ, וְלְאֲתַפְּרַעָא מֵאֵינון דְּסַטְרָא דְשְׁמַאלָא דְעֵאקוּ לוֹן. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (עובדיה א) וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשִׁפְט. וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים: צְדִיק, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. בְּהַר צִיּוֹן: רְזָא דִּימִינָא. לְשִׁפְט אֶת הַר עֲשׂו: רְזָא דְשְׁמַאלָא.

תָּא חֲזִי, הָאִי הַר, (י"חילופי גרסאות") לִישְׁנָא דְתַקִּיפּוּ הוּא. אֵינון הָרִים לְעִילָא, וְאֵלִין צְדִיקִים דְּאֲחִידוּן בְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְאֶקְרוּן הַר צִיּוֹן. אֵינון הָרִים דְּסַחְרֵי יְרוּשָׁלַם, בְּגִין דְּאֵינון מְצוּיֵינִין וְאֶמְרִין הָאִי בְּהָאִי, בְּסַתְרָא דִּיחוּדָא, לְשִׁפְט אֶת הַר עֲשׂו, דְקַטְרִיגוּ מְקַטְרָגָא מְסַטְרָא דְשְׁמַאלָא.

בְּהָהוּא זְמַנָּא (עובדיה א) וְהִיְתָה לִיִּי הַמְּלוּכָה. בְּקַדְמֵיתָא אֶקְרִי מַמְלָכָה, בְּגִין דְּיִנְקָא לְתַרִין סַטְרִין, לִימִינָא וְלְשְׁמַאלָא. וְהִשְׁתָּא מְלוּכָה אֶקְרִי, בְּגִין דְּיִנְקָא לִימִינָא. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (הושע ב) וְאַרְשִׁתֶּיךָ לִי לְעוֹלָם. וּבְגִין דְּגִלוּתָא לְאוּ לְעוֹלָם הוּא, דְּהָא יִתְבָּא בְּגִלוּתָא.

תָּא חֲזִי, דְסַמִּיךְ לִיה, (זכריה יד) וְהִיְתָה יְיָ לְמִלְךְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְיָ אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד. בְּגִין דְּעַד הַשְׁתָּא כָּד יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, שְׁכִינְתָּא עִמָּהוֹן, וּמִלְכָּא בְּלֹא מְטְרוּנֵיתָא לְאוּ מִלְכָּא אִיהוּ. אֲבָל הַהוּא זְמַנָּא, וְהִיְתָה ה' לְמִלְךְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְיָ אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד. כָּד אֲתַדְּבַקַת שְׁכִינְתָּא בְּצְדִיק, כְּדִין הוּא יְחוּדָא. דְּהַכִּי אוֹלִיפְנָא בְּרְזָא דְקַרִיאת שְׁמַע, דְּבַעֵי בְּרַנְשׁ לְיְחַדָּא לְמַאֲרִיה, וְלִקְשָׂרָא קְשָׁרִין דְּמַהִימְנוּתָא בְּרַעוּתָא דְלְבָא.

וְכַד מְטִי לְאֶחָד, אֲבַעֵי לִיה לְכוּנָא בְּאִי סְתִימָא בִּי עֵתִיקָא דְכֻלָּא. וְחִי, תְּמַנְיָא דְרַגְלִין עֲלָאִין, מְחַכְמָה עֲלָאָה עַד צְדִיק. וְדִי רַבְתָּא, אֲתַדְּבַקוּתָא דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְּאִיהוּ חוּלְקִיה דְּדוּד, דְּאֶקְרִי עֲנִי וְאֶבִּיוֹן, כָּד אֲתַדְּבַקָא לְאֵינון דְּרַגְלִין דְּלְעִילָא דְרַמִּיזִין בְּאִ"ח. כְּדִין אִיהִי רַבְתָּא וְעֵלְמָא פּוֹלִיָּה יְנִיק מִינָהּ, וְאֵינון שְׂדִים, דְּאֵינון כְּמַגְדָּלוֹת (שִׁיר הַשִּׁירִים ח) אֲזִי הִיִּיתִי בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם.

תא חזי, האי קרא על כנסת ישראל אתמר, כד איהי בגלותא עם בנהא, בין אומין דעלמא, אקרי זעירא, הדא הוא דכתיב, (שם) אחות לנו קטנה. וכד ישראל אתדבקו באורייתא, ואזלין בארץ קשוט, כדן אתמלייא, ושלוס אתחבר בהו. אתיבת איהי ואמרת, אני חומה ושדי כמגדלות. בההוא זמנא דאתחבר עמי איז, ושלו"ס. אי: רזא דעתיקא קדישא דכלא. ז': שבע דרגין. ושלוס: דאקרון צדיק. כיון דהני דרגין מתחברין, כדן איז הייתי בעיניו כמוצאת שלום. ומאן עיינין. אינון ז' דרגין דאקרון עיני יי, פני יי. וכדן שלמא לעלמא, ושירא טיבו דעתיקא באתר דדכר ונוקבא. ובגין כד פקד משה באורייתא ואמר, (דברים ו) שמע ישראל הי אלקינו הי אחד. לקשרא כלהו קשירין דמהימנותא.

תא חזי, כל המאריך באחד מאריכון לו ימיו ושנותיו. מאי טעמא. בגין דאיהו אתר, דכל יומין ושנין דעלמא ביה תליון, ברזא דאינון דרגין דרמיזין באחד, ואינון עשרה, וכלהו חד, ואתערו ביה חבריאי ואמרו ובדל"ת, ושפיר, בגין דהאי אתרא דדל"ת היא, ולית לה נהורא מדיליה, ובעי בר נש לארשא בה, ולאמשכא לה ברשא, מאינון שית סטרין, שית בנין עלאין על ידי דצדיק.

ואינון שית סטרין רמיזין בחי ברזא דתמניא. שית אלין, ותרין לעילא חכמה ובינה, אבא ואימא לאוספא ולאכללא להו לעילא, ולמיהב להו ברשאן מאבא ואמא עלאה. דהא לא שררא טיבו דעתיקא, אלא באתר דשלים, באתר דאשתכח דכר ונוקבא. הדא הוא דכתיב, (שיר השירים א) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה וגו', ביום חתונתו וגו', ביום חתונתו דייקא.

ועל דא אמרו ובלבד שלא יחסוף בחיית, אלא בעי לאמשכא ברשאן מאתר עלאה דכלא, ולארקא באינון שית בנין. לבתר להאי בת, דלית לה אחסנא בבית אבוה ואמא, אלא האי ברא. ומכאן אוליפנא, דברא ירית לאבא ולאמא, וברתא לא. אלא דאית לה מזוני מן ברא. אלא בעי לארשא בהאי דל"ת.

ותמן אמרי, כמה בעי בר נש לארשא בה. כשיעורא דימליך יתה לעילא ולתתא, ולארבע זווין דעלמא. רזא דשית סטרין עלאין, דכלהו אתחברון עמה, ולא יתפרשון לעלמין. וכד בר נש מאריך בהאי, כל אינון יומין ושנין עלאין, מוסרין ברשאן על רישיה, וקודשא בריך הוא קרי ליה, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

תא חזי, כללא דאורייתא בהאי קרא רמיזין, וכללא דכל אינון אמירן, דאתברי בהון עלמא, באחד רמיזין. הדא הוא דכתיב, (איוב כג) והוא באחד ומי ישיבנו ונפשו אותה ויעש. ובהון אתברי עלמא. ועל דא תנינן, בעשרה מאמרות נברא העולם וכו'. ואוקימנא דכלהו יי, וכלהו פלילן בקרא קדמאה דאורייתא.

י (בראשית א) בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, רֵאשִׁי תִיבוֹת אהו"ה, דְּבִיה אֶתְבָּרִיאוּ שְׁמִיא וְאַרְעָא. א"ה, בִּיה אֶתְבָּרִיאוּ שְׁמִיא. ו"ה, בִּיה אֶתְבָּרִיאת אֶרְעָא, וְכָל מָה דְאִית בָּהּ. וְהוּא יְהִיב תִּיאובְתָּא בְּכָל אֵילָנִין וְעֶשְׂבִין דִּי בְּאַרְעָא. וְהוּא מָה דְאַמְרוּ, אֵין לָךְ עֶשֶׂב וְעֶשֶׂב מִלְמַטָּה שְׂאִין עָלָיו מִלְאָד מִלְמַעְלָה שְׁמַכָּה אוֹתוֹ וְאוֹמֵר לוֹ גְּדַל. שְׁנַאֲמֵר (אויב לח) הִזְדַּעַת חֲקוֹת שְׁמַיִם אִם תְּשִׁים מְשֻׁטְרוֹ בְּאַרְץ.

תא חזי, כְּתִיב (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם, וְכָתִיב (שם) וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, דְּהָאִי אוֹר דְּלִתְתָּא, כַּד נְהִיר, נְהִיר מְחִילָא דְאֶתְיְהִיב לִיה מְטוֹב דְּלַעֲיָלָא.

וּבְגִין כַּד מְנַן יְמוֹת הַחַמָּה שִׁס"ה, מְאִי טַעְמָא שְׁבוּעִין מְנַחוּן, לְקַבֵּיל הָאִי דְרָגָא דְצַדִּיק, דְאִיקָרִי טוֹב, וְאִיהִי שְׁבִיעִי, וְיָנִיק מְנִיָּה הָאִי שְׁמֵשָׁא דְלִתְתָּא, שְׁבַע שְׁבוּעִין שְׁבַע זְמַנִּין, לְקַבֵּל שְׁבַע שְׁבוּעִין שְׁבַע זְמַנִּין, דְאִיהוּ יָנִיק מְאִימָא עֵילָאָה, דְאִיקָרִי יוֹבֵל. וְלְקַבְּלָא שְׁנֵי יוֹבֵל דְלִתְתָּא.

אֲשֶׁתְּאָרוּ מְשִׁס"ה כ"ב יוֹמִין, לְקַבֵּל כ"ב אֲתוֹנוֹן דְאוֹרְיִיתָא, דְעֵלְמָא תִתְתָּא אֲתִקְיִים עֲלֵיָהּ, דְהָא צַדִּיק דְלַעֲיָלָא תוֹרָה שְׁבַכְתָּב אִיתְקָרִי. וְכַד אֲשֶׁתְּלִימוֹ אֵינּוֹן שִׁס"ה יוֹמִין, תִּיַּיְבִין תְּנַיִינוֹת לְקַבְּלָא מְהָאִי דְרָגָא דְטוֹב, דְהָאִי דְרָגָא, וְכָל אֵינּוֹן שְׁבַע דְרָגִין עֵילָאִין, תִּיַּיְבִין תְּנַיִינוֹת לְקַבְּלָא מִן אִימָא עֵלְאָה.

וְהָאִי דְרָגָא דְסִיְהָרָא דְשְׁלֵטָא בְּלִילָא, יְנַקָּא מְהָאִי דְרָגָא דְאִיתְקָרִי צַדִּיק. וּבְגִין דְהָהוּא צַדִּיק אֲמַלִּי לָהּ מְהָהוּא תְּפִנוּקִין עֵילָאִין, וְיָנִיקָא מְנִיָּה, אִיקָרִי סִיְהָרָא. דְכַמָּה דְהָאִי סִיְהָרָא תִתְתָּא, לִית לָהּ נְהוֹרָא מְגַרְמָה, אֶלָּא מְאִי דְאֶתְיְהִיב לָהּ מִן שְׁמֵשָׁא. הֵכִי נְמִי הָהוּא דְרָגָא דְלַעֲיָלָא.

וְהָאִי דְרָגָא אִיקָרִי יִמָּא דְחַכְמָתָא לְעֵילָא, וְקִיִּימִי תְרִיסַר שְׁבַטִין עֵילָאִין קְדִישִׁין. תְּלַתָּא לְצְפוֹנָא. וְתַלְתָּא לְדְרוֹמָא. וְתַלְתָּא לְמַעְרָבָא. וְתַלְתָּא לְמַדִּינְחָא. וְיִמָּא דְחַכְמָתָא עֲלֵיָהּ. וְלְקַבְּלִיהוֹן לְתַתָּא, תְרִיסַר שְׁבַטִין, קִיִּימִין סַחְרָנִי מְדַבְחָא, כִּי הָאִי גְוֹנָא. וְלְקַבֵּל הָאִי דְרָגָא, עַבְד שְׁלֵמָה יִמָּא לְתַתָּא, (מלכים א ז) עוֹמֵד עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר בְּקָר.

וְהָאִי יִמָּא דְלַעֲיָלָא, מְאִי טַעְמָא אִיקָרִי יִם. אֶלָּא בְּגִין הָהוּא דְרָגָא דְצַדִּיק, דְאֲמַלִּי לְהָאִי יִם, אֶקָרִי יוֹם, דְכְּתִיב (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם. וְכְּתִיב (תהלים צז) אוֹר זָרַע לְצַדִּיק. וְהָאִי נְהִיר בְּרָזָא דְוִיּוֹ דְשְׁמָא קְדִישָׁא, דְבִיָּה אֲמַלִּי לְהָאִי יִם, דְאֶקָרִי ה"א תִתְתָּא, בְּתַרְתָּא דְשְׁמָא קְדִישָׁא.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם. כָּל דָּא דְרָגָא דְצַדִּיק, דְאִיקָרִי כ"ל, בְּגִין דְכָל תְּפִנוּקִין מְנִיָּה נְפָקִין. הַנְּחָלִים: אֵינּוֹן חֲמֵשׁ דְרָגִין, דְעַמִּיָּה הוֹלְכִים אֶל הַיָּם, לְמַמְלִי לָהּ.

וְהָיָה דְרָגָא אִיקָרִי בֵּת שֶׁבַע, וְכַד נִהִיר הָאִי צְדִיק לְהָאִי דְרָגָא, בְּרָזָא דְשֶׁבַע שְׁבוּעִין שֶׁבַע זְמַנִּין, כְּדִין שְׁמַשׁא תַּתְּאָה נִהִיר, בְּרָזָא דְשֶׁבַע שְׁבוּעִין שֶׁבַע זְמַנִּין לְסִיְהָרָא.

בְּגִין כֵּן, שְׁנַת הַלְבָּנָה שְׁנִיָּה יוֹמִין. מֵאִי טַעְמָא שְׁבוּעִין מְנַהוּן, לְקַבִּיל הָאִי דְרָגָא שְׁבִיעָאָה, יִמָּא עֵילְאָה דְנִהָרָא מְצַדִּיק, בְּמִיִּט שְׁבוּעִין נְהוּרִין עֲלָאִין, אֲשֶׁתְּאָרוּ תְרִיסַר יוֹמִין לְחוּשְׁבֹן שְׁנָה. לְקַבִּיל תְרִיסַר שְׁבֻטִין דְסַחְרָנִי הָאִי יִמָּא, לְמַטַר מְטַרַת מְשַׁכְּנָא, בְּתְרִיסַר תְרַעִין עֲלָאִין, דְאִית בִּירוּשָׁלַם עֲלָאָה. וְאוּרְחָא דְאֲנוּן תְרַעִין, יִנְקִין אִינוּן שְׁבֻטִין, מֵאִימָא תַּתְּאָה, כֹּל חַד לְסַטְרִיָּה, כְּדִחְזִי לִיָּה, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (יחזקאל מח) שְׁעַר יְהוּדָה אֶחָד.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשָׁמַי, דָּא דְרָגָא דְצְדִיק, דְנִהִיר בְּחִילָא דְשָׁמַיָּה. וְלְכַבּוּדֵי בְרָאֲתִין, לְאֲנִהָרָא לְהֵוּא אֲתֵר דְאִקָרִי כְבוֹד בְּרָאֲתִין. וְדָא יִמָּא דְחֻכְמָתָא, דְאִקָרִי כְבוֹד ה', דְאֲתַגְלִי בְּמִשְׁכְּנָא. יִצְרַתִּין, דָּא רָזָא דְיוֹם דְלַתְתָּא, דְאִיְהוּ לְקַבִּיל כֹּל דְלַעֲיָלָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה מה) יוֹצֵר אוֹר. וְהָאִי צְדִיק לְעֵילָא לֹא כְּתִיב בֵּיהּ יִצְרָה, עַד דְאִתְגְלִי עַבְדִּיתִיָּה לְתַתָּא, וְנִהִיר עֲלֵמָא תַּתְּאָה מְנִיָּה.

אֲף עֲשִׂיתִין, דָּא סִיְהָרָא לְתַתָּא, הֵדָא הוּא דְכְתִיב (שם) וּבוֹרָא חֹשֶׁךְ. כֹּד אִיתְחַבְּרוּ, כְּדִין עוֹשֶׂה שְׁלוֹם, שְׁלָמָא לְעֲלָמָא. הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית א) וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד. כְּדִין יְחוּדָא דְלַעֲיָלָא, יְחוּדָא לְתַתָּא, שְׁלָמָא לְעֵילָא שְׁלָמָא לְתַתָּא.

כְּגוּוֹנָא דָּא, יוֹסֵף לְתַתָּא, דְהוּא אֶחִיד בְּצְדִיק דְלַעֲיָלָא, כֹּד אִישְׁתַּלִּים לְתַתָּא, אוֹסִיף שְׁלָמָא בְּכֻלְהוּ עֲלָמִין, וּבְכֹל יוֹמִין עֵילְאִין. כְּתִיב הָכָא, (שם טז) וַיְהִי כְּדַבְּרָה אֵל יוֹסֵף יוֹם יוֹם, וּכְתִיב הֵתָּם, (תהלים סח) בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם. כֹּד לֹא שְׁמַע לָהּ יוֹם יוֹם, כְּדִין יוֹמִין עֵילְאִין בְּשְׁלָמָא וּבְרַכְּתָא בְּכֻלְהוּ עֲלָמִין.

(בראשית ו) וַיֹּאמֶר ה' אֶמְחָה אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר בְּרָאֲתִי מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה. לְאַפְקָא אָדָם דְלַעֲיָלָא, וְאִי תִימָא אָדָם דְלַתְתָּא בְּלַחוּדוּי. לָאוּ לְאַפְקָא כְּלָל, מִשּׁוּם דְלֹא קִיָּים דָּא בְּלֹא דָּא.

וְאֲלַמְלִי חֻכְמָה סְתִימָאָה דְכֻלָּא, כֹּלָא אֲתַתְּקוּן כְּמִרְיָשָׁא, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (משלי ח) אֲנִי חֻכְמָה שְׁכֵנְתִי עֶרְמָה. אֵל תִּקְרִי שְׁכֵנְתִי, אֲלֹא שְׁכִינְתִי. וְאֲלַמְלֹא הָאִי, לֹא קִיָּים עֲלָמָא, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (שם ג) ה' בְּחֻכְמָה יָסַד אָרֶץ. וּכְתִיב (בראשית ו) וְנַח מְצָא חוֹן בְּעֵינַי ה'.

(בראשית ה) וַיּוֹלַד בְּדָמוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת, אוֹלִיפְנָא מֵהָכָא, דְאֲחַרְנִין לֹא הוּוּ בְּדִיּוֹקְנָא דִילִיָּה, וְדָא הוּא בְּדָמוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ, אֲתַעְבִּיד בְּתִיקוּנָא דְגוּפָא, וּבְתִיקוּנָא דְנַפְשָׁא, בְּאוּרַח מִיִּשְׁר כְּדָקָא יָאוּת. תָּא חֲזִי, נְחֹשׁ אֲטִיל זוּהָמָא בְּחוּהָ, וְהֵוּא זוּהָמָא מְכַשְׁכְּשָׁא הוּוּ בְּמַעְהָא, וְלֹא יָכִיל לְאַצְטִיירָא.

בְּגִין דְּעַד לֹא חָטָא אָדָם, הוּי אַתְוּוֹן דְּאַלְפָּא בֵּיתָא מִתְתַּקְּנוּ בֵּיהּ, וּמִתְצַיִירִין בֵּיהּ בְּהַאי עֲלָמָא, כִּינּוּ דְמִטָּא לְכַ"ף דְּאַתְתַּקְּנוּ דְּכַר וְנוֹקְבָא, בְּחַבִּיבוּ בְּגִנְתָּא, וּמִלְאֲכֵי עֵילְאֵי קַמְיֵיהוּ, וּמִיַּד אַבְאֵישׁ לְסַמְאֵל בְּרַקִּיעָא, וּנְחַת רַכִּיב עַל נְחֹשׁ תַּקִּיף, וְאַתְחַזִּי קַמֵּיהּ, מִיַּד אַתְעַרְבוּ אַתְוּוֹן.

כְּדִין אַתְחַבֵּר סַמְאֵל בְּהַהוּא נְחֹשׁ, וְאַתְעַבִּידוּ חַד, וּנְטְלוּ אַתְוּוֹן, וְעַבְדוּ מִתְמָן וּלְהֵלְאָה אוּמְנוּתָא בִּישָׂא, בְּאַתְוּוֹן צ"ד צִי"ד, וְהֵינּוּ צ"ץ, וְצָדוּ לֹון בְּפִתּוּיָא בִּישָׂא, וְעַבְדוּ אוּמְנוּתָא וְתִיר בְּאַתְוּוֹן ק"ר, אוּמְנוּתָא דְשַׁקְרָא, בְּגִין דְּאַהֲדָרוּ לְאַתְהַפְּכָא אַתְוּוֹן בְּאוּמְנוּתָא בִּישָׂא, קו"ף דְּלֹא יְכִיל לְקַיִמָּא, דְּלִית לֵיהּ רַגְלִין, כְּקוֹפָא קַמֵּי בְּנֵי נְשָׂא לִית לֵיהּ קִיּוּמָא. רִישׁ רַע. אֲלִין אַתְהַפְּכוּ בְּאוּמְנוּתָא בִּישָׂא, עַד דְּנַפְלִי אָדָם וְאַיְתַתִּיהּ.

וּבְאֲלִין אַתְוּוֹן ק"ר אוּלִידוּ בְּנִין, וְלֹא בְּקִיּוּמָא. זוּהֵמָּא דְנְחֹשׁ דְּאַשְׁתְּאֵיב בְּחֹנָה, מַהֵהוּא זוּהֵמָּא אַתְיִלִּיד קִין. וּבְגִין כְּדָ אַשְׁתַּכַּח קְטוּלָא, בְּגִין דְּנְחֹשׁ אוּמְנוּתָא דִּילֵיהּ קְטוּלָא הוּא, וְאַתְעַכְּבוּ אַתְוּוֹן עַד הַכָּא.

בְּשַׁעֲתָא דְתַב אָדָם בְּתִיּוּבְתָא, וְאַהֲדַר כְּמַלְקָדְמִין לְשַׁמְשָׂא בְּנוֹקְבֵיהּ, מַה כְּתִיב, וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ, דְּדָא הוּא מִתִּיקוּנָא דְגוֹפָא וְרוּחָא כְּדָקָא יָאוֹת, וּכְתִיב (סְהַלַת ח) יֵשׁ הַבֵּל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל הָאָרֶץ, וְאַהֲדָרוּ אַתְוּוֹן לְשִׁירוּתָא דְשִׁי"ן תִּיו, דְּכְתִיב (בְּרַאשִׁית ד) כִּי שֵׁת לִי אֱלֹהִים זָרַע אַחֵר תַּחַת הַבֵּל. שֵׁת הָוָה בְּצִלְם וּדְמוּת. דְּקַדְמָאֵי לָאו הֲכִי, וּמַהֲכָא אַתְבְּנִי עֲלָמָא בְּגוּנָא אַחֲרָא דְאַלְפָּא בֵּיתָא, קִינּוּ מַהֲלַלְאֵל יֶרֶד, אַתּוּסָף אֶת לְתַקְנָא עַקִּימָא.

סְדוּרָא דְעֲלָמָא, בְּשַׁבַּע קְטָרִין סְגֻלְגֻלָּן. שְׁבַע אַרְצוֹת אֵינּוּן, דָּא לְעֵילָא מֶן דָּא. כְּמָא דְאֵינּוּן שְׁבַעָה רַקִּיעִין, דָּא לְעֵילָא מֶן דָּא. וְאֵינּוּן: אָרֶץ. אַדְמָה. אָרְקָא. גֵּיא. נְשִׂיָה. צִיָּה. תַּבֵּל. לְעֵילָא מִכְּלָהוּ, תַּבֵּל, דְּכְתִיב (תְּהִלִּים ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט תַּבֵּל בְּצַדִּיק.

כְּד נִפְק אָדָם מִגִּנְתָּא דְעֶדֶן, וְאַתְתַּרְדָּ מִתְמָן, אַתְרַמֵּי לְהַהוּא דְאֵיקָרִי אָרֶץ. דְּאֵיהוּ אַתְר חֲשִׁידָא, דְּלִית תְּמָן נְהִירוּ כְּלוּם, וְלֹא מְשַׁמֵּשׁ כְּלוּם, כִּינּוּ דְאַדָּם עָאֵל תְּמָן, דְּחִיל דְּחִילוּ סְגִי, וְלַהֲט חַחֲרָב הַמִּתְהַפְּכָת, הָוָה מְלַחֵטָא גוּ סְטָרִין, גוּ הַהוּא אָרֶץ.

כִּינּוּ דְנִפְק שַׁבַּת, וְהִרְהַר בְּתִשׁוּבָה, אָרִים לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא וְסָלִיק לֵיהּ לְהַהוּא אַתְר דְּאֵיקָרִי אַדְמָה, דְּכְתִיב (בְּרַאשִׁית ג) וַיִּשְׁלַחְהוּ יְיָ אֱלֹהִים מִגֶּן עֶדֶן לְעַבְד אֶת הָאֲדָמָה. בְּהַאי אֵית נְהִירוּ דְנְהִיר, וּדְיוֹקְנִין דְּכּוֹכְבֵּיא וּמַזְלֵי.

וְתְמָן צִיּוּרִין דְּבְנֵי נְשָׂא עֵילְאִין, גּוּבְרִין דְּנִפְקוּ מֵאָדָם קְדָמָא, בְּמָאָה וְתַלְתִּין שָׁנִין, דְּקָא הָוָה מְשַׁמֵּשׁ בְּרוּחֵי נּוֹקְבֵי. וְאֵינּוּן עַצִּיבִין תְּדִיר, וְלִית בְּהוּ חֲדוּה, וְאֲלִין מְשַׁטְטִי וְנִפְקִי לְעֲלָמָא דָּא, וּמִתְהַפְּכִין לְסְטָרָא בִּישָׂא, וּמַהֲדָרוּ תְּמָן, וְצִלְאֵן צְלוּתָא, וּמִתְיִישְׁבוּ בְּדוּכְתִיּוּהוּ תְּמָן. וְזָרַעִין זָרַעִין

וְדַרְכֵי וְאֶכְלִין. וְחֹטִין לִית תַּמּוֹן, וְלֹא חַד מְשַׁבַּע זַינֵי תְּבוּאָה. בְּהַאי אֶתֶר,
אֶתְלִדוּ קִין וְהָבֵל.

כִּינּוּ דְחֹטָא קִין, אֶחִית לִיה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְהַהוּא אֶתֶר דְּאִיקְרִי אֶרֶץ,
דְּכְתִיב (שם ט) הֵן גְּרַשְׁתָּ אוֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, מֵהַהוּא אֶתֶר דְּאִיקְרִי
אֲדָמָה. וְהִיִּיתִי נֶעַ וְנָד בְּאֶרֶץ, בְּגִין דְּתַמּוֹן אֶתְדַחֲיִיא וְאֶתְתְּרַד, וְהִיָּה כָּל
מוֹצְאֵי יַהֲרַגְנִי, הַהוּא לְהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת.

וְהָוָה דְּחִיל וְהַרְהֵר בְּתַשׁוּבָה, וְסָלִיק לִיה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאֶרְקָא, וְהָוָה
תַּמּוֹן, וְאוֹלִיד בְּנִין. וּבְאֶרְקָא אִית נְהִירוּ דְנְהִיר מִגּוּ שְׁמַשָּׁא. וְזָרְעִין וְזָרְעִין,
וְנִטְעִין אֵילָנִין, וְלִית תַּמּוֹן חֹטִין, וְלֹא מֵאִינוּן שְׁבַע זַינֵי תְּבוּאָה.

כָּל אִינוּן דְּתַמּוֹן, אִינוּן מִתּוֹלְדוֹת קִין, וְאִינוּן בְּתָרִין רִישֵׁין, מְנַהוֹן גְּבָרִין
עֵילָאִין, וּמְנַהוֹן זְעִירִין. לִית לְהוּ דְעֶתְא שְׁלִים כְּשָׂאָר בְּנֵי נֶשָׂא דְהֶכָא. זְכָאִין
אִינוּן לְזַמְנִין. וְלְזַמְנִין אֶהְדְּרוּ לְסִטְרָא בִישָׂא, וּמוֹלִידִין וּמֵיִיתִין כְּשָׂאָר בְּנֵי
נֶשָׂא.

אָדָם הָוָה בְּאֲדָמָה, עַד דְּאוֹלִיד שֵׁת, וּמִתַּמּוֹן סָלִיק לְעֵילָא, אַרְבַּע דְּרָגִין
מִקִּין. וְסָלִיק לְהַאי אֶתֶר דְּאִיקְרִי תַבֵּל, כִּינּוּ דְסָלִיק סָלִיק לְאֶתֶר בֵּי
מִקְדָּשָׁא. וְתַבֵּל דָּא עֵילָאָה עַל כְּלָהוּ דְרָגִין, דְּאִיקְרִי בְּאִינוּן שְׁמָהוּ דְהָוָה
דִּיּוֹרִיָּה בְּהוּ. אֶרֶץ אֲדָמָה הֵכִי אִיקְרִי.

דְּלִיג אָדָם תֵּלַת דּוּכְתֵי, גִּי"א נְשִׂי"ה צִי"ה. גִּיא אִיהוּ אֶתֶר, בְּדוּכְתָא סְגִי
כְּהַאי פּוֹתִיָּא וְאוֹרְכָא דְגִיָּהֲנָם. בְּגִי"א וּנְשִׂי"ה וְצִי"ה, אֶתְבְּדְרוּ אִינוּן דְּבָנוּ
מִגְדָּלָא, וְאוֹלִידוּ תַמּוֹן. עַל דְּאֶרְגִּיזוּ לְמַלְכָּא עֵילָאָה קְדִישָׁא, בְּגִין דָּא קָרִיב
לְנוֹרָא דְדְלִיק. תַּמּוֹן אִית בְּנֵי נֶשָׂא בְּכָל יְקִירוּ, בְּעוֹתְרָא וְעַפְרוֹת זָהָב, וְאַבְנִין
יְקִירִין, מָאן דְּעָאֵל תַּמּוֹן וְהוּא מְהֶכָּא מִתַּבֵּל, בְּחֻמְדוּ דְהַהוּא עוֹתְרָא יְהָבִין
לִיה, וְנַחֲיִית לְזַמְנִין לְדוּכְתָא דְאִיקְרִי נְשִׂיָּה, בְּגִין דִּיִּתְנַשִּׂי מִתַּמּוֹן, וְנַחֲיִית לְהַאי
גִּיא, דְלֹא יָדַע אֶתֶר דְּהוּא מִתַּמּוֹן.

גִּי"א, דָּא הוּא בְּאֶמְצָעוֹת דְעֵילָא וְתַתָּא, דָּא אִיקְרִי גִי בִן הַנֶּסֶם, וּרְצוּעָה חֲדָא
נְפָקָא מִתַּמּוֹן לְעֵילָא לְהַאי תַבֵּל, וְאִיקְרִי אוּף הֵכִי גִי בִן הַנֶּסֶם. וְתַמּוֹן פְּתַחָא
דְּגִיָּהֲנָם. וְאִינוּן בְּנֵי אֶנְשָׁא דְתַמּוֹן, בְּגִין דָּא כְּלָהוּ יָדְעֵי בְּחֶרְשֵׁין וְחֶכְמָאן.
וְתַמּוֹן זָרְעֵי וְנִטְעֵי אֵילָנִין. וְלִית תַּמּוֹן חֹטִין, וְלֹא חַד מְשַׁבַּע מִינִין.

בְּנְשִׂי"ה אִית בְּנֵי נֶשָׂא קְטוּעִין זְעִירִין, וְלִית לְהוֹן חוּטְמִין, בְּרַ תְּרִין נוֹקְבִין,
דְּנִפְקָא בְּהוּ רוּחָא. וְכָל מַה דְּעַבְדִּי, מִיָּד מְשַׁתְּפַחִי. וְעַל דָּא אִיקְרִי נְשִׂיָּה.
וְזָרְעֵי וְנִטְעֵי אֵילָנִין, וְלִית תַּמּוֹן חֹטִים, וְלֹא מְשַׁבַּע זַינֵי.

צִיָּה, הוּא אֶתֶר כְּשִׁמְיָה, בְּיַבְשׁוּתָא בְּכֻלָּא. תַּמּוֹן בְּנֵי נֶשָׂא שְׁפִירוּן בְּחִיזוּ. וּמִגּוּ
דְּהַהוּא צִיָּה, כַּד יָדְעֵי אֶתֶר דְּמְקוֹרָא דְמִיּוּן נְבָעִין, עָאֲלִין תַּמּוֹן. וְלְזַמְנִין
דְּסָלְקִין מִגּוּ מִיּוּן, לְהַאי תַבֵּל. וְאִינוּן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא יְתִיר מִבְּנֵי נֶשָׂא
אַחֲרֵינִין, וּבִינֵיהוּ דִּיּוֹרִין טָבוּן, וְעוֹתְרָא סְגִי. וְזָרַע זְעִיר, מִגּוּ יַבְשׁוּתָא דְהֶתֶם,
וְנִטְעֵי אֵילָנִין וְלֹא מְצַלְחִין. וְתִיאֻבְתָּא דְלְהוֹן לְבְנֵי נֶשָׂא דְהֶכָּא.

ומכֻּלָּהוּ לִית דְּאֶכְלֵי נְהֻמָּא, בַּר אֱלִין דְּהֵכָא בְּתַבְל. דְּהָא לְעֵילָא מְכַל אֱלִין תַּבְל, דְּכְתִיב וְהוּא יִשְׁפֹּט תַּבְל בְּצִדְקָא. כְּגֹוְנָא דְכָל אֱלִין אֲרַעָאן, אִית בְּהָאֵי תַבְל. וְכָל אֱלִין שְׁמֵהוּ אִית בְּהוֹן אוֹף הֵכִי, בְּגִין דְּאִיהוּ שְׁבִיעָאָה. אִית הֵכָא אוֹף הֵכִי כְּגֹוְנָא דְהֵהוּא דּוּכְתָא דְלִתְתָא, וְכָל אֱלִין בְּדִיורִין דְּבִנֵי נְשָׂא, מְשַׁנְיִין אֱלִין מֵאֱלִין, דְּכְתִיב (תהלים קד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' עַד כָּאן.

תַּנּוּ, בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת נְבָרָא הָעוֹלָם. רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי נִתָּן אוּמְרִים, בְּמַאֲמָר אֶחָד נְבָרָא, וְאִיזְהוּ. דְּכְתִיב (תהלים לג) בְּדַבַּר ה' שְׁמַיִם נִעֲשׂוּ. וְרַבִּי אַבָּא אָמַר, דְּכְתִיב כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צְוָה וַיַּעֲמֹד, אֲמִירָה אַחַת בְּלִבָּד.

ר' אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא זֶה וְלֹא זֶה, אֶלָּא בָּאוֹת אַחַת נְבָרָא הָעוֹלָם, בְּלֹא אֲמִירָה. דְּתַנִּיא, רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, אוֹת אַחַת נִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשֻׁמוּ, וּבָאוֹתוֹ הָאוֹת נְבָרָא. וְהֵינּוּ דְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵאִי דְכְתִיב, (שמות טו) מִי כַּמֶּכֶה בְּאֵלִים ה', שְׁיֹוכַל לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם.

אֶלָּא מְשֻׁמַּע בְּה"א נְבָרָא הָעוֹלָם, בָּאוֹת אַחַת מִמֶּשׁ, וּבְמֵאֵי נּוֹקִים (תהלים לג) כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי וְגו'. ד (שם לג) בְּדַבַּר ה' שְׁמַיִם נִעֲשׂוּ. אֶלָּא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לְאַחֲזָאָה לְעֵלְמָא דְהָא אֲתַבְרִי הָוָה, וְלֹא הָוָה מִתְגַּלְיָא, וְאַצְטְרִיךְ כָּל חַד וְחַד לְאַתְגַּלְיָא, לְאַפְקָא כָּל חַד וְחַד עוֹבְדוּי וְחִילוּ דְאִיתְחַזִּי לֵיה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְכָל תּוֹלְדוֹתֵיהֶם, בְּרַגַע אֶחָד נְבָרָאוּ, בְּשַׁעָה אַחַת נְבָרָאוּ, וּבְיוֹם אֶחָד נְבָרָאוּ, דְּכְתִיב (בראשית ב) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם בְּיוֹם עֲשׂוֹת י"י אֱלֹהִים, בָּאוֹתוֹ הַיּוֹם מִמֶּשׁ, בָּאוֹתָהּ שַׁעָה מִמֶּשׁ, וְאוֹתוֹ רַגַע מִמֶּשׁ.

וְתַנִּיא, אָמַר רַבִּי אַבָּא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, קִדְּם שְׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, הָיָה הוּא וְשֵׁמוֹ אֶחָד, וְהָיָה בְּדַעְתּוֹ לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם, וּבָרָא קִדְּם אֶלְפֵי עוֹלָמוֹת, שְׁנַאֲמַר (שיר השירים ח) הָאֶלְפֵי לָךְ שְׁלֹמָה. וְאַחַר כֵּךְ בָּרָא עוֹלָמוֹת אַחֲרִים, לְהוֹדִיעַ שֶׁהַכֹּל נִגְדוּ כָּאֵין.

וְהֵינּוּ דְאָמַר רַבִּי חִיָּיא, לָמָּה אֶלְפֵי רֵאשׁוּנָה בָּאוֹתֵינּוּ. מִפְּנֵי שֶׁבִּתְחִלָּה בָּרָא אֶלְפֵי עוֹלָמוֹת, שְׁקִדְמוּ לְשָׂאָר עוֹלָמוֹת, וְאַחֲרָיו בְּיִית, שֶׁהוּא בְּנִין שְׁמַיִם וְאָרֶץ. רַב הוֹנָא אָמַר, בִּתְחִלָּה כָּסָא הַכְּבוֹד. שְׁכַתּוֹב בּוּ, אֶלְפֵי אֶלְפִין יִשְׁמְשׁוּנָה, וְאַחֲרָיו שָׂאָר הַמְּלָאכִים, וְהָאָרֶץ, שֶׁהִם בֵּית הָעוֹלָם. וְאַחֲרָיו גִּימְנָא לָן, גּוֹן עֵדוֹן, שֶׁהוּא גְמוּל הַצְּדִיקִים. וְאַחֲרָיו דְלִיית, שֶׁהוּא הָאָדָם שְׁנֹרְכַב בְּד' רוּחוֹת.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק אָמַר רַבִּי זְרִיקָא, קַלְטִיפִין דִּירוֹקִין, הָוָה מְסַחַר עַל תְּהוּמָא, וְתְהוּמָא הָוָה סָלִיק וְנַחֲת, וְאֶת אֶחָד הָוָה פְּשִׁיט בְּתַלְתַּת זַיּוּוּיִיתֵיהּ עַל תְּהוּמָא, וְתְהוּמָא שְׁכִיךְ. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (בראשית א) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֵף.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לָאוּ מְהֵכָא מְשֻׁמַּע, אֶלָּא מְהֵכָא, דְּכְתִיב (תהלים עז) רָאוּךְ מִיָּם אֱלֹהִים רָאוּךְ מִיָּם יַחֲלוּ אֵף יַרְגִּזוּ תְהוּמוֹת.

וְהֵינּוּ דַתְנּוּ, אֶלֶף עֲלָמִין הוּוּ עַד דְּלֵא אַתְבְּרִי עֲלֵמָא, וְזִיו יְקָרִיָּה הָוָה מִתְפָּשֵׁט וּבָרָא עֲלָמִין, וְסַתִּיר לֹוּן, עַד דְּסָלִיק בְּרַעוּתָא קַמֵּיהּ לְמַבְרִי הָאִי עֲלֵמָא, וְהָוָה שְׁעָתָא אַתְפָּשֵׁטוּ תַרְוַן אַתְנוּן מְשֻׁמֵּיהּ, וְקַיִים לֹוּן, וְתַרְוַן אַחְרָן אַתְגְּלִיפוּ לְעֵילָא וְתַתָּא, חַד גּוּ חַד. גְּלִיף חַד, וְאַתְחַזֵּר תַלְתָּ. וְגְלִיף חַד אַחְרָא, וְאַתְחַזֵּר תַרְוַן. עַד דְּסָלְקוּ עֲשָׂרָה. אַתְפְּלִיגוּ אֵינוּן עֲשָׂרָה, וְאַתְחַזְרוּ לְתַלְתִּין וְתַרְוַן. וְאֵינוּן תַלְתִּין וְתַרְוַן שְׁבִילֵי דְחַכְמַתָּא. אֵלִין אַתְפְּלִיגוּ בְּגִילּוּפֵיהוּ לְעֲשָׂרָה, וְאַתְחַזְרוּ לְמִי"ב. מְכָאן וּלְהֵלָאָה, מָאן דִּישְׁגַח יִשְׁגַח בְּבִיעֵתוּתָא דְלַבָּא, יִסְתִּים, וְלִית דְּפַתְחִין לִיהּ. וְעַל הָאִי כְּתִיב (ישעיה מב) אֲנִי יְיָ הוּא שְׁמִי וְכַבּוּדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן וְתַהֲלֵתִי לְפָסִילִים. וְכְתִיב (שמות כ) לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל וְכָל תְּמוּנָה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַתְּהוּם הָיָה נִשְׁקַע בְּאַרְבַּע אַבְנִים, וְהוּטְבָּעוּ לְמַטָּה עַל אַבֵּן אַחַת, שֶׁהוּא הַעֲמוּד, וְעַל זֶה הָעוֹלָם עוֹמֵד. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (איוב לח) עַל מָה אֲדַנְיָה הֻטְבָּעוּ אוּ מִי יָרָה אַבֵּן פְּנֵתָהּ. אָמַר רַבִּי זִירָא, זֹו הִיא אַבֵּן שְׁמִמְנָה הוֹשֵׁתָת הָעוֹלָם, וְעַלֶּיהָ הָעוֹלָם עוֹמֵד, וְהוּא קֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים, וְהִיא טִיבּוּרוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּמִמְנָה יֵצְאוּ אַבְנֵים הַמְּשׁוֹקְעוֹת בְּתַהוּם, וּמֵהֶם יוֹצְאִים מַיִם.

אָמַר רַבִּי אַחָא בַר יַעֲקֹב, בְּשִׁלְשָׁה אוֹתִיּוֹת נִשְׁקַע הַתְּהוּם, וְנַחֲלַק בְּשִׁלְשָׁה חֻלְקִים, וְהֵם עֲמוּדֵי הָאָרֶץ. וְאַחַד לְשִׁלְשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, מִתְרוֹפְפִים מִמְּקוֹמָם, שְׁנַאֲמַר (שם ט) הַפְּרָגִיזוּ אֶרֶץ מִמְּקוֹמָהּ וְעֲמוּדֶיהָ יִתְפַּלְצוּן.

תַּאֲנִי ר' שְׁמַעוֹן, עַל שְׁבַעַה עֲמוּדֵים הָאָרֶץ עוֹמְדָת, שְׁנַאֲמַר (משלי ט) חֲצָבָה עֲמוּדֶיהָ שְׁבַעַה, וְהֵם תְּלוּיִים עַל הַמַּיִם, וְכַנְגָדָם אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם שְׁבַעַה קוֹלוֹת, דְּכְתִיב (תהלים כט) קוֹל יְיָ עַל הַמַּיִם.

הַכֹּל תְּלוּי עַל שְׁבַעַה: עֲמוּדֵי שְׁמַיִם הֵם ז', וְהַרְקִיעִים ז'. וְהַכּוֹכָבִים שְׁבַעַה מַעֲלוֹת. ז' גּוֹיִם לְמַעְלָה. שְׁבַעַה גּוֹיִם לְמַטָּה. שְׁבַעַה אֲרָצוֹת. שְׁבַעַה יַמִּים. שְׁבַעַה נְהָרוֹת. יְמֵי בְּרָאשִׁית שְׁבַעַה. וְהַשְּׁבִיעֵי שֶׁבַת לַה', יוֹם שְׁכוּלוֹ שֶׁבַת.

תַּנּוּן הַתָּם, ר' יְהוּדָה בַר אֶלְעָאִי אוֹמַר, שְׁבַעַה גְלוּסְמוּי פְּרִיסוֹן, אַתְגְּלִיפוּ בְּתַלְתִּין וְתַרְוַן אֶלְפִין פְּלִיגָאן, וְהָוָה פְּרִיס בְּהוּ חַד שִׁיעוּרָא דְעֲלֵמָא, עַד דְּמַתַּח לִיהּ לְאַרְבַּע זִיווּן, וְאַסְמַךְ עַל סְמִכִיהּ. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מד) אֲנֹכִי ה' כּוֹי נְטָה שְׁמַיִם לְבַדִּי רַקַּע הָאָרֶץ (מי אתי) [מֵאֵת].

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאִי דְכְּתִיב, (שם מח) קָרָא אֲנִי אֵלֵיהֶם יַעֲמְדוּ יַחְדָּו. אֶלָּא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּשִׁעְלָה בְּמַחְשַׁבְתּוֹ לְבְרוּא הָעוֹלָמוֹת, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נִבְרָאוּ עֲלִיוֹנִים וְתַתְּחוּנִים, וְכָל מָה שְׁבָהֶם. שְׁנַאֲמַר קָרָא אֲנִי אֵלֵיהֶם יַעֲמְדוּ יַחְדָּו, אֵל תִּקְרִי אֵלֵיהֶם, אֶלָּא אֵלֵהֶם, מְלַמֵּד שְׁבָה"א בְּרָאִם. וְהֵינּוּ דְכְּתִיב (שמות טו) מִי כַמֹּכָה בְּאֵלִים יְיָ. כְּמוֹ אֲסַקּוּפָה דְמַלְיָא מְכַל צָרְכֵי בֵיתָא. וְכַדִּין יַדְעִין דְּתַמְּן כְּלָא, מָה דְאַצְטְרִיךְ לֹוּן.

אמר רבי יהודה, בגי דברים ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, בספר וספר וספור. כנגדם, בחכמה בתבונה ובדעת. בחכמה, דכתיב (משלי א) ה' בחכמה וגו'. בדעת, דכתיב (שם) בדעתו תהומות נבקעו. רבי נחוניא אמר, בחכמה בלבד נבראו כל העולמות כלם. הדא הוא דכתיב בראשית ברא אלהים, וראשית היא החכמה. ואתיא כמאן דאמר בה"א בראם, ושלשתן נכללים בו.

מתניתין, פתחי אתפתחו. תרעי הו נטירין, דעייל לא נפיק, ודנפיק לא עייל, קמי פתחא הו שגראו, סלקין בגויה רברבין תקיפין, סמך חד קאים בגויה, ההוא סמך הנה נעיץ, ותלת גוונין הו ביה. גוון חשוד, גוון חנורא, גוון ירוקא, ביה סלקין, ביה נחתין, כלא תאיבין למיעל בגויה, ולית רשותא לכולא.

הוא קדמא לברייתא דעלמא. עליה קאים חד שלטון, דאגניז באלף עלמין. מניה אתבקעו כל גילופי עלמא. זכאה הוא דישרי בגויה.

בתריה אשתכחו תרין אחין אחידאן דא בדא. חדא קביל אושפיזין, והוא חיזו דחיין, מאן דאכיל בפתוריה, קאים תדירא. וחד הוא קביל אושפיזין ולא קביל, הוא חיזו דחיין, חיזו דמותא, מאן דאכיל בפתוריה, נפיל ומית, לית ליה שיזבא, לית דאחיד בידיה. בתריה אשתכחו רחימין, תאיבין למחמי, תאיבין למקרב לון, כלא משבחון לון.

חה עויר הנה אזיל קריב לגבון, לאבעא חולקיהון. קריב לההוא חיזו דחיין וחיזו דמותא, אתקיף ביה, אחיד בגופיה, חברא דיליה הנה קרי, (משלי כג) ושמרת שפין בלעף אם בעל נפש אתה. לא אצית, ולא ארכין אודניה, עד דנפיל ומית.

בתר אליו, נפק חד מתקא, ואתפליג לארבע. ומפל חד חכמתא נפיק, מההוא רבא ויקירא שבעאן. וכל אינון רחמין ותאיבין למחמי, ואינון תרין אחין דאחידן דא בדא.

בתרוהי תרין רבין עולמין ינוקין, ושיננא דסייפא דמלהטא, אשא בידיהון. נטרין אורחין ושבילין, דלא ייעול חד, ולא יפוק חד, בר ההוא דלא אכיל ולא שתי, שנאמר וישכון מקדם, דאתבריאו קמי עלמא דין. מפאן ולהלאה, אשתכללו כל סטרוי דעלמא.

שוריא אחרא, סטרוי דשמאלא. סטר דנפלין שרידין. אתר דנורא הנה דליק יממין ולילין, למרמא קמה לרמי רוחא, דאזלין לשמאלא. ביה אתטרדיון, עד עדן עדנין. אליו אינון ימינא ושמאלא, אקדימו לברייתא דעלמא. ולבתר זויתיהון דארעא.

פיסקא. אמר רבי יהודה, אמר רב, כתיב (משלי א) ה' בחכמה יסד ארץ פונון שמים בתבונה בדעתו תהומות נבקעו. בשלשה דברים הללו נברא העולם, ועל שנים מהן הוא עומד, על התבונה ועל הדעת. והא תנינן תלת. אמר

רבי יצחק, החכמה נטלה הקדוש ברוך הוא למעלה, והוא שמו, להודיע לעבדיו הצדיקים. והשנים עמדו בעולם, והם קי ומו.

אמר רבי אבא, כלהו תלתא, אתרמיזו בחיזו זעירא. ואינון תלת תנועות פומא: עליון, אמצעי, והתחתון, בנהוגי דפומא אתנהיג בהו. אמר רבי אבא, והם חכמה ותבונה ודעת.

מאי משמע דהאי תרין אתנהיג בהו עלמא, והם תבונה ודעת. דתנינו, אליו מנהגי עלמא השמים שנבראו בתבונה. והתהום בדעת. והחכמה הוא שמו של מקום, והוא נקרא חכמה. ותנינו, הוא והחכמה הכל דבר אחד.

דאמר רבי יהושע, מאי דכתיב, (ישעיה מב) אני ה' הוא שמי. מלמד שהוא ושמו אחד הוא. אמר רבי אבהו, הכל נתן, אבל שמו הגדול לא נתן, ולא אוזיף לאחרו, דכתיב אני ה'. לבדי. מלמד דשם זה לא נתן לשום נברא.

ואמר רבי אבהו, בא וראה כמה חשש הקדוש ברוך הוא על כבוד שמו ותברך, תדע לך בזמן שביה"מ הנה קיים, כל המקריב קרבן, וזבחו לשם זה הנקרא אלהים, חייב מיתה, שנאמר (שמות כב) זבוח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו. מלמד שצריך להזכיר שמו המיוחד בלבד.

ועל כן כדי שלא יטעה אדם, צוה בקרבנות ואמר, (ויקרא א) אדם כי יקריב מכס קרבן לה'. (שם כב) וכי תזבחו זבח תודה לה'. (שם יט) וכי תזבחו זבח שלמים לה'. (שם ב) ונפש כי תקריב קרבן מנחה לה'. הכל לה', ולא נאמר לאלהים.

מאי טעמא. אמר רבי אבהו, שם זה הוא משותף, שהמלאכים נקראו אלהים. בני אדם נקראו אלהים, הדיינים נקראו אלהים, ואין אנו יודעים למי מהם זבוח, לכך צריך להזכיר השם המיוחד לבדו.

אמר רבי חייא, תא חזי, מאן דמקלל את השם, דכתיב (ויקרא כד) איש איש כי יקלל אלהיו ונשא חטאו, דהא אם קלל שם זה סתם, אינו חייב מיתה, ואין מנדין אותו, דיכול לטעון לחד מן דיניא, או לגדול הדור קאמר.

אמר רבי אבהו, מיתה אין מחייבין אותו, אבל נידוי מחייבין אותו, משום לאו דאורייתא, דכתיב (שמות כב) אלהים לא תקלל סתם. אבל אם קלל שם המיוחד, חייב מיתה, דכתיב (ויקרא כד) ונקב שם ה' מות יומת, מלמד שאינו חייב עד שיזכיר שמו המיוחד.

ההוא גברא דאקדיש בריה, ואמר, האי ברא דאתייליד, יהא מקודש לאלהים, שמע ר' חייא ושמתיה. אמר ליה, ומה על דאקדישת ברי לקודשא בריך הוא, להוי ההוא גברא בשמתא. אמר ליה לאו על כך עבדית, אלא על דאקדישתיה לשם הנקרא אלהים, והתורה אמרה (שמות כב) זבח לאלהים יחרם. אמר והיאך הוה לי למימר. אמר ליה, האי ברא

דַּאֲתֵיִלִיד לִי לִיהוּי מְקוּדָשׁ לַה', וְלֹא לְשֵׁם אַחֵר. וּמָנָא לָן. מִחֲנָה, דְּכַתִּיב (שְׁמוֹאל א א) וּנְתַתִּיו לַה', וְלֹא אֶמְרָה לְאַלְהִים.

אָמַר רַבִּי שְׁלוֹם, וְהָא אֻקְיָמָנָא דְּבִשְׁם אֱלֹהִים נִבְרָא הָעוֹלָם, אִי הָכִי זְכִיל לְמַטְעֵן הָאִי גִבְרָא כְּהָאִי גּוֹוֹנָא, דְּמִלְאָכִים הוּוּ, אִו גְּדוּלֵי הַדּוֹר הוּוּ, אִו דִּיִּינִי הוּוּ. אָמַר רַבִּי אַבְהוּ, הָא עֲלָמָא אֲתַבְרִי עַד דְּלֹא יִיתוּן בְּנֵי נֶשְׂאָא, וְעַד דְּלֹא יִיתוּן דִּיִּינִי דְרָא, וְרַבְרַבִּי דְרָא, וְלֹא אֵית לְמִשְׁגָּא.

כְּמָא דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר חֲבִיבָא זְקִירָא, דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת טו) מִי כָמֹכָה בְּאֵלִים ה', שְׁיֻכַּל לְבְרוּא אֶת הָעוֹלָם, מִשְׁמַע דְּאֵלִים אֵינוּ זְכוּל לְבְרוּא הָעוֹלָם, עַד שְׁנֻטַל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֹת אַחַת מִשְׁמוֹ, וְהִיא אֹת ה"א, וְבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם. וְנַעֲשֶׂה מִן אֵלִים אֱלֹהִים, וְנִבְנָה שְׁמוֹ אֱלֹהִים. וְעַל הָאִי תַנּוּן, בְּה"א בְּרָאִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָא חֲזִינָן דְּלִית כְּתָרָא וּמְלֻכוּתָא אֶלָּא בְּשִׁמְיָה קְדִישָׁא. דְּלֹא אוּזְפִיָּה לְאַחְרָא, וְהוּא הַשֵּׁם יו"ד ה"א וַאֲיוּ ה"א. דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, בּוּ נְכָלָלִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים שְׁמַיִם וְאַרְצָא, וְכָל צְבָאִים, כְּפָסָא הַכְּבוֹד, וְחִיּוֹת הַקְּדוּשׁ, וְכָלִם לְנִגְדוּ כְּאִין וְכָלָא חֲשִׁיבִין, וְהוּא הָיָה, וְהוּא הָוָה, וְהוּא יְהִיָּה. בְּרִיךְ הוּא, בְּרִיךְ שְׁמִיָּה. לְעֵלַם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין אָמֵן.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יִתְבְּרַךְ וְיִתְעַלֶּה שְׁמוֹ שֶׁל מְלֶכֶךְ מַהֲיִימ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן, וְהוּא אַחֲרוֹן, וּמִבְּלַעֲדֵיו אֵין אֱלֹהִים. וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם בְּסוּד שְׁלֶשָׁה עֲנִינִים גְּדוּלִים וְטוֹבִים, וְהִם דַּעַת חֲכָמָה וּבִינָה, שְׁנַאֲמַר (מִשְׁלֵי ג) ה' בְּחֲכָמָה יָסַד אֶרֶץ כּוֹיִן שְׁמַיִם בְּתַבּוּנָה בְּדַעַתוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקַעוּ.

וְלָמָּה בְּרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָאֶרֶץ, שֶׁהוּא עוֹלָם הַשְּׁפֵל, בְּסוּד הַחֲכָמָה. וְהַשְּׁמַיִם, שֶׁהוּא עוֹלָם גְּדוּל מִמֶּנּוּ, בְּתַבּוּנָה, שֶׁהוּא דְּבַר קָטָן מִן הַחֲכָמָה. וְכִבְר שְׁנִינוּ, אֵימַתִּי נִקְרָא אָדָם חֲכָם בְּחֲכָמָה, כְּשִׁשׁוּאֵלִים אוֹתוֹ בְּכָל דְּבַר, וְעוֹנָה וּמִשִּׁיב כְּעִנְיָן, וְיָדוּ בְּפֵל, אִזּוּ נִקְרָא חֲכָם בְּחֲכָמָה, שֶׁהוּא גְּדוּל עַל הַתַּבּוּנָה וְעַל הַדַּעַת, עַל כֵּן הָיָה לוֹ יִתְבְּרַךְ לַעֲשׂוֹת הַשְּׁמַיִם בְּחֲכָמָה, וְהָאֶרֶץ שֶׁהִיא שְׁפֵלָה מֵהֶם בְּתַבּוּנָה.

תַּהֲע כִּי הַחֲכָמָה גְּדוּלָּה מְכּוּלָּם, וְעַל כֵּן נִקְרָא אָדָם חֲכָם, מִפְּנֵי שֶׁהוּא חֲכָם בְּכָל הַחֲכָמוֹת. וְהַתַּבּוּנָה קָטָנָה מִן הַחֲכָמָה, וְעַל כֵּן נִקְרָא אָדָם מִבִּין, כְּלוּמַר, מִבִּין דְּבַר מִתּוּךְ דְּבַר, הוּא מַעֲצָמוּ וּמִלְבּוּ, מִבִּין דְּבַר מִתּוּךְ דְּבַר אַחֵר. כְּלוּמַר, בְּרֵאוֹתוֹ יָסוּד, בּוֹנָה בְּנִין עֲלָיו. וְכֵן הוּא הַמִּבִּין, בְּרֵאוֹתוֹ דְּבַר אַחַד אוֹ קְצָתוֹ, מִשְׁלִים הָעִנְיָן עֲלָיו.

וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְבְּרַךְ שְׁמוֹ, בְּרָא הַשְּׁמַיִם בְּסוּד הַתַּבּוּנָה, שֶׁהוּא עִנְיָן תַּבּוּנָה מִתּוּךְ הַיָּסוּד. וּבְרֵאוֹשִׁית כָּל הַנִּבְרָאִים, בְּרָא צוּרַת הַמִּלְאָכִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם תַּחֲלַת כָּל הַנִּבְרָאִים הַנְּאָצְלִים מִזִּיו אוֹר הַדְּרוֹ.

וְעֶשְׂרָה שְׁמוֹת נִקְרָאוּ בְּסוּדָם, וּבְתוּךְ שְׁמוֹתָם נִקְרָא אֱלֹהִים. וְעַל כֵּן בָּא לְהוֹרוֹת בְּרֵאוֹשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, כְּלוּמַר בְּרָא יִתְבְּרַךְ שְׁמוֹ צוּרַת הַמִּלְאָכִים

הַנְּקָרָאִים אֱלֹהִים, וְהֵם הִיסוּד מְכַל הַנְּבָרָאִים הָאַחֲרִים, וּמִתּוֹךְ זֶה הִיסוּד, נִבְרָאוּ הַשְּׁמַיִם לְאַחַר כֵּן בְּסוּד הַתְּבוּנָה, כְּאֲשֶׁר הַתְּבוּנָה הוּא דְבַר מִתּוֹךְ דְּבַר כֵּךְ נִבְרָאוּ הַשְּׁמַיִם דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, שֶׁהֵם מְסוּד אֹר צוּרַת הַמְּלָאכִים. כְּלוּמַר הֵם בְּנִין מִתּוֹךְ הִיסוּד, וְעַל כֵּן כּוֹנְנִים שְׁמַיִם בְּתְבוּנָה.

אָבֵל הָאָרֶץ נְהִיָה מִתּוֹךְ יְסוּד אַחַר, אֲלָא שְׁהִיא תְלוּיָה עַל הַמַּיִם. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְסוּד לָהּ יְסוּד עֲשׂוּי בְּחֻכְמָה, וְעַל כֵּן נֶאֱמַר ה' בְּחֻכְמָה יְסוּד אָרֶץ, כּוֹנְנִים שְׁמַיִם בְּתְבוּנָה, דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר.

וְאָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, בֵּא וּרְאֵה כִּמָּה חֲשַׁשׁ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כְּבוֹד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל שֶׁהוּא יְהוּ"ה, כִּי זֶהוּ שְׁמוֹ מִמֶּשׁ. אָבֵל שֵׁם אֱלֹהִים, מִשְׁתַּף הוּא עַל יְתֵר הַנְּבָרָאִים. הַמְּלָאכִים נִקְרָאִים אֱלֹהִים. בְּנֵי אָדָם נִקְרָאוּ אֱלֹהִים. הַדְּיָנִים נִקְרָאוּ אֱלֹהִים.

וְעַל כֵּן חֲשַׁשׁ הַמְּקוֹם עַל כְּבוֹד שְׁמוֹ. תַּדַּע לָךְ, כָּל הַמְּקָרִיב קִרְבָּנוּ וְזָבַח לְשֵׁם זֶה הַנְּקָרָא אֱלֹהִים, חַיִּיב מִיָּתָה. שְׁנַאֲמַר, (שְׁמוֹת כב) זָבַח לְאֱלֹהִים יַחְרֵם בְּלִתִּי לְה' לְבַדּוֹ. בְּשִׁבִיל שֶׁהוּא שֵׁם מְשׁוּתָף, וְאִין אָנוּ יוֹדְעִים אִם הוּא זָבַח לְמְלָאכִים, אוֹ לְבְנֵי אָדָם, אוֹ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעַל כֵּן אָמַרְהָ הַתּוֹרָה, זָבַח לְאֱלֹהִים יַחְרֵם בְּלִתִּי לְה' לְבַדּוֹ, כְּלוּמַר, שְׁצָרִיךְ שְׂיִזְכִּיר שֵׁם יְהוּ"ה לְבַדּוֹ. וּלְפִיכֵךְ נֶאֱמַר בְּקִרְבָּנוֹת, (וַיִּקְרָא כב) וְכִי תִזְבְּחוּ זָבַח תּוֹדָה לְה', וְכֵן בְּשִׁלְמִים, וְכֵן בְּעוֹלָה, וְלֹא נֶאֱמַר לְאֱלֹהִים אֲלָא לְה' מִמֶּשׁ.

וְשְׁמַיִם, נִבְרָאוּ מֵאוֹתוֹ הָאוֹר הַנִּשְׁפָּע בְּאֱלֹהִים, עֲשֵׂה אוֹתָם דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, וּבְגִי דְבָרִים הִלְלוּ נַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן, שְׁנַאֲמַר (שְׁמוֹת לא) וְאִמְלֵא אֶתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחֻכְמָה וּבְתְבוּנָה וּבְדַעַת. וּשְׁלִשְׁתָּן הֵם בְּמִתְנַת עֲלִיוֹן, לְכָל אֲשֶׁר יַחְפוּץ יִתְנֵם, שְׁנַאֲמַר (מִשְׁלִי ב) כִּי ה' יִתֵּן חֻכְמָה מִפִּיו דַּעַת וּתְבוּנָה.

(בְּרַאשִׁית א) בְּרַאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. רַבִּי אֲבָא פָּתַח וְאָמַר, (בְּרַאשִׁית טו) בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת ה' אֶת אַבְרָם בְּרִית לְאִמּוֹ. בְּחֻמְשָׁה עֲנִינִים נֶאֱמַר הַבְּרִית, הָא' הוּא בְּרִית מִיָּלָה, שְׁנַאֲמַר (שֵׁם יז) וְהִיתָה בְּרִיתִי בִּבְשָׂרְכֶם לְבְרִית עוֹלָם. הַב' בְּרִית הַקְּשֵׁת, שְׁנַאֲמַר (שֵׁם ט) וְהִיתָה לְאוֹת בְּרִית. הַג' בְּרִית הַמְּלַח, שְׁנַאֲמַר (בְּמִדְבָר יח) בְּרִית מְלַח עוֹלָם. הַד' בְּרִית הִיסוּרִין, שְׁנַאֲמַר (דְּבָרִים כח) אֵלֶּה דְבָרֵי הַבְּרִית. הֵה' בְּרִית הַכְּהוֹנָה, שְׁנַאֲמַר (בְּמִדְבָר כה) וְהִיתָה לוֹ וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֵנָה עוֹלָם.

וְקוּהֵם שְׁנִתְּנוּ הֵה' בְּרִיתוֹת, לֹא הִיתָה הַבְּרִית אֲלָא בְּאֵשׁ. שְׁנַאֲמַר (בְּרַאשִׁית טו) וְהִנֵּה תִנּוֹר עֶשֶׂן וְלִפִּיד אֵשׁ וְגו'. וַיִּכְתֹּב (שֵׁם טו) בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת ה' אֶת אַבְרָם בְּרִית לְאִמּוֹ. וְהָאֵשׁ הִיתָה בְּרִית בְּתַחֲלָה. וְזֶהוּ בְּרַאשִׁית, הוֹצֵא מִשֵּׁם אֵשׁ, וְנִשְׂאָר בְּרִית. כְּלוּמַר בְּרִית אִ"שׁ.

ר' יוֹחָנָן אָמַר, בְּרִית כְּרוּתָה כָּרַת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם הָעוֹלָם, וְעַל מְנַת שְׂעִמּוּד אַבְרָהָם, וְיִתְקַיֵּם הָעוֹלָם בְּזְכוּתוֹ. שְׁנַאֲמַר, (בְּרַאשִׁית ב) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָה, בְּאַבְרָהָם. וְאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁכָרַת עֲמוֹ הַבְּרִית בְּאֵשׁ,

עמד העולם בקיומו, וזהו בראשית, ברית אש, ברא אלהים את השמים ואת הארץ כדי שיעמוד אותו הברית אש.

והחכמה אומרת, למה הביא הקדוש ברוך הוא מבול מים לעולם, בתחלת דינו, ולא דבר אחר. אלא ראה הקדוש ברוך הוא שהעולם נברא בברית אש, וראה שאם ידין העולם בדין אחר, אפטר שיוכלו הרשעים לעמוד בעולם, מפני אותו ברית אש, כאשר נברא העולם. אלא מה עשה, דן את העולם במים, בדבר הראוי לכבות את האש, כדי להעביר את הרשעים מן העולם, שנמשלו לאש, שנאמר (יחזקאל טו) מהאש יצאו והאש תאכלם. רצונו לאמר, מהאש יצאו בתחלת העולם כשנברא.

לכן בתחלה אמר אמוחה את האדם אשר בראתי במים, שנאמר (ישעיה נז) והרשעים כים נגרש, לאחר כן נאמר, מהאש יצאו והאש תאכלם, אמר הקדוש ברוך הוא עד כאן היו נמוקים במים, מכאן ואילך מהאש יצאו והאש תאכלם.

וכשחטאו אחר כן, דן אותם באש, שנאמר (בראשית יט) וה' המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש, ואימתי נתבסס העולם, כשעמדו על הר סיני, ונתמלא כלו אש, שנאמר (דברים ד) והקר בער באש עד לב השמים. ר' יצחק אמר, והתורה נהיתה ברית בין השם והעולם, שנמשלה באש, שנאמר (ירמיה כג) הלוא כה דברי כאש, וזהו ברית אש בראשית.

ר' יוחנן פתח, (משלי כד) בחכמה יבנה בית, שלשה דברים צריך אדם לעשות בדרך העולם, ואלו הן: לבנות בית מושבו, וליטע כרם להתפרנס בו, ואחר כך לקחת לו אשה, ולהוליד בנים, לפרנסם בהם. ולא כדרך השוטנים, הלוקחים אשה בתחלה, ואחר כך נוטעים כרם, ואחר כך בונים בית.

כי הא דאמר רבי סימון, כל הלוקח לו אשה, ואין לו בתחלה במה שיוכל לפרנסה, הרי זה חפשי מן המצות, כמתים הנקראים חפשים, שנאמר (תהלים פח) במתים חפשי. ולמה נקרא חפשי. לפי שהוא חפשי מן המצות, מפני שלא יוכל להשתדל בעבודת בוראו, אלא בעבודת אשתו.

ר' יהודה אומר, כאלו לוקח עבודה זרה לעצמו. דאמר רבי יהודה, בתחלה היו החכמים והחסידים לוקחין אשה, ולא היה להם די פרנסתם, וממיתים עצמם ברעב ובצמא, ומניחים כל חיי העה"ז, ועוסקים בתורה ובמצות ובעבודת בוראם. אבל בזמן הזה שהעולם טרוד אחר הפרנסה, צריך לכוון בית בתחלה, ולזמן מזונותיו, ואחר כך לקחת אשה, ויכול לעבד בוראו, ולעסק בתורה. כי הא דאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אם אין קמח אין תורה.

ואמר רבי יהודה, מאחר שהאדם נושא אשה, אז נקרא עבד ה', מפני שלבו פנוי מלהסתפל בעבירה ובנשים, ומלתור אחר לבבו ועיניו, כמה דאת

אָמַר (במדבר טו) וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם וְגו'. לְפִיכֶם צָרִיךְ אָדָם לְהִשְׁתַּדֵּל לְכוּנֵן בֵּית בְּרֵאשׁ, וְלַעֲשׂוֹת יְשׁוּב בְּבֵית.

וּמִמֵּי אֶתֶּה לְמַד, מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. קִדְּם בְּנֵה בֵּית וְכוּנְנוּ, וְזִימֵן כָּל הַפְּרִנְסָה וְהַמְזֻזוֹנוֹת, קִדְּם שְׂיבֵא אָדָם לְעוֹלָם. הָאִיךְ. בְּרֵא אֶת הָעוֹלָם בְּרֵאשׁ, שֶׁהוּא הַבֵּית. וְזִימֵן כָּל הַפְּרִנְסָה הָאִיךְ. בְּרֵא אֶת הַבְּהֵמוֹת, וְאֶת הַחַיּוֹת, וְאֶת הָעוֹפּוֹת וְהַדְּגִים הַצְּמָחִים וְהָאֵילָנוֹת, שֶׁהֵם זִימֵן כָּל הַפְּרִנְסָה. לְאַחַר שֶׁהֵכִין הַבֵּית וְהַפְּרִנְסָה, הֵבִיא אֶת הָאָדָם, וּבְרֵא אוֹתוֹ וְאֶת אֲשֶׁתוֹ וְהוֹלִידוּ בָנִים וְעָשׂוּ יְשׁוּב בְּבֵית. וְעַל כֵּן נֶאֱמַר בְּרֵאשִׁית, בֵּית רֵאשׁ. כֹּאֲשֶׁר תִּבְּיֵן בְּאוֹתֵיזוֹת, תִּמְצָא בִּי"ת רֵאשׁ. וְכֵן הִתְחִילָה הַתּוֹרָה בְּרֵאשִׁית, כְּלוֹמַר בֵּית רֵאשִׁית, וְהַכֹּל עֲנִין אֶחָד.

וְעַם כָּל זֶה צָרִיךְ הָאָדָם לְהִשְׁתַּדֵּל בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ, וְלַעֲשׂוֹת עֵתִים לַתּוֹרָה, וְלִהְיוֹת עֹמְלוֹ בְּשָׁנֵי הַדְּרָכִים הָאֵלוֹ, מִפְּנֵי שְׂיִגִיעַת שְׂנִיָּהֶם מִשְׁפַּחַת עוֹן. וְשָׂמָא יֵאמַר אָדָם הָרִינִי בֵּן אָבוֹת הָעוֹלָם, מִמְּשַׁפְּחָה גְדוֹלָה, אֵינִי רָאוּי לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה וְלֹא לְהִתְבַּזֵּזוֹת. אָמַר לוֹ, שׁוּטָה, כְּבָר קִדְּמָךְ יוֹצֵרְךָ, שְׁנֶאֱמַר בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וְהוּא עָשָׂה מְלָאכָה קוֹדֵם שְׁבֵאתָ לְעוֹלָם. וּמִנָּא לָן. שְׁנֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ב) מְכַל מְלָאכְתוֹ אֲשֶׁר בְּרֵא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת. קָרָא אוֹתָהּ מְלָאכָה. וְכֵן (שם) וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל מְלָאכְתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה.

וְכִי הָא דְאָמַר ר' יוֹחָנָן, בֵּא וּרְאָה, לָמָּה בְּרֵא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם אַחֲרוֹן לְכָל הַנְּבִרָאִים. אֵלָא לְלַמְדָּךְ, שְׁעָשָׂה בְּכָל יוֹם וְיוֹם מְלָאכְתוֹ, וּבְרֵא הָעוֹלָם וְכָל צְבָאָם, וּבַיּוֹם הַשְּׁשִׁי שֶׁהוּא אַחֲרוֹן לְמְלָאכְתוֹ, בְּרֵא בּוֹ אֶת הָאָדָם. אָמַר לִיָּה לְאָדָם, עַד כָּאֵן הֵייתִי אֲנִי מְשַׁתְּבֵּדֵל בְּמְלָאכָה, מְכָאֵן וְאֵילְךְ אֶתֶּה תִּשְׁתַּדֵּל בָּהּ, וְזֶהוּ בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים, קוֹדֵם שְׂיבֵא אָדָם לְעוֹלָם.

וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, לָמָּה נְבִרָא אָדָם בְּצֵלָם אֱלֹהִים. שְׁנֶאֱמַר (שם א) וַיְבָרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצֵלְמוֹ. מְשַׁל לְמִלְךְ שֶׁהָיָה מוֹשֵׁל עַל הַמְּדִינָה, וְהָיָה בּוֹנֵה בִּירְנִיּוֹת וְתִיקוּנֵין לְעִיר, וְכָל בְּנֵי הָעִיר מְשַׁתְּבֵּדִין תַּחְתָּיו. יוֹם אִי קָרָא לְכָל בְּנֵי הָעִיר, וּמִינָה עֲלִיָּהֶם שֶׁר אֶחָד שָׁלוֹ, אָמַר, עַד כָּאֵן הֵייתִי טוֹרַח בְּכָל צָרְכֵי הָעִיר, וְלַעֲשׂוֹת מְגַדְלִים וּבִירְנִיּוֹת, מְכָאֵן וְאֵילְךְ הָרִי זֶה כְּמוֹנִי.

כְּעִנְיֵן זֶה נֶאֱמַר בְּאָדָם, וַיְבָרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצֵלְמוֹ, וְאָמַר לִיָּה רְאָה בְּנִיתִי כָּל הָעִיר וְכָל אֲשֶׁר בָּהּ, וְכֹאֲשֶׁר הֵייתִי מוֹשֵׁל עֲלֶיהָ וּבּוֹנֵה אוֹתָהּ כְּכָל חִפְצִי, כִּדְ אֶתֶּה תִּבְנֶה וְתַעֲשֶׂה מְלָאכְתָּה הָעוֹלָם. מְכָאֵן וְאֵילְךְ יִהְיֶה הַכֹּל מְסוּר בְּיָדְךָ, וְכוּלָם יִהְיוּ מְשׁוּעָבְדִים תַּחְתֶּיךָ, וִירָאִים מִמְּךָ, כֹּאֲשֶׁר הָיוּ יְרָאִים מִמֶּנִּי, שְׁנֶאֱמַר (שם ט) וּמוֹרָאֶכֶם וְחִתְּכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חַיַּת הָאָרֶץ. וְעַל כֵּן בְּצֵלָם אֱלֹהִים עָשָׂה אוֹתוֹ. וַיְבָרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצֵלְמוֹ, לַעֲשׂוֹת כָּל צָרְכֵי הָעוֹלָם וְתִיקוּנֵיוֹ, כֹּאֲשֶׁר הוּא עָשָׂה בְּתַחֲלָה.

בְּרֵאשִׁית, כְּתִיב (משלי ח) ה' קִנְנִי רֵאשִׁית דְּרִכּוֹ קָדָם מִפְּעֻלָּיו מֵאֵז, הַפְּסוּק הִזָּה חוֹזֵר עַל כָּל הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא הִיְתָה רֵאשִׁית דְּרִכֵּי אֵל, שֶׁהַתּוֹרָה נִבְרָאת אֲלֵפִים שָׁנָה קוֹדָם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

דָּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שְׁבַעַה דְּבָרִים נִבְרָאוּ עַד שֶׁלֹּא נִבְרָא הָעוֹלָם. וְאֵלוּ הֵם: הַתּוֹרָה. וְגוֹן יְעֻן. וְגִיהֶנֶם. וְכֶסֶף הַכְּבוֹד. וּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ. וּשְׁמוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ. וְהַתְּשׁוּבָה. וּבַתּוֹרָה בְּרָא אֶת הָעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר (שם) ה' קִנְנִי וְגוֹ'. וְזֶהוּ בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, רְצוֹנוֹ לֵאמֹר עִם רֵאשִׁית, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה, בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּא וּרְאָה כַּמָּה הִפְרֵשׁ יֵשׁ בֵּין הַתּוֹרָה וְהָעוֹלָם, שֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא בְּשֵׁשֶׁת יָמִים, וְהַתּוֹרָה בְּאַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה.

רַבִּי יוֹחָנָן הָיוּ אֲזִיל מִקְסָרֵי לְלוּד, וְהָיָה מְטַיִל עִמָּיה ר' חִיָּיא בַר אֲבָא, כַּד מְטוּ חַד בֵּי חֻקַּל, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הָאִי הָיוּ דִידֵי, וְזַבְיִנְתִּיה, כְּדִי לְמַזְפִּי בְּאוּרֵייתָא. בְּכָה ר' חִיָּיא בַר אֲבָא, אָמַר לִיה וְלָמָּה אֵת בְּכִי. אָמַר לִיה, דְּלֹא שְׁבַקְתָּ לְסִיבוֹתֶיךָ כְּלוּם.

אָמַר לִיה, חִיָּיא בְּנִי, קִלְהָ הוּא בְּעֵינֶיךָ מַה דְּעַבְדִּית, דְּשְׁבַקְתָּ דְּבַר שֶׁנִּבְרָא בְּשֵׁשֶׁת יָמִים, בְּעֵבוֹר דְּבַר שֶׁנִּבְרָא בְּאַרְבָּעִים יוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לד) וַיְהִי שֵׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה וְקִנִּיתִי דְּבָרִים גְּדוֹלִים וְטוֹבִים שְׁאִינָם בְּעוֹלָם, וְהֵם עֲצָה וְתוֹשִׁיָה וְחֻכְמָה וְגִבּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ח) לִי עֲצָה וְתוֹשִׁיָה אֲנִי בִינָה לִי גִבּוֹרָה.

ר' יוֹחָנָן כַּד הָוָה לְעִי בְּאוּרֵייתָא, הָוּוּ אֲנָפוּי זְהִירִין כְּזוֹהֲרָא דְּשִׁמְשָׁא, יוֹמָא חַד פָּגַע בֵּיה ר' יוֹסִי, אָמַר לִיה חֻמָּא אֲנָפִיד זְהִירִין כְּזוֹהֲרָא דְּשִׁמְשָׁא, אָמַר לִיה לָאו הוּא אֶלָּא שְׁמַעְתָּא דְּנִהָרָא לִי. קָרָא עֲלֵיה (שופטים ה) וְאוֹהֲבֵיו כְּצֹאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ.

ר' יִצְחָק אָמַר, הַתּוֹרָה נִקְרְאת וְתוֹשִׁיָה בְּתַחֲלָה. וְאַחַר כַּד גִּבּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר לִי עֲצָה וְתוֹשִׁיָה וְגוֹ', תִּדְעַ לָךְ כִּי בְּתַחֲלָה נִקְרְאת וְתוֹשִׁיָה, שְׁמַתְשֵׁת כְּחוֹ שֶׁל אָדָם, מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְהִלָּחֵם עִם יֶצֶר הָרָע, וְלִכְתּוֹת כָּל גּוֹפוֹ בְּבֵית הַמְּדֻרָשׁ, עַד שֶׁיִּרְגִיל אוֹתוֹ בַּתּוֹרָה. כִּינּוֹן שֶׁהוּא רְגִיל לְעִסוֹק בַּתּוֹרָה, אֲזִי יֵשׁ לוֹ שְׁמִחָה וְגִבּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר אֲנִי בִינָה לִי גִבּוֹרָה, רְצוֹנוֹ לֵאמֹר כְּשֶׁאָדָם רְגִיל בַּתּוֹרָה וּבְחֻכְמָה, אֲזִי יֵשׁ לוֹ תַּפְאֲרָת, וְאִיזוֹ הִיא גִבּוֹרָה, לְהִלָּחֵם מִלְחָמוֹת ה', שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר כא) עַל כֵּן יֵאמֹר בְּסִפְר מִלְחָמוֹת ה', שֶׁם תִּהְיֶה הַמִּלְחָמָה וְהַגִּבּוֹרָה.

וּבַתּוֹרָה בְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ח) וְאֶהְיָ אֶצְלוֹ אָמוֹן, אֵל תִּקְרִי אָמוֹן, אֶלָּא אוֹמְן. וְזֶהוּ בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, עִם רֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וְזוֹ הִיא הַתּוֹרָה.

ר' יְהוּדָה אוֹמֵר, לֹא נִבְרָא אֶלָּא בְּשִׁבִיל הִירָאָה, שֶׁנִּקְרְאת רֵאשִׁית, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי א) יִרְאֵת ה' רֵאשִׁית דַּעַת. וּמִנָּא לָן שֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא עַל פִּי הִירָאָה,

שְׁנַאֲמַר (קהלת ג) וְהֶאֱלֹהִים עָשָׂה שְׁיִירָאוּ מִלְּפָנָיו. עָשָׂה אֶת הָעוֹלָם, כְּדִי שְׁיִירָאוּ מִלְּפָנָיו, וְעַל פִּי הַיְרָאָה שֶׁהִיא רֵאשִׁית, בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ.

בְּרֵאשִׁית, רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתַח, (תהלים קכ) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֶל ה' בַּצֵּרֶתָה לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי. שִׁירִים תֵּאבִים בָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבְרִיאַת שָׁמַיִם וְאָרֶץ, כְּדִי לְהַלְלוֹ וּלְשַׁבְּחוֹ, שֶׁהוּא יוֹצֵר הַכֹּל. הַשָּׁמַיִם אֹמְרִים שִׁירָה לְפָנָיו, שְׁנַאֲמַר (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל, וְהָאָרֶץ אֹמְרַת שִׁירָה, שְׁנַאֲמַר (שם צו) שִׁירוּ לַה' כָּל הָאָרֶץ.

וְעוֹד, שֶׁכָּל הָעוֹלָם תֵּאבִים וְשִׁמְחִים לְפָאֵר לְיוֹצֵרָם, בַּחֲזוֹתָם נִפְלְאוֹתָיו בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, וְזֶהוּ בְּרֵאשִׁית. עַיִן בְּאוֹתִיוֹת וְתִרְאָה, שְׁיִיר תֵּאבִיב. כְּלוֹמַר, תֵּאבִיב לְאֹמֵר שְׁיִיר, עַל נִפְלְאוֹתָיו בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, אֵיזָה הוּא אוֹתָם הַמַּעֲלוֹת שֶׁהִיא דָּוֶד הַמְּלִיךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם אֹמֵר. אֵלוֹ הֵם אוֹתָם הַשִּׁירִים שֶׁל אוֹתָן הַמַּעֲלוֹת, שֶׁהֵם הַשָּׁמַיִם, שְׁנַאֲמַר (עמוס ט) הַבּוֹנֵה בְּשָׁמַיִם מַעֲלוֹתָיו. וְדוֹד תֵּאבֵב לָהֶם, וְהִיא אֹמְרִים, וְזֶהוּ שִׁיר תֵּאבֵב.

וְאֹמֵר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתִיב (איוב לח) בָּרוּךְ יַחַד כּוֹכְבֵי בִקְרָ וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מֵאֵן אֵינּוֹן בְּנֵי הָאֱלֹהִים. אֵלוֹ הֵם הַמַּלְאָכִים, שֶׁהֵם אֹמְרִים שִׁירָה לְפָנָיו יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּכָל לַיְלָה, כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ מִשְׁמֵרוֹת דְּהוּי הַלַּיְלָה. וּבְכָל מִשְׁמֵרָה וּמִשְׁמֵרָה, כָּל כֵּת וְכֵת אֹמְרַת שִׁירָה. וּבְמִשְׁמֵרָה הָאַחֲרוֹנָה שֶׁהִיא בְּסוֹפָה, וְהִיא לַעֲת הַבִּקְרָ, כָּל הַכּוֹכְבִים וְהַמַּזְלוֹת, וְהַמַּלְאָכִים הַנִּקְרָאִים בְּנֵי הָאֱלֹהִים, הֵם אֹמְרִים שִׁירָה, שְׁנַאֲמַר, בָּרוּךְ יַחַד כּוֹכְבֵי בִקְרָ וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

וְכָל אֶחָד כְּפִי מַעֲלָתוֹ. לְהוֹרוֹת כִּי גְבוּהָ מֵעַל גְבוּהָ שׁוֹמֵר, כִּי מַעֲלוֹת יֵשׁ לָהֶם אֵלֶּה לְמַעַלָּה מֵאֵלֶּה, עַל כֵּן נֵאֱמַר שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, מִמַּעֲלוֹת הַמַּלְאָכִים שֶׁהֵם אֹמְרִים שִׁירָה, וְזֶהוּ בְּרֵאשִׁית, שְׁיִיר תֵּאבִיב, בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ.

רַבִּי חִזְקִיָּה הָוָה אָזִיל בְּאוֹרְחָא, וְהָוָה עֲמִיָּה ר' יוֹסִי בַר חֲלַפְתָּא, קָמוּ לְמִיזַל. בְּתַר פְּלָגוֹת לִילְיָא, עַד דְּהוּוּ אָזִיל, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חִזְקִיָּה, מֵאֵי עֲבִידְנָא, דְּהָא תְּנִינָן לְעוֹלָם יֵצֵא אָדָם בְּכִי טוֹב.

אָמַר לִיה רַבִּי חִזְקִיָּה, יוֹסִי בְּרִי, תָּא שְׁמַע הַדְּר נְעִימוֹת קַל גְּלַגְלֵי חִיּוֹתָא, דְּאֵינּוֹן מְשַׁבְּחוֹ שִׁירְתָּא קָדָם אֱלֹהֵנָא. עַד דְּאָרְכִין אוֹדְנִיָּה, שְׁמַע קַל תּוֹשְׁבַחָא נְעִימוֹתָא, דְּהוּוּ אָמְרִי (תהלים ט) וְה' לְעוֹלָם יֵשֵׁב וְגו'.

אָמַר לִיה רַבִּי חִזְקִיָּה, בְּרִי, שְׁמַעְתָּ כְּלוּם. אָמַר לִיה, קַל נְעִימוֹתָא. וּמֵן נְעִימוֹתָא וְתוֹשְׁבַחָתָא מֵהָאֵי פְּסוּקָא דְשִׁמְעִית, כְּעֵן יְדַעְנָא פִּירוּשׁוֹ, דְּכְתִיב וְה' לְעוֹלָם יֵשֵׁב כּוֹנֵן לַמְּשַׁפֵּט כְּסָאוֹ. דְּבְכָל שַׁעְתָּא וְשַׁעְתָּא דְּדִינֵי דִּינָא שְׁכִינְתָּא דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּהוּא כּוֹרְסָא יְקָרִיָּה מִתְּתַקֵּן תַּמָּן, מִשְׁמַע שְׁנַאֲמַר כּוֹנֵן לַמְּשַׁפֵּט כְּסָאוֹ.

אָמַר לִיהוָה יִדְעֶתָ אִיזוֹ הִיא מְשֻׁמְרָה מִמְּלֶאכִי הַשָּׁרֵת אָמַרְי דָּא. אָמַר לִיהוָה לָאוּ. אָמַר לִיהוָה, מְשֻׁמְרַת אוֹתָם הַמְּלֶאכִים, הַנִּקְרָאִים אֱלֹהִים הִיא. דְּתַנְיָא, עֲשֶׂרָה מְשֻׁמְרוֹת שֶׁל מְלֶאכִי הַשָּׁרֵת אֵיכָא בְּרִקְיעָא, וְאִינוּן מִתְחַלְקִין בְּשִׁלְשָׁה מְשֻׁמְרוֹת דְּהוּי הַלְלִיָּהּ.

וְתַהֵע לָךְ הָאֵיךְ, כַּד יִשְׂרָאֵל מְסִיִּימִים צְלוֹתְהוֹן בְּלִילְיָא, נְסָבִין שִׁירְתָּא בְּתַרְיָהוֹן, אִינוּן דְּנִקְרָאִים אִישִׁים, וְאָמַרְי שִׁירְתָּא. וּמַאי שִׁירְתָּא אָמַרְי. (שם ה) מָה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְגו' וְתַחֲסֶרְהוּ מְעַט מֵאֱלֹהִים וְכְבוֹד וְהִדָּר תַּעֲטֶרְהוּ וְגו' ה' אֲדוּנִינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ. בְּמְשֻׁמְרָה שְׁנִיָּה נְסָבִין שִׁירְתָּא, אִינוּן דְּנִקְרָאִים מְלֶאכִים וְחֲשָׁמְלִים וְאֶרְאֵלִים. וּמַאי אָמַרְי, (שם ט) הָבוּ לְה' בְּנֵי אֱלֹהִים.

בְּפִלְגוֹת לִילְיָא מִמֶּשׁ, עַד דְּסִיִּים מְשֻׁמְרָה שְׁנִיָּה, דְּהֵיִא שְׁעֵתָא הִיא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא מְסַתְּפָל בְּעֵדוֹן מִמֶּשׁ, דְּגִנְיָו לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבוֹא. פְּתַחֵי חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ, וּבְתַרְיָהוֹן שְׂרָפִים וְאוֹפְנִים וְכְרוּבִים, וְאָמַרְי (שם לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאֵיךְ (שם סח) סוּלוּ לְרוּכְבֵי בְּעַרְבוֹת בְּיָהּ שְׁמוּ.

בְּתַחֲלַת מְשֻׁמְרָה תְּלִיתָא, נְסָבִין שִׁירְתָּא אִינוּן דְּנִקְרָאִים אֱלֹהִים, וְאָמַרְי וְהוּא לְעוֹלָם יֵשֵׁב וְגו'. כַּד אֲתֵי צַפְרָא, פְּתַחֵי שְׁמֵיָא וְאָמַרְי, (שם יט) הַשְּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וְגו'. כּוֹכְבֵי בִקְרָא אָמַרְי, (שם קמז) מוֹנָה מְסַפֵּר לְכוֹכְבֵים וְגו', גְּדוֹל אֲדוּנִינוּ וְרַב כַּח. אוֹתָם הַמְּלֶאכִים הַנִּקְרָאִים בְּנֵי אֱלֹהִים פְּתַחֵי וְאָמַרְי, (תהלים כט) הָבוּ לְה' בְּנֵי אֱלֹהִים הָבוּ לְה' כְּבוֹד וְעוֹ.

עַד דְּהוּוּ אֲזֵלִי, חֲמוּ דְקַדְרָא שְׁחָרָא, וְהִדָּר נְהוּרָא. אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה לְרַבִּי יוֹסִי, תָּא וְאֲחִזִּי לָךְ דְּכָךְ הִיא גְּאוּלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. בְּעֵידָנָא דִּינְהַר לְהוֹן שְׁמֵשׁא דְּגְּאוּלְתָּא, יְתִי לְהוֹן עָקָא בְּתַר עָקָא, וְקַדְרוּתָא בְּתַר קַדְרוּתָא, עַד דְּאִינוּן בְּהָ, יְנַהֵר עֲלֵיהוֹן נְהוּרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, שְׁנַאָמַר (הושע ו) כְּשַׁחַר נִכּוֹן מִצָּאוּ. וְכִתִּיב (מלאכי ג) וְזָרְחָה לְכֶם יְרֵאֵי שְׁמַי שְׁמֵשׁ צְדָקָה וּמְרַפָּא בְּכַנְפֵיהָ.

וּבְזַמְנָא הַהִיא מְלַחְמוֹת יִתְעוֹרְרוּ בְּעוֹלָם, גוֹי בְּגוֹי, וְעִיר בְּעִיר, וְצָרוֹת רַבּוֹת יִתְחַדְּשׁוּ עַל שׁוֹנְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. עַד שִׁיקְדְרוּ פְּנִיָּהֶם כְּשׁוּלֵי קַדְרָה, וְאַחַר כַּד יִתְגַּלֶּה עֲלֵיהוֹן גְּאוּלְתָּן מִתּוֹךְ שְׁאֲגַת לַחֲצֵם וְדַחֲקֵם.

וְזֵהוּ שְׁאָמַר דּוֹד הַמְּלֶאךָ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם, (תהלים כב) לְמַנְצַחַת עַל אֵילַת הַשַּׁחַר. אֵילַת הַשַּׁחַר, אֵילַת הַבּוֹקֵר הָיָה לִימֵי. אֵלָא עַל אֵילַת וְחוּזְקָא דְּשַׁחְרוּתָא דִּישְׂרָאֵל. כְּדָבָר אַחַר (שם פח) כְּגַבְרָא אִין אֵיל. בְּהֵיִא שְׁעֵתָא יִזְעָקוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְיִמְרוּן אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי, מִגּוֹ עֲקַתְהוֹן, לְבַתֵּר מָה כְּתִיב, (תהלים ל) פְּתַחַת שְׁקִי וְתִאֲזַרְנִי שְׁמַחָה.

רַבִּי אוֹמַר, הַשִּׁיתִּין מְשַׁשֵּׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית נְבָרָאוּ. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרֵאשִׁית. וְזֵהוּ בְּרֵאשִׁית, כְּלוּמַר, בְּרֵאשִׁית שִׁית. אֵילוּ שֶׁל יְצַחַק, קוּשְׁטָא הוּא

דַּבְּרָא מִשְׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרֵאשִׁית, תַּיִשׁ בְּהַפּוּךְ
אוֹתוֹת.

בְּרֵאשִׁית, יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ שֶׁל מְלֶכֶה מְלָכִי הַמְּלָכִים הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁבְּרֵא
כָּל הָעוֹלָם, וְהַכִּינּוּ בְּחֻכְמָה וּבְתַבּוּנָה וּבְדַעַת, וּכְנַגְדוֹ בְּרֵא גִי עוֹלָמוֹת, עוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן, וְעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, וְעוֹלָם הַתִּיכוּן. וְנָתַן בְּעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הַקָּטָן, צוּרַת
שְׁלֹשָׁתָן. צוּרַת הַמְדַבְּרַת, וְצוּרַת הַצּוֹמַחַת, וְצוּרַת הַשְּׂכֵלִית.

וַתֵּהֶע לָךְ, כִּי הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן מִתְקַיֵּים בְּאֹוִיר, כַּאֲשֶׁר תִּרְאֶה כִּי הַגּוֹף
מִתְקַיֵּים בְּנֶפֶשׁ, וְהַנֶּפֶשׁ מִתְקַיֵּימַת בְּאֹוִיר, וְהָאֹוִיר בְּבוֹרָא יִתְבַּרַךְ. תִּדַע לָךְ,
שֶׁהַבוֹרָא יִתְבַּרַךְ בְּרֵא הָאָדָם, וּבְרֵא אוֹתוֹ בְּצֵלָם וּבְצוּרָה.

וְהַכִּינּוּ מְאֻרְבְּעָה דְבָרִים מוּבְדָלִים זֶה מִזֶּה, מֵאֵשׁ, מֵרוּחַ, מִמַּיִם, מִעֶפֶר.
שְׁנַאָמֵר (בראשית א) וְהָאֲרֵץ הִיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ
אֱלֹהִים. אֱלוֹ הֵם הַדִּי דְבָרִים הַנִּזְכָּרִים, כְּמָה דָאֵת אָמֵר, מְקוּם יֵשׁ בְּכַרְכִּי
הַיָּם, שְׁקוּרִין לָאֵשׁ תוֹהוּ, וְזָהוּ הַיְסוּד הָרֵאשׁוֹן. וְבָהוּ וְחֹשֶׁךְ, הֵם הַמַּיִם
וְהָעֶפֶר. וּמִנָּא לָן דְּחֹשֶׁךְ הוּא הָעֶפֶר. שְׁנַאָמֵר (קהלת ו) וּבְחֹשֶׁךְ שְׁמוֹ יִכְסֶה.
וְאָמְרוּ שְׁזָהוּ גוֹשׁ הָעֶפֶר. וְהָרוּחַ, הוּא רוּחַ מִמַּשׁ.

וְאָמְנָם כִּי הָאֵל יִתְבַּרַךְ, בְּרֵא אֵת הָאָדָם, שֶׁהוּא נִקְרָא עוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, כְּנַגְד
עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הַגָּדוֹל, וְנָתַן בּוֹ קִיּוֹם הַנֶּפֶשׁ, הַמְּנִיעַ לַגּוֹף כָּלוּ, וְעַל כֵּן הַבְּדִילוֹ
מִכָּל הַנִּבְרָאִים אֲשֶׁר לְמַטָּה עִמּוֹ, וּבְמָה הָאָדָם מוּבְדָל מֵיְתֵר הַנִּבְרָאִים.
מִפְּנֵי זֹאת הַנֶּפֶשׁ, וְאִיזָהוּ הִיא, נֶפֶשׁ הַמְדַבְּרַת.

שְׂאֵל ר' יְהוּדָה לְר' דּוֹסֵתָאִי, הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר בְּאָדָם הַנִּקְרָאת שְׂכֵלִית, אִיזָהוּ
נֶפֶשׁ הִיא, וְאִיזָהוּ מְקוּמָהּ. אָמֵר לִיה, הֲלֹא יִדְעַתְּ כִּי הָאָדָם בְּרֵא אוֹתוֹ
הַמְּקוּם יִתְבַּרַךְ בְּשְׁמוֹ, וְכַאֲשֶׁר הוּא גָדֹל וְרוּאָה עֲנִינֵי הָעוֹלָם, וּמִבֵּיט בְּלִבּוֹ,
הוּא מְעַצְמוֹ מְרִיחַ הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת, כִּי הוֹאִיל וְהוּא מְבִיט וְרוּאָה נִפְלְאוֹת
הַבוֹרָא, וְחִידוּשׁ הָעוֹלָם, וְזָרוּחַ הַמְּאֻרֹוֹת עָרַב וּבִקֵּר, וְכִי כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ
תְלוּי בְּכַחוֹ יִתְבַּרַךְ, הוּא מְשַׁתְּדֵל בְּעַצְמוֹ לְחַקוֹר וּלְהַשִּׁיג הַשְּׂגָה קְדוּשָׁה
וּבְרָה, וְאִזּוֹ יֵשׁ לוֹ נֶפֶשׁ הַשְּׂכֵלִית, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְשַׁכִּיל לְדַעַת לְחַקוֹר בְּחֻכְמָה.

רַבִּי עֲזַרְיָה אוֹמֵר, הַנֶּפֶשׁ מְקוּמָהּ בְּלִב, וְהִיא מְנִיעָה לְכָל הַגּוֹף, וְהִיא מוּנַחַת
בְּאִמְצַע הַגּוֹף, וּמְאִירָה לְכָל הַגּוֹף. כַּאֲשֶׁר נָתַן הַשֶּׁמֶשׁ בְּחֻצֵי הַשָּׁמַיִם. וְהַגּוֹף
מִתְקַיֵּים בְּנֶפֶשׁ, וְהַנֶּפֶשׁ בְּאֹוִיר, וְהָאֹוִיר בְּבוֹרָא. וְהַבוֹרָא יְתִי סוּבֵל כָּל
הָעוֹלָמוֹת בְּכַחוֹ, שְׁנַאָמֵר (ישעיה מו) אֲנִי עָשִׂיתִי וְאֲנִי אֲשָׂא וְאֲנִי אֶסְבֵּל.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לְמָה הַזְכִּיר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרֵאֵת שְׁמַיִם וְהָאֲרֵץ
תַּחְלָה, וְהֲלֹא כִּסָּא הַכְּבוֹד וְהַמְּלָאכִים, נִבְרָאוּ תַחְלָה. אֶלָּא, כְּדִי שְׂלֵא
יְהִרְהַר אָדָם דְּבָרִים הַסְּתוּמִים מִהָעֵין וְאֲשֶׁר לֹא גָלָה בְּרֵאשׁ.

רַבִּי אוֹמֵר, כְּדִי לְהִרְאוֹת לְאָדָם, שֶׁאִינוּ בְּעַל חֻכְמָה, וְאִינוּ רְאוּי לְגִלוֹת לוֹ
סְתָרֵי תוֹרָה. דְּאָמֵר רַבִּי יִצְחָק, אֵין מְגַלִּין סְתָרֵי תוֹרָה, אֶלָּא לְאָדָם חֻכָּם,
וְקוּרָא וְשׁוּנָה, וְתַלְמוּדוֹ מִתְקַיֵּים בְּיָדוֹ, וְהוּא יֵרָא שְׁמַיִם, וּבְקִי בְּכָל דְּבָר.

וְאָדָם שְׂאִינוּ בְּעֵינָיו זֶה, וַיִּשְׁאַל עַל הַסְּתָרִים וְהַנְּעֻלָּמִים שְׁלַמְעֵלָה, אָמַר לוֹ מַה אַתָּה שׂוֹאֵל, שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה, כִּי בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, תִּדְעֵ לָךְ שֶׁלֹּא גִילְתָּה הַתּוֹרָה יוֹתֵר.

וְאִם תֹּאמַר שְׂאִין סְתָרִים בַּתּוֹרָה, תִּדְעֵ לָךְ כִּי עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר יֵשׁ תִּלְי תִּלְיִים שֶׁל סוּדוֹת וְהִלְכוֹת וּפִירוּשִׁים, שְׁנֵאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) קִנְזוֹתָיו תִּלְתְּלִים, עַל כָּל קוֹץ וְקוֹץ תִּלְי תִּלְיִים. כִּי הָא דָּרְבָן יוֹחֲנָן בֶּן זִפְאִי, הֵוָה אָמַר עַל הָאֵי פְסוּקָא, (בְּרֵאשִׁית לו) וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ מְהִיטְבָּאֵל בֵּת מְטָרְד בֵּת מִי זֶהָב, שְׁלֹשׁ מְאוֹת הִלְכוֹת פְּסוּקוֹת, וְלֹא רָצָה לְגַלוֹת אוֹתָם אֶלָּא לְר' אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָד, וְלְר' אֶלְעָזָר בֶּן הוֹרְקָנוּס תַּלְמִידָיו, דְּהוּי עָסְקִי בְּמַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה עֲמוּ.

אָמַר רַבִּי, בֵּא וּרְאֵה מַה פְּתִיב בְּשִׁלְמָה, (מַלְכִים א ה) וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מְשָׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאַלְף. עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר הֵוָה אוֹמֵר בּוֹ אֶלְף וְחֲמִשָּׁה טַעְמִים. וּמַה שְׁלְמָה, שֶׁהִיא עֶבֶד שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִיא אוֹמֵר עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר ג' אֲלָפִים מְשָׁל, וְאַלְף וְחֲמִשָּׁה טַעְמִים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא מְגַלֵּה עֲמִיקוּתָא וּמְסִתְתָּרָא, וְהוּא הַנּוֹתֵן הַחֲכָמָה וְהַבִּינָה, שְׁנֵאָמַר (מְשָׁלִי ב) כִּי ה' יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּי דַעַת וּתְבוּנָה עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

ר' לְוִי אָמַר, פְּתִיב (תְּהִלִּים צב) מַה גִּדְלוֹ מַעֲשֵׂיךָ ה' מֵאֵד עֲמָקוֹ מַחְשְׁבוֹתֶיךָ. מַה גִּדְלוֹ מַעֲשֵׂיךָ ה', זֶה מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהֵם מַעֲשָׂיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מֵאֵד עֲמָקוֹ מַחְשְׁבוֹתֶיךָ, אֵלּוֹ סְתָרֵי תּוֹרָה.

ר' אֶלְעָזָר הַגָּדוֹל אוֹמֵר, פְּתִיב (מַלְכִים א ה) וְה' נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה כַּאֲשֶׁר דָּבָר לוֹ, מְלַמֵּד שְׁעָמֵד עַל דְּקְדוּקֵי תּוֹרָה, אֲבָל עַל עֲמֻקֵּיהָ לֹא עָמֵד, וְכִשְׁבִּקְשׁ לַעֲמוֹד עָלֶיהָ, אָמַר (קַהֲלַת ז) אֲמַרְתִּי אַחֲכָמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי.

שְׁאֵל ר' דּוּסְתָאֵי לְר' אֶלְעָזָר הַגָּדוֹל, אָמַר לִיה רַבִּי, הַעֲמִידֵנִי עַל סוּד זֶה הַפְּסוּקָא, (בְּמִדְבָר כח) עוֹלֵת תִּמְיֵד הַעֲשׂוּיָה בְּהַר סִינִי לְרִיחַ נִיחּוּחַ אִשָּׁה לֵה'. אָמַר לִיה, בְּנִי, חֲיִיד דָּבָר אֲמַרְתָּ לִי, שְׁעֵדִין אֵינְךָ רָאוּי לַעֲמוֹד עָלָיו, וְלֹא שְׁאֵלֵנִי אָדָם עַל זֶה, זוּלָתִי עֲקִיבָא תַּלְמִידִי, וְעֵדִין הַשְּׂרָשִׁים בְּיָדִי, שְׁמַע רַבִּי עֲקִיבָא, אָמַר כִּינּוֹן שֶׁהִנְצוּ הַפְּרָחִים, אֲכַלְתִּי הַשְּׂרָשִׁים. אָמַר לִיה עֲקִיבָא עֲקִיבָא, מוֹכֵן תִּהְיֶה לְרִיחַ נִיחּוּחַ לֵה'. וְעֵדִין בְּלִיעַת הַמֶּתוּק נִשְׁאָר.

יוֹמָא חַד הוּוּ אֲזִלִּי בְּאוּרְחָא, אָמַר לִיה, אֵי כְּדִין אֲכַלְתָּ שְׂרָשִׁים דְּאֲמַרְתָּ. אָמַר לִיה רַבִּי, מִשְׁאֲמַרְתָּ לִי הַסּוּד, עֲמַדְתִּי עַל תְּכוּנָתוֹ. וְסַח לוֹ הָאֵיד. אָמַר לִיה עֲמַדְתָּ וְאֲכַלְתָּ, וְעֵדִין הַבְּלִיעָה מִהַמֶּתוּק נִשְׁאָר. וְאוֹתָהּ שְׁעָה גֵלָה לוֹ אַרְבַּעִים סוּדוֹת בַּתּוֹרָה.

עַד דְּהוּוּ אֲזִלִּי, חֲמִי חַד מַעֲיִנָא דְּמִנָּא, יִתְבוּ תַמָּן. אָמַר לִיה ר' אֶלְעָזָר, עֲקִיבָא, תָּא וְאַחֲזִי לָךְ נְבִיעָא דְּמִנָּא, דְּקָא פְתַחִי מִנָּא, וְצִלְלִין וְנִזְלִין, כְּהָא דְּכַתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוֹן. וְעַל הַדָּא פְסוּקָא, גִּילָה לוֹ שִׁיחַת מְלֶאכִי הַשְּׂרֵת, שִׁיחַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, וַיִּדְעַת חַלּוּגֵי חֲמָה

בַּעֲתוֹתָיו וּזְמַנּוֹ, שִׁיחַת דְּקָלִים וְעוֹפּוֹת, שִׁיחַת הַרוּחוֹת, יִדְעֵת הַתְּקוּפוֹת
וְהַעִיבוֹרִים.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, בָּכָה רַבִּי עֲקִיבָא. אָמַר לִיה עַל מַה קָא בָּכִיתָ. אָמַר לוֹ, אוֹ
לְדוֹר שְׂיֵהִיו יִתּוּמִים מְמָד. אָמַר לוֹ, אֵל תֹּאמַר כָּד, אֱלֹא וּוי לְדוֹר שְׂיֵהִיו
יִתּוּמִים בְּלִי אָב, בְּלִי חָכֶם מוֹרָה, וְלֹא תִלְמִיד הוֹגָה. וַיִּמֵּים יְבוֹאוּ, שְׁכַל
הַדוֹר יִהְיוּ חֲצוּפִים וְעֲזִי פָנִים, וְתִשְׁתַּפַּח תוֹרָה, וַאֲיִן דוֹרֵשׁ וַאֲיִן מְבַקֵּשׁ.
וְהִמְתַּעוֹרַר לְבוֹ בַּתוֹרָה, יִהְיֶה נְבִיזָה וְחִדְלֵי אִישִׁים, וּוי לְדָרָא הַהוּא כַּד יִיְתִי
הַהוּא דָרָא.

אָמַר לִיה לִית הַהוּא דָרָא מִתְקִיִים, אֱלֹא בְּהַבֵּל פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית
רַבּוֹ, כַּד אֵינּוּן רְכִיכִין בְּלָבָד, וְכַד אֵינּוּן קְשִׁישִׁין, אוֹרִייתָא מִשְׁתַּפַּחַת מְנַהוֹן.
כִּי הָא דְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאִי דְכָתִיב, (שְׁמוּאֵל א א) אֶל הַנַּעַר הַזֶּה הַתְּפַלְלָתִי,
הַזֶּה לִיה לְמִימַר אֶל הַבֶּן הַזֶּה הַתְּפַלְלָתִי. אֱלֹא אָמַרָה חֲנָה, יְהִי רְצוֹן,
שְׁבִשְׁעָה שְׂיִגְדֵל יִשְׁתַּדֵּל בְּעַבּוּדַת הַמָּקוֹם, כְּמוֹ עֲכָשִׁיו שֶׁהוּא נָעַר.

וְכַל אָדָם שְׂיִזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּזִקְנוּתוֹ כְּמוֹ בְּנַעְרוּתוֹ, יִזְכֶּה לְמַעֲלַת שְׁמוּאֵל
הַנְּבִיא, דְכָתִיב (שׁוֹב) וּמַעֲלֵל קֶטֶן תַּעֲשֶׂה לוֹ אִמּוֹ וְהַעֲלֵתָה לוֹ מִיָּמִים יְמִימָה.
וְכִי תַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ כָּד, אֱלֹא צְדָקָתוֹ וּזְכוּתוֹ הִזָּה גֹדֵל עִמּוֹ תְּמִיד, כַּתְּפִלַּת
אִמּוֹ. וְלִדְעֻתִיהָ דְרַי יְהוּדָה, מַעֲלֵל מִמֶּשׁ הוּא.

וְאָמַר רַבִּי, מֵאִי דְכָתִיב, (וַיִּקְרָא יִט) מִפְּנֵי שְׂיָבָה תִּקּוּם וְהִדְרָתָּ פְּנֵי זָקֵן. אָמַר
רַבִּי, בּוֹ הוּא מוֹסֵר לְיִנְיָקָא, כְּלוּמַר מִפְּנֵי שְׂיָבָה תִּקּוּם, קוּדָם שְׁתַּעֲלֶה
לְשִׂיבָה וְלִזְקָנָה, תִּקּוּם לְהִיּוֹת טוֹב. וְכַאֲשֶׁר תִּשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת טוֹב בְּבַחְרוּתֶיךָ,
לְאַחַר כֵּן וְהִדְרָתָּ פְּנֵי זָקֵן. וְסִיפָא דְהַאי פְּסוּקָא מוֹכִיחַ עָלָיו, שְׁעַל זֶה נֶאֱמַר,
מִשְׁמַע דְכָתִיב וְיִרְאֵת מֵאֶלְהֶיךָ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר תַּחֲלַת כָּל הָעוֹלָם וּבְנֵינּוּ, לֹא נִבְרָא אֱלֹא עַל הִירָאָה, לְהִיּוֹת
אָדָם בַּעַל יִרְאָה לְשָׂמִים, וּבַעַל יִרְאָה לְבְרִיּוֹת, מִדְּכָתִיב (בְּרַאשִׁית א) בְּרַאשִׁית
בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. אֶת הַשָּׁמַיִם, לְהִיּוֹת יִרְאָה לְשָׂמִים.
וְאֶת הָאָרֶץ, לְהִיּוֹת יִרְאָה לְבְרִיּוֹת. כְּמוֹ כֵּן מְלַמֵּד, שְׁכַל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֱלֹא
עַל הִירָאָה, שְׁנִקְרָאת רַאשִׁית, שְׁנֶאֱמַר (תְּהִלִּים קיא) רַאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה',
וְזֶהוּ דְכָתִיב בְּרַאשִׁית.

(בְּרַאשִׁית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. רַבִּי חֲזִיא פְּתַח, (תְּהִלִּים צז) אוֹר
זְרוּעַ לְצַדִּיק וְלִישָׁרֵי לֵב שְׂמֵחָה. הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָאָה וְצָפָה, שְׁהָעוֹלָם
אֵינּוּ יָכוֹל לַעֲמֹד בְּלִתֵּי הִיסוּד, וַאֲיִזְהוּ הִיסוּד שְׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָיו, הוּא
הַצַּדִּיק, שְׁנֶאֱמַר (מִשְׁלֵי י) וְצַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם. וְזֶהוּ יִסּוּד הָרַאשׁוֹן שְׁבָרָא
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ. וְהוּא נִקְרָא אוֹר, שְׁנֶאֱמַר אוֹר זְרוּעַ לְצַדִּיק.
וְעוֹד, מִמָּה דְכָתִיב, וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. נֶאֱמַר כָּאן כִּי טוֹב,
נֶאֱמַר לְהֵלֶן (יִשְׁעִיָּה ג) אִמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב.

רבי אומר, זה האור, אור המלאכים, הוא שנבראו תחלה קדם כל העולם. ואי תימא והרי אנו רואים שהשמים והארץ נבראו תחלה. לא קשיא, דהא שנאמר למעלה עד כאן, ספור הוא דאמר. אלא זה ויהי, הוא הראשון, ומכאן התחילו כל הנבראים.

ר' יהודה אומר, זהו אור הכסא ממש. ומזה האור, נבראו שאר כל הנבראים. ממנו נבראו השמים, וכסא נברא בתחלה, שנאמר (ירמיה יז) כסא כבוד מרום מראשון.

רבי אליעזר הגדול אומר, אור המלאכים נברא בתחלה. דכתיב, וירא אלהים את האור כי טוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך. כלומר, הבדלה נתן הקדוש ברוך הוא יתברך, בין זה האור, ובין החושך, שהוא העולם הזה. והשמים הם המבדילים בין העולם הזה, ובין אור המלאכים, והם המבדילים ביניהם, בין האור ובין החשך.

רבן יוחנן בן זכאי אומר, נתן הקדוש ברוך הוא ממשלה למלאכים על השמים, והשמים על הארץ. וכלם נתלים בכסאו יתברך שמו, להורות כי גבוה מעל גבוה שומר.

(בראשית א) יהי אור. רבי אלכסנדראי אומר, הרואה הפוכבים במסלותם חייב לברך. מאי מברך, ברוך המסדר את הפוכבים ברכיע. ראה פוכב אחד, אינו מברך. שנים, מברך. ואימתי, כד הוי ליליא, מברכין ברוך המעריב ערבים. רבי אומר אליו פופרני אדקיקיאי, דאורחתהון מסתלקין על ההוא יממא, מדחילו דחיותא, מברכין שומר עמו לעד. ולפיכך תקונו על דרך זה כל תפלת הערבית.

ר' אלעזר ברבי שמעון, אצל למחמי לר' יוסי בר' שמעון בן לקונייא חמוי. סמוך לקרייתא, רמש ליליא. אמר לר' יוסי דהוה אזיל עמיה, חמית אליו פוכביא דנהירין. אמר חמי אנא דא פוכבא דשרביטא עידנא סגיאה הוא דאנא משגחנא ביה, ומן יומאי לא אמרו לי על דא כלום.

אמר ליה תרי ענייני שמענא. חדא היא, דכל מה דעבד קודשא בריך הוא בין שמיא, וכוכביא ומזליא, אית בהו ידיעא וסוכלתנו. וכלהון עבדי שליחיותא דקודשא בריך הוא. והאי פוכבא דאת אמרת, לא תימא ולא תיסק על דעתך דחד הוא, אלא סגיאיין אינון, דחד תחמי בהאי גיסא, וחד בהאי גיסא, וזמנין דכלהון בחד שעתא.

ואנא שמענא מאבא, דשבע אינון. ובזמנא דמטא עידנא דכל חד מנהון למימר שירתא, מסגיאות חדוותא דאית בהון, שלחין זיוותהון ואזלין למימר שירתא.

וענינא אחריןא, דאלין שבע פוכביא, לא אזלין ולא נטלין מאתריהון, בר בעידנא דקרי לחד מנהון רבון עלמא למנהר באתר דהוא צבי. דכתיב, (ישעיה מ) לכלם בשם יקרא. וכד נטלין, שלחין זיוותהון עמהון למיזל.

כַּד מָטוּ לְבֵי חַמוּי, לֹא הָיָה תַמּוֹן. כַּד אֶתְא, אָמַר אֶתְּ הַכָּא, וְאַנָּא אֶתִּי
לְמַחְמֵי חַד כּוֹכְבָא, דְּהָוָה אָזִיל לְמַשְׁלָם רְעוּתֵיהָ דְמֵאֲרִיָּה. אָמַר לֵיהּ, מֵאִי
הוּא. אָמַר לֵיהּ, כּוֹכְבָא דְשָׁבִיט. וְחַד מְנַהוּן חַמִּית, דְּהָוָה אָזִיל לְפִיקוּדֵיא
דְמֵאֲרִיָּה. יְתָבוּ תַמּוֹן תְּלַתִּין יוֹמִין.

לְבַתֵּר כּוֹן אֲשַׁפִּימוּ לְמִיזֵל, כַּד הָוָה אֶתִּי נְהוֹרָא, וְאַזִּיל עִמִּיהָ חַמוּי כְּפִלְגוֹת
מִיל. בְּרַכִּיָּה חַמוּי, אָמַר דָּא הִיא שְׁעַתָּא דְמִתְקַיִים בְּרַכְתָּא דְצַדִּיקָא. מְנָא
לוֹ, דְכְתִיב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶתְּ הָאֹר כִּי טוֹב. כְּתִיב הַכָּא כִּי טוֹב,
וְכְתִיב הַתָּם (במדבר כד) כִּי טוֹב בְּעֵינֵי ה' לְבָרֵךְ אֶתְּ יִשְׂרָאֵל. אָמַר לֵיהּ, אֲפִילוּ
בְרַכְתָּא דְכָל אָדָם, מִתְקַיִמָא בְּהֵאֵי שְׁעַתָּא, דְשָׁמְיָא וְכוֹכְבָּא וּמְלָאכְיָא
אָמַרִי שִׁירְתָּא.

וְעוֹד שְׁמַעְנָא מֵאַבָּא, דְּבְרַכְתָּא יְתִירָא הוֹסַפְתָּ לֵיהּ, וְדָא הִיא חֲדוּתָא.
מְשׁוּם דְּהֵאֵי שְׁעַתָּא אָמַרִי שְׁמְיָא, וְהוּא כְּחַתָּן יוֹצֵא מִחַפְתּוֹ. מַה הַחַתָּן
כְּשִׁיוֹצֵא יְשִׁישׁ, כַּד הִיוֹצֵא לְדָרְךָ יְשִׁישׁ בְּהֵאֵי שְׁעַתָּא.

(בראשית א) וַיֵּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר. תַמּוֹן תְּנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַהוּ דְכְתִיב,
(ישעיה כא) מִשָּׂא דוּמָה אֵלֵי קִרָּא מִשְׁעִיר שְׁמֵר מַה מְלִילָה שְׁמֵר מַה מְלִיל וְגוֹי.
אֲזֵלָא הָא מְלֵתָא, כִּי הָא דְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, כָּל הַגְּלִיּוֹת שְׁגָלוּ יִשְׂרָאֵל
מֵאַרְצָם, כְּלָהוּ הָיָה גְלוּי לְכָל, וְגְלוּתָא רְבִיעָאָה, לֹא נִגְלָה לְעוֹלָם, וְאִיזְהוּ
גְלוּת הָרְבִיעִי. זְהוּ שְׁהוּא מִשְׁעִיר, שְׁהוּא עֲשׂוּ, דְכְתִיב (בראשית לו) וַיֵּשֶׁב עֲשׂו
בְּהַר שְׁעִיר.

אָמַר רַבִּי לְמַה נִּקְרָא שְׁמוֹ שְׁעִיר. עַל שֵׁם תּוֹקֵף וְחוֹזֵק, הַעוֹל הַכְּבֹד, שְׁמוֹנְעִין
מֵהֶם הַתּוֹרָה וְהַעֲבוּדָה, וְזָהוּ עוֹל עַל נִשְׁמַתָּם שְׁנוֹתָנִין עַל יִשְׂרָאֵל. שְׁעִיר
הוּא תְקוּף בְּגִימ'. וְזָהוּ הַגְּלוּת שִׁישְׁרָאֵל יוֹשְׁבִים בָּהּ, הִיא מִשָּׂא דוּמָה.
כְּלוּמַר, בְּחַשָּׂאֵי. דְבַר שְׁלֵא נִגְלָה מִהֶלֶב לְפָה.

רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, וַיִּקְבֹּר אֶתְּ בְּגֵי בְּאֶרֶץ מוֹאָב מוֹל בֵּית פְּעוֹר. וְכְתִיב (דברים
לד) וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶתְּ קְבוּרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שׁוֹטִים הֵם הַמְּחַשְׁבִים קִצֵּי מְשִׁיחָא, דְבַר שְׁלֵא גְלוּתִי לְעוֹלָם, שְׁנֵאמַר (ישעיה
ג) כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי, לְבָא לְפּוּמָא לָא גְלוּתָא, וְאִינוּן מְשַׁתְּדְּלֵי לְמַחְשָׁב קִצֵּי.

בְּהֵאֵי, נְחִזִּי תְלַתָּא סִימְנִי, כְּתִבִּית וְאַחֲזִית לְדָרִי עֲלָמָא, בְּקְבוּרָתֵיהָ דְמִשָּׁה
עֲבָדִי. וְאַלִּין אִינוּן בְּגִיָּא, בְּאֶרֶץ מוֹאָב, מוֹל בֵּית פְּעוֹר. אַחֲזִית, וְיִקְבִּית
סִימְנִים לְכָלְהוֹן דְּעֲלָמָא, וְלֹא יָדְעֵי קְבוּרָתֵיהָ, דְכְתִיב וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶתְּ
קְבוּרָתוֹ. דְבַר שְׁלֵא גְלוּתִי וְלֹא הָרְאִיתִי, הִיאָדָּא אָמַרִי שְׁטוּתָא וְשְׁקוּרָתָא
קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהַדָּ.

הַדָּא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה כא) מִשָּׂא דוּמָה אֵלֵי קוּרָא מִשְׁעִיר, אֵלוּ יִשְׂרָאֵל,
שְׁקוּרָאִין לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְעוֹל כְּבֹד שֶׁל בְּנֵי שְׁעִיר. וּמֵאִי אָמַרִי, (ישעיה
כא) שְׁמֵר מַה מְלִילָה וְגוֹי. רְצוּנוֹ לֹאמַר, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֶתְּהָ הוּא שׁוֹמֵר

יִשְׂרָאֵל ה'י. עַד מָתַי אָנוּ בְּזֵה הַגְּלוּת שְׂדוּמָה לְלִילָה, אָמור לָנוּ, מַה מְלִילָה,
מַה תִּהְיֶה מָזוּ הַלִּילָה, אֵימַתִּי תוֹצִיאֵנוּ מִמִּנְהָ.

בֹּא וּרְאֵה מֵאֵי דְכַתִּיב בְּתַרְיָה, (שם) אָמַר שְׁמַר אֶתָּא בְּקָר וְגַם לִילָה, אָמַר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, אֶתָּא בְּקָר, הַבְּאֵתִי וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִן
הַגְּלוּת, וְלֹא זְכִיתֶם לְהִיּוֹת בְּבִקָּר, וְגַם לִילָה, הַבְּאֵתִי לְכֶם הַלִּילָה וְהֶאֱפַלְתִּי
אֶתְכֶם בְּבוֹר הַגְּלוּת הַזֶּה שֶׁהוּא פְּלִילָה. אִם תִּבְעִיוּ בְּעִיו, אִם אֶתְּם
מִבְּקָשִׁים לְדַעַת קַץ גְּאוּלְתְּכֶם אֵימַתִּי תִהְיֶה, וְאֵימַתִּי תָבוֹאוּ לְאַרְצְכֶם.
שׁוּבוּ אִתּוֹ. כִּי הָא דְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵין קַץ הַגְּלוּת נִתְּלָה אֶלָּא בְּתִשׁוּבָה,
שְׁנַאֲמַר (תהלים צה) הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ.

וְכִיוֹן שְׁנַבְרָא הָעוֹלָם, נִרְמַז הָרְמַז הַגְּדוֹל הַזֶּה, בְּרִזֵּי הַסְּתָרִים, שְׁנַאֲמַר
(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. כְּלוּמַר, יְהִי רִז. וְרִז וְאוֹר, דְּבַר
אֶחָד הוּא. וַיִּרְא אֱלֹהִים לָזֶה הָרִז, כִּי טוֹב לְהִיּוֹת בְּרִז וְסוּד, כְּדִי שְׁלֹא
יִתְגַּלֶּה לְשׁוּם אָדָם, שְׁאֵלְמַלִּי יִתְגַּלֶּה, כְּמַה פְּרִיָצִים מִבְּנֵי עַמְנוּ יִלְכוּ לְאַבְדּוֹן.

וְעַל שֶׁהָיָה בְּרִזָּא וְסוּד, הַבְּדִיל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ, בֵּין אוֹמְתוֹ
שֶׁהוּא הָאוֹר. וּבֵין הָאוֹמְתוֹת שֶׁהֵם הַחֹשֶׁךְ. שְׁנַאֲמַר (שמואל א ב) וַרְשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ
יִדְמוּ. וְעוֹד כְּתִיב, (תהלים פב) בַּחֹשֶׁכָּה יִתְהַלְכוּ. (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר
יוֹם. אָמַר רַבִּי, זֶה יוֹם קַץ הַגְּאוּלָּה. שְׁנַאֲמַר (זכריה יד) הִנֵּה יוֹם בָּא לְה', זֶה
יוֹם הַקַּץ.

ר' יוֹסִי בֶן חֲלַפְתָּא, הָוָה יִתִּיב קַמִּיָּה דְר' יִצְחָק, אָמַר לִיָּה מִיָּדִי שְׁמִיעַ לִיָּה
לְמַר, עַל מַה אֶתְאַרְךְ יוֹמָא דְמְשִׁיחָא מִן גְּלוּתָא דָּא. אָמַר לִיָּה, לֹא אֶתְאַרְךְ
אֶלָּא עַל בֵּיטוּל אוֹרִיָּתָא. דְּהַכִּי שְׁמַעְנָא מִרַב הַמְּנוּנָא סָבָא, תִּלְתָּא גְּלוּת
גְּלוּ יִשְׂרָאֵל, וְחִזְרוּ בְּזִכּוּתָהוֹן דְּתִלְתָּא אַבוֹת. וְגְלוּתָא רַבִּיעָאָה בְּזִכּוּתָא
דְּמֹשֶׁה יִתְחַזְרוּן.

תָּא וְאַחֲזִי לָךְ, לֹא אֵינְתְּגְלוּ יִשְׂרָאֵל אֶלָּא עַל בֵּיטוּל תּוֹרָה. שְׁנַאֲמַר (ירמיה ט)
וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲזוֹבֵם אֶת תּוֹרָתִי. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּגְלוּת
הַרְאֵשׁוֹנוֹת, חִזְרוּ בְּזִכּוּת אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, עַכְשָׁיו, הֵם חֲטָאוּ בְּתוֹרָה
שְׁנַתְתִּי לְמֹשֶׁה, וְנִקְרְאתָ עַל שְׁמוֹ, שְׁנַאֲמַר (מלאכי ג) זְכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי.
כְּד יִתּוּבִין וַיִּתְעַסְקוּן בְּתוֹרָתוֹ, בְּזִכּוּת מֹשֶׁה אֲנִי גּוֹאֲלֵם.

עַל כֵּן נֶאֱמַר בְּתוֹרָה, (דברים לג) תּוֹרָה צְוָה לָנוּ מֹשֶׁה, כְּדִי לְשַׁמְרָה וְלַעֲסוֹק
בָּהּ. וְאִם לָאוּ, מוֹרְשָׁה קַהֲלַת יַעֲקֹב, מוֹרְשָׁה: דָּא מְסַפְּנוּתָא הוּא. כְּמַה
דְּאֵת אָמַר (שמואל א ב) ה' מוֹרִישׁ וַיִּמְעָשִׂיר, מְלִמַּד דְּלֹא אֵתִיָּא מְסַפְּנוּתָא
לְבַרְתִּיָּה דְיַעֲקֹב, אֶלָּא עַל דְּלֹא אֵתְעַסְקוּן בְּפִיקוּדִין דְּאוֹרִיָּתָא.

רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר, אֲנָא הָנִית בְּאַתְרֵיהוֹן דְּעַרְבֵיָּא, וְחִמִּית גּוּבְרִין דְּהוּוּ
מִתְטַמְרִין בֵּינֵי טוֹרְיָא, בְּמַעֲרַתָּא, וְאַתּוּ מַעֲרַב שְׁבַת לְעַרְב שְׁבַת לְבַתִּיָּהוֹן.
אֲמַרִּית לְהוּן, מַה דִּין דְּאַתּוֹן עַבְדִּין. אָמְרוּ לִי, פְּרִישִׁי עֲלֵמָא אָנוּ, וּמִתְעַסְקוּן
בְּאוֹרִיָּתָא כֹּל יוֹמָא וַיּוֹמָא, וְזִמְנִין לִית אָנוּ אֶכְלִין בְּרַ מַעֲשֵׁבֵי בְרָא.

אֲמַרִית לְהוֹן, וּשְׂאֵר זְמַנֵּי בַמָּה אֶתוֹן מִתְּפַרְנְסִין. אֲמַרוּ לִי, אֲנִי אֶשְׁכַּח
בְּמַדְבָּרָא אֲעֵיִיא דְּמַצְמִיחִים בְּאֵלֹד, וְאֲנִי אֶכְלִין יְתֵהוֹן. כִּד נְהִירָא לִן
שְׂמַעְתָּא, מְסֻגִּיאוֹת חֲדוֹתָא, מְשַׁתְּמֵטִי חַד מֵינִן, וּמְבַשְׁלִין לְהוֹן וְאֶכְלִין.
וְיוֹמָא הַהוּא חָשִׁיב לִן דְּהוּא כִּי טוֹב. וּבְזִמְנָא דְלֹא צְמַחִי אֵינּוֹן אֲעֵיִיא, אֲנִי
אֶכְלִין עֲשִׂבִין דְּמִשְׁכַּחְנָא, וּמְבַשְׁלִי לְהוֹן וְאֶכְלִין.

אֲמַרִית לְהוֹן, תְּהִי חֲלָקִי עִמְכוֹן לְעֵלְמָא דְאַתִּי. אֲשֶׁרִיכֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְטוֹב
לְכֶם לְעוֹלָם הַבָּא. כְּעֵן יְדַעְנָא דְלֹא תִהְוֹן בְּכִיסוּפָא, כִּד יִיתִי מִשָּׁה לְמַתְבַּע
עוֹלְבָנָא דְאוּרִייתָא. אֲמַרִית לְהוֹן, בְּנִי, חֵיִיכוֹן, יוֹמָא דָּא מַה חִידוּשׁ
אֶתְחַדֵּשׁ לְכוֹן.

אֲמַרוּ לִי, הַאי פְּסוּקָא (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. וְתַאֲנִי
רְבִי כְרוּסְפָדַאי, גְּדוֹל הַתּוֹסְפֵת מִהָאוֹר. שְׁהֵה אוֹר שְׁלֹא הֵה כְּמוֹהוּ, זֶה
הוּא אוֹר הַשֶּׁכֶל הַגְּדוֹל, שְׁנַתְהוּהָ מְאוֹר זִיו הוֹדוֹ, וְזֶהוּ הָעוֹמֵד מְאַחוּרֵי
הַפְּרָגוֹד.

דְּתַנְיִן, מְאִי דְכְּתִיב, (תהלים קד) עוֹטָה אוֹר כְּשֶׁלְמָה, מְלַמֵּד שְׁעֵשָׁה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שְׂאֵר הַמְּלָאכִים, בְּאוֹתוֹ הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן, מֵאוֹתוֹ הָאוֹר מִמֶּשׁ.
סְלֵקָא דְעֵתְדָא כְּמוֹהוּ. אֲלֵא מַה הוּא דְבָר מוּבְדָל וּמוּשְׁפָל, כְּדָ שְׂאֵר
הַמְּלָאכִים דְּבָרִים מוּבְדָלִים וּמוּשְׁפָלִים. אֲבָל אֵין הַשְּׁגָתָם כְּהַשְּׁגָתוֹ. דְּתַאֲנִי
ר' כְרוּסְפָדַאי, הַשְּׁגָת הַמְּלָאכִים הִיא הַשְּׁגָה גְּדוֹלָה, מַה שְׂאִין כִּן לְמַטָּה
מֵהֶם.

הַשְּׁגָה שְׁנִיָּה הִיא, הַשְּׁגָת הַשְּׂמִים, שְׂמִישִׁיגִים הַשְּׁגָה, מַה שְׁלְמָטָה מֵהֶם אֵין
מְשִׁיגִים כְּמוֹתָם. הַשְּׁגָה שְׁלִישִׁית, הִיא הַשְּׁגָת הַמְּדַרְגָּה הַתְּחַתּוֹנָה אֲשֶׁר
מַעְפָּר יְסוּדָה, וְהִיא הַשְּׁגָת בְּנֵי אָדָם, מַה שְׂאִין מְשִׁיגִין שְׂאֵר הַנְּבָרָאִים.

וּכְנֻגָה שְׁלֹשׁ מַעְלוֹת הַלְלוּ, יֵשׁ בְּאָדָם שְׁלֹשׁ צוּרוֹת נְפִשׁוֹת. צוּרָה הָרֵאשׁוֹנָה
הִיא הַנְּפִשׁ הַשְּׁכֵלִית. הַשְּׁנִיָּה, הִיא הַנְּפִשׁ הַמְּדַבֶּרֶת. הַשְּׁלִישִׁית, הִיא הַנְּפִשׁ
הַבְּהֵמִית, הַמְּתַאֲוֶת תַּאֲוֹת, וְהִיא הַנְּפִשׁ אֲשֶׁר תִּמְעוֹל מַעַל.

וְאִיתִימָא הַכִּי, הַנְּפִשׁ הָרֵאשׁוֹנָה הִיא נְפִשׁ הַבְּהֵמִית, כְּנֻגַד הַמְּדַרְגָּה
הַתְּחַתּוֹנָה שְׂאֲמַרְנוּ. נְפִשׁ הַמְּדַבֶּרֶת, כְּנֻגַד הַשְּׂמִים, שְׁהִיא מַעְלָה יְתִירָה עַל
הָרֵאשׁוֹנָה. נְפִשׁ הַשְּׁכֵלִית, כְּנֻגַד מְדַרְגַת הַמְּלָאכִים, שְׁהִיא הַמַּעְלָה הָעֵלְיוֹנָה
עַל כָּל אֵלֶּה.

(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, וַיְהִי מְבַדֵּיל בֵּין מַיִם
לְמַיִם. ר' אֲלַעְזָר פְּתַח, (תהלים סג) אֱלֹהִים אֵלֵי אֶתָּה אֲשַׁחֲרֶךָ, תָּא חֲזִי, שְׂאִין
מְקוֹם בְּעוֹלָם פְּנוּי בְּלֹא מַיִם, מִפְּנֵי שְׁהָאֲרַךְ תְּלוּיָה עַל הַמַּיִם. שְׂנַאֲמַר, (שם
כד) כִּי הוּא עַל יַמִּים יְסֻדָּה וְעַל נְהָרוֹת יְכוּנְנָה. וְכִי תַעְלָה עַל דְּעֵתְדָא, שְׁהַמַּיִם
הֶם מִתְּחַת לְאֲרַךְ, וְהָאֲרַךְ שְׁהִיא כְּבֻדָּה מְכַל הַיְסוּדוֹת עוֹמְדוֹת עַל הַמַּיִם.
אֲלֵא שְׁהַמַּיִם עַל הָאֲרַךְ, וְלִמְעַלָּה לְשָׂמִים.

אמר ליה רב חסדא והא כתיב המים אשר מעל לרקיע. אמר ליה, לאו האי, אלא פתרגומו, במציעות מלא, שהרקיע מבדיל ביניהם. כי המים אחדים היו, אבל מפני שנכנס הרקיע באמצע, נחשבו פשנים. והרקיע פדור, ובא במימי אוקיינוס, כמבדיל בין המים, נמצאו מים מפעל, ומים מתחת.

אמר רבי יהודה, רקיעים הם הסובבים, לפעמים ממזרח למערב, ולפעמים ממערב למזרח, ובאים באמצע הים, ומבדילים ביניהם. וזהו ויבדל בין המים.

ומפני מה מי הים מלוחים. מפני חמימות הרקיע ורתיחתו. בא וראה, קדירה העומדת על האור, וכל מה שמתעכבת על האור, יותר התבשיל נמלח מרוב חמימות האש. ואמר רבי יהודה אלמלא הרקיע היה קיים בין המים, כל המים היו נקפאים כמלח, אלא הולך וסובב ואינו מתקיים בין המים.

ארי, בא וראה למה לא נאמר כי טוב בשני. מפני שענין זה חוזר על יחודו, להורות כי אין שני לנגדו, ואין טוב בשני, על כן נאמר ביום הראשון יום אחד.

דתני ר"י, למה לא נאמר ראשון במקום אחד. להורות, דאלו נאמר ראשון, על כל פנים היה ראוי להיות שני. כי ראשון מחרת לשני. אבל אחד, אינו מחרת לשני.

רבי יהודה אומר, והרי נאמר (ישעיה מא) אני ה' ראשון. אמר ליה, מלתיה מסייע לקמיתא, מדכתיב ואת אחרונים אני הוא, אף על פי שיש אחרונים לראשון, אני הוא. וכי אחרונים יש לראשון. אין. שמו המיוחד. שהוא ראש ומיוחד. אחרים הם: אלי' דלית נוין יו"ד, אלהיים, שדי"י, א"ל, צבאו"ת. והם מתכנים ביחודו, והוא הוא יתברך ממש, דכתיב ואת אחרונים אני הוא.

ר' יוסי בר חלפתא, ור' יהודה בן פזי, ור' יצחק, הוו אכלי בסעודתא בהילולא דרבי אלעזר ברבי שמעון. ר' חייא רבה, הוה ינוקא, והוה יתיב תמן. אמר רבי יוסי לרבי שמעון, למה לא נאמר כי טוב בשני. אמר ליה, מפני שלא נגמרה המלאכה בשני, וכשנגמרה בשלישי, אמר כי טוב תרי זמני.

אמרו, נשאל להאי ינוקא, דמשחרב בית המקדש נמצאת הנבואה בפי התינוקות, אולי נמצא דבר בפיו. אמר ליה חייא ברי, אימא לן, למה לא נאמר כי טוב בשני. אמר להם, מפני שאין טוב אלא באחד. אתא רבי שמעון ונשקיה, קרי עליה (ירמיה א) הנה נתתי דברי בפיך.

אמרו שעתיא קיימא ליה, נשאל ביה, אמרו ליה, מאי (שופטים ה) ואזהביו כצאת השמש בגבורתו. מה שבח הוא זה לצדיקים. אמר ליה, מה השמש

כְּשִׁיּוֹצֵא בְּגִבּוֹרָתוֹ, אֵיט דְּבִדְחֵי בֵּיהּ, וְאֵיט דְּלֹא בְּדַחֵי בֵּיהּ. כְּדֵּי הַצְּדִיקִים,
צְדִיקִים כְּמוֹתֶם, יְשִׁישׁוּ, וְהִרְשָׁעִים לֹא יְשִׁישׁוּ. אֵיט לְמֵאן דְּעֵבִיד רְפוּאָה,
וְאֵיט לְמֵאן דְּלֹא עֵבִיד. כְּדֵּי הַצְּדִיקִים, יְהִיּוּ רְפוּאָה לְטוֹבִים. וּמִכָּה לְרָשָׁעִים.

אָמְרוּ לֵיהּ, חֵיִיא בְּרִי, לָמָּה לֹא נִזְכָּר שְׁם הַמְּיוּחַד בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, אָמַר
לוֹן, אֵין נֶאֱחָה לְמַלְךְּ הַכְּבוֹד לְהַזְכִּיר שְׁמוֹ עַל הַמַּתִּים, וְעַל דְּבַר הַנֶּאֱבָד. כְּדֵּי
שְׁלֹא יֵאמְרוּ, כְּשֵׁם שְׁכָל הַבְּרִיּוֹת שֶׁבְּרֵאָס הֵם כְּלִים וְנֶאֱבָדִים, כְּדֵּי שְׁמוֹ חֵס
וְשְׁלוֹם. וְלֹא הַזְכִּיר שְׁמוֹ הַמְּיוּחַד, עַד שֶׁנִּבְרְאוּ כָּל הַבְּרִיּוֹת שֶׁהֵם כְּלִים
וְנֶאֱבָדִים. וְלֵאחֵר כֵּן, הַזְכִּיר שְׁמוֹ עַל דְּבַר שֶׁהוּא קִיִּים לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי
עוֹלָמִים, שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. וּמִשָּׁאָר כָּל
הַבְּרִיּוֹת שֶׁבְּרֵאָה לֹא הַזְכִּיר בְּכָאן, אֶלָּא דְּבַר הַקִּיִּים, וְלֹא נֶאֱמַר בְּיוֹם עֲשׂוֹת
ה' אֱלֹהִים, אֶרֶץ וְשָׁמַיִם אָדָם וְחַיּוֹת וּבְהֵמוֹת וְעוֹפוֹת, שֶׁהֵם דְּבָרִים כְּלִים,
אֶלָּא דְּבַר הָעוֹמֵד לְעוֹלָם, וְהֵם אֶרֶץ וְשָׁמַיִם.

אָמְרוּ לֵיהּ, מֵאֵי דְכָתִיב, (שם א) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הָרְקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם
וְגו'. מַה צּוֹרֵךְ הָיָה לוֹ לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת רְקִיעַ לְהַבְדִּיל בֵּין הַמַּיִם.
אָמַר לְהוּ, כְּבָר כְּתִיב (משלי טז) כָּל פֶּעַל ה' לְמַעַנְהוּ. לֹא בְּרֵאָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא דְּבַר שְׁלֹא לְצוּרֵךְ. וּבְרֵאָה הָרְקִיעַ, וּכְשֶׁהוּא חוּזֵר אֵינּוּ חוּזֵר אֶלָּא לְעַתִּים
יְדוּעִים. וְסִילוֹן אֶחָד שֶׁל מַיִם יוֹצֵא מִתְּהוֹמוֹת, וְסִילוֹן שֶׁל מַיִם יוֹצֵא
מִגִּיהֶנֶם, וַיִּוֹרֵד בְּצִינּוֹר לְסִילוֹן הַתְּהוֹם. הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (תהלים מב) תְּהוֹם
אֶל תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צְנוּרִיךְ. וְהָרְקִיעַ נִכְנַס בְּאֶמְצַע מְשֻׁנִּיהֶם. וְאֶלְמָלָא
שֶׁנִּכְנַס בִּינְתֵּימֵם, הָיָה הוֹרְגִים לְשׁוֹתֵיהֶם. הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (בראשית א) וַיַּבְדֵּל
בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לְרְקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מַעַל לְרְקִיעַ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי הָאֵי יְנוּקָא בְּרוּחַ הַקְדֵּשׁ אָמְרוּ, דְּהִכֵּי הוּיָא מִמֶּשׁ, דְכָתִיב
יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, בְּתוֹךְ מִמֶּשׁ, בְּאֶמְצַעִית מֵיָא. בְּהַכְּנַס הָרְקִיעַ
בְּאֶמְצַע, מִחֲזִיר הַמַּיִם הָרְעִים הַיּוֹצְאִים מִגִּיהֶנֶם לְמִקוֹמוֹן. וְלֹא נִפְיֵק
לְעֵלְמָא מֵאֵינוֹן מֵיָא, אֶלָּא כְּמֵלָא לוּגָא, בְּיַמֵּי אֱלִישָׁע. וְנֶאֱמַר בָּהֶם, (מלכים ב
ג) וְהַמַּיִם רָעִים וְהָאֶרֶץ מְשַׁכֶּלֶת. כְּלוּמַר, בְּשִׁבִיל שֶׁהַמַּיִם רָעִים, הָאֶרֶץ
מְשַׁכֶּלֶת מִבְּנֵי אָדָם, שְׁכָלִים בְּשִׁבִילֵם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כּוֹלָא הָאֵי קָרָא מְסֻהֵיד עֲלֵיהּ. דְּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל מַה
שֶׁעָשָׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא עָשָׂה דְּבַר לְבַטְלָהּ, וּמִפְּנֵי שֶׁהָיָה גְלוּי לְפָנָיו,
שְׁאוֹתֶם הַמַּיִם הַיּוֹצְאִים מִגִּיהֶנֶם, וַיִּתְעַרְבוּ בְּמַיִם הָאֲחֵרִים וַיִּנְזָקוּ
בְּרִיּוֹתָיו. עָשָׂה אֶת הָרְקִיעַ, לְהַכְּנַס בְּאֶמְצַע שְׁנִיָּהֶם, לְהַבְדִּיל בֵּינְתֵּימֵם. הִדָּא
הוּא דְכָתִיב וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם, בֵּין מַיִם הָרְעִים, לְמַיִם הַטּוֹבִים.
וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה מִמֶּשׁ, שֶׁהַמַּיִם יוֹצְאִים לְהִתְעַרֵּב בְּמַיִם הַטּוֹבִים, אַזְ הָרְקִיעַ
חוּזֵר וְנִכְנַס בֵּינְתֵּימֵם, וּמִחֲזִירֵם לְאֲחוֹר.

תָּא שְׁמַע, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵנִי מֵיָא דְּאֵינוֹן לְחֵיִיא עֲלֵמָא, וְלִתְקוּנִיהוֹן
דְּבְרִיָּיתָא, הֵיאָךְ יִתְקַרוּן. אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה, הַמַּיִם אֲשֶׁר מַעַל הַשָּׁמַיִם,
דְּאֵינוֹן מֵיָא טָבִין.

ר' חִיָּא בַר אֲבָא, הָוָה אֶזִּיל בְּאוֹרְחָא, וְלָאָה מִתְּקִיפּוּתָא דְשִׁמְשָׁא, וְהָוָה צָחִי לְמִשְׁתֵּי מִיָּא. פָּגַע בְּהַאי מִדְּבָרָא, וְאַשְׁכַּח חַד אֵילָנָא, יְתִיב תַּחְתּוּתֵיהּ, עַד דְּזָקִיף עֵינוּהִי, חָמָא חַד מְעַיְינָא דְמִיָּא דְקִיק. חָדִי לְמִשְׁתֵּי מִנְהוּן. שְׁתֵּי מִן מִיָּא, וְהוּוּ מְרִירוֹ, אָמַר לְשִׁמְשֵׁיהּ, הֵיִינוּ טַעְמָא דְר' אֶלְעָזָר, דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לֵית לָךְ בְּעַלְמָא, דְלִית תַּמּוֹן תַּמְצִיתָא מִהֵהוּא סִילוּנָא דְגִיּהֲנַם, בַּר אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל. וְאַלְמָלָא דְשִׁתָּן כָּל עַלְמָא מִהֵהוּא תַּמְצִיתָא דְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל, לָא יִכִּיל לְמִשְׁתֵּי מִנְיֵיהוּ.

אָמַר רַבִּי הוּנָא, הַאי רְקִיעַ דְכָתִיב וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ, הוּא הַרְקִיעַ הַיְדוּעַ לְמַעְלָה שְׁעַל רְאשֵׁי הַחַיּוֹת. דְכָתִיב (יחזקאל א) וַדְמוּת עַל רְאשֵׁי הַחַיָּה רְקִיעַ כְּעֵין הַקֶּרֶחַ הַנּוֹרָא. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, הַאי חַיּוֹת, חַיָּה כְּתִיב חֲדָא, לְמָה נְאָמַר רְאשֵׁי. אָמַר רַבִּי הוּנָא, אֵית חַיָּה חַד רַבָּא, וְשְׁלִיטָא עַל כָּל שְׁאָר חַיּוֹתָא קַדִּישָׁא, וְזִיוָהִי רַבְרַבִּין סְגִיָּאִין. לֵיהּ רִישׁוֹן דְזִיוָוָא סְגִיָּאִין, וְכִדִּין כְּתִיב רְאשֵׁי הַחַיָּה. וְדָא הִיא הַחַיָּה, דְחָמָא יַחְזַקְאֵל בְּחִיזוֹ נְבוֹאָתָא. וְאִי סְלָקָא דְעַתְדָּ דְהוּא הַחַיּוֹת. תָּא שְׁמַע, כְּתִיב (שם) וְאַרְא הַחַיּוֹת וְגוֹ', חָמָא הַאי, וְחָמָא הַחַיּוֹת.

הַאי רְקִיעַ לְמַאי אָתָּא. אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה, לְאַפְרָשָׁא בֵּין מְלָאכִין קַדִּישִׁין דְמִתַּחְתּוֹת הַהוּא רְקִיעָא, וּבֵין מְלָאכִין קַדִּישִׁין דְזָכוּ דְאֵינוֹן לְעִילָא. הַדָּא הוּא דְכָתִיב, וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לְרְקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מַעַל לְרְקִיעַ. בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לְרְקִיעַ, מְלָאכִיָּא דְאֵינוֹן תַּחְתּוֹת הַהוּא רְקִיעָא. וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מַעַל לְרְקִיעַ, מְלָאכִיָּא דְאֵינוֹן מְלַעֲיָלָא. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, שְׁמַע מִינָהּ דְהוּא פְּרָגוּד דְמַפְסִיק בֵּינְתֵימָּן.

רַבִּי אֶלְעָזָר שָׂאל לְרַבּוֹ יוֹחָנָן בֶּן זַפְאִי, אָמַר לֵיהּ, הַאי רְקִיעַ דְאַתְבְּרִי בְּשַׁנִּי, מַאי הוּא, אָמַר לֵיהּ, רְזָא עֵילָאָה הוּא, דְבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְמוּנָה תַּחְתּוֹת יְדִיהּ, וּבַחֲר בֵּיהּ, וְשְׁלִטָּיהָ עַל כָּל חֵילֵי שְׁמַיָּא, וּבִגִּין הַהוּא עֲנִינָא, לָא נְאָמַר כִּי טוֹב בְּשַׁנִּי. אַף עַל פִּי דְשׁוֹלְטָנָא יְתִירָא אֵית לֵיהּ, דְכוּלָּא תַּחְתּוֹת יְדִיהּ, לְאַחְזָאָה לְכָל עַלְמָא, דְלִית טִיבוֹ וַיִּקְרָא וּפְרָקוּנָא וְגַאוּתָא, אֶלָּא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחוּדוּהִי.

וְעוּד אָמַר רַבּוֹ יוֹחָנָן בֶּן זַפְאִי, מַאי דְכָתִיב, (שיר השירים ו) אֶל גִּנַּת אֶגּוֹז יִרְדְּתִי לְרֵאוֹת בָּאֲבִי הַנַּחֲל. זְהוּ מַה שְּׁרָאָה יַחְזַקְאֵל, בְּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ שְׁנַבְרָא בְּשַׁנִּי. שְׁבָרָאוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְסִתְמוּ מִכָּל רַבְבוֹת קוּדְשׁ שְׁלוֹ. וְאוֹתוֹ הַעוֹלָמוֹת דְכֻסְיָף בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, סִתְמוּ מִמְּנוּ, וַיִּקַּר הַדְּרוֹ סִתִּים. מַאוֹתוֹן עוֹלָמוֹת וְלַמַּעְלָה סִתִּים. וְהַטְמִין מִכּוּלָּם, וְכוּלָּם שׁוֹאֲלִים וְאוֹמְרִים, אֵיָּה מִקּוּם כְּבוֹד מְלַכוּתוֹ (יחזקאל א) בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ.

תָּא חֲזִי, מַאי קָאָמַר אֶל גִּנַּת אֶגּוֹז יִרְדְּתִי, בְּגִנַּת אֶגּוֹז לָא כְּתִיב, אֶלָּא אֶל גִּנַּת אֶגּוֹז. כְּמַאן דְנַחֲתִית וּמְקַרִּיב לְגִנְתָּא, וְלָא עֵייל בְּהּ, כָּל שְׁכּוֹן דְלָא קָרִיב לְאֶגּוֹז אֶלָּא לְגִינָה. וְכָל שְׁכּוֹן דְלָא חֲזָא מַה שְּׁבַתוּדָּהּ הָאֶגּוֹז. וְכָל שְׁכּוֹן דְאָמַר לְרֵאוֹת, וְלָא אָמַר רְאִיתִי. כְּלוּמַר לְגִינָה שְׁהוּא חוּצָה, קַרְבְּתִי וְיִרְדְּתִי לְרֵאוֹת, וְלָא אָמַר שְׁרָאָה אֶפִּילוּ הַגִּינָה שְׁהִיא חוּצָה.

וְעוֹד אָמַר רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי, כַּמָּה נֶצְטַעַר הֵהוּא גְבַרְא, דְּכַתִּיב בֵּיהּ, (במדבר יב) לֹא כֹן עֲבַדִּי מִשָּׁה בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא, לְמַחְזִי חַד שְׁמִשָּׂא דְמִשְׁמִשָּׂא קַמִּיהּ, וְלֹא אִיתִיהִיבַת לִיהּ רְשׁוּתָא, דְּכַתִּיב (שמות לג) הֲרֵאֲנִי נָא אֶת כְּבוֹדְךָ. אָמַר רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי, הוּא דְּכַתִּיב בֵּיהּ (תהלים יט) כְּבוֹד אֵל. וְהוּא מִטְטְרוּיָן שַׁר הַפְּנִים.

וְהָאִידָּה שְׂאִיל מִשָּׁה לְמַחְמִי דָּא. אֶלָּא מִשָּׁה סִבַּר, כִּיּוֹן דְּחִמָּא גּוּפִיהּ אַרְבַּעִין יוֹמִין וְאַרְבַּעִין לַיְלִין, דְּלֹא אָכִיל וְשָׁתִי, וְהוּי נִיזוּן מֵאַסְפִּקְלָרְיָא דְלַעֲלֵלָא, סִבַּר דְּכִדָּאי הוּא לְמִישָׂאֵל דָּא.

וּמָה אֶתִּיב לִיהּ, לֹא תוּכַל לְרֵאוּת אֶת פָּנֵי, הוּא מְאָרִיהּ דְאַפְיָא, וְלֹא יְהִיב לִיהּ רְשׁוּתָא, עַד דְנִפְק נְשִׁמְתִּיהּ. לְקִיִּים מָה שְׁנַאָמַר (שמות לג) כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי. וְכָל נְשִׁמְתָא דְצַדִּיקָא, אֶתִּיהִיב לִיהּ רְשׁוּתָא לְמַנְדַּע, וְלֹא דְבָקָא מָה דְלֹא יָכִיל בְּעֵלְמָא דִּין.

תְּנוּ רַבְּנָן, כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲבִיד מְלַאכְיָן קַדִּישִׁין, וְאִילִין אִינּוּן נְשִׁמְתֵהוֹן דְצַדִּיקָא. הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים קד) עוֹשֶׂה מְלַאכְיָן רוּחוֹת מְשַׁרְתֵּיו אֵשׁ לוֹהֵט. עֲשֶׂה לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא עוֹשֶׂה, מִשְׁמַע שְׁהוּא עוֹשֶׂה בְּכָל יוֹם.

אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, לֹא תִקְשִׁי לָךְ הָאִי, דְהָא אִית מְלַאכִים שְׁנַבְרָאוּ מְכַסָּא הַכְּבוֹד, וְהִם שְׁלוּחִים מְמוּנִים בְּשְׁלִיחוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אִי שְׂאָר מְלַאכְיָא דְהוּוּ מְכַסָּא הַכְּבוֹד כְּדֵי, נְשִׁמְתֵהוֹן דְצַדִּיקָא דְהוּוּ מִתַּמָּן, וְקִיִּימִי אֹרְיִיתָא, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה דְעֲבִיד לְהוּן קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְלַאכְיָן עֵילְאִין קַדִּישִׁין.

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, כָּלֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאָדָם אַרְבַּעַה דְבָרִים, אִישׁ רוּיָח מִיִּים עֶפְרָר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָא מְהוּפְכִין אִינּוּן בְּאוּרִיִיתָא. אָמַר לִיהּ רַבִּי פִּנְחָס, וּבְאוּרִיִיתָא אִיכָּא אִינּוּן, אָמַר לִיהּ הֵן. וְאֵלוּ הֵן רוּיָח אִישׁ מִיִּים עֶפְרָר. תִּרְיִין אִינּוּן דְאַתְגָּזְרוּ מִשְׁמִשָּׂא מְלַעֲלֵלָא, וְתִרְיִין אִינּוּן דְאַתְגָּזְרוּ מְלַרַע. מְנָא לָן, דְכַתִּיב (שם) עוֹשֶׂה מְלַאכְיָן רוּחוֹת, הָא רוּחַ. מְשַׁרְתֵּיו אֵשׁ לוֹהֵט, הָא אֵשׁ. יָסַד אֶרֶץ עַל מְכוּנְיָהּ, כְּמִשְׁמָעוּ. תְּהוּם כְּלָבוּשׁ כְּסִיתוֹ עַל הָרִים יַעֲמְדוּ מַיִם, הָא מַיִם. כָּלְהוּ מִתְחַבְּרִין דָּא עִם דָּא, רוּחַ אֵשׁ עֶפְרָר מַיִם. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, אִף עַל גַּב דְּמִתְהַפְּכִי, לִית לָן בְּהָ, וְשִׁפִּיר קְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּלְהוּ כָּלְלִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאָדָם. אָמַר לִיהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲנִי בְּרֵאֲתִי אֹתְךָ עֲלִיוֹן, וְהִמְלַכְתִּיךָ עַל כָּל בְּרִיּוֹתִי, נְתַתִּי בְּךָ כַּח מֶן הַמְּלַאכִים, וְכַח מֶן הַמְּשַׁרְתִּים, שְׁהִם לְמַעְלָה, וְכַח הַתְּהוּם, וְכַח הָאֶרֶץ, וְנְתַתִּי בְּךָ שְׁכָל טְהוֹר הַגְּזוֹר מְכַסָּאִי, וְאַתְ חֲטִי קַדְמִי.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, רְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לְאָדָם עֲלִיוֹן עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו, לְמַהוּי יַחִיד בְּהָאִי עֲלֵמָא, כַּמָּה דְאַיְהוּ יַחִידָאִי לְעֵילָא. כִּיּוֹן

שְׁחָטָא, אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵן הָאָדָם הִיָּה כְּאֶחָד מִמֶּנּוּ, הִיָּה בְּדַעְתִּי לַעֲשׂוֹתוֹ כְּאֶחָד, עַכְשָׁיו, וְעַתָּה פֶּן יִשְׁלַח יָדוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, רְקִיעַ אֶחָד עָשָׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִמֶּנּוּ נִתְהוּוּ הַשָּׁמַיִם. שְׁנַאֲמַר (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְלֹא זֶה בְּלִבָּד, אֲלֵא כָּל מָה שֶׁעָשָׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, לֹא עָשָׂה אֲלֵא דָבָר אֶי מֵהַכֹּל, וְאוֹתוֹ דָּבָר הוֹצִיא כָּל פְּעוּלוֹתָיו לְמִינוֹ, כְּגוֹן הַשָּׁמַיִם, עָשָׂה מִמֶּנּוּ אֶחָד, אוֹתוֹ הַמְשׁוּבַח מִכָּלֶם. וְאָרְץ עָשָׂה אֶחָד.

תָּא שְׁמַע, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵהַכֹּל עָשָׂה אֶחָד, אוֹתוֹ הַמְשׁוּבַח מִכּוּלָם, וְזֶהוּ הַרְקִיעַ כְּעֵין הַקָּרַח הַנוֹרָא, שֶׁמִּמֶּנּוּ נִתְהוּוּ הַשָּׁמַיִם. הִדָּא הוּא דְכִתְיב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם. וְאָרְץ אוֹתָהּ הַמְשׁוּבַח מִכּוּלָן, וְזֶה אָרְץ יִשְׂרָאֵל, וּמִמֶּנָּה נִתְהוּוּ שְׂאֵר הָאָרְצוֹת, הִדָּא הוּא דְכִתְיב (משלי ח) עַד לֹא עָשָׂה אָרְץ וְחוֹצוֹת, אָרְץ, זֶה אָרְץ יִשְׂרָאֵל, וְחוֹצוֹת, שְׂאֵר הָאָרְצוֹת שֶׁבְחוּצָה לְאָרְץ. הָאָדָם אֶחָד, וּמִמֶּנּוּ נִתְהוּוּ כָּל הַשְּׂאֵר, דְכִתְיב (שם) וְרֵאשׁ עֲפָרוֹת תִּבְל. וְכֵן כָּל פְּיוּצָא בְּזָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִנָּא לָן. מֵהַאי קָרָא דְאָמַר דָּוִד, (תהלים קמח) הִלְלוּ אֶת ה' מִן הַשָּׁמַיִם, מֵאוֹתוֹ שֶׁנַּעֲשׂוּ הַשָּׁמַיִם מִמֶּנּוּ.

תְּנוּ רַבְּנָן, זְמַנָּא חֲדָא הֵנָּה אֲזִיל רַבִּי יוֹחָנָן לְמַחְמֵי לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהוּי רַבִּי יוֹסִי אֲזִיל עִמָּיה, אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי, לָאֵן אֵת אֲזִיל. אָמַר לִיה, לְמַחְמֵי לְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר, לְמֵאֲרִי פְּלוּגְתָּא דִּילָךְ, אֵת אֲזִיל לְמַחְמֵי. אָמַר שְׁמַע מִינָּה, דְרַבִּי שְׁמַעוֹן לָשֵׁם שָׁמַיִם קָא מְפָלִיג, וְהוֹאִיל וְכָךְ הוּא חֲבִיבוֹתָא דְלִיבָאֵי אֲשֶׁתִּכְחַת בֵּיה. אֲסַכְּמִימוּ לְמִיזַל, וְהוּהוּ לִילֵיא, אָמְרוּ נִיתִיב הַכָּא, עַד דְיִיתִי נְהוֹרָא, וְנִתְעַסַק בְּאוֹרֵייתָא, יִתְבוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הַאי רְקִיעַ שֶׁנִּבְרָא בְּשַׁנִּי, הוּא הַרְקִיעַ הָעֲלִיוֹן. וְתָנָא הוּא הַפְּרָגוּד הַמְּפָסִיק בֵּינֵתַיִם. דְכִתְיב (יחזקאל א) וַדְמוֹת עַל רֵאשֵׁי הַחִיָּה רְקִיעַ כְּעֵין הַקָּרַח הַנוֹרָא. וּמִזָּה הַרְקִיעַ נַעֲשׂוּ כָּל שְׂאֵר הַרְקִיעִים, הַסּוֹבְבִים וְשְׂאִינִם סוֹבְבִים, וְכוּלָם אֲדוּקִים בְּזָה הַרְקִיעַ, וְקָרָא לוֹ רְקִיעַ, וְקָרָא לוֹ שָׁמַיִם, דְכִתְיב (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם. עַל שְׁנֵתְהוּוּ מִמֶּנּוּ.

עַד דְהוּוּ יִתְבִּי, קָרִיב בְּרִיה דְר' יוֹסִי לְאַבוּהִי, אָמַר לִיה הַאי דְאָמַר שְׁלֵמוֹה, (מלכים א ח) וְאַתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן שְׁבִתָּךְ, הֵנָּה לִיה לְמִימַר מִן הַשָּׁמַיִם. שְׁמַע רַבִּי יוֹחָנָן, אָמַר לִיה אֵימָא בְּרִי אֵימָא, דְמִלָּה דְפּוּמָךְ מִלָּה קְדִישָׁא הִיא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַאי פְּסוּקָא שְׂאִיל, וְאַתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן שְׁבִתָּךְ. מִן הַשָּׁמַיִם הֵנָּה לִיה לְמִימַר.

אָמַר לִיה רַבִּי יוֹחָנָן, מִקְרָא חֶסֶר הוּא, כְּמוֹ שְׁוַעַת עֲנִיִים, הֵנָּה לִיה לְמִימַר מִן עֲנִיִים. וְכֵן צַעֲקַת עֲנִיִים, וְכֵן הַרְבָּה. קָרִיב לְאַבוּהִי, וְאָמַר לִיה מִלָּה שְׁמַעֲנָא בֵּיה, אָמַר לִיה רַבִּי יוֹחָנָן, אֵימָא בְּרִי אֵימָא.

אָמַר, שְׁמַעֲנָא דִי בְּעִידְנָא דִי בְּעוֹן יִשְׂרָאֵל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן בְּבִתִּי צְלוֹתְהוֹן, מַטְטְרוּיָן מֵאֲרִי דְאַפְיָא, נְטִיל כָּל צְלוֹתְהוֹן דְיִשְׂרָאֵל וְסָלִיק לְהוּ

בְּהַאי רְקִיעַ, וְכַד בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַשְׁגַּחַא בְּזְכוּתְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, מְעַיֵין בְּהַהוּא רְקִיעָא דְאַתְקַרֵי שְׁמַיִם, דְּתַמְּן בְּעוּתְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, וּמְרַחֵם עֲלֵיהּ. דְּכַתִּיב וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשְּׁמַיִם, מִמֶּשׁ. כֵּן אָמַר דָּוִד, הִלְלוּ אֶת ה' מִן הַשְּׁמַיִם, דְּתַמְּן הוּא תּוֹשֵׁב בְּחַתָּא דְּיִשְׂרָאֵל. אֲתָא ר' יוֹחָנָן וּנְשָׁקִיָּה עַל רִישֵׁיהּ, וּבְרַכִּיָּה, אָמַר מְרַגְלָא הָדָא הוֹת תַּחֲוֹת יְדִיד, מְרַגְלָא תְּהֵא בְּדַרְךְ.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, תָּא חֲזִי, עֲבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֶרְקִיעַ הַזֶּה, וְעֲבִיד מְנִיָּה שְׁמַיִם, דִּי מְמַנְן תַּחֲוֹתוּהִי, רְקִיעָא לְעִילָא, וּשְׁמַיָּא לְתַתָּא. וְעֲבִד תַּחֲוֹת אֱלֹוִן, שְׁמַיָּא אַחֲרָנִין, דְּאַתְקָרוּן רְקִיעַ הַשְּׁמַיִם, דְּמְמַנְן בֵּיהּ כָּל בּוֹצִינְיָא דְנַהְרִין.

תָּא חֲזִי בֵּין רְקִיעָא דָּא, דְּאַתְקַרֵי רְקִיעַ הַשְּׁמַיִם, עַד הֶרְקִיעַ הַנְּטוּי עַל הַחַיּוֹת, אֵית תְּלַת מְאָה וְתִשְׁעֵין רְקִיעֵין אַחֲרָנִין, וּשְׁבַע אֱלִפִּין וְאַרְבַּע מְאָה וְחַמְשֵׁין חוֹלְקִין, סְמִכִין אֲתָרֵין דְּבוֹצִינְיָא אוֹחֲרָנִין, וּמְאֱלִין בּוֹצִינְיָא נְטִל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאַנַּח בְּהַאי רְקִיעָא דְשְׁמַיָּא, לְאַנְהָרָא עַל אֲרַעָא.

פְּרָשָׁה ד (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. רַבִּי בָּא פְתַח בְּהַאי קְרָא, (ירמיה י) לֹא כָּאֵלֶּה חֶלֶק יַעֲקֹב כִּי יוֹצֵר הַכֹּל הוּא. תָּא חֲזִי, כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, צָפָה וְרָאָה, שְׁעַתִּידִין יִשְׂרָאֵל לְעַמּוּד וּלְקַבֵּל תּוֹרָתוֹ, וְגַזַּר מִכְּסָאוֹ כָּל אוֹתָם הַנְּשָׁמוֹת הַעֲתִידוֹת לְהַנְתֵּן בְּהֵם.

וְעָשָׂה לְמַעַלָּה אוֹצַר א', אֲשֶׁר כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַגְּזוּרוֹת מִכְּסָאוֹ, עוֹמְדוֹת שָׁם. וְקָרָא לוֹ גוּפֵי הַנְּשָׁמוֹת. וְלָמָּה נִקְרָא גוּף הַנְּשָׁמוֹת. אָמַר רַבִּי בָּא, מִפְּנֵי שְׁכָל הַנְּשָׁמוֹת כְּשִׁיוֹצְאוֹת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, עוֹשָׂה לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּיוֹקְנָא שֶׁל גּוּפוֹת, כְּמוֹ שֶׁהָיוּ בְּזֵה הָעוֹלָם, וּמְנִיחָם בְּזֵה הָאוֹצַר.

וְזֵה הָאוֹצַר, בְּאַיִזָּה מְקוֹם הוּא. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, בְּמְקוֹם שְׁגִנְזֵי גְשָׁמִים שָׁם, וְגִנְזֵי חַיִּים טוֹבִים, וְנִקְרָא עֲרֹבוֹת. וּבְעֲרֹבוֹת יֵשׁ גִּנְזֵים הַרְבֵּה, וְגִנְזֵי הַנְּשָׁמוֹת שָׁם. וְהָא אָמַר רַבִּי בָּא שְׁאוֹצַר אֶחָד הוּא, וְהִכָּא תְּנִינְן גִּנְזֵים.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, לֹא תִקְשִׁי לָךְ, שְׁנַיִם אוֹצְרוֹת הֵם: אוֹצַר הַנְּשָׁמוֹת, שְׁעַתִּידִין לְהַנְתֵּן בְּבִנְיָ אָדָם. דְּהָא תְּנִינְן, בְּהַהוּא צוּרָה, וּבְהַהוּא דִּיוֹקְנָא מִמֶּשׁ, שְׁעַתִּיד לְעַמּוּד בְּזֵה הָעוֹלָם, בְּהַהוּא דִּיוֹקְנָא הוּא שָׁם. וְנִקְרָא גוּף הַנְּשָׁמוֹת, מִפְּנֵי שְׁעוֹשָׂה לָהֶם גוּף, כְּמוֹ שְׁעַתִּידִין לְהַיּוֹת. וְאוֹצַר אֶחָד כְּנִגְדּוֹ, לְאוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת שֶׁהָיוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְקִיַּיְמוּ הַתּוֹרָה, וְנִקְרָא גִנְזֵי חַיֵּי הָעוֹלָם. וְהִיַּינוּ דְהוּוּ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּגִנְזֵי חַיֵּי עֲלָמָא תְּהֵא פְּלַנְיָא, דְנִפְיִק מְעֲלָמָא דִּין.

תְּנוּ רַבְּנָן, כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא כְּרוּזָא קָרִי, אֲתַעְרוּ בְּנֵי קַדִּישָׁא עֵילָאָה, וְעֲבִידוּ פּוּלְחָנָא דְמַאֲרִיכוֹן, דְאַפְרִישׁ לְכוֹן מִן שְׁאָר עַמִּין, וְיֵהֵב בְּכוֹן נְשָׁמְתָא קַדִּישָׁא, דְאַתְגַּזְרַת מִכּוּרְסֵי יְקָרִיָּה.

אָמַר רַבִּי יוֹדָא, אִם כֵּן שְׁאָר עַמִּין, נְשָׁמְתְהוֹן מֵאֵן אֲתַר. אֲזַדְמֵן לִיָּה רַבִּי אֲלַעְזָר, אָמַר, תָּא חֲזִי, דְכַתִּיב (בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נְשָׁמַת חַיִּים, דָּא הִיא

נשמתא קדישא, דאתגזרת מכורסי יקרא דמלכא עילאה. מאי כתיב ביה. (שם) ויהי האדם לנפש חיה. אמר רבי אלעזר, זו היא הכח שניתן לבהמות ולחיות ולדגים. שנבראת מן האדמה, דכתיב (שם א) תוצא הארץ נפש חיה למינה.

אמר רבי יצחק, אורייתא אתקבלת על אדם, ואמרת, קודשא בריך הוא ברא לבר נש, ויהב ביה נשמתא קדישא, למיהוי ליה חיון לעלמא דאתי, והיא אתתזר בחוביה לההוא נפשא חיייתא, דאתגזרת מן ארעא, לבעירתא ולחיייתא.

אמר רבי יהודה, ממשמע דכתיב ויהי האדם לנפש חיה, ויעשהו לא נאמר, אלא ויהי האדם לנפש חיה. מלמד שהוא בעצמו גרם, לחזור לאותה נפש הגזורה מהאדמה.

אמר רבי יוחנן, אמר הקדוש ברוך הוא, אדם, אני בראתי אותך עליון על כל בריותי, ונפחתי בך נשמת חיים, הנותנת חיים לבעליה, הגזורה מכסאי. ואתה חזרת לאותה נפש חיה שבראתי מן האדמה לבהמות. חייך, מכאן ואילך, כל העוסק בתורתך, וישמור אותה, אתן לו אותה הנשמה הגזורה מכסאי, שהיא נותנת חיים לבעליה. וכל אותם שלא יעסקו בתורתך, יהיה חלקם באותה נפש חיה שפחרו למען יכלו עמה.

אמר רבי יצחק, תא חזי, מאי דכתיב, (קהלת א) מי יודע רוח בני האדם, העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ. רוח בני האדם העולה היא למעלה, דא היא נשמתא קדישא דצדיקיא. ורוח הבהמה, דא היא נפשא חיייתא דאתגזרת מן ארעא לבעירא, דתשתצי ותחות לאשתצאה מן עלמא.

אמר רבי חייא, אם כן אין להם נשמה לגוים אלא אותה הנפש החיה. אמר רבי יוחנן כן הוא. אמר רבי אלעזר, ולישראל מאן יהבא. תנה רבי חייא. אמר רבי אלעזר תא חזי, דתנן בא ליטהר מסייעין אותו. מאי סיוע יהבין ליה, אלא ההוא נשמתא קדישא, למיהוי ליה סמך, דיהבין ליה לסייעא ליה בעלמא דין ובעלמא דאתי.

אמר רבי אלעזר, עד תליסר שנין, אשתדלותיה דבר נש בההוא נפש חיייתא. מתליסר שנין ולעילא, אי בעי למיהוי זכאה, יהבין ליה ההיא נשמתא קדישא עלאה, דאתגזרת מכורסי יקרא דמלכא. אמר רבי יהודה, היינו טעמא דתנינן, בתלת עשר מכולן דרחמי, במתניתא דרבי אלעזר.

רבי שמעון בן יוחאי, זמין למארי מתניתא למיכל בסעודתא רבה דעבד להו, וחפא כל ביתא במאני דיקר, ואותיב לרבנו בהאי גיסא, והוא בהאי גיסא, והוה קא בדח טובא.

אָמְרוּ לִיה מַאי בְּדִחוּתָא דְמַר בְּהַאי יוֹמָא דִּין מְשָׁאָר יוֹמִין. אָמַר לְהוּ, דִּיּוֹמָא דִּין נְחָתָא נְשִׁמְתָא קְדִישָׁא עֵילָאָה, בְּאַרְבַּע גְּדִפִין דְּחִיּוּתָא, לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִי, וּבְהִילּוּלָא דָא, יְהֵא לִי בְּדִחוּתָא שְׁלִימְתָא.

אוֹתְבִיָּה לְרִי אֶלְעָזָר בְּרִיה לְגַבִּיָּה, אָמַר תֵּיב בְּרִי תֵיב, דִּיּוֹמָא דִּין אֶתְ קְדִישָׁא, וּבְעַדְבָא דְקְדִישִׁין. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מְלָה חַד, וְאַסְחַר אֶשְׁא בְּבִיתָא. נִפְקִי רַבָּנָן, חֲמוּ קִיטוּרָא דְהָוָה סְלִיק מִבֵּיתָא כֹּל הָהוּא יוֹמָא.

אֶתָּא רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא, אֲשַׁכַּח לְרַבָּנָן דְּהוּוּ תְנוּהוּ, וְקִיִּימִי בְּשׁוּקָא. אָמַר לְהוּ, מַאי הוּא. אָמְרוּ לִיה, חֲמִי הַאי קִיטוּרָא מֵאֶשְׁא דְלַעִילָא. הַאי הוּא דְקָא מְכַתִּירִין יוֹמָא דִּין, בְּכַתְרִיָּא קְדִישָׁא לְרַבִּי אֶלְעָזָר. וְחֲמוּ רַבָּנָן, אַרְבַּע גְּדִפִין דְנִשְׁרָא, דְנִחְתוּ בְּאֶשְׁא, דְאַסְחַר לִיה וּלְרַבִּי שְׁמַעוֹן אַבוּהִי. יְתִיב תַּמָּן רַבִּי יוֹסִי, עַד דְאַזַּל אֶשְׁא.

עַל קְדָמוּהִי, אָמַר לִיה, אֶפְתָּרָא וְסִיתָרָא, גְּבַהוּתָא עַל כְּלָא, הַאי הִילּוּלָא לְהוּי שְׁלִימְתָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מַאי דַּעֲתִיךְ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָא בְּרַתִּי לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיךְ. אָמַר וְדַאי יְהֵא כֹךְ. קָרְאוּ לְרַבָּנָן וַיְהִיב לִיה בְּרַתִּיה.

יְתִיב תַּמָּן תַּלְתּוּ יוֹמִין, וְלַעוּ בְּאוּרִיָּתָא קַמִּיה, וְלֹא שְׁבָקוּ סַתְרָא דְמַתְנִיתִין, דְלֹא אוּלְיָף לְהוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמְרוּ עֲלֵיו עַל רִי שְׁמַעוֹן, שְׁלֹא נִתְרָאָה קִשְׁתּוֹ בְּיָמָיו. דְהָא הוּא סִימְנָא בְּעֵלְמָא הָוָה.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, נְשִׁמְתָא הִיא קִיִּימָא בְּקִיּוּמָא לְעֵלְמִין. מַה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קִיִּים, אִף הִיא קִיִּימָת. אֲבָל עַל הַהִיא נִפְשָׁתָא חִיָּיתָא, אָמַר קָרָא, (במדבר טו) הַכֶּרֶת תַּכְרֶת הַנֶּפֶשׁ הַהִיא עֲוֹנָה בָּהּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַאי חֲזָא אוּנְקְלוּס, דְאַמַר (בראשית ב) וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, וְתַרְגָּם לְרוּחַ מְמַלְלָא, אִי נִפְשָׁא דְבַעֲיָרְתָא הִיא, לְמַה לֹא מְמַלְלָן.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, עַל דְאַתְגַּבְלוֹן מַעוּבִיָּא רַבָּה דַּעֲפָרָא, יְתִיר מְבַנֵּי נֶשְׁא, וְלֹא זְקָפִין רִישָׁא, וְלֹא מְסַתְפְּלִין בְּרַקִּיעָא כְּבַנֵּי נֶשְׁא. דְאַלוּ אֶתְגַּבְלוּ מְקַלִּילָא דַּעֲפָרָא כְּבַנֵּי נֶשְׁא, וְזַקְפִין רִישָׁא וְאַסְתַּפְּלוּ בְּרַקִּיעָא, הוּוּ מְמַלְלָן.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, גְּבַלוּתָא וְזַקְפִין רִישָׁא תִינַח, אֲבָל אֶסְתַּפְּלוּתָא בְּרַקִּיעָא, לְמַאי. אָמַר לִיה, הַהוּא סִיּוּעָא רַבָּה דְבַנֵּי נֶשְׁא. תָּא חֲזִי, נְבוּכַדְנֶצַּר כַּד הָוָה טָרִיד, וְהָוָה בַּעֲרָא בְּטוּרִיָּא, לֹא הָוָה לִיה סִיּוּעָא, עַד דְאַסְתַּפְּל בְּרַקִּיעָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (דניאל ד) אֲנָא נְבוּכַדְנֶצַּר עֵינֵי לְשִׁמְיָא נְטֹלַת, וּמְנַדְעֵי עָלֵי יְתִיב. דַּעַד לֹא יִסְתַּפְּל בְּרַקִּיעָא, לֹא הָוָה מְנַדְעֵיה עֵילוּיָהּ.

אָמַר רַבִּי כְרוּסְפָדַאי, הַגּוֹיִם וְעַמָּא דְאַרְעָא, דְלֹא מְהִימְנֵי בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא עֲסָקִי בְּאוּרִיָּתָא, לִית לְהוּ בַר הַהִיא נִפְשָׁא חִיָּיתָא דְאַתְנַפְקָא מֵאַרְעָא, וְעַל כֵּךְ לִית לְהוּ מְהִימְנוּתָא. אֲבָל יִשְׂרָאֵל דִּי מְהִימְנֵי בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעֲסָקִי בְּאוּרִיָּתָא, וְנִטְרִי פְקוּדוּהִי, אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, (ירמיה ט) לֹא כְּאֵלֶּה חֶלֶק יַעֲקֹב וְגוֹי. לֹא יְהִי לְהוּן נִפְשָׁא חִיָּיתָא, אֲבָל מַה יְהֵא

להון. כי יוצר הכל הוא. הכל: הוא שכינתיה. ואתגזרת נשמתא קדישא מינה, למנהי חולקא דיעקב. מאי הוא, כלומר, הכל הוא נשמתא, הואיל ואתגזרת מינה.

אמר רבי יהודה, אי לעבודת כוכבים ומזלות לית מהימנותא, הא חזינן דאזלי לטעוותהון, חגרין וסומין, ומליין מחין ומרעין, ואיתסאן. אמר ליה, לאובדא להו לעלמא דאתי, הדא הוא דכתיב, (איוב יב) משגיא לגוים ויאבדם.

ועוד, הא תנינן (דברים כח) וחליים רעים ונאמנים, מאי נאמנים. דעבדי מהימנותא. כד מטא זמנא, נפקי מההוא גברא. וזמנין דאישתכח לאינון טעוון. דאינון אזלין במרעיהון לטעוותהון, ואיתסאן, ואמרי דההוא טעוותא הוא דעביד.

ואמר רבי יוחנן, זמנא חדא סח לי יהודאי חד, דהוה ליה מרעין סגיאיין, ולא איתסי, חמא לאינון טעיין דהוה אזלי במרעיהון לטעוותהון, ואיתסאן, אמר איזיל התם, ואף על גב דאיהו אסור, אבל למחמי מאי הוא.

ואזל התם, ועאל בגוייהו, ובת תמן ביני אינשי דהוה מחיין ומרעין. כלהו אדמכו, ואיהו לא אדמיך, עד דחמא חד שטנא, דהוה אזיל בינייהו, ומאני דאסוותא בידיה, והוי שוי על כל חד וחד, ואיתסי. אעבר עליה, ולא שוי עליה. אמר ליה, מארי, הא אנא מבני מרעין שוי עלי.

אמר ליה לא כאילה חלק יעקב, דאלין אתפקדו לי לאובדא להון לעלמא דאתי, אבל בנוי דיעקב לאו פאלין. ומו קדם מה, על פי יוצר הכל הוא. מה היוצא סתר ובני, אף הקדוש ברוך הוא מחי ומסי, וסתר ובני. נפק ההוא גברא, וסח לי עובדא, אמרית בריך רחמנא דשדרך התם למחמי דא, ולמשמע כדון מפומיה. וכדין סח לי יוסי חרשא.

אמר רבי יצחק אמר רב אחא, מאי דכתיב (איוב לב) ונשמת שדי תבינם. אלא הנשמה היא מביאה לאדם להפיר את קונו, ולהכניסו בתורה ובמעשים טובים, ואשריהם אותם שנקנסין בדרך התורה, בדרך הנשמה, שבשבילה יזכו לחיי העולם הבא, ולמעלת הקדושים.

אמר רבי יצחק אמר רבי אחא, כל העוסק בתורה הוא קונה הנשמה מעצמו. היינו דתנינן, בא ליטהר מסייעין אותו. אוי להם לרשעים, שהם נדבקים בכח האדמה שהיא נקראת נפש חיה הנבראת מן האדמה, שבשבילה יכלו לעולם ולעולמי עולמים.

שאל רבי דוסתאי לרבי אליעזר, אמר ליה, אותה נפש חיה מאי הוי מינה לעלמא דאתי. אמר ליה, לא תימא הכי, אלא אימא מאי הוי מינה תדיר.

תא שִׁמְעוּ, אָמַר רַבִּי בָּא, מֵאֵי דְכָתִיב, (במדבר טו) הַכֹּהֵן תִּכְרֹת תִּכְרֹת הַנֶּפֶשׁ הַהִיא. אֲלֵא כְּהֵבֵל דְּנִפְיָק מִפּוּמִיָּה דְּבַר נָשׁ, דְּלֵא יָכִיל לְסַלְקָא לְעֵילָא, אֲפִילוּ כְּמֵלֵא עֵינָיו, וּמִיָּד תִּכְלָה. כִּדְּ הִיא אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַחַיָּה, כְּאוֹתָהּ הֵבֵל שֶׁנִּכְרַת מִן הַפֶּה מְהֵרָה, וְתִכְלָה, וְאֵינוֹ נִרְאֶה בְּעוֹלָם, וְהָיָה כְּלֵא הָיָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְהָא תַּנּוּ נִפְשׁוֹתֵם שֶׁל רְשָׁעִים הֵן הֵם הַמְּזִיקִין שֶׁבְּעוֹלָם. אָמַר לִיה ר"י, שְׁפִיר קְאָמְרַתְּ, שֶׁהֵן הַמְּזִיקוֹת לְבַעְלֵיהוֹן, וּמוֹנְעוֹת כַּח הַנֶּפֶשׁ מִעֲבוּדַת בּוֹרְאָן, שְׁאִין מְזִיק לְאָדָם אֲלֵא אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ, עַל שֶׁנִּכְרַתָּה וְכִלְתָּה עִם הַגּוֹף. וְאָמַר רַבִּי אַחָא, לֹא תַנּוּ הֵכִי, אֲלֵא נִפְשׁוֹתֵם שֶׁל רְשָׁעִים כְּשִׁיּוּצָאוֹת מִן הַגּוֹף, הֵן הֵם הַמְּזִיקִים שֶׁבְּעוֹלָם.

אֲר"י, וְכִדְּ וְכִדְּ שְׁפִיר, כְּשִׁיּוּצָאוֹת מִן הַגּוֹף, אִזְּ נִמְצָא הַנֶּזֶק. וְהִיאֲדָּ מְזִיק אוֹתוֹ נֶפֶשׁ לְגוֹף. וְהַכֹּל תִּמְהִיִּם הִיאֲדָּ הֵם אוֹתָם הַנֶּפֶשׁוֹת מְזִיקִין שֶׁבְּעוֹלָם עַל שֶׁדְּבָקִים בְּבָנֵי אָדָם.

תַּנּוּ רַבְּנָן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּרַי יַעֲקֹב, תִּמְהֵ אָנִי עַל אֲנָשֵׁי הַדּוֹר, אִם רוּבָם נִעֲשִׂים בְּכַשְׁרוֹת. תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (ויקרא יא) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים, מִלְּמַד שֶׁצָּרִיךְ אָדָם לְקַדֵּשׁ עַצְמוֹ בְּשַׁעַת תַּשְׁמִישׁ.

מֵאֵי קִידוּשָׁא שְׁיִידָּ הַכָּא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּרַי יַעֲקֹב, שְׁלֵא יַעֲשׂוּ פְּרִיצוּתָא וְחֲצִיפוּתָא, וְלֹא לְשׁוּם זְנוּת כְּבִהְמוֹת. שֶׁהַבְּהֵמוֹת אֵינָן עוֹשׂוֹת אֲלֵא לְכַדְּ.

דְּהָא תַּנּוּ כָּל הַבוֹעֵל לְשׁוּם זְנוּת, אוֹ לְשׁוּם מַה דְּאֲמָרוּן, וְלֹא יִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ מֵאוֹתָן הַדְּבָרִים הַצָּרִיכִין, דְּתַנּוּן בְּמִתְנִיתָא, הַהוּא עוֹבְרָא דְּאֲתִיִּילִיד, לִיהוּי פְּרִיץ חֲצוּף זֹנֶה רָשָׁע, וְאֵינוֹ בְּכָלֵל זֶרַע אֲמָת.

וְכָל הַבוֹעֵל לְשֵׁם מְצוּהָ, וּמְקַדֵּשׁ עַצְמוֹ, וּמְכַוֵּן לְבוֹ לְשֵׁם שְׁמַיִם. הוּוֹ לִיה בְּנִין דְּמַעְלֵי, צְדִיקִים וְחֲסִידִים, יִרְאִי שְׁמַיִם, קְדִישֵׁין הִדָּא הוּא דְּכָתִיב, (שם) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַרְשָׁעִים עַל שֶׁאֵינָן מוֹלִידִים אֲלֵא לְשֵׁם זְנוּת, בְּעִזּוֹת וּבְחֲצִיפוֹת, אֵין לָהֶם אֲלֵא אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַחַיָּה הַנִּתְּוֹנָה לְבִהְמוֹת, שֶׁעֲנִינָם אֵינָם אֲלֵא כְּבִהְמָה.

אָבֵל צְדִיקִים הַיּוֹדְעִים לְקַדֵּשׁ עַצְמָם, כְּתִיב בְּהוֹ (ירמיה ב) וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּידָּ שׁוֹרֵק כְּלֵה זֶרַע אֲמָת. מֵאֵי אֲמָת, אָמַר רַבִּי אַחָא, אֲמָת בְּכָל שְׁאֵינוֹ מְהֵרָהר בְּאִשָּׁה אַחֲרַת, וַיֵּשׁ לוֹ אֲמָת עִם אִשְׁתּוֹ.

רַב הוּנָא אָמַר, לְכַוֵּן וּלְקַדֵּשׁ עַצְמוֹ לְשֵׁם שְׁמַיִם, שְׁנֵאָמַר (תהלים קכז) אִם הִי לֹא יִבְנֶה בֵּית שְׁוֹא עֲמְלוֹ בּוֹנִיו בּוֹ. כְּלוּמַר, אִם אֵין הַכְּוִנָּה לְשֵׁם שְׁמַיִם, לְבָנוֹת הַבַּיִת וְלַהוֹלִיד בָּנִים, שְׁוֹא עֲמְלוֹ בּוֹנִיו בּוֹ, שְׁמַכְנִיס בְּאוֹתוֹ הוֹלֵד עֲמַל שֶׁל שְׁוֹא. וְאִיזְהוֹ עֲמַל שֶׁל שְׁוֹא. זֶה נֶפֶשׁ חַיָּה, שֶׁתִּכְלָה וְתִכְרַת, כְּהֵבֵל הַיּוֹצֵא מִן הַפֶּה, שֶׁהוּא שְׁוֹא, וְהוֹאִיל וְהוּא מְכַנִּיסוֹ בְּאוֹתוֹ הוֹלֵד, הֵרִי עֲמְלוֹ שֶׁל שְׁוֹא.

אמר רבי יצחק, אמת הוא נוטריקון. א', אמת. מ"ם מאר"ץ. תי"ו, תצמ"ח. כלומר (תהלים פה) אמת מארץ תצמח. מאי משמע, אמר רבי יצחק, בשעת החיבור, שצריך להיות שם האמת והיושר, בשעה שנתהוה מארץ ונתייסד, ולא בשעה שנתגבל. והיינו דאמר רב הונא, כל בנין שאין בו יסוד, אינו כלום. ואיזהו יסוד, שצריך האדם בשעת החיבור, כדקאמרו.

רבי זירא אמר, זמנא חדא הוה אזלינא במדברא, ואשכחנא חד ערבאי, דהוה מטיל אפתפיה מטול יי סאין, והוה סבא, ואמרנא ליה, חילא דא בעי למלעי באורייתא. אמר, לא עבדו לי אבא ואימא בגין כד, אלא לעובדא דא.

דאנא שמעית לאבוי דבשעתא דעביד לי, דכסופיה לבר הוה, דיהא ליה חילא לאיתי עיבורא מן חקלא. ובהאי עיטא אימלך בההיא שעטא, והא אנא סבא מאי איעבד.

אמר רבי יהודה, אשרי מי שאבותיו הרהרו בדבר טוב. מנא לן, מן בת שבע אם שלמה, דקרא מסהיד עליה, שהיא אם שלמה ממש. משום דאתייסיד ממנה, מעניינה, ומהרהורה, ומהשתדלותה, שנאמר (משלי לא) מה ברי ומה בר בטני וגו'.

אימיה תינח, אבוהי מנא לן. דכתיב (תהלים קכז) שיר המעלות לשלמה אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו. וכי שלמה אמר זה המזמור. אמר ר"י חס ושלום, אלא דוד אמרו ברוח הקדש על שלמה, בשעה שאמר הנביא לדוד, (דברי הימים א כב) הנה בן נולד לך כו', כי שלמה יהיה שמו, אמר דוד בן אחד היה לי מבית שבע, ומת, עכשיו אחר יולד לי, מן שמיא הוא בא. ואמר שיר זה, ונתפיון בו לשום שמים, הדא הוא דכתיב שיר המעלות לשלמה, בשביל שלמה.

אמר אם ה' לא יבנה בית, אם סיעתו לא יסייע בפיונה השלימה שלי, שוא עמלו בוניו בו, לשוא נעמול כמו שהיה בראשונה, שעמלנו לשוא, ובגין ההוא חובה מת. ואנא אית לי לאתטרדא מן ירושלים, ובעוד שאני אצא, אם ה' לא ישמר עיר מכל אדם, שוא שקד שומר. אמר רבי יצחק, שהניח עשר נשים פילגשים לשמור הבית, והוה מה דהוה. ועל כל פנים, שוא שקד שומר.

אמר רבי יהודה, בשביל שלמה נאמר שיר זה, שנתפיון דוד עליו לשום שמים. ואמו ג"כ נתפיונה לשום שמים. ויצא מהם שלמה, דכתיב ביה (דברי הימים א כט) וישב שלמה על כסא ה' למלך. אמר רבי יצחק, לפיכך נקרא (משלי לא) למואל, מאי למואל, כמו למו פי. מלמד, ששניהם נתפיונו למו אל.

ומכאן למדנו, כל המתפיון לשם שמים. באותה שעה, נפיק מניה בר דמעלי. ומנא לן, משמואל, שנתפיונה אמו עליו תמיד לשום שמים,

דְּכָתִיב (שמואל א א) וּנְתַתִּיו לְה', וְכֹן (שם ב) אֶל הַנַּעַר הַזֶּה הַתְּפַלְלָתִי. וְכֹן אָמַר דָּוִד, אִם יִהְיֶה לִי הַיָּבֵן הַזֶּה, מִכָּאֵן יִהְיֶה זְמִין לְמוֹא"ל. כְּלוּמַר, נָתַן הוּא לְאֵל.

תְּנוּ רַבָּנָן, אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶן פִּזְי, זְמַנָּא חֲדָא הוּינָא אֲזִיל בְּאוֹרְחָא, וְעָרְעָנָא בְּהָהוּא טוּרָא דְכַפֵּר קַרְדּוֹ, וְהוּוּ גוּבְרֵי בְּדִיחֵי בְּחוּלְקִיָּהוֹן, וּבְאִית תַּמָּן לִילְיָא דְשַׁבְּתָא, וְאַפּוּקֵי שַׁבְּתָא. וְחִמִּיתִי לְאוּשְׁפִיזָאֵי דְהוּוּ בְּעֵי לְמִשְׁכַּב עִם דְּבִיתָהוּ, קָאִים הָאֵי מִהַד גִּיסָא וְצָלִי, וְקָמַת הִיא מִהֲאִיד גִּיסָא וְצָלַת. אֲמַרִּינָא לְהוֹן, מֵאֵי צְלוּתְכוֹן בְּשַׁעְתָּא דָּא.

אָמְרוּ לִי, עֵידָנָא דִּידָן, לְזוּגָא מְשַׁבֵּת לְשַׁבֵּת, וּמְצַלִּינָן צְלוּתָנָא קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, דִּיהָא לָנָא בְּר, דִּיפְלַח פּוּלְחָנִיָּה, בְּר דְּחִיל חֲטָאָה, בְּר דְּמַעְבִּיד פִּיקוּדוּהִי, וְלֹא יִסְטֵי מְאוּרִייתָא לְמִינָא וְלִשְׁמָא לָא. אֲמַרִּינָא לְהוּ, יִהָא רַעָנָא דִּיהָא לְכוֹן בְּעוֹתְכוֹן, דְּהָא לְשׁוּם שְׁמִים קָא עֲבַדְתִּין.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אַחֲזִי אֲנִפֵּי שְׁכִינְתָּא, דְּלִבְתַּר יוֹמִין עָרְעִית תַּמָּן, וְחֲזִית הָהוּא בְּרָא דְאֲתִיילִיד לְהוּ, וְהוּוּ בְּר שֶׁבַע שָׁנִין, חֲמִי לִי בְּבִיתָא, וְלֹא בַּעַל לְמַלְלָא עֲמִי. אָמַר לִיה אָבוּהָ, זִיל לְקָמִיָּה, דְּגַבְרָא רַבָּא הוּא.

אָמַר, מִסְתַּפִּינָא לְאַשְׁתְּעוּיֵי בְּהַדִּיָּה, וְלֹאֲתַקְרָבָא עֲמִיָּה, דְּהָא לָא יִדְעָנָא אֵי אִית לִיה נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא, אֵי לָאוּ. דְּהַכִּי אוֹלִיף לִי מוֹרֵי יוֹמָא דִּין, דְּכָל מָאן דְּלִית לִיה נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא, אָסוּר לְאַשְׁתְּעוּיֵי בְּהַדִּיָּה, וְלֹאֲתַקְרָבָא עֲמִיָּה. אָמַר לִיה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, דְּגַבְרָא רַבָּא וְחַכִּימָא דְּדָרָא הוּא.

קָרִיב גַּבְאֵי, וְלֹא סְפִיק לְמַלְלָא עֲמִי, אָמַר לִי אֲנָא חֲמִי בְּד, דְּנִשְׁמַתָּא חֲדָתָא אִית בְּד, מִיּוֹמִין זְעִירִין, וְלֹא אֲזַדְרִיקַת בְּד בְּשַׁעְתָּא דְּנִפְקַת לְעֵלְמָא. תְּוֹהִית. אֲמַרִּית, בְּד הוּא, דְּרוּק הוּינָא, כַּד לְעִינָא בְּאוֹרִייתָא, וְאֲתִיִּהֲבַת בִּי נִשְׁמַתָּא.

אָמַר לִי, יִדְעַת נֶפֶשׁ חַיָּה, דְּאָמַר קָרָא, דְּהוּוּת מוֹן אֲרַעָא, וְהָא מְשַׁמַּע נֶפֶשׁ חַיָּה, לְמָה. אֲמַרִּית, אִימָא בְּרִי.

אָמַר, הַכִּי אָמַר לִי מוֹרֵי, דְּהִיא נֶפֶשׁא דְּאַפִּיקַת אֲרַעָא. וּמוֹן אֲרַעָא אֲתַגְזַרַת. אָבַל הִיא חַיִּיתָא, לְאַתְנַעְנַעָא לְכָאן וּלְכָאן. כְּמָה דְּעַבְדִּין בְּעִירָא וְרַחֲשָׁא, וְכָלָא. אָבַל לִית בָּהּ סוּכְלַתְנוּתָא וְחַכְמַתָּא בְּפּוּלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, דְּלֹא אֲתַבְרִיאַת אֶלָּא לְבַעֲרָא וְלַחֲרִיבָא, לְאַתְנַעְנַעָא בָּהּ בְּלֹא סוּכְלַתְנוּ, וְלֹאֲשַׁתְצָאָה, כַּד תַּפּוּק, כְּהֵאֵי הֶבֶל דְּפּוּמָא.

אֲמַרִּית לִיה בְּרִי, מָאן הוּא רַבָּד. אָמַר לִי רַבִּי אֶלְכְּסַנְדְּרָאֵי. אֲמַרִּית לִיה, וּמָה לְעִית יוֹמָא דִּין. אָמַר לִי, הָאֵי קָרָא דְּכָתִיב, (תהלים קיא) רִאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת הִי שְׁכָל טוֹב לְכָל עוֹשִׂיהֶם. כְּדָ אָמַר רַבִּי אֶלְכְּסַנְדְּרָאֵי, מָה הוּא חֲכָמָה. הוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהוּא חֲכָמָה. וּמַעוֹלָם לֹא גִיָּלָה לְשׁוּם אָדָם, וְלֹא עֲתִיד לְהַגְלוֹת, אֶלָּא קָצַת הַיְמָנָה לְמִשָּׁה לְבָד.

וְלֹא עֲמִיד עַל כָּל יְדִיעָתָהּ, אֲלֵא עֲמִיד עַל מַה שֶּׁלֹּא עֲמִיד אָדָם, עַל הָאִי רֵאשִׁית, שֶׁהִיא חֲכָמָה. דְּכַתִּיב בֵּיהּ בְּמִשָּׁה, (דברים לג) וַיֵּרָא רֵאשִׁית לוֹ, וְזֶהוּ חֲכָמָה.

וְאִם תֵּאמֹר, הֵיא כְּתִיב (מלכים א ה) וְה' נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמֹה. תָּא חֲזִי, לֹא כְּתִיב נָתַן הַחֲכָמָה, אֲלֵא חֲכָמָה, שֶׁעֲמִיד עַל קִצַּת אֲמִיתָתָהּ. הַמְּשִׁיחַ עֲתִיד לְדַעַת קִצָּתוֹ, דְּכַתִּיב בֵּיהּ, (ישעיה יא) וְנָחָה עָלָיו רוּחַ ה' רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה כּוֹי.

וְהַחֲכָמָה הִיא רֵאשִׁית הַכָּל, וְקוֹדֵם הַכָּל, אֲבָל יִרְאֵת ה', שֶׁכָּל טוֹב. כְּלוּמַר, הִירְאָה נִשְׁאָרָה בְּשֶׁכֶל וּבִינָה, לְדַעַת וְלַחֲקוֹר יִרְאֵת ה'. לְכָל עוֹשֵׂיהֶם, לְעוֹשֵׂה הַמִּצְוֹת בִּירְאָה בְּתַחֲלָה, עַד שֶׁיִּרְגֵּל עֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת מֵאֲהָבָה.

אֲמַרְתִּי לוֹ, מַה שְּׁמָךְ. אָמַר לִי, אֲהָבָה. אֲמַרְתִּי לוֹ, מַר אֲהָבָה, וְקָרִיתִי עָלָיו, (ירמיה לא) וְאֲהַבְתָּ עוֹלָם אֲהַבְתִּיךָ. וְאָנָּה זְכִינָא לְמַחְמִי לְרַב אֲדָא בְּרִיה, וְסַחֲינָא לִיה הָאִי.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי, חָכָם הָיָה אָדָם הָרֵאשׁוֹן, שֶׁהָיָה מְכִיר וְיֹדֵעַ לְכָל מִי שֶׁהָיָה בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה, וּמִי שֶׁהָיָה בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה, כְּשֶׁבָּאוּ אֲצִלוֹ הַכִּיר אֶת כָּלָם. הָדָא הוּא דְכַתִּיב (בראשית ב) וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה, לְמִי שֶׁאִינוֹ יֹדֵעַ וּמְכִיר בְּעַבֹדֶת בּוֹרְאוֹ. וְנִשְׁמָה לְמִי שֶׁהָיָה יֹדֵעַ וּמְכִיר בְּעַבֹדֶת בּוֹרְאוֹ. וְכִּי הוּא עַד הַיּוֹם, מִי שֶׁאִינוֹ יֹדֵעַ וּמְכִיר בְּעַבֹדֶת בּוֹרְאוֹ, וְאִינוֹ עוֹסֵק בְּתוֹרָה, הוּא יֵשׁ לוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה, וְלֹא נֶפֶשׁ חַיָּה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֶף עַל גַּב דְּהָאִי נֶפֶשׁ חַיָּה אֵית בְּבַהֲמוֹת וּבַחַיּוֹת וּבְמִינֵיהֶם, וְהַתִּירָם לְבַנְי אָדָם, חָס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם בְּמִיתָתָם, שֶׁלֹּא יִצְעָרוּם לְאוֹתָם בְּעֵלֵי נֶפֶשׁ חַיָּה. דְּלִית לָךְ כָּל אֵינֶשׁ, דְּלִית בֵּיה נֶפֶשׁ חַיָּה, כְּדִי שֶׁיִּשְׁוֹב לְעַבֹד בּוֹרְאוֹ, לְהַבְדִּיל עֲצָמוֹ מִשְׁאָר כָּל אָדָם, כְּדִי לְהַתְעַסֵּק בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת, שֶׁמְרוּיחַ בְּזֶה הַנֶּפֶשׁ חַיָּה הַקְּדוֹשָׁה.

לְפִיכָךְ הֵיא טַבְחָא, דְּנִפְקָא נְבִילָה אוֹ טְרִיפָה מִתַּחַת יְדוּהִי. זְמַנָּא חָדָא, מְשַׁמְתִּינָן לִיה. שְׁנִית, מְעַבְרִינָן לִיה. שְׁלִישִׁית, מְכַרְזִין עָלֵיהּ בְּשׁוּקִי, דְּכָל מַה דְּשַׁחִיט הוּא טְרִיפָה. וְלַעוֹלָם לֹא נֹקִים לִיה לְטַבְחָא.

אָמַר רַבִּי יַצְחָק, וְכִי עַל זְמַנָּא חָדָא לֹא לִיעָנִישׁ בַּר מֵהָאִי. וְהָא תְּנִינָן, הֵיא טַבְחָא דְלֹא סָר סְכִינָא קָמִי חָכָם, מְשַׁמְתִּינָן וּמְעַבְרִינָן לִיה, וּמְכַרְזִין אַבְשָׁרִיה דְּטְרַפָּה הִיא, וּמַה עַל סְכִינָא דְלֹא נִמְצְאָת יָפָה הוּא כָּךְ. עַל מִי שֶׁיִּצְאָה נְבִילָה אוֹ טְרַפָּה מִתַּחַת יְדוֹ, אִינוֹ דִּין דְּמְשַׁמְתִּין לִיה וּמְעַבְרִינָן לִיה, וּמְכַרְזִין אַבְשָׁרִיה דְּטְרַפָּה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אָנָּה חֲמִית לְרַבִּי יְהוּדָה דְּזַמִּין לְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲגִי, וְהוּא טַבְחָא, וְרַבִּי אַבָּא קָרִין לִיה. וְנִכְיִס הֵהוּא תְּרַנְגוּלְתָא, וְנִתְכַּוִּין לְתַרִי סִימְנִי, וּבְדָקוֹ וְאֲשַׁכְּחוּ דְּנִכְיִס חַד סִימְנָא, וְחַד לֹא נִכְיִס.

אמר ליה רבי יהודה, על מה אתפוננת. אמר, על תרין סימנין. אמר, והא
אנא אשפחנא חד נכיס. אלא בשרא הוא דכשרה, ואת לא תהא טבחא
מפאן ולהלאה. ואף על גב דלא בעינא פוניה בשחיטה.

אמר ליה ר' יוסי, הפוניה לאו להאי איתמר, אלא פוניה דקודשא בריה
הוא, דנכיס לשמים, ולא לשום פתגם אחרון. אבל נתפונן לתרי סימני,
ושחיט חד, מותר הוא בדיעבד. דתנן, השוחט אחד בעוף, דיעבד אין,
לכתחלה לא.

אמר רבי יעקב, תא חזי, כל מה שנברא מזו הנפש החיה, התירו הקדוש
ברוך הוא לבני אדם, מפני שאין להם נשמה לדעת ולהפיר בעבודת
בוראם. דאלמלי הויה להו נשמה, לא הותרו.

שאל רבי אבא לרבי חייא, אמריתון דנשמתא לא עייל בבר נש, עד
דיסתפל בפולחנא דקודשא בריה הוא, וכדין להוי ליה נשמתא, ואמריתון
דנשמתא היא קדישא, מעליא על כולא. אם כן מאי האי דאמר קרא, (שם
ז) כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מכל אשר בחרבה מתו. למה מתו,
הואיל והנה להו נשמתא, הנה להו לאשתתבא. לא הנה בידיה.

אתו ושייליה לרבי אלעזר ברי שמעון, אמר ליה כן הוא ודאי, וקרא
מסייע לן, דהכי אמר אבוי, דכד אתי טופנא לא הנה בר נש דייעביד הקדוש
ברוך הוא בגיניה, בר מנח ובנוהי. וזכותהון לא הנה, אלא לאגין עליהון
ועל בתיהון, ולא הנה סגי זכותהון כל כן, לאגנא על כל דרא. ואינון דהוו
זכאין בקדמיתא, כגון חנוך וירד, דהנה להון נשמתא, וחזין למיעבד
הקדוש ברוך הוא בגיניהון, מיתו מקדמת דנא. והינו דאמר קרא, כל אשר
נשמת רוח חיים באפיו, דעל אינון דנשמתא קדישא הנה בהו. דלא תימא
דעל אליו דהוו בטופנא אמר קרא. אלא אתא קרא, ואמר, מכל אשר
בחרבה מתו, שלא היו בימי דור המבול, ולא באותו זמן, אלא בחרבה
מתו, כלומר כבר נסתלקו מן העולם, ולא נשתייר בעולם צדיק להגין על
דורו, ואז נעשה דין ברשעים.

אמר ליה ר' חייא לרבי אבא, לא אמרית לך דהאי גולגלתא דדהבא דהוא
ממאריהון דמתניתין. לימא, זכאין אתון מאריהון דמתניתין, סגי
חולקיהון על כולא לעלמא דאתי.

עוד אמר רבי אלעזר, מאי דכתיב. (תהלים קט) הללוהו בתקע שופר הללוהו
בנב"ל וכנו"ר הללוהו בתו"ף ומחול הללוהו במני"ם ועוגב. וכי צריך
הקדוש ברוך הוא להאי.

אלא אמר דוד, כל מה שתשבחו לקמי קודשא בריה הוא בהני מיני זמר,
אינו כלום. כאדם האומר לחברו, עכשיו עשה זה וזה, וכל מה שתעשה
אינו כלום, עד שתעשה דבר פלוני. כן אמר דוד, הללוהו בצלצלי שמע
הללוהו בצלצלי תרועה, כלומר אינו הללו, אלא מהו הללו, כל הנשמה

תְּהַלֵּל יְהוָה הַלְלוּיָהּ. וְהֵאָחֵר אֵינוֹ כְּלוּם, אֲלֵא הַלּוּל הַנְּשָׁמָה, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (שם) כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יְהוָה הַלְלוּ יְהוָה.

ט (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּ הַמַּיִם וְגו', רַבְּנָן פְּתַחֵי בְּהַאי קְרָא, (תהלים מו) לְכוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת אֱלֹהִים אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ. אָמַר רַבִּי אֲבָא, בֵּא וּרְאֵה, שְׁלֵא כְּמִדַּת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִדַּת בְּשָׁר וְדָם. מִדַּת בְּשָׁר וְדָם מַעֲשִׂיו מִבְּלִין אוֹתוֹ. אֲבָל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִבְּלָה אֶת מַעֲשָׂיו.

וְהֵינּוּ דְאָמְרָה חֲנָה, (שמואל א ב) אֵין קְדוּשׁ כְּהִי כִי אֵין בְּלִתְדָּ. מַאי כִי אֵין בְּלִתְדָּ. אֵל תִּקְרִי בְּלִתְדָּ, אֲלֵא בְּלוֹתְדָּ.

כָּד הוּא כְּתִיב, לְכוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת אֱלֹהִים וְגו', אָמַר רַבִּי אֲבָא, עוֹבְדוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְעֵבִיד לְהוּ בְּעֵלְמָא דִּין, דְּוֹד מִלְכָּא הוּוּ בְּהַתְּבַהֲלָא, וְאָמַר לְכוּ חֲזוּ, בּוֹאוּ מִבְּעֵי לִיהוּ.

אֲלֵא אָמַר דְּוֹד, כָּל דְּיִירִי אֶרְעָא דִּי בְּעֵלְמָא דִּין, זִילו, זִילו מְרִישָׁא דְעֵלְמָא עַד סוּפִיָּה, וְתִשְׁכַּחִין עוֹבְדוּי דְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּעוֹבְדוּי בְּרִישָׁא דְעֵלְמָא, כָּד עוֹבְדוּי בְּסִיפֵי דְעֵלְמָא, מִיִּיתֵי דִיּוּרִין בְּעֵלְמָא, אֵי זְכוּ, מוֹתִיב לְהוּ וְלִבְנֵיהוּ וְלִבְנֵי בְנֵיהוּ עַד סוּפָא דְעֵלְמָא. לֹא זְכוּ, מְחַרִּיב לְהוּ מְנַהוּן. וְהַהוּא אֲתֵרָא, וְהַהוּא קֶרְתָּא, לֹא אֲתֵבְנֵי לְעֵלְמִין. לֹא חֲזָאָה לִבְנֵי נְשָׂא, דְאֲתֵר חֲיִיבָא הוּוּ הַהוּא אֲתֵר, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֵבֵד בֵּיהּ דִּינָא, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ.

דְּבַר אַחַר, לְכוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת אֱלֹהִים, אָמַר רַבִּי פְּנַחֵס, מַה רָאָה דְּוֹד דְאָמַר מַפְעָלוֹת אֱלֹהִים, וְלֹא אָמַר מַפְעָלוֹת הִי. אֲלֵא בְּשָׁמָא דְאֵלֹהִים, אֲשֶׁתְּכַלֵּל עוֹבְדָא דְבְּרֵאשִׁית. וְכַד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵלְמָא, הוּוּ מִיָּא אֲזֵלִין וְנַחֲתִין וְכַד רָמָא אֶרְעָא לְתַתָּא, רָמָא לָהּ בֵּין מִיָּא, וְהוּוּ טְמִירְתָּא, וְאֲתֵקְרָשָׁא בֵּין מִיָּא.

וְעַבְהַ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת בְּגוּ אֶת, אוֹרְחִיָּה וְטַבְעִיָּה דְעֵלְמָא, דְמִיָּא קְלִילוֹן, וְאֶרְעָא יִקְרָא. וּמֵאן דְאִיהוּ יִקְרָא נְחִית לְתַתָּא. וּקְלִילָא סְלִיק לְעֵילָא. אֲבָל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא חֲזָאָה אֲתוּהִי וְעוֹבְדוּי לִבְנֵי נְשָׂא, אֲרַכִּין וְאֲנַחֲתִין מִיָּא דְקְלִילוֹן לְתַתָּא, וְאֶרְעָא דְאִיהִי יִקְרָא, סְלִיק לְעֵילָא, עַל קְלִילָא. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים קלו) לְרוּקַע הָאֶרֶץ עַל הַמַּיִם. כְּלוּמַר, מִיָּא דְאֵינוֹן קְלִילוֹן, לְתַתָּא. וְאֶרְעָא, דְאִיהִי יִקְרָא, לְעֵילָא.

וְעוֹד, דְמַבִּין מִיָּא אַחְזִי וְאֶפִיק נְבִשְׁתָּא, דְלִית אֲרַח אֶרְעָא לְאַסְקָא מְגוּ מִיָּא נְבִשְׁתָּא, אֲלֵא לְחוּתָא. וְכַד אֶסִיק נְבִשְׁתָּא מִבִּין מִיָּא, קְרָא שְׁמָה אֶרֶץ. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיִבְשֶׁת אֶרֶץ.

וְתַנָּא, זֵי שְׁמוֹת קְרָא לָהּ: אֶרֶץ. אֲדָמָה. גֵּיא. נְשִׁיָּה. צִיָּה. אֲרַקָּא. תִּבְל. גְּדוּל שְׁכּוּלָם תִּבְל, דְכַתִּיב (תהלים ט) וְהוּא יִשְׁפֹט תִּבְל בְּצִדְקָה. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ. אַרְ"י, זֵי רְקִיעִים בְּרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּנֻגְדָם

בְּרָא זֵי אֲרָצוֹת. וְתֵאנָא, אֲרָץ אַחַת מִמֶּשׁ, הוֹצִיאוּ הַמַּיִם, וּמִמֶּנָּה נִתְּהוּ זֵי אֲרָצוֹת, כְּדָא מְרַן.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵיָא הוּוּ יְסוּדָא דְכּוֹלָא. בְּגִין דְּאִשְׁכַּחַן דְּעִיקְרָא דְכָל עוֹבְדוֹהִי דְבְרָא שְׂמִית הוּוּ מִן מֵיָא. וְתֵאנָא, בְּתַחֲלָה הָיוּ הַמַּיִם מְפוּזְרִין תַּחַת הַשָּׁמַיִם, עַד שֶׁגָּעַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְהֵם, וְהַכְנִיסָם וְאָסַפָם אֶל מְקוֹם אֶחָד. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב יְקוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה. וְלֵאחֶר כִּדְ נִתְּפָזְרוּ כְּמִתַּחֲלָה, וְרַקַּע הָאֲרָץ עַל הַמַּיִם, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, לְרוֹקַע הָאֲרָץ עַל הַמַּיִם כִּי לְעוֹלָם חִסְדּוֹ.

אָמַר עוֹלָא, וְכִי לְמַאי צְרִיךְ חִסְדַּי הָכָא, דְכְּתִיב לְרוֹקַע הָאֲרָץ עַל הַמַּיִם כְּל"ח. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, חִסְדַּי גְּדוֹל עֲשֵׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ, שֶׁהֶעֱמִיד הָאֲרָץ עַל הַמַּיִם, שְׂאֵלְמַלְא לֹא הִיְתָה הָאֲרָץ מְלַמְעָלָה, הִיְתָה הָעוֹלָם מְטוֹשָׁטֵשׁ בְּבֵת אַחַת.

אָמַר רַבִּי חֲסִידָא, אֵלְמַלְא כֶּד, לֹא הָיוּ בְּנֵי אָדָם נוֹטְעִין וְחוֹרְשִׁין וְזוֹרְעִין, עֲכָשׁוּ שְׁהָאֲרָץ לְמַעְלָה, נוֹטְעִין וְזוֹרְעִין, וְהָאֲרָץ עוֹמֶדֶת בְּכַחַה וּבְקִיּוּמָהּ, מִפְּנֵי לַחּוֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָאֲרָץ. וּמִלְמַטָּה יוֹצְאִין כְּפָה נְהָרוֹת, כְּפָה מְעֵינּוֹת, כְּפָה מְקוּוֹאוֹת, לְדַשֵּׁן כָּל הָעוֹלָם וּלְהַצְמִיחַ הַכֹּל. וְזֶהוּ הַחִסְדַּי שֶׁעֲשֵׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם בְּרִיּוֹתָיו, וְעִם כָּל הָעוֹלָם.

תְּנוּ רַבְּנָן, יוֹמָא חַד, הָוָה יְתִיב רַבִּי שְׂמַעוֹן אַבְבָּא דְתַרְעָא דְלוּד, וְהוּוּ תַמָּן רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חַגִּי וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ. אָתָּא רַבִּי פְּנַחֲס, אָמַר לִיהָ הָא בּוֹצִינָא דְמִתְנִיתָא אֲתִי, קָם רַבִּי שְׂמַעוֹן אוֹתְבִיָּה גְבִיָּה. אָמַר לִיהָ, מַאי יוֹמָא דִּין מְשָׁאָר יוֹמִין, דְּאֵת שְׂתִיקָא, וְלִית פּוּמָא מְנִטְף מִתְקָא דְדוּבָשָׂא דְחִכְמָתָא.

אָמַר לִיהָ, מִסְתַּכַּל הָוִית בְּלַבָּאִי, הָאִי דְאָמַר יַחְזִקְאֵל, (יחזקאל א) וְאִשְׁמַע קוֹל כְּנַפְיָהֶם כְּקוֹל מַיִם רַבִּים כְּקוֹל שְׂדֵי, שְׂקַל לִיהָ לְמַיִם רַבִּים, וְשְׂקַל לִיהָ לְקוֹל שְׂדֵי, וְשְׂמַע מִינָהּ כְּקוֹל מַיִם רַבִּים, כְּקוֹל שְׂדֵי הוּא. אָמַר לִיהָ עַל דָּא תְּוֹהֵנָא עֲלָד, דְּלֹא הוּוּ שְׂפּוֹתֵיךְ מְרַחֲשִׁין בְּרַזִּין עֲלָאִין.

אָמַר לִיהָ הָא רָזָא דְרִתִּיכָא קְדִישָׁא הוּא. תָּא חַזִּי, דְתַנֵּן בְּמִתְנִיתִין דִּידָן, אַרְבַּע מְלָאכִין קְדִישִׁין, נְטִלִין בְּמִטְלָנוּהִי דְכוּרְסָא יְקָרָא דְמִלְכָּא קְדִישָׁא, וּמֵאֵן אֵינּוּן מְלָאכִין. אֵינּוּן דְאִתְקִרוּן חִיּוֹתָא קְדִישָׁא. וְאֵילִין אַרְבַּע, אֵינּוּן יְקִירִין וְעֵילָאִין עַל כָּל שְׂאָר מְלָאכִין, בַּר מַחַד.

וְאֵית דְאָמְרֵי דְחַד הוּא מְאֵילִין אַרְבַּע, וְלֹא כֶּד הוּא, דְהִכִּי אִשְׁכַּחַן בְּסַפְרָא דְחִכְמָתָא דְשְׁלֵמָה מְלָכָא.

וְאֵילִין אַרְבַּע כִּד מִתְכַּנְפִּי בְּכִינוּפִיָּא בְּמִטְלָנִיהוֹן, מְשַׁתְּמַע בְּכָל רְקִיעָא קַל מְטְלָנִיהוֹן, כְּקַל מְלָאכִין סְגִיאִין עֵילָאִין, דְאִתְקִרוּן אֶלְפִין, וְרַבּוּ רַבְּבָן. וּבַהֲהוּא קָלָא דְהָהוּא שְׂמִשָּׂא חַד, דְמְשַׁמֵּשׁ קַמִּיהָ דְמִלְכָּא עֵילָאִה. וְהָהוּא

כִּינוּפִיָּא דְאִינוּן מִתְכַּנְפִּי, בְּעִידְנָא דְאֲתֵי לְאַשְׁפָּעָה עֲלֵיהוּן טִיבוּ וִיקַר מְלַכְהוּן.

בְּכָה רַבִּי פְּנַחֵס וְאָמַר, בְּקִלְיָא דְקִלְדִּיטִין, גְּלִיפִין דְאָמִיד נְתוּזְרִיטָא, בְּכַד מִסְתַּלְקִין הֵוִיתָא. בְּמִטוּ מִינְךָ אֲשָׁלִים פְּסוּקָא.

אָמַר, קוּל הַמוּלָּה בְּקוּל מַחְנָה. מֵאֵי קוּל הַמוּלָּה. הֵכִי תְנִינְן, דְכַד מְשַׁבְּחוּן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל מְלָה דְאִינוּן מְשַׁבְּחוּן קַמִּיהָ, כְּמַלְה דְתוּשְׁבַחְתָּא דְמִשְׁרֵיתָא דִישְׂרָאֵל, כַּד מְשַׁבְּחוּן לִיהָ לְתַתָּא.

בְּעַמְהֶם תְּרַפִּינָה כְּנַפְיָהוּן, הֵאֵי בְּעַמְדָם, כְּמוֹ (אִיּוֹב ל"ב) עֲמָדוֹ וְלֹא עָנּוּ עוֹד. דְכַד הֵאֵי מִשְׁרֵיתָא דִישְׂרָאֵל לֹא מְשַׁבְּחוּן לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַתָּא, מִיַּד תְּרַפִּינָה כְּנַפְיָהוּן. מִתְרַפְּן חִילֵיהוּן דְהֵאֵי כְּנוּפִיָּא קְדִישָׁא, וְלִית לְהוּ חִילָא לְשַׁבְּחָא תוּשְׁבַחְתָּא שְׁלִימְתָא קַמִּיהָ.

וְעוֹד קָרָא אַחַר דְמְסִייעַ לְהֵאֵי, דְכְּתִיב (יחזקאל א) וַיְהִי קוּל מֵעַל לְרַקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ וְגו', וַיְהִי קוּל זֶה קוּלוֹ שֶׁל יַעֲקֹב. כְּשֶׁמְרַבֵּין בְּתַפְלָה לְהִיכֹן סְלֵקָא, מֵעַל לְרַקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ שֶׁל חַיִּוֹת, שְׁשָׁם מְנַחַת תְּפִלָּתוֹן שֶׁל צְדִיקִים.

וּכְשֶׁפּוֹסְקִים לְהַשְׁמִיעַ קוֹלָם וּלְהַתְפַּלֵּל וּלְקַרֹּת בְּתוֹרָה, מַה כְּתִיב. בְּעַמְדָם, כְּלוּמַר בְּשִׁתִּיקוּתָם מִהַתוֹרָה וּמִן הַתְּפִלָּה, תְּרַפִּינָה כְּנַפְיָהוּן שֶׁל הַחַיִּוֹת כְּדֹקְאָמְרוֹן. אָמַר לִיהָ, מְטוֹיֵל כֹּן אֲתִית לְמִשְׁמַע מִפּוּמָךְ, רוּחַ הַכְּמֶתָא, שׁוּרִיָּא, וּשְׁלָמָא דְלַעִילָא דִיחֵב בְּךָ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יְקוּוּ הַמִּים, כְּקוּ זֶה שְׁמַנִּיחִים הָאוּמָנִים לְבָנוֹת הַבְּנִינְן, שְׁלֹא יֵצֵא חוּץ מִמְּנוֹ לְכָאן וּלְכָאן. כְּךָ עֲשֵׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, קוּ לַמִּים, שְׁלֹא יֵצֵאוּ מִשְׁפָּתָם לְכָאן וּלְכָאן. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (אִיּוֹב ל"ח) וְאָמַר עַד פֶּה תִבָּא וְלֹא תִסִּיף.

וְתַאנָּא, גְּבוּל הַגְּבִיל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לָיִם. וְאֵי זֶהוּ גְבוּל. רַבִּי אַבָּא אוֹמַר, זֶה הַחוּל, דְכְּתִיב (יִרְמִיָּה ה) אֲשֶׁר שָׁמַתִּי חוּל גְבוּל לָיִם. וּכְשֶׁרֹאִים זֶה הַחוּל, חוּזְרִים לְאַחוֹר, וְאֵינָם יוֹצְאִים לְחוּץ, מֵאוֹתוֹ הַקוּ שְׁנַתְּנוּ לְהֵם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, בֵּא וּרְאֵה כַּמָּה הוּא עֵיקְרָא דְעֵלְמָא מֵיָא, דְהָא שְׁמַיִם נְטִלוּ שְׁמָא מִנְהוּן, מִיָּים שְׁמַיִים. וְלָמָּה, אָמַר רַבִּי יֶצְחָק שְׁהוּסִיף הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּים אֵשׁ, וּבְרָא מִמְּנוֹ הַשְׁמַיִם, כְּלוּמַר, אֵשׁ וּמִים.

אָמַר רַבִּי יוּדָאי, לָאוּ הֵכִי, דְהָא מְחַבִּיבוּתָא דְקַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵיתְבְּרוּן שְׁמַיִם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְשִׁפִּיר קָאמַר רַבִּי יֶצְחָק, וְלֹא קִשְׂיָא, בְּמֵאֵי דְאָמַר רַבִּי יוּדָאי. וְכַד תְּנַדַּע מַהוּ מִים, תְּנַדַּע עֵיקְרָא דְמִילְתָא.

וְכַד אֶתָּא רַבִּי בָּא, עָאֵל לְקַמֵּיהּ ר' יְהוּדָה וְר' חִיָּיא, אָמְרוּ לֵיהּ, לִימָא לָן מִר עֵיקְרָא דְחַד מִלָּה, מְאִינוּן רְזִין עֵילָאִין, אָמַר, אִימָא חַד מִלָּה, וְטַב לְמָאן דִּיהָוִי לֵיהּ לְבָא לְמַנְדַּע.

אָמְרִין מְאִרֵי דְרִזָּא דְמַתְנִיתָא, דְהָאֵי מָאן דְבָעֵי לְמַנְדַּע וּלְאַסְתַּכְלָא בְלַבִּיהּ, מְחַכְמֵתָא דְמִלְכָּא עֵלְאָה, יְנַדַּע בְּקַדְמִיתָא מְהוּ מִים. וּמָאן דְבָעֵי לְמַנְדַּע מְהוּ קְרִישׁוּתָא דְכוּרְסִיָּה, יִסְתַּכַּל בְּקִיּוּמָא דְמִלְתָּא, דְכָתִיב (במדבר יח) בְּרִית מִלַּח עוֹלָם הִיא. וּמַתְרִין אֵלִין, יִסְתַּכַּל בְּחַכְמֵתָא קְדִישָׁא דְלַעֲלָא.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, מָאן דְבָעֵי לְמַנְדַּע עֲנִינָא דְקִיּוּמָא דְעֵלְמָא דִּין, לִינְדַע עֲנִינָא דְמִלְחָא, דְאֶתְנַהֵיג מְשַׁמְשָׁא, דְאֶתְמַנֵּי תַחוּתֵיהּ דְמֵאֲרִיָּה, וְיִנְדַע מְהוּ, וְהִיף יִתְמַחֵי בְּמִיָּא, וְיִסְתַּכַּל בְּחַכְמֵתָא.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק אָמַר רַב, הֵנִי קְלוּדְטִי, דְזָקְפִין בְּלוּדְטִיהוּן מִיָּא וּמִלְחָא, עֲנִינָא דְנְהוּרִיתָא, בּוֹצִינְתָא הוּוּת, לְאַסְתַּכְלָא בְּחַכְמֵתָא.

דְּבַר אַחַר (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד, רַבִּי פְתַח, (תהלים צג) מְקוֹלוֹת מַיִם רַבִּים אֲדִירִים מְשַׁבְּרֵי יָם אֲדִיר בְּמָרוֹם ה', מְקוֹלוֹת מַיִם רַבִּים, כְּשֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַיִם, שְׂיִתְכַּנְסוּ בְּמְקוֹם אֶחָד, הֵיוּ מְשׁוֹטְטִים לְכָאן וּלְכָאן, וְנִתְגָּאוּ לְמַעְלָה.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק בְּהָאֵי שְׁעֵתָא נְטִלוּ מִיָּא לְאַרְעָא, דְהוּוּת כְּנִיס בְּהוּ, וְהוּוּ מְחַפְּיִין לָהּ. אָמַר לְהֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא כֶּךָ, אֶלָּא הַכְּנִסוּ כְּלַכְּס אֶל מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה. מְשַׁמַּע דְיִבְשָׁתָא הוּוּת אֲרַעָא קוּדְס, בְּלֹא לִיחוּתָא, בִּין מִיָּא. יִבְשָׁה לֹא כְּתִיב, אֶלָּא הַיִּבְשָׁה.

וְהוּוּ מִיָּא אֲזֵלִין גְּבַהִין וְנַחְתִּין, וּמְשַׁמְעִין קְלִיהוּן לְסִיפֵי שְׁמַיָּא, עַד שְׁגַעַר בְּהֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהַכְּנִיסָם לְתַהוֹם, וְתַמָּן הִיא כְּנִישׁוּתָא דְמִיָּא. וְעַד כְּעַן קְלִיהוּן לֹא שְׁכִיף, וְקָרָא לְהוּ יַמִּים. וְכַד אִינוּן גְּבַהִין תַּמָּן בְּאַתְרָא הַהוּא, אֶתְבַּר תּוֹקְפִיהוּן, וְנַחְתִּין וְלֹא נִפְקִין לְבַר, מִדְּחִילוּ דְתַקִּיפוּתָא דְמֵאֲרִיָּהוּן, הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (שם) אֲדִירִים מְשַׁבְּרֵי יָם אֲדִיר בְּמָרוֹם ה'.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְאִם כֹּן מֵאֵי כְּתִיב אַחְרֵיו, עֲדוּתִיף נְאֻמְנוּ מֵאֵד לְבִיתִף נְאֻוָּה קְדָשׁ, מֵאֵי בְּעֵי פְסוּקָא דָּא, לְפְסוּקָא דְלַעֲלָא. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, אָמַר דָּוִד, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲדוּת שְׁעֲשִׂיתָ בְּמַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית, הֵם אָמַת, לְהַעֲיִד עֲלֵיהֶם בְּכָל יוֹם. דְהָא תְּנִינָן, כָּל הַמַּעֲיִד בְּמַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית בְּכָל יוֹם, מוּבָטַח לוֹ שֶׁהוּא בֶן עַה"ב.

וְאָמַר דָּוִד, אֶתָּה הוּא שְׁעֲשִׂיתָ אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְעֲשִׂיתָ אֶת הַמַּיִם, וְהַמַּיִם הֵיוּ מְכַסִּין אֶת הָעוֹלָם מְהֵרָבּוּי שְׁבָהֶם, וְעֲשִׂיתָ לְהֵם שְׂיִתְכַּנְסוּ בְּצַמְצוּם כְּלָם אֶל מְקוֹם אֶחָד. כֶּךָ יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, שְׁשַׁכְּנִתָּךְ שֶׁהִיא מִלְּאָה כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, שְׁתַּצְמַצֵּם אוֹתָהּ בְּבִיתֶךָ, שְׁיִוְתַר רְאוּי הוּא לְהִיוֹת שֵׁם. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, לְבִיתֶךָ נְאֻוָּה קְדָשׁ, וְלֹא לְזָמָן מוּעָט, אֶלָּא לְאוּרְךָ יַמִּים.

דָּבַר אַחַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד
וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה. ר' תנחום פתח בְּהַאי קְרָא, (ישעיה נז) הַצַּדִּיק אָבֵד וְאִין אִישׁ
שָׁם עַל לֵב וְאִנְשֵׁי חֹסֵד נְאֻסְפִים בְּאִין מִבֵּין כִּי מִפְּנֵי הַרְעָה נְאֻסְף הַצַּדִּיק.
תַּמּוֹן תְּנִינּוּ, כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַתְּפֵל בְּעוֹלָם, וְרוֹאֶה שְׂאִין בְּנֵי אָדָם
זָכָאִין, וְרַשְׁעִים הַרְבֵּה פּוֹרְחִים בְּעוֹלָם, אַזִּי עוֹשֶׂה דִין בְּעוֹלָם. אָמַר רַבִּי
תְּנַחוּם, כְּעוֹבְדָא דְגוּפָא עִם נִשְׁמַתָּא, עֶבֶד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם דָּרָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק הַאי. אָמַר לֵיה, כִּי הַאי גּוּנָא, צַדִּיקָא אֵינוֹן נִשְׁמַתָּא,
וְחַיִּיבָא אֵינוֹן גּוּפָא, כִּד מְסַתְּפֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעַלְמָא, נְטִיל נִשְׁמַתָּא,
וְאִשְׁתָּאֵר גּוּפָא לְסַרְחָנָא דְבִשְׂרָא. וּמַאי נְטִיל, נְטִיל לְנִשְׁמַתָּא, דְּאֵינוֹן
צַדִּיקָא, וְיִשְׁתָּאֵרוֹן גּוּפָא דְּאֵינוֹן חַיִּיבָא.

אָמַר רַבִּי תְּנַחוּם, הֵדָּא הוּא דְכָתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם, אֵלוֹ
הַצַּדִּיקִים, הַנְּאֻסְפִים לְבֵית עוֹלָמָם, שְׁהִיא מְקוֹם אֶחָד מִיּוֹחַד לְהֵם
לְמַעַלְתָּם. וְכִד יִתְּכַנְשׁוֹן לְעַלְמָא דְאַתִּי, מַאי כְּתִיב, וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה, שְׁהֵם
הַרְשָׁעִים, בְּלִי מַעֲשֶׂה, שְׂאִין מִי שְׂיִגִּין עֲלֵיהֶם, וַיִּכְסֶה עֲלֵיהֶם. כְּמָה דְאַתָּ
אָמַר, וַיִּרְאוּ כָל הָעֵדָה כִּי גִוַע אֶהְרֹן, אֵל תִּקְרִי וַיִּרְאוּ, אֶלָּא וַיִּירְאוּ.

דְּהָא תְּנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַב, וְאָמַרִי לֵה אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַב,
כָּל זְמַן שֶׁהַצַּדִּיקִים בְּדוֹר, אֵין מֵדַת הַדִּין יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בְּהֵם. הֵדָּא הוּא
דְכָתִיב, (תהלים קו) וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידֵם לוּלִי מִשָּׁה בַחִירוֹ עָמַד בַּפְּרָץ לִפְנֵינוּ
לְהַשִּׁיב חַמְתּוֹ מִהַשְׁחִית. וְכִשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת דִּין בְּרַשְׁעִים,
מְסַלֵּק הַצַּדִּיקִים מִבִּינֵיהֶם, וְאִז עוֹשֶׂה דִין בְּרַשְׁעִים.

מְשַׁל לְמָה הַדְּבַר דּוּמָה, לְמַלְךְ שֶׁהִיָּה לוֹ פְּרֻדָּס, יוֹמָא חַד עָאל לְגִינְיָה, וְחַמָּא
דְּהוּוֹ תַמּוֹן בְּכוּלֵיהּ דְּרַדְרִין סְגִיָּאִין, אָמַר, אָנָּא בְּעִי לְבַעְרָא לּוֹן מִהַכָּא, זְקַף
עֵינוּהִי וְחִזָּא וְרַדְרִין טְבִין יִיאִין. אָמַר, בְּגִינֵי אֵינוֹן וְרַדְרִין, אֶשְׁבּוֹק כָּל
הַדְּרַדְרִין. וְכִד יְהִיבּוּ רִיחָא אֵינוֹן וְרַדְרִין, נְטִל לְהוֹן וְעַקֵּר לְהוֹן מִן גְּנָא. כִּיִּין
דְּעַקֵּר לְהוֹן, אָמַר הָא עֵידוֹן לְאַעְקֵרָא דְרַדְרִין דְּגִנָּא, וְלְבַעְרָא לְהוֹ מִהַכָּא. כְּדָ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל זְמַן שֶׁהַצַּדִּיקִים בְּדוֹר, אֵין נַעֲשֶׂה דִין בְּרַשְׁעִים.
נְסַתְּלֵקוּ הַצַּדִּיקִים מִבִּינֵיהֶם, אִז נַעֲשֶׂה דִין בְּרַשְׁעִים.

שְׂאֵל רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי אֶלְעָזָר, כִּד הוּי אֶזְלִי בְּמַדְבָּרָא. אָמַר אָנָּא בְּעִי לְמַשְׂאֵל
חַד שְׂאִילְתָּא, אִי לָאו הוּהּ חֲטָאָה. אָמַר לֵיה יָאוֹת אֲנִתְ לְמַשְׂאֵל בְּאוּרִייתָא,
מָה דְאַתְ בְּעִי שְׂאֵל.

אָמַר, הַאי דְאָמַר קְרָא, (בראשית א) וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. אִי קוֹדָם הַפְּעוּלָה
הָוָה, יָאוֹת הוּא וְשִׁפִּיר. אֶלָּא מָה דְאָמַר לְאַחַר הַפְּעוּלָה, מִשְׁמַע דְלָא הָוָה
יָדַע קוֹדָם לְכֹן עֵיקֵר הַפְּעוּלָה וְתִיקוּנָהּ וְיוֹפֵיָהּ. וְכִשֶׁהִיָּתָה הַפְּעוּלָה נְגַמְרָת,
מִשְׁמַע דְּהוּהּ מְעִיין בָּהּ כְּמוֹת שֶׁהִיא עוֹמְדָת, וְאַזִּי הוּא אוֹמֵר כִּי טוֹב,
דְכָתִיב וַיִּרְא, וְאַחַר כִּד אָמַר כִּי טוֹב.

אמר ליה לאו חטאה הוא, ואת צריך למשאל דא. ודא היא אזהרה לבר נש, דאמר רבי יהודה, כשילמוד אדם במעשה בראשית, פעולתו של כל יום ויום, אין לו לשאול על מה שאינו מצווה, ולומר פעולה זו למה נעשית כך בדמות זו. וזו נעשית כך בדמות זו. ואמור לו, תדע למה, וירא אלהים כי טוב לעשותו, ועל כן אל תשאל יותר.

ועוד, כדי להזהיר לבני אדם, ולהורות להם הדרך הנכון, כי גלוי ונדוע לפניו הפעולה קודם שיעשה, ולא רצה לומר טוב הוא זה, עד גמר המלאכה. וכך אין ראוי לאדם לשבח הדבר עד סיומו, שפא ימצא בו גרעון ויתבדה, ויאחז בדבריו.

אמר רבי ברכיה, כן ראינו בכמה מקומות, שנתן הקדוש ברוך הוא אזהרה לאדם להזהר ממנו, אף על פי שלא היה צריך לו, והכל גלוי לפניו, אבל כדי לתת אזהרה לאדם, הוצרך לעשות כן. תא חזי, דכתיב (בראשית יח) ארדה נא ואראה הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה. וכי לא היה גלוי לפניו, שהוא צריך לדעת ולחקר. אלא אמר רבי ברכיה, מפאן אזהרה לבית דין, שאין להם להסמך על דעתם, אלא יש להם לדעת ולחקר ולדרוש הענין יפה. הדין הוא דכתיב, (דברים יג) ודרשת וחקרת ושאלת היטב, ואין לך רשות להסמך על דעתך.

עד דהו יתבי, חמו לרבי אבא דהנה אתי. אמרי ממאריהו דמתניתין אתי. קריבו גביה, שאילו האי שאילתא.

אמר, כך פסקו מארי דמתניתין, דכל מה דעבד קודשא בריך הוא, עבד ליה בפיקודו, על ידי דא דאמצעי. אמר לארעא עבידי כך, עבדת כמא דאתפקדת, ולא שנייא מיניה. אמר למיא עבידי כך, ועבדו מיא עבידתהו דאתפקדו, ולא שנו מיניה. וכן לרקיעא כך כי האי גוונא.

וכד הנה עביד שום חד מנהו עבידתיה כמא דאתפקד, הנה חזי ליה קודשא בריך הוא, דעבד כההוא גוונא דפקיד ליה, והוא משבח ליה ההוא עובדא. הדין הוא דכתיב וירא אלהים כי טוב. כלומר וירא באותו המעשה, שעשאוהו כמו שצוה. והיה אומר כי טוב, כלומר, כי טוב עשה כמה שנצטוה. וזהו וירא אלהים כי טוב. אמר רבי יצחק, כלהו שפיר אמרו, והאי מלה שפיר מכולהו.

אמר רבי ברכיה לרבי יצחק, אם כן קשיא מילתא דא מפל מה דאיתמר, דאי הכי, הנה ליה למימר האי קרא, (בראשית א) וירא אלהים את כל אשר עשו והנה טוב מאד. מאי את כל אשר עשה. אמר רבי יצחק, שפיר קאמרת.

אזלו בתריה דר' אבא, אמרי ליה האי מלה, אמר להו, שפירא היא, וקרא דא מסייעא לו. דכתיב את כל אשר עשה, בכלל. ולא נאמר את כל אשר

עָשׂוּ, דְּמִשְׁמַע עַל אֵלֶיךָ אֲמַצְעִיִּים דְּעַבְדְּךָ, דְּאֶפִּיקוּ כָּל מַה דְּאִתְּפַקְדוּ, וְהָא טב. וּבְגִינִיָּה כְּתִיב אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וַיִּרְא אֱלֹהִים אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב, לְהֵיוֹתָם עוֹמְדִים תְּמִיד, בְּאוֹתוֹ קִיּוֹם, וּבְאוֹתוֹ הַדְּרֹךְ שֶׁעָשָׂהוּ, וְשֵׁלָא יִשְׁתַּנּוּ מִדְּרֹךְ זֶה לְעוֹלָם.

אָמַר רַב הוֹנָא אָמַר רַב, לְשִׁלְשָׁה קָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁמוֹתָם בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וְאֵלֹהֵי הוּן: הַשָּׁמַיִם, וְהָאָרֶץ, וְהַמַּיִם. הַשָּׁמַיִם מְנָא לֶן, דְּכְתִיב (שם) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרַקִּיעַ שָׁמַיִם. הָאָרֶץ מְנָא לֶן, דְּכְתִיב (שם) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיִבֶּשֶׁת אֶרֶץ. הַמַּיִם מְנָא לֶן, דְּכְתִיב (שם) וַלְמַקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים. וְלָמָּה, לַעֲשׂוֹת בָּהֶם כָּל מְלֹאכְתוֹ.

וּמַה שִׁיָּצָא מֵהֶם, הַנִּיחוּ לְאָדָם, לְקַרְוֵא לְהֵם שְׁמוֹת. אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה, כָּל מַה שֶׁהוֹצִיאוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, אָדָם הָרֵאשׁוֹן קָרָא לְהֵם שְׁמוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (שם) וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל הַבְּהֵמָה וְלַעֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכָל חַיַּת הַשָּׂדֶה.

פְּרָשְׁתָּא ה'. (שם א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דְּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי לְמִינּוֹ. רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (שיר השירים ב) עוֹרֵי צַפּוֹן וּבּוֹאֵי תִימָן הַפִּיחֵי גַנִּי יִזְלוּ בְּשִׁמּוֹ יָבֵא דוֹדֵי לְגַנּוֹ וַיֹּאכַל פְּרִי מִגְּדִיו. רַבִּי אֲבָהוּ אָמַר, כְּמָה יֵשׁ לְאָדָם לְהַרְהֵר בְּמַעֲשָׂיו, וְלִפְקוֹד אוֹתָם בְּכָל יוֹם, הוֹאִיל וְנִתְּן בּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִשְׁמָה טְהוֹרָה, לְדַעַת וּלְהַפִּיר לְבוֹרְאוֹ, וּלְהַסְתַּכַּל בְּנִפְלְאוֹתָיו שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

וְתֵאנָא, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אַרְבַּע רוּחוֹת מְנַשְׁבוֹת בְּכָל יוֹם, מֵאַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם. רוּחַ מְזֶרַח מְנַשְׁבֵּת מִהַבְּקָר וְעַד חֲצֵי הַיּוֹם. וְנִפְקֵי עִמֶּיהָ מִהָהוּא אוֹצֵר הַחֲמֻדָּה. דְּתַנּוּ, אוֹצֵר יֵשׁ לְמַעַלָּה בְּשַׁעֲרֵי מְזֶרַח, וְחֲמֻדָּה שְׁמוֹ. וַיֵּשׁ בּוֹ שְׁלֶשֶׁת אֲלָפִים וְשִׁבְעִים וְחֲמֵשׁ רוּחוֹן דְּאִסּוּוֹתָא לְעֵלְמָא.

וְהֵינּוּ דְתַנּוּן בְּמִתְנִיָּתָא דְרַבִּי אֶלְיעֶזֶר, מֵאִי דְכְתִיב, (שמואל ב כג) בִּקְרָא לֹא עֲבוֹת, כְּלוּמַר כְּשֶׁהוּא בִּקְרָא, מֵאֵן דְּאִית לֵיה מְרַעִין וְחֲלָיִים, אֵינּוּ נִלְכְּד בְּעֲבוֹת.

אֲרִיב"ז, יֵשׁ מְלֶאךָד מְמוּנָה, מִהַבְּקָר וְעַד חֲצֵי הַיּוֹם, בְּהָהוּא רוּחָא דְאִתִּי מְמַזְרַח, וּמִיכָאֵל שְׁמוֹ, שֶׁהוּא מְמוּנָה לְצַד מְזֶרַח. וְאֲרִיב"ז הוּא מִיכָאֵל, דְּכְתִיב בֵּיה (שמות לב) הִנֵּה מְלֶאכִי יִלְךְ לְפָנֶיךָ. בְּאִשְׁגָּחוֹתָא תִּשְׁכַּח, מִיכָאֵל מְלֶאכִי. וְדָא הוּא דְאָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַשָּׁה, הִנֵּה מְלֶאכִי יִלְךְ לְפָנֶיךָ. כְּלוּמַר, הִנֵּה מִיכָאֵל יִלְךְ לְפָנֶיךָ.

וְתֵאנָא, כְּשֶׁרוּחַ מְזֶרַח מִתְעוֹרֵר לְצַאת לְעוֹלָם, מֵאֵן דְּאִזִּיל בְּאוֹרְחָא, וַיִּכְוִין רוּחִיהָ לְהָאֵי עֲנִינָא. כָּל בְּרַכְתָּא דְּבִרְכִין לֵיה, מִתְקִיָּמַת בְּהֵיאָא שְׁעָתָא. וַיְהִי חֲדֵי כָּל הַיּוֹם יוֹמָא.

רוח מערב, מנשבת מחצי היום עד הלילה, ונפקי עמיה מאוצר מעון, די מאה ושתין וחמש רוחין, לאפרחא עשבים ואילנים ויבולים. ותאנא, מלאך ממונה מחצי היום עד הלילה, ורפאל שמיה, והוא ממונה לצד מערב.

אמר רבי יוסי בן פזי, אם כן קושיא איכא הכא, דהא תנינן מלאך הממונה על הרפואה, רפאל שמו, ואמרת דאסוותא אתי ממזרח, ומיכאל ממונה עליו.

תא שמע, אריב"ז, כל עובדוהי דקודשא בריך הוא גבי בני נשא, מטול דישתמודעון ליה, דהוא מחי, והוא מסי, ולא ישוין בני נשא לבייהו למלאכא, ולא לרברבנא. ובגין כך מחליף עידניו וזמניו, דלא יימרון מלאכא פלוני עבד ליה האי, אלא כולא בידיה.

ולפיכך מחליף רוחין, עד דיצלו קמיה, ויתבון. וכדין יפקוד לאסוותא, למשרי עלוהי, וההוא מלאכא דאתפקד על אסוותא, עביד מה דאתפקד, מרעותיה דמריה.

ותא חזי, רחמנותא דקודשא בריך הוא, דלא מחי לבר נש, עד דסלקי עובדוהי במתקלא בבי דינא דלעילא, וההוא דאתמני על דינא הוא מיכאל. ורחמנותא דקודשא בריך הוא, דאף על גב דבגיניה מטא ליה דינא בידיה, בדינא. ממטי ליה רוחא דאסוותא בכל יומא, עד דיכשר אינש עובדוהי, ויתוב מנייהו קמי מאריה, וכדין משדר ליה אסוותא על ידוהי דההוא שליחא דממנא עלוהי.

רוח דרום מנשבת מרישא דליליא עד פלגות ליליא, ונפקו עמיה מההוא אוצר החמדה, מאתן ושבעין וחמש רוחין, לדשנא ארעא, ולחממא קרירותא. ומלאך ממונה עליו, ואוריאל שמיה, והוא ממונה לצד דרום, בההוא רוחא. וההוא רוחא פבדא על בני מרעין, ודחקין ביה, והוא טב לעלמא. ותאנא, בההוא זמנא דיינין לחייבנא בנורא דגיהנם, וכל עלמא שכבין, והוזים בשינתא, ולית מאן דמצלי עליהו.

רוח צפון מנשבת מחצי הלילה עד הבקר. ותאנא, תלת מאה אלפין רוחין ועלעולין אתין עמיה, והוא קשה מפלהון לכולא. וטב לבני מרעין, מסגיאות קרירותא לחמימותא סגיא די בהון.

ותאנא, ארבי שמעון בן יוחאי ביה שעתא, נפק קודשא בריך הוא מאינון עלמין סגיאיין דכסיף בהו, ואתי לאשתעשעא עם צדיקיא בגנתא דעדן, וקל פרוזא פריז קדמוהי, ואמר, עורי צפון ובואי תימן. כלומר עורי רוח צפון, ואיתער למיתי לעלמא ולאפחא בבוסמא דעדן. הדא הוא דכתיב, (שיר השירים ד) הפיחי גני יזלו בשמי.

דתאנא בזמן שרוח צפון מנשבת בחצי הלילה, והקדוש ברוך הוא נכנס בגן עדן, כל הבשמים, וכל האילנות שבגן עדן, עולים ריחם, ומזמרים

לפניו. דְּכַתִּיב, (דברי הימים א טו) אִזּוּ יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלִּפְנֵי ה'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן הָאִי יַעַר, כְּמָה דְאֵת אָמַר (שיר השירים ה) אֶכְלֹתִי יַעֲרֵי עִם דְּבִשִׁי.

וְכָל הַצְּדִיקִים כְּלָם נִהְיִין מִזִּיו אֶסְפֵּק לְרִיָּא שֶׁל מַעְלָה, וְנִיזוּנִין מִמְּנוּ, וּמִזְמֵרִין לְפָנֵי יוֹצֵרִם בְּגוֹן עֵדוֹן. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב יָבֵא דוֹדֵי לְגַנּוּ וַיֹּאכֵל פְּרִי מִגְּדֵי. אָמַר רַבִּי מְנַחֵם, מֵאִי יֹאכֵל, סֵלְקָא דְעֵתִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יֹאכֵל. לָאוּ הֵכִי, אֶלָּא כְּמֵאן דְאָמַר יִיתֵי שׁוֹלְטָנָא דְבֵיתָא וַיֹּאכֵל אוֹשְׁפִיזָא, כְּדֵן כְּתִיב יָבֵא דוֹדֵי לְגַנּוּ, כְּלוּמַר, כְּשֵׁיבֵא דוֹדֵי לְגַנּוּ, יֹאכֵל הַמַּמְתִּין לוֹ. וְאִיזְהוּ, פְּרִי מִגְּדֵי. הֵם הַצְּדִיקִים, שְׁהֵם פְּרִי מִגְּדֵי שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

תְּנוּ רַבְּנָן, כְּשֶׁמִּתְחִיל רוּחַ צְפוֹן לְנֹשֵׁב, כָּל הַשָּׁמַיִם, וְכָל הָרְקִיעִים, וְחַיּוֹת הַקְּדוּשׁ, וְהָאוֹפָנִים, וְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם, כְּלָם מְזִדְעָזְעִים וּמִתְחַלְחָלִים, וּפּוֹצְחִים רְנָה וְשִׁבְחָה, לְמִי שְׁאָמַר וְהִיָּה הָעוֹלָם, עַד שֶׁנִּכְנַס עִם הַצְּדִיקִים בְּגוֹן עֵדוֹן, וְזֵהוּ בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה.

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, הָאִי מֵאן דְנִשְׁמַתָּא קוּדְשָׁא אֵית בֵּיהּ, וְשִׁמְעַת קַל תִּרְנְגוּלָא קָרִי בְּפִלְגוֹת לַיְלָא, דְאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, בְּפִלְגוֹת לַיְלָא, כַּד עֵייל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִנְתָּא דְעֵדוֹן, זִיקָא דְאִשָּׁא נָפִיק מִבֵּין גְּלַגְלֵי חַיִּיתָא, וְאִזְלֵי בְּכָל עֲלָמָא, וְנוֹגַע תְּחוּת גְּדַפּוּהֵי דְתִרְנְגוּלָא, וּבִהֵיא שְׁעֵתָא, בְּדַחֲלוֹ מְקִישׁ גְּדַפּוּי דָּא עִם דָּא, וְקֹאֲרֵי, וְדָא הוּא בְּפִלְגוֹת לַיְלָא.

וּמֵאן דְאֵית לֵיהּ סוּכְלָתָנוּ בְּלָבוּי, וַיִּתְעַר וַיִּקּוּם לְאַתְעֶסְקָא בְּאוּרֵייתָא, אִזְלֵי קָלִיהּ וְאַשְׁתַּמַּע בְּגִנְתָּא דְעֵדוֹן, וְאַצִּית קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְצְדִיקָא אָמְרִין לֵיהּ, מֵאִי עֲלָמָא. מֵאִי הוּא דָּא. וְהוּא אֲתִיב וְאָמַר פְּלַנְיָא, וְנִשְׁמַתָּא קוּדְשָׁא דְאֵית בֵּיהּ, לְעֵי בְּאוּרֵייתָא, אֲצִיתוּ כּוּלְכוּ, דְהָאִי נִיחָא קְדָמָי, מִכָּל שִׁירְתָּא וְתוֹשְׁבַתָּא, דְאָמְרִין לְעֵילָא.

הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, (שם n) הַיּוֹשֵׁבֶת בְּגִנְיָם. כְּלוּמַר, נִשְׁמַתָּא קוּדְשָׁא דְאֵת יִתְבָּא בְּהוּא עֲלָמָא, בֵּין גְּנוּתָא וְטוּנּוּפָא, וְאַתְ עֶסְקַת בְּאוּרֵייתָא. בְּשַׁעֲתָא דָּא, חֲבָרִים מְקַשְׁיָבִים לְקוּלְדָּה, שְׁהוּא עָרַב. וְהוּאֵיל וְכוּן, הַשְּׁמִיעֵי וְהָרִימֵי קוּלְדָּה בְּתוֹרְתֵי, וְאַתְוּ לְדָּ שְׁכַר חֶסֶד בְּעוֹלָם הַבָּא.

אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, בֵּא וּרְאֵה, דְדוּד הָוָה יָדַע הָהִיא שְׁעֵתָא. דְתַנּוּ, כְּנֹר הָהִיא תְלוּי לְמַעְלָה מִמִּטָּתוֹ שֶׁל דוּד, וְכִשְׁהָהִיא חֻצוֹת לַיְלָה, רוּחַ צְפוֹנִית בָּאָה וּמְנַשְׁבֶּת בּוֹ, וּמִיָּד הָהִיא קָם וּמִתְגַּבֵּר בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת. דְכַתִּיב (תהלים נ) עוֹרָה כְּבוֹדֵי עוֹרָה הַנֶּבֶל וְכְנֹר אָעִירָה שְׁחַר.

אָמַר רַבִּי זִירָא, מִנָּא לֹן דְרוּחַ צְפוֹנִית מְנַשְׁבֶּת בְּכְנֹר. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִהָכָא, כְּתִיב הָכָא עוֹרָה כְּבוֹדֵי, וְכַתִּיב הָתָם עוֹרֵי צְפוֹן. מַה לְהֵלֵן צְפוֹן, אָף כְּאֵן צְפוֹן. וְהוּוּ צִיִּיתִין לֵיהּ בְּכָל לַיְלָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכָל צְדִיקָא דִּי בְּגִנְתָּא דְעֵדוֹן, וְזֵהוּ הוּא בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה.

תְּנוּ רַבְּנָן, עֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹן עֵדוֹן לְמִטָּה בְּאַרְץ, וְהוּא מְכַוֵּן כְּנֹד כְּסָא הַכְּבוֹד, וּפְרוּכָת, הַקְּרַח הַנּוֹרָא. וְתֵאנָא, מְקוּם יָדוּעַ יֵשׁ עָלָיו, אֲשֶׁר לֹא

שְׁלֵטָא בּוּ עֵין נְבִיא לְרֵאוֹת, לֹא בְּמַחְזָה, וְלֹא בְּמִרְאָה, וְעַדן שְׁמוֹ, דְּכַתִּיב (ישעיה סד) עֵין לֹא רֵאתָה אֱלֹהִים זּוֹלְתָּהּ.

וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאוֹתוֹ עֵדוֹן שְׁלִמְעָלָה, מִמֶּנּוּ נִיזוֹן אוֹתוֹ הֵגוֹן שְׁלִמְטָה הֵימְנוֹ, וּמִתְדַשְׁנִים מִשָּׁם כָּל הָאֵילָנוֹת וְכָל הַיְבוּלִים, וְכָל הַצְּמָחִים שְׁבִגוּ.

וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁלֵשָׁה פְּעָמִים בְּכָל יוֹם, מְנַטֵף אוֹתוֹ עֵדוֹן שְׁלִמְעָלָה מֵעַל הֵגוֹן, מִכָּל רֵיחִין טְבִיין, וְזֶהְרִין עֵלְאִין, וְהִנְאוֹת וְכִסּוּפִין, וַיִּמְהֵהוּא רֵיחָא וְכִסּוּפָא וְהִנְאֵתָא דְנַחֲתִית עֲלוּהִי, מִתְזֵן כָּל עֲלָמָא מִיְנֵיהּ.

וְתֵאנָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּשֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דְּשָׂא, מִיַּד הַצְּמִיחָה הָאָרֶץ כָּל יְבוּלִין, וְכָל דְּשָׂאִים, וְכָל אֵילָנוֹת שְׁבִגוּ עֵדוֹן בְּתַחֲלָה. וְאַחַר כֵּן הַצְּמִיחָה לְכָל הָעוֹלָם. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאָרֶץ הַצְּמִיחָה לְכָל הָעוֹלָם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַצְּמִיחַ לָגוֹן עֵדוֹן. הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (בראשית ב) וַיִּטַּע ה' אֱלֹהִים גֶּן בְּעֵדֶן מִקְּדֵם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאָרֶץ הַצְּמִיחָה הַכֹּל, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּירַר כָּל דְּמַעְלֵי מְנַיִהוּ, וְשִׁתְּלָן בְּגוֹן עֵדוֹן. וּמִמָּה דְנַחֲתִית מֵעֵדוֹן, כְּלָם נְזוּנִים, הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים קד) יִשְׁבְּעוּ עֵצֵי ה' אֲרָזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע אֲשֶׁר שָׁם צַפְרִים יִקְנֶנוּ. מֵאֵן אֵינּוֹן צַפְרִים, אֵלִין אֵינּוֹן צַדִּיקָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד לְהוּ גְדַפִּין כְּצַפְרִין, לְאַתְעוּפָא לְעֵילָא, בְּמַנְדַּע וְסוּכְלַתְנּוּ, וְלִסְלָקָא לְהוּ לְהוּא אֲתַר דְּגִנְזֵי לְהוּן, דְּכַתִּיב בֵּיהּ עֵין לֹא רֵאתָה אֱלֹהִים זּוֹלְתָּהּ יַעֲשֶׂה לְמַחְפָּה לוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הוֹלִידָה הָאָרֶץ דְּשָׂאִים הַמְּגַדְלִים לְאַחַר כֵּן, וְצוּמְחִים, לַעֲשׂוֹת צוּרְךָ הָעוֹלָם. וְכָל הָעֲשָׂבִים שֶׁל רְפוּאָה לְרַפְאוֹת בְּהֵם הַבְּרִיּוֹת, כְּלָם הוֹלִידָה וְהַצְּמִיחָה הָאָרֶץ בְּבֵת אַחַת.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּרַ שְׁלוֹם, בּוּ בֵיּוֹם שְׁנַבְרָאוּ שְׁמִים וְאָרֶץ, בּוּ בֵיּוֹם עֲשׂוּ כְּלָם תּוֹלְדוֹתֵם. וְלֹא חֶסֶר מֵהֶם כְּלוּם. מִשְׁמַע דְּכַתִּיב, (בראשית ב) אֱלֹהִים תּוֹלְדוֹת הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. וְאֵימְתִי נַעֲשׂוּ תּוֹלְדוֹת אֱלֹהִים. בֵּיּוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים אָרֶץ וְשְׁמִים. דִּיִּיקָא, בּוּ בֵיּוֹם נַעֲשֶׂה כָּל צְרָכֵי הָעוֹלָם. וְלְאַחַר כֵּן גִּילָה אוֹתָם, בְּכָל יוֹם וְיוֹם. וְנָתַן טַעַם לְכָל דְּבַר וְדְבַר בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁנַתְגַּלָּה.

וְכֵן אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בּוּ בֵיּוֹם שְׁנַבְרָאת הָאָרֶץ, בּוּ בֵיּוֹם הוֹלִידָה וְהַצְּמִיחָה כָּל תּוֹלְדוֹתֶיהָ, וְהָיוּ כְּלָם גְּנוּזוֹת תַּחְתֵּיהָ, עַד שֶׁאָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תּוֹצֵא הָאָרֶץ. תַּבְרָא הָאָרֶץ לֹא נִאָמַר, אֶלָּא תּוֹצֵא הָאָרֶץ, דְּבַר שְׁהִיָּה גְנוּז בָּהּ, וְהוֹצִיאָהּ כָּל דְּבַר וְדְבַר, בְּאוֹתָהּ הַטְּבַע הָרְאוּי לָהּ לְהוֹלִיד וּלְהַזְרִיעַ מֵהֶם כְּדוּמָה לָהֶם, הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב לְמִינָהּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כֵּן עֲשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָרֶץ, כְּנִקְבָה זֹו הַמְּעוּבָרַת, וְאַחַר כֵּן מוֹצִיאָהּ עוֹבְרָה מִמֶּנָּה. כֵּן הִיָּתָה הָאָרֶץ, בְּשַׁעֲהָ שְׁנַבְרָאת נִתְעַבְרָה מֵהִיסוּדוֹת כְּלָם שְׁנַכְנְסוּ בָּהּ, וְהֵם הוֹצִיאוּ כָּל תּוֹלְדוֹת שְׁלָהּ.

אר"י כוֹרְדִין שֶׁל שְׁלֵיָא דְאַשָׁה, דְּמַלְיָאן מִן זֶרְעָא דְדָבָר נֶשׁ, דְּאִית בֵּיהּ הִיסוּדוֹת כְּלָם, כְּדָּ הָאֲרָץ, בּוּ בֵּיוֹם שְׁנַבְרָא, בּוּ בֵּיוֹם נִתְעַבְרָה, מִכָּל מַה שְׁהוּלִידָה, דְּכְתִיב (בראשית א) בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וּמִיָּד וְהָאֲרָץ הִיְתָה תְהוֹ וְנִהוּ וְחִשָּׁד וְרוּחַ. הָרִי בְּכָאן אֲרַבְעָה יְסוּדוֹת, שְׁהִם : אֵשׁ. מַיִם. רוּחַ. חִשָּׁד. וְאֵלוּ הוּלִידוּ כָּל תּוֹלְדוֹתֶיהָ, וּמֵאֵלוּ נִתְיַסְדּוּ כּוֹלָם. וְכָל הַתּוֹלְדוֹת נִתְהוּוּ, מִכַּחוֹת אֵלוּ.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּצוּצִיתָא דְאַרְעָא, מַלְיָאן זֶרְעָא כְּנֻקְבָה, מֵאִינוּן מֵאָ דְלַעֲיָלָא, וּמִתְעַבְרַת מִנִּיְהוּ כְּנוֹקְבָא דְמִתְעַבְרָא מִן דְּכּוּרָא.

שְׂאֵל רַבִּי חֲגִי לְרַבִּי דּוֹסֶתָאִי, אָמַר לֵיהּ, הָא כְּתִיב (ש) וַתּוֹצֵא הָאֲרָץ דְשָׂא עֵשֶׂב מִזֵּרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוּ. אִי אֲרַעָא אֲפִיקַת אֵילָנִין וּפִירִין, מַה כְּתִיב לְאַחַר כֵּן, (ש ב) וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרִם יִהְיֶה בְּאֲרָץ וְכָל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרִם יִצְמַח, וּמִשְׁמַע טָרִם כְּתַרְגוּמוֹ.

אָמַר לֵיהּ, כְּדָּ הוּא, אֲבָל כַּחוֹת לְהוּלִיד בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן לֹא הָיָה לָהֶם. וּמִפְּנֵי מָה, מִפְּנֵי שְׁלֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאֲרָץ, וְאֵד לֹא הָיָה, שְׁיַעֲלָה מִן הָאֲרָץ, שְׂאֵלְמָלָא הָיָה כְּדָּ, כָּל כַּחוֹתָם הָיוּ לְהוּלִיד וּלְהַצְמִיחַ. אֲבָל מִפְּנֵי זֶה לֹא הָיָה בְּאֲרָץ הַכַּח הַמוּלִיד.

רַבִּי יִצְחָק אֶזְל לְגַבֵּי רַבִּי זִירָא. עָאֵל לְבֵיתֶיהָ אֲשַׁכַּח דְּהוּהּ מְטִייל בְּהַהוּא גִינָא. פְּתַח וְאָמַר, (שופטים א) וּבְנֵי קִינִי חוֹתָן מִשָּׁה עָלוּ מְעִיר הַתְּמָרִים. מָה חִזּוּ בְּנֵי יִתְרוֹ לְסַלְקָא מִתַּמָּן.

דְּאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, שְׁקוּלָה הִיְתָה יְרִיחוֹ, כְּנָגַד כָּל אֲרָץ יִשְׂרָאֵל, מְרוֹב הַתְּעַנּוּגִים שְׁהָיוּ בָּהּ. דְּאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, לְמָה נִקְרָאת שְׁמָה יְרִיחוֹ, עַל שֵׁם הָרִיחַ. אָמְרוּ בְּנֵי יִתְרוֹ, אֲנִן צְרִיכִין לְאַתְעֲסָקָא בְּאוּרִייתָא, וְאוּרִייתָא אֵינָה צְרִיכָה תְעַנּוּגִים, נִיקוּם מִכָּאן לְטוּרָא וְנִתְעַסַּק בְּאוּרִייתָא.

אָמַר רַבִּי זִירָא, יִדְעָנָא עַל מָה אֲתַפּוּנְתָּ, אֲלָא בְּנֵי יִתְרוֹ, עַד כְּעוֹן לֹא הוּוּ יִדְעֵי אוּרִייתָא, וְצְרִיכֵי לְטוּרָא. אֲבָל אֲנָא יִדְעָנָא בְּאוּרִייתָא, וְצְרִיכְנָא צַחוּתָא לְשִׁמְעָתָא.

אָמַר לֵיהּ, מֵאִי דְכְּתִיב וַתּוֹצֵא הָאֲרָץ דְשָׂא. אָמַר לֵיהּ, הוּצִיאָה הָאֲרָץ כָּל הַתּוֹלְדוֹת שְׁהָיוּ בָּהּ, וְשְׁהָיוּ גְנוּזִים בָּהּ, לַחוּץ. וְלֹא הָיוּ בָּהֶם כּוֹחוֹתָם, עַד שְׁהִמְטִיר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הָאֲרָץ, וְעָמְדוּ כָּל הַתּוֹלְדוֹת בְּכַחֲסָם הַשְּׁלִימָה, וְכְתִיב וַיִּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב.

פְּרָשְׁתָא ו (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאוֹרוֹת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַאִיר עַל הָאֲרָץ. תַּמָּן תְּנִינוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּרַ יַעֲקֹב, מֵאִי דְכְּתִיב, (שיר השירים ד) כְּלָף יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּהּ, תָּא חֲזִי, כְּשֶׁבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, עֲשָׂאוּ מְאוֹתוֹ הָאוֹר הַנֶּאֱצָל מִלְּמַעְלָה. וּבְרָא הַשָּׁמַיִם, מְאוֹתוֹ הַרְקִיעַ הַרְאִשׁוֹן שְׁהַכִּינוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְרָאוּ בְּתַחֲלָה. וְאוֹתוֹ הַרְקִיעַ הוּלִיד כָּל שְׂאָר הַרְקִיעִים שְׁנִתְהוּוּ מִמֶּנּוּ.

וְאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, אוֹתוֹ הִרְקִיעַ הוֹלִיד כָּל הַמְּאוֹרוֹת, מְאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁמִּקְבֵּל מִלְמַעְלָה. וּכְשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ רִקִּיעַ, נָטַל אֶת הַמְּאוֹרוֹת, וְהִנִּיחָם בְּאוֹתוֹ רִקִּיעַ, הִנְקִרָא רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. שְׁאוֹתוֹ הִרְקִיעַ, נִתְּהוּה מִן הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַב, הִרְקִיעַ הָעֲלִיוֹן, הוֹלִיד הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר תַּחְתָּיו. וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ הָאֵי רִקִּיעַ, וְנִקְרָא רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. וְנָטַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵנִי מְאוֹרוֹת, וְנִתְּנָם בּוֹ. הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵנִי מְאוֹרוֹת, וְהִנִּיחָם בְּזֶה הִרְקִיעַ, לְהִיּוֹת מִמְשַׁלָּה עַל הָאָרֶץ, וּלְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם הַבְּרִיּוֹת, וּכְשֶׁבָרָא, נָתַנוּ אוֹרָם שְׁנֵיהֶם בְּשׁוּה. אֲמַרְהָ הַלְּבָנָה, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵין לָךְ לְהַתְּנַהֵג בְּשֵׁנֵי כְּתָרִים בְּשׁוּה. מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הִמְעִיט אוֹתָהּ, וְהִינּוּ הַכִּפְּרָה שֶׁל שְׁעִיר רֹאשׁ חֹדֶשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ לְה'.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, בְּכַמָּה דוּכְתִי תַנִּינָן דָּא, וְלֹא אֲתִישְׁבָּא בְּלַבָּאי עֲנִינָא. כִּד אֲתָא רַב נַחְמָן, אָתוּ וְשָׁיְלוּהָ, אָמַר כְּמִשְׁמַעוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יַעֲקֹב, אַתָּה רוּצָה לְעִבּוֹר עַל דְּבָרֵי חֲבָרִיף. אֲשַׁתִּיק.

רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוּנְיָא, אֲתָא לְמַחְמֵי לְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן, חֲתַנְיָה, נִפְקָא בְּרֵיתִיהָ, וְשָׁקְלָא יְדוּהֵי לְנִשְׁקָא. אָמַר לָהּ, לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצִמְךָ מִקַּמִּי בְּעִלְיָךְ, דְּאִיהוּ קַדִּישָׁא. שְׁמַע ר' אֶלְעָזָר, אָמַר כַּעַן אֲנָא אֲדַפְרָנָא מִלָּה חַד, דְּאִיהוּ מְרַגְלָא נִקְרָא, דְּאִיתְמַר עַל סִיחָרָא, כְּדַתְנִינָן, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא אָמַר לְסִיחָרָא, לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצִמְךָ, דְּחֻשְׁבַּת סִיחָרָא דְּלָהּ אֲתִייהִיב שׁוּלְטָנָא. אָמַר לִיהָ חֲמוּי, אֲנָא כִּד שְׁמַעְנָא, וְכִד הוּא מִתְסַדֵּר בְּלַבָּאי, בְּגִין דְּלֹא אֲעִבֵר עַל דְּעֵתוֹי דְּחֲבָרִיף.

פִּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר פּוּמְיָה וְאָמַר, (דְּבָרִים ל) אֲשַׁרְיָךְ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹד עִם נוֹשַׁע בְּה' מְגוֹ עֶזְרֶךָ וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאֹתְךָ. וְכִי גְאֹתוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל חָרַב הוּא. לֹא דְהָא הַחָרַב לְעֵשׂוֹ אֲתִייהִיבַת, דְּכָתִיב (בְּרֵאשִׁית כו) וְעַל חָרְבְּךָ תַּחֲיֶה. אָבֵל יִשְׂרָאֵל, לֹא.

אֶלָּא הֲכִי שְׁמַעְנָא מֵאַבָּא, דְּאֵלִין אֵינּוּן תָּא חֲזִי, דְּכִד שְׁמַעִין מִלָּה, וְלֹא אֲתִישְׁבַּ בְּלַבְהוֹן, דְּאֵינּוּן מְגִיחִין דָּא עִם דָּא, כְּאֵינּוּן דְּמְגִיחֵי קַרְבָּא בְּחֲרָבָא, וּבְעִיִן לְקַטְלָא דָּא לְדָא.

וּמִלָּה דָּא דְּאָמַר חֲבָרָנָא, כִּד הוּא, וְכִן גְּזַרְנָא בְּרָזָא דְּמִתְנִיתָא דִּילּוֹ, דְּכִד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לְשִׁמְשָׁא וּלְסִיחָרָא, גְּזַר עַל שְׁמִשָּׁא, דְּאֲתַחֲזֵר לְמַהוּי שׁוּלְטָנָא דְּעֵשׂוֹ. וְגִזַר עַל סִיחָרָא, לְמַהוּי בְּעִלְמָא דִּין, שׁוּלְטָנָא דְּיַעֲקֹב. וּמִנֵּי עֲלִיהוֹן רַבְרָבִין תַּקִּיפִין, עַד דְּיִיתוּן תַּרְוֵין אוּמִיָּא אֵלִין.

וְהָוָא רַבְרָבָנָא, דְּאֲתַמְנִי עַל סִיחָרָא, בְּגִין אוּמָה דְּיַעֲקֹב, בְּעָא מִן קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, דְּיִתְיִיב שׁוּלְטָנָא לְסִיחָרָא בְּעִלְמָא דִּין, כְּלוּמַר לְאוּמָה דְּיַעֲקֹב.

אָמַר קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִי מָה בְּעֵינַי אֹמֶה דִּיעֶקֶב, אֲלֵא לְעֵלְמָא דְאַתִּי, וְלִשְׁלֹטָאָה לְהוּ עַל כָּל עֲבוֹדַת פּוֹכְבִּים וּמְזֹלוֹת. אֲבָל בְּעֵלְמָא דִּין, לְכִי וּמְעֵטִי אֶת עֲצִמְךָ, וְאַשְׁתַּעֲבִידִי בְּגִלוּתָא, לְמִזְכִּי לְעֵלְמָא דְאַתִּי.

כַּד אָתִי אֹמֶה דִּיעֶקֶב, אֲתַרְעֵמוּ קַמִּיה דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא עַל דְאַתְנָטֵל מְנַהוֹן שׁוֹלְטָנָא, וְאַתִּיהִיבַת לְעֵשׂו. אָמַר לְהוֹן קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִי מָה אַתְוֹן בְּעָאן שׁוֹלְטָנָא דְעֵלְמָא דִּין, דְהָא אָנָא עֲרַבָּאָה לִשְׁלֹטָאָה לְכוּ לְעֵלְמָא דְאַתִּי, עַל כָּל הָאוֹמוֹת. וּבְגִין כְּדָּהּ הִקְרִיבוּ עָלֵי כְפָרָה, כְּלוּמַר עַל אוֹתָהּ הִבְטָחָה שְׁאַנִּי עֲרַב בּוּ, הִקְרִיבוּ כְפָרָה, וְאַתְעַסְקוּ בְּאוֹרֵייתָא, וְעָלֵי לְתַת לְכֶם שְׂכָר טוֹב, וְעָלֵי לְהַשְׁלִיט אֶתְכֶם עַל כָּל הָאוֹמוֹת, שְׁעַל כְּדָּהּ מִיעֵטִיתִי אֶת הַיָּרֵחַ בְּעוֹלָם הַזֶּה.

אַתָּא ר' יוֹסִי חֲמוּי, וּנְשָׁקִיָּה בְּרִישִׁיָּה, קָרָא לְבִרְתִּיָּה וְאָמַר לָהּ, קוֹטְפִיזָא דְנְהִירוּתָא, וּבוֹצִינָא דְאַיְתְּפֶרְשָׁא בְּטַבּוּוֹן, אֵית גַּבְדָּךְ, זַכָּאָה אַנְתָּ, זַכָּאָה חוּלְקָךְ, זַכָּאָה הוּא חוּלְקֵי בְּעֵלְמָא דִּין, דְזַכִּינָא לְמַחְמֵי כְּדָּהּ.

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, זָכוּ יִשְׂרָאֵל, נַחִיר לְהוֹן קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִית אֵינוֹן צְרִיכִין לְבוֹצִינָא אַחְרָא, דְכְּתִיב (ישעיה ס) וְהָיָה לָךְ ה' לְאוֹר עוֹלָם.

אָמַר רַבִּי אֶבְהוּ, יִשְׂרָאֵל כִּינּוּן שְׁנַתְחַלֵּף לְהוּ שׁוֹלְטָנָא, מוֹנִין חוּשְׁבָּנָא לְסִיְהָרָא. דְבָהּ מְנַהֲגִין יִשְׂרָאֵל חוּשְׁבָּנְהוֹן. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ד) הִנֵּךְ יָפָה רַעֲיָתִי, מְנַהֲגָתִי. (שם) וּמּוֹם אֵין בְּךָ, דְלֵא אֲשַׁתְּכַח בְּךָ גְרַעוֹנָא מִן מוֹעֲדִין וְזַמְנִין.

דְּבַר אַחַר, הִנֵּךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמּוֹם אֵין בְּךָ. תַּנּוּ רַבְּנֵן, בְּאַרְבַּעַה פְּרָקִים בְּשָׁנָה הָעוֹלָם נִידוּן. אָמַר רַבִּי אֶלְכָסְנִדְרָאִי, וְכִי לֹא נִידוּן הָאָדָם אֲלֵא לְפָרְקִים אֱלוֹ, וְהָא כְּתִיב (איוב ז) וְתִפְקְדֵנוּ לְבִקְרִים לְרַגְעִים תִּבְחָנֵנוּ. וְאָמַר רַבִּי יֶצְחָק, אֵין לָךְ כָּל רַגַע וְרַגַע שְׂאִין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגֵּיחַ בְּאָדָם, בְּכָל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. וְתַנִּי הַכָּא, דְבְּאַרְבַּעַה פְּרָקִין בְּשָׁנָה הוּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְכָסְנִדְרָאִי, הַדְרִי בִי. מְלָה דְאוֹרֵייתָא בְּעֵנִינָא דָּא. וְלֹא בְּעֵנִינָא דְהָהוּא מְלָה דְרַבְּנֵן. דְפְסוּקָא אָמַר, פְּקִידָה וּבְחִינָה. וְרַבְּנֵן אָמְרִי דִּינָא. וּמְשַׁמַּע דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא מְשַׁגַּח בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא בְּעֵלְמָא. אֲבָל מִיִּדִין דִּינָא, עַד אַרְבַּעַה זַמְנִין אֱלִין, לְמִידוּן כָּל עֵלְמָא.

וְכִלְהוּ דִּינִין אֱלוֹ, בְּגִינֵיהוֹן דְבְּנֵי נֶשֶׁא עֲבִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינָא בְּעֵלְמָא. בְּפִסְחָא, עַל הַתְּבוּאָה, מֵאִי קָא מְשַׁמַּע לָן. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, עַל תְּבוּאָה מְמַשׁ. דְאָמַר רַבִּי יֶצְחָק, בְּשָׁנָה שְׁעֵבְרָה נִתֵּן לְהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּבוּאָה סִיפּוּקָא דְעֵלְמָא. לֹא מְעַשְׂרִין לִיהּ בְּנֵי נֶשֶׁא, וְלֹא יְהִי לְמִיכַל מִנִּיהּ לְמַסְכְּנֵי וְלִיתְמֵי וְלֹאֲרַמְלֵתִי, כַּד אָתִי שְׁתָּא דָּא דְאֵין לְכָל עֵלְמָא עַל הָהוּא תְּבוּאָה דְהוּהוּ בְּשִׁתָּא דְעֵבְרָה.

בְּעֶצְרַת דָּן אֶת הָעוֹלָם, עַל אֵיזָה עוֹן. עַל עוֹן פִּירוּת הָאֵילוֹן, שְׁלֵא הִמְתִּינוּ שְׁנוֹת עֲרַלְתָּם, וְשְׁלֵא הִנִּיחוּם בְּשַׁבְעִיעִית לְעֵנִי וְלִגְרָ.

בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה דָּן כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, גּוֹפּוֹת בְּנֵי אָדָם וְהַנְּשָׁמוֹת, וּפּוֹקֵד אוֹתָם, וְדָן אוֹתָם עַל כָּל מַה שֶּׁעָשׂוּ כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה. וְתֹאנָא, אֲפִילוּ צָעֲדֵי שְׁל אָדָם נִמְנִין וּבָאִין בְּדִין בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שם לא) וְכָל צָעֲדֵי יִסְפּוּר.

תֵּאֲנִי רַבִּי יוֹסִי, שְׁלֹשׁ כְּתוּבֵי נִכְנָסִין לְיוֹם הַדִּין. כֵּת צְדִיקִים גְּמוּרִים. כֵּת רְשָׁעִים גְּמוּרִים. כֵּת בִּינוּנִים. וְכִנְגָדָן שְׁלֹשׁ כְּחוֹת בְּאָדָם. כֵּת הַנְּשָׁמָה הַקְּדוּשָׁה. וְכֵת הַמִּתְאַוָּה. וְכֵת הַמְּנִיעָה. מֵאֵי כֵּת הַמְּנִיעָה, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כֵּת הַמְּגַדֶּלֶת וְהַמְּנִיעָה אֶת הַגּוֹף בְּכָל צָרְכָיו.

רַבִּי יוֹסִי בֶן פְּזִי אָמַר, בֵּא וּרְאֵה רַחֲמֵנוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵף עַל פִּי שְׂבִית דִּין שֶׁל מַעֲלָה בָּאִין לְעַמֵּד בְּדִין, וְלָדוֹן אֶת הַבְּרִיּוֹת, וְלַהוֹרוֹת לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זְכוּת וְחוּבָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם. דְּתֵאֲנִי ר' יוֹסִי בֶן פְּזִי, שְׁלֹשׁ כְּתוּבֵי שֶׁל מְלָאכֵי הַשָּׂרֵת עוֹמְדִין עַל הַדִּין בְּיוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה. יֵשׁ מֵהֶם שְׁהֵם מוֹרִים זְכוּת לְטוֹבָה. וְיֵשׁ מֵהֶם חוּבָה לְרָעָה. וְתֵא חֲזִי, רַחֲמֵנוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁנִּתֵּן עֲצָה לְהַנְצִיל מִן הַדִּין.

דְּתֵנָּא מַהוּ דְכְּתִיב, (ויקרא כג) זְכָרוֹן תְּרוּעָה לֹא אֲשַׁכְּחָנָא זְכִירָה לְתְרוּעָה, אֲלֵא הָאֵי דְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב (במדבר י) וְכִי תִבְאוּ מִלְחָמָה בְּאַרְצְכֶם עַל הַצָּר וְגו' וְהִרְעַתֶם וְגו', וְזָכַר לְתְרוּעָה זו, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִרְיעוּ לִפְנֵי בְּתְרוּעָה זו, שֶׁהִיא זְכָרוֹן אוֹתָהּ הַתְּרוּעָה, מִיָּד, וְנוֹשְׁעֵתֶם מֵאִיבֵיכֶם.

מֵאֵן אֵינוֹן, אֵלוֹ הֵם הַמּוֹרִים חוּבָתָם שֶׁל בְּנֵי אָדָם. דְּתֵנָּא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מְלָאכֵים יֵשׁ הַמּוֹרִים חוּבָתָן שֶׁל בְּנֵי אָדָם. וּמְלָאכֵים יֵשׁ הַמּוֹרִים זְכוּתָן. וְאֲפִילוּ אֶחָד מִנֵּי אֲלָף מוֹרָה זְכוּתוֹ, שֶׁבָקִין לוֹ. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (איוב לג) אִם יֵשׁ עָלָיו מְלָאךְ מְלִיץ אֶחָד מִנֵּי אֲלָף. וְכְּתִיב בְּתֵרִיה, (איוב לג) וַיִּחַנְנוּ וַיֹּאמְרוּ פְּדֵעֵהוּ מִרְדַּת שַׁחַת וְגו'.

וְכִי יֵשׁ מְלָאךְ מְשֻׁטֵין זְכוּתוֹ שֶׁל אָדָם, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, חֵס וְשְׁלוֹם שְׁמֵלְאךְ מְשֻׁטֵין זְכוּת. אֲלֵא, יֵשׁ מְלָאכֵים מְמוּנִים לְעֵינֵין וְלַהוֹרוֹת בְּחוּבָתוֹ שֶׁל אָדָם, בְּכָל שְׁעָה שֶׁיַּעֲבוֹר, וְהֵם מוֹרִים אוֹתוֹ דְּבַר שְׁנַצְטוּוּ.

כִּיּוֹצָא בְּדָבָר (מלכים א כב) וְכָל צָבָא הַשָּׁמַיִם עוֹמֵד עָלָיו מִימֵינוּ וּמִשְׁמָאלוֹ. מֵאֵי עָלָיו, עָלָיו שֶׁל אַחָב. שֶׁהָיוּ מְעִיּוּנִים בְּדִינוֹ. מִימֵינוּ וּמִשְׁמָאלוֹ, וְכִי יֵשׁ יָמִין וְכו', אֵלוֹ מִימֵינוּ לְזְכוּת, וְאֵלוֹ מִשְׁמָאֵלִים לְכַף חוּבָה.

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, מִפְּנֵי מַה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה דִּין הַגּוֹף וְהַנְּשָׁמָה, מִפְּנֵי שֶׁבוּ נוֹלַד אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְבוּ בְּיוֹם נַעֲשָׂה גּוֹף, וְנִזְרְקָה בוּ נְשָׁמָה, וְבוּ בְּיוֹם נִידוֹן וְנִקְבַע הַדִּין לְדוֹרוֹת.

וּבַחַג נְדוּנִין עַל שְׁהֵם מְבָזִים בְּנִטְיִלַת יָדִים, וְעַל שְׁהֵם מְזוֹלְזָלִים בְּמִקְוֹאוֹת וּבְטַהֲרוֹת שְׁהֵם מֵיִם. וְעַל כֵּךְ נְדוּנִין עַל הַמֵּיִם, עַל עֲנִין הַמֵּיִם.

אָמַר רַבִּי אַחָא, בְּדִי פְּרָקִים כְּמוֹ כּוֹן, הָאָדָם נְדוּן. בוּ בְּיוֹם שְׁמַהֲרָהּ הַעֲבִירָה. וּבְזָמַן שֶׁעוֹשָׂהּ. וּבְיוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה. וּבְעוֹלָם הַבָּא. רַבִּי אַבְהוֹ

אמר, בזמן שעושה העבירות. ובזמן שיחלה. דאמר רבי אבהו, כיון שיחלה האדם, סלקין ליה לדינא. ובזמן שמת כשיוצאה נשמתו ממנו. ובעולם הבא.

אמר רבי יהודה, בטחון הצדיקים ושמחתם, כשיוצאין מן העולם הזה בכשרון מעשים. וכשבאין לעיין בנשמה, אין מוחין בידה. ומה אומרין לה, כלך יפה רעיתי. אמר רבי אבהו, הצדיק אומר זה על הנשמה שבו, כלך יפה רעיתי, מנהיגתי דלא אבאישת לך בעובדין בישין, דכתיב (שיר השירים ד) ומום אין בך.

דבר אחר (בראשית א) ויאמר אלהים יהי מארת, למה חסר ו', ארבי יהושע בן לוי, תנפלת הצדיקים שיוצאו מהעולם הזה, כדי שלא יתעכב שכרם לעולם הבא. דארבי יהושע בן לוי, מאי דכתיב, (יחזקאל א) דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. זו מעלתן של צדיקים, שהם למעלה על כל המעלות.

מאי עליו. אמר רבי יצחק, הוא יעקב, שמעלתו למעלה. הדא הוא דכתיב, כמראה אדם. מאי משמע, כתיב הכא עליו, וכתיב התם (בראשית לה) ויעל מעליו אלהים.

אמר רבי חייא בר יעקב, אין לך בכל לילה ולילה, שאין הפרוז יוצא ואומר, עלו חסידים, באו וברכו ליוצרכם. הדא הוא דכתיב, (תהלים קמה) וחסידיך יברכוכה. כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו. ולמה, להודיע לבני האדם גבורותיו וגוי.

תנו רבנן זימנא חדא הוה אזיל ר"י באורחא, פגע ביה ר' ירמיה, ואזלו כחדא. פגעו בההוא טורא, והוה טורא דחיל עליהו. אמר רבי יוסי לרבי ירמיה, נימא מילי דאורייתא, וניזיל.

אמר רבי חייא, בודאי דאמרי חכימי מתניתא, שמשא דהוה ליעקב, עד כמה להוי דא. אמר רבי יוסי, אימא לך מלה דהוה אמר אבא, דההוא שמשא ונהורא סגיאה דהוה ליעקב, גניז הוא לצדיקים לעתיד לבא. ולא דא הוא שמשא דמשתמשין בה בנוהי דעשו, ואתגזר דישתעבדון בנוהי דיעקב תחותיה.

ביה שעתא, הוה עציב יעקב, אמר מארי עלמא, הא נהירותא דילי אתיהיבתא לעשו. יצאה ב"ק ואמרה ואתה אל תירא עבדי יעקב וגוי ונהירותא דילך לך אתגניז ולבניך. אמר אורינא לי.

ביה שעתא אפיק קודשא בריך הוא ההוא שמשא דחמי ליה יעקב, ולא בר נש אחרא. הדא הוא דכתיב, (בראשית לב) ויזרח ליו השמש. אותו השמש שהיה גנוז. כאשר עבר את פנואל. אמר רבי יוסי, כשנצח שרו של עשו. לו משמע ולא לאחר.

ואף על גב דיעקב אתהני למחזיאי דנצח לרבבא דעשו, מה כתיב ביה. (שם) והוא צולע על ירכו. אמר רבי אחא, נהורא נהיר, אבל לביה הנה חשוף, על נפקי ירכיה דישתעבדון תחותיה דעשו.

עד דהו אולי, שמעו קל ינוקא בטורא, דהנה אזיל ובכי. אמר רבי יוסי, ניזיל גביה דהא לא מסתפינא. דהא תנו לחד מתחזי ומזיק, לתרי מתחזי ולא מזיק. אזלו לגביה, וינוקא הנה בכי.

כד מטו גביה, אמר רבי יוסי, בנוי דמארי עלמא אנו, דההוא דאקרי שמייה חד על תרי, באתנותא, תלת רשימין, ברזא דארבע. גליפין על חד תרין, ואתקרי על חיותא קדישא. מאי טעמא, אמר רבי יוסי הכי, דחיישינן שמא שד הוא, ואינון מסתפו משמיה דמארי עלמא סגי.

ההוא ינוקא כד שמע מלה דא, אתיב ואמר, יודאי אנא, ובר בריה דרבי חייא רבה אנא, והנה אבוי מליף לי פסוקי דשיר השירים, ופרשתא דבראשית. ומית אבוהי, וגנבו לי גנבי, וכען אשתזיבנא מנהון, וערקנא בהאי טורא.

בכה רבי יוסי ואמר, ווי דבר בריה דרבי חייא רבה אזיל כדין. נטליה בידוי ואזלו. אמר ליה רבי יוסי, אימא ברי מה הוית לעי עם אבוך. אמר בפרשת יהי מאורות ברקיע השמים הוינא לעי. אמר ליה, מה הנה אמר אבוך בפרשתא.

פתח ההוא ינוקא פומיה ואמר, (במדבר כא) באר חפרוה שרים פרוה נדיבי העם במחוקק במשענותם. תאנא, שלש מתנות טובות נתן הקדוש ברוך הוא לישראל, על ידי שלשה רועים אחים, משה, אהרן, ומרים. בזכות משה, הנה המן יורד לישראל. בזכות אהרן, היו ענני כבוד הולכים עם ישראל. בזכות מרים, היתה הבאר הולכת עמהם.

מתה מרים, פסקה הבאר. מת אהרן, ניטלו ענני כבוד. הדא הוא דכתיב. (שם ב) ויראו כל העדה. אל תקרי ויראו אלא ויראו. מתה מרים פסקה הבאר, מנא לו. דכתיב (שם) וישב העם בקדש ותמת שם מרים. וכתיב בתריה ולא היה מים לעדה. ובזכות משה חזרו שלשתו. והנה אמר אבוי, תלתיהון גליפין ברקיעא דיוקנהון, לאנהרא זכותהון על ישראל. הדא הוא דכתיב, (בראשית א) ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ.

ומנא לו דתלתיהון גליפין ברקיעא, דהא תנו, בכלהו כתיב על פי ה', ובמרים לא כתיב על פי ה', דלאו אורח ארעא. אלא אמר אבוי, בכלהו כתיב שם, ותמת שם מרים. וימת שם אהרן. וימת שם משה. כתיב הכא שם, וכתיב התם שם. (שמות לד) ויהי שם עם ה', מה להלן עם ה', אף כאן עם ה'.

דתנו, למה מת משה בחוצה לארץ, להורות, דבזכותיה יתקיימון מתי מדבר. ואמר אבוי, אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם

אָפֿנס לַאָרֶץ לְקַיִּמָּא פֿקוּדִיךְ, דִּהָא כְּתִיב (ויקרא כג) כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ. (שמות יב) וְהָיָה כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ. וְתִמְנָן הוּא קַיִּוּמָא דְפִיקוּדִיךְ.

אָמַר לִיה מַה דְּאַזְהַרְתָּ שְׁלִים לָךְ וּמַה דְּיַעֲבֹדוּן יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא קְדִישָׁא יְהִי חוּלְקָךְ עִמָּהוּן. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה ג) לָכוֹן אֲחַלֵּק לוֹ בְּרַבִּים, אֱלוֹ זַכָּאִין דְּיִשְׂרָאֵל. וְאֵת עֲצוּמִים יַחַלֵּק שְׁלַל, אֵלִין אַבְהֵתָא, וְלָמָּה, תַּחַת אֲשֶׁר הֵעֵרָה לְמוֹת נַפְשׁוֹ.

דְּאָמַר רַבִּי חֲזִיָּא סָבָא, לָא אֲשַׁכְּחָנָא רַעֲיָא דְמִסַּר נַפְשִׁיהָ עַל עֲאֲנִיָּה, כְּמִשָּׂה, דְּאָמַר (שמות לב) וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא חֲטָאתֶם וְאִם אֵין מַחְנִי נָא מִסַּפְרָךְ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ. מַאי מַחְנִי נָא, מִן עֲלָמָא דִּין וּמִן עֲלָמָא דְאַתִּי. לְקַיִּמָּא תַּחַת אֲשֶׁר הֵעֵרָה לְמוֹת נַפְשׁוֹ.

וְאֵת פּוֹשְׁעִים נִמְנָה, שְׁנַקְבֵּר עִם מִתִּי מְדַבֵּר, דִּהוּוּ חֲזִיבִין קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהוּא חֲטָא רַבִּים נָשָׂא, שְׁלָא זָז מִשָּׁם עַד שְׁמַחַל לְהֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְלַפּוֹשְׁעִים נַפְגִּיעַ, שְׁהִרְבָּה תַּפְלָתוֹ עֲלֵיהֶם.

וְעַל כִּדִּין, תִּלְתִּיהוּן גְּלִיפִין לְעֵילָא. אָתָּא ר' יוֹסִי וּנְשָׁקִיָּה, וְאַרְכָּבִיָּה עַל כְּתִפִּיָּה תִּלְתַּת מִיָּלִין, וּקְרָא עֲלֵיהָ (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי ה'.

תַּנְאִי רַבִּי שְׁמַעוֹן, בַּא וְרָאָה, הַשְּׁמֵשׁ לֹא עֲשָׂאוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶלָּא לְשִׁמּוּשׁ בְּנֵי אָדָם. תָּא חֲזִי, בְּתִלְתַּת מָאָה וְתִשְׁעִין אֲתַרִּי דִּישׁוּבָא דְאַרְעָא, אֲזִיל שְׁמֵשׁ, וְסָלִיק וְנַחִית, וּמְדַרְגּוֹת וּמַעְלֹת יְדוּעוֹת יֵשׁ לוֹ. וְהֵינּוּ דְכְּתִיב, (ישעיה לח) הִנְנִי מְשִׁיב אֶת צֶל הַמַּעְלֹת אֲשֶׁר יֵרְדָה בְּמַעְלֹת אַחֲזִי.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הֵיךְ הִיא סָלִיק. אָמַר רַבִּי, כְּבָר תַּנְיָנָא מִמְּאַרְיָהוּן דְּמִתִּיבְתָא. דְּעֲלָמָא סְגֻלָּה הוּא כְּכַדוּרָא דָא. וְכַד נְפִיק מִמְּזֻרְחָ, אֲזִיל בְּסֻגְלֹתָא, עַד דְּמִטָּא לְתַתָּא, וּכְדִין אֲתַעֲבִיד רַמְשָׁא. וּבִהֵוּא שְׁעֵתָא אֲזִיל וְנַחִית בְּגֻלְגֻלִין דְּמַדְרִיגוֹן יְדִיעוֹ, וְנַחִית וְסָבַב כָּל אַרְעָא וַיִּשׁוּבָא.

וְכַד נַחִית וּמִתְפַּסְיָא מִיָּנֹן, רַמְשׁ לֹן, וְנַהִיר לְאַיְנוֹן דְּדִיירִין תַּחֲוֹת לֹן. לְפּוּם יִישׁוּבָא וְסֻגְלֹתָא דְאַרְעָא.

וּכְדִין אֲזִיל וְנַחִית, וּמִפְרִישׁ בֵּין מִיָּא דְתַחֲוֹתוּהִי דְמִיָּא דְאוּקְיָנוּס, וּבֵין מִיָּא דְאַזְלִין לְעֵילָא, וּמִפְרִישׁ בְּמַצִּיעֵתָא דְמִיָּא, לְעַכְבָּא סִילוּנָא דְמִיָּא דְנְפִיק מִגִּיהֶנֶס, דְלָא יַעֲבֵר לְנִזְקָא בְּנֵי נָשָׂא. וְעַל דָּא לֹא תִקְרִי שְׁמֵשׁ, אֶלָּא לְשִׁמּוּשָׁא לְבְנֵי נָשָׂא. דְּעַל כֵּן מִתְקַרֵּי שְׁמֵשׁ, שְׁמֵשׁ דְּמִשְׁמֵשׁ לְכוּלָּא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֶלְמָלָא דְסַחִי שְׁמֵשׁ בְּנִימָא דְאוּקְיָנוּס, הָוָה שְׁרִיף וְאוּקִיד לְכוּלֵי עֲלָמָא.

סָלִיק מִתַּחֲוֹת אַרְעָא. וּמִגִּיעַ לְהֵוּא דְרָגָא דְאַתְקַרֵּי קַרְבוּסָא, בְּלִשׁוֹן יָנוּן. וּמִהֵוּא דְרָגָא שְׁרִי לְמִיִּסְק לְעֵילָא, וְקַל גְּלִלוּהִי אֲשֶׁתַּמַּע לְכוּלְהוּ רְקִיעֵיָא בְּמִטְלָנוּהִי, לְמִיזַל עִם שִׁירְתִּיהִי דְהוּא אָמַר. וְלָא הָוָה בְּרַנְשׁ דְשָׁמַע לִיה, בְּרַ מִשָּׂה, דִּהוּוּ מְהִימָן מִלְכָּא, וַיְהוֹשֶׁעַ דְּמִשְׁמֵשׁ לִיה.

וְכַד אִיצְטְרִיךְ לִיה יְהוֹשֻׁעַ, לְאַגְחָא קְרָבָא, וְהוּה שְׁמַע קַל נְעִימוּתָא,
וְנְהִימוּתָא דְשִׁמְשָׁא, לָא יִכִּיל לִיה לְמִיסְבֵּל. מַה כְּתִיב. (וַיְהוֹשֻׁעַ י) וַיֹּאמֶר לְעִינֵי
יִשְׂרָאֵל שְׁמַשׁ בְּגִבְעוֹן דּוֹם. מַאי דּוֹם. דּוֹם, מְלוֹמֵר שִׁירָה. דּוֹם, מְקַל
נְעִימוּתָא וְנְהִימוּתָא דִּילְךָ, דְּהָא הָוָה שְׁמַע קוֹל מְטַלְנוּהִי בְּמִטְלָנוּתִיהָ.

אָמַר רַבִּי בָּא, שְׂוֵית מָאָה וְאַרְבַּעִין מְטַלְנִין עֲבִיד שְׁמִשָּׁא. בְּחוּשְׁבוֹן שְׁמִשׁ. בֵּין
יְמָמָא וְלַיְלָא. וְאַסְחַר לְכוּלָּא עֲלָמָא בְּסַחְרָנוּתָא. וְלַמַּאי אִיצְטְרִיךְ. לְרַכְכָּא
וְלַחֲמָמָא אַרְעָא, וְלְדַשְׁנָא עֲשָׂבִין וַיְבוּלִין, וְלְאַצְמָחָא פִּירִין וְאַיִלְנִין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תָּא חֲזִי, כְּהָהוּא גּוֹנָא דְלַעֲיָלָא, עֲבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְתַתָּא. מַה לַּעֲיָלָא הוּוּ שְׁמִיָּא, אוּף לְתַתָּא הוּוּ שְׁמִיָּא. וְלָמָּה אֲתַקְרוּ שְׁמִים,
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה. אֵשׁ וַיְמִים.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִהֲכָא, (אִיּוֹב כה) עוֹשָׂה שְׁלוֹם בְּמֵרוֹמָיו. בְּמִלְאָכֵיו לָא כְּתִיב,
אֶלָּא בְּמֵרוֹמָיו. עַל דְּאִינוּן אֵשׁ וַיְמִים, וְעוֹשָׂה שְׁלוֹם בִּינֵיהֶם. כְּהֵאִי גּוֹנָא
לְתַתָּא, אֵשׁ וַיְמִים.

וְחוּזַר הֶרְקִיעַ מִתַּחַת, וּמְחַמֵּם הָאֲדָמָה מְחַמְמִיּוֹת הָאֵשׁ, וְהַשְׁמֵשׁ, וּמוֹרִיד
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַיָּמִים עַל הָאֶרֶץ וּמְקַרֵּר הָאֲדָמָה, וְסִייעַ לְחַמְמִימוּתָא
דְּמִתַּתָּא. וְהֵאִי וְהֵאִי, מוֹלִידִין וּמְצַמִּיחִין לְאַרְעָא. וְכִלְהוּ בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְתוֹעֲלַתָּא דְבְּנֵי נֶשָׁא.

רַבִּי אֲבָהוּ, וְר' חֲזִיָּא, וְר' נֶתַן, הוּוּ אֲזִילֵי בְּאוּרְחָא, אָמַר רַבִּי נֶתַן, לָא תְּהִיתוּן
עַל אֲלִין מְאֲרִיהוֹן דְּמִתְנִיתָא, דְּגִזְרֵת פּוּמְהוֹן כְּגִזְרֵת מְלָאכִין קַדִּישִׁין.
וְאַנָּא דְּכִירְנָא מַה דְּאָמְרוּ, דְּהָא שְׁמִשָּׁא אֲתַאֲצַל נְהִירוּתִיהָ מִזִּינָא
דְּאַסְפִּקְלָרְיָא דְלַעֲיָלָא, וְהֵאִי נְהִירוּתָא לָאו דִּילִיהָ הוּא. מִשְׁמַע דְּכְתִיב
(בְּרַאשִׁית א) יְהִי מְאוֹרוֹת הַיּוֹם לִיה לְמִימֵר יְהִי אוֹרוֹת, מַאי מְאוֹרוֹת. אָמַר
רַבִּי זִירָא, מִן אוֹרוֹת. מִי תוֹסַפֵּת, לְשִׁמְשָׁא. כְּלוּמֵר, מִן אוֹרוֹת, וְתִיבּוּתָא
הוּא אוֹרוֹת.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, אֵל תִּתְמָה עֲלִיו, דְּהָא תוֹרָה אֲתַאֲצַל מְחַמְמָתָא דְלַעֲיָלָא,
וְשְׁמִיָּא אֲתַאֲצַלֵי מְהֵהוּא רְקִיעָא עֵילָאָה דְעַל רִישׁ חִיּוּתָא, וּכְהֵאִי גּוֹנָא, כְּד
תִּסְתַּכַּל, כָּל מַה דְלַעֲיָלָא וְתַתָּא, אֲתַאֲצַלוּ דָּא מִן דָּא, וְדָא מִן דָּא, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא עַל כָּלָּא. וּמִן כּוּרְסֵי יְקָרִיָּה שְׁרִיָּאן לְאַתַּאֲצַל דָּא מִן דָּא, וְכוּרְסֵי
יְקָרָא מְנִיָּה, וְכִלְהוּ כָּלָּא חֲשִׁיבִין לְקַבְּלִיהָ. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (דְּנִיָּאל ד) וְכָל
דְּיִירֵי אַרְעָא כָּלָּא חֲשִׁיבִין. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, לָא תְקַשִּׁי לָךְ הֵאִי, דְּהָא רִישָׁא
מִינָן בְּהַבְּדֵל, שְׁרִי בְּקַדְמִיתָא לְמִילְעָא בְּאוּרִייתָא לְתוּרְגֻמָּנָא, וְתוּרְגֻמָּנָא
לְדַסְמִיכֵי לִיה, וְדַסְמִיכֵי לִיה, לְדַסְמִיכֵי לִיה. אֲשַׁתְּכַח, דְּכַד מְסַתִּיבִים
שְׁמַעְתָּא, דְּכִלְהוּ תַלְגִּין מִן רִישָׁא. וּכְהֵאִי גּוֹנָא תִּשְׁפַּח לַעֲיָלָא, וְלְכִלְהוּ
עַלְמִין.

וְאָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, מִשֶּׁה, אֲתַאֲצֵל מִזִּיּוֹא עֵילָאָה. יְהוֹשֻׁעַ, אִיתַאֲצֵל מִמִּשָּׁה.
זְקַנִּים, אֲתַאֲצֵלוּ מִיְהוֹשֻׁעַ. נְבִיאִים, אֲתַאֲצֵלוּ מִזְקַנִּים. נְשִׂאִים וְרִישָׁא
דְּעַמָּא, אֲתַאֲצֵלוּ מִנְּבִיאִים. וְכֻלְהוּ דָּא מִן דָּא.

עַד דְּהוּוּ אֲזֵלִי, פְּגַעוּ בֵּיהּ בְּרִי אֲלַעְזָר, אֲמַרוּ הָא חַד מְאִינוּן מְאִרִי דְּמִתְּיַבְתָּא
אֲתָא. אֲמַרוּ לֵיהּ, וְדָאִי דְּאֲמַרִיתוּ דְּשִׁמְשָׁא אֲתַאֲצֵל נְהִירוּתִיהּ מִזִּיּוֹא
דְּאֶסְפִּקְלָרְיָא דְּלַעִילָא. אָמַר, כֶּדָּ הוּא.

פְּתַח וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) מַעְנֵן גְּנִים בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוֹן.
קוֹרְאָה מַעְנֵן, וְאַחַר כֶּדָּ בְּאֵר, וְאַחַר כֶּדָּ נוֹזְלִים. בְּהָדָא פְּסוּקָא אִית
לְאֶסְתִּכְלָא, דְּהָאִי מַעְנֵן אֲתַמְשִׁיד מִן בִּירָא. וּבִירָא מִן נוֹזְלִים. וְנוֹזְלִים מִן
לְבָנוֹן. לְמִינְדַע, דְּכֻלְהוּ אֲתַאֲצֵלוּ דָּא מִן דָּא וְדָא מִן דָּא. כֶּדָּ הוּא שְׁמִשָּׁא,
לְאוּ נְהִירוּתָא דִּילֵיהּ הוּא, אֶלָּא אֲתַמְשִׁיד חַד חוּטָא דְּזִיּוֹא דְּנְהִיר לְשִׁמְשָׁא.

תְּנֵן בְּמִתְּנִיתִין דִּילָן, אִוֵּר שְׁבָרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתַחֲלִילָה, אָדָם הָיָה
רוּאָה בּוֹ וְצוּפָה מְרֵאשׁ הָעוֹלָם וְעַד סוּפּוֹ. תָּא חֲזִי, נְהִירוּתָא דְּשִׁמְשָׁא, הוּא
חַד מִשְׁתִּין אֲלָפִין וְשִׁבְעִין וְחֲמִשׁ חוּלְקִין, מִהֵהוּא נְהִירוּתָא דְּאֶסְפִּקְלָרְיָא
דְּהֵהוּא נְהוּרָא דְּאֲתַגְּנִיז. וְאַפִּילוּ בְּהָאִי נְהִירוּתָא דְּשִׁמְשָׁא, לִית אִינִישׁ יְכִיל
לְאֶסְתִּכְלָא בֵּיהּ, כֹּל שְׁכֹן בְּהֵיָא נְהוּרָא.

וְהָא אֲמַרוּ, דְּאִינִישׁ יִסְתַּכֵּל בֵּיהּ מְרִישִׁיהּ דְּעֵלְמָא וְעַד סִיפֵי עֵלְמָא. אֶלָּא
הָכִי גִזְרָנָא בְּמִתְּנִיתָא דִּילָן, דְּבִהֵהוּא נְהִירוּתָא, יְכִיל אִינִישׁ לְמַנְדַע וְלְמַחֲזִי
בְּנְהִירוּ דְּחֻכְמָתָא, כֹּל מַה דְּהוּוּ, וְכֹל מַה דִּיהוּי, מְרִישִׁיהּ דְּעֵלְמָא עַד סִיפֵי
עֵלְמָא, וְהֵהוּא אֲתַגְּנִיז לְצַדִּיקִים לְעֵלְמָא דְּאֲתִי. מְאִי לְעֵלְמָא דְּאֲתִי, כֶּדָּ
תִּיפּוּק נְשִׁמְתָא קְדִישָׁא מִהָאִי עֵלְמָא, וְיִזִּיל בֵּיהּ לְעֵלְמָא דְּאֲתִי.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (שְׁמוֹת לד) וַיְהִי שָׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לְחַם
לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה. מְאִי טַעְמָא, מְשׁוּם דְּאֲתַהֲנִי מִהֵהוּא זִיּוֹא. וְאַף עַל
גַּב דְּנְחִית מִתְּמֹן, וְהֵהוּא נְהִירוּתָא לֹא נְחִית עִמִּיהּ, לֹא הוּוּ יְכִלִין לְאֶסְתִּכְלָא
בְּאַנְפוּי דְּמִשָּׁה, מִמַּה דְּאֶסְתִּכֵּל בְּקַדְמִיתָא, כֶּדָּ הוּוּ תְּמֹן, וְאַשְׁתַּאֲרוּ אֲנַפּוּהִי
נְהִירוּן כְּהָאִי שְׁמִשָּׁא.

סְטִי רַבִּי אֲלַעְזָר לְאוּרְחִיהּ, וְאִינוּן אֲזֵלוּ אֲבַתְרִיהּ, לְאוּזְפִיָּה לְאוּרְחִיהּ, תְּלַת
מִילִין. אֲמַרוּ לְרַבִּי אֲלַעְזָר, זְכָאִין אַתּוּן מְאִרִי מִתְּנִיתָא, דְּבַתְרַן גְּבוּי דְּמִשָּׁה
הִוִּיתוּן, כֶּדָּ אֲתִיָּהֵב אוּרְיָתָא עַל יְדֵיהּ. אֲזֵלוּ רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי נְתָן, וְרַבִּי
אֲבָהוּ לֹא בָּעָא לְאֲתַפְרָשָׁא מִנִּיהּ, וְאַזֵּל עִמִּיהּ לְאוּרְחִיהּ.

פְּתַח רַבִּי אֲלַעְזָר פּוּמִיָּה וְאָמַר, (בְּרַאשִׁית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאוּרוֹת. תָּא
חֲזִי, עֶבֶד קוֹדֶשׁא בְּרִידָּ הוּא תְּמַנְיִסָר רְקִיעִין, דְּנִטְלִין לְמִטְלָנִיהוּן, וְסַחְרִין
כֶּל עֵלְמָא. וְכֹל חַד מִתְּעַכַּב הֵהוּא שִׁיעוּרָא דְּאֲתִיָּהֵב לֵיהּ מִן מְאִרִיהּ. וְכֶדָּ
אֲשִׁלִּים הֵהוּא רְקִיעָא הֵהוּא שִׁיעוּרָא, אֲתַחֲדַשׁ בְּעֵלְמָא פְּתַגְמִין טְבִין
רְבִרְבִין סְגִיאִין.

וְחֻשְׁבִּין בְּדַעְתֵּיהוּ אֵינוֹן טַפְשָׁאֵי דְלָבָא, דְּבִסְחָרְנוּתָא דְהָהוּא רְקִיעָא
אֲתַעְבִּיד דָּא. וְלֹא כֵּךְ הוּא. דְּהָא כֹּל יוֹמָא וְיוֹמָא, מְחַדֵּשׁ קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
מִצְפָּרָא עַד רַמְשָׁא, פְּתַגְמִין עֵילְאִין רַבְרָבִין וְתַקִּיפִין, וְזַמְנִין דְּאֲשֵׁלִים הָהוּא
רְקִיעָא מְטַלְנוּהִי, וְיַעֲרַע בְּעֵלְמָא גְזִירַת מְלָכָא עֵילְאָה, וְחֻשְׁבִּין טַפְשֵׁי לָבָא,
דְּבַגְיָנִיה דְּהָהוּא רְקִיעָא הָהּ, וְטַעֲיִין לְבָהוֹן בְּטַפְשׁוּתָא.

וְעַבְה קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְהָהוּא רְקִיעָא רְבִיעָאָה, וְאַנְח בִּיה שְׁמֵשָׁא,
וְאַסְחַר כֹּל עֵלְמָא בְּעֵידָנִין וְזַמְנִין לְתוּעֵלְתָא דְעֵלְמָא לְבְנֵי נְשָׂא. וְתַנָּא
בְּמַתְנִיתָא דִּידוֹ, תַּלְת מָאָה וְאַרְבַּעִין מְשָׁקוּפִין, אָזִיל שְׁמֵשָׁא, סְלִיק וְנַחֲת
בְּעֵידָנִין וְזַמְנִין.

וְאַזִּיל וְשָׂרִי, מִמְשָׁקוּפָא דְמְזָרְחָא, מֵהָהוּא מְשָׁקוּפָא דְאַתְקָרִי נוֹגָה, וְאַזִּיל
בְּסַגְלָלוּתָא, עַד דְּמְטָא לְמְשָׁקוּפָא דְאַתְקָרִי קַרְבּוּסָא. כְּדִין אָזִיל לְסַיְיפִי
דְּצַפּוֹן, שִׁיתָא יְרַחִי, עַד דְּמְטָא לְמְשָׁקוּפָא דְזֹהָרָא, וְאַזִּיל שִׁיתָא יְרַחִי,
לְאַשְׁלָמָא שְׁתָּא לְתוּעֵלְתָא דְבְּרִייתָא, לְמַעַבְד זְרוּעָא וְחֻצָּדָא.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ח) עוֹד כָּל יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע וְקָצִיר וְקוֹר וְחוּם וְקֹץ
וְחוֹרֶף. וּבְאַשְׁלָמוּתִיהָ לְצַד דְרוֹם, לְפּוּם יִשׁוּבָא דְאַרְעָא, קָצִיר. וְחוּם. וְקֹץ.
וּבְאַשְׁלָמוּתִיהָ לְסַיְיפִי צַפּוֹן זֶרַע. קוֹר. וְחוֹרֶף. וְכֹלָא לְפּוּם יִשׁוּבָא דְאַרְעָא,
כְּדִקְאָמְרוּ. וּבְהָאֵי גְוּוּנָא מִמֶּשׁ, כְּמָא דְמִשְׁתַּמְשִׁין בְּנֵי נְשָׂא לְהָאֵי נְהוּרָא
דְּהָאֵי רְקִיעָא, כְּדִין כֹּל חֵילֵי שְׁמַיָּא מִשְׁתַּמְשִׁין לְנְהוּרָא דְרְקִיעָא, דְעַל רִישׁ
חֵירוּתָא.

אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, מְאֲרַת, לְמָה חֶסֶר וְיָו. אָמַר לִיה, עַל מָה דְאַמְרוּ
בְּקֻדְמִיתָא, דְלָאוּ נְהִירוּתִיהָ שְׁלִים. דְלִית נְהִירוּתִיהָ בְּרַמָּה דְמְקַבֵּל כְּחַד
חֵוטָא בְּתַר כּוֹתְלָא, מֵהָהוּא נְהִירוּתָא דְלַעִילָא.

וּבְגִינִיהָ לֹא אֲתַקְרִי נְהִירוּתָא שְׁלִימָתָא, וְלֹא יָאוּת לְאַתְקָרִי שְׁלִימָתָא, אֲלֵא
הָהוּא נְהוּרָא דְאַתְקָרִי (דְנִיאל ב) וְנְהוּרָא עֲמִיהָ שְׂרָא. וְהָהוּא דְאַתְגְּנִיזוּ
לְצַדִּיקִים, הוּא חַד מִסֵּי אֲלַפִּין וְשִׁבְעִין וְחֲמִשׁ חוּלְקִין, מְנַהִירוּתָא דְשָׂרִי עִם
קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. וְנְהִירוּתָא דְשְׁמֵשָׁא הוּא חַד מִשְׁתֵּין אֲלַפִּין וְשִׁבְעִין
וְחֲמִשׁ חוּלְקִין, מְנַהִירוּתָא דְגִנִּיזוּ לְצַדִּיקָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי. וְעַל כְּדִין לֹא
אֲתַקְרִי נְהִירוּתָא שְׁלִימָתָא הָאֵי נְהִירוּתָא דְשְׁמֵשָׁא, וְלֹא יָאוּת לְאַתְקָרִי.

וּלְפִיכֵךְ אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, לֹא תַקְשִׁי לְכוּ, דְכְּתִיב מְאֲרַת, וְלֹא שְׁלִים.
דְאַנָּא לֹא עֲבָדִית לִיה, אֲלֵא לְמָה דְכְּתִיב, (בראשית א) לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ.
לְשְׁמֵשָׁא לְבְנֵי אֲרַעָא, וְדִי לְכוּ לְבְנֵי אֲרַעָא, לְבוּצִינָא דָּא לְשְׁמֵשָׁא לְכוּ.

אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר, וּמָה נְהוּרָא זְעִירָא דָּא, לֹא יְכַלִּין בְּנֵי נְשָׂא לְאַסְתַּכְּלָא
בִּיה, נְהוּרִיתָא דְגִנִּיזוּ לְצַדִּיקָא עַל אַחַת כְּפָה וְכְפָה. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, וְכָל
שְׁכוֹן נְהִירוּתָא דְבוּצִינָא דְשָׂרִי קָמִי מְלָכָא עֵילְאָה.

אֲתָא לְנִשְׁקָא יְדִיהָ דְרַבִּי אֲלֵעָזָר, אָמַר כְּעוֹן יְדַעְנָא, דִּי בְקוּשְׁטָא הָאֵי מְאֲרַת
חֶסֶר, וְיָאוּת לּוֹ לְמַהוּי חֶסֶר יְתִיר מֵהָאֵי. אָמַר ווִי לְעֵלְמָא כְּדִ תְּפּוֹק מִנִּיהָ,

דַּעַד יוֹמָא דָּא שְׂאִילָנָא דָּא, וְלֹא אֲשַׁכְחָנָא עֵיקְרָא דְּמִילְתָּא, בְּרַ כְּעוֹן. הֵהוּא אֹרְחָא דְּנִפְקֵת בֵּיהּ, יְהֵא סִימְנָא דְּבִרְכָה לִי, עַל דְּעָרְעִית לָךְ.

יְתִיב עֲמִיהּ תְּלַתִּין יוֹמִין, וְאוּלִּיף כָּל סַפְקָא וְקוּשְׁיָא דְּהִנּוּה לִיהּ, וְאוּלִּיף לִיהּ שְׁתִּין טַעְמֵי בְּפִרְשֵׁתָא דְּבִרְא שְׁתִּית. אֲזַל לְאוּרְחִיהּ.

אֲשַׁכַּח לְרַבֵּי חֲזִיא, אָמַר לִיהּ בְּמִטּוּ מִינְךָ רַבִּי אַבְהוּ, דְּאֲטַעוּס מִהֵהוּא מְתִיקָא דְּדוּבְשָׂא, דְּאֲמַצִּית מְגֻזִירַת קְדִישִׁין עֵילְאִין. אָמַר לִיהּ, חֲרַרְתָּא דְּאֲפִיקוּתָא, וְסוּבְתָא דְּדוּבְשָׂא, לָא מְתִישְׁבִי כְּחֻדָּא. וְאַף עַל פִּי כֹן אוּלִּיף לִיהּ.

בְּכַה ר' חֲזִיא וְאָמַר, נְדִירָנָא עָלִי, דַּעַד דְּאוּלִּיף קָמִי מְאָרִיהוֹן דְּמִתְנִיתָא עֵילְאָה, לָא אִיתִיב הָכָא. יְתִיב תַּמּוֹן תְּרִיסַר שְׁנִין, כַּד אָתָּא קְאָרוּ לִיהּ ר' חֲזִיא רַבָּה. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, אֹרְ גְנוּזָא לְצַדִּיקָא לְעֵתִיד לְבָא, הֵהוּא דְּהוּא גְנוּזָא. הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים צז) אֹרְ זָרוּעַ לְצַדִּיק וְלִישְׁרֵי לֵב שְׁמַחָה.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת. ר' פְּנַחֶס פְּתַח בְּהַאי קְרָא (שיר השירים ג) צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמַלְךְ שְׁלֹמֹה בְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָה לֹא אָמוּ. אָמַר רַבִּי פְּנַחֶס, חֲזַרְנוּ עַל הַתּוֹרָה כּוּלָּא, וְלֹא אֲשַׁכְחוּ עֶטְרָה דְּעַבְדַּת בֵּת שְׁבַע לְשְׁלֹמֹה. כְּעוֹן אִית לְמִימַר, הַאי דְּאָמַר רַבִּי יֶצְחָק מֵאִי צְאִינָה וּרְאִינָה, הָוָה לִיהּ לְמִיכְתָּב בָּאוּ וּרְאוּ. מֵאִי צְאִינָה.

אֲלֹא אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, פְּסוּקָא דָּא, דְּאֲתַקְרִי עַל אֵינוֹן זְכָאִין דְּנִפְקוּ מִן עֲלָמָא דִּין, וְאֲתַקְבְּרוּ בְּאַרְעָא קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדִנְפִקֵת נִשְׁמַתְהוֹן תַּמּוֹן. וְעֵתִידָהּ בֵּת קוּל לְאֲתַעְרָא בְּכָל צִיּוֹנָא וְצִיּוֹנָא דְּבִתֵּי קַבְרֵי, וְאֲמַרָה צְאִינָה וּרְאִינָה, פּוֹקוּ מִתְחוֹת בְּלִיאוּתָא דְּעַפְרָא, וְאִיתְעָרוּ מִשְׁנַתְכוֹן. בְּנוֹת צִיּוֹן: כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (מלכים ב כג) מָה הַצִּיּוֹן הִלְזָא.

אָמַר רַבִּי פְּנַחֶס, זְכָאִין אֲתוֹן צַדִּיקָא לְמַחְמֵי בְּזִיוּוָא יִקְרָא עֲלָאָה דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, דְּשְׁלָמָא כּוּלָּא דִּילִיהּ. וּבְאִיזָה זְכוּתָא, בְּשִׁבִיל עֶטְרָה שְׁעֶטְרָה לֹא אָמוּ, בְּדִיל הֵהוּא כְּתָרָא, דְּאֲכַתְרוּ לִיהּ צַדִּיקָא בְּמִלֵּי דְּאוּרִייתָא בְּעֲלָמָא דִּין. אָמַר רַבִּי אַבְהוּ, אָמוּ, כְּמוֹ אָמוּ. וְאִיזָהוּ אוּס שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֵלוּ צַדִּיקִים שֶׁהֵם אוּס הַיְדוּעָה לֹא.

בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ, חֲתָנוֹת דָּא מְמָאן הוּא. אָמַר רַבִּי פְּנַחֶס, מִהֵהוּא אוּס, חֲתוּנָתוֹ שֶׁל אוּתוֹ אוּס שְׁלוֹ. מִהוּ חֲתוּנָתוֹ בְּיוֹמָא דְּכִשְׁרֹן לְמַעַבְד פִּיקוּדֵי אוּרִייתָא, דְּהוּא חֲדוּתָא דְּצַדִּיקָא. וְאִימְתֵי כְּשֶׁרֶן. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, מְתַלְסַר שְׁנִין וְלַעֲיָלָא, דְּהֵהוּא יוֹמָא חוּבְתָא עַל צַדִּיקָא לְמִיעַבְד חֲדוּתָא דְּלְבָא, כְּיוֹמָא דְּסַלִּיק לְחוּפָה. וּבְגִין הֵהוּא זְכוּתָא, עֵתִיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאֲתַעְרָא לְהוּ וְלַעֲבָרָא כְּרוּזָא קְדָמִיהוֹן בְּחֻדָּה, צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, תָּא שְׁמַע, יְהִי מְאֹרֶת בְּרַקִּיעַ הַשְּׁמַיִם, ר' יֶצְחָק אָמַר, כְּשֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחִיָּה אֶת הַמַּתִּים, וְיַעֲבֵר כְּרוּזָא עַל כָּל צִיּוֹנָא וְצִיּוֹנָא. בֵּיהּ זְמָנָא נְחִית הֵהִיא נִשְׁמַתָּא, כְּנִהוּרָא וּבּוּצִינָא דִּינְהַר בְּנִהִירוּ רְקִיעָא

דְּשִׁמְיָא, עַל הַהוּא גּוּפָא דְאֶתְעַר מִן אֲרַעָא. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, יְהִי מְאֹרֶת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. וְלָמָּה, לְהֵאִיר עַל הָאֲרֶז, עַל אוֹתוֹ הַגּוּף הַיּוֹצֵא מִן הָאֲרֶז.

ר' אַבְהוּ אָמַר, זֶה הֵיא זֶהר הָרוּחַ, הַשּׁוֹרָה עַל הַגּוּף לְהַחִיּוֹתוֹ, וְלְהֵאִיר אֶפְלוֹ. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (בְּרַאשִׁית א) יְהִי מְאֹרֶת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. וְלָמָּה, לְהֵאִיר עַל הָאֲרֶז, עַל הַיּוֹצֵא מִן הָאֲרֶז, כְּדָאֲמָרוּ.

ר' יְהוּדָה בֶּן פִּזִּי פָּגַע בֵּיהּ בְּרַב נַחְמָן, אָמַר לִיהּ אוֹתוֹ הָרוּחַ שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחִיּוֹת בּוֹ הַמַּתִּים, מֵהוּ. אָמַר לִיהּ, הוּא רוּחַ אֲסַפְקָלְרִיָּא שֶׁל מַעֲלָה, כְּאֲשֶׁר יִשְׁיגוּ בְּנֵי אָדָם הַדְּעוֹת הַנְּכֹונוֹת. וּמֵנָּה לָן הָא. מִמָּה דְכְתִיב, (יחזקאל לו) וְנָתַתִּי רוּחִי בְּכֶם וְחִיִּיתֶם. וְנָתַתִּי רוּחַ בְּכֶם לֹא נֶאֱמַר, אֲלֵא רוּחִי, אוֹתוֹ הַנֶּאֱצֵל מֵאֲסַפְקָלְרִיָּא שֶׁלוֹ. וְכְתִיב (שם) וְאֵת רוּחִי אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם, וְאַחֵר כִּדְ יְהִיָּה סִימָן יְדוּעַ בְּעוֹלָם, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (בְּרַאשִׁית א) וְהָיוּ לְאוֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וּשְׁנָיִם.

ק (בְּרַאשִׁית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ. ר' אַבְהוּ פָּתַח, (תהלים ח) מָה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וּבֶן אָדָם כִּי תִפְקְדֵנוּ וְתִחַסְרֵהוּ מְעַט מֵאֱלֹהִים. ר' תַּנְחוּם אָמַר, בְּשַׁעַה שְׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבְרֹא אֶת הָאָדָם, נִתְיַעַץ עִם הַמְּלָאכִים אוֹתָם הַסּוֹבְבִים אֶת כְּסָאוֹ, וְאָמַר לָהֶם נַעֲשֵׂה אָדָם. אָמְרוּ לוֹ, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם מָה טִיבוֹ שֶׁל אָדָם זֶה, מָה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ.

דְּבַר אַחֵר נַעֲשֵׂה אָדָם, ר' בּוּטָא בְּשֵׁם ר' בּוֹ אָמַר, חֲזַרְנוּ עַל כָּל הַתּוֹרָה כּוּלָּה, וְלֹא מְצִינוּ שְׁנִיתִיעַץ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם הַמְּלָאכִים לְעוֹלָם, עַל שׁוּם דְּבַר מִכָּל מָה שֶׁהוּא צָרִיד לַעֲשׂוֹת.

וְעוֹד מְצִינוּ שְׁאִין לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה שְׁמִשְׁיָגִים לְדַעְתּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִשְׁהֶם רְצִים לְהַשִּׁיג, מִיָּד חוֹזְרִים לְאַחֹר מֵהַשְּׁגָתָם, כְּהִדִּין קְנֻבּוֹסָא דְקוֹנָאֲרִי, דְּפָרַח וְחוֹזֵר לְדוּדָא דְשָׂאֲרִי. כִּדְ הֵם, עַד שְׁחוֹזְרִים וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ.

וְעוֹד אָמַר רַבִּי בּוּטָא, מְצִינוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא אוֹר הָרֵאשׁוֹן, וּבְרָא מְזָה הָאוֹר שְׂאָר הַמְּשֻׁמְשִׁים שֶׁלוֹ. אִם הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן שֶׁנִּבְרָא בְּתַחֲלָה, לֹא נִתְיַעַץ עִמוֹ, כְּשֶׁרְצָה לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ שְׂאָר צְבָאוֹתָיו, כָּל שְׁכּוֹן וְכָל שְׁכּוֹן אָדָם לְהַבֵּל דָּמָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הֵנַח לְרַבִּי בּוּטָא דְעַם מְאֲרִי מִתְנַיֵּתָא שׁוּי מְדוּרִיָּה. אָמַר ר' בּוּטָא, אֲנָא לֹא זְכִינָא לְמַהוּי מְדוּרָאֵי עִמָּהוֹן, אֲבָל קוּשְׂיָא הָהוּא דִּידְהוֹן.

וּפִירוּקָא שְׁמַעְנָא, דְאָמַר רַבִּי בּוֹ, כְּהִדִּין מְלָכָא דְהָהוּא שְׁלִיטָא עַל כָּלָא, וּבְעֵי לְאַחְזָאָה גְרַמְיָה דְכָלְהוּ כְּלִילָן בֵּיהּ, וְהוּא כָּלָא. עֲבִיד גְרַמְיָה בְּלִישׁוֹן דְּסַגִּיאִין. כִּדְ קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, הוּאִיל דְּבְעֵי לְאַחְזָאָה דְכָל עֲלָמָא דִּידְיָה, כְּלִיל כּוּלָּא בִּידְיָה, וְאָמַר לִישׁוֹן דְּסַגִּיאִין, לְאַחְזָאָה דְהוּא כּוּלָּא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִי קָלָא מִן רַמְיָא שְׁמַעְתָּא מֵהֵאִי, אִימָא דְהָהוּא שְׁפִיר, דְלֹא אֶתְיַשְׁבָּא בְּלִבָּאֵי הָאֵי פִירוּקָא.

רבי שמעון בן יוחאי אתא לטבריא למדכי לכל שוקי טבריה, חמו ליה, רי פנחס ורבי בא ורבי יצחק. אמרו, עד אימתי ניתיב בקימא חדא, ולא ניכול למהד. אמרו, הא מארי דמתניתין הכא, נשאל קמיה.

אתא רבי אבהו תמן, אמר ליה, אי לא נשמע מלה דא, הא אתפתחא פומהון דמינאי בפסוקא דא. אמר ליה, לימא לן מר עיקרא דפסוקא דא, אמר ליה מאי הוא. אמר ליה האי נעשה אדם בצלמנו כדמותנו.

אמר רבי שמעון, כתיב (ישעיה מב) החרשים שמעו והעורים הביטו לראות. וכי לעורים ולחרשים אמרה תורה האי. אלא עורים, שהם עורים בתורה, שדרך הישר לפניהם, והולכים ארחות עקלקלות פעורים, ולא ידעון עיקרא דמלתא. האי פסוקא אתגזר במתניתא דילן, והכי גזרנא.

כד ברא קודשא בריה הוא עלמא, הנה עיקרא דכלא מיא, ומן מיא אשתיל כל עלמא. ועבד קודשא בריה הוא תלתא אומנין, דנעבדון אומנותיה בהאי עלמא, ואלין אינון: שמיא, וארעא, ומיא. ועל ידוי דאלין, אתברי כל מה די בעלמא דין.

וזמין לאלין תלתא, לכל חד מנהון, לאפקא ברייתא דצריה לעלמא. זמין למיא, אמר ליה את אפיק לארעא דתחורתך, ואת זיל אתכניש לאתר חד, ומיא עבד כך, הךא הוא דכתיב, (בראשית א) קוו המים.

קרא לארעא, אמר לה, את אפיק ברין מינד, בעירין וחיותן וכדדמי לון, מיד עבדת כך, הךא הוא דכתיב (ש) ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה.

קרא לשמים, אמר לון, אתון אבדילו בין מיא למיא, עבדו כך, הךא הוא דכתיב, (ש) ויעש אלהים את הרקיע. קרא לארעא, אמר לה אפיקי דשאים ועשבים ויבולין ואילני חקלא, מיד מה כתיב בה. (ש) ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע.

קרא כמו כן לשמים, אמר לון, יהא בכון נהורין ובוצינין לאנהרא על ארעא, הךא הוא דכתיב, (ש) יהי מארת ברקיע השמים. קרא כמו כן למיא, אמר לון, אתון אפיקו ריחשא דנונין ועופין, וכדדמי לון, הךא הוא דכתיב (ש) ישרצו המים שרץ נפש חיה. ועל ידיהון דתלתא אלין, אתעביד כל עובדא דבראשית, כל חד וחד לזיניה.

כד אתא יומא שתיתאה, כלהו הוו זמינין למברי פשאר יומין. אמר לון הקדוש ברוך הוא, לא שום חד מנכון, יכיל למעבד בריה דא בלחודוי, פשאר כל ברין דהוו עד כאן, אלא כולכון תתחברון כחדא ואנא עמכון, ונעביד אינשא. דהא אתון לא תיכליל למעבדיה בלחודיכון, אבל גופא יהא דילכון תלתיכון, ונשמתא דילי.

וּלְפִיכֶם קָרָא לֹוֹן קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, וְאָמַר לֹוֹן נַעֲשֶׂה אָדָם, אָנָּה וְאִתּוֹן.
אָנָּה נִשְׁמַתָּא, וְאִתּוֹן גּוּפָא. וְכֵן הוּא, דְּגוּפָא הוּא מִתְּלַתְהוֹן, דְּהוּוֹ אוּמְנִין
בְּעוּבְדָּא דְּבְרָאשִׁית, וְנִשְׁמַתָּא יְהִיבָהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, דְּאִשְׁתַּתְּףַּ עִמָּהוֹן
בְּה.

בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ, כְּלוּמַר דְּאִתְחַזִּי לָנָא, בְּהֵהוּא גּוּפָא דְּאִתְנַסֵּב מִנְכוּן,
לְמַנְדַּע וּלְאִדְמָאָה לְכוּן, כְּהֵהוּא דְּאִתְנַסִּיב מְנִי, דְּהוּא נִשְׁמַתָּא, דְּיִתְפָּרֵשׁ
מִעוּבְדוּי דְּעֵלְמָא, וְיֵהֵא תְּאוּבְתִיָּה וְרַעוּתִיָּה לְעִילָאִין קַדִּישִׁין.

וְעוּד בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ, דְּגוּפָא דְּאִתְנַסִּיב מִנְכוּן, לֹא יֵהֵא בְּקִיּוּמָא כְּגִינִיכוּן.
מֵאִי כְּגִינִיכוּן. כְּאִינוּן בְּרִידָּהּ דְּאִפְקִיתוּן, עַל דְּאִיְהִי עִפְרָא כְּשָׂאָר כֹּל בְּרִידָּהּ.
וְהֵהוּא נִשְׁמַתָּא קַדִּישָׁא דְּאָנָּה יְהִיב בֵּיהּ, דְּיִהְיִי לָהּ קִיּוּמָא לְעֵלְמִין, דְּלִיתָּהּ
גּוּפָא, וְיִדְמָה בְּקִיּוּמָא לִי.

אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, הַדִּין הוּא בְּרִידָּהּ דְּמִלְתָּא, מְשׁוּם דְּאִשְׁתַּכַּח דְּבְרָאשִׁית,
הוּוֹ אֵלִין תְּלַתָּא, שְׁמִיָּא וְאַרְעָא וּמִיָּא.

ר' אֶלְעָזָר בֶּר ר' שְׁמַעוֹן אָמַר, יָאוּת הוּא. אֲבָל אַרְעָא נְסָבָא חִילָא דְּתְּלַתְהוֹן
בְּלַחוּדָּאָה, עַד דְּהוּוֹ בְּה אַרְבַּע יְסוּדוֹת קִיּוּמִין. מִן שְׁמִיָּא תְּרִין, וּמִן מִיָּא
חַד, וְחַד דְּבָהּ. וְהֵי אֶפִּיקַת גּוּלְמָא דְּאָדָם, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא נִשְׁמַתָּא.
הַדָּא הוּא דְּכְתִיב, (שׁוֹס ב) וַיִּצָּר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עִפְרָא מִן הָאִדְמָה וַיִּפַּח
בְּאַפִּיו נְשִׁמַת חַיִּים. הָרִי תְּרוּוֹיְהוֹן, אַרְעָא וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, דְּאִשְׁתַּתְּפוּ
כְּחַדָּא לְמַעַבְדַּ לִּיהּ, וּבְגִינִיָּה אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אָמַר לָהּ
עֲשִׂי אֶת הַגּוּף, וְאָנָּה נִשְׁמַתָּא. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, הָא כֹּל סְפִיקָא דָּא אִתְעַבְר
מִינּוּ.

עוּד אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּהֵי גּוּוּנָא, אִשְׁתַּתְּףַּ קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְעֵלְמָא,
בְּבְרִייתָא דְּבִנֵּי נְשָׂא. דְּהֵא תְּנִינּוּ, שְׁלֶשָׁה שׁוּתְּפִין בְּאָדָם, הָאִישׁ וְאִשְׁתּוֹ
וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, כְּהֵי גּוּוּנָא, שְׁמִיָּא וְאַרְעָא וְקוּדְשָׁא
בְּרִידָּהּ הוּא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁמִיָּם, כְּנָגַד אִישׁ. אַרְצָא, כְּנָגַד אִשְׁתּוֹ. וְלַעוּלָם
קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא מְשׁוּתְּףַ עִמָּהֶם. וְעַל כֵּן נֶאֱמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּלִשׁוֹן
שׁוּתְּפוֹת. וְאִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּדָּהּ הוּא מְשׁוּתְּףַ עִם שׁוּם בְּרִידָּהּ, זִוְלַת עִם אָדָם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וּבְשָׂאָר הַבְּרִיּוֹת מִי מְשׁוּתְּףַ עִמָּהֶם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כֹּחַ
הָאִדְמָה, דְּאִמְרוּן שְׁהִיא נְפִשׁ חַיָּה. אֲבָל הַקְּדוּשׁ בְּרוּדָּהּ הוּא אִין מְשׁוּתְּףַ, אֲלָא
עַל הָאָדָם בְּלָבָד.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָהּ, וְוִי לָהֶם לְרִשְׁעִים, שְׁאִינְם רוּצִים לְהַדְּבִק בְּשׁוּתְּפוֹתָא שְׁל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּדָּהּ הוּא. בְּמָה. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, בְּאוֹתָהּ הַנְּשִׁמָּה שְׁהוּא נָתַן, אֲלָא
הוּלְדָּהּ וְדְּבִק בְּכַח הַבְּהֵמוֹת. הַדָּא הוּא דְּכְתִיב, (תְּהִלִּים מֵט) וְאָדָם בִּיקָר בַּל יִלִּין
נִמְשַׁל כְּבְּהֵמוֹת נְדָמוּ. בַּל יִלִּין, שְׁלֹא רָצָה לְעִמּוּד בְּאוֹתוֹ יְקָר וְתִפְאָרַת שְׁל
הַנְּשִׁמָּה. אֲבָל מָה חֲטָאוּ שְׁעֲשֶׂה שְׁנִמְשַׁל כְּבְּהֵמוֹת, בְּאוֹתוֹ הַכַּח שְׁלָהוֹן,
הַנְּכָרַת וְהַנְּדָמָה מְהֵרָה, וְלֹא תַעֲלֶה לְמַעְלָה.

אמר רבי שמעון בן פזי, אִזְלָא הָא, כִּי הָא דְאָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בֶּן אִידִי, דְאָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בֶּן אִידִי, מֵאִי דְכָתִיב, (איוב כח) וְכָל יָקָר רָאִתָּה עֵינֶיךָ, אֵלֶיךָ נִשְׁמוֹתַי שֶׁל צְדִיקִים, שֶׁהֵם יָקָר וְתַפְאֶרֶת לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

אמר רבי אבהו אמר רבי יונתן, בא וראה מעלתו של אדם, שהבדילו הקדוש ברוך הוא מכל שאר הנבראים. האיך. אמר רבי אבהו, כל מה שברא הקדוש ברוך הוא, אמר לפועלים האלה, שהם יעשו לבדם, ולא נתייחד הוא עמם. אמר על בריות הארץ, תוצא הארץ נפש תיה וגו'. אמר למים, ישרצו המים, והוא לא נתייחד עמם.

כשברא האדם, נתייחד הקדוש ברוך הוא עמם בעשייתו, ואמר נעשה אדם. ונתן בו קלסתר פנים, ראיה, ריח, קומיה, הליכה, משויש, דבוי, עשייה, המשילו במעשה ידיו, הדא הוא דכתיב, (תהלים ח) תמשילוהו במעשה ידיו כל שנתה תחת רגליו.

וכשזרק בו נשמה, קם על רגליו, ונדמה לתחתונים ולעליונים. נדמה גופו לארץ. ונשמתו לעליונים, בתואר, והדר, וכבוד, באימה, וביראה. הדא הוא דכתיב (שם) וכבוד והדר תעטרהו.

אמר רבי יונתן, רישא דהאי קרא, ספיקא בלבאי, דכתיב (שם) ותחסרהו מעט מאלהים. אמר רבי אבהו, בנשמתיה דהיא קדישא, ודמי ליה. אבל מאי גריעותא הוא, על דהוה גופא, ואתנטל מן ארעא.

ואם תאמר בדעת ובחכמה. אי אפשר, דהא רחוק הוא האדם מן העליונים דאמר רבי אלעזר אמר רבי תנחום, המלאכים הקרובים, מקבלים כח שפע אספקלריא של מעלה תחלה, וממם יורד לאותם שאינם קרובים, וממם יורד לשמים וכל צבאם, וממם אל האדם.

אמר רבי יוסי, כסא הכבוד מקבל תחלה, וממנו למלאכים העליונים, וממם לאותם שאינם כל כך עליונים וגבוהים כמותם, וממם לשמים, וממם אל האדם.

אבל במה נדמה לו האדם, אמר רבי אבהו, בנשמה, שהיא קדושה, ולא תכלה לעולם, על שנטלה ממנו, מכחו ומגבורתו. ולא כמו הגוף שניטל מן האדם, ויכלה וישוב עפר כשהיה.

אמר רבי יצחק אמר רב, אדם, וזווגו עמו, נבראו ביחד, הדא הוא דכתיב, (בראשית ה) זכר ונקבה בראם. ונטלה מגביו, והכינה, והביאה אל האדם. הדא הוא דכתיב, (שם ב) ויקח אחת מצלעותיו.

ר' יהושע אמר, חנה הראשונה היתה, ולקחה ממנו, והיא נזקי דבריותא. הדא הוא דכתיב ויקח אחת מצלעותיו, זו היא הראשונה שנקלח ממנו, על שהיא רוח מזקת. ויסגר בשר תחתנה, שהקים אחרת במקומה.

רַבָּא אָמַר, זוּ הִיְתֵהּ בְּשֵׁר, וְהֵאָחֳרֵת לֹא הִיְתֵהּ בְּשֵׁר, וּמֵאֵי הוּת. אָמַר רַבִּי יְצַחֲקָא, זוּהֵמָא דְאַרְעָא וּשְׁמֵרֵיהּ.

אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, כְּשֶׁבִרְאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם, נִתֵּן זוֹהַר פְּנֵיו, שְׂמֵאִיר בְּכָל הָעוֹלָם. כִּיּוֹן שְׁחֻטָּא, מַה כְּתִיב בֵּיהּ, (קהלת ח) וְעַז פְּנֵיו יִשְׁנָא.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי עֲקִיבָא הוּוּ אֶזְלֵי בְּאוּרְחָא, אָמַר לֵיהּ רַבִּי עֲקִיבָא, רִי, אֵימָא לִי, הָא דְכְּתִיב, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם, לָמָּה לֹא נֶאֱמַר וַיְהִי כֵן מִיָּד, כְּשֶׁאָר כָּל הַיָּמִים, כְּשֶׁהָיָה אוֹמֵר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דְבַר, מִיָּד נֶאֱמַר וַיְהִי כֵן, וְכֵן לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא לְאַחַר שֶׁאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, כְּתִיב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, הִיָּה לוֹ לוֹמַר וַיְהִי כֵן.

אָמַר לֵיהּ, עֲקִיבָא, וְכִי זֹאת הִיְתֵהּ בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וְלֹא יוֹתֵר, וְהָא כְּתִיב (שם) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, וְלֹא נֶאֱמַר וַיְהִי כֵן, אֶלָּא וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ. וְכֵן (שם) יְהִי מְאֹרֶת בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ, הִיָּה לוֹ לוֹמַר מִיָּד וַיְהִי כֵן, וְכְתִיב וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת הַגְּדוֹלִים.

אֶלָּא אֵימָא לָךְ, כָּל דְּבַר שֶׁלֹּא הָיָה בְּהֵם הַכֹּחַ הָאֲצוּל מִלְּמַעְלָה, נֶאֱמַר מִיָּד וַיְהִי כֵן. שְׁהָאָרְץ הוֹצִיָּאָה אוֹתָם בְּתַשְׁלוּם כָּל פְּעוּלָתָם, וְלֹא הוֹצִירָהּ לְהַמְתִּין לַכֹּחַ הָעֲלִיוֹן, לְהַשְׁלִים תַּשְׁלוּם אוֹתָהּ הַפְּעוּלָה.

אָבֵל בְּכָל דְּבַר וְדְבַר שֶׁהוֹצִיָּאָה הָאָרְץ, וְקִיּוּם תַּשְׁלוּם הַפְּעוּלָה לֹא הִיְתֵהּ בָּהּ, הוֹצִירָהּ לְהַמְתִּין עַד שֶׁיִּבָּא הַכֹּחַ מִלְּמַעְלָה, וַיַּעֲשֶׂה הַקִּיּוּם וּשְׁלֵמוֹת הַפְּעוּלָה.

וְכֵן בְּכֵן בְּאָדָם, הָאָרְץ הוֹצִיָּאָה אוֹתוֹ הַדְּבַר הַמְּסַפֵּיק לָהּ לַעֲשׂוֹת, וְעַמְדָּה, עַד שֶׁיִּתֵּן הַכֹּחַ אוֹתוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ לְתַת, וּלְפִיכָךְ לֹא נֶאֱמַר מִיָּד וַיְהִי כֵן, עַד שֶׁבָּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִתֵּן בּוֹ הַכֹּחַ מִלְּמַעְלָה, וַעֲשֶׂה הַקִּיּוּם.

אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, רַבִּי, מַה רָאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא עָשָׂה אֶת הָאָדָם אֶלָּא בְּשֵׁשׁ, אָמַר לֵיהּ, שֶׁלֹּא יְהִי פְתֻחוֹן פִּה לְאָדָם לוֹמַר, שֶׁהוּא סִייעַ בְּשׁוּם דְּבַר מִכָּל מַה שֶׁנִּבְרָא.

אֶזְלוּ, עַד דְּהוּוּ אֶזְלֵי, קָם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וְגַחֲוִין רֵאשִׁיָּה, וְשׁוּי יְדוּי עַל פּוּמְיָה, וּבְכִי. אָמַר לֵיהּ רַבִּי עֲקִיבָא, רַבִּי, לָמָּה אֶתְּ בְּכִי. אָמַר לֵיהּ, עַל דָּא דְּשִׁאִילְתָּא. חִיזוּ חִזִּית, וְקִשְׁיָא מְלָה.

עֲקִיבָא עֲקִיבָא, מֵאֵן יִזְכִּי לְהֵאִי אוּרְכָא דְגְלוּתָא דְאַתְמָשׁוּךְ, דְּהָא לֹא יָקוּם בְּרֵנֵשׁ, דְּעַתִּיד לִימְטִי לְעַנְנֵי שְׁמַיָּא, עַד יוּמָא שְׁתִּיתָאָה. דְּהוּא בְּשִׁית אֶלְף שְׁנִין, וְלֹא בְּאֶשְׁלָמוּתִיָּהּ, בְּרֵ בְתַקוּף תְּשׁוּבָהּ, דְּהָא שׁוּלְטָנָא דְּבַר נֵשׁ הֵהִיא לִיתִיָּה אֶלָּא בְּשִׁיתָאָה.

וּבְשִׁבְעָאָה, יִשְׁתַּאֲר שְׁמִטָּה בְּעֶלְמָא, חְרוּב. וּבְתַמִּינָאָה, יִתְחַדֵּשׁ עֶלְמָא כְּמִלְּקַדְמִין, וַיְהִי מַה דִּיהָא. עַל דָּא (ישעיה ד) וְהָיָה הַנֶּשֶׁאֲר בְּצִיּוֹן וְהַנוֹתֵר

בירוּשָׁלַיִם קְדוֹשׁ יֵאָמֵר לוֹ. וּבְגִינְהוֹן נֹאמֵר, (תהלים קד) יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם
יִשְׁמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו.

(בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְגו'. רַבָּא בְּשֵׁם ר' בְּרַכְיָה אָמַר, בְּאֵי הַכְּתוּב
לְהוֹרוֹת, כִּי לְאַחַר שְׁסַפֵּר כָּל הַתּוֹלְדוֹת שֶׁהוֹצִיאוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, שֶׁלֹּא
תֵּאמַר בְּשֵׁשֶׁה יָמִים נִבְרָאוּ כָּלֵם, בְּרִיָּה זֹו בְּיוֹם פְּלוּנִי, וּבְרִיָּה זֹו בְּיוֹם פְּלוּנִי,
אֵלֶּה כָּל הַתּוֹלְדוֹת שֶׁנִּתְּהוּ מִן הַשָּׁמַיִם וּמִן הָאָרֶץ, אֵימְתִי הוּוּ. תִּדְעֵ לָךְ
אֵימְתִי. בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים אָרֶץ וְשָׁמַיִם. כְּלוֹמַר, בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם מִמָּשׁ,
הָיוּ בָּהֶם כָּל הַתּוֹלְדוֹת, שֶׁנִּתְּהוּ מִן הַשָּׁמַיִם וּמִן הָאָרֶץ, דְּכַתִּיב בְּיוֹם עֲשׂוֹת
ה' אֱלֹהִים אָרֶץ וְשָׁמַיִם.

רַבִּי יֵיסָא אָמַר, וְהָא כְּתִיב (שם ה) זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם בְּיוֹם בְּרָא אֱלֹהִים
אָדָם, אִם כֵּן בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם מִמָּשׁ הָיוּ כָּל הַתּוֹלְדוֹת.

אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה, כִּדָּה הוּא, בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם נִתְּהוּ, שֶׁהֲרָאָהוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, כָּל תּוֹלְדוֹתָיו, וְהַעֲבִירָם לְפָנָיו הַנְּשָׁמוֹת בְּדִיוֹקְנִיהוֹן, וְהָיָה
אוֹמֵר, זֶה פְּלוּנִי, וְזֶה פְּלוּנִי. זֶה חֲכָם הַדּוֹר, וְזֶה דִּיּוּן הַדּוֹר, וְכֵן כָּל הַדּוֹרוֹת
וּמְנַהֲיָהוּן.

ר' יִצְחָק בְּשֵׁם ר' חִיָּיא אָמַר, מֵה כְּתִיב לְמַעַלָּה מִן הָעֲנָן. (שם ב) וַיִּכְלוּ
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם. לְאַחַר שֶׁאָמַר (שם א) וַיִּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר
עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. מֵהוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה. אֶת כָּל לְרִבּוֹת עֲנָן
הַמְּלֹאכִים, שֶׁהֵם טוֹב מְאֹד. וּבְכָל הַנִּבְרָאִים לֹא נֹאמַר אֵלֶּה כִּי טוֹב בְּלִבָּד,
וּבְכָאן כִּי טוֹב מְאֹד. מְלַמֵּד שֶׁהַמְּלֹאכִים נִבְרָאוּ וְנֹאמַר עֲלֵיהֶם כִּי טוֹב מְאֹד.

וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק לְמַה עוֹד הוֹסִיף קָרָא וְאָמַר וַיִּכְלוּ. אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה, לְשׁוֹן
כְּסוּף הוּא. וְכָל צְבָאָם בְּכָלֵל, הֵם הַמְּלֹאכִים הַנִּקְרָאִים צְבָא הַשָּׁמַיִם. הַדָּא
הוּא דְּכַתִּיב, (מלכים א כב) וְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם עוֹמֵד עָלָיו. וְכִשְׁגָּמַר הַמְּלֹאכָה,
נִכְסְפָה וְכָלְתָה לְכָל רוּאִיהָ.

אָמַר רַבִּי נַחֲמָן, וַיִּכְלוּ: כָּלוּ מִמַּעֲשָׂה, כָּלוּ מִמַּחֲשָׁבָה. וְעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְיוֹם הַשַּׁבָּת דּוֹגְמַת עוֹלָם הַבָּא. שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשַׁבּוֹת
בְּשַׁבְּעִי, מֵאֵי בְּשַׁבְּעִי. בְּאֶלְף הַשַּׁבְּעִי.

וְאָמַר רַב נַחֲמָן, נִפְּשׁ יִתִּירָה נִתּוֹסְפַת בְּאָדָם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת. אָמַר לִיה רַבִּי,
מֵאֵי נִפְּשׁ יִתִּירָה זֹו, אָמַר לִיה, רוּחַ הַקְּדוֹשׁ שֶׁשׁוּרָה עָלָיו, וּמִכְּתִיר לְאָדָם
בְּכִתְרֵ קְדוֹשׁ, בְּכִתְרֵי הַמְּלֹאכִים. וְהוּא מֵאוֹתוֹ רוּחַ, שְׁעֵתִיד לְשָׁרוֹת עַל
הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לְבָא. וְעַל כֵּן חֲיִיב אָדָם לְכַבֵּד אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת, עַל הָאֵי
אוֹשְׁפִיזָא קְדִישָׁא דְּשָׂרְיָא עִמִּיהָ.

וְאָמַר רַבִּי נַחֲמָן, רוּחָא דָּא אֵיךְ אִתְקַרֵי. מְכוּבַד אִתְקַרֵי. קְדוֹשׁ אִתְקַרֵי.
הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (ישעיה נח) וְקָרָאתָ לְשַׁבָּת עוֹנֵג כְּמַשְׁמְעוֹ, לְקְדוֹשׁ ה' מְכַבֵּד,
הִיא תוֹסְפַת הַרוּחַ הַנִּקְרָא קְדוֹשׁ ה', הַנִּקְרָא מְכוּבַד.

אמר רבי יצחק, כְּשִׁימוּ הַמְּלָאכֹת כָּלֶם, בְּרַכָּם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהַכִּינֶם בְּעוֹלָם, וְצִוָּה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁלֹּא יִשְׁנֶה הַכְּנָתוֹ, מֵאוֹתוֹ הַעֲנִין שְׁעֵשְׂאָהוּ. וְשֶׁכֵּל אֶחָד וְאֶחָד יוֹצִיא תוֹלְדוֹתוֹ, הָרְאוּי לוֹ, מִפֶּאֶן וּלְעוֹלָם. הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ב) אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת. מֵאִי לַעֲשׂוֹת. לְהוֹלִיד וּלְהוֹצִיא כָּל דְּבַר כְּמוֹתוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, זֶה גּוֹף הַשָּׂדִים, שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלֹאכְתָם.

רבי יוסי בר נחמן אמר, כִּיּוֹן שְׁנִכְנַס שַׁבַּת, כָּל הַדְּבָרִים שֶׁנִּבְרְאוּ בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שַׁבְּתוֹ וְשִׁקְטוֹ, כָּל אֶחָד לְפִי בְּרִיתוֹ. דְּתַנִּין, אוֹתָן הָאוּמָּנִין שֶׁהֵיוּ מוֹצִיאִין תוֹלְדוֹתָם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, שִׁקְטוֹ וְנָחוּ, וְרָאוּ כִּי כָּלֶם שְׁלָמִים, וְכָל תוֹלְדוֹתָם עִמָּהֶם, בְּקִיּוּם וּמַעֲשֵׂה.

הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם. אָמַר רַב נַחְמָן, כְּאֵדָם הַמְּשַׁבַּח וְאוֹמֵר, אֵלֹהֵי הַדְּבָרִים שֶׁאִין כְּמוֹתָם. בְּהִבְרָאָם, ר' יצחק אמר, בְּהִיא בְּרָאָם. ר' יְהוּדָה אָמַר בְּהִבְרָאָם, מִמַּשׁ בְּדַמּוּתָם וּבְשִׁלְיֻמוֹתָם.

ורב נחמן אמר, אֵל תִּקְרִי בְּהִבְרָאָם, אֵלֶּה בְּאִבְרָהֶם. שֶׁקִּבַּל תוֹרָתוֹ וּבְרִיתוֹ אֲשֶׁר שָׁם בּוֹ. וְאֵלֶּמְלֵא אִבְרָהֶם, שֶׁקִּבַּל תוֹרָתוֹ וּבְרִיתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא נִתְקַיְּמוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שְׁנֵאמַר, (ירמיה לג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וּלְיָלֵה חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי.

ואל תתמה על זה, דְּהָא תַּנּוּן כְּתִיב, (תהלים קד) הָרִים הִגְבוּהֵם לִיעֲלִים סְלָעִים מַחְסֵה לְשַׁפְּנִים. אִם הָרִים הִגְבוּהֵם, נִבְרְאוּ בְּעוֹלָם לִיעֲלִים. וְהַסְּלָעִים לֹא נִבְרְאוּ, אֵלֶּה לְשַׁפְּנִים. אֵל תִּתְמָה לְהִיּוֹת הָעוֹלָם נִבְרָא בְּשִׁבִיל אִבְרָהֶם, שֶׁקִּיִּים כָּל הַתּוֹרָה, וְכָל מַה שֶׁנִּצְטוּוּ מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. רַבִּי יצחק אמר בְּשֵׁם רַבִּי יְהוּדָה, בְּהִיא בְּרָאָם, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שמות כג) כִּי שָׁמִי בְּקִרְבּוֹ.

עוד אמר רבי יצחק בְּשֵׁם רַבִּי יְהוּדָה, לֹא נִתְיַחַד שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל הַנִּבְרָאִים, זוֹלָתִי בְּאֵלֶּה, דְּכְּתִיב (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים אָרֶץ וְשָׁמַיִם כְּדִקְאָמְרוּ. וְלֹא נִזְכְּרוּ חִיּוֹת וּבְהֵמוֹת, וְלֹא שׁוּם נִבְרָא מֵאוֹתָם שֶׁהֵם נִפְסָדִים וְכָלִים, אֵלֶּה עַל אוֹתָם שֶׁהֵם קִיְּיִמִים לְעוֹלָם, הַזְּכִיר שְׁמוֹתֵיו.

רב אמר, יוֹם שֶׁנִּכְסְפוּ קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרִיתֵי שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְרָאָה הַשַּׁבַּת שֶׁהִיא מְנוּחָה וּקְדוּשָׁה, הַכִּינוּ לְדוֹרוֹת.

ותאנא, אִין לָךְ בְּכָל שַׁבַּת וְשַׁבַּת, שֶׁאִין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹלֵךְ לְחוֹל עִם הַצְּדִיקִים בְּגוֹן עֵדוֹן. וְנִיזְוִינֵן מִהֵוּא זִיוָא דְּאִסְפַּקְלָרְיָא הַמְּאִירָה. הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ד) עַד שִׁיפּוּחַ הַיּוֹם, זֶה יוֹם הַשַּׁבַּת. אֵלֶּךְ לִי אֵל הַר הַמּוֹר וְאֵל גְּבַעַת הַלְּבוֹנָה, זֶה הָעוֹלָם הַבָּא.

וְאָמַר רַב הוֹנָא, אֵל תִּתְמָה עַל זֶה, וּמָה בְּעוֹלָם הָיָה נוֹתֵן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּחַ קָדוֹשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וּמִכְתִּירָן בּוֹ. הַצְּדִיקִים שְׂשֻׁנָם בְּעוֹלָם הַבָּא, אֵינוֹ דִּין לְהַכְתִּיר לָהֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת בְּכֶתֶר.

תָּא חֲזִי, אָמַר רַב הוֹנָא, אֶפְלוּ הַרְשָׁעִים שְׂבִגְיָהֶנָם, מוֹכְתִירָן הֵם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וְשׁוֹקֵטִין וְנוֹחִין. דָּאָמַר רַב הוֹנָא, אֵין לָךְ רִשְׁעָא מִיִּשְׂרָאֵל שְׂאִין לוֹ מַעֲשֵׂים טוֹבִים, דְּמַעֲלִיָּא לָהּ לְעֵלְמָא דְאַתִּי. וְאֵימְתִי מַעֲלִיָּא לָהּ. בְּיוֹם הַשַּׁבָּת. לְהֵיוֹת כְּלָם מוֹכְתִירִים בְּכֶתֶר שַׁבָּת.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי הַרְשָׁעִים שְׂחַלְלוּ שַׁבָּת בְּפְרָהֶסְיָא, יֵשׁ לָהֶם מַעֲלָה בְּכֶתֶר שַׁבָּת. אָמַר לֵיהּ, אֵין. דְּהָא תַּנּוּ, (שְׁמוֹת טו) וַיְהִי בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי לְקַטֹּו לַחֵם מִשְׁנֶה לְכָךְ נְדוֹנִים הַרְשָׁעִים בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי מִשְׁנֶה, לְהַרְוִיחַ לָהֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת.

כִּי יוֹם שַׁבָּת נִקְרָא שְׁלָם, וְלֹא נִגְרַע. לְפִיכָךְ אֵינוֹ נִגְרַע מִהַטּוֹב וְהַהֲנָאָה שְׁבוּ, בֵּין לְצְדִיקִים בֵּין לְרְשָׁעִים. וְלְהַזְרוֹת שְׁלָא לְחַנּוּם אִמְרָה תּוֹרָה, וְשְׁמַרְתֶּם אֶת הַשַּׁבָּת. וְהִזְהִירָה עַל יוֹם הַשַּׁבָּת, יוֹתֵר מִכָּל הַתּוֹרָה כּוֹלָה. וְתִאָּנָא, כָּל הַמְּקִיִּים אֶת הַשַּׁבָּת, כְּאֵלוּ מְקִיִּים אֶת כָּל הַתּוֹרָה.

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, לֹא יֵשֵׁב הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כְּסֵא כְבוֹדוֹ, עַד שְׂבָא שַׁבָּת, וְנִתְעַלָּה וְיֵשֵׁב עַל כְּסֵאוֹ. אָמַר לֵיהּ ר' יוֹסִי, וְהָא קוּדְם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם יֵשֵׁב הֵיחָה וְיִהְיֶה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵי מִשְׁמַע לָן דְּעַל כְּסֵא כְבוֹדוֹ מִמֶּשׁ הוּא, לֹא.

אֶלָּא הָכִי תַּנּוּן, עַד שְׁלָא נִבְרָא הָעוֹלָם, לֹא הָיָה מִי שְׂיִקְלַס לְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיִכִּיר אוֹתוֹ. כִּיִּן שְׂבָרָא עוֹלָמוֹ, בְּרָא הַמַּלְאָכִים, וְחִיּוֹת הַקָּדוֹשׁ, הַשְּׁמַיִם, וְכָל צְבָאָם, וּבְרָא אֶת הָאָדָם, וְכָל מוֹכְנִים לְשַׁבַּח לְיוֹצֵרָם וּלְפָאָרוֹ. וְעַדִּין לֹא הָיָה פָּאָר וְשַׁבַּח לְפָנָיו, עַד שְׁנִכְנַס שַׁבָּת, וְשָׁקְטוּ כְּלָם, וּפְצַחוּ רְנָה וְשַׁבְחָה, הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים, וְאִזּוּ יֵשֵׁב עַל כְּסֵא כְבוֹדוֹ. כְּלוּמַר, אִזִּי הָיָה מִי שְׂיִכִּיר אֶת כְּבוֹדוֹ, וְיִשְׁבַּח לְכְבוֹדוֹ.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵין לָךְ שַׁבַּח וְקִלוּס לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שַׁבְּחוּ שֶׁל שַׁבָּת, הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים כְּלָם מִשְׁבַּחִין לוֹ כְּאֶחָד, וְאֶפְילוּ יוֹמוֹ שֶׁל הַשַּׁבָּת מִמֶּשׁ, מִשְׁבַּח לוֹ, הִדָּא הוּא דְכֶתִיב, (תְּהִלִּים צב) מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת.

(בְּרַאשִׁית ב) וַיִּצְרֶה ה' אֱלֹהִים, ר' תַּנְחוּם פְּתַח, (ישעיה מב) כֹּה אָמַר הָאֵל ה' בּוֹרֵא הַשְּׁמַיִם וְנוֹטִיָּהֶם וְגו'. כְּשֶׁבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, בְּרָא אוֹתָם מֵאֵין, וְהוֹצִיאָם אֶל הַפּוֹעֵל, וְעָשָׂה מֵהֶם מַמְשׁוֹת. וּבְכָל מְקוֹם אֶתְהּ מוֹצֵא בּוֹרֵא, עַל דְּבַר שְׂבָרָאוּ מֵאֵין, וְהוֹצִיאֻ לַפּוֹעֵל.

אָמַר רַב חֲסֵדָא, וְכִי הַשְּׁמַיִם מֵאֵיִן נִבְרָאוּ, וְהֵלֵא מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁל מַעֲלָה נִבְרָאוּ. אָמַר רַבִּי תַּנְחוּם, כִּדָּ הוּא, אֶלָּא גוּף הַשְּׁמַיִם מֵאֵין הָיָה, וְצוּרְתָם מִדְּבַר מַמְשׁוֹת. וְכֵן הוּא הָאָדָם.

וּתְמַצָּא בְּשָׁמַיִם בְּרִיאָה, וְאַחַר כֵּן עֲשֵׂיהָ. בְּרִיאָה בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם, כְּלוּמַר מֵאִין. עֲשֵׂיהָ, לַעֲוֵשֵׂה הַשָּׁמַיִם, מְדַבֵּר מִמְּשׁוֹת, מִהָאֹר שֶׁל מַעְלָה. וְאָמַר רַבִּי תַנְחוּם, עֲשֵׂיהָ הוּא תַקּוּן הַדָּבָר בְּגוּדֵל וּמַעְלָה מִכְּמוֹת שְׁהִיָּה. כְּמָא דְאַתְּ אָמַר, (שמואל ב ח) וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם.

אָמַר רַבִּי חֲנִילָאִי, פְּסוּקָא דָּא לָא אַתָּא אֶלָּא לְהַדְרֵשׁ. וַיִּצָּר בְּשָׁנֵי יוּדִין, וְכָל הַשָּׂאָר אַתְּ מוֹצֵא בְּיּוֹד אִי. אֶלָּא כָּל מַה שְּׁפָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ, לָא בְּרָא בְּמַעְלָה בְּבִינָה, אֶלָּא הָאֲדָם לְבַדּוֹ. שְׁנַתָּן בּוֹ כַח מִן הָעֲלִיוֹנִים, לְדַעַת וּלְהַפִּיר וּלְהַבְדִּיל בֵּין הַטוֹב וּבֵין הָרַע, וְהוּא מְעוּטָר בְּכְבוֹד וְהָדָר, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (תהלים ח) וְכְבוֹד וְהָדָר תַּעֲטֶרְהוּ, וְהוּא מוֹשֵׁל עַל כָּל מַעֲשֵׂה יְדִין, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שם) תַּמְשִׁילְהוּ בְּמַעֲשֵׂי יְדִיד, וְאַחַר כָּל הַשְּׁבַח הַזֶּה כְּשֶׁהוּא זוֹכֵר שֶׁהוּא עֹפֵר וְיָשׁוּב אֶל הָעֶפֶר, הַכֹּל נַעֲשֶׂה הֶבֶל לְפָנָיו, וְאוּמַר וּוי. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, פִּלְג הַתִּיבָה, וַיִּצָּר הִי אֱלֹהִים אֶת הָאֲדָם עֹפֵר מִן הָאֲדָמָה, (בראשית ב) וַיָּשׁוּב אֶל הָעֶפֶר כְּמוֹת שְׁהִיָּה.

דָּבָר אַחַר וַיִּצָּר יִי אֱלֹהִים אֶת הָאֲדָם עֹפֵר מִן הָאֲדָמָה. אָמַר רַבִּי שְׁלוֹם, יָצְרוּ בְּשָׁנֵי יָצְרִים, בְּיָצָר טוֹב וּבְיָצָר הָרַע. מַה שְּׁאִין כֵּן בְּשָׂאָר הַבְּרִיּוֹת. כְּדִי לְנִסּוֹת בּוֹ אֶת הָאֲדָם וַיְהִי פְתַחוֹן פֶּה לְצַדִּיקִים, וְלֹא יְהִי פְתַחוֹן פֶּה לְרָשָׁעִים.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִפְּנֵי מַה כְּתִיב הִי, וְאַחַר כֵּן אֱלֹהִים. אֶלָּא הַשֵּׁם שֶׁהוּא שְׁמוֹ מִמֶּשׁ, שֵׁם הַקִּיּוּם. נֶאֱמַר עַל הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁהִיא בְּאֲדָם קִיּוּמָת. אֱלֹהִים, שֶׁהוּא שֵׁם מְשׁוֹתָף, נֶאֱמַר עַל הַגּוֹף, שֵׁשׁ בּוֹ שׁוֹתְפוֹת.

אָמַר רַבִּי אַבְהוֹ, שֵׁם הַקִּיּוּם, גְּזִיר וְשְׁלִיטָא, כְּהַדִּין טְרִיפִין שְׁקִיפִין דְרַגְלִין. וְלֹא אוֹזִיפִין לְאַחֲרוֹן. וּבְגִינֵי כֵן, לָא אֲדָכֵר בְּעוֹבְדוֹי דְבְּרֵאשִׁית, אֶלָּא חַד אֶת מְשֻׁמוֹי, וְהוּא כְּמָאן דְאַמַר בְּה"א בְּרָאָם.

וּתְנִינָן בְּסַפְרָא דְחֻקְמִתָּא רַבָּה דְשְׁלֵמָה, שְׁמָא דְשְׁמִיטָה, מְטוּל שְׁזִיפָא, קָרְעוּי דְמַלְכָּא, קוּשְׁטִינָא דְאַטִּיל בִּיהַ בְּחוֹתְמָא זְעִירְתָא, לְמַשְׁלֵטָא תַחוֹתוֹי, שְׁנֶאֱמַר (שמות טו) מִי כְמוֹכָה בְּאֵלִים הִי.

אֶת הָאֲדָם, לְרַבּוֹת כָּל הַכְּחוֹת שְׁבוֹ. עֹפֵר מִן הָאֲדָמָה, אָמַר רַבִּי אַבְהוֹ, תָּא חֲזִי, הִיד זְכִיל אֵינֶשׁ לְאַתְקִימָא בְּהַאי עֲלָמָא, דְהַא אוֹרִייתָא אֶסְהִיד בְּהוּ דְהוּא עֹפֵרָא.

וְאָמַר רַבִּי יֶצְחָק, עֹפֵר וְלֹא חוּמָר, דְּאֵלוּ הָוָה מְחוּמָר, הָוָה יַתִּיר בְּקִיּוּמָא, דְּהַא בְּנִינָא דְאַתְבְּנִי מְחוּמָר קִיּוּמָא אִית לִיהַ. אֲבָל עֹפֵר מִמֶּשׁ, לָא זְכִיל לְאַתְקִימָא. הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ג) כִּי עֹפֵר אֶתְהַ וְאֶל עֹפֵר תָּשׁוּב, לָא אִיתְמַר כִּי חוּמָר אֶתְהַ. אָמַר רַבִּי חֲנִין, וְהַא כְּתִיב (איוב ד) אֶף שְׁכֵנִי בְּתִי חוּמָר אֲשֶׁר בְּעֶפֶר יִסּוּדָם.

אָמַר רַבִּי אַבְהוֹ, פְּסוּקָא דָּא מְסִייע לֵן, וְהוּא נֶאֱמַר עַל הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׁאִינוּ כֵּן בְּקִיּוּם. דְּהַאי כְּתִיב בְּבִנֵי נֶשָׁא, דִּי מְדַרְהוֹן בְּהַאי עֲלָמָא, דְּבִנְיָיָה

בְּטִינָא, וְהוֹאִיל דְּהוּא בְּנִינָא בְּטִינָא הוּא, וַיִּתְחַזֵּי לְקִיּוּמָא. מַאי חֲזִי לִיהּ לִיסוּדָא. כְּדָבָר אַחַר (מלכים א ה) אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת אֲבָנִים יְקָרוֹת לְיִסּוּד הַבַּיִת. אֲבָל לָאוּ הָכִי בְּנִינָא תְּקִיפָא, דְּהוּא בְּנִינָא דְּטִינָא, וַיִּסּוּדָא הוּא עֶפְרָא, בְּגִין דָּא לֹא לְהוּי בְּקִיּוּמָא. הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב אֵף שְׁכָנֵי בְּתֵי חֹמֵר אֲשֶׁר בְּעֶפְרַיִם יִסּוּדָם, שְׂאִינוּ שָׁל קִיּוּם.

(בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים וְגוֹ', אֹרִייתָא אֲתַקְבַּלְתָּ עַל אָדָם, חֲזוּ מַה דְּעֵבֵד בְּרֵשׁ דָּא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב בֵּיהּ נְשֵׁמַתָּא קְדִישָׁא, לְמִיּהָב לִיהּ חַיִּין לְעֵלְמָא דְּאֲתִי, וְהוּא בְּחֻבְתִּיהּ, אֲתַחֲזֵר לְהֵיא נְפִשָׁא חַיִּיתָא, דְּהוּא נְפִשָׁא דְּבַעֲרִיתָא, דְּאֲפִיקַת אֲרַעָא לְבַעֲרִיתָא וּלְחַיִּיתָא. הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שם א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ.

אָמַר רַבִּי חִיָּיא, בֵּא וּרְאֵה וַיַּעַשׂ הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, הוּא מַעְצָמוֹ חֲזַר לְאוֹתוֹ כֹּחַ הַבְּהֵמוֹת, הַנִּגְזָר מִן הָאֲדָמָה, וְעַזָּב כֹּחַ הַנְּשָׁמָה הַגְּזוּרָה מִלְּמַעְלָה, וְנוֹתְנַת חַיִּים לְבַעֲלִיהּ.

אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, נְחֻזֹר אֲנִי לְמַאי דְּשָׁרִינְן בְּקַדְמִיתָא. (ישעיה מב) כֹּה אָמַר הָאֵל ה' בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם וְנוֹטִיָּהֶם. בְּרָא גּוֹיף שְׁלֵהֶם מֵאִין, וְאַחַר כֵּן נָטָה אוֹתָם כְּאֵהֶל. הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שם מ) וַיִּמְתַּחֶם כְּאֵהֶל לְשֶׁבֶת. רַב הוּנָא אָמַר מֵהָכָא, הַנוּטָה כְּדוֹק שָׁמַיִם.

רוֹקַע הָאָרֶץ וְצִאָצְאִיהָ, ר' יִצְחָק אָמַר, הַתְּפִשֵׁט בָּהּ כָּל הַצּוּרוֹת וְהַכּוֹחוֹת שָׁבָה. (שם מב) נִתְּן נְשָׁמָה לָעָם עֲלֶיהָ, לְאַחַר שֶׁהִיא עֲשֵׂתָה הַגּוֹיף, אֲנִי נִתְּתִי הַנְּשָׁמָה עֲלֶיהָ. מַאי עֲלֶיהָ, עַל אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה הַגּוֹיף שֶׁעֲשֵׂתָה. ר' חִיָּיא אָמַר, עֲלֶיהָ לְאוֹתָם הַשּׁוֹלְטִים עַל כּוֹחֵתִיהָ, לָהֶם נִתְּתִי הַנְּשָׁמָה.

וְרוּחַ לְהוֹלְכִים בָּהּ, לְאוֹתָם הַמְּשַׁתְּתָפִים בָּהּ בְּכּוֹחוֹתֶיהָ, שְׂאִין לָהֶם אֶלָּא אוֹתָהּ נֶפֶשׁ חַיָּה, הַנִּקְרָאָה רוּחַ הַבְּהֵמָה הַיּוֹרְדָת לְמִטָּה לְאָרֶץ. וְעַל כֵּן נֶאֱמַר נוֹתְנָה נְשָׁמָה לָעָם עֲלֶיהָ, הַשּׁוֹלְטִים עֲלֶיהָ עַל כּוֹחוֹתֶיהָ, לָהֶם נְשָׁמָה קְדוּשָׁה הַגְּזוּרָה מִלְּמַעְלָה. אֲבָל לְהוֹלְכִים בָּהּ הַמְּשַׁתְּתָפִים עִמָּה בְּכוֹחוֹתֶיהָ, אִין לָהֶם אֶלָּא רוּחַ הַבְּהֵמָה הַיּוֹרְדָת, הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (קהלת ג) וְרוּחַ לְהוֹלְכִים בָּהּ.

פְּרָשְׁתָא ז (בראשית ב) וַיִּטַּע ה' אֱלֹהִים גֶּן בְּעֵדֶן מִקְדָּם. ר' יוֹסִי וְר' חִיָּיא אָמְרִי תַרְוַיְהוּ, כְּתִיב (שיר השירים ו) אֶל גִּנַּת אֶגְוֹז נִרְדַּתִּי לְרֵאוֹת בְּאֲבֵי הַנַּחַל, רְאֵה, כִּמָּה יֵשׁ לוֹ לְאָדָם לְהִרְהֵר וּלְדַקְדַּק בְּלָבוֹ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וּלְפִשְׁפֹּשׁ בְּמַעֲשָׂיו, וּלְדַקְדַּק בְּכָל עֲנִינָיו, וַיִּהְרַהֵר בְּלָבוֹ, שְׁלֵא בְּרָאוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִתְּן בּוֹ נְשָׁמָה עֲלִיוֹנָה, וּמַעְלָה עַל שְׁאָר בְּרִיּוֹתָיו, אֶלָּא לְהִרְהֵר בְּעִבּוּדָתוֹ, וּלְהַדְבִּק בּוֹ, וְלֹא יִלָּךְ אַחַר הַהֶבֶל.

דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי חִיָּיא, כֵּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַר נֶשֶׁם, אֲסַקִּיָּה קַמִּיָּה בְּדִיּוֹקְנִיָּה, וְהוּא יְתִיב וְאֲתָרִי בֵּיהּ, וְאָמַר לִיהּ אֲנָא עֲבִיד לָךְ, בְּגִינִי לְמַהוּי אֵת שׁוֹלְטָנָא וּמְלָכָא עַל כּוֹלָא, בְּגִינִי. אֲנָא לְעִילָא, וְאֲנִתְּ לְתַתָּא.

ועוד, אָנא יְהיב בְּךָ נִשְׁמָתָא, לְמַנְדַּע סוּכְלַתְנּוּ וְחֻכְמָתָא, מַה דְּלִית בְּךָ לְשַׁאֲר
בְּרִינּוּ. הוּי זְהִיר לְאַסְתַּכְּלָא בִּיקְרִי, הוּי זְהִיר לְמַעְבַּד פִּיקוּדֵי. וְבַר מְנִי לָא
יְהֵא שׁוּלְטָנָא יְקִירָא בְּוֹתֵךְ.

וּמְנָא לָן דְּאַתְרִיהּ בֵּיהּ, וְאַזְהִיר לִיהּ עַל דָּא. הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (אִיּוֹב כח)
וַיֹּאמֶר לְאַדָּם הֵן יִרְאֶת ה' הִיא חֻכְמָה וְסוּר מֵרַע בִּינָה. כְּלוּמַר כְּשֶׁתְּחוּל
יִרְאֶתִי עֲלִידָא אַז תַּשְׁיֵג חֻכְמָה, שְׁהִיא לְמַעְלָה עַל הַכֹּל. כִּד חֻמָּא אָדָם, דְּהוּא
שְׁלֻטָנָא יְקִירָא עַל כּוּלָּא, אִינְשֵׁי פִיקוּדָא דְמֵאֲרִיהּ, וְלֹא עֲבַד מַה דְּאַתְפַּקֵּד.

אָמַר רַבִּי תַנְחוּם אָמַר רַבִּי חֲנִילָאִי, לֹא עֲשָׂאוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַדָּם,
אֶלָּא לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכַבּוּד קוּנּוּ. הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה מג) כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי
וְלְכַבּוּדִי בְּרִאֲתוֹ. מֵאִי לְכַבּוּדִי. לְהַשְׁתַּדֵּל וְלַדְעַת אֶת כְּבוֹדִי, וְלַחֲשׁוֹב
מִמַּעֲשָׂיו שְׂיִנְתֵּנוּ לוֹ חֵלֶק טוֹב לְעוֹלָם הַבָּא.

אָמַר רַב יְהוּדָה, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם ב"ק יוֹצֵאת מִלְּמַעְלָה, וְאִימְתִי. בְּזִמְן
שְׁהַחֲמָה זוֹרְחַת, וְאוּמָרְת אוֹי לְהֵם לְבְרִיּוֹת שְׂאִינָם רוּאִים אֶת כְּבוֹדִי,
וְאִינָם מְסַתְּפְלִין לְדַעַת וְלַחֲקוֹר אֶת כְּבוֹדִי.

דְּתַנִּינּוּ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ דְר' שְׁמַעוֹן, כִּד נָטָא שְׁמַשָּׂא גְדַפּוּי, לְמַהֲדָּ
בְּתַקִּיפוּתָא דְגַלְגֻלוֹן מִבְּטָשֵׁי בְּטַלְפִּיהוֹן, בְּטַרְפֵּי אֵילְנֵיָא דְגַנְתָּא דְעָדוֹן. וְכָל
מְלָאכִין עֵילָאִין, וְחִיּוֹתָא קַדִּישָׂא, וְכוּרְסֵי יְקָרָא דְמִלְכָּא, וְבוֹסְמֵיָא דְגַנְתָּא
דְעָדוֹן, וְאֵילָנִי, שְׁמֵיָא וְאַרְעָא וְחִילִיהוֹן, מְזַדְעָזְעוּן וּמְשַׁבְּחוּן לְמֵאֲרִי כּוּלָּא.

וְזַקְפּוֹן וְחֻמָּאן אַתְוֹתִיהּ דְשְׁמָא קַדִּישָׂא דְאַתְפְּרֵשׁ, דְגַלְיָף בְּשְׁמַשָּׂא בְּמִטְלָנוּי,
וְיַהֲבִין תּוֹשְׁבַּחוּן לְמֵאֲרִי עֲלֵמִין. וְנִפְיֵק הַהוּא קָלָא, וְאַמְרִי לְהוּ לְבְרִיָּתָא,
דְּלֹא מְשַׁגְּחוּן בִּיקְר מְלָכָא עֵילָאָה, כְּשַׁאֲר כָּל בְּרִינּוּ דְאִינוּן מְשַׁגְּיחוּן וְיַהֲבִין
תּוֹשְׁבַּחְתָּא לְשִׁמְיָהּ.

וּבְגִין כְּךָ אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אָסוּר לִיהּ לְבַר נֶשׁ לְמִימַר תּוֹשְׁבַּחוּן דְצְלוּתִיהּ,
אֶלָּא עִם דְּמַדּוּמֵי חֲמָה, דְכְתִיב (תהלים עב) יִירְאוּךָ עִם שְׁמֶשׁ.

וְכֵן אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, צְלוּתָא וְתּוֹשְׁבַּחְתָּא דְלִילָא, מְשַׁשְׁקַעָה הַחֲמָה, עַד
לֹא אַתְחַזִּי סִיְהָרָא. דְכְתִיב יִירְאוּךָ עִם שְׁמֶשׁ, דָּא הִיא צְלוּתָא דְצַפְרָא.
וְלִפְנֵי גֵרַח וְגו', דָּא הִיא צְלוּתָא דְלִילָא.

ר' יְהוּדָה אָמַר מְהֵכָא, (מלאכי א) כִּי מִמְזֹרַח שְׁמֶשׁ וְעַד מְבוֹאוֹ גְדוּל שְׁמִי.
וּבְאִיזָה מְקוּם. בְּגוּיָם. בְּאִינוּן דְכְתִיב בְּהוּ, כִּי מִי גוֹי גְדוּל.

מֵאִי טַעמָא. דְּתַנִּינּוּ, אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, עֲשֵׂה הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְלָאכִי הַשְׁרַת לְמַעְלָה, לְקַלְסוֹ וְלִשְׁבְּחוֹ, וְאוּמְרִים שִׁירָה וְרִנָּה
לְפָנָיו, בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה. וְעֲשֵׂה כְּנֶגְדָם יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה, לְקַלְסוֹ וְלִשְׁבְּחוֹ,
וְלוּמַר שִׁיר וְשִׁבַּח לְפָנָיו בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

וְתֵאנָא, שְׁלֵשׁ מְשֻׁמְרוֹת הָיִי הַלְיָלָה, וּבְאַלּוּ הַשְּׁלֵשׁ מְשֻׁמְרוֹת, מִתְחַלְקוֹת
שְׁלֵשׁ כְּתוּבֵי שְׁל מְלֵאכֵי הַשְּׂרָת, לְשִׁבְחָ לְיוֹצְרָם, בְּכָל מְשֻׁמְרָה וּמְשֻׁמְרָה.
וּכְנֻגְדָם יֵשׁ שְׁלֵשׁ תְּפִלוֹת בְּיוֹם, שְׁמִתְכַנְפִּין יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְחָ לְיוֹצְרָם, בְּכָל
תְּפִלָּה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

תָּא שְׁמַע, אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר רַב, בְּצַפְרָא כְּשֶׁהַחֲמָה זּוֹרַחַת הוּא זְמַן
תְּפִלָּה וּבְעוֹתָא דְיִשְׂרָאֵל. וּמִשֵּׁשׁ שְׁעוֹת וּלְמַעְלָה עַד תִּשְׁעֵי שְׁעוֹת, זְמַן תְּפִלַּת
הַמִּנְחָה. וּמִשְׁשִׁקְעָה הַחֲמָה, עַד שְׁתַּחֲשֹׁד, תְּפִלָּה הָאֲחֵרוֹנָה. דְּאֲרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
בְּן לֵוִי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר רַב, מִשְׁשִׁקְעָה הַחֲמָה, עַד שִׁירָאוּ שְׁנֵי כּוֹכְבִים,
זְמַן תְּפִלָּה הָאֲחֵרוֹנָה.

דְּהַכִּי תִנְיִנָן, מְשִׁירָאוּ שְׁנֵי כּוֹכְבִים, הוּא תְּחִלַּת מְשֻׁמְרָה רֵאשׁוֹנָה, שְׁבָאִים
כַּת הָרֵאשׁוֹנָה שְׁל מְלֵאכֵי הַשְּׂרָת, וּמִמְתִּינִים לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, עַד אוֹתָהּ שְׁעָה,
וְאִזּוּ מִתְחִילִין לומר שִׁירָה. וְנִנְעָלוּ כָּל הַשְּׁעָרִים מִתּוֹשְׁבַּחְתָּן שְׁל מָטָה, וְאִין
שְׁעָרִים נִפְתָּחִים, אֶלָּא לְמֵלֵאכֵי הַשְּׂרָת הָאוֹמְרִים שִׁירָה.

וּמִי אֲרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּן לֵוִי הַכִּי, וְהָא תִנּוּ, כָּל הַקּוֹרָא בְּתוֹרָה בְּלִילָה, הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁד עָלָיו חוּט שְׁל חֶסֶד בְּיוֹם, שְׁנַאֲמַר (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה'
חֶסֶד, מְשׁוּם דְּבִלְיָה שִׁירָה עָמִי. וְהִכָּא אֲמַרִיתוּ דְנִנְעָלוּ כָּל הַשְּׁעָרִים
לְמָטָה.

אָמַר ר' יְהוֹשֻׁעַ, הַתָּם בְּמַאי קְאָמְרִי, כְּשִׁסִּיִּים כָּל תּוֹשְׁבַּחְתָּן בְּיוֹם.
וּמִפְּלִגּוֹתָא דְלִילָא וּלְהַלָּא, דְעָסִיק בְּתוֹרָה. מַאי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּבַהֲהִיא
שְׁעָתָא קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא נְפִיק מְאִינוּן עוֹלָמוֹת דְּכֶסֶף בְּהוּ, וְאִזּוּל
לְאִשְׁתַּעֲשַׁע עִם צְדִיקָא בְּגִנְתָּא דְעֵדוּ. וְהִינּוּ דְאָמַר דּוֹד חֲצוֹת לִילָה אֶקוּם
לְהוֹדוֹת לָךְ.

דְּתֵנָא, כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס עִם הַצְּדִיקִים בְּגוֹן עֵדוּ, כָּל שְׁעָרֵי שְׁמַיִם
לְמַעְלָה, עַל הַחַיּוֹת וּלְמָטָה מֵהֶם, כּוֹלֵם נִפְתָּחִים, וְהוּא עֵת רְצוֹן לְעֶסוֹק
בְּתוֹרָה.

וְאוֹתָם כְּתוּבֵי שְׁל מְלֵאכֵי הַשְּׂרָת, וְכָל בּוֹסְמֵי גּוֹן עֵדוּ, וְהַצְּדִיקִים, כּוֹלֵם
פּוֹצְחִים רְנָה, לְפָנֵי מִי שְׁאָמַר וְהִיָּה הָעוֹלָם. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שם קמ) אָךְ
צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ. אִימְתִי צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ. כְּשִׁיּוֹשְׁבִים יִשְׂרָאֵל אֶת
פְּנֵיךְ, דְּהוּא בְּשַׁעָה שְׁיּוֹשְׁבִין לְפָנֵינוּ בְּגוֹן עֵדוּ.

וְכַת שְׁלִישִׁית שְׁל מְלֵאכֵי הַשְּׂרָת אוֹמְרַת שִׁירָה, עַד שְׁיִבְקַע הַשְּׁחַר. וַיֵּשׁ
חוּבָה לְיִשְׂרָאֵל, בְּשַׁעָה שְׁעוּלָה עֲמוּד הַשְּׁחַר, לְקוּם וּלְהַתְגַּבֵּר בְּשִׁירוֹת
וְתִשְׁבְּחוֹת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מַאי טַעְמָא מְשׁוּם דְנִסְבִּין שִׁירָתָא בְּתַר
מְלֵאכֵי הַשְּׂרָת, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצוּי לְמָטָה עִמָּהֶם. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב,
(משלי ח) וּמִשְׁחָרֵי יִמְצְאֵנִי. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה וּבִלְבָד שְׁלֵא יִפְסִיק מִשְׁיַתְחִיל,
עַד שְׁיִתְפַּלֵּל כְּשֶׁהַחֲמָה זּוֹרַחַת.

אמר רבי יוחנן אמר רב, כשהקדוש ברוך הוא יוצא מאותן העולמות דכסיף בהו, ובא להפגס עם הצדיקים בגן עדן, הוא ממתין ורואה אם שומע קול העוסק בתורה, ההוא קלא ניחא קמיה, מפל שירין ותושבחו דאמרי מלאכי השרת לעילא. הדא הוא דכתיב, (שיר השירים ו) אל גנת אגוז ירדתי לראות, מאי לראות, אותם העוסקים בתורה.

אמר רבי יצחק, וכי גן עדן הוא נקרא גנת אגוז. אמר ליה ר' יוחנן, בן, נקרא גנת אגוז. כלומר גנת עדן, מה האגוז הוא סתום מפל עבריו, ויש עליו כפה קליפות. כך עדן של מעלה, הוא סתום מפל עבריו, ויש עליו כפה שמירות, שלא שלטו לראות, לא מלאך, ולא שרף, ולא חשמל, ולא עין נביא, ולא חוזה, דכתיב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך.

אמר רבי שמעון, אנא הוית קמי דר' ברוקא, והיה אומר, כדין אזה למעלת גנת אגוז עם חסידי ישראל. ולא הוה ידענא מאי הוא. עד דשמענא להא דאריב"ז, קרייה הקדוש ברוך הוא לגנתא דעדן גנת אגוז, מה האגוז קליפה אחר קליפה, ופריו מבפנים. כך עדן, עולם אחר עולם, והוא מבפנים.

תאני ר' שמעון, הגן הזה מאין נטוע. הקדוש ברוך הוא נטע אותו מתחתיו של עדן. דאי תימא שזה כנגד זה בשוה, אי אפשר, אלא הגן בארץ, ועדן עליו מלמעלה. ומאין תמציתו של גן, מעדן הוא.

אמר ליה ר' יהודה, לדבריך, מאי פתיב (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, היה לו לומר ונהר יורד מעדן להשקות את הגן, דמשמע דמלמעלה יורד למטה לגן. אלא אמר רבי שמעון, עדן למטה, ועדן למעלה. גן למעלה, גן למטה. ושניהם מכוונים זה כנגד זה, והקדוש ברוך הוא נטע זה מתחת זה.

וכי הוא נטעו ממש, בן. דאמר רבי יהודה, על שאין מטעותיו בשאר מטעות, והם מובחרים משאר מטעות, הוא היה מטע ה', כמה דאת אמר, (ישעיה סא) מטע ה' להתפאר, כלומר לשבח, וזהו להתפאר, כלומר אין זה כי אם מטע ה' ולא מאחר.

אמר רבי יעקב בר אידי, על כל פנים מטע ה' הוא, שנטע שם כל עץ נחמד למראה. והיאך נטע. אלא כשהוציאה הארץ אילניה ופירותיה, הוציאה בתחלה בגן עדן, ואחר כך בכל העולם. והקדוש ברוך הוא בחר המקום ההוא, והכינו להיות שם לעולם. והוא פוקד אותו, ומשקה בטובו, מאותו הטוב הנשפע מעדן של מעלה, הדא הוא דכתיב, ישבעו עצי ה' ארזי וגו', אלו אילנות שבגן עדן.

שאל ר' חגי לר' יהודה, תאמר שגן עדן הוא בארץ, למאי איצטריך. אמר ליה, להנאתיה דנשמתא. דמקבל מההוא עדן דלעילא. די סלקא דעתך

דְּלַכֵּל נִשְׁמָתָא, הָא תְּנִינָן לְאִינוּן דְּלֵא יְהָבוּ לְהוּ רְשׁוּתָא לְסַלְקָא לְעֵילָא,
אִית לְהוּ הִנָּאָה וְכִיסוּפָא בְּהֵוּא דְּלִתְתָא, מִמָּה דְּמִקְבֵּל מְלַעֲיָלָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּכָל רִישׁ יַרְחָא וְיַרְחָא, סַלְקִי לְהוּ לְמַתִּיבְתָא עֵילָאָה
דְּלַעֲיָלָא. הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (שם סו) וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ וּמִדֵּי שָׁבַת
בְּשַׁבְּתוֹ וְגוֹי. וּבְהָאֵי גֹן עֵדוֹן דְּלִתְתָא יִתִּיב אָדָם, וְשׁוּי לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְמַהוּי מְדוּרִיהּ בֵּיהּ, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (בראשית ב) וַיִּשָּׂם שָׁם אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר
יָצַר.

רַבִּי חֲזִיָא וְר' יוֹסִי הוּוּ אֶזְלִי בְּאוּרְחָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְר' חֲזִיָא, הָא תְּנִינָן
בְּמַתְנִיתָא דִּידוֹן, דְּכָל מַה דְּעֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בֵּין לְעֵילָא בֵּין לְתַתָּא,
כְּלָהוּ כְּסִיפִין וְשָׁקְדִין לְמַהֲדָ לְזִינְיָה, גּוּפָא אֶזְיֵל בְּתַר זִינְיָה, לְאַרְעָא,
דְּאִתְנַסִּיבַת מִינָהּ. וְנִשְׁמָתָא לִית לֵיהּ כְּסוּפָא, אֶלָּא לְאַתְרָא דְּאִתְנַסִּיבַת
מִתַּמָּן. דְּכָל מַה דְּעֵבִיד, כְּסִיף בְּתַר זִינְיָה, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים פד)
נִכְסְפָה וְגַם כָּלְתָה נַפְשִׁי לְחַצְרוֹת ה', וְלֹא לְעֵלְמָא הַדִּין, כְּגוּפָא.

אָמַר לֵיהּ ר' חֲזִיָא, אֵימָא לָךְ מְלָה דְּהֵיא רְזָא, וְלֹא יִדְעִין בְּנֵי נֶשְׁא. אַרְכִּין
רִישִׁיָה, וּבְכִי וְחֲזִיךְ. שְׁתִּיק ר' יוֹסִי, לְבַתַּר אָמַר לֵיהּ רַבִּי חֲזִיָא, זְכָאִין אִינוּן
צְדִיקָא, וְוִי לְהוּן לְרִשְׁיַעֲיָא. זְכָאִין אִינוּן צְדִיקָא, דְּאִתְקִרוּן חֲזִיִּים לְעֵלְמָא
דְּאִתִּי. וְכִי בְּדִיל דְּנִשְׁמָתָא קִיִּימָא בְּקִיּוּמָהּ, אִינוּן קִיִּימִין, וְגוּפָא מְתַרְקַב
בְּאַרְעָא, אִף עַל גַּב דְּהוּה שְׁלִים זְכָאִי. וְהִתְנִן, דְּתַדִּיר נִשְׁמָתָא בְּקִיּוּמָא
קִיִּימָא.

אֶלָּא הִכִּי אִתְגַּזֵּר, דְּכַד אִתְפַּטֵּר צְדִיקָא מְעֵלְמָא דִּין, זְמִין לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא גּוּפָא אַחְרָא, זְכָאָה וְטַב, דְּלֵא לְהוּי כְּהֵאִי זוּהֵמָא וְלְכַלּוּכָא דְּגוּפָא דִּין,
וּמְעֵיִל בֵּיהּ הֵוּא נִשְׁמָתָא קְדִישָׁא, וְהוּא אֲשֶׁרִי לֵיהּ בְּקִיּוּמִיָהּ, בְּהֵוּא
גּוּפָא, בְּהֵאִי גִנְתָא דְּעֵדוֹן דְּלִתְתָא, וְהֵוּא לְהוּי לּוֹן עֵלְמָא אַחְרָא, עֵלְמָא
דְּאִתִּי.

וּבְכָל רִישׁ יַרְחָא וְיַרְחָא, נְפָקִין, וְחִזּוֹן חֲזִיבָא דְּטַרְדִּין לּוֹן בְּגִיָהנָם, הִדָּא הוּא
דְּכְתִיב, (ישעיה סו) וַיִּצְאוּ וַרְאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בֵּי. מֵאִיזָה מְקוֹם
יָצְאוּ. תַּאנִּי רַבִּי בָּא, מִגֹּן עֵדוֹן שֶׁל מְטָה. וְלָמָּה, לְרֵאוֹת לְרִשְׁעִים. וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, סַלְיֵק לּוֹן לְמַתִּיבְתָא דְּרַקִיעָא, בְּכָל שַׁבְּתָא וְשַׁבְּתָא, וּבְכָל רִישׁ
יַרְחָא וְיַרְחָא, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה, וְכַד אִתִּי צְפָרָא, מְחַדֵּשׁ לּוֹן נִשְׁמָתִיָהוּ,
הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (איכה ג) חֲדָשִׁים לְבַקְרִים רַבָּה אֲמוּנָתָךְ. ר' יִצְחָק אָמַר
אֶפְיֻלוּ לְכָל אָדָם נְמִי. בְּהֵאִי עֵלְמָא נָאִים בְּשִׁינְתִּיָהּ, בְּכָל לַיְלָה, וְסַלְקָא
נִשְׁמָתָא לְעֵילָא, וְאִשְׁתַּכַּחַת בְּכַמָּה חִיּוּבִין קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
וּמְהִימְנוּתָא רַבָּה, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחְזֵר לָהּ לְגוּפָא, וּמְחַדֵּשׁ לָהּ קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. וְלָמָּה, רַבָּה אֲמוּנָתָךְ. מִפְּנֵי שֶׁרַבָּה אֲמוּנָתָךְ.

מכאן אמר רבי יצחק, המתחייב בממון לחבירו, וחבירו מוציא לו מה שיחזיק בידו, אסור לו להחזיק בו, עד שיתנהו לו חבירו, ואפילו שיתנהו לו בי דינא, הדין הוא דכתיב, (שמות כב) אם חבל תחבל שלמת רעך.

רבי יהודה בן רבי סימון אמר, (בראשית ב) וישם שם את האדם אשר יצר, בכלל. אמר רבי שמעון, (שם) ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה. וכי מאי עבודה הכא. אלא עבודת הנשמה, להשלים לה בתשלומיה, מה שלא השלימה בזה העולם.

רבי שמעון אמר, הניח הקדוש ברוך הוא לאדם הראשון בגן עדן, ונתן לו תורתו, לעבוד בה, ולשמור מצותיה. הדין הוא דכתיב, (שם) ועץ החיים בתוך הגן. וכתיב (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים בה. אמר הקדוש ברוך הוא, כשיהיה לו לאדם הנאה בגן זה, יעסוק בה וישמור אותה. ומפני העדוניה והנאות שהיו לו לאדם שם, לא שמר תורתו, עד שגרשוהו משם.

רבי אבא בשם ר' חייא אמר, עץ ממש היה, והיו שנים, האחד הנותן חיים לאדם. והאחד שהאוכלו ידע הטוב והרע. לדעת הדרך הטוב והישר, שיוכשר האדם. והדרך הרע, שיתקלקל בה האדם. ולפיכך צוהו הקדוש ברוך הוא שלא יאכל ממנו, פן ידחה הטוב, ויחזיק ברע.

ועל כן נאמר מכל עץ הגן אכל תאכל, זהו עץ החיים, שהיה לו לאדם לאכול ממנו. והוא לא חטא אלא בעץ הדעת טוב ורע, שנצטווה שלא יאכל ממנו. הדין הוא דכתיב, (בראשית ב) וימעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות.

מכאן אמר רבי שמעון, גזירה נגזרה על אדם, קודם, למות, על שגלקח מן האדמה. משמע דכתיב, ביום אכלך ממנו. מלמד שאלמלי לא חטא, היו לו חיים ארוכים, כיון שחטא, הוא העונש, שיקצר ימיו, וימות באותו היום. לאחר שעשה תשובה, נתן לו יומו דקודשא בריך הוא, שהוא אלה שנה.

וזו ראיה שהגזירה היתה קודם למות, שאלמלא כך, כשעשה תשובה היה לו לבטל הגזירה. אלא אמר רבי שמעון, עשה תשובה ובטל הגזירה שנגזרה עליו, ביום אכלך ממנו, והאריך לו ימים שנתן לו יומו.

רבי ברוקא אמר, הוא נצטווה על השם, וחטא בשם. נצטווה על השם, זהו השם המיוחד, דכתיב ועץ החיים וגו'. והוא חטא בשם, זהו שם המשותף, דכתיב ועץ הדעת טוב ורע.

אמר רבי אבהו, ומה המקריב קרבן לשם זה, אמרה תורה (שמות כב) זובח לאלהים יחרם. המחליף שמו המיוחד בשבילו, על אחת כמה וכמה.

וְחָטָא בְּשֵׁם מְנָא לֵן. אָמַר רַבִּי בְרוּקָא דְכָתִיב (בראשית א) "וַתִּקַּח "מִפְּרִי"ו
"וַתֹּאכֵל", שֶׁהוּא הַשֵּׁם הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ, דּוֹגְמַת הַפְּרִי הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ. אָמַר
רַבִּי אֲבָהוּ, לְפִיכֹד כְּנָה כָּל הָעֵנָן בְּאֵלוּ אֵילָנֵי גֹן עֵדֶן.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, חֲזִינָן דְּהָא תַּלְתָּ מִן חֲבַרְיָא, עַל דָּא אֲתַעְנְשׁוּ. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, הָא דְאָמַר רַבִּי בְרוּקָא אֵין לְהַרְהֵר עוֹד בְּפַרְשָׁה, דְאָנָא כְּהַאי גּוֹנָא
שְׂמַעְנָא מֵאֲבוּי, וְכַעַן אֲדַכְרְנָא, וּמַכְּאֵן צְרִיד דְרַשָּׁה.

(שם א) וְהִנְחֹשׁ הַיְיָ עֲרוּיִים מִכָּל חַיֵּת הַשָּׂדֶה. תַּאֲנִי ר' יוֹסִי, זֶהוּ יֶצְרַר הָרַע,
שֶׁהוּא הַנְּחֹשׁ הַמְּסִית לְבַנֵּי אָדָם. וְלָמָּה נִקְרָא נְחֹשׁ. מַה הַנְּחֹשׁ הוֹלֵךְ
עַקְלָתוֹן, וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ בְּדַרְדָּר יֶשְׁרָה. כֹּד יֶצְרַר הָרַע, מִשְׁטִין לְאָדָם בְּדַרְדָּר רַע,
וְלֹא בְּדַרְדָּר יֶשְׁרָה.

תַּאֲנִי ר' יוֹסִי, מַאי הָיָה עֲרוּם מִכָּל חַיֵּת הַשָּׂדֶה, פִּקְחַ מֵאוֹתוֹ נֶפֶשׁ הַחַיָּה
אֲשֶׁר בְּגוּף, וְהוּא הָיָה הַמְּסִית לְאָדָם, עַד שֶׁנִּגְרַשׁ מִהֲנֵאת גֹן עֵדֶן.

תֵּנוּ הַתָּם, אָמַר ר"י בֶּן רַבִּי סִימוֹן, אֲשַׁחֲנָא בְּהַאי מְלָה דְאָמַר רַבִּי בְרוּקָא,
וְשֶׁאֵיל לֵיה, וְאֲשַׁחֲנָא דְעֵיקַר קַבְלָה הָוָה בִּידוּי. וְהֵכִי אֲתַגְזֵר בְּסַפְרָא
קְדָמָא, דְּמִתְנִיתָא דְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, הַנְּחֹשׁ כְּשֶׁהִשְׂיָא לְאִשָּׁה, מַה כְּתִיב. (שם) וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי
טוֹב. מַאי כִּי טוֹב. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּר שְׁלוֹם, הַסְּכִימָה בְּדַעְתָּה כִּי הוּא
טוֹב, שְׂנֵאמַר (תהלים קלה) כִּי טוֹב ה' (שם קו) הוֹדוּ לֵה' כִּי טוֹב. וְכִי תֵאָוָה הוּא
לְעֵינַיִם, שֶׁהִיא הַתֵּאָוָה שְׂמִתָּאוּם עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, לְדַעַת וּלְהַשִּׁיג, מִיָּד
וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכֵל.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, אַחֲלָפָא שׁוּלְטָנָא בְּפוֹלְחָנָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּדַבֵּר אַחַר
(שמות כג) אֵל תִּמְרָ בּוֹ, אֵל תִּמְרָנִי בּוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְלֹא אֲמִינָא דְלִית
לְהַרְהֵר עוֹד בְּפַרְשָׁה דִּי בְּהָא דְאָמַר רַבִּי בְרוּקָא בְּרִישׁ פַּרְשָׁתָא, וְלֹא
אַצְטְרִיד יִתִּיר אֶלָּא דְרַשָּׁא. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, מַאי (בראשית א) וַיִּתְּפְרוּ עֲלֶיהָ
תֵּאָוָה, מִתְרַגְּס רַב נַחְמָן בֶּר אַחָא וְחַבְרוֹ, תַּסְקוּפִי מַלְיָן.

(שם) וַיִּשְׁמְעוּ אֶת קוֹל ה' אֱלֹהִים וְגו'. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, וּמַה קוֹזְדִּיטָא
דְאֶהִירְנָא בְּעֵינַיָא רוּחַ הַיּוֹם. תֵּנוּ אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲמִיטוֹן בְּבִהִירוּתָא, לְדָא
דְאָמְרוּ, לָמָּה הוּא דוֹמָה אָדָם בְּעוֹלָם הָיָה, לְצַפּוּרָא דְאִזְלַת, כְּד נִפְקַת
מִקִּינָה, וְלֹא אֲשַׁכַּחַת מֵאֵן דְאֶכְנִישׁ לָהּ. כֹּד הוּא הָאָדָם, כִּיּוֹן שֶׁהִנְשַׁמָּה
יוֹצֵאָה, שׁוֹב אֵינוֹ יוֹדֵעַ, וּמִבֵּין לְהַגּוּף. בֶּר הַהוּא גּוּפָא, מְנַהִירוֹ טוֹבָא
דְאִיזְדַּמֵּן לֵיה לְאִשְׁתַּעֲשַׁעָא בְּגִנְתָא דְעֵדֶן.

אָמַר רַבִּי אַבְבָּא, מִתְהַלֵּךְ, מְהַלֵּךְ הָוָה לֵיה לְמִימַר, מַהוּ מִתְהַלֵּךְ. אָמַר רַבִּי
בָּא, וְכִי חוֹשְׁבִין בְּנֵי אָדָם שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה. תָּא שְׂמַע, דְכָתִיב אֶת
קוֹל, הוּא דְכָתִיב בֵּיה, (שמות ט) וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל. וְכֵן (יחזקאל א) וַיְהִי קוֹל
מֵעַל לְרַקִּיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ. אָמַר רַב חֲסִידָא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, קוֹל כְּתִיב,
מִתְהַלֵּךְ לְרוּחַ, הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (שם לו) וַיְהִי קוֹל כְּהִנְבְּאִי וְהִנֵּה רַעַשׁ.

אמר רבי יוחאי, והא ר' יהודה חבירינו אמר, דכאן צריך דרשא, ואתם
אומרים מעשה מרובה. אמר רבי אלכסנדר, יתיר מעובדא דמרובה
הוא, דהא רזין עילאין אנו חזינו דאתגליין קא.

תנו רבנן, כשחלה רבי שמעון בן יוחאי. עאלו קמיה ר' פנחס, ור' חיאי,
ור' אבהו. אמרו לו, מאן דהוא קיימא דעלמא, שקיב. אמר לון, לא בי
דינא דלעילא מעיינין בדינאי, דהא אנא חזאי דלית אנא מתיהב
למלאכא ולדינא דלעילא. דאנא לאו כשאר בני נשא.

אלא האי דינא דילי, קודשא בריך הוא דינייה, ולא בי דינייה. והיינו דאמר
דוד, בבעותיה קמיה (תהלים מג) שפטני אלהים וריבה ריבי. וכן שלמה אמר,
(מלכים א ח) לעשות משפט עבדו, הוא בלחודוי, ולא אחרו.

דהא תנינו, כשהאדם הוא שוכב, בי דינא דלעילא מסתכלין בדינוי, אית
מנהון דנטאון לכף זכות, דאחזין זכותא דבר נש, ואית מנהון דנטאון לכף
חובה, דאחזין חובה דבר נש. ונפיק איניש מן דינא, כמה דהוא בעי.

אבל מאן דדאין ליה מלאכא עילאה, דשליט על כולא, הוא טב, ולא זכיל
איניש למנהוי בההוא דינא, בר טב. מאי טעמא, דהא תנינו, מכילוי
דמלאכא עילאה, נטי לזכותא תדיר, והוא כוליה צד רחמנותא, ובגדו
לשבקא לחטאין וחובין, הדא הוא דכתיב, (תהלים קל) כי עמד הסליחה וגו',
ולא עם אחר.

ובגין כך בעינא קמיה דהוא דין דינאי, ואנא אעיל תליסר אבבי לעלמא
דאתי, דלא אעברו לון בר אבהתא, ולא יהא מאן דימחי בגדי, ועוד דלא
אתבע רשותא מנהון.

אמר רבי שמעון מלה, וחמון בי מרעיה, דלא הוה הוא תמן. תוהו, ולא
הוה זכיל חד מנהון למלאכא בפומיה, מדחילו רבה דהוי עליהון. עד דהו
יתבי, סליק לון ריחין דבוסמי סגיאיין, וכל חד וחד מנהון אתיישר חיליה,
עד דחמו לרבי שמעון, והוה ממלל מליו, ולא הוה חמאן אחרו בר מיניה.

לבתר עידו, אמר לון רבי שמעון, חמיתון מידי. אמר ליה ר' פנחס, לא,
אלא כולנא תוהין על דלא חמינא לך בבי מרעד, זמן רב, וכד חמינא לך
סליק לך ריחין דבוסמין דגנתא דעדו, ושמענא קלך ממלל, ולא ידענא
מאן ממלל עמד.

אמר לון, ולא שמעתון מלה אוחרנא בר מידי. אמרו לאו. אמר לון, לית
אתון חזין למחמי סבר עתיק יומין.

אמר לון, אימא לכו מלה, תוהנא על ר' פנחס, דלא חמא. דאנא חמית
ליה כען בההוא עלמא, לתתא מרבי אלעזר ברי.

וּכְעַן שֶׁדָּרוּ בְּדִילִי מְלַעֲיֵלָא, וְאַחֲזִין לִי אֶתְרָא דְצַדִּיקָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי, וְלֹא אֶתִּישֵׁר בְּלַבָּאי דְּוֹכְתָאי, בַּר עִם אַחֲיָה הַשִּׁילוּנִי. וּבְרִירְנָא דְּוֹכְתָאי, וְאַתִּינָא, וְאַתּוּ עִמִּי תִלְת מָאָה נְשָׁמְתִין דְּצַדִּיקָא, וְעִילָא מְנַהוּן אָדָם הָרֵאשׁוֹן, דְּהוּה יִתִּיב גַּבָּאי, וְהוּא הוּה מְמַלְל עִמִּי. וּבְעֵי, דְלֹא יִתְגַלִּי חוּבִיָּה לְכָל עֵלְמָא. בַּר הַהוּא דְאַמְרָה אֲוֵרִייתָא בְּגִינִיָּה, וְאַתְכִּפְסִי בְּהַהוּא אֵילְנָא דְּגִנְתָּא דְּעָדָן.

וְאַמִּינָא לִיָּה אֲנָא דְּהָא חֲבַרְיָא גִלוּ. אָמַר הַהוּא דְּגִלוּ חֲבַרְיָא בְּיַנְיָהוּ טַב וְשִׁפִּיר, אָבֵל לְשָׂאָר בְּנֵי עֵלְמָא לֹא. מֵאֵי טַעְמָא, דְּחָס קוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא עַל יְקָרִיָּה, וְלֹא בַּעַל לְפָרְסוּמֵי חוּבִיָּה, אֶלָּא בְּהַהוּא אֵילְנָא דְּאַמַּר דְּאָכַל מִנֶּיהָ.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא גְּלִי לִי בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְלַחֲבַרְיָא, דְּלִישְׁתַּעוּ אֵינוּן בְּיַנְיָהוּ, וְלֹא לְדַרְדְּקֵי דְּחֲבַרְיָא, וְלֹאֵינוּן דְּיִיתוּן לְעֵלְמָא. דְּהוּא מְלָה דְּלֹא יִדְעֵי כָּל אֵינְשֵׁי, וְטַעֲיִין בֵּיהּ, לָאוּ מְשׁוּם חוּבְתָא דְּחַב, אֶלָּא מְשׁוּם יְקָרָא דְּשִׁמָּא עֵילָאָה, דְּבְנֵי נְשָׂא לֹא זְהִירִין בֵּיהּ, וּכְתִיב זֶה שְׁמִי לְעוֹלָם. וְיִיתוּן לְמַשְׁאֵל מַה דְּלֹא צְרִיכֵי לוּן.

וְהֵינּוּ דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת י"ט) פֶּן יִהְרָסוּ אֶל ה' לְרֵאוֹת וְנִפְל מִמֶּנּוּ רַב, מֵאֵי וְנִפְל מִמֶּנּוּ רַב. הֵכִי גִזְרְנָא, הָאֵי חֲבָרָא דְּאֲוֵרִי שְׁמָא קְדִישָׁא לְכוּלָּא, הוּא נְפִיל וְנִתְפָּס בְּהַהוּא חוּבָא, יִתִּיר מְנִיָּהוּ, דְּכְתִיב וְנִפְל מִמֶּנּוּ רַב, הָרַב נוֹפֵל וְנִתְפָּס בְּאוֹתוֹ עוֹן.

קָרִיב לְגַבִּיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה, אָמַר לִיָּה אָבָא, מַה אֲנָא הָתָם. אָמַר לִיָּה זְכָאָה חוּלְקָד בְּרִי, זְמַן סְגִי יְהֵא דְּלֹא תִתְקַבֵּר גַּבָּאי, אָבֵל בְּהַהוּא עֵלְמָא, דְּוֹכְתָא דִּידִי וְדִידְךָ בְּרִירְנָא. זְכָאִין אֵינוּן צַדִּיקָא, דְּזַמְיִנִין אֵינוּן לְמַשְׁבַּחֵי לְמֵאֲרֵי עֵלְמָא, כְּאֵינוּן מְלֶאכֶיךָ שְׁמִשׁוֹן דְּקַמִּיָּה, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (תְּהִלִּים קמ) אִךְ צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ.

רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב הוּנָא אָמַר, כִּינּוּן שְׁחָטָא אָדָם, וְגִזְרוּ עֲלֵיו אוֹתָן הַגִּזְרוֹת, גְּרָשָׁהוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאוֹתָן הַהֲנָאוֹת וְהַעִידוּנִין שְׁהִיו לוֹ בְּעָדָן, וּמִינָּה שׁוּמְרִים לְשַׁעְרֵי גֶן עֵדֶן. וּמִי הֵם, הֵם הַכְּרוּבִים. הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּשׁ לְגֶן עֵדֶן אֶת הַכְּרוּבִים וְאֶת לֵהט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת. כְּדִי לְשִׁמּוֹר אוֹתוֹ הַדְּרָךְ וְהַפֶּתַח.

שְׂאֵז נְגִזָּר, שְׁלֹא יְהֵא רְשׁוֹת לְכָל אָדָם מִכָּאֵן וְאֵילָךְ, לְהַכְּנִס שְׁם, זוֹלְתֵי הַנְּשָׁמוֹת הַצְּרוּפּוֹת עַל יְדֵי הַכְּרוּבִים תְּחַלָּה. אִם רוּאִים שְׁהִיא רְאוּיָה לִכְנִס, תְּכַנְס. וְאִם לֹא, דוּחִים אוֹתָהּ לַחוּץ, וְתִשְׁרַף בְּאוֹתוֹ הַלֵּהב, אוֹ תִקַּבֵּל עוֹנֶשָׁה.

וְתֵאנָא, כְּנִגְדָם הָיוּ בְּמִקְדָּשׁ, כְּשֶׁנְּכַנְס הַכֹּהֵן לְפָנָי וּלְפָנֵים. דְּתֵנָּא, אָמַר רַבִּי אָבָא אַרְיִי בְּשֵׁם רַב הוּנָא, לְפָנָי וּלְפָנֵים הוּא דוּגְמָתוֹ שֶׁל גֶן עֵדֶן. וְכֶשֶׁנְּכַנְס הַכֹּהֵן לְשֵׁם, נְכַנְס בְּנִשְׁמָה, וְלֹא בְּגוּף. בְּאֵימָה, בְּיִרְאָה, בְּרִתָּת, בְּזִיעַ,

בְּנִקְיוֹת, בְּטְהָרָה. וְהַכְּרוּבִים עוֹמְדִים שָׁם שׁוֹמְרִים, כְּדוֹגְמַת אוֹתָם
הַכְּרוּבִים הָעוֹמְדִים בְּשַׁעְרֵי גֹן עֵדֶן.

זָכָה הַכֹּהֵן, נִכְנַס שָׁם בְּשָׁלוֹם, וַיּוֹצֵא בְּשָׁלוֹם. לֹא זָכָה, מִבֵּין בִּי הַכְּרוּבִים
יוֹצֵא לְהַב, וַיִּשְׁרַף וַיָּמוּת בְּפָנָיו. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה לְעִבּוֹר
מֵהֶם בְּשָׁלוֹם. אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָה, אֵין לָךְ בְּעוֹלָם דְּבַר שְׂאִין בּוֹ מַעֲלָה
כְּדוֹגְמַתּוֹ.

הַנְּחָשׁ שֶׁהֶעֱרִים לְחִנּוּה, הוּא דְּבַר נוֹפֵל עַל הַלְּשׁוֹן. אָמַר רַב יוֹסֵף, הֵיאָדָּה, אָמַר
לִיה, כְּתַרְגוּמוֹ, נְחָשׁ חִינוּיָא הוּא, חִינוּיָא זָכָר, וְהִיא חִנּוּה, נִקְבָּה. דְּבַר נוֹפֵל עַל
הַלְּשׁוֹן. כְּדוֹגְמַתּוֹ (בַּמְדַּבֵּר כֹּא) נְחָשׁ נְחָשֶׁת, דְּבַר נוֹפֵל עַל הַלְּשׁוֹן.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, וְהָא כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה כִּי הִיא
הֵיְתָה אִם כָּל חַי. אָמַר לִיה ר' פְּרַחְיָה, קָרָא לָהּ עַל שֵׁם הָעֵתִיד, הִיָּה לוֹ
לְקָרוֹא אוֹתָהּ חַיָּה, עַל שֵׁם חַי, וְנִקְרָאָה עַל שֵׁם הָעֵתִיד חַוָּה, דְּעֵתִיד חִינוּיָה
לְמַסְטֵי לְחִנּוּה.

(שם) הוּא יְשׁוּפֵדָה רֵאשׁ. אָמַר ר"י, כֶּךָ דְּרַכּוּ שֶׁל נְחָשׁ, אֵין הַקְּשָׁה שְׁלוֹ מֵאָדָם,
אֶלָּא בְּרֵאשׁ. וְאֵין הַנְּשִׁיכָה מֵהַנְּחָשׁ לְאָדָם, אֶלָּא בְּעֵקֶב. אָמַר רַבִּי יִצְחָק בַּר
רַבִּי יוֹסֵי לְמֵאן דְּאָמַר דְּיִצְרָר הָרַע הָוָה, מֵאֵי נִימָא בְּהֵאֵי פְּסוּקָא.

אָמַר לוֹ ר' יוֹסֵי, מְלַמֵּד שְׂאִין הַרִיגָה לְנְחָשׁ אֶלָּא בְּרֵאשׁ. וּמִי הוּא הָרֵאשׁ.
זֶה רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה. וְאֵין הַנְּחָשׁ הַזֶּה הוֹרֵג לְאָדָם, אֶלָּא בְּעֵקֶב, כְּשֶׁעוֹשֶׂה לוֹ
מַעֲשֵׂה עֲבִירוֹת, וְדָשׁ בָּהֶם בְּעֵקֶב, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (תְּהִלִּים מו) עוֹן עֲקֹבֵי
יִסוּבְנֵי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מִהֶכָּא, (ישעיה ה) הוּי מוֹשְׁכֵי הָעוֹן בְּחַבְלֵי הַשְּׂוֹא וְכַעֲבוֹת
הָעֵגְלָה חֲטָאָה. כְּלוּמַר, עוֹשֶׂה עֲבִירוֹת וְדָשׁ בָּהֶם בְּעֵקֶב, שְׂחוֹשֵׁב שְׂאִינִם
כְּלוּם, כְּמוֹ חַבְלֵי הַשְּׂוֹא, שְׂאוּרֵג הָעֵפְבִישׁ. וְלֵאחֶר כֵּן הִם כְּעִבוֹת הָעֵגְלָה
חֲטָאָה, חֲזָקִים וְקָשִׁים, עַד שֶׁנֶּאֱסָפִים כָּלָם וְהוֹרְגִים לְאָדָם, וְכֵן הוּא אוֹמֵר
וְאֵתָה תִּשׁוּפְנֵי עֵקֶב, בְּאוֹתוֹ עוֹן הָעֵקֶב הוֹרֵג יִצְרָר הָרַע לְאָדָם.

אָמַר ר' יִצְחָק, בֵּא וּרְאָה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְקַלְקְלוּ כֶּךָ נְדוּנֵי. הַנְּחָשׁ בְּתַחֲלָה, אַחֲרָיו
הָאִשָּׁה, וְאַחֲרָיו הָאָדָם. הֵיִינוּ דְּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית א) וּלְאָדָם אָמַר כִּי שְׂמַעְתָּ לְקוֹל
אִשְׁתְּךָ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק בַּר אֵיִדִי, אִם אָדָם חֲטָא, אֲדָמָה מֵה חֲטָאָה. אֶלָּא אָמַר רַבִּי
יִצְחָק בַּר אֵיִדִי, כְּשֶׁנִּבְרָא הָאָדָם, הַשְּׂמִים וְהָאֶרֶץ הָיוּ עֵדִים. מְלַמֵּד שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה אוֹתָם עֵדִים, עַל מַה שֶׁיַּעֲשֶׂה הָאָדָם, שְׂלֵא יֵאמַר מִי רוּאֵנִי.
וְאוֹתָם הָעֵדִים מְפָרְסְמִין חֲטָאֵיו, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (אִיּוֹב כ) יִגְלוּ שְׂמִים עוֹנוֹ
וְאֶרֶץ מִתְקוֹמְמָה לוֹ.

וְתָנָא, בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁעָבַר אָדָם, הַשְּׂמִים הֶחְשִׁיכוּ אוֹרָם, וְהָאֶרֶץ לֹא יָדְעָה
מֵה לַעֲשׂוֹת, עַד שֶׁבֵּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְקָלַל אוֹתָהּ, עַל שֶׁהִתְעַכְבָּה

בַּעֲדוֹתֶיהָ, שְׁלֵא תוֹסִיף תַּת כַּחַ לְזֵרוּעַ וְלִקְצוֹר כְּבָרָא שׁוֹנָה, וְעַמְדָּה
בְּקִלְלוֹתֶיהָ, עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם אָבִינוּ, וְנִתְבַּסַּס הָעוֹלָם.

ר"נ אָמַר, עַד שֶׁבָּא נֹחַ, דְּכָתִיב, (בראשית ה) זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעַשְׁנֵנוּ וּמִעֲצָבוֹן יְדִינוּ.
וּלְפִיכֹךְ נִקְרָאָה עַל שְׁמוֹ, דְּכָתִיב (שם ט) אִישׁ הָאֲדָמָה, עַל שִׁינְאָה מִקְלָלָתָהּ
בְּשָׁבִילוֹ.

אָמַר רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק, אָדָם הָרָאשׁוֹן, כִּיּוֹן שֶׁנִּטְרַד מִגֵּן עֵדֶן, חָשַׁב שְׂיָמוֹת
מִיָּד, וְהָיָה בּוֹכָה וּמִתְחַנֵּן, וְשָׁב בְּתִשְׁבּוּבָה, עַד שֶׁקִּבְּלוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּתִשְׁבּוּבָה, וְהֶאָרִיךְ יָמָיו, וְקִיִּים בּוֹ דִּבְרוּ, דְּכָתִיב בַּיּוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ, וְנָתַן לוֹ
יוֹמוֹ, שֶׁהוּא אֶלֶף שָׁנָה. לְהוֹרוֹת לְכָל הָעוֹלָם, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲנוּן
וְרַחוּם הוּא, וּמִקְבֵּל בְּתִשְׁבּוּבָה לְשָׁבִים, וְאֵינּוּ חִפְץ מֵהֶם, זוֹלָתִי שְׂיַחֲיוּ,
דְּכָתִיב (יחזקאל יח) וְלָמָּה תָמוּתוּ בַּיִת יִשְׂרָאֵל וְהִשִּׁיבוּ וְחִיוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲשֶׁרִיָּהֶם הַבְּנִים שֶׁהָאָב אוֹמֵר לָהֶם כֶּךָ. וְוִי לָהֶם לְבָנִים,
שְׂאִינָם שׁוֹמְעִים מִמֶּנּוּ. אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, לֹא חֲזִינָן רַחֲמֵנוּתָא
כְּרַחֲמֵנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּכָל מְקוֹם אֵת מוֹצֵא כְּשֶׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל,
וְשָׁבוּ לְמוֹלוֹ, פֶּשֶׁט יָדוּ וְקִבְּלָם, וּמַחֲל לָהֶם מִיָּד, הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (מִיכָה ז)
מִי אֵל כְּמוֹד נוֹשֵׂא עוֹן וְעוֹבֵר עַל פֶּשַׁע.

פְּרָשְׁתָּא ח (בראשית ד) וְהֶאָדָם יָדַע אֵת חוֹה אִשְׁתּוֹ. אַרְבֵּי יְהוֹשַׁע בֶּן לֵוִי, יֵשׁ
לָנוּ לְהַרְהֵר בְּהָא פְּרָשְׁתָּא, וְכָל שְׁכֵן בְּהַאי פְּסוּקָא, דְאָמְרָה חוֹה, קִנִּיתִי אִישׁ
אֵת ה'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲנָא יָדַעְנָא לִיָּה כְּפִשְׁיטוּתִיָּה. דְּהָא תַּנּוּ, אָמַר רַב יְהוּדָה
אָמַר רַב, הַאי מֵאן דְאֵתְיִלִּיד לִיָּה בַר, כַּד שָׁרִי לְמַלְלָא, חוֹבָה עֲלִיָּה לְאַלְפָּא
לִיָּה פְּסוּקֵי דְאוּרִיָּתָא, דְאֵינּוּן דְחִילוּ מוֹן קָדָם ה', דְכַד יִרְבִּי יַדְכֵּר לוֹ לְאֵינוּן
כְּתוּבִין, לְדַחֲלָא מוֹן מְאָרִיָּה.

רַבִּי עֲקִיבָא, הוֹה יְתִיב קַמִּיָּה דְר' אֶלְיעֶזֶר, אָמַר לִיָּה מַאי הַאי פְּרָשְׁתָּא
דְּפְסִיקָא דָא, דְאָמַר וַתֵּלֶד אֵת קִיָּן, וַתֹּאמֶר קִנִּיתִי אִישׁ אֵת ה'. אָמַר לִיָּה,
עֲקִיבָא, אֵימָא לָךְ, יוֹמָא דְר' בְּרוּקָא וְשָׁאָר חֲבַרְיָא גְלוּ הֵהוּא חוֹבָה דְעֵבִיד
אָדָם, לֹא הוֹה אֲצִטְרִיךְ לְאֵינוּן דְלֹא יָדְעִי עֲמִיקְתָּא וּמִסְתְּרָתָא. וְהֵהוּא
יוֹמָא דְאֵתְגַלִּי, אֲשֶׁתַּמַּע כְּלָא מֵהַאי פְּסוּקָא.

אָדָם נֶצְטוּהָ עַל הַשֵּׁם, וְחֲטָא בַּשֵּׁם. נֶצְטוּהָ עַל הַשֵּׁם, הוּא הַשֵּׁם הַמְּיוּחָד,
דְּכָתִיב (שם ב) וְעַץ הַחַיִּים וְגו'. וְחֲטָא בַּשֵּׁם, זֶהוּ שֵׁם הַמְּשׁוּתָּף, דְּכָתִיב וְעַץ
הַדַּעַת טוֹב וְרַע.

וְחוֹה הִיָּתָה תַּחֲלָה בְּעֵבִירָה עַל זֶה. דְּכָתִיב (שם ג) וַתִּקַּח מִפְּרִיו. וְלֹאֲחַר
שֶׁחֲטָאוּ, וַיִּדְעוּ עוֹנָם עַל מַה שֶׁעֲבָרוּ, הִתְמַרְמְרוּ עַל מַה שֶׁחֲטָאוּ, וְהֵיא
בְּיוֹתֵר, מִפְּנֵי שֶׁהִיא הִיָּתָה תַּחֲלָה לְעֵבִירָה, לְעֵבּוֹר עַל שְׁמוֹ הַגְּדוֹל. כִּיּוֹן
שֶׁנּוֹלַד לָהּ בֶּן, הִרְגִּישָׁה בְּדָבָר, וְאָמְרָה קִנִּיתִי אִישׁ אֵת ה' שֶׁהוּא הַשֵּׁם
הַמְּיוּחָד, וְעַל כֵּן לֹא אָמְרָה הַשֵּׁם הַמְּשׁוּתָּף.

אמר רבי עקיבא, האי טעמא, חוזר על מה דאמר רבי אבהו, (שמות כב) זובח לאלהים יחרם. אמר רבי אליעזר, חזרה חנה להודות על אותו עון שעברה, ואמרה, לא יהיה זה כמונו, לתת כבוד לאחר וולתו. אבל זה יהיה את השם ממש, ולא לאחר.

אמר רבי יצחק, ושפיר קאמר ר' עקיבא, דאתחזר עניינא על מה דאמר רבי אבהו. וכן חנה אמרה את ה', ולא לשם אחר. וכן חנה אמרה (שמואל א א) ונתתיו לה' כל ימי חייו, ולא לשם אחר. ועל זה אמרה תורה, (שמות לד) כי לא תשתחוה לאל אחר, כי ה' קנא שמו, אל קנא הוא.

אמר רבי יהודה, עד אימתי יטיילון חברייא ברזין עילאין דמלכא. אמר רבי אלכסנדראי, תנינו, מוסרין סתרי תורה לחברים הראויים לכך, כגון אגן וחברייא כגוונן.

(בראשית ד) ותוסף ללדת את אחיו את הבל, אמר רבי אליעזר לרבי עקיבא, מה שמיע לך בהאי. אמר ליה על כך אנא יתיב קמך. אמר ליה, אסתים פומך, ופתח עינדך ואודנדך, ואצית.

דרמז הוא דקא רמז, על ההוא שמא זעירא, דאתאצל משמא קדישא, דאנא ואת ידענא. ובהאי שמא חביין סגיאיין בני נשא, והוא רמז מהימנותא, למאן דאסתפל בחכמתא.

עוד אמר רבי אליעזר, עקיבא, רמז דאתקטל הבל, אורי על מהימנותא דשמא יקירא עילאה דמלכא, דכתוב (ישעיה ב) ונשגב ה' לבדו. אמר רבי עקיבא, ווי לעלמא כד תיפוק מניה, כען אנא מסתפל בחכמתא סגיאה. אמר ליה, הא אמרית לך אסתים פומך, דהא חזינא דדי לי ולך בעלמא.

אמר ר' יהודה, נתחזר קין להיות עובד אדמה, והבל רועה צאן, זה הביא קרבן, וזה הביא קרבן. אמר רבי יהודה, קין בא בגסות הרוח, והבל בגמיכות הרוח, דכתוב (תהלים נא) זבחי אלהים רוח נשברה. מה פתיב (בראשית ד) וישע ה' אל הבל ואל מנחתו ואל קין ואל מנחתו לא שעה. אמר רבי יהודה, למה נפלו פניו, על שלא נתקבלה מנחתו.

ותאנא, אר"י, אותו היום ראש השנה היה, יום שדין כל הנשמות, עוברים לפניו. אמר לו, למה חרה לך, הלא אם תיטיב שאת, אמר רבי יהודה, כלומר אם תיטיב, יהיה לך שאת.

לפתח חטאת רובץ, כלומר, לאותם פתחי גן עדן, שהנשמות עוברות בו, חטאת רובץ. החטאת שתעשה יהיה מזומן שם, ושם תקבל עונשך. ואליד תשוקתו, כלומר אם תטיב מעשיך, והחטאת ההוא יכסוף לך שתעשה עבירות. אתה תמשל בו, שלא יוכל לקטרג עמך.

תאנא, אמר רבי יוסי, אנא חמינא לרבי עקיבא, ששאל לרבי אליעזר דבר זה. אמר ליה, עקיבא, סק עינדך לעילא, ואת תיב גבאי, דהא מפרש כולא

בְּמָה דְאִמְרָנָא. זְקַף עֵינָוֵי, לְבַתֵּר אַרְכִּין רִישִׁיה, אָמַר, הָא עֲבַדְנָא כְּעוֹבְדָא דְחִיּוּנָא, וְלֹא יִדְעָנָא. קָרִיב גְּבוּי ר' אֶלְיָעֶזֶר, וְלַחִיש לִיה, אָתָּא ר' עֲקִיבָא, וְנִשְׁיֵק יָדָיו, וּבִכָּה, וְאָמַר, כּוֹלָא הוּא כְּמָה דְאִמְרַת בְּקַדְמִיתָא. זְקַפְּאוֹן זְקִיפּוֹן, תַּתְּאָן תַּתְּאִין, דְּלֹא יָכִיל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהַדֵּי שׁוּתְפִין.

אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, חוּה אָמְרָה, שְׁקַנְתָּה אִישׁ אֶת ה', שְׁהוּא ה' הַמְּיוֹחֵד. וְהוּא קַלְקַל מַעֲשָׂיו, וְלֹא רָצָה לַעֲמוֹד בְּדַרְדְּרָה הַיָּשָׁר, הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (שם) וַיֵּצֵא קִין מִלְּפָנֵי ה', יָצָא מֵאוֹתוֹ הַכֹּלל שְׁאִמְרָה אָמוּ.

וּבְשִׁבִיל כְּדָּ מַה כְּתִיב. וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נוֹד, שְׁהִיָּה נֹד בְּאֶרֶץ. וְהוּא כְּמוֹ כֹּן עֲשָׂה תְּשׁוּבָה, כְּשֶׁהוֹדָה עַל חַטָּאתוֹ, וְקִבֵּל עָלָיו עוֹנֶשׁוֹ. דְּתַנִּין, כָּל הַמְּתוּדָה חַטָּאתָיו וּמִתְבַּיֵּשׁ מִהֶן מוֹחֲלִין לוֹ מִיַּד עַל כָּל עוֹנוֹתָיו. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (משלי כח) וּמוֹדָה וְעוֹזֵב יְרוּחָם.

ר' חִיָּא אָמַר מִהֲכָא, (ויקרא ה) וְהִתְוַדָּה אֲשֶׁר חָטָא, וְנִאָּמַר (שם) וְנִסְלַח לוֹ. ר' יִיסָא אָמַר, אֵין דְּבַר בְּעוֹלָם עוֹמֵד בְּפָנֵי הַתְּשׁוּבָה. קִין נִגְזַר עָלָיו נֶע וְנֹד תַּהִיָּה בְּאֶרֶץ, וְכִשְׁעֲשָׂה תְּשׁוּבָה, פָּקַע הַחֲצִי. דְּכָתִיב, (בראשית ד) וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נוֹד, אֲבָל נֶע לֹא נִאָּמַר.

תַּנּוּ רַבָּנָן, עַל הַכֹּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹחֵל, וְאֵינוֹ מוֹחֵל עַל כְּבוֹד שְׁמוֹ. וּמִי אֵינוֹ מוֹחֵל, וְהָרִי מְנַשֶּׁה מְלֻךְ יְהוּדָה הַמִּיר כְּבוֹדוֹ שֶׁל מְקוֹם בְּהַבְּלִים. שְׂאֵנִי מְנַשֶּׁה, דְּהוּא בְּגִרְמִיָּה יָדַע דְּהַבֵּל הוּא, וְלֹא שְׂוִי לִיה עֵיקַר בְּלַבִּיָּה, דְּבָרִי ר' יְהוּדָה. ר' שְׁמַעוֹן אָמַר, אֵין לָךְ דְּבַר שְׁבַע עוֹלָם שְׁעוֹמֵד בְּפָנֵי הַתְּשׁוּבָה כָּלֵל.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאִי דְכָתִיב, (בראשית ד) וְאָחוֹת תּוֹבֵל קִין נֶעְמָה. אֶלָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, צְדָקָת הִיָּתָה, וְנִעֲיָמָה בְּמַעֲשֵׂיהָ. ר' אֶבְהוֹ אָמַר, פְּשׁוּטוֹ שֶׁל מְקָרָא מוֹרָה, עַל שְׁהִיָּתָה חֲכָמָה בְּמִלְּאֶכֶת הַבְּרִזָּל, כְּמוֹ אָחִיָּה תּוֹבֵל קִין. מִשְׁמַע דְּכָתִיב, הוּא הִיָּה אָבִי כָּל חֲרַשׁ נַחֲשֵׁת וּבְרִזָּל, וְאָחוֹת תּוֹבֵל קִין נֶעְמָה, הוּא הוֹצִיא אוֹמְנוֹת זוֹ, וְאָחוֹתוֹ עֲמוּ. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, וְאָחוֹת תּוֹבֵל קִין נֶעְמָה, שְׁהִיָּתָה בְּקִיָּאָה כְּמוֹתוֹ, וְאִיו דְּוְאָחוֹת מוֹסִיף עַל הַעֲנִין שֶׁל מַעֲלָה.

רַבִּי בָּא אָמַר, אֲמֵן שֶׁל שְׂדִים הִיָּתָה, וְהוֹלִידָה אוֹתָם. דְּהָא אִימָא דְאִשְׁמַדָּאִי, מִלְּכָא דְשִׁידִי, נֶעְמָה שְׂמָה. ר' יִצְחָק בְּשֵׁם ר' יוֹחָנָן אָמַר, עַל שֵׁם יוֹפִיָּה נִקְרָאת כְּדָּ, וּמִמְּנָה יָצְאוּ אוֹתָן דְּכָתִיב (שם ו) כִּי טוֹבוֹת הָנָה, בְּמִרְאָה וּבִיּוֹפִי.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לְמָה נִאָּמַר בְּשֵׁת (שם ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ, וּבִקִּין וּבְהַבֵּל לֹא נִאָּמַר. אָמַר לִיה ר' חִיָּא, קִין וְהַבֵּל לֹא הָיוּ, אֶלָּא לְאַחַזְזָאָה רְמִיזָא עֵילָאָה, וְרָזָא יִקְרָא, וְלֹא אָתוּ לְאַתִּישְׁבָּא עֲלֵמָא מְנַהוֹן. אֲבָל שֵׁת, לֹא אָתָּא לְעֲלָמָא, אֶלָּא לְאַשְׁתִּלְשָׁלָא עֲלֵמָא מִיָּנִיָּה, וּבְגִין כְּדָּ אָמַר בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ.

תַּנּוּא חֲנוּךְ בֶּן יִרְדָּ צְדִיק הִיָּה, וְקִבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְהַרְשִׁיעַ. וּלְקוּחוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹדֵם זְמָנוֹ, לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עֲמוֹ וְשִׁיתָן לוֹ שְׁכָר טוֹב לְעוֹלָם הַבָּא.

ר' אבהו אמר, אַנן תַּנן, (שם כא) כִּי שָׁמַע אֱלֹהִים אֶת קוֹל הַנַּעַר בְּאֶשֶׁר הוּא שָׁם. אֵיכָא דְאָמְרֵי בְּאֶשֶׁר הוּא שָׁם, שֶׁהָיָה צְדִיק בְּאוֹתָהּ שָׁעָה. וּלְפִיכֵד שָׁמַע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת קוֹלוֹ.

וְאַנן לֹא גִזְרִינן הֵכִי בְּמִתְנִיתִין, דְּהָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לָמָּה נִתְגַּרְשׁ יִשְׁמַעְאֵל מִבֵּיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, וְיָמָּה רָאָתָה שָׂרָה שְׂאֵמְרָה גְרֵשׁ אֶת הָאֵמָּה הַזֹּאת וְאֶת בְּנָהּ, אֲלֵא הֵכָא פְתִיב, (שם) וַתֵּרָא שָׂרָה אֶת בֶּן הַגֵּר הַמְצֻרִית אֲשֶׁר יִלְדָה לְאַבְרָהָם מִצַּחֲק. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין מְצַחֲק אֲלֵא בְּעִבּוּדָה זָרָה. פְּתִיב הֵכָא מִצַּחֲק, וּכְתִיב הֵתָם (שְׁמוֹת לב) וַיִּקְוִמוּ לְצַחֲק, מָה לְהֵלֵךְ עִבּוּדָה זָרָה, אִף כָּאן עִבּוּדָה זָרָה. וּבִהֵימָּא שְׁעֵתָא רָשָׁע הָוָה, אִם כּוֹן בְּמֵאֵי נוֹקִים בְּאֶשֶׁר הוּא שָׁם.

אֲלֵא מַה הוּא דְגִזְרָנָא בְּמִתְנִיתִין דִּילָן, דְּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵין בֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה דְנִין אֶת הָאָדָם, עַד שֶׁיְהִיָּה בּוֹן כִּי שָׁנָה. וּבֵית דִּין שֶׁל מְטָה, מִיִּיג שְׁנַיִם וּלְמַעְלָה. וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּהֵימָּא שְׁעֵתָא, לֹא הָיָה בֵּר כִּי שָׁנָה, וּלְפִיכֵד לֹא דְנוּהוּ, דְּהָא רָאוּי הָיָה לְעוֹנֵשָׂא, אֲלֵא דִּיּוֹמוּהִי הוּא דְלֵא חִיבּוּהוּ, וְהֵינּוּ דְכְּתִיב, בְּאֶשֶׁר הוּא שָׁם, בְּיוֹמִין דְּהוּא שָׁם.

אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל, וְהָא חֲזִינן רַבִּינָא דְלִיתִיה בֵּר עֲשָׂרִים, וְהוּא טַב וְקוֹרָא וְשׁוֹנָה וַיִּמָּת, מֵאֵן סְלִיק לִיה מַעְלָמָא. אֵי תִימָא בְּחוּבִיה דְאַבוּהָ. לֹא. דְּהָא אִיהוּ מִיִּיג וּלְעִילָא. וְאֵי תִימָא בְּחוּבִין דִּידִיהָ, הָא לִיתִיה בֵּר כִּי שָׁנָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַלְהִי"ד, לְמַלְדָּ שֶׁהָיָה לוֹ פְּרִדָּס, וַיּוֹם אֶחָד נִכְנַס לְטַיִל בְּאוֹתוֹ פְּרִדָּס, וְרָאָה שׁוֹשְׁנִים קְטַנִּים צוֹמְחִים בְּתוֹכוֹ, וְהָיָה עוֹלָה רִיחָם לְפָנָיו שְׁאִין כְּמוֹתָם בְּעוֹלָם, אָמַר הַמְּלָדָּ, אֵי עֲכָשְׁוּ כְּשֵׁהֶם קְטַנִּים כְּדָּ, כְּשִׁיגְדְלוּ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

לְאַחַר יָמִים נִכְנַס בְּאוֹתוֹ פְּרִדָּס, וְהָיָה חוֹשֵׁב שְׁיִמְצָא אוֹתָם הַשׁוֹשְׁנִים שְׁנַתְנוּ רִיחַ בְּתַחֲלָה כְּשֶׁהָיוּ לַחִים וּקְטַנִּים וּמַעֲלִים רִיחַ, גְּדוֹלִים וְטוֹבִים עֲתָה, וַיְהִנֶּה מֵהֶם. בֵּינן שֶׁהִשְׁגִּיחַ בָּהֶם, רָאָה שֶׁהֵם יִבְשִׁים בְּלֹא רִיחַ. וְכַעַס, אָמַר, אֵלוּ בְּתַחֲלָה כְּשֶׁהָיוּ לַחִים וְטוֹבִים וּמַעֲלִים רִיחַ, לְקַטְתִּים, הֵייתִי נִהְנֶה בָּהֶם, עֲכָשְׁוּ בְּמָה אֶהְנֶה, הָא יִבְשִׁים הֵם.

לְשָׁנָה הָאַחֲרָת, נִכְנַס הַמְּלָדָּ בְּפְרִדָּס, וְרָאָה שׁוֹשְׁנִים קְטַנִּים וְנוֹתְנִים רִיחַ, אָמַר הַמְּלָדָּ, לְקַטּוּ אוֹתָן עֲכָשְׁוּ, וְאַהֲנֶה בָּהֶן, קוֹדָם שְׁיִבְשׁוּ, כְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ קוֹדָם לְכוּ.

כְּדָּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רוֹאָה בְּנֵי אָדָם קְטַנִּים, וְנוֹתְנִין רִיחַ, וְהַכֵּל גְּלוּי לְפָנָיו, וְרוֹאָה שְׁעֵתִידִין לְהַרְשִׁיעַ, וְיִהְיוּ חֲשׁוּבִים כְּקֶשׁ יָבֵשׁ, וּמִקְדִּים לָהֶם חֶסֶד, כְּדִי לִיהֲנוֹת בָּהֶם בְּגוֹן עֲדוֹן, וְעֲכָשְׁוּ כְּשֶׁהֵם טוֹבִים, מְסַלְקוֹן מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, לִיתֵן לָהֶם שְׂכָר טוֹב בְּעוֹלָם הַבָּא. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ו) אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי הִרְוַעָה בְּשׁוֹשְׁנִים, הַמְּנַהִיג עוֹלָמוֹ כְּעִנְיָן שׁוֹשְׁנִים.

אמר רבי אבהו, אָנָּא מְסִייעַ לְהָא דְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דְּהָא חֲזִינָן פְּהַאי גְּוֹנָא דְעֵבִיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יָרְבְּעָם בֶּן נֶבֶט, דְּכַד הָוָה רַבִּיא הָוָה זְכָאֵי וְטַב. דְּתַנּוּ, מֵאֵי דְכְּתִיב, (מלכים א יא) וּשְׁנִיחָם לְבָדָם בְּשֹׁדָה, מְלַמֵּד שְׁשִׁקוּלִים הֵם בְּצַדְקוּתָם וּבְזָכוּתָם מִכָּל יִשְׂרָאֵל.

אמר ר' ברכיה, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְפַמְלֵיאָא שֶׁל מַעְלָה, רִיחוּ שֶׁל יָרְבְּעָם עוֹלָה לְפָנָי, וְאֲנִי רוּצָה לְסַלְקוּ מִן הָעוֹלָם עִכְשָׁיו, כְּשֵׁישׁ בּוּ רִיחַ. אָמְרוּ לְפָנָיו, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה דִּינָן אֲמַת, אִם עִכְשָׁיו הוּא בֶן, כָּל שָׁבִין כְּשֵׁיגְדָל. אָמַר לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, גְּלוּי וַיְדוּעַ לְפָנָי שְׁיַעֲשֶׂה הָרַע בְּעֵינַי. אָמְרוּ לְפָנָיו, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אִם לְפָנֶיךָ גְּלוּי, לָנוּ וּלְפָנֶיךָ כָּל הָעוֹלָם מִי גְּלוּי. הִנִּיחוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מה כתיב (שם יב) וַיִּזְעַץ הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ שְׁנֵי עֲגָלֵי זָהָב, חֲטָא וְהַחֲטִיא. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמַר לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא אֲמַרְתִּי לָכֶם שְׁאֲנִי רוּצָה לְסַלְקוּ מִן הָעוֹלָם קוּדָם זֶה, חֲבַל דְעֵבִידָת בֶּן.

בא אביה בנו, וְהִיָּה עוֹשֶׂה טוֹב כְּשֶׁהִיָּה קֶטָן, וַיְמָה טוֹב הִיָּה עוֹשֶׂה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי חֲנִינְא, עוֹלֵי הַרְגָל הִיוּ עוֹלִים עַל יָדוֹ, שְׁלֹא מִדְּעַת אָבִיו. רָאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא טוֹב, וְסַלְקוּ מִהָעוֹלָם קוּדָם יָמִיו, כְּדִי לַעֲשׂוֹת חֲסֵד עִמּוֹ, וּלְהַנְחִילוֹ לְעוֹלָם הַבָּא, קוּדָם שְׁיַבְאִישׁ רִיחוֹ, וְזֶהוּ הַחֲסֵד שְׁעֲשֶׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם בְּרִיּוֹתָיו.

כָּד חֲנוּךְ, בְּעוֹד שֶׁהִיָּה צְדִיק, וְהַדּוֹר כָּלָם חֲנִיבִין, רָאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁאִם יִנְיַחוּ יִלְמוּד מִמַּעֲשֵׂיהֶם, וְסַלְקוּ קוּדָם זְמַנּוֹ מִן הָעוֹלָם, קוּדָם שְׁיַבְאִישׁ רִיחוֹ. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ה) וַאֲיַנְנוּ כִּי לָקַח אוֹתוֹ אֱלֹהִים, כְּלוּמַר, וַאֲיַנְנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, לְמַלְאוֹת יָמָיו, כִּי לָקַח אוֹתוֹ אֱלֹהִים קוּדָם זְמַנּוֹ, לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ חֲסֵד לְהַנְחִילוֹ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

(שם ו) וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם. מֵאֵן אֵינּוּן בְּנֵי הָאֱלֹהִים. ר' ירמיה אמר, גְּדוּלֵי הַדּוֹר, שְׁהִיוּ אֲבוֹתֵיהֶם גְּדוּלֵי הַדּוֹר, וְלֹא הִיוּ מוֹחִין בְּנָדָם. אָמַר רַבִּי חֲנִינְא לְרַב הוֹנָא מַה דְאָמַר בְּנֵי הָאֱלֹהִים. עַל שֵׁם שְׁנַבְרָאוּ מִשֵּׁם זֶה, דְכְּתִיב (שם א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם.

(איוב א) וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים כּו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ, הוּא שְׁטָן, הוּא יֶצֶר הָרַע, הוּא מְלַאךְ הַמְּנוֹת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אוֹתוֹ הַיּוֹם, יוֹם שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה הִיָּה. יוֹם שֵׁישׁ לְכָל אָדָם לְחַזּוֹר לְמוֹטָב, וְכָךְ תִּרְאֶה, אִין דְּרַכּוּ שֶׁל יֶצֶר הָרַע לְקַטְרֵג, אֶלָּא בְּשַׁעָה שֶׁהָאָדָם רוּצָה לְחַזּוֹר לְמוֹטָב.

תנא, סְבָא בְּבִיתָא, סְמָנָא טְבָא בְּבִיתָא. צְדִיקָא בְּדָרָא, סִימְנָא טְבָא הוּי בְּעֵלְמָא. דְּתַנּוּ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְטִיל אֵימַת הַדִּין וְהַמְנַהִיג עַל בְּנֵי אָדָם. דְּכָל זְמַן שְׁאֵימַת הַדִּין עַל הַדּוֹר, בְּגִדּוּעַ שֶׁהוּא צְדִיק, וְהֵם צְדִיקִים. נִיטְלָה אֵימַתוֹ מִבְּנֵי אָדָם, הוּא חֲנִיב, וְהֵם יוֹתֵר מִמֶּנּוּ.

וּבֵּא הַכְּתוּב לְהוֹרֹת, (בראשית ו) הַנְּפִילִים הָיוּ בְּאֶרֶץ, אֱלוֹ אָדָם וְאִשְׁתּוֹ, שֶׁהֵם הָיוּ שֹׁנְפְלוּ בְּאֶרֶץ, בְּלֹא אָב וְאִם. וְלָמָּה נִקְרְאוּ נְפִילִים. שֹׁנְפְלוּ מִמַּעַלְתֶּם שֶׁהָיָה לָהֶם. כְּלוּמַר, נְפִילִים הֵם מִכְּמוֹת שֶׁהָיוּ כְּבָר. נְפִילִים הֵם, עַל שֶׁנִּטְרְדוּ מִן עֵדוֹ, וְלֹא חִזְרוּ לְשֵׁם.

עַל כֵּן חִזְרָה תוֹרָה וְאִמְרָה, אֱלוֹ הָיוּ בְּאֶרֶץ, שֶׁהִיְתָה אִימָתָם עַל כָּל הַבְּרִיּוֹת, וְעַדִּין הָיוּ קִימִים, וְלֹא מָנְעוּ בְּנֵי הַדּוֹר מִלַּעֲשׂוֹת עֲבִירוֹת. וּמִי הֵם אוֹתָם הַעוֹבְרִים הָעֲבִירוֹת. גְּדוּלֵי הַדּוֹר, אֲנָשֵׁי הַשֵּׁם, שֶׁהָיוּ גְּדוּלִים בְּדוֹר.

אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס, מִכָּאן מִשְׁמַעוֹתוֹ דְּקָרָא, דְּכָתִיב (שם) הַנְּפִילִים הָיוּ בְּאֶרֶץ בְּיָמֵים הָהֵם, לָהֶם הַמְּנִיעָה לְמָנוּעַ עֲצָמוֹן מִהַעֲבִירוֹת בְּשִׁבְלֵם, וְלֹא מָנְעוּ, וְלִעֲיַנְיָהֶם מִמֶּשׁ בָּאִים אֶל בָּנוֹת הָאָדָם בְּזָנוּת, וְיִלְדוּ לָהֶם. וּמִי הָיוּ אוֹתָם הַנְּפִילִים שֶׁהָיוּ בְּדוֹר. אוֹתָם הַגְּבוּרִים שֶׁלֹּא נִרְאָה בְּדוֹר כְּמוֹתָם. אֲנָשֵׁי הַשֵּׁם: שֵׁם הַיְדוּעַ שֶׁקָּרָא לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּכָתִיב (שם ה) וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם.

פרשת נח

וְרִ' חִזְקִיָּה אָמַר, זִכְרָה חוֹלְקִיהוּן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרְעִי בְּהוּ, וַיְהִי לֹון אוֹרִייתָא קְדִישָׁא, וְאִזְהַר לֹון, וַיְהִי לֹון עֵיטָא, לְאַסְתִּמְרָא מִעֵילָא וְתַתָּא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁלוּט בְּהוּ בַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחוּדוּי. וְאִינוּן יְדַעֵי לְדַחֲיָא מְנַיְיחוּ כָּל מְקַטְרְגִין, וְכָל קַסְטִירִין, בְּגִין דִּיהוּן חוֹלְקָא דְעַדְבִּיָּה וְאַחַסְנִיתִיָּה, כְּדָבָר אַחַר (דְּבָרִים לב) כִּי חֶלֶק הִי עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ.

תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיב בְּדִינָא עַל עֲלָמָא, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא עֲאֲלוּן לְחוּשְׁבִּנָא, וְלֹא אִית מָאן דְּלֹא עֲאֵל בְּחוּשְׁבִּנָא. וְסַפְרִין דְּחִינּוּ וּמַתִּין פְּתִיחוּן בְּהוּא יוֹמָא.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין דְּאֲתֵרְעִי בְּהוּ, יְהִי לֹון עֵיטָא לְאַשְׁתַּזְבָּא מְכָל מְקַטְרְגִין דְּלַעֲיָלָא, דְּאִינוּן אֲתִמְנֹן בְּכָל זְמַנָּא דְּדִינָא שְׂרִיָּא עַל עֲלָמָא. בְּהֵאִי יוֹמָא אִזְדַּמְנֹן יִשְׂרָאֵל לְאַתְעָרָא רַחֲמֵי עֲלֵיהוּ. וּבְמָה. בְּשׁוֹפָר.

דְּהֵא קְלָא דְנִפְיָק, סְלִיק לְעֵילָא, וְאַתְעָר שׁוֹפָר דְּלַעֲיָלָא. כְּדִין אֲתַעְרוּ רַחֲמֵי מֵאַתְרֵיהוּ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָם מִפּוֹרְסִיָּא דְּדִינָא וְיְתִיב בְּכוֹרְסִיָּא דְּרַחֲמֵי, וְחִיִּיס עֲלֵיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא אֲתִיָּהִיב רְשׁוֹ לְמְקַטְרְגָא עֲלֵיהוּן.

וְיִשְׂרָאֵל תִּיַיְבִי בְּתִיבְתָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְתַקְעִי שׁוֹפָר, וְאַתְעָרוּ רַחֲמֵי. דְּהֵא הַהוּא קְלָא דְנִפְק, אֲתַעְרוּתָא דְּרַחֲמֵי אִיהוּ. וְכִדִּין, דְּלִטוֹרָא לָא

יָכִיל לְקַיֵּמָא קַמֵּי כּוּרְסֵיָא דְרַחֲמֵי. דְּהָא לָא אֶתִּי מֵהָהוּא סְטָרָא, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח קְטִיגוֹרָא.

בְּיוֹמָא דְכַפּוּרֵי, דְּאִיהוּ חֲתִימָא דְדִינָא, וְקַיֵּימֵי יִשְׂרָאֵל בְּקְדוּשְׁתָּא דְמֵאֲרִיֵּהוֹן. בְּהָהוּא יוֹמָא, בְּגִין דְּלֹא יִקְרַב דְּלִטּוֹרָא לְמִקְדָּשָׁא, יִהְבִּין לִיה שְׁעִיר, דְּאֶתִּי מְסֻטָּרָא דְרוּחָא מְסֻאָבָא, וְהוּא מְסֻאָבָא, וְרוּחָא מְסֻאָבָא אֲתַהֲנִי מִינִיה, וְהוּא אֲתַעֲסֵק בֵּיה, וְלֹא קָרִיב לְמִקְדָּשָׁא לְסֻאָבָא. וְכַדִּין אֲנַפִּין נְהִירִין, וְיִשְׂרָאֵל אֲשַׁתְּזִיבוּ מִנִּיה.

בְּזִמְנָא אַחְרָא כַּד סָגִיאוּ חוּבֵי בְּנֵי נֶשָׂא, הָאֵי דְלִטּוֹרָא, בְּשַׁעֲתָא דְדִינָא אִיתְעַר עַל חוּבֵי עֲלָמָא, כְּדִין אִיהוּ אֶתִּי וְאֲשַׁתְּכַח מְקֻטְרָגָא קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְאֲסֻתְּאָב מְקֻדְשָׁא, וְכָל אֲנַפִּין עֲצִיבִין, וְדִינָא אֲשַׁתְּכַח. וְעַל דָּא קֻץ כָּל בְּשָׂרָא בָּא לְפָנֵי. לְפָנֵי וְדָאֵי, לְמַתְבַּע עַל חוּבֵי בְּנֵי עֲלָמָא, דְּאִינוּן גְּרָמוּ.

תָּא חֲזִי, כָּל בַּר נֶשׁ דְּיַעֲבַד וְיִנְטֵר פִּיקוּדֵי אֲוִרֵיתָא, נִשְׁמַתָּא אֲסֻתְּמָרָא בְּגוּפִיהָ, דְּאִיהוּ תִיבָה, וְלֹא אֲתַעֲנֵשׁ, וְלֹא יִשְׁלוּט עֲלֵיהָ מְלֻאָדָּה הַמּוֹת. וְכָל בַּר נֶשׁ דְּלֹא נָטִיר וְלֹא קַיֵּים פְּקוּדֵי אֲוִרֵיתָא, וְאֲעֵבֵר עֲלֵיהָ, מְלֻאָדָּה הַמּוֹת כְּדִין יִשְׁלוּט עֲלֵיהָ.

תָּא חֲזִי, תִיבָה, אִיהוּ גּוּפָא. נַח וְאֲשַׁתּוּ, יִיָּה. שֵׁם וְאֲשַׁתּוּ, וִיָּה. וְאֲתַעֲבִיד הַשֵּׁם מְלֻאָ, יְדוּיָד אַחַד. יַפֶּת וְאֲשַׁתּוּ, יִיָּה. חָם וְאֲשַׁתּוּ, וְאִינוּן כְּדוּגְמָא.

וְהָא (בראשית ו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ. אֱלֹהִים, דָּא שְׂכִינְתָּא, קֻץ כָּל בְּשָׂרָא וְגוֹ'. (שם) צַהֵר תַּעֲשֶׂה לְתִיבָה, דָּא אִיהוּ רִזָּא דְגּוּפָא. אֲתָהּ וּבְנֵיךָ וְגוֹ', גּוּבְרִין לְחוּד, וְנִשְׁיִן לְחוּד. (שם) וַיַּעַשׂ נֹחַ, דָּא בְּרִית קְדִישָׁא. כְּכָל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים, דָּא שְׂכִינְתָּא. (שם ז) וַיֹּאמֶר ה' לְנֹחַ, הִקָּא מִדַּת רַחֲמִים.

(שם) וּמִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טְהוֹרָה הִיא שְׁנַיִם אִישׁ וְאֲשַׁתּוּ, דְּהָא הִיא מְסֻטָּרָא דְמְסֻאָבָא, וְעַל דָּא אָמַר, וְהֵאֲבִדְתִּי. וְאֲסֻתְּכַל דְלִית בֵּיה, אֶלָּא תַרְיִין, וְלֹא אִית בְּהוֹן שְׂבַעָה שְׂבַעָה, כְּמָה דְכְּתִיב בְּעוֹף הַשָּׁמַיִם, אַרְבַּע סָרִי דְכַר וְנוֹקְבָא, לְחִיּוֹת זָרַע עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ. (שם) שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ וְגוֹ' אֲסֻתְּכַל וְחֲמִי, עַל מָה דְאָמַר בְּקְדָמִיתָא וּמִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טְהוֹרָה הִיא, וּלְבַתֵּר שְׁנַיִם שְׁנַיִם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תָּא חֲזִי לִית לָךְ בְּכָל לִילְיָא וְלִילְיָא, דְּלֹא תִיפּוֹק נִשְׁמַתָּא מְגוּפָא דְבַר נֶשׁ, דְּאִיקְרִי יוֹנָה. דְּכְתִיב, (שם ח) וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה. הַקְּלוּ הַמַּיִם, אֲלִין מִים זְדוּנִים, כְּמָה דְאֶתְּ אָמַר (תהלים קכד) הַמַּיִם הַזְּדוּנִים. דְּאִינוּן מְסֻטָּרָא דְמְסֻאָבוּ. מַעַל הָאָרֶץ, דְּאִינוּן לְעִיל מִן אַרְעָא, אֲלִין מְלֻאָכֵי חַבְלָה.

מָה כְּתִיב. וְלֹא מִצָּאָה הַיּוֹנָה מְנוּחַ, דְּאֲתַמְנַעֵי מַעֲלָמָא עֵילָאָה, וּמִן צְדִיקִים דְּלַעֲיָלָא, וּמְכָל בְּרַכָּאן. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ח) וַתָּשֶׁב אֵלָיו אֵל הַתִּיבָה כִּי מִים עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ.

אֶפִּיק לָהּ תַּנְיִינוֹת, וַיּוֹסֶף שֶׁלַח אֶת הַיּוֹנָה מֵאֵתוֹ, וַיִּמְגֹּד דּוֹחֶקָא וַצַּעְרָא,
וַתֵּבֵא אֵלָיו הַיּוֹנָה לַעֲתָ עָרֵב, דְּלֹא הָוֵת נִהְרָא לִוּן שְׁעֵתָא דְרוּחָא, כְּמָה
דְּהוֹת בְּקִדְמִיתָא, וְאֵתְחַשֵּׁף לָהּ יוֹמָא, וְאֵתְעָרֵב לָהּ שְׁמֵשָׁא.

וַיְמָה אֶמְרַת לָנַח וְלִבְנוֹי. (שיר השירים ה) מְצִאוּנֵי הַשּׁוֹמְרִים הַסּוֹבְבִים בְּעִיר.
אֵלֶיךָ נִטְרֵי תִרְעֵי יְרוּשָׁלַיִם. וְעַם כָּל דָּא, (בראשית ח) וְהִנֵּה עָלָה זֵית טָרֶף בְּפִיָּה,
וְעַל דָּא וַיִּדַע נַח כִּי קִלּוֹ הַמַּיִם, וְאֵתְתַקְפוּ מִלְּאֲכֵי דְקִדְשָׁה עַל מִלְּאֲכֵי חִבְלָה.
וַיִּיחַל עוֹד שְׁבַעֲת יָמִים אַחֲרֵים כּו', וְלֹא יִסְפָּה כּו', חָרְבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ.

בְּתַר דְּאֶסְתֵּתֵר וְאֶעְבֵּר הַהוּא זִימְנָא דְשִׁלִּיט מִלְּאָדָּה הַמּוֹת, וְאֵתְעָבְרוּ חֵיבִין
מֵעַלְמָא, מַה כְּתִיב, (ש) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נַח.

סְפִינְתָא אֶמְתִּילַת לְתִיבּוּתָא דְנַח, וְאֵית בָּהּ גּוֹבְרִין יְהוּדָאִין וַיִּשְׁמַעְאֲלִים
וּבְנֵי עֵשׂוֹ, כְּדוּגְמָא דָּא אֵית בְּגוּפָא, כְּלִיל מְכוּלָהוֹן, דְּגוּפָא דָּא, לָאו אִיהוּ מִן
נִשְׁמַתָּא קִדְשָׁא, וְדָא הוּא דְאֶמֶר לָנַח, דְּאִיהוּ נִשְׁמַתָּא לְנִשְׁמַתָּא, כְּדָבָר
אַחַר (ש) עֲשֵׂה לָךְ תַּבַּת עֲצֵי גֹפֶר.

וְהָא הוּא דְאֶמֶר לְאַבְרָם, לָךְ לָךְ מֵאֲרָצָדָּה, לָמָּה תִּירֵי זִימְנֵי. אֶלָּא, פּוֹק מִן
דִּירְתָּדָּה וּמִן גּוּפָדָּה, וּמִן בֵּית אַבְיָדָּה, דְּאֵית שְׁלָם דְלַעֲיִלָּא. אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אַרְאָדָּה, דָּא גּוּפָא, דְּאִיהִי תִיבַת נַח.

וּבְדוּגְמָא דָּא הָוֵה נַח, הֵדָּא הוּא דְכְתִיב, (ש) וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה. וְאֶפִּיקוּ
לָהּ לַיּוֹנָה מִן תִּיבּוּתָא, וַיִּהְיֶה לָּהּ בְּמִיָּא. בְּדוּגְמָא דָּא נִפְקָא לָהּ יוֹנָה מִן
תִּיבּוּתָא דְנַח, כְּמָא דְאֵתְ אֶמֶר וְלֹא יִסְפָּה שׁוּב אֵלָיו עוֹד.

רִ"י אֶמֶר, נַח כַּד הָוֵה בְּתִיבּוּתָא, הָוֵה דְחִיל דְלֹא יִדְכֹּר לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיָּדָּה
הוּא לְעַלְמִין, וְכִיּוֹן דְאֵתְעָבְרוּ חוּבֵי עַלְמָא, כְּדִין מַה כְּתִיב וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת
נַח.

מדרש הנעלם רַבִּי פִּתְחַ בְּהַאי קְרָא, (שיר השירים ה) מְצִאוּנֵי הַשּׁוֹמְרִים
הַסּוֹבְבִים בְּעִיר הַכּוֹנֵי פְּצָעוּנֵי נִשְׂאוּ אֶת רְדִידֵי מַעְלֵי שְׁמֵרֵי הַחֲמוֹת. כְּמָה
חֲבִיבָה הִיא הַנְּשֻׁמָּה, הַנְּתוּנָה מִתַּחַת כְּסֵא הַכְּבוֹד, מִמְּקוֹם הַקּוּדְשׁ,
מֵאֲרָצוֹת הַחַיִּים, כְּמָה דְאֵתְ אֶמֶר (תהלים קטז) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאֲרָצוֹת
הַחַיִּים.

וְלָמָּה קְרָאוּ דָּוִד אֲרָצוֹת הַחַיִּים, וְכִי לְמַעְלָה יֵשׁ אֲרָצוֹת. אֶמֶר רַבִּי יֶצְחָק,
לֹא אֲרָצוֹת מִמֶּשׁ, וְלֹא אֲדַעְתָּא דְאֲרָצוֹת אֶמְרוּ דָּוִד, אֶלָּא לְשׁוֹן רִיצוּי הוּא,
כְּמָה דְאֵתְ אֶמֶר (יחזקאל כ) אֲרָצָה אֲתָכֶם. כְּלוּמַר, אֶמֶר דָּוִד, אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה',
בְּמִקוֹם אֲשֶׁר יִרְצוּ תַמִּיד הַצְּדִיקִים, הַנִּקְרָאִים חַיִּים, אֲשֶׁר רְצוּנָם וְחִפְצָם
לְלַכֵּת שְׁמָה. וּמִמְּקוֹם הַקּוּדְשׁ, בָּאָה הַנְּשֻׁמָּה לְהַאִיר עַל הַגּוֹף הָאֶפְלָל, כְּדִי
לְהוֹלִיכּוּ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְלַעֲבֹד עֲבוּדְתוֹ וְרִצּוֹן בּוֹרְאוֹ, לְבֹא לְמַחֵר וְלִיטוֹל
שְׂכָרוֹ.

אמר רבי יהודה, אלמלי לא הוינא בעלמא יאות לן, ולא ניהב חושבנא למאריה דפיתקא, לבתר אמר, הדרי בי.

תא חזי, מה פתיב באדם, (בראשית ב) לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו. אמר רבי, זו היא הנשמה שהיא אצלו עזר, להוליכו בדרך קונו. והיינו דתנו ב' ליטהר מסייעין אותו. תנו רבנן, כשהאדם הולך בדרך קונו, הרבה מסייעין אותו. נשמתו מסייעת אותו. מלאכי השרת מסייעין אותו. שכניו של מקום מסייעת אותו. וכלם מכריזין לפניו ואומרים, (משלי ד) בלכתך לא יצר צעדך ואם תרוץ לא תקשל. רבי נתן אומר, נשמתו של צדיקים מסייעין אותו.

רבי אלעזר ורבי יוסי חמוי, הו אלו מאושא ללוד. אמר רבי יוסי לר' אלעזר, אפשר דשמעת מאביד, מאי דכתיב, (בראשית לב) ויעקב הלך לדרך ויפגעו בו מלאכי אלהים. אמר ליה הכי שמיע לי מאבא, אינון הו מלאכים דאוזפוהו בקדמין מארעא דישראל. אמר ליה, מאן אינון. אמר ליה לא ידענא. אמר ליה, יאות לכו צדיקא, מלה דפומכוון ככתרא דמלכותא, ברישא דמלכא.

עד דהו אזלי מטו למערתא דלוד, שמעו ההוא קלא דאמר, תרין עוזלין דאיילתא, עבדו קדמי רעותא דניחא לי, ואינון הו משרייתא קדישא, דערע יעקב קמיה. אתרגיש רבי אלעזר, ואצטער בנפשיה, ואמר, מאריה דעלמא, כד אורחוי, טב לן דלא נשמע, שמענא ולא ידענא.

אתרחיש ליה ניסא, ושמע ההוא קלא דאמר, אברהם ויצחק הו. נפל על אנפוי, וחמא דיוקנא דאביו, אמר ליה, אנא שאילנא, ואתיבונא, דאברהם ויצחק הו, דערעו ליעקב, כד אשתיזיב מלכו.

אמר ליה, ברי, פוק פיקתך, וסב סיבתך, דפוס ממלל רברבן הוא. ולא דא הוא בלחודוהי, אלא לכל צדיקא, נשמתהו דצדיקא מערעו קדמוהי לשזבותיה. ואינון מלאכא קדישי עילאי.

ותא חזי, יצחק קיים הנה בההוא שעתא, אבל נשמתא קדישא אתנסיבת בכורסי יקרא דמאריה, כד אתעקד על גבי מדבחה, ומכדין אסתימו עינוי מלמחזי. והיינו דכתיב, (שם לא) ופחד יצחק הנה לי.

אמר ליה מה אנו תמן. אמר ליה, אנא ואת מלאכי עילאה, לאשתעשעא במשיחא מלכא דדוד. קם, עד דהנה קם, חמא חמוהי דאנפוי נהירין כשמשא.

אמר ליה חמוי, מלה חדתא שמעת, או בנהירו יקרא זיוא דמשה אסתכלת. אמר ליה לא. אלא זכאין אינון צדיקא, דנטרין להון משרייתי קדישי עילאי, שנאמר (תהלים צא) כ"י מלאכ"ו יצו"ה ל"ך לשמרך בכל דרכיך.

אמר רבי יהודה, עשה הקדוש ברוך הוא ירושלים למעלה, כנגד ירושלים של מטה. ונשבע שלא יבא שם, עד שיבואו ישראל בירושלים של מטה. שנאמר, (הושע יא) בקרבך קדוש ולא אבוא בעיר.

ושבע פתות של מלאכי השרת שומרים אותם סביב, ועל כל פתח ופתח פתות של מלאכי השרת. והם הפתחים הנקראים שערי צדק. ואלו הם הפתחים, המכוונים להכניס שם נפשות הצדיקים. ודוד המלך עליו השלום נכסף להם, שנאמר (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יה, זה השער לה' צדיקים יבואו בו.

ולמעלה מהם שומרים מה"ש, בחומות העיר. שנאמר (ישעיה סב) על חומותיך ירושלים, זו היא ירושלים של מעלה, הפקדתי שומרים, אלו מה"ש. ותאנא, שבע פתחים יש לנפשות הצדיקים, להכניס עד מקום מעלתם. ועל כל פתח ופתח שומרים.

הפתח הראשון, נכנסת הנשמה במערת המכפלה. שהיא סמוכה לגן עדן. ואדם הראשון, שומר עליו. זכתה, הוא מכריז ואומר, פנו מקום, שלום בואך. ויצאה מפתח הראשון.

הפתח השני בשערי גן עדן, ומוצאה את הכרובים, ואת להט החרב המתהפכת. זכתה, נכנסת בשלום. ואם לאו, שם תקבל עונשה, ותשרף בלהב הכרובים. וכנגדם היו הכרובים במקדש, בשעה שהפכו נכנס ביום הכפורים, זכה נכנס בשלום. לא זכה, מבין שני הכרובים יוצא להב, ונשרף מבפנים, ומת. והיו מכוונים כנגד אלו אשר בשער גן עדן, לצרף הנשמות.

זכתה הנשמה, נותנין לה פינקס סימן ליכנס, ונכנסת לגן עדן אשר בארץ. ועמוד אחד של ענן ונוגה מעורב זה בזה, ועשן ונוגה סביביו. שנאמר, (ישעיה ד) וברא ה' על כל מכון הר ציון ועל מקראיה ענן יומם ועשן ונוגה. והוא נעוץ מלמטה למעלה לשערי שמים. זכתה לעלות למעלה, עולה באותו עמוד. לא זכתה יותר, נשארת שם, ומתעדת מהטוב אשר למעלה. דאמר רבי יוסי, ראיתי גן עדן, והוא מכוון כנגד פרוכת קרח הנורא אשר למעלה. והיא נהנית מזיו השכינה, אבל אינה ניהונית ממנה.

זכתה לעלות, עולה באותו עמוד, עד שמגיעת עד הפתח השלישי. והוא נגד הרקיע הנקרא זבול. ומגיעת עד ירושלים אשר שם. ושם השומרים. זכתה, פותחין לה הפתחים ונכנסת.

לא זכתה, נועלים השערים, ודוחים אותה לחוץ, ונוטלים פינקסה ממנה, והנשמה אומרת, (שיר השירים ז) מצאוני השומרים הסובבים בעיר, אלו מלאכי השרת, השומרים בית המקדש וירושלים אשר למעלה. נשאו את רדידי מעלי. זהו פינקס סימן שלה. שומרי החומות, כמה דאת אמר (ישעיה סב) על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים.

זָכַתָּה לַעֲלוֹת, נִכְנַסְתָּ שָׁם בְּאוֹתָן הַשְּׁעָרִים, וּמִשְׁבַּחַת לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ אֲשֶׁר לְמַעְלָה. וּמִיכָאֵל הַשָּׁר הַגָּדוֹל מְקַרֵּב אוֹתָהּ לְקַרְבָּן.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי חֲזִיָּא, מַה קָרְבָּן הוּא זֶה, יְכוּל לומר כְּשֶׁאֵר הַקָּרְבָּן.
אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, הַקָּרְבָּה זֹה הִיא כְּאֵדָם הַמְּקַרֵּב דִּזְרוּן לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ.

וּמִיכָאֵל הוֹלֵךְ עִמָּה, עַד הַפֶּתַח הַרְבִּיעִי וְהַחֲמִישִׁי וְהַשְּׁשִׁי, אוֹמֵר לְפָנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲשֶׁרֵי בְּנִיד, בְּנֵי אוֹהֲבֵיךָ אֲבָרְהָם יִצְחָק
וְיַעֲקֹב, אֲשֶׁרֵיהֶם הַצַּדִּיקִים הַטוֹבִים הַזּוֹכִים לָזֶה. עַד שְׁמַגִּיעִים לְשַׁעַר
הַשְּׁבִיעִי, שֶׁהוּא עֲרֵבוֹת, וְגַנְזֵי חַיִּים טוֹבִים מְצוּיִין שָׁם, וְכָל נְשָׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל
צַדִּיקִים כָּלֶם שָׁם, וְנַעֲשִׂים מְלָאכֵי הַשָּׁרֵת, וּמְקַלְסִין לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְנִזְוָנִין מִזֵּיו הַשְּׂכִינָה, אֲסַפְקִלְרִיא הַמְּאִירָה, וְשָׁם הַמְּנוּחָה וְהַנְּחֻלָּה,
וְנוֹחַ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, אֲשֶׁר עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זּוֹלָתָהּ.

וְזֶהוּ, אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נַח נַח אִישׁ צַדִּיק תְּמִים. מִי רָאוּי לְהִיּוֹת בְּזוֹ הַהֲנָאָה
וְהַמְּנוּחָה וְהַמְּרַגּוּעַ, מִי שֶׁהוּא אִישׁ צַדִּיק תְּמִים. אָמַר רַב פְּפִי, זֹאת
הַמְּנוּחָה לְמַעְלָה, הִיא אֶת הָאֱלֹהִים הַתְּהַלֵּךְ נַח, לְמַעְלָה, וְלֹא לְמַטָּה.

(בראשית ו) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נַח, ר' אֶלְכָסְנִדְרָאִי פִתַח (תהלים פא) לֹא יִהְיֶה בָךְ אֵל
זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר. לֹא יִהְיֶה בָךְ אֵל זָר, זֶה יִצָּר הָרַע. וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה
לְאֵל נֹכֵר, שְׂלֹא תִבְעוֹל אֶרְמִית.

רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר, לֹא יִהְיֶה בָךְ אֵל זָר, שְׂלֹא תִהְיֶה נַח לְכַעַס. שְׂכַל הַכּוֹעֵס,
כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עִ"א. דָּאָמַר רַבִּי יַעֲקֹבָא, כְּךָ הוּא דִּרְכּוֹ שֶׁל יִצָּר הָרַע, הַיּוֹם
אוֹמֵר לְךָ עֲשֵׂה כְךָ, וּלְמַחֵר אוֹמֵר לְךָ עֲבוֹד עֲבוֹדָה זָרָה, וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד.

הוּא הִיָּה אוֹמֵר, כַּעַס תִּלְמִיד חָכֵם גָּדוֹל מְכוּוֹן. בְּדַבָּר אַחֵר, בְּדַבְרֵים שֶׁהֵם
כְּנִגְדֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דָּאָמַרְהָ תּוֹרָה (משלי כא) אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין
עֲצָה לִנְגַד ה'. אֲבָל בְּדַבְרֵים אַחֲרִים אָסוּר לוֹ לְכַעוֹס. וְהַרְבֵּ אֶצֶל תִּלְמִיד,
כְּדֵי שִׁיְהֶא מְצוּי בְּכּוֹבוֹדוֹ וּבְמוֹרָאוֹ מוֹתֵר. וְאֶצֶל שְׂאָר הָעָם לְמַעַן יִהְיֶה
מוֹרָאוֹ עֲלֵיהֶם לְשֵׁם שָׁמַיִם, מוֹתֵר. וּשְׂאָר אֲנָשִׁים אָסוּר, שְׂאֵין כַּעֲסוֹתָם
לִירְאֵת שָׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִדַּת הַצַּדִּיק, קֶשֶׁה לְכַעוֹס, וְנַח לְרָצוֹת. וְזוֹ הַמְּדָה גְדוֹלָה
מְכוּוֹס, וּבָא הַכְּתוּב לְהוֹרוֹת, אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נַח, נַח בְּדַעְתּוֹ, נַח בְּדִיבּוּרוֹ, נַח
בְּמַהֲלָכוֹ. וּמִי עוֹשֶׂה זֶה. אִישׁ צַדִּיק. וּכְשִׁמַּת, אוֹמְרִים עֲלָיו, אֵי עֲנִיו, אֵי
חֲסִיד. תְּמִים הִיָּה בְּדוֹרוֹתָיו, וּלְמֵאֵי יִזְכָּה, אֶת הָאֱלֹהִים הַתְּהַלֵּךְ נַח,
לְמַעְלָה עַל כָּל הַמַּעֲלוֹת.

וַיּוֹלֵד נַח שְׁלֹשָׁה בָנִים. תְּאֵנִי רַבִּי כְרוּסְפָדָאִי, אֵלוֹ גִ' הַנְּהָגוֹת אֲשֶׁר בְּאֵדָם.
הַנְּהָגַת הַנְּשָׁמָה, לְהִיּוֹת לוֹ עֶזֶר בְּעֲבוּדַת בּוֹרָאוֹ, וְהִיא הַנְּקִרְאֵת שָׁם. וְהַנְּהָגַת
הַתְּאֻוָּה, וְהַיִּצָּר הָרַע, הַמְּנַהֵיג וְהַמְּחַמֵּם אֶת הַגּוֹף בְּדַבָּר עֲבִירוֹת, וְהִיא
הַנְּקִרְאֵת חָס. וְהַנְּהָגַת הַיִּצְ"ט, הַמְּנַהֵיג אֶת הָאֵדָם בְּכָל טוֹב, וְלִיפּוֹת מַעֲשָׂיו

בַּתּוֹרָה וּבִירְאַת הַשָּׁם, וְהִיא הַנִּקְרָאת יָפֶת. וְהַהֲנָהגָה הַזֹּאת יִנְהִיג הָאָדָם לְהוֹלִיכוֹ בְּדֶרֶךְ חַיִּים.

וּמִי מַעֲבֵב וּמְפַסֵּידוֹ. (בראשית ו) וְתִשְׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים, זֶהוּ הַגּוֹלָם, הַמְּפַסֵּיד וְהַמְּשַׁחֵת אֶת הַכֹּל. וְעָלִיו אָמַר שְׁלֹמֹה בְּחֻכְמָתוֹ, (משלי ו) מִשְׁחֵת נִפְשׁוֹ הוּא יַעֲשֶׂנָה. מֵאִי הוּא יַעֲשֶׂנָה, אָמַר רַבִּי כְּרוֹסְפָדַי הַגּוֹלָם יַעֲשֶׂנָה נִשְׁחַתֶּת.

דָּבָר אַחֵר אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ, מֵהַכְּתִיב לְמַעַל מִהַעֲנִין, (בראשית ו) וַיִּנְחַם ה' כִּי עָשָׂה אֶת הָאָדָם בְּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ. רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אוֹמֵר, בֵּא וּרְאֵה שְׂאִין כְּמִדַּת בֶּשֶׂר וָדָם, מִדּוֹתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִדַּת בֶּשֶׂר וָדָם, עוֹשֶׂה מֵהַשְּׁעוֹשָׂה, וְלֹא אַחֵר כֵּן מִתְחַרֵּט וּמִתְעַצֵּב מִמֶּנּוּ, יָכוֹל אִף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כֵּן.

תָּא שָׁמַע, דְּכְתִיב (דברים ל) רְאֵה נִתְּתִי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמְּנוֹת וְאֶת הַרְעָה. וְהִזְהִיר לְאָדָם וְאָמַר, (דברים ל) וּבַחֲרַתְּ בַּחַיִּים לְמַעַן תִּחְיֶה. וְאִם הוּא הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ רָע, הוּא בְּעוֹנוֹ יָמוּת. שְׁנֵאמַר, (משלי ה) עוֹנוֹתָיו יִלְכְּדוּנּוּ אֶת הַרְשָׁע. כֵּן כְּתִיב, (בראשית ו) וַיִּרְא ה' כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲנִי רוֹאֶה כִּי כָלִם מַחוּיִיבִים, וְאִם יָכֻלוּ בְּרַעְתָם, הָרִי יֵאבֵד עוֹלָמִי. כִּיּוֹן שֶׁרְאֵה לְנֹחַ וּבְנָיו שֶׁהָיוּ צְדִיקִים וַיִּשְׁאַר פְּלִיטָה בְּעוֹלָם, הִתְנַחֵם וְשָׂמַח.

וְאִיר אֶלְיעֶזֶר, הָאִי וַיִּנְחַם, לְשׁוֹן נַחְמָה הוּא. וְכֵן כָּל וַיִּנְחַם שְׁבַתּוֹרָה, לְשׁוֹן נַחְמָה הוּא. רוֹאֶה אֶת הַרְעָה, וְרוֹאֶה אֶת הַטּוֹב, וּמִתְנַחֵם עִם הַטּוֹב. אִיל ר' עֲקִיבָא, לְדַבְּרִיךָ, מֵאִי וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ. אִיל, בֵּא וּרְאֵה מִדַּת רַחֲמָנוּתוֹ שֶׁל הַקְּבִ"ה, כִּי אַעֲ"פ שֶׁהִתְנַחֵם לְקַח עֲצָבוֹן עַל אֲבֹדַת הַרְשָׁעִים, שְׁאֵעֲ"פ שֶׁהָיוּ רְשָׁעִים, אֵינּוּ חַפֵּץ בְּמִיתַתּוֹ, וְלֹא הִיָּתֵה שְׂמִיחָה לְפָנָיו.

אִיר יְהוּדָה, מֵאִי דְכְתִיב וְנֹחַ מִצָּא חֹן בְּעֵינָיו ה'. שְׁמוֹ גְרִים, נֹחַ בְּהַפּוֹד חֹן. וְלָמָּה פָּתַח קָרָא בְּתוֹלְדוֹתָיו תִּחְלָה, כִּדִּי לְהַרְאוֹת לְעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁהוּא הָיָה צְדִיק, אִף הֵם הָיוּ צְדִיקִים, וְרִאוּיָן לְהִתְיָשֵׁב הָעוֹלָם מֵהֵם.

וּמִנָּא לָן תָּא חֲזִי, כִּיּוֹן שֶׁנִּכְנְסוּ לְתִיבָה, רָאוּ בְּצַעְרוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְנִצְטַעְרוּ, וּמִנְעוּ עֲצָמָם מִפְּרִיָה וּרְבִיָה. וְאַעֲפִ"י שְׁיִצְאוּ, יִצְאוּ כְּמוֹ כֵּן. עַד שֶׁרְאֵה הַקְּבִ"ה מַעֲשִׂיהֶם, וְאָמַר, לֹא תִהְיוּ בְּרִאֲתֵי עוֹלָמִי, וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ, הַזְדַּוּגוּ לְנִשְׁוֹתֵיכֶם, וַעֲשׂוּ פְרִיָה וּרְבִיָה. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, בְּרַכְּסָם, שְׁנֵאמַר, וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת נֹחַ וְאֶת בְּנָיו וְגו'.

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ. רַבִּי פִּנְחָס פָּתַח, וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טוֹבוֹת הָנָה. מֵאֵן אֵינּוֹן בְּנֵי הָאֱלֹהִים, בְּנֵי גְדוּלֵי הַדּוֹר. מִלְּמַד שֶׁהָיוּ טוֹבוֹת מִרְאֵה, כְּתִיב הֵכָא כִּי טוֹבוֹת הָנָה, וְכְתִיב הֵתָם טוֹבוֹת מִרְאֵה מְאֹד. הָיוּ הוֹלְכוֹת עֲרוֹמוֹת, וְאַנְשֵׁים הוֹלְכִים עֲרוֹמִים, וְאֵלּוּ וְאֵלּוּ רוֹאִים אֶת עֲרוֹתָם,

וּנֹאֲפִים אֱלוֹ אֶת אֱלוֹ. וְלָמָּה נִקְרָאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים, שֶׁהֵיוּ גְבוּרִים גְּדוֹלִים
עֲנֻקִים.

אָמַר רִיב"ל, זִימְנָא חֲדָא עֲרַעִית בְּטוּרָא דְטִינְרָא דְעֵיטָם. וְאַשְׁכַּחִית בְּתַרֵּי
סְטְרֵי טִינְרָא, תְּרִין גּוּבְרִין, וְדַמְיִין בְּתִרִין פּוּמִין, דָּא עֵילָאָה דְדָא. וְהוּוּ
מְמַלְלוּ דָּא עִם דָּא, תָּא וְנַעֲבְרִיה מִן עֲלָמָא. אֲזִדְמִן לְהוּוּ הֵהוּא גּוּבְרָא
רְבִרְבָּא, דְאַגְרַת בֵּת מַחְלַת, וְשְׁמִיָּה יוֹסֵף שִׁידָא, אָמַר לְהוּוּ, הֲלֵא דָּא הוּא
רְבָּה סְגִיָּאָה עֵילָאָה דְדָרָא, דִּי בְּגִזְרַת פּוּמִיָּה אַעֲבִירְנָא מִן יִשׁוּבָא דְאַרְעָא,
וְדָא הוּא דְמַכְרְזִי עֲלֵיהּ בְּרַקִּיעָא.

עַד דְּהוּינָא אֲזִלִּי, אֲשַׁכַּחְנָא אַמְהוֹן דְּגּוּבְרִיָּא הָאִינוּן, אָמַרְהּ לְבִרְתָּא
זְעִירְתָּא, אֲלִין אִינוּן חֲגַבִּיָּא זְעִירִיָּא, דְּחִילְהוֹן בְּפּוּמָהוֹן, אִיִּיתִי לְהוּוּ
גְבָאִי, וְנַעֲבִיד מְנַהוֹן טַעְמָא דְתַבְּשִׁילָא לְאַחוּד. עַד דְּאַתְת, אִיתְרַחִישׁ לָן
נִיסָא, וְאִיתְעֵבִיד מְקַדְמָהָא נְהָרָא דְמִיָּא רְבִרְבָּא, שְׁמַעְנָא דְהוּוּת אָמַרְת,
אִימָא אִימָא, פְּרַפְרָא רַבָּאָת סְבַרְנָא עֲבֵרַת, וְעַרְקָנָא מְנַהוֹן, וְאַשְׁתְּזִיבְנָא.

וְאָמַר רִיב"ל, בִּימֵי דוֹר הַמַּבּוּל עָשָׂה הַקַּב"ה קְנָה הַחַטִּים, כְּקִנְה אַרְזֵי
הַלְבָּנוֹן. וְלֹא הָיוּ זֹרְעִים וְקוֹצְרִים, אֶלָּא הָרוּחַ מְנַשֵּׁבֶת, וּמְנַשֵּׁר הַחַטִּים
לְמַטָּה, וְאוֹסְפִים אוֹתָן. וְכֵן בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. לְאַחַר שְׁחַטָּאוֹ, אָמַר עַד כָּל
יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע וְקָצִיר וְקָר וְחָם וְקֹץ וְחָרָף וְיוֹם וְלַיְלָה לֹא יִשְׁבְּתוּ.

וְאִ"ר יְהוֹשֻׁעַ, לֹא נַחְתֶּם גִּזְרֵי דִינָם שֶׁל דוֹר הַמַּבּוּל, עַד שֶׁפָּשְׁטוּ יְדֵיהֶם בַּגָּזֶל,
שֶׁנֶּאֱמַר וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ חֲמָס.

וּבִימֵי דוֹר הַמַּבּוּל הָיוּ פְּרִיָּה וּרְבִיָּה הַרְבֵּה, וּמִשְׁעָה שֶׁהִיָּתָה הָאִשָּׁה יוֹלְדָת,
הָיוּ הוֹלְכִים וְשׁוֹלְחִים אוֹתָם כְּצֹאֲנִים, שֶׁנֶּאֱמַר יִשְׁלַחוּ כְּצֹאֲן עֹוִלֵיהֶם
וְיִלְדֵיהֶם יִרְקְדוּן. וְלְאַחַר כָּל זֶה מֵאִי כְּתִיב בְּהוּ, (וש) וַיֹּאמְרוּ לֹאֵל סוֹר מִמֶּנּוּ
וְדַעַת דְּרַכִּיָּד לֹא חִפְצָנוּ. עַד שֶׁנִּגְזַר דִּינָם וְהַעֲבִירָם מִן הָעוֹלָם.

תַּנּוּ רַבָּנָן, נַח הָיָה מִתְּרָה בְּהֶם קוֹדֵם, וְלֹא שְׁמָעוּ מִמֶּנּוּ. שֶׁהָיָה בְּעֵשְׂרִית
הַתִּיבָּה, לְמַעַן יִרְאוּ וְיִשׁוּבוּ, וְהָיוּ מַלְעֵיבִין בּוֹ, עַד שֶׁגָּבַר עֲלֵיהֶם הַתְּהוֹם
שֶׁהָיוּ הַמַּיִם יוֹצְאִין רוֹתְחִין כְּאֵשׁ, וְהַמַּיִם מְלַמְעֵלָה, וְנִמְחוּ מִן הָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, מֵאִי דְכְּתִיב, (תהלים כט) ה' לַמַּבּוּל יָשָׁב, וְכִי לְדוֹד הָיָה לוֹמַר
דְּבַר זֶה. וְכָל הָעוֹלָם יוֹדְעִין, שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן וְאַזִּי וְקוֹדֵם.

אֶלָּא אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, בֵּא וּרְאֵה בְּכָל מְקוֹם אֶת מוֹצֵא אֱלֹהִים מִדַּת הַדִּין,
ה' מִדַּת הַרַחֲמִים. וְאַף עַל פִּי שֶׁמִּדַּת הַדִּין הִיא, מִדַּת רַחֲמִים הִיָּתָה בּוֹ,
שֶׁאֵלְמַלְאָ כֶּד אֶתְחַרַּב עֲלֵמָא. אֲבָל לְמַעַן אוֹתוֹ מִדַּת רַחֲמִים, אֶתְיִישֵׁב
עֲלֵמָא.

וְכֵן אֶת מוֹצֵא רְפוּאָה זֶה, בְּכָל דִּין שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. וְכֵן (בראשית יט) וְה' הַמְטִיר
עַל סְדוֹם, נִשְׁאָר מִמֶּנּוּ פְּלִיטָה. (שמות לב) וַיִּגַּף ה' אֶת הָעָם, נִשְׁאָר פְּלִיטָה. וְכֵן
כָּלֵם.

אמר רבי יהודה, חכמין הוּו דְרַא דְטוּפְנָא טְפִי, דְהוּו יְדְעִי מַה דְעַתִּיד לְמַהוּי. אָבֵל נְסִבּוּ סוּכְלִתְנּוּ בְלִבְהוּן. וְאָמְרוּ, אִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מִיִּיתִי טוּפְנָא, אֲנַחְנָא גּוּבְרִין רְאֵמִי קוּמְתָא, וְנָשׁוּט עַל אֲפִי מִיָּא, וְנִשְׁתִּיזִיב. וְאִי מוֹ תְהוּמָא יִיתִי מִיָּא, רְגִלְנָא נָשׁוּי עַל בִּירָא דְמִיָּא, וְלֹא יִפְקוּן מִיָּא וְנִשְׁתִּיזִיב.

כִּד אָתָא טוּפְנָא, אֲרַתַח קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מִיָּא דְתְהוּמָא, וְהוּו מְשׁוּי רְגִלְיָהוּן עַל עֵינָא דְמִיָּא, וְאֲתַמְשֵׁד מְשַׁכִּיָּה מִנִּיָּה, וְנִפְלוּ. וּמִיָּא מְלַעִילָא הוּו מִתְגַּבְרִי עִם מִיָּא דְתְהוּמָא, וְהוּו מִתְגַּלְגְּלִין וְנִחְתִּין, נְמוּקִין בְּרִתִּיחוּתָא דְתְהוּמָא לְבָבֵל. (בראשית ז) וַיְבֹאוּ אֶל נֹחַ אֵל הַתֵּבָה. ר' יוחנן פתח, (תהלים סה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכֹּן חֲצַרְיָךְ נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ קֹדֶשׁ הִיכְלְךָ. בֵּא וּרְאֵה, כַּמָּה יֵשׁ לְאָדָם לִיזְהַר, וְלִבְדוּק עֲצָמוֹ וּמַעֲשָׂיו בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

הִיאַדְךָ קָם בְּצַפְרָא, יִימַר, יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי, שְׁיִהָא לְבִי נְכוּן וּמְסוּר בְּיָדֶי, שְׁלֹא אֲשַׁכְחֵךְ. אוֹשִׁיט רְגִלוֹהִי לְמִיזֵל, יַעֲיִין בְּצַעְדֵי רְגִלוֹהִי, דְלֹא יִשׁוּטוּן לְאֲבָאָשָׁא. אֲזֵל לְדַבְרַי מְצוּהָ, יְרַהֲט. שְׁנַאָמַר (הושע יא) אַחֲרֵי ה' יִלְכוּ כְּאֲרִיָּה יִשְׁאָג. וְאֲפִילוּ בְּשַׁבַּת מְצוּהָ לְמִירַהֲט. עֵבֶר כָּל יוּמָא, צַרִיךְ לְמַבְדֵּק גּוּפִיָּה, מַה דְעַבְד בְּהֵהוּא יוּמָא, וְאִי צַרִיךְ יַעֲשֵׂה מִיָּד תְּשׁוּבָה עָלָיו קוּדְסֵי שְׁיִישׁוּן.

תְּנוּ רַבְּנּוּ, מֵאִי דְכַתִּיב, (שיר השירים ח) כָּרִם הָיָה לְשִׁלְמָה בְּבַעַל הַמּוֹן נָתַן אֶת הַכָּרִם לְנֹטְרִים אִישׁ יָבֵא בְּפִרְיוֹ אֶלְךָ כֶּסֶף. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּרִם הָיָה לְשִׁלְמָה, לְמַלְךְ שְׁהַשְׁלוּם שְׁלוֹ. בְּבַעַל הַמּוֹן, אֵלוּ מְלַאכֵי שְׁלוּם. נָתַן אֶת הַכָּרִם לְנֹטְרִים אֵלוּ שׁוּמְרֵי מְשַׁמְרַת בְּאַרְץ. אִישׁ יָבֵא בְּפִרְיוֹ אֶלְךָ כֶּסֶף, אֶלְךָ הַנְּאוֹת שְׁהַנְּשָׂמָה כּוֹסֶפֶת בְּהֵם.

דְּבַר אַחַר כָּרִם הָיָה לְשִׁלְמָה, זֹה הִיא הַתּוֹרָה. בְּבַעַל הַמּוֹן, מוֹן הַשְּׁמַיִם. נָתַן אֶת הַכָּרִם לְנֹטְרִים, אֵלוּ יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם שׁוּמְרֵי מְשַׁמְרַתָּה. אִישׁ יָבֵא בְּפִרְיוֹ אֶלְךָ כֶּסֶף, שֶׁל שְׁכָרָה.

רַבִּי יוֹסִי וְר' חִיָּיא הוּו אֲזִלִי בְּאוּרְחָא, אָמַר רַבִּי חִיָּיא, אִימָא לָן מְמִילִי מַעֲלִייתָא דְהוּו אָמַר אָבוּךָ מִתְעַנּוּגִי הַנְּשָׂמָה. אָמַר לִיָּה נִיפּוּק מְכָאן, דְּקִפּוּטְקִיָּא אֵלִין בְּצִירֵי מַעוּבְדֵי דְכִשְׁרוֹן. אָמַר לִיָּה כֶּדָּ יְאוֹת לָן לְמַלְעֵי בְּאוּרִיתָא, וְנִשְׁתִּיזִיב מִנְהוּן. אָמַר, בְּאַתֵּר דְּסַכְּנָה, לֹא אָמְרוּהָ רַבְּנּוּ.

לְבַתֵּר דְּנִפְקוּ וְאֲזֵלוּ בְּאוּרְחָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִימָא לָךְ מִילְתָּא, וְהִיא טְמִירְתָּא בִּינֵי מְטִמוּנֵיָּא דְאַבָּא, בְּבִי גְנֻזוּהִי. וְדָא הִיא, דְּכַתִּיב, כָּרִם הָיָה לְשִׁלְמָה וְכוּ', הִיא כָּרִם, דָּא הִיא נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא, דְּאֲתַנְטַעַת לְעִילָא, תַּחְוֹת כּוּרְסֵי יְקָרִיָּה. לְשִׁלְמָה, מְלַכָּא דְשְׁלָמָא כּוּלָּא דִילִיָּה. בְּבַעַל הַמּוֹן, הוּא כּוּרְסֵי יְקָרִיָּה דְשְׁלִיטָא עַל כָּל חִילֵי שְׁמִיָּא וְאַרְעָא, וְהוּא מְאַרְיָה דְכָל חִילָא. יְהֵב נִשְׁמַתָּא דָּא, לְמִי, לְנוֹטְרִים, אֵלִין נְטָרֵי פְקוּדוֹי.

וְאִית לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלָמִין סְגִיָּאִין לְעִילָא, עַל כָּל חִיָּילֵי שְׁמִיָּא, וְאֶלְךָ וּמְאֲתוּן עֲלָמִין אַחֲרֵנִין, דְּעִיִּיל בְּהוּן לְאֲשַׁתְּעִשְׂעָא עִם צְדִיקֵיָּא בְּגַנְתָּא.

דַּעְדוֹן. אִישׁ יָבִיא בְּפִרְיוֹ אֶלְף כֶּסֶף, אֶלְף עֲלָמִין דְּכֶסֶיף בְּהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, מְסִיִּים אָנִי לְהָאֵי מִיִּלְתָּא דְרַ' יוֹסִי, וְכֵן הִיא, מִמָּה דְכֶתִיב אַחֲרָיו, כְּרָמִי שְׁלִי לְפָנֵי הָאֶלְף לְךָ שְׁלֵמָה וּמֵאַתִּים לְנִטְרִים אֶת פְּרִיו, שְׂכֵסָא הַכְּבוֹד מְכָרְזַת וְאוּמָרְת, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זֹה הַנְּשֻׁמָּה נִיטְלָה מִמֶּנּוּ, הֲרִי הִיא לְפָנֵי. (שם) הָאֶלְף לְךָ שְׁלֵמָה, שְׁלֵף הֵם אוֹתָם הָאֶלְף עוֹלָמוֹת, וְאִינָם רְאוּיִם לְאַחַר. וּמֵאַתִּים לְנִטְרִים אֶת פְּרִיו, זֶה יַעֲדוֹן, שְׁיֵשׁ בּוֹ מֵאַתִּים עוֹלָמוֹת הַנְּאֻת וְכִיסוּפִין לְנַפְשׁוֹת הַצְּדִיקִים.

דַּתְנֹן, אָמַר רַבִּי, בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס בְּכָל אוֹתָן הָעוֹלָמוֹת, וּבִשְׁעַת חֲצֵי הַלַּיְלָה, נִכְנָס בְּמֵאַתִּים עוֹלָמוֹת שֶׁל גֹּן יַעֲדוֹן, לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצְּדִיקִים. שְׁנַאֲמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) חֲדָשִׁים גַּם יִשְׁנִים דּוֹדֵי צַפְנִתִּי לְךָ. וְדוֹד הַמְּלֻךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, נִכְסֵף לְבוֹ, כְּשֶׁרָאָה מַעֲלוֹת הַצְּדִיקִים, אָמַר רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, (תְּהִלִּים סה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתִקְרַב יִשְׁכֹּן חֲצִרֶיךָ.

אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, בֵּא וּרְאֵה כִּפָּה יֵשׁ לוֹ לְאַדָּם לְהַזְהֵר, הוֹאִיל וְנִשְׁמַת אֵל בְּאִפּוֹ, לְהַטְהֵר מֵעוֹנוֹתָיו, וְלַעֲיִין בְּמַעֲשָׂיו, וְלֹא יִחְטָא לְפָנֵי קוֹנוֹ, לְמַעַן תִּתְּנָה מַעֲלָתוֹ עִם שְׁאֵר הַצְּדִיקִים, וְלֹא יִמְצָא מוֹחָה בְּיָדוֹ, בְּעֵלוֹתוֹ לְרֵאוֹת אֶת פְּנֵי ה'.

וּמִמֵּי אֲתָה לְמַד, מִן הַתִּיבָה. בֵּא וּרְאֵה, מֵאֵי דְכֶתִיב, (בְּרֵאשִׁית ז) וַיָּבֵאוּ אֶל נֹחַ אֶל הַתִּיבָה, בְּלֹא רְשׁוּת. דָּאֲמַר רַבִּי יֶצְחָק, כָּל אוֹתָן הָעוֹפוֹת וְהַחִיּוֹת וְהַבְּהֵמוֹת שֶׁלֹּא חָטְאוּ, הֵם בָּאִים, וְהַתִּיבָה קוֹלְטָתָן, וְאוֹתָן שְׁחָטְאוּ, הַתִּיבָה דּוֹחָה אוֹתָן לַחוּץ. וַיְמָה הַתִּיבָה, שֶׁהוּא עֵץ יָבֵשׁ כָּךְ. פְּתַחֵי הַשָּׁמַיִם וְשׁוּמְרֵיהֶם, וְשׁוּמְרֵי הַמְּשֻׁמְרוֹת, וְכֵסָא הַכְּבוֹד, שְׁיֵשׁ בְּהֵם הַרְשׁוּת, עַל אַחַת כִּפָּה וְכִמָּה לְהִיּוֹת קוֹלְטִין, לְמֵי שֶׁלֹּא חָטְאוּ, וְלְהִיּוֹת דּוֹחִים לְמֵי שְׁחָטְאוּ.

רַבִּי חִיָּיא אָמַר, נֹחַ מְקַטְנֵי אֲמָנָה הָיָה, שֶׁלֹּא הָיָה מְאַמֵּין שְׁיָבֵא הַמַּבּוּל, וְלֹא נִכְנָס לְתִיבָה עַד שֶׁהִמִּים דְּחָקוּהוּ, שְׁנַאֲמַר וַיָּבֵא נֹחַ מִפְּנֵי מֵי הַמַּבּוּל.

אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, בֵּא וּרְאֵה, כְּשֶׁהוֹרִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמַּיִם, הוֹרִידִם וְתַחֲלָה בְּרַחֲמִים, כְּדֵי לְהַרְאוֹת לְעוֹלָם, שְׂאֵם יְשׁוּבוּ יִקְבְּלִם. מִשְׁמַע דְּכֶתִיב בְּתַחֲלָה, (שם) וַיְהִי הַגֶּשֶׁם, וְלִהְלֹךְ הוּא אוֹמֵר, (שם) וַיְהִי הַמַּבּוּל, שְׂאֵם יַחֲזְרוּ יִהְיוּ גִשְׁמֵי בְּרָכָה, לֹא חֲזָרוּ, הָיָה מַבּוּל.

וְאָמַר רַבִּי יֶצְחָק, שְׁבוּעָה נִשְׁבַּע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂאִינוּ חִפְץ בְּמִיתָתָן שֶׁל רְשָׁעִים, שְׁנַאֲמַר, (יִחְזַקְאֵל לג) חֵי אָנִי נְאֻם ה' אֱלֹהִים אִם אַחֲפָץ בְּמוֹת הַרְשָׁע כִּי אִם בְּשׁוֹב רְשָׁע מִדְּרָכּוֹ וְחָיָה וְכוּ'. וְחָיָה בְּשִׁנֵּי עוֹלָמוֹת, הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא.

וְאָמַר רַבִּי יֶצְחָק, אֲשֶׁרִי הַבְּנִים שְׂאוּמְרִים לָהֶם כָּךְ, וְהַשִּׁיבוּ וְחָיו. (שם) שׁוּבוּ שׁוּבוּ מִדְּרָכֵיכֶם הָרָעִים וְלָמָּה תָּמוּתוּ בִּי. כִּי הוּא אֵינוֹ חִפְץ בְּמִיתָתָן שֶׁל רְשָׁעִים אֲלֵא שְׁיַחֲזְרוּ בְּתַשׁוּבָה לְמַעַן יַחֲיוּ.

ר' יוחנן פתח, (איוב יא) ועיני רשעים תכלינה ומנוס אבד מנהם ותקוותם מפח נפש. משל למה הדבר דומה, לכת לסטים שהיו שודדים בהרים, שמע המלך, ושלח עליהם גייסותיו, ותופסם והניחום במגדל גבוה. והיו בהם פקחים, אמרו ידענא בנפשנתא דעבדנא עובדין בישין, ולא זכילנא לאשתזבא. מה עשו, חפרו חפירה אחת במגדל, ויצאו וברחו להם. טיפש אחד היה ביניהם, וראה את החפירה, ולא רצה לנוס להמלט.

למחר בא המלך לראות את המגדל, ואת הלסטים, ראה את החפירה שעשו ונסו ונמלטו. אמר לזה, שוטה, חבריי ברחו בזו החפירה ונמלטו מדיני, מה אני יכול לעשות עוד להם, אבל אתה שראית את החפירה בעיניך, ולא רצית להמלט ונקרו עיניך, ואחר כך יתלו אותך על עץ.

כך הלסטים, אלו הרשעים ההולכים במחשכים. הרשעים הפקחים, מה הם עושים. אמרו חטאנו למלך, אנה נמלט מדינו. אבל נפתח דרך התשובה, ונבקש רחמים, ונברח ונמלט, וכך עשו. הטפשים מה הם עושים, רואים דרך התשובה פתוח לפניהם, שפתחו האחרים, ונמלטו מדין שמים, והם אינם רוצים להמלט.

אמר ליה הקדוש ברוך הוא, שוטים, אחיכם ברחו ונמלטו, באותו דרך של תשובה שפתחו, מה אני יכול לעשות עוד להם, אבל אתם עיניכם שראו החפירה, דרך התשובה פתוח לפניכם, ולא רציתם להכנס בתוכו ולנוס ולהמלט, מאי כתיב בכו, ועיני רשעים תכלינה. שראו הדרך פתוח ומנוס אבד מנהם, שלא רצו לנוס ולהמלט. ותקוותם מפח נפש לעולם הבא.

כך דור המבול, ראו לנח עושה התיבה, ומתרה בהם בכל יום, וראו אותו נכנס לתיבה, ולא רצו לשוב. אמר הקדוש ברוך הוא, ועיני רשעים תכלינה ומנוס אבד מנהם, שלא רצו לשוב ולנוס מדיני, ותקוותם מפח נפש, שלא יקומו ליום הדין, שנאמר (איוב כו) הרפאים יחוללו מתחת מים ושכניהם.

(בראשית ט) ויחל נח איש האדמה. אמר רבי יוסי, למה נקרא איש האדמה. שנתישבה ממנו האדמה. כלומר אדון האדמה. רבנן אמרי, איש האדמה, לפי שבשבילו עמדה האדמה בכחה וטבעה. שנאמר (שם ה) זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון דינו מן האדמה אשר אררה ה'. תדע לך, כיון שחטא אדם נתאררה האדמה, שנאמר (שם א) ארורה האדמה בעבורך. ועמדה בקללותיה, עד שבא נח ובטל הקללה.

דתנא אמר רבי תיבא רבה, בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לנח צא מן התיבה, אמר לפניו רבונו של עולם, לאן אצא, אצא לאדמה שנתאררה. ומפני שנתאררה אבדו שוכניה, ונתארו כולם ונתמעטו. אמר הקדוש ברוך הוא, לא כך אתם, אלא שרצו בארץ ורבו בה. האחרים אבדו בה, אבל אתם פרו ורבו ושרצו בה.

ועם כל זה לא נתיישב בלבבו, והעלה עולות, שנאמר (שם n) ויעל עולות
במזבח. הוא המזבח שהקריב עליו אדם הראשון. אמר לו הקדוש ברוך
הוא, הרי לך מה ששאלת, לא אוסיף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם,
אז נתיישב בלבבו ולפיכך נקרא איש האדמה, שנתן נפשו ולבו עליה
להוציאה מן הקללה. ואית דאמרי שנתעסק בעסקי האדמה.

(שם ט) ויטע כרם. גפן גרושה מצא, שנתגרשה מגן עדן וביומו נטעה
ונשתגשה, שנאמר (ישעיה יז) ביום נטעך תשגשגי. רבי אומר, גפן היתה,
שנתגרשה מגן עדן, וענביה עמה, וסחט אותם, ושתה מן היין, ונתגל.

רבי בון פתח, (ויקרא י) וידבר ה' אל אהרן לאמר יין ושכר אל תשת אהתה
ובניך אהתך בבאכם אל אהל מועד ולא תמותו חקת עולם לדורתיכם.
דאמר רבי אבון, אין בכל העולם דבר שמתגאה לבו של אדם, אלא ביין.
וזה היה ענשם של נדב ואביהוא, שאכלו ושתו וגבה לבם, וזהו אש זרה
אשר לא צוה אותם.

וקוהם זה היה נגזר עליהם, ובאה מדת הדין לשלוח יד בהם, שנאמר (שמות
כד) ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו. אף על פי שנגזר דינם לשלח יד
בהם. ולמה היה ענשם, משום ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו. נכנסו,
כשאכלו ושתו, ונגזר ענשם באותה שעה.

ולאחר כן ראו שלא שלח יד בהם בפעם ראשונה, עשו ג"כ בשניה, ומבין
שני הכרובים יצא להב ונשרפו. כי לכך היו הכרובים מכוונים, כנגד אותם
הכרובים אשר בגן עדן.

ולאחר שמתו, צוה לאהרן ולכהנים הבאים אחריו, להמנע עצמם מן היין,
בבואם אל אהל מועד, כדי שלא יכנסו וימצא לבם בגאות ובגסות הרוח.

אמר רבי, תרי ענייני אינון דלא מתיישבי כחדא, יינא ופולחן שמיא.
דתנינו תמן, שתוי אל יתפלל. וכן שכור, אל יתפלל. ואם התפלל, תפלתו
תועבה.

ואמר רבי יוסי, שכור המתפלל כאלו עובד עבודה זרה. ומנא לן, מחנה.
דכתיב (שמואל א א) ויחשבה עלי לשכורה. והשיבה ואמרה אל תתן את
אמתך לפני בת בליעל. ואמר רבי יוסי, כתיב הקא בת בליעל, וכתיב התם,
(דברים יג) יצאו אנשים בני בליעל, מה להלן עבודה זרה, אף כן עבודה
זרה.

אמר רבי יצחק, לית לך גוברין דאתקרון קדישין, בר אינון פרישי חמרא.
דכתיב כל ימי הזירו לה' קדוש יהיה.

ואמר רבי יצחק, לית לך חמר דאתקרי חמר טוב, כחמרא דארעא
דישראל. ויתיר על פלהון, חמרא דגלילא עילאה, דלא יכיל אינש למשתי
פלגות לוגא מיניה.

רבי אלעזר בר ר' שמעון, אזל למחמי לר' יוסי בייר שמעון בן לקוניא חמוי. יהבי ליה למיכל עגלא תליתאה רכיכא, פתח ליה חד כובא דחמרא. חמוי מזיג, והוא שתי, מזיג והוא שתי. אמר ליה איפשר דשמעת מאביד, כמה הוא שיעורו של כוס. אמר ליה כמות שהוא, אחת בחמין ואחת בצונן, אבל לא שיערו רבנן בכוס דהיא זעירא. ובחמרא דהוא טבא. ובמעוהי דהוא רחבה.

ואמר רבי יהודה, מבולבל בדעתו היה נח כשיצא מן התיבה, בדירתו עם החיות והרמשים והשרצים, ומפני ששטה מעט יין, נשכר ונתגל.

ואמר רבי יהודה בא כנען וסרסו, הקיץ מיינו, ומצא עצמו מסורס. דכתיב (בראשית ט) וייקץ נח מיינו, וידע את אשר עשה לו בנו הקטן. אשר ראה לא נאמר, אלא אשר עשה לו, שסרסו. ולפיכך קללו, שנאמר (שם) ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו.

רבי פתח, (שם n) וירח ה' את ריח הניחח ויאמר לא אסף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם. כשיצא נח מן התיבה, פתח עיניו, וראה את כל העולם פלו חרב, התחיל בוכה על העולם. אמר, רבונו של עולם, אם בשביל חטאת האדם, או בשביל השוטים תאבד עולמך, למה בראתם, או האי, או האי. אית לך למעבד או דלא תברי אינש, או דלא תיבד עלמא. העלה עולות, וקם והתפלל לפניו, ואותו הריח עלה לפני הקדוש ברוך הוא, וערב לו.

אמר רבי, ג' ריחות עלו לפניו, ריח עולתו, וריח תפלתו, וריח מעשיו. ולא היה ריח בעולם דניחא קמיה, כאותו הריח. ולפיכך צוה ואמר, (במדבר כח) ריח ניחחי תשמרו להקריב לי במועדו. כלומר ריח שהקריב נח לפניו, תשמרו להקריב לי, ריח עולה ותפלה, וכשרון מעשים.

רבי איבו אמר, נח חכם היה, והיה מבין לחישת וצפצוף כל הנבראים ורמיזתם, וכשהיה בתיבה, אמר יודע אני שאין פקח בעופות כמו העורב, למידע מניה סימנא בעלמא, מיזד וישלח את העורב.

אמר רבי חייא, והאיך עבד הכי, והאמר רבי בו, אסור לאסתכלא באלין מנחשי בעופי דשמנא, והרי הוא בכלל לא תנחשו ולא תעוננו, אפילו כל ניחוש בעלמא.

אלא אמר רבי חייא, למה שלח את העורב. דאמר רבי חייא, מצטער הוה נח טפי על אובדא דעלמא. אמר רבונו של עולם, דעתתי כי אתה רחום, ואתה לא רחמת על עולמך, ונהפך רחמנותך לאכזרות, אתה לא רחמת על בניך, יצא זה שאינו מרחם על בניו, ונהפך להם לאכזרי, ולפיכך שלח את העורב, רמז הוא דקא רמז.

אמר רבי יוסי, וכי לא כתיב ביה איש צדיק תמים היה, והאיך הטיח דברים כלפי מעלה. אמר רבי חייא, מרוב צערו הוא דאמר, דהא תנו, מנין

שָׂאִין דְּנִין אֶת הָאָדָם לְפִי צַעְרוֹ, שְׁנֵאמַר (איוב לד) אִיּוֹב לֹא בִדְעַת יַדְבָּר וַדְּבָרָיו לֹא בְהִשְׁכָּל. אִף עַל פִּי שְׁהִטִּיחַ דְּבָרִים כָּל־פִּי מַעֲלָה, אִין דִּינוּ כְּמִזִּיד, אֲלֵא כְּאָדָם בְּלֹא דַעַת, לְפִי צַעְרוֹ.

וְלֹא רָצָה הָעוֹרֵב לְהַלֹּךְ בְּשִׁלְיחוֹתוֹ, מִפְּנֵי שְׁמִתוֹקָן הוּא לְשִׁלְיחוֹת אַחֲרָת, לְפָרְנֵס אֱלֹהֵי, שְׁנֵאמַר (מלכים א יז) וְהָעוֹרְבִים מְבִיאִים לוֹ לֶחֶם וּבֶשֶׂר, וְלֹא רָצָה לַעֲשׂוֹת שְׁלִיחוֹתוֹ, עַד יְבִשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ, שְׁהִיָּה עַל יְדֵי שְׁבוּעַת אֱלֹהֵי. כִּי־נִן שְׁרָאָה נַח שְׁלֹא עֲשָׂה כְּהוֹנֵן, שְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה.

וְאָמַר רַבִּי בּוֹן, תְּרִי עֲנִינֵי רַמְזוֹ בְּהַ, חֲדָא, דְּכַתִּיב (הושע ז) כִּי־נָה פוֹתָה אִין לֵב, כְּלוּמַר מְרַב צַעְרֵי, אִין לְבִי עָמִי וְנִפְתָּה. אַחֲרִינָא, אָמַר נַח, אִין בְּכָל הָעוֹפּוֹת דִּי־סְבוּל מִיִּתְתָּה בְּלֹא סְרַבְנוּת, כִּי־נָה. וּלְפִיכָּד נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל כִּי־נָה. אָמַר נַח, כָּד יָאוֹת לָנָא לְמַסְבֵּל כְּלָא, בְּלֹא סְרַבְנוּתָא, וּלְפִיכָּד וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה.

תְּנוּ רַבְּנֵי, מַה הַשִּׁיב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנַח, כְּשִׁי־צָא מִן הַתִּיבָה וַרְאָה כָּל הָעוֹלָם חָרַב, וְהִתְחִיל לְבַכּוֹת עָלָיו, וְאָמַר, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, נִקְרָאת רַחוּם, הִיָּה לָךְ לְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתֶיךָ.

הַשִּׁיבוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַעֲיָא שְׁטִיָּא, כְּעֵן אָמַרְתָּ דָּא, וְלֹא בְּזַמְנָא דְאַמְרִית לָךְ בְּלִישְׁנָא רַכִּיכָא, דְּכַתִּיב (שם ו) עֲשֵׂה לָךְ תִּבְתַּעַי גִּפְר כּוֹ, וְאַנִּי הִנְנִי מְבִיא אֶת הַמִּבּוּל כּוֹ, לְשַׁחַת כָּל בֶּשֶׂר כּוֹ, וַיֹּאמֶר ה' לְנַח כּוֹ, כִּי אֲתָדָךְ רְאִיתִי צְדִיק לְפָנַי בְּדוֹר הַזֶּה, כּוֹלֵי הַיָּאִי אֲתַעֲכָבִית עִמָּךְ, וְאַמְרִית לָךְ, בְּדִיל דְּתַבְעֵי רַחֲמִין עַל עַלְמָא. וּמְכַדִּין דְּשִׁמְעֵת דְּתַשְׁתִּיזִיב אֶת בְּתִיבוּתָא, לֹא עָאֵל בְּלַבָּד בִּישׁוּתָא דְעַלְמָא, וְעַבְדַּת תִּיבוּתָא וְאַשְׁתַּזְבְּתָא. וְכַעַן דְּאַתְאַבִּיד עַלְמָא, פְּתַחִית פּוּמָדָךְ לְמַלְלָא קְדָמִי בְּעִיִן וְתַחֲנוּנִין.

כִּי־נִן דְּחָזָא נַח כָּד, הַקְּרִיב עֲלוּן וְקַרְבָּנִין, דְּכַתִּיב (שם ח) וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וַיַּעַל עוֹלוֹת בְּמִזְבֵּחַ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בָּא וַרְאָה מַה בֵּין הַצְּדִיקִים שְׁהִיוּ לְיִשְׂרָאֵל אַחַר כָּד, וּבֵין נַח. נַח לֹא הִגִּין עַל דּוֹרוֹ, וְלֹא הִתְפַּלֵּל עָלָיו כְּאַבְרָהָם. דְּכִי־נִן דְּאַמְרַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם, זַעֲקַת סְדוּם וְעַמּוּרָה כִּי רַבָּה, מִיָּד וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר. וְהַרְבֵּה דְּבָרִים כְּנָגְדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד שְׁשָׂאֵל שְׂאָם יִמְצָא שָׁם עֲשָׂרָה צְדִיקִים, שְׁיִכְפֹּר לְכָל הַדּוֹר בְּשִׁבְלֵם, וְחָשַׁב אַבְרָהָם שְׁהִיוּ י' בְּעִיר, עִם לוֹט וְאַשְׁתּוֹ וּבְנָיו וּבְנוֹתָיו, וְחַתָּנָיו, וְלָכֵן לֹא הִתְפַּלֵּל יוֹתֵר.

בָּא מִשָּׁה וְהִגִּין עַל כָּל הַדּוֹר, כִּי־נִן שְׁאַמְרַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה, יִשְׂרָאֵל חֲטָאוּ, סְרוּ מֵהַר מִן הַדָּרָךְ. מַה כְּתִיב בִּיהַ, (שמות לב) וַיַּחַל מִשָּׁה. מַהוּ וַיַּחַל. מִלְּמַד שְׁהִתְפַּלֵּל עַד שְׁאַחֲזוּתוֹ חִלְחָלָה. רַבְּנֵי אָמְרִי, לֹא הִנִּיחַ מִשָּׁה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד שְׁנָתָן נִפְשׁוּ עֲלֵיהֶם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וּמִן הָעוֹלָם הַבָּא. דְּכַתִּיב, (שם) וַעֲתָה אִם תִּשָּׂא חֲטָאתֶם וְאִם אִין מְחַנֵּי נָא מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ.

אמר רבי יוסי מהכא, (תהלים קו) ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפּרץ לפניו. וכן כל הצדיקים הגינו על דורם, ולא הניחו מדת הדין לשלוט בהם.

ונח התעב עמו הקדוש ברוך הוא, ואמר ליה רבוי דברים, שמה יבקש עליהם רחמים, ולא השגיח, ולא ביקש עליהם רחמים, ועשה התיבה ונאבד כל העולם.

רבי אליעזר ורבי יהושע הוו יתבי בפלגי טבריא, אמר רבי יהושע, רבי, מה ראה נח שלא בקש רחמים על דורו. אמר לו, אפילו הוא לא חשב בלבו שימלט. משל, למוצא אשכול ענבים שאינם מבושלים, בין הבוסרים, דאלו הוה בין ענבים מבושלים, לא הוו כלום.

משמע, דכתיב (בראשית ו) כי אותה ראיתי צדיק לפני בדור הזה. הוה ליה למימר צדיק לפני, מהו בדור הזה. כלומר, לפי הדור. ולפיכך לא בקש רחמים, אמר בלבו ולואי שאבקש רחמים עלי ואמלט, וכל שכן שאתפלל על אחרים.

לבתר אמר רבי אליעזר, על כל דא, הוה ליה למתבע רחמין על עלמא קמי קודשא בריך הוא, דניחא ליה, מאן דאמר טבא על בנוהי.

מנא לן, מגדעון בר יואש, דלא הוה זכאי, ולא בר זכאי, ומשום דאמר טיבותא על ישראל, מה כתיב ביה. (שופטים ו) ויאמר לו ה' לך בכחך זה והושעת את ישראל מיד מדון. מהו בכחך זה. טיבותא דא דאמרת על בני, יהא לך חילא סגיא, לשיזבויתיהון מן ידא דמדון.

ועוד אמר רבי אלעזר, אף על פי דיהוי צדיקא רבה מפל עלמא, ויימר בישא קמי קודשא בריך הוא, אי דלטורין על ישראל, עונשיה סגיא מן כלהון. ולא אשפחנא צדיקא טבא כאליהו בכל דרא, ומשום דאמר דלטורין על ישראל, דכתיב (מלכים א יט) כי עזבו בריתך בני ישראל את מזבחותיך הרסו ואת נביאיך הרגו בחרב, ביה שענתא אבאיש סגיא קמיה.

תא חזי מה כתיב ביה. (שם) ויבט והנה מראשתי עגת רצפים. מהו רצפים. אמר הקדוש ברוך הוא, כדין יאות למיכל, מאן דאמר דלטורין על בני.

אמר רבי אליעזר, מאי דכתיב, (שם) וילך בכח האכילה ההיא ארבעים יום וארבעים לילה עד הר האלהים (חרבה). וכי בכח אכילת עוגת רצפים אזל כולי האי.

אלא אמר רבי אליעזר, השליך הקדוש ברוך הוא דורמיטה על אליהו, והראהו ענינא דמשה, דיתבי קמיה ארבעין יממין וארבעין לילון, ומכדין דהוה תמו, עבדו ישראל ית עגלא. ובגין דהוה ארבעין יממין וארבעין לילון דלחם לא אכל, ומיא לא שתי, לא אעדי מתמן עד דמחל להון קודשא בריך הוא.

אמר ליה לאליהו, כִּדְ הָוָה לָךְ לְמַעַבְד, וְעוֹד הָוָה לָךְ לְמַחֲזִי, דְאִינוּן בְּנֵי בְנֵי רְחִימָאֵי, דְקָבִילוּ אוֹרֵייתֵי בְטוֹרָא דְחוֹרְב, וְדָא הוּא דְכְתִיב, וַיִּלְךָ בְכַח הָאֲכִילָה הֵהִיא אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה. דְחָזָא עֲנִינָא דְמִשָּׁה, דְאִישְׁתְּהִי קַמִּיה אַרְבָּעִין יְמִמִין וְאַרְבָּעִין לַיְלוֹן. וְעֲנִינָא דִישְׂרָאֵל, דְקָבִילוּ אוֹרֵייתָא בְטוֹרָא דְחוֹרְב. וְדָא הוּא דְכְתִיב, (שם) עַד הָרַ הָאֱלֹהִים חָרַב.

אמר רבי יצחק, לא זז אליהו משם, עד שֶנֶשְׁבַע לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְהוֹרוֹת זְכוּתוֹן שֶל יִשְׂרָאֵל תְּמִיד. וְכָל מִי שֶׁעוֹשֶׂה זְכוּת, הוּא מְקַדֵּים וְאוֹמֵר לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּדְ וְכִדְ עֲשֶׂה עִכְשָׁיו פְּלוּנִי. וְאִינוּ זֶז מִשָּׁם, עַד שֶׁיִּכְתְּבוּ זְכוּתוֹ דְהַהוּא גְבָרָא. דְכְתִיב, (מלאכי ג) וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זְכוּרוֹן לְפָנָיו.

אמר רבי יהודה בן פזי, מָה הָיָה עוֹנֵשׁוֹ שֶׁל נֹחַ, שֶׁיִּצְא חָגֵר בְּרַגְלָיו מִן הַתֵּיבָה, וְשָׁכַב וְנִתְבַּזָּה, וְהִתְלוּצֵץ עָלָיו בְּנוֹ, וְעֲשָׂה לוֹ מָה שֶׁעֲשָׂה.

אמר רבי אלעזר, בָּא וּרְאָה כַּמָּה יֵשׁ לְאָדָם לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל. בָּא וּרְאָה מִפְּנֵי שֶׁנֶטַל יַעֲקֹב הַבְּרָכוֹת מֵעֵשׂוֹ בְּרַמָּאוֹת. תִּדְעַ לָךְ, שֶׁלֹּא נִיתָן רְשׁוֹת לְשׁוּם אוֹמָה בְּעוֹלָם לְהַשְׁתַּעֲבֵד בִּישְׂרָאֵל, זוֹלָתִי אוֹמָה שֶׁל עֵשׂוֹ.

אמר רבי יוחנן בן נורי, נֶטַל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת שֵׁם בֶּן נֹחַ, וְהִפְרִישׁוּ לְכֹהֵן עֲלִיוֹן, וְלִשְׁרָתוֹ. וְהִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ עִמּוֹ, וְקָרָא שְׁמוֹ מִלְכֵי צֶדֶק מְלָךְ שְׁלָם. וְהָיָה יָפֶת אָחִיו לומֵד תּוֹרָה מִמֶּנּוּ בְּמִדְרָשׁוֹ, עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם, וְלָמַד תּוֹרָה בְּמִדְרָשׁוֹ שֶׁל שָׁם. וְנִתְעַסַק הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַבְרָהָם, וְנִשְׁתַּכְּחוּ כָּל הָאֲחֵרִים. בָּא אַבְרָהָם וְהִתְפַּלֵּל לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁיִּשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תְּמִיד בְּבֵיתוֹ שֶׁל שָׁם, וְהוֹדָה לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קי) אֲתָה כֹהֵן לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתֵי מִלְכֵי צֶדֶק.

אמר רבי יוחנן, וְהֵלֵא יָפֶת הוּא הַגְּדוֹל, לָמָּה שָׁם נֶטַל הַכְּהוֹנָה. בְּשָׁבִיל שְׁהֵיָה תְּמִיד עוֹסֵק בְּתוֹרָה, וּפִירֵשׁ מִדְרָכֵי הָעוֹלָם. וּמֵאַיִן הָיָה לוֹ תּוֹרָה. אֲלֵא אָדָם הָרֵאשׁוֹן יָדַע הַתּוֹרָה, וְהִנִּיחָהּ בְּקַבְלָה לְשֵׁת בְּנוֹ, וְאַחַר כִּדְ בָּאָה לֵיד חֲנוּךְ, עַד שֶׁבָּא לְשָׁם וְהָיָה מִתְעַסֵּק תְּמִיד בָּהּ.

אמר לו ר' יוסי, אִם הַתּוֹרָה הֵיָתָה בְּמִדְרָשׁוֹ שֶׁל שָׁם, לָמָּה הוֹצֵרָךְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצוּוֹת לְבְנֵי נֹחַ אוֹתָן שֶׁבַע מִצְוֹת שֶׁנֶצְטוּ, שְׁהָרִי בְּתוֹרָה נִכְתְּבוּ קוּדְם לָכוֹ, אֲלֵא אָמַר רְבִי יִצְחָק, בְּשַׁעָה שֶׁהַמְּבוּל בָּא לְעוֹלָם, וְנִכְנָסוּ לְתֵיבָה, מְרֹוב צַעֲרָם נִשְׁתַּכְּחָה מִשָּׁם, עַד שֶׁבָּא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְחִידֵשׁ לָהֶם אוֹתָם שֶׁבַע מִצְוֹת.

אמר רבי יוסי, חֶסֶד וְשָׁלוֹם לֹא נִשְׁתַּכְּחָה הַתּוֹרָה מִמֶּנּוּ, אֲלֵא אָמַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִם אוֹמֵר לָהֶם שֶׁיִּשְׁמְרוּ כָּל תּוֹרָתִי, יִפְרְקוּ כָּל הָעוֹל מֵהֶם, בְּאַחֲרִים שֶׁאֲמָרוּ (איוב כא) וְדַעַת דְרָכֶיךָ לֹא חִפְצָנוּ. אֲלֵא אֲתוֹן לָהֶם דְּבָרִים מוֹעֲטִים, וְיִשְׁמְרוּ אוֹתָם.

עד שֶׁיָּבוֹא מִי שֶׁיִּשְׁמֹר כּוֹלָהּ, וְהוּא אַבְרָהָם, שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כו) עַקֵּב אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקִלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתֵי חֻקוֹתֵי וְתוֹרָתִי. דְכִינוּן שֶׁלָּמַד

משם התורה, קבל על עצמו שישמור התורה כולה, ולפיכך בירר להם הקדוש ברוך הוא שבע מצות מן התורה כדי שישמרו אותם.

רבי פתח בכנסת ישראל כנגד הקדוש ברוך הוא, וישלח את העורב, דאמר רבי פנחס, כתיב, (שמואל ב טו) ויאמר דוד כו', קומו ונברחה כי לא תהיה לנו פליטה מפני אבשלום. ואף על פי שברח, מאי כתיב ביה, (תהלים ג) מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו. ואף על פי שהיה בורח ונגרש ממלכותו, לא מנע עצמו מלומר שירה לפני הקדוש ברוך הוא, ולשוב ולהתחנן לפניו. וישלח את העורב, זהו דוד, שהיה קורא עמהו תמיד כעורב.

דבר אחר, העורב שבא מיהודה, שנקרא עורב, שנאמר, (בראשית מג) אנכי אערבנו. הערב כתיב, בלא וא"ו. אמר רבי פנחס, למה נקרא שמו עורב, שהיה הולך בחרים כעורב. והיינו דאמר לשאול, (שמואל א כו) כאשר ירדף הקרא בחרים. אמר לו, שמתני להיות פקורא בחרים, כתיב הקא קורא, וכתוב התם, (תהלים קמו) לבני עורב אשר יקראו.

ואמר רבי פנחס, בא וראה מה בין מלכי יהודה למלכי ישראל. שלח הקדוש ברוך הוא לדוד, ונגרשו ממלכותו, ומיד שב בתשובה לפני הקדוש ברוך הוא. ואל תתמה על זה, ואפילו מנשה מלך יהודה, שהיה רשע, מיד שב בתשובה לפני הקדוש ברוך הוא, ולקח אומנות אבותיו, ושב למלכותו.

וזהו שבא הכתוב להורות, וישלח את העורב, זה דוד, שהיה קורא תמיד כעורב, ושלחהו הקדוש ברוך הוא ממלכותו, והוציאו מביתו, ומה כתיב ביה. ויצא יצוא ושו"ב. דכתיב, (שמואל ב טו) ודוד עלה במעלה הזיתים עלה ובוכה וראש לו חפוי. היה יוצא ושב בתשובה, ומתודה על חטאתיו, ומבקש רחמים עליהם, וידע כי חטאתיו עשו לו שנשלח ממלכותו ונגרש.

ובכל דבר ודבר דחטאה גרים במלכותו, או בישראל, היה תולה הדבר בו, והנה ידע דהוא היה גרים. עד יבשת המים, שהשיבוהו לא עליך הדבר, אלא אל שאול ואל בית הדמים.

תא חזי, דכתיב (שם כא) ויהי רעב בימי דוד שלש שנים שנה אחרי שנה ויבקש דוד את פני ה', דסבר דהוא הוה גרים, אמר ליה הקדוש ברוך הוא, לא עליך זו אלא על שאול. עד יבשת המים, היה תולה הכל בעצמו, ומיד היה שב בתשובה. ואז לא הוצרך לחזור בתשובה, שהדבר לא בא בשבילו. הדא הוא דכתיב, (בראשית ח) ויצא יצוא ושוב עד יבשת המים, דאזי לא היה הדבר תלוי בו.

אמר רבי פנחס, רצה הקדוש ברוך הוא לנסות את ישראל, ושלחם לבבל. שנאמר, (שם) וישלח את היונה מאתו, זו כנסת ישראל. ראה מה כתיב בה, ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה. שהכביד עולה מלך בבל, ברעב ובצמא

ובהריגת צדיקים הרבה. ומשום כובד עולה, ותשב אליו אל התיבה,
וחזרה בתשובה וקבלה.

חטאה כנסת ישראל כמתחלה, ויוסף להגלותם, שנאמר (שם) ויוסף שלח
את היונה מאתו, בגלות אחרת של יון. דאמר רבי יהודה, גלות יון אחשיד
פניהון דישׂראל כשולי קדרה.

ומרוב צערם ודוחקם מה כתיב ביה. ותבא אליו היונה לעת ערב. מה לעת
ערב, דלא הנה נהירא להון שעתיא דרווחא, כמה דהות עבידא בקדמיתא,
ואתקטלי צדיקיא, ואתחשד יממא, ואעריב להו שמשא ולא יכלין
למיקם מן קדם דוחקא סגיא דהוי עליהון, שנאמר (ירמיה ד) אוי לנו כי
פנה היום כי ינטו צללי ערב. כי פנה היום, אלו הו צדיקיא המאירים
כשמש. כי ינטו צללי ערב, שנשארו כעוללות בציר וזהו לעת ערב ולא בזמן
דנהירין להון צדיקיא כשמשא.

(בראשית ח) והנה עלה זית טרף בפיה. לולי שהעיר הקדוש ברוך הוא רוח
הכהנים, שהיו מדליקין גרות בשמן זית, אזי אבדה פליטת יהודה מן
העולם. ובכל פעם ופעם שבה בתשובה ונתקבלה. אמר רבי פנחס, חוץ מן
גלותא רביעאה, דעדיין לא שבה, והכל תלוי בתשובה.

ואמר רבי פנחס, אין לה בכל פעם ופעם, שלא התעכב הקדוש ברוך הוא
גזר דינא של כנסת ישראל, שבע שמיטין, ושבע יובלות, שמא תחזור
בתשובה. הדין הוא דכתיב, (בראשית ח) ויניחל עוד שבעת ימים אחרים, בר
מן קדמאי.

וישלח את היונה, בגלות אדום. ולא יספה שוב אליו עוד, דעד היום לא
חזרה בתשובה, ולא העירה רוחה. דאמר רבי פנחס, אלמלי חזרה
בתשובה לא נשתיירה בגלות יומא חד. רבי אליעזר אומר, כל הגליות
שגלתה כנסת ישראל, נתן לה הקדוש ברוך הוא זמן וקץ, ונתעוררה תמיד
בתשובה, וגלות האחרון אין לו קץ וזמן, אלא הכל תלוי בתשובה.
שנאמר, (דברים ט) ושבת עד ה' אלהיך ושמעת בקולו. וכתיב, (שם) אם יהיה
נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלהיך ומשם יקחך.

אמר ליה רבי עקיבא, אם כן, היאך יהא דא להתעוררא כולהון כחדא
בתשובה, מאן דהוי בסייפי שמיא, ומאן דהוא בסייפי ארעא, היך
יתחברון כחדא למעבד תשובה.

אמר לו רבי אליעזר, חייך, דאי יחזרון בתשובה רישי כנישתא, או חדא
כנישתא, בזכותם תקנש כל גלותא, דקודשא בריך הוא איסתכי תדירא,
אימתי יחזרון, ויעבד להון טבא, דכתיב (ישעיה ט) ולכן יחכה ה' לחננכם.
מחכה תמיד אימתי יעשו תשובה.

אמר רבי יוסי, איתא הא, כהא דאמר רבי פנחס, דכתיב ולא יספה שוב אליו עוד. לא נאמר ולא יסף שוב אליה, אלא היא לא יספה שוב אליו, מפלל דהוא מזוין ומחכה אימתי תשוב.

רבי יהודה אמר, תא חזי, האי דכתיב בייעקב (בראשית לב) וינתר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר. ביה זימנא אתיהבא רשותא לכול חילי דשמיא, לאינון רברבין דאתמנון על מלכוותא, ואתפרשו אליו לשלטאה על אליו, ואתיהבת רשותא ושולטנא לרברבא דאדום, לשלטאה על אומייה.

ביה שעתא מה כתיב. וינתר יעקב לבדו, דעד כען לא הווי ליה בנימין ולא אפוטרופוסא בשמיה.

ויאבק איש עמו, דין הוא סמאל, רבא דאדום. ובעא דיתיהב יעקב תחות שעבודא דאדום, ומשום זכותא רברבא דהוה בייעקב, לא אתיהיב בידיה.

אמר רבי יהודה, ביה שעתא אתכנשו כל חילא דשמיה, ובעו למיטען עם סמאל, בגיניה דיעקב. אמר קודשא בריה הוא, לא איצטריך יעקב לשום חד מנכון, הא זכותיה דיטעון עמיה. מיך ויאבק איש עמו, טעין עמיה.

אמר רבי יודא, תא חזי, מה כתיב ביה. (שם) וירא פי לא יכול לו, דהוה סגיאה זכותיה, ולא זכיל בטענתיה לאשתעבדא יעקב תחות ידא דאדום. מיך ויגע בכף ירכו. אליו אינון בנוהי נפקי ירכיה.

ביה שעתא אתחלש יעקב, ולא זכיל למטען עמיה, דכתיב ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו, באטענותיה עמיה. ואתיהבא רשותא לסמאל, בנוהי דיעקב תחות ידא דאדום, כל זימנא דיעברון על אורייתא.

פרשת לך לך

רבי הוה יתיב יומא חד, והוה מסתפל בהא מילתא, דכתיב (דברים ד) בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד ה' אלהיך ושמעתי בקלו. אמר, מה דאמר משה דיהוי בסוף יומיה, כל אינון עקתין הא אתא, ותשובה עד כען לא אתעבידא.

עד דהוה יתיב, אתא אליהו זכור לטוב, אמר ליה, רבי במאי אתעסקת. אמר ליה בהאי דאמרה תורה, דכד ייתון עקתין לישראל בסוף יומיה,

דִּיעֲבָדוֹן תְּשׁוּבָה לְאַלְתֵּר, דְּכַתִּיב בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים וְשִׁבְתָּ, וְעַד כָּעַן לֹא תָבוּ
בְּתִיּוֹבְתָא.

אָמַר לִיה חֲיִיד רַבִּי, בְּהֵאֵי מִיִּלְתָּא אֲתַעֲסַק קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא יוֹמָא דִּין,
וְאַתָּא מִיכָאֵל אֲפִטְרוֹפְסָא רַבָּה דִּילְהוֹן, וּבְעֵי דְאִימְתִי יִפְקוֹן בְּנוֹהֵי
רְחִימוּהֵי מִתְּחוֹת גְּלוּתָא דְאַדּוּם. וְאָמַר, אֶתְּ כְּתִבְתָּ בְּאוּרִייתָּ, דְּכַד יִסְבְּלוֹן
אִינוֹן עוֹנְשִׁיָּא עַל מַה דְּעֲבָדוּ, מֵאִי כְּתִיב. (שם) כִּי אֵל רַחוּם הוּא אֱלֹהֵידָּהּ.

אָמַר לִיה, יִיְתִי סִמְאֵל אֲפּוֹטְרוֹפְסָא דְאַדּוּם וְיִטְעִין עִמִּיהָ קִמְאִי. אֶתָּא
סִמְאֵל. וְטְעִין מִיכָאֵל מִלְתָּא דָּא, כְּדָבְקָדְמִייתָּא. אָמַר סִמְאֵל, מְאֵרִי
דְּעֵלְמָא, אֶתְּ הוּא דְאַמְרֵת דְּתַהוּי כְּנִישְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל תְּחוֹת שׁוּלְטָנָא דְאַדּוּם,
עַד דִּיהוֹן זְכָאִין קִמְדָּהּ, וְהָא כְּלַהוֹן חֲיִיבִין עַד יוֹמָא דִּין.

בִּיה שְׁעֵתָא אֲנִיפִיהָ קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, עַל דְּאָמַר דְּלְטוֹרָא עַל בְּנוֹהֵי, וְעָרַק
תְּלַת אֲלָפֵי מִילִין. וְאָמַר לְמִיכָאֵל, מִיכָאֵל הָוֵה לָּךְ לְמַהוּי שְׁפִיל לְרִישִׁיהָ
דְּקָרָא, דְּכַתִּיב וְשִׁבְתָּ עַד הוּא אֱלֹהֵידָּהּ וְשִׁמְעֵתָּ בְּקוּלוֹ, וְאַחֲרַיִךְ כְּתִיב כִּי אֵל
רַחוּם הוּא אֱלֹהֵידָּהּ.

אָמַר מִיכָאֵל, מְאֵרִי דְּעֵלְמָא, הָוֵה לָּךְ לְרַחֲמָא עֲלִייהוּ, אֶתְּ רַחוּם, וְכָּךְ
אֲתַקְרִיאַת. אָמַר לִיה אוֹמְתָּה אוֹמִיתִי בְּיוֹמָא דְאַתְּגַזְרָא דִּינָא קְדָמָאִי, עַד
דִּי יִתּוּבוּן. וְאִי כְּנִישְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל, אֲפִתְּחַת תְּשׁוּבָה כְּעִינָא דְמַחְטָא, אֲנָא
אֲפִתְּחַ לָּהּ תִּרְעִין רַבְרַבִּין.

תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא מְגוֹן לְצַדִּיקָא, דְּלֹא יִשְׁלְטוֹן בְּהוֹן בְּנֵי אֲנָשָׁא,
וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אֲגִין עַל אַבְרָהָם, דְּלֹא יִשְׁלְטוֹן בִּיה וּבְאַנְתִּיתִיהָ.

תָּא חֲזִי, שְׂכִינְתָּא לֹא אֲתַעֲדִי מַעַם שְׂרָה. בְּהֵוֹא לִילְיָא, אֶתָּא פְּרַעָה
לְמִיקְרַב בְּהַדָּה. אֶתָּא מְלֹאכָא, וְאַלְקֵי לִיה. כֹּל אִימַת דְּהָוֵה שְׂרָה אָמַרָה
אֲלֵקִי, הָוֵה מְלֹקִי.

וְאַבְרָהָם הוּא אֲתַקִּיף בְּמֵאֲרִיהָ, דְּהָא שְׂרָה לֹא יְהוֹן יְכָלִי לְשַׁלְטָאָה עֲלָהּ.
הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (משלי כח) וְצַדִּיקִים כִּכְפִיר יִבְטָח. וְהֵכָא נְסִיוְנָא הִיא, דְּלֹא
הִרְהַר אַבְרָהָם אֲבִתְרִיהָ דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא.

אָמַר רַבִּי, תָּא חֲזִי דְּבַגִּין כָּךְ, לֹא פְּקִיד לִיה קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְנַחְתָּא
לְמַצְרִים, אֲלֵא הוּא מְגַרְמִיהָ נַחַת, בְּגִין דְּלֹא יְהֵא פְּתַחוֹן פְּהָ לְבַנֵּי עֵלְמָא,
דְּאָמַר לִיה כָּךְ, וּלְבַתֵּר אֲצַטְעֵר עַל אֲנַתִּיתִיהָ. עַד כָּאֵן.

מְדַרְשׁ הַנְּעֵלָם

לָּךְ לָּךְ. רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח, (שיר השירים ב) הַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאַרְצָ עֵת
הַזְּמִיר הַגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בֵּא וּרְאֵה, כַּמָּה יֵשׁ לּוֹ לְאַדָּם
לְהַכְשִׁיר מַעֲשָׂיו לְפָנֵי בּוֹרְאוֹ, וְלַהֲתַעֲסַק בְּתוֹרָתוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה. שְׁמַעְלַת הַתּוֹרָה לְמַעֲלָה מִן
כָּל הַמַּעֲלוֹת.

האמר רבי יהודה, תרין טבין רב רבין אית באורייתא, חיים, ועותרא. דכתיב, (משלי ג) ארץ זמים בימינה בשמאלה עשר וקבוד. אמר רב פפא, אלין תלתא הוו. אמר ליה רבי יהודה, קבוד בכלל העושר הוא. דמאן דאית ליה עותרא, אית ליה יקרא, ובמה יזפה האדם לכל, בשביל התורה.

אמר רבי יהודה, תא חזי, אין בכל לילה ולילה, שאינו אויזו מטטרוין שר הפנים, כל נשמתן של תלמידי חכמים, העוסקים בתורה לשמה, ומראה אותן לפני הקדוש ברוך הוא, וממתנינים מלאכי השרת ודוממים מלומר שירה, עד שיתכנפו נפשות הצדיקים עמם, ויזמרו ביחד לאל עליון.

שנאמר הנצינים נראו בארץ, אלו העוסקים בתורה לשמה. עת הזמיר הגיע, אז הוא עת לזמר לבוראם ביחד. וקול התור נשמע בארצנו, זה מטטרוין, הפא לאסוף נשמתן של צדיקים, לומר ליוצרים בכל לילה ולילה, שנאמר (תהלים קמט) יעלו חסידים בקבוד ירננו על משכבותם. מהו בקבוד. אמר רבי יהודה זה מטטרוין.

אמר רבי יעקב בר אידי, כל נשמותן של צדיקים, נגזרו מתחת פסא הקבוד, לנהוג את הגוף, כעב המנהיג את הבר. כי בלתי הנשמה, לא יוכל הגוף להתנהג, ולא לדעת ולעשות רצון בוראו. דהא אמר רבי אבהו, הנשמה היא מורה ומלמדה לאדם, ומחנכתו בכל דרך ישר.

ובשעה ששולח הקדוש ברוך הוא אותה ממקום הקודש, מברך אותה בשבע ברכות, הדא הוא דכתיב (בראשית יב) ויאמר ה' אל אברם, זו היא הנשמה, שהיא א"ב, ללמד את הגוף, ור"ם עליו, שממקום רם ונשא באה. ומה אומר לה, לך מארץ וממולדתך, מדינתך, וממקומך, ומנהגתך. ומבית אביך, אמר רבי יעקב זו היא אספקלריא המאירה. אל הארץ אשר ארצך, כלומר לגוף פלוני, לגוף קדוש. לגוף ישר.

ועם כל דא, ואברכה מברכך, אותם הנוהגים עמך מדות טובות, מדות ישרות. אותם המברכים אותי בשבילך, ואומרים כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך ה' אלהי. ומקלף אאר, אותם המקללים אותך, ומקלקלים מעשיהם ודרכיהם.

(סו) וילך אברם כאשר דבר אליו ה'. כיון שנתברכה בשבע ברכות הללו, מה כתיב, וילך אברם, זו היא הנשמה, שהיא אב לגוף. ורם ממקום הרמים. כאשר דבר אליו ה', להכניס באותו הגוף שניצטונה להנהיגו וללמדו.

אמר רבי יעקב, ראה מה כתיב ביה, כיון שבאה ליכנס בגוף, וילך אתו לוט, זהו יצר הרע, המזומן ליכנס עם הנשמה ביחד כיון שנולד אדם, ומנין שנקרא יצר הרע כן, שנאמר (בראשית ח) כי יצר לב האדם רע מנעריו, וזהו לוט שנתארר בעולם.

ואזלא הא כי הא דאמר רבי יצחק, הנחש שהשיא לחנה, הוא יצר הרע. וראינו שנתקלל, שנאמר (סו ג) ארור אתה מכל הבהמה, ולפיכך נקרא לוט. שבשעה שהנשמה בא ליכנס בגוף, מיד וילך אתו לוט, שהוא מזומן ליכנס עמו, ולהשטין לאדם, ולהיות מקטרג להנשמה.

אמר רבי יעקב בר ר' אידי, מנין מה שאמרנו שהוא משל על הנשמה. ממה דכתיב אחר כך, (סו יב) ויקח אברם את שרי אשתו, זהו הגוף. ואת לוט בן אחיו, זהו יצר הרע, שהוא בן אחיו, משותף ונדבק עם הגוף. ואת כל רכושם אשר רכשו, אלו מעשיהם. ויצאו לקחת ארצה כנען, כולם מדובקים לקחת בהבלי העולם, הולכים אחרי בצעם והרהורים.

ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה, בכל מקום שזה מתאנה, הנשמה עמו. והכנעני אז בארץ, זו התאנה, שהיא דבקה בגוף.

כִּינּוּ שְׂפוּקֵד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲשִׂיהֶם, וּמוֹצִיא הַנְּשָׁמָה מִן הַגּוּף, הַנְּשָׁמָה רוֹצָה לַעֲלוֹת לְמַעְלָה, רָאָה מַה כְּתִיב בָּהּ. (שם יג) וַיִּלְךָ לְמִסְעָיו מִנְּגֵב וְעַד בֵּית אֵל, וַיִּרְצוּנָה לַחֲזוֹר אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה שָׁם אֶהְלֶה בְּתַחֲלָה. אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, אֶהְלֶה כְּתִיב בְּה"א, וְאִזִּי הִיא עוֹמֶדֶת בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין הָעֵי, בֵּין לַעֲלוֹת לְמַעְלָה וּבֵין לִירֵד לְמַטָּה.

זָכַתָּה עוֹלָה אֶל מְקוֹם הַמְּזֻבָּח, (שם) אֲשֶׁר עָשָׂה שָׁם בְּרֵאשׁוֹנָה, מְקוֹם אֲשֶׁר מִיכָאֵל הֵשִׁיר הַגְּדוֹל מִקְרִיב נִשְׁמָתוֹ שֶׁל צַדִּיקִים. וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם ה', הַנְּשָׁמָה נוֹתַנְתְּ שָׁבַח וְהוֹדָאָה בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה, שֶׁזָּכַתָּה לְאוֹתָהּ הַמַּעְלָה. וְאִם לֹא זָכַתָּה, מַה כְּתִיב. (שם יב) וַיִּסַּע אַבְרָם הַלּוֹךְ וַיְנַסּוּעַ הַנְּגִבָה, דוֹחִין אוֹתָהּ וְהוֹלֶכֶת עַד שְׁשׁוּבָבֶת כָּל הָעוֹלָם עַד שֶׁתִּקְבַּל עוֹנָשָׁה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַצַּדִּיקִים מַה הֵם עוֹשִׂים אִם בָּא לִיטְהַר, אֶפְלוּ יֵצֵר הָרַע הִבָּא לְקַטְרוֹגוֹ, נִשְׁמָתוֹ מְסִייעַת אוֹתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (שם יג) וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל לוֹט, הַנְּשָׁמָה אוֹמֶרֶת לֵיצֵר הָרַע, אֵל נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינְךָ.

מַה עוֹשֶׂה הַצַּדִּיק הַזֶּה. הוֹלֵךְ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ, קוֹרֵא וְשׁוֹנֵה, וּמְקַטְרֵג לֵיצֵר הָרַע, וְאוֹמֵר לוֹ הֲלֹא כָל הָאֲרֶץ לְפָנֶיךָ, הַפָּרֶד נָא מֵעָלַי. סְגִיאוֹן אֵיךְ בְּעֵלְמָא, דְּאֵת יִכִּיל לוֹן, מִן קְדָם דְּאִבְרָהִישׁוּ עוֹבְדֵיהוֹן. אִם הִשְׁמָאל וְאִימִינָה, אִם אֵתָה רוֹצָה לְהִשְׁמָאִיל אוֹתִי, אֲנִי אִימִין, אֵלְךָ לְצַד יְמִין, שְׁלֹא אֵטָה אֲשׁוּרֵי יְמִין וְשְׁמָאל. וְאִם הִימִין וְאֲשְׁמָאִילָה, אָף עַל פִּי שְׁאֲרָאָה שֶׁהִיא טוֹבָה עֲצָתְךָ, אֲעֲשֶׂה הַפֶּד רְצוֹנְךָ וְתִאֲוֶנְךָ.

וְאָמַר רַבִּי בּוֹ, יֵצֵר הָרַע מַהוּ עוֹשֶׂה בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, שֶׁהוּא רוֹאֶה שְׁלֹא נַעֲשֶׂתָה עֲצָתוֹ, מַה כְּתִיב בִּיה, (שם) וַיִּבְחַר לוֹ לוֹט אֶת כָּל כְּפַר הַיִּרְדֵּן, לְאוֹתָם הָרְשָׁעִים שֶׁלֹּא יִקְטְרוּ עִמּוֹ, וּבְשִׁבִיל זֶה הִדְרֵךְ וַיִּפְרְדוּ אִישׁ מֵעַל אֲחִיו. וְאִזִּי הַנְּשָׁמָה מַה כְּתִיב בָּהּ. וְאַבְרָם כְּבַד מְאֹד, בְּכָל מַעֲשָׂים טוֹבִים וַיִּשְׁרִים בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת.

(בראשית יד) וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אֲחִיו, ר' תַּנְחוּם פָּתַח, קִמְתִּי אֲנִי לְפָתַח לְדוֹדֵי כּוֹ' (שיר השירים ה) וְדוֹדֵי חֶמֶק עֶבֶר נִפְשֵׁי יִצְאָה בְּדַבְּרוֹ. אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, בָּא וְרָאָה כִּמָּה יֵשׁ לוֹ לְאָדָם לִיטְהַר מֵעוֹנוֹתָיו, בְּעוֹד דְרָכֵי הַתְּשׁוּבָה פְּתוּחִין לְפָנָיו, בְּטָרָם יִסְתֵּם הַדְרֵךְ. שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נה) דִּרְשׁוּ ה' בְּהַמְצָאוֹ וְגו'. יֵשׁ עֵתִים שֶׁהוּא קְרוֹב, וְיֵשׁ עֵתִים שֶׁהוּא רְחוֹק.

וְיָמֵי אָמַר רַבִּי תַנְחוּם הַכִּי, וְהָא כְּתִיב (תהלים קמה) קְרוֹב ה' לְכָל קוֹרְאֵיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת. אָמַר, הָאִי קוֹרָא מְסִייעַ לִיה. מִשְׁמַע דְּכְתִיב לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת, וְעַם כָּל זֶה מֵאִי כְּתִיב, רְצוֹן יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה.

מְשַׁל לְמַלְךָ, דְּהוּא יְתִיב, וְאֵתָא בַר נֶשׁ וְצוּח קַמִּיה, אֲצִית מְלָכָא כָּל מַה דְּאָמַר, וְלֹא אֵתִיב לִיה, הוּא צוּח וּמְלָכָא אֲצִית וְשִׁתִּיק. אֲזַל הוּא גְבָרָא.

אָמְרוּ מִשְׁמֹשׁוּהִי קַמִּי מְלָכָא, מְרַנָּא, לְמָה לָא אֲתִיבַת לְהָאִי מְסַכִּינָא מְדַעַם, אָמַר לְהוּ, שְׁמַעִית כָּל מַה דְּאָמַר, וְאֲצִית לִיה, אֲבָל הוּא חִיבָא קַמָּאִי, וְלִיתוּהִי כְּדָאִי לְמַעַבְד רְעוּתִיה, דְּהָא אָמְרוּ לִיה וּלְחַבְרוּהִי זְמַנִּין סְגִיאוֹן מִן שְׁמִי, דְּלֹא יְהוּוֹן בִּישׁוּן, וַיִּיתוּן קַמָּאִי וְאֲעִבִיד עִמָּהוֹן טְבָא, וְלֹא אֲשַׁגְחוּ בִּי, כְּעַן לִית אֲנָא מְשַׁגַּח בְּהוֹן.

כִּד הוּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, קְרוֹב ה' לְכָל קוֹרְאֵיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת, וְשׁוֹמַע לְהֶם. אֲבָל לְמִי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה רְצוֹנוֹ, לְהָאִי כְּתִיב, (שם) רְצוֹן יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה וְאֵת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם.

אמר רבי חלבו אמר רב הונא, ממי אתה למד, ממשנה רבינו עליו השלום. דכתיב (שמות לג) ובמה ינדע אפוא כי מצאתי חן בעיניך אני ועמך. אמר משה, רבונו של עולם לית אנן צריכין למלאך, ולא לשרף, ולא לשר, מאי שינויא יהא לנא מן האומות, להם שר, ולנו שר, אבל ונפלינו אני ועמך וגוי, ובמה ינדע אפוא כי מצאתי חן בעיניך הלא בלכתך עמנו, אתה ולא שר.

אמר רבי יהודה, מאי הוה דעתיה דמשה דלא קביל ליה למלאכא. אלא, אמר משה ידענא בהון בישראל, דאינון חייביא וקשי קדל, אלמלי יתמסרון למלאכא, וכל שפון למי שהוא מדת הדין, לא ישתייר משנאיהון דישראל שריד ופליט.

דאמר רבי יהודה, בכל מקום הי' מדת רחמים. אמר משה, רבונו של עולם, אתה אמרת שמצאתי חן בעיניך. (שם לד) ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך ילך נא אדני בקרבנו דהוא מדת רחמים.

אמר ליה למה. אמר ליה כי עם קשה ערף הוא וסלחת. ישראל סרבנין טרחנין הם, כיון שחוטאים יש ביד המלאך לעשות דין, ולא לעשות סליחה ומחילה. אבל אתה רחום וחנון, היכולת והפח בך, ורחמיך רבים, וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו. מה שאין רשות לשום מלאך לעשות כן.

אמר רבי שמעון, רחמנותו של הקדוש ברוך הוא אצל כנסת ישראל, הדא הוא דכתיב, (שיר השירים ה) פתחי לי, פתח של תשובה, למען תזכי לכל טוב שבעולם. שראשי נמלא טל, זהו ראש העולם. קוצותי רסיסי לילה, זהו קצה העולם. כלומר, ראש העולם וקצהו, מלאתי כל טוב בשבילך, ולא פתחת לי באותו זמן. ולאחר כן כשהציק לה מה פתח, (שם) קמתי אני לפתח לדודי ודודי חמק עבר נפשי יצאה בדברו.

דבר אחר, קמתי אני לפתח לדודי, זו היא הנשמה אצל הגוף, בעוד שהנשמה בגוף, אינם רוצים להעיר דרכי התשובה. אמר רבי פנחס, בשעה שהנשמה רוצה לצאת מן הגוף, מתחרטת למה לא שבה בתשובה עד שיצאה מן הגוף, ונשאר הגוף ככלי אין חפץ בו.

ואמר רבי פנחס, כל שבעת הימים נפשו מתאבלת עליו ואומרת, קמתי אני לפתח לדודי. תדע לך, בעוד שהנשמה בגוף, והגוף עומד בכת, היא, תשובה מעלייתא, ולא בשעתא דלא יכיל.

כדאמר רבי פנחס, משל למה הדבר דומה, לאדם העומד על שולחנו, והיה רעב ותאב לאכול, ובעוד שהיה אוכל, עמד עני על הפתח, שאל ממנו להאכילו, ולא החזיר לו פנים, הלך אותו העני בפחי נפש.

לאחר שעה, הגישו עוד לפניו לאכול, היה בטנו מלא מכל, כיון שראה שאינו יכול לאכול עוד, אמר תנו לו לזה העני. היה חכם אחד עומד עליו,

אמר ליה, שוטה, אלו יכילת לאכול לא נתת לו, עתה שאין בך כח לאכול יותר אתה נותנו לעני.

כך הוא האדם בעולם הזה, הולך בהבליו רעב לאכול ולהרויח ממון, בא העני שהוא היצר הטוב, ושאל ממנו בבקשה שיחזור בתשובה ולעסוק בתורה, ואינו רוצה, מפני שהוא רעב יותר להרויח ממון.

לאחר זמן תופסין אותו בקולר, כשרואה שאינו יכול להרויח יותר, אומר אחרון בתשובה. שמא יתנו לו שעה לכך, או שמא לא יתנו לו. אמר ליה הקדוש ברוך הוא, שוטה עכשיו שאינך יכול עוד להרויח יותר את אחרון בתשובה, דאלו היית יכול להרויח עוד לא היית חוזר בתשובה, בעודו כך יצאת נשמתו.

ואמר רבי זריקא, רב דמן חברייה אלישע בן אבויה הוה, ולא יתבו ליה רשותא למהדר בתשובה, דנפקא ההוא קלא, ואמר בשעתא דהוה מת, כל אורחין ושבילין מלעילא ומלרע יסתתמון מההוא גברא, דלא ייתי לעלמא דאתי. ארבי יהושע בן לוי, למה לן כולי האי, ר (קהלת יב) וזכר את בוראך כו' עד אשר לא יבואו ימי הרעה.

ג (בראשית יד) וישמע אברם כי נשבה אחיו. רבי אבא פתח, כנגד יצר הרע כדאיתא לעיל. הא תנינן, כיון שנפרד יצר הרע מן הגוף של צדיק לאיזה מקום הולך, למקום הרשעים, שלא יקטרגו עמו.

מאי משמע. דכתיב (בראשית יג) ולוט ישב בערי הכפר ויאהל עד סדם ואנשי סדם רעים וחטאים וגו', למקום רשעים וחטאים, שם שם אהלה לשבת. יצר הרע שם מהו עושה, חוטא עמם, ומחטיא, עד שנשבה בעונותיו ונלכד.

ונשמת הצדיק מה (הוא) עושה. וישמע אברם זו היא הנשמה, כי נשבה אחיו, זה יצר הרע. וירק את חניכיו ילידי ביתו, אלו הם הצדיקים המחונכים במצוות, ובדרך הטוב, כדקאמר רבי אבהו, כיון שרואה הצדיק דהרשע נעזב ונלכד בעונותיו, הולך לאחוז בו, אולי יחזירהו בתשובה, ומקרבו ומלמדו. הדא הוא דכתיב, וירדף עד דון, עד עיקר דינו רודף להצילו מדינה של גיהנם.

וכן הוא דרך הצדיקים, לרדוף אחרי הרשעים כדי להחזירם למוטב. מה כתיב בהו. (שם יד) ויחלק עליהם לילה וגו'. וזהו נשמת הצדיקים, שמיסרים ומבקשים להם, כדי שלא ילכו בדרך רשעתם. הוא ועבדיו ויבם, הנשמה והצדיקים רודפים אחריהם, ומוכיחין להם, ומייסרים להם.

וירדפים עד חובה, מודיעים להם רעתם, ורודפים אחריהם, עד שמגלים להם רעתם ורשעתם, למען יבושו ממעשיהם. וזהו וירדפים עד חובה. הנשמה עושה כך, ומודיעה להם דרכם הרעה, וזהו עד חובה. והאיך הם הולכים, לשמאל ולא לימין.

מה כתיב אחרי כן. (ש) וישב את כל הרכש וגם את לוט. אמר רבי אבהו, בעל כרחם הם חוזרים בתשובה. דכתיב וגם את לוט אחיו ורכושו השיב. ואפילו יצר הרע, בעל כרחו שב בתשובה. ואמר רבי אבהו, בא וראה כמה שכרו של אדם העושה לאחרים לחזור בתשובה. מנא לן, כמה דכתיב אחריו, (ש) ומלכי צדק מלך שלם.

תאני רבי חיאי רבה, בשעה שנשמעת הצדיק, המחזיר בתשובה לאחרים, יוצאה מן הגוף, מיכאל השר הגדול המקריב נפשות הצדיקים לפני בוראו, הוא יוצא ומקדים שלום לנשמתו של אותו צדיק, שנאמר ומלכי צדק, זהו מיכאל ראש שומרי שערי צדק. מלך שלם, זו ירושלים של מעלה. הוציא להם ויין, שמקדים ויוצא לקראתו, ואומר לו שלום בואך.

אמר רבי חיאי, מכאן למדנו, כל המקדים ויוצא לקראת הפא מן הדרך, ונותן לו שלום, מעלה עליו הכתוב כאלו אכילה ושתיה הוא נותן לו. מנא לן, מהאי קרא, דכתיב (דברים כג) על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים. וכי צריכין ישראל ללחם ולמים, והלא הפן יורד להם, שהיה טב ושפיר מכל אכילה שבעולם.

אלא מפני שלא באו להקדים להם שלום, העלה עליהם הכתוב כאילו חסרו מחייתם. וכל המקדים שלום לחבירו, ויוצא לו לדרך, מעלה עליו הכתוב, כאלו נותן לו לאכול ולשתות. וכן אמר רבי חיאי רבה, מיכאל וגבריאל ומלאכי השרת השומרים שערי צדק, יוצאין לקראתו ומקדימין לו שלום.

והוא כהן לאל עליון, דתאני רב יוסף, כשם שכהן גדול למטה, כך מיכאל השר הגדול הוא כהן למעלה, והוא מקדים ומברך לנשמה קודם, ואחר כך מברך להקדוש ברוך הוא. ואלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, שנאמר (בראשית יד) ויברכהו ויאמר ברוך אברהם לאל עליון קונה שמים וארץ. אשריך שזכית לכך, ואחר כך וברוך אל עליון אשר מגן צריך בידך, אלו הרשעים שזיכיתם בתשובה, ועשית את נשמתם.

(ש) ויתן לו מעשר מכל, אמר רבי יצחק, האי קרא לא ידענו, מי נתן מעשר למי. אלא הקדוש ברוך הוא נותן לו מעשר. נוטל אות אי מתחת כסא הכבוד, ונותן אותה עטרה על הנשמה, שהוא אברהם. ואיזו היא אות אחת. אות ה'. כאשר נברא העולם בה, להיות צרורה בצרור החיים, ונשלמת בהשלמתו. הדיא הוא דכתיב, (שם יז) ולא יקרא עוד את שם אברהם והיה שם אברהם, וזהו המעשר שנתן לו הקדוש ברוך הוא.

אמר רבי יהודה, מהו מכל, הוא שכניתו של מקום, דהא תנינן, אמר רבי ברכיה, מאי דכתיב (בראשית כד) וחי ברוך את אברהם בכל, שהשרה שכניתו עמו.

אמר רב חסדא, אין הקדוש ברוך הוא עושה משפט ברשעים בעולם הבא, עד שנמלך בנשמתו של צדיקים, שנאמר (איוב ד) מנשמת אלוהי יאבדו. וכשהו אובדיו, אין אובדיו אלא מאותו הדין, שהנשמה דנה לרשעים.

ותאנא, ערסיאמר ליה שרו של גיהנם, עומד לפני נשמת הצדיקים שלא יתפללו על הרשעים לפני הקדוש ברוך הוא, ושיתנם ברשותו להורידם לבאר שחת, הדא הוא דכתיב, (בראשית יד) ויאמר מלך סדם אל אברם תן לי הנפש. מלך סדום זהו שרו של גיהנם, העומד על הרשעים, והוא מלך סדום.

ומה אומר לנשמה שהיא אברם, תן לי הנפש, שהיא החוטאת, כמה דאת אמר (יחזקאל יח) הנפש החטאת היא תמות. כלומר תן לי אותה הנפש שהיא מתאנה בחטאות, כדי שתהא נדונית כפי רשעתה, ולא תקחנה בתחנוניך. והרכוש קח לך, אותם אשר שבו בתשובה בנפשותם מדרךם הרעה, קח לך, והצילים מדינה של גיהנם.

אמר רבי יהודה, באותה שעה הנשמה מה היא אומרת, ויאמר אברם אל מלך סדם הרמתי ידי אל ה' אל עליון, בשבועה, שלא אתפלל ולא אקח לאותם הרשעים, שהייתי מכריז לפניהם באותו עולם, והוכחתי לחזור בתשובה, ופרשתי להם כל משפטי גיהנם, ולא שמעו לי. אם אקח מכל אשר לך, שלדך הם, וברשותך הם.

דארבי יהושע בן לוי, זמנא חדא חזי הוית וערעית סמוך לתרעא דגיהנם, ושמעית קל חייבנא, דהוה טרידין בגיהנם בדינא רבא, דדיינין לחייבנא בעלמא דאתי, והוה אמרין, פותקנא סייפנא, שמענא, ולא אריכנא אודננא, ווי לן, מילתא דצדיקיא לא עבדנא.

בכינא, שמעית ההוא קלא דאמר, בר ליואי בר ליואי, סק סיקתך וסתום פומך, לית לך רשותא לצלאה עלוהי, ואת וחבריאי כתיב בכו (מלאכי א) ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם.

וארבי יהושע בן לוי, שבעה מדורות יש בגיהנם, באשר נדונית הרשעים לעתיד לבא. ושבעה פתחים יש בגיהנם, כנגד שבעה פתחים שיש לנשמות הצדיקים להכניס בהם. כנגדן, יש לנפש הרשע שבעה פתחים להכניס בהם, ואלו הן: אוכל, צלמות, שערי מות, באר שחת, טיט הינון, שאול ואבדון. ושם נידונים שנים עשר חדש.

דאמר רבי שמעון, משפט רשעים בגיהנם, שנים עשר חדש, ושם יצפצפו בתשובה. ונשמתם של צדיקים פוגעין לפני הקדוש ברוך הוא ומעלין אותו משאול, שהיא המדור הששי, שנאמר (שמואל א ב) מוריד שאול ויעל.

ומי שנכנס במדור התחתון שהוא אבדון, שוב אינו עולה. דתאנא, אמר רבי יהודה, אף על פי שנכנס בשאול, עולה בתשובה, שנאמר (יונה ב) מבטן שאול שועתי שמעת קולי.

דָּבַר אַחַר (בראשית יד) הִרְמַתִּי יָדִי אֶל ה' אֵל עֲלִיוֹן וְגוֹי אִם מְחוּט וְגוֹי אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר הִרְאוּנִי לָךְ, שֶׁהֵם רְשָׁעִים גְּמוּרִים, שֶׁלֹּא שָׁבוּ בְּתִשְׁבּוּבָה מֵעוֹלָם, בְּשִׁבּוּעָה שֶׁלֹּא אֶקַּח לְעוֹלָם.

בְּלַעֲהִי רַק אֲשֶׁר אֶכְלוּ הַנְּעָרִים. אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, בֹּא וּרְאֵה כַּמָּה חֲבִיבָה הַתּוֹרָה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁבְּשִׁבְיָלָה זֹכָה הָאָדָם לַחַיִּי הָעוֹלָם הַבֹּא, וְכָל הַמְּלַמֵּד תּוֹרָה לְאַחֵרִים, יוֹתֵר מִכּוֹלָם. בֹּא וּרְאֵה מָה כְּתִיב בְּכָאן, אִם אֶקַּח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ, אוֹתָם הִרְשָׁעִים הִרְאוּנִי לָךְ. בְּלַעֲדֵי רַק אֲשֶׁר אֶכְלוּ הַנְּעָרִים, חוּץ מֵאוֹתָם הַמּוֹרִים תּוֹרָה לְאַחֵרִים וּלְתִינוּקוֹת, שֶׁשָּׂכַרְם כְּפוּל.

דָּאָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַמְּלַמֵּד תּוֹרָה לְתִינוּקוֹת, דִּירְתוּ עִם הַשְּׂכִינָה. וְהֵינּוּ דָאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּד הָוָה אֶתִּי לְמַחְמֵי עוֹלִימֵיִא בְּבֵי רַב, הָוָה אָמַר, אֲזַלְנָא לְמַחְמֵי אֲפִי שְׂכִינְתָא.

וְאוֹמַר (שם) רַק אֲשֶׁר אֶכְלוּ הַנְּעָרִים, חוּץ מֵאוֹתָם אֲשֶׁר לְמַדּוּ לְנְעָרִים תּוֹרָה, וְחֵלֶק הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הִלְכוּ אֶתִּי בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, תִּדְעַ שְׂאֲחִזִּיק בָּהֶם, וְלֹא אֶתְנֶם לָךְ, אֵף עַל פִּי שְׂרָאוּיִם לִיעֲנֵשׁ.

כָּל כֶּךָ יֵשׁ לְנִשְׁמַת הַצַּדִּיק עִם מְלֶךְ סְדוּם, שֶׁהוּא שָׂרוּ שֶׁל גִּיהֵנָם, הַמוֹשֵׁל עַל הִרְשָׁעִים. וְעוֹד אוֹמַר לוֹ, לֹא אֲנִי לְבַדִּי אֲחִזִּיק בָּאֵלוּ, אֶלָּא עֲנֵר אֶשְׁפּוּל וּמְמַרָא, שֶׁהֵם הָאֲבוֹת, הֵם יִקְחוּ חֵלֶקְם.

רַבִּי אֶלְעָזָר בֵּר רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּגַע בֵּיהּ בְּאַלְיָהוּ, בְּדִיוֹקְנָא דְסָבָא חֲדָא, וְעַלְמָא זְעִיר עֲמִיָּה, וְהָוָה מַעֲבֵר נַהֲרָא דְמֵיִיא רַבָּא, לְאַעֲבָרָא לְהַדְּ גִיסָא, אָמַר לֵיהּ סָבָא, אַרְמֵי אֶכְתַּפְּאֵי רַבִּיִּיא דִּין, וְאֶתְ בְּאִידָךְ גִּיסָא, וְאַעֲבֵר לְכוּן מַעֲבָרָא דְמֵיִיא.

אָמַר, וְלֹא מֵאַרְי דְדָרָא אֶתְ, וְלֹא תִיכּוֹל לְאַעֲבָרִינָנָא. אָמַר לֵיהּ סָבָא, אֵי אֶתְכֶסֶד בְּתַרִּי יָדִי, לָךְ וְלֵיהּ, אַרְמֵי יִתְכוּן לְאִידָךְ גִּיסָא בְּפִלְגוֹת מֵיִלָּא.

אָמַר לֵיהּ, וְלַעֲיִת בְּאוֹרֵיִיתָא. אָמַר לֵיהּ אֵין. אָמַר לֵיהּ וְלֹא נִקְרָאת תּוֹשְׁיָה, שְׁמַתְשֵׁת כְּחוֹ שֶׁל אָדָם. אָמַר לֵיהּ וְלֹא נִקְרָאת אֶסְוּתָא, וְשִׁקוּיָא, שְׁנֵאָמַר (משלי א) רַפְאוֹת תִּהְיֶה לְשֶׁרֶף וְשִׁקוּי לְעֲצָמוֹתֶיךָ. אֵף אֲנָא שְׁתֵּי מֵאוֹרֵיִיתָא סְגִיָּאָה, כְּמֵאן דְשְׁתֵּי מֵאֲנָא דְאֶסְוּתָא וְאֶתִּישֵׁר חִילִי. אַעֲבָרִינּוּן.

אָמַר לֵיהּ סָבָא סָבָא, מֵאן רַבִּיִּיא דִּין גַּבְדָּךְ. אָמַר לֵיהּ אֲנָא מְלִיף לֵיהּ בְּאוֹרֵיִיתָא. אָמַר לֵיהּ, סָבָא סָבָא, חִילִי סְגִיָּא בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֶתִּי, וּבְגִיָּיָה דְרַבִּיִּיא דִּין, לֹא אֶשְׁבּוֹק לְמִלְאָכָא דְגִיְהֵנָם, לְמִינְגַע בְּךָ, וְאַנָּא עֵיזְלָנָא לָךְ לְעֵלְמָא דְאֶתִּי, בְּתַקִּיף חִילִי דְאִית לִי תַמּוֹן.

אָמַר לֵיהּ, רַבִּי ר', חִילְךָ סְגִיָּאָה לְעֵלְמָא דְאֶתִּי, כְּחַד מִן שְׁמִשׁוּי דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְמִשְׁמִשִּׁין קְדָמוּהִי. עַד דְאַשְׁגַּח בֵּיהּ, לֹא חֲזִיָּיה. אָמַר שְׁמַע מִיָּנָה דְאַלְיָהוּ הָוָה, וְהָוָה חֲדִי בְּעוֹבְדוֹי דְעַבְד לֵיהּ.

ומן יומא ההוא פד הנה חמי דיוקנא דאבוי, הנה אמר ליה אבא אבא, אימא לההוא סבא, שפמין סגיאין מאורייתא הנה. אמר ליה אימא ליה סבא דקדמאי, סבא דפותקא. ומיד ותיישר חילך.

(בראשית טו) אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם וגו', ר' עזריה פתח, (שיר השירים א) משכני אחריך נרוצה. אמר רבי יצחק, כל הקורא קריאת שמע כתיקנה על מטתו, עולה נשמתו לשובט בארץ החיים.

אמר רבי אייבו, מאי כתיקנה, תא שמע, ששים אותיות ידועות יש בקריאת שמע של לילה, שיהא מכוין בהם לדעת, הסובבים את כסא הכבוד, שהם ששים. הדיא הוא דכתיב, (שם א) ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל. והא ע' אינון. אלא עשר ממונים למיעבד דינא, שנאמר (תהלים פב) אלקים נצב בעדת אל.

תנו רבנן, זמנא חדא, אזל רבי דוסתאי למחמי לר' אלעזר בן ערך, אזדמן ליה רבי חגי, אמר ליה לימא לן מר אורחא דתקנא קמיה, למאן אזל. אמר ליה למחמי סבר אפי יומין. אמר ליה מאן הוא. אמר ליה, מאן דנחתין קמיה רברבי עילאי דמלכא בריך הוא.

אמר ליה, ניחא ליה למר דאיזיל עמיה לאורחיה. אמר ליה, אי תיכול למסבר סברא למאי דתשמע, זיל. ואי לא, סטי אבתרך, כי היכי דלא תענש. אמר ליה לא ליחוש מר להאי, דהא שמעית מילתא דרזא עילאה, ואסתכלית ביה, וסברית סברא.

אמר ליה ומאי היא, אמר ליה שמעית האי רזא דהאי פסוקא, (שיר השירים א) הנה מטתו שלשלמה, היא כורסייא יקרא דמלכא דשלמא כולא דיליה. ששים גבורים סביב לה, אליו שתין רברביא משמשין עילאין קדישין, דאינון משמשין גבי כורסא יקרא דמלכא עילאה. מגבורי ישראל, דאנון ממנו תחות שולטנא רברבא קדישא, מיכאל אפוטרופסא דישראל. בגין דאינון תחות זדיה, פלהו רברבין אפוטרופין דישראל, הדיא הוא דכתיב מגבורי ישראל.

אמר ליה ר' דוסתאי, יאות אנת יתיר מני, למיזל למחמי סבר אפי יומין. אזלו, פד מטו לגביה וקמא לון, אמר לשמשיה זיל ואימא לון, דכורסייא דתלת קיימא מאי היא בלא חד.

שמע רבי דוסתאי, אסתכל בגנפשיה מילתא, ואמר לשמשא זיל ואימא ליה למר, דלאו למגנא אמר דוד, (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה, דא דוד מלכא דאיהו רביעאה.

אזל לשמשיה ואמר ליה האי מילתא. אמר ליה מימר שפיר קאמרתי, אלא זיל ואימא ליה, אן געלו ביה בדוד, דאמר אבן מאסו הבונים.

אמר ליה לר' חגי, שמעת בהאי מילתא פתגם, אמר ליה תלת ענייני שמעית, חד הוא דרשא, אמר ליה לאו לדרשא קא אתינא קא. דעובדא דישי ובנוי שמענא, אבל עיקרא דמלתא אי שמעת, אימא.

אמר, עיקרא דמלתא אינון תרי ענייני דשמעית, חדא הוא דאמר אבא, ביומא דאתבני בי מקדשא עבד קודשא בריהו טיבו סגי לדוד מלכא.

דבתר דאזדמן ליה ההוא חובא, ואף על גב דמחל ליה קודשא בריהו הוא, פד נפק מהאי עלמא, לא שבקוהו מלאכי עילאי למעבר תרעי ירושלים דלעילא, והנה יתיב אפראי.

וביומא דאתבני בי מקדשא, קרא קודשא בריהו הוא למיכאל רברבא קדישא, ומני ליה למיהוי הוא, ושתין קדישין עילאין, אפוטרופסים דישראל, אינון דאסחרו כורסי קדישא דיקריה.

ומני ליה למיכאל, למיעל לדוד משיחא בתרעי ירושלים דלעילא, ולאתקנא ליה עם אבהתנא, רתיכא קדישא עילאה, הךא הוא דכתיב, (מלכים א ח) על כל הטובה אשר עשה ה' לדוד עבדו ולישראל עמו.

ואיקה, ענינא הוא, דכתיב ביהודה סבוי, דגעלוי ביה אחוי. הךא הוא דכתיב, (בראשית לח) וירד יהודה מאת אחיו, דסרו ליה מגאותיה. וקודשא בריהו הוא לא ניחא קמיה מכל בנוי דייעקב למיהוי שולטנא דמלכותא דעלמין, אלא ליהודה. הךא הוא דכתיב, (שם מט) לא יסור שבט מיהודה וכו' ולו יקחת עמים, הוא בלחודוי, ולא לשאר בנוי דייעקב, והיינו מלתא דהוה אמר אבוי.

ותו שמענא, מאי חמא קודשא בריהו הוא למיהב שולטנותא ליהודה מכל שאר אחוי. אלא, אסתכל קודשא בריהו הוא בשמיה הגדול דהנה רשים בשמיה דיהודה, ובגיניה אשליטניה על כלא, ושולטניה לא תעדי. אתא ר' דוסתאי ונשקיה ברישיה.

שמע רבי אלעזר, ונפק לגביהון, אמר אתון מאריהון דמתיבתא עילאה, פלגותא ושלימתא אייתו גבאי, ותחמוון ותיחון. מה דלא הוה גלי לעלמין, דכתיב (שמות לג) כי לא יראני האדם וחי. ואתון תחזון ותיחון.

יתבון קמיה, אשתיק, ואינון אשתיקו. עאל לאדרונא, שמע ההוא קלא דהנה אמר, אימא לון מה דאינון בעאן, דזכאין אינון. עד דנחית, רמש לילא. אכלו. עד דהו אכלי, אשתיק, ואינון אשתיקו. פד אכלו, קמו למשבב, אמר לון אי אית מנכון, דשמע מילתא לימא לי.

פתח רבי דוסתאי ואמר, אנו סברא נסבור, וטיבו למינדע, את אימא לן. אמר לון, שמעתון האי מילתא דאמר רבי יצחק, כל הקורא קריאת שמע כתקנה על מפתו, נשמתו עולה לשוט בארץ החיים. הךא הוא דכתיב, (שיר השירים ג) ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל. אמרו ליה לימא מר.

אמר לון, בקריאת שמע אית שתין אתוותא די עאן, עד ובשעריך. ועל כל את ואת אית סוד יקרא דמלכותא קדישא, דשליטא עילאה. ופולחניה דבר נש קמיה, עד דיקרב דעתיה, לכורסי יקרא דמלכותא קדישא.

ובהוא שעטא, נסיב לון מן פומיה מאריה דאפייא, די שמייה כשמא דמריה, והוא אסיק להון לעילא עם נשמותיהו דצדיקייא, קמי מדבחה יקרא דלעילא.

ונסבין לון, שתין מלאכין, דסחרין פורסי יקרא, כל חד וחד את חד, ומזמרין בהון כל ליליא. הךא הוא דכתיב, (דברים כו) ולקח הכהן הטנא מידך והניחו לפני מזבח ה' אלהיך. ולקח הכהן, דא הוא מטטרוין, הטנ'א, אליו שתין אתוותא דקריאת שמע דליליא.

אוליף להו, נפק נשמתהון מנייהו, וחמו מה דחמו, ואיתערו. אמר חד לחד, לא ניתיב פאו, לית אנו חזין להאי. מאן דאיהו מלאכא עילאה, להוי בהאי יקר. מאי הנה דעתייהו. חזו דמלאכייא דחין להו לבר, ואצטערו, עד דחמו מאי דחמו, ונשמתיה דרבי אלעזר אעבר להו, ואשתזיבו.

חמו לההוא כהנא רבא, דאתא לקבלא אולפניה דרבי אלעזר, ואמר, רבה קדישא, סק סק, אמר ליה, משכני אחריד נרוצה. אמר ליה, מאן אליו גבד. אמר ליה רב רבי דרא אינון. אמר ליה לית לי רשותא, דהא קודשא בריה הוא אמר לי לקבלא אפד, ואנא עיילנא קמיה, הךא הוא דכתיב, (שיר השירים א) הביאני המלך חדריו. ובחייך קדישא כל חילי דשמייא, נגילה ונשמחה בך.

אמר רבי יצחק, כך, לכל צדיקייא, עביד קודשא בריה הוא, למטטרוין שר הפנים, דיסלק נשמתיהו לעילא. הוא אומר סק סק, ונשמתיה אתיב ליה ואומר, משכני אחריד נרוצה הביאני המלך חדריו. הואיל ורעותיה דאנא עייל לאידרין עילאין נגילה ונשמחה בך. הךא הוא דכתיב (תהלים קמט) יעלזו חסידים בכבו"ד, דא מטטרוין.

אמר רבי יצחק, באותה שעה שנשמתו של אותו צדיק עולה לפני הקדוש ברוך הוא, עושה לו הבטחה, ומברך לו. הךא הוא דכתיב, (בראשית טו) אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברהם במחזה לאמר אל תירא אברהם אנכי מגן לך שרף הרבה מאד. אל אברהם, זו היא הנשמה. במחזה, כשהוא שוכב על מטתו. ומה אומר לו, אל תירא אברהם אנכי מגן לך שרף הרבה מאד.

דבר אחר במחזה, זהו שנאמר (שמות כד) ומראה כבוד ה' פאש אוכלת בראש ההר. וזהו מטטרוין, המוליכו לפני בוראו.

דבר אחר אמר רבי תנחום, מה כתיב למעלה מן הענין, רק אשר אכלו הנערים, וכתוב בתריה אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברהם.

באותה שעה שהנשמה יושבת ונזונת מאותו האור של מעלה, ומתלבשת בו. דאמר רבי תנחום, לבוש הנשמה לעולם הבא, הוא אור זוהר שלמעלה מכסא הכבוד הוא, שנאמר (תהלים צ) אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה. וכתוב (ישעיה ס) והיה לך ה' לאור עולם. ולא מלאך ולא כסא הכבוד. ונדוד אומר (תהלים כז) ה' אורי וישעי ממי אירא.

ואזלא הא, פי הא דאמר רבי יהודה, נשמתו של צדיק ניטלה מאור כסא הכבוד, ונכנס בעולם הזה. אי זכתה ועולה למעלה, אינו דין שיתוסף לה יותר אור ממה שקבלה בראשונה ליכנס בעולם הזה. וממי מקבלת אותו האור, אומר רבי יהודה, אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, דכתוב (בראשית טו) אל תירא אברם אנכי מגן לך, אנכי ולא אחר, ולמה, בשביל ששכרך הרבה מאד.

דבר אחר שכרך הרבה מאד, יש לך שכר הרבה מאד, על שהיה לך בראשונה. ומתלבשת מאותו האור, והקדוש ברוך הוא נוטל אות אי משמו, ונותנה בראשה. פי הא דתנו, עתיד הקדוש ברוך הוא להיות עטרה בראש כל צדיק וצדיק לעולם הבא. ואיזהו, זה אות ה"א, פאשר ברא שמים וארץ, דכתוב (בראשית ב) בהבראם, בה"א בראם.

הדא הוא דכתוב, (שם יז) ולא יקרא עוד את שמך אברם והיה שמך אברהם. להיות הנשמה שלימה בתכלית השלימות והטוב, הדא הוא דכתוב, (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו.

רבי יהודה בן פזי, הנה ליה ההוא אריסא, והנה קא מצער ליה, אתו לקמיה ר' זירא ור' אבא, אמרו ליה מאי עביד מר באריסיה. אמר להון גברא כי גניב, מאריה דשמשא יזהר עליה זיהרא. אמרו ליה, לא לעיין מר במליה. אמר להו, ומה אעביד והוא מצער לי. אמרו ליה, יתפרש מר מיניה, ויתהני לך.

עד דהוו יתבי, אמרו ליה לאו להאי אתינא גבך, אלא לימא לן מר, השבטים בני יעקב, מה אינון לעלמא דאתי. אמר להו, קודשא בריך הוא סליק להו למתיבתא דרקיעא, וכל נשמתא דצדיק דסליק, אינון סהדין על עובדוי.

הדא הוא דכתוב, (תהלים קכב) ירושלים הבנויה, זו ירושלים של מעלה. ששם עלו שבטים שבטי יה עדות לישראל, כדי להעיד על כל צדיק וצדיק מישראל. ולמה, להיות כלם מודים ומברכים לשמו. הדא הוא דכתוב, עדות לישראל להדות לשם ה'. וכל אחד ואחד מכיר את שלו ומשתבח ואומר, רבונו של עולם ראה מה הנחתי בארץ, וזהו להודות לשם ה'.

והיינו דתנו, כל צדיק וצדיק יש לו מדור לפי כבודו, ולפי הראוי לו. מאן דאתי מראובן, שם מדורו עם הצדיקים מן ראובן, וכן כל שבט ושבט. ומאן דהוא גר מאומות העולם ונתגייר, מדורו במדור של גרים.

וְהַשְּׁבִטִים, עוֹמְדִים לְעֵדִים לְכָל צְדִיק וְצְדִיק. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, שְׁשֵׁם עָלוּ שְׁבִטִים שְׁבִטֵי יְהוָה יְעִידוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִשְׁמַתּוּ שֶׁל צְדִיק, יוֹדַעַת וּמִכַּרְתָּ לְעוֹלָם הַבָּא, מַה שְּׂאִינוּ יוֹדַע וּמִכִּיר מִלְּאָדָּה הַמְּשֻׁרַת. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ג) אָמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב, כִּי טוֹב מִמִּלְּאָדָּה הַשְּׁרֵת. וְכְּתִיב (תהלים צו) אֹרֹךְ יָמָיו וְלִשְׁרֵי לֵב שְׂמִיחָה.

רַבִּי אָבָא פָּתַח וְאָמַר, (מיכה ז) כִּימֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת, זְמַן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְדַּ פּוֹרְקָנָא לְבְנוֹי, כְּאִינוּן יוֹמִין דְּשִׁלַּח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַפְקָא לְיִשְׂרָאֵל, וְאַלְקֵי בְּאִינוּן מִכְּתָשִׁין לְמִצְרַיִם, בְּגִינְיָהוּן דְּיִשְׂרָאֵל.

תָּא חֲזִי, מַה בֵּין פּוֹרְקָנָא דָּא, לְפּוֹרְקָנָא דְּמִצְרַיִם. פּוֹרְקָנָא דְּמִצְרַיִם הוּא, בְּחַד מַלְכָּא וּבְמַלְכוּתָא חַד. הֲכָא, בְּכָל מַלְכִין דְּעָלְמָא, וּבְכָל מַלְכוּתָא דְּעָלְמָא. וְכַדִּין אֲתִיְקַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל עָלְמָא, וּבְכָל אֶרְעָא, וְיִנְדְּעוּן כְּלָא שׁוֹלְטָנְתִּיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל עָלְמָא, וְכִלְהוּ יְלָקוּן בְּמִכְתָּשִׁין עֵילְאִין עַל חַד תַּרְוֵין, בְּגִין דִּי סַרְבוּן בְּהוּן בִּישׁ רָאֵל.

וְכַד יִנְדְּעוּן שׁוֹלְטָנְתִּיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָא דְכְּתִיב, (זכריה יד) וְהָיָה ה' לְמַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ. כְּדִין כְּלְהוּ יִתְנַדְּבוּן בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה סו) וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אֲחֵיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לְה'. כְּדִין יִזְדְּמְנוּן אֲבָהוּן בְּחַדְוָה, לְמַחְמֵי פּוֹרְקָנָא דְּבִנְיָהוּ כְּמַלְקְדָּמִין. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב כִּימֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת.

פרשת וירא

(בראשית יח) וְאַבְרָהָם הָיָה יְהִיָּה : יְהִיָּה בְּגִי שְׁלֵשִׁים. יוֹמָא חַד נִפְקַר ר' שְׁמַעוֹן, וְחֲזָא עָלְמָא דְחֻשְׁיָא וְאַפִּיל, וְאַסְתַּתַּתּוּם נְהוּרִיָּה. אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר, תָּא וְנַחֲזִי מַה בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֶזְלוּ, וְאַשְׁכַּחוּ חַד מִלְּאָכָא, דְּדָמֵי לְטוֹרָא רַבְרָבָא, וְאַפִּיק תְּלַתִּין שְׁלֵהוּבִין דְּנוּרָא מְפּוּמִיָּה.

אָמַר לִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן, מַה אֶת בְּעֵי לְמִיעַבְדַּ, אָמַר לִיָּה בְּעִינָא לְמַחְרַבִּיָּה לְעָלְמָא, בְּגִין דְּלֹא שְׂכִיחֵי תְּלַתִּין זְכָאִין בְּדָרָא. דְּהֲכִי גִזַּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל אֲבָרָהָם, וְאַבְרָהָם הָיָה יְהִיָּה, יְהִיָּה בְּגִי תְּלַתִּין הוּוּ. אָמַר לִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּמָטוּ מִינְךָ זֵיל קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאַיְמָא לִיָּה, בַּר יוֹחָאֵי שְׂכִיחַ בְּעָלְמָא.

אזל ההוא מלאכא קמי קודשא בריה דאמר ליה, מארי עלמא גלי קמך מה דאמר לי בר יוחאי, אמר ליה קודשא בריה דאמר ליה, זיל אחרביה לעלמא, ולא תשגח ביה בבר יוחאי.

כד אתא, חזייה רבי שמעון למלאכא, אמר ליה אי לא תיזל, גזרנא עלך דלא תיעול לשמיא, ותהוי באתר דעזא ועזאל. וכד תיעול קמי קודשא בריה דאמר ליה, ואי לית תלתין זפאין בעלמא, ליהוון עשרים. דהכי כתיב לא אעשה בעבור העשרים. ואי לית עשרים, להוון עשרה, ואחר כך כתיב, לא אשחית בעבור העשרה. אי לית עשרה להוון תרין, דאינון אנא וברי. דהכי כתיב, (דברים יט) על פי שנים עדים יקום דבר, ואין דבר אלא עולם, דכתיב (תהלים לג) בדבר ה' שמים נעשו וכו'. ואי לית תרין, הא אית חד, ואנא הוא. דכתיב (משלי י) וצדיק יסוד עולם. ביה שעתא נפק קלא מן שמיא ואמר, זכאה חולקך רבי שמעון, דקודשא בריה דאמר ליה גזר למעלה, ואת מבטל לתתא, בודאי עלך כתיב (תהלים קמה) רצון יראיו יעשה.

פרשת תולדות

(בראשית כה) ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם הזה. אמאי כתיב תרי זמני האדום. אלא, בגין דכל מה דאית ליה אדום, הוא אדום, כדבר אחר (שם) ויצא הראשון אדמוני. ותבשילא דיליה אדום, דכתיב הלעיטני נא מן האדם הזה. וארעא דיליה אדומה, דכתיב ארצה שעיר שדה אדום. וגוברין דיליה אדומין, דכתיב (בראשית לו) הוא עשו אבי אדום. ומאן דזמין לאתפרעא מניה אדום, דכתיב דודי צח ואדום. ולבושיה אדם, דכתיב (ישעיה סג) מדוע אדם ללבושך, וכתיב (שם) מי זה בא מאדום.

סתרי תורה תא חזי, שבועה יומין עלאין, ברא קודשא בריה דאמר ליה. ועליהו שתיל ובגני עלמין. הדיא הוא דכתיב (שמות כ) כי ששת ימים עשה ה', ולא כתיב בששת.

ולקביל אינון שבועה יומין עלאין, ברא בארעא שבועה זפאי קשוט, לקיימא לון, ולאנהרא לון, כל חד וחד לקביל יומיה. ושתיל להו, כל חד וחד בדרא דאתחזי ליה. ואינון אבהו דעלמא, אברהם יצחק ויעקב ויוסף ומשה ואהרן ודוד.

ואינון איקרוו הרים, הררי קדם, דאינון תלניו מאינון שבועה יומין עלאין דאמרן. ו' יומי בראשית, וז' דקיימא קמיהו, הדיא הוא דכתיב, (זכריה יב) ובית דוד פאלהים פמלאך ה' לפניהם.

ואף על גב דאיהו שביעאה, רביעאה איהו ביומין. ויוסף איהו שביעאה. אבל כד אתפלילת ביה ביוסף, וניהיב ליה תוספת תפנוקא מבי מלכא, אקרי אוף איהי שביעאה.

וכלהו אחידו בה בשכינתא, ברזא דשבעה. בגין דשכינתא איקרי בת שבע. בת מאימא עילאה, דאיהי כללא דשבע דרגין דעמה. ואיהי דרגא דצדק, עשיראה דאינון ספירין, דאיקרי בהו קודשא בריהו הוא.

ואיקרי שביעאה בקרא, (דברי הימים א כט) דלך ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל וכו', עד הממלכה. ומאי טעמא, והא רביעאה היא ליומי. אלא בגין דאיהי נטיעה בתראה, ואתפלילת בשביעאה, בגין כד נטלה שמייה, וכולא חד.

וכל חד וחד מאבהו, ידע ליה לקודשא בריהו הוא, מגו אספקלריא דיליה. אברהם ידע ליה, מגו חסד, דאיהו מדת הגדולה, מדת החסד, זמינא דמלכא. ועל דא אחיד בה, ולא שביק לה לעלמין, ועביד טיבו עם בני נשא, ואוקמוה. דהא עובדוי סליקו ליה בהאי דרגא.

יצחק ידע ליה בדרגא דגבורה, דאקרי פחד צחק, ודחיל ליה לעלמין. יעקב ידע ליה מגו דרגא דתפארת. דאיהו כליל מחסד ומפחד, ואקרי אמת, ואחיד בה. הדיא הוא דכתב, (מכא ז) תתן אמת ליעקב.

יוסף ידע ליה לקודשא בריהו הוא מגו ההיא אספקלריא, דאקרי כל. ועל דא איקרי יוסף כלכל, דכתב (בראשית מז) ויכלכל יוסף. ואיקרי יסוד עולם.

משה ואהרן אינון תרין כרובין, דאשתמע קלא דלעילא מבינייהו, ועל דא אתייהיבת אורייתא על ידיהו. הדיא הוא דכתב, ונועדתי לך שם ודברתי אתך וגומר. ואינון תרין כרובין דלעילא, אינון נצח והוד, ואינון תרין סמכין דגופא.

כגוונא דא, אית לה למטרוניתא לתתא, תרין כרובין תחותיה, דגנקין מינה. ואינון עילאין ודאי, על ארון העדות, דאיקרי צדק, ארונא דעדות. ומאן עדות, דא יוסף, הדיא הוא דכתב, (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו. ואיקרי תורה שבכתב, והאי ארונא תורה שבעל פה.

תא חזי, כל אינון אבהו עילאין דאחידו לעילא, רמיזון כלהו בתורה שבכתב, תורת ה'. ודוד דאיהו אחיד בביריתא, דאיהי תורה שבעל פה, רמיזא בדברי קבלה. ובגין כד אקרי קבלה, דמקבלת נהירו מתורה שבכתב, דאיקרי צדיק, ואיקרי יוסף, ואיקרי כל.

ואינון תרין כרובין עילאין, קיימין על ההוא סהדותא דארונא, הדיא הוא דכתב, (דברי הימים א כט) והנצח וההוד, כי כל בשמים ובארץ, ודא איהו סיומא דשמא ומזווג להאי ארץ.

והכי הוא, דכל מה שברא קודשא בריהו הוא לעילא, ברא לקבליה לתתא. ויוסף אקרי עדות, הדיא הוא דכתב עדות ביהוסף שמו. ועל דא שמא דיוסף שלים בכללא לעילא ותתא.

ועל דא תנינו, ארון דיוסף וארון דשכינתא, בהדי הדדי הוו אזלון במדברא, והוו כולי עלמא אמרי מה טיבו של שני ארונות אלו. ומתיבין לון, קיים זה מה שכתוב בזה. קייים ודאי, הדיא הוא דכתב, (משלי י) וצדיק יסוד עולם, איהו קיומא דעלמא.

אתא דוד דאיהו שביעאה, דאבהו אחיד בה, בהאי בת שבע, דאיהי ממלכה, ולא שביק לה לעלמין. הדיא הוא דכתב, (יחזקאל לז) ודוד עבדי נשיא להם לעולם. וכתב, (תהלים פט) כסאו כשמש נגדי. וכל דא אוליף לן אורייתא, דכלהו אחידו בה בשכינתא ברזא דשבע.

תא חזי, אברהם בוצינא קדמאה קדישא דעלמא, כד בעא לסלקא לדרגיה, לא זכיל, עד דסליק ואשתמודע באינון תלת דרגין עילאין דעליה, דההוא חולקא דיליה.

כִּינּוּ דְסָלִיק וְאִשְׁתַּמּוּדַע לִיה לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מְגוּ אֵינּוּן תַּלְתַּת דְרָגִין, דְעַם אֵינּוּן שְׁבַעָה, דְאִיקְרוּן כְּתָר עֲלִיוֹן חֲכָמָה בִּינָה, וְאֵינּוּן שְׁלִימוּ דְעֶשֶׂר סְפִירָו, דְאִיקְרִי בְהוּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְכִינּוּ דְסָלִיק אַחַר כֶּךָ בְּאֵינּוּן תַּלְתָּא, דְאֵינּוּן עֲתִיקָא וְאַבָּא וְאִימָא, דְנִגִּיד מִנְהוֹן נְהִירוּ לְתַתָּא, כְּדִין אַחִיד לְחוּלְקִיָּה, הֵהוּא דְרָגָא דְתַחוּתִיָּהוּ דְאֵינּוּן תַּלְתָּא, דְאִיקְרִי חֲסֵד.

וְכַלְהוּ אַדְבִּיק לֹו, מְגוּ אִסְפַּקְלָרְיָא דְשְׁלֵטָא בְלִילְיָא, דְבַהוּ מִמֶּשׁ לָא הָוָה בְּר נֶשׁ דִּידַע כְּלוּם. וְעַל דָּא תְנִינּוּ, בְּוֹן שְׁלֵשָׁה שְׁנִים, הַפִּיר אַבְרָהָם אֶת בּוֹרָאוּ, בְּוֹן שְׁלֵשָׁה דִיִּיקָא.

וְתָא חֲזִי, רְזָא דְהַנִּי שְׁלֵשָׁה שְׁנִין, וְלָא פְחוֹת, בְּגִין דְשְׁכִינְתָּא אִקְרִי בְת שְׁבַע, וְלָא יָכִיל לְאַתְקַרְבָּא בְּהַדְּהָ, עַד דְסָלִיק בְּאֵינּוּן תַּלְתַּת דְרָגִין עֵילְאִין, דְעַם אֵינּוּן ז', לְאַשְׁתַּמּוּדַעָא מְגוּוֹן, וְלֹאֲתַנְהָרָא בְּכָל מָאִי דְאִיהוּ לְתַתָּא, וְגִי וְז', הָא עֶשֶׂר דְרָגִין עֵילְאִין, רְזָא דְשְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

וְכִינּוּ דְהוּוּ מִתְנַהִיר בְּאֵינּוּן שְׁלֵשָׁה, בְּעָא לְסַלְקָא בְּאֵינּוּן שְׁבַע, בְּרְזָא דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית כ"א) וַיִּצַב אַבְרָהָם אֶת שְׁבַע כַּבְּשֵׁת הַצֹּאן. וְרְזָא דָּא רְמִיז לְאַבְיִמְלֵךְ, דְלָא יִשְׁלֹטוּן עֲלִיהוֹן בְּנוֹי, עַד דִּישְׁתַּלְמִימוּ אֵינּוּן שְׁבַעָה זְפָאִי קְשׁוּט בִּישְׂרָאֵל, לְקַבִּיל אֵינּוּן שְׁבַעָה דְרָגִין דְלְעִילָא.

כִּינּוּ דִישְׁתַּלְמִימוּ, יְתִיב עֲלֵמָא תַתָּאָה כְּגוּוֹנָא דְעֲלֵמָא עֵילְאָה. בְּקִיּוּמָא שְׁלִים. וְיִיתִי דוּד, דְאִיהוּ שְׁבִיעָאָה, וְיִתְעַר לְהַהִיא בְת שְׁבַע דְלְעִילָא, דְאִיהִי נְקֻמָּא נְקֻמָּתְהוֹן דִּישְׂרָאֵל, וְיִתְפָּרַע מִנְהוֹן.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוּאֵל ב' ח) וַיְהִי אַחֲרַי כֹּן וַיֵּד דוּד אֶת פְּלִשְׁתִּים וַיִּכְנָעוּם וַיִּקַּח דוּד אֶת מֶתֶג הָאֵמָה מִיַּד פְּלִשְׁתִּים. מָאִי וְיְהִי אַחֲרַי כֹּן. בְּתַר דְאִשְׁתַּלְמִימוּ יִשְׂרָאֵל, וְהוּוּ כְּגוּוֹנָא דְלְעִילָא, כְּדִין וַיֵּד דוּד אֶת פְּלִשְׁתִּים וַיִּכְנָעוּם. דְּהָא עַד הַשְּׁתָּא לָא יָכִילוּ יִשְׂרָאֵל לְמִיתְבַּר תּוֹקְפִיהוֹן, וְהָא אִיתְעָרוּ חֲבַרְיָא בְּהַהוּא מֶתֶג הָאֵמָה, וְאוֹקְמוּהָ.

וְתָא חֲזִי, הָאִי דְרָמְזוּ לִיה אַבְרָהָם בְּכַבְּשׁוֹת הַצֹּאן, וְלָא בְּעִזִּים, וְלָא בְּמִילֵי אַחֲרִינִי, בְּגִין דְאֵינּוּן מִסְטָרָא דְחֲסֵד, מֵאֵינּוּן מְמַנּוּ דְיִנְקוּן מִסְטָרָא דְחֲסֵד, יְנַקִּין לְתַתָּא אֵינּוּן כַּבְּשִׁים, תַּחוּת שׁוּלְטַנְיָהוֹן. וְאַבְרָהָם אַחִיד לְחוּלְקִיָּה מִדַּת הַחֲסֵד, וְכּוּלָּא בְּרְזָא דְחֲכָמָתָא.

וְעַל דָּא תְנִינּוּ, מָאִן דְשָׁרִי גּוּ עֲאֲנָא, לָא מִסְתַּכְּוּ לְעֲלֵמִין. וְאִי אִיהוּ שָׁרִי גּוּ עֲזִינְיָא, וְרַעִי לֹו, כְּמָה גְרִדִּינִי נִימוּסִין, יְתַבִּין לְקַבְּלִיה לְאַסְטָאָה לִיה, בְּגִין דְאֵינּוּן מִסְטָרָא דְדִינָא קְשִׁיא.

אַבְל כֶּד אֶתָּא יִצְחָק לְמַגְזֵר עֲמִיָּה קִינִים, גְּזֵר עֲמִיָּה בְּשְׁבַעָה, דְאַתְגְּלִינָא מְגוּ הֵהִיא בִּירָא, דְכְּתִיב (בְּרַאשִׁית כ"ו) וַיִּקְרָא אוֹתָהּ שְׁבַעָה.

תָּא חֲזִי, אַבְרָהָם קָרָא לְהַהִיא בִּירָא דְמִיּוּן, בְּאַר שְׁבַע. יִצְחָק קָרָא לָהּ, שְׁבַעָה. מַה בִּין הָאִי לְהָאִי. אֶלָּא בְּגִין דְיִצְחָק אַחִיד לְחוּלְקִיָּה דְרָגָא דְפַחַד, דְאִיהוּ דִינָא, וְעַל דָּא אוּסִיף בְּהָ ה'. וְה' בְּכָל אֶתֶר מִדַּת הַדִּין. וְסִימְנָד (יִחְזַקְאֵל ט"ו) הָא דְרַכְּךָ בְּרַאשׁ נְתַתִּי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּקְרָא אוֹתָהּ שְׁבַעָה. דְלָא עֲבַד בְּחוּרְפּוֹ, כְּמָה דְעֲבַד אַבְרָהָם, וְכּוּלָּא בְּרְזָא דְחֲכָמָתָא, וְאוּסִיף בְּהָ ה', לְאַחְזָאָה דְאִיהִי חוּלְקִיָּה.

תָּא חֲזִי, כֶּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, בְּרָא לִיה בְּדִינָא. כִּינּוּ דְחֲזָא דְלָא מִתְקִינִים, שְׁתַּף בִּיה חֲסֵד. הָדָא הוּא דְכְּתִיב כ (בְּרַאשִׁית ב) בְּהַבְרָאָם, בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים, וְאוֹקְמוּהָ בְּאַבְרָהָם אִיתְקִינִים עֲלֵמָא. בְּגִין כֶּךָ הָאִי בִּירָא, בִּיתָא דְעֲלֵמָא, עַל שְׁמִיָּה אִיתְקִרִי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שִׁם כ"א) עַל כֹּן קָרָא לְמָקוֹם הַהוּא בְּאַר שְׁבַע. אִף עַל גַּב דְהָאִי בִּירָא אִתְדַבֵּק בְּיִצְחָק, דְכְּתִיב (שִׁם כ"ו) וַיִּקְרָא אֶתָּהּ שְׁבַעָה. שְׁמָה בְּאַר שְׁבַע, סְטָרָא דְאַבְרָהָם, וְלָא בְּאַר שְׁבַעָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) וַיִּמְיֵנוּ תַחֲבַקְנִי.

וְתָא חֲזִי, ד' מֵאֵינּוּן שְׁבַעָה זְפָאִי קְשׁוּט, כֶּד בְּעוּ לְאַתְקַרְבָּא בְּשְׁכִינְתָּא, בְּרְזָא דְשְׁבַע, כְּלָהוּ אִיעָרְעוּ בְּהָאִי בְּאַר, דְלָא פְּסָקוּ מִיִּמּוֹי לְעֲלֵמִין.

אברהם פרי לה להאי בירא, בגין דאיהו אוליוף לכול בני עלמא, דיפלחון לקודשא בריך הוא. וכיון דכרי לה, אפיק מיין נבעין דלא פסקין לעלמין.

וכיון דמת אברהם, מה כתיב (בראשית כו) וכל הבארת אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם. בארת כתיב, וחד הוה, דכתיב באר שבע, וקרו ליה בארות, דמשמע דסגיאיין הוו. בגין דהאי בירא, מתחזי לון לאבקה בכל דוכתא דהוה אזליו, והוה מתחזי לון כבירין סגיאיין.

כיון דמילאו פלשתים עפרא, רזא דאהדרו בני עלמא לעבודה זרה, הוה עלמא שמס, דלית דינע לקודשא בריך הוא. כיון דאתא יצחק, וישב יצחק ויחפר את בארת המים אשר חפרו בימי אברהם אביו. מאי וישב, אלא דאתיב עלמא לתיקונייה, ואוליוף לון לבני עלמא דינעו לקודשא בריך הוא. הדא הוא דכתיב, (שם כה) ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו.

וישב יצחק עם באר לחי רא"י, האי בירא ממאן הוא. ממאן דכל חיינו עילאין ותתאין וקיימייהון תלליין ביה. וחזי כלא. הדא הוא דכתיב, (דניאל ב) ידע מה בחשוכא ונהורא עמיה שרא.

ותא חזי, אינון עבדי יצחק בגין דאינון מסטרא דדינא קשייא, כד חפרו לה, מה כתיב, שטנה, והא אוקמוה, עד דאתא איהו (בראשית כו) ויחפר באר אחרת וגו', ויקרא שמה רחובות ודאי. אבל עבדי אביו, בגין דכלהו אתיין מסטרא דימינא, לא הוה שטנא בעלמא, ולא נפיק דינא בהאי בירא, לאשטנא לון, כד לא מכשרי עובדיהון.

ומהאי בירא, איהו פתחא למינדע ליה לקודשא בריך הוא. הדא הוא דכתיב, (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה זה. ועד דלא סליק יצחק מעלמא, בריך ליה ליעקב, וישלחיה לחרון, לאזדוגא. וכד אזיל לחרון מה כתיב (בראשית כט) וירא והנה באר בשדה, כיון דחזא יעקב וקרא לקודשא בריך הוא, מגו ההוא בירא, דאקרי באר שבע. כדון אמר ליה ללבו, אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה דייקא.

תא חזי, לקבל אינון שבעה זפאין, פקיד קודשא בריך הוא באורייתא, לקרבא קרבן מוסף, בשבע זמנין בשתא. בגין לאוספא להו עדונין ותפנוקין מבי מלפא, דישבעו אבהו בקדמיתא, ובתר כן בגין. ואינון ז' זמנין ולא תתיר.

בשבתא לקבל צדיק יסוד עולם, דאקרי כל, ואקרי שבת, לאוספא ליה עידונין ממוחא סתימאה, ובגריש גרחה, לקבל פנסת ישראל, דאתקריאת סיהרא.

ובט"ו יומא לירחא קדמאה, לקביל אברהם אבוהון, דאחיד במדת החסד, ואקרי ראשון. ובעצרת דבחדש הגי, דאתייהיבת ביה אורייתא בשבעה קולות, לקביל יעקב, דאיהו תליתאי לאבהו, ואחיד בקול קול יעקב. ובראש השנה, לקביל יצחק, דאתיליד ביה, ואגון מדכרינן ביה עקדת יצחק, ואיהו יומא דדינא, לקבל מדת הדין דאחיד בה.

ביום הכפורים, לקביל משה, דקביל קודשא בריך הוא ביה צלותיה, וחס על ישראל, ואהדר ליה לוחי אורייתא. בחג הסוכות, לקביל אהרן, דבזכותיה הוה אזליו שבעה עגנין, דחפן על ישראל כסופות, ובגין כך אינון עבדין סופה. וכל אורייתא, כמה רזין עילאין סתימין בה, וכד אליו שבעה מתוספין בברכאן, כל עלמא בשלימו סגיאה.

פרשת ויצא

פֶּתַח הַהוּא יוֹדְאֵי וְאָמַר, (בראשית ט) וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִקַּל לְבָנָה לַח וְלוֹז וְעֶרְמוֹן. וַיִּקַּח לוֹ לְגַרְמִיָּה, וּלְתַקּוּיָּה. מִקַּל לְבָנָה, דָּא רָזָא דְוַא"ו דְשִׁמְא קַדִּישָׁא, דְאִקְרִי תַפְאָרְתָּ. דְאִיהוּ אֶחִיד בָּהּ. וְאִיהוּ כְּגוֹנָא דְמִקַּל. לְבָנָה, בּוֹן לְהַאי עֵילָאָה סְתִימָאָה. לַח, מְסֻטְרָא דְמִיָּא דְאִקְרוּן חֶסֶד. וְלוֹז, מְסֻטְרָא דְאִשְׁ דְאִקְרִי גְבוּרָה. וְעֶרְמוֹן, מְסֻטְרָא דְגַרְמִיָּה וְחוּלְקִיָּה. כְּלָלָא דְכָל גּוֹוֹנִין. דְהָא יַעֲקֹב חִכְיָמָא הָוָה בְּעֶרְמִימוּתָא.

וַיִּפְצַל בְּהֵם פְּצָלוֹת לְבָנוֹת. בְּהֵם, בּוֹ הָוָה לִיה לְמִימַר, דְהָא מִקַּל חַד הָוָה. מֵאֵי בְהֵם, בְּכָל אֵינּוֹן ז' דְרַגְיִן, דְרַמִּיזִין בְּקָרָא, (דְבַרֵי הַיָּמִים א כט) דְלֶדָּה ה' הַגְּדֵלָה וְהַגְּבוּרָה. אֲשֶׁלִּים לוֹן בְּאֵינּוֹן קִילּוּפִין חוֹוֵרִין, דְקִלְיָ בָהּ סְטְרָא דְאִשְׁ, וְאֶסְחַר לוֹן לְסְטְרָא דְמִים. הַדָּא הוּא דְכְתִיב מְחֹשֵׁף הַלְבָן אֲשֶׁר עַל הַמְּקָלוֹת.

תָּא חֲזִי, ז' מַעְלוֹת מִמְקָלוֹת, רְמִיזִין בְּהֵנִי קְרָאֵי. וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִקַּל, חַד. אֲשֶׁר עַל הַמְּקָלוֹת, תְּרִין. הָא תֵּלַת. וַיִּצַּג אֶת הַמְּקָלוֹת, תְּרִין, הָא חֲמִשָּׁה. יַחְמוּ הַצֵּאֵן אֶל הַמְּקָלוֹת, הָא ז'.

וְאֵינּוֹן רָזָא דְז' קוֹלוֹת, וְאֵינּוֹן רָזָא דְכְתִיב, (משלי ט) חֲצָבָה עֲמוּדֶיהָ שְׁבָעָה. וְאֵינּוֹן ז' יוֹמֵי בְרָאשִׁית, דְנִהָרִין מְרָאשִׁית, דְאִקְרִי חֲכָמָה. וְאֵינּוֹן ז' סְמִכִין, דְאִקְרִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלֵייהוּ עֲלֵמָא, וְכוּלָּא בְרָזָא דְשִׁמְא קַדִּישָׁא.

תָּא חֲזִי, כַּד הָוָה הָאֵי מִקַּל בִּידוֹ דְיַעֲקֹב שְׁלִימָא, קְרִי לִיה אֲוֹרֵייתָא מִקַּל. וְכַד הָוָה בִּידֵיהוּ דְמִשָּׁה וְאַהֲרֹן, קְרִי לִיה מְטָה. הַדָּא הוּא דְכְתִיב, (שמות ד) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת מְטֵה הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ. וְאַהֲרֹן נָמִי אֶחִיד בֵּיהּ. מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי.

אָלָא רָזָא עֵילָאָה הוּא, כַּד הָוָה בִּידוֹ דְיַעֲקֹב, קְרִי לִיה אֲוֹרֵייתָא מִקַּל, מְסֻטְרָא דְקַל, דְהָא יַעֲקֹב קוֹל אִיקְרִי, דְכְתִיב (בראשית כז) הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב. וּבְקוֹל אֶחִיד, דְהָא דְרַגְיָה הוּא.

וְכַד הָוָה בִּידֵיהוּ דְמִשָּׁה וְאַהֲרֹן, דְאֵינּוֹן אֶחִידִין בְּנִצְ"ח וְהוּ"ד, דְאֵינּוֹן תְּרִין סְמִכִין, אִיקְרִי מְטָה, לִישָׁנָא דְסְמִכָּא. דְהָא עַל יְדֵי אֶסְתִּמִּיךְ עֲלֵמָא בְּאֲוֹרֵייתָא, דְנִפְיִק מִבֵּין תְּרִין לְמוּדֵי ה' וְאַתִּייהִבָּא עַל יְדֵייהוּ. וְעַל דְאֵינּוֹן סְמִכִין לְעֵלְמָא בְּאֲוֹרֵייתָא, דְנִפְיִק מִבֵּין נִצְ"ח וְהוּ"ד, דְאֶחִידִין בָּהּ. קְרָא לִיה מְטָה. וּמֵאֵן דְאֶחִיד בְּאֲוֹרֵייתָא, סְמִכָּא לִיה, וּמְחֹזְקָא לִיה עַל יִרְכּוּי, דְלָא יִסְטִי לְיִמִּינָא וּשְׁמָאָלָא.

זְכָאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִיב לְהוֹן אֲוֹרֵייתָא, לְגַלְאָה לוֹן רָזִין עֵילָאִין. מֵאֵן דְאֶחִיד בְּאֲוֹרֵייתָא, סְמִכָּא לִיה, וּמְחֹזְקָא לִיה עַל יִרְכּוּי, דְלָא יִסְטִי לְיִמִּינָא וּלְשְׁמָאָלָא. זְכָאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִיב

לון אורייתא, לגלאה לון רזין עילאין. עלייהו כתיב (דברים ד) ואתם הדבקים בהי אלהיכם חיים כלכם היום.

מדרש הנעלם

ויצא יעקב. א (דניאל ב) ידע מה בחשוכא ונהורא עמיה שרי, אף על גב דנהורא עמיה שרי, ידע מה בחשוכא. והיינו דכתיב, (ירמיה כג) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'. ומי אר"י הכי, והא אמרן דהא חכמתא הנה בסמיכותא דקראי, בכל מה דאיתמר, והאידינא פשיטותא דקרא צריכנא, דאברהם הנה, ויצחק הנה, ויעקב הנה. אמר ליה אף על גב דהווי, חכמתא דקראי אסתכלנא למנדע.

רבי יצחק פתח, (תהלים טו) מזמור לדוד ה' מי יגור באהלך מי ישכון בהר קדשך הולך תמים ופעל צדק ודבר אמת בלבבו וגו'. מאי משמע, אמר רבי יהודה בר רבי יוסי, אליו עשרה, אינוו כנגד עשרת הדברות, שעתידין בניו של יעקב, לקיים במקום ההוא.

אמר רבי יוסי, והא חד סר אינוו. אמר ליה לא רגל על לשונו, לא עשה לרעהו רעה, חד מלה אינוו. דכל המרגל בחברו, מיד עשה עמו רעה. לא רגל בלשונו לא עשה עמו רעה. וכי מאן שוין לאליו, כנגד עשרת הדברות.

אמר רבי, כלהו עשרת הדברות, משתמעי מינייהו. הולך תמים, כנגד אנכי ה' אלהיך. מלמד שצריך אדם לקבל עליו אימת עול מלכות שמים, ואין לו רשות להרהר במה שאינו יכול להשיג, משמע דכתיב אנכי ה' אלהיך סתם. כתיב הכא הולך תמים, וכתיב התם (דברים יח) תמים תהיה עם ה' אלהיך. ואין לך רשות להרהר על מה שלא הורשית.

ופעל צדק, כנגד לא יהיה לך אלהים אחרים על פני לא תשתחוה להם ולא תעבדם. מכאן אמר רבי יהודה, אין לך דבר עומד כנגד חילול ה'. מנא לו. ממסית. דכתיב (שם יג) ידך תהיה בו בראשונה להמיתו. למח, כי בקש להדיח מעל ה' אלהיך. ואי קטיל ליה, נקרא צדיק, מקנא, ופועל צדק, וזהו ופעל צדק.

ודבר אמת בלבבו, כנגד לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא. אמר רבי יהודה, לית אינוו כסדרן, ואף על גב דלית אינוו כסדרן, לית לן בה. לא רגל על לשונו לא עשה לרעהו רעה, כנגד לא תענה ברעך עד שקר. וחרפה לא נשא על קרובו, כנגד מחלל שבתות בפרהסיא. ר' יוסי אומר, כנגד לא תגנוב. דכתיב, (שמות כב) אם זרחה השמש עליו.

(תהלים טו) נבזה בעיניו נמאס, כנגד לא תרצח. מאן דאיהו נבזה בעיניו, לא יעביד קטטה דיקטול, ולא יקטלוניה.

ואת יראי ה' יכבד, כנגד כבד את אביך ואת אמך. אמר רבי יוסי, על הפל חייב אדם לכבד אביו ואמו, יצא מפלל זה, אם יאמרו לו לעבור על דברי תורה או לעבוד עבודה זרה, שאינו חייב לכבדם. הדין הוא דכתיב ואת יראי ה' יכבד.

נשבע להרע ולא ימיר, כנגד לא תנאף. דהא אם יצרו בעי לשלטאה עליה, יטיל שבועה על יצרו, כבועז, דאמר (רות ג) חי ה' שכבי עד הבקר.

(תהלים טו) כספו לא נתן בנפש, האי הוא כנגד לא תגנוב. דאי הוא לא אוזיף ברביתא, ודאי לא יזיל ויגנוב. ושחד על נקי לא לקח, כנגד לא תחמד.

אמר רבי יוסי בן קיסמא, כנגד אלו נאמר ביעקב עשרה אחרים, דכתיב (בראשית כח) ויפגע במקום, א'. ויגלו שם, ב'. כי בא השמש, ג'. ויקח מאבני המקום, ד'. וישם מראשותיו, ה'.

וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא, וַי. וַיַּחֲלוֹם וְהִנֵּה סֵלֶם מַצֵּב אַרְצָה, זי. וְרָאוּ מַגִּיעַ הַשְּׁמַיְמָה, חי. וְהִנֵּה מַלְאָכֵי אֱלֹהִים, טי. עוֹלָיִם וַיּוֹרְדִים בּוֹ, יי. הָא עֲשֶׂהָ.

דָּבָר אַחֵר וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם, רַבִּי בּוֹ פָּתַח, (שיר השירים א) אֶל תִּרְאֵנִי שְׁאֵנִי שְׁחַרְחֵרֵת שְׁשׂוֹפְתֵנִי הַשֶּׁמֶשׁ בְּנֵי אַמֵּי נַחְרוּ בִּי שְׁמֵנִי נֹטְרָה אֶת הַכְּרָמִים כְּרָמִי שְׁלִי לֹא נֹטְרָתִי. הָא אֶתְחַזֵּר עַל יַעֲקֹב, דְּשִׁלְטָנָא דִּיעֲקֹב בְּקִדְמִיתָא הָוָה שְׁמַשָּׁא, וְאֶתְחַזֵּר הַהוּא שׁוֹלְטָנָא לַעֲשׂוֹ, וְאֶתְעַבֵּר מִנִּיה. וַיַּעֲקֹב אָמַר, אֶל תִּרְאֵנִי שְׁאֵנִי שְׁחַרְחֵרֵת, דְּהָא אֶתִּיּהִיבֵת לִי שְׁלְטָנָא דְסִיְהָרָא, דְּהִיא אוֹכְמָא לְעִידָנִין וְזִמְנִין. שְׁשׂוֹפְתֵנִי הַשֶּׁמֶשׁ, כַּד אֶתְעַבֵּר מִנִּי שְׁלְטָנָא דְשְׁמַשָּׁא.

בְּנֵי אַמֵּי נַחְרוּ בִּי, זָהוּ עֲשׂוֹ. דְּכִתְיִב, (בראשית כז) וַיִּשְׁטֹם עֲשׂוֹ אֶת יַעֲקֹב. שְׁמֵנִי נֹטְרָה אֶת הַכְּרָמִים, דְּכִתְיִב (שם לא) הִיִּיתִי בַיּוֹם אֲכַלְנִי חֶרֶב וְקָרַח בַּלְיָלָה. כְּרָמִי שְׁלִי לֹא נֹטְרָתִי, דְּכִתְיִב (שם ב) וַעֲתָה מְתִי אֶעֱשֶׂה גַם אֲנֹכִי לְבֵיתִי.

(שם כח) וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם, רַבִּי יַצְחָק אָמַר, בְּאִיזָה מְקוֹם פָּגַע, בַּמָּקוֹם שְׁעֵתִיד לַעֲמוֹד בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְהַתְּפִלָּל שָׁם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר, הַיּוֹם הִיָּה גְדוֹל, וְרָצָה לְהַלְלוֹד וְלֹא יָכִיל.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַתְּפִלָּל בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, וְהַתְּחִיל לְהַתְּרַעַם לְפָנֵי קוֹנּוֹ, עַל דְּאֶתְעַבֵּר מִנִּיה הַהוּא שׁוֹלְטָנָא דְשְׁמַשָּׁא, הִדָּא הוּא דְכִתְיִב וַיִּלְן שָׁם. כְּמָה דְאֶתְ אָמַר (שמות טו) וַיִּלְוּנוּ הָעָם עַל מִשָּׁה, לְשׁוֹן תְּרַעוּמוֹת. וְלָמָּה, מִפְּנֵי כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ, דְּאֶתְעַבֵּר מִנִּיה וְאֶתִּיּהִיבֵת לַעֲשׂוֹ.

מָה עָשָׂה יַעֲקֹב, הַתְּחִיל בּוֹכָה. מִיָּד וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׁם מֵרַאשׁוֹתָיו, כְּדִי לְצַעֵר נַפְשׁוֹ. כִּיּוֹצֵא בְּדָבָר וַיִּקְחוּ אָבּוֹן וַיִּשְׁמִימוּ תַּחְתָּיו וַיִּשָּׁב עָלֶיהָ.

וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם, אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָבּוֹן אַחַת מִמֶּשׁ הִיָּתָה. מִשְׁמַע דְּכִתְיִב מֵאַבְנֵי, וְלֹא אַבְנֵי. כְּמָה דְאֶתְ אָמַר מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי, וְלֹא אָמַר אֶלָּא אַחַת. הִדָּא הוּא דְכִתְיִב, (בראשית כד) אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבְנֵי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי, אַחַת מֵהֶן.

רַבִּי זִירָא עָאֵל קַמֵּי רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָד, אֲשֶׁכְּחִיה דְּהָוָה יָתִיב, וַעֲיֹנִי נִבְעִין מִיָּא, וְהָוָה מְרַחֵשׁ בְּשִׁפְוֹתֶיהָ וּבְכִי, חֲזַר לְאַחֲרוּי רַבִּי זִירָא. אָמַר לְשְׁמַשִּׁיָּה, מֵאִי הָאִי דְיָתִיב מִר וּבְכִי, אָמַר תְּרִי זְמַנִּי עֵיילִינָא לְקַרְבָּא גְבוּי, וְלֹא יָכִילָנָא. עַד דְּהוּוּ יָתִבִּי, חֲמוּן לִיה דְּעָאֵל לְאֶדְרִיָּה, עַד דְּנַחַת, הָוָה קָלִיָּה אֲזִיל בְּבֵיתָא וּבְכִי.

שְׁמַע דְּהָוָה אָמַר, אַבְנָא אַבְנָא, אַבְנָא קַדִּישָׁא עֵילָאָה עַל כָּל עֲלָמָא, בְּקַדוּשָׁתָא דְמֵאֲרָד, זְמַנִּי בְּנֵי עַמְמִינָא לְאַתְזִלְזָלָא בְּדָ, וְלֹאֲוֹתְבָא גּוֹלְמֵי מְסֻאֲבִין עֲלָדָ, לְסֻאֲבָא אֶתְרָד קַדִּישָׁא, וְכָל מְסֻאֲבִין יְקַרְבוּן בְּדָ, וְוִי לְעֲלָמָא בְּהַהוּא זְמַנָּא.

נַחַת וַיָּתִיב בְּסוּלְסָלְנִיָּה, אָמַר רַבִּי זִירָא לְשְׁמַשִּׁיָּה, זִיל וְאִימָא לִיָּה לְמַר, אִי אִיעוֹל קַמִּיָּה. עָאֵל שְׁמַשִּׁיָּה, אָמַר הָא רַבִּי זִירָא הָכָא, לֹא אֲשַׁנַּח בִּיָּה, וְלֹא זְקִיף עֵינּוּהִי.

לְבַתֵּר אָמַר, רַבִּי זִירָא לִיעוֹל, וְאֶתְ תִּיב לְבַר. עָאֵל ר' זִירָא, וְאֶרְכִין בְּרַפּוּי, וַיָּתִיב קַמִּיָּה. חָמָא ר' אֶלְעָזָר, בְּטַשׁ בְּרַגְלִיָּה, אָמַר קוּם מֵהַתָּם, וְתִיב כְּאַרְחָד, קָם וַיָּתִיב כְּאַרְחִיָּה.

אָמַר רַבִּי זִירָא, הָאִי דְמַר דְּהָוָה בְּכִי, מֵאִי חֲזָא. אָמַר, אֶרְפְּבֵתָא תְּבִירָא סְגִיָּאָה דְכָל עֲלָמָא, חֲזִינָא הַהוּא אַבְנָא יְקִירָא קַדִּישָׁא, דְּמִינָה אֲשֶׁתִּיל עֲלָמָא. וְהַהוּא אַבְנָא הָוָה, דְּשִׁי יַעֲקֹב רִישִׁיָּה עֲלָה.

וְכִי אַבְנָא דְמִינָה אֲשֶׁתִּיל כָּל עֲלָמָא, וְהָוָה רִישִׁיָּה מְשַׁקְעָא בְּתַהוּמָא רַבָּא, הִיָּד זְכוּל יַעֲקֹב לְנַעֲנַעָה לָהּ. אֶלָּא הַהוּא אַבְנָא, זְוִיָּתִיָּה מְשַׁקְעָן בְּתַהוּמָא רַבָּא, וְרִישִׁיָּה אֶתְמַגּוּס בְּבִי מְקַדְשָׁא, וְעֲלָה קַדְשׁ קוּדְשִׁין, וְשְׁכִינְתָּא יְקָרָא עֵילָאָה עֲלָה. הִדָּא הוּא דְכִתְיִב, (בראשית מט) מִשָּׁם רוּעָה אָבּוֹן יִשְׂרָאֵל. וְשְׁמָא קַדִּישָׁא דְמִלְכָא עֵילָאָה הָוָה גְּלִיף עֲלָה.

כד אַתָּא יַעֲקֹב, קָרָא הֵהוּא שְׁמָא קַדִּישָׁא, וְיִסְבָּה מִכָּאן, וְשׁוּנְה בְּהֵהוּא אַתְר דְּקֻדְשׁ קַדְשִׁין הֵוָה תַּמּוֹן. אָמַר רַבִּי זִירָא, אָנָּא שְׁמַעְנָא בְּשֵׁם ר' בּוּ, דְּאָמַר רְזָא דְּמַלְכָּה בְּהַאי, וְלֹא אֲדַכְרֵנָּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִי רַבִּי זִירָא דְּעֵתֵי אַחִיס עֲלָךְ. וְדִילְמָא הָאִי מַלְכָּה שְׁמַעְתָּ, וְכֵד הוּא בְּרִירָא דְּמַלְתָּא, דְּכַתִּיב (שם כח) וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם, אֶבֶן אַחַת מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם. מֵאִיזָה מְקוֹם, מִמְּקוֹם הַיְדוּעַ, שֶׁהוּא מְקוֹם הַתְּהוֹם, שְׁשֵׁם אֲבָנִים שְׁשׁוֹחֲקִים מִיָּם לְכָל הָעוֹלָם. הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (איוב יד) אֲבָנִים שְׁחָקוּ מִיָּם.

הָאֶבֶן הַזֹּאת, הֵיטָה עֵיקָר לְכֻלָּם, וְהֵיטָה עוֹלָה עַד מְקוֹם שְׁהֵיָה שְׁם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְיַעֲקֹב לֹא הֵיטָה פְּנוּתוֹ עַל שׁוּם אַחַת מֵהוֹן, אֶלְא עֲלֵיהָ, מִשׁוּם דְּרַמִּיזָא לִיה רְמִיזָא. מַה הִיא הַכֹּל אֲשֶׁתִּיל מִינָה, כֵּד יַעֲקֹב כָּל עֲלָמָא אֲשֶׁתִּיל מִינָה. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם, שֶׁהִיא עֵיקָר כָּל הָעוֹלָם, וַיִּשֶׂם מְרַאשׁוֹתָיו, שֶׁם בְּלָבוּ שֶׁהִיא מְרַאשׁוֹתָיו, דְּוִגְמַת זֶה כְּזוֹ. מִיָּד וַיִּשְׁכַּב בְּמְקוֹם הַהוּא, כְּלוּמַר, נִתְּיִשְׁבָּה דְּעֵתוֹ בְּאוֹתוֹ מְקוֹם.

וְסִימָן יְדוּעַ לְקַח, אָמַר זוֹ הִיא דְּוִגְמָא שְׁלִי, וְאִם לְזוֹ תַּהֲיָה שׁוּם מַעֲלָה, בְּיְדוּעַ שְׁיִהֲיָה לִי מַעֲלָה. וְעַל כֵּד שֶׁם לָבוּ עֲלֵיהָ, וְנִדְרָ נִדְרָ, דְּכַתִּיב, (בראשית כח) וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁמַתִּי מִצֵּבָה. כְּלוּמַר, אִם הָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁמַתִּי מִצֵּבָה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים, מִיָּד וְכָל אֲשֶׁר תִּתֵּן לִי עֲשֶׂר אֲעֲשֶׂרְנִי לָךְ. נִדְרָ הַמַּעֲשֶׂר. אָמַר רַבִּי זִירָא, הָא וְדַאי שְׁמַעְנָא.

אָמַר לִיה, עַל הָאִי אֲתַקְרִי (שם מט) אֶבֶן יִשְׂרָאֵל. כְּלוּמַר, נְקַרְאָה כֵּד עַל שְׁמוֹ, עַל שְׁנַתָּן לָבוּ וְעֵינָיו עֲלֵיהָ. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲשֶׂה אוֹתָהּ בֵּית עוֹלָמִים, וְשֵׁם הֵיטָה שְׁכִינָתוֹ.

וְעַל דָּא בְּכִינָא, דְּחִזִּינָא דְּעַל הָאִי אֲבָנָא, זְמִינִין לְשׁוּנְאָה סוּאָבַת עִמְמָא, וּפְגִרֵי מִיִּתְיָא. מֵאֵן לָא יְבִכִי, וְוִי לְעֲלָמָא, וְוִי לְהַהוּא זִימְנָא, וְוִי לְהַהוּא דְּרָא. בְּכָה כֵּד בְּקַדְמִיתָא, אֲתַנַּח וְאֲשֶׁתִּיק. לְבַתֵּר חֲזוֹר וְאָמַר, וְוִי לְאִינוּן דִּיהוֹן זְמִינִין בְּעֲלָמָא, כֵּד יִתְעַר מְלָכָא עֵילְקָא דְּעֲלָמָא.

בְּכָה רַבִּי זִירָא, אָמַר מְלָאכָא קַדִּישָׁא יְדַע דִּין, זְאֹת הוּא לְמַבְכֵי עֲלָה. וְכָאִין אֲתוּן צְדִיקָא, דְּאֲתוּן קַדִּישִׁין בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא דְּאֲתִי.

פְּרִשְׁתָּא יח. (שם כח) וַיַּחֲלֹם וַהֲנִיחַ סֵלֶם מִצֵּב אֲרֻצָּה וְגו', עֲלִים וַיְרִידִים בּוּ. רַבִּי פְּתַח בְּהַאי קָרָא, (שיר השירים ד) כְּמִגְדָּל דְּדוּד צְנוּאָרָךְ בְּנִי לְתַלְפִּיּוֹת אֶלְפֵי הַמְּגוֹן תִּלְוִי עֲלָיו כָּל שְׁלֹטֵי הַגְּבֵרִים. אָמַר רַבִּי, כָּל הַדְּבָרִים יְכָלוּ וְהַתּוֹרָה לֹא תִכָּלֶה. וְאִין דְּבַר חֲבִיב לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ הַתּוֹרָה וְלוֹמְדֵיהָ. דְּתַנּוּ, כָּל הַמַּתְעַסֵּק בְּתוֹרָה בְּכָל יוֹם, יִתְחַדְּשׁוּ לוֹ סְתָרִים שֶׁל מַעֲלָה. וְהַתּוֹרָה אוֹמְרַת לוֹ, (שם ח) אֲשַׁקֵּךְ מִיָּן הַרְקַח מַעֲסִיס רַמְנִי. זֶהוּ יִינָה שֶׁל תּוֹרָה. וְזֶהוּ יִין הַמְּשׁוּמֵר בְּעַנְבּוֹ מִשְׁשֶׁת יָמֵי בְּרַאשִׁית. וְהֵם דְּבָרִים הַעֲתִידִים לְהַגְלוֹת לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא.

קַם רַבִּי בּוּ עַל רַגְלָיו וְאָמַר, אִי כֵּד הוּא, לֹא הֵוָה לִיה לְמִימַר, אֶלְא יִין הַמְּשׁוּמֵר בְּעַנְבּוֹ מֵהַר סִינַי, מַהוּ מִשְׁשֶׁת יָמֵי בְּרַאשִׁית. אָמַר לִיה, אִינוּן עוֹמְקֵי סְדְרֵי בְּרַאשִׁית, דְּלֹא אִיתְגַּלוּ לְבַר נֶשׁ, וְזְמִינִין צְדִיקָא לְמַנְדַּע לוֹן, כְּגוּוֹנָא דָּא וְנִדְעוּן אִינוּן דְּעַסְקוּ בְּאוֹרֵייתָא תְּדִיר.

וְתַנָּא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, רְזָא אוֹרֵייתָא לְחַפְיָמִין אֲתִיְהִיבוּ, לְאִינוּן דְּאֲתַעְסִיקוּ בְּאוֹרֵייתָא תְּדִיר. וְתַנִּי רַבִּי יְהוּדָה, כָּל מֵאֵן דְּהוּא עֵסִיק בְּאוֹרֵייתָא כָּל צְרַכּוֹ, סְלִקִין לִיה לְנִשְׁמַתִּיהָ לְעֵילָא, כֵּד אִיהוּ נְאִים בְּשִׁינְתִּיהָ, וְאוֹלְפִין לִיה מַעוּמְקֵי תּוֹרָה. וּמִינָה דּוּבְבָן וּמְרַחְשׁוֹן שְׁפּוּוֹתִיהָ בִּימְמָא, הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שם ו) דוּבַב שְׁפָתַי יִשְׁנִים.

אָמַר רַבִּי יַצְחָק, כָּל הַמַּתְעַסֵּק בְּתוֹרָה לְשִׁמְהָ, כְּשֶׁהוּא יָשׁוּן בְּלִילָה, נִשְׁמַתוֹ עוֹלָה לְמַעֲלָה וּמְרַאִין לָהּ אוֹתָן הַדְּבָרִים הַעֲתִידִין לְהִיּוֹת בְּעוֹלָם.

רבי יוסי הנה יתיב ועסיק באורייתא, אַתָּא לגביה רבי אבא, אַמר רבי יוסי מארי דשמעתא אַתָּא. קם קמיה, יתבו ואתעסקו באורייתא, עד דהוו יתבי, רמש ליליא, יתבו ואתעסקו בה, עד פלגות ליליא.

אָהמיך רבי אבא, ורבי יוסי הנה יתיב, חמא לרבי אבא, דאנפוי מסמקי טפי, והוא חייך, וחמא נהורא רבא בביתא. אַמר רבי יוסי, שמע מיניה דשכינתא הקא. אַרכין עינוי, יתיב תמן. עד דהנה סליק שחרותא דצפרא, ונהורא הנה נהיר בביתא, עד דזקף עינוי, חמא צפרא ואתחשף ביתא.

איתער רבי אבא, ואנפוי הוו נהירין, ועינוי חייכין. אַחיד ביה רבי יוסי, אַמר רבי אבא, אַנא ידענא מה את בעי. חייך, רזין עלאין חמית, ובשעתא דאחיד נשמטא דילי מארי דאפניא, סליק לה לאדרין רברבין ועילאין.

וחמית נשמתהון דשאָר צדיקא דסלקי תמן, ואמר לון זכאין אתון צדיקא, דבגיגיכון אַנא אתבני בבנינא קדושא, דשמא יקרא, לאענאה לחילוי דמלכא עילאה. וחמית אורייתי, דהנה מנחא תמן תלי תלים כמגדלא רבא. ובגיגי כן דחינא בחולקי, וחייכין עינאי.

אמר רבי יצחק, אל תתמה על הא דרבי אבא, דהא קרא אסחיד כן. דתנינן, עשה הקדוש ברוך הוא לזה הממונה תחתי, ותלה ממנו כל שאר הצבאות, כהאי צואר, שכל הגוף תלוי ממנו. ובשעה שהצדיקים עוסקים בתורה, הקדוש ברוך הוא בונה עולמו, ונותן שמו בקרבן, להגיע לכל, ולהספיק לעולם מטובו של מקום.

וכשאין הצדיקים עוסקין בתורה, הקדוש ברוך הוא נוטל שמו מקרבן, ואזי העולם חסר, והוא אינו במעלות היכולת. מנא לן, דכתיב, (שיר השירים ד) כמגדל דוד צוארך בנוי לתלפיות. אם מרבים ומגדלים הצדיקים תורה כהאי מגדל, מינד צוארך בנוי לתלפיות. זהו שהוא צוארו של עולם, בנוי בבנין קדוש, שכל הפיות תלו ונלאו לדעת השגחתו, וזהו תלפיות, כמא דאת אמר (בראשית מז) ותלה ארץ מצרים.

ואז אף המגן תלוי עליו, וכל שלטי הגבורים, אותן הנקראים אף אלפין, וכל הנשאָר תלויים עליו, וכל השליטין, וכל העולמות, מלאים מטובו של מקום.

אמר רבי יהודה, והיינו דכתיב (שם כח) ויחלם והנה סלם מצב ארצה, פלומר, כשהצדיקים אינם עוסקים בתורה, סלם מצב ארצה, ואינו במעלה. זכו הצדיקים ועסקו בתורה, ראשו מגיע השמימה, אזי יש לו מעלה, וכל טוב לא יחסר, ומינד והנה מלאכי אלהים עולים וירדים בו. מאי בו. אמר רבי יהודה, בשמו של מקום. כמה דאת אמר (תהלים קיח) נגילה ונשמחה בו.

אמר רבי יצחק, בו, בההוא ממונה. ומפני מה. דכתיב אחריו, (בראשית כח) והנה ה' נצב עליו, על ההוא ממונה. מפני זה עולים וירדים בשבילו. מפני שמו של מקום, שהוא נצב עליו. אמר רבי תנחום, למה נקרא שמו מלך שלם, מפל שאר הצבאות. שאין לך נושא שמו של מקום בקרבן כמו זה.

אמר רבי יעקב, רמזו ליעקב, והשיבו על מה שנתרעם לפני הקדוש ברוך הוא. פלומר, שאם בניו יזכו לעסוק בתורה ובמצוות, יש מעלה לזה, ומעלה לבניו. לא זכו לעסוק בתורה ובמצוות, אין מעלה לזה, ואין מעלה לבניו. הדא הוא דכתיב, (שם) והנה מלאכי אלהים עולים וירדים בו. מלאכי אלהים, אלו בניו של יעקב, ובו עולים. לא זכו, וירדים בו. בשבילו. בו: כשיש לו מעלה יש להם.

אמר רבי יצחק, כל שרי האומות, היו עולים או יורדים בשביל זה. כשיש לו מעלה, יורדים שרי האומות. כשיש לו ירידה, עולים. והכל תלוי בבניו של יעקב. אמר רבי יהודה בר שלום, אין טוב ואין רע בא לעולם, אלא בשביל בניו של יעקב.

הגמון אחד בא לרבי אבהו, ואמר, אית לאתכנפא כל עלמא עליכו, כעל האי גובא, לאובדא לכוון מן עלמא בשעתא חדא. אומה דא היא לא פלחה למארה, כתיב (דברים יא) ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה. אי היא סטייא, כל עלמא ייבד בגינה. אמר ליה, והא אתון עבדין לה דתסטי ולא תהו באורחא דכשרא. אמר ליה חובתכו עבדין לאתערא לן. אמר רבי יהודה שפיר קאמר ההוא הגמון.

תנו רבנן, (בראשית כח) והנה סלם מצב ארצה, זהו בית עולמים. וראשו מגיע השמימה, כמה דאת אמר (שמות טו) מכוון לשבתך פעלת ה'. איזהו ראשו, זהו ציון, ששם השכינה, והפרובים, וקדש הקדשים. אמר רבי אבא, סולם זה סיני, שבו ניתנה תורה, ושם נגלו מרכבותיו של הקדוש ברוך הוא.

רבי בא בשם ר' יוחנן אמר, עוד אית לאסתכלא בהאי קרא כדבקדמיתא, (שיר השירים ד) כמגדל דוד צנארה בנוי לתלפיות, דהא תנינן, אמר רבי שמעון אמר רבי זירא, כל זמן שישארל היו עוסקים בתורה, בית המקדש היה קיים, הדא הוא דכתיב כמגדל דוד צנארה בנוי. אי מגדלים תורה, כהאי מגדל, צנארה בנוי. מהו צנארה, זה בית המקדש. הדא הוא דכתיב, (בראשית מה) ויפל על צוארי בנימין אחיו ויבד, מלמד שבכה על מקדש ראשון ועל מקדש שני.

אמר רבי יצחק, מהו מגדל. אלא מה מגדל דוד, מגדל חזק, אף המתעסקים בתורה, צריכין חיזוק, ובגין חזק. ר' תנחום אמר, מגדל דוד, מה דוד היה מתגדל בתורה יותר מכל בני דורו, כך המתעסקים בתורה, צריכין להתגדל בתורה ושללא יתבטלו ממנה.

מה דוד היה עוסק בתורה לילה ויומם, כך צריך האדם להתעסק בתורה לילה ויומם, ובעוד שיתעסקו בה, ויתגדלו בה, כמגדל דוד הצנאר בנוי בגין חזק וגדול.

ואם לאו, אלה המגן תלוי עליו, אלו אלה שנים שיהיו בגלות, והדבר תלוי אם יגאלו בו ואם לאו. זכו בתורה, יגאלו באלף שנים. לא זכו, כל שלטי הגבורים, אמר רבי תנחום, כל שלטי הגבורים ישתעבדו בהם, ולאחר כן יגאלו.

מכאן אמר רבי בא, והנה סלם מצב ארצה, זהו בית עולמים, הנצב בבנינו, בשביל אותן העוסקין בתורה בארץ. וראשו מגיע השמימה, שהמקדש הוא במעלה גדולה, על כל העולם. והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו, אלו כהני משמורת.

ר' אליעזר אומר, על שהוא מכון כנגד ירושלים של מעלה. ואותם השומרים ירושלים של מעלה, הם שומרים ירושלים של מטה. משמע, עולים ויורדים.

מה מעלה יותר יש בו. אמר רבי אליעזר, זהו דכתיב והנה ה' נצב עליו. כמה דאת אמר (תהלים קכז) אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. והיינו דכתיב, והנה ה' נצב עליו, להיות שומר על אותן השומרים.

מהו עליו. אמר רבי אלעזר, לשמירה. כמה דאת אמר, (ירמיה ט) ועיניך שים עליו. כך (מלכים א ט) והיו עיני ולבי שם כל הימים. ולעתיד לבא, עתיד הקדוש ברוך הוא לחזור לירושלים, ולהיות חומה לשומרה. כמה דאת אמר, (זכריה ב) ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה.

(בראשית כח) הארץ אשר אתה שוכב עליה. אמר רבי יצחק, מלמד שקפל לו ארץ ישראל. אמר רבי יהודה, בית המקדש ממש היה, ועליו נתבשר, ועליו היה שוכב. משמע דכתיב (שם) וישכב במקום ההוא.

אמר רבי יהודה, מן הגי אבות לא נתבשר אחד מהם על בית המקדש, אלא יעקב, שהוא שלישי מן האבות. וכנגד אלו השלשה: ישי, דוד, שלמה. שלמה שהוא הגי בנאו.

אמר רבי יהודה, יעקב שהוא הגי נתבשר על שלמה, שהוא הגי, שיבנהו. זה אוהב נשים, וזה אוהב נשים. זה עומד בתומו, וזה לא עומד בתומו, דכתיב (מלכים א יא) ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו.

ר' יוסי פתח, יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירפתי צפון קרית מלך רב. (תהלים מח) יפה נוף, זהו ירושלים, שהוא מתוק לנפש ומרפא לעצם. כמה דאת אמר (שיר השירים ד) נופת תטופנה שפתותיך.

אמר רבי יהודה, ארץ מצרים כל יופי שבה נוף ותחפנחס היו. נוף היה המשובח מכלם, שהיתה בשלש מאות ותשעים וחמש תכשיטין של יופי. וציון גדלה ביופי והדר על נוף. דאמר רבי יהודה למה נקרא שמה ציון, מה הציון עומד לנס להסתכל בו כו'.

והיתה גדולה ביופי מנוף, הדא הוא דכתיב, (תהלים מח) יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירפתי צפון, שכל מי שהיה רואה אותה, היה שמח. דתניא, אמר רבי יוסי אמר רבי חייא, מעולם לא נכנס אדם בירושלים והיה עצב, לקיים מה שנאמר משוש כל הארץ.

אמר רבי יצחק, כיון ששכב יעקב עליה, נתישב דעתו, ונגלתה עליו השכינה ודברה עמו, מה שלא היה קודם לכן. דאמר רבי יצחק, עד שעמד יעקב באותו מקום, לא נגלתה עליו השכינה.

כיון שראה יעקב כך, ידע שהמקום גרם לו, והקיץ משנתו, ונתגירא שמה דבר אחר היה, וישכב בבתחלה. אמר ליה קודשא בריך הוא, יעקב, לא כך הוא, אני ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק. ועוד הארץ אשר אתה שוכב עליה לד אתננה ולזרעך. ולא אתגלה לאומה אחרת, בגילוי השכינה על הארץ.

אמר רבי יוסי, מהו אשר אתה שוכב עליה. אלא כשם שאתה שוכב עליה ונבואה עמך, כך זרעך הנבואה תהיה מצויה עמכם, ולא עם אומה אחרת.

ר' יעקב פתח, (ישעיה כו) יחן רשע בל למד צדק. תניא, אמר רבי יעקב, ווי שהרשע יוחן בעולם הזה, זה זרעו של עשו הרשע. ומפני מה יש להם חן ורחמים. מפני שזרעו של יעקב לא למד צדק. בארץ נכחות יעול, זו ירושלים, שהיא ארץ נכחות.

מהו יעול, אמר רבי יעקב, אוירא דארעא ישראל מחכים. ומרמז נבואה. וזרעו של עשו יעול האויר והנבואה. מפני מה, מפני שזרעו של יעקב לא ראה גאות ה', ואינם עוסקים בתורה, ועל כן יוחן רשע ויעול טוב הארץ והנבואה. ר"י בר' יהושע אמר, יוחן רשע, אלו אומות העולם שיש להם ממשלה בעולם הזה, מפני שלא למד ישראל צדק.

פרשת וישב

תא חזי, כמה שנין יתיב ההוא צדיק, דלא חזא לאבוה עשרין ותריין שנין. הא אינון יתבו במצרים, עשרים ותריין שנין, לכל שבט ושבט מאינון עשר שבטין דזבינו ליה, לפום חושבנא הוו מאתו ועשרין שנין לכלהו, דל

מִינֵיהוּ עֶשֶׂר שָׁנִים, דְּנִכְיֵתוּ לוֹן בְּדִינָא דְלַעֲיָלָא, בְּגִין עֶשֶׂר שְׁבֻטִין קִדְיֵשִׁין דְּמִיתוּ תַמָּן בְּמַצְרִים, אֲשֶׁתְּאַרוּ מָאתָן וְעֶשֶׂר, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב רְדוּ שָׁמָּה.

תָּא חֲזִי, כַּד גְּרָמוּ חוּבִין, וְהָאִי שֶׁבֶת לָא אֲתִנְטִיר כְּדָקָא יָאוּת, דְּכְּתִיב (וירמיה יז) וְלֹא תוֹצִיאוּ מִשָּׂא מִבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת. לָא תִטְלוּן עֲלֵיכוּן מְטוּלָא דְחוּבִין, דְּהוּא מְגִין עֲלֵיכוּן מִנֵּיהוּ, יוֹם הַשַּׁבָּת.

וְלֹא שְׁמַעוּ לִיהַּ לְנִבְיָאָה, וְאִיתְעַר עֲלֵיהוֹן חֶרֶב נּוֹקְמַת נְקָם בְּרִית. מֵאֵן בְּרִית, דָּא שֶׁבֶת, דְּכְּתִיב לְדוֹרוֹתֵם בְּרִית עוֹלָם. וּבְרִית מִלְּהָ, דְּכְּתִיב (שם יא) וּבִשְׂרָר קִדְשׁ יַעֲבִרוּ מֵעַלְיָד. וּבְרִית צְדִיק דְּזַבִּינוּ לִיהַּ.

וְכֹלָא בְּחַד דְּרַגְאָ, שֶׁבֶת, וּבְרִית מִלְּהָ, וְצְדִיק. וְרִזָּא דָּא, (עמוס ב) עַל גִּי פִשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אֲרַבְעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ, וְכֹלְהוּ תְּלִי בְּמַכְרָם בְּכַסְףִּי צְדִיק. וּכְדִין שְׂרוּ לָא שְׁתַּעֲבָדָא שְׁבַע עַל חֲטָאתֵם. וְאֲתַגְזֹר עֲלֵיהוֹן בְּגְלוּתָא דְּבָבֵל, שְׁבַעִין שָׁנִים, בְּחוּבִין דְּשִׁמְטָה וְיֹבֵל, דְּתַלְיִין בְּשֶׁבֶת הַגְּדוֹל, וְשֶׁבֶת סָתָם.

וּלְבַתֵּר אֲתוּ לְאַרְעָא קִדְיֵשָׁא, וְאֲתִנְיִשְׁבוּ בָּהּ תִּיכּ שָׁנִים, לְתַשְׁלוּם שְׁבַעִין שְׁבוּעִין, וְשְׁבַעִין שָׁנִים, עֶשְׂרֵה שָׁנִים לְכָל יוֹמָא, מֵאִינוּן דְּיִנְקִין מְשִׁבְעֵי, דְּשֶׁבֶת הַגְּדוֹל אוֹף הָכִי אִיקְרִי שְׁבִיעֵי מִתְתָּא לְעִילָא. דְּכִלִּיל כְּאַחַד זְכוֹר וְשִׁמּוֹר. וּלְבַתֵּר אֲתַקְיִימוּ תִיכּ שָׁנִים בְּאַרְעָא, עַל חִילָא דְּאוֹרִייתָא, דְּהוּוּ מִתְעַסְקִי.

וְכַד גְּרַם חוּבָא דְּשִׁנְאָת חֲנָם, אֲתַעְרִי שִׁנְאָת חֲנָם דְּבְּקִדְמִיתָא. הִדָּא הוּא דְּכְּתִיב, (בראשית לז) וַיִּשְׁנֵאוּ אוֹתוֹ, לְהַהוּא זְכָאָה. וּכְדִין יְהִיב לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּיַד מֵאֵן דְּסַנִּי לוֹן שִׁנְאָת חֲנָם. הִדָּא הוּא דְּכְּתִיב בְּאַדּוּם, (יחזקאל לה) יַעַן הָיִיתָ לָךְ אֵיבַת עוֹלָם וַתִּגַּר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל יַדֵּי חֶרֶב.

וּכְדִין אֲתַפְרַע מִנֵּיהוּ, עַל יְדוּי מִנֵּינָא דְּאִינוּן שָׁנִים, דְּחֶסְרוּ מְרִזָּא דְּשְׁבַע עַל חֲטָאתֵיכֶם. תָּא חֲזִי, כַּד תַּמְנִי עֶשְׂרִים וַתְּרִין שָׁנִים שְׁבַע זְמָנִים, לְכָל חַד מֵאִינוּן עֶשְׂרֵה דְּזַבִּינוּ לִיהַּ, הוּוּ לְהוּ אֶלְף וַחֲמִשׁ מְאָה וְאַרְבַּעִין.

לֹא עֲלֵתָה שׁוּעָתֵם לְפָנָיו. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, כַּד עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינָא בְּפַמְלָא שֶׁל מַעְלָה, הַהוּא דִּינָא מֵאִי הוּי. אָמַר ר' אֶלְעָזָר, אֲעֵבֵר לְהוּ בְּהַהוּא נְהַר דִּינּוֹר, וְאַעֲבֵר לְהוֹן מְשׁוּלְטָנְהוֹן, וּמְנִי שׁוּלְטָנִין אַחֲרָנִין דְּשִׁאָר עַמִּין. אָמַר לִיהַּ, וְהָא כְּתִיב (תהלים קד) מְשַׁרְתִּיו אֵשׁ לוֹהֵט. אָמַר לִיהַּ אִית אֲשָׁא קִשְׂיָא מֵאֲשָׁא, וְאִית אֲשָׁא דְּכַבִּי אֲשָׁא.

סְתָרֵי תוֹרָה

פְּתַח הַהוּא יוֹדָאי וְאַמֵּר, (תהלים עג) וְאַנִּי קִרְבַּת אֱלֹהִים לִי טוֹב וְגוֹי. תָּא חֲזִי, כַּד בַּר נֶשׁ אֲתַקְרִיב לְאוֹרִייתָא דְּאַקְרִי טוֹב, דְּכְּתִיב (שם קיט) טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ, כְּדִין אֲתַקְרִיב לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאַקְרִי טוֹב, דְּכְּתִיב (שם קמה) טוֹב הִי לְכָל. וּכְדִין אֲתַקְרִיב לְמַהוּי זְכָאָה. כַּמְדַּבֵּר אַחַר, (ישעיה ג) אֲמַרוּ צְדִיק כִּי טוֹב, וְכַד אִיהוּ זְכָאָה, שְׁכִינְתָא שְׂרָא עֲלֵיהַּ, וְאוֹלִיפֵת לִיהַּ רְזִין עִילָאִין בְּאוֹרִייתָא. בְּגִין דְּשְׁכִינְתָא לָא אֲזַדְוּוּגָא אֶלָּא בְּטוֹב, דְּהָא צְדִיק וְצַדִּיק כְּחַד אֲזַלִּין.

תא חזי, כד ברא קודשא בריהו דהוא עלמא, קיים ליה ושתייל על הנהו שיתא יומין עילאין, ושביעאה דעלייהו, דבגיגיה דשביעאה דאקרי צדיק, מתזניו עילאין ותתאין, ועליה קיימין, וביה מסתמכין, והוא יסודא ושארשא דילהון.

הדא הוא דכתיב, (תהלים קמה) עיני כל אליה ושברו וגו'. עיני כל אליה ושברו, לההוא משח רבות עלאה, דנגיד ממוחא סתימאה דכל סתימין, להאי כ"ל. וכדין ואתה נותן להם את אכלם בעתו, דהאי כל כד אתער לכלה, דאיהי כנסת ישראל. וכדין הוא למירחס על עלמא, וכולהו עלמין בחדו בשעשושא.

וכדין מה כתיב, פותח את ידו וגו'. ודא רעוא דרעוין, דנחית ממוחא סתימאה, להאי כל. וכיון דהאי כל אתברך, כולהו עלמין איתברכו, הדא הוא דכתיב צדיק ה' וגו', קרוב ה' וגו', רצון יראיו יעשה וגו'.

וכמא דברא האי בעלמא עילאה, ברזא דשמייה קדישא, הכי ברא בעלמא תתאה, שיתא זכאי קשוט, וחד שביעאה. כדכתיב (קהלת ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים.

וכד גרמו חובין, ודחו לההוא כל דאיקרי צדיק מאתריה, כדכתיב (עמוס ב) על מכרם בכסף צדיק. אמר קודשא בריהו דהוא, אנא גזרנא דיהא עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה, ויהא ההוא צדיק שליט על הארץ, ויהוון כל בני עלמא, מתברכין על ידו.

הדא הוא דכתיב, (בראשית מט) בן פורת יוסף, דהא לית בכל שייפי גופא דייעביד פירין, אלא האי צדיק יסוד עולם. ובן פורת עלי עין, מאי קא מיירי.

אלא, כמה דהאי עין קיומא דנגלגלא, דלא יכלא גלגלא לאתקיימא, אלא בבת עין דיליה. הכי יוסף איהו פעין לכל אינון שתא דסחרין ליה. מימיניה תלתא, ומשמאלא תלתא, ואיהו מקים לון. והכי איהו לכל עלמא, דהא עלמא לא קיימא אלא על אינון שיתא, ושביעאה דעלייהו.

וקרא קודשא בריהו דהוא לצדיק ברזא דשבת. ונח ביה, ואנח ביה כל ברכאן, לברכא כל שאר יומין. הדא הוא דכתיב, (שמות כ) ונח ביום השביעי על בן ברך ה' את יום השבת. מאן יום השבת, הוי אימא דא צדיק.

אמר לון קודשא בריהו דהוא, אתון חללתון להאי שבת, דאנא גזרנא דיהא מלך על כל שאר יומין, ואתון עבדתון יתיה עבד עבדין, אוף אתון תסבלון ההוא עבודה קשא.

תא חזי, כמה שנין יתיב ההוא צדיק, דלא חזא לאבוהי, כ"ב שנין. הא אנון יתבו במצרים כ"ב שנין, לכל שבטא מאינון עשר שבטין דזבינו ליה. לפום חושבנא הוּו מאתן ועשרים שנין לכולהו, דל מינייהו עשר שנין דנכיתו לון בי דינא דלעילא, בגין עשר שבטין קדישין דמיתו תמן במצרים, אשתארו מאתן ועשר, הדא הוא דכתיב, (בראשית מב) רד"ו שמה.

אמר לון יעקב, בבועו מינייכו, חותו לגלותא, ונכיתו אינון חובין ולא יתחרב עלמא בכפנא, דהא לית פכו מאן דיגון לכו קודשא בריהו דהוא, בר על ידי דההוא צדיק דזבינתון. הדא הוא דכתיב, (תהלים קמה) פותח את ידו ומשביע לכל חי רצון. על ידי דמאן, על ידי דכ"ל. הדר פריש מאן האי כל, צדיק, הדא הוא דכתיב צדיק ה' וגו'.

וכגוונא דא לתתא, על ידא דהאי צדיק, הנה ליה לעלמא שזיבונא, באינון שבע שני כפנא. ועל דמנעו ברכאן משבע דרגין עילאין, איתערו דרגין דסטרא אחרא עליהו בחובייהו.

כיון דנחת יעקב שלימא למצרים, הוא וכל אינון שבטין, וחמו עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה, דעל ידי דההוא צדיק מיתזן עלמא, הדא הוא דכתיב, (בראשית מב) הוא המשביר לכל עם הארץ.

הוא המשפיר, מאי משפיר. אלא שובר הוא בקדמיתא מעלמא עילאה. כדכתיב עיני כל אליך ישפרו. ובתר משפיר לעלמא תתאה.

ומנא לן דיוסף אקרי כל. דכתיב (מלכים א ה) וכלכל ודרדע. ותאנא, כלכל זה יוסף, דכתיב וכלכל, וכתיב משם רועה אבו ישראל.

וכד חמא יעקב שלימא כל דא, וחמא כל אינון שבע שנין עילאין, דאסתכמו למהוי כפנא בעלמא, על חובא דגרמו בנוי, דזבינו להאי זפאה קדישא, ולאפקא ליה מאתריה. כדן צלי לקודשא בריהו, ואעדי מנהון חמש שנין.

מאי טעמא חמש שנין, אלא תא חזי, רזא דמלתא הכי הוא, באינון יומין עילאין, איהו אחיד בחמשאה, דהכי הוא מתתא לעילא. אבל באינון תרין דעליה, דאחדין בהו אבהותי, לא הנה ליה רשותא לבטלא מידי, ועד חולקיה באינון בטל גזירה, ולא נתיר.

ויוסף הצדיק נמי עביד הכי, הדא הוא דכתיב, (בראשית מו) ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה. מאן אינון, חמשה אינון דלא סני ליה, הדא הוא דכתיב, (שם לו) והוא נער את בני בלהה וגו'. אמר כדאי אתון זפאין, למיקם בהאי פרצה דפרצו אחיכו. לפני פרעה, מאן פרעה, דא דינא עילאה, דקיימא לאתפרעא מחובי עלמא.

וכד אשתלמו אינון יומין דאתגזר עליהו למיתב בגלותא, כדן קודשא בריהו הוא איתער ברחמיה סגיאין עליהו, ובדינא על אינון דאשתעבדו בהו, ואפיק לון מתמן.

כיון דמטוי למרה, קמת מדת דינא קמי קודשא בריהו הוא, ואמר, ואיך יפקון ישראל מגלותא, והא כתיב באורייתא דטמירא תרי אלפי שנין מקמי דאתברי עלמא, דעל חד שבועה על חוביהון אית להון ליסבל, בגין ההוא פרצה רבתא דפרצו וחבו בההוא זפאה קדישא.

אמר ליה הקדוש ברוך הוא הכי הוא דינא, מיהו באורייתא קדישתא, אית לי מתנה טובה, ושבת שמה, וכד אינון נטרין לה, איהו קיימא בההוא אתר, לסגרא ההיא פרצה דפרצו. דההוא צדיקא שביעאה בה אחיד, וכדאי היא לכפרא על ההוא חובא.

הדא הוא דכתיב, (שמות טו) ויצעק אל ה'. מאן ויצעק, דא מדת דינא, דקיימא וצווחא קמיה. ויורהו ה' עץ, דא אורייתא, הדא הוא דכתיב, (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה. וישלף אל המים, מאן אינון מים, מים הגדונים דקמו לאתפרעא מיניהו, וכדן וימתקו המים, אבסימו ודאי, דהא חזו אסוותא רבתא לההוא חובא.

ומנא לן דבמרה אתפקדו. דכתיב (דברים ה) שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוה ה' אלהיך, ואמר מר, כאשר צוה, במרה. אמר לון קודשא בריהו הוא, אי אתון נטרין להאי שביעאה עילאה, לית רשו למדת דינא לקטרנא בכו. הדא הוא דכתיב, (שמות טו) שם שם לו חק ומשפט.

ועל דא תנינן, יכולה היא שבת שתרחם עלינו, ויקבצנו קודשא בריהו הוא מן גלותינו, ואלמלי שמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן, מיד נגאלים.

תא חזי, כד גרמו חובין, והאי שבת לא אתנטיר כדקא חזי, כדאשכחן דאזהר לון נביאה עילאה, הדא הוא דכתיב, (ירמיה יז) כה אמר ה' השמרו בנפשתיכם ואל תשאו משא ביום השבת והבאתם בשערי ירושלים. מאי ואל תשאו משא. אלא אמר לון, בבועו מיניכו, לא תשאו משא דההוא חובא דשבת עליכו.

ואי אתון נטרין ליה, תגרומון קיומא דעילאין ותתאין. דההוא שבת עילאה דחבתון לקבליה, מדוריה ושעשועיה לאו איהו, אלא בשערי ירושלים עילאה, דאקרוו שערי צדק. ואיהי פלה הכלולה מהכל.

ואי אתון נטרין ליה, תגרומון דכדין היא תתחזק בידא דמלכותא דארעא, מלכותא דדוד, בגין דהיא מלכות אתקריאת, ובגין דא אמר דוד, דאחיד ביה, (דברי הימים א כט) לך ה' הממלכה, בתרין ממיו, לאכללא מלכותא דיליה, וליחידא לה במלכותא דשמיא. ואי אתון לא תשמעון לקדש ליה, ותעבדון ליה חול, מה פתיב (ירמיה יז) והצתי אש בשעריה ואכלה ארמנות ירושלים, דלתתא.

תא חזי, כדין אתערת ההיא חרב נוקמת נקם ברית, על דלא נטרו ההוא ברית קדישא, בתלת גוונין. חד ברזא דצדיק דזבינו, דאחיד ביה, ונטר ליה, ובגיניה אקרי צדיק. וחד, דכתיב (שם יז) ובשר קדש יעברו מעליך. וחד ברזא דשבת דחללו, וכלא בחד אתר איהו.

וכדין על שלשה פשעי ישראל, אתגזר עליהו למהוי שבעין שניו לבר מארעא קדישא, עשרה לכל יומא. ולסוף שבעין שניו, אפיק לו קודשא ברין הוא מתמן, ואתו לארץ ישראל. ואתקיים בית שני ת"כ שניו, על חילא דאורייתא, דהו מתעסקין ביה, באינוו פקודין קדישין כדקא חזי.

וכד אשתלימו, גרם חובה דשנאת חנם, ואיתער ההיא שנאת חנם דקדמיתא, הדא הוא דכתיב, (בראשית לו) וישנאו אתו, לההוא צדיק. וכדין יתהו קודשא ברין הוא בידא דמאן דסני לון שנאת חנם, הדא הוא דכתיב בראשית (יחזקאל לה) וען היות לך איבת עולם ותגר את בני ישראל על ידי חרב.

וכדין אתפרע מנייהו, על ידי מניינא דאינוו שניו, דחסרו מרזא דשבע על חטאתיכם. תא חזי, כד תמנה כ"ב שניו ז' זמניו, לכל חד מאינוו עשרה דזבינו ליה, תשכח אלה תק"מ, וכדין יתער פורקנא דישראל, כצפרא דשארית לאנהרא זעיר זעיר, עד י"ז שניו, דאסתלק ההוא צדיק דרנא דטו"ב, הדא הוא דכתיב, (בראשית לו) יוסף בן י"ז שנה הנה רעה את אחיו. דהא כדין יתחזי למיקם בפרץ, קמי מדת דינא, דהא אשתלימו חובי עלמא, וכדין (עובדיה א) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום.

וכדין יתער קודשא ברין הוא טבוון סגיאין על ישראל, ויתבע עלבונהו, ועלבונא דאורייתא, דאוקדו בנורא. ודמא דאינוו דאתקטלו על קדושת שמיה. וכדין יתריעי יוסף לאחיה, (ישעיה יא) אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצור את אפרים.

תא חזי דהכי הוא, דתנו בי"ז בתמוז בוטל התמיד, ובט' באב חרב בית מקדשא. כדאמר רבי יוסי, מגלגלין זכות ליום זפאי, וחובה ליום חייב. דבההיא ליליא אפיקו דבה רעה על ארעא קדישא, וארימו קלהו בבכיה, ואתקבעת לדרי דרין.

ודוק ותשכח, מדבוטל התמיד, דהנה מכפר על חוביהו, עד דאתחרב בי מקדשא, בין בזמנא קדמאה בין בזמנא תנינא, כ"ב יומין, לקבל אינוו כ"ב שניו דלא חמא ההוא צדיק אפי יקרא דאבוה, לאחזאה חכמתא עילאה, דהא בהא תליא.

והא איתערו חברינא, דכד חריב מקדשא מוצאי שבת היתה, ומוצאי שביעית, ומשמרתו של יהויריב היתה, והלויים עומדים על דוכנם, ואומרים שירה: (תהלים צד) גודו על נפש צדיק וגו' ויהי ה' לי למשגב וגו', וישב עליהם את אונם וגו', ולא הספיקו לומר יצמייתם ה' אלהינו, עד שפאו גוים וכבשום. דהא אי אמרו ליה, לא הנה לון תקנה.

ומוצאי שבת, חכמתא סגיא קא רמו, דנפקו משבת דהנה רפואה למפתהו. ומוצאי שביעית, דחבו לגבי כנסת ישראל. ולא עוד, אלא דחאבו במילה, ולא קיימא בשר קדש. ומשמרתו של יהויריב, כמה דאת אמר (ירמיה ב) עוד אריב אתכם נאם ה' ואת בני בניכם אריב.

וְזָמִין קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְאַפְקָא לֹון מְגֻלוּתָא, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (וּזְכִירָה ט) גִּילִי מְאֹד בֵּת צִיּוֹן הַרְיְעִי בֵּת יְרוּשָׁלַיִם הִנֵּה מִלְכָּךְ יָבֵא לָךְ צְדִיק וְנוֹשֵׁעַ הוּא.

וְאִי תִימָא אֲמַאי אֲתִי מְשִׁיחָא מִיְהוּדָה, מִיּוֹסֵף מִבְּעֵי לִיה. אֶלָּא דְתַרְוֵיהּ יִיתוּן, וּבְגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לֹא מְקַפַּח שְׂכָר כָּל בְּרִיָּה, יְהִיב מְלָכוּתָא לְדוּד, בְּגִין דְּהוּא עֲשִׂירָאָה לְצַדִּיקִים, וְשְׂבִיעָאָה דְּאֲחִים. וְהִכִּי הוּא מְלָכוּתָא דְאַרְעָא, כְּעִין מְלָכוּתָא דְרַקִּיעָא.

פרשת בשלח

(שמות יז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוָה בְּחַר לָנוּ אַנְשִׁים וְצֵא הִלָּחֵם וְגו', מַאי טַעְמָא יְהוָה אֲגַח קְרָבָא וְלֹא מִן שְׂאֵר עַמָּא. אֶלָּא בְּגִין דְּעַמְלָק אֲתָא עֲלֵיהּ, עַל הַהוּא חוּבָא דְשִׁבְתָּא דְלֹא נְטָרִין לִיה, כְּמָה דְאַתְעָרוּ חֲכָמִים זְכוּרִים לְבִרְכָּה, אֲלֵמְלִי נְטָרוּ יִשְׂרָאֵל שִׁבְתָּא קַמָּא, לֹא שְׁלֵטָא בְּהוּ אוּמָה וְלָשׁוֹן. מַה כְּתִיב (שם טז) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׂבִיעִי יֵצְאוּ מִן הָעַם לִלְקָט וְלֹא מִצָּאוּ, וְכְתִיב וַיָּבֵא עַמְלָק.

וְתָא חֲזִי רָזָא דְמַלְחָה, כַּד פְּקִיד לֹון קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְיִשְׂרָאֵל בְּמַרְה עַל שִׁבְתָּא, בְּגִין דְּאַתְיָא מִדַּת דִּינָא לְקַטְרָגָא עַל הַהוּא חוּבָא דְצַדִּיק דְזַבִּינוּ לִיה, דְּאִיהוּ לְקַבִּיל יוּמָא דְשִׁבְתָּא, וְאִינוּן אֲפִיקוּ לִיה לְחוּל, אֲמַר קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, הָא אֵית לֹון רְפוּאָה לְהַהוּא חוּבָה, אִי אִינוּן נְטָרִין לְיוּמָא דְשִׁבְתָּא, דְּאִיהוּ לְקַבִּיל צַדִּיק חֵי הַעוֹלָמִים. וְהִינֵנוּ דְכְּתִיב (שם טז) וַיֹּרְחוּ ה' עַצְ חַיִּים, דִּינְטָרוּן יוּמָא דְשִׁבְתָּא. וְאִינוּן אֲחִילוּ לִיה, כְּדִין וַיָּבֵא עַמְלָק.

בְּהַהִיא שַׁעְתָּא, אֲמַר לִיה מֹשֶׁה לִיהוָה שַׁעְתָּא, פּוֹק אֲגַח קְרָבָא בְּעַמְלָק, דְּהָא לָךְ חֲזִיָּא, בְּגִין דְּאַתְּ בֵּר בְּרִיָּה דְהַהוּא צַדִּיק, וְאִיהוּ בְּהַהוּא חוּבָא אֲתִי עָלוּ. וְאִי לֹא אֲשַׁתְּכַח מְקַטְרָגָא לִיה לְעַמְלָק, מִחוּלְקִיָּה וּמִבְּנוֹי דְהַהוּא צַדִּיק, לִית מִאן דִּיכִיל לִיה, כְּדִין עֲבַד יְהוָה כְּמָא דְאֲמַר מֹשֶׁה.

וְתָא חֲזִי, דְבְּגִין הַהוּא חוּבָא אֲתָא עֲלֵיהּ, דְאַרְע לֹון לְאִינוּן דְהוּוּ מִבְּתַר עֲנָנָא, וְנִסִּיב מִיְנֵיהּ הָאִי בְּרִית קְדִישָׁא, וְזִרִיק לִיה כְּלָפִי עֵילָא. וְאִי לֹא דְאִינוּן חֲאֲבוּ בִיה, לֹא הָוָה לִיה סִייעָתָא מְלַעִילָא לְמִיעֵבַד הַכִּי. אֶלָּא בְּגִין לְאַחְזָאָה לֹון, דִּישַׁתְּמוּדְעוּן חוּבֵיהוֹן דְחָבוּ בְּהַהוּא צַדִּיק, דְנִטָּר הָאִי בְּרִית, וְהַשְׁתָּא אֲחִילוּ שִׁבְתָּא דְאִיהוּ לְקַבִּלִיה, דְּאִיהוּ קָאִי לְאַגְנָא עֲלֵיהּ מִקַּמִּי מִדַּת דִּינָא.

תָּא חֲזִי מַה כְּתִיב, (שם) וַיִּסְעוּ מִמֶּרָה וַיָּבֵאוּ אֵילָמָה וְשָׁם שְׁתִּים עֶשְׂרֵה עֵינֹת מִיָּם וְגו'. מַהוּ אֵילָמָה, אֶלָּא דְתַבוּ לְפוּלְחָנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְלִקְבֵּלָא מְלוֹי בְּלָבָא שְׁלִים, בְּגִין כְּדִין אֲלֵימָ"ה.

וְהָא אֹקְמוּהָ, דְּהֵיא אַתְרָא הֵוָה מְשׁוּבַח בְּמִיָּא, מְכַל אַתְרֵין דְּעֵלְמָא, דְּהָא אֹרִייתָא שְׂבַכְתָּב תַּמָּן הוּא, וְתַמָּן תַּרְיִן עֶשֶׂר מְבוּעֵין, וְשְׂבַעֵין דְּקֵלִין. וְכוּלָּא בְּרִזָּא דְּמַהִימְנוּתָא, דְּהָא כְּלָהוּ עֵי סְנֵהֲדָרִין מֵהוּא אַתְרָא מְתַזְנִין, וּמְתַבְּרָכִין מֵאִינוּן מִיִּין עֵילָאִין בְּסִימָאן.

זְכָאָה מָאן דְּזָכִי לְהִנְהוּ מִיָּא לְאַתְבְּרָכָא מְנִיָּהוּ. וַיִּשְׂרָאֵל קְדִישֵׁין שְׂרָאן תַּמָּן, וּמְחַבְּרִין אִינוּן מִיִּין עֵילָאִין בְּאִינוּן תַּרְיִן עֶשֶׂר מְבוּעֵין תַּתְּאִין. וְאִי אִינוּן קְלָקְלוּ בְּקְדָמִיתָא, וְחָבוּ לְגַבֵּי הַהוּא צְדִיק, הָא אֲדַבְּקוּ לִיה בְּאַתְרֵיהָ, וּמְתַזְנִין עַל יְדֵיהָ עֵלְמָא. וְשְׂבַעֵים תַּמָּרִים אַתְזִינָן מֵהוּא תַּמָּר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) זֹאת קוֹמְתָה דְּמַתָּה לְתַמָּר. וְאִינוּן תַּרְיִן עֶשֶׂר מְבוּעֵין, לְקַבֵּיל תַּרְיִן עֶשֶׂר שְׂבַטִין, סְחָרִין לְהַהוּא אַתְרָא קְדִישָׁא.

וְהוּוּ יִשְׂרָאֵל עֶסְקִין בְּאוּלְפָן אֹרִייתָא, דְּאוּלִּיפּוּ מְפָרָה. וְאַתְחַבְּר עֲמִיָּהוּ הַהוּא בְּרִית קְדִישָׁא, וְאַתְפָּרֵשׁ חוּנָא עֶקִימָא מֵהוּא בְּאַר מִים, דְּהֵוָה מְפָרֵר לְאִינוּן מִיִּין. וּמָאן הֵוָה גְּרִים חוּבִיָּהוּ עַד הַשְּׂתָא.

אַבְל הַשְּׂתָא, כִּינּוּן דְּאַהֲדָרוּ בְּתִיּוּבְתָא לְמַאֲרִיהוּן, וְקוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא אוּלְפִי לֹון אֹרְחֵי דְּהַהוּא אֵילְנָא דְּחַיִּי, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת טו) וַיֹּוֹרְהוּ ה' עֵץ, דָּא תוֹרָה שְׂבַכְתָּב. וַיִּשְׁלַף אֶל הַפְּמִים, דָּא תוֹרָה שְׂבַעֵל פָּה. וּמֵאִי וַיִּשְׁלַף, אֶלָּא יִישׁ לִיָּהּ, יִישׁ, דָּא עֵלְמָא דְּאַתֵּי. הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (מְשֻׁלִּי ח) לְהִנְחִיל אוֹהֲבֵי יֵשׁ. לִיָּהּ, דָּא אֵימָא עֵילְאָה, חֲמִשֵּׁין תַּרְעֵין דְּאַתְדַּבְּק בֵּיה. כְּדִין בְּסִימוּ מִיָּא, וּנְחַת טְלָא עֵילְאָה מְעַתִּיקָא קְדִישָׁא, וְאַתְמַלִּי חֲקֵל תַּפּוּחִין.

מָאן גְּרִם כָּל דָּא, אֵלִיָּי מִיָּה, תִּיּוּבְתָא דְּיִשְׂרָאֵל לְמַאֲרִיהוּן. וּכְדִין הֵוָה לְהוּן רְשׁוּ, לְמִשְׁרֵי עַל הִנְהוּ מִיָּא. הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת טו) וַיַּחֲנוּ שָׁם עַל הַפְּמִים. מֵאִי וַיַּחֲנוּ שָׁם, אֶלָּא סְמָא דְּחַיִּי שְׂרָיָא בְּאִינוּן מִיִּין, בְּגִין כְּדָּ וַיַּחֲנוּ שָׁם עַל הַפְּמִים. מֵהֲרֵשׁ הַנְּעָלִים

(שְׁמוֹת טז) וּמִטָּה אֶשֶׁר הַכִּיתָ בּוֹ אֶת הַיָּאֵר קַח בְּיַדְךָ וְהִלַּכְתָּ. תִּנְיָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, גְּלִיף הֵוָה חוּטְרָא מְתַרִין סְטָרִין, בְּשִׁמָּא קְדִישָׁא. חַד סְטָרָא דְּרַחֲמֵי וְדִינָא בְּאַתְוּוֹן גְּלִיפִין. וְחַד סְטָר דִּינָא בְּדִינָא, נְחֹשׁ עָלֵי צוּר.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (שֵׁם יד) וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטָּהּ וּנְטָה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם. מֵאִי וּנְטָה. כְּלוּמַר, וּנְטָה בְּחַד גִּיסָא, דְּגִלְיָפָא בְּרַחֲמֵי וְדִינָא. וְכְתִיב וַיִּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ, וְלֹא כְּתִיב וַיִּשְׁלַח אֶת יָדוֹ, כְּלוּמַר, אֶסְטִי מְחַד גִּיסָא.

וְאִי תִימָא, דְּגִלְיָף הֵוָה מְקַדְמַת דְּנָא נְחֹשׁ עָלֵי צוּר. אֶלָּא בְּאַסְנָא אַתְגְּלִיף דְּכְתִיב (שֵׁם ד) וַיִּשְׁלַכְהוּ אַרְצָה וַיְהִי לְנְחֹשׁ. בְּהַהוּא שְׁעַתָּא אַתְגְּלִיף נְחֹשׁ עָלֵי צוּר.

וְתָא חֲזִי אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא דְּשְׁמוּי דְּהוּוּ גְּלִיפִין בְּחוּטְרָא יַעֲבִיד אַתְאָן. וְתִנְיָא, תַּרְיִן אַתִּין אַתְעַבִּידוּ בִּימָא, בְּהַהוּא סְטָר דְּסְטָא מֹשֶׁה בְּרַחֲמֵי וְדִינָא. בְּזַע יִמָּא לְיִשְׂרָאֵל בִּיָּיב שְׁבִילִין, וְאַתִּיב בְּדִינָא

על מצראי, ואטבע לון בתהומא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שם טו) וַיָּשָׁב ה' עֲלֵיהֶם אֶת מֵי הַיָּם.

בְּהֵימָא שְׁעֵתָא, בְּעֵי לְאַפְקָא מִנָּא, אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, מִשָּׁה, אֶסְטִי חוּטְרָא מְגִיסָא אַחְרָא. דְּתֵרִין אַתָּאן אֲתַעְבִּידוּ בֵּיה. כְּמָא דְאֲתַעְבִּיד מִסְטְרָא אַחְרָא. חַד אֶת הַכָּא, וְחַד אֶת בְּמַרְיבָה. אַבְל הַשְּׁתָּא, (שם יז) וְהִכִּיתָ בְּצוּר. מֵאֵי צוּר. בְּהֵימָא צוּר דְסִלִּיק נְחָשׁ.

לְזַמְנָא אַחְרָא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵאֵי דְכְתִיב, (במדבר כ) קַח אֶת הַמָּטָה וְהִקְהַל אֶת הָעֵדָה אֲתֵה וְאַהֲרֹן אַחִידָה וְדַבְּרִתֶּם. מֵהוּ וְדַבְּרִתֶּם, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִנֵּי לִיה עָלֵי נְחָשׁ. דְּהָא אֲתַעְבִּיד בְּצוּר, הַשְּׁתָּא בְּעֵי דִיתַעְבִּיד בְּנְחָשׁ. לְאַשְׁלֵמָא שְׁמוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, בְּאַלִּין אַתְּוּוּן.

מִשְׁמַע דְכְתִיב וְדַבְּרִתֶּם אֶל הַסֵּלַע. וְכְתִיב (שם כא) וַיְדַבֵּר הָעָם בְּאַלְהֵים וּבַמִּשָּׁה. מֵה כְּתִיב בְּתַרְיָה, (שם) וַיִּשְׁלַח ה' בָּעָם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרְפִים. מֵה נְחָשׁ חִילִיָּה בְּפוּמִיָּה, אוֹף הַכָּא בְּפוּמָא.

וּמִשָּׁה לָא עֲבִיד הַכִּי, אֶלָּא הַפָּה, וְלֹא אֲשָׁלִים שְׁמָא, אֶלָּא חֲזוּר בְּקַדְמִיתָא בְּשְׁמָא דְצוּר, וְשִׁבְק דְנְחָשׁ, הָדָא הוּא דְכְתִיב וַיִּדְ, וְלֹא כְתִיב וַיְדַבֵּר, כְּמָה דְאֲתַפְקֵד וְדַבְּרִתֶּם. דְּתַנִּינָן, צוּר לְמַעְבֵּד, וְנְחָשׁ לְמַלְלָא. וְכְתִיב (שם) וַיִּדְ אֶת הַסֵּלַע בְּמִטְהוּ פְּעֻמִּים, חַד דְלִשְׁעֵבֵר, וְחַד דְהַשְּׁתָּא.

תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּהַ שְׁעֵתָא אֲשַׁתָּאָר שְׁמָא. כְּלוּמַר, דְלָא אֲשַׁתָּלִים בְּהֵהוּא אֶת, דְשִׁבְק מִשָּׁה נְחָשׁ, וְלֹא אֲשַׁתָּלִים כָּל שְׁמָא.

דְּהָא בְּחַד גִּיסָא אֲשַׁתָּלִים בְּיָמָא. מְגִיסָא אַחְרָא שְׂרִי בְצוּר, וְלֹא אֲשַׁתָּלִים בְּנְחָשׁ. אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, עֲבַדְתָּ דְשְׂרִי שְׁמִי, וְלֹא אֲשַׁתָּלִים לְמַעְבֵּד אֲתִין. אוֹף אֶת שְׂרִית, וְלֹא תִשְׁתָּלִים. לְכֹן לֹא תִבִּיאוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שְׂרִית לְאַפְקָא לוּן, וְלֹא תִשְׁלִים לְאַעְלָאָה לְהוּן לְאַרְעָא, לְכֹן לֹא תִבִּיאוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יָדַע לְבָא דְמִשָּׁה בְּקַדְמִיתָא דְדַחִיל, כִּד חָמָא נְחָשׁ. דְכְתִיב (שמות ד) וַיִּגַּס מִשָּׁה מִפְּנֵיו. לְבָא חָמָא, וְלֹא יָדַע.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתִיב (במדבר כא) וַיַּעַשׂ מִשָּׁה נְחָשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּשְׁימָהוּ עַל הַנֶּסֶס. עַל נֶס לֹא כְתִיב, אֶלָּא עַל הַנֶּסֶס, בְּעָא לְאַתְקוּן וְלְהַשְׁלִים מֵה דְחָסֵר. אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, מִשָּׁה, כְּתִיב (שם כז) לְהַקְדִּישְׁנִי בְּמִים, בְּמִים וְלֹא בְּדַבְּרָא אַחַר. כְּשֵׁם שְׁהַתְחַלְתִּי בְּמִים, בְּעִינָא דִישְׁתָּלִים בְּשְׁמִי הַנֶּסֶס בְּמִים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אַתָּרָא דְחָסֵר לֹא שְׁלִים, אַבְל אֲתַעְבִּיד נְסָא הַכָּא.

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, כְּתִיב (שם כא) עֲשֵׂה לָךְ שִׁרָף. עֲשֵׂה לָךְ, לְתוֹעֲלָתָךְ. עֲשֵׂה לָךְ, תִּקְוָן מִמֵּה דְחָסֵרְתָּ. עִם כָּל זֶה לֹא תִקְוָן אֶלָּא רְאִיָּה, שְׁהִיוּ רֹאִין בְּנְחָשׁ וְחִיּוּן, אַבְל לֹא נִתְקַדְּשׁ שְׁמָא בְּמִים, וְנִשְׁאַר חָסֵר מֵהַשְּׁאָר.

וְתִקְנֶנָּה בְּרֵאֵיהָ, (שם כו) עָלָה אֶל הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה וַרְאָה וְגו', וַרְאִיתָ אוֹתָהּ וְנֹאֲסַפְתָּ אֶל עַמִּיךָ, (דברים לד) הִרְאִיתִיךָ בְּעֵינַיִךְ וְשָׁמָּה לֹא תֵעָבֵר. תָּא חֲזִי, דְּעוֹנְשׁוֹ הָוָה דְּאַפִּילוּ רֵאֵיהָ לֹא תִקּוּן בְּדַחֲזִי, כִּינּוּן דְּעֵבֵד לִיהָ רֵאֵיהָ, בְּהֵאִי אֲשֵׁלִים לִיהָ רֵאֵיהָ, אֲבָל לֹא אֲשֵׁלִים שְׁמִיָּה בְּמִיא, כְּמוֹ כָּל שְׂאֵר שְׁמָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעָה שְׂאֵמַר קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְכֹן לֹא תִבִּיאוּ. אָמַר מִשָּׁה, הָאִי חוּוֹיָא לְתַקְלָא דְּעֵלְמָא הָוָה. אָמַר לִיהָ קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לָאוּ הֲכִי, דִּינָא הָוָה לְחִיבִיָּא, וְחִינּוּ לְמֵאֲרִי קְשׁוּט. דְּכְתִיב (במדבר כא) וַרְאָה אוֹתוֹ וְחִי. בְּאוֹתָהּ שַׁעָה יִדַע מִשָּׁה דְּרַכִּיו, וְהִצְדִּיק עָלָיו אֶת הַדִּין.

פְּתַח וְאָמַר, (דברים לב) הַצּוֹר תְּמִים פְּעֵלוּ, דָּא הוּא צוֹר דְּקָא אֲמַרִינוּ. אֶל אֲמוּנָה וְאִין עוֹל, דְּכְתִיב וַרְאָה אוֹתוֹ וְחִי. וְכְתִיב (תהלים יח) הָאֵל תְּמִים דְּרַכּוּ.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וְהָא תְּנִינּוּ אֶל גְּזֵרַת רַחֲמִי. כְּמָה דְּאֵת אָמַר (במדבר כג) אֶל מוֹצִיאִים מִמִּצְרַיִם. (שמות לד) אֶל רַחוּם וְחֲנוּן. אָמַר לִיהָ לָאוּ הֲכִי, דְּתְנִינּוּ, דְּשֵׁלִיט רַחֲמִי עַל דִּינָא. אֶל בְּלַחֲדוּי יְכוּלַת הוּא, וְרִשׁוּתָא הוּא דִּילִיהָ. מֵאִי יְכוּלַת, שׁוּלְטָנוּתָא. כְּלוּמַר, שְׁלְטָנוּתָא דְּאֵל, אֲתַגְבֵּר גְּזֵרָה דִּילִיהָ. כְּדָבָר אַחַר (בראשית לא) יֵשׁ לְאֵל יָדִי, רִשׁוּתָא דִּילִיהָ יְכוּלַת דְּעִינָא בִישָׁא. אָמַר לִיהָ וְהָא כְּתִיב (דברים ו) הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר. אֶל גְּדוֹל נְצַחָא, אֶל בְּלַחֲדוּי נְצַחָא.

נְהַדֵּר לְמִילֵי קְדָמָאִי, וְכְתִיב (שם לב) הַצּוֹר תְּמִים פְּעֵלוּ כִּי כָּל דְּרַכִּיו מִשְׁפָּט, הָא צוֹר. אֶל אֲמוּנָה וְאִין עוֹל וְגו', הָא נְחָשׁ עָלֵי צוֹר. וְכְתִיב (איוב ח) הָאֵל יַעֲנֶת מִשְׁפָּט. מִשׁוּם דְּאוֹרְחִיָּה דְּנַחֲשׁ לְאַסְטָאָה אוֹרְחִיָּה, לְכַד כְּתִיב וְאִין עוֹל. הָאֵל יַעֲנֶת מִשְׁפָּט חַס וְשְׁלוֹם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵינּוּ דְּכְתִיב (תהלים פה) אֲשַׁמְעָה מֶה יִדְבַר הָאֵל ה'.

(שמות ד) וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיַּחֲזֶק בּוֹ וַיְהִי לְמִטָּה בְּכַפּוֹ. כְּדָבָר אַחַר מְטָה כְּלַפִּי חֶסֶד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי שְׁנֵי מִטּוֹת הָיוּ, אֶחָד שֶׁל מִשָּׁה, וְאֶחָד שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִשְׁמַע דְּכְתִיב (שם יז) וּמִטָּה הָאֱלֹהִים.

דְּתְנִינּוּ, בְּשַׁעָתָא שְׁהִיָּה נוּטֵל מִשָּׁה הַמְטָה, הִיָּה כְּאֵלוּ הִיָּה בְּרִשׁוּתוֹ וּבִיכְלָתוֹ. הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (שמות ז) וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת מִטָּה הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ. וְדָאִי שְׁבִידוֹ לְקַח, אֶלָּא מֵהוּ בְּיָדוֹ, בְּרִשׁוּתוֹ, כְּאֵלוּ הוּא שְׁלוֹ.

וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּרִשׁוּתוֹ שֶׁל מִשָּׁה הִיָּה, עַד שְׁהוּקַם הַמְשָׁכָן. כִּינּוּן שְׁהוּקַם הַמְשָׁכָן, הַחֲזִיר הַמְטָה לְפָנֵי הַעֲדוּת. וּמִשָּׁם הִיָּה נוּטֵלוֹ לְעֲשׂוֹת בּוֹ נְסִים. הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (שמות ז) וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת הַמְטָה מִלְּפָנֵי ה', כִּינּוּן שְׁלִקְחוּ הָרִי הוּא בְּרִשׁוּתוֹ, וְכִשְׁלוּ הִיָּה.

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אוֹתוֹ הַמְטָה שֶׁל סַנְפִּירִינוּן הִיָּה, וּמִשְׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית אֲתַבְּרִי. כְּמָה דְּתְנִינּוּ, וְהַמְכַתֵּב וְהַמְטָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר, שֶׁל עַץ הִיָּה.

מאן דאמר שֶׁל סַנְפִירִינוֹן הָיָה, דְּכַתִּיב (יחזקאל א) כְּמֵרְאָה אָבֹן סַפִּיר דְּמוֹת כֶּסֶף, וְכַתִּיב מִטָּה הָאֱלֹהִים. וּמֵאֵן דְּאָמַר עַץ הָיָה, דְּכַתִּיב (שמות טו) וַיֹּרְהוּ ה' עֵץ וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם וְגו'.
שֵׁם שֶׁם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט וְשֵׁם נֶסְהוּ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִכָּאֵן וּלְהִלָּא הָרִי חֶק וּמִשְׁפָּט לַעֲשׂוֹת נְסִים. חֶק וּמִשְׁפָּט, דְּכַתִּיב (משלי ל) נָחַשׁ עָלַי צוּר. וְשֵׁם נֶסְהוּ, מְשׁוּם דְּכַתִּיב וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. דְּבַר אַחַר, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִכָּאֵן וּלְהִלָּא חֶק וּמִשְׁפָּט, שְׁלֵא יְהֵא נִקְדָּשׁ אֱלֵא בְּמִים שְׁנִמְתְּקוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתִיב כִּי מָרִים הֵם, מִכָּאֵן שְׁנִינוּ, יֵשׁ מִים עֶכוּרִים, וַיֵּשׁ מִים צְלוּלִים, וַיֵּשׁ מִים מִתּוֹקִים, וַיֵּשׁ מִים מָרִים. וַיִּצְעַק אֵל ה', לָמָּה צָעַק, מִכָּאֵן שְׁהִיָּה בְּצַעַר בְּאוֹתָהּ שְׁעָה. אָמַר לִיָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְשָׁה, הַנְּחָשׁ שְׁנִהֲפֵד בְּסִנְיָה, עֲכָשׁוּ אֶצְטְרִיךְ לְחֻקָּא לִיָּה בְּצוּר. וְתַרְוִיָּהוּ עֲמָדוֹ עַל הַמַּיִם הַמָּרִים. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה נִתְחַקַּק צוּר בְּנָחַשׁ שְׁהִיָּה בּוֹ קוּדָם, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב שֵׁם שֵׁם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט.

כַּד אֲתָא רַבִּי אַבָּא, שְׁאִילוּ קַמִּיהּ, אָמַר לְהוּ שְׁפִיר קְאָמַר ר' יְהוּדָה, וְהַכִּי הוּא. וְאַנָּא אֶצְטְרִיךְ לְגַלְיָה רְזָא דְּמַלְחָה, הָא חֲזִינָא דְּרַבִּי יְהוּדָה גְּלִי לָהּ.

אֱלֵא אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשְׁהָ, מְשָׁה, הַשְּׁתָּא בְּמַצְרִים הָיָה הַמְּטָה שֶׁל אֶהְרֹן לְדַחֲוֹת הַקֶּשׁ הַשׁוֹלֵט עַל יִשְׂרָאֵל בְּמַצְרִים, אֲבָל כְּשִׁיבְיָאוּ מְמַצְרִים, כְּמָה מְקַטְרְגִים מְזוּמָּנִים עַל יִשְׂרָאֵל, לְדַחֲוֹתָם בְּנִים, כְּמָה מִים מָרִים נִזְדַּמְּנוּ אֶצְלָם. כְּמָה מִים רָעִים יִקְטְרְגוּ בְּהֵם.

בָּאוּ לַיִם, בָּא רַהֲב שָׁרוּ שֶׁל מַצְרִים וְשֶׁל יָם. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (שמות יד) מְשָׁה הָרָם אֶת מִטְדָּ וּנְטָה אֶת יָדָּ. כִּיִּן דְּאָמַר הָרָם אֶת מִטְדָּ, מַהוּ וּנְטָה אֶת יָדָּ. אֱלֵא הָרָם אֶת מִטְדָּ נֶגְדַּ שָׁרוּ שֶׁל יָם. בָּאוּ לְמַרְהָ, כְּמָה מִים מָרִים נִזְדַּמְּנוּ אֶצְלָם, וּנְצַטְעַר מְשָׁה וְצָעַק, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב וַיִּצְעַק אֵל ה'.

אָמַר לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְשָׁה, הָרִי לָהּ עֲצָה בְּזָה, הַשְּׁלִיךְ הַמְּטָה אֶצְלָם, וַיִּתְחַקַּק נָחַשׁ עָלַי צוּר שְׁנִיָּהֶם בְּיַחַד, וַיִּנְצְלוּ. הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, וַיֹּרְהוּ ה' עֵץ. כַּמְדָּבָר אַחַר, (קהלת יא) מְקוֹם שְׁיִפּוֹל הָעֵץ, שְׁהוּא עֲצָה. וַיִּשְׁלַךְ אֵל הַמַּיִם. וְכַתִּיב שֵׁם שֵׁם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט, נָחַשׁ עָלַי צוּר. וְשֵׁם נֶסְהוּ, עֶטְרָהוּ בְּנִסִּים. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִכָּאֵן וּלְהִלָּא, הָרִי לָהּ שְׁיַעֲמוּד אֶצְל הַמַּיִם, הָרִי לָהּ שְׁיַתְּקִדָּשׁ שְׁמִי בְּמִים.

כְּשִׁבְאוּ לְאֵלִים, בָּאוּ הַמַּיִם לְקַטְרְגַּ עֲלֵיהֶם, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְשָׁה, בְּמְקוֹם הַזֶּה אֵין צְרִיךְ מְטָה, הָרִי יַעֲקֹב שְׁהוּא הָאֵילָן בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ, וְהוּא שְׁבַעִים תְּמָרִים. וְשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עֵינֹת מַיִם, שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבַטִים. כְּשִׁבְעִים עַמּוּדִים, וְשְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבַטִים, זְכוּתָם גִּגּוֹ עֲלֵיכֶם, בְּמְקוֹם הַזֶּה שְׁנִקְרָא אֵילָן, וְהוּא אֵלִים. כְּמָה דְּאֲתָּ אָמַר, (ישעיה א) כִּי יִבְשׁוּ מַאֲלִים אֲשֶׁר חִמַּדְתֶּם.

מִיָּד וַיַּחֲנוּ שָׁם עַל הַמַּיִם, מִשְׁמַע דְּכַתִּיב עַל הַמַּיִם, וּמִשְׁמַע דְּכַתִּיב, שָׁם שָׁם לוֹ, וְלֹא בְּמָקוֹם אַחֵר. וְשָׁם שָׁלְטוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל הַמַּיִם, וְלֹא הוֹצֵרָהּ הַמַּטָּה. מִכָּאן וְלִהְלָאָה אֲצֻרֵיךָ הַמַּטָּה בְּנַחֵשׁ עָלֶי צוּר, אֲצֵל הַמַּיִם.

בָּאוּ לְחוּרֵב, בָּאוּ הַמַּיִם לְקַטְרֵג, אָמַר לִיה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהִפִּיתָ בְּצוּר, הַמַּטָּה אֲצֻרֵיךָ הַקָּא, וְהִפִּיתָ לְאֵלוֹ בְּאוֹתוֹ צוּר, וְלֹא בְּנַחֵשׁ. אָמַר מִשָּׁה, יִתִּיר אֲצֻרֵיךָ הַקָּא, אֲנִי חֲמִי מִיִּם דְּבָעוּ לְשֻׁטְפָא. אֲמַאי, הֲנִי עוֹמֵד לְפָנֶיךָ שָׁם עַל הַצּוּר וְהִפִּיתָ בְּצוּר.

אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשָּׁה, עֲדִינְי בְּמַרְיָבָה עֲתִידִים הַמַּיִם לְקַטְרֵג יוֹתֵר, שְׁהִם מִיִּם עֲכוּרִים רְעִים וַזְּדוֹנִים, וַיִּזְדוֹגוּ בְּהִם בְּיִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּי לְעִינֵיהוֹן, וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה אֲצֻרֵיךָ הַמַּטָּה, וְהִתִּיר עֲלֵיהֶם הַנַּחֵשׁ בְּגִלּוּי לְעִינֵיהֶם, וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמִי. הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (במדבר כז) לְהַקְדִּישְׁנִי בְּמַיִם לְעִינֵיהֶם. מֵהוּ לְעִינֵיהֶם. בְּגִלּוּי. כְּדָבָר שְׁנִזְדוֹגוּ בְּהִם בְּגִלּוּי.

תָּא חֲזִי, הֲכִי חֲמָא דָּוִד, דְּכַתִּיב (תהלים קכד) לוֹלִי הִי שְׁהִיָּה לָנוּ בְּקוּם עֲלִינוּ אָדָם, זֶה פְּרָעָה. אֲזִי עֵבֶר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם הַזְּדוֹנִים, כְּדָא מְרִינָן. וְכַתִּיב (שם) נַפְשֵׁנוּ כְּצַפּוֹר נִמְלָטָה מִפַּח יוֹקָשִׁים וְגוֹי.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, מַה רָאָה מִשָּׁה בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, שְׁלֹא עָשָׂה בְּנַחֵשׁ. אֵלָא יִשְׂרָאֵל הָיוּ דוֹחֲקִין לְמִשָּׁה תִּנְה לָנוּ מִיִּם, נִתְיַעֵץ מִשָּׁה וְאָמַר, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לִי לְעִמּוּד בְּנַחֵשׁ, וְאֲנִי חֲמִי דְּאִין גְּזִירָה לְנַחֵשׁ בְּמַיִם, דְּאִין יְכוּלְתוֹ אֵלָא בְּעַפְרָא, דְּכַתִּיב (בראשית ג) וְעַפְרָא תֹאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, מִשְׁמַע דְּעַפְרָא יִיכּוֹל וַיִּשְׁיַעֲצֵי כָּל יוֹמוֹי, אֲבָל בְּמִיָּא לֹא. וַיִּשְׂרָאֵל דְּחִקִּין לִי, וְאִף עַל גַּב דְּיַעֲבִיד נִיֶּסָא, לֹא יַעֲבִיד בְּאַתֵּר דָּא, אֵלָא כִּד אֲתַחֲסַק, אֲתַחֲסַק בְּעַפְרָא, וְלֹא בְּמִיָּא. דְּכַתִּיב (שמות ד) וַיִּשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה וַיְהִי לְנַחֵשׁ. וְצוּר בְּדָא אֲתַחֲסַק, בְּמִיָּא, בְּמַרְהָ, וְכִבְרַ עֵבֶד נִיֶּסָא. טַב דְּאֲעֵבִיד בְּהָאִי, דְּאֲתַעֲבִיד נִסָּא אַחֲרָא. מִיָּד וַיִּתְּן אֶת הַסֶּלַע בְּמַטָּהוּ פְּעַמִּים, אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִשָּׁה יַעֲן לֹא הֲאִמְנַתֶּם בִּי לְהַקְדִּישְׁנִי, דְּחִשְׁבַּתוֹן דְּלֹא יְכִיל נַחֵשׁ בְּמַיִם, לְכֹן לֹא תִבְיָאוּ. וּמִטָּד אֲשֶׁר הִפִּיתָ בּוֹ אֶת הַיָּאֹר כּוּי מֵאִי טַעֲמָא מְשׁוּם דְּמַחֲסַק בְּנִיֶּסוֹן הָוָה וְשִׁמָּא קְדִישָׁא עֲלָאָה רְשִׁימָא בִּיה.

פרשת יתרו

(שמות כ) אָנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ, בְּהָאִי פְּסוּקָא שְׁאֵל רַבִּי יִיסָא זְעִירָא דְּמִן חֲבַרְיָא מְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְאָמַר לִיה, אֵית לִי לְמִשְׁאֵל שְׁאִילְתָא חֲדָא מִיָּנָךְ, וּמְכַשְׁפָּא לִי בְּלַבָּאִי, וְאֲנִי דְּחִיל מְלָמְשָׁאֵל מִיָּנָךְ. וְאֲמִינָא, אִי נִשְׁאֵל,

דְּחִילָנָא דִּילְמָא אִיתְעָנֵשׁ. אִי לָא נִשְׂאֵל, מִשְׁבָּשָׂא לִי בְּלַבָּאִי. אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִימָא.

אָמַר לִיה הָאִי דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא מְדַפְרָה לְהוֹן לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל אֶתְרָא וְאֶתְרָא, אֲנָכִי ה' אֱלֹהֵיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. (וִיקְרָא יט) אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. מֵאִי רְבוּתָא אֹלִיף הָכָא. תְּנַאָה שְׁלִים הוּא, הָדָא הוּא דְאָמַר לְאַבְרָהָם, (בְּרֵאשִׁית טו) כִּי גַר יִהְיֶה זְרָעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְגוֹי וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרִכּוּשׁ גָּדוֹל. אִם כֵּן, לָמָּה לְאַדְפְּרָא לְהוֹן מִיִּלְתָּא דָא בְּכָל אֶתְרָא וְאֶתְרָא.

אָמַר לִיה תָּא חֲזִי בְּרִי, קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לָא אֲתֵנִי עִם אַבְרָהָם, אֱלָא דִּיפִיק יִתְיַשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא דְמִצְרַיִם, וְלָא מִתְחַוֵּת שְׁעִבּוּדָא דְדַחְלָא אַחֲרָא. דְּוַדַּאי יִשְׂרָאֵל כְּדָ הוּוּ בְּמִצְרַיִם, אִסְתַּאבּוּ וְאִתְטַנְפוּ גְרַמִּיהוֹן בְּכָל זֵינִי מְסַאָבוּ, עַד דְּהוּוּ שְׂרָאן תְּחוֹת אַרְבַּעִים וְתִשְׁעַ חִילֵי דְמְסַאָבוּתָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא אֲפִיק יִתְהוֹן מִתְחַוֵּת פּוּלְחָן כָּל שְׂאָר חִילִין.

וְעוּד, דְּאָעִיל יִתְהוֹן בְּמִיטַת תְּרַעֵי דְסוּכְלָתְנֹו לְקַבְלִיהוֹן. מַה דְּלָא אֲתֵנִי עִם אַבְרָהָם, אֱלָא לְאַפְקוּתְהוֹן מִמִּצְרַיִם, וְהוּא עֲבִיד טִיבּוּתִיָּה וְחִסְדִּיָּה עִמָּהוֹן.

וּבְגִין כְּדָ תִשְׁכַּח בְּאוּרִיָּתָא, חֲמָשִׁין זְמַנִּין יֵצִיאַת מִצְרַיִם, לְאַחֲזָאָה לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא, חֲסָדָא דְעֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא עִם יִשְׂרָאֵל, דְּאֲפִיק יִתְהוֹן מֵאִינוֹן חִילִין דְּמְסַאָבוּ, וְאָעִיל לֹוֹן לְגוֹ חִילִין דְּדַכְיוֹ, דְּהֵינֵנו חֲמָשִׁין תְּרַעֵין דְּסוּכְלָתְנֹו.

וְהָא אִיהוּ דְאַנְן מִנְן לְהוֹ, מִיּוֹמָא טַבָּא דְפִסְחָא. וְאַנְן מִנְן יוֹמֵי וְשַׁבּוּעֵי, וְהָא אִיתְעָרוּ חֲבַרְיָא, מִצְוָה לְמִמְנֵי יוֹמֵי, וּמִצְוָה לְמִמְנֵי שְׁבוּעֵי. כִּי בְּכָל יוֹמָא אֲפִיק לָן מִחִילָא דְמְסַאָבוּ, וְאָעִיל לָן בְּחִילָא דְדַכְיוֹ.

(שְׁמוֹת יח) וְאִתְּהַ תְּחִיזָה מְכָל הָעָם, בְּשִׁית סִטְרִין: בְּשַׁעְרָא דְעַל רִישָׁא, דְּאִיְהִי מִתְתַּקְנָא עַל אוּדְנִין. בְּמִצְחָא, בְּשַׁרְטוּטִין דְּמִצְחָא. בְּעֵינִין, וּבְקָרִיצִין דְּעַל עֵינִין. בְּאַנְפִין, וּבְדִיוֹקְנָא דְאַנְפִין. בְּחוּטְמָא, דְּאִיְהִי מִתְתַּקְנָא בְּאוּרַח מִיִּשְׂרָאֵל עַל פּוּמָא. בְּגוּפָא, בְּקוּמָה דִּילִיָּה, וּבְשִׁיעוּרָא דִּילִיָּה לְכָל סִטְרָא, לְדִי סִטְרִין וְלַעֲלִילָא וְתַתָּא. הָאִי אִיְהוּ תִיקוּנָא דְאַדָם. וְלְזַמְנִין אִיתְקַרִי אַרְיָה, וְלְזַמְנִין אִיְהוּ דִיוֹקְנָא דְשׁוּר, וְלְזַמְנִין דִיוֹקְנָא דְנֶשֶׁר.

וּכְעַן צְרִידָה לְפָרְשָׁא, כִּיּוֹן דְּאִיְהוּ יִיחוד דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּסַפִּירוֹן, אֲמַאי אִיתְקַרִיאוּ בְּדִיוֹקְנָא דְאַדָם, וּבְדִיוֹקְנָא דְאַרְיָה, וּבְדִיוֹקְנָא דְשׁוּר, וּבְדִיוֹקְנָא דְנֶשֶׁר.

אֱלָא וְדַאי בְּזַמְנָא דְבַעֲי לְמִיעֵבַד עֲבִידְתִּיָּה, וְלְאַנְהָגָא לְיִשְׂרָאֵל דְּאִתְקַרִיאוּ בְּמִזְלָא דְאַדָם, אֲתַלְבֵּשׁ בְּדִיוֹקְנָא דְהֵיָּה חִיָּה דְּאִתְקַרִיאת אָדָם, וְאִתְקַרִי הוּא אָדָם. וּבְזַמְנָא דְבַעֲי לְאַנְהָגָא לְיִשְׂרָאֵל לְאִינוֹן דְּאִתְקַרִיאוּ בְּמִזְלָא דְאַרְיָה, אֲתַלְבֵּשׁ בְּדִיוֹקְנָא דְהֵיָּה חִיָּה דְּאִתְקַרִיאת אַרְיָה. וְהֵכִי בְּגוּוֹנָא דָא

בְּחִיָּה דְאִתְקַרֵיאת שׁוּר. וְכֵן בְּגוֹוֹנָא דָּא בְּחִיָּה דְאִתְקַרֵיאת נֶשֶׁר. וּבְגוֹוֹנָא דָּא שְׂכִינְתִּיהָ.

וּבְגִין כְּדָּ אִתְקַרֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאֵלֵין שְׂמָהוּ, וְכָל חֵילֵין דִּילְהוֹן. לִית אֲתֵר וְלִית בְּרִיָּה בְּעֵלְמָא, דְּלָא שְׁלִיט שְׂמִיָּה עֲלֵיהָ, וְאִתְקַרֵיאוּ בְּשְׂמִיָּה. כְּגוֹוֹנָא דָּא דִּיוֹקְנָא דְאָדָם, יִי שְׂרִיָּא בְּרִישָׁא. הִי הִי בְּעֵשֶׂר אֶצְבָּעוֹן, וְיִי בְּגוֹפָא. וּכְגוֹוֹנָא דָּא בְּנֶשֶׁר, יִי עַל רִישִׁיָּה הִי הִי עַל גְּדָפוֹי. וְיִי עַל גּוֹפִיָּה. וְהִכִּי בְּכָל חִיָּה וְחִיָּה. וְכֵן בְּכָל מְלָאךָ וּמְלָאךָ.

וְלִית נִימָא בְּרִישָׁא דְּלָא שְׂרִיָּא בְּהֵם שֵׁם יְהוּ"ה. וְלִית עֲשָׂבָא, דְּלָא שְׂרִיָּא בִּיָּה שֵׁם יְהוּ"ה. וְשׁוֹשְׁנָה, בְּתַפּוּחַ דִּילִיָּה שְׂרִיָּא יִי. וּבְשֶׁרְבִיט דִּילָהּ וְיִי. בְּחִמְשׁ עֲלֵין דְּלִבְרָ, וְחִמְשׁ דְּלִגּוֹ, שְׂרִיָּא הִי"ה. לְאַחַזְאָה, דְּלִית אֶפִּילוּ עֲשָׂבָא דְּלָא אִתְבְּרִי בְּשְׂמָא דִּיהוּ"ה. דְּלָא יִימְרוּן דְּאֵלוֹהִי אַחַרָּא בְּרָא לוֹן.

לִית בְּרִיָּה בְּעֵילְאֵין וְתַתְּאֵין, דְּלָאוּ אֵינּוּן רְשִׁימִין בְּשְׂמִיָּה, וְכֵן בְּשְׂכִינְתָּא בְּכָל חַד. וּבְגִין כְּדָּ אִתְקַרֵיאת שְׂכִינְתָּא שׁוֹשְׁנָה. וְאִתְקַרֵיאת נֶשֶׁרָא. פְּרָה אֲדַמָּה אֵילָת. יוֹנָה. צְפוּרָ. לִית בְּרִיָּה דְּלָא אִתְקַרֵיאת בְּשְׂמִיָּה, כְּדָּ אִתְלַבְּשָׁא בִּיָּה, לְמִיעֵבַד פְּעוּלְתִּיהָ.

וּבְגִין כְּדָּ אִתְקַרֵיאת מַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה. כְּדָּ רַכְבַּת בְּהֵיָּה חִיָּה דְּאִיָּה נֶשֶׁר, או שׁוּר, או אַרְיָה, או אָדָם. וְשְׂבָחָא דְּכֻלְהוּ בְּרִיָּין דְּבָרָא, אִיָּהוּ אָדָם, דְּאִיָּהוּ דִּיוֹקְנָא דְּכָל עֵלְמָא, וּמְכָל בְּרִיָּין דְּאִית בְּעֵלְמָא, וּבְגִין כְּדָּ אִיָּהוּ חַבִּיב עֲלֵיהָ מְכָל בְּרִיָּין.

וְכַמָּה בְּנֵי נֶשֶׁא אֵינּוּן בְּדִיוֹקְנָא דְּאָדָם מְלָגִיו. וּמְלָבֵר לָא אִית בְּהוֹן אֶלָּא או עוֹפָא, או אַרְיָה, או שׁוּר, או חִיָּא מְאֵלֵין מְזוֹלוֹת דְּאִתְקַרֵיאוּ בְּבְנֵי נֶשֶׁא. וְאַחַרְנִין בְּהַפּוּכָא, אֵינּוּן בְּדִיוֹקְנָא דְּאָדָם מְלָבֵר, וְלָאוּ הִכִּי מְלָגוּ. וְעַל דָּא הוּוּ אֲמַרִין מְכָל מְקוּם, כָּל מִי שְׂאִין תּוֹכּוּ כְּבָרוּ אֵל יְכַנְס לְבַיִת הַמְּדַרְשׁ. דְּאִתְחַזִּי בְּאַנְפוּי דִּיוֹקְנָא דְּאָדָם, וּמְלָגִיו חִיּוּא בִּישָׁא.

וּבְגִין דָּא אֲמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַשָּׁה, וְאַתָּה תַּחֲזֶה מְכָל הָעָם אֲנָשֵׁי חֵיל, מְסַטְרָא דְּאַבְרָהָם. יִרְאִי אֱלֹהִים, מְסַטְרָא דִּיצְחָק. אֲנָשֵׁי אֲמָת, מְסַטְרָא דִּיעֶקֶב. שׁוֹנְאֵי בְּצַע, מְסַטְרָא דְּדָוִד. דְּאִיָּהוּ רְגֵלָא רְבִיעָאָה, וְעֲלִיָּהוּ שְׂרִיָּא יְהוּ"ה.

וְשִׁמְתָּ עֲלֵיהֶם שְׂרִי אֶלְפִים, מְסַטְרָא דְּאִי מִן אֲדַנִּי. שְׂרִי מְאוֹת, מְסַטְרָא דְּאִת ד', דְּאֵינּוּן אַרְבַּע מְאָה שְׁנִין דְּמַצְרִים בְּקָרָא. נִי שְׂרִי חֲמִשִּׁים. יִי שְׂרִי עֶשְׂרֹת.

וְאַנָּא בְּעֵינָא לְפָרְשָׁא, גּוֹפָא בְּתַמְנָא תִּיקוּנִין אֵלֵין, בְּגִין דְּאִית לוֹן יְסוּדָא מְהֵאֵי קָרָא. אִף עַל גַּב דְּרִישׁ לָא פְּרִישׁ אֶלָּא בְּשִׁתָּא אֲנָפוֹי. וְרָזָא דְּתַמְנָאֵי אֲנָפוֹי אֵלֵין, בְּרָזָא דִּיאַהֲדוּנָה יִי.

וְאֵלֶיךָ אֵינִי אֵינִי חַי תִּיקוּנִי לְגַבֵּייהוּ. וְאַתָּה תַחֲזֶה מִכָּל הָעַם אֲנָשֵׁי חַיִל. בְּרֵאֵיךָ, בְּעֵינַיִךְ, וּבְקָרְיֶיךָ דִּילְהוֹן, וּבְגוּוֹנֶיךָ דִּילְהוֹן, בְּעֵמִיקוֹ דִּילְהוֹן, בְּאַרְיֶיךָ דִּילְהוֹן, וּבְקָמִיטוֹ דִּילְהוֹן. הֲכָא רָזָא דְחִיָּה דְאִיהוּ אַרְיָה, חֲסַד פְּעִיל בֵּיה. וְאַרְיָה דָּא מִיכָּאֵל. בְּהִיפּוּדְ אַתְוּוֹן אַרְיָה, תִּשְׁכַּח לֵיה רְאֵיה.

יְרֵאֵי אֱלֹהִים בְּשִׁמְיָה דְאֹדְנִין, וּבְשִׁעְרָא דְתַלְיָא מְרִישָׁא עֲלֵיהוּ וּשְׁמִיעָה אִיהִי חִיָּה דְאַתְקֵרִיאַת שׁוּר. שְׁעָרָא אִיהִי דִינָא. וְכַמָּה נִימִין תַּלְיִין מִינָה, דְאֵינִי זָבָא הַשְּׁמַיִם, קְיִימִין עַל בֵּי דִינָא רַבְרָבָא, דְאִיהִי גְבוּרָה לְשִׁמְאָלָא, דְפְעוּלְתָהּ בְּחִיָּה דְאִיהִי שׁוּר, וְדָא גְבַרְיָאֵל.

וּבְצִלּוֹתָא, צְרִיךְ לְבַעְרָא לֹון מִן בְּתַר אֹדְנִין, דְלָא יְהוֹן מְכַסִּין תַּרְעִין דְשִׁמְיָה, לְאַעְלָא בְּהוֹן צִלּוֹתָא. וְאִם לָאוּ, אַתְקֵיִים בֵּיה קָרָא, (מְשַׁלִּי א) אָז יְקָרְאֲנִי וְלָא אֶעְנֶה. וּבְזִמְנָא דְשִׁמְיָה אִיהִי פְּנוּיָה מְאֵלִין דִּינִין, אַתְקֵיִים בֵּיה (יִשְׁעִיָּה נח) אָז תִּקְרָא וְה' יַעֲנֶה.

אֲנָשֵׁי אֱמֶת, בְּדִיּוּקְנָא דְחוּטְמָא, דְאִיהוּ רוּחָא דְקוּדְשָׁא, וְדָא תַפְאָרְתָּ אִיהוּ חוּטְמָא, חוּתְמָא אֱמֶת. יַעֲקֹב שְׁלִימָא. תַרְיִין אֲנַפִּין אִית לֵיה לְקַבֵּל לְאַ"ה וְרַח"ל. וְאֵלֶיךָ אֵינִי אֲנַפִּי דְרַחֲמֵי, כְּלִילָן חִיּוֹר וְסוּמְקָא, מְסַטְרָא דְחֲסַד וּגְבוּרָה.

מְצַחָא מְתַתְקָנָא עֲלֵיהוּ, דְאִיהוּ בִינָה, בְּכַמָּה שְׁרֵטוּטִין, דְאֵינִי אֹרְחִין דִּימָא דְאֹרְיִיתָא. עֲלֵיהוּ אִיתְמַר (תְּהִלִּים כה) כָּל אַרְחוֹת ה' חֲסַד וְאֱמֶת. מְאִי נִיהוּ דְעַבִּיד אֹרְחִין אֵלֶיךָ, דְאֵינִי שְׁרֵטוּטִין דְמְצַחָא. דָּא מוּחָא, דְאִיהוּ חֲכָמָה. וְאֵלֶיךָ שְׁרֵטוּטִין, אֵינִי תַלְתִּין וְתַרְיִין שְׁבִילִין דִּימָא דְאֹרְיִיתָא.

וְחִיָּה דְרַכִּיב עֲלֵיהּ תַפְאָרְתָּ, דָּא נֶשֶׁר. הֲדָא הוּא דְכַתִּיב (מְשַׁלִּי ט) דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם. וְדָא אֹרְיָאֵל. וּמוּחָא וּמְצַחָא, וְתַרְיִין אֲנַפִּין אֵלֶיךָ, דְכַלְהוֹן עַל חוּטְמָא. אֵלֶיךָ אֵינִי אַרְבַּע בְּתֵי דְתַפְלִילִין, דְאֵינִי עַל רִישָׁא דְתַפְאָרְתָּ.

וְחוּטְמָא דְאִיהוּ יַעֲקֹב, אִיתְמַר בֵּיה (בְּרַאשִׁית ב) וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשִׁמַת חַיִּים. וְדָא בִינָה, בֵּין י"ה. מִשָּׁה רַבְּנִי אִיהוּ לֵיה כְּנִשְׁמַתָּא דְחַיִּי.

ל"ב שְׁרֵטוּטִין דְמְצַחָא אֵלֶיךָ, אַחְזִיִין רָזָא דְל"ב אֲנַפִּין, וְגַדְפִין דְד' חִיּוֹן דְאֵינִי ד' אֲנַפִּין, וְד' גַּדְפִין לְכָל חִיָּה מְאֵלֶיךָ.

דִּיקְנָא דְאֲנַפִּין, אֵינִי נִימִין דְלִית לֹון סוּף. וְאַחְזִיִין עַל סָבָא דְסָבִין דְאִיהוּ עֵילַת הָעֵילוֹת, דְלִית סוּף לְעֵלְמִין דְתַלְיִין מְנִיָּה.

שׁוּנְאֵי בְּצַע, דָּא פּוּמָא, וְאִיהִי מְלָכוֹת. תַרְיִין שְׁפּוּן דִּילָהּ, מְתַתְקָנָו עֲלָהּ, וְאֵינִי נְצַח וְהוּד. יְסוּד, דָּא אִיהוּ לְשׁוֹן לְמוּדִים.

וְכַלְהוֹן אֲזֵלִין בְּקוֹ הַמְּדָה, דְאִיהוּ קוֹ הַיּוֹשֵׁר, בֵּין עֵינַיִךְ, בֵּין אֲנַפִּין, בֵּין אֹדְנִין, וְחוּטְמָא, וּמְצַחָא, וְשְׁפּוּן. וְאֵלֶיךָ דְלָאוּ אֵינִי בְּקוֹ הַמְּדָה, דְנִפְקִין

מקו היוֹשֵׁר, וְדַאי לָאו אֵינוֹן דְּיוֹקְנִין דְּלַעֲלֵא, וְלֹא שְׂרִיָּא שֵׁם יְהוּיָה עֲלֵיהּ.

וּבְגִין דָּא אָמַר לְמִשָּׁה, וְאַתָּה תַחֲזֶה וְגו'. פּוּמָא וְדַאי סִיּוּמָא דְאָדָם, וְדַא מְלָכוֹת. וְחִיָּה דְרָכִיב בֵּה, הוּא רְפָאֵל. אִיהוּ אֶפְרָ, אִיהוּ עֶפְרָ דְבִי מְקַדְשָׁא, דְּאַתְנָטִיל מְנִיָּה אָדָם. וּבְהַפּוּכָא אֶפְרָ אִיהוּ פְּאָר, וְדַא אִיהוּ (יחזקאל כד) פְּאָרְךָ חֲבוּשׁ עֲלֵיךָ.

הָרִי לָךְ ד' תִּיקוּנִין, דְּאֵינוֹן, רְאִיָּה, שְׂמִיעָה, רִיחַ, דְּבוּר. וְהֵאֵי דְבוּר, מִתְּפִן נְטִלִין לִיָּה נְבִיאִים, דְּאֵינוֹן תְּרִין שְׁפִוּוֹן. וְדַא אִיהוּ וְדַבְרָתִי עַל הַנְּבִיאִים.

וְעַל אֵלִין אַרְבַּע תִּיקוּנִין, שְׂרִיָּא יְהוּיָה. וְסָלִיק לַעֲשָׂרָה, דְּאִיהוּ יוּ"ד ה"א וְאִיו ה"א, דְּאֵינוֹן עֶשֶׂר סְפִירִין, דְּנִהָרִין בְּמוֹחָא וּבְמַצְחָא וּבְעֵינִין וְאוּדְנִין וְאַנְפִין וְחוּטְמָא וּפּוּמָא. מַצְחָא וּמוֹחָא תְּרִין. עֵינִין תְּרִין. אוּדְנִין תְּרִין. וְאַנְפוּי תְּרִין. וְחוּטְמָא וּפּוּמָא תְּרִין. הָא עֶשֶׂר.

ה' תִּיקוּנִין דְּלַתְתָּא, אֲדַנִּי, וְאֵינוֹן עֲשִׂיָּה בְּיָדִין, נְעֻנֹעַ בְּגוּפָא, שְׂיֻמוּשׁ בְּבְרִית מִיָּלָה, הַלִּיכָה בְּרַגְלִים, וְהִכָּא שְׂיַעוּר קוּמָה. וְצָרִיךְ לְאַחֲזָרָא עַל כְּלָהוּ.

וְאַתָּה תַחֲזֶה מְכַל הָעַם, אַנְתָּ אֵית לָךְ לְאַסְתַּכְלָא, וְלֹא אַחֲרָא. דְּאַנְתָּ אִיהוּ נְהוּרָא דְּאוּרִיָּתָא, לְקִיּוּמָא בְּךָ (מלאכי א) זְכָרוּ תּוֹרַת מִשָּׁה עֲבָדִי. וְאַתָּה תַחֲזֶה, וְדַאי בְּרָאִיָּה דִילְךָ בְּעֵינִין, בְּגִין דְּעֵינִי כָל אֵלִיךָ יִשְׁפְּרוּ, וְאַנְתָּ יְהִיב לֹון אֶת אַכְלָם בְּעֵתוֹ, דְּאִיהִי מִיכְלָא דְּאוּרִיָּתָא, בְּגִין דְּשָׂמָא דִילִי נְהִיר בְּעֵינְךָ, וּבְכָל תִּיקוּנִין דִילְךָ.

פְּתַח וְאָמַר, רַבּוֹן הָעוֹלָמִים, בְּרִשׁוֹ דִילְךָ אָנָּא אֵיעוּל לְגַלְעָה רְזִין טְמִירִין דִילְךָ. (תהלים קיט) גַּל עֵינִי וְאַבִּיטָה נְפִלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ, לְשִׁבְחָא דְכְּלָה דִילְךָ, בְּאֵלִין תִּיקוּנִין, וְלְכָל אֵינוֹן דְּתַלְגִּין מִינָה. וְאֵינוֹן רְשִׁימִין מִינָה, דְּאִיהִי תַרְעָא דִילְךָ לְאַעֲלָא בְּךָ, לְמַחֲזִי אֶפְרָ, דְּאִיהוּ תַפְאָרַת. שׁוּפְרָא דִילְךָ, עֲלָה אִיתְמַר (שה"ש ד) כְּלָךְ יָפָה רַעֲיָתִי, (שם) הִנֵּךְ יָפָה עֵינֵיךָ יוֹנִים. כְּיוֹנִים וְדַאי, דְּאֵינוֹן מְרַקְמִין בְּגוּפֵיהוּ בְּגַדְפֵיהוּ, וּבְרַקִּימוֹ דִילְהוֹן אֲשֶׁתְּמוּדְעִין בְּשָׂרָא עוֹפִין.

וְעוֹד כְּיוֹנִים, דְּלִית בְּכָל עוֹפִין מְהִימְנָא לְגַבִּי בְּעֲלָה כְּיוֹנָה. עֵינִין גְּבַהֲנִין, מִסְתַּכְלִין בְּאוֹרַח מִישׁוֹר לְגַבִּי בְּעֲלָה. גְּדַפּוּי דְּיוֹנִים, אֵלִין כְּנִפִי עֵינָא, דִּי בְּהוֹן פְּרַחַת יוֹנָה לְגַבִּי בְּעֲלָה. יוֹנִים אֲתַקְרִיאוּ.

מִסְטָרָא דְחֶסֶד חוֹרִין. וְסוּמְקִין מִסְטָרָא דְגְבוּרָה. וִירוֹקִין מִסְטָרָא דְתַפְאָרַת. וְאוּכְמִין מִסְטָרָא דְמְלָכוֹת. דְּאִיתְמַר בֵּה (שה"ש א) שְׁחוּרָה אֲנִי וְנִאֲוָה.

חוֹרוֹ דִילְהוֹן, כְּמִשְׁכִּיּוֹת כְּסָף. וְאִיהוּ כְּחוֹרוֹ דְשׁוֹשְׁנָה. סוּמְקִי דִילְהוֹן, כְּתַפּוּחֵי זָהָב, וְאִיהוּ כְּסוּמְקִי דְשׁוֹשְׁנָה. יְרוֹקָא דִילְהוֹן, כְּלִיל תְּרִי גּוֹוִנִין.

אוֹכְמֵי דִילְהוֹן שְפִירוּ דְאֹרִייתָא, דְאִיהִי אוֹכְמָא שְפִירְתָא, כְּמָה דְאִיתְמָר
שְחוּרָה אֲנִי וְנֹאֵה.

בְּגוֹן חִינּוּר, אִיהוּ יָפָה כְּלַבְנָה. בְּגוֹן סוּמְק, בְּרָה כַחְמָה. אִיוּמָה כְּנִדְגָלוֹת,
בְּתֵרִין גּוֹנִין אַחְרָנִין. רַבּוֹן עֲלֵמָא, בְּאֵלִין ד' גּוֹנִין, אָהָא מְסִתְפַל לְשִׁמְד
יְהוּ"ה, דְתַפְרוֹק לָהּ.

(איוב א) רָאָה ה' כִּי הִגְדִּיל אוֹיֵב דְאִיהוּ סַמְאָמֵר לִיה, דְעֵינִין דִּילִיה עֲקִימִין,
וּגּוֹנוֹי חֲשִׁיכִין, וְלֹא מְסִתְפַלִּין בְּאוּרַח מִיֶּשֶׁר, לְמַעַבְד טַב בְּגָלוּתָא עִם
צְדִיקָא, אֲלֵא עִם רְשִׁיעָא, דְאִינוּן עֲקִימִין בְּאוּרְחִייהוּ בְּכֻלָּא. בְּנוֹי דְנַחֲשׁ
הִקְדְּמוּנִי, דְקָטִיל לְאָדָם וְלָכֵל בְּרִיִּין דְאִתְיִין מְנִיה.

גּוֹן חִוּוֹר דְעֵינִין דִּילִיה, אִיהוּ נַחֲשׁ. גּוֹן סוּמְק, שְׂרָף. גּוֹן תְּלִיתָא, יְרוֹק.
כְּלִיל מִתְרוּוִייהוּ, עֲקָרָב. גּוֹן רְבִיעָא אֹדָם, צְמָאוֹן אֲשֶׁר אִין מִים.

כְּלָהוּ גּוֹנִין דְעֵינָא דְרְשִׁיעָא, קְטָלִין. עֲלִייהוּ אִיתְמָר (משלי כג) אֵל תִּלְחַם
אֶת לַחֵם רַע עֵין וְאֵל תִּתְאֹו לְמִטְעַמְתֵּיו. וּבְגִין דָּא, אָסוּר לְעַמָּא קְדִישָׁא
לְאִסְתְּפַל בְּרְשִׁיעָא. וְאוּרִייתָא דִילְהוֹן, צְרִיךְ לְאִתְפַּסָּא מִינִייהוּ. הַדָּא
הוּא דְכְתִיב, (תהלים קמז) לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בֶּל יִדְעוּם.

כְּמָה דִיוֹנָה צְרִיכַת נְטִירוּ מִנְּךָ, כְּגוֹנָא דָּא צְרִיכִין נְטִירוּ, עֵינִיךְ יוֹנִים
דְצְדִיקִים, מְעֵינִין דְרְשִׁיעָא, דְאִינוּן עֲרַב רַב, בְּנוֹי דְלִילִית רְשִׁיעָתָא,
דְאִינוּן קָשִׁין לְמַעַבְד טִיבוּ עִם עֵנִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. וְאִינוּן עֲקִימִין בְּכָל
אוּרְחִייהוּ, בְּנוֹי דְנַחֲשׁ הִקְדְּמוּנִי, דְאֵלִין אִינוּן זִוְהָמָא דְהִטִּיל חוּיָא בְּחוּהָ.

הָרִי אַרְבַּע גּוֹנִין בִּישִׁין לְקָטְלָא. וְאַרְבַּע גּוֹנִין אַחְרָנִין טְבִין לְאַחֲיָא. תְּרִין
כְּרוּבֵי עֵינָא, אִינוּן נְצַח וְהוּד. אֵלִין אִינוּן כְּנִפֵי יוֹנָה. עֵין דָּא צְדִיק, אִיהוּ
יוֹנָה מִמֶּשׁ. דְכַר וְנוֹקְבָא, אִינוּן צְדִיק וְצְדִיקָא. מְסִטְרָא דְצְדִיק אִתְקַרִיאת
יוֹנָה, מְסִטְרָא דְתַפְאָרַת אִתְקַרִיאת עֵין.

נְשָׂר, הַדָּא הוּא דְכְתִיב, (משלי ט) דָּרְךְ הַנְּשָׂר בְּשָׂמִים. דְלֹא דְחִיל מְעוּפָא
דְעֲלָמָא, בְּגִין דְנִשְׂרָא אִיהִי מְטְרוֹנִיתָא עֵילָאָה, וְשׁוּלְטָנוּתָהּ בְּיוֹמִין טְבִין
וְשִׁבְתוֹת. אֲבָל יוֹנָה שׁוּלְטָנוּתָהּ בְּשִׁית יוֹמֵי בְּרֵאשִׁית, וְאִיהִי בְּגָלוּתָא לִית
לָהּ מְנוּחַ לְכַף רַגְלָהּ. בְּגִין דְבְּנוֹי דְלִילִית, זִוְהָמָא דְחוּיָא, עֲלִייהוּ אִיתְמָר
(בראשית ז) וְהַמִּים גָּבְרוּ מְאֹד עַל הָאָרֶץ, דְאִינוּן יִשְׂרָאֵל דְאִתְמָר בְּהוֹן
(בראשית כח) וְהָיָה זֶרְעֶךָ כְּעֶפְרַיִם הָאָרֶץ. אִינוּן מְתַגְבְּרִין עֲלִייהוּ בְּגָלוּתָא, בְּנִשְׂרִין
שְפִירִין, בְּבִנִין שְפִירִין, בְּעוֹתְרָא, בְּלְבוּשִׁין שְפִירִין.

וְיִשְׂרָאֵל עֵנִים בְּכֻלָּא, אוֹכְמָא בְּכֻלָּא. בְּנוֹי דְהוּא דְאִיתְמָר בְּה, (שה"ש א) אֵל
תְּרֹאוּנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחוּרַת, בְּגָלוּתָא. וְאִינוּן בְּנוֹי דְהוּא דְאִתְמָר בֵּיה, (ישעיה
ט) אֲלֵבִישׁ שְׂמִים קְדָרוֹת וְשַׁק אֲשִׁים כְּסוּתָם. אִינוּן מְתַלְבְּשִׁין בְּאִינוּן
לְבוּשִׁין, בְּגִין אֵלִין רְשִׁיעָא דְמְתַגְבְּרִין עֲלִייהוּ בְּגָלוּתָא, דְלֹא מְסִתְפַלִּין לוֹן
אֲלֵא בְּעֵינָא בִישָׁא. (משלי כב) וְעָרוֹם רָאָה רַעָה וְנִסְתָּר, כְּגוֹן נַח, וְהִכֵּי צְרִיכִים
יִשְׂרָאֵל לְאִתְפַּסָּא מְנִייהוּ בְּגָלוּתָא, בְּלְבוּשִׁיהוֹן, בְּנִשְׂיָהוֹן, בְּבִנִייהוֹן,

בְּעוֹתָרָא דְלֵהוֹן. וְלֹא לְמַגְנָא אָמְרוּ מְכַל מְקוֹם, דְּלִית בְּרָכָה שׁוֹרָה אֶלָּא
בְּדָבָר הַסְּמוּי מִן הָעֵין.

וְנָחַשׁ וְעַקְרָב, אֲלִין מוּמִין דְּעֵינָא. עֵינִין עֲקִימִין דְּבַר נֶשׁ, דְּלֹא מְסַתְּפְלִין
בְּאוֹרַח מִישׁוֹר, חוּיָא, דְּאִיהוּ נָחַשׁ עֲקֻלְתוֹן תַּמָּן. בְּהַאי לֹא תַפְּסִיס כְּלָל,
מְאִינוֹן דְּקוֹ הַמְּדָה בְּהוּ. עֲלִיָּהוּ אֲתַמָּר, (במדבר טו) וְלֹא תַתּוֹרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם
וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֲתֶם וְגוֹי. אַף עַל גַּב דִּישְׂרָאֵל אִינוֹן בְּגְלוּתָא, וּפְרָנְסִי
דְּרָא אִינוֹן כְּגוֹוֹנָא דְּלֵבָא, וְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל דְּהוּ סְנֵהֲדָרִי גְדוּלָּה, כִּין דְּאִינוֹן
זוּנִים וּמְשׁוֹטְפִין בְּזָמָה, לֹא תַתּוֹרוּ אַבְתְּרִיָּהוּ, דְּהַא לִית בְּהוּ מְהִימְנוּתָא.

עֵינִין עֲקִימִין, רַמְאֵי אִיהוּ, וּמְפַתִּי בְּנֵי נֶשָׂא בְּלִישְׁנֵיהּ, כְּגוֹן דְּפַתִּי נָחַשׁ
לְחוּה. עַץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע אִיהוּ. אֲתַחֲזִי בְּפוּמִיָּה וּבְמַלּוּי טַב, וְלִבִּיָּה רַמְאֵי
בִישׁ, אִיסְתַּמָּר מְנִיָּה. עֲלִיָּה אֲתַמָּר, (בראשית ב) וּמַעַץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע לֹא
תֹאכַל מִפִּנוּ.

חִוּרוֹ דְּעֵינִין, מְכַסְּיָא כָּל גּוֹוִין אַחֲרָנִין. עֵינִין דִּילִיָּה אִינוֹן רַבְרָבִין,
גְּבַהֲנִין, וְאִיהוּ גְּבַה לֵב, עֲלִיָּה אִתַּמָּר (משלי טו) תוֹעֵבֶת ה' כָּל גְּבַה לֵב. כָּל
טָבִין דְּעֵבִיד, לְמַעַבְד לִיָּה שָׁם. וְאִיהִי מְאֲלִין דְּאֲתַמָּר בְּהוֹן, (בראשית יא) הִבָּה
נְבָה לְנו עִיר וּמַגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בְּשָׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה לְנוֹ שָׁם. אֲלִין אִינוֹן דְּבוֹנִין בְּתִי
כְּנִסְיוֹת וּבְתִי מְדַרְשׁוֹת מְמוּנִיָּהוֹן. וְכֹלָא לְמַעַבְד לְהוֹן שָׁם, וְלֹא לְשָׂמָא
דְּה'. הַאי אִיהוּ גְּיִיפָא, דִּיוֹקְנָא דְּחַמּוֹר נוּיָאֵף אִיהוּ. אֲסַתַּמָּר בְּרַתְּדָּ וְאֲתַתְּדָ
מְנִיָּה, אִם יֵהָא אוֹשְׁפִיזָד.

וְעוֹד, הַאי בַר נֶשׁ מְשַׁתְּדָל כָּל יוּמֵי בְּכַשׁוּף, וְאַצְלַח בְּהוֹן עִם מַלְכִין וְשְׁלִיטִין.
אִיהוּ מְעוֹנִין וּמְנַחֲשׁ וּמְכַשֵּׁף. וְאִיהוּ רְשִׁימוֹ דִּילִיָּה רְשִׁימוֹ דְּחוּיָא, בְּמַדָּה
חִוּרָא. וְרוּשָׁם חִוּר אִית לִיָּה בְּכַתְּפוּי, דְּמַתְּמָן אֲתַנְטִיל נָחַשׁ, וְלִית שְׁעָרָא
עַל הַהוּא רוּשָׁם. וּמַזְלִיָּה דְּהַאי בַר נֶשׁ בְּכָל מַלְּהָ, חִוּרָא. שְׁעָרָא דִּילִיָּה חִוּר,
וְהוּא אַרְיָד קוּמָה, וְשְׁעָרוֹי אַרְיָכִין.

וְעֵינִין חִוּרִין, מְסַתְּפְלִין בְּאוֹרַח מִישָׁר. הַאי אִיהוּ מְאֲרִיָּה דְּחֶסֶד,
דְּאֲתִילִיד הַאי בַר נֶשׁ בְּיוּמָא קְדַמְאָה, בְּשַׁעֲתָא קְדַמְאָה, דְּמַזְלִיָּה טְלָה.
וְחִיָּה דִּילִיָּה אַרְיָה בְּיוּמָא קְדַמְאָה, כָּל י״ב מַזְלוֹת, וְז' כּוֹכְבֵיָּא, אִינוֹן
מְשׁוּעֵבְדִים לְכוּכְבָּא דִּילִיָּה, וְלְמַזְלָא דִּילִיָּה. וְהַכִּי כָּל יוּמָא וְיוּמָא כְּגוֹוֹנָא
דָּא.

הַאי בַר נֶשׁ אִיהוּ חִוּר, מְחוּוֹרוֹ דְּנְהוּרָא דְּאֲתַבְּרִי בְּיוּמָא קְדַמְאָה. הַדָּא הוּא
דְּכַתִּיב, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. אֲתִילִיד בְּרִישׁ שַׁעֲתָא
דְּיוּמָא, יְהִא חֲפִימָא יַתִּיר בְּאוֹרִיָּתָא. וְיֵהָא רִישָׁא דְּמְאֲרִי מְתִיבְתָא. וְאִם
אֲתִילִיד בְּאֲמַצְעִיתָא דְּשַׁעֲתָא, יְהִא בִינוּנִי בְּאוֹרִיָּתָא. וְאִם בְּסוּפָא דְּשַׁעֲתָא,
יְהִא עֵנִי בְּאוֹרִיָּתָא. זָנַב לְאַרְיֹת, דְּאִינוֹן תַּלְמִידי חֲכָמִים.

וְהַאי אִיהוּ בְּמַזְל רְאוּבִין, דְּאִיהוּ אוּ״ר בִּין, מְסַטְרָא דְּחֶסֶד. וְסִיְהָרָא
דְּאִיהִי מַלְכוּת, נְטָלָא חִוּרוֹ דְּנְהוּרָא. דְּמַלְכוּת אִיהִי סִיְהָרָא מְסַטְרָא

דְּחֶסֶד, יָפָה כְּלַבָּנָה. וְאִיהִי חֲמָה מִסְטָרָא דְגְבוּרָה. וְאִיהִי פּוֹכֵב מִסְטָרָא דְתַ"ת, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (במדבר כד) דְרַךְ פּוֹכֵב מִיַּעֲקֹב. וְאִיהִי נוֹגַה מִסְטָרָא דְנִצַּחַת. וְאִיהִי מְאָדִים, מִסְטָרָא דְהוּד, דְאִתְאַדָּם בְּגְבוּרָה. וְאִיהִי שְׁבַת, מִסְטָרָא דִיסוּד. שְׁבַתַּי דְמִסְטָרָא טְבָא אִיתְמַר בֵּיה שְׁבַת.

אַבְל מִסְטָרָא אַחְרָא שְׁבַתַּא"י, וּבְזִמְנָא דְהָאִי שְׁלִיט עַל עֲלָמָא אֲסַתְלַק שְׁבַת, וְאַמְרִין אוֹשְׁפִיזִין דְאִינוּן נְשָׁמוֹת יְתִירוֹת, אִי שְׁבַת.

וּבְגִין דָּא, עֵינִין חִיוּרִין, נְטֻלִין בְּסִיחָרָא מִסְטָרָא דְחֶסֶד. אֲלִין אִינוּן מְאָרִי דְחֶסֶדִים טוֹבִים, מְזַרְעָא דְאַבְרָהָם. אֲלִין עֵינִין מִסְתְּפֻלִין בְּאוֹרַח מִיִּשְׂרָאֵל כְּלָפִי יְמִינָא.

הָאִי בַר נֶשׁ, וּוְתָרַן אִיהוּ בְּמִמוּנִיהָ, דְמִמוּנָא דְנִשְׁמַתָּא אִיהִי אוֹרִייתָא, וְשָׂאָר עוֹתֵרָא מְמוּנָא דְגּוֹפָא. הָאִי בַר נֶשׁ חִוּוֹר אִיהוּ כְּכֶסֶפָא, אָרִיךְ קוּמָה אִיהוּ. רְשִׁימוֹ חִוּוֹר אִית בְּיְמִינָא דִילִיָּה. רְחִים אִיהוּ מְבַנֵּי נֶשׂא, רְחִים אִיהוּ מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הֵדָא הוּא דְכְתִיב, אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי. שְׂעָרָא דִילִיָּה שְׁעִיעַ חִוּוֹר.

וְתָא חֲזִי, דְלִית עֵינִין דְלָאו אִינוּן כְּלִילִין מְאַרְבַּע גְּוּוּנִין. וְאַמְאִי אֲתַקְרִיאוּ עֵינִין חִוּוֹרִין. אֲלָא כָּל גְּוּוֹן דְשְׁלִיט עַל אַחְרָנִין, אֲתַקְרִיאוּ עֵינִין עַל שְׁמִיָּה. וּבְגִין דָּא כַּד שְׁלִיט גְּוּוֹן חִוּוֹר בְּעֵינִין, אֲתַקְרִיאוּ עֵינִין חִוּוֹרִין. וּמֵאֵן דְבָעִי לְאַצְלָחָא בְּאוֹרִייתָא, וְאַשְׁתַּדַּל בָּהּ, עֲלִיָּה אִיתְמַר הַרְוֵצָה לְהַחֲכִים יְדָרִים.

עֵינִין סוּמְקִין מִסְטָרָא אַחְרָא, נְטֻלִין סוּמְקוֹ מִשְׂרָף, דְאֹקִיד לֹון בְּשִׁלְהוּבֵי דְחֲמָה בִישָׂא, וּמִתְאַדְמִין בְּמִאָדִים דְסְטָרָא אַחְרָא. דְתֵרִין דְרָגִין אֲלִין, אִינוּן מְאוּמָה דְעֶשׂוֹ, אִיהוּ אָדוּם מִסְטָרָא דְמִאָדִים, וְאַתְמַר בְּבִנּוּי דְמוּנִין לְחֲמָה, וּבְגִין דָּא כַּד לֹוקָה חֲמָה סִימָן רַע לְאַמּוֹת הָעוֹלָם. לְקוּתָא דְחֲמָה דְאוּמִין דְעֲלָמָא.

אוֹרִייתָא דְאִיהִי אוּכְמָא, דְאִתְמַר בֵּיה (שה"ש א) שְׁחוּרָה אֲנִי וְנֶאֱוָה. לְקוּתָא דְשְׁמִשָׁא דְסִטְרָא קְדִישָׁא, שְׁבַתַּי לִילִית פְּתִיָּא אוּכְמָא. וּבְנֶהָא, אִינוּן לְקוּתָא דִישְׂרָאֵל.

מִאָדִים, לְקוּתָא דְסִיחָרָא טְבָא דִיַּעֲקֹב. וּמִאָדִים אִיהוּ עֶשׂוֹ. וּמִאָדִים דְסְטָרָא טְבָא, לְקוּתָא לְסִיחָרָא בִישָׂא, דְמוּנִין לָהּ אוּמָה דִישְׁמַעֲאֵל.

לְקוּתָא דְעֵינִין בְּסוּמְקוֹ דִילְהוֹן, וּבְאַדִימוֹ דִילְהוֹן בְּבִשְׂרָא, דְגְבִינִין דְלְהוֹן. הָאִי אִיהוּ חֲמָה דְאֹקִיד לֹון, דְאִיהוּ שְׂרָף, וְאוֹשְׁדִין דְמַעִין וְאַדִימוֹ. כּוּלְהוֹן לְקוּתָא דְמִאָדִים אֲלִין. אִינוּן עֵינִין קְמִיטִין בְּנִבְשׁוּתָא, דְשְׂרָף דְאֹקִיד לֹון וְאַתְקְמִיטוֹ, וְעֵינִין סוּמְקִין דְסְטָרָא אַחְרָא הוּא.

מְאָרִי דְעֵינִין סוּמְקִין, אֲסִטְמַר מִינִיָּה, אוֹשִׁיד דְמִין אִיהוּ. וְאִי הוּא חִוּוֹר בְּתִיבְתָא, אוֹשִׁידוֹ דְדָמָא דִילִיָּה, יְהָא בְּפִקוּדִין דְאוֹרִייתָא. אוּ יְהָא טְבָחָא. אוּ מוּחְלָא.

וְהָאֵי בַר נֶשׁ, אִיהוּ קָמִיט בְּאַנְפּוּי, בְּחוּטְמִיָּה, בְּקַדְלִיָּה, בְּגוּפִיָּה, בְּדַרְעוּי,
בְּרַגְלוּי. בְּהַפּוּכָא דְעֵינִין חַוּוּרִין, דְּאִיהוּ אָרִיךְ בְּאַנְפּוּי בְּחוּטְמִיָּה בְּקַדְלִיָּה
בְּגוּפִיָּה בְּדַרְעוּי בְּרַגְלוּי. דָּא רַחֲמִי. וְדָא דִּינָא.

עֵינִין סוּמְקִין דְּסִטְרָא דְכֵינָא, אֲלִין עֵינִין דְּדוּד דְּאִיתְמַר בֵּיהּ, (שמואל א טז)
וְהוּא אֲדַמוּנִי עִם יָפָה עֵינִים וְטוֹב רָאִי. שְׁעָרֵי יְרוּקִין בְּגוּוֹן חֲמָה טוֹבָא,
אֲנָפוּי סוּמְקֵי מְסִטְרָא דְמַאֲדִים טַב.

בְּשַׁעְרוּהִי הוּוּ ז' מֵינִי גּוּוֹנִי דְהֶבָא, דְּאִיהוּ זְהָב סָגוּר, זְהָב אוּפִיר, זְהָב
פְּרָוִים, זְהָב שְׁחוּט, זְהָב טְהוּר, זְהָב מוּפָז, זְהָב תְּרַשִׁישׁ. ז' אֵינּוֹן מֵינִי
דְהֶבָא, דְשִׁבַּע סְפִירִין אֲתְכַלִּילֵן בְּהוּ. וְשַׁעְרָא דִילִיָּה קָמִיט. וְכָל אֵיבְרִין
דִילִיָּה קָמִיטִין. מְסִטְרָא דְשִׁבְרִים. וּבְגִין דָּא, דְּוֹד הוּא הַקָּטָן, וְאִיהוּ דְרָגָא
דִילִיָּה הוּוּד, דְנָטִיל בְּגַבְוֶרָה.

אָבֵל עֵינָא חַוּוּרִין, נְטָלִין בְּנֶצַח וְחֶסֶד, וְאֵינּוֹן אָרִיכִין. וְשִׁטְוִטִין דְמַצְחָא
כְּלֵהוֹן אָרִיכִין, מְסִטְרָא דְתַקִּיעָה. אָבֵל שִׁטְוִטִין דְמַצְחָא מְסִטְרָא דְבֵר נֶשׁ
קָמִיט, אֵינּוֹן קָמִיטִין בְּרָזָא דְשִׁבְרִים. וְאִית לִיה רֹשֶׁם סוּמְק תְּחוּת דְרוּעָא
שְׁמַאלָא, אוּ בְדְרוּעָא שְׁמַאלָא, אוּ בְשׁוּקָא שְׁמַאלָא.

וּמֵאן דְּאֲתִיִּלִּיד בְּשַׁעְתָּא קְדָמָא דִּיוֹמָא תְנַיִנָא, דְּאִיהוּ דְרָגָא דְגַבְוֶרָה.
יְהֵא תַקִּיף בְּיַצְרִיָּה, אִם יִשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִיָּתָא דְבַעַל פָּה. וּמְלָכוּת אִיהוּ חֲמָה
טְבָא, אוּרִיָּתָא דְבַעַל פָּה מְסִטְרָא דְגַבְוֶרָה, וְאִיהִי סִיְהָרָא קְדִישָׁא,
אוּרִיָּתָא דְבַכְתָּב אֲתַקְרִיָּאת מְסִטְרָא דְחֶסֶד.

חֲמָה בִישָׂא אִיהִי גִיְהֶנְס, דְּאֲתַבְרִי בְּיוֹמָא תְנַיִנָא. וּבְסִטְרָא דְדְרָגָא דְעֵשׂוּ,
נְפַקַת סוּמְקָא. אָף עַל גַּב דְנָטִילַת לְבַתֵּר מְכָל גּוּוֹנִין, חַוּוּר וְיְרוּק וְאוּכְס,
מֵאן דְּאֵלִים גָּבַר, וְעַל שְׁמִיָּה אֲתַקְרִיָּאת.

וְהָאֵי אִיהִי תִיקוּנָא דְחֲכָמְתָא עֵילָאָה. אָבֵל אִיסְטַגְנִינוֹן לָא נְטָלִין כּוּכְבָא
בְּסִידְרָא דָּא, אֲלָא כְּפּוּם מְמִשְׁלַת דִילְהוֹן בְּאוּרַח חוּשְׁבָנָא.

עֵינִין סוּמְקִין, אֵינּוֹן מְרַכְבָּה דְחִיָּה דְשׁוּר, דְּאִיתְמַר בֵּיהּ (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוּר
מֵהַשְׁמַאל לְאַרְבַּעַתָּן, דְּאֵינּוֹן ד' גּוּוֹנֵי עֵינָא. וְשׁוּלְטָנוּ דְאַרְבַּע גּוּוֹנִין אֲלִין,
אִיהוּ סוּמְק. אָבֵל עֵינִין חַוּוּרִין, מְרַכְבָּה דִילְהוֹן אָרִיָּה.

וְאָרִיָּה אִיהוּ מִיכָאֵל. שׁוּר, גְּבַרִיאֵל. וּמֵאן דְּאֲתִיִּלִּיד בְּרִישָׂא דְשַׁעְתָּא דְשׁוּר,
יְהֵא עֲתִיר בְּדֶהָבָא, וּבְכָל מֵינֵי סוּמְק. בְּעֵינִין חַוּוּרִין נְהִיר יְהוּ"ה רַחֲמֵי
וְדָאֵי, וְאֲתְמַר בֵּיהּ הַרּוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים. בְּעֵינִין סוּמְקִין נְהִיר אֲדַנִּי,
וּבִיָּה הַרּוּצָה לְהַעֲשִׂיר יַצְפִּין.

מֵאן דְּאֲתִיִּלִּיד בְּפְלוּגְתָא דְשַׁעְתָּא קְדָמָא דִּיוֹמָא תְנַיִנָא, יְהֵא בֵינּוּנִי
בְּעוּתְרָא. מֵאן דְּאֲתִיִּלִּיד בְּסוּפָא דְשַׁעְתָּא, הָאֵי אִיהוּ בְּזַנְבָא דְשׁוּר, יְהֵא עֵנִי.

ויומין דְּכָל חַד מִתְּפִלְגִין לַתְּלַת סְטָרִין, כְּגוֹוֹנָא דְנִשְׁמַתָּא וְרוּחָא וְנִפְשָׁא. נִשְׁמַתָּא אִיהוּ מְכַרְסִיָּא יְקִירָא, וְאִיהִי מְרַכְבָּה בְּרִישׁ כָּל כּוֹכַב וּמְזָל. רוּחָא אִיהִי מִן מְלֶאכְיָא, וְאִיהִי מְרַכְבָּה בְּמִצִּיעוֹת כָּל כּוֹכַב וּמְזָל. וְנִפְשָׁא שׁוֹתְפִי דְבַעִירָאן וְעוֹפִין, וְכָל אֵילִין דְּתַאֲוָה דְעֵלְמָא שְׁפֵלָה, וְאִיהִי מְרַכְבָּה בְּסוֹפָא דְכָל שְׁעָתָא, וּבְסוֹפָא דְכָל כּוֹכַב וּמְזָל.

וּמִסְטָרָא דְנִפְשָׁא דְבַעִירָא, יוֹמוֹי דְבַר נֶשׁ קְצִירִין, וְאִינוּן מַעַט וְרַעִים. דְּכָל יוֹמֵי דְבַר נֶשׁ דְּאִינוּן בְּעֵנִיּוֹתָא בְּצַעֲרָא וּבְדוּחְקָא, לָאו אִינוּן חַיִּים, וְכָל שְׁכּוֹן אִי אִינוּן יוֹמִין בְּלֹא תוֹרָה וּמִצְוָה, דְּלָאו אִינוּן חַיִּים.

אִם חֲזַר בְּתִיּוּבָתָא, אָף עַל גַּב דְּאִיהוּ בְּזַנְב טָלָה אוֹ שׁוֹר, בְּכָל מְזָל וּמְזָל, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹסִיף בֵּיהּ רוּחָא יְתִירָא דְמְלֶאכְיָין, וְסֵלִיק מְזַנְבָא לְמַהוּי בִּינוּנֵי. זְכָה יְתִיר לְמִיּוֹדֵר בְּתִיּוּבָתָא בְּמַחְשַׁבְתִּיהּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לִיהּ נִשְׁמַתָּא מְכַרְסִיָּא, וְסֵלִיק לְמַהוּי רִישָׁא בְּרִישׁ כָּל כּוֹכַב וּמְזָל.

וּבְגִין דָּא אִין מְזָל לִישְׁרָאֵל. וְאָף עַל גַּב דְּאִתְיַלִּיד בְּרִישׁ שְׁעָתָא, וְקִלְקַל עוּבְדוּי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְחִית לִיהּ מְרִישָׁא לְגוֹפָא, לְמַהוּי בִּינוּנֵי. וְאִי מְקִלְקַל יְתִיר בְּעוּבְדוּי, נְחִית לִיהּ לְסוֹפָא דְכָל מְזָל וּמְזָל. וְהֵאִי אִיהוּ תְלוּי בְּמְזָל, וּמְזָל רְכִיב עָלִיהּ וְשֵׁלִיט עָלִיהּ. אֲבָל בְּזַמְנָא דְנִשְׁמַתִּיהּ שְׁלִיט וְרְכִיב עַל מְזָלָא, מְזָלָא אִיהוּ טְפִילָא לְרוֹכַב עָלָיו.

וְאִם מְזָלָא דְאִיהוּ טְפִלָּה לְרוֹכַב שְׁלִיט עָלִיהּ, אִיתְמַר בֵּיהּ (דְּבָרִים כח) הִגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבֶּךָ יַעֲלֶה עִלְיָךְ מֵעֵלָה מְעֵלָה וְאִתָּה תֵרַד מִטָּה מִטָּה הוּא יִלְוֶךָ וְאִתָּה לֹא תִלְוֶנּוּ הוּא יְהִי לְרֹאשׁ וְאִתָּה תִהְיֶה לְזַנְב. וְאִיתְמַר עַל נִשְׁמַתִּיהּ וְרוּחִיהּ, (שם) וְהָיוּ חַיִּיךָ תְלוּאִים לְךָ מִנְגִד.

וְאִם חֲזַר בְּתִיּוּבָתָא, יַחֲזִרוּן לִיהּ רוּחִיהּ וְנִשְׁמַתִּיהּ, וְאִתְקִיִים בֵּיהּ קָרָא דְכְּתִיב, (שם) וּנְתַנֶּךָ ה' לְרֹאשׁ וְלֹא לְזַנְב וְהָיִיתָ רַק לְמַעֲלָה וְלֹא תִהְיֶה לְמִטָּה כִּי תִשְׁמַע אֵל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֶיךָ. בְּמִצְוֹת זְכִי לְרוּחָא, בְּאוֹרֵייתָא זְכִי לְנִשְׁמַתָּא.

עֵינִין יְרוֹקִין דְּסִטְרָא אַחְרָא, מְדִידוֹ דְּאִתְמַשֵּׁף מִנִּיהּ רְזָא דְתוֹהוּ, דְּאִיהִי קוֹ יְרוֹק, קְלִיפָא דְאַגּוּזָא.

וְתַלְת קְלִיפִין אִינוּן, דְּאִתְחַזְזִין בְּעֵינִין דְּסִטְרָא אַחְרָא. תְּהוּ גּוּוֹן יְרוֹק, קְלִיפָא קְדָמָאָה דְאַגּוּזָא. בְּהוּ גּוּוֹן חִוּוֹר, קְלִיפָא תְנַנְיָנָא דְאַגּוּזָא, וְאִיהוּ חִוּוֹרָא דְעֵינִין. חֲשֵׁף קְלִיפָא תְלִיתָאָה דְאַגּוּזָא, וְאִיהוּ סוּמְקָא, כְּעֵשׂוֹן דְּאִצְטַבַּע בְּסוּמְקָא דְאַשָׁא, וְאִיהוּ סוּמְק חֲשׁוּף. מְרָה אוּכְמָא, תְּהוּס, וְאִיהוּ חָלַל דְאַגּוּזָא, וְדָא אִיהִי לְבוּשָׁא דְיִצְר הָרַע.

נְטִיל מְרָה יְרוֹקָה בְּסִטְרָא דְתוֹהוּ, וְעַבִּיד צִיּוּרִין וְשִׁרְטוּטִין כְּפּוּס חוּבִין דְּבִנֵי נֶשׁא. כְּלָהוּ צִיּוּרִין וְשִׁרְטוּטִין עֲקִימִין, וְלָאוּ בְּאוֹרַח מִישֵׁר. וְכֵן חוּטְמָא וְאַנְפִין וְעֵינִין, בְּכָל אֶתֶר דְּיִצְר הָרַע חוּיָא בִישָׁא שְׂרִיָּא, אִיהוּ עֲקִימָא, וְכָל צִיּוּרִין דִּילִיהּ עֲקִימִין.

נטיל מָרָה סוּמָקָא מְסִטְרָא דְחֻשָּׁד, וְעֵבִיד צִיּוּרִין וְשִׁרְטוּטִין. נְטִיל מָרָה אוּכְמָא מְסִטְרָא דְתַהוּם, דְּאִיהוּ חָלָל דְּאֶגְוֹזָא, וְעֵבִיד צִיּוּרִין וְשִׁרְטוּטִין.

וְתָא חֲזִי, תְּלַת קִטְרִין בְּבֵר נֶשׁ מְסִטְרָא דְדַכְּיוּ, וְאִינוּן נִפְשָׁא רוּחָא וְנִשְׁמָתָא. נִפְשׁ, נְטִיל עֶפְרָא וּמִיָּא וְאֶשָׁא וְרוּחָא. הַאי נִפְשׁ סָטָא לְמִינָא, וְנְטִיל מִיָּא כְּלִיל בְּפוּמָא דְאַרְיָה, וְעֵבִיד צִיּוּרִין. וְהָיָא מִיָּא דְנְטִיל, אִיהוּ מְמוּחָא, וְאֶתְפְּלַג לְאַרְבַּע מוּחִין. וְרִזָּא דְמַלְכָּה (בראשית ב) וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רְאשִׁים. אִינוּן גִּיחוּן פִּישוּן פְּרַת חֲדָקִל.

וּבְזִמְנָא דִּיִּתִי מְשִׁיחָא, כָּל חַד וְחַד מְאַבְהוּ, אַחֲזִי פְּעוּלְתֵיהּ. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שם א) תּוֹצֵא הָאֶרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ, דְּאִיהוּ חֵיתוּ אֶרֶץ, אֶפִּיק זֶרְעָא דִּילֵיהּ, כָּל חַד בִּיחוּסִיָּהּ. וְדָא זֶרְעָא דִּיצְחָק, דְּאִיהוּ נִפְשׁ חַיָּה, דְּאִינוּן מִינָהּ, וְזֶרְעָא דִּילָהּ בְּאוּמָה דָּא, זֶרְעָא דְּאִינוּן עַמֵּי הָאֶרֶץ, דְּחַיָּה דְּאִיהִי שׁוֹר, דְּרָגָא דִּיצְחָק.

(שם) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם, אֲלֵיךְ מֵאֲרִיחוֹן דְּחֻכְמָה, דְּאִיהִי נִפְשׁ חַיָּה, דְּאִינוּן כְּנוּנִין דְּמִתְרַבֵּין בְּיַמָּא דְּאוּרִיִּתָּא. וְאִינוּן מְסִטְרָא דְּאַרְיָה דִּימָא, דְּאִיהוּ כְּשֵׁר בַּיָּם. דְּאַרְיָה דְּסִטְרָא אַחְרָא אִיהוּ פְּסוּל בְּיַבִּשְׁתָּא, וְאַרְיָה דִּימָא אִיהוּ לְמִינָא, דְּאַבְרָהָם, וּבִיָּה הַרוּצָה לְהַחֲכִים יַדְרִים.

וְעוּף יְעוּפֵף עַל הָאֶרֶץ עַל פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְדָא פְּנֵי נֶשֶׁר אֲלֵיךְ זֶרְעָא דִּינְעֻקָב, דְּאִינוּן מְאִרֵי פְּקוּדֵי דְּאוּרִיִּתָּא.

(שם) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאֶה הַיַּבְשָׁה, הַיַּבְשָׁה, דָּא אָדָם דְּאֶתְנַטִּיל מִדִּי סִטְרִין דְּעֶפְרָא. כַּד אֶתְקַיֵּים בְּהַ, יַבְשָׁה הָאֶרֶץ מִמֵּי טוּפְנָא, יִפְקוּן מִן גְּלוּתָא. וְרִזָּא דְּמַלְכָּה וַיְהִי כִּי, דְּאִיהוּ שְׁבַעִין שָׁנִין.

בְּיוֹמָא קְדָמָא, עֵבִיד עֲבִידְתֵיהּ לְאַנְהָרָא לֹון, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שמות י) וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר. וְעוֹד (שם יג) וְהִי הוֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם וְגוֹ', כְּגוֹוֹנָא דְּמִצְרַיִם. בְּיוֹמָא תְּנִינָא, וַיְהִי מִבְּדִיל, אֶפְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל מִנִּיָּהּ, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה.

בְּיוֹמָא תְּלִיתָא, אַעְבֵּר לֹון בְּיַמָּא. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאֶה הַיַּבְשָׁה. כְּתִיב הִכָּא וְתִרְאֶה הַיַּבְשָׁה, וּכְתִיב הֵתֵם (שמות יד) וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם לְחַרְבָּה.

אוּר דִּיּוֹמָא קְדָמָא, מִינִיָּה נְהָרִין שְׁמֵשָׁא וְסִיָּהָרָא, בְּיוֹמָא רְבִיעָא. וְעַלִּיָּהּ אֶתְמַר, (שם יג) וְהִי הוֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן לְנַחֲוֹתָם הַדְּרָךְ וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם.

יוֹמָא תְּנִינָא, בִּיָּה אֶתְבְּרֵי יַמָּא. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית א) יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וַיּוֹם חֲמִישָׁא, מִינִיָּה אֶפִּיק נוּנֵי יַמָּא. דְּכֻמָּה דְּמְאוּרוֹת דִּיּוֹמָא רְבִיעָא תְּלִיין בְּיוֹמָא קְדָמָא, הִכִּי נוּנֵין דִּיּוֹמָא חֲמִישָׁא תְּלִיין בְּיוֹמָא

תַּנְיִינָא. יוֹמָא תְּלִיתָאָה, אִיהוּ כְּלִיל מַכְלָא, אִיהוּ דְרָגָא דִּיעֻקְב, דְּאִיהוּ
נְשָׂרָא, כְּלִילָא מִמֵּיָא וְאַשָּׂא. וְיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה, בֵּיה תְּלִינָא, וְבִיה אֲתַבְרִי
אַדָּם, מֵהֵוּא עֲפָרָא דִּיוֹמָא תְּלִיתָאָה.

יוֹמָא קַדְמָאָה אַבְרָהָם, דְּדִרְגִיָּה חֲסָד, לְקַבְלִיָּה הוּא נְצַח, וְאַהֲרֹן כְּהֵנָא
נְהִיר אֲנַפּוּי כְּשִׁמְשָׂא, אִיהוּ לְקַבְלִיָּה, יוֹמָא רְבִיעָאָה, דָּא בְּדָא תְּלִינָא, הֲדָא
הוּא דְכַתִּיב, (תהלים טו) נְעִימוֹת בִּימִינֵךְ נְצַח.

יוֹמָא תַּנְיִינָא יֶצְחָק, דְּדִרְגִיָּה גְבוּרָה, לְקַבְלִיָּה יוֹמָא חֲמִישָׁאָה, דְּאִיהוּ הוּד,
דְּרָגָא דְדוּד.

יוֹמָא תְּלִיתָאָה יַעֲקֹב, לְקַבְלִיָּה יוֹמָא שְׁתִּיתָאָה, שְׁלֵמָה, דְּדִרְגִיָּה יֶסוּד,
דְּאִיהוּ שְׁלוֹם ה', וְעֲלִיָּה אִיתְמַר (במדבר כה) הֲנִנִּי נוֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם.

יוֹם שַׁבַּת, מַלְכוּת, דְּרָגָא דְבֹן יִיָּה, דְּאִיהוּ ו'. דְּמַחְלָדָּ חֲמִשׁ מָאָה שְׁנִין,
דְּאִינוּן חֲמִשׁ סְפִירוֹת, מְטִי לִיסוּד, לְאַתְחַבְרָא בְּה'. וְיוֹם שַׁבַּת אִיהוּ מִשָּׁה
רַבְּנוּ, דְּדִרְגִיָּה בִּינָה.

יוֹם שַׁבַּת כְּלִיל כְּלָא, כְּגוֹנוֹנָא דָּא, (בראשית ב) וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, דָּא
יוֹמָא קַדְמָאָה. מְלֹאכְתּוֹ, דָּא יוֹמָא רְבִיעָאָה. וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, דָּא
יוֹמָא תַּנְיִינָא, מְכַל מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, דָּא יוֹמָא חֲמִישָׁאָה, דְּבִיָּה אֲתַחְרַב
בֵּי מַקְדָּשָׂא, וְלָא הָוָה בְּנִינָא בִּיה בְּאַלְף חֲמִישָׁאָה. וַיִּקְדַּשׁ אוֹתוֹ, דָּא יוֹמָא
תְּלִיתָאָה, כִּי בּו שַׁבַּת מְכַל מְלֹאכְתּוֹ, דָּא יוֹמָא שְׁתִּיתָאָה.

אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת, דָּא גּוֹפִין לְנִשְׁמַתִּין דְּרִשְׁיַעֲיָא. דְּלָא בְּעָא לְמַעַבְד
לוֹן גּוֹפִין, דְּאַזְלוּן כְּלָהוּ נַע וְנַד. וְדָא רְזָא (משלי יא) יָד לֵיד לֹא יִנְקָה רַע.

וְשַׁבַּת דְּכָלְהוּ, נִיחָא דְּכָלְהוּ, יְהָא מִשָּׁה. דְּאִיהוּ דּוּגְמַת בֶּן יִיָּה, דְּבַת זּוּגִיָּה
מַלְכוּת, שַׁבַּת. שַׁבַּת וְדָא, דְּעֲלָה אֲתַמַּר (תהלים קג) וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה,
דְּאִיהוּ מְלֹאכְתּוֹ דְּאַדְפִּיר בִּיוֹמָא דְּשַׁבְּתָא.

וְלָא כְּמָא דְּחֻשְׁבִּין טַפְשִׁין, דְּקוּדְשָׂא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד עֲבִידָתָא, אוֹ טַרַח
לְמַעַבְד עֲבִידָתִיָּה, וְנַח בִּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה, כְּבַר נֶשׁ דְּטַרַח בְּעֲבִידָתִיָּה, וְלִבְתַּר
דְּסִיִּים נַח. חַס וְשְׁלוֹם, אֶלָּא בְּכָל זְמַנָּא דְּשְׁכִינְתָּא אִיהִי בְּגְלוּתָא, אֲתַמַּר בְּה
(בראשית ח) וְלֹא מִצָּאָה הַיּוֹנָה מְנוּחַ, דְּלָא אֲשַׁתְּכַח צְדִיקָא, דִּיהָא לָהּ נִיחָא
בִּיה.

וְנִיחָא דִּילָהּ, אִינוּן צְדִיקֵיָּא, דְּנַחְתַּת בְּהוּן, כְּגוֹן אַבְרָהָם וְאַהֲרֹן וְזִרְעִיָּה.
יֶצְחָק וְדוּד וְזִרְעִיָּה. יַעֲקֹב וְשְׁלֵמָה וְזִרְעִיָּה. וְעֲלִיָּהוּ אֲתַמַּר, (בראשית ב) וַיְכַל
אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם
הַשְּׁבִיעִי, וַיִּקְדַּשׁ אוֹתוֹ. יוֹמָא דְּכָלְהוּ, נִיחָא דְּכָלְהוּ.

יוֹם הַשְּׁבִיעִי, מִשָּׁה, כְּלִיל כְּלָהוּ, בִּיה נַח שְׁכִינְתָּא מְכָלְהוּ, וְדָא אִיהוּ וַיִּשְׁבַּת
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, שְׁבִיתָה דְּאֱלֹהִים וְדָא, דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא, וְלָא אָמַר וַיִּשְׁבַּת

ה', דְּאִימָא אִיהוּ דְּטָרְחָא בְּבִנְיוֹ, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה ג) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחַה אִמְכֶם.

וּבְגִין דָּא ד' יְסוּדִין, כָּל חַד עֲבִיד עֲבִידְתִּיה, חַד אַרְיָה, וְהָא אִיתְמַר. תִּנְיָנָא שׁוּר, סוּמְקָא כְּוּרְדָּא, סָטָא לְשִׁמְאָלָא, נָטַל גְּוֹן אָשָׁא וְעֲבִיד צִיּוּרִין וְשִׁרְטוּטִין וְאַתְרִיה בְּלָבָא.

נְשָׁר, אִתְרִיה בְּגוּפָא, נָטַל רוּחָא כְּלִילָא בְּפוּמָא, סָטָא לְאַחוּרָא, וְנָטִיל גְּוֹן חַד מְסִיהֶרָא, סָטָא לְקַמִּיָּה, וְנָטַל גְּוֹן חַד מְשִׁמְשָׁא, סָטָא לְיִמִּינָא וְשִׁמְאָלָא וְנָטִיל תְּרִין גְּוֹנִין מְנִיָּהוּ, אֲשֶׁתְּכַח כְּלִיל מְכָל גְּוֹנִין. וְהָא אִיהוּ נְשָׁרָא רְבֻרְבָּא, מְאִרִי דְנוּצָה, רַב גְּדַפִּין, כָּל גְּוֹנִין בִּיה אִתְחַזְיִין.

אָדָם סָטָא לְעִילָא, וְשִׁרְיָא בְּדִיוֹקְנָא דְאַנְפִּין, וּרְשִׁים תַּמָּן דִּיוֹקְנָא דְכְּלָהוּ חִיּוֹן, וְאַתְלַבֵּשׁ בְּכְלָהוּ, וְאַתְחַזִּי דִּיוֹקְנִיה בְּהוּ. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (יחזקאל א) וּדְמוֹת פְּנִיָּהֶם פְּנִי אָדָם וּפְנִי אַרְיָה אֶל הִימִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנִי שׁוּר מִהַשְׁמַאל לְאַרְבַּעַתָּן וּפְנִי נְשָׁר לְאַרְבַּעַתָּן. וּרְשִׁים בְּהוֹן צִיּוּרִין וּגְוֹנִין דְאַנְפִּין, וְשִׁרְטוּטִין דְמַצְחָא.

בְּהוֹן רְשִׁים תְּלַתִּין וְתִרִין שְׁבִילִין, דְאַיִנוֹן נְתִיבוֹת פְּלִיאֹת חֲכָמָה. וְכוּלָּהוּ אִתְכַּסְיִין בְּתַלְתִּין וְתִרִין, בִּין אַנְפִּין וְגְדַפִּין דְחִיּוֹן, דְשֵׁשׁ עֶשֶׂר אַנְפִּין אִינוֹן לְאַרְבַּעַתָּן לְד' חִיּוֹן, וְשֵׁשׁ עֶשֶׂר גְּדַפִּין סְלָקִין ל"ב. הִכִּי אִינוֹן שִׁרְטוּטִין דְמַצְחָא, וְשִׁרְטוּטִין דְעֵינִין.

תַּלְתַּת עֶשֶׂר גְּוֹנִין אִינוֹן בְּצִיּוּרִין דְאַנְפִּין דְקוּ הַמְדָּה. וְכוּלָּהוּ גְּוֹנִין אֲזִלִּין בְּקוּ הַמְדָּה, בְּאוּרַח קְשׁוּט, וְכוּלָּהוּ רְשִׁימִין בּוּא"ו. תְּרִין וְתַלְתִּין שְׁבִילִין מְצוּיִרִין בְּיו"ד ה"א ה"א.

תְּרִין עֶשֶׂר גְּוֹנִין, דְתַלְתַּת חִיּוֹן, דְאַיִנוֹן ו"ו, וּדְמוֹת פְּנִיָּהֶם פְּנִי אָדָם, א דְמַתְלַבֵּשׁ בְּהוֹן וְאִיתְכַּסִּי בְּהוֹן. ו' לְתַתָּא, ו' לְעִילָא. ו' לְעִילָא, שִׁית גְּוֹנִין עִילָאִין. ו' לְתַתָּא, שִׁית גְּוֹנִין תַּתָּאִין. בְּשִׁית גְּוֹנִין עִילָאִין פָּרַח לְגַבִּי עִילָא. וּבְשִׁית גְּוֹנִין תַּתָּאִין פָּרַח לְגַבִּי תַּתָּא.

וְרָזָא דְמַלְחָה, (ישעיה ו) בְּשִׁתִּים יְכַסֶּה פְּנִיו וּבְשִׁתִּים יְכַסֶּה רַגְלֵיו וּבְשִׁתִּים יַעֲוֹפֵף, אֲלִין אִינוֹן דִּיוֹקְנִין, דְאַתְלַבֵּשׁ בְּהוֹן א' עֲלִיָּאָה, דְאַיִהוּ תַּתְּפָּאֶרְת. אָדָם, יו"ד ה"א וּא"ו ה"א. אֲלִין אִינוֹן נְתִיבִין דְחֲכָמָה, נְתִיב לֹא יָדְעוּ עֵיט, א', דְאַיִהוּ אָדָם, עֲלִיָּה אִתְמַר בְּמוּפְלָא מְמַד אֶל תְּדַרְשׁ וּבְמִכּוּסָה מְמַד אֶל תַּחְקֵר. דְאַיִהוּ דְאַתְעֵטֵר בְּגְוֹנִין דְאַיִנוֹן ו"ו, וְאַיִהוּ לֹא אִתְגַּלְיָא, עֲלִיָּה אִיתְמַר (דברים ד) כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה.

וְאִית לְתַתָּא דְמוֹת אָדָם, וְלֹא אָדָם. עֲלָה אִתְמַר (במדבר יב) וְתְמוּנַת ה' יַבִּיט וְדָא נֶפֶשׁ הַשְּׁכֵלִית, מְסִטְרָא דְמַלְכוּת, דְרְשִׁים כָּל גְּוֹנִין אֲלִין, וְאַיִהוּ אִתְקִרִיאַת יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, וְדָא אִיהוּ מ"ה לְמִטָּה.

רוח רְשִׁים רְשִׁימין בְּמִלְאֲכֵיָא, דְּאִינוּן ד', מִיכְאֵל גְּבַרְיָאֵל נֹרְיָאֵל רְפָאֵל. וְסָלִיק לְעֶשֶׂר, דְּאִינוּן: אֲרָאֵלִים. שְׂרָפִים. חֲשַׁמְלִים. שְׁנָאֲנִים. תְּרִשִׁישִׁים. אוֹפְנִים. אֱלֹהִים. אִישִׁים. חִיּוֹת. בְּנֵי אֱלֹהִים.

וְכֻלְהוּ מִתְלַבְּשִׁין וְנִהְרִין בְּגִוּוּנֵין דְּאַנְפִּין. דְּגִוּוּנֵין אִינוּן לְבוּשֵׁין לְאִינוּן מִלְאֲכֵין, כְּגוּפָא דְּמִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשֵׁין. וְאִינוּן אַחְזִיין דְּיוֹקְנֵין בְּלְבוּשֵׁין, לְנִבְיָאָה. וְרוּחָא דְּאִיהוּ תְּפָאֶרֶת, רְכִיב בְּמִלְאֲכֵיָא, בְּרוּחָא דְּאִיהוּ רְכִיב בְּגוּפָא, וְרָזָא דְּמִלְחָה, (חֲבִקוּק ג) כִּי תִרְכַּב עַל סוּסֶיךָ מִרְכָּבוֹתֶיךָ יִשׁוּעָה.

נִשְׁמַתָּא אִיהִי מִסְטָרָא דְּבִינָה, וְעֵלָה שְׂרֵיָא מִחֲשַׁבָּה דְּלִית לָהּ סוּף. וְבָהּ, לִית דְּמִיּוּן, וְלִית צוּרָה, וְלִית דְּיוֹקְנָא. בְּגִין דְּאִיהִי עֲלֵמָא דְּאִתִּי. וְלִית בָּהּ לָא גוּפָא, וְלָא דְּיוֹקְנָא, כְּמָה דְּאִוּקְמוּהָ מִכָּל מְקוּם, הָעוֹלָם הַבָּא אִין בּוּ לָא גוּף וְלָא גוּיָה. וְנִשְׁמַתָּא אֲתִלְבֵּשׁ בְּכוּרְסֵיָא, דְּאִיהוּ אָדָם דְּבְרִיָאָה, וּבְאַרְבַּע סְטָרִין דְּיִלְהוּן. תְּמָן אִיתְמָר, (דְּבָרִים ד) כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה, דְּעֵלָה אִיתְמָר (יִשְׁעִיָה סד) עֵין לֹא רָאֶתָה אֱלֹהִים זֹלָתְךָ.

וּבְהָאִי מִחֲשַׁבָּה, הוּוּ מְצִיירִין כָּל נְבִיָאֵי, כָּל דְּמִיּוּנֵין וְכָל צִיּוּרֵין לְתַתָּא מִינָה. וְלַעֲיֵלָא מִינָה לָא תְּפָסִין צִיּוּר כָּלֵל. בָּהּ לֹא הוּוּ יְכַלִּין לְמַתְפָּס צִיּוּר וְלָאוּ גִוּוּן כָּלֵל. כָּל שְׂכּוֹן לַעֲיֵלָא מִינָה.

וְצָרִיךְ לְאַחְזָרָא לְמִלְחָה קְדָמָא. עֵינֵין יְרוּקִין דְּסְטָרָא דְּדְכֵיָא, רְחֻמִים אִינוּן מִסְטָרָא דְּתִיָת, וִירוּקָא דְּיִלְהוּן מִסְטָרִיהָ. אִיהוּ נְהִיר בְּנִהוּרָא דְּאַבּוֹן מְרַגְלִית.

דְּבִגִין דָּא אֲתִקְרִיאוּ סְפִירָן סְפִירוֹת, דְּנִהְרִין גִּוּוּנֵין דְּיִלְהוּן כְּסְפִירִים יְקִירִין, וְלָא כְּסְפִירִים דְּאִינוּן פְּסוּלוֹת דְּעֲלֵמָא שְׁפֵלָה, אֶלָּא כְּאַבְנֵין יְקִירִין וּמְרַגְלָאן דְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן, דְּנִהוּרָא דְּלִהוּן מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ. וְאַלִין אִינוּן סְפִירָן דְּנִהְרִין לְבַר נֶשׁ בְּאוּרִיָתָא כּוּלָּא, עַד דְּלִית שִׁיעוּרָא.

דְּאִית מְרַגְלָאן וְאַבְנֵין יְקִירִין, דְּאִינוּן מִנְשַׁמְתָּא וְרוּחָא וְנִפְשָׁא, דְּכָרְסֵיָא יְקָרָא, וּמִלְאֲכֵיָא, וְדִי סְטָרִי עֲלֵמָא. נִהוּרָא דְּאַלִין מְרַגְלָאן אִית לִיהָ שִׁיעוּרָא, וְאִית לִיהָ רִישָׁא וְסוּפָא. אֶבֶל לְנִהוּרָא דְּנִשְׁמַתָּא וְרוּחָא וְנִפְשָׁא דְּאִינוּן בְּאוּרַח אֲצִילוֹת, מְבִינָה וְתְּפָאֶרֶת וּמְלָכוּת, לִית לִיהָ שִׁיעוּרָא.

וְאַלִין אִינוּן בְּאוּרַח אֲצִילוֹת, אֶבֶל אַחְרָנִין, אִיתְמָר בְּהוּן סְפִיר גִּיזְרָתֶם, כְּמָה דְּאִוּקְמוּהָ קְדָמָי, כָּל הַנְּשָׁמוֹת גִּזְרוֹת מִכְּפָסָא הַכְּבוֹד.

וְכָל אֶלִין גִּוּוּנֵין נִהִירִין בְּעֵינֵין דְּגוּפָא דְּגִן עֵדוֹן. וּבְהוּן שְׁבַחַת אוּרִיָתָא לְשְׁכִינְתָּא. וּמִשָּׁה בְּגִין דְּאֲתִלְבֵּשׁ בְּהוּא גוּפָא דְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן דְּלִתְתָּא, אִיתְמָר בֵּיהָ (שְׁמוֹת לד) וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁתֵּי אֱלֹוִים.

וּבְגִין עֵדוֹן דְּלַעֲיֵלָא אִיתְמָר בֵּיהָ, (שֵׁם לג) וּפְנֵי לֹא יִרְאוּ, דְּאַף עַל גַּב דְּבָכַל אֲתֵר אִיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אִית אֲתֵר דְּאֲתַגְלִיָא בֵּיהָ, וְאַתֵר דְּלֹא אֲתַגְלִיָא

בֵּיהַ כֹּל כֶּד. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְאַסְפִּקְלָרְיָא הַמְאִירָה, וְאַסְפִּקְלָרְיָא שְׂאִינְהָ מְאִירָה.

כְּגוּוֹנָא דָא אִית בְּאוּרִייתָא כְּמָה לְבוּשִׁין, כְּמָה אֲנָפִין, דְאַתְקִרְיָאוּ פְּנִים הַנְרָאִים, וּפְנִים דְאַיִנָּם נְרָאִים. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לָא אֲתַגְלִי בְּאוּרִייתָא, אֲלָא לְכֹל חֲדָא כְּפּוּם עוּבְדוּי, וְכְפּוּם נְשֻׁמְתִיָּה וְרוּחִיָּה וְנִפְשִׁיָּה מְאַתֵּר דְאַתְגְּזָרוּ.

עֵינִין אִינוּן כְּגוּוֹנָא דְגֻלְגֵל, דְמְגֻלְגֵל עֵיגוּלִין מְסֻטְרָא דְמִים. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְגֻלְגֵלִים. וְאַזְלִין בְּקוּ הַמְדָּה, בְּאַרְיִכוּ דִילְהוֹן, בְּעַמִּיקוּ דִילְהוֹן.

וְרְזָא דְמִלְכָּה (ישעיה מ) מִי מְדַד בְּשַׁעְלוּ מִים. וְאַיִנוּן הִי מְדוּדִים מְדַד בְּהָ, כְּגוּן זֶה: : וְאַיִנוּן אֲ אֲ אֲ וֲ אֲ אֲ כִי־צַד, מִי מְדַד

בְּשַׁעְלוּ מִים זֶ אֲ. וְשְׂמִים בְּזָרְתַּתְּכוֹן אֲ. וְכֹל בְּשַׁלִּישׁ עֶפְרַיִם הָאֲרֶץ אֲ. וְשִׁקֵּל בְּפֻלְסֵי הָרִים אֲ. וְגִבְעוֹת בְּמֵאזְנִים אֲ.

וְאַיִנוּן וִי, קוּ דְנִפְיִק מִן הַמְדָּה דְאַיְהִי יִי, וּמְדִיד הִי מְדוּדִין בְּהֵם, בְּחֻמְשׁ סְפִירָאן דְכִלְיָן בְּהִי תַתְּאָה. וְדָאִי יִי דִילְהָ, אִיְהִי מְדָה דִילְהָ.

וְאַיִנוּן דִי גְוֹנִין דְעֵינָא, מְדַד בְּהוֹן לְדִי סְטֵרִין. וְקוּ אִיהוּ וִי, גֻלְגֵל דְאַיְהוּ יִי עִם וִי אֲתַעְבִּיד גֻלְגוּלִי. דְסֵלִיק לְחוּשְׁבֹן עִיב.

כֶּד גֻלְגֵל דְעֵינָא אֲתַהֲפֵד בְּקוּ דְאַיְהוּ וִי, וּמְתַהֲפֵד עֵינָא בֵּיהַ לְחֻנּוּרָא, אֲתַגְלִיָּא בֵּיהַ דְאַיְהוּ גֻלְגוּל דִילְיָה, מְזַמְנָא קְדָמָהּ מְסֻטְרָא דְחֻסְדִי. וְאַם יִתְעַסֵּק בְּאוּרִייתָא, חֲכִים יְהֵא, מְסֻטְרָא דִימִינָא, בְּגִין דְתַמּוֹן אֲתַמְרָ בְּהָ, הַרוּצָה לְהַחֲכִים יְדָרִים.

וְאִי לָא יִתְעַסֵּק בְּאוּרִייתָא, יְהֵא חֲכִים בְּמִלְיָן, לְצִיר בִּידִיָּה כְּמָה צִירִין, דְכְּמָה מְלֹאכּוֹת, אֲף עַל גִּב דְלָא אֲוֹלִיפּוּ לִיָּה בְּהֵאִי עֲלָמָא. דְמֵאן דְלָא עֲבִיד מְלוּי מְלֹבוּי וּמְמַחְשְׁבִיתִיָּה עַד דְאֲוֹלִיפּוּ לִיָּה, הֵאִי לָאו אִיהוּ בְּגֻלְגוּלָא דָא כֹּלל.

וְכֶד גֻלְגֵל דְעֵינָא אֲתַהֲפֵד לְשִׁמְאָלָא בְּאַדִּימוּ, דְשִׁלִּיט עַל גְוֹנִין אֲחֻרָנִין, אִיהוּ מְזַמְנָא תְנִינָא גֻלְגוּלָא דִילְיָה. וְהֵאִי יְהֵא עֲתִיר בְּלָא טוּרַח וּבְלָא מְזֵל וְעֵלִיָּה אִיתְמַר הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר יְצָפִין. וְיִתְקַרֵּב בֵּר נֶשׁ לְגִבְיָהּ, דְוֹתְרָן יְהֵא בְּמִמוּנִיָּה, בְּגִין דְלָא טֵרַח בֵּיהַ, דְהֵהוּא דְטֵרַח בְּמִמוּנִיָּה לָא תַתְּקִרִיב לְגִבְיָהּ, דְקִמְצוֹן יְהֵא.

וְכֶד גֻלְגֵל דְעֵינָא אֲתַהֲפֵד לְיֵרוּקָא, דְשִׁלִּיט עַל כֹּל גְוֹנִין. דָּא אִיהוּ בְּגֻלְגוּלָא תְלִיתָאָה. וְיְהֵא חֲכִים בְּאוּרִייתָא, וְעֲתִיר בְּמִמוּנָא דְלָא טֵרַח בֵּיהַ. דָּא אִיהוּ שְׁלִים מְכֹלָא, מְסֻטְרָא דְיַעֲקֹב, דְאַיְתְּמַר בֵּיהַ (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם. (איוב לג) הוּ כֹל אֵלֶּה יַפְעַל אֵל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבֵר.

וּכְעַן צְרִיךְ לְפָרֵשׂ, מָאן אִיהוּ עֵין דְאִתְגַּלְגַּל בְּגִלְגוּלָא דְתַלְת גְּוֹנִין, אֵלִין אָדָם קְדָמָאָה דְסִטְרָא דְכְיָא, דְאִית אָדָם אוּחְרָא מְסִטְרָא דְמִסְאָבוּ. וְלֹא עוּד, אֵלָא תַלְת אָדָם אֵינּוּן: אָדָם דְבְרִיאָה, אָדָם דִּי צִירָה, אָדָם דְעֵשִׂיָה, מְסִטְרָא דְדְכִיו. וְאִית אַחְרָא מְסִטְרָא דְמִסְאָבוּ, דְאִיהוּ אָדָם בְּלִיעַל, אִישׁ אָוּן, יֵצֵר הָרַע. אָדָם טוֹב, יֵצֵר הַטוֹב. דְהִכִּי אוּקְמוּהָ קְדָמָאִין, (קַהֲלַת ז) גַּם אֶת זֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים.

וּכְעַן צְרִיךְ לְפָרֵשׂ אָדָם דְסִטְרָא דְכְיָא. תָּא חֲזִי, כַּד אִתְלַבֵּשׂ אָדָם דְדְכִיו, בְּאַבְרָהָם, אִתְלַבֵּן בֵּיהּ. וּבִיצְחָק אֲצִטְרִיף. הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (זְכַרְיָה יג) וַיִּצְרַפְתִּים כְּצָרְף אֶת הַכֶּסֶף וּבְחַנְתִּים כְּבַחַן אֶת הַזָּהָב. בְּיַעֲקֹב, אַחֲזִי דְיוֹקְנִיָה, וְעֵבִיד תּוֹלְדִין.

וְהֵאֵי אַמְאִי. אֵלָא לֵיִצֵּר הַטוֹב וְלֵיִצֵּר הָרַע, דְאֵינּוּן אָדָם טוֹב אָדָם רָע, מִנִּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא תַלְת פְּקוּדִין. עֲבוּדָה זָרָה. גְּלוּי עֲרִיוֹת. וּשְׁפִיכוֹת דְמִים. עֲבוּדָה זָרָה, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּצֹו ה' אֱלֹהִים עַל הָאָדָם לֵאמֹר. וְאָמְרוּ מֵאִרֵי מִתְנִיתִין, לִית צוּ אֵלָא עֲבוּדָה זָרָה. עַל הָאָדָם, זֶה שְׁפִיכוֹת דְמִים. לֵאמֹר, זֶה גְּלוּי עֲרִיוֹת.

וּבְצוּוּי דָא הוּוּ כְּחֵדָא יֵצֵר הַטוֹב וְיֵצֵר הָרַע. לְבַתֵּר דְעֵבֵר יֵצֵר הָרַע עַל צוּוּי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, גְּזֹר עֲלֵיהּ מִיתָה. אָמַר, מָה אַעֲבֹד, אִם אֲנָא אִימֹת אִיהוּ נְטִיל עֵבֶד אַחְרָא. דִּיִּצֵּר הָרַע אִיהוּ עֵבֶד, וּבַת זוּגִיָה שְׁפַחָה, וְאַתְרִיָה גְרִית לִיהּ הֵהוּא עֵבֶד.

מָה עֵבֶד, אֲזַל אִיהוּ וְאַתְתִּיָה, לְפִתְתָּה לְאָדָם וְלֵאֲתִתִּיָה דְסִטְרָא טְבָא. בַּת זוּגִיָה דִּיִּצֵּר הָרַע לִילִית, פְּתִי לְאָדָם דְאִיהוּ יֵצֵר הַטוֹב, וּבְגִינָה אִיתְמַר (שם א) הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתְּ עִמָּדִי הִיא נְתָנָה לִי מִן הָעֵץ. וַיִּצֵּר הָרַע פְּתִי לְחֹהָ, וּגְרָמוּ לֹון מוֹת.

בְּגִין דָּא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲפִשִׁיט לְאָדָם דְאִיהוּ יֵצֵר הַטוֹב מְגוּפִיָה בְּגִין עֵדוֹן וּמִמְלַבּוּשׁוּי, לִיהּ וְלֵאֲתִתִּיָה, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (שם) וַיִּדְעוּ כִּי עֲרוּמִים הִם. וַיִּגְרֹשׁ לֹון מִגֵּן עֵדֶן, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (שם) וַיִּגְרֹשׁ אֶת הָאָדָם. אֶת, בַּת זוּגִיָה עֲמִיָה.

וְנַחֲת לֹון לְשִׁבְע אַרְעִין, דְאֵינּוּן: גֵּיא. נְשִׂיָה. צִיָה. אַרְקָא. אַרְץ. אַדְמָה. תַבַּל. עֵבֶד תִּיּוּבְתָא, הָוָה מְצַפְצֵף וְעוֹלָה. וְעַם כָּל דָּא הָוָה עָרוּם בְּלֹא לְבוּשׁ הוּא וְאַתְתִּיָה.

מָה עֵבֶד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. אֵיִיתִי לִיהּ בְּגִלְגוּלָא בְּאַבְרָהָם, וְלֵאֲנַתְתִּיָה בְּשָׂרָה. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הָוָה מְלַבֵּן לִיהּ בְּכוּרָא דְכִסְפָּא, דְאִיהוּ מְעוּרָב בְּאַבְרָא, דְאִיהוּ עוֹפְרַת, מִיד דְאַרְמִי לִיהּ בְּנוּרָא, אִתְלַבְּנָא כְּסָפָא, וְאַפִּיקַת זוּהֶמָא, דְאִיהוּ עוֹפְרַת לְבַר, וּכְגוּוֹנָא דָא אִתְלַבֵּן אָדָם בְּאַבְרָהָם. וְאַפִּיק מְנִיָה זוּהֶמָא לְבַר, וְדָא יִשְׁמַעֲל, דְאִיהוּ זוּהֶמָא דְהִטִּיל חִיוּיָא בְּחֹהָ.

לְבַתֵּר אֶתְגַּלְגַּל בְּיַצְחָק, בֵּת זִוְגִיָּה דְאָדָם, וְאַסְתַּמַּק בְּנוֹרָא, וְאַפִּיק זִוְהֵמָא
לְבַר, וְדָא עֲשׂוּ. וְסוּמְקָא דִּילִיהּ כְּדָמָא דְשְׁחִיטָה. וּבְגִין דְאֶתְגַּלְגַּל נּוּקְבָא
בְּיַצְחָק, אֶתְקַרֵּי שְׂמַאל נּוּקְבָא.

לְבַתֵּר עָאלוּ תַרְוַיְיָהוּ בְּיַעֲקֹב וּבֵת זִוְגִיָּה, וְאַפִּיקוּ מְנִיָּה זְרַעָא. וְגוֹנָא דִּילִיהּ
הוּא יְרוּקָא דִּילִיהּ דְסַחְרָא. וְדָא אִיהוּ (אייוב לג) הוּן כָּל אֵלֶּה יַפְעַל אֵל פְּעַמִּים
שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר.

עֵינִין אוּכְמִין חֲשׂוּכִין, תַּמָּן לִילִית, דְאִיהִי חֲשׂוּכָא אַפִּילָה, פְּתִיָּא אוּכְמָא.
וְעֵינִין אוּכְמִין עֲקִימִין, וְדָאִי תַמָּן שְׁבַתָּאִי, דְעֲלִיָּה אֶתְמַר (משלי ג) מְאִירַת ה'ִ
בְּבֵית רָשָׁע. דְהֵהוּא גְוֹן חֲשׂוּד, שְׁלִיט עַל גּוֹנֵי אַחֲרָנִין.

וּלְמָאן דְאַסְתַּכַּל בֵּיהּ לִילִית אוּ שְׁבַתָּאִי בְּאִילִין עֵינִין, מְאִירָה וְעֵנִיּוֹתָא
וְכַפְנָא וּמוֹתְנָא יִיתִי. אֶסְתַּמַּר מְנִיָּה, (שם ה) דְרַגְלִיָּה יִרְדוֹת מוֹת שְׂאוֹל צְעָדִיהּ
יִתְמַכוּ. וְכָל מִשָּׂא וּמִתָּן דְעַבִּיד בְּרֵשׁ קָדָם מְאִירִי דְעֵינִין אֵלִין, אֶתְאַבִּיד.

וְצָרִיד בְּרֵשׁ דְלָא יִשְׁתַּכַּח בְּשַׁבְּעָה קְדָמִיהּ בְּיוֹמִין דְחֹל, אֵלָא בְּשַׁבַּת, דְלִית
לִיהּ שְׁלֹטְנוּתָא עֲלִיהּ וְאִם אִשְׁתַּכַּח בְּיוֹמִין דְחֹל בְּשַׁבְּעָה קְדָמִיהּ, וְאַסְתַּכַּל
בֵּיהּ בְּעֵינָא בִישָׂא, לָא אִשְׁתַּזַּיֵּב מְנִיָּה מִמִּיתָה אוּ מַעֲזוּנִי. וְחוּטְמָא וּפּוּמָא
וְאַנְפוּי דְהֵאִי בְּרֵשׁ לָאוּ אִינוּן עַל קוּ הַיּוֹשֵׁר.

עֵינִין אוּכְמִין שְׁפִירוּ, עַל קוּ הַיּוֹשֵׁר, אִיהוּ מַסְטֵרָא דְשַׁבַּת, דְאִיהִי בֵּת עֵין
שְׁפִירָא. עֲלָה אִיתְמַר, (שה"ש א) שְׁחוּרָה אָנִי וְנִאֲוָה. הֵאִי אִיהוּ בְּדִיוֹקְנָא
דְשַׁבַּת, דְאִיהוּ שְׁקוּל לְאוּרִיָּתָא כּוּלָּהּ.

וּבְשַׁבַּת צָרִיד לְאַחְזָאָה שׁוּבְעָה, בְּהַפּוּכָא דְשַׁפְּחָה לִילִית. וְצָרִיד בְּאַתֵּר
דְעַצִּיבוּ דְשַׁבַּתָּאִי, לְאַחְזָאָה חֲדוּהּ, בְּאַתֵּר דְחֲשׂוּכָא. שְׂרָגָא. בְּאַתֵּר דְעֵינִין,
עֲנָג. לְמַעַבְדַּ תַּמָּן שִׁינוּי בְּכָלָא.

דְלִילִית מְרָה אוּכְמָא, צְמָאוּן דְלִית בֵּיהּ מִים, דְאִיהוּ (בראשית לז) הַבּוֹר רַק
אִין בּוּ מִים, אֲבָל נְחֻשִׁים וְעַקְרָבִים יֵשׁ בּוּ. וּנְחֻשִׁין וְעַקְרָבִין דִּילָהּ אִינוּן עֲרַב
רַב. יוֹסֵף דְאִיהוּ בְּגוּבָא, דָּא יִשְׂרָאֵל דְאִינוּן בְּגִלוּתָא דִּילָהּ, בְּהֵהוּא בּוֹר.

וּמָאן דְאוּקִיר שַׁבַּת, יִמְלִט מִמְּנָה. (קהלת ז) וְחוּטָא יִלְכָד בָּהּ. חוּטָא דְמַחְלָל
שַׁבַּת, יִלְכָד בָּהּ, דְאִיהִי חִילוּל שַׁבַּת וְדָאִי, חֲלָלָה זִוְנָה. דְמָאן דְנָטִיר אוֹת
שַׁבַּת אוּ אוֹת בְּרִית, מְלַחֲלֵל לִיהּ, בֵּיהּ אֶתְקַרֵּי צָדִיק, וְאַשְׁתַּזַּיֵּב מִיָּנָה. וְלָא
עוֹד אֵלָא דְסָלִיק לְמַלְכוּת, דְאִיהִי שַׁבַּת וְדָאִי.

וְיוֹסֵף בְּגִין דְנָטִיר בְּרִית, אִשְׁתַּזַּיֵּב מִן גּוּבָא, וּמִן נְחֻשִׁים וְעַקְרָבִים דִּילִיהּ.
וְלָא עוֹד אֵלָא דְזָכָה לְמַלְכוּת. וְיִשְׂרָאֵל דְנָטִירִין שַׁבַּת וְאוֹת בְּרִית מִלָּה,
אִיתְמַר בְּהוּן כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים, וְאַלְמָלָא נְטִירִין יִשְׂרָאֵל שַׁבַּת אַחַד
כְּהַלְכָתָהּ מִיַּד נְגְאֵלִין.

וְכָל בַּר נֶשׁ דְּאִיהוּ עֵינֵינוּ אוֹכְמִין עַל קוּ הַיּוֹשֵׁר, דְּאִיהִי קוּ הַמְּדָה, עֲנֵג אִיהוּ וְחֻדְוָה וְשִׁבְעָא, וְוַתְּרוּ, וְעֵינָא טָבָא. וּבְעֵי לְאַתְפְּאָרָא בְּלְבוּשֵׁין שְׁפִירִין. בְּגִין דְּאִיהוּ בְּוֹ דְשִׁבְתָּ, בְּוֹ מְטֵרוֹנִיתָא וְדָאִי. וּבְהִיפּוֹכָא בְּוֹ לִילִית. עַד הֶכָא רָזָא דְעֵינֵינוּ. וְדָאִי אִיהוּ רָזָא דְאַנְשֵׁי חֵיל.

יְרָאִי אֱלֹהִים בְּשִׁמְיָעָה, דְּתַלְיָיא בְּאוּדְנִין, דְּתַמְוֹ יְרָאָה. הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (חבוקק א) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְדָּ יְרָאִתִּי.

פּוֹתְלַת צְלוֹתִין אֵינוֹן, חַד תַּלְיָיא בְּרָאָה. וְתַנְיָנָא בְּרִיחָא. וְתַלְיָתָא בְּשִׁמְיָעָה. פָּה, אִיהוּ שִׁבְתָּ, כְּלוּלָה מִכְּלָהוּ. אִיהִי תַפְלָה לְעֵנִי, דְּאִיהוּ צְדִיק, וְאִיהוּ יוֹם הַשִּׁבְתָּ. וְצְלוֹתָא דְפִסַּח, אִיהִי פּוֹרְסִיָּא דְרַחֲמִי. וְצְלוֹתָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, פּוֹרְסִיָּא דְדִין. וְתַמְוֹ קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אִיהוּ דִין, וְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם קִיַּמִּין עֲלֵיהּ, מִיַּמִּינָא וּמִשְׁמָאלָא. כְּגוֹוָנָא דְשַׁעְרָא, דְּתַלְיָיא בְּתֵר אֹדְנִין, מִיַּמִּינָא וּמִשְׁמָאלָא.

וְהָא אוֹקִימָנָא לְעִיל, דְּצָרִידָא לְבַעְרָא לֹו, אִם אֵינוֹן תַּחוֹת אֹדְנִין, לְאַתְגְּלָאָה אֹדְנִין, דְּאֵינוֹן תַּרְעִין דְּצְלוֹתָא. דְּכַמָּה מְאָרִי דְּדִינִין סְתַמִּין תַּרְעִין, בְּחוּבִין דְּיִשְׂרָאֵל. וְצְלוֹתָא לְבַר, דְּלָא מְנִיחִין לָהּ לְאַעְלָאָה בְּהִיכְלָא דִילֵיהּ, דְּאִיהוּ אַדְנִי. וְאִיהִי קְרָאָה לְתַרְעִין דְּהִיכְלָא דִיפְתַחִין לָהּ. וּבְנָהָא לְתַתָּא קְרָאוּ בְּיַחוּדָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, לְקָלָא דְּצְלוֹתָא דִילָדָא, דְּאִיהִי לְתַרְעָא דִילָדָא.

וְאִם מְבַעְרִין שַׁעְרִין דְּתַחוֹת אֹדְנִין, דְּאֵינוֹן מְאָרִי דְּדִינִין, מִיַּד קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל, דִּינִין אֶמֶת, אֶפְתַּח הִיכְלָא דְּתִיעוּל צְלוֹתֵיהּ. וְדָא אִיהוּ אַדְנִי שְׁפַתֵי תַפְתַּח, פְּתַח הִיכְלָא דְּאִיהוּ אַדְנִי בְּחוּשְׁבוֹן, וְיִיעוּל צְלוֹתָא.

וְצְלוֹתָא דְּיִשְׂרָאֵל לְעִילָא, אִיהִי מְלָכוֹת, וְאִיהוּ תַפְאָרַת. וְצָרִיכִין יִשְׂרָאֵל דְּלָא יִסְלַקִּין לָהּ לְעִילָא, עַד דְּיַתְבַּעְרוּ דִּינִין מִתַּרְעָא, וְיַחוּן צְוּוּחִין בְּהַ לְגַבֵּיהּ, בַּעֲשָׂרָה מְלָכוֹת, וּבַעֲשָׂרָה זְכוֹנוֹת, וּבַעֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת.

דְּצְלוֹתָא דְּמִנְחָה, אִיהִי דִינָא דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה. וּבְגִין דָּא תַקִּינוּ עֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת, דְּאֵינוֹן: קִשְׂרִיק, קִשְׂרִיק, קִשְׂרִיק. לְסַלְקָא לָהּ בַּעֲשָׂרָה, דְּלִית שְׁכִינְתָּא שְׂרִיָּא בְּפָחוֹת מַעֲשָׂרָה. וּבְגִינֵיהּ אִיתְמַר (בראשית יח) לֹא אֲשַׁחִית בַּעֲבוּר הַעֲשָׂרָה.

בְּשַׁבְּרִים, (שמות כג) שִׁבְרָתְשִׁבְרָא מִצְבוֹתֵיהֶם, דְּקִיַּמִּין קְדָם תַּרְעִין, דְּלָא מְנִיחִין לְאַעְלָאָה צְלוֹתָא. בְּתַרוּעָה, תַּפְסִין לֹו בְּשִׁלְשָׁלָאִין. בְּתַקִּיעָה, (במדבר כה) וְהוֹקַע אוֹתָם לְה' נֶגֶד הַשָּׁמַיִם. בְּגִין דְּלָא יְהִיבוּ יְקָרָא לְמְטֵרוֹנִיתָא, לְאַעְלָאָה בְּתַרְעִין דִילָהּ.

וּבְשַׁעְתָּא דְּדִינִין פְּנוּיִן מִתַּרְעִין דְּהִיכְלָא דְּמְלָכָא, סַלְקָא צְלוֹתָא בְּכַמָּה שִׁרִין וְתוֹשְׁבָחוֹת וְהוֹדָאוֹת דְּצְלוֹתָא. וְחִיוֹן כְּלָהּ פְּתַחִין גְּדַפְיָהּ, לְקַבְּלָא לָהּ בְּחֻדְוָה, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (יחזקאל א) וּפְגִיָּהֶם וּכְנַפְיָהֶם פְּרוּדוֹת. כְּלָהּ פְּרוּדוֹת לְעִילָא לְקַבְּלָא לָהּ.

וְאִשְׁמַע אֶת קוֹל כְּנַפְיָהֶם, בְּגִין דְּיִשְׁמַע מַלְכָּא, דְּמִטְרוּנִיתָא קָא אֲתִיָּא,
וְיִפְתַּח הֵיכְלָא לְגַבְהָ. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים נא) אֲדַנִּי שְׁפַתִּי תִפְתָּח. מִיָּד
אֲפַתַּח מַלְכָּא הֵיכְלָא, וְקָבִיל לָהּ בְּחֻדְוָה, וְיִיעוֹל עִמָּה בְּהֵיכְלִיהָ. אִימַתִּי
בְּצִלוֹתָא דְעַמִּידָהּ. מִיָּד אִיתְמַר בְּחִינּוֹ, בְּעַמְדָּם תִּרְפִּינָה כְּנַפְיָהֶם.

בְּהָהוּא זְמַנָּא, אִיהוּ יְהוּ"ה בְּהֵיכְלִיהָ, כְּגוּוּנָא דָּא יֵאֵהֱדוּנָה"י. בְּהָהוּא
זְמַנָּא, מֵאֵן דְּבַעֵי לְמִישְׁאַל שְׁאַלְתִּיהָ, יִשְׁאַל. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (דברים לב)
שְׁאַל אָבִיךָ וְיִגְדֶּךָ. (תהלים ב) שְׁאַל מִמְּנִי וְאֲתִנֶּה גוֹיִם נִחְלָתְךָ. וְהַבֵּן שׁוֹאֵל
מֵאָבִיו, בְּאֲמָצְעֵיּוֹת דְּצִלוֹתָא. בְּהָהוּא זְמַנָּא דְּאִיהוּ יְהוּ"ה בְּהֵיכְלִיהָ, אָז
תִּקְרָא וְה' יַעֲנֶה.

וְאִית נִימִין דְּשַׁעְרָא, דְּהָהוּא דְּאִיתְמַר בֵּיהּ (דניאל ז) וְעַתִּיק יוֹמִין יִתִּיב
לְבוּשִׁיָּה כְּתִלְג חִינּוֹר וְשַׁעַר רִישִׁיָּה כְּעַמְר נְקִי. וְכִלְהוּ רַחְמִי. לִית נִימָא דְלָא
אִית לִיה מְבוּעָא, וְדָא י'. נִימָא אַרְיָכָא דָּא ו'. קְמִיטָא ה' זְעִירָא. אַרְיָכָא
וְקְמִיטָא לְתַתָּא, דָּא ה' עֵילָאָה, דְּאִית בְּהּ דִּינָא וְרַחְמִי. דְּקְמִיטָא וְלָא
אַרְיָכָא, דָּא ה' תַּתָּאָה, דְּאִיהוּ כְּלָא דִּינָא.

וְכָל נִימָא וְנִימָא, אִיהוּ עֲלָמָא שְׁלִימָא, וְעֲלִיָּהוּ אִיתְמַר (שה"ש ו) וְעֲלָמוֹת אֵין
מִסְפָּר. בְּגִין דָּא אָמְרוּ מְאֲרִי מְתַנִּיתִין כָּל צְדִיק וְצְדִיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בְּפִנֵּי
עַצְמוֹ. וְאִיהוּ נִימָא חָדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֲלָמָא שְׁלִימָא. וּבְגִינָה אֲתְמַר,
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם הַצְּדִיקִים אֲפִילוּ כְּחוּט הַשַּׁעֲרָה.

וְצִלוֹתָא דְּשַׁחְרִית, כַּד סִּלְקָא כָּל אֵלִין מְאֲרִי דְּדִינָא, כְּלָהוּ רַחְמִי, וְלָא
מְעַכְבִּין לָהּ לְאֲעֵלָא. שַׁעְרָא יְרוּקָא, לִית תַּמָּן דִּינָא כְּלָל. נִימִין יְרוּקִין
שְׁפִירִין, כְּלִילִין מַחְוּוֹר וְסוּמְקָא, אֵינּוּן כְּלָהוּ רַחְמִי. וְכַד סִּלְקָא צִלוֹתָא בְּהוּן,
כְּלָהוּ חִיָּלִין דְּנִימִין מְקַבְּלִין לָהּ בְּחֻדְוָה וְרַחֲמִיו.

שַׁעְרָא אוּכְמָא שְׁפִירָא, כָּל נִימִין דִּילִיהָ, אֲתְקַרִּיא עוֹלָמוֹת דִּילִיהָ. הֲדָא
הוּא דְכְּתִיב, וְעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר, וְאֵינּוּן חִיָּלִין דְּשַׁבְּתָא. וְצִלוֹתָא דְּשַׁבְּתָא,
אִיהִי שְׁקִילָא לְאוּרִיָּתָא. וְכַמָּה תַּלְי תַּלְיִים דְּתַלְיִין מִינָה אֲתְקַרִּיא
קְנוֹצוֹתֵיו תַּלְתְּלִים.

שַׁעְרָא חוּרָא מְסֻטָּרָא דְּחֻסְדָּא. סוּמְקָא, מְסֻטָּרָא דְּגְבוּרָה. שַׁעְרָא יְרוּקָא,
מְסֻטָּרָא דְּתַפְאָרְתָא. אוּכְמָא, מְסֻטָּרָא דְּמַלְכוּתָא. דְּאִיתְמַר בְּהּ (שה"ש א)
שְׁחוּרָה אֲנִי וְנֵאֻוָּה. הָרִי אַרְבַּע תִּקְוִינִין דְּשַׁעְרָא, דְּשַׁרְיָא עֲלִיָּהוּ יְהוּ"ה.

י"ג תִּיקוּנִין אֵינּוּן דְּתַלְיִין מִשַׁעְרָא, ג' לְכָל סֻטָּר, לְד' סֻטְרִין, וְאֵינּוּן וַאֲיוֹ.
עֲלִיָּהוּ אִיתְמַר (שם ה) קְנוֹצוֹתֵיו תַּלְתְּלִים. לְעֵילָא בְּרִישָׁא, בְּפִלְגוּ דְּרִישָׁא,
מִתַּפְלָגִין אוּרְחִין בְּשַׁעְרָא, לְתַלְתִּין וְתַרְיִן שְׁבִילִין, בְּחוּשְׁבֵּן יוּ"ד ה"א ה"א.
וְכִלְהוּ שְׁבִילִין אֵינּוּן בְּיָמָא, דְּאִיהוּ מוּחָא. וְאֵלִין תִּיקוּנִין אֵינּוּן בְּרִישָׁא
דְּהָהוּא גוּפָא דְּגוּן עֵדוֹן, וְכִלְהוּ תִיקוּנִין אִית בֵּיהּ, עַד הָכָא יֵרָאִי אֱלֹהִים.

אֲנָשִׁי אָמַת, בְּדִיוּקָנָא דְּאֲנָפִין, בְּחוּטְמָא, בְּשֻׁטוּטִין דְּמַצְחָא, בְּדִיקָנָא
דְּאֲנָפִין, בְּקִרְיָצִין דְּעַל עֵינָיִן.

תָּא חֲזִי, תַּלְתָּ שׁוֹתְפִין אִינוּן, אָדָם דְּבְרִיאָה, אָדָם דִּיצִירָה, אָדָם דְּעֵשְׂיָה. אָדָם דְּבְרִיאָה, אִיהִי נְשָׁמְתָא, בְּהָ חֲשִׁיב בְּרֵנֵשׁ, וְדָא עוֹלָם מְחֻשְׁבָּה וְדָאִי אֲתִקְרִיאַת. רוּחַ, אָדָם דִּיצִירָה, עוֹלָם הַדִּיבּוּר, כַּד אֲתַלְבֵּשׁ בֵּיהּ מְחֻשְׁבָּה, בְּהָ חֲשִׁיב, וְצִייר צִיורִין דְּשִׁרְטוּטִין וְדִיוֹקְנִין. וְאַף עַל גַּב דְּחֲשִׁיב לוּן, לִית רְשׁוּ לְאַפְקָא לוּן מֵהָהוּא חִילָא דְאִיתְמַר בֵּיהּ מֵהַכֶּחָ אֶל הַפּוֹעֵל, עַד דְאֲתַלְבֵּשׁוּ נְשָׁמְתָא וְרוּחָא בְּנִפְשָׁא, וּבְהָ אֲפִיקוּ כְּלָא לְפּוֹעֵל. בְּגִין דְנִפְשָׁא אִיהוּ עוֹלָם הַמַּעֲשֵׂה. וּבְהָ רוּחָא בְּטֵשׁ בְּמַצְחָא וְעֵבִיד שִׁרְטוּטִין. בְּטֵשׁ בְּעֵינִין, וְעֵבִיד קְרִיצִין. בְּטֵשׁ בְּעֵינִין, וְעֵבִיד גּוֹנִין. בְּטֵשׁ בְּאַנְפוּי, וְעֵבִיד גּוֹנִין וְתִיקוּנִין. נְחִית לְתַתָּא, בְּטֵשׁ בִּידִין, וְעֵבִיד שִׁרְטוּטִין. בְּטֵשׁ בְּאַבְרִים כְּלָהוּ דְגּוּפָא, וְעֵבִיד דִּיוֹקְנִין. וְלִית חִילָא לְמְחֻשְׁבָּה וְלָאוּ לְרוּחָא לְאַפְקָא חִילָא לְעוֹבְדָא, בְּלָא נִפְשָׁא.

וְעַם כָּל דָּא דְתַלְתָּ שׁוֹתְפִין אֵלִין בְּבֵר נֵשׁ, לִית מְחֻשְׁבָּה דְאִית לָהּ חִילָא לְחֲשׁוּב בְּלָא שְׁכִינְתָא עֵילְאָה, דְתַמָּן חֲכָמָה. וְלָא רוּחָא דְאִית לִיהּ רְשׁוּ לְצִיירָא בְּלָא תַפְאָרְתָּ, דְאִיהוּ כְּלִיל שִׁית סְפִירָן. וְנִפְשָׁא לִית לָהּ חִילָא לְמֵיעֵבַד עוֹבְדָא בְּלָא מַלְכוּתָּ, דְאִיהוּ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, עֲלָה אִיתְמַר (בראשית א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה.

אָבַל בְּרִיאָה בְּאֵלֵהִים דְאִיהִי בִינָה, הִדָּא הוּא דְכְתִיב (בראשית א) בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. וַיְבְרָא אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת הַגְּדֹלִים. (בראשית א) וַיְבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. הוּיִיָּה אִיהוּ בִיצִירָה, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (שם) יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. יְהִי רְקִיעַ. בְּכָל אֲתֵר וַיְהִי כֵן, אִיהוּ תַפְאָרְתָּ כְּלִיל שִׁית סְטֵרִין, הוּא טוֹב דְכָל יוֹמֵי בְּרֵאשִׁית, וְהוּא צִייר יֶצֶר הַטוֹב, דְאִיתְמַר בֵּיהּ (שם) וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים. בִּיצִירָה תִשְׁכַּח יְהוּיָהּ.

מֵאן דְּבַעֵי לְמִיפְעֵל עֵשְׂיָה, מֵאֵלִין מְלֻאָכִין דְמִמְנָן עַל צְלוּתִין, לִית לִיהּ רְשׁוּ לְמֵיעֵבַד עוֹבְדָא בְּצְלוּתָא, אֶלָּא בְּעוֹבְדִין טְבִין דְתַלְיִין בְּמַעֲשָׂה, דְבַהוּן נְחִית שְׁכִינְתָא עֲלֵיהּ, דְאִיהִי עוֹלָם הַמַּעֲשֵׂה, דְאִיהוּ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, דְאִיהוּ פּוֹעֵל.

וּבִינָה כַּח, כִּיח אֲתָנוּן דְקָרָא קְדָמָא דְבְּרֵאשִׁית, כִּיח מִיָּה, דְאִיהוּ חֲכָמָה, מְחֻשְׁבָּה. יְהוּיָה אֱלֹהֵינוּ יְהוּיָה כּוּזִי'וּ בְמוֹכְסִי'וּ כּוּזִי'וּ. פְּעוּלָה דְהֵאִי כַּח לָאוּ אִיהִי, אֶלָּא בְּמַעֲשָׂה, דְאִיהִי פּוֹעֵל אֲדַנִּי'וּ וְדָא אִיהוּ מֵהַכֶּחָ אֶל הַפּוֹעֵל. וְהַפּוֹעֵל לִית לִיהּ חִילָא לְמִיפְעֵל בְּלָא דִיבּוּר, דְאִיהוּ יְהוּיָה תַפְאָרְתָּ, דְכְלִיל כְּלָא.

הֲכָא לִית קִיצוּץ וּפִירוּד בְּמְחֻשְׁבָּה וְדִבּוּר וּמַעֲשָׂה. תַפְאָרְתָּ כְּלִיל כְּלָא, וְהֲכִי אֲתַכְלִיל כְּלָא בְּבִינָה. וְהֲכִי אֲתַכְלִיל כְּלָא בְּמַלְכוּתָּ.

מְחֻשְׁבָּה מְבִינָה וְלַעֲיֵלָא עַד אֵין סוּף, וּמִינָה לְתַתָּא עַד אֵין תַּכְלִית. דִּבּוּר בְּתַפְאָרְתָּ, מַעֲיֵלָא לְתַתָּא וּמִתַּתָּא לַעֲיֵלָא. עֵשְׂיָה בְּמַלְכוּתָּ, מִתַּתָּא לַעֲיֵלָא וּמַעֲיֵלָא לְתַתָּא.

מחשבה למהוי בה בר נש חשיב בבורא עלמין, ליחדא שמייה עד אין סוף ועד אין תכלית, ואיהו ברא בבניה. הךא הוא דכתיב, (ישעיה מ) וראו מי ברא אלה. מי ודאי.

דבור לאתעסקא ביה באורייתא, ולמנדע מניה יוצר הכל, דעליה איתמר יוצר אור. ולית אור אלא תורה. הךא הוא דכתיב, (משלי ו) כי גר מצוה ותורה אור. ודא איהו יוצר, דצייר ביה בבר נש אנפין ועיינין ואודנין וחוטמא ופומא, לאתעסקא באורייתא, ולמנדע ליה מינה.

כגוונא דא צייר פומא, למללא באורייתא. צייר עיינין, לאסתכלא בנהורא דאורייתא. צייר ביה אודנין, למשמע בהון פתגמי אורייתא. אלין אינון שית סטרין דכליל תפארת, תרין עיינין, תרין אודנין, פומא ולשון.

צייר חוטמא, ובה (בראשית א) ויפח באפיו נשמת חיים, למהוי חשיב בה בייחודא, כמה דאיתמר, (ישעיה מד) אנכי ה' עשה כל, דא שכינתא תתאה. מניה יהיב בבר נש נפש השכלית, למנדע מינה בכל עובדין דאורייתא, דאינון פיקודין דאורייתא, לההוא דאתקרי עושה כל.

ואינון תלת קטירין, דיהיב בבר נש. נשמה השכלית, למנדע בה לעושה כל עלמין, דאיהו אומר ועושה, מדבר ומקיים, ואיהו בורא יוצר ועושה. כלא חד. איהו מלגיו, איהו אפיק כלא מכח לפועל. ואיהו משנה עובדוי, וביה לית שנוי.

ואיהו הוא דמסדר כל ספיראן, ואית בספירן, מנייהו, רב ובינוני וזעיר, כל חד על סדורא, וביה לית סדר. ואיהו ברא כלא בבניה, ולית מאן דברא ליה. איהו צייר ויצר כלא בתפארת, וליה, לית ציור וצייר. איהו עביד כלא במלכות, ולית מאן דעביד ליה.

ובגין דאיהו באלין עשר ספירן מלגו, דבהון ברא וצייר ועבד כלא, שוי תמן יחודיה, לאשתמודעא ליה תמן. וכל מאן דאפריד בשום ספירה מחברתה מאלין עשר ספירן, דאתקריאו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, כאלו אפריד ביה.

ואיהו דמייחד יי בה' וי בה', ולא אתקריאו יהו"ה, אלא ביה. וכן אדניי. וכן אהייה. וכן אלהיים. ומיד דאסתלק מתמן, לית ליה שם ידיע. ואיהו דקשיר כל מרכבות דמלאכיא, וקשיר לון כחדא. וסביל עילאין ותתאין. ואם הוא אסתלק מנייהו, לית לון קיומא, ולא ידיעה, ולא חיים. לית אתר דלאו איהו תמן, לעילא עד אין סוף, ולתתא עד אין תכלית, ולכל סטרא לית אלוה בר מניה.

אבל עם כל דא דאיהו בכל אתר, בריאה יצירה ועשיה דיליה לא שוי, לא בכורסיא, ולא במלאכיא, ולא בשמיא, ולא בארעא ובנימא, ולא בשום בריה בעלמא. בגין לאשתמודעא ליה כל ברין, אלא בספירן.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא כָּל בְּרִיּוֹן אֵינוֹן, מְנַיִּיהוּ עַל יְדֵי בְּרִיאָה, וּמְנַיִּיהוּ עַל יְדֵי יְצִירָה, וּמְנַיִּיהוּ עַל יְדֵי עֲשִׂיָּה. וּסְפִירָאוֹן, אֶף עַל גַּב דְּכֹלָא בְּרָא וַיִּצַּר וַעֲבַד בְּהוֹן, לֹא אֲתִקְרִי בְּהוּ בְּרִיאָה וַיִּצִּירָה וַעֲשִׂיָּה כְּתַתְּאִי, אֲלֵא אֵינוֹן בְּאוֹרַח אֲצִילוֹת. וּבְגִין דָּא, כְּתֵר וְחֻכְמָה וּבִינָה וְדַעַת דְּשִׂאָר בְּרִיּוֹן, לֹא דְמִי לֹון, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (שם מ) וְאֵל מִי תִדְמִיוֹנִי וְאֲשׁוּהָ יֹאמֵר קְדוֹשׁ. כְּגוֹנוֹנָא דְאוֹרִייתָא דְאֲתִמֵּר בְּהָ (משלי ג) יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים וְכָל חִפְצִיף לֹא יִשׁוּוּ בְּהָ, וּבוֹרָא וַיִּצַּר וַעֲשִׂיָּה כְּלָא. אֶף עַל גַּב דְּאֲשִׁתְּמוֹדְעָא לְבַנֵּי נְשָׂא בְּעֶשֶׂר סְפִירָאוֹן, דְּאֵינוֹן כְּתֵר עֲלִיוֹן חֻכְמָה וּבִינָה וְכוּ', אֲתִמֵּר בֵּיהָ, דְּאִיהוּ חִכְמִים, וְלֹא בְּחֻכְמָה יְדִיעָא. מִבִּין, וְלֹא בְּבִינָה יְדִיעָא. חֲסִיד, וְלֹא בְּחֻסְדָּא יְדִיעָא. גְּבוּרָא, וְלֹא בְּגְבוּרָה יְדִיעָא. אִיהוּ פְּאָר בְּכָל אֲתֵר, וְלֹא בְּאֲתֵר יְדִיעָא. אִיהוּ הוֹד וְהִדָּר בְּכָל אֲתֵר, וְלֹא בְּאֲתֵר יְדִיעָא. אִיהוּ צְדִיק, וְלֹא בְּאֲתֵר יְדִיעָא. אִיהוּ מְלֵךְ, וְלֹא בְּמַלְכוּתָא יְדִיעָא.

אִיהוּ אֶחָד, וְלֹא בְּחוּשְׁבוֹן. כְּגוֹן אֶחָד, דְּסָלִיק תְּלַת עֶשֶׂר מְכִילוֹן. וְאֶף עַל גַּב דְּלֹאוֹ אִיהוּ לְבַר מְכִילָא, אִיהוּ סְבִיל עֵילָאִין וְתַתְּאִין, וְסְבִיל כָּל עֲלָמִין, עַד דְּלִית סוּף וְלִית תְּכֻלִּית, וְלִית מֵאן דְּסְבִיל לִיהָ.

כָּל מַחְשַׁבְתִּין לֹאֹן לְמַחְשָׁב בֵּיהָ, וְלִית חַד מְנַיִּיהוּ דִּידְעָא לְאֲשַׁגָּא לִיהָ. וְאֶפִּילוֹ שְׁלֹמָה דְּאֲתִמֵּר בֵּיהָ (מלכים א ה) וַיִּחַכֶּם מִכָּל הָאָדָם, בְּעָא לְאֲשַׁגָּא לִיהָ בְּמַחְשַׁבְתִּיהָ, וְלֹא יָכִיל. וּבְגִין דָּא אָמַר, (קהלת ז) אֲמַרְתִּי אֲחַכְמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי.

לְמֵאן דְּאִיהוּ מְחִיָּה בִּיהוּיָהּ, לִית מֵאן דְּקִטִּיל לִיהָ, וּלְמֵאן דְּאִיהוּ מְמִית בְּאֲדַנְיָי, לִית מֵאן דְּמַחֲיָה לִיהָ. וְאֵלִין אֲתָנוּן לִית בְּהוּ חִי וּמִיתָה. בַּר מִנְיָה. וְאֶף עַל גַּב דְּבְּהוֹן מִיתָה וְחִי, וְלִית בְּהוֹן קְרִיבוֹ וַיִּיחַוְדָּא, בַּר מִנְיָה. שְׁמָא לֹא אֲתִקְרִי שְׁלִים, אֲלֵא בִּיהָ. וְלֹא אֶפִּיק פְּעוּלָה לְפוּעַל אֲלֵא בִּיהָ.

וְסִטְרִין אֲחֻרְנִין דְּאֵינוֹן מְסֻטְרָא אֲחֻרָא, כְּלָהוּ בְּרִשׁוּתִּיהָ, לְמַעַבְדָּא בְּהוֹן רְעוּתִיהָ. וְעֲלִיָּיהוּ אֲתִמֵּר, (דניאל ד) וְכָל דְּיָרִי אֲרַעָא כְּלָה חֲשִׁיבִין וְכִמְצַבְיָה עַבְדָּא בְּחִיל שְׁמִיא. וְלֹא אִיתִי דִּי יִמְחָא בִּידָהּ וַיֹּאמֵר לָהּ מָה עַבְדָּתִּי. הוּא תְּפִיס בְּכָל מַחְשַׁבְתִּין, וְלִית מַחְשַׁבָּה יְדִיעָא בִּיהָ.

וְלֹא צְרִיף לְרִשְׁמָא אֲתֵר לְמַחְשָׁב בִּיהָ, וְלֹא לְמַנְדַּע בִּיהָ. אֲבָל לְבְּרִיּוֹן, בְּגִין דְּלֹא יָכִיל מַחְשַׁבְתָּא דִּילְהוֹן לְאֲשַׁגָּא לִיהָ בְּכָל אֲתֵר, בְּגִין דְּאִית לִיהָ עֲלָמִין אֶפִּילוֹ לְעֵילָא מִן סְפִירָוֹן. כְּנִימִין דְּשַׁעְרָא דְּלִית לֹון חוּשְׁבָּנָא. וּבְגִין דִּינְדַּעִין לְמַקְרִי לִיהָ בְּאֲתֵר יְדִיעָא, רְשִׁים לֹון סְפִירָוֹן לְאֲשִׁתְּמוֹדְעָא לִיהָ בְּהוֹן, בְּגִין דְּאֵינוֹן קְשִׁירָוֹן בְּעֵילָאִין וְתַתְּאִין, וּבְרָא בְּהוֹן כָּל בְּרִיּוֹן, לְאֲשִׁתְּמוֹדְעָא לִיהָ בְּהוֹן.

וְאִיהוּ דְּצִייר שְׁרֻטוּטִין, וְהַכְּרַת אֲנָפִין. בְּעַמּוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא צִייר תְּרִי אֲפִין, בְּתַרְיִין יוּדִין מִן וַיִּצַּר. חוּטְמָא בְּאוֹת ו' מִן וַיִּצַּר, וְסָלִיק בְּהוֹן חוּשְׁבוֹן יְהוּיָהּ. צִייר לֹון בְּהָאִי שְׁמָא לְאֲשִׁתְּמוֹדְעָא מְנִיָּה לְיוֹצֵר עֲלָמִין.

יהו"ה איהו תפארת, איהו נהיר באנפין. תרין גוונין דאנפין עבד ליה, דאינון חנור וסומק, דאינון חסד וגבורה, דאינון רזא ק (שמות לד) דניעבר ה' על פניו ויקרא. ועלייהו אתמר לגבי עילא, (שם לג) ודבר ה' אל משה פנים אל פנים. פומא דיליה מלכות. תרין שפון, נצח והוד. יסוד, לשון למודים, עלה אתמר (במדבר יב) פה אל פה אדבר בו.

שרטוטין דמצחא, אינון כגוונא דא, = - = מינייהו חמש בפותייה. ברזא דהאי כוכבא כגוונא דא; : מינייהו כגוונא דא ו"ו ו"ו ארבעה. ברזא דהאי כוכבא כגוונא דא; . ואינון ברזא דאת ד'. מינייהו שית כגוונא דא מאן דרשים פלא י"ו, דאינון קו המדה דלהון. ובהון סלקין לתלתין ותרין. וכלא ד' כוכבא. ואית בהון תלתין פיקודין, בחושבון תלת יודין, דאינון י י, ואלין תלת יודין, אינון תלת ירחין דסיהרא. ובהון (שמות ב) ותהר האשה ותלד בן ותרא אתו כי טוב הוא ותצפנהו שלשה ירחים. ואינון תלת ירחין דסיהרא קדישא, תלת אבהון אינון.

יעקב, עליה אתמר (שם יט) בחדש השלישי. ביה ההוא טוב גניז, והוא אורייתא, דאתמר ביה, (תהלים קיט) טוב לי תורת פיך. (מלאכי ג) זכרו תורת משה עבדי.

ועל ההוא טוב, איתמר לגבי יעקב, (בראשית לב) ויזרח לו השמש. ועליה אתמר, (שמות יט) ויהי ביום השלישי בהיות הבקר ויהי קולות וברקים.

ובזמנא דייתי מלכא משיחא, בסוף גלותא בתראה, דאתמר ביה (בראשית כט) הן עוד היום גדול, (שמות ב) ולא יכלה עוד הצפינו ותקח לו תבת גמא. כגוונא דארון דספר תורה. אורייתא ודאי יאה גניזו דיליה, בדרא בתראה. ובה אתטמר, כגוונא דנח בתיבה, דהוה אזיל על מייא. הכי האי אזיל בין ערב רב, דאינון מים הגדונים.

ובסוף גלותא שוי קודשא בריך הוא למשה בההיא תיבה, ואיתי ליה בגלותא. ומנא לן דבסוף גלותא איתי ליה. הדא הוא דכתיב, (שם) ותשם בסוף. ועד ההוא סוף, כתיב (דברים ד) והיה באחרית הימים ושבת עד ה' אלהיך. ועוד, ותשם בסוף, דא איהו רזא (קהלת יב) דסוף דבר הכל נשמע.

ותחמרה בחמר ובזפת, חמר מבפנים חנור, וזפת מבחוץ אוכס. הכי אורייתא, חנורא מלגיו, ואוכמא מלבר. חנורא מסטרא דאור, דאיהו אור דאברהם, דדרגיה חסד. והאי איהו אור דאתמר ביה, (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב. ואתמר ביה ותרא אתו כי טוב הוא. ואין אור אלא תורה, דכתיב (משלי ו) ותורה אור. ודא אור דאתייהב מימנא. אוכמא מלבר, בההוא חשך דלצחק, דאתמר ביה (בראשית כז) ותכהין עיניו מראות, ואתמר (שם א) ולחשך קרא לילה.

וּתְשֵׁם בְּסוּף, דָּא יַעֲקֹב. דְּאִתְמַר בֵּיהּ, (שם מט) וַיֵּאָסֶף רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה. עַל שְׂפַת הַיָּאֹר, דָּא אֹרִייתָא דְבַעַל פָּה, בְּגִין דְּאִיהִי הַלְכָה לְמִשָּׁה מְסִינִי, קַבְּלָה לְמִשָּׁה.

כַּד אֲזַלָּא לְגַבְיָהּ, אִתְקַרֵּיאת הַלְכָה לְמִשָּׁה. כַּד קַבֵּיל לָהּ בְּדַרוּעוּי, אִתְקַרֵּיאת קַבְּלָה לְמִשָּׁה. כַּד שְׂרִיָּיא בְּפוּמִיָּה, (במדבר יב) פָּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר בּוּ. וְעִתִּידָא לְמִיזַל לְגַבְיָהּ בְּסוּף יוּמִיָּיא, וַיִּקְבַּל לָהּ בְּדַרוּעוּי. וּבָהּ בּוֹקַע מִנְּיָא דְּאֹרִייתָא.

וְעוּד וּתְחַמְרָה, בְּקַלִּין וְחַמּוּרִין דְּאֹרִייתָא. בְּחַמְרָא וּבְזָפְתָא, בְּחוּמְרָא דְּפִיקוּדִין דְּעֵשָׂה, דְּאִינוּן מַצַּד אֹר. וּמְפִיקוּדִין דְּלֹא תַעֲשֶׂה, דְּאִינוּן חֲשָׁד.

וְרָזָא דְּמַלְהָ, (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוָה ה' חֲסִדוֹ וּבְלִילָהּ שִׁירָה עִמִּי. בְּהַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ וְלַחֲשָׁד קָרָא לִילָהּ. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם, לְקַבְּלִיהָ אָמַר, יוֹמָם יִצְוָה ה' חֲסִדוֹ. וְלַחֲשָׁד קָרָא לִילָהּ, לְקַבְּלִיהָ אָמַר, וּבְלִילָהּ שִׁירָה עִמִּי.

וּתְשֵׁם בְּסוּף, בְּסוּף מ' שְׁנִין בְּתַרְאִין דְּגְלוּתָא. לְקַבְּלִיָּהּ עָלוּ יִשְׂרָאֵל לְסוּף מ' שְׁנִין דְּאֲזָלוּ בְּמַדְבָּר, לְאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל. בְּהַהוּא זְמַנָּא, (תהלים מב) כִּי רָם ה' וְשָׁפַל יִרְאָהּ.

וּתְתַצֵּב אַחַתּוֹ מְרַחֵק, דָּא חֲכָמָה דִּילִיהּ. הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (משלי ז) אָמַר לְחֲכָמָה אַחַתִּי אֶת. וּתְתַצֵּב, בֵּיהּ (שמואל א ג) וַיָּבֵא ה' וַיִּתְנַצֵּב. מְרַחֵק, (משלי לא) מְרַחֵק תִּבְיָא לְחֲמָה.

וְעוּד וּתְתַצֵּב אַחַתּוֹ, דָּא חֲכָמָה. מְרַחֵק בְּהַהוּא זְמַנָּא דְּמַתְרַחֵקִין יִשְׂרָאֵל מִחֲכָמַת קַבְּלַת מִשָּׁה, וְאִתְרַחֵקָא אִיהִי מְנִיָּיהּ. בְּהַהוּא זְמַנָּא, (שמות ב) וַתִּרְדַּבְּתָּ פָרְעָה לְרַחֹץ עַל הַיָּאֹר, נְחִתָּא מִדַּת הַדִּין לְקַטְרָגָא עֲלִיָּהוּן, וְלֹאֲתַרְחַצָּא מִדְּמָא דְּיִשְׂרָאֵל, דְּאִינוּן דְּמִים דְּלֵהוּן, דְּאִינוּן חִיָּיהוּן. וְכֹלָא עַל דְּהַהוּא אֹר דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית א) וַיִּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב, עַל אֹר דְּאֹרִייתָא, דְּהוּוּ מַתְרַחֵקִין מִיָּנָה, אֹר דְּמִשָּׁה וְדֵאִי.

וְנַעֲרַתִּיהָ הַלְכַת עַל יַד הַיָּאֹר. אֲלִין הָאוּמוֹת, דְּאִינוּן עֲרַב רַב. וְכֹן כָּל אוּמִין דְּעַלְמָא, אִתְיַעֲטִין עֲלִיָּהּ דְּיִשְׂרָאֵל, לְאַעְקָרָא לֹון מִן עַלְמָא, וְכֹלָא עַל סִיבָה דְּהַהוּא אֹר, וְזֵהוּ עַל יַד הָאִי אוּרִי.

סְתָרֵי תוֹרָה וַתִּלַּת דְּלֹא עֲבָרוּן, הָאִי אִיהוּ בְּאֶת פ' וְאֶת א', וְכֹלָא פ"א בְּאַשְׁלָמוּתִיהּ. אֶת ר' לִית בֵּיהּ כָּלָל.

שְׁעָרוֹי אוּכְמִין, תִּלְיִין וְלֹא שְׁעִיעֹן. דָּא אִיהוּ בְּרַ נֶשׁ דְּשִׁתִּיק תְּדִיר. אֲבָל פְּקִיחָא אִיהוּ, מְאָרִי דְּלִישְׁנָא בִישָׂא, מְלוּי בְּרוּגְזָא, פּוּם מְמַלְל רַבְרָבִין, אֲצֻלַּח וְלֹא אֲצֻלַּח, מְאָרִי קְטָטָא בְּבִיתִיהּ, לֹא חִישׁ לִיקְרָא דְּבֵר נֶשׁ, חַד בְּפוּמִיָּה וְחַד בְּלַבִּיָּהּ, הַפְּכַפְּךְ בְּלִישְׁנִיָּה, גְּבִינִין דִּילִיהּ סוּמְקִין זְעִיר.

וְאִי קָמִיטָא תַּחֲוֹת עֵינֵיהּ רַב, וְאֲזִיל עַד חוּטְמָא מְסֻטָּר יְמִינָא, וְתֵרִין
תַּחֲוֹתֶיהּ, וְחַד מְנִיְהוּ זְעִיר מְאוּחָרָא, דָּא שְׂכִיב בְּנִדָּה מִיּוּמִין זְעִירִין,
וְחוּבֵיהּ רְשִׁים בֵּיהּ רְשִׁימִין אֱלִין.

בֵּין כְּתַפּוּי אֵית לִיהּ רוּשְׁם חַד, וְד' שְׁעָרִין בֵּיהּ, חַד מְנִיְהוּ בְּאֲמַצְעֵיתָא רַב
וְתַלִּי, וְג' אַחְרָנִין זְעִירִין. וְעַד לָא הָוָה עֲבִירָה דָּא, הָוּוּ תַּלְתָּ לַת זְעִירִין, וְחַד
דְּאֲתַרְשֵׁם בֵּיהּ דְּקִיק וְזְעִיר מְכַלְהוּ. הַהוּא רוּשְׁם הָוָה בֵּיהּ מְקַדְמַת דְּנָא
אוּכְס, וְאִינוּן שְׁעָרִין חִוּרִין כְּלָהוּ. הַשְּׁתָּא לָאוּ הֲכִי, אֶלְא רוּשְׁם אוּכְס, וְחַד
סוּמְקָא כְּרְשִׁימוּ דְּטוּלְפָחָא בְּאֲמַצְעֵיתָא. וְהוּא שְׁעָרָא דְּאֲתַרְבִּי בֵּין אַחְרָנִין,
רִישֵׁיהּ סוּמְק, וְדָא שְׁתָּא רַחֲוּר. אִי תַב בְּתִיבְתָּא, תַּשְׁכַּח בְּעֵינֵיהּ יְמִינָא חַד
חִוּרָא, חִוּר גּוּ הַהוּא אוּכְמָא.

בְּמַצְחֵיהּ תַּלְתָּ שְׁרַטוּטִין עֲבָרִין, וְתֵרִין דְּלָא עֲבָרִין. הַהוּא רוּשְׁם אוּכְס,
וְסַחְרָנִיהּ חוּטָא סוּמְקָא, וּבְגוּ הַהוּא חוּטָא, חַד שְׁעָרָא דְּקִיק זְעִיר, וְתַלְתָּ
שְׁעָרִין בְּאֲמַצְעֵיתָא, כְּלָהוּ כְּחַדָּא. זְעִירָא יַחְכֵּם בְּאוּרִייתָא, אִי יוּלִיף, וְלָא
יַצְלַח בְּעוּבְדוּי.

וְאִי יְרוּקָא דְּעִינָא לָא אֲצַטְבַּע כָּל כְּדָ, וְעֵינֵיו אֲכַמִּין, וְחַד חוּטָא סוּמְק זְעִיר,
אֲעֵבֵר בֵּין אִינוּן גְּוֹנִין. כְּדִין אִיהוּ בְּאֵת פִּי בְּשֻׁלְמִו, וּבְאֵת ר' בְּלַחוּדוּי.

בְּמַצְחֵיהּ תַּשְׁכַּח שִׁית שְׁרַטוּטִין, תַּלְתָּ עֲבָרִין, וְתַלְתָּ לָא עֲבָרִין. שְׁעָרֵיהּ תַּקִּיף
וְלָא כָּל כְּדָ, תַּלִּי וְלָא תַּלִּי. הָאִי אִיהוּ בְּשֻׁלְמִו לְכָל בְּרַ נֶשׁ. קַמְצוּן אִיהוּ, לִית
בֵּיהּ חִידוּ, וְאֲפִילוּ בְּחַדָּה לָא אֲתַחֲדִי. בְּדוּנָא אֲתַחֲזִי.

אַטִּים אוּדְנֵיהּ שְׁמַא לִיהּ. בְּשֵׁינוּי אֵית תַּלְתָּ רַבְרָבִין מְלַעֲלָא, וְיַהֲבוּן לוּן
דוּכְתָּא אִינוּן דְּלַתְתָּא, מְהִימְנָא אִיהוּ וְלָא כָּל כְּדָ.

אַנְפוּי אַרְיִכִין, וְלָא שְׁפִירִין, קָלִיהּ כְּאִיתְתָּא, וּמְלוּי כְּאִיתְתָּא, מְקַנַּח פּוּמִיהּ
בְּמְלוּי, אֲפַתַּח אֲצַבְעָאן דִּידוּי בְּמִילוּלִיהּ. כְּדָ אֲזַל, אֲקַדִּים לִיהּ בְּלִיתָּא
דְּפֶרְסָאִי, דְּלָא יַחֲוּב בְּרַ נֶשׁ לְגַבִּיהּ, עֲלִיהּ כְּתִיב, (דְּבָרִים כד) כִּי תוֹעֲבָה הִיא
לִפְנֵי ה'.

עֵינֵין יְרוּקִין, וְאֱלִין סִימְנִין בֵּיהּ, וְאַנְפוּי אַרְיִכִין שְׁפִירִין, שְׁעָרוּי אוּכְמִין
וּמְרִיטִין מְלַעֲלָא בְּרִישֵׁיהּ. רִישֵׁיהּ רַב, כְּדָ אֲזִיל כְּפִיף רִישֵׁיהּ, קָרִיצִין דְּעֵינוּי
כְּקַדְמָאָה, עֲלִיהּ כְּתִיב (מְשָׁלִי א) מִנַּע רִגְלָךָ מִנְּתִיבְתֶם.

עֵינֵין רַבְרָבִין וִירוּקִין, דָּא אִיהוּ בְּתֵרִין אַתְוּוּן, ר' פִּי"א, חַד יַחֲדָא, וְחַד
בְּשֻׁלְמִו. בְּמַצְחוּי שְׁרַטוּטָא חַדָּא, דְּאֲזִיל וְעֵבֵר מְסֻטָּר לְסֻטָּר, וְתַלְתָּ אַחְרָנִין
אֵית דְּלָא עֲבָרִין. מַצְחֵיהּ רַב. קָרִיצִין דְּעַל עֵינוּי לָאוּ רַבְרָבִין. בְּדִיקְנֵיהּ
שְׁעָרָא טְפִי. וְאַנְפוּי שְׁפִירִין סוּמְק, שְׁעָרֵיהּ שְׁעִיעַ וְלָא כָּל כְּדָ.

דְּחִיל חַטָּאָה אִיהוּ, רַחֲמִים אוּרִייתָּא אִיהוּ, רַחֲמִים לְאִינוּן דְּמַשְׁתַּדְּלִין בֵּיהּ,
חַדִּי בְּכַלָּא, עֲבִיד טִיבוּ לְכַלָּא, כְּדִיבָא לְתוֹעֲלֵתֵיהּ, מְהִימְנָא אִיהוּ לְרַזִּין

דאורייתא, טב איהו למלין דעלמא, מאן דאשתתף בהדיה לא אצלח, לא איהו, ולא אחרא. אצלח איהו בלחודוהי, דהא את ר' גרים.

פגים איהו ברישיה לעילא, רשימא דחד מכתשא דהנה ליה תמן, דעבד ליה חד רביא באבנא, בלא רעו וכונה, ואיכסי בשערא. וההוא רישומא דמכתשא, כגוונא דגימל יוניית. מהימנא איהו לגבי בני נשא, וסליק למהוי רישא דעמא, עד הכא רזא דעיינין.

ואית רזין אחרנין בעיינין, דמתפרשו מינייהו. עיינו דמעמקו וחייכו, דא איהו בשלימו דאתוון, בר דקדמאה ר', ולבתר פ'. דא איהו בר נש דאצלח בעובדוי.

תלת שרטוטין במצחיה, מצחיה עגיל, עינוי נהירין, מרקמן עובד ציור, דכין, קיימין על שלימו. שנאוי לפלון תחותיה, פקיהא איהו, אצלח בכולא, בהיל בעובדוי, טב איהו עם בני נשא, מלוי בקשיו בלא דחילו, וותרן איהו, עביד טיבו, ולא לשמה.

שעריה שעיע ותלגא. ולישניה כחרבא. תחות עינוי קמיטין, תלת רברבין ותלת זעירן, ואי אית ד' זעירין ותלת רברבין, כדין תשפח תרין שרטוטין במצחיה, עברין מסטר לסטר, ותלת דמטו ולא מטו.

תחות טבוריה קיימא רישומא חד, ציורא דרישא דבר נש, אוכס וחיוור תרין שערין תלנין ביה. ההוא בר נש אתכשל באיתת גבר מיומין רחיקין, ולא תב מההוא חובא. מרעין רדפין אבתריה. ועל דא חד מאינון מרעין, דצריד לאושדא שתן ולא זכיל. דעד כען ההוא חובא תלניא בקדליה דנחש עקימא, ושליט עליה בדא. ודא לסוף יומין דסיבו.

ואי תב בתיובתא, בזמנא דאיהו בחיליה, ההוא רשומא אזעירת דיוקנאה, ושערין לא תלנין ביה כלל. ואי תב בתיובתא בסוף יומוי, כד מרעין רדפין אבתריה, כדין ההוא רשימא קמיט, ושערין תלנין ביה, וההוא מרעא לא אעדי מניה, מגו דתלניא בקדליה דנחש.

בגין דההוא נחש, כיון דאחיד ההוא חובא על קדליה, לית מאן דנתיר קשרא מקדליה. בגין דההוא נחש לית ליה רשות ביומי דעולימו דבר נש לקשרא ההוא חובא על קדליה. וקשרי ליה בקשרין תקיפין.

ואיהו רדיף אבתריה דההוא בר נש, ומלקי ליה בההוא ברית דחב ביה. ואף על גב דתב בתיובתא, יצווח מגו עאקו דלקותא. ההוא חניא דליג ועאל בההוא קשרא לשיפולי דתהומא רבא, כדין רוח ליה לבר נש, וההוא נחש לבתר יומין נפיק ועביד דא.

ובזמנא דמית ההוא בר נש, תלת מאה שוטרין רדפין אבתריה דההוא בר נש, ותפסין ליה ועיילין ליה קמי מלכא. ומלכא קדישא מתבר אינון קשרין, ונחית ההוא חובה מעל קדליה.

וְעַל רָזָא דְא כְּתִיב, (ישעיה כב) אִם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תִּמָּתוּן. כְּדָבָר אַחֵר (שם כח) וְכִפֹּר בְּרִיתְכֶם אֶת מוֹת. תִּבְרַח הָהוּא קִימָא דִּילְכוּן. אֶת מוֹת, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (בראשית לב) כִּי אֲמַר אֶכְפֹּרָה פָּנָיו בְּמִנְחָה, אֲבִטֵל רוּגְזִיהָ. כְּדִין הָהוּא בְּרַח נֶשׁ אֲזִיל לְהָהוּא עֲלָמָא נְקִי מִהָהוּא חוּבָה, דְּהָא קַבִּיל עֲנִשְׂיָה בְּהָאֵי עֲלָמָא.

וְכִי תִימָא, הִיכִי מִשְׁמַע דְּבַהֲאֵי עוֹן אֲשֶׁת אִישׁ מִשְׁתַּעֵי קָרָא. דְּכְתִיב הֲכָא אִם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה, וְכְתִיב הַתֵּם בְּאִיסוּר אֲשֶׁת אִישׁ שְׂזִינְתָה, (במדבר ה) וְנָקָה הָאִישׁ מֵעוֹן. וְכְתִיב גַּבִּי אֲבִנְר וְאִישׁ בִּשְׁת, (שמואל ב ג) וְתִפְקֹד עָלַי עוֹן הָאִשָּׁה הַיּוֹם הַזֶּה. אִי נָמִי, (ישעיה כב) וְהִנֵּה שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה הָרֵג בְּקָר וְשַׁחַט צֹאן אֲכֹל וְשָׂתוּ, וְכְתִיב (משלי ל) הַתֵּם אֲכָלָה וּמְחַתָּה פִּיהָ, וְכְתִיב (בראשית לט) כִּי אִם הִלָּחֵם אֲשֶׁר הוּא אוֹכֵל.

וְכְתִיב (משלי ט) מִי פָּתִי יָסַר הִנֵּה וַחֲסֹר לֵב וְאֲמָרָה לוֹ. מִיִּם גְּנוּבִים יִמְתָּקוּ וְלָחֵם סִתְרִים יִנָּעִם. וְלֹא יָדַע כִּי רָפְאִים שָׁם בְּעַמְקֵי שְׂאוּל קָרְאִיהָ. זְהוּ כַּד לֹא קַבִּיל עֲנִשְׂיָה בְּהָאֵי עֲלָמָא.

וְאִי אֲשֶׁתְּכַח בִּיהַ זְכוּת אָבוֹת, עוֹנִשְׂיָה בְּהָאֵי עֲלָמָא בְּהָהוּא עוֹן, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (תהלים פט) וּפְקֹדֹתַי בְּשִׁבְט פְּשָׁעִם וּבִנְגָעִים עוֹנִם. וּפְקֹדֹתַי זְעִיר זְעִיר, ק (איוב ל) אִם בְּפִידוֹ לָהֶן שׁוּעַ. (שמות כ) פּוֹקֵד עוֹן אָבוֹת עַל בְּנִים. מְזַעֵר וְנוֹתֵן זְעִיר עַל דָּא, וְזַעֵיר עַל דָּא, וְאֲשֶׁתְּזִיב הוּא וְאָבוּי מֵעוֹנִשְׂא דְּהָהוּא עֲלָמָא, דְּהָא בְּרָא מְזַכֵּי אָבָא.

עֵינָיו עֲקִימִין, דְּלֹא מִסְתַּכְּלִין בְּאוֹרַח קְשׁוּט, דָּא הוּא בְּלֹא אֶת כָּלֵל, פְּרַחִין מְנִיָּה כָּל אֲתוּוֹן, בְּגִין דְּאִיהוּ מְאִרִי דְּעִינָא בִישָׂא, חִיזוּ דִּילִיָּה בְּהִיפּוּכָא, הָהוּא רַע עֵין שְׁלִיט עֲלִיהָ.

וְאִי כְּשָׂרִין עוֹבְדוּי דְּהָהוּא בְּרַח נֶשׁ, לֹא שְׁלִיט אֶלָּא עַל עֵינוּי. וְאִיזְטָרִיד בְּרַח נֶשׁ לְאִסְטָמְרָא מֵעֵינוּי. בְּגִין דְּסִטְרָא אַחְרָא שְׁלֵטָא עֲלִיָּהוּ. אִינוּן עֵינָיו חֲמָאן כָּל בִּישׁ, וְאֲתַעְבִּידִין סְרִסוּרִין לְגַבִּיָּה, וְשִׁיפִי גוּפָא נְצָחוּ, אֲבָל שְׁלֵטִין עֵינוּי מִסְתַּכְּלִין.

מֵאן דְּבַעֵי לְאִסְתַּמְרָא מְנִיָּה, לְכַתּוּב בִּידִיָּה יִמְיָא יו"ד, וּבִידִיָּה שְׂמָאֵלָא זִי"ן, וְיִפְתַּח קַמִּיָּה וְלִימָא, יו"ד בְּאַפְכָא בְּאֲתוּוֹי, וְאֲשֶׁתְּזִיב מְנִיָּהוּ.

דָּא אִיהוּ דְּפָגִים לְשִׁימוּשָׂא דְּקְדוּשָׁה, בְּגִין כֹּד לֹא שְׂרַיִן בִּיהַ אֲתוּוֹן, וְהָא אִסְתַּלְקוּ מְנִיָּה. דְּהָא אִיהוּ בְּרַח אִיהוּ קוּ יְרוּק דְּנִפִיק מִתּוּהוּ בְּמִדִּידוּ דְּבוּצִינָא. וְאִית לְאִסְתַּכְּלָא גוּ שְׂרִטוּטִין דִּידָא, בְּיִמְיָא וּבְשְׂמָאֵלָא, וּבְרַח אִינוּן שְׂרִטוּטִין דִּידִין תִּשְׁכַּח דָּא.

מֵאן דְּעִינָא חַד אָטִים וְלֹא כָּל כֹּד, וְעִינָא אַחְרָא פְּקִיחָא, מוּמָא חַד מְאִינוּן מוּמִין אִית בִּיהַ. דָּא אִיהוּ בְּאֵת ר' בְּלַחוּדוּי בְּאֲשֶׁלְמוּתִיָּה. וְאֵת י' מְטִי לְגַבִּיָּה וְלֹא מְטִי.

בְּמִצְחִיהָ תִּלְתֵּת שְׁרָטוּטִין עֲבָרִין, וְחַד זְעִירָא דְאֵעֵבֵר, אוּף הָכִי רְשִׁימָא חֲדָא סָלִיק מֵעֵינֵיהָ לְקַבֵּיל אוּדְנִיהָ שְׁעָרֵי תְּלֵי וְתַקִּיף. קָרִיצוּי רַבְרַבִּין. אִיהוּ מוּמָא מְסֻטָר אוּחְרָא. אִימָא דִּילִיהָ אֲזֵלַת בְּחַרְשִׁין כַּד הָוָה בְּמַעְהָא. וְנִפְקַת לְפָרְשָׁא דְאוּרְחִין בְּלִילִיָא, כַּד דָּא אֲתִיִּילִיד. בְּגוּ תַרְוִין שְׁנֵין דִּילִיהָ אֲתַחֲלָשׁ עַד דְאֲזַעַר דִּיוֹקָנִיהָ וְאִמִּיהָ אֲזֵלָא בְּלִילָא בְּהַדְיָה, וְקָא עֲבַדַּת חַרְשִׁין עָלֶיהָ.

הָאִי חֲדֵי בְּחֻדָּא, לִית בֵּיהּ מְהִימְנוּתָא, מְשַׁבַּח גְּרַמִּיהָ בְּמָה דְלִית בֵּיהּ, גִּס רוּחַ, מְמַלְל בִּישׁוּן וְעִתִּיקוּן. וּוְתַרְן אִיהוּ, לִית בֵּיהּ קִמְצָנוּ כָּלֵל. מְאָרִי דְגִיפָא הוּא. אֲצֻלַח וְלֹא אֲצֻלַח, חֲדִידָא בְּלִישְׁנֵיהָ.

וְאִי חַד שְׁרָטוּטָא בְּמִצְחִיהָ רַב וְתַרְוִין זְעִירִין, דָּא אֲזֵל גּוּ חַרְשִׁין, וְהָא אִימִיהָ עֲבַדַּת לְהוּ. וּמִתְחַלְפִין שְׁרָטוּטִין דְקָא סָלִיקוּן מֵעֵינָא יְמִינָא לְעֵינָא שְׁמָאלָא. גִּס רוּחַ אִיהוּ, אֲבָל לִית בֵּיהּ בִּישָׁא כָּלֵל. קִמְצָאן אִיהוּ, לִית בֵּיהּ קִצַּת גִּיוֹפָא. חֲדִידָא בְּלִישְׁנֵיהָ אִיהוּ.

בְּשַׁפָּה דִּילִיהָ אִית בֵּיהּ רוּשָׁם חַד סוּמָק טָפִי, וְחַד שְׁעָרָא בְּאֲמַצְעוּתָא. אֲצַבְעוּן דִּי בְּרַגְלִיהָ שְׁמָאלָא, קָמִיטִין זְקִיפִין מִתַּפְשֻׁטִין, עֵינִין זְבֻלְגָנִין, יְרוּקִין, נְחִתִין דִּמְעִין תַּדִּיר. הָאִי אֲתַדְבֵּק בְּאֵת פִּי, וְאֵת רִ' לֹא אֲתִישֵׁב בֵּיהּ, הָאִי אִית לִיהָ אַרְבַּע שְׁרָטוּטִין בְּמִצְחִיהָ, וְעֲבָרִין כָּלְהוּ, וְתַרְוִין זְעִירִין מֵעֵינֵיהָ וְעַד שְׁעָרֵיהָ. תַּרְוִין רְשִׁימִין, וְתִלְתֵּת זְעִירִין בִּין קָרִיצֵי עֵינֹוי.

הָאִי אִיהוּ בֵּר נֶשׁ, דְאֲזֵל כְּפִיף רִישָׁא. זִינָא חַד, מִתְלַת מְאָרִי רְשׁוּמִין דְתוֹלְדוֹת מְאָרִי צָרַעַת, אִית בֵּיהּ בְּזִינִיהָ. הָאִי לֹא מְסַאָבָא הָוָה לְמִסְגָּר. חֲדֵי אִיהוּ בְּכֻלָּא, וְחִיידָ תַּדִּיר, כָּל מַלּוּי חִיִּיכִין בְּהוּ בְּנֵי נֶשָׁא. קִמְצָן אִיהוּ בְּבִיתִיהָ, בְּאֲחֻרָנִין לֹא הָכִי. לִית לִיהָ כְּסוּפָא בְּמַלּוּי, בְּגִין דְחָמִי דְכֻלָּא חִיִּיכִין בֵּיהּ. גִּיפָא אִיהוּ, שְׁעָרוֹי סוּמָקוּן זְעִיר, לֹא שְׁעִיעִין וְלֹא קָמִיטִין.

וְאִי בְּמִצְחוּי תִּלְתֵּת שְׁרָטוּטִין דְעֲבָרִין, וְתִלְתֵּת זְעִירִין דְלֹא עֲבָרִין, וְכָל שְׁאָר סִימְנִין בֵּיהּ. הָאִי אִית לִיהָ פְּגִימוּ, וְרוּשָׁם חַד בְּעֵינָא. דְבֵר נֶשׁ דְהוּהָ צַד צְפָרִין עֲבַד לִיהָ, בְּלֹא כְּוֹנָה, בְּאֵעָא דְהוּהָ אוּשִׁיט לְצְפָרִין. וְאִיהוּ אֲתַרְשִׁים עַל עֵינֵיהָ שְׁמָאלָא, לְעִילָא מְקָרְצוּי בְּאוּרְכָא.

הָהוּא דְהוּהָ צַד צְפָרִין, אֲגִזִים לִיהָ בְּהָהוּא אֵעָא, בְּגִין דְהוּהָ אֲפָרַח צְפָרִים, וּמְחָא לִיהָ בְּלֹא כְּוֹנָה. הָאִי אֲצֻלַח לְמִזוּנִיהָ וּלְבִיתִיהָ, וְלֹא לְמַכְנֵשׁ מְמוּנָא סָגִי. מְהִימְנָא אִיהוּ, וְלֹא כָּל כַּד. וְהָאִי מְהִימְנוּתָא בְּמַלְוִין זְעִירִין, אֲבָל בְּרַבְרַבִּין לֹא אִיהוּ מְהִימְנָא. מְאָרִי דְלִישְׁנָא בִּישָׁא. וְכֻלָּא חִיִּיכִין בְּמַלּוּי.

פּוּמִיהָ רַב, שְׁפוּתִיהָ רַבְרַבִּין. מֵאן דְאֲשַׁתְתַּף בְּהַדְיָה, אֲצֻלַח בְּכוּלָּא. וְאִיהוּ אֲצֻלַח אוּף הָכִי. טַב אִיהוּ לְכָל שְׁתוּפָא.

רְשִׁימָא דְהָהוּא מְכַתְּשָׁא עֲמִיהָ, עֵינֹוהִי זְבֻלְגִין, יְרוּקִין, וְחַד רְשִׁימוּ אוּכֹם סַחְרָא לוּן. הָאִי אִיהוּ בְּאֵת פִּיָא בְּשְׁלִימוּ דְתַרְוִין אֲתַוּוּן, וְאֵת רִ' בְּלַחוּדוּי.

דא רישיה רב, ודי שרטוטין רברבין במצחיה. ותלת זעירין בין קריצוי. וחד לעילא קריעא זעיר. על חוטמיה שערוי רברבין. רישיה עגיל. הוא גיבר חילא, מארי זדונא במלין.

שעריה קמיט, גייפא איהו. ובלילא אשתתף איהו לגיופא. לזמנין אתכשל איהו באינתו אסורה. דיקניה מליא בשערין, האי אית ליה בדרועא שמאלא חד רשימו דחרבא, דמחא ליה חד גבר, אטר ימינא, ביומא רביעאה דשבתא, כד בעא שמשא לאתפנשא. דהא בההוא יומא איתער עליה חד חוטא דמאדים. ההוא חוטא דבסטר שמאלא, וההוא רשימו עקימא בבשריה בעיגולא.

כד מטא ליומין דסיבו, נפל מאתר דרכיב ביה, או סוסייא, או חמרא, או נפיל מן כותלא, ומניה יתחלש וימות. דהא חובא דחב בעולימוי בהבל רדיף אבתריה. ואי ההוא גברא תב בתיובתא באמצע יומוי, נפיל מגו חולשא דביה, וימות.

ואי תב בעולימוי, כדין תשפח שרטוטין דמצחיה, תלת רברבין וארבעה זעירין. ותרין תרין מגו עינוי דסלקין לעילא. האי באורח כל ארעא יהא מרעיה. ויפול מערסיה, וימות. דהא לעלמין אית ביה נפילה לבסוף.

עיינין זעירין דקיקין, דלא אתחזין גוונין דילהון לפום שעתיא, וכד מסתכלין בהון, אינון ירוקין ואוכמין. האי איהו שפון חדין, ואפין אריכין בחדידו, כדין תשפח במצחיה תרין שרטוטין, וחד זעירא בינייהו, האי איהו באת פי בלחודוי, ובאת ר' בלחודוי.

האי איהו, שעריה תליא, ולא שעיע. אצלח בעובדי ידוי, ובאורייתא אי אשתדל. אוף הכי זעירא איהו בשייפוי, וגס בשרא לית ביה. רוחא, ממלל מגו חוטמוי, בגין דנקבין דלהון דחיקין, ובגין כד נפיק רוחא בדחיקו לסטר שמאלא.

בנרנא דיליה לעילא מארכובא, רשימא חד חבורה, דעבד ליה רבייא חד בספין, ביומי עולימוי, ואסתפן ביה. מקנא הוא לאתתיה, עד דבר נש חייכין מניה. בעי לאתתקנא בגוברין אחרנין, ולא אתתקו, וחייכין ביה. האי לא ישתתף בר נש בהדיה, דלא יצלח. חמדן איהו, אשתדל במה דלא אית ליה, חשיב גרמיה דאיהו גברא רבא, ולא הכי. זכי לבנות, ולא לבנים.

ואי מתחלפן שרטוטין, תרין זעירין וחד רברבא במצחיה, ואנפוי סומקין. זכי לבנין, ולברתא חדא, או דילדת בר ואסתלקת מעלמא.

את חד אית ליה בתר אודניה ימינא, רושם דטולפחא, וחד שערא דתלי בריש אודניה. ואצבעא זעירא די בינא שמאלא כפיו כדין תתקניס ותוליד בנין ובגן. אי סימנין אליו תהונו לה. בין רגלהא יכרע ויפול חד

בְּרָא, בֵּין אֵינּוֹן דִּיהָא מְבוּעָא דְנַבְיַע בְּאוּרֵייתָא. הוּא מְקַרְבַּ וּמְפִיק מְבוּעִין וְנַחֲלִין דְּאוּרֵייתָא, וּבְשָׁנִין זְעִירִין יִתְכַנַּשׁ מְעַלְמָא.

האי איהו מאינון אֶלְף, דְּמִתְכַנַּשׁ מְעַלְמָא מְרִישׁ שְׂתָא וְעַד רִישׁ שְׂתָא. בְּיוֹמִין קְדָמָאין. מְדַאֲתַחְרַב בֵּי מְקַדְשָׁא, לָא אֲשַׁכַּח בְּרַ שְׂתִין חֶסֶר חַד, וְאַלְיִן אֵינּוֹן דְּמִסְתַּלְקִי מְעַלְמָא, כַּד יַהֲבִי רִיחָא, עַד לָא מָטָא זְמַנְיָהּ.

בְּגִין דְּכַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאל לְאוּלִיף אוּרֵייתָא, לְאֵינּוֹן יְנוּקִין דְּאִסְתַּלְקוּ מְעַלְמָא, כַּד יַהֲבוּ רִיחָא, עַד לָא מָטָא זְמַנְיָהּ, אֵינּוֹן קְדָמָאין בְּאֵינּוֹן מְלִין. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לִיהָ לְהֵוּא מְמַנָּא יוּפִיאֲמַר לִיהָ שְׁמִיָּה, דְּקָאִים וְקָשִׁיר קְשָׁרִין דְּאוּרֵייתָא, מֵאֵן הוּא דִּין דְּאֶקְדִּים לִי, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, (אויב מא) מִי הִקְדִּימִנִי וְאֲשַׁלֵּם, וְאֲשַׁלֵּם וְדָאִי.

כְּדִין קָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִטְטְרוּיִן, דְּאֵיהּ קִימָא גּוּ פְּרוּכְתָּא דְּפֶרְסָא, וְשָׁשִׁים אֶלְף רַבּוּא מְאֲרִי דְּאוּלְפָנָא דְּאוּרֵייתָא סוּחְרָנִיָּה, וְאֵיהּ מְקָשֶׁר קְשָׁרִים לְמְאֲרִיָּה. אָמַר לִיהָ מֵאֵן הוּא דְּאֶקְדִּים לִי, מִי הִקְדִּימִנִי וְאֲשַׁלֵּם. אֵיהּ רָשִׁים גּוּ מְתִיבְתָּךְ. אוּ לָא. אָמַר לִיהָ מְאֲרִי דְּעַלְמָא, לָאוּ אֵיהּ בְּמִתִּיבְתָּא דִּילִי, גּוּ מְתִיבְתָּךְ אֵיהּ. וְכָל אֵינּוֹן דְּקְדָמִי, תַּחֲוֹת כָּל שְׁמִיָּה הוּא, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, (ש) תַּחֲת כָּל הַשָּׁמַיִם לִי הוּא.

בְּגִין דְּתֵרִין מְתִיבְתִין אֵית לְעִילָא. מְתִיבְתָּא דְּהֵוּא נַעַר מִטְטְרוּיִן. וּמְתִיבְתָּא עִילָאָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְכָל אֲתֵר דְּתַנְיִן מְתִיבְתָּא עִילָאָה, דָּא הוּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מְתִיבְתָּא דְּרַקִּיעַ, דָּא דְּמִטְטְרוּיִן.

כְּדִין אָמַר לִיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵי הַכִּי, לְקוּט לִיהָ גְבָאִי. לְקִיט לִיהָ, וְאַרְח לִיהָ, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, (שהי"ש ו) דוּדִי גֵרַד לְגַנּוּ לְעָרוּגַת הַבָּשָׂם. דוּדִי, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דָּאֲתָּ אָמַר (שם ב) דוּדִי לִי וְאַנִּי לוֹ הָרוּעָה בְּשׁוֹשָׁנִים. גֵּרַד לְגַנּוּ, דָּא גּוֹרֵן דְּרַקִּיעַ, דְּקִימִי כְּגוֹרֵן. לְעָרוּגַת הַבָּשָׂם, דָּא מְתִיבְתָּא דְּמִטְטְרוּיִן. לְרַעוֹת בְּגַנִּים וְלִלְקוּט שׁוֹשָׁנִים, לְעִינָא וּלְאִסְתַּתְפְּלָא בְּאֵינּוֹן מְתִיבְתָּא דִּילִיהָ. מֵאֵי וְלִלְקוּט שׁוֹשָׁנִים, אֵל תִּקְרִי שׁוֹשָׁנִים אֶלְפָּא שְׁשׁוֹנִים. אֶלְיִן אֵינּוֹן דְּמְקַדְמִי רִיחָא בְּהֵאֵי עַלְמָא, דְּמִתְלַקְטִי וּמְסַתְלַקִּי מֵהֵאֵי עַלְמָא, עַד דְּלָא מָטָא זְמַנְיָהּ.

כְּדִין קָאֲרִי הֵוּא נַעַר מִטְטְרוּיִן לְגַבְרִיאֵל, דִּי קָסַת הַסּוּפֶר בְּחַרְצוּי, וְאָמַר לִיהָ, כְּתוּב פְּתַקָּא וְהֵב לְמַלְאָךְ הַמָּוֹת עַל פְּלוּנִי, דְּיִלְקוּט לִיהָ מְעַלְמָא. וְאֲתַלְקִיט מִיַּד. וְסַלְקִין לִיהָ בְּקַדְמִיתָא לְמְתִיבְתָּא דְּמִטְטְרוּיִן, וְתַמָּן אָמַר תַּלְמוּדִיָּה דְּאֵייתִי בִּידִיָּה. וְאוּלִיף תַּמָּן מַה דְּאוּלִיף. לְבַתֵּר סַלְקִין לִיהָ לְמְתִיבְתָּא עִילָאָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְזַמִּינָא לְמְתִיבְתָּא דִּילִיהָ. וְתַמָּן אֲשַׁתְּעֶשַׁע בְּהוּ, בְּאֵינּוֹן דִּילִיהָ, וּבְרַזִין עִילָאִין, וְטַעְמִי דְּאוּרֵייתָא, דְּהוּ סְתִימִין מִנִּיהָ בְּהֵאֵי עַלְמָא.

וְיוּפִיאֲמַר לִיהָ רַב מְמַנָּא, אֲזִיל מְגוּ מְתִיבְתָּא עִילָאָה, וְחַתִּים סְתֵרִין וְרַזִין דְּאוּרֵייתָא, מְגוּ תֵרִין מְתִיבְתִין. כָּל מַה דְּאֶקְשׁוּ בְּמְתִיבְתָּא דְּרַקִּיעַ, אֵינּוֹן

דְּמַתִּיבְתָא עֵילָאָה מְתַרְצִין. בְּמַתִּיבְתָא עֵילָאָה, לִית תַּמָּן פְּרָכִי וְקוּשְׁיִין,
אָלָא בְּמַתִּיבְתָא דְרַקִּיעָא. וְחַתִּים מַתְרִי מַתִּיבְתֵי מְלִין דְּאֹרִייתָא כְּדָקָא
יָאוּת. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים פד) יִלְכוּ מַחִיל אֶל חֵיל.

וּלְזַמְנָא דְאַתִּי יִסְתַּלְקוּן פְּרָכִי וְקוּשְׁיִין מִגּוּ מַתִּיבְתָא דְרַקִּיעָא. כְּמָא דְאַתְּ
אָמַר, יִלְכוּ מַחִיל אֶל חֵיל, וְכְתִיב (שם קכב) יְהִי שְׁלוֹם בְּחֵילְךָ שְׁלוֹה
בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ. עַד הָכָא רְזִין דְּעֵינִין, בְּגוּ גְוֹנִין לְאַסְתְּכָלָא.

דְּיוֹקְנִין דְּחוּטְמָא, חוּטְמָא אִיהוּ חוּתְמָא וּפְרָצוּפָא דְבֵר נֶשׁ לְאַשְׁתְּמוּדְעָא.
חוּטְמָא זְעִירָא עֶקִימָא, דְלָא אֲתֵינִישְׁבַת כְּרָאוּי בְּאוּרַח מִישֵׁר, דָּא אִיהוּ
דְּאָבִיד פְּרָצוּפָא דְבֵר נֶשׁ, וְדָא אִיהוּ בְּאֵת ה' בְּלַחוּדוּי, בְּלָא שְׁלִימוּ. דָּא אִיהוּ
דְּאוּרַח עֲנוּתְנוּתָא וְשְׁלִימְתָא אֲתַעְבֵּר מִינֵיהּ, חֲצִיפָא אִיהוּ. שְׁעָרִיהּ בִּין
סוּמְק לְחִינּוּר.

תַּלְת רְשִׁימִין רְבֵרְבִין עַל מַצְחִיהּ, וְתַלְת אַחְרָנִין דְלָא אֲתַחֲזִין כָּל כְּדָ. תַּלְת
שְׁרֻטוּטִין אַחְרָנִין מְסֻטְרָא דָּא לְסֻטְרָא דָּא, שְׁפֹון דִּילִיהּ רְבֵרְבִין.
בְּחֲצִיפוּתִיהּ מְמַלְל בְּקִשְׁיוּ כָּל מַה דְּבַעֵי. דְּאוּרַח עֲנוּתְנוּתָא אֲתַעְבֵּר
מִחוּטְמִיהּ, וּמַעַל אֲנְפוּי, דְּהָא כִּיסוּפָא וְעֲנוּתְנוּתָא מִיִּישֵׁר חוּטְמָא עַל אֲנְפוּי.
וְהָא לִית בֵּיהּ כְּלָל. וּבְגִין דְּאִיהוּ חֲצִיפָא, כְּדִיב וְחִינּוּר בְּמַלּוּי.

וְאִי מַתְעַבְרִין שְׁרֻטוּטִין מַעַל מַצְחִיהּ, וְאִינוּן גִּי רְבֵרְבִין וְגִי זְעִירִין, וְשְׁעָרִיהּ
אוּכְס, הָא אִיהוּ בִּין תַּרְוִין אֲתוּוּן בְּמַתְקָלָא. דָּא נְמִיךְ רִישָׁא, וְחִינּוּר בְּמַלּוּי.
שְׁעָרִיהּ שְׁעִיעַ וְלָא כָּל כְּדָ, צְעָרִין רְבֵרְבִין מַתְעָרִין עֲלוּי, וְאַשְׁתְּזִיב מַכְלָהוּ.

דָּא, זְכוּ זְעִירָא מְאַבּוּי מַגִּין עֲלִיהּ. וְהָהוּא זְכוּ אֲתַרְשִׁים גּוּ עַמוּדָא דְקָאִים
בֵּיהּ הָהוּא נַעַר. וְאִיהוּ זְכִי בְּחַד יִתְמָא. בְּגִין דְּכָל יִתְסֵ וְאַרְמְלֵתָא, קִימִין
בְּפִקְדוּנִיהּ דְּמַטְטְרוּוִין, דְּקִימָא לְדִינָא בְּאִינוּן שְׁבַעֵין סְנֵהֲדָרִין.

בְּהִיכְלָא דְזְכוּתָא, דְּיִינִין כָּל דִּינִין דְּעֵלְמָא, בְּרַ מַתְלַת, בְּנִי חִי וּמְזוּנִי. וְכִלְהוּ
בְּקִרְאֵי כְּתִיבֵי. בְּנִי, דְּכְתִיב (שמואל א א) וְתַתְּפִלַּל עַל ה', עַל דְּיִיקָא, לְעֵילָא
לְעֵילָא. אֲתַרָּא דְּמַזְלָא עֵילָאָה. חִינּוּ, דְּכְתִיב (ישעיה לח) הִנְנִי יוֹסִיף עַל יְמִיךָ
חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, יוֹסִיף דְּיִיקָא. מְזוּנִי, דְּכְתִיב (תהלים נח) הִשְׁלֵךְ עַל ה' יְהַבְדֵּךְ
וְהוּא יְכַלְכְּלֵךְ, עַל דְּיִיקָא. וְתַמָּן דְּיִינִין בְּנִי עֵלְמָא.

וְיַהֲבִין פְּתַקָּא לְמַלְאָךְ הַמּוֹת לְקַטְלָא לּוֹן, וּלְנִטְלָא רוּחִיהוּן, וְהוּאִיל
וּמִשְׁכּוֹנִין עֵילָאִין, וְטַבִּין דְּבִנֵי נֶשָׁא בִּידוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, פְּקִיד
לְמַטְטְרוּוִין, דִּיהוּן בְּנוֹי דְּהָהוּא בְּרַ נֶשׁ וְאַתְתִּיהּ בְּפִקְדוּנָא דִּילִיהּ. וּבְגִין
דְּאַסוּר לְמִשְׁכְּנָא לּוֹן, מִשְׁכּוֹנִין עַל מִשְׁכּוֹנִין, לָא יִמִּיתוּן.

וְעַל דָּא, מֵאן יִשְׁיִזִּיב לּוֹן מַעֲיִנוּיָא, הָהוּא זְכוּ אַגִּין עַל בְּנוֹי. וְהוּא, חַד מְנִיִּיהוּ
דְּהָהוּא זְכוּ אַגִּין עֲלִיהּ, בְּעִדָן עֲקַתִּיהּ.

לְהָא אֵית לִיה רוּשֵׁם בְּמִצְחִיה. חַיִּיבָא, אוּ גַיְיפָא אִיהוּ. וְלֹא אֲתַחֲזִי קַמִּי
בְּנֵי נֶשְׂא, דְּלֹא יַדְעִין בֵּיה. דָּא אֲצֻלַּח. וּמֵאן דְּאֲתַחֲבַר בְּהַדְיָה, יַצְלַח וְתִיר
מִנִּיה.

חוּטְמָא עֲקִימָא, וְתִרִין נוֹקְבִין דִּילִיה רַבְרָבִין, וְסֻלְקִין לְבַר אֵינוּן פְּתַחִין
דְּנַחֲרִוּי, וְחוּטְמָא לָא סְלִיק. דָּא אִיהוּ בָּאת ה' בְּשֻׁלְמִימוּ.

ה' שְׁרֻטוּטִין בְּמִצְחִיה רַבְרָבִין, וְשִׁית זְעִירִין. אוּדְנוּי רַבְרָבִין. עֵינוּי רַבְרָבִין.
וְתִרִין רְשִׁימִין אוּכְמִין דְּקִיקִין בְּעֵינִיה דְּזִמְינָא. שְׁעָרִיה, לָא אֲתַתְּקִין
בְּמִזְיָיה, בְּגִין דְּאִיהוּ רַב וְתַקִּיף. רוּשֵׁם מְכַתְּשָׁא בְּמִצְחִיה.

דָּא שְׁרָפָא, בְּכָל יוֹמָא זְמִין פֶּד אֲתַרְעֵם. בְּרוּגְזִיה, קָרִיר חוּטְמִיה, וְאֲתַחֲזִי
חֲוֹר. תַּב מְרוּגְזִיה לְזִמְן רַב. מְהִימְנָא אִיהוּ בְּמַלְיִן רַבְרָבִין. וּבְזְעִירִין לָאו
הָכִי. חֲמָדִין אִיהוּ. גּוּפִיה מְלִי מְכַתְּשִׁין וְאַבְעָבוּעִין בְּכָל יוֹמֵי שְׁתָּא, וּבַר זְמַנָּא
חַד זְעִיר בְּיוֹמֵי דְּסַתְּנוּא, אֲתַנְהִיג בְּעֵנוּתְנוּתָא בְּבִיתִיה. תִּיאוּבְתִיא לְמִיכַל
בְּכָל אֲתַר, אָף עַל גַּב דְּלֹא יִזְמַנוּן לִיה. אִי זְכִי בְּאוּרִייתָא, וְאוּלִיף יְנוּקִין,
זְכִי בְּהוּ בְּשִׁי'ן תִּי'וּ.

בִּיהִיה יִמְינָא, רוּשֵׁם עֲמִיקָא מִתּוּלְדָה דְּאֲתַגִּילַד בֵּיה. תַּרְתִּי נֶשֶׁין אֲזַדְמְנוּ
לִיה, קְדַמִּיתָא תַּמִּית עַל מִשְׁבָּרָא. תַּנְיִנָא תַּזְכִּי לְתִרִין בְּנִין, חַד יִמִּית זְעִיר
בְּחֻלְבָּא דְּאִימִיה, וְחַד יְקוּם בְּעֵלְמָא גַיְיפָא, וְתִיר מְבַנֵּי נֶשְׂא אַחֲרָנִין, וְחִי'ן
קִימִין בֵּיה, אָבַל לָא כָּד.

חוּטְמָא דְּאֲזִיל בְּאוּרַח מִיֶּשֶׁר, וּמִתְתַּקְנָא עַל גַּבֵּי אַנְפִּין. הָאִי אִיהוּ בָּאת ה'
בְּשֻׁלְמִימוּ. דָּא אֲתַגְלִי בְּמִצְחִיה תִּרִין שְׁרֻטוּטִין רַבְרָבִין, וְה' זְעִירִין, וְתִרִין
מִסְטָרָא דְּזִמְינָא לְגַבֵּי שְׁעָרִיה. מִיֶּשֶׁר מִתְתָּא לְעִילָא. שְׁעָרִיה בֵּין אוּכְס
לְסוּמְקָא, תַּלְיָא עַל אוּדְנוּי. עֵינוּי רַבְרָבִין יְרוּקִין, וְחוּטָא סוּמְקָא סַחְרָא לְגוּ.
אַנְפוּי אַרִיכִין.

דָּא, אִיקְרִי אַנְפִּי נֶשֶׁר. דָּא, מְבַנֵּי דְּסִיחָרָא בְּאֲשֻׁלְמוּתָא. פֶּד בְּעִי לְאֲזַעְרָא
גְרַמִּיה, טַב אִיהוּ לְגַבֵּי מְאָרִיה. דְּחִיל חֲטָאָה אִיהוּ. בְּיַמֵּי עוּלִימוּי אִיהוּ בְּלָא
מְרַעִין, אֲזִיל בְּבְרִיאוּתִיה, כְּגִיבָר בְּלָא דְּחִילוּ. בְּיוֹמִין דְּסִיבוּ נְחִית כְּנַחֲתוּ
דְּסִיחָרָא, חֲלָשָׁא לְהוּי. מְרַעִין רְדָפִין אַבְתְּרִיה, דָּא זְכָאָה בְּמְרַעִין יַתְכַּפְּרוּן.

וְאִי מִתְחַלְפִין סִימְנִין, בְּיוֹמֵי עוּלִימוּי לְהוּי בְּמְרַעִין. בְּגִין דְּאִיהוּ כְּסִיחָרָא
דְּבַעֲיָא לְאַנְהָרָא. וִיחָא הָהוּא גְבָרָא בְּמִסְכְּנִין. וּבְיוֹמִין דְּסִיבוּ, יְהוּי בְּלָא
מְרַעִין, וּבְעוּתְרָא וִיקָר סְגִיָּא. דְּהָא כְּדִין אַנְהִירַת סִיחָרָא וְקִימָא
בְּאֲשֻׁלְמוּתָא. וְדָא אִיהוּ צְדִיק וְטוֹב לוּ. וְדָא עֵנוּתְנוּתָא בֵּיה, רְחִיס הוּא
לְמְאָרִיה בְּכָלָא.

חוּטְמָא אַרִיכָא וְחַד, חַדוּדָא כְּרִישָׁא דְּחוּטְמָא דְּנִשְׁרָא. הָאִי אִיהוּ בְּלָא אֶת
כְּלָל. שְׁעָרִיה קַמִּיט. שְׁרֻטוּטִין דְּמִצְחִיה תַּלַּת. אַנְפוּי חַדִּידִין. עֵינוּי זְעִירִין.
הָא אִיהוּ חֲמָדִין בְּמָה דְּאִית לְהוּ לְאַחֲרָנִין. כָּל עוּבְדוּי לָאוּ בְּדַחֲלוּ דְּשֻׁמְנָא.

סֵאנִי אֲוִרִיתָא, סֵאנִי לְמֵאן דְלַעֲאן בְּהַ. רַחִים לְפִוּם שְׁעֵתָא לְמִשְׁמַע מְלִין
דְאֲוִרִיתָא, וּלְפִוּם שְׁעֵתָא פְּרַחִין מְנִיָּה.

בְּרַגְלִיהָ שְׂמָאֵלָא תְרִין אַצְבָּעֵן קְמִיטִין דְלֵא מִתְפַּשְׁטִין וּבְרַגְלִיהָ יְמִינָא חַד.
הֵאִי אִיהוּ בְחֻטְאָה דְגִנְבָא, וְלֵא יְתוּב מִהֵוּא חוּבָא לְעֵלְמִין.

בִּין כְּתַפּוּי תַלְיִין תְרִין שְׁעָרִין רַבְרָבִין. בְּחֻדוּי אֵית תְּלַת שְׁעָרִין דְתַלְיִין.
אוּמִי אוּמָאָה בְּכָל רַגְעָא וְשְׁעֵתָא, וְלֵא אֲתַהֲנִי. זְמַנִּין תְרִין בְּשַׁתָּא יִשְׁתַּתְּפִין
בַּר נֶשׁ בְּהֵדִיָּה. וְלֵא יְתִיר, וְיִצְלַח, וְהוּא מְאָדָר עַד רִישׁ נִיסָן. וּמֵאֵלּוּל, עַד
שִׁית יוֹמִין דְמַרְחֻשְׁוֹן, וְלֵא יְתִיר, וּבִיוֹמִין אֵלִין, יִצְלַח מֵאן דְיִשְׁתַּתְּפִין
בְּהֵדִיָּה, דְהָא יוֹמִין אֵלִין יוֹמִין דְאֲתָוֹן אֵינוּן, וּמֵאן דְלִית לֵיה אֲתָוֹן,
אֲתַאֲחַד בְּהוּ.

בִּיוֹמִין אֵלִין נְפָקִין נְשָׁמְתִין עֲרֻטְלָאִין, וְאֵינוּן מִתְהַדְרִין כְּמַלְקָדְמִין, וְלִית לוֹן
זְווגִין. וּבִיוֹמִין אֵלִין נְפָקִין אֲתָוֹן כ"ב וְשָׂרָאן בְּהוּ, וּמִתְעַטְרִין בְּהוּ, וּבְרַחְמֵי
יִשְׁתַּכְחוּן זְווגִין. וּבְיַרְחִין אַחְרָנִין, וּבִיוֹמִין אַחְרָנִין, לֵאוּ.

דְהָא מְזִי בְּאָדָר בְּטֶשׁ בּוּצִינָא, וְאַפִּיק אֲתָוֹן זְעִירִין, וּבְקָעִין רְקִיעִין וְנְפָקִין
לְעֵלְמָא. בְּזְמַנָּא דְאֵינוּן נְפָקִין, כָּל אֵינוּן נְשָׁמְתִין עֲרֻטְלָאִין, דְהוּ זְמִינִין
לְאֲתַהֲדָרָא, נְפָקִין בְּהֵדִיָּהוּ, וְאֲתַאֲחַדוּן בְּאֵינוּן אֲתָוֹן.

וְנְפָקִין עַל יְדֵי דְפְרוּוֹנְקָא. בְּגִין דְכָל בְּנֵי עֵלְמָא, כַּד אֲתַבְּנִין לְאֲתַצִּירָא בְּהֵאִי
עֵלְמָא, כָּל צִיּוּרִין דְאֲתָוֹן מִתְצִיּוּרִין בְּהוּ, עַל יְדָא דְאֵינוּן תְּלַת שׁוּתְפִין,
דְקָא מְזִדְווג בְּנִינָא. וְהִשְׁתָּא אֵלִין דְקָא מִתְהַדְרִין, כָּל אֵינוּן אֲתָוֹן קָא
אֲתַצִּירִין בְּהוּ. אַחְרָנִין לֵא מִתְצִיּוּרִין בְּהוּ. דְהָא אֵינוּן פְּרוּוֹנְקִין, לֵא מְצִיּוּרִין
לוֹן בְּאֲתָוֹן, כְּמָה דְאֲתַצִּירִין בְּקַדְמִיתָא, מְסֻטְרָא דְאָבָא וְאִמָּא.

וְאֵלִין אֲתָוֹן אֲזֵלִין וּמְשַׁטְטִין בְּעֵלְמָא, וְאֲתַאֲחַדָּאן בְּהוּ כָּל אֵינוּן דְלִית לְהוּ
אֲתָוֹן, עַד רִישׁ יַרְחָא דְסִינֹן. דְהָא כְּדִין אֲתַטְמְרוּ אֵלִין, וְאֲתָוֹן עֵילְאִין
בְּעִיִין לְאֲתַגְלָאָה.

וּמֵאֵלּוּל אֲתַטְמְרוּ אֵלִין עֵילְאִין. עַד ו' יוֹמִין בְּמַרְחֻשְׁוֹן. עַד דִּיהַדְרוּן בְּנֵי
נְשָׂא מַחוּבִיָּהוּ, וְיִתְכַפְּרוּ לוֹן, וּמִתְהַדְרִין אֲתָוֹן כְּמַלְקָדְמִין. וּבִין כְּדִין וּבִין כְּדִין,
אֵינוּן זְעִירִין נְפָקוּ לְקִימָא עֵלְמָא, וְאֵלִין אֲתַאֲחַדִּין בְּהוּ, בְּגִין דְלִית לוֹן
אֲתָוֹן כְּלָל.

דְהָא מֵאֵלּוּל קִימָא תְשׁוּבָה, וְאֲתָוֹן סְלָקִין לְגַבְהָ, וּבְנֵי עֵלְמָא מִתְהַדְרִין
מַחוּבִיָּהוּ, וּמִתְהַדְרִין לְאֲתָוֹן, וְקִימִין עַל עֵלְמָא תְרִין יַרְחִין, וּמְסַתְּלָקִין
טַבַּת וּשְׁבֹט.

מְזִי בְּאָדָר נְפָקִין אֵלִין אַחְרָנִין, כְּמָא דְאֲתַמְרוּ. וְאֵלִין דְמִתְאֲחַדוּן בְּהוּ,
מְקַדְמֵי רַחְמֵי בְּאֵלִין יוֹמִין. וְתְרִין יַרְחִין אַחְרָנִין אֲתַטְמְרוּ כְּלָהוּ, וְאֵלִין
תְמוּזָא וְאָב. וְנְפָקִין יְמֵי הַרְעָה בְּאֲתָוֹתֵיהוּ וְשִׁלְטִין אֵלִין עַל עֵלְמָא, וְאַחְרָנִין
אֲתַטְמְרוּ. וּבְגִין כְּדִין, בְּאֵינוּן יוֹמִין, זְכָאָה אִיהוּ מֵאן דְאֲשַׁתְּזִיב מְנִיָּהוּ.

וְכַד חוֹטְמָא אַרִיכָא, רַב בְּפוֹתֵיִיא לְגַבֵּי רִישָׁא. דָּא אִיהוּ בְּאֵת הִי, וְלִזְמַנִּין
אֵת יי אֶתְחַבֵּר בְּהֵדִיה. דָּא אִיהוּ בְּרֵשׁ דְּאֶצְלַח.

אֲנַפּוּי קְמִיטִין, בְּתוֹלְדוֹת דְּאֶבְעוּעִין. עֵינּוּי סוּמְקִין. דָּא אִיהוּ בֵּין אֵינוּן
תוֹלְדִין דְּסָגִירו. דְּעֵינּוּי לִזְמַנִּין זְלָגִין דְּמַעִין.

קְמִיטִין דְּמַצְחִיה דִּי וּבִי עֲבָרִין רְשִׁימִין, כְּאַרְיִחַ עַל גַּבֵּי לְבָנָה. שְׁעָרִיה רַב.
הָאִי אֶצְלַח, וְדַחִיל חֲטָאָה, שְׁבַח גְרַמִּיה בְּכֻלָּא, יִתִּיר מְמַה דְּאִית בֵּיה.
וּבִזְמַנָּא דְּאֶתְנַעֲנַע, עֵינּוּי זְלָגִין דְּמַעִין. וְכַאֲבָא בְּחוֹטְמִיה, עַד דְּאוּשִׁיד לִיחָה
יְרוּקָה. וְדָא קְשִׁיָּא מְאִינוּן זִינֵי דְּסָגִירו. מֵאן דְּאֶשְׁתַּתֵּף בְּהֵדִיה אֶצְלַח.
מְהִימָנָא אִיהוּ בְּכֻלָּא.

עַל כְּתֻפִּיה שְׂמַאלָא, אִית תְּלַת רְשִׁימִין. בִּי סוּמְקִין, וְחַד אוּכְס. בְּרַס אוּכְס
אִית לִיה תוֹעֵלְתָא. הָאִי מְשִׁיךְ לְאַתְקַרְבָּא בְּבִנֵי נְשָׂא, וְאַחִיד בְּהוּ, דְּלֵא
יִחְשְׁבוּן לִיה כְּסָגִירָא.

מוּמָא אֶתִּיילִיד בֵּיה בְּלִילָא, בְּחַד יוּמָא דְּסִתְנוּוָא, בְּיוּמֵי דְּעוּלִימוּי, דְּאֶכַל
נוּנָא וְשִׁתָּה מִנָּא, וְנִפְק לְבַר. וּבְהֵהוּא שְׁעֵתָא הָוָה שְׁלִיט כּוּכְבַּ שְׁבִתָּאִי
בְּעֻלְמָא, וְחַד עֲנַפָּא דִּילִיה הָוָה מְשִׁיךְ לְאַתְפְּשֻׁטָא לְתַתָּא, וְנִפְק אִיהוּ
בְּגִילוּיָא דְּרִישָׁא, וּמְחָה בֵּיה עַל יְדָא דְּקוּרְקַפְנִי וְשִׁמְרִירוּיָן תְּרִין רוּחִין
דְּשְׁלִטִין בְּהֵהוּא עֲנַפָּא. וְכֵן אֶתְמַחֵי הָאִי בְּרֵשׁ, רְשָׁמוּ בֵּיה תְּרִין רְשִׁימִין
סוּמְקִין. וְהֵהוּא עֲנַפָּא רְשִׁים בֵּיה הֵהוּא רְשִׁימוּ אוּכְמָא. דְּהָא מִילוּי
דְּשְׁבִתָּאִי בְּאוּכְס אֶשְׁתַּמֵּשׁ.

וְרָזָא דָּא שְׁלִיט בְּעַמָּא דְּשְׁבִתָּאִי וְלֵא בְּעַמָּא קְדִישָׁא. בְּגִין דְּעַמָּא קְדִישָׁא
לִית לוֹן חוּלְקָא וְאַחְסִנְתָּא בְּכוּכְבֵּיִיא וּמְזִלֵי, אֶלָּא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּלַחוּדוּי. וְאַצְטְרִיךְ לוֹן לְאַחְזָאָה חֲדוּה, וּמִיכְלָא וּמְשִׁתֵּיִיא, וּלְבוּשִׁין
חִיּוּרִין, אוּ דְּגוּוּנִין שְׁפִירוּן, וּלְתַקְנָא בֵּיתָא וּפְתוּרָא בְּיוּמָא דָּא.

דְּלֵאוּ הִכִּי אֵינוּן דְּאַחִידוּן בְּכוּכְבֵּיִיא דְּשְׁבִתָּאִי, דְּאַצְטְרִיךְ לוֹן לְאַתְעַנְאָה,
וְלְאַחְזָאָה עֲצִיבוּ וְדַאָּה, וּלְמַלְבֵּשׁ שְׁחוּרִין, וּלְכִסְאָה שְׁחוּרִין, וְלֵא לְמִיכַל
בְּשָׂרָא וְחַמְרָא וּמְשַׁחָא. וְלֵא לְאַתְעַנְגָּא בְּעֵינוּגִין דְּעֻלְמָא. אֶלָּא לְמִיתַב
בְּדִיוּרָא עֲצִיב, וְלְאַתְפְּרָשָׁא מִן בְּנֵי נְשָׂא. וְכַדִּין אֶלִּין רוּחִין קְרַקְפוּנִי
וְשִׁמְרִירוּיָן אֶתְמַשְׁכִּין עֲלֵיה, וְאוּדְעִין לִיה מַלְיוּ דְּעֻלְמָא בְּאַמְשְׁכוּתָא
דְּשְׁבִתָּאִי.

חִזִּינָא בְּסַפְרָא דְּשְׁלֵמָה מְלֻכָּא, דְּאִית בְּרֵשׁ דְּאַתִּיילִידוּ כַּד שְׁלֻטָא עֲנַפָּא
דָּא, וְאֵינוּן עֲצִיבִין תְּדִיר דְּלֵא חֲדָאן לְעֻלְמִין. בְּרֵ אִי לְעָאן בְּאוּרִיִיתָא, וְקָא
אַתְאַחֲדָאן בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְעַם כָּל דָּא, אִי אִית בֵּיה בְּהֵהוּא בְּרֵשׁ נֶשׁ יְסוּדִין וְשְׂרָשִׁין מְזִכּוּ דְּאַבְהוּ, עֲנַפָּא
דָּא דְּנִפְיִק מְשְׁבִתָּאִי, לִזְמַנִּין נֶצַח לִיה, וְאַחִיד לִיה, וְאֵינוּן תְּרִין רוּחִין
מְתַפְּשֻׁטִין, וְאַזְלִין לְנוּקְבָא דְּטִינְרָא, דְּתַמְן מְתַכְּנָשִׁין כָּל רוּחִין עֲרֻטְלָאִין,
דְּלֵא עָאָלּוּן לְגוּ פְּרַגוּדָא דְּמְלֻכָּא.

וְאִינוּן עֲרֻטְלָאִין בְּהַאי עֲלָמָא, וְכַד נִפְקִי מֵהַאי עֲלָמָא, מְשֻׁטֵי לְאֶעְלָא
בְּהַהוּא עֲלָמָא, וְנִעְלִין תִּרְעָא בְּאַנְפִייהוּ, בְּכָל סְטֵרִין דְּעֲלָמָא. וְלֹא אֲשַׁכְּחוּ
נְיִיחָא, עַד דְּאִינוּן נִפְקִין וּמְשֻׁטֵי בְּעֲלָמָא, וְאֵלִין אִיקְרוּן בְּשִׁמְהוֹן שְׁכֵנוֹת.

וּבְיוֹמָא דְּשַׁבְּתָא, כַּד אֲתִקְדָּשׁ יוֹמָא, וְאִינוּן לָאן עֲאֵלִין. לְגוּ נּוֹקְבָא דְּחַד
טִינָרָא, דְּאִיהוּ לְבַר מַחֻמוֹת גְּנֻתָא, בְּטוּרִין דְּלִבְר, וּמְשַׁתְּכַחֵי תַּמָּן כָּל יוֹמָא
דְּשַׁבְּתָא. וְלִבְתֵּר נִפְקִין וּמְשֻׁטֵי בְּעֲלָמָא, וּמוֹדִיעִין בְּחִיזוּ דְּלִילָא, מִלִּין
לְבַנֵי נְשָׂא.

וְכֹה נִצַּח עֲנָפָא דָּא לְהַהוּא בְּרֵ נֶשׁ. אִינוּן תִּרְיִן רוּחִין אֲזֵלִין לְהַהוּא נּוֹקְבָא,
וּמִתְעַכְּבִין תַּמָּן עַד דְּנִפְיִק שַׁבְּתָא. כִּיּוֹן דְּנִפְיִק שַׁבְּתָא, נִפְקִין אִינוּן נְשַׁמְתִּין
וְאִינוּן רוּחִין בְּהַדִּייהוּ, וּמִתְחַבְּרִין כְּחַדָּא.

וְאַתְיִין אִינוּן תִּרְיִן רוּחִין, וְחַד נְשַׁמְתָּא דְּגִזְעָא דְּהַהוּא בְּרֵ נֶשׁ, עִי דְּרַגִּין
לְאַחוּרָא, וְשֶׁאֲרָן עַל הַהוּא בְּרֵ נֶשׁ, רוּחָא בְּתֵר רוּחָא, וְאוֹדְעֵי לִיהַּ מִלִּין
בְּעֲלָמָא, מְנַיִיהוּ קְשׁוּט וּמְנַיִיהוּ לָאו קְשׁוּט. מְנַיִיהוּ קְשׁוּט, מְסֻטְרָא
דְּנְשַׁמְתָּא עֲרֻטִילָאָה. דְּהַא אֲשַׁכְּחָא תַּמָּן נְיִיחָא. וּמְנַיִיהוּ לָאו קְשׁוּט,
מְסֻטְרָא דְּאִינוּן רוּחִין. וְלִזְמַנִּין, אִינוּן רוּחִין אוֹדְעִין לִיהַּ מִיֵּלִי קְשׁוּט, לְזַמֵּן
קָרִיב.

וְהַא אִיהִי נְשַׁמְתָּא דְּלָא אֲשַׁכְּחַת פִּירוּקָא, מְעִי דְּרַגִּין לְאַחוּרָא. כְּדִין, כּוֹכֵב
שַׁבְּתָאִי מְשִׁיךְ לְהַאי עֲלָמָא, אִינוּן רוּחִין. וּבְגִינָה לָא דְּחִיל הַהוּא בְּרֵ נֶשׁ, כַּד
שָׂרְאוּ עֲלוּהִי, וְלֹא אֲזַדְעִזְעוּ. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְּמֵאֵן דְּאִית לִיהַּ זְכוּ דְּאַבְהוֹן,
לְסִיעָא בְּכָל אִינוּן עוֹבְדִין.

חוּטְמָא עֲקִים, וְהַהוּא עֲקִימוּ סְטָא לְסֻטְרֵי יְמִינָא. דָּא אִיהוּ בְּרֵ נֶשׁ דְּרֻשִׁים
בְּאֵת הִי וְלִזְמַנִּין בְּאֵת רִי. וְלֹא מִתְחַבְּרִין כְּחַדָּא. דָּא אִיהוּ בְּרֵ נֶשׁ מְמַלְל
רְכִיכִין.

בְּמַצְחִיָּה שְׁרֻטוּטָא חַדָּא רְבֵרְבָא, וְדִי זְעִירִין, וְאִינוּן דְּקִיקִין וְלֹא כָּל כַּד,
וְאִינוּן מִתְהַפְּכוּ לְסוּמְקָא. שְׁעָרֵי תַלְיִין שְׁעִיעִין זְעִיר, שְׁלֶשְׁלָאָה רְבֵרְבָא
הָוָה לִיהַּ, וְתַלְיָא מְנִיָּה. סִיּוּעָא אִית לִיהַּ, מְהִימְנָא אִיהוּ. אֲצֻלַח בְּעוֹבְדוּי.
דָּא אִית לִיהַּ פְּגִימוּ דְּמוּמָא, דְּאִיהוּ סְרִיס חַמָּה, אוּ תַלְיָא בְּכִיסָא דְּבַעוּי
חַד מְמַעוּי, וְלֹא אֲפִיק זְרַעָא כְּדָקָא יָאוּת. בִּידָא דְּשַׁמְלָא אִית לִיהַּ אֲצַבַע
זְעִירָא, קְמִיט וְלֹא אֲתַפְּשֵׁט.

אָמַר אָדָם קְדַמָּאָה, לֹא נִכְחַד עֲצָמֵי מִמֶּנּוּ אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי בְּסִתְרֵי רַקְמַתִּי (תהלים
קלט) בְּתַחֲתִיּוֹת אֶרֶץ. מִכָּאֵן דְּמִזְוִיגָא דְּדַכְר וְנוֹקְבָא, אֲתִיָּא נְשַׁמְתָּא קְדִישָׁא.
מִזְוִיגָא דְּמִלְכָא בְּמִטְרוּנִיתָא. מֵאֵי טַעְמָא. תַּחֲתִיּוֹת אֶרֶץ. תִּרְיִן תַּחוּמִין
אִית לְהַהוּא דְּאִיתְקִרִי אֶרֶץ חַפְצֵי. אֲתֵרָא דְּאֲתַצְיִירָא נְשַׁמְתָּא דְּדַכּוּרָא
לְיְמִינָא. וְאַתְרָא דְּנְשַׁמְתָּא דְּנוֹקְבָא לְשִׁמְלָא.

וְעַל דָּא בְּעִי אֲתַעְרוּתָא מְסֻטְרָא דְּנוֹקְבָא. הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (ישעיה מא)
הַעִירוּתִי מִצַּפּוֹן וַיָּאֵת. וְכַדִּין מִמְזַרְח שְׁמֵשׁ קוּרָא בְּשָׁמַי. זְוִיגָא דְּשַׁמְשָׁא

בְּסִיּהָרָא, יַעֲקֹב בְּרַחֵל וַיָּבֵא סָגְנִים כְּמוֹ חֹמֶר. אֵלָיו חִיִּילָיו דְּעַלְמָא, דְּנַפְקוּ מֵאֲדָ"ס קְדָמָא.

בְּתַר הַכִּי, (תהלים קלט) גְּלָמֵי רָאוּ עֵינֵיךָ, כְּשֶׁהֵייתִי מוּטָל גּוֹלָם בְּלֹא צוּרָה, מִמְזֶרֶח לְמַעַרְב. רָאוּ עֵינֵיךָ, הַדּוֹרוֹת הַעֲתִידוֹת לְצֹאת מִמֶּנִּי. כִּי אַתָּה הוּא הַקּוֹרָא הַדּוֹרוֹת מֵרֵאשׁ.

וְעַל סַפְרָךְ כּוֹלָם יִכְתְּבוּ. זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם לְדִיוֹקְנִין. דְּבַהֲאֵי סַפְרוֹן שֶׁל צְדִיקִים, הוּוּ אֲתַחֲקֶקוּ כָּל דִּיוֹקְנֵינוּ בְּעַלְמָא. בְּצִירוּפָא דְאַתְנוֹן, זַרְיָה פִּסְ"ץ.

וְתַמָּן כָּלָם יִכְתְּבוּ, בְּצִירוֹרֵינוּ דְקַמְטִין, בְּמִשְׁכָּא דְאָדָם, כְּגוֹוֹנָא דְרַקִיעַ הַשָּׁמַיִם, דְּתַמָּן כּוֹכָבִים, (ישעיה מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם לְכָלָם בְּשֵׁם יִקְרָא. לְזַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֵי, יַעֲקֹב אֲשֶׁר בְּחַרְתִּיךָ. דְּאִינוּן אֵיקָרוּן אָדָם, דְּכַתִּיב (יחזקאל לד) וְאַתָּן צֹאנֵי צֹאן מֵרְעִיתֵי אָדָם אַתֶּם. וּבְגִינְהוֹן אַתְבְּרִי עַלְמָא. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (ירמיה ב) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רַאשִׁית תִּבּוֹאֲתָהּ. דְּאִינוּן עָאֵלוּ בְּמַחְשָׁבָה, עַד לָא אַתְבְּרִי עַלְמָא. וְכִלְהוּ וְעַל סַפְרָךְ כָּלָם יִכְתְּבוּ.

יָמִים יוֹצְרוּ, לְכִלְהוּ יוֹמִין עֵילְאִין, כְּמִנְיָן מְשַׁכְּ"וּ וּקְחוּ לָכֶם. מְשַׁכּוּ יוֹמִין עֵילְאִין, לְאַנְהָרָא לְיוֹמִין תַּתְּאִין. שִׁסִּיָּה וּרְבִיעַ יוֹם. וּמְקַצַּת יוֹמָא כְּכוּלֵי יוֹמָא, לְחוּשְׁבֵין מְשַׁכּוּ. וּמֵאֵן דְּמְשִׁיךְ מִתַּמָּן מְשִׁיךְ נְהִירוֹ לְסִיּהָרָא לְקַדְשָׁא לָהּ.

וְלֹא אֶחָד בְּהֶם, דָּא דוֹד מְשִׁיחָא. דְּלֹא הוּוּ לִיהּ יוֹמִין לְאַתְנַהָרָא, וְאִיהוּ מְשִׁיךְ לִיהּ שְׂבָעִין שְׁנִין. כְּדָבָר אַחַר, (תהלים לט) הִנֵּה טַפְחוֹת נִתְּתָ יָמֵי. מֵאֵי טַפְחוֹת, ט' פְּחוֹת. טַב הֵכָא דְפְּחִית לֹוּן מִיוֹמוֹי דְאָדָם, לְמִיָּהֵב לְדוֹד, דְּהִנֵּה טוֹב רוּאֵי. טוֹב דִּילִיָּהּ, מֵאָדָם קְדָמָא, דְּעֲבַד עֲמִיָּה צְדָקָה, בְּגִין דִּיהֵא מוֹכֵן דוֹד, לְעֲשׂוֹת צְדָקָה לְיִשְׂרָאֵל. כְּגוֹוֹנָא דְקַבִּיל דוֹד דְּהִנֵּה עֲנִי וְאֲבִיוֹן, הַכִּי יְהִיב לְמַסְכְּנֵי. וְכִלְא בְּמִשְׁפָּט, כְּמָה דְאַתְ אֲמַר (שמואל ב ח) וַיְהִי דוֹד עוֹשֶׂה מְשַׁפֵּט וּצְדָקָה לְכָל עַמּוֹ.

וְאַתְעָרוּ, שׁוּפְרִיָּה דִיעֲקֹב אֲבִינוּ, מֵעִין שׁוּפְרִיָּה דְאָדָם קְדָמָא. בְּגִין דִיעֲקֹב יוֹשֵׁב אוֹהֲלִים, וְאוֹלִיף תַּמָּן, בְּבֵית שֵׁם וְעֶבֶר וְאַבְרָהָם וַיִּצְחָק, לְמַפְלַח לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּגִין דְּאִיהוּ בְּכוֹר, דְּכַתִּיב (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַבְדָּה בְּבִכּוֹרוֹת הָנָה.

וְדֹאֵי, סַפְרָא דְאָדָם קְדָמָא, הָנָה לִיהּ לִיעֲקֹב. וְסַפְרָא דְחֲנוּךְ. וְסַפְרָא יִצְרָה דְאַבְרָהָם אֲבִינוּ. וְהֵא אִיתְרַעוּ, מִסְּכַת עֲבוּדָה זָרָה דְאַבְרָהָם אֲבִינוּ, ד' מֵאָה פְּרָקֵי הוּיִין. וּמְכַל אִינוּן סַפְרִין, אוֹלִיף יַעֲקֹב אֲבִינוּ אִישׁ תַּם יוֹשֵׁב אֲהֲלִים, חֲכַמְתָּא סְגִיָּא, וְהָנָה שׁוּפְרִיָּה וְשִׁרְטוּטִין דִיעֲקֹב, כְּגוֹוֹנָא דְשִׁרְטוּטִין דְאָדָם קְדָמָא.

וְהוּא כְּגוֹוֹנָא דְאָדָם קְדָמָא, דְּאִיהוּ קָדָם לִיצְרָה, יִצִּיר כְּפִיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אוּף יַעֲקֹב רֵאשׁוֹן. רֵאשׁוֹן לְשָׁלִימוּ, קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רַאשִׁית תִּבּוֹאֲתָהּ, דְּהָנָה עֲרִסִיָּה שְׁלִים.

מה דלית הכי באברהם, דנפיק מניה ונפיק מניה, דאינון סיגי הכסף. ואדם, דנפק מניה קין. ונח, דנפק מניה חם. ויצחק, דנפק מניה עשו, סיגי דהבא. אבל יעקב ערסיה שלימא איהו. ועל דא ביה בחר ה' מפל העמים. דכתיב, (תהלים קלה) כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו, וכתיב (דברים לב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו. עד כאן סתרי תורה.

(שמות כ) וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר. רבי שמעון ור' אלעזר, ור' אבא, הוו יתבי. אמר רבי אלעזר, אי ניחא ליה לאבא, לימא חד מלה במעשה מרובה. אמר ליה, והא תנו, ולא במרובה ביחיד. אמר ליה, דעתיה דאבא דאימא מלה דאוליפנא מניה. נפק ר' אבא. אמר ליה רבי שמעון לר' אבא, אנת בלחודך תתקן פתורא, ואלעזר בהדי.

פתח רבי אלעזר ואמר, (יחזקאל א) ויהי בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש ואני בתוך הגולה על נהר כפר נפתחו השמים ואראה מראות אלהים. האי קרא לא אתמר מאן אמרה, אי יחזקאל, הא כתיב אבתריה, (סו) היתה הנה דבר ה' אל יחזקאל בן בוזי הכהן. והאי קרא אצטריך למיכתב בקדמיתא, דהא ברשותא קאמר, ולבתר ויהי בשלשים.

אלא יחזקאל קאמר ליה, וברשותא דקודשא בריהו, קאמר כל מה דקאמר, וגלי כל מה דגלי. והאי קרא אוקמוה חברייא. אבל נבואה דא הוות, בזמנא דנחתת שכינתא עמהון דישראל בגלותא, ויקרא עילאה מנצא, סתימא אסתכלותא דההוא דאיברי זהר שכינתא, דמההוא זוהרא אתזנת, לא אזדהרא. ושכינתא עילאה אסתלקת מעל בנין, ואתייהב רשו לשבעין שנין אחרניו דמלכות בבל לשלטאה.

אההכי, נחתת אשא מלעילא, וסחרא לון, והוו שמעין קל משרין עילאין, מגו אשא. חדי רבי שמעון, אמר ליה פתח פומך וינהרון מלין.

פתח ואמר, ברביעי: דא דוד מלכא דאיהו סמכא רביעאה לכוורסייא עילאה, בהדי אינון תלת סמכין עילאין, דאינון רזא דשלשים שנה, והאי סמכא רביעאה, איהו בחיבורא חדא עמהון. ובגין דאיהו עמהון בלא פירודא, אתמר ברביעי. בחמשה לחדש, אליו דרגין לתתא, דאינון תיקונא דסיהרא, לאתחברא בהו.

ולית לכלהו דרגין באסתלקות שכינתא עילאה מעל בנין, נייחא ונהורא. וכדין לבשו שמים קדרות ושק הושם כסותם. וכדין כתיב, ואני בתוך הגולה, דהא נחתת שכינתא בגלותא, ואתגלייא יקרא עילאה, ושמשא אתחשך.

וכמה דבזמנא דא, האי קרא דרשינן ליה בצער, הכי בזמנא אוחרא, כל זימנא דקיימא ההוא נהורא לאנהרא, וכרסוון אשתלימו בנהורא, דא בדא. כורסייא עילאה קדישא, אנהיר נהירו באבהו בקדמיתא, וכד אינון

נְהָרִין מְגוּ הַהוּא נְהוּרָא עֵילָאָה, כְּלָא נְהִיר. הָדָא הוּא דְכְתִיב, וַיְהִי בְשִׁלְשִׁים וָגוֹי וַיְהִי מִקְדַּמַּת דְּנָא.

וְהָכִי תִנְיָא, וַיְהִי אֹר, וְהָיָה אֹר לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא וַיְהִי אֹר, שְׁכַבְר הָוָה. אֹרָא הָכָא וַיְהִי בְשִׁלְשִׁים שָׁנָה, וְהָיָה לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא וַיְהִי, דְּהָא כְּבָר הָוָה. וְרָזָא דָּא דְכְתִיב, עַל נְהַר כְּבָר, עַל נְהוּרָא דְכְבָר הָוָה. בְּרַבִּיעִי: דָּא דְוּד מְלָכָא, כְּמָא דְאֶתְמַר. וַאִיהוּ קִימָא בְּאַרְבַּע סָרִי, לְאַנְהָרָא. אִיהוּ רַבִּיעָאָה וַדָּאִי. בְּחַמְשָׁה: דָּא שְׁלֹמָה מְלָכָא, דְּאִיהוּ אֲשָׁלִים לְכוּרְסִיָּא, דְכְתִיב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כט) וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמָה עַל כֶּסֶּא הִ' לְמַלְכָּךְ.

עָה כָּאן אֶתְנַהִיר נְהִירוּ בְּכִלָּא, מְכָאן וַאִילָךְ, שְׁאֵרֵי נְהִירוּ לְאֶתְכַסְיָא, דְכְתִיב וַאֲנִי בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה. רָזָא וַאֲנִי, קְרִיבַת לְאֶתְחַשְׁכָּא. דְכְתִיב בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה, וְלֹא כְתִיב בְּגוֹלָה, אֶלָּא דְהוּא קְרִיב לְגוֹלָה, וְאֶתְחַשְׁכָּא וַאֲזִיל עַד דְאֶתְחַשְׁךְ, וְאֶתְכַסִּי נְהוּרָא.

אֲמַאי אֶתְכַסִּי נְהוּרָא, אֶהְדֵּר וַאֲמַר עַל נְהַר כְּבָר. עַל נְהוּרָא דְכְבָר הָוָה, דְאֶסְתַּלַּק הַשְּׁתָּא וְאֶתְפָּרַשׁ מִינָהּ, וּבְגִין דְאֶתְפָּרַשׁ מִינָהּ הַהוּא נְהוּרָא דְכְבָר הָוָה, דְאִיהוּ נְהוּרָא קְדָמָאָה, נִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם, בְּגִין כְּדִן נִפְתָּחוּ וַדָּאִי.

דְּהָא בְּקְדָמִיתָא אֲשֶׁתְּכַח חִיבּוּרָא חָדָא בְּכִלָּא חַד, דְאֶתְכַלִּילָא יְמִינָא בְּשִׁמְאָלָא, וְשִׁמְאָלָא בְּיְמִינָא, וְאֶתְעַבִּיד מִינָהּ שָׁמַיִם דְכִלִּיל תְּרַוּוּיָהּ. בִּין דְיְמִינָא אֶתְהֵדֵר לְאַחוּרָא, כְּמָא דְכְתִיב, (אִיכָה ב) הַשִּׁיב אַחוּר יְמִינִי, כְּדִין וַדָּאִי נִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם, נִפְתָּחוּ מֵהַהוּא שְׁלִימוּ דְחִבּוּרָא דְהוּא בְּקְדָמִיתָא, וְאֶתְכַסִּי קְדָרוּתָא בְּהַהוּא אֶתֵר, דְכְתִיב (יִשְׁעִיָּה ט) אֶלְפִישׁ שָׁמַיִם קְדָרוּת, דְחִסֵּר מִנֵּיהוּ נְהַר כְּבָר, הַהוּא נְהוּרָא אֹר קְדָמָאָה, דְכְבָר הָוָה. כְּבִיכּוּל אֲשֶׁתְּכַח פִּירוּדָא.

וְרָזָא (שם ט) כִּי אֲבָרְהָם לֹא יָדַעְנוּ, וְכִינּוּן דְאֲבָרְהָם לֹא יָדַעְנוּ וְלֹא נְהִיר לָן, וְכִדִּין וַיִּשְׂרָאֵל לֹא יִפְרָנוּ, דְּהָא נִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם, וְחִבּוּרָא לֹא אֲשֶׁתְּכַח, וְנְהוּרָא אֶתְאַבֵּד.

וְאַרְאָה מְרִאוֹת אֱלֹהִים, מַה דְּהוּוּ מִתְכַסִּין בְּקְדָמִיתָא בְּגוּ נְהִירוּ עֵילָאָה, וְלֹא אֶתְגַּלְיִין, הַשְּׁתָּא חִמִּינָא לֹון בְּקְדָרוּ, צְוּוּחִין לְבָר. כְּמָה דְאֶתְ אֶמַר, (שם ט) הֵן אֲרָאֲלֶם וָגוֹי, חִמִּינָא לֹון דִּי צַעְקוּ חוּצָה, וְנִחְתּוּ לְגְלוּתָא דְאִיהוּ חוּצָה, לְבָר מְאַרְעָא קְדִישָׁא, לְבָר מִתְחוּמָא דִּילְהוּן.

וְצוּוּחִין תְּרִין בְּכִינּוּ, חַד, עַל דְנִחְתִּי בְּגְלוּתָא, לְבָר מִתְחוּמָא דִּילְהוּן. וְחַד, עַל דְנִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם, וְשְׁלוּם לֹא אֲשֶׁתְּכַח, וַאֲיִנוּן תְּרִין בְּכִינּוּ, הָדָא הוּא דְכְתִיב צַעְקוּ חוּצָה, הָא בְּכִינָה חַד. מְלָאכִי שְׁלוּם, אִינּוּן דְהוּוּ מְסֻטְרָא דְשְׁלוּם, יִבְכוּ עַל הַהוּא שְׁלוּם, בְּגִין דְחִסְרִי נְהַר כְּבָר.

בְּחַמְשָׁה לַחֲדָשׁ הַיָּא הַשְּׁנָה הַחֲמִישִׁית לְגְלוּת הַמְּלָךְ יְהוֹיָכִין, (יחזקאל א) בְּחַמְשָׁה לַחֲדָשׁ, הָא אֹרְקָמוּהָ. אֶבֶל יוֹמָא דָּא, יוֹמֵי דְשְׁבוּעוֹת, הַהוּא יוֹמָא דְקִבְלוּ יִשְׂרָאֵל אֹרִייתָא עַל טוּרָא דְסִינַי, וְשָׁמְעוּ אֲנָכִי. וְכִדִּין אֶתְקִיִים,

(ישעיה מט) וְאַנְכִי לֹא אֲשַׁכַּחְךָ. וְאֲדַפֵּר לְוַן הַהוּא יוֹמָא, וְנַחֲתַת שְׂכִינְתָא לְגְלוּתָא לְדִיירָא עִמָּהוּן דִּישְׂרָאֵל.

בְּהוּא יוֹמָא דְאִיהוּ חֲמִשָּׁיָה לַחֲדָשׁ, יוֹמָא דְחֲמִשִּׁין תַּרְעִין, הָוּה כַּד קִבִּילוּ יִשְׂרָאֵל אוֹרֵייתָא עַל טוֹרָא דְסִינַי, וְנַחֲתִי כַּמָּה רְתִיכִין, כַּמָּה מְשָׁרְיִין דְסַחְרִין כּוֹרְסִי יִקְרָא עֵילָאָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתִּיב עַל כּוֹרְסֵיִיא, גּוּ יִקְרָא עֵילָאָה דְמִלְכָּא שְׁלִיטָא בְּהִידוּרָא. וְרַפִּיד שְׂמִיָּא וְשְׂמִיָּא עַל טוֹרָא דְסִינַי, וַיְהִיב אוֹרֵייתָא.

וְכַדִּין אֲשַׁתְּכַח חֲדוּה קַמִּיה, יוֹתֵר מִיוֹמָא דְאֲתַבְּרוּן שְׂמִיָּא וְאַרְעָא. דְּהָא שְׂמִיָּס וְאַרְץ עַל תְּנַאי אֲתַבְּרִיאוּ, וְלֹא אֲתַקִּימוּ בְּקִיּוּמֵיהוּ, עַד הַהוּא יוֹמָא דְאֲתִיְהִיב אוֹרֵייתָא לְיִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן דְקִבִּילוּ יִשְׂרָאֵל אוֹרֵייתָא עַל טוֹרָא דְסִינַי, כַּדִּין אֲתַבְּסֵס עֲלֵמָא, וְאֲתַקִּימוּ שְׂמִיָּא וְאַרְעָא.

וְכַמָּא דְהוּא יוֹמָא הָוּה חֲדוּה קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָכִי נְמִי הָכָא יוֹמָא דְעַרְבּוּבָנָא וְעַצִּיבוּ הָוּה, לְאֲתַתְּרָכָא שְׂכִינְתָא מִתְּחוּמָא קְדִישָׁא, וְהוּאִיל וְאֲתַגְלֵיִיא נְבוּאָה דָּא, לֹא אֲתַגְלֵיִיא אֶלָּא בְּיוֹמָא דָּא, יוֹמָא דְאֲדַפֵּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל הַהִיא קִיּוּמָא דְטוֹרָא דְסִינַי, וְקִבִּילוּ אוֹרֵייתָא.

(יחזקאל א) הֲלִיָּה הָיָה דְבַר ה' אֶל יְחִזְקָאֵל בֶּן בּוּזִי הַכֹּהֵן בְּאַרְץ כְּשָׂדִים עַל נְהַר כְּבָר וַתְּהִי עָלָיו שָׁם יַד ה'. מִכָּאן, דְּבַרְשׁוּתָא גְּלִי יְחִזְקָאֵל, וְאֲתִיְהִיב לִיה רְשׁוּ עֵילָאָה, לְגַלְאָה כָּל מַה דְגְּלִי.

הֲלִיָּה הָיָה: קִיּוּס עַל קִיּוּס, הָוּה בְּקִיּוּמָא דְהוּא מְלָה, וְהוּא נְבוּאָה. שְׂמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאֲתַמְסֵר לְמִשְׁהָ, הָוִי שְׂמָא קְדִישָׁא עֵילָאָה, וְשְׂמָא דָּא אִיהוּ לְאַגְנָא עַל גְּלוּתָא, וְאֲלִמְלִי הָוּה שְׁלֵם בְּרָזָא דְשְׁלִימוּ, לֹא יִתְעַכְּבוּן כָּלִל בְּגְלוּתָא. אֲבָל אֲסַתְּלַק מִשְׂמָא דָּא א', וְאֲשַׁתְּאַר הִיָּה. וּבְגִין דְאֲסַתְּלַק א'. אֲתַכְּפַל הָיָה תְּרִי זְמַנִּי, לְאַגְנָא עֲלִיָּהוּ, וְאִיהוּ רְזָא חֲדָא. דְּהָא בְּשְׂמָא דָּא נַחֲתָא שְׂכִינְתָא לְגְלוּתָא, אֲבָל בְּאֲסַתְּלַקוּת אוֹר אֶת א'.

וְאֲתַגְלִי נְבוּאָה דָּא לְיְחִזְקָאֵל בְּאַרְץ כְּשָׂדִים, בְּחֲסָרוֹן אוֹת אֶלְיָי מְרָזָא דְשְׂמָא קְדִישָׁא. לְאַחֲזָאָה, דְלֹא הָוּה אֶלָּא עַל נְהַר כְּבָר, עַל נְהַר דְכְּבָר הָוּה, דְאֲסַתְּלַק מִשְׂמָא דָּא.

וּבְגִין כְּדָ, וַתְּהִי עָלָיו שָׁם יַד ה'. בְּקַדְמֵיתָא דְבַר ה', וּלְבַתֵּר יַד ה', וְכִלְא חַד, וְרָזָא חַד. אֶלָּא בְּקַדְמֵיתָא לָאוּ בְּדִינָא, דְּהָא לָאוּ אֲתֵרִיָּה אִיהוּ לְאַתְּגְלָאָה עֲלוּי שְׂכִינְתָא. וְהִיא קְרָא, רוּחַ קוּדְשָׁא אֲמֵרָה. דְאֲסַתְּהִיד עֲלִיָּה דִיְחִזְקָאֵל, דְאֲתִיְהִיב לִיה רְשׁוּ, וּבְרוּחַ נְבוּאָה אֲמַר כָּל מַה דְאֲמַר. עַד כָּאן אֲשַׁתְּעִי קְרָא רְזָא דְעוּבָדָא, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה שִׁירוּתָא דְרָזִין עֵילָאִין.

(ס) וְאַרְא וְהִנֵּה רוּחַ סַעְרָה בָּאָה מִן הַצָּפוֹן וְגו'. מִכָּאן שִׁירוּתָא לְגַלְאָה רְזִין, וְלֹא אֲצִטְרִיכוּ לְגַלְאָה, בַּר לְחַפִּימֵי לִיבָא, דִּיְדַעִין לְמַדְרֵשׁ בְּהוּ. וְאַרְא, וְלֹא כְּתִיב וְאַרְאָה. אֶלָּא הִי עֵילָאָה אֲסַתְּלַק, וְלֹא חֲמָא, בְּמָה דְלֹא אֲתִיְהִיב לִיה רְשׁוּ, וְלֹא לְאַחֲרָא לְגַלְאָה.

וְהוּא אֶסְתַּכֵּל לְתַתָּא, בְּאִינוּן מְרֵאוֹת דְּאַתְגְּלִיין יִתִּיר, וְתַמְן כְּתִיב וְאַרְאֶה.
אָבֵל הָכָא, אַף עַל גַּב דְּקָא רְמִיז מְלִין עֵילָאִין, כְּמֵאן דְּאֶסְתַּכֵּל בְּתַר כּוֹתְלָא
הָהּ, בְּגִין כְּדֵי אֶסְתַּלַּק ה' מִתִּיבָה דָּא.

וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה בָּאָה מִן הַצָּפוֹן, הָאִי אִיהוּ רְזָא דְקֶאֱמָרוּ, דְּאַתָּא לְמִיתְבַּר
קָמִי נְבוּכַדְנֶצַּר חֵיבָא, רִישׁ מְלַכְוּוֹן. רוּחַ סְעָרָה, דְּקָא מְסַעַר כּוֹלָא.

וְהִינְנוּ רְזָא דְקָא גְלִי קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְאַלְיָהוּ, דְכְּתִיב, (מַלְכִים א יט) וְרוּחַ
גְּדוּלָה וְחִזְק מְפָרַק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים כּו', לֹא בְרוּחַ ה' וְדָאִי. וְאַחַר
הָרוּחַ רַעַשׁ לֹא בְּרַעַשׁ ה'. וְהִינְנוּ עֲנֵן גְּדוּל. דְּהָהוּא עֲנֵנָא קָא מְרַעִישׁ וְאַזִּיל,
דְּאִיהוּ גְּדוּל. וְאַחַר הָרַעַשׁ אֵשׁ לֹא בְּאֵשׁ ה' וְדָאִי. וְהִינְנוּ אֵשׁ מִתְלַקַּחַת.

וְכָל אִינוּן קְלִיפִין לְמוּחָא דְסַחְרָן, דָּא לְגוּ מִן דָּא, וְדָא לְגוּ מִן דָּא. וְהָהוּא
אֵשׁ, אִיהוּ דְקָא אֶחִיד בְּגוּיָה הָהוּא נְגָה, דְכְּתִיב וְנָגַה לוֹ סָבִיב. הָאִי אִיהוּ
לְגוּ מִן כּוֹלָא, וְדָא אִיהוּ דְקָא מִתְאַחַד בְּמוּחָא.

הָכָא אִיהוּ רְזָא דְאַרְבַּע מְלַכְוּוֹן, דְסַחְרָן כּוֹלָא. רוּחַ סְעָרָה, דָּא מְלַכּוֹת בְּבַל.
עֲנֵן גְּדוּל, דָּא אִיהוּ מְלַכּוֹת מְדִי. וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת, דָּא אִיהוּ מְלַכּוֹת אֲדוּם.
וְנָגַה לוֹ סָבִיב, דָּא אִיהוּ מְלַכּוֹת יוֹן, דְסַחְרָא לֹון נְגָה, וְלֹא בָהוּ נְגָה, דְכְּתִיב
בָּהוּ סָבִיב. בְּגִין דְלִית בְּכָל מְלַכְוּוֹן, דְּאִינוּן קְרַבִּין לְאוּרַח מְהִימְנוּתָא,
כְּנוּתִיָּהוּ. אוּף הָכָא בְּאִינוּן קְלִיפִין, לֹאוּ מֵאן דְקָרִיב לְמוּחָא, כְּהָאִי. וְהָאִי
סַחְרָא לִיה נּוּגָה, וְלֹאוּ בִיה נְגָה, אֶלָּא נְפָקָא מְגוּ מוּחָא, וְנִהִיר סַחְרָן סַחְרָן.

וְאַלִין ד' מְלַכְוּוֹן מִתְחַלְפִין, כְּדֵי שְׁלֵטָא הָאִי עַל אִינוּן אַחְרָנִין, אֶתְדַחֲיִין כָּל
אַלִין, וְעָאֵל הָהוּא דְשְׁלֵטָא לְקַבְלָא מֵהָאִי נּוּגָה, וּבִיה שְׁלֵטָא לְמַהוּי קָרִיב.

(יחזקאל א) וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין חֲשָׁמַל, הָא אוּקְמוּהָ, דְּאִינוּן חִינוּן אֶשָׁא מִמְלַךְ,
וְאִינוּן זוּהָרָא דְזָהִיר, סְלֵקָא וְנִחַתָּא, אֶשָׁא דְלֵהִיט, קָאִים וְלֹא קָאִים, דְלִית
מֵאן דְיִכּוֹל לְמִיקַם בִּיה בְּדוּכְתָא חֲדָא. וְעֵינִין וְחִזּוּהִי לֹא יִכְלִין לְשְׁלֵטָא
עֲלֵיהָ. הָא אִיהוּ, וְהָא לֹא אִיהוּ. הָא בְּדוּכְתָא חֲדָא, וְהָא בְּדוּכְתָא אַחְרָא.
הָא סְלִיק, וְהָא נְחִית. וּבְחִיזוּ דָּא, אֶתְטַמֵּר מֵה דְאַתְטַמֵּר, וְאַתְגְּנִיז מֵה
דְאַתְגְּנִיז.

וְהָא אִיהוּ רְזָא, דְאַקְרִי חֲשָׁמַל. דְנְבִיאָה לְמַגוּ מִן דָּא אֶצְטְרִיד לְמִיחְזִי
וְלְמַנְדַּע, וְלֹאֶסְתַּכֵּל בְּצַחוּתָא דְלִיבָא, וְעֵינָא אִיהוּ סְגִיר יִתִּיר מְכוֹלָא,
וְלֹאִי דְיִכְיֵל לְקִימָא בִיה.

וְכָל מֵה דְאַסְתַּכֵּל לְמַחְמִי וְלְמַנְדַּע, כָּל דָּא בְּאַסְפַּקְלָרְיָא דְלֹא נִהָרָא. אָבֵל
בְּאַסְפַּקְלָרְיָא דְנִהָרָא, לֹא זָכָה נְבִיאָה לְאַסְתַּכֵּלָא בְּרַ מְשָׁה נְבִיאָה מְהִימְנָא,
דְכָל מִפְתָּח דְבֵיתָא בִּידִיה. שְׁאַר נְבִיאִים, כְּדֵי הוּוּ מְטָאן לְהָאִי חֲשָׁמַל
לְאַסְתַּכֵּלָא לְגִיו רַעִיוֹנִין אֶתְבַּהִילוּ, וְלָבֵא לֹא שְׁכִיד, וְנִפְקוּ בִיה מְכָל רַעִיוֹנִי
גּוּפָא, כְּדִין חֲמוּ לְגוּ מֵה דְחֲמוּ בְלַחֲשִׁישׁוּ.

האי חשׁמל, גוון אשׁא מלהטא מנצצא, סלקא ונחתא, נציץ ולהיט. מהאי סטרא, נפקא נציצו חד, חיזו מנצצא מלהטא, הוי ולא הוי, קאים ולא קאים. וחד פגוונא דא מהאי סטרא, ודא מהאי סטרא, וכן לד' סטרין.

ממלל דא אל דא, ודא ממלל אל דא, וכן פלהו, עד דאינון חד. פדין נצצון ניציצין בנציצו חד. סלקא ונחתא, אזלא וקיימא. אתחזי ולא אתחזי. הא איהו, והא לאו איהו. לית מאן דקיימא ביה. אתהדרן נציצו בחיזו דחינון כמלקדמין. ממללא. רעיונין מתבהלין ביה, ולבא לא שכיד ודא איהו רזא דחשׁמל.

לגו מן דא איהו רזא בלחישו, רזא דקיימין לגו במוחא. ודא איהו דכתיב, (שם) ומתוכה דמות ד' חיות וזה מראיהו, ומתוכה וגו', האי איהו רזא פנימאה, במוחא קיימא, גו רזין עילאין, בדיוקנא עילאה, מגו כל אינון קליפין דסטרין למוחא כדקאמרן.

ומתוכה, מתוכה דמאן. מתוך ההוא דאקרי חשׁמל. ואי תימא, הא כתיב חשׁמל, והא כתיב חשׁמלה, דמשמע דחשׁמל איהו דכר, וחשׁמלה איהו נוקבא, והכא כתיב חשׁמל, אמאי כתיב ומתוכה.

אלא פלהו לתתא, נוקבי אינון. וכל מאן דשליט דא על דא, האי דאיהו לתתא, איקרי נוקבא, וכל אינון דלעילא דוכרין אינון, ודא לגו מן דא.

דמות ד' חיות, דמות דמאן. דמות דאינון חינון עילאין, דהא מאלין אתחזון אינון גניזין דלא אתחזון. הכא איקרי דמות, ואיקרי צלם, דכתיב (בראשית א) בצלמנו כדמותנו וכתוב (שם ט) בצלם אלהים עשה את האדם, וכתוב (שם ה) בדמות אלהים עשה אותו.

בגין דהכא רזא עילאה איהו, דכד ההוא נהר דנפיק מעדן, פרחיו מניה כל אינון נשמתין, דאינון איבא דקודשא בריך הוא, ונטלא לון מאן דנטלא, בשעתא דנפקא מקמי קודשא בריך הוא. פלהו כל חד עאל בדיוקנא לאצטיירא, בההוא אתר דאיקרי דמות, ואינון ד' חינון.

ותמן מצטיירא כל חד וחד, בההוא דיוקנא דאתחזי ליה. ומתמן נפקי כל אינון דיוקנין, מצטיירין בדיוקנייהו כל חד בדיוקניה, כמאן דאעיל בדפוס לאצטיירא. דמות דא, אפיק דמות. וצלם, אפיק צלם. חיות דנפקי מחילא דחיה דאיהו דכר.

ובגין דאינון נוקבי, איקרון חיות ד', דאינון בד' סטרין דעלמא, ובהון כלין כל אינון חילין ומשרין. דמות ברזא דלעילא ברזא דלתתא, נטלי דיוקנין לעילא, נטלי דיוקנין לתתא, ואינון דיוקנא ממש דכל סטרין. ואפיקו דיוקנין דכל סטרין דלעילא ותתא.

כִּיּוֹן דְאָמַר דְמוֹת, אַמַּאי לְבַתֵּר כְּתִיב וְזֶה מְרַאֲיָהוּ. אֶלְא דְאַחִית קַמִּיה, וְאַחֲזִייה מְלָה דְלָא יָדִיעַ. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (במדבר ח) וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּנוֹרָה. (בראשית ו) וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה וְגו', אוּף הָכָא וְזֶה מְרַאֲיָהוּ.

וְאִי תִימָא כָּל אֵינוֹן נְבִיאִים בְּר מִשָּׁה נְבִיאָה מְהִימְנָא, כְּלָהוּ מִתְעַרְבְּבִי דְעַתְיִיהוּ כַּד מְטִי לְגוֹ חֲשָׁמַל, וְהוּא יָכִיל לְמִיקָם עַל דָּא. אֶלְא בְּגִין רוּחַ נְבוּאָה הָוָה קְאָמַר מְלִין, וּבְגִין רַחֲמֵי דִישְׂרָאֵל אֵיתְגַּלִּי כָּל חֲזוֹנוֹ דְלִבְר. כְּלָהוּ מִתְעַרְבְּבִי, וְכָלְהוּ בְּעַרְבוּבִיא.

וְחִיזוּ פְּנִימָאָה אִיהוּ חִיזוּ בְּלַחֲשׁוֹ, כְּמָא דְאָמַר (מלכים א יט) וְאַחַר הָאֵשׁ קוּל דְמָמָה דְקָה. וְדָא אִיהוּ רְזָא, דְדִיוֹקְנָא דְכְּלִיל כָּל דִּיוֹקְנִין בְּחִיזוּ דְלַעֲלֵא, קוּל עֵילְאָה, בְּלַחֲשׁוֹ דְלַעֲלֵא, דְמַנְיָה נְפָקִי כָּל דִּיוֹקְנִין. קוּל לְתַתָּא, כְּהֵהוּא קוּל עֵילְאָה דְנְקִיט בְּגוּיָה כָּל דִּיוֹקְנִין. וּבְגִין דְדָא אִיהוּ בְּלַחֲשׁוֹ, כַּד נְבִיאָה מְטִי לְגַבִּיה, נְהִיר בֵּיה עֵינִין, וְנְהִרִין רַעֲיוֹנִין.

וְזֶה מְרַאֲיָהוּ, דְהָא לִית לוֹן חִיזוּ, אֶלְא מְגוֹ רְזָא דְאַסְפֵּקְלָרְנָא דְנְהָרָא לְעֵילְא, דְאִיהוּ חִיזוּ דִילְהוֹן, וְחֲזוֹנוֹא דְכְּלָא, וְכְלָא נְהִרִין בְּהֵהוּא נְהוּרָא.

חֲשָׁמַל, אֵינוֹן אַרְבַּע נְצִיצִין, דְלַהֲטִין וְנְצִיצִי וְעָאֲלִין דָּא בְּדָא, אֲתַעְבִּיד מְנִיִּיהוּ חַד גּוּפָא, וְאִיקְרִי חֲשָׁמַל. אוּף הָכָא אֲלִין דִּי חִיזוּ, כְּלִיל דָּא בְּדָא.

בְּגִין דְאֵינוֹן לְדִי סְטָרִין. הֵהוּא דְלַסְטָר מְזָרַח, אֲתַכְּלִיל בְּסֵטֵר מְעַרְב. וְהֵהוּא דְלַסְטָר מְעַרְב, אֲתַכְּלִיל בְּסֵטֵר מְזָרַח. וְהֵהוּא דְלַסְטָר צְפוֹן, אֲתַכְּלִיל בְּסֵטֵר דְרוּם, וְהֵהוּא דְלַסְטָר דְרוּם, אֲתַכְּלִיל בְּסֵטֵר צְפוֹן. וְכִיּוֹן דְאַתְכְּלִילוּ כּוּלְהוּ דָּא בְּדָא, אֲתַעְבִּיד מְנִיִּיהוּ חַד גּוּפָא, וְאִיהוּ רְזָא דְאַקְרִי אָדָם. וְאַף עַל גַּב דְכָל אַנְפִין מְשִׁתְּנִין בְּסֵטֵרִיִּיהוּ.

וּמְגוֹ אֲלִין דְאֵינוֹן רְזָא פְּנִימָאָה, לְגַבִּי נְקוּדָה דְקִימָא עֲלִיִּיהוּ, נְפָקִי כְּמָה מְשִׁרְיִין לְזִינְיִיהוּ.

אָדָם דְכָר וְנוּקְבָא. אֶת דְאִיהוּ רְזָא, דְכָר אִיהוּ אֶת ו'. רְזָא דְאָדָם בְּשִׁלְיָמוֹ. וְאֶת דָּא שְׁלֵטָא בְּנְקוּדָה דָּא דְאִיהוּ דִי, עַל דִּי חִינּוּ.

וּבְרְזָא דָּא דְאִיהוּ רְזָא פְּנִימָאָה דְכְּלָא, כָּל אֵינוֹן מְשִׁרְיִין אַחֲרָנִין וְכָל אֵינוֹן חִלְיִין אַקְרוּן בְּשִׁמָּא דָּא, דְכְּתִיב, (תהלים סח) אֲלִפִי שְׁנָאוֹן. וְאַף עַל גַּב דְאוּקְמוּהָ, אֲבָל רְזָא דָּא, בְּגִין דְנְפָקִי מְגוֹ רְזָא דְמוּחָא פְּנִימָאָה, בְּכָלְלָא דְכְּלָא, שְׁנָאוֹן, רְזָא דְמוּחָא, שׁוּר נֶשֶׁר אַרְיָה, אָדָם כְּלִיל לוֹן, אֲכָלִיל עֲלִיִּיהוּ ו'. אֲתַחְבַּר מוּחָא כְּלָא כְּחַדָּא, בְּרְזָא פְּנִימָאָה, וְאֵינוֹן רְזָא שְׁנָאוֹן, וְעַל דָּא אַקְרוּן אֲלִפִי שְׁנָאוֹן.

וְכַד לְפוּם שְׁעַתָּא מְסַתְּפְלִין, כְּתִיב, וְדְמוּת פְּנִיָּהֶם פְּנִי אָדָם. וּלְבַתֵּר מִתְפָּרְשׁוּ דִיוֹקְנִין, כָּל חַד וְחַד לְסֵטֵרִיהָ. וְכַד אֲתַחְפִּין כְּלָהוּ, דְלָא מְסַתְּפְלִין לְעֵילְא, לְגוֹ רְזָא דְעֲלִיִּיהוּ, לָא אֲתַחְזִי דִיוֹקְנָא כְּלָל, בְּר דִּיוֹקְנָא דְאָדָם, דְדָא אִיהוּ דִיוֹקְנָא דְכְּלִיל כָּל דִּיוֹקְנִין. וְכָלְהוּ סְתִימִין קַמִּי הֵאֵי דִיוֹקְנָא. בְּגִין כְּדָּא,

כָּל דְּיוּקְנֵינוּ דְּעֵלְמָא כַּד מְסַתְּפְלֵן לְדְיוּקְנָא דְּאָדָם, כְּלָהּוּ דְּחֵלִי וְזַעֲאִין מְקַמֵּי
הַאי דְּיוּקְנָא.

דְּיוּקְנָא עֵילְאָה דְּנִפְק מְגוּ רְזָא עֵילְאָה, בְּגוּ אֲתוּוּן רְשִׁימוּן, אִיְהִי רְזָא דְּאָדָם,
וְכֹלָא כְּלִיל בֵּיהּ. אָדָם כְּלֵיל דְּכֹלָא, בְּרְזָא דְּמִקְצָה הַשְּׂמִים עַד קְצָה
הַשְּׂמִים, וְאִיְהוּ אֲמַצְעִיתָא, וְתַתָּא, וְעֵילָא, כְּלָא בְּכֹלָא חֲדָא. ס סְתִימָא,
לְעֵילָא, דְּכֹלִיל כְּלָא לְתַתָּא. ד' לְתַתָּא, דְּכֹלִיל כְּמָה רְתִיכִין וּמִשְׂרִיין כְּחֲדָא.
א רְזָא דְּכֹלָא, בְּאֲמַצְעִיתָא, דְּנִטִּיל לְכָל סְטֵרִין, בְּגִין כְּדִי, אָדָם, רְזָא דְּכֹלָא,
מְסִטְרָא חֲד לְסִטְרָא חֲד. בַּר רְזָא עֵילְאָה, דְּקִימָא בְּמַחְשְׁבָה וְרַעוּ, עַד
דְּסִלְקָא לְאִין סוּף.

(יחזקאל א) וְרַגְלֵיהֶם רָגַל יִשְׂרָאֵל וְגו' דָּא אִיְהוּ רְזָא, לְבַתֵּר דְּקֶאֱמַר רְזִין דְּגוּפָא,
אֲהַדְר וְנַחֲיִית לְתַתָּא בְּרַגְלִין, וּיְטַלְפִין.

אֵלִין מְטוּ עַד נִיצוּצֵי דְּחֻשְׁמַל, הַאי אִיְהוּ חֻשְׁמַל דְּלִבְר. בְּגִין דְּמָהֵאי חֻשְׁמַל,
נְפִיקוּן אַחֲרֵינוּן דְּאִיקְרוּן עַל שְׂמָא דָּא, וְכֹלְהוּ נְפִיקוּ, בְּשַׁעֲתָא דְּחִיּוּת מְכוּוֹנֵי
רַגְלֵיהוּ. וּמְטוּ לְאִינוּן נִיצוּצֵין דְּחֻשְׁמַל, כְּדִין מְלַהֲטִים אִינוּן נִיצוּצֵין, סְלָקִי
וְנַחֲתִי וְנְפִיקוּ כָּל אִינוּן דְּאִיקְרוּן עַל שְׂמָא דָּא.

חֻשְׁמַל דָּא, מְקִיף סְחוּר סְחוּר. נִיצוּצֵין דִּילֵיהּ נַחֲתִין לְתַתָּא, עַד הַהוּא אַתֵּר
דְּאִקְרִי קְרַקַע זְעִירָא. וְתַמָּן בְּהַהוּא קְרַקַע, רְהִיטִי כָּל זִינֵי אַבְנֵין דְּבְדוּלְחָא,
וּמְרַגְלָאן נְצִיצִין, וְאַבְנֵין דְּבְרַקַת.

וְכַד נְצִיץ וְלַהִיט נְהִירוּ דְּחֻשְׁמַל, וְסָלִיק וְנַחֲתִי, וּמְתַגַּפְּפוּן אִינוּן ד' סְטֵרִין דָּא
עִם דָּא, נְהִיר הַהוּא קְרַקַע זְעִירָא, וְרַהֲטִי אַבְנֵין, וּמְרַגְלָאן סְלָקִין, עַד דְּמְטוּן
לְגַבֵּי תַרְעָא דְּדָרוּם. וְתַמָּן אוּצְרִין סְתִימִין, וּפִיתְחָאוּ ד' מָאָה וְשִׁבְעִין,
כְּחוּשְׁבוֹן קְרַקַע. וְגִלְצוּי"ר מְמוּנָה בְּהוּ.

בְּזַמְנָא דְּהַאי חֻשְׁמַל אֲנַהִיר נִיצוּצֵין לְד' סְטֵרִין, קַל חֲד נְפִיק מְלַעֲיָלָא,
וְאִיתְעַר מִבֵּין גְּדַפִּין, כַּד אֲקִישׁוּ דָּא עִם דָּא אִינוּן גְּדַפִּין דְּאֲשַׁמִּיעוּ קְלָא,
כְּמָה דְּאֵת אֲמַר (ס) וְאֲשַׁמַּע אֶת קוֹל כְּנַפְיָהֶם כְּקוֹל מִים רַבִּים. וְכַדִּין הַאי
קְלָא כְּלִילָא בְּד' קְלִין, כַּד נְפִיק פְּגַע בְּאִינוּן נִיצוּצֵין, וְאִתְפְּלִיג לְד' קְלִין.

קַל חֲד אֲזָלָא לְגִלְצוּי"ר, וְאִיתְעַר בְּהַהוּא קְלָא נְהִירוּ דְּחֻשְׁמַל, וְאִתְעַבִּיד
מִנֵּיהּ דְּבוּר חֲד. וּבְהַהוּא דְּבוּר אִיתְעַר דִּיבּוּרָא אַחֲרָא סְתִימוּ, בְּלַחֲשׁוּ. וְכַד
מְטִי הַאי לְגִלְצוּי"ר, כְּדִין אִתְגַּלְגְּלוּ לֵיהּ, מְאֵתוּ וְאַרְבַּע סְרִי רְזִין עֵילְאִין
דְּאִתְגַּלְגְּלוּ.

קְלָא תַנְיָנָא, אֲזָלָא לְעֵנְא"ל, רַב מְמַנָּא עַל תַּמְנִסְרִי אֶלְף רַבּוּא מִשְׂרִיין,
מְשַׁמְשִׁין גּוּ קְרַקַע אַחֲרָא, דְּאִיְהוּ בְּנְהִירוּ דְּכָל גּוּוּנִין, הַאי אִקְרִי קְרַקַע
דְּאַרְגּוּוּנָא, נְהִיר בְּכָל זִינֵי נְהוּרִין דְּנְפִיקוּ מֵהַאי חֻשְׁמַל. וְתַמָּן בְּהַהוּא קְרַקַע,
שְׁקִיעוּ תַרְיִסֵר אֶלְף רַבּוּא מְרַגְלָאן עֵילְאִין.

וְכַד סִלְקִין נְצִיצִין דְּחֻשְׁמַל, וְעָאֲלִין דָּא בְּדָא, סִלְקִין כֹּל אֵינּוּן מְרַגְלָאן
דְּאֵינּוּן שְׁקִיעֵן בְּהַהוּא קַרְקַע, וּמְטוּ לְגַבֵּי תַרְעָא דְמִזְרַח. וְתַמְּן שִׁית אֶלְפִי
אֶלְפִין תַרְעִין פְּתִיחוּ, וְעֲנֵא"ל רַב מְמַנָּא בְּהוּ.

קָלָא כַּד אֵיתַעַר מְלַעֲיָלָא, בְּטַש נְהִירו דְּהַאי חֻשְׁמַל בֵּיה, וְאֵתְעֵבִיד מְנִיה
דְּבוּר, וּבְהַהוּא דְּבוּר אֵתְעַר דְּבוּר אַחְרָא סְתִימָא.

וְכַד מְטִי הַאי לְעֲנֵא"ל מְמַנָּא, כְּדִין אֵתְגַלְיִין תְּלַת מָאָה וְשִׁתִּין וְחֻמֶּשׁ רְזִין
עֵילָאִין, דְּאֵינּוּן שְׁקִיעִים בְּגוּשְׁפִּנְקָא חוּתִם אָמַת. כְּדִין בְּאֵימְתָא בְּחִיל
בְּרִתָּת בְּזִיע, סִלְקִין שִׁירִין וְתוֹשְׁבֵיחוּ לְמֵאֲרִי כְּלָא. וּנְהִירו דְּרָשִׁים בְּשֵׁם
הַמְּפֹרֶשׁ, בְּמִ"ב אֵתְוּוּן מְחַקְקוּ, נִפְקָא מֵהַהוּא רַב סְגָנִין עַל כֹּל שְׁאָר
מִשְׁרִיין, וְסַנְדְּלָפוּ"ן אֶקְרִי, וְהַהוּא נְהִירו חֲפִיָּא עַל אֵינּוּן בִּי קַרְקַעִי,
מִקְרַקַע זְעִירָא וְעַד קַרְקַע דְּאַרְגֹּוּנָא.

וְרָזָא דָּא (מַלְכִים א ז) וְסַפּוּן בְּאַרְז מֵהַקְרַקַע וְעַד הַקְרַקַע, סַנְדְּלָפוּן אֶקְרִי הַכִּי,
בְּגִין דְּתַמְּן עָאֲלִין כֹּל רְזִי פְּנִים עֵילָאִין, וְאַנְעִילוּ בֵּיה, כְּהַאי סַנְדְּלָא, דְּאֵיהוּ
אַעִיל בְּגוּיָה כֹּל יְסוּדָא וְשְׁרָשָׁא דְּגוּפָא.

דָּא רַב מְמַנָּא, מְשֻׁמְשָׁא לְאֵינּוּן פְּנִים לְגוּ. בְּהַאי חֲקִיקִין רְזִין דְּאֵתְוּוּן
רְשִׁימִין גְּלִיפִין, בְּלֻטִין בְּהַהוּא נְהִירו דְּחֲפִיָּאן עַל אֵינּוּן קַרְקַעִי. כַּד הַאי
קְשִׁיר כְּתָרִין לְמֵאֲרִיָּה, אֵינּוּן אֵתְוּוּן סִלְקִין בְּהַהוּא נְהִירו, וּמְתַעֲטְרוּן בְּאֵינּוּן
כְּתָרִין וְהַדְרָא הַהוּא נְהוּרָא חֲפִיָּא בְּאַתְרִיָּה, וְאֵתְוּוּן סִלְקִין בְּאֵינּוּן כְּתָרִין,
בְּרָזָא דְּשֻׁמָּא קַדִּישָׁא.

(יחזקאל א) וְרַגְלֵיהֶם רָגַל יִשְׂרָאֵל, מִתְחַבְּרָאן כְּחַדָּא, דְּאֵינּוּן כְּחַדָּא, לְמַהֲדָּ
בְּאוּרַח מִישֵׁר, בְּרַגְשַׁת חַבּוּרְתָּא בְּמִישֵׁר כְּחַדָּא, וְרַגְלֵיהוּן בְּמִישֵׁר. וְעַל דָּא,
לְחִיזוּ נְבִיאָה בְּדַרְגִּין יְדִיעָאן.

וְכַלְהוּ דְּרַגִּין אֵיקְרוּן רַגְלֵי חַיּוֹת אַרְע מְנִייהוּ. וְלַהוּ כְּחִיזוּ רַגְלִין בְּגוּפָא,
בְּסַדְרָא דְּקָא מְסַדְרָא, וְאֵיהוּ כְּלָא בְּשִׁיעוּרָא.

וְכַפּ רַגְלֵיהֶם כְּכַפּ רַגְלֵי עֵגֶל, בְּחִיבוּרָא דְּהַאי סְטָרָא. וְלִית לוּן אַצְבָּעוּן לְתַתָּא,
בְּגִין דְּאַצְבָּעוּן לְתַתָּא אַחְזִיין חִילִין אַחְרָנִין, בְּדִיּוּקְנָא אוּחְרָא. וְעַל דָּא בַר
נֶשׁ אַחְזִי בְּאַצְבָּעוּן חִילִין אַחְרָנִין לְעֵילָא בְּגִדּוּן, וְחִילִין אַחְרָנִין לְתַתָּא
בְּרַגְלִין. וְאֵלִין לָא רְשִׁימִין בְּגוּיָיְהוּ חִילִין אַחְרָנִין דְּסִטְר אַחְרָא, וְעַל דָּא
אַקְרוּ רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל, דְּסִתִּים לְסִטְרָא דָּא, וְאֵינּוּן כְּפָ אַחַת.

וְאַף עַל גַּב דְּלָא מִתְפָּרְשִׁין בְּפָרִישׁוּ דְּאַצְבָּעוּן בְּחִילִין אַחְרָנִין דְּסִטְר אוּחְרָא,
אֵית בְּהוּ רְשִׁימוּ חַד, לְמִיָּהב דּוּכְתָא לְסִטְר אַחְרָא, וְאַתְחַזְיִין לְתַתָּא כְּכַפּ
רַגְלֵי עֵגֶל, אֶבֶל לָא כְּפָ לְאַסְטָאָה, אֵף עַל גַּב דְּאֵינּוּן רַגְלֵי עֵגֶל, יִשְׂרָאֵל אֵיהוּ,
דְּלָא אֲסִטִּי לְעֵלְמִין.

בְּהַהוּא רַגְשָׁא, נִפְק נְצִיצוּ וְשִׁלְהוּבָא לְסִטְרָא דָּא לְשֻׁמָּאֲלָא, וְאֵינּוּן נְצִיצוּ
וְשִׁלְהוּבָא מִתְחַבְּרוּן כְּחַדָּא, וְנְצִיצוּן לְכֹל עֵיבַר, וְאֵתְעֵבִיד מְנִייהוּ חִיילִין

וּמִשְׁרָיִין, וְכִלְהוּ אִיקָרוֹן רְגְלֵי הַחַיּוֹת, בְּגִין דְּנִפְקֵי מֵאִינוֹן רְגְלִין. וְכִלְהוּ אֲזֵלִין וְשֹׁאטֹן בְּשְׁלִיחוּתָא בְּעֵלְמָא, לְאַתְלַבְּשָׁא בְּגוּפָא לְתַתָּא. וְאַתְחַזּוֹן כְּאִינוֹן אַחְרָנִין דְּאִיתְחַזּוֹן וְעַבְדֵי שְׁלִיחוּתָא בְּעֵלְמָא, וּמְהַדְרִין בְּרַמְשָׁא וּבַפְּנִיָּא, וּמְקַדְשֵׁי שְׂמָא דְּמֵאֲרִיחוֹן.

(שם) וְדַמּוֹת פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אָדָם, דְּמּוֹת הַהוּא דְּיוֹקְנָא לְעֵילָא, לְאַצְטִיירָא בְּצִיּוּרָא גְּנִיזָא. פְּנִים קְלִיטִין בְּקוֹלְפִין דְּקִיקִין. דְּמּוֹת אֲנָפִין דְּלָגוּ צִיּוּרָא דְּיוֹקְנָא דְּאָדָם, נְצִיץ נְצִיצוּ דְּהַהוּא נְצִיצָא מְלַהֲטָא דְּלָגוּ דְּחֻשְׁמַל פְּנִימָאָה, דְּטַמִּיר וְגְּנִיז, הוּי וְלֹא הוּי.

אוֹר נְצִיץ, אֲשָׁא לְהִיט, מְלַהֲטָא בְּשִׁלְהוּבֵי דְּנוּרָא. רוּחָא מְנַצְצָא אַחִיד בְּגוֹוְנִי, קוֹלְפָא בְּסוּטְרָא, גוּ כְּלִילָא חֲדָא. אַחִיד לְעֵילָא, אַחִיד לְתַתָּא. גְּוּוֹנֵי אַחִידוּ לְכַמָּה סְטֵרִין.

גְּוּוֹן אוֹר גְּנִיז, אַחִיד נְהִיר וְנְצִיץ בְּנְצִיצוּ, וְהֵאִי אוֹר אַחִיד וְתַפִּיס וְאַעִיל לְגַבִּיָּה נְהִירוּ דְּאֲשָׁא מְלַהֲטָא, וְשִׁלְהוּבֵי נוּרָא, אֲלִין תְּרִין לֹא מְתִישְׁבוֹן כְּחֲדָא. וּמְגוּ מְרַגְלָא דְּלֹא אֲתַגְלִיָּא כְּלָל, נְפָקָא רוּחָא דְּבוּסְמָא, כְּלִילָא בְּתַרִּיסָר בּוּסְמִין עֵילָאִין, וּמְגוּ הַהוּא סְלִיקוּ דְּאִינוֹן תְּרִין דְּלֹא מְתִישְׁבוֹן כְּחֲדָא, אַחִיד בְּהוּ הַהוּא רוּחָא, וּמְתִישְׁבוֹן בְּדוּכְתִיָּהוּ.

וּכְדִין, אַצְטַבַּע הַהוּא רוּחָא, מְגוּ הַהוּא נְהִירוּ דְּאוֹר גְּנִיז, וּנְהִירוּ דְּאֲשָׁא מְלַהֲטָא, וְאַתְישְׁבוֹן וְקִימָא בֵּיה, כְּדִין אַצְטִיירוּ בֵּיה, צִיּוּרָא דְּפְנֵי אָדָם, דְּכִלִּיל כָּל דְּיוֹקְנִין, וְהֵאִי אִיהוּ גְּוּוֹן דְּכִלִּיל כָּל גְּוּוֹנִין. אֲנָפִין דְּכִלִּיל כָּל אֲנָפִין.

וְכַד אִינוֹן מְתַתְּקֵן כְּדָקָא יְאוֹת, לְגוּ כְּרִסְיָא, כְּלָהוּ בְּדִיוֹקְנָא חֲדָא דְּאָדָם. וְרָזָא דָא, כַּד מְסַתְּפְלִין לְסֵטֵר מְזַרְח, כְּלָהוּ אִינוֹן בְּדִיוֹקְנָא חֲדָא דְּאָדָם, בְּגִין דְּמַתְּמֹן אִיהוּ תְּקִיפּוּ דְּרָזָא דְּאָדָם.

וְכַד מְסַתְּפְלִין לְסֵטֵר דְּרוּם, כָּל אֲנָפִין אִינוֹן בְּדִיוֹקְנָא חֲדָא, דְּיוֹקְנָא דְּאַרְיָה, דְּתַמְּוֹן אִיהוּ חִילָא וְתוּקָפָא דְּכִלָּא. וְכַד מְסַתְּפְלִין לְסֵטֵר צְפוֹן, כָּל אֲנָפִין אִינוֹן בְּדִיוֹקְנָא חֲדָא, דְּיוֹקְנָא דְּשׁוֹר, דְּתַמְּוֹן אִיהוּ נְגִיחוּ דְּדִינָא תְּקִיפָא.

וְכַד מְסַתְּפְלִין לְסֵטֵר מְעָרְב, כָּל אֲנָפִין אִינוֹן בְּדִיוֹקְנָא חֲדָא, בְּדִיוֹקְנָא דְּנֶשֶׁר. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (מְשַׁלִּי ט) דְּרָדְךָ הַנֶּשֶׁר בְּשַׁמִּים. בְּגִין דְּתַמְּוֹן (דְּבָרִים לב) נֶשֶׁר יַעִיר קָנוּ עַל גּוֹזְלֵי יַרְחָף. וְאוֹרַח דְּנֶשֶׁר, לְאַתְדַּבְּקָא תְּדִיר בְּשַׁמִּים, דְּתַמְּוֹן אִיהוּ תִּיאוּבִתִּיָּה לְאַסְתַּלְקָא וּלְאַתְדַּבְּקָא. וּבְגִין כֶּךָ אִיהוּ לְסֵטֵר מְעָרְב.

וּבְגִין דְּכָל אֲנָפִין מְשַׁתְּנִין, כְּפּוּם הַהוּא אֲתֵר דְּהַהוּא סְטֵרָא דְּמְסַתְּפְלָאן בֵּיה, כְּתִיב בְּכִלְהוּ בְּכָל דְּיוֹקְנָא וְדִיוֹקְנָא, לְאַרְבַּעַתְּם. פְּנֵי אָדָם וּפְנֵי אַרְיָה לְאַרְבַּעַתְּם פְּנֵי שׁוֹר לְאַרְבַּעַתְּוּ וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתְּוּ.

הֵאִי כַּד מְתַתְּקֵן בְּכְרִסְיָא, כְּמָא דְּכְרִסְיָא פְּנֵי לְמִיזַל, הֵכִי אִינוֹן אֲתַחְזִיין דְּיוֹקְנֵיָּהוּ, כְּפּוּם הַהוּא סְטֵרָא דְּאֲזַל, כְּדְכְתִיב (יחזקאל א) אֵל אֲשֶׁר יִהְיֶה שְׂמָה הָרוּחַ לְלַכֵּת יִלְכוּ.

וְכַד לֹא אֶזְלוּ וְלֹא מִתְתַקְנִין גּוֹ פְּרָסְיָא, כְּדִין כָּל חַד וְחַד אֶתְפָּרֵשׁ
בְּדִיוֹקְנִיָּה דְּאֶתְחַזֵּי לִיהּ. וְעַם כָּל דָּא, כָּל חַד וְחַד אֶתְדַבֵּק בְּדִיוֹקְנָא דְחִבְרִיָּה,
וְכֻלְהוּ אֶתְחַזְיִין דִּיוֹקְנִיָּהוּ מִתְדַבְּקוּ דָּא בְּדָא, וְדָא כְּלִיל בְּדָא, כָּל חַד כְּלִיל
בְּחִבְרִיָּה, וְחִבְרִיָּה בֵּיהּ.

סְטָרָא חַד אוֹמֵר קְדוּשָׁא, וְסְטָרָא חַד אוֹמֵר קְדוּשָׁא, וְסְטָרָא חַד אוֹמֵר קְדוּשָׁא,
וְסְטָרָא אוֹחְרָא אוֹמֵר ה' צְבָאוֹת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

וְיֵהִי אָדָם מִתַּחַת פְּנִיָּהֶם, הָאִי לְקַבְּלָא מְאָרִיָּהוּן דְּתִיּוּבְתָא לְגַבִּיָּהוּ, דְּהָא
יְמִינָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, פְּרִישָׁא לְקַבְּלָא כָּל אֵינּוֹן דְּתִיּוּבִין לְגַבִּיָּה.
מִתַּחַת פְּנִיָּהֶם, אֲמַאי, בְּגִין צְנִיעוּ, דְּהָא מְאָרִיָּהוּן דְּתִיּוּבְתָא צְנִיעוּ
אֲצִטְרִיךְ, דְּלֹא לְמַנְדַּע בְּהוּ אַחְרָא, כְּמָא דְּאֶתְ אֲמֵר (תְּהֵלִים ל"ב) כְּסוּי חֲטָאָה.

רְזָא דָּא, דְּלֹא סְלָקִין יְדִיָּהוּ לְעֵילָא, כְּמָא דְּבִנְי נֶשֶׁא דִּיְדִיָּהוּ סְלָקִין לְעֵילָא
עַל רִישֵׁיָּהוּ, וְהִנֵּי לָאוּ הֲכִי, דְּהָא מִתַּחַת גְּדַפִּיָּהוּ לֹא נִפְקִי לְבַר, דְּהָא
גְּדַפִּיָּהוּ וְאֶנְפִּיָּהוּ פְּרִיךְ אֵינּוֹן לְעֵילָא. כְּמָא דְּאֲמֵר (יחזקאל א) וּפְנִיָּהֶם
וְכַנְפֵיהֶם פְּרָדוֹת מְלֻמְעָלָה. דְּאֶתְפָּרֵשׁוּן כְּדִלְכָּא מִתְתַקְנִין גּוֹ פְּרָסְיָא כְּדָקָא
אֲמָרוּ. וְאֵלִין יְדִין לֹא אֶתְחַזְיִין כְּלָל לְסְלָקָא לְעֵילָא, מְגוּ דְּאֶתְגַּלְיִין, וְעַל דָּא
מִתַּחַת פְּנִיָּהֶם כְּתִיב.

וְכַד אֵלִין נְטֻלִין, גְּדַפִּיָּהוּ מִתְחַבְּרוּן כְּחָדָא, לְמַהוּי בְּאַרְח מִיֶּשֶׁר, לְנִטְלָא דָּא
עִם דָּא כְּחָדָא, בְּשַׁעְתָּא חָדָא, בְּזִמְנָא חָדָא, וְכֻלְהוּ כְּחָדָא סְלָקִין לְכַרְסֵיָּא
לְעֵילָא.

וְאֵינּוֹן דְּלֹא יְדַעֵי לָאוּ אֶתְר אֶזְלוּ וְלֹא חֲמָאוּ וְלֹא מִסְתַּכְּלִין, זַעְאוּ, וּמַהְהוּא
זַיעָא דְּלֵהוּן כְּדִלְכָּא אֵינּוֹן נְטֻלִין, וְסְלָקִין לְכוּרְסֵיָּא קְדִישָׁא, אֶתְעַבִּיד מַהְהוּא
זַיעָא נְהַר דִּינּוּר, נְגִיד וְנִפְיָק.

וְהָהוּא זַיעָא כְּנִטְלוּ דְּנִטְלֵי אִיהוּ. טַפִּין מְנִטְפִין מְדִי גּוּוֹנֵי אֶשֶׁן. אֶשָּׁא
חִוּוּרָא, מְנִטְפָא אֶשָּׁא סוּמְקָא, אֶשָּׁא יְרוּקָא. אֶשָּׁא סוּמְקָא, מְנִטְפָא אֶשָּׁא
אוּכְמָא, אֶשָּׁא יְרוּקָא. אֶשָּׁא יְרוּקָא מְנִטְפָא אֶשָּׁא סוּמְקָא, אֶשָּׁא חִוּוּרָא.
אֶשָּׁא אוּכְמָא, מְנִטְפָא הָהוּא אֶשָּׁא סוּמְקָא.

חִוּוּרָא תְנַיְנָא, לָאוּ אִיהוּ הָהוּא חִוּוּרָא קְדַמָּאָה. וְהָיָא אֶשָּׁא אוּכְמָא,
לָאוּ אִיהִי הָיָא אֶשָּׁא אוּכְמָא קְדַמָּאָה. וְכֹן כָּל גּוּוֹנִין, לָאוּ אֵלִין כְּאֵלִין,
קְדַמָּאָה, וְתַנְיָנָא, וְתַלִּיתָאָה, וְכֹן כְּלָהוּ.

בְּשַׁעְתָּא דְּנִטְפִין אֵלִין אֶשֶׁן, וְאֶתְכְּלִילוּ לְאֶתְחַבְּרָא כְּחָדָא, סְלָקִין שְׁלֵהוּבִין
מְלֵהֲטוּן, וּבְטָשֵׁי דָּא בְּדָא, וּמַהְהוּא בְּטִישׁוּ דְּבִטְשׁוּ כְּחָדָא, אֶתְעַבִּידוּ כָּל
אֵינּוֹן מְלֵאכֵי חַבְלָה, דְּטָרְדֵי חִיבִיָּא בְּגִיָּהֶם. מְאִינִין שְׁלֵהוּבִין אֶתְעַבִּיד
נוּרָא דְּגִיָּהֶם לְתַתָּא, דְּאֵינּוֹן שְׁלִיחוּ דְּחַבְלָה, אֶתְמַנּוּן בְּאֵינּוֹן שְׁלֵהוּבִין,
לְאוּקְדָא חִיבִיָּא תַמּוֹן, דְּרְזָא דִּילְהוּן תַמּוֹן. דְּכְתִיב, (יחזקאל טו) מִהָאֵשׁ יֵצְאוּ
וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם.

כַּד נְטִלִין, כְּלָהוֹן נְטִלִין לְקַבֵּל אֲנָפוּי, דְּהֵהוּא דְּאֲתַמְנָא לְהֵהוּא סְטָרָא. כַּד רִוּחָא אֵיתְעַר לְמִיָּה דְּלְסְטָרָא דְּמִזְרַח, בְּטִישׁ הֵהוּא רִוּחָא לְגַבֵּי אֲנָפוּי דְּהֵהוּא דְּקִימָא לְהֵהוּא סְטָרָא, וְאִיהוּ נְטִיל בְּקַדְמִיתָא, וְכָלְהוּ עֲמִיָּה כְּחֻדָּא, דְּכְתִיב (שם א) וְאִישׁ אֶל עֵבֶר פָּנָיו יֵלְכוּ אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה הָרוּחַ לְלַכֵּת יֵלְכוּ.

הַאי רִוּחַ, אִיהוּ רִוּחַ מְמַלְלָא. רִוּחַ דְּכְלִיל כָּל רִוּחִין בְּגִיָּה. רִוּחַ טְמִיר וְגִיָּז בְּגִוּוּיָּהוּ. רִוּחַ דָּא, אִיהוּ רִוּחַ דְּכְלִיל בְּרָזָא דְּלְתַתָּא, לְקַבֵּל תְּלַת קִידוּשִׁין דְּאֲתַקְדָּשׁ בְּהוֹן כְּחֻדָּא. וְאִינוּן קְדוּשׁ קְדוּשׁ קְדוּשׁ, לְקַבֵּל תְּלַת זִימְנִין רִוּחַ דְּכְתִיב הַכָּא. אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה הָרוּחַ, חֵד. עַל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁם הָרוּחַ, תִּירִי. שָׁמָּה הָרוּחַ לְלַכֵּת, תְּלַת. בְּגִין, דְּרוּחַ דָּא כְּלִיל מִתְּלַת רִוּחִין, רָזָא דְּחִיּוֹת הַקְדָּשׁ עֵילָאִין, דְּאִינוּן רָזָא דְּתְּלַת קְדוּשָׁאן, דְּנַחְתָּא מִהֵהוּא קְדָשׁ עֵילָאָה, רִוּחַ סְתִימָא, דְּכָל קְדוּשָׁאן מְנִיָּה תְּלִיין.

(שם) וּדְמוֹת הַחִיּוֹת מְרַאֲיָהֶם כְּגַחְלֵי אֵשׁ בְּעֵרוֹת וְגו'. וּדְמוֹת, דְּיוֹקְנָא דְּמִתְּלַבְּשׁוֹן בְּחַד מְנִיָּהוּ, דְּאֲתַלְבֵּשׁ בְּנוּרָא. וְאִיהוּ לָא חֲזָא, אֶלָּא דְּיוֹקְנָא חִיזוּ שְׁמַיָּי דְּגַחְלֵי דְּנוּרָא.

גַּחְלֵי אֵשׁ, אֶלִין אִינוּן דְּאִיקְרוּן מְרַאֲיָהֶם, חִיזוּ דְּחִיּוֹן, דְּבָהוּ אֲסַתְפְּלוּן לְמִיחְמֵי בְּחִיזוּ. כְּמַרְאָה דְּאֲחִזִּי כָּל גּוֹוִיָּין, הֵכִי שְׂרָפִים, אִינוּן כְּמַרְאָה לְאֲחִזָּאָה בְּהוֹן דְּיוֹקְנִין דְּחִיּוֹן. בְּגִין דְּכֹלָא אֲתַלְבֵּשׁ דָּא בְּדָא, וְדָא מַרְאָה דְּדָא.

אֲבַל וּדְמוֹת הַחִיּוֹת, לָא אָמַר דְּיוֹקְנָא דִּילְהוֹן, וְלָא אִיֶּצְטְרִיד, דְּהָא בְּקַדְמִיתָא קָאמַר כָּל דְּיוֹקְנִין דִּילְהוֹן. וְהָכָא אָמַר מְאִינוּן דְּמוֹת דְּלָהוֹן דְּאִינוּן מַרְאוֹת דִּילְהוֹן.

כְּגַחְלֵי אֵשׁ, מֵאן גַּחְלֵי אֵשׁ. אֶלִין שְׂרָפִים. מְרַאֲיָהֶם, אִינוּן אוֹפְנִים, דְּבָהוֹן אֲתַלְבְּשׁוֹן, לְאֲחִזָּאָה דְּיוֹקְנִין, וְחִיזוּ דִּילְהוֹן.

נְצִיצוּ דִּילְהוֹן, בְּאִינוּן דְּאִיקְרוּן לְפִידִים. וּמֵאן אִינוּן חֲשְׁמֵלִים תְּתַאֲוִין, דְּנִפְקִי מִהֵהוּא חֲשְׁמֵל תְּתַאָּה. רָזָא דָּא, כְּרָזָא עֵילָאָה לְעֵילָא, בְּהֵהוּא חֲשְׁמֵל פְּנִימָאָה, בְּגִין דְּכָלָא גּוֹוִנָא חֻדָּא, מִתְּתַא וְעֵילָא. עַד הָכָא רָזָא דְּחֲשְׁמֵל, בְּגוֹוִיָּין דְּלָא אֲתַחֲזוּן, אֶלָּא בְּחִיזוּ. חִיזוּ לְגוּ מוֹן חִיזוּ, חִיזוּ דָּא לְגוּ מוֹן דָּא. כְּמָא דְּכְתִיב, מִמַּרְאָה מְתַנְּיוּ וּלְמַעְלָה וּמִמַּרְאָה מְתַנְּיוּ וּלְמַטָּה.

הִיא מִתְּהַלְכַת בֵּין הַחִיּוֹת, דְּאֲתִיָּהִיבַת בֵּין תְּרִין סְטָרִין, וְאֲתַחֲקַת תְּפָן בְּגִלּוּפָא וּדְיוֹקְנָהָא. דְּכְתִיב (שְׁהִישׁ ח) שְׁיַמִּנִי כַּחוֹתֶם עַל לִבָּד וְגו'. וּמַגּוּ דְּהָאִי אָבוּן טְבָא מְרַגְלִיתָא, אֲזָלָא בֵּין תְּרִין סְטָרִין, אִית לָהּ נְהִירוּ לְאֲנַהֲרָא, וּלְסַלְקָא נְהוּרָא. עַל כָּל שְׂאָר אַבְנִין מְנַצְצוֹן.

וְנוּגָה לְאֵשׁ, הַאי נוּגָה אִיהוּ מְסַטְרָא דְּיַמִּינָא, וְאֲתַכְלִיל בְּשְׁמָאָלָא, וּשְׁמָאָלָא בְּיַמִּינָא, וְאֲשָׂא מְלַהֲטָא מְנַצְצָא. מִהֵהוּא נוּגָה נְהִיר הֵהוּא אַבְנָא, וְאֲתִיָּהִיב בְּהָ חִיזוּ, לְאֲסַתְפְּלָא בְּשׁוּפְרָהָא.

וְהָאֵי נוֹגַהּ אִיהוּ נְצִיצוּ דְנְצִיצָן כְּאֶשָׁא, וְנִהִיר סוּמְקָא דִּילֵיהּ. וּמְגוּ דָא, בְּשַׁעְתָּא דְעָאל וְנִקְיַב גּוּ הָהוּא אַבְנָא, אִיהִי שְׁפִירָא בְּחִיזוּ.

בְּתֵרִין גְּוֹנִין, אֶתְחַזְיָא הָאֵי אַבְנָא וְאַצְטַבַּע, בְּגִין דְּאִיהוּ גְּוֹן חֲשׂוּדָא בְּקִדְמִיתָא, כִּיּוֹן דְּאֶתְתַּקְנַת לְקַבְּלָא נְהוּרָא, אֶתְעַר נְהִירוּ מְסֻטְרָא דִּימִינָא, וְאֶתְנְהִירַת בְּחִוּרוּ. כִּיּוֹן דְּאֶנְהִירַת בְּחִוּרוּ כְּאַבְנָא בְּדוּלְחָא, עַד כְּעוֹן לִית לָהּ חִיזוּ בְּשְׁפִירוּ לְאַסְתַּכְּלָא, עַד דְּאֶתָּא סֻטְרָא דְשְׁמַא לָא דְהָהוּא נוֹגַהּ, דְּסוּמְקָא, וְעָאל בְּגוּיָהּ הָהוּא סוּמְקָא בְּהָהוּא נוֹגַהּ, כְּדִין אִיהִי שְׁפִירָא בְּחִיזוּ, שְׁפִירָא בְּרִיּוּא, לְאַסְתַּכְּלָא.

אִיהִי אַבְנָא יְקִירָא בְּשְׁלִימוּ בְּגוּוֹנִין. כְּאֶתְתָּא שְׁפִירָא בְּחִיזוּ, חוּר וְסוּמְקָא. וְכִדִּין אֶתְוּוֹן מְנַצְצָן בְּגוּיָהּ, וְנִפְיֵק בְּגוּ הָהוּא נְצִיצוּ בְּרֵק מְבַרְקַת, נְהִיר לְפּוּם שַׁעְתָּא, חִיּוֹר וְסוּמְקָא, סוּמְקָא וְחִיּוֹר.

רְזָא קְדִישָׁא, לְאַצְטַבַּע שְׁאָר אַבְנֵין מֵהָהוּא אַבְנָא טַבָּא דְּאַקְרִי בְּרֵקַת. בְּגִין דְּאַצְטַבַּע מֵהָהוּא נְהִירוּ דְּבָרְקָא, אִיקְרִי עַל שְׁמִיָּהּ בְּרֵקַת. בְּגִין דְּהָאֵי אַבְנָא טַבָּא, מְרַגְלִיתָא עֵילְאָה, אַצְטַבַּע בְּתֵרִיסָר גְּוֹנִין, מְנַהֲרִין גּוּ אִינוּן תֵּרִין. מְגוּ נְצִיצוּ דְנְצִיצָן וְאַפִּיק, אַצְטַבַּעוּ תֵּרִיסָר אַבְנֵין דִּילָהּ, וְאַינוּן תֵּלַת סְדְרִין. וְכַפּוּם דְּאַצְטַבַּעוּ מִינָהּ, הֲכִי אֶקְרוּן עַל הָהוּא שְׁמָא מְמֹשׁ.

(יחזקאל א) וְהַחִיּוֹת רָצוּא וְשׁוֹב, נְהִירִין גְּנִיזִין גְּלִיין, וְסִתְרִין קִיּוּמִין וְלָא קִיּוּמִין, נְהִירִין וְלָא נְהִירִין. זְמַנִּין נְהִירִין בְּהָאֵי גְּוֹן, וְלְפּוּם שַׁעְתָּא גְּוֹן אַחְרָא. הַשְּׁתָּא שְׁמָא דָא, וְלְפּוּם שַׁעְתָּא שְׁמָא אַחְרָא. לִית מֵאן דִּיכִיל לְקִיּוּמָא בְּאַלִּין נְהוּרִין.

יְהוּיָהּ, נְהִירוּ דְּאַסְתַּלְק בְּשְׁמָא דָא, דְּכָלִּיל כָּל נְהוּרִין בְּשְׁלִימוּ. וְלְפּוּם שַׁעְתָּא, נְחִית וְאֶתְהַדָּר נְהִירוּ בְּגוּוֹן אַחְרָא, וְאַסְתַּלְק בְּשְׁמָא אַחְרָא, אֱלֹהִיִּים. וְלְפּוּם שַׁעְתָּא, אִיל. וְלְפּוּם שַׁעְתָּא, צְבָאוּיָת. וְלְפּוּם שַׁעְתָּא שְׁדִיִּי. וְהֲכִי בְּכָל אִינוּן שְׁמֵהוּן דְּאַיקְרִי בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא.

וּבְגִין דְּאִית אֶתְר גְּנִיז דְּנִפְקִי מְנִיָּהּ, וְכַפּוּם דְּאִיהוּ נְבִיעַ מְגוּ מְבוּעָא גְּנִיז דְּאֶתְגְּנִיז בֵּיהּ, הֲכִי אֶתְחַזִּי כָּל חַד. וְלִית מֵאן דִּיקוּם בְּהוּ. וְרְזָא דָא מְנָא דְּמִיָּא וְשְׁמֵשָׁא, בְּכוּתְלָא.

וְכַמָּא דְּאִינוּן רָצוּא וְשׁוֹב, אוּף הֲכִי בְּלָבָא וְדַעְתָּא. בְּרַ נְבִיאֵי מְהִימְנִי, דְּמִסְתַּכְּלִי מְגוּ אִינוּן דְּלִתְתָּא, דְּאִינוּן בְּרְזָא דְּאַסְפַּקְלָרְיָא דְּלָא נְהָרָא, וּמְגוּ אֵלִין הוּוּ מְסִתְכְּלִין כְּבִתְר כּוּתְלָא. עַד הֲכָא דְּמֹות מְאִינוּן רְזִין לְעֵילָא וְהַשְּׁתָּא לְתֵתָא.

כְּתִיב (ש) וְאַרְאֵה הַחִיּוֹת וְהִנֵּה אוֹפָן אֶחָד בְּאַרְצָא וְגו'. וְאַרְאֵה הַחִיּוֹת, דָּא אִיהוּ אֶסְתַּכְּלוּתָא בְּאַסְפַּקְלָרְיָא דְּלָא נְהָרָא. וּמְגוּ דְּחִמָּא אֵלִין, אֶסְתַּכְּל בְּמָה דְּגִנִּיז וְסִתִּים.

וְהָיָה אוֹפֵן אֶחָד בְּאַרְצָךְ, דָּא מַטְטְרוּוִין, דְּאִיהוּ עֵילְאָה מְנַיְיָהוּ תִיק שְׁנַיִן. מַטְטְרוּוִין, מַיטְטְרוּוִין, זְבוּל, עֵבֵד, זְבוּאָמֵר לִיָּה, הָא חֲמֵשׁ. וְכַפּוּס שְׁלִיחוּ דְמַאֲרִיָּה, הֲכִי אֶסְגִּיאוּ שְׁמוּי לְדִ סְטְרוּי, כְּדִ סְטְרוּי דְעֵלְמָא.

קְשִׁיר קְשִׁירִין לְמַאֲרִיָּה, שְׁלִיט בְּרִזִין דְאַרְבַּע אֶלְף וְחֲמֵשׁ מְאָה נְהָרִי אֶפְרָסְמוֹנָא, דְנִגְדִין וְנִפְקִין מְגוּ תְלִיסַר אֶחְרָנִין גְּנִיזִין. וְאַרְבַּעָה אֶלְף וְתִיק רְבוּא הִיכְלִין, דְאִינוּן טְמִירִין בְּגוּ אִינוּן נְהִירִין, קִימִין קְמִיָּה, וְאִיהוּ מְמַנָּא עֲלֵיָּהוּ.

כָּל זְמַנָּא דְעָאל וְנִפְיק, אֶלְף וְתִיק רְקִיעִין זְעָאִין קְמִיָּה. תְּרִיסַר אֶלְפִי רְבוּא מִימִינִיָּה, וְתְרִיסַר אֶלְפִי רְבוּא מְשֻׁמְאֵלִיָּה. תְּרִיסַר אֶלְפִי רְבוּא קְמִיָּה, תְּרִיסַר אֶלְפִי רְבוּא מְאַחֲוִרִיָּה. כָּל הַיָּי מְשֻׁרְיִין נְהָרִין, מְגוּ שְׁלֵהוּבָא חֵד מְנַצְצָא. דְנִפְקָא מְנִיָּה. וּבְהֵוָה שְׁלֵהוּבָא חֲקִיקוּן אֶתְנוּן דְשֵׁם הַמְּפֹרָשׁ, נְצִיץִין מְלֵהֲטִין מְגוּ הֵוָה שְׁלֵהוּבָא. וְכֵלְהוּ כְּדִ מְסִתְפְּלָאן בְּנֵהִירוּ דְאֶתְנוּן מְחֻקְקוּ גְלִיפּוּ, כְּלֵהוּ זְעָאִין וְדַחֲלִין, וְנִטְלִין לְגַבִּי הֵוָה נְצִיץִין דְאֶתְנוּן.

וּמְגוּ שְׁלֵהוּבָא דָּא, נְהָרִין אוֹפְנִים אוֹחְרָנִין, דְנִטְלִי בְּרִתִּיכִין אֶחְרָנִין לְתַתָּא, גוּ אִינוּן הִיכְלִין, דְאִינוּן מְשֻׁלְבִין דָּא בְּדָא, כְּדָבֵר אַחַר כְּפֹאֶשֶׁר יְהִיָּה הָאוּפֵן בְּתוֹד הָאוּפֵן, כְּלִיל דָּא בְּדָא, וְעָאל דָּא בְּדָא, רִישִׁין בְּרִישִׁין, אֶלִין בְּאֶלִין. וְאַנְפִין פְּרִישׁוֹן בְּסְטְרִיָּהוּ.

וְכֵלְהוּ נִטְלִין לְגַבִּי אֶנְפִין, בְּגוּ נְהִירוּ דְמְסִתְפְּלָאן לְגַבִּי אִינוּן אֶנְפִין. כְּדִ מְסִתְפְּלָאן לְמַהֲדִ, חֲמָאן הֵוָה נְהִירוּ דְנְהִיר, לְהֵוָה אֶתְר דְנְהִיר, אֶזְלִין וְנִטְלִין כְּלֵהוּ. וְאַתְנוּן דְשֵׁמָא קְדִישָׁא מְחֻקְקָא, נְהִיר עַל כְּלָא. וְאִיהוּ נִטְלִין כְּלֵהוּ, גוּ הֵוָה רוּחָא עֵילְאָה, דְנִטְלִין כָּל מְשֻׁרְיִין.

וּמַטְטְרוּוִין רַב מְמַנָּא, קְאִים בְּקִיּוּמָא דְהֵוָה שְׁמָא קְדִישָׁא, וְנִטְלִין לְכָל מְשֻׁרְיִין בְּרִזָּא דִלִיָּה, לְדִ פְּנִין, בְּדִ דִּיוּקְנִין, גוּ דִ סְטְרוּי דְעֵלְמָא. וְאִיהוּ כְּלִיל שְׁמָא דְאֶקְרִי שְׁדִיִּי. וְכֵלְהוּ קְרָאן שְׁמָא דָּא, גַבִּי שְׁמָא עֵילְאָה קְדִישָׁא.

בִּיָּה דְמַטְטְרוּוִין אֶתְמַסְרוּ תְּרִיסַר מְפִתְחִין עֵילְאִין, בְּרִזָּא דְשְׁמָא קְדִישָׁא. וְדִ מְפִתְחוּ מְנַיְיָהוּ, אִינוּן דִ רִזִין נְהוּרִין דְמַתְפְּרָשׁוּן. מְפִתְחָא חֵדָּא, אִיקְרִי אֹר נְצִיץ, טְמִיר וְגְנִיז, לִית לִיָּה גְנוּן. וְהֵוָה נְצִיץ לָא קִימָא לְאַסְתְּפְּלָא, וְלָא אֶתְחִזִי גְנוּן, אֶלָּא נְצִיץ נְצִיץ לְעֵינִין, וְאַגְנִיז וְלָא אֶתְיִידֵע. מְפִתְחָא תְּנַיְינָא, אֹר נְהִירוּ חִידוּ לְאַסְתְּפְּלָא. לְזַמְנִין אִיהוּ חִינֵר, לְזַמְנִין יְרוּק, לְזַמְנִין לָא דָּא וְלָא דָּא.

מְפִתְחָא תְּלִיתָאָה, אִיקְרִי אֹר זֹהֵר, דְזֹהֵר וְנְהִיר, אִיהוּ זֹהֵר דְנְהִיר לְכָל שְׁאָר נְהוּרִין. הָאִי מְרַקְמָא בְּכָל גְנוּנִין. הָאִי אֹר אִיהוּ מֵהֵוָה זֹהֵר דְהֵוָה רְקִיעַ דְעַל גַבִּי חִינֵן, דְכְּתִיב (דְנִיאל יב) כְּזֹהֵר הָרְקִיעַ. כְּלִיל גוּ עֶשֶׂר שְׁבִילִין, דְנִפְקִי מְאִינוּן לִיב שְׁבִילִין גְּנִיזִין.

מפתחא רביעא, איקרי אור דסוכלתנו, דיהב סוכלתנו בלבא למינדע ולאסתכלא ולקיימא על רזין עילאין. והאי אור דחד די לבא, יהיב נהירו דחכמתא וסוכלתנו, למינדע ולאסתכלא.

ואלין אינון ד' מפתחן עילאין, דכל שאר מפתחן פלילן בהו. וכלהו אתמסרו בידי דהאי רב ממנא, מטטרוין. מארי רב פלהו רזין דמאריה, בגילופין דרזין דשמה קדישא מפורשא.

על ארבעת רביעהו בלקתם ילכו וגו', על ארבעת דאינון ד' דתחותיהו, ואינון דתחותיהו, איקרון רביעהו. כדבר אחר, רביע תחות טועניה, ועל אינון דרביעין תחותיהו, כד אינון בעאן למיזל אזלין. דכל חד אית ליה ד' גלגלי אופנים, רביעין תחותיהו. ועל אלין רביעהו אמר, בלקתם ילכו.

והיינו דכתיב, (יחזקאל א) ובלקת החיות ילכו האופנים אצלם, ובהנשא החיות כו' ינשאו האופנים. ואי אופנים רביעהו דחיות, אצטריך למימר ובלקת האופנים. אלא מפאן דחיות נטלין לדנטלין לון, כגוונא דא ארון, נטיל למאן דנטיל ליה.

כרסייא קדישא נטלת לחיות. ואי איהי נטילת לון, זיעא דחיות ממה אתעביד. אלא זיעא דילהון, באסתכלותא למינדע ולאסתכלא ולאדבקא, במה דטמיר וגניז, ולא יכלין למיקם ביה. ועל דא איהו זיעא דילהון. אבל כל אינון דמתדבקאן בקדושה עילאה, אינון נטלין לאינון דנטלין לון. ורזא דא, על ארבעת רביעהו בלקתם ילכו.

(שם) וגביהו וגבה להם. וגביהם, רזא דגוונין דגופא, אתנהיר וסלקא בשיעורא מרישא דבוצינא לרישא דבוצינא כשיעורא דלתתא. ואסתחרא בארבע גוונין נציצין. גוון נהיר בנהירו, ברזא דחשמל לעילא, כד נהיר ואתגניז גו' גונוי. גוון נציץ, דנציץ בנציצי. גוון זהיר, בזהרא דרקימו דרקיעא דקיימא עליהו. גוון מרקמא מכל גוונין, ואתפליל בכלהו, ודא איהו גופא מציינא בציורא, לאתפללא בכללא חדא.

וגובה להם, מסטרא דלעילא. ויראה להם, מסטרא דלתתא. וגובה להם, גובה שמים. ויראה להם, דחילו דדחיל ומבעית וארעיש פולא. דחילו דסתרא דלא לקרבה לקודשא. ואיהו דסתרא לון מסטרא דלתתא.

וגובה להם, בסליקו דחיו דגונוי שמים. בגין דגונוי שמים, ההוא רזא דכתיב, גובה שמים. ומאן איהו. דנטיל כל גוונין, מימינא ומשמאלא, וכד נטיל לון לגביה, איקרי גובה שמים.

ויראה להם, בחיזו דההוא יראה לתתא, בסדורא דאינון גוונין להטין ומתפכין חיזו דאשא דלא דקיק, כאשא דקיק לעילא. והאי איהו דקא מבעית לכלא. ובגין כד, וגובה להם, מלעילא. ויראה להם, מתתא.

וּגְבוּתָם מִלְאוֹת עֵינַיִם, לְאַסְתַּכְּלָא בְּכָל סְטָרִין. וְאַף עַל גַּב דְּאִית מָאָרִי
דְּעֵינַיִם בְּחִיזוּ לְאַסְתַּכְּלָא אַחֲרָנִין לְתַתָּא, אֲלִין בְּאִינוּן עֵינַיִן לְאַסְתַּכְּלָא
אֲלִין בְּאִלוּן בְּסַחְרָנוּ, לְקַמְיִיהוּ וּבְאַחוּרָא, דְּעֵינַיִן סַחְרִין לְכָל סְטָרִין.

וּבְגִין כְּדָ חֲמָאן הָכָא וְהָכָא, בְּסִטְרָא דָּא וּבְסִטְרָא דָּא, חֲמָאן מַה דְּהוּי, וּמַה
דְּזַמִּין לְמַהוּי מְסִטְרָא דְּאַחוּרָא. וְהֵינּוּ דְּכַתִּיב סְבִיב. וְחֲמָאן מִימִינָא
וְחֲמָאן מִשְׂמָאלָא. חֲמָאן מִימִינָא, בְּכָל אֲרַח זָכוּ וּקְשׁוּט. חֲמָאן מִשְׂמָאלָא,
בְּכָל אֲרַח דְּלֹא קְשׁוּט וְלֹא קִיּוּמָא בְּזָכוּ. וְעַל דָּא מְסַתְּכְלָן בְּכָל סְטָרִין,
וּבְדָא אִית לֹון שׁוּלְטָנִי וְסוּכְלָתָנוּ עַל כּוּלָא, לְאַסְתַּכְּלָא בְּכָל הַנִּי סְטָרִין, מַה
דְּלֹא מְסַתְּכְלִין הָכִי כָּל אִינוּן אַחֲרָנִין.

וְעַם כָּל דָּא לֹא יְכָלִין לְאַסְתַּכְּלָא לְעֵילָא, וְלֹא אֲתִיְהִיב לֹון רְשׁוּ לְאַסְתַּכְּלָא.
וְכַד בְּעָאן לְאַסְתַּכְּלָא, כְּלָהוּ מְרַתְתִי בְּדַחִילוּ בְּאִימְתָא בְּזִיעַ, וְכָלְהוּ קָרְאן
בְּדַחִילוּ סִגִּי, בְּקַל רַב, (שם א) בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ.

וּגְבִיָּהֶם, וְלֹא כְּתִיב מַהוּ, כְּמָא דְּכַתִּיב לְבַתֵּר, וּגְבִתָּם מִלְאוֹת עֵינַיִם. אֲלָא
גּוּפָא דְּסִטְרָא דְּמְסַתְּכְלָא לְגוּ, לְגַבֵּי נְקוּדָה סְתִימָא. מַהֲהִיא סְטְרָא אִית לֹון
גּוּבָה. וְכָלְהוּ מְסַתְּכְלִין לְגוּ, כְּדַבֵּר אַחֵר (מלכים א ז) וְכָל אַחֲרֵיהֶם בְּיַתָּה.

אֲבַרְהָם אֲתַקְרִיב לְגַבֵּי רִזָּא דְּקִיּוּמָא, עַד דְּסָלִיק בְּרִזָּא עֵילָאָה לְעֵילָא. וְעַם
כָּל דָּא לֹא זָכָה כְּנִיעַקָב, דְּיַעֲקֹב אִיקְרִי אִישׁ תָּם. מַהוּ אִישׁ תָּם, רִזָּא דָּא
כְּמָא דְּאֲתַמֵּר, אִישׁ הָאֱלֹהִים, מְאָרִיָּה דְּבִיתָא. מִשָּׁה אֲקָרִי אִישׁ הָאֱלֹהִים,
יַעֲקֹב אֲקָרִי אִישׁ תָּם, וְכָלְהוּ רִזָּא חֲדָא.

אוּף הָכִי וּגְבוּתָם, הַהוּא דְּקִיּוּמָא לְגוּ. כְּלָהוּ מְלִיִין עֵינַיִן לְאַסְתַּכְּלָא לְבַר.
וְאַף עַל גַּב דְּלֹא מְסַתְּכְלָא לְגוּ, גּוּבָה לְהֶם, וּגְבוּתָם מִלְאוֹת עֵינַיִם.

(יחזקאל א) וּבְלִכְתַּת הַחַיּוֹת יִלְכוּ הָאוֹפְנִים אַצְלָם וּבְהַנְשָׂא הַחַיּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ
יִנְשְׂאוּ הָאוֹפְנִים, וְכָלְהוּ כְּפּוּם הַהוּא רוּחָא, דְּאֲזִיל וְשְׁלִיט עַלְיָהוּ.

(שם) עַל אֲשֶׁר יְהִיָּה שֵׁם הַרוּחַ לְלִכְתַּת, כְּתִיב (שם) אֶל אֲשֶׁר, וְכַתִּיב עַל אֲשֶׁר.
אֲלָא רוּחַ דָּא דְּנַפְיָק מְגוּ רוּחָא סְתִימָאָה, וְדָא אִיהוּ רוּחַ קַדִּישָׁא, כְּדִ נַפְיָק
מְגוּ הַהוּא טְמִירָא דְּכוּרְסִיָּא, וּבְטִישׁ בְּהַהוּא דְּשָׂרִי עֲלוּי, כְּדִין כְּלָהוּ נְטִלִין
כְּחֲדָא לְגַבֵּיהּ, וְהֵינּוּ עַל אֲשֶׁר. אֶל אֲשֶׁר, דְּבְטִישׁ בֵּיהּ הַהוּא רוּחָא, וְלֹא
שָׂאָרִי, אֲלָא דְּנְטִיל לְגַבֵּיהּ, וְנְטִילִי כְּלָהוּ לְגַבֵּי הַהוּא סְטְרָא.

עַל אֲשֶׁר יְהִיָּה שֵׁם הַרוּחַ לְלִכְתַּת, עַל: הַהוּא אֲתֵר טְמִיר וּגְנִיז. דְּהַהוּא רוּחָא
עֵילָאָה שְׂרִיאָ עֲלוּי, כְּלָהוּ מְסַתְּכְלָן לְגַבֵּיהּ, לְאַתּוּסְפָּא זִינָא. וּמַהֲהוּא זִינָא,
אֲתוּסָף זִינָא אִינוּן קְרַנֵּי הַחַיּוֹת. וְאִינוּן זִינָא דְּלֵהִיט וְנַצִּיץ, לְפּוּם
אֲסַתְּכְלוּתָא דִּיקְרָא, דְּהַהוּא רוּחַ אַחֲרָא, דְּנַפְיָק מֵהַאי רוּחַ קַדְמָאָה,
דְּאִיהוּ טְמִיר וּגְנִיז בְּגַנְיָזוּ יְקָרָא.

דָּא אִיהוּ בְּרִזָּא דְּשְׂמָא קַדִּישָׁא, דְּכָלִיל בֵּיהּ שֵׁם אַהֲיִיָּה, שְׂמָא רַבָּה
וְשְׁלִיטָא. מֵהַאי שְׂמָא, זְעָאִין וְדַחֲלִין, וְנְטִלִין בְּאִימְתָא בְּזִיעַ. וְדָא אִיהוּ

שְׁמָא דְשְׁלִיט עַל רְתִיכָא דָא, בְּרִשְׁיֵמוּ דְתַלְת שְׁמָהוּ דְכְלִילֵן בֵּיה. בְּרִזָּא דָא
אִית שְׁבַעֵין שְׁמָהוּ מְפּוֹרְשִׁין, שְׁלִיטִין עַל כָּל רִזִין וְגִנְזִין עֵילָאִין, דִּי כָּל חִילִין
וּמְשָׁרְרִין זְעָאוּ מְנִיִּיהוּ, וְנָטְלִי בְּגִינְיִיהוּ. בְּרִזָּא דָא, כְּלִילֵן כ"ב אֲתוּוּן, וְכָלְהוּ
שְׁבִילִין.

רוּח אַחְרָא דְנַפִּיק מֵהַאי רוּחָא קְדָמָא, אִיהוּ דְמַתְמָן רִזָּא דְמַהִימְנוּתָא
בְּכָל סְטָרִין. וְדָא אִיהוּ בְּרִזָּא דְשְׁמָא קְדִישָׁא, דְכְלִיל וְרִשִׁים עֲלֵיה, שְׁמָא
דְאַקְרִי יְהוּ"ה, דְנַפִּיק וְאֲתֵרְשִׁים מִגּוּ שֵׁם אֱהִי"ה. וְאַף עַל גַּב דְכֻלָּא בְּרִזָּא
חָדָא, אָבֵל שֵׁם יְהוּ"ה בְּנִין אָב, דְאַתְבְּנִי מְשָׁמָא טְמִירָא אֱהִי"ה. וְדָא אִיהוּ
רִזָּא, דְנַפִּיק מֵרוּחָא קְדָמָא.

רוּחָא אַחְרָא תַתְּאָה, דְנַפִּיק מִגּוּ רוּחָא דָא, דָּא אִיהוּ בְּרִזָּא דְשְׁמָא קְדִישָׁא
כְּלִיל בֵּיה שֵׁם אֱדִנְיִי. שְׁמָא דָּא שְׁלִיט, עַל חִיּוֹת וְאוּפְנִים לְתַתְּאָ.

וְהִכִּי אִיהוּ רִזָּא עֵילָאָה וְתַתְּאָה. עֵילָאָה שֵׁם אֱהִי"ה, שְׁלִיט עַל אֵינוֹן חִינוּן
עֵילָאִין, בְּרִזָּא דְשְׁמָא קְדִישָׁא דְקֶאֱמָרֵן. תַתְּאָה שֵׁם אֱדִנְיִי, שְׁלִיט עַל אֵלִין
חִינוּן תַתְּאִין לְתַתְּאָ.

וְאֵינוֹן חִיּוֹת עֵילָאִין וְאוּפְנִים עֵילָאִין, וְחִיּוֹת תַתְּאִין וְאוּפְנִים תַתְּאִין. חִיּוֹת
עֵילָאִין, דְקֶאֱמָרֵן. אוּפְנִים עֵילָאִין, אֵינוֹן רִזָּא דְכְתִיב (שְׁה"ש ה) שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי
שֵׁשׁ, וְאוּפְנִים תַתְּאִין בְּרִזָּא דְלְתַתְּאָ, כְּמָה דְחִיּוֹת בְּרִזָּא דְלְתַתְּאָ.

חִיּוֹת עֵילָאִין ד'. אוּפְנִים ד'. כַּד מַתְחַבְּרָא חַד בְּאֵינוֹן רִזָּא דְחִיּוֹת, כְּדִין
אֵינוֹן וְאוּפְנִים בְּחִיבּוּרָא דְהַהוּא חַד, אֵינוֹן ד'. וְכֵן כְּגוֹוֹנָא דָּא לְתַתְּאָ, כְּלָהוּ
בְּרִזָּא דָּא דְד'. חִיּוֹת ד'. אוּפְנִים ד'. וְאֲתַפְּרִשׁוּן לְתַתְּאָ בְּרִזָּא דָּא. וְהִכָּא
בְּכָלְהוּ מַתְפָּרְשָׁן רִזִין עֵילָא וְתַתְּאָ, וְעַל דָּא אִיקְרִי מְרַכְבָּה. וְאַף עַל גַּב
דְּלָא חֲמָא יְחִזְקָאֵל, אֶלָּא מִגּוּ רִזָּא דְלְתַתְּאָ אֶסְתִּיכִי בְּרִזָּא עֵילָאָה.

עַל אֲשֶׁר יְהִי שֵׁם הָרוּחַ לְלֶכֶת יִלְכוּ, רִזָּא אֱהִי"ה, כְּלָלָא דְכֻלָּא, שְׁלִיט עַל
חִיּוֹת עֵילָאִין סְתִימִין. וּבְגִין כֵּן אֶל אֲשֶׁר יְהִי שְׁמָה הָרוּחַ לְלֶכֶת, רִזָּא
הוּי"ה בְּנִין אָב. כִּי רוּחַ הַחַיָּה רִזָּא אֱדִנְיִי, לְמַהּוּי סְתִימִין רִזִין גּוּ סְתִימִין
דְרִתִּיכָא דָּא, לְמַהּוּי כְּלָא כְּחָדָא בְּרִזָּא חָדָא.

(יְחִזְקָאֵל א) בְּלֶכְתֶּם יִלְכוּ, בְּלֶכְתֶּם דְמָאן. אִי תִימָא דְחִיּוֹת, לָאוּ. אֶלָּא בְּרִזָּא
דְאֵלִין תַלְת רוּחִין, תַלְת שְׁמָהוּ, כַּד נֶצְצִי, נְהַרִין וְנִפְקִין אֲזֵלִין חִינוּן עֵילָאִין
וְתַתְּאִין. וּבְעַמְדָם יַעֲמוּדוּ, כַּד אֵינוֹן בְּחַבּוּרָא חַד, בְּלַחֲשׁוּ כְּלָהוּ קִימִין.
כְּדִין אֲתַעֲבִידוּ תַלְת רוּחִין חַד, תַלְת שְׁמָהוּ חַד, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיתְגָּאִי
בְּגִיאוּתָא עַל כְּלָא.

וּבְהַנְשָׂאֵם מֵעַל הָאָרֶץ יִנְשָׂאוּ הָאוּפְנִים, בְּהַסְתַּלְקוֹת חִיּוֹת, בְּרִזָּא דְרוּחִין
עֵילָאִין, מֵעַל הָאָרֶץ, מְלַשְׁמָשָׂא עַל רוּחָא תַתְּאָה, אֵינוֹן אוּפְנִים מְסַתַּלְקִין
עֲמָהוּן, לְאַחֲזָאָה, דְכְלָהוּ גּוּפָא חָדָא, וְרִזָּא חָדָא, בְּלָא פִירוּדָא מֵעֲמָהוּן.

כי רוח החיה באופנים, רעותא דההיא חיה באופנים. דאף על גב דרעותא באינו חיות עילאין, רעותא תיר באינו אופנים. תלתא, תרין גלגין. וחד גניז. ואלין עבדין עובדא דרעו בההיא חיה. והיינו דכתיב ומעשיהם פעין תרשיש, פעין תרי שש דא ימינא ושמאלא, דאלין תרין מאינו שית. ועל דא פעין: פגוונא דילהון.

עד הכא רזא דחיות ברזא עילאה, פגוונא דא לתתא, ודמות על ראשי החיה רקיע. ודמות, דיוקנא לתתא, פגוונא דלעילא. דעד הכא אית רשו לפרשא, מפאן ולהלאה, מאן דחמי חמי, דלא אית רשו לאסתכלא. מהאי רקיע ולתתא, אית רשו למיחמא, ומהאי רקיע ולתתא, אית רשו לאסתכלא. מאתר דאסתכלותא ולעילא, אתכסין שבילין ואורחין, לית עינא דאסתכל ביה, דכולא אתכסיא.

ראשי החיה, אינוו רתיבין. ד' רישי נהורין לד' זיוון. ואינוו תריסר גרחין. ואינוו תריסר מכילן, וחד דשלטא עליהו, למהוי תליסר. ואלין איקרון ראשי שלטונין, שליטין נהירין לכלהו.

ב' רקיעין בחד, אית רזא דדיוקנן דלא אתחזון. ובחד, לית ביה דיוקנן, ולא גוונין, ולא למנדע, ולא לאסתכלא, ולית מאן דיקום ביה. דא איהו רקיע עילאה טמירא, דגניז מה דגניז, ויהב חידו וקיימא לכלא.

ברזא דשם אהייה, שלימו דכל שמהן. רזא דרתיכא קדישא, ברזא דד' זיוון דעלמא עילאה. רזא דד' שמהן דכלילן בחד. תלת שמהן עילאין, וחד דאתחבר עמהון בכללא חד.

ייה, רזא טמירא עילאה. פללא דכלא, רקיע עילאה טמיר דקיימא בגניזו. וחד ספירא גניזא טמירא דכלא עליה. האי איתאחד ולא אתאחד במה דלא אתיידע, ולא קיימא בסוכלתנו. רזא דכללא. פללא דכלא. בריד הוא ובריד שמה לעלם ולעלמי עלמין. לתתא פד אתפשט שמה דא, איהו ו' באתריה דאלפא, ברזא חדא. פדין איהו רקיע לתתא, פגוונא דלעילא, וחד אבן ספירא לעילא על גבי ההוא רקיעא ודא איהו רזא ה' דאתפרשא שמה לתתא, ברזא יהויה.

ולזמנין דאתחבר בשמה דא את ו'. ואיהו פללא חדא, הוא ובית דינו וכלא חד, רזא דרזין גו שמהן קדישין.

(ש) נטוי על ראשיהם מלמעלה, רקיע פריש לעילא, דלא יכילין חיות למנדע ולאסתכלא, דכלא אחיד דא בדא, רזא דא סימנא בעלמא, בר נש לא יכיל למחמי לראשיה, ואף על גב דאיהו הוא, כל שפון מאן דסתים ביה.

האי רקיעא עילאה, לית ביה דיוקנא כלל. לית מאן דאסתכל מתמן ולהלאה, כולא סתים וחתים בגושפנקא. רקיע פריש על גבי רישי דחין

לְעִילָא, מְזוּנָא דִילְהוֹן נְטִיף מֵהוּא רְקִיעָא. וְלִתְתָא כְּלָהוּ קִיּוּמִין בְּקִיּוּמָא,
מִתְחוֹת הַאי רְקִיעַ.

רְקִיעַ דָּא תְלִיין בֵּיה תִּלְת שְׁמֵהוּ לְעִילָא, כְּמָא דְמִתְפָּרֵשׂ לְתִתָּא, קְדוּשׁ,
רְחוּם, חֲנוּן, כְּנוּי שְׁמֵהוּ קְדִישִׁין. סְתִימִין לְעִילָא בְּרָזָא דְלִתְתָּא, כְּלָא
כְּגוּוּנָא דָּא מִן דָּא.

אֲלִין שְׁמֵהוּ, גוֹ רְזִי מְהִימְנוּתָא רְזָא דִילְהוֹן. כָּל אִינוּן כְּנוּי שְׁמֵהוּ, תְלִיין
בְּרָזָא דְשְׁמֵהוּ קְדִישִׁין אֲלִין, דְאִיקְרוּן חִינוּן ו טְמִירִין, מְחַפְּיין עַל שְׁמֵהוּ
דְלָגָאוּ, וּמְעַפְּפוּן בְּאֲלִין, וְאִתְחַפְּיין בְּאֲלִין. קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אִיקְרִי בְּהוּ.
וְדָא אִיהוּ דְכְּתִיב, (שְׁהִי' ש' ה) פְּשֻׁטִי אֶת כְּתָבְתִי, לְאִתְחַפְּיָא לְגַבְהָ.

מֵהַאי רְקִיעַ וְלִתְתָּא, תְלִיין אִינוּן כִּינוּיִין, לְאִתְחַפְּיָא בְּהוּ רְזָא דְשְׁמָא
קְדִישָׁא. מֵהַאי רְקִיעַ וְלְעִילָא, לָא תְלִיין כִּינוּיִין. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (יחזקאל
א) וְתַחַת הַרְקִיעַ כְּנַפְיָהֶם יִשְׁרוּת אִשָּׁה אֶל אַחֻתָּהּ. בְּגִין לְאִתְחַפְּיָא בְּהוּ
אִינוּן טְמִירִין עִילָאִין בְּרָזִי שְׁמֵהוּ קְדִישִׁין.

כְּנַפִּים, כְּסוּיִין לְאִתְכַפְּסָא שְׁמֵהוּ בְּטְמִירוּ. וְלְזַמְנָא דְאִתִּי, לָא יִתְכַפְּסָה רְזָא
דְשְׁמָא קְדִישָׁא, דְכְּלָהוּ זְכָאָה קְשׁוּט יִנְדְּעוּן בְּאִתְגַּלְיָא, וְלָא מְגוּ כִינוּיִין.
וְרָזָא דָּא כְּתִיב (ישעיה ב) וְלֹא יִכְנַף עוֹד מוֹרִידָא וְהָיוּ עֵינֵיךָ רְאוּת אֶת מוֹרִידָא.

לְאִישׁ שְׁתִּים מְכַסוֹת לְהֵנָּה. תְרִין אִינוּן לְכָל חַד וְחַד לְאִתְכַפְּסָא בְּהוּ. הַהוּא
דְיִמִּינָא, אִית לִיה חַד דְיִמִּינָא וְחַד דְשְׁמָא לָא. וְהַאי דְשְׁמָא לָא אִית לִיה חַד
דְשְׁמָא לָא. וְחַד דְיִמִּינָא. וְכֵן כְּלָהוּ כְּלִילִין אֲלִין בְּאֲלִין לְאִתְחַפְּיָא בְּהוּ.

גְּוִיתִיָּהֶם, רְזִין דְלָגָאוּ, בְּשְׁמֵהוּ קְדִישִׁין. דְמַנְיָהוּ רְזָא דְגוּפָא דִילְהוֹן. וְעַם
כָּל דָּא, אֲלִין כְּגוּוּנָא דְאֲלִין. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (יחזקאל א) וְאֶשְׁמַע אֶת קוֹל
כְּנַפְיָהֶם כְּקוֹל: אֵל, אֱלֹהִים, ה'. דְכְּנַפְיָהֶם: גְּדוֹל, גְּבוּר, וְנוֹרָא. הַאי בְּרָזָא
דְרְזִין לְעִילָא, לְאִטְמָרָא כְּלָא בְּגִיזוּ. לְתִתָּא קִיּוּמִין בְּחִיזוּ גְדִפִין, גוֹ שְׁעוּרָא,
בְּתִ"ק פְּרָסִי דְשִׁיעוּרָא. וְאִינוּן גְדִפִין בְּחִיזוּוּא.

הֵכָא אִית חֲמֵשׁ קוֹלוֹת, לְקַבֵּל חֲמֵשׁ עִילָאִין סְתִימִין. דְכְּתִיב, (שם) וְאֶשְׁמַע
אֶת קוֹל כְּנַפְיָהֶם כְּקוֹל מַיִם רַבִּים כְּקוֹל שְׂדֵי בְּלִכְתָּם קוֹל הַמְּלָאָה כְּקוֹל
מְחִנָּה. קוֹל כְּנַפְיָהֶם, דְהָא בְּאִינוּן כִּינוּיִין אִית שְׁמָא חַד, מֵהַהוּא שְׁמָא
דְאִיהוּ מְאִינוּן שְׁמֵהוּ דְלָגוּ. וּמֵאֵן אִיהוּ. אָמַר לִיה. דְהָא שְׁמָא דָּא אָזַל
בְּאִינוּן כִּינוּיִין וְדָא אִיהוּ שְׁמָא, כְּשְׁמָא דְמַיִם רַבִּים. וּמֵהֵכָא אִתְפָּרֵשׁ שְׁמָא
דָּא לְתִתָּאִי.

כְּקוֹל שְׂדֵי, אֱלֹהִים. דְשְׁמָא אִתְכַּנְּי בְּתִתָּאִי, וְאִתְחַתִּים בְּתִתָּאִי, אִלְקִי. קוֹל
הַמְּלִיָּה, דָּא שְׁמָא דְאִקְרִי אֱלוּיָהּ, וְשְׁמָא דָּא אִתְכַּנְּי בְּבִי דִינָא לְתִתָּא,
בְּאִתְר דְזְכוּתָא שְׁרִיָּא. כְּקוֹל מְחִנָּה, דָּא שְׁמָא דִיעֶקֶב שְׁרִיָּא בֵּיה. דְכְּתִיב,
(בראשית לב) מְחִנָּה אֱלֹהִים זָה.

תו, קול דא, מחפין חד גופא, לאפרשא דא מן דא, לאשתמודעא, ולאנתחברא גופא חד הכא, וגופא חד הכא. כמה דאת אמר (יחזקאל א) לאיש שתיים חוברות איש. מתברן איש, לאשתמודעא ולאפרשא דא מן דא.

ותרין אחרנין מחפין לגוף, ושתיים מכסות את גויותיהנה. וכלהו גליפין מחקקו, באתוון דרזא דשמא קדישא, בארבעין ותרין אתוון. תחות תרין אבנין עילא ותתא, לאשתמודעא קודשא בריך הוא בשמיה ביקריה למיהוי חד.

ארבעין ותמנייא רתיכין טמירין בגרמייהו, טמירין בסטרא דההוא אדם דשרייא על פרסייא, ברזא דארבעין ותמנייא אתוון. ומאתו אחרנין גליפן בגרמייהו, לקבל שייפין דגופא, וכולהון שלטין על פורסייא לתתא, כחושבן פקודי אורייתא, ברזא דזכור.

ההוא אדם נטיל לכל הני פקודי, ולכל הני רזין דשייפין דגופא, ואותיב ברזא דילהון לגו פרסייא קדישא. ובהו אסתלקת פרסייא, בתלת מאה ושתיין והי פקודין אחרנין ברזא דשמור.

פרסייא עילאה, אפיק כל אינון, מגו חד מבועא טמירא גניזא דאתגניז דשלטא עליה. ההוא מבועא לית מאן דינדע ליה ולית מאן דאסתכל ביה. עליה כתיב (איוב כח) ונעלמה מעיני כל חי ומעוף השמים נסתרה.

וכתיב שש מעלות לכסא, אליו שית סיטרין לתתא, כגוונא דשית סטרין לעילא. שש מעלות לכרסייא עילאה. שש מעלות לכורסייא תתאה. אליו ואליו, לא יכלין לאסתכלא ולמנדע, ליקרא דכרסייא דעלייהו. כל שפן למאן דשרי על פרסייא. כלהו באימתא בדחילו, תחות פרסייא קיימין. נטלין פרסייא עלייהו, ולא ידעו, לאן אתר מתחבראן גופין, כדבר אחר, (יחזקאל א) חוברות אשה אל אחותה כנפיהם, בגין לסלקא לה. וכדין כל אינון כינויין דמכסין לשמהו קדישין, שלטין בשמיהו, ואקרי קודשא בריך הוא בכנוייא.

וכד קיימא פרסייא בכינוייא דחדוה, באתר דאצטריך, כדין אינון חיון תרפינה כנפיהם, ולא שלטין באינון כינויין, וחדוה דילהון בההוא זמנא, דאינון כינויין תרפינה כנפיהם. דהא כדין קודשא בריך הוא אקרי בהון בשמהו אחרנין קדישין עילאין.

הדא הוא דכתיב, בעמדם, על קיומייהו. בעמדם, דלא נטלין. אלא דחדאן מחדוה דקדושא. ונהרין, מגו נהירו דנטלין מפורסייא. ועל דא כתיב, (שם) תרפינה כנפיהו. ושלטין שמהו אחרנין עילאין קדישין, דקודשא בריך הוא איקרי בהו.

(שם) וארא פעין חשמל כמראה אש בית לה סביב וגו'. וארא, דהא אסתלק מניה ההוא חיון, דחמי לפום שענתא. בגין כך אמר וארא, ולא כתיב ואראה.

כְּעֵין חֲשֵׁמֶל, וְלֹא חֲשֵׁמֶל. כְּעֵין : כְּגוֹן מְלֵהֻטָּא מְנַצָּא, סְלֵקָא בְּגוּוּנֵי. כְּעֵין : כְּגוֹנָא דְעֵינָא דְלֹא יָכִיל לְאַסְתַּכְּלָא בְּאַסְתַּכְּלוּתָא, אֶלָּא סְתִים וּפְקִיחָא פְּקִיחָא וּסְתִים, הֵכִי אִיהוּ חֲשֵׁמֶל.

וְאִית חֲשֵׁמֶל סְתִים, דְלֹא אֲתַחְזִי כְּלָל, אֶלָּא מְגוּ מְרָאָה סְתִימָא, דְלִית מֵאן דְיָכִיל לְקִימָא בֵּיה, וְלֹא שְׂתַמוּדְעָא בֵּיה כְּלָל. וְאִית חֲשֵׁמֶל דְקִימָא בְּגוּוּנֵי, גוּ נְצִיצוּ לְאַנְהָרָא וְלֹא סְתַכְּלָא לְפּוּם שְׁעָתָא. וְדָא אִיהוּ לְתַתָּא, דְהָא לְעֵילָא לֹא כְּתִיב וְאַרָא, אֶלָּא וְאַרָאָה. וְדָא חֲשֵׁמֶל דְאֲתַחְזִי בְּגוּוּנֵי, גוּוּ אֲרָגוּוּנָא, יְרוּק, אָדָם, לָבָן. סְלֵקָא דָא, וְנַחְתָּא דָא. נְצִיץ וְלַהִיט, סְלֵקָא וְנַחְתָּא.

וּבְגִין כְּדָ כְּתִיב, כְּעֵין חֲשֵׁמֶל, וְלֹא כְּתִיב וְאַרָא חֲשֵׁמֶל, וְלֹא וְאַרָא חֲשֵׁמֶל, דְלֹא אִיהוּ חֲשֵׁמֶל, אֶלָּא כְּגוֹנָא דִּילֵיה. כְּגוֹן דְאֲתַחְזִי, הֵכִי גוּוּנֵי. חֲשֵׁמֶל דָּא אִיהוּ נְהִירוּ, דְנִקִּיט נְהִירוּ בְּגוּיָה, הֵהוּא נְהִירוּ דְאֲתַחְזִי בְּאִינוּ נְצִיץ, נְהִירוּ אַחְרָא דְקִיק, זְהִיר וְנְצִיץ יִתִיר אִית בְּגוּיָה, וְהֵאִי דְקֵאָמֵר הֵכָא, לָאו אִיהוּ חֲשֵׁמֶל, אֶלָּא כְּעֵין חֲשֵׁמֶל.

בְּחִיזוּ דְקֵדְמָאָה מַה כְּתִיב. וְאֵשׁ מִתְּלַקַּחַת וְנוּגָה לּוּ סְבִיב, וּלְבַתֵּר, וּמִתּוֹכָה כְּעֵין חֲשֵׁמֶל. וְהֵכָא בְּקֵדְמִיתָא כְּעֵין חֲשֵׁמֶל, וּלְבַתֵּר כְּמִרְאָה אֵשׁ בֵּית לָה סְבִיב, מֵאֲמַצְעִיתָא דְגוּפָא לְעֵילָא, וּמֵאֲמַצְעִיתָא דְגוּפָא לְתַתָּא.

וּתְלַת גּוּוּנֵי הֵכָא, חֲשֵׁמֶל בְּקֵדְמִיתָא. וּלְבַתֵּר אֵשׁ לְגוּ מִינָה. וּלְבַתֵּר נוּגָה. וְאִינוּ רְזִין גְּלִיפִין גוּ שְׂמָא קְדִישָׁא. אֲדַנִּי בְּקֵדְמִיתָא, כְּעֵין חֲשֵׁמֶל. אֱלֹהִים לְבַתֵּר, כְּמִרְאָה אֵשׁ בֵּית לָה. יְדוּיֵד לְגוּ מְכּוּלָּא, וְנוּגָה לּוּ. וְכוּלְהוּ תְלַת גְּלִיפָאן, גוּ הֵאִי רְזָא, כְּלִילָן בְּחַד, לְמַהוּי כּוּלָּא חַד דָּא בְּדָא. וְעַל דָּא יַחְזַקְאֵל אֲסַתְּכַל לְעֵילָא, וְאַסְתַּכְּלָא לְתַתָּא, גוּ מְהִימְנוּתָא, בְּרִזִין עֵילָאִין. מְמִרְאָה מְתַנּוּ כוּ.

(שמות כ) וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאִמֹר. אִיהוּ בְּלַחֲדוּי בְּדִיבּוּרָא חֲדָא וְהֵא אִוְקִימְנָא, אֲנַכִּי וְלֹא יִהְיֶה לָךְ בְּדִיבּוּרָא חֲדָא אֲתַמְרוּ.

וְכִי הִנֵּי, וְתוּ לָא, אֶלָּא הִנֵּי כְּלָלָא דְכָלָא, הִנֵּי כְּלָלָא דְכָל אִוְרִייתָא וְהֵכִי נְמִי זְכוּר וְשְׂמֹר. וּבְגִין דְזְכוּר וְשְׂמֹר אִינוּן כְּלָלָא דְכָלָא, נְקִיט הִנֵּי דְאִינוּן כְּלָלָא. זְכוּר וְשְׂמֹר. אֲנַכִּי, זְכוּר. לֹא יִהְיֶה לָךְ, שְׂמֹר. וְכָלָא בְּדִיבּוּרָא חֲדָא.

מֵאִי בְּדִיבּוּרָא חֲדָא. הֵכִי הוּא וְדָאִי, בְּדִיבּוּרָא חֲדָא וְלֹא בְּתַרִין. בְּגִין דְהֵאִי דְבוּר, אִיהוּ אֲתַכְּלִיל מְכָלְהוּ קְלִי. וְאִיהוּ דְהוּה אֲמֵר בְּתוֹקְפָא וְחִילָא דְכָלְהוּ, דְכָל חַד וְחַד הוּא בְּטֵשׁ בֵּיה בְּלַחֲשׁוּ, וְאִיהוּ הוּה אֲמֵר.

וּבְגִין דְכָלְהוּ הוּוּ בְּלַחֲשׁוּ וְלֹא אֲשַׁתְּמַעוּ, כְּתִיב (שם) וְכָל הָעָם רוֹאִים, וְלֹא כְּתִיב וְכָל הָעָם שׁוֹמְעִים, בְּגִין דְלֹא אֲשַׁתְּמַעוּ כְּלָל, אֶלָּא כָּלְהוּ הוּוּ אֲתַרִין, וְכָל חַד וְחַד נִשְׁיָק לְהֵאִי דְבוּר בְּלַחֲשׁוּ, כְּמֵאן דְנִשְׁיָק בְּחַבִּיבוּ דְרַחֲמִימוּתָא, וּלְבַתֵּר הֵאִי דְבוּר פְּרִישׁ, וְאֲמֵר מְלָה, וְאַכְרִיז לָה.

וְעַל דָּא כְּתִיב וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, דְּאִינוּן כְּלָלָא דְזִכּוֹר
וְשִׁמּוֹר אֲנָכִי וְלֹא יִהְיֶה לְךָ. אֲנָכִי כְּלָלָא דְכָל פִּיקוּדֵי אוּרִייתָא, דְּאִינוּן בְּכָלִל
זְכוֹר, וְאִיקְרוּן מְצוֹת עֶשֶׂה. אֲנָכִי כְּלָלָא דְדַכְר וְנוֹקְבָא כְּחֻדָּא.

וּמֵאֵן דְּאָמַר דְּאִיהוּ רְזָא דְכּוֹרְסִינָא, לָאו אִיהוּ כּוֹרְסִינָא בְּלַחֲדוּהִי, וְלָאו
הֲכִי, דְּהָא רְזָא דְזִכּוֹר אִיהוּ, וְאִיהוּ דְכּוֹרָא. אָבֵל אָף עַל גַּב דְּאִיהוּ דְכּוֹרָא,
כְּלָלָא דְדַכְר וְנוֹקְבָא כְּחֻדָּא אִיהוּ.

וְאָף עַל גַּב דְּכָלָא שְׁפִיר, אָבֵל אָנִי, דָּא רְזָא דְבְרִית קְדִישָׁא, יְסוּדָא דְעֵלְמָא.
כִּי אֲתַכְלִיל בְּגוּיָה, דָּא אִיהוּ רְזָא דְנוֹקְבָא. וּבְכָל אֲתֵר כִּי, דָּא אִיהוּ נוֹקְבָא
דְּאִקְרִי כְּתֵר.

וּבְגִין כֶּד כְּלָא אִיהוּ כְּחֻדָּא, רְזָא דְדַכְר וְנוֹקְבָא כְּחֻדָּא, וְכָלָא אִקְרִי זְכוֹר,
דְּהָא דְכַר לָאו אִיהוּ בְּלַחֲדוּי, וְנוֹקְבָא אוּף הֲכִי לָאו אִיהוּ בְּלַחֲדוּהָא,
וְלַעֲלָמִין לָא אֲתַפְרָשׁוּן דָּא מִן דָּא. זְכוֹר אֲתֵינָא בְּנוֹקְבֵיהּ, שְׁמוֹר אֲתֵינָא אוּף
הֲכִי בְּרְזָא דְוָא'וּ, דְּאִיהוּ דְכּוֹרְבִי אֲלַעְזֵר. בְּגִין דְּלָא מִתְפָּרְשׁוּן דָּא מִן דָּא.

אֲנָכִי כְּלָלָא דְדַכְר וְנוֹקְבָא כְּחֻדָּא, וְכָלָא אִיקְרִי זְכוֹר. מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין
דְּאִיהוּ נְטִיל לְנוֹקְבָא, וְאֲכָלִיל לָהּ בְּגוּוּיָה. וְעַל דָּא לָא אִידְכַּר אֱלָא אִיהוּ
בְּלַחֲדוּי. וְכַד אִיהוּ אֲמַשְׁיכַת לְבַעֲלָהּ בְּהֻדָּה, וְאֲתֵי אִיהוּ לְגַבָּהּ, כְּדַבֵּר אַחַר
(שִׁיר הַשִּׁירִים ג) עַד שֶׁהִבְאֵתִיו אֶל בֵּית אַמִּי, כְּדִין אִיהוּ נְטִילָא שְׁמָא, וְכָלָא
אִיקְרִי שְׁמוֹר. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ אֲמַשְׁיכַת לִיהּ לְגַבָּהּ, וְנִטְלַת לִיהּ.
כְּדִין כָּל בֵּיתָא קִיַּימָא בְּרִשׁוּתָהָא, וְלָא אֲדַכַּר אֱלָא אִיהוּ בְּלַחֲדוּהָא,
וְלַעֲלָמִין לָא מִתְפָּרְשִׁין דָּא מִן דָּא.

אֲנָכִי, רְזָא דְרְזִין לִידְעֵי חֲכָמָתָא. בְּהֵוֹא שְׁעֵתָא דְאֵלִין אֲתָנוּן נְפָקוּ בְּרְזָא
דְּכָלִיל כְּחֻדָּא, נְפָקָא בּוּצִינָא לְגַלְפָא מְשַׁחְתָּא. מְדִיד בְּסִטְרָא דָּא עֶשֶׂר אַמִּין,
וּנְפָקוּ זִיקוּן, בְּזִיקוּן שְׁבַעִין וְתֵרִין. וְאֲתַלְהֵטוּן שְׁבִיבִין, נְצִיצִין סְלָקִין
וְנַחְתִּין. לְבַתֵּר, אֲשַׁתְּכֹכוּ, וְקִאִימוּ בְּסִלְקוּ לְעִילָא לְעִילָא. מְדִיד בְּסִטְרָא
אַחְרָא עֶשֶׂר אַמִּין, וּנְפָקוּ אוּף הֲכִי זִיקוּן, בְּהֵוֹא גּוּנָא קְדַמָּאָה, וְכוּ לְכָל
סְטֵרִין.

אֲתַפְּשָׁטָא בּוּצִינָא וְסַחְרָא סְחוּר סְחוּר, וְאֲתַלְהֵיטוּן שְׁבִיבִין נְצִיצִין, וְסִלְקוּ
לְעִילָא לְעִילָא, וְאֲתַלְהֵיטוּן שְׁמִיָּא. וְכָל חֵיילִין עִילָאִין כְּלָהוּ, אֲתַלְהֵיטוּ
וְאֲתַנְצִיצוּ כְּחֻדָּא.

סַחְרָא בּוּצִינָא לְבַתֵּר מְסִטְרָא דְדָרוּם וּמְדִיד וְסַחְרָא מִתְמָן לְמַזְרַח,
וּמִמַּזְרַח לְצַפּוֹן, עַד דְּאֲסַחֵר וְתַב לְסִטְרָא דְדָרוּם כְּדַבְּקַדְמִיתָא.

לְבַתֵּר מִתְגַּלְגְּלָא בּוּצִינָא לְאֲסַתְלָקָא, וְזִיקוּן וְשְׁבִיבִין אֲשַׁתְּכֹכוּ, וְכַדִּין נְפָקוּ
אֵלִין אֲתָנוּן מְחַקְקוּ מִתְלַהֲטוּן נְצִיצִין, כְּדַהֲבָא כַּד אֲתַלְהֵיט בְּנְצִיצוּ. כְּהֵאִי
אוּמָנָא כַּד מְצַרְף כְּסָפָא וְדַהֲבָא, וְאֲפִיק לֹון מְגוּ אֲשָׁא מְלַהֲטָא, בְּרִיר וְצַרִיף
כּוֹלָא. הֲכִי נְמִי נְפָקִי אֲתָנוּן, צַרִיפּוּן בְּרִירוּן מְגוּ מְשַׁחְתָּא דְבוּצִינָא. וְעַל דָּא
כְּתִיב (תְּהִלִּים יח) אֲמַרְתָּ ה' צְרוּפָה. כְּמֵאֵן דְּמְצַרְף כְּסָפָא וְדַהֲבָא.

כִּד נִפְקוּ אֱלֹיִן אֶתְוּוּ, נִפְקוּ כְּלֵהוּ צְרִיפִין, מַחְקָקוּ, בְּרִירוּ, נְצִיצִין, מְלַהֲטוּ.
וְיִשְׂרָאֵל כְּלֵהוּ הוּוּ חֲמָאן לוֹן דְּהוּוּ פְּרַחִי בְּאַוּרָא, וְאַזְלוּ לְכָל סְטָרִין, וְאַתּוּ
וּמַתְחַקְקוּ עַל לוּחֵי אַבְנֵיָא.

וְתֵא חֲזִי כִּד הוּוּ נִפְקִי אֱלֹיִן אֶתְוּוּ בְּרִזָּא דְכְּלָא דְדָכְר וְנוֹקְבָא, בְּרִירוּ
מַחְקָקוּ. חַד אֶת הָהּ סְלִיק עֲלֵיָהּ, דְּהָהּ רְשִׁים וְגִלְיָ לְהַנִּי אֶתְוּוּ, וּמַעֲטָר
לוֹן, וְהָהּ אֶת אֲזִיל בְּכוּלָּהּ, מִרְזָא דְבוּצִינָא אֶתְגִּלְיָ. וְהָהּ אֶת אִיהוּ
אוֹת וי, דְּהָהּ סְלִיק עַל כָּל אֶתְוּוּ אֶתְרֵנִין, וְגִלְיָ לוֹן עַל כְּלָא.

וְרִזָּא דָּא, (שְׁמוֹת כ) וְכָל הָעָם רוּאִים אֵיִתְּ הַיְּקוּלוֹת וְאַיִתְּ הַיְּלְפִידִים וְאַתְּ
קוֹל הַשׁוֹפָר. אֶת הַקּוּלוֹת, אֱלֹיִן אֵינּוּן אֶתְוּוּ אֶתְרֵנִין, דְּהוּוּ נִפְקִין מֵאֵינּוּן
קוּלוֹת כְּדָקְאֲמָרוּ, וְאַתְחִזּוּן בְּאַוּרָא לְעֵינֵיהוּן דְּכְלָא.

דְּכְתִיב אֶת הַקּוּלוֹת, וְלֹא כְתִיב וְכָל הָעָם רוּאִים הַקּוּלוֹת, אֶלֶּא אֶת
הַקּוּלוֹת, אֱלֹיִן אֵינּוּן אֶתְוּוּ דְּהוּוּ נִפְקִי מִנֵּיהּ. וְאַתְּ קוֹל הַשׁוֹפָר, דָּא אֶת וי,
דְּהָהּ סְלִיק עַל כָּל אֶתְוּוּ, וְגִלְיָ לוֹן, כְּמָא דְאַיִתְמָר. בְּגִין דְּרִזָּא דָּאֵת וי
אִיקְרִי קוֹל הַשׁוֹפָר, וּבְגִין כְּדָ כְתִיב רוּאִים. וְכִד שְׁמַעוּ לֹא שְׁמַעוּ אֶלֶּא קוֹל
מִלוּלָא חֲדָא, דְּכְתִיב (דְּבָרִים ד) קוֹל דְּבָרִים אֶתְם שׁוֹמְעִים, הָהּ קוֹל
דְּאַיִקְרִי דְּבָרִים, דְּהָהּ הָהּ אֲמַר מְלָה בְּלַחֲדוּי.

וְאַף עַל גַּב דְּכָל יִשְׂרָאֵל חֲמוּ יְקָרִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּדְּ הוּא, לֹא הוּוּ חֲמָאן,
אֶלֶּא כְּמָאן דְּחָמִי מְגוּ עֲשִׁשִׁיתָא, וְהוּוּ מְסַתְּכָלָן לְמַנְדַּע חֲכָמָתָא בְּאַיִנּוּן
אֶתְוּוּ דְּהוּוּ נִפְקִי. וְהוּוּ חֲמָאן נְהִירוּ דְּנְהִיר מְגוּ נְהִירוּ אֶתְרָא. וְעַל דָּא כְתִיב,
(ס) כִּי לֹא רָאִיתֶם כָּל תְּמוּנָהּ.

אַנְכִי רִזָּא דְזָכוֹר, רִזָּא דְדְּכוּרָא, דְּבִטְשׁ וְאַנְהִיר לְדְּבוּר, וְנִפְקִי אֱלֹיִן אֶתְוּוּ
לְאַתְעֵטְרָא, וּבְאַלִּין אֶתְוּוּ הוּוּ חֲמָאן, וְהוּוּ שְׁמַעִין מְלָה דְּאַקְרִי אַנְכִי,
דְּאַיִהוּ אֶסְתְּכְלוּתָא הוּוּ חֲמָאן מִנֵּיהּ. שְׁמִיעָה דְּתִיבוּתָא דִּילְהוּן, הוּוּ
שְׁמַעִין.

דְּכְתִיב קוֹל דְּבָרִים אֶתְם שׁוֹמְעִים. הוּא שְׁמִיעָה, לְמַעַבְד דְּבָרִים, מֵאֵינּוּן
אֶתְוּוּ דְּהוּוּ חֲמָאן. וְאַף עַל גַּב דְּקוֹל דְּבָרִים אִיהוּ, וְאַיִהוּ הָהּ מְמַלְל, וְלֹא
הָהּ מְמַלְל אֶלֶּא מְלָה, דְּאַיִנּוּן אֶתְוּוּ, כְּמָא דְאַיִתְמָר.

אַנְכִי הֲכָא אִיהוּ רִזָּא כְּלָל. וּפְרַט, יְהוּיָה אֶלְהֵיָד. ה', רִזָּא דְזָכוֹר. אֶלְהֵיָד,
רִזָּא דְשְׁמוֹר. וְעַל דָּא הֲכָא כְּלָל וּפְרַט, וְאוּרִיָּתָא בְּרִזָּא דָּא מְתַעֲטְרָא. בְּכְלָל
וּפְרַט, כְּלָלָא דְכָל אוּרִיָּתָא. וְכָל פְּקוּדֵי אוּרִיָּתָא. בְּגִין דְּאַיִהוּ כְּלָלָא דְזָכוֹר
וְשְׁמוֹר כְּחֲדָא.

כְּמָא דְאוּקִימָנָא בְּסַפְרָא דְשְׁלֵמָה, בְּגִילּוּפָא דְעֵיטוּרָא דְאַתְוּוּ. אַנְכִי: אִי
דְכָר. נִיִּכ נּוֹקְבָא. וְשְׁפִיר אִיהוּ, וְהֲכִי קְאָמַר, אַנְי דְכָר וְנוֹקְבָא כְּחֲדָא, דְהָא
נִוּיִן כְּפוּפָה אִיהוּ נּוֹקְבָא בְּכָל אֶתְרָא. אוּף הֲכָא אַנְכִי כְּלָא כְּחֲדָא.

אמאי נקט אנכי, ולא אני. אלא ניכ תרי נוקבי אינון, ותנינו, כגוונא דשכינה לתתא, אוף הכי שכינה לעילא. וכלא אשתכח במלת אנכי, בחיבורא חדא. אנכי כללא דזכור, רזא דכל מהימנותא, כללא דעילא ותתא. יו"ד: לעילא לעילא, ראשיתא דכל מהימנותא. ני"כ: תרין נוקבי, עילאה ותתאה, תרין עלמין עילא ותתא. א: רזא דקו אמצעיתא, דנטיל מכל סטרין, מעילא ומסטרין. ועל דא הכא אשתכח כל רזא דמהימנותא.

ובגין דהכא תליא כללא, בחיבורא חדא, בכללא חדא, שארי בהאי מלה, לאעטרא רזא דאורייתא במלה דא אנכי, כללא דכלא. ה' אלהיך, פרטא דכלא, שמא שלים, דאתגליף עליהו דישראל תדיר.

תא חזי (בראשית ב) ה' אלהים, שם מלא, על עולם מלא. דקיימא איהו בלחודוי, ואתעטר בגויה. בגין דלא אשתכח בהווא זימנא עמא ולישון, על מה דאתעטר. ובגין כך הוה מתעטר בגויה, ואקרי ה' אלהים.

כיון דאתו ישראל, וקיימו על טורא דסיני, וקבילו אורייתא, כדן אתעטר שמא שלים עליהו דישראל, ואיקרי אלהיך. וכד אמר משה ה' אלהינו, בגין דאיהו שבחא דישראל, ועמיה אהרן כהנא רבא, ובנוי דמשה מסטרא אוחרא. ביה הוה מתעטר שמא שלים יתיר מישראל, ועל דא הוה אמר ה' אלהינו.

ועם כל דא אכליל עמיה לכל ישראל, דלא כתיב ה' אלהים, אלא ה' אלהינו, כללא כחדא, לאתעטרא עליהו. ועל דא אתעטרן ישראל על טורא דסיני, למחוי שמא שלים מתעטרא עליהו כחדא, דהא מקדמת דנא לא אקרי ה' אלהיך, אלא ה' אלהים.

כיון דקבילו ישראל אורייתא, ס סתימא דהוה אסתים בגויה, בההיא שעתא אתפתח, ואתמשך לאנהרא לתתא, ולא אתעטרא עליהו דישראל. ומן אות ס אתפתח ואתמשך לאנהרא לתתא, ואתעביד ד.

ועל דא תנינו ברזא דאתנון, שיעורא דאת ד, כשיעורא דסתימו דס' סתימא. ומשיכו דאת נו"ן לתתא, כשיעורא דכפלתא דנו"ן כפופה. דהא כללא ברזא חדא. וכללא הוה נפיק מהווא קול דברים דקאמרו, דכתיב וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר.

אמר רבי שמעון בן יוחאי, בשעתא דבר נש אקדים בצפרא, ואנח תפילין ברישיה, ותפילין ברשימא קדישא, בדרועא, ואתעטף בעיטופא דמצוה, ואתי לנפקא מתרעא דביתיה. ד' מלאכין קדישין מזדווגין עמיה. ונפקי עמיה מן תרעא דביתיה, ואוזיפו ליה לבי פנישתא, ומכריזו קמיה, הבו יקרא לדיוקנא דמלכא קדישא, הבו יקרא לבריה דמלכא, לפרצופא יקירא דמלכא. רוחא קדישא שריא עליה, אכריז ואמר, (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר.

בתר הכי, אית ליה למקרי פרשתא דבראשית עד יום אחד, דאיהו עילוייא ותושבחתא דכלא. לבתר יתעסק בפרשת קרבנות, לכפרא עלוי. וכל אינון קרבנין. ויימא (ויקרא ו) צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה, בגין לכפרא על כל אינון הרהורין ומחשבין דליליא. לבתר ישבח בתושבחו דדוד מלכא. ובגין כד עאל בר נש, בתרעין דבי כלה. ואיהי אתתקנת, ומתתקנין דרגין בהדה.

כיון דמטי ליוצר אור, דאיהו שירותא דצלותא דמיושב, פדין כל אינון דרגין פתחין תרעין, וכדין כתמרות עשן כתיב, (שיר השירים ג) מה תמרות עשן דקטורת סלקא, ומתחברין דרגין אליו באליו, אוף הכא איהי צלותא כתמרת עשן דקטורת, סלקא, ומתחברו דרגין, ומתקשרו אליו באליו דהא איהו מקשר לון.

ואומר כלם אהובים כלם ברוכים כלם גבורים. לבתר אהבה רבה, לסלקא ולא תקשרא בימינא. ויחודא דשמע, ואינון פרשיין. וכדין איקרי מקטרת מר. לבתר אמת וניציב, דאיהו ולבונה. ואף על גב דאיהו דידה, כללא איהו.

כיון דאמר אמת, אמאי וניציב, דאיהו תרגום, ומה אצטריכא הכא, אלא ודאי, כל אמת, דא יעקב. וניציב, דא יוסף. ואצטריך לאתדבקה בתרווייהו. ובגין דפרשת ציצית רזא דכלה, אצטריכת לון, מיך אנו אמרי תרווייהו, אמת וניציב. ועל דא אמת דא יעקב, וניציב דא יוסף. אי הכי, אמאי תרגום. אלא בגין דאמת אמת לא אמרינו, בגין פגימו. ועל דא איהו תרגום, ולית פגימו בתרווייהו.

מכל אבקת רוכל, דא צלותא דמעומד. גי קדמאי, דאינון מגן, ומחיה, ואתה קדוש. מגן, אית ביה מ"ב תיבין. ברזא דשמא קדישא, דמ"ב אתנון. ואית לאכללא ליה בלבא, ולא תקשרא ביה ברזא דא, כשלהובא בגחלת, ברחימו דמאריה. ודא איהי ברפתא ימינא.

מחיה, אית ביה מ"ט תיבין, ברזא דחמשין תרעין חסר חד. ואית ביה שמא, רזא דגבורות ה'. ואיהו את"ה גבו"ר לעול"ם אדנ"י. ורזא דיליה, אגל"א. וברזא אחרא יגל"א. וכולא רזא חדא, מן גבורתא דברכאן, (בראשית מט) "יהודה אתה יודוד. "גור אריה יהודה. "לא יסור שבת

מִיְהוּדָה. "אוֹסְרֵי לִגְפוֹן עִירָה. בְּדָא אֵיתְעַר יְהוּדָה בְּגִבּוֹרְתָא קְדִישָׁא, וְדָא אֵיהִי בְּרַפְתָּא שְׁמַאלָא.

קְהוּשָׁה, אֵית בֵּיה י"ד תִּיבִין. עֶשֶׂר אַמִּירוֹ, וְד' אַתְוּוֹן. וְדָא פְּלִיל לְכָל סְטָרִין, וְאַחִיד מְסִיפֵי עֲלָמָא עַד סִיפֵי עֲלָמָא.

תַּלְת בְּתָרַאי, לָאו אֵינּוּן בְּחוּשְׁבוֹן דָּא בְּתִיבִין, וְאֵינּוּן רְצָה וּמוּדִים תְּמַכִּי אֹרִייתָא, תְּרִין עֲמוּדִים. שִׁים שְׁלוֹם, אֵילָנָא דְחַיִּי, דְּאִיהוּ שְׁלָמָא דְּבֵיתָא, שְׁלָמָא דְּכוּלָּא. בֵּין כְּדָ וּבֵין כְּדָ בְּאַמְצָעִיתָא, אֵינּוּן בְּרַכָּאוֹן דְּתַקִּינוּ קְדָמָאי, וְהָא אוֹקְמוּהָ. לְבַתֵּר דְּמָסִים צְלוּתָא וְאוּדִי עַל חוּבִיָּה, נְפִילַת אַפִּים.

נְפִילַת אַנְפִּין מָה הִיא. הָא אוֹקְמוּהָ, דְּקָא עֲבִיד כָּל מַה דְּעֲבִיד מְשָׁה, צְלוּתָא וְתַחֲנוּנִים וּבְעוּתִין וּנְפִילַת אַפִּים, דְּכַתִּיב (דְּבָרִים ט) וְאַתְנַפֵּל לְפָנֵי ה'. אֲבָל בְּתֵר דְּמָסִים צְלוּתִיהָ, וְעָאֵל בְּכָל אֵינּוּן דְּרַגִּין עֵילָאִין, וְאַתְקַשְׁרַת כְּלָה בְּכָלְהוּ, אֵית לְנַחְתָּא לְתַתָּא, וְהוּאֵיל וְנַחֲתִית לְתַתָּא, אֲצִטְרִיד נְפִילַת אַנְפִּין, בְּאַלְפָּא בֵּיתָא.

מֵאי טַעֲמָא. בְּגִין דְּכִיּוֹן דְּצִלֵי צְלוּתִיהָ, וְאוּדִי עַל חוּבוֹי, מְפָאן וּלְהֶלְאָה, אַחְזִי גְרַמִּיָּה, דְּמָסֵר נְפִישִׁיה לְמַאֲרִיָּה בְּרַחֲמִימוֹ. (תְּהֵלִים כה) לְדוּד אֶלְיָה ה' נְפִישִׁי אֲשָׂא. וְנִיחָא לִיָּה לְהֵהוּא סְטָרָא דְּשַׁרְיָא בֵּיה מוּתָא, וְעֲבִיד לִיָּה נִיחָא בְּדָא.

וְעַם כָּל דָּא, בְּאַלְפָּא בֵּיתָא, אֵית רְזָא דְּרִזִּין לְחַפְיָמִין. בְּאַלְפָּא בֵּיתָא דָּא לִית בֵּיה וַאֲיוֹ, וְאֵית בֵּיה פִּיָּא בְּאַתְרִיָּה, וְהֵינּוּ, (שם) פְּדָה אֱלֹהִים אֶת יִשְׂרָאֵל. לְבַתֵּר ר' תַּרְי זְמַנִּי נִינְהוּ. וְלִית בֵּיה קוּ"ף.

מֵאי טַעֲמָא. בְּגִין דְּנְפִילָה דָּא, דְּאַתְמָסֵר בְּר נֶשׁ לְמוּתָא, אֲצִטְרִיד לְכוּוֹנָא רְעוּתִיָּה, וְלִמְעַבְד נַחַת רוּחַ לְהֵהוּא סְטָרָא דְּשַׁרְיָא בֵּיה מוּתָא, כְּמַה דְּעֲבִיד קוּף בְּחַרְבוֹת וּבְהָרִים, אַחְזִי גְרַמִּיָּה דְּמִית, וְאַתְחַזִּי דְּמִית קַמִּי חִיּוּתָא חֲדָא דְּדַחִיל מִינָהּ. כִּיּוֹן דְּהֵהִיא חִיּוּתָא קָרִיב לְגַבִּיָּה, וְחָשִׁיב לְקַטְלָא לִיָּה, וְלִנְשַׁכָּא לִיָּה, חָמָא לִיָּה נְפִיל לְאַרְעָא כְּמַת, וְחָשִׁיב דְּאִיהוּ מַת, כְּדִין תָּב לְאַחוּרָא, וְלֹא מְקַטְרַג לִיָּה. וְעַל דָּא אֲסַתְלָקוּ אֵלִין ב' אַתְוּוֹן, דְּלֹא יָדַע בְּהוּ בְּר קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּלַחוּדוּי.

וְעַם כָּל דָּא, בְּרַעוּתָא דְּלָבָא יִשְׁוִי גְרַמִּיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, דְּמָסֵר לִיָּה נְפִישִׁיה בְּרַחֲמִימוֹ. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא חָשִׁיב עֲלוּי, כְּאֵלוּ נְטִיל נְשַׁמְתִּיָּה מִינָהּ. וְעַל דָּא צְרִידָה לְמִנְפֵל בְּאַרְעָא כְּמַת, בְּשַׁעֲתָא דְּיִימַר נְפִילַת אַנְפִּין, בְּגִין דְּאֵית חוּבִין דְּעֲבִיד בְּר נֶשׁ, דְּלֹא מִתְכַּפְּרִין אֵלָא בְּמוּתָא. כְּדַכְּתִיב, (ישעיה כב) אִם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה וְגוֹי. וְהַשְׁתָּא דְּאַתְחַשִּׁיב לִיָּה דְּנִטְל קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא נְשַׁמְתִּיָּה, וְאִיהוּ יְהִיב לָהּ בְּרַעוּתָא. הֵהִיא שַׁעֲתָא קְיָיְמָא לְכַפְּרָא עַל חוּבוֹי, וְאַשְׁלִים לְכָל סְטָרִין, וְלִהֵהוּא סְטָרָא דְּאַתְמָר.

וְעַל כָּל דָּא, צְלוּתָא עוּלָה, וְאַסְתְּלָקָא בֵּין ב' דְּרוּעִין, בְּחַבּוּק דְּרַחֲמִימוֹ כְּדַקָּא יְאוּת. וְאִיהוּ מְקוּטְרַת מוֹר וּלְבוּנָה מְכַל אֲבָקַת רוּכַל.

הוֹצֵרָךְ מִשֶׁה אַרְבָּעִים יוֹם לַתּוֹרָה שֶׁבָּעַל פֶּה לְלַמְדָּה, בְּגִין דְּהָהוּא דְרָגָא אַרְבָּעִין אֲקָרִי. וְלִכְךָ אָמַר, (שמות לד) וַיְהִי שָׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה, דְּאִתְחַבְּרוּ תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבָּעַל פֶּה. וְלִכְךָ הוֹצֵרָךְ לְהַזְכִּיר וּלְפָרְט אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה, דְּהָא בְּאַרְבָּעִים יוֹם הָוָה סָגִי.

וּבְמִי יוֹם אֲפִיקַת הַהִיא הוֹרְתָ"ס, בְּתוֹרָה וּמְצוּהָ. דְּכוּרָא לַתּוֹרָה וּמְצוּהָ, לְקַבֵּל מִי יוֹם דִּיצִירַת הַיּוֹלָד. דְּנִפְיָק מִן הַכַּח אֶל הַפּוֹעֵל. וְאִתְרְשִׁימוּ אִיבְרוּי דְּהָהוּא דְּכוּרָא, בְּאִינוּן אַרְבָּעִין יוֹמִין, לְאַכְלָלָא בֵּיהּ נְהִירוּ דְּלַעֲלֵלָא, וְלֹאֲתַבְּנָא תַמָּן גּוּפִיהּ מְנַהֲרוּ דְּלַעֲלֵלָא. בְּגִין דִּיתַחְזִי לְשִׁמְשָׂא קַמִּי מְלָכָא, וְלֹאֲמַשְׁכָּא עֲלֵיהּ רוּחַ נְבוּאָה לְתַתָּא.

כְּגוּוֹנָא דְּאֲשַׁתְּלִים בְּמִי יוֹם בְּמַעֲי אַמִּיהּ גּוּפָא דְּלַתַתָּא, הֲכִי אֲשַׁתְּלִים לְעֵילָא. וְעַל דָּא (במדבר יב) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא. דְּאֲשַׁתְּכִלֵּל לְעֵילָא בְּבֵיתָא דִּילִי, כְּגוּוֹנָא דְּבֵיתָא דְּלַתַתָּא.

וְעַל דָּא קָרוּ עוֹר פְּנֵי מִשֶׁה, דְּהָא אֲתַנְהִיר מְקָרוּ עֵילָאָה, וּמְשִׁיךְ שְׁמֹן הַטּוֹב עַל רַאשֵׁיהּ, וְאֲשַׁתְּלִים כָּל חַד מְאַרְבַּע יְסוּדִין דִּילֵיהּ בְּעֶשֶׂר, הָא אַרְבָּעִין יוֹמִין וְאַרְבָּעִין לַיְלוֹן, וְאַמְשִׁיךְ שְׁמֹן הַטּוֹב עַל רַאשֵׁיהּ, וְכִדִּין אֲתַנְהִיר.

וְלִבְתַּר בָּא אַהֲרוֹן, וְשָׁנָה לוֹ פְּרָקוּ, דְּאֲחִית לֵיהּ הָהוּא נְהִירוּ עַל דִּיקְנִיהּ, וְהֵינּוּ שְׁנֵי טַפֵּי מְרַגְלִיּוֹת, דְּנִחְתִּי עַל דִּיקְנָא דְּאַהֲרוֹן. וְנִהִירִין נְהִירוּ סָגִי, וְאִינוּן רְמִז לַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבָּעַל פֶּה, דְּאִתְחַבְּרוּ בְּדִיקְנָא דְּאַהֲרוֹן, וְחִיבְרוּ דִּילְהוֹן בְּמִזְלָא עֵילָאָה תְּלִי.

וְכִדִּין מַה טוֹב וּמַה נְּעִים. טוֹב: דָּא תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, וְדָא צְדִיק. נְּעִים: דָּא זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, דְּאִיקָרִי נְּעִים, כִּד שְׂרָא עֲלֵיהּ נוֹעַם דְּלַעֲלֵלָא, דְּעֲלָמָא דְּאִתִּי. וְכוּלָּא עַל יְדָא דְּאַהֲרוֹן, דְּחַבְּר לוֹן כְּחַדָּא בְּקַרְבָּנָא.

וְעַל דָּא (מלאכי ב) בְּרִיתִי הִיְתָה אֲתוּ וְגו', דָּא מְטְרוּנִיתָא דִּילִי, דְּהוֹוֹת עֲמִיהּ. חַיִּים וְהַשְּׁלוֹם, חַיִּים, דְּאִימָא עֵילָאָה. וְשְׁלוֹם, דָּא שֶׁר שְׁלוֹם.

וְאַתְנַם לוֹ מוֹרָא וַיִּירָאֲנִי. יְהֻבִית לֵיהּ הִנְהוּ דְּרָגִין, לְחַבְּרָא לוֹן אִינוּן שְׁתֵּי טַפּוֹת מְרַגְלִיּוֹת יְהֻבִית לֵיהּ. וְכִד אַעֲבַר מוֹרָה עַל דְּקִנְיָה, דְּהֵינּוּ כִּד הָוָה מְסַתְּפֵר, כְּמַדְבַּר אַחַר (שופטים יג) וּמוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֹאשׁוֹ. וַיִּירָאֲנִי, דְּלָמָּא מְעַל בְּהָהוּא שְׁמֹן דְּנִגִּיד לֵיהּ מְשִׁמִּי עֵילָאָה, דְּאִיקָרִי שָׁם, דְּנִגִּיד מְנִיהּ שְׁמֹן הַטּוֹב. וְעַל דָּא, (מלאכי ב) וּמִפְּנֵי שְׁמִי נַחַת הוּא.

וְהוּא מַה עֲבִיד. (שם) בְּשְׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הִלְךְ אֲתִי. דְּחַבְּר שְׁלוֹם בְּמִישׁוֹר. מֵאן מִישׁוֹר. כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר, צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא. וְכִדִּין, וְרַבִּים הַשִּׁיב מְעוֹן, עַל יְדֵי דְּקַרְבְּנוֹי דְּקָרִיב לוֹן קַמִּי מְלָכָא. וְכִדִּין אֲתִיְהַב שְׁלוֹם בְּמִישׁוֹר. וְהָא תְּלִי רְזִי דְּקַרְבָּנָא, דְּמָסַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְאַהֲרוֹן. וּמִישׁוֹר אִיקָרִי, עַל דְּאִמְשִׁיךְ אוֹרִיְתָא וְנִהִירוּ לְעֲלָמָא תַתָּאָה.

וּמְזַרְח אֲנֵהִיר לְדָרוֹם בְּקִדְמִיתָא, דְּכְתִיב הוֹלֵךְ אֶל דָּרוֹם. בְּגִין כֶּד (שְׁמוֹת לד) וַיִּשׁוּבוּ אֵלָיו אֲהָרֹן וְכָל הַנְּשִׂאִים בְּעֵדָה. אֲהָרֹן, דָּא רָזָא דְאֲהָרֹן דְּאֲתִנְהִיר מִמֶּשֶׁה. וְכָל הַנְּשִׂאִים, דָּא נְחֻשׁוֹן, דְּאִיהוּ רִישָׁא דְכָל הַנְּשִׂאִים. וְכָלְהוּ אֲתַמְשְׁכוּ אֲבִתְרִיהּ, וְקִיִּימִי לְשִׁמְאֵלָא דְמֶשֶׁה.

וְהָא אֵיתְעָרוּ, אֶת גְּדֻלָּהּ: דָּא אֲהָרֹן, מִיְמִינָא. וְאֶת יְדָהּ הַחֲזָקָה: דָּא נְחֻשׁוֹן, מִשְׁמָאלָא. דְּלִבְתַּר דְּאֲתִנְהִיר דָּרוֹם מֵאֲסַפְקִלְרִיָּא דְנִהָרָא, יִתְנַהִיר צְפוֹן. דְּכְתִיב, (קֹהֶלֶת א) הוֹלֵךְ אֶל דָּרוֹם וְסוּבָב אֶל צְפוֹן. דְּאֶקִּיף לִיהּ נְהִירוֹ דְרַחְמִי מִפְּל סְטְרִין, דְּלָא יְפוּק בְּשִׁלְהוּבוֹי לְאוּקְדָא עֲלֵמָא, וְיִתְבַּסֵּס דִּינָא בְּרַחְמִי. מֵאן רַחְמִי, דָּא שְׁמֵשָׁא, וְהֵינְנוּ רוּחַ, דְּכְתִיב (שם) סוּבָב הוֹלֵךְ הָרוּחַ, דְרַחְמִי אֶקִּיף כְּלָא.

וְעַל סְבִיבוּתֵיהּ שְׁב הָרוּחַ, סְבִיבוּתֵיהּ דְמָאן. סְבִיבוּתֵיהּ דְהָהוּא מְקוֹם דְכְתִיב לְעֵילָא, וְאֶל מְקוֹמוֹ שׁוּאָף, וְדָא מְעָרְב. וְעַד תַּמָּן שְׁב הָרוּחַ, לְאֲנַהָרָא בְּאִינוֹן עִי שְׁנִין, דְּאֲתַכְּלִיל מְקוֹמוֹ לְאֲנַהָרָא לְעֲלָמִין, וְלְאֲנַהָרָא לְעִי רַבְרַבִּין מִמְּנוּ דְקִיִּימִין סְחָרְגִיָּה דְהָהוּא מְקוֹמוֹ דְשְׁמֵשָׁא דְאֲמָרֹן.

תָּא חֲזִי, כְּגוֹנוֹנָא דָּא מֶשֶׁה לְתַתָּא, אֲנֵהִיר לְאֲהָרֹן, סְטְרָא דְדָרוֹם. וְלִבְתַּר לְנְשִׂאִים, סְטְרָא דְצְפוֹן. דְּכְתִיב, וְסוּבָב אֶל צְפוֹן, וְאֶקִּיף לוֹן סְחָרְגִי מִדְּבַחָא. לְבַתַּר וְאֶצְלַתִּי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלִידָא וְשִׁמְתִּי עֲלֵיהֶם, וְדָא הִיא וְעַל סְבִיבוּתֵיהּ שְׁב הָרוּחַ.

תָּא חֲזִי, בְּקִדְמִיתָא אִינוֹן שְׁבָעִים זְקֵנִים יְנַקִּין מִמֶּשֶׁה, וְאִינוֹן דְּבַקְצָה הַמְחִנָּה אֲתַאֲכְלוּ בְּנוֹרָא דְדִלִיק. וְהָא אֵיתְעָרוּ, מֵאן גְּרִים לוֹן. כִּיּוֹן דְחֲזָא מֶשֶׁה דְלָא יְכָלִין לְאֲתַקְיִימָא בְּלָא זְקֵנִים, בְּעָא סִיעֵתָא לְאֲנַהָרָא לְיִשְׂרָאֵל, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אָמַר לִיהּ, (בַּמִּדְבָּר יא) אֶסְפָּה לִי שְׁבָעִים אִישׁ כּוֹי, וְאֶצְלַתִּי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלִידָא, דָּא רוּחַ דְּאֲסַפְקִלְרִיָּא דְנִהָרָא בְּמֶשֶׁה שְׁרִיָּא וְלָא בְּאֲחָרָא. בְּגִין כֶּד אֲצַטְרִיכוּ לְאֲתִנְהִירָא מִנִּיהּ, וְדָא הוּא וְעַל סְבִיבוּתֵיהּ שְׁב הָרוּחַ, לְאֲנַהָרָא כְּדְבַקְדְּמִיתָא.

כִּיּוֹן דְחָמָא שְׁלֵמָה מְלַכָּא דָּא, אָמַר (קֹהֶלֶת א) הִבֵּל הַבְּלִים כּוֹי, וְזַרְח הַשְּׁמֵשׁ. בְּיוֹמוֹי דְמֶשֶׁה, דְנִהִיר שְׁמֵשָׁא לְיִשְׂרָאֵל אַרְבַּעִין שְׁנִין, לְקַבֵּל נְהִירוֹ דְלְעֵילָא, דְקַבֵּיל בְּאִינוֹן אַרְבַּעִין יוֹמִין דְהָוָה בְּהוּ, וּמְקַצַּת שְׁנָה רֵאשׁוּנָה כְּכוֹלָם, דְבָהוּ קַבֵּל נְהִירוֹ דְאֲנֵהִיר לְתַתָּא. וּבָא הַשְּׁמֵשׁ, כֶּד אֲסַתְּלַק מְעֲלָמָא. וְאֶל מְקוֹמוֹ שׁוּאָף, כְּמָא דְאֲתַתְּ אָמַר (יחזקאל ג) בְּרִידָא כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ. וְדָא מְקוֹם עֵילָא, דְנִהִיר לְמְקוֹם תַּתָּא.

דְּבַר אַחַר, מְקוֹמוֹ תַּתָּא מִמֶּשֶׁה. שׁוּאָף נְהִירוֹ מְלַעֲיָלָא, וְזוּרְח הוּא שְׁם, דְנִהִיר תַּמָּן לְסִיחָרָא, וְדָא יְהוֹשֻׁעַ, דְּאֲתִנְהִיר מִנִּיהּ, דְּכְתִיב וְנָתַתָּ מֵהוּדָדָא עָלָיו. וְאֲתַעָרוּ, פְּנֵי מֶשֶׁה כְּפִנֵי חֲמָה וְכוּי. הוֹלֵךְ אֶל דָּרוֹם, בְּקִדְמִיתָא כֶּד הָוָה בְּעֲלָמָא, כֶּל סְטְרִין אֲתִנְהִירוֹ כְּדְאֲמָרֹן. אֲבָל הַשְּׁתָּא כֶּד אֲסַתְּלַק, בְּמְקוֹמוֹ זוּרְח וְלָא יִתִּיר.

וּשְׁמָא דִּילִיָּה אִיקָרִי זָהָב יְרָקְרָק, וְרָזָא דָא אֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא, אֶסְתֵּר
יְרָקְרָקֵת הִיָּתָה. גְּיוֹן אֶתְרוּג, וְכוּלָא חַד. זָהָב דָא, אִיהוּ רִישָׁא בְּסִתִּימוּ, אִף
עַל גַּב דָּאִיהוּ בְּאֶתְגַּלְיָא לְגַבֵּי זָהָב עֵילָאָה. עַד דְּאֶתְמַשְׁכָּא וְשַׁרְיָא לְרִישָׁא
דְּגַבְרִיאֵל, כְּמָה דְּאֹקִימְנָא. וּבְגִין כְּדָּ כְּלָא אִיהוּ בְּרָזָא עֵילָאָה, וְאֶתְמַשְׁכָּא
הֵהוּא רָזָא לְתַתָּא, כְּלָא כְּגוּוֹנָא חַד.

(שמות כה) וְעִשִׂיתָ כַּפֶּרֶת זָהָב טְהוֹר, רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּכָל פְּרָשְׁתָּא דָא
אֲשַׁכְּחָנָא דְּאֶתְמַסֵּר עֲבִידְתָּא בִּידָא דְּמֹשֶׁה, בַּר תְּרִין. בְּכֻלְהוּ כְּתִיב, וְעִשִׂיתָ.
וּבְאֶרוֹן וּבְאִפּוֹד כְּתִיב (שם) וְעָשׂוּ אֶרוֹן, (שם כח) וְעָשׂוּ אֶת הָאִפּוֹד, וְלֹא כְּתִיב
וְעִשִׂיתָ. מֵאִי טַעְמָא בְּאֶרוֹן לֹא כְּתִיב וְעִשִׂיתָ, בְּגִין דְּאֶרוֹן כְּלִיל לִיָּה לְמֹשֶׁה
בְּגוּיָה, לְאֶתְנַהֲרָא מִנִּיָּה. וְאֶצְטְרִיכוּ אַחֲרָנִין לְתַקְנָא תִּיקוּנָא וְשַׁפִּירוּ דִּילִיָּה,
לְמִיעַל לִיָּה לְגַבֵּיהָ.

בְּאִפּוֹה, לָאוּ דִּילִיָּה הוּא, וְלֹא לְאֶשְׁתַּמְשָׂא בֵּיהּ, וְלֹא אֶצְטְרִיךְ לִיָּה לְמֹשֶׁה
לְמַעַבְדַּ פּוּלְחָנָא דְּאָחוּי, דְּהָא מֹשֶׁה אִיהוּ מַלְכָּא, וְאֶהָרֹן שׁוֹשְׁבֵינָא דְּמַלְכָּא.

וְאִי תִּימָא, וְהָא כְּתִיב (שם כט) וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת אֶהָרֹן כּוֹי, וְאֶפְדֹתָ לוֹ. וְשַׁמְתָּ
הַמְצַנֶּפֶת עַל רֹאשׁוֹ וְגוֹי. הָא כּוֹיֵי הָאִי פּוּלְחָנָא דְּמֹשֶׁה, וִיקָרָא דְּאֶהָרֹן אִיהוּ.
לָאוּ הָכִי אֵלָא יְקָרָא דְּמֹשֶׁה אִיהוּ, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא בַּעַל פּוּלְחָנָא
דְּאֶהָרֹן, אֵלָא עַל יְדָא דְּמֹשֶׁה. וְאֶהָרֹן לֹא יְכִיל לְאֶתְקַדְשָׁא אֵלָא עַל יְדָא
דְּמֹשֶׁה. וּבְכֻלָּא אֶצְטְרִיךְ אֶהָרֹן לְמֹשֶׁה, וְכָל הָאִי יְקָרָא דְּמֹשֶׁה אִיהוּ.

וְעִשִׂיתָ כַּפֶּרֶת, תָּא חֲזִי, כְּתִיב בְּפְרָשְׁתָּא דָא עוֹבְדָא דְּשָׁמַיִם וְאֶרֶץ, וְכָל אִינוּן
חֲזִילִין דְּתַמּוֹן, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא פְּקִיד לְמַעַבְדַּ מְשַׁכְּנָא, אֵלָא
כְּגוּוֹנָא דְּעוֹבְדֵי שְׁמַיָּא וְאֶרְעָא, לְמַהוּי דִּיוֹרָא דְּלַתְתָּא, כְּגוּוֹנָא דְּדִיוֹרָא
דְּלַעִילָא, וְלֹאֶתְחַבְרָא דָא בְּדָא כְּגוּוֹנָא דְּנִשְׁמַתָּא וְגוֹפָא, לְמַהוּי כְּלָא חַד.

כְּתִיב (בראשית א) בְּרִאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. בְּרִאשִׁית,
הָא אֹקְמוּהָ. אַבְל רָזָא דְּעוֹבְדָא דְּכַפּוּרָתָא, הֵכָא בְּרַמְיִזוּ דְּלַעִילָא, שְׁלֶשְׁלָא
דְּמַטְרוּיָן, גְּנִיזָא דְּמִשְׁכְּנָא, לְאֶרְכָּא אֶרְמוֹת קוּדְשָׁא לַעִילָא וְתַתָּא.

בְּרִאשִׁית, רִאשִׁיתָא עֵילָאָה יי כַּפּוּרָתָא גְּנִיזָא טְמִירָא, דְּאֶשְׁתַּכְּחָא מְרָזָא
דְּנִקּוּדָא טְמִירוּ עֵילָאָה, וְאֶתְפְּרֵשׁ פְּרִישׁוּ, לְאֶתְנַהֲרָא גּוֹ נְהִירוּ, לְאֶתְטַמְרָא
גּוֹ טְמִירוּ. טְמִירָא גּוֹ הָאִי כַּפּוּרָתָא, מִיטְטְרוּיָן מִטְטְרוּיָן, דְּאֶתְאֶחְדָּא
מִתַּתָּא לַעִילָא.

מִגּוֹ דְּחִילוּ דְּאֶזְל בְּקוּשְׁטָא בְּגוֹ אֶרְעָא, הָוָה מְשַׁכַּח נְהִירוּ דְּאֶבִּיד אָדָם
קְדָמָאָה, דְּאִיטְמַר הֵהוּא נְהִירוּ בְּגִנְתָּא דְּעָדוֹן. סְלָקָא לַעִילָא, לֹא אֶתִּישְׁבָּא
בְּדוּכְתִיָּה, דְּהָא לֹא הָוָה אֶשְׁתְּלִים מְכַל סְטְרִין, דְּהָא שְׁלִימוּ דְּלַתְתָּא הָוָה
גְּרַע, דְּהָא אֶתְאֶבִּיד בְּחוּבָא דְּאָדָם קְדָמָאָה נְחַת לְתַתָּא, וְאֶתְטַמְרַר גּוֹ אִילְנֵי
גִּנְתָּא, אֶתְפְּשֵׁטָא תַמּוֹן בְּכָל סְטְרֵי גִנְתָּא, עַד דְּאֶתִּילִיד חֲנוּךְ בּוֹ גִרְד.

כִּיּוֹן דְּאֶתִּילִיד הָוָה אֶשְׁתַּכַּח סְמוּךְ לְגִנְתָּא, שְׁרִיאַת הֵהִיא נְהִירוּ לְאֶנְהָרָא
בְּגוּוִיָּה, אֶתְרַבֵּי בְּרַבּוּ קוּדְשָׁא, וְשַׁרְיָא עֲלֵיהּ נְהִירוּ דָא מְנַצְצָא. עָאֵל לְגִנְתָּא

דַּעְדוּ, אֲשֶׁכַח תַּמּוֹן אֵילָנָא דְחַיִי, עֲנַפּוּי וְאַנְבֵי דְאֵילָנָא, אָרַח בְּהוּ, וְאַתֵּיִשְׁבּ בְּגוּיָהּ הֵהוּא רוּחָא דְנִהִירוּ דְחַיִי.

אָתוּ שְׁלִיחוֹן מְלָאכֵי עֵילָאֵי, וְאוּלִיפּוּ לִיָּה חֲכָמְתָא עֵילָאָה, יִהְבּוּ לִיָּה סִפְרָ דְהוּהוּ טְמִיר גּוּ אֵילָנָא דְחַיִי, וְאוּלִיף מְנִיָּה, וְיַדַע אוּרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא, וְאַשְׁתַּדַּל אֲבַתְרִיָּה. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (שם ה) וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים. עַד דְּהֵהוּא נִהִירוּ, אֲשֶׁתִּלִּים בְּגוּיָהּ.

כִּיּוֹן דְּהֵהוּא נִהִירוּ אֲשֶׁתִּלִּים לְתַתָּא, בַּעַא לְסַלְקָא לְדוּכְתִיָּה. וּבְגִין לְאַחְזָאָה הֵהוּא שְׁלִימוּ בְּרָזָא דְחֲנוּךְ. יוּמָא חַד עָאל גּוּ גְנַתָּא דַּעְדוּ, וְאַחְמוּ לִיָּה טְמִירִין דְּגַנְתָּא, וְאַנַח הֵהוּא סִפְרָ, וְכָל מַה דְּחָמָא, לְבַר, וְאַיְהוּ צְנִיעַ בְּגוּ חֲבַרְיָא.

לְבַתֵּר אֲתַלְבֵּשׁ הֵהוּא נִהִירוּ, גּוּ הֵהוּא לְבוּשָׁא, לְאַחְזָאָה לְעֵילָא, וּלְמַהוּי כִּיִּסּוּפָא בְּהִדִּיָּה, לְכָל אֵינּוֹן דַּעְבְּדוּ קְטְרוּגָא בְּמַאֲרִיָּהוֹן, דְּלָא יִתְבַּרִי בַר נֶשׁ בַּעְלָמָא.

הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (שם ט) וְאַיְנְנוּ כִּי לָקַח אֶתְּוּ אֱלֹהִים. וְאַיְנְנוּ: בְּהַאי עֲלָמָא. וְאַיְנְנוּ: כַּדְקָא הָוָה בְּהַאי עֲלָמָא. כִּי לָקַח אֶתְּוּ אֱלֹהִים. לְדִיוּקְנָא אֲחָרָא. בְּהַאי, אֵיְהוּ נַעַר תְּדִיר. וְרָזָא דָּא אוּקִימְנָא, (משלי כב) חֲנוּךְ לְנַעַר עַל פִּי דְרָכּוֹ, לְאַנְהָגָא עֲלָמִין כְּלָהוּ. גַּם כִּי יִזְקִין לֹא יִסּוּר מִמֶּנָּה, דְּהֵא תְּדִיר אֲשֶׁתִּכַּח בֵּיָּה וְאַתְּהִדֵּר נַעַר.

בְּחֲנוּךְ אֲתַכְלִיל דִּיוּקְנָא דַּעְלָמָא טְמִירָא. אֵיְהוּ כּוּרְסִיָּא דְמַאֲרִיָּה, עֲבִיד שְׁלִיחוֹן בַּעְלָמָא. כַּד עֲלָמָא בְּדִינָא, נַפְק וְאַיְקָרִי מַטְטְרוּיָן, רַבּוֹן עַל כָּל חַיִּילִין עֵילָאִין. וְסָבָא אֵיְהוּ נַעַר. עָאל מַעְלָמָא לְעֲלָמָא, וְאַתֵּיִשְׁבָּא רוּגְזָא.

דִּיוּקְנָא דָּא אֲתַפְרֵס בְּפְרִיסוּ כְּפּוּרְתָּא, וְאַתְצִיָּירִין בֵּיָּה בְּהֵהוּא פְרִיסוּ תְּרִין דִּיוּקְנִין, חַד דְּכַר, וְחַד נוּקְבָא. וְקִיִּימֹן תְּרִי רַבְּיִין עוּלְמִין רְחִימִין, בְּרַחֲמִימוּ דְּבִיקָאן דָּא בְּדָא.

וְרָזָא דָּא בְּרַאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, פְּרִיסוּ כְּפּוּרְתָּא סְתִימָאָה. אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, תְּרִין כְּרוּבִין קִיִּימִין בְּדְבִיקוּ דְחֲבִיבוּתָא. שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא כְּתִיב, אֲלָא אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, לְאַסְגָּאָה תְּרִין כְּרוּבִין כְּחַדָּא. כְּפַרְת דָּא פְרִיסָא לְגוּ, בְּטְמִירוּ דְהִיכְלָא, וּבְתִרִין סְטְרִין קִיִּימִין תְּרִין אֵלִין.

בְּרַאשִׁית סַלְקָא לְעֵילָא. רָזָא דִּילִיָּה, נַחְתָּא לְתַתָּא. כְּגוּוּנָא דְהֵהוּא רָזָא דְבְּרַאשִׁית סַלְקָא לְעֵילָא, וְלֹא אֲתַרְשִׁים בְּרִשִׁימוּ, נַפְקָא רִשִׁימוּ לְתַתָּא, וְאַתְעֲבִיד מְנִיָּה כְּפּוּרְתָּא עֵילָאָה, רִשִׁימָא בְּרִשִׁימִין תְּלַתָּא. בְּרָזָא יְהוּיָּה אֱלֹהֵינִי יְהוּיָּה. מְאֵלִין תְּלַת, נַפְקוּ תְּלַת אַחְרָנִין, וְאַיְנּוֹן שִׁית, וְהֵינּוּ בְּרַבִּי אֲלַעְזָר שִׁיִּית.

אֲתַפְרֵשׁ כְּפּוּרְתָּא דָּא לְסִטְרָ דְרוּם וּמַעְרַב, וְאַפִּיק תְּרִין כְּרוּבִים כְּחַדָּא, דְּכַר וְנוּקְבָא, דִּישְׁתַּכְחוּן דָּא לְקַבֵּל דָּא. דְרוּם, אֵיְהוּ רֵאשׁ, כְּהוּ נוּטֵל בְּרַאשׁ.

וְאִיהוּ בֶן דְּכַר. מִמְּעַרְב אִיהוּ נוֹקְבָא, בֵּת יַחֲדָה, בֵּת הַיְתָה לְאַבְרָהָם וְדָאֵי.
וְהֵינּוּ בְרָזָא דָא, בְּרֵאשִׁית: בֵּית רֵאשִׁישׁ. יִ כְּפּוֹרְתָא, דְּלֹא אֲשַׁתְּמוּדְע, עַד
דְּאַתְפָּרְס בְּפָרִיסוֹ, וְאַפִּיק תְּרִין אֲלִין. כְּגוֹנוֹנָא דָא הִי. וְעַל דָא. בֵּת, בֵּת רֵאשׁ,
בֵּת לְאַבְרָהָם. יִ כְּפּוֹרְתָא לְאַתְפָּרְסָא.

אַתְהֵדֵר כְּפּוֹרְתָא מִמְּעַרְב לְצָפוֹן, וְאַתְפָּרְס בְּפָרִיסוֹ. וְאַתְגְּלִיָּא דְכַר,
דְּאַתְאַחִיד בְּסִטְרָא דְכְּפּוֹרְתָא. וְנוֹקְבָא אֲתַטְמַרְת לְתַתָּא, וְאַתְעֵבִידַת בְּאִשׁ
דְּצָפוֹן. וְרָזָא דָא בְּרֵאשִׁית, בֵּת אִשׁ. יִ כְּפּוֹרְתָא. יִ פְרִיסוֹ דְאַתְפָּרְס, וְאַחֲזִי
חַד, וְלֹא תְרִין, דְּהָא נוֹקְבָא אֲתַכְפִּיָּא לְתַתָּא. וְאִי תִימָא כּוֹלָא חַד פְּרִיסוֹ
עֵילָאָה וְתַתָּאָה. הִכִּי הוּא. דְּלֹא אֲתַפְרִישׁ שְׂמָא דָא מִן דָא, כְּלָא אִיהוּ
אַלְהִים.

אַתְהֵדֵר כְּפּוֹרְתָא מִמְּעַרְב לְמִזְרַח, פְּרִיס פְּרִיסוֹ בְּתַרִי סִטְרִין, בְּסִטְרָא
דְּמִזְרַח, וּבְסִטְרָא דְמְעַרְב. כִּיּוֹן דְכְּפּוֹרְתָא קִיָּמָא בְּמִזְרַח וּמְעַרְב, כְּדִין
חֲדוּהָ אֲשַׁתְּכַח, וְחִיבוּרָא כְּדָקָא יָאוּת, וְהָאֵי בֵת, אֲתַכְלִילַת בְּעֵיטְרָהָא
כְּדָקָא יָאוּת, וְקִיָּמָא בְּאֲשַׁלְמוּתָא. וְכִדִּין אִיהוּ בְרָזָא דִילִיָּה בְּרֵאשִׁית, בְּלֹא
פִירוּדָא כְּלָל.

וְלִקְבַל אֲלִין תְּלַת זִימְנִין, סְלָקִין יִשְׂרָאֵל תְּלַת זִימְנִין לְמִיחַג חַגִּיָּהוּ. בְּפָסַח
אַתְהֵדֵר כְּפּוֹרְתָא בְּסִטְרָא דְרוּם וּמְעַרְב, וְכִדִּין הֵהִיא בֵּת קִיָּמָא בְּאַבְרָהָם,
וְאִיהִי בֵּית רֵאשִׁישׁ, וְתַמְּן הִלַּל, וְלֹאֹו הִלַּל גְּמוּר, דְּהָא תְרִין כְּרוּבִין אֲלִין,
לֹאֹו אִינוּן בְּאֲשַׁלְמוּתָא כְּדָקָא יָאוּת, דְּהָא יִשְׁמַעְעָל נְפִיק וּמְקַטְרֵג.

מִיוֹמָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה עַד יוֹמָא קְדָמָאָה דְסוּכּוֹת, אַתְהֵדֵר כְּפּוֹרְתָא מִצָּפוֹן
לְמְעַרְב, כְּדִין הֵהִיא בֵּת אֲתַכְפִּיָּא, וְקִיָּמָא בֵּיה בְּיַצְחָק, וְלֹא בְּחֲדוּהָ, וְאִיהִי
בֵּית אִישׁ, וְאִינוּן לֹאֹו בְּאֲשַׁלְמוּתָא, וְעַל דָא לִית תַּמְּן הִלִּילָא כְּלָל, דְּהָא
עָשׂוּ נְפִיק וּמְקַטְרֵג. בְּסוּכּוֹת, סְלָקָא הָאֵי בֵת. וְאִישְׁתַּלְיַמַּת בֵּיה בְּיַצְחָק
בְּחֲדוּהָ, וּמִתְחַבְּרִין דָא בְּדָא, וְכִדִּין הִלַּל גְּמוּר, עַל דְּאַשְׁתַּכִּיחַ רּוּגְזָא,
וְחַבְרוּתָא אֲשַׁתְּכַח.

בְּשָׁבוּעוֹת דְאַקְרִי עֲצָרַת, אַתְהֵדֵר כְּפּוֹרְתָא בְּסִטְרָא מִזְרַח וּמְעַרְב, כְּדִין
שְׁלִימוֹ אֲשַׁתְּכַח, וְחַבִּיבוֹ וּדְבִיקוּתָא אִיהוּ בְּכָל סִטְרִין, וְחֲדוּהָ דְעֵילָאֵי
וְתַתָּאֵי. וְכִדִּין (תְּהִלִּים יטו) תּוֹרַת הִי תַמְּימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ.

וּבִתְלַת זִמְנִין אֲלִין, כְּפּוֹרְתָא אַתְהֵדֵר בְּסִטְרָהָא, כְּדָקָא יָאוּת, כְּפּוֹרְתָא דָא
אַתְפָּרְסָא לְעֵילָא, גּוֹ הֵהוּא נְקוּדָה טְמִירָא, בְּנִהִירוֹ קְדָמָאָה דְאַתְפָּרְסָא.
לְבַתֵּר אַתְפָּרְס בְּשְׁלִימוֹ. וְשַׁרְיָא עַל הֵהוּא פְרִיסוֹ, כַּד אֲתַחְפִּיָּין גְּדַפִּי
כְּרוּבִים עַל הָאֵי כְּפּוֹרְתָא, בְּגִין לְאַתְחַפִּיָּא כְּפּוֹרְתָא, וְלֹא יְהֵא בְּאַתְגְּלִיָּא.

כְּפָרַת. כְּפָרַת כְּתִיב, דְּכַד אַתְיָא נְהִירוֹ עֵילָאָה, אִינוּן כְּרוּבִים בְּטָשִׁי
בְּגְדַפִּיָּהוּ, וְסְלָקִין לּוֹן לְעֵילָא, וְאַמְרִין שִׁירְתָא מְסֻגִּיאֹו דְּהֵהוּא חֲדוּהָ
דְּהֵהוּא נְהִירוֹ.

כְּגוֹנוֹנָא דְא לְתַתָּא, וְכַפּוּרְתָּא אֲתַהֲדַר, וּמֵאִינוּן תְּלַתָּא הוּוּ כְּרוּבִים יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. יְמִינָא שְׂרִיָּא בֵּיה רוּחָא דְלַעִילָא, מֵהֵהוּא סְטֵרָא. וּשְׂמָאלָא דְהוּוּ בְּמַעְרַב בְּאֲתַהֲדְרוּתָא דְכַפּוּרְתָּא, קָאִים לְגַבִּיהַּ בְּסֵטֵר שְׂמָאלָא, וְשְׂרִיָּא בֵּיה רוּחָא דְנוּקְבָא, וְאֲתַחֲבַר דְא בְּדָא בְּחַבִּיבוּ דְדַכְר וְנוּקְבָא. וְכֵן לְכָל סְטֵרִין בְּאֲתַהֲדְרוּתָא דְכַפּוּרְתָּא. וְלַעוֹלָם תְּרִין אִינוּן, דְכַר וְנוּקְבָא, לְתַתָּא בְּהֵאִי עֲלֵמָא אִינוּן תְּרִין וְלֹא יִתִּיר.

וְאִי תִימָא לְעִילָא הוּאִיל וְלֹא אֲצֵטְרִיךְ דְבִקוּתָא בְּכַפּוּרְתָּא, אִידְ אֲתַהֲדַר כַּפּוּרְתָּא. וְדֵאִי בְּהֵהוּא אֲתַהֲדְרוּתָא, אֲתַדְבֵּק דְא בְּדָא, וְתַדִּיר אֲתַדְבֵּק בַּהּ.

כְּגוֹנוֹנָא דְכְּרוּבִים אִינוּן לְעִילָא, קִיִּימִין עַל אֶת וְנִיָּסָא. וְהֵא אֹוקִימָנָא רְזָא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת כה) פּוֹרְשֵׁי כְּנָפִים סוֹכְכִים, וְלֹא כְּתִיב פְּרוּשֵׁי כְּנָפִים סוֹכְכִים בְּכְנָפֵיהֶם, אֶלָּא עַל אֶת וְנִיָּסָא הוּוּ קִיִּימִין. זְמַנִּין יִדְעוּן הוּוּ סְלִקוּן גְּדַפְיָהוּ, וּפְרָשֵׁי לוֹן לְעִילָא בְּכָל יוּמָא וְיוּמָא, וְהוּוּ מִתְהַדְרוּן וּמְחַפְיִין עַל כַּפּוּרְתָּא. וְעַל דְא בְּאֶת וְנִיָּסָא הוּוּ קִיִּימִין.

בְּכָל אֶתֶר דְרוּחָא עִילָאָה הוּוּ אֲתִי וְשְׂרִיָּא, וְדֵאִי בְּהֵהוּא אֶתֶר דְשְׂרִיָּא, אִית בֵּיה מְמָשׁוּ, וְקִיּוּמָא בְּאֶת וְנִיָּסָא. בַּר נֶשׁ אִיהוּ מַעֲפָרָא, וְעַד לֹא שְׂרָא עֲלֵיהָ נְצִיצוּ דְרוּחָא דְלַעִילָא, לִית בֵּיה מְמָשׁוּ, כִּיּוֹן דְשְׂרִיָּא עֲלֵיהָ, אִית בֵּיה מְמָשׁוּ, וְקִיִּימָא בְּקִיּוּמָא.

וְאִי תִימָא דְא בְּלַחֲדוּי, תָּא חֲזִי מְחוּטְרָא דְאֶהְרוּ, דְאִיהוּ אֶעָא בְּלֹא מְמָשׁוּ כְּלָל, כִּיּוֹן דְשִׁדַּר בֵּיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְעִירוּ דְרוּחָא, קָאִים בְּקִיּוּמָא, וְאֲתַעֲבִיד לִיה בְּרִיָּה וּמְמָשׁוּ. וּמָה אֶעָא דְלֹאוּ אֹורְחִיהָ בְּכַד, כִּיּוֹן דְשִׁדַּר בֵּיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַד זְעִירוּ דְרוּחָא, קָאִים בְּקִיּוּמָא, וְהוּוּ בֵּיה מְמָשׁוּ. כְּרוּבִים דְאִינוּן קְדוּשִׁין, וְקִיִּימִין בְּקְדוּשָׁה כְּגוֹנוֹנָא דְלַעִילָא, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

בְּכָל זִימָנָא דִישְׂרָאֵל הוּוּ זְכָאִין, כְּרוּבִים הוּוּ דְבִיקוּן בְּדְבִיקוּ אֶפִּין בְּאֶפִּין, כִּיּוֹן דְהוּוּ סְרַח, הוּוּ מִתְהַדְרוּן אֶפִּיָּהוּ דְא מִן דְא. מְנָא הוּוּ יִדְעִי, הֲכָא אֲתַפְּלָגוּן עֲמוּדִין דְעֲלֵמָא. אֶבֶל בְּתַנְנָא דְקוּרְבָנָא, וּבְקוּרְבָנָא עַל גַּבִּי מְדַבְּחָא, וּבְכַהֲנָא כַּד בְּרִיךְ יִת עֲמָא. בְּאֵלִין תְּלַתָּא הוּוּ יִדְעִי, דְהֵא כְּרוּבִים מִתְהַדְרוּן אֶפִּין דְא מִן דְא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִי תִיּוּבְתָא דְבְנוּי.

תַּנְנָא דְקוּרְבָנָא, כַּד הוּוּ יִשְׂרָאֵל זְכָאִין, תַּנְנָא הוּוּ סְלִיק לְעִילָא בְּאוּרַח מִיִּשְׂרָאֵל, כְּעִיטוּרָא דְקוּלְפִין, אִי לְסֵטֵר מְזַרְח, אִי לְסֵטֵר מַעְרַב, אוּ בְּכָל סִיפֵי עֲלֵמָא, בְּאוּרַח מִיִּשְׂרָאֵל סְלִיק. וְכַד לֹא סֵטָא לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא, כְּדִין רְעוּתָא קִיִּימָא לְעִילָא וְתַתָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעִי בְּעוּבְדִין דִישְׂרָאֵל בְּחַבִּיבוּ יִתִּיר.

בְּקִרְבָנָא דְעַל גַּבִּי מְדַבְּחָא. כַּד הוּוּ יִשְׂרָאֵל זְכָאִין, הוּוּ מִתְחַזִּי עַל גַּבִּי אֶשָׁא דְמְדַבְּחָא דִיּוּקְנָא דְאֶרְיָה אֶכִּיל קוּרְבָנָא עַל מְדַבְּחָא. וְכַד לֹא הוּוּ זְכָאִין, הוּוּ חֲמוֹן דִיּוּקְנָא דְכַלְבָּא רְבִיעַ עַל מְדַבְּחָא.

כְּהֵנָּה כַּד בְּרִידָתְךָ ית עֲמָא, בְּשַׁעֲתָא דְזִקְיָא יְדוּי, כַּד הוּוּ יִשְׂרָאֵל זִכְרָא
וְאַתְחִזּוּן לְבִרְכָא, יְדוּי הוּוּ זִקְיָא בְּזִקְיָא, בְּלֵא טוֹרַח כָּלֵל, וְאַתְאַרְמוּ
בְּחִידוֹ וּבְרַעוּ. כַּדִּין שְׂכִינְתָא שְׂרִיָא עֲלֵיהוּ, וְאַזְדַּקְפוּ אִינוּן מְגַרְמִיָּהוּ,
וְכַדִּין כְּהֵנָּה הוּוּ יְדַע, דְּאַתְחִזּוּן יִשְׂרָאֵל לְבִרְכָתָא, וּבְרִידָתְךָ לֹון בְּרַעוּ דְלִבָּא.

וְכַד יְדוּי הוּוּ יְקִירִין וּבְטוֹרַח סְגִי אֲזַדְקִפוּ, וְלֵא יְכִיל לְאַרְמָא לֹון, אֲלֵא בְרוּב
טוֹרַח. כַּדִּין הוּוּ יְדַע, דְּהֵא שְׂכִינְתָא לֵא שְׂרִיָא עַל יְדוּי. וְיִשְׂרָאֵל לֵא
אַתְחִזּוּן לְבִרְכָא.

בְּגִין דְּבְשַׁעֲתָא דְשְׂכִינְתָא הוּוּ אֲתִיָא לְשְׂרִיָא עַל יְדוּי, כָּל אִינוּן אֲצַבְעוּן
דְּאִינוּן בְּדִיוקְנָא עֵילָא, הוּוּ חֲדָאן בְּחִידוֹ, לְקַבְלָא לֵה לְשְׂכִינְתָא עֲלֵיהוּ,
וּפְרַחִי לְאַזְדַּקְפָא לְעֵילָא. כְּמָא דְהוּוּ חֲדָאן כְּרוּבִין דְּהֵא עֲלִמָא, וְכָל שְׁפוּ
לְעֵילָא, לְקַבְלָא לֵה לְשְׂכִינְתָא עַל גְּבִיָּהוּ.

וְרָזָא דָא, (שמות יז) וַיְדִי מֹשֶׁה כְּבָדִים. מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְּהֵא שַׁעֲתָא
יִשְׂרָאֵל לֵא הוּוּ זִכְרָא. וַיְדוּי דְּמֹשֶׁה אִתְיִיקְרוּ, וְלֵא יְכִיל לְזַקְפָא לֹון לְעֵילָא.
דְּכְתִיב לְעֵילָא, (שם) עַל רִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל נְסוּתָם אֶת ה'. וְכַדִּין וַיִּבֵּא
עַמְלֵק, וְאַתְיִיקְרוּ יְדוּי דְּמֹשֶׁה, וְלֵא יְכִיל לְזַקְפָא לֹון, עַד דְּקַבִּיל עֲלֵיהּ
עוֹנֶשָׁא. דְּכְתִיב וַיִּקְחוּ אֲבוֹ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה וְגו'. כְּגוֹנָא דָא לֹוּחִי
אַבְנֵיָא, כְּגוֹנָא דְכְּהֵנָּה.

וְעַל דָא, כְּרוּבִים בְּהֵוּא זְמָנָא דְהוּוּ יִשְׂרָאֵל זִכְרָא, הוּוּ אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין,
מִתְדַבְּקִין דָא בְּדָא. וְכַד לֵא הוּוּ זִכְרָא, הוּוּ מְהַדְרִין אֲנַפִּיָּהוּ דָא מִן דָא.
וְעַל רִזִין אֲלִין, הוּוּ יְדַעֵי, אֵי יִשְׂרָאֵל זִכְרָא, אֵי לֵא.

כְּרוּבִים: רְבִיָּין. וְכֵלָא בְּרָזָא חַד קִיָּמִי, דְּכְתִיב (הושע יא) כִּי נַעַר יִשְׂרָאֵל
וְאוֹהֲבָהוּ. וּבְגִין כַּד כֵּלָא בְּחֲדָתוֹתָא דְסִיְהָרָא קִיָּמָא, כְּמָה דְאַתְחִידִי דָא
בְּחֲדָתוֹתָא, הֵכִי אִיהוּ כֵּלָא. וּבְגִין נַעַר, אִינוּן נַעֲרִים. וְרָזָא דָא אֲשֶׁת נַעוּרִים,
דְּקִיָּמָא עַל תְּרִין נַעֲרִים, בְּחֲדָתוֹתָא עֵילָא.

כְּרוּבִים אֲנַפִּי רְבִרְבִי, וְאַנְפִי זוּטְרִי. וְדֵאֵי הֵכִי אִינוּן אֲנַפִּין טְמִירִין לְעֵילָא,
דְּלֵא אֲתַגְלִיָּין. וּבְגִיָּיָהוּ, הוּוּ חֲדָתוֹתָא דְסִיְהָרָא, וּמְלֹוי דִילָהּ.

אֲנַפִּי זוּטְרִי לְתַתָּא, כְּמָה דְאַוְקִימָנָא בְּכַפְרָת, לְעֵילָא וְתַתָּא בְּרָזָא חֲדָא
קִיָּמָא. אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, אִינוּן רָזָא דְתְרִין כְּרוּבִים, חַד דְכַר, וְחַד
נוֹקְבָא, לְמַהוּי דְבִיקִין אֲלִין בְּאַלִין בְּחַבִּיבוֹתָא, כְּמָא דְאַיְתָמַר. אֶת,
לְאַסְגָּאָה עֵילָא וְתַתָּא כְּחֲדָא, לְמַהוּי רָזָא דְכְרוּבִין כֵּלָא בְּכֵלָא חֲדָא.

כְּתִיב (תהלים ק) עֲבַדוּ אֶת ה' בְּשִׁמְחָה, חֲדוֹתָא דְתְרִין כְּרוּבִין. דְּהֵא רְבִיָּין,
כָּל מֵאן דְּשָׂאֲרִי בְּגוּיָּהוּ, אֲתַהֲדֵר אֲנַפִּוי כְּרַבִּיָּא, וְחַדִּי עֲמַהוּן. וְרָזָא דָא,
כִּיּוֹן דְּשָׂאֲרִי עֲלֵיהוּ, מֵאן דְּשָׂאֲרִי, אֲתַהֲדֵר נַעַר, בְּחִידוֹ דְכֵלָא, וּבְרַעוֹתָא,
אַף עַל גַּב דְּאַתְיָא בְּדִינָא עַל עֲלִמָא, כִּיּוֹן דְּשָׂאֲרִי עֲלֵיהוּ, אֲתַהֲדֵר בְּחֲדָתָא,
נַעַר קְטִיר בְּחִידוֹ. וְעֲלִמָא אֲתַהֲדֵר בְּרַחֲמֵי.

מאן דאיהו ברוגזא, זיתון לגביה נער, וישתכד רוגזיה, ויתחדר בחדוה, ושוני גרמיה כרבביא, וכדיו פלא בחידו. ועל רזא דא כתיב, (הושע יא) כי נער ישראל ואוהבהו, לית רחימו וחביבו בר ברביא.

כתיב (שמות לג) ויהושע בן נון נער לא ימיש. דהוה קאים גו משכנא דמשה, בגין דההוא אוהל, אוהל דמשה הוה. ובשעתא דשכינתא הוה אתיא, ואשפח תמן ליהושע דאיהו נער, ומיד הוה בחידו ורעו. דחדוה דיהושע אנפוי דסיהרא בכולא, בכל רזין דיליה הכי הוה.

כיון דמשכנא אתבני, לא אצטריך יהושע למיהוי תמן, אלא פרובים הוה תמן, ומשתכחי בחביבו דא בדא, אנפין באנפין, כרבביא בחידו. כיון דשארי עליהו מיד פולא בחידו, ודינא לא אשתכח כלל. ובגין דקודשא בריך הוא רעותיה בעמא דישראל, בעיין לאחזאה עובדא לתתא, לאתערא רחמי, ולאעברא דינא, דלא ישלוט עליהו כלל, ויהוון תדיר בחדוה עמיה. זכאין אינון בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

כתיב (שמואל א ג) והנער שמואל משרת, כתיב נער, וכתיב (תהלים טז) ושמואל בקוראי שמו. ותנינן, שקול היה שמואל כנגד משה ואהרן. אי שקול איהו כמשה ואהרן, אמאי כתיב נער, דהא בכמה דרגין אינון, דלא הוה מטא אפילו לדרגא זעירא דמשה, כל שכו למיהוי שקול כתריוויהו.

אלא האי קרא הכי הוא, (שם) משה ואהרן בכהניו, משה איהו נביאה מיהימנא עילאה על כל שאר נביאי. אהרן בכהניו, איהו כהנא עילאה על כל כהני עלמא, דלא הוה כהנא רבא דסליק בדרגא עילאה כאהרן. זכה אהרן לכהונה ונבואה, נביא וכהן. מה דלא זכה כהנא אחרא. ואי תימא, הא זכריה כהן ונביא היה, ההיא נבואה לשעתיה הוה, דכתיב (דברי הימים בד) ורוח לבשה את זכריה.

פרשת כי תשא

מאי (שמות ל) כל העובר על הפקודים, אלא דא הוא מאן דעבר על פקודין דמאריה, אי בעי לאתתקנא קמי מאריה, ולא ישלוט עליה דינא דלעילא, זה יתנו. ז"ה בעי למיתן, לקרבא ליה בזא"ת, ולאנהרא ליה בנהירו, בגין דלא תוקיד עלמא בשלהובוי. בגין דמאן דעבר על פקודין דמאריה, אפריד זה מזאת, כדיו בעי לאתקנא לההוא אתר, ולארמא רישא קמי דינא, ולא ישלוט דינא עליה.

זֶה יִתְּנוּ. תָּא חֲזִי, בֵּי דִינָא דְלַעֲיִלָּא, לֹא מַעֲנִישִׁין לִיהּ לְבַר נֶשׁ עַד דְּאִיהוּ בַר עֲשָׂרִין שָׁנִין. מֵאִי טַעֲמָא, בְּגִין דְּהָהוּא זְמַנָּא אֲשַׁתְּלִים בְּתַרְיִן חוּלְקִין, בְּחוּלְקָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא, אִי הָהוּא זְמַנָּא עֲבַר עַל פִּיקוּדָא, לְמַאן בְּעֵי לְמִיחָב, בְּאַתְרָא דְחָב גְּבִיחָה, וּלְמַאן בְּעֵי לְאַמְשַׁכָּא. הִדְר וְאָמַר מַחְצִית הַשְּׁקָל.

תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל אִיקְרוּן אֶחָד. וְכַד כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל בְּגְלוּתָא, לֹא אִיקְרִי אֶחָד. וְעַל דָּא מַחְצִית הַשְּׁקָל, דְּהוּא עֲשָׂר גֵּרָה, רְזָא דְיוּ"ד, בְּעֵי לְאַמְשַׁכָּא וּלְאַנְהָרָא בְּאַתְרָא דְפָגִים.

וְהָא הוּא כּוֹפֵר נִפְשׁוֹ וְדָאִי, דְּהָא נִפְשׁוֹ וְאִי אִיהִי בֵּי דִינָא. בְּמֵאִי אֲתַכְּפֵרָא וְאַסְתְּלִיק דִּינָא. בְּהָהוּא מַחְצִית הַשְּׁקָל, וְדָא אִיהוּ טוֹב, דְּאַנְהָרָא לִיהּ. וְכַד מִתְדַבְּקִין תְּרוּוּיָהוּ כְּחֻדָּא, טוֹב וְנִפְשׁ, כְּדִין אִקְרִי שְׁקָל הַקֻּדֶשׁ. וְאִיתְעַר כְּסָף יְמִינָא דְמִלְכָּא, לְגַבֵּי תְרוּמַת הַיָּהוָה.

וְעַל דָּא בְּעָא מִשָּׁה בְּשַׁעֲתָא דְדִינָא, וְעַתָּה יִגְדַל נָא כַּח אֲדַנְיִי. יוּ"ד רַבְתָּא יִתְחַבֵּר בְּהִדְהָ, דְּאִקְרִי מַחְצִית הַשְּׁקָל. וּבְאֵן אֲתַר אֲתַחְבֵּר. בְּשַׁקְל הַקֻּדֶשׁ. וְכַד תְּרוּוּיָהוּ מִתְחַבְּרִין, כָּל אִינוּן בְּתֵי דִינִין דְּבִתְרַע מְקַדְשָׁא, מִסְתַּלְקִין דְּלֹא לְמַעַבְד דִּינָא, דְּהָא וְדָאִי כְּפֵר נִפְשׁוֹ יָהֵב.

תָּא חֲזִי הָאִי כּוֹפֵרָא, כְּדָאִי הוּא לְכַפְרָא עַל עֲשָׂרָה שְׁבֻטִין, דְּזַבִּינוּ לְיוֹסֵף, וְאַפְרִידוּ זִי"ה מְזֻמָּאִית, וְעִבְרוּ עַל פְּקוּדֵינָא דְמֵאֲרִיָּהוֹן. בְּגִין כֶּד עֲשָׂרִים גֵּרָה הַשְּׁקָל, לְקַבִּיל הָהוּא דְגֵר בְּאַרְעָא נּוֹכְרָאָה, דְּאַסְתַּלַּק מֵאַרְעָא קְדִישָׁא, וְנִמְכַר בְּעֲשָׂרִים. וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא אָרִימוּ רִישָׁא מִהָהוּא שַׁעֲתָא, בְּהָהוּא חוּבָא. אָמַר לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְמִשָּׁה, אִי אֲתַ בְּעֵי לְאַרְמָאָה רִישִׁיָּהוֹן לְעִילָא, זֶה יִתְּנוּ, כִּי"ל.

תָּא חֲזִי, הָהוּא צְדִיק כָּל אִקְרִי, וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל עֲשִׂירָאָה דְכָלְהוּ אֲתַכְּלִילַת בֵּיהּ אֲתַקְרְבוּ דָּא בְּדָא, כְּדִין שְׁקָל הַקֻּדֶשׁ אִקְרוּן, בְּגִין דְּאִיהוּ פְּלַג גּוֹפָא, וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל פְּלַג גּוֹפָא, אֲתַחְבְּרוּ דָּא בְּדָא, גּוֹפָא אֲשַׁתְּלִים.

וּתְרִין עֲשָׂר שְׁבֻטִין דְּתַחוּת יִמָּא, יִנְקִין כָּל חַד מֵאַתְר דִּילִיהּ. הִדְא הוּא דְכְּתִיב, זֶה יִתְּנוּ. זִי"ה, חוּשְׁבֵּן תְּרִין עֲשָׂר, דְּאַתְדַּבְּקִי סַחְרֵי מִשְׁכָּנָא עִילָאָה. וּבְהָהוּא זְמַנָּא יָהּ לֹון נְשִׂאוֹת רִישָׁא, מְשׁוּם דְּאַתְדַּבְּק רֹאשׁ הַמִּטָּה בְּאַתְרִיהּ הָהוּא דְנָטִיר יוּ"ד. וְכַד אֲזַל לְעֵלְמָא דְאַתִּי, אֲתוּסָף בֵּיהּ יוּ"ד, דְכְּתִיב (בראשית 5) וַיִּשָּׂם בְּאֵרוֹן בְּמִצְרַיִם.

וְעַל יְדוּי דְמִשָּׁה דְאַתְיִילִיד בְּאַדְר, אֲסַתְּלַק מִתַּמָּן, וְהוּה לֹון לְיִשְׂרָאֵל נְשִׂאֵת רֹאשׁ. וּבְגִין כֶּד בְּאַדְר יְהִבִין אִינוּן שְׁקָלִים, לְאַרְמָא רִישִׁיָּהוֹן לְעִילָא, וּלְקַרְבָּא קִידוּשִׁין דְּמִלְכָּא לְאַתְרִיָּהוּ, וְסַטְרָא דִּימִינָא אֲתַעַר בְּעֵלְמָא, וְסַמְכֵי מִשְׁכָּנָא אֲתַקִּימוּ עַל תִּיקוּוּיָהוֹן. וְאַתְנָא זֹאת בְּרִישִׁימוּ דְצְדִיק דְּהוּא יוּ"ד, דְּאַיִתְדַּבְּק בֵּיהּ בְּכָל קִידוּשִׁין דְּלַעֲיִלָּא, כִּד אֲתִיָּהִיב מַחְצִית הַשְּׁקָל, דְּאִיהוּ מְעִין דְכְּסָפִין, דְּאַתְקִשְׁרוּ דָּא בְּדָא.

ועל דא קטרת לבטלא דינא, ולבטלא מותנא, בגין דקשיר לה באתרא דזה. ותא חזי, קטרת וכל קרבנין דמקרבין, מהאי מחצית השקל אתי, דיהיב כל חד וחד מישראל, וכדין תרומת ה' ודאי.

תא חזי, כתיב (משלי טז) עטרת תפארת שכיבה כו'. עטרת, דא תרומת ה', דאיהי עטרת תפארת. בגין דהא תורה שבעל פה, מעטרא לתורה שבכתב, בגין דאיהי אתרא דאתגלייא, לגלויי סתרהא, ולפרושי תיקונין דילה, על ידא דעטרת, דאיהי מראה, דכלהו אתגליין בה. וכי תימא היאך אתגליין בה. בההוא אתר דאקרי דר"ף צדק"ה. ומאן איהו דר"ף צדקה. דא זה דאנהיר לה. וכדין תמצ"א ודאי נהירו דתורה שבכתב.

ועל דא תרומת ה' איקרי, תרומת ודאי, דאריס דגליה על כולא, ההוא דכתיב ביה, (תהלים מח) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. אימת איהו גדול ואתעטר בעטרוי, בעיר אלהינו. וכדין, נהירו דעתיק יומין נהיר בזעיר אנפין, ואתעטר בגין לאתדבקה בקרתא קדישא. הדא הוא דכתיב, עטרת תפארת שכיבה בדר"ף צדקה תמצא. ונגיד לההוא אתרא דאקרי צדקה, ואנהיר חוורא לסומקא.

ונהרין מניה שתין גבורין, ותרין עשר שבטין. בגין כף ששים עשרון בכלי אחד נבלליו, דכלהו מסטרא חד. ותרין עשר לא אתפלגון עמהון, דאינון ינקין נופא דאילנא, הדא הוא דכתיב זה יתנו, ודאי יתנו לכולא, לענפי דסחרני אילנא. ועל דא כל אומין מתכפרין בקרבנא דישראל.

וישראל ינקין בקדמיתא מהאי אתר דאקרי סלע. היינו דכתיב (דברים לב) ויניקהו דבש מסלע. ומאי טעמא דבש, בגין דאיהו תמר, דכתיב (שיר השירים ז) זאת קומתך דמתה לתמר.

ולבתר, שמן מחלמיש צור. דא אתרא דלעילא, אתרא דיצחק שרי. אף על גב דשמן מסטרא דאברהם, כד ישראל מכשרין עובדייהו, מהפכין דינא לרחמי ודא הוא דאמר לון קודשא בריך הוא, ויניקהו דבש מסלע, דאתחברן תמר דכר ונוקבא. ושמן מחלמיש צור, כולהו דרגין נגדין שמן, ואפילו אתר דאיקרי צור. והינו דכתיב, (דברים לב) הצור תמים פעלו. דאתהדר צור למעבד פעלו דתמים. תמים דא אברהם, דכתיב (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים. צור דא יצחק, ואוקמוה.

תא חזי, על דא תמה משה ואמר, (במדבר כ) המן הסלע הזה נוציא לכם מים. כיון דאתון לא אזלין באורח מישר, ולא מבסמין אתרא. ועל דא ישראל עבדין נסוד המים בחג, לינקא האי מזבח ממא דאברהם, וכדין אתברך עלמא.

ובר נש כד איהו מברך על מזונא בכסא, איבעי ליה למיהב ביה מנא, בברכת הארץ, לברכא להאי ארץ, דאיקרי מזבח, ואיקרי כוס של ברכה, דכלהו ברקאן ביה תליון.

וְתָא חֲזִי, כַּד יִשְׂרָאֵל מִכְשָׁרָן עוֹבְדֵייהוּ, הָאֵי מְזַבְחָ, שְׁלֵטָא בְּסִטְרָא דִּימִינָא,
וְהוּוּ חֲזִינָן כְּחִיזוּ אַרְיָה רְבִיעַ עֲלֵיהָ, עַל קַרְבָּנָא, וְאָכִיל לֵיהּ. וְעַל דָּא מְדַבְּחָ
אִיקְרִי אַרְיָאֵל. (ישעיה כט) קַרְיַת חֲנָה דְּדוּד. וְדָאֵי דְּחוּלְקִיָּה דְּדוּד הוּא, וְכַל
יוֹמוֹי אֲשֶׁתִּדְל לְאַנְהָרָא לָהּ.

וְעַל דָּא (תהלים טז) תוֹדִיעֵנִי אוֹרַח חַיִּים. כְּמָה דָּאֲתָּ אָמַר, (שמות ב) וַיִּדַע
אֱלֹהִים. אוֹרַח חַיִּים, וּמֵאֵן הוּא, שׁוֹבַע שְׁמֵחוֹת, הֵהוּא דְּכָל שְׁבַעֵא אֲתַכְלִיל
בֵּיהּ, וַיְהִדֵר אֲנָפוֹי לְקַבְּלֵי פְּנֵיהּ, וְדָאֲנָא אֲחִיד בְּהוֹן. וְכַדִּין נְעִימוֹת בֵּימִינָהּ
נֶצַח, דְּשִׁמְאָלָא אֲתַכְלִילת בִּימִינָא, וְכַד אֲתַכְלִילת, אֲתַהֲדֵר צוּר לְמַעְבַּד
פְּעֻלוֹ דְּתַמִּים, וְעַל דָּא זֶה יִתְנֹו.

פְּתַח וְאָמַר, (דברים לג) בְּכוֹר שׁוֹרוֹ, דָּא יוֹסֵף. הֲדַר, דָּא יַעֲקֹב. דְּכַתְיב אֵלֶּה
תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף. וּמִנָּא לֹן דָּאִקְרִי יַעֲקֹב הֲדַר. דְּכַתְיב (בראשית לו) וַיִּמְלֹךְ
תַּחְתּוֹ הֲדַר, וְאוֹקְמוּהָ בְּאִידָרָא קְדִישָׁא. וְקַרְנֵי רְאִים קַרְנֵי, אֵלוּ אֲבָרְהָם
וַיִּצְחָק. בְּהֵם עַמִּים יִנְגַח יַחְדָּיו. מַהוּ יַחְדָּיו, אֵלָא כַּד כְּלָהוּ אֲבָהוּן כְּחַדָּא,
לִית דִּיקוּמוֹן קַמִּיָּהוּ וּבְהָהוּא זְמַנָּא, יִשְׂרָאֵל זְקַפִּין רִישָׁא. הֲדָא הוּא
דְּכַתְיב, כִּי תִשָּׂא.

וְתָא חֲזִי, כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים, בְּסִיּוּעָא דְּאֲבָהוּן נִפְקוּ, וְאֲרִימוּ רִישָׁא.
הֲדָא הוּא דְּכַתְיב, (שמות יד) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצֵאִים בְּיַד רָמָה. מֵאֵן יַד רָמָה. דָּא
אֲבָרְהָם. יָדָא יְמִינָא, דְּבַעֵי לְאַרְמָא לָהּ עַל שְׁמָאֵלָא.

וּמַה אֲבָרְהָם, עֲבַד לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נוֹקְמִין בְּלִילְיָא, אוּף יִשְׂרָאֵל בְּיַד
רָמָה נִפְקִין, וְסִיּוּעָא דִּילֵיהּ נִקְטוּ. וְנִטְרוּ יַד דִּילֵיהּ, דְּאוּמֵי לְאַבִּימֶלֶךְ. וְעַל
דָּא לְנִטְרָא הֵהוּא יַד רָמָה (שם יג) וְלֹא נָחַם אֱלֹהִים דְּרִיךְ אֲרָץ פְּלִשְׁתִּים.

וּמִנּוּ שְׁבַע שְׁבוּעֵין מִתְתָּא לְעִילָא לְסַלְקָא לְאַתְרֵיהּ, וְלַקְבָּלָא חִירוֹת מְאִימָא
עִילָאָה. וְכַד אֲשֶׁתְּלִימוּ, נְחַתָּא אוֹרִייתָא, וּפְתִיחוּ דִּילָהּ בְּאֲבָרְהָם, אֲנָכִי
לְקַבְּלֵיהּ. לֹא יְהִיָּה, לְקַבְּלֵיהּ דִּיִּצְחָק.

וְתָא חֲזִי, כַּד יְהִיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, רְשִׁים לָהּ בְּרִזָּא
דְּשִׁמְאָ קְדִישָׁא, וְאָמַר (שם כ) אֲנָכִי ה' אֱלֹהֶיךָ, בְּרִזָּא דְּחֶסֶד דְּאֲבָרְהָם אֲחִיד
בָּהּ, וְלַקְבָּלֵיהּ מְצוֹת עֲשֵׂה. וְרִזָּא דָּא, תִּפְקִידָתָא קַמִּייתָא דְּפִקִּיד קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם, מְצוֹת עֲשֵׂה הָוָה. דְּכַתְיב, (בראשית יב) לָךְ לָךְ מֵאֲרָצְךָ.
וּבְגִין כְּךָ מְצוֹת עֲשֵׂה רַמִּיח, כְּחוּשְׁבֹן אֲבָרְהָם.

(שמות כ) לֹא יְהִיָּה לָךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים. בְּרִזָּא דְּגְבוּרָה, דְּאֲחִיד בָּהּ יִצְחָק. דְּכָל
אֵינוֹן אֱלֹהִים אֲחֵרִים, וְאֵינוֹן סְרַכִּין מִמֶּנּוּ, מְסֻטְרֵיהּ יִנְקִין. וְכֹן עֲשׂוּ, וְכָל
אֵינוֹן מִמֶּנּוּ דִּילֵיהּ. דְּהָא יִצְחָק בְּמְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה אֲחִיד, וְתִפְקִידָתָא
קַמִּייתָא דִּילֵיהּ, מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה הָוָה, דְּכַתְיב (בראשית כו) אַל תִּרְדּוּ מִצְרִימָה.
וּמְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה מְסֻטְרָא דְּדִינָא אֲתֵי, דְּהָא מְעַנִּישִׁין לֵיהּ לְבַר נֶשׁ כַּד עֲבַר
עָלָהּ.

ובגין כך, חושבון מצות לא תעשה, ברזא דדרגא דיליה, ברזא דשס"ה לקביל יומין דשמשא, דנהיר מסטרא דגבורה. הדא הוא דכתיב, (שופטים ה) כצאת השמש בגבורתו.

לא תשא, ברזא דת"ת, דאקרי אמת, דאחיד בה יעקב שלימא, ויניק תרי חולקין, מצות עשה ומצות לא תעשה. דכתיב, (בראשית כה) ויעקב איש תם יושב אהלים. ועל דאיהו אשלים לכל סטרין, לרחמי ולדינא, למצות עשה ולמצות לא תעשה, איקרי שלים. ולקבליה לא תשא, בגין דשבועתא לשלמא אתי. ועל דא איהו ברזא דעשה ולא תעשה. דכמא דאיהי לא תעשה פד איהי לשקרא, דכתיב (שמות כ) לא תשא. הכי איהי מצות עשה, פד איהי באמת, דכתיב (ירמיה ד) ונשבעת חי ה' באמת. וכתיב (דברים ו) ובשמו תשבוע.

(שמות כ) זכור את יום השבת, ברזא דברית, דאיהו יסוד, דאחיד ביה יוסף. ועל דא אקרי שבת. דהא יוסף כל אקרי, ושבת נמי איקרי כל. בגין דכל עינוגא ותפנוקא נפיק מניה, לקיימא לעלמין פלהו. ועל דא שבת פלילא מעשה ולא תעשה. בגין דיוסף נמי בוכרא, דנטיל תרין חולקין.

תא חזי, כתיב בדברות במשנה תורה, (דברים ה) וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויפדך ה' אלהיך משם ביד חזקה ובזרע נטויה על כן צוה ה' אלהיך לעשות את יום השבת. דהא אוליו לן אורייתא רזא עילאה, דהא ההוא צדיקא דאזדבן לעבדא במצרים, ואחילו ליה. לקבליה איהו זכור את יום השבת. ובגין כך אמר לון קודשא בריהו הוא לישראל, בבעו מנכון הו דכירין ההוא צדיקא דאזדבן על ידיכו, והוה לעבדא במצרים, ובההוא חובא אתגזר עליכו לאשתעבדא במצרים, ולכפרא ההוא חובה דזבינתון ליה. נטרו יומא דשבתא, וישתביק לכון, דהא יומא דשבתא לקבליה איהו.

כהאוקיימנא ברזא דמהימנותא. יומא קדמאה, לקבליה דאברהם. הדא הוא דכתיב, (תהלים נב) חסד אל כל היום. יומא תננינא, לקבליה דיצחק. ובגין כך ביה יתיב קודשא בריהו הוא למידן עלמא. יומא תליתאה לקבליה דיעקב, דאיהו קו האמצעי, ובגין כך פתיב ביה בעובדא דבראשית, (בראשית א) יקוו המים.

יומא רביעאה, לקבליה דדוד. דכתיב ביה, (שם) יהי מאורות. מארת חסר, דהא פנסת ישראל לית לה נהורא מדיליה, אלא מה דאיתיהיב לה על ידא דצדיקא. הכי נמי דוד, דכתיב ביה (תהלים פו) עני ואביון אני, ולית ליה חיים, אלא מה דאיתיהיב ליה מיומי דאדם קדמאה, עי שנין.

יומא חמישא, לקבליה דמשה. יומא שתיתאה, לקבליה דאהרן. ואינון ששת ימי בראשית לתתא, לקביל ששת ימי בראשית דלעילא. ומאן אינון ששת ימי בראשית לעילא. אינון דרמיזו בקרא, (דברי הימים א כט) לה ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל וגוי לה ה' הממלכה. ואינון

חולקיהוּן דְּצַדִּיקָא בְּרָזָא דָּא, הַגְדֵּלָהּ: דָּא אַבְרָהָם. הַגְבוּרָה: יִצְחָק.
הַתְּפַאֲרָת: יַעֲקֹב. הַנְּצַח: חוֹלְקָא דְּמִשְׁפָּה. הַהוּד: חוֹלְקָא דְּאֶהְרֹן. כִּי כָל:
לְקַבֵּיל חוֹלְקָא דְּיוֹסֵף. הַמְּמַלְכָה: חוֹלְקָא דְּדָוִד. וְיוֹסֵף שֶׁבֶת אֶקְרִי לְתַתָּא,
לְקַבֵּיל צַדִּיק חַי הָעוֹלָמִים, וְאֶקְרִי שֶׁבֶת לְעִילָא. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב, (דְּבָרִים ה) עַל
כֵּן צִוָּה ה' אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם הַשֶּׁבֶת.

תָּא חֲזִי, כִּד בְּעוּ יִשְׂרָאֵל לְמַכְבָּשׁ לְאַרְעָא דְּכַנְעַן, אֶקִּיפוּ לָהּ שִׁיתָא יוֹמִין,
זְמַנָּא חָדָא בְּכָל יוֹמָא, לְקַבֵּיל אֵינּוּן שִׁית זְכָאֵי קְשׁוּט דְּעַלְיָהוּן מִתְקַיִים
עֲלִמָּא. וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה שְׁבַע זְמַנִּין, לְקַבֵּיל יוֹמָא דְּשִׁבְתָּא, דְּאִיהוּ לְקַבֵּיל
צַדִּיק, דְּאִיהוּ זֶן לְכוּלָּהּ, וּמְקַיִים לְהוּן, דְּכְתִיב (מְשָׁלִי ט) חֲצַבָה עֲמוּדָיָהּ
שְׁבַעָה. וּכְתִיב (שֵׁם י) וְצַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם. אִיהוּ יִסּוּדָא וְעִיקְרָא דְּכָל אֵינּוּן
זְכָאִין, וְאִי לֹא זְכוּתָהוּן דְּצַדִּיקָא, לֹא הוּוּ יְכָלִין לְמַכְבָּשָׁה. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (דְּבָרִים ט) לֹא בַצְדָקְתָךָ וּבִישָׁר לְבַבְךָ אֶתָּה בָּא לְרִשֶׁת כּוֹ, וּלְמַעַן
הַקִּים אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לְאַבְרָהָם לְאַבְרָהָם כּוֹ.

(שְׁמוֹת כ) כִּבְד אֶת אַבְיָךְ, בְּרָזָא דְּנַצַּח, דְּאַחִיד בְּהַ מִשְׁה, וְיַנִּיק לָהּ, דְּהָא מִשְׁה
הָוָה אוֹקִיר לִיהַ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוֹרֵייתָא. תָּא חֲזִי, אִי לֹא אוֹרֵייתָא
דְּאַתֵּייהָבַת עַל יְדוּי דְּמִשְׁה נְבִיאָה רַבָּא, לֹא הוּוּ יְדַעִין בְּנֵי נְשָׂא לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא הוּוּ מוֹקְרִין לִיהַ, דְּהָא עַל יְדָא דְּאוֹרֵייתָא אוֹלִיף בְּרַ נֶשׁ
פּוֹלְחָנָא דְּמֵאַרְיָה, וְאוֹקִיר לִיהַ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְגִין כֶּךָ כִּבְד אֶת אַבְיָךְ
וְאֶת אִמָּךְ, לְקַבֵּיל דְּמִשְׁה אִיהוּ.

דְּבַר אַחַר, כִּבְד אֶת אַבְיָךְ, זוּ תוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְאֶת אִמָּךְ, דָּא תוֹרָה שְׁבַעַל
פָּה. דְּכִמָּא דְּאַבָּא יְהִיב שְׁפַע לְאִימָא, הֲכִי נְמִי יְהִיב שְׁפַע תוֹרָה שְׁבַכְתָּב
לְתוֹרָה שְׁבַעַל פָּה.

(שֵׁם) לֹא תִרְצַח, לְקַבֵּיל דְּרַגְא דְּהוּד, דְּאַחִיד בְּהַ אֶהְרֹן. וּבְגִין כֶּךָ לֹא תִרְצַח.
בְּגִין דְּכִד קְטֻלִין לִיהַ לְבַר נֶשׁ, הַהוּא זִינָא וְהוּד עֵילָאָה דְּעַלְיָה, נְטֻלִין מִנִּיהַ.
הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (דְּנִיאל י) וְהוּדִי נְהַפְּדוּ עָלַי לְמִשְׁחִית. וּבְגִין כֶּךָ אֶזְהִיר לּוֹן
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבְנֵי נְשָׂא, דְּהַהוּא שׁוּפְרָא עֵילָאָה דִּיהֵב לּוֹן, דְּלֹא יִטְלוּן
לִיהַ מִנְּהוּן. וְאִית נְמִי רָזָא דְּשִׁלְמָא, וּבְגִין כֶּךָ קָאִים אֶהְרֹן לְכַפְּרָא, לְנַכְסָא
נְכֻסַת קוּדְשִׁין. וְעַל פּוּמִיָּה כִּפְר לְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פָּדִיתָ.

(שְׁמוֹת כ) לֹא תִנְאַף, בְּרָזָא דְּמַלְכוּת. דְּאַחִיד בְּהַ מֵאֵן דְּאַחִיד. וְאִיהוּ רָזָא
דְּחֻכְמָתָא, דְּהָא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל לֹא אֶתְחַבְּרַת אֶלָּא בְּהַהוּא דְּחֲזִי לָהּ, דְּאִיהוּ
צַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם. דְּבַר אַחַר, הֲכִי אוֹלִיפְנָא בְּרָזָא דְּמַהִימְנוּתָא. כִּבְד, לְקַבֵּיל
כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. לֹא תִרְצַח, לְקַבֵּיל דְּרַגְא דְּנַצַּח. לֹא תִנְאַף, לְקַבֵּיל דְּרַגְא דְּהוּד.

דְּבַר אַחַר, כִּבְד, לְקַבֵּיל יְהִי מְאוּרוֹת, דְּעוּבְדָא דְּבְרָאשִׁית. לֹא תִרְצַח, לְקַבֵּיל
(בְּרָאשִׁית א) יִשְׁרְצוּ הַמִּים שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה. בְּגִין כֶּךָ נֶפֶשׁ חַיָּה לֹא תִקְטוּל. לֹא
תִנְאַף, לְקַבֵּיל (שֵׁם) תּוֹצֵא הָאֲרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. בְּגִין כֶּךָ, לֹא תִנְאַף
בְּאִיתָתָא דְּלֹאוּ מִינָךְ, דְּלֹאוּ אִיהִי בֵּת זוּגָךְ.

לא תגנב, לא תענה, לא תחמד. דא הוא סיומא דעשר אמירן דאורייתא, לקבל עתיקא דעתיקין, ראשיתא דכלא לאחדא סופא ברישא, ולמהוי כלא חד. והאי דלא שארי בהו בקדמיתא. לאולפא רזא עילאה, עד אן אתר אתייהיב רשותא למשה לאסתפל, ומאן אתר קביל אורייתא, דהוא מזעיר אנפין.

ובגין כך אמר שבע אמירן, לקבל שבע דרגין עילאין, דרמיזין בקרא (דברי הימים א כט) דלף ה' הגדלה וכו'. ועד תהוא אתר אסתפל משה, הדא הוא דכתיב, (דברים ה) פנים בפנים דבר ה' עמכם. פנים, דא ברא קדישא, בפנים, דא ברתא.

פנים, דא ברית. בפנים, דא ארון. וכיון דאתחברו, דבר ה'. ומאי ניהו. שבע אמירן, באינון תלתא דרגין עילאין דעתיקא קדישא, אתאמרו לקבליהון תלתא אמירן בתראין, וסליקו מתתא לעילא.

ואמר לא תגנב, לקבל אימא עילאה, בינה, דינקא מחכמה. ומאן דאית ביה בינה, איקרי מבין דבר מתוך דבר. כמאן דגניב ונסיב מה דאית בלבא דחכם, דאוליף ליה חכמתא, ואוליף ליה אורייתא. ואף על גב דאשתרי לגביה בינה לינקא מחכמתא. גניבא אית מסטרא אחרא דאסיר, ואמר לא תגנב סתם.

(שמות כ) לא תענה, לקביל דרגא עילאה דחכמתא. דהא בר נש לא יכיל לאתבא פתגם, אלא בגין דרגא דרוחא עילאה דחכמתא דאית ביה. דכתיב, (איוב טו) החכם יענה דעת רוח. ואף על גב דהאי ענייה דאיהו עני, אית ביה קיומא דעלמא, ואית ליה בה סיוע עילאה, למנדע למאריה, ואיהי ברזא דמהימנותא. אית ענייה מסטרא אחרא דאסיר, דכתיב (שמות כ) לא תענה ברעך עד שקר.

(סו) לא תחמד, לקבל דרגא סתימאה עילאה, דכל מחשבתו ביה תליין, ולית בעלמא דינדע תהוא דרגא, בגין דאיהו סתימאה דסתימין. וכד סליק במחשבה עילאה, למיברא, עלמא עילאה ועלמא תתאה, כולא הוו ברעא חדא. הדא הוא דכתיב, (ישעיה מח) יעמדו יחדו. ומהוא מחשבה סתימא.

ובר נש לתתא, אית ליה מחשבה סתימאה, דלית דינדע בה, בר קודשא בריך הוא בלחודו. ויהבה ליה לבר נש, למחשב מלין דאורייתא, מלין דמצוה. בגין דההיא מחשבה עילאה, נגדא מבועין דילה, לאתרא דחכמתא, ולא אתפרש כלל. ומההיא חכמתא עילאה נפקא תורה. ונגיד שקיותא עד תהוא אתר דחכמה תתאה, דאיקרי מצוה.

ועל דא מאן דחשיב למעבד מצוה, כאלו עשאה. בגין דגרים למיתי סיפוקא דברכאו, מההוא מחשבה עילאה, לאתרא דאקרי מצוה. וכאלו עשאה. כדבר אחר ועשיתם אתם. מחשבה ודאי רישא דכולא. ואף על גב

דְּבַסְטְרָא דְּמַחְשְׁבָה עֵילָאָה אֲתֵיִיב לִיה רְשׁוּתָא לְמַחְשֵׁב. מְלִין דְּמַצּוּה מוּתֵר, מְלִין דְּלָאוּ מַצּוּה, אֲסִירָן, דְּכַתִּיב לֹא תַחְמוּד.

וְתָא חֲזִי, מֵאֵי טַעְמָא כְּלָהוּ אֲמִירָאן, לְקַבֵּל כָּל כְּתָרָא, מַצּוֹת עֵשָׂה בְּאַתְרָא דְּחֲזִי לִיה, מַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה בְּאַתְרָא דְּחֲזִי לִיה. וְאִינוּן תְּלַתָּא בְּתָרָאֵי, אִינוּן לֹא תַעֲשֶׂה, מְכַלֵּל דְּעֵשָׂה, כְּדֹאוּקִימָנָא בְּכוּלָּא, אָף עַל גַּב דְּהֵאֵי שְׂרִי, הֵאֵי אֲסוּר. דְּבִגִין דְּאִינוּן לְקַבֵּל עֲתִיקָא דְּעֲתִיקוּן, דְּחֶסֶד וְרַחֲמִים גְּדוּלִים בֵּיה שְׂרִיין, וְלֹא אֲתֵיִיב אֶלָּא לְמַצּוֹת עֵשָׂה. בְּגִינֵי כֶּד דְּיִיק מְנַיְיָהוּ, דְּלֹא יִתְפְּנִי בְּרֵשׁ לְסִטְרָא אַחְרָא, וְרִשִׁים לָהּ בְּמַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה.

וְאִזְהִיר לֹון לְבַנֵי נְשָׂא בְּלָאוּ, עַל הֵאֵי אֲמִירָה בְּתָרָאָה, דְּאִיהוּ כְּלָלָא בְּתָרָאָה דְּאוּרִייתָא, וּמֵאֵן דְּעֵבֵר עַל הֵאֵי, כְּפֹאֵלוּ עֵבֵר עַל כָּל אוּרִייתָא. בְּגִין דְּאִיהוּ לְעֵילָא, רֵאשִׁיתָא דְּכָלָא, כְּלָלָא דְּכָלָא. וְאִי בְּרֵשׁ עֵבֵר עַל הֵאֵי, וְאֲסִטֵי מַחְשְׁבִיתָה מִן אוּרְחִין דְּאוּרִייתָא, כְּדִין אֲתֵיִיב בְּסִטְרָא אַחְרָא, בְּסִטְרָא דְּשְׂקָר, וּכְדִין אֲתֵי לִיִּדִי לֹא תַעֲנֶה בְּרַעַד עַד שְׂקָר. כְּדֹאשְׁכַּחנָּא בְּאַחְאָב, דְּחֶמֶד כְּרָמָא דְּנְבוֹת הִיזְרַעְאֵלִי, וּכְדִין אֲסֵהִידוּ עֲלֵיה שְׂקָרָא, וּמֵהֵאֵי אֲתֵי בְּרֵשׁ לְמַעְבֵּר עַל כְּלָהוּ אֲמִירָן.

אֲבָל כְּדִין אִיהוּ אֲזִיל בְּאוּרְחִין דְּאוּרִייתָא, וְחֲשִׁיב בְּפִקוּדוּי, כְּדִין אֲתֵפְשֵׁטָא הֵהִיא מַחְשְׁבָה בְּכָלָהוּ דְּרִגִין, מְסִטְרָא דְּאֲמֵת, סִטְרָא דְּמֵהִימְנוּתָא עֵילָאָה.

וְתָא חֲזִי, דְּהֵא נְעִיצִין כְּלָהוּ אֲמִירָן, סוּפָא בְּרִישָׁא, וְרִישָׁא בְּסוּפָא. רִישָׁא לְמַנְדַע לְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּמַחְשְׁבִיתָה. סוּפָא דְּלֹא לְאֲסִטְרָא מַחְשְׁבִיתָה וְרַעוּתָה לְסִטְרָא אַחְרָא. וְכֵד בְּרֵשׁ מִתְדַבֵּק בְּהֵאֵי, כְּדִין כְּלָהוּ עֲלֵמִין מִתְמַלְאן בְּרַכָּאוּן עֵילָאוּן דְּנִגְדִין מִן עֲתִיקָא סְתִימָא דְּכָלָא.

וְכֵד נְחֲתוּ, כְּלָהוּ אֲתֵקְשְׁרוּ בִיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, וְדָא יַעֲקֹב. בְּגִין כֶּד שְׁבִיעָאָה לְקַבְּלֵיה, דְּכָלָהוּ שְׁבַעָה אֲתֵקְשְׁרוּן בֵּיה. וּכְדִין דְּאֲתֵי אַרְצָא, בְּנֵהִירוּ עִם בְּנֵהָא, דְּכָלָהוּ שְׁבַעָה אֲתֵקְשְׁרוּן לְאַנְהָרָא, וּכְדִין אַרְבַּעָה כּוֹסוֹת, אַרְבַּעָה גְּאוּלוֹת.

קִידוּשׁ עַל הַיּוֹם, לְקַבְּלֵיה דְּדוּד. הַגְּדָה, לְקַבְּלֵיה דְּיַעֲקֹב. בְּרַפְתַּת הַמְּזוּן, לְקַבְּלֵיה דְּיַצְחָק. הַלֵּל הַגְּדוֹל, לְקַבְּלֵיה דְּאַבְרָהָם.

מִתְתָּא לְעֵילָא סְלִיק כְּגוּוֹנָא דָּא, מַצָּה, לְקַבְּלֵיה דְּדוּד. שְׁבִיעוֹת, לְקַבְּלֵיה דְּיַעֲקֹב. רֵאשׁ הַשָּׁנָה, לְקַבְּלֵיה דְּיַצְחָק. סוּכּוֹת, לְקַבְּלֵיה דְּאַבְרָהָם. וְאָף עַל גַּב דְּאוּקִימָנָא לְקַבְּלֵיה דְּאַהֲרֹן, כְּלָא חֵד. וְכִיוֹן דְּמֵטוּ לְאַתְרָא שְׁלִימָא דְּיַעֲקֹב, אֲמָרוּ הַלֵּל הַגְּדוֹל.

דְּבַר אַחַר (שְׁמוֹת ט) זֶה יִתְנֹו, כְּמָה אֵית לֹון לְבַנֵי נְשָׂא לְאַסְתִּמְרָא בְּאוּרְחִיָהוּ, דְּכֵד הֵהוּא זְכָאָה אֲזִדְּבוּ, כְּלָהוּ עֶשֶׂר דְּרִגִין אֲסִתִּימוּ נְהוּרִיָהוּ, דְּהֵא לֹא נְגִיד נְהִירוּ דְּעֲתִיקָא, אֶלָּא בְּגִינֵיה לְתוּעֲלֵתָא עַל אַרְעָא. וּמֵאֵן דְּעֵבֵר עַל דָּא, עֵבֵר עַל כָּל פִּיקוּדֵיָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּרַחֲמֵי סִגְיָא, יֵהֵב שְׁבַת לְנִטְרָא לְקַבְּלֵיה, דְּשְׂקִיל כְּכֹל פִּיקוּדֵיָא. וְעַל דָּא עֶשֶׂר גְּרָה, דְּאַהֲדַר לְאַתְרֵיה, אִיהוּ

כּוֹפֵר נַפֶּשׁ, וְנִהְרִין לְאַתְרָא דְאִיקָרִי נַפֶּשׁ, מֵאַתְרָא דְיִשְׂרָאֵ"ל. וְשָׁמַיִם נְהִירִין
לְהַאי אֶרֶץ, וְיַהֲבִין לָהּ כָּל תִּקּוּנָהּא לְאַתְחַבְרָא לְעִילָא.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל. מֵאֵן שָׁמַיִם. שְׁמַיָּא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְסַפְּרִים לְאַתְרָא דְאִיקָרִי כְּבוֹד אֵל. מֵאֵן כְּבוֹד אֵל.
בְּרִיתִיה דְּאַבְרָהָם, דְּאִיקָרִי אֵל. אֵל, דָּא אַבְרָהָם. מֵאֵי מְסַפְּרִים. כְּמָה דָּאֵת
אָמַר (איוב כח) אִזּוּ רָאָה וַיִּסְפָּרָהּ. מֵאֵי וַיִּסְפָּרָהּ. כְּדַבֵּר אַחַר (שם) מְקוּם סְפִיר
אַבְנֵיה. וְאִינוּן שְׁמַיָּא, מְתַקְנִין לָהּ בְּכָל תִּיקּוּנָהּא, לְהַאי כְּבוֹד אֵל.

וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, מֵיִיתִין לָהּ נְהִירוֹ בְּלַחֲשׁוֹ, מִמְּבוּעָא דְלְעִילָא,
וְאוֹמְרִין בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד.

וְאַתְר דְּאִיקָרִי שְׁמַיִם אֶסְהִיד בְּהוּן. וְעַל דָּא עֵי"ן וְדַלִּי"ת אִינוּן רַבְרַבִּין,
לְמַהּוֹי סְהַדִּין. שְׁמַיִם, דְּכְתִיב (דברים ט) הֵעֵדְתִי בְּכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם, דָּא
יַעֲקֹב, אֶתְרָא דְשְׁמַיִם. וּמִנָּא לֹן דְּאִיהִי אֶסְהִידֵת. דְּכְתִיב וְאֶת הָאֶרֶץ. וְכְתִיב
(תהלים פט) כִּגְרַח יִכּוֹן עוֹלָם וְעַד בְּשַׁחַק נֶאֱמָן.

וְכַד יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלִימוֹ כְּדַחֲזִי, סְהַדִּין שְׁלִימִין סְהַדִּין בְּהוּן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וּבַהּהוּא זְמַנָּא נְגִיד טַלָּא דְלְעִילָא, מֵאַתְרָא דְעֵתִיקָא.
אִימְתִי, כַּד אִינוּן בְּיַחְוּדָא. הֵדָּא הוּא דְכְתִיב, (שיר השירים ה) שְׁרָאֲשֵׁי נִמְלָא
טַל. חֲשַׁבּוֹן טַ"ל: יְהוִי"ה אַחֲמִ"ד. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל. דְּבַהּהוּא
שְׁעֵתָא אֶתְחַזִּין יִשְׂרָאֵל לְטַלָּא.

וְיִשְׂרָאֵל דִּידְעִין בְּהוּן, אִינוּן מִיַּחְדוֹן לֹן תְּרִי זְמַנֵּי בְיוֹמָא. חַד בְּסַטְרָא
דִּימָמָא, וְחַד בְּסַטְרָא דְלִילָא.

וּמַהּהוּא טַלָּא, זְמַנִּין מֵיִתְיָא לְאַחֲרָא לְעֵלְמָא דְאֵתִי. הֵדָּא הוּא דְכְתִיב,
(דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדַמַּת עֶפֶר יִקִּיצוּ. מִיִּשְׁנֵי, כְּדַבֵּר אַחַר, (שיר השירים ה)
אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עֵר כּוֹ, אֶתְרָא דְלִבִּי. קוֹל דּוֹדִי, אֶתְרָא דְאִיקָרִי קוֹל, וְדָא
יַעֲקֹב. שְׁרָאֲשֵׁי נִמְלָא טַל, הֵיִינוּ בְּרַכּוֹת שְׁמַיִם, דְּאֵתְיִין לְהַאי אֶתְרָא
דְּאִיקָרִי שְׁמַיִם, כַּד אִיהוּ בְּיַחְוּדָא עִם נוֹקְבָא, וְתִיקוּם מַעֲפָרָא.

וְיַצְחָק כַּד בְּרִיךְ לִיה לִיעֲקֹב, אָמַר, (בראשית כז) וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל
הַשָּׁמַיִם. בְּגִין דְּחִזָּא דִיעֲקֹב גְּרִית הַהוּא אֶתְרָא. הָאֱלֹהִים, דָּא אִימָא
עִילָאָה. דְּעַטְרָא לִיה בְּעִיטְרִין עִילָאִין, לְאַזְדַּוּגָא בְּמִטְרוֹנִיתָא.

וְכַד מְטִי הַאי טַלָּא לְזַעֲרָא, מְסַטְרָא דְצַפּוֹן אֲגְלִיד. וּמְסַטְרָא דְדָרוֹם נְגִיד.
עַד דְּמְטִי לְכַסָּא הַכְּבוֹד. וְכַד מְטִי לְכַסָּא הַכְּבוֹד, אֶתְרָא דְאִיקָרִי אֶרֶץ, כְּדִין
סַטְרָא דְצַפּוֹן דְּאַחִיד בֵּיה, אֲגְלִיד וְיִתְעַבִּיד שְׁלֵג, וּבֵיה אֶתְבְּרִי עֵלְמָא. וְעַל
דָּא אִיתְעֵרוּ קַמָּאי, עוֹלָם מֵהִיכּוֹ אֶתְבְּרִי, מִשְׁלֵג שְׁתַּחַת כַּסָּא הַכְּבוֹד.

וְעַל דָּא בְּדִינָא לָא קָאִים עֵלְמָא, עַד דְּאֶתְעֵרוּ רַחֲמֵי. הֵדָּא הוּא דְכְתִיב,
(תהלים יט) הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדָיו מְגִיד הַרְקִיעַ. דָּא רְקִיעַ,
דְּבֵיה תַלְיִין כָּל נְהוּרִין וְכוּכְבָּיָא. וְדָא צְדִיק, דְּאַנְגִּיד לֹן לְהַאי אֶתְר דְּכְבוֹד.

(שם) יום ליום יביע אמר, מאן יום ליום, דא שמיא ורקיע. ולילה לילה יחנה דעת, האי אתרא דאיקרי לילה אנגיד לגבריאל דאיקרי לילה. מאי דקביל מאתרא דאיקרי דעת. והוא הון יקר ונעים, דגניז דעתיה, בהאי אתרא דלילה. וגבריאל קביל מתפון, והוא דאקרי לילה, ואנגיד לתתאי ריח דעת ויראת ה'.

(שם) אין אמר ואין דברים, בגין דכלא בלחישו. בכל הארץ יצא קום, דא קו האמצעי, דאנגיד להאי ארץ. הדר פריש מאן שמים, דא שמש. (שם) והוא כחתן יוצא מחפתו, דא (שיר השירים ג) עטרה שעטרה לו אמו.

ישיש כגבור לרוץ אורח, לאנהרא לסיהרא, מהו ישיש כגבור. בגין דסטרא דגבורה איתער בההוא זמנא. (תהלים יט) מקצה השמים מוצאו, דא רישא דכולא. ותקופתו על קצותם, בגין דהוא מקיף לכולא, מברח מן הקצה אל הקצה.

ואין נסתר מחמתו, היינו דכתיב (ירמיה כג) אם יסתר איש במסתרים. תורת ה' תמימה, כמה דאת אמר (בראשית כה) ויעקב איש תם. משיבת נפש, כמה דאת אמר (ירמיה נא) נשבע ה' צבאות בנפשו. בגין דהוא אתקין לה על תיקונהא, ויתב בביתא דילה, וזן לה בכל מה דאצטריכא, ועל דא משיבת נפש.

(תהלים יט) עדות ה' נאמנה, דא אתרא דיוסף, דאקרי עדות. אמאי נאמנה. בגין דהוא אתרא דנהרא, דלא יכזבון מימיו. מחכימת פתי, אתרא דלית ליה דעתא הוא מחכים לה, בההוא חכמה זעירא דקבילית מניה ואוקמוה, ומני לה לפרנסא עלמא. ויהבא למאן דלית ליה זכותא מדיליה.

(שם) פקודי ה', אינון דתליין מההיא דאתפקדן בידה כל גניזין דמלכא, ועל דא ישרים, כדבר אחר (דברים לב) צדיק וישר הוא, וצדק איקרי הכי. משמחי לב, שמחה, דא כנסת ישראל. ואימתי היא בחדוה. בזמנא דאתחברת בלב השמים.

מצות ה' ברה, כדן אתעבידת מצוה ברה. בקדמיתא אקרי מצוה, השתא דשריא עלה תורה שבכתב, אקרי מצוה ברה. כדבר אחר (שיר השירים ו) ברה כחמה. וצדיק וצדק בשיקולא חדא.

מאירת עינים. (זכריה ד) עיני ה' המה משוטטים. מאי טעמא מאירת. בקדמיתא מארת, דכתיב (בראשית א) יהי מארת ברקיע השמים, וכד האי רקיע השמים אנהיר לה, איהי מאירת, דיוויד איתוסף בה נהירו דצדיק, ופרישו דשלמא דיליה, כדן הוא ברבו סגיא. ואימתי היא ברה, כד אתכלילת דכר ונוקבא.

יראת ה' טהורה, שבחא דכנסת ישראל, דאיהי בדכיו. כד איהו אנהירו לה אנפין. עומדת לעד, דקיימא תדיר שור רם ותקיף על בנהא. אימתי, כד משפטי ה' מאתר דאמת נהרין בה. והאי דכתיב, צדקו יחדו, כד אינון

כַּחֲדָא בְּהַאי צְדָקָה, וְנִטְלִין שְׁמָא דִּילָהּ, הִדָּא הוּא דְכִתְיב, (תהלים יט) צְדָקוּ יַחְדָּו. וְאִיהִי שְׁמָא דִּילָיָהּ, מִשְׁפָּטֵי ה'.

דְּבַר אַחַר פְּקוּדֵי ה', נֶצַח וְהוֹד, דְּאֵינוֹן לְמוּדֵי ה', מִשְׁמַחֵי לֵב, דָּא אֶתְרוּג, דְּדַמְיָא לְלֵב. מְצוֹת ה', דָּא אֶתְרוּג. יִרְאֵת ה', כְּדָבָר אַחַר (משלי לא) אִשָּׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל. מְאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּאִיהִי טְהוֹרָה. מִשְׁפָּטֵי ה' אֶמֶת, אֱלִין שִׁית בְּנִין, דְּכִלְיָן בְּיַעֲקֹב, דְּאֶקְרִי מִשְׁפָּט, וְהוּא אֶמֶת. צְדָקוּ יַחְדָּו, בְּיַחְדָּוָא שְׁלִימָא בְּיִרְאֵת ה', דְּהִיא טְהוֹרָה.

(תהלים יט) הַנְּחַמְדִּים מְזַהֵב וּמְפֹז רַב, מִסְטָרָא דְזָהָב, דָּא שְׁבַחָא דִּינְצַחֵק, כְּמָה דְאֶתְ אֶמֶר, (שיר השירים ח) שְׁמַאלוֹ תַּחַת לְרֵאשִׁי. וּמְפֹז, דָּא אֶבְרָהִם, וְדָא יְמִינוֹ תַּחֲבַקְנִי. רַב, דָּא יַעֲקֹב. וּמְתוּקִים מְדַבֵּשׁ, דְּבִשׁ דָּא תַמָּר, דְּכִלְיָן דְּזַכָּר וְנוֹקְבָא. בְּגִין כֶּד אֵימְתִי אֵינוֹן מְתוּקִים. כֶּד אֶתְחַבְּרוּ, וּנְפִיק מְנִייהוּ דְבִשׁ.

וְנוֹפֵת צוּפִים, כְּדָבָר אַחַר (שם ט) נוֹפֵת תִּטּוּפְנָה שְׁפֹתוֹתֶיךָ כֶּלֶה. צוּפִים, בְּגִין דְּכָל מָאן דְּבַעֵי לְמַצְפֵי וְלֹא־סִתְפְּלָא בְּהַאי מְרָאָה, מְסִתְפַּל. כְּדָבָר אַחַר (יחזקאל לג) צוּפָה נְתַתִּיךָ לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַעְתָּ מִפִּי דְבַר. וְדָאִי הַאי אֶתְרָא, אֶקְרִי פִתְחָא דְמְהִימְנוּתָא. וְכִתְיב, (שם) וְאֶרְאָה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. מְכָאן וְלַעֲלִילָא לִית רְשׁוֹ לֹא־סִתְפְּלָא. וְעַל דָּא מִינָהּ יִנְקִין אֵינוֹן לְמוּדֵי ה', דְּאִיקְרוּן צוּפִים, כְּמָה דְאֶתְ אֶמֶר וְנוֹפֵת צוּפִים.

דְּבַר אַחַר צוּפִים, אֱלִין לְמוּדֵי ה', דְּנִהְרִין בָּהּ, וּמְתַמְן יִנְקִין נְבִיאִין. בַּר מִמְּשָׁה דְאֶסְתַּלַּק לְעִילָא. וּבְהַהוּא זְמַנָּא דְכִלְיָן כְּלָהוּ בְּחַד, אֵינוֹן נְחַמְדִּים.

דְּבַר אַחַר (תהלים יט) יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד. תָּא חֲזִי, אִי בַר נֶשׁ אֲשֶׁתְּדַל בְּקַדְמִיתָא בְּהַאי אֶתְרָא דְאִיקְרִי יִרְאֵת ה', כְּדִין אוּרִייתִיה עוֹמֶדֶת לְעַד. מְאִי טַעְמָא, בְּגִין דִּיעוֹל מְכָאן לְמְהִימְנוּתָא, מְהַאי פִתְחָא דְכּוּלָּא. וְכֶד דְחִיל מְהַאי אֶתְרָא, אֶתְרַבְּרָא הַאי אֶתְרָא, וְיִתְבָּא בְּנִהִירוֹ עִם מְלַכָּא, בְּגִין דְאֶפִּיקַת בְּרָא טְבָא לְעִלְמָא.

וְעַל דָּא אֶמֶר שְׁלֵמָה, (קהלת יב) סוּף דְבַר הַכֹּל נִשְׁמַע אֶת הָאֱלֹהִים יִרָא. הַאי סוּף, סוּף דְדַרְגִין. סַמִּיךְ רַבְתָּא, דְּהַאי אֶתְר סַמִּיךְ אֶקְרִי. מְדַאֲתַת אֶתְרָא, אֶתְרָא סַמִּיךְ, דְכִתְיב (בראשית ב) וַיִּסְגַּר בְּשַׁר תַּחֲתָנָה. וְאֵימְתִי הִיא בְּשַׁלְיָמוֹ וּבְרַבּוֹ סַגִּי. כֶּד בַּר נֶשׁ דְחִיל מִינָהּ בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתַּר עֲבִיד פְּקוּדֵי אַבּוּי.

הִדָּא הוּא דְכִתְיב, (קהלת יב) אֶת הָאֱלֹהִים יִרָא וְאֶת מְצוֹתָיו שְׁמֹר. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ויקרא יט) אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ. אֶקְדִּים אֵימָא בְּיִרְאָה בְּקַדְמִיתָא. וְאֶת מְצוֹתָיו שְׁמֹר, מְצוֹת ה'. מָאן עֲבִיד שְׁמָא קְדִישָׁא לְעִילָא. מָאן דְעֲבִיד דָּא. הִדָּא הוּא דְכִתְיב כִּי זֶה כָּל הָאָדָם, וְכִדִּין אֲשֶׁתְּלִים הָאָדָם לְעִילָא.

פִתְחָא וְאֶמֶר, (משלי כד) יִרָא אֶת ה' בְּנִי וּמְלִךְ. יִרָא אֶת ה', לְחַבְּרָא יִרְאָה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּנִי וּמְלִךְ, לְאִמְשַׁכָּא נְהִירוֹ מְאִימָא עִילָאָה, דְאִיקְרִי מְלִךְ. לְהַאי בְּרָא בּוּכְרָא, לְמִיעַל מִתְתָּא לְעִילָא. דְבַר אַחַר בְּנִי וּמְלִךְ, תַּמְשִׁיךְ נְהִירוֹ מְבַרָא לְבְּרִתָּא, דְאִיקְרִי מְלִךְ.

ועם שונים אל תתערב, דלא ישנה מסדרא דמהימנותא. דהא בקדמיתא בעי לאשתדלא בהאי יראה, דאיהי פתחא דכולא. ולבתר בתורה דבכתב, דאיהי לעילא. בגין דכל בר נש דלא דחיל חטאה, לית ליה רשו למיעל להאי פתחא דמהימנותא. פיון דמהאי פתחא דחיון ליה, מפלא דחיון ליה, דלית ליה במאי דיעול לכולא, הדא הוא דכתיב, (תהלים קיח) זה השער לה'.

ועל דא איתערו קדמאי, כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת. דיתבא חכמה על פנה אשר נטעה ימינך, דאקרי כבוד אל.

ואם בר נש לא דחיל מינה, איהי מיסרת ליה, דאתמנת לייסרא בני נשא. הדא הוא דכתיב, (משלי ו) ודרך חיים תוכחות מוסר. מאן הוא דרך לאילנא דחיה. ההוא דאתמנא על עלמא, לייסרא בני נשא דלא יטעינו מאורחיה.

ועם כל דא, בעי לקשרא לה לעילא, בגין דאתקריא גופא, ובעינא נשמתא. ונדב ואביהו, על דלא קשירו לה, ונטלו מינה נשמתא, נטלת נשמתהון, וגופא דילהון קיים, כגוונא דעבדו. וישימו עליה קטרת.

בגין דלית לה מדיקה חיים כלום. ועץ החיים יהיב בה חיים. בגין כך איהי גופא. יעקב, נשמתא. עתיקא, נשמתא לנשמתא.

ופנחס דיהב שלום בארץ. חיים בארץ. איתוסף ליה נשמתא, ונהרא ליה אנפאה, בגין דאתער חיים לקבלה, ועל דא באור פני מלך. כד האי מלך דלתתא, נהירא אנפאה, חיים אתדבכו בה.

דבר אחר (שם טו) באור פני מלך חיים, דא יעקב, חיים, דאתין ליה מאימא. ובגין פינחס אתקיים עלמא, דחיבר ברית בלילה. הדא הוא דכתיב, (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה. מאי טעמא יומם. דאתחברת מ"ם סתומה ביום, ונהיר בלילה. ואלמלא האי. חקות שמים וארץ לא שמת, אליו חוקות דקביעין בהאי חוקות התורה לא יתקיימו. ואימתי יתקיימו, כד צדקו יחדו.

גם עבדך נזקק בהם, מלמיטעי בתיקוני דמלכא. דהא בכל ילי אשתדל בהו, לחברא לון פחדא. הדא הוא דכתיב, (תהלים קיט) חצות לילה אקום להודות לך. על משפטי צדקך, דמשפטים דאינון נחמדים, וכלילן מכולם, יתחברון בהאי צדק.

וכדיון כד מזווגין, אינון נטרין דלא יתקרב למקדש ערל וטמא. וכד אינון נטרין לה שמינה להאי סופא דדרגין דאיהו עקב, כדיון איהי רב אתחברת לעילא. ועל דא כתיב, (משלי כב) יעקב ענוה יראת ה'. יעקב ענוה, יחבה יראת ה'. ענוה: כמא דאתמר (במדבר יב) והאיש משה ענו מאד. ואיקרי (דברים לג) איש האלהים. וכתיב (תהלים יח) וענותך תרפני.

וּכְתִיב, (שם קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֶת ה'. בְּגִין דְּבְרִישָׁא בְּעֵי לְמַדְחַל מִינָהּ, וּלְבַתֵּר לְסַלְקָא בְּחֲכָמָה. דְּבַר אַחַר רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֶת ה', דָּא יִרְאֶה עֵילָאָה. וּבְגִין דְּהִיא רִישָׁא לְתַתָּאי נְקֻטָּא שְׂמָא דְעֵילָאָה. וְעַל דָּא אֶקְרִי עֻטְרַת, בְּשְׂמָא דְכַתְרָא עֵילָאָה, טְמִירָא דְכוּלָּא, לִיחְדָּא רִישָׁא בְּסוּפָא, וּבְחַד שְׂמָא אֶתְכַלִּילַת.

דְּבַר אַחַר (תהלים יט) בְּשִׁמְרָם יַעֲקֹב רַב, אֵינוֹן מְשַׁפְּטִים נְטִרִין לְהַאי יַעֲקֹב רַב, דְּהָא יַעֲקֹב, מְאַרְיָה דְּבֵיתָא, נְטִיר בֵּיתֵיהּ. וְהָא אֵיתְעָרוּ בְּהָהוּא דְנָסִיב אִוּמְנוּתָא דְיַעֲקֹב, דְּכָרַע שְׁבַע כְּרִיעֵן, לְבַטְלָא שְׁבַע רִישֵׁי דְחוּיָא, דְלָא יַקְרַב לְמַקְדָּשָׁא.

גַּם מִזְדִּים חֲשׂוֹךְ עַבְדָּךְ, זְדִים: דָּא נְחָשׁ דְרָכִיב עֲלֵיהּ סַמְאָמֵר לִיהּ. חֲשׂוֹךְ עַבְדָּךְ, כְּגוֹן הָהוּא עַבְדָּךְ דְּכָל מִפְתָּחוֹן דְּמְאַרְיָה בֵּידֵיהּ, אָמַר דְּהִיא בְּחֲשׂוֹכָא וְטְלִימוּתָא, בְּגִין אֵינוֹן זְדִים דְשִׁלְטוֹ בְּעֲלָמָא, וְגֵרְמוֹ מִיתָהּ. וְזִמְנִין פְּגִימָא סִיחָרָא, וְשִׁלִּיט חוּיָא.

וְהוּהוּ הָוָה בְּעֵי רַחֲמִין עַל דָּא, וְאָמַר אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזוּ אֵיתָם, דְלָא יִשְׁלוּט בְּאַתְרֵיהּ. לְנִטְרָא הָהוּא יַעֲקֹב, עַל יְדָא דְיַעֲקֹב, דְאֶקְרִי רַב, בְּרָא בּוּכְרָא. דְלִית לָךְ בְּעֲלָמָא דְאַתְגַּבֵּר לְקַבְלִיהּ דְהִיא נְחָשׁ, כְּפוֹתֵיהּ דְיַעֲקֹב, וְאַעֲדֵי יִתֵּיהּ מֵאַחַסְנֵתֵיהּ, בְּגִין דְהוּא מְאַרְיָה דְבֵיתָא, דְלָא יִסְאֵב בֵּיתֵיהּ.

כִּיּוֹן דְלָא יִשְׁלוּט, כְּדִין, אֲזוּ אֵיתָם. אֲזוּ: אֲלִיף, נְהִירוֹ דְעֵתִיקָא. זִי"ן, שְׁבַע דְרָגִין דְכְלִילוֹן בְּיַעֲקֹב. כִּיּוֹן דְכָל הָאֵי אֶתְחַבֵּר, כְּדִין אֶהֱיָה תָם. דְהִכִּי אֶקְרִי מַכְתָּם, מָדוּ וְתָם. מָדוּ: בְּגִין דְלִית לָהּ נְהוּרָא מְדִילָהּ. תָם: כַּד סִיחָרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא, וְנְהָרָא בְנְהִירִין עֵילָאִין, כְּדִין תָם. וְעַל דָּא מַכְתָּם לְדוּד.

אֵימְתִי. כַּד אֶתְנַטְרִית סִיחָרָא. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, (שם טו) שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ. מֵאֵי חֲסִיתִי, כְּמָא דְאַתְ אָמַר (שם נז) חֲסִיָּה נִפְשִׁי.

מֵאֵי טַעְמָא שְׁמֵרְנִי אֵל. סְטָרָא דְאַבְרָהָם בְּעָא לְאַתְעָרָא, דִּינְהִיר חֲסָד עֵילָאָה, לְחֲסָדֵי דְוֹד הַנְּאָמְנִים. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, (שם קג) וְחֲסָד ה' מַעֲוֹלָם וְעַד עוֹלָם. חֲסָד: דָּא אַבְרָהָם. דְנִקְיִט מַעֲוֹלָם עֵילָאָה נְהִירוֹ וְחִיִּים, וְיַהִיב לְעוֹלָם בְּתַרְאָה, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאֵיו. הוּא עוֹלָם בְּתַרְאָה דְתַלְיָא בֵּיהּ יִרְאֶה.

וּכְדִין, וְצַדִּיקוֹ דָּא עוֹלָם בְּתַרְאָה, דְאֶקְרִי צְדִיק. לְבְנֵי בְנִים, דִּינְקָא לְמִשְׁרִיתָא דְאִיקְרוֹן בְּנֵי בְנִים. דְהָא שִׁית עֵילָאִין דְנְהִרִין לָהּ, אִיקְרוֹן בְּנִים. כְּמָה דְאַתְ אָמַר (שיר השירים א) בְּנֵי אָמִי נְחָרוּ בִי. וּכְתִיב (תהלים קיג) אִם הַבְּנִים שְׂמִיחָה. וְאַלִּין דְסַחְרֵי הָאֵי עוֹלָם בְּתַרְאָה, אִיקְרוֹן בְּנֵי בְנִים. אֵימְתִי, כַּד נְטִירֵי קִיּוּמִיָּה. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, (שם קד) לְשׁוּמְרֵי בְרִיתוֹ. תָּא חֲזִי, בְּגִין דְהִנֵּי בְנֵי בְנִים, לָא נְטִירוֹ קִיּוּמִיָּה כְּקַדְמִיתָא, וְזִבְיֵנוּ לִיהּ לְאַרְעָא נּוּכְרָאָה, אֶתְגַּזֵּר עֲלֵיהוֹן עוֹנְשָׁא.

וְהָא בְּעָא מִשָּׁה, כַּד חָמָא דִּיתְעֵבִיד דִּינָא בְּאִינוּן עֲשָׂרָה הֶרוּגֵי מַלְכוּת. וְאָן
הוּא אוּרִייתָא דִּי לְהוֹן. אָמַר לִיה, חֲזוֹר לְאַחוּרְךָ, לְאִינוּן דְּשָׂרְאָן אַחוּרֵי
מִשְׁכָּנָא, דְּזַבִּינוּ לְהַאי צְדִיק. אָמַר לִיה, וּמַאי שָׂנְא בְּאַלִּין גּוֹפִין. אָמַר לִיה,
כִּד עָלָה בְּמַחְשָׁבָה, וְלִית דִּיכּוֹל לְאַדְבָּקָא.

וְעַל דָּא אֲשַׁתְּדַל דְּוֹד, לְבָרְכָא לְהַאי אַתְרָא, דְּאַתִּי מְנִיָּה נְהִירוּ. וְאָמַר (תהלים
קטו) ה' זְכַרְנוּ יְבָרְךָ, דָּא צְדִיק. יְבָרְךָ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל, הַאי צְדִיק יְבָרְךָ אֶת
בֵּית יִשְׂרָאֵל. יְבָרְךָ אֶת בֵּית אַהֲרֹן, סִטְרָא דְּחֶסֶד דְּאִית בָּהּ, דְּאַקְרִי בֵּית
אַהֲרֹן, כִּד אַתְחַבְּרַת לְחֶסֶד. הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (שמות ו) וַיִּקַּח אַהֲרֹן אֶת
אֱלִישִׁבַיִע בַּת עֲמִינָדָב, דְּאַתְחַבְּרַת לְאֵל.

יְבָרְךָ יִרְאֵי ה', אֲלִין יַתְבִּי מִשְׁכָּנָא, דְּשָׂאָרְן בְּהַאי יִרְאָה. הַקְטַנִּים עִם
הַגְּדוֹלִים, כַּדְבָּר אַחַר (תהלים קד) חֲיִוֹת קְטַנּוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. חֲיִוֹת קְטַנּוֹת, כֹּל
אִינוּן רַבְרָבָן דְּנִפְקוּ מֵאִינוּן בְּנֵי בָּנִים, כַּדְבָּר אַחַר (במדבר ב) כֹּל הַפְּקָדִים
לְמַחְנֶה יְהוּדָה. עִם גְּדוֹלוֹת, אִינוּן שְׁבַטִין.

וְעַל דָּא, כֹּל דְּעֵבֵר עַל פְּקוּדֵינָא, יְהִיב אַגְרָא בְּקַע לְגַלְגּוּלַת, לְמַהּוֹי כּוֹפֵר
לְהַהוּא נִפְשׁוֹ, וְיַתְפֹּשֵׁט מְנַה נְהִירוּ, כִּד אַתְחַבְּרַת יְמִינָא כְּסָף לְגַבְהָ. וְעַל דָּא
יְבָרְךָ אֶת בֵּית אַהֲרֹן, כִּד אַתּוּסָף בָּהּ בְּרַכְתָּא, וְאַתְעַר יְמִינָא לְגַבְהָ, בְּהַהוּא
כְּסָף, כִּדִּין בְּרַכְתָּא דִּילָהּ נְגִיד בְּאִינוּן דְּדַחְלִין מִינָהּ.

תָּא חֲזִי, כֹּל בַּר נֶשׁ דְּתַב בְּתִיּוּבְתָא קָמִי מְאָרִיָּה, וְדַחֵיל כֹּל יוֹמָא מִהַהוּא
חוּבָה דְּעֵבֵד. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַחֵיל לִיה, וְלֹא גְבִי מְנִיָּה. דְּהָא אַחוּי
דִּיּוֹסָף, דְּחִילוֹ סִגִּי נִפְל עֲלֵיהּ, כִּד חֲזוּ דְּאַסְתַּלַּק אַבוּהוֹן לְעֵילָא, וְחֲזוּ
גְרַמִּייהוּ בְּגִלוּתָא עַל הַהוּא חוּבָא, עַד דְּאַמַּר לְהוּ יוֹסָף, (בראשית ט) אֵל תִּירָאוּ.
לֹא תִדְחִלוּ וְדָאִי מְעוֹנָשָׁא בְּהַאי זְמַנָּא, כִּי הִתְחַת אֱלֹהִים אָנִי. וְדָאִי
אַסְתַּלְקָנָא לְעֵילָא מִהַהוּא אַתְרָא. וְדַרְגָּא דִּילִי יְנַהִיר, לְסִטְרַי בֵּי דִינָא,
לְאַנְהָרָא לְכוּ, דְּאַתּוֹן תַּחּוֹת הַהוּא אַתְרָא.

כַּד חָמָא דְּוֹד לְמְאָרִיָּה דְּבֵיתָא דְּאַמַּר כֶּף. אָמַר (תהלים קטו) ה' זְכַרְנוּ יְבָרְךָ,
הַהוּא דִּיתִיב בְּעֵלְמָא דְּדְכוּרָא. ה', לְעֵילָא לְעֵילָא, יְבָרְךָ יְתִיָּה בְּעֵטְרִין
עֵילָאִין. דְּהָא כְּלָהוּ שְׁבַטִין בַּר מִיּוֹסָף, בְּעֵלְמָא דְּנוֹקְבָא יַתְבִּין, וּמַתְבָּרְכִין
מְנִיָּה.

הַהוּא אַתְרָא, יְבָרְךָ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְדָאִי, בֵּיתוֹ דְּדָוִד. יְבָרְךָ אֶת בֵּית אַהֲרֹן,
דִּיתְעַר סִטְרָא דְּחֶסֶד דִּילָהּ. יְבָרְךָ יִרְאֵי ה' הַקְטַנִּים. בְּגִין כֶּף יוֹסָף ה'
עֲלֵיכֶם, מִסִּטְרָא דִּיּוֹסָף, דְּהוּא עֲלֵיכֶם, אִיתְעַר בְּרַחֲמֵי עֲלֵיכוֹן. דְּהָא הַהוּא
חוּבָא יוֹסָף מַחֵיל לְתַתָּא, וְאָמַר (בראשית ט) אֲנֹכִי אֶכְלָל אֶתְכֶם וְאֶת טְפָכֶם.
בְּגִין כֶּף עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם, וְגִין זְכוּתִיָּה עֲלֵיכוֹן, וְעַל בְּנֵיכוֹן, דְּלֹא יַתְפָּשׁוּן
בְּחוּבֵיכוֹן, וְלֹא יִשְׁלוּט עֲלֵיכוֹן הַהוּא חוּיָא.

בְּגִין כִּדְ אַל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזֵי אֵיתָם, וְאֶתְעַטֵּר הֵהוּא אֶתְרָא בְּעֵטְרוּי, כְּגוּוֹנָא
דְּאֶתְעַטֵּר כִּד עֵבְרוּ יִשְׂרָאֵל יִמָּא, וְאָמְרוּ אֲזֵי יִשְׂרָאֵל, כִּד חָמוּ דְּאֶשְׁתְּלִימַת
סִיחָרָא. (תהלים יט) וְנִקִּיתִי מִפֶּשַׁע רַב, דָּא חוּבָא דְשִׁבְטִין, דְּהוּוּ רַב.

וְעַל כּוּלָּא בְּעָא רַחֲמִין, (שם) יְהִיו לְרַצוֹן קַמִּי עֲתִיקָא קְדִישָׁא. אֲמַרִי פִי, דָּא
פָּה דִּילִיה. וְהִגִּיוֹן לְבִי, דָּא לֵב הַשָּׁמַיִם. לְפָנֶיךָ, אֵלִין פְּנִים עֵילָאִין, דְּמִטְמָרִין
וְאֶתְגַּלְיִין בְּעֵת רַצוֹן. הִי, דָּא יִמִּינָא. צוּרִי, דָּא שְׂמָאלָא. וְגוּאֵלִי, דָּא
אֲמַצְעִיתָא.

דְּבַר אַחַר, הִי, דָּא אֲמַצְעִיתָא, דָּא יַעֲקֹב. צוּרִי, דָּא שְׂמָאלָא. וְגוּאֵלִי, דָּא
דִּימִינָא, דְּאֶקְרִי גוּאֵל, קְרוּב, וְדָאִי. וְזִמִּין קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְאַרְמָא יִמִּינָא
דִּילִיה, וְלִמִּינֵי לְבָנוּי, הִדָּא הוּא דְכֹתִיב, (שם קיח) יָמִין הִי רֹמְמָה יָמִין הִי
עוֹשֶׂה חֵיל.

פרשת צו

[חֲסֵר תַּחֲלַת הָעֲנָן]. וּבִסְטֵר שְׂמָאלָא, קִימָא דְרָגָא אַחֲרָא, דְּבִסְטֵר
מְסַאָבָא, דְּאֶקְרִי אוּף הַכִּי מַחְשְׁבָה, וְאֶקְרִי מַחְשְׁבָה רְעָה. בְּגִין דְּדִרְגָא
דְּעֵלָה אִיהוּ רַע, וּבְגִין כִּד אִיקְרִי מַחְשְׁבָה רְעָה.

הָכָא קִימָא כָּל רְעוּתִין בִּישׁוּן, וְכָל הִרְהוּרִין בִּישׁוּן, וְכָל בִּישׁוּן דְּעֵלְמָא.
וְאִיהִי קִימָא לְכָל רְעוּתִין אֵלִין, דְּיִסְתָּאב בְּרֵשׁ בְּהוּ. בְּהֵאִי מַחְשְׁבָה רְעָה
קִימָא כְּמָה דְרָגִין מְסַאָבִין, וְכִלְהוּ קִימִין לְסַאָבָא לְבַר נֶשׁ, בְּאִינוּן רְעוּתִין
וְהִרְהוּרִין דְּמַחְשְׁבָה רְעָה, וְכִדִּין אֶסְתָּאב בְּרֵשׁ בְּהוּ, וְאֶתְדַבֵּק בְּהוּוּ
סְטָרָא.

וְעַל דָּא בְּעֵי לְקַרְבָּא עוֹלָה לְאֶתְדַכְּאָה, וְכִד קְרִיב לָהּ, בְּעֵי לְאַסְטָאָה רְעוּתִיה
לְגַבֵּי מַחְשְׁבָה קְדִישָׁא. וְכִד סְלִיק תַּנְנָא מְאִינוּן חֲלָבִין וְאִמּוּרִין, וּמְאִינוּן
אִיבְרִין, לְהֵהִיא מַחְשְׁבָה רְעָה סְלִיקָא בְּקִדְמִיתָא, וְכִלְהוּ נְטִילַת לָהּ, וּמִתְזַנָּא
מִינֵיהּ.

וּלְבַתֵּר סְלִיק תַּנְנָא אַחֲרָא דְקִיק. וְכָל אִינוּן עֵילָאִין, מִינֵיהּוּ מְאִרִיהוּן
דְּדִינָא, מִתְכַּנְשֵׁי וְעֵיילוּ לְגוּ לְגוּ, עַד דְּאֶתְכַּנְשׁ דָּא לְגוּ דָּא, וְדָא לְגוּ דָּא, עַד
דְּאֶסְתְּלִיקוּ כּוּלְהוּ לְאֶתְכַּלְלָא כְּלָא דָּא עִם דָּא, וְלֹא שְׂלָמָא דָּא עִם דָּא, וְגוּפָא
אֶתְקַשֵּׁר בְּגוּפָא.

כִּדִּין אֶעֱטֵר הֵהוּא בְּרֵשׁ רְעוּתִיה, בְּרְעוּתִיה דְּהֵהִיא מַחְשְׁבָה טְהוּרָה. וְכִדִּין
כְּהֵנָּא מְסַטְרָא דִּימִינָא, וְלִיוָאִי מְסַטְרָא דְשְׂמָאלָא, מְקַשְׁרֵי שְׂיִיפִין

בְּשֵׁיפִי, עַד דְּאִסְתַּלְקָא הָאֵי מַחְשְׁבָה טְהוּרָה בֵּין יְמִינָא לְשְׂמָאלָא, וְאִתְחַבְרוּ דָא עִם דָא, וְאִתְקַשְׁרוּ דָא עִם דָא, וְהוּוּ חַד. וְכַדִּין אֶקְרִי נִיחוּם, נִיחָא וְרַעוּתָא, לְאִתְחַבְרָא וְלֹאֲעֵלָא דָא בְּדָא.

וְכַד כְּלָא אִתְקַשְׁרוּ דָא בְּדָא, עֲלֵמָא דְאֵתִי אֶפִּיק כֹּל נְהִירוֹ, לְאִתְנַהֵרָא כּוּלְהוּ כְּחַדָא. וְכֹל חִידוֹ אִשְׁתַּכַּח, וְכֹל אֲנַפִּין נְהִירִין, וְכֹלָא אִיהוּ בְּבִסִּימוֹ. וְאִתְפָּרֵשׁ בְּרֵשׁ מְגוֹ מַחְשְׁבָה רְעָה, וְאִתְדַבֵּק בְּמַחְשְׁבָה טְהוּרָה, עַד דְּאִתְדַבֵּק כְּלָא בְּגוֹ מַחְשְׁבָה סְתִימָאָה עֵילְאָה דְכֹלָא, וְהוּוּ כְּלָא חַד.

וּמֵאֵי דְאִשְׁתַּאֲרֵי מִן קַרְבָּנָא, בְּעֵינָא לְאִתְוֹקְדָא וְלֹאֲתַאֲכֵלָא בְּלִילָא, דְלָא יִתְהַנֵּי מִיְנִיָּה בְּרֵשׁ. מֵאֵי טַעְמָא דְהָאֵי עוֹלָה, קַרְבָּנָא דְעֵלְוֹן, לִית רֵשׁוֹ לְבַר נֵשׁ בְּעֵלְמָא לְאִתְנַהֵרָא מִיְנִיָּה. בְּגִין דְּהָאֵי קַרְבָּנָא לָא אִתְקַרֵּיב, אֲלָא מְגוֹ דְאִתְמַשְׁכָּא בְּמַחְשְׁבָה רְעָה, סְטָרָא דְמִסְאָבָא. וְדָלָא יִתְפַּשֵּׁט וְלָא יִסְטִי הָאֵי סְטָרָא, כְּלָא אִתְהַדְרֵי לְגוֹ אֲשָׁא לְאִתְאֲכֵלָא, וְלָא יִתְהַנֵּי מִהָהוּא קַרְבָּנָא בְּרֵשׁ בְּעֵלְמָא.

בְּלִילָא אִתְאֲכֵל כֹּל מֵאֵי דְאִשְׁתַּאֲרֵי, כְּדָבָר אַחַר (וִיקְרָא ו) עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כֹּל הַלֵּילָה. דְכַד עָאֵל לִילָא, כֹּל אֵינּוֹן גְּרַדִּינֵי נִימוּסִין מִשְׁתַּכְּחִין, וְאִזְלוּן וְשִׁלְטִין בְּכֹל אֵינּוֹן אִמּוּרִין וּפְדִירִין, וְכֹלְהוּ מִתְאֲכֵלִי, וּמְנַהוּן אִתְזָנוּן כֹּל אֵינּוֹן גְּרַדִּינֵי נִימוּסִין, וְאֵינּוֹן חוּלְקָא דִילְהוֹן לְאִיתְזָנָא, בְּגִין דְלָא יִשְׁלְטוּן, וְלָא יִתְקַרְבוּן לְגוֹ קוּדְשָׁא. וְיִתְפָּרֵשׁ בְּרֵשׁ מִהָהוּא סְטָרָא, וְיִתְדַבֵּק בְּרַעוּתָא עֵילְאָה, וְכַדִּין שְׂבִיק לִיָּה מֵאֵרִיָּה לְהָהוּא בְּרֵשׁ, וְכֹהֲנָא מְכַפֵּר עֲלֵיהּ, דְכִתִּיב (שם ד) וְכִפֵּר עָלָיו הַכֹּהֵן מִחֻטָּאתוֹ.

פרשת אחרי

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאִתְבְּרִיאוּ אִתְלַבְּשׁוּ בְּדִיוֹקְנָא קְדִישָׁא עֵילְאָה דְנְהוּרָא, בְּגִנְתָּא דְעֵדוֹן דְלַעִילָא. וּבְדִיוֹקְנָא קְדִישָׁא אַחֲרָא, בְּגִנְתָּא דְעֵדוֹן דְלַתְתָּא. וְיִהְיִין לֹון אַחְסִנְתָּא עֵילְאָה. וְיִהְיִין לְהוֹן חוּלְקָא עֵילְאָה. וּבִתְרֵי דִיִּהְיִין לְהוֹן דָּא, אֲמַר לְהוֹן מְלֹאֲכָא, אֲתָא זִימְנָא דְתִיפְקוּ, דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּדָה הוּא אֲמַר דִּי תִפְקוּן מְכָאן.

תְּוֹהוּ, וְאֲמַרוּ לְאֹן. אֲמַר לִיָּה תְרִין מְלֹאֲכִין, קוּדְשָׁא בְּרִיָּדָה הוּא אֲמַר (בראשית יב) לָדָּ לָדָּ מֵאֲרָצָה וּמִמּוֹלְדֵתָהּ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ. מֵאֲרָצָה: דָּא גִנְתָּא דְעֵדוֹן דְלַתְתָּא. וּמִבֵּית אָבִיךָ: דָּא גִנְתָּא דְעֵדוֹן דְלַעִילָא. אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ: דָּא אֲרַעָא חֲשׂוּכָא שְׁפֵלָה.

וְאַחֲזִיאֵאוּ לַיהוָה כָּל גִּנְתָּא דְעָדָן. וְאַחֲזִיאֵאוּ לַיהוָה הַיְכָלָיו וּבֵיתוֹ, מְדוֹרָיו עֵילָאִין וְכַמָּה הַיְכָלָיו דְכְּסִיפִין, וְכַמָּה בֵּיתוֹ, וְכַמָּה מְדוֹרָיו, וְכַמָּה דְרָגִין, וְכָל חֶלֶק וְחֶלֶק שְׂיֵשׁ לוֹ לְצַדִּיק בְּפָנֵי עַצְמוֹ.

אָמַר מָה אֵינוֹן הַיְכָלָיו, אָמְרוּ לַיהוָה תְּרִין מְלָאכִין, אַרְבַּעִין וּתְרִין הַיְכָלָיו אֵינוֹן מְרַקְמֵן מְכַמָּה גְּוֹנִין נְאֻמִּים, וְכָל אֵינְשׁ דְּקָרִי קָרִיאַת שְׁמַע שְׁמָא דְמִיב שְׁמָהּ פְּדָקָא יְאוֹת, יִירַת לוֹן. עָאֵל לַיהוָה לְשַׁבְּעִין דְּרָגִין, וּבַהוֹן עִיב חֲלוֹנוֹת, וּמְרַקְמֵן בְּכַמָּה גְּוֹנִין. אָמַר לְמָאן אֵינוֹן. אָמְרוּ לַיהוָה, כָּל אֵינְשׁ דְּקָרִי קָרִיאַת שְׁמַע שְׁמָא דְעִיב תִּיבִין פְּדָקָא יְאוֹת, יִירַת דָּא.

עָאֵל לַיהוָה לְהֶלֶן, וְאַחֲזִי לַיהוָה חֲמִשִּׁין מְדוֹרָיו אַחְרָנִין, מְרַקְמֵן בְּכַמָּה גְּוֹנִין. אָמַר לְמָאן אֵינוֹן. אָמְרִי לַיהוָה, לְכָל בַּר נֶשׁ דְּקָרִי קָרִיאַת שְׁמַע שְׁמָא דְחֲמִשִּׁין תִּיבִין פְּדָקָא יְאוֹת, יִירַת דָּא.

עָאֵל לַיהוָה לְהֶלֶן, אַחֲזִי לַיהוָה שְׁבַעִין וּתְרִין מְדוֹרָיו אַחְרָנִין מְרַקְמֵן בְּכַמָּה גְּוֹנִין. אָמַר לְמָאן אֵינוֹן, אָמַר לַיהוָה, לְכָל בַּר נֶשׁ דְּקָרִי קָרִיאַת שְׁמַע שְׁמָא דְעִיב תִּיבִין דְאִית בְּפָרְשָׁתָא רְבִיעָא.

אָמַר לְהוֹן, וּבַמָּה אָנָּא אַרְוּוּחַ דָּא. אָמְרוּ לַיהוָה, (בראשית א) בְּעַצְבוֹן תֵּאֲכַלְנָה. אָמַר לְהוֹן וּמַהוּ הָעַצְבוֹן. אָמְרוּ לַיהוָה נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע. עֲשִׂינָהּ, בְּעוֹבְדִין טְבִין. וּשְׁמִיעָהּ, בְּאוֹרֵיתָא.

אֲפִיקוּ לַיהוָה מִגִּנְתָּא דְעָדָן, וְאֶזְלוּ עִמָּיהָ לְגִיהֶנֶם, וְעִמּוּדָא דְעֵנְנָא לְמַהֲדָּ בְּהוּ בִימָמָא עַל רִישָׁיהָ, וְעִמּוּדָא דְאֲשָׁתָא לְמַיְהֲדָּ בְּהוּ בְּלִילָא. אָמְרוּ לַיהוָה, תָּא חֲזִי, אַתְרָא דָּא אִיהוּ חֲשׂוּכָא בִימָמָא וּבְלִילָא. אַחֲזִיאֵאוּ לַיהוָה כָּל מְדוֹרָיו דְגִיְהֶנֶם וְאַחֲזִיאֵאוּ לַיהוָה לְהַט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת. וְאַחֲזִיאֵאוּ לַיהוָה (ישעיה נו) הַכְּלָבִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יִדְעוּ שְׁבַעָה.

אָמַר לוֹן, מָאן אֵינוֹן. אָמְרוּ לַיהוָה, אֵינוֹן אַרְבַּעִין וּתְרִין הַיְכָלָיו חֲשׂוּכִין. וְכַמָּה גּוֹבְרִין בְּשִׁלְשָׁלִין בְּצִנְאוֹרֵיהוֹן, וְאַסּוּרִין מִן יְדִיהוֹן וּמִן רַגְלֵיהוֹן, וְאֵינוֹן צְוּוּחִין וְאַמְרִין וּוִי וּוִי. וּוִי לָנָא דְאֶזְיִלְנָא בְּהַבְּלִי עַלְמָא, וְלֹא אֶזְיִלְנָא לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת, וְלֹא קָרִינָא שְׁמָא דְאַרְבַּעִין וּתְרִין שְׁמָהּ, דְלֹא אוּלִיפְנָא לַיהוָה. וּוִי לָנָא, וּוִי לְנַפְשָׁנָא, וּבַעַל הָאֲסוּרִין מְמוּנָה עֲלֵיהֶם.

עָאֵלוּ לַיהוָה לְהֶלֶן, אַחֲזִיאֵאוּ לַיהוָה עִיב חֲלוֹנִין חֲשׂוּכִין, וּבַהוֹן הוּוּ עָאֵלִין הַשִּׁלְשָׁלָאִין מִן צִנְאוֹרֵיהוֹן. עָאֵלוּ לַיהוָה לְהֶלֶן, וְאַחֲזִיאֵאוּ לַיהוָה חֲמִשִּׁין שְׁעָרִין, וְכָלְהוּ נוֹקְבִין, וְרַגְלֵיהוֹן מִן חֲזִיבִיא הוּוּ עָאֵלִין בְּאֵינוֹן נוֹקְבִין, וְאֵינוֹן צְוּוּחִין וְאַמְרִין, וּוִי לְרַגְלָנָא דְאֶזְיִלוּ בְּהַבְּלִי הָעוֹלָם, וְלֹא אֶזְיִלְנָא לְבֵית הַכְּנִסָּת. וְלֹא לְמַדְנָא שְׁמָא דְחֲמִשִּׁין תִּיבִין מִן קָרִיאַת שְׁמַע.

עָאֵלוּ לַיהוָה לְהֶלֶן, עִיב מְדוֹרָיו, וּיְדִיהוֹן אַסּוּרִין בְּנוֹקְבִין מִן מְזוּזָאִין דְמִן בֵּיתָא, וְאֵינוֹן אַמְרִין וּוִי לָנָא, וּוִי לִיְדָנָא, דְלֹא אַקְשְׁרוּ תְּפִילָּין בְּרִישָׁא וּבִיְדָנָא.

עאלו ליה להלן, ואחזיאו ליה כל מדורין דגיהנם, אמרו, כל בר נש דעלמא, ייעול באתרא דין. ואפילו מאן דאיהו חפשי. הדיא הוא דכתיב, (איוב ג) קטן וגדול שם הוא ועבד חפשי מאדניו, ולית חפשי אלא כל גבר דידע שמה דקודשא בריהו הוא פדקא יאות. הדיא הוא דכתיב, (תהלים צא) אשגבהו כי ידע שמי יקראני ואענהו.

תא חזי, כל גברא דעביד עובדין טבין, דאינון מצות עשה. כל מצוה ומצוה דיעביד, אסתלק לעילא, וקיימא קמי קודשא בריהו הוא, ואמר אנא מפלנייא דעבד לי, ויהב ליה קודשא בריהו הוא מלאך אחד, דיעזרוניה באתר חשוכא דגיהנם דאתקרי ליליא דאיהו באתרא הדין.

וכל פתגמא דאורייתא דשמע, על כל מלה ומלה, יהב ליה קודשא בריהו הוא מלאך אחד, לכל מלה ומלה דיעזרוניה. ועל דא (יהושע א) והגית בו יומם ולילה למען תשמר לעשות ככל הפתוב בו כי אז תצליח את דרכיך ואז תשכיל. ואם את תעביד דא, דקודשא בריהו הוא פקדך דתתעסק באורייתא ביממא ולילי, ותיטר ותעביד כל מה דאית בה, לא תדחל מאתרא דא. הדיא הוא דכתיב, (שם) הלא צויתיה חזק ואמץ אל תערץ ואל תחת וגו'. קודשא בריהו הוא יהא עמך בשעתא דתתעסק באורייתא ביממא וביליא. וקודשא בריהו הוא יהא עמך בשעתא דתשמר לעשות ככל הפתוב בו, קודשא בריהו הוא יהא עמך בשעתא דתתפטר מעלמא, ותיעול הכא.

ואי לא תעסוק באורייתא, ולא תיטר ולא תעביד פקודי אורייתא, קודשא בריהו הוא יסתלק מנך. ומלאכיו לא יצוה לך לשמרך בכל דרכיך. הדיא הוא דכתיב, (ויקרא כו) ואם תלכו עמי קרי וגו' והלכתי אף אני עמכם בקרי.

בתר דיחזי ליה כל דא, ויימא ליה כל דא, אמר ליה מלאכא חד מן התרין, דאיהו יצר הטוב, קודשא בריהו הוא אמר לי דאזילנא עמך, אנא ויצר הרע. אומי לי דתקיים אורייתא כלא, ללמוד וללמד לשמר ולעשות. אומי ליה. ובתר כן אמר, לך לך מארצך וממולדתך, לגוי שפל, כמא דאמרנא.

ובשעתא דיפוק מבטן אימיה, יתקיף מלאך בידיה בצואריה, וישכח ליה אורייתא, ורשים ליה באצבעיה על פומיה, לא תשכח השבועה דנשבעת לי. ואם גברא יעביד, ואתקיים השבועה, יהבו ליה כל מה דאחזיאו ליה. ואם יותר ירויח, יותר יתנו. הדיא הוא דתנו, למוד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה.

ואם לאו, תא חזי, בבר נש אית ביה שם יהויה. ייה, העולם הבא. ויה, העולם הזה. ייה אתלבש בדיוקנא עילאה, מן גינתא דעדן דלעילא. ויה אתלבש בדיוקנא דעדן דלתתא. ואינון פדוגמא דא, י, אלימלך. ה', נעמי. ו', מחלון. ה', רות.

וְאִם הָהוּא גִבְרָא אָזִיל בְּאַרְחִין טְבִין, וְיִקְיִים הָאוּמָאָה דְּאוּמִי, יְהִבוּ לֵיהּ כָּל טִיבוּ דְאַחְזִיאוּ לֵיהּ, וְכָל מָה דְרִוּחַ בְּעֵלְמָא דִּין. וְאִם לָאוּ, מָה אָמַרְתָּ נְשִׁמְתָא קְדִישָׁא, (איוב א) עָרַם יִצְאָתִי מִבֶּטֶן אִמִּי וְעָרַם אֲשׁוּב שְׁמָה. וּמֵאִי אִיהוּ עָרַם, מִשְׁמָא קְדִישָׁא יְהוּ"ה דְאַמִּינָא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְאַתִּי בְּרַ נֶשׁ לְעֵלְמָא, יְהִב בֵּיהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא שְׁמִיָּה בְּבֵר נֶשׁ. וְשְׁמָא אַחְרָא מִן שֵׁד יְהוּדָאִי, דְאַיִתְקָרִי חוּל. וְשְׁמָא אַחְרָא, דְאַתְקָרִי חֲשָׁד.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דברים ט) רָאָה נִתְתִּי לִפְנֵיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמְּוֹת וְאֶת הָרָע. הַחַיִּים: דָּא שֵׁם יְהוּ"ה דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא. וְאֶת הַטּוֹב: זֶה הַשֵּׁד יְהוּדָאִי, דִּיהִב לֵיהּ עוֹשֶׁר בְּעֵלְמָא דִּין. וְאֶת הַמְּוֹת וְאֶת הָרָע: אֵלִין תְּרִין מְקַטְרָגִין רְשָׁעִים טְמָאִים, מְסִטְרָא דְסַמְאָמֵר לֵיהּ וְנַחֲשׁ, מִן שָׂרוּ שֶׁל יִשְׁמַעְאֵל וְעֵשׂוּ.

אִם בְּרַ נֶשׁ יִקְיִים הָאוּמָאָה דְּאוּמִי, טוֹב. וְאִם לָאוּ, יִסְתַּלַּק מִנִּיהּ יִ"ו, אֲשַׁתְּאַרְתָּ ה' ה'. וּבְהֵאֵי שַׁעְתָּא, ה' עֵילְאָה מָה אָמַרְתָּ. (יחזקאל לג) שׁוּבוּ שׁוּבוּ מִדְרַכְיִכֶם הָרָעִים, שְׁהִם הָרְשָׁעִים שְׁאַמְרֵנוּ.

וְאִם תָּבוּ הָרִי טב. וְאִם לָאוּ, יִסְתַּלַּק ה' עֵילְאָה עִם וִ"י, וְאַתְעֵבִיד הוּ"י. וּמָה הִיא אוּמָרְתָּ. (ישעיה א) הוּי גוֹי חוּטָא וְגוֹי. וְאִם תָּבוּ מִדְּאַשְׁתְּאַרְתָּ בֵּיהּ ה' תִּתְאַה, הָרִי טב. וְאִם לָאוּ, יִתְעֵבִיד הוּ"ה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (איכה ב) הַשִּׁיב אַחֲרֵי יָמֵינוּ מִפְּנֵי אוֹיֵב. וְיִתְעֵבִידוּ הָרְשָׁעִים שֶׁר עָלֵיהֶם.

וּבְהֵאֵי זְמַנָּא, יִתְעֵבִידוּ הָרְשָׁעִים אֲדוֹנִים לְהוֹן, וּמִתְעַלָּה הַטְּמָא דְאַיְהוּ מְסִטְרָא דְשָׂרוּ שֶׁל עֵשׂוּ, עַל אֵלִימְלָךְ וְנַעְמִי. וְשָׂרוּ שֶׁל יִשְׁמַעְאֵל, עַל מַחְלוֹן וְרוּת. וּבְהֵאֵי שַׁעְתָּא אָמְרוּ, (ישעיה כו) ה' אֱלֹהֵינוּ בְּעֵלוֹנוּ אֲדוֹנִים זוּלְתָד.

וּבְהֵאֵי שַׁעְתָּא, וְיְהִי רָעַב בְּאַרְץ. הָאַרְץ, דָּא גּוּפָא. וּבְהֵאֵי שַׁעְתָּא, אִם יִתְעַסַּק בְּתוֹרָה הָרִי טב. וְאִם לָאוּ, יִיִתִי סַמְאָמֵר לֵיהּ רְכִיב עַל נַחֲשׁ, לְאַלִּימְלָךְ. (בראשית לב) וַיָּרָא כִּי לֹא יָכוֹל לוֹ וַיַּגַּע בְּכַף יָרְכוּ. אָזִיל לְאַתְתָּא נַעְמִי, יְהַפֵּד לָהּ, וְיַעֲבִיד לָהּ דְתִיחֻוב, וְתֵהֵא בִישָׁא.

אִם אָדָם אֲתַפְּרֵשׁ מִינָהּ, הָרִי טב. כְּמָא דְאַמֵּר אִיּוֹב, (איוב ב) כְּדָבַר אַחַת הַנְּבִלוֹת וְתִדְבְּרִי גַם אֶת הַטּוֹב נִקְבַּל מֵאֵת הָאֱלֹהִים וְהָרָע לֹא נִקְבַּל. הַעֲצָה דִּיהִב לָךְ הַטְּמָא, לֹא נִקְבַּל. וְאִם יָקוּם עֲצַת הַחֲטָא כְּמוֹ שְׁאַמְרָה הִיא, וְיִגְנוֹב אוֹ יַעֲשֶׂה כָּל הָעֲבִירוֹת שְׁבַעוּלִים, אַחַר כֵּן יִתְלוּהוּ עַל הָעֶץ וְיָמוּת. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (רות א) וְיָמוּתוּ גַם שְׁנֵיהֶם מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן. וְנִשְׁאַרוּ הִ"ה אֲלִמְנוֹת.

וּתְאַמֵּר נַעְמִי, וּמָה הִיא אוּמָרְתָּ. וִ"י וִ"י וִ"ה. וְעַם כָּל זֶה נַעְמִי אוּמָרְתָּ, (שם) שְׁבִנְהָ בְנוֹתֵי, שׁוּבוּ שׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה, הַעוֹד לִי בָנִים בְּמַעֲי וְהִיוּ לְכֶם לְאַנְשִׁים, יִ"ו דְאַסְתַּלְקוּ. עָרְפָה מְסִטְרָא דְמִסְאָבוּ, תְּשׁוּב אֶל עַמָּה וְאֶל אֱלֹהֵיהָ. וְרוּת דְבָקָה עִם נַעְמִי, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שם) אֶל אֲשֶׁר תִּלְכִי אֵלָיךְ.

וְאִם תָּבוּ בְּתִיבְתָא, יִיְתִי אֱלִימְלָךְ, וַיִּיְתִי מַחְלוֹן. וְאִם תָּבוּ כּוֹלְהוּ, יִיְתִי שְׁמָא קְדִישָׁא עֵילְאָה. וְאִם לָא, יָמוּתוּ. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שם) וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה שָׁמָּה וּשְׁתִּי כְּלוּתֶיהָ עִמָּה, נִפְקוּ מִגּוּפָא.

בְּהֵיא שְׁעָתָא אִיהִי אֲזֻלַּת לְנֹטְרִי גֹן עֵדוֹן, לְמִיעַל בְּגִנְתָּא דְעֵדוֹן, דְּחִיִּין לָהּ לְבַר, וְאֲזֻלַּת בְּאַתְרֵי דְחֻשׁוּכָא. (שם) וַתְּהִי כָּל הָעִיר עֲלִיהֶן וַתֵּאמְרֵן הַזֹּאת נִעְמִי. בְּהֵיא שְׁעָתָא אָמַרְת, אֲנִי מְלָאָה הִלְכְּתִי וְרִיקָם הֵשִׁיבְנִי ה', שְׁמָא קְדִישָׁא דְהוּא בִּי. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שם) וְה' עָנָה בִּי, שְׁמָא קְדִישָׁא דִּיהוּוִיה, אֲסִהִיד בִּי כָּל חוּבִין דְעַבְיָדָא.

בְּהֵיא שְׁעָתָא יִיְתִי נַחֲשׁ וְנָסִיב לָהּ לְשַׁפְּחָה. בְּהֵיא שְׁעָתָא אָמַרְת, (ישעיה א) אֵיכָה הָיְתָה לְזוֹנָה קְרִיָּה נְאֻמָּנָה מְלֹאֲתֵי מִשְׁפָּט צָדֵק לְלִין בְּהָ וְעַתָּה מֵרָצָחִים.

יִי'וּ נְשָׂאָרוּ עָנִי וְדָל, (זכריה ט) עָנִי וְרוֹכֵב עַל חֲמוֹר. דָּל, עֲלִיָּה אֲתָמַר (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֻטְהוּ ה'. אִם יִשְׂאָר לוֹ בֶּן דְאֲזִיל בְּאַרְחוּהִי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְעַסֵּק בְּאוּרִיָּתָא, אֲפִיק לוֹ מִן רָעָה. שְׁהִם מִתְפָּרְדִים בְּדִי פְנוֹת הָעוֹלָם.

כְּתִיב (ישעיה כט) כֹּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם. יַעֲקֹב לֹא הָוָה בְּעֵלְמָא, וְאַתְּ אָמַר אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם.

אֲלָא תָּא חֲזִי, בְּשְׁעָתָא דְאֲפִילוּ לְאַבְרָהָם בְּנוּרָא יְקִידְתָּא, בְּקִדְמִיתָא הוּוּ דִּינִין לִיהָ לְעֵילָא, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּרִסְיָא דִּילִי, זִילִי וְשִׁזְבִי לְאַבְרָהָם מִן אוּר כְּשָׂדִים, שְׁבִשְׁבִיל כְּבוֹדִי עֲבִיד מַה דְעַבִּיד.

אָמְרוּ לִיהָ מְלֹאכֵי הַשָּׂרֵת, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, גְּבָרָא דִּיפּוֹק מִינִיהָ יִשְׁמַעְעָל, דִּינְעֲבָדִין לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל מַה דִּינְעֲבָדִין. אָמַר לְהוּ כֹּן יְפּוֹק מִינִיהָ יִצְחָק, דִּיּוֹשִׁיט קְדֻלָּהּ עַל גְּבִי מְדַבְּחָא. אָמְרוּ לִיהָ, הָא עֲשׂוּ דְנִפִּיק מִינִיהָ דִּיחֲרִיב בִּי מְקִדְשָׁא. אָמַר, הָא נִפִּיק מִינִיהָ יַעֲקֹב, דְאִיהוּ כּוֹרְסָא שְׁלִימָא. אָמְרוּ, הָא וַדָּאי בְּזוֹכְרָתָא דִּינְעֲקֹב יִשְׁתְּזִיב. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, כֹּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם.

וּבְשְׁעָתָא דְכְּפִיתוּ לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂאֵל וְעֲזָרְיָה, לְמַרְמִי לְגוּ אַתּוֹן נוּרָא יְקִידְתָּא, פְּתַח חֲנַנְיָה וְאָמַר, ה' לִי (תהלים קיח) לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם. ה' לִי בְּעוֹזְרִי וְאֲנִי אֲרָאָה בְּשׁוֹנְאִי. פְּתַח מִיִּשְׂאֵל וְאָמַר, כֹּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם לֹא עָתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עָתָה פָּנָיו יִחְוָרוּ כִּי בְּרָאוֹתוֹ יִלְדִּיו מַעֲשֶׂה יְדֵי וְגו'.

וּבְהֵיא שְׁעָתָא דָּנוּ דִּינִיָּה לְעֵילָא, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (ישעיה מד) זֶה יֹאמַר לְה' אֲנִי, זֶה חֲנַנְיָה, שְׁאָמַר ה' לִי בְּעוֹזְרִי וְאֲנִי אֲרָאָה בְּשׁוֹנְאִי. וְזֶה יִקְרָא בְּשֵׁם יַעֲקֹב, זֶה מִיִּשְׂאֵל, שְׁאָמַר כֹּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב וְגו'. וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה, זֶה עֲזָרְיָה, שְׁאָמַר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר מִישָׂאֵל, כֹּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם, עֲבָדוּ לִיצְנֹת בְּלִישְׁנֵיהוֹן. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כּוּרְסִיָּא דִּילִי, הֵהוּא לִיצְנֹתָא דְעֲבָדוּ, שְׂזִיב לֹון בְּדַרְגָּא דָא, כְּמָה דְשְׂזִיבַת לְאַבְרָהָם. וְלֹא עֲתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עֲתָה פְּנֵיו יַחֲוֹרוּ. בְּהֵהִיא שַׁעֲתָא, כָּל אֵינוֹן דְכִפְּיֵתוּ לֹון, קִטְל לֹון שְׂבִיבָא דְנוּרָא.

דְּנִיָּאל אָמַאי לֹא הָוָה עֲמָהוֹן. אָמַר בְּלַבִּיָּה, הָא עֲבָדוּ מִיְנִיָּה צְלָמָא. וּמְלָכָא אָמַר, שְׁמִיָּה כְּשֵׁם אֱלֹוֹהַ דִּילֵיהָ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (דְּנִיָּאל ד) דִּי שְׁמִיָּה בְּלִטְשָׂא צָר כְּשֵׁם אֱלֹוֹהֵי. וְכְּתִיב (דְּבָרִים ז) פְּסִילֵי אֱלֹוֹהֵיהֶם תִּשְׂרַפּוּן בְּאֵשׁ, וְעַל דָּא אֲתַכְּסִי מִיְנֵיהוֹ. וְכִי אָדָם יִבְרַח מִן הַמְּלָכוֹת, אֵלָא מְלָאכְיָן הוּוּ מְכַסִּין לֵיהָ.

מָה רָאוּ חֲנַנְיָה מִישָׂאֵל וְעֲזַרְיָה דִּיִּהְבּוּ גְרַמְיָהוּ לְנוּרָא. אֵלָא תָּא חֲזִי, יוֹמָא חַד הָוָה דָּוִד נְחִית לְהַנּוֹת גּוּפּוֹ לְפָנֵי הַנֶּהָר. וְהָוָה אָמַר, (תְּהִלִּים פו) שְׁמֶרָה נִפְשֵׁי כִי חֲסִיד אָנִי. אָמְרוּ לֵיהָ, וְאַתָּה חֲסִיד. אָמַר לְהוּ, וְלֹא חֲסִיד אָנִי, שְׂיָדִי מְלוֹכְלָכוֹת בְּשַׁפִּיר וּבְשַׁלְיָא, וּמְטַהֵר אֶת הַטְּהוֹר, וּמְטַמָּא אֶת הַטְּמָא. וְאַנְיָ קָם בְּחַדְוָה בְּגִ' מְשֻׁמְרוֹת, כְּדָבָר אַחַר (תְּהִלִּים קיט) חֲצוֹת לֵילָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. וְאַנָּא נְאִים כְּסוּסִיָּא בְּהַבֵּל אִי.

וּבְחֲצוֹת לֵילָה אֶקוּם לְהַתְעַסֵּק בְּתוֹרָה. וּבְמִשְׁמָרָה שְׁלִישִׁית, אָנִי מְנַגֵּן עִם הַמְּלָאכִים לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (אִיּוֹב לח) בְּרֵן יַחַד כּוֹכְבֵי בְקָר וְיָרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹוִהִים. מָאן אֵינוֹן, מְלָאכְיָן קְדִישִׁין דְאֲמַרְן שִׁירָה עִמִּי בְּלֵילָה. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים מב) וּבְלֵילָה שִׁירָה עִמִּי תִפְלָה לְאֵל חַיִּי.

אָמְרוּ הַצְּפָרְדְּעִים, אֲנַחְנָא עֲבִידְנָא יַתִּיר מִיְנְךָ בְּדִיל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמַר לֹון דָּוִד, וּמָה עֲבַדְתוּן אֲתוּן יַתִּיר מִיְנִי. אָמְרוּ לֵיהָ, דְהוּיָנָן מוֹקְדִין גּוּפְנָא בְּנוּרָא בְּתַנּוּרָא בְּמַצְרִים. וּבְשַׁעֲתָא דְהוּוּ מְכַפְּתִין חֲנַנְיָה מִישָׂאֵל וְעֲזַרְיָה, אָמְרוּ בְּלַבִּיָּהוּ דְנַעֲבִיד כְּצַפְרְדְּעִים.

תַּנְיָא, שְׁלֹשׁ מְשֻׁמְרוֹת הָוּי הַלֵּילָה, וְעַל כָּל מְשֻׁמֵּר וּמְשֻׁמֵּר יוֹשֵׁב הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׂוֹאֵג כְּפָאֲרִי. תָּא חֲזִי, שְׁלֹשׁ מְשֻׁמְרוֹת אֵינוֹן יִיב שַׁעֲתִי, וְאַתְּפַלְגוּן דִּי לְכָל מְשֻׁמֵּר. וּבְכָל מְשֻׁמֵּר יוֹשֵׁב הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׂוֹאֵג כְּפָאֲרִי, וְאוֹמַר אוֹי שְׁהַחֲרַבְתִּי אֶת בֵּיתִי וְכוּ'.

תָּא חֲזִי, כְּדוּגְמָא דְאִית מְשֻׁמְרוֹת בְּרַקִּיעָא, כְּךָ אִית מְשֻׁמְרוֹת בְּאַרְעָא. וּמָאן אֵינוֹן. מְשֻׁמְרָה שְׁנֵיָה, כְּלָבִים צוּעֵקִים. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (מְשֻׁלִי ל) לְעִלוּקָה שְׁתֵּי בְנוֹת הַב הַב. (ישעיה נו) וְהַכְּלָבִים עֲזִי נִפְשׁ לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה. רֵאשׁוּנָה, חֲמוּר נוּעַר. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (דְּבָרִים כב) לֹא תַחֲרֹשׁ בְּשׂוֹר וּבַחֲמֹר יַחֲדוּ.

וְעַל דָּא בְּלַעַם בָּזָה הַחֲמֹר וּבְאַשְׁתּוֹ, הָיָה מִתְנַבֵּא. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (שִׁם לד) וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. אֲבָל בְּאוֹמוֹת הָעוֹלָם קָם. וְכִי מְטוּנְף

מן הטנופות, אֶתְּה מְזַכֵּיר עִם הַטְּהוֹר. אֶלֶּא מִשֶּׁה בְּטְהָרָה. וּבִלְעָם בְּטוּמְאָה. וְעִבּוּדָה זָרָה הִיָּה עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה אִישׁוֹת עִם הָאֶתּוֹן.

כְּתִיב (שם) כִּי יִקְרָא קוֹן צְפוֹר לְפָנֶיךָ וְגו', תָּא חֲזִי, קוֹן : דָּא הוּא גּוּפָא. בְּדָרְךָ : דְּאֶזִּיל בְּאוֹרְחִין טְבִין. בְּכָל עַץ : דָּא תּוֹרָה, כְּדָבָר אַחַר (משלי ג) עַץ חַיִּים הִיא לְמַחֲזִיקִים בָּהּ. אוֹ עַל הָאֶרֶץ : אֶלִּין אִינוּן יִשְׂרָאֵל, דְּאֶתְקָרוּן אֶרֶץ, דְּמִלְמַד לְהוֹן אוֹרִייתָא. אֶפְרוּחִים : אֶלִּין אִינוּן נְעָרִים גְּדוֹלִים, דִּיתְעַסְקוּן בְּאוֹרִייתָא. אוֹ בִּיצִים : אֶלִּין זְעִירִין, דִּיּוֹלִיף לוֹן אֶלִּיף בִּיִּית.

וְהָאִם רוּבְצָת, אִין אִם אֶלֶּא תּוֹרָה, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שם א) וְאֵל תִּטּוֹשׁ תּוֹרַת אֲמֶךָ. אִם תִּרְצֶה שְׁתַּקַּח הַבְּנִים, (דברים כב) שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאִם, וְאַחַר כֵּן וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ וְהֵאֲרַכְתָּ יָמִים.

דְּבַר אַחַר כִּי יִקְרָא, כְּדָבָר אַחַר וְאִם תִּלְכוּ עִמִּי קָרִי, וְהִלְכְתִּי אִף אֲנִי עִמָּכֶם בְּקָרִי. וְיִסְפְּתִי לְיִסְרָה אֶתְכֶם שְׁבַע עַל חַטֹּאתֵיכֶם. מֵאֵן אִיְהִי שְׁבַע, דָּא שְׁכִינְתָּא.

בְּדָרְךָ : דָּא קְבוּרַת רַחֵל, דְּאִיְהִי קְיִימָא בְּפָרְשַׁת דְּרָכִים, וּיְבַשֵּׁר לָהּ וַיִּנְחַם לָהּ וְלֹא צָבִיאַת לְקַבְּלָא תַנְחוּמִין, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ירמיה לא) מֵאֲנָה לְהִנְחִים עַל בְּנֵיהָ. וּבְשָׁבִיל דְּאֶזְלוּ עִמּוֹ בְּקָרִי, גְּלָה לְהוֹן, וּשְׁכִינְתָּא גְּלַתָּה עִמָּהוֹן.

בְּכָל עַץ : דָּא יְרִיחוֹ. אוֹ עַל הָאֶרֶץ : דָּא יְרוּשָׁלַם. אֶפְרוּחִים : אֶלִּין כְּרוּבִים דְּלַעֲיָלָא. אוֹ בִּיצִים : אֶלִּין כְּרוּבִים דְּלַתְתָּא. אֲנָפִי רְבִרְבִי, וְאֲנָפִי זוּטְרִי.

וְהָאִם רוּבְצָת עַל הָאֶפְרוּחִים אוֹ עַל הַבִּיצִים לֹא תִקַּח הָאִם עַל הַבְּנִים שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאִם. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ג) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחַת אֲמָכֶם. וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהֵאֲרַכְתָּ יָמִים, בְּשָׁבִיל דְּאִימָא אֶזְלָא וּמְנַדְדָא מְגוּזָלָה וּמְקִינָה. וְדָא גְרִים לָךְ אֶרִיכוּ דְאֲנָפִין, שִׁית יוֹמִין דְּלַעֲיָלָא, דִּירְחִמוּ עַל עֲלָמָא. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שמות לד) ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרְךָ אַפִּים וְרַב חֶסֶד וְאֶמֶת. וְאֶרִיךְ רוּגְזָא מִן אַפִּין דְּאֶסְתַּלְקוּ בְּחוּבֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שם לג) וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲוֵי וּפְנֵי לֹא יֵרְאוּ.

(שיר השירים ו) דוֹדִי יָרַד לְגַנּוֹ לְעַרְגוֹת הַבָּשָׂם לְרַעוֹת בְּגַנִּים וְלִלְקוֹט שׁוֹשְׁנִים. תָּא חֲזִי, כָּל הַשִּׁירִים קִדְשׁ, וְשִׁיר הַשִּׁירִים קִדְשׁ קִדְשִׁים. כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאוֹמְרַת דוֹדִי. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שם ה) דוֹדִי צַח וְאֲדוּם.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דִּיהָא פְּלָגוֹת לִילָא. אִיתְעַר שְׁלֵהוּבָא חָדָא, וַיַּעוֹל תַּחֲוֹת גְּדִפֵי דְתַרְנְגוּלָא, וְקֵאֲרִי. וּבְהַהוּא שַׁעְתָּא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יָרַד אֶל גִּנּוֹ, דְּאִיְהוּ גֵן עֵדֶן עֵילָאָה, דְּאִית לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וּבְהַהוּא שַׁעְתָּא אֶתְעַר תַּרְנְגוּלָא דְּלַעֲיָלָא, וְאָמַר, קוּמוּ כָּל אִינוּן דְּשִׁינְתָּא בְּחוּרֵיהוֹן, הָא שַׁעְתָּא אִיְהִי לְאֶתְחַבְרָא אִיילָתָא בְּבַעְלָהּ. זְכָאָה אִיְהוּ כָּל בְּרַ נֶשׁ דִּיקוּם בְּפְלָגוֹת לִילָא לְאֶתְעַסְקָא בְּאוֹרִייתָא. דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְכָל צְדִיקֵיָא אֶצִּיתוּ

לְקַלְיָהּ. הַדָּא הוּא דְכְתִיב, (שם n) הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים חֲבֵרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלָךְ הַשְּׂמִיעִינִי.

וּבַהֲאֵי שְׁעָתָא, מֵאֵן דְּאֲתַעְסַק בְּאוּרֵייתָא, אֵיתְרַק עֲלֵיהּ חַד חוּטָא דְחֶסֶד. וּבַהֲאֵי שְׁעָתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָרַד לְגַנּוּ. לְמִי יָרַד, לְעֲרוּגוֹת הַבּוֹשֶׁם. וּמֵאֵן אֵינּוּן עֲרוּגוֹת הַבּוֹשֶׁם, הַדָּא הוּא דְכְתִיב, (שמוות ל) בְּשָׂמִים רֹאשׁ. וּמֵאֵן אֵינּוּן, צְדִיקִים.

לְרַעוֹת בְּגַנִּים, בְּגֵן יַעֲדוּן דְלַעֲיֵלָא, וְגַן יַעֲדוּן דְלַתְתָּא, דְּאֵיקָרִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהָעוֹלָם הַבָּא. לְלִקּוּט שׁוֹשְׁנִים, מֵאֵן אֵינּוּן שׁוֹשְׁנִים. אֲלִין צְדִיקָא דְּאֲתַעְסַקוּ בְּאוּרֵייתָא, וְאֵינּוּן דְּמַרְחֶשׁן אוּרֵייתָא בְּשִׁפּוּתֵיהוּ. הַדָּא הוּא דְכְתִיב שׁוֹשְׁנִים, אֶל תִּקְרִי שׁוֹשְׁנִים, אֶלָּא שְׁשׁוֹנִים, שְׂאֲפִילוּ בְּקֶבֶר רוּחַשׁוֹת תּוֹרָה.

אָמַר לֵיהּ, וְכִי לֵאֵינּוּן דְּאֲתַעְסַקִי בְּאוּרֵייתָא קְטִיל לּוֹן קוּדְסִים זְמַנִּים, וְאֵינּוּן צְדִיקִים דְּלֹא חֲבוּ. תָּא חֲזִי, יָרְבַּעַם בְּשְׁעָתָא דְהוּא יְנוּקָא, הוּא זָפֵאי, וְלֹא הוּא לֵיהּ חוּבָה, אָמַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַלְאַךְ הַמָּוֶת, זֵיל וְאֵייתִי לְיָרְבַּעַם בְּן נָבֻט.

בְּהוּא שְׁעָתָא אָמְרוּ מַלְאַכֵי הַשְּׁרֵת, (תהלים n) ה' אֲדוֹנֵינוּ מָא אֲדִיר שְׁמֵךְ בְּכָל הָאָרֶץ. מָה דְשְׁמֵךְ אִיהוּ אֲדִיר בֵּיהּ, וְהוּא צְדִיק, אֲנַח לֵיהּ, וְעַל זְכוּתָא דִּילֵיהּ יֵיתִי שְׁפַע לָנָא. אָמַר לְהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִי רַעְוָא דִּילְכוֹן דְּאֲשַׁבּוּק לֵיהּ, אָנָּא שְׁבִיק לֵיהּ.

וּבִתְרַן כּוֹן נִפְק לְתַרְבּוּת רַעָה, וְעֵבִיד תְּרִי עֲגָלִי דְדַהֲבָא, וְחֶטָא וְהַחֲטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל. אָמַר לְהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָרִי כָּל שְׁפַע דְהוּא יְהִיב לְכוֹן, אֲתַהֲפֵךְ לְכוֹן בְּזוּהָמָא, לֹא הוּא טַב לְכוֹן דְתֵיתִי לֵיהּ הַכָּא בְּשְׁעָתָא דְהוּא זָפֵאי, וְהוּא אוֹלִיף לֵיהּ מַטְטְרוּיִן אוּרֵייתָא. בְּשְׁעָתָא הַהִיא, פְּתַחוּ כְּלָחוּ וְאָמְרוּ, (תהלים קיט) צְדִיק אֶתְהּ ה' וְיִשָּׁר מְשַׁפְּטִיךְ. וְעַל דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָרַד לְגַנּוּ לְלִקּוּט שׁוֹשְׁנִים.

פְּתַח יְנוּקָא וְאָמַר, (מיכה ו) עַמִּי מָה עָשִׂיתִי לָךְ וּמָה הִלְאַתִּיךְ עֲנֵה בִי. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּחַבִּיבוּתָא דְאֵית לֵיהּ עִם יִשְׂרָאֵל, קָרָא לְהוֹן עַמִּי. מָה עָשִׂיתִי לָךְ, לָמָּה עָשִׂיתִי לָךְ. אֶלָּא דְתַנְזְלוּן לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת וּלְבַתִּי מְדַרְשׁוֹת, וְתַסְהִידוּ בִי דְאָנָּא אֶחָד, הַדָּא הוּא דְכְתִיב ז (דברים ו) ה' אֶחָד.

תַּסְהִיחוּ דְאָנָּא חַד, וּמִתְעַלָּה עַל שְׂמָא דְמִיב תִּיבִין, דְּאֵינּוּן בְּפִרְשֵׁת קְרִיאַת שְׁמַע, מִן וְאֶהֱבֵת עַד וְהָיָה. וְתַעֲבִידוּ לְיַחַדְנִי עֲלֵיכּוֹ. וְאִיהוּ שְׂמָא כְּדוּגְמָא שְׂמָא דְמִיב שְׂמָהוּן.

וּבְשְׂמָא דְעִיב תִּיבִין, דְּאֵית בְּפִרְשֵׁת קְרִיאַת שְׁמַע, מִן וְהָיָה עַד וְשְׂמַתָּם. וּבְשְׂמָא דְחֲמִשִּׁין תִּיבִין, מִן וְשְׂמַתָּם עַד סוּף פְּרָשְׁתָּא, כְּחוּשְׁבוֹן שְׁעָרֵי בֵּינָה. וּבְשְׂמָא דְעִיב, מִן וְיֵאמֶר עַד סוּף הַפְּרָשָׁה.

וְאִינוּן אַרְבַּע פְּרָשִׁיין, עִם י״ב תִּיבֵין דְּאִית בְּקִרְיַאת שְׁמַע, תִּרְיִן יְחֻדִין עֵילָאִין, יִתְעַבִּידוּ כְּלֵהוּ מֵאֲתָן וְאַרְבַּעִין וּתְמַנְיָא, כְּחוּשְׁבֵין רַמ״ח אַבְרַיִם. וְכָל אֵינֶשׁ דִּיקְרִי קִרְיַאת שְׁמַע כְּדָקָא יְאוּת, כָּל תִּיבָה וְתִיבָה מְשַׁפִּיעַ בְּכָל אַבְרַיִם וְאֵבֶר דִּילֵיהּ. וְאִי אֵינֶשׁ לֹא יִקְרִי קִרְיַאת שְׁמַע בִּימְמָא וּבְלִילָא, כָּל אַבְרַיִם וְאֵבֶר דִּילֵיהּ יִתְמַלִּי מִן רוּחַ רְעָה, וּמְכַל מַלְיִן וּמְרַעִין בִּישִׁין דְּעֵלְמָא.

אָמַר יְנוּקָא, תִּלְתַּת תִּיבֵין אֵינוּן, דְּחֶסְרִין מִן קִרְיַאת שְׁמַע, מִן רַמ״ח תִּיבֵין, וּבִמְהָ אֲשֶׁתִּלְיִמוּ. אָמַר, אֲנָא שְׁמַעְנָא מֵאַבָּא, עִם ה' אֱלֹהֵיכֶם אָמַת שְׁהַשְׁלִיחַ צְבוּר חוּזַר בְּקוּל.

פְּתַח סְבָא דִּינוּקָא וְאָמַר, עִיר קִטְנָה וְאַנְשֵׁים בָּהּ מְעַט וְגו', (קֹהֶלֶת ט) וּמְצָא בָּהּ יֶלֶד מְסֻכָּן חֲכָם וְגו'. תָּא חֲזִי, עִיר קִטְנָה, דָּא תִּיבַת נַח. וְאַנְשֵׁים בָּהּ מְעַט, אֱלוּ אֲשֶׁתּוֹ וּבְנֵיו וּנְשֵׁי בְנָיו, וְחִיּוֹת וְעוֹפוֹת וּבְהֵמוֹת. וּבָא אֵלֶיהָ מְלֻדָּ גְדוֹל וְסַבֵּב אוֹתָהּ, זֶה יֵצֵר הָרַע. וּמְצָא בָּהּ אִישׁ מְסֻכָּן וְחֲכָם, דָּא נַח. וּמַלְט הוּא אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתּוֹ.

סְתָרֵי תוֹרָה סְעוּדַתִּי דְּשַׁבַּת בְּכָל אֵינוּן אוּכְלוּסִין עֵילָאִין. (שְׁמוֹת טז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכַלּוּהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבַּת הַיּוֹם לְדִי. הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֻהוּ בַשָּׂדֶה. תִּלְתַּת זְמַנִּין הַיּוֹם, כְּחוּשְׁבֵין תִּלְתַּת סְעוּדַתִּי, דְּאֲתִקְרִיאוּ עֲנַג. וּמַהוּ עֲנַג. הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה נח) וְקִרְאֵת לְשַׁבַּת עֲנִיָּג. (בְּרַאשִׁית ב) וְנִהַר יוֹצֵא מֵעֵדוֹן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וּבְחֻשְׁבוֹן תִּלְתַּת גְּלוּיּוֹת, שְׁאָמַר מֹשֶׁה כְּנִגְדוֹן אֶהְיִי אֶהְיִי תִלְתַּת זְמַנִּין.

אֲנָא אֶהְיֶה עִמְכוֹן בְּגְלוּתָא קְדַמָּא, הַדָּא הוּא דְאָמַרוּ, גְּלוּ לְמִצְרַיִם שְׂכִינָה עִמָּהֶם. וְאַנָּא אֶהְיֶה עִמְכוֹן בְּגְלוּתָא תְּנִינָא, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, גְּלוּ לְבָבֶל שְׂכִינָה עִמָּהֶם. וְאַנָּא אֶהְיֶה עִמְכוֹן בְּגְלוּתָא תְּלִיתָא, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב גְּלוּ לְיוֹן שְׂכִינָה עִמָּהֶם. אֶהְיֶה רְבִיעָא לֹא גִילָה לְהוֹן, אֶלָּא (יִשְׁעִיָּה ס) אֲנִי ה' בְּעַתָּה אֲחִישְׁנָה. זְכוּ אֲחִישְׁנָה, לֹא זְכוּ בְּעַתָּה.

אָמַר רַבִּי פְּנַחֶס, רְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנִסּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל וְכו'.

תָּא חֲזִי, אִם יִשְׁבּוּ לֹא נִשְׁאַרוּ בְּגְלוּת יוֹם א' שְׁלָם. אָמַר לִיהּ בְּחַשְׂאֵי, מַהוּ יוֹם א', זֶהוּ שְׁאָמַר (בְּרַאשִׁית כט) הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל לֹא יַעַת הָאֶסְף הַמְקַנָּה וְגו'. אִם תָּבוּ בְּתִיבְתָא, יֵצְאוּ לְזַמַּן הַיּוֹם שְׁאָמַר הַנְּבִיא. וְאִם לֹא יַעַת הָאֶסְף הַמְקַנָּה, הַשְׁקוּ הַצֵּאן וּלְכוּ רְעוּ. בְּסַפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סְבָא, אִם לֹא תָבוּ בְּתִיבְתָא, לֹא יִפְקוּן עַד דִּישְׁתַּלִּים שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהוּ"ה.

דְּבַר אַחַר, יִשְׂרָאֵל נִמְשְׁלוּ לְיוֹנָה, וְהַכְּנַפִּים לְמִצּוֹת, כְּמוֹ בְּשַׁעַת שְׁהִיּוֹנָה יֵשׁ לָהּ כְּנַפִּים, וְהַכְּנַפִּים שְׁלִימִים, לֹא יֵשׁ עוֹף בְּעוֹלָם שְׁיִקְחָהּ. כִּדְּ יִשְׂרָאֵל, בְּשַׁעַת שְׁהִים שְׁלִמִים בְּמִצּוֹת, לֹא יֵשׁ בְּכָל הָעוֹלָם מִי שְׁיִוִּכַל לָהֶם. כְּמוֹ שֶׁהוּא כְּתוּב בְּפ' בְּלַעַם (בַּמְדַּבֵּר כג) מָה אֶקַּב לֹא קִבַּה אֵל וּמָה אֶזְעַם לֹא זָעַם ה'. וְאַחַר כִּדְּ זְנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם, וַיַּחַר אֶף ה' בָּהֶם.

וְעַל דָּא (במדבר טו) וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֲתֶם זֹנִים
אַחֲרֵיהֶם. וּמֵהוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם. זֶהוּ רַק רַע כָּל הַיּוֹם, וְזֶהוּ
(משלי כ) רַע רַע יֹאמֵר וְגו'.

וְעַל דָּא (שמות לג) וְרָאִיתָ אֶת אַחֲוָי. הֲדָא הוּא דְכִתְיב, (איכה ב) הַשִּׁיב אַחֲוֹר
יְמִינֹ. וְכִתְיב (דברים לב) אֶסְתִּירָה פְּנֵי מַהֶם אֲרָאָה מֶה אַחֲרֵיתֶם וְגו'. וְעַל דָּא
בְּשַׁעָה שְׁיִשְׂרָאֵל הָיוּ בְּלִב שְׁלָם לְפָנֵי ה', מֶה הָיָה. פְּנִים בְּפָנִים דְּבַר ה'. וְאִם
לְאוּ, בְּסִטְרָא דְאַחֲוָיִים. וְזֶהוּ הָעֲרִיּוֹת. הֲדָא הוּא דְכִתְיב, (ויקרא יח) עֲרוֹת
אַבִּיד וְעֲרוֹת אִמָּד לֹא תִגְלָה.

וַיֵּשׁ אַחֲוֹר מִן קְדוּשָׁה. הֲדָא הוּא דְכִתְיב, (הושע יא) אַחֲרֵיִי ה' יִלְכוּ כְּאַרְיָה
יִשְׂאָג. וְאַתְקַרִי פְּנִים לְגַבֵּי מָטָה, וְאַחֲוֹר לְגַבֵּי מַעְלָה. וְאַתְקַרִי חוּל לְגַבֵּי
מַעְלָה, וְקוּדָשׁ לְגַבֵּי מָטָה.

וְזֶה בְּקִשׁ מִשֶּׁה לִידַע, זֶה שְׁהִיָּה פְּנִים לְגַבֵּי מַעְלָה. וְאִמֵּר לֵיהּ, כִּי לֹא יִרְאֵנִי
הָאָדָם וְחִי. וְאַחֲרַי כְּדָ בְּקִשׁ שְׁיִתְּנוּ נִשְׁמָה לְיִשְׂרָאֵל מִן הַפְּנִים שְׁהִים לְמָטָה,
וְנִקְרְאוּ אַחֲוָרִים לְגַבֵּי מַעְלָה. וְאִמֵּר לֵיהּ, וְרָאִיתָ אֶת אַחֲוָי. אֲתָה תִרְאָה
וְהִים לֹא יִרְאוּ. הָרִי תִבִּין שְׁהִיָּה לְגַבֵּיָה אַחֲוֹר, וְלְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל פְּנִים. וְעַל זֶה
אִמֵּר לֹא יִרְאוּ, וְלֹא אִמֵּר לֹא תִרְאָה.

תָּא חֲזִי, בְּחוּבָא דְאָדָם קְדָמָא, אֲבָדוּ הַפְּנִים עֵילְאִין. וּבְחוּבָא דְעִגְלָה, פְּנִים
תִּתְּאִין, דְאַתְקַרִי אַחֲוֹר לְגַבֵּי עֵילְא. וּבְכָל גְלוּת וְגְלוּת אֲבָדוּ. וְאִיהוּ רְזָא
רְבִרְבָא, וְכָל דָּא נְרִמְזוּ בְּשֵׁם יְהוּ"ה. י', פְּנִים עֵילְאִין. ה', אַחֲוֹר לְגַבֵּי י',
וּפְנִים לְגַבֵּי ו'. ו', אַחֲוֹר לְגַבֵּי ה' עֵילְאָה, וּפְנִים לְגַבֵּי ה' תִּתְּאָה. ה', אַחֲוֹר
לְגַבֵּי ו', וּפְנִים לְגַבֵּי רְזָא דְלִתְּתָא.

וּמֵאֵי אִיהוּ יְדוּ"ד, דְאַתְקַרִי אַחֲוֹר לְגַבֵּי יְדוּ"ד דְלְעֵילְא, וְדָא הַמְבַדִּיל בֵּין
הַקְדָּשׁ וּבֵין קְדָשׁ הַקְדָּשִׁים. יְדוּ"ד דְלְעֵילְא, אָדָם עֵילְאָה. יְדוּ"ד דְלִתְּתָא,
אָדָם תִּנְיִנָא. וְאִית אָדָם דְאִיהוּ תִלִּיתָא, דְאַקְרִי אַחֲוֹר, לְגַבֵּי שְׁמָא
תִּנְיִנָא. וְשְׁמָא תִנְיִנָא אִיהוּ פְּנִים לְגַבֵּי דָא. וְדָא הוּא הַמְבַדִּיל בֵּין קְדָשׁ
לְחוּל. וְאִינוּן תִּלְת, בְּחוּשְׁבוֹן אֶהְיִיָּה אֶהְיִיָּה תִלְת זְמָנִין.

דְּבַר אַחֲוֹר (שמות טז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכָלוּהוּ הַיּוֹם כִּי שֶׁבֶת הַיּוֹם לֵהּ הַיּוֹם לֹא
תִמְצָאוּהוּ בִשְׂדֵה. הָאֵי קָרָא אוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא, תַּחְוֹת כְּפִתוֹר עֵילְאָה, כְּפִתוֹר
דִּי מְמַנָּא בְּכ"ב אֲתוּוֹן. בְּעִזְזָא דְלְעֵילְא, לְקָטִין תְּרִין סְטָרִין, חַד עִזְזָא.
וְהוּא עִזְזָא אִיהוּ בְּרִיבּוּעָא לְאַרְבַּע סְטָרֵי עֲלָמָא.

אַחֲוִיָּהוּ הָאֵי עִזְזָא מֵהָאֵי סְטָרָא וּמֵהָאֵי סְטָרָא, דָּא לִימִינָא, וְדָא
לְשְׁמָלָא. הַהוּא דִימִינָא סְלָקָא בְּרִישָׁא, וְכַד אִיהוּ זְקָפָא, נָטִיל עֲמִיָּה שִׁית
מָאָה אֶלְף גּוּבְרִין גְּבָרִין, אַחֲוִדָן סִיפִין עַל יִרְכִין. הֲדָא הוּא דְכִתְיב, (שמות
יב) כִּשְׁשׁ מֵאוֹת אֶלְף רְגְלֵי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּף. וְהוּא דְשְׁמָלָא סְלָקָא לְבַתֵּר
כּוֹ, וְכַד אִיהוּ זְקָפָא, נָטִיל עֲמִיָּה שִׁית מָאָה אֶלְף ("חילופי גרסאות") מֵאַרְי
דְּגַדְפִין, אֲנַפִּין דְרַחֲמֵי. וּמִתְחַלְפִין דִימִינָא בְּשְׁמָלָא, וְדְשְׁמָלָא בְּיִמִינָא.

זָקָפָאן לְעִילָא, עַד דְּאִמְטוּ לְחַד כְּהֵנָּא, דְּגָלִי מִיּוֹמָא דְּאִתְבְּרִי עֲלָמָא. כִּד מָטוּ תַמָּן, נְפִיק הֵהוּא כְּהֵנָּא רַבָּא, וְקָא מְבַרְךְ לְהֵהוּא כְּפִתּוֹר. כִּיּוֹן דְּקָא מִתְבְּרָא מִתַּמָּן, מְגוּ עֵתִיקָא סָבָא דְּסָבִין סִיבְתָא דְּכָל סִיבְתִין, נְפִיק טְלָא דְּבִדּוּלְחָא, וְנִגִיד לְהֵהוּא רֵאשׁ דְּכְהֵנָּא, וְאִיהוּ אִמְלִי לְהֵאִי כְּפִתּוֹר, כִּיּוֹן דְּאִתְמַלְיָא, אִתְמַלְיָא בְּשִׁית סְטָרִין, לְשִׁית יוֹמִין דְּשַׁבְתָּא.

כִּד נְחִית מְסִטְרָא דְּשַׁמְאָלָא, וְאִקְרִישׁ לְהֵהוּא בְּדוּלְחָא, אִתְעֵבִיד כְּגוֹנָא דְּבִדּוּלְחָא דְּאָבּוֹן טְבָא. וְכִלְהוּ אוּכְלוּסִין אִתְזָנוּ מְנִיָּה בְּכָל יוֹמָא, וּמְנִהוֹן בְּלִילָא. אִינוּן דִּימְמָא אִכְלִי בְּגוֹנָא חַד, וְאִינוּן דְּלִילָא אִכְלִי בְּגוֹנָא אַחְרָא. אִינוּן דְּלִילָא אִקְרוּן מִתְבְּרִי טוּרִין וְטַנְרִין, אֵלִין לְקִטִין מִפְלָגוֹת דְּלִילָא עַד דִּיתְתַּקֵּף שְׁמֵשָׁא, כִּיּוֹן דְּאִתָּא שְׁמֵשָׁא לָא לְקִטִי. אִינוּן דִּימְמָא, אִקְרוּן יְלִידֵי בֵיתָא, טְמִירֵי הֵיכְלָא. לָא לְקִטִי אֵלָא בְּצַפְרָא. כִּיּוֹן דְּאִתֵּי צַפְרָא, לְקִטִי כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לֵיהּ. אַחְרַנִין אִית דְּלְקִטִי לְעִידוֹ רְמֵשָׁא, וְכָל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לֵיהּ.

אִינוּן דְּלִילָא, עֲלִייהוּ כְּתִיב (שְׁמוֹת טו) וּבִבְקָר הֵיטָה שְׁכַבְתָּ הַטֹּל. אֵלִין אִינוּן נְזִלֵי טְלָא דְּמִנָּא לְתַתָּאִי, מְחוּלְקָא דִּילְהוֹן. הֵאִי מִנָּא לָא הָוָה לֵיהּ גְּנוּן, וְלָא אִגְלִיד. אִינוּן דְּצַפְרָא, עֲלִייהוּ כְּתִיב (קֹהֶלֶת יא) בְּבִקְר זָרַע אֶת זָרְעֶךָ. אֵלִין הֵוִי נְזִלֵי טְלָא דְּמִנָּא לְתַתָּאִי, וְיַהֲבִי גְנוּן לְהֵהוּא מִנָּא, וּמִתְקָא וְדוּבְשָׁא.

אִינוּן דְּרְמֵשָׁא, עֲלִייהוּ כְּתִיב (שְׁמוֹת טז) עָרַב וַיִּדְעָתֶם. וְאִינוּן דְּלִילָא, הוּוּ נְזִלֵי בְּזִמְנָא חַדָּא מְסִטְרָא דְּאֵלִין. מֵאֵן דְּאִשְׁאֵר מְנִיָּה עַד צַפְרָא, כְּתִיב, (שׁו"ס) וַיִּרְם תּוֹלְעִים וַיִּבְאֵשׁ.

תְּלַת סְטָרִין גְּלִיפִין הֵכָּא, לְקַבֵּיל תְּלַת, הַיּוֹ"ם הַיּוֹ"ם הַיּוֹ"ם. תְּלַת הַהִי"ן, ה' ה' ה', וְלְכִלְהוּ הַהִי"ן, תְּלַת תְּלַת אֲתָנוּן, וְאִתְעֵבִידוּ תַרְיָן עֶשֶׂר, כְּחוּשְׁבוֹן תַרְיָן עֶשֶׂר שְׁעֵתֵי דִימְמָא, וְכִלְהוּ חַד, וְכִלְהוּ יוֹם. תְּלַת שְׁבִתֵי אִינוּן, כְּלַהוֹן יוֹמָא חַד, שְׁבִתָּא דְּלִילָא, שְׁבִתָּא דִימְמָא, שְׁבִתָּא דְּרְמֵשָׁא. לְקַבֵּלְהוֹן תְּלַת סְעוּדָתֵי, סְעוּדָתָא דְּלִילָא, סְעוּדָתָא דִימְמָא, סְעוּדָתָא דְּרְמֵשָׁא.

סְעוּדָתָא דְּלִילָא, עַד לָא אִתְקַדְּשׁ יוֹמָא, מִתְתַּקְּנִי אוּכְלוּסִין כְּלַהוּ תְּלַת קְשִׁירִין, עֲאֵלִין גּוּ נְהַרֵי דְּאַפְרָסְמוֹנָא, אִתְסַחֲיִין בְּתַסִּירוֹ דְּוּוֹרְדֵי גְלִיפּוֹ, מִתְעַבְּרִין גּוּ נְהַר דִּינּוֹר, וְסִלְקִין מִתַּמָּן בְּקוּמִי. כִּיּוֹן דְּסִלְקִין לְסִטְר חוּנּוֹרָא, אִתְסַחֲיִין אִינוּן וּוֹרְדִין. סִהְדוּ סִהְדִין דְּשַׁבְתָּ בְּרֵאשִׁית. כְּלַהוֹן דְּלִילָא קְדִישִׁין. לְסִטְר חַד לְשִׁית שִׁית סְטָרִין.

כִּד בְּעָא יוֹמָא לְאִתְקַדְּשָׁא, קָל שׁוֹפְרָא אִתְנַגִּיד מְלַעֲיָלָא לְתַתָּא, וְהֵהוּא קָלָא חוּלְקָא דְּעֲמָא דְּיִשְׂרָאֵל אִיהוּ. בְּגִין דְּלִית קְדוּשָׁא בְּרַ כִּד אִשְׁתַּמַּע הֵהוּא קָלָא. וְכַדִּין יַדִיעַ דְּאִתְקַדְּשׁ יוֹמָא.

סַנְדְּלָפוֹן נְזִירָא פְּרִישָׁא, אִתְעַטְרָא בְּעַטְרוֹי גְּלִיפִין, רְשִׁימָאן בְּאִתְנוּן דְּאִקְרִי גְּלִגּוּלָא דְּחַד וְתַרְיָן וְתַלְתָּ אַרְבַּע וְחֲמִשׁ וְשִׁית, וְאִינוּן אִתְנוּן אִי"ק בְּכ"ר גְּלִישׁ דְּמִי"ת הַנִּי"ךְ וְכו'.

כְּדִין בּוֹאֲמֵר לִיה, רַב אֶסְוֹן דְּאֶקְרִי רְפָאֵל, (במדבר יב) אֵל נָא רְפָא נָא, בְּעוֹתָא דְקֶאֱמֵר מְהִימְנָא דְמֵאֲרוֹי, וְאַתְר דָּא אֶסִי לְמֵרִים. נִיֵּא נִיֵּא הוּא בּוֹאֲמֵר לִיה, בְּאַתְנוֹן רְשִׁימָאן דְּאֶלְיִף דְּלִיֵּת נְוִיִן יוֹיֵד. בֵּיִית וְאִיֵּו אֶלְיִף לְמִיֵּד, דָּא הוּא בּוֹאֲמֵר לִיה. הָאִי רַב אֶסְוֹן אֶסִי לְכֻלְהוּ אוֹכְלוֹסִי, וּמַעְבֵּר מְנִיִּהוּ זִינָא דְחֲשׁוֹכָא, דְהִנֵּה מְקַרְבָּא גְבִיִּיהוּ שְׁאֵר יוֹמֵי.

בְּהֵוּא שְׁעֵתָא מִתְעַרֵי תְרִין רוּחִין עֵילְאִין, חַד מְסֻטְרָא דְאֹר וְחַד מְסֻטְרָא דְחֻשָׁד. וְאִינוֹן מִיכְּאֵל גְּבִרֵיאֵ"ל, מִתְגַּלְפָּאן לְשִׁתִּין רַבּוּא אוֹכְלוֹסִין, דְּשֻׁלְטוֹן בְּהֵוּא לִילְיָא. וְאַתְעֵתְדוֹן חַד לִימִינָא וְחַד לְשֻׁמְאֵלָא, לְכֻל חַד וְחַד פְּתוּרֵי אֲתַתְקֵנוּ. בְּתֵר דְאַתְחִזִּין כֻּל פְּתוּרֵי דְלִתְתָא בְּהִיכְלָא יְדִיעָא.

כֻּל אוֹכְלוֹסִין דְלֵעֵילָא, אֵית לֹון דְּוִכְתִּין פְּרִישָׁן בְּהֵאִי לִילְיָא. וְכֻל חַד רַב וְיִקְרִיא בְּדוּכְתִּיה, עַל כֻּל שְׁאֵר חִילוֹי, וְאִינוֹן חִיִּלִּין מְמַנָּן תְּחוֹת יְדוֹי. מְאִינוֹן חִילוֹי, מִתְפָּרְשָׁן תְּרִין עֵילְאִין דִּי בְּהוּ, וְנִטְלֵי פְּתוּרָא חַד מִימִינָא וְחַד מְשֻׁמְאֵלָא, וְכֻל פְּתוּרָא דְלָא אֲתַקְרַב בֵּין תְּרִין אֵלִין, לָאו אִיהוּ פְּתוּרָא דְשִׁבְתָּא, וְלָאו אִיהוּ פְּתוּרָא דְקִמֵי מְלַכָּא קְדִישָׁא.

וְכַד אִינוֹן אֲתַתָּא וּבַעֲלָה בְּחֻדְוָה, כְּדִין הֵוּא פְּתוּרָא מִתְעַטְרָא. כַּד אֲתַקְרִיב הֵוּא פְּתוּרָא, בְּשִׁית נְהִמֵי דְהֵוּא מְנָא בְּהֵוּא סְטְרָא. וְשִׁית נְהִמֵי דְהֵוּא מְנָא בְּהֵאִי סְטְרָא. דָּא אִיהוּ פְּתוּרָא דְמִתְעַטְרָא בְּעֵטְרוֹי.

אִינוֹן תְּרִין דְנִטְלִין פְּתוּרָא, אֲצִטְרִיכוּ לְנִטְרָא פְּתוּרָא, דְלָא יִתְעַרְבוּ נְהִמֵי שִׁית דְהֵאִי סְטְרָא, וְשִׁית דְהֵאִי סְטְרָא. בֵּינָן דְהֵאִי פְּתוּרָא, אֲתַקְרִיב קִמֵי הֵוּא רַב וְעֵילְאָה מִינִיִּיהוּ, כְּדִין נְטִיל חַד מְהֵאִי סְטְרָא, וְחַד מְהֵאִי סְטְרָא, וְקָא מְבַרְכָּא עֲלֵיִיהוּ. כֻּל חַד אֲמֵר לְאוֹכְלוֹסוֹי, זֶה הַשּׁוּלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי הוֹי. הַכִּין זִיֵּה תְרִין עֲשֵׂר.

עַל כֻּל פְּתוּרָא וּפְתוּרָא, אֲתַמְנָן תְּלַת סַרְכִין, וְרוּחָא עֵילְאָה עֲלֵיִיהוּ, וְהֵוּא רוּחָא חֲדֵי בְּהֵוּא חֻדְוָה, וְהֵוּא אוֹרִיאֵ"ל. וְעַם כֻּל אוֹכְלוֹסִין דִּילִיָּה אָזִיל, עַל כֻּל אִינוֹן פְּתוּרִין.

שְׁתִּין מְמַנָּן, טְעַמִין טְעַמָּא עַל כֻּל חַד וְחַד, וְאוֹמֵר הַמוֹצִיא, וּמְבַרְךְ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמֵאֵן דְּטַעִים בְּתִיאובְּתָא, הֵכִי אִיתּוֹסֵף חִילָא בְּתִיאובְּתָא עֵילְאָה. הֵוּא רוּחָא דְקָא שְׁלֵטָא עֲלֵיִיהוּ, שְׁסַלְקָא נְהִירוֹ בְּחֻדְוָה.

וְתָא חֲזִי, כְּדוּגְמָא דְאִינוֹן מְלַאכִים, דְּאִינוֹן שְׁדִין יְהוּדָאִין, דְּאֶכְלִין בְּדוּגְמָא דְבֵר נֶשׁ. כְּךָ אֵית אַחַרְנִין עֵילְאָה לְעֵילָא לְעֵילָא, וְאִינוֹן אֶכְלִין וְשְׁתִּין מְאוּר דְשְׁכִינְתָא דְאִינוֹן נְהִנִין. וְדָא הוּא דְאֲמֵרוּ, צְדִיקִים יוֹשְׁבֵין וְעֵטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶן, וְנְהִנִין מְאוּר הַשְּׁכִינָה. וְדָא הָאֶכְלָה וְדָאִית.

חַד אֶת נְהִיר לְעֵילָא לְעֵילָא, וְאִיהִי אֶת יי. הָאִי אֶת נְהִיר, וְאִנְהִיר כֻּל אוֹכְלוֹסִין, וְאִיהִי לָא יְדִיעַ, וְלָא אֲתַגְלִיא. תְּחוֹת הָאִי, אֲתַנְהַרְן חִמֶּשׁ אֲתוּן, וּפְרִישָׁן עַל כֻּלְהוּ אוֹכְלוֹסִין, וְאִינוֹן אֱלֹהִיִים. אֲתַגְלִיא אֶת אִי, וְשְׁרִיא עַל אוֹכְלָסָא חַד. וְכֵן כּוּלָם.

וְתָא חֲזִי, בְיוֹמָא דְאִשְׁבַּתָּא, בְּעֵי בַר נָשׁ לְמַחְדֵי בִימְמָא וּבְלִילֵיָא, וּבְעֵי לְתַקְנָא פְתוּרָא, וְיַעֲבִיד חִידוֹ לְעִילָאִין וְתַתְּאִין.

וְתָא חֲזִי, כַּד אֲתֵי בַר נָשׁ מִבֵּי כְּנִישְׁתָּא, יְהַכּוֹן עִמִּיהּ מְלָאכִין קַדִּישִׁין מֵהַאי גִיסָא, וּמְלָאכִין מֵהַאי גִיסָא, וְשְׂכִינְתָּא עַל כְּלָהוֹן, כְּאִימָא עַל בְּנִין. וּבְהַאי שְׁעָתָא, (תהלים צא) פֶּל מְצַדָּד אֶלְף וּרְבֵבָה מִימִינָךְ וְגו', (שם) רַק בְּעִינִיךָ תִּבְיִט וְגו', (שם) כִּי אֲתָה ה' מִחֲסֵי וְגו', (שם) לֹא תֵאָנֶה אֶלֶיךָ רָעָה וְגו'.

כֹּל דָּא, אִם אֵינִישׁ יַעֲיֵל לְבִייתִיהּ בְּחֻדְוָא, וְיִקְבֵּל אוֹשְׁפִיזִין בְּחֻדְוָא. וְכַד אֲתֵי שְׂכִינְתָּא וּמְלָאכִין, וְיַחֲזוּ שְׂרָגָא נְהָרָא, וּפְתוּרָא מִתְתַקְנָא, וְאֵינִישׁ וְאִיתְתִּיהּ בְּחֻדְוָה, הַאי שְׁעָתָא שְׂכִינְתָּא אֲמַרְתָּ, זֶה שְׁלִי הוּא, (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְּאֵר.

וְאִם לָאוּ, שְׂכִינְתָּא אֲזַלְתָּ, וּמְלָאכִין עִמָּהּ, וְיִיתֵי יֶצֶר הָרַע עִם חִילִיָּהּ, וְאֲתַחֲבְרוּ עִמָּהוֹן, וְיֵאמֶר זֶה שְׁלִי הוּא, וּמִן חִיילִין דִּילִי. וּמִיָּד שׁוּרָה עָלֵינוּ וּמִטְמָאָתוֹ, וְיִסְתַּלַּק י"ה, מִן אִישׁ וְאִשָּׁה, וְיִשְׁתַּאֲר אִשָּׁא עִם אִשָּׁא. וּמְאָכְלוֹ טָמֵא. וְעַל דָּא, (משלי כג) וְאַל תִּתְּאוּ לְמִטְעַמּוֹתָיו שֶׁל רַע עֵינִי. וְדַאי פְתוּרָא דִילִיָּהּ הִיא מְלָאָה קִי"א צוֹא"ה. וְאִין צוֹאָה, אֶלָּא יֶצֶר הָרַע, שְׁהוּא טָמֵא.

וְעַל דָּא הֵבֵא לִיטְהַר מְסִייעִין אוֹתוֹ. בָּא לְטָמֵא פְתַחֲיוֹן לוֹ. וְתָא חֲזִי, מְלָאכִין קַדִּישִׁין, וּמְלָאכִין מְסַאֲבִין, אֲזַלִּין עִם בַּר נָשׁ בְּכָל אֲתַר דְּאֲזִיל. אִם בַּר נָשׁ זָכָאָה הוּא, אֲזַדְּוֹגוּ לִיהּ מְלָאכִין קַדִּישִׁין, וְיִנְטְרוּן לִיהּ בְּכָל אֲתַרָא דְּאֲזִיל, הַדָּא הוּא דְּכִתִּיב, (תהלים צא) כִּי מְלָאכִיו יִצְוֶה לָךְ לְשִׁמְרָךְ בְּכָל דְּרָכֶיךָ. וְאִם לָאוּ, יִסְתַּלַּקוֹן מִגִּיָּה מְלָאכִין קַדִּישִׁין, וְיִשְׁלִטוֹן עֲלֵיהּ מְלָאכִין מְסַאֲבִין, וְאִנְהִיגוּ לִיהּ לְגִיָּהֶם. וּבְהַאי שְׁעָתָא, קְרָאֲתִי וְאִין עוֹנָה בְּשַׁעַת דְּחִקוּ. וּבְשַׁעַתָּא דְּשִׁלִּיט עֲלֵיהּ רוּחַ מְסַאֲבָא, אוּ מְרַעִין, אוּ שְׁלִטִין עֲלֵיהּ אוּמוֹת הָעוֹלָם, (איכה ג) סִפְתָּה בְּעֵנִי לָךְ מֵעֲבוּר תִּפְלָה. וְגַם תִּפְלָתוֹ תוֹעֵבָה.

דְּבַר אַחַר (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ ה', (ישעיה כז) אוּ יַחֲזֵק בְּמַעֲזֵי יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי. תָּא חֲזִי, דָּל אֲתַקְרִי, גְּבָרָא דְּלִית לִיהּ מְדִילִיָּה כְּלוּם, וְלֹא שְׂאִיל פְּרוּטָה מְשׁוּם גְּבָרָא, וְאִיהוּ נִסְתַּר, דְּלֹא גָּלִי דוֹחֲקָא דִילִיָּהּ לְשׁוּם גְּבָרָא. וּבְשַׁעַת דוֹחֲקָא דִילִיָּהּ, הוּא יַעֲשֶׂה מְרִיבָה כְּלַפִּי מַעֲלָה, וְאָמַר, יוֹתֵר חִיבָא אֲנָא מְכַל שְׂאֵר גּוּבְרִין דְּעִלְמָא, לְגְּבָרָא חַד עוֹתְרָא סְגִי, בִּיתָא דִילִיָּהּ מְלִיָּא מִן דְּהָבָא, מִן כְּסָפָא, וְלִי אִין לִי שׁוּם פְּרוּטָה בְּעוֹלָם, וְלֹא אִית לִי לְחַם לְאָכֵל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ, עַד דִּיחֻב קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכֹל אֵינִישׁ דִּיחֲזֵק בְּמַעֲזוֹ, וְיַחֲזִיב לִיהּ צְדָקָה, יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי.

וְתָא חֲזִי, כֹּל אֵינִישׁ דְּאִיהוּ דָּל וְחָב קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא חֲשִׁיב לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חוּבָה, בְּגִין דְּלָאוּ אִיהוּ בְּדַעְתִּיהּ. וּמִנָּא לוֹן, מְאִיּוֹב, בְּשַׁעַתָּא דְּאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשִׁטֹן (אִיּוֹב א) מְאִין תִּבְא כו', (אִיּוֹב ב) הַשְׁמֵת לְבָבְךָ אֶל עַבְדֵי אִיּוֹב. אָמַר לִיהּ הַשְׁטֵן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִית בַּר

נש בעלמא, דיהיב ליה מאריה כספא ודהבא ומרגליות ובנים וכל טובא דעלמא, ויהא ביש.

אמר ליה, הנה כל אשר לו בינדך רק אליו אל תשלח ידך. יחב ליה בידוי, וקטיל בנוי, ולא נשאר בידוי כלום. לבתר הדר ואמר, וגע אל עצמו ואל בשרו. עד דקודשא בריך הוא אמר ליה, הנו בינדך אדך את נפשו שומר.

בההיא שעתא נפק איוב מדעתיה, ואמר הכי, (שם ט) הטוב לך כי תעשק. הטוב זה העושק שתעשה לי. אבי ואמי עשו הגוף. ואתה התחברת עמהם בשותפות, ונתת בי נפש ונשמה. הנפש שהיא שלך, אמרת אדך את נפשו שמור, והגוף שעשו לי אבי ואמי, אמרת עשה בו כל מה שתראה, וכי הוא טוב זה העושק שתעשה לי.

דבר אחר (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל, מהו דל. אדם שימות בלא בנים. יצאה נשמתו ממנו, בשעת פטירתו מן העולם, ראה מה אמר עליו הפסוק, (משלי יא) יד ליד לא ינקה רע. ואם נשאר לו בן בעולם, אם יחזיק בו א', וילמדנו תורה, יעשה שלום לי. וביום רעה ימלטהו ה'.

ותא חזי, גברא חד אזיל לבי טורי קרדונגיא, הוא ותרינ עמיה, וחמא גומין בקיעין דאשא, ותננא נפיק מן גומין. ושמע גברא חד דאמר ווי ווי. אמר, ודאי אתר חד מן דוכתי דגיהנם הכא.

אהמוד וחזא בחלמיה לאינש חד, וחדא גדישא מן קוצין על כתפוי, ותרינ ממונין מן גיהנם עאלין נורא תחות גדישא דמן קוצין, ואיתוקד. והנה צעיק. והוו אמרין ליה תרינ מלאכין קדישין, שלוחין מן השופט דלעילא דדן ליה, את שבקת להקדוש ברוך הוא ולמלאכין דיליה, דהוו נטרין לך בעלמא דין ובעלמא דאתי, ואת עבדת רעווא דקוצין, דאינון רשעים, דאינון מסטרא דסמאמר ליה ונחש. הקוצין ישרפו אותך.

אמר ליה לההוא חייבא דגיהנם, מאן אנת. אמר יודאי חייבא אנא, וממונין דגיהנם לא מדכרין לי שמי. ותלת זמנין דיינין לי ביומא, ותרינ בלילא. אמר ליה שמא דדוכתך ידעית. אמר ליה, גלילא עילאה. ושבקת בר בעלמא.

אמר ינוקא שבקנא. ואנא קצבא הוינא. ומן בישין סגיאין דעבידנא בקדמיתא, הוו דיינין לי מפי, ומרגלי, ומינדי. ומלאך שהוא ממונה על הקברות, אומר לי בשעתא דדיינין לי, אוי למי שנשבע לקיים את התורה, ונשבע על שקר. ווי לקרקפתא דלא מנחא תפלין מעולם. ואוי לידיים ששמשו בהבלי העולם. ואוי לרגלים שהיו הולכים בהבלי העולם.

בשעתא שהיו מלקין אותי מכות מרדות, אמרתי כל מה שעשיתי. ובאה נשמת, והמלאך שהיה ממונה על נשמותי, ונתנו כתב אחד מכל מה שעשיתי. ונשמת עשתה עדות עם המלאך, ואמרו (דברים יז) על פי שנים

עדים או שלשה עדים יומת המת. ועל דא (מיכה ז) משכבת חיקך שומר פתחי פיך. ומאן איהו. דא נשמתא, דהיא מעידה על בר נש בשעת מיתתו.

איתער משניתיה ההוא גברא, אזיל לגלילא עילא, ואמר לגברא חד, חזיתא לינוקא דאיהו בן קצבא, דמית בזמן פלוני. אמר ליה ינוקא דא דאת שאיל עליה, איהו אזיל בבי מטבחיא, ואיהו רשע פאבוהי, כך וכך יהא ליה, ולאבוה, ולמיניקתא דיניקא ליה. אזיל למדרשא חד, שמע לינוקא דהנה אמר, (משלי ב) אם תבקשנה ככסף וגו'.

אזל לבי מטבחיא, וחזא לינוקא דהנה משחק עם הנערים בבי מטבחיא, אמר ליה, ברי, זיל עמי, ואזל עמיה, ולאביש יתיה, ויהב ליה לרב חד דהנה אולף ליה אורייתא, עד דרבא רביא וקרא. ועבד ליה, דיימר הפטרה בבית הכנסת, ועבד ליה דיתפלל. עד דקרא ושנה ואתחכם יותר, עד דקרו ליה רבי.

ההוא בר נש מית דהוא אבוהי דינוקא, דהו דיינין ליה, אתא בחלמא לחכם דא ואמר ליה, רבי, כמה דנחמת לי, ינחם לך קודשא בריך הוא. בשעתא דאמר בני ההפטרה בקהל, אפקעי לי מן דינא. בשעתא דעבר לתפלה, ואמר קדיש, קרעו לי גזר דין מכל וכל. ובשעתא דאתחכם, יתבו לי חולקא בגנתא דעדן, ודא הוא חלק, דאמרי חלק לעולם הבא, חלק שיש לכל צדיק וצדיק בפני עצמו, ועאלו לי עם הצדיקים בישיבה דילהון.

ובשעתא דאתחכם יותר, וקרו ליה רבי, אעטרו לי בכתרא, דצדיקאי אתעטרו ביה. ויתבו לי אכילה ושתיה, מההיא שנהנין מזיו השכינה. ודא הוא דאמרי, צדיקים יושבין ועטרוותיהם בראשיהם ונהנין מזיו השכינה. וכל גברא דנהנה מזיו השכינה, פאלו אכל ושתה. ובשבילך רבי, זכינא לך האי יקר. זכאה חולקך, שבשביל דא אית לך חולקא עילאה יתיר, בעלמא דין, ובעלמא דאתי. וזכאה איהו, מאן דזכי דישבוק ברא בעלמא.

ענין י"ח אלף עולמות, רבי שמעון אומר, עד שלא ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, הוה הוא ושמייה סתים בגויה. סליק ברעותא למברי עלמא, פיון דסליק ברעותא, אסחר נקודה דסתים, ואסחר תחומיה בהיכליה. ופשיט פשיטו לתלת סטרין ולא יתיר.

מגו דנקודה דא, נפקו כחדא תלת נקודין, ואתיישרו תרין בחד גוונא, וחד לתתא. ואיהי נקודה דאפיק אליו תלת, עאל ואתטמר באמצעיתא, ועד דלא עאל, סליק ואיגניז.

בשעתא דנפקו אליו תלת נקודין, ודליגו מגויה, נפק מגו סתימא דסתים, חד בוצינא ידיע ולא ידיע, טמיר ולא טמיר, ומדיד משחתא סתימא, מנקודא דא לנקודא דא. אתפשטו נקודין גו חילא דבוצינא, ומדיד אלף עלמין סתימין, דעין לא ראתה, מן דא נקודה לדא נקודה. ואתאחידו תרין נקודין כחדא. ובין נקודה לנקודה, אלף עלמין. מדיד אלף מגו נקודה

תַּנְיִינָא, עַד נְקוּדָה דְּלִתְתָּא, וְעַבְד מְשַׁחְתָּא בְּפִשְׁטוּ דְּאֶלְף עֲלָמִין אַחֲרָנִין.
וְכֻלְהוּ עֲלָמִין סְתִימִין.

וְאֵלִין, אֵינְוּ תְרִין אֶלְפִין שְׁנִין דְּקִימָא אֹרְיִיתָא, עַד לָא אַבְרִי עֲלָמָא. כְּדִין
עַל אֹרְיִיתָא, נְקוּדָה סְתִימָא בְּאֶמְצַעִיתָא, וְאֶשְׁלִים לְהַאי סְטְרָא, וְלְהַאי
סְטְרָא. וְאֶשְׁתַּכְּחוּ לְהַאי סְטְרָא תְּלַת נְקוּדִין, וְלְהַאי סְטְרָא תְּלַת נְקוּדִין.

כִּיּוֹן דְּאֶתְעֵבִיד דָּא, אֶתְפֹּשְׁטוּ נְקוּדִין מְהַאי נְקוּדָה לְהַאי נְקוּדָה אַחֲרָא,
נְהוּרָא דְנְהִיר, וְאֶתְלַבֵּשׁ נְקוּדָה דָּא בְּנְקוּדָא דָּא. דְּלִיג מְהַאי נְקוּדָא אַחֲרָא
סְתִימָא, נְקוּדָא אַחֲרָא, וְאֶתְלַבֵּשׁ דָּא בְּדָא.

נְקוּדָה סְתִימָא דְּבְרָא כְּלָא, בְּטֵשׁ, וּבְגִין דְּקִימָא בְּאֶמְצַעִיתָא, אֶפִּיק נְקוּדָה
אַחֲרָא, עֲמוּדָא דְּקִימָא בְּאֶמְצַעִיתָא בִּין אֵינְוּ נְקוּדִין דְּנַפְקוּ, דְּאֵינְוּ
לְבוּשִׁין לְהַנִּי סְתִימִין.

עַד הָכָא תְרִין נְקוּדִין סְתִימִין, דְּאֶתְפֹּשְׁטוּ וְאֵיבְרוּ מְגוּ נְקוּדָה סְתִימָא, עַבְדוּ
אוּמְנוּת דָּא, בְּהַאי נְקוּדָה סְתִימָא. הַהוּא נְקוּדָה דְּלִתְתָּא, דְּאֶסְחַר בִּין
אֵינְוּ תְרִין, אֶפִּיק בְּנְקוּדָא דְּלַעִילָא, תְרִין נְקוּדִין לְתִתָּא. וּמְאֵינְוּ נְקוּדִין
לְבוּשִׁין דְּקָא אַמְרוּ.

וְהַיָּה נְקוּדָה עֵיקְרָא דְּכְלָא, אֶפִּיק וְדִלִּיג מְנִיה נְקוּדָה אַחֲרָא, דְּקִימָא
בְּאֶמְצַעִיתָא, בִּין תְרִין נְקוּדִין אֵלִין דְּלִתְתָּא.

עַד הָכָא, אֵינְוּ נְקוּדִין לְבוּשִׁין לְנְקוּדִין עֵילָאִין כְּדָקָא חֲזִי. וְאֵינְוּ שִׁית
נְקוּדִין, דְּנַפְקָא מְגוּ תְּלַת נְקוּדִין סְתִימִין, דְּאֵינְוּ שִׁית בְּנְקוּדָא עֵיקְרָא
דְּכְלָא, דְּאֶשְׁלִים לְכָל סְטְרָא.

אֵלִין נְקוּדִין לְבוּשִׁין, דְּאֵינְוּ שִׁית, כָּל חַד אֶפִּיק תְרִין, וְאֵיהוּ עַל
בְּאֶמְצַעִיתָא, וְאֶתְלַבֵּשׁ בְּתְרִין נְקוּדִין אֵלִין, וְאֶתְעֵבִידוּ לְבוּשִׁין לְהַאי נְקוּדָה
דְּנַפְקוּ מִתְמָן.

וְאֵף עַל גַּב דְּאֶמְרוּ דְּאֵינְוּ שִׁית, אַרְבַּע נְקוּדִין מְנִייהוּ הוּוּ, דְּאֶפִּיקוּ כָּל חַד
וְחַד תְרִין נְקוּדִין, לְאֶתְפֹּשְׁטָה וְלְאֶתְלַבֵּשׁ אֵיהוּ, וְאֶתְעֵבִידוּ תְּמַנְיָא נְקוּדִין,
דְּאֵינְוּ לְבוּשִׁין לְדִי נְקוּדִין. לְבוּשִׁין לְאֵינְוּ עֵילָאִין סְתִימִין. עַד הָכָא נְקוּדִין
דְּצִינְרָא דְּעֲלָמָא עֵילָאֵה.

כִּיּוֹן דְּאֶצְטִיִּירוּ נְקוּדִין, נִפְק בּוּצִינָא, וְעַבְד מְשַׁחְתָּא, וּמְדִיד אֶלְף בִּין נְקוּדָא
לְנְקוּדָא. וּבִין כָּל נְקוּדָא וּנְקוּדָא אֶשְׁתַּכְּחוּ, מְדִידוּ וּמְשַׁחְתָּא דְּבוּצִינָא.
בְּאֵלִין נְקוּדִין תְּמַנְיָא אֶלְף עֲלָמִין מִתְפֹּשְׁטִין. תְּמַנְיָא נְקוּדִין דְּאֶתְאַחְדוּ
בְּהוּ אֵלִין מְשַׁחְתִּי, אֶקְרוּ תְּמַנְיָא אֶלְף עֲלָמִין גְּנִיזוּן, אֶשְׁתַּכְּחוּ מְשַׁחְתִּי
בְּאֶתְגְּלִינָא, וּנְקוּדִי דְּאֶתְכַסִּין, שִׁיתְסַר אֶלְף עֲלָמִין. וּמִן שִׁית נְקוּדִין
לְבוּשִׁין אֵלִין, אֶשְׁתַּכְּחוּ תְרִין דְּאֵינְוּ בְּאֶמְצַעִיתָא דְּנְקוּדִין, עַל כָּל חַד אֶלְף
עֲלָמִין, אֶשְׁתַּכְּחוּ תְּמַנְיָסַר אֶלְף עֲלָמִין, דְּאֶזִּיל בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא בְּכָל
יוּמָא. וְכָל עֲלָמָא וְעֲלָמָא גְּנִיזוּ וְסְתִים מִן דָּא. וְעַל כְּלָהוּ כְּתִיב (קְהֵלֶת ה) כִּי

גְּבוּהַ מֵעַל גְּבוּהַ שְׁמֵר וּגְבוּהַיִם עֲלֵיהֶם. וּכְתִיב (ישעיה טד) עֵינַי לֹא רָאִתִּי אֱלֹהִים
זוֹלָתֶךָ.

פרשת בהר

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח (משלי ח) לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ וְאַצְרִתִּיהֶם אֲמַלֵּא. מֵאִי אֶהְבִּי,
דָּא אֲבָרְהָם, דְּאִתְּמַר בֵּיהּ (ישעיה מא) זֶרַע אֲבָרְהָם אֶהְבִּי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
אָבָא אָבָא, וְהָא יִשְׁמַעְאֵל וּבְנֵי קְטוּרָה מְנִיָּה קָא אִתְּיִין.

בְּהַהוּא שְׁעֵתָא תַּמָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲדַהֲכִי אֶתָּא אֲלֵיהּ. אָמַר לֵיהּ, בּוֹצִינָא
קְדִישָׁא שְׂרָגָא עֵילְפָּא, שְׁפִיר קָאֲמַר ר' אֶלְעָזָר, דְּלִית אֶהְבִּי אֶלָּא זֶרַעָא
דִּיעֻקְב. דְּכְתִיב (מלאכי א) וְאֶהֱבֵךְ אֶתְּ יַעֲקֹב. בְּדַח ר' שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקִיָּה לְר' אֶלְעָזָר
עַל רִישִׁיָּה, אָמַר לֵיהּ, בְּנִי, (משלי כג) אִם חָכֵם לְבָד יִשְׁמַח לְבִי גַם אָנִי. קוּם
בְּרִי וְיִתְגַּלֵּי רְזָא דְהָאֵי קָרָא, אֲזִדְעֻזַּע, וְקָם עַל רַגְלוּי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ, מֵאִי יֵשׁ, דָּא רְזָא דִּיּוֹבֵל וּשְׁמַטָּה, דְּלֹא
מָסַר יְתֵהוּן קוּדְשָׁא בְּרִיזָה הוּא לְשָׂאָר עַמּוּן, אֶלָּא לְעַמָּא קְדִישָׁא. וּבִשְׁעֵתָא
דִּישְׂרָאֵל נְטָרִין שְׁתָּא דְשְׁמַטָּה כְּדָקָא נְאֻת, נְשַׁמְתְּהוּן דְּצַדִּיקָא מְשַׁתְּעִשְׁוּן
בְּגִנְתָּא דְעֵדוּן, וְאִתְּהַדְרוּ חֲדָתִין. וְעֲלִיָּהוּ אִתְּמַר, (ישעיה מ) וְקוֹי ה' יַחְלִיפוּ
כַּח.

וְתוּ, כְּלֵהוּ נְשַׁמְתִּין קוּדְשָׁא בְּרִיזָה הוּא טָבִיל לֹון בְּנִהְרָא דְחַמְשִׁין, דְּבִגְנִתָּא
דְעֵדוּן דְלַעֲיָלָא, וְאִתְּקַרֵּי נְהַר דִּינּוּר.

וּבְרְזָא דְשְׁמַטָּה וְיּוֹבֵל, קִבֵּל קוּדְשָׁא בְּרִיזָה הוּא צְלוּתָא, דְשָׂרָה רַבָּקָה רַחֵל
וְלֵאָה וְזִלְפָּה וּבִלְהָה. דְּהָא כּוּלְהוּ אִתְּרַשִּׁימוּ בְּהִ"א הִ"א, דְּהִיא שְׁמַטָּה
וְיּוֹבֵל.

וּבְגִין דְחִזַּת רַחֵל דְאִתְּרַמִּיז שְׁמַטָּה וְיּוֹבֵל בְּשְׁמָא דְלֵאָה, וְהִיא לִית לָהּ
רְשִׁימוּ דְהִ"א, מִזְד אֲמַרְהָ הִנֵּה אֲמַתִּי בְלָהָה דְאִית בָּהּ תְּרִי. סוּפִיָּה דִּיּוֹבֵל, ל,
בְּרִישָׁא דְשְׁמָא דְלֵאָה, וּבְסִיפָא דְשְׁמָא דְרַחֵל.

וְכִי בְּכָל עֵת יָכִיל בַּר נֶשׁ לְמַעַבְד צְדָקָה, אִי הָכִי תְרִיסַר שְׁעֵתִי בִימְמָא מֵאֵן
יָכִיל. אֶלָּא הָכִי אֲוֹלִיפְנָא, מֵאֵן דְעַבִּיד צְדָקָה, בְּכָל עֵת עַבִּיד. מֵאִי בְּכָל עֵת,
כְּמָה דְאִתְּ אָמַר (ויקרא טז) וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ, וְאֲוֹקְמוּהָ.

וְלֹא תִימָא בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲוֹדוּי, דְאִיָּהֵי עֵת רַעְוָא קְדִישָׁא דְצַדִּיק, אֶלָּא
אֲפִילוּ בְּכָל עֵת דְלִתְתָּא, אֲסֻגִי צְדָקָה עֲלֵיהּ, וְאִתְּעַר צְדָקָה בְּכוּלְהוּ בְּעִילָאֵי

ובתפתאי. ובגין כך ישוי בר נש לביה ורעותיה, וידבק ביה בקודשא בריך הוא.

כיון דמטו קמיה דרבי שמעון, סחו ליה עובדא. אמר, ומה דא בלחודוי, אלא כל מאן דאחיד באילנא דחיי, ישתיזיב בהאי עלמא, ואפילו מן מותא דעלמא משאר בני נשא, כל שפן ממותא אחרא.

אמר רבי שמעון, בכולהו איתער צדקה אילנא דחיי. והאי איהו אתר דמזונא לכולי עלמא. תלמידי חכמים מאי עבידתיהו, דהא אינון בצדקה אחידן, וכל בני עלמא בזכותיהו ניוזנין בהו ממש, ואינון לא יכלין לאתזון בהו ממש. בגין דאשתדלי באורייתא, ומאן דאשתדל באורייתא, אשתדל באילנא דחיי דכל בני עלמא ניוזנין מניה. אשתכח דתלמידי חכמים מתערי מזוני לעלמא ושלמא. אי לכל בני עלמא מתערי מזונא, לון אמאי לא מתערי.

אלא, תלמיד חכם הוא אילנא דחיי ממש, ואילנא דחיי לא מתזון, אלא מן העולם הבא, והעולם הבא לא אשתכח בהאי עלמא. אלא בתר דעאל לההוא עלמא, כדין אתזון ביה, ואתנטען שרשוי עליה.

השתא אכלי מאיבא דאילנא דחיי. ומאן איהו, ההוא אתר דאשתכח לגבי מספינא, ואיהו אקרי פרי העץ אשר בתוך הגן. ועל דא אכלי מההוא פרי בהאי עלמא.

ועל דא תנינן, הם ניוזנין בזרוע. מאי זרוע. גבורה. ואינון זמינין לעולם הבא. דמזונא דעולם הבא לאו איהי בהאי עלמא, אלא צמצומא זעירא, דחילא דיליה אשתכח במתיקו דאורייתא. ודא טעמי על ההוא איבא דאילנא תתאה, ודא הוא חדותא ומזונא דילהון.

כיון דעברין מהאי עלמא, כמה נחלין עילאין דעה"ב, סחרין לדוכתייהו, וישתמשון ביה, ויסתלקון לעילא, כדין (ישעיה טז) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחפה לו. מאן יעשה. דא יובלא, ההוא דאקרי העולם הבא. למחפה לו, ודאי דלא בעינין מזונא בעלמא דא, עד דאתקינו למזונא דילהון והאי מזונא דילהון בעולם הבא. ועל דא זכאין אינון בכולא, דעלייהו פתיב עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחפה לו.

תא חזי, כיון דבני נשא אשתלימו שייפוי, בההוא זימנא אתתקון כל שייפא כדקא יאות. כגוונא דא, כיון דשכינתא אקדימת לבי כנישתא, בעיין עשרה דישתכחון תמן כחדא, וישתלים מה דישתלים, לבתר דיתתקון כלא. ובמה הוא תיקונא דכלא, כמה דאת אמר, (משלי יד) ברב עם הדרת מלך, ועל דא עמא דאתיא לבתר כן, כלהו תיקונא דגופא.

וכד אתת ואקדימת שכינתא, ובני נשא לא אתיין כחדא כדקא יאות, קודשא בריך הוא קארי, (ישעיה ט) מדוע באתי ואין איש. מאי ואין איש.

דְּלָא מִתְתַקְנֵי שְׂיִיפֵי, וְלֹא אֲשַׁתְּלִים, אִין אִישׁ וְדַאי, וּבְגִין דָּא וְאִין אִישׁ דִּי יִקָּא.

וְתָא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּגוּפָא אֲשַׁתְּלִים לְתַתָּא, קְדוּשָׁה עֵילָאָה אֲתִיָּא, וְעָאֵל בְּהַאי גוּפָא, וְאֲתַעְבִּיד תַּתָּאָה כְּגוּוּנָא דְּלַעִילָא מִמֶּשׁ. וּכְדִין כְּלָהוּ בְּעֵינֵין דְּלָא יִפְתָּחוּן פּוּמָא בְּמִילֵי דְּעֻלְמָא, בְּגִין דְּהָא קִיִּימֵי יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלִימוּ עֵילָאָה, וּמִתְקַדְשֵׁי בְּקְדוּשָׁה עֵילָאָה. זְכָאָה חוּלְקִיָּהוּן.

פרשת נשא

(במדבר ו) וַיְדַבֵּר ה' כו', כֹּה תִבְרְכוּ. תָּא חֲזִי, כִּינּוּן דְּשְׁלִיחַ צְבוּר סִיִּים צְלוּתִיָּה, וְאֲתָא לְבָרְכָא בְּרַכְתָּא דְּכַהֲנֵי, אֲצֻטְרִיךְ וְדַאי לְכוּוּנָא בְּרַעוּתָא דְּלִבָּא, לְבָרְכָא לִיָּה לְעַמָּא קְדִישָׁא. דִּי בְּעוּבְדָא וּבְמִילוּלָא, קְשִׁיר קְשׁוּרָא דִּי יַחְוּדָא. וַיִּשְׁתַּכַּח דְּעַל יְדִיהָ מִתְבָּרְכִין עֵילָאִין וְתַתָּאִין.

וּכְדִין בְּעֵי לִיָּה שְׁלִיחַ צְבוּר לְמִימַר, יְבָרְכֶךָ ה' כְּלַפֵּי הַהִיכָל. וַיִּשְׁמְרֶךָ, לְאַסְתַּכְּלָא לְסֻטְרָא דְּיִמִּינָא דִּילִיָּה, לְאַמְשַׁכָּא חוּטָא דְּחֻסְדָּא עַל עַמָּא קְדִישָׁא בְּקַדְמִיתָא. וּלְבַתֵּר יֹאמַר יָאֵר ה', כְּלַפֵּי הַהִיכָל. פְּגִינּוּ אֱלִיָּהּ וַיַּחְנֹךְ, וַיִּסְתַּכַּל לְסֻטְרָא דְּשְׁמָאֵלָא דִּילִיָּה, לְיִיחָדָא בְּיִמִּינָא. בְּגִין דְּמִקּוּרָא דְּבָרְכְתָא מִסֻטְרָא דְּיִמִּינָא הוּא. וּכְדִין כָּל סֻטְרָא דְּשְׁמָאֵלָא אֲסַתְּלַק, וְלֹא הוּיָא נְזָקָא כְּלָל. וּכְדִין, יִשָּׂא ה' פְּגִינּוּ אֱלִיָּהּ וַיִּשֶׂם לָהּ שְׁלוֹם, וְדָא הוּא צְלוּתָא שְׁלִים.

וּוִי לִיָּה, לְמַאן דְּאֲתָא לְמַפְתֵּי לְמַאֲרִיָּה, בְּלִבָּא רְחִיקָא, וְלֹא בְּרַעוּתָא שְׁלִימָתָא, כְּמָה דְּאֲתָא אֲמַר, (תהלים עח) וַיִּפְתּוּהוּ בְּפִיָּהֶם וּבְלִשׁוֹנָם יִכְזְבוּ לוֹ וּלְבָם לֹא נָכוֹן עִמוֹ. וְדָא הוּא שְׁלִיחָא דְּצִיבוּרָא, דִּיִּסְתַּכַּל בְּקַדְמִיתָא בְּסֻטְרָא דְּשְׁמָאֵלָא דִּילִיָּה, בְּגִין דִּיִּתְעוּרֵר סֻטְרָא דְּדִינָא בְּקַדְמִיתָא, וְעַל יְדִיהָ הוּי פִּירוּדָא, וְלֹא קִישׁוּרָא.

דִּיחֻוּהָא דְּצְלוּתָא וּבְרַכְתָּא, תְּלִיָּיא בְּדִיבוּרָא וּבְמִילוּלָא דְּפוּמָא, וְכוּלָּא תְּלִיָּיא בְּעִיקְרָא דְּעוּבְדָּא. וּמַאן דְּלֹא יִדַע עִיקְרָא דְּעוּבְדָּא, לָאוּ עֲבִידְתִּיָּה עֲבוּדָה. וְאִי פְּגִים עוּבְדָּא מִילוּלָא, לֹא אֲשַׁכַּח אֲתֵר לְשִׁרְיָא בִּיָּה בְּרַכְתָּא. וְלֹא אִיָּהוּ צְלוּתִיָּה צְלוּתָא. וְאֲתַפְּגִים הַהוּא בְּרֵשׁ לְעֵילָא וְתַתָּא. וּוִי לְהַהוּא בְּרֵשׁ דְּפְגִים צְלוּתִיָּה פּוּלְחָנָא דְּמַאֲרִיָּה. עֵלִיָּה כְּתִיב, (ישעיה א) כִּי תִבְאוּ לְרֵאוֹת כו', רְמַס חֲצָרֵי לֹא תוֹסִיפוּ הִבִּיא וְגוֹי לֹא אוֹכַל אֲוֹן וְעַצְרָה.

פרשת חקת

(במדבר כא) וַיִּסְעוּ מֵהַר הָהָר דָּרָד יַם סוּף. הָא אֲתַעְרוּ חֲבֵרֵיִיא, דְּנִטְלוּ מִלְּאֹלָפָא תַלְמוּדָא, דְּאֶקְרִי הַר הָהָר. אַמְאִי אֶקְרִי הַר הָהָר, בְּגִין דְּמִתְמָן נִפִיק הוֹרָאָה לְעֵלְמָא. דְּכִתִּיב (שמות כד) אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרְתִים, וְדָא אִיהוּ תוֹרָה שְׁבַעַל פָּה.

אַבְל תָּא חֲזִי, רְזָא דְחֻכְמָתָא אִית הָכָא. הָאִי אֲתַרָא דְאִיקְרִי הַר הָהָר, אֹרְחָא הוּא לְיִמָא דְסוּף, סוּפָא דְדַרְגִין, דְהוֹת מִדְבָרָא קְדָמִיהוֹן בְּמִדְבָרָא, וּמֵאֲלָפָא לְהוֹן אֹרְחִין דְחִיִין, בְּגִין דְאִיהִי אֹרְחָא, לְמִיעַל לְעֵלְמָא דְאֲתִי.

וְאִינוּן נְטְלוּ מִבִּתְרָה וּמֵאֹרְחָה, וְאֲזֵלִין בְּתַר אַרְח חוּיָא עֶקִימָא, דְשְׁלִיט בְּאַרְץ אֲדוּם, כְּדִין (במדבר כא) וַתִּקְצַר נֶפֶשׁ הָעָם בְּדָרָד, בְּגִין דְטַעוּ מֵאֹרְחָא דְחִיִי. כְּדִין, וַיִּדְבֵר הָעָם בְּאַלְהִים וּבַמֶּשֶׁה. בְּכֻלָּא אִיתְרַעְמוּ, בְּתוֹרָה שְׁבַעַל פָּה, וּבְתוֹרָה שְׁבַכְתָּב. כִּי אֵין לָחֵם, דְאִ תוֹרָה שְׁבַעַל פָּה. וְאִין מִים, דְאִ תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְהוּא לָחֵם הַקֶּלֶקֶל, דְקִלְיָא הָוָה בְּעִינְיָהוֹן מִלְתָּא דְאֹרְיִיתָא דְבַעַל פָּה.

תָּא חֲזִי, אַהֲרוֹן יְמִינָא דְמִלְכָא, אֶסְתַּלֵּק, וְאֶסְתַּלְקוּ ז' עַנְנִים מְנַהוֹן, כְּדִין אֲתַחֲזְרוּ לְבִתְרִיהוֹן שְׁבַע דַּרְגִין. כִּד נְטְלִי מֵהָאִי בִירָא דְמִיִין נְבַעִין, דְהוֹה מְנַסְכָּא עֲלֵיהוּ לְקַבְלָא עוֹל מִלְכוּתָא דְשְׁמַיָא. דְהָא בְּקִדְמִיתָא הוּוּ סְלָקִין בְּאִינוּן דַּרְגִין מִתְתָּא לְעִילָא. לְבִתַּר, אֲתַחֲזְרוּ לְאַחֹרִיָהוֹן, וְאֲתַדְבְּקִי בְּחוּיָא עֶקִימָא, דְשְׂאֵט בְּיִמָא, דְהָא נִפְקוּ מִרְשׁוּתָא עִילָאָה, בְּאִינוּן ז' דַּרְגִין דְחִבּוּ בְּהוֹן, וְאֶסְתַּלְקוּ מְנַהוֹן. כְּדִין הָוָה לִיה רְשׁוּתָא לְחוּיָא תַתְּאָה לְשִׁלְטָא בְּהוֹן, וְאִיהוּ, (שם יג) עֲמֶלֶק יוֹשֵׁב בְּאַרְץ הַנֶּגֶב. אִי לָאוּ דְאֶהְדְּרוּ בְּתִיּוּבְתָא, וְאֲתַדְבְּקוּ בְּקוֹל יַעֲקֹב, וּכְדִין שְׁלִיטוּ בְּהוּא חוּיָא וְאֲתַמְסַר בִּידֵיהוּ.

וּלְבִתַּר אֲתַהְדְּרוּ לְסוּרְחַנְיָהוּ, וְחִבּוּ בְּאֲתַרָא דְתוֹרָה וּמִצּוֹת, וְאֲתַהְדְּרוּ לְאַחֹר שְׁבַע דַּרְגִין. כְּדִין אִיתְעַר חוּיָא עִילָאָה לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיהוּ, דְכִתִּיב, (שם כא) וַיִּשְׁלַח ה' בְּעָם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרְפִים. מֵאִי שָׂרְפִים. כְּמָה דְאֲתַ אָמַר (ישעיהו ו) שָׂרְפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ. תַרִי הוּוּ, חַד אֲתַחֲזְרוּ, תַנְיָנִם כְּתִיב חֶסֶר.

וְכְמָה נְחָשִׁים נִפְקוּ מֵהוּא חוּיָא עִילָאָה, וְאֲזִדְּוּגוּ בְּהוּ. כְּדִין אֶהְדְּרוּ בְּתִיּוּבְתָא שְׁלִימָתָא, וְאֲתַדְבְּקוּ בְּסִטְרָא דְרַחֲמִי, לְנַחְתָּא רַחֲמִי, לְבִסְמָא עֵלְמָא, וְאֲתַעֲדִי חוּיָא, וְאֲתַבְּסְמוּ כְּלָהוּ עֵלְמִין.

תָּא חֲזִי, כְּדִ חִבּוּ, כְּתִיב, וַיִּדְבֵר הָעָם בְּאַלְהִים וּבַמֶּשֶׁה. כִּד אֶהְדְּרוּ בְּתִיּוּבְתָא כְּתִיב (במדבר כא) כִּי דִבְרַנוּ בְּה' וְנָבַד. אֶלָּא בְּעוֹ לְאַהְדְּרָא מִיָּא מִמְקוֹרָא עִילָאָה לְאַתְרֵיהוּ, מִתוֹרָה שְׁבַכְתָּב לְתוֹרָה שְׁבַעַל פָּה, וְאֲתַדְבְּקוּ בְּאֲתַרָא עִילָאָה,

דְּבִיָּה תִּלְיִיא כּוֹלָא לְבַסְמָא אַתְרָא, וְלֹא־נִגְדָא מִיּוֹן עֵילָאִין לְאַתְרָא דְּשִׁרְיִיא
עֲלִיּוּהוּ, בְּגִין כִּד דְּבִרְנוּ בְּה' וְבָד.

תָּא חֲזִי, כִּד בַּר נֶשׁ חֲב בְּאַתְרָא דְּדִינָא, כְּאֵלוּ חֲב בְּאַתְרָא דְּדִינָא עֵילָאָה. כֹּל
שְׁכּוֹן הָקָא, דְּבִכּוּלָא חֲבו, בְּאַלְהִים וּבְמִשָּׁה. וּמֵאִי טַעֲמָא אַתָּא עֲלִיּוּהוּ נְחֹשׁ.
בְּגִין דְּאִינוּן נְחִישׁוּ, וְאַמְרוּ, אִי לֹא יִיְתִי עֲלִיּוּהוּ דִינָא, לִית לּוֹן לְאַשְׁתַּדְלָא
בְּאוּרִייתָא, וְאִי אַתִּי נִשְׁתַּדֵּל בְּה'.

עֲשֵׂה לָד שְׂרָף, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (ישעיה ו) שְׂרָפִים עוֹמְדִים. בְּגִין דְּכִינוּן דְּתַבּו
בְּתִיּוּבְתָא עֵילָאָה, הָא אִינוּן בְּהִיכְלִי, כְּשְׂרָפִים עֵילָאִין דְּמִשְׁמָשִׁים קְדָמִי.
וְשִׁים אוֹתוֹ עַל גִּס, לְאַגְבָּהָא לּוֹן לְעֵילָא, דְּיִנְקָא לּוֹן אַתְר דְּמִדְּבַחָא עֵילָאָה
בְּגִדְפָהָא לְשִׁזְבוּתְהוֹן מְחוּיָא. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (שמות יז) וַיִּקְרָא שְׁמוֹ ה' נְסִי,
וְעַל דָּא וְשִׁים אוֹתוֹ עַל גִּס וְדָאִי.

תָּא חֲזִי, (בראשית כב) וְהֶאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם, דְּאַרְיִים דְּגִלְיָה עַל כְּלָא.
אוּף הָקָא אַרְיִים דְּגִלְיָא דִּילְהוֹן עַל כּוֹלָא. וּמֵאִי טַעֲמָא עֲבָדִיה מְנַחֶשֶׁת. בְּגִין
דְּנַחֶשֶׁת בְּאַתְרָא דְּחַיִּים תִּלְיִיא, אַתְרָא דְּיַעֲקֹב שְׂרִי תַמּוֹן, בְּגִין כִּד וְחִי, וְחִי
וְדָאִי.

וְתָא חֲזִי, כְּמָה הִיא עֵילָאָה חֵילָא דְּתִיּוּבְתָא עַל כְּלָא. בְּגִין דְּכִד בַּר נֶשׁ תַּב
קָמִי מְאַרְיָה, כְּדִין בְּאַר מִים חַיִּים אַתְּמִלִי, וְנִפְקִין מְבוּעוּי לְכָל סְטֵרִין,
וְלְכָל שְׁבֻטָא וְשְׁבֻטָא נְגִיד לִיה בְּתַרִי עֶשֶׂר תַרְעִי, לְאַשְׁקָאָה חִינוּן זְעִירוֹ עִם
רַבְרָבוּ.

יִשְׂרָאֵל כִּד תַּבּו בְּתִיּוּבְתָא, כְּדִין אָמַרִי שִׁירְתָא. וְאִינוּן שְׁבַע דְּרָגִין דְּתַבּו
מִבְּתַרִיחוֹן, אַהֲדַרוּ לּוֹן בְּשִׁירְתָא דִּילְהוֹן, וְסִלְיִקוּ בִּירָא עֵילָאָה לְעֵילָא,
דְּאַתְפְּרֵשׁ חוּיָא מְעֵלְמָא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (במדבר כא) אִזּוּ יִשְׂרָאֵל וְגוֹ',
עַלִי בְּאַר עֵנוּ לָהּ, דְּסִלְקָא לְעֵילָא לְעֵילָא, וְאַתְחַבְרָא אִימָא תַתְּאָה בְּעֵילָאָה.

הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (שם) בְּאַר חֲפְרוּהָ שְׂרִים, דָּא אַבָּא וְאַמָּא, דְּאוּלִידוּ לָהּ.
כְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם, אֵלִין אַבְהוֹן. מֵאִי כְּרוּהָ, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (הושע ג) וְאַכְרָהָ
לִי בְּחַמְשָׁה עֶשֶׂר כֶּסֶף. אֵלִין אַבְהוֹן. וְזִרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל דְּאַתְחַבְרוּ בְּה', בְּטִיּוֹ
בְּנִיסוֹ, וְאַתְעָרָא יַד רַמָּה דְּאַקְרִי כֶּסֶף, יְמִינָא דְּמִלְכָא עֲלִיּוּהוּ.

בְּמַחֲזִיק בְּמִשְׁעֻנוֹתֵם, עַל יְדָא דְּמִשָּׁה, דְּאִיהוּ מְחוּקָק, אַתְחַבְרָא בְּתַרִי עֶשֶׂר
שְׁבֻטִין, דְּאִינוּן בְּנִין דִּילְהָ דְּשִׂרְאוֹן סַחְרִנְהָא. מֵאִי בְּמִשְׁעֻנוֹתֵם, תָּא חֲזִי, כִּד
יִשְׂרָאֵל מִשְׁתַּדְלִין בְּאוּרִייתָא, דְּאַתְיִיהִיבָא עַל יְדָא דְּמַחֲזִיקָא, כְּדִין סְמִכִין
לָהּ לְשִׁכְנִיתָא אִינוּן תַרְיִסֵר סְמִכִין דְּלְעֵילָא, וְעַל דָּא בְּמִשְׁעֻנוֹתֵם, דְּאִיהוּ
נִשְׁעֻנָת עֲלִיּוּהוּ.

וְתָא חֲזִי, תַרְיִסֵר תַרְעִין אִית לָהּ לְהֵאִי בִּירָא קְדִישָׁא, קְרַתָּא קְדִישָׁא,
דְּאַקְרִי יְרוּשָׁלַיִם. וּמִן אִינוּן תַרְעִין נְפִיקִין לְעֵלְמָא תַרְיִסֵר מִתַּנְן עֵילָאִין:
טוּבָה. וְשִׁמְחָה. בְּרָכָה. וְשָׁלוֹם. עֶזְרָה. כְּפָרָה. תוֹרָה. חֲכָמָה. וְחַיִּים. וְרַצוֹן.
וְעוֹשֶׁר. וְכַבּוּד. וְכָל שְׁבֻטָא וְשְׁבֻטָא, וְנִיקוּ מִתַּנְהָ עֵילָאָה לִיה.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, וּמִמְדַּבֵּר מִתְּנָה. מֵאֵי מְדַבֵּר. כְּדַבֵּר אַחַר, (שה"ש ד) וּמִדְּבַרְךָ נֶאֱוָה. מִהֵוּא מְדַבֵּר אֶתְיִין לֹון מִתְּנָה עֵילָאָה. בְּהֵאֵי זְמַנָּא כַּד אֵינֹון לָא מִתְּפָרְשָׁון מִלְּאֶסְמִכָּא לָהּ.

וְעַל דָּא אִתְעָרוּ חֲבַרְיָא, דְּכַד בַּר נֶשׁ נָסִיב אִיתְתָּא, אִתְדַּבֵּק בְּשְׂכִינְתָּא. דְּהָא עַד לָא אֲנָסִיב, לָא שְׂרָא עֵלֵיהּ. דְּלִית שְׂכִינְתָּא שְׂרָא עַל אִתְרָא פְּגִימָא. וְכַד לָא שְׂרָא עֵלֵיהּ, אִיהִי אִתְמַנְעוּ מִנִּיהּ תְּרִיסַר מִתְּנָן עֵילָאִין.

וְעַל דָּא אִיתְעָרוּ חֲבַרְיָא, כֹּל הַשְּׂרוּי בְּלֵא אֲשֶׁה, שְׂרוּי בְּלֵא טוֹבָה. כְּדַבֵּר אַחַר, (בראשית ב) לָא טוֹב הָיִית הָאָדָם לְבַדּוֹ. בְּלֵא שְׂמַחָה, דְּכְתִיב (דברים יד) וְשִׂמְחַת אֶתְּהָ וּבִיתְךָ. בְּלֵא בְּרָכָה, דְּכְתִיב (יחזקאל מד) לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתְךָ. בְּלֵא שְׁלוֹם, כְּדַבֵּר אַחַר (איוב ה) וְיִדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אָהֳלְךָ. בְּלֵא עֲזָרָה, דְּכְתִיב (בראשית ב) אֲעֹשֶׂה לּוֹ עֲזָרָה כְּנֹגְדוֹ. בְּלֵא כְּפָרָה, דְּכְתִיב (ויקרא טז) וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ. בְּלֵא תוֹרָה, כְּדַבֵּר אַחַר (איוב ו) הָאֵם אֵין עֲזָרְתִּי בִּי וְתִשְׁיָה נִדְחָה מִמֶּנִּי. בְּלֵא חֲכָמָה, כְּדַבֵּר אַחַר (משלי יד) חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתְּהָ בֵּיתָהּ. בְּלֵא חַיִּים, כְּדַבֵּר אַחַר (קהלת ט) רְאֵה חַיִּים עִם אֲשֶׁה אֲשֶׁר אֶהְבֵּת. בְּלֵא רְצוֹן, כְּדַבֵּר אַחַר (משלי יח) מִצָּא אֲשֶׁה מִצָּא טוֹב וַיִּפְקֶר רְצוֹן מֵהִ'. בְּלֵא עוֹשֶׁר, כְּדַבֵּר אַחַר (שם לא) בְּטַח בָּהּ יָב בַּעֲלָהּ וְשָׁלַל לָא יַחְסֹר. בְּלֵא כְבוֹד, כְּדַבֵּר אַחַר (שם יא) אֲשֶׁת חוֹן תִּתְמַדְּ כְבוֹד.

בְּגִין דְּהֵאֵי אֲשֶׁת חֵיל, יִרְאֵת ה' אֶקְרִי. כְּדַבֵּר אַחַר, (תהלים יט) יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה. וְכַד אֲנָסִיב בַּר נֶשׁ, כְּלֵהוּ תְּרִיסַר תְּרַעִין אִתְפְּתַחוּ, לְאוֹסְפָא בְּרָכָון עַל רִישִׁיָּהּ. בְּגִין דִּיתִיב בְּסִתְרָא דְּמִטְרוֹנִיתָא, וְאֲשֶׁתִּילִים כְּגוֹוֹנָא דְּלַעֲיָלָא.

וְעַל דָּא, (במדבר כא) וּמִמְדַּבֵּר מִתְּנָה, וּמִמְתְּנָה נְחִילָאִ"ל. נְחִילִין דְּאֵל נְגִדִין עֵלֵיהּ. וּמִנְחִילָאֵל בְּמוֹת. מֵאֵי בְּמוֹת, אִסְתְּלִקוֹת, דְּאִסְתְּלִיק וּיְתִיב בְּרוּמֵי עֲלָמָא, וְאֲשֶׁתִּדֵּל בְּמִלִּין עֵילָאִין דְּאוּרִייתָא.

וּמִבְּמוֹת הַגֵּיא, אוֹקְמוּהָ. אֲבַל תָּא חֲזִי, כַּד בַּר נֶשׁ אִתְדַּבֵּק בְּאוּרִייתָא, וּיְתִיב בְּרוּמֵי עֲלָמָא, אֵיבְעֵי לִיהּ לְאַשְׁפְּלָא גְרַמִּיָּה, בְּגִין דִּיִּצְרָא בִישָׂא קְטִיגוֹרָא דְּמִקְטָרְגַּ עֲלוּי, לָא יִשְׁלוּט עֲלוּי לְאַסְטָאָה לִיהּ. וְעַל דָּא, וּמִבְּמוֹת הַגֵּיא, אֵיבְעֵי לִיהּ לְמַעַבַּד כְּגֵיא בְּגִין דִּיתְפָּרֶשׁ מִנִּיהּ הֵהוּא דִּיתִיב בְּשִׂדְהָ מוּאָב, וְדֵאֵי, יִצְרָא בִישָׂא דְּאֶקְרִי לוּט, וְשְׂרָא בְּמוּאָב, בְּגִין דְּאִתְדַּבְּקוּתִיהּ בְּקַדְמִיתָא לְאַפְקָא פִּירָא דְּעוּבָדִין בִּישִׁין בְּעֲלָמָא, בְּמוּאָב הוּא, כְּמָה דְּאִתְ אֵמַר, (בראשית יט) וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֶן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוּאָב.

וְאֵי בַר נֶשׁ אִתְפָּרֶשׁ מִנִּיהּ, סְלִיק לְמַהוּי רֵאשׁ, וְלְמַשְׁרֵי בְּפִסְגָּה. מֵאֵי פִסְגָּה, כְּדַבֵּר אַחַר (תהלים מח) פִּסְגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ. וְנִשְׁקָפָה. דְּאִסְתְּכְלוּתָא דְּלַעֲיָלָא בִּיהּ. ו (במדבר כא) עַל פְּנֵי הַיְשִׁימוֹן, דָּא עֲלָמָא דְּאִתִּי, דְּאֶקְרִי יְשִׁימוֹן, דְּאִסְתְּכַל בָּהּ בְּהֵאֵי פִסְגָּה, קְרַתָּא קְדִישָׂא יְרוּשָׁלַיִם.

דְּבַר אַחַר, כַּד יִשְׂרָאֵל אֶהְדְּרוּ בְּתִיבְתָא, וְסְלִיקוּ לְבִירָא לַעֲיָלָא, אִתְיִיהִיבַת לֹון בְּמִתְּנָה. וְכַד תְּבוּ לְאוּרַח בִּישָׂא, כְּדִין וּמִבְּמוֹת הַגֵּיא. כְּדַבֵּר אַחַר (דברים

א וְנֹשֵׁב בְּגֵיא מוֹל בֵּית פְּעוֹר. עַל הַהוּא חוֹבָה, יִתְּבוּ לְתַתָּא בְּגֵיא. אֲשֶׁר בְּשֻׁדָּה מוֹאֵב, בְּגֵין דְּסִטְרָא דְּמוֹאֵב גְּרִים לֹון.

וּלְבַתֵּר דְּקַבִּילוּ עוֹנְשֵׁייהוּ, סְלִיקוּ לְרִישָׁא, וְאָרִימוּ דְּגִלְיָהוֹן עַל כֻּלָּא. כְּדָבָר אַחַר (במדבר כה) וַיְהִי אַחֲרֵי הַמִּגְפָּה וְכוּ', שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ. לְאַרְמָא דְּגִלְיָהוֹן עַל כֻּלָּא.

תָּא חֲזִי, הָאִי בִּירָא מְנַחָה אַקְרִי, כְּדָבָר אַחַר (בראשית מג) וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מְנַחָה. תְּחַבְּרוּן מְנַחָה בְּבַעֲלָהּ, דְּגֵרְמַתוֹן דְּיִסְתַּלֵּק מִינָהּ, כִּד נְחַתוּ כ הַהוּא צְדִיק לְמַצְרַיִם.

וְהָא הוּא תוֹרָה שְׂפַעֲל פָּה, וְאַקְרִי בְּאֵר, דְּכַתִּיב (דברים א) הוֹאִיל מִשָּׁה בְּאֵר. וְאִית בָּהּ שֵׁית סְדָרִין. בְּגֵין כְּדָ שֵׁית דְּרָגִין יִסְתַּלֵּיק, מֵאן דְּיִתְעַסֵּק בָּהּ.

הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, וּמִמְדָּבָר מִתְּנָה. מֵאִי מְדָבָר, כְּדָבָר אַחַר (שיר השירים ד) וּמִדְּבָרָךְ נָאוֹה. מִתְּנָה, גְּרִים לְצְדִיק, דִּיְהִיב לִיה מִתְּנָה. וּמִמְתְּנָה נְחִלְיָאֵל, אֲלִין נְחִלִין עֵילְאִין, נֶצַח וְהוֹד. וּמִנְחִלְיָאֵל בְּמוֹת, דָּא אֲסַתְּלָקוּתָא לְאַתְרָא דְּמִלְכָא שְׂאֲרִי. וּמִבְּמוֹת הַגֵּיא אֲשֶׁר בְּשֻׁדָּה מוֹאֵב, דָּא יִצְחָק, דִּיתִיב בְּהַהוּא שְׁדָה. דְּכַתִּיב (בראשית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשֻׁדָּה. וּמַהְהוּא שְׁדָה אִיתְעַר עֲלִיהוֹן דִּינָא, עַד דִּיִתְּבוּ בְּגֵיא. רֹאשׁ הַפְּסָגָה, דָּא אַבְרָהָם, רִישָׁא דְּעֵלְמָא.

וְתָא חֲזִי, כִּד נְחַת יוֹסֵף לְמַצְרַיִם, חֲזָא יַעֲקֹב בְּחֻכְמָה, וְרִמְזוּ לֹון דִּיִּנְחַתוֹן תַּמָּן לְמִנְחָה, דְּתַהֲוִי מְגִינָה עֲלִיהוֹן בְּגִלְוִתָּא. וּבְהָאִי מְנַחָה, שֵׁית סְטָרִין כְּלִילָן. (בראשית מג) מְעַט צָרִי וּמְעַט דְּבִשׁ.

מֵאִי טַעְמָא מְעַט מְעַט. תָּא חֲזִי, כִּד בֵּר נֶשׁ לֹא אֲתַכְּשָׁרוֹן עוֹבְדִיהוֹן לְעֵילָא, כְּדִין סְטָרָא דִּיִּמְיָנָא אֲתַרְפִּיָּיא, וְשְׁלִיט שְׂמָאֵלָא, וְעַל דָּא מְעַט צָרִי וּמְעַט דְּבִשׁ, דָּא תַמָּר, דָּאֲסַתְּלָק דְּכוּרָא מִן נוֹקְבָא, וּכְדִין מְעַט דְּבִשׁ. נְכֹאת, כְּדָבָר אַחַר (מלכים ב כ) וַיִּרְאֵם אֶת כָּל בֵּית נְכֹתָה. (בראשית מג) וְלֹט בְּטַנִּים וּשְׂקָדִים, הָא שֵׁיתָא דְּרָגִין הַכָּא, דְּכִלְיָן בְּהָאִי מְנַחָה.

וְעַם כָּל דָּא אָף עַל גַּב דְּנְחַתָּא, מְעַט צָרִי אֲתִי מְשׁוּם דִּיִּתְּבָא בְּגִלְוִתָּא. וְכִד תַעֲבָדוֹן הָאִי מְנַחָה, כְּדִין (שם) וְאֵל שְׂדֵי יִתְּנוּ לְכֶם רְחֻמִּים. אֵל: דָּא אַבְרָהָם. שְׂדֵי: דָּא יִצְחָק. יִתְּנוּ לְכֶם רְחֻמִּים: דָּא יַעֲקֹב. לְפָנֵי הָאִישׁ: דָּא יוֹסֵף. כָּל אֲלִין דְּרָגִין יִתְּחַבְּרוּ. וְאֲנִי כְּאֲשֶׁר שְׂכַלְתִּי שְׂכַלְתִּי. שְׂכַלְתִּי בְּמַקְדָּשׁ רֹאשׁוֹן. שְׂכַלְתִּי בְּמַקְדָּשׁ שְׁנִי. לֹא אֲשַׁכַּל עוֹד. וְכָל דָּא בְּחוּבָא דְּהַהוּא זַכָּאָה, דְּנְחַתוֹ לְמַצְרַיִם.

וְתָא חֲזִי, תַרְיִסָר שְׁנִין יִתִּיב הַהוּא צְדִיק בְּבֵית הָאֲסוּרִים. בְּגֵין כְּדָ תַרְיִסָר שְׁבַטִין בְּגִלְוִתָּא דְּאָדוּם. בְּגֵין מָאָה בְּרַכָּאן דְּמִנְעוּ מִכָּל יוֹמָא.

וְשֵׁתָא חָדָא לְחוּד יִתִּיב בְּבֵית פּוֹטִיפֵר. דְּכַתִּיב, (בראשית לט) וַיְהִי בְּרַפְתָּ הִ' בְּכָל אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ בְּבֵית וּבְשֻׁדָּה. בְּבֵית, דָּא פְּלָגוֹת שֵׁתָא דְּקָרִירוֹ נְחִית לְעֵלְמָא. וּבְשֻׁדָּה, דָּא פְּלָגוֹת שֵׁתָא דְּבֵר נֶשׁ יִתִּיב בְּעוֹבְדוֹי בְּחַקְלָא. יִשְׁתַּאֲרוּ

יִיב שְׁנַיִן דִּיתִיב בְּהוּא בּוֹר. כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא אֲתַעַר עֲלֵיהוֹן בּוֹר
דְּהוּא נְחֹשׁ, גְּלוּתָא דְעֵשׂוֹ. וְעַל דָּא וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה, וּבִסוּף גְּלוּתָא,
בְּגִין דְּאִינוּן יְהִיבוּ מִנְחָה, אֲתַקִּיִּים בְּהוּ (ישעיה סו) וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אַחֲיָכֶם מִכָּל
הַגּוֹיִם מִנְחָה לְה'.
וְתָא חֲזִי, הָאִי מִנְחָה אֲרַעָא קְדִישָׁא אֲתַקְרִיָּיא, וְאֲשַׁתְּבַחָא בְּשַׁבְעָה פִּירִין
עִילָאִין דְּאִית בְּה, כְּד אִיהִי בְּאֲתַחְבְּרוּתָא לְעִילָא. וְעַל דָּא פְּקִיד לֹון קוּדְשָׁא
בְּרִידָה הוּא, כְּד יִיעֲלוּן לְאֲרַעָא קְדִישָׁא, דִּיתַחְבְּרוּן אֲתַתָּא בְּבַעֲלָה.

הָדָא הוּא דְכֶתִיב, (דברים כו) וְלִקְחֹת מִרְאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה. אָדָם, דָּא
יַעֲקֹב, כְּד אֲתַחְבֵּר בֵּיה אִימָא עִילָאָה, דְּאֲתַקְרָא ה', וְאֲעֻטְרַת לֵיה, כְּדִין
יְהִיב פְּרִי הַהוּא אִילָנָא רַבְרָבָא, וְאִיקְרִי בְּשִׁלְמוֹ אֲדָמָיָה.

וְשִׁמְתָּ בְּטָנָא, דָּא מִטְרוֹנִיתָא, דְּאֲתִי לְה נְהִירוֹ מִנִּיה, וְשׁוּי בְּה נְהִירוֹ עִילָאָה
דְּאֲתִי לֵיה מִרְאשִׁית. וּכְדִין, וְהִלַּכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם. וּמֵאֵן הוּא פְּרִי דְאָדָם
דְּעִילָא, דָּא יוֹסֵף, דְּאִקְרִי צְדִיק, פְּרִי מֵהוּא עֵץ חַיִּים. וְהוּא פְּרִי תַחְבֵּר
בְּטָנָא. וְאִי לָא תִיזַל עִם הָאִי פְּרִי, אֲסַתְּמַר מְלָמִיזַל לְהוּא אֲתַרָא, דְּלָא
תּוֹקִיד לָךְ בְּשִׁלְהוּבָהָא.

כְּד אָמַר יַעֲקֹב לְבְנוֹי, אֲסַתְּמַרוּ מְלָמִיחַת לְמַצְרַיִם, אִי לָא תַחְתּוּן לְאִישׁ
הַהוּא מִנְחָה. וְכֵד תַחְתּוּן, תַתְּפִיִּסוּן בְּחָדָא, וְכָל עֲלָמָא בְּחָדָה.

וְתָא חֲזִי, מַה כְּתִיב, וַיְכִינּוּ אֶת הַמִּנְחָה עַד בֹּא יוֹסֵף. דְּהָאִי מִנְחָה אֲתַתְּקַנַּת
בְּתַרִּיסַר סְמִכִין דִּילָה, עַד דְּאֲתָא בְּעֵלָה לְאֲתַחְבְּרָא בְּה בְּצַהָרִים. וּבְהוּא
זְמַנָּא אִינוּן יִיכְלוּן לְחַמָּא תַמּוֹן, וְסַמָּא דְחַיִּי אֲתַעַר עֲלֵיהוֹן.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים י) קוֹמָה ה' אֵל נֶשֶׂא יְדָדָה. לְאֲגַבְרָא יְמִינָא עַל כָּלָא. כְּדָבֵר
אַחַר, (שמות ו) נֶשֶׂאתִי אֶת יָדִי. וְדָא יְמִינָא עִילָאָה, דְּאִקְרִי אֵל, דְּאֲרִימַת
דְּגָלָא לְעִילָא. וְעַל דָּא, (דברים כו) וּבִאתְ אֶל הַכְּהֵן, וְדָא סְטָרָא דְיְמִינָא,
דְּאֲתַעַר בְּעֵלְמָא, וְהוּא יְקַבֵּל מִינָךְ הַהוּא מִנְחָה, וְיִקַּבֵּל לְה בְּיְמִינָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברי הימים א כט) לָךְ ה' הִגְדֵּלָה וְהַגְּבוּרָה. מַה טַעַם, מְשׁוּם
דְּכֶתִיב כִּי כָל בְּשָׂמִים. וְאֲתַחְבֵּר בְּאֲרָץ הָאִי רֵאשִׁית פְּרִי, וְכָל כְּתָרִין.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים קלד) שָׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ, קַבִּילוּ לְהוּא מִנְחָה דְּאִקְרִי
יְדָכֶם דְּיְמִינָא, וְתַשְׂאוּ יָתָה לְאֲתַרָא דְּאִקְרִי קֹדֶשׁ, דְּהֵיִינוּ שַׁבַּת, תַשְׂאוּ יָתָה
לֵיה. וּכְדִין וּבָרְכוּ אֶת ה', וְאִיהִי אֲתַבְּרַכַת מְכָלָא, עַל יְדוּי דְכַהֲנָא דְאֲתַלְבַּשׁ
בְּבַד, דְּאִיהוּ עֲנָפָא דְאִילָנָא עִילָאָה, דְּאִקְרִי חֲכָמָה עִילָאָה דְאֲתַלְבַּשַׁת בֵּיה.
וּמַהְהוּא עֲנָפָא, נְפִקִין כָּל בְּרַכָּאוֹן בְּעֵלְמָא.

וְחוּשְׁבָנָא דְהָאִי כְהֵן שְׁבַעִין וְחַמֵּשׁ. שְׁבַעִין וְתָרִין, לְקַבִּיל עֵיב סְטָרִין,
רְשִׁימִין בְּסְטָרָא דְחָסֵד. וְתַלְתָּא דְאִישְׁתַּאֲרוּ, לְקַבִּיל תַלְתָּא דְרָגִין עִילָאִין,
דְאֲתַלְבַּשׁ בְּהוֹן. וְלָא בְּעִי כַהֲנָא לְמִיפְסֵק, בֵּין הַהוּא לְבוּשׁ עִילָאָה דְאֲתַלְבַּשׁ

בִּיה, דְּלֹא לְאַחֲזָא פְּרוּדָא בְּאַתְרָא עֵילָאָה. וּכְדִין אֲתַבְרְכוּ עֵילָאִין וְתַתְּאִין
עַל יְדִיה.

וְתָא חֲזִי, אֲלִמְלָא הֵהוּא מְנַחָה דְּנַחְתָּא עֲמָהוּן, וּבְעֵינָא עֲלִיהוּן רַחֲמִין, לֹא
נְפָקִי מִתַּמּוֹן. הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (שמות ב) וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן
הָעֲבוּדָה. הָאֱלֹהִים: דָּא אֵימָא עֵילָאָה. מִן הָעֲבוּדָה: דָּא מְנַחָה, דְּאִיהִי
עֲבוּדָה וְאִיהִי מְצַלָּאָה עַל בְּנֵהָא, כְּדָבָר אַחַר (תהלים קט) וְאֲנִי תַפְלָה. וְאִקְרִי
עֲבוּדָה, בְּגִין דְּהִיא גּוֹן עֲדוֹן, וְאַצְטְרִיד לְמַפְלָחָה.

וְאִיהִי קִיוּמָא דְּעֲלָמָא. וְעַל דָּא אֵיתַעְרוּ חֲבַרְיָא, עַל תְּלַת מְלִין עֲלָמָא
מִתְקַיִם, עַל הַתּוֹרָה, דָּא יַעֲקֹב. עַל הָעֲבוּדָה, דָּא תּוֹרָה שְׁבַעַל פָּה. וְעַל
גְּמִילוֹת חֲסָדִים, דָּא אַבְרָהָם. דְּבַר אַחַר, עֲבוּדָה, דָּא יַצְחָק, וְכוּלָּא חַד.

וְכַד אֵיתַעַר הָאִי פִּהוּן, לְהָאִי עֲבוּדָה, כְּדִין נַחֲתִית לְחַס מִן הַשְּׁמַיִם לְהָאִי אַרְצָא,
וְזוֹן לְיִתְבָּהָא. וּמֵאִי לְחַס. דָּא לְחַס, דְּאַסְתַּלַּק לְעֵילָא, וּמְזוּנִי בְּמִזְלָא תַלְיִין.
וּמִתַּמּוֹן נַחֲתִית בְּשַׁבַּת מְזוּנִי. כִּיּוֹן דְּאִיהִי קִיוּמָא דְּלְעֵילָא. בְּגִין דְּהוּא עֲלָמָא
דְּאֵתִי, וְעֲלָמָא דְּאֵתִי אֲפִיק נְהִירוֹ לְעֵילָא.

וְעַל דָּא, (שמות טו) הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֻהוּ בַשָּׂדֶה, בְּגִין דְּהָאִי יוּמָא, קַבִּילַת הָאִי
שָׂדֶה, שְׁקִיו לְגַרְמָה. אַבְל לְעֲלָמָא דְּאֵתִי, תַּשְׁכַּחוּן הֵהוּא יוּמָא טְבָא, דָּא
הוּא שָׂדֶה, דְּנִהִיר בְּנִהִירוֹ דְּשִׁמְשָׁא.

וְתָא חֲזִי, הָאִי שַׁבַּת כַּ"ל אִיקְרִי. בְּגִין דְּחֲמִשִּׁין תַּרְעִין בִּיה אֲתַתְּחִין
וְאֵיתַעַר. וְכַד הָאִי כָּל אֲתַעַר לְכֻלָּה, כְּדִין אֵימָא עֵילָאָה אֲלַבִּישַׁת לִיה גְּבוּרוֹן
עֵילָאִין, וְאֵיתַעְרוּ רַחֲמִין בְּעֲלָמִין, וְתִיקוּנָא עֵילָאָה אֲתַתְּקוּן.

וְהוּא, הֵהוּא אַפְרִיוֹן. וְעַל דָּא כְּתִיב (שה"ש ג) אַפְרִיוֹן עָשָׂה לוֹ הַמְּלֹךְ שְׁלֹמֹה.
דָּא תִיקוּנִין דְּעֲלָמָא. עֲמוּדִין עָשָׂה כְּסָף, דָּא אַבְרָהָם. רְפִידְתוֹ זֶהָב, דָּא
יַצְחָק. מְרַכְבוֹ אַרְגָּמֹן, דָּא יַעֲקֹב, כְּלִיל תַּרְוִן סְטֵרִין. דְּרַכִּיב עַל כּוֹרְסֵינָא,
דְּאִקְרִי אֶהְבָּה זּוּטָא.

דְּבַר אַחַר, תּוֹכּוֹ רְצוּף אֶהְבָּה, דָּא אֶהְבָּה רַבָּה, דְּאִיהִי פְּנִימָאָה. מְבַנּוֹת
ירוּשָׁלַיִם, כַּד אֲתַקִּינוּ לְהָאִי מְנַחָה, דְּאַנְהִיר לָהּ שִׁמְשָׁא.

וְעַל דָּא (בראשית מג) וַיְכִינּוּ אֶת הַמְּנַחָה, כְּדִין וַיִּשָּׂא מִשָּׂאת, פְּלִיג לּוֹן
חוּלְקִיהוּן. וּמֵאֵן אַתְר יְהִיב לּוֹן, מֵאֵת פְּנִין, דָּא הָאִי כּוֹרְסֵינָא, דְּמְזוּנָא
דְּכוּלָּא בִּיה.

(סו) וַתִּרְבַּ מִשָּׂאת בְּנִימִין, מֵאִי טַעֲמָא, בְּגִין דְּשְׁכִינְתָּא בְּחוּלְקִיהָ. מִמִּשָּׂאת
כָּלִם חֲמֵשׁ יָדוֹת, תָּא חֲזִי, הָאִי ה' בַּתְרָאָה, אִקְרִי כְּלָה, כַּד אֲתַחֲבַר כַּ"ל
עֲמָה, לֹא אֲתַיְיָשְׁבוּ אֶלָּא בְּחוּלְקָא דְּבְנִימִין. וְעַל דָּא חֲמֵשׁ יָדוֹת קַבִּיל, כַּד
קַבִּיל הָאִי ה' דְּאִקְרִי מְנַחָה בְּחוּלְקִיהָ. וְכָל חֲמִשִּׁין בְּרַכָּאן, דְּאֲתַיְיָן מִכַּ"ל
לְהָאִי כַּלִּיָּה, קַבִּיל בְּנִימִין. מֵאִי טַעֲמָא, בְּגִין דְּאִיהוּ זְעִירָא דְּכָלְהוּ.

משאת כלהו שבטין עשרה, משאת בנימין, אתרבי, ה' זמנין עשרה. הא חמשין. וכולא בגין האי ה' דשריא בחולקיה. מאי טעמא, בגין דאיהו זעירא, ואיהו זעיר, אתרעיא ביה, לשואה מדורה עמיה.

ועל דא כתיב, (שה"ש א) הביאני המלך חדריו, דא בנימין, דאעיל ליה יוסף באידידיה. נגילה ונשמחה, אגילה מבעי ליה, מאי נגילה. דכלהו אעיל לון בגיניה דבנימין. בך, מאי בך. דא כללא דאורייתא, דאתקיים כד נטיר אות ברית קדש. נזכיר דודיך מיין, דכתיב וישתו וישכרו עמו.

ועל דא כתיב, משכני אחריך נרוצה, דמשיך לון לאחוי תמן. כדבר אחר, (הושע יא) בחבלי אדם אמשכם בעבתות אהבה, דא אהבה דנחתא עמהון לדירא תמן, וחדו תמן במלכא עילאה, דאתחבר עם יוסף תמן, בגין דנטר ברית קדש דאתייהב לתמנא יומין.

ועל דא כתיב, (שה"ש א) מישרים אהבוך. מאי מישרים, כדבר אחר (תהלים צט) אתה כוננת מישרים. ומאן אינון, כדבר אחר, (שם) משפט וצדקה. אלון איקרון מישרים ודאי. כדבר אחר, (דברים לב) צדיק וישר הוא. ואתכליל דכורא עם נוקבא, משפט אתכליל בצדק, וצדקה איתערת בעלמין כלהו. ועל דא מישרים אהבוך ודאי.

(בראשית לו) וישראל אהב את יוסף מכל בניו. ישראל מבעי ליה, מאי וישראל. לאכללא עמיה שכונתא, דרחימא ליה ליוסף. כגוונא דא תנינו וה', הוא ובית דינו.

וכלהו שבטין אודו ליה, על דאתרחים מאבא ואימא. ובריכו ליה ברפת עלמין כלהו, לאתישבא בדוכתיה כדקא חזי.

ומנא לן דאפילו אחוי רחימו ליה. דכתיב (שיר השירים א) על כן עלמות אהבוך. מאי עלמות כדבר אחר (מלכים א ז) למד על שני עשר בקר. ואינון בעלמא דנוקבא, ואינון איקרון עלמות.

בתר דאסתליק יוסף לעילא, מה כתיב, (שה"ש א) שחורה אני ונאווה, בגין דאתתקוף גלותא עליהו. ועם כל דא ונאווה, דלא אתערבי בהו. כאהלי קדר, אתקדרית בינייהו, דגזרו עלי כמה גזרין בישין, ועם כל דא אנא איהי כיריעות שלמה, בעובדיו טבין. בגין דשבטי זה עאלו, ושבטי זה נפקו.

(שם) אל תראני שאני שחרחורת, בגין דשמשא אסתליק. וכל דא בני אמי גרמו. מאן בני אמי. דא בנוי דיעקב, דזבינו ליוסף הקא. ואינון גרמו לי ולשכינתא דאתגלייא עמי הקא.

על דא אמר (שמות ב) ויאנחו בני ישראל. כד חמו פולחנא קשיא, עד דהוה דכיר להון קיימא עילאה ואתערת ברחמין על בנהא, אימא עילאה. הדא הוא דכתיב, (שם) ותעל שועתם אל האלהים, דא אימא עילאה, דכל חירו

בידהא, ופתחה לון פתחין עילאין, חמשין תרעין, ואפיקת לון מתמן.
ואתמלייא אימא תתאה רחמין עליהו. ומשה נפק לעלמא, ממנא ואב
למרעי לישראל באורייתא.

תא חזי, דוד רמז ליה להאי תושבחתא דשיר השירים קודש קודשויא, על
ידא דבני קרח, אלא דלא מטא זמנא דיתאמר. בגין כך פתיב, (תהלים מה)
למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידית. על שושנים, אלן
נשיקות פיהו, דאיקרין שפתותיו שושנים.

דבר אחר, שושנים, אלן שית שנין, דאתחברון בהאי שושנה סומקא,
דאיהי שביעאה דכלא. משכיל, דא נגידו דעתיקא קדישא, דנגיד לון בהאי
שעתא, דיתבי יחד ולא מתפרשין. בגין אינון נשיקין בדביקותא דרוחא,
ולא מתפרשין.

שיר ידיות, רמז להאי שירתא, דאקרי שיר כפול. הכא שיר השירים,
והכא שיר ידיות, וכולא חד. קודשא בריך הוא וקנסת ישראל, איקרין
דודים. הדא הוא דכתיב, (שה"ש ה) שתו ושכרו דודים. בגין כך שיר ידיות,
דאינון דודים, דא משבחא לדא, ודא משבחא לדא. וכמא דהתם, קנסת
ישראל שריאת בתושבחתא, דהכי אתחזי, דכתיב ישקני. אוף הכא, היא
שריאת לשבחא למלכא.

(תהלים מה) רחש לבי דבר טוב. רחש לבי, דא חיתא, דרחיש בליליא, דאקרי
לבי. דבר טוב, דסליקת ברעותה דיתחבר מלכא עמה, דאקרי טוב.

דבר אחר, בגין דלא אתייהיב ליה רשו לגלאה, אמר רחש בגין דמרחשא
ליה האי מלה בלביה, ואפילו בשפנותיה לא אתייהיב ליה רשו לרחשא,
אלא בלביה.

דבר אחר, מאי טעמא רחש לבי. בגין דדבור בלא קול, לא יכיל למללא.
והאי לביי דאקרי דבור, עד השתא לא אשתלימת, עד דאתא שלמה
מלכא, ובנא לה ביתא, ואשתלימת סיהרא ברבו יתיר על כולא. בגין דקול
אתחבר עמה.

וההיא שעתא, אתייהיב רשו למללא, דהא אשתלימת בקלא. ויתבא
בשלימו עם מלכא. בגין דאפיקת ברא חכימא לעלמא, ואתקינת ביתא
למלכא. כדן מלכא שוי מדוריה עמה, ושראת למללא, ואמרת ישקני
מנשיקות פיהו.

אבל השתא ביומי דדוד, עד כדן לא יתבא באשתלמותא, בגין כך רחש
לבי ודאי ההוא דבר טוב. השתא טוב, ולא טובים. כיון דאתחבר קול
עמה, כדן טובים ודאי בכולא. צדיק טוב אקרי, דכתיב, (ישעיה ג) אמרו
צדיק פי טוב. אוף איהי אתקריאת טובה, (קהלת ז) טובה חכמה. וכד
איתקריבו אתחברו כחדא באינון נשיקין, כדן (שה"ש א) כי טובים דודיך
מיין, אינון דודים תרווייהו כחדא.

הָכָא דְדוּדִים, וְהָכָא יְדִידוֹת. וְאֵימַת אֵינּוּן טוֹבִים. מִיָּין. כַּד אֲשַׁתְּקִין מִנִּיהּ דְהָהוּא יֵין דְמִנְטָרָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שם ה) שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ דוּדִים. דְהָא נְטִיעֵן שְׁקִיו בְּעֵינָן מִנְהָרָא עֲמִיקָא, אֵימָא עֵילָאָה, דְאֵיהִי אֲשַׁקִּיאַת לֹון בְּקַדְמִיתָא מִהָהוּא יֵין.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שם ב) שְׁמַאלוּ תַחַת לְרַאשֵׁי, וּלְבַתֵּר לְרִיחַ שְׁמַנִּיָּךְ טוֹבִים, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּמְיֵנוּ תַחֲבַקְנִי. וְדָא הוּא מְשַׁחַא טְבָא, דְנִגִּיד לִיהּ מֵאֵימָא.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קלג) כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד עַל הַזָּקֹן וְזָקֹן אֶהְרֹן. דָּא כְּהֵנָּא רַבָּא לְעֵילָא, יְמִינָא דְמַלְכָּא, כְּהֵן לְעוֹלָם. וְכַד מְטָא הָהוּא מְשַׁחַא אֶל דִּיקְנִיהּ דְאֶהְרֹן, כְּדִין שְׁמַנִּיָּךְ וְדָאֵי אֵיקָרוּן, מִסְטָרָא דְאֵימָא וּמִסְטָרָא דְאַבְרָהָם, וּכְדִין שְׁמַנִּיָּךְ טוֹבִים.

מֵאֵי טַעְמָא נִגִּיד הָהוּא מְשַׁחַא טְבָא לְאַבְרָהָם. מְשׁוּם דְפְשִׁיט יְמִינָא, לְאַנְהָרָא לְסִיְהָרָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שם) הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים שְׁבַת אַחִים גַּם יָחַד. מָה טוֹב, דָּא נְהוֹרָא קְדָמָאָה. דְכְּתִיב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. וּמָה נְעִים, דָּא נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל. יוֹמָא רַבִּיעָאָה, סִיְהָרָא.

וְתָא חֲזִי, כְּמָה דְנְהוֹרָא דְאַתְבָּרִי בְיוֹמָא קְדָמָאָה, יְהִיב שְׁלִימוּ, וְנִגִּיד מִנִּיהּ נְהִירוּ, לְנְהוֹרָא דְהָאֵי עֲלֵמָא אֲתַנְהִיג בֵּיהּ. אוּף אַבְרָהָם, נְהוֹרָא קְדָמָאָה, יְהִיב נְהִירוּ לְהָאֵי בְרַתָּא דְמַלְכָּא, יוֹמָא רַבִּיעָאָה, דְעַל יְדָהּ אֲתַנְהִיג הָאֵי עֲלֵמָא. וְעַל דָּא חוּט שֶׁל חֶסֶד מְשׁוּדָּ עֲלֵיהּ, לְאַנְהָרָא מִן נְהוֹרִיָּה. וְכַד אֲתַחֲבַרַת עֲמִיהּ וַיִּתְבָּא לְיְמִינָא, אֲתַגְדֵּל אִיהוּ בְכוּלָּא.

וְתָא חֲזִי, אַבְרָהָם כַּד אֲתָא לְעֵלְמָא, מָה כְּתִיב בֵּיהּ, (בראשית יב) וַאֲגַדְלָהּ שְׁמֶךָ. מֵאֵי הִיא, דְאֹסִיף בֵּיהּ הִיא. וְהָאֵי אֲתָרָא, בֵּיהּ אֲתַגְדֵּל קוּדְשָׁא בְרִיָּךְ הוּא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים מח) גְּדוֹל ה' וּמְהַלֵּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ. כַּד הָאֵי קַרְתָּא קְדִישָׁא, דְאַקְרִי ה' תַּתְּאָה, אֲהַבָּה זִוְטָא אֲתַדְבַּקַת בֵּיהּ, וְשָׂרִי בְּגוֹוָה, שְׁמִיהּ יִתְגַּדֵּל עַל כּוּלָּא.

וְתָא חֲזִי, כְּתִיב (שם קמה) צְדִיק ה' בְּכָל דְרָכָיו. בְּגִין דְבְּהָאֵי דְרָגָא יְהִיב בַּיָּם דְרָךְ. וְחֶסֶד בְּכָל מַעֲשָׂיו, בְּהָהוּא דְרָגָא, יְמִינָא דְמַלְכָּא אֲתַעֲבִיד בְּעֵלְמָא. וְעַל דָּא, אַבְרָהָם בְּהָאֵי יְמִינָא, עֲבִיד לִיהּ בְּרִיָּה חֲדָשָׁה, וְאֲתַחֲדַשׁ מְזֻלָּא דִּלְיָהּ לְאוּלְדָּא, וְאֲתַגְדֵּל עַל כּוּלָּא. וְעַל דָּא, (בראשית כד) וַיִּי בְרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל בְּהֵאֵי בְּכָל, בְּרַתָּא דְמַלְכָּא דְאַתִּיְהִיבַת לִיהּ.

וּמֵאֵי בְרַכְתָּא. מְשַׁחַא טְבָא דְנַחֲתִית עַל רַאשֵׁיהּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קלג) מָה טוֹב וּמָה נְעִים. וְדָאֵי. כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב, שְׁמֹן שְׂרָיָא בֵּיהּ בְּרַכְתָּא, דְאַתְרָא גָרִים. וְעַל דָּא, וְה' בְּרַךְ אֶת אֲדוֹנָי מְאֹד, וַיִּגְדֵּל כְּמָא דְכְּתִיב, (בראשית כד) וַאֲגַדְלָהּ. שְׁמֶךָ, כְּמָא דְכְּתִיב, (שח"ש א) שְׁמֹן תוֹרֵק שְׁמֶךָ.

תָּא חֲזִי, כַּד קוּדְשָׁא בְרִיָּךְ הוּא זְמִין לְאַרְמָא יְמִינִיהּ עַל כּוּלָּא, בְּיוֹמֵי דְמְשִׁיחָא, בְּהָאֵי מְשַׁחַא טְבָא. מֵאֵי כְּתִיב. (עמוס ט) בַּיּוֹם הָהוּא אֶקִּים אֶת

סַפַּת דְּוֹד הַנוֹפֵּלֶת. הַאִי יוֹם הַהוּא לֹא יִדְעָנָא מֵאֵן הוּא. אֵלָּא דָּא יוֹמָא קִדְמָאָה, יִמְיָנָא דְאַבְרָהָם, דְזַמִּין לְאַתְעָרָא לְאַקְמָא לֵה מַעֲפָרָא.

וְעַל דָּא בְּיוֹם הַהוּא, יוֹמָא קִדְמָאָה דְכֻלָּא. נְאוּם ה'י, דָּא אַבְרָהָם, דְאַתְמָר עֲלוּי נְאוּם ה'י מְקַמֵּי כּוּלָּא. דְכְתִיב, (בראשית כב) בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם ה'י. וְהִכָּא אֲתִרְמִיז שְׂמָא דְעִתִּיקָא, דְאוּמֵי בֵיה זְעִיר אֲנַפִּין לְאַבְרָהָם. וְעַל דָּא הַהוּא יוֹמָא, לֹא יוֹם וְלֹא לִילָה אֲקָרִי, דְבַעֲתִיקָא תִלְיָא, דְבַעֲי לְאוּקִיר דִּיקְנִיָּה. בְּהַהוּא יוֹמָא אֲקִים אֶת סַפַּת דְּוֹד הַנוֹפֵּלֶת.

מִשָּׁה, חֲמָא כָּל אֵינוֹן עֲקֵתִין דְזַמִּינִין לְמִיתִי לְעֵלְמָא, כִּד הַאִי סַפַּה נוֹפֵּלֶת. דְכְתִיב, (ויקרא כו) וְהִפִּיתִי אֶתְכֶם גַּם אֲנִי, אִף אֲנָא עִמְכוֹן בְּגְלוּתָא. וְכִד אֲשַׁתְּלִימוּ אֵינוֹן חוּבִין מֵאִי כְּתִיב, (שם) וְאִף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהֲאָרֶץ אֲזַכֵּר. סַמְדָּ אֲרַעָא קִדְיִשָּׁא, סוֹפַת דְּוֹד, לְאַבְרָהָם, לְאַקְמָא לֵה בְּיִמְיָנָא, וְתִיתִיב בְּשְׁלִימוּ.

מֵאֵן בְּרִיתִי. דָּא אַבְרָהָם. דְכְתִיב, (בראשית יז) הִנֵּה בְרִיתִי אֲתִדָּ וְהִיִּית לְאַב הַמּוֹן גּוֹיִם. וְכִד הַאִי בְרִית דְאַיְהִי ה'י עִמְדָּ, תִשְׁתַּלֵּים בְּכוּלָּא. וְעַל דָּא אִיתְעָרוּ חֲבַרְיָא, מֵאֵן דְקָרִי לִיָּה אַבְרָם, פְּגִים אֲתִרָא דְאַקָרִי עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֵׂה. בְּגִין דְבְּהַאִי ה'י, אֲשַׁתְּלִים בְּמַהִימְנוּתָא.

וְכִד תִּסְתַּלֵּיק ה'י בְּיִמְיָנָא דְאַיְמָא, בְּרִתָּא תִקְבַּל מֵאַיְמָא עֵילְאָה, הַהוּא טוֹבָה דְלֹא אֲתַפְּסֵק לְעֵלְמִין, וְכִדִּין עֲבַדַּת נוֹקְמִין לְשַׁאֲר עִמִּין. וְעַל דָּא כְּתִיב, (דניאל ב) דִּי מְטוּרָא אֲתַגְזָרַת אֲבֹן דִּי לֹא בִידִין. מְטוּרָא: דָּא אַבְרָהָם, טוּרָא עֵילְאָה. אֲתַגְזָרַת אֲבֹן. דָּא אִיְהוּ אֲבֹן אַחַת, דְעֵלְהָ ז' עֵינִין. וְעֲבַדַּת דִּינִין בְּכֻלָּהוּ דְהַדִּיקוּ בְּנְהָא בִּין רַגְלִין, הַדִּיקַת לוֹן בְּכוּלָּא. וְכְתִיב (שם) הִוֵּת לְטוֹר רַב וּמְלֵאת כָּל אֲרַעָא, בְּגִין דְאַתְדַּבְּקַת בְּיִמְיָנָא, אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה.

וְתָא חֲזִי, בְּקִדְמִיתָא כִּד אֲתָא אַבְרָהָם לְעֵלְמָא, אֲתַנְהִירַת סִיְהָרָא. וְשַׁרְאֵת לְאַנְהָרָא, עַד דְאַשְׁתַּלִּימַת בְּדַרְגָּהָא, בְּיוֹמוּי דְשְׁלֵמָה, דְאַתְגַּדַּל עַל כָּלָּא. דְכְתִיב, (מלכים א א) וַיִּגְדַּל אֶת כְּסָאוֹ מִכְּסֵּאֵד. וְעַל דָּא, (הושע א) וְאַכְרָה לִי בַחֲמִשָּׁה עֶשֶׂר כֶּסֶף, אֵינוֹן ט'וּ זְכָאִין עַד שְׁלֵמָה. וְעַל דָּא עַל יְדוֹ אֲתִיְהִיבַת הַאִי תוֹשְׁבַחְתָּא עֵילְאָה, בְּגִין דְיִתְגַּדַּל בְּהָ. אֲבַל דְּוֹד בְּלַחִישׁוֹ אֲתַאֲמַר, וְלֹא אֲתִיְהִיב לִיָּה רְשׁוֹ לְגֵלְאָה.

(תהלים מה) אוֹמַר אֲנִי מַעֲשֵׂי לְמִלְדָּ, לְאַתְעָרָא מְלָדָּ עֵילְאָה. וּמֵאִי אֵינוֹן מַעֲשֵׂי, מֵאֵן דְלֹא תִלִּי בֵיה עוֹבְדָא מֵאִי עֲבִיד, דְהָא מַעֲשֵׂה לְעֵילְאָ תִלִּי. אֵלָּא, מֵאִי מַעֲשֵׂי אֵלִין אֵינוֹן (שם) לְשׁוּנֵי עֵט סוּפְרָ מְהִיר. בְּגִין דְשַׁבְּחַת בְּפִלְגּוֹ לִילְיָא לְמַלְכָּא עֵילְאָה. שִׁיר יְדִידוֹת, כְּדָבָר אַחַר שִׁיר הַשִּׁירִים, דְשַׁבְּחַת מְטוּרִנִּיתָא לְמַלְכָּא, אוּף הִכָּא מְטוּרִנִּיתָא שַׁבְּחַת לִיָּה.

(שם) יִפְיִפִּית מְבַנֵּי אֲדָם, הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא בְּאַבְרָהָם. נְתִיפִית בְּעֵלְיוֹנִים, פ (בראשית טו) אֲנֹכִי מִגֵּן לָדָּ. נְתִיפִית בְּתַחְתּוֹנִים, (שם כג) נְשִׂיא אֱלֹהִים אֲתָה.

לְכֹד יִפְיִפִּיתָ, תִּרְיִן תּוֹשֵׁבְחֹן כְּלִילֹן. הוֹצֵק חֹן בְּשִׁפְתוֹתֶיךָ, (שם יח) הִנֵּה נָא הוֹאֲלֶתִי. עַל כֵּן בִּרְכֵךְ, (שם כד) וְהוֹ בִּרְךְ אֶת אֲבֵרָהֶם בְּכֹל.

אָבֵל תָּא חֲזִי, הַאי קָרָא, רְזָא עֵילָאָה אִית בֵּיה. לְקָבִיל מְלָפָא עֵילָאָה, אֲמַרִית לִיה יִפְיִפִּיתָ לְעֵילָא בְּמִשְׁרִיין עֵילָאין, דְּאִינוּן מְשִׁבְחֹן קִמְדָּ. וּלְתַתָּא, בְּאִינוּן זְכָאֵי קְשׁוּט, דְּקִיִּמִין בְּפִלְגוֹת לִילָא. הוֹצֵק חֹן בְּשִׁפְתוֹתֶיךָ, בְּשַׁעְתָּא דְּאִתְּ קָרִי וּמְקִישׁ לְתַרְע הֵיכְלִי, פְּתַחִי לִי אַחוּתִי. עַל כֵּן בִּרְכֵךְ אֱלֹהִים. אִימָא עֵילָאָה אַעֲטָרָא לְךָ בְּעֵטְרִין עֵילָאין. לְעוֹלָם, בְּגִין הַהוּא עוֹלָם בְּתַרְרָאָה, וּבְגִינָה קְאָמַר, דְּאִיהוּ אַנְהִיר לָהּ.

דְּבַר אַחַר. לְעוֹלָם, דָּא יִמְיָנָא לְעֵילָא. דְּכַתִּיב, (תהלים קי) אֲתָה כְּהֹן לְעוֹלָם. וְכֹל בִּרְכָאן וּמִשְׁחָא טָבָא שְׁרִיין בֵּיה, וְאוֹקִימָנָא לִיה. וְעַל דָּא כְּתִיב עַל כֵּן, כִּד הַאי כֵּן אֲתַחֲבַרְתָּ לְעֵילָא. אָבֵל בְּזִימָנָא דְּאֲתַרְחֻקָא מְנִיָּה הַאי עוֹלָם, מֵאִי כְּתִיב (ירמיה כח) שְׂאֵג יִשְׂאֵג עַל גְּוָהוּ, דָּא מְטַרְוֹנִיתָא, בְּגִין דְּאֲתַמְנְעוּ מְנִיָּה בִּרְכָאן, דְּלָא שְׁרִיין בֵּיה, אֶלָּא כִּד הַאי גְוָהוּ אֲתַחֲבַרְתָּ בֵּיה. וְהַאי הוּא דְּכַתִּיב שְׂאֵג יִשְׂאֵג עַל גְּוָהוּ. לְקָבִיל דָּא כְּתִיב, (שה"ש א) כִּי טוֹבִים דוֹדֶיךָ מִיַּין לְרִיחַ שְׁמֹנֶיךָ טוֹבִים, מֵאִי טַעֲמָא, בְּגִין דְּבִרְכֵךְ אֱלֹהִים לְעוֹלָם.

מְשִׁכְנֵי אַחֲרֵיךָ גְרוּצָה, לְקָבֵל דָּא כְּתִיב, (תהלים מה) חֲגוּר חֲרָבָךְ עַל גִּרְךָ גְבוּר. דָּא (ישעיה לד) חָרַב לְהוֹ מְלָאָה דָּם. לְאֲתַפְרַעָא מַחֲיִיבָא, דְּגִרְמִין לָהּ פְּרוּדָא מְלַעֲיָלָא. קְרִבִּית יְתָה לְגַבְדָּ לְרַחֲמָא עֲלֵמָא, וְתַתְּבַסְמוּן כַּחֲדָא.

וְכִד אֲתַקְרִיבֵת בֵּיה, אֲתַלְבֵּשׁ בַּהוּד וְהָדָר. הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים קד) הוֹד וְהָדָר לְבָשֶׁת. וּמֵאִי טַעֲמָא, בְּגִין דְּהַהִיא שַׁעְתָּא אֲתַגְדֵּל בְּגִין דְּאֲתַחֲבַר בְּעִיר אֱלֹהִינוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שם) גְּדַלְתָּ מְאֹד הוֹד וְהָדָר לְבָשֶׁת. בְּאִינוּן לְבוּשִׁין דִּיקָר, דְּפִרְשֵׁת עֲלִיהָ אִימָא עֵילָאָה. בְּגִין כִּד (בראשית לו) הָדָר וְשִׁם עִירוֹ פָּעוּ, אִימָתִי, כִּד אֲתַחֲבַרְתָּ בֵּיה מְהִיטְבָּאֵל בֵּת מְטַרְד. וְעַל דָּא הוֹדָדָךְ וְהָדָרְךָ וְדָאִי. כְּגוֹוָנָא דָּא, (שה"ש א) נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּךָ נִזְכִּירָה דוֹדֶיךָ מִיַּין, נְגִידוֹ דְּאִימָא, דְּאִשְׁקִי לְךָ וּלְכָלָא. וְדָא הוּי הוֹדָדָךְ וְהָדָרְךָ וְדָאִי.

וְהַהָרְךָ צֶלַח רָכַב עַל דְּבַר אֲמַת וְעֵנְוָה צָדֵק, לְקָבִיל דָּא, שְׁחוּרָה אֲנִי וְנָאוּה. בְּקַדְמִיתָא כִּד אֲתַקְרִיאֵת חָרַב לְמִידָן עֲלֵמָא, אִימָתִי שְׁחוּרָה וְדָאִי. וְהַשְׁתָּא כִּד אֲתַקְרִיבֵת לְעֵילָא בְּעֵנְוָה, אֲתַקְרִי נָאוּה. נָאוּה וְדָאִי בְּכֹלָא. בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, אִינוּן תְּרִיסַר חִינּוּן עֵילָאין רַבְרָבֹן דְּאִקְרוּן הַכִּי, וְכִלְהוּ בְּשָׁלִימוּ. עַל דְּהוּוּ הַשְׁתָּא בְּגִלוּתָא כְּאֶהֱלִי קָדָר, אֲתַהֲדְרוּ אִינוּן הַשְׁתָּא כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה וְדָאִי.

וְתָא חֲזִי, כִּינּוּן דְּהַהִיא חֲרָבָא אֲסַתְחַרַת מִדִּין דְּהוּוּ בָּהּ, דְּאִכְשָׁרוּ בְּנֵי עֲלֵמָא עוֹבְדֵייהוּ. אֲתַעֲבִידַת דְּבַר, דְּבַר אֲמַת, וְאֲתַחֲבַרְתָּ בְּאֲמַת. וְאֲמַת בְּעֵנְוָה. וְכִדִּין צָדֵק בְּכָלָא וְכֹלָא חַד.

סוּפָא בְּרִישָׁא דְּבַר אֲמַת. אֲמַת בְּרִישָׁא, דְּכַתִּיב (תהלים קיט) רֹאשׁ דְּבַרְךָ אֲמַת. רִישָׁא דְּהַהוּא דְּאִקְרִי דְּבַרְךָ, סִיפָא דְּדַרְגִּין, אֲמַת אִקְרִי. רִישָׁא בְּסוּפָא,

עָנָה צֶדֶק בְּלֹא פִירוּדָא, אֶתְפְּלִילוּ וְאֶתְחַבְּרוּ בְּכוּלָא. עָנָה רִישָׁא, צֶדֶק סוּפָא, (משלי כב) יַעֲקֹב עָנָה יִרְאֵת ה'.

וְתוֹרָה נֹרְאוֹת יְמִינֶךָ, דָּא יַעֲקֹב, דְּנִטִּיל תְּרִין חוּלְקִין בְּגִין דְּאֶתְדַבֵּק בְּיְמִינָא לְעֵלְמִין, דְּכִתִּיב (בראשית ל) מִחֲשָׁף הַלְבָב אֲשֶׁר עַל הַמְּקִלוֹת.

וּבַהֲהִיא שְׁעָתָא, כּוּלָא אֶתְהַדָּר פִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה. בְּגִין דְּסִטְרָא דְיְמִינָא אֵיתְעַר בְּעֵלְמָא, וַיְדָא יְמִינָא פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל לְדִתְיִיבִין בְּתִיּוּבְתָא. דְּהָא עַד הִשְׁתָּא אֶתְקִדְרוּ בְּחוּבֵיהוּ כְּאֵהְלֵי קִדְרָא, וְהִשְׁתָּא דְהִדְרִין בְּתִיּוּבְתָא אֵינוֹן פִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה, בְּגִין דְּאֶבְרָהִם אֵיתְעַר בְּעֵלְמָא, יְמִינָא דְמִלְכָא.

חֲצִיף שְׁנוּנִים, אוֹקְמוּהָ עַל אֶבְרָהִם, כַּד רַדְף בְּתַר כָּל אֵינוֹן מְלָכִין בְּלִילָא, כַּד אֶתְפְּלְגוּ רַחֲמִין מְדִינָא, וְקִטְל אֵינוֹן מְלָכִין. הִדָּא הוּא דְכִתִּיב, (ישעיה מא) כִּקְשׁ נִדְף קִשְׁתּוֹ יִרְדְּפִם יַעֲבוֹר שְׁלוֹם. וְנִפְלוּ כָּלְהוּ בִידֵיהָ.

אָבֵל תָּא חֲזִי, רְזָא דְמִלְכָה. חֲצִיף שְׁנוּנִים, אֵלִין חֲצִים וְאֶבְנֵי בְּלִיסְטְרָאוֹת. דְּדָנַת עֵלְמִין, בְּאֵינוֹן מְאִנֵּי קֶרְבָּא, דְּמִלְכָא דְאַפְקִיד בִּידָא דְמִטְרוֹנִיתָא. וְאֵינוֹן חֲצִים דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, שְׁנוּנִים וְדָאֵי בְּכוּלָא, מִסְטְרָא דְיוֹמָא וְתַנְיָנָא, סִטְרָא דְיִצְחָק, בְּגִין דְּמַנְיָה נִפְק דִּינָא לְחִיּוּבֵינָא לְמִידוֹן יִתְהוֹן.

וְעַל דָּא עַמִּים תַּחֲתִיף יְפִלוּ בְּלִיב. וּמֵאֵן הוּא דְרַגְא דְאַפִּיל לוֹן, דְּרַגְא דְאַקְרִי לִיב, דְּאֶתְמַנָּא עַל עוֹבְדִין דְּעֵלְמָא, וְדָנַת לוֹן עַל דְּאֵינוֹן אוּיְבֵי הַמְּלָךְ.

לְקַבֵּיל דָּא אַל תְּרָאוּנֵי שְׁאַנֵּי שְׁחַרְחוּרַת. מֵאֵי טַעֲמָא, בְּגִין דְּאֶתְלַבְּשָׁנָא בְּדִינָא לְמִידוֹן עֵלְמָא. וְאַמְרַת לְבִנְהָא דְקֶרִיבִין לָהּ גּוֹ בֵּיתָא, אַל תְּרָאוּנֵי. וְדָאֵי, אֵי אֲשֶׁתִּדְלָתוֹן בְּאוּרִייתָא דִּיהִבִּית לְכוּן, לָא תִדְחִלוּן. וְאֵי לָא תִשְׁתַּדְלָתוֹן, תִּגְרָמוֹן לִי, דְּבִנֵּי אֲמִי נַחְרוּ בִּי, לְמִיטְר לְאוּמִין דְּעֵלְמָא בְּגִינֵיכוֹן דְּתַתְּבַדְרוֹן תַּמָּן. וְעַל דָּא אֵיתְעַרוּ, אֵי דִינָא אֵיתְגָּזַר עַל יִשְׂרָאֵל, קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא נַחִית לִיהָ עַל שְׁאַר אוּמִין, כַּד הִדְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּתִיּוּבְתָא. וְאֵי לָא הִדְרוּ, נַחֲתִין בִּין שְׁאַר אוּמִין, וְאַכְלִין לוֹן גְּרָמָא וּבִשְׂרָא.

דְּבַר אַחַר, בְּלִב אוּיְבֵי הַמְּלָךְ, דָּא אֶבְרָהִם, דְּאֶתְמַנָּא מְלָכָא עַל עֵלְמָא, וְכָל אוּמִין אֶסְתַּכְּמוּ עֲלוּי לְמַהוּי מְלָכָא עֲלִיהוֹן, בְּעַמְק שְׁוָה. וְכָל שְׁנָאוּי לִילָא קִטִּילַת לוֹן.

דְּבַר אַחַר חֲצִיף שְׁנוּנִים, דְּאֵינוֹן זְמִינִין לְמִיעֵבַד דִּינָא. עַמִּים תַּחֲתִיף יְפִלוּ, אֵלִין דְּאֵתוּ מִסְטְרָא דְשְׁאַר עַמִּין, תַּחֲתִיף יְפִלוּ, סִטְרָא דְנַחֲשׁ, כַּד הוּא שְׁלַחֻבָא דְסִטְרָא דְצַפּוֹן אֵיתְעַר עֲלֵיהָ, אֵיהוּ נִפִּיל בְּעַמְק יַמָּא עֵילָאָה, וְאַתְבַּר חִילֵיהָ. וְכַד חִילֵיהָ אֶתְבַּר, חִילָא דְשְׁאַר עַמִּין אֶתְבַּר, בְּגִין דְּאֵינוֹן אוּיְבֵי הַמְּלָךְ. מֵאֵי מְלָךְ, דָּא יִשְׂרָאֵל, מְלָכָא בְּכוּלָא.

(תהלים מה) כִּסְאָךָ אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד, עֲלָה קְאָמֵר הַכִּי, כְּאֶתְתָּא דְאֵיתְעַרָא לְבַעֲלָהּ, וְאַמְרַת אֵינְתִתְךָ בְּעֵינָא לְאַתְחַבְּרָא בְּךָ, דְּהָא אֵינוֹן חִיּוּבִין דְּאַפְרִידוּ זְווגָא דִּילָן, אֶתְאַבִּידוּ מֵעֵלְמָא, וְעֵבִידַת בְּהוּ דִינָא. וְהִשְׁתָּא בְּעֵינָא, דִּיתְחַבְּר

עולם בתראה, באתרא דאיקרי ועד. בגין דשבת מישור שבת מלכותך, דההוא דינא דעבדת כסאך בחייבי עלמא, דינא דקשוט הוא, דנפיק מאתרא דאקרי ישר. כדבר אחר, (דברים לב) צדיק וישר הוא. וכורסייא אקרי ישר, ועל דא דנפיק מיניה שבת מישור איקרי.

דבר אחר שבת מישור, דא מלכא משיחא, דאיקרי שבת לאוכחא חייבי עלמא. הדיא הוא דכתיב, (בראשית מט) לא יסור שבת מיהודה וכתוב (במדבר כד) וקם שבת מישראל. מישור, (ישעיה יא) והוכיח במישור לענוי ארץ. שבת מלכותך, על דא כתיב, וקם שבת מישראל לאתערא בעלמא. מאי טעמא, דהא אפיקת לך ברא טבא חפימא לעלמא. והאי שבחא משבחת מטרוניתא למלכא לארמא רישא דישראל על כולא. לא יסור שבת, בגין דכתיב (תהלים פט) כסאו כשמש נגדי.

אהבת צדק, בגין דהאי צדק, אהבה דידך, היא אהבה זוטא. דבאתחברותה לעילא איתעבידא רברבא. ואוף איהו נמי באתחברותיה עמה, איהו גדול. הדיא הוא דכתיב, (שם מח) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. ועל דא משכא ליה מטרוניתא, במלין אליו דרחימו.

לקבל דא, (שה"ש א) הגידה לי שאהבה נפשי. אנת, דכל רחימו דנפשאי בך, אי לא תתחבר בי, איכה תרעה עלמא, איך תזון נפשך מעומקא עילאה, לך, ולאחריני, דהא ברקאן דלעילא לא שריון, אלא באתרא דדכר ונוקבא.

שלמה אהיה כעטיה. איכדין אהא בכסיפא, כד תבעין מיני מזונא בני אבהו, דאינון עדרי חבריה, עדר ה' ממש. בגין כך אהבת צדק, דא כורסייא דילך. ותשנא רשע, דא סטרא דשפחה, דכל מילתא בחיובא, וקיימא לחיובא על עלמא.

דבר אחר, אף על גב דכלא חד, אהבת צדק, אליו ישראל דאחידן בהאי צדק, ואיהי חולקיהון, דכתיב (מלאכי א) אהבתי אתכם וכו', ואהב את יעקב. לאסגאה דרגא דצדק, דאחיד בה בשעתא דאיקרי יעקב. ותשנא רשע, דא עשו, דכל עובדוי בחיובא, וסטרא דיליה סטרא דרשע, חוץ עקימא. הדיא הוא דכתיב, (שם) ואת עשו שנאתי. על כן משחד אלהים אלהיך שמון ששון, דא משחא טבא, דנגיד על רישך מסטרא עילאה, דאקרי הכי. מאי על כן. בגין דאהבת צדק.

הדיא הוא דכתיב, (תהלים קלג) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. שבת אחים, אתחברותא דאח בצדק. גם, לאסגאה לישראל. בגין כך אמרת ליה, איכה תרעה לגרמך. איכה תרביץ, אינון עדרי קדישין דיעקב. מחבריה, אליו אבהו עילאין, דאתחברו בך בקדמיתא.

דבר אחר, ישראל דאינון אחים ורעים ליה, נגדין להאי שמון ששון על רישיה, בצלותהון. שמון ששון, אליו תריסר נהרי אפרסמונא דכניא, דנהרין בה. וכדין חדוה בעלמין, רצון בעלמין, ורוגזא אסתלק מעלמא.

מר ואהלות, מר: דא אברהם, דאקרי הר המר. ואהלות: דא יעקב. קציעות: דא יצחק. כל בגדותיך: באלין תלת גוונין, חיוור וסומ"ק וירוו"ק, אשתלימו אינון לבושי דארגוונא.

מו היכלי שו, אלין שבעה היכלין עילאין, דנשמטהון דצדיקיא חדאן בהו קמי קודשא בריך הוא. וכדין חדנה קמיה. ואמאי איקרו היכלי שו, בגין דזכו באורייתא, ואתתקפ"ו בה, זכו להאי ש"ן.

מני שמחוד, במאי עסקין אינון נשמתי. אינון עסקין בתשבחאן דידי קמך. וכדין חדנה קמך אשתלימת, דלית חדנה קמיה מפל רתיכין דיליה, כחדנה דנשמטהון דצדיקיא דאינון קריבין ליה.

דבר אחר, מני שמחוד, ודאי דלית חדנה קמיה, כזמנא דעבד שלמה שיר השירים. ושפח תושבחהו דמטרוניתא למלכא.

ומאי אמרין. בנות מלכים ביקרותיך. בנות מלכים: אלין נשמתי קדישין, דאקרו ודאי בנות מלכים, דהא מזווגא דמלכא ומטרוניתא הוו אינון. ביקרותיך: דא גו עדן, דיקיר מפל מה דברא קודשא בריך הוא בהאי עלמא דאינון נטיען דידוי.

נצבה שגל לימינך, כדבר אחר, (שם קי) נאם ה' לאדני שב לימיני. בגין כך לתתא, באברהם אתדבקות, ובגין כך איקרי אברהם אוהבי, דאתדבקות ביה אהבה דילי. ואודע דיני לעלמא, ובגינה זכה לבו, דהא ה"א איתוספת עלוי מקדמת דנא.

בכתם אופיר, כדבר אחר, (ישעיה יג) ואדם מכתם אופיר, ואימתי הוא בכתם אופיר. כד אזדווגא במלכא, כד נחית כתרא בדלוגין, דאנהיר מסטרא דאימא עילאה, ושריא על רישא דמטרוניתא, וכדין (שם מד) תפארת אדם לשבת בית. דהא ביתא דהאי עלמא, על ידה אתנהיגת.

בגין כך אמרה ליה, אם לא תתחבר בי, אכדין אהוי בצחותא על אינון עדרין קדישין, דסמכין על פתורי. הדא הוא דכתיב, (שה"ש א) שלמה אהיה פעוטיה על עדרי חבריך.

קוהשא בריך הוא מה אתיב לה, (תהלים מה) שמעי בת וראי. לקביל דא, אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך. אמר לה קודשא בריך הוא, הא עיטא עילאה לך, צאי לך בעקבי הצאן, אלין זכאין שלימין דאתעטרת בהו קדמי, ורעי את גדיותיך אינון דאתמשכין אבתרך.

ואינון חגיבי דרא, יתמשכנון בחובייהו, אלקי יתהון ברצועא, ולא יוספון למחטי. ותטרי בניך דאזלין אבתריך, דלא יתמשכנון עליהון, וכולא בדינא דקשוט. מאי טעמא. דכל הנשמות קדמי אינון, ועל דא (יחזקאל יח) בן לא ישא בעון האב ואב לא ישא בעון הבן.

כְּגוֹנוֹנָא דְא שְׁמַעֵי בֵּת וִירָאֵי. שְׁמַעֵי, דְבַדְדָּ תִּלְיָא שְׁמִיעָה, כַּד יִשְׂרָאֵל אֶהְדְּרִין בְּתִיּוּבְתָא קַמָּאֵי, שְׁמַעֵי, אָעִיל צְלוּתְהוֹן קְדָמִי, דְּפִתְחָא דְכֻלָּא בְּדָּ הוּא, כּוּלָּא מְסָרִית בִּידְדָּ לְאַנְהֶגָא עֲלֵמָא תִּתְפָּאָה. וְעַל דְּא שְׁמַעֵי בֵּת וִירָאֵי, בְּגִין דְּאֵת חִיזוּ דְכּוּלָּא, אֵת אֲתִקְרִיאַת בְּאֵר לְחֵי רוּאֵי. בְּגִין כְּדָּ אֵית לָדָּ לְעֵינָא כָּל יוֹמָא בְּעוּבְדִיהוֹן דְּעֲלֵמָא, לְמִיּהָב לְבַר נֶשׁ כְּפִי עוּבְדוּי.

תָּא חֲזִי, כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא עֲלֵמָא, מִנֵּי הִיכְלִיָּה בִּידָּא דְמִטְרוֹנִיתָא לְעֵינָא עַל עֲלֵמָא. וְכַד בְּנֵי עֲלֵמָא זְכָאִין, חֲדוּהָ אֲתוּסִיף לְעִילָא.

וְהִטֵּי אֲזַנְדָּ, לְקַבֵּל צְלוּתָא דְכּוּלָּא. וְכֵן עֲבַדַּת אוּף אֵיּהִי מְכַל צְלוּתִין, לְקַרְבָּא עֲטָרָה לְצַדִּיק. בְּגִין דְּהָא כָּל צְלוּתִין, לְקַרְבָּא עֲטָרָה לְצַדִּיק הוּא.

וְשִׁכְחֵי עֲמָדָּ, דְכַד בְּנֵי לָא אֲזַלִּין בְּאוּרַח מִיִּשְׂרָאֵל, אֵית לָדָּ לְאַיִתְתָּאָה עֲלִיהוֹן מְחָאֵן. כְּדָבָר אַחַר, (וַיִּקְרָא כו) וְהִכִּיתִי אֶתְכֶם גַּם אֲנִי שִׁבְעַ. וְעַל דְּא וְשִׁכְחֵי עֲמָדָּ, עֲבִיד יִתְהוֹן כְּאֵלוּ הֵם שְׁכוּחִין מְעֲלֵמָא, עַד דִּיתוּבוּן בְּתִיּוּבְתָא קַמָּאֵי. וּבֵית אֲבִיָּדָּ, דְּאֵיּהוּ אֲבָרְהָם, דְּאֵיּהִי בְּרִתִּיהָ, וּבְכַל שְׁמָה.

וַיִּתְּאוּ הַמֶּלֶךְ יַפְיָדָּ, דְּא מְלָכָא עִילָאָה, דְּרַחֲמִים לְאַתְדַּבְּקָא בְּדָּ, וּלְאַזְדַּוּג בְּדָּ זְווג עֲלֵמִין. אֵימַת, בְּשַׁעֲתָא דְכָל בְּנֵי הִיכְלָא דְמְלָכָא זְכָאִין. בְּשַׁעֲתָא דְיִסְרַת לֹון, וְדַבְּרַת לֹון לְרַעוּתָא דְמְלָכָא. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (מִשְׁלֵי א) מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרַתוּ אָמוֹ. וְדָא בֵּת שִׁבְעָא אִם שְׁלֵמָה, דְּדַבְּרַת לִיָּה לְרַעוּתָא דְמְלָכָא.

כִּי הוּא אֲדַנִּידָּ, כָּל חִילָא דִּידְדָּ מְנִיָּה הוּא. סִיְהָרָא לָא אֲתַנְהִירַת אֶלָּא מְשַׁמְשָׂא. שְׁמָה דִּילָהּ אֲדַנִּי, סִימְנָא נְקֻטַּת מִבֵּי מְלָכָא. א' מְרִישָׂא דְכּוּלָּא לְאַתְנַהֲגָא בְּהָ. וַי' רִישָׂא דְשְׁמָא קְדִישָׂא, חֲכָמָה עִילָאָה.

וְהַשְׁתַּחֲוִי לוֹ, כְּדָבָר אַחַר (מַלְכִים א א) וַתִּקְדּוּ בֵּת שִׁבְעָ. וַיְכַדִּין מְלָכָא עֲבִיד כָּל רַעוּתָהּ. וַיִּשְׂרָאֵל מִתְגַּבְּרִין לְעִילָא לְעִילָא. וּמְדוּרִיָּהוּ עִם מְלָכָא וְעִם מִטְרוֹנִיתָא.

כְּדִין שְׁאָר עֲמִין אֲתַכְפִּיין תְּחוּתִיָּהוּ, וְכֻלְהוּ אֲתַהֲדְרוּן לְעֲבַדִּין לֹון, בְּגִין דְּאֵינוּן בְּנֵי מְלָכָא. בְּגִין כְּדָּ (תְּהִלִּים מֵה) וּבֵת צוּר בְּמִנְחָה פְּנִידָּ יַחֲלוּ עֲשִׂירֵי עָם.

לְקַבֵּיל דְּא, לְסַסְתֵּי בְּרַכְבֵּי פְרַעָה דְמִיתִידָּ רַעִיתִי. דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא וְהִיב בְּלִבִּיהָ לְמִיעַל בְּתַרְיָיהוּ לִימָא, בְּגִין דִּישְׁבַּעוּן יִשְׂרָאֵל מִמְמוּנִיָּהוּ, דְּאוּבִילוּ עֲמָהוֹן תַּמּוֹן. וְכוּלָּא נְטִלוּ יִשְׂרָאֵל בְּיַמָּא, אֲגָרָא דְהָהוּא עֲבִידְתָּא דְעֲבָדוּ עֲמָהוֹן.

כְּגוֹנוֹנָא דְא לְזַמְנָא דְאַתָּא, וּבֵת צוּר, דְּא סְטָרָא דְעֵשׂוּ וְשְׁאָר עֲמִין דְאַעְקוּ לְיִשְׂרָאֵל, וְעַד הַשְׁתָּא הוּוּ אֶעְקִין לֹון בְּחוּבִיָּהוּ. כְּדָבָר אַחַר, (יִשְׁעִיָּה נֹט) כִּי יָבוֹא כְּנָהֵר צָר רִיחַ ה' נִסְסָהּ בּוֹ.

כְּהִין, יִשְׂרָאֵל יַהֲדְרוּן בְּתִיּוּבְתָא שְׁלִימְתָא קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא, דְּאַתְחֲזִי בְּאֵינוּן עֲקֻתִין סְגִיאִין דְּאַתְגִּין עֲלִיָּהוּ, כְּמָאן דְּאַשְׁתַּכַּח דּוּכְרַנִּיָּהוּ לְעִילָא.

וְכַד אֵינּוּן הַדָּרֶן בְּתִיבְתָא בְּלָבָא שְׁלִימָא, כְּגִוּוֹנָא דְכְּתִיב (דְּבַרִּים ד) בְּצַר לָךְ וּמְצִאוּךָ וְגו', וְשִׁבְתָּ עַד ה' אֱלֹהֶיךָ. וְיָשׁוּב מִלְכָּא לְבִי מִטְרוֹנִיתָא לְפִיִּסָּא לָהּ. וְעַל דָּא י (ישעיה נט) וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֲלִיל, דָּא מִלְכָּא דְאֵתִי לְבִי מִטְרוֹנִיתָא. בְּגִין דְּבִיתָהּ כְּלָהּ שְׁלָמִין קָמָה, אֵתִי לְאֶקְמָא לָהּ מַעֲפָרָא.

בְּמִנְחָה פְּנִיךָ יְחַלּוּ עֲשִׂירֵי עָם, בְּגִין דְּאֵת (תהלים מה) כְּבוֹדָה בַּת מְלֶךְ פְּנִימָה. וּמֵאֵי כְּבוֹדָה. כְּבוֹד ה'. וְדָא בַּת מִהֶהוּא מְלֶךְ דְּאֵיהִי פְּנִימָה וְדָאֵי. וְדָא אִימָא עֵילָא, דְּאֵיהִי פְּנִימָה דְּכֻלָּא, וְאֵיהִי אֵיתְעֲרַת חִירוֹ וְנִיחָא עַל פְּנָא.

(ס) מִמְשֻׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה, לְקַבִּיל דָּא אָמַר שְׁלֵמָה, (שה"ש א) נָאוּוּ לְחִינְךָ בְּתוֹרִים צְנֹאֲרֶךְ בְּחֵרוּזִים. לְחִינְךָ תִּרְיִן. לְזִמְנָא הַהוּא, וּלְזִמְנָא דְּאֵתִי. בְּתוֹרִים תִּרְיִן תוֹרִים וְדָאֵי. בְּגִין דְּבִיוֹמָא דְּמִשְׁיחָא תִּתְחַדֵּשׁ דְּעֵתָא בְּעֵלְמָא, וְתִתְנַהֵיר אֲוִרִיתָא קָמִי כּוּלָּא. בְּגִין דְּכְּתִיב, (ירמיה לא) כִּי כּוּלָּם יִדְעוּ אוֹתִי לְמִקְטָנָם וְעַד גְּדוּלָּם. וְעַל דָּא, מִמְשֻׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה, דָּא סִיטְרָא דְּצִפּוֹן, דְּאֵתְלַבִּישַׁת בָּהּ לְמַעַבְדַּ נּוֹקְמִין, בְּאֵינּוּן דְּאֶעְקִין לְבִנְהָא. וְעַל דָּא קְרִינְוּ לִיהּ מְלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְדוּד וְדָאֵי הוּא. וּכְדִין אֵיתְעַר בְּעֵלְמָא.

מַה כְּתִיב לְעִיל. (תהלים מד) כִּי שָׁחָה לְעַפְרָא נַפְשֵׁנוּ כּוֹי קוּמָה עֲזָרְתָה לָנוּ. מֵאֵי קוּמָה. בְּגִין דְּעַד הַשְׁתָּא אֵיהִי נוֹפְלַת, הַשְׁתָּא קוּמָה עֲזָרְתָה לָנוּ, דְּאֵתְדַבֵּק מִלְכָּא בְּמִטְרוֹנִיתָא. וּפְדָנוּ לְמַעַן חֲסִדְךָ. דָּא אֲבָרְהָם, יְמִינָא, דְּלָא תִּתְהוּי לְאַחֲוָרָא. דְּבְגִין כְּדָ אָמַר, (תהלים ס) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנִי. בְּגִין כְּדָ, מִמְשֻׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה.

לְרַקְמוֹת: אֵלִין לְבוּשִׁין דִּיקָר, דְּאֵינּוּן מְרוֹקְמִין לְמִקְדָּשָׁא. וְכָל מְנוּי דְּזִמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַלְבָּשׁ, לְמִיָּהֵב נּוֹקְמָתָא בְּאֲדוּם. תּוּבַל לְמֶלֶךְ, דָּא כְּלָה אֲלַבִּישַׁת לִיהּ. מֵאֵן גְּרַם כָּל דָּא. בְּגִין דְּיִשְׂרָאֵל לָא אֵתְעַרְבוּ בְּסִטְרָא דְּעֵשׂוּ, כָּל אֵינּוּן זְמִינִין לְמַחְמֵי בִיקָרָא דְּצִיּוֹן.

לְקַבִּיל דָּא תוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ. תוֹרֵי, תִּרְיִן. רְמִזוּ לְאֲוִרִיתָא דְּאֵתִיָּהֵיב בִּימֵי פְּרָעָה. וְרְמִזוּ לְדְעֵתָא דְּתִתְחַדֵּשׁ בְּיוֹמוֹי דְּמִשְׁיחָא. עִם נְקוּדוֹת הַכֶּסֶף. הַתָּם, (הושע ג) בְּחֻמְשָׁה עֶשֶׂר כֶּסֶף. וְהִכָּא, (שה"ש ח) אִם חוּמָה הִיא נִבְנָה עָלֶיךָ טִירַת כֶּסֶף, וְדָאֵי מִסְטְרָא דְּאֲבָרְהָם אֵתִיָּא לּוֹן הָאֵי. הַדָּא הוּא דְּכְּתִיב, (ויקרא כו) וְאֵף אֵת בְּרִיתִי אֲבָרְהָם אֶזְכֹּר וְהֶאֱרַץ אֶזְכֹּר.

(תהלים מה) תּוּבַלְנָה בְּשִׁמְחוֹת וְגִיל, תִּרְיִן חֲדָוּוֹן, לְעִילָא וּלְתַתָּא. לְעִילָא, דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא וְכוּרְסִיָּא אֲשֶׁתִּילִים, כְּדָ אֵתְאֲבִיד יוֹדַע צִיד מַעֲלָמָא, וְדוּכְרִינִיהּ לְעֵלְמִין לָא אֵיזְכֹּר. לְתַתָּא, יִשְׂרָאֵל בְּנוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרַחֲמִין עֵילָאִין אֲרִים דְּגִלְיָהוֹן עַל כּוּלָּא. וְעַל דָּא מוּבָאוֹת לָךְ. כְּדָבָר אַחַר, (ישעיה סו) וְהִבִּיאוּ אֵת כָּל אֲחִיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לָהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב תְּבִאֲיָנָה בְּהִיכַל מְלֶךְךָ.

(תהלים מה) תַּחַת אֲבוֹתֶיךָ יְהִיוּ בְּנֵיךָ. אָמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, תַּחַת אֲבוֹתֶיךָ, אֵינּוּן אֲבָהוֹן עֵילָאִין, דְּאֲוֹדִיעוּ לָךְ בְּעֵלְמָא, וְאֵתְקִינּוּ

לך, על כולא יהיו בניך. תשיתמו לשרים, דאינון אבהו עילאין, דכתיב בהו
(במדבר כא) באר חפרוה שרים, דאתקינו לה בכולא וכולא להאי באר. כנסת
ישראל אתקרי.

דבר אחר, תחת אבותיך יהיו בניך. דכלהו ברחימו, כאינון דרא דמדברא,
כאינון דאיקרונ דור דעה. יהיו בניך, דכלהו ברחימו ותגברון על אורייתא.
לקבל דא כתיב, (שה"ש א) עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו. דאקדימו
עשיה לשמיעה. אוף הכא בניך ישתלמוון כנותהון.

(תהלים מה) אזכירה שמך בכל דור ודור. מדרא עילאה, דתלייא ביה דרור
וחירו לכלא. בזמנא דההוא שופר גדול, יפיק כולא לחירו, כדין עמים
יהודיך לעולם ועד, דלא יתפרש עולם מועד, וועד מעולם. לקביל דא, צרור
המר דודי לי בין שדי גליון.

עד הכא אתייהב ליה רשו לגלאה. אתא שלמה, ואשתלים בכלא, ואשלים
כלא, ואכליל בהנהו תושבחו חכמתא עילאה, קיומא דכל עלמין, דזמין
קודשא בריך הוא לגלאה לה לבנוי, בזמנא דיתער דעתא בעלמא. דכל חד
וחד מישראל ידביק אדבקויתא בחכמתא עילאה, רזא דשמא דקודשא
בריך הוא, ודא איהו טיבו, דלית ליה פסיקו כלל, לעלם ולעלמי עלמין

פרשת בלק

אמונה אמן, תרי דאינון חד. חד גו, וחד נהר. דא נפיק מעדו, ודא
איתשקי מניה. הא הכא כל רזא סתימא דמהימנותא.

ואוליפנא, האי מאן דאיתער בלילא, בשעתא דקודשא בריך הוא עאל
בגנתא, לאשתעשעא בצדיקיא, בעי למימר פסוקא דא, ברעותא דלבא,
ולכוונא רעותא ביה. (ישעיה כה) ה' אלהי אתה ארוממך אודה שמך פי עשית
פלא עצות מרחק אמונה אמן. ובתר כן יאמר, (תהלים קלט) אודך על פי
נוראות נפליתי נפלאים מעשיך ונפשי ידעת מאד. לבתר, ונהר יוצא מעדן
וגוי. והיינו שבחא דחסידי קדמאי, כד מתערו בפלגות ליליא. ולבתר
מסדרי שבחיהו, ולעאן באורייתא.

שעשועא דקודשא בריך הוא מאי היא. אלא, כל צדיקיא קיימין
בדיוקניהו, ומתלבשין בגנתא דעדו, בכל יומא ויומא, ואתסחו בטלא,
דזמין קודשא בריך הוא לאחיא מיתניא. ועאלין פלהו לגבי משיח,
ושאלין מה דשאלין, והא איתערו חברייא.

לְבַתֵּר מִתַּכְנָשִׁין, וּמִשְׁתַּדְּלִין כָּלְהוּ בְּדַעְתָּא עֵילָאָה, בְּכָלְהוּ מְתִיבְתִי דְתַמָּן. וְעֵלְיֵיהוּ כְּמָה מְמַנָּן. וּמִתַּחְדָּשִׁין תַּמָּן כְּמָה חִידוּשִׁין בְּאוּרֵייתָא. לְבַתֵּר נִפְקִי כָּלְהוּ, וְחַמָּאן, כִּד אֲתִי אֵלְיָהוּ לְגַבֵּי אַבְבָּהּ. אִיְהוּ נִפְקָא, וְאִיְהוּ עֵאלִין וְקִיִּימִין קִמֵּי אַבְבָּהּ, וְחָדוּ בְּהוּ, בְּכַמָּה בְּנִין קִדִּישִׁין דִּי בְּסַחְרַנְיָהוּ, וְחָדָאן כָּלְהוּ.

כִּד עֵייל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּפִלְגוּ לֵילֵיאָה, כָּלְהוּ קִיִּימִין מִתַּתְקַנְיָן כְּדִקָּא יָאוּת, וְכָל אֲשַׁתְּדִלוּתָא דְאֲשַׁתְּדִלוּ כָּל הַהוּא יוֹמָא בְּחִידוּשֵׁי אוּרֵייתָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תִּיאוּבְתִיָּה בְּאִינּוֹן צְדִיקֵיאָה, דְּחִדִּישׁוּ בְּהָ מַלְיָן. וְאֲשַׁתְּעֵשַׁע בְּהוּ, וְאֲשַׁתְּעֵשַׁע בְּאֵלִין מַלְיָן. וְכָל בְּכָל צְדִיקָא וְצְדִיקָא.

לְבַתֵּר, כָּלְהוּ מִתַּתְקַנְיָן דְּכַר וְנוֹקְבָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּתַר דְּאָרַח וְאֲשַׁתְּעֵשַׁע בְּהוּ, וּבְכָל אֵלִין רְזִין דְּחִכְמָתָא דִּילְהוֹן, אֲתַגְלִי עֵלְיָהוּ, וְאִינּוֹן חִמָּאן בְּהַהוּא נוּעַם הִי. כְּדִין כָּלְהוּ חָדָאן בְּחִדּוּהָ סְגִיָּא, עַד דְּמִתַּפְשָׁטִי זִינָא וְנִהוּרָא דִּילְהוֹן. וּמַהְהוּא מְשִׁיכוּ דְזִינָא וְנִהוּרָא דְחִדּוּהָ דִּילְהוֹן, עֲבָדִין פִּירִין וְאִיבִין לְעֵלְמָא דָּא, וְהַהוּא אִיבָא עֵאל תַּחוּת גְּדַפּוּי דְשְׂכִינְתָּא, עַד זִימְנָא דְאַצְטְרִיךְ.

וְכִד מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּכָל צְדִיק וְצְדִיק, וְאָמַר, זַכָּאָה מַלְכָּא דְבְנִין אֵלִין אֲתַבְרָרוּ לְחוּלְקִיָּה וְעַדְבִּיָּה. וְקָלָא אִיתְעַר, מְאֲמָצְעוֹת גִּינְתָּא דְרַקִּיעַ, וְקוּרָא בְּקַל תַּקִּיף וְאָמַר, (שם קלוז) זְכַר הִי לְבְנֵי אָדוּם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאוּמְרִים עָרוּ עָרוּ עַד הִיסוּד בְּהָ. כְּדִין עָרְטִילוּ וְקַרְקוּרָא דִּילֵיהָ. וְכָל צְדִיקֵיאָה דְתַמָּן אֲתַעָרוּ בְּבִכְיָה.

וְקָלָא אִיתְעַר מְאֲמָצְעוֹת גִּינְתָּא דְרַקִּיעַ, דְאֲשַׁתְּמַע בְּתַלַּת מָאָה וְתַשְׁעִין רַקִּיעִין. בְּגִין דְלִית חִדּוּהָ וְשַׁעֲשׁוּעָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵלָא בְּשַׁעֲתָא דְקָאִים בְּהַדִּי צְדִיקֵיאָה דְתַמָּן. וּבְגִין דָּא אוּמִי וְאָמַר, (שם) אִם אֲשַׁכְחִיךְ יְרוּשָׁלַם תַּשְׁפַּח יְמִינִי תַדְבַּק וְגו', אִם לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמִחָתִי. בְּכָל אֲתַר דְאִית חִדּוּהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קָלָא דָּא נִפְיָק וְקָאֲרִי.

כְּדִין נִפְיָק מִתַּמָּן, וְסִלִּיק וּבְטַשׁ בְּרַקִּיעִין, וְשָׂאִיג שְׂאוּגִין, עַד דְּכָל חִילֵי שְׂמִיָּיא כָּלְהוּ בְּעַרְבוּבֵיאָה. כְּדִין נִשְׁבָּא רוּחָא, וּבְטַשׁ בְּטַרְפִּין דְּהַהוּא אִילְנָא רַבְרָבָא, וְכָל עֲנַפִּין דִּילֵיהָ בְּטַשִׁין דָּא בְּדָא. וְקָלָא אִיתְעַר מִגּוֹ נוּפָא דְאִילְנָא וְקָרִי, (שם קה) זְכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר צְוָה לְאַלְפִי דוֹר אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וְשִׁבּוּעָתוֹ לִיצְחָק. כִּיִּין דְקָלָא דָּא אֲתַעַר, שְׁמַע אַבְרָהָם סָבָא וְאִיתְעַר, כְּדִין אִיְהוּ רַעְוּא דְמַלְכָּא, וְאֲתַנַּחַם בְּהַדִּיָּה.

בְּהַיָּיא שַׁעֲתָא, אִיתְעַר רוּחָא חָדָא מְסַטְרָא דְדָרוּם, וְכָל רַעוּ וְחִדּוּוֹתָא וְאַסְוּוֹתָא אִיתְעַר בְּעֵלְמָא. וְכְדִין סִלִּיק צַפְרָא, וְרַעְוּא אֲשַׁתְּכַח, וְנִיִּיחָא אִיְהוּ לְכָל אֲסִירֵי מַלְכָּא דְאִינּוֹן בְּבִי מְרַעֲיָהוּ. זַכָּאָה עֲמָא, דִּיכְלִין לְמַנְדַּע מְרִזִין טְמִירִין, סְתִימִין דְמַלְכָּא קִדִּישָׁא.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, יוֹמָא חָדָא הוּינָא אֲזִילִי בְּמַדְבְּרָא, אָנָּא וּרְבִי יְהוּדָה דְמָן עַכּוּ בְּהַדִּי, וְאַעִילְנָא בְּמַעֲרַתָּא חָדָא, וְאַשְׁפַּחְנָא תַמָּן סַפְרָא חָדָא עֲתִיקָא מִיוֹמִין

קדמאין. אפתחנא ליה, ואשפחנא דהוה כתיב בריש מלוי, (ישעיה מב)
הראשונות הנה באו וחדשות אני מגיד. ואוקים קרא בנשמתיהו
דצדיקיא, מן יומא דסליק ברעותא דמחשבה למברי עלמא.

דעד לא אתברי עלמא, כל רוחין דצדיקיא הוו גניזין במחשבה קמיה, כל
חד וחד בדיוקניה. כיון דצייר עלמא, אתגליין פלהו, וקיימי בדיוקנייהו
קמיה, תמן ברומי רקיעין. לבתר זיהיב לון באוצר חד, בגנתא דעדן לעילא.
והווא אוצר לא מלייא לעלמין, ותדיר קרי, הראשונות הנה באו וחדשות
אני מגיד. מאי אני מגיד. אלא פלהו בשמהו ולית תאובתא וכיסופא
להווא אוצר, אלא לארקא ביה נשמתיין.

כמה דגיהנם, לית ליה תאובתא, אלא לקבלא נשמתיין ביה לאתדפאה,
תמן, וכל יומי קרי, הב הב. מאי הב הב, אלא אוקיד אוקיד.

והווא אוצר נטיר כל אינון נשמתיין, עד זימנא דאלביש לון, ונחתו להאי
עלמא. ומגו חובא דאדם קדמאה, דאחשיד עלמא, ואמשיד סטרא אחרא
בישא לעלמא, אצטריכו לאתלבשא אינון נשמתיין. בלבושא דא, דהא
לבושא אחרא זמין קודשא בריד הוא לאלבשא לאינון נשמתיין. והוה אמר
בהווא ספרא, עד הכא, שתיקו. וחמינא מכאן והלאה, מלין מתיקו דלא
אשתמודעאן.

ולבטר חמינא לון בחלמא. ואמרו לי שתוק, ולא תגלי אלא לטינרא
תקיפא, וכד עבידנא. ואשפחנא ביה, ואיתימא, לבושא אחרא זמין
קודשא בריד הוא לאלבשא לאילין נשמתיין לעלמא דאתי, אם כן מיתנא
דאחיא יחזקאל, מאי טעמא לא עבד לון ההווא לבושא.

אלא, בגין דלא מטא זמנא, לאעברא בעלמא ההווא אוירא דכייא, דעביד
לבושין. ובגין כד לא אלביש לון, אלא כמה דהוה. וכד יהא לתחית
המתים, בר דזוהמא דקדמיתא לא אשתכחת תמן.

וכד בר נש נפיק מהאי עלמא, פלהו, בין צדיקים, בין חסידים ותמימין,
וחייבין ורשעים, פלהו עברין באורחא דא למיחמי ליה לאדם קדמאה,
לכל בני עלמא. ותמן נטלי אורחא, או לגן עדן, או לגיהנם.

כל אינון דאורחיהו לגן עדן, מתקרבין לגבי חומה דלבר, מאינון תלת
חומות דתמן. כדין נפק חד ממנא, ואתער קמיהו וקארי ואמר, זכאין
אתון צדיקיא בעלמין פלהו. והווא ממנא יעזריאמר ליה שמייה. אוליף
לון אורחא, ואזלון קמיה, עד תרעא חדא דגיהנם, והאי ממנא קרי
בחילא, צנון תננא צנון יקידתא. בהווא שעטא, בבחילו מצננן ליה,
ועאלין פלהו וטבלין ועברין. וכלהו חייבא, אתמסרן בידא דדומה,
ואעלון בגיהנם, וכל אינון זכאין לא אתמסרן בידוי, אלא בידוי דהווא
ממנא.

כיון דְּטַבְלִין וְעֵבְרִין, הֵהוּא מְמַנָּא אֲזִיל קַמֵּיהוּ, עַד דְּמָטוּן לְשׁוּר חוּמָה דְּגִינְתָא דְּעָדוּ. וְהֵהוּא מְמַנָּא קֶאֱרִי לְפִתְחָא וְאַמְר, (שם כו) פִּתְחוּ שְׁעָרִים וַיָּבֹא גוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֲמֻנִים. כְּדִין פִּתְחִין פִּתְחָא, וְאַעִיל לֹון לְגֵאוּ, וְכֹן לְכָל פִּתְחָא וּפִתְחָא.

כיון דְּעָאֵלוּ לְגֵאוּ, לְאַתֵּר דְּצְדִיקָיָא אַחֲרָנִין קִיָּמִין, כְּמָה חֲדוּהָ עַל חֲדוּהָ, וְכְמָה חִידוּ עַל חִידוּ עַל צְדִיקָא, וְכָל בְּנֵי מְתִיבְתָא חֲדָאן. לְסוּף תִּלְתָּא יוֹמִין, דְּאַתְטַמְרוּ בְּהַכְּלִין יְדִיעָאוּ, נְפִקִין, וְאַוִירִין נְשָׁבִין, וּמְצִטִּירִין כְּלָהוּ בְּדִיוֹקְנֵיהוּ. וּמְכָאוּ לְהֵלָאָה, יִרְתִּי אַחְסַנְתָּ יְרוּתָא, כְּדָקָא חֲזִי לְכָל חַד וְחַד.

חִיזוּוּא דְּאַתְחֲזִיא בְּגוּן עָדוּ, מַחִיזוּ יְקָרָא דְּדִיוֹקְנָא דְּכָל דְּיוֹקְנִין, וְגוּוֹן דְּכָל גְּוּוֹנִין, דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, לָא אֲתַגְּלִי בְּהִיכְלָא, וְלָא בְּאַתֵּר חַד, אֶלָּא אֲתַפְתַּח רְקִיעָא מְרַקְמָא עַל גְּבִי גִנְתָּא, לְדִ' סְטָרִין, וְאַתְמַלְיָא מְזִינָא יְקִירָא קְדִישָׁא, וְאַתְחֲזוּ תַפְּוֹן, וְאַתְנַהֲרוּן כְּלָהוּ צְדִיקָיָא. מֵאֵן חֲמָא חֲדוּוּא דָּא, וְכִסּוּפָא דָּא, דְּהֵהוּא נוֹעַם ה'.

עַד כָּאֵן הָוָה לִי רְשׁוֹן לְמַחְמִי בְּהֵהוּא סְפָרָא. אֲדַמְקִיפְנָא לְמִיחְמִי יִתִיר, פָּרַח מִן יָדִי, וְלָא חֲמִינָא לִיהָ, וְאַשְׁתַּאֲרָנָא עָצִיב, וּבְכִינָא. דְּמִיכְנָא תַפְּוֹן בְּהֵהוּא מְעַרְתָּא, וְחֲמִינָא לִיהָ לְהֵהוּא דְּלִבִּישׁ מְדָא, אֲמַר לִיהָ, רַבִּי, מַה לָּךְ לְמַבְכִּי, לָא תַתְעַצִּיב. מֵמֵאֵן דְּהָוָה הֵהוּא סְפָרָא, פָּרַח לְגַבִּיָּה, וּנְטָלִיָּה. וְעַד דְּלָא נְפִק מֵהַאי עֲלֵמָא, גְּנִיז לִיהָ בְּהֵהוּא מְעַרְתָּא דְּמַדְבְּרָא דָּא, וְהֵשְׁתָּא דְּהָוָה מְתַגְּלִי לְחַיָּיא, פָּרַח בְּאַוִירָא וּנְטָלִיָּה.

מְכָאוּ וּלְהֵלָאָה, זִילִי לָךְ לְאַוִירָךְ. וּמֵהֵהוּא יוֹמָא עַד הַכָּא. לָא אֲתַגְּלִי לִי, וְלָא זְכִינָא לְמִשְׁמַע מִמֵּאֵן הוּא. וּבְכָל זְמַנָּא דְּאִנָּא דְּכִירָנָא, אֲשְׁתַּאֲרָנָא עָצִיב. אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר דִּילְמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי בִיקְרִיָּה, דְּלָא יִתְגְּלִי בְּעֲלֵמָא.

עַד דְּהוּוּ יִתְבִי וְלַעָאוּ בְּמַלְיָן יְקִירִין וְעִילָאִין אֲלִין, נְהַר יְמָמָא. קָמוּ וְאַזְלוּ, אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵשְׁתָּא עֵידוּן רַעוּוָא הוּא קָמִי מְלָכָא, נִימָא מִיִּלִּי דְּאוּרִיָּתָא, וְנִתְעַסַק בְּהָ, וְנִשְׁתַּתַּף בְּשְׁכִינְתָּא.

(במדבר כב) יֵאמֹר הִנֵּה עִם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם. אִי תִימָא, דְּהָא צָרִיךְ לְנִטְלָא פִּיפּוּסִין וַיּוֹחֲסִין דִּילְהוֹן, לָא אֲצִטְרִיךְ, אֶלָּא אוֹרַח כָּלִל. דְּכַתִּיב הִנֵּה עִם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם. מֵאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּהִכִּי קֶאֱרִי לֹון פִּטְרוּנָא דִּילְהוֹן כְּמָה זִימְנִין, וְעַל דָּא לָא תַטְעָה, דְּכַתִּיב (שמות ה) שִׁלַּח אֶת עַמִּי בְּכָל זְמַנָּא.

וְעוּד, כִּד אֲתַנְטָלִית עֵיטָא עֲלֵיָּהוּ עִם פְּרַעָה, בְּלִישְׁנָא דָּא יְכָלִי לְהוּ, דְּכַתִּיב (שם א) הִנֵּה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעַצוּם מִמֵּנוּ. אוּף הֵשְׁתָּא דְּכַתִּיב, הִנֵּה עִם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם, דְּלָא אֲפִיק לֹון אַחֲרָא, אֶלָּא אִיהוּ מְגַרְמִיָּה נְפִק, וּבְגִין כְּדִן תִּיכּוּל לְאַבְאָשָׁא לֹון.

הִנֵּה כֶּסֶה אֶת עֵין הָאָרֶץ, אִית דְּאֲמָרִי, סִיחוּן וְעוּג, דְּקַטְלִי לֹון יִשְׂרָאֵל, דְּהוּוּ עֵינָא דְּאַרְעָא. אֶלָּא כִּד אִיִּיתִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַרְבָּה עַל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם,

מה כתיב, (שם י) ויכס את עין כל הארץ ותחשך הארץ. אמאי, בגין דכל חרשין וקוסמין דעלמא, לא יכלין למעבד חרשין, אלא מלה חדא, בדרגא חדא, בזמנא חדא. ולעמא דא אייתי ארבה, מבולבל בכמה זיני מבולבלים אלין באלין, עד דלא יכילו כל חרשין וכל קוסמין, למיקם קמייחו. ודא הוא ויכס את עין כל הארץ. והכא כתיב, הנה כסה את עין הארץ.

אמר רבי אבא, בא וראה, בלק ובלעם לא הוו בעלמא חרשין וקוסמין פנותייחו. בלעם, חיליה ותוקפיה הוה בפומא ובעיניו. בלק, חיליה ותוקפיה בעובדא דידיו. ודא אצטריך לדא. דהא כל זיני חרשין דעלמא בפומא ועובדא הוו, ובהו תליין. בלעם הוו ליה לישן, ולא ידיו. בלק הוה ליה ידיו ולא לישן.

אזלו חבריאי, ושמשא הוה תקיף לחדא, חמו ההוא בי חקל בשפירו דעשבין, ומיין נפקין לכל סטר, ואילני חקלא סגיאיין, יתבי תמן. אמר רבי אלעזר, כמה יאות אתר דא לנייחא ביה.

אההו יתבי, הא חיויא רברבא אתי, בתוקפא דשמשא, אעבר קמייחו. אמר ליה ר' אלעזר, חיויא חיויא, סטי לך מאורחך, דהא ההוא גברא תב, ואתנחם על מה דעבד, ולא יוסיף למיעבד ההוא מלה. תוהו חבריאי, אמר רבי אבא, מאי האי. אמר לון שתיקו.

אמר ר' אלעזר, חיויא חיויא, לבתר דלחישו לך מן שמא, אתנחם ההוא גברא, ושוי ברעויתיה, דלא יתוב להאי חובא לעלמין, סטי לך מאורחך. קם חיויא בקיומיה, ולא נטיל הכא והכא. תב כמלקדמין, ואמר ליה, חיויא חיויא, ידענא מה את בעי, תוב מאורחך, דהא גוי חייבא אתי, דעביד ביש לחד יודאי, והא הוא נאים במערתא דילך, זיל וקטליה. מיז אהדר ההוא חיויא, ודלג דילוגין קמייחו.

אמר ר' אלעזר, חבריאי, אי לא הוינא הכא, כמה בישין הוה עביד ההוא חיויא. דהא בר נש חד יודאי, עבד עובדא דחובה, ועד דלא תב בתיובתא, לחישו ליה להאי חיויא, לקטלא ליה. ואמלך ההוא בר נש בין כך ובי"כ, ואתנחם מחוביה, ואמר דלא יתוב לעלמין להאי חטאה, ועל דא אשתייזיב מן דינא.

אמרו חבריאי לרבי אלעזר, במה ידעת. אמר לון, סימנא יתב לי אבא ואנא אשתמודענא ביה. אמר ליה, תינח חיויא, דאשתמודעת ביה. ההוא דאתנחם ותב מחוביה, במה ידעת. אמר לון, כד הוה אזיל ההוא חיויא, קשקשו הו סלקין, וזנביה זקיף, ואיהו דאזל בבחילו. רוחא אחרא הוה אזיל לקבליה, והוה קארי קמיה, תוב מאורחך, דהא תב מחוביה ואתנחם ההוא בר נש. וההוא חיויא בישא לא הוה אצית, עד דיתנון ליה כופר באתריה דההוא בר נש דאתחייב קטילא ותב מאורחיה ואתנחם. דכך אורחוי דחיויא עילא ותתא, פיון דאתיהיב ליה רשו, לא תב, עד דאשלים ההוא דינא בישא דאתיהיב ליה רשו למעבד, או דיתנון ליה

בְּאַתְרֵיהּ חִיבָא אַחְרָא בְּכוּפְרָא, דְּהָא בְּרִיקְנֵינָא לָא יְפוּק, כִּינּוּן דְּאַתְרֵיהּ לִיה רְשׁוּ.

אָמַר לִיה, תִּינַח כָּל דָּא, הֵהוּא גוּי דְּאַמְרֵת דְּאַתְרֵיהּ לִיה כּוּפְרָא בְּמָה יְדַעְתָּ. אָמַר לוֹן, כִּינּוּן דְּמַלְיַלַת לְחִינּוּא, הֵהוּא רוּחָא דְּהוּא אָזִיל לְקַבְלִיהּ, וְלְחִישׁ לִיה דִּיתִיב לְאוּרְחִיהּ דְּהָא אֲתַנְחַס הֵהוּא בְּר נֶשׁ, הוּא דְּלִיג עַל אוּדְנִי, וְאָמַר לִי.

תְּנוּהוּ חֲבַרְיָא, אָמַר ר' אֶלְעָזָר, חֲבַרְיָא, נְהַד וְנַחְמִי, דְּהָא חִינּוּא כְּבַר עֲבַד מַה דְּעֲבַד. קָמוּ וּקְרִיבוּ לְגַבִּי חַד טִינְרָא בְּהֵהוּא בִּי חֲקַל, אֲשַׁכְּחוּ לְהֵהוּא גוּי דְּמֵת, וְהֵהוּא נְחֹשׁ כְּרוּף עַל עֲקָבִיהּ, וְלָא הוּוּ אֲבַדִּיל מִנִּיהּ. לְבַתַּר אֲתַפְרֶשׁ מִעֲקָבִיהּ, וְסָלִיק עַל גְּרוּנִיהּ, וְאֶכְרִיף תַּמָּן. וּמִתַּמָּן נַחִית עַל עֲקָבִיהּ, וְלָא הִיָּה מִתַּפְרֶשָׁא מִנִּיהּ.

אֲשַׁכְּחוּ לִיה אַרְנָקִי חַד מְלֵיָא דִּינְרִין, דְּגִנְזַל לְחַד יוּדָאִי בְּאוּרְחָא, וּמְחָא לִיה. נָטַל רַבִּי אֶלְעָזָר אֶת הָאֲרָנְקִי, וְאָמַר, בְּרִיף רַחֲמֵנָא, דְּבְכוּלָא עֲבִיד שְׁלִיחוּתָא. תְּבוּ לְהֵהוּא אֶתֶר דְּהוּוּ.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (ישעיה מג) מֵאֲשֶׁר יִקְרַת בְּעֵינֵי נִכְבְּדַת וְאֲנִי אֶהְבְּתִיף וְאֲתֵן אָדָם תַּחְתֵּיף וּלְאָמִים תַּחַת נִפְשֵׁף. מֵאֲשֶׁר יִקְרַת, יִקְרַת מִבְּעֵי לִיה, וְהִכִּי אֶצְטְרִיף, מֵאֲשֶׁר אֲתַה יִקְרַת בְּעֵינֵי, מַהוּ יִקְרַת, מִכָּלֵל דְּאִיהוּ מְגַרְמִיָּה אֲתִינְקֶר. הִכִּי הוּא וְדָאִי, דְּכָל בְּר נֶשׁ דְּאִיהוּ בְּחִיבָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, בְּקַדְמִיתָא הוּא מְזַלְזָלָא. וְתוּעֵבָה אִיהוּ קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וּבַתַּר דְּאִמְלִד וְתַב מְחוּבִּיָּהּ, הֲשַׁתָּא אֲתִינְקֶר אִיהוּ מְגַרְמִיָּה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא קֶאֱרִי עֲלֵיהּ וְאָמַר, מֵאֲשֶׁר יִקְרַת, אֶת מְגַרְמֵי יִקְרַת.

בְּעֵינֵי נִכְבְּדַת וְאֲנִי אֶהְבְּתִיף, דְּהָא לִית רְחִימוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּהַדִּי בְּר נֶשׁ בְּעֵלְמָא, אֶלָּא לְמָאן דְּתַב מְחוּבִּיָּהּ, וְעַל דָּא וְאֲנִי אֶהְבְּתִיף. אֲבַל מַה אֲעֲבִיד, דְּהָא יְהִיבַת רְשׁוּ לְחִינּוּא לְנִזְקָא. דָּא הוּא עֵיטָא, וְאֲתֵן אָדָם תַּחְתֵּיף. מַאי אִיהוּ אָדָם דִּיהַב קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא כּוּפְרַת תַּחוּתִיהּ. הֵהוּא אָדָם דְּאֲתִי מִעַמָּא דְּסִטְרָא בִּישָׁא, דְּהֵהוּא חִינּוּא מְדִילִיה יִיכּוּל. דְּכַתִּיב וְאֲתֵן אָדָם, אֵל תִּקְרִי אָדָם, אֶלָּא אָדָם. וּלְאָמִים, דָּא הוּא (בראשית כה) וּלְאָם מְלָאָם יִאֲמָץ, וְדָא זֶרְעָא דְּעֵשׂוּ, דִּיהִיב תַּחַת נִפְשִׁיהּ.

אֶהְוּוּ יְתִבִּי, הָא הֵהוּא יוּדָאִי, דְּגִנְזַל לִיה הֵהוּא גוּי, דְּקַטְלִיה חִינּוּא, אֲתִי מְאוּרְחָא וְלָאִי. וּמְגוּ תוּקְפָא דְּשִׁמְשָׁא, עָאֵל בְּהֵהוּא חֲקַל, וְיִתִּיב תַּחוּת אֵילָנָא חַד, וְהוּא מְתַרְעֵם לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וּמְצַדִּיק עֲלֵיהּ דִּינָא, וְאָמַר, מֵאֲרִי דְּעֵלְמָא, גְּלוּי וְיָדוּע קָמָד, דְּאָנָא לָא חִיִּישְׁנָא עֲלִי, וְעַל גּוּפָאִי, וְעַל מְמוּנֵי כְּלוּם, דְּהָא בְּדִינָא אֲתַעֲבִיד כָּל מַה דְּאֲתַעֲבִיד. אֲבַל אֶפְאָ וְאֶמָּא סְבִין אִית לִי, דְּלִית לִי בְּמָה דְּאֶפְרִינְס לוֹן, וְעַל דָּא חִיִּישְׁנָא.

ותו, על כל דא, צרורא חדא דדינרין דהנה בההוא ארנקא, דחד מספינא למעבד חופה לברתיה ענייא, מה יעביד. מאריה דעלמא, על דא פאיבנא בלבאי יתיר.

בכי ואמר, (תהלים יט) משפטי ה' אמת צדקו יחדו. דינן דמארי עלמא קשוט אינון. אמאי אינון קשוט. בגין דצדקו יחדו. דהא בשעתא דדינא, דקודשא בריך הוא בעי למעבד דינא, כמה מארי תריסין קיימין מהאי סטר ומהאי סטר ומגיהין אליו באליו, ומצדיקין אליו באליו. גיין דצדקו אליו באליו ואסתכמו כחדא, פדין משפטי ה' אמת. אימתי צדקו יחדו, פד מצדיקין כל בני דינא דלעילא. מארי דעלמא, על דא אנא בכינא, ולא על דידי.

שמע רבי אלעזר וחבריאי, וקמו לגביה, חמו יתיה דהנה יתיב תחות ההוא אילנא. ואתקיפו ביה, ונטלו יתיה לגביהון, אמר רבי אלעזר לא תדחל זכאה קשוט, דאי לאו זכאה אנת, לא ירחיש לך קודשא בריך הוא ניסא רברבא כמה דעבד. ובקדמיתא טול ארנקי דדינרין דילך, ותחמי מה דעביד קודשא בריך הוא בגינד.

אזל בהדיהו, וקמא ההוא גוי מת, וחויא הנה עביד ביה נוקמין. והנה בריך על קדלוי פדבקדמיתא. אשתטח ההוא יודאי בעפרא, ואודי ושבח למאריה דעלמא. וקם ונשק ידוי דרבי אלעזר וחבריאי, אמר לון, השתא ידענא דקודשא בריך הוא ארחיש ניסא דא בגיניכו.

אבל רבנו, על אפא ואימא סבין דאית לי בכינא, ועל חד מספינא דיהב לי צרורא דא. פתח הארנקי, ואחמי לון הצרורא, וכו אחמי לון מחאה, דעבד ליה ההוא גוי. צלי עליה רבי אלעזר, ואיתסי.

קריבו לגבי ההוא גוי כמלקדמין, וחמו ההוא חויא דהוא עביד ביה נוקמין פדבקדמיתא. אמר רבי אלעזר, חויא חויא, כל מה דעבדת, גאות עבדת. ותו דאחמית חילך וגבורתך ביה. ועבדת נוקמין סגיאיין. והא חמינין תלת זמנין, ואחמית כל מה דעבדת. מכאן ולהלאה, זיל ואתטמר במערתך, וגוזרנא עלך, דלא תנזיק לברייתא בעלמא. אתפרש ההוא חויא, וכפיו רישיה, ואזל ליה.

אמר רבי אלעזר לההוא יודאי, טול עדאה דשנאך, דהא פיסא דדינרין דדהבא אית ליה לגביה. ושבוך ליה מאנוי, ולא תטול מדיליה פלוס. וזיל לגבי גברא דדוד פלו, ותשכח דמיתת אפתיה, זיל לגביה, והב ליה פיסא דדינרין דא, בגין דההוא גברא אית ליה ברא חדא, ושמעון שמייה, והנה אזיל בסחורתא על גמא, ואינון בארבא, ובגריה דהאי גוי גנב ליה לההוא פיסא, ויהב ליה לההוא רשע. ואימא לההוא יודאי, דיסלק פיסא דא לבגריה, דלעגל ייתי לגביה, ויודי לקודשא בריך הוא, דאחזר אבידתא למאריה. וכך עביד, נטל פיסא, ואסגיד לקמיה דרבי אלעזר, ונשק ידוי, ותוהו חבריאי.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּכָל אַרְחָא דָּא, אֵית תְּנוּהוּ, בְּכָל מַה דְּחַמִּינָן בְּדָ, וְהַשְׁתָּא אִיהוּ תְנוּהָא עַל תְּנוּהָא. מַהוּ דִּין. אָמַר לִיה, מַלְּה דָּא לָאוּ בְּסִימְנָא אִיהוּ, וְלֹא בְּחַכְמָתָא, אֶלְא רוּחָא דִּילִי אֶסְתַּפֵּל, וְאַנָּא חַמִּינָא, כְּאֵלוּ בְּעִינָא חַמִּינָא. תְּנוּהוּ כְּלָהוּ חַבְרֵיָא. וְאַזְלוּ כְּלָהוּ, וְהָהוּא יוֹדָאי בְּהַדִּיָּהוּ. עַד דְּמָטוּ לְגַבֵּי חַמוּי. כִּינּוּן דְּמָטוּ תַּמּוּן, אֶשְׁכַּחוּהוּ לְחַמוּי דְּהוּי יְתִיב עַל גַּבֵּי עַרְסוּי וְלַעֲי בְּאוּרֵיָתָא, בְּרִידָ בְּרַכְתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר, וּבְרִיכוּ חַבְרֵיָא, וְאִיהוּ חַדִּי בְּהַדִּיָּהוּ.

פְּתַח וְאָמַר, (ירמיה יז) רַפְּאֲנִי ה' וְאֶרְפָּא כּו', כִּינּוּן דְּאָמַר רַפְּאֲנִי, מַהוּ וְאֶרְפָּא. כִּינּוּן דְּאָמַר הוֹשִׁיעֲנִי, מַהוּ וְאֶשְׁעָה. כִּינּוּן דְּאֶסְיָא מַסִּי, מֵאֵן הוּא דְּמַחִי.

אֶלְא כָּל אֶסְוּוֹתָא דְּעַלְמָא, בִּידָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָ הוּא. אֶבֶל אֵית מְנַהוּן, עַל יְדָא דְּשְׁלִיחָא. וְאֵית מְנַהוּן, דְּלֹא אֶתְמַסְרוּ בִּידָא דְּשְׁלִיחָא. וְאֵינוּן דְּאֶתְמַסְרוּ בִּידָא דְּשְׁלִיחָא, אֶסְוּוֹתָא אֵינוּן, אֶבֶל לְזַמְנָא מִתְהַדְרִין. אֶבֶל אֵינוּן דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָ הוּא מַסִּי, הָהוּא מַרְעָא לָא אֶתְהַדְרָ לְעַלְמִין. וְעַל דָּא, אֶסְוּוֹתָא דִּילִיה, אִיהִי אֶסְוּוֹתָא, דְּלִית בָּהּ מַרְעָא כְּלָל. וּבְגִין כְּדָ, רַפְּאֲנִי ה' וְאֶרְפָּא, וְדָאי, בְּלֹא קְטְרוּגָא כְּלָל. וְהַשְׁתָּא חַבְרֵיָא, קוּדְשָׁא בְּרִידָ הוּא יְהִיב לִי אֶסְוּוֹתָא, וְעֶשֶׂק לִי וְעַרְב לִי.

סַחוּ לִיה כָּל הַהוּא עוּבְדָא, תְּנוּהּ, וּבְכַה וְחַדִּי. וְאָמַר, חַבְרֵיָא, נְדַרְנָא, דְּאִיהֶדָּ לְגַבֵּיה, וְאֶתְחַבֵּר בְּהַדִּיה, וְנוֹדָה וּנְשַׁבַּח לְמַאֲרִי עַלְמָא. חַדִּי בְּהַדִּיָּהוּ.

אָמְרוּ לִיה, בְּמַאי הָוִית מְתַעַסֵּק. אָמַר לוֹן, הָוִינָא מְשַׁתְּדַל בְּפִי בְּלֶק, וְחַמִּינָא, דְּחַכְמָתָא דִּילִיה, הָוִה תַּקִּיף וַיִּתִּיר מְחַכְמָתָא דְּבַלְעָם. חַכְמָתָא דְּבַלְעָם רַגְעָא חֲדָא, חַכְמָתָא דְּבַלֵּק בְּכָל זְמָנָא. אֶבֶל מִפְתָּחוֹ דְּכְלָהוּ, בִּידוּי דְּבַלְעָם הוּוּ. בְּגִין דְּאִיהוּ הָוִה אֶשְׁלִים בְּפוּמָא. בְּלֶק הָוִה יָדַע לְמַעַבְדַּד חַרְשׁוּי, וְלֹא יָדַע לְאֶשְׁלָמָא בְּפוּמָא.

פְּתַח וְאָמַר, (שם ט) וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב כּו'. הַאי קָרָא אוּקְמוּהָ. אֶבֶל אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב, מְחַרְשֵׁי דְּבַלְעָם. וְאֵל תַּחַת, מְקַסְמוּי דְּבַלֵּק.

תָּא חֲזִי, הַיָּאָדָּ הוּוּ תְּרוּוּיָהוּ דָּא בְּדָא בְּעִיטָא בִּישָׂא לְקַבִּיל יִשְׂרָאֵל. אָמַר בְּלַעַם, יַעֲקֹב בְּבִיתָא דְּלָבָן אָבִי אָבָא הָוִה, וּנְחַשׁ נְחַשִּׁין לְקַבִּלִיה, וְיַכִּיל לִיה. אָנָּא אֶסְדֵּר נְחַשִּׁין לְקַבִּלִיה. אָמַר בְּלֶק, וְאַנָּא אֶסְדֵּר קוּסְמִין לְשָׂמָא דְּאִיקְרֵי יִשְׂרָאֵל.

בְּהֵיא שְׁעָתָא, נִפְק רוּחָא חֲדָא מְסַטְרָא דִּיוֹסָף, מְגוּ עַנְפֵי אֵילָנָא, וְנָשִׁיב בְּאֵינוּן נְחַשִּׁין, וּבִטִיל לוֹן. וְהֵינּוּ דְּאָמַר יוֹסָף, (בראשית מד) כִּי נַחֵשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כְּמוֹנִי. מַאי אִישׁ אֲשֶׁר כְּמוֹנִי. בְּגִינִי אֵית אִישׁ דְּנְחַשִּׁים יַבְטִיל לְבַנְיָכוּ. בְּגִינִי אִיהוּ לְעִילָא, וְהֵינּוּ אִישׁ אֲשֶׁר כְּמוֹנִי. כְּמוֹנִי אֵית אִישׁ לְעִילָא, דְּאֶפִּיק רוּחָא אַחְרָא, מְגוּ אֵילָנָא דְּלִתְתָּא, וְנָשִׁיב בְּהֵיא קַסָּם, וּבִטִיל לִיה.

וְהִינּוּ (משלי טו) קָסָם עַל שְׁפָתַי מִלֶּדֶת. מֵאֵן מִלֶּדֶת, דָּא אֵילְנָא דְלִתְתָּא. כְּדִין
אֲתִיב בְּלַעַם וְאָמַר, (במדבר כג) כִּי לֹא נֶחֱשׁ בִּינְעֻקֵּב וְלֹא קָסָם בִּישְׂרָאֵל.
וְתַרְוּוּיָהּ הוּוּ מִתְרִין סְטָרִין אֲלִין.

כִּי אֲתָד אָנִי. לָא הוּוּ יוֹמִין מִן יוֹמָא דְאֲתַבְרִי עֲלֵמָא, דְאֲצַטְרִיךְ הֲכִי לְמַהוּי
קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּהַדְיָהּ דִּישְׂרָאֵל, כְּהָהוּא זִימְנָא, דְבַעָא בְּלַעַם לְשִׁיצָאָה
לְשִׁנְאִיהוּן דִּישְׂרָאֵל מְעֲלָמָא. וְעַל דָּא אָמַר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּלַעַם בַּעַא
לְשִׁיצָאָה לְכוּ מְעֲלָמָא, אֲבָל אָנָא לֹא אֶעְבִּיד הֲכִי, אֵלָא (ירמיה מו) כִּי אֶעְשֶׂה
כָּלָה בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדְחִיתִיךָ שָׁמָּה וְאֲתָד לֹא אֶעְשֶׂה כָּלָה.

דְּאֵלוּ יִיתוּן כָּל עַמִּין דְּעֲלָמָא, לָא יִכְלִין לְשִׁיצָאָה לְכוּן מְעֲלָמָא. אֲתָא לְבוֹן
בְּקֻדְמִיתָא, וּבַעָא לְאֶעְקָרָא לִיהַ לְיַעֲקֹב בְּלַחֲדוּי מְעֲלָמָא, אֲתָא קוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא, וְאֲגִין עֲלֵיהַ. דְּכַתִּיב, (בראשית לא) הַשְׁמֵר לָךְ פֶּן תִּדְבֹר עִם יַעֲקֹב
מִטוֹב עַד רָע. אֲתָא פְרַעָה, וּבַעָא לְשִׁיצָאָה לִוּן מְעֲלָמָא, אֲתָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא וְאֲגִין עֲלֵיהוּן, דְּכַתִּיב, (שמות א) וְכֹאֲשֶׁר יַעֲנֹו אֹתוֹ וְגוֹ'. אֲתָא הָמֵן וּבַעָא
לְשִׁיצָאָה לִוּן מְעֲלָמָא, אֲתָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְאֲתִיב כּוֹלָא עַל רִישִׁיהַ. וְכוּן
בְּכָל דְרָא וְדָרָא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲגִין עֲלֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל תְּדִיר.

וּישְׂרָאֵל אָמַרִי, (איכה ג) חֲסִדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנֹו. כִּי לֹא תִמְנֹו מִבְּעֵי לִיהַ. אֵלָא
חֲסִדֵי ה', בְּכָל דְרָא וְדָרָא הוּוּ בְּסַעְדֵן. כִּי לֹא תִמְנֹו, דְלָא אֲשִׁתִּיצִינְנָא. מֵאִי
טַעְמָא, מְשׁוּם דְלָא אֲתַמְנְעוּ רַחֲמוּי מִינֵן. דְּכַתִּיב, (שם) כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב בְּקֻדְמִיתָא, (במדבר כב) וַיִּשְׁלַח מִלְּאֲכִים אֶל בְּלַעַם. וּלְבַתֵּר
וַיִּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְיָן, הִנֵּה לִיהַ לְמִימֵר וַיִּלְכוּ הַמְּלָאכִים, מֵאִי
טַעְמָא קָא שְׁנֵי מְלָה מִמָּאִי דְקָאֲמַר בְּקֻדְמִיתָא.

אֵלָא הַהוּא רְשָׁע דְבָלְק, חֲפִים הִנֵּה בְּכָל דְרָגִין דְלַעִילָא, אֵינּוּן דְקִשְׁרִין
קִשְׁרִין, לְמַעַבְדַּ בְּהוּ חֲרָשִׁין וְקוֹסְמִין. וְכָל אֵינּוּן דְרָגִין עִילָאִין מִינֵיהוּ,
דְּבַהוּ כְּפִיּוּן לְדְרָגִין תַּתְּאִין.

אָמַר לִיהַ, בְּכָל זְמַנָּא דְאָנּוּ חֲרָשִׁין וְקוֹסְמִין וְנַחֲשִׁין, אֵית לֵן דְרָגִין וּמְלָאכִים
יְדִיעֵן, וְאֲשִׁתְּמוּדְעֵן לְגַבֵּי חֲרָשִׁין וְקוֹסְמִין, אֲבָל מִכָּאֵן וּלְהַלָּאָה, אֵית לָךְ
לְעִינָא בְּאֲתַר אַחְרָא עִילָאָה.

כְּתִב לִיהַ שְׁמָהּ אַחְרָנִין, בְּאֵינּוּן דְרָגִין קִדְשִׁין. וְהֲכִי אֹרְחִיָּהּ דְקוֹסְמִין
וְחֲרָשִׁין, דִּידְעֵי אֵינּוּן דְרָגִין דְהָהוּא קָסָם שְׁרִיָּא בְּהוּ, וְעַבְדִּין חֲרָשִׁיָּהּ,
וְאוּמֵי לְהוּן בְּדְרָגִין אַחְרָנִין עִילָאִין מִינֵיהוּ, וְעַבְדֵי מַה דְעַבְדֵי.

שְׁלַח לִיהַ הֲכִי. עַמָּא דָּא, לָאוּ קִשְׂרָא דִילְהוּן כְּשָׂאָר עַמִּין דְעֲלָמָא, אֲבָל
קִשְׂרָא דִילְהוּן בְּאֲתַר אַחְרָא עִילָאָה, מִתְקִשְׂרָא. לְעִילָא מְכָל דְרָגִין.

כְּתִב וְשְׁלַח לִיהַ, פִּיפּוּסָא וּפִטְרוּנָא דְתַרְסִיסָר נְצוּצִין, דְסַחְרוּן גְלִגְלֵי רְתִיכָא
דְכוּרְסִיָּא קִדְשָׁא, וְאָמַר לִיהַ, אִי תִסְתַּכַּל בְּהַנִּי, בְּהַנִּי תִסְתַּכַּל, בְּגִין דְהַנִּי
תַרְסִיסָר מִתְקִשְׂרֵן בִּי"ב שְׁבַטִים. וְאִי בְהַנִּי תַעֲבִיד חֲרָשִׁין, בְּדִיוֹקְנָא דִילְהוּן

לְתַתָּא, דְּאִינוּן יִיב שְׁבָטִים, וְיִיב דְּגַלְיוֹן פְּרִישׁוֹ, נִיכּוֹל לֹון, וְנִיגַח בְּהוֹן
קֶרְבָּא, וְנַעֲקֶר לֹון מַעְלָמָא.

וְהֵינּוּ וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים, מַלְאָכִים וְדַאי. וְקִסְמִים בְּיָדָם, פִּיפּוּסִים דְּמַלְאָכִין
קִדְיִשִׁין, הוּוּ אֲתֵינּוּן בִּידֵיהוּ. וְאִיהוּ לֹא יָדַע, דְּכָל דְּרָגִין עֵילָאִין, בִּידָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּוּ אִינוּן. מַה חָשִׁיב בְּלָק. חָשִׁיב, דְּעַמָּא דִּישְׂרָאֵל אֲתַמְסְרוּ
לְמַלְאָכִין, כְּשָׂאָר עַמִּין דְּעַלְמָא. וְעַל דָּא כְּתַב שְׁמָהוּן דְּאֵלִין מַלְאָכִים תְּרִיסַר,
וְשִׁלַּח לֵיהּ, וְהֵינּוּ וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים.

אָמַר לֵיהּ תָּא חַזִּי, כָּל דְּרָגִין דְּאִינוּן מְקַשְׁרֵן קֶשְׁרִין, לְתַבְרָא עַמָּא דָּא,
מַסְטְרָא דְּצַפּוֹן אִינוּן. וּמַסְטְרָא דְּצַפּוֹן זְמִינִין לְמַנְפֵּל. שׁוּלְטָנוּ דְּחַרְשִׁין דִּילָן,
מַסְטְרָא דְּצַפּוֹן אִינוּן. הַשְׁתָּא נִיכּוֹל לְאַגְחָא בְּהוֹן קֶרְבָּא, דְּהָא יִיב אֵלִין
דְּאִינוּן מִתְקַשְׁרָאן בְּהוּ, מַסְטְרָא דְּצַפּוֹן שְׂרִיין לְמִימְנִי.

וְהוּוּ אֵיל וּמִשְׁמָא לָא שְׂרִיין תּוּקְפָא דִּילְהוֹן, אֲתַחְלֵשׁ וְאֲתַבֵּר, בְּגִין דְּכָל
תּוּקְפָא דִּילְהוֹן לְהֵהוּא סְטְרָא אִיהוּ. מַהוּ, דְּכַתִּיב, (מַלְכִים א' ו') עוֹמֵד עַל שְׁנֵי
עֵשֶׂר בְּקָר שְׁלֹשָׁה פּוֹנִים צְפוֹנָה. מְצַפּוֹן שְׂאֲרֵי לְמַמְנִי. אָמַר, הָא תּוּקְפָא דִּילָן
מְצַפּוֹן אִיהוּ, וְאִינוּן מִי חָסֵר חַד דְּרָגִין, תַּקִּיפִין מִפְּרָזְלָא וְנַחֲשָׂא.
וְתַחֲוֹתֵיהוּ לִית לֹון חוּשְׁבָּנָא. וְעַל דָּא נִיכּוֹל לְאַגְחָא בְּהוֹן קֶרְבָּא, וְלֵאִיתְגְּרִי
בְּהוּ.

וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּוּ לֹא עֵבִיד הָכִי, דְּלֹא שְׁבִיק לֹון לְמַלְאָכִין, וְלֹא לְחִילֵי
שְׁמַיָּא, אֶלָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּוּ בְּלַחוּדוּי. וְכָל אֵילָנִין רַבְרַבִּין וְשׁוּלְטָנִין,
פְּלַג עַל כָּל שְׂאָר עַמִּין. וְכַד אָתוּ יִשְׂרָאֵל, נָטִיל לֹון אִיהוּ בְּלַחוּדוּי, וְאַחְסִין
לֹון בְּתוּקְפָא דְּנוֹפָא דְּאֵילָנָא, וְלֹא שְׁבִיק לֹון בִּידָא דְּמַלְאָכִין, וְלֹא בִידָא
דְּמַמְנָא וְרַבְרַבִּין דְּעַלְמָא. דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים לב') בְּהִנָּחַל עֲלִיוֹן גּוֹיִם וְגוֹי.
וְאֵלִין יִיב תַּחֲוִימִין, מִתַּתְחַמֵּן בְּדִי סְטְרֵי עַלְמָא, לְבַתֵּר דְּבַדֵּר עֲנַפִּין וְטֶרְפִין, נָטִל
לִישְׂרָאֵל וְאַחְסִין לֹון בְּתוּקְפָא דְּנוֹפָא דְּאֵילָנָא. דְּכַתִּיב, (שם) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ
יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּפֹה יָאוֹת וְשְׁפִיר הָאִי דְּאַמְרַתְּ, זְכָאָה אוֹרְחָא דִּילָן,
דְּכַמָּה מְלִין עֵילָאִין קִדְיִשִׁין רְוּוּחָנָא לֹון וְחַמִּינָא. וְהֵהוּא יוֹדָאִי הָוָה תַּמָּן
לְקַמֵּייהוּ. אָמַר לֹון, רַבְּנָן, כָּל מְלִין אֵלִין, כְּפֹה טְבָאוּ, וּמְלִין עֵילָאִין קִדְיִשִׁין
נִינְהוּ. מַהוּ דְּכַתִּיב בְּתֵרִיהּ, (שם) יִמְצְאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר וכו'.

אָמַר לֵיהּ, אִי יָדַעְתָּ בִּיהּ מְלָה, אִימָא. דְּהָא מְלָה דָּא אוּקְמוּהּ בְּאַבְרָהָם,
דְּאֲשַׁכַּח לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּוּ בְּאֶרְעָא דְּפִלְחֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְלֹא יָדַעֵי
בְּמַהִימְנוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּוּ, אֶלָּא כְּלָהוּ הוּוּ טְעָאן בְּתַר עֲבוּדָה זָרָה,
וְקַם אַבְרָהָם, וּפְרַח בִּינֵייהוּ עֲנָפָא חָדָא שְׁלִים, קָדָם מְאֲרֵי דְּעַלְמָא, וְאֲשַׁכַּח
לֵיהּ תַּמָּן.

מַה עֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּוּ, נָטִל לֵיהּ לְהֵהוּא עֲנָפָא, וְנִטַּע לֵיהּ, וְאֲשַׁקִּי לֵיהּ,
וְאֲשַׁתַּדֵּל עֲלֵיהּ, וְאַעֲקֶר לֵיהּ מִתַּמָּן, וְאֲשַׁתִּיל לֵיהּ בְּאֶרְעָא אַחֲרָא. דְּכַתִּיב,

(בראשית יב) לָךְ לְךָ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלַדְתֶּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ. וְעַבַד מְנִיָּה עִמָּא קִדִּישָׁא, וְדָא הִיא מְצִיָּאָה דְאַשְׁכַּח קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא, דְלֹא מְהִימְנָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלֹא יִדְעֵי מֵאן אִיהוּ.

אָמַר הֵהוּא יוּדָאי, וְדָאי שְׁפִיר הוּא, וְנֹאוֹת כְּלָא. אֲבָל אֵית לְשִׁאָלָה, אִי אֲבָרְהָם הָוּה דְיוֹקְנָא דְאַצְטְרִיךְ. וְתוּ דְהָא קָרָא לָא אוֹכַח עַל אֲבָרְהָם כְּלָל, וְלֹא אֲדַפֵּר לְאַבְרָהָם, וְלֹא לִיצְחָק, אֲלָא לִיעֲקֹב בְּלַחוּדוּי. דְכְּתִיב, (דְּבָרִים ט) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבְלֵי נַחֲלָתוֹ, וְכְתִיב בְּתַרְיָה יִמְצְאֵהוּ.

אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר, עִם כָּל זֶה לָא קִשְׁיָא הָכָא, דְהָא אֲבָרְהָם אֲשַׁכְּחֹן דְנִפְק מִגּוֹ פְלַחֵי עֲבוּדָה זָרָה. וְהָכָא אָף עַל גַּב דִּיעֲקֹב אֲדַפֵּר, הוּא קָאִי עַל אֲבָרְהָם, וְלֵית פִּירוּכָא כְּלָל בְּמִלָּה. אֲבָל אִי יִדְעַת מִילָּה אוּ חִידוּשָׁא, אִימָא.

פְּתַח הֵהוּא יוּדָאי וְאָמַר, (בראשית א) וְהָאֲרָץ הִיְתָה תְהוֹ וְבָהּ, מֵאן אָרָץ. הֵהִיא דְאַשְׁתְּמוּדְעָא עֵילָא וְתַתָּא. הִיְתָה תְהוֹ, מֵאִי תְהוֹ, דָּא קוּ יְרוּק, דְאַקְיָף כָּל עֲלָמָא. וְאִיקְרִי קוּ תְהוֹ, דְכְּתִיב, (ישעיה לד) וְנָטָה עֲלֶיהָ קוּ תְהוֹ וְאַבְנֵי בָהּ. כְּמָה דְתַנִּינֹן, אֲבָנִין מְפּוֹלְמוֹת דְמִשְׁתַּקְעִין גּוֹ תְהוֹמִי, וּמְנַהוֹן נִפְקִין מִיּוֹן.

הַשְׁתָּא אֵית לְמַנְדַּע, תְהוֹ דְאִיהוּ קוּ יְרוּק, מֵאִי הוּא קוּ יְרוּק, אֲלָא אֲשַׁכְּחֹן בְּסַפְרָא דְאַסְיָא קִירְטִינָא, וְיוֹדֵן דְקִסְרֵי שְׁמִיָּה, וְקָרָאן שְׁמִיָּה קִירְטִינָא אֲסְיָא, בְּגִין דְאִיהוּ רַב עַל כָּל אֲסְיִין, וְיִקְרָא בְּחֻכְמָתָא. וְהָכִי בְּלִשׁוֹן פְּרָסִי, לְבַר נָשׁ יִקְרָא, קָרָאן לִיהּ קִירְטִינָא. רַב וְיִקְרָא בְּחֻכְמָתָא. וְהָוּה אָמַר, וְהָאֲרָץ הִיְתָה תְהוֹ, מֵאִי תְהוֹ. אִיהוּ קוּ יְרוּק, דְאַסְחַר כָּל עֲלָמָא. וּמֵאן אִיהוּ, קְלִיפָּה דְאַגּוּזָא. וְדָא אִיהוּ קְלִיפָּה דְלִבְר, דְאִיהוּ יְרוּק.

לְגוֹ מְנִיָּה, בָּהּ. אִינוּן אֲבָנִין מְפּוֹלְמוֹת דְמְנַהוֹן נִפְקֵי מִיָּא. מִן תְהוֹ אֲתַמְשִׁיךְ עוֹר וּבִשָּׂר. מִן בָּהּ אֲתַמְשָׁכוּ גְרָמִי.

לְגוֹ מְנִיָּה וְחֻשְׁךָ. דָּא חֻשִׁיכוּ דְאַתְמָשֵׁךְ מְנִיָּה עִמָּא דְעֵשׂוֹ. וְאִיתִימָא מִן תְהוֹ. הָכִי הוּא וְדָאי, דְהָא חֻשְׁךָ מְנִיָּה תַלְיָא תְהוֹ. אֲלָא אִינוּן אֲבָנִין מְפּוֹלְמוֹת, עֵאלוּ בְּאַמְצַעִיתָא, דְמְנִיָּה אֲתַמְשָׁכוּ גְרָמִין, כְּמָא דְאִיתְמַר. וְחֻשְׁךָ מְשִׁיכוּ דְקִיק, דְמְנִיָּה אֲתַמְשֵׁךְ עֵשׂוֹ.

וְרוּחַ אֱלֹהִים, דָּא מוּחָא דְאַגּוּזָא, דְמַתְמָן אִיתְמָשֵׁךְ יַעֲקֹב שְׁלִימָא, כְּגוֹוָנָא דְאַגּוּזָא דָּא, דְכְּתִיב, (יחזקאל א) וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה בָּאָה מִן הַצָּפוֹן, לְקַבְּלִיהָ דְתְהוֹ. לְגוֹ מְנִיָּה עֲנֵן גְּדוֹל, לְקַבְּלִיהָ דְבָהּ. לְגוֹ מְנִיָּה וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת, לְקַבְּלִיהָ דְחֻשְׁךָ. לְגוֹ מְנִיָּה וְנִגְהָ לּוֹ סְבִיב, לְקַבְּלִיהָ דְרוּחַ אֱלֹהִים.

וּמִתּוּכָה כְּעִין הַחֻשְׁמֵל, לְגוֹ מְכָלָא. דְלְקַבְּלִיהָ, מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. דָּא רוּחַ דְאִימָא עֵילָאָה, דְקָא מְרַחֶפָא עַל כְּלָא. וְיַעֲקֹב שְׁלִימָא, אִיהוּ וְדָאי מוּחָא דְאַגּוּזָא. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְצְאֵהוּ בְּאַרְץ מְדַבֵּר וְדָאי. לְבַתֵּר עַבַד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל אִינוּן קְלִיפִין דְלָהוּן, דִּיהוּן כְּלָהוּן מִשְׁתַּעֲבָדִין לִיהּ.

(במדבר כד) אָרְאֵנוּ וְלֹא עֲתָה אֲשׁוּרְנוּ וְלֹא קָרוֹב דָּרָךְ כּוֹכַב מִיַּעֲקֹב וְקַס שֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל וְגו'. אָרְאֵנוּ, לְמַלְכָּה דְפּוֹרְקָנָא דָא, דְאִיהוּ רְבִיעָאָה. וְלֹא עֲתָה, אֶלָּא לְסוּף יוֹמִיָא.

שִׁית יוֹמִין הוּוּ בְעֵלְמָא, בְּיוֹמָא רְבִיעָאָה חֲמִינָא, דְנְהוּרִין דְהוּוּ בֵיה, מְסַתְלָקִי וּמְתַדְעָלִי. שְׁמֵשָׁא וְסִיְהָרָא וְכוֹכְבֵיָא וּמְזֵלֵי אֲתַגְנִיזוּ בֵיה. הֲנִי אֲתַהוּוּ בְעוֹבְדָא דְבְרָאשִׁית, וּבֵיה אֲסַתְלָקוּ בְּיוֹמָא דְאַלְף רְבִיעָאָה.

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וְוִי דְגְלוּתָא אֲתַמְשֵׁךְ, וּמֵאֵן יָכִיל לְמַסְבֵּל לִיה. אָמַר לִיה, אִי רַבִּי אִי רַבִּי, אֵלּוּ הָוִית יָדַע כְּפֹה עֲרֻטוּלָא וּבִלְבוּלָא, עֶבֶד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּכָלְהוּ רְקִיעִין, בְּשַׁעְתָּא דְגָזַר וּמָסַר לֹון לְיִשְׂרָאֵל בִּידָא דְהִיָּא שְׁפָחָה, וְלֹא שְׁתַּעְבְּדָא תַּחֲוֹת יָדָא דְאָדוּם.

בְּשַׁעְתָּא דְהוּוּ כְּתָבִי פְתָקִין בְּרְקִיעָא, עַד דְדָלָא אֲחֻתִּימוּ, בְּגוּשְׁפִּנְקָא דְחוּתְמָא דְמִלְכָּא, קָרָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְכָל חִילֵי שְׁמִיָא, וְקָרָא לְגַבְרִיאֵל דְקִסַּת הַסּוּפֵר בְּחַרְצוּי, וְאָמַר לִיה, אִיעֲכַב פְתָקִין עַד דְדָלָא אֲחֻתִּימוּ, וְאַבְכָּה עַל בְּנֵי, וְאַעֲבִיד לְהוֹן מְסַפְדָּא וְאַבְלָא. בְּאוּמָאָה עֲלִיכּוּ, כָּל חִילָא דְשְׁמִיָא, דְתַשְׁבְּקוּן לִי, וְלֹא תַתְקַפּוּן לְנַחְמָא לִי. כְּדָבָר אַחַר, (וישעיה כב) עַל כֵּן אֲמַרְתִּי שְׁעוּ מִנִּי אָמַרְר בְּכִי אֵל תְּאִיצוּ לְנַחֲמֵנִי עַל שָׂד בַּת עַמִּי.

בְּעֵט בְּעִיטִין בְּרְקִיעָא דְעַרְבוּת, וְעֶבֶד בֵּיה בְּקוּעִין וְחִלוּנִין פְּתִיחִין. פְּתַח וְאָמַר, בְּנֵי רְחִימוּ דְמַעִי, רְבִיתִי לְכוּן, וּנְטָלִית לְכוּן, כְּאַבָּא דְנִטִּיל לְבַרְיָה, אוּלְפִּנָא לְכוּ דְחֻלְתִּי, אֲשֶׁלְטִית לְכוּ עַל כָּל אוּמִין דְעֵלְמָא. חֲבַתוֹן קָמַי בְּכַמָּה חוּבִין, עַבְרָנָא עֲלִיכּוּ, בְּגִין דְבְּנִין יִקִּירִין רְחִימִין הוּוּיָתוּן קָמַי.

בְּנֵי בְּנֵי, אֶקְרָא לְאַרְבַּע סְטָרִין דְעֵלְמָא, וְאוּמִינָא לְהוּ עֲלִיכּוּ. מְזָרַח מְזָרַח, בְּאוּמָאָה עֲלָךְ, אִי בְּנֵי יִתְבַּדְרוּן בִּינְךָ, דְתַסְתַּכְּל בְּתוּאַרָא וּדְיוּקָנָא דִילְהוֹן, הִיךְ אֲשַׁתְּנִי וְאַשְׁתַּחַר בְּעַנּוּיִין דְעַבְדוֹן לֹון בְּגִינוּךְ, וְתַבְּכָה וְתַסְפַּד עֲלִיהוֹן וְתַנְטֵר לֹון.

בְּנֵי בְּנֵי, כִּד הָוִיתוּן בְּבֵיתָא, בְּתוּקָפָא דְאַמְכוֹן, בְּעִידוּנִין בְּעִינוּגִין, לֹא אֲשַׁגְחָתוּן עֲלִי. בְּנֵי בְּנֵי, מָה אֲעֲבִיד לְכוּן, גְּזִירָא גְזִירָנָא בְּאוּמָאָה, אֶלָּא אָנָא וְאַתּוֹן נְגָלִי.

מִשָּׁה רַעֲיָא מְהִימָנָא, אִיךְ לֹא תַשְׁגַּח עַל בְּנֵי, עָנָא קְדִישָׁא דְמְסָרִית בִּידְךָ. מְזָרַח מְזָרַח, אֲתַעֲרִי לְגַבִּי מִשָּׁה, וְתַבְּכוּן וְתַסְפְּדוּן עַל בְּנֵי, אֶבְלָא וּמְסַפְדָּא אֲשַׁמְעוּ כְּחַדָּא, עַד דְאָנָא אֲשַׁמַּע וְאַתְרוּי עֲמָכוֹן.

בְּנֵי בְּנֵי, רְחִימִין דְנַפְשָׁא, הִיךְ תַהֲכוּן בְּשֶׁלְשָׁלָאִין תַקִּיפִין, יָדְכוּן מְהִדְקוּן לְאַחֻרָא. בְּנִין דְאַתְרַבִּיאוּ בְּעִידוּנִין, בְּנִין דְהוּוּ יִקִּירִין מְפֹז וְסִפִּירִין. בְּנֵי בְּנֵי, חֲסִידִין קְדִישִׁין, הִיךְ תַפְלוּן בִּיּדֵי נוּכְרָאִין, דְלֹא רְחִמִין כָּלְל. בְּשָׂרָא קְדִישָׁא דְגוּפִיכּוֹן, אִיתְרַמִּי וְאַתְחַלֵּל בְּשׁוּקִים וּבְרַחוּבוּת. בְּנֵי בְּנֵי, וְוִי עֲלִיכּוֹן וְעֲלִי. כְּדִין בְּזַע פּוֹרְפִירָא דִילִיה. וְהִינּוּ דְכְתִיב, בַּצַּע אֲמַרְתּוּ.

דרום דרום, באומאָה עלָך, כּד יתבדורוּ בְּנֵי בְּגוּוֹד, דְּתִסְתַּכַּל בְּהוּ הַיָּד מִשְׁחָרָא דְיוֹקְנֵיהוֹן, וַיִּמְנְהוֹן תְּבִירֵין בְּיַי עַמְמָא. דְּרוֹם דְּרוֹם, בְּאוּמָאָה עַלָך, אַתְעַר לְגַבֵּי אַבְרָהָם רְחִימָאֵי, וְאִימָא לִיה אִיךְ נְפִלוּ בְּנוֹי, וְאַתְבְּדוּרוּ בִּין שְׁנָאֵיהוֹן, וְתַבְכוּן וְתִסְפְּדוֹן עֲלֵיהוֹן. דְּרוֹם דְּרוֹם, בְּאוּמָאָה עַלָך, דְּתַנְטֵר בְּנֵי רְחִימוֹ דְּנַפְשָׁאֵי, כּד יתבדורוּ בְּגוּוֹד.

צָפוֹן צָפוֹן, אַתְעַר בְּקוֹל בְּכִיָּה וּמִסְפַּד וְאַבְלָא וַיִּגּוֹנָא לְגַבֵּי בְּנֵי. וְאִימָא לִיה לְעַקִּידָא דְּמַדְבַּחֵי, הַיָּד אֲזֵלִין בְּנוֹי, וְהַיָּד נְפִלוֹן בְּחַרְבָּא. לָא תִימְרוּן דָּא, וְלָא תְהוּדְעוּן דָּא לִיעֻקֵּב אַבוּהוֹן. דְּלָא יְהַפֵּד עֲלֵמָא בְּרִיגְעָא.

מַעַרְב מַעַרְב, אַתְעַר לְגַבֵּי נְאֻקַּת חַלְלִין, וְקַרְבִּין תְּקִיפִין דְּבְנֵי. אִיתְעַר לְגַבֵּי רְחִימָתֵי יוֹנְתֵי תַמְתֵּי, הַיָּד אֲזֵלִין בְּנְהָא. וְהַיָּד מִתְבְּדִירִין בְּכַמָּה סְטֵרִין.

אַחַתֵּי בְּרַתֵּי רַעֲיִיתֵי רַעֲיָא דִּילֵי, רְחִימָתָא דְּנַפְשָׁאֵי, מַה נְעֻבִיד מִן בְּנָא מַה יַעֲבִדוֹן אִינוּן. אַבְל רְחִימָתֵי אַחַתֵּי, אִימָא לָךְ, אִי בְּרַעוּ סְלֻקָּא עַלָך, אַנְתְּ מְרוּבַעַת, וְגַדְפִין דִּילָךְ פְּרִישׁוֹן לְדִי סְטֵרִין, בְּאוּמָאָה עַלָך בְּרַתֵּי יַחֲדַתֵּי, דְּתַהֵד בְּהַדְיָהוּ, וְלָא תִשְׁבּוּק לּוֹן, וְתַחֲפֵי עֲלֵיהוּ בְּאַרְבַּע סְטֵרִין דְּעֲלָמָא. וְאִי לָא, יַתְאַבְדוּן מְעֲלָמָא.

מַה אִימָא לָךְ ר', בְּהֵיא שְׁעַתָּא דְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שְׁמַעַת דָּא, אַרְיַמַת קְלָא, וְאַזְדַּעְזְעוּ תַמְנִיסַר אַלְף עֲלָמִין, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהַדָּה. וְכַדִּין (יִרְמִיָּה לֵא) קוֹל בְּרָמָה נְשַׁמַּע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רַחַל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדִין, (יִשְׁעִיָּה כב) וַיִּקְרָא אֲדָנִי ה' צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא לְבַכִּי וּלְמִסְפַּד.

מֵאן חָמָא עֲרִטוּלָא בְּכַלְהוּ רְקִיעֵין. מֵאן חָמָא בְּלַבּוּלָא וּמִסְפִּידָא דְּתַמָּן. עַד דְּכַל חֵיילֵי שְׁמַיָּא חֲשִׁיבוּ, דְּכַל עֲלָמִין יַתְהַפְּכוּן.

אֲמַר לָה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, בְּרַתֵּי יַחֲדַתֵּי דִילֵי, תְהֵד לְחַפֵּיָא עֲלֵיהוּ, וְלַדְיָרָא עִם בְּנָן. אַמְרָה לִיה, מְאַרִי דְּעֲלָמָא, לָא אִיחָךְ. בְּתַר דְּרַבִּית לּוֹן, וְתַקִּינִית לּוֹן, וְגַדִּילִית לּוֹן. אַהִי חֲמִית לְשְׁנָאֵיהוֹן דְּאַכְלֵי לּוֹן, וְתִינְשֵׁי לְנָא תַמָּן. כְּדִין אוּמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָה, לְאַקְמָא לָה, וְלַמְפָּרַק לּוֹן לְיִשְׂרָאֵל, וְלַאֲפָקָא לּוֹן מְגֻלוֹתָא. כְּדַבֵּר אַחַר, (יִרְמִיָּה לֵא) כַּה אֲמַר ה' מְנַעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְגו', וַיֵּשׁ תַקוּהָ לְאַחֲרִיתְךָ כּו', וְשָׁבוּ בָנִים לְגַבּוּלָם.

וְעַל דָּא נְפַקַת מְקַמִּיָּה. כִּיּוֹן דְּנַפְקַת מְקַמִּיָּה, פְּתַח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל כָּל חֵיילֵי שְׁמַיָּא וְאַמַר אִיכָּה יוּעַם זָהָב, וְכַל הַהוּא קִינָה דְּאַלְפָּא בֵיתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲוֹדוּי אֲמַר לָה, לְבַתֵּר קֶשֶׁר רְחִימִין בְּהַהוּא תַנְיָינָא וְחַתְמוּ פְּתַקִּין.

וְהַשְׁתָּא אַהֲדַרְנָא לְפְרִשְׁתָּא, דְּוַדָּאֵי גְלוּתָא אַתְמַשְׁךְ. (בְּמַדְבַּר כד) אַרְאֵנוּ וְלָא עַתָּה, לְמֵאן קְאָמַר אַרְאֵנוּ. לְהַהוּא דְּאִיתְמַר עֲלוּי כִי אִינְנוּ. כּד יִיתֵי לְפַקְדָּא לְאַיִלְתָּא. וְלָא עַתָּה, וְלָא לְזַמָּן קְרוּב. אֲשׁוּרְנוּ וְלָא קְרוּב, אַסְתַּכְּלָנָא בֵּיה, אַבְל לָאוּ כְּעוֹ, אַלָּא לְזַמָּן רַחוּק.

דָּרָךְ כּוֹכֵב מִיַּעֲקֹב, רַבִּי רַבִּי, כַּמָּה רְזִין סְתִימִין כְּלִילֵן הָכָא. פִּתַח וְאָמַר,
(בראשית ב) וַיִּפֹּל ה' אֱלֹהִים תַּרְדֵּמָה עַל הָאָדָם וַיִּישָׁן. כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָא
הוּא לְאָדָם קִדְמָאָה, דּוּ פְּרָצוּפִין בְּרָאוּ, וְהוּוּ מִתְחַבְּרֵן כְּחֵדָא בְּלָא פִירוּדָא.
מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּכִתִּיב, (שם ה) זָכַר וַיִּנְקֶבֶה בְּרָאָם, בְּלָא פִירוּדָא, וְלֹא כִתִּיב
בְּרָאוּ, אֶלָּא בְּרָאָם.

כִּינּוּ דְאִתְבְּרִיאוּ, הוּוּ כְּחֵדָא דָּא עִם דָּא, בְּשִׁיקוּלָא. מָה עֵבֵד לִיה קוּדְשָׁא
בְּרִידָא הוּא. נִסְר לִיה נְסִירו, וַיִּנְטַל לְנוֹקְבָא מְנִיָּה, וְאִתְקִין לָהּ בְּכַמְה תִּיקוּנִין,
וְקִשְׁטָה בְּכַמְה קִישׁוּטִין, וְאִלְבִּישׁ לָהּ בְּכַמְה לְבוּשִׁין.

בְּאֵן אִתֵּר, בְּגִנְתָּא דְעֵדוֹן אִתְקִין לָהּ. כַּמָּה קִישׁוּטִין קִשְׁט לָהּ. שְׁבַעִין. וְאִינוּן
שְׁבַעִים פְּנִים דְאִוְרִייתָא. כַּמָּה תִּיקוּנִין תִּקִּין לָהּ. תְּלִיסַר תִּיקוּנִין. אִינוּן
תְּלִיסַר מְכִילִין, דְאִוְרִייתָא נְדַרְשֶׁת בְּהוּ. כַּמָּה לְבוּשִׁין אִלְבִּישׁ לָהּ. שִׁית
לְבוּשִׁין. וְאִינוּן שִׁית סְדְרֵי מְשֻׁנָּה, בְּשִׁית אֲנָפִין.

כָּל הֵנִי תִיקוּנִין, וְכָל הֵנִי קִישׁוּטִין, וְכָל הֵנִי לְבוּשִׁין, עֵבֵד לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָא
הוּא תַמּוֹן בְּגִנְתָּא דְעֵדוֹן, וְלִבְתֵּר וַיְבִיֵּאָה אֶל הָאָדָם. וְאָדָם הֵיכֵן הָוָה. בְּאַתֵּר
דְּנִקּוּדָה דְצִיּוֹן, דְבִי מְקֻדְשָׁא תַמּוֹן. וּמִתַּמּוֹן נְטִיל לּוֹן, וְאֶעִיל לּוֹן בְּגִנְתָּא דְעֵדוֹן,
וְבְרִידָא לּוֹן בְּרַכְתַּת חֲתָנִים.

וְרָזָא דָּא, דָּרָךְ כּוֹכֵב מִיַּעֲקֹב. דָּרָךְ וְקִשְׁיֵט וְתִקִּין הֵהוּא כּוֹכֵב, דְאִתְנַטִּיל
מִיַּעֲקֹב. דְבְּגִין כֶּף, בְּגִינָה יִתְגַּלִּי, מֵאֵן דִּיִּתְגַּלִּי. בְּגִין דְעַל דָּא הָוָה אֶתִּי לְגַבְהָ,
וְאִתְמַשְׁדָּ מַעֲיֵלָא לְתַתָּא. וְקָם שְׁבַט מִיִּשְׂרָאֵל, דָּא אִילָנָא דְחַיִּי. וְקָם: כְּמָא
דְאִתְ אָמַר, (שם ו) וְהִקְמַתִּי אֶת בְּרִיתִי.

וְכַד יְהֵא דָּא, וּמְחַץ פְּאִתִּי מוֹאֵב וְגוֹי. כָּל אִינוּן סְטָרִין דְאִתְאַחְדוּן בְּאִילָנָא
תַתָּאָה, יִתְעַבְּרוּן וַיִּתְעַדּוּן מְנִיָּה. כְּדִין, (שם ז) וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפְעַם. דָּא
זְמַנָּא דְעַדוּנִין וְעַנּוּגִין, לְאִשְׁתַּעֲשַׁעַת כְּחֵדָא וְלֹא כְשָׂאָר זְמַנִּין דְסִטְרָא בִישָׁא
אִתְאַחְדַּת בִּינְנָא. אֲבַל הַשְׁתָּא לִית עַרְבוּבִיָּא דְסִטְרָא אַחְרָא עַמְנָא, אֶלָּא
עַצָּם מַעְצָמִי, וְלֹא שִׁיתוּפָא אַחְרָא דְבִישׁ.

עַצָּם מַעְצָמִי, נְהִירוּ דְאִסְפַּקְלָרִיָּא דְנְהָרָא מְמַשׁ. וּבִשְׁר מְבִשְׂרִי, מְלִבוּשָׁא
מְהֵהוּא מְלִבוּשָׁא דְאִתְלַבֵּשׁ בֵּיה נְהוּרָא עֵילָאָה דִּילִי. לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה,
בְּשִׁלְטָנוּתָא עֵילָאָה עַל כָּל עַלְמָא, דְלֹא תַעֲדִי לְעַלְמָא. כְּדִין (דניאל ב) תִּדְק וְתִסַּף
כָּל [אֵלִין] מְלִכּוּתָא וְהִיא תִקּוּם לְעַלְמִיָּא.

אַרְאֵנוּ וְלֹא עֵתָה, רְאִיָּה דָּא דְאִנָּא חְמִינָא, זְמִינָא לְמַחְמִי לִיה, וְלֹאִתְקַרְבָּא
כְּחֵדָא. וְלֹא עֵתָה, בְּגִלוּתָא דְבְּבָל, בְּהֵהוּא בֵּיתָא דְבְּנוּ עוּלִי גוּלָה. אֲשׁוּרְנוּ,
אִנָּא זְמִינָא לְאִסְתַּכְלָא בֵּיה אֲנָפִין בְּאֲנָפִין. וְלֹא קְרוּב, אֶלָּא בְּהֵהוּא בֵּיתָא
בְּתַרִּייתָא. דְבִין בְּהֵאִי וּבִין בְּהֵאִי, לָא הָוָה נִיחָא, וְלֹא קוּרְבָא וְאַחְדוּתָא
כְּדִקָּא יָאוּת.

אי רבי אי רבי, כּפּוּמָה קְשִׁיָא מְלָה, כּפּוּמָה אַרְיָד זִימְנָא, כּפּוּמָה עָאקוּ עַל עָאקוּ,
זְמִינִין לְשִׁנְיָהוֹן דִּישְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, וְכַמְּה יִשְׁלִטוּן חִיּוּתָא, וְכַמְּה יִשְׁאַגּוּן
לְמִיטְרָף טְרָפִין דִּישְׂרָאֵל, בְּכָל זְמַנָּא וְזְמַנָּא עַד סוּף יוֹמִיָא.

כַּעַת לְסוּף יוֹמִיָא, כּפּוּמָה שְׁעֵתָא דִּיּוֹמָא, בְּעִידוֹן דִּי זָרַח שְׁמֵשָׁא, מִן יוֹמָא
שְׁתִּיתָא, בְּשְׁעֵתָא דִּיּוֹמָנוֹן לְפּוּמָה מְנַן שְׁנִין, דִּיּוֹבֵל וּשְׁמֵטָה כְּחָדָא, דְּאִיהוּ
רַעַל דָּא מִן יוֹמָא שְׁתִּיתָא. כַּעַת זְמִינָא קְלָא חָדָא לְאַתְעָרָא מְרוּם רוּמִי
רְקִיעִין, קְלָא עֲצִיב בְּמִרְרוֹ, מַה דְּלָא הָוָה הָכִי מִן יוֹמָא דְאַתְבְּרוּן עֲלֵמִין.

וְהָהוּא קְלָא יְהוּי דְקִיקָה, בְּחֵשָׁא, בְּמִרְרוֹ, וְעֲצִיבוֹ, נְחִית וּסְלִיק, סְלִיק
וְנְחִית, וְכוּ אָמַר, אֵיילת רְחִימִין הוּת לִי מִן יוֹמִין קְדָמָא, וְאַתְנַשְׂיָא
מִינָא. רְחִימִין קְיִימִין הוּי לִי בְּהֵדָה, אֲדַכְרְנָא דְחוּתְמָא דִּדְיוֹקְנָה הָוָה
חֲתִים עַל לְבִי, וְהָוָה חֲתִים עַל דְרוּעָא, וְהָוָה תְּקִיף בְּגוּוֹי רְחִימוֹ דִּילָהּ,
וְרִשְׁפִי שְׁלַחוּבָה מוֹקְדִין בְּגוּוֹי.

בְּהָהוּא שְׁעֵתָא גְעִי תַלְת גוּעִין, דָּא בְּתַר דָּא, וְיִזְדַּעְזְעוּן רְקִיעִין, וְיִזְדַּעְזְעוּן
עֲלֵמִין כְּלָהוּ, עַד דִּישְׁתַּמְעוּ קְלִין תַלְת, לְגוּ נוּנָא תְנִינָא, וְיַעְרוֹק אַרְבַּע מָאָה
אַלְף פְּרָסִי גוּ נוּנָא חַד דִּימָא. וְתַמָּן יוֹשִׁיט מְצוּדִין וְיִכְרִישׁ רְשֵׁתִין, וְיִמְשִׁיד
לִיה מִן יָמָא, וְיַעֲיֵל לִיה גוּ מְתִיבְתָא דְרְקִיעַ, וְיַחֲמוּן מְנִיָה כָּל אֵינּוֹן קוּשִׁין
וְכָל אֵינּוֹן פְּלוּגְתִין דְאַקְשִׁי תַמָּן. וִיְהֵא תַפִּיס תַמָּן מָאָה וְחַמְשִׁין יוֹמִין.

וְהָהוּא זְמַנָּא, יִכְנוּשׁ קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא כָּל חִיילִי שְׁמֵיָא, וְכָל בְּנֵי מְתִיבְתָא
דִּילִיה, וְהוּא לְעִילָא מְכָלָהוּ, וְאַיִיתוֹן קַמִּיָה הָהוּא תְנִינָא, וְיִקְשׁוֹר תַלְת
קְשִׁרִין בְּקוּדְלִיה, וְיִטְלוּ אֵינּוֹן תַלְת רְחִימִין, וְיַהֲדִירוּ לִיה לְאַתְר דְּהָוָה
תַפִּיס תַמָּן. וְאַיִנּוֹן רְחִימִין יִיעֲלוּן בְּהִיכְלָא חָדָא דְאַיקְרִי אֲהַבָּה, וְיַהוּן
גְנִיזוּן תַמָּן.

וְאוּמִי לֹון קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, לְכָל אֵינּוֹן חִיילִין, וְלְתַרִי מְתִיבְתִי, לְמַהֲדָה
כְּלָהוּ, וְלְמִשְׁמַע קְלָא דְרְחִימוּתָא, דְּאִיהוּ תְאַיִב לְמִשְׁמַע קְלָה בְּהֵדִיָהוּ.
בְּהָהוּא שְׁעֵתָא יִתְעַר עַל עַמָּא קְדִישָׁא עָאקִין, אֲלִין עַל אֲלִין, בְּדַחִיקוֹ סְגִי,
וְאַיִנּוֹן צְוּחִין צְוּחָה בְּתַר צְוּחָה, דְמַעִין בְּתַר דְמַעִין, וְיִתְעַרוּן לָהּ. אִיְהִי
אַשְׁמַעַת קְלָא עַל בְּנָהָא.

וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא קְאָרִי וְאַמַר, דָּא הִיא אֵיילתִי, חֲבִירְתִי, יוֹנְתִי, שְׁלִימְתִי
הִיוּשְׁבַת בְּגַנִּים, דְּלָא הוּת יִתְבָּא אֲלָא בְּסַתְר הַמְדַרְגָּה פְּנִימָאָה, כְּמָה דְאַתְּ
אַמַר (תְּהִלִּים מַה) כָּל כְּבוֹדָה בַּת מְלָךְ פְּנִימָה, וְהַשְׁתָּא בְּגַנִּים, בְּחֲצִיפוֹ, כְּאַיִמָּא
דְאַזְלָא בְּתַר בְּרָהּ, בְּשׁוּקִים וּבְפִיטֵי קְרֵתָא, מְדַחִילוּ דְלָא יִבְאַיִשוּן לִיה.

אֵיילתִי חֲבִירְתִי חֲמִי, הָא חֲבִירִיָא כְּלָהוּ דְתַרִי מְתִיבְתִי הָכָא. חֲבִירִים
דְאַיִנּוֹן מְתִיבְתִי, מְקִשְׁיבִים לְקוּלְדָה הַשְׁמִיעֵנִי, דְתִיאוּבְתִי לְמִשְׁמַע לְקוּלְדָה.

כְּמָה זְמַנִּין אִיְהוּ דְלָא שְׁמַעְנָא לְקוּלְדָה, וְלָא יִדְעָנָא לָד. כְּדִין כָּל עֲלֵמָא
בְּעַרְבּוּבִיָא, עַמִּין בְּעַמִּין אוּמִין בְּאוּמִין. וּמֵאֵן דְלָא אַתְחִזִי לְמִלְכָּא, יִיתוּן

לִּיה לְמִישְׁלֵט. וַיִּיתוֹן עֲמִיה עֲמִין נוֹכְרָאִין, וְלִישְׁנִין אוֹחְרָנִין, דְּלֹא יִשְׁתְּמוּדְעִין דִּינָא, וְלֹא נִימוּסֵי מַלְכוּתָא. וְכַמָּה קָרְבִין יַחְשְׁבוּן לְמַעְבַּד.

וּבְגוֹ שְׂפָה רַפְיָא, וּמְמַלְל רַפְיָד, יַעֲבִיד כְּרַעוּתִיה, וַיִּשְׁלוּט. וַיַּחֲשִׁיב כַּמָּה מַחְשְׁבִין לְאַבְאָשָׁא. וְעַל עַמָּא יַחֲדָאָה יַעֲבִיד נִימוּסִין בִּישְׁוִין. כְּדִין יְהֵא עֲאֲקוֹ עַל עֲאֲקוֹ, עַל הַהוּא עַמָּא יַחֲדָאָה. בִּיה זִימְנָא יַתְתַּקֵּף קוּדְשָׁא בְּרִידְהוּא, וַיִּפְיִיס לְאַיִלְתִּיה בְּכַמָּה פִּיוּסִין, וַיַּתְקִיף בָּהּ, וַיִּקִּים לָהּ מַעֲפָרָא, אִיהוּ וְלֹא אַחְרָא. וַתִּרִי מְתִיבְתִּי יִשְׁתְּאַרוֹן בְּהַדָּה.

תִּלְת מַלְכִין יִשְׁתְּאַרוֹן, וַיַּתְעָרוֹן בְּתִלְת סְטָרִין דְּעַלְמָא, עַל עַמָּא דָּא. וְהַהוּא מַלְכָּא דְהָהוּא שְׁלִיט בְּפּוּס רַפְיָד, יִשְׁלוּט בְּרַגְזוֹ סַגְיָא, וְגַס וְתוֹקְפָא עַל עַמָּא קְדִישָׁא.

וּבִירְחָא תְּלִיתָאִי, בְּדִי לִירְחָא, בְּתִשְׁעֵי שְׁעֵתִי וּפְלַגָּא, יַהֲכוּן כָּל בְּנֵי מְתִיבְתִּי בְּהַדָּה דְאַיִלְתָּא, לְגוֹ קְבִרִיה דְרַעְנָא, מְהִימְנָא דְבִיתָא, וְתִיַּהֲב תִּלְת קְלִין עָלֶיהָ. בְּשַׁעֲתָא דְשִׁמְשָׁא יַתְכַּנִּישׁ מַעֲלָמָא, וְקְבִרִיה יַתְפַּתַּח, וַיִּבְעוּן בְּנֵי מְתִיבְתִּי לְעֲאֲלָא לְתַמּוֹן, וְלֹא יַתִּיַּהֲב לֹון רְשׁוּתָא, וַיִּסְתַּלְקוּן כְּלָהוּ לְאַתְרֵיהוּ. וְהִיא תִיעוֹל, וּמַגְוִוִּיה יַפּוֹק מַה דִּיפּוֹק. וְתִשְׁכַּח לְמַשָּׁה יַתִּיב וְלַעֲי, וּבּוֹצִינָא דְלִיק קַמִּיה, וְכַמָּה רִיחִין וּבּוֹסְמִין סַחְרָנִיה.

כִּיּוֹן דְחָאֲמִי לָהּ דְעֲאֲלָת, יְקוּם, וַיַּתְחַבְּרוֹן כַּחְדָּא דָּא עִם דָּא, וְקִלְיָא יַתְעָרוֹן בְּרוּם רוּמֵי רַקִּיעִין, וְקוּדְשָׁא בְּרִידְהוּא יִשְׁמַע, וַיִּיעוֹל לְגוֹ הִיכְלָא דְאַהֲבָה, וַיִּטּוֹל מִתַּמּוֹן תִּלְת רַחֲמִין, וַיַּתְפַּתַּח לֹון מַעֲרִיתִיה. כְּדִין יַתְעַר מְשִׁיחַ בְּהַהוּא לִילְיָא, וַיִּשְׁתַּכַּח תַּמּוֹן בְּהַדִּיָּהוּ, וַיַּתְעָרוֹן רְזִין דְאֹרִיָּתָא, בְּכָל הַהוּא לִילְיָא, בְּמַעֲרִתָּא דְמַשָּׁה.

וְכַד סְלִיק עֲמוּדָא דְצַפְרָא, יַתְגַּנִּיז מְשִׁיחַ וַיִּשְׁתְּאַרוֹן מַשָּׁה וַיִּשְׁכִּינְתָּא בְּהַהוּא יוֹמָא, כִּיּוֹמָא דְשַׁבּוּעוֹת. וְסַלְקָא שְׁכִינְתָּא עַל הַהוּא טוֹרָא, וְתִשְׁתַּמַּע תִּלְת קְלִין, חַד לְקַבִּיל אַבְרָהָם, וְחַד לְקַבִּיל יִצְחָק, וְחַד לְקַבִּיל מֹשֶׁה וַיַּעֲקֹב. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה מ) עַל הַר גְּבֵהַ עָלִי לְךָ מִבְּשָׂרְתָּ צִיּוֹן הָרִימִי בְּכַח קוֹלְךָ וְגוֹי הָרִימִי אֵל תִּירָאִי אֲמָרִי כו'.

הָרִימִי, הָרִימִי, אֲמָרִי. דָּא הָרִימִי בְּכַח, תְּרוּעָה. הָרִימִי אֵל תִּירָאִי, תְּקִיעָה. אֲמָרִי, הָא תְּרוּעָה תְּקִיעָה וְתְרוּעָה כַּחְדָּא. וְדָא אִיקְרָא שׁוֹפֵר תְּרוּעָה. שׁוֹפֵר מִהַהוּא תְּרוּעָה דְלַעֲלָא.

שׁוֹפֵר זְעִירָא, בְּגִין דְאִית אַחְרָא דְאַקְרִי שׁוֹפֵר גְּדוֹל. שׁוֹפֵר זְעִירָא דָּא, אַקְרִי שׁוֹפֵר הוֹלְךָ גוֹ תְּנוּעָה דְבוֹצִינָא, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (שמות יט) וַיְהִי קוֹל הַשׁוֹפֵר הוֹלְךָ. בְּגִין דְאַחְרָא אִיהוּ שׁוֹפֵר גְּנִיז וְטָמִיר, וְלֹא הוֹלְךָ. אַבְל דָּא זְעִירָא, אִיהוּ הַכָּא כִּיּוֹמָא דְשַׁבּוּעוֹת, וְהֵאֵי אִיהוּ דְאִיתְעַר בִּיּוֹמָא דְאֹרִיָּתָא, כִּיּוֹמָא דְשַׁבּוּעוֹת.

בְּאַתְעָרוֹ דְהֵאֵי שׁוֹפֵר, דְאִיתְעַר בְּתְרוּעָה וְתְקִיעָה וְתְרוּעָה, יַתְעָרוֹן אַבְהוֹן מַגּוֹ מַעֲרִתָּא, וַיִּסְתַּלְקוּן בְּרוּחָא, וַיִּיתוֹן לְגַבְהָ. וּמִהַהוּא קָלָא, כַּמָּה חֲתִיבִין

בְּאַרְעָא קְדִישָׁא יְמוּתוֹן, וְיִסְתַּלְקִין מֵעֲלָמָא. בְּהֵוּא יוֹמָא, סְלָקִין צְלוּתִין דְּיִשְׂרָאֵל בְּכָל אַתְר, דְּאִינוּן קַמִּי מַלְכָּא קְדִישָׁא. וְאַבְהֹן יִיתוּן כְּחֻדָּא, וְיֵהוּן בְּהֵוּא טוֹרָא. וּמִשָּׁה סְלִיק בְּהַדְרֵיהוּ. וְתַמְן יִסְתַּכַּל בְּאַבְהֹן, וְאִינוּן בֵּיה. וְיִיעֲלוּן כְּלָהוּ גוּ מְעַרְתָּא דְּמִשָּׁה. וּמְשִׁיחַ יִתְעַר לְגַבְיֵיהוּ, וְיִתְחַבְּרוּן כְּלָהוּן בְּהֵאֵי יוֹמָא.

וּבְהֵאֵי יוֹמָא, יִתְעַרוּן עֶשֶׂר שְׁבֻטִין, לְאַגְחָא קְרָבִין לְאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֲלָמָא, בְּהַדִּי מְשִׁיחָא דְּאַתְמַשְׁח עֲלֵיהוּ, וְיִקְבַּל מְשִׁיחוֹ עַל יְדָא דְּחַד כְּהוּן צְדִק, וְשִׁבְעָה רוּעִים מְהִימְנָן עִמֵּיה.

וּמְשִׁיחָא דָּא מְשֻׁבָּטָא דְּאַפְרִים הוּא, וּמְזֻרְעָא דְּיִרְבֵּעַם בְּוֹן נְבֻט הוּי בְּרִיה דְּאַבְיָה, דְּבַעוּלִימוֹי מֵת, וְהֵוּא יוֹמָא דְּמֵת, אֲתִיִּילִיד לִיה בֵּר, וְאַתְנַטִּיל מִפִּי יִרְבֵּעַם לְמַדְבָּרָא. וְלִתְמָן נְטִלוּ מָאָה וְשִׁבְעִין גְּבָרִין, כְּלָהוּ זְכָאִין מְשֻׁבָּטָא דְּאַפְרִים, דְּלָא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּחוּבָא דְּיִרְבֵּעַם.

וּמֵהֵאֵי בְּרִיה דְּאַבְיָה, נְפִיק הָאֵי מְשִׁיחָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (מלכים א יד) וְסָפְדוּ לוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל וְקָבְרוּ אֹתוֹ. סְתִים הָאֵי נְבוּאָה לְשַׁעֲתָא, וְנְבוּאָה לְעֵתִיד, כִּי זֶה לְבַדּוֹ יָבֵא לְיִרְבֵּעַם אֶל קִבְר יַעֲקֹב נִמְצָא בּוֹ דְּבָר טוֹב אֶל ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּבֵית יִרְבֵּעַם. דָּא הָאֵי מְשִׁיחָא, דְּאִיהוּ דְּבָר טוֹב אֶל ה'.

כִּיּוֹן דְּיִנְדְּעוּן אַבְהֹן, דְּפִקִּיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַיִילְתִּיה וּלְעַמִּיה, כְּמָה חִידוֹ עַל חִידוֹ בְּהֵאֵי יוֹמָא. בְּאַרְעָא דְּצַפּוֹן מְלְכוּתָא דְּתִימָן, כְּמָה עָאקוּ עַל עָאקוּ יִתְעַרוּן בְּהֵאֵי יוֹמָא עַל עַמָּא דְּיִשְׂרָאֵל, וְתִתְקַבַּל צְלוּתְהוֹן בְּרַעְוָא. וּבְפִנְיָא דְּהֵאֵי יוֹמָא, תְּהֵדֵר שְׁכִינְתָּא לְגוּ בֵּיתָא, וּמְשִׁיחַ לְאַתְרִיה, וְאַבְהֹן לְגוּ מְעַרְתָּא דִּילְהוֹן.

שְׁכִינְתָּא תְּהֵד וְתֵהֵד לְגַבֵּי מִשָּׁה, שְׁבַעִין יוֹמִין. לְסוּף שְׁבַעִין יוֹמִין, סְלִיק נְאָקוּ דְּיִשְׂרָאֵל לְקַמִּי מַלְכָּא קְדִישָׁא, דִּיהוּן מְעִיקִין לוֹן בְּכָל סְטָרִין דְּעֲלָמָא. וּכְנִישְׁתָּא חֻדָּא לְצַד דְּרוּמָא יִתְאַבִּיד וְיִתְחַרִּיב. וְחַמְשָׁה זְכָאִי קְשׁוּט יִתְקַטְלוּן בִּינְיָיְהוּ.

כְּדִין לְסוּף תְּלַתִּין וְתַרְוַן יוֹמִין דְּיִקְטְלוּן לְכְנִישְׁתָּא הַהִיא, יִלְבַּשׁ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְנָאָה לְהַהוּא שׁוּפֵר זְעִירָא. וְהֵוּא מְשִׁיחַ בְּרִיה דְּאַפְרִים יִפְרוּשׁ פְּרִישָׁא כְּחַד תּוֹר דְּקַרְנוֹי סְלָקִין כְּקַרְנוֹי דְּרָאִים.

וְהֵוּא שׁוּפֵר זְעִירָא, יִתְקַע תְּרוּעָה תְּקִיעָה וְתְרוּעָה, תְּלַת זְמַנִּין בְּרִישׁ טוֹרָא כְּמַלְקָדְמִין, כְּדִין נְטִלִין דְּגִלִין דְּהֵוּא מְשִׁיחַ, וְיַפּוּל רַעְשָׁא עַל עֲלָמָא, בְּאִינוּן קִלִין דְּשׁוּפְרָא. וְכָל אִינוּן בְּנֵי עֲלָמָא יִשְׁמְעוּן וְיַחֲמוּן. כְּמַדְבָּר אַחַר, (ישעיה יח) כָּל יִשְׂבֵי תִבַל וְשִׁכְנֵי אֶרֶץ כְּנָשָׂא נִס הָרִים תִּרְאוּ וְכִתְקַע שׁוּפֵר תִּשְׁמְעוּ.

וּכְדִין יִתְבַּעְרוּן גְּלוּלִין מִן אֶרְעָא קְדִישָׁא. וְתִלַּת קְרָבִין יַעֲבְדוּן בְּנֵי יִשְׁמַעֵאל בְּהַדִּי מְשִׁיחַ דָּא. וְאִינוּן יִיתוּן וְיִסְגְּדוּן לְמַאֲרֵי עֲלָמָא בְּטוֹרָא דְּקוּדְשָׁא בִּירוּשָׁלַיִם. וְאִילִין קְרָבִין יְהוּן בְּאֶלְף שְׁתִּיתָּאָה.

וּבִירְחָא דְבוּל, יְפוּלוּ שְׁנֵאִיְהוֹן, וַיִּתְעַבְרוּן כָּל אֵינֹן גִּילוּלִין דִּישְׁתַּאֲרוּן
בְּאַרְעָא קְדִישָׁא. וּמִתְמֹן יַהֲכוּן וַיִּתְעַרוּן קְרָבִין עַל עֲלָמָא. וּבְעוֹד דְּאֵינֹן
נִגְיָחוּן קְרָבִין עִם כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, יִתְפַּנְשׁוּן בְּנוֹי דְּאָדוּם עַל אַרְעָא קְדִישָׁא,
וַיִּשְׁלֹטוּן עָלֶה תְּרִיסַר יָרְחִי.

לְסוּף תְּרִיסַר יָרְחִין, יִתְנַעַשׂ וַיִּרְעַשׂ כָּל עֲלָמָא. וּבִין זְמַנִּין אֱלִין, דְּשְׂכִינְתָּא
תַּהֲדָ וְתַהֲדָר לְגַבֵּי מְעַרְתָּא דְּמִשְׁה, יִתְטַמְר מְלָכָא מְשִׁיחָא ט' יָרְחִין, כְּיָרְחִין
דִּיּוֹלְדָה, וְאֵינֹן ט' יָרְחִין, כְּמָה צִירִין וְחַבְלִים יְטוּל עַל גְּרַמִּיה.

וּבִין כְּדָ קוּדְשָׁא בְּרִידָ הוּא יְסַגֵּי צַעְרִיה, וַיַּעוֹל לְגוּ שְׂבִילִין דְּאֵילְנָא חָדָא,
דְּאִית לִיה אֵילְנָא קְדִישָׁא רְבֵרְבָא וְתַקִּיף. וְתַמֹּן בְּשַׁבְּעִין עֲנַפִּין, יְטוּל מְכִילָן
דְּאֵלְכְּסוֹנִין, וַיְטוּל לְשַׁבְּעִין מְמַן, דְּסַחְרָאן לְשַׁבְּעִין עֲנַפִּין דְּאֵילְנָא, גּוּ אֵינֹן
מְכִילָן אֵלְכְּסוֹנִין, וַיִּשְׁתַּפְּחוּן אֲסוּרִין חַד תַּקְלָא דְּמְכִילָא וּפְלָגוּ. כְּדִין יַחֲת
לוֹן מְכַל עֲנַפָּא וְעֲנַפָּא.

וְכַמָּה עֲנַפִּין זְעִירִין וּדְלָא זְעִירִין יִתְבָּרוּן בְּמִיחְתָּהוֹן מִתְמֹן, בְּגִין
דְּאֵתְאֲחָדָאן גּוּ עֲנַפִּין, וּבְמִיחְתָּהוֹן יִתְבָּרוּ. כְּדִין כְּמָה סְגִיאִין מְעַמָּא קְדִישָׁא
יִתְבָּרוּן בִּין רְגִלִין דְּשַׁאֲרַ עַמִּין. וְכָל אֵינֹן מְמַן, יַעֲבְרוּן לוֹן גּוּ נְהַר דִּינְוֹר,
וַיִּתְעַבְרוּן מְשׁוּלְטָנִיְהוֹן.

וּבִין כְּדָ מְשִׁיחַ צִירִין וְחַבְלִין יְהוֹן לִיה כְּיּוֹלְדָה. וְעַל הַהוּא זְמַנָּא כְּתִיב,
(תהלים ב) יַעֲנֵד ה' בְּיוֹם צָרָה. דְּאֵינֹן תִּשְׁעַ פְּסוּקִים כְּיָרְחִין דִּיּוֹלְדָה. וְשַׁבְּעִין
תִּיבִין, דְּהָא לְשַׁבְּעִין שְׁנִין בְּאֶלְף שְׁתִּיתָא, יוֹלִיד וַיִּשְׁלוּט עַל כָּל עֲלָמָא.
וּבְגִין כְּדָ בְּאֵינֹן תִּשְׁעָה יָרְחִין, יִתְחַזוּן בְּכָל לֵילָא, מְפִלְגוּ וְאֵילְדָ, רְכָב אֵשׁ
וְסוּסֵי אֵשׁ לְבַר מְרַקִיעָא, מְגִיחוּן קְרָבִין אֱלִין בְּאֵלִין, עַד דִּינְהַר צַפְרָא.

לְבַתֵּר דְּאֵינֹן תִּשְׁעָה יָרְחִין יַעֲבְרוּן, כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִידָ הוּא יִתְעַר לְמְשִׁיחַ
דָּא, וַיִּפִּיק לִיה מְגַנְתָּא דְּעָדוּן. וְהַהוּא יוֹמָא דִּיפּוֹק, יִזְדַּעְזַע כָּל עֲלָמָא,
דִּיחֻשְׁבוּ כָּל בְּנֵי עֲלָמָא דִּימוֹתוֹן.

וְעַל הַהוּא יוֹמָא כְּתִיב, (ישעיה ב) וּבָאוּ בְּמַעְרוֹת צוּרִים וּבְמַחִילוֹת עֶפְרַם מִפְּנֵי
פַּחַד ה'. דָּא שְׂכִינְתָּא, דְּתִירוּם מְהַהוּא זִימְנָא וְאֵילְדָ, וּמְשִׁיחַ בְּהַדָּה. וּמְהַדָּר
גְּאוֹנוֹ, דָּא מְשִׁיחַ. בְּקוּמוֹ לְעַרְץ הָאֶרֶץ. כְּדִין (שם יא) וְאַסְף נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל
וּנְפֻצוֹת יְהוּדָה יְקַבֵּץ וְגו'. דָּא בְּשִׁתִּין שְׁנִין דְּאֶלְף שְׁתִּיתָא, וַיַּהֲכוּן לְבַתֵּר
דִּיעֲבִיד לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִידָ הוּא כְּמָה נְסִין.

(במדבר לא) וְכֹל הַטּוֹף בַּנָּשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ מִשְׁכָּב זָכָר. תִּמְנֹן תִּנְיָנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִין הָעוֹלָם מִתְנַהֵג אֶלָּא בְּתַרְיִן גְּוֹוִינִין, דְּאָתוּ מִסְטָר אֲתַתָּא, דְּאִשְׁתַּכַּחַת חִפְיַת לְבָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (שמות לה) וְכָל אִשָּׁה חֲכַמַת לֵב בְּיָדֶיהָ טוֹו וַיְבִיאוּ מִטּוֹה אֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגְמָן. וּמֵאֵי מִתְיָיִן. אֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגְמָן, גְּוֹוִינִין דְּכָלִּילָן בְּגוּ גְּוֹוִינִי.

הָדָא הוּא דְכָתִיב, (משלי לא) דְרָשָׁה צָמֵר וּפְשָׁתִים וַתַּעַשׂ בְּחֶפֶץ כַּפֵּיהָ. וּכְתִיב בְּיָדֶיהָ טוֹו. מֵאֵי טוֹו. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, טוֹו בְּדִינָא, טוֹו בְּרַחֲמֵי, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲמֵאֵי אֲתַקְרִיא אִשָּׁה. אָמַר לִיהָ, דְּכָלִּילָא בְּדִינָא, וּכְלִילָא בְּרַחֲמֵי. תָּא חֲזִי, דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל אֲתַתָּא בְּדִינָא אֲתַקְרִיאַת, עַד דְּאִטְעַמַת טַעַמָא דְרַחֲמֵי. דְּתַנְיָא, מִסְטָרָא דְּבַר נֶשׁ אֲתֵי חוּרָא, וּמִסְטָרָא דְּאֲתַתָּא אֲתֵי סוּמְקָא, טַעַמָא אֲתַתָּא מְחוּרָא, חוּרָא עַדִּיף.

וְתָא חֲזִי, אֲמֵאֵי אֶסִירָן נֶשָׂא שְׂאָר עַמִּין דְּיָדְעֵי מִשְׁכָּבֵי דְכוּרָא. מְשׁוּם דְּתַנְיָנוּ, אֵית יְמִינָא, וְאֵית שְׂמָאלָא. יִשְׂרָאֵל, וּשְׂאָר עַמִּין. גֵּן יַעֲדוּן, וְגִיְהִנְסִים. עֲלָמָא דָּא, וְעֲלָמָא דְּאֲתֵי. יִשְׂרָאֵל לְקַבְּלֵי דְרַחֲמֵי, וּשְׂאָר עַמִּין לְקַבְּלֵי דְּדִינָא. וְתַנּוּ, אֲתַתָּא דְּאִטְעַמַת טַעַמָא דְרַחֲמֵי, רַחֲמִין נְצַחָא. אֲתַתָּא דְּטַעַמָא טַעַמָא דְּדִינָא, דִּינָא בְּדִינָא אֲתַדְּבַקַת. וְעֲלִייהוּ אֲתַקְרִי, (ישעיה נו) וְהַפְּלִיבִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יָדְעוּ שְׁבַעָה.

וְעַל דָּא תַנְיָנוּ, הַנְּבַעֲלַת לְגוּי, קְשׁוּרָה בּוּ כְּכֻלָּב. מַה כְּלָבָא תַקִּיפָא בְּרוּחִיהָ, חֲצִיפָא. אוּף הָכִי דִינָא בְּדִינָא תַקִּיפָא, חֲצִיפָא בְּכוּלָּא.

הַנְּבַעֲלַת לְיִשְׂרָאֵל, תַנְיָנוּ, כְּתִיב, (דברים ד) וְאֲתִם הַדְּבָקִים בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם. מֵאֵי טַעַמָא, מְשׁוּם דְּנִשְׁמַתָּא דְיִשְׂרָאֵל, אֲתֵיִיא מְרוּחָא דְאֱלֹהִים חַיִּים. דְּכָתִיב, (ישעיה נז) כִּי רוּחַ מְלַפְנֵי יַעֲטוּף. מִשְׁמַע דְּכָתִיב מְלַפְנֵי. וּבְגִין כֶּדֶן אֲתַתָּא דְּהִיא בְּתוּלְתָא, דְּלֹא אֲתַדְּבַקַת בְּדִינָא קְשִׁיא דְשְׂאָר עַמִּין, וְאֲתַדְּבַקַת בְּיִשְׂרָאֵל, רַחֲמִין נְצַחָא וְאֲתַכְּשַׁרְתָּ.

וְתָא חֲזִי, כְּתִיב (תהלים פט) כִּי אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה. מֵאֵי חֶסֶד. הוּא חַד מִכְּתָרֵי עֵילָאֵי דְמִלְכָּא. דְּנִשְׁמַתָּא דְיִשְׂרָאֵל קָרָא לִיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֶסֶד, עַל תַּנְיָא דְיִתְבַּנֵּי, וְלֹא יִשְׁתִּיצִי חֶסֶד מְעֲלָמָא, מִשְׁמַע דְּכָתִיב יִבְנֶה.

בְּגִין כֶּדֶן תַנְיָנוּ, מֵאֵן דְּשִׁצִי חֶסֶד מְעֲלָמָא, אֲשְׁתִּיצִי הוּא לְעֲלָמָא דְאֲתֵי. וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים כה) לֹא תִהְיֶה אִשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה, בְּגִין לְמִיעֲבַד חֶסֶד עִם מִיתָא, וְאֲתַעֲבִיד בְּנִינָא, דְּכָתִיב עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה.

מֵאָמֶר קוֹ הַמִּדָּה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַד הֵכָא לֹא הוּוּ חַבְרֵיָא יְדַעֵי רַזָּא דְגוּ
יַחוּדָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל קָרְאִין דְּאוּרֵיָתָא רַזִּין סְתִימִין עֵילְאִין אִינוּן,
וְהָאֵי קָרָא מֵאֵן אִיהוּ.

פְּתַח וְאָמַר, (דְּבָרִים ו') שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. הָאֵי קָרָא, אָף עַל גַּב
דְּכַמָּה סְטֵרִין דְּרִישְׁנָא בֵּיה, רַזָּא דְּיַחוּדָא דְּבִיה סְתִימָא מְעַיְינִין, לְבָא
אָטִים הוּא מְנִיה, דְּכַמָּה חַכִּימִין טְרִישִׁין דְּלְבָא לְעָאן, וְלֹא יְדַעֵי, וְלֹא
אֲדַבְּקִין. סְתִים מְחִיזוּ עֵינֵיהוֹן, וּמְסוּכְלָתְנֹן לְבִיהוֹן. תָּא חֲזִי, בְּרַזָּא
דְּיַחוּדָא אַתְּוֹן טְמִירִין, שׁוּרִין וְתִיבִין גְּלִיפִין בְּקִיּוּמֵיהוּ.

שְׁמַע, שְׁמָא דְּרַזָּא דְּיַחוּדָא, גּוּ טְמִירָא עֵילְאָה סְתִים, וְגַלְיָא גּוּ גְּלִיפֵי
טְמִירִין, לְסַלְקָא בְּדְרָגוּי לְאַשְׁתַּלְמָא לְעֵילָא. שְׁמַע, בֵּיה תְּלֵיָא שְׁׁים, בֵּיה
תְּלֵיָא שְׁמִיעָה. שָׁם, כְּדָבָר אַחַר (שְׁמוֹאל ב ו') אֶשֶׁר נִקְרָא שָׁם. ע', אֶשְׁגַּחְוּתָא
דְּרִישׁ שְׁתָּא וְעַד סִיפָא שְׁתָּא.

ע' טוֹבָה לְאַסְתַּפְּלָא בֵּיה. בְּגִין דְּאִית עֵין טוֹבָה וְעֵין רַעָה. עֵין טוֹבָה,
מְסַטְרָא דְּיִמְיָנָא. עֵין רַעָה מְסַטְרָא דְּשְׂמָאלָא. עֵין טוֹבָה, הֵיִינוּ רַזָּא דְּרִשִׁים
בֵּיה יִשְׂרָאֵל, דְּכַתִּיב שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סְבָא. וְאוּקְמוּהָ, דְּהֵכָא יִשְׂרָאֵל
סְבָא.

וּמֵאֵן דְּאָמַר יִשְׂרָאֵל זּוּטָא, כְּלָא חַד. יִשְׂרָאֵל זּוּטָא שְׁפִיר, דְּעֵין סְמִידָּ בֵּיה.
וּמֵאֵן אִיהוּ. דְּכַתִּיב (אִיּוֹב לו') לֹא יִגְרַע מִצְּדִיק עֵינָיו. וְדָא ו' זְעִירָא. ו' עֵילְאָה,
ו' זְעִירָא כְּלָא חַד. ו' זְעִירָא, מְבוּעָא דְּבִירָא דְּלֹא אֶפְסִיק מְנִיה לְעַלְמִין.

עַד הֵכָא אַתְּפָרְשׁוּ אוּרְחִין גְּלִיפִין בְּרַזָּא דָּא. מְכָאן וְלַהֲלָאָה, רַזִּי דְּרַזִּין
דְּיַחוּדָא שְׁלִים, כְּדָקָא חֲזִי שְׁיַעוּרָא דְּלִיה שְׁיַעוּרָא לְמִיעֵבַד מְדִידִין
וְשְׁיַעוּרִין לְסְטֵרִין כְּלָהוּ.

יְהוּה אֱלֹהֵינוּ יְהוּה. רַזָּא דְּאַרְבֵּיסַר אַתְּוֹן. תְּלַת שְׁמָהן פְּנִימָאִין, כְּלָלָא
דְּכְלָלָא. רַזָּא חַדָּא, עֵילָא וְאַמְצְעִיתָא וְתַתָּא. הֵכָא כְּלָלָא דְּכָל סְטֵרִין, מֵאַתְר
דְּלִית בֵּיה שְׁיַעוּרָא דְּאַקְרִי אִין סוּף, עַד סִיפֵי סְטֵרָא בְּתַרְאָה תַּתְּאָה לְכָל
דְּרָגִין.

חַה לְעֵילָא, אַתְר דְּשִׁירוּתָא, דְּמִתְמָן נְפָקִין שְׁבִילִין לְכָל סְטֵרִין. חַד
בְּאַמְצְעִיתָא רַזָּא דְּמִשָּׁה אַכְלִיל גְּרַמִּיה בֵּיה בְּגוּ אַבְרָהָם וְיִצְחָק. חַד כְּלָלָא
דְּדוּד מְלָכָא. תִּיקוּנָא וְסִמְכָא חַד לְכָלָהוּ.

וְכַד מְתַחְבְּרָן אַתְּוֹן דְּמַהִימְנוּתָא, אַתְּגַלְיִין בְּחַבּוּרָא וְקִישׁוּרָא דְּכְלָלָא. תְּרִין
עַלְמִין, עֵילְאָה וְתַתְּאָה. עֵילְאָה סְלָקָא עַד דְּלִית שְׁיַעוּרָא וְאִין סוּף. תַּתְּאָה
נְחָתָא. בְּשַׁעוּרָא עַד סוּף דְּכָל דְּרָגִין.

עַלְמָא עֵילְאָה דְּמִתְקַשְׁרָא וְסְלָקָא עַד אִין סוּף, פְּלִיג אַתְּוּוּי בְּדְרָגוּי, שְׁבַע
אַתְּוֹן, יְהוּ״ה אֱלֹהֵי. עַל כָּל רַזָּא דְּעַלְמָא עֵילְאָה, דְּמִתְקַשְׁרָא וְסְלָקָא עַד
אִין סוּף, וְאַתְּפְּלִיג בְּאַתְּוּוּי שְׁבַעָה. עַלְמָא תַּתְּאָה, דְּמִתְקַשְׁרָא בֵּיה, וְנְחָתָא

עד סוף דְּכָל דְּרָגִין, פְּלִיג אֲתוּוּי בְּדָרְגוּי שְׁבַע אֲתוּוּן, יִנְיוּ יְהוּ"ה. תִּלְת אֲתוּוּן
עֵילָאִין, בְּד' אֵלִין, רְזָא חֲדָא, חֲבוּרָא וְקִשׁוּרָא חֲדָא, דְּלִית בְּהוּ פִירוּדָא.
וּבְגִין כְּדָ לְאַרְבֵּיסַר אֲתוּוּן ז' וְז', וְכֻלָּא חֲד.

אַחַה, וְאוּקְמוּה דְלִי"ת עֵילָאָה וְרַב עַל שְׁאָר אֲתוּוּן. וְכֹן רִי"ש דְּאֵל אַחַר.
לְאַשְׁתְּמוּדְעָא, דְּלָא לְאַחְלָפָא רְזָא קְדִישָׁא עֵילָאָה, וְלְאַכְלָלָא סְטָרָא אַחְרָא
בְּחֵדִיה.

סִימָן עֵי"ן דְּלִי"ת דְּאִינוּן רַבְרַבִּין, עַל דָּא, לְאַסְהָדָא סְהֵדוּתָא דְרַזִּי דְרַזִּין,
לְאַפְקָא מְשַׁחְתָּא חֲדָא, לְמְשִׁיחוּ דְרַזָּא דְמְהִימְנוּתָא. וּמֵאֵן דִּידַע רְזָא דָּא,
יִדַע רְזָא דְמֵאֲרִיה וְאַחְסִין תְּרִין עֲלָמִין, עֲלָמָא דָּא וְעֲלָמָא דְאַתִּי. וּמְשַׁחְתָּא
אַקְרִי קוּ הַמְדָּה.

וְהָא אֲתִיְהִיב לְחַפְיָמִי עֲלִיוֹנִים קְדִישִׁין, דִּידַעִין רְזָא דְמֵאֲרִיהוּן וּמְשַׁחְתָּא דְלִי
בִּיקְרִיה. וְלָא אֲתִיְהִיב לְחַפְיָבִי עֲלָמָא, דְּלָא יִדַעִי וְלָא חִיִּישִׁי לִיקְרָא
דְמֵאֲרִיהוּן. וְאִינוּן זְפָאִי קְשׁוּט דִּי בְהוּ רְזָא דְמְהִימְנוּתָא עֵילָאָה, לְהוּ
אֲתִיְהִיב לְמַנְדַּע וְלְאַסְתְּכָלָא, בְּגִין דְּלָא סְטָאן יְמִינָא וּשְׁמָלָא.

קוּ הַמְדָּה, אוּרְדָּ וְרוּחַב. קוּ הַמְדָּה, עוּמְקָא וְרוּמָא. קוּ הַמְדָּה, עֵיגוּלָא
וְרִיבּוּעָא. בְּתִלְיַסַר תְּרַעִין קִיּוּמָא לְמַנְדַּע. וְאִינוּן שִׁיתָא וְעֶשְׂרִין לְתַרִּין
סְטָרִין, כַּד מְתַגְלַפִּי בְּגִילּוּפִיְהוּ. כֻּלָּא חֲד בְּמְשַׁחְתָּא דָּא. קוּ הַמְדָּה סְלֻקָא
וּנְחַתָּא, אֲתַגְלִיף בְּגִלְפִי לְכָל סְטָרִין.

נְהוּרָא דְלָא קִיּוּמָא בְּנְהוּרָא, גְּלִיף, וּנְפִיק נְצִיצוּ דְכָל נְצוּצִין, וּבְטָשׁ גּוּ רַעוּא
דְרַעוּוּן, וְאַתְטַמַר בִּיה, וְלָא יִדַע.

בְּזַמְנָא דְרַעוּא דָּא בְּעָא לְאַתְפְּשָׁטָא, נְפִיק הָאִי נְצִיצוּ דְטַמִּיר גּוּ הָאִי רַעוּתָא,
בְּגִין דְאַתְחַזִּי, וְלָא אֲתַחַזִּי לְאַתְקִימָא כְּגוּוּנָא דָּא.

כַּד אֲתַפְשָׁט רַעוּתָא דָּא, בְּטָשׁ הָאִי נְצִיצוּ, דְאַחַזִּי גּוּוּן וְלָא גּוּוּן, וְעָאֵל
בְּהוּא אֲתַפְשָׁטוּתָא, וּנְפִק בְּגוּוּנוּי, וְסְלֻקָא, וְקִיּוּמָא בְּסְלִיקוּ גּוּ רַעוּתָא
וְאַתְפְּשָׁטוּתָא.

בְּטָשׁ רַעוּא אֲתַפְשָׁטוּתָא דִּילִיה, בְּסְתִימוּ דְלָא אֲתִיִּידַע, וְאַפִּיק נְהוּרִין
דְקִיקִין צְלִילִין כְּלִילִין כְּחֲדָא. כַּד בְּעָאן לְנְפִקָא הָאִי נְצִיצוּ, דְבִיה גּוּוּנִין.
בְּטָשׁ בְּהוּא אֲתַפְשָׁטוּתָא, וְאַתְדְּחִיק. וּמֵגוּ דְחִיקוּ, נְפִקִין אִינוּן נְהוּרִין
דְקִיקִין, וְאַשְׁתַּמְעוּ כְּחֲדָא. כְּדִין הָאִי נְצִיצוּ אַחַזִּי בְּהוּ גּוּוּנִי, וְאַצְטַבַּע כְּלָהוּ
כְּחֲדָא, חִינּוּר וְסוּמְק וְזִרוּק וְאוּכַס. וְאַתְעַכַּב בִּיה תְּרִיסַר זְרַחִין. וְלִבְתַּר
אַתְעַקְרוּ מִתַּמּוּן, וְאַשְׁתִּילוּ בְּאַתַר אַחְרָא.

וְהָאִי נְצִיצוּ, סְלֻקָא וּנְחַתָּא. וְהָאִי אִיקְרִי בּוּצִינָא דְקַרְדִּינוּתָא. הָאִי אֲתַקִּין
וּבְטָשׁ בְּכָל נְטִיעֵן נְהוּרִין, וְאוּמַר לוּ גְדַל. כְּדִין אֲפִיק מְבוּעִין הָהוּא
אֲתַפְשָׁטוּתָא עֵילָאָה קְדִמָּאָה, וְאַשְׁקִי וְנְחִיר לְכָלְהוּ, וְאַתְרַבִּיאוּ.

בְּהַאי בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינּוּתָא, נְהִיר מֵאן דְנִהִיר, וְסִלְקָא וְנַחְתָּא, וְאַתְפְּשֵׁט לְכָל סְטָרִין, וְיַכְדִּין אִיקָרִי קוּ הַמְדָּה. וְקִימָא מְשַׁחְתָּא לְעִילָא וְתַתָּא. קוּ הַמְדָּה בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינּוּתָא סְתִימָא דְכָל סְתִימּוֹן, מְשַׁחְתָּא נְהִירָא דְאַתְקִין שְׁפִירו לְכָלָא. הַהוּא שְׁפִירו דְנַפִּיק מִפְּשִׁיטוֹ קַדְמָאָה, אִיהוּ אַתְקִין לוֹן. בֵּיהּ קִימִין לְמְשַׁחְתָּא לְעִילָא וְתַתָּא. מֵאן דְזָכִי בְּהַאי, וְיַדַּע בֵּיהּ, זָכָה לְמַנְדַּע בְּחַכְמַתָּא דְמֵאֲרִיהּ, זָכָאָה חוּלְקִיהּ בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.

דָּא מְשַׁחְתָּא לְרָזָא דְמְהִימְנוּתָא, קוּ הַמְדָּה אֹרְכָא וּפּוֹתִינָא בְּשִׁיעוּרָא. עוֹמְקָא וְרוּמָא בְּשִׁיעוּרָא. עֵיגוּלָא וְרַבּוּעָא בְּשִׁיעוּרָא. כְּלָא סַחְרָא מְשַׁחְתָּא חָדָא. כָּל נְהוּרִין, וְכָל רְזִין, לָא סִלְקִין, וְלָא נַחְתִּין, וְלָא מְתַפְּשִׁין, אֲלָא בְּמְשַׁחְתָּא דָּא. בַּר לְעִילָא לְעִילָא, דְלִית שִׁיעוּרָא, וְלָא קִימָא בְּהַאי לְאַסְתְּכָלָא וּלְמַנְדַּע.

כָּל שִׁיעוּרִין וְכָל מְשַׁחְתִּין הוּא כְּלִיל לוֹן, וְכוּלָא אַתְכְּלִיל בֵּיהּ. קוּ הַמְדָּה, אִינוּן גְּוּוּנִין דְאַצְטַבְּעוּ בֵּיהּ, וְקִימִין בֵּיהּ, אַתְפְּשֵׁטוּ. וְכַד אַתְרַבִּיאוּ, סִלְקוּ וּמְתַפְּשֵׁטוּ לְאַוּרְכָּא וּלְפּוֹתִינָא וְעוֹמְקָא וְרוּמָא. וְאִיהוּ סִלְקָא וּמִדִּיד לְכָלָא בְּמְשַׁחְתָּא חָדָא. שְׂאֲרִי מְלַעִילָא מְאַתֵּר דְשְׂאֲרִי שִׁיעוּרָא, עַד סוּף דְרַגִּי מְהִימְנוּתָא.

תַּרְעָא קַדְמָאָה, שִׁירוּתָא דְשְׂאֲרִי טְמִירָא דְטְמִירוּ, וְהַאי נְצִיצוּ אַתְרַבִּי וְנְצִיץ, דְלָא אַתְגְּלִיָּא וְלָא אַתִּידַע, עַד דְמְטִי לְרַעוּא דְרַעוּוִין, וּמְתַמּוֹן אַתְגְּלִיָּא וְלָא אַתְגְּלִיָּא, עַד דְקִשִּׁיר קִשְׁרִין לְמְשַׁחְתָּא, כְּגוּוּנָא דְאִיהוּ מְדִיד, הַכִּי אַתְרַבִּיאוּ וְסִלְקוּ לְכָל סְטָר, קִשְׂרָא דְנַעִיץ מְתַמּוֹן, וְשְׂרָאוּ קִשְׁרִין.

הַהוּא קִשְׂרָא קַדְמָאָה, תְּלַתָּא אֲלַפִּי עֲלָמִין קִשְׁרִין בֵּיהּ. חַד עֲלָמָא סִלְקָא לְעִילָא, וְחַד נַחְתָּא לְגַבִּיָּהּ, וְחַד נַחְתָּא לְתַתָּא מְנִיָּה, דְאִיהוּ דְקִיקָא מְכַלְהוּ. בֵּין עֲלָמָא וְעֲלָמָא אֲלַף עֲלָמִין. עֲלָמָא תַתָּאָה מְכַלְהוּ, אֲרַכִּיָּה אֲלַף אֲמִין.

וְחַמֶּשׁ זְרַתִּין אַתְכְּלִילוּ בְּהַאי קִשְׂרָא. וְהַאי קִשְׂרָא, אֹרְכִיָּה תְּלַתָּא אֲלַפִּי עֲלָמִין וְחַמֶּשׁ אֲצַבְּעָאן. פּוֹתִיָּה, תְּלַת אֲלַפִּי עֲלָמִין.

וְכָלָא אַתְקִשֵׁר בְּעֵיגוּלָא. עֵיגוּלָא דְסִלְקָא וְנַחְתָּא. בְּעֵיגוּלָא חָדָא שִׁית אֲלַפִּין עֲלָמִין לְגוּ מְעֵיגוּלָא חַד. וְהַאי קִשְׂרָא כְּלִיל כְּלָא. הַאי קִשְׂרָא קַדְמָאָה, קִימָא נְעִיץ מְהַכָּא, וְאַתְפְּשֵׁטוּ קִשְׁרִין וּמִדִּידִין.

מְהַאי קִשְׂרָא, שְׂאֲרִי קוּ הַמְדָּה לְאַתְפְּשֵׁטָא, מְדִיד אֲלַף דְאִיהוּ עֵיזְקָא חָדָא, וְאַלְף דְאִיהוּ עֵיזְקָא חָדָא, לְאַתְאַחְדָּא דָּא בְּדָא. וְאַלִּין עֵיזְקוֹן אִינוּן מְאַתּוֹן אֲלַף עֲלָמִין, דְכִסִּיף בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. וְאַלִּין עֵיזְקוֹן אַתְאַחְדּוֹן דָּא בְּדָא.

בֵּין עֵיזְקָא וְעֵיזְקָא, תִּיִק אֲלַף עֲלָמִין. וְאַלִּין דְפַתְחִי תַרְעִין לְכָל סְטָר. בֵּין עֲלָמָא וְעֲלָמָא טַפְח. עֵיזְקָא תְּנַיִנָא, רַב מַחְבִּירְתָּהּ בְּמְשַׁחְתָּא קַדְמָאָה דְכָלָא.

מהכא אתפשט לתתא, ומדיד קו המדה תלת זרתין פשיטין בלא קשרא.
ארפא דההוא זרת שתין רבוא עלמין.

בהאי זרת אתתקנו שמים, ברזא דשתין רבוא עלמין. וכל עלמא ועלמא
כלילא בארבע אלפין עלמין אחרנין. הדא הוא דכתיב, (ישעיה מ) ושמים
בזרת תכון. אתפשט ק"ו המדי"ה, ואתתקון במדידו תרין זרתין, ופלגא,
ופלג פלגא, בלא קשרא.

כל משחתין אלין דהאי סטרא, דקיימא בקו המדה, משחתא חדא
לריבועא פלא, ולא הוה לעיגולא. ומשחתא דקיימא בק"ו המדי"ה,
איקרי משחתא דריבועא. בהאי משחתא קיימא פלא ואתקיים.

עומקא דריבועא דא, חמשין זרתין, לאתפתחא לחמש סטרין. רומא
חמש. ועד הכא קיימא משחתא דריבועא. והכא קיימא קשרא לקיומא,
קשרא קדמאה, דאיהו שירותא דהאי, איהו קיומא. קיימא קו המדה
במדידו דמשחתא, ועד הכא תרעא קדמאה לקיומא.

אשתכח קו המדה, במשחתא דא דריבועא בכל סטרוי, שבע מאה אלף
עלמין, ושבעה טפחים, וחמש זרתים, ופלגא, ופלג פלגא. עומקא ורומא
חמשין וחמש זרתין.

הכא אשתכללו קו המדה במשחתא חדא. משירותא דקשרא קדמאה, עד
סיומא דמשחתא דנא דריבועא. הכא משחתא חדא לקיומא חד. והאי
איקרי משחתא עילאה, קיומא סתימאה, קשרא קדמאה, וריבועא דא
קיומא דרזא ידו"ד, שמה קדישא עילאה, פללא דקשרא קדמאה,
ומשחתא דריבועא דסלקי גו משחתא, ברעותא דסתימו עד אין סוף.

ועד הכא קיומא חדא עילאה סתימאה. מהכא אתפשט קו המדה, ומדיד
גו גוונין דקיימין בקישורא חדא, כלילא חדא. קו המדה אתגלגליא,
וקיימא בנציצו דנהיר, וכל גוונני קיימין ביה.

קשרא תננינא. קו המדה שארי, ואתגלגליא ביי"ב קשרין עילאין, ומאתון
ותלתין ושית קשרין אחרנין דקיקין. אלין י"ב קשרין עילאין, קיימין גו
קשרא קדמאה סתימא וריבועא, ומתקשראן ואתאחדאן בהו. ומתאחדאן
ומתקשרין באלין אחרנין. וכד מסתפקלון מלון, כולא איהו משחתא חדא.

וקשרא קדמאה מאינון י"ב, אלין אינון דקיימין במשחתא, בגין
דמתפשטי תיר. וכל אינון אחרנין, מתפשטין הכי, אלא אילין דבקין דא
עם דא, וכלילון דא עם דא. ובקו המדה, קיימי פלהו פחדא, פללא חדא,
למשיחא חדא.

האי קשרא, בגוונא דקשרא קדמאה איהו, ושיעורא דיליה, ואורפיה
ופותייה, כההוא גוונא ממש, בר דהאי באתגלגליא, וההוא קדמאה נעיץ
דלא אתגלגליא.

קִשְׂרָא תְּלִיתָא, קִשְׂרָא דָּא אִיהוּ קְדַמָּא, וְדָא מְשַׁנְיָא מְכַל אִינוּן גְּוֹוִנוּ, וְדָא אִיהוּ קִשְׂרָא וְגִוּוּן יִתִּיר, וְאִיהוּ קָאִים לְמִשְׁחַתָּא לְאַתְפְּשָׁטָא.

שְׂאֲרֵי קוּ הַמְּדָה, וּמְדִיד בְּאֵלִין תְּרִיסַר קִשְׂרִין. תְּלַת קִשְׂרִין מִינְיָהוּ עֵילָאִין, דְּקִימִין לְמִשְׁחַתָּא בְּהוּא מְדִידוּ דְּמְדִיד, וְאַסְגִּי אֲרַפָּאן דִּיּוּמִין בְּכֹלָא. וְסִימֹן דָּא חוּ"ל. וְיֵשׁ לוֹ רְזָא דְכְּתִיב, (אִיּוֹב כ"ט) וְכַחֲלוֹ אֲרַבָּה יָמִים. וְהָא אוֹקִימָנָא.

מְהִיָּה אֶלְפִי, וְשְׂאֲרֵי מְרִישָׁא דְעִזְקָא דְלַעִילָא, דִּיּוֹקְנָא רְזָא דְאָדָם. מְדִיד בְּרִישָׁא, לְאַתְפְּשָׁטָא לְתַתָּא בְּאוּרְכָא.

הֵהוּא רִישָׁא שְׂאֲרֵי מְלַעִילָא, וּמְדִיד בְּעִיגוּלָא, לְתַרִּין סְטֵרִין. סְטֵרָא חֲדָא תְּלַת מְאָה זְרַתִּין, וּפְלָגָא, וְחַד שְׁלִישׁ. סְטֵרָא דָּא קִימָא בְּחַמְשׁ מְזֻלְגִין, דְּעִיילִי לְסְטֵרָא תְּנַיִנָא, וּמְתַדְבְּקוּן אֵלִין בְּאֵלִין. וּמִשְׁחַתָּא דְאֵלִין מְזֻלְגִין דְּעִיילִי דָּא בְּדָא, תְּלַת מְאָה טְפָחִים, וְחַד זְרַתָּא וּפְלָגָא. מְתַדְבְּקוּן אֵלִין בְּאֵלִין, לְקִשְׂרָא סְטֵרָא דָּא בְּסְטֵרָא תְּנַיִנָא.

סְטֵרָא תְּנַיִנָא, מְדִיד בּוּצִינָא בְּאַתְפְּשָׁטוּת, וְאַתְעֵבִיד מִשְׁחַתָּא תְּלַת מְאָה זְרַתִּין, וּפְלָגָא, וְחַד שְׁלִישׁ, כְּהוּא סְטֵרָא קְדַמָּא. אֲשַׁתְּפַח עִיגוּלָא דְרִישָׁא דָּא, שִׁית מְאָה וְחַד זְרַתִּין, וּתְרִין שְׁלִישִׁים. מִשְׁחַתָּא דְאִינוּן מְזֻלְגִין, שִׁית מְאָה טְפָחִים וְתַלַּת זְרַתִּין.

דְּהָא הוּא עִיגוּלָא דְרִישָׁא, דְאַתְפְּשָׁט בּוּצִינָא וּמְדִיד לְתַתָּא, לְאוּרְכָא אֲשַׁתְּפַח בְּהוּא בּוּצִינָא בְּמְדִינוּ, שִׁית מְאָה אֶלְפִין עֶלְמִין, וְשִׁתִּין רְבּוּא אַחְרָנִין. דָּא אִיהוּ אֲתְפְּשָׁטוּתָא דְבוּצִינָא, לְמִיעֵבַד מִשְׁחַתִּין לְעִיגוּלָא וְאוּרְכָא. וְהֵכָא אִיהוּ קִשְׂרָא חֲדָא לְתַתָּא, וְקִשְׂרָא לְעִילָא.

קוּ הַמְּדָה, מְדִיד אֶלְפִי. וְשְׂאֲרֵי מְעוּמְקָא דְגוּפָא לְגוּ, וְאַתְפְּשָׁט בּוּצִינָא, וּמְדִיד לְאוּרְכָא בְּעוּמְקָא. וְקִשְׂרָא חַמְשׁ מְאָה אֶלְפִין עֶלְמִין בְּמְעוּי לְגוּ. כְּדַבְּרַ אַחַר, (שְׁח"ש ה) מְעִיו עֶשֶׂת שָׁן מְעַלְפַת סְפִירִים.

מְעַלְפַת, דָּא הִיא בּוּצִינָא, עַד דְלָא אֲתְפְּשָׁט, דְאִיהִי מְעַלְפַת לְאַתְפְּשָׁטָא, וְלְמִיעֵבַד מְדִידוּ, וְדָא אִיהוּ מְדִידוּ דְבוּצִינָא בְּהֵאִי סְטֵרָא, רוּמָא וּפּוּתִינָא. בְּרְזָא דְנַפִּיק מְבוּצִינָא אֲתְפְּשָׁטוּתָא חֲדָא, דְאִיהוּ רוּמָא וּפּוּתִינָא, תְּלַת מְאָה אֶלְפִין זְרַתִּין, לְאַתְפְּשָׁטָא בְּתַלַּת מְאָה עֶלְמִין. וּבִין עֶלְמָא וְעֶלְמָא, תְּלַת מְאָה אֶלְפִי טְפָחִים. וְכִלְהוּ קִימִי בְרוּמָא וּפּוּתִינָא, בְּרְזָא דְבוּצִינָא דְקִרְדִּינוּתָא. וְקִימָא הֵאִי בְשִׁית סְטֵרִין, אֵלִין שִׁית סְטֵרִין דְעֶלְמָא, דְכִלְהוּ קִימִין בְּהֵאִי בּוּצִינָא, בְּאַתְפְּשָׁטוּתָא דָּא.

וְהֵכָא אֲתַקְשֵׁר קִשְׂרָא חֲדָא לְתַתָּא, וְקִשְׂרָא חֲדָא בְּאַמְצְעִיתָא, וְקִשְׂרָא חֲדָא לְעִילָא. אֲתַקְשֵׁרוּ אֵלִין תְּלַתָּא קִשְׂרִין, בְּאַתֵּר דָּא בְּבוּצִינָא. אֲשַׁתְּפַח בּוּצִינָא דָּא, בְּרְזָא דְלַעִילָא וְאַמְצְעִיתָא וְתַתָּא, לְמִיעֵבַד מִשְׁחַתָּא.

תלת קשירין אליו אתקשרין בבוצינא, וקיימא אליו תלתא בסטרא דאורכא, ואלין עבדין תלתא אחרנין, בסטרא דאורכא.

אליו תלת קדמאי, קיימי גו משחתא, כל קשרא וקשרא, קאים במשחתא, שית מאה אלף עלמין, ושית זרתין, ושית טפחים. וכלהו קיימין בקיומא.

אשתכחו תלת קשרין קדמאי, דאינון תמני סרי מאה אלפי עלמין, ותמני סרי זרתין, ותמני סרי טפחים. ודא איהו רזא דבוצינא בסטרא דא. וכו' בגוונא דא קיימין תלת קשרין אחרנין.

וכלא קיימא ברעותא דמשחתא דבוצינא, דסלקא עד אין סוף. משחתא דבוצינא אתפשטת מקשרין אליו, וסליק וקשיר כלא בקישורא חדא גו משחתא בשלימו חדא. אתהדרת אתפשטותא, וקיים גו רומא ועיגולא ורבוועא, וסליק וקשיר לעילא חד קשרא. לבתר נחית וקשיר לתתא קשרא חדא, וקיים כלא.

אשתכח רזא דבוצינא, בכל הני קשרין, ובכל הני מדידן, משחתא חדא, וקשרא חדא. וההוא קשרא כד סלקא וקשיר חד קשרא, עביד משחתא, וקאים בקיומא, ונעיץ נעיצו דמהימנותא. כד נחית וקשיר חד קשרא עביד משחתא וקאים בקיומא ונעיץ נעיצו דמהימנותא.

רבוועא קיימא על עיגולא, ועיגולא על אורכא, ואורכא על עומקא, ועומקא על רומא, ורומא על פותיא. וכלא ברזא דבוצינא, למיעבד מדידו.

קיימא בוצינא, ואהדר לאתפשטא כמלקדמין, כד קשיר קיומא זמנא חדא איהו מעולפת, בזמן דאיהי מעולפת, כדיון רשים כל גוונין באינון אתרין דאתחזין, חיוור וסומק וירוק ואוכס. ואלין אינון ארבע גוונין, דאתקינת בוצינא, ואנהירת בנהירא דנעיץ ונפקא, ודא הוא מעולפת ספירים, ספירים דנהירין.

אהדרת בוצינא ואתפשטת כמלקדמין, ונטה קו ועביד מדה. ומדיד אלף לסטר דא, ואלף לסטר דא, וכו' לארבע סטרין. לקבל קיומא דאתנון יהויה, דאינון די אתנון. אתפשטת בוצינא, ומדיד גו גוונין לקיומא, בנציצו, לאורכא ולרומא ולעומקא ולפותיא. נציצו דזמינא בגוון חיוור, ברזא דבוצינא במשחתא.

כההוא פשיטו דגוונין, קיימאן במדידו לאורכא, לעילא, ותתא, שבע מאה אלף עלמין, ושית מאה ותליסר זרתין. וכו' בכל אינון סטרין, בכל אינון גוונין.

כד מדידו דההוא גוון אוכס, דקיימא בגריעותא, לאתחברא בגוון חיוור, וכד מתחברו אליו תרין גוונין כחדא, כדיון אינון משחתא חדא. אשתכחו אליו גוונין במדידו דמשחתא, לארבעה סטרין דגוונין, תמניא ועשרין

אָלף עֲלָמִין, וְאָלף וּמֵאֵתוֹ וְאָלף וּמֵאֵתוֹ, מֵהָאֵי סֵטְרָא וּמֵהָאֵי סֵטְרָא,
וּתְרִיסָר זְרֵתִין.

עַד הָכָא פְּשִׁיטוּ דְרֵזָא דְבוּצִינָא לְעִילָא, בְּמִדְדוּ בְּכָל סֵטְרִין, לְאוּרְכָא
וּפּוֹתֵינָא, לְעוּמְקָא וְרוּמָא. בְּהֵנִי אַרְבַּע, קְיִימִין כָּל מְשַׁחְתִּין, בְּרֵזָא
דְבוּצִינָא, וְאַתְקַנָּא לְקִיּוּמָא תְּדִיר בְּקִיּוּמָא, גּוֹ רְעוּתָא, וְאַתְפְּשְׁטוּתָא
דְלָבָא, וּמוּחָא, וְרוּחָא. מֵאֵן דְּבַעֵי לְמִיעֵבַד מְדִידוּ בְּשִׁיעוּרָא דָּא, וּלְנִטְלָא
בוּצִינָא דְקִרְדִּינוּתָא בִּידֵיהּ, וּלְאַתְפְּשְׁטָא בִּיהּ בְּכָל הֵנִי סֵטְרִין, וְעֵבִיד
מְשַׁחְתָּא דָּא. זְכָאָה חוּלְקִיָּה, דְּכָל רֵז לֹא אֲנִיס לִיהּ, וְכָל מְלָה דְחֻכְמָתָא
עִילָאָה לֹא יִסְתַּלַּק מִנֵּיהּ. עַד הָכָא קְיִימָא בוּצִינָא בְּרֵזָא דְחֻכְמָתָא עִילָאָה.

אֲלִין דְּקִיּוּמִין בְּבוּצִינָא דְקִרְדִּינוּתָא, אִינוּן שְׁבַע עֶשְׂרֵה קְשָׁרִין. בְּאֲלִין יִיז
קְשָׁרִין, קְיִימָא רֵזָא דְמְשַׁחְתָּא, וּלְנִטְלָא מְטְלָנִין, וְאַתְפְּשְׁטוּתָא דְבוּצִינָא,
בִּין קְשָׁרָא וְקְשָׁרָא, לְסֵטְרָא דָּא וּלְסֵטְרָא דָּא. וְכִלְהוּ שְׁבַסְרֵי קְשָׁרֵי, כְּלָהוּ
קְיִימִין בְּכָל מְשַׁחְתִּין, דְּאוּרְכָא וּפּוֹתֵינָא וְעוּמְקָא וְרוּמָא. מְקְשָׁרָא דָּא
לְקְשָׁרָא דָּא, קְיִימִין כְּלָהוּ רֵזִין בְּכָל מְשַׁחְתִּין.

וְאִינוּן קְשָׁרִין תְּלִיסָר, וְכָל אִינוּן אַחְרָנִין, כְּלָהוּ קְיִימִין בְּכָלְלָא חָדָא, וְכִלְהוּ
בְּרֵזָא חָדָא, לְקַבֵּיל אַרְבַּע אֲלִין דְּקְאֲמָרִין, וְלְקַבֵּיל אַרְבַּע גּוּוּנִין, וְלְקַבֵּיל
רֵזָא דְאַרְבַּע אַתְוּוּן.

מְכָאן וּלְהִלָּאָה אַתְפְּשֵׁט בוּצִינָא, וְקְיִימִין קְשָׁרִין אַחְרָנִין בְּבוּצִינָא, לְמִיעֵבַד
מְשַׁחְתִּין אַחְרָנִין, בְּרֵזָא דְתִלְתַּת שְׁמָהוּן. וּמִנֵּייהוּ קְיִימִין ב' שְׁמָהוּן לְבוּצִינָא
גּוֹ מְשַׁחְתָּא. וְאִינוּן תִּלְתַּת שְׁמָהוּן דְּקְאֲמָרִין, אִינוּן יְהוּיָהּ אֱלֹהֵינוּ יְהוּיָהּ.
אֲשֶׁתְּאָרוּ תְּרִין שְׁמָהוּן לְבוּצִינָא, וְאִינוּן יְהוּיָהּ אֱלֹהֵינוּ.

הַשְׁתָּא בְּבוּצִינָא דָּא, אִיהוּ מְשַׁחְתָּא דְלָא עֲמִיק גּוֹ עוּמְקָא, וְקְיִימָא רֵז דָּא
בְּאֲמַצְעֵיתָא. הַשְׁתָּא בוּצִינָא דְהָהִיא מְעוּלְפָת, אַתְפְּשֵׁטת בְּתִלְתַּת סֵטְרֵי
דְרֵזָא, לְמִיעֵבַד מְשַׁחְתָּא. הָכָא קְיִימָא בוּצִינָא וְאַתְתְּקַנְת. בְּגִין דְּהָכָא אִיהוּ
מְשַׁחְתָּא אַחְרָא, בְּרַ מְאִינוּן מְשַׁחְתִּין.

תִּיקוּנָא דְבוּצִינָא דְאַתְתְּקַנְת, עַד לֹא אַתְפְּשֵׁטת, אַתְתְּקַנְת מְגוֹ טְמִירוּ דְאִין
סוּף, סְלִקָא וְנַחְתָּא, וְאַתְגְּנִיז בִּיהּ מַה דְאַתְגְּנִיז, וּפְשִׁיט לָהּ, תִּלְתַּת אַרְגּוּוּנִין
בִּיהּ אַתְחַזְזִין, וְאִינוּן הוּוּ תִיקוּנָא לְאַתְפְּשֵׁטָא, וּלְמִיעֵבַד מְשַׁחְתָּא.

אַתְתְּקַנְת בְּגִנְזוּ דְגְנִיז, בְּגוּוּן אַחְרָא. לְמִיעֵבַד שְׁפִירוּ וְתִיקוּנָא דְאָדָם.
לְאַתְתְּקַנָּא גּוֹ מְשַׁחְתָּא, בְּשְׁפִירוּ, בְּתִיקוּנָא, לְאַתְחַפְּיָא מַה דְטְמִיר לְגוֹ.

שְׁאֲרֵי בוּצִינָא לְאַתְפְּשֵׁטָא, וְאַתְעֵבִיד חַד קְשָׁרָא לְעִילָא, הַהוּא קְשָׁרָא
אֲסִתְלַק גּוֹ הָהִיא אַתְפְּשֵׁטוּתָא, מְגוֹ דְהָהִיא מְעוּלְפָת. כְּדִ שְׁאֲרֵי וְאַתְפְּשֵׁטת,
קְשִׁיר קְשָׁרָא חָדָא, וְהָהוּא קְשָׁרָא אָלְף אֲמִין בִּיהּ. מַהֵהוּא קְשָׁרָא
אַתְפְּשֵׁטת בוּצִינָא חַד זְרֵתָא וּפְלָגָא, וּמִדִּיד מְדִידוּ לְאוּרְכָא, אָלְף וְשִׁית
מְאָה עֲלָמִין.

ההוא אורכא, קשרא מכאן, וקשרא מכאן. ונטיל ההוא אורכא, גו ההוא טמירו דאין סוף, עד דמטו לחד מגדלא דפרחא באורא. פיון דמטא התם, אתפשטת בוצינא, וקיימא לאנחא ההוא משחתא, בקשירו דא, ואתעבידת בוצינא דלא אתידע, עד דאתמשח האי משחתא, דהאי אתגניז בגו ההוא גניזו. לבתר בטש ליה לבר, כד נפקא, אשתכח ביה אלף אלפיון, וארבע מאות רבוא עלמין, וכמה רזין אחרנין, כלהו קיימין בהאי משחתא.

לבתר אתפשטת מהאי אתר, ומדיד בריבועא חמש קשרין. וכל קשרא וקשרא, אית ביה חמש מאה אלף עלמין. כל קשרא וקשרא קיימא, ברזא דההוא גניזו. קשרא קדמאה שארי, ואתפשטת בוצינא עד קשרא תניינא, בגו ריבועא אלף אמין. מהאי קשרא אתפשטת בוצינא עד קשרא תליתאה, אלף אמין אחרנין. מהאי קשרא עד קשרא רביעאה לעומקא, אלף אמין. מהאי קשרא לעומקא דלתתא, אלף אמין. אשתכחו אליון קשרין באליון משחתין תמניא אלף עלמין.

והכא במשחתא דא, אתעביד דא כורסייא למשחתא עילאה קדמיתא דקאמרו. והכא קיימא ואתיישבא משחתא קדמאה, דאתעביד בבוצינא לקיומא לאשראה בה. דא משחתא דאמצעיתא, דלאו איהו גניזא כקדמאה.

בהאי משחתא דרזא דאדם דקאמרו, בוצינא קיימא ועביד משחתא בגו אתפשטותא דא, ועביד מדידו דקשרא דקיימא, דלא נטיל לעלמין. וקשרא דא קיימא לתתא, ועביד בהאי קשרא משחתא, לההוא מדידו דקיימא בשפירו, ואתקין ומדיד משחתין, מגו רעו דגניז. ומשיד ההוא מדידו לתתא.

ועל דא אחסין משה ירותא דאתפליל בגו רזא דאתמשכותא דא, דאתמשד לתתא. ועל דא אכליל גרמיה במשחתא דא, דהיא קיימא במשיכו דאמצעיתא. משחתא דא קיימא בקיומא, עד קיימא קדישא דקאמרו, ותמן אשתכחו משחתין ברזא דבוצינא, כמשחתא דלעילא.

מכאן ולהלאה אתפשטו ברזא דמהימנותא, לאשתכחא ולמהוי קיומא דכלא, לכל אינון רתיכין עילאין ותתאין.

עד כאן רזא דבוצינא, קו המדה, גו רזא דעלמא עילאה, לאשתכחא קיומא בכל אינון קיומין ורזין עילאין. זכאה חולקיהון דצדיקיא בעלמא דין ובעלמא דאתי, דאינון זכלי לאתדבקא ברזא דמאריהון כדקא חזי.

מכאן ולהלאה, שארי בוצינא לאתפשטא גו רזא דמהימנותא. וההוא פשיטו קדמאה דמשחתא, אגניז ואסתלק. אתנהיר ואתנציץ.

כֹּלָא מְגוּ רְזָא דְבוּצִינָא, מֵהֵוּא מְשַׁחְתָּא. אֲוִירָא חֲדָא נִפְקָא מְגוּ בוּצִינָא.
וְהֵוּא אֲוִירָא סְלֵקָא וְנַחְתָּא, וְעֵבִיד חֲד פְּשִׁיטוּ אַחְרָא, מְשַׁנְיָא מִקְדָּמָא,
וְהֵוּא פְּשִׁיטוּ אִיְהוּ דְנִפְקָא מְגוּ הֵוּא אֲוִירָא.

בְּרָזָא דְבוּצִינָא דְקִימָא וְלֹא קִימָא, נִפְקָא חֲד פְּשִׁיטוּ דְהֵוּא בוּצִינָא,
דְנִפְקָא, וּמְשִׁיךְ לְאַתְעֵטְרָא לְתַתָּא הֵוּא מְשַׁחְתָּא. בְּגִין דְהֵכָא לְתַתָּא,
קִימָא מְשַׁחְתָּא לְאַתְעֵטְרָא וְלְאַתְקִימָא.

בוּצִינָא נִפְקָא וְאַתְפְּשֻׁט, בְּרָזָא דְהֵוּא אֲוִירָא דְנִפְקָא, וּמְדִיד מְגוּ תַלְת
מָאָה וְשִׁתִּין וְחֲמֵשׁ גְּוֹנִין, בְּסוּסְפִיתָא דְדַהֲבָא כְּסָפָא נְחָשָׁא וּפְרָזְלָא. וְנִפְקָא
מְגוּ קְשָׁרָא חֲדָא, דְקִימָא לְחַבְרָא בִּין עֵילָא וְתַתָּא. וְהֵוּא קְשָׁרָא אֲפִיק
כָּל גְּוֹנִין. בְּרָזָא דְמְשַׁחְתָּא דְשֻׁרְבִיטָא.

מֵהֵוּא קְשָׁרָא וְלְתַתָּא, אֲתַפְרָשֵׁן מְשַׁחְתִּין לְכַמָּה סְטֵרִין. וְהֵוּא פְּשִׁיטוּ
דְנִפְקָא מְגוּ הֵוּא קְשָׁרָא, מְחַבֵּר לֹון כְּחֲדָא.

קְשָׁרָא דָא אֲתַקְשֵׁר לְעֵילָא, בְּהֵוּא פְּשִׁיטוּ דְמְשַׁחְתָּא עֵילָאָה דְטָמִיר וְגִנִּזוּ,
וְאַתְקִימָא בְּקִיּוּמִיהָ דְבוּצִינָא דְנִהִיר וְקִימָא. כֹּלָא אֲתַקְשֵׁר לְתַתָּא, בְּהֵוּא
נְהוּרָא דְלֹא נְהִיר, דְקִימָא לְאַנְהָרָא בְּרָזָא דְמֵהִימְנוּתָא, לְאַתְחַבְרָא דָא
בְּדָא. הֵוּא קְשָׁרָא קִימָא בִּין עֵילָא וְתַתָּא.

שְׁבַע אֲלָפִי עֲלָמִין, קִימָא בְּנִהִירוּ דְמְשַׁחְתָּא, בְּהֵוּא קְשָׁרָא. הֵוּא קְשָׁרָא
נְהִיר בְּאִינוּן גְּוֹנִין, לְתַתָּא, כְּגֹוֹנָא דְלְעֵילָא. אִינוּן גְּוֹנִין נְהִירִין מְגוּ הֵוּא
קְשָׁרָא, וְקִימָא כְּלָהוּ בְּמִדִּידוּ דְמְשַׁחְתָּא, בְּהֵוּא פְּשִׁיטוּ דְאַתְפְּשֻׁט,
וְאַתְקִימָא כְּלָהוּ בְּקִיּוּמָא בְּשִׁלְמוּ לְאַתְעֵטְרָא. הֵוּא פְּשִׁיטוּ כַּד אֲתַפְּשֻׁט
וּמְדִיד, כֹּלָא אֲתַתְקֵן לְאַתְחַבְרָא דָא בְּדָא.

אַתְפְּשֻׁט פְּשִׁיטוּ דְנִפְקָא מְגוּ בוּצִינָא, וְעֵבִיד מְשַׁחְתָּא, לְיִמִּנָא וּשְׁמָלָא,
לְעוּמְקָא וְרוּמָא, לְאוּרְכָא וּפּוּתִיָּא. מְשַׁחְתָּא קְדָמָאָה לְיִמִּנָא בְּהֵוּא
פְּשִׁיטוּ. הֵוּא דְנִפְקָא מְגוּ קְשָׁרָא הֵוּא דְקִימָא. וְהֵוּא פְּשִׁיטוּ אִיקְרִי
בוּצִינָא זְעִירָא, וְקִימָא לְמְשַׁחְתָּא דְכַמָּה שְׁיִפִּין, לְחַבְרָא לֹון כְּחֲדָא,
וְלְקְשָׁרָא לֹון בְּקִישׁוּרָא חֲדָא בְּהֵוּא מְשַׁחְתָּא דְלְעֵילָא, לְמֵהוּי כְּלָא בְּרָזָא
דְמְשַׁחְתָּא חֲדָא.

אַתְפְּשֻׁט הֵוּא פְּשִׁיטוּ לְיִמִּנָא, וְעֵבִיד מְשַׁחְתָּא. שְׁאֲרִי גוּ עֵיגוּלָא, מְדִיד
אֲלָף בְּהֵוּא פְּשִׁיטוּ. הֵוּא פְּשִׁיטוּ מְדִיד בְּעֵיגוּלָא, וְעֵבִיד קְשָׁרָא מֵהֵוּא
קְשָׁרָא דְלְעֵילָא, עַד הֵוּא פְּשִׁיטוּ, תְּרִי אֲלָפִי אֲמִין לְסֵטֵר יִמִּנָא, וְתְרִי אֲלָפִי
אֲמִין לְסֵטֵר שְׁמָלָא, וְתְרִי אֲלָפִי אֲמִין לְכָל סֵטֵר.

עֵיגוּלָא דְשְׁאֲרִי מְדִיד, וְעֵבִיד קְשָׁרָא כְּדִקְאֲמָרֵן, בְּתַחוּם תְּרִי אֲלָפִי אֲמִין, גוּ
מְשַׁחְתָּא, מְתַפְּשֻׁט מְגוּ נְקוּדָה דְקִימָא בִּין שְׁאֲרֵי חֵיילִין, וּמְדִיד תְּרִי אֲלָפִי
מֵילִין לְכָל סֵטֵר. שְׁאֲרִי בְּהֵוּא עֵיגוּלָא, אֲלָף וְתִשְׁעָ מָאָה זְרִתִּין וּפְלָגָא.

בההוא פְּשִׁיטוּ, שְׁאָרֵי וּמְדִיד בְּעִיגוּלָא, וְעֵבִיד תְּרִין קְשָׁרִין, מְשִׁירוּתָא דָּא, עד סוּפָא דְהַאי מְדִידוּ. בְּגִין דְּאֵתֵר דָּא לֹא קִיַּמָּא בְּרַבּוּעָא, יְהוּיָהּ, דָּא מְשַׁחְתָּא דְּפְשִׁיטוּ דְּנַפְקָא מְגוּ קְשָׁרָא עֵילָאָה, בְּרָזָא דְּבוּצִינָא. שְׁאָרֵי בְּעִיגוּלָא, וּמְשִׁיד וְנָטִי לְתַתָּא, עד סְטָרָא דְּקְשָׁרָא לְתַתָּא.

אַהֲהֵר וּמְדִיד מְסֻטָּרָא דָּא לְסְטָרָא דָּא, בְּגוּ עוּמְקָא דְּהַהוּא עִיגוּלָא, וְלֹא קְשִׁיר קְשָׁרָא. וּמְדִיד בְּמְשִׁיחוּ לְתַתָּא, מְשַׁחְתָּא דְּהַאי מְשִׁירוּתָא דְּעִיגוּלָא, אֶלְף אֲמִין וּתְרִיסַר אֶלְפִין זָרְתִין.

שְׁאָרֵי וּמְדִיד, מְגוּ רוּמָא וְעוּמְקָא וְאוּרְכָא וּפּוּתִיָּא, בְּרָזָא דְּדִיוּקְנָא דְּאָדָם, בְּשִׁפְרֵי חִיזוּ דְּנוּקְבָא, וּמְדִיד בְּעִיגוּלָא דְּרִישָׁא, בְּסְטָרָא חָדָא בְּהַהוּא פְּשִׁיטוּ. הַהוּא פְּשִׁיטוּ אֶתְפֹּשֵׁט וּמְדִיד בְּעִיגוּלָא דְּרִישָׁא, בְּלֹא פְּלָגוּ פְּלָל.

וּמַהֲיָה בְּסְטָרָא דְּרוּמָא בְּעִיגוּלָא. וְאֶתְפֹּשֵׁט וּמְשִׁיד לְתַתָּא, וְקְשִׁיר קְשָׁרָא. מְדִיד מְרִישָׁא בְּעִיגוּלָא, בְּשִׁיעוּרָא דְּתַלְת אֶלְף, אֲמִין פְּלִילֵן פְּחָדָא. וְאֶתְמַשֵּׁד וְאֶתְפֹּשֵׁט לְתַתָּא, בְּלֹא קְשִׁירוּ. וְהַהוּא שִׁיעוּרָא, שִׁית אֶלְף סְטָרִין דְּעֶלְמִין, וְשִׁית אֶלְף טְפָחִים, בְּעִיגוּלָא.

גוּ פְּשִׁיטוּ דְּבוּצִינָא דְּנַפְקָא, אֶתְפֹּשֵׁט הַאי דְּנַפֵּק מְגוּ הַאי קְשָׁרָא עֵילָאָה, דְּרָזָא דְּבוּצִינָא, וּמְדִיד בְּעִיגוּלָא לְסְטָרָא רְבִיעָאָה, וְעֵבִיד מְשַׁחְתָּא, וּמְדִיד אֶלְף לְסְטָרָא יְמִינָא. מְשַׁחְתָּא דְּהַאי סְטָרָא דִּימִינָא, לְתַרְע דְּרוּמָא, מְדִיד אֶלְף וְאֶלְף וְאֶלְף, בְּהַהוּא סְטָרָא, דְּדִ' סְטָרִין דְּעֶלְמָא, אֶשְׁתַּכְּחוּ אַרְבַּע אֶלְף. וְכֵן אֶתְפֹּשֵׁט הַאי פְּשִׁיטוּ לְכָל סְטָרִין.

בְּתַרְע מְזָרַח, קִיַּמָּא פְּשִׁיטוּ אַחְרָא, דְּנַפְקָא מֵהַאי פְּשִׁיטוּ דְּמְדִיד מְשַׁחְתָּא, וְקִיַּמָּא הַהוּא פְּשִׁיטוּ אַחְרָא בְּאֶמְצָעִיתָא, וּמְדִיד אֶלְף, בְּהַהוּא סְטָרָא בְּאֶמְצָעִיתָא.

וְעַמִּיק בְּעוּמְקָא, וּמְדִיד מְדִידוּ בְּרָזָא דְּמַהִימְנוּתָא, בְּרָזָא דְּשִׁית סְדְרֵי מְשֻׁנָּה. וְאֶלִין שִׁית סְדְרִין, קִיַּמִין בְּהַהוּא עוּמְקָא דְּרָזָא דְּבוּצִינָא, דְּהַהוּא פְּשִׁיטוּ. אֶלִין שִׁית סְדְרִין, קִיַּמִין גוּ מְדִידוּ דְּשֻׁנָּה. שְׁנִיָּה, אִיהוּ סִימּוֹן, בְּרָזָא דְּאִינוּן שִׁית סְדְרִין דְּמְשֻׁנָּה, דְּקֶאֱמָרוּ.

הַאי פְּשִׁיטוּ קְדַמָּאָה, דְּנַחְתָּא וּנְפִיק מְגוּ הַהוּא קְשָׁרָא דְּקֶאֱמָרוּ, אוּרְכָא דִּילִיָּה לְמִיעֵבַד מְשַׁחְתָּא. בִּיָּה, אִיהוּ אֶלְפֵי אֶלְפִין רַבּוּן עֶלְמִין, עד הַהוּא נְצִיצוּ בְּתַרְאָה, דְּלִית בִּיָּה נְהוּרָא פְּלָל. וְרָזָא דָּא לְבָנֵי מַהִימְנוּתָא לְמִיעֵבַד מְשַׁחְתָּא. אִיהוּ רָזָא דְּכַתִּיב, (דְּנִיאל ז') אֶלְף אֶלְפִין יִשְׁמְשׁוּנִיָּה וְרַבּוּ רַבּוּן קְדַמוּהֵי יְקוּמוּן. בְּהַאי אִיהוּ רָזָא לְמְשַׁחְתָּא, כְּדֶקֱאֶמְרוּ.

פְּשִׁיטוּ תְּנַיִנָא דְּקֶאֱמָרוּ, דְּנַחְתָּא וּנְפִיק מְגוּ הַאי פְּשִׁיטוּ קְדַמָּאָה, וְאִיהוּ קִיַּמָּא בְּאֶמְצָעִיתָא, אוּרְכָא דִּילִיָּה, לְמִיעֵבַד בִּיָּה מְשַׁחְתָּא בְּהַהוּא סְטָרָא, אֶלְף רַבּוּא עֶלְמִין, וְשִׁבַע מָאָה אֶלְף וְחַמְשָׁה וְשִׁבְעִין. וְסִימְנָד, (שְׁמוֹת לח) וְאֶת הָאֶלְף וְשִׁבַע הַמָּאוֹת וְחַמְשָׁה וְשִׁבְעִים עָשָׂה וְוִים לְעַמּוּדִים.

זָכָאִין אֵינוֹן דִּיזְדַעִין לְאַפְקָא רְזִין עֵילָאִין גּוּ מְהִימְנוּתָא, וְיִדְעִי לְמִיעַל
לְמִינָא וְלִשְׁמָאֵלָא פְדָקָא יָאוּת בְּלֹא כְסוּפָא. וְעַל דָּא פְתִיב (דְנִיאל יב)
וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ.

בוּצִינָא דְקַרְדִּינוּתָא, פִּד עֵבִיד מְשַׁחְתָּא, אֲתַכְנֵשׁ לְגוּיָה, וְקִימָא בְּכָל דְרָגָא
וְדָרָגָא, בְּהֵוֹא כְּנִישׁוֹ וְקִימָא לֹון. לְבַתֵּר, קִימָא וְסִלְקָא מְעוּלְפֵת, עַד
דְּסִלְקִין וְאֲתַגְנִיז, וְאֲתַטְמֵר וְלֹא אֲתִידַע. וְכֹלָא אֲשַׁתָּאֵר בְּקִיּוּמָא, פְּדִין
נְהִיר מַה דְנְהִיר, וְאַפִּיק נְחֵלִין וּמִיּוֹן, לְרִוּוּאָה כּוּלָא. עַד הֵכָא רְזָא דְבוּצִינָא
דְקַרְדִּינוּתָא, לְאַחַדָּא בְּהַ בְּכָל סְטְרִי מְהִימְנוּתָא.

בוּצִינָא דְקַרְדִּינוּתָא, קִימָא גּוּ טְמִירִין, וְסִלְקָא וְנַחְתָּא. מֵאֵן דִּיזְדַע רְזָא
דְחֻכְמָתָא, יְכִיל לְאַדְבָּקָא וְלְמִיעַבַּד מְשַׁחְתִּין בְּכֹלְהוּ סְטְרִין, עַד דִּיזְדַע בְּרְזִין
עֵילָאִין, בְּרְזִין דְמֵאֲרִיָה, בְּרְזִין דְחֻכְמָתָא, בְּגִין לְמַנְדַע וְלְאַדְבָּקָא. מֵאֵן דִּיזְדַע
וְאַסְתַּפֵּל, זְכָאָה חוּלְקִיָה בְּהֵאִי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. בְּגִין דְהָא כְּלָלָא דָּא,
יִתְקֹן רְגְלוֹי דְבַר נֶשׁ, לְעֵאלָא בְּפִרְגוּדָא, וְלְמִיָּהֵד בְּאוּרַח מִישַׁר, זְכָאָה אִיהוּ
בְּעֵלְמָא דִין, וְזְכָאָה אִיהוּ בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. עַד כָּאֵן קוּ הַמְדָּה.

פרשת כי תצא

(דברים כא) כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל אֲיָבִיד. רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח, (הושע ח) זָנַח יִשְׂרָאֵל
טוֹב אוֹיֵב יִרְדְּפוּ. מֵאִי זָנַח יִשְׂרָאֵל טוֹב, דָּא יֵצֵר הַטּוֹב, דְשְׁלֵמָה מְלָכָא
קְרִיָיָה טוֹב. דְכַתִּיב, (קהלת ד) טוֹב יָלַד מְסָכֹן וְחֻכָּם. אוֹיֵב יִרְדְּפוּ, דָּא יֵצֵר
הָרַע, דְאִיהוּ שְׁנֵאִיָּה דְבַר נֶשׁ, דְשְׁלֵמָה מְלָכָא קְרִיָיָה שׁוּנָא. דְסִגִּיאִין שְׁמָהֹן
אִית לֵיה, דְכַתִּיב, (משלי כה) אִם רָעֵב שִׁנְאָדָּה אֲכִילְהוּ לְחֵם. וְדָא הִיא
אוּרִיָיָתָא קְדִישָׁא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שם ט) לְכוּ לַחֲמוּ בְלַחְמִי.

וְעַל דָּא בְּעֵי בַר נֶשׁ לְשׁוּוּאָה מְלִין דְאוּרִיָיָתָא עֲלִיה, בְּגִין דִּיהָא תְּבִירָא בִיָּה,
דְלִית לֵיה קְטְרוּגָא לְיֵצֵר הָרַע, בַּר מְלִין דְאוּרִיָיָתָא. וְעַל דָּא פְתִיב, (דברים ו)
וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לְבָבְךָ. עַל תְּרִי יֵצֵרִידָּ.

אָמַר לֵיה רַבִּי יְהוּדָה, יֵצֵר הַטּוֹב מֵאִי בְּעֵי מְלִין דְאוּרִיָיָתָא. אָמַר לֵיה, יֵצֵר
הַטּוֹב אֲתַעֲטֵר בְּהוּ, וְיֵצֵר הָרַע אֲתַכְנַע בְּהוּ.

וְעַל דָּא כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל אֲיָבִיד דָּא אִיהוּ יֵצֵר הָרַע. דְאַנְן צְרִיכִין לְמִיפִק
לְקַבְּלֵיה בְּמְלִין דְאוּרִיָיָתָא, וְלְקַטְרָגָא לֵיה, וְכַדִּין יִתְמַסֵּר בִּידָא דְבַר נֶשׁ.
כְּמָה דְאַתְמֵר, וְנִתְנֹו ה' אֱלֹהֶיךָ בְּיַדְךָ וּשְׁבִית שְׁבִיו.

אמר רבי שמעון, ווי על דא, ווי על דא, (משלי ט) תחת עבד כּי ימלוך וּנבל כּי ישבע לחם. דהא יצר הטוב אשתבאי בידיה, ואיהו מלך עליה.

אשת יפת תאר, דא היא נשמתא. כדבר אחר, (שם לא) אשה יראת ה' היא תתהלל. דהא בכל יומא ויומא, אינון סיען ומנהיגין דנשמתין, ואינון סיען ומנהיגין דיצר הרע, אינון בקטרוגא תדירא, מקטרגין אליו באליו, וכל שייפין דגופא בצערא בינייהו, בין נשמתא ובין יצר הרע.

והבאתה אל תוך ביתך, דאתתרכת מתמן. (שם ט) ושפחה כּי תירש גברתה. וכבר אוקימנא מליו. וגלחה את ראשה ועשתה את צפרניה, ותדפי מההוא זוהמא דאטיל בה נחש.

והסירה את שמלת שביה, מאינון כסו דמסאבא וזיגין בישין מחובא דעגלא. דהא בקדמיתא הויא להו לבושי קודשא, דקבילו בטורא דסיני. וכד עבדו ית עגלא, אעדו מנייהו אינון לבושי יקר, דכתיב (שמות לג) ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב.

ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים, דא היא ירחא דאלול, דביה סליק משה לטורא, למבעי רחמין קמי קודשא בריך הוא, בגין דישתביק לישראל על חובא דעגלא. ובגין דא ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים, בגין דגלי ערייתא דקודשא בריך הוא וערייתא דאורייתא. כדבר אחר, (ויקרא יח) ערות אביך וערות אמה לא תגלה. ועל דא אמר, (תהלים קיט) פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך.

והווי ישראל רחיקין ממלכא כל ההוא זמנא, עד יומא דכפורי, דנחית משה מן טורא, והווי ישראל בתעניתא כל ההוא יומא. וכדון אתדבק מלכא במטרוניתא. כדבר אחר, (דברים כא) ואחר כן תבוא אליה ובעלתה והיתה לה לאשה.

וגזרו קיימא עם קודשא בריך הוא, דלא יפלחון עוד פולחן נוכרא. כדבר אחר (שמות לד) הנה אנכי כורת ברית נגד כל עמך וגו'. וכתיב תמן, (שם) אלהי מסכה לא תעשה לך. ועל דא ומכר לא תמכרנה בכסף, לא תשקר בנשמתך, בגין דחלו דכסף. כדבר אחר, (שמות כ) לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם.

זכאין אינון ישראל, דקודשא בריך הוא גזר עליהון תעניתא ביומא דין. דכתיב, (ויקרא כג) כּי כל הנפש אשר לא תענה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה. בגין דיתכפר להון כל חוביהון. דכתיב, (שם טז) כּי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו. עד כאן.

מדרש הנעלם רבי שמעון אמר, נפשא, דהיא משפּעא דיסודא

עילָאָה, כּד אִיהִי חֲבַת, אֲשָׁא דְלַעֲיָלָא שְׁלֵטָא עֲלֶיהָ. זִינָא בְּזִינְיָהּ. וּבְגוּפָא שְׁלֵטָא אֲשָׁא דְלָרַע. וְשְׁלֵמָא עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

וּמֵאֵן דְּאָמַר, דְּמֵאֵן דְּאָזִיל מֵהֵאֵי עֲלֵמָא בְּלָא בְּנִין, דְּאָתֵי זִימְנָא אַחְרֵיתֵי לְעֲלֵמָא הַדִּין, אָמַר קְשׁוּט.

וְעוּד. אֵינּוּן חֲיִיבֵיָא דְּשֵׁאֲטִין בְּאֹיֲרָא, עַד דְּמַרְצוּ חוּבֵיָהּ, וּבִתֵּר נְכֻסִין פְּעַם שְׁנֵיָה בְּגוּף, כְּדֵי לְצַרְף אוֹתוֹ, וְאִם יֶצְדֵק, שׁוּב אֵינּוּ נְכֻס פְּעַם אַחֲרָת. וְאִם לֹא, פְּעַם שְׁלִישִׁית. שְׁנַאֲמַר, (אֵיב לֵג) הֵן כָּל אֱלֹה יִפְעַל אֵל פְּעַמִּים שְׁלוֹשׁ עִם גְּבַר. וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם לֹא יֶצְדֵק בְּאֵלוֹ הַשְּׁלֵשָׁה פְּעַמִּים, שׁוּב אֵין לוֹ תַקְנָה, וְזֶהוּ הַכָּרַת תַּכְרַת. וְעַל דָּא בְּעֵי בַר נָשׁ לְאִזְדַּהֲרָא בְּנַפְשֵׁיהָ, דִּילְמָא אָתָּא זִימְנָא אַחֲרָא.

וְאֵית לָנָא רְאִיָּה מְנַדְּב וְאַבִּיהוּא, כְּדַכְתִּיבְנָא, דְּמִיתוּ פְּלָגֵי גּוּפָא הוּוּ בְּגִין דְּלֹא אֲנֻסִיבוּ. וְעוּד אֵית לָנָא סְמֵךְ, מַעֲנִין יְבָמָה יְבֵא עֲלֶיהָ. בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּרְשׁ זְרַעִיָּה, וְלֹא יֶצְטָרִיף לְמִיתֵי זִימְנָא אַחֲרָא בְּגוּף. וְתוּ אוּלְפִנָּא מֵאוּנָן, דְּאָמַר הַכְּתוּב בֵּיהּ, (בְּרַאשִׁית לֵח) לְבַלְתִּי נִתֵּן זֶרַע לְאַחִיו.

וְעוּד רְאִיָּה אַחֲרָא, (רוֹת ד) יֵלֵד בֶּן לְנַעֲמִי. וְכִי לְנַעֲמִי יֵלֵד, וְהֵלֵא רוֹת יֵלְדָתוּ. אֲלֵא לְלַמֵּד, שְׁזָה עוֹבֵד הוּא הִיָּה מַחְלוּן, וּמִית בְּלֹא בְּנִין.

וּבְגִין כְּדָ תַחֲמִי, בַּר נָשׁ צְדִיק וְרַע לוֹ. דִּילְמָא זִימְנָא אַחְרֵיתֵי אָתָּא לְעֲלֵמָא, וְלֹא הֵוָה זְכָאֵי כָּל כְּדָ, וּמֵת בְּעֵנִין זֶה, וְכִדּוּ הַשְׁתָּא כְּדָ עָאֵל לְהֵאֵי עֲלֵמָא, מְנַכָּה חוּבֵיָהּ, וְהַדִּין הוּא צְדִיק וְרַע לוֹ.

וְכִמוּ כֵן רְשָׁע וְטוֹב לוֹ. דִּילְמָא אָתָּא זִימְנָא אַחֲרָא, וּמֵת בְּלֹא בְּנִין, וְהֵוָה זְכָאֵי וְלֹא גְמוּר, וְהַשְׁתָּא מְשַׁלֵּם לִיהּ מְזֻכּוּתֵיהּ בְּעֲלֵמָא דִּין. וְדָא הוּא (הוּשַׁע יד) כִּי יִשְׂרָיִם דְּרַכִּי הִי וְצְדִיקִים יִלְכוּ בָּם.

וְהָא דְּאָמְרָן (דְּבָרִים כה) כִּי יִשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּו. רַבִּי יֶצְחָק אָמַר, כִּי יִשְׁבוּ אַחִים, שְׁיַפְּיֵרוּ בְּלָבָם שְׁהֵם אַחִים. כְּמַדְבַּר אַחַר, (תְּהִלִּים כט) וַיֵּשֶׁב הִי מְלֶךְ לְעוֹלָם. בְּמָה דְּאִשְׁתַּמוּדְעִין דְּהוּא מְלָכָא עַל כּוּלָּא.

וּמֵת אֶחָד מֵהֵם וּבֵן אֵין לוֹ, הָא אִם הוּוּ לִיהּ בְּנִין, לֹא אֶצְטָרִיף. רַבִּי תַנְחוּם אָמַר רַבִּי יוֹסִי, יְבָמָה יְבֵא עֲלֶיהָ, לְמֵאֵי אֶצְטָרִיף. דְּלֹא לְאַמְעוּטֵי מַדְמִיוּנָא דְּכֻלִּיל כָּל דְּמִיוּנִין.

רַבִּי יֶצְחָק פְּתַח, (קֹהֶלֶת ד) יֵשׁ אֶחָד וְאֵין שְׁנֵי גַם בֶּן וְאֵח אֵין לוֹ. יֵשׁ אֶחָד, דִּין הוּא בַּר נָשׁ דִּי תַפְטֵר מַעֲלָמָא הַדִּין חֲסַר מִן טְבַתָּא, דְּהוּא חַד, וְלִית לִיהּ זְכוּתָא לְמַעְבַּד תַּנְיִין. דְּתַנְיָא, אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, הָאֵי מֵאֵן דְּאִתְפְּטֵר מִן עֲלֵמָא הַדִּין יַחִיד בְּלֹא תַנְיִין, אִיתְמַעִיט וַיִּשְׁתַּיְצִי מַדְמִיוּנָא דְּכֻלִּיל כָּל דְּמִיוּנִין.

טובים השנים מן האחד. מאי טעמא, משום דכתיב אשר יש להם שכר טוב בעמלם. אמר רבי יצחק, תא חזי, דכתיב קרא, (שם) כי אם יפלו האחד יקים את חברו, בההוא דמיונא. ואילו האחד שיפול, ואין שני להקימו.

רבי יהודה שלח ליה לר' אבא, אמר, אתון דקיימתון קמי מאריהון דמתניתין, מאי טעמא יבמה יבא עליה להקים שם המת, ולא באשה אחרת.

שלח ליה, (ירמיה ב) פרייה למד מדבר באות נפשה שאפה רוח. איתרגיש רבי יהודה, ואמר, ונדאי דא היא רזא דחכמתא, משמע דאמר שאפה רוח, רוח ממש.

ואזלא הא כהאי דאמר רבי יוסי דכתיב, (קהלת ח) ובכן ראיתי רשעים קברים ובאו. ובאו ממש. אמר רבי יצחק, ומתפרש מלה, במאי דכתיב באות נפשה דמשמע דאפילו ארוסה, ואפילו בעולה אתיין בתועלתא דהאי מלה.

(דברים כח) והיה הבכור אשר תלד יקום וכו'. ומאי טעמא הבכור, ולא השני ולא השלישי. אמר רבי יודן, הבכור והראשון על כל פנים של מת הוא, ודעתיהו דתרויהון בזויגא קדמאה במיתא.

תניא, אמר רבי יוסי, ועלתה יבמתו השערה אל הזקנים, האי מלה חוצפא אתחזי. אמר רבי יהודה, חס ושלום דחוצפא הוא, אלא לאתחזא טיבו דבעינא למעבד עם מיתא, ואיהו לא בעי, ולפיכך עבדית ליה קלנא קמי כולא.

מאי קלנא עבדית ליה. דכתיב, וירקה בפניו, להכלם בפני הכל, אשר לא יבנה את בית אחיו. וקרא כתיב, וירקה ואמרה ככה כו'. כמה דאת אמר, (במדבר יב) ואביה ירק בפינה הלא תכלם.

רבי אבהו אמר ר' יוחנן, צהבה וירקה רוקא, דמתחזי לכולא דאיהו רוקא, ולא מים, ולא דאתכסי בעפרא.

ההיא איתתא, דאתת לקמיה דרבי שמעון, ורמת רוקא, וחזי בה דאכלת בההוא שענתא, ולא הוי מתחזי רוקא, ולא אתעבידת ההוא יומא, ולבתר אמלכו ואזדווגו דא עם דא.

ומי עביד ר' שמעון הכי, והתנן אי אמלכו קודם דתסתלק קמי דיינא זאות, ומדתשרי סינייה קמי דיינא לא.

אמר רבי יהודה, שאני ההיא איתתא, דעד לא עבדו דא עם דא, אלא דארמית רוקא למחזי, ולא הוה כשרא ואזלו ואזדווגו דא עם דא לבתר.

וְחִלְצָה נְעִלוֹ, כְּמָה דְאֵת אָמַר (הושע ה) חֲלַץ מֵהֶם. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי חֵיָא, כְּתִיב, (שמות ג) אֵל תִּקְרַב הֶלֶם שֶׁל נְעֻלִיךָ מֵעַל רִגְלֶיךָ, וְכִי מִנְעַל מְטָהָר אֵת הַמְּקוֹם, אוּ מְטָמֵא אֵת הַמְּקוֹם. אֵלֶּא אָמַר רַבִּי אַבָּא, מְלַמֵּד שְׁצִנָּה לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדֶרֶךְ כְּבוֹד לְהִתְפָּרֵשׁ מֵאֲשֵׁתוֹ מִכָּל וְכָל. בְּמִשָּׁה כְּתִיב נְעֻלִיךָ, וּבִיהוֹשֻׁעַ כְּתִיב נְעֻלָּךְ, שֶׁלֹּא יִתְפָּרֵשׁ מֵאֲשֵׁתוֹ מִכָּל וְכָל, אֵלֶּא לְעֵתִים מְזוּמָנִים.

כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו. מְקוֹם יֵשׁ לָךְ בְּמַעְלָה גְּדוּלָּה מִשְׁאָר בְּנֵי אָדָם, מְדַרְגָּה הַנִּקְרָאת קוֹדֶשׁ. וְעַל כֵּן נִצְטוּוּ לְהִתְפָּרֵשׁ מֵאֲשֵׁתוֹ בְּדֶרֶךְ נְעִל. אִף כָּאֵן נָמִי הָאֵי נְעִל פְּרִישוֹת אִשָּׁה.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, צְרִיךְ הָאָדָם לְבָטוּחַ בְּקוֹנוֹ, וְלִיקַח אִשָּׁה, וּלְהוֹלִיד בְּנִים, שֶׁלֹּא יִלְךְ עֲרִירִי לְעוֹלָם הַבָּא. דִּתְנֹן, מֵאֵי דְכְּתִיב, (ויקרא כ) עֲרִירִים יָמוּתוּ, דְּכָל מִי שֶׁאֵין לוֹ בְּנִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, הוּא כְּאֵלוֹ לֹא נִבְרָא וְלֹא הָיָה, וְנִקְרָא עֲרִירִי מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִן הָעוֹלָם הַבָּא.

הָאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מֵאַחַר שֶׁהָאָדָם נוֹשֵׂא אִשָּׁה, וּמוֹלִיד בְּנִים. נִקְרָא עֶבֶד ה', וְנוֹחַל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהָעוֹלָם הַבָּא. דְּכְּתִיב, (יחזקאל מד) לְהַנִּיחַ בְּרַכָּה אֶל בֵּיתְךָ.

מִשָּׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה. לְמַלְךְ שֶׁנִּתְּנוּ פְּקֻדוֹן לְשִׁלְשָׁה בְּנֵי אָדָם, הָאֶחָד שָׁמַר אֶת הַפְּקֻדוֹן. הַשֵּׁנִי אֲבָד אֶת הַפְּקֻדוֹן לְגַמְרִי. הַשְּׁלִישִׁי טִנַּף אֶת הַפְּקֻדוֹן, וְנִתְּנוּ מִמֶּנּוּ לְאַחַר לְשִׁמְרוֹ. לְיָמִים, בָּא הַמֶּלֶךְ לְתַבּוּעַ פְּקֻדוֹנוֹ. אוֹתוֹ שֶׁשָּׁמַר הַפְּקֻדוֹן, שֶׁבָּחוּ הַמֶּלֶךְ וְעָשְׂאוּ נְאֻמֵּי בֵּיתוֹ. הַשֵּׁנִי שֶׁאֲבָד אֶת הַפְּקֻדוֹן, הָאֲבִידוֹ מִן הָעוֹלָם, וְצִנָּה שֶׁלֹּא יְהִיָּה לוֹ שֵׁם וּשְׂאֵרִית. הַשְּׁלִישִׁי שֶׁטִּנַּף אֶת הַפְּקֻדוֹן, וְהִנִּיחַ מִמֶּנּוּ לְאַחַר, אָמַר הַמֶּלֶךְ, הַנִּיחוּ לָזֶה עַד שֶׁנִּרְאָה הָאֶחָד, הֵיאָדָּךְ יַעֲשֶׂה מִמֶּה שֶׁהִנִּיחַ זֶה בְּיָדוֹ, וּבֵין כֶּף לֹא יֵצֵא מִבֵּית הַמֶּלֶךְ.

זָכָה הָאֶחָד, יֵצֵא זֶה לְחִירוֹת. לֹא זָכָה, אָמַר הַמֶּלֶךְ, תִּנְנוּ לָזֶה עוֹנֵשׁ עַל שֶׁטִּנַּף אֶת הַפְּקֻדוֹן, וְיִשְׁאָר הַפְּקֻדוֹן שָׁלוֹ. רַב הוֹנָא אָמַר, כֵּינּוּ דְעָאֵל עָאֵל.

וְאֵי טִנַּף אֶת הַפְּקֻדוֹן וְלֹא הִנִּיחַ בְּיַד אַחַר לְשִׁמְרוֹ, מוֹצִיאֵין אוֹתוֹ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ, עַד שֶׁיֵּבֵא אַחַר וְיִתְקַן מִה שֶׁטִּנַּף זֶה, וְהַפְּקֻדוֹן מוֹצִיאֵין אוֹתוֹ מִיָּדוֹ שֶׁל זֶה, וְנוֹתְנִין אוֹתוֹ לָזֶה שֶׁתִּיקְנוֹ.

רַבִּי חֵיָא אָמַר, כְּתִיב (בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נְשֵׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה. כֵּינּוּ דְאָמַר נְשֵׁמַת חַיִּים, אִמְאֵי וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה. אֵלֶּא, עַל מְנַת כֵּן נִתְּנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נְשֵׁמָה בְּאָדָם, שֶׁיְהִיָּה לְנֶפֶשׁ חַיָּה. בְּמַעֲרַבָא קוֹרִין לְיוֹלְדָת, חַיָּה.

וְתוֹ, אֱלֹהִים אֶפִּיק זַיְנִין לְזַיְנִיָּה, וְהִיא הַנְּשֵׁמָה. וְהַנְּשֵׁמָה מִתְחַלְקָת וּמִתְרַבָּה בְּגוֹף, בְּעוֹד שֶׁהִיא בְּגוֹף, וְכֵינּוּ שֶׁיוֹצֵאָה מִהַגּוֹף, מִתְרַבָּה בְּיוֹתֵר, וּמִשְׁגָּת מִה שֶׁלֹּא תוֹכֵל לְהַשִּׁיג בְּעוֹדָה בְּגוֹף.

וְתִיכֹף שְׁנַפְרָדֶת מֵהַגּוֹף, רוֹצֶה לְהַדְבִּק בְּאֱלֹהִים, וּבְגִין דָּלָא אַפִּיקַת גּוּפָא, דְּהוּא זִינְיָה, כְּמָה דְאַפִּיק אֱלֹהִים נְשַׁמְתָּא דְהוּא זִינְיָה, לֹא מִתְקַבְּלַת, וְחוֹזְרַת וְשׁוֹאֶפֶת עַד שְׁתַּכְנַס בְּגוֹף אַחַר, כְּדִי לְקַיִם זְרַע וְלָשׁוּב לְהַדְבִּק בְּגוֹף הַטְּהוֹר וְהַזָּדִי וְהַנְּקִי. וּמִי שֶׁלֹּא הֵנִיחַ בְּנִים, לָא מְזַדְּקָא לִיה. הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (יִרְמִיָּה ב) בְּאֵנוֹת נִפְשָׁה שְׁאֶפֶה רֹחַ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הָאִי מֵאֵן דָּלָא אֲשַׁתָּאֵר בְּתַרִּיהַ גְזַעִין לְשַׁרְשָׁא, נְשַׁמְתִּיהַ אֲשַׁתִּיכִי מִן הַהוּא דְמִיּוֹנָא דְכְּלִיל כָּל דְמִיּוֹנִין, עַד דְמִתְגַּלְגְּלָא, וְאִיתְוֹרְקַת מִמָּאֵנָא לְמָאֵנָא. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (שֵׁם מֵה) וְלֹא הוֹרַק מְכַלִּי אֶל כְּלִי. מֵאִי תִקְנִיתִיהַ. כְּתִיב, (וַיִּקְרָא כֹה) וּבָא גֵאֲלוֹ הַקֶּרֶב אֱלֹוֹ וְגֵאֲלֵ אֵת מִמְכַר אַחִיו.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מִתְגַּלְגְּלַת עַד דִּי תִשְׁכַּח מָאֵנָא דְכְּשָׂרָא לְאִתְתַּקְנָא. וְאִי הַהוּא פְרוּקָא לָא הָוִי, קוֹזְטִיפָא דְבוּדִיטָא אֲתַבֵּר. וְעַל הָאִי אֲתַקְרִי, (דְּבָרִים ז) וּמִשְׁלֵם לְשׁוֹנְאָיו אֶל פְּנֵיו לְהֶאֱבִידוֹ. וְכְתִיב (שֵׁם ה) וְעָשָׂה חֶסֶד לְאֶלְפִים לְאֱהָבֵי וּלְשִׁמְרֵי מִצּוֹתָי.

הִילְכֵךְ אָמַר רַבִּי אַבְבָּא, כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ט) בְּצִלְמֵ אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם. מַה שְּׁמָא דָּא אַפִּיק זִינְיוֹ לְזִינְיָה. כְּדָּ בְעֵי בְר נֶשׁ לְאַפְקָא זִינְיוֹ לְזִינְיָה.

פרשת כי תבא

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, אֶזְלֵ לִיה וְעָרַק לְמַדְבְּרָא דְלוּד, וְאִתְגַּנְיָז בְּחַד מְעַרְתָּא, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ. אֲתַתְּרַחִישׁ לוֹן נִיֶּסָא, וּנְפַק לְהוּ חַד חַרוּבָא, וְחַד מְעַיְנָא דְמַיְיָא. אֶכְלִי מֵהַהוּא חַרוּבָא, וְשַׁתָּאֵן מְאִינוֹן מִיּוֹן. הָוִה אֲלִיהוּ זְכוּר לְטוֹב, אֲתִי לוֹן בְּכָל יוֹמָא תַרִּי זְמַנִּי, וְאוֹלִיף לוֹן. וְלֹא יַדַע אִינֶשׁ בְּהוּ.

יוֹמָא חַד הוּוּ חִפְיִמַיְיָא בְּבִי מְדַרְשָׁא שׁוֹאֲלִין, וְאָמַרְיוֹ, קָלְלוֹת שְׁבַתוֹרַת כְּהֻנִּים, אִינוֹן כְּנַגְדַּ בֵּית רֵאשׁוֹן. קָלְלוֹת שְׁבַמְשַׁנְהַ תוֹרָה כְּנַגְדַּ בֵּית שְׁנֵי וְגָלוֹת אַחֲרוֹן. בְּקָלְלוֹת שְׁבַתוֹרַת כְּהֻנִּים, אִית בְּהוּ הַבְּטָחוֹת, וְחַבִּיבוּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, דְכְּתִיב, (וַיִּקְרָא כו) וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹוב וְגוֹ'. וְכְתִיב וְאִף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אֲיִבִיחֶם. קָלְלוֹת שְׁבַמְשַׁנְהַ תוֹרָה, לִית בְּהוּ הַבְּטָחוֹת, וְלִית בְּהוּ נְחֻמָּה כָּלֵל, כְּמָא דְכְּתִיב בְּקָלְלוֹת קַדְמָאִין. וְלֹא הוּוּ יַדְעִי.

קַם רַבִּי יְהוּדָה בְּר אֶלְעָאִי וְאָמַר, חֲבַל עַל גְּרִיעוּתָא דְבַר יוֹחָאִי, וְלִית מֵאֵן יַדְעַע מִנִּיהַ. וְאֵלוֹ יַדְעִי, לִית רְשׁוֹ לְגַלְגָּא לִיה.

ר' יוסי בן רבי יהודה, קם יומא חד בצפרא, חמי כל אינון עופין דאינון
הוּ טאסון, ושפנינא חדא אזלא בתרייהו. קם על רגלוי ואמר, שפנינא,
שפנינא מהימנא, מיומא טופנא דיוקנא דעמא קדישא, לך גאות ולך נאה,
זיל ועביד לי שליחותא חדא לבר יוחאי, באתר דאיהו תמן.

אסתחרא ההוא שפנינא וקמת קמיה. כתב פתקא חדא, ואמר מה דאמר.
וקמת שפנינא ונטלת בפומה, ואזלת לגביה דרבי שמעון, ושויאת ליה
בכנפא. אסתפל בההוא פתקא, ובכה, הוא ורבי אלעזר בריה. ואמר,
בכינא על פרישותנא מן חבריא, ובכינא על מלין אליו, דלא אתגליון להו,
מה יעבדון דרי בתראי, אי ישגיחון בהאי.

אההכי, אתא אליהו זכור לטוב, חמי דבכי, אמר בשליחותא אחרא הוינא
זמין, השתא, ושדרני קודשא בריך הוא לשפכא דמעיד. אי רבי, אי רבי,
לא הוה אצטריך השתא לגלאה לצדיקיא מלין אליו.

אבל כן אמר קודשא בריך הוא, בקלות קדמאין אית ליב קראי, וכלהו
לקביל שבילי דאורייתא. בקלות בתראי אית בהו ניג קראי, לקביל
פרשין ואורחין דאורייתא.

בגלות קדמאה דבית ראשון, עברו ישראל אינון שבילין סתימין דסתרא,
אתגלי חובייהו, ואתגלי קיצא דילהון, ונחמתא ואבטחותא דילהון.
בגלות בתראה דבית שני, עברו ישראל גיין פרשיות אורחין דאתגליון,
אסתים חובייהו, ואסתים קיציייהו, ולא כתיב בהו הבטחות ונחמות.

אדהכי, עבר חד רוחא, ואפריש לון, וסליק אליהו גו גלגלא דנורא,
ואשתאר רבי שמעון, ובכי, ואדמוד אפיתחא דמערתא. אדהכי, אתא
אליהו זכור לטוב, אמר, קום רבי שמעון אתער משנתך, זכאה חולקך,
דקודשא בריך הוא בעי ביקרך. כל הבטחות ונחמות דישראל, בהני
קלות כתיבי.

פוק וחזי, מלכא דרחים לבריה, ואף על גב דלטייה ואלקייה, רחימו
דמעוי עליה. כד אחזי רוגזא תקיף, כדן רחמנותא עליה. כן קודשא בריך
הוא, אף על גב דלייט, מלוי ברחימו. אתחזין באתגלייא לווטין, ואינון
טבוון סגיאן, בגין דאלין קלות ברחימו הוּ. מה דלא הוה כן באינון
קדמאין, דכלהו הוּ בדינא תקיף.

באלין אית דינא ורחימו, כאבא דרחים על בריה, ורצועה דמלקיותא
נקיט בידיה, עביד נהימו סגיא, וקלין רברבין. ומלקיותא כלילין ברחמי.

וקשיא מפל אינון קלות, דא הוא דכתיב, (דברים כח) גם כל חלי וכל מפח
אשר לא כתוב בספר התורה יעלם הי עליך עד השמדך. הכא אינון
הבטחות דאבא על בריה, ברחימו סגי. יעלה לא כתיב, אלא יעלם, וכבש
לון, ויכסי לון בנוקבא דדוכתייהו, דלא יפקון לבר, ויהון כבושין ומכוסין
בנוקבייהו.

עד השְׁמֵדָד, מה דְּלָא יְהִי לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא, דְּהָא אוּמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיָּד
הוּא, דְּלָא יִשְׁיַצֵּי יַת יִשְׂרָאֵל לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי עֲלַמִּין, וְדוּכְרַנְיָהוּן יְהִי קִיָּים
תְּדִירָא. דְּכְתִיב, (ישעיה סו) כֹּן יַעֲמֹד זֶרְעֲכֶם וְשִׁמְכֶם. וְכְתִיב, (ירמיה לא) כֹּה
אָמַר ה' אִם יִמְדוּ שָׁמַיִם מִלְּמַעְלָה כו'.

וְהוּאִיל וּבְאוּמָאָה אִיהוּ דְּלָא יִשְׁתִּיצוּן יִשְׂרָאֵל, זְמִינָא דִּיהוּן כָּל מְכַתְּשִׁין
וּמְרַעִין טְמִירִין וּמְכוּסִין, דְּלָא יִפְקוּן לְבַר לְאַבְרָשָׁא לֹון, עַד זְיִמְנָא
דִּישְׁתִּיצוּן מִן עֲלַמָּא, מַה דְּלָא יְהִי לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי עֲלַמִּין.

סוּפָא דְכוּלְהוּן וְסִיוְמָא דִּילְהוּן, (דברים כח) וְהִשִּׁיבָה ה' מִצְרַיִם בְּאֲנִיּוֹת בְּדָרָה
אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לָהּ לֹא תִסִּיף עוֹד לְרֵאתָהּ וְהִתְמַפְרֶתֶם שֵׁם לְאִיבֵיהָ לְעַבְדִּים
וְלִשְׁפָחוֹת וְאִין קִנְהָ. הֵכָא הַבְּטָחוֹת וְנַחֲמוֹת, דְּזִמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא
לְמַעַבְד לְיִשְׂרָאֵל בְּסוּף יוּמָא. וְהִשִּׁיבָה ה' מִצְרַיִם בְּאֲנִיּוֹת, אַבְטָחוֹתָא
לְאַתְבָּא וְלְמִיעַבְד נְסִין וְאַתִּין דְּעַבְד קוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא בְּמִצְרַיִם, בְּיוּמִין
קְדָמָאין. כְּדָבַר אַחַר (מיכה ו) כִּימִי צִאתָהּ מֵאַרְצָא מִצְרַיִם אַרְאֵנוּ נִפְלְאוֹת.

בְּאֲנִיּוֹת, הֵכָא אִיהוּ, כְּמָה דְאַמְרַתְּ, דְאַתְּ דְרִישׁ בְּעִנְיּוֹת, שְׁתַּכְלָה פְּרוּטָה מִן
הַפִּיס. אַבְל, זְמִינִין כָּל בְּנֵי עֲלַמָּא לְמִיתֵי עַלְיָהוּ דִישְׂרָאֵל עַל סְפִינָא דִימָא,
וְיַחְשְׁבוּן לְשִׁיצָאָה לֹון מִן עֲלַמָּא, וְכִלְהוּ טְבִיעִין גּוּ יַמָּא, כְּמָה דְעַבְד בְּיוּמִין
קְדָמָאין.

וְתַמְן אִיהוּ חֲדוּה סְגִיָּאָה. כְּתִיב הֵכָא בְּאֲנִיּוֹת, וְכְתִיב הָתָם (ישעיה מג) בְּאֲנִיּוֹת
רַנְתֶּם. מַה לְהֵלֶן רַנְה אַף כְּאִן רַנְה.

בְּדָרָה אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לָהּ. מִן יוּמָא דְאַתְבְּרִי עֲלַמָּא, לָא גְלִי גְבוּרַתִּיהָ קוּדְשָׁא
בְּרִיָּד הוּא לְאַתְחַזָּאָה בְּעֲלַמָּא, וְשַׁעֲתָא דְרַעוּתָא, אֶלָּא בְּהוּא דְרָה. כִּי
כְּאֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם, בְּאוֹתוֹ דְרָה, וּבְהוּא גּוּנָא יַעֲבִיד לָהּ.

דְּהָא לְבַתֵּר מְכָל שְׁאָר סְטִרִין תְּפַנְשׁוּן עַלְיָהוּ דִישְׂרָאֵל, וְיַחְשְׁבוּן יִשְׂרָאֵל,
דְּבִזְמָנָא דָּא יִתְאַבְדוּן, וְאִינוּן זְבִינִין לְבַעֲלֵי דְבְבִיָּהוּן, הֵדָּא הוּא דְכְתִיב,
(דברים כח) וְהִתְמַפְרֶתֶם שֵׁם, וְנִמְפְרֶתֶם לֹא כְתִיב, אֶלָּא וְהִתְמַפְרֶתֶם,
בְּלִבְבְּכוּן תַּחְשְׁבוּן דְאַתּוּן זְבִינִין, וְלָאוּ הֵכִי, דְּהָא וְאִין קוּנְהָ כְתִיב, וְלִית
מֵאן דִּיכִיל לְשַׁלְטָאָה עַלְיָהוּ.

וְכָל דָּא, לְסוּף יוּמָא. וְתַלְיָא כּוּלָּא בְתִיּוּבְתָא. וְכוּלָּא סְתִים. כְּמָא דְכְתִיב,
(שם כט) לְמַעַן תִּשְׁכִּילוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן. מֵאן דְאַיִת לִיהָ לְבָא, יִסְתַּכְּל
וְיַדַּע לְאַתְבָּא לְמֵאַרְיָה.

אָמַר לִיהָ ר' שְׁמַעוֹן, בְּאִן אַתֵּר אַתְגְּלִיָּא פִירְקָנָא דִישְׂרָאֵל בְּהִנֵּי קִלְלוֹת.
אָמַר, אֲשַׁגַּח וְדִיִּיק, דּוּכְתָא בִישָׁא מְכַלְהוּ, תַמְן הוּי.

אֲשַׁגַּח וְדִיִּיק וְאַשְׁפַּח, דְכְתִיב, (שם כח) וְהָיוּ חִיִּיךָ תְלָאִים לָהּ מִנְגֵד וּפְחַדְתָּ
לִילָה וְיוֹמָם וְלֹא תֵאֲמִין בְּחִיִּיךָ. וְאַף עַל גַּב דִּידְעֵי חַבְרִיא זְמוּ, אִינוּן חִיִּים,
תְלוּין קַמֵּן וְסִפִּיקוּ. וְעִיקְרָא אִיהוּ וְצִיבּוֹן מְלִין.

כתב פתקא לעידן רמשא, ושויה בפוס שפנינא, ואזלת לגביה דרבי יוסי, דהוה בדוכתיה, ועינוי מחפאן. כיון דחמא לה, אמר, שפנינא. כמא את מהימנא מפל עופא דשמנא, קרא עליה, (בראשית ח) ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה.

נטל פתקא, ועאל לגבי חברייה, ואחמי לון. וסחי לון עובדא, תנוהו. בכה רבי יהודה ואמר, ווי, אף על גב דלא ידעינן ליה, (קהלת יא) מקום שיפול העץ שם יהוא. אתר דבר יוחאי תמן, חברייה בהדיה, ומתערין מניה ואולפין מניה.

זכאה נפשיה דבר יוחאי, דקודשא בריה הוא עביד עמיה נסין, ואיהו גזיר, וקודשא בריה הוא מקיים. ועתיד למהוי רישא לצדיקניא, דיתבי בגנתא דעדן. ויקבל אפי שכינתא, ויחמי לקודשא בריה הוא, וישתעשע עם צדיקניא, ויימא להו, באו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו.

מ (שמות כא) כי ינצו אנשים, אליו מיכאל וסמאל. ונגפו אשה הרה, דא פנסת ישראל ויצאו ילדיה בגלות. ענוש יענש, דא סמאל. פאשר ישית עליו בעל האשה, דא קודשא בריה הוא.

יוסף, מדיליה יתבו ליה. פומא דלא נשק לעברה, (בראשית מא) ועל פיך ישק כל עמי. ורזא דמלה, מניה אתון כל עלמא, ומניה פרחין נשמתינן לכולא.

הצנאר שלא הרפין לעברה, וישם רבד הזקב על צנארו. ורזא דמלה, וי דרגין דאינון לעילא מניה, וכולהו נגדין ליה נגידו טבא מעתיקא קדישא.

והא הוא רזא דזה"ב דאיהו ארביסר דכל חדא וחדא, מאינון ז' דרגין, כלילא מרחמא ודינא. ודא הוא רזא, דאמרו מארי מתניתין, סופה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה. בגין דכל חדא וחדא, כלילא מרחמי ודינא, ואם היא לתתא מי פסולה, בגין דלאו איהי כלילא מרחמי ודינא.

הגוף שלא הרפין לעברה, (שם) וילבש אתו בגדי שש. היינו רזא דויו דשמא קדישא. הרגלים שלא הלכו לדבר עברה, וירכב אתו במרכבת המשנה. בגין דאית רתיכא עילאה, ורתיכא תתאה, ויוסף זכי לתרווייהו, בגין דנטר ברית קיימא קדישא.

שבת, ש' בת. בזמן שיתחברו ג' אבות עם המלכות, שהיא ב'ית, תקרא שבת.

ויטע אשל בבאר שבע, הקיצוץ שקצץ אדם הראשון, תקנו אברהם, והוא בבאר שבע, שהיא המלכות. ד"א אש"ל, גונוי מדות, שהם חגיית "אדום" שחור "לבן" המשיך לה מהם, בסוד (בראשית כט) ג' עדרים צאן רובצים עליה.

יעקב שמש בבית שם ועבר, י"ד שנה. לתקון יובל ושמטה, שהם לאה ורחל.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאַפִּיק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְמַצְרַיִם,
אַפִּיק לֹון בְּרָזָא דְשָׁמָא דְמִיב אֲתָנוּן, כְּגוֹנוֹנָא דְבָרָא בִּיה שְׁמִיא וְאַרְעָא.

וּבְגִין דָּא, כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְמַצְרַיִם, נָטְלוּ תְּרִיסַר מִטְלָנִין, עַד
דְּמָטוּ לְטוּרָא דְסִינַי. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, בְּיוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי. וּבְעָא
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְתִלְתִּין מִטְלָנִין אוּחְרָנִין, דְלִהּוּ אֲזֵלִין יְתַהוּן בְּתִלְתָּא
יוֹמִין. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (במדבר י) וַיִּסְעוּ מֵהַר ה' דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים. עֲשֶׂרָה
מִטְלָנִין בְּכָל יוֹמָא.

וּבְגִין דְחָבוּ, גְּרָמוּ דְלִהּוּ נָטְלִין יְתַהוּן בְּתִלְסַר קְדָמָאִין. וּבְגִין דָּא לֹא עָלוּ
לְאַרְעָא, עַד דְנָטְלוּ תִלְתִּין מִטְלָנִין אוּחְרָנִין, וְאַשְׁתַּלִּים רָזָא דְשָׁמָא דְמִיב
אֲתָנוּן, כְּגוֹנוֹנָא דְעוּבָדָא דְבָרָא שִׁית.

(בראשית א) וּמִפְרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן, דָּא הוּא אֲתַר דְרוּחִיהוּן דְבְּנֵי נֶשָׁא
גְּנִיזִין. וְדָא הוּא אֲתַר דְאִיקָרִי אוּצַר הַנְּשָׁמוֹת. וְהוּא גְּבִיָּה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, וְאַמַּר לֹון, לֹא תִשְׁתַּדְּלוּן לְמַנְדַּע, הָאִידָּ רֹוחִיהוּן מִתְּפָרְשִׁין מְזוּוּגָא
דִּיקָרָא דִּילִי.

וְעַל דָּא תְּנִינָן (ויקרא יב) אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר כְּתִיב, וְלֹא כָלִיל דְּכָר
וְנוֹקְבָא כְּפּוּם אוּרְחוּי דְעֵלְמָא, דְלֹא מִתְחַבְּרָאן כְּמָה דְנִפְקוּ מִלְּעֵילָא זּוּגוֹת
זּוּגוֹת.

בְּגִין, דְאַדָּם קְדָמָאָה וְזוּגָא דִּילִיהּ, חָבוּ קָמִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְעַל דָּא,
מִתְּפָרְשִׁין כַּד נִפְקִין מִלְּעֵילָא. עַד דִּיהָא רַעוּא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אִי
זָכָה בַר נֶשׁ, יְהִבִּין לִיהּ זּוּגִיָּה, וְאִי לֹא, מִפְּרָשִׁין לָהּ מִנִּיהּ, וַיְהִבִּין לָהּ אוּחְרָא,
וּמוֹלִידִין בְּנִין דְלֹא כְּדָקָא יָאוּת.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית ו) לֹא יָדוּן רוּחִי בְּאָדָם לְעוֹלָם. מֵאִי רוּחִי, רוּחוּ מִבְּעִי
לִיהּ. אֶלְא אֵינּוּן תְּרִין רוּחִי, דְנִפְקִי זּוּגוֹת, לֹא יְדוּנִין כְּחָדָא. וְעַל דָּא כְּתִיב,
וַיִּלְדָּה זָכָר וְלֹא כָלִיל דְּכָר וְנוֹקְבָא, כְּפּוּם אוּרְחוּי דְעֵלְמָא. דְאַיִנוּן גְּרָמוּ.

שִׁיר הַשִּׁירִים

רַבִּי רְחוּמָאִי פְּתַח, (ישעיה יא) וְנָחָה עָלֵינוּ רוּחַ ה' רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה רוּחַ עֲצָה
וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת ה', הָא הֵכָא אַרְבַּע רוּחוֹת, וְלֹא זָכָה בְּהֵם אָדָם,
זּוּלְתֵי מְלֶךְ הַמְּשִׁיחַ בְּלָבָד.

וְהַכְּתִיב (יחזקאל לו) מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בָּאֵי הַרוּחַ. אַרְבַּע לָא כְּתִיב, אֲלֵא מֵאַרְבַּע רוּחוֹת. זֶהוּ רוּחַ שְׁלָם.

אָמַר לִיהִּי הַיָּדָּה. אָמַר לִיהִּי, זֶה הֵבֵא מִתּוֹךְ אֲהַבֵּת נְשִׁיקָה. הַיָּדָּה נְשִׁיקָה מֵאַהֲבָה אֵינּוּ אֲלֵא בְּפֶה, וּמִתְחַבְּרֵן רוּחַ בְּרוּחַ, וְכָל אֶחָד מֵהֶם כָּלּוֹל מִשְׁתֵּי רוּחוֹת, רוּחוֹ וְרוּחַ חֲבִירוֹ, נִמְצְאוּ שְׁנֵיהֶם בְּאַרְבַּע רוּחוֹת. וְכָל שֶׁכֵּן הַזָּכָר וְהַנְּקֵבָה בְּהִתְחַבְּרָם, שֶׁם אַרְבַּע רוּחוֹת יֶחֶד. וְהֵבֵן הֵבֵא מֵהֶם, זֶהוּ רוּחַ הֵבֵא מֵאַרְבַּע רוּחוֹת. כְּמֵא דְאֵת אָמַר, מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בָּאֵי הַרוּחַ, וְזֶהוּ רוּחַ שְׁלָם.

רַבִּי בְּרַכְיָה אָמַר, יְתִיב הַוִּינָא עַל פִּילֵי דְרוּמֵי רַבְתָּא, וְחֲמִינָא חַד בַּר נֶשׁ דְּהוּה אֲתֵי. נִפְקָנָא לְגַבִּיהָ, אֲעִילָנָא לִיהִּי בְּגוּ בִּיתָאֵי. בְּדִיקָנָא לִיהִּי, בְּמִקְרָא בְּמִשְׁנָה בְּתוֹסְפֹתָא וּבְהַגְדָּה, וְלֵא אֲשַׁפְחָנָא בִּיהִּי. נְזִיפְנָא בִּיהִּי, וְלֵא אֲתִיב לִי מִיָּדִי. אֲפִיל גְרַמִּיהָ אַחוּרֵי דְשָׂא, וּדְמָד. אֲמִינָא, הוּא וְכֻלָּבָא יִיכְלוּן כְּחֻדָּא.

דְּהֲכִי אָמַר רַבִּי מְנִיּוּמֵי סָבָא דְגוּשׁ חֲלָבָא, מַהוּ (ישעיה נו) וְהַכְּלָבִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה וְהִמָּה רַעִים וְגו'. לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה, אֵלּוּ עַמֵּי הָאָרֶץ, שְׁהֶם עֲזִי כְּנִים כְּכָלֵב, עֲזִי נֶפֶשׁ בְּכֻלָּא. מֵאֵי טַעְמָא. מִפְּנֵי (שם) שְׁלֵא יִדְעוּ הַבִּין. דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אֲשַׁרִּי קְדוּשָׁתִיהָ בְּגוּוּיָהּ, וְעַל דָּא אֵינּוּן עֲזִי נֶפֶשׁ. וּבְגִין כֶּךָ הוּא וְכֻלָּבָא יִיכְלוּן כְּחֻדָּא.

כַּד אֵיתַעַר, קָם וּקְרִיב לְגַבֵּי פְתוּרָא, מְאִידָּה רִישׁוּי וְלֵא אָמַר מִיָּדִי. חֲמִינָא וְאִסְתַּפְּלָנָא בְּעֵינׁוּי, דְּחִיִּיכוּ. אָמַר לִי, וְדֵאֵי מְאוּרְחוּי דְּמָרְךָ אֲתִרְחַקְתָּ, דְּהוּא תַקִּין פְּתוּרָא עַד דְּלֵא יֵיתִי אָדָם, וְעַד דְּלֵא יִפְקוּד לִיהִּי, וְיִבְדוּק לִיהִּי. אֵי תוֹסִיף לְמַהֲדָּ בְּאוּרְחָא דָּא, לֹא יִתְקַיְימוּן לָךְ בְּנִין. מִיָּד אֲהַדְרֵן וְאָמַר, יִיחוּן לָךְ, וְיִתְקַיְימוּן לָךְ.

אֲמִינָא לִיהִּי אֲמַאי אֲהַדְרַת מְלָה וְאֲתַנְחַמֵּת. אָמַר לִי, אֲסוּר לִיהִּי לְבַר נֶשׁ לְמִילַיט גְרַמִּיהָ וְכָל שֶׁכֵּן אַחֲרָא, בְּגִין דְּקַלְלַת חֲכָם אֲפִילוּ עַל תְּנַאי יִתְקַיְיִם. אֲמִינָא, הֲכִי הוּא וְדֵאֵי, דְּכְתִיב (בראשית לא) עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחִיהָ, וְאֲתַקַּיְיִם. וְאַנְתָּ בְּדִיקָנָא בְּךָ, וּלְוֹטְךָ לֹא כְּלוּם.

פְּתַח וְאָמַר, (שמות לב) וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא חַטָּאתֶם וְאִם אֵין מַחְנֵי נָא מִסְפָּרְךָ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ. קַלְלָא דָּא עַל תְּנַאי, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַחִיל לְחוּבֵיהוֹן בְּגִינֵיהָ דְּמִשָּׁה, וְאַף עַל פִּי כֵּן אֲתַמְחֵי מִפְּרִשְׁתָּא מַעֲלִייתָא בְּאוּרֵייתָא, בְּפִיקוּדָא דְּעוּבָדָא דְּמִשְׁכָּנָא, וְאִיהִי פְרִשְׁתָּא וְאֲתָה תִצְוֶה. דְּהוּה לִיהִּי לְמִיכְתָּב שְׁמִיָּה דְּמִשָּׁה בְּכָל מְלָה וּמְלָה, וּבְכָל פִּיקוּדָא וּפִיקוּדָא דְּתַמּוֹן, וְאֲתַמְחֵי מִכָּל הַהִיא פְרִשְׁתָּא, דְּלֵא אֲדַכֵּר תַמּוֹן. הוּי קַלְלַת חֲכָם אֲפִילוּ עַל תְּנַאי, אֲתַקַּיְיִם.

כִּיּוֹן דְּאַרְגִּישְׁנָא בִּיהִּי, קִמְנָא וְאוֹתֵיבְנָא לִיהִּי בְּרִישָׁא דְּפְתוּרָא. אֲמִינָא, וְהָא לְבַתֵּר וְאֲתָה תִצְוֶה אָמַר מִשָּׁה הָאֵי מְלָה. אָמַר לִיהִּי, אֵין מוּקָדָם וּמְאוּחָר בְּתוּרָה.

שְׂאִילָנָא לִיהִּי בְּמִקְרָא בְּמִשְׁנָה וּבְתוֹסְפֹתָא וּבְהַגְדָּה, וְהוּה בְּקִי בְּכוּלָּא. אֲמִינָא אֲמַאי בְּקִדְמִיתָא לֹא אֲתִיבַת לִי, כַּד בְּדִיקָנָא בְּךָ. אָמַר, שְׁיַנְתָּא

אָניס לי. תָּרִין יוֹמִין הוּוּ דְלָא דְמִיכְנָא. וְהִשְׁתָּא דְשִׁינְתָּא אַתָּא לְעִינִי, לָא אַתִּיבְנָא לָךְ.

לְבַתְר דְאָכַל וְשָׁתָה, פְּתַח וְאָמַר, (שְׁהִישׂ א) שִׁיר הַשִּׁירִים. ש רַבְרָבָא, וְהִיא תַנְיִנָא מְסוּפָא דְאַתְנוּי דְאַלְפָא בֵּיתָא. ב דְבַרְאִשִׁית רַבְרָבָא, וְהִיא תַנְיִנָא מְשִׁירוּתָא דְאַלְפָא בֵּיתָא, מְאִי טַעְמָא.

בְּגִין דְשִׁי"ן רְזָא דְרַתִּיכָא עֵילָאָה, וְעַל דָּא אִיהִי בְתַלְת סְמְכִין, דְהָא אַבְהוֹן אִינוּן רַתִּיכָא. וְכָל שִׁיר הַשִּׁירִים רְזָא דְרַתִּיכָא עֵילָאָה אִיהִי, וּבְגִין כְּדִ שִׁירוּתָא דִּילִיה בְּשִׁי"ן. ב, אִיהִי בֵּיתָא דְעַלְמָא, דְעוּבְדָא דְעַלְמָא אִיהִי.

וְעַל דָּא אַתְנוּן דְקִימִין בְּשִׁירוּתָא דְסַפְרִין דִּי אִינוּן. דְהָא כְּגוּוֹנָא דְאִיתְעַבְדוּ, וְכַהוּא רְזָא דִּילְהוֹן, הֲכִי אַתְנוּן רְשִׁימִין בְּרִישָׁא. וְאִינוּן אַתְנוּן רַבְרָבוּ, דְסַלְקוּן עַל כָּל שְׁאָר אַתְנוּן. וְהוּא אַת רְזָא וְסַתְרָא דְכָל סַפְרָא.

וְאֵלִין אִינוּן: א דְהַבְרִי הַיְמִים. ב דְבַרְאִשִׁית. מ דְמִשְׁלִי. ש דְשִׁיר הַשִּׁירִים. אֵלִין דִּי אַתְנוּן בְּרִישׁ סַפְרִין, אִינוּן אַתְנוּן רַבְרָבוּ. וּמֵאן דִּידַע בְּהוּ, יוֹדַע רְזָא דְכָל סַפְרָא. וְהוּא אַת אֹלִיף רְזָא דְכָל סַפְרָא.

תִּיקוּנָא דִּילִיה, דִּיוֹקְנָא וְסַתְרָא דְאַדָּם בְּתִרִין גּוּוֹנִין. רִישָׁא דְלַעִילָא, אִיהוּ נְקוּדָה קְדָמָאָה דְשִׁלְטָא עַל כָּלָא, בְּגַלְיָפוּ, דְאַתְעַטֵּר לְאַתְפְּשָׁטָא תְּחוּתִיה. וְאִי"ו דְאִיהוּ רְזָא וְדִיוֹקְנָא דְאַדָּם. הוּא, וּבַת זוּגִיָה דַלְת דְלַתְתָּא, דְאַתְאַחַתְתַּת מְסַטְרוּי. וְדָא אִיהוּ שְׁלִימוּ דְאַדָּם.

בְּגוּוֹנָא אַחְרָא, בְּאַמְצַעִיתָא דִּיוֹקְנָא דְאַדָּם, וְאַתְאַחִידָא בֵּיה מְתִרִין סַטְרִין, כְּגוּוֹנָא דְדְרוּעִין, מְסַטְרָא דָּא וּמְסַטְרָא דָּא. וְדָא א, דִּיוֹקְנָא וְרְזָא דִּילִיה, אַדָּם אִיהוּ. וְעַל דָּא רְשִׁימָא אֵלִיף, בְּרִישׁ סַפְרָא דְדְבַרִי הַיְמִים, דְהָא לָא אַתָּא הַהוּא סַפְרָא אֶלָּא לְאַשְׁלָמָא אַדָּם בְּסַתְרוּי וְדְרָגוּי, בְּאִינוּן תּוֹלְדִין דִּילִיה, לְמַהוּי כּוֹלָא חַד אַדָּם שְׁלִים.

אִיהִי בֵּיתָא דְכָל עַלְמָא, מְסַחְרָא לְתַלְת סַטְרִין, עֵילָא וְתַתָּא וְכָל עוּבְדִין כְּלִילֵן בְּגוּוֹה, סַחְרָא תַלְת סַטְרִין דְכָל עַלְמָא, וְאַשְׁתְּאַר סַטְרָא דְצַפּוֹן דְלָא אַתְבְּנִי, דְאִיהוּ מְדוּרָא בִישָׁא, דְתַמְן שְׁרַת רְעָה דְכָל עַלְמָא. כְּדָבַר אַחַר, (יִרְמִיָּה א) מְצַפּוֹן תַּפְתַּח הַרְעָה.

וְעַל דָּא, בִּי אִיהִי בֵּיתָא וּבְנִינָא דְכָל עַלְמָא, אִיהִי בְרִישׁ אֹרִייתָא, רַבְרָבָא רְשִׁימָא, לְאַחְזָאָה עַל כָּל סַפְרָא.

וְסַפְרָא דָּא כְּעוּבְדָא דְבַרְאִשִׁית, אַתְעַבִּיד, בְּרְזָא דְשְׁמָא דְאַרְבְּעִין וּתְרִין, כְּלִיל בְּעוּבְדָא דְבַרְאִשִׁית. וְעַל דָּא רְזָא דְסַפְרָא בְּרִישָׁא ב. סִיּוּמָא דְסַפְרָא ס. בְּרְזָא דְאַרְבְּעִין וּתְרִין אַתְנוּן אַסְתַּלַּק.

מִי פְתִיחָא, רְזָא דְנוֹקְבָא שְׁלִימְתָא, אֲשֶׁת חֵיל מְתַעֲטָרָא בְּעֵטְרָהָא. וְעַל דָּא,
כָּל סַפְרָא דְמִשְׁלִי, לָאו אִיהִי אֱלָא תּוֹשְׁבַחְתָּא דְהָאִי אֲשֶׁת חֵיל, וְלִמִּיתְב
דְּעֵתָא דְבְנֵי נְשָׂא, לְאַסְתְּמָרָא מֵאֲשֶׁה רְעָה. כְּמָא דְאֵת אָמַר, לְשִׁמְרָדָּ מֵאֲשֶׁה
רְעָה, וְלֹאֲתִקְרָבָא לְהָאִי אֲשֶׁת חֵיל, בְּפוֹלְחָנָא עֵילָאָה. וְעַל דָּא מ רַבְרָבָא
בְּרִישׁ סַפְרָא, עַל הָהוּא רְזָא אֲזֵלָא.

ש, דָּא אִיהִי מְתִיחְדָּא בְּרְזָא דְרְתִיכָא עֵילָאָה. דְאַבְהוֹן אֵינוֹן רְתִיכָא
עֵילָאָה. וְאַבְרָהִם וְיִצְחָק אֲחִידוֹן דָּא בְּדָא, וְכִלְיָן דָּא בְּדָא. וְיַעֲקֹב עָאֵל
בְּאַמְצָעִיתָא, וְאַסְכִּים לְתֵרִין סְטָרִין. וְעַל דָּא מְתִיחְדָּאן פּוֹלְהוֹ, בְּרְזָא
דְעֵלְמָא עֵילָאָה.

וּבְגִין כְּדָּ, תּוֹשְׁבַחְתָּא דָּא, בְּרְזָא דְרְתִיכָא עֵילָאָה אִיהִי, דְאַתִּיחְדָּא בְּמִלְכָּא
דְשְׁלָמָא פּוֹלָא דִילִיָּה, וּבְגִין כְּדָּ אִיהִי רַבְרָבָא. וּבְגִין כְּדָּ אֲתִיחְדָּת בְּרִישׁ
סַפְרָא, לְאַחְזָאָה, דְכָל סַפְרָא עַל רְזָא דָּא אֲזֵלָא וְאַתְתִּקֹּן. וְעַל דָּא, אֵת דָּא
אֲתִחְזִיאַת שְׁבַחָא דְכָל סַפְרָא. בְּהֵהִיא שְׁעָתָא קָמְנָא וְנָשִׁיקָנָא לִיָּה, וְתַבְעָנָא
מִנִּיה דִּימְחוּל לִי, וּמְחַל לִי.

פְתַח וְאָמַר, (קַחֲלַת ה) אֵל תִּתֵּן אֶת פִּידָּ לְחֻטִּיא אֶת בְּשָׂרָדָּ וְאֵל תֵּאמַר לְפָנֵי
הַמְּלָאָדָּ כִּי שָׁגְגָה הִיא לָמָּה יִקְצֹף הָאֱלֹהִים עַל קוֹלָדָּ וְחַבְלָּ אֶת מַעֲשֵׂה יָדָיָדָּ.
כְּמָה אֵית לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאַסְתְּמָרָא בְּהָאִי עֵלְמָא. הָאִי קָרָא אֲתִיבּוֹן
לְחַבְרִיא, דְהִכִּי אֲצִטְרִידָּ לְמִיכְתַּב, אֵל תִּתֵּן אֶת פִּידָּ לְחֻטִּיא אֶת נַפְשָׁדָּ,
כְּדָבָר אַחַר, (וּיִקְרָא ד) נֶפֶשׁ כִּי תַחֲטָא, וְלֹא אֲשַׁכְּחֹן קָרָא דְכְתִיב וּבִשְׂרָ כִּי
יַחֲטָא, וְיָאוֹת הוּא.

אֱלָא הִכִּי מְסַקְנָא, דְאַסוּר לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְמַשְׁתַּעֵי מְלִי דְזְנוּתָא אֲפִילוּ
בְּאִיתְתִּיָּה, בְּגִין דִּיתְקַשִּׁי, וְיִיתִי לְהַרְהוּרִין בִּישִׁין אַחְרָנִין, וִיָּהָ דָּשׁ
בְּאִידְרִיָּה, וְיִזְרַע חֻטִּין אַחְרָנִין.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, אֵל תִּתֵּן אֶת פִּידָּ לְחֻטִּיא אֶת בְּשָׂרָדָּ. דָּא בְּשֵׁר קִדְשׁ דְכְתִיב
(בְּרַאשִׁית יז) וְהִיתָה בְּרִיתִי בְּבִשְׂרָכֶם. וְאֵל תֵּאמַר לְפָנֵי הַמְּלָאָדָּ, הַהוּלָדָּ לִימִינוּ
שֶׁל אָדָם, אֵל תֵּאמַר דְּבָרִים שְׂאִינֹן כְּהוֹגֹן, אֱלָא כָּל דְּבָרִיָּדָּ בְּנַחַת וּבְמִשְׁקָל.
מֵאִי טַעְמָא. מְפָנִי כִּי שָׁגְגָה הִיא. וְחִיָּיב עַל זֶה קָרְבָּן שָׁגְגָה.

וְעוּד. שְׁעַל זֶה, לָמָּה יִקְצֹף הָאֱלֹהִים עַל קוֹלָדָּ. מְפָנִי שְׁהַקּוֹל יוֹלִידָּ אוֹתוֹ עוֹף
הַשָּׁמַיִם, וּמַעֲמִיד אוֹתוֹ לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְחַבְלָּ אֶת מַעֲשֵׂה יָדָיָדָּ, עַל חֻטָּא הַבְּשָׂר. מֵאִי טַעְמָא. מְפָנִי שְׁכָּל אָדָם שְׂיִשׁ
לוֹ בְּרִית קִדְשׁ, אֵינֹן יְכוּלִים אוֹתָם הַשׁוֹלְטִים בְּגִיָּהֲנָם לְהַכְנִיסוֹ שָׁם. וּבִלְבָד
שְׂיִשְׁמוֹר אוֹתוֹ. וְאִם לֹא שְׂמַר אוֹתוֹ, מַעֲבִירִים מְפָנֵינוּ, וּמִשְׁחִיתִים וּמְחַבְּלִים
אוֹתוֹ. שְׂזָהוּ מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל אָדָם. וְאַחַר כְּדָּ מְכַנִּיסִים אוֹתוֹ בְּגִיָּהֲנָם, וְאֵינֹן
לְהֵם עַל מָה שְׂיִסְמוּכוּ. הַשְּׁתָּא בְּרִי, הֲוִי זְהִיר בְּכַבּוּד חַבְרִיָּדָּ יוֹתֵר מְגוּפָדָּ.

פְתַח רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְאָמַר, (תַּחֲלִים פד) גַּם צְפוּר מְצָאָה בֵּית וּדְרוּר קֹן לָהּ אֲשֶׁר
שְׁתָּה אֲפָרְחִיָּה אֶת מְזַבְּחוֹתֶיָדָּ הִי צְבָאוֹת מְלַכִּי וְאַלְהֵי. גַּם צְפוּר, תַּמָּן תַּנְיָנוּ,

עבד קודשא בריהו הוא בארעא, אתרין ודוכתין קדישין, עילאין יתיר
משאר דוכתי שובא.

וכלא פגונא דיצירה דבר נש. דקודשא בריהו הוא בריר ההוא זרעא,
ומנפציה, כהאי דמבריר ומנפץ חטין, תבגא לחוד, וקש לחוד, עד דבריר
חטין על דוכתייהו.

כד נטל קודשא בריהו הוא תלגא מתחות פורסי יקריה, וההוא תלגא
מתחממא בכמה גונין, ואטיל לה בגו מייא דאיתתא. מהכא, דאיתתא לא
מתעברא עד דתושיד מייא, ובאינון מין אטיל דכורא תלגא, דא הוא
זרעא דאיהו מחובר פחדא, יתיר מההוא דאיתתא, כגוונא דתלגא לקביל
מייא.

לבתר דאטיל ליה קודשא בריהו הוא גו מייא, בריר ליה ונפיץ ליה, ועבד
בקדמיתא טיבורא, דאיהו נקודה חדא מגו ברירו דתלגא, וההוא
טיבורא, איהו נקודא דציון.

ומתמן אתפשטו ארבע חוטין, לארבע סטרין דעלמא, מזרח ומערב צפון
ודרום. מההוא חוטא דאתמשך מסטרא דמזרח, אתעביד מניה גופא.
שאר במזרח, וסיים במערב. גופא איהו ארעא דישראל. אתרשים
באתגוי אדניי. אדון ורבון כל עלמא.

מההוא חוטא דאתמשך מסטרא דדרום, דאיהו ברירו דכל תלגא
ותוקפיה, אתעביד מניה דרועא ימינא, ואיהו ברירו דעינוגא. ודא גו עדן,
דעאל ביה אדם הראשון, ואיהו לעינוגא דנשמתין, ודא טמיר וגניז, ימינא
דכל עלמא.

מההוא חוטא דאתמשך מסטרא דצפון, אתעביד מניה ואתברי דרועא
שמאלא. ודא גיהנם. מההוא פסולת דתלגא. ואיהו לעונשא דנשמתין
דחייביא.

רישא איהו בשמייא אתתקן. והוה עלמא בלא רישא, עד דאתבני בי
מקדשא. כד איתקם משכנא, איתקם רישא.

פומא דכל עלמא דאתתקן ברישא, סיני. והוא רשים האי פומא גו מייא,
מברירו דתלגא. נרכין וכל שאר איברים, בכל שאר ארעא.

וכשם שהאשה יש לה צירים וחבלים בשעת הלידה. כן פשבקש הקדוש
ברוך הוא להוציא הארץ לאור העולם, היו המים עולים ויורדים, יעלו
הרים ירדו בקעות. מה עשה הקדוש ברוך הוא. הוציא מן הקרקע רעמים
וזעזעו, ונסו המים. החדא הוא דכתיב, (תהלים קד) מן גערתך ינוסון מן קול
רעמך יחפזון. ויצאה הארץ. ונשארה נמוכה מלובלכת, כולד הזה, שיוצא,
נמוך כמות, ומלובלך מהלידה.

וְכַשֵּׁם שֶׁמִּפְעָעֵין אֶת הַיָּלֵד עַד שִׁיתְעוֹרֵר, וְנוֹתְנִים אֵשׁ וְנֵר לְגַבּוֹ, לְחַמְמוֹ, וּמֵרָאָה לְהָאִיר. כִּדְ עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֶרֶץ, כְּשִׁינְצָאָה מִתּוֹךְ הַמַּיִם. וְכוּלָא בְּחַד קָרָא, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (שם עז) קוֹל רַעְמָךְ בְּגַלְגַל הָאִירוּ בְּרַקִּים תִּבְל מִיַּד רְגִזָּה וּתְרַעַשׂ הָאֶרֶץ.

עַל כֵּן נִסְתַּם הַפֶּה, עַד שֶׁבָּאוּ יִשְׂרָאֵל, וְהִפֵּה נִפְתַּח בְּרֵאשׁוֹ בְּשָׂמִים, וְזֶה סִינֵי שְׁנִתְנָה בּוֹ הַתּוֹרָה, וְשָׁם נִתְתַּקֵּן הַדְּבַר.

וְכַשֵּׁןכִּנְסוּ יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ, נִסְתַּם הַפֶּתוּחַ. וְנִפְתַּח הַסֵּתוּם. נִסְתַּם הַפֶּה, שְׁלֹא הָיָה בּוֹ הַדִּיבּוּר, מִשֵּׁנִסְתַּלַּק מִשָּׂה. הַפֶּךָ מִן הָאָדָם. נִפְתַּח הַטְּבוּר, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וּמִשָּׁם אוֹכַל מַה שְׂאֵמוֹ אוֹכֶלֶת, וְשׁוֹתָה מִמָּה שְׂאֵמוֹ שׁוֹתָה. וְכָל הָעוֹלָם נֶזְוֵן מִתְמַצִּית אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וּבְגִין כֵּן, דְּיֻכְתְּרִין וְאֶתְרִין אֵינוֹן בְּעֵלְמָא, בְּשִׁבְחָא אֱלִין עַל אֱלִין. גֵּן עֲדוֹן דְּאִיהוּ דְּרוּעָא יְמִינָא דְּכָל עֵלְמָא, אֵית בֵּיה דְּיֻכְתְּרִין וְאֶתְרִין, לְשִׁבְחָא אֱלִין עַל אֱלִין, וְתַמָּן הוּא עֵץ הַחַיִּים וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע.

וּבַחַה הֵיכְלָא מִינֵיהּ, אֵית אֶתְר טָמִיר וְגִנְזוּ מְכוּלָא, וְלִית מֵאֵן דְּיַדַּע בְּהַהוּא אֶתְר, בַּר חַד צְפוּר, דְּאֶתִי בְּכָל יוֹמָא תִּלַּת זְמַנִּין, וּמְצַפְצַפָּא בְּגוֹ אֵילָנֵי דְּגִנְתָא, וְאָמַר גַּם צְפוּר וְגוֹ.

וּבַהַהוּא צְפוּר יַדְעִין נִשְׁמַתִּין סִימְנֵיהּ, בְּזִימְנָא דְּאוּדוֹן וּמִשְׁבַּחוֹ, וּבְזִמְנָא דְּמִשְׁתַּדְּלוֹן בְּחֻכְמָתָא לְמַנְדַּע, וְהַהוּא צְפוּר עָאֵל בְּהַהוּא הֵיכְלָא, וְאִיטְמַר וְאִגְנִיזוּ וְלֹא יִדְעֵ. וְדְרוּר, דָּא הִיא נִשְׁמַתָא קְדִישָׁא, דְּסִלְקָא לְעֵילָא וְהִיא בֵּית חוּרִין.

דְּבַר אַחַר (תהלים פד) וְדְרוּר קֹן לָהּ, דָּא יוּבְלָא, דְּכְּתִיב וּקְרֵאתֶם דְּרוּר. קֹן לָהּ בְּחֻכְמָתָא עֵילָאָה. צְפוּר וְדְרוּר, דָּא לְעֵילָא, וְדָא לְתַתָּא. אֲשֶׁר שִׁתָּה אֶפְרוּחֶיהָ, מֵאֵן. הֵאִי דְרוּר, שְׁנַת הַחֲמִישִׁים, דְּאֶפִּיקַת מִינָהּ שִׁית אֶפְרוּחִין, וְהֵאִי צְפוּר.

אֵינוֹן אֶפְרוּחִין, תִּיאוּבְתָא דִּילְהוֹן, לְגוֹ תְּרֵי מְדַבְּחוֹ, מְזַבַּח הַפְּנִימִי, וּמְזַבַּח הַחִיצוֹן. נְטִלוּ מִמְזַבַּח הַפְּנִימִי, וַיִּהְיוּ לְמְזַבַּח הַחִיצוֹן. מִלְכִּי וְאֵלֶּהִי, מִלְכִּי: דָּא מְזַבַּח הַחִיצוֹן. וְאֵלֶּהִי: דָּא מְזַבַּח הַפְּנִימִי.

מְזַבַּח הַחִיצוֹן, תִּיאוּבְתִיָּה תְּדִיר לְגַבֵּי מְזַבַּח הַפְּנִימִי, וְלְעוֹלָם לֹא שְׂכִידָּךְ מְלִזְמָרָא בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבַחִין, הֵדָא הוּא דְּכְּתִיב, שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשָׁלְמוֹה.

כָּל זְמַן שֶׁהֵנֵר דוֹלֵק עַל הַפְּתִילָה, וְהַפְּתִילָה כְּתִיקוּנָהּ, הָאוּר מֵאִיר וְצַח, וְהַכֵּל נִהְיִין מִמְנוּ. וְכָל זְמַן שֶׁהַפְּתִילָה נַעֲדָרַת, וְהַשָּׁמֶן חָסַר מִן הַפְּתִילָה, הָאוּר נִסְתַּלַּק, וְאֵין מִי שִׁיּוּדַע בְּאוֹתוֹ אוּר כְּלוּם.

כֵּן, כָּל זְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל הָיוּ מִתּוֹקְנִים וּמְסוּיֻרְגָּלִים כְּפְתִילָה זֹה, אוּר שֶׁל מַעֲלָה הִיָּתָה דוֹלֶקֶת עֲלֵיהֶם, וְאוּמָרַת שִׁירָה, וְאֵינוֹ מְשִׁתְּכֵךְ לְעוֹלָם. כְּדוּגְמַת הָאוּר

על הפתילה, שאינו משתכף לעולם, לנגד מעלה. ואותו השיר הוא המעולה שבשירים, קדש קדשים. נעדר הפתילה, כביכול נעדר האור, ונסתלק, ואין מי שיודע בו.

ושלמה צונח ואומר, וזכר את בוראך בימי בחורתיך. הנה מתפקן ומסרגל עצמך במצות ובמעשים טובים, בימי בחורתיך, בזמן שהמאור ההוא לוחב בפתילה.

דבר אחר על האור ההוא בזמן שהפתילה מתוקנת אמר לנגד אותו האור, וזכר את בוראך. התעורר לנגד הקדוש ברוך הוא בשיר ותעורר האהבה.

(קהלת יב) עד אשר לא יבואו ימי הרעה, בזמן שהלבנה מתמעטת, ותשלוט הרעה, והימים שלה הם ימים שאין בהם חפץ. עד אשר לא תחשך השמש, זה נהר היוצא מעדן, דכתיב (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן. דכתיב בו, (איוב יד) ונהר יחרב ויבש. והאור, זה האור שברא הקדוש ברוך הוא, ונתעטף בו, והוא ימינו. הדא הוא דכתיב (איכה ב) השיב אחר ימינו.

והירח, הוא היס המתמלא מאותו נהר. הדא הוא דכתיב, (איוב יד) אלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש. והכוכבים, אלו שנים עשר מזלות הידועים לה. ושבו העבים, אלו שרי אומות העולם. אחר הגשם, אחר בכייתן של מלאכי השרת. דכתיב, (לא ידוע) מלאכי שלום מר בכיון.

(קהלת יב) ביום שיזעו שמרי הבית, אלו שומרי החומות. דכתיב (ישעיה סב) על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים. והתעונו אנשי החיל, אלו הם ששים גבורים סביב לה. ובטלו הטחנות, אלו הם אוכלי הקרבנות. כי מעטו כנפי החיות. וחשכו הראות בארבות, אלו הם (זכריה ד) עיני ה' המשוטטות בכל הארץ, והם שבעה עיני ה'.

וסגרו דלתים בשוק, אלו הם השערים שכולם ננעלו, זולתי שערי דמעות שלא ננעלו. בשפל קול הטחנה, סופת דוד, שנפלה ונשפלה לעפר, וקולה שהיתה משוררה תמיד בשיר האהבה שפל. וישחו כל בנות השיר, הם המלאכים הנחלקים במשמרותם על השיר, מהם, משוררים ביום, ומהם משמרות משוררים בלילה.

(קהלת יב) גם מגבה ייראו, כי גבוה מעל גבוה שומר. ושומר זה מזה, ומקבל זה מזה, בנעימה ובקדושה. ובחרבן בית המקדש, יצתה מארה, ודיו חזק מצוי לפניו. וגבוה יירא מגבוה ומדינו.

וחתחתים בדרך, כתיב (ישעיה מג) הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה. ובאותו דרך, הנה יורד ובא הטל מראשו של הקדוש ברוך הוא, וכך שמחה, וכך טוב, וכך רצון, באותו הדרך הנה בא. ובחרבן בית המקדש, תבירו על תבירו באותו הדרך נמצא, וכך רוגזא ואימתני ותקיפא ודינא, בההוא דרך הו.

וַיִּנְאֹץ הַשֶּׁקֶד, כְּמֵא דְאֵת אָמֵר, וַיִּשְׁקֹד ה' עַל הָרָעָה. וַיִּכְתִּיב (ירמיה א) מִקֵּל שֶׁקֶד אֲנִי רוֹאֶה. וַיִּצְמִיחַת הַשֶּׁקֶד אֶחָד וַעֲשָׂרִים יוֹם. כִּד מִיִּז בְּתַמוּז, עַד תִּשְׁעָה בָּאָב. וּמִיּוֹם שֶׁהַשֶּׁקֶד מְצִיץ, הַפָּרַח אֵין מוֹצִיא פְּרִי, עַד כִּי־א יוֹם.

וַיִּסְתַּבֵּל הַחֲגֹב, יוֹתֵן הַסֶּבֶל עַל שְׁכָמוֹ שֶׁל בֵּית דָּוִד. וַתִּפֹּר הָאֲבִיוֹנָה, זוֹ עֲבוּדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמִטָּה. וַצְּוֹחִין בְּגִי נֶשֶׂא, וְלֹא מִתְעַנּוּן. מֵאֵי טַעְמָא, כִּי הוֹלִיךְ הָאָדָם אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ, מִסְתַּלֵּק הַכְּבוֹד לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, וְאֵינוֹן צְוֹחִין וְלִית מֵאֵן דִּישְׁגַח בָּהוּ. בְּגִין דְּאִיהוּ אֶסְתַּלֵּק לְבֵית עוֹלָמוֹ דְּנִפְק מִיְנִיָּה. וְעַל דָּא אֲשַׁתְּכַח מֵאַרְהָ, וּבִישׁ, וּמָוֹת, וּמֵאוֹרְעוֹת רְעוֹת בְּעוֹלָם. וְסַפְדִּין וַצְּוֹחִין בְּכָל יוֹמָא. דִּכְתִּיב, כִּי עָלָה מוֹת בְּחִלּוֹנֵינוּ.

(קהלת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְתַּק חֻבֵּל הַכֶּסֶף, חוּט שֶׁל חֶסֶד שֶׁנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעַלָּה לְמִטָּה. וַתִּרְצֵ גִלְת הַזָּהָב, דְּאִיְהִי נִחְתָּא בְּהוּא חוּט. נִשְׁבֵּר הַחוּט, נִפְל הַגּוּלָּה. וַתִּשְׁבֵּר כִּד עַל הַמְּבוּע, שֶׁהַתּוֹרָה נִשְׁתַּכַּחַה בְּגִלוּתָא, וְאוֹתוֹ הַמִּשְׁאָב, יוֹפִיאֲמֵר לִיָּה הַשֵּׁר, לֹא שָׂאָב מִמְעֵין הַתּוֹרָה, וּבְגִי אָדָם נְבוֹכִים בָּהּ.

וְנִרְצֵ הַגִּלְגַּל אֶל הַבּוֹר, וּמִלְאַךְ הַמִּשְׁחִית נִיתֵן לוֹ רְשׁוּת לְחַבֵּל בְּכָל יוֹם. וַיִּשָּׁב הָעֵפֶר עַל הָאָרֶץ כְּשֶׁהִיָּה, וַיִּכְלוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת, וְהָעוֹלָם יִכְלָה, וְהָעֵפֶר שֶׁהַכֵּל נִהְיָה מִמְּנוֹ, יָשׁוּב כְּבִתְחִלָּה, וַיְהִיָּה הָעוֹלָם חָרֵב כְּשֶׁהִיָּה. וְהָרוּחַ תִּשׁוּב אֶל הָאֵלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה, וַיִּתְחַדֵּשׁ הָעוֹלָם כְּבִתְחִלָּה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן כְּתִיב, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדַמַּת עֵפֶר יִקִּיצוּ. אֲתָא ר' עֲזַרְיָה וְרַבִּי מְרוֹנוֹס, וַיִּנְשְׁקוּהוּ בְּרִישִׁיָּה. קָרָא עֲלֵיהּ, (משלי יח) לֵב נְבוֹן יִקְנֶה דַּעַת וְאֵין חֲכָמִים תִּבְקֹשׁ דַּעַת.

פִּתַּח וְאָמֵר (שה"ש א) שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשַׁלְמוֹה, זְכָאָה דָּרָא דִּי חֲכַמְתָּא דְלַעֲיָלָא שְׂרִיא בְּגוּיָה. בְּשַׁעְתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּי בְּעֵי לְגַלְאָה בְּאַרְעָא, מַה דְלֹא אֲתַגְלִי לְמִלְאַכֵי עֵילָאֵי. וּמֵאֵי אִיְהוּ, רַזִּין דְּחֲכַמְתָּא דְשָׂמָא גְלִיפָא עֵילָאָה. דְשָׂמָהוּ קְדִישִׁין לֹא אֲתַמְסָרוּ לוֹן, וְאֲתַמְסָרוּ לְחַפְיָמִין בְּאַרְעָא. בְּהִיא שַׁעְתָּא, מְשַׁבְּחוּ וְאָמְרוּ, (תהלים ח) ה' אֲדוֹנֵינוּ מַה אֲדִיר שְׁמֵךְ בְּכָל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנְה הוֹדֵךְ עַל הַשָּׁמַיִם.

מַה אֲדִיר שְׁמֵךְ בְּכָל הָאָרֶץ, אֵילִין רַזִּין גְּלִיפִין דְשָׂמָהוּ קְדִישִׁין, דְּאֲתַגְלִין בְּאַרְעָא, וְתוֹשְׁבֵיבְתָא דְהָאֵי, עַל הַשָּׁמַיִם. דְּכָל אֵינוֹן אוֹכְלוּסִין אוֹדֵן וּמְשַׁבְּחוּ עוֹבְדָא דָא, דְּאֲתַגְלִי בְּאַרְעָא מַה דְלֹא אֲתַגְלִי לוֹן.

הָא הֲכָא רַזִּין דְרִתִּיכָא קְדִישָׁא עֵילָאָה, דְאַרְבַּע שְׂמָהוּ גְלִיפִין, וְהָא אִיְהוּ רַזָּא דְרַזִּין רִתִּיכָא עֵילָאָה דְשָׂמָהוּ: אֲדַנִּי. צְבָאוֹת. יְהוּיָה. אֲהִיָּה. רַזָּא דְאַרְבַּע שְׂמָהוּ גְלִיפִין, דְאַרְבַּע זְהוּרִין. וְכָל זְהָרָא וְזְהָרָא אֲתַכְלִיל חַד בְּחִבְרִיָּה, וְתִיאוּבְתָא דְהָאֵי לְעֵאָלָא בְּהָאֵי, וְלֹאֲתַכְלִלָּא הָאֵי בְּהָאֵי.

וְאֵילִין אַרְבַּע זְהוּרִין, אֲתַפְרָשׁוּ בְשָׂמָהוּ יְדִיעוּן: חַד אֲקָרִי זוֹהִיר חֲשׁוּךְ וְלֹא חֲשׁוּךְ. בְּאֶסְתַּכְלוּתָא דִּילִיָּה, מִיַּד אָרִים חֲשׁוּךְ. מִסְתַּכְלָאן בִּיָּה לְתִיר, נְצִיץ וְלֵהִיט בְּנִהִירוֹ, וְשִׁפִּירוֹ עֵילָאָה. וְנִהוּרִיָּה קָמִיט בְּגוּיָה, עַד דְּבִטְשׁ בִּיָּה נִהוּרָא

אַחֲרָא, דְּכָרִי בְּהַאי נְהוּרָא, וְאַנְקִיב לָהּ, כְּדִין אֶתְמַלְיָא מֵהַהוּא זְהָרָא,
וְנִצִּיץ לְכָל סֵטֵר.

זְהָרָא דָּא, אֶתְגְּלִיף בְּשִׁבְעִין וּתְרִין נְצִיצִין, דְּאִינוּן שִׁבְעִין וּתְרִין שְׁמֵהוּן גְּלִיפֵן,
דְּשִׁבְעִין סְנֵהֲדִרִין וּתְרִין סְהָדִין. כְּדִין הַאי זְהָרָא כְּלִילָא בְּשִׁתֵּי שְׁמֵהוּן,
וּמִתְעַטְרָא בְּשִׁמָּא דָּא אַדְנִיִּי.

כְּדִין אִיהוּ שֵׁר דְּכָל עֲלָמִין, וְכָל חֵילִין וְכָל מְשָׁרְיִין דְּעֵלְאִין וְתַתְּאִין, כְּלָהוּ
אֲמָרִי תְּנוּשְׁבַּחְתָּא דְּהַאי קָרָא דְּקָא מְשַׁבְּחֵן לִיה, וְאַמְרִין תְּנוּשְׁבַּחְתָּא,
וּמְשַׁבְּחִים לְעִילָא. וְדָא זְהָרָא כְּדֵּ אֶשְׁתְּלִים, אִיהוּ שִׁי"ר. אֲדוּן, שֵׁר, רַבּוּן. י
שְׁלִימוּ [ח ס ר כ א ו] מְכוּלָּא, שִׁי"ר הַמְעַלּוֹת, רַבּוּן מְמַנָּא עַל כָּל חֵילִין
וּמְשָׁרְיִין דְּרַגְיִין דְּלַתְתָּא.

זְהָרָא תְּנַיִנָּא, הוּא זֹהֵר דְּכָל עֵינִין עִילָאִין סְתִימִין, כְּנִישׁ לְגַבְיָה. וְהוּא
זֹהֵר נְצִיץ לְעֵינִין, דְּלָא יְכִילוּ לְאַסְתְּכָלָא בֵּיה, וְהַאי אִיקָרִי חִי. וּבְגִין
דְּאִיהוּ חִי, נְטִיל כָּל זְהִירִין עֵלְאִין סְתִימִין, וְזָרִיק זְהִירִין נְצִיצִין לְתַתְּא,
וְעֵבִיד פִּירִין וְאִיבִין לְזַנְיָה.

וְדָא זֹהֵר חִי, אִיקָרִי חִי הַעוֹלָמִים. וְדָא אִיהוּ כְּלָלָא דְּעִילָאִי וְתַתְּאִי, וְעַל
דְּאַפִּיק זְהָרִין נְצִיצִין, וְעֵבִיד אִיבִין לְזַנְיָה, אִיקָרִי הַאי זֹהֵר צְבֹאוֹת. וְדָא
אִיהוּ דְּתִיאֻבְתִּיהָ תְּדִיר, לְשַׁבְּחָא תְּדִירָא, בְּהַאי זֹהֵר קְדַמָּא דְּאִיקָרִי
שִׁיר. וְכַד כְּלִילֵן כְּחֻדָּא בְּחַבּוּרָא חֻדָּא בְּלָא פִירוּדָּא, גּוּ תִיאֻבְתָּא שְׁלִימָא,
כְּדִין אִיקָרִי כְּלָא שִׁיר הַשִּׁירִים.

וְאַפִּילוּ אִיהוּ בְּלַחוּדוּהִי, דְּאִיהוּ כְּלָלָא דְּכָלָא, אִיקָרִי כְּלָלָא דְּסַגִּיאִין, כְּלָלָא
דְּכָל זְהָרִין עִילָאִין וְתַתְּאִין. כָּל קָרִינֵן לִיה, כְּלָלָא דְּכוּלָּא. חִיִּים אִיהוּ.
עֲלִיָּה כְּתִיב (בְּרַאשִׁית ב) וְעַץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֶּן. כָּל חַיִּים בֵּיה תִלְיִין. מִינְיָה
פְּרַחִין חִיִּין וְזֹהוּרִין לְכָל סֵטֵר.

הַאי שִׁיר דְּקְאֲמָרֵן, אִיקָרִי בְּאַ"ר, וְאִינוּן חִיִּים עִילָאִין עֲאֲלִין בְּגוּיָה. וְהַהוּא
זְהָרָא דְּאִיקָרִי חִיִּים, נְבַעִין בֵּיה. וְעַל דָּא כְּתִיב, בְּאֵר מִים חַיִּים. וְכְתִיב בְּאֵר
חֲפְרוּהָ שָׂרִים. עַל שְׁמָא דְּאִינוּן רַבְרָבִין עִילָאִין, זְהָרִין טְמִירִין, דְּאֶתְכַנְשׁוּ
בְּהַאי זְהָרָא. וְאִינוּן לָא חֲפְרוּהָ, אֶלָּא עַל יְדָא דְּדָא.

זְהָרְבִי אֶלְעָזָר תְּלִיתָאָה, הַאי אִיהוּ זְהָרָא כְּלָלָא דְּתַלְתַּת זְהָרִין, רְזָא דְּתַלְתַּת
אֲתָנוּן. בְּהַאי זְהָרָא אָבְהוּ אֶתְדַבְּקוּ.

הַאי אִיהוּ רְצוּא וְשׁוּב, לִית מֵאן דְּיִכִּיל לְאַתִּישְׁבָּא בְּנְצִיצוּ דִּילִיה. עַל הַאי
כְּתִיב, (יחזקאל א) וְהַחִיּוֹת רְצוּא וְשׁוּב. דָּא גֵרִית אַחְסַנְתָּא יְרוּתָא דְּזְהָרִין
טְמִירִין, דְּלָא אֶתְגְּלִיין. וְרְזָא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא דְּתַלְתַּת אֲתָנוּן תִּלְיִין בְּהוּ, יַה"ו.
מְכָאוּ, אֶת ה' רַבִּיעָאָה לְקִיט וְנְקִיט. וְהַכִּי אֶתְסַדֵּר בְּסִידוּרָא שְׁלִים.

דָּא זִיהָרְבִי אֶלְעָזָר אִיהוּ רְצוּא וְשׁוּב, בְּרְזָא דְּאֶת ו', וְאִיהוּ קְאִים
בְּאַמְצַעִיתָא, בִּין עִילָא וְתַתְּא. אֶת ה' מְסַטְרָא דָּא לְעִילָא. וְאֶת ה' מְסַטְרָא

דא לתתא. והחיות דאינון וי באמצעיתא. ועל דא רצוא ושוב, רצוא לגבי
ה' עילאה, לאסתלקא לגבה בתאובתא שלים. ושוב לגבי ה' תתאה,
למיהב לה, כמא דלקיט מלעילא.

זהרא דא איהו פגלגלא דעינא, באורח סתים, דזהרא דיליה רצוא ושוב,
תיאובתיה לאסתלקא לעילא, ומיד אהדר. ורזא דא אשר, קאים הקא
והקא.

זהרבי אלעזר רביעאה אהי"ה. האי איהו זהרא סתים, דלא אתחזי כלל.
דהא מהאי זהרא סתימא נפקו שאר זהירין, ואתפשטן ואתפלילן חד
בחבריה. האי זהרא לא אתגלי כלל, אבל קאים בסוכלתנו דלבא. דלבא
ידע ואסתפל ביה, אף על גב דלא אתחזי כלל.

והא, בגין דכל אינון זהרין, נפקא מניה תיאובתא דזהרא תתאה, לשבחא
שבחא, לאסתפלגא בגו אינון זהירין, לאתפלגא בגוייהו, לאסתלקא
למחמי בההוא נועם עילאה. ועל דא אמר דוד מלכא, אחת שאלתי מאת
ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו.
ורזא דא לשלמה, למלכא דשלמא כלא דיליה.

כתיב (זכריה ד) ראיתי והנה מנורת זהב כלה וגלה על ראשה ושבעה נרותיה
עליה שבעה ושבעה מוצקות לנרות אשר על ראשה. זכריה אתגלי ליה רזא
דמנרתי דכין. חד מתסדרא. וחד דנהרא.

ראיתי והנה מנורת, דא מנרתא מתסדרא בשבחי דגוונין גליפאן, בשמא
אדניי. בשמא דא מנהרא לתתאי, וזו ומפרנס לון כדקא זאות.

זהב, רזא דבי דינא בשמא אלהיים, למידן כל עלמא, דהא בדינא קאי,
ועל שמא דא אתברי. וכלא ברזא דשמאלא.

כולה, כד אשתלים בסטרא דימינא, דאתקיף בה ברזא דשמא ידו"ד,
דהא כדן איהי פלה בחופה, דעלמין כולהו ברחימו בחבורא חדא. דהא
כדן וגלה על ראשה. כתיב גלה, דא איהו מקורא דצדיק, דאתעביד, נהר
פלגיו דחדאן עיר אלהים, ועביד פירין ואיבין, בשמא דאתקרי צבאו"ת.
מתתחמא בתריסר תחומין, לארבע סטרי עלמא.

ושבעה נרותיה עליה, דא רזא דשמא עילאה גליפא, ברזא דשבועין שמחן,
דאתקרי בהו קודשא בריך הוא. ואינון שבעה קיימין, דעלמא קאים
עליהו.

שבעה ושבעה, אליו תתאי, דקיימין לקבליהון דעלאי, וכלהו אחיד לנרות
אשר על ראשה. שבעה ושבעה מוצקות, אליו שבעת ימים ושבעת ימים,
אליו עילאי ואליו תתאי. דמתחבראן כחדא.

תו. שבעה ושבעה פולחו לעילא, בגין דכליל כל חד בחבריה. ואי תימא, שיתא, איהו שפיר דכליל חד בחבריה, חד דאשתאר במאן אתכליל.

אלא פד סלקין פלהו לתריסר, ההוא דקאים עליהו, דאשלים תליסר, אתכליל בחד דקיימא עליה, דאיהו דרגא דכלהו כלילן ביה, ודא איהו נקודה עילאה, דכלהו נפקו מיניה.

תו. תרין דרגין אינון, וכל חד איקרי שבעה. חד איהו עלמא דאתי, דאיהו שבעה, ואקרי שבעה, דכתיב ויבנהו שבע שנים. וחד איהו צדיק, דאקרי שבעה, ואיהו שבע דכתיב (משלי כד) כי שבע ופול צדיק וקם.

ואליו תרין פתרין, מוצקות לגרות. חד מסטרא דא, וחד מסטרא דא. ואף על גב דאינון במניינא דאינון גרות, ועם כל דא, שבחא מאליו, תרין, דאינון שבעה ושבעה, דמוצקות לגבייהו. דאינון גרות דקא נהרין על רישא דההוא מנורה, וההוא מנורא קא מנהרא מחילא דילהון, לסלקא לגביה עילא. וכד סלקא, סלקא מדרגא לדרגא, ומפתרא לכתרא, עד דאתאחדא כלא לעילא, ורזא דא, שיר השירים אשר לשלמה.

שיר השירים, על פומא דאליהו אתגזר, ברשו עילאה. שיר השירים, שבחא דשבחיו, למלכא דשלמא דיליה. בגין דאיהו אתר דבעי חדוה, דלא אית תמן רוגזא ודינא. דהא עלמא דאתי, כולא איהו חדוה, ואיהו חדי לכולא. ובגין כד משדר חדי וחדוה לכל דרגין.

כמא דאצטריד אתערו דחדוה לאתערא מהאי עלמא לעילא. הכי אצטריד לאתערא חדוה וחידו, מעלמא דסיהרא, לגבי עלמא עילאה. ובגין כד עלמין קיימין בדוגמא חדא, ואתערו לא סלקא אלא מתתא לעילא.

שיר תתרי"ו סימן, באתנון גליפאן דשמא קדישא, זעו ורתת"ת דכל עלמין, וכל נוקבין דתהומא רבא, עד דהאי פשיטו דרוחא, עאל לגבי תרעא קדמאה דלסטר מזרח. ההוא מארי דעיינון, בת"ק מפתחאן דהיכליון, והא איהו בגליפו דשמא קדישא, דתריסר אתנון, דטאסין ביה תשע סרי משרין מלהטן דנורא.

וההוא מארי דעיינון, לקיט גומרין דאשא, שייפי דנורא, ועאליו גו ההוא היכלא דאתקרי זבול, היכל דתמן כל שבחין אתסדרו לסלקא לעילא. ועל דא כתיב (מלכים א ח) בנה בניתי בית זבול לד. ואיהו היכלא, דאית בה תתרי"ו דרגין, דסלקון בשבחי דתושבחתא, ובגו פולהו אית חד דרגא פנימאה מכולהו, דתמן אתבריר רחימו דהאי תושבחתא, ברירו דנקודא תתאה. וכד אתבריר מגו פולהו, סלקא לעילא ברזא דשיר, ואיקרי שיר השירים, וסלקא מפל אינון שבחין, ואתבריר מכולהו.

כתיב (מלכים א ו) והבית בהבנתו אבן שלמה וגו', והבית בהבנתו, פד הו דכר ונוקבא כחדא מתחברא, פדין אבן שלימה, אשתלימת כמה דאצטריד. ולא אשתלימת, עד דהות מסע, דנסר לה קודשא בריד הוא,

וְאֶתְקִין לָהּ, וְקָשִׁיט לָהּ, וְאֵייתִי לָהּ לְגַבֵּי דָאָדָם, וְכִדְיוֹ נִבְנָה, וְאֶשְׁתַּלִּימַת מְכוּלָא.

וְכַד אֶתְחַבְּרוּ דָא עִם דָּא, כָּל רוּחִין אוּחְרָנִין, וְכָל זֵינִין בִּישׁוּן, אֶתְעַבְּרוּ מִתַּמָּן, וְלֹא אֶתְקָרִיבוּ לְמַקְדָּשָׁא. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (שם) וּמִקְבוֹת וְהִגְרָזוּן כָּל כְּלֵי בְרָזָל לֹא נִשְׁמַע בְּבֵית בְּהֶבְנָתוֹ. דְּהָא כּוּלְהוּ עָאלוּ גּוֹ נּוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא. כִּיּוֹן דְּאֶתְבְּנִי בִּי מַקְדָּשָׁא לְתַתָּא, וְאֶתְתַּקֵּן הֵיכְלָא עַל בּוּרְיֵיהּ, כְּדִין אֶתְגְּלִי שִׁיר הַשִּׁירִים, דְּאֶצְטְרִיךְ לְאֶתְחַבְּרָא מַקְדָּשָׁא בְּמַקְדָּשָׁא.

כַּד הָוָה מֹשֶׁה בְּמִדְבָּרָא, בְּגִין חוֹבֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, זְוּוּגָא דְמֹשֶׁה הָוָה מִתְחַבְּרָא בֵּיהּ, בְּאַחוּרָא הָוּוּ דְכָר וְנוֹקְבָא מִתְחַבְּרָאוּ כְּחֻדָּא. כְּדִין, וְהֵבִית בְּהֶבְנוֹתוֹ, זְעִיר זְעִיר.

כַּד עֲבָרוּ יִשְׂרָאֵל יַת יַרְדֵּנָא, וּמֹשֶׁה אֶתְכַנְיֵשׁ, נִסָּר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֶתְקִין לָהּ בְּמִשְׁכַּן שִׁילָה, עַד דְּאֶשְׁתַּלִּימַת בְּבֵי עֲלָמִין, וְאֶתְחַבְּרַת בְּמִלְךְ שְׁלֹמֹה, וְהוּוּ עֲלָמִין אֲפִין בְּאֲפִין. כְּדִין, אָבּוּן שְׁלֹמֹה מִסַּע נִבְנָה. מִסַּע: דְּלֹא הָוָה בְּאַתֵּר חָד קָבִיעַ, אֲלֵא אֶתְעַקֵּר וְאֶשְׁתִּיל, וְכִדְיוֹ נִבְנָה כְּדָקָא יָאוּת.

וְכָל זְיֵינִין בִּישׁוּן, וְכָל רוּחִין בִּישׁוּן, כְּדִין אֶתְעַבְּרוּ מְעֲלָמָא, וְלֹא שְׁלִיטוּ כָּלְל, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (מלכים א' ו') וּמִקְבוֹת וְהִגְרָזוּן כָּל כְּלֵי בְרָזָל לֹא נִשְׁמַע בְּבֵית בְּהֶבְנָתוֹ.

בְּהֵיא שְׁעֵתָא, כַּד אֶתְעַבְּרוּ כּוּלָּא מְעֲלָמָא, וְאֶשְׁתַּאֲרַת אֶתְתָּא בְּבַעֲלָה אֲפִין בְּאֲפִין, כְּדִין אֶתְגְּלִי שִׁיר הַשִּׁירִים. וְדָא אִיהוּ שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשְׁלֹמֹה, בְּלֹא עֲרַבּוּבִיא כָּלְל. אֲשֶׁר לְשְׁלֹמֹה, אֲפִין בְּאֲפִין. אֲשֶׁר לְשְׁלֹמֹה, דְּאֶתְעַקֵּר וְאֶשְׁתִּיל בְּאַתֵּר דְּשְׁלֹמֹה כּוּלָּא דִּילֵיהּ.

חַדִּי ר' שְׁמַעוֹן. אָמַר לֵיהּ אֵלֵיהּ, רַבִּי אֵימָא מִיִּלְךְ, וְאַנָּא אֶבְתְּרֵךְ, דְּהָא מִינִי וּמִינֵךְ תְּסַתֵּימִים מְלֵתָא. וְרָשׁוּ אֶתְיַהִיב לָן מַעַם עֵתִיקָא דְכוּלָּא, דִּיתְגַּלּוּ רְזִין אֵלִין מִתְתָּא וּמַעֲלָא. אֲנִתְ לְקַבִּיל תְּתָאִי. וְאַנָּא לְקַבִּיל עֵילָאִי.

וּבְחִיף רַבִּי, רַבּוּ יַתִּיר אִית לָךְ, דְּכָל מִיִּלְךְ יִכְתְּבוּן לְעֵילָא קַמִּי עֵתִיק יוֹמִין, וּמִיִּלִּי לֹא יִכְתְּבוּן לְעֵילָא, אֲלֵא בְּהַאי עֲלָמָא יִכְתְּבוּן מִיִּלִּי, עַל יַדְךָ. מִיִּלְךְ יְהוֹן כְּתִיבִין לְעֵילָא, וּמִיִּלִּי כְּתִיבִין לְתַתָּא. זְכָאִין אֶתּוֹן צְדִיקֵינָא בְּהַאי עֲלָמָא, וְזְכָאִין אֶתּוֹן בְּעֲלָמָא דְאַתִּי.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשְׁלֹמֹה. כְּתִיב (תהלים קכו) הַלּוֹךְ יִלְךְ וּבָכָה נִשָּׂא מִשָּׁךְ הַזָּרַע וְגו'. בְּכַמָּה זְמַנִּין הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹכַח לּוֹן לְיִשְׂרָאֵל, לְאַהֲדָרָא לּוֹן בְּתִיּוּבְתָא לְגַבֵּיהּ, לְמַהֲךְ בְּאוּרַח מִיִּשְׂרָאֵל, בְּגִין לְאַסְלָקָא בְּגוּוֹיָהּ. דְּהָא כַּד יִשְׂרָאֵל זְכָאִין, וְאַזְלִין בְּאוּרַח מִיִּשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוּל, סִילוּקָא אִיהוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲמַהוֹן, בְּכָל עַמּוּן דְּעֲלָמָא. כַּד יִשְׂרָאֵל זְכָאִין, וְאַזְלִין בְּאוּרַח מִיִּשְׂרָאֵל, סְלִיק לּוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, וְכוּלְהוּ אוּדָן וּמִשְׁבָּחָן לֵיהּ, וְלֹא אֵינּוּן בְּלַחוּדֵיהּ, אֲלֵא אֲפִילוּ עֵילָאִין לְעֵילָא, כּוּלְהוּ אוּדָן לֵיהּ בְּגִינֵיהּ דְּיִשְׂרָאֵל. וְלֹא דָא בְּלַחוּדוּי, אֲלֵא

אִיהוּ אֶסְתֵּלֶק בִּיקְרִיהַ, בְּגִינֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ. וְלֹא דָא בְּלַחֲדוּי, אֶלְא
אֶפִּילוּ יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ, מִסְתֵּלְקֵי בִיקְרִיהַ דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְעִילָא וְתַתָּא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְיִשְׂרָאֵל זָכָאִין, פּוֹרְסָא יִקְרָא דְלְעִילָא אֶסְתֵּלֶיק לְעִילָא
לְעִילָא, בְּכַמָּה חֲדוּן, בְּכַמָּה רְחִימוּ, וּמִתְחַבְּרָן עֲלֵמִין בְּחֲדוּן, וְכוּלְהוּ
אֲתַבְּרָן מְעַמִּיקָא דְנַחֲלִין, וְעֲלֵמִין פּוֹלְהוּ אֲשַׁתְּקִין, וְאֲתַבְּרָן
וְאֲתַקְדָּשָׁן בְּכַמָּה בְּרַכָּאן, בְּכַמָּה קִדּוּשִׁין, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא חֲדִי עִמָּהוּן,
בְּחֲדוּן בְּשָׁלִימוּ.

וּבְשַׁעְתָּא דְיִשְׂרָאֵל לָאוּ אֵינּוּן זָכָאִין, כּוֹלָא אִיהוּ בְּהַפּוּכָא. וְעַם כָּל דָּא
רְחִימוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לָא אֲתַמְנַע מְנִייהוּ, וְכוּרְסִיָּא דִילִיהַ יִתְבָּא
עֲלֵיהוּ, כְּאֵמָא עַל בְּנִין, וְלֹא אֲתַמְנַעַת מְלַמְתַּבַּע עֲלֵיהוּ רְחִימֵי.

וּבְהַאי קָלָא סְלָקָא לְעִילָא, בְּגִין דְרַעוּתָא דִילִיהַ מֵאֵן דְאֹלִיף סְנִיגוּרִיא עַל
בְּנוֹי. מְנָא לָן, מִמֶּשָׁה, דְאֶסְתֵּלֶק בְּסְלִיקוּ עַל דְאֹלִיף זָכוּ עֲלֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל.
הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת ל"ד) וּמִשָּׁה לֹא יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו. אֵימְתִי אֶסְתֵּלֶיק
לִיקְרָא דָּא. כִּד חָאבוּ יִשְׂרָאֵל, וְאֹלִיף עֲלֵיהוּ זָכוּ.

כְּגוּוֹנָא דָּא כְּתִיב, הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכָה, עַל חוּבֵיהוּן דְיִשְׂרָאֵל. מֵאֵי נוּשָׁא מְשֻׁדָּ
הַזָּרַע. דָּא רָזָא דְכוּרְסִיָּא דִיקְרָא, דְאִיהוּ נְטִיל מְשִׁיכוּ דְזָרַע קוּדְשָׁא
עִילָא, לְמֵיעֵבַד פִּירִין וְאֵיבִין בְּהַאי עֲלֵמָא.

וְכִד אֶסְתֵּלֶיקַת בְּקָלָא דְיִשְׂרָאֵל, אֶף עַל גַּב דְלָאוּ אֵינּוּן זָכָאִין, עַם כָּל דָּא,
קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אֶעֱלִי לָהּ, וְאֶשְׁקִי לָהּ, מְשִׁקִּיו דְנַחֲלָא עֲמִיקָא, וְאֶשְׁתֵּלִים
מִכָּל סְטֵרִין. כְּדִין, בָּא יְבֵא בְרַנָּה, מְגוּ דְהָהוּא שְׁלִימוּ וּבְרַכָּאן וְקִדּוּשִׁין
דְאֶשְׁתֵּלִימַת. בְּקִדְמִיתָא, הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכָה, עַל חוּבֵיהוּן דְיִשְׂרָאֵל. כִּד תְּבוּ,
בָּא יְבֵא בְרַנָּה.

בְּשַׁעְתָּא דְבְּנָה שְׁלֵמָה בִּי מְקֻדְשָׁא, וְאֶשְׁתֵּלִים עֲלֵמָא תַתָּאָה כְּגוּוֹנָא דְעֲלֵמָא
עִילָא, יִשְׂרָאֵל פּוֹלְהוּן הוּוּ זָכָאִין, וְאֶסְתֵּלֶקוּ בְּכַמָּה דְרָגִין עִילָאִין, וְכְדִין
אֶסְתֵּלֶק פּוֹרְסִיָּא דִיקְרָא בְּחֲדוּתָהּ, בְּכַמָּה חֲדוּן, בְּכַמָּה עִילוּיִין.

וְכְדִין שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשְׁלֵמָה, סְלִיקוּ בְּחֲדוּן, וּנְחִיתוּ בְּחֲדוּן. עֲלֵמִין
פּוֹלְהוּ בְּחֲדוּן. וְחִיבּוּרָא בְּחֲדוּתָהּ. שִׁיר, לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. הַשִּׁירִים,
לְעִילָאִין וְתַתָּאִין. אֲשֶׁר לְשְׁלֵמָה, חִבּוּרָא דְעֲלֵמִין פּוֹלְהוּ בְּחֲדוּן, לְמַלְכָּא
דְשְׁלֵמָא כָּלָא דִילִיהַ. עַל פּוּמָא דְאֵלִיהוּ אֲתַגְזֵר.

שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּתִיב (דְּבָרִים כ"ח) יִפְתַּח ה' לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב וְגו'. בְּשַׁעְתָּא
דְּבְרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא עֲלֵמָא, בְּרָא בְּקִדְמִיתָא, שִׁיתִּין עִילָאִין, דְאֵינּוּן
מְקוּרִי, לְנַחֲתָא בְּהוּן גְּשִׁמְיָא דְבְּרַכּוּ, וְקִדּוּשִׁין עִילָאִין דְלְעִילָא. וְאֵינּוּן נְטִלוּ
בְּקִדְמִיתָא מִמְּקוּרָא דְחִי, מֵאַתֵּר עִילָאָה דְנִפְקוּ מִתְּמָן.

הָהָא בְּקִדְמִיתָא עַד לָא אֵינְתַבְּרִי עֲלֵמָא, סְלִיק וְאֲתַגְלִי חַד רַעוּתָא, דְאֵיקְרִי
מְחֻשְׁבָּה סְתִימָא, וְשׁוּי פּוֹלָא בְּהֵיא מְחֻשְׁבָּה סְתִימָא, וְכָל מֵאֵי דְהָהָא

ויהוי. ומההוא מחשבה סליק רעותא למברי עלמא, ונפק נביעו דקיק, כלייל סתימו דמחשבה, ודא לא אשתמע לבר, ולא אתגלגא. ואית ביה אסתכלותא דחכמתא, לחכימי לבא אתמסר, בגין דלא אתגלגא לבר.

מהאי נפקי חמש מקורין, וחד סתימא, וחד דכניש כולא. ואינון מקורין הון, כד אתברי עלמא. כדבר אחר (בראשית א) בראשית ברא אלהים. בראשית: ברבי אלעזר שיית. דא שית, מקורא דכניש כל מקורין, למיזן עלמין.

את השמים, אלין אינון וי מקורין עילאין דלעילא, למיהב להאי שית. מיומא דאתברי עלמא, עד דאתבני בי מקדשא, הון סתימין, ולא אתפתחו כלל.

ואיתימא אברהם הוה בעלמא. הא כתיב (שם יב) ויהי רעב בארץ. יצחק, ויהי רעב בארץ מלבד הרעב וגוי. ויעקב, הא כתיב (שם מא) ויהי רעב בכל הארצות. משה, הא בכמה דוכתין כתיב (במדבר יא) מי יאכילנו. פ (שמות טז) להמית את כל הקהל הזה ברעב. צ (שם יז) ויצמא שם העם למים. (במדבר כ) ולא היה מים לעדה.

יהושע, אף על גב דעאלו לארעא, כתיב (יהושע ה) וישבת המן ממחרת באכלם מעבור הארץ. בימי שופטים כתיב, (רות א) ויהי בימי שפט השפטים ויהי רעב בארץ. בידוד כתיב (שמואל ב כא) ויהי רעב בימי דוד.

מאי טעמא כל דא. בגין דאינון שיתין לא אתפתחו, ועלמא אתון מתמציתא דחיק, בלא פתיחא כלל, אלא כזיע דזיע מגו אילנא, ונחית לתתא, או מגו אבנא.

בשעתא דאתא שלמה מלכא, ואתבני בי מקדשא, והוון עלמין כולהו בשיקולא חדא עילא ותתא. כדון, ההוא שית דמקבל וכניש לכל אינון שיתין עילאין, אתפתח.

אימתי אתפתח, בשעתא דאינון שיתין עילאין אתפתחו. כיון דאתפתח האי שית, נפקו ברקאן לעלמא. אימתי אתפתח, כד אעדיאו מניה, חד עקימא דיתב לרגליה. וכיון דההוא אתעבר, שית אתעביד שיר, ואתפתח אוצר הטוב. בחילא דמאן, את השמים, אינון שאר שיתין, והיינו השירים, דכולהו אתפתחו, ואתקינו למיהב מזונא לכל עלמין.

כדון כתיב (מלכים א ה) וישב יהודה וישראל לבטח איש תחת גפנו ותחת תאנתו. וכתיב (שם ד) אוכלים ושותים ושמים. דהא שית ושיתין אתפתחו. וכל עידונין עילאין הון נחתין לעלמין כולהו. וכלהו הון חדאן לסלקא לגבי עלמא עילאה, למלקט ברקאן ועדונין לעלמין. כדון, חביבו אתער מנייהו לגבי מלכא עילאה, למהוי כולא חד בלא פירוודא. כדון שבחא דסלקא על כל שבחין, למלכא דשלמא כלא דיליה, למהוי כולא בחדוה עילא ותתא.

כְּתִיב (תהלים סה) שִׁיר, וּכְתִיב (שם) לֵךְ דְּמִיָּה תִּהְיֶה וְגו'. דָּוִד מְלֶכָא הוּא יָדַע בְּרוּחַ קוּדְשָׁא, דְּאִזְדַּמֵּן שִׁיר דָּא, לְאַתְגְּלִיא בְּעֵלְמָא. וְאָמַר, שִׁיר דְּאִזְדַּמֵּן לְאַתְגְּלִי, לֵךְ דּוּמִיָּה. אִיהוּ בְּחֻשְׁאֵי, דְּלִית רִשׁוּ לְאַתְגְּלִיא תּוֹשְׁבַחְתָּא דָּא, אֶלָּא תּוֹשְׁבַחְתָּא וּתְהִלָּה דָּא אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן, כַּד אֲתַבְּנִי בֵּי מְקוֹדְשָׁא, דְּאִיהוּ לְקַבֵּיל מְקוֹדְשָׁא עֵילְאָה, כַּד יִשְׁוֹלֵם נְדָר.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (במדבר כא) אִזּוּ יִשְׁרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת. (שמות טו) אִזּוּ יִשְׁרָאֵל מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת. הַתָּם תּוֹשְׁבַחְתָּא דְּנוֹקְבָא. הָכָא תּוֹשְׁבַחְתָּא דְּסַלִּיק לְעֵלְמָא דְּדְכוּרָא אִיהוּ.

הָכָא אִיהוּ רְזָא, דְּגוּפָא וְרוּחָא מִתְחַבְּרָאן כְּחַדָּא, גּוּפָא בְּגוּפָא, וְרוּחָא בְּרוּחָא. שִׁיר הַשִּׁירִים, אֲתַדְּבַקוּתָא דְּגוּפָא בְּגוּפָא. (שה"ש א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ, אֲתַדְּבַקוּתָא דְּרוּחָא בְּרוּחָא. וְכֵלָּא אִיהוּ בְּרָזָא דְּרַחֲמֵינוּ עֵילְאָה, לְמַהוּי כּוּלָּא חַד, בְּיַחוּדָא חַדָּא.

וְרְזָא דְּיַחוּדָא הָכָא. שִׁיר דָּא אִיהוּ יִשְׂרָאֵל, דְּמִמְנָא בְּסִהְדוּתָא דְּיַחוּדָא. הַשִּׁירִים, ה' אֱלֹהֵינוּ ה'. וְכוּלָּא חַד, בְּיַחוּדָא חַד. וְאִוְקִימְנָא יַחוּדָא דָּא, וְהָכָא יַחוּדָא דְּעֵלְמִין כְּלָהוּ. אֲשֶׁר לְשַׁלְמָה, רְזָא דְּאָחַד.

וְהָא אִיהוּ דְּאַצְטְרִיךְ שְׁלֵמָה מְלֶכָא לְיַחוּדָא, בְּרְזָא דְּרוּחַ קוּדְשָׁא. לְאַתְחַבְּרָא כּוּלָּא בְּיַחוּדָא חַדָּא, בְּרַעוּתָא, לְאַתְדְּבַקָּא דָּא בְּדָא, לְמַהוּי כּוּלָּא חַד. דְּהָא שְׁלֵמָה אִיהוּ מְלֶכָא דְּשַׁלְמָא כּוּלָּא דִּילִיָּה.

מֵאִי כּוּלָּא דִּילִיָּה הָכָא, וְכִי סְגִיָּאִין שְׁלֵמִין נִינְהוּ. אֶלָּא חַד שְׁלֵמָא אִיהוּ, וְתַרְיִן נִינְהוּ. חַד שְׁלֵמָא אִיהוּ, דְּאִיהוּ שְׁלֵמָה דְּבֵיתָא, דְּבִגִּינִיָּה אֲשֶׁתְּמוּדַע דְּכוּרָא דְּכַר. וְחַד שְׁלֵמָא אַחְרָא, דְּאִיהוּ שְׁלֵמָא דְּתַרְיִן סְטְרִין, חַד דְּעֵאל בְּאַמְצַעִיתָא בְּאִינוֹן תַּרְיִן סְטְרִין, וְעֵבִיד שְׁלֵמָא בִּינִיָּיהוּ, אִיהוּ שְׁלוֹם אַחְרָא.

אַבְּל שְׁלוֹם דְּדְכוּרָא אֲשֶׁתְּמוּדַע דְּכַר בְּגִינִיָּה, אִיהוּ צְדִיק. וְאַקְרִי מְלֶכָא עֵילְאָה בְּגִינִיָּה, מְלֶכָא שְׁהַשְׁלוֹם שְׁלוֹ. וּבְגִין כְּדָּ, כָּל תּוֹשְׁבַחְתָּא דְּשִׁיר הַשִּׁירִים, לְמֶלְכָא דְּשַׁלְמָא כּוּלָּא דִּילִיָּה, וְיַחוּדָא דְּקָא מִתְיַחַד כּוּלָּא, בְּאַתֵּר דָּא אִיהוּ. בְּגִין דְּאִיהוּ נְטִיל כָּל תִּיאֻבְתָּא דְּכָל שְׁיִיפִין, וְכָל עֵינוֹגִין, וְכָל כִּיסוּפִין עֵילְאִין, וְכִנְיֵשׁ כּוּלָּא לְגוּיָּה.

וְעַל דָּא אִיקְרִי אִיהוּ אָחַד, שְׁלֵמָה מְלֶכָא בְּרְזָא דְּרוּחַ קוּדְשָׁא. כַּד שָׂרָא עֲלִיָּה הָהוּא רוּחַ קוּדְשָׁא, בְּעָא לְחַבְּרָא כּוּלָּהּ בְּרַעוּתָא שְׁלִים כְּדָקָא יָאוֹת, וְלִיַּחְדָּא כּוּלָּא בְּחַבְּבִיבּוֹ בְּרַעוּתָא, לְמַהוּי חַד עֵילְא וְתַתָּא. וְעַל דָּא אָמַר קָרָא, (זכריה יד) יְהִיָּה ה' אָחִיד וְשִׁמְיֹו אָחִיד.

(שה"ש א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ וְגו'. כְּתִיב (יחזקאל א) וְאַרְאֵה חַחֲיוֹת וְהִנֵּה אוֹפָן אָחַד בְּאַרְצָא אֶצֶל חַחֲיוֹת לְאַרְבַּעַת פְּנֵיו. הָאִי קָרָא בְּקִיטוּרָא דְּרַבִּי אֶלְעָזָר אֲתַמַּר. וְאַרְאֵה חַחֲיוֹת, רְזָא דְּיִשְׂרָאֵל סְבָא, קַפְטִירָא בְּגִלְפּוּי בְּיַמִּינָא וּבְשִׁמְאֵלָא.

תלת רשימיו קטוריו דא עם דא, דרום מזרח וצפון, יהיו, אפיו סתימיו,
לא שליט עינא למחמי, והכא אמר וארא.

אלא, הנה מסתכל מגו נהורא דלא נהרא, כמאן דחמי בעששיתא, גו עייניו
סתימיו, פד מנצפון גו ההוא עששיתא. להיט להיטו לפום שענתא, ולא
קאים בקיומא.

מתגלגליו נצצין לפום האי שענתא, ועאל נציצו דא בדא. חד סליק ונחית,
ואתתקף בסטר דרום, ברזא דאת יו"ד. אתתקף ועאל בסטרא דצפון,
ומתגלגל בקוטרו, ועאל וסליק ברזא דאת ט', ואתגניז. הדא הוא דכתיב,
(בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב. דנציץ ולהיט בגליפיו באת ט',
וגניז ליה.

רזא דאת דא סתימא בסתימו, נפיק מיניה כל נציצות וזהרא, דנהיר
ונציץ. זכאה איהו מאן דחמי לה בחלמיה, דא אפסדרה דמינה נצצין
נציצין, פשיט וכניש.

וחד סליק ונחית, ואתתקף בסטר מזרח, ברזא דאת ט' ואת יו"ד.
אתפשיט מתרין סטרין, ומתגלגלא בארבע, תרין לעילא, פירותא דאבא
ואימא. ואית תרין מתרין סיטרין, מסטר דרום וצפון, מתישבא בכולהו.
ואיהו רתיכא עילאה, בארבע סטרין. אופן אחד בארץ אצל החיות, דא
איהו רתיכא תתאה, כלילא בארבע סטרין.

רתיכא עילאה, דאיהו רזא דארבע סטרין, פשיט נהירו מתלת סטרין, חד
דיליה דאתחברו ביה ירותא דאבא ואימא, דהו תרין, ומתחברו לחד.
ותרין מתרין סטרין.

פשיט נהירו דמזרח, האי רתיכא תתאה גלי פן חד, לגבי דההוא נהירו,
ומקבלא ליה, ואתנהיר מיניה. וכד אתנהיר ההוא פן מההוא נהירו, כדין
ההוא פן איקרי אדניי. ואיהו שליט ורבון בשלטנו דנהירו רב. וההוא פן
פיון דמקבל ההוא נהירו, אתעביד ליה היכלא, וגניז ליה בגויה, ובגנייה
אתעביד אדון רבון ושליט.

פשיט זהירו דדרום, האי רתיכא תתאה גלי פן חד לגבי דההוא נהירו,
ומקבלא ליה ואתנהיר מיניה. וכד אתנהיר ההוא פן מההוא נהירו, כדין
ההוא פן אקרי אל. ואיהו שליט לאוטבא לעלמא ברחמי. ולמיהב מזונא
לכל חד וחד פדקא גאות.

פשיט נהירו דצפון, האי רתיכא תתאה גלי פן חד לגבי דההוא נהירו,
ומקבלא ליה, ואתנהיר מיניה. וכד ההוא פן אתנהיר מיניה, כדין ההוא פן
איקרי אלהים. ואיהו שליט, רבון, למידן עלמא בדינא, ולמיהב דינא לכל
מאן דאצטריד, ולאנתנהגא כולא בדינא.

עד הכא, אנפין עילאין ואנפין תתאין, ברזא דתלת בתלת מתחבראן, ואתכלילו אלן באלן. פן חד דאשתאר מרתיכא תתאה, כולא שאלן עליה אופן, אן איהו פן חד דאשתאר.

ההר ואמר באן אתר הוא, בארץ. בגין דלא ישתארו תתאין בלא אשגחותרא אפילו רגעא חדא. ההוא פן, כד אתכלילו כולהו תלתא אחרין, האי פן נטיל מכולהו, ואתכלילו בכלהו, ואיהו בלחודוי בכלהו, בגין לאשגחותרא בטיבו על כל בני עלמא.

והאי פן משבח תדיר, ואתערת אתערו לגבי אינון דלעילא דעלה. ואינון דלעילא דעלה, מתערי לגבי אינון עילאין דלעילא. ואינון עילאין דלעילא, מתערי לגבי עילא, ואתקשרי דא בדא עד אין סוף.

והאי כד אתער באתערו דאינון פנים, באינון נשיקין עילאין, למיהוי דביקי ברזא עילאה, ולאשקמא ולמיון כל עלמין, למיהוי כל עלמין כולהו בחדווא. כמא דאת אמר, ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דדיך מיון.

ישקני מנשיקות פיהו. על פומא דאליהו אתגזר. כתיב (בראשית ד) והאדם ידע את חנה אשתו ותהר ותלד את קין וגו'. והאדם, דא אדם קדמאה, סתירא, בגליפוי דקיקין עילאין. ידע, מה דלא אשתמודע בה מקדמת דנא. ידע למיהוי אנפין באנפין. כד אסתכלן אנפין באנפין לשימושא, כדן כתיב ידע. ידע לאשקאה לה, למיזרע בה זרעא, למעבד תולדיון. האי לטב, באתערו דאשגחותרא לתתא.

מדאתא נחש על חנה, אטיל בה זיהמא, וקין מההוא זיהמא נפיק. ואי תימא איך נפיק מתמן, והא כתיב והאדם ידע את חנה אשתו ותהר ותלד את קין, דמשמע דמאדם הוה, ולא מסטרא אחרא, ואת אמרת דאטיל נחש בה זיהמא ונפיק מיניה קין.

אלא, ודאי ההוא נחש אטיל בה זיהמא, ומההוא זיהמא אישאב בה ההוא רוח בישא, וההוא הוה מכשכשא במעהא, ולא הוה ליה גופא לאתכללא ביה, ולמיפק לעלמא. וכיון דאתא אדם, באתערו דההוא זיהמא, ואתחבר באתתיה, עבד ליה גופא לההוא רוחא בישא דהוה במעהא, ואתכליל בגויה, ונפק לעלמא בדיוקנא מעילא ותתא.

וחנה אשגחת בהאי, ואמרת קניתי איש את ה'. עם ה'. ובגין כן, כל עובדוי דקין, הוה מההוא סטרא אחרא בישא. וכד אייתי קורבניה, מההוא סטרא בישא אייתי ליה. הדא הוא דכתיב, (ש) ויהי מקץ ימים, ולא כתיב ויהי מקץ ימין.

(ש) ותוסף ללדת את אחיו את הבל. דודאי ההוא רוחא בישא אתתקף ואתגבר בעובדא דקין, ואתבר חילא ותוקפא בהבל, ולא הוה לגביה כלום. עד הכא הוה בסטרא דזיהמא כולא.

כִּיּוֹן דְאֵתָא לְבִתְרָא וְאֵתִילִיד שְׁתָּא, אֲתַבְּסַם עֲלֵמָא, בְּצִדִיקִי וְחִסִּידִי דְהוּוּ
לְבִתְרָא בְּעֲלֵמָא. שְׁׁיִת: דָּא אִיהוּ סִיּוּמָא דְאַלְפָא בֵּיתָא. וְאַף עַל גַּב דְאַתְבְּסַם,
לֹא אַעֲדִיאוּ עֵקִימוּ בִישָׂא מְעֵלְמָא, אֲלֵא אֲתַכְּפִינָא מִקַּמִּי סֵטְרָא
דְמֵהִימְנוּתָא, סִיּוּמָא דְאַתְוֹן.

דְּהָא עַד הֲכֹא אֲתַבְּרִי עֲלֵמָא בְּאַתְוֹן דְאוּרִייתָא, וְלֹא אֲשְׁתְּלִימוּ אֲתְוֹן, עַד
דְּאֵתִילִיד שְׁתָּא. כִּיּוֹן דְאֵתִילִיד שְׁתָּא, אֲשְׁתְּלִימוּ כָּל עוֹבְדִין דְלֵעִילָא וְתַתָּא,
בְּרָזָא דְאַתְוֹן. כְּדִין אֲתַבְּסַם עֲלֵמָא, דְאֲשְׁתְּלִים תִּיקוּנוֹי. מִכְּפֹאן וְלֶהֱלָאָה,
שְׂאֲרִי עֲלֵמָא לְאַתְנַהֲגָא כְּפוּם מִישַׁר אוּרְחוּי.

שִׁירוּתָא דְקָא שְׂאֲרִי, מֵאִינוּן אֲתְוֹן דְאֲשְׁתַּבְּקוּ בְּקַדְמִיתָא. אָדַם, שְׂאֲרִי
בְּאֲלִיף, וְסִיִּים בְּמִיִּים. וְלְבִתְרָא דְסִיִּים אֲלֵפָא בֵּיתָא בְּשֵׁת, אֲתַהֲדְרוּ אֲתְוֹן
אָנוּשׁ, אֲלִיף כְּמַלְקָדְמִין, נִי דְאִיהוּ בְּתֵר מִי דְאֲשְׁתַּבְּיק מֵאָדַם. שׁ, שִׁירוּתָא
דְאַתְוֹן דְשׁׁיִת. נִטִּיל אֲתְוֹן מְהֵאי וְמְהֵאי. וְיִדְיוּקְנָא דְאָדַם, לְאַתְחַזְּאָה,
דְּהָא מִשֵׁת אֲתִיחְסוּ דְרִין בְּעֲלֵמָא בְּאוּרַח מִישַׁר, כְּדְקָא יְאוּת.

וּבְרָזָא דְאַתְוֹן אֲתַבְּנִי כּוּלָּא. וְאַזְלוּ תְלַתִּין וּתְרִין אֲלֵפָא בֵּיתוֹת, עַד דְקִיִּימוּ
יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְסִינִי. כִּיּוֹן דְקִיִּימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְסִינִי, אֲתַכְּנִישׁוּ
אֲתְוֹן, וְאַסְתִּימוּ בְּהַפּוּכָא דְאַלְפָא בֵּיתוֹת, וּנְפַקְאֵת אוּרִייתָא, כְּלִילָא
בְּתַלְתִּין וּתְרִין שְׂבִילִין דְרָזָא דְחַכְמָתָא עֵילָאָה, וְאַתְרֵשִׁימַת אֲלֵפָא בֵּיתָא,
בְּתַרִּיסַר תְּחוּמִין, תְּרִיסַר שְׂבִטִין. בְּרַ תְּרִין דְאַסְתַּלְקוּ מְנַהוּן, וְאַינוּן חִיטֵּי,
דְלֵא אֲתַחֲזוּ בְּהוּ כְּלַל.

עַד דְאַעְלוּ לְאַרְעָא בְּשִׁירוּתָא, וְהוּוּ חֲרָם בִּינְיֵיהוּ בְּחוּבָא דְעָכּוֹ, וּכְדִין
אֲתַהֲדְרוּ אִינוּן תְּרִין אֲתְוֹן, דְּהוּוּ מְסַתְּלְקִי מְנִייהוּ, וְאַינוּן מְכַרְזִי וְאַמְרִי
חָטָא יִשְׂרָאֵל. וְאַלִּין אֲתְוֹן לֹא אֲסַתְּלְקוּ מְנִייהוּ, אֲף עַל גַּב דְּהוּוּ בְּאַרְעָא
קְדִישָׁא, בְּכָל דְרָא וְדָרָא

עַד דְאַתָּא שְׁלֵמָה, וּבְנָה בִּי מִקְדְּשָׁא, וְאַתְיִישְׁבוּ עֲלֵמִין, עֵילָא וְתַתָּא
בְּדִיוּקְנָא חָדָא. כְּדִין אֲתִישְׁרוּ אֲתְוֹן כּוּלְהוּ, וְאַינוּן תְּרִין אֲתְוֹן דְּהוּוּ
רְשִׁימִין בִּינְיֵיהוּ לְבִישׁ, אֲתַהֲפִיכוּ לְטַב, אֲתַהֲדְרוּ טַח, דְּכְתִיב (מַלְכִים א ה)
וַיֵּשֶׁב יִהוּדָה וַיִּשְׂרָאֵל לְבִטְיָח.

כּוּלְהוּ אֲתְוֹן הוּוּ שְׁלֵמִין בִּינְיֵיהוּ בְּלָא קְטְרוּגָא כְּלַל, וְאַתְוֹן דְאַלְפָא בֵּיתָא
כּוּלְהוּ, הוּוּ שְׁלִימִי עֵילָא וְתַתָּא. אֲתְוֹן עֵילָאִין הוּוּ שְׁלִימִין לְעֵילָא. אֲתְוֹן
דְקִיקִין הוּוּ שְׁלִימִין לְתַתָּא.

בְּשַׁעֲתָא דְכְרוּבִים הוּוּ פְרִסִי גְדַפִּייהוּ מִתַּתָּא לְעֵילָא, אֲתְוֹן פְּרַחִין מִתַּתָּא
לְעֵילָא, וְאַתְוֹן מְעֵילָא לְתַתָּא, וְעֵאֲלִין אֵלִין בְּאֵלִין, וְאַתְכְּלִילוּ אֵלִין בְּאֵלִין,
בְּנִשְׁקִין דְרַחִימוּ.

כִּיּוֹן דְאַתְוֹן מִתְחַבְּרִין, כָּל דְרַגִּין תַּתָּאִין, וְדַרְגִּין עֵילָאִין, וְעֲלֵמִין כּוּלְהוּ,
מִתְחַבְּרָן כַּחְדָּא, וְנִשְׁקִי אֵלִין בְּאֵלִין, בְּנִשְׁקִין דְרַחִימוּ, עַד דְּהוּוּ כּוּלְהוּ חַד,
וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא חַד, בְּלָא פִירוּדָא כְּלַל.

כל נשיקין דרחימו, לאו אינון אלא למהוי כללא חדא, לאתכללא דא בדא בלא פירודא. ובגין כך נשיקין אליו בכלא, אינון, למהוי כולא חד בכללא חדא, אתוון באתוון, עלמין בעלמין, דרגין בדרגין, אתתא בבעלה, למהוי כולא חד.

פיהו, אמאי פיהו, פיו מיבעי ליה. אלא לאכללא תרווייהו פחדא. פיהו, לאתחזא דהא איהי זמינית לגביה, פאתתא דתקינת פומה, לקבלה נשיקו מבעלה. בגין כך אתחזי זמינו דפומה.

פיהו, הכא אית לאסתכלא, אי תימא דנשיקין אינון לעילא לעילא באין סוף, בגין דאמר באורח סתים ישקני פיהו. ולבתר אהדר באתגלגלא דודיד. לאו הכי, דהא נשיקין לא תליין תמן לעילא, אלא אתתא בבעלה. אלא עד לא אתקריבו דא בדא, אמר באורח סתים. פיון דאתקריבו ואתנשיקו בדביקו דרחימו דא בדא, איהי אמרה באתגלגלא, דודיד, ולא כתיב דודיו, דהא כלילן פחדא ברחימו, בחבורא חדא, בלא פירודא כלל.

כי טובים דדיך מיין, טוב לאו איהו, אלא מסטר דאור קדמא, דכתיב (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב. והשתא דאת בשלימו, דאתכליל ימינא בשמאלא. טובים דודידך מיין, דא יינא דאורייתא, דאיהו חדוה, טובים מסטרא דשמאלא.

חדו רבי שמעון ואמר, ודאי דא איהו חדוה, דזכינא בכל הני מלין עילאין. אמר ליה אלגהו, רבי, אפתח פומך, דמילך פתיבין לעילא, ומיליי פתיבין לתתא. זכאין אתו צדיקיא קמי עתיק יומין, בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

פתח רבי שמעון ואמר, ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דדיך מיין. אורייתא דבעל פה, הוה אמרה לגבי אורייתא דבכתב, דאיהי אזלת בתר אינון נשיקין דתורה דבכתב, בתר מתיקו דילה, לאתחברא דא עם דא באינון נשיקין. וכדין איהי בפלוגתא בעולימתהא, לאתתקנא בהדה, למהוי כולהו קשיטין לגבי תורה שבכתב.

וכד אתחברת ואתכלילת בתורה שבכתב פחדוה, בחבורא חדא, דנשיק דא בדא ברחימו, אתקפת ביה, ואמרה ליה בחביבו, פמה זקירין חביבותיך, מחמרא דילך, דאתקיף בי רחימו דילך, עד דרוי לי חמר דרחימו, לאתתקפא כך, קישוטא דאתקשטת אורייתא דעל פה בעולימתהא, לאתחברא באורייתא דבכתב.

משנה איהי שרותא דרישא, ברזא דתיקונא דאתחזי לה, ברייתא איהי ברזא דתיקונא זכיו ורגליו. גופא בתיקונא דאתחזי לה.

אתאן עולימתהא, מקרבין לה, לתקנא לה. דא אמר מותר, ודא אמר אסור, דדא איהו קישוטא דכלה, כד מקשטי לה. דא אמר כד מקשטי, הכי אזלא קישוטא דא. ודא אמר לאו הכי. דא אמרה קישוטא דרישא

הכי אסיר ומִהֲדֵק. וְדָא אֲמַרְהָ כִּיפָה דְרִישָׁא מוּתָר בְּסִטְרָא דָא, וְאֲסִיר
וּמִהֲדֵק בְּסִטְרָא דָא.

דָא אֲמַרְהָ, קִישׁוּטָא דְדִהֲבָא דָא, בְּלִבוּשָׁא דָא, אִיהוּ פְּסוּל לְמַהוּי קִישׁוּטָא
לְגַבֵּי דָא. וְדָא אָמַר, כְּשֵׁר וְיָאוֹת הוּא לְאַתְחַזְּאָה דָא בְּדָא. וְכָל דָא אִיהוּ
תִּיקוּנָא וְקִישׁוּטָא דְכָלָה.

וְעַם כָּל דָא, בְּעוֹד דְאִינוּן מְקַשְׁטוֹן, וְרַמְיָא קְטְרוּגָא בְּקִישׁוּטָא, הִיא אוֹסִיפֵת
חִילָא וְנוּי וְגוּוּן, וְתִיקוּן בְּהוּ וְיִתְבָּא בִּיקְרָא בִּינְיִיחוּ, וְאַתְחַשְׁבֵת בְּנַפְשָׁה
וְתִיר מִכְּמָה דְהוֹת מָאָה זְמַנִּין.

כִּינּוּ דְאַתְקַשְׁטַת בְּהוּ, כּוּלְהוּ אַחְדִּין לָהּ בְּקִישׁוּטָהָא, וּבְתִיקוּנֵי שְׁפִירְתָּא,
וְעָאֵלִין לָהּ לְגַבֵּי מַלְכָּא, אוֹרִייתָא דְבִכְתָּב.

כְּד יִתְבָּא מְטְרוּנִיתָא בְּמַלְכָּא, בְּתִיקוּן שְׁפִירָא, וּמַלְכָּא חֲזִי לָהּ מְתַקְשְׁטָא
בְּשְׁפִירוּ, הֵהוּא קִישׁוּטָא מְכָרִיז וְאָמַר לְמַלְכָּא, לְנִשְׁקָא לָהּ, דְדָא אִיהוּ
דְּבִקוּתָא דְרַחִימוּ, לְאַתְכַּלְלָא דָא בְּדָא. מֵאן גְּרִים בְּאִינוּן נְשִׁיקוּן וּבְהֵהוּא
רַחִימוּ, אִינוּן עוֹלְמָתָאן דְּקִשְׁיטוּ לָהּ.

כְּד בְּעֵינָא לְאוּטְבָא לְעוֹלִימְתָהָא, הִיא וּמַלְכָּא לְמִיחַב לֹון נְבִזְבְּזוֹן, לְכוּלְהוּ
יְהִיב כְּחֻדָּא. לְכוּלְהוּ דְהוּוּ מְקַטְרְגִי דָא בְּדָא עַל קִישׁוּטָהָא, יְהִיב מַלְכָּא
וּמְטְרוּנִיתָא נְבִזְבְּזוֹן וּמִתְנֹן בְּרַעוּ בְּחַבִּיבוּ, לְמִיחַסוֹן לֹון יְרוּתָא בְּאַלְף עֲלָמִין
דְּכְסִיפִין לְעֲלָמָא דְאַתִּי. וְכָל שְׁכָן אִינוּן דִּידְעֵי בְּרִזִין דְּחַכְמָתָא, לְקַשְׁטָא
קִישׁוּטָהָא, דְלִית שְׁיַעוּרָא לְאַחְסִינַת יְרוּתָא דְלָהוּן בְּעֲלָמָא דְאַתִּי. עֲלִייהוּ
כְּתִיב, (מְשַׁלִּי כֵא) לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יִישׁ וְגוֹי.

(שְׁהִי"ש א) יִשְׁקֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ כִּי טוֹבִים דְדִידְךָ מֵיָיִן. הָא הֲכָא שְׁבַעָה תִּיבִין,
לְקַבִּיל זֵי דְרַגִּין דְעֲלָהּ. וּלְקַבִּלְיִיהוּ זֵי הַנְּעֲרוֹת הָרְאוּיוֹת לְתַת לָהּ, דְקָא
מְקַשְׁטֵי לָהּ, לְאַעְלָא לָהּ לְגַבֵּי מַלְכָּא.

יִשְׁקֵנִי, לְגַבֵּי חֵי הָעוֹלָמִים. מִנְשִׁיקוֹת, לְגַבֵּי חֲסִדֵי דָוִד. פִּיהוּ, לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל
סְבָא. כִּי טוֹבִים, לְגַבֵּי אוֹר קְדָמָאָה. דוּדִידְךָ, לְגַבֵּי יִצְחָק יְדִיד מְבֹטָן. מֵיָיִן,
לְגַבֵּי יָיִן עֵילָאָה דְמִנְטְרָא תְדִיר.

שְׁבַע הַנְּעֲרוֹת הָרְאוּיוֹת לְתַת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ, אִינוּן: מִיכָא"ל. גְּבַרְיָא"ל.
רְפָא"ל. אוֹרִיא"ל. צְדָקִיא"ל. יוֹפִיא"ל. רְזִיא"ל. וְכִמְהָ אֶלְף וְרַבּוּא מְשַׁרְיִין
עֲמָהוּן. כְּמָא דְאַתְ אָמַר, וְעֲלָמוֹת אֵין מְסַפֵּר.

תְּלַת קְרָאֵי אִינוּן הֲכָא, דְכוּלְהוּ בְּחוּשְׁבְּנָא עַל רְזִין דְלָהוּן. חַד, שִׁיר
הַשִּׁירִים, דְאִיהוּ רְזָא דְרַתִּיכָא, כְּמָא דְאַתְמַר. תְּרִין, יִשְׁקֵנִי, דְאִיהוּ רְזָא
דְשְׁבַע תִּיבִין, בְּזֵי דְרַגִּין, כְּמָא דְאַתְמַר. תְּלַת, לְרִיחַ שְׁמֵנִיד טוֹבִים, דְאִיהוּ
רְזָא דְעֵשֶׁר תִּיבִין, עֵשֶׁר אֲמִירוֹן. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְתוֹשְׁבַחְתָּא דָא, לְכַלְלָא
חֻדָּא קְדָמָאָה. וְעַל רְזָא דָא תוֹשְׁבַחְתָּא דְשַׁבַּת מְתִיבִיסְדָא. בְּרַ תְּרִיסַר
בְּתַרְאֵי, דְאִינוּן בְּתוֹשְׁבַחְתָּא אַחְרָא.

הָכָא, בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, בְּקָרָא, (שה"ש ד) גְּרִי"ד וְכִרְכָּם וְגו'. ז' נְשִׁיקוּן אִינוּן, בְּשִׁבְע דְרָגִין דְּהָא קָרָא. דְּנְשִׁיקוּן שְׁבַע אִינוּן, מְכַל דְרָגָא חַד נְשִׁיקָה. וְכֵן נְשִׁיקוּן דִּינְעֻקָב, בְּז' תִּיבִין כְּלִיל נְשִׁיקוּי, דְּכְתִיב, וַיִּשְׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיִּשָּׂא אֶת קוּלוֹ וַיִּבְדֵּ. בְּכִה דְחֻדְוָה דְרַחִימוֹ, לְקַבֵּל תִּיבַת מִיָּן. דְּאִיהוּ רַחִימוֹ דְחֻדְוָה.

לְאַתְחֻזָּא, דְּנְשִׁיקוּן בְּרָזָא דְשְׁבַע אִינוּן. כְּמָא דְאִיהִי בֵּת שְׁבַע, הֲכִי כָל מִלוּי בְשְׁבַע. וְעַל דָּא (תהלים טו) שׁוֹבַע שְׁמַחוֹת אֶת פְּנֵיךָ וְגו', אַל תִּקְרִי שׁוֹבַע, אֶלָּא שְׁבַע, שְׁבַע שְׁמַחוֹת.

בְּכַל נְשִׁיקוּן דְרַחִימוֹ, לִית נְשִׁיקוּן כְּאִינוּן דְאַתְעָרָא הָכָא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁקִנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ. אָף עַל גַּב דְאִינוּן ז' נְשִׁיקוּן כְּמָא דְאַתְמַר, תְּלַת נְשִׁיקוּן אֲתַחֲזוּן הָכָא, וְהִנֵּי תְלַת נְשִׁיקִי דְאַתְחֻזוּן בְּקָרָא. יִשְׁקִנִי חַד, מִנְשִׁיקוֹת דְאִינוּן תְּרִין, הָא תְּלַת.

וְהַשְׁתָּא אִיהִי תְבַעַת מְאִינוּן נְשִׁיקוֹת, וּמָה דְאַמְרַת מִנְשִׁיקוֹת, דְמִשְׁמַע חַד נְשִׁיקָא, דְכְתִיב מִנְשִׁיקוֹת, וְלֹא כְתִיב נְשִׁיקוֹת, דְהָא נְשִׁיקוֹת דְאִינוּן תְּרִין, מְאִינוּן נְשִׁיקוֹת לָאו אִיהוּ אֶלָּא חֻדָּא. וְדָאִי אֶצְטְרִיךְ, מֵאֵן דְשִׁאֵיל, לָא אֶצְטְרִיךְ לְשִׁאֵלָה סְגִי, אֶלָּא זְעִיר, דְהָא פִּינוּ דְשִׁאֲרִי, יִטוּל מֵאֵן דִּיטוּל. קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, שְׁאֵלִין לִיה זְעִיר, וְהוּא יְהִיב סְגִי. אֲבָרְהָם שְׁאֵל זְעִיר, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִיב לִיה סְגִי. הוּא שְׁאֵל בְּרָא חֻדָּא, מָה כְּתִיב, (בראשית כב) וְהִרְבָּה אֲרָבָה אֶת זְרַעַךְ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחֲוֹל אֲשֶׁר עַל שְׁפַת הַיָּם וְגו'. בְּגִין דְכֻד אֲוֹרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא אֲמַרְת מִנְשִׁיקוֹת, וְלֹא נְשִׁיקוֹת.

יִשְׁקִנִי, דְבִיקוּ דְרַחִימוֹ, רוּחַ בְּרוּחַ. דְהָא ד' רוּחִין מִתְחַבְּרוּ, וְאַתְעֵבִידוּ כְּחֻדָּא. דָּא יְהִיב רוּחָא לְחַבְרִיה. וְנִטִּיל הוּא רוּחַ דְחַבְרִיה, דְאַתְדַּבֵּק בֵּיה. אֲשֶׁתְּפַח, רוּחָא דִילִיה וְרוּחָא דְחַבְרִיה, הָא תְרִין. אוּף הֲכִי חַבְרִיה. אֲשֶׁתְּפַחִי, ד' רוּחִין דְמִתְחַבְּרוּ כְּחֻדָּא, בְּאִינוּן נְשִׁיקוּן.

מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ, מְאִינוּן נְשִׁיקוּן עֵילְאִין, דְקָא הוּא נְשִׁיק מִקְדָּמַת דְנָא. דְהָא רַחִימוֹ דְחֻדְוָא לָאו אִיהוּ, אֶלָּא מְגוּ נְשִׁיקוּן דְרוּחָא עֵילְאָה בְּתַתָּא.

פִּיהוּ, וְלֹא כְתִיב פִּיו, מֵאִי פִּיהוּ. אֶלָּא זְמִינוּ דְעֵלְמָא דְאַתִּי, מְלַךְ דְשְׁלָמָא כּוּלָּא דִילִיה. וְדָא אִיהוּ תּוֹסְפֵת ה', דְאַתּוֹסֵף עַל דָּא. בְּגִין דְכָל רַחִימוֹ דְעֵלְמָא תַתָּא, לָאו אִיהוּ אֶלָּא לְאַתְחַבְּרָא בְּעֵלְמָא עֵילְאָה, עֵלְמָא דְאַתִּי. וְעַל דָּא, כָּל תּוֹשְׁבַחוֹן אֲתַעַר עֵלְמָא תַתָּא, לְגַבֵּי עֵלְמָא עֵילְאָה.

כִּי טוֹבִים, דְלִיקוּ וּנְצִיצוּ דְבוּצִינִין עֵילְאִין, וְכָל שְׂרָגִין מִתְתַקְּנוּ וְדִלְקוּ וְנִהְרִין כְּדָקָא יָאוֹת וְדָא אִיהוּ דוּדִיךְ, אִינוּן בוּצִינִין קְדִישִׁין רַחִימִין עֵילְאִין, כּוּלְהוּ נִהְרִין וּנְצִיצוּ בְנִהִירוֹ בְּנְצִיצוֹ, כְּדָקָא יָאוֹת. מִיָּן, מִחֻדְוָה דְחַמְרָא טְבָא עֵילְאָה, דְנִהִיר אֲנָפִין, וְיִהִיב חֻדְוָה לְלַבָּא, וְכָל עֵלְמִין בְּחוּלְקִיהוּן, חֻדָּא בְּהוּא חֻדְוָה.

תא חזי, ישראל נטלין חולקיהון, וחדאן בההוא חדונה, מחמר טב דנהיר, וזפיד, ושפיד, וקיימא על דורדייה. שאר עמין פולהו, לא נטלי אלא מגו אינון שמרים דתחות חמרא.

ועל דא, זמין קודשא בריה הוא למעבד לון משתה שמרים. דהא אינון שמרים דורדיין פולהו, חולקא דשאר עמין. ועל דא ישראל חדונה דילהון בההוא יין דמנטרא, ונפקא מעלמא דאתי, ומנטרא בענבוי.

תנו, מאן דחמי ענבין בחלמא, אי חווראן אינון, סימן טב ליה. ואי אוכמי, בעיין רחמי. דהא ודאי בדינא קיימא. מאי טעמא, בגין דאינון ענבין חווראין, אינון ענבי דנטרי ההוא חמרא עילאה, ואינון גוון חיוור רחמי. ואינון ענבין סומקייין, אינון סטר דינא גוון סומק.

אכלן, פדאי איהו לעלמא דאתי. מאי טעמא, בגין דעבר על דינא, ויכיל לשצאה ליה. וחמרא טבא דעלמא דאתי, אית ליה ביה חולקא. שתי חמרא חוורא, סימן טב ליה, וחדונה. סומקא, איהו דינא דשריא עליה.

יעקב, פד קריב לגבי יצחק אבוהי, יחב ליה מההוא חמרא טבא דמנטר מעלמא דאתי, דחדונה ורחימו לאו איהו, אלא פד אתער מגו חמרא טבא.

ועל דא יצחק, דהנה מסטרא דדינא קשיא, אצטריד למחדי ליה בההוא חמרא טבא, דאתי מרחוק. הדא הוא דכתיב, ויבא ליו יין מרחוק, מדוכתא עילאה, משיד עליה מההוא חדונה למחדי ליה, פדין אתבסם ויגזא, ודינא תקיפא אתכליל ברחמי, למיהוי כולא פדקא יאות.

ובגין פד אינון דודים, רחימין עילאין, בוצינין קדישין, לא נהרין אלא מגו ההוא יין, ומאן איהו, דא שמא גליפא מפרש דשבועין אתוון. דאינון בוצינין קדישין, שמא גליפא קדישא דשבועין שמחו, דא איהו ברזא דאינון ענבין, דנטרין יין עילאה, פללא דאינון שבועין.

ובגין פד, חדונה ורעו באינון נשיקין, לאתערא רחימו, מיין עילאה איהי. ועל דא, בוצינין נהרין ונצצין מההוא יין, דכתיב כי טובים דדיד מיין.

(שה"ש א) לריח שמניד טובים אמר רבי שמעון, האי קרא אסתכלנא ביה, ואיהו סתים ברזא עילאה. ריח, אית ריח ואית ריח, וכמה ריחין אינון. אית ריח דסליק מתתא לעילא, כגון ריחא דקורבנא, דהאי איהו ריחא, דסליק, וקשר קשרין דא בגו דא, ומשתלשל דא בדא, עד דאתעביד כולא קשרא חדא, ונהירו חד.

אית ריח אחרא ודא איהו מלכא משיחא, דאקרי ריח. דכתיב, (ישעיה יא) ונהיחו ביראת ד'. ודא אקרי ריח. ומתקשרא ברזא דריח קורבנא.

ורזא דא (ויקרא א) אשה ריח ניחח לה, אשה לבר קישורא, ומזונא ונהירו דחילין ומשריין דאשא, בטהרונא קמיטין. ריח לגו מיניה, ודא איהו

דַּאֲתַקְשֶׁר לְגוֹ, וְנִהִיר בְּרָזָא דְבְרִית קְדִישָׁא. וְדָא אֲתַקְרִי מְלַכָּא מְשִׁיחָא,
דְּאִיהוּ רִיחַ מְאִינוֹן בּוֹסְמִין עֵילְאִין, דְּכְתִיב כְּרִיחַ בְּשָׂמִים.

נִיחּוּחַ, נִהִירוּ דְכָל גְּוֹנִין עֵילְאִין, תַּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל, וְשִׁפְירוּ דְכָלָּא. וְדָא אִיהוּ
נִיחָא דְרוּחָא עֵילְאָה, דְּשָׂרְיָא עָלֶיהָ, וְנִהִיר לְגַבִּיהָ. לְה', לְמַלְכָּא דְכוּלָּא,
וְכוּלָּא אֲתַקְשֶׁר דָּא בְדָא, וְאִנְהִיר דָּא בְדָא, לְמַהּוֹי חַד בְּחַדְוָה דְכוּלָּא, בְּרָזָא
דְּקוֹרְבָנָא.

וְאִי תִימָא, הָא אֲשָׁא דְאִיהוּ לְבַר בְּקַמִּיטוֹן, דָּא אִיהוּ אֲשָׁה, דְּמַהּוּא אֲשָׁא
מְתַקְמָטוֹן כְּמַה חֵיילִין, וְכְמַה מְשָׂרְיִין, אֵלִין בְּאֵלִין מְלַהֲטוֹן, בְּכְמַה זַיִינִין,
לְכְמַה סְטָרִין. וְכוּלְהוּ בְרָזָא דְקוֹרְבָנָא אֲתַקְמִיטוֹ, וְתַאבוּ וְעָלוּ בְּהַאי
אֲשָׁא.

בְּגִין דְּכוּלְהוּ מְאָרִי תְרִיסִין, מְאָרִי דְדִינִין. וְכַד תְּבִין, כְּמַא דְתַב רוּגְזָא
דְנַפִּיק מְנַחִירִין, כַּד הוּי נִיחָא, לְדוּכְתִיָּה. כְּמַא דְאֵלִין חֵיילִין וּמְשָׂרְיִין
מְלַהֲטוֹן קְמִטוֹן בְּאֲתְרֵיהוּ, הֵכִי נְמִי חֵיילִין וּמְשָׂרְיִין עֵילְאִין קְדִישִׁין, מְאָרִי
דְנִיחָא וְרַעוּ, נְהָרִין וְתַבִּין בְּנִהִירוּ לְאֲתַקְשֶׁרָא, גּוֹ הַאי ה', וְכָלְהוּ אֵלִין
בְּאֵלִין, וְדָא בְדָא בְּחַבּוּרָא חֲדָא, אֲקָרִי אֲשָׁה, רְזָא דְנִיחָא, וּמְזוּנָא, וְנִהִירוּ
דְכָל סְטָרִין.

רִיחַ, נְקוּדָה דְלְגוֹ. רְזָא דְבְרִית קְדִישָׁא. אֲמַאי אֲקָרִי רִיחַ, בְּגִין דְּאִיהוּ רִיחָא
דְּבוֹסְמִין עֵילְאִין קְדִישִׁין, טְמִירִין, דְּלָא אֲתַגְלִיִין. וְכַד שְׂרִיִין, אֲרַח לוֹן,
כְּהַאי מֵאֵן דְּאֲרַח רִיחַ בְּהַדְס, אִיהוּ רִיחַ נְפִיק מְהַדְס, וְדָא נְקוּדָה אֲקָרִי
רִיחַ דְנַפִּיק מְהַדְס.

נִיחּוּחַ, אֲתַר דְנַחַת רוּחַ עֵילְאָה, וְשָׂרְאֵת עָלֶיהָ לְמַהּוֹי רְתִיכָא עֵילְאָה, בְּרָזָא
דְעִיב שְׂמָהוּ. וְרְתִיכָא עֵילְאָה כְּלָא קִישׁוּרָא חֲדָא. לְה', לְמַהּוֹי כּוּלָּא בְּנִהִירוּ
חֲדָא. וְעַל דָּא אֲקָרִי רִיחַ נִיחּוּחַ.

וּבְכָל אֲתַר, רִיחַ, מְסָלִיקוּ דְקָאִים עַל דְרָגָא אַחְרָא תַּתְאָה מְנִיָּה, וְהַאי אִיהוּ
רִיחַ מְהַהוּא עֵילְאָה. לְרִיחַ, דָּא אִיהוּ נְקוּדָא עֵילְאָה, דְּקִימָא בְּסְתִימוּ, מְגוֹ
הַהוּא דְסְתִים דְכָל סְתִימִין, דְּלָא אֲתַיְדַע כְּלָל. וְהַאי נְקוּדָה אִיהִי רִיחַ
מְהַהוּא סְתִימָא דְכוּלָּא. וּבְגִין הַאי רִיחַ, כָּל אִינוֹן שְׂמִנִין וּבוֹסְמִין, כּוּלְהוּ
נִהִירוּ וְאֲקָרוּן טוֹבִים, בְּגִין דְּהַאי קִימִים לוֹן, לְמַהּוֹי כּוּלְהוּ חַד קִישׁוּרָא,
נִהִיר בְּחֲדָא.

וְאִי לָאוּ, לָא אֲקָרוּן טוֹבִים. בְּגִין דְּכַד הַאי רִיחַ עֵילְאָה, עָאל בְּסְתִימוּ לְגוֹ
נְחָלָא עְמִיקָא, וְאֲמַלִי לִיָּה כְּדָקָא יְאוּת, כּוּלְהוּ דְרָגִין אֲקָרוּן טוֹבִים.

רַב הַמְנוּנָא סָבָא אָמַר הֵכִי, אֵלִין אִינוֹן יָמִים דְּאֲקָרוּן טוֹבִים. וְאִינוֹן
תַּפִּילִין דְרִישָׁא, דְּאִינוֹן תַּפִּילִין דְּקוּדְשָׁא בְרִידָא הוּא מְנַח לוֹן, וְעַל דָּא אֲקָרוּן
טוֹבִים, בְּגִין דְּאִינוֹן נִהִירוּ בְרִישָׁא דְקוּדְשָׁא עֵילְאָה.

וּבְכֹל אֶתֶר, יָמִים טוֹבִים אֵינּוֹן תְּפִילִין דְּרִישָׁא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְנַח
לוֹן. חוּלוֹ שֶׁל מוֹעֵד, דְּלֹא אֶקְרִי יוֹם טוֹב, אֲלִין תְּפִילִין דְּדְרוּעָא, דְּהָא לִית
לָהּ לְסִיחָרָא מְגַרְמָה כְּלוּם, אֶלָּא מְנַהֲרִי דְיוֹם טוֹב.

תְּפִילִין דְּדְרוּעָא דְאִיהִי תְּפִלָּה שֶׁל יָד, לֹא נִהֲרָא אֶלָּא מְגוֹ נִהֲרִי דְתְּפִילִין
שֶׁל רֹאשׁ. תְּפִלָּה דְרִישָׁא, יָמִים טוֹבִים. תְּפִלָּה דְדְרוּעָא, חוּלוֹ שֶׁל מוֹעֵד.
וְשִׁפִּיר קְאָמֵר, וְהָכִי הוּא.

וְעַל דָּא, חוּלוֹ שֶׁל מוֹעֵד אִיהוּ לְעֲנִין עֲבִידְתָּא, כְּגוֹוֹנָא דְיוֹם טוֹב וְאַצְטְרִיךְ
חֲדוּהָ כְּגוֹוֹנָא דִילִיהּ. וּבְגִין כֶּךָ, בְּאֲלִין יוֹמִין דְאֵינּוֹן תְּפִילִין דְמֵאֲרִי עֲלֵמָא,
אָסוּר לְאַנְחָא שְׂאָר תְּפִילִין, דְּהָא אֲלִין יוֹמִין, דְאֵינּוֹן תְּפִילִין עֵילְאִין שְׂרִיין
עַל רִישִׁיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין.

רַבִּי אֶלְעָזָר שְׂאִיל לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָבוּי, אָמַר לִיהּ, תִּינַח תְּפִילִין דְרִישָׁא,
דְשְׂרִיין עַל רִישִׁיהוֹן דְעַמָּא קְדִישָׁא בְיוֹם טוֹב. תְּפִילִין שֶׁל יָד, דְאִיהִי חוּלוֹ
שֶׁל מוֹעֵד, אִידְ אֶגְן אַחְדִין לָהּ.

אָמַר לִיהּ, בְּגִין דְאֶגְן אַחְדִין לָהּ, וְאִיהִי י"ד כְּהָהּ, אָסוּר לְמַעַבְדַּ עֲבִידְתָּא
בְּסִטְרָא דִילָהּ, וְאַצְטְרִיךְ לְמַעַבְדַּ חֲדוּהָ, בְּסִטְרָא דְתְּפִילִין דְרִישָׁא.

וְעַמָּא קְדִישָׁא אַחְדִין תְּפִילִין דְמֵאֲרִי עֲלֵמָא וְשְׂרִיין עֲלִייהוּ בְיוֹם טוֹב
וּבְחוּלוֹ שֶׁל מוֹעֵד, וְאַסוּר לְאַעֲבָרָא תְּפִילִין דְמֵאֲרִי עֲלֵמָא מְעַל רִישִׁיהוֹן,
לְאַנְחָא תְּפִילִין אַחְרָנִין, דְאֵינּוֹן דוּגְמָא וּדְיוֹקְנָא לְתַתָּא.

לְמַלְכָּא דְבַעֲי לְנִטְרָא לִיהּ לְעֲבִידְתָּא, אָמַר לִיהּ עֲבִיד חוּתְמָא כְּדְיוֹקְנָא
דְחוּתְמָא דִילִי, כֹּל זְמַנָּא דְהָהוּא דְיוֹקְנָא יְתַחֲזִי עֲלֵךְ, כֹּלָּא יְזוּעוֹן וַיְדַחֲלוֹן
מִינֵךְ. לְבַתֵּר מְגוֹ רְחִימוֹ עֵילְאָה, דְקָא רְחִים לִיהּ מְלָכָא, יְהֵב בִּידִיהּ חוּתְמָא
דְגוֹשְׁפִנְקָא עֵילְאָה דִילִיהּ, כִּינּוֹן דְאֶחִיד חוּתְמָא עֵילְאָה דְמְלָכָא בִּידִיהּ,
שְׂבִיק מְנִיחָה הָהוּא דְיוֹקְנָא דְאִיהוּ עֲבִיד.

אִי הָהוּא עֲבִיד, דְחִי חוּתְמָא עֵילְאָה דְמְלָכָא, בְּגִין הָהוּא חוּתְמָא דְאִיהוּ
עֲבִיד, וְדָאִי בַר קְטוּלָא אִיהוּ הָהוּא עֲבִידָא, בְּגִין דְעֲבִיד קִלְנָא בְּחוּתְמָא
דְמְלָכָא, וְלֹא חֵישׁ לִיקְרִיָּהּ. וּבְגִין כֶּךָ, אָסוּר לְעַמָּא קְדִישָׁא לְדַחֲרָא חוּתְמָא
דְמְלָכָא עֵילְאָה דְשְׂרִי עֲלוֹן, בְּגִין דְיוֹקְנָא דָּא דְאֶגְן עֲבִידִין.

הָאִי בְמוֹעֵד וּבְחוּלוֹ שֶׁל מוֹעֵד, וְכֹל שְׁכֹן בְּשַׁבָּת, דְכֹלָּא שְׂרִיָּא עֲלוֹן, שַׁבָּת
דְמַעֲלִי שַׁבָּתָא, תְּפִלָּה שֶׁל יָד. שַׁבָּת דְיוֹמָא, תְּפִילִין דְרִישָׁא.

וְהָכִי קָא מְסַדֵּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעַמָּא קְדִישָׁא רְחִימָא דִילִיהּ, בְּחוּל
אֵינּוֹן תְּפִילִין דְעֲבִידוּ דְיוֹקְנָא דְחוּתְמָא דְמְלָכָא, לְמַהוּי נְטִירִין בְּכֹל סְטִירִין.
בְּשַׁבָּת וּמוֹעֵד דְאֵינּוֹן יוֹמִין טְבִין, וְתְּפִילִין דְמֵאֲרִי עֲלֵמָא מְמַשׁ. מְעַבְרִין
הָהִיא דְיוֹקְנָא, וּמְנַחֲי תְּפִילִין דְמֵאֲרִי עֲלֵמָא. זְכָאִין עַמָּא דָּא, דְבִיגְדוֹן חוּתְמָא
עֵילְאָה דְמְלָכָא.

מאן דמנח תפילין, אצטרייך למחדי. ועל דא כתיב, ושמחת בחגך. בתפילין דמארי עלמא אצטרייך למחדי. וחדנה דא, במועד ובחולו של מועד, בתפילין דרישא, ובתפילין דדרועא.

ביום טוב מההוא ריחא עילאה, שמניף טובים, תפילין דרישא. בחולו של מועד, שמן תורק שמך, תפלה של יד, דקא סלקא לאתחדא באורח סתים בתפילין דרישא.

על כן עלמות אהבוך, ביום טוב בתראה דחג, דהא תפלה של יד אשתלים ואתנהיר בשלימו. ולפלגא חולקא לכולא, לכל אינון משרין וחילין דלעילא, ולכל אינון משרין וחילין דלתתא. ועל דא עלמות אהבוך, אינון משרין וחילין דלעילא, עולמות ומשרין וחילין דלתתא.

פתח רבי שמעון ואמר, כתיב (בראשית כז) וירח את ריח בגדיו ויברכהו וגו', מה חמא יצחק, דאף על גב דההוא מיכלא ומשתא קא אייתי ליה יעקב, לא ברכיה, עד זמנא דארח באינון לבושין.

הכא אית לאסתפלגא, דהא אינון לבושין לא הוו דידיה דיעקב, דהא אורייתא אסהידת, דכתיב (שם) את בגדי עשו בנה הגדול, והכא כתיב את ריח בגדיו, וכי בגדיו הוו, ריח הבגדים מיבעי ליה, מאי בגדיו.

אלא, בגדיו ודאי הוו אינון לבושין ממש, ולא דעשו. ואף על גב דכתיב בגדי עשו, בטופסא הוו גביה. כגוונא דא ההוא באר דיתבי עליה יעקב, ויתבי עליה משה, בטופסא הוה לגבי אחרניו, כיון דאתא יעקב אשתמודע בירא למאריה, וסליקו מנא לגביה, וכן לגבי משה.

כגוונא דא, אינון לבושין, בטופסא הוו לגבי עשו, כיון דאלביש לון יעקב, אשתמודעו מאנין למאריהון. מיומא דעביד לון קודשא ברייך הוא, לא סליקו ריחין דילהון, עד זמנא דא דלביש לון יעקב, דהא אהדרו לבושין לדיוקנייהו. יעקב דיוקנא דאדם ודאי הוה, ושפירו דיליה, בשעתא דחמו לבושין דיוקנא דאדם, סליקו ריחא.

תלת ריחין אסתלקו הכא, חד, ריח בגדיו. ב', ריח בני. ג', ריח שדה אשר ברכו ה'. וכולהו תלת, סליקו לגבי דיצחק, בשעתא דעאל יעקב לגביה.

וכולהו כתיב בהאי קרא, ריח בגדיו, היינו על כן עלמות אהבוך. ריח בני, היינו שמניף טובים. ריח שדה, היינו שמן תורק שמך. ודאי כולא קישורא חדא. ורזא דקורבנא דקא אתערנא ביה, כמא דאתמר אשה, דהיינו עלמות אהבוך, וכלא רזא חדא. ריח, שמן תורק שמך. נוחח, שמניף טובים, וכולא חד. לה, היינו לריח. וכולא מלה חדא, ורזא חדא, בקישורא חדא, כמא דאתמר.

(שה"ש א) מְשַׁכְנֵי אַחֲרֵיךָ נְרוּצָה. כְּתִיב, וְנִתַּתִּי מִשְׁכְּנֵי בְּתוֹכְכֶם וְגו'. תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא יְהִיב שְׁכִינְתֵיהּ בִּינֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, לְמַהוּי רְבִיעָא עַלְיֵיהוֹ, כְּאִמָּא עַל בְּנִין, וְלֹאֲגֵנָא עַלְיֵיהוֹ בְּכָל סְטָרִין.

וְכָל זְמַנָּא דְהֵהִיא אִמָּא קְדִישָׁא יְתָבָא עַלְיֵיהוֹ, קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֲתֵי לְדִיִּירָא עִמָּהוֹן. בְּגִין דְהָא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לֹא שְׁבִיק לָהּ לְעַלְמִין, וְכָל חֲבִיבוֹ דְלַעֲלֵילָא עָלָהּ אִיהוּ.

וּבְגִין כֶּדֶף, יְהִיב לָהּ מִשְׁכּוֹנָא בְּגוּיֵיהוֹ דְיִשְׂרָאֵל, לְמַנְדַּע דְלֹא יִנְשֵׁי לוֹן, וְלֹא יִשְׁבּוֹק לוֹן לְעַלְמִין. מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין דְהָהוּא מִשְׁכּוֹנָא בְּגוּיֵיהוֹ. וְהִיא אֲמַרְת, מִשְׁכּוֹנָא הוּיֵתִי בְּתַתָּאִי, אֲהֵא מִשְׁכּוֹנָא לְגַבְדָּא, וְלִסְלֵקָא לְקַבְלָדָּא, וְאֲנָא וּבְנֵי אַחֲרֵיךָ נְרוּצָה.

מְשַׁכְנֵי, אֶהְדַּרְנָא לְקִישׁוּרָא דְמִילִין קְדָמָאִין, עַל הַהוּא רְזָא אֲשֶׁה רִיחַ נִיחוּחַ. דְהָא בְּשַׁעְתָּא דְרַעוּתָא סְלִיק מִתַּתָּא בְּרְזָא דְקוּרְבָנָא, אִיהוּ סְלֵקַת וְאֲמַרְה לְגַבֵּי רְחִימָא דִילָהּ, מְשַׁכְנֵי: אוֹשִׁיט יְמִינָךְ לְגַבְאִי, לְקַבְלָא לִי, וְלִסְלֵקָא לִי, בְּסִטְרָא דְאֲתַעְרוּתָא דְשְׁמָאֲלָא. וַיִּמְיֵנָא לְחַבְבָּקָא לִי, וְדָא אִיהִי מְשַׁכְנֵי.

וְהָא אֲשֶׁה אֲמַרְה לְגַבֵּי רִיחַ, רִיחַ לְגַבֵּי נִיחוּחַ, נִיחוּחַ לֵה'. וְכַדִּין, אַחֲרֵיךָ נְרוּצָה. מֵאִי נְרוּצָה, נְהָא בְּרַעוּתָא. כְּמָה דְאֲתָא אֲמַר, (וַיִּקְרָא א) וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו. וְדָא אִיהִי דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית מֵא) וַיִּרְצוּהוּ מִן הַבּוֹר. מֵאִי וַיִּרְצוּהוּ. דְאַרְצוּ לִיהּ בְּמַלְיִן טְבִין, בְּמַלְיִן דְרַעוּתָא טְבָא, דְהָהוּ עֲצִיב מֵהַהוּא בּוֹר. וְעַל דָּא נְרוּצָה: נְהָא בְּרַעוּתָא, בְּרַעוּתָא שְׁלִים כְּדָקָא יָאוּת.

אַחֲרֵיךָ נְרוּצָה, טוֹל אֶת רַעוּתָא בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתַּר דְתַטּוֹל אֲנִתָּא, אֲנָא, וְכָל אִינוֹן עוֹלִימְתָאִי, נְהָא בְּרַעוּתָא. וְעַל דָּא מְשַׁכְנֵי.

מְכָאוּ, דְרַעוּתָא וּבְרַכָּאוּ לֹא אֲשַׁתְּכַחוּ אֶלָּא בְּאֲתַר דְדַכְר וְנוֹקְבָא אֲתַחְבְּרוּ כְּחַדָּא. וּבְגִין כֶּדֶף, מְשַׁכְנֵי לְגַבְדָּא בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין דְאֶקְבַּל רַעוּתָא, מֵאֲתַר דְכָל רַעוּתָא אֲשַׁתְּכַחוּ. וְלִבְתַּר, אַחֲרֵיךָ נְרוּצָה, נְהָא בְּרַעוּתָא. וְאִי לֹא תִמְשַׁכְנֵי לְגַבְדָּא, רַעוּתָא, וְרַעוּתָא עֵילָאָה לֹא יִשְׁרוּן עַלְדָּא, דְהָא דַכְר בְּלֹא נוֹקְבָא, לֹא שְׁרִינֵין בֵּיהּ בְּרַכָּאוּ.

וְכָל דָּא, בְּדִיוֹקְנָא דְקָא אֲתַעְרְנָא בְּרְזָא דְאֶלְפֵי. דְהָא תַמְּוֹן אֲשַׁתְּכַחוּ רְזִין אֶלְיִן, אֲשֶׁה רִיחַ נִיחוּחַ לֵה'. וְאִיהוּ רְזָא דְלַעֲלֵילָא וְתַתָּא, וְכָל רְזָא דְמַהִימְנוּתָא בֵּיהּ תַלְיָא, וְעַל דָּא סְלֵקָא בְּאַחַד. וְכִלְכָּל אִיהִי א.

בְּשַׁעְתָּא דְאֲתָא דָּא פֶּרַח בְּאִוּרָא, אֲסַתְּלִיקוּ אֶלְפֵי וּמֵאָה עַלְמִין, וְאֲתַכְלִילוּ בְּגוּיָהּ. וְאֲתַרְשִׁימוּ אֲתוּוֹן אַחֲרֵינִין, וְאֲתַגְלִיפוּ אֲבַתְרִיָּה. וְאִיהוּ אֲתַעְטַר בְּעִטוּרָא גְלִיפָא, דְכְּלִיל כָּל עַלְמִין.

וְאִיהִי חַד א, אֲשֶׁה רִיחַ נִיחוּחַ לֵה'. אֲשֶׁה, דָּא קוּצָא דְתַלְיָא לְתַתָּא, רְזָא דְכָל חֲמִילִין וּמְשִׁירִין אֶלְיִן וְאֶלְיִן. רִיחַ, רְזָא דְעַל הַהוּא קוּצָא דְאֲתַחַדָּא

בְּאִמְצָעֵי תָא. נִיחּוּחַ, רְתִיכָא דְפְּשִׁיטוּ דְאִמְצָעֵי תָא, דְשָׂרְיָא עֲלֵיהּ רוּחַ
עֵילָאָהּ. לְה', נְקוּדָה עֵילָאָהּ דְעַל גְּבִי אִמְצָעֵי תָא, דְאִיהוּ מְקִיִּים כּוּלָא.
וְכוּלָא קִישׁוּרָא חֲדָא.

וְהָא דְאַחוּרֵי אִמְצָעֵי תָא, אָמַר, מְשַׁכְנֵי אַחְרִיךָ, לְאַתְחַבְּרָא עִמָּךְ, לִיטוּל
בְּרַכָּאן, מְעַם נְקוּדָה עֵילָאָהּ דְעַלְךָ. וְכַד נְהָא דְכַר וְנוֹקְבָא פְּחֲדָא, כִּיּוֹן
דְתִטּוּל בְּרַכָּאן וְרַעוּנָא, אָנָּא וְקוּצָא דְתִלְיָא לְתַתָּא מִינֵי, אַחְרִיךָ נְרוּצָה,
נְתַרְעֵי אַבְתְּרִךְ, לְמַהוּי חַד שְׁלִימוּ עֵילָא וְתַתָּא. וְלְמַהוּי א כָּל אֶחָד בְּשְׁלִימוּ
דִּילֵיהּ.

(ש"ש א) הֵבִיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְיוֹ וְגו'. בְּכַה רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּמַלְקָדְמִין וְאָמַר.
הַלּוּאֵי יְהֵא בְּיָדוֹן לְגַלְיָאָה רְזִין עֵילָאִין, חֲדָנָא אִיהוּ, הוּאִיל וְרַעוּתִיָּה לְגַלְיָאָה
רְזִין עֵילָאִין בְּדָרָא דָא.

אֵית לְמַנְדַּע, דְהָא קִישׁוּרָא דְמַלְיָן לָא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּקָרָא, דְכִיּוֹן דְאָמַר מְשַׁכְנֵי,
מַהוּ הֵבִיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְיוֹ, תְּבִיאֲנִי לְחֲדָרִיךָ מִבְּעֵי לֵיהּ. וְעַל דָּא נְגִילָה
וְנִשְׁמַחָה בָּךְ.

אָלָא בְּרָזָא דְאַתְנוּן, תְּלִיין עֵילָאִין וְתַתָּאִין, וְעַלְמִין כּוּלְהוּ. וְקִישׁוּרָא דְמַלְיָן
הֵכִי הוּא, קִישׁוּרָא דְתוּשְׁבַחְתָּא לְגַבֵּי נְהוּרָא, דְעַלְהּ אִמְרָה לְגַבֵּי בְּעַלְהּ,
אִמְצָעֵי תָא דְאֶלְיָן, מְשַׁכְנֵי עִמָּךְ, כְּמַה דְאַתְמַר, וְאַף עַל גַּב דְאַמְרַת דָּא,
בְּעַאֲת לְאַשְׁתַּבַּחְתָּא לְגַבֵּיָּהּ, דְאַף עַל גַּב דְאִיהִי תַחְוּתוּי בְּשַׁחוּתָא לְגַבֵּי
אִמְצָעֵי תָא דְאֶלְיָן, וְשַׁכִּיבַת תַּחְוּתִיָּהּ, אִמְרַת לָאו אָנָּא בְּכָךְ, וְאַף עַל גַּב
דְּאָנָּא לְגַבְךָ הֵכִי, הֵבִיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְיוֹ, אָנָּא בְּעֵילוּיָא וְחַבִּיבוּ לְגַבֵּי מַלְכָּא
עֵילָאָהּ, בְּלָא שַׁחוּתָא.

דְהָא הֵבִיאֲנִי חֲדָרְיוֹ. בְּאֵן אַתְר, בְּאַת ה', דְהָא אֲתַפְּשִׁטוּתָא דְלַעִילָא, רְזָא
דְמַלְכָּא עֵילָאָהּ, אֶת ה"א אִיהוּ. וְהַהוּא דְעַל לְגַבֵּיָּהּ, אָנָּא אִיהִי. וּבְגִין כָּךְ,
אָנָּא בְּתוּשְׁבַחְתָּא סְגִי, וּבְעֵילוּיָא נְקִירָא, אֵף עַל גַּב דְּאָנָּא בְּשַׁחוּתָא לְגַבְךָ.

וְאָנָּא לָא חִישִׁי שְׁנָא, אָלָא לְמַהוּי גַבְךָ בְּשַׁחוּתָא. וְאַתְ דְתַשְׁלוּט עֲלֵי. וְעַל דָּא,
אֵף עַל גַּב דְאַהֵא נְתִיר בְּשַׁחוּתָא לְגַבְךָ, אָנָּא וְחַיִּילֵי נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ,
חֲדוּוּא וְרַעוּנָא אֵית לֹן לְמַהוּי לְגַבְךָ, וְלָא לְאַתְפְּרָשָׁא מִינְךָ, דְהָא כָּל חֲדָנָא
וְרַעוּנָא לָאו אִיהִי אָלָא בָּךְ, דְהָא לִית חֲדָנָא וְרַעוּ לְאַתְתָּא אָלָא בְּבַעְלָהּ, וְלָא
בְּאִימָא וְאַבוּהָ. הֵבִיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְיוֹ, וְלָא קַבִּילְנָא חֲדָנָא וְרַעוּ אָלָא בָּךְ.

הֵבִיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְיוֹ, אֵלִין אֵינּוּן חֲדָרֵי גֹן עֵדוֹן. וְאִם תֵּאמַר חֲדָרֵי גֹן עֵדוֹן,
אִיהִי גֹן עֵדוֹן, וְאִיהִי אִמְרַת הֵכִי. אָלָא, אֵינּוּן חֲדָרִים דְגֹן עֵדוֹן אֲתַזְנַת מְנִיָּהּ,
וְאַתְקַרִי בְּהוּ.

חֲדָרָא קְדַמָּאָה, י"ה, דָּא חֲדָרָא, וְאִידָרָא עֵילָאָהּ דְלִית בֵּיהּ חִיזוּ, וְלָא גֹוּן
כָּלְל, אָלָא כְּמַא דְאַצְטַבַּע לְפּוּם שְׁעַתָּא בְּמִדִּידוּ דְבוּצִינָא דְקַרְדִּינִי תָא, וְהַדְר
סְלָקָא לָאִין סוּף, בְּסַתִּירוּ דְגַנְיָו.

האי חדרא קדמא פד סלקא משחתא, אתעברא צביעו דגוונא ואתטמר,
ולא אתחזי ביה גוון כלל. פדיו בארבע סטרין, אתחזין בטמירו,
ואתכסיין באתגליא, ארבע אתוון, אינון: אהיה אשר אהיה.

על מה אתקרי הכי דזמין לאתגליא מגו ריחא דעלה. ובגין דעד לא
אתמליאת לאנהרא לתתא, אתקרי אהייה.

וסימנא דא שירותא דנבואה דמשה, דעד פאן לא נפקת סיהרא מכסויה,
לאתנהרא מגו שמשא. וכיון דסיהרא הות בחשוכא, עד פען שמשא לא
נהיר לגבה, ואידרא עילאה דא לא אתגליא לאנהרא, דהא ההוא ריחא
עילאה, סלקא לגו סתימא דכל סתימין, דלא אתידע כלל, וכדיו אהייה.

וכד תב לאתריה, פדיו קיימא ודאי לאנהרא לכולא, וכדיו אשר, אהיה,
דהא כדיו אתתקנו לאתמליא, מגו שביל חד דקיק, דעיל ביה בסתימו.
ועם כל דא, בשמהו אליו, עד פען לא אתגליא לאנהרא בויסיין.

לבתר אהיה תליתאה, דהא זמינת לאתגליא, ולאפשטא נהורין לכל סטר,
ודא איהו אהייה, הא אנא זמין לאתגליא.

והא תליתאה, תיקונא דשופר לאפקא קלא. וכיון דנפק ההוא קלא
בתקיפו דשירותא דקלא, נפיק בתוקפא דההוא דתקע ליה, ההוא
שירותא דקלא איקרי יהויה. בגין דההוא תוקפא דשירותא תב לאתריה,
ולא אתגליא כשאר שמחן. לבתר פד אתפשט קלא בפשיטו דנייחא, כדיו
איקרי יהויה, שמא דאתגליא.

הכא רזא דרזין, לידעי חכמתא עילאה. וזעירין אינון דידעין שמא דא.
ואף על גב דהא אוקימנא ברזא דאתוון, והכי איהו. אבל נקודי וטעמי,
קבלה למשה מסיני, באורח סתים, לחכימי לבא.

ורזא דא, (שמות לא) ובלב כל חכם לב נתתי חכמה. דהא מרזא דנקודי
ותנועי דטעמי, הוו ידעין לאנהרא ציורין דלעילא. דהא נקודי דאתוון
מתנהגו בהו הוו ידעין, וברזא דילהון הוו ידעין ואשתמודעו לקיימא
ההוא ציורא ברזא עילאה.

בגין דכוונה ורעותא איצטריך לכל אינון עובדיו וציורין עילאין דלעילא.
ואינון הוו ידעי מגו רזא דציורא דנקודי, לשוואה רעותא ולבא בכל
עובדא ועובדא.

כל אינון ציורין דמשכנא, לא הוין אלא רזא דאתוון דקיקין. בגין דאית
אתוון עילאין רברבין, ואית אתוון זעירין דקיקין. אתוון זעירין דקיקין,
אינון עובדא דמשכנא. אתוון עילאין רברבין, עובדא דבי מקדשא דבית
ראשון, והני לא אתעבידו לאתקדשא לעילא, אלא בציורא דא.

דְּרָזָא דְּנִקּוּדֵי דְּאַתְוּוֹן דְּקִיקִין, אִינוּן מִסְטָרָא דְּשְׂמַאֲלָא. וְנִקּוּדֵי דְּאַתְוּוֹן
עִילָאִין רַבְרַבִּין, אִינוּן מִסְטָרָא דְּיִמִּינָא. וְאֵלִין כְּגוּוֹנָא דְּאֵלִין אֲתַנְשׁוּ
מִעֲלָמָא, בְּרֵ דְּאַתּוֹ חֲפִימִי, דְּקִבְּלוּ נְהִירוֹ דְּחֻכְמָתָא מִקְדָּמָא, וְאַקִּימוּ לוֹן
עַל אֲתוּוֹן, לְנִטְלָא אֲתוּוֹן מִטְּלָנוֹן בְּגִינְיָהוּ. וְעַל דָּא עֲבִידְתָּא דְּמִשְׁכְּנָא,
וְעִבִידְתָּא דְּבִי מִקְדָּשָׁא, בְּצִיּוּרָא נִקּוּדֵי הוּוֹ שְׁלָמִין בְּרַעֲוִיתָא וְכוּנָה.

תְּנוּעֵי דְּטַעְמֵי קִימוּ פּוֹלָא עַל יְדָא דְּמִשָּׁה. וְעַל דָּא, (שמות לט) וַיָּבִיאוּ אֶת
הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה, דְּאִיהוּ קִימֵי פּוֹלָא בְּרָזָא דְּלַהוֹן.

בְּתְנוּעֵי דְּטַעְמֵי, אִית בְּהוּ תְנוּעֵי בְּרָזָא דְּלַתְתָּא, לְאַנְהָגָא וּלְקִימָא עוּבְדָּא
דְּמִשְׁכְּנָא. וְאִית בְּהוּ תְנוּעֵי בְּרָזָא דְּלַעִילָא, לְאַנְהָגָא וּלְקִימָא עוּבְדָּא דְּבִי
מִקְדָּשָׁא.

שְׁלָמָה מְלָכָא, לָא אֲצִטְרִיךְ לְנִקּוּדֵי וּלְטַעְמֵי, אֶלָּא אִינוּן הוּוֹ אֲתִיין בְּסִתִּימוֹ
וּלְחִישׁוֹ, וּמִתְצִיירִין בְּגִלְפּוֹ צִיּוּרֵי מִקְדָּשָׁא. הֵדָּא הוּוֹ דְּכִתִּיב, וְהַבֵּית
בְּהַבְנוֹתוֹ, וְדָאִי, (מלכים א ו) אָבֹן שְׁלָמָה מִסַּע נִבְנָה. אָבֹן שְׁלָמָה, וְלָא חֶסְרָה
בְּאַתְוּוֹן דְּקִיקִין, כְּעוּבְדָּא דְּמִשְׁכְּנָא. וּמִקְבּוֹת וְהַגְרָזוֹן כָּל כְּלֵי בְרָזָל לָא נִשְׁמַע
בְּבֵית בְּהַבְנוֹתוֹ. לָא נִשְׁמַע וְדָאִי, דְּהָא אֲתַרִּיהַ גְרַם דְּאִיהוּ בְּלַחִישׁוֹ.

וְעַל דָּא, סִפְר תּוֹרָה דְּאִיהוּ דִּיּוּקְנָא דְּבִי מִקְדָּשָׁא, לִית בֵּיה דִּיּוּקְנָא דְּטַעְמֵי
וְנִקּוּדֵי, דְּכוּלָּא סְתִים בְּגוּיָה, כְּגוּוֹנָא דְּדִיּוּקְנָא דְּרָזָא דְּבִי מִקְדָּשָׁא קְדָמָא, וְ
דְּטַעְמֵי וְנִקּוּדֵי הוּוֹ סְתִימִין בְּגוּיָה.

וּדְחִיקוּ דְּתוֹקְפָא דְּשִׁירוּתָא דְּקָלָא, אֲהַדְר לְאַתְרִיהַ, וְנִקּוּדֵי דִילִיהַ בְּאַתְוּוֹן
יְהוִיָּה אִינוּן, בְּרָזָא דְּשְׂמַא אֱלֹהִים. וּבְגִינְיָהוּ אִיקְרִי בְּשְׂמַא דָּא, לְאַתְגְּלָלָא
אֱלֹהִים חַיִּים. וְעַל דָּא נִקּוּדֵי מַעִילָא לְתַתָּא כְּנִישׁ וְנִטִּיל, וְאַהְדְר לְאַתְרִיהַ.

לְבַתַּר אֲתַפְשִׁיט בְּפִשְׁטוֹ דְּנִיחָא, וְאַתְהַדְרוּ נִקּוּדֵי, כְּגוּוֹנָא דְּרָזָא עִילָאָה,
לְמַהוּי פּוֹלָא רָזָא חָדָא כְּדָקָא יְאוּת. אֲתוּוֹן וְנִקּוּדֵי כְּגוּוֹנָא חָדָא.

נִקּוּהֵי בְתַלַּת אֲתוּוֹן קְדָמָאִין. הַ בְּתַרְאָה, לִית לָהּ נְהוּרָא מְגַרְמָה פְּלוּס. י
אִיהוּ אֲתַנְהִיר בֵּיה נְהִירוֹ דְּנִקּוּדָה בְּהַהוּא גּוּוֹנָא מִמֶּשׁ, וְהַהוּא דִּיּוּקְנָא
מִמֶּשׁ. הַ, נְהִירוֹ דְּנִקּוּדָה בְּהַהוּא גּוּוֹנָא, וְרָזָא חָדָא. וְ דְּאִיהוּ אֲמַצְעִיתָא,
בְּרָזָא דִילִיהַ לְמַהוּי פּוֹלָא גּוּפָא וְרוּחָא, בְּדִיּוּקְנָא וְנְהִירוֹ שְׁלִים, כְּדָקָא
יְאוּת.

וְעַל דָּא, שְׂמַא דָּא שְׂמַא דְּרַחְמֵי, דְּאַתְוּוֹן וְנִקּוּדֵי בְּדִיּוּקְנָא וְרָזָא חָדָא,
בְּאוּרַח מִישַׁר. כִּד אֲתוּוֹן וְנִקּוּדֵי בְּעִקְמוֹ דָּא מִן דָּא, כְּדִין לָאו אִיהוּ בְּאוּרַח
דְּרַחְמֵי, דְּהָא בְּהַפּוּכָא קִימָא.

וְרָזָא דָּא, (שמות יד) וַיָּבֵא בֵּין מַחֲנֵה מִצְרַיִם כּוֹ, בְּרָזָא דְּאַתְוּוֹן גְּלִיפִין
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוֹ, אֲתַחְזִי בְּאִינוּן תַּלַּת סְטָרִין. וְהַהוּא דְּהַפּוּכָא, לָאו
אִיהוּ בְּאוּרַח דְּרַחְמֵי, בְּגִין דְּמִתְהַפְּכוּ אֲתוּוֹן. וְכָל שְׁכוֹן אֲתוּוֹן דְּאִינוּן כְּגוּוֹנָא
אַחְרָא.

ה' בַּתְּרָאָה, לִית לָהּ מַגְרָמָה כָּלוּם. וּבִגִּין כָּךְ לִית לָהּ נְקוּדָה מַגְרָמָה, בַּר כַּד
עֲבָדָא שְׁלִיחוּתָא, דְּאוּזְפִין לָהּ חַד נְקוּדָה, לְאַעְלָא וּלְמַעְבַּד חִילִין וְתוֹקְפָא.
כְּמָה דְּאוּזְפִין לָהּ נְקוּדָה לְאַעְלָא, אוּף הֵכִי אוּזְפִין לָהּ אַתְוּוּ, דְּאִינוּן רְזָא
עֵילָאָה לְאַשְׁלָמָא בְּהוּא שְׁלִיחוּתָא.

חַדְרָא תַנְיִינָא, אַל. דָּא חַדְרָא וְאַדְרָא דְיַמִּינָא, דְאִית בֵּיה חִיזוּ, דְאַתְטַמַּר
וְאַתְגְּנִיז. כִּיּוֹן דְנַפִּיק וְנַהִיר לְפּוּם שַׁעְתָּא, מִיַּד אַתְגְּנִיז.

אַל, אַמְאִי אִיקְרִי הֵכִי. א, אִיהוּ רְזָא דְנַהוּרָא קַדְמָאָה, דְכֻלִּיל בְּתַרִין
נְהוּרִין, וְעַל דָּא א' אִיהוּ חַד. מִתְמַן שִׁירוּתָא לְאַתְנַהֲרָא וּלְאַתְפַּשְׁטָא נְהוּרִין
לְכָל סֵטֶר, וְעַל דָּא אִיהוּ קַדְמָאָה לְכָל אַתְוּוּ, שִׁירוּתָא דְכֻלְהוּ.

כְּלָלָא דְתַלְתָּא, דְאִינוּן חַד. תַּלְתָּא נְהוּרִין אִינוּן כְּלִילִין בְּאוֹת א'. בְּדְרוּעָא חַדָּא
בְּחַד סֵטֶרָא. וְדְרוּעָא חַדָּא בְּחַד סֵטֶרָא. וּבְאַמְצָעִיתָא, דְכֻלִּיל תַּרִין דְרוּעִין,
דְתַרִין סֵטֶרִין.

וְאַצְטְרִיד שִׁיעוּרָא דְאַמְצָעִיתָא, בְּתַרִין דְרוּעִין דְתַרִין סֵטֶרִין. בְּגִין דְאִיהוּ
נְטִיל לֹון, וְאִיהוּ בְּלַחוּדוּי בְּתַרְוִיָּהוּ. א, אֲשֶׁ מַסְטְרָא דָּא. מִיָּם מַסְטְרָא דָּא.
רוּחַ פְּסִיק בְּאַמְצָעִיתָא, וְנְטִיל בְּתַרִין סֵטֶרִין, וְכוּלָּא אִינוּן חַד.

תוּ, א' דָּא, אַתְפַּשְׁט וְאַתְכְּלִיל בְּכֻלָּא דְכֻלְהוּ, וְכִיּוֹן דְאִיהוּ כְּלִיל בְּשְׁלִימוּ
דְתַרִין סֵטֶרִין, דְאַתְעָרוּ דְתַלְתָּא, אַתְעָר לְגַבֵּי נוֹקְבִיָּה, וְאַתְהַפֵּד א בְּרְזָא
אַחְרָא. וְנְטִיל נוֹקְבִיָּה לְתַתָּא מִיָּנִיָּה, וּמִתְחַבְּרָאן כְּחַדָּא, וְכַדִּין נְקוּדָה
עֵילָאָה שְׁרָאָה עֲלֵיהּ, לְאַחְזָאָה דְנַהוּרָא עֵילָאָה, נְקוּדָה קַמִּיָּתָא, בְּרְזָא
דְשְׁכִינְתָּא עֵילָאָה, לָא שְׁרָאָה אֶלָּא בְּאַתֵּר דְאִיהוּ דְכַר וְנוֹקְבָא מִתְחַבְּרָן
כְּחַדָּא.

(בראשית א) בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת, הָא הֵכָא אַרְבַּע אֲלָפִין, מִתְחַבְּרָן
כְּחַדָּא דְכַר וְנוֹקְבָא, בְּאַרְבַּע תִּיבִין, בְּכָל תִּיבָה וְתִיבָה א' דְאִיהוּ דְכַר. וּבְכָל
תִּיבָה וְתִיבָה, אֶת חַד דְאִיהוּ נוֹקְבָא.

וּבְסַפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא, בְּרָאשִׁית, אָדָם וְאַתְתִּיָּה. בְּרָא, אַבְרָהָם
וְנוֹקְבִיָּה. אֱלֹהִים, יִצְחָק וְנוֹקְבִיָּה. אֶת, יַעֲקֹב וְנוֹקְבִיָּה.

וְאִי תִימָא אֶת נוֹקְבָא בְּכָל אַתֵּר. תָּא חֲזִי, א דְכַר, ת נוֹקְבָא כְּלִילִין תַּרְוִיָּהוּ
כְּחַדָּא, וְנוֹקְבָא אַתְחֲזִי בְּשְׁלִימוּ, כְּלִילָא בְּרְזָא דְכָל אַתְוּוּ. וּבִגִּין כָּךְ אֶת, אָף
עַל גַּב דְנוֹקְבָא אִיהוּ, אֲבָל אִיהִי בְּרְזָא דְכֻלָּלָא דְדְכוּרָא.

וְעַל דָּא אַרְבַּעָא זְוִיגִין אִינוּן הֵכָא. וּבְכָל אַתֵּר א דְכַר, דְמִתְחַבְּרָא בְּנוֹקְבָא
בְּאַתֵּר אַחְרָא, קַרְיַת אַרְבַּע, עַל דְאַתְחַבְּרוּ אַרְבַּע רַבְרָבִין מִמֶּנּוּ דְעֵלְמָא תַּמּוּן.

ל, דָּא מַגְדֵּל דְפֶרַח בְּאַוּרָא, דְאִיהוּ מְלֻךְ גְּדוּל. וּבִגִּין כָּךְ אִיקְרִי אַל עֵילָא
וְאַמְצָעִיתָא כְּחַדָּא. עֵילָא וְרִישָׁא דְאַשְׁגַּחוּתָא, רִישָׁא דְכָל אַתְוּוּ, כְּחַדָּא.

אל : נטיל אָלײן סיועא דִּההוא מגדלֵא דִּפֶּרַח בְּאִוִּירָא לְגַבִּיהַ, וְעַלִּיהַ סָלִיק
בְּשִׁמָּא.

תִּלְתִּין וּתְרִין שְׁבִילִין אֵינֻן דְּנַפְקִי מֵאוּרִייתָא, וְאֵינֻן רְזָא דְעֵשֶׂר אַמִּירוֹן,
וְעֵשֶׂר וּתְרִין אַתְוֹן דְּאוּרִייתָא. וְכִלְהוּ נַפְקִי מְרִזָּא דְנִקְוֹדָה עֵילָאָה. עֵשֶׂר
אַמִּירוֹן, כִּלְהוּ כְּלִילֹן בְּרִזָּא דְאוּרִייתָא, דְּאִיהוּ מְלֻדָּ עֵילָאָה, רְזָא דְתוֹרָה
שְׂבַכְתָּב, עֲלָמָא דְאַתִּי.

וְעֵשֶׂר וּתְרִין אַתְוֹן, מִתְּפִשְׁטִין, וְשִׁרְיִין לְאַתְנַהֲרָא מְרִישָׂא דְנְהוֹרָא
קְדָמָאָה, בְּרִזָּא דִּיחֻוּדָא, דְּתַמָּן אַתְוֹן לְאַתְגְּלִיא, וּמִתְּמֹן נְהִרִין אַתְוֹן
וְסִלְקִין, א' רְזָא דְכָל אַתְוֹן בְּרִזָּא דְאַחַד.

חֲדָרָא תְּלִיתָאָה, אֱלֹהִים. דָּא אִיהוּ זְהָרָא סוּמְקָא, נְצִיץ כְּדִהְבָּא. זְהָרָא,
דְּלִזְמָנִין נְהִיר וְטַב, וְלִזְמָנִין אַתְחַשְׁדָּ בְּחִשׁוּכָא, וְלִית לִיהַ נְצִיצוּ כְּמַה דְּהְבָּא.

אֱלֹהִים, רְזָא דְאַתְעָרוּתָא לְגַבִּי נִיקְבָּא, בְּהֵהוּא סְטָרָא. דְּשִׁמָּא דָּא אִיהוּ
בְּרִזָּא דְרִזִּין לִידְעֵי חֲכָמָתָא, דְּשִׁמָּא דָּא אִיהוּ דְכָר, וְאַתְעָרוּ לְגַבִּי נִיקְבָּא
בְּשִׁמָּא דָּא, כִּלְא אַתְעָר.

וְאַלְמֵלָא אַתְעָרוּ דְשִׁמָּא דָּא, צְדִיִּיק לָא אִיתְעָר. וְאַף עַל גַּב דְּכוּלָּא אִיהוּ
דִּינָא, וְצָדִיק מְסִטָּרָא דִּימִינָא אִיהוּ, אָבַל אַתְעָרוּ דִּילִיהַ, לָאו אִיהוּ אֶלָּא
מְסִטָּרָא דְשִׁמָּאָלָא.

אָדָם שְׂבַק סְטָרָא דָּא, וְאַתְעָר בְּהֵהוּא טוּפְסָרָא דְדִהְבָּא, דְּנַפְיק מְלַכְלוּכָא
דְּהִתּוּכָא דִּילִיהַ.

אֱלֹהִים, א', דְכָר. לְהִיִּים, אַתְעָרוּתָא דְצְדִיִּיק, וְאִיהוּ מִיִּלְיָהּ בְּפָרִיעוּ, בְּלָא
סְטָר עָרְלָה כִּלְל. וְדָא אִיהוּ כִּד אֲדָכֶר שְׁמָא דָּא לְטַב, כְּגוֹן וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת
בְּרִיתוֹ, דְּאַתְעָר בְּרִית. בְּרִזָּא דָּא, וְאַלְהִים פִּקְדוּ יִפְקֹד.

בְּסִטָּרָא אַחְרָא, אוּרִייתָא אֶסְהִידַת עַל דִּינֹוי, דְּהָא מִתְּמֹן עָרְלָה נְפִקַת.
לִזְמָנִין שְׁמַע דָּא נִיקְבָּא יִרְתָּא לִיהַ, בְּגִין לְאַתְדָּנָא עֲלָמָא בְּהֵהוּא רְזָא
דְּעָרְלָה. כִּד אַתְתַּקֵּף הָאִי אֱלֹהִים לְעֵילָא, וְאַתְקִשִׁי הֵהוּא עָרְלָה, וּפְרִיעָה
לָא אֶשְׁתַּכַּח.

וְעַל דָּא, לְטַב בְּפָרִיעוּ אִיהוּ, דְּהָא אַתְפָּרַע עָרְלָה וְאַתְעָבֵר, וְאַתְגְּלִיא רְזָא
דְּבְרִית קְדִישָׂא. וְכוּלָּא בְּרִזָּא דְאַלְהִים אִיהוּ. דְּהָא גְּוֹן דָּא אַתְהַפֵּד לְכַמָּה
גְּוֹנִין, לִזְמָנִין חֲכִי, וְלִזְמָנִין חֲכִי, וְדָא אִיהוּ בְּרִזָּא דְאַלְהִים.

אֱלֹהִים, תִּלְתַּת שְׁמֵהֶן אֵינֻן. חֲדָא, אֱלֹהִים חֲיִים, דְּאִיהוּ אֱלֹהִים חֲיִים וּמְלֻדָּ
עוֹלָם. אֱלֹהִים, דְּפַחַד יְצַחֵק. אֱלֹהִים בְּתִרְאָה. וְתַמָּן מִתְּפִשְׁטִין אֱלֹהִים
דְּפַחַד יְצַחֵק.

אשגחותא דיליה, (זכריה יד) חציו אל היס הקדמוני דייקא. וחציו אל היס האחרון. אל היס האחרון דייקא. דאתקרי בשמא דא.

ובגין דנפיק מלעילא, אית ליה רשו לאכללא ימינא בגויה. וכד אתפלילא ימינא בגויה, כדין איהי בחדון, ואחיד בגו ימא תתאה תחות רישא. דכתיב (שה"ש ב) שמאלו תחת לראשי, כדין אתקרי אלהיים, דהא אזיל אל היס האחרון. ודא איהו חדרא תליתאה, מההוא מלך עלאה.

חדרא רביעאה, דיוקנא דיעקב סבא, ברזא יהו, דנטיל ירותא דאבא ואמא, ואיהו אתרבי בגויהו, ואזל לקמיהו.

אורח דצניעו דכל עלמא, הכי אתחזי, כגוונא דסידורא דאתון דמארי כולא, כמא דאינון מסתדרון יהו"ה. אורחיה דדכורא, לשואה תדיר נוקביה לקמיה, לאשגחא בה, ולאסתלקא מינה חשדא וקנאה, ולא יהיב עינוי באנתו אחרא. י' דכר, ה' נוקבא. י"ה, הא נוקבא לקמי דכורא, בגין לאסתכלא בה תדיר. ברא אזיל לקמיה אמיה, לחפיה לה מעינא. בגין יקרא דיליה ויקרא דאבוי. וסימנך (בראשית מט) בן פורת יוסף. דכתיב, (שם ט) ואחר נגש יוסף ורחל, יוסף לקמי אמיה.

יעקב נטיל נוקביה, ושוי לה לקמיה, לאשגחא בה תדיר ולא באחרא. הדא הוא דכתיב, (דברים יא) תמיד עיני ה' אלהיך בה, דלא תסתלק מעינא רגעא חדא. ודא איהו סדרא דאתון קדישין, למיהוי סידורא דא עלא ותתא.

אתון אליו אתרשימו ברשימו דלהון, כד נפקו לבר מחילא ותוקפא דשופר. כדין בשעתא דנפקי מחילא ותוקפא דשופר, מגו דחיקו, דאתעביד קלא כלילא מאש ורוח ומים, אתון אתגלימו, ואתרשימו בפרצופין דלהון, כל חד וחד כדקא חזי לון, ואתיישרו בדוכתייהו.

גניזין הו אתון גו שופר, בלא רשימו דאתחזי כלל, כיון דנפקי, אתגלימו כולהו, ואתרשימו בדיוקנייהו, כל חד וחד כדקא חזי ליה, כמא דאתחזי גו רזא דנקודין.

חדריו, חדריו טמירין. הביאני, גו אינון אתון, למיהוי בינייהו גופטרא בחבורא חדא. וכל דא למה. (שה"ש א) נגילה ונשמחה בך, בגין דיהא לן חדווא בך.

על פומא דאליהו אתגזר. (שם) משכני אחרוך נרוצה. כתיב (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו וכו'. כד ברא קודשא בריך הוא לאדם, כמא דאמרו חבריא זכאין אינון, דו פרצופין אתבריאו באתון עלאין רברבין. ובאתון זעירין תתאין.

אתון עלאין רברבין, הו באורח מישור לגבי דכר. אתון זעירין תתאין, הו בהיפוכא לגבי נוקבא. אתון עלאין רברבין, הו באורח מישור לגבי דכר, אב גד, וכן כולהו, כמה דאתחזי למיהו אתון באורח מישור לגבי

דְּכוּרָא. אַתְּוּן זְעִירֵי תַּתְּאִין, הוּוּ בְּהַפּוּכָא לְמַפְרַע גּוּ נּוּקְבָא, תּשֶׁרֶק, וְכּוּן פּוּלְהוּ, כְּמָא דְאַתְחִזִּי גַבֵּי נּוּקְבָא, דְּהוּוּת מֵאַחוּרָא, קֶשֶׁר דְּתַפְּלִין דְּאִיקְרִי אַחוּר.

כְּדָבָר אַחַר אַחוּר וְקָדָם צְרַתְנִי, אַחוּר, לְגַבֵּי נּוּקְבָא. וְקָדָם, לְגַבֵּי דְכוּרָא. וְדָא אִיהוּ דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת לֵג) וְרָאִיתָ אֶת אַחוּרִי, דָּא נּוּקְבָא דְּהוּוּת מֵאַחוּרָא.

וְכֵד אַתְקַשְׁטַת נּוּקְבָא, דְּקַשְׁיט לָהּ מְלָכָא עֵילָאָה, לְאַתְיִישְׁבּוּ אַתְּוּן בְּדוּכְתִּיּהוּ כְּדָקָא חֲזִי, אֶעִיל לּוֹן לְאַדְרוּי לְאַתְתְּקֵנָא, וְאַתְתְּקֵנִי אַתְּוּן.

וְכָל אֶת דְּנוּקְבָא, קָרִי לְכָל אֶת דְּדְכוּרָא, וְאַתְתְּקֵנִי כָּל אֶת וְאֶת דְּכָר וְנוּקְבָא. וְכָל אֶת קָרִי וְאָמַר, (שְׁה"ש א) מְשַׁכְּנִי אַחֲרֵיךָ נְרוּצָה.

כֵּד אַתְתְּקֵנִי לְאַתְחַבְּרָא, בְּרִזָּא דְּאִי"ת בִּישׁ אַתְתְּקֵנִי. וְאַתְיִישְׁבּוּ אֲנָפִין בְּאַנְפִּין. וְנוּקְבָא כְּדָ בְּעָא לְאַתְחַזְּאָה לְגַבֵּיהּ, הִיא אוּמְרַת, דְּהָא אַתְקַשְׁטָא בְּרַעוּ דְּאִימָא, וְכָל אַתְּוּן אַתְתְּקֵנִי. וְעַל דָּא הִבִּיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרִיו, לְאַתְתְּקֵנָא וּלְאַתְקַשְׁטָא כְּדָקָא יָאוּת.

וְכָל דָּא בְּגִין דְּנְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בִּיךָ. עֶשְׂרִין וַתְּרִין אַתְּוּן רְשִׁימִין עֵילָאִין. וְדָא אִיהוּ בִּיךָ. וְרִזָּא דָּא אֶשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בִּיךָ.

נְזַכִּירָה דּוּדִיךָ מֵיָיִן, כִּינּוּן דְּנִתְחַבְּרַת כְּחֻדָּא, בְּהֵוּא חֲדוּא דִילּוֹן, נִיחַב חֲלָקָא לְכָל חַד וְחַד מֵהֵוּא חֲדוּא דִילּוֹן, וְנִרְוּוִי לּוֹן. כְּדָבָר אַחַר, יִזְכֹּר כָּל מְנַחְתֵּיךָ. מֵיָיִן: מַחֲדוּא דִילּוֹן, מַסְטָרָא דְּהֵוּא יָיִן דְּחֲדִי כּוּלָּא.

מִישְׁרִים אֶהְבוּךָ, מִישְׁרִים: אֵינּוּן שְׁאָר אַתְּוּן דְּאַשְׁתְּאַרוּ. וּמָאן אֵינּוּן מְנַצְפִּיךָ. דְּלִית בְּכָל אַתְּוּן דְּאִיקְרוּן מִישְׁרִים, בַּר אֱלִין. וְאַינּוּן דְּאַתְכַּפְּלוּ מִישְׁרִים אֱלִין בְּאַלִּין, מ' בְּס', נ' בְּו', צ' בְּא', פ' בְּפ', כ' בְּד'. אֱלִין מִישְׁרִים אֱלִין בְּאַלִּין, וְדָא בְּדָא.

דְּהָא עֶשְׂרִים וַתְּרִין אַתְּוּן כְּלִילּוֹן בִּיךָ, אֵינּוּן דְּאַשְׁתְּאַרוּ דְּאֵינּוּן מִישְׁרִים, אֶהְבוּךָ לְאַתְכַּלְלָא עִמָּךְ, בְּאַינּוּן עֶשְׂרִין וַתְּרִין אַתְּוּן.

אֵילִין מִישְׁרִים, אֵינּוּן אַתְּוּן טְמִירִין גְּנִיזִין גּוּ עֵלְמָא עֵילָאָה. וְכֵד אַתְגְּנִיז אֹר קְדָמָאָה, אַתְגְּנִיזוּ אַתְּוּן אֱלִין. וְהִנֵּה יָדַע לּוֹן אָדָם. בְּתַר דְּחֻטָּא אָדָם, אַתְגְּנִיזוּ כְּמַלְקָדְמִין. עַד דְּאַתָּא אַבְרָהָם וַיָּדַע לּוֹן בְּרוּחַ קוּדְשָׁא דְּשְׂרַת עֲלֵיהּ.

לְבַתֵּר אוּרִית לּוֹן לְיִצְחָק, דְּכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית כה) וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֶשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק. יִצְחָק אוּרִית לּוֹן לְיִעֲקֹב. יַעֲקֹב אוּרִית לּוֹן לְיוֹסֵף. כִּינּוּן דְּמִית יוֹסֵף, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הוּוּ בְּגֻלוּתָא, אַתְגְּנִיזוּ אַתְּוּן, וְאַסְתַּלְקוּ כְּמַלְקָדְמִין.

עַד דְּקִיִּימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְּסִינֵי, וְאַתְמַסְרַת אוּרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, אַתְגַּלוּ אַתְּוּן, וְהוּוּ יִשְׂרָאֵל יָדַעִין לוֹ עַל בְּרִירוּ דְּלֵהוּן, בְּרִזָּא דְּשְׁמֵהוּ גְּלִיפִין. עַד

דְּחֻטְאוּ. כִּינּוּן דְּחֻטְאוּ, כְּתִיב (שמות לג) וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדִים. וְהָהּ
יָדַע לֹון מֹשֶׁה וַיהוֹשֻׁעַ וְשִׁבְעִים זְקֵנִים, וּבָהוּ עָאלוּ לְאַרְעָא.

כִּינּוּן דְּאַתְבְּנֵי בֵי מְקַדְשָׁא, וְאַתְגְּלִי שִׁיר דָּא, אַתְגְּלִיפוּ אֵלֶינּוּ אַתְוּון, בְּעֶשְׂרִין
וַתְרִין אַתְוּון, רָזָא בִּי'ד, וְהֵינּוּ מִיִּשְׂרָאֵל אֶהְבוּד.

וְכְתִיב, (תהלים ט) אַתְהּ כּוֹנֵנֶת מִיִּשְׂרָאֵל. (שה"ש ז) וְחַפְדָּ כִּינּוּן הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוֹדֵי
לְמִיִּשְׂרָאֵל. כְּלָהוּ בְּרָזָא דְאַלִּין אַתְוּון, אֵינּוּן דְאַקְרוּן מִיִּשְׂרָאֵל. וְאַלִּין אַתְוּון,
כְּתָרִין גְּנִיזִין גּוֹ עֲלָמָא דְאַתֵּי אֵינּוּן. וְכוּלְהוּ נְבִיעוּ בְּתֵר נְבִיעוּ גּוֹ מַחְשָׁבָה,
בְּגִלְפּוֹ דְרָזִין דְשִׁמְהוֹן קְדִישִׁין, בְּגִלְפּוֹ דְכֵר וְנוֹקְבָא, לְאַסְתְּכָמָא כְּחַדָּא,
דְּהָא לִית בְּכָל אַתְוּון אֶסְכָּמוּתָא אֵלֶינּוּ בְּאַלִּין לְמַהוּי דָּא בְּדָא, בְּרֵ אֵלִין.

תּוּ. מִיִּשְׂרָאֵל, אֵלֶינּוּ יְהוָה, דְּרַחֲמֵמוּ דְלַהוֹן לְגַבֵּי ו', וְאַינּוּן אֶסְכָּמוּתָא דְכָלָא,
וּבְרַעוּתָא חַדָּא לְגַבֵּי ו'. וְעַל דָּא, מְשַׁכְנֵי לְגַבֵּי, לְמַהוּי עַמְדָּ, דְּהָא אַתְוּון
קְדִישִׁין עֵילְאִין אֵינּוּן יְהוָה, אַתְחַבֵּר עַמְהוֹן ו', וְאַיְהוּ שְׁמָא קְדִישָׁא עֵילְאָה. ה
דִּיִּתְבָּא תַּחֲוּתִיָּה, וְלִית לָהּ מְגַרְמָה כְּלוּם, תִּיאוּבְתָה דִּידָהּ לְסִלְקָא לְגַבֵּיָּה,
לְאַתְחַבֵּר בְּהַדִּיָּה, וְלֹא סִלְקָא אֶלָּא בְּרֵשׁוּ, וְאַיְהוּ אוּמְרַת מְשַׁכְנֵי, לְמַהוּי
בְּהַדָּד בְּחִיבּוּרָא חַדָּא.

הַבֵּיאֲנִי הַמְּלֶךְ חַדְרִיו, וְאַתְקִין לִי בְּכָל זֵינִי תִיקוּנִין, בְּשַׁפִּירוּ עֵילְאָה, בְּגִין
לְמַהוּי לְגַבֵּד. וְעַל דָּא נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּדָ, אֶנָּא וְכָל תִּיקוּנִי, כַּד אֶהָא לְגַבֵּד
בְּחִיבּוּרָא חַדָּא.

(שם א) נְזַפְרָה דוֹדִידָ, כְּמָה דְאַיְתְּמַר, נְרוּוִי לְכָל חַד וְחַד, וְנַחֲדִי לֹון מַההוּא
יִין דְּחַדִּי כּוּלָּא, וְלֹא נַפְסִיק מְלַמְחַדִּי לֹון, דְּהָא מִיִּשְׂרָאֵל אֶהְבוּד. וְלֹא
יַפְסִקוּן לְמִיתְּוּ לָד, הוּאִיל וְהֵם אֶהְבוּד, לְמִיתְּוּ לָד, וְלֹאֲרָקָא בְּדָ, וְלֹאֲנַהֲרָא
לָד.

אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵי נִיחָא קַמִּי דְמַר, הָא כְּתִיב, (תהלים ט) אַתְהּ כּוֹנֵנֶת
מִיִּשְׂרָאֵל. אֵי אֵינּוּן יְהוָה, מֵאן יְכִיל לְאַתְתַּקְנָא לֹון, בְּרַ עַתִּיקָא דְכָל עַתִּיקִין,
דְּלֹא יָדִיעַ כְּלָל, וְהָהוּא דְלֹא אַתִּידִיעַ, טְמִיר וְגְנִיז, לָא אַקְרִי אַתְהּ, וְהִיכִי
קֹאֲמַר וְכְתִיב אַתְהּ כּוֹנֵנֶת מִיִּשְׂרָאֵל.

אֲמַר לִיָּהּ, הָא אַתְמַר דְּלִית דִּיוֹקְנָא לְאַתְוּון בְּגִלְמּוֹ דְלַהוֹן, עַד דְּנַפְקִי לְבַר,
כִּינּוּן דְּנַפְקִי, אַתְגְּלִימוּ וְאַתְתַּקְנוּ, לְאַתְקְרִי בְּהוּ בְּאַינּוּן אַתְוּון קוּדְשָׁא בְּרִידָ
הוּא. וּבְגִין כְּדָ, אַתְהּ כּוֹנֵנֶת מִיִּשְׂרָאֵל. כִּינּוּן דְּמָטוּ לְהָהוּא אַתְר דְּאַקְרִי אַתְהּ,
כְּדִין אַתְתַּקְנוּ מִיִּשְׂרָאֵל.

וְעַל דָּא תִיאוּבְתָא לְאַתְחַבֵּרָא בְּאַינּוּן אַתְוּון, לְמַהוּי כּוּלָּא שְׁמָא שְׁלִים, וְעַד
דְּאַתְתַּקְנוּ אֵינּוּן סְטֵרִין דִּילָהּ, לָא אַתְחַבֵּרַת בְּאַינּוּן אַתְוּון, לְמַהוּי כּוּלָּא
שְׁמָא שְׁלִים.

וְעַל דָּא אֵיְהוּ אַמְרַת בְּתִיקוּנֵי שְׁפִירָהָא, מְשַׁכְנֵי אַחְרִידָ נְרוּצָה, הָא אֵיְהוּ
וְסִטְרָהָא. הַבֵּיאֲנִי הַמְּלֶךְ חַדְרִיו נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה, הָא הִיא וְסִטְרָהָא.

בְּגִין דְּאִיהִי אֶתְתַקַּנַּת בְּשִׁפְרוֹ תִיקוּנָהּ, לְאַתְחַבְּרָא, לְמַהוּי שְׁמָא שְׁלִים
בְּחִיבּוּרָא חֲדָא. דְּכַד סְלֵקָא, כְּדִין אִיהוּ שְׁמָא שְׁלִים, רְזָא דְשְׁמָא יְדוּיִד
אַלְהִים.

וְאִי תִימָא, הָא כַּד סְלֵקָא לְאַתְחַבְּרָא, כְּדִין הִיא שְׁמָא שְׁלִים יְדוּיִד, וְלֹא
יְתִיר, אֲן הוּא רְזָא דְאַלְהִים. אֶלָּא כַּד הוּי שְׁמָא בְּשִׁלְיָמוּ, כְּדִין אֶתְכַלִּילַת
עֵילָא וְתַתָּא, עֵילָא בְּשְׁמָא דִיהוּיָהּ. לְתַתָּא בְּשְׁמָא דְאַלְהִים. וְכִדִּין
אֲשַׁתְּלִימַת בְּכוּלָא.

כְּתִיב, (מלכים א ב) וְהַמֶּלֶךְ שָׁלְמָה בְרוּךְ. אֲמַאי אִיקְרִי הַכִּי. אֶלָּא וְהַמֶּלֶךְ
שָׁלְמָה, מִלְכָּא דְשָׁלְמָה דִילִיָּהּ. דְּהָא בְּכַמְּה אֶתְרִי כְּתִיב הַמֶּלֶךְ סְתָם, וְלֹא
כְּתִיב הַמֶּלֶךְ שָׁלְמָה. אֶלָּא הַמֶּלֶךְ סְתָם, עַל בֵּית דָּוִד קְאָמַר. הַמֶּלֶךְ שָׁלְמָה,
עַל מִלְכָּא דְשָׁלְמָא דִילִיָּהּ קְאָמַר.

בְרוּךְ, דְּהָא כְּדִין נְבִיעוּ דְבִרְכָאן לָא הוּוּ פְּסֻקִין עֵילָא וְתַתָּא. בְרוּךְ, דְּכַל
בִּרְכָאן נְבִיעוּן מִתְמָן, לְאַתְבְּרָכָא כָּל עֲלָמִין, וְכָל אֲתוּוּן אֶתְנַהֲרִין, כְּלָהוּ
בְּחִיבּוּרָא חֲדָא, בְּשִׁלְיָמוּ חַד.

וְכִדִּין, יִרְתָּא שְׁמָא דָּא, אֶת בִּתְרָאָה דְבְּשְׁמָא קְדִישָׁא, לְאַתְקַרִי אוּף הַכִּי
בְרוּךְ. דְּכְתִיב, (מלכים א ה) בְרוּךְ ה' אֱלֹהֵי כוֹ דָּוִד אָבִי.

דְּכַד אֶתְקַרִי בְרוּךְ, כְּדִין כּוּלָּא אִיהוּ שְׁמָא שְׁלִים כְּדָקָא יָאוּת, וְכָל עֲלָמִין
אֶתְבְּרָכָאן מְגוּ מְקוּרָא דְחַיִּי. וְשְׁמָא דָּא, אִיהִי עֵילָא וְתַתָּא. לְזַמְנִין לְעֵילָא,
לְזַמְנִין לְתַתָּא. זְכָאִין אֲתוּוּן עֲמָא קְדִישָׁא, דְרְזִין קְדִישִׁין עֵילָאִין אֶתְגַּלְיִין
לְכוּ.

כַּד מִתְחַבְּרוּן אֲתוּוּן דְשְׁמָא קְדִישָׁא, כְּדִין וי נְחִית לְאַמְשַׁכָּא ה', מִתַּתָּא
לְעֵילָא, לְמַהוּי חִיבּוּרָא חֲדָא, וְכִדִּין אֲתוּוּן דְאַלְפָּא בֵּיתָא נְחִיתִין וְסְלֵקִין. א'
נְחִיתָא לְגַבִּי ת', לְאַמְשַׁכָּא לָהּ לְגַבִּיָּהּ, לְאַתְחַבְּרָא אֶלִין גּוּ אֶלִין. ב' סְלֵקָא
לְגַבִּי ש', מִתַּתָּא לְעֵילָא, דְּהָא אֶתְמַשְׁכַּת מִתַּתָּא, וּבְעֵיא לְאַתְעַטְרָא בְּבַעֲלָהּ.

רְזָא דָּאָת ו, דְּבַעֲי לְאַקְמָא לְכַלָּה, בְּאַלִין שִׁירִין דְּאִיהִי אֶתְעַרַת מִתַּתָּא, כַּד
אִיהִי מִתְקַשְׁטָת. וְיַהֲיִב לָהּ יְדָא לְאַמְשַׁכָּא לָהּ לְגַבִּיָּהּ, וְאַתְוּוּן חֲדָאן דָּא לְגַבִּי
דָּא. בְּשַׁעֲתָא דְּאִיהִי אֶמְרַת לְגַבִּיָּהּ מְשַׁכְּנִי, כְּדִין א' דְּאִיהוּ וי, נְחִית לְגַבִּי ת',
לְאַמְשַׁכָּא לָהּ לְגַבִּיָּהּ.

וּבְשַׁעֲתָא דְּאִיהִי אֶמְרַת אַחֲרִיָּד נְרוּצָה, סְלֵקָא ב', וּמְרַהֲטָא בְּתַר ש', דְּאִיהוּ
וי. וְכִדִּין עֵילָא אִיהִי גּוּ חֲדָרִי מִלְכָּא, דְּאִינוּן תְּלַת נְקוּדִין, וְחֲדָרִין,
וְאַפְסֻדְרִין לְגּוּ חֲדָרִין, דָּא אִיהוּ אוּת ש', תְּלַת נְקוּדִין, וְאַפְסֻדְרִין לְגּוּ.

וּבְשַׁעֲתָא דְּאֶמְרַת נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּדָ, אֲתִיָּא ג' לְאַתְדַּבְּקָא בְּאֶת ר', דְּהָא
כְּדִין חֲדוּא וְרַעוּא בְּעֶשְׂרִין וְתִרִין אֲתוּוּן, דְּאַשְׁתְּלִימוּ בְּאֶת ג'. וְאֶת ר'
אֶתְפָּרַעָא לְגַבִּיָּהּ, לְנִטְלָא מִנִּיהּ בְּלָא כִּיסוּפָא כְּלָל. וְאִיהוּ לְאַתְדַּבְּקָא בָּהּ,
וְלֶאֱרָקָא בָּהּ בְּרַעוּא.

בְּשַׁעֲתָא דְאִיהִי אֲמַרְתַּנּוּזְכִּירָה דְּוֹדֵיךָ מֵיִן, אִידְכַּרְתַּ דְּהָא עָרְלָה אֲתֵיִיא גּוֹ
אִינוּן אוּכְלוּסִין, לְעַרְבָבָא חֲדוּנָהּ, בְּגִין לְמִיטַל חוּלְקָא בְּחֲדוּנָא דְקוּדְשָׁא.
וְכַד אִיהִי חֲמַת לִיה, דְּאֲחִיד מְסַאָבָא בְּשִׁיפוּלֵי מְקַדְשָׁא, כְּדִין אִיהִי אֲזַעִירַת
גְּרָמָה, בְּגִין לְמִיחָב לִיה תַּמְצִית דְּחִיק וְסִתִּים, כְּמָה דְנִבְיַע מְגוּ אֲבָנָא. וְכַדִּין
ד' יְהִיב לְאֵת ק', וְאֵת ק' אֲתַפְשֵׁט בְּחֲדוּנָא, לְנִטְלָא חוּלְקָא מְגוּ מְקַדְשָׁא.

וְעַל דְּכֵלָּה דָּא קְדִישָׁא אִיהִי, לְמִסְאָבוּ לִית לָהּ לְמִיחָב, עֲבִידַת גְּרָמָה ד',
כְּמֵאן דְּלֵא נְטִיל בְּגִנוּהָ כָּל כְּדָ, וְאִיהִי מְסַכְנָא, וְהִכִּי אֲצִטְרִיד. וְסִימְנִיד, ב
(בראשית מב) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִּתְרָאוּ. דְּאֲתוּן בְּשַׁבְעָא וּבְעוֹתְרָא, הָא
חִיבֵי אַרְעָא גְבִיִּיכוּ, אַחְזוּ גְרַמֵּיִכוּ מְסַכְנִין וְכַפִּינִין. וְעַל דָּא אַחְזִיאַת גְּרָמָה
בְּחֲדוּנָה, ד'.

כַּד חֲמַת, חִיבָא דָּא אֵת ק', דְּאֲתַפְשֵׁט אֲפִשְׁט דְּפִשִׁיט זְנַבִּיה, וְאֲתַקִּיף לִיה
בְּחֲדוּנָא, לְיִנְקָא מִן מְקַדְשָׁא, דְּכַדִּין אִיהוּ אֲזַדְמִן לְעַרְבָבָא חֲדוּנָה, בְּכָל אֲתַר
דְּחֲמִי לָהּ.

וְעַל דָּא, בְּכָל אֲתַר דְּחֲדוּנָא, אִית לְאֲסַגָּאָה חִילִין, בְּדִיל דְּלֵא יַכִּיל לְקַטְרָגָא.
וְכָל בְּכָל אֲתַר דְּאֲבָלָא, אִית לְאֲסַגָּאָה חִילִין, דְּהָא אִיהוּ תַמְן, דְּלֵא יָד אֵת
חַד מְאִינוּן מִישְׁרִים. כְּדִין נְפַקַת אֵת תַּקִּיף זְנָבָא פְּשִׁיט לְתַתָּא, חֲמִשִּׁין
אֲמִין. כְּגוּוֹנָא דְּהֵוָא אֲתַר, דְּהִמֵּן אֲזַדְקִף בֵּיה, וְדָא אִיהִי אֵת י'. כִּיּוֹן
דְּזַקִּיף הָאִי נָחַשׁ עֵינֹוֹי, וְחֲמָא לְהָאִי זְקַפָּא דְּאֲתִי, כְּדִין אֲתַפְרֵשׁ מְגוּ
מְקַדְשָׁא, וְעַרִיק.

וְכֵלָּה נְפַקַת לְגַבִּיה דְּרַחֲמִיָּה, וְאֲתַעֲבַרְתַּ מֵאֵת ד', וְעֵילָא בְּאֵת ה', וְנְפַקַת
לְגַבִּיה, וְחֲדוּה אֲשִׁתִּילִים מְכַל סְטֵרִין, בְּלֵא קַטְרוּגָא אַחְרָא, וּבְלֵא עַרְבוּבָנָא.

הֲכָא אִית לְאֲסַתְכַּלָּא, בְּשַׁעֲתָא דְּאֲמַרְתַּ מְשַׁכְנִי, אִיהוּ א', וְאִיהִי ת'.
וּבְשַׁעֲתָא דְּאֲמַרְתַּ אַחְרִיד נְרוּצָה, אִיהִי ב', וְאִיהוּ ש'. וּבְשַׁעֲתָא דְּאֲמַרְתַּ
נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּדָ, אִיהוּ ג', וְאִיהִי ר'. וּבְשַׁעֲתָא דְּאֲתֵינָא נָחַשׁ, כְּדֵּ אֲמַרְהָ
נְזַכִּירָה דְּוֹדֵיךָ מֵיִן, אִיהִי ד', וְהֵוָא מְקַטְרָגָא ק'. כָּל דָּא, אֲמֵאִי מִתְחַלְפִי
אֲתוּן מֵאֲתַר לְאֲתַר, אִיהוּ אֲתַחַלְפִי בְּאֲתוּן אַחְרֵנִין, וְאִיהִי אֲתַחַלְפַת
בְּאֲתוּן אַחְרֵנִין.

אֵלָא, בְּשַׁעֲתָא דְּאֲמַרְתַּ מְשַׁכְנִי, לִית אֵת דְּאֲמִשִּׁיד לָהּ, בַּר דָּא א. דְּאִיהִי אֵת
דְּנַהֲרָא בְּסִטְרָא דְּאֹר קַדְמָאָה, רְזָא דְּיִמִּינָא, דְּהָא יִמִּינָא מְקַרְבַּת תְּדִיר,
וְאֲתַקִּיף בָּהּ, לְאֲמִשְׁכָּא לָהּ לְעֵילָא. וּבְגִין כְּדָ אִיהוּ א', וְאִיהִי ת', דְּאִיהִי
מִתְקַשְׁטָא בְּכָל סְטֵרִין, בְּגִין לְסַלְקָא לְעֵילָא, מְשַׁבַּחַת וּמְהַדְרַת לְאֲתַעֲרָא
לְעֵילָא.

וּבְשַׁעֲתָא דְּאֲמַרְתַּ אַחְרִיד נְרוּצָה, הָא כָּל אִינוּן אוּכְלוּסִין פְּנִימָאן דִּילָהּ,
דְּאִינוּן גּוּפָא, נְטִלָה לְגַבִּיה, וְאִיהִי בִיתָא לְקַבְלָא אוּכְלוּסָהּ, וּלְעֵאֲלָא לֹון
לְגַבִּי מְלַכָּא. כְּדַבֵּר אַחַר, (תהלים מה) בְּתוֹלוֹת אַחְרִיָּה רְעוּתִיָּה וְגוֹי. וְעַל דָּא

אִיהִי ב'. וְאִיהוּ אֲתַעֲטֵר בְּשִׁי"ן, וּפְתַח הַיְכָלִין דְּאִינוּן חֲדָרֵי מַלְכָּא, לְקַבְּלָא לָהּ וּלְאַעְלָא לָהּ לְגַבְיֵיהּ.

וּבְשַׁעְתָּא דְּאֲמַרְתָּ נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ, הָא חֲדָא דְּצַדִּיקָיָא, דְּאִזְדַּמֵּן לְמַחְדֵי לָהּ. וְעַל דָּא אִיהוּ ג', וְאִיהִי ר', אֲתַתְּקַנַּת אִיהִי בְּלַחֲוֹדְהָא, וְאֲתַפְרָעָא לְגַבְיָהּ, לְנִטְלָא חֲדָוּה דְּהָהוּא אַתְר, כְּאֲתַתָּא דְּאֲתַפְרָעָא לְאַשְׁתַּמְשָׂא בְּבַעְלָהּ.

וּבְשַׁעְתָּא דְּאֲמַרְתָּ נְזַפְיָה דְּוֹדִיךָ מֵיָן, אֲתַקְרִיב הָהוּא מְקַטְרָגָא, וְכִיּוֹן דְּחַמַּת לִיָּה, אֲתַעֲבִידַת מְסַפְנָא, בְּרִזָּא דְּאֵת ד', בְּגִין דְּלֹא יִסְתַּאב מְקַדְשָׂא. וְהָהוּא מְקַטְרָגָא פְּשִׁיט זְנַבְיָה בְּחִידוֹ, לְקַבְּלָא מְעִינוּגֵי דְּחֲדָא, וְעַל דָּא ק'.

עַד דְּאֲמַרְתָּ מְשָׁרִים, וְאֲתַגְלִיֵּיא י', וְהָהוּא מְקַטְרָגָא עָרְק. וְאִיהִי אֲתַיָּיא וּמְתַעֲבָרָא מֵאֵת ד', וְעֵיילַת בְּאֵת ה'. וְכַדִּין אֲתַגְלִיֵּין מְשָׁרִים. ה"ץ, הָא מְשָׁרִים. ו"ף, הָא מְשָׁרִים.

וְעַל דָּא, מְתַחֲלָפֵי אֲתַוּוֹן, מֵאֲתַר לְאַתְר, וּמְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, וְכוּלָּא בְּרִזָּא דְּאֲתַוּוֹן דְּאוֹרֵייתָא. זְכָאִין עֲמָא קַדִּישָׂא, דְּאִינוּן מְתַדְבְּקֵי בְּמַלְכָּא עֵילָאָה, וְכוּלָּא אֲתַתְּקוֹן בְּגִינְיָהּ.

חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לִיָּה אֲלֵיָּהוּ, ר', אֲפַתַּח פּוּמְדָּ, וַיִּנְהַרוּן מִילְךָ קַמִּי עֲתִיק יוֹמִין. פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, אִי נִיחָא קַמִּי דְּמַר דְּאֲשָׁאֵל מִיָּנִיָּה חַד שְׂאִילְתָּא. אָמַר לִיָּה, ר', קוּטְרָא דְּהוֹרְמְנוּתָא בְּגִלְפִין טְהִירִין מְהוּ.

אָמַר לִיָּה, הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שֵׁה"ש א) מְשַׁכְּנֵי אַחֲרֵיךָ נְרוּצָה. דְּהָא בְּאַתְר דְּהוֹרְמְנוּתָא דְּמַלְכָּא עֵילָאָה אֲזִיל, תַּמּוֹן אֲזִילֵי כּוּלְהוּ וְאֲתַמְשְׁכוּן אֲבַתְרִיָּה. הִשְׁתָּא ר', אִימָא מִילְךָ וְסִדְר זִינְדָּ.

פְּתַח וְאָמַר, מְשַׁכְּנֵי אַחֲרֵיךָ נְרוּצָה הֵבִיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרִיו. כְּתִיב, (תְּהִלִּים סג) מְזִמּוֹר לְדוֹד בְּהִיּוֹתוֹ בְּמַדְבַּר יְהוּדָה. תָּא חֲזִי. דְּוֹד מַלְכָּא, קוּדְשָׂא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בִיָּה יִתִּיר מְכַל מַלְכִין דְּעֵלְמָא, כְּמָה דְּאֲתַמְר, (מַלְכִים א ח) וְאַבְחַר בְּדוֹד לְהִיּוֹת עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל. מֵאִי טַעְמָא.

בְּגִין דְּדוֹד, מִן יוֹמָא דְּהוּא אֲזִיל בְּתַר עָאנָא בְּמַדְבְּרָא, הוּוּה מְסַתְּפַל הַתָּם בְּמַדְבְּרָא עוֹבַד אוּמְנוּתָא דְּקוּדְשָׂא בְּרִיךְ הוּא, וְהוּוּה מְשַׁבַּח וְאָמַר, (תְּהִלִּים ח) כִּי אֲרָאָה שְׁמֶךָ מַעֲשֵׂה אֲצַבְּעוֹתֶיךָ וְגו'.

מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּהָא בְּלִילְיָא, כָּל בְּנֵי עֲלְמָא שְׁכָבֵי נֵיִמִין עַל עַרְסִיָּהּ, וְאִיהוּ הוּוּה יִתִּיב בְּמַדְבְּרָא, וְהוּוּה אֲסַתְּפַל בְּשִׁמְיָא, בְּסִיָּהֲרָא וְכוּכְבִּיא וּבְמִזְלֵי, וּבְעוֹבְדֵי דְּשִׁמְיָא, וְהוּוּה אָמַר כִּי אֲרָאָה שְׁמֶיךָ וְגו'. וְכַתִּיב (שֵׁס) ה' אֲדוֹנָנוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ וְגו'. וְתַדִּיר הוּוּה דְּחִיל, וּמְשַׁבַּח וּמְרוֹמֵם לְקוּדְשָׂא בְּרִיךְ הוּא.

לְבַתֵּר הָהוּה עָרִיק מִקָּמִי חֲמוּי, וּבְכֹל עֲאִקוּ דְהוּה לִיה, הָהוּה מְשַׁבַּח וּמְצַלִּי
קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְהַשְׁתָּא בְּהִיּוֹתוֹ בְּמַדְבַּר יְהוּדָה, דְּהוּה שְׁאוּל מְלָכָא
רְדִיף בְּתַרְיָה, הָהוּה אָמַר שִׁירָה. דְּכַתִּיב, ט (שם) מְזֻמּוֹר לְדוֹד בְּהִיּוֹתוֹ בְּמַדְבַּר
יְהוּדָה, בְּאַתֵּר דְּהוּה רְדִפִּין אַבְתַּרְיָה.

וּמָה אָמַר, (תְּחִלִּים ג) אֱלֹהִים אֵלֵי אַתָּה אֲשַׁחֲרֶךָ וְגו'. אֱלֹהִים, אֵלֵי, אַתָּה,
תָּלַת שְׁמֵהוֹן אֵינוֹן. אֱלֹהִים, דָּא אִיהוּ דְרַגְא דִּילִיה, כְּתָרָא דְמְלָכוּתָא. אֵלֵי,
דָּא רִישָׁא, דְּכְתָרָא דָּא דְקִימָא עֲלִיה, וְאִיהוּ חַד עַמּוּדָא דְכָל עֲלָמָא עֲלִיה
קִימָא. דְּכַתִּיב, (מְשַׁלִּי י) וְצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם. אַתָּה, דָּא יִמְנָא עֵילָאָה. דְּכַתִּיב,
(תְּחִלִּים ק) אַתָּה כְּהוֹן לְעוֹלָם. וְעַל דָּא, תָּלַת דְרַגְוִין הָכָא, אֱלֹהִיִּים, אֵלֵיִי,
אַתְיָה. אֲשַׁחֲרֶךָ, וְאַבְקַר לְגַבְדָּךְ בְּכֹל יוֹמָא תְּדִיר.

(שם ג) צְמָאָה לָךְ נִפְשִׁי, כְּמָאן דְצַחֵי לְמַשְׁתֵּי, אוּף הָכִי אָנָּא, צַחֵי נִפְשִׁי לְגַבְדָּךְ,
תְּאִיבָא לְגַבְדָּךְ בְּשָׂרָא דִּילִי, לְמַהוּי נִפְשָׁא וּבְשָׂרָא דְבְקָא לְגַבְדָּךְ. בְּאַרְץ צִיָּה
וְעֵינְךָ בְּלִי מַיִם, מַאי בְּלִי מַיִם. דְלִית תַּפְּוֹן נְהִירוֹ דְאוּרִייתָא, נְהִירוֹ דְנְהוּרָא
עֵילָאָה.

(שם ד) כֹּן בְּקֹדֶשׁ חֲזִיתִידָּךְ, מַאי טַעְמָא. אָלָּא כֹּן בְּקֹדֶשׁ חֲזִיתִידָּךְ, אִף עַל גַּב דְאָנָּא
בְּמַדְבַּרָא דָּא, בְּאַתֵּר דְאִיהוּ הָכִי, אָנָּא חֲמִי לָךְ, לְאַתְדַּבְּקָא בְּךָ, וְתֵאִיב
אַבְתַּרְךָ לְמַחְמִי עוּזָךְ וְכַבּוּדָךְ. וְדָא אִיהוּ כְּמָא דְכַתִּיב, (שׁו"ש א) מְשַׁכְּנִי
אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה, בְּזֻמְנָא דְתַמְשַׁכְּנִי אַבְתַּרְךָ, כְּלָא נְתַרְעִי עַמּוּדָּךְ.

הֵבִיאֵנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְיוֹ, אֵלִין חֲדָרֵי דְגִנְתָּא דְעֶדוֹן. דְתַנִּינוּן, כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן, מְעַפְרָא דְבִי מְקֹדְשָׁא נְטִיל, וּמִתַּפְּוֹן אַתְבְּרִי. וּנְפַח
בְּאַנְפוּי נְשַׁמְתָּא דְחַיִּי, וּמִתַּפְּוֹן פְּתַח לִיה פְּתַחָא דְגוֹן עֶדוֹן, וְעֵייל לִיה בְּשַׁבְּעִין
אַדְרִין הֵיכְלִין קַדִּישִׁין, וְעַבְד לִיה עֶשֶׂר חוּפּוֹת. כְּגוּוֹנָא דְאֵינוֹן חוּפּוֹת דְזַמִּין
קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמַעַבְד לְצַדִּיקִים בְּגוֹן עֶדוֹן. וּמְלָאכִי עֵילָאֵי הוּוּ מְרַקְדוֹן
קָמִיה, וְהוּה חֲדִי תַפְּוֹן. וְתַפְּוֹן אַעְבַּר קָמִיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כֹּל אֵינוֹן
רוּחִין וְנְשַׁמְתִּין, דְזַמִּינוּן וּמִתְעַתְּדוֹן לְמַהוּי בְּבִנְיָ נְשָׂא, דְיַפְקוֹן מִינִיה.

כִּיּוֹן דְמְטָא לְמֶלֶךְ דְּדוֹד, חְמָא לִיה דְלָא הָוִי לִיה חַיִּין כְּלָל. אָמַר קָמִיה רַבּוֹנוֹ
שֶׁל עוֹלָם, מָאן הוּא דָּנָא, דְלָא חֲמִינָא לִיה חַיִּין, עַד דְאַמַּר לִיה קוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא, דְּדוֹד מְלָכָא אִיהוּ. כִּיּוֹן דְחֲמָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן כַּד, יְהִיב לִיה מְשֻׁנוּי
שַׁבְּעִין שְׁנִין, וְאֵינוֹן עֵי שְׁנִין דְחַיִּי דְדוֹד מְלָכָא. וְכָל שְׁיִיפָא וְשְׁיִיפָא מְכָל
שְׁיִיפוּי, יְהִיב לִיה מְדִילִיה, וְחֲסָרוּ מְאָדָם קְדַמָּאָה שַׁבְּעִין שְׁנִין, מְאֵינוֹן אָלָּף
שְׁנִין דִּילִיה.

כַּתִּיב, (שם) מְשַׁכְּנִי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה, אַתְנוֹן דְרַזָּא דְשְׁמָא קַדִּישָׁא, הוּוּ גְלִיפִין
עֵילָא וְתַתָּא. בְּשַׁעְתָּא דְאֵינוֹן אַתְנוֹן בְּלָטִין וְסַלְקִין לְגַבִּי אַתְנוֹן אַחֲרֵינוּן, כֹּל
אֵינוֹן מְשַׁרְיִין קַדִּישִׁין, נְטִלִין בְּמִטְלָנוֹן בְּאִימְתָא וְכַסּוּפָא. בְּגִין דְלִית תַּקִּיפוֹ
לְעֵילָאֵי.

מִהֶכָּא, כָּל אֵינוֹן בְּנֵי עֲלָמָא דְלִית בְּהוּ כִּיסוּפָּא, לִית לְהוּ חוּלְקָא לְעֲלָמָא
דְּאֲתִי. כָּל אֵינוֹן תְּקִיפָּא מְצַחָא דְהוּי בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל, כַּד הוּוּ מְסַתְּפְלִין
בְּאֲתָנוֹן דְּשִׂמָּא קְדִישָׁא, בְּצִיצָא נִזְרָא דְקוּדְשָׁא דְכְּהוּן גְּדוּל, הוּוּ מְתַבְרִי
לְבִיחֵהוּ, וּמְסַתְּפְלִי בְּעוּבְדִיחוֹן, בְּגִין דְּצִיץ עַל אֶת הָהּ קָאִים, דְּכָל מָאן
דְּאֲסַתְּפַל בֵּיהּ, הָהּ מְכַסִּיף מְעוּבְדוּי.

אֲתָנוֹן דְּרָזָא דְּשִׂמָּא קְדִישָׁא דִּידוּי'ד, דְּהָהּ גְּלִיף עַל צִיצָא, הוּוּ נְהָרִין
וּבְלִטִין וְנִצְצִין, כָּל מָאן דְּאֲסַתְּפַל בְּהָהּוּא נְצִיצוּ, הָהּ חֲמִי אֲתָנוֹן בְּלִטִין,
וְאֲנְפוּי נְפִלִין מְאִימְתָּא דְּמֵאֲרִיָּה, וְתַבְר לְבִיָּה לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

כְּגוּוֹנָא דָּא קְטוֹרֶת, כָּל מָאן דְּאָרַח בְּהָהּוּא תְּנָנָא, כַּד סְלִיק הָהּוּא עֲמוּדָא,
מִהָהּוּא מְעַלָּה עֶשֶׂן, הָהּ מְבָרַר לְבִיָּה בְּבָרִירוּ וּנְהִירוּ, בְּחֻדְוָא וּרְעוּתָא,
לְמַפְלַח לְמֵאֲרִיָּה, וְאֲעֵבֵר מְנִיָּה זוּהֶמָּא וְטִנוּפָּא דְּיִצְרַר הָרַע, וְלֹא הָהּ לִיָּה
אֲלֵא לְבָא חֲדָא, לְקַבֵּל אָבוּי דְּבִשְׂמִיָּא.

בְּגִין דְּקְטוֹרֶת תְּבִירוּ דְּיִצְרַר הָרַע אִיחֵהוּ וְדָאִי בְּכָל סְטָרִין. וּכְמָא דְּצִיץ הָהּ
קָאִים עַל נִיסָא, אוּף הֲכִי קְטוֹרֶת. דְּלִית לָךְ מְלָה בְּעֲלָמָא, דְּמִתְבַּר לִיָּה
לְסִטְרָא אַחְרָא, בְּרִי קְטוֹרֶת.

תָּא חֲזִי, דְּהָא אוּקְמוּהָ, דְּכִתִּיב, (בַּמִּדְבָּר יז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קַח אֶת
הַמַּחֲתֶה וְגו', דְּהָא תְּבִירוּ דְּסִטְרָא אַחְרָא לָאו אִיחֵהוּ אֲלֵא קְטוֹרֶת. בְּגִין דְּהָא
לִית חֻדְוָה וְחִבִּיבוּ קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּקְטוֹרֶת. וְקִיָּמָא לְבִטְלָא חֲרָשִׁין
וּמִילִין בִּישָׁא מִבֵּיתָא. רִיחָא וְעֶשֶׂנָּא דְּקְטוֹרֶת, דְּעֵבְדִי בְּנֵי נִשָּׂא לְהָהּוּא
עוּבְדָא אִיחֵהוּ מְבִטֵל. כָּל שְׂכּוֹן קְטוֹרֶת.

מְלָה דָּא אִיחֵהוּ גְּזִירַת קִיּוּמָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכָל מָאן דְּאֲסַתְּפַל
וְקָרִי בְּכָל יוּמָא עוּבְדָא דְּקְטוֹרֶת, אֲשֶׁתְּזַיב מְכָל מְלִין דְּחֲרָשִׁין דְּעֲלָמָא,
וּמְכָל פְּגָעִין בִּישִׁין, וּמִהֲרָהוּרָא בִּישָׁא, וּמְדִינָא בִּישָׁא, וּמְמוּתָנָא. וְלֹא יִתְזַק
כָּל הָהּוּא יוּמָא, דְּלֹא יִכִּיל סִטְרָא אַחְרָא לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיהּ, וְאֲצִטְרִיךְ דִּיכּוּיִן
בֵּיהּ.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, אִי בְּנֵי נִשָּׂא הוּוּ יְדַעֵי כְּמָה עֵילְפָּה הוּא עוּבְדָא דְּקְטוֹרֶת
קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הוּוּ נְטִילִי כָּל מְלָה וּמְלָה מְנִיָּה, וְסִלְקִי לָהּ עֶטְרָא
עַל רִישֵׁיהּוּ, כְּכִתְרָא דְּדַהֲבָא. וּמָאן דְּיִשְׁתַּדֵּל בֵּיהּ, לְאֲסַתְּפַלָּא בְּעוּבְדָא
דְּקְטוֹרֶת, וּלְכּוּיִן בֵּיהּ בְּכָל יוּמָא, אִית לִיָּה חוּלְקָא בְּהָאִי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא
דְּאֲתִי, וּיְסִלְק מוּתָנָא מִיָּנִיָּה וּמְכָל עֲלָמָא, וּיִשְׁתַּזַּיב מְכָל דִּינִין דְּהָאִי עֲלָמָא,
וּמְסִטְרִין בִּישִׁין, וּמְדִינִי דְּגִיָּהֲנָם, וּמְדִינָא דְּמִלְכוּ אַחְרָא.

בְּהָהּוּא קְטוֹרֶת, כַּד הָהּ סְלִיק תְּנָנָא בְּעֲמוּדָא, כְּהִנָּא הָהּ חֲמִי אֲתָנוֹן דְּרָזָא
דְּשִׂמָּא קְדִישָׁא פְּרִישֵׁן בְּאִוּרָא, וְסִלְקִין לְעֵילָא בְּהָהּוּא עֲמוּדָא. לְבַתֵּר, כְּמָה
רְתִיכִין קְדִישִׁין הוּוּ סְחָרִין לִיָּה מְכָל סְטָרִין, עַד דְּסִלְק וְחָדִי לְמָאן דְּחָדִי.
וּבְהָהּוּא קְטוֹרֶת הָהּ מִתְקַשְׂרִי קְשׁוּרִין עֵילָאִין. וְשִׁיפִין נְחֲתִין לְאֲמִשְׂכָּא

לְדַרְגָּא דְלִתְתָא לְעִילָא. וְכַדִּין אִיהִי אֲמַרְת, מְשַׁכְנֵי אַחֲרִיךָ נְרוּצָה. בְּגִין דְּקִטּוֹרַת אִיהִי מְקַשֵּׁר קִשְׁרִין עִילָא וְתַתָּא.

פְּתַח וְאָמַר, (שְׁמוֹת ל) וְעֲשִׂיתָ מְזִבַּח מִקְטֵר קִטְרֹת וְגו'. הַאי קָרָא אִית לְאַסְתִּכְלָא בֵּיהּ. בְּגִין דְּתַרִּין מְדַבְּחִין הִיוּ, מְדַבְּחָא דְעֵלְוֹן, וּמְדַבְּחָא דְקִטּוֹרַת בּוֹסְמִין. דָּא לְבַר, וְדָא לְגָאוּ. הַאי מְדַבְּחָא דְקִטּוֹרַת, אִיהוּ פְּנִימָאָה.

אֲמַאי אִיקְרִי מְזִבַּח, וְהָא לָא דְבַחִין בֵּיהּ דְבַחִין, וּמְזִבַּח עַל דָּא אִיקְרִי. אֶלְא בְּגִין דְּבִטִּיל וְכַפִּית לְכַמָּה סִטְרִין בִּישִׁין. וְהָהוּא סִטְרָא אַחֲרָא הָוָה כַּפִּית, כְּעֵגְלָא דְכַפִּית לְדַבְּחָא, אוּף הָכִי סִטְרָא אַחֲרָא הָוָה כַּפִּית, דְּלָא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה, וְלָא לְמַהוּי מִקְטֵרָגָא, וְעַל דָּא אִיקְרִי מְזִבַּח.

כַּד הָהוּא סִטְרָא אַחֲרָא הָוָה חֲמֵי עֲמוּדָא דְעֲשָׂנָא דְקִטּוֹרַת סְלִיק, הָוָה אֲתַכְפִּיָא וְעָרַק, וְלָא יָכִיל לְקַרְבָּא לְמִשְׁפָּנָא. וּבְגִין דָּא אֲתַדְכִּי, וְלָא אֲתַעֲרַב אַחֲרָא בְּהָהוּא חֲדוּוּא דְלְעִילָא, בְּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחוּדוּי.

וְלִית סִטְרָא אַחֲרָא דְאֲתַהֲנִי מִיְנִיה, וְלִית לְסִטְרָא אַחֲרָא בְּה חוּלְקָא כְּבִשְׂאָר קוּרְבָּנִין וְעֵלְוֹן. בְּגִין דְּבִשְׂאָר קוּרְבָּנִין, לְכוּלָּא אִית חוּלְקָא וּקְרִיבוּ בְּהָהוּא קִרְבָּן. בְּקִטּוֹרַת, לָא מִתְקַשֵּׁר וּמִתְקַרַב בְּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחוּדוּי, וְכָל סִטְרִין בִּישִׁין עָרְקִין, וְסִטְרִין קְדִישִׁין מִתְקַרְבִּין, וּמִתְקַשְׁרִין שְׂיִיפָא בְּשְׂיִיפָא, דָּא בְּדָא, כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיה.

וּבְגִין דְּחִבְיָא כָּל כַּד, לָא קָאִים הָהוּא מְזִבַּח פְּנִימָאָה אֶלְא לְגו'. דְּהַאי אִיהוּ מְזִבַּח דְּבִרְכָּאן אֲשַׁתְּכַחוּ בֵּיה, וְעַל דָּא סְתִים מַעֲיָנָא.

מַה כְּתִיב בְּאַהֲרֹן, (בַּמִּדְבָּר יז) וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמִּתִּים וְגו'. דְּכַפִּית לִיה לְמַלְאָךְ הַמָּוֹת, דְּלָא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה כָּלֵל, וְלָא לְמַעֲבַד דִּינָא. סִימְנָא דָּא אֲתַמְסֵר בִּידְנָא, דְּבַכְל אֲתַר דְּאֲמַרִי בְּכּוֹנָה וּבְרַעוּתָא דְלָבָא עוּבְדָא דְקִטּוֹרַת, דְּלָא שְׁלֵטָא מוֹתְנָא בְּהָהוּא אֲתַר, וְלָא יִתְזַקוּ, וְלָא יָכִלִין עוּבְדֵי גֵלוּלִים וְלָא שְׂאָר דְרָגִין אַחֲרָנִין לְאֲתַקְרַבָּא בְּהִדִּיָּהוּ.

מַה כְּתִיב בְּיַעֲקֹב, (בְּרַאשִׁית ל) וַיִּשֶׁת לּו עֲדָרִים לְבָדוּ. מִכָּאן, דְּבִירַר פְּסוּלַת מִן מְקַדְשָׁא, וְשׁוּי חוּלְקִיה בְּלַחוּדוּי, וְכָל אִינוּן רְתִיכִין דְּאֲתַחֲזוּן לִיה לְרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא קְדִישָׁא. וְלָא שְׁתַּם עַל צֵאן לְבָן, דְּשׁוּי חוּלְקִי שְׂאָר עַמִּין בְּלַחוּדִיָּהוּ, דְּלָא יִתְעַרְבוּן בְּהִדִּי מַהִימְנוּתָא קְדִישָׁא. הַצֵּאן הַמְקוּשְׁרוֹת, אִינוּן דְּמִתְקַשְׁרִי בְּקִישׁוּרָא חֲדָא, דְּלָא מִתְעַרְבִי בְּהִדִּי שְׂאָר עַמִּין, דְּלָא מִתְקַשְׁרִין בְּהִדִּיָּהוּ לְעֵלְמָא.

כְּגוּוֹנָא דָּא קִטּוֹרַת, דְּהָא בְּהָהוּא קִטּוֹרַת, כָּל רְתִיכִין קְדִישִׁין דְרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, הִיוּ מִתְקַשְׁרִין, וְכָל שְׂיִיפִין עִילָאִין וְתַתָּאִין, כּוּלְהוּ מִתְקַשְׁרִין אֶלְיָן בְּאֶלְיָן. דְּהָא רְתִיכִין קְדִישִׁין דְלִתְתָּא, הִיוּ מִתְקַרְבִּין וּמִתְקַשְׁרִין אֶלְיָן בְּאֶלְיָן, לְמַהוּי כּוּלְהוּ בְּיַחוּדָא חֲדָא, לְסִלְקָא בְּיַחוּדָא כְּדָקָא חֲזִי.

וְכָל אֵינֹן מִשְׁרָיִין דְּשָׂאָר עֲמִין, כּוֹלְהוּ מִתְּבַדְרִי, וּמִתְּפַלְגִי דָּא מִן דָּא, וְעַל דָּא אֵיקָרוּן יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד, דְּאֵינֹן בְּיַחְוּדָא וְקִישׁוּרָא חֲדָא. וְעַל דָּא אֵיקָרוּן הַצֵּאן הַמְּקוּשְׁרוֹת, מַה דְּלִית הֵכִי לְשָׂאָר עֲמִין.

קְטוֹרֶת אֲסוּר לְאַקְטָרָא בְּרַ בְּמִזְבֵּחַ, וְלֹא בְּמִנָּא אַחְרָא, בְּרַ בְּמַחְתָּה. הָאִי מֵאֵן דְּדִינָא רְדִיף אַבְתְּרִיה, אַצְטְרִיף לְהָאִי קְטוֹרֶת, וְלֹאֲתַבָּא לְקַמֵּי מֵאֲרִיה, דְּהָא סִיוְעָא אִיהוּ לְסַלְקָא דִּינִין מַעְלִיה.

וּבְהָאִי וְדָאִי מִסְתַּלְקִין דִּינִין מַעְלִיה, אִי הוּא רְגִיל בְּהָאִי, לְאַדְכָּרָא לִיה תְּרִין זְמָנִין בְּכָל יוֹמָא, בְּצַפְרָא וּבְרַמְשָׂא, דְּכְתִיב (שְׁמוֹת ט) וְהִקְטִיר עָלָיו אֶהָרֹן קְטוֹרֶת סַמִּים בַּבֶּקֶר בַּבֶּקֶר. וְכְתִיב (שֵׁם) וּבְהַעֲלוֹת אֶהָרֹן וְגו'. וְדָא אִיהוּ קִיּוּמָא דְּעַלְמָא דְּלַתְתָּא, וְקִיּוּמָא דְּעַלְמָא דְּלַעִילָא.

בְּהָהוּא אֲתֵר דְּלֹא אֵידְכֵר בְּכָל יוֹמָא עוּבְדָא דְּקְטוֹרֶת, דִּינִין דְּלַעִילָא שְׁרָיִין עָלִיה, וּמִוֹתְנָא סְגִיָּאָה בֵּיה, וְעֲמִין אַחְרָנִין שְׁלֹטִין עָלִיה, בְּגִין דְּכְתִיב, (שֵׁם) קְטוֹרֶת תְּמִיד לְפָנֶי ה' לְדֹרֹתֵיכֶם. תְּדִיר אִיהוּ קִיּוּמָא לְפָנֵי ה', יִתִּיר מְכָל פּוֹלְחָנִין אַחְרָנִין.

מְשַׁכְּנִי, בְּאַתְנוּן דְּשָׂמָא קְדִישָׁא. כִּד מִתְחַבְּרֵן תְּרִין שְׂמָהֹן כְּחֲדָא, דְּאֵינֹן שְׂמָא שְׁלִים, יְהוּיָה אֱלֹהִים. שְׂמָא קְדָמָאָה, מְשִׁיד לְגַבִּיה שְׂמָא אַחְרָא.

וּמַה דְּאָמַר אַחְרִיף נְרוּצָה, וְלֹא כְתִיב אַרוּצָה. בְּגִין דְּשָׂמָא דָּא דְּאֵיקָרִי אֱלֹהִיִּים, כְּמַה רְתִיכִין, וְכְמַה בֵּי דִינִין, כּוֹלְהוּ כְּלִילֹן וּמִתְחַבְּרֵן בֵּיה. וְעַל דָּא כְתִיב אַחְרִיף נְרוּצָה.

סְגִיָּאִין אֵינֹן דְּכְלִילֹן בְּהָאִי שְׂמָא, וְאִיהוּ כּוֹלָא שְׂמָא חֲדָא. דְּכִיּוֹן דְּשָׂמָא קְדָמָאָה מְשִׁיד לְשָׂמָא אַחְרָא, כְּדִין כְּלָא הוּא חַבּוּרָא חֲדָא, וְעִילָאִין וְתַתָּאִין כּוֹלְהוּ דְּרָגִין מִתְקַשְׁרִין הָא בְּהָא, לְמַהּוּי כּוֹלְהוּ קְשׁוּרָא חֲדָא, וְחַיְבוּרָא חֲדָא, וְיַחְוּדָא חֲדָא.

(שְׁה"ש א) הִבִּיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרִיו, דָּא מְלָכָא קְדִישָׁא עִילָאָה. חֲדָרִיו, אֵלִין חֲדָרִיו עִילָאִין, וְאֵידְרִין קְדִישִׁין דְּרְתִיכִין עִילָאִין.

חֲדָרָא קְדָמָאָה, אִיהוּ נְהִירוּ דְּנְהִיר מִסְטָרָא דִּימִינָא, נְהִירוּ דְּנְהִיר מִסְיִיפֵי עַלְמָא וְעַד סְיִיפֵי עַלְמָא. נְהִירוּ דְּכָל נְהוּרִין כְּלִילֹן בֵּיה. נְהִירוּ דְּאַרְבַּע גּוֹנוֹנִין, גְּלִיפִין בְּאַרְבַּע סְטָרִין דְּעַלְמָא, וְאֵיקָרִי אֵל גְּדוֹל. נְהִירוּ דְּנֻטִיל בְּרִישָׁא, אַדְרָא וְחֲדָרָא קְדָמָאָה. וְדָא אִיהוּ נְהוּרָא דְּאַתְאֲחֲדָא בְּרִישָׁא בְּרָזָא דְּאֵיקָרִי יְהוּיָה.

חֲדָרָא תַנְיִינָא, נְהִירוּ דְּחֲשׁוּכָא, דְּקָא נְפָקָא מִסְטָרָא דְּנְהִירוּ קְדָמָאָה. וְדָא אִיהוּ נְהִירוּ סוּמְקָא, דְּחֲשִׁיד. וְדָא אִיהוּ דְּאַתְקָרִי אֱלֹהִים, דְּבִסְטֵר שְׂמָלָא, לְאַתְקַשְׁרָא בְּנְהִירוּ קְדָמָאָה.

תָּרִין אֲדָרִין דְּמִתְקַשְׁרֵן וּמִתְחַבְּרֵן דָּא בְּדָא. דְּהָא בְּאֵלִין אֲדָרִין, הֵהִיא דְּלִתְתָּא אֲתֵּאחְדָּא, וְאֵעִיל לָהּ מְלָפָא עֵילָאָה לְאֵלִין חֲדָרִין קְדִישֵׁין. וְאֵנָּא וְכוּלְהוּ, בְּשַׁעְתָּא דְּאֲתֵּקְשְׁרֵנָּא כְּחֵדָּא בְּקִישׁוּרָא חֲדָא, נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ. נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּאֵינוּן כִּיב אֲתוּוֹן אֲלָפָא בֵּיתָא, דְּאֶקְרִי בִּי. כְּדָבָר אַחֵר אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בָּךְ. בָּךְ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל. אב ג ד ה ו ז ח ט י כל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת אֵלִין אֵינוּן עֲשָׂרִים וּתְרִין אֲתוּוֹן דְּאֲלָפָא בֵּיתָא, וּמִתְחַלְפִי לְעֲשָׂרִין וּתְרִין אֲלָפָא בֵּיתוֹת, בְּרָזָא דְּשִׁמְהוֹן קְדִישֵׁין גְּלִיפִין בְּשִׁמְהוֹן דְּלֵהוּ, וְאֵינוּן אִיקָרוּן בִּי.

נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ, בָּךְ וְדָאִי, דְּהָא כָּל אֲתוּוֹן נְטִיל הָאִי קְנִימָא קְדִישָׁא, רָזָא בָּךְ: אב ג ד ה ו ז ח ט י כל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת.

אשׁב גתד הקו זרח טפי כצל מסן עזר אכתריאל יה צבאות יושב על כסא רם ונשא. וכל גדודי שרי צבאות מעלה, מימינו חיים משמאלו מות. והכסא עומד על ארבעה עמודים. ודא עמוד הימיני, בדי שלהובי מלהטן דאתוון.

בשא דתג וקה חרוז יפט לצכ נסמ עזר יהו, דא איהו רזא וסתרא דעמודא דאמצעייתא, מאינון ארבע עמודין, דההוא כסא סמכא עליהו, ברזא דאתוון דאלפא ביתא. ואינון תריסר בכל עמודא ועמודא, לאתקיימא כל חד מנייהו על תריסר עמודין סמכין, לאתקיימא כורסייא עליהו.

עמוה השמאלי, איהו ברזא אחרא, תא"ש רב"ק צג"פ עד"ס נה"ס לו"ד כז"י טח"י הו"י דא איהו רזא וסתרא דעמודא דשמאלא. וכורסייא מתתקנא עליהו, ברזא וסתרא דתריסר סמכין.

והא תשעה הוו. אלא, תלת אתוון מצטרפין גו צירופא חדא בהאי סטרא, ובהאי סטרא, לתלת תיבין. סלקין ונחתינ, ואינון טמירין ברזא יה"ו, גליפו דשמא קדישא מחקקא יה"ו יה"ו יה"ו אֵלִין גְּנִיזִין בְּעַמּוּדָא קְדָמָאָה, דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּנִמְיָנָא. יה"ו יו"ה הי"ו, אֵלִין גְּנִיזִין בְּעַמּוּדָא דְּשִׁמְאָלָא. לְמַהוּ כּוּרְסִיָּא שְׁלִימָא בְּרָזָא דְּעֲשָׂרִין וּתְרִין אֲתוּוֹן דְּאֲלָפָא בֵּיתָא, דְּהֵהוּא קָנִים קְדִישָׁא כְּנִישׁ וְנְטִיל בְּגוּוּיָהּ בְּרָזָא בָּךְ, וְעַל דָּא נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ.

נזכירה דדיד מיין, מיינה של תורה. דודיד, אֵלִין ע' ממן דסחרין כורסייא קדישא. ואינון רברבין שלטין, ונטלין דינא מההוא יו. ועל דא כתיב, אשקד מיין הרקח. ואינון דודים שבועין.

וְאֵלִין אֵינוּן: מִכָּאֵל. גְּבִרְיָאֵל. רְפָאֵל. נוּרְיָאֵל. קְדוּמְיָאֵל. מְלָכִיאֵל. צְדָקִיאֵל. פְּדָאֵל. תּוּמְיָאֵל. חֲסִדִיאֵל. צוּרְיָאֵל. רְמָאֵל. יוֹפִיאֵל. סְטוּרִיָּה. גְּזָרִיאֵל. לַהֲמִיאֵל. חוּזְקִיאֵל. רַהֲטִיאֵל. קְדִישִׁיאֵל. שְׁבִנְיָאֵל. גְּדַהֲסִיאֵל. וּמִיאֵל. קְדַמִּיאֵל. חֲכַמִּיאֵל. רַמָּאֵל. קְדִישִׁיאֵל. עֲנִיאֵל. עֲזִרִיאֵל. פּוּרִיאֵל. חֲכַמִּיאֵל. מְבִנְיָאֵל. קְנִיאֵל. גְּדִיאֵל. צוּרְטִק. עוּפְפִיאֵל. רַחֲמִיאֵל. סְנַסְנִיָּה.

וּדְרָגוּרִיָּה. וּדְרָגוּיָּה. רִסְסִיָּאֵל. רוּמִיָּאֵל. סִנְיָה. טְהַרִיָּאֵל. עִזְרִיָּאֵל. גְּדִיָּה.
שְׁמִיָּאֵל. עֵינָאֵל. תְּסוּרִיָּה. דְנָאֵל. צוּרִיָּה. כְּסִיסִיָּה. עִירִיָּאֵל. סַמְכִיָּאֵל.
מְרוּנִיָּה. כְּמִנְיָה. יְרוּיָּאֵל. טְטְרוּסִיָּה. חוּנִיָּאֵל. זְכַרִיָּאֵל. וְעִירִיָּאֵל. דְטִיָּאֵל.
גְּדִיָּאֵל. בְּרָאֵל. אֶהֱיָאֵל. אֵין בֵּין פּוֹלָם רַק סִיָּה.

בְּסַפְרִים אַחֲרִים כְּתוּב כְּסִדְר הַזֶּה: מִיכָאֵל. גְּבַרִיָּאֵל. רְפָאֵל. נוּרִיָּאֵל.
קְדוּמִיָּאֵל. מְלָפִיָּאֵל. צְדָקִיָּאֵל. פְּדָאֵל. תּוּמִיָּאֵל. חֲסִדִיָּאֵל. צוּרִיָּאֵל. רְמָאֵל.
יוֹפִיָּאֵל. סְטוּרִיָּאֵל. גּוּרִיָּאֵל. וּדְרִיָּאֵל. לְהַרִיָּאֵל. חֲזַקִיָּאֵל. רְהַמִיָּאֵל.
קְדֻשִׁיָּאֵל. שְׁבַנִיָּאֵל. בְּרַקִיָּאֵל. אֶהֱיָאֵל. חֲנִיָּאֵל. לְעִרִיָּאֵל. מְלַכִיָּאֵל. שְׁבַנִיָּאֵל.
רְהַסִיָּאֵל. רוּמִיָּאֵל. קְדוּמִיָּאֵל. קְדַמָּאֵל. חַכְמִיָּאֵל. רְמָאֵל. קְדֻשִׁיָּאֵל. עֵנִיָּאֵל.
עִזְרִיָּאֵל. חַכְמִיָּאֵל. מַחְנִיָּאֵל. קְנִיָּאֵל. גְּדִיָּאֵל. צוּרְטַק. עוֹפְפִיָּאֵל. רַחְמִיָּאֵל.
סַנְסַנִיָּה. וּדְרָגוּיָּה. רִסְסִיָּאֵל. דּוּמִיָּאֵל. סִנְיָה. טְהַרִיָּאֵל. יַעֲזַרִיָּאֵל. נְרִיָּה.
סַמְכִיָּאֵל. עֵינָאֵל. תְּסִירִיָּה. רְנָאֵל. צוּרִיָּה. פְּסִיסִיָּה. עִירִיָּאֵל. סַמְכִיָּאֵל.
מְרוּנִיָּה. קְנוּנִיָּה. יְרוּאֵל. טְטְרוּסִיָּה. חוּנִיָּאֵל. זְכַרִיָּאֵל. וְעִירִיָּאֵל. דְנִיָּאֵל.
גְּדִיָּאֵל. בְּרִיָּאֵל. אֶהֱיָאֵל.

הֵם עִי אֵילִין, אֵינּוּן דְסַחְרִין פּוֹרְסִיָּא קְדִישָׁא, דְאַקְרוּן דּוּדִים. וְנְהַרִין
וְנַצְצִין, מְאִינּוּן דּוּדִים עֵילָאִין, דְנְהַרִין וְנַצְצִין בְּטְמִירוּ וְגַנְיָזוּ עֵלְאָה.
וְעֵלְיָהוּ כְּתִיב, (שְׁהִי שׁ א) כִּי טוֹבִים דְדִיד מִיָּין. דּוּדָד, אֵלִין פּוֹלְהוּן בְּכָלְלָא
חַדָּא, תְּתַאִין מְגוּ עֵילָאִין, וְכוּלְהוּ נְהִירִין וְנַצְצִין מְגוּ הַהוּא יָין דְמַנְטְרָא.

עֵילָאִין טְמִירִין, אֵינּוּן אֵיקְרוּן חֵיוֹת טְמִירִין, דְאֵינּוּן רְצוּא וְשׁוּב. וְאֵינּוּן
נְהַרִין מְגוּ עֵלְמָא עֵילָאָה, עֵלְמָא דְאֵתִי. וְאֵלִין תְּתַאִין, נְהַרִין וְנַצְצִין מְגוּ
הַהוּא נְהִירוּ טְמִיר וְגַנְיָז, דְאֵלִין נַצְצִין.

וְכָלְהוּ מִיָּין, מְאִינּוּן שְׁבַעִין שְׁמָהוּ, דְאֵינּוּן נְהִירִין טְמִירִין. דְהָא אֵינּוּן שְׁבַעִין
דְסַחְרִין פּוֹרְסִיָּא קְדִישָׁא לְתַתָּא, מְאִינּוּן שְׁבַעִין פְּנִימָאִין נְהִירִין כְּלָהוּ
וְנַצְצִין. וְדָא הוּא מִיָּין, מְאִינּוּן נְהַרִין עֵילָאִין, יֵינָא דְאוּרִיָּתָא. וְאֵינּוּן
בוּצִינִין עֵילָאִין דְנְהַרִין אַנְפִּין, וּבוּצִינִין. וְאֵינּוּן שְׁבַעִין שְׁמָהוּ דְאֵתְקַרִי בְּהוּ
קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא.

בְּרָזָא וְסַתְרָא דְאֵלְפָא בֵּיתָא, דְאֵינּוּן כִּיב אַתְנוּן, אֵית מְנִיָּהוּ עֶשֶׂר עֵילָאִין,
אִיב גִּיד הִי זִיח טִי. וְתַרִיסַר אַחְרָנִין, דְמַתְהַפְּכִין לְכַמָּה גּוּנִין,
וּמַתְגַּלְגְּלִין בְּאַתְנוּן, וְלַעוֹלָם לָא מְשַׁנְּיִין. דְהָא יֵינָא דְאוּרִיָּתָא מְהַכָּא
מַתְפַּרְשׁ. לָא דְנַפְקָא מְאֵלִין אַתְנוּן, אֵלָא מְטְמִירוּ דְלָהוּן.

בְּגִין דְאַתְנוּן כּוּלְהוּ נְפִקוּ מְגוּ נְקוּדָה עֵילָאָה, טְמִירָא וְסַתְיָמָא, רְזָא וְכָלְלָא
דְאוּרִיָּתָא, וְלָא הוּוּ רְשִׁימִין אַתְנוּן בֵּיה, עַד דְעֵלוּ לְגוּ הֵיכְלָא טְמִירָא, וְנַפְקוּ
אַתְנוּן, וְלַחִים הוּוּ, וְאַתְקַרִישׁוּ.

וְכַדִּין אַתְגַּלִּיף שְׁמָא קְדִישָׁא בְּרָזָא דְאַתְנוּן. בְּגוּ אַתְנוּן דְאַתְבְּרִיאוּ בְּהוּ
שְׁמִיָּא וְאַרְעָא. שְׁמָא גְלִיפָא עֵילָאָה בְּרָזָא דְמִיב אַתְנוּן.

כִּינּוּ דְקִיּוּמוֹ אֶתְנוּן עַל תִּיקוּנֵיהוּ, וְאֶתְקַיִים עֲלֵמָּא. כְּדִין אֶתְתַּקְּנוּ אֶתְנוּן
בְּעֵיב שְׁמָהוּ, דְּאִיקְרוּן יָנוּ, שְׂבָעִין שְׁמָהוּ דְּאֶתְקַרֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהוּ.
וְאֵלִין אֵינּוּן יִיָּין.

והיין יליין סיט. עליים. מהיש. לליה. אכיא. כהית. הזיי. אלייד. לאיו.
ההיע. יזיל. מבריד הוא. הריי. הקיים. לאיו. כליין. לויו. פהייל. נלייד.
יין. מליה. חהיו. נתיה. האיא. ירית. שאיה. ריין. אויים. לכיב. ושיר.
יחס ושלום. להיח. כויק. מנייד. אנני. חעיים. רהיע. ייז. ההיה. מייד.
ווייל. יליה. סאמר ליה. עריין. עשייל. מייה. והיו. דניין. החיש. עמייס.
נניא. ניית. מבריד הוא. פויין. נמייס. יייל. הרייח. מציר. ומייב. יהיה.
עניו. מחיי. דמייב. מניק. אייע. תביו. ראיה. יבייס. הייין. מוייס.

(שהיש א) שְׁחוּרָה אָנִי וְנֶאֱוָה, בּוֹצִינָא דְּמַעְרַב, כַּד שְׁלֵטָא וְקִימָא לְגַבֵּי בּוֹצִינָא
דְּמַזְרַח, דָּא אוֹכְמָא, וְדָא חִיּוּרָא. כְּמָה הוּא יָאָה, בְּהַהוּא נְהִירוּ חִיּוּרָא.

נְהִירוּ דְּבוֹצִינָא, תְּרִין נְהוּרִין מִתְחַבְּרִין כְּחָדָא. תְּתַאָּה אוֹכְמָא, עֵילְאָה
חִיּוּרָא. דָּא שְׁלֵטָא עַל דָּא, נְהוּרָא חִיּוּרָא עַל אוֹכְמָא. וְעַם כָּל דָּא, כְּמָה
אֵיהִי יָאָה.

בְּתִיקוּנָא דְּתַחוּתָה, כְּמָה תִּיקוּנֵין קִימִין תַּחוּתָה, פְּתִילָה וְשִׁרְגָא וּמְשָׁחָא.
וְאֵיהִי קִימָא בְּרַבּוּ עֵילְאָה, יָאָה בְּהַהוּא נְהוּרָא חִיּוּרָא. כְּדָּ בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם,
אֵלִין תִּיקוּנֵין דְּלַתְתָּא, דְּקִימִין תַּחוּתָה בְּנוֹי דִּילָהּ. כְּפֶאֱהֵלִי קֶדֶר כִּירֵיעוֹת
שְׁלֵמָה. דָּא אוֹכְמָא, וְדָא חִיּוּרָא.

שְׁחוּרָה אָנִי וְנֶאֱוָה, כְּתִיב (משלי כב) חֲנוּךְ לְנַעַר עַל פִּי דְרַכּוֹ גַם כִּי יִזְקִין לֹא
יִסוּר מִמֶּנָּה. כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם, בְּרָא לִיה בְּדִיוֹקְנָא עֵילְאָה,
אֲבָרוֹי וְשִׁיפּוֹ כְּלֵהוּ בְּרָזָא עֵילְאָה. נְחִית לִיה לְאַרְעָא גּוֹ גִּינְתָא דְּעֵדוֹן, דְּבְרָא
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא בְּאַתֵּר טְמִיר וְגַנְיֹז, דְּאֵיהוּ בְּדִיוֹקְנָא וְצִיּוּרָא
דְּלַעֲלָא. דְּכְתִיב, (בראשית ב) וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיִּנְחֵהוּ בְּגֵן עֵדֶן
לְעַבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ. וַיִּנְחֵהוּ בְּגֵן עֵדֶן סִתֵּם, דְּכּוּלָּא בְּרָזָא חָדָא.

וְאֵי תִימָא, בְּגֵן עֵדֶן עֵילְאָה, כְּמָה תַּחוּמִין, וְכְמָה שׁוּרִין מִתְתַּחֲמִין סְחוּר
סְחוּר לִיה, מְכַמָּה מְשַׁרְיִין עֵילְאִין וְרוּחִין קַדִּישִׁין, וְהָכָא בְּהַאי גִּנְתָא דְּעֵדֶן
דְּאַרְעָא, לֹא מִתְתַּחֲמָא הָכִי. דְּאֵי תִימָא, הוּאִיל וְאֵיהוּ בְּדִיוֹקְנָא עֵילְאָה,
אֶתְקִין לִיה בְּכַמָּה רוּחִין וְנִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקֵי. אֵי הָכִי, עַד לֹא הוּוּ צַדִּיקֵי
בְּעֲלָמָא, לֹא הוּוּ בְּדִיוֹקְנָא עֵילְאָה הַאי גִּנְתָא דְּעֵדֶן דְּלַתְתָּא.

אָלָא, וְדָאֵי בְּדוּגְמָא וְדִיוֹקְנָא עֵילְאָה אֵיהוּ מִיּוֹמָא דְּאֶתְבְּרִי עֲלֵמָּא. וְעַד לֹא
אֶתְבְּרִי אָדָם, הוּוּ כְּמָה שׁוּרִין תַּחוּמִין דְּמִלְאָכִין עֵילְאִין סְחוּרִין לִיה, דְּלֹא
הוּוּ בְּלֹא נְטִירוֹ, בְּגִין דְּבְכָל אֵינּוּן הִיכְלִין דְּתַמּוֹן, אֵית שׁוּלְטָנִין נְטִרִין לִיה.
עַד דְּאֵינּוּן רוּחִין אֶתְכְּלִילוּן לְמִיתֵי בְּהַאי עֲלָמָא, כָּל רוּחִין וְנִשְׁמַתִּין דְּהוּוּ
זְמִינִין לְאַעְלָא בְּהַאי עֲלָמָא, כְּלֵהוּ הוּוּ תַמּוֹן עַד לֹא אֶתְבְּרִי אָדָם.

ועד יומא עד לא ייתון לאַעלאּ בהאי עלמא, אינון רוחין דזמינין
לאַתייבא בהאי עלמא, פלהו הוּוּ תמן. ואלין רוחין ונשמתיין סלקין
ונחתיין, נפקו מגו עדו דלעילא, ונחתי בגו עדו דלתתא, ומתלבשו תמן
בלבושין, פגוונא דגופי דהאי עלמא.

ואתעסקו באורייתא, למנדע ולאסתכלא בההוא לבושא ביקרא
דמאריהון, כל חד וחד, כמה דאזדמן למהוי בהאי עלמא.

וההוא דתיקונייה שפיר ונאות בההוא לבושא, ואי אשתדלותיה כדקא
נאות, סלקין ליה לעילא לקמי מלכא קדישא, בהאי לבושא פגוונא דהאי
עלמא, וקאים קמיה, וחדדי ביה קודשא בריה דהוא. הדיא הוא דכתוב,
(מלכים ב ה) חי ה' אשר עמדתני לפניו. עד לא נפקית לעלמא.

אית לבושין דמתלבשין בהון רוחין, פגוונא דגופא דהאי עלמא. ואי האי
גופא אזדמן למשבק רוחא קדישא, ולאסטאה בתר רוחא בישא, ההוא
רוחא קדישא פרח מגו ההוא לבושא, וההוא לבושא אתמשד לבר מגו
עדו.

בגין דבכל יומא תננינא ובכל יומא רביעאה, רוחא בישא דאשת זנונים,
אזלא סחרניה דגנתא. ואית לבושין דאתמשכו אבתריה דההוא רוחא
בישא, ותיאובתיה דההוא רוחא בישא בהו. וכיון דרוחא קודשא נחית
ואתלבשא ביה, לא אתישבא בגויה, ופרח מניה, וסליק לעילא.

וההוא לבושא, אתמשד בתר ההוא רוחא בישא, ומפקי ליה לבר, ויתבא
תמן עד דאתי ההוא בר נש, ואתלבש ביה, ונחית ליה לגיהנס, ואתדון ביה
בכל יומא. וההוא רוחא דקודשא, דקא פרח מההוא לבושא, סליק
לעילא, ואעל בחד אוצר, עד דנפיק מההוא חייבא ברא, או זרעא, דייחות
ההוא רוחא קדישא, ואשתלים ביה כדקא נאות. וההוא חייבא אית ליה
ניחא לבתר, ומצפצפא וסליק, ואתלבש בלושא אחרא.

וקאי אפתחא דגו עדו, וחמי לההוא רוחא קדישא דאיהו שבק, בכמה
יקר, ובכמה נהירו, ואכסיף ביה. וכו אשגח בההוא יקר דשאר צדיקניא,
ואכסיף ובכי על עובדוי.

וכד ברא קודשא בריה דהוא לאדם הראשון, אעיל ליה בגנתא דעדו בחד
לבוש יקר דנהורא דגו עדו, ואשתלים ביה ברוח ונשמה קדישא, למהוי
שלים בכולא.

הוא ואתתיה היו מטילין בגו עדו, ומלאכי עילאי סחרנייהו, מענגי לון
בכמה עדונין ועינוגין. פתח ליה חד אוצר, ואחמי ליה כל אינון דרין
בתראין, כל דרא ודרא. והוה חמי דיוקניו עילאין, ודיוקניו תתאין,
בנהירו דאספקלריא דנהרא עלייהו.

נחַתָּא אֶשֶׁת זְנוּנִים, וְהָהוּא דְרָכִיב וְשֵׁלִיט עֲלָהּ, הָהוּא חֶסֶר לֵב, דְּאֶסְטִי
כֹּלָא. וְחָמוּ הָהוּא יִקָּר עֵילָאָה דְהוּהָ בֵיה אָדָם וְאַתְתִּיה. אֶתְתַּקְפֵּת אֶשֶׁת
זְנוּנִים, בְּחֵילָא וְתוֹקְפָא דְהָהוּא דְשֵׁלִיט עֲלָהּ, וְקָרִיבֵת אֶצֶל חוּהָ, וְשָׂרִיאת
לְמִפְתֵּי לָהּ בְּכַמָּה פְתוּזִים, וּבְכַמָּה מְתִיקוּ דְלִישְׁנָא, עַד דְּאַתְפִּיתִיאַת. כְּדִין,
וְאַתְפִּיתִי לְבִתֵּר אָדָם, וּפְרָחוּ אֵינוֹן לְבוּשִׁין מִינֵיהּ, וְסִלְיָא נִשְׁמַתָּא זְהָרָא
דְּאַסְפִּקְלָרְיָא דְלַעִילָא מִינֵיהּ, וְאַשְׁתָּאָר עָרוֹם מִכֹּלָא, הוּא וְאַתְתִּיה.

כִּיּוֹן דְחָשִׁיב תְּשׁוּבָהּ, לְבִתֵּר דְאַתְתֵּרֵךְ מִגּוֹן עֵדוֹ, וְאַתְקִיִּים לְבָר. חֶס עֲלֵיהּ
קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְעַבְד לִיה לְבוּשִׁין אַחְרָנִין, כְּגוֹוָנָא דְאַצְטְרִיךְ
לְאַשְׁתַּמְשָׂא בְּהָאֵי עֲלֵמָא. וְלְבִתֵּר אֶשְׁתַּמֵּשׁ לְבָר, וְאוּלִיד בְּנִין.

וְהָהוּא זְהָרָא דְנִשְׁמַתָּא עֵילָאָה דְפָרְחָה מִינֵיהּ, סִלְיָא לַעִילָא, וְהוּת גְּנִיזָא
בְּחַד אוּצָר, דְּאִיהוּ גוּף. עַד דְּאוּלִיד בְּנִין, וּנְפַק חֲנוּךְ לְעֵלְמָא. כִּיּוֹן דְּאַתָּא
חֲנוּךְ, הָהוּא זְהָרָא עֵילָאָה נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא נְחַתֵּת בֵּיהּ, וְהוּהוּ חֲנוּךְ בְּהָהוּא
רְבוּ עֵילָאָה דְשִׁבַּק מִינֵיהּ אָדָם. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית ה) וַיִּתְחַלֵּךְ חֲנוּךְ
אֶת הָאֱלֹהִים וְגו'.

לְבִתֵּר, אֶצְטְרִיךְ לִיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְנִטְלָא לִיה מִהָאֵי עֲלֵמָא,
וְלֹאֲתַכְלֵלָא רוּחָא קְדִישָׁא, מִתְתָּא וּמְלַעִילָא, וְאַתְכְּלִיל כּוּלָּא בְּהָהוּא רוּחָא
קְדִישָׁא. וְהָהוּא רוּחָא קְדִישָׁא אֶתְכְּלִיל מִתְתָּא וּמְלַעִילָא, לְאַתְמַשְׁכָּא כָּל
עֲלֵמָא זֵינָא בְּתֵר זֵינֵיהּ.

כִּיּוֹן דְּאַתְכְּלִיל, אֶתְעַבִּיד מִמְנָא בְּהָאֵי עֲלֵמָא וּבְעֵלְמָא דְלַעִילָא. בְּהָאֵי
עֲלֵמָא, מִסְטָרָא דְהָהוּא כְּלִילוֹ דְּאַתְכְּלִיל מִהָאֵי עֲלֵמָא, וּבְעֵלְמָא דְלַעִילָא,
מִסְטָר דְהָהוּא כְּלִילוֹ דְּאַתְכְּלִיל מְלַעִילָא.

וּבְכָל זְמָנָא וְזְמָנָא דְצְדִיקֵי וְחֲסִידֵי אֵית בְּעֵלְמָא, אֶתְחַדֵּשׁ הָהוּא כְּלִילוֹ
דְּאַתְכְּלִיל מִתְתָּא מִסְטָרָא דְחֲנוּךְ, כְּדִין אִיהוּ נַעַר, בְּרָזָא דְחַדְתוּתָא
דְּסִיחָרָא. וְרָזָא דָּא, (מִשְׁלֵי כב) חֲנוּךְ לְנַעֲרִי עַל פִּי דְרַכּוֹ גַם כִּי יִזְקִין לֹא יִסּוּר
מִמֶּנָּה. מֵאֵי עַל פִּי דְרַכּוֹ. עַל פִּי דְרַכּוֹ דְחֲנוּךְ. לְמִיזַל בְּהָהוּא דְרַךְ קִשׁוּט,
בְּאוּרַח מִישָׁר וְשָׁלִים.

גַּם כִּי יִזְקִין הָהוּא דְיוֹקְנָא דְחֲנוּךְ, מִהָהוּא זְמָנָא דְאַתְכְּלִיל בְּהָהוּא קוּדְשָׁא,
לֹא תִימָא דְהָא סִיב מִכַּמָּה יוּמִין וְאַתְעַדִּי מִהָהוּא אֶתֵּר, לֹאוּ הֲכִי, אֶלָּא בְּכָל
זְמָנָא וְזְמָנָא דְצְדִיקֵי וְחֲסִידֵי אֵית בְּעֵלְמָא, הָהוּא כְּלִילוֹ דְהָהוּא סְטָרָא
אֶתְחַדֵּשׁ, וְאַתְחַזִּי הָהוּא דְיוֹקְנָא מִמֶּשׁ נַעַר, וְלֹא אֶתְעַדִּי מִתַּמָּן. וּבְגִין הָהוּא
כְּלִילוֹ, יִרְתִּי תַתָּאֵי מִטְלָא דְשָׁקִיו עֵילָאָה, וְנַחַתָּא יְרוּתָא דְרְבוּ קְדִישָׁא
לְעֵלְמָא.

וְעַל דָּא (שְׁה"ש א) שְׁחוּרָה אֲנִי וְנֹאווָה, שְׁחוּרָה אֲנִי מִסְטָרָא דְלַתְתָּא, וְנֹאווָה
אֲנִי מִסְטָרָא דְכְּלִילוֹ דְלַעִילָא.

שְׁחוּרָה אֲנִי, כַּד חֲזִינָא כַּמָּה חֲיִיבִין דְּמַרְגִּיזִין לְמֵאֲרִי כּוּלָּא, וְאַנָּא זֵן לוֹן
בְּסְטָרָא דְהָהוּא כְּלִילוֹ דְלַתְתָּא דְבִי. וְנֹאווָה, מִסְטָרָא דְלַעִילָא.

בנות ירושלים, אף על גב דירושלים ובי מקדשא כולא חדא, בי מקדשא
איהו יתיר, בכמה קדושין, בכמה עילוין. בי מקדשא חד, וירושלים חד,
ובית קדש הקדשים לגו מינייהו, דהוא פנימאה מכולהו.

והאי בשעתא דמטרוניתא אתקשטת, ובעיא לאתקרבא בבעלה, והיא
אתקשטא, איהי אמרת לאוכלוסיה, שחורה אני, מסטרא דלתתא.
ונאנה, בכלילו דסטרא דלעילא יתיר, בגין דכתיב, (דברים ד) ואתם הדבקים
בה' אלהיכם. ישראל דבקים בה', בההיא תיקונא יתיר מכולא.

שחורה אני ונאנה, אמר ליה אליהו, ר', כל אלן מלן אינון רשימין לעילא
עד לא תיתי לעלמא מן שמך. והשתא בחדותותא קיימי כולהו כמלקדמין.
ובחותמא דגושפנקא דמלכא כולהו סתימין.

פתח ואמר, (בראשית א) ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים, האי קרא
אתמר. וחבריא אתערו ביה, והכי איהו. אלא אמאי כתיב דא ביומא
רביעאה, דהא מיום שני אתחזי למהוי סיהרא חסרא, דביום שני אתברי
ביה גיהנם, והואיל ואתברי ביה, סיהרא איהי חסרה בגיניה, אמאי איהו
כתיב ברביעי.

תו אית לשאלא, אי גרעונא דסיהרא איהו ברביעי, הא תנין, דנישואי
בתולה לאו איהו אלא ברביעי, יומא דגרעונא דבתולת ישראל, לא אתחזי
למהוי בתולה אחרא בשלימו, דהא לית שלימו לאתתא אלא בבעלה.

אבל ביום שני דאתברי ביה גיהנם, עד לא קיימא בקיומא. דהא נפק מיום
שני דהוא חשך, וכדין אתברי מניה. דכתיב, (איוב כח) קץ שם לחשך וגו',
וארחיה דההוא קץ, לכל תכלית הוא חוקר, אימתי. לבתר דקיימא
בקיומה.

ולא קיימת בקיומה, עד דאזעירת סיהרא ברביעי, דהא סיהרא רגלא
רביעאה איהו בכורסייא עילאה. ובגין דאיהי יומא ד' גבי ג' קיימין
אחרנין, אתמר ברביעאה עובדא דילה, דהא אזעירת גרמה, ואחשיך
נהוראה. ועל דא בתולה אית לה קיומא ברביעאה, לאחזאה קיומא
בסיהרא.

וההוא יומא דבתולה נשאת ברביעי, ואית לה קיומא לתתא. פרוזא
קיימא לעילא וקרי, (מיכה ז) אל תשמחי איבתי לי כי נפלת קמתי. ועל דא,
ביומא דנפילה קימה משמע, דכתיב כי נפלת קמתי.

ויאמר אלהים יהי מארת, חסר, בגין דאתיהיב דוכתא לסטרא אחרא
לשלטאה. וחפא נהורא דסיהרא, כהאי אגוזא, דקליפה חפא על מוחא
בכל סטרין, ואתתקפת קליפא לבר, וכערלה על ברית. ובגין כך אתחשכת
נהורא דלעילא.

וְהִיא אֲמַרְת שְׁחוּרָה אֲנִי וְנִאֲוָה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, לְגַבֵּי אֵינּוֹן אוֹכְלוֹסִין דְּלֹא הוּוּ בְּקִשׁוּטָהָּ בְּאֵינּוֹן פְּנִימָאֵי. לְפָנִימָאֵי דְקִשְׁיטוּ לָהּ, לֹא אֲמַרְת הָאֵי. אֶלָּא כַּד נִפְקַת לְבַר, לְגַבֵּי שְׁאָר אוֹכְלוֹסִין אֲמַרְת הָאֵי.

לְפָנִימָאֵי דִּי דְעֵי קִשְׁוּטָהָּ, וְקִשְׁיטוּ לָהּ בְּכַמָּה קִשְׁוּטִין עֵילָאִין, הִיא אֲמַרְת לוֹן יִשְׁקֵנִי. כַּמָּה אֲנָא מִתְתַּקְנַת יָאוּת, לְקַבֵּל נְשִׁיקִין מִמְּלָכָא. לְאֵינּוֹן דְּלִבְר דְּלֹא יִדְעֵי בְּקִשְׁוּטָהָּ, אֲמַרְת דְּאִיהִי שְׁחוּרָה, מְסֻטְרָא דְתַתָּאֵי, מְסֻטְרָא דְכְּלִילוּ דְתַתָּא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁגָּחוּן בְּעֵינָא בִּישָׂא לְקִטְרָגָא לְתַתָּאֵי.

דְּהָא לִית לוֹן קִנְיָה אֶלָּא בְּתַתָּאֵי, כַּד תַּתָּאֵי אֵינּוֹן בְּעֵילוּיָא, אֵינּוֹן מְקַנְיָן לוֹן יִתִּיר מְפּוֹלָא. וְאִי תִימָא, דְּלִית בְּהוּ קִנְיָה. בִּינְיִיהוּ לִית קִנְיָה, אֲבָל עַל אַחֲרֵינִין אִית קִנְיָה.

וּבְגִין דְּאִיהִי כְּאִימָא עַל בְּנָהָא עַל יִשְׂרָאֵל, הֵהוּא תִיִּקוּנָא שְׁפִירָא וְיָאָה מְפּוֹלָא, דְּאִיהִי מְסֻטְרָא דְכְּלִילוּ דְתַתָּא, דְּבִגִּינִיה סְלֵקָא לְעֵילָא, מְחַכְדָּא לִיה לְגַבֵּי אוֹכְלוֹסָהָּ דְלִבְר, בְּגִין דְּלֹא יִקְנָאוּן וְלֹא יִקְטָרְגוּ עַלִּיהוּ דִּישְׂרָאֵל. וּבְגִין כֶּד, אֵל תִּרְאוּנִי שְׁאֲנִי שְׁחַרְחוּרְת, לֹא תִסְתַּכְּלוּן בְּהָאֵי תִיִּקוּנָא, בְּגִין שְׁאֲנִי שְׁחַרְחוּרְת.

וּבְכָל תִּיִּקוּנִין דִּילָהּ, לִית תִּיִּקוּנָא שְׁפִירָא וְיָאָה בְּעֵילוּיָא, לְסְלֵקָא לְקוּדְשָׂא, בְּר הֵהוּא תִיִּקוּנָא מְסֻטְרָא דְכְּלִילוּ דְתַתָּא. וְכָל דָּא אֲמַרְת לְגַבֵּי אוֹכְלוֹסָהָּ, וְלֹא לְגַבֵּי רְחִימָה. וְעַל דָּא אֲמַרְת לוֹן, שְׁחוּרָה אֲנִי וְנִאֲוָה.

תּוּ. שְׁחוּרָה אֲנִי מְסֻטְרָא דְתַתָּא, וְנִאֲוָה מְסֻטְרָא דִּילְכוּן, אַתּוּן בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, הָא תִיִּקוּנָא דִּילִי בְּכוּן אִיהִי, דְּאַתּוּן אוֹכְלוֹסִין קְדִישִׁין. וּבְגִין כֶּד לֹא תִסְתַּכְּלוּן בְּהֵהוּא תִיִּקוּנָא דְסֻטְר תַּתָּאֵי.

וְכֹלָא אִיהוּ כְּאִמָּא עַל בְּנִין, דְּכַמָּה מְקֻטְרָגִין אֵינּוֹן דְּקִימֵי הֶתֶם, וְאִי יִסְתַּכְּלוּ בְּהֵהוּא תִיִּקוּנָא דְכְּלִילוּ דְתַתָּא, כַּמָּה אִיהוּ יָאָה וְכַמָּה אִיהִי שְׁפִירָא לְסְלֵקָא בִּיה לְעֵילָא, יִיתוּן לְקִטְרָגָא וְלֹא דְכָרָא חוּבִיְהוּן דִּישְׂרָאֵל. וּמְקֻטְרָגִי לְהוּ, וּמְעַכְבִּי לָהּ לְסְלֵקָא לְעֵילָא, וְלֹא תַחְבְּרָא בְּבַעֲלָהּ.

וְעַל דָּא, כְּאִהֲלִי קִדְר, מְסֻטְרָא דְתַתָּאֵי. כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה, מְסֻטְרָא דִּילְכוּן. וּבְגִין כֶּד, אֵל תִּרְאוּנִי שְׁאֲנִי שְׁחַרְחוּרְת. לֹא תִסְתַּכְּלוּן בִּי כָּלִל, בְּשִׁבִיל אֵינּוֹן תִּיִּקוּנִי דִּילִי, דְּאֵינּוֹן בְּסֻטְרָא דְתַתָּאֵי, דְּהָא בְּגִינִיהוּן נְזִיף בִּי שְׁמִשָּׂא. וְלֹא אִיהוּ בְּלַחוּדוּי, אֶלָּא בְּנִי אִמִּי נְחָרוּ בִּי, אֲבָהוּ דְעֵלְמָא, כַּד חִמוּ קְדְרוּתָא דִּילִי מְסֻטְרָא דְתַתָּאֵי.

וְאִם תִּיאַמַר יָאוּת הוּא לְמִימַר הַכִּי. אִין. דְּהָא מְתַרִין סְטְרִין יָאוּת הוּא. חַד, בְּגִין אוּרַח שְׁלִים, דְּלֹא יִקְטָרְגוּן עַל יִשְׂרָאֵל בְּנָהָא. וְחַד, דְּלֹא יַעֲכּוּן עָלָהּ מְלִסְלֵקָא לְאִתְחַבְּרָא בְּבַעֲלָהּ, וְלִמְנַקֵּט נִיחָא. דְּהָא כֹּלָא בְּסִיְהָרָא.

דְּבִזְמָנָא דְּאִיהִי חֲפִיָּא נְהוּרָא דְסִיְהָרָא, שְׁמִשָּׂא לֹא אֲתַקְרַב בְּהָדָה. בְּר חוּטָא חַדָּא דְחֻסְד עֵילָאָה דְאַתְמַשִּׁיד עָלָהּ, וְהָאֵי כְּרִי בְּהֵהוּא קְלִיפָה וְתַבְר

חילה, ויהיב לה נוי וּשפירו. ואיהו אַמרת, שחורה אַני מסטרא דְעַרְלָה. וְנאָה מסטרא דְההוא חוּטא דְאַתְמֶשֶׁד עֲלֵי.

תו, שחורה, מסטרא דְחֶשֶׁד עֵילָא פֶּד אַתְתֶּקוּ. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (ישעיה ס) כִּי הִנֵּה הַחֶשֶׁד יִכְסֶה אֶרֶץ. וְנאָה, מסטרא דְאֹר קְדַמָּא. כְּדָבָר אַחַר, (מיכה ז) כִּי אֵשׁ בַּחֶשֶׁד, מסטרא דְשִׁמְאָלָא. ה' אֹר לִי, מסטרא דְיִמִּינָא.

(שה"ש א) אַל תִּרְאוּנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת. היא אַמרת לְאוּכְלוּסָהָא, כְּמָה עֲרֵבוּבָא דָא לְכוּן, דְאַל תִּרְאוּנִי, בְּזִמְנָא דְחֶפְיָא עֲלֵי הֵהיא סְטָרָא, וְלֹא תִיכְלוּן לְאַתְנַהֲרָא מִנִּי, וְלֹאֲסַתְפְּלָא בְּנְהוּרֵי כָּלִל.

בְּנִי אֲמִי נְחָרוּ בִי, דְהָא אֲסַתְלַק לְעֵילָא שְׂמֶשׂא אַתְכְּנִישׁ, וּבְנִי אֲמִי אֲסַתְלַקוּ לְעֵילָא, וּבְגִין כְּדָ שְׁלֵטָא עַרְלָה, וְאַתּוּן אַל תִּרְאוּנִי, לֹא תִיכְלוּן לְמַחְמִי וְלֹאֲסַתְפְּלָא בְּנְהוּרֵי כָּלִל. שְׂמוּנִי נוֹטְרָה אֶת הַכְּרָמִים, דְהוּאִיל וְהַעַרְלָה לְגַבִּי, וְהִיא יִנְקָא מִמֶּנִּי לְמִיָּהב לְאוּכְלוּסִין דִּילָהּ, וְלֹאֲיִנוּן מְשַׁרְיָן דְשִׁאָר עֲמִין. כְּרָמִי שְׁלִי לֹא נְטַרְתִּי, אֲלִין אוּכְלוּסִין קְדִישִׁין דִּילִי, דְלֹא יִכְלִינָא בְּהֵהוּא סְטָרָא לְמִיזֵן לוֹן.

הַשְׁתָּא אִית לְאַסְתְּפְּלָא. מֵאן דְאַתְעַסַּק בְּשִׁיר, אִיזְד אָמַר תִּרְעוּמִין וְקִנְטוּרִין, בְּשִׁירוּתָא דְתוּשְׁבַחְתָּא. אֲלֹא וְדַאי טַעֲמָא קְדַמָּא אִיהוּ רְזָא דְתוּשְׁבַחְתָּא, וְכֹלָא אִיהוּ בְּקָרָא. עַל פּוּמָא דְאַלְיָהוּ אַתְגְּזֹר.

(שה"ש א) שחורה אַני וְנאָה וְגו', כְּתִיב, (תהלים מח) יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאֶרֶץ וְגו', יִפֶּה נוֹף, שְׁפִירו דְנוּפָא, דְאַיִלְנָא דְחִיִּי, בְּרְזָא דְכְּלִילוּ דְכָל אַתְנוּן.

דְכַד אַתְנוּן מִתְחַקְקוּן, וְאַתְרְשִׁימוּ בְּאַיִלְנָא דְחִיִּי, סְלַקוּן אַתְנוּן כּוּלְהוּ, וְאַתְרְשִׁמוּ בְּחַד אַת, וְאַתְכְּלִילוּ בְּהֵהוּא אַת. וְכִיוֹן דְאַתְכְּלִילוּ בֵּיהּ, כּוּלְהוּ אֲפִיק לוֹן לְבַתֵּר.

וְהֵהוּא אַת, אִיהוּ שְׁבַחָא דְכוּלְהוּ. הֵאִי אַת, לֹא עֲבִיד רְשִׁימוּ אַחְרָא, לְבַר מִינָהּ, בְּגִין דְאַיְהִי אַתְכְּלִילַת בְּגוּהָ, וְלֹא עֲבִיד רְשִׁימוּ בְּר טְמִירוּ וּגְנִיזוּ. וּמֵאן אִיהִי. אַת י'.

דְאַיְהִי נְקוּדָא חֲדָא, בְּלֹא רְשִׁימוּ אַחְרָא. כָּל אַתְנוּן אִית לוֹן רְשִׁימוּ אַחְרָא, עַל גְּבִי אַתְרִיָּה דְכְּתִיב תִּמּוֹן, וְהֵהוּא רְשִׁימוּ, אַשְׁתָּאָר בְּחִוּוּרוּ דְהֵהוּא אַת, בְּר י' דְאַיְהִי נְקוּדָה חֲדָא, בְּלֹא חִוּוּרוּ דְאַתֵּר אַחְרָא.

וְהֵאִי נְקוּדָה, יִרְתָּא כְּלָה דָא בְּתִיקוּנָהָא. וְאַיְהִי נְקוּדָה חֲדָא גּוּ חִילְהָא וּמְשַׁרְיָאָה, וְאַתְקָרִי י', נְקוּדָה חֲדָא.

וְכִיוֹן דְסְלַקָּא בְּשִׁמָּא דָא, וְאַתְקָרִי י', הֵא אַתְקֶשְׁטַת בְּתִיקוּנָא עֵילָאָה, וְאַמְרַת שְׁחוּרָה אַנִּי, לִית לִי אַתְרָא לְאַתְכְּלָלָא אַחְרָנִין בְּגוּוֹאִי בְּזִמְנָא דָא. דְהֵא בְּשִׁמָּא דִּי אַתְקָרִינָא, לְסְלַקָּא לְעֵילָא.

וְעַל דָּא, שְׁחוּרָה אֲנִי וְנֹאמָה, כְּתִיקוּנָא דְלַעֲיִלָא, רִישׁ כָּל דְרַגְיָן. בְּהַאי
אֲתַכְּלִילְנָא בְּגוּוֹי לְסַלְקָא לְעִילָא, וְלִית לִי הַשְׁתָּא אֲתֵר פְּשִׁיטוֹ אֲחֶרָא
לְאֲתַגְלִינָא. הָא אֲתַפְסִינָא בְּלֹא חִיזוֹ אֲחֶרָא, בְּרִזָּא דְנִקּוּדָה חֲדָא, לְסַלְקָא
נְקוּדָה לְנִקּוּדָה.

וּבְגִין דְאֲנָא שְׁחוּרָה בְּלֹא פְּשִׁיטוֹ דְאֲתֵר אֲחֶרָא, אַל תִּרְאוּנִי, לִית לְכוּ רְשׁוֹ
לְמַחְזִי לִי כְּלָל, לֹא תִיכְלוּן לְמַחְזִי בִי, דְהָא אֲנָא בְּטַמִּירוֹ וְגַנְיָזוֹ, בְּרִזָּא דְחַד
נְקוּדָה, דְלֹא אֲתִידַע בְּהָ אֲתֵר כְּלָל.

דְּכָל אֲתָנוּן אִית לֹון דְּוִכְתָּא אֲחֶרָא בְּחִוּוֹרוֹ, בְּרִי, דְלִית לָהּ פְּשִׁיטוֹ
לְאֲתַחְזֹאהּ כְּלָל. וְדָא הִיא אַל תִּרְאוּנִי שְׁאַנִּי שְׁחַרְחֹרֶת, בְּכָל סְטָרִין לִית בִּי
אֲתֵר חִוּוֹרוֹ, וְדוּכְתָּא אֲחֶרָא לְאֲתַכְּלִילָא בִּי אֲחֶרְנִין. כְּאַהֲלִי קֶדֶר, דְטַמִּירִין
גּוֹ טִינְרִי, וְלֹא נִפְקִי לְבַר. כֶּדָּ הוּא יוֹנְתִי תַמְתִּי בְּחַגְוֵי הַסָּלַע, נְקוּדָה גּוֹ
אוּכְלוּסָהָא.

כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה, יִרִיעוֹת שְׁלֵמָה אֵינּוּן כְּלִילָן כְּחֲדָא בְּאֵת חַד, וּבְהָהוּא אֵת
לֹא אֲתַחְזֹון בֵּיהּ כְּלָל. וְאֵינּוּן שִׁית, וְאֵינּוּן חֲמִשׁ. וְרִזָּא דָא, חֲמִשׁ הִירִיעוֹת
תַּהֲיִין חוּבְרוֹת, בְּלֹא פִירוּדָא כְּלָל. וְחַד דְכְּלִיל לֹון, דְאִיהוּ טַמִּיר וְגַנְיָזוֹ.
וְאִיהוּ אֵת חַד, דְלִית בֵּיהּ חִינּוֹר דְאֲתֵר אֲחֶרָא.

וְהָא אִיהוּ אֵת ו', דְלִית בְּהָ אֲתֵר לְאֲתַחְזֹאהּ בְּהָ כְּלָלָא אֲחֶרָא, אֶלָּא כְּלָלָא
סְתִים בְּגוּיָה. כֶּדָּ הִיא נְקוּדָה, הִיא בְּלֹא חִוּוֹרוֹ דְאֲתֵר אֲחֶרָא, וְכָלָא כְּלִיל
בְּגוּיָה. וּמֵאן כְּלִיל בְּגוּיָה. שִׁית סְטָרִין אֲחֶרְנִין.

כְּאַהֲלִי קֶדֶר, דָּא אֵת אֲחֶרָא, דְאִית בְּהָ כָּל דְרַגְיָן אֲחֶרְנִין, דְלִית לָהּ חִוּוֹרוֹ
דְאֲתֵר אֲחֶרָא, וְכוּלָא כְּלִיל בְּגוּיָה, וְדָא אִיהוּ אֵת ז'.

אֵת דָּא, אִיהִי אֶהֱלִי קֶדֶר. יִרִיעוֹת שְׁלֵמָה, דָּא אֵת ו'. וְעַל דָּא ז' אִיהוּ, דְבְּנִי
קֶדֶר כּוּלְהוּ מְגִיחֵי קֶרְבָּא תְּדִיר, מְכָל שְׁאָר אוּמִין וְזַמְיָנִין לְאַגְחָא קֶרְבָּא
בְּסוּף יוּמִין, בְּכָל אוּמִין דְעֶלְמָא.

וְעַל דָּא, שְׁחוּרָה אֲנִי, דָּא יו"ד. כְּמָה דְאֲתַמֶּר, דְלִית בֵּיהּ חִוּוֹרָא דְאֲתֵר
אֲחֶרָא, וְכוּלָא כְּלִיל בְּגוּיָה. כְּאַהֲלִי קֶדֶר, דָּא אֵת ז', דְהִכִּי אִיהוּ, דְלִית בֵּיהּ
חִוּוֹרָא דְאֲתֵר אֲחֶרָא, וְכוּלָא כְּלִיל בְּגוּיָה. כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה, אֵת ו', דְלִית בֵּיהּ
חִוּוֹרוֹ דְאֲתֵר אֲחֶרָא, וְכוּלָא כְּלִיל בְּגוּיָה.

וְעַם כָּל דָּא, אָף עַל גַּב דְתַרִין אֶלְיִן, אֶהֱלִי קֶדֶר וִירִיעוֹת שְׁלֵמָה, אֵינּוּן
סְתִימִין, וְלִית בְּהוּ חִוּוֹרוֹ אֲחֶרָא, לִית סְתִים וְגַנְיָזוֹ כְּאֵת י'. וּבְגִין כֶּדָּ, אַל
תִּרְאוּנִי, כְּמָא דְאֲתַמֶּר.

וְאִי תִימָא, אֵת ו'. הִיא, נִפְקָא מֵאֵת ו', דְאֲתַפְּשֵׁט מְכָלְלוֹ דְכַר וְנוֹקְבָא. וּבְגִין
דְנִפְקַת מֵאֵת ו', לֹאוּ אִיהוּ חוּשְׁבָנָא בְּגַרְמָה.

ועל דא, תרין אליו, אינון שחורות בגרמייהו, וכללא דאינון פנימאין, קרבין דלהון. ולית בהו חנורו דאתר אחרא, לאתחזאה. אהלי קדר ויריעות שלמה, ובכל אתוון, לית בהו פאת י, דאיהי סתים מפל סטרוי.

(תהלים מח) לפה נוף, דא נופא דאילנא דחיי, דנפיק מאת ו. ולבתר אתכליל באת י. כיון דאריק כל אינון ברקאן בחבורא חדא, אתכליל באת י, והוי פולא נקודה חדא. ודא איהו משוש כל הארץ. לבתר דאתכליל בההוא נקודה, כללא איהו הר ציון. כללא נקודה חדא איהי.

אף על גב דאיהי זעירא, ולא אתחזיאת בה פשיטו אחרא, וחנורו, לאתכללא בה אחרנין, קרית מלך רב איהי. וההוא מלך רב, עילאה ושליטא בכל אוכלסין דיליה, פולהון עאלין גו האי נקודה דאיהי י.

והא איהי (קהלת ט) עיר קטנה ואנשים בה מעט, דלית בה חנורו דאתר אחרא לאתכללא ולאעלא אחרניו בגוה. ובא אליה מלך גדול, דא את ל, דאיהי מגדלא דפרח באורא דכנא דאתפס. בגין דאית אורא אחרא דלא אתפס כלל, ולא ידיע.

האי, אף על גב דאת דא מלך גדול על כל אתוון, עייל בגוה, ואיהי את זעירא שחורה דלית בה חנורו דאתר אחרא. פניש ליה בגוה, וכלל ליה. וסבב אותה באת חד דאיהי ט. ט' ל' הות, ובההוא סיבובא דקא מסבב סחור סחור, אתעביד בעגולא ט.

ובנה עליה מצודים גדולים, לאתפשא מאן דבעיא בתפיסו דילה. כדבר אחר, אשר היא מצודים וחרמים. ובנה עליה, עליה ודאי, בגינה, בגין יקרה, למיהב לה שלטנותא על בני חייבי כמה מיתות בית דין, כמה קנסין, כמה עונשין, מאן דיעול לגבי ההוא נקודה, קנסא יתירא קניס, על נקודה דא.

בגין נקודה דא, אפסיד שלמה מלכא מלכותיה, ואתקרע, ואתיהב לאחרניו. ואף על גב דאיהי זעירא מפל אתוון, ואיהי נקודה חדא בלחודאה.

דהא בההיא שעתיא סליק י קמי מלכא קדישא, אמרה קמיה, הא שלמה מלכא עבד לי פלסתר. מאן י. י (דברים יז) דלא י'רבה לו סוסים. ולא י'רבה לו נשים. וכסף וזהב לא י'רבה לו מאד. אמר לה קודשא בריך הוא, שלמה יתאבד, ואלף אחרניו, ואת לא תתעקר מגו אתרך.

בההיא שעתיא, נפקת קוף מקמי קודשא בריך הוא, ותריך ליה ממלכותיה, ואזל הדיוטא בעלמא, והוא אכריז ואמר באת ק', (קהלת א) אני קהלת הייתי מלך על ישראל בירושלים.

ועל דא (שם ט) ובנה עליה מצודים גדולים, לאתפסא בגינייה בני עלמא בחוביהון. ואם לשלמה מלכא הוה הכי, ואתפס באינון מצודין, פ"ש וכל

שָׁכַן שָׂאָר בְּנֵי נֶשֶׁא. וּבִגִּין כֹּד אִיהִי אִמְרַת, שְׁחוּרָה אֲנִי, כִּמָּה דִאֲתָמָר. וְעַל דָּא, אַל תִּרְאוּנִי, לָא תִיכְלוּן לְאַסְתַּפְלָא בִּי וּלְעֹאֲלָא בְּגוּוֹאִי, בְּגִין שְׂאֲנִי שְׁחַרְחוּרַת, כִּלְאָ כִּמָּה דִאֲתָמָר.

(שה"ש א) בְּנֵי אֲמִי נְחָרוּ בִּי, אָעִיקוּ לִי בְּהֵאֵי נְקוּדָה, דְּלֹא לְאַעְלָא אַחֲרָא בְּגוּוֹאִי. אֵינּוּן אֲתַפְּשִׁיטוּ וְאֲתַתְּקֵנוּ בְּתִיקוּנִיהוּן כְּדָקָא יָאוּת. אֲתַתְּקֵנוּ וְאֲתַפְּשִׁיטוּ בְּאֵת ו', דְּנִפְקָא מִגּוּ נְקוּדָה עֵילְאָה, וְאֲתַתְּקֵנוּ בְּתִיקוּנִיהוּן כְּדָקָא יָאוּת. אֲתַתְּקֵנוּ וְאֲתַפְּשִׁיטוּ וְאֲתַגְּלִיפוּ בְּאֵת ש', דְּנִפְקָא מִתַּמּוּן.

אֲתַתְּקֵנוּ וְאֲתַגְּלִיפוּ וְאֲתַפְּשִׁיטוּ, בְּאֵת ו'. אֲתַתְּקֵנוּ וְאֲתַגְּלִיפוּ וְאֲתַפְּשִׁיטוּ בְּאֵת צ'. וְאַנָּא לִית לִי פְּשִׁיטוּ לְסִטְרָא בְּעֵלְמָא, וְלֹא שְׁבָקוּ לִי אַתְרַּא אַחֲרָא לְאַכְלָלָא לְכוּ.

שְׂמוּנֵי נוּטְרָה אֵת הַפְּרָמִים, דְּאַנָּא נְקוּדָה חַד, דְּנִטִיר לְשָׂאָר אֲתוּוּן דְּאֲתַנְקִידוּ בִּי, וְאַנְטְרָנָא לוּן, דְּהָא אָנָּא אָזִיל בְּכָל אֲתוּוּן, וְאֲתַפְּשִׁיטוּ בִּי, כּוּלְהוּ בִּי אֲתַפְּשִׁיטוּ.

כְּרַמֵּי שְׁלִי לֹא נְטֹרְתִי, דְּאַנָּא לִית לִי פְּשִׁיטוּ, וְלֹא עֲנַפָּא, לְסִטְרָא דָּא, וְלֹא לְסִטְרָא דָּא. דְּאַלְמָלִי פְּשִׁיטְנָא עֲנַפִּין, כְּלִילְנָא לְכוּן בְּגוּוֹאִי. אַבְּל לֹא נְטֹרְתִי, לֹא אוֹשִׁיטְנָא עֲנַפִּין לְסִטְרָא בְּעֵלְמָא. נְטֹרְתִי, נְטֹר עֲנַפָּא.

אֵת דָּא, בֵּית יִשְׂרָאֵל אִיהִי, דְּנִרִית לָהּ מִגּוּ נְקוּדָה עֵילְאָה. דְּכַתִּיב, (ישעיה ה) כִּי כָרַם ה' צְבָאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא, כְּרַמֵּי שְׁלִי לֹא נְטֹרְתִי, דְּלֹא אוֹשִׁיטְנָא עֲנַפִּין לְסִטְרָא בְּעֵלְמָא, לְאַחַדָּא לְכוּ.

וְאַנָּא נוּטְרָה אֵת הַפְּרָמִים, מְשַׁלַּח וּפְּשִׁיט עֲנַפִּין לְכָל אֲתוּוּן, וּמִגּוּוֹאִי אֲתַתְּקֵנוּ. וְאוּת שְׁלִי לֹא אוֹשִׁיטְנָא בִּיהַ עֲנַפִּין, וּבִגִּין כֹּד אַל תִּרְאוּנִי, לֹא תוּכְלוּן לְאַסְתַּפְלָא בִּי, וּלְאַעְלָא בְּגוּוֹאִי.

וְכָל דָּא, בְּגִין דְּאִיהִי ה"א אֲתַכְּלִילָא בְּיַחוּדָהָא לְסִלְקָא לְעֵילָא, וְלֹא אֲצִטְרִיכָא לְאַעְלָא בְּגוּוֹה.

בְּרַ אִיהִי בְּיַחוּדָא דִּילָהּ, נְקוּדָה פְּנִימָאָה גּוּ אוּכְלוּסָהָא. וְכָל אוּכְלוּסָהָא בְּתִיאוּבְתָא לְאַתְקַרְבָּא לְגַבָּהּ. וְכִיּוּן דְּאִיהִי אִמְרַת דָּא, אִיהִי סִלְקָא וְאֲתַטְמָרָא מְנִייהוּ, לְאַשְׁתַּעֲשַׁעָא לְעֵילָא. פִּיּוּן דְּסִלְקָא, וְשְׁבָקוּ לָהּ אוּכְלוּסָהָא.

דְּהָא דָּא קְשִׁיָּא לָהּ, בְּגִין דְּלֹא שְׁבָקוּ לָהּ אוּכְלוּסָהָא, וְאַפִּילוּ רִגְעָא חָדָא. וְכֹד אִיהִי בְּאֵת דָּא, אֲתַכְּלִילַת בְּגוּוֹה בְּיַחוּדָא, וְאַמְרַת דָּא, כְּדִין אוּכְלוּסָהָא שְׁבָקִין לָהּ בְּעַל כְּרַחֲמֵיהוּ, וְאִיהוּ אֲשַׁתְּמִיטַת מְנִייהוּ, וְסִלְקָא לְעֵילָא. פִּיּוּן דְּסִלְקָא לְעֵילָא, אִמְרַת לְגַבֵּי רַחֲמֵיהּ, (שה"ש א) הַגִּידָה לִי שְׂאֵהֲבָה נְפִשִׁי וְגוּוֹ.

חַדִּי רַבֵּי שְׁמַעוֹן, אָמַר אֵי נִיחָא לִיהַ לְמַר, מֵאַן דְּשָׁרִי מְלָה, לִיסִיִּים. דְּהוּאִיל וְחַדוּה דִּילִי בְּמַלְיָן דְּמַר, בְּמַאי דְּשָׁרִי לִיסִיִּים. אָמַר לִיהַ, ר', מְלִיָּדָה

דְּמִתְחַקְקִין וּמִתְגַּלְפִּין לְעִילָא, הוּי אִימָא בְּקַדְמִיתָא. מִיִּלֵּי דְּמִתְחַקְקִין
וּמִתְגַּלְפִּין לְתַתָּא, אִימָא לְבַתֵּר, וְאַתְּ פִּתַח פּוּמָד וַיִּנְהָרוּן מִלָּד.

פִּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, הַגִּידָה לִּי שְׁאַהֲבָה נַפְשִׁי וְגו'. הָא אֲתַעֲרָנָא, בְּכָל
אַתֵּר דְּכְתִיב הַגִּד, הַגִּיד, וַיִּגַּד, כּוּלְהוּ מְלִי דְּאַגְדָּה אֵינוֹן, וְאִית לְאַסְתְּפִלָּא
בְּהוּ. וְהָכָא כְּתִיב הַגִּידָה לִּי, רְזָא דְּחֻכְמָתָא אִיהוּ.

וְאִם תֵּאמֹר הָא סְגִיאִין אֵינוֹן בְּאוֹרֵייתָא, דְּלִית בְּהוּ רְזָא דְּחֻכְמָתָא, כְּגוּוֹנָא
דְּכְתִיב, (שְׁמוּאֵל א י) הַגִּד הַגִּיד לָנוּ כִּי נִמְצְאוּ הָאֲתוֹנוֹת וְאַתְּ דְּבַר הַמְּלוּכָה לֹא
הַגִּיד לוֹ. אֲפִילוּ הֵינִי בְּרְזָא דְּחֻכְמָתָא הוּוּ, דְּאֲלֻמָּלָא הוּוּ בְּרְזָא דְּחֻכְמָתָא,
מִנָּא יָדַע שְׁמוּאֵל אִי אֲשַׁתְּכֹחַן אִי לֹא. דְּבַר הַמְּלוּכָה, חֻכְמָתָא עִילָאָה הִיא
לְעִילָא וְתַתָּא, רְזִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

הַגִּידָה לִּי שְׁאַהֲבָה נַפְשִׁי. כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמַּיִם מִתַּחַת
הַשָּׁמַיִם וְכו', כַּד סָלִיק בְּרַעוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרָא אֲרַעָא, נְטִיל
מִתְלָנָא דְּתַחוּת כּוּרְסִיָּא יִקְרָא, וְאַרְמִיָּה לְגוּ מִיָּא, וְאַקְפִּיָּה תַפְּוֹן, וְהוּת
אֲרַעָא גְלִידָא גּוּ מִיָּא, וְאַתְטַמְרַת תַפְּוֹן, וְהוּת גּוּ חֲשׂוּכָא בְּקַדְרָא.

בְּשַׁעְתָּא דְּאָמַר יִקְווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוּם אֶחָד, דְּהָא אֵינוֹן
מְקוּרִין אוֹשִׁיטוּ וְאַנְגִּידוּ מִיִּין מַעִילָא, לְאַתֵּר דִּיטוּדָא דְּמַלְכָּא עִילָאָה. כְּדִין
אֲרַעָא דְּהוּוּת טְמִירָא גּוּ תַתָּא, אֲתַקְשָׁטַת וְאַתְתַּקְנַת לְאַתְחִזָּאָה. דְּאִי לֹא
אֲתַתְּקוֹן הָאִי אַתֵּר, אֲרַעָא לֹא אֲתַחֲזִיאַת. דְּהָאִי אַתֵּר לֹא אֲתַתְּקוֹן בְּנִגִּידוּ
דְּמִיִּין עִילָאִין, בַּר לְמִיתְּוֹן לְנוֹקְבָא.

וְכַד אִיהוּ אֲתַתְּקוֹן לְגַבְהָ, כְּדִין וְתַרְאָה הַיִּבְשָׁה, וְתַרְאָה בְּקִשְׁיטָהָ. מְכָאן
דְּלֹא תַתְחִזִּי אֲתַתָּא בְּקוֹשִׁיטָהָ וּבְתִיקוּנָהָ, בַּר כַּד אִיהִי בְּבַעְלָהּ, אַזִּי
תַרְאָה וְתַתְּתַקְּוֹן כְּדָקָא יָאוּת.

כְּדִין (ש) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיִּבְשָׁה אֶרֶץ, יַבְשָׁה הָוָה בְּקַדְמִיתָא, דְּלִית לָהּ חִיזוּ
וַדִּיּוֹקְנָא לְמַעַבַּד פִּירִין וְאִיבִין, כִּיּוֹן דְּאַתְתַּקְנַת בְּבַעְלָהּ, מִיָּד נִקְרָאת אֶרֶץ,
אַתֵּר מִתְתַּקְנַת לְמַעַבַּד פִּירִי וְאִיבִין.

בְּשַׁעְתָּא דְּאָמַר יִקְווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוּם אֶחָד וְדָאִי, כְּדִין כָּל
חֲדוּה וְכָל חִידוּ וְכָל תִּיקוּנָא אֲתַתְּקוֹן. כִּיּוֹן דְּכָל תִּיקוּנָא אֲתַתְּקוֹן, כְּדִין
סְלָקָא לְגַבֵּי דְּכוּרָא, וְאִיהִי אֲמַרַת הַגִּידָה לִּי שְׁאַהֲבָה נַפְשִׁי אִיכָה תַרְעָה
אִיכָה תַרְבִּיץ בְּצַהֲרִים. אִיכָה אִיכָה תַרִּין זְמַנִּין, רְמִזוּ עַל שְׁנֵי חַרְבָּנִין, חַרְבֵּן
בֵּית רֵאשׁוֹן וְחַרְבֵּן בֵּית שְׁנִי.

וּבְגִין כֶּד, אִיכָה תַרְעָה, בְּחַרְבֵּן קְדָמָאָה. אִיכָה תַרְבִּיץ, בְּחַרְבֵּן תַּנְיָנָא. דְּהָא
חֲדוּה דִּילָן טַב וְיָאוּת, וּבְגוּ חֲדוּה דָּא אִית לִי לְבְּכִיָּא עַל תַּרִּי מְקַדְשִׁי, חַד
מְקַדְשָׁא עֲלָאָה, וְחַד מְקַדְשָׁא תַתָּאָה.

(שח"ש א) שְׁלֹמֹה אֶהְיָה כְּעֵטֶיהָ, אִי לָאוּ הֵינִי תַרִּי זְמַנִּי דְּאַנָּא זְמַיָּנָא לְמַקְרִי
אִיכָה. שְׁלֹמֹה אֶהְיָה, בְּשִׁלְמָס אֶהָא בְּלֹא גְלוּתָא כָּלְל. בְּשִׁלְמָס עַל בְּנֵי לְתַתָּא.

כְּעֵטָה, כְּדָבָר אַחֵר, (שמואל א כח) וְהוּא עֵטָה מְעִיל. אָהָא אֲתַעֲטָפָא בְּעֵיטוּפָא דְקוּדְשָׁא עֵילָאָה, דְּאִיהוּ שְׂמָא קְדִישָׁא יִיָּהּ. שְׁלָמָה אָהִיָּה, בְּשִׁלְמָא אָהָא בְּכָל שְׁלִימוֹ דְלַעִילָא. כְּעֵטָה: כְּעוֹטָה יִיָּהּ, לְמַהוּי בְּכָל שְׁלִימוֹ עֵילָאָה. עַל עֲדָרֵי חֲבָרִיד, אֲלִיו דְרָגִין קְדִישִׁין דְכּוֹלְהוּ, כְּגוֹנָא דְלַעִילָא.

כְּדִין אִיהוּ אֲתִיב לְגַבְהָ, וְשָׂרֵי מִן מְלָה דָּא, דְּאִיהוּ בְּתַרְאָה מִן הָאִי שְׂבַחָא, וְאָמַר, אִם לֹא תִדְעִי לָךְ הִיָּפָה בְּנָשִׁים, אִם אֲתָּ לָא יִדְעַתְּ תַרְיָן אִיכָה אִיכָה לְמֵאִי נִינְהוּ. צָאִי לָךְ, פּוּקִי וְחֲמִי בְּעַקְבֵי הַצֹּאן, עַל מָה יְהֵא חוּרְבָן בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי. תִּנְדַּע עַל מָה. עַל מְשַׁכְּנוֹת הַרוּעִים, דְּהָא זְמִינִין לְבִטְלָא אֹרִייתָא, בְּבֵית רֵאשׁוֹן וּבְבֵית שְׁנִי.

הַגִּידָה לִי שְׂאֵהְבָה נְפֹשִׁי, אֲתָּ רְחִימָא דְנַפְשָׁאִי, הַגִּידָה לִי בְרָזָא דְחֲכָמְתָּא, אִיכָה תַרְעָה, אִי כְּדִין תַרְעִי אֲנִתְּ לְקַבְלִי, לְמַהוּי אֲנָא גַבְדָּ בְּחֻדְוָה, וְלְמַהוּי עֲמָד. דְּהָא בְּזִמְנָא דְאָהָא עֲמָד, שְׁלָמָה אָהִיָּה, בְּשִׁלְמָא אָהָא, כְּמוֹחָא דְאֲגוּזָא, דְּאִיהִי מִתַּעֲטָפָא עַל כָּל אֵינוֹן הִיכְלִין דְבַגְוָה, דְכְּתִיב, (דברים ד) וְיִדְעַתְּ הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לְבַבְךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת אִין עוֹד.

זְכָאִין כָּל אֵינוֹן דְמִשְׁתַּדְלִי בְּאֹרִייתָא, לְמַנְדַּע בְּחֲכָמְתָּא דְמֵאֲרִיהוֹן, וְאֵינוֹן יִדְעִי וּמִסְתַּכְלִין בְּרִזִין עֵילָאִין. בְּגִין דְכַד בַּר נֶשׁ נְפִיק מֵהָאִי עֲלָמָא, בְּהָא אֲסַתְּלִקוּ מֵינְיָה כָּל דִּינִין דְעֲלָמָא. וְלֹא עוֹד, אֲלָא דְפַתְחִין לִיהַּ תַלְיִסַר תַרְעִי דְרִזִי דְאֲפִרְסִמוֹנָא דְכָא, דְחֲכָמְתָּא עֵילָאָה תַלְיָא בְּהוּ.

וְלֹא עוֹד, אֲלָא דְקוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא חֲקוּק לִיהַּ בְּהוּא פּוּרְפִירָא, דְכָל דִּיוֹקְנִין גְּלִיפִין תַמּוֹן. וְקוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא אֲשַׁתְּעֲשַׂעָא בֵּיהַּ בְּגוֹן עֲדוֹן, וְאַחֲסִין תַרְיָן עֲלָמִין, עֲלָמָא דָּא וְעֲלָמָא דְאֲתִי.

חֲכָמְתָּא דְאֲצִטְרִידָה לִיהַּ לְבַר נֶשׁ. חַד, לְמַנְדַּע לְאֲסַתְּכָלָא בְרָזָא דְמֵאֲרִיהַּ. וְחַד, לְמַנְדַּע לִיהַּ לְגוּפִיָּה, וְלֹא שְׁתַּמוּדַע מֵאִן אִיהוּ. וְאִידָּ אֲתַבְרִי, וּמֵאִן אֲתִי. וְלֹאֵן יְהֵד. וְתִיקוּנָא דְגוּפָא, הִיאֲדָּ אֲתַתְּשָׁן. וְהִיאֲדָּ אִיהוּ זְמִין לְמִיעַל בְּדִינָא קַמִּי מְלָכָא דְכּוֹלָא.

וְחַד, לְמַנְדַּע וְלְאֲסַתְּכָלָא בְרָזִין דְנִשְׁמַתִּיהַּ. מֵאִי הִיא הָאִי נְפֹשׁ דְבִיָּה, וּמֵאִן אֲתִיָּא, וְעַל מָה אֲתִי בְּהָאִי גוּפָא טַפְהָ סְרוּחָה, דְּהַיּוֹם כָּאֵן וּמְחַר בְּקַבְרֵי. וְחַד לְאֲסַתְּכָלָא בְּהָאִי עֲלָמָא, וְלְמַנְדַּע עֲלָמָא דְאִיהוּ בֵּיהַּ, וְעַל מָה יְתַתְּשָׁן. וְלְבַתֵּר, בְּרִזִין עֵילָאִין דְעֲלָמָא דְלַעִילָא, לְאֲשַׁתְּמוּדַעָא לְמֵאֲרִיהַּ. וְכָל דָּא יִסְתַּכַּל בַּר נֶשׁ מְגוֹ רִזִין דְאֹרִייתָא.

תָּא חֲזִי, כָּל מֵאִן דְאֲזִיל לְהַהוּא עֲלָמָא בְּלֹא יְדִיעָה, אֲפִילוּ אִית בֵּיהַּ עוּבְדִין טְבִין סְגִיאִין, מִפְּקִין לִיהַּ מִכָּל תַרְעִי דְהַהוּא עֲלָמָא.

פּוּק חֲמִי מֵאִי כְּתִיב הֲכָא, הַגִּידָה לִי, אִימָא לִי רִזִין דְחֲכָמְתָּא עֵילָאָה, אִידָּ אֲנִתְּ רַעִי וְאַנְהִיגַת בְּהַהוּא עֲלָמָא עֵילָאָה. אֹלִיף לִי רִזִין דְחֲכָמְתָּא, דְלֹא

יִדְעָנָא, וְלֹא אוֹלִיפְנָא עַד הָכָא. בְּגִין דְלֹא אֶהוּי בְכִיסוּפָא, בְּגוּ אֵינוֹן דְרַגִּין עֵילָאִין, דְאָנָא עָאל בִּינְיִיהוּ, דְהָא עַד הָכָא לֹא אֶסְתַּפְלְנָא בְהוּ.

תָּא חֲזִי, מֵאֵי כְתִיב, (שה"ש א) אִם לֹא תִדְעִי לָךְ הִיפָּה בְנָשִׁים, אִם אַנְתְּ אַתְּנָא בְלֹא יְדִיעָה, וְלֹא אֶסְתַּפְלַת בְּחֻכְמָתָא, עַד דְלֹא תִיעוֹל הָכָא, וְלֹא יְדַעַת בְּרִזִין דְעֵלְמָא עֵילָאָה, צָאִי לָךְ, לִית אַנְתְּ כְּדִי לְמִיעַל הָכָא בְלֹא יְדִיעָה, צָאִי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֵּאוֹן, וְהוּי יְדַעַת גּוּ אֵינוֹן עַקְבֵי הַצֵּאוֹן, אֵלִין אֵינוֹן דְבִנְי נֶשֶׂא דְדָשִׁין לוּ בְעַקְבֵי, וְיִדְעִין רִזִין עֵילָאִין דְמֵאֲרִיהוֹן, וּבְהוּ תִנְדַע לְאֶסְתַּפְלָא וּלְמִנְדַע.

וְרַעֲי אַתְּ גְדִיוֹתֶיךָ, אֵלִין אֵינוֹן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבּוֹן. יְנוּקֵי דְאֵינוֹן בְּבִי מְדַרְשָׁא, וְאוֹלְפִין אוֹרֵייתָא. עַל מְשַׁכְּנוֹת הַרוּעִים, עַל אֵינוֹן בְּתֵי כְנָסִיּוֹת וּבְתֵי מְדַרְשׁוֹת, דְתַמָּן אוֹלְפִין חֻכְמָתָא עֵילָאָה. אַף עַל גַּב דְאֵינוֹן לֹא יְדַעֲי, אַנְתְּ תִנְדַע מְגוּ אֵלִין מְלִין דְחֻכְמָתָא דְקֵאמְרֵי.

כְּתִיב, וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמַּאֲרֹת הַגְּדֹלִים וְכוּ', וַיִּבְרָא אֱלֹהִים, בְּקַדְמֵיתָא תְרִין נְהוּרִין הוּוּ שְׁקוּלִין דָּא לְקַבִּיל דָּא, כְּמָא דְאוּקְמוּהָ חֲבָרִין. וְאוּקְיִמְנָא, דְאֵינוֹן תְרִין נְהוּרִין הוּוּ בְרִזָּא חֲדָא, דְבוּקִים כְּחֲדָא, וְהוּוּ בְשִׁיקוּלָא חֲדָא, לְאֶתְקַרֵי תְרוּוִייהוּ גְדוֹלִים, כְּמָה דְאוּקְיִמְנָא.

לֹאוּ דְהוֹת סִיחָרָא בְּקַדְמֵיתָא רַב וְעֵילָאָה, אֵלָא דְבַכָּל זִימְנָא דְסִיחָרָא קְיִימַת בְּשִׁמְשָׁא בְרִזָּא חֲדָא, בְּגִינְיָה, אִיְהִי אֶתְקַרֵיאת בְּהִדִּיה גְדוֹלִים. זְנָבָא דְאַרְיָה, אַרְיָה אִיְהוּ, וְאַרְיָה אֶתְקַרֵי.

אַמְרָה סִיחָרָא קְמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֶפְשָׁר לְמַלְכָּא חֲדָא דְלִשְׁתַּמְשׁ בְּתֵרִין כְּחֲדָא. אֵלָא דָּא בְּלַחֲוֹדוּהִי, וְדָא בְּלַחֲוֹדוּהִי.

אַמַר לֵה, חֲמִינָא בְּדָ, דְרַעוּתְךָ לְמַהוּי רֵאשׁ לְשׁוּעֵלִים. זִילִי וְאַזְעִירִי גְרַמִּיךָ, דְהָא אַף עַל גַּב דְאֶתְ תְהוּי רִישָׁא לְהוֹן, אַזְעִירוּ אִית לָךְ מְכַמָּה דְהַגִּיט.

וְהָא אִיְהוּ דְאַמְרַת סִיחָרָא, (שה"ש א) הַגִּידָה לִי שְׂאֵהֲבָה נִפְשֵׁי אֵיכָה תִרְעָה, אֵיכְדִין אֶפְשָׁר לָךְ לְאַנְהָגָא עֲלֵמָא, בְּתֵרִין כְּתֵרִין כְּחֲדָא. אֵיכָה תִרְבִּיץ בְּצַהָרִים, דְהָא סִיחָרָא לִית הִיא כְּדָאִי לְאַנְהָרָא, וְאִי אֶפְשָׁר לָךְ לְאַנְהָגָא בְּתֵרִין כְּתֵרִין כְּחֲדָא, בְּשִׁמְשָׁא וּבְסִיחָרָא, דְהָא סִיחָרָא מַה נְהוּרָא אִית לָהּ בְּצַהָרִים. בְּגִין כְּדָ, אִי אֶפְשָׁר לָךְ לְאַשְׁתַּמְשָׁא בְּתֵרִין כְּתֵרִין כְּחֲדָא.

שְׁלֵמָה אֶהִיָּה כְּעֻטִּיָּה, אֵכְדִין אֶהָא אָנָא מְתַעֲטָפָא בְּצַהָרִים, כְּד נְהִירוּ וְתוּקְפָא דְשִׁמְשָׁא לְהוּי אֲזִיל וְאַתְקִיף. הָא אָנָא מְתַעֲטָפָא בְכִיסוּפָא קְמִיָּה, וְלֹא אֵיכּוֹל לְשִׁמְשָׁא קְמִיךָ. וְאַנְתְּ אִיךָ תִּיכּוֹל לְאַנְהָגָא וְלְאַשְׁתַּמְשָׁא בְּתֵרִין כְּתֵרִין כְּחֲדָא.

אַמַר לֵה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, הָא יְדַעְנָא בִידְךָ, זִילִי וְאַזְעִירִי גְרַמִּיךָ. (שם) אִם לֹא תִדְעִי לָךְ הִיפָּה בְנָשִׁים, דְאַמְרַת, דָּאִי אֶפְשָׁר לִי לְאַנְהָגָא עֲלֵמָא בְּתֵרִין כְּתֵרִין כְּחֲדָא, זִילִי וְאַזְעִירִי גְרַמִּיךָ, וְתִיְהוּי רִישָׁא לְשׁוּעֵלִים.

צָאִי לָךְ בְּעֶקְבֵי הַצֹּאן, פּוֹקֵי וְהוּי רִישָׁא לְאַיְנוּן אוֹכְלוֹסִין וְחַיִּילִין דְּלַתְתָּא. וְרַעֲי לֹון, וְאַנְהִיגֵי לֹון, וְהוּי מְלָכָא דְכוּלְהוּ תַתְּאִי, וְאַנְהִיגֵי לְכָל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיה. וְהוּי שְׁלֵטָא בְּלִילְיָא. וְדָאִי פּוֹקֵי, וְאַזְעִירִי גְרַמִּיךְ, וְהֲכִי אַתְחַזִּי לָךְ.

אָמַר לִיה אֱלִיהוּ, רַבִּי, זַכָּאָה חוּלְקָךְ, דְּסַתְרִין דְּמֵאֲרָךְ נְהִירִין קַמָּךְ כְּנַהוּרָא דְשִׁמְשָׁא. וּבְגִין כְּךָ, כָּל אֲיִנוּן מִילִין דְּפוּמָךְ, כְּלָהוּ חֲקִיקִין לְעִילָא. וְחַדִּינָא דְאַנָּא שְׁמַעְנָא לֹון מְפוּמָךְ. זַכָּאָה אַנְתָּ בְּהֵאִי עֲלֵמָא, וְזַכָּאָה אַנְתָּ בְּעֲלֵמָא דְאַתִּי. מַלְּה דָּא הִוָּה תַלְיָא קַמִּי מְלָכָא קַדִּישָׁא, דְלֹא אַתְגְּלִי לְכָל חַיִּילִין דְלְעִילָא. מֵאֵן אִיהוּ דְגְלִי לִיה בְּהֵאִי קָרָא הַשְׁתָּא, אַנְתָּ הוּא, דְזַכָּאָה חוּלְקָךְ בְּעֲלֵמָא דִין וּבְעֲלֵמָא דְאַתִּי.

עַל פּוּמָא דְאַלְיָהוּ אַתְגְּזֵר, (שׁה"ש א) הַגִּידָה לִי שְׁאַהֲבָה נְפִשִׁי, כִּינֹן דְאַיְהִי סְלִקְתָּ לְעִילָא, וְאַשְׁתְּמִיטְתָּ מִגּוֹ חִילְקָהָא, וְכָל אֲיִנוּן אוֹכְלוֹסְהָא, בְּרָזָא דְאַתְּ יי, אִיְהִי אַמְרַת, הַגִּידָה לִי שְׁאַהֲבָה נְפִשִׁי, אַנְתָּ דְאַיְהִי רְחִימָא דְנַפְשָׁאִי, אִיכָּה תַרְעָה, הוּאִיל וְאַנָּא נְקוּדָה חַדָּא בְּלֹא פְּשִׁיטוּ כְּלָל, דְהָא אַנָּא כְּלִילָא בְּגְרַמִּיאִי, וְלֹא יְכִילְנָא לְמַלְקֵט וּלְמִיָּהֵב.

וְהָא אִיְהִי אַמְרָה לְגַבִּי רְחִימָה, בְּגִין דְאַיְהִי יְתָבָא קְמוּטָא בְּגְרַמָּה, בְּנְקוּדָה חַדָּא, וְאַיְהִי בְּעֵאֵת לְאַעְלָא אִיְהוּ בְּגוּהָ. כְּדָבָר אַחַר, וּבָא אֱלִיָּה מְלָךְ גְּדוֹל, אַף עַל גַּב דְאַיְהִי אַתְּ זְעִירָא, מְכָל אַתְנוּן.

וְעַל דָּא, מִיּוּמָא דְאַתְחַרִּיב בֵּי מְקַדְשָׁא, אוֹמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְלֹא יִיעוּל לְגַבָּה לְעִילָא, עַד דְיִיעֵלוּן יִשְׂרָאֵל לְתַתְּא. דְכַתִּיב (הוֹשַׁע יא) בְּקַרְבָּךְ קְדוּשָׁא וְלֹא אָבוּא בְּעִיר. כְּתִיב הֲכָא בְּעִיר, וְכַתִּיב הֲתָם (קַהֲלֵת ט) עִיר קְטַנָּה. דְהָא אִיְהִי אַתְּ יי זְעִירָא מְכָלְהוּ.

שְׁלָמָה אַהֲיָה כְּעֻטְיָה, כְּלִילָא בְּגוּאִי, דְלִית לִי פְּשִׁיטוּ מְכָל סְטְרִין כְּלָל. בְּגִין דְאַיְהוּ סְתִימָא מְכָל סְטְרִין יְתִיר מְכָל שְׁאַר אַתְנוּן.

אִם לֹא תִדְעֵי לָךְ וְגוֹ, צָאִי לָךְ, פְּשִׁיטִי גְרַמִּיךְ בְּכָל סְטְרִין, וּלְקִיטִי עֲדוּנִין וְכִיסוּפִין, בְּהֵהוּא פְּשִׁיטוּ. וּמֵאִי אִיְהוּ הֵהוּא פְּשִׁיטוּ. דְאַתְעֲבִיד כְּחַד סְכָּה דְאַיְנוּן נְטוּרִי עֲדָרִי דְעָנָא. וְדָא אִיְהוּ אַתְּ ה'.

וְהָא אִיְהִי צָאִי לָךְ. צָאִי לָא כְּתִיב, אֱלֹא צָאִי לָךְ, כְּדָבָר אַחַר (יִשְׁעִיָּה נד) הֲרַחֲבִי מְקוֹם אֱהָלְךָ וִירִיעוֹת מִשְׁכְּנֹתֶיךָ וְכוּ'. דְהָא בְּקַדְמִיתָא לֹא הָוִית אֱלֹא נְקוּדָה חַדָּא שְׁחוּרָה, דְלִית בְּהָ אַתְרָא אַחְרָא, אֱלֹא אִיְהִי סְתִימָא בְּגוּוָה, הַשְׁתָּא דְסְלָקָא וְאַיְהִי מִתְחַבְּרָא בְּבַעֲלָה, אִיְהוּ אָמַר לָה, צָאִי לָךְ. הֲרַחֲבִי מְקוֹם אֱהָלְךָ, פְּשִׁיטִי גְרַמִּיךְ, וְכִדְיִן וְרַעֲי אַתְּ גְּדִיוֹתֶיךָ, תּוֹכְלִי לְמַלְקֵט עֲדוּנִין וְכִיסוּפִין.

דְהָא בְּשַׁעֲתָא דְאַיְהִי נְקוּדָה חַדָּא, וְסְלָקָא לְעִילָא, וְהֵהוּא מְלָכָא עִילָאָה נְחִית לְגַבָּה לְמִיעַל בְּהָ, בְּטַשׁ בְּהֵהוּא נְקוּדָה, וְאַתְפִּשֵׁט בְּכָל סְטְרִין, וְאַתְעֲבִיד הֵהוּא נְקוּדָה אַתְּ ה', וְאַשְׁתְּלִימַת מְכָל סְטְרִין, וְלְקֵטָא עֲדוּנִין

וכיסופיו. כִּדּוּן אָמַר לָהּ, וַרְעִי אֶת גְּדֵיוֹתַי, זִילִי, וְהוּי זֶן וּמְפָרֵס לְכָל אוֹכְלוֹסֵיךְ, זְעִירִין וְרַבְרָבִין.

הִיפָּהּ בְּנָשִׁים, נְקוּדָה חֲדָא גּוּ אֲתָוּוּן, לִית שְׁפִירוּ לְכָל אֲתָוּוּן בְּרַ אֶת יי. בְּנְקוּדָה דָּא מִתְתַּקֵּן כָּל אֲתָוּוּן, וְאִיהִי שְׁפִירָא דְכָלְהוּ, וְלִית אֶת דְּאָזִיל בְּלֹא נְקוּדָה דָּא. הִיא בְּכָלְהוּ, וְכָלְהוּ בָּהּ. וְהִיא יָפָה וְשְׁפִירוּ דְכוּלָּא, דְּהָא מֵאַתְרַּת סְתִימָא עֵילָאָה קָא אֲתַת, רִישׁ כָּל דְּרָגִין עֵילָאִין. וּבָהּ אִיהוּ רִישׁ כָּל דְּרָגִין תְּתַאִין דְּלִתְתָּא. בְּגִין כֶּד הִיפָּה בְּנָשִׁים, שְׁפִירוּ דְכָלְא.

וְתוּ הִיפָּה בְּנָשִׁים, כְּתִיב בְּנָשִׁים, בְּאִינוּן אֲתָוּוּן דְּאִינוּן נוֹקְבִי. וּמֵאִי אִיהוּ. אֶת ה'. דְּהָא כִּדּוּן אִיהִי פְּשִׁיטוּ, וְשְׁפִירוּ דְכוּלָּא, לְמַרְעִי, וּלְמַפְלָגָא חוּלְקִין לְכָל אוֹכְלוֹסֵין עֵילָאִין דִּילָהּ. וְעַל דָּא, צָאִי לָךְ מֵהָאִי סְתִימוּ, דָּאֶת כָּלִילָא וְסְתִימָא בְּגוּוּד. לָךְ, לְגַרְמָד וּלְתוֹעֵלְתָּד. וְכוּלָּא בְּרָזָא דְאֲתָוּוּן אִיהוּ.

כְּתִיב, (תהלים מח) אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׁגָּב. דְּהָא בְּשַׁעֲתָא דְּהָהוּא מְלָךְ גְּדוּל אֶתִי לְגַבְהָ, וְאַמְשִׁיךְ לָהּ לְעֵילָא לְמִיעַל בָּהּ, וּבְטַשׁ בָּהּ בְּהָהוּא נְקוּדָה. כִּיּוֹן דְּבְטַשׁ בְּהָהוּא נְקוּדָה, אֲתַפְּשִׁטַּת וְאֲתַפְּתַחַת לְכָל סְטָרִין, וְאֲתַעֲבִידַת אֶת ה', פְּתַחַת דְּהַכְּלִין לְכָל סְטָר, לְמִיעַל הָהוּא מְלָךְ גְּדוּל, וּכְדִין אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ בְּאִינוּן פְּתִיחוּ דְּהִיכְלִין, בְּאֶת ה' אֲשַׁתְּמוּדַע.

הָהוּא אֱלֹהִים חַיִּים, נְטֹלָא הָהוּא שְׁמָא, לְמִיּוֹן וּלְמַפְלָגָא חוּלְקִין לְכוּלָּא. וּכְדִין נוֹדַע לְמִשְׁגָּב, לְמַהוּי מִשְׁגָּב לְתַתָּאִי, וְלֹאֲרַקָא בְּרַכָּאן לְכוּלָּא, כְּגוּוֹנָא דְלְעֵילָא.

בְּשַׁעֲתָא דְּבַעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרִי עֲלָמָא, סְלִיקוּ כָּל מַלְיָן דְּעֲלָמָא, וְכָל דְּרָגִין עֵילָאִין וְתַתָּאִין, כְּלָהוּ בְּמַחְשָׁבָה. אֲמֵאִי אֲקָרִי מַחְשָׁבָה. אֶלָּא דָּא אִיהִי נְקוּדָה חֲדָא סְתִימָא, דְּקִימָא בְּמַחְשָׁבָה. דְּהָא נְקוּדָה חֲדָא, לֹא אֲתִידַע לָאן אֲתַר אֲתַפְּשִׁטַּת, וּמַה יְהוּי מִינָהּ, וּלָאן אֲתַר יְסֻטִי אוֹרְחָא. וּנְקוּדָה דָּא, אִיהִי רִישָׁא דְּכָל רְעוּתִין וְכָל מַחְשָׁבִין דְּעֲלָמָא.

וְהוּהוּ כְּלָא סְתִים בְּגוּוֹה, וְלֹא אֲתִידַע, עַד דְּאֲתַפְּשִׁטַּת הָאִי מַחְשָׁבָה, וְאֲתַעֲבִידַת חַד פְּשִׁיטוּ, לְסְטָרָא דָּא וּלְסְטָרָא דָּא. כִּיּוֹן דְּהָאִי נְקוּדָה אֲתַפְּשִׁטַּת בְּהָאִי פְּשִׁטוּ, אֲתַגְּלִי יְתִיר כָּל מַה דְּהוּהוּ סְתִים.

לֹא דְאֲתַגְּלִי לְמַנְדַע, אֶלָּא אֲתַגְּלִי הָהוּא סְתִימוּ, לָאן אֲתַר סְטִי אוֹרְחָא. וְנַפְקָא מְרָזָא דְּמַחְשָׁבָה, דְּהָא לֹא קִימָא בְּמַחְשָׁבָה, וְלֹא סְלַקָא בְּשְׁמָא דָּא, אֶלָּא קִימָא בְּשְׁמָא לְאֲתַגְּלִיָּא. וְאֲתַעֲבִידַת חַד קוּל בְּלַחֶשׁ, וּמֵאִי אִיהוּ. דָּא אֶת ה'. דְּהוּא מְנוּ לְאַפְקָא כָּל אִינוּן מַלְיָן סְתִימִין דְּהוּוּ גּוּ מַחְשָׁבָה.

הָכָא אִיהוּ בְּהִיפּוּכָא מְגוּוֹנָא דְּלִתְתָּא. לְתַתָּא, מֵאן דְּבְטַשׁ בְּהָהוּא נְקוּדָה דְּלִתְתָּא, כִּד אִיהִי סְתִימָא, וְאֲתִי לְגַבְהָ הָהוּא מְלָךְ גְּדוּל, דְּאִיהוּ בְּרָזָא דְּאֶת וְי דְּנַפִּיק מִהָהוּא ה' עֵילָאָה. הָהוּא וְי דְּנַחִית מְגוּוִיָּה, בְּטַשׁ בְּהָאִי נְקוּדָה, וְאַפִּיק מְגוּוֹה כָּל מַה דְּלַקִּיט מְלַעִילָא, וְאֲתַפְּשִׁטַּת וְאֲתַפְּתַחַת לְכָל סְטָרִין, וְאֲתַעֲבִידַת אֶת ה'.

לְעִילָא, מֵאֵן דְּבִטְשׁ בְּאֵת ה' עִילָאָה, אִיהִי נְקוּדָה חֲדָא עִילָאָה סְתִימָא, כִּינּוּן
דְּבִטְשׁ בָּהּ, אֶפִּיק לְבָר, וְאִתְגַּלְיִין כָּל אֵינּוּן מְלִין סְתִימִין דְּהוּוּ תַמּוּן, וְנִפְקִי
לְבָר, הָא אִתְיִידַע הֵהוּא מְחֻשְׁבָּה דְּהוּוּ סְתִים וְלֹא יָדִיעַ.

כְּגוּוּנָא דָא, כַּד בְּטִשׁ וי' בְּנְקוּדָה דָא לְתַתָּא, כְּדִין אֶפִּיק מְגוּוּהָ, כָּל אֵינּוּן
חֲזִילִין וּמְשָׁרְיִין וְאוּכְלוּסִין וְנִהוּרִין וְנִחְלִין עֲמִיקוּן דְּלְעִילָא.

וּכְדִין אֲמַרִי לָהּ, (שְׁהִישׁ א) וְרַעִי אֵת גְּדִיּוֹתֶיךָ עַל מְשַׁכְּנוֹת הָרוּעִים. טוֹל נְהוּרִין
וּמְזוּנִין, וּפְלַגִי לְכָל אֵינּוּן חֲזִילִין וְהָבִי לוֹן. עַל מְשַׁכְּנוֹת הָרוּעִים, אֵינּוּן
רוּעִים דְּהוּוּ מְנַהֲגִי עֲלֵמָא, לְמִיָּהֵב לוֹן שׁוּלְטָנוּ וְתוֹקְפָא, כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא
חֲזִי לִיהָ. וְכָל דָא, בְּאִתְפְּשִׁטוּ דְּהֵהִיא נְקוּדָא דְּהוּוּ סְתִימָא מִן קַדְמַת דְּנָא.

חֲדִי רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאָמַר, בְּקַדְמִיתָא עַד לָא אִתְאָמַר וְלֹא אִתְגַּלְיִי מְלִין אֲלִין
דְּשִׁיר הַשִּׁירִים, בְּכִינָא וְעֲצִיבְנָא. וְהַשְׁתָּא דְּמְלִין אֲלִין אִתְגַּלְיִין, חֲדִינָא,
וְאִמִּינָא, דְּזַכָּאָה חוּלְקִי דְּהוּוּנָא בְּדָא. וְתוּ, דְּמְלִין עִילָאִין דְּלְעִילָא, אִתְגַּלְיִין
הָכָא עַל יָדָא דְּמַר.

(שְׁהִישׁ א) לְסוּסְתִי בְּרַכְבֵּי פְרַעָה דְּמִיתֶיךָ רַעֲיָתִי, רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (שְׁמוֹת
יד) וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בְּחוּר וְכוּ', תָּא חֲזִי, חֲכַמְתָּא דְּמַצְרַיִם, דְּכָל מַה
דְּעָבְדוּ, לְגַבֵּי רְזָא דְּחֲכַמְתָּא דְּלְעִילָא עָבְדוּ. וּפְרַעָה חֲפִים הָוָה יַתִּיר, דְּהָא
לֹא מוֹקְמִי מְלָכָא בְּמַצְרַיִם אִי לֹא יְהֵא חֲפִים מְכַלְהוּ.

וְעַל דָא כְּתִיב וַיִּקַּח, אִיהוּ נְטִיל כּוּלָא בְּחֲכָמָה, נְטִיל עֵיטָא דְּחֲכַמְתָּא לְגַבֵּיהָ.
אָמַר, עֲמָא דָא שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלְף אֵינּוּן, עָאֵל לְאִידְרוּי, וְהַפֶּדָּ בְּכָל זִינֵי חֲרָשִׁין
דִּילִיָּה, וְעָבַד סְגִימִין פְּסִיסִין, וְחֲרַשׁ חֲרָשִׁין, וְנְטִיל שֵׁיִת מְאָה רֶכֶב בְּרִירָן.
בְּחוּר: בְּרִירָן בְּחֲרָשִׁין, טְעוּנִין בְּכָל זִינֵי קְסָמִין וְחֲרָשִׁין כְּרְזָא דְּלְעִילָא,
דְּהֵהוּא מְמַנָּא דְּאִתְמַנָּא עֲלֵיהוּ.

וְהָוָה נְטִיל טְעִין בְּקְסָמִין וְחֲרָשִׁין, שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בְּחוּר, דְּהוּוּ בְּרִירָן
לְקַבְלֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל. וְכָל רֶכֶב מַצְרַיִם, כָּל חַד וְחַד טְעִין בְּחֲרָשׁוּי וְקוּסְמוּי.
לֹא הוּוּ חֲפִימִין בְּמַצְרַיִם, דְּלֹא טְעִין טְעוּנִין דְּקְסָמִין וְחֲרָשִׁין.

וְשְׁלִישִׁים עַל כָּלוּ, מֵאִי וְשְׁלִישִׁים. אֶלָּא זִינִין דְּחֲרָשִׁין לִיהָ גְלִיפִין בְּתַלְתָּ
תַּלְתָּ. וְשְׁמֵהוּן דְּמַסְאָבוּ הוּוּ בְּאִתְנוּן דְּתַלְתָּ תַּלְתָּ. כָּלְהוּ גְלִיפִי בְּקְסִירִין
מְזִינִין, כְּגוּוּנָא דְּלְעִילָא, לְמַהוּי לִיהָ זִינִין קְסִירִין לְגַבֵּיהוּ דִּישְׂרָאֵל.

עַל כָּלָה כְּתִיב, דְּהָא עֵיטָא נְטִיל עַל כָּלָה, וּבְגִין לְשִׁיזְצָאָה לוֹן לְיִשְׂרָאֵל. וְכָלְהוּ
הוּוּ זִינֵי מְשָׁרְיִין עַל כָּלָה, דְּהוּוּ נְטִילָא קְמִיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל.

מִיָּד (שְׁמוֹת יד) וַיִּחַזַּק ה' אֶת לֵב פְּרַעָה וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
יוֹצְאִים בְּיַד רָמָה. מִיָּד רָמָה לֹא כְּתִיב, אֶלָּא בְּיַד רָמָה. אִיהִי יָד דְּכְתִיב בֵּיהָ,
(ש) וַיִּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה, הֵהִיא יָד הַגְּדוֹלָה אִיהִי יָד רָמָה.

בְּהֵימָה שְׁעָתָא, חֲקִיק קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּהַאי יָד, כָּל דְּיוֹקְנִין, וְכָל חַיִּילִין וְתוֹקְפִין דְּמִצְרָאִי, כְּגוֹנָא דְּאִינוּן חֲרָשִׁין וְקִסְמִין דְּעֵבְדוּ, בְּשַׁעְתָּא דְּהוּא אֲתִינִין בְּחֲרָשָׁא דָּא. הֵהִיא יָד, הָוָה חֲקִיק בֵּיהּ לְקַבְּלִיהּ דְּהֵהוּא חֲרָשָׁאִי, וְאַתְּבַרְתָּ קַמֵּיהּ דְּהֵהוּא דְּיוֹקְנָא דְּהָוָה חֲקִיק בְּהֵהוּא יָד. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שם טו) יְמִינָךְ יְיָ נֹאדָרִי בַּכַּח יְמִינָךְ יְיָ תַרְעֵץ אֹיֵב. וּבְגִין הַאי דְּמִיתִידָּהּ, דְּיוֹקְנִין וְצִיּוּרִין חֲקִיקְנָא בְּיָד, כְּגוֹנָא דְּסוֹסְוֹתָא דְּפִרְעָה. עַד הַכָּא.

אַבְל בְּקִישׁוּרָא דְּמַלְיָן, לָא אֲתַקְשְׁרוּ. דְּאִי הָכִי, מַאי הַאי לְגַבֵּי קְרָא דְּלַעֲיָלָא, וּבְרָזָא דְּרַחֲמִינוּ וְחֻדְוָה דְּתַשְׁבְּחָתָא דָּא. מַאי בְּעָאן הַכָּא רַתִּיכִין דְּפִרְעָה. וּמַאי קָא אֲתִיב לְגַבֵּיהּ.

אַלָּא וּדְאִי כּוֹלָא בְּקִישׁוּרָא דְּרָזָא חָדָא אִיהוּ. לְסוֹסְתִי בְּרַכְבֵּי פִרְעָה. אֲהַדְרַנָּא לְמַלְהָ קְדַמָּא. דְּכַד קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא מְנִי לָהּ עַל כָּל אִינוּן אוֹכְלָסִין וּמְשִׁירִין דְּלִתְתָּא לְמַהוּי רִישָׁא דְּלַהוּן. מֵהֵהוּא זְמַנָּא אִיהִי מְשַׁבַּחַת תְּדִיר, וְלָא שְׂכִיכַת, וְכָל אוֹכְלוּסִין דִּילָהּ מְשַׁבְּחוּן תְּדִיר, וְלָא שְׂכִיכוּ לְעַלְמִין.

וְתוֹשְׁבַּחְתָּא דְּרַחֲמִינוּ דָּא, הָוִי שִׁירוּתָא, כַּד נִפְקַת מִמְצָרִים, וְכָל אוֹכְלוּסִין דְּלַעֲיָלָא וְתַתָּא הוּוּ קַמָּה, וּכְדִין שְׁרִיאַת רַחֲמִינוּ דְּתוֹשְׁבַּחְתָּא לְגַבֵּי עֵילָא. וְסוֹסְוֹן דְּפִרְעָה וְרַתִּיכוּי הוּוּ נִטְלוּן אֲבַתְרִיָּהּ דִּישְׂרָאֵל, אִיהִי שְׁרִיאַת בְּתוֹשְׁבַּחְתָּא דְּרַחֲמִינוּ לְגַבֵּי עֵילָא.

וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לָא בְּעִי בְּתוֹשְׁבַּחְתָּא בְּהֵהוּא זְמַנָּא, כְּמָא דְּתַנִּינִין דְּכַתִּיב (שמות יד) וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה. וְאִיהוּ אֲשַׁתִּיק לָהּ מִגּוֹ תוֹשְׁבַּחְתָּא דְּרַחֲמִינוּ דְּשְׁרִיאַת.

פּוֹק חֲזִי, כְּלָה דְּקִימָא בְּרַחֲמִינוּ לְמַחְמִי לְבַעְלָהּ, כַּד חֲמַאת לִיהּ, אֲתַעֲרַת רַחֲמִינוּ לְגַבֵּיהּ, וְשְׁרִיאַת לְשַׁבְּחָא לְגַבֵּיהּ. וְאִי אִיהוּ לָא בְּעִי בְּתוֹשְׁבַּחְתָּא, מְשַׁתְּקָה בְּשַׁתִּיקוּ מֵאַתְּעֲרוּתָא דְּרַחֲמִינוּ דְּשְׁרִיאַת. אִידָּהּ שְׂכִידָּהּ לְבָהּ וְרַעוּתָהּ.

כִּיּוֹן דְּטַבְּעִי כָּל אִינוּן סוֹסְוֹן וְרַתִּיכִין דְּפִרְעָה בְּיַמָּא, וְחִמוּ יִשְׂרָאֵל כָּל אִינוּן גְּבוּרָאן וְנִיִּסִין דְּעֵבְדוּ לֹון קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, שְׁבַחוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא תוֹשְׁבַּחְתָּא בְּגִינָהּ, וְקַבֵּיל לֹון קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, דְּכַתִּיב, (שמות טו) אֲזִי יִשִּׁיר מִשָּׁהּ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֵיָי. לְבַתֵּר כַּד אֲהַדְרַ בִּירָא, שְׁבַחוּ יִשְׂרָאֵל תוֹשְׁבַּחְתָּא בְּגִינָהּ. דְּכַתִּיב, אֲזִי יִשִּׁיר יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת. אֲתָא יְהוֹשֻׁעַ וְשַׁבַּח תוֹשְׁבַּחְתָּא בְּגִינָהּ. אֲתוּ דְּבוּרָהּ וּבְרַק וְשַׁבְּחוּ תוֹשְׁבַּחְתָּא בְּגִינָהּ.

כִּיּוֹן דְּבַנְהָ שְׁלֹמָה בִּי מְקַדְשָׁא, וְעַלְמִין הוּוּ כְּלָהּ בְּשִׁיקוּלָא חָדָא, כְּדִין אִיהִי אֲתַעֲרַת רַחֲמִינוּ וְתוֹשְׁבַּחְתָּא עֵילָאֵהּ, וְאַמְרַת מִילִין עֵילָאִין אֵילִין דְּתוֹשְׁבַּחְתָּא וְרַחֲמִינוּ לְגַבֵּיהּ.

כְּדִין אִיהוּ, מִגּוֹ רַחֲמִינוּ וְתִיאוּבְתָא דְּכְלָהּ, בְּעָא לְאַדְכוּרִי לָהּ הֵהוּא שְׁתִּיקוּ דְּעֵבְדוּ לָהּ לְמִשְׁתַּק, וְלָא בְּעָא בְּתוֹשְׁבַּחְתָּא, פְּתַח וְאַמַר, (שה"ש א) לְסַסְתִּי

בְּרַכְבֵּי פְרָעָה, כִּד אֵינּוּן סוּסוֹוּן וּרְתִיכִין דְּפְרָעָה הוּוּ אַתְיִין וְרַדְפִין
אַבְתְּרִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּמִיתִידְ רַעֲיָתִי, אֲשֶׁתִּיקִית לָךְ בְּאֲשֶׁתוֹקָא. דְּמִיתִידְ:
כְּמָא דְאַתְמָר, וַיִּדְם אַהֲרוֹן. שְׁמֵשׁ בְּגַבְעוֹן דּוּם.

וְעַם כָּל דָּא, הֵכִי אֲצִטְרִידְ, דְּהָא בְּהֵהוּא זְמַנָּא עַד כְּעָן, בְּנִין וְאַכְלוּסִין
דְּאַרְעָא, וְכָל תִּיקוּנִין דִּילָךְ, לָא הוּוּ שְׁלַמִּין כְּדִקָּא יָאוּת, וְאַתְּ לָא הֵוִית
מִתְעַטְרָא בְּהוּ כְּדִקָּא יָאוּת בְּתִיקוּנִידְ.

אַבְל הַשְּׁתָּא נָאוּו לְחַיִּידְ בְּתוֹרִים, כְּמָא יָאִין כָּל תִּיקוּנִין דִּילָךְ, וְכַמְּה
שְׁפִירִין אֵינּוּן בְּתוֹרִים, דְּכִבְרַ קְבִילוּ אֲוִרִיתָא, תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל
פֶּה, וְאַתְעַטְרַת בְּהוּ. מַה דְּלָא הֵוִית מְקַדְמַת דְּנָא.

וּבְגִין כְּךָ דְּמִיתִידְ רַעֲיָתִי, וְלָא בְּעִנָּא בְּתוֹשְׁבַחְתִּידְ, וְאַתְעָרוּ דְּרַחֲמֵי דִילָךְ,
בְּגִין דְּאַתְּ יַעְרוּם וְעָרִיָּה, וְלָא הֵוִית מִתְתַּקְנָא בְּתִיקוּנִין. וְהַשְּׁתָּא כְּמָא יָאִין
תִּיקוּנִין דִּילָךְ, וְרַעוּתָא דִּילִי בְּךָ, וּבְמִילִי תוֹשְׁבַחְתִּידְ. צְנֹאֲרִידְ, הָא אֵית לָךְ
בִּי מְקַדְשָׁא בְּאַרְעָא, בְּגוּוּנָא דְּכְלָהוּ צִיּוּרִין עֵילְאִין וְכַמְּה צְדִיקִים וְחֲסִידִים
עֲאֲלִין בְּגוּיָה.

וְהַשְּׁתָּא דְאַתְּ מִתְעַטְרָא בְּתִיקוּנִידְ, וּבְשְׁלִימוּ דְלַהוֹן, הָא כָּל מְקוֹרִין עֵילְאִין,
וְכָל דְרָגִין וְשִׁיפִין הָא אֵינּוּן לְגַבְדְּ, לְקַבְּלָא לָךְ, וּלְאַתְתַּקְנָא לָךְ בְּתִיקוּנִין
עֵילְאִין.

וְעַל דָּא (שְׁה"ש א) תּוֹרִי זֶהָב נַעֲשֶׂה לָךְ, נַעֲשֶׂה וְדָאִי, אַעֲשֶׂה לָא כְּתִיב, אֶלְא
נַעֲשֶׂה, מְרִישָׁא דְנִקּוּדָה עֵילְאָה, עַד יִסּוּדָא תַּתְּאָה, נִתְקַן לָךְ, וְנַעֲבִיד לָךְ
מִסְטָרָא דְזֶהָב, דְּתַמָּן אַתְעָרוּ דְרַחֲמֵי. עַם נִקּוּדוֹת הַכֶּסֶף, מִסְטָרָא דְזִמְיָנָא.

לְאַחַזְאָה, דְּהָא אַתְעָרוּ דְלַעֲיֵלָא, לָא אַתְעָר וְלָא אַתְתַּקַּן לְגַבְהָ, אֶלְא כִּד
אַתְתַּקְנָא אֵיְהוּ בְּקַדְמִיתָא בְּתִיקוּנֵי דְהָאִי עֲלֵמָא. כִּיּוֹן דְּתִיקוּנִין דְּהָאִי
עֲלֵמָא אַתְתַּקְנּוּ בְּהָ כְּדִקָּא יָאוּת, כְּדִין תִּיקוּנֵי דְלַעֲיֵלָא מִתְתַּקְנִי בְּהָ, וַיְהִי
לָהּ תּוֹרִי זֶהָב עַם נִקּוּדוֹת הַכֶּסֶף. תּוֹרִי, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (אֶסְתֵּר ב) תּוֹר אֶסְתֵּר
בֵּת אַבִּיחֵיל.

וְעַל דָּא, כִּד רַדְפִין סוּסוֹוּן דְרַכְבֵּי פְרָעָה, דְּמִיתִידְ, דְּלָא תִשְׁבַּח וְלָא תַתְעָר
רַחֲמֵי לְגַבְאִי. בְּגִין דְּתִיקוּנִין דִּילָךְ לְתַתָּא לָא הוּוּיִין. וְהַשְּׁתָּא יָאוּת הוּוּ,
דְּהָא נָאוּו לְחַיִּידְ בְּתוֹרִים וְגוּ', וְדָאִי תּוֹרִי זֶהָב נַעֲשֶׂה לָךְ וְגוּ', וְנִתְתַּקַּן לָךְ
כְּדִקָּא יָאוּת. וְכָל חַד וְחַד כְּפּוּם אֲוִרְחוּי, וּמְלִין הֵכִי מִתְקַשְׁרִין.

(שְׁה"ש א) לְסַסְתִּי בְּרַכְבֵּי פְרָעָה וְגוּ', כְּתִיב (שְׁמוֹת יג) וַה' הוֹלִידְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם
בְּעַמּוּד עָנָן וְגוּ'. בְּשַׁעֲתָא דְאַפִּיק לֹוּן קוּדְשָׁא בְּרִידְ הוּוּ לִישְׂרָאֵל מִמְצָרִים,
לָא הוּוּ בְּעָאן לְמִיזַל בְּמַדְבְּרָא בְּאֲוִרְחַ נְגִיבוּ. דְּהוּוּ רְגִילִין בְּמִצְרַים, דְּהוּוּ
כְּגִנְתָּא דְעָדוּן, כְּדִבְרַ אַחַר, כְּגוֹן ה' כְּאַרְצַ מִצְרַים. דְּהוּוּ אֲזַלִּין בְּאַתְרַ נְגִיבוּ
בְּאֲוִרְחָא, בְּחוֹרְבָא בְּלָא יִישׁוּבָא.

מה עבד קודשׁא בריד הוא, שדר קדמייהו שכנתא, דהות אזלת בכל גוונין דזהרא, בכל גוונין דתיאובתא, וחו רהיטי אבתרה למחמי בתיאובתא. ובגין כך הו רהיטין אבתרה, ואזלי, ולא הו מתעכבי. וקודשׁא בריד הוא עביד לון הכי, כי היכי דלא יתעכב קדושׁא דשׁמא על ימא, דאיהו הוה בעי לאתיקרא בגו כל עממין דארעא.

כגונא דאלין אזלין בבהילו, אוף הכי עבד פרעה ברתיוכי וסוסוון דיליה, בגין למרדף בבהילו, דלא יתעכבון רתיוכי באורחא. מה עבד. נטל סוסוון נוקבי וסוסוון דכורי, ושוי נוקבי לקמיייהו ודכורי מאחורא, דכורי הו רהיטי בתר נוקבי, ונוקבי הו רהיטי מקמי דכורי, ואלין ואלין הו רהיטי בבהילו. ודא עבד פרעה בחמתא, למרדף בבהילו אבתרייהו דישׁראל.

כיון דאדביק לון, ובצא לאגחא קרבא בישׁראל, נטל נוקבי וחגר לון לאחורא, ודכורי לקמיייהו, בגין ליאשא רתיוכי. כך בקדמיתא כתיב, (שמות) וחי הולך לפניהם יומם, ולבתר כתיב, (שם יד) ויסע מלאך האלהים ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם. ויסע, בגין דיתייאשוו ישׁראל, ויהו נטירין. וכל אינון גירין, ובלסטראין, ואבנין, וקולפין, דהו רמאן לגבייהו דישׁראל, לא מטו לון. והיינו דכתיב, התיצבו וראו, ובגין כך דמיתיד, בההוא גוונא ממש.

כיון דאינון אוכלוסין אתעברו, וחמו כל אינון נסין וגבורן דעבד קודשׁא בריד הוא על ימא, כדן נאו לחינד בתורים, אתתקנו ישׁראל ברזא דמהימנותא, דכתיב (שם) ויאמינו בה' ובמשה עבדו. וקבילו ישׁראל אורייתא על טורא דסיני, תורה שבכתב ותורה שבעל פה, וכדן אתתקנו כולא, עילא ותתא כדקא יאות.

(שיר א) נאו לחינד בתורים, תא חזי, כל גוונין דלגו, וכל מחשבין ורעותין דעלמא דאינון גו לבא, כולהו אתחזון באנפין. ובאנפין אשתמודעא בר נש מאן איהו. אי עובדוי לטב, אי עובדוי לבישׁ. כדבר אחר, (ישעיה א) הכרת פניהם ענתה בם. והשתא דתיקונין דכלא כלהו כדקא יאות, בתיקונין דכשׁראן, בתיקונין דעובדין טבין, מיד נאו לחינד בלא כיסופא כלל.

וכל דא הוי בזמנא דאתבני בי מקדשא, ועלמין כולהו בחדנא, עילא ותתא, וכדן אתתקנו אנפין כדקא חזי. אתחברו אנפין באנפין כדקא חזי.

לחינד, ולא כתיב פניד, בגין דכולא חד, אבל לחיים, אינון מתקנו צפופא ומילולא לאסתכלא בהו. ובגין כך, שירתא דא אתתקנא השתא, יתיר משאר זמנין דעלמא.

כתיב, (בראשית טו) והנה דבר ה' אליו לאמר לא ירשד זה כי אם אשר יצא ממעיד הוא ירשד. וכי אברהם דהוה אזיל בשלימו לגבי מלכא קדישא, איד לא האמין במאמר דקודשׁא בריד הוא, אמר דלהווי ליה בנין, דכתיב לזרעך אתו את הארץ הזאת. ולבתר איהו אמר, והנה בן בייתי יורש אתי.

שְׁפִיל לְרִישִׁיָּה דְקָרָא, מַה כְּתִיב, (ש) וְאַנְכִי הוֹלֵךְ עָרִירִי. וּכְתִיב (ס) הֵן לִי לֹא נִתְּנָה זָרַע וְהֵנָּה בֶן בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי. אֲלֵא בְּקִדְמִיתָא אַבְרָהָם הָוָה הֵימִין בְּקוֹדֶשׁא בְּרִידָה הוּא, וְהָוָה מְסַתְּפַל בְּכוֹכְבֵיִיא וּבַהֲנֵי מְזֻלֵיִיא, וְהָוָה חֲזִי דְלֹא יְהֵא לִיה בֵּר. בְּגִין דְּעַד כְּעָן לֹא הָוָה דְּבִיק בְּדַבֵּיקוּ דְמֵאֲרִיה.

כִּינּוּן דְּכְתִיב וַיּוֹצֵא אֹתוֹ חוּצָה, אֲפִיק לִיה מֵהוּא אֹרְחָא, וְקָרִיב לִיה לְגַבִּיהַּ לְפִוְלְחָנִיָּה, לְמַנְדַּע אֹרְחִין אֲחֶרְנִין דְּחֻכְמָתָא, וְאֲפִיק לִיה מֵהוּא טִיּוּרִי דְּמְזֻלֵי, וְאַמֵּר לִיה, אַבְרָם אֵינּוּ מוֹלִיד, אַבְרָהָם מוֹלִיד. וְדָא (בְּרֵאשִׁית יז) וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֵךְ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֵךְ אַבְרָהָם כִּי אַב הֵמוֹן גּוֹיִם נִתְּתִידָךְ.

מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּלִית בְּכָל אֲתוּוֹן אֶת דְּמִתְּקָנָא לְאוּלְדָא, בֵּר אֶת ה'. הָאִי אֶת, אִיהִי מִתְּתִקָּנָא לְמַעַבְד פִּירִין וְאִיבִין יִתִּיר מְכָל שְׁאָר אֲתוּוֹן. וּבְגִין כְּדָא אִיהִי פְתִיחָא מְכָל סְטָרִין.

וְאִי תִימָא, אֶת דָּא לֹא אֲצִטְרִיד לִיה לְאַבְרָהָם לְאַתּוּסְפָּא לִיה, דְּהָא לֹא דִילִיָּה הוּא, ה' אִיהִי נוֹקְבָא בְּכָל אֲתֵר, וְתִינַח לְשָׂרָה לְמַהְוִי אֶת דָּא רְשִׁימָא בְּגִוּוּהַ.

אֲלֵא תִרִי הַהִיִּין אֵינּוּן, חַד עֵילְאָה, וְחַד תִּתְּנָה. חַד עֲלֵמָא דְדְכוּרָא, וְחַד עֲלֵמָא תִתְּנָה, דְּאִיהוּ עֲלֵמָא דְנוֹקְבָא. כִּינּוּן דְּאַתּוּסְפָּא ה' בְּאַבְרָהָם, אֹר קִדְמָאָה דְּהָוָה הָאִי ה' מִתְּעַטֵּף בֵּיה, נְפִיק וְעַבְד אִיבִין. וְאַתְרֵשִׁים אַבְרָהָם בְּהָוָה דְּרָגָא עֵילְאָה דִילִיָּה, בְּחֵילָא דְהָאִי ה' עֵילְאָה, דְּהָא לִית חֵילָא וְתוֹקְפָא לְהָוָה אֹר קִדְמָאָה, בֵּר ה'. וּבְגִין כְּדָא נְטִיל הָוָה אֹר קִדְמָאָה, אֶת ה' עַמִּיָּה, וְאַתִּישֵׁב בְּדְרָגִיָּה, דְּהָא סְלִיק לְמַהְוִי עֲבִיד תּוֹלְדִין.

תִּרִין אֲתוּוֹן רְשִׁימִין הֲכָא, דְּאֵינּוּן סְלִיקוּ לְעֲלֵמָא עֵילְאָה, וְאֵינּוּן ה"ם. אֶת ס' מַעֲלָמָא עֵילְאָה אִיהִי. מֵאִי בִינֵיִיָּהוּ בִין אֶת ס' וּבִין אֶת ה', דְּהָא תִרְוִיָּיָהוּ מַעֲלָמָא עֵילְאָה אֵינּוּן.

אֲלֵא כְּדָא סְתִים כּוֹלָא גּוֹ מְחֻשְׁבָּה עֵילְאָה, וְאִיהִי נְקוּדָה לֹא אֲתִפְשָׁטָא, וְאַסְתִּים לְגוֹ. כָּל אֵינּוּן שְׁבִילִין עֵילְאִין, וְאַתּוּוֹן סְתִימִין, אֲסְתִים כּוֹלָא בְּאֶת ס'. וְהוּוּ כָּל אֵינּוּן שְׁבִילִין וְאַתּוּוֹן עֵילְאִין סְתִימִין כְּלִילָן בְּאֶת דָּא. כִּינּוּן דְּסְלִיק בְּרַעוּ לְאַתְגְּלָאָה, וְלֵאֲפֻקָא תּוֹלְדִין, הָאִי אֶת ס' אֲתִפְתַּח, וְאַתְעֲבִיד אֶת ה'.

לֹא אֲשִׁתְּנוּ דָא מְדָא, אֲלֵא דְאַתְפְּתַח לְאַפְקָא תּוֹלְדִין וְלְאַתְגְּלֵיָּא בְּלַחֲשִׁוּ. דְּהָא אֶת דָּא לֹא אֲתִגְלֵיָּא וְלֹא אֲדַכֵּר. וְאַף עַל גַּב דְּאִיהִי בְּלַחֲשִׁוּ, הוּא בְּפּוּם גְּלִי. וּבְגִין כְּדָא, בְּשַׁעְתָּא דְאַתְגְּלִי וְאַתְפְּתַח, כְּדִי זְמִין לְאוּלְדָא.

דְּהָא בְּעוֹד דְּלֹא קִיִּמָּא בְּפְתִיחוּ דְה', כּוֹלָא סְתִים בְּגִוּוּהַ בְּאֶת ס'. לְבַתֵּר דְאַתְפְּתַח, עֲבִיד תּוֹלְדִין בְּאוֹת ה'.

וְאִינוּ תוֹלְדִין לֹא נִפְקִי לְבַר, בַּר בְּחַד אֲבָר, שְׂיִיפֵא קִדְיִשָּׂא דְאַתְתַּפְקוּן גְּבִיָה,
וְעָאֵל בְּאֵת ה' בְּתַרְיִיתָא. מֵאֵת ה' נִפְיִק, וּבְאֵת ה' עֵיִל, בְּהֵוּא אֲבָר
דְאַתְתַּפְקוּן גְּבִיָה ה' בְּתַרְיִיתָא.

וּבְשַׁעְתָּא דְאַתְפַּתַח, וְאַתּוּסַף אֵת דָּא, ה' עֵילָאָה, כְּדִין אֲתַתְּפִקוּן בְּתִיאֻבְתָּא,
וְהֵאִי אֲבָר צְדִיקָא דְעֵלְמָא אֲתַתְּפִקוּן עֲלֵיהּ. וְעַל דָּא, כְּדִין אֲתַתְּפִקוּן הֵאִי אֲבָר
בְּתִיאֻבְתָּא, אֲתוּסַף בִּיָּה ה'. וְכֵד אֲבָר דָּא לֹא הוּי בְּתִיאֻבְתָּא, וְהוּהוּ ס'
בְּלַחֻדוּי, לְאַתְחִזָּאָה דְהֵא לֹא קִיִּמָא לְאוּלְדָּא.

וְרָזָא דָּא אֲבָרְס, אֲבָן רַבִּי ס', דָּא אִינוּ מוֹלִיד, דְהֵא ס' סְתִימָא אִיהִי, וְלֹא
קִיִּמָא לְאוּלְדָּא. כְּדִין אֲתוּסַף ה', הֵהוּא ס' אֲתַתְּפַח, וְאַתּוּסַף ה', וְקִיִּמָא
בְּהֵוּא אֲבָר לְמַעְבַּד תוֹלְדִין. וְרָזָא דָּא אֲבָרְהֵס, אֲבָן רַבִּי ה"ס, דָּא, מוֹלִיד
וְעֵבִיד אִיבִין.

וּבְגִין כְּדִין אֲבָרְס אִינוּ מוֹלִיד, אֲבָרְהֵס מוֹלִיד. בְּגִין דְהֵהוּא אֲבָר לֹא אֲתַתְּפִקוּן
עַד דְאַתִּי ה'. וּבְכָל אֲתַר ה"א קִיִּמָא לְתוֹלְדִין וְאִיבִין, וְעַל דָּא שְׁמָא גְרִיס.

וּמִנָּא לָן דְהֵהוּא אֲבָר לֹא אֲתַתְּפִקוּן אֶלָּא בְּגִין ה'. דְהֵא בְּזִמְנָא דְהוּהוּ שְׁמִיָּה
אֲבָרְס, לֹא אֲתַתְּפִקוּן הֵהוּא אֲבָר, וְלֹא אֲתַתְּפִקוּן. בְּתַר דְאַתָּא ה', אֲתַתְּפִקוּן הֵהוּא
אֲבָר, וְאַתְגְּזֹר, לְמַעְבַּד אִיבִין בְּהֵהוּא ה' בְּתַרְאָה. וּבְעוּד דְאַיְהוּ עֵלְמָא
עֵילָאָה סְתוּס בְּאֵת ס', הֵהוּא אֲבָר לֹא אֲתַתְּפִקוּן, וְקִיִּמָא עֲרָלָה בְּלֹא גְזִירוּ.

וְהַרְגָּא תַתְּאָה קִיִּמָא מְגוּ עֲרָלָה, בְּאֵת ד', גוּ מְסַכְנוּ. כְּדִין עֵלְמָא עֵילָאָה גוּ
סְתִימוּ בְּרָזָא דְאַת מ', עֵלְמָא תַתְּאָה בְּמְסַכְנוּ בְּרָזָא דְאַת ד'.

כְּדִין אֲתַתְּפַח עֵלְמָא עֵילָאָה מֵאֵת ס', וְאַתְעֵבִיד ה', כְּדִין, אֲתַתְּפִקוּן בְּרִית,
וְאַתְעֵבֵר עֲרָלָה. וְכִינּוּן דְאַתְתַּפְקוּן הֵאִי בְּרִית, נִפְקִין אֵלִין תַּרְוּן אֲתוּוּן, וְעֵיִלִי
אֲתוּוּן אוּחְרַנִּין. נִפְקִין תַּרְוּן אֵלִין ד"ס.

וְכָל גְזִירוּ דְלֹא נִפְיִק מִינֵיהּ דָּס, לֹאוּ אִיהוּ גְזִירוּ. דְהֵא אֵלִין מִתְעַבְרִין וְעֵיִלִין
תַּרְוּן אוּחְרַנִּין. בְּאַתַר דְאַת ס', עֵיִל ה'. בְּאַתַר דְאַת ד', עֵיִל ה'. כְּדִין כּוֹלָא
קִיִּמָא לְאוּלְדָּא.

וְרָזָא דָּא (ישעיה ט) לְס' רַבָּה הַמְשֻׁרָה וּלְשָׁלוּם אִין קַץ עַל פְּסָא דְוּד וְעַל
מְמַלְכְתוֹ לְהַכִּין אֲתָהּ וּלְסַעְדָּהּ. ס' רַבָּה, לְמַרְבָּה. רָזָא דָּא, כְּדִין לְאַת ס' רַבָּה
הַמְשֻׁרָה, דְאַסְגִּיאוּ רְבוּ עֵילָאָה, דְאַתְפַּתַח וְאַתְעֵבִיד ה', כְּדִין וּלְשָׁלוּם אִין
קַץ. מֵאִי וּלְשָׁלוּם. אֶלָּא וּלְשָׁלוּם, דָּא הֵהוּא אֲבָר יְסוּדָא דְעֵלְמָא, דְאַתְעֵבֵר
מִיָּה עֲרָלָה, הֵהוּא דְאַקְרִי קַץ כָּל בְּשָׂר, וְדֵאִי וּלְשָׁלוּם אִין קַץ, דְהֵא
אֲתַעֵבֵר. וְיִתִּיב שְׁלוּם עַל פְּסָא דְוּד, וְעַל מְמַלְכְתוֹ, לְהַכִּין אֲתָהּ וּלְסַעְדָּהּ
בְּמִשְׁפָּט וּבְצַדִּיקָה.

וְכָל דָּא, כְּדִין אֲתַעֵבֵר ס' וְאַתְפַּתַח, כְּדִין אֲתַעֵבֵר עֲרָלָה, וְאַתְעֵבֵר ד', כְּמָא
דְאַתְמַר. וְרָזָא דָּא, (שמות כד) הִנֵּה דָם הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת ה'. דְאַצְטְרִיד
לְאַפְקָא מִינֵיהּ ד"ס בְּרִית, תַּרְוּן אֲתוּוּן אֵלִין.

ועל רזא דא, אברהם אבר הי"ם דאתפתח את ס', בגין לשמשא האי אבר בעלמא דלתתא. ובגין האי, יצחק לא נפיק, עד דאתעבר ערלה מההוא אבר קדישא עילאה. ובגין כן, קודשא בריך הוא כל מה דעבד בארעא, כולא איהו ברזא דשימושא כגוונא עילאה, לאחזאה דהא אפיק שמהו כולהו בחכמתא עילאה, כגוונא דרזא דלעילא, כלא כדקא יאות.

(בראשית טו) והנה דבר ה' אליו לאמר לא יירשך זה. מאי טעמא, בגין דהנה עבד משכיל. וכדין אמר, הן לי לא נתת זרע והנה בן ביתי כו'. בגין דהא איהו הנה מסתפל וחמי בטיורי דלא יוליד. ובשעתא דאתגזר אברהם, אשתלים בכולא באת הי"א, דאתפתח מאת ס' ואת ד' אוף הכי. כדין עאל אברהם באורח דחכמתא, ואתעבר מההוא אורחא אחרא דכוכביא ומזלי.

תא חזי, בשעתא דהנה ביה ערלה, דלא אתגזר, קודשא בריך הוא לא אתגלי ליה אלא במחזה. בגין דעלמא עילאה הנה סתום באת ס', ועלמא תתאה הנה במסכנו באת ד'. כיון דעלמא עילאה אתפתח באת ה', ואברהם אעבר ההוא ערלה, ואתעבר עלמא תתאה מההוא ד', כדין כתיב, וירא אליו ה', כדין אתגלי כולא, ואתפתח מאי דלא הנה מקדמת דנא כדין.

כהאי גוונא ממש, כל זמנא דצדיקי וחסידים אסגיאו בעלמא, כדין כולא אתגליא ואתפתח. בזמנא דשלמה מלכא בנה בי מקדשא, והווי ישראל כולהו צדיקי וחסידים, שקטי כחמרא על דורדייה, כדין אתפתח כולא, ואתגלי שירתא דא עילא ותתא.

בההוא שעתא כתיב, (שה"ש א) לססתי ברכבי פרעה דמיתיד רעיתי. מה שוסוותא דרתיכין דפרעה הוו מזויגין בכל זיני קרבא, אוף הכי אנת הוית מתלבשא בכמה זיני קרבא, לאגחא קרבא. ומה שוסוון דפרעה הוו טעונין בכמה מאני זיני קרבין, אבנין, גירין, בלסטראין, קסורין, כולהו טעונין לאגחא קרבא, אוף הכי אנה בך טעיננא כל זיני קרבין, לאגחא קרבין, לאתקדשא בך לעיניהון דכולא, ולאגחא קרבא בהון.

והשתא חמינא לך כגוונא אחרא, בכמה תיקונין יאין, בכמה תיקונין שפירין. נאווי לחייך בתורים, בתרי ההי"ן, דהא כולא אתפתח לגביך ואתגליא. ה' עילאה חדי בך, ויאיי לקבלך, ואתפתח. ואת אתעברת מאת ד', ועילת באת ה'. ואלין תרין, נאווי ואתתקנו לגביך, דאינון תרין ההי"ן, אינון תורים, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. צוארך בחרוזים תיקונין עילאין, דכל מקורין דאתתקנו לגבך.

והא איהו דאיהו דכיר לגבה בחביבו ורחימו סגי, בגין דתיאובתיה לגבה, ולנחמה ולמלא על לבה, ולאחזאה לה רחימו סגי. ועל דא אמר לגבה, תורי זהב וגו', מפאן ואילך אית לאוספא לך שפירו על שפירו, תיקונין על תיקונין.

כְּתִיב, (שמות כד) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הַהָרָה וְהָיָה שָׁם וְאֶתְנַה לְךָ אֶת לְחֹת הָאָבֹן וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתֶם. הַאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא. אָבֵל עֲלֵה אֵלַי הַהָרָה, זָפָאָה חוֹלְקָא דְעֵבְדָא, דְמַרְיָה סְלִיק לִיהָ לְגַבְיָה בְרַתִּיכָה. הָדָא הוּא דְכְתִיב, עֲלֵה אֵלַי הַהָרָה, הַהָרָה וְדָאִי. דְהָא הָרָה מְבַעֵי לִיהָ.

וְהַי"ה שָׁם, הֲכָא אֲתַמְסֵר לִיהָ לְמֹשֶׁה, מַה דְלָא אֲתַמְסֵר לִיהָ מִקְדָּמַת דְנָא. דְהָא הָהוּא שְׁמָא דְרַתִּיכָא קְדִישָׁא, אֲתַמְסֵר לִיהָ בִידִיהָ.

וְאִם תֹּאמַר הָא כְּתִיב (שם ג) שֶׁל נֶעְלִיף. וְדָאִי פְקִיד לִיהָ לְאֲתַפְרָשָׁא מֵאֲתַתִּיהָ מִכָּל וְכָל, אָבֵל זְווגָא אַחְרָא לָא אֲתַמְסֵר לִיהָ עַד הַשְּׁתָא. בְּשַׁעְתָּא דְאָמַר לִיהָ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְהַי"ה שָׁם, כְּדִין מְסֵר לִיהָ שְׁמָא גְלִיפָא, וְחֻקִּיק לִיהָ לְגַבֵּי מֹשֶׁה בְּאַרְעָא.

בְּקִדְמִיתָא כִּד הָוָה בְּמִצְרַיִם, חֻקִּיק בֵּיהָ שְׁמָא דְאַלְקִים, דְכְתִיב (שמות ז) רָאָה נְתַתִּיף אֱלֹהִים לְפָרְעָה. שְׁמָא דָּא וְדָאִי אֲתַחֲקֵק בֵּיהָ בְּשִׁירוּתָא דְנְבִיאוּתִיהָ. כִּיּוֹן דְאַסְתַּלַּק בְּעִילוּיָא אַחְרָא, חֻקִּיק בֵּיהָ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא שְׁמִיהָ מִמֶּשֶׁ, בְּגִין לְאַסְתַּלַּקָּא עַל שְׁמָא דְאַלְהִים דְהָוָה בֵּיהָ בְּקִדְמִיתָא. וְהַשְּׁתָא חֻקִּיק בֵּיהָ שְׁמָא קְדִישָׁא דִילִיהָ, בְּגִין לְאַזְדוּגָא בֵּיהָ בְּשְׁמָא קְדָמָאָה, וְלְמַהוּי בְּאַרְעָא שְׁמָא שְׁלִים, כְּגוֹוָנָא דְלַעֲיֻלָּא, יְהוּיָה אֱלֹהִיִּים, דְהוּא שְׁמָא שְׁלִים.

וְשְׁמָא שְׁלִים הָוָה בְּיוֹמֵי דְמֹשֶׁה בְּאַרְעָא. אֱלֻקִּים, הָהוּא זְווגָא דִילִיהָ. יְהוּיָה, שְׁמָא קְדִישָׁא בֵּיהָ. וְעַד דְלָא אֲתַגְלִיף בֵּיהָ בְּמֹשֶׁה שְׁמָא דָּא, לָא אֲזַדְוּוּגָא בֵּיהָ שְׁמָא דְאַלְקִים. כִּיּוֹן דְכְתִיב עֲלֵה אֵלַי הַהָרָה, אֲתִיְהִיב לִיהָ רְשׁוֹ לְמִיתַב עַל כּוֹרְסִיָּא דְמַלְכָּא. כְּדִין כִּד מַלְכָּא יְהִיב לִיהָ כּוֹרְסִיָּה, יְהִיב לִיהָ שְׁמִיהָ מִמֶּשֶׁ, דְכְתִיב וְהַי"ה שָׁם, אֲנַח לִיהָ בְּאַתְרִיהָ בְּכוּלָּא.

בְּתַרִּין דְרַגְיִן סְלִיק מֹשֶׁה בְּהָהוּא זְמַנָּא, מַה דְלָא אֲסַתְּלִיק הָכִי בַר נֶשׁ בְּעַלְמָא. אֲתִיְהִיב לִיהָ כּוֹרְסִיָּא דְמַלְכָּא, וּמַלְכָּא מְסֵר לִיהָ שְׁמִיהָ, זָפָאָה חוֹלְקִיהָ דְמֹשֶׁה.

וְאֶתְנַה לְךָ אֶת לְחוּיֵית הָאָבֹן, וְהָא אוֹקְמוּהָ לְחוּת הָאָבֹן כְּמִשְׁמַעוֹן. אֶלָּא כָּל מִפְתָּחוֹן אֲתַמְסֵרוּ לִיהָ לְמֹשֶׁה. מִשְׁמַע דְכְתִיב וְאֶתְנַה לְךָ, לִיף וְדָאִי. דְהָא כִּד אֲסַתְּלַק בְּשְׁמָא דָּא וְהַי"ה שָׁם, וְאֲתַמְסֵר לִיהָ כּוֹרְסִיָּא דְמַלְכָּא, כְּדִין אֲעֵטֵר לִיהָ בְּכוּלָּא, לְמַהוּי תִיקוּנָא שְׁלִים, תִיקוּנָא עֵילָאָה.

וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה, אֶלִין תְּרִין דְרוּעִין, מְסַטְרָא דָּא, וּמְסַטְרָא דָּא. אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי, אֶלִין תְּרִין יַרְכִין. לְהוֹרוֹתֶם, דָּא אִיהוּ דְרַגָּא יְסוּדָא חֲדָא, דְמִינִיהָ נְפָקִין כָּל טַעֲמִין, לְאַעֲנָאָה לְתַתָּא, וְכֹלָא אֲתַמְסֵר לִיהָ לְמֹשֶׁה, בְּגִין לְאַעֲטָרָא לִיהָ בְּרַזָּא עֵילָאָה, לְמַהוּי תְּרִין שְׁמָהוֹן גְלִיפֹן, דְאִינוּן שְׁמָא שְׁלִים בְּאַרְעָא.

וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד מַלְכָּא, (תהלים מו) לָכֹן חָזוּ מִפְעֻלוֹת אֱלֹהִים אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאַרְץ. אֵל תִּקְרִי שְׁמוֹת, אֶלָּא שְׁמוֹת. אִינוּן תְּרִין שְׁמָהוֹן, דְאִינוּן שְׁמָהוֹן גְלִיפֹן, וְסַלְקוּן לְשְׁמָא שְׁלִים, לְמַהוּי שְׁמָא שְׁלִים בְּאַרְעָא, כְּגוֹוָנָא דְלַעֲיֻלָּא.

כִּיּוֹן דְּאֵתָא שְׁלֵמָה, וְאֵתְבַנֵּי בֵּי מְקַדְשָׁא, מָה כְּתִיב. (דְּבַרֵי הַיָּמִים א כט) וַיֵּשֶׁב שְׁלֵמָה עַל כִּסֵּא יְהוּיָה לְמַלְכָּד. כְּדִין הָאֵי כִּסֵּא אֲתַעֲטָרָא עֵילָא וְתַתָּא, וְסֻלְקָא בְּתוֹשְׁבַתָּא לְגַבֵּי עֵילָא.

כִּיּוֹן דְּסֻלְקָא בְּתוֹשְׁבַתָּא, אוֹשִׁיט לָהּ מִלְכָּא יְמִינָא, לְקַבְּלָא לָהּ. וְקַבֵּיל לָהּ בֵּין דְּרוֹעוּי, וְאָמַר לָהּ מִיֵּלֵי דְרַחֲמֵי, וּפְקִיד לְמִיָּהֵב לָהּ מִתְנָן וּנְבִזְבָּזָן וּיְקָר סָגִי, וְאָמַר (שְׁהִיִּשׁ א) תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ עִם נְקוּדוֹת הַכֶּסֶף. תּוֹרֵי זָהָב, אֵינּוֹן פְּסוּקֵי טַעְמֵי. בְּגִין דְּאֵינּוֹן אוֹלְפִין אוֹרַח לְאַעְנָאָה, אֵי לְיְמִינָא וְאֵי לְשִׁמְאָלָא.

וְעַל מָה אֶקְרוּן תּוֹרֵי. בְּגִין דְּכַד מָטָא תוֹר וְזִמְנָא דְהָאֵי דְרָגָא, לְמִיָּהֵב לָהּ עַל יְדָא דְהָהוּא יְסוּדָא. עֲבִיד בָּהּ רְשִׁימוֹ לְאַעְנָאָה, וְלִמְהַד בְּהָהוּא אוֹרַח דְּבָעֵי לְמַהַד. וְכֹן כַּד דְרָגָא אַחְרָא, מָטָא תוֹר וְזִמְנָא לְמִיָּהֵב בָּהּ, עֲבִיד בָּהּ רְשִׁימוֹ בְּגוּוֹנָא אַחְרָא, לְאַעְנָאָה וְלִמְהַד בְּהָהוּא אוֹרַח מִמֶּשׁ. וְעַל רְזָא דָא, (הוֹשַׁע יד) יִשְׂרָאֵל דְרַכֵּי ה'. אֵלִין אֵינּוֹן תְּנוּעֵי דְטַעְמֵי, כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיה.

תּוֹרֵי זָהָב, בְּגִין דְּטַעְמֵי הֵכִי תַלְלִין עַל אֲתָנוּן, כְּמָא דְתַלְלִין נְזוּרִין דְנִזְמִין עַל גַּבֵּי אוּדְנִין. כְּגוֹן תַּלְשָׁא, וְשָׂאֵר תְּנוּעֵי דְאֵינּוֹן נִזְמִין וְנְזוּרֵי, דְתִיקוּנִין דְאֲתָנוּן.

תִּיבִין בְּלָא טַעְמֵי, וְלָא אֵית בְּהוֹ תְּנוּעֵי, הֵכִי אֵינּוֹן כְּאוּדְנִין דְכֻלָּהּ, בְּלָא נְזוּרִין וְעוּגוּלִין, וְשְׁלִילָא מִתְקוּנָא. תִּיבִין בְּלָא נְקוּדֵי, אֵינּוֹן כְּאֲתַתָּא בְּלָא לְבוּשִׁין, דְלָא יְכֻלָּא לְמִיָּהֵב לְאַתֵּר דְעֵלְמָא. בְּגִין כְּדָ תִיקוּנֵי דְאֲתָנוּן, אֵינּוֹן טַעְמֵי וְתְנוּעֵי. אֵלִין וְאֵלִין תִּיקוּנִין וּמְלִבוּשִׁין אֵינּוֹן לְאַתָּנוּן. וְעַל דָּא תּוֹרֵי זָהָב, אֵינּוֹן תְּנוּעֵי דְטַעְמֵי.

וּמָה דְאָמַר זָהָב, בְּגִין דְּאֵינּוֹן אֲתִיִּין מְרִישָׁא דְמִלְכָּא, לְמִיָּהֵב דְעֵתָא וְסֻכְלַתְנֵי לְאַתָּנוּן כְּלָהוּ. בְּגִין כְּדָ כּוּלְהוּ בְּרָזָא חֲדָא קִיִּימִין.

נְקוּיָהֵי וְטַעְמֵי, תְּרִין דְרָגִין אֵינּוֹן, אֵלִין וְאֵלִין אֲצִטְרִיכוּ לְאַתַּתְקֵנָא בְּהוֹ אֲתָנוּן. אֲתָנוּן אֵינּוֹן רְשִׁימִין בְּרָזִין עֵילְאִין, דְהָא כּוּלְהוּ נְפִקוּן מְרָזָא דְחֻכְמָתָא עֵילְאָה, בְּאֵינּוֹן תַּלְתִּין וְתִרִין שְׁבִילִין דְנִפְקָא מִחֻכְמָתָא.

וְאַתָּנוּן כּוּלְהוּ חֻקִּיקִין לְתַתָּא, וְיִרְתָּא לֹון תּוֹרָה שְׁבַעֲלָפָה. וְכַד כּוּלְהוּ אֲתִיִּין לְאַתַּתְקֵנָא לָהּ בְּרָזָא דְאֵינּוֹן אֲתָנוּן, עֲבָדֵי בָהּ נְקוּדֵי וְטַעְמֵי, כְּמָה דְאֲתַמְר. וְעַל דָּא תּוֹרֵי זָהָב וְכוּי.

וְהֵכָא רְזִין עֵילְאִין, לְאֵינּוֹן דְיַדְעֵי מַדִּין. אֲתָנוּן כּוּלְהוּ רְשִׁימִין בְּרָזָא, וְאֶקְרוּן גּוּפֵי תּוֹרָה, דְקִיִּימִין לְמִילְפָּ וּלְמַנְדַּע בְּרָזִין עֵילְאִין.

נְקוּיָהֵין אֵינּוֹן נְפִקִין מְרָזָא דְמוּחָא, לְקִיִּימָא אֲתָנוּן עַל תִּיקוּנֵיָהוּ, וּבְנְקוּדָה חֲדָא אֲשִׁתְּנֵי תִיבָה, וְאַעְבֵּר לְהֵיָא תִיבָה מְקוּיָמָה, בְּגוּוֹנָא אַחְרָא.

בוֹצִינָא דְקַרְדִּינוּתָא, כַּד בְּטֵשׁ הֵהוּא אֲוִירָא דְכָּיָא בְּמוּחָא, בְּטֵשׁ וְלֹא בְּטֵשׁ,
מְטָא לְגַבִּיהַּ דְּהֵהוּא מוּחָא, וְאַסְתַּלִּיק מִנִּיהַּ, מְטָא וְלֹא מְטָא. כְּדִין הֵהוּא
בְּטִישׁוֹ נְפִיק לְגַבֵּי אַתְוּוֹן מְגוּ מוּחָא, וְאַתְוּוֹן אַתְנַקִּידוּ.

וְאַם תֵּאמֶר, נְקוּדֵי תִיקוּן סוּפְרִים הוּא. חֵס וְשְׁלוֹם. דְּאַפִּילוּ כָּל נְבִיאֵי
דְּעֻלְמָא יְהוּן כְּמִשָּׁה, דְּקִבִּיל אֲוִרֵייתָא מְטוּרָא דְסִינֵי, לִית לֹון רְשׁוֹ לְחַדְתָּא
אַפִּילוּ חֲדָא נְקוּדָה זְעִירָא בְּאַת חַד, אַפִּילוּ אֶת זְעִירָא דְאֲוִרֵייתָא.

כִּיּוֹן דְּהֵהוּא בְּטִישׁוֹ אַתְיִישֵׁב בְּמוּחָא, מְגוּ אֲוִירָא דְכָּיָא דְאַתְפֶּס, בְּגִין דְּאִית
אֲוִירָא דְכָּיָא דְלֹא אַתְפֶּס כְּלָל. וְהֵאֵי דְאַתְפֶּס כַּד אַתְיִישֵׁב בְּהֵאֵי מוּחָא,
הֵהוּא בְּטִישׁוֹ עֵילְאָה. כְּדִין נְפִיק כָּל תְּנוּעֵי דְטַעְמֵי, וְאַיְנוּן טַעְמֵי כְּמִתְג
לְסוּסְיָא, לְמַהֲד בְּאֹרַח מִישֵׁר, לְיִמִּינָא, וְלִשְׂמָאלָא, לְכָל רְעוּתָא דְטַעְמֵי
אַזְלֵי, וּפְסָקֵי, וְתַבֵּי, וּמְרַהֲטֵי, אַזְלֵי בְּגֵאוּתָא, וּבְשַׁפְלֵי, וְלִית רְשׁוֹ לְכָל אַתְוּוֹן
לְמַהֲד לְסִטְרָא דָּא וּלְסִטְרָא דָּא, בְּר בְּרִשׁוֹ, כְּמָה דְטַעְמֵי מְדַבְּרֵי לֹון. וּמְלָה
בְּגִינְהוֹן אֲשַׁתְּמַע, בְּגִין לְמַהֲד בְּאֹרַח מִישֵׁר.

וְעַל דָּא, אַתְוּוֹן כְּלָהוּ אַתְיִין לְמִיהַד בְּרִזָּא דְהֵנִי תֵרִין. בְּנְקוּדֵי וְטַעְמֵי כְּחֲדָא.
וְרִזָּא דָּא, (מְשַׁלִּי כַּה) תְּפּוּחֵי זֶהָב בְּמִשְׁכֵּיּוֹת כְּסָף דְּבַר דְּבַר עַל אַפְנֵיו. תְּפּוּחֵי
זֶהָב, אִינּוּן טַעְמֵי וְתְנוּעֵי. בְּמִשְׁכֵּיּוֹת כְּסָף, אֵלִין נְקוּדֵי. דְּבַר דְּבַר עַל אַפְנֵיו,
דְּהֵא לִית מְלָה כְּדָקָא יְאוּת, לְבַר בְּתֵרִין אֵלִין. וּבְגִין כֶּף, תּוֹרֵי זֶהָב נַעֲשֶׂה
לְדִ.

כְּתִיב (בְּרַאשִׁית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ וַיַּרְדּוּ וְגו'.
הֵאֵי קָרָא אַתְעֵרוּ בֵּיהַ חֲבֵרֵיָא, וְדֵאֵי קוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא אָמַר דָּא, לְמִשְׁרִין
עֵילְאִין, וְאַתְיִיעַט בְּהוּ לְמַבְרֵי אָדָם כְּמַלְכָּא גּוֹ חִילוּי.

אַבְל אִית לְאַסְתַּפְלָא, אֵי בְּרִזָּא דְלַעִילָא הוּה, דְּהֵאֵי אֱלֹהִים אִיהוּ אֱלֹהִים
חַיִּים, רִזָּא דְעֻלְמָא עֵילְאָה. וְאֵי אִיהוּ אֱלֹהִים רִזָּא דְעֻלְמָא תְּתָאָה. אִידָּ
אַתְתַּקּוּן נַעֲשֶׂה לְהֵאֵי סִטְרָא וְלְהֵאֵי סִטְרָא.

אַלָּא וְדֵאֵי, כּוֹלָא אִיהוּ כְּגוּוֹנָא חֲדָא, וּבְרִזָּא חֲדָא. אָדָם כְּלִיל בְּכָל סִטְרִין,
רִזָּא דִילִיהַ אִיהוּ בְּכוֹלָא, וּמְרִזָּא דְאֱלֹהִים אֲשַׁתְּפַח אָדָם. וְלֹא אֲשַׁתְּפַח
מְרִזָּא דְשָׂאֵר שְׁמָהוּ. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצַלְמוֹ בְּצַלְם אֱלֹהִים. בְּצַלְמוֹ בְּצַלְם, תֵּרִין צַלְמִין אֲמַאי אִינּוּן. אַלָּא חַד
לְדְכוּרָא, וְחַד לְנוֹקְבָא.

תֵּרִין אֱלֹהִים הֵכָּא, חַד דְּכַר, וְחַד נוֹקְבָא. בְּצַלְמוֹ, דְּכַר. בְּצַלְם אֱלֹהִים,
נוֹקְבָא. וְעַל דָּא וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, דָּא עֻלְמָא עֵילְאָה. בְּצַלְם
אֱלֹהִים, דָּא עֻלְמָא תְּתָאָה. וְרִזָּא דָּא נַעֲשֶׂה, כְּלָלָא חֲדָא. כְּדָקָא אָמְרוּ.

בְּשַׁעֲתָא דְאַתְבְּרֵי אָדָם, אַתְוּוֹן כְּלָהוּ אַתְבְּרֵיאוּ, אַתְגְּלִימוּ, וְאַצְטִיִּירוּ.
בְּשַׁעֲתָא דְאַתְנָשִׁיב בֵּיהַ רוּחָא, נְפִקוּ נְקוּדֵי וְאַתְיִישְׁבוּ בְּאַתְוּוֹן. בְּשַׁעֲתָא
דְאַתְתַּקּוּן בְּסוּכְלֵתְנוּ וּבְמִדְעָא, נְפִקוּ תְנוּעֵי דְטַעְמֵי וְאַתְיִישְׁבוּ עַל נְקוּדֵי

וְאֶתְנוּן. וְכָל תִּיקוּנָא דְרִזָּא דְאָדָם הֵכִי אִיהוּ, בְּכָל סְטָרִין דְעֵלְמָא. בְּרִזָּא דְאָדָם, אֶתְיִישָׁב כּוּלָּא כְּמָא דְאֶתְמָר. וְלִית אָדָם, בְּרִזָּא בְּכָל הַיְי תִּיקוּנִין.

אָמַר לִיה אֵלֵיהּ, ר', אֶפְתַּח פּוּמָדָ, וִינְהָרֵן מִלְדָּ. דְרִשׁוּ דְלַעֲלָא אֶתְמָסַר בִּידָדָ. פְּתַח וְאָמַר, (בראשית א) בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. הַאי קָרָא אֻקְיָמְנָא לִיה בְּכַמָּה דּוּכְתִי. אָבֵל תָּא חֲזִי, עַל רִזָּא דְעִיקָרָא דָא כְּדָקָא אָמְרוּ, דְהָא אִי יִיתוּן כָּל נְבִיאֵי מְהִימְנֵי דְעֵלְמָא, וְיִסְתַּלְקוּן בְּנְבוּאֶתְהוּן בְּסֻלְיָקוּ דְנְבוּאָה דְמֹשֶׁה, לָא יִכְלִין לְחַדְתָּא אֶפִּילוּ חַדָּא נְקוּדָה דְאוּרִייתָא.

מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְאֶתְנוּן כּוּלְהוּ לָא נְפָקוּ אֶלָּא מְגוּ נְקוּדָה זְעִירָא, וְאֶתְנוּן אִינוּן כְּלָלָא דְאוּרִייתָא. וְהָא לִית לְכָל אֶתְנוּן רִשׁוּ לְנִטְלָא לְהַאי סְטָרָא וְלְהַאי סְטָרָא, בְּרִזָּא בְּנְקוּדֵי.

אֶתְנוּן כּוּלְהוּ, כְּגוּפָא בְּלָא נְפִשָׁא. כַּד אֶתְיִין נְקוּדֵי, הָא גּוּפָא אֶתְקִיִים בְּקִיּוּמִיהּ, וְכַדִּין (בראשית ב) וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה כְּתִיב. וְכָלְהוּ מְרִזָּא דְחַד נְקוּדָה נְפָקִי.

בְּשַׁעְתָּא דְאֶתְנוּן נְפָקוּ מְגוּ עֵלְמָא דְאֶתִי, כּוּלְהוּ אֶגְלִימוּ בְּרִזָּא דְאָדָם, וְהוּוּ גּוּפָא בְּלָא נְפִשָׁא.

עַד דְאֶתְעַר הַאי נְקוּדָה עֵילְאָה, וְעָאֵל בְּטְמִירוּ גּוּ עֵלְמָא דְאֶתִי. וְנְפָקוּ נְקוּדֵי כּוּלְהוּ, מְגוּ הַאי נְקוּדָה, לְקִיּוּמָא אֶתְנוּן עַל קִיּוּמִיְהוּ. וְדָא אִיהוּ בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, רֵאשִׁית דָּא נְקוּדָה עֵילְאָה, דְבָהּ בְּרָא אֱלֹהִים, וְאֶתְקִין כָּל נְקוּדֵי תִיקוּנֵי דְאֶתְנוּן, דְאִינוּן רִזָּא דְשְׁמִים וְאָרְצֵי. וְאִי לָא הַאי רֵאשִׁית, רִזָּא דְנְקוּדָה עֵילְאָה, לָא אֶתְנַקִּידוּ אֶתְנוּן, וְלָא הָוָה בְּהוּ קִיּוּמָא.

דְבַר אַחַר בְּרֵאשִׁית, בְּהַאי רֵאשִׁית רִזָּא דְנְקוּדָא עֵילְאָה, בְּרָא אֱלֹהִים, בְּחִילָא דְהַאי נְקוּדָה, נְפָקוּ אֶתְנוּן, וְאַצְטִיירוּ בְּתִיקוּנֵיהוּ, לְמַהוּי רִזָּא דְגּוּפָא בְּשִׁיפִין זְדִיעוּן, בְּלָא נְפִשָׁא. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב בְּרָא, בְּגִין דְלָא נְפַק נְפִשָׁא לְגּוּפָא לְקִיּוּמָא בְּקִיּוּמִיהּ.

כִּיּוּן דְאֶתְעַר נְקוּדָה עֵילְאָה, גּוּ עֵלְמָא דְאֶתִי, לְאַפְקָא נְקוּדֵי נְפִשָׁא, כְּדִין כְּתִיב, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר, אֶתְנַהִירוּ אֶתְנוּן בְּנְקוּדֵי, דְאִינוּן נְפִשָׁא.

אוֹר, דָּא נְקוּדָה קְדַמָּאָה, דְנִהִיר מְגוּ הַהִיא נְקוּדָה עֵילְאָה סְתִימָא, דְסְתִים וְלָא זְדִיעוּ. נְקוּדָה דָּא, דְנִהִיר מְגוּ הַהִיא סְתִימָא דָּא, נְקוּדָה דְאִיקָרִי חוּלָם, דְנִהִיר לְעֵילָא עַל כָּל אֶתְנוּן, בְּגִין יְקָרָא דְנְקוּדָה סְתִימָא.

וּבְגִין דְאֶתְנוּן כּוּלְהוּ, אֶתְכַנְשׁוּ בְּחַמֶּשׁ מְאָה פְּרָסֵי דְעֵלְמָא דְאֶתִי, נִהִיר נְקוּדָה דָּא חַמֶּשׁ זְמָנִין. וְרִזָּא דָּא, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. וַיְהִי אוֹר. וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם.

יְהִי אֹרֶךְ יְמֵי דָא נְקוּדָה חוֹלָם. וַיְהִי אֹרֶךְ, דָּא נְקוּדָה אַחְרָא דְאִיקָרִי שְׂרָק. בְּגִין
דְּנְקוּדָה קְדָמָא דְאִיקָרִי חוֹלָם, נְהִיר לְעֵילָא, וְעַד דְּלֹא אַתְמַשְׁדָּ לְאַנְהָרָא
לְתַתָּא, הָוָה סְתִים. כִּיּוֹן דְּאַתְמַשְׁדָּ נְהִיר גּוֹ אַמְצַעִיתָא, בְּרָזָא דְשְׂרָק.
(בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶךְ כִּי טוֹב, דָּא חֲרָק. כַּד נְהִיר לְתַתָּא.

בְּזִמְנָא דְנִפְקוּ נְקוּדִין לְאַנְהָרָא לְגוּפָא, אֹרֶךְ קְדָמָא דְאִיהוּ חוֹלָם, נְהִיר
לְעֵילָא, וְאַתְיִישָׁב בְּרִישָׁא דְגוּפָא, וַיְהִיב נְהִירוֹ לְכָל רִישָׁא: לְאַנְפִּין. לְעֵינִין.
לְנְהִירוֹ דְרִישָׁא, לְכָל תִּיקוּנֵי רִישָׁא.

וְשְׂרָק שְׂאֲרֵי בְּאַמְצַעִיתָא, וְזִהִיר נְהִירוֹ לְקִיּוּמָא דְגוּפָא מִמְרָאָה מְתַנּוּ
וּלְמַעְלָה, בְּכָל רְזִין דִּילִיָּה.

חֲרָק שְׂאֲרֵי לְתַתָּא, וַיְהִיב נְהִירוֹ וְקִיּוּמָא מִמְרָאָה מְתַנּוּ וּלְמַטָּה, בְּכָל
תִּיקוּנֵין וְרְזִין דִּילִיָּה. כַּדִּין וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶךְ כִּי טוֹב.

כַּד אַתְתַּקֵּן גּוּפָא דְאַתְנוּן בְּאַלִּין נְקוּדִין, כַּדִּין כְּתִיב, (בראשית א) וַיַּבְדֵּל
אֱלֹהִים בֵּין הָאֹרֶךְ וּבֵין חַשְׁדָּ. לְעוֹלָם הַבְּדִלָה בְּדְרוּעָא דְשְׂמָלָא, דְאִית
בֵּיהּ חַשְׁדָּ. וְאַנְהִיר בְּנְקוּדַת סְגוּלָא, לְאַנְהָרָא מְגוֹ חֲשׂוּכָא וְלוֹאֵי.

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹרֶךְ יוֹם, דָּא נְקוּדַת צְרִי, דְאַנְהִיר וְאַתְיִישָׁב בְּדְרוּעָא יְמִינָא,
וְאַתְקִין לִיָּה בְּכָל תִּיקוּנוֹי.

וְכַד נוֹקְבָא אַתְדַּבְּקַת בְּיְמִינָא וּשְׂמָלָא, וְאַתְיִהִיבַת בֵּינֵיהוּ, אַתְדַּבְּקוּ בֵּיהּ
תְרִין נְקוּדִין אֵלִין צְרִי וְסְגוּלָא. בְּקִיּוּמָא וְהַפּוּכָא אַחְרָא, דְלֹא מְתִישְׁבוּן בֵּיהּ
הַכִּי. צְרִי אַתְהַפֵּד וְאַנְהִיר בֵּיהּ בְּדִיוּקְנָא אַחְרָא, בְּלֹא יִישׁוּבָא כְּדְכוּרָא,
וְאִיהוּ שְׂבָא. וְסְגוּלָא אַתְהַפֵּד וְאַנְהִיר בֵּיהּ בְּדִיוּקְנָא אַחְרָא, וְאִיהוּ שְׂרָק דְתַלַּת
נְקוּדִין. וְלֹא חֲזָאָה חֲבִיבוֹ דְדְכוּרָא לְגַבֵּי נוֹקְבָא, אִיהוּ וְאִיהִי כּוֹלָא חַד,
לְזִמְנִין דְאַנְהִיר בֵּיהּ דְכוּרָא. מְהַכָּא אַתְפַּשְׁטוּ נְקוּדֵי לְכָל שְׂאֲרֵי שְׂיִיפִין
דְאַתְנוּן בְּגוּפָא.

(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, דָּא נְקוּדָה פִּתְחָא. פְּשִׁיטוּ
דְנְהִירוֹ דְאַנְהִיר בְּסִטְרָא דְדְכוּרָא, בְּסִטְרָא שְׂמָלָא, וְאַנְהִיר לְהַהוּא סִטְרָא,
וְהִשְׁתָּא אַתְחַלִּיפוּ, וְאַתְכַּלְלוּ יְמִינָא בְּשְׂמָלָא, וּשְׂמָלָא בְּיְמִינָא.

מִיָּם אִיהוּ לְיְמִינָא, בְּרָזָא דְהַהִיא נְקוּדָה דְאַנְהִיר בֵּיהּ צְרִי, בְּסִטְרָא דָּא
דְיְמִינָא, אַתְפַּלְגוּ תְרִין מְיָמִין, וְהָא אֹקִימְנָא. וּבְגִין כֵּן, צְרִי, תְרִין נְקוּדִין
מְתִישְׁבוּן מְיָמִין, לְקַבֵּיל תְרִין, חַד לְעֵילָא וְחַד לְתַתָּא, כְּמָה דְאַתְחַזִּי
בְּנְקוּדַת שְׂבִיָּא.

לְבַתֵּר, כִּיּוֹן דְאַתְנְהִיר הָאִי רְקִיעַ, דְאִיהוּ נְקוּדָה דְאִיקָרִי פִתְחָא, עָאל הָאִי
נְקוּדָה בֵּין נְקוּדָה לְנְקוּדָה דְצְרִי, בֵּין מִיָּם לְמִיָּם, וְאַפְרִישׁ בֵּינֵיהוּ, וְנָטִיל
לוֹן לְגַבִּיָּהּ. וְכַדִּין מִיָּם לְסִטְרָא שְׂמָלָא בְּנְקוּדַת פִּתְחָא. וְעַל רְזָא דָּא, (דְבָרִים כח)
יִפְתַּח ה' לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב וְכוּ', לְתַת מֵטֵר וְכוּ', דְהָא מִיָּם מְסִטְרָא
דְפִתַּח אִינוּן.

תו אַתְּפֹשֵׁט רְקִיעַ מִסְטָרָא דִּימִינָא, וְעָאֵל בְּסִטְר שְׁמַאֲלָא, בֵּין נְקוּדַת סְגוּל
וְאֶתְעֵבִיד קִמְצָ. וְעָאֵל כְּדִין שְׁמַאֲלָא בְּיַמִּינָא, וְאֶתְכְּלִיל דָּא בְּדָא, יַמִּינָא
בְּשְׁמַאֲלָא וּשְׁמַאֲלָא בְּיַמִּינָא.

(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם, לְעִילָא כְּתִיב מִיָּם חֲמֵשׁ זְמַנִּין. (שם)
יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְיִהְיֶה מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם כּו'.
וּבֵין הַמַּיִם. הָא חֲמֵשׁ זְמַנִּין מַיִם, לְקַבֵּיל תְּרִין נְקוּדִין דְּאִינוּן חֲמֵשׁ, צָרִי
וְסָגוּל. צָרִי תְּרִין, וְסָגוּל תְּלַתָּא, הָא חֲמֵשׁ אֵלִין מִתְּיַשְׁבּוּן בְּיַמִּינָא וּשְׁמַאֲלָא.

נוֹקְבָא עָאֵלַת בֵּין יַמִּינָא וּשְׁמַאֲלָא, וּמְקַבְּלָא לְאֵלִין נְקוּדִין, לְמִיָּהֵב לָהּ
דְּעֵתָא בְּשְׁלִימוּ. וְלֹא מִתְּיַשְׁבּוּן בֵּיהּ הֲכִי, וּמִתְּהַפֵּךְ בֵּיהּ בְּאֹרַח קְלִיל. צָרִי,
אֶתְהַפֵּד בְּהַ לְנְקוּדָה שְׁבָא, בְּאֹרַח קְלִיל. סָגוּל, אֶתְהַפֵּד בְּהַ לְנְקוּדָה שׁוּרְק
בְּאֹרַח קְלִיל.

וּלְעוֹלָם אֶתְתָּא דְּעֵתָה קְלִיל עֲלָה, דְּהָא לֹא יִכִּלוּ לְאֶתְיַשְׁבָּא בְּהַ לְמִיָּהוּי בְּהַ
דְּעֵתָה שְׁלִים, כְּמָה דְּאִינוּן לְעִילָא. אֶלָּא אֶהְדְּרוּ בְּהַ בְּאֹרַח קְלִיל, וְאֶשְׁתַּכַּח
דְּעֵתָה קְלָה עֲלָה. כְּמָה דְּאִינוּן תְּרִין נְקוּדֵי צָרִי סָגוּל אִינוּן חֲמֵשׁ, אוּף הֲכִי
בְּהַ שְׁבָא שְׁרַק אִינוּן חֲמֵשׁ, אֲבָל בְּלֹא יִישׁוּבָא כָּלֵל.

יִקְוּוּ הַמַּיִם, אִינוּן חֲמֵשׁ כּוּלְהוּ, לְנְקוּדָה חָדָא, דְּאִיְהִי נְקוּדַת שׁוּרְק,
דְּקִימָא תְּחוֹת רְקִיעַ, קִמְצָ. כָּל אִינוּן מִיִּין דְּהָאִי סְטָרָא, וְהָאִי סְטָרָא, כָּל
אִינוּן חֲמֵשׁ נְקוּדִין מִתְּיַשְׁבּוּן בְּהָאִי נְקוּדָה. וְדָא אֶתְיַשְׁבֵּת, וְנִהִיר לְבְרִית
קְדִישָׁא דְּבִדְכוּרָא. וְכָל נְהוּרָא דְּחֲמֵשׁ נְקוּדִין כּוּלְהוּ גְרִית דָּא.

כִּיּוֹן דְּהָאִי גְרִית כּוּלְהוּ, כְּדִין אֶתְנַהִירַת נוֹקְבָא, לְמַעַבְד פִּירִין וְאִיבִין.
דְּכְתִיב, (בראשית) תִּדְשָׁא הָאָרֶץ דְּשָׂא וְגו'. בְּחִילָא דְּהָאִי נְקוּדָה דְּקִימָא
לְתַתָּא, דְּעֵבִיד בְּהַ פִּירִין וְאִיבִין.

(שם א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם, דָּא נְקוּדַת חֲטָף קִמְצָ,
דְּנִהִיר נְהִירוּ, כְּגוּוֹנָא דְּהָהוּא אוּר קְדַמָּא, נְקוּדַת חֲלָם. וְעַל דְּלֹא אֶנְהִיר
בְּיַשׁוּבָא, כְּגוּוֹנָא דִּילִיָּה, אִיְהוּ מְאֹרֶת חֲסֵר, דְּלֹא נְהִיר בְּיַשׁוּבָא, כְּגוּוֹנָא
דְּחֲלָם אֶף עַל גַּב דְּקִימָא כְּגוּוֹנָא דִּילִיָּה.

(שם) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם שֶׁרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה, דָּא אִיְהוּ, בְּרָזָא דְּנְקוּדַת
שְׁבִי"א סְגוּ"ל. דְּהָא סְגוּ"ל אֶתְכְּלִיל מִיִּין בְּאֶשָׁא. רְחִשִׁין רְחִישוּ דְּהָהוּא נֶפֶשׁ
חַיָּה, הָהוּא דְּעֵתָא דְּאֶתְיַהִיב לָהּ מִתְּרִין סְטָרִין, אִיְהוּ קְלָה עֲלָה, וְדָא אֶקְרִי
שֶׁרָץ דְּנֶפֶשׁ חַיָּה, רְחִישוּ דְּרְחִישׁ וְנֶפֶק וְאֶזֶל בְּכָל נְקוּדֵי.

וְתָא חֲזִי, שְׁבִי"א אִיְקָרִי מְהִיר צְדָק, וְהֲכִי אִיְהוּ. וּבְגִין כְּדִי אִיְקָרִי נֶפֶשׁ
דְּהָיָא חַיָּה, שֶׁרָץ דְּתַלַּת נְקוּדִין. בְּשַׁעֲתָא דְּאֶת ו' אֶסְתַּלַּק מִיָּנְהָ, אֶפִּיקַת
דְּעֵתָא הָיָא דְּנִטְלָה מְגוּ עִילָא, כְּמָא דְּאֶתְמַר, וּבְאֶתְרִיָּה דְּאֶת ו', אֶפִּיק
שֶׁרָץ, וְהֲכִי אִיְהוּ בְּכָל אֶתְר.

וְעַל דָּא, נְקוּדֵי פוּלְהוּ קַיִימִין לְאַנְהָרָא לְאַתְוּוֹן, כְּעוּבְדָא דְשָׁמַיָא וְאַרְעָא
וְכָל עַלְמִין פוּלְהוּ. וְלִית קַיִוְמָא וּנְהִירוּ לְכָל אַתְוּוֹן, בְּרַ בְּנְהִירוּ דְנְקוּדֵי,
וְכוּלָא אַתְמָסַר בְּרָזָא דְאוּרִייתָא בְּסִינֵי. וְהָכִי אִיהוּ בְּרָזָא דְלַעֲיִלָא, וְכוּלָא
תִּיקוּנָא דְאַדָם, כְּמָה דְאַתְמָר.

(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ, כְּתִיב (תהלים לו) מִה' מִצְעָדֵי גִבֹר פּוֹנְנֵנוּ וְדַרְכּוֹ יַחְפָּץ. תָּא חֲזִי, כְּדָ בְרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַלְמָא
עֵילָאָה וְעַלְמָא תַתְּאָה, כּוּלָא בְּדִיוֹקְנָא חֲדָא הוּא, לְמַהוּי דָא כְּגוּוֹנָא דְדָא.
בְּשַׁעְתָּא דְבַעַא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרִי אָדָם לְתַתָּא, בַּעַא לְמַעְבַּד לִיה
כְּגוּוֹנָא דְתַרִין עַלְמִין.

וְכָל רְזִין דְלַעֲיִלָא וְתַתָּא, כְּלָא אִיהוּ בְּאַדָם. גּוּלְגֻלְתָּא דְרִישָׁא דְקַיִימָא עַל
גּוּפָא, אִיהוּ בְּרָזָא דְעַלְמָא עֵילָאָה, בְּאִינּוֹן תִּיקוּנִין דְרִישָׁא. גּוּפָא אִיהוּ
בְּרָזָא דְגּוּפָא, דְקַיִימִין דְרַגְיִין בְּשִׁיפִין וְדִיעֵן תַּחֲוֹת הַאי רִישָׁא. יֶרְכִין וְרַגְלִין,
כּוּלָא בְּדַרְגִין דְלַתְתָּא, כְּדָקָא חֲזִי לִיה לְמַהוּי כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיִלָא. כָּל דִּיוֹקְנִין
עֵילָאִין וְתַתְּאִין, פוּלְהוּ חֲקִיק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאַדָם, לְמַהוּי אִיהוּ שְׁלִים
בְּכוּלָא.

תָּא חֲזִי, מִה' מִצְעָדֵי גִבֹר פּוֹנְנֵנוּ, כְּדָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְרַעֵי בֵּיה בְּבֵר נֶשׁ,
כָּל צַעְדוּי וְכָל אוּרְחוּי אִינְהוּ מְתַתְּקֵן קַמִּיהָ, וְאִיהוּ מְתַקֵן לְהוּ כָּל חַד וְחַד
כְּדָקָא יְאוּת. וְדַרְכּוֹ יַחְפָּץ, אֲפִילוּ בְּמִילֵי דְעַלְמָא.

תּוּ. מִה' מִצְעָדֵי גִבֹר פּוֹנְנֵנוּ, אִי בְרַ נֶשׁ יִשׁוּי דְעַתְיָה וּרְעוּתִיָה וְלַבִּיָה לְגַבִּי
מְלַכָּא קְדִישָׁא, לְמַהֲדָ בְּתַר אוּרְחִיָה דְאִיהוּ עֲבִיד. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְרַעֵי
בֵּיה, כְּאִילוּ הוּא דִילִיָה מְמַשׁ.

בְּשַׁעְתָּא דְנַפְקוּ אַתְוּוֹן מְגוּ רְזָא עֵילָאָה, כְּמָא דְאַתְמָר, וְאַתְגְּלִימוּ, וְאַצְטִיירוּ
בְּדִיוֹקְנָא דְאַדָם. לְבַתַר נַפְקוּ נְקוּדֵי, וְאַנְשִׁיב בְּהוּ רוּחָא דְחַיִי, וְאַתְקַיִימוּ
אַתְוּוֹן, כְּבֵר נֶשׁ דְקַאִים עַל רַגְלוּי בְּקַיִוְמָא דְרוּחָא.

לְבַתַר דְנְקוּדֵי אַתְקַיִימוּ עַל אַתְוּוֹן, וְיַהֲבוּ בְּהוּ נַפְשָׁא, אֲצַטְרִיךְ לְמַהוּי
בְּדַעְתָּא וְסוּכְלַתְנוּ, וְלִנְטָלָא בְּמִטְלָנוּי, וְלִמִּיהַב מְזוּנָא וְתוֹקְפָא לְאַחְרָא. וְדָא
אִיהוּ בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ. כְּמָא דְאוּקִימָנָא, בְּצַלְמֵנוּ דָא רְזָא דְעַלְמָא עֵילָאָה.
כְּדְמוּתֵנוּ דָא רְזָא דְעַלְמָא תַתְּאָה.

דְבַר אַחַר, בְּצַלְמֵנוּ: אֵלִין תְּנוּעֵי דְטַעְמֵי, דְאִינּוֹן תִּיקוּנָא וּשְׁלִימוּ, בְּדַעְתָּא
וְסוּכְלַתְנוּ, לְמַנְדַע יְדִיעָה לְאַסְתְּכְלָא לַעֲיִלָא, כְּמָה דְאִיהוּ סְתִים וְלָא
אַתְגְּלִיָא.

כְּמִלְכָא דְאִיהוּ חַכִים בְּסוּכְלַתְנוּ בְּחַכְמַתָּא, וְלָא נְטִיל לְסַטְרָא דָא אוּ
לְסַטְרָא דָא, בְּרַ בְּחַכְמַתָּא וּבְסוּכְלַתְנוּ וּבְמַנְדַע. אוּף הָכִי, כְּגוּוֹנָא דָא, תְּנוּעֵי
דְטַעְמֵי, פוּלְהוּ מְטַלְגִיָהוֹן בְּחַכְמַתָּא וּבְסוּכְלַתְנוּ וּבְמַנְדַע, כְּמָה דְאַתְחֲזִי. וְדָא
אִיהוּ בְּצַלְמֵנוּ.

כדמותנו, אליו רזין דנקודי, דאינון נפקו מגו דיוקנא חדא דנקודה
עילאה, מההוא דיוקנא סתימא דלא אתחזי, ומגו דנפקי מגו נקודה חדא
אקרוו נקודי דמות, דיוקנא דנקודה עילאה.

דאי תימא אתוון. לאו הכי, דהא דיוקנא, לאו איהו לעילא, ולא תלייא
תמן דיוקנא, דהא לבתר דנפקי מרזא דעלמא עילאה, אגלימו ואצטיירו
פולהו, מה דלא הות מקדמת דנא, דלאו אית דיוקנא וציורא לעילא כלל,
ועל דא לא ידיע, ולית מאן דידע ביה פלוס.

ראשיתא סתימא דאתגלייא, ולא ידיע, חד נקודה סתימא איהו. וההוא
נקודה, לא ידיע, ולא אתגלייא, ולית מאן דידע בה. אבל אתוון, לא בה
אתציירו, ולא תליין לעילא, דהא לית תמן דיוקנא כלל. ועל דא, כדמותנו
אליו נקודי. בצלמינו, אליו תנועי, דאיהו שלימו דכלא.

רזא הכא לידעי מדיו. תנועי דאיהו שלימו דכלא, אן אינון בבר נש. אלא
רזא דא בצלמנו, הא איהו צולמי דבר נש מלגו ולבר. לגו, סוכלתנו ומדע
וחכמה. לבר, ההוא צולמא דאזלא עליה, ומדברא ליה לבר נש בנטירו,
למהוי נטיר מפלא. בעוד דהני תנועי אינון בבר נש, בר נש איהו שלים
בכלא. כגוונא דא בכל אינון רזין עילאין דלעילא.

ורזא דא, מה' מצעדי גבר פוננו, למיטל במטלנוי, באינון תנועין דטעמי.
ודרכו יחפץ, באינון נקודי. מה', מיניה אתנטיל רזא דא, למהוי לתתא
כלא כגוונא חדא ורזא חדא.

מה' מצעדי גבר פוננו, כגון אזלא מקפא שופר הולד, דאינון מצעדי גבר,
דמתתקנון כל חד וחד כדקא חזי ליה, ודא איהו פוננו. ושאר תנועי, אינון
דכתיב, ודרכו יחפץ, הן בזקיפו, הן למיזל, הן למיפסק, הן לנגנא בחדווא,
הן למשפתק, הן למיהב דינא. פלא איהו מנדע וסוכלתנו למיטל במטלנוי
כדקא יאות.

זרקא, דא איהו ניגונא בחדוה, כד אתי בוצינא דקרדינותא, בההוא
בטישו דגו אוירא דכיא דלא אתפס, יתיב חדו וחדוה, וזריק מרחוק,
לנגנא בחדוה, למאן דלא ידיע ולא אתפס כלל, וקאים בקיומיה, ולא
אתישב למנדע, עד דקריב בסכלתנו יתיר. וכן תנועי פולהו, כל חד וחד
כדקא יאות.

ועד לא מטו אליו תנועי, כל אינון שייפין דגופא, לא יכלין לנטלא
במטלנוי. דהא כל שייפין דגופא אתפלגו באתוון, דאינון עשרין ותריין
אתוון, דאתגלמו בפרקין ושייפין.

תריסר שייפין, אינון פרקין דנטליו. ואליו תריסר לא נטליו במטלנוי
כדקא יאות, בר ברזא דתריסר תנועי, דכולהו עבדין להני פרקין לנטלא
לון. ואית תנועי אחרנין, למיהב סוכלתנו וחקמה ומדע לכל גופא, ולנטלא
כל גופא, ולמיהב חדוה לעילא ותתא כולא כדקא חזי.

עֲשֵׂרִין וַתְּרִין אַתְּוֹן, אִינוֹן כְּלָא דְרִזָּא דְגוּפָא. וְכִלְהוּ אַתְּפִלְגוּ בְּשִׁיפִין
דְּגוּפָא. וּמְרִזָּא דְאַתְּוֹן, גּוּפָא אֲשֶׁתִּילִים. אֲשֶׁתִּאֲרוּ אַתְּוֹן אַחְרָנִין, דְּאִינוֹן
עֲשֵׂר. תְּרִיסַר אַתְּוֹן אִינוֹן קְדַמָּי, דְּאִינוֹן שִׁיפִין קִיוּמָא דְכָל גּוּפָא, לְמַהוּ
כָּל שִׁיפָא וְשִׁיפָא עַל תִּיקוּנִיהָ.

וְאִף עַל גַּב דְּאִית בְּהוּ בְּאַתְּוֹן, אַתְּוֹן דְּאַתְּחִזוֹן בְּדְכוּרָא, וְאַתְּוֹן דְּאַתְּחִזוֹן
בְּנוֹקְבָא. כְּגוֹן א' דְּכוּרָא, ב' נוֹקְבָא. ג' דְּכוּרָא, ד' נוֹקְבָא. ה' נוֹקְבָא, ו'
דְּכוּרָא. וְכֵן אַתְּוֹן כּוּלְהוּ אַחְרָנִין, מְנַהוֹן כְּלִילָן בְּדְכוּרָא, וּמְנַהוֹן כְּלִילָן
בְּנוֹקְבָא. וְאִי תִימָא, אִי הַכִּי, אִיִּךְ אַתְּבְּנִי אַדָּם בְּרִזָּא דְעֲשֵׂרִין וַתְּרִין אַתְּוֹן,
דְּהָא כַּד אֲסַתְּכִלָן, וְאַתְּבְּרִירוּ אַתְּוֹן דְּאַצְטְרִיכוּ וְאַתְּחִזוֹן לְדְכוּרָא, לִית בְּר
תְּרִיסַר, לְקַבִּיל תְּרִיסַר שִׁיפִין.

אַלָּא וְדָאִי, אַתְּוֹן כּוּלְהוּ כְּלִילָן בְּרִזָּא דְדְכוּרָא, וְאִינוֹן עֲשֵׂרִין וַתְּרִין אַתְּוֹן,
אַתְּוֹן דְּכוּרִי וְאַתְּוֹן נוֹקְבִי. בְּגִין דְּשִׁיפִין כּוּלְהוּ, אִית שִׁיפָא בְּאִינוֹן פְּרָקִין,
דְּאִינוֹן כְּלִילָן דָּא בְּדָא, וְעֵייל דָּא בְּדָא. מֵאן דְּעֵייל אִיהוּ דְכֹר, הֵהוּא דְמַקְבֵּל
לִיה בְּגִינִיהָ, אִיהִי נוֹקְבָא.

בְּכָל שִׁיפִין אִית דְכֹר וְנוֹקְבָא. וְעֵייל דָּא בְּדָא, כְּדְכוּרָא בְּנוֹקְבָא. וּבְגִין כְּד,
כְּלְהוּ אַתְּוֹן סְלָקִין בְּרִזָּא דְדְכוּרָא וְנוֹקְבָא. וְאַתְּוֹן כּוּלְהוּ אַצְטְרִיךְ אֲלִין
לְאֲלִין, וְלֹאֲתַחְבְּרָא אֲלִין בְּאֲלִין. אֲעֵיל דָּא בְּדָא, כְּדְכוּרָא בְּנוֹקְבָא.

כִּיב אַתְּוֹן אַחְרָנִין כְּלִילָן בְּנוֹקְבָא לְתַתָּא, וְאִינוֹן אַתְּוֹן זְעִירוֹן. דְּהָא כַּד
אַתְּחַבֵּר דְכֹר בְּנוֹקְבָא, בְּתִיאֻבְתָּא דְבְכָל אַתְּוֹן דְּשִׁיפִין כּוּלְהוּ, לְגַבִּי
נוֹקְבָא, אֲטִיל בְּהָ רִזָּא דְאַתְּוֹן, בְּאִינוֹן מִיִּין דִּילָהּ, וְלְבַתֵּר אַקְרִימוּ שְׁמִים
דְּאַגְלִימוּ אַתְּוֹן, וְנִפְקִי אַתְּוֹן אַחְרָנִין כְּגוּוֹנָא דְאֲלִין. וְעַל דָּא אִית אֲלָפָא
בֵּיתָא דְאַתְּוֹן עֵילָאִין רַבְרַבִּין. וְאִית אֲלָפָא בֵּיתָא דְאַתְּוֹן דְקִיקִין.

א' אִיהוּ חַד, וְרִזָּא דְחַד, נְפִיק וְאַגְלִים בְּרִזָּא דְלְתַתָּא, שִׁיפִין עֵילָאִין
דְאַתְּחַבְּרוּן בְּחַד, וְאִינוֹן חַד. וְעַם כָּל דָּא, לָאוּ אִיהוּ אֲלָא שִׁיפָא חַד.

בְּגִין דְכַד נְפָקָא א', וְאַתְּיַהֲיֵב בְּרָאשׁ, נְפָקָא בְּהוּא דִיּוֹקְנָא דְהִנְהוּ אַחְרָנִין
דְאַצְטְרִיכוּ לְאַתְּחַבְּרָא בְּהִדְיָה, וְכַד נְפָקָא א', אַחְזִי לְתִרִין דְרִגִין אַחְרָנִין,
דְאַצְטְרִיכוּ לְאַתְּחַבְּרָא בְּהִדְיָה, דְאִינוֹן שְׁמָאֲלָא וְאַמְצַעִיתָא, וְכוּלְהוּ
אַתְּאַחְדוּ כְּחַדָּא, וְאַתְּחִזוֹן בְּדִיּוֹקְנָא דִילִיהָ. כִּיִּין דְאַשְׁתַּכְּחוּ וְאַתְּיַשְׁבוּ
בְּדוּכְתִּיָּהוּ אִינוֹן תְּרִין שִׁיפִין אַחְרָנִין, אַתְּהִדֵּר א' וְאַתְּיַשֵּׁב בְּדוּכְתִּיָּה
בְּרָאשׁ, בְּסִטְרָא דִימִינָא.

הִיךְ עֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כַּד אַתְּוֹן נְפָקוּ, אֶת קְדַמָּאָה דְנְפִיק, רִישׁ לְכָל
אַתְּוֹן, אִיהִי א'. מַה עֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אַתְּעֻטֵּף בְּהוּא אֶת, וּבְרָא
שְׁמִים. וְאַתְּ דָּא בְּרָא בֵּיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רִזָּא דִיחֻדָּא, דְאִינוֹן תְּלַת
דְרִגִין, וְאִינוֹן שְׁמִים, רִזָּא חַד. כְּמָא דְאוּקִימָנָא, וְהָא אַתְּמַר. כִּיִּין דְאַתְּבְּרוּ
שְׁמִים בְּרִזָּא דָּא, עַד לָא הוּוּ קְרִישׁוּ וְלָא גְלִידוּ שְׁמִים, דְּהָא טְמִירוֹן הוּוּ גו'
מִיָּא, רִזָּא דָּאֵת א', דְאִיהוּ לְמִינָא.

לְבַתֵּר דְּאֶקְרִישׁוּ מִגּוּ מִיָּא, נִפְקַת אֶת וי, מִתְצַיִרָא בְּצִיּוּרָא, דְּגָלִימוּ
בְּדִיּוּקְנָא דְּאָדָם. וְעַם כָּל דָּא לָא חֶסֶר מִהֵוּא דִּיּוּקְנָא דְּאֶת א' כְּלוּם,
וְאֶתְהַדָּר וְאֶתְיִישַׁב בְּדוּכְתִּיָּה.

שְׂאֲרֵי נְהִירוּ דְּהֵאִי אֶת לְאֶנְהָרָא מִרִישָׁא דְּעֶלְמָא לְסִיפֵי עֶלְמָא. גְּנִיז לִיָּה
נְהוּרִיָּה בְּאֶת אַחֲרָא, וְעֵבִיד לְהֵאִי אֶת בֵּיִית חַד, לְאֶגְנָזָא נְהוּרִיָּה בְּגוּיָּה,
וְאֶתְגְּנִיז הֵהוּא אֹר בְּגוּיָּה.

וּמִהֵהִיא שְׁעָתָא, אֶתְגְּנִיז וְאִיטְמַר, וְלָא נִפְיִק לְעֶלְמָא, בְּר בַּחַד שְׁבִיל דְּקִיק,
דְּאֶמְשֵׁד חַד חוּטָא מִיָּנִיָּה, וּמִיָּנִיָּה אֶתְזֶן עֶלְמָא, וְקֵאִים בְּקִיּוּמִיָּה.

מִהֵאִי אֶת אֶתְבְּנִי כּוּלָּא. מִהֵאִי אֶת אֶתְזֶן כּוּלָּא. בְּאֶת דָּא נְטִיר לֹון קוּדְשָׁא
בְּרִידָּה הוּא לְיִשְׂרָאֵל, וְאֶתְבְּר שְׁנֵאִיָּהוּן קְמִיָּהוּ. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת טו)
יְמִינָּדָּה ה' נְאֻדְרִי בְּכַח יְמִינָּדָּה ה' תִּרְעֵץ אֹיִב. בְּשְׁעָתָא דְּגֶרְמוּ חוּבִין, מִה
כְּתִיב. (אִיכָּה ב) הַשִּׁיב אַחֲזֹר יְמִינוֹ. כְּדִין בְּהֵהוּא זְמַנָּא אֶתְגְּלוּן יִשְׂרָאֵל
מֵאַרְעָא, וְשִׁלְטוּ בְּהוּן שׁוּנְאִיָּהוּן.

א' אֶתְיִישַׁב בְּדְרוּעָא, בְּרָזָא וְתוּקְפָא וְחִילָא, דְּאִינוּן תְּרִין סְטְרִין אַחֲרָנִין
דְּאֶתְתְּקִפוּ בֵּיה, וְאִיָּהוּ דְּרוּעָא דְּיְמִינָּא. ב' אֶתְכְּלִיל בְּגוּוָּה, וְכִנִּישׁ לִיָּה
לְקַבְלִיָּה, כְּנוֹקְבָא דְּעֵיִיל בְּגוּוָּה דְּכוּרָא. בְּגִין כְּדָּ אֶתְזֶן כּוּלְהוּ, חַד דְּכֹר, וְחַד
נוֹקְבָא.

א', אֶתְפִּשֵׁט לְאֶתְזֶן אַחֲרָנִין, וְאֶשְׁתְּלִימוּ בְּשְׁלִימוּ, לְנִטְלָא תְּרִין דְּרָגִין
אַחֲרָנִין אֶלְף, לְמַהוּי שְׁלִימוּ דִּילִיָּה. וְרָזָא דָּא וְהַחוּנִים עֶלְיוּ מִטָּה פְּלוּנִי.
וְהַחוּנִים עֶלְיוּ, תְּרִי דְּרָגִין בַּחַד.

עַד דְּסֶלְקִין אֶתְזֶן, לְשִׁתִּין רְבּוּא, כְּחוּשְׁבֹון שְׁבִטִיָּהוּן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּאִינוּן
תְּרִיסַר, וְסֶלְקִין לְשִׁתִּין רְבּוּא. אוּף הֵכִי אֶתְזֶן, כְּד אֶתְמְלוּ סֶלְקִין לְשִׁתִּין.
אַלְף בֵּית גִּימֶל דְּלֶת הָא וְזֶן חֵית טַת יוּד כְּף לְמַד מָם נוּן סְמָד עִין פֶּא צְדִי
קוּף רִישׁ שִׁין תּוּ. אֶלִין אִינוּן סֶלְקוּ דְּאֶתְזֶן, לְשִׁתִּין רְבּוּא. בְּגִין לְמַהוּי
שְׁלִימוּ בְּרָזָא דְּאֶתְזֶן, בְּשִׁיפִי כּוּלְהוּ.

אֶשְׁתְּאַרוּ תּוּ אֶתְזֶן, וְאִינוּן תְּרִיסַר. מָם סְתִימָא, צְדִי אֶרִיכָא, נוּן, פֶּא, כְּף,
וְאִינוּן אֶתְזֶן אַחֲרָנִין כְּפּוּלִים, מִנְצַפִּיָּד. וְאִינוּן סֶלְקִי לְתְּרִיסַר אֶתְזֶן. וְכַד
אֶתְזֶן כּוּלְהוּ אֶשְׁתְּלִימוּ, סֶלְקִין לְעִיב אֶתְזֶן, רָזָא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא דְּקוּדְשָׁא
בְּרִידָּה הוּא אֶתְקַרִי בְּהוּ.

כּוּשְׁבֹון יִשְׂרָאֵל שְׁבַעִים נְפִשׁ, וְתְּרִין אֶתְזֶן דְּאִינוּן סְהַדִי בְּגוּיָּהוּ, וְאֶתְכְּלִילוּ
בְּהוּ, וְאִינוּן יִיָּה. דְּכְתִיב, (תְּהִלִים קכב) שְׁשָׁם עֶלְיוּ שְׁבִטִים שְׁבִטִי יִיָּה עֲדוּת
לְיִשְׂרָאֵל. וְעַל רָזָא דָּא, הֵרְאוּבְנִי הַשְּׁמַעוּנִי. וְהָא אוּקְמוּהָ, וְכָלְהוּ סֶלְקוּ
לְעִיב.

כְּגוֹנוֹנָא דָא אֲלִפְיָא בֵּיתִיָא, דְּסִלְקָא אֲתוּוֹן כּוּלְהוּ לְרָזָא דְעִיב אֲתוּוֹן, לְמַהוּי
כְּלָא רָזָא דְגוּפָא שְׁלִים, רָזָא דְאָדָם. רָזָא דְרִתִּיכָא עֵילָאָה. רָזָא דְשִׁמָּא
קִדִּישָׁא גְלִיפָא.

בְּגִין כְּדָ אֲתוּוֹן כְּלָהוּ סְלִקוּן בְּסִלְקוּ דְרִתִּיכָא עֵילָאָה, בְּדִיוֹקְנִיָּהוּ וְגוּפִיָּהוּ,
לְמַהוּי כּוּלָא רָזָא חֲדָא כְּדָקָא יָאוּת. אֲתוּוֹן כּוּלְהוּ, כְּדָ מִתְחַבְּרוּן וְאֲתַגְלִיפוּ
בְּגִלְפִיָּהוּ, בְּרָזָא דְעִיב אֲתוּוֹן גְּלִיפִין, אֲתַעְבִּידוּ כְּלָהוּ גוּפָא חֲדָא.

מדרש רות

(רות א) וַיְהִי בִימֵי שְׁפֹט הַשִּׁפְטִים. רַבֵּן פְּתִירִי קָרָא דְכִתְיִב, (איוב לח) בְּרוּן יַחַד
כּוּכְבֵי בְקָר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מֵאֵן כּוּכְבֵי בְקָר. אֵינּוּן מְלֹאכִין קִדִּישִׁין
דְּשְׁלִטִין בִּימְמָא. מֵאֵן בְּנֵי אֱלֹהִים. אֵינּוּן מְלֹאכִין קִדִּישִׁין דְּשְׁלִטִין בְּלִילָנָא.

בֵּא וּרְאָה, כָּל מָה שְׁבָרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ, לֹא בְרָא אֱלָא לִיקְרָא
דִּילֵיהּ. שְׁנַאֲמַר, (ישעיה מג) כָּל הַנִּקְרָא בְּשִׁמִּי וְלִכְבוּדִי בְּרִאֲתִיו יִצְרָתִיו אֶף
עֲשִׂיתִיו. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְרָא בְרַ נֶשׁ בְּעֵלְמָא, וַיְהִיב בֵּיהּ שְׁמִיהּ יְהוּיָהּ.
ה', נְפֶשׁ. ו', רוּחַ. ה', נְקִרְאֵת נְשִׁמָּתָא. י', נְשִׁמָּתָא לְנִשְׁמָתָא. וּקְרָאָם, יִיָּהּ,
אָב וָאִם. וַיְהִי בֵּן וּבֵת.

דוּגְמָא דְבְרָא רוּחַ וְנִפְשָׁא דְקִדִּישָׁא, כְּדָ בְרָא רוּחַ וְנִפְשָׁא מְסֻטְרָא דְשִׁמָּא לֹא.
וּבְדוּגְמָא דְהוּא הֵיִן עַל שְׁמֵרִיו, כְּדָ הוּא הָרוּחַ וְהַנְּפֶשׁ הַשְּׂכֵלִית, עַל רוּחַ
וְנִפְשׁ הַבְּהֵמִית. וְלָמָּה נְקִרְאֵת בְּהֵמִית. שְׁהוּא מְסֻטְרָא דְסִמְלָל וְנִחְשׁ,
דְּאֵינּוּן דְכָר וְנוֹקְבָא. וְעַל דָּא אָמַר שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ בְּחֻכְמָתוֹ, (קהלת א) מִי יוֹדֵעַ
רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעוֹלָה הִיא לְמַעְלָה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיּוֹרֶדֶת הִיא לְמַטָּה
לְאַרְצָא.

וּלְסֻטְרָא דְמְסֻטְרָבוּ, לֹא יְהִיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁמָא דִּילֵיהּ. שְׁנַאֲמַר, (ישעיה
מב) אֲנִי יְיָ הוּא שְׁמִי וְכְבוּדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן וְתַהֲלִיתִי לְפָסִילִים. אֲנִי, רָמִז
(ויקרא כו) וַיִּסְרָתִי אֶתְכֶם אֶף אֲנִי. ה', רָמִז לְמִדַּת הַרְחֻמִּים. לְאַחַר לֹא אֶתֵּן,
רָמִז לְאַל אַחַר, שְׁנַאֲמַר לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאַל אַחַר, דְּהוּא בְּסֻטְרָא דְמְסֻטְרָא.

פְּתַח רַבִּי וְאָמַר, בְּרָזָא דִּידוּד. י' אֶקְרִי בְּדוּגְמָא, דָּא אֶלְיִמְלֶךְ. ה' אֶתְקִרִי
בְּדוּגְמָא, דָּא נְעָמִי. וְלָמָּה נְקִרְאֵת שְׁמָה נְעָמִי, שְׁנַאֲמַר וַיְהִי נֶעַם ה' אֱלֹהֵינוּ
עָלֵינוּ וְגוֹי. וַיְהִי דוּגְמָא, דָּא רוּחַ וּבְעֵלָהּ.

רות הפכה לשמה תור. שְׁנָאָמֶר, (בראשית טו) ותור וגוזל. (שה"ש ב) יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה הראיני את מראיך השמיעיני את קולך כי קולך ערב ומראך נאה.

פתח ואמר, ומה ומעשה דינו כוננה עלינו. דא עובדא דיעבד בר נש. אי אינון עובדין טבין, ישכון עליה הויה. ואי לא, יסתלק מינה. שְׁנָאָמֶר, (משלי יד) חכמות נשים בנתה ביתה ואולת בנדיה תהרסנו. חכמות נשים: דא נשמתא ונפשא. ואולת, דא נפש דשמאלא שנקראת ערפה.

פתח ואמר, מה הוא דאמר, (שה"ש ב) הראיני את מראיך. כד יתעביד בר נש מטיפה, בשלייתא דאמיה, כמה דאתרבי, אעיל ביה הקדוש ברוך הוא זעיר זעיר רוחא ונפשא. ונר יהיבת על רישיה בליליא. שְׁנָאָמֶר, (איוב כט) בהלו נרו עלי ראשי. ועמודא דנהורא ביממא, שְׁנָאָמֶר ק (שמות יד) ויסע עמוד הענן וגו', ולילה בעמוד אש כו' ללכת יומם ולילה. ונאמר, (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור.

ואולפי ליה כל אורייתא. ואולפי ליה כל פיקודי. וימרון ליה, חזי, דדין הוא דרך עקלתון, דאיתקרי לילה. ובאתרא הדין יעלון כל נפשתא דאינשא. שְׁנָאָמֶר, (איוב ג) קטן וגדול שם הוא ועבד חפשי מאדוניו.

ואחזין ליה, בעמודא דאישתא, דהיא על רישיה, כמה דונבין ונמרין ואריין ומלאכי חבלה דיתבין תמן. וכלבא תמן, ועל דא אמר דוד, (תהלים כב) הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי. ודין אתרא הוא חשך, ומלאכי חבלה קרון להון לילות. ועל דא אמר, מפחד בלילות. לילות ממש אקרין.

וימרון ליה, אם תזכה למצות, כל מצוה ומצוה, יעבדון לך מינה מלאך טוב. ובעידן דתיעול באתרא הדין, ותזכה למצות, יימרון, סולו סולו פנו דרך הרימו מכשול מדרך פלוני דא, ולא ישלטון עליך מלאכי חבלה.

ובדוגמא דא ביממא, יימרון, אם תזכה באורייתא, כל אות ואות יהיה מלאך, דינעזר באתרא הדין. ואורייתא דאקרי אורחא, יהך באורחא הדין, דלא ישלטון עלך. ועל דא אמר, לנחותם הדרך. ובתר דין יחזון ליה גינתא דעדן, וכל חלק וחלק שיש לצדיק בפני עצמו. ומשביעין ליה שיקיים כל התורה.

ובתר כן יימרון ליה, (בראשית יב) ויאמר ה' אל אברם לך לך וגו' (שם) ואעשה לגוי גדול וגו'. ויאמר ה' אל אברם, דא נשמתא, דהיא אב לרוח, ורם לגוף. לך לך מארצה, דא גנתא דעדן. וממולדתך, דא בטון דאימא, של בשר ודם. ומבית, דא שכנתא. אביך, דא הקדוש ברוך הוא. שאין אביו, אלא הקדוש ברוך הוא. ואין אמו, אלא פנסת ישראל. אל הארץ, זה העולם השפל. ויהבו ליה ז' ברכאן דאמירן לעיל, מואעשה וגו' עד כל משפחות האדמה וגו'.

אם בר נש יזכה, ויהיה צדיק, והוא ידע שמה דהקדוש ברוך הוא, מה יימרו ליה כד אסתלק מעלמא. (תהלים צא) לא תירא מפחד לילה וגו', (שם) על כפיים ישאונוך פן תגוף באבן. מן האבן של דרך עקלתון, רגלך כו' עד כי ידע שמי.

ואם בר נש לא יזכה באורייתא, ולעובדין טבן, כד יסתלק מעלמא, יעול באורחא חשוכא דאמרנא, ואזדעזעו כל מאן דאית בההוא אתר, ויימרון הזאת נעמי, דאזלת באתרא הדין מלייא כל טובא, מלייא מאורייתא. עמוד הענן דנהר לה באתרא הדין למיהד ביממא. ועמודא דאישתא לאנהרא לה למיזל באתרא הדין בליליא. ועם בעלה נשמתא לנשמתא.

אתיבא איהי ואמרה, (רות א) אל תקראנה לי נעמי קראן לי מרא פי המר שדי לי מאד. דהנעל לי בגופא בישא. אני מלאה הלכתי באתרא הדין, וריקם השיבני ה'. בההיא שעתא אמרה, שבנה בנתי וגו'. שפאמר, (שם) ותאמר נעמי לכלתיה שבנה בנתי. אתיבת רות נפשתא קדישא ואמרת, אל תפגעני בי לעזבך לשוב מאחריך כי באשר תלכי אלך ובאשר תליני אליו וכו'.

אבל ערפה, נפשתא דהיא סטרא דשמאלא, אזלא לגופא, ואתאבלת עליה. שפאמר, (איוב יד) אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל. וכל זמן דאתאבל עליה, אמר הגוף לנפש הבהמית, בשביל האכילה והשתיה שנתת לי, הנשמה בצער גדול, ובלא תורה ובלא מצות. טול מה שנתת לי. ונבקע הגוף.

אמר רבי, כתיב (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל וגו'. מהו דל. איש נסתר. ויאמר מה תתן לי, וכי יותר רשע אני מכל האדם שבעולם. ויעשה מריבה עם הקדוש ברוך הוא. אשריו מאן דמשכיל ליה. דכתיב, (ישעיה כז) או יחזק במעזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי.

דאמר רבי נהוראי, מהו דכתיב או יחזק במעזי וגו'. וכי הקדוש ברוך הוא שהוא בעל השלום, עושה שלום במרומו, צריך למי שיעשה לו שלום, והלא השלום שלו.

אלא, העני בשעה שרואה את עצמו בדוחק, הוא עושה מריבה כלפי מעלה. והמחזיק בידו של עני, ועושה עמו צדקה, כבכול, עם הקדוש ברוך הוא עושה שלום. לפי שגורם לעני, שמבקש מחילה מלפניו יתברך, על שהטיח דברים כלפי מעלה, ואז עושה שלום בינו לבין קונו. מי גרם לו לעשות שלום. זה הנותן צדקה לעני, והחזיק בידו, דכתיב או יחזק במעזי וגו', וזהו הדל. והקדוש ברוך הוא מהו אומר. אין דנין את האדם לפי צערו.

והכי נמי באיוב, דאמר רבי תנחום, אמר איוב להקדוש ברוך הוא, (איוב כג) מי יתן ידעתי ואמצאהו כו' אערכה לפניו משפט. עד שהטיח איוב דברים כלפי מעלה.

ותו לא. והלא בכמה מקומות כבר בתחיית המתים, והטיח דברים כלפי מעלה, וסקל איקונין של מלך.

אלא אמר רבי נהוראי, בההיא שעתא אמר המקטרג להקדוש ברוך הוא, איוב שמרת עליו איש תם וישר וירא אלהים וסר מרע, הרי כבר בתחיית המתים, והטיח דברים, וסקל איקונין של מלך. אמר הקדוש ברוך הוא, איוב לא בדעת ידבר.

בשעה שנתנופח איוב עם הקדוש ברוך הוא, מה הוא אומר, ש (איוב י) הטוב לך כי תעשק כי תמאס יגיע כפיך וגו'. וכי הוא טוב זה העושק שתעשה לי, אבי ואמי עשו לי הגוף, ואת אתעבידת אריס עמהון, ויהבת בי נשמתא. ואמרת למקטרג, אך את נפשו שמר. מה דידך נטרית, מה דאבי ואמי, אמרת הנו בידך. וכי הוא טוב זה העושק שתעשה לי, כי תמאס יגיע כפיך. שהנפש מאוסה מצד יסורי הגוף. ועל עצת רשעים הופעת, סקל איקונין של מלך.

והמקטרג קטרג על כל זה לפני הקדוש ברוך הוא. אמר ליה הקדוש ברוך הוא, איוב לא בדעת ידבר, ואינו נתפס על צערו. וכיון שבא הקדוש ברוך הוא ונתנופח עמו, חזר בו ואמר, (שם מ) אחת דברתי ולא אענה ושתים ולא אוסיף, אספר פומיה קמי דיינא.

רבי פדת אמר, כי לא דברתם נכונה בעבדי איוב לא כתיב, אלא (שם מב) כי לא דברתם אלי נכונה. אלי לא דברתם נכונה, הוא עמד והצדיק את הדין, ובקש על עצמו על מה שאמר. והם לא בקשו על עצמם, על מה שהטעוהו במענה לשונם.

רבי יהושע דסכנין בשם רבי יודא אמר, כל החושד בכשרים, ראוי ללקות בצרעת. דכתיב, (במדבר יב) אשר נואלנו ואשר חטאנו. וכתיב, (שם) אל נא תהי כמת. חבריו של איוב חשדוהו במה שלא היה בו, ולא בקשו ממנו מחילה, ולא בקשו על נפשם, עד שביקש איוב עליהם רחמים. והקדוש ברוך הוא הודיע להם, שחטאו במה שחשדוהו. ולפיכך, ועבדי איוב יתפלל בעדכם.

ואמר רבי יוסי בן קסמא, מהו דכתיב, (איוב מב) כי אם פניו אשא לבלתי עשות עמכם נבלה. מאי נבלה, זו צרעת. דכתיב, (במדבר יב) ואביה ירק בפינה, ותרגם רבי יוסי ואביה מנבל ינבל באפיה.

בא וראה, כשנגלה הקדוש ברוך הוא אל איוב, מה כתיב. (איוב לח) ויען ה' את איוב מן הסערה ויאמר. רבי יוסי בר חלפתא אמר, השיב לו על מה שאמר, (שם ט) אשר בסערה ישופני, אמר איוב, רבנו של עולם, שמא רוח סערה עברה לפניו, ונתחלף לך שמי איוב, באויב. הדיא הוא דכתיב, (שם יג) ותחשבני לאויב לך. לפיכך השיבו מן הסערה.

רַבֵּנוֹ אֲמַר, סְעָרָה שֶׁל שָׁטוֹן, שֶׁהַסְעִיר גּוֹפּוֹ שֶׁל אֵיזוֹב. וּמִנֵּלָן דְּאִיקָרִי סְעָרָה. דְּכַתִּיב, (תהלים קמח) רוּחַ סְעָרָה עוֹשֶׂה דְבָרוֹ. שְׂאִין לוֹ רְשׁוֹת לַעֲשׂוֹת שׁוֹם דְּבַר, אֲלָא בְּמֵאָמְרוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

רַבִּי בּוֹן אוֹמֵר, כְּתִיב בְּשִׁי"ן, דְּכַתִּיב אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרָה יִשׁוּפְנִי. וְכַתִּיב בְּסִמְךָ, דְּכַתִּיב מִן הַסְעָרָה. כְּתִיב הֲכָא אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרָה, וְכַתִּיב הֲתָם (ויקרא יז) לַשְּׁעִירִים אֲשֶׁר הֵם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם.

וְהָאֵי דְכַתִּיב בְּשַׁעֲרָה. רַבִּי רְחוּמָאֵי אָמַר, פְּעַם אַחַת זָכַר, וּפְעַם אַחַת נִקְבָּה. פְּעַם אַחַת זָכַר, דְּכַתִּיב (ויקרא טז) וְנִשָּׂא הַשְּׁעִיר עֲלָיו. וְכַתִּיב, (בראשית כז) הֵן עָשׂוּ אַחֵי אִישׁ שְׁעִיר. פְּעַם אַחַת נִקְבָּה, דְּכַתִּיב (שם לג) וַיֵּשֶׁב בַּיּוֹם הַהוּא עָשׂוֹ לְדַרְכּוֹ שַׁעֲרָה, וְכַתִּיב בְּסִמְךָ דְכַתִּיב מִן הַסְעָרָה. מֵאֵי טַעְמָא. שֶׁמִּסְעִיר גּוֹפּוֹ שֶׁל אָדָם.

וְהָאֵי כְתִיב, (מלכים ב ב) וַיַּעַל אֱלֹהֵינוּ בְּסַעֲרָה הַשָּׁמַיִם. רַבִּי נַחֲמָיָה וְרַבִּי יְהוּדָה אֲמַר, כְּשֶׁהַעֲלָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֱלֹהֵינוּ לְרַקִּיעַ, עָמַד מִלְּאֲדָה הַמּוֹת כְּנִגְדּוֹ.

אָמַר לִיָּה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל מְנַת כְּףָה בְּרֵאֲתֵי שָׁמַיִם, שֶׁיַּעֲלֶה אֱלֹהֵינוּ לְשָׁם. אָמַר לִיָּה מִלְּאֲדָה הַמּוֹת, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עֲכָשְׁיוֹ יִהְיֶה פְתָחוֹן פֶּה לְבָרִיּוֹת. אָמַר לִיָּה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵין זֶה כְּשֶׁאֵר בְּרִיּוֹת, וַיְכּוֹל הוּא לְהַעֲבִיר אוֹתָהּ מִן הָעוֹלָם, וְאֵינָהּ יוֹדֵעַ כְּחוֹ. אָמַר לִיָּה, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תֵּן לִי רְשׁוֹת, וְאֵרַד אֲלָיו. אָמַר לִיָּה רַד, מִיָּד יֵרַד. כִּיּוֹן שֶׁרָאָה אוֹתוֹ אֱלֹהֵינוּ, הִכְרִיחוֹ תַחַת רַגְלָיו, וּבִקֵּשׁ לְהַעֲבִירוֹ מִן הָעוֹלָם, וְלֹא נָתַן לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רְשׁוֹת. מִיָּד כִּפְּףָה אוֹתוֹ תַחַתָּיו, וַעֲלָה לְשָׁמַיִם. דְּכַתִּיב (שם) וַיַּעַל אֱלֹהֵינוּ בְּסַעֲרָה הַשָּׁמַיִם.

כִּיּוֹן שֶׁנִּגְלָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאֵיזוֹב, בְּהַהוּא סְעָרָה נִגְלָה אֲלָיו. דְּכַתִּיב, מִן הַסְעָרָה, הַנוֹי"ן כְּפּוּפָה, וְלֹא פְשׁוּטָה. כִּפְּפָה אוֹתוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּנִחְשׁ הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹן, וְדָבַר עִמוֹ. מַה אָמַר לִיָּה לְאֵיזוֹב. (איוב לח) אֵיפֶה הֵיטֵב בְּיָסְדֵי אֶרֶץ. מִיָּד שֶׁתֵּק, וְלֹא יָכוֹל לַעֲמוֹד בְּתוֹכָהּ. לְהוֹרוֹת שֶׁמִּעֲשִׂיוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֻמָּת.

רַבִּי אֶלְכָסְנֵדְרִי פָתַח וְאָמַר, (שם) בְּרֵן יַחַד כּוֹכְבֵי בִקְרָה, כּוֹכְבֵי שְׁבַמְרוֹם שׁוֹלְטִים בְּלִילָה, חוּץ מֵאוֹתָן שֶׁשׁוֹלְטִין בְּבִקְרָה. וְכֵלָן מְשַׁבְּחִין וּמְפָאֲרִין וּמְיַחֲדִין שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, בְּרֵן יַחַד כּוֹכְבֵי בִקְרָה, וְלֹא כּוֹכְבֵי לִילָה אֶף עַל פִּי שֶׁמִּמְשַׁלְתָּן כְּרַגַּע.

(שם) וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים, אֲמַאי וַיִּרְעוּ, אָמַר רַבִּי אֶלְכָסְנֵדְרִי, בְּשַׁעֲרָה שֶׁעוֹלָה עִמּוֹד הַשַּׁחַר, אוֹתָן בְּנֵי אֱלֹהִים מְרִיעִין בְּתַרְוָעָה, וְכָל אוֹתָן הַמְּלָאכִים וְהַכּוֹכְבִים הַמְּמוּנִים בְּלִילָה, מְעַבְרִין אוֹתָם מִמְּקוֹמָם, וְשׁוֹלְטִים מִלְּאֲכִים אַחֲרֵיהֶם בְּמְקוֹמָם, לְהֵיוֹתָם מְמוּנִים בַּיּוֹם.

רבי חסדאי אומר, כוכב אחד יש במרום, והקדוש ברוך הוא מוציאו ממקומו, וילון שמו. והוא ממונה להכניס ולהוציא שאר הכוכבים, ומשמש כל הלילה, כיון שאותן כוכבי בוקר שולטין, נגזז ונבלע במקומו.

אמר רבי שמואל, כתיב (שם ט) המרגיז ארץ ממקומה ועמודיה יתפלצון. כד הקדוש ברוך הוא בעי למירגז כל עלמא, ולארגשא ולארעשא סמכוהי, לא ארעיש ליה אלא ממקומו. מאן מקומו. דא נקודה דציון.

רבי רחומאי אומר, מציון הושפת העולם. דכתיב, מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבואו. וכתיב בתריה, (תהלים ט) מציון מכלל יופי אלהים הופיע.

ואמר רבי שמלאי, כד ברא הקדוש ברוך הוא את עלמא, אעיל נהורא בנהורא, ואלביש דא בדא, וברא שמים. דכתיב, (שם קד) עוטה אור פשלמה נוטה שמים פריעה.

והאי אור, אקרי אור לבוש. אור קדמאה, דאתלבש ביה הקדוש ברוך הוא. והוא אור אתפשט בהוד והדר, ואיברי עלמא. דכתיב, הוד והדר לבשת כו' נוטה שמים פריעה.

רבי חזקיה אומר, כשנטל הקדוש ברוך הוא את השלג, וזרק לתוך המים, מתחת כסא כבודו, נטל כשיעור שעלו, דכתיב, מי מדד בשעלו מים.

רבי יודאי אומר, כשיעור שלישי זרת נטל, וזרק לתוך המים. דכתיב, (ישעיה מ) וכל בשלש עפר הארץ. וכתיב, (איוב לו) כי לשלג יאמר הוא ארץ.

ומתחת המים, נקפא מקום אחד בתחילה, באמצע התהום, ונעשית משם אבן אחת משוקעת באמצע תהום, ועלתה למעלה ונראית בציון. והיא נקודת העולם.

רבי יוסי אומר, סגלגל וסגולגלתא לא מתמוקמי, אלא מגו חד נקודה, באמצע, והיא נקודה איהי מקומו של עולם, ומשם נתפשטה הארץ לכל רוחותיה. רבי חזקיה אומר, כעין ברייתו של אדם.

בשעה שנקפאה הארץ מתחת המים, מה כתיב, (בראשית א) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה. כיון שראו המים היבשה, היו עולים ונגבהים לכסותה כבראשונה, עד שגער בהם הקדוש ברוך הוא ונסו, דכתיב (תהלים קד) מן גערתה ינוסו.

ואף על פי שהיו נסין, לא היו משתככין. מאי טעמא. מפני שהיו מכסין עליה בתחילה, ועכשיו נסין מפניה. מה עשה הקדוש ברוך הוא. נטל כמין צרור של חרש, וחקק בו שמו של עיב שמות, והשליך לתוך המים, ועמדו מיד, ונשתככו.

ובאיזה מקום עמדו. בציון. דכתיב, (שם ט) מציון מכלל יופי, זה שמו של הקדוש ברוך הוא. וכשהארץ מתמוטטת, אינה מתמוטטת אלא ממקום זה, שהוא מקום העולם.

רבי פדת אומר, הנשבע באמת בשמו של הקדוש ברוך הוא, צרור זה שחתום בו שמו, מסתלק למעלה בחדנה, ומתקיים בו, והעולם מתקיים. והנשבע לשקר, אותו צרור עולה ומסתלק, ורואה שהוא שוא, ואז העולם מתמוטט, ורוצה לחזור לתוהו ובוהו. שאין העולם מתקיים, אלא על שמו החתום באמת. ועל דא כתיב, (שמות כ) לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא.

רבי חזקיה אומר, מקום כל העולם כלו, היא נקודה אחת, אשר עליה עומד הכל. והכבוד אינו ברוך אלא ממקומו. דכתיב, (יחזקאל ג) ברוך כבוד ה' ממקומו.

מאי (איוב ט) ועמודיה יתפלצון. רבי פרחיא אומר, אלו עמודים סמכין יסודא, וקיומא דעלמא עלייהו. וכמה אינון. ז'. דכתיב, (משלי ט) חצבה עמודיה שבעה. יסוד דאינון סמכין, צדיק אחד. דכתיב, (שם י) וצדיק יסוד עולם. עמוד לא כתיב, אלא יסוד, יסודא דכולא קיימין עליה.

כנגה זה, שבעה רקיעין הן. ושבעה פוכבים רצין וחוזרין הן. שבעה ארצות. שבעה ימים. שבעה תהומות. וכולם תלויים במאמר ההוא. שנאמר, הבונה בשמים מעלותיו. הם ז' ספירות, מעלות גדולות, עמודים חקוקים בשמו הגדול, וכלם תלויים במאמר אחד, והם שמים העליונים.

ושבע ארצות קדושות, שמזדווגין עמהן. ולא אית בהון פירוודא. שנאמר, (בראשית א) ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. יום שני, יום שלישי. יום רביעי. יום חמישי. יום הששי. עד יום השביעי. א (שמות כ) כי ששת ימים עשה ה'.

וכנגהם שבעה עמודים חקוקים, שהם תלויים בשמים. ואינון שני עשר שבטים, דאינון תלויין במדת יעקב, הנקרא שמים. שנאמר, (מלכים א ח) ואתה תשמע השמים מכון שבתך, וכתיב (דברים ו) שמע ישראל וגו'.

רבי רחומאי אומר, השבעה עליונים, הם שמו של הקדוש ברוך הוא. (עמוס ט) ואגדתו, מאי אגדתו. הם שבע מעלות למטה מהם, שעומדים על העולם, ומנהיגים אותה. על ארץ, זו ארץ התחתונה. יסדה, זו ארץ העליונה הנקראת בינה, והיא תלויה בחכמה. ומאי איהו, תבל. שנאמר, (ירמיה י) מכין תבל בחכמתו.

(עמוס ט) הקורא למי הים, ים אחד, והו שבעה. רבי פרוספדאי אומר, הלא ים אחד בעולם הוא. אמר רבי רחומאי, ימים פתיב. דכתיב, ולמקנה המים קרא ימים.

וְכוּלָן נִכְנָסִין לַיָּם הַגָּדוֹל, וְהֵם שְׁבָעָה, וְכֻלָּם נִכְנָסִים בּוֹ, זֶה לְמִטָּה מְזָה, עַד הַתְּהוֹם, עַד שֶׁתִּמְצָא יָם הַגָּדוֹל שְׁבָעָה זֶה עַל זֶה, וְכוּלָּם תְּלוּיִם בְּמֵאֵמֶר אֶחָד.

אָמַר רַבִּי שְׁמַלְאִי, אֵימְתִי הָעוֹלָם מִתְמוּטָט. בְּשַׁעָה שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבִיט וְרוֹאֶה בּוֹ. שְׁנַאֲמַר, (תהלים יד) ה' מְשַׁמֵּם הַשָּׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם וְגו'.
רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יִצְחָק קָמוּ בְּנְהוֹרָא, כַּד נְהַר יְמָמָא, לְמִיּהוּדָא בְּאוּרְחָא. עַד לֹא נִפְקִי, זִקְף עֵינוּהִי רַבִּי נְהוֹרָאִי, חָמָא בְּכוּכְבֵּי בִקְר דְקָא מְרִיתִי. אָמַר ר' יִצְחָק, חֲזִי אֵינוֹן כּוּכְבֵּיא דְקָא מְרִיתִי בְּדַחִילָא דְמְרִיָהוֹן, הַשְׁתָּא מְטִי זְמַנִּיהוּ לְזַמְרָא.

בְּגִין, דְּאֵינוֹן בְּנֵי אֱלֹהִים, קִיַּיְמוּ עֲלֵיהוּ. וְכַד מְסִיַּיְמוּ שְׁאָר חֵיילִין דְקָא מְשַׁבְּחִין בְּלִילְיָא, אֵינוֹן בְּנֵי אֱלֹהִים תּוֹקְעִין תְּרוּעָה, וּמְתַכְנָסִין כָּל מְשַׁרְיִין דְשִׁלְטִין בְּלִילְיָא לְאַתְרֵיהוּ.

כְּדִין אֵינוֹן כּוּכְבֵּיא דְשִׁלְטִין בְּיְמָמָא, בְּצַפְרָא, מְרִיתִין וְדַחִילִי וְסַלְקִי שִׁירְתָּא. וְהַשְׁתָּא מְטָא זְמַנִּיהוּ, לְשַׁבְּחָא לְמְרִיָהוּ, בְּזַמְנָא דָּא דְשַׁמְעִין הֵהִיא תְּרוּעָה. דְכַתִּיב, (איוב לח) בָּרוּךְ יַחַד כּוּכְבֵּי בִקְר וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

אֶקְדִּימוּ וְאֶזְלוּ, וְהוּהוּ נְהִיר יְמָמָא. כַּד נִפְק שְׁמַשָּׁא וְאַתְגְּלִי לְעֵלְמָא, אָמַר לִיה רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי נְהוֹרָאִי, תְּוֹהֵנָא כַּד אֶסְתַּכְּלָנָא בְּשַׁמְשָׁא, דְכִי נִפְק, נִפִּיק סוּמְקָא, וּלְבַתֵּר הֵכִי אֶתְהַדֵּר חוּרָא. אַמַּאי.

וְדַאי אֶדְכַּרְנָא מְלָה, דְאָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶן שְׁלוֹם, אָמַר רַבִּי יִצְחָק בֶּן יְהוּדָא, שְׁמַשָּׁא כַּד נִפִּיק, נִפִּיק בְּתוֹקְפָא, כְּגַבְר תַּקִּיף. וּבְקַע תְּלִיסַר מְשַׁקּוּפֵי חַלוּנֵי דְרַקִּיעָא.

וְלִית בְּכָל אֵינוֹן כּוּכְבֵּי שְׁמַיָּא וּמְזַלֵּי דְאִיקְרִי גְבוּר, בְּר מְשַׁמְשָׁא. מַה גְבוּרָה עָבִיד. אֵלָא כַּד אֶסְתַּיִם יְמָמָא וְעָל לִילְיָא, אֶסְתַּתְּמָן כָּל אֵינוֹן בִּין וּמְשַׁקּוּפֵי דְרַקִּיעָא. בְּשַׁעָתָא דְאֵתִי יְמָמָא וְשַׁמְשָׁא נִפְק, אֶתְעַטֵּר וְאַתְגְּלִיף בְּאַתְוֹן דְרָזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא, וּבְתוֹקְפָא וּבְחִילָא דִילִיה, כְּנִיס בְּכָל אֵינוֹן רַקִּיעִין, וּבְקַע בְּכָל אֵינוֹן חַלוּנֵין, וְאַתְוֹקְדוֹן בְּשִׁלְהוּבוּי, וּפְתַח לוֹן וּנְפַק לְבַר.

וּמָנָא לֶן דְאַתְקִרִי גְבוּר. דְכַתִּיב, (תהלים יט) יָשִׁישׁ כְּגְבוּר לְרוּחַ אוּרָח. וְכַתִּיב, (שופטים ה) כְּצֹאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגְבוּרָתוֹ. כְּגְבוּר שְׁנַכְנַס לְמַלְחָמָה וְנוֹצַח, הוּא אָדוּם. כְּשֶׁנִּצַּח חוּזַר לְגוּוֹנוֹ הָרֵאשׁוֹן. כֶּף הַשֶּׁמֶשׁ, כְּשִׁיזָא, נִדְלָקִים בּוֹ שְׁלֵהבוּתֵיו, וְהוּא אָדוּם מְרֹב גְבוּרָתוֹ, וְאַחַר כֶּף חוּזַר לְגוּוֹן הָרֵאשׁוֹן.

אֶזְלוּ, כַּד מְטוּ בֵי חֶקֶל, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֵימָא מַר מֵאֵינוֹן מִילִין דְמַעֲלִייתָא דְבִקְרִיאת שְׁמַע. פְּתַח וְאָמַר, (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. הַאי קָרָא, תִּינַח בְּשַׁעָתָא דְאָמְרוּ בְּנִין דִּיעֻקְבַּ לְאַבוּהוֹן, אוּ מִשָּׁה לִישְׂרָאֵל, אָבִל הַשְׁתָּא, כְּלָא עֲלָמָא אָמְרִי שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, לְמַאן יִשְׂרָאֵל אָמְרִין.

אָלָא הָא תַּנְיָנָא, יַעֲקֹב אָבִינוּ לֹא מֵת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲתִים לִיה גּוֹ
פּוֹרְסָא יְקָרִיה, לְמַהוּי תְּדִיר סִהְדָא עַל בְּנוֹי, דְּקָא מִיַּחְדֵּי שְׁמִיָּה דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא פְּדוּחֵי, בְּכָל יוֹמָא תְּרִין זְמַנֵּי, וְכַד אֵינוֹן מִיַּחְדֵּי שְׁמִיָּה דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, אָמְרֵי שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, הוּי סִהִיד עָלוּ, דְּאָנוּ מִיַּחְדֵּי שְׁמִיָּה דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא כְּדָקָא חֲזִי.

בְּהוּא שְׁעֵתָא, נְטִילֵי לִיה לִיעֲקֹב בְּאַרְבַּע גְּדַפִּין, פְּרִישׁוֹן לְאַרְבַּע סִיטְרֵי
עֲלֵמָא, וְסִלְקֵי לִיה לְקַמֵּי קְדִישָׁא עֵילְאָה, וּמְבָרַךְ לִיה בְּשִׁבְעַ בְּרַכָּאן. פְּתַח
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר, זְכָאָה אִיהוּ אָבָא, דְּזִרְעָא דָּא אוּלִיד בְּאַרְעָא.
זְכָאִין אֵינוֹן בְּנוֹי, דְּקָא מְעַטְרִין לְאַבוּהוֹן הֲכִי. בְּהֵיא שְׁעֵתָא, כָּל אֵינוֹן
חִילֵי דְשְׁמִיָּא, פְּתַחֵי וְאָמְרֵי בְרוּךְ שְׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֵד.

וְיַעֲקֹב מִתְעַטֵּר בְּתַלְסַר נְהָרָא אֲפֻרְסָמוֹנָא דְכָנָא, וְקָאִים תְּדִיר כְּקַרְתָּא
מְקַפָּא שׁוֹר עַל בְּנוֹי קַמֵּיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא שְׁבַק דִּינָא תְּקִיפָא
לְשִׁלְטָא עֲלֵייהוּ, וְכָל בְּנֵי עֲלֵמָא לֹא יְכָלוּן לְשַׁצָּאָה לְהוֹן. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב,
(ישעיה מד) אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב.

פְּתַח רַבֵּי יְהוּדָאי וְאָמַר, בְּדוּגְמָא דְאִית י״ב שְׁבֻטִים לְתַתָּא, דְּאֵינוֹן בְּנֵי
יַעֲקֹב, כְּדָּ אִיתָא יַעֲקֹב עֵילְאָה בְּשְׁמִיָּא, וְתַרֵּי עֶשֶׂר שְׁבֻטִין עֵילְאִין. וּבְדוּגְמָא
דְּמִיַּחְדֵּי שְׁמִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, כְּדָּ מִיַּחְדֵּי מְלָאכֵי
קְדִישִׁין לְעֵילָא. וְכוּלָּא בְּגוּוֹנָא דְלַעֲלֵלָא.

פְּתַח רַבֵּי נְהוֹרָאי וְאָמַר, (ישעיה כט) לָכֵן כֹּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה
אֶת אַבְרָהָם לֹא עֲתָה יָבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עֲתָה פָּנָיו יַחְוָרוּ. וְכִי יַעֲקֹב פָּדָה אֶת
אַבְרָהָם, וְיַעֲקֹב לֹא אַבְרָי בְּעֲלֵמָא.

אָלָא תָּא חֲזִי, בְּשְׁעֵתָא דְהוּוּ מְפָלֵי לְאַבְרָהָם בְּאוּר כַּשְׂדִּים, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֲכַנְיֵשׁ לְפַמְלִיָּא דִּילִיה, וְאָמַר שְׁזִיבוּ לְאַבְרָהָם מְגוּ יְקִידָא דִּילִיה,
דְּאִיהוּ רְחִימָאֵי.

אָמְרוּ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הָא יְפוֹק מִיַּנְיָה יִשְׁמַעְאֵל. אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, הָא יְפוֹק מִיַּנְיָה יַצְחָק. אָמְרוּ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הָא יְפוֹק מִיַּנְיָה
עֶשׂוֹ. אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הָא יְפוֹק מִיַּנְיָה יַעֲקֹב. אָמְרוּ, הָא וְדָאֵי
בְּזָכוֹת יַעֲקֹב יִשְׁתַּזְיֵב. וְעַל דָּא אָמַר, אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם, דְּבְזָכוֹתֵיה
אִישְׁתַּזְיֵב אַבְרָהָם.

אָמַר רַבֵּי, בְּשַׁעָה דְכַפִּיתוּ לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂאֵל וְעִזְרָיָה, דִּיפְלוּן לֹון בְּגוּ אֶתוֹן נוּרָא
יְקִידְתָּא. חֲנַנְיָה אָמַר, (תהלים קיח) ה' לִי לֹא אִירָא מֵה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם. מִיִּשְׂאֵל
אָמַר, (ירמיה כז) וְאֶתְּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי אֶתְּה אָנִי
נְאֻם ה'. עִזְרָיָה אָמַר, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְגוֹי.

אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, (ישעיה מד) זֶה יֹאמַר לְה' אָנִי, זֶה חֲנַנְיָה, שְׁאָמַר ה'
לִי לֹא אִירָא. וְזֶה יְקָרָא בְּשֵׁם יַעֲקֹב, זֶה מִיִּשְׂאֵל, שְׁאָמַר וְאֶתְּה אֵל תִּירָא

עבדי יעקב. ובשם ישראל יכנה, זה עזריה, שאמר שמע ישראל וכו'. לא
עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו.

ולמה לא הנה דניאל בהון. אלא דניאל אמר, אני נקרא בלטישצר, כשם
אליל שלו. שנאמר, א (דניאל ד) בלטישצר כשם אלהי כו', וכתוב, (שם ב)
באדון מלכא נבוכדנצר נפל על אנפיהו ולדניאל סגד. והקדוש ברוך הוא
אמר, פסילי אלהיהם תשרפון באש, אזל ולא הנה עמהון.

מה ראו חנניה מישאל ועזריה דנפלו בנורא. אלא אמרו, צפרדעים מפלין
גופהון בנורא, בשביל לאבאיש למצראי, במאמר דקודשא בריך הוא.
אנחנא על אחת כמה וכמה בשביל יקרא דמארנא.

אזלו ואתעסקו באורייתא, אדהכי רמש שמשא. אמר רבי נהוראי, נעבר
מארחא, ונסלק לטורא, ונשתדל באורייתא, ולא נדמוך.

עד דהוו יתבי ומשתדלי באורייתא דא עם דא, שמעו חד קלא דהנה אמר,
עילאין קומו. תתאין דמיכין, דשנתא בחוריהון, איתערו. הא הקדוש
ברוך הוא בעי למרגז עלמא, ואינון סמכין קיימין, דעלמא סמיך עליהון,
מרתתני. קל בכיאי, דחד אוזילא דאילתא, דקא בכיאי על חד ארייא,
דאיתרשים תדירא בכורסייא קדישא.

אמר רבי נהוראי לרבי יצחק, שמעת מידי. אמר ליה, שמענא, ועל דא
אמינא, (לא ידוע) שמעתי ותרגז בטני. אמר ר' נהוראי, ודאי הקדוש ברוך
הוא בעי למידן עלמא דיליה, ועד לא יתעבד דינא, הא קלא איתער,
ואכריז תדיר בעלמא. ודאי רמי דרמין יסתלקון השתא בעלמא. וכולא
בריר לו, בר האי דאמר, קל בכיאי דחד אוזילא דאילתא, דקא בכי על חד
ארייא, לא ידענא מאי איהו.

אמר רבי נחמיה, לא ידעו בהאי לפום שעתא, ליומין זעירין איתגלי
בעלמא, ומאי איהו בכיאי. דא בכיאי דרבי ישמעאל בן אלישע פהו גדול,
דבכה על רישיה דרבן שמעון בן גמליאל. דההיא בכיאי לא אתעבר
מכורסא דמלכא, עד דיגעבד הקדוש ברוך הוא נוקמין בשאר עמין.

אמר רבי רחומאי, בא וראה, בשעה שהקדוש ברוך הוא דן את העולם,
למי דן תחלה, לגדולי הדור דן תחלה, ואחר כך דן את העולם. מנלן.
מהכא, דכתוב, ויהי בימי שפט השפטים, שפט השפטים תחלה, ואחר כך
ויהי רעב בארץ. רבי יוסי בר יהודה אמר, מהכא, (מלכים א ח) לעשות משפט
עבדו ומשפט עמו ישראל. משפט עבדו תחלה, ואחר כך משפט עמו
ישראל.

(רות א) וילך איש מבית לחם יהודה. רבי יהודה ורבנן דאמרי, בזמן שהדין
בא לעיר, יסלק אדם עצמו מאותה עיר, שפיון שניתן רשות למלאך המות,
אינו חושש לכל אדם, ואיש שפגע בו, יש לו רשות להזיקו.

כיון שראה אלימלך, שהדין בא לעולם, מיד ברח להסתלק מן הדין, ועם כל דא לא ברח ממנו. רבנו דקיסרין אמרי, אלימלך גדול הדור היה, והיה ניכר למעלה, וכך מי שהוא ניכר למעלה, הוא נתפס ותחלה.

רבי יהושע אמר, מה כתיב בשונומית. (מלכים ב ד) ותאמר בתוך עמי אנכי יושבת. מכאן, שצריך להכניס ראשו לתוך רבים, ולא יהא נרשם לבד.

מה כתיב בתחלה. וילך איש סתם, רצה להחביא ולהסתיר עצמו שלא יכירו בו. מי הכירו. מדת הדין. ואמר, ושם האיש אלימלך, אדם ניכר ונרשם הוא, להסתיר אינו ראוי, ולא להחביא. ולא איהו דא אלימלך, פרנסא דעמא. ולא איהו דא אלימלך, דהוה סתים עינוי מעובדי עמא.

רבי פרחיא אמר, באותה שעה היה הקדוש ברוך הוא דן את העולם, ובית דין שלמעלה עומד, והקדוש ברוך הוא היה מסתירו ואומר, וילך איש סתם. עמדה מדת הדין והזכירו, ושם האיש אלימלך. מיד נגזר עליו הדין, ועל בניו. כדכתיב, וימת אלימלך וגו'.

רבי יהודה אמר, אלימלך, מי לא היה ידע דהוא אלימלך דא. אלא כיון שראה שהדור מבזין בגדולים, אמר ודאי אלך מכאן, ולא אהיה נתפס בתוכם. ואלימלך גדול הדור היה, והיה יכולת בידו למחות, ולא מיחה. והלך משם וברח, ולפיכך נזכר שמו ונענש.

ויהי בימי שפט השפטים. רבי יהושע אמר, כל מקום שנאמר ויהי בימי, לשון צער הוא. אלימלך, הוא היה כדוגמת מלך. כיון שהכיר בדבר, השמיט עצמו מישראל, והלך לגור בין האומות, דסבר שלא יהא נידון ביניהון. עמדה מדת הדין והזכירו, ונתפש.

ויהי בימי שפט השפטים, רבי חלקיה בר אליעזר פתח קרא דכתיב, (ירמיה לא) מרחוק ה' נראה לי וגו'. כשהקדוש ברוך הוא מדבר עם הנביאים, אינו נגלה אליהם אלא מרחוק. ועל כן רואים דמות דברים, כאדם העומד ממרחק, חוץ ממשה.

דאמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא, כל הנביאים כולם לא נתנבאו אלא מתוך אספקלריא שאינה מאירה, משה מתוך אספקלריא המאירה. שאר הנביאים מרחוק, ומשה מקרוב. שנאמר, (במדבר יב) לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא. מהימנא בבית מלכא, קריב הוא למלכא.

ואי תימא, כיון דכל הנביאים נתנבאו מרחוק, אין אהבתו של מקום עליהם. כתיב, ק (ירמיה לא) מרחוק ה' נראה לי ואהבת עולם אהבתיך על כן משכתיך חסד.

אמר רבי חנינא, יש רחוק ונתקרב, וקרוב ונתרחק. יש רחוק ונתקרב, דכתיב, (משלי לא) ממרחק תביא לחמה. קרוב ונתרחק, דכתיב, מרחוק ה' נראה לי. זה קרוב לנביאים. וזה רחוק למלכות. רבי אלעזר אומר,

איפכא, קרוב למלכות. ורחוק לנביאים. שרואין דמיונות של מעלה כמין גוף.

רבי חלקיה אמר, כשרואין הנביאים בציחצוח, בידוע שהעולם נידון למיטב. וכשרואים בחשיכה, נידון לפרעניות. ואזי פתח קרא, ויהי בימי שפט השפטים וגוי.

ויהי בימי רבי בון, כל יומי הנה בקסרין, יומא חד חמא עמא דסרחי, דהוו מסכני אזלו, ולא משגיחין עליהו. אמר, ודאי דינא אתחזי הכא, קם ואזיל ליה.

יומא חד חליש דעתיה, פגע בכפר סיכניו ברמון, ואדמוד. שמע חד קלא, לחד תנא דלעי ברננא דאורייתא דאמר, (דברים כב) כי יקרא קו צפור לפניך וכו'. קו, זה תשובה. בדרך, זה רחל. שנאמר, (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום. וצדיקים, תרין בניו, יוסף ובנימין. והיא נקראת לבנה, הולכת כל הלילה, ומאיר להם, עד נכון היום, שהוא יעקב.

בכל עץ, כל, דא צדיק חי העולמים. עץ, דא שכינה. שנאמר, עץ חיים היא למחזיקים בה. על הארץ, דא ארץ התחתונה. אפרוחים, דא שנים עשר שבטים דלעילא. או בצים, דא ישראל דלתתא, דאינון כמלבושא דגופא. והאם רובצת על האפרוחים וכו', שלח תשלח את האם, שנאמר, (ישעיהו ט) ובפשעכם שלחה אמכם.

ואת הבנים תקח לך. ארכין רבי בון אודנוי, ושמע ההוא קלא דאמר, חס על דא, לא אמר ולא כלום. מאן דחס, שבק אימא ובנהא ואזיל ליה. ומה דאימא מתר כא מן הקו, מה היא אומרת. אוי שהחרבתי את ביתי, ושרפתי את היכלי, והגליתי בני לבין האומות. ועל דא ירחם הקדוש ברוך הוא, דהא רחמנא לא אשתכח אלא הכי.

ועל דא שכינה צועקת על בניה. הא כתיב, שלח תשלח, תרין שלוחין, דאינון בית ראשון ובית שני. שלח תשלח אפילו קי זימנין דאי אהדר על גוזליה גו רחימו דבנהא, שלח אפילו כמה זמניו, עד דאזל ליה וסתר קו שלח, ויטול בניו טמירין דקונטרסא, למיטל אגרא, הא רחמנא לא אשתכח אלא הכי. והארכת ימים, שיאריך רוגז מן ששת ימים, שנקראו ארד אפים. ה' ה' אל רחום ותנון ארד אפים וגוי.

אמר רבי חזקיה אמר רבי יוסי בן קיסמא אמר רבי שמואל, בד ברא הקדוש ברוך הוא עלמא, ברא ליה בתלת קיטריין, ואינון חכמה ותבונה ודעת. דכתיב, (משלי ג) ה' בחכמה יסד ארץ כונון שמים בתבונה בדעתו תהומות נבקעו.

וכלהו קיטריין בבר נש. וקיטרא דתבונה דפקע מינייהו, אתפשט בשאר בריין ובכולהו אית סוכלתנו לפום אורחיה.

האי עופא כד פרח מגוזליה, ואשתלח מעל בנהא, מצפצפא ואזלא, ולא ידעה לאן אתר אזלא, מנדרא למיבד גרמה. הקדוש ברוך הוא דכתיב ביה (תהלים קמה) ורחמיו על כל מעשיו, אפילו על יתושא זעירא בעלמא, רחמין דיליה על כלא. ההוא דממנא על עופא, איתער לגבי הקדוש ברוך הוא.

והקדוש ברוך הוא אתער על בנוי, כדן קלא נפקא קמיה, ואמרה, (משלי כז) כצפור נודדת מן קנה פן איש נודד ממקומו. כדן איהו אתער רחמי, על כל אינון דאזלי מנדדי מאתר לאתר, ומדוד לדוד אחרא. תבירי לבא, תבירי חילי. ואיתער רחמי על כל עלמין, וחס עליהו, ושביק חובי דמנדדון מאתריהו, וחס עליהו ועל כל עלמא.

ועל דא אמר הקדוש ברוך הוא, אשרי צפורא לבר, והיא איתערת רחמין על כל עלמא, מאן גרים למיחס על עלמא ולאיתער רחמין עליהו. ההוא בר נש דשלח ההוא ציפור לצערה בתרין גוונין, הכי אתער הקדוש ברוך הוא, ואתמלי רחמין על כל אינון מארי דצערא, ועל כל אינון דמנדדי מדוכתייהו. ובגין כך, אגריה דהאי בר נש, מה כתיב ביה. (דברים כב) למען ייטב לך והארכת ימים.

קס ר' בון על רגלוהי, וחדי, ואמר, בריך רחמנא דשמענא להאי קלא, ואלמלא לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא, דיי.

אמהר ההוא קלא כמלקדמין, פתח ואמר, (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית וגו'. כל עלמא לא איתון אלא בחכמה. ובר נש אתמלי בכולא. שאר בריין, בתוספתא דחכמתא, דאשתאר בבר נש.

ואף על גב דכולהו בריין הכי, לא הנה בריה קליל למירדף בתר עובדא דבר נש, כעופא. בר נש בני בניין לדיוריה, עופא בני בניין לדיוריה. בר נש אתנא מזוני לבריה, עופא אתנא מזוני לבניה. בר נש אסי למרעין בעשבא, עופא בעשבא מסי למרעין. בר נש אומנא ועביד ארבין בימא, עופא נטל גוזליה ואתקין ליה על כין ימא.

בר נש משבח ומרום למלכא עילאה, עופא מצפצפא ומשבחא למריה, דהוא אלהא עילאה. ובגין כך, למען ייטב לך, אטיב לך לא כתיב, אלא ייטב לך. ההוא שלוחא דציפורא דמשלח, דאתער על עלמא לאוטיב לך.

רבי בון קס ואזיל גביה, ואשפח דהוא רבי ינאי סבא, מן חברייה. עאל גבוי, ונשיק ליה ברישא. אמר, כמה דמנחמת לבאי, כך ינחם הקדוש ברוך הוא לך. יתיבו כחדא.

פתח ההוא סבא ואמר, (רות א) ויהי בימי שפט השפטים ויהי רעב בארץ. בזמן שהקדוש ברוך הוא דן את העולם, למי הוא דן תחלה. לאותם שהם דנין את העולם, הם דנין את העולם, מי דן אותם. הקדוש ברוך הוא. מפני קלקול הדין, רעב בא לעולם.

בְּכֹל זְמַן אֵינוֹ בָּא, אֲלָא בְּעוֹן רָאשֵׁי הָעָם. כִּי הָא דְאָמַר רַבִּי יוֹדְאֵי, מֵאֵי דְכָתִיב, (משלי יג) רַב אָכַל נִיר רָאשִׁים וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. כְּשֵׁיטְ סִיפּוּק אוֹכֵל בְּעוֹלָם, נִיר רָאשִׁים, הֵם זוֹרְעִים וְאוֹכְלִים לְשׁוֹבַע. וְכִשְׂאִין אוֹכֵל בְּעוֹלָם, יֵשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט, יֵשׁ מִי שְׁעוֹמֵד בְּשִׁלּוֹה, וְנִסְפָּה מִן הָעוֹלָם. עַל אֵיזָה עוֹן. עַל עוֹן שְׁמֻקְלָקְלִים אֶת הַדִּין וְאֶת הַמִּשְׁפָּט, וּמַעֲוֹתָיו אוֹתוֹ.

וְאֵי תִימָא, אִם הַגְּדוֹלִים חוֹטְאִים בְּלֹא מִשְׁפָּט, שְׂלֹא עָשׂוּ מִשְׁפָּט בְּעוֹלָם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא לְהַרוֹג הָעֲנִיִּים בְּשִׁבְלֵם. אֲלָא, הָעֲנִיִּים הֵם כְּלִיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם קְרוּבִים אֵלָיו, וְכִשְׁהֲרַעַב בָּא לְעוֹלָם, הֵם צוֹעְקִים אֵלָיו, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ לָהֶם, וּמַעֲיִין עַל הָעוֹלָם, וְדָן לְאוֹתוֹ שְׁגָרְמוֹ צַעַר זֶה עַל הָעֲנִיִּים, וְנִסְפִים מִן הָעוֹלָם קוֹדֵם זְמַנָּם. כְּדָכָתִיב, (שמות כב) אִם צָעַק יִצְעַק אֵלַי וְגו' וְשָׁמַעְתִּי כִּי חֲנוּן אָנִי. וְאוֹמֵר, (שם) וְחָרָה אַפִּי וְהִרְגַתִּי אֶתְכֶם בַּחֲרָב וְגו'.

בְּיֹדְאֵי, בְּאוֹתוֹ זְמַן, יֵשׁ נִסְפָּה וּמִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, קוֹדֵם זְמַנוֹ, בְּלֹא מִשְׁפָּט, עַל שְׂלֹא הוֹצִיאוֹ הַמִּשְׁפָּט לְאוֹרָה, וְעַל שְׁעוֹתָיו וְקִילְקוּלֵי הַמִּשְׁפָּט. דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל דְּיִין שְׂאִינוֹ מַחְמִיץ אֶת הַדִּין, אֵין מַחְמִיץ דִּינוֹ מִלְּמַעְלָה, וּמִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם קוֹדֵם זְמַנוֹ. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (משלי יג) יֵשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט.

יֵשׁ מִי שֶׁדָּן אֶת הַדִּין לְאַמִּיתוֹ, וּמִקְבֵּל שְׂכָר עָלָיו מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וַיֵּשׁ מִי שֶׁדָּן דִּין אֶמֶת לְאַמִּיתוֹ, וְנִתְפַּשׁ. כְּגוֹן דְּיִין שְׁמִדְקָדַק דְּקָדוּקִים לְזָכוֹת לְרָשָׁע, וְאֵינוֹ מַעֲנִישׁ אֲלָא בְּדִין אֶמֶת. דְּתַנָּא, בֵּית דִּין מִפְּיָן וְעוֹנְשִׁין שְׂלֹא מִן הַתּוֹרָה, כְּדִי לַעֲשׂוֹת סִיג לַתּוֹרָה. אוֹ מִפְּנֵי שְׁהַזְמַן גּוֹרֵם, וְהַדְּיִין מִסְלַק עֲצָמוֹ מִן הַדִּין, וּמִלְּהַעֲנִישׁוֹ, וּמִדְּקָדַק בְּעִנְיַן הַדִּין, לְמַצּוֹא פְּתַח לְזָכוֹת אוֹתוֹ מִן הַדִּין מִמֶּשׁ, וְהוּא דִּין אֶמֶת, אֲפִילוּ הֵכִי כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דָּן אֶת הָעוֹלָם, אוֹתוֹ הַדְּיִין נִתְפַּס עָלָיו, וּמִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם קוֹדֵם זְמַנוֹ. וְאִם לָאוּ, עָלָיו הַפְּתוּב אוֹמֵר, (איוב יח) לֹא נִין לוֹ וְלֹא נִכְדָּ בְּעַמּוֹ. כְּשֶׁעֲצָמוֹ אֵינוֹ נִתְפַּס, נִתְפַּס זָרְעוֹ.

יֵשׁ מִי שְׂאִינוֹ דָּן אֶת הַדִּין לְאַמִּיתוֹ, וּמִקְבֵּל עָלָיו שְׂכָר. כְּגוֹן אַבָּא, שְׂרָאָה אַחַד מְחַבֵּק לְאַשְׁתֵּי אִישׁ, וּמְנַשְׁקָהּ, אֲפִיק לֹון לְקוֹלְפִין, וְקָטִיל לֹון. לָאוּ דְבִנֵּי הַרִיגָה נִינְהוּ, אֲלָא לַעֲשׂוֹת סִיג לַתּוֹרָה, דְּלֹא יִימְרוּן, דְּיִינָא אֲפִיק לֹון מִדִּין תּוֹרָה, דְּלֹא מִתְחַיְיבֵי קָטוּל, אֲלָא וְעָשׂוּ סִיג לַתּוֹרָה. וְדְיִינָא דְּלֹא עָבִיד סִיג לַתּוֹרָה, לִית לִיהָ סִיג בְּעֵלְמָא דִּין, שֶׁל נִין וְנִכְדָּ עָצוּר וְעָזוּב. וּבְעוֹלָם הַבָּא מַעֲבִירִין מִמְּנוֹ אוֹתָם מַעֲשִׂים טוֹבִים, שְׁהֵם סִיג לְאָדָם לְעוֹלָם הַבָּא. כִּי הָא דְאָמַר רַבִּי נוּרִי, עָשׂוּ סִיג לַתּוֹרָה, בְּגִין דְּתוֹרְכוֹן חַיִּים בְּהָאֵי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

וַיִּלְךָ אִישׁ, בְּכָל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר אִישׁ, צְדִיק גָּדוֹל הוּא בְּדוֹרוֹ, שְׁיִוְכַל לַעֲמוֹד עַל עֲצָמוֹ, וְעַל אַחֲרָיִם. כְּעִנְיַן זֶה לְגַנְאֵי, אִישׁ יוֹדַע צִיד אִישׁ שְׂדָה, רָשָׁע בְּרָשָׁעוֹ קָטִיל, וּמִקְפַּח בְּנֵי נֶשֶׁא וְלֹא דְחִיל.

אלימלך גדול בדורו, ראוי לעמוד על עצמו, ועל אחרים. כיון שראה הרעב, מיד ברח. לפיכך נענש. מבית לחם יהודה, ממקום סנהדרין גדולה, מנביעו דאורייתא דתמן. כמה דאת אמר, (שמואל ב כג) מי ישקני מים מבור בית לחם אשר בשער.

והא עקר רגלוי מנביעו דאורייתא דבית לחם יהודה, לגור בשדי מואב, ובגין כך אתענשו. ואנת רבי, גלית גרמך באתר דנבעין חברייא מבועי דאורייתא הכא. אמר, בריך רחמנא דשדרני הכא, למשמע מילך.

רבי בון, הנה אזיל יומא חד באורחא, פגע ביה חד ינוקא. אמר ליה, רבי, תבעי דאיהך עמך באורחך, ואשמך קמך בהאי אורחא. אמר ליה, זיל אזל אבתריה.

עד דהנה אזיל, פגען ביה, ר' חייא ורבי אבא ורבי יודא ור' יוסי, אמרו ליה, את בלחודך, ולית מאן דטעין בתך. אמר לון, חד ינוקא הכא דאזיל אבתראי. אמר רבי חייא, כדאי הוית לחוב בעצמך, דלית עמך עם מאן דתשתעי במילי דאורייתא. יתבי בחקלא תחות אילן חד.

פתח ר' חייא ואמר, (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום. ההולך בדרך צריך להיות עמו, מי שינדבר עמו בדברי תורה. וכך דרכן של צדיקים, הולך ואור, הולך, ועמו דברי תורה. דכתיב, (משלי ו) ותורה אור. עד נכוין היום, עד שתשתתף עמו השכינה, ולא תזוז ממנו. דתנינו, בכל מקום שיש דברי תורה, שכינה שם. שנאמר, (שמות כ) בכל מקום אשר אזכיר את שמי וכו'.

פתח רבי יהודה ואמר, (משלי ג) רפאות תהי לשרך וגו'. התורה היא רפואה לאדם, לגוף ולעצמות, בעולם הזה ובעולם הבא. דאמר רבי נחמיה אמר רבי נהוראי, אסוותא לבר נש בהאי עלמא בכל יומא, מאן דקרי קריאת שמע על תיקונייה.

ואמר רבי נהוראי, בקריאת שמע יש רמיח תיבות, כמנין רמיח אברים של אדם. והקורא קריאת שמע כתיקונה, כל אבר ואבר נוטל תיבה אחת לעצמו, ומתרפא בו. ודא איהו רפאות תהי לשרך ושיקוי לעצמותיך.

אההכי, מטא ההוא ינוקא, לאי מאורחא, ויתיב קמייהו. שמע אליו מלון, קם על רגלוהי ואמר, והלא בקריאת שמע אין שם אלא רמיח תיבות. אמר ליה רבי חייא, תיב בני, יתיב, אמר, בני שמעת בהאי מידי.

אמר ליה, כך שמעתי מאבא, דבקריאת שמע יש רמיח תיבות חסר תלת, למנין איבריו של אדם. מאי תקנתיה. תקינו, דשליח צבור חוזר שלשה תיבות אלו. ומאי נינהו. ה' אלהיכם אמת. כדי להשלים רמיח תיבות על הקהל. וכדי שלא יפסיק לאמת, לא פחות משלשה, ולא יותר משלשה.

אֶהְיֶה אִתִּי רַבִּי יוֹדָא בְּרִיהַ דְּרַ' פְּנַחֶס, וַיֵּתִיב לְגַבְיֵיהוּ, וַאֲמַר לְהוּ, בְּמַאי עֲסַקִּיתוּ. אָמְרוּ לֵיהּ, בְּמִלֵּי דְקָרִיאַת שְׁמַע, וְהָכִי אָמַר הָאִי יְנוּקָא. אָמַר, וְדַאי הָכִי הוּא, וְהָכִי אָמַר ר' יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶן דּוּרְמִסְקִית, מִשְׁמִייה דְר' עֲקִיבָא, חֲסִידִים הָרַאשׁוּנִים תִּקְנוּ קָרִיאַת שְׁמַע כְּנֶגֶד עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת. וְכֶנֶגֶד מִנְּן אֵיבְרִיו שֶׁל אָדָם. וְהָא חֲסָרוּ מֵהֶם שְׁלֹשָׁה. תִּקְנוּ שְׂיֵהָא שְׁלִיחַ צְבוּר חוּזַר וּמְשָׁלִים אוֹתָם. וּמַאי נִינְהוּ. ה' אֱלֹהֵיכֶם אָמַת.

בְּתַפְלָה תִּקְנוּ, ג' בְּרָכוֹת רַאשׁוֹנוֹת, וְג' בְּרָכוֹת אַחֲרוֹנוֹת. בְּקָרִיאַת שְׁמַע, ג' שְׁמוֹת בְּרַאשׁוֹנָה, ה' אֱלֹהֵינוּ ה', וְשְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת בְּאַחֲרוֹנָה, ה' אֱלֹהֵיכֶם אָמַת. וְכָל הַקּוּרָא קָרִיאַת שְׁמַע כְּהָאִי גּוֹנָא, בְּיָדוּעַ שְׂאִינוּ נִיזְזֹק בְּאוֹתוֹ יוֹם.

וְכָל הָאוּמָר קָרִיאַת שְׁמַע שְׁלֹא עִם הַצְּבוּר אֵינוּ מְשָׁלִים אֵיבְרִיו, מִפְּנֵי שְׁחִיסָר הַשְּׁלֹשָׁה תִּיבוֹת שְׁשְׁלִיחַ צְבוּר חוּזַר. מַאי תִּקְנִיתִיה. יְכוּוֹן בְּטִ"ו וְוִי"ן דְּאָמַת וַיִּצִיב.

וְעַם כָּל זֶה הִזָּה קוּרָא עָלָיו אַבָּא, (קהלת א) מְעוֹת לֹא יוֹכֵל לְתַקֵּן וְגו'. אוֹתָן שְׁלֹשָׁה תִּיבוֹת שְׁבִקְרִיאַת שְׁמַע, שְׁשְׁלִיחַ צְבוּר חוּזַר אוֹתָם, לֹא יְכוּל לְהִימָנוֹת אוֹתָם לְתַשְׁלוּם רַמ"ח כְּשֶׁאֵר הַצִּיבוּר. אָמַר לְהֵהוּא יְנוּקָא, אֵימָא קָרָאָד. פְּתַח וְאָמַר, (שם ט) עִיר קִטְנָה וְאַנְשֵׁים בָּהּ מְעַט.

רַבִּי בּוֹן, טַעִין יוֹמָא חַד, אֶבְתְּרוּי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, בְּסַלְיָקוּ דְחַד טִינְרָא, בְּרַמְמָה דְטוּרָא, חָמוּ חַד צְפוּרָא מְנַדְדָא מְגוּזְלָא, וְאַתְיִין אַחֲרָנִין, וְאַמְרָטוּן אֲגַפְהָא, וְאָמַר הָאִי קָרָא עָלָה, (משלי כז) כְּצִפּוֹר נוֹדְדַת מִן קִנְיָה כֹּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְקוֹמוֹ.

עַד דְּהוּוּ אֶזְלוּ, חָמוּ חַד חוּוּיָא, דְקִטְיִל בְּרַ נֶשׁ, וְאַזִּיל לֵיהּ. וְחָמוּ אַרְנָא, דְטָרִיף אוּדְנָא, וְאַכִּיל. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מַאי אֶהְיֶה לְהָאִי חוּוּיָא, דְטָרִיף לְמַגְנָא.

פְּתַח וְאָמַר, (איוב ט) אֲשֶׁר בִּשְׁעָרָה יִשׁוּפְנִי וְהִרְבָּה פְּצַעֵי חֲנָם. אֲשֶׁר בִּשְׁעָרָה, דָּא שְׁטוֹן, דְאוּרְחִיָה כְּחוּוּיָא, טָרִיף וְקִטְיִל לְמַגְנָא, וְלֹא אֶתְהַיְמִינִיה. יִשׁוּפְנִי, כְּתִיב הָכִי יִשׁוּפְנִי, וְכְתִיב הָתָם הוּא יִשׁוּפְדָּ רֹאשׁ. וּבְגִין דְּבִשְׁעָרָה יִשׁוּפְנִי, הִרְבָּה פְּצַעֵי חֲנָם, דְאוּרְחִיָה לְאַבְאָשָׁא חֲנָם, וְטָרִף טָרְפָא לְמַגְנָא.

וְאִי תִימָא בְּלֹא רְשׁוּתָא קָא עָבִיד. וְהִכְתִּיב, רוּחַ סְעָרָה עוֹשֶׂה דְבָרוֹ. וְכְתִיב, (קהלת י) אִם יִשְׁדַּח הִנְחַשׁ בְּלֹא לְחַשׁ. חוּוּיָא לֹא נִשְׁדַּח, עַד דְּלַחֲשִׁין לֵיהּ מְלַעֲיָלָא. דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵית דְּלַחֲשִׁין לֵיהּ מְלַעֲיָלָא, וְלֹא אֶשְׁתַּמּוּדַע לְגַבְיָהּ הֵהוּא חוּוּיָא, וְקִטְיִל לֵיהּ לְאַחֲרָא. זְכָאָה מֵאֵן דְּלֹא אֶשְׁתַּמּוּדַע גַּבְיָהּ, וְלֹא אֶתְרָשִׁים קַמִּיהּ.

מַה כְּתִיב בְּאַלְיִמְלָדָא. (רות א) וְשֵׁם הָאִישׁ אֶלְיִמְלָדָא, כִּינּוּן דְּאַתְרָשִׁים לְגַבְיָהּ, אֶסְטִין בְּדִינָא עֲלוּהִי, עַד דְּקִטְל לֵיהּ. דְּכְתִיב, וַיָּמַת אֶלְיִמְלָדָא. כִּינּוּן דְּשָׂרִי בֵיהּ שְׂאֵרִי בְּבִנוּי וְכוּלָא בְּעוֹנָשָׁא דְּדִינָא, דְּלִית עֲנָשָׁא כְּעֲנָשָׁא דְּדִינָא. דִּי לֹא

יִימָא דִּינָא דְאִיהוּ אֲתַעְנַשׁ בְּלַחֲדוּדֵי, אֶלְא אִיהוּ וּבְנוּי וְכָל בְּיִיתִיהּ יִתְפָּסוּן
בְּחוּבָא דְדִינָא.

דִּינָא, אִית לִיהּ לְמִירְדָּף וּלְמִדַּע בְּתַר עוּבְדֵי דְבְּנֵי מָתָא, דְאִיהוּ אִיתְפָּס
בְּחוּבֵיהוּ. דְלֹא יִימָא דִּינָא, אֶנָּא לְמִידָן דִּינָא בִּין גְּבָרָא לְחֻבְרִיהּ, וְלֹא
יִתִיר. אֶלְא כָּל עוּבְדֵי מָתָא תְלוּיִין עַל קוּדְלִיהּ. וְאִי אָטִים עֵינוּי מְעוּבְדֵי
מָתָא, אִיהוּ אֲתַפִּיס בְּחוּבֵיהוּ.

אֶלְיִמְלָךְ יְכִיל הוּי לְמִיקָם וּלְמִיגְנָא עַל דְרִיהּ, וְזַכָּאָה הָוָה. בְּשַׁעְתָּא דְאִיתְעַר
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדִינָא עַל עֲלָמָא, אֲשַׁגַּח בְּרִאשִׁיהּ דְעֵמָא, וּבְעָא לְחַפְיָא
עַל אֶלְיִמְלָךְ. בְּקִדְמִיתָא מַה כְּתִיב. אִישׁ סֵתֵם, וְלֹא כְתִיב מֵאֵן הוּא. מִיָּד
קָם מְקוּטְרָגָא וְאָמַר, וְשֵׁם הָאִישׁ אֶלְיִמְלָךְ, דְאֲתַרְשִׁים אִיהוּ וְאֲשַׁתְמוּדַע
הוּא וְכָל בְּיִיתִיהּ.

מְכָאן אוֹלִיפְנָא, דְלִית דִּינָא בְּכָל דְרָא וְדָרָא, דְלֹא אֲתַרְשִׁים וְאֲשַׁתְמוּדַע
לְגַבִּיהּ עֵילָא. וּבְשַׁעְתָּא דְאֲתַעַר דִּינָא עַל עֲלָמָא, אִיהִי אִיתְדָן בְּקִדְמִיתָא,
דְכְתִיב שְׁפֹט הַשְּׁפֹטִים.

וְשֵׁם שְׁנֵי בְנָיו מַחְלוּן וְכִלְיוֹן. רַבֵּי פִדְת וְרַבֵּי פְרַחְיָא אָמְרוּ, מַחְלוּן: שְׁמַחַל
לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַחַר זְמַן, עַל שְׁהִיָּה מוּחָה בְּיָדוֹ שֶׁל אָבִיו, וּמִשְׁתַּדַּל
בוֹ עַל הַמְשַׁפְּטִים. כְּלִיוֹן: עַל שְׁנַכְלָה מִן הָעוֹלָם.

ר' יוסי בן קיסמא אמר, כָּשֵׁם שְׁהִיוּ הֵם, כִּדְ הִיוּ נְשׁוּתִיהֶם. עֲרָפָה, עַל שְׁמָה
נִידוּנָת, קִשְׁת קִדְל, דְלֹא בְעָאֵת לְמִיָּהּ לְהַ חוּלְקָא עִם יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ דְאֲתַ
אָמַר, כִּי פָנוּ אֵלַי עוֹרְף וְלֹא פָנִים. רַבְּנָן אָמְרִי, לְפִי שְׁהַחֲזִירָה עוֹרְף
לְחַמּוּתָהּ.

רות: עַל שֵׁם תוֹר, שְׁהוּא כְּשֵׁר עַל הַמְזַבְּח. כִּדְ רוּת, כְּשִׁירָה לְבָא בְּקַהֲל,
שְׁעֵלִיהּ נִתְקִימָה הַלְכָה, עֲמוּנֵי וְלֹא עֲמוּנֵית, מוּאָבִי וְלֹא מוּאָבִית. רות:
שְׁיָצָא מִמֶּנָּה בֶן, שְׁרִינְוָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת.

רות אֲשַׁת מַחְלוּן, בְּאֲתָה בְּקַהֲל. מַחְלוּן, שְׁמַחַל לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
לְהִיּוֹת שְׁמוֹ נִזְכָּר. עֲרָפָה אֲשַׁת כְּלִיוֹן, לֹא בְּאֲתָה בְּקַהֲל, שְׁכִילָה אוֹתָם
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּלִיוֹן לֹא נִזְכָּר שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל.

וְעַל תִּיקוּנָא דָּא. נְעַמִי, נְשָׁמָה. אֶלְיִמְלָךְ, נְשָׁמָתָא לְנְשָׁמָתָא. מַחְלוּן, רוּחַ
הַשְּׁכֵלִית. רות, נֶפֶשׁ הַשְּׁכֵלִית. כְּלִיוֹן, רוּחַ הַבְּהֵמִיּוֹת. וְעַל דָּא אָמַר שְׁלֹמֹה,
(קהלת א) וּמִי יוֹדַע רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעוֹלָה הִיא לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הִיּוֹרְדָת
הִיא לְמַטָּה לְאָרֶץ. רוּחַ הָאָדָם, דָּא מַחְלוּן. רוּחַ הַבְּהֵמָה, דָּא כְּלִיוֹן, שְׁהוּא
מְסִטְרָא דְשְׁמָאֲלָא. נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית, דָּא עֲרָפָה, שְׁהִיא מְקִשְׁת קִדְל, וְהִיא
מְסִטְרָא דְשְׁמָאֲלָא. וְעַל דָּא, כְּלִיוֹן לֹא נִזְכָּר שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל.

וּיְקַחוּ לָהֶם נְשִׁים מוּאָבִיּוֹת, אָמַר רַבֵּי רְחוּמָאִי, בְּנוֹת עֲגְלוֹן מְלָךְ מוּאָב הִיוּ.
וּמִפְּנֵי מַה זָכָה עֲגְלוֹן לְכָד. אָמַר רַבֵּי רְחוּמָאִי, כְּשָׁבָא אַהוּד וְאָמַר, (שופטים א)

דְּבַר אֱלֹהִים לִי אֵלֶיךָ וַיְקַם מֵעַל הַכְּסֵא. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַתָּה קִמַּת מִכְּסֵאֲךָ בְּשִׁבִיל כְּבוֹדִי, חַיִּיד, מִמֶּדָּ יֵצֵא מִי שְׁיִשֵּׁב עַל כְּסֵאִי. שְׁנַאֲמַר, (דברי הימים א כט) וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כְּסֵא ה'.

רַבִּי בּוֹן אָמַר, אֲלֻמְלָא הוּינָא הַתָּם, כִּד אַתְּקִימָא הַלְכָה, מוּאָבִי וְלֹא מוּאָבִית, פְּלִיגְנָא עָלֵיו, וְאַמִּינָא, מוּאָבִית וְלֹא מוּאָבִי. דְּכַתִּיב בְּהוּ, (במדבר כה) וַיַּחַל הָעָם לְזַנוֹת אֶל בָּנוֹת מוּאָב וַתִּקְרָאנָה לָעָם לְזִבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן. וְכַתִּיב, (במדבר לא) הֵן הִנֵּה הֵיוּ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדַבֵּר בַּלְעָם וַתְּהִי הַמַּגִּפָּה בַּעֲדַת ה'. אֵינוֹן גְּרַמִּין כּוּלֵי הַאי, וְגוּבְרִין אֲסִירֵי וְאֵינוֹן שְׂרִיין.

וּמִיד אָמַר, הַדְרִי בִי. וּמָה, מִשָּׁה וְאַלְעָזָר קִבְלוֹן. דְּכַתִּיב, (שם) אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ מִשְׁכָּב זָכָר הַחַיּוֹ לָכֶם. מֵאִי טַעֲמָא. דְּבִהֲכָרַח עֲמָדוֹ בָּנוֹת מוּאָב בְּאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה, דְּאָמַר רַבִּי חֲלֻקְיָה אָמַר רַבִּי אֲסִיָּא בֶן גּוּרִיוֹן, הָאֲנָשִׁים בָּאִין וּמְבִיאִין אוֹתָן בְּעַל כְּרָחוֹ, וְהָהִיא שְׁלֹא קִבְלָהּ, הוֹרְגִין אוֹתָהּ. עַד שְׁנַמְצָאוּ מוּאָבִית כּוּלָּן שָׁם בְּהֲכָרַח. וְעַל דָּא וְדֵאִי הָאֲנָשִׁים אֲסוּרִים, וְהַנָּשִׁים מוּתָרוֹת. וְעוֹד, כְּתִיב בְּאוֹרֵייתָא תְרֵי טַעֲמֵי, עַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא קִדְמוּ אֶתְכֶם בַּלְחָם וּבְמִים, וְאַשֶׁר שָׁכַר עָלֶיךָ בַּלְעָם, עֵיקְרָא דְּמִילְתָא גּוּבְרִין הוּוּ.

אָמַר רַבִּי חִיסְדָּאִי, וְהָא תְנִינָן, דְּנַחַל שֵׁיטִים מְגַדֵּל הַנִּיאוּף דְּנָשִׁים הוּא, וְאַתְּ אֲמַרְתָּ בְּעַל כְּרָחוֹ עֲמָדוֹ שָׁם. וְאַמַּר רַבִּי אוֹשְׁעִיָּא, מֵאִי דְּכַתִּיב, (יואל ד) וּמַעֲיֵן מִבֵּית ה' יֵצֵא וְהִשְׁקָה אֶת נַחַל הַשֵּׁטִים, שְׁבִאוֹתוֹ זָמֹן, עַתִּיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַפְּאוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם, וּמִפְּנֵי שְׁנַחַל שֵׁטִים מְרַבָּה נִיאוּף, יֵצֵא מַעֲיֵן מִבֵּית ה' לְרַפְּאוֹת אוֹתוֹ הַנַּחַל. אִם כֹּן הָרִי לָךְ כִּי בְּשִׁבִיל הַנִּיאוּף הוּוּ בְּאוֹת מַעֲצָמוֹן.

אָמַר רַבִּי מְנַסִּיא, חֶסֶד וְשְׁלוֹם. גְּלוּי וַיְדוּעַ, דְּבִמְקוֹם שְׁבַעֲלֵיהֶם וְאַבִּיהֶם שָׁם, שְׂאִינָן בְּאוֹת מַעֲצָמוֹן בְּפִרְהֶסְיָא, אֲלָא הֵם הַפְּקִירוּ אוֹתָן בְּעַל כְּרָחוֹ בַּעֲצַת בַּלְעָם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶן קִסְמָא, תְּמִיחָא אֲנִי, אִם מְגִילָה זֹו לֹא בָּאָה אֲלָא כְּדִי לִיחֶס זָרַע דְּדוֹד, שְׁבָא מֵרוֹת הַמוּאָבִיָּה, לֹא יִסְפֵּר יוֹתֵר, וְלָמָּה לִי כּוּלֵי הַאי, לִיכְתוּב יוֹחֶסָא מְבוּעִז, כְּשִׁנְשָׂא אֶת רוֹת, וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת פְּרָץ, עַד וַיֵּשֶׁי הוֹלִיד אֶת דְּדוֹד. אֲלָא כּוּלָּא אֵינְצֵטְרִיד, בְּגִין צְדָקָת זֹו, שְׁבָאָה לְהַתְגַּיֵּיר, וְלַחֲסוֹת תַּחַת כְּנַפֵּי הַשְּׁכִינָה, וְלַהוֹדִיעַ עֲנוּתְנוּתָהּ וְצַנִּיעוּת שְׁבָה וְצְדָקוּתָהּ.

רַבִּי אֲלְעָזָר בְּרִי יוֹסִי אָמַר, לַהוֹדִיעַ זָרַע דְּדוֹד, שְׁהוּא (תהלים יב) כְּסָף צְרוּף בְּעֵלִיל לְאַרְצָא. דְּהָא פְּרָץ וְעוֹבֵד כְּסָף צְרוּף הוּא, כְּכֶסֶף זֶה שְׁנַצְרָף פְּעַם וּשְׁתִּים.

וְאִם תֵּאמַר, מִפְּנֵי מָה בָּאוּ מִן הָאֲמָהוֹת בְּעִנְיָן זֶה. אֲלָא כְּסָף מְזוּקָק מִתּוֹךְ סָגִים שְׁבָה. וְזָרַע דְּדוֹד צְרוּף מְצַד זֶה וּמְצַד זֶה. דְּכַתִּיב, (דברים ו) וְאַהֲבַת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וְגו', בְּשֵׁנֵי יִצְרִיד, בְּיִצְרָר הַטוֹב וּבְיִצְרָר הָרַע. הַכֹּל צְרִיד כְּאַחַד. וְזָרַע דְּדוֹד אֵינְצֵטְרִיד הַכִּי.

פֶּתַח רַבִּי וְאָמַר, הֲכִי אָדָם הָרָאוּשׁוֹן, נִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא. חוּה, נִשְׁמָתָא. קִין וְהֶבֶל, הֶבֶל, מִזִּינָא חָדָא עִם אָדָם וְחוּה, וְאִתְקַרֵי רוּחַ דְּקוּדְשָׁא. קִין, רוּחַ דְּטוּמְאָה דְּשְׁמַא לָא, אִתְקַרֵי כְּלָאִים. וְהוּי עִירְבוּבִינָא, דְּלָא אֶצְטְרִיךְ. סְטְרָא אַחְרָא, דְּלָא מִזִּינָא דְּאָדָם וְחוּה. וְעַל דָּא, לָא תַחְרַשׁ בְּשׁוּר וּבַחֲמוֹר יַחְדָּיו. וְעַל דָּא, לָא תִיעוּל בְּרִית דְּקוּדְשָׁא בְּרִשׁוֹת אַחְרֵיתֵי, לָא יְהִי לְךָ אֱלֹהִים אַחְרִים עַל פְּנֵי.

וְאָדָם הוּא דּוּגְמָא שְׁל מַעְלָה. אֱלֹהִים אַחְרִים, דָּא חֲמוֹר וְאִתְּוֹן. זְכַר וּנְקֵבָה. וְעַל דָּא, מֵאֵן דְּעָאִיל בְּרִית קְדִישָׁא בְּרִשׁוֹת אַחְרָא, כְּתִיב בֵּיה, (הושע ה) בְּה' בְּגָדוּ כִּי בָנִים זָרִים יִלְדוּ. וְלִית קִנְיָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּרַ מִן דָּא דְּבְרִית קְדִישָׁא.

בְּרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאִינְשׁ יִיָּה וְיִיָּה, דְּהוּא שְׁמָא קְדִישָׁא דִּילֵיה, נִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא, וְדָא נְקֵרָאֵת אָדָם, וּמְתַפְּשֵׁטִין נְהוּרִין בְּתַשְׁעָה נְהוּרִין, וְהִם מְשַׁתְּלִשְׁלִין מִן יי, וְהוּא אֹר אַחַד בְּלָא פִירוּדָא. וְעַל דָּא, גּוּפָא דְּאִינְשׁ, אִתְקַרֵי לְבוּשָׁא דְּאָדָם.

ה' נְקֵרָאֵת נְשָׁמָה, וְתַזְדִּיג עִם יי, וְאִתְפְּשִׁיט לְכַמָּה נְהוּרִין, וְהוּא חַד. יִיָּה בְּלִי פִירוּדָא. וְעַל דָּא, וְיִבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצַלְמֵ אֱלֹהִים בְּרָא אֹתוֹ, זְכַר וּנְקֵבָה בְּרָאִים כּו', וְיִקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם.

ו' נְקֵרָאֵת רוּחַ, וְאִתְקַרֵי בֶן יִיָּה. ה', אִתְקַרֵי אֵת נְפִשָׁא, וְאִתְקַרֵי אֵת בֵּת. וְעַל דָּא, אָב וְאִם בֶּן וּבֵת. וְרָזָא דְּמַלְהָ יוּ"ד ה"א וְא"ו ה"א, אִיקְרִי אָדָם. וְאִתְפְּשֵׁט נְהוּרָא דִּילֵיה, לְחַמְשָׁה וְאַרְבַּעִים נְהוּרִין, וְדָא הוּא חוּשְׁבֵן אָדָם מ"ה.

וְהִשֵּׁם יוּ"ד ה"א וְא"ו ה"א, זְכַר וּנְקֵבָה בְּרָאִים כּו'. וְיִקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם. וְאַחַר כֵּן יֵצֵר הַגּוֹף, דְּכְתִיב (בראשית ב) וַיִּצְרָה ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָ מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נְשֵׁמַת חַיִּים.

מֵאֵי אֵית בֵּין אָדָם לְאָדָם, הָרִי יְהוּ"ה נְקֵרָא אָדָם, וְגוּפָא נְקֵרָא אָדָם, מֵאֵי בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֶלָּא, בְּאַתֵּר דְּאִקְרִי (שם א) וְיִבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, הוּא יְדוּ"ד. וּבְאַתֵּר דְּלָא אִקְרִי בְּצַלְמוֹ הוּא גּוּף.

וּבְתֵר דְּאָמַר וַיִּצְרָה ה' אֱלֹהִים. שְׂיֵצֵר לְאָדָם, עֲשָׂאוֹ. דְּכְתִיב (שם א) וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנֹת עוֹר וַיְלַבִּישֵׁם. בְּרָאוּשׁוֹנָה כְּתָנֹת אֹר, בְּדוּגְמָא שְׁל מַעְלָה, וּבְתֵר דְּחָבּוּ כְּתָנֹת עוֹר.

וְעַל דָּא אָמַר, (ישעיה מג) כָּל הַנְּקֵרָא בְּשָׁמִי וְלְכַבּוּדִי בְּרָאוּתִי וְצַרְתִּי אֶף עֲשִׂיתִי. בְּרָאוּתִי, דָּא יוּ"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְצַרְתִּי, דָּא כְּתָנֹת אֹר. א"ף עֲשִׂיתִי, דָּא כְּתָנֹת עוֹר. מְשׁוּם דְּהָאֶף סַבֵּב זָה.

וּלְמֵאֵן יִתְקַרֵי רַע. דָּא יֵצֵר הָרַע, וְדָא נְחָשׁ, דְּעַבַד וְסַבֵּב דְּאִתְגַּזֵּר עַל אָדָם וְחוּה מוּתָא, וְעַל כָּל אִינְשׁ.

וּבְדוֹגְמָא דְאִיתָא שְׁם דְקוּדְשָׁא, הֲכִי אִית שְׁם דְמִסְאָבוּ, שְׁהוּא טְמָא. וְעַל דָּא, לֹא יְהִי לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרִים עַל פְּנֵי. וְכָל הַפּוֹגֵם אֶחָד מֵאִיבְרִיו מִלְמַטָּה, כְּאֵלוּ פּוֹגֵם מִלְמַעְלָה.

וְעַל דָּא, חֲרַב בְּא לְעוֹלָם, וְכַפְנָא וּמוֹתָא אֲתִי לְעֵלְמָא. וְעַל דָּא (שְׁמוֹת כב) וְהִיוּ נְשִׁיכָם אֲלֻמְנוֹת וְגוֹי. לְמָאן דְעָאִיל בְּרִית קְדִישָׁא בְּרִשׁוֹ אַחֲרָא. וְעַל דָּא, (וִיקְרָא יט) שְׁעֵטְנִז לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ. (דְבָרִים כב) לֹא תַחְרֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמוֹר יַחְדָּו. וְעַל דָּא אָמַר, (שִׁם כז) אֲרוּר שׁוֹכֵב עִם כָּל בְּהֵמָה. מָאן הִיא בְּהֵמָה. דָּא כּוֹתִית. גּוֹף שְׁהִיא מִסְטָרָא דְבְּהֵמָה אַחֲרָא דְלַעִילָא, מִסְאָבָא.

וְעַל דָּא אָמַר, (שִׁם ט) רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמְּוֹת וְאֶת הָרָע. אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב, דָּא יְדוּ"ד. וְאֶת הַמְּוֹת וְאֶת הָרָע, דָּא שְׁמִיָּה דְסַמְאָמַר לִיה, נְשִׁמְתָא לְנְשִׁמְתָא מִסְטָרָא דְשְׁמָאֲלָא, וְנְשִׁמְתָא וְרוּחַ וְנִפְשׁ מִסְטָרָא דְשְׁמָאֲלָא, שְׁהִיא בְּגוּפָא, לֹא אֶקְרוּן אָדָם. וַיֵּמָר אָמַר. וּבַחֲרַתְּ בַחַיִּים.

וְעַל דָּא אִית שִׁדְיִין יְהוּדָאִין. וְלֹא אֲתָא פְּסוּקָא, דְאָמַר לֹא יְהִי לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרִים, אֲלָא לִישְׁמַעְאֵל וּלְעֵשׂוֹ. וְאֱלֹהִים אַחֲרִים מִן יִשְׁמַעְאֵל וְעֵשׂוֹ מָאן אֲתַר נְפִקוּ. מִן הַשְּׁמָרִים שֶׁל שְׂדִים יְהוּדָאִין. וְעַל דָּא כְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה יד) כִּי מִשׁוֹרֶשׁ נָחַשׁ יֵצֵא צַפְעֵ. וְעַל דָּא, אִם אָמַר לָךְ יֵצֵר הָרָע, חֲטָא, וְשִׁכַב עִם הַבְּהֵמָה, אֵל תֵּאֱמֹן בּוֹ.

וְעַל דָּא, אִית שְׂדִין יְהוּדָאִין וְיִשְׁמַעְאֵלִים וְנוֹצְרִים, וְהַגְדוּלָה לְבַנֵּי עֵשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵלִים. וּמֵאִיזָה מְקוּם הִיא. מִן הַגּוֹפּוֹת שְׁלֵהֶם, שְׁהֶם אַחִים עֲמָנוּ מִן הַגּוֹף, וְלֹא מִנְשִׁמְתָּה, וְלֹא מִן רוּחַ, וְלֹא מִנְפֶּשׁ, וְלֹא מִנְשִׁמְתָּא לְנְשִׁמְתָּא.

וְאַנִּי פּוֹתַח לָךְ פְּתַח גְּדוֹל. כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם מִשְׁתַּחֲוִים לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאֱלֹהִים שֶׁל בְּנֵי עֵשׂוֹ, הוּא יִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם. מְנַלְן. רְמִז שְׁאָמַר הַכְּתוּב, (בַּמְדַּבֵּר כב) וַיָּבֵא אֱלֹהִים אֶל בְּלָעַם בְּחִלּוֹם הַלִּילָה, אֱלֹהִים שְׁלוֹ יִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ, וַיָּבֵא עַד בֵּיתוֹ, וַיְדַבֵּר עִמּוֹ בְּלָעַם מִן הַחֲלוֹן שְׁלוֹ. וְזֶה לְמָה. בְּשִׁבִיל כְּבוֹד הַגּוֹף, שְׁהוּא עֵיקַר שְׁלֵהֶם.

וְעַל דָּא, כָּל גּוֹי שְׁיַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, וְיִתְפָּרֵשׁ מִעֲבוּדָה זָרָה וּמַעֲבִירָה, יַעֲוֹל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בֵּיה רוּחַ קְדִישָׁא וְנִפְשָׁא קְדִישָׁא. וְעַל דָּא יֵשׁ לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. וְלֹא עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲלָא חֵלֶק בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, וְעוֹלָם בְּפָנֵי עֲצָמוֹ.

וְכָל זֶה לְמָה. בְּשִׁבִיל הַשְּׁמָרִים שְׁיֵשׁ בְּגוּפוֹ, שְׁהֶם מִן הַטּוֹמְאָה. וְהַרוּחַ הַקְדוּשָׁה, וְנִפְשׁ הַקְדוּשָׁה, שְׁיֵשְׁבוּ עַל הַשְּׁמָרִים, בְּחִזְקָה גְדוּלָה יִבְיֵאוּ לָהּ לְזֶה הַגּוֹף, כְּמוֹ הָאָדָם הַדֵּר בְּאִשְׁפָּה. וּמִשְׁיֵמוֹת נֶאֱבָדִים הַשְּׁמָרִים שְׁלוֹ.

וְעַל דָּא אָמְרוּ, הַגּוֹף מִן הַכּוֹתֵי, בְּחַיֵּיו טְמָא, וּבְמוֹתוֹ טָהוֹר. לְמָה. בְּשִׁבִיל שְׁתַּתְּאֵבֵד נְשִׁמְתָּא דִּילֵיה, וְהַגּוֹף יָשׁוּב אֶל הָעֶפֶר כְּשֶׁהִיָּה. הִיְהוּדִי, בְּחַיֵּיו טָהוֹר, וּבְמוֹתוֹ טְמָא. בְּשִׁבִיל שְׁנִשְׁמַתּוֹ עוֹלָה לְמְקוּם גְּבוּהָ, וְנִשְׁאָר נִפְשׁ הַבְּהֵמִית בְּגוֹף. וְעַל דָּא, זֶה נִקְרָא טְמָא בְּמוֹתוֹ. וְהַכּוֹתֵי טָהוֹר.

לְמַדַּת הַדִּין, לְתַרְיֵן אֵילָנָיו, חַד קִדְיִשָּׁא, וְחַד מְסַאָבָא. מָה הָוֵי קִדְיִשָּׁא, וּמָה הָוֵי מְסַאָבָא. מָה דְעֵבִיד אֵיבָא, הָוֵי קִדְיִשָּׁא. וּמָה דְלֹא עֵבִיד אֵיבָא, הָוֵי מְסַאָבָא. וְדִין הוּא דְיַעֲבִיד צַל לְעִבּוּדָה זָרָה. וְעַם כָּל דָּא הֵם נְטוּעִים בְּאַרְצָא, וְלַחַד אֵילָנָא אֵית מִיּוֹן, וְלֹאֵילָנָא אַחֲרִינָא אֵית מִיּוֹן, וְעַם כָּל דָּא, אֵילָנָא חַד יַעֲבִיד אֵיבָא, וְאֵילָנָא חַד לֹא יַעֲבִיד אֵיבָא.

בְּדוּגְמָא דָּא, אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, וּבְנֵי אוּמוֹת. תְּרֵי אֵילָנִין, דְּאֵינּוּן נְטִיעִין בְּאַרְעָא. דְּרוּחַ דְּקִדְיִשָּׁא, וְרוּחַ דְּמְסַאָבָא, דָּא הוּא הָאֵילָנוֹת, וְאֵינּוּן בְּאַרְעָא חֲדָא, דְּאֵינּוּן מִן גּוֹפָא, אַחוּנָא עֲמָנָא. וְלַחַד אֵית מִיּוֹן וְעֵבִיד אֵיבָא, דָּא אֵיהִי אוּרִייתָא קִדְיִשָּׁא דְיִשְׂרָאֵל, שְׁנַמְשָׁלָה לְמִים, שְׁנַאָמַר (ישעיה נה) הוּי כָּל צִמָּא לְכוּ לְמִים, וְאֵין מִים אֶלָּא תוֹרָה.

וְעַל גּוֹפָא דְיִשְׂרָאֵל אָמַר, וְעַץ עוֹשֶׂה פְּרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ וְגו'. וְיָרִית גִּינְתָא דְעָדוֹן. וְיָרִית גּוֹפָא קִדְיִשָּׁא דְלַעֲיָלָא. וְנִהְיִית נְשֻׁמְתוֹ מֵאוֹר הַשְּׂכִינָה.

וְאֵת אֲמַרְתָּ, דְּלִית אֵיבָא בְּאֵילָנָא דְּמְסַאָבָא, לְמָה הִפְסוּק אָמַר עַץ עוֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ. אֵין בְּאֵיבָא דְּאֵילָנָא, דְּיַעֲבִיד צַל לְעִבּוּדָה זָרָה, שְׂיֵאמְרוּ עָלָיו דְּיַעֲבִיד אֵיבָא, דְּלֹא אֶכְלִין מִינֵיהּ, וְיִדְפְּנוּ הָרוּחַ. וְעַל זֶה אָמַר, לֹא כֵן הִרְשָׁעִים כִּי אִם כְּמוֹץ וְגו'.

וְאֵית לְאֵילָנָא דָּא דְּמְסַאָבָא מִיּוֹן, וְלֹא יַעֲבִיד אֵיבָא, אֶלָּא כְּמָא דְּאֲמַרְנָא, כְּמוֹיִץ אֲשֶׁר תִּדְפְּנוּ רוּחַ. דָּא אוּרִייתָא דְּלַהוּן, דְּכַתִּיב (תהלים א) לֹא כֵן הִרְשָׁעִים כִּי אִם כְּמוֹץ כּו'. מָה שְׂאִין כֵּן בְּיִשְׂרָאֵל, מָה כְּתִיב. וְהָיָה כְּעַץ שְׂתוּל עַל פְּלָגֵי מִים.

רַבִּי אוֹשְׁעֲיָא אָמַר, בֵּא וּרְאֵה מַעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, זָרַע דָּוִד כְּהֵאֵי גּוֹנָא עַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. טוֹב מְצַד הָאֲבוֹת. וְרַע מְצַד הָאֲמָהוֹת, שְׁהִיּוּ מִן הָאוּמוֹת. וְעַם כָּל זֶה, לֹאוּ מִחְצִיפּוֹת דְּלַהוּן הָווֹת. כִּיּוֹן שְׁשָׁמַע רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר יוֹסִי דָּא בֵּא וּנְשָׁקוּ בְּרֵאשׁוֹ.

אָמַר רַבִּי חֲסִדָּאי, רוּת מְצַנְיָעוֹת שְׁבָהֶם הֵיטָה, וְנִכְנְסָה תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה, וְיִצָּא מִמֶּנָּה דָּוִד. וְהַמְּלָכִים הִתְחַיְיְבוּ לְהֵיוֹת מְזָרַע דָּוִד, כְּדִי שְׁיֵהִיּוּ רַחֲמָנִים וְאֶכְזָרִים. רַחֲמָנִים מְצַד הָאָב. וְאֶכְזָרִים מְצַד הָאִם. וְזֶה וְזֶה צָרִיף לְהֵיוֹת כְּאַחַד. וְלִפְיָכֵד, זָרַע דָּוִד, נוֹקֵם וְנוֹטֵר כְּנַחֲשׁ לְאוּמוֹת וְרַחֲמֵן לְיִשְׂרָאֵלִים.

אָמַר רַבִּי חֲלַפְתָּא, כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים, נוֹתְנַת רֵיחַ טוֹב, כְּדִי רוּת מְזָרַע הָאוּמוֹת, נִתְּנָה רֵיחַ טוֹב לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּשׁוֹשְׁנָה שְׁהַעֲלִתָה רֵיחַ טוֹב, כְּדִי רוּת, מִמְּעֵשִׂיהָ הַטּוֹבִים נִכְנְסָה תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה.

שָׂאל רַבִּי פְּדָת, לְבָרִיָּה שֶׁל רַבִּי יוֹסִי אִישׁ סוֹכּוֹ. רוּת, כִּיּוֹן שְׁנַתְּגִיירָה, מִפְּנֵי מָה לֹא קָרְאוּהָ בְּשֵׁם אַחֵר. אָמַר לִיהּ, כְּדִי שְׁמַעְתִּי, דְּשֵׁם אַחֵר הָיָה לָהּ, וְכְּשֵׁנְשֵׂאת לְמַחֲלוֹן, קָרְאוּ שְׁמָה רוּת. וּמִשָּׁם עָלְתָה בְּשֵׁם זֶה. דְּהָא כְּשֵׁנְשֵׂאת לְמַחֲלוֹן נִתְּגִיירָה, וְלֹא לְאַחֵר זָמַן.

אמר לו, והכתיב אחר כן, (רות א) באשר תליני אליו ואלהיך אלהי וכו', הרבה התראות עשתה נעמי, כדתנינו, וכולן קבלה עליה. ואם נתגיירה קודם, למה לה השתא כולי האי.

אמר לו, חס ושלום שנשאה מחלון, והיא גויה, אלא כשנשאה נתגיירה, ובחזקת אימת בעלה עמדה היא וערפה, בענין זה. כיון שמתו בעליהו, ערפה חזרה לסורחנה, ורות עמדה בטעמה. דכתיב, (שם) הנה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה (שם) ורות דבקה בה, כמו שהיתה בתחילה. כיון שמת בעלה, ברצונה דבקה בתורה.

אמר לו, שמעת מה שמה בתחילה. אמר ליה, גילית שמה. כשנשאה מחלון, קרא לשמה רות. ערפה, הרפה שמה, וחזרה לסורחנה, ולשמה, ולעמה, ולאליה, דכתיב הנה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה. אל עמה, להקרא בשם הראשון. ואל אליה, לעבוד עבודה זרה.

רבי רחומאי, ורבי קיסמי בן גירי, הוו שכיחי בהדי הדדי באונו, משבת לשבת. יומא חד הוו יתבי, ורבי רחומאי הוה יתיב ודרש, ועמא יתבי קמיה. פתח ואמר, (ישעיה כד) על כן באורים כבדו ה'. מאי באורים. אלו אורים ותומים.

דבר אחר. באורים: בשתי אישות, שהם בציון ובירושלים. דכתיב, (שם לא) נאם ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים. ואין בני אדם יודעים בהם.

בציון ובירושלים לבד סלקא דעתך. אלא, כמו דציון וירושלים דא עם דא, הכא נמי אליו דא עם דא, והם כעין זכר ונקבה. והוא אש של זכר, חלוש. ושל נקבה, חזק. זה אצל ציון, וזה אצל ירושלים.

ואין לה אדם בעולם, שאין לו שתי אישות אלו, והם נקראים יצר הרע ויצר הטוב. והקדוש ברוך הוא נתנם לבני אדם, כדי לנחותם בהם. והכתוב אמר, על כן באורים כבדו ה', בהם האדם מכבד לקונו.

שער אחד יש תחת ציון, והוא תחת הארץ אלפים אמות על אלפים אמות, והתחלת האש, הוא דק וחלוש. והשער ההוא נקראת צפונית, ומשם הולך ומתפשט עד ירושלים, מקום הר הבית, עד מקום שעומד כל זכר להראות את פני האדון ה' צבאות.

מאי טעמא. מפני ששם תחת הר הבית, שעומד לפני העזרה, מתחתיו, שיעור שלש מאות וששים וחמשה אמות כפלים האש. אבל למעלה, האש אינו בוער כתנור חזק. ולמטה, האש דוגמת הערלה, החופפת על הברית, והיא למטה.

ועל כן כל זכר שיש לו ברית נרשם, עומד עליו לפני האדון ה'. ומפני כן, על כן באורים כבדו ה'. באור של ציון, ואור של ירושלים.

שְׁעַר הַתְּנוּרָה הַחֶזֶק, נִקְרָא עָרֶל. וְכִשְׁהִזְכָּרִים עוֹמְדִים עָלָיו, נִשְׁקַע אוֹתוֹ
הָאֵשׁ עַד תְּהוּם רַבָּה. וְהוּא אֵשׁ שֶׁל גִּיהֶנֶם.

וַיֵּשׁ לוֹ שִׁבְעָה שָׁמוֹת לַיָּצָר הָרָע, וְאֵלוֹ הֵן: רָע. טָמֵא. שָׁטָן. שׁוֹנֵא. אָבֹן
מְכֻשׁוֹל. עָרֶל. צְפוּנִי. וְשִׁבְעָה שָׁמוֹת לַגִּיהֶנֶם, וְאֵלוֹ הֵם: בּוֹר. שַׁחַת. דּוּמָה.
טִיט הַיָּוֵן. שְׂאוֹל. צִלְמוֹת. אֶרֶץ תַּחְתִּית. שִׁבְעָה פְתָחִים יֵשׁ לַגִּיהֶנֶם, כְּנֶגֶד ז'
שָׁמוֹת שְׂיֵשׁ לוֹ. ז' מְדוּרוֹת הֵן זוֹ עַל זוֹ, וְכוּלֵן מְדוּרוֹת מְזוּמָנִים לְרָשָׁעִים
לִידוֹן שָׁם. גּוֹפֵן כְּלָה בִקְבָר, וְנִשְׁמָתוֹ נִשְׂרָפֶת, וְהָאֵשׁ אוֹכֶלֶתָן.

מְדוּרָה הָרֵאשׁוֹן בּוֹר. וְהוּא מְדוּרָה הָעֶלְיוֹן, וְשָׁם כְּמָה כְּתוּבָה שֶׁל מְלֶאכִי חֲבָלָה,
כְּעֵין הַבּוֹר אֲשֶׁר אֵין בּוֹ מַיִם, אֲבָל נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ. כִּדְּ הַמְדוּרָה הַזֶּה
נִקְרָא בּוֹר, בּוֹ כְּמָה כְּתוּבָה שֶׁל מְלֶאכִי חֲבָלָה, כְּעֵין נְחָשִׁים הַשְּׂרָפִים, אֲשֶׁר
אֵין לָהֶם לַחֵשׁ.

וּשְׁלֹשָׁה מְמוּנִים שׁוֹלְטִים בְּגִיהֶנֶם, מִתַּחַת יְדֵי דּוּמָה. וְהֵם: מִשְׁחִית, אָף,
חִימָה. וְכָל הָאֲחֵרִים מְמוּנִים תַּחְתָּם. וְכָל אוֹתָם הַמְמוּנִים רָצִים וְשָׁבִים,
וְדָנִין בָּם נִפְשׁוֹתָן שֶׁל רָשָׁעִים.

וְכָל אוֹתָם כְּתוּבָה שֶׁל מְלֶאכִי חֲבָלָה, כּוֹלֵם מְרַעֲשִׂים גִּיהֶנֶם, וְנִשְׁמַע קוֹלָם
בְּרָקִיעַ. וְקוֹל הָרָשָׁעִים בְּגִיהֶנֶם, צְוֹחִין וְאוֹמְרִים, וּוִי וּוִי, וְאֵין מְרַחֵם
עֲלֵיהֶם.

וְעַל כָּל אֵלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה מְמוּנִים, עִם שְׂאֵר כְּתוּבָה שֶׁל מְלֶאכִי חֲבָלָה,
שְׁמַרְעִישִׁים גִּיהֶנֶם, אָמַר קָרָא עֲלֵיהֶן, (ישעיה סו) קוֹל שְׂאוֹן מַעִיר קוֹל מֵהִיכָל
קוֹל הִי מְשַׁלֵּם גָּמוּל לְאוֹיְבָיו.

כְּנֶגֶד גִּי מִשְׁחִיתִים הַלְלוּ, שְׁשׁוֹלְטִים כָּל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ. מִזְּמַן תַּפִּילַת עֲרַבִית,
כָּל הַלְלִיָּה, דָּנִין לְאוֹתָן אֲשֶׁר הָיָה בְּמַחֲשָׁד מַעֲשִׂיהֶם וְגוֹי, וּמְהַרְהָרִים
הַרְהוּרִים עַל מִשְׁכָּבוֹתָם. וְעֲלֵיהֶם אָמַר הַכְּתוּב, (שם כט) וְהָיָה בְּמַחֲשָׁד
מַעֲשִׂיהֶם וְגוֹי. (מִיכָה ב) הוּי חֲשָׁבִי אָוֶן וּפְעָלִי רָע עַל מִשְׁכָּבוֹתָם וְגוֹי. וְכִיּוֹן
שֶׁהַתְּחִילוֹ, גּוֹמְרִים בַּיּוֹם עַל כּוֹלָם. אֲבָל הַתְּחִלַּת הַדִּין בְּרָשָׁעִים בְּגִיהֶנֶם,
מִשְׁתַּחֲשָׁד הַלְלִיָּה. וְעַל זֶה נִקְרָאִים לִילוֹת. כְּמָה דָּאֵת אָמַר, (שח"ש ג) מִפְּחַד
בְּלִילוֹת. וְאָמַר רַבִּי אֶלְכָּסִּנְדְרָאִי, מִפְּחַדָּה שֶׁל גִּיהֶנֶם.

וּלְפִיכָּד תִּקְנוּ בְּתַפִּילַת עֲרַבִית, כָּל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ, וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עִוֹן. עַל כִּי
מֵאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁתַּחֲשָׁד, דָּנִין אֶת הָרָשָׁעִים בְּגִיהֶנֶם, עַל יְדֵי הַמִּשְׁחִיתִים,
שֶׁהֵם מִשְׁחִית אָף וְחִימָה. וְכוֹלֵם נְכַלְלִים בְּהֵאֵי דְוְהוּא רַחוּם. מִשְׁחִית, הַדָּא
הוּא דְכְּתִיב, (תהלים עח) וְלֹא יִשְׁחִית. אָף, דְּכְּתִיב וְהַרְבָּה לְהַשִּׁיב אִפּוֹ. חֲמָה,
דְּכְּתִיב וְלֹא יַעִיר כָּל חֲמָתוֹ.

וּלְפִיכָּד תִּקְנוּ, לוֹמַר וְהוּא רַחוּם בְּיְמֵי הַחוֹל וְלֹא בְּשַׁבָּת. שְׁכִיּוֹן שְׁנִכְנַס שַׁבָּת,
מִסְתַּלַּק הַדִּין מִן הָעוֹלָם, וְהָרָשָׁעִים בְּגִיהֶנֶם יֵשׁ לָהֶם מְנוּחָה, וּמְלֶאכִי
חֲבָלָה אֵינָם שׁוֹלְטִין עֲלֵיהֶם מִשְׁעָה שְׁקִידֵשׁ הַיּוֹם.

ועל כן אין אומרים בערב שבת והוא רחום, שלא יתעוררו מלאכי חבלה. ולפיכך הוא אסור מפני כבודו של מלך, המגין על הרשעים בשבת, להורות שכבר נסתלק הדין מן העולם, וכבר אין רשות למחבלים לחבל.

לסנטרא, דהנה מלקי לחייבא. אתא מלכא לאגנא עלוי, ושניה קמיה. כיון דקאים קמי מלכא, מאן דאגזים ליה במלקיותא, לאו קלנא של מלך הוא. כך מלכא איהו שבת, נטיל לחייבי דגיהנם קמיה, ואגין עליהו. וכך סנטירין מתעברין מקמי מלכא. מאן דנטל רצועה קמי מלכא ואגזים להו, לאו קלנא דמלכא הוא. והוא הדין שאין לומר שומר עמו ישראל.

בהאי מדור, דנין לאותן שקוטפין מלוח עלי שיח, המפסיקים דברים שנתנו בלוחות, עלי שיחה בטילה. ואותם שאינן נוהגין כבוד בתלמידי חכמים, ואין דנין במקום הזה למבזה תלמיד חכם, כי דנין אותו בטיט הינו.

ובמדור הראשון מורידין ודנין המבזה תלמיד חכם בלבד, אף על פי שכבודם לפני אחרים. והמקלל חרש, וכיוצא בהם. והעובר אחורי בית הכנסת, בשעה שהציבור מתפללים. והמספר שבת חבירו בפני מי ששונאים אותו לרעה. וכל אלו, וכיוצא בהם, נידונין במדור הראשון.

המדור השני, הוא נקרא שחת. והוא אש ירוקה. ואין שם כי אם חושך, ואין שם רחמים כלל. ושם דנין, כל המספרין אחר מטתן של תלמידי חכמים. והמלבין פני חבירו ברבים. ואפילו בהלכה, שלא ללמוד ממנו. והמתגאה שלא לשם שמים. והמתכבד בקלון של חבירו. והיודע בחבירו שיכשל בדברים או בהלכה אחת, והם בעיר אחת, ואינו מודיעו קודם שיכשל, וישמח הוא או אחרים. ומי שיש לו בית הכנסת בעירו ואינו נכנס בה להתפלל. ומי שאינו נח לחבירו בהלכה. והאופל מסעודה שאינה מספקת לבעליה. והמגביה ידו על חבירו, אף על פי שלא הפהו. ומי שמקלל בשחוק לחבירו, בענין שגייע לו בושת. כל אלו נדוניים שם במדור זה, וכל כיוצא בהם.

המדור השלישי, הוא נקרא דומה. ושם נדוניים כל אותן גסי הרוח, המתגאים בלבם בהלכה לפני העם, שלא לשם שמים. והמספרים לשון הרע. והמגיס לבו בהוראה. והדן את חבירו לכף חובה. והמלוה לחבירו ברבית. והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה. ומי שאינו עונה אמן אחר המברך. ומי שעושה תפלתו פיסקי פיסקי. כגון המספר בתפלתו, וחוזר ואומר דבר אחר, וחוזר ומפסיק, והוא נקרא פיסקי פיסקי. והמתלוץ על חבירו, ועל הזקן ששכח תלמודו. והרואה דבר ערוה בחבירו ואינו מודיעו בינו לבינו. כל אלה נדוניין שם, וכל כיוצא בהם.

המדור הרביעי, נקרא טיט הינו. ושם נידוניין, כל אותן גסי הרוח. וכך אותן העונין עזות לעניים ומדופאין. והרואה לעני בדוחק ואינו מלווהו, עד שמבקש ממנו הנאתו. וכל אותם היודעים עדות לעני ואינם מודיעים.

וְהַעֲשֶׂה שְׂכָר שְׂכִיר. וְהַמּוֹצִיא זֶרַע לְבִטְלָה. וְהַבָּא עַל גּוֹיָה וְנִדְּהָ. וְהַמְּשַׁכֵּן
לְעַנִּי וְאִינוּ מַחֲזִיר לוֹ מִשְׁפָּנוֹתָיו כְּשֶׁאֵין לוֹ דָּבָר אַחֵר. וְהַמְּטָה מִשְׁפָּט.
וְהַלּוֹקֵחַ שׁוֹחֵד. כּוֹלֵם נִידוּנִים בְּמִדּוֹר הַזֶּה.

הַמְּדוֹר הַחֲמִישִׁי, נִקְרָא שְׂאוֹל. וְשֵׁם נִידוּנִים הַמֵּינִים, וְהַמּוֹסְרִים,
וְהַאֲפִיקוֹרְסִים, וְהַכּוֹפְרִים בְּתוֹרָה, וְהַכּוֹפְרִים בְּתַחֲנִית הַמֵּתִים. עַל אֵלֶּה
נֶאֱמַר, (אִיּוֹב ז) כָּלָה עֵנֶן וַיִּלְדוּ כֵּן יוֹרֵד שְׂאוֹל לֹא יַעֲלֶה. וְעַל שְׂאֵר הַחוֹטְאִים
כְּתִיב, (שְׁמוּאֵל א ב) ה' מִמִּית וּמְחִיָּה מוֹרִיד שְׂאוֹל וַיַּעַל.

הַמְּדוֹר הַשְּׁשִׁי, נִקְרָא צְלָמוֹת. וְשֵׁם נִידוּנִיו, כָּל אוֹתָן שֶׁשָּׁכְבוּ עִם אֲמוֹתָן,
וְנִדְּהָ. הַמְּדוֹר הַשְּׁבִיעִי, נִקְרָא אֶרֶץ תַּחְתִּית, הַיּוֹרֵד לְשָׁם, שׁוֹב אִינוּ עוֹלָה.
וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר, (מְלָאכִי ג) וַעֲסוֹתֶם רְשָׁעִים וְגוֹ'.

וְכָל אֵלֶּי הַמְּדוֹרוֹת, אִשׁ אוֹכְלָה דוֹלָקֵת לִילָה וַיּוֹם לְנַפְשׁוֹתֶם שֶׁל רְשָׁעִים.
יֵשׁ מִי שֶׁנִּקְרָא רְשָׁע, וְנִידוּן בְּגִיהַנֶּם י"ב חֲדָשׁ. רְשָׁע גָּמוֹר שֶׁאֵין לוֹ הִרְהוּר
תְּשׁוּבָה, אֵין לוֹ תִקְנָה, וְנִידוּן לְעוֹלָם בְּגִיהַנֶּם. רַבֵּן אֲמַרִי, רְשָׁע נִידוּן
בְּגִיהַנֶּם שְׁשֶׁה חֲדָשִׁים. רְשָׁע גָּמוֹר, שְׁנַיִם עָשָׂר חֲדָשׁ. וְהַנִּי מִיֵּלִי כְּשֶׁהִרְהוּרִי
לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וַיִּמְתּוּ. אֲבָל אִם לֹא הִרְהוּרִי לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וְלֹא עָשׂוּ
תְּשׁוּבָה, עַלֵּיהֶם הַפְּסוּק אֲמַר, (ישעיה סו) וַיִּצְאוּ וַרְאוּ בַּפְּגָרֵי הָאֲנָשִׁים
הַפּוֹשְׁעִים בִּי וְגוֹ'.

וְאֲמַר רַבִּי רַחוּמָאִי, כְּשֶׁגִּירֵשׁ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן מִגֵּן עֵדֶן,
נִתְיָרָא מִמְּדוֹר זֶה הַנִּקְרָא אֶרֶץ תַּחְתִּית, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ שִׁיעוֹר. וְעַל זֶה
נֶאֱמַר, (אִיּוֹב י) אֶרֶץ עֲפָתָה כְּמוֹ אֶפֶל צְלָמוֹת וְלֹא סְדָרִים וַתִּפֹּעַ כְּמוֹ אֶפֶל.

מֶה עָשָׂה. עָשָׂה תְּשׁוּבָה, וְנִכְנַס בְּמִי גִיחוּן עַד צְנֵאוֹ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס
עָלָיו, וְסָלְקוּ לְמָקוֹם הַנִּקְרָא אֲדָמָה. שֶׁהִיא אַחַת מִשְׁבְּעָה אֶרְצוֹת, וְשֵׁם
הַזֵּה אֶת קִיּוֹן וְהַבֵּל.

כְּשֶׁהֲרַג קִיּוֹן אֶת הַבֵּל, גָּזַר עָלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת נֶעַ וְנָד בְּאֶרֶץ. מֶה
כְּתִיב. (בְּרֵאשִׁית ד) הֵן גִּרְשֶׁת אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וְגוֹ', וְהִיטִיתִי נֶעַ וְנָד
בְּאֶרֶץ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָבְלוּ בְּתְשׁוּבָה, וְסִילְקוּ לְאֶרְקָא.

כְּשֶׁנּוֹלָה שֵׁת, סִילְקוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן לְמַעְלָה מִכָּל
הָאֶרְצוֹת, לְתַבֵּל. בְּמָקוֹם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּחִבְרוֹן. וְשֵׁם חֲצַב לוֹ קֶבֶר, וְעָשָׂה
מַעְרָה לְפָנָיִם מִמַּעְרָה, סְמוּךְ לְגֵן עֵדֶן. וְשֵׁם הִיטָה קְבוּרָתוֹ. וְקְבוּרַת אַבְרָהָם
יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, וְהָאֲמֵהוֹת.

רַבִּי קִיסְמָא אֲמַר, מַעְרַת הַמְּכַפְלָה, סְמוּךְ לְפֶתַח גֵּן עֵדֶן. בְּשָׁעָה שֶׁמֵּתָה חַוָּה,
בָּא אָדָם לְקַבְרָה שָׁם. וְשֵׁם הַרְיִחַ, מְרִיחוֹת גֵּן עֵדֶן, בְּאוֹתוֹ הַרְיִחַ שְׁהָיָה שָׁם.
רָצָה לְחַצּוֹב יוֹתֵר, יִצְתָה בֵּת קוֹל וְאֲמָרָה דִּיידָ. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה עָמַד, וְלֹא חֲצַב
יוֹתֵר, וְשֵׁם נִקְבְּרָה. מִי נִתְעַסַּק בּוֹ. שֵׁת בְּנוֹ, שֶׁהוּא הָיָה בְּדַמּוֹתָיו וּבְצִלְמוֹ.

אמר רבי רחומאי, הקדוש ברוך הוא נתעסק בו כשנוצר, ונתעסק בו כשמת. ולא היה מי שיודע בו, עד שבא אברהם אברהם אבינו עליו השלום, ונכנס לשם, וראה אותו, והריח ריח בשמים של גן עדן, ושמע קול מלאכי השרת אומרים, אדם הראשון קבור שם, ואברהם יצחק ויעקב מוכנים יהיו למקום הזה. ראה הניר דולק, ויצא. מיד היתה תאוותו על המקום הזה.

אמר רב הונא, קודם שבא אברהם, רבים היו מבקשים ליקבר שם, ומלאכי השרת היו שומרים המקום, ורואים אש דולקת שם, ולא יכלו לכנס, עד שבא אברהם ונכנס, וקנה את המקום.

רבי נחמיה פתח, (בראשית ב) ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם וגו'. כשבא הקדוש ברוך הוא אדם הראשון, מבית המקדש בראו, ומעפר בית המקדש נטל, ובא אותו. כיון שבא אותו, ועמד על רגליו, באו כל הבריות להשתחוות לו.

מה עשה הקדוש ברוך הוא. נטלו משם, והכניסו לגן עדן, ועשה לו עשר חופות, כדוגמת יי חופות שעתיד הקדוש ברוך הוא לעשות לצדיקים בגן עדן לעתיד לבא. ומלאכי השרת היו יורדין ועולין, ועושים שמחה לפניו, ונתנו לו חכמה עליונה.

וכשירה סמאמר ליה משמי מרום, ראה מעלתו של אדם, ומלאכי השרת משמשין לפניו בחופתו, וירע בעיניו. מה עשה. נטל נחש כמין גמל, ורכב עליו, וירד ופתה אותו, עד שעבר מאמר יוצרו.

ומהו שעבר. רבי אלכסנדר אמר, רוח זנונים נכנס בתוכו. רבי חזקיה אמר, רוח הטומאה היתה בו, ועבר מאמר יוצרו. כיון שעבר, נגלה עליו הקדוש ברוך הוא, וגרשו מגן עדן, וגזר עליו יי גזירות, ועל חנה עשר גזירות, ועל הנחש עשר, ועל האדמה תשעה גזירות. נמצאו ארבעים חסר אחת, כנגד ארבעים מלקיות שנתחייב הרשע בבית דין.

לסוף עשה תשובה, וקבלו הקדוש ברוך הוא בההיא שעתא. דאמר רבי יהודה בר שלום, מאי דכתיב (תהלים לט) שמעה תפילתי ה' ושוועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש כי גר אנכי עמד. דוד מלכא אמר דא. דאמר רבי בון בר חמא, אמר דוד, הקדוש ברוך הוא איהו קריב לכל אינון דקראו ליה.

פתח ואמר האי קרא, (תהלים קמה) קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראהו באמת. דהא כל אינון דקראו באמת להקדוש ברוך הוא, הקדוש ברוך הוא קריב לון, ומקבל לון, וקודשא בריך הוא לבא בעי.

ורעותא דבר נש, חשיב קמיה מכל קרבניו ועלוו דכל עלמא. כיון דבר נש שוי רעותיה בתשובה, לית תרעא בכל אינון רקיעו, דלא פתח לגביה. קרבנא דבר נש, בלבא ורעותא תליא. דכתיב, והתודה אשר חטא עליה. והתודה עליו. וכולא בלבא תליא.

רבי נחוניא בן הקנה אמר לחכמים. בני, חייכם, אין קרוב לפני המקום, כלבו של אדם, וניחא קמיה יותר מפל קרבניו ועלוו דכל עלמא.

מאן דיתיב בתעניתא, וישוי לביה ורעותיה, איהו מקריב קרבן שלם, דניחא ליה להקדוש ברוך הוא דמקריב קמיה תרביה ודמיה וגופיה, ומקריב קמיה אישא וריחא דפומיה, ולבא ורעותא אתקרי מזבח פפרה.

קרבן אתפלג לכמה סטרין, לכמה חולקין. תענית דבר נש אתפליג לכמה סטרין, לכמה חולקין. והקדוש ברוך הוא לא נטל מפולא, אלא לבא ורעותא.

ותלתא מלכין אינון בגופא: מוחא. ולבא. וכבדא. מוחא, אכיל מן פולא, ויהיב ללבא. לבא אכל מן פולא, ויהיב לכבדא. הכבד הוא יהיב לכולא. שפאמר, (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא. והוא בדוגמת ים. והקדוש ברוך הוא מקבילן.

לית לך בכל עלמא, דקיימי קמיה, אלא תשובה וצלותא דבר נש. ואמר רבי יהודה, תלת זיני תשובה הך בהאי קרא. תפלה. שועה. דמעה. וכלהו בהאי קרא כתיבי, כ (תהלים לט) שמעה תפלתי ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש.

כלהו תלתא חשיבי לפני קודשא בריך הוא, ומפולהו לא חשיב מנייהו, בר דמעה. דהא בדמעין אזלא לבא ורעותא וכל גופא. תליסר תרעין עאלין קמי הקדוש ברוך הוא.

תפלה, דכתיב ביה שמיעה, דכתיב שמעה תפלתי ה'. שועה, דכתיב ושועתי האזינה. דמעה, לאו כהני, אלא תיר מפולא, דכתיב אל דמעתי אל תחרש.

מאי בין האי להאי. רבני דקיסרי, ורבי אלעזר בר יוסי אמר, תפלה, לזמני דבר נש צלי צלותיה, והקדוש ברוך הוא שומע, אבל לא בעי למעבד שאילתיה, ושתיק מניה, ולא אשגח ביה, דהא לא כתיב ביה אלא שמיעה.

שועה איהו תיר מתפלה, דצווח ברעותא דלבא לקמיה מריה. ובגין דשוי רעותא תיר, כתיב ביה האזינה, כמאן דארכין אוזניה גבי ההיא מלה, ועם כל דא שתיק, ולא בעי למיעבד רעותיה. אבל דמעה, איהי בלבא וברעותא דכל גופא, ובגין כך כתיב ביה, אל דמעתי אל תחרש.

ורבנן אמרי, לאו כל דמעין עאלין קמיה מלכא. דמעין דרוגזא, ודמעין דמוסר דין על חבירו לא עאלין קמיה דמלכא. אלא דמעין דצלותא ודתשובה, ודבעין בעותא מגו עקתא. כלהו בקעין רקיעין, ופתחי תרעין, ועאלין קמיה דמלכא.

דְּתַנִּינוּ, בְּיוֹמָא דְאִתְחַרַב בֵּי מְקַדְשָׁא, כֹּל תַּרְעִין נִנְעֵלוּ, וְתַרְעִין דְּדַמְעִין לֹא נִנְעֵלוּ. מַה כְּתִיב בְּחֻזְקֵיהּ, (ישעיה לח) שְׁמַעְתִּי אֶת תַּפְלִתְךָ רֵאִיתִי אֶת דְּמַעְתְּךָ. רֵאִיָּה מִמֶּשׁ מִגּוֹ דְּמַעִין.

וּלְזַמְנִין דְּאִתִּי מַה כְּתִיב. (שם כה) וּמַחָה ה' אֱלֹהִים דְּמַעָה מַעַל כֹּל פְּנִים. אִית דְּמַעִין לְטַב, וְאִית דְּמַעִין לְבִישׁ. לְטַב, דְּיִצֵּר הַטּוֹב. דְּבִישׁ, דְּיִצֵּר הָרָע. עַל הַנִּי דְּמַעִין דְּעֵקוּ, וְדַמְעִין דְּצִלוּתָא, כְּתִיב, (ירמיה לא) בְּבָכִי יָבֹאוּ וּבִתְחִנּוּנִים אוֹבִילִם.

רַבֵּי כְּרוּסְפָדַאי חֲלַשׁ, עָאֵל לְגַבִּיָּה רַבֵּי יוֹסִי בֶן קַסְמָא וְרַבְּנָן, הֵהוּא יוֹמָא, יוֹמָא דְשִׁבְתָא הָוָה. חֲמוּנִיָּה דְהוּוּה בְּכִי, וּלְבַתֵּר חֵיִיךְ, אֲדַהֲכִי דְמִיךְ. אֲמַרוּ יוֹם שִׁבְתָּ הוּא, וְאָסוּר לְטַלְטְלוּ, וְטַרְחָא אוֹחְרָא לֹא אֲצַטְרִיךְ, שְׁבִקוּהוּ.

קָם ר' יוֹחָנָן וְדָרִישׁ, (רות א) וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נַעֲמִי וַתִּשָּׂאָהּ הִיא וּשְׁנֵי בָנֶיהָ. מִת אֱלִימֶלֶךְ, נִשְׂאָרוּ בָנֶיהָ, לְאִתְנַחֲמָא בְּהוֹן, דְּאִשְׁתַּאֲרוּ תַרְיָן בָּנוּי, לְאִשְׁלָמָא דּוֹכְתָא דְאֱלִימֶלֶךְ, דְּהוּוּה נִשְׁמַתָּא לְנִשְׁמַתָּא.

לְבַתֵּר מַה כְּתִיב, וַיָּמֹתוּ גַם שְׁנֵיהֶם מַחֲלוֹן וּכְלִיּוֹן, רוּחַ דְּקוּדְשָׁא, וְרוּחַ דְּמִסְאָבָא. הַשְׁתָּא הוּא תַבִּירוּ עַל תַּבִּירוּ. נִשְׁמַתָּא לְנִשְׁמַתָּא דְּקוּדְשָׁא שְׁהוּא י', וְרוּחַ הַשְּׁכָלִית שְׁהוּא וַאֲיוּ, לֹא יָמֹתוּן, אֶלָּא אָדָם יוֹרֵד מִגְּדוּלְתוֹ נִקְרָא מִת.

אוּף הָכָא, כַּד מִית רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר, נַחֲמַתָּא בְּרַבְּנָן דְּאִשְׁתַּאֲרוּ, וְאִינוּן רַבֵּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי וְחַבְרִיו. מִיתוּ רַבֵּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי וְחַבְרִיו, אִשְׁתַּאֲרוּ ר' כְּרוּסְפָדַאי. וְהַשְׁתָּא חַבְרָנָא רַבֵּי כְּרוּסְפָדַאי דְּמִית הַשְׁתָּא הוּא תַבִּירוּ עַל תַּבִּירוּ.

עַד דְּהוּוּ יַתְבִּי. רַבֵּי חֲלָקִיָּה דְּהוּוּה גַבִּיָּה, חָמָא לִיה דְּאִתְדַּרוּ דְּמַעִין עַל אַנְפוּי, וְחוּכָא בְּפוּמִיָּה. קָרָא לִיה לְרַבֵּי יוֹחָנָן וְלַחַבְרַיָּא, חֲמוּנִיָּה בְּדַמְעִין עַל אַנְפוּי, וְחוּכָא בְּפוּמִיָּה, אֲמַרוּ וַדַּאי לֹא מִית.

יַתְבוּ, וְלֹא שְׁבִקוּ בְּרַשׁ לְמַקְרַב גַּבִּיָּה. בְּרַמְשָׁא אֲפַתַח עֵינוּי, שְׂאֵל מִיָּא לְמַשְׁתִּי, קָרִיבוּן לְגַבִּיָּה רַבֵּי יוֹחָנָן וְרַבְּנָן. אֲמַר לוֹן, רַבּוּתִי, זִילוּ בְּשָׁלוֹם, לְמַחַר תּוֹבוּ לְגַבְאִי, וְאִימָא לְכוּן מַאי דְּחַמִּינָא, וּפְקִידוּ לִי לְהוֹדִיעַ לְחַבְרַיָּא.

דְּהַשְׁתָּא אֲצַטְרִיכְנָא לְאִתְקַנָּא כֹּל מַלְיָן דְּחַמִּינָא, וּבְהַאי לִילִיָּא דְּהוּוּינָא תַמָּן, עֲלָמָא אֲחַרָא חַמִּינָא, וְלֹא יְדַעְנָא מַאי הוּי. אֲמַרוּ לְבִיתִי דְּלֹא יִקְרָבוּן לְגַבְאִי, וְלֹא יְהֵא בְּרַשׁ הָכָא. אֲזִלוּ כְּלָהוּ. וְרַבֵּי יוֹחָנָן אִשְׁתַּאֲרוּ תַמָּן, וְלֹא קָרִיב גַּבִּיָּה כֹּל הֵהוּא לִילִיָּא.

כַּד הָוָה נְהִיר יוֹמָא, חֲמוּנִיָּה דְּהוּוּה מִשְׁתַּעִי, וּבְכִי. וְלֹא יְדַעִי מִיָּדִי. קָם וַיִּתֵּב, וְקָרָא לִיה לְרַבֵּי יוֹחָנָן. אֲמַר לִיה, מַאי חַמִּית. אֲמַר, מַעֲלָמָא אַחְרִינָא אִתִּינָא, וְאֶעֱלֵנָא תַמָּן וְלֹא יִהְיִי לִי רְשׁוּתָא לְגַלְאָה מִיָּדִי, אֶלָּא לָךְ וְלַחַבְרָךְ. וְאֲמַר לוֹן מַאי דְּחַמָּא.

אמר ליה לר"י, אתקין מילך, וזיל לכורסך דאתקיננו לך, דהא תריסר מן חבריאי ייתון בגינך. ואנא חמינא, מה דלא יתבו לי רשו לגלאה.

וחמינא מאינון חבריאי, דאתקיים תלמודייהו בידיהו. וחמית בההוא אתר דמלכא משיחא תמן. ושמענא פרוזא פריז בכל יומא, זכאין אינון חבריאי דמשתדלי באורייתא, ואינון דמזכאין לה לאחרניו, ואינון דמעבירין על מדותיהו.

חמיתון, כד הוינא בכי וחייד. רשותא אתיהיב למלאך המנות לאייתי יתי. וחמינא שכינתא לגבי, ולא שבקי ליה. ועל דא, בכינא ממלאך המנות. וחיית, כד חמינא שכינתא דלא שבקי ליה.

וחמינא עד דנטלן לי לבי דינא דתמן, וחמינא כמה חיילין ומשרין, תמן כולהו מתעסקין בדיניו דעלמא, ובראשיהו סנדלפויין מאריה דאנפין, דמקשר קשרין למאריה. וחד פרוכתא פריסא עלוי, וכל חיליה דשמנא תחות ידוי, ולא אתיהיב לי רשותא למיקרב למיחמיה.

וחמינא בי דינא, וכמה סרכין ממנון קמייהו, מנהון סניגורין על בני עלמא, ומנהון קטיגורין, נטלו וקריבו לי גבייהו. וחמינא תמן סגיאי מן חבריאי.

אמר ליה למלאך המנות, מה דין מן בני עלמא גבך. אמר להו, די לא שבקי למימת יתיה וקריבנא ליה לדינא.

קמו תלת סהדין, ואמרו תלת זמנא, מצאנו כופר, ואסהידו עלי דאעברנא תדיר על מדותי. אתעסקו בדיני כל ההוא יומא, דחמיתון דדמיכנא, ועבדו חשבון יומין ושנין דילי, ואשתפחו תדיר שלימין.

ועל דאעברנא על מדותי תדיר, שבקו דינא, ולא יכלו למידן בהאי, עד דסליקו דינאי לאתר אחרא, ולא ידענא לאן אתר.

ואתנא מן דינא, לשבקה לי, ולמיהב לי זימנא, לאשלמא תלמודאי בהאי עלמא, דעדיין לא גמירנא ליה, ולא שבקי לי מלאך המנות, עד דיתבו ליה באתרי רבי פרוספדאי סבא דמלקדמין, באדין שבק לי.

כד חמיתון דמעין באנפי, וחוכא בפומא. אינון דמעין, דקא בכינא מדחילו דמלאך המנות. וחייתנא מחדנה דשכינתא. ועל דאוריכו לי עד זמנא אחרא, בגין לאודעא לי מה דגלינא לכו. ולא דמיכנא על יד מלאך המנות, אלא שבקו בהדאי לרבי אושעיא, ועמיה אזלינא תמן.

תמהו חבריאי, וקרו עליה, (תהלים פד) עברי בעמק הבכא מעין ישיתוהו גם ברכות יעטה מורה. עוברי בעמק הבכא, דא ר' פרוספדאי, דעבר על דא דמלאך המנות, דאיהו עמק הבכא. דאיהו גרים בכיה לכוילי עלמא. מעין ישיתוהו, דהניחוהו למיגמר תלמודיה, ולמהוי מעיין באורייתא. לפיכך,

גם ברכות יעטה מורה. אי אורייתא גרים ליה חיים, כל שכן מאן דגריס ליה גרסא ואוליף ליה.

קרא עליה ר' יוחנן, (תהלים קיב) זרח בחשך אור לישרים חנון ורחום וצדיק. זרח בחשך, מהו חושך. דא מלאך המות, דאחשיך אנפי עלמא. כדבר אחר, וחושך על פני תהום. ואנהיר הקדוש ברוך הוא לצדיק דא, רבי פרוספדאי, נהירו דאורייתא. ומאן עבד דא. הקדוש ברוך הוא, דאיקרי חנון ורחום וצדיק.

(רות א) ותאמר נעמי לכלותיה וגו', כי שמעה בשדי מואב כי פקד ה' את עמו לתת להם לחם. אמר רבי ברכיה אמר רבי יצחק, בא וראה, מי שמעלים עיניו מעניים בשני בצורת, הם יראו בנחמות העולם ולא ימותו, עד שיופקדו לטובה, והוא לא יזכה לראותה. אלימלך עשיר היה, כיון שראה הרעב, העלים עיניו מן הצדקה, וברח לשדי מואב.

אמר רבי ברכיה, וכי לא דרפון של צדיקים לברוח מפני הרעב, והרי גדולים מאלימלך אברהם יצחק עשירים ממנו, והלך זה למצרים מפני הרעב, וזה לארץ פלשתים.

אמר רבי ברכיה אמר ר' יצחק, הקדוש ברוך הוא גרם להם לצדיקים הללו לצאת מתוך הרשעים, ולהודיע טבעם בעולם, ולפיכך הביא הרעב.

אבל אלימלך, במקום צדיקים הנה יתיב, במקום תורה ובעותרא סגי. וכשבא הרעב, עניים היו באים אליו, והעלים עינו מהם, וברח. ועוד, שראה הדיו חל על העולם, וברח והלך בין האומות.

רבי חסדאי פתח, (קהלת ט) עיר קטנה ואנשים בה מעט. עיר קטנה, כך אמר רבי יוסי משמיה דרבי יצחק, עיר קטנה, דא גופו של אדם. ואנשים בה מעט, אלו האברים. ובא אליה מלך גדול, זה יצר הרע. שהוא מלך זקן וכסיל וביני אדם גם כן משועבדים תחתיו, והוא מלך עליהם. ומצא בה איש מספן חכם, זה יצר טוב, שהוא מספן, ואין מאזין לו. חכם, שהוא מחכים למאזין לו, להנצל מעונשה של גיהנם.

ומלט הוא את העיר בחכמתו, זו נשמתו של אדם, שלא תחטא לפני בוראה. ואדם לא זכר את האיש המספן ההוא. אין זוכר אותו, וישוב האדם לחטוא, בההוא יצר הרע.

אמר רבי בון, ההוא ינוקא דהנה יתיב לגבן, מאי אמר בהאי קרא. אלא הכי פתח, עיר קטנה, זו כנסת ישראל, שנקראת עיר הקדש, קריתא קדישא לגבי הקדוש ברוך הוא. קטנה, כדבר אחר, (שה"ש ח) אחות לנו קטנה. שנאמר (בראשית כט) ושם הקטנה רחל. ואנשים בה מעט, אלו האב ות.

בֹּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, יִרְדֶּה עִמּוֹ שְׂכִינָה, וְשִׁרְתָּה בְּתוֹכוֹ. חָטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְנִסְתַּלְקָה מִמֶּנּוּ. בֹּא נַח, וְהוֹרִידָה לְאַרְצָךְ. חָטָאוּ דוֹר הַמַּבּוּל, וְנִסְתַּלְקָה מִן הָעוֹלָם. בֹּא אַבְרָהָם, וְהוֹרִידָה. בָּאוּ אַנְשֵׁי סְדוֹם, וְנִסְתַּלְקָה. לְפִיכֹךְ וְאַנְשֵׁים בָּהּ מָעַט לְהִתְקַיֵּים עִמָּה בְּעוֹלָם. זְמַן מוֹעֵט הָיָה, וְלֹא נִתְקַיְּמוּ בָּהּ הַרְבֵּה.

וּבֹא אֵלֶיךָ מְלֶךְ גְּדוֹל וְסַבֵּב אֶתְּהָ, דָּא פְּלוּנִי. וּמִצָּא בָּהּ אִישׁ מְסַכֵּן חָכָם, דָּא יַעֲקֹב, שְׂבַמְסַפְנוֹת הָיָה בְּזַמַּן שְׁחָטָאוּ בְּנָיו בְּיוֹסֵף, וְנִמְנַע הַשְּׁפַע מִמֶּנּוּ, וְנִתְפָּרְשָׁה מְטְרוֹנִיתָא מִמֶּנּוּ. וּמַלְט הוּא אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ, דָּא מֹשֶׁה. מֵהוּ וְסַבֵּב אוֹתָהּ. שְׂמַתְעֵסֶק פְּלוּנִי שְׁיַחְטָאוּ יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת, בְּשִׁבִיל לְהִתְעַכֵּב הַמְטְרוֹנִיתָא בְּגָלוֹת, דְּכַתִּיב (תְּהִלִּים צ"א) עִמּוֹ אֲנָכִי וְגוֹ'.

דְּבַר אַחַר, (קַהֲלַת ט) עִיר קְטַנָּה, דָּא צִיּוֹן. וְאַנְשֵׁים בָּהּ מָעַט, אֵלוּ שְׁשֵׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית. וּבֹא אֵלֶיךָ מְלֶךְ גְּדוֹל וְסַבֵּב אוֹתָהּ, דָּא פְּלוּנִי. וּמִצָּא בָּהּ אִישׁ מְסַכֵּן, דָּא מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. שְׁנַאֲמַר בּוֹ, (זְכוּרִיָּה ט) עֲנֵי וְרוּכַב עַל חֲמוֹר וְנֹאמַר (ישעיה נז) הַצַּדִּיק אֲבָד. כָּל זְמַן שְׁלֵא יָבֵא עָלָיו הַשְּׁפַע. וְעָלָיו נֹאמַר, (שם יט) וְנִהַר יַחֲרַב וְיִבֵּשׁ.

חֲמוֹר, דָּא סַמְאֵל. חָכָם, דָּא מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. וְעָלָיו נֹאמַר, וּמַלְט הוּא אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ. שְׁיִהְיֶה גּוֹאֵל מְשִׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם, וְדָא הוּא פְּרוֹקָא מְלַעֲיָלָא.

דְּבַר אַחַר, (קַהֲלַת ט) עִיר קְטַנָּה, זוֹ תֵיבַת נַח. וְאַנְשֵׁים בָּהּ מָעַט, אֵלוּ נַח וְאַשְׁתּוֹ וּבְנָיו. וּבֹא אֵלֶיךָ מְלֶךְ גְּדוֹל, דָּא יֵצֵר הָרַע, שְׁסִיבָב לָהּ. וּמִצָּא בָּהּ אִישׁ מְסַכֵּן חָכָם, דָּא נַח. וּמַלְט הוּא אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ, דָּא אַבְרָהָם, שְׂפַעְבּוֹר אַבְרָהָם שְׁעֵתִיד לְבֹא, מִיֵּלֵט אֶת הַתֵּיבָה בְּחֻכְמָתוֹ, וּמַלְטוּ נַח וּבְנָיו.

דְּבַר אַחַר, עִיר קְטַנָּה זוֹ יְרוּשָׁלַם, שְׁהִיא בְּזַמַּן הַזֶּה קְטַנָּה וְחַרִּיבָה. וְאַנְשֵׁים בָּהּ מָעַט, מְעַטִּים הֵם הַיְהוּדִים שְׁיֵשׁ בָּהּ. וּבֹא אֵלֶיךָ מְלֶךְ גְּדוֹל וְסַבֵּב אֶתְּהָ, דָּא הוּא מְלָכָא מְבַנֵּי עֵשׂוֹ, דְּאַתְמַר עָלֶיהָ בְּדִנְיָאֵל, (דְּנִיָּאֵל ב) שְׁקוּהִי דִי פְּרָזֵל. (שם) דִּי מְרַעַע כָּל אֱלִין תַּדְק וְתִרְעַע. (שם) דִּי מְלַכְיָא וְגוֹ'. תַּדְק וְתִסַּף כָּל אֱלִין מְלַכּוֹתָא. וּבְזַמַּן שְׁהוּא סִיבֵב בְּיְרוּשָׁלַם, מִצָּא בָּהּ אִישׁ מְסַכֵּן חָכָם, דָּא מְשִׁיחַ רֵאשׁוֹן, וּמַלְט הוּא אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ, דָּא מְשִׁיחַ אַחֲרוֹן.

דְּבַר אַחַר, עִיר קְטַנָּה דָּא אוֹרִייתָא. וְאַנְשֵׁים בָּהּ מָעַט. וְלָמָּה הִיא קְטַנָּה, וְהַכְּתִיב (אִיּוֹב י"א) אֶרְכָּה מֵאַרְצֵי מִדְּבָר וְגוֹ', אֶלָּא מְשׁוּם דְּאַנְשֵׁים בָּהּ מָעַט הֵם.

וּבֹא אֵלֶיךָ מְלֶךְ גְּדוֹל וְסַבֵּב כּוֹ', דָּא סַמְא דְּמוֹתָא, דְּסַבֵּב לָהּ, וּמִצָּא בָּהּ אִישׁ מְסַכֵּן, דָּא דָּוִד. חָכָם, דָּא שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, דְּאַתְקִין לָהּ שְׁרָגָא, וְאַנְהִיר לָהּ בְּנֵהִירוֹ, בְּמִשְׁלֵיו וְסַפְרֵיו. וּמַלְט הוּא אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ, מִיֵּדָא דְּאַפִּיקוֹרְסִים וּמִיָּנִים, דְּאִיהוּ אֶתְקִין אֲזַנִּים לְתוֹרָה.

דְּתַנִּינּוּ, עַד לֹא אֶתָּא שְׁלֵמָה, הָוֹת אוֹרִייתָא כְּקַלְחַת דְּלִית לָהּ אֲזַנִּים, וּמֵאֵן דְּקָרֵב בְּהַדָּה אִיתּוֹקֵד. פִּינּוֹן דְּאַתָּא שְׁלֵמָה, וְעַבְד לָהּ אֲזַנִּים, וְאַשְׁתִּיזְבוּן בְּנֵי עֲלָמָא בְּעֻצְתִּיהָ. יְהֵב בְּהִיא עִיר כְּבִיכּוֹל שְׁזִיבוֹתָא. וּבְמָה, בְּחֻכְמָתוֹ.

וְכָל דָּא בְּגִין תִּיקוּנָא דְאַתְקִין, וְאַשְׁתַּדְלוּתָא דְאַשְׁתַּדַּל אֲבַתְרָה הֵהוּא מִסְכּוֹ, דְּאִיהוּ דְּוֹד. דְּלָאוּ אִית בְּר נֶשׁ דְּאַשְׁתַּדַּל אֲבַתְרָה, כְּדוּד מְלָכָא.

וְתַנִּינֵן, יְאוּת הָוָה דְּוֹד מְלָכָא, לְאַתְקִימָא בְּעִלְמָא מְאָה שְׁנִין. דְּאַלְמָלָא אֲתַקִּימֵי אִיהוּ מְאָה שְׁנִין, אִיהוּ הָוָה מְתַקֵּן לְבוּצִינָא, תִּיקוּנָא תִּקִּין, דְּלָא אֲתַעֲדִי לְעִלְמִין, וְלָא אֲתַחְרִיב בִּי מְקַדְשָׁא. אֲבָל כְּמָה גְרִימוּ אִינוּן שְׁנֵי דְלָא אֲתַקִּימוּ.

וְאַדָּם לָא זָכַר אֶת הָאִישׁ הַמְּסַכֵּן הֵהוּא, זֶה אָדָם הָרָאוּן, דְּיַהֲיִב לִיה מִשְׁנוּי רַק עִי שְׁנִין. וְאַדָּם לָא זָכַר לִיה בְּשַׁעָה שְׁבָא ס"מ וְרַכִּיב עַל גְּמַל, וְסַבֵּב אוֹתוֹ שְׁחָטָא, לָא זָכַר אֶת דְּוֹד, שְׁבַמְסַכְנוּתָא לְהוּי עַל זֶה הָעוֹן, שְׁנַחֲשׁ סַבֵּב לְחוּה, וִסְמַל לְאַדָּם הָרָאוּן.

וִסְמַל לָא הָוָה לִיה כַּח דְּיַהֲפֹד לְאַדָּם, עַד שְׁבָא נַחֲשׁ וְהִפְדָּ לְבָה דְּחוּה, וְחוּה הִפְכָה לְבוּ שֶׁל אָדָם, וְחָטְאוּ שְׁנֵיהֶם. וְעַל דָּא אָמַר, (בראשית א) הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נִתְּנָה עִמָּדִי הִוא נִתְּנָה לִי מִן הָעֶץ וְאֹכֵל. וִסְמַל לָא הָוָה לִיה רְשׁוּת דְּיַהֲפֹד לְבָה דְּאַדָּם, עַד שְׁבָאָה חוּה, וְגִרְמָה לִיה דְּאַכִּיל מִינִיה, וְעַל דָּא אֲתַתָּא הִיא אֲתַעֲנֶשֶׁת.

אָדָם הָרָאוּן כְּדִ יַהֲיִב לִיה מִשְׁנוּי אִינוּן שְׁבַעִין שְׁנִין, לָא אִידְכָר מִינִיה בְּקַדְמִיתָא, דְּאַלְמָלִי אִידְכָר מִינִיה, מְאָה שְׁנִין יִשְׁאִיר לִיה מִשְׁנוּי, כְּמָה דְּאַתְחִזוּ לִיה, בְּגִין לְאַתְתַּקְפָּא בְּעִלְמָא, וְיַתְקוּן תִּיקוּנָא דְּבוּצִינָא. אֲלָא לָא אִידְכָר מִינִיה, בְּר שְׁבַעִין שְׁנִין, וְלָא יַתִּיר.

תְּלַתִּין שְׁנִין הוּוּ, דְּהוּוּ אִזַּל מִנְהוּן בְּמִדְבָּרָא, וּמִנְהוּן בְּעַנָּא. וּבְהֵהִיא זְמַנָּא, וְחֻכְמַת הַמְּסַכֵּן בְּזוּיָה. וּדְבָרֵי אֵינָם נִשְׁמַעִים מִקְמִי שְׁאוּל מְלָכָא. הָא דְלָא אֲשַׁתְּאָרוּ בִּיה אֲלָא אַרְבַּעִין חֹסֵר אַחַת, דְּהָא שְׁתָּא חֲדָא הָוָה עָרִיק מִקְמִי בְּרִיה אֲבִשְׁלוּם. וּבְגִין כְּדִ נַחֲתַת תִּיקוּנָא דְּשִׁרְגָא, עַד דְּהוּוּ כְּפִשְׁעֵי בִינוּ וּבִין הַמּוֹת.

וְכָל דָּא, מִקְמִי דְּאַדָּם לָא אִידְכָר מִינִיה בְּקַדְמִיתָא, לְאוּסְפָּא לִיה אִינוּן תְּלַתִּין שְׁנִין לְתַתָּא, לְאַשְׁלָמָא לִיה לְמָאָה. וְאַתְפְּגִימוּ תְּלַתִּין שְׁנִין לְתַתָּא, מֵאִינוּן שְׁבַעִין שְׁנִין, דְּהוּוּ חֻכְמַתוֹ בְּזוּיָה וּדְבָרֵי אֵינָם נִשְׁמַעִין.

וְאִי תִימָא, דְּשְׁלֵמָה מְלָכָא כָּל כְּדִ מְשַׁבַּח גְּרַמִּיה, וְקָרָא אִיהוּ עַל נַפְשִׁיה חָכֵם. אֲלָא בְּגִין כְּדִ אָמַר אִיהוּ בְּקַדְמִיתָא, וּגְדוּלָה הִיא אֵלֵי. מְלָה דָּא רַבְרָבָא דְּאַנָּא אֲתִי לְשַׁבְחָא גְרַמָּי. אֲלָא הוּאֵיל וְלָא אִיתָא אַחְרָא דְּיִימָא לִיה. אֲתוּ חֲבַרְיָא וּנְשַׁקוּהוּ, קָרוּ עֲלֵיה, (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךָ.

אָמַר רַבִּי רְחוּמָאִי, דְּוֹד מְלָכָא, תְּלַת שְׁנִין הָוָה כְּפָנָא בְּיוֹמוּהִי. מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין לְאוּדְעָא לִיה דְּעַל דִּינָא תְּלִיָא מְלַתָּא. הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שמואל ב כא) וַיְהִי רָעַב בַּיָּמִי דְּוֹד שְׁלֹשׁ שָׁנִים וַיִּבְקֶשׂ וְגו'. עַד דְּאַשְׁתַּלִּים דִּינָא, בִּין דְּאַשְׁתַּלִּים, מִיַּד (שם) וַיַּעֲתֵר אֱלֹהִים לְאַרְצָא וכו'.

דְּתַנִּי רַבִּי חֵיִיא, כָּל עֲלָמָא לָא שְׁתִּיין, אֶלְא מִתְמַצִּית אַרְץ יִשְׂרָאֵל. כִּד
אֲתַפְקִיד עֲלָמָא, אִיהִי אֲתַפְקִידת בְּקִדְמִיתָא. בְּגִין דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח מֵאֵן
דִּישְׂזִיב לָהּ וְיִגִּין עָלֶיהָ.

אֶלִּימְלָךְ זַפְאָה הָוָה, וְיָכוֹל לְאַגְנָא עַל דְּרֵי עֲלָמָא, וְעָרִיק לִיהּ בֵּין שְׁאָר
אוּמִין. וּבְגִין כֶּד אֲתַעְנֵשׁ, מֵת אִיהוּ, וְאֲתוּי בְּנוּי, וְנָסִיבוּ נָשִׁין נוֹכְרִין
מֵאוּמִין אַחֲרָנִין. וְאֲתַעְנֵשׁוּ.

רַבִּי נַחֲמִיָּה פְּתַח, (בראשית ו) וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֵת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת
הֵנָּה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכָּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ. וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים, עַזִּיא וְעַזָּא אָמַר
לִיהּ, תִּרְיִן מְלֶאכִין הִוּוּ, דְּקִטְרָגוּ לְמֵאֲרִיהוֹן, וְאַפִּיל לֹוֹן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
מֵאַתֵּר קִדִּישָׁא דְלַעֲיֵלָא. וְכִד נַחְתוּ, אֲתַגְלִימוּ בְּאוּרָא, וְאֲתַעֲבִידוּ כַּבְּנֵי
אִינְשָׁא.

וְלִית לָךְ בְּכָל אֵינּוֹן מְלֶאכִין, דְּאֲשְׁלִימוּ לְאַתְעֲרָבָא גּוֹ בְּנֵי נָשָׂא, כְּאֵינּוֹן
דְּאִקְרוּן אִישִׁים. וְכְאֵינּוֹן דְּאִקְרוּן בְּנֵי אֱלֹהִים. כִּיִּן דְּאַפִּיל לֹוֹן הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, אֲתַגְלִימוּ מִכָּל אֵינּוֹן יְסוּדֵי דְבְּנֵי נָשָׂא, וּמִתְלַבְּשִׁין בַּהוֹן.

שְׁאָר מְלֶאכִין, כִּד נַחְתוּ, וְאֵינּוֹן זְמִינִין לְאַתְבָּא לְדוֹכְתֵייהוּ, אֲתַגְלִימוּ
בְּאוּרָא דְעֲלָמָא, וְנָטְלִי קִטְרָא דְאֲנָשִׁי בְּהַדִּייהוּ, וְלֹא יִתִּיר. וּבְגִין כֶּד
אֲתַחֲזִיאוּ לְפּוּם שְׁעֵתָא, וְלֹא יִתִּיר, זִימְנָא בְּיוֹמָא, אוּ תִרְיִן זִימְנִין, אוּ בְּכָל
יוֹמָא זִימְנָא חֲדָא אוּ תִרְיִן, וּלְבַתֵּר פְּרָחִי בְּאוּרָא וּמִתְפַּשְׁטִין מִינִיָּה,
וְאֲהַדְרוּ לְדוֹכְתֵייהוּ.

רַבִּי קִיסְמָא בְּרַ רַבִּי יִנְאִי פְּתַח, (תהלים קד) עוֹשֶׂה מְלֶאכִין רוּחוֹת מְשַׁרְתֵּינוּ
אֵשׁ לוֹהֵט. אֵית מְלֶאכִין דְּאֵינּוֹן מְרוּחַ, וְאֵית מְלֶאכִין דְּאֵינּוֹן מֵאֲשָׁא, דָּא
יְהִיב מְדִילִיָּה לְחַבְרִיָּה, בְּגִין דְּאֵית שְׁלָמָא בִּינֵייהוּ. וְעַל דָּא, אֵינּוֹן דְּנַחְתִּין,
מִתְרֵי יְסוּדֵי אֵילִין נַחְתִּין. כִּד נַחְתֵּי מִתְלַבְּשִׁין יִתִּיר בְּאוּרָא דְהֵאִי עֲלָמָא,
וְאֲתַגְלִימוּ.

אֵינּוֹן דְּאַתְעֲרָבוּ בְּהֵאִי עֲלָמָא, מִתְלַבְּשִׁין בִּיְסוּדֵי דְהֵאִי עֲלָמָא, וְלֹא יָכִילוּ
לְפָרְחָא וְלְאַתְבָּא לְאַתְרֵייהוּ, וּמִתְעַפְּבוּ הָכָא. כִּיִּן דְשָׁבַע יוֹמִין אֲתַעֲפְּבוּ
הָכָא, דָּא בְּתֵר דָּא, לֹא אֲתַהַדְרוּ תַמָּן.

וְעַל דָּא וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֵת בְּנוֹת הָאָדָם וְגוֹ'. מֵאִי כִּי טֹבֹת הֵנָּה. דְּהָוָה
נִהִיר שְׁפִירוּ דְלַהוֹן, כְּנִהִירוּ עֵילָאָה.

כִּיִּן דְּאוּלִּידוּ בְּנִין, נָטַל לְהוֹן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאַעֲל לֹוֹן בְּטוּרָא דְחִשׁוּכָא,
דְּאִיקְרוּן הַרְרֵי קְדָם. וּקְטִיר לֹוֹן בְּשִׁלְשָׁלוֹת שְׁל בְּרִזְל, וְאֵינּוֹן שְׁלִשְׁלָאִין
מְשׁוּקְעִין עַד גּוֹ תְּהוּמָא רַבָּא. וְתַמָּן אוּלְפִין חֲרָשִׁין לְבְּנֵי נָשָׂא.

בְּלָעַם, מִתַּמָּן נָטִיל חֲרָשׁוּי, וְאוּלְפִין מִינֵייהוּ, בְּאֵינּוֹן טוּרִין. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (במדבר כג) מִן אֲרָם יִנְחֲנִי בְּלֶק מְלָךְ מוֹאָב מְהַרְרֵי קְדָם. וּמִתַּמָּן
אֲתַעֲטְרוּ כָּל יְדַעֵי חֲרָשִׁין דְּבַעֲלָמָא.

ומגו דהו קטרוגי דמריהון בקדמיתא, ועד האי יומא, אינון מקטרין למריהון כל כמה, באינון חרשין, דמכחישין פמליא דלעילא. ואלמלא אינון שלשלאין דמשוקעין גו תהומא רבא, ואחידן בהו בתפיסו סגי מטשטשי עלמא הו, ועלמא לא יכיל למיסבל.

ותמן באינון טורין דחשוכא, ינקין מסיטרא דצפון, דהא מההוא סיטרא, כל אינון זייני מתערין בעלמא.

אמר רבי נחמיה אמר רבי יהודה, נעמה היתה באותו זמן, וכל העולם טועים אחריה. רבי שמעון אומר, אימא של שדים היתה. כיון שראו אותה בני אלהים, טעו אחריה.

לאחר כן ראו בנות האדם הולכות ערומות, ובאו להן, וילדו מהם. הדא הוא דכתיב, (בראשית ו) וגם אחרי כן באשר יבאו בני האלהים וגו'. אנשי שם, מאי אנשי שם וגו'. אליו נפילין דאוליפו בעלמא, שם בכל מלה ומלה, לאשלמא חרשיהו. רבי יהודה ורבי יוסי אמרו, אנשי שם ממש. כמה דאת אמר, (שה"ש ג) ששים גבורים סביב לה. אמר ליה רבי יצחק, מגבורי ישראל כתיב.

רבי עזריה שאל לרבי יוסי איש כפר אונן, מאי טעמא חרשין אינון יתיר בנשייא, ולא בגברייא. דכתיב (שמות כב) מכשפה לא תחיה, ולא כתיב מכשף.

אמר ליה, כתיב (תהלים צא) לא תאנה אליך רעה. רע לא כתיב, אלא רעה. דא סטרא דנוקבא ודאי הוא. ונגע לא יקרב באהלה, דא הוא דכורא. ומן נוקבא כל זיניו דחרשין, וכל עיסקין בישין אתין לעלמא. הדא הוא דכתיב, (קהלת ז) ומוצא אני מר ממנות את האשה וגו'.

ומאי אסורים זדיה. ר' ינאי ורבי יהושעיא. חד אמר, כל הנוגע באשה, או מקבל ממנה מידה לידו, לא ינקה מדינה של גיהנם. שנאמר יד ליד לא ינקה רע. הדא הוא דכתיב, אסורים זדיה. ודאי.

וחד אמר, מן הנקיבות באות כל מיני נחש וכישוף, וכל הרהורים רעים, ואלמלא שאסורים זדיה, דלא שבקין אותה מן שמיא, היו הורגים וממיתין כל העולם בכל עת וזמן.

ולא אתתקפת נוקבא, אלא בחילא דדכורא. דהיא שארת בעומקין דיליה, שהיא יודעת לאומאה לבר נש, לאשלמא רעותה. ובמה. בשם, ובמילין עמיקין, בשמא דמסאבא. ועל דא עובדי בה תליין, ומלין בדכורא. ותרוייהו מנוקבא מתערי. ובגין כך, זייני חרשין משתכחין בנוקבא, ולא בדכורא.

תָּנוּ, הַעוֹבֵר בֵּין שְׁתֵּי נָשִׁים, אִם נָדוּת הוּן, נִכְפָּה. וְלֹא תִזוֹז מִגּוּפוֹ, אִם לֹא יַעֲשׂוּ לוֹ מִיָּדִי. סָפְנֵת דָּם אוֹ הַרְיָגָה מְזוּמָּנֶת לוֹ. וְאִם אֵינָן נָדוּת, עַל־פִּי הַרְעָ שׁוֹלֵט בּוֹ בְּגוּפוֹ, אוֹ בְּמִמוֹנוֹ.

כִּי הָא דְרִי נְחוּם בְּרַבִּי שְׁמֵלָאִי, זָמְנָא חָדָא הוּהוּ בְּכַרְדָּ קְסָרִין, אַעֲבַר בֵּין שְׁתֵּי נָשִׁים. אֶסְתַּכְלוּ בֵּיהּ, וְאִיסְתַּכְּן מִיַּד בְּגוּפִיהָ וּבְמִמוֹנֶיהָ. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּהָהוּא רוּחָא בִישָׂא שְׂרָאֵת עֲלוֹן, וְיָכִיל לְנַזְקָא.

מֵאִי תִקְנִיתִיהּ. יֵימָא הָכִי, זִיל זִיל, דּוּמִי דּוּמִי, אַעֲדִי קְטוּר דְּקִטְרָא, לֹא וְלֹא לִי. וְלִבְתֵּר יִתְחִיל בְּאֵל, וְיִסְיִים בְּאֵל. יִתְחִיל בְּאֵל, דְּכָתִיב, (במדבר כג) אֵל מוֹצִיאֵם מִמִּצְרַיִם. וְיִסְיִים בְּאֵל, (שם) כִּי לֹא נֶחֱשׂ בִּיעֲקֹב וְגוֹ', עַד מָה פֻּעַל אֵל. וְיִזְיִל לִיהּ, וְלֹא יִשְׁגַּח אֶבְתְּרִיהּ.

רַב הוּנָא הוּהוּ סָלִיק מִבְּבֶל לְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל, וְהוּהוּ סָלִיק לְהַתָּם, אֵיעָרַע בְּחַד כְּפָר, חָמָא הָהִיא אֶתְתָּא דְּהוּהוּ אֶתְנִיא אֶבְתְּרִיהּ, אַרְמָאֵת מִיַּין אֶכְתְּפוּי, וְנִטְלַת עֶפְרָא מְרַגְלוּי. אֶהְדֵּר רִישִׁיהּ וְאָמַר לָהּ, עֲבִידִי וְטוּל בְּתָרָאִי, דְּהָא לֹא כְלוּם גְּבָאִי, אָבֵל גּוֹזְרָנִי עֲלִידָא בְּלַבּוּלָא בְּדַעְתָּדָא.

לְבַתֵּר אָמַר, לֹא בְּגִינִי אֶלָּא בְּגִין דְּלֹא תִיקְטְלִי בְּנִי אֵינְשָׂא אוֹחְרָנִין. וְכֹן הוּהוּ, אֵיִתְבַּלְבַּל דַּעְתָּהּ, וְלֹא יָדְעָה מִיָּדִי, וּמִתָּהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים צא) לֹא תִאָּנֶה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאֶהְלָךְ.

תַּנִּי ר' חֲזִיא, (קהלת ו) טוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים יִמְלֹט מִמְּנָה. מִמָּאן. מֵהָהוּא אִשָּׁה דְּכָתִיב בָּהּ, אֲשֶׁר הִיא מְצוּדִים וְחַרְמִים כּו'. וְחוּטָא יִלְכָד בָּהּ, הָהוּא דְּאִזְל בְּתֵר יִצַר הַרְעָ.

בֹּא וּרְאָה, בְּזָמַן שְׁהַרְעַב בְּעִיר, לֹא יִרְאָה אָדָם אֶת עַצְמוֹ, וְלֹא יִלְדָּ יְחִידִי בְּעִיר, מִפְּנֵי שְׁמֵלָאֵד הַמּוֹת נִמְצָא שָׁם, וְיֵשׁ לוֹ רְשׁוּת לְחַבֵּל. וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית מב) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִתְרָאוּ. כִּי־וָצֹא בּוֹ, בְּזָמַן שְׁהַדְבֵּר בְּעִיר, יִסְגּוֹר אָדָם עַצְמוֹ, וְלֹא יִתְרָאֶה בְּשׁוּק. דְּכִיּוֹן שְׁנַתָּן רְשׁוּת לְמַחְבֵּל, מִי שְׁפוּגַע בּוֹ, נִיזְזֹק. וְאִיהוּ מִתְחַיֵּיב בְּנַפְשׁוֹ.

בֹּא וּרְאָה, עֶשֶׂר שָׁנִים הִיָּתָה נְעָמִי בְּשִׂדָּה מוֹאָב, לְסוּף, כִּי שְׁמַעָה בְּשִׂדֵי מוֹאָב כּו'. מִפְּנֵי מָה נְעָנְשׁוּ מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן. מִפְּנֵי שְׁנַשְׂאוּ נָשִׁים מוֹאָבִיּוֹת.

אִין לָדָּ בְּעוֹלָם, נָשִׁים מִתְעַסְקוֹת בְּנַחֲשׁ וּבְכִישׁוּף, כְּמוֹ מוֹאָבִיּוֹת. מִמָּאִי, דְּכָתִיב, (במדבר כה) וַיֹּאכַל הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְאֱלֹהֵיהֶן. כִּיּוֹן דְּהוּוּ אֶכְלִי מִיָּדִי בְּחַרְשֵׁיהֶן, מִיַּד הוּוּ סָגְדִין לְטַעֲוּוֹתֵיהוֹן, (שם) וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר. רַבִּי חֲזִיא אָמַר, כְּהִנֵּי צְמִידִין תִּכְשִׁיטִין, הָכִי הוּוּ מִתְחַבְּרִים בְּבַעַל פְּעוֹר.

בְּחַרְשֵׁיהוֹן דְּנִשְׂאֵא. מְנַלָּן, דְּכָתִיב, (שם לא) הֵן הִנֵּה הִיוּ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדַבֵּר בְּלָעָם. בְּעֲצַת בְּלָעָם לֹא נֹאמַר, אֶלָּא בְּדַבֵּר בְּלָעָם. אוֹלִיף לֹון מִילִין בְּפוּמָא. דְּהָא חַרְשִׁין וְקוּסְמִין, לֹא הוּוּ בְּעֵלְמָא פּוֹתִייהוּ, אָבֵל מִילִין בְּפוּמָא

לְאֶשְׁלָמָא חֲרָשִׁיּהוּ לָא הוּוּ יְדַעֵי. וְעַל דָּא, בְּדַבְרֵי בְלַעַם עֲבָדוּ, וְאֶשְׁלִים
חֲרָשִׁיּהוּ, וְיָכִיל לְהוּ. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, כְּשִׁירָה הִיָּתְהָ רוּת.

(רות א) וַתֹּאמֶר נַעֲמִי לְשִׁתִּי כַלְתִּיהָ לְכַנָּה שְׂבִנָּה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּה יַעֲשֶׂה ה',
יַעֲשֶׂה כְּתִיב. אֲמָרָה לְהוּן, אִם תִּזְכּוּ לִיכְנֹס תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה, יַעֲשֶׂה. וְאִם
לֹא, יַעֲשֶׂה חֶסֶר ה'.

כִּי מַר לִי מְאֹד מְכָם. עֲלִיכֶם מְבַעֵי לִי, כְּמָה דָּאֵת אָמַר, (שמואל ב א) צַר לִי
עֲלֶיךָ, מֵאִי מְכָם. אָמַר רַבִּי קְרוּנְיָא אָמַר רַב כְּהֵנָּא, עֲאֻקוּ בְּלַבְּאֵי מְכָם,
דְּאֵתוּן גְּרַמְתוּן לְבַנְיֵי דִימוּתוּ, כְּמֵאן דְּמִתְרַעַם מֵאֲחֵרָא.

וַתִּשְׁקַ עֲרָפָה לְחַמּוֹתָהּ. עֲרָפָה, הָרַפָּה שְׂמָה. לְמָה נִקְרָא שְׂמָה עֲרָפָה. עַל
שְׁהַחְזִירָה עוֹרָף לְחַמּוֹתָהּ, וְחִזְרָה לְמִקּוּמָהּ לְשִׂדְּהָ מוֹאֵב. זָנְתָה, וְלֹא
קִבְּלוּהָ, וְהִלְכָה לְאַרְצָא פְּלִשְׁתִּים. וְהַכֹּל דְּשִׁים בָּהּ כְּהַרְיָפוֹת, שְׁהַפְּקִירָה
עֲצָמָה לְזָנוֹת.

וַיִּלְקַח מִזְנוֹת שֵׁשָׁה בָּנִים. וְכוּלָם נִפְלוּ בַיַּד דְּדוֹד וְאֶנְשָׁיו, שְׁהִיָּה בֶן בְּנָה שֶׁל
רוּת. שְׁנַאֲמַר, (שמואל ב כא) וַיֹּשְׁבֵי בְּנֵי אִשְׁרָא בִּילִידֵי הָרַפָּה. וְכִי מִי נָתַן אוֹתָם
בְּנוֹב. וְהֵלֵא נוֹב סְמוּךְ לִירוּשָׁלַיִם הוּא, בְּאַרְצָא יִשְׂרָאֵל, וְהוּא בְּאַרְצָא פְּלִשְׁתִּים.

אֵלֶּא הָכִי אָמַר רַבִּי פְּנַחֵס, מְלַמֵּד, שְׂבָא עַל עֶסְקֵי נוֹב, מְפַנֵּי שְׁגָרַם עֲנִיִּין נוֹב
עִיר הַכְּהֵנִים, וְהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם הַצְּדִיקִים אֶפְּלוּ כְּחוּט
הַשְּׁעָרָה. אָמַר לוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא, דְּדוֹד, גְּרַמְתָּ כָּל כֶּד בְּנוֹב עִיר הַכְּהֵנִים,
חִיָּד, אוֹ הַדִּין יְחוּל עַל עֲצָמָךְ, אוֹ עַל זְרַעְךָ, וְלֹא יִשְׂאָר אֵלֶּא אַחַד.

תַּנִּי ר' חִיָּיא, כְּתִיב, (שמואל א כב) וַיִּמְלֹט בֶּן אַחַד לְאַחִימֶלֶךְ וְגו'. שְׂלֵא נִשְׂאָר
לְאַחִימֶלֶךְ מִכָּל בֵּית אָבִיו, זוֹלָתִי אֲבִיתָר לְבָדוּ, וְעַל עוֹן זֶה מִת שָׂאוּל וּבָנָיו,
וְכַמָּה אֲלָפִים וּרְבָבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, וְנִגְזַר עַל דְּדוֹד לְמוּת.

כִּינּוּן שְׁהִלְדָּה לְאַרְצָא פְּלִשְׁתִּים, רְאֵתָה אוֹתוֹ הָרַפָּה, אֲמָרָה לְבָנָה, הַאי דְּקִטִּיל
אַחוּךְ. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, הִגִּיעַ זְמַן מִדַּת הַדִּין לְהַנְקֵם מִדְּוֹד, עַל עֶסְקֵי נוֹב.
וְזִימְנוּ לְיִשְׁבֵי לְהוֹרְגוֹ. מִיָּד, וַיֹּשְׁבֵי בְּנוֹב, שְׂבָא עַל עֶסְקֵי נוֹב. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן,
כֶּד אָמַר דְּדוֹד, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זְרַעֵי יִהְיֶה נְכוּן לְפָנֶיךָ, וְהַרְיָנִי מִקְּבֵל עָלֶי אֵת
הַדִּין.

מָה עָשָׂה. נָטְלוּ יִשְׁבֵי, וְהִגְרִים אֵת עֲצָמוֹ עֲלָיו, וְעַל הַמְּטָה, אָמַר לִי, לֹא
יִקְרָא דִּילִי. נָטְלוּ וְאֲרָמִי לִי לְאַוּיָרָא, וְשׁוּי סִיּוּפָא דִּיתְקַטֵּל בָּהּ דְּדוֹד. הַדָּא
הוּא דְּכְתִיב, (שמואל ב כא) וְהוּא חָגוּר חָרָב חֲדָשָׁה וַיֹּאמֶר לְהַפּוֹת אֵת דְּדוֹד. מִיָּד
הַזְּכִיר אֲבִישֵׁי שֵׁם הַמְּפּוֹרָשׁ, וְעַמֵּד בְּאַוּיָר, וְסוּסוֹ מִיָּד נִשְׂמַט, וְהִלְדָּה
לִירוּשָׁלַיִם.

הִלְדָּה אֲבִישֵׁי וּבָא לְסַנְהֶדְרִין וְאָמַר, מַהוּ לְרַכּוֹב עַל סוּסוֹ שֶׁל מְלָךְ בְּשַׁעַת
הַדְּחַק, וְהַתִּירוּהוּ. מִצָּאוּ לְדוֹד עוֹמֵד בְּאַוּיָר, אָמַר לִי חִזּוֹר מִתְּפַלְתָּךְ.

אָמַר לִיה, (תהלים קטז) מָה אָשִׁיב לְה' כָּל תַּגְמוּלוֹהִי עָלַי. שְׁכָךְ מְקוּבְלָנִי מִבֵּית
דִּינוֹ שֶׁל שְׂמוּאֵל הַרְמָתִי, שְׁאֲפִילוֹ חָרַב חֲדָה מוֹנַחַת עַל צְנֹאָרוֹ שֶׁל אָדָם אֵל
יִמְנַע עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים. מִיָּד חֲזַר מִתַּפְלָתוֹ, וְקִבַּל הַדִּין עַל זְרָעוֹ. דְּכַתִּיב,
(שמואל ב כא) וַיַּעְזֹר לוֹ אֲבִישִׁי בֶן צְרוּיָה וַיִּדְּ אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וְגו'.

מָה כְּתִיב. (מלכים ב יא) וַעֲתַלְיָה אִם אֲחֻזְיָהוּ רָאֵתָה כִּי מֵת בָּנָה וַתִּקֶּם וַתֹּאבֵד
אֶת כָּל זָרַע הַמַּמְלָכָה. כְּתִיב וַתֹּאבֵד, וְכַתִּיב (דברי הימים ב כב) וַתִּדְבֹר אֶת כָּל
זָרַע כּו'. מָהוּ וַתִּדְבֹר. אָמְרָה שְׁעֵתִידִין זְרָעוֹ שֶׁל דָּוִד לִיאָבֵד מִן הָעוֹלָם.

וַתִּקַּח יְהוֹשֻׁבֵעַ בֵּת הַמֶּלֶךְ יוֹרָם כּו', אֶת יוֹאָשׁ כּו'. מְלַמֵּד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא דֵּן מִדָּה כְּנֻגַד מִדָּה. וְעַל כָּל זֶה, אָף עַל פִּי שְׁנַגְזָרָה גְזִירָה זוֹ, וְנִיתֵן רְשׁוּת
לְמִדַּת הַדִּין, עַל זֶה כְּתִיב, (ישעיה י) עוֹד הַיּוֹם בָּנָב לְעַמּוֹד. עַדִּין מִדַּת הַדִּין
בְּנוֹב עוֹמְדַת וְתוֹבַעַת דִּין מְלַפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמָה בְּצַדִּיקִים מְדַקְדָּק
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּךְ, בְּרִשְׁעִים עַל אַחַת כְּפָה וְכַפָּה.

(רות א) וַתֹּאמֶר הִנֵּה שָׁבָה יְבָמָתְךָ אֶל עַמָּה וְאֶל אֱלֹהֶיהָ. אָמַר ר' נְחוּם אָמַר
ר' יְהוּדָה, מְדַקְאָמַר שָׁבָה, מְלַמֵּד שְׁגִיּוּרַת הַיְתָה בַּתְּחִלָּה. וְכַתִּיב וְאֶל
אֱלֹהֶיהָ, דְּהָא אֱלוֹהֵי אַחַד הִיָּה לָהּ עִם נְעָמִי, וְעַכְשָׁיו חֲזָרָה לְסַרְחוֹנָה
הָרֵאשׁוֹן, וְטַעַמָּה אַחַר עֲבוּדָה זָרָה שָׁלָה.

(שם) וְרוּת דְּבָקָה בָּהּ, כְּמָה שְׁקִבְלָה עָלֶיהָ בְּחַיֵּי בַעְלָהּ, דְּבָקָה בְּאַמוּנָתָהּ. בֵּא
וְרָאָה שְׁבָחָהּ שֶׁל רוּת, שְׁאֵף עַל פִּי שְׁאִימַת בַּעְלָהּ לֹא הִיָּתָה עָלֶיהָ, דְּבָקָה
בְּאַמוּנָתָהּ. וְעַל כָּל דָּא, נְעָמִי חִידְשָׁה לָהּ כְּמַתְחִלָּה, וְהִתְרַתָּה בָּהּ הַתְּרַאוֹת,
וְכָלוּ קִבְלָתוֹ עָלֶיהָ.

רַבִּי בְרוּקַיָּא אָמַר, כְּתִיב (בראשית כא) וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר וַיִּקַּח לָחֶם וְחִמַּת
מִיָּם וַיִּתֵּן אֶל הָגֵר שָׂם עַל שְׂכָמָהּ וְאֶל הַיֶּלֶד. כִּיּוֹן דְּכַתִּיב אֶל הָגֵר, מָהוּ שָׂם
עַל שְׂכָמָהּ. אֵלָּא מְלַמֵּד, שֶׁהַזְּהִירָה עַל עוֹל הָאָמוּנָה, וְלַעֲמוֹד בְּמָה שֶׁהִיָּתָה
רְגִילָה בַּתְּחִלָּה עִמּוֹ. כְּתִיב הִכָּא שָׂם עַל שְׂכָמָהּ, וְכַתִּיב הִתָּם (שמות טו) שָׂם
שָׂם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט. מָה לְהֵלֵן עוֹל שְׂכִינָה, אָף כָּאן עוֹל שְׂכִינָה.

מָה עֲשֵׂתָה, כִּיּוֹן שֶׁרָאֵתָה עֲצָמָה יוֹצֵאת מִתַּחַת רְשׁוּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, חֲזָרָה
לְקַלְקוּלָהּ. מָה כְּתִיב, וַתִּלְךְ וַתִּתִּיעַ. אַחֲרֵי עֲבוּדַת גְּלוּלִים וְגְלוּלֵי בֵּית אָבִיהָ.
וְכַתִּיב הֶבֶל הַמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִיִּים.

רַבִּי חִידְקָא וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹסִי, הוּוּ קְאָזְלִי בְּאוּרְחָא, אָמַר ר' שְׁמַעוֹן לְרַבִּי
חִידְקָא, הָא תִּנְיִין, נְכָרִי וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, כְּכֹהֵן גְּדוֹל הַיּוֹי. מֵאִי טַעְמָא שְׁקִלוּ
לְכֹהֵן גְּדוֹל. וְהַכְּתִיב, (תהלים עח) וַיִּקֶּם יְדוּת בִּיעֶקֶב וַתּוֹרָה שָׂם בְּיִשְׂרָאֵל.
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יְהִבָּה לְיִשְׂרָאֵל, לְקַבֵּל עָלֶיהָ אֲגָרָא לְעַלְמָא דְאַתִּי, וּמִי
שְׁלֵא קִבְלוּהָ, לֹא מְקַבְּלִי עָלֶיהָ אֲגָרָא בְּעַלְמָא דְאַתִּי.

דְּהַכִּי אָמַר ר' עֲקִיבָא, יִשְׂרָאֵל שְׁעַמְדוֹ עַל הַר סִינַי, מְקַבְּלִין עָלֶיהָ שְׁכָר.
נְכָרִים שְׁלֵא עַמְדוֹ עַל הַר סִינַי, אִין מְקַבְּלִין עָלֶיהָ שְׁכָר. וְאַתְּ אֲמַרְתָּ, נְכָרִי
וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה הֵרִי הוּא כְּכֹהֵן גְּדוֹל.

אמר ליה, ככהן גדול עם הארץ תנינא ודאי. דאמר רבי יוסי בר יודא אמר רבי יוחנן, מאי דכתיב, (משלי ג) יקרה היא מפנינים וכל חפציה לא ישוו בה. אפילו ממזר תלמיד חכם, עדיף מכהן גדול עם הארץ המשמש לפני ולפנים. הואיל ואינו קורא בתורה, אין עבודתו עבודה, ואינו מקבל עליה שֶׁכֶר, ועליו כתיב, (שם יט) גם בלא דעת נפש לא טוב. כהן גדול שאינו יודע עיקר של עבודה, אין עבודתו עבודה.

ואמר רבי יודא, מניין שכהן גדול צריך להיות תלמיד חכם. דכתיב, (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו. ואם הוא עם הארץ, אין מקבל עליה שֶׁכֶר. כך גוי העוסק בתורה, הואיל והוא גוי, אין עסקו בתורה עסק, ואינו מקבל שֶׁכֶר.

פתח ואמר (ויקרא ו) צו את אהרן ואת בניו לאמר. אהרן ובניו מצוים, ושאר כהנים אינם מצוים.

אלא, כל כהן שאינו יודע עיקר העבודה, פאהרן ובניו, אינו מצווה. ואם עובד, אין עבודתו עבודה. דהא במאי מכיון, כיון שאינו יודע עיקר העבודה פאהרן ובניו.

והכי אמר רבי חייא אמר ר' יצחק, כהנים לויים וישראלים מעכבין את הקרבן. עיקרא דקרבן כהן, דאצטריך לכוונא שמה קדישא, ולסדרא דרגיו עילאין, ולייחדא כלא ביחודא שלים, ולמחדי עילאין ותתאין, ברעותא וכונה דיליה.

והכי אמר רבי חייא אמר רבי יצחק, מאי דכתיב, (שם א) אשה ריח ניחוח לה. אלא, לקבל תלתא דרגין אליו, אשה, לקבל דא לויים, דממונין על השיר, ולארמא קלא, והוא מסיטרא דאשה, ומכונני בנעימותא בניגונא וחדוה ושיר.

ומגו כך, כל זמנא דהנה סליק על הדוכן, בעוד דאיהו גבר, ושלחובא דאשה תקיף ביה, לארמא קלא בנעימותא דניגונא, איהו פשר לעבודה. כיון דאיתחלש שלהובא דבחרותא דיליה, וגומרין דנורא מתדעכין בגויה, הא אתחלש תוקפיה, וקלא שארי לאתתברא. כדן כתיב, (במדבר ח) ומפן חמשים שנה ישוב מצבא העבדה ולא יעבד עוד. ופסול לעבודה. מכאן והלאה, (שם ט) ושרת את אחיו ועבדה לא יעבד עוד.

משמרות דרקיעא, אוף הכי נמי דממונין לנגנא קמי דמריהון, איקרון אישים. והכי שמענא משמיה דרבי שמעון בן יוחאי, דאמר רבי אליעזר, דרגיו אליו, אית מנהון דממנו על תרעין לבר, ומינייהו על תרעין פנימאין לגו.

אינון פנימאין אמרין שירתא, וסלקין ועאלין בהאי שירתא, חמשה דרגין, עד חמשין. לקבל חמשין תרעין דיובלא. כיון דסלקין תמו, נטיל

לֹא רֹחַא דְּאִשָּׁא מְלַהֲטָא, וְתִבְרַת תּוֹקֶפְיָהּ. כִּיּוֹן דְּאִתְּבַר תּוֹקֶפְיָהּ, דְּחִינָא לְהוּן, וְנִחְתִּין מְאִינוּן דְּרָגִין.

וְקִיּוּמִין לְבַר, מְמוּיָנִין עַל תְּרַעֲיוֹן דְּלִבְרָא, וְאֵלִין נְטִלִין חוּלְקִיהוֹן מִתְּנַנָּא דְּאִשָּׁא דְּקוֹרְבָנָא, בְּרַ מְאִינוּן דְּנְטִלִי לְגוּ. וּבְכָל יוֹם מִתְּחַדְּשִׁין דְּמִמְנוּן עַל שִׁירְתָּא. וְזֵהוּ אִשָּׁה.

רִיחַ, לְקַבֵּל יִשְׂרָאֵל, דְּקָא מְצִלוּ צְלוּתָא, דְּחִשְׁבָּא קָמִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּרִיחַ בּוֹסְמִין דְּבִגְנָתָא דְּעֵדוֹן. נִיחוּחַ, דְּאִיהוּ נַחַת רִיחַ לְגַבּוּהַ. לְקַבֵּל דָּא כְּהוּן, דְּאִיהוּ מְכוּיָן כְּוִינָה, כְּגוּוֹנָא דְּרַעוּתָא דְּשָׂמָא קְדִישָׁא, וּמִיַּחַד יְחוּדָא בְּאַתְוּוֹן רְשִׁימִין, וְכָל דְּרָגִין נְהָרִין, וּמִתְלַהֲטִין, וְנִצְצִי בְּנִיצוּצָא עֵילָאָה, מְגוּ דְּעוּמְקָא עֵילָאָה טְמִירְתָּא.

וְעַל דָּא אֲצִטְרִידַּךְ כְּהֵנָּא לְמַהּוּי חֲפִימָא בְּחֻכְמָה, וְיָאָה בְּסוּכְלִתְנוּ, וְשִׁפִּיר בְּנִהִירוּ דְּאוּרִייתָא, וְזָרִיז, וּפְקַח יְתִיר מְכָל עֲלָמָא. וְאַם עִם הָאָרֶץ הוּא, עֲבוּדְתוּ לָאוּ עֲבוּדָה, וְעֵלִיָּה כְּתִיב (תהלים ה) לֹא יִתְיַצְבוּ הוֹלְלִים לְנַגַּד עֵינֶיךָ.

תָּא חֲזִי, זוּהֵמָא דְּכוּתִי, אָף עַל גַּב דְּאֲגִייר, קִשָּׁה לְפָרוּשׁ מִינִיה זוּהֵמָא עַד תְּלַתָּא דְּרִין, כָּל שְׁכֹן בְּעוּד שְׁהוּא כּוּתִי. כְּשֶׁרָה דְּבַהוֹן, רוּת, וְלֹא אֲשַׁכְּחוּן בְּהַ שׁוּם דּוּפִי כָּלֵל. וְדָא הוּא נֶפֶשׁ הַשְּׁכֵלִית. עֲרַפָּה, שְׁהִיא נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית, מִיַּד חֲזָרָה לְסַרְחוּנָה וְלִקְלִקוּלָּה. אֲתָא רַבִּי חִידְקָא וּנְשָׁקִיָּה. אָמַר, וְדָאִי דְּזִעִירִין אִינוּן דְּמִתְעַבְּרִין זוּהֵמוּתִיָּהּ מִיַּנְיָהּ.

רַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר, כְּתִיב (מלכים א ב) וַיֵּשֶׁם כְּסָא לְאִם הַמֶּלֶךְ, זוּ רוּת הַמּוֹאָבִיָּה, דְּזָכְתָּה וְרָאֲתָה לְמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה עַל כְּסָאוֹ.

כְּשֶׁם שְׁלֹבָה הָיָה שְׁלֹם, כֶּף הַשְּׁלִים יְמִיָּה וּשְׁנוּתִיָּה. הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (רות ב) וַתְּהִי מִשְׁכַּרְתָּךְ שְׁלֹמֹה. שְׁלֹמֹה כְּתִיב, וְקָרִינָן שְׁלִימָה. מְלַמֵּד, שְׁרָאֲתָה לְמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה עַל כְּסָאוֹ, וְרָאֲתָה שְׁכָרָה בְּעוֹלָם הָיָה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

וַתֵּצֵא מִן הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה שְׁמָה וּשְׁתֵּי כְלִתֵּיהָ עִמָּה כּוֹי. וַתֹּאמֶר נְעָמִי לְשְׁתֵּי כְלִתֵּיהָ לְכַנְהָ שְׁבִנָּה כּוֹי. וַתֹּאמְרָנָה לָּהּ כִּי אֲתָךְ נָשׁוּב לְעַמְךָ. וַתֹּאמֶר נְעָמִי שְׁבִנָּה בְּנִתִי כּוֹי וַתֹּאמֶר הִנֵּה שְׁבָה יְבַמְתָּךְ אֶל עַמָּה כּוֹי. עֲרַפָּה תִבֵּת אֶל עַמָּה וְאֶל אֱלֹהֶיהָ. וַתֹּאמֶר רוּת אֶל תִּפְגְּעִי בִּי לְעִזְבֶּךָ לְשׁוּב מֵאַחֲרֶיךָ. כֶּף בּוּדְקִין לְגַר, בְּשִׁבִיל שְׁיִתְקִיִּים תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה כְּרוּת, בְּלִבָּב שְׁלֹם.

רַבִּי אֶלְכָּסְנִדְרִי פְתַח, (מלכים ב ד) וְאִשָּׁה אַחַת מְנַשִּׁי בְּנֵי הַנְּבִיאִים צָעֲקָה אֶל אֱלִישָׁע וְגוֹי. תַּמּוֹן תְּנִינּוּ, דָּא אִשְׁתַּ עוּבְדִּיהוּ. וּמִמּוֹנָה הָיָה עַל בֵּית אַחָאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. וּבְשַׁעָה שְׁהִלְךְ עוּבְדִּיהוּ אֶצְל אֱלִיָּהוּ, הִפִּיר בּוּ אֱלִישָׁע.

וְאִי תִימָא, אֱלִישָׁע לֹא שָׁמַשׁ לְפָנָיו עֲדִין. כְּבַר הָיָה מְשַׁמֵּשׁ. וְאִין מוּקְדָם וּמְאוּחָר. וְעַל כֵּן כְּתִיב, וְאִתָּה יִדְעָתָּ כִּי עֲבָדְךָ הָיָה גֵרָא אֶת ה', דְּוַדָּאִי הִפִּיר בּוּ אֱלִישָׁע מְאוּחָרָה שְׁעָה.

צַעֲקָה אֶל אֱלֹהֵי שָׁמַיִם. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שָׁמַת עוֹבְדֵיהוּ, מִת אַחָאָב. וּמִלֶּךְ יְהוֹרָם
בָּא לְקַחַת אֶת שְׁנֵי יְלָדָיו. מָה עָשְׂתָה. הֲלִכָה גוֹעָה צוֹעֶקֶת וּבוֹכָה לְבֵית
הַקְּבָרוֹת. עֲמָדָה עַל קְבָרוֹ וְצַעֲקָה, יִרְא אֱלֹהִים, כִּד וְכִד עוֹשִׂים לִיתוּמִיָּד.

אָמְרוּ לִיה לְעוֹבְדֵיהוּ, הֲרִי אֶתְתִּיד עוֹמְדַת וְצוֹעֶקֶת וּבוֹכָה עַל קְבָרָךְ. מָה
עָשָׂה. הֲלִד לֹ אֶצֶל חֲזָקִיהוּ, אָמַר לִיה דִּי בְּעוֹלָם הַזֶּה. הֲלִד לֹ אֶצֶל הָאָבוֹת,
אָמַר כִּד וְכִד יֵשׁ לִי. אָמְרוּ לֹ, כִּבְר שְׁמַעְנֵנוּ צַעֲקוֹתֶיךָ, לִד אֶצֶל אֱלֹהֵי שָׁמַיִם
הַנְּבִיא.

אֲדַהֲכִי, חֲזָרָה גוֹעָה וְצוֹעֶקֶת עַל קְבָרוֹ, אָמַר לָהּ אִי עֲנִיָּיה, לְכִי אֶצֶל אֱלֹהֵי שָׁמַיִם,
וְהוּא יִתֵּן לָךְ עֶצָה. מִיַּד הֲלִכָה אֶצֶל אֱלֹהֵי שָׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי, בָּא וּרְאָה הֵיאָךְ מְסַפְּרִים הַמֵּתִים בְּקְבָרוֹתָם זֶה עִם זֶה, וְהֵלֵא
נַפְשוֹתָם בְּמָקוֹם אַחֵר עוֹמְדַת. (תהלים כה) סוּד ה' לִירְאֵיו וְכוּ'. נִזְדַּמֵּן לִיה
רַבִּי בּוֹן, אָמַר, קִשְׁיָא הַכִּי קִיַּמָּא, וְהַשְׁתָּא מַלְּה בְּתַרְיִן, מִשְׁתַּוְּקָא לָא
כְּלוּם.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה כו) נַפְשֵׁי אֲוִיתְךָ בְּלִילָה אֶף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחְרְךָ. נַפְשֵׁי
אֲוִיתְךָ, תַּרְיִן קִטְרִין טְבִין יְהִיב הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵר נֶשׁ, לְשִׁמְשָׂא בְּהַאי
עֲלָמָא, וְאִינוּן נַפְשָׂא וְרוּחָא. נַפְשׁ, לְקִיּוּמָא דְּגוּפָא, בְּמַצּוֹת דִּיתַעַר מִנִּיהּ.
רוּחַ, לְאִיתַעַרָא לִיה בְּאוּרִייתָא, וְלֶאֱנַהֲגָא לִיה בְּהַאי עֲלָמָא. וְאִי זְכוּ נַפְשׁ
בְּמַצּוֹת, וְרוּחַ לְאִתַּעַסְקָא בְּאוּרִייתָא. כִּדִּין נַחְתוּ עֲלֵיהּ רַבּוּ וְתִיר מְלַעֲיָלָא,
כְּפִים אוּרְחוּי.

וּבְתַרְיִן אֲלִין, אֲזִיל בְּר נֶשׁ בְּהַאי עֲלָמָא, לְשִׁמְשָׂא בְּהוּ. דִּהֵהוּא נַפְשׁ לָא
אֲתַקִּים בְּגוּפָא, אֶלָּא בְּאִתַּעַרוּ דְּרוּחַ דְּשַׁרְיָא עֲלֵיהּ.

כִּד עֲיִיל בְּר נֶשׁ לְשִׁמְשָׂא וְלִמְפַלַח לְמַאֲרִיה בְּאֲלִין תַּרְיִן. אִיתַעַר עֲלֵיהּ
מְלַעֲיָלָא אֲתַעַרוּ קְדִישָׂא, וְשַׁרְיָא עֲלֵיהּ דְּבֵר נֶשׁ, וְסַחְרָא לִיה מְפַל סְטִרִין.
וְאִיתַעַר בִּיה בְּחֻכְמַתָּא עֵילָאָה, לְמַזְכֵּי וְלְמַהֲוֵי בְּהִיכְלָא דְּמַלְכָּא.

וְהֵהוּא אֲתַעַרוּ דְּשַׁרְיָא עֲלֵיהּ, מְאַתֵּר עֵילָאָה הוּא. וּמַאי שְׁמִיה. נְשָׁמָה.
וּמִיַּנִּיה יִתַּעַר לְבֵר נֶשׁ תְּשׁוּבָה, וְעוֹבְדִין טְבִין. וְאִיהוּ חֵילָא עֵילָאָה, חֵילָא
דְּתְשׁוּבָה, אִימָא לְרוּחַ, וְרוּחַ בּוֹן לָהּ.

וְעַל נְשָׁמַתָּא, אִית לָהּ מְרַחֲמָא עֵילָאָה. וּמַאי שְׁמָה. נְשָׁמַתָּא לְנִשְׁמַתָּא.
וְאִיהוּ אִיקְרִי אַב לְרוּחַ. מִיַּנִּיה יִתַּעַר לְבֵר נֶשׁ, יִרְאָה, וְאַהֲבָה, תּוֹרָה, וּמַצּוּה.
וְאִינוּן מְאַב וְאִם בּוֹן וּבֵת. יוּ"ד אַב. ה"א אִם. וְאִ"ו בּוֹן. ה"א בֵּת. וְדָא יְדוּ"ד
מְלָא.

בְּדוּגְמָא דְּאִית רוּחָא וְנַפְשָׂא דִּימִינָא, דִּינְצֵר הַטּוֹב, כִּד אִית רוּחָא וְנַפְשָׂא
דְּשְׁמַלָּא, דִּינְצֵר הָרַע. וְעַל דָּא אָמַר, (דברים ל) רְאָה נְתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת
הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמָּוֶת וְאֶת הָרַע. אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב, דִּקְדוּשָׁה.

וְאֵת הַמּוֹת וְאֵת הָרַע, דְּשִׁמְאֵלָא, דְּיִצְרַר הָרַע. וְעַל דָּא רַמְזוּ, וַיִּמְעַץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע, מִן הַטּוֹב אֲכֹל, וּמִן הָרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ.

וְעַל ה"א עֵילָאָה שְׁהִיא נְשִׁמְתָא אַם. וְעַל ה"א תַּתְּאָה שְׁהִיא בַת. אֵיתְקַרֵי הָאִי קָרָא, (משלי יד) חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה. וְאוֹלֵת בְּיָדֶיהָ תִּהְרַסְנּוּ, דָּא נִפְשׁ הַבְּהֵמִית דְּיִצְרַר הָרַע. בְּיָדֶיהָ תִּהְרַסְנּוּ, הַגּוֹף דְּקוּדְשָׁא, דְּלֵהִיב לִיהָ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁמְשָׁא בְּהָאֵי עֲלֵמָא, וּנְשִׁמָּה לְאַתְעָרָא לְשִׁמּוּשָׁא דְלַעִילָא.

כַּד בַּר נֶשׁ בְּהָאֵי עֲלֵמָא נְאִים בְּעַרְסִיָּה, רוּחִיָּה מְשֻׁטָּא וְאַזְלָא וְרַעוּתִיָּה לְסַלְקָא בְּכָל יְלִילָא. וְכַמָּה מְמַנִּין תְּרִיסִין קַיִימִין בְּכָל רְקִיעַ וְרַקִּיעַ.

דְּאָמַר רַבִּי נְחוּנְיָא, סָח לִי בֶן גָּאִים, כְּשִׁעֲלִיתִי לְרַקִּיעַ, בְּרַקִּיעַ הָעֲלִיּוֹן מְצֵאתִי מְלֶאכִים שְׂרָפִים, כּוֹלֵם כְּמֵרָאָה הַלְּפִידִים, וְגִלְגְּלִי אֵשׁ סוֹבְבִים אוֹתָם, וְגִבּוֹתָם כְּגִחְלִי אֵשׁ, וְשִׁינֵיהֶם וְעֵינֵיהֶם שְׂבִיבִין דְּנֹור, כְּסוֹתָם אֵשׁ לוֹהֶטֶת, וְעֲלִיָּהֶם מְמוֹנָה אַחַד, הַדּוּמִיעַם שְׁמוֹ.

כְּשִׁרְאוּ אוֹתִי שָׁם, אָמְרוּ מִי נָתַן יְלוּד אִשָּׁה בֵּינֵינוּ בְּמִקּוֹם הַזֶּה, פְּחַדְתִּי מִמֶּנּוּ, וְהַזְכַּרְתִּי אוֹתֵיָּהּ הַשָּׁם, כְּשִׁרְאִיתִי שְׁמִבְקָשִׁים לְשָׁרוּף אוֹתִי בְּהַבֵּל פִּיהֶם, וְעָמְדוּ כּוֹלֵם. אָמַר לִי אוֹתוֹ הַשֵּׁר הַגָּדוֹל הַמְּמוֹנָה עֲלֵיהֶם, מִי אֶתָּה. אֲמַרְתִּי לוֹ שְׁמִי.

אָמַר לִי, אֵי יָדִיד. כָּל בְּאֵי עוֹלָם עוֹבְרִים עַל יָדִי בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה, בְּשַׁעַה שְׂבָאִים לְשֹׁכֵב עַל מְטוֹתֵיהֶם, וּמְפַקִּידִים רוּחַם בְּיַד אָדוֹן עוֹלָם. מִיָּד פּוֹרְחִים מֵהֶם, וְעוֹלִים לְפָנָיו.

וְכָל הַרוּחוֹת לְפָנָי, וְלֹא נָתַן לִי רְשׁוּת לְהַכְנִיס, אֲלֵא אוֹתָם הַכְּתוּבִים לְפָנָי. חוּץ מֵאוֹתָם שֶׁעָשׂוּ מְצוֹת לְפָנָיו בַּיּוֹם, עַד יִיּוֹן אָנוּ מְבַקְשִׁים וּמְחַפְּשִׁים אַחֲרֵיהֶם.

נִשְׂאֵתִי עֵינַי, רְאִיתִי שְׁסִי"ה הַיְכָלוֹת, כְּמִנְיָן יְמוֹת הַחֲמָה. וְכוֹלֵן לְצַד מְזָרַח, וְאַרְבַּע שְׁעָרִים בְּכָל הַיְכָל וְהַיְכָל, וְכַמָּה מְמוֹנִים וּמְשָׁרְתִים עֲלֵיהֶם, וְכוֹלֵם דְּמוֹת אַחַת לָהֶם, וְקוֹרְאִים לָהֶם מְשָׁרְתֵי מְזָרַח. וְכֵן לְצַד דְּרוֹם.

חוּץ מִמָּה שְׁרְאִיתִי לְאוֹתוֹ צַד, שֶׁעַר גְּבוּהָ עַד מְאוּד מְכָל הַשְּׁעָרִים. שְׂאֵלְתִי עַל הַשְּׁעַר הַהוּא. אָמַר לִי אֵי יָדִיד. בְּשַׁעַר הַזֶּה עוֹבְרִים כָּל בְּעֲלֵי צַעַר, וְכָל בְּעֲלֵי דְמָעָה, מְצַעַר אוֹמוֹת הָעוֹלָם. וְכָל אוֹתָם בְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה, כּוֹלֵם נְכַנְסִים בְּשַׁעַר זֶה.

לְמַעַלָּה מִזֶּה הַשְּׁעַר, נִגְלָה לְפָנָי שֶׁעַר גָּדוֹל, וַיִּי שְׁעָרִים סְבִיבֵיו, שְׂאֵלְתִי עָלָיו. אָמַר לִי, הַשְּׁעַר הַזֶּה אֵין לִי רְשׁוּת עָלָיו, וְלֹא נִפְתַּח אֲלֵא בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ וְשִׁבְתוֹת יוֹם טוֹב. בְּאוֹתוֹ זְמַן כְּשֶׁנְּכַנְס שְׁבַת, אוֹ רֵאשׁ חֲדָשׁ, אוֹ מוֹעֵד, קוֹל מְתַפְּצֵץ בְּכָל הַיָּמִין רְקִיעִים, וְאוֹמֵר, (ישעיה כו) פְּתַחוּ שְׁעָרִים וַיָּבֵא גוֹי צַדִּיק שְׁמֵר אֲמִנִים.

מִפְּנֵי שְׂכַל הַרוּחוֹת שֶׁבָּגְנוּ עִדּוֹן שֶׁבְּאַרְץ כָּל יְמֵי הַשְּׁבוּעַ עוֹמְדוֹת שָׁם, וּמְטִיילֵת בְּתוֹכוֹ. וּבְאוֹתוֹ זְמַן וּבְאוֹתוֹ רְקִיעַ שֶׁעַל גְּבִי גֹן עִדּוֹן שֶׁבְּאַרְץ, שֶׁבְּאוֹתוֹ שְׁעָרִים נִפְתָּחוֹת ד' חֲלוֹנוֹת, רְשׁוּמוֹת בְּד' אוֹתִיּוֹת שֶׁל שָׁם הַמְּפֹרָשׁ, הוּא הַמִּיּוֹחַד בְּגַגְזֵי מְרוֹמִים, וְכָל אוֹתָם הַרוּחוֹת מִתְּלַבְּשׁוֹת בְּלְבוּשׁ יָקָר, בְּאוֹתוֹ גֹן עִדּוֹן, כְּדָמוֹת אוֹתוֹ עוֹלָם שֶׁהָיוּ עוֹמְדוֹת בְּמִלְבוּשׁ בְּשָׂר מְטֵפָה סְרוּחָה.

וּבְשָׁעָה שֶׁהַחֲלוֹנוֹת נִפְתָּחוּ, כּוֹלָם פּוֹשְׁטִין מִלְבוּשֵׁיהֶם, וּפּוֹרְחִים לְמַעַלָּה בְּאוֹתוֹ חֲלוֹנוֹת, וְעוֹלוֹת בְּמָקוֹם הַזֶּה. וְשָׁפָה בְּעֵלֵי כְּנָפִים, וְכַמָּה מְמוֹנִים עִמָּהֶם, פּוֹתְחִים הַשָּׁעַר הַזֶּה. וְכָל אֵלוֹ הַעֲשָׂרָה שְׁעָרִים, הַרוּחוֹת נִכְנָסוֹת לָשָׁם בְּחֻדוֹהָ וְעוֹלוֹת לְמַעַלָּה. וְכֵן כָּל רְקִיעַ וְרְקִיעַ בְּדָרְדָּרָה זֶה, בְּשָׁלוֹם וּבְשִׂמְחָה רַבָּה.

בְּשָׁעָה שֶׁאֵלוֹ הַרוּחוֹת עוֹלוֹת, רוּחוֹת אַחֲרוֹת יוֹרְדוֹת, שֶׁנִּיתּוּסָפוּ בֵּין הַחַיִּים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. אֵלוֹ עוֹלוֹת, וְאֵלוֹ יוֹרְדוֹת. בְּאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁיִּרְדּוּ אֵלוֹ מִשָּׁם, שָׁם חוֹנוֹת הָאֲחֵרוֹת, וְאֵין הַמָּקוֹם נִשְׁאַר פָּנוּי.

בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, בְּשָׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים וַיְהִי נוֹעַם ה' אֱלֹהֵינוּ כּו', אוֹתָם הַרוּחוֹת שֶׁיִּרְדּוּ לָהֶם בְּשַׁבָּת, עוֹלוֹת. אֵלוֹ עוֹלוֹת, וְאֵלוֹ יוֹרְדוֹת. אֵלוֹ עוֹלוֹת בְּמָקוֹמוֹן. וְאֵלוֹ יוֹרְדוֹת לְמָקוֹמוֹן. וְכֵן תְּמִיד בְּעֵנְנוֹ זֶה.

אָמַר רַבִּי אֶלְכָּסֶנְדֵּרִי, בְּשָׁעָה שֶׁנִּפְטַר הָאָדָם מִן הָעוֹלָם, הַנְּשָׁמָה וְהַנְּפֶשׁ אֲזָלוּן כְּחֻדָּא. שְׁנַאֲמַר, (רוֹת א) וַתִּלְכְּנָה שְׁתֵּיהֶם עַד בּוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם.

וַיְהִי כְּבוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם וַתַּחֲסֶם כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֹּאמְרָנָה הַזֹּאת נַעֲמִי. דְּאֲזַלְתְּ מֵאַתֵּר הַדִּין, מְלֵיאָה מִכָּל טְבָא, מְלֵיאָה מִן אוּרִייתָא. עֵמוּדָא דְעֵנְנָא בְּרִישָׁא בִּימָמָא, וְעֵמוּדָא דְאַשְׁתָּא בְּלֵילָא. וְשָׂרְגָא נְהִיר קְדָמָה. וַיַּחֲמוּן לָהּ גִּינְתָא דְעִדּוֹן, אַתֵּר אַגְרִיהוֹן טַב דְּצַדִּיקֵיא. וַיַּחֲמוּן לָהּ גִּיהֶנֶס, אַתֵּר פּוֹרְעֵנְתָהוֹן דְּרִשִׁיעֵיא. דְּנִידוֹנִין בִּיהַ עַל חוּבֵיהוֹן, שְׁנַאֲמַר (אִיּוֹב כט) בְּהִלּוֹ נְרוֹ עָלֵי רֵאשִׁי.

בְּהַהוּא שַׁעֲתָא, אָמַרָה הַנְּשָׁמָה, אֵל תִּקְרָאנָה לִי נַעֲמִי קְרָאן לִי מְרָא וְגו', אֲנִי מְלֵאָה הַלְכָתִי כְּמָה דְאַמְרֵתוֹן, וְרִיקָם הֶשִׁיבֵנִי ה'. כִּד הוֹינָא בְּאַתְרָא הַדִּין, הוֹינָא מְלֵיאָה מִן אוּרִייתָא, מְלֵיאָה מִכָּל טְבָא. וְכַעַן רִיקָם הֶשִׁיבֵנִי ה', לָזֶה הָעוֹלָם.

(רוֹת א) לְמָה תִּקְרָאנָה לִי נַעֲמִי וְהִי עֵנָה בִּי וְשִׁדֵּי הַרְעָ לִי. דְּעָאֵל בִּי יִצָר הַרְעָ, רוּחַ הַבְּהֵמִיּוֹת וְנֶפֶשׁ הַבְּהֵמִיּוֹת, שֶׁעָלִיהָ נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי יד) חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה וְאוֹלֵת בִּידֵיהָ תִּהְרָסֶנּוּ. חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה, דָּא נִשְׁמָה וְנֶפֶשׁ דְּקוּדְשָׁא. וְאוֹלֵת בִּידֵיהָ תִּהְרָסֶנּוּ, דָּא נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִיּוֹת, שֶׁתִּהְרָס בְּגִנּוֹן הַגּוֹף בְּאוֹלֵתָהּ. וְדָא הִיא שְׁנִשְׁאַרְתָּ בַּגּוֹף, שְׁנַאֲמַר, (אִיּוֹב יד) אֵד בְּשָׂרוֹ עָלֵיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוֹ עָלֵיו תִּתְּאָבֵל, דְּאַשְׁתַּתְּפוּ בִּיחַד.

מְשַׁל לְמָה הַדָּבָר דּוֹמָה, לְמַלְכָּא דְמִינָה בְּגִינְתָּא דִילִיָּה תְרִין שׁוּמְרִין, הָאֶחָד פִּיֶּסַח, וְהָאֶחָד סוּמָא. אָמַר לְהוֹן, אֶסְתַּמְרוּן דְּלָא תִיכְלוּן מֵאִיבָא דְּגִינְתָּא הַדָּא, וְדָאנָא יִדְעָנָא כָּל אִיבָא דְאִית בֵּיהּ.

מָה עֲבָדוּ. הַפִּיֶּסַח אָמַר לְסוּמָא, הָא רְעוּתוֹן דְּנִיכְלוּן מֵאִיבָא דְאִילְנִין אֵלִין. אָמַר הַסוּמָא, אָנָּא לֹא חֲזִי. וְהַפִּיֶּסַח אָמַר, וְהָא לִית אָנָּא יָכִיל לְמִיזֵל. מָה עֲבָדוּ. רָכַב הַפִּסַּח עַל הַסוּמָא וְאָכְלוּ.

וְאֶתָּא מְלָכָא, וְחֲזָא דְאָכְלוּ מֵאִיבָא דְאִילְנָא. אָמַר לְהוֹן, מֵאֵן אָכַל מֵאִיבָא דְאִילְנָא. הַסוּמָא אָמַר, אָנָּא לֹא חֲזִי. אָמַר הַפִּיֶּסַח, הָא אָנָּא לֹא יָכִיל לְמִיזֵל. מָה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ, אָמַר, כְּמָה דְעֲבַדְתוּן וְאָכַלְתוּן מֵאִיבָא דְאִילְנָא, כֵּן יִתְעַבֵּיד לְכוּן. מָה עֲבַד מְלָכָא. אָמַר לְעֲבָדֵיו, אֲרַכִּיבוּ הַפִּיֶּסַח עַל הַסוּמָא, וְיַהֲבוּן לְהוֹן שְׂתִין פּוּלְסִין בְּאֶתְרָא הַדִּין.

כַּד נִפְּשׁ הַבְּהֵמִית מִן יֵצֵר הָרַע, עִם הַגּוֹף. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לָהֶם חֵיבוּר אֶחָד, הַנִּפְּשׁ הַבְּהֵמִית עִם הַגּוֹף, וּמַעֲנִישׁוֹן יַחַד. וְכֵן אִם הָיָה צָדִיק, מִחֲבָרָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְקַבְּלִים שְׂכָר טוֹב יַחַד.

רַבִּי עֲזַרְיָה וְרַבִּי חֲזַקְיָה, הָיוּ סָלְקוּ לְרַגְלֵי, הָיָה עִמָּהוֹן הַהוּא טִייעָא, דְּהָוָה טָעִין אֲבַתְרִיָּהוּ. אָמַר ר' עֲזַרְיָה לְרַבִּי חֲזַקְיָה, מִיָּדִי שְׁמַעַת בְּהַהוּא קָרָא דְכְּתִיב, (שְׁה"שׁ ו) אֵל גִּנַּת אֶגּוֹז יִרְדְּתִי לְרֵאוֹת בְּאֵבִי הַנָּחַל. דְּבָרֵי הַתּוֹרָה נִמְשָׁלִים לְאֶגּוֹז, הֵיאֵד.

אָמַר לֵיהּ, מָה אֶגּוֹז אִית לֵיהּ קְלִיפָה לְבַר, וּמוֹחָא לְגוֹ. אַף דְּבָרֵי תּוֹרָה, אִית בְּהָ מַעֲשָׂה, מְדַרְשׁ, וְהַגְּדָה, וְסוּד, כֹּלָּא דָּא לְגוֹ מִן דָּא.

אָמַר לֵיהּ, הֵכִי שְׁמַעְנָא לְהָאִי. בְּהַהוּא זִימְנָא דְהַמְלִךְ שְׁלֵמָה גְּלִי שִׁיר הַשִּׁירִים, זִוְהֵמָא דְהַהוּא נָחַשׁ קְדַמָּאָה דְאֵטִיל בְּאֶדָם וְחִוָּה, אֶתְפָּסַק מַעֲלָמָא, בְּגִין דְּכַד נִפְקוּ תּוֹלְדֵין לְעֵלְמָא מְאָדָם וְחִוָּה, מַהֵהוּא זִוְהֵמָא נִפְקִי.

וְהֵכִי שְׁמַעְתִּי מְרַבּוֹתִי, וְאִינוּן שְׁמַעוּ עַד פּוּמִיָּה דְאִלְיָהוּ. וְדָאֶמַר הֵכִי, מֵאִי דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית ד) וְהָאֶדָם יָדַע אֶת חִוָּה אֲשֶׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֵד אֶת קַיִן וַתֹּאמֶר קִנִּיתִי אִישׁ אֶת ה'. וְהָאֶדָם, דָּא אֶדָם קְדַמָּאָה, כַּד אֶתָּא נָחַשׁ עַל חִוָּה, אֵטִיל בְּהָ זִוְהֵמָא, וְקַיִן מַהֵהִיא סְטָרָא דְהַהוּא נָחַשׁ נִפְקַ, מַה נָחַשׁ דְּרַכּוּ לְהַרוּג וּלְהַמִּית, הֵכִי נִמִּי קַיִן, מִיָּד נַעֲשָׂה הַוֵּרָג.

כַּדְּבָר אַחֵר, (יִשְׁעִיָּה יד) מְשַׁרְשׁ נָחַשׁ יֵצֵא צָפַע וּפְרִיו שְׂרָף מְעוּפָף. כִּי מְשׁוּרְשׁ נָחַשׁ, דָּא נָחַשׁ הַקְּדַמוּנִי. יֵצֵא צָפַע, דָּא קַיִן, שְׂיָצֵא מְשַׁרְשׁוֹ וּמַעֲיָקְרוֹ. וּפְרִיו שְׂרָף מְעוּפָף, שְׁנַעֲשָׂה הַוֵּרָג כְּשֶׁרָף הָזָה, שְׂאִין לְמַכְתּוֹ לַחֲשׁ. מְעוּפָף כְּפוּל, שְׂכָבֵר נַעֲשָׂה הַנָּחַשׁ בְּמִינוֹ כְּפוּל.

וְאִי תִימָא מַהֵהוּא זִוְהֵמָא נִפְקַ, וּקָרָא אָמַר וְהָאֶדָם יָדַע אֶת חִוָּה אֲשֶׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֵד אֶת קַיִן. וְדָאִי מְאָדָם הָוָה, וְלֹא מַהֵהוּא זִוְהֵמָא. אֵלָּא הַהוּא

נחש הטיל בה זיהמא בְּחֹה, וְהָהוּא זִוְהֶמָא דְאִשְׁתָּאב בָּהּ, הָוּה מְכַשְׁפָּשָׁא
בְּמַעְהָא, וְלֹא הָוּה לִיָּה גּוּפָא לְאִתְכַלְלָא בֵּיָה, וּלְנַפְקָא הָהוּא רוּחָא לְעֵלְמָא.

כִּיּוֹן שְׂבָא אָדָם הָרָאשׁוֹן עָלֶיָהּ, אִיתְעָרַב הָהוּא זִוְהֶמָא בְּהָהוּא זָרַע, וְעֵבֵד
גּוּפָא לְהָהוּא רוּחָא בִישָׂא, וְזִוְהֶמָא דְהָוּה בְּמַעְהָא אִתְכַלְלִילָא בֵּיָה, וּנְפַק
לְעֵלְמָא בְּדִיוּקְנָא סוּמְקָא, סְגִי מְכַל שְׂאָר בְּנֵי אַנְשָׂא דְעֵלְמָא דְהָוּוּ אַבְתְּרִיָּה.

וְעוֹד דְהָהוּא זָרַעָא דְאִטִּיל בָּהּ אָדָם לְמִיעְבַּד גּוּפָא, מְהָהוּא סִיטְרָא בִישָׂא
הָוּה, וְאִתְתַּקַּף הָהוּא רוּחָא בִישָׂא, וְאִתְגַּלִּים בֵּיָה, וּנְפִיק לְעֵלְמָא. כִּיּוֹן
דְחֻמַּת לִיָּה חֹה, אֶמְרָה קְנִיתִי אִישׁ אֶת ה', עִם ה'.

וְכַד אִייתִי קְרַבְנִיָּה, מְהָהוּא סִטְרָא בִישָׂא אִייתִי לִיָּה. דְכְּתִיב, (בראשית ד)
וַיְהִי מִקֶּץ יָמַי, דְהוּא סִטְרָא בִישָׂא, וְלֹא מִסִּטְרָא דְקְדוּשָׁה, דְהוּא מְקַץ
יָמַי.

שֵׁת, בְּסִיס עֵלְמָא בְּצַדִּיקִים וְחִסִּידִים דְנַפְקוּ לְבַתֵּר מִנִּיָּה. שֵׁת דָּא הָוּה סִיוִם
דְאַלְפָּא בֵּיתָא, וּמִינִיָּה אֶהְדְּרוּן אֶתְוֹן לְמִישַׁר, שֵׁת.

כִּיּוֹן דְאִסְתֵּימוּ אִינוּן צַדִּיקִים וְחִסִּידִים עַד נַח, וְהָוּוּ אִינוּן בְּנֵי טוֹפְנָא,
דְאִתְמַחוּ כּוּלְהוֹן. כִּיּוֹן דְאִתְמַחוּ כּוּלְהוֹן, וּנְפַק נַח וּבְנוּהִי מְתִיבוּתָא, כְּדִין
כְּתִיב, (שם ט) וּמֵאֵלָה נִפְצָה כָּל הָאָרֶץ, כְּדִין שְׂרִיאוּ אֶתְוֹן בְּאַלְפָּא בֵּיתָא
לְמַפְרַע, תַּשׁ"ר. וְכְדִין כְּתִיב, וּמֵאֵלָה נִפְצָה כָּל הָאָרֶץ, וְאִזְל כָּל עֵלְמָא,
בְּהָהוּא זִוְהֶמָא דְנַחֵשׁ.

וְאַף עַל גַּב דְאַבְרָהָם תַּקַּן מַה דְעֵבֵד אָדָם. וְכֵן יִצְחָק וַיַּעֲקֹב וְצַדִּיקֵיָא. עִם
כָּל דָּא, זִוְהֶמָא דְנַחֵשׁ לֹא פְסָקָא, עַד דְקִיִּימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְסִינַי.
וְאֶהְדְּרוּ אֶתְוֹן בְּאַרְח מִישַׁר, וּמְנַהוֹן לְמַפְרַע, חַד מְכָאן, וְחַד מְכָאן. וְכַד
סְרַחוּ, אֶהְדְּרוּ בְּגוּפָא אַחְרָא. אֶהְדְּרוּ אֶתְוֹן בְּגוּוֹנָא אַחְרָא.

וְכַד אִזְל עֵלְמָא, בְּרַזִּין דְאַלְפָּא בֵּיתָא, עַד דְאִתָּא שְׁלֵמָה. כִּיּוֹן דְאִתָּא שְׁלֵמָה,
אִשְׁתַּכְּחוּן אֶתְוֹן קִיִּימִין עַל קִיּוּמֵיָהוּ. וְכְדִין כְּתִיב, (מלכים א ה) וַתִּרְבַּח חֲכָמַת
שְׁלֵמָה, וְקִיִּימָא סִיְהָרָא בְּשְׁלִימוּתָא, כְּדִין אִתְגַּלִּי שִׁיר הַשִּׁירִים בְּעֵלְמָא.

וְכְדִין אֶמְר, (ש"ש ו) אֶל גִּנַּת אֶגְוֹז יִרְדְּתִי. מַה אֶגְוֹז, מוּחָא לֹא אִשְׁתַּכַּח אֶלָּא
לְבַסוּף, כְּדָ עֵלְמָא הָכִי הָוּה, עַד דְאִתְקִיִּימָא קְלִיפִין, וְקִיִּימָא עֵלְמָא בְּמוּחָא,
וְסִיְהָרָא בְּאַשְׁלֵמוּתָא.

אֶמְר הָהוּא טִיִּיעָא, בְּמֵאִי קְאִמְרִיתוּ וַתְּתוּקְמוּ הָאִי קְרָא דְכְּתִיב, (רות א)
וַתִּלְכְּנָה שְׁתֵּיָהֶם עַד בּוֹאָנָה בֵּית לָחֵם וַיְהִי כְּבוֹאָנָה בֵּית לָחֵם וַתִּהְיֶה כָּל
הָעִיר עֲלֵיהֶ"ן. עַד הָכָא תִּרְיוֹן, וַתִּאֲמַרְנָה הַזֹּאת נַעֲמִי חַד וְלֹא יִתִּיר. אֶמְר
רַבִּי עֲזַרְיָה, אֲשַׁרִּיכֶם יִשְׂרָאֵל, שְׁאַפִּילוּ הָרִיקְנִים שְׁבָכֶם, מְלֵאִים תּוֹרָה
וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

נחתי תרונתו, אמרו ליה, מידי שמיע לך בהאי קרא. אמר, הכי שמענא. בזמנא דבעי הקדוש ברוך הוא למיהב תורה לישׂראל, הלוחות היו כתובים פנים ואחור. שנאמר, (שמות לב) מִזָּה וּמִזָּה הֵם כְּתוּבִים.

והלוח אחד פנים ואחור. והלוח אחרת ימין ושמאל. שנאמר, (שמות לב) והלוחות מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלוחות, תרין, על מה אמר תרין זימנין והמכתב מכתב.

דקוהם שעשו ישׂראל העגל, ובעי הקדוש ברוך הוא למיהב תרין תורות, שבכתב ושבעל פה אליו, על ידא דמשה לישׂראל, והלוחות מעשה אלהים המה וגו'. והלוחות היו בדוגמא ויה לוחות. ויה מכתב, מכתב דכתיב, דא הוא ויה.

לוחות ייה. מעשה אלהים המה, דא בינה עילאה. ויה, אינון תרין דרועין. ויה מכתב, אינון יעקב ורחל, שנקראו שמש וירח, ונקראו שני שדים, ונקראו חד. ועל דא אמר, ויה מכתב מכתב אלהים הוא. חרות על הלוחות, אל תקרי חרות, אלא חירות, חירות ממלאך המות, ומשיעבוד מלכיות, וכל מרעין בישין דעלמא.

וכיון דעבדו ית עגלא, פרחו אתנון מתרין סטרין פנים וימין. ואני אפתח לך הדרך הישר שתבין. אלימלך ונעמי, ומחלון ורות, בדוגמא דא תרין לוחות. אלימלך ונעמי לוח אחד, ימין ושמאל. ומחלון ורות, פנים ואחור, לוח אחר. וכיון דעבדו ית עגלא, אסתלק אלימלך ומחלון, נשארו רות ונעמי, תרין נקיבות.

ואזלו תרונתו, עד כי שמעו כי פקד ה' את עמו לתת להם לחיים. דיהב זימנא אחרא אורייתא, לוחות שניות.

ותלכנה שתיהן עד בואנה בית לחם ותהם כל העיר עליהן. כל, דא צדיק. העיר, דא ציון, עיר דוד. ותאמרנה הזאת נעמי, שבשעתא דאתיהיבת אורייתא על טורא דסיני, כתיב, (שמות כ) וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים.

כדין צווחא אורייתא, ואמרה, אל תקראנה לי נעמי, אני מלאה הלכתי, מפל חידו, ומפל טבאן, וכל חירו דעלמא, אפילו משעבוד מלכיות. כדין אמרה, למה תקראנה לי נעמי.

והא הוא רזא, דאמר הקדוש ברוך הוא על ידי דמשה, (שם לג) וראית את אחורי ופני לא יראו. כשרציתי למיהב אורייתא לישׂראל ימין ושמאל פנים ואחור, הם לא רצו, ועבדו ית עגלא. וכאן כשהם רוצים, אני לא ארצה.

אמר, הכי שמענא, בזמנא דבעא הקדוש ברוך הוא למיחב אורייתא לישראל, נטל תורה שבכתב ותורה שבעל פה, ואזיל הוא לגבי שאר עמין, ולא בעו לקבלא לון. עד דנחית לון לישראל על גבי טורא דסיני.

אמרו מלאכי השרת, למאן בעי הקדוש ברוך הוא למיחב תרין תורות אליו. אמר, לישראל, דאינון עדבי וחולקי. דכתיב, (דברים לב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, הרי תרין. ואנא יהיב לון שתי תורות. ועוד, דסלקי בערבונא עוללים ויונקים. ובגיניהון יתערו תרין תורות אליו. דכתיב, מפי עוללים ויונקים יסדת עז.

ומהכא נפקא, מהתם נפקא, דכתיב, (ישעיה כח) את מי יורה דעה ואת מי יבין שמועה גמולי מחלב עתיקי משדים. את מי יורה דעה, דא תורה שבכתב. ואת מי יבין שמועה, דא תורה שבעל פה. גמולי מחלב עתיקי משדים, דבגיניהון נחתא אורייתא לישראל על טורא דסיני.

הדא הוא דכתיב, (רות א) ותלכנה שתיהם עד בואנה בית לחם. לאן הלכו. לשאר עמין, עד דקיימו ישראל על טורא דסיני. כיון דנחתו תורה שבכתב ותורה שבעל פה, מיד ותהום כל העיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי, אזדעזע כולי עלמא, ואמרו, דין היא אורייתא חמדה גנוזה. מיד וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים. כדן אמרת הזאת נעמי. דא הוא נעימו דאורייתא.

ולא ידעי ישראל ענשא דאורייתא, עד דאתו למרה, דכתיב, (שמות טו) ויבאו מרתה. וכתיב, שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו. כדן אמרה אורייתא, קראנן לי מרה.

וארכביה ג' פרסי, והוא עסיק עמהון באלין רזיניא. קראו עליה, כפלח הרמון רקתד. אפילו הריקנין שבישראל מלאין תורה ומצות כרימון.

אמר לו, כדן הוּו ישראל מתעטרן באורייתא, אתעטרו בשמהן גליפין עילאין. כיון דעבדו ית עגלא וסרחו, והוה מייתי משה אורייתא, כתיבא על לוחין דאבנין עלאין, מליין מפל טבאן, חירות מפלאד המנות, ומשעבוד מלכיות, ומפל מרעין בישין דעלמא.

כיון דחמא משה ית עגלא, פרחו אתוון, וכלהו סלקו לעילא, כדן צווחא אורייתא ואמרה, אני מלאה הלכתי, מפמה טבין לישראל, והשתא אהדרית ריקם למגנא, דלא מהנית להו. כדן צווחו עילאין, ואמרו, (הושע ז) אוי להם כי נדדו ממני. ווי להון, דלא אתקיימו במהימנותא דמאריהון.

רבי אלכסנדראי לטעמיה, דאמר ר' אלכסנדראי, הנפש והגוף הם שותפין יחד, והולכים מזה העולם ביחד. עד באנה בית לחם. ואמאי אקרי הכי. אלא פי דינא וקטרוגא דדינא וקרבא תמן. כדן כתיב, ותהם כל העיר עליהן. כל שאר מתייא מרעישין עליהו, לקל קרבא דדינא.

דַּתָּנוּ, הֵהוּא מְלֵאךְ הַמְמוּנָה עַל בֵּית הַקְּבָרוֹת, נִכְנַס לְקִבְרַ בְּשָׁעָה שְׁנֵקֶבֶר, עוֹמֵד עָלָיו וּמְבִיט וְאוֹמֵר, אוֹי לוֹ לְפָלוֹנִי זֶה, אוֹי לְעֵינַיִם שְׁנֵהֲנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה בְּעֵבֶרְהָ, אוֹי לָהֶם לַיָּדַיִם וְלָרַגְלַיִם שֶׁהֲלָכוּ בְּהַבְלֵי הָעוֹלָם.

אָמַר הַגּוֹף, אֲנִי אֵינִי רוֹאֶה, הַנֶּפֶשׁ הוּא הַמְּנַהֵג שְׁלִי. אוֹמֶרֶת הַנֶּפֶשׁ, אֲנִי אֵינִי יוֹדַעַת לֵילֵךְ. וְהֵם הַשְּׂנִיִּים, דּוֹגְמַת הָעוֹר וְהַפֶּסֶחַ. מָה עָשָׂה, מִכְּנִיס הַנֶּפֶשׁ לְתוֹךְ הַגּוֹף, וְדָן אוֹתָם גַּ' יָּמִים זֶה אַחֵר זֶה. לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים, נִדוֹן מִפְּיו וּמִיָּדָיו וּמִרַגְלָיו.

לְאַחַר מִפְּאוֹ, הַגּוֹף נִבְקַע, וְרִימָה וְתוֹלְעָה עוֹלָה עָלָיו, וְהַנֶּפֶשׁ מִתְאַבֶּלֶת עָלָיו. דְּכַתִּיב, (איוב יד) אַךְ בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוֹ עָלָיו תִּתְאַבֵּל. וְאוֹמֶרֶת, אֲנִי מְלֵאָה הַלְכָתִי לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְרִיקָם הִשְׁיִבְנִי הִ' לָזֶה הָעוֹלָם, בְּלֹא מַעֲשִׂים וּבְלֹא תוֹרָה.

וְאֲשָׁרֵי מִי שֶׁתְּלַמּוּדוֹ מִתְקַיֵּים בְּיָדוֹ בְּזִמְנֵן שֶׁהוֹלֵךְ אָדָם לְבֵית עוֹלָמוֹ. שֶׁאֶפִּילוֹ בְּקִבְרַ שֶׁפְּתוּתֵי"ו רֹחַשֶׁת, וְהֵם שׁוֹשְׁנֵי"ם, אֶל תִּקְרִי שׁוֹשְׁנִים, אֶלֶּא שְׁשׁוֹנִים. מִפְּנֵי שֶׁתּוֹרָתָם מְגִינָה עֲלֵיהֶם. הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, (משלי ו) בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עָלֶיךָ.

כִּי הָא דְרַבֵּי חֲסָדָא, כְּשֶׁנִּפְטַר לְעוֹלָמוֹ, הֵלֵךְ רַבִּי יוֹסִי בְּרִיָּה וּבֵת תַּמָּן עַל קְבָרִיהָ בְּלִילְיָא. שָׁמַע מְגוֹ קְבָרִיהָ, חֲדוּהָ דְכַתוּת כְּתוּת, דְּמִתְכַּנְפֵי וְקֹאמְרֵי, נִיזִיל לְחַדְוֹתָא דְהַלּוּלָא דְאוֹרֵייתָא דְרַבֵּי חֲסָדָא. וְאֶפִּילוֹ מְלֵאכֵי הַשָּׂרַת מִתְכַּנְפֵי לְמִיחְדֵי בְּהַדִּיָּה.

שָׁמַע דְּהוּוּ אָמְרִין, מַה לְחַיֵּי בְּחַדְוָה דִּילָן הֲכָא, יִלְעוֹן בְּאוֹרֵייתָא בְּהַהוּא עֲלֵמָא. אָמַר לִיהָ, בְּרִי, זֵיל מְהֲכָא, וְקִיָּים תְּלַמּוּדְךָ, דְּזַכָּאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּאֲתִי הֲכָא וְתַלְמוּדוֹ בְּיָדוֹ. דְּהָא אֶפִּילוֹ מְלֵאכֵי הַשָּׂרַת לָא יִכְלִין לְקַרְבָּא לִיהָ. זֵיל וְאָמור לִיהָ לְרַבֵּי חַגִּי, דְּיִגְמור תְּלַמּוּדֵיהָ, דְּבִיוֹם פְּלוֹנִי יֵיתִי הֲכָא.

אֲדַהֲכִי, דְּהוּוּ מִשְׁתַּעֵי בְּהַדִּיָּה, סְלִקוּהוּ לְרַבֵּי חֲסָדָא לְמִתִּיבְתָא עֵילָאָה. וְקָם רַבִּי יוֹסִי בְּרִיָּה, וְאֶזִּיל, וְחַוֵּי לְהוֹן לְחַבְרָיָא.

אָמַר לִיהָ רַבִּי יְהוּדָאי, אֲלֵמָלֵא רַבִּי יוֹסִי אֲתָ, כְּדִי הוּוּ לְאַתְעַנְשָׂא תַמָּן. אָמַר לִיהָ, בְּגִין צַעְרָא דְאַבָּא, אֶזְלִית וְשִׁמְעִית כָּל הָאֵי. קָרָא ר' יוֹנָתָן עָלֶיהָ דְּרַבֵּי חֲסָדָא, (משלי א) וְשִׁכְבַתָּ וְעָרְבָה שְׁנַתְךָ. וְהָאֵי קָרָא אַחֲרֵינָא, (קהלת ה) מִתּוֹקָה שְׁנַת הָעוֹבֵד אִם מַעֲט וְאִם הַרְבֵּה יֹאכֵל.

דְּבַר אַחֵר, הַנֶּפֶשׁ נִמְשָׁלָה לְשִׁכְיָנָה, וְהַגּוֹף לְיִשְׂרָאֵל. אִם יִשְׂרָאֵל חֲטָאוּ וְגָלוּ, לְמָה הִגְלָה הַשְּׁכִינָה לְשָׁם עִמָּהֶם, שֶׁהִיא לֹא חֲטָאָה. אֶלֶּא עַל שֶׁהִיָּתָה מְבַקֶּשֶׁת עֲלֵיהֶם רַחֲמִים. וּמִשְׁפַּעַת לָהֶם עוֹשֵׂר וְכַבּוּד מְאֹד, וְיִהְיֶה לְהוֹן כָּל מַה שִׁירְצוּ, וְהֵם חֲטָאוּ. וְעַל דָּא נֶאמַר, (לא מפורט) וַיִּשְׁמַן יִשְׂרָאֵל וַיִּבְעַט שְׁמַנְתָּ עֲבִית כְּשִׂית וַיִּטֵּשׂ אֶלּוּהָ עָשָׂהוּ וַיִּנְבֵּל צוּר יִשְׁעָתוֹ. וְעַל דָּא גְלַתְהָ עִמָּהֶם.

מָה רִימָה וְתוֹלְעָה עוֹלָה עַל הַגּוֹף, כִּף בְּשָׁעָה שִׁישְׂרָאֵל הֵם רָעִים, אוֹמוֹת הָעוֹלָם בְּנֵי עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמָעֵאל שִׁנְקָרָאִים רִמָּה וְתוֹלְעָה, שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם, וְהַגּוֹף נִבְקַע וַיִּהְרָגוּ לְיִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא אַדְּ בְּשָׂרוֹ עָלְיוֹ יִכָּאֵב וַנִּפְשׁוּ עָלְיוֹ תְּאָבֵל, מָהוּ בְּשָׂרוֹ עָלְיוֹ יִכָּאֵב וַנִּפְשׁוּ עָלְיוֹ תְּאָבֵל. בְּשָׂרוֹ יִכָּאֵב עֲלֵיהֶם, וַנִּפְשׁוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל תְּאָבֵל. וְכַדִּין אִיהִי תוֹאִיבַת לְנִשְׁמָה עֲלִיּוֹנָה דְּאִיתְקָרְיָא נְעָמִי.

(רות ב) וּלְנַעֲמִי מוֹדַע לְאִישָׁה אִישׁ גְּבוֹר חֵיל מִמֶּשֶׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמוֹ בְּעַז וְגו'. רַבִּי רַחֲוִמָאִי פְתַח, (תהלים קיב) גְּבוֹר בְּאַרְץ יְהִיָּה זָרְעוֹ. זָכָאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּמִתְבְּרָךְ בְּבָנָיו בְּהֵאִי עֲלָמָא, בְּגִין דְּלֵא יְהִי יַחֲדִי לְהֵוֹא עֲלָמָא.

תָּא חֲזִי, בְּדוּגְמָא דְּאִית בְּאָדָם יְדוּ"ד מְלָא, וּמִתְפָּרֵשׁ הָאוֹר שְׁלוֹ לְמִיָּה. הִכָּא אִית בְּגוּפָא הַשֵּׁם מְלָא יְהוּ"ה, וּמִתְפָּרֵשׁ לְכַ"ב אוֹתִיּוֹת, וְעַם מְנַצְפִּ"ד הֵם כ"ז.

וְאֲנִי אֶפְתַּח לָךְ דְּרָךְ יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ שֶׁהוּא דוּגְמַת אָדָם, שֶׁהוּא מְדִ' אוֹתִיּוֹת, וְהוּא אוֹר גְּדוֹל. כִּף אִית בְּגוּף דִּי יְסוּדוֹת, אֵשׁ וְעֶפֶר רוּחַ וּמִים, וְהֵם דִּי כּוֹחוֹת. וְדָא אֵינוֹן: רוּחַ הַבְּהֵמִית. וְנִפְשׁ הַבְּהֵמִית. וְנִשְׁמָתָא. וְנִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא. וְאֵינוֹן מִסְטָרָא דְשְׁמָלָא.

וְאֵינוֹן פּוֹעֲלִין בְּהֵאִי עֲלָמָא כְּגוֹנָא דָּא. הַשְּׁכָל מְנִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא. וְתַאֲוֹת הַשְּׁכָל נִמְשָׁךְ מִן נִשְׁמָתָא. וּמִן רוּחַ הַבְּהֵמִית יָבֵא הַמִּשְׁאָ וּמִתָּן עִם הַגּוֹיִם. וְנִפְשׁ הַבְּהֵמִית, לְהַנְהִיג הָאֲבָרִים, שִׁילְכוּ לְאֲכִילָה וּשְׁתִּיָּיה וְתַאֲוֹת הַמִּשְׁגָּל.

וְחַמְשָׁה מְקוֹמוֹת שְׁכִ"ב אוֹתִיּוֹת נִזְכָּרִים בָּהֶם, וְהֵם אַחַה"ע מְגָרוֹן, בּוּמִ"ף מִשְׁפָּתִים. גִּיכ"ק מִחִיד. דְּטַלְנִית מְלָשׁוֹן. זְסַצְרְבִי שְׁמַעוֹן מְשִׁינִים. וְאֵלוֹ חַמְשָׁה מְקוֹמוֹת, נְכָלִים בְּאַרְבַּע כּוֹחוֹת, שֶׁהֵם מְנַהֲיָגִים הָאֲבָרִים, וּבָהֶם נִבְרָא כָּל הַגּוֹף. וְעֲלֵיהֶם הַדִּי אוֹתִיּוֹת קְדוּשׁוֹת, שִׁנְקָרָאוֹ אָדָם. וְעֲלֵיהֶם אָמַר הַכְּתוּב, (בְּרַאשִׁית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.

וּמִן הַיּוּ"ד אִיתְעַר יִרְאָה לְאֲדוּנִי הָאֲדוּנִים, שְׁיִהִיָּה הָאָדָם יִרָא מְמֹנֵו. וּמִן הַה', אִיתְעַר תְּשׁוּבָה לְאִישׁ. וּמִן הוּ', אִיתְעַר לְאָדָם תּוֹרָה. וּמִן הַה', אִיתְעַר מַעֲשִׂים טוֹבִים וּמַצּוֹת, וְלֹא יִחְטָא. זֶה הוּא הַשֵּׁם הַנִּסְתָּר בְּצַלְמוֹ. כְּמוֹ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִסְתָּר בְּעוֹלָמוֹ, כִּף הוּא זֶה הַשֵּׁם נִסְתָּר בְּאָדָם.

וְהַע שֶׁהֵם דִּי שְׁמוֹת, ע"ב. ס"ג. מ"ה. ב"ן. אִית דִּי אוֹתִיּוֹת שִׁנְקָרָאוֹ גוּף. וּמִתְפָּשְׁטִין לְרַמְיָח אֲבָרִים. וְעַל אֵלוֹ הַדִּי, אִית דִּי אוֹתִיּוֹת הַנִּזְכָּרִים לְעִילָא, וְהֵם מִתְעַלִּין עַל אֵלוֹ דִּי גוּפִים שֶׁהַזְכָּרְנוּ, וְנִקְרָאִים נְקוּדוֹת. כִּי בְּהִבְרַת י' אִי. וּבְהִבְרַת ה' אֵה. וּבְהִבְרַת ו' אוֹ. וּבְהִבְרַת ה' אֵה.

וַיֵּשׁ עַל הַנְּקוּדוֹת טְעָמִים. שֶׁהֵם מְנַהֲיָגִים לְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. שֶׁהֵם כְּנֶגֶד רַגְלֵי הַמְּרַכְבָּה, שֶׁהֵם מוֹצָא הַיְסוּדוֹת הַשְּׁפִלִים, וְהֵם נִקְרָאִים נְקוּדוֹת. וְעֲלֵיהֶם שְׁלֶשֶׁה טְעָמִים, וְהֵם זָרְקָא תְּלַשָּׂא שְׁלֶשֶׁת. וְזֶהוּ שֵׁם הַנִּסְתָּר הַטְּהוֹר וְהַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא שֵׁם הַוִּי"ה.

וְכֹן בְּאֲדָם, מִן הָאִי לְבִדָּה הַתַּפְּשֻׁטוֹ דִּי אוֹתִיּוֹת שֶׁל שָׁם, אִי, אָה, אוּ, אָה. וּמִן הָאֲלָף הַתַּפְּשֻׁט הִיא הַנְּעֻלָּם, כִּי הוּא מוֹצִיא מֵה שֶׁקֶבֶל. וְגַם שְׁתֵּי הַבְּרוֹתֵיו אָה אוּ, הָרֵאשׁוֹן מְקַבֵּל וְהַשְּׁנִי מוֹלִיד. וְהַיּוֹ"ד הַנְּעֻלָּם שֶׁל אִי מוֹרָה, כִּי מִמֶּנּוּ מִתַּפְּשֻׁט הַכֹּל. וְעַל כֵּן נִקְרָא הָרֵאשׁוֹן מְקַבֵּל וְהַשְּׁנִי מוֹלִיד. וְהַיּוֹ"ד הַנְּעֻלָּם שְׁמוֹרָה כִּי מִמֶּנּוּ מִתַּפְּשֻׁט הַכֹּל.

וְעַל כֵּן נִקְרָא הָרֵאשׁוֹן זֶרְקָא, כְּשֵׁמוֹ כֵּן הוּא, כִּי הוּא מוֹרָה שְׁאִין לוֹ סוּף. וְהַשְּׁנִי תַלְשָׁא, מִלָּה מוֹרְכָבֶת: תַּלְמוּד לֹמֵר שִׁיא. כִּי הִיא נוֹשֶׂאת הַתַּלְמוּד לֹמֵר. וְהַשְּׁלִישִׁי שְׁלֻשְׁתָּה, כְּשֵׁמָה כֵּן הִיא, הַמְשַׁפְּעֵת לְתַל שְׁהַכֹּל פּוֹנִים שָׁם.

וְהַע שְׁהֵם דִּי שְׁמוֹת. בְּדוּגְמָא דָּא, יוֹסִי יוֹסִי יוֹסִי יוֹסִי. אֵית דִּי אוֹתִיּוֹת שְׁנִקְרָאוּ גוּף, וּמִתַּפְּשֻׁטִים לְרַמְיָת אֵיבָרִים. וְאֵית דִּי אוֹתִיּוֹת, שְׁנִקְרָאוּ נִקּוּדוֹת, וְהֵם מִתְעַלִּים עַל הַגּוּף. וַיֵּשׁ עַל הַנִּקּוּדוֹת טְעָמִים, שְׁהֵם מִנְהִיגִים לָהֶם לְאוֹתִיּוֹת. וְעַל שְׁלֻשָּׁה שָׁם נִסְתָּר וְקְדוּשָׁה, וְהַנִּקּוּדוֹת גּוּף לְטְעָמִים, וְהַאוֹתִיּוֹת גּוּף לְנִקּוּדוֹת.

רַבִּי רְחוּמָאֵי פְתַח, (תַּהֲלִים קִיב) גְּבוּר בְּאַרְץ יִהְיֶה זֶרְעוֹ. זַכָּאָה הוּא מֵאֵן דִּיזְכָּה דִּיתְבְּרָךְ בְּבָנִין בְּהַאי עֲלָמָא. וְאִי לָא, אֵיהוּ אֲזִיל מִיַּד לִיד. וְכַתִּיב, (מִשְׁלִי יֵא) יָד לִיד לֹא יִנְקָה רָע. מֵאִי יָד לִיד. סוּד הִי לִירָאִיו.

רַבִּי נַחֲמָן אוֹמֵר, וּלְנַעֲמֵי מוֹדַע לְאִישָׁה אִישׁ גְּבוּר חֵיל מִמְשַׁפְּחַת אֱלִימְלָךְ וְשֵׁמוֹ בְּעַז. וְכַתִּיב, (רוּת ב) קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ מִגּוֹאֲלָנוּ הוּא. וְרַבִּי רְחוּמָאֵי אָמַר, אִי הַכִּי, מֵאִי לֹא יִנְקָה רָע.

אָמַר לִיה, לְסַנְטָרָא דְהִנּוּה אֲלָקֵי לְחִיבָא, עַד דִּינְהִי לִיה עֲרָבָא. וְאִי יְהִיב לָא שְׁבָקִין סַנְטִירָא לְאֲלָקָא. אָמַר לִיה לָאו הַכִּי, אֲלָא בְּשַׁעֲתָא דִּייתִי וַיִּתְגַּלִּי מֵאֵן דְּאֲחִי לְבַר נֶשׁ, תַּנְדַּע הָאִי.

רַבִּי זְמִירָאָה נִפְק לְחַקֵּל אוֹנִי, חֲמָא בְּאִינוּן בְּקִיעִין קַרְטוּנִיָּא, קוּמְטָרִי שְׁלַהוּבֵי דְסַלְקִין. אַרְכִּין אוּדְנוּי, וְשִׁמְע קֵלִין. אָמַר לִיה הֵהוּא עֲרָבָא, זִיל בְּהַדִּי, וְאַרְאָה לָךְ פְּלִיאָן טְמִירִין מִבֵּי נֶשׂא. אֲזַל עֲמִיה אַחוּרֵי טִינְרָא, וְחֲמִי בְּקִיעִין אַחְרָנִין, וְשְׁלַהוּבֵין סַלְקוּ לְעִילָא. שְׁמַעוּ קֵלִין אַחְרָנִין. אָמַר לִיה אַרְכִּין אוּדְנָךְ הָכָא. אַרְכִּין אוּדְנוּי, וְשִׁמְע קֵלִין דְּאָמְרִין וּוִי וּוִי.

אָמַר, וְדַאי הָא אַתְר חַד מֵאִינוּן דּוּכְתִי דְגִיּהֲנָם הָכָא. וְעֵבֵר הֵהוּא עֲרָבָא, וְאַשְׁתָּאָר הוּא. אַדְהַכִּי, גַּחֲיִן גּוֹ דּוּכְתָא אַחְרָא, וְחֲמָא חַד בְּר נֶשׁ דְּהִנּוּה רַמִּי קֵלִין, וְהוּוּ נְטִלִין לִיה, וְאַעְלִין לִיה לְעוּמְקָא דְמְדוּרָא אַחְרִינָא, וְאַתְפְּסָאִי, וְלָא חֲמִי יַתִּיר.

אַהֲמִיָּד, וְחֲמָא בְּחֲלָמָא הֵהוּא גְבָרָא. אָמַר לִיה מֵאֵן אַתְּ. אָמַר לִיה יוּדַאי חִיבָא אָנָא, דְּלָא שְׁבָקְנָא בִישְׁיִן וְחֲטָאִין בְּעֲלָמָא דְלָא עֲבַדְנָא. אָמַר לִיה בְּגוֹ חֲלָמָא, מַה שְׁמָךְ. אָמַר לִיה, לָא יְדַעְנָא, דְּחִיבֵי גִיּהֲנָם לָא דְכָרִין שְׁמִיָּהוּ.

אמר ליה, שמא דדוכתד מהו. אמר ליה, בגלילא עילא עילא קצבא הוינא. ומגו בישין סגיאין דעבדנא התם, דיינין לההוא בר נש תלתא זמנין ביממא ותלתא זמנין בלילא. אמר ליה, וברא שבקת. אמר ליה, אין.

קם מתמן, ואזל ליה לגלילא עילא, שמע קול ינוקא דהוה אמר, (משלי ב) אם תבקשנה כפסף וכמטמנים תחפשנה אז תבין יראת ה'. אזל לבי מדרשא אחרא, שמע קול ינוקא אחרא דהוה אמר, (צפניה ב) בקשו צדק בקשו ענה אולי תסתרו וגו'.

אזל וחפש אבתריה דההוא גברא רשע. ולחד ינוקא קא שאיל. אמר ליה, רבי, תיתי כד וכד לההוא גברא, דלא שבק בישין וחטאין בעלמא דלא עבד. כד וכד תהא לההוא גברא רשע, ולההוא מניקתה דיניקא ליה.

אמר ליה, ברא שבק בעלמא. אמר ליה הן. חד ברא שביק, והוא רשע פאבוה, ואיהו ינוקא דאזיל בבי מטבחיא. חפש אבתריה, ונטיל ליה ולעי ליה פאורייתא, עד דאוליף ליה מקרא וצלותא וקריאת שמע. לבתר אוליף ליה משנה ותלמוד והלכות והגדות, עד דאתחכס יתיר, והיינו רבי נחום הפקולי.

אמאי קרו ליה הפקולי. כמה דאת אמר, (ישעיה כח) פקו פליליה. דאפיק לאבוה מן דינא דההוא עלמא. וכמה חכימי דרא דנפקו מיניה, אקרון פקולי.

ההוא גברא אתי ליה בחלמא, ואמר ליה, רבי, כמה דאנת נחמת לי כן ינחם הקדוש ברוך הוא אותך. דהא מן יומא דידע בני פסוק חד, פקו לי מן דינא. כיון דקרא קריאת שמע, סלקין דינאי בין ביממא בין בלילא זימנא חד. כיון דקרי ביה רב, אעברו דינאי מכל וכל.

יומא דאתחכים וקרו ליה רבי, אתקינו כורסי בין צדיקיא בגינתא דעדן. ובכל יומא ויומא דאתחדשא אורייתא בשמיה, מעטרין לי בעיטרא עילא, דצדיקים מתעטרין.

בגינד זכינא בכל האי יקר. זכאה איהו חולקיה, מאן דשבק ברא דלעי בתורה בהאי עלמא. אמר ר' חניא בר אבא, כהאי גוונא אירע ליה לרבי עקיבא.

רבי נתן שאל ליה לרבי יוסי ברבי חנינא יומא חד, ואמר ליה, אליהו הוה ליה ברא, או לאו. אמר ליה, מילתא אחרא הוה ביה, וכתיב, (דברי הימים א 17) אל תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו. מאי אל תרעו אל תעשו עצמיכם רעים וחברים לנביאי. והקדוש ברוך הוא בחר בהם, והבדילם מישראל לעבודתו, והכניסם בהיכלו. קל וחומר, מי שהוא מלאך בשמים, אתה שואל עליו.

רבי יוחנן אומר, משבט גד היה. רבי נהוראי אמר, אליהו מלה אחרא הוה ביה, דכתוב, (משלי ט) מי עלה שמים וירד. מי עלה שמים, אמר רבי אלעזר משמיה דרבי שמעון, דא אליהו. וירד מקודם לכו.

וקשיא דרבי אלעזר אדרבי אלעזר, דאמר רבי אלעזר אליהו דא פנחס. אי בשביל שקינא להקדוש ברוך הוא, זה קינא וזה קינא. לאו הכי. דאמר רבי אליעזר, כתיב, (מלכים א יט) קנא קנאתי. קנא בשיטים, וקנאתי הקא. אמר ליה הקדוש ברוך הוא, עד מתי אתה מקנא לשמי.

אמר רבי יהודה בר שלום, (משלי ט) מי עלה שמים, דא אליהו. דכתוב, (מלכים ב ב) ויעל אליהו בסערה השמימה. וירד, זה יונה, דכתוב, (יונה א) ויונה ירד אל ירכתי הספינה וגו'. (שם ב) לקצבי הרים ירדתי. מי אסף רוח בחפניו, זה משה.

מי צרר מים, זה אלישע, שריפא המים ביריחו. בשמלה, בכח שמלתו של אליהו. מי הקים כל אפסי ארץ, דא אברהם. דכתוב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, באברהם.

מה שמו של אותו אדון שהביא הללו לעולם. ה' צבאות שמו. ומה שם בנו. ישראל. דכתוב, (שמות ד) בני בכורי ישראל. ר' נחמן אומר כל האי בהקדוש ברוך הוא מדבר.

רבי נהוראי ורבי יהודאי, איערעו תחות אילנא חדא בחקלא, והוו יתבי. אדהכי, חמו חד רוק, דאתי וטעי בחקלא. אמר רבי יודאי, או טעי ההוא בר נש בחקלא, או לסטים הוא, או דחיל מינן.

אמר רבי נהוראי, שכונתא גבון, קום. קמו, רמו ליה קלא, פיון דחמי לון קריב לגבייהו, אמר רבי נהוראי, מאן אנת. אמר ליה, מגו דלא שאילנא לכוון בשלמא, לא ידעיתון לי. יודאי אנא, וטעינא השתא בהאי חקלא, ולא שאילנא עלייכו, דאמינא שמה רשעים הם. וכתוב, (ישעיה מח) אין שלום אמר ה' לרשעים. וכדין דלא אשתמודעי בכון. עד דחמינא בכון פנפי מצוה, וחדינא. השתא שלמא עלייכו רבנן. יתבי תחות אילנא, אמר רבי יודאי, נתעסק בפולחנא דמרנא, ונפתח באורייתא.

פתח רבי יודאי ואמר, (דברים ו) וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך. מזוזת כתיב, מאי טעמא. אלא אשריהם ישראל, שהם מצויינים תמיד במצות. בשבתם, ובלקחתם, בשכבם, ובקומם. דכתוב, בשבתך בביתך ובלקחתך בדרך ובשכבך ובקומך.

ושיהיו ישראל מעוטרין בתורה ובמצות, כדי שיידבקו תמיד בהקדוש ברוך הוא. דכתוב, ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום. וכל הדבק בקונו, אינו ניזוק לעולם.

ולא עוד, אלא ששני מלאכי השרת מלווין לו לאדם, אחד בימינו, ואחד בשמאלו. דכתיב, (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך. ולא עוד, אלא שאם תמיד מצוי במצוה, כביכול, שהקדוש ברוך הוא נעשה לו שומר. שנאמר, (תהלים קכא) ה' שומרך.

מה עושה הקדוש ברוך הוא. נוטל מלאך ההולך בימינו, ומעמידו לפניו. והוא עומד במקומו. שנאמר, ה' צלך על יד ומינך. ואותו המלאך שהוא משמאלו, מעמידו אחרי האדם. והקדוש ברוך הוא מימין ומשמאל. נמצא האדם נשמר מפל צדדיו, מי יוכל להזיק אותו.

ועל כן, צריך שלא יהא האדם מצוי בלא תורה ובלא מצות, אפילו שעה אחת. בביתו הקדוש ברוך הוא שומרו מבחוץ, והאדם מבפנים.

ותנינו, אמר רבי יוסי בר יהודה, פתח המצויין במזוזה, אין מזיק ואין שטן ואין פגע רע מתקרב אליו. מפני שהקדוש ברוך הוא שומר הפתח, אפילו בשעה שניתן רשות למלאך המשחית לחבל, זוקף עיניו, ורואה ששם שדי עומד על הפתח, כדכתיב, (שמות יב) ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף. לפיכך צריך האדם שיהא תמיד מצוי במצות מזוזה.

פתח רבי נהוראי בפרשת ציצית ודרש, (במדבר טו) ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדורותם. מאי שנא דהכא ובשבת לדרתם חסר, דכתיב, (שמות לא) לעשות את השבת לדרתם, חסר.

דתנינו. תקנו פרשת ציצית בקריאת שמע. ובדירתו של אדם, נמצא פרשת קריאת שמע, חוץ מפרשת ציצית, שחסר משם. במה נשלים. אלא כשאדם מתעטף בביתו בציצית, ויוצא בו לפתחו, הרי נשלים.

והקדוש ברוך הוא שמח בו, ומלאך המות זז משם והינינו לדרתם, שיהיה שלם. ויצא מפתח ביתו במצוה זו, ומלאך המשחית זז משם וניצול האדם מפל נזק. מפני דכתיב מזוזות, מאותיותיו משמע, ז"ז מו"ת. שלא ניתן לו רשות לחבל, וזו מפתחו.

בשבת דכתיב לדרתם, מאי טעמא. מפני שכיון שקידש היום, דירתם של ישראל צריכה להיות בגר דלוק, ושלחן ערוך, ומטה ממוצעת ודירתו מתוקנת כדירת חתן לקבל בו הכלה. ומאי ניהו. שבת היא כלה. ולעולם אין מכניסין אותה אלא בדירה מתוקנת לכבודה, כפי הראוי לה. ועל דא כתיב, לעשות את השבת. וכתיב, לדרתם, להכניס בה כלה קדושה לדירתה ולהיות בתוכה.

בשעה שקידש היום, וכלה זו באה, ואינה מוצאה דירה מתוקנת, ושולחן ערוך, וגר דלוק. כלה זו אומרת, אין דירה זו מישראל. ביני ובין בני ישראל כתיב, אין זה מישראל, אין דירתו לקדושה. על כן צריך היפר קדושה בבית. ועל דא כתיב לדרתם, בשבת ובציצית.

אמר רבי נהוראי, אסהדנא, על מאן דנפק מתרע ביתיה בעיטופא דמצוה, ותפילין בראשו, בשעה דנפיק בין תרין תרעין, אזדמנא שכינה עליה. ותרין מלאכין דקיימין עליה, חד מימינא, וחד משמאלא, וכולהון מלוין ליה עד בי כנישתא, ומברכין ליה. וחד מקטרגא דאיהו קיימא קמי פתחי דבר נש אזיל מבתריהו, ועל כרחיה אתיב ואמר אמן.

וזכור ושמור, כללא דכל אורייתא. זכור, איהו פרשת מזוזה. ואיתימא מזוזה בנקבה מדבר. הכי הוא ודאי, אבל פרשתא דא, זכור כלול בנקבה. שמור איהו ציצית.

וכד נפק בר נש מתרע ביתיה, נפיק בתפילין, דאינון כלל זכור, וציצית בהדייהו, דאיהו שמור, ואיערע במזוזה בתרע ביתיה, דאיהו כלל זכור, וציצית אשלים ליה לכלל שמור.

ואם תאמר הא ציצית לא קיימא בפתחא, האיך קיימא זכור בלחודוי, והא תנו זכור ושמור כחדא אינון. אלא, מזוזה איהי כלול זכור ושמור. תנו, זכור ושמור בדבור אחד נאמרו, וכחדא אינון, ומזוזה כלל דתרווייהו, כלל דכר וניקבא כחדא.

תפילין לעילא, כלל זכור. תפילין דינד, שמור, כלול דא בדא. עשייה לא כתיב אלא בציצית, דאיהי שמור. וכולא אזלא כחדא. אתא ההוא רוקא ואמר, באתרא דא רישין אשתכחו, מאן יכיל למלא.

פתח ואמר, (רות ב) ולנעמי מודע לאישה איש גבור חיל ממשפחת אלימלך, ושמו בועז. מגילה זו לא היה לה להתחיל אלא מפסוק זה.

תנינו, כשהקדוש ברוך הוא רצה לברוא העולם, היה מחריט העולם לפניו, ולא היה עומד. עד שברא התשובה, כיון שברא התשובה, ברא את העולם, והעמידו על עמודו. על עמוד א'. מאי ניהו. הוא צדיק יסוד עולם.

כיון שברא את התשובה, התנוצץ אור ממנה, והאור ההוא הבחיק והאיר מסוף העולם ועד סופו, ובו נברא העולם. ראהו הקדוש ברוך הוא, ונסתכל ברשעים העתידים לבא בעולם הזה, וגנזו לעולם הבא לצדיקים.

ואם תאמר, הואיל והוא עתיד לגונזו, למה בראו. אלא כשברא הקדוש ברוך הוא אור זה, לא בראו אלא לברא בו את העולם. ונסתכל וראה שעתידים רשעים לבא, וגנזו לצדיקים לעולם הבא, ועוד היום, אף על פי שהקדוש ברוך הוא גנזו, בו העולם מתקיים.

בו סלקא דעתך. אלא אימא, באור אחר היוצא ממנו. והוא כמו חוט היוצא מאור גדול, והעולם בו מתקיים. והוא עמודו של עולם, שנאמר (משלי ו) וצדיק יסוד עולם.

וּמִמֶּנּוּ הַשְּׁתִּיל וַיֵּצֵא זֶרַע דָּוִד עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שְׁנֵאֲמַר (תהלים כב) זֶרַע יַעֲבֹדְנוּ יִסְפָּר לְה' לְדוֹר, הוּא שְׁנֵאֲמַר (שם פט) וְכִסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדִי. וְכָל זֶרַעוֹ שֶׁל דָּוִד, מִצְדִּיק זֶה יֵצֵא. כְּעִנְיָן זֶה (משלי טו) כָּל פֶּעַל ה' לִמְעַנְהוּ.

כְּתִיב וּלְנַעֲמֵי מוֹדַע לְאִישָׁה, מִכָּאן הָיָה רָאוּי לְהִתְחִיל מְגִילָה זוּ. אָמַר לִיָּה רַבִּי נְהוֹרָאִי, פֶּתַח פִּיךָ, דְּהָא מַלְיָן אֲלִין, חֲדַתִּין עֲתִיקִין אֵינוּן מִן יוֹמָא דְאַבְרֵי עֲלָמָא.

אָמַר לִיָּה מַה שְּׂמֵךְ. אָמַר לִיָּה, אֵימָא מַלְיָן אֲלִין, וּלְבַתֵּר אֵימָא מַה שְּׂמִי. אָמַר רַבִּי יוֹדָאִי, שְׂכִינָה גְבוּ, וּמִדְחֻמִּינָא בְּדָ דְמִלְדָּ שְׂתִיקִין, וְאַתְעֲרָנָא לָךְ, אֵימָא, בְּרִידָ תְּהֵא.

אָמַר לוֹן, רוּת וְנַעֲמֵי וּבוֹעֲז, תְּלַתִּיהוֹן, בְּדִיוֹקְנָא דְקוֹמְרִין דְרַגִּין עֲלָאִין קִיִּימִין, וְזֶרַע דָּוִד מִגּוֹ דִּיוֹקְנָא דְאִילָן אִישְׁתִּיל בְּעֲלָמָא.

נַעֲמֵי, כְּדָבָר אַחַר וַיְהִי נֶעַם ה' אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ. וְעַל שְׂמָא דָּא, אֲשֶׁתִּיל הַהוּא שְׂמָא בְּעֲלָמָא. מֵאֵן נוֹעַם ה'. דָּא תְּשׁוּבָה. כְּדָבָר אַחַר, (תהלים כז) לְחֲזוֹת בְּנֶעַם ה', זוּ תְּשׁוּבָה, וְעֲלָמָא דְאַתִּי. וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ, דָּא עֲלָמָא אַחֲרָא לְתַתָּא.

רוּת בְּדִיוֹקְנָא דְעֲלָמָא תְּתַאָּה, דְקָא מְרוּוָה לְקוֹדְשָׁא בְּרִידָ הוּא תְּדִיר בְּשִׁירִין וּבְתוֹשֶׁבְחָן. רוּת, עַל שֵׁם תוֹר, דְּמִשְׁנֵיִיא בְּקֵלָא מְכַל שְׂאָר קִלִין, אָף כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, מִשְׁנֵיִיא בְּקֵלָא בְּתוֹשֶׁבְחָתָא מְכַל שְׂאָר קִלִין. תוֹר דָּא יְהָבָא תְּרִין קִלִין כְּחֲדָא, חַד עֵילָאָה וְחַד תְּתַאָּה, וְכוּלָּא כְּחֲדָא. אוּף כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, אַתְעֲרַת לְעֵילָא וְאַתְעֲרַת לְתַתָּא, וְכוּלָּא בְּזַמְנָא חֲדָא, וּבְקוֹל חֲדָא.

וְהֵיִינוּ דְכְּתִיב, (שם פג) אֱלֹהִים אֵל דְּמִי לָךְ אֵל תְּחַרְשׁ וְאֵל תְּשַׁקֵּט אֵל. אֵל תְּחַרְשׁ, מְלֵאֲתַעְרָא לְעֵילָא. וְאֵל תְּשַׁקֵּט, מְלֵאֲתַעְרָא לְתַתָּא, כְּלָא כְּחֲדָא.

בוֹעֲז בְּדִיוֹקְנָא עֵילָאָה, צְדִיק, גְבוּר, נָטַר בְּרִית. וְאַתְתַּקֵּף עַל יִצְרָיָה. וְאַתְקֵרִי גְבוּר חֵיל, וַדָּאִי צְדִיק הָוָה.

וְאִי תֵימָא, וְכִי מֵאֵן קְרוּב לְגַבִּי כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, דָּא צְדִיק, וְהָא כְּתִיב, יֵשׁ גּוֹאֵל קְרוּב מִמְּנִי, וּמֵאֵן אֵיהוּ. אֲלָא וַדָּאִי גּוֹאֵל קְרוּב מִמְּנִי, דָּא אִוֵּר קְדָמָאָה, דְּאַקֵּרִי טוֹב. דְּכְּתִיב, (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאִוֵּר כִּי טוֹב.

אֵיִתְּ הָאוּר, בְּגִי תוֹרָה. דְּאַתְקֵרִי לְקַח טוֹב. וְאָף צְדִיק, אֵיקֵרִי טוֹב כְּנִתִּיה. דְּכְּתִיב, (ישעיה ג) אֲמַרוּ צְדִיק כִּי טוֹב. וְדָא הוּא קְרוּב וְאַקֵּדִים לְהַהוּא טוֹב דְּצְדִיק. וְעַל דָּא כְּתִיב קְרוּב מִמְּנִי, דְּאַנָּא וְאֵיהוּ טוֹב. וְעַל דָּא, אִם יִגְאֵלָךְ טוֹב יִגְאֵל, דְּהוּא קְרוּב מִמְּנִי, הוּא דְשְׂאָרִי וְאַקֵּדִים וְאַתְעֲרַ לְאַתְחַבְּקָא בְּקְדָמִיתָא וְהָא אֵיהוּ קְרוּב, דְּכְּתִיב (בראשית כט) וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל.

וּלְנַעֲמֵי מוֹדַע לְאִישָׁה, מוֹדַע לָהּ מִבְּעֵי לִיָּה, דְּהָא מְלָךְ שְׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ תְּנִינָן, מֵאֵן מְלָךְ שְׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ. צְדִיק.

אֵלָא כְּגוּוֹנָא דְעֵלְמָא דְאֵתִי, לָא אֵתָא וְלָא אֵתְגִלִי אֵלָא מֵהֵימָּנָא מְחַשְׁבָּה
עֵילְאָה, דְקִימָא עֲלֵיהּ. אוּף הָכָא צְדִיק, בְּהֵוָה גְּוֹנָא מִמֶּשׁ דְּהֵוָה
מְחַשְׁבָּה עֵילְאָה. וּמָה שְׁמִיָּה אֵלִימְלֵךְ. כְּגוּוֹנָא דְמֶלְךְ עֵילְאָה, חָדִי לְגַבִּי
עֵלְמָא דְאֵתִי, וְשֵׁלִיט עֲלֵיהּ. אֵף הָכָא צְדִיק, מוֹדַע וְאַשְׁתְּמוּדַע לְגַבִּיָּה,
לְמִיחָדִי, וְלִמְהוּי לְהֵוָה מֶלְךְ תִּתְאַה, בְּהֵוָה גְּוֹנָא מִמֶּשׁ.

וְעַל דָּא אֵתְקֵרִי בּוֹעִיז, בֵּיה תִּקְיֹף לְנִטְלָא כָּל עֵינוּגִי גּוּפָא, וְכָל שְׁפֵר גּוּפָא,
וְעֵייל תִּמְן. וּמָהוּ אֵעִיל תִּמְן. כָּל זֶרְעָא דְדוּד, וְכָל תִּיקוּנֵי מְלָכִין, וּפְקוּדֵי
אוּרִייתָא, וְעַל דָּא בֵּיה תִּקְיֹף, וְלָא חֲלִישׁ. חִי לְעֵלְמִין, לְמִיָּהוּי בּוֹעִיז לְנִטְלָא
כָּל תִּיאוּבִתִּין, וְכָל עֵינוּגִין, וְכָל שְׁפֵר גּוּפָא, וְיֵהִיב לָהּ.

וְהִשְׁתָּא שְׁרִיאַת רוּת לְאֵתְבִנְאָה בְּעֵלְמָא זְעִיר זְעִיר, עַד דְּאֵתְחַבְּרַת בֵּיה
בְּבוֹעִז. וְכֵן קִיּוּמָא דְמִגִּילָה זֹו, נְעֵמִי וּבוֹעִז וְרוּת אֵינוּן.

כְּתִיב, (בראשית ה) וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים וְאֵינוּן כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים,
מְגוּ עֵלְמָא דָּא דְבִנֵי נְשָׂא. וְאֵתְמַשֵּׁךְ חֲנוּךְ זְעִיר זְעִיר, עַד דְּאֵתְעַבַּד מָה
דְּאֵתְעַבַּד, וְשָׂרִי בְּדוּכְתִיָּה כְּדָקָא יָאוּת. מִטְטֵרוּן רַבְרָבָא וְתִקְיָפָא, מִמְנָא
דְּאֵנְפִין, דְּמִינִיָּה אֲזִדְעִזְעוּן עֵילְאִין וְתִתְאַין, וְשֵׁלִיטִין וְשִׁמְשִׁין עֵילְאִין
דְּקִרִיבִין לֵיה, לְשֵׁלְטָאָה, וְלֵאֲפָקָא מִינִיָּה חֵילָא וְעֵטְרִין קְדִישִׁין.

אוּף הָכָא נְמִי כְּגוּוֹנָא דָּא, מְשִׁיךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּת אֲבִתְרִיָּה, וְנִטְלָה לָהּ
מְשָׂר עֲמִין, וְקִרְבָּ לָהּ לְגַבִּיָּה, לְאֲפָקָא מִינָה חֵילִין וּמְשָׁרִין קְדִישִׁין.

חֲנוּךְ עֵבִיד לֵיה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּזִימְנָא דְנִטְיִל לֵיה מְאַתְרִיָּה, תִּפְקִידוּ
בְּדִבְיֹקוּ כְּדָקָא חֲזִי, בְּעֵטוּרָא דְרוּחַ עֵילְאָה. וְקִרָא לֵיה נְעֵר. וּבְגִינִיָּה, כָּל
נְעֵרָה כְּתִיב נְעֵר. וְקִימָא לְגַבִּיָּה עֵילְאָה וְתִתְאַה. לְגַבִּיָּה עֵילְאָה בְּהֵוָה רוּחַ
עֵילְאָה. תִּתְאַה בְּהֵוָה כְּלִילוּ, דְּאֵתְכַלֵּל מִסְטֵרָא דְאֵתְנִטְלָה מִתְתָּא.

וְעַל דָּא, שׁוּלְטָנוּ דִּילֵיה בְּתֵרִין סְטֵרִין, אֲחִידָא לְתִתָּא וְאַחִידָא לְעֵילָא.
כְּתִיב, (משלי כב) חֲנוּךְ לְנְעֵר עַל פִּי דְרָכּוֹ גַם כִּי יִזְקִין לֹא יִסוּר מִמֶּנָּה. חֲנוּךְ
לְנְעֵר, דָּא הוּא מִטְטֵרוּן, דְּמְשִׁיךְ לֵיה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְתָּא, וְאַנְהִיג
בֵּיה עַל פִּי דְרָכּוֹ, לְפּוּם אוּרְחִיָּה דְלִתְתָּא. אִי נְמִי עַל פִּי דְרָכּוֹ, בְּדִרְךְ שְׁאָדָם
רוּצָה לִילְךְ מוּלִיכִין אוּתוּ. גַם כִּי יִזְקִין, דְכְּתִיב (תהלים לו) נְעֵר הָיִיתִי גַם
זְקִנְתִּי. וְתִנְיִן, הָאִי קִרָא שֶׁר הָעוֹלָם אֲמָרוּ. וְעַל דָּא, גַם כִּי יִזְקִין לֹא יִסוּר,
לֹא יַעֲדִי מֵהֵוָה אוּרַח, בְּגִין לְאֵתְמַשְׁכָּא לְתִתָּא.

וְאַנָּא שְׁמַעְנָא מְרַבִּי אֵלְעֵזֵר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּקָא מְפָרֵשׁ לָהּ בְּגוּוֹנָא דָּא.
וּמְהָכָא אֲשִׁתְּמַע כּוּלָּא. בְּכוּ רַבִּי נְהוּרָאִי וְרַבִּי יוּדָאִי, וְאַמְרוּ, מָאן דְּחָמִי
זְנִבִיָּה דְאַרְיָה וְדַחִיל, כָּל שְׁכּוֹן מָאן דְּחָמִי אַרְיָה מִמֶּשׁ.

קָמוּ וּנְשַׁקּוּהוּ, אֲמַר לָהֶם, שְׁמִי יִיסָא זְעִירָא. אֲמָרוּ, וְדָאִי דָּא רַבִּי יִיסָא
זְעִירָא, דְּמִתְאַבְּקָא תְּדִיר מַעְפָּרָא דְבוּסְמִין דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוּחָאִי.

פֶּתַח רַבִּי נְהוֹרָאִי וְדַרְשׁ, (שה"ש ז) וְחִפְדָּה כְּיִין הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוֹדֵי לְמִישְׁרִים.
וְחִפְדָּה, אֵלּוּ תַלְמִידֵי חֲכָמִים, שֶׁהֵם כְּיִין הַטּוֹב. מֵה יֵין הַטּוֹב, עוֹמֵד בְּכָאן
וְרִחוֹ הוֹלֵךְ לְמֵרְחוֹק. אֵף תַלְמִידֵי חֲכָמִים, הֵם בְּמָקוֹם אֶחָד, וְתוֹרַתָם
הוֹלֶכֶת לְמֵרְחוֹק בְּכָל מָקוֹם.

וְאֵף כְּשֶׁהֵם בְּקֶבֶר, שִׁפְתוֹתֵיהֶם רוֹחֲשׁוֹת תוֹרָתוֹ. הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (שם)
דוֹבֵב שִׁפְתַי יְשָׁנִים. כָּל שֶׁכֵּן בְּמָקוֹם שְׁעוֹמְדִים עִמּוּדֵי עוֹלָם, עַל אַחַת כַּמָּה
וְכַמָּה. דְּהָא אֶפִּילוּ מִלְּאַכֵי הַשָּׁרֵת, אֵין לָהֶם כֹּחַ לְעֲמוֹד לְפָנֵיהֶם.

דְּהָא זִימְנָא חֲדָא הָוָה דְּבַר בְּלוּד, אֶתְּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי לְמַתָּא. אָמְרוּ
לֵיה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, מַאי נַעֲבִיד. קָם וְעֵבַר בְּמַתָּא, וְחָמָא בְּנֵי נָשָׂא
שְׂכִיבֵן. אָמַר, כָּל הָאִי בְּמַתָּא, וְאַנָּא הָכָא, גְּזַרְנָא דְלִיבְטַל.

שְׁמַעוֹ בְּרַת קָלָא דְהוֹת אֶמְרָה, פּוֹקוּ מִהָכָא, דְּהָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי
הָכָא, דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא גּוֹזֵר וְהוּא מְבַטֵּל. הָוָה תַּמּוֹן ר' חֲנִינָא, אֶתְּא וְאָמַר
לֵיה לְרַבִּי מַאִיר, אָמַר לֵיה רַבִּי מַאִיר, שְׁבַחָא דִּילֵיה מִן יָכוֹל לְמִיקָם בֵּיה,
אִי לָאו כְּמִשָּׁה.

פֶּתַח וְאָמַר, (במדבר יז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קַח אֶת הַמַּחְתֶּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ
מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים (עליה) קֶטֶרֶת. וְכָתִיב, (שם) וַיִּקַּח אֱהֲרֹן וְגו'. וְכָתִיב, וְהִנֵּה
הַחֵל הַנֶּגֶף בָּעָם. וְכָתִיב, (שם) וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֵר הַמַּגֵּפָה.
כּוֹלֵי הָאִי אֶצְטְרִידָה לֵיה לְמִשָּׁה לְמַטְרַת. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי בְּמִימְרֵיה,
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר, וְהוּא מְבַטֵּל מוֹתָנָא.

אָמַר לוֹן ר' יִיסָא, הוֹאִיל וְאִיתְעָרִית בְּהֵינִי מִיִּלִּין עֵילְאִין דְּחֲכָמַתָּא. אָמִינָא,
דְּהָא רוּת כְּשִׁירָה הִיתָה. אָמַר לֵיה רַבִּי יוֹדָאִי, אֵף עַל גַּב דְּכְשִׁירָה הִיתָה,
לֹא נִיכָר כְּשִׁירוּתָהּ, עַד דְּדַבְּקָה בְּאוֹתוֹ צְדִיק.

בּוֹא וּרְאֵה, כְּשִׁירָה מְכַל אוֹמוֹת רוּת. מָה אָמַר לָהּ בּוֹעֵז. (רות ב) אֵל תִּלְכִּי
לְלֶקֶט בְּשָׂדֵה אַחַר גּוֹי, וְכֹה תִדְבָּקִין עִם נַעֲרָתִי. מָה אֶמְרָה הִיא. גַּם אָמַר לִי
עִם הַנְּעָרִים אֲשֶׁר לִי תִדְבָּקִין. כִּיִּן שְׂרָאֲתָה חֲמוּתָה כְּדָה, אֶמְרָה לָהּ, לָאו
הִכִּי. טוֹב בְּתִי כִי תִצְאִי עִם נַעֲרוֹתַי וְלֹא עִם הַנְּעָרִים.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, חֶסֶד וְשָׁלוֹם לְצַדִּיקָתָה זוֹ מִדְּבָרֵי גְּנָאִי, כְּשִׁירָה הִיתָה. דְּהִכִּי
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב, וַיֹּאמֶר לָהּ בּוֹעֵז הֲלֹא שְׁמַעְתָּ בְּתִי אֵל תִּלְכִּי לְלֶקֶט
בְּשָׂדֵה אַחַר. מַאי כְּתִיב לְעִיל. (שם) אֵלְכָה נָא הַשָּׂדֵה וְאֵלְקָטָה בְּשִׁבְלִים.
מִלְּמַד שְׁנַצְנֵצָה בְּהַ רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ. אֵלְכָה נָא הַשָּׂדֵה, מֵאֵן שָׂדֵה. דְּקִדְקָה
בְּמַהִימְנוּתָא סְגִיָּא. וּמֵאֵן נִיהוּ. הוּא שָׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ הוּא. וְהוּא שָׂדֵה שֶׁל
תַּפּוּחִים קְדִישִׁין.

מַאי כְּתִיב, וַיִּקָּר מִקְרָהּ. וּבְבִלְעָם כְּתִיב, (במדבר כג) וַיִּקָּר אֱלֹהִים אֶל בִּלְעָם.
וַיִּקָּר, בְּלָשׁוֹן קָרִי וְטוּמְאָה. וְהָכָא שִׁינָה וְאָמַר וַיִּקָּר מִקְרָהּ, הָכָא בְּלָשׁוֹן
כְּבוֹד. כְּמָא דְאַתְּ אָמַר, (תהלים לו) מַה יִּקָּר חֲסִידָה אֱלֹהִים.

וימה יקר נפגע בה. חלקת השדה וגו', חולקא דהאי שדה דצדיקייא, ותמן
אזלת, ואעלת בחולקא חדא, ואוליפת אורחיה, ונדעת ביה מאינון
קוצרים. ומאן נינהו. תלמידי חכמים, מחצדי חקלא איקרון.

אדהכי והנה בעז בא. הצדיק בא, אתא טעין ברקאן, וכמה קדושין. ויאמר
לקוצרים. מאי קוצרים. לעילא אינון ביי דינא, סנהדרי גדולה דתמן. ה'
עמכם, השתא יהיב להו ברקאן וקדושים. ואינון אמרין יברכך ה', יהבין
ליה תוקפא לשאבא ממקורא דחיי, מגו עלמא דאתי.

(רות ב) למי הנערה הזאת. תיאובתיה לשאלה עלה, דרחימו דיליה בה. והכי
אמר בוצינא קדישא רבי שמעון, מגילה דא, רמז לתורה שבכתב ותורה
שבעל פה ולעלמא דאתי. דהא אתערת לצדיקייא, רזא דתורה שבכתב,
לאתחברא בתורה שבעל פה. ובגין קד תקינו רבנן למגילה זו בשבועות,
בזמן מתן תורה.

(שם) הלא שמעת בתי אל תלכי ללקט בשדה אחר. אליו אינון רתיכין
קדישין, דבריר ליה יעקב קדישא, עדרין קדישין, דלא מתערבון באחרנין.
כדבר אחר, (בראשית ט) וישת לו עדרים לבדו ולא שתם על צאן לבן. ועל דא,
לא תלכי ללקט בשדה אחר, לא תתריעי במלכו אוחרי וברתיכין אחרנין.
וגם לא תעבורי מזה, מן אילין כתרין דילך, לא תזוזי לעלמין. מזה לא
תזוזי מבעליך. לא תזוזי מניה לעלמין.

(רות ב) וכה תדבקין עם נערוטי, סגיאיין שמחון אינון לה, וחד מנהון כ"ה.
כדבר אחר, (תהלים קמה) וחסידיך יברכו"כה. וכה תדבקין, עם אליו רתיכין
עולימתאן דאתברירו לך לאתדבקא בהו.

מיה, וימד שש שעורים וישת עליה. נטל חד קו המדה, ועביד משחתא,
ומדד שית סטרין, דאיתחזון לה לאתאחדא ביחודא דילהו, ויהב לה
נבזבזן ומתנן. דהא בלא אליו, לא יכילת לאעלא לגבי עלמא דאתי.

הדא הוא דכתיב, (רות ג) שש השעורים האלה נתן לי פי אמר אל תבואי
ריקם אל חמותך. שש שעורים, אליו שית סטרין עלאין דקיימא עלייהו
עלמא דאתי, שעורים, כדבר אחר, (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם. וישת
עליה, שוי עלה לאנהגא לה, ולברכא לה. ועל דא, היא פלה פלולה מכל
שית סטרין.

ש (רות ב) יהי מכירך ברוך, מאן ברוך. דא שלמה. מלך שהשלום שלו. ועל
דא, (מלכים א ב) והמלך שלמה ברוך. בשמא דא, תהא מתברכא מכל אליו
שית סיטרין. כדין איהי עלמא דאתי, יחבת לה תוספת ברקאן, על אינון
דאית לה. הדא הוא דכתיב, (רות ב) ותוצא ותתן לה את אשר הותרה
משבעה. דא תוספת קדושין וברקאן.

(שם) גם כי אמר אלי עם הנערים אשר לי תדבקין. דהא תיאובתא דילה לאתדבקא תמיד עם הנערים, אליו פרובין קדישין, דכל תיאובתא דילה בהו. מלה דא ברזא קדישא איהו.

ואי תימא, מלה כדיבא אמרת, והא איהו אמר וכה תדבקין עם נערותי, ולא אמר עם הנערים. אלא שמא דאיקרי כה, לא איהו אלא פד אתקנת על תרין פרובים, לקבלא ברקאון ברזא דכ"ה אתוון דחודא, דאינון (דברים) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. הא חמש ועשרים אתוון דחודא, בתקונא דפרובים, דכיון דאתקנת בהו, פדיון אתקרי כ"ה, וכדיון אמר וכ"ה תדבקין. ועם כל דא, עם נערותי. דכולא אצטריך, דלא לשבקא לון דוכרין ונוקבין.

וגם לא תעבורי מזה. רב ייבא סבא אמר הכי. מלמד שהראה לה פרובים. ואית בספרא דאדם, דאף על גב דאתחרב בי מקדשא, דלא תזוזי מחד פרוב לעלמין. פגוונא דא, הדא הוא דכתיב, (רות ב) וגם לא תעבורי מזה, לא תזוזי מחד מנהון לעלמין.

ועל דא איהי אמרת עם הנערים, אינון ב' פרובים, תדבקין ודאי. וכן באינון רתיכין נוקבי. פדבר אחר, (שם) עיניך בשדה אשר יקצרון והלכת אחריהן. האי קרא לדראש הוא דאתא. אבל עיניך, (זכריה ד) הם עיני ה' משוטטות בכל הארץ. בשדה אשר יקצרון, דהואיל דמשטטי בכל עלמא, והלכת אחריהן למנדע.

הלוא צויתי את הנערים לבלתי נגעך, דהא פרובים לא משתפכי לעלמין, בגין לינקא מינה. פדבר אחר, (ישעיה סו) למען תמצו והתענגתם מזיו פבודה. ובההוא זימנא דאיהי אזלת בתר עיינין, למחמי כל עובדין דעלמא, אינון פרובין לא קרבין בהדה, ולא מתערין לינקא מינה.

וצמית והלכת אל הפלים. וצמית, פד תיאובתא לינקא מרזא דעלמא עילאה, באתערו דאינון פרובין, ובגינהון איהי משתקיא משקיו עילאה, הדא הוא דכתיב, ושתית מאש"ר ישאבון הנערים, אינון פרובים. אל הפלים, אינון מקורין עילאין דאיקרון אנפי רברבי.

עד כאן הוא דעתין דמילין סתימין, וקדושה עילאה, במלין דהאי מגילה, וכולא בדיוקנא עלאה, ורזין סתימין. קמו ונשקוהו. אמרו, זכאה דרא דזכי לכל האי למנדע מגו בוצינא קדישא, מלין קדישין, מלין דחכמתא. על דא כתיב, (משלי א) אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה.

אמרו ליה, האי קרא אחרא, שמעת ביה עיקרא דחכמתא, דהא אנו ידעינן למדרש ביה דרשא. אמר לון, מאי היא. אמרו, כתיב, (רות ב) ויאמר לה בעז לעת האכל גשי הלם ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בחמץ. אמר לון, שמענא.

פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה סו) שְׁמַעוּ דְבַר ה' הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ אָמְרוּ אַחֲיֵיכֶם שְׁנֵאֵיכֶם מִנְדִּיכֶם לְמַעַן שְׁמִי יִכָּבֵד ה' וְנִרְאָה בְּשִׁמְחַתְכֶם וְהֵם יִבְשׁוּ. הַאִי קָרָא אֲוֹקִים לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, כִּינּוּן דְּכַתִּיב שְׁמַעוּ דְבַר ה', מֵהוּ הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ.

אֶלָּא דְבַר ה' בְּכָל אֲתֵר, דְּרָגָא דְמַהִימְנוּתָא אִיהוּ. בַּר בְּכָל אֲתֵר דְּכַתִּיב שְׁמַעוּ דְבַר ה', אִיהוּ מְלָה דְנִפְיָק מְגוֹ דְרָגָא הַהוּא, דְאֶקְרִי לִיה דְבַר ה', וְהוּא דְרָגָא דְשִׁרְיָא עָלֵיה. שְׁמַעוּ דְבַר ה', מְלָה דְנִפְיָק מִנִּיה, כְּגוֹן (ירמיה לא) שְׁמַעוּ דְבַר ה' גוֹיִם, מְלָה דְנִפְיָק מֵהֵיא דְרָגָא.

הַחֲרָהִים אֶל דְּבָרוֹ, הַהוּא דְרָגָא מְפָשׁ. מֵאן חֲרָדִים. אֱלוֹ יִשְׂרָאֵל, דְאִינוּן חֲרָדִים תְּדִיר עַל אוֹתוֹ דְבַר. חֲרָדִים בְּכַמְה חֲרָדוֹת בֵּין הָעַמִּים, חֲרָדִים בְּכַמְה חֲרָדוֹת, לְתַקְנָא לִיה לְהַהוּא דְבַר.

אָמְרוּ אַחֲיֵיכֶם שְׁנֵאֵיכֶם, אֱלוֹ בְּנֵי עֲשׂוּ וּבְנֵי יִשְׁמַעֵאל. מִנְדִּיכֶם, מֵאן מִנְדִּי לְמֵאן. אֶלָּא אִינוּן בְּנִידוּי מְנִיכּוֹ, דְלֹא תִיכְלוּן בְּהַדְיָהוּ, וְלֹא תִישְׁתּוּן בְּהַדְיָהוּ, וְלֹא תִקְרְבוּן בְּהַדְיָהוּ. וְעַל דָּא אִינוּן מְנִיכּוֹ בְּנִידוּי.

דְּבַר אַחַר מִנְדִּיכֶם, בְּגִלּוּתְכוּן. כְּדָבָר אַחַר, (איכה ד) סוּרוּ טִמְא קְרָאוּ לָמוּ. וּמֵאֵי קָא אָמְרִי. לְמַעַן שְׁמִי יִכָּבֵד ה', בְּגִינָן וּבְגִין נַפְשָׁאן, יִכָּבֵד ה', וְכָל יִקְרָא דִלֵּיה בְּגִינָן הוּא. וְכַד יִשְׂרָאֵל מִתְעַרֵּי, וּמְחַפְּן בְּכָל יוֹמָא חֲדָה דְפוּרְקָנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, אִינוּן לֹא מַהִימְנֵי כָּלֵל, וְאָמַר נִרְאָה בְּשִׁמְחַתְכֶם, בְּזַמְנָא דְנַחֲתֵת הַהוּא חֲדָה דִילְכוּן. וְהֵם יִבְשׁוּ, כְּמֵאן דְתַלִּי סוּרְחָנִיה בְּאוּחְרָן.

בְּהִיוּרָא דְבֵי אַדְרָא, הוּי חַד עֲתִירָא וְאִיהוּ חַד, וְאִינוּן תְּרִין, וְכַחְדָּא הוּוּ. וְכָל עֲטוּרָן וְשִׁמְהוֹן דְמַהִימְנוּתָא קְדִישָׁא, אוּף הֲכִי לוּן בְּלֹא הִיפּוּכָא דְבִישׁ, דְקִימִין תְּדִיר קִמִּי פְתַחָא דְבֵי מְלָכָא, לְבַר מְרָזָא דְמַהִימְנוּתָא. הַהוּא דְבַר ה', אִיקְרִי שֵׁם טוֹב. כְּמֵא דְאֵתָא אָמַר, (קהלת ז) טוֹב שֵׁם. ה' אִיהוּ טוֹב.

הַהוּא סְטֵרָא בִישָׁא, אִינוּן תְּרִין, דְכוּרָא וְנוּקְבָא, וְאִינוּן מְחוּבְרִין, וְשִׁמְהוֹן דִּילְהוֹן בְּהַפּוּכָא דְבִישׁ, אֱלֹהִים אַחֲרִים, אֶל אַחַר, שֵׁם רַע. הַהִיא נוּקְבָא, הֲכִי אֲתַקְרָא, בְּחַבּוּרָא דְדְכוּרָא, דְאֲתַחַבֵּר בְּהַדָּה דְלֹא מִתְפָּרְשׁוּ.

וּמִמְנִין עַל שְׁאָר עַמִּין, וְלֹא בְּגִין שֵׁם דִּילְהוֹן, אֶף עַל גַּב דְאִיהִי מִנְדָּדָא וּמְרַחֲקָא מִנִּיה, אִיהִי עֲמַהוֹן בְּגִלּוּתְהוֹן. וְלֹא יִדְעִי דְהָא בְּשֵׁם קְדִישָׁא דִילָן אִינוּן מִתְתַּקְפִּין, דְאִיהִי אֲתַזְנַת וְאֲתַקִּיפַת לְהַהוּא שֵׁם רַע בְּחוּבִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל. כְּדָבָר אַחַר, (שה"ה א) שְׁמוֹנֵי נוּטְרָה אֵת הַכְּרָמִים. וְאֶפִּילוּ בְּזַמְנָא דְשְׁלִיטוֹן, הַהוּא דְקְדוּשָׁא דְמַהִימְנוּתָא נְטִיל וְיַהִיב חוּלְק גְרָמָא לְכַלְבָּא, וּמִינִיה אֲתַזְנוּ רְשָׁעִים.

מֵה כְּתִיב, (רות ב) וַיֹּאמֶר לָהּ בְּעַזְ לַעַת הָאֵכֶל. בְּזַמְנָא דְאִיהִי אֲתַתְקַנָּא מְגוֹ תַתְּאִי וְעִלְאִי. מִתְתַּאִי, בְּקוּרְבָנִין, וְעִלְוֹן, וְצִלוּתִין, וְרַעוּ דְרַעוּוֹא, דְסִלְקָא

מתתאי מעילאי, בתיקונין רתיכין וכרובין, במאכלה, בחדוה ורעו. דדין
איהו לעת האוכל.

ורעו דצדיק חי לגבה, ואתתקנת על רתיקהא. ומה אמר לה. גשי הל"ם
בקישוטי דמלכא עילאה. ואכלת מן הלחם, תקבלי מזונא, ורעו, ומיכלא
קדישא, לפלגא לאוכלוסיך קדישין לעילא ולתתא.

ועם כל דא, וטבלת פתך בחמץ, אית לך לנטלא אורח טבול מההוא חומץ
דסטר שמאלא, לינקא לההוא סטרא בישא, למיתזן שאר עמין, ולאיתזא
מיניה.

ויצבט לה קלי, מיכלא דנפקא מאשא דסטר שמאלא, בגין למיהב מזונא
וטרפא לכולא, ואפילו לכלבים, וכל אינון דנפקי ומתפשטי מההוא סטרא
אחרא דמסאבו.

וכדין, ותאכל ותשבע ותתר. ותאכל ותשבע, מההוא מיכלא קדישא.
ותותר, מההוא מיכלא אחרא, דאיהו אתיא שיורין שיורין, מיכלא דאתי
על שובע. ותתר, עבד שיורין לההוא מיכלא לסטרא אחרא.

חדו ר' נהוראי ור' יודאי, ואמרי, אלמלי לא אתינא לעלמא אלא למשמע
מילין אלין, דין. (רות א) ויאכל בעז וישת וייטב לבו. אמר רבי חזקיה,
מלמד שברוך על מזונו. מהו וייטב לבו. דבריד להאי אתר דאקרי לב.

רבי נחמיה פתח, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך על הארץ
הטובה אשר נתן לך. ואכלת ושבעת, כל האוכל ואינו מברך ברפת המזון,
נקרא משחית וגזלן. שנאמר (משלי כח) גוזל אביו ואמו ואומר אין פשע חבר
הוא לאיש משחית.

ואמר ר' יודאי, גדול כח ברפת המזון, שמוסיף כח ברכה בפמליא של
מעלה. אמר רבי חנינא, גדול כח ברפת המזון, שמוסיף ברכה על מעשה
ידיו של אדם.

רבי בון ור' יוסי ברי חנינא, הוו אזלין באורחא לפדיון שבויים. אערעו
בהאי כפר, דמכו תמן בהדי ההוא אושפיזא. בפלגות ליליא קמו למלעי
באורייתא. קמת ההיא אתתא דביתא, ואדלקת לון שרגא, עד דהוו יתבי,
יתיבת היא אבתריהו למשמע מילין דאורייתא. אשגחו בה.

פתח חד ואמר, (משלי ב) גר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן. גר ה' נשמת
אדם, ודאי. מה הנר מאירה באפילה, אף נשמתו של אדם מאירה לגוין.

ההר ואמר, בגי דברים האשה זוכה, בחלה, ובגדה, ובחדלקת הנר. וכלהו
תנינן. אדהכי אהדר רישיה, וחמא לההיא אתתא דקא בכיא, קם אבוה
ויתיב בינייהו.

אָמַר לִיהוָה רַבִּי בּוֹן, אֲמַאי קָא בְּכִיָּא בְּרִיתִיךָ. אָמַר, דְּלָא זָכְתָּה לְבַעֲלָא דִּילְעֵי
בְּאוּרִייתָא, וְאִיהוּ רַבִּיָּא בְּן תַּרְיִסָּר שָׁנִין, וְאֲפִילוּ בְּרַכְתּוּ הַמְּזוּן לָא יָדַע. וְלָא
יְכִילְנָא עֲמִיה דִּיזְלִיף לִיהוּ. אָמַר לִיהוּ, אִי הָכִי, אִיעֲבַר לִיהוּ בְּאַחְרָא, וְאֲמַאי
יְהַבֵּת לִיהוּ בְּרִיתִיךָ.

אָמַר אִיהוּ, לָא יָדַעְנָא בֵּיה, אָלָא עַל דְּחֲמִינָא יוֹמָא חַד, דְּהָא לְמִשְׁמַע חַד
קָדִישׁ, דְּלִיג מְאִיגְרָא לְתַתָּא, נְדַרְנָא עָלֵי לְנִסְבָּא לִיהוּ בְּרִיתִי. נִפְקָנָא מִבֵּי
כְּנִישְׁתָּא, וְיַהֲיִבְנָא לִיהוּ בְּרִיתִי, וְלָא חִיִּישִׁינָא לְמִילֵי אַחְרִיתָא, וְלָא אֲשַׁגְחָנָא
יְתִיר. וְהִשְׁתָּא אֲשַׁתְּפַח, דְּאֲפִילוּ מְלָה אַחַת בְּאוּרִייתָא לָא יָדַע, וְלָא בְּעֵי
לְמִילָף מִיַּדִּי.

אָמַר לִיהוּ ר' בּוֹן, דִּילְמָא יִזְכָּה לְבַר דִּיזְלִיף לִיהוּ אוּרִייתָא סָגִי. אַדְהָכִי, קָם
הֵהוּא רַבִּיָּא מְעַרְסִיָּה, וְדִלִּיג עַלְיָהוּ, וְיַתִּיב בִּינְיָיְהוּ. אֲסַתְּפַל בֵּיה ר' בּוֹן,
אָמַר, אָנָּא חֲמִינָא בְּאַנְפוּי, דְּנַהֲרִי סָגִי דְאוּרִייתָא יְפוּק מֵהָאֵי עוֹלִימָא.

פְּתַח הֵהוּא רְוּוֹק, וְאָמַר, (אִיּוֹב ל"ב) צָעִיר אָנִי לְקָמִים וְאַתֶּם יוֹשִׁישִׁים עַל כֵּן
זַחֲלַתִּי וְאִירָא מַחֲוִת דְּעֵי אַתְּכֶם. עַד דְּפַתַח וְאָמַר בְּמִילִין דְּבְרַכְתּוּ הַמְּזוּן.

וְאָמַר, הִשְׁתָּא דְאַמְרַת דְּאֲפִילוּ בְּרַכְתּוּ הַמְּזוּן לָא יָדַעְנָא, בְּבְרַכְתּוּ הַמְּזוּן אִית
מִילִין יְדִיעִין, וְהִם י'. חַד, לְתַקּוּנֵי פְּתוּרָא כְּפּוּם הֵהוּא מְזוּנָא. וּמֵאֵן דְּלָא
הָוָה לִיהוּ מְזוּנָא כָּל כָּד, וְיִסְדַּר פְּתוּרָא, אִיהוּ מְשׁוּבַּח, בְּגִין דִּיתִיב לְמִיכַל
קָמֵי מְלָכָא, דְּכַתִּיב, וְאַכְלַתְּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ.

תְּנַיִנְיָא, נְטִילַת יָדִים, קוּדְם אַכִּילָה. מֵאֵן דְּאָכִיל בְּלָא נְטִילַת יָדִים, כְּאִילוּ
אַכִּיל טָמֵא. תְּלִיתָא'יָה, נְטִילַת יָדִים, דִּיטוּל יְמִינָא בְּשִׁמְאָלָא, וְיִשְׁמֵשׁ
בְּשִׁמְאָלָא לְיְמִינָא. וְיִטוּל עַד שִׁיעוּרָא דְּפִרְקָא דְּגִזְרוּ רַבָּנָן.

רַבִּיעֵא'יָה, דְּצָרִיךְ לְהַגְבִּיָּה יָדֵי לְאַחַר נְטִילָה בְּשַׁעָה דְּמַבְרַךְ. וְיִזְוּוּג שְׁנֵי
זְרוּעוֹתָיו כְּאַחַת בְּשַׁעַת הַגְּבִהַת יָדָיו. חֲמִישָׁא'יָה, דְּצָרִיךְ לְמַסְמַךְ בְּרַכָּה
לְנְטִילָה זו.

שְׁשִׁי'יָת, לְמִיָּהֵב מִפִּיתָא לְעֵנִיִּים. שְׁבִיעִי'יָת, לְבָרַךְ בְּרַכְתּוּ הַמוֹצֵיא, וּלְדַקְדַּק
בְּה' וְאַסוּר לְאַכּוֹל בְּלָא בְּרַכָּה. שְׁמִינִי'יָת, הָאוּכַל עַל שְׁלַחְנוּ, צָרִיךְ שְׁלָא יְהֵא
גְּרַגְרוּ וּבְלָעוּ, אָלָא כְּאוּכַל לִפְנֵי הַמְּלָךְ.

תְּשִׁיעִי'יָת, צָרִיךְ לוֹמַר עַל שׁוּלְחָנוּ דְּבְרֵי תוֹרָה. וְיַחֲדָא שְׁאִין לוֹ עִם מִי לְעִסוּק
בְּתוֹרָה, דִּי לוֹ בְּבְרַכּוֹתָיו. עֶשְׂרִי'יָת, מִיָּם אַחְרוּזִים חוֹבָה, וְלָא הַצְּרִיכוּ בּוֹ
בְּרַכָּה, אֲף עַל גַּב דְּיָדָיו מְזוּהָמוֹת מְגוּ מְאָכַל. וְאִינוּ מְבָרַךְ עַל רְחִיצַת יָדִים.

כָּל הַנֵּי עֲשָׂרָה, אִיצְטְרִיכוּ קוּדְם בְּרַכְתּוּ הַמְּזוּן, וְכָל חַד וְחַד אִית בֵּיה טַעְמָא
מְגוּ מְתִיבְתָּא עִילָאָה. וְאַנָּא אַהֲדַר עַלְיָהוּ.

חה, לְתִיקוּנָא פְתוּרָא עַל הַהוּא מְזוּנָא שֶׁל אָדָם, בְּגִין יִקְרָא דְמַלְכָּא, דִּיְהִיב לִיה מְזוּנָא לְגוּפִיה. דְתַנִּינָן, קָשִׁין מְזוּנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קָמִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּקָרִיעַת יַם סוּף.

אֲמַאי קָשִׁין. אֶלָּא בְּגִין דְמְזוּנֵי דְעֵלְמָא לָא אֲתִינן אֶלָּא מְגוּ דִּינָא. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲעֵבֵר עַל דִּינָא, וְזָן לְרָשָׁעִים, לְהַגּוּנִים וּלְשֹׂאֵינָן מְהוּגְנִים. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא זָן לְכוּלָם, מְקַרְנֵי רָאִם עַל בִּיצֵי כְּנִים.

וּשְׂכִינָה קְאִימַת וְרוּאָה עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל. כְּמָה דְכָתִיב, (יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'. וְדָאֵי. וְכָתִיב, וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ. לְפִיכָךְ צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה שׁוּלְחָנוֹ בְּחוּל עָרוּךְ וְלֹא עָרוּךְ, וּבְיוֹם שַׁבָּת, צָרִיךְ תּוֹסֶפֶת שִׁינוּי אַחֵר לְמַעֲלִיּוּתָא.

תַּנְיִינָא, נְטִילַת יְדַיִם קוֹדֵם אֲכִילָה. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְאֲכִילָה אֲצִטְרִיךְ נְקִיּוֹת, כְּגוּוּנָא דְמַלְאֲכֵי הַשְּׁרַת לְעִילָא. דְהֵכִי אָמַר רַב הַמְנוּנָא סָבָא, מַאי דְכָתִיב, (תהלים עח) לֶחֶם אֲבִירִים אָכַל אִישׁ. לֶחֶם דְמַלְאֲכֵי הַשְּׁרַת אוֹכְלִים.

לְמַאי נִפְקָא מְנִיָּה. אֶלָּא מַה מַּלְאֲכֵי הַשְּׁרַת אוֹכְלִים בְּקְדוּשָׁה וּבְטַהְרָה וּבְנִקְיּוֹת, אִף יִשְׂרָאֵל כֹּן צָרִיכִין לְאָכוּל בְּקְדוּשָׁה וּבְטַהְרָה. דְכָתִיב, (ויקרא יא) וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם, אֵלּוּ מִיָּם רֵאשׁוּנִים. וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים, אֵלּוּ מִיָּם אַחֲרוּנִים. כִּי קְדוֹשׁ, זֶה שְׁמֹן טוֹב. אֲנִי ה', זוּ בְרַכַּת הַמְזוּן.

וְהֵכִי אָמְרִי. וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם, דְכָל הָאוֹכֵל בְּקְדוּשָׁה וּבְטַהְרָה וּבְנִקְיּוֹת, נִדְמָה לְמַלְאֲכֵי הַשְּׁרַת שְׁהֵם קְדוֹשִׁים. וְדְכָתִיב כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה', מְלַמֵּד, שְׁצָרִיךְ כְּוָנָה בְּבְרַכַּת הַמְזוּן.

וְכָל הָאוֹכֵל בְּלֹא נְטִילַת יְדַיִם, אֲכִילָתוֹ טַמָּא. וּשְׂכִינְתָּא מַה הִיא אוֹמְרַת. (משלי כג) אַל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵין וְאַל תִּתְּאוּ לְמִטְעָמוֹתָיו. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דִּישׁ מִדַּת פּוֹרְעָנוּת בְּעוֹלָם, וּשְׁמוֹ עֵין הָרַע. וְכָל הָאוֹכֵל בְּלֹא נְטִילַת יְדַיִם, אוֹתָהּ הַמְדָּה שֶׁל פּוֹרְעָנוּת שׁוֹרָה עָלָיו. וְכָל אוֹתוֹ הַמְאָכֵל שְׁלָה, הוּא נִקְרָאת לֶחֶם רַע עֵין.

דְהֵכִי אָמַר רַב הַמְנוּנָא סָבָא, שְׁתֵּי מִדּוֹת עוֹמְדוֹת עַל שׁוּלְחָנוֹ שֶׁל אָדָם, אַחַת מִדַּת טוֹב, וְאַחַת מִדַּת רַע. כְּשֶׁהָאָדָם מְקַדֵּשׁ יָדָיו וּמְבָרַךְ, מִדַּת טוֹב אוֹמְרַת, זֶהוּ שׁוּלְחָנוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִנְחָא יְדִיהָ עַל רֵאשׁוֹ, וְאוֹמְרַת לוֹ, עֲבָדֵי אֲתָה. עֲבָדוּ שֶׁל מְקוֹם אֲתָה. כְּמָה דְאֵתְ אָמַר, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אֲתָה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּדָד אֲתַפְּאֵר.

וּכְשֶׁאִין אָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת יָדָיו וְאוֹכֵל. מִדַּת רַע אוֹמְרַת, זֶה שְׁלִי הוּא. מִיַּד שׁוֹרָה עָלָיו וּמְטַמְּאָה אוֹתוֹ, וּמְאָכְלוֹ נִקְרָא לֶחֶם רַע עֵין.

עוֹבְהָא הוּא בְּבָבֶל, בְּחַד בַּר נֶשׁ דְזַמִּין הַהוּא מְסַכֵּינָא לְמִיכַל, חָמָא לִיה דְלֹא נָטַל יְדָיו וְאֲכִיל. הַהוּא מְסַכֵּינָא קָם מִפְתוּרָא וְאֲזִיל לִיה, קַרְיִיָּה, וְאָמַר לִיה תֵּיב בְּקִיּוּמָךְ וְאֲכִיל.

אָמַר לַיהוָה, חַס וְשָׁלוֹם דְּאַכִּיל אֲנָא עִמָּךְ, דְּעֲלִיךְ כְּתִיב, (משלי כג) אַל תִּלְחַם אֶת לַחֵם רַע עֵין וְכוּ', וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׂמֵאֲכֻלְךָ טָמֵא. וּכְתִיב, (ויקרא יא) וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם וְנִטְמַתֶּם בָּם. דְּכָל מֵאן דְּשָׂרְיָא עֲלֵיהּ רוּחַ רַע עֵין, מְקַבֵּל טוּמְאָה סְתוּמָּה, דְּלִית לָהּ פְּתִיחוּ כְּלָל. אֲתָא עוּבְדָא קַמֵּי רַבָּנָן, וַיִּהְיוּ לֵיהּ לַהֲוֵא מְסַפִּינָא מֵאָה זְוִי.

בְּכָה רַבֵּי חַגִּי, וְאָמַר, אֲשֶׁרִיכְם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁרִיכְם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּמְצוֹת. וּמָה מְסַפִּינָא, דְּהִנּוּה כְּפִין, וְעֲצִיר מַעוּי, וְנִטְר גְּרַמְיָה, וְלֹא חֵיִישׁ אֶלָּא לִיקְרָא דְמַרְיָה. כְּמָה אָגַר טַב זְמִין לְמֵאן דְּלַעֲן בְּאוּרִייתָא.

תְּלִיתָא, לְנִטְלָא יְמִינָא בְּשִׂמְלָא. בְּגִין דְּיְמִינָא אִית לֵיהּ שְׁבָחָא עַל שְׂמֵאלָא בְּכֻלָּא, וְאַצְטְרִיךְ לְנִטְלָא לְיְמִינָא בְּשִׂמְלָא, וְלִשְׂמֵשָׂא לֵיהּ. דְּהָא יְמִינָא דְּבַר נֶשֶׁת, כְּגוּוֹנָא עֵילָא, לְמַהוּי לֵיהּ שְׁבָחָא עַל שְׂמֵאלָא.

דְּאוּרִייתָא בְּיְמִינָא אֲתִייהָבִית. דְּכְתִיב, (דברים לג) מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ. וּכְתִיב, (תהלים קיח) יָמִין ה' רוֹמְמָה יָמִין ה' עוֹשֶׂה חֵיל. וְעַל דָּא, כְּפֶאֱשֶׁר יָרִים מִשָּׁה יְדוֹ וְגַבְר יִשְׂרָאֵל.

לְקַהֲשָׂא יְדִיו, אֲצְטְרִיךְ שְׂמֵאלָא לְקַדְשָׂא לְיְמִינָא. כְּהֵן שְׁעוּלָה לְדוּכּוֹן, מְמִי נוּטֵל יְדִיו, הוּי אוּמַר מְלוּי, דְּאִיהוּ מְסִטְר שְׂמֵאלָא, דְּאִיהוּ מְשַׁמֵּשׁ לְכַהֵן הַעוּלָה לְדוּכּוֹן, לְמִיְהוּי יְמִינָא כְּדָקָא יְאוּת, וְלֵאֲתַקְדְּשָׂא מְגוֹ שְׂמֵאלָא. אוּף הַכִּי נְמִי הַכָּא, יְמִינָא לָא בְּעֵי לֵאֲתַקְדְּשָׂא אֶלָּא מְגוֹ שְׂמֵאלָא.

תוּ, אֲצְטְרִיךְ לְנִטְלָא כָּל פְּרָקִין דִּיד. אַרְבַּעָה סְרִי פְּרָקִין אֵינּוּן, דְּאִיקְרוּן יִיד, וְדָא אִיהוּ כִּי יָד עַל כַּס יִיָּהּ, כְּמָא דְּאוּקְמִיָּה רַב הַמְנוּנָא סְבָא, בְּאַתְנוּן דְּאַלְפָא בֵּיתָא, רִישָׁא וְסִיפָא, דְּאַקְרִי אִית בִּישׁ. וְכָל אֵינּוּן יִיד פְּרָקִין, בְּרִזָּא דְּאַלְפִיָּא בֵּיתָא, מְגוֹ ה' וְלַעֲיֻלָּא, וְאַיקְרִי יִיד פְּרָקִין. וְיִיד פְּלַחִין לְיִיד, לְמִיְהוּי כְּלָלָא דְּיְמִינָא בְּשִׂמְלָא, וְשְׂמֵאלָא בְּיְמִינָא. וְעַל דָּא נְטִילַת יָדִים, לְאַכְלָלָא דָּא בְּדָא.

רְבִיעֵיאָה, דְּצָרִיךְ לְהַגְבִּיָּה יְדִיו בְּשַׁעָה דְּמַבְרַךְ, לְאַחַר נְטִילָה, וְיַקְדֵּשׁ יְדִיו. דְּכְתִיב, (תהלים קלד) שָׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת ה', מֵאֵי טַעֲמָא.

בְּגִין דְּאַצְבָּעוֹן אֵינּוּן דְּיוּקְנָא עֵילָא. אֲצְבָּעוֹן אֵינּוּן חֲמִשׁ, ד' אֲצְבָּעוֹן דְּאֵינּוּן מְחוּבְרִים כְּחַדָּא, אִית בְּהוּ תְּלַת פְּרָקִין בְּכָל חַדָּא, דְּאֵינּוּן רִזָּא דְּדְיוּקְנָא דְּרַתִּיכָא עֵילָא. דְּהָא רַתִּיכָא קְדִישָׁא אִיהִי אַרְבַּע, וְאֵינּוּן תְּרִיסַר פְּרָקִין. וְעַל דָּא שְׁם הַמְפּוֹרֶשׁ דְּאַרְבַּע אֲתְנוּן, תְּרִיסַר אֲתְנוּן אִיהוּ. וְדָא הוּא שְׁם הַמְפּוֹרֶשׁ בְּאוּתִיּוֹתָיו, אֵינּוּן תְּרִיסַר פְּרָקִין, כָּל פְּרָק וּפְרָק אוּת אַקְרִי.

אַצְבָּע יְתִירָה דְּאַתְקְרִי גּוּדֵל, דְּאִיהוּ חוּץ מִיְנִיָּהּ, וְאִית בֵּיהּ תְּרִין פְּרָקִין, אֵינּוּן תְּרִין פְּרָקִין, תְּרִין אֲתְנוּן טְמִירִין, בְּתִרִין דְּרַגִּין עֵילָאִין טְמִירִין, שְׁבָחָא דְּכוּלְהוּ אֵינּוּן.

ומפתחא דכולהו לעילא, לגבי ההוא דטמיר דלא אתגלייא, ואלין פרקין, פולחו זקיפין לגבי ההוא טמירא, לבתר דאתקדשי. בגין דכולהו אתברכאן מיניה.

והשתא פיו דאתקדשי, אצבעו אצטריד לזקפא לון לעילא, לאתערא אינון פרקין עילאין קדישין. ועל דא, ה' אצבעו וי"ד פרקין דאית בהון, הרי י"ט. וב' פרקין עילאין, הרי כ"א בזרוע ימין, כנגד אהיה שחשבונו כ"א. וכן ביד שמאל כ"א, כנגד אהייה שחשבונו כ"א. ועל דא אהיה אשר אהיה.

ורזא, אהיה רא"ש אהיה. אש"ר הפכו רא"ש. ועל דא אמר, (דברים כט) ראשיכם שבטיכם. ראשיכם, זרוע ימין. שבטיכם, זרוע שמאל.

חמישאה, דצריד לברכא בכונה, כמה דאמרו. בגין לאתערא ברכאן לעילא, בדיוקנא דאצבעו. שתינתאה, למיהב מההוא מיכלא למספנא, דדא איהו כדקא נאות. ומצוה מן המובחר, למיהב מההוא מיכלא דאיהו אכיל, מפל שופרי דאיהו תאיב. דהא הקדוש ברוך הוא אתהני מההיא מזונא דאיהו יחיב למספנא, בגין דההוא מיכלא דאיהו יחיב, עבדא נייחא לנפשא דהאי מספנא, וחדדי ליה.

שביעאה, לברכא ברפת המוציא על נהמא. דהכי אמר רב המנונא סבא, ז' ארצות נינהו, וכולהו מדורין לתתא. ומכלהו לא אתרעי הקדוש ברוך הוא, אלא בתבל דא. ובכולהו לא הוה מאינון שבעה מינין, אלא בתבל דא.

ובכלהו יחיב הקדוש ברוך הוא כל עשבין, וכל יבולי ארעא, ביד ממנו, בר מאלין שבעת המינין, נהמא דמיכלא דבני נשא. ובגיני כן אצטריד לדקדק בה' דהמוציא, דהא נהמא בידיה אתמסר, ולא בידא דממנו. ואיהו דאפיק ליה, ולא אחרא. ועל דא המוציא, ולא מוציא.

תמינאה, דלא יהא גרגרן ובלעו, אלא כמאן דאכיל קמי מלכא. דברכתא לא שרייא במעוי דההוא דאשתפח בלעו, אלא בההוא דלא אשתפח בלעו. ובלעו איהו כעשו, דכתוב, (בראשית כה) הלעיטני נא מן האדם הזה, אורח הלעטה. מאי טעמא. בגין דחוייא בישא שריא במעוי, ולא ישבע. ולא עוד, אלא דאיקרי רשע. דכתוב, (משלי יג) ובטן רשעים תחסר. בגין דא בעי למיכל בנחת על פתוריה, כמאן דיתביב קמי מלכא.

תשיעאה, למיהוי על פתוריה דברי תורה. דהא תנינו, שולחו דלית ביה דברי תורה, הרי הוא כמאן דאכל מזבחי מתים, דא עבודה זרה. דכתוב, (ישעיה כח) כי כל שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום. עבודה זרה איקרי קיא צואה.

בגין דהקדוש ברוך הוא פליג חולקין בכל יומא ובכל לילא, מזונין לעלמא, לעילאי ולתתאי. בלילא, לאינון מלאכין דממנו על דוכתייהו,

וְשִׁלִּיטִי בְּלִילְיָא, אַכְּלִי בְּלִילְיָא, כְּדַבֵּר אַחַר, (משלי לא) וְתַקֵּם בְּעוֹד לֵילָה וְתִתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֶק לְנַעֲרוֹתֶיהָ.

בִּימָמָא, לְאִינוּן מְלָאכִין דְּמִמְנִין עַל דְּוִכְתִּייהוּ, וְשִׁלִּיטִי בִּימָמָא, פְּלִיג לֹון הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזוֹנָא בִּימָמָא. כִּיּוֹן דְּפְלִיג לֹון, לְבַתְרִייהוּ, פְּלִיג לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא דָּא.

כָּל אִינוּן מְלָאכִין דְּלַעֲיִלָּא, בְּעוֹד דְּאַכְּלִי מְזוֹנֵייהוּ, כּוֹלְהוּ מְשַׁבְּחוּן וּמּוֹדוֹן וּמְנַשְׂאוֹן לְמַאֲרִייהוּן, וּלְבַתֵּר אוּף הַכִּי. כְּגוֹנוֹנָא דָּא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, אַצְטְרִיךְ לְהוֹן כְּהַאי גּוֹנָא מְמֵשׁ, לְמַהוּי חֲבָרִים בְּהַדִּייהוּ.

עֲשִׂירָאָה, מִיּוֹם אַחֲרוֹנִים, דְּאִינוּן חוֹבָה, לְאַעֲבָרָא זוּהַמָּא בִּישָׂא מִינֵיהּ, וּלְמִיחָב חוּלְקָא לְסַטְרָא בִּישָׂא מִהַהוּא זוּהַמָּא דְּעַל יְדוּי. בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח מְקַטְרָגָא לְגַבִּייהּ.

דְּתַנִּינוּ, מְדָה טוֹבָה נְטִלָה הַהוּא רְעוּתָא וְכּוֹנָה דְּנִטִּילַת יְדִים, וְהַמוֹצִיא, וּבְרַכַּת הַנְּהַיָּן, וּבְרַכַּת מְזוֹנָא. מְדָה רְעָה, נְטִלָה הַהוּא זוּהַמָּא דְּיְדִים בְּמִים אַחֲרוֹנִים, וּבְדָא יִתְפָּרֵשׁ מִינֵיהּ, וּבְדָא נְטִיל חוּלְקִייהּ.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (רות א) וַיֹּאכַל בַּעַז וַיִּשֶׁת וַיִּיטֵב לְבֹו, דְּבְרִיךְ עַל מְזוֹנֵיהּ, וְחָדִי לְהַהוּא אֲתֵר דְּאַקְרִי לֵב, הַהוּא לֵב דְּבְעֵי לְבָא וְרְעוּתָא דְּאִינִישׁ.

וּמִיּוֹם אַחֲרוֹנִים חוֹבָה, וְקַבִּיל לֹון הַהוּא דְּאַקְרִי חוֹבָה, וּבְאִינוּן מִיּוֹם נִיחָא דְּעַתִּייהּ. בְּגִין דְּתַרְיִן דְּרַגִּין אֲלִין, חַד אִיקְרִי זְכוּת, וְחַד אִיקְרִי חוֹבָה. וְכָל מַלְיָן דְּדָא פְּתַחִין לְזְכוּת, וְכָל מַלְיָן דְּדָא פְּתַחִין לְחוֹבָה, וְאִתְדַּנּוּ לְחוֹבָה. וְעַל דָּא, מִיּוֹם אַחֲרוֹנִים אִינוּן חוּלְקִין דְּחוֹבָה, דְּאִתְהַנִּי מִהַאי. וְרָזָא שְׁפִיר.

כּוּס שֶׁל בְּרַכָּה צְרִיךְ יי דְּבָרִים, כְּמָה דְּאִתְעָרוּ בְּהוּ רַבְּנָן. בְּרַכַּת הַמְּזוֹן בְּגִי, צְרִיךְ כּוּס. שְׁלֹא בְּגִי, אִין צְרִיךְ כּוּס. מֵאִי טַעְמָא, דְּכּוּס שֶׁל בְּרַכָּה, אִינוּ מִתְבָּרַךְ אֶלָּא בְּגִי, וּמְגִי וּלְמַעַלָּה. הָא פְּחוּת מְגִי, לָא.

בְּגִי, אֲמָרוּ רַבְּנָן, דְּהוּא אוֹמֵר נְבָרַךְ שְׁאַכְלָנוּ מִשְּׁלוֹ. הַכָּא לָא אֲמָרִי לְמֵאן מְבָרַךְ, אֶף עַל גַּב דְּגִי אִינוּן, לָא אֲמָר נְבָרַךְ לְמִי שְׁאַכְלָנוּ מִשְּׁלוֹ, אוּ לְשָׁם, וְלָא אֲמָרִי אֶלָּא נְבָרַךְ שְׁאַכְלָנוּ, וְלָא אֲמָרִי לְמֵאן.

וְהַכָּא אִיתְעָרוּ רַבְּנָן, דְּהַאי כּוּס שֶׁל בְּרַכָּה קִיּוּמָא קַמִּיהּ, וְעֵינּוּי מְסַתְּפָלִין בִּייהּ. וְרָזָא (דְּבָרִים יא) תִּמְיֵד עֵינֵי ה' אֶלְהֵיךְ בְּהַ. וְהַהוּא כּוּס שֶׁל בְּרַכָּה, נְטִיל בְּרַכָּה וּמְזוֹנֵי מְגוּ גִי אֶבְהוּ. וּמִהַהוּא מְזוֹנָא דְּאִייהוּ נְטִיל אֲנָן אַכְּלִי.

וְעַל דָּא מְסַתְּפָלִין בִּייהּ, וְאֲמָרִי נְבָרַךְ שְׁאַכְלָנוּ מִשְּׁלוֹ, נִסְפִי"ם דְּעַתְּנּוּ לְבְּרַכָּא, בְּגִין דְּאַכְלָנוּ מִשְּׁלוֹ, מִהַהוּא מְזוֹנָא דְּאִייהוּ נְטִיל לְמִיזוֹן עֲלָמָא.

וְאִינוּן עֲנָן וְאֲמָרִין לְגַבִּי עֲלָמָא עֵילָאָה, בְּרוּךְ שְׁאַכְלָנוּ מִשְּׁלוֹ וּבְטוּבוֹ חֵינּוּ. וְהַשְׁתָּא רְשִׁימוּ וְאֲמָרִי דְּרָגָא יְדִיעַ, דְּכָל מְזוֹנָא מִינֵיהּ נִפְקָא, וְאֲמָרִי בְּרוּךְ.

מאן בְּרוּךְ, הוּא מְלֻךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, מְלֻךְ עֵילָאָה, דְּכָל בְּרַכָּאן מֵינִיָּה נְפָקוּ.
וְהָא בְּרוּךְ מְנָא לָן. דְּכַתִּיב, (מלכים א ב) וְהַמְּלֻךְ שְׁלֹמֹה בְּרוּךְ, מְלֻךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם
שְׁלוֹ.

וְעַל דָּא, אֵינּוּן אֲמָרֵי רְשִׁימָא דְדוּכְתָא, מַה דְּאִיהוּ לָא אָמַר. מֵאֵי טַעְמָא,
בְּגִין דְּהָאֵי עֵלְמָא עֵילָאָה שְׁהִיא בִּינָה, אָרִיק בְּרַכָּאן בְּקַדְמִיתָא לְתַרִּין
כְּרוּבִין דְּתַחוּתָהּ, וְאֵינּוּן יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, חֲסֵד וּגְבוּרָה. וְעַל דָּא אֲתַרְשִׁימוּ
אֵינּוּן תַּרִּין, לְמֵיעֵבַד רְשִׁימָא דְּהָהוּא דְּרָגָא עֵילָאָה. הַהוּא דְּמַבְרַךְ דְּאִיהוּ
בְּאֲמָצְעִיתָא, נְטִיל כּוֹלָא מִבֵּין תַּרִּין סְטָרִין, וְאִיהוּ מַבְרַךְ מְכָאן וְלַהֲלָאָה,
וְאָרְשִׁים דּוּכְתָא וְדְרָגָא, וּכְדִין מִתְבַּסְמִין כְּחֻדָּא בְּשִׁלְמָא רַבָּה, יֵיב שְׁבִטִין
דְּלַעִילָא.

וּבְטוּבוֹ חֵינּוּ, וְלָא מְטוּבוֹ. דְּזֶן בְּטוּב הַהוּא עֵלְמָא תַּתְּאָה, דְּנִפְק מִמֶּדְתָּ
הַטּוּב עֲצָמָה, דְּאֲתַקְרִיאַת טוּבוֹ. כְּדָבָר אַחַר, (הושע ג) וּפְחָדוּ אֶל ה' וְאֶל טוּבוֹ,
אֶל ה' דָּא עֵלְמָא תַּתְּאָה. וְאֶל טוּבוֹ, דָּא אֵילְנָא דְּחַיִּי. (ירמיה לא) וְנָהְרוּ אֶל
טוּב ה', דְּעַל יְדוֹ אֵיתְזָנוּ וְאֲתַנְהִירוּ כָּל עֵלְמִין.

בְּעֲשָׂרָה, דְּהָא כְּלָא בְּהַסְכְּמָה חֻדָּא, מְרִישָׁא עֵילָאָה וְעַד סוּפָא דְּכָל דְּרָגִין,
הַהוּא דְּמַבְרַךְ, אָמַר וְאָרְשִׁים, נְבָרַךְ לְאַלְהֵינוּ.

וְכֹן מִתְמַן וְלַהֲלָאָה, כֵּינּוּ דְּמַבְרַךְ בְּרַכְתָּ הֵזֶן עַל מְזוּנָא דְּנִפְק מְגוֹ עֵלְמָא
עֵילָאָה, דְּאִיהוּ מְקוֹר דְּכֻלָּא, אֲהַדְר לְבַתֵּר, וְאָמַר עַל אָרְץ חֲמֻדָּה, רְזָא
דְּעֵלְמָא תַּתְּאָה. מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְּכָל בְּרַכָּאן אֲצִטְרִיךְ בְּקַדְמִיתָא לְגַבֵּי
עֵלְמָא עֵילָאָה, דְּאִיהוּ מְקוֹר דְּכֻלָּא, וְלְבַתֵּר לְגַבֵּי עֵלְמָא תַּתְּאָה קַדִּישָׁא.

כְּגוּוֹנָא דָּא קַדִּישׁ, יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמִיהּ רַבָּא, הַהוּא שְׁם רַבָּא עֵילָאָה עַל
כּוֹלָא, מְקוֹרָא דְּחַיִּי, דְּמֵינִיָּה נְפָקִין כָּל בְּרַכָּאן וְכָל קַדוּשׁוֹ, וְדָא עֵלְמָא
דְּאֲתֵי. וְלְבַתֵּר מְשִׁיכוּ מֵינִיָּה, בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא כְּרַעוּתִיָּה, עֵלְמָא תַּתְּאָה.
בְּגוּוֹנָא דָּא כָּל בְּרַכָּאן, חוּץ מִתְפַּלָּה בְּבְרָכוֹת שְׂאָדָם שׁוּחָה בְּהֵם, דְּקָא
מִתְחִיל מִתְּתָא לְעֵילָאָה.

בְּרַכְתָּ הָאָרְץ, דָּא עֵלְמָא תַּתְּאָה, דְּאֲתַפְלֵל בְּרָזָא דְּבְרִית וְתוֹרָה. בְּרִית, דָּא
אֵילְנָא דְּחַיִּי. וְתוֹרָה, עֲמוּדָא דְּאֲמָצְעִיתָא. חַיִּים וּמְזוּן, דְּנִפְקִי מֵעֵלְמָא
דְּאֲתֵי, לְמִיזֶן בְּהוּ עֵלְמָא תַּתְּאָה.

נְשִׁים וְעַבְדִּים וּקְטַנִּים חֵיבִין בְּבְרַכְתָּ הַמְּזוּן. אֲבָל הֵם אֵינּוּ מְבָרְכִין, דְּהָא
תַּנִּינּוּ, אוֹי לֹא לְאָדָם שְׂאֲשֶׁתוֹ וּבְנֵיו מְבָרְכִין לוֹ.

וְאָמַר רַבִּי אַבָּא, נְשִׁים חֵיבֹת בְּמַקְרָא מְגִילָה, אֲבָל הֵם אֵינּוּ קוֹרְאוֹת
לְאַחֵרִים. אֲבָל חֵיבֹת לְשִׁמוּעַ הַבְּרָכָה מִפִּי הַמְּבָרַךְ. כְּעִין זֶה, חֵיבַת הָאִשָּׁה
לְשִׁמוּעַ הַבְּרָכָה מִפִּי בַּעֲלָהּ, וְחֵיבִיב בַּעֲלָהּ לְהַמְתִּין לָהּ עַל הַשׁוּלְחָן, כְּדִי
לְשִׁמוּעַ מִפִּי הַמְּבָרַךְ.

אין שם זכר, קוראים למי שמברך להם. היו נשים הרבה, המברך עליהן, אינו מברך בשם. דתנינן, נשים אינן מצטרפות לזימון. והואיל ואינן מצטרפות לזימון, אין מברכין עליהם בשם, דעיקר ברכת המזון בזכר הוא, ולא בנקבה. אבל מחויבות לשמוע ברכת המזון. ומחויבות במקרא מגילה, לשמוע מפי הקורא.

ברכת בנן ירושלים בברכת המזון, דהא אנו מברכי עד השתא למעלה, ויש לברך למטה, ולברך על בנן בית המקדש, דהא משם מזון יוצא לכל העולם. ושאר בני העולם אינן ניזונים אלא משם, מן התמצית. והכל הוא בברכה ראשונה, כלל הכל. ועד הכא ברכת הזימון.

ומאן דמברך ברכת המזון, חדי לעילא, וחדי לתתא. ואצטריך לברך בחדא, וברעותא דלפא, בגין למחדי מדת הטוב, דכתיב ויאכל בעז וישתו וייטב לבו. דא היא מדת הטוב. דכתיב, (משלי טו) וטוב לב משתה תמיד. אתו חברייא ונשקו ליה, ועבדו חדוה והלולא אחרא, וזמינו לכל בני דוכתא, ושוייהו רישא לכולהו.

(רות א) ויבא לשכב בקצה הערמה. רבי נהוראי ורבי יהודאי אתו לטבריה, שמעו לרבי שמעון, דאמר להאי קרא, ויאכל בעז וישתו כו'. וייטב לבו, אכילת חיים של מעלה, ומאינון חיון חדי ללב. וכיון דחדי ליה, מיד ויבא לשכב בקצה הערימה, אליו אבניו טבין, ומרגליו טבין עילאין, דסחרין פורסייא קדישא. כמא דאת אמר, (שה"ש ז) בטנג ערמת חטים סוגה בשושנים.

ומאי דכתיב, (רות א) ותבא בלט ותגל מרגלותיו ותשכב. שכיבת רגלוי, ולא שכיבת לקיבליה, ולא לגביה. ויהי בחצי הלילה, מכאן דעד חצי לילה לא ידע. דאין הקדוש ברוך הוא נכנס לגן עדן עם הצדיקים, אלא עד אחר חצי הלילה.

דהא בראשיתא דליליא, כל נשמתין סלקין, וערימת חטין מתתקנא בהון. פד אתפליג ליליא, כדן קלא איתער וקרי, וההוא קלא איתער מסטרא דצפון. וההוא שלהובי מטי עד לההוא אתר דאיקרי גבר, כדן קרי בחילא. ואיקרי קריאת הגבר. ומאן איהו. גבריאל"ל. בטש ההוא שלהובא בגדפוי דתרנגולא דלתתא, וקרא.

כדן עילא ותתא בקיומא דדינא דשמאלא קיימא. וכדן כתיב, (רות א) ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת והנה אשה שוכבת מרגלותיו.

ויהי בחצי הלילה. תנו, תלת משמרות הוי הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג פארי. ובכל משמרה ומשמרה מלאכין ידיעין, ממנו בליליא באילין תלת משמרות.

בְּמִשְׁמְרָה הָרֵאשׁוֹנָה, אֵינּוֹן מְלֻאָכִין דְּאִמְרִין שִׁירְתָּא בְּרִישׁ לִילְיָא. וּמֵאֵי קְאָמְרִי. (תהלים כד) לְדָוִד מְזֻמּוֹר לְה' הָאֲרֶץ וְגו', (שם) מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה'. (שם) נְקִי כַפִּים וְבַר לֵבָב וְגו'.

בְּגִין דְּכָל נִשְׁמַתִּין דְּבַנֵּי נֶשְׁא, נִפְקוּ וּבַעֲאן לְסַלְקָא. פִּד סַלְקִין לְדוּכְתָּא דְּאֵלִין מִמֶּנּוּ דְּמִשְׁמְרָה רֵאשׁוֹנָה קְיִימִין, אֵית תַּמָּן תַּלְת מְאָה וְשִׁיתִין וְחֲמִשׁ הִיכְלִין, כְּחוּשְׁבָן יוֹמֵי שְׁתָּא, וּמִמֶּנּוּ תִּרְיָסִין עֲלֵייהוּ.

אֵי זְכָאִין אֵינּוֹן נִשְׁמַתִּין, פְּתַחֲוּן לְהוֹן פְּתַחֲוּן עֵילְאִין. וְאֵי לָאו, דְּחִיָּין לֹוֹן לְבַר, וְאִזְלוּן וּמִשְׁטָטִי בְּכָל עֲלָמָא, וּפְגַעֵי בְּאֵינּוֹן רוּחִין בִּישִׁין, וְאוּדְעִין לְהוֹן מִלִּין, מְנַהוֹן כְּדִיבִין, וּמְנַהוֹן קְשׁוּט. אֵי זְכָאֹן לְאֲעֲלָא, פְּתַחֲוּן לְהוֹן פְּתַחָא, וְעֲאֵלִין וְסַלְקִין לְדוּכְתָּא דְּאֵינּוֹן אוּחְרַנְיָתָא.

מִשְׁמְרָה שְׁנַיָּיה, תַּמָּן אֵינּוֹן מִמֶּנּוּ אַחְרַנִּין, אֵיקְרוּן אַבְלֵי צִיוֹן, דְּקָא מִתְאַבְלֵי עַל חוּרְבָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

וּבַהּ הוּא שְׁעָתָא דְּקִרְיָתָהּ הַגְּבַר, דְּאֵיתַעַר הַהוּא שְׁלַחוּבָא דְּסִטְרָא צְפוֹן, מִהַהוּא אֲתַעְרוּ דְּהַהוּא שְׁלַחוּבָא, פִּד נַחְתָּא לְהַאי עֲלָמָא, עַד גְּדַפֵּי תַרְנַגּוּלָא דְּהַאי עֲלָמָא, קָרִי בְּחִיל, וְאָמַר, אֲתַעְרוּ לְבַכְיָא דְּבִי מִקְדָּשָׁא, כָּל אֵינּוֹן מְאֲרִיהוֹן דְּשְׁלוֹם דְּכַתִּיב, (ישעיה לג) מְלֻאָכִי שְׁלוֹם מֵר יְבַכְיוּן.

מֵאֵן דְּחִמָּא בְּכִיָּא, וּמֵאֵן דְּלָא חִמָּא בְּכִיָּא, כּוּלְהוּ מִתְכַּנְשִׁין לְבַכְיָה דְּבִי מִקְדָּשָׁא. מֵאֵן חִמָּא עַרְבוּבָיָא דְּכָל חִילֵי שְׁמַיָּא, וְכָל רְתִיכִין קְדִישִׁין גְּעוּ וּבְכוּ.

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְּעִי וּבְכִי, וּבַעֲיַט בְּתַלְת מְאָה וְתַשְׁעִין רְקִיעִין. וּכְדִין, בְּהַהוּא שְׁעָתָא כְּתִיב, (רות ב) וַיְהִי בְּחֻצֵי הַלֵּילָה וַיִּיחָרַד הָאִישׁ וַיִּלְפַּת. הָאִישׁ, דָּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּשָׂאג וַיְהִיב קָלָא עַל חוּרְבָן דְּבִי מִקְדָּשָׁא. הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (ירמיה כה) ה' מִמְרוֹם יִשְׂאָג וּמִמְעוֹן קְדָשׁוֹ יִתֵּן קוּלוֹ. שְׂאוֹג יִשְׂאָג עַל נְוָהוּ, דָּא שְׂכִינְתָּא. וַיִּלְפַּת, כְּדָבָר אַחַר (איוב ו) יִלְפַתוּ אַרְחוֹת דְּרַכְסִי.

כְּדִין אֵיהוּ בְּעַט בְּרְקִיעִין כּוּלְהוּ, וְכָל חִיָּלִין, וְכָל רְתִיכִין, בְּכָאן וּמִתְאַבְלָן בְּהַהוּא שְׁעָתָא. מֵאֵי קְאָמְרִי, (תהלים עט) אֱלֹהִים בְּאוּ גוֹיִם בְּנַחֲלַתְדָּ וְגו'. נִתְנֹו אֶת נְבִלַת עֲבָדֶיךָ וְגו'. (שם קלז) עַל נְהָרוֹת בְּבַל וְגו'.

וַיִּלְפַּת, אֲמַאי. בְּגִין, וְהִנֵּה אִשָּׁה שׁוֹכְבַת מְרַגְלוּתִין, שְׂכִיבַת לְעַפְרָא, מְהַדְּקָא בִּין רַגְלִין, דָּא כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל. כְּדִין בְּהַהוּא שְׁעָתָא אֵיהִי אֵיתַעְרַת לְגַבְיָהּ, וְהוּא שְׂאִיל לָהּ, מִי אֶתְ בַּתִּי בְּגִלּוּתָא. וּמִי אֶתְ בְּשַׁעְתָּא דָּא.

וּתְאֲמַר אֲנֹכִי רוּת אֲמַתְדָּ. מְרוּוֹת בְּצַעְרִין, מְרוּוֹת מְכַאוּבִין עַל בְּנֵי דְּאֵינּוֹן בְּגִלּוּתָא. וְעַל פְּלִטִירִין קְדִישִׁין דְּאֵתְתַרִיכְנָא מְנַיָּיהוּ, וְלֹא דִי דְּאֵתְתַרִיכְנָא, אֲלָא דְּמַחְרַפִּין וּמְקַלְלִין בְּכָל יוֹמָא עֲלֵייהוּ, וְלִית לִי פּוּמָא בְּגִלּוּתָא לְאַהֲדָרָא לֹוֹן.

(רות ג) וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתְּ לַה' בְּתֵי הַטְּבֵיִת חֲסִדָּךְ הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן לְבִלְתִּי לָקֵת אַחֲרֵי הַבְּחוּרִים אִם דָּל אִם עֶשֶׂיר. אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּרַתִּי, אַדְּבָר קְדָמִי, כִּד דָּוִד מְשִׁיחִי אֲתִתְּרָךְ מִירוּשָׁלַם, וְהוּא אֲתָא עַד בְּחוּרִים, וְנִפְיֵק שְׁמַעֵי בֶן גְּרָא מִן הַזְּמִינֵי לְגַבֵּי מְשִׁיחִי, וְגַדִּיף וְקִילֵל לְגַבִּיהָ, וְשִׁתִּיק. כְּהֵאֵי גִידוּפָא לֹא הָוָה גִּידוּפָא. וְקִילֵל לִיהָ קִלְלָה נִמְרָצָת, וְלֹא חֵיִישׁ לְאַתְבָּא לִיהָ, וְשִׁתִּיק.

וְהִשְׁתָּא בְּגִלוּתָא, אוּף הָכִי טִיבוּ וְקִשׁוּט סְגִי עֲבַדְתָּ עִמִּי, וְאוֹטִיבַת דָּא טִיבוּ בְּתַרְאָה, מֵהָהוּא קְדָמָא דְהָוָה מִבְּחוּרִים, וְלֹא אֲתָ חֵיִישָׁא לְמִיהָ דְבִתְרָא חִירוּפִין וְגִידוּפִין דְשָׁאָר עִמִּין, דְּאִינוּן כְּהָהוּא מִבְּחוּרִים. אִם דָּל, דָּא אֲסַפְּסִינּוּס דְלֹא בְרַ מְלָכָא הָוָה. וְאִם עֶשֶׂיר, דָּא נְבוּכַדְנֶצַּר מְלָכָא בְרַ מְלָכָא רִישָׁא דְדַהֲבָא.

וְחֻכְמָתָא דְשְׁלֵמָה לְגַבֵּי שְׁמַעֵי, מֵאִי כְּתִיב בֵּיהָ. (שְׁמוּאֵל ב טו) צֵא צֵא אִישׁ הַדְּמִים וְאִישׁ הַבְּלִיעֵל. פּוֹק פּוֹק תִּרְי זִימְנִי, פּוֹק מִירוּשָׁלַיִם, פּוֹק מִבֵּיתְךָ. אָמַר לִיהָ שְׁלֵמָה אֲנָא לֹאוּ הָכִי אֶלְא בְּנָה לְךָ בֵּית בִּירוּשָׁלַיִם וְגוֹ', (מַלְכִים א ב) וְהִיא בְּיוֹם צֵאתְךָ וְגוֹ'.

וְעַל דָּא אָמַר לִיהָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַטְּבֵיִת חֲסִדָּךְ הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן, דְּאֲתִקְיִימַת בְּקִיּוּמָא לְגַבֵּאִי, וְלֹא חֵיִישַׁת לְחַרוּפָא וְגִידוּפָא דְשָׁאָר עִמִּין. אֲבָל לִינֵי הַלִּילָהּ, הָוִי הִשְׁתָּא בְּגִלוּתָא, וְאִנְהִיגִי לְבְנִיךָ תַּמָּן בְּאוּרִייתָא וּבְעוּבְדִין טְבִין. וְאִם יִסְהַדּוּן עֲלִיךָ עוּבְדִין טְבִין לְמַפְרוֹק לְךָ, יִפְרוֹק. וְאִם לֹאוּ, וְגַאֲלַתִּיךָ אֲנָכִי. חִי ה' שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר, עַד דְּיִיתִי צַפְרָא וְנִהִירוּ דְפִירְקָנָא.

בְּשַׁעְתָּא דְאַתְפְּלִיג לִילָא, אִיהִי אִיתְעַרַת לְגַבִּיהָ, כְּדִין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אַעִיל בְּגִינְתָא דְעָדוֹן, עִם צְדִיקָאֵי, לְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּאוּרִייתָא בְּגִינְתָא דְעָדוֹן, עַד יוּמָא.

כְּדִין אֲתִי גּוֹאֵל. אִימַתִּי. בְּזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל מְצָלָן צְלוּתָא, וְסַמְכִין גְּאוּלָּה לְתַפְלָהּ. וְיִשְׂרָאֵל שְׁרִינִין עַל אַרְעָא קְדִישָׁא. וְכִד לֹא סַמִּיךְ גְּאוּלָּה לְתַפְלָהּ, אִז לֹא סַמִּיךְ דָּא לְדָא, וְאִזְלַת בְּגִלוּתָא.

(רות ד) וְהִנֵּה הַגָּאֵל עֹבֵר אֲשֶׁר דְּבַר בְּעוּז, דָּא אִיהוּ גּוֹאֵל קְרוֹב, יַתִּיר קְרוֹב לְפִירְקוֹן, סְגִי קְרוֹב לְעֵלְמָא דְאַתִּי, וְיִמִּינָא עֵילְאָה.

וַיֹּאמֶר סוּרָה שְׁבָה פַּה פְּלוּנִי אֶלְמוּנִי. מֵאִי אֶלְמוּנִי. אֶלְמוּנִי מִמֶּשׁ. דְּהָא כְּתִיב, הַשִּׁיב אַחֲרֵי יָמִינוּ. אֶמְאִי. אֶלְא, בְּגִין דְּהָא עַד קֶץ הַיָּמִין שְׁכִיבַת לְאַרְעָא, כְּדִין הוּא אֶלְמוּנִי. פְּלוּנִי מְכוּסָה, גְּנוּז מִיּוּמָא דְאַתְבְּרִי עֵלְמָא.

(ס) לֹא אוֹכַל לְגָאֵל לִי פֶן אֲשַׁחִית אֶת נַחְלָתִי. מִכָּאן, דְּתַרִּין מְשִׁיחִין אִינוּן, גּוֹאֵל קְרוֹב וְגּוֹאֵל רְחוֹק. גּוֹאֵל קְרוֹב, מְסַטְרָא דְיִמִּינָא. גּוֹאֵל רְחוֹק, דָּא מְשִׁיחָא בֶן יוֹסֵף. וּמֵאן אִיהוּ. יוֹסֵף דְאַקְרִי צְדִיק. וְדָא אִיהוּ מְשִׁיחָא דְאַתִּי רֵאשׁוֹן.

לא אוכל לגאול לי, דהא ימינא דאיהו לאחורא, דכתוב (איכה ב) השיב אחר ימינו, פתיב ביה, הושיעה ימינך וענני. ועד דאתושע דא, לא אוכל לגאול לי.

גאל לך אתה את גאלתי. דהא משיח בן יוסף אתי ויפרוק קדמא, לבתר אתער אמינא גניזא, דאיהו גנוז לתרין צדיקים הללו, צדיק וצדק. ועל דא תנינן, דאיהו גניז לצדיקים. ובזה יקומו ויתחברון בתיאובתא בגניזא, למיעבד איבין ופירין בעלמא, וכדין ימין ה' רוממה.

(רות ד) ויאמר הגאל לבעז קנה לך וישלף נעלו. כדבר אחר (איוב כ) שלף ויצא מגוה. באיתערו דברית משתעי, ובלשון כבוד. דכיון דאיתער ימינא לגבי צדיק, מיז וישלף נעלו. אתערו דיליה לגבי עלמא תתאה. כדן איתער למעבד איבין בעלמא, בחילא דההוא גואל קרוב. ואתער ליה לגבי עלמא, ויאמר קנה לך.

עה פאן רזין דמגילה זו. אתו רבי נהוראי ורבי יהודאי, ונשקו ראשיה וידוי. אמרו ודאי נהירו דסיני הכי נמי קמיה, בוצינא דנהורא איהו.

(רות ד) וזאת לפני בישראל על הגאולה ועל התמורה לקים כל דבר שלף איש נעלו ונתן לרעהו וזאת התעודה בישראל. רבנו פתרי קרא, ואמרו, דכתיב, (תהלים קב) לפני הארץ יסדת ומעשה ידיך שמים. כשברא הקדוש ברוך הוא עולמו, לא ברא אותו אלא עם התורה. והתורה היתה אלפים שנה קודם שנברא העולם. דכתיב, (משלי ח) ואהיה שעשועים יום יום.

דתנינן, כשברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, הכין את התורה. דכתיב, (איוב כח) אז ראה ויספרה וגו'. וברא בה העולם, ואחר כך גנזה. עד שברא אדם הראשון, ולימדה לו. דכתיב, (שם) ויאמר לאדם וגו'.

באותה שעה, עמדו כל האותיות לפניו, וזאת אומרת, בי יברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, וזאת אומרת, בי יברא הקדוש ברוך הוא עולמו. עמדו לפניו כל האותיות למפרע, בתש"ר.

באה ת', ואמרה לפני הקדוש ברוך הוא, רבנו של עולם, רצונך לברא בי את עולמך, שאני חתימת כל האותיות, ועוד ששמך הוא אמת בי נחתם. אמר ליה, לא. אינך כדאי לברוא בך את עולמי, שבך עתידין כמה צדיקים מבני למות. דכתיב, (יחזקאל ט) והתוית תיו על מצחות האנשים וגו'. ומיד יצאה לפניו בפחי נפש.

עמדה שיין לפני הקדוש ברוך הוא, ואמרה לפניו, רבנו של עולם, רצונך לברוא בי את העולם, ששמך שהוא שדי חתום בי. אמר לה, לא איברי בך את עולמי. עד שבאו ק"ר מחוברים יחד, אמר, לא איברי בהם את עולמי. וכן באו לפניו כולם, עד כ"ף.

כִּיּוֹן שְׂיִרְדָּה כִּיּוֹן מַעַל הַכֶּתֶר, נִזְדַּעְזַע הַכֶּתֶר, וְנִזְדַּעְזְעוּ שְׂמוֹנִים אֶלֶף רַבּוֹא מְרַגְלִיּוֹת הַקְּבוּעִים בְּכֶתֶר. אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לָמָּה אַתֶּם מִזְדַּעְזְעִים. אָמְרוּ, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כָּל טוֹבֵינוּ, וְכָל כְּבוֹדֵינוּ, אֵינּוּ אֶלָּא בָּאוֹת כִּיּוֹן. וְעַכְשָׁיו יִרְדָּה מֵעֲלֵינוּ.

אָמְרָה לְפָנָיו, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רְצוֹנָךְ לְבְרוּא בִּי אֶת עוֹלָמְךָ, שְׂאֲנִי אוֹת שֶׁל כְּבוֹדְךָ. גָּעַר בָּהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָמַר, כִּיּוֹן כִּיּוֹן, חֲזוֹר לְמִקְוֵמְךָ, וְלֹא יִשְׂאֵר הַכֶּתֶר שְׁלִי גְרוּעַ, וְלֹא אֶבְרָא בְּךָ אֶת עוֹלָמִי, שֶׁבְּךָ עֲתִידִין לִיכָשֵׁל כְּמָה אֲלָפִים מִיִּשְׂרָאֵל. שְׁנַאֲמַר, (שְׁמוֹת ל"ב) וַיִּפֹּל מִן הָעַם בַּיּוֹם הַהוּא כְּשִׁלְשַׁת אֲלָפֵי אִישׁ. מִיַּד חֲזָרָה מִלְּפָנָיו בְּפִחֵי נֶפֶשׁ, וְכֵן כּוֹלֵם.

עַד שֶׁבָּאָה בִּיִּית, וְאָמְרָה לְפָנָיו, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רְצוֹנָךְ לְבְרוּא בִּי אֶת עוֹלָמְךָ, שְׂאֲנִי אוֹת שֶׁל בְּרָכָה, וּבִי מִבְּרַכִּין אוֹתְךָ בְּנִיךָ יִשְׂרָאֵל הַעֲתִידִים לְבֹא בְּעוֹלָם, וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ. אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּךָ וְדַאי אֵיבְרִי אֶת עוֹלָמִי, וְאַתְּ רְאוּיָה לְכָךְ.

עֲמָדָה אוֹת אֶלֶף, וְלֹא נִכְנָסָה לְפָנָיו. אָמַר לִיה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵלִיּוֹן אֵלִיּוֹן לָמָּה לֹא תִכְנָסִי כְּשֶׁאַר כָּל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּכְנָסוּ לְפָנָיו. אָמְרָה לְפָנָיו, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מִפְּנֵי שְׂרָאִיתִי כָּל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּכְנָסוּ לְפָנֶיךָ, שֶׁיִּצְאוּ בְּפִחֵי נֶפֶשׁ. וַיִּכְבֵּר נִתְּתָ לָאוֹת בִּיִּית רְשׁוֹת, שֶׁתְּבָרָא בָּהּ אֶת עוֹלָמְךָ, וְאֵין רְאוּי לְמַלְךְ הַמְּלָכִים, לָמִי שֶׁנִּתְּנוּ מִתְּנָה, לְהַעֲבִירָה מִמֶּנּוּ, וּלְפִיכֶךָ עֲמָדָתִי בְּמִקְוֵמִי. אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוֹאִיל וְכָךְ הוּא, אַתְּ תִּהְיֶי רְאוּיָה לְכָל הָאוֹתִיּוֹת. בְּךָ אֲנִי מִתְעַלָּה, לְהַקְרִיא בְּךָ שְׁמִי אֶחָד.

וּבִתְוֹרָה הָיָה מִשְׁגִּיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבּוֹרָא אֶת הָעוֹלָם. וְהָא בָּאוֹת בִּי בְּלִבְד בְּרָא אֶת הָעוֹלָם, וְאַתְּ אֶמְרָת בִּתְוֹרָה כּוֹלָה בְּרָא אֶת הָעוֹלָם.

אֶלָּא מְלַמֵּד, שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָאוֹת בִּיִּית, כְּמִין קוֹמֵטְרָא דְאַסְקוּפָא זוֹ, וְכָל הָאוֹתִיּוֹת בָּאוֹת וּמְרָאוֹת בָּהּ אֶת כְּחוֹן, וְכָל הָאוֹתִיּוֹת עֲמָדוּ בָּהּ. לְפִיכֶךָ, בִּתְוֹרָה מִמֶּשׁ הַשְּׁגִיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְרָא אֶת עוֹלָמוֹ.

רַב הוֹנָא אָמַר, בָּא וּרְאָה, שְׂאֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַפֵּחַ שְׂכָר כָּל בְּרִיָּה, אֶף עַל פִּי שֶׁהָאוֹתִיּוֹת נִכְנָסוּ לְמִפְרָע, תַּשְׁיִיר, וְהִדְיָחוּ מִלְּפָנָיו, וְנִתְּנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְּבוֹד לָאוֹת בִּי. כְּשֶׁבָּא לְבָרָא אֶת עוֹלָמוֹ, בָּא וְצִרְפָּן לָאוֹת בִּי, דְּכִתִּיב בְּרָאשִׁית. הִרִי לָךְ תַּשְׁיִיר, וְאוֹת אִי, וְאוֹת יוֹיִד, נְצַטְרָפוּ עִמָּה.

וְאוֹת בִּי נִטְלָה כָּל הָאוֹתִיּוֹת עִמָּה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא בָּהֶם אֶת עוֹלָמוֹ. וְהָאוֹתִיּוֹת כּוֹלֵם נִקְרְאוּ לְפָנִים. מֵאִי טַעְמָא, מִפְּנֵי שֶׁנִּבְרְאוּ אֲלָפִים שָׁנָה קוֹדֵם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם. וּבִתְוֹרָה שֶׁנִּקְרְאָה לְפָנִים, בְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ. הִדָּא הוּא דְכִתִּיב, (תְּהִלִּים ק"ב) לְפָנִים הָאֲרָץ יִסְדָּתָ וּמַעֲשֵׂה יְדִידָ שְׁמִים.

רַבִּי חֲנִינָא אוֹמֵר, מְאוֹתָם דְּבָרִים שְׁעָלוּ בְּמַחְשָׁבָה, קוֹדֵם שֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא רְאוּי לְקַבֵּל

הַתּוֹרָה. וְכָל הָאוֹתוֹת נִכְתְּרוּ בְּרֵאשׁוֹ. כִּיּוֹן שֶׁעָלָה בְּמַחְשָׁבָה, כְּבִיכּוֹל, עֲמַד
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְחָקַק בּוֹ אֶת הַתּוֹרָה, וְכָל הָאוֹתוֹת נִכְתְּבוּ בְּרֵאשׁוֹ.

וְעָלְיוּ נִתְקַיְמָה הַתּוֹרָה. הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (רות ד) וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל.
וְאִין זֹאת אֵלָא הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא קוּדְם לְיִשְׂרָאֵל, לְפָנִים אֵלּוֹ הָאוֹתוֹת. וְהַכֹּל
הִיָּה חֲקוּק וְנִרְשָׁם בְּיִשְׂרָאֵל.

(י'חילופי גרסאות') וְזֹאת הַתְּעוּדָה, זוֹ תַלְמוּד יְרוּשָׁלַּמִי. דְכָתִיב, (ישעיה ח) צוֹר
תְּעוּדָה חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמְדֵי. בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁם נִקְרְאוּ לְמוֹדֵי ה', וְשֵׁם הָיָה,
וְלֹא בְּחוּצָה לְאַרְץ. וְכָתִיב, (שם) לְתוֹרָה, וְלַתְּעוּדָה. וְעַל הַתְּמוּרָה, זוֹ תַלְמוּד
בְּבָבְלִי, שֶׁפִּלְפְּלוּ בְּלִשׁוֹן יְהוּדִית, וְהַכֹּל הִיָּה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, קוּדְם
שֶׁבְּרָא הָעוֹלָם.

לְקַיֵּים כָּל דְּבָר, זֶה בְּרִית מִילָה, שֶׁהוּא קִיּוּם כָּל הַתּוֹרָה. שֶׁלֹּף אִישׁ נִעְלוֹ, זוֹ
מְצוֹת חֲלִיצָה. וְנָתַן לְרַעְהוּ, זוֹ מְצוֹת יְבוּם. מִכָּאן אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא מְצוֹת
חֲלִיצָה קוּדְמַת לְמְצוֹת יְבוּם. וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל, מִכָּאן אָמַר רַבִּי
עֲקִיבָא, מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, נִגְדְּעוּ אֱלוֹפֵי עֲצָה, וְהִדְעוֹת מְשׁוּבָשׁוֹת,
וְהֵלֵב אֵינּוּ קַיֵּים עַל בּוּרְיוֹ, וְהוֹלֵךְ הַכֹּל אַחַר מַרְאִית הָעַיִן.

אָמַר רַבִּי יוּדָאִי, מְצוֹת יְבוּם מְשׁוּבָחַת. וְהַמְקַיֵּים מְצוֹת יְבוּם לְשָׁמָּה,
נִעְשָׂה שׁוֹתֵף לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהַמְקַיֵּים מְצוֹת יְבוּם לְשָׁמָּה גְדוֹל הוּא
מִיְחֻזְקָאֵל, דְכָתִיב, (יחזקאל לו) וַיְהִי קוֹל כְּהַנְבְּאִי וְהָיָה רַעַשׁ, שֶׁנִּבְּאוּ אֹתוֹ הַיְּתֵה
בְּרַעַשׁ וְלֹא בְּנַחַת.

ר' חֲנִינָא אָמַר, גְּדוֹלָה מְצוֹת יְבוּם, שֶׁהַמְקַיֵּים מְצוֹת יְבוּם לְשָׁמָּה, נִעְשָׂה
שׁוֹתֵף לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. דְכָתִיב, (רות ד) וְלֹא יִכָּרֵת שֵׁם הַמֵּת. וְכָתִיב, (מלכים
א ח) וְלֹא יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ וְגוֹ'.

רַבִּי חֲנִינָא לְטַעְמִיָּה, וְנָתַן לְרַעְהוּ, זוֹ מְצוֹת יְבוּם. מֵאִי וְנָתַן לְרַעְהוּ. אָמַר
רַבִּי חֲנִינָא, מִשָּׁל לְאַדָּם שֶׁהָיָה טוֹעֵה בְּמַדְבָּר, בְּמָקוֹם לְסֻטִים וְחִיּוֹת. כִּיּוֹן
שֶׁרָאוּהוּ לְסֻטִים טוֹעֵה, עֲמָדוֹ עָלְיוֹ, וְהַכּוֹהֵן, וְקָפְחוּ כָּל שְׂכָרוֹ וְכָל עַמְלוֹ.

שָׁמַע חֲבִירוֹ, זֵיין עֲצָמוֹ, וְהִלְךְ וְהוֹצִיאוֹ מִיָּדָם, עָרוּם מְכַל. מָה עָשָׂה, בָּנָה לוֹ
בֵּית, וְנָתַן לוֹ מַתְּנוֹת, וְעָשָׂה לוֹ מְלַבּוּשִׁים אַחֲרָיִם וְנָתַן לוֹ. בָּא וְלָבַשׁ אוֹתָם
הַמְּלַבּוּשִׁים, וַיֵּשֶׁב בְּאוֹתוֹ הַבַּיִת, וְהִתְחִיל לְהַרְוִיחַ כְּבַתְחֻלָּה. וְדָא וְנָתַן
לְרַעְהוּ וְדָאִי.

וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא בְּעוּבְדֵי כּוֹכָבִים, שֶׁלֹּא נִתְּנָה לָהֶם מְצוּהָ זוֹ.
וְעָלְיָהֶם כְּתִיב, (ירמיה י) יֵאָבְדוּ מֵאַרְעָא וּמִן תַּחֲוֹת שְׁמַיָּא אֵלָּה. וְאִין לָהֶם
תְּקוּמָה, לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא. דְכָתִיב, (ישעיה כו) מִתִּים בַּל יִחְיוּ
רְפָאִים בַּל יִקוּמוּ וְגוֹ'.

(רות ד) וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם אֲשֶׁר בְּשַׁעַר וְהִזְקִינִים עֲדִים יִתְּנוּ ה' אֶת הָאִשָּׁה הַבָּאָה
אֶל בֵּיתְךָ כְּרַחֵל וְכַלְאָה וְגוֹ'. מִכָּאן, דְּאִין מְבָרְכִין שְׁבַע בְּרָכוֹת, אֵלָּא

לבתולה שנקראת פלה. דכתיב, (ישעיה סב) כי יבעל בחור בתולה וגו', ומשוש חתן וגו'.

אבל אלמן ואלמנה, מברכין להו כעין שבעה ברכות. כענין בועז ורות. דאמר ר' חנינא בועז ורות אלמן ואלמנה הו, וברכו לה כעין שבעה ברכות, דשבח בתולה על בעולה בברכות ובמתנות. זו נקראת פלה, וזו לא נקראת פלה, דכתיב כי יבעל כו' ומשוש חתן על פלה.

כעין שבעה ברכות שברכו לבעז. מאן אינון, הדא הוא דכתיב, ויאמר כל העם אשר בשער וכל הזקנים עדים. א', יתן ה' את האשה הנבאה אל ביתך. ב', כרחל. ג', וכלאה. ד', אשר בנו שתיחן את בית ישראל. ה', ועשה חיל באפרתה. ו', וקרא שם בבית לחם. ז', ויהי ביתך כבית פראץ.

ובגין יקרא, מברכין בורא פרי הגפן לאלמן ולאלמנה כבתולה. וכוללין ברכה זו באמצע. ולבסוף חותם המברך, אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה וגו', משום יקרא דידהו, דאית ביה עשרה אמונים, כנגד עשרה מאמרות שבהן נברא העולם.

רבי יודאי אמר, שבעה אינון, ששון ושמחה חד. חתן תרי. וכלה תלת. גילה ורינה ד'. דיצה וחדנה חמש. אהבה ואחנה שש. שלום וריעות שבע.

רבי חנינא, פריש כל חד וחד על קיומיה, ששון חד. שמחה ב'. חתן ג'. וכלה ד'. ומוסיף, גילה ה'. דיצה ו'. אהבה ז'. ואחנה ח'. שלום ט'. ורעות י'. דהא אינון עשרה, כנגד מאמרות, שבהן נברא העולם. ואית בברכה זו ה' קולות, שבהן נתנה התורה. וכולן יורשת פלה בתולה בברכות. דהא היא ראויה. ואלמנה אינה ראויה.

כל העם אשר בשער, זו סנהדרין גדולה, שהיו שם. כמדבר אחר, (שמואל ב כג) מי ישקני מים מבור בית לחם אשר בשער. והזקנים עדים, אלו תלמידי חכמים והפרנסים. וכולן ברכו ברכה זו להם, דהא פרנס הדור הזה, ומנו. אבצן מבית לחם.

(רות ד) ותקראנה לו השכנות שם לאמר ילד בן לנעמי. רבנן פתרון קרא, בהאי. דכתיב, (שמות כב) אם חבל תחבל שלמת רעה עד בא השמש תשיבנו לו. האי קרא בנשמה של אדם מדבר, בזה העולם. מלמד, שנשמתו של אדם יוצאת בכל לילה ולילה, והקדוש ברוך הוא ממשכן אותה, ולמחרתה משיב אותה לחיקו של אדם.

לפיכך צריך האדם להפקיד נשמתו ליוצרו, וקורא חד פסוקא דרחמי, כגון (תהלים לא) בידך אפקיד רוחי פדית אותי ה' אל אמת. והואיל והיא בפקדון, אף על פי שהיא מחוייבת בכמה חובות, הקדוש ברוך הוא משיב אותה לחיקו של אדם.

כְּעֵינֵינוּ זֶה, צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג בְּמִידוּתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִלְכֵת בְּדַרְכָּיו. דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים כח) וְהִלַּכְתָּ בְּדַרְכָּיו. שֶׁהָרִי נִשְׁמָתוֹ פִּקְדוֹן בְּיָדוֹ שֶׁהִיא מִתַּחַת פֶּסֶא הַכְּבוֹד וְהוּא נוֹצֵר מִטְּפָה סְרוּחָה הָרִי פִּקְדוֹן נִשְׁמָתוֹ בְּיָדוֹ.

וְכַתִּיב אִם חָבַל תִּחַבֵּל שְׁלֵמַת רַעַף, אִם חָבַלְתָּ מֵעֵשִׂיף, וְלִכְלַכְתָּ נִשְׁמָתָךְ, שֶׁהוּא מְאוּר לְבוּשׁוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא רַעַף וְרַע אָבִיף. עַד בֵּא הַשְּׁמֵשׁ, כְּשֶׁיִּגִיעַ זְמַנְךָ לְהַפְטֵר מֵהָעוֹלָם, תִּשְׁיָבֵנוּ לוֹ. דְּכַתִּיב, (קֹהֶלֶת יב) וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַנָּה. תָּנָה לוֹ, כְּמוֹ שֶׁנָּתַנָּה לָּךְ.

אִם חָבַל תִּחַבֵּל. אִם חָבַל אָדָם מֵעֵשִׂי, לְאַחַר כֵּן כְּשֶׁהִגִיעַ שְׁעֵתוֹ, מְרֹב חוֹבוֹתָיו לְקוֹנוֹ, חוֹבֵל אֶת שְׁלוֹ, וְנוֹטֵל נִשְׁמָתוֹ.

לְפִיכָךְ כְּתִיב, לֹא תִחַבֹּל בְּגֵד אֱלֻמָּנָה. מֵאֵי טַעְמָא, הוֹאִיל וּמִשְׁכּוֹנָתוֹ בְּיָדוֹ שֶׁל מְקוֹם, אֵין צָרִיךְ לְמַשְׁכֵּן אוֹתָהּ פֶּעַם אַחֲרָת. דְּכַתִּיב, (נְחוֹם א) לֹא תִקּוּם פְּעָמִים צָרָה. כָּל הַנְּפֻשׁוֹת בְּיָדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִם זָכוּ, נִכְנָסוֹת בְּמַחֲצֵתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיקִים בְּגוֹ עֵדוֹן. לֹא זָכוּ, נִכְנָסוּ בְּגִיהֶנֶם.

רַבִּי נְחוּנְיָא בְּרִי יוֹסִי אָמַר, מְקוֹם נִתְבַצֵּר לָהֶם לְרַשְׁעִים בְּגִיהֶנֶם, וּמִשָּׁם יוֹצְאוֹת וּמִשׁוֹטְטוֹת נְפֻשׁוֹתָם בְּעוֹלָם, וְאֵין לָהֶם מְנוּחָה, וְחוֹזְרוֹת לְגִיהֶנֶם, וּבָאוֹת לְאַחֲרֵי כֵן, וְנִדְחוֹת מִשְׁעָרֵי חַיִּים, וְחוֹזְרוֹת לְעוֹלָם. וּמֵאֵן אֵינּוּן. אוֹתָם שֶׁהִפְגִּימוּ אֶת בְּרִיתָם. וְלֹא נִתְעַסְקוּ בְּפִרְיָהּ וּרְבִיָּהּ.

עַד שֶׁבֵּא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבּוֹנֵה אוֹתָם, וְשׁוֹתֵל וְנוֹטֵעַ אוֹתָם בְּעוֹלָם. מְשָׁל, לְאָדָם שֶׁנֹּטֵעַ אֵילָן, רָאָה שֶׁלֹא הִצְלִיחַ, עוֹקְרוֹ וְשׁוֹתְלוֹ בְּמְקוֹם אַחֵר. וְכֵן פְּעָמִים רַבּוֹת. דְּכַתִּיב, (אֵיּוֹב לג) הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עַם גְּבַר.

(עֵמוּס ב) עַל שֶׁלֶּשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אֲרָבְעָה לֹא אָשִׁיבֵנוּ. ד' פְּתָחִים בְּשָׁמַיִם, וּבְכָל פְּתָח וּפְתָח מְמוֹנִים. הָרֵאשׁוֹנִים רַחֲמָנִים, וְעִקְרוֹ וְשִׁתְּלוֹ בְּמְקוֹם אַחֵר. אִם שָׁב בְּתִשׁוּבָה, הָרֵאשׁוֹנִים הִרְחַמְנִים אוֹמְרִים לוֹ, צֵא מִן הַפְּתָח הַזֶּה, וְנַעֲזוֹר לָךְ שֶׁתֵּצֵא מִן הַפְּתָח הַזֶּה.

כְּהוֹגְמָא זֶה הַשְּׁנַיִים וְהַשְּׁלִישִׁים, אִם יָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, וְיָרוּיחַ כְּבַתְּחִלָּה. הָרִי הָרֵאשׁוֹנִים שְׁנַיִים וְשְׁלִישִׁים נַעֲשׂוּ כּוֹלֵם רַחֲמָנִים, וְיוֹצִיאֻהוּ. אֲבָל אִם יָבֵא לְפָתַח הָרְבִיעִי, לֹא יֵצֵא לְעוֹלָם. שְׁנֵאָמַר, עַל שֶׁלֶּשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אֲרָבְעָה לֹא אָשִׁיבֵנוּ. וְאֵינּוּן אוֹתָם שֶׁהִפְגִּימוּ בְּרִית קוֹדֶשׁ.

מֵאֵי טַעְמָא, דְּתַנִּינוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי יוֹדָא, מִפְּנֵי שֶׁמִּמְעַט אֶת הַדְּמוּת. וּמִנְדִּין אוֹתָם בְּעוֹלָם הַבָּא, וּמִתְמַעֲטִין מֵעֵשִׂיָּהֶם לְפָנֵי הַמְּקוֹם. וְעִלְיָהֶם כְּתִיב, (ישעיה סו) וְיִצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת. שֶׁכָּל הַפּוֹגֵם בְּרִיתוֹ, כְּבִיכּוֹל, כְּאֵלוֹ פּוֹגֵם בְּמְקוֹם אַחֵר.

רבי יוסי פתח, (תהלים קכז) אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם וגוי.
במתעסק בפריה ורביה הכתוב מדבר. מאי לא יבושו כי ידברו את אויבים
בשער.

אלא בזמן שהאדם יוצא מן העולם הזה, ונפשו באה ליכנס במקום הראוי
לה, כמה מלאכי חבלה עומדים מצד זה ומצד זה, וכמה מלאכי שלום
עומדים מצד זה ומצד זה, זכה, מקדימים לו מלאכי שלום, ואומרים לו
שלום בואך. לא זכה, מלאכי חבלה מקדימים לו, ואומרים (ישעיה ג) אוי
לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו.

וימאן איהו. מי שלא נתעסק להניח בן בעולם הזה. שכל המניח בן בעולם
הזה, ומלמדו תורה ומעשים טובים, אין מלאכי חבלה וגיחנם שולטין בו.
הדא הוא דכתיב, (תהלים קכז) לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער, אלו
מלאכי חבלה, שאינם יכולים לשלוט עליו.

שלא יאמר אדם, הרי תורתו ומעשיו טובים מגינים עלי, ולא אתעסק
בפריה ורביה. אלא אף על פי שיש בידי תורה ומעשים טובים, אינו נכנס
במחיצתו של הקדוש ברוך הוא, ואין לו חלק לעולם הבא.

כגון חד מחברנא, דאפקוהו מתליסר תרעין דההוא עלמא, דאלמלא
קליה דרבי יודא חסידא, אתטריד מתרין עלמין. שהרי אין לך אדם בעל
תורה ומעשים טובים כחזקיה מלך יהודה עליו השלום, וכתוב ביה, (ישעיה
לח) כה אמר ה' צו לביתך כי מת אפה ולא תחיה, כי מת אפה בעולם הזה,
ולא תחיה בעולם הבא.

רבי יוחנן הנה דרש, (קהלת יא) בבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ידך וגוי.
צריך להתעסק בעולם הזה בפריה ורביה, בבחורותו ובזקנותו, דלא
ישתביק מיניה, אף על פי דאיהו סבא, לא יסלק גרמיה. מאי טעמא. כי
לא תדע איזה יכשר הזה או זה וגוי.

רבי יוחנן קשישו יומי, ותקיפו עינוי מלאסתכלא, וחולשא תקיף עלוי.
קם ואמר, מה אגא לעלמא דאתי, דקא הוי לי בגין ומיתו. אמרו ליה,
רבינו, מימך אנו שותים, כמה בגין את שבקת דאתקיפו לך לעלמא דאתי,
לא נח דעתיה.

עד שהאיר הקדוש ברוך הוא את עינוי דחד סבא, קם ואמר, עליך רבי
יוחנן, דאת סבא וחולשא תקיף עליך, ועל רבי חזקיה דאיהו עקר, אמר
קרא, (ישעיה נו) כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר
חפצתי כו', (שם) ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות
שם עולם איתן לו אשר לא יפרת. נח דעתיה דרבי יוחנן, אמר ליה, תנוח
דעתך כמו שהנחת את דעתך.

רבי ברוקא אמר, כתיב, (ויקרא כב) ונכרתה הנפש ההיא מלפני. אי הנפש
תפרת, הגוף ההוא מה תהא מפנו, אי הכי, כמה קברות בריקניא, כמה

ציונין למגנא. דהא אי לבתר הקדוש ברוך הוא בני ליה הוא נפש כמלקדמין
בהאי עלמא, גופא דשביק, אתאביד, וקברא בריקניא, אי הכי, כמה
גרמין אתאבידו, וכמה קברין למגנא.

אלא הקדוש ברוך הוא לא ישיצי עובדי ידוי, אלא מארעא ומתחות שמיא
אלה. ויחתון לתתא, ויתבנון בקיומא אחרא גו אינון תתאי, בדיורא
דאקרי נשיה, ותמן יתנשוין לדרי דרין.

דהא שבע ארעין לתתא. ואלו הן: ארץ. אדמה. ארקא. גיא. נשיה. ציה.
תבל. תבל, הוא דיורא דילן. בנשיה אמאי גופין אלין. אלא, אינהו אנשי
פקודי דמאריהו, ולא אתעסקו בפריה ורביה, ולא פשיטו ברית קיימא
בעלמא. לכך אינון יתנשו בנשיה לדרי דרין. ולעולם לית קברא למגנא,
ולית ציונא בריקניא.

ובההוא דיורא דנשיה, לא הוי אלא אינון דאקרון גופי מגן, גופי דלמגן
נחתין תמן, ולא עבדין תולדין, דהא נשין לאו בינייהו. וזרעי ואכלי, ואנשי
כל מה דעבדין.

נפשוין על דלא יתבנון בהאי עלמא, אתדחין מכמה תרעי, ואזלי ומשטי
בהאי עלמא, עד דישכחון פרוקא. ואלין איתקרון שכונות. הדא הוא
דכתיב, ותקראנה לו השכנות שם וגו'. והאי גופא אתבני לאתקיימא
בתבל ארצו.

רבי יודאי הוה קמיה דרבי עזריה בר סימאי, אמר ליה, צדיקים דאזדמן
לון חובה מאינון פריתות דאורייתא, וחשבי תשובה ומיתו, מיתה מכפרת
עלייהו, או לאו. אמר ליה, אין. ולזמנין דאתענשו בההוא עלמא, ואתכפר
להון.

חמא אנפוי ירוקי. אמר ליה, אימא מה דתימא, אורייתא הוא דלא
מקבלה טומאה. שנאמר, (ירמיה כג) הלוא כה דברי פאש נאם ה'. הרהורים
רטישו בלבבך. אמר, סוד ה' ליראיו. עשרה סבי קטולי מלכות אתענשו
על מכירת יוסף. אמר ליה, רבי עקיבא לית ליה זכות אבות. אמר, (דברי
הימים א יב) ומבני יששכר יודעי בינה לעתים.

פתח ואמר, (בראשית ל) ויבא יעקב מן השדה בערב ותצא לאה לקראתו
ותאמר אלי תבוא כי שכר שכרתיך. שכר השתא, שכרתיך לבתר זימנא.
יששכר: יש שכר. ולבית זמנא, נהוו למלכות שמים. גופין דלהון ישתארו
בדוכתייהו בהאי עלמא, וכלא אתהדר כמלקדמין. (שם מט) איש אשר
כברכתו ברוך אתם כתיב.

נפל על אנפוי רבי יודאי, ואדמוך. אחזו ליה בחלמיה האי קרא, (קהלת ה)
אל תתן את פיך לחטיא את בשרך. נכנסת סתום. מההוא יומא לא
אשתעי בהאי. אלא הוה אמר, (תהלים לו) מה יקר חסדך אלהים ובני אדם

בְּצֶל כְּנֶפֶד יַחֲסִיּוֹן. וּבְצֶל כְּנֶפֶד מַמֶּשׁ, וְלִית לְמִשְׁתַּעֲי בְּבִנוֹי דִּילִיָּהּ. דְּהָא חֲסֵד הִ' בְּכֹלָא אֲשַׁתְּפַח.

אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָא, וְדָאֵי הֲכִי הוּא, דְּהָא כְּתִיב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א טז) אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּבְנִבְיָאֵי אֵל תִּרְעוּ. וְכְתִיב (אִיּוֹב יב) אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ. בְּכַבְשֵׁין סְתִימָאִין דִּילִיָּהּ, לִית לְמִשְׁתַּעֲי כָּלֵל, דְּהָא מֵאן דְּבִידִיָּהּ רוּחִין וְנִשְׁמָתִין דְּצַדִּיקָאֵי. מִילִין סְתִימָאִין דְּאִיהוּ עֲבִיד, לִית לְאַעְלָא בְּהוֹן.

(רוּת ד) יֵלֵד בֶּן לְנַעֲמִי, בְּהָאֵי אֲשַׁכַּחַת אֲבִידָה דְּאַבְדָּת. מִכָּאן, דְּהָהוּא נִפְשׁ דְּנָדַד מְגוּפָא דְּדִיקָא, לִית לִיָּה רְשׁוֹ לְאַנְהָרָא וּלְאַתְפֹּשֶׁטָא, לְמִיחֲזִי לִית לִיָּה חִילָא, דְּכְתִיב (אִיּוֹב לג) יָשׁוּב לִימֵי עֲלוֹמִיו.

בְּהָאֵי שְׁעָתָא דְּגוּפָא דָּא אֲתַבְּנִי, מִיָּד וּתְקַרְאָנָה לוֹ הַשְּׁכָנוֹת שָׁם. וְאַמְאֵי הֲכָא שָׁם. בְּכָל אֲתַר דְּכְתִיב שָׁם, דָּא אִיהוּ נִפְשׁ. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (רוּת ד) וְלֹא יִכְרַת שָׁם הַמֵּת, דָּא אִיהוּ נִפְשׁ. וְהָכָא וּתְקַרְאָנָה לוֹ הַשְּׁכָנוֹת שָׁם, אֵינּוּן שְׁכִינּוֹת קָרוּ לְהָהוּא גוּפָא דְּאַתְבְּנִי הַשְּׁתָא שָׁם, קָרוּ לְהָהוּא נִפְשׁ, לְאַשְׁתַּכְלָלָא בְּהָהוּא גוּפָא. דְּהָא לְזִימְנִין זְמִינָא תַּמָּן נִפְשָׁא, וְלְזְמִינִין לֹא זְמִינָא, בְּגִין דְּאַזְלָא וּמִשְׁטָטָא בְּעֵלְמָא, וְכַדִּין קָרוּן לָהּ לְגַבֵּי הָהוּא גוּפָא.

וּבְשַׁעְתָּא דְּרַעוּתָא אֲתַעַר, לָאָן אֲזַלַת. לְגַבֵּי קַבְרֵי דְּאַבְהוֹן, לְגַבֵּי קַבְרֵי דְּחֲסִידֵי, עַד דְּאִיתַעַר בּוּעֵז הֲכָא, וּשְׁאַר נִשְׁמָתִין קָרוּן לָהּ, וְאַתַּת וְאַשְׁתַּכַּחַת וְאַשְׁתַּכְלַלַת בְּאַתַּר דָּא.

וְהָא כְּתִיב, (אִיּוֹב לד) אִם יָשִׁים אֱלֹוֵי לְבוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֱלֹוֵי יֶאֱסֹף. שְׂאֵנִי הֲכָא, דְּהוּהוּ גּוּאֵל קָרוּב, דְּהָא תּוּעֵלְתָא יַתִּיר, הָהוּא גּוּאֵל דְּאִיקָרִי קָרוּב, דְּאִיתַעַר לְמַהוּי זְמִינָא תַּמָּן, מִיָּד דְּאַתַּעַר לְגַבֵּיָּהּ. וְהָכָא דְּהוּהוּ רַחִיק, אֲצִטְרִיכוּ לְמִיקָרֵי לָהּ, דְּהָא מַחְשְׁבָה רַחִיקָא הוּהוּ. בְּמַחְשְׁבָה קָרִיבָא לֹא אֲצִטְרִיד, אֲלָא הִיא אֲתַת בְּהָהוּא אֲתַעְרוּתָא לְאַתְבְּנָאָה תַּמָּן. עַל דָּא וּתְקַרְאָנָה לְהָהוּא גוּפָא שָׁם, הָהוּא נִפְשׁ לְאַתְבְּנָאָה תַּמָּן.

רַבִּי סִימְאָה אָמַר, בְּכַמָּה דּוּכְתֵי עֲבִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲסֵד בְּאֵינּוּן נִפְשָׁאן דְּלֹא אֲשַׁכַּחוּן נִיחָא. בְּגִין דְּלֹא עֲבִידוּ חֲסֵדָא, וְלֹא עֲבִידוּ בֵּר.

וּמָה אֲעֲבִיד מִינַיִהוּ, הָהִיא נִשְׁמָה דְּאַזְלַת בְּלֹא וְלֵד לְהָהוּא עֲלְמָא, וְלֹא עֲבִידַת בֵּר. רַבִּי סִימְאֵי וְרַבִּי יוֹסִי, חַד אָמַר, נְחִית לִיָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַרְצָה הַתְּחִתּוֹנָה. וְחַד אָמַר, בְּאַבְדּוֹן, מֵאן דְּנְחִית תַּמָּן, אֲתַאֲבִיד מִכָּל וְכָל. וְעַלֵּיהֶם כְּתִיב, (וִיקָרָא כג) וְהֶאֱבַדְתִּי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַהִיא.

רַבִּי יוֹדָאֵי בֵּר סִימוֹן אָמַר, זַכָּאָה מֵאן דְּאַשְׁתַּדֵּל לְמַנְדַּע בְּהָהוּא עוֹלָם דְּנִשְׁמָתִין תַּמָּן. מֵאן דְּיַדַּע בִּיָּה, וְאַשְׁתַּדֵּל לְמַנְדַּע בִּיָּה, לִית לִיָּה שְׁעוּרָא לְחַכְמָתִיָּהּ.

רבי פרחיא אמר, כל זמנא דגופא לא נח בדוכתיה, נפשא דיליה אוף הכי. ואיהו הוה משתדיל תדיר, למנדע בההיא עלמא דנשמתינן.

יומא חד הוה אזיל בחקלא, ואשתפח חד גופא תחות אילן חריב מית. אשגח ביה, ואשפח דהוא יהודאי, ואשפח פריכין דמצנה, וספרא דאגדתא בהדיה.

אמר ודאי תלמיד חכם הוא. אשתדל בקבריה, ואזיל למתא, ואתקין ליה תכריכין, וקברא, וזמין בני נשא, ובכה עליה, ואשתדל עליה, ואפיק כל מאי דהוי בידוי.

כיון דאתגניז ואתקבר ההוא גופא, נפש דליה אעלת לגו מתיבתא עילאה. אמרו לה, לית לך הקא השתא רשות לאעלא בדוך דטנרא עילאה. זילי ואשלימי טיבו, למאן דאשלים לך.

יומא חד, רבי פרחיה הוה יתיב אבבא דפתחא דלוד, והוה עציב, דדחיקא ליה שעטא. אתא חד בר נש לגביה, אמר ליה, רבי תיבעי למיהו בדוך פלוני בהדאי, ואתן לך מאני פסו, בגין דנשתדל באורייתא פחדא באורחא, אמר ליה ניזיל. אזלו. אמר ליה, רבי, מאי דכתיב, (קהלת ט) כי החיים יודעים שקמותו והמתים אינם יודעים מאומה. אמר ליה החיים אלו הצדיקים, והמתים אלו הרשעים.

אמר ליה חייך רבי, אפילו הרשעים בההוא עלמא, ידעין בצערא דידהו, וידעין ביקרא דצדיקייא, ובדיניהון דרשיעייא. אמר ליה, אי הכי מאי והמתים אינן יודעים מאומה.

אמר ליה, בהאי עלמא פתיב. דהא צדיקייא דאיקרין חיים, מסתפלין וידעין דימותון, וזמינן למיהב דינא, דאית דין ואית דיין. כדבר אחר, ושם ורהי יתן אל לבו. אבל רשעים דאיקרין מתים, לא ידעין, ולא משגיחין, ולא מסתפלין בעובדי דההוא עלמא כלום. ומאן דלא ידע בעובדא דההוא עלמא, איקרי מית. בגין דהאי עלמא לאו מבני חייא. דההוא עלמא דנשמתינן ורוחין איהו, והאי עלמא דגופא הוא.

ההוא עלמא דדיירי ביה רוחיהון דבני נשא, ודמיין בדיוקנין, אשתמודעון דא לדא, וידעין בפה דזמין למיהוי בעלמא. ומשתדלן למנדע ביקרא דמאריהון תמן, בההוא מלבושא דההוא עלמא.

כד מטא לההוא חקל, אמר ליה נתעכב השתא, אתנח. אמר ליה, אמאי קא מתנחת. אמר ליה אבידא קא אביד לי בהאי דוכתא. אמר, קודשא בריך הוא וזמנינה לך.

אשכחו חד מערתא. אמר ההוא גברא, ר', ניעול הקא, דהא ידענא דאשתמודענא הקא. אעלו. נחתין בדרגין, עד דמטו לגבי חד פרדס, וחמו

תִּמְנוּ אֵילָנֵינוּ מְשַׁנְיִין דָּא מִן דָּא וּמְשַׁאָר אֵילָנֵינוּ עֲלָמָא, וְחַד אֵילָן מְשַׁנְיָא
מְשַׁאָר אֵילָנֵינוּ.

סְלִיקוּ תַּמְנוּ, שְׁמַעוּ חַד קְלָא דְמְשַׁרְיָין סְגִיאִין, דְּהוּוּ אָמְרִין, (תְּחִלִּים צַה) בּוֹאוּ
נְשִׁתְחוּהּ וְנִכְרַעַה נְבִרְכָה לְפָנֵי ה' עוֹשֵׁנוּ. תְּנוּהּ רַבִּי פְּרַחְיָא, אָמַר מַאי הָאֵי.
אָמַר לֵיהּ שְׁתוּק.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא, הָאֵלֵהִים, כַּד מְטִינָא עֲמִיָּה לְאֲמַצְעַ דְּהָאֵי פְּרִדִּיסָא,
וְחַמִּינָא תַרְיִין אַרְחִין, וּמְשַׁרְיָין מְסֻטָרָא דָּא וּמְסֻטָרָא דָּא, וְאָמַרִי לֵיהּ מַאי
הָאֵי, וְאָמַר לִי, הֵכָא מִתְפָּרְשִׁין אוֹרְחִין דְּנִפְשִׁין, מֵאֵן דְּאֲזִלִין לְגֹן עֵדֶן, וּמֵאֵן
דְּאֲזִלִין לְגִיְהֵנְסִים. מֵאֵן דְּאֲזִל לְגֹן עֵדֶן, אֵלִין אֲזִלִי בְּהַדְיָה, וְאֲשְׁלִימוּ לֵיהּ
שְׁלָמָא. וּמֵאֵן דְּאֲזִל לְגִיְהֵנְסִים, אֵלִין נְטֻלִין לֵיהּ לְמִידֶן לֵיהּ בְּגִיְהֵנְסִים.

אֲעֵבְרָנָא הֵהוּא פְּרִדִּס, וּמְטִינָא לְשׁוּרִין וּמְגַדְלִין וְתַרְעִין. כַּד מְטִינָא לְתַרְעָא
חַד, דְּאֵיקְרִי שְׁעַר הַמְזָרְח. קְרָא הֵהוּא גְבָרָא, פְּתַחוּ לִי שְׁעָרֵי צְדָק. אָמַר
לֵיהּ אֲמַאי. אָמַר לוֹן, בְּשְׁלִיחוּתָא דְּמֵאֲרִיָּה דְּעֲלָמָא קָא אֲתִינָא. פְּתַחוּ
וְאָמְרוּ כּוּלְהוּ, מֵאֵן יְהַב לִילּוּד אִשָּׁה בְּאֲתַרָּא דָּא. אָמַר לְהוּ דָּא אֵיהוּ רַבִּי
פְּרַחְיָא. אָמְרוּ דָּא הוּא דְּאֲשָׁלִים לְךָ חֶסֶד בְּהֵהוּא עֲלָמָא. אָמַר אֵין.

פְּתַחוּ לֵיהּ. וְאָמְרוּ, אֲפִשְׁטוּ לֵיהּ, דְּלִית רְשׁוּ לְמִיעַל הֵכָא בְּגוּפָא דְּהֵהוּא
עֲלָמָא. מִיָּד אֲפִשְׁטוּ לֵיהּ, וְאֲתַלְבַּשׁ בְּאַוִירִין דְּגִנְתָּא דְּלָגוּ.

וְעָאֵל וְחַמִּי הֵהוּא רְקִיעָא דְּעַל גְּבִי הֵהוּא גִּנְתָּא. דְּהֵהוּא רְקִיעָא אֲתַפְרֵשׁ
מֵהֵהוּא רְקִיעַ דְּקָאִים עַל שְׁאָר בְּנֵי עֲלָמָא. רְקִיעַ דָּא אֲתַתְחַס בְּתַחוּמָא מְכָל
גְּוֹוִין דְּעֲלָמָא. אַרְבַּע חֲלוּנֵי מְשַׁקּוּפִין פְּתִיחוּן בֵּיהּ בְּאַרְבַּע סִיטְרֵי עֲלָמָא,
וְחַד בְּאֲמַצְעֵיתָא.

חֲלוּן חַד דְּבִסְטֵר מְזָרְח, בֵּיהּ קִימִין אַרְבַּע מְשַׁקּוּפִין מְרַקְמוּ, בְּרִזָּא דְּאַרְבַּע
אֲתָנוּן יְהוּיָהּ, סְלִקִין לְתַרִּיסֵר, תְּלַת אֲתָנוּן לְכָל חַד וְחַד.

תְּלַת זְמַנֵּי בְּיוֹמָא, מִתְחַבְּרִין אֵינּוּן מְשַׁקּוּפִין, וְאֲתָנוּן כּוּלְהוּ מִתְחַבְּרִין לְשָׁמָא
קְדִישָׁא. חַד מִמֵּנָא קִימָא לְהֵהוּא סְטָרָא, יַעֲזַרְיָאֵל שְׁמִיָּה. וְאַרְבַּע מִפְּתַחוּן
בִּידְיָה, דְּאֵיהוּ פְּתַח בְּהוּ אַרְבַּעַה תַרְעִין, דְּאֵינּוּן עַל גְּבִיָּה דְּהֵהוּא רְקִיעָא.
וְלִית מֵאֵן דִּידַע בְּהוּ.

בַּר בְּרִישׁ יְרַחֵי וְשַׁבְּתֵי, דְּאֲתִינִין אֵינּוּן נִפְשׁוּן דְּמְשַׁתְּתַּפְּנוּ עִם גּוּפָא בְּקַבְרֵי,
לְמַכְרַע וּלְמַסְגָּד קַמֵּי אֵינּוּן תַרְעִין לְמֵאֲרִי כּוּלְא. כְּדָבָר אַחֵר, (יִשְׁעִיָּה סו) וְהִיָּה
מִיָּדִי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ וּמִיָּדִי שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ יָבוֹא כָּל בֶּשֶׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָי. כָּל,
לְאַסְגָּאָה אֵינּוּן נִפְשָׁאן דְּדִיִּירֵי עִם גּוּפָא, וְאֵיתְקֻרוּן כָּל בֶּשֶׂר.

חֲלוּן אַחְרָא דְּבִסְטֵר דְּרוּם, בֵּיהּ קִימִין שִׁית מְשַׁקּוּפִין, לָא עָאֵלִין לְהָאֵי
אַתֵּר, אֲלָא אֵינּוּן דְּלָעוּן קְרִיאַת שְׁמַע בְּרַעוּתָא, וּבְכַוְנָה בְּכָל יוֹמָא.

אמר רבי פרחיא, האלהים, כד אסתפלגא בההוא חלונא, קריב ההוא ממנא, וענאל שמייה, די ממונה על תרעא דסטר דרום, אמר לי, קום בקיומך, וחמי האי חלון, דלית רשו לאעלא תמן, ולא למחמי ביה, בר אינון דלעו בקריאת שמע כדקא גאות.

וכל אינון דלעאן בקריאת שמע כדקא גאות, שתין ממנון עאלין קמיה, ומכתירין ליה בכתרין קדישין, ואמרין ליה, דא הוא כתרא דפלוני דלעא בקריאת שמע כדקא גאות.

שאילגא ליה, ואמרי ליה, מארי, האי קריאת שמע כדקא גאות מה הוא. אמר לי, אי חסידא, רזא עילאה איהו הכא. בקריאת שמע אית בה ארבע פרשין.

פרשה קדמאה דיחודא, דאיהו תרין יחודין, בתריסר תיבין. שית תיבין ביחודא עילאה. ושית תיבין ביחודא אחרא. פרשה תניינא ואהבת, במ"ב תיבין, ברזא דשם דמ"ב אתון.

פרשה תליתאה, והיה אם שמוע, דאתכליל ימינא בשמאלא, ושמאלא בימינא. ואיהו ברזא וסתרא דרתיכא קדישא, עד ושמתם. דאיהו פרשתא דשלקטא על כולא. איהי ברזא דע"ב תיבין, גו רזא דע"ב שמחן דרתיכא קדישא.

פרשה רביעאה, ושמתם, דאיהי חמשין תיבין, דאיהו לקביל חמשין תרעין דבינה. פרשה דציצית כלילא מכולהו. וסלקין פרשין למניינא דאדם.

וכל שאר דוכתין, בין בפקודי דאורייתא, בין כל שאר דוכתי דאורייתא, דכורא לחוד, ונוקבא לחוד. והכא דאיהו ייחודא, דאתיחד ביה קודשא בריהו, דכר ונוקבא אתכנישו כחדא, וסלקין בשעורא חדא.

דכורא אשתלים בה, מה דלאו הכי בכל שאר דוכתי דאורייתא. ודא שבחא דמהימנותא עילאה, למנדע דהא ה' הוא האלהים. דכורא אשתלים בנוקבא, ואתכליל חד בחד, דכורא אתבני בנוקבא. ודא איהו ייחודא שלים, ולא אית שלימו אלא דכורא ונוקבא כחדא.

ותא חזי, כל מאן דאשלים ייחודא כדקא גאות, ומכוין בפרשיות אלן בכל יומא. זכי לאלן משקופין וחלונין, למחוי שלים הכא. ולית מאן דיעב על ידוי, ובלבד דיקרי כדקא גאות, ויכוין בהני רזין עילאין.

ואחיה בימינא דילי ואמר ליה, אי חסידא, תא חמי יקר דאינון דמינדי שמא קדישא כדקא גאות, ולעאן בקריאת שמע כגוונא דא.

אָעילנאָ בַּחַד הַיְכָלָא, וּבַהֲהוּא הַיְכָלָא הוּוּ שְׁסִי"ה הַיְכָלִים, כְּחוּשְׁבֵּן יוֹמֵי שְׁתָּא. אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שְׁלִיטִין בְּהַהוּא הַיְכָלָא, וְאַדָּם הָרֵאשׁוֹן בְּגוֹיֵיהוּ.

וְחַמֵּינָא כַּמָּה חֲבִילֵי נִשְׁמָתִין, מִתְלַבְּשִׁין בְּרַקִּימוֹ דְּאֵילְנָא דְחַיִּי, וְכַמָּה גּוֹנִין דְּיִקְרָא עֵילְאָה. וְעֵיילִין גּוֹ הַיְכָלָא, וְיוֹפִיאל רַב מְמַנָּא עַל כּוּלָּא, רַב מְמַנָּא דְאוּרִיטָא בְּהַדֵּייהוּ.

פִּתַח וְאָמַר, אַתְּעָרוּ קַדִּישֵׁי עַלְמָא, הָא בְּנִיכּוֹן קַדִּישִׁין, דְּקָא מְיִיחַדֵּי שְׁמָא קַדִּישָׁא, וּמְכוּוֹנֵי בְּרַעוּתָא דְּפִרְשֵׁינִין דְּקַרִּיאת שְׁמַע.

וְאַדָּם הָרֵאשׁוֹן חַמֵּינָא דְּמִשְׁתַּדַּל בְּהוּ. וּבִשְׁעַתָּא דְּעֵאלַת קַרִּיאת שְׁמַע דְּקַרִּי בְּרַ נֶשׁ, סְלִיקָא בְּקַדְמֵיתָא לְהַאי הַיְכָלָא, וְאַרְחַ בְּהַ אָדָּם הָרֵאשׁוֹן, אִי חֲסַר אוֹת אַחַת מְקַרִּית שְׁמַע, לֹא מְקַבֵּל לָהּ. דְּהָא חֲסַר בְּנֵינָא דְּאַדָּם, דְּאִיהוּ רַמִּי"ח, בְּאִינוֹן תִּיבִין דְּחוּזָר שְׁלִיחַ צְבוּר.

וְאִי אֲשַׁכַּח יְתָהּ כְּדָקָא יְאוֹת, מְקַבֵּל לָהּ, וְנִטְלִין אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב מִנֵּיהּ, וְנִשְׁקִין לָהּ. מֵאֵן חַמֵּי חֲדוּהּ, מֵאֵן חַמֵּי עַרְבוּבָיָא, בְּכָל אִינוֹן צְדִיקָיָא דְּבִגְיָתָא דְּעָדוּן, דְּקָא אַתְּיִין בְּהַהוּא חֲדוּהּ.

וּבִשְׁעַתָּא דְּיִיתֵי לְהַהוּא עַלְמָא, מֵאֵן יְחַמֵּי חֲדוּהּ דִּילֵיהּ, דְּאוֹתְבִין לֵיהּ אַבְהוֹן לְגַבְיֵיהוּ תְּרֵי זִמְנֵי בְּיוֹמָא, וּבְכָל יוֹמָא נְחִית עֲלֵיהּ טְלָא מְרִישָׁא דְּמַלְכָּא.

וּבַהֲהוּא טְלָא, יְדַעֵי וְאַכְלֵי מֵיכָלָא, דִּי מַלְאָכֵי עֵילְאִין אַכְלִין. וְיְדַעֵין מַה דְּהוּהּ, וּמַה דִּיהוּי, וּמַה דְּזַמִּין לְמַהוּי, עַד זְמַנָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹקִים לְגוֹפֵי דְּסַרְיָחוֹן בְּהַאי עַלְמָא, וְיוֹקִים לוֹן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּבִנְיָנָא מִתְתַּקְנָא כְּדָקָא יְאוֹת.

בְּחַלוֹן דְּבִסְטֵר דְּרוּם, הוּוּ רְשׁוּמִין שִׁי, דְּבִסְטֵר דָּא וִי, וּבִסְטֵר אַחְרָא וִי, וּבִסְטֵר אַחְרָא וִי. שְׁאֵילְנָא לְהַהוּא גַבְרָא, וְאַמֵּינָא, מַאי הֵינִי אַתְּנוּן, אָמַר לֹא יְדַעְנָא.

עַד דְּאַתָּא הַהוּא מְמַנָּא, וְאָמַר לִי, אִי חֲסִידָא, אִינוֹן אַתְּנוּן, סִימְנִין דְּפִרְשֵׁייתָא דְּקַרִּית שְׁמַע. זְכָאָה חוּלְקִיָּה דְּמֵאֵן דְּאַמַּר לוֹן בְּכָל יוֹמָא בְּרַעוּתָא דְּלָבָא.

חַלוֹן אַחְרָא דְּבִסְטֵר צְפוֹן, בֵּיהּ קִימּוֹן תְּרִין מִשְׁקוּפִין, וְחַמֵּשׁ אַתְּנוּן מְלַהֲטִין וּמִתְנַצְצִין בְּגוֹיֵיהוּ. תְּרִין אַתְּנוּן בְּסִטְרָא דָּא, וְתְרִין אַתְּנוּן בְּסִטְרָא דָּא, וְחַד לְעֵילָא מִנֵּיהוּ תְּלֵיאָה עֲלֵייהוּ. וְאִינוֹן בְּרַזָּא דְּשְׁמָא קַדִּישָׁא אִיקְרִי אֱלֹהִים.

בְּחַלוֹן דָּא וּבְאִינוֹן מִשְׁקוּפִין, שְׁרִיין תְּרִין מְמַנָּן בְּהַהוּא רְקִיעָא, וְאִינוֹן צוּרְטֵק וְגוֹרִיאל, דִּי מְמַנָּן תַּמָּן בְּהַהוּא סִטְרָא דְּלָא אַתְּפַתַּחַת.

וּתְמֹן אֵית חַד הַיְכָלָא, מְרַקְמָא בְכַמָּה גְוֹנִין, וְכַמָּה צִיּוּרִין. וּבִיָּה קִיּוּמִין כָּל
אֵינוֹן דְּמַקְדְּשֵׁי שְׁמָא דְּמֵאֲרִיְהוֹן בְּאַמִּירָה בְּכָל יוֹמָא, לְבַתֵּר דְּמַבְרַכִּין לִיה, וְאוֹמְרִין
בְּרוּךְ הוּא הַמְּבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד, וּמַקְדִּישִׁים לִיה לְבַתֵּר בְּקִדּוּשָׁה
מְשׁוּלְשֵׁת.

וְהָהוּא הַיְכָלָא אִיקְרִי מְשׁוּלְשֵׁ, כְּדָבָר אַחַר, (וּרְמִיָּה ז) הַיְכָל הוּא הַיְכָל הוּא הַיְכָל
הוּא הַמָּה. וְהָהוּא הַיְכָלָא אִיהוּ מְשׁוּלְשֵׁ. וְשְׂאִילָנָא מָאִי הָאִי. אָמַר הָהוּא
גְבַרָא, אֵלִין אֵינוֹן דְּלָא אָכְלִי כָּל יוֹמֵיהוֹן עַל דְּמֵהוֹן.

בְּגִין דְּנִשְׁמַתָּא דְּבַר נֶשׁ בְּהָאִי עֲלֵמָא, נִפְקַת מִיְנִיָּה בְּכָל לַיְלִיָּא וְלַיְלִיָּא.
בְּצַפְרָא אֲתֵהֲדָרָא לִיה, וְשְׂרַיָּא בְּחוּטְמָא דְּבַר נֶשׁ, וְלָא עָאֲלַת וְלָא
אֲתֵיִשְׁבָּא בְּמַעוּי, עַד דְּמַבְרַךְ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמְצַלִּי עַל דְּמִיָּה, כְּדִין
מְתִיִשְׁבָּא בְּדוּכְתָהּ.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (וּשְׁעִיָּה ב) חֲדָלוּ לְכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ. מָאִי אֲשֶׁר
נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ. בְּגִין דְּנִחְתָּא בְּצַפְרָא, וְאוֹמֵר לָהּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, זִילִי, וְשְׂרַיָּי
לִיָּה בְּחוּטְמוּי, עַל מְנַת דְּיִצְלִי צְלוּתִיָּה. אִי מְבֹרָךְ הוּא כְּדָקָא יָאוּת, תְּשְׂרַיָּי
בְּגוּיָּה, וְאִי לָא, פְּרַחָא וּסְלִיקַת, וְאַשְׁתַּפַּח בַּר נֶשׁ דְּחִסְרָא מִיְנִיָּה הָהוּא
קִדּוּשְׁתָּא דְּנִשְׁמַתָּא.

וְכִיּוֹן דְּנִשְׁמַתִּיָּה חִסְרָא מִיְנִיָּה, בְּמָה נְחֻשֵׁב הוּא, לָא אֲתַחֲשֵׁב לְכָלוּם, כְּאֵלוּ
לָא הוּא בְּעֲלֵמָא. וְעַל דָּא, אָסִיר לִיָּה לְאִינִישׁ לְבָרְכָא לְחַבְרִיָּה, עַד דְּמַבְרַךְ
לְמֵאֲרִיָּה בְּשִׁירוּתָא דְּצְלוּתָא.

וְהַחֲזִין אוֹמֵר בְּרַכּוֹ אֶת ה', וְהוּא אוֹמֵר בְּרוּךְ הוּא הַמְּבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד. וְכִיּוֹן
דְּמַבְרַךְ לְמֵאֲרִיָּה, מִתְּמֹן שְׁרוּתָא דְּצְלוּתָא לְצֻלָּהּ. וְעַל דָּא שְׂרַיָּין קִדּוּשָׁא.
זְכָאִין אֵינוֹן דְּמַבְרַכִּי וּמַקְדְּשֵׁי לְמֵאֲרִיְהוֹן בְּכָל יוֹמָא, בְּרַעוּתָא דְּלָבָא.

בְּהֵיא שְׁעַתָּא אוֹלִיפְנָא, דְּלִית רְשׁוּ לְצֻלָּהּ צְלוּתָא בְּעֵשְׂרָה, עַד דְּמַבְרַכִּין
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּשִׁירוּתָא דְּכוּלָּא. וְכִיּוֹן דְּמַבְרַכִּין לִיָּה, צְלוּ צְלוּתֵהוֹן.

אָמַר הָהוּא גְבַרָא, רַבִּי, הָהִיא בְּרַכָּה, לָאוּ אִיהוּ אָלָא לְאַתְקַנָּא שְׁבַחָא
לְמֵאֲרִיְהוֹן. דְּאַהֲדַר לוֹן נִשְׁמַתֵּהוֹן, דְּאִיתְקַרְיָא בְּה' שְׁמֵהוֹן. וּבְרַכְתָּא בְּה'
תִּיבִין, בְּרוּךְ הוּא הַמְּבֹרָךְ כּוּי. וְעַל בְּרַכָּה דָּא שְׂרַיָּיא צְלוּתָא. וּקְדוּשָׁה לָא
שְׂרַיָּיא אָלָא עַל בְּרַכָּה, לְאַתְקַפָּא לְמֵאֲרִיְהוֹן בְּכוּלָּא, וּבְרַכָּה דָּא, וּקְדוּשָׁה
דָּא, לָאוּ אִיהוּ אָלָא בְּעֵשְׂרָה.

שְׂאִילָנָא לִיָּה, אִמָּאִי הַיְכָלָא לְסִטְרָא צְפוֹן. אָמַר לִי, בְּהָאִי הַיְכָלָא אֲתַכְפְּיִין
כָּל סִטְרִין בִּישׁוּן, דְּלָא יִשְׁלְטוּן בְּעֲלֵמָא.

חֲלוֹן דָּא, אִיקְרִי חֲלוֹן דְּנוּגָה. וְלִית רְשׁוּ לְאַסְתַּכְּלָא בִּיָּה, בַּר אֵינוֹן
דְּדִיּוּרִיְהוֹן תְּמֹן, וְכָלָא אֵינוֹן חֲמָאן, וּמִסְתַּכְּלִין, וְיִכְלִין לְאַסְתַּכְּלָא. כָּל אֵינוֹן
דְּתְמֹן, אֲזִילִי בְּמַלְבוּשִׁין בְּדִיוּקְנִין דְּהָאִי עֲלֵמָא.

וְתִמְנֶה חֲמִינָא סְגִיָּאִין מִן חֲבֵרִיא, וְלֹא אֶתְיָהִיב לִי רְשׁוֹ לְאֶתְקַרְבָּא לְגַבִּייהוּ,
וְכוּלְהוּ אֲשֶׁתְמוּדְעוּ דָּא לְדָא, וְאֶכְלִי מִיכְלָא דְתַקִּיפִי עֲלִיוֹנִים.

רְקִיעָא דָּא, נְטִיל בְּכָל יוֹמָא לְאַרְבַּע סְטֵרִי עֲלֵמָא. וְכַד נְטִיל, אֲרַעִיף טְלָא
דְחִי לְגוֹ גִּנְתָּא. וְאֶתְיָין פּוּלְהוּ צְדִיקָא דְתַמּוֹ, וְאַסְתַּחֲיִין בְּהוּא טְלָא,
וְאַזְהָרוּ כְּזוֹהַר הָרְקִיעַ, וְאַעֲלִין קַמִּי מְשִׁיחָא, וְלִקְמִי אֲבָהוּ, וְאַדָּם הָרֵאשׁוֹן,
וְלֹא אֶתְיָהִיב לִי רְשׁוֹ לְמַנְדַּע בְּהוּ.

חֲלוֹן דְּבַסְטֵר מְעָרְב, מְשַׁנְיָא מְכָל שְׁאָר חֲלוֹנִין, בְּגוֹוֹנִין וּבְנֵהוֹרִין. מְתַתְחַמָּא
בְּאַרְבַּע אֲתוּוֹן דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא, דְּזִהְרִין וְנֶצְצִין עַל גְּבִי הַהוּא חֲלוֹנָא. זִימְנִין
אֲתַגְלִיין, זִימְנִין אֲתַטְמְרוּ. וְאַחֲזִי לִי בְּאַתֵּר חַד, כְּתוּת שֶׁל צְדִיקִים, בְּדַרְגִּין
עַל יַתִּיר

מדרש הנעלם על איכה

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי בָבֶל לְבְנֵי אֲרַעָא קְדִישָׁא, לֹן יָאוּת לְמַבְכִּי, לֹן יָאוּת לְמַעְבַּד
הֶסְפֵּדָא עַל חוּרְבֵן בֵּית אֱלֹהֵנָא, עַל דְּאַתְבַּדְרָנָא בְּיַנִּי עַמְמָא, וְאִית לֹן
לְמִיפְתַּח הֶסְפִּידָא, וְלִפְרָשָׁא אֶלְפִּיא בֵּיתָא, דְּשַׁלַּח מְאִרִי עֲלֵמָא לְהֶסְפִּידָא
דְּחוּרְבֵן בֵּיתֵיהּ.

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי אֲרַעָא קְדִישָׁא, יָאוּת דְּאַתוֹן אֲתַבַּדְרַתוֹן בְּיַנִּי עַמְמָא, וְאַתוֹן
לְבַר מְאַרְעָא קְדִישָׁא, וְיָאוּת לְכוּ לְמַבְכִּי עֲלִיכּוֹ וְעַל גְּרַמְיִכּוֹ, דְּנַפְקַתוֹן
מִנְהוּרָא לְחִשׁוּכָא, כְּעַבְדָּא דְּנַפִּיק מִבֵּי מְאִרִיהּ. אֲבַל אֲנִי לֹן לְמַבְכִּי
וְלְמַעְבַּד הֶסְפִּידָא, וְלֹן שְׁדַר קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא סְפָרָא דְּהֶסְפִּידָא, דְּאַנִּין בְּנֵהָא
דְּמְטְרוּנִיתָא, וְאַנִּין מְבַנִּי בֵּיתֵיהּ, וְיַדְעִין יִקְרָא דְּמְאִרִי עֲלֵמָא. וְלֹן יָאוּת
לְמַבְכִּי, וְלִפְרָשָׁא אִינוֹן אֶלְפִּיא בֵּיתִין.

וְאַנִּין יִתְמִין בְּלָא אַבָּא וְאַמָּא, וּמְסַתְפְּלִין עֵינִין לְכוּתְלֵי בֵּיתָא דְּאִימָנָא,
וְהָא אֲתַחְרַב, וְלֹא אֲשַׁכְחָנָא לָהּ. דְּהוּת יִנְקָא לֹן בְּכָל יוֹמָא, בְּיוֹמִין קְדִמָּאִין,
מְשִׁירוּ דִּילָהּ. וְהוּת נְחִימַת לֹן, וּמְמַלְלַת עַל לְבָנָא, כְּאַמָּא לְבָרָה. כְּדָבַר
אַחַר (ישעיה סו) כְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תִנְחַמְנוּ וְגו'.

וְהִשְׁתָּא אֲסַתְפְּלִין עֵינִין לְכָל סְטֵר, וְאַתֵּר בֵּית מוֹתְבָּא דְּאִימָנָא אֲתַבְּלֵל,
וְהָא אֲתַחְרַב. נְבַטְשׁ רִישָׁא לְכוּתְלֵי בֵּיתָא וּמוֹתְבָּהּ. מֵאֵן יִנְחַס לֹן, וּמֵאֵן
יִמְלַל עַל לְבָנָא, וְיַגִּין עֲלָנָא קַמִּי מְלָכָא.

כַּד הוּיִנֵן חֲטָאוֹן קַמִּי אֲבוּנָא, וְסָלִיק רְצוּעָא לְאַלְקָאָה לֹן, אִיהִי קִיּוּמַת
לְקַמּוֹ, וּמְקַבְּלַת מְלָקִיּוּתָא דְּמְלָכָא, בְּגִין לְאַגְנָא עֲלָנָא. כְּדָבַר אַחַר (שם נא)

וְהוּא מְחַלל מִפְּשָׁעֵינוּ מִדְּכָא מְעוֹנוֹתֵינוּ כּוֹי וּבְחִבְרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ. וְהַשְׁתָּא
אִימָא לִית לָן, וּוִי לָן, וּוִי לָכוּ. לָן יְאוֹת לְמַבְכֵי, לָן יְאוֹת לְמַסְפַּד, לָן
יְאוֹת לְפִתְרָא אֵינוֹן מִילִין דְּמְרִירו, לְאוֹדְעָא לְהוּ, לְאֵינוֹן דִּידְעִין לְמַבְכֵי
מִלִין דְּהַסְפִידָא.

נְקֻרַב בְּכָל יוֹמָא לְגַבֵי עֲרִסָא דְאִימָנָא, וְלֹא נִשְׁכַּח לָהּ תַמְּוֹן. נִשְׁאַל עֲלָהּ, לִית
מֵאֵן דִּישְׁגַח עֲלָן. נִשְׁאַל לְעֲרִסָא דִילָהּ, אֲתַבְּלָבְלָא. נִשְׁאַל לְכוּרְסִיָא, נְפֻלַת.
נִשְׁאַל לְהִיכְלִין דִילָהּ, אֹמְמָן אֵינוֹן דִּלָּא יִדְעִין מִינָהּ. נִשְׁאַל לְעַפְרָא, רְשִימו
דְּעַקְבָתָא לִית תַמְּוֹן.

נִשְׁאַל לְאִיגְרָא, הָא אִיגְרָא אֲתִיב לָן, דִתְמֹן יִתְבַּה מְבַכָּה וּמִיִלְלַת עֲלָן
וְאַזְלַת מְבַכָּה, צוֹנַחַת בְּקוֹל מְרִירו עֲלָן, מֵאִיגְרָא לְאִיגְרָא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר,
(שם כב) מַה לָּךְ אֶפּוּא כִי עֲלִית כְּלָךְ לַגְּגוֹת. נִשְׁאַל לְאוֹרְחִין וּשְׁבִילִין, כְּלָהּ
אָמַרִין דְשִמְעוּ קַל מְרִירו דְבְכִיָּה, דְמְבַכָּה עַל בְּנֵהָא, וְלֹא יִדְעִין לְאֵן
אֲסַתְלַקַת.

לָן יְאוֹת לְמַבְכֵי, לָן יְאוֹת לְמִיסְפַּד. נִנְשֵׁק עַפְרָא דְרַגְלָהּא, נִנְשֵׁק אֲתַר בֵּי
מוֹתְבָּה, נִנְשֵׁק כּוֹתְלֵי הִיכְלָא, וְנַבְכֵי בְּמְרִירו. אֲנֵן נִפְתַּח בְּהַסְפִידָא, דִתְחִמִּין
בְּכָל יוֹמָא כָּל הָאִי. נַבְכֵי תְדִיר וְלֹא אִיתְנַשֵּׁי מְרִירו דְבְכִיָּה מִינָן.

פְּתַחוּ אֵינְהוּ וְאַמְרִי, (אִיכָּה א) אִיכָּה יִשְׁבָּה בְּדַד הָעִיר, כְּתִיב (ישעיה כב) כִּי יוֹם
מְהוּמָה וּמְבוֹסָה וּמְבוֹכָה וְגוֹי. כִּי יוֹם. חַד יוֹמָא אִית לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
רְחִימָא דְנַפְשֵׁיהּ, כְּלִילָא מְכָל שְׁאָר יוֹמִין, שִׁית יוֹמִין כְּלִילָן בֵּיהּ, וְהוּא
כְּלִילָא דְכְלָהּ. וְעַל דְאַסְגִיאוּ חוּבִין, אֲסַתְלַק לְעִילָא, לְבִי עַלְמָא דְחִיִּין.

כְּדִין מִתְחוֹת שְׁפוּלֵי מְשַׁכְּנָא, קַם יוֹמָא דְמְרִירו, יוֹמָא דְבְכִיָּה, יוֹמָא
דְצַעְרָא, יוֹמָא דְאִיקְרִי מְהוּמָה וּמְבוֹסָה וּמְבוֹכָה, וְעַל בְּגוֹ מְשַׁכְּנָא, וְשִׁינְיָ
וְסֵאִיב. וְרַבּוּנָא דְמְשַׁכְּנָא, אֲזַל וְעַרְק וְאַתְתְּרַךְ מְגוֹ מוֹתְבִיָּה לְגוֹ טוּרָא דְלְבַר,
וְלְגוֹ טוּרָא דְחַרוּב, וּמְשַׁכְּנָא אֲתַחַרְב.

לְבַתַּר, נַחַת הָהוּא יוֹמָא עֵילָאָה, דְאַסְתְּלַק, שְׁאַל עַל מְשַׁכְּנֵיהּ, וְהָא אֲתַחַרְב.
עַל וְאַשְׁגַח עַל מְאָרֵי דְמְשַׁכְּנָא, מְטְרוּנִיתָא רְחִימָתָא דְנַפְשֵׁיהּ, וְהָא
אֲתַתְרַכַת וְעַרְקַת, וְכָל בְּנִינָה סְתִיר. כְּדִין שְׁאָרֵי לְמַגְעֵי, גּוּעָא בְּתַר גּוּעָא,
כְּנֵהִימוּ דְתַרְנְגוּלָא עַל נוֹקְבִיָּה. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (שם) מְקַרְקַר קַר, נֵהִימו
כְּתַרְנְגוּלָא. קִיר, רַבּוֹן שְׁלִיטָא.

וְשׁוּעַ אֵל הָהָר, עֲבִיד שׁוּעָה וְצוּחַ לְגַבֵי טוּרָא, דְעַרְקַת תַמְּוֹן מְטְרוּנִיתָא.
עֲבִיד שׁוּעַ צוּחַ וְקַרִי בְּנֵהִימו דְבְכִיָּה אִיכָּה. אִיכָּה רְחִימָתָא דְנַפְשֵׁיאִי, אִיכָּה
שְׁפִינְתֵי שְׁלִימְתֵי, אִיכָּה יַחֲדָתָא דִילֵי, דְאַתְיַחְדָּא עִמִי בְּיַחוּדָא. אִיכָּה
דְהוּיַת נְטִלָא בְּכָל יוֹמָא, חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים אֲתַנוּן דִּיחוּדָא, וְאַתְקַרִיאת כִּיָּה עַל
דָּא.

אַחַתִּי בְרַתִּי אִמִּי, לֶאֱזוּלָת, לֶאֱזוּלָת, לֶאֱזוּלָת לְמִיחָד. אֲנִי דְשָׁמְעִין בְּכָל יוֹמָא
קִרְקוּרָא דָא דְרַבּוּנְנָא, לֶן יָאוּת לְמַבְכִּי, לֶן יָאוּת לְמַסְפֵּד, לֶן יָאוּת לְמַפְתַּח
אִיכָה. אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד וְגוֹי.

רַבִּי לְוִיטָס חוּזָא פְתַח, (בראשית א) וְאִיכָה אֲשִׁית בִּינְךָ וּבִין הָאִשָּׁה וּבִין
זָרְעָךָ. דְּבָבוּ סְגִי הָוָה מִן יוֹמָא דְאַתְבָּרִי עֲלֵמָא, עַל עֵילָה דְעֵיטָא דְנַחֲשׁ,
מֵהֵיא שְׁעֵתָא דְאַתְלֵטִיָּא, אֲתַדְחִיָּא מְקַמִּי תַרְעָא דְמַלְכָא, וְהוּא כְּמִין
תַּדִּיר בִּין גְּדָרִין דְעֲלֵמָא, בִּין אֵינוֹן גְּדָרִין דְאוּרִיָּתָא, כֹּל אֵינוֹן דְדָשִׁין בְּעַקֵּב,
בְּאֵינוֹן גְּדָרִין, נְשִׂיךְ לֹון.

ווי דאשפח, ווי דנשיך. ווי על דבבו בישא דאתנטיר. על דבבו בישא דהוות
ליה בהאי אשה, דאתקרא אשה יראת ה'. דבבו ביש נטר לה מן יומא
דאתברי עלמא, עד דתבר לה בתבירו, למשכב לעפרא.

(איכה א) "אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד" הָעִיר "רַבְתִּי" עִם "הִיְתָה, אֲסַתְפַּל בְּאַתְוֹן
דְּרִישׁ כֹּל תִּיבָה וְתִיבָה, וְתִשְׁפַּח נְטִירוֹ דְּבָבוּ בִישָׁא, דְאַתְנִטְרָא, עַד דְאַתְחַרְב
בִּי מְקַדְשָׁא. אִיבִיָּה רַעִיָּה בְרִישֵׁי אַתְוֹן, אֲתַנְטִיר לָהּ לְהֵיא אֲשֶׁת חֵיל,
בְּתַבִּירוֹ דְבִי מְקַדְשָׁא, לְמַשְׁכַּב לְעַפְרָא.

הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (איכה א) "כְּאַלְמָנָה רַבְתִּי" בְּגוֹיִם "שְׁרַתִּי" בְּמַדִּינֹת
"הִיְתָה" לְמַס, תַּקְרָא לְמַפְרַע בְּרִישֵׁי אַתְוֹן, לִיָּה בְּשַׁבְּרִיךְ. בְּתַבִּירוֹ דְבִי
מְקַדְשָׁא, בְּתַבִּירוֹ דְכְּנִישְׁתָּא דִישְׂרָאֵל, דְּבָבוּ בִישָׁא אֲדַבִּיק לִיָּה בְּשַׁבְּרִיךְ.

אִיכָה דְאַתְדַּבְּקַת לְהֵיא אִיכָה רַעָה דָא, קַל דְנַחֲשׁ, קַל מְרִירוֹ דְבְּכִיָּה
בְּרַקִיעִין. אֵלִין קָרָאן אִיכָה, וּמַסְטְרָא אַחְרָא קָרָאן אִיכָה. הָדָא הוּא
דְכַתִּיב, וְאִיכָה אֲשִׁית בִּינְךָ וּבִין הָאִשָּׁה, בִּין סְטָרָא דָא, וּבִין סְטָרָא דָא,
אֲשֶׁתְפַּח בְּחַרְבֹן בִּי מְקַדְשָׁא. וּבְקָרָא קְדַמָּא אֲתַרְשִׁים כֹּלָא לְמַנְדַּע דְהֵיא
כִיָּה, אֲדַבִּיק לָהּ אִיבִיָּה רַעָה, דְנְטִיר לָהּ מִיוֹמָא דְאַתְבָּרִי עֲלֵמָא.

אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, רַבִּי הֶרְפִּינְס פְתַח, (בראשית א) וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם וַיִּשְׁכֹּן
מִקְדָם לְגוֹן עֵדוֹן. וַיִּגְרַשׁ אֶת, דָּא כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל. בְּחַרְבֹן בִּי מְקַדְשָׁא,
דְאַתְתַּרְכַּת בְּתִירוֹכִין, דְאַשְׁתַּלְחַת בְּשִׁלּוּחִין, כְּרַסִּיָּא דְמַלְכָא נְפֹלַת.

וַיִּגְרַשׁ אֶת, דָּא כְּרַסִּיָּא דְמַלְכָא. ווי דאתתרכת, ווי דנפלת. האדם, ההוא
דשליט על כורסייא, דכתיב ביה (יחזקאל א) וְעַל דְמוֹת הַכְּפָסָא דְמוֹת כְּמַרְאָה
אָדָם כּוֹי. נְפֹלַת כְּרַסִּיָּא, נְפֹלַת כֹּלָא.

וַיִּשְׁכֹּן, הוּא דְתַרִיךְ לְדָא, אֲשַׁכִּין וְאֲשַׁרִי יִישׁוּבָא אַחְרָא, בְּהִיפּוּכָא.
בְּשְׁעֵתָא דְאַתְחַרִיב בִּי מְקַדְשָׁא, סְלִיק לְכַבּוּד עֵילָאָה לְעֵילָא, וְאַזְעִיר
דְיוֹקְנִיָּה מִכְּמָה דְהוֹוֹת. וְכוּרְסִיָּא נְטִיל מְנִיָּה וְאַתְפְּרֵשׁ.

כְּבִיכּוֹל אֲשַׁרִי לְגוֹן עֵדוֹן עִם כְּרוּבִים לְתַתָּא, וְאַתְפְּרֵשׁ מֵהוּא כְּבוֹד עֵילָאָה.
וְאֲשַׁרִי לְהֵיא לְהַט חַרְבִי, לְמִיָּקָם בְּדוּכְתָא דְרַבְּנוּתִיָּה, לְמִיָּטָר וְלְמִישָׁאב
וְלְמַסְתִּיר, הוּא אוּרַח דְאַנְגִיד מַעַץ חַיִּים.

ושלמה מלכא צווח ואמר, (משלי ט) תחת שלוש רגזה ארץ כו' תחת עבד פי
ימלוך כו' ושפחה פי תירש גברתה. שפחה לגו, גבירתה לבר. איכה ישבה
בדד, מאי בדד. כמא דאת אמר, בדד ישב מחוץ למחנה מושבו.

איכה ישבה בדד, ר' חנינאי ורבנן פתחי קרא באדם הראשון. (בראשית ב)
ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן וגו'. ויקח, בפמה לקחו. ר'
חנינאי אמר, לקחו בדברים. כדבר אחר (ויקרא ח) קח את אהרן. ורבנן
אמרו, לקחו ברות. כדבר אחר, (מלכים ב ב) היום ה' לקח את אדניך מעל
ראשך.

ויניחהו בגן עדן, כדי להיות לו מנוחה, לדעת ולהכיר החכמה והתורה.
דאמר רבי חנינאי, התורה לימדה הקדוש ברוך הוא לאדם. הדא הוא
דכתיב, (איוב כח) אז ראה ויספרה וגו', ויאמר לאדם. והיו מלאכי השרת
מקלסין לפניו.

עד שראה סמאמר ליה בשמים, ונתקנא בו, וירד מן השמים כדמות צל
על נחש. הנחש נראה, והצל עליו, תקפא וחילא דיליה.

קריב ההוא נחש לגבי איתתא, דדעתא קלה מן האיש. מכאן דאתתא לא
אתפתת, אלא באיתתא אחרא. (בראשית ג) ויאמר אל האשה אף כי אמר
אלהים, מיד פתח באף. מהכא, דבתחלת דבריו של אדם ניכר מי הוא. כן
הוא פתח באף, להודיע מי הוא.

נטל סימן זה, אם תקבל, אם לא תקבל. והמשיכה בדברים, עד שפתחה
באות מ"ם, ואמרה מכל עץ הגן אכל נאכל. מיד נטל הנחש האות, וישם
אותה על זרועו השמאלית, והיה ממתין על וא"ו תי"ו מפיה, כדי להיות
מו"ת נכון לפניהם.

התחיל לפתותה, עד דכתיב, (שם) ותרא האשה, בטעמא סגי ותקוי. מלמד,
שפּרְחוּ האותיות וא"ו תי"ו, וסלקו להתחבר עם אות מ"ם. ואות מ"ם
היתה עולה ויורדת, ולא היתה מתחברת עמהם, עד שנתפתת.

ופרחו וא"ו תי"ו, ד' זמנין, ואקיפו לאות מ"ם לד' סטרין. דכתיב, (בראשית
ג) ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה ותפקחנה עיני שניהם. הא ד' זמנין
ו' ת'. מלמד, שסבבו לאות מ"ם לארבע צדדיו, והמ"ם באמצע, מות בכל
סטרין.

כמדבר אחר, (ירמיה ט) כי עלה מות בחלונינו. דא סמאל, דאיהו חד מחלוני
שמיא. ועל דא מי גבר יחיה ולא יראה מות. מיד שלט בה, והטיל בה
זוהמא. נחת קודשא בריך הוא למיחמי, ויתחבא האדם ואשתו.

תא חזי, קודם שחטאו, היתה השכינה עטרה על ראשיהם, להיות
בשבילם שורה על העולם. כיון שחטאו, כביכול, תש כחה, ואסתלקת ולא
שליטת. וקודשא בריך הוא שארי לקונן, ואמר איכה, מה תהא מינה,

שְׁלֹטְנוּתָא אַעְדוּ מִינָהּ. אוּף הֶכָּא בְּחוּרְבֵן בֵּי מְקַדְשָׁא, שׁוֹלְטְנוּתָא אַעְדוּ,
וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא שְׁאֲרֵי לְמִיסְפָּד, וְאָמַר אֵיכָּה, מַה תְּהֵא עָלֶיךָ.

אֵיכָּה, רַבִּי פְּנַחֵס פְּתַח, (וִירמִיָּה לֵא) קוּל בְּרַמָּה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים וְגוּ'.
בְּשַׁעֲתָא דְאַתְחַרְבַּב בֵּי מְקַדְשָׁא, וְאַתּוּקַד. אַתָּא קָלָא וְאַיְתַעַר עַל קַבְרֵי אַבְהוֹן
קַדְמָאִי, וְאָמַר, אַבְהוֹן קַדְמָאִי, אַתּוּן דְמִיכִין בְּשִׁינְתָּא, וְלֹא יִדְעִיתוּן צַעְרָא
דְעַלְמָא, בְּנִיכּוֹן דְגַדְלִיתוּן בְּצַעְרָא, וְאַעֲלִיתוּן בְּהִימְנוּתָא סְגִי דְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ
הוּא, הָא מִיתוּ, וְהָא אַתְקַטְלוּ, וְהָא אַזְלוּ בְּגְלוּתָא בֵּין שְׁנַאיְהוֹן, יִדְיִהוֹן
מְהַדְקוֹן לְאַחוּרָא, מִיִּיתִין בְּכַפְנָא, בְּתִיְהוֹן אַתּוּקַד. אֶן רַחֲמִין דִּילְכוּן, אֶן
מְהִימְנוּתָא דִּילְכוּן, קוּמוּ אִיתַעְרוּ לְגַבִּיְהוּ.

מִיַּד אַתַּעְרוּ אַבְהוֹן וְאַמְהוֹן, וְאַזְלוּ לְגַבִּי מִשָּׁה, אָמְרוּ לִיה, מִשָּׁה רַעֲיָא
מְהִימְנָא, אֶן אִינוּן בְּנִין, אֶן שְׁבַקְתָּ לּוֹן. מִיַּד אִיתַעַר מִשָּׁה, וְאַזְל עִמְהוֹן לְגַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ. אָמַר לִיה, בְּנֵי אַבְהוֹן אֲלִין, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּפַקְדְנֵי קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא
עֲלִיְהוֹן, וְשְׁבַקִית לּוֹן בִּידָּד, אֶן אִינוּן.

אַתִּיב יְהוֹשֻׁעַ וְאָמַר, רַבִּינוּ מִשָּׁה, בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא שְׁבַקִית לּוֹן, וּפְלִיגִית לּוֹן
אַרְעָא עַל פּוּס עַדְבָּא, כְּמָה דְפַקְדְתַנִּי, וְכִלְהוּ שְׁבַקִית גְּבַר עַל אַחְסַנְתִּיָּה וְעַל
עַדְבִּיָּה.

וּמִיַּד אַזְלוּ כּוּלְהוּ לְאַרְעָא קַדִּישָׁא, וְאַשְׁכּוּ לָהּ דְאַתְחַרְבָּא, דְלֹא אֲשַׁתְּמַע
בָּהּ קָלָא. עֲאֵלוּ גַבִּי מְקַדְשָׁא, וְחֲמוּ דְאַתּוּקַד. עַבְדוּ בֵּיה הֶסְפִּידָּא, עַד
דְאַשְׁתְּמַע קַל מְרִירוּ דְבְכִיָּה לְרוּם שְׁמִיָּא, וְכָל מְלֹאכֵי עֵילָאִי בְכוּ עִמְהוֹן
לְעֵילָא.

אִיתַעַר קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא וְאַתָּא לְגַבִּיְהוֹן, וְאַשְׁכּוּ לּוֹן מְמַרְרִין בְּקַל בְּכִיָּה,
גוּ עַפְרָא דְמְקַדְשָׁא. אָמַר לּוֹן, רַחֲמִין דְנַפְשָׁאִי, מַה אַתּוּן הֶכָּא, (וִירמִיָּה יֵא) מַה
לִידִידֵי בְבִיתִי.

קַם אַבְרָהָם סָבֵא בְּקַדְמִיתָא, אָמַר קַמִּיָּה מְאֲרֵי דְעַלְמָא, אַתְּ יִדְעַת דְאַזְלִית
קַמָּד בְּאוּרַח קְשׁוּט. עֶשֶׂר זְמַנִּין נִסִּית לִי, וְקִיִּמִית בְּכָלָא. בְּנֵי אֶן אִינוּן, לֹא
שְׁמַעְנָא קַל מְלִיְהוֹן בְּאַרְעָא דְאוּמִית לִי, לְקִיִּמָּא לְהוֹן בָּהּ.

אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, אִי אַבְרָהָם רַחֲמִיָּא דְנַפְשָׁאִי, (ש) וּבִשְׁר קַדְשׁ
יַעְבְּרוּ מַעְלֵיךָ. בְּטִילוּ מִינִיְהוּ בְּרִית קַדִּישָׁא, וּפְלַחוּ עַבּוּדָּה זָרָה, וְעַל דָּא
אִיתְקַפַּת רּוּגְזָאִי בְּהוֹן, וּבְגִינְדָּא אוּרִידָּהּ לּוֹן כְּמָה זְמַנִּין, וְלֹא תְבוּ קַדְמִי.

כִּיּוֹן דְשְׁמַע אַבְרָהָם כֶּךָ אָמַר יַמְחוּ עַל קַדּוּשַׁת שְׁמֵךָ כָּל אִינוּן חוּבִיְהוֹן בְּיַנִּי
עַמְמָא, עַד דִּיְהֵא רַעּוּא דִּילְךָ לְאַתְבָּא לּוֹן לְגַבְּדָּךָ. וְכוּן כְּלָהוּ כְּגוּוֹנָא דָּא,
וְאַזְלוּ לָהּ.

אַשְׁתְּאַרַת תַּמּוֹן רַחֵל, וְאַרִּימַת קַל בְּכִיָּה בְּמְרִירוּ דְתַמְרוּרִים, אָמַר לָהּ
קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, רַחֵל, מַה אַתְּ מְבַכָּה. אָמְרָה קַמִּיָּה, וְלֹא אַבְכָּה, בְּנֵי אֶן

אינון, ומה חטאן לגבד. אמר לה עאלו צרתי לקמי, ואעילו לה בביתי. מיד אמרה, וכי לא עבדית אנא יתיר, דאעילנא צרתי בביתי.

דתנו, בשעתא דכתיב, (בראשית כט) ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא, אמר הזדווגי לגבאי, אמרה ליה אין, אבל אחתא אית לי קשישא מינאי, ומסתפינא מאבא, דרמאה איהו. מיד ויגד יעקב לרחל, כי אחי אביה הוא ברמאותא.

מיד יחב לה סימנין. כיון דעאלת לאה בההוא ליליא, אמרה רחל, השתא מתכספא אחתי, אזלת ומסרה לה סימנין.

ועל דא אמרה לגבי קודשא בריה הוא, ואנא לא עבדית יתיר, דאעילנא צרתי בביתי. ואת דכתיב בך, רחום וחנון ארד אפיס, הנה לך לאעברא על חוביהון.

ובכל מה דאמר לה, לא קבילת תנחומין. הדיא הוא דכתיב, (ירמיה לא) קול ברמה נשמע וגוי כי איננו. לא בעאת לקבלא תנחומין. מאי טעמא. בגין כי איננו, כיומין קדמאין לאשראה בינייהו, והא אסתלק לעילא.

ובגין דכי איננו בגו בנהא, לא קבילת תנחומין, עד דאומי לה. דכתיב, (ירמיה לא) כה אמר ה' מנעי קולך מפכי ועיניך מדמעה.

כמה דעבדת רחל, אוף הכי שכונתא לעילא. כדמתרגס קל ברום שמייא אשתמע, שכונתא מבכה על בנהא. בההיא שעתא דאיהי הות מבכה, אתערו לגבה שתין רבוא משריין עילאין, וכלהו איתערו בכיה לגבה.

בההוא שעתא, אשתמע קלא לרקיע ערבות, ואזדעזעו מאתן אלף עלמין, דהוו גניזי מן יומא דאתברי עלמא, עד דאשתמע ההוא קלא לרום שמייא. ומאן איהו, דא רקיע כעין הקרח הנורא, דאיהו על גבי החיות.

עד דאתגלית אימא לברתא, ואמרה לה, מנעי קולך. כדון אתפרשת מתמן, ואזלת היא וכל אוכלוסיהא בגלותא. ואצטריכו לאתבדרא לכמה סטרין, למהוי גלותא לכולא, והיא ישבה בדד.

רבי נחוניא אמר, איכה, מאן אמר דא, ההוא רוח עילאה נעימאה, עלמא דאתי. ועל דא, תיבה דא רוחני איהו, ולא אית בה שותפו כלל, לאו לישן ושיניין, ולאו שפון כלל.

אימא שאלה על בריתה, דא קרקורא דקיר, אדון רבון רב ושלטי, ישבה, ולא עומדת, בתחלה עומדת, וכל אוכלוסיה עומדים, השתא יושבת ושוממה. בדד, כדבר אחר בדד ישב, כמאן דמסאיב במסאבו, ושפחה כי תירש גברתה, ההיא דהוות מסאבא, יתבא בדיכתהא.

שְׁלַחוּ לְהוֹ בְנֵי בָבֶל לְבְנֵי אֶרֶץ קְדִישָׁא, יְאוֹת דְּאִתּוֹן צְרִיכִין לְמַבְכֵי, וּלְכוּן
יְאוֹת לְמַסְפַּד, וּלְמַעְבַּד אֲבָלָא, בְּמַחְזִיכוֹן הִיכְלִין דְּאִימָא חֲרִיבִין, וְאַתְר
עֲרָסָה דְּאִתְהַפֵּד בְּאֲבָלָא, וְהוּא לִית תַּמּוֹן, וּפְרָחָא מְנֻכוֹן, וְלֹא יִדְעִתּוֹן מִינָהּ.

תִּימְרוּן דְּאִיְהִי עֲמָנָא גּוֹ גְלוּתָא, וְנַחְתַּת דִּיּוֹרָה בְּגוֹנָא. אִי הֲכִי, אֲנִי צְרִיכִין
לְמַחְדֵי, דְּהָא יַחְזִיקָא לְנְבִיאָה חֲמָא לָהּ הֲכָא, וְכָל אוֹכְלוֹסָהּ.

וְדָאִי, עַל דָּא אָנוּ צְרִיכִין לְמַבְכֵי, וּלְמַסְפַּד כְּתַנְיָנָא, וּכְיַעֲנֵי מְדַבְרָא, דְּאִיְהוּ
אִתְתַּרְכַּת לְבַר מֵהִיכְלָהּ, וְאֲנִי בְּגְלוּתָא, וְהִיא אֲתַת עֲלָנָא בְּמֵרִירוֹ, וְחֲמַמַת
לָנָא בְּכָל יוֹמִין בְּכַמָּה עֲאָקוּ, בְּכַמָּה נִימוּסִין גְזָרִין עֲלָנָא בְּכָל זְמוֹן, וְלֹא יִכְלָא
לְאַעְדָּא מִיָּנוּ עֲאָקִין, וְכָל אִינוּן מְכַתְּשִׁין דְּאֲנִי סְבָלִין.

שְׁלַחוּ לְהוֹ בְנֵי אֶרֶץ קְדִישָׁא, יְאוֹת דְּאִימָנָא עֲרָקַת, וְאַתְתַּרְכַּת מְגוֹ
הִיכְלָהּ, וְנַחְתַּת לְגַבְיִיכוֹן בְּמֵרִירוֹ וּבְקַל עֲצִיב, כְּאִיתְתָּא דִּיתְבָּא בְּלֹא
דְעַתָּא, וּכְגַבְרָא דְלֹא יָכִיל לְשִׁיזְבָּא, וְיְאוֹת לְכוּן לְמַסְפַּד.

אֲבָל אֲנִי, אִית לִי לְמַבְכֵי וּלְמַסְפַּד בְּנְהִי וּמְרִירוֹ, דְּאֲנִי חֲמָאן בְּכָל יוֹמָא
הִיכְלָא חֲרִיב, וְתַעֲלִין דְּמְדַבְרָא עֲאֵלִין וְנִפְקִין, וְשָׂרְקִין יַעֲנִים בְּגוֹיָהּ, וְאֲנִי
חֲמָאן וּבְכָאן.

וּבְעוֹד דְּאֲנִי יִתְבִּין נְבוּכִין, וְשָׂכִיבִין פּוּמָנָא בְּעַפְרָא, אֲנִי שְׂמַעִין קַל נְעִימוֹ
דְּרַגְלָהּ, בְּתַלַּת מְשֻׁמְרוּתָא דְלִילָא, נַחְתַּת וְחֲמַמַת לְהִיכְלָהּ, אִידָּ חֲרִבִין
מִתּוֹקְדוֹן, אֲעֵלַת מֵהִיכְלָא לְהִיכְלָא, מְדוּדָּ לְדוּדָּ, וְגַעַת וּמִיילָלַת, וּבְכַת עֲלָנָא
וְעַל נִפְשָׁא.

וְאֲנִי מִתְעַרְוִין לְקַל נְעִימוֹ דְּבְכֵייתָהּ וְיַלְלוּתָהּ. וְרוּחָנָא אֲזַלַת אֲבַתְרָהּ, וּפְרַח
לְגַבְיָהּ. וּלְפּוּס שְׁעַתָּא פְּרַחַת וְאֲזַלַת, וְלֹא שְׂמַעֲנָא, וְלֹא יִדְעֵנָא מִיָּדִי, דְּהָא
אֲזַלַת, וְאַשְׁתְּאַרְנָא נְבוּכִין, דְּמִיכִין, בְּלֹא רוּחָא, בְּלֹא דְעַתָּא. צְעַקִין,
וְאַמְרִין אִיכָהּ.

תְּנִינִין, בְּכָל לִילָא וְלִילָא, קַל מְרִירוֹת דְּכְאִיבָא דְּצִיּוּן אֲשַׁתְּמַע מְרוּם
רְקִיעָא לְתַתָּא, וּמִתְתָּא לְרְקִיעָא. כְּדַבְרֵי אַחַר, (יִרְמִיָּה כה) ה' מְפָרוּם יִשְׂאָג
וּמִמְעוֹן קִדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שְׂאָג יִשְׂאָג עַל גְּוֹהוֹ.

בְּשִׁירוּתָא דְלִילָא, הִיא אֲתַפְּוֹנַת בְּבִכְיָהּ, וְשְׂאָגַת מְרוּם רְקִיעָא לְעִילָא.
נַחְתַּת לְתַתָּא, לְאַתְרֵי מְדַבְּחֵי הַחִיצוֹן, וְחֲמַת דְּיוֹכְתָהּ חֲרִיב, מְסַאֲב בְּמַסְאָבוֹ,
וְכָל אֲתַר לֹא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ. גַּעַת וּמִיילָלַת, צוּחַת בְּקַל מְרִירוֹ, וְאַמְרַת,
מְדַבְּחֵי מְדַבְּחֵי, פְּרַנְסְתֵי דְּמְרוּיִת לִי בְּכַמָּה נִימוּסִין, בְּכַמָּה עֲלוּן דְּכִינִין
קְדִישִׁין.

כָּל גְּבַרִין קְדִישִׁין, רְבַרְבּוֹן מְמַנּוֹ, הוּוּ מְרוּוֹן וְחֲדָאוּ מִינָדָּ, אֲכָלִין עִידוּנִין,
וּפְלִגִין חוּלְקִיָּהוֹן, בְּרוּמֵי רְקִיעָא. יַהֲבוּ בְּךָ נִיבְלַת חֲסִידִים קְדוּשִׁים. בְּנֵי
דְּאִתְדַבְּחוּ עֲלֵךְ, וְוִי לִי מְדַמִּיָּהוֹן. וְכָל גְּבַרִין רְבַרְבּוֹן מְמַנּוֹ, נִפְלוּ מְדוּכְתִּיָּהוֹן
לְקוֹל צְוֹחִיָּהוֹן.

יִתְבִּין לְבַר צְוֹחִין וּבְכָאן, אֵינּוּן אַרְאָלִים קְדִישִׁין, דְּאֵת שְׁמִיָּה קְדִישָׁא הָוָה
מִתְעֵטֵר עֲלֵיהוּ, וּבִיָּה אֵינּוּן חֲדָאן וְקִיָּמִין. לְקַל בְּכִיּוֹתְהוֹן אֵת דָּא פְּרָחָא
מְנִיָּהוּ, וְסִלְקָא לְרוּמֵי מְרוּמֵי, וְאַשְׁתְּאֵרוּ כְּנוּקְבָא דְּבְכָאת וּמִיָּלְלַת. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה לג) הֵן אַרְאָלִים צָעְקוּ חֲצָה. אַרְאָלִים בְּלֹא יוֹיִד, צָעְקוּ
חוּצָה.

מִהֲבַחֵי מְדַבְּחֵי, לְבַתֵּר דְּמְרוּיָת לִי בְּנִיבְלוֹת בְּנִין חֲסִידִין קְדִישִׁין, דְּמְסֵרוּ
נְפְשֵׁיהוֹן וְגִשְׁמִיָּהוֹן עֲלֵךְ, אֵיתְגַּנְיֹזַת. אֵן אֲשַׁכַּח לֵךְ, אֵן אֲשַׁתָּא דְעֲלֵךְ. גְּעַת
וּמִיָּלְלַת וּבְכַת בְּקַל עֲצִיב.

שְׁתָּא אֲלֵפֵי גְבַרֵי קְדִישִׁין, בְּכַל סֵטְרָא דְאַרְבַּע סֵטְרֵי עֲלֵמָא, אֵינּוּן דְּהוּ
אֲכֵלִי קֶרְבְּנָא בְּכַל יוֹמָא, נְחִתִּי בְּהֲדָה, וּמִיָּלְלִין וּבְכִיָּין עַל מְדַבַּח דְעֲלוּן.
וּיְתִיר הוּו, אֵלָא אֲתַמְעֵטוּ.

וְאַפִּילוּ אֵינּוּן דְּקִיָּמִין לְבַר, בְּרוּחַ אַחְרָא, דְּמְרוּן מְאִינּוּן אֵימְרִין וּפְדֵרִין.
בְּשִׁירוּתָא דְלִילָא צְוֹחִין גְּעָאן וּמִיָּלְלִין עַל הָאֵי מְדַבַּח. וְוִי לְחַמְרָא דְאַבִּיד
אֲבוּסָה, אֲתֵר דְּמִתְרוּהָ מְנִיָּה. מֵאן חֲמִי נְהִימוּ דְגַבְרִין קְדִישִׁין בְּמִטְרוּנִיתָא,
מִתְתָּא לְעִילָא, וּמִעִילָא לְתַתָּא.

בְּפִלְגוּ לִילָא, עֵאל לְגוּ הָהִיא נְקוּדָה דְצִיּוֹן, אֲתֵר דְבֵית קֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים,
חֲמַת לִיָּה דְאַתְחַרִּיב, וְאַסְתְּאֵב אֲתֵר בֵּית מוֹתְבָה וְעֶרְסָה, גְּעַת וּמִיָּלְלַת,
סִלְקָא מִתְתָּא לְעִילָא, וּמִעִילָא לְתַתָּא, אֲסִתְכַל בְּאַתֵּר דְכְרוּבִים, צְוֹחָא
בְּקוֹל מְרִירוּ, וְאַרְיַמַת קֵלָא וְאַמְרָה, עֶרְסֵי עֶרְסֵי, אֲתֵר בֵּית מוֹתְבֵי. עַל הָאֵי
דוּכְתָא כְּתִיב, (שה"ש ג) עַל מְשַׁכְּבֵי בְּלִילוֹת. מְשַׁכְּבֵי, עֶרְסָא דְמִטְרוּנִיתָא. גְּעַת
בְּבִכְיָה וְאַמְרָה, עֶרְסֵי אֲתֵר מְקַדְשֵׁי, אֲתֵר דְּמְרַגְלָאִין טְבָאן, בִּי פְרוּכְתָּא
וְכַפּוּרְתָּא, דְּהוּו סְמְכִין עֲלוּהֵי שְׁתֵּין אֲלֵפִין רְבוּן אֲבִנֵי יְקָר, סְדְרִין סְדְרִין,
שׁוּרִין שׁוּרִין, מְסִתְכַלָּאן דָּא לְדָא. סְדְרִין דְּרַמּוּנִין מִתְצַעֵן עֲלֵךְ לְדִי סֵטְרִין.
עֲלֵמָא קִיָּמָא בְּגִינְדָּ.

רְבוּן עֲלֵמָא, בְּעֵלִי, הָוָה אֲתֵי לְגַבִּי, וְהוּא שְׁכַב בֵּין דְרוּעֵי, וְכַל מַה דְבְעִינָא
מְנִיָּה, וְכַל בְּעוּתֵי עֲבִיד בְּעִידָנָא דָּא. כַּד הָוָה אֲתֵי לְגַבִּי, וְשׁוּי בִי מְדוּרִיָּה,
וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בֵּין שְׁדֵי.

עֶרְסֵי עֶרְסֵי, לִית אֲתֵי דְכִיר כַּד הוּינָא אֲתָא לְגַבְךָ בְּחֻדְוָה וּבְשַׁפִּירוּ דְלְבָא,
וְאֵינּוּן רְבִיָּין עוּלְמִין, הוּי נְפָקֵי לְקַדְמוּתֵי, בְּטָשֵׁי בְּגַדְפִיָּהוּ בְּחֻדְוָה, לְקַבְלָא
לִי.

עֲפָרָא דְבָךְ, הָוָה קָם מְדוּכְתִיָּה, וְחֻזוּ אֵיךְ אֵיתְנִישָׁא אַרוּנָא דְאֹרִיָּיתָא
דְּהוּת הָכָא, מִהֲכָא נְפָקָא מְזוּנָא לְכַל עֲלֵמָא, וּנְהוּרָא, וּבְרַכָּאן לְכֵלָא.

אַשְׁגַּח עַל בְּעֵלִי, לִית הָכָא. אֲשַׁגַּח לְכַל סֵטְר. בְּעִידָנָא דָּא כַּד הָוָה אֲתֵי בְּעֵלִי
לְגַבִּי, וְסַחְרַנִּיָּה כְּמָה בְּנִין חֲסִידִין, וְכַל אֵינּוּן עוּלְמִתָּאן זְמִינִין לְקַבְלָא לִיָּה.

והוינא שְׁמַעִין מְרַחֵק, קַל זִוְגִין דְּפַעְמוֹנִים מְקַשְׁקְשִׁין בֵּין רַגְלוֹי, בְּגִין
דְּאִשְׁמַע קְלִיָּה עַד דְּלֹא יַעוֹל לְגַבֵּי. כָּל עוֹלִימְתָאן דִּילֵי, מְשַׁבְּחוּן וְאוּדוּן קַמֵּי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְבַתֵּר אֲזֵלִין כָּל חַד עַל בֵּי מוֹתְבִיָּה, מְחַבְּקוּן בְּנִשְׁיִקְתָּהוּן
בְּרַחֲמֵי.

בְּעָלֵי בְּעָלֵי, אֶן פְּנִית, הַשְׁתָּא הוּא עֲדָנָא דְהוּינָא אֲשַׁגַּח בְּךָ. אֲסַתְּכַלְנָא בְּכָל
סִטְר, וְלִית אַנְתָּ. אֶן אֲשַׁגַּח לְךָ, וְלֹא אֲתַבַּע בְּגִינְךָ.

דָּא הוּא אֲתֵרְךָ בְּעִידָנָא דָּא, לְמִיתֵי לְגַבֵּי, הָא אָנָּא זְמִינָא הֶכָּא. הָא אֲתַנְשִׁית
מִנְאֵי, לִית אַנְתָּ דְכִיר יוֹמֵי דְרַחֲמֵי, כַּד הוּינָא שְׁכַבְתָּ בְּתוֹקְפָךָ, וּמְחַקְקָא
בְּדִיוֹקְנָךָ, וּדִיוֹקְנֵי הַוּוֹת מְחַקְקָא בְּךָ, כְּהֵאֵי חוֹתִם דְּשַׁבִּיק דִּיוֹקְנֵיהָ בְּגַלְיָפוּ
דְּכַתְבָּא, הֵכִי שְׁבַקְנָא דִּיוֹקְנֵי בְּךָ, בְּגִין דְּתַשְׁתַּעֲשַׁע בְּדִיוֹקְנֵי, בְּעוּד דְּאָנָּא בְּגוּ
חִילֵי.

גַּעַת בְּבַכְיָה, וְצוּחַת, בְּעָלֵי בְּעָלֵי, נְהִירוּ דְעֵינֵי הָא אִיתְחַשְׁךָ. לִית אַנְתָּ דְכִיר,
כַּד הוּיִת אוֹשִׁיט שְׁמַאלְךָ מִתְּחוּת רִישֵׁי, וְאָנָּא מִתְּעַנְנָא עַל סְגִיאוּ דְשֵׁלִם,
וַיִּמְיֵנְךָ מְחַבְּקָא בְּאַחוּהָ וּבְנִשְׁיִקֵי. וְנִדְרַתְ לִי דְלֹא תַשְׁבּוּק רַחֲמֵי מוֹתָא דִּילֵי
לְעַלְמִין. וְאוֹמִית לִי, (תְּהִלִּים קל"ז) אִם אֲשַׁכַּחְךָ יְרוּשָׁלַיִם תַּשְׁכַּח יְמִינִי, הָא
אִיתְנַשִּׁינָא מִנְךָ.

לִית אַנְתָּ דְכִיר, כַּד קְאִימְנָא לְגַבְךָ בְּטוֹרָא דְסִינֵי, שְׁלִימִין שְׁתִּין רַבּוּ דְקַבִּילוּ
לְךָ עַלְיֵיהוּ, וְאֲתַעֲטַרְנָא לְךָ בְּהוּ, וְתִיר מְכָל עַמְמֵינָא, וְהוּינָא אֲזֵלִין אֲבַתְרְךָ
לְכָל רְעוּתְךָ. וְהֵהִיא שְׁפָחָה קִטְלָא בְּהוּ לְאַלְפִים וְרַבּוּן, וְלֹא אֲשַׁגַּחְנָא.
וְאֲתַאֲבִידוּ כְּלָהוּ בְּמַדְבְּרָא, וְשַׁבְּקִית לּוֹן תַּמָּן, וְאַעִילְנָא בְּגִיָּהוּן זְעִירִין
לְקִימָא קַמְךָ בְּאַרְעָא דָּא. וּבְדִילְנָא לּוֹן לְקִימָא קַמְךָ, בְּגִין רְעוּתְךָ.

בְּעָלֵי הוּי דְכִיר, בְּכַמָּה בְּגִין קְדִישִׁין קְאִימְנָא קַמְךָ בְּכָל דְרָא וְדָרָא, בִּיּוֹמֵי
דְדוּד וְשְׁלֵמָה בְּרִיָּה. לִית אַנְתָּ דְכִיר כְּפָה טְבָאן דְעַבְדוּ קַמְךָ. זְאוֹת לְךָ
לְמִידְפֵּר חוּבִין, וְלֹא תִדְפֵּר זְכוּוֹן. אֶן אֲתַהֲפִיכוּ עַלְךָ.

בְּעִינָא עַלְךָ, לִית אַנְתָּ. בְּעִינָא עַל בְּנָאֵי, לִית אִינוּן. בְּעִינָא עַל קְדוּשְׁתָּא
דְאַתֵּר דָּא, הָא אֲסַתְּאַב. כָּל עַלְמָא הָוָה בְּשֵׁלִם בְּגִין אַתֵּר דָּא. כְּלָבִין לֹא
נְבַחִין בְּעִידָנָא דָּא, כּוּלְהוּ הוּוּ בְּשֵׁלִם. גַּעַת וּמִיִּלְלָת, וְכָל אִינוּן אוּכְלוּסִין
לְעִילָא. וּכְלָבִים צוּחִין לְתַתָּא, בְּשֵׁרוּתָא דְמִשְׁמוּרָה תְּלִיתָא.

נְפַקַת וְאַתַּת, קְיִמָּא עַל אַתֵּר דְמַדְבְּחָא קְטוֹרֶת בּוּסְמִין, גַּעַת וּמִיִּלְלָת,
וְסַלְקַת לְעִילָא, וְאַשְׁכַּחַת חַד כְּרוּב מְאִינוּן תְּרִין כְּרוּבִין דְהוּוּ בְּהַדָּה,
וּמַהְהוּא זְמָנָא לֹא הָוָה לָהּ אֶלָּא חַד. וְהֵהוּא רַבִּיָּא עוֹלִימָא דְאַשְׁתָּאַר,
יְנַקָּא מִינָהּ בְּכַיִּיהָ וַיִּלְלוּתָא.

כַּדִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַדְמֹן לְגַבְהָ, וְנַחֲתִית לָהּ, וּמְמַלֵּל עִמָּה. וְעַל דָּא
כְּתִיב, (וִירְמִיָּה ל"א) כֹּה אָמַר ה' מְנַעֵי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינֶיךָ מִדְּמַעָּה כִּי יֵשׁ תִּקְוָה
לְאַחֲרִיתְךָ. וְעַל דָּא תְּנִינָן, תִּינּוּק יוֹנֵק מִשְׁדֵּי אִמּוֹ, וְאַשְׁהָ מְסַפְּרַת עִם בְּעַלָּהּ.
עַד הֶכָּא פְּתִיחְתָּא, מְכָאן וְלָהּ לָאָה שִׁירוּתָא דְמַגִּילַת אִיכָה.

אִיכָה יִשְׁבֶּה בְּדָד, רַבְּנָן פְּתַחֵי הַאִי קָרָא, (קהלת יב) וּזְכוֹר אֶת בּוֹרְאֵךְ בַּיּוֹם
בְּחֻרוֹתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא יָבוֹאוּ יָמֵי הָרְעָה. הַאִי קָרָא, אוֹקִימָנָא לִיה בְּיִשְׂרָאֵל
כַּד הוּוּ בְּאַרְעָא קִדְיָשָׁא. וּזְכוֹר אֶת בּוֹרְאֵיךְ, הָוִי דְכִיר כָּל אֵינּוֹן טַבְּאָן, וְכָל
אֵינּוֹן אֲתִין וְנִסְיוֹן, דְעֵבֵד לָךְ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְיוֹמִין קִדְמָאִין, כַּד הָנוּת
רַבְיָא בְמַהִימְנוּתָא, כְּדָבָר אַחַר, (הושע יא) כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל וְאַהֲבָהּוּ.

בַּיּוֹם בְּחֻרוֹתֶיךָ, בְּזִמְנָא דְאִיהוּ אִיתְרַעֵי בְּךָ מְכַל עַמִּין דְעֵלְמָא. עַד אֲשֶׁר לֹא
יָבוֹאוּ יָמֵי הָרְעָה, יוֹמִין דְזִקְנָה, דְשִׁלְטִין בְּךָ שְׂאָר עַמִּין, וַיְבַדְרוּן לָךְ בְּכָל
עַמְמֵיָא.

בַּיּוֹם בְּחֻרוֹתֶיךָ, יוֹמִין דְשִׁתָּא, דְאֵינּוֹן בְּרִירִין לָךְ, וְנִטְיִרוּ דְלַעִילָא עֲלָךְ.
וְאֵינּוֹן דִּי יִרְחִי דְשִׁתָּא, אֲדָר נִסְוֹן אֲיִיר סִינּוֹן. אֵלִין אֵינּוֹן יוֹמִין דְבַחַר קוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְעֵבֵד בְּהוֹן עַמְהוֹן נִסְיוֹן. וּכְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל מִתַּעֲטָרָא
בְּבַעֲלָהּ, וְאִתְקַרִיבַת בְּהַדִּיהָ.

עַד אֲשֶׁר לֹא יָבוֹאוּ יָמֵי הָרְעָה, יָמֵי הַזְקָנָה, יָמֵי הָרְעָה מִמֶּשׁ, וְאֵינּוֹן : תַּמּוּז
אָב טַבַּת שְׁבֵט. אַף עַל גַּב דְלֹא אִיתְגַּלְיָא כָּל כְּדָךְ, וְסִימְנָךְ (משלי י) וְשִׁבְטֵי לָגוֹ
חִסָּר לָב.

וְהִגִּיעוּ שָׁנִים, שָׁנִים דְגְלוּתָא, דְאֲזַלִּין יִשְׂרָאֵל מִטּוּלְטָלִין. אִין לִי בְהֵם חַפְצֵךְ,
דְתַנִּינּוּ, זְמִינִין בְּיוֹמָא דְגְלוּתָא, דְלֹא יִשְׁתַּכַּח בִּידָא דְבַר נֶשׁ לְמִיזְבִּין בְּשׁוּקָא,
וְכַדִּין תִּכְלָה פְּרוּטָה מִן הַכִּיס.

עַד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשֵׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ, דָּא קְלַסְתָּר פָּנִים שֶׁל שְׂכִינָה, מְלַעִילָא וּמִתְתָּא.
מִתְתָּא מֵאֵן אֵינּוֹן. מֵאֲרִי מִתְנִיתִין דְהוּוּ בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל, פְּטִישֵׁי דְפְרָזְלָא,
מְהַדְקִין טַנְרִין, וְתַלְשִׁין טוּרִין רַמְאִין.

וְהָאוּר, זֶה הַתְּלָמוּד יְרוּשְׁלָמִי, דְנִהִיר נְהוּרָא דְאוּרִיָּתָא, לְבַתֵּר דְאִתְבַּטַּל
דָּא, כְּבִיכּוֹל, אֲשֶׁתְּאָרוּ בְּחִשׁוּכָא. דְכַתִּיב, (איכה ג) בְּמַחֲשָׁכִים הוֹשִׁיבֵנִי, זֶה
תְּלָמוּד בְּבָלִי, דְאֲזַלִּין בֵּיה בְּנֵי עֲלָמָא בְּמַחֲשָׁכִים.

וְהִירַח, אֵלִין אֵינּוֹן הַבְּרִיִּיתוֹת, דְהוּוּ נְהִירִין נְהִירוֹ דְחֻכְמָה סְתִימָאָה.
וְהַכְּבִּים, אֵלִין אֵינּוֹן מִשְׁכִּילִים דְהוּוּ בְּאַרְעָא קִדְיָשָׁא, כָּל אֵינּוֹן תַּנְאִים
וְאַמּוּרָאִים, דְכָל עֲלָמָא קִימָא בְּגִינְיָהּ. דְכַד הוּוּ קִימָי כְּחַדָּא, הָוִה אָמַר
בְּרִי נֶשׁ לְחַבְרִיהָ, מְגוּ מְלָה דָּא דְפָרַח מְפּוּמוֹי, אֲנָא חֲמָא מַה דִּיהָא יוֹמָא דָּא,
אוֹ לְמַחַר, כְּדָךְ וְכָדָךְ.

דְבַר אַחַר (קהלת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשֵׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ, נְהִירוֹ דְקְלַסְתָּר פָּנֵי שְׂכִינָה,
דְהוּוּ נְהִיר לָהּ בְּכָל יוֹמָא, וּמַהֲהוּא נְהִירוֹ עֲלָמָא אִתְקִיִּים, וְיִשְׂרָאֵל שָׂרָאן
עַל אַרְעָא לְרוּחְצָנוּ.

וְהָאוּר, אוֹר שְׂפָרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, דְהוּוּ נְהִיר
מְסִיפֵי עֲלָמָא לְסִיפֵי עֲלָמָא, וְאִתְגַּנְיָז. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָוִה נְהִיר,

וְאֶפֶיֶק מִיָּנִיָּה חֵד חוּטָא דִּימִינָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַחִיד לְסִיְהָרָא.
וּבְהָהוּא זִימְנָא כְּתִיב, (אִיכָה ב) הָשִׁיב אַחֲוֹר יְמִינוּ.

וְהִירָח, דְּכְתִיב (יִשְׁעִיָּה א) צִדְקַתְּ יִלְיִן בְּהָ. וְהַכְּכָבִים, מְלַאכֵי הַשָּׁרַת, שְׁהִיוּ בְּאִים
בְּהָ וִידוּעִים אֲצֵלָה, וּבְטָלוּ מְקִיּוּמֵיהוּ, וְאֵלִין אִיקְרוּן מְלַאכֵי שְׁלוֹם. וְשָׁבוּ
הַעֲבִים אַחַר הַגְּשָׁם, דְּכְתִיב (שִׁם ל) מְלַאכֵי שְׁלוֹם מֵרַ יְבַכְּיוּן.

(קַהֲלַת יב) בְּיֹסִם שְׁיִזְעוּ שְׁמֵרֵי הַבַּיִת, אֵלִין תִּלְתַּת בְּתֵי דִינִין, דְּהוּוּ אוֹלְפֵי תוֹרָה
בְּלִשְׁכַּת הַגְּזִית. וְהַתְּעוּתוֹ אֲנָשֵׁי הַחֵיל, אֵלוּ סִנְהֵדְרֵי גְדוֹלָה וְסִנְהֵדְרֵי קִטְנָה.
וּבְטָלוּ הַטְּחָנוֹת, אֵלוּ כְּהֵנִים וְלוֹזִים, וְכִלְהוּ מְשֻׁמְרוֹת דְּהוּוּ קִיִּימֵי
בִּירוּשָׁלַיִם.

וְחָשְׁכוּ הָרְאוֹת בְּאַרְבּוֹת, אֵלִין נְבִיאִים וְצוֹפִים, דְּהוּוּ חֲמָאן בְּנְבוּאָה וּבְרוּחַ
הַקְּדֻשָׁה. (שִׁם) וְסִגְרוּ דְלִתִּים בְּשׁוּק, דְּבִנֵי נֶשֶׁא צְוּחִין, וְלִית מֵאן דִּיִּתִיב
עֲלֵיהוּ, דְּהָא כָּל תַּרְעִין נִנְעֵלוּ, מִן יוֹמָא דְאַתְחַרְבַּ בֵּי מְקַדְשָׁא, וּבְטִילַת
עֲבִידַת בֵּית אֱלֹהֵנָא.

בְּשִׁפְלָה קוֹל הַטְּחָנָה, אֵלִין אֵינוֹן כּוֹתְשֵׁי קְטוֹרֶת, דְּהוּוּ יְהִיבֵי קֵלָא בְּכָל יוֹמָא,
בְּכְתִישׁוֹ דִּילֵיהָ. דְּבַר אַחַר קוֹל הַטְּחָנָה, קֵלָא דְשְׁכִינְתָּא, צְוּחָא בְּכָל יוֹמָא,
שׁוּבוּ בְּנִים שׁוֹבְבִים, וְלִית מֵאן דִּיִּשְׁגַּח בְּהָ.

וַיִּשְׁחוּ כָּל בְּנוֹת הַשִּׁיר, אֵלִין אֵינוֹן דְּסִלְקִין בְּדוּכְנָא בְּכָל יוֹמָא, וּמִנְגְּנֵי נִיגוּנָא
דְּשִׁיר. כָּל, לְאַסְגָּאָה מְלַאכֵי עֵילָאָה לְעֵילָא, דְּהוּוּ מִתְחַלְקֵי מְשֻׁמְרוֹת
לְעֵילָא, לְקַבֵּל אֵינוֹן מְשֻׁמְרוֹת לְתַתָּא. שְׁחוּ, אֵלִין דְלִתְתָּא. כְּבִלְכוּל, אִף אֵלִין
דְלֵעֵילָא שְׁחוּ. גַּם מְגַבְהָ יִירָאוּ. וְאַף עַל גַּב דְּמַגְבוּהָ הוּוּ נְנָסָא, הוּוּ דְחַלְיוֹן.

שְׁחוּ אֵינוֹן בְּנוֹת שִׁיר, בְּגִין דְּהָא פִּי אֱלֹף לוֹזִים, הוּוּ יְדִיהוֹן מְהַדְקוֹן לְאַחֲוָרָא.
כְּדִ מְטוֹ לְנַהֲרוֹת בְּבָל, כְּנֹרִיָּהוֹן הוּוּ תִלְיִין עַל אֵילָנִין דְּתַמְן. הוּוּ שְׁאֵלִין לוֹן
לְנַגְנָא. וְאַמְרֵי, (תַּהֲלִים קלו) אִיךְ נְשִׁיר אֶת שִׁיר הִי עַל אֲדַמַּת נֶכֶר. נְשָׁכוּ
בְּשִׁנְיָהוֹן בּוֹחֲנֵי יְדִיהוֹן וְכִרְתוּ לוֹן, וְלֹא יְכִילוּ לְנַגְנָא, וּקְטָלוּ לוֹן.

וְחַתְחַתִּים בְּדָרְךְ, דְּהָא הוּוּ אֲזֵלִין בְּרִיחִין עַל צְוּאַרִיָּהוֹן, וּמְהַדוּקָא דְהֵנָּה
תַּקִּיף, הוּוּ נָפְלוּ אֲצַבְעוֹתֵיהוּ בְּאוֹרְחָא. וְיִרְמִיָּה הֵנָּה לְקִיט לוֹן בְּטִלְיָתִיָּה,
וְנָשִׁיק לוֹן, וּבְכִי עֲלֵיָּהוּ. וְהֵנָּה אָמַר לְהוּ, בְּנִי, וְלֹא אֲמַרִית לְכוּ, (יִרְמִיָּה יג) תְּנוּ
לְהִי אֱלֹהֵיכֶם כְּבוֹד בְּטָרְסִים וְחֻשִׁיךְ וְגוֹ'. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שִׁם ט) עַל הַהָרִים אֲשָׁא
בְּכִי וְנָהִי וְעַל נְאוֹת מְדַבֵּר כו'.

(קַהֲלַת יב) וַיִּנְאַץ הַשֶּׁקֶד, מִן יוֹמָא דְנִצִּיץ אֵילָנָא דָּא לְבָלְבִין, עַד יוֹמָא דְעֲבִיד
אֵיבָה, חֵד וְעֶשְׂרִים יוֹמָא נִינְהוּ. כְּדִ מִיִּזְזִי בְּתַמוּז עַד ט' בְּאַב, כִּיִּי אִיוֹם
בִּינְיָיָהוּ. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (יִרְמִיָּה א) מִקָּל שֶׁקֶד אֲנִי רוּאָה.

וַיִּסְתַּבֵּל הַחֲגָב, דְּאַתְיָהֵב מְטוּלָא עַל כְּתַפּוּי דְזֹרְעָא דְדוּד. וְתַפְרֵי הָאֲבִיוָּנָה,
דְּאַתְבְּטַל עֲבִידַת בֵּית אֱלֹהֵנָא. כִּי הוּלְךְ הָאָדָם לְבֵית עוֹלָמוֹ, דָּא הוּא כְּבוֹד,
דְּאַסְתַּלַּק לְעֵילָא. וּבְנֵי נֶשֶׁא צְוּחִין, וְלִית מֵאן דִּיִּשְׁגַּח בְּהוּ.

(קהלת יב) עד אשר לא ירתק חבל הכסף, אתר דכהנא מקטיר קטורת על מדבחא דלגאוו. ותרוץ גלת הזהב, דא הוא בית קדש הקדשים, דתמן כרובים דדהב. ותשבר פד על המבוע, דא מלכות בית דוד דאיתבר.

וישב העפר על הארץ כשהיה, יתחרב בי מקדשא, ויהא כעפרא. והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה, דא שכונתא, ואסתלקותא דרוח נבואה מן עלמא.

רבי יודאי פתח, (שם) ביום שיזעו שמרי הבית, אליו תנאים ואמוראים, דהוו נטרי עמא דארעא דישראל, ואזדעזעו מדוכתיהו.

והתענותו אנשי החיל, כדבר אחר, (בראשית מז) ויש בם אנשי חיל. חובא דבני יעקב, דהוו אנשי חיל, וסבלי עוות דינא, כדבר אחר, (איוב ח) האל יענת משפט. קבילו עוות דינא. אינון אנשי חיל. דכד אורחוי דנחש, לבתר דקטיל לבר נש, אהדר ונשיד ליה נשיכו בלא רחמין, ("חילופי גרסאות") דא איהו עוות דינא.

שלחו להו בני ארעא קדישא, יאות דאתון אית לכו למבפי, כמאן דבכי מרחיק. דהא אבלא ובכיה ומספדא בנהי ומרירו לא מטא לכו. דהא רחצתיו רגליכו, ולא בעיתו לטנפא לון כמלקדמין. כדבר אחר, (שה"ש ה) רחצתי את רגלי איככה אטנפם.

אבל אנו דשכניו בין גדרי נחש, וכמין לון בכל יומא, קטיל, ונשיד, ואנו חמינו בעיינו עוות הדין דאתעביד בינא, באינון אנשי חיל, די ביומיהון שתיק, ולא בעא דינא. דדחיל מינייהו דחילו סגי, ולא יכיל לקיימא קמייהו. וכיון דעברו לההוא עלמא בתיובתא, קיימא נחש קמי קודשא בריהו, ותבע דינא.

ודייק קרא דכתוב, (שמות כא) וגו' איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת. אמר קודשא בריהו הוא לנחש, יוסף לא היה איש. ונמצא בידו וגו', הא בידיהון לא אשתפח. אהדר וקאמר, (דברים כד) כי ימצא איש גו' נפש מאחיו מבני ישראל והתעמר בו ומכרו ומת הגו' ההוא.

תמני מאה שנין הוה קיימא ההוא נחש ותבע דינא. ואנו תנינו, מאן דאתחייב בתרי דינו, אתדון בחמירא. ווי מאן דקביל עונשא על חובי, דהא מיתה מכפרה על חובין, ואהדר לקביל עונשא אוחרא, ווי די התענותו אנשי החיל, וסמאל ונחש קיימו לתבעא דינא. על דא גאות לן למבפי ולמספד, דקרפתא קדישא אשתארת ביד מכל טבין דהו ביה. בההיא שעתא נחת סמאל ובלבל עלמא, ואעיל רוחא דא במעוי דההוא רשע מלכא דרומי, ותבע דינא מתקיפי עלמא. ווי לדא, ווי לעלמא, עוות דינא לא אשתפח מן יומא דאתברי עלמא, כדא.

איכה בניד עמודים דעלמא, קיימין סמכין, דעלמא קיימא עליהון, ואנא מתעטרא עליהון בכל יומא. היד התענותו על ידי דנחש, היד התענותו

רוחין קדישין, לאתלבשא בלבושין נכראין אחרנין, למידן לון בקלנא סגי,
ווי לדא, ווי לעוונתא דא.

מאן חמא גו גנתא דעדן, בשעתא דאתמסר דינא לעילא. עשר מרגלאן
שפיראן, נהירו דכל גנתא, בין כל אינון אילנין. מתפשטין ונפקין בלהו
לבר. וכל אינון אילנין דגנתא דעדן, צווחין ואמרין, ווי דהתעוונתו אנשי
החיל. ונטורי תרעא דגנתא דעדן מזדעזעו, אינון פרובים, סלקין ונחתין,
ולא יהבי דוכתא לאפקא אלין נהורין.

כד אתפשטו מגו נהורין דלבושיהון. ועילאין ותתאין צווחין לקדמויהון,
ואינון נטורי חומות לעילא מזדעזעו, וכל חיילי רום שמייא בכאן
ומייללן. מאן חמא לאימנא געת ומייללל. נחתת לגבי פרובים, נטורי
תרעין דבגנתא, ואינון מזדעזעו. סלקת אימנא, וחד פרוב בהדה.

וכדין להט החרב המתהפכת, שננא סגי, בטש לגו תרעין, ונפקו אינון עשר
נהורין. עילאין ותתאין צווחין, ווי לעלמא, ווי לדרא.

אנו גאות לן למספד כתנים, כד נחתת אימא, ולא אשפחת לון תמן בגנתא,
וכל אינון נהורין ובוסמין, געאן ומייללל, כדין געת ומייללל. אינון פרובים
נטורי תרעין בכאן ומייללל, פתחין בבכיה, אנו על אחת כמה וכמה גאות
לן למבכי על כולא, ועל עוונתא דא.

תו פתח, (בראשית ג) ויצונו אל יוסף לאמר וגו' (שם) אנה שא נא פשע אחיד
וחטאתם וגו' ויבד יוסף בדברם אליו. חובא ליה עבדו, והוא מכפר כולא,
ומכפר על חובייהו. כיון דאיהו מחיל, מאן אית ליה לתבעא על חובייהו.
הוי והתעוונתו אנשי החיל. עווית הדין סגי, הוה לאינון אנשי החיל, ווי לן,
מאן ינחם לן.

אמאי הוה עווית דינא דא. בגין דהא אימנא אתתרכת וערקת, ואזלת לה,
ובגין דא עווית דינא אשתפח, דאשתפחא בלחודהא ההוא דאשטנא עלנא,
ולא הוה מאן דימחי בידיה, ויטעין עלנא טענתא. על דא אתמסרו בידהא
כל תיקוני דאימנא.

דאלו אימנא אשתפחת תמן. לגו משורת הדין אעלת לון. על דא היא
בכאת, על דא היא מייללל, על בנהא דאתגלו, ודאתקטלו, ודאשתציו
על מגן.

ובהינייהו לא אשתפחת, ועביד ההוא נחש רעותיה בהו. ועל דא כתיב,
(ישעיה ג) ובפשעיכם שלחה אפכם. שלחה אפכם, דלא תהא זמינת
בדיניכון. איכה ישבה בדרך בההוא שעתא, דאיהי הות נסבה טענת בנהא,
ובגינה אתקורע דינא.

וְכַד אֵינוֹן עֶשֶׂר מְרַגְלוֹ נִפְקוּ מִגּוֹן עֶדוֹ, לְאַתְלֵבְשָׁא בְּלְבוּשֵׁי אַחֲרָנִיו, כְּלָהוּ
לְבוּשֵׁי אֶתְמָסְרוּ בִּידָא דְנַחֲשׁ, בַּר חַד, דְּאִיהוּ רְאוּבֵן. דְּכַתִּיב וַיֵּשֶׁב רְאוּבֵן
אֶל הַבּוֹר.

וְעַל דִּיהַב עֵיטָא לְמַרְמֵי לְבִירָא, אֵיתְפֹּס אִיהוּ בְּבִירָא, וְאַשְׁתַּזִּיב. וְדָא אִיהוּ
רְבִי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל, כְּד תְּפָשׂוּהוּ לְמִינוּת, וַיְהַבּוּהוּ בְּבִירָא, וְאַשְׁתַּזִּיבַת
נִשְׁמַתִּיה דְּרְאוּבֵן.

[ה]

ס

[ו]

תְּקוּנִים מְזַהֵר חַדָּשׁ

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. תָּא חֲזִי תַרְיֵן תִּיבִין אֵלִין אֲתַפְּלְגוּ לְתַרְיֵן סְטָרִין כָּל
חַד. בְּרֵאשִׁית בְּרָא שְׁמֵי אֱלֹהִים מִי אֱלֹהִים. מֵאִי שִׁית. אֵלִין שִׁית סְטָרִין
דְּמִשְׁכְּנָא דְּאִיהוּ כְּגוֹנָא דְּשָׁמַיִם וְאַרְצָא. וּבְגִינֵיהוּ אֲתַמַּר אֱלֹהִים פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן.
וְדָא הוּא מִי אֱלֹהִים. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (ישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי
בְּרָא אֱלֹהִים. וַיִּתְּרֵן מִשְׁכְּנֵי אֲנֹן דְּאֲתַרְמִיזוּ בְּהַאי קָרָא, אֱלֹהִים פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן
מִשְׁכָּן הַעֲדוּת. מִשְׁכָּן עֲלָא. מִי, וְדָא עֲלָמָא עֲלָא מִשְׁכָּן תַּתְּאָה.

מֵה מִשְׁכָּן עֲלָא בְּגִינָה אֲתַמַּר מִי בְּרָא אֱלֹהִים, מֵאִי אֱלֹהִים. אֵלִין אֱלֹהִים מוֹעֲדֵי
הִי. וּמֵאִי אֲנֹן מוֹעֲדֵי הִי אֵלִין אֲנֹן חַג הַמִּצּוֹת וְחַג הַשְּׁבוּעוֹת וְחַג הַסֻּפּוֹת
הָרִי תִלְתָּ. תִּלְתָּ אַחֲרָנִיו רֵאשׁ הַשָּׁנָה חֲנֻכָּה פּוּרִים. תִּלְתָּא מְנַחֵן אֲקָרוּן
מוֹעֲדֵי הִי. וְאֲנֹן מְקַרְאֵי קִדְשׁ. תִּלְתָּא אַחֲרָנִיו אֲקָרוּן אֱלֹהִים הֵם מוֹעֲדֵי.
וְלְקַבְּלֵיהוּ אֲתַמַּר (איוב לג) הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֵל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם גָּבַר.

וְהַאי מִשְׁכָּן עֲלָא דְּעֲלִיָּהוּ אֲתַקְרִי מִי. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב מִי בְּרָא אֱלֹהִים.
וְהַאי מִי אִיהוּ בִּינָה. (ודא שמא) וְדַרְגָּא דִּילָהּ יוֹם הַכַּפּוּרִים אִיהוּ וְדָאִי, וְהַאי
דַּרְגָּא דְּאֲתַקְרִי בִּינָה אֲתַקְרִי הָעוֹלָם הַבָּא. וּבְעוֹלָם הַבָּא, לִית בְּהָ אֲכִילָה
וּשְׁתִּיָּה. כְּגוֹנָא דָּא יוֹם הַכַּפּוּרִים דִּילָהּ לִית תַּמָּן אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה. מְלָכוּת
אֲתַקְרִי מִיָּה, דָּא מִשְׁכָּן הַעֲדוּת. וּבְגִין דְּבָה אֲשַׁתְּכַח עֲדוּת, אֲתַמַּר בְּהָ מָה
אֲעִידָד.

וְכִמָּה דְּעֲלָמָא עֲלָא אֲפִיק שִׁית מוֹעֲדִים, כְּד עֲלָמָא תַּתְּאָה אֲפִיק שִׁית.
וְאֲנֹן אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וּמְנִין דְּאֲנֹן שִׁית בְּשָׁמַיִם וְהָאָרֶץ, הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים וְדָאִי דְּאֲנֹן
שִׁית. וּבְגִין דָּא לֹא אָמַר כִּי בְּשֵׁשֶׁת יָמִים.

וּכְמָה דְאִתְמַר עֲדוּת בְּעֵלְמָא תִּתְאַה. הָדָא הוּא דְכְתִיב מָה אֶעֱיֵדָךְ, הֲכִי אֵית
עֲדוּת בְּשָׁמַיִם וּבְאַרְצָךְ. הָדָא הוּא דְכְתִיב הֶעִידוּתִי בְכֶס הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ. הָא עֵלְמָא עֲלָאָה בְּרֵאשִׁיית וְעֵלְמָא תִּתְאַה בְּרֵא שֵׁית, וְאֵלִין
אֲנוּן תְּרִין מְשֻׁכְּנוֹת לְאֲבִיר יַעֲקֹב. אִם כֹּן בִּתְר דְאִמַר אֱלֹה מוֹעֲדֵי ה' מְקַרְאֵי
קֹדֶשׁ דְאֲנוּן שֵׁית. מֵאִי נִיהוּ בְּמוֹעֲדָם דְאִמַר בִּתְר כֹּן. אֱלֹה לֵית רְשׁוּ לְמַקְרֵי
לוֹן אֱלֹה בְּמוֹעֲדָם דְאִיהִי מְלָכוּת. וּבִבְתֵר אֲחֵרָא אִמַר אֱלֹה הַס מוֹעֲדֵי. ה"ס
אִיהוּ בְּהַפּוּדָא אֲתָנוּן מִי"ה. וְדָא אִיהוּ אֱלֹה ה"ס מוֹעֲדֵי. וְדָא אִיהוּ שְׁמִינֵי חַג
עֲצֵרַת דְאִיהוּ חַג בְּפִנֵי עֲצָמוּ. תָּא חֲזִי אֵלִין מוֹעֲדֵי ה', אֲזִלִין עַל תְּקוּנָא
דְּגוּפָא דְמַלְכָא קִדְיָשָׁא, וְאֵלִין אֲנוּן פִּסְח דְרוּעָא יְמִינָא דְמַלְכָא, וְדָא חֲסֵד.
וּבְגִינָה אִתְמַר יָמִין מְקַרְבֵת, רֵאשׁ הַשָּׁנָה דְרוּעָא שְׁמֵאלָא דְמַלְכָא וְדָא
גְבוּרָה. וּבְגִינָה אִתְמַר שְׁמֵאל דוּחָה שְׁבוּעוֹת דָּא גוּפָא דְמַלְכָא, וְדָא ת"ת
עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא חֲנֻכָּה וּפּוּרִים אֵלִין אֲנוּן תְּרִין שׁוּקִין דְמַלְכָא, דְעֲלִיָּהוּ
שְׂרִיָּא נֶס וּבְגִינָהוּ אִתְמַר אֱלֹה פְּקוּדֵי, תְּרִין פְּקוּדֵין וְדָאֵי, דְבְּגִינָהוּ אִתְמַר
פְּקֹד פְּקֹדֵתֵי. תְּרִין נְבִיאִים תְּרִין מְשִׁיחִין אֲנוּן וְדָאֵי. כֹּל הָעוֹבֵר עַל
הַפְּקוּדִים, דָּא יְסוּד וְדָא חַג הַסְּכּוֹת כֹּלִיל מְכֻלָּהוּ, וְאִיהוּ הָעוֹבֵר עַל
הַפְּקֹדִים. דְאֲנוּן נֶצַח וְהוּד אוֹת הוּא בְּצַבָּא שְׁלוֹ. וְלָמָּה אֲתַקְרִי כֹל, בְּגִין
דְעֵלָה שְׂרִיָּא בִינָה דְאִיהִי שְׁבִיעָאָה. יֵס, דָּא יוֹם הַכְּפּוּרִים, אִיהִי וְדָאֵי וְעֵמָּה
חֲמִשִּׁין תְּרַעִין דְחִירוֹ בְּחֻשְׁבּוֹן כֹּל בִּינָה כֹּן יָה כְּתִיב דְאִיהוּ אֲזִיל מִהֲלָךְ חִמֶּשׁ
מָאָה שָׁנִין, וּמִטִּי לִיסוּד דְאִיהִי חַג הַסְּכּוֹת. בְּגִין לְאִתְחַבְּרָא בְּכֻלָּה דִּילָהּ
דְאִיהִי חַג שְׁמִינֵי עֲצֵרַת. וּבְשַׁעֲתֵי דְאֲנוּן בְּחַבּוּרָא חֲדָא, אֲתַקְרִיאוּ תְרוּוּיָהוּ
כֹּל כְּלֵיה פִּסְח צְרִיכִין יֵשׁ לְמִימַר בְּהַל הַלָּל גְּמוּר וְהַלָּל שְׁאִינוּ גְּמוּר. הַלָּל
גְּמוּר לְקַבְּעוּ (חֲסֵד) כֹּא(ו).

ספרא תנינא

וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ (דניאל יב) וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם
וְעַד. וְהַמְשַׁכִּילִים אֵלִין רַבִּי שְׁמַעוֹן וְחַבְּרוּי, יִזְהָרוּ כֹּד אֲתַכְנֶשׁוּ לְמַעֲבַד הַאי
חַבּוּרָא דְאִיהוּ מְזִיחָרָא עֲלָאָה דְלַעֲלָא, רְעוּתָא עֲלָאָה אֲתַגְּלָא, רְשׁוּתָא
אֲתַיְהִיב לְרַבִּי שְׁמַעוֹן וְחַבְּרוּי לְגַלְגָּאָה בְּהַ רְזִין סְתִימִין עֲמִיקוּן, וְלְכָל
נְשַׁמְתִּין דְמִתִּיבְתָא דְלַעֲלָא, וּמִתִּיבְתָא תִּתְאַה, וְלִשְׁבַע טוּרִין עֲלָאִין, דְאֲנוּן
תְּלַת אַבְהוֹן וְרַעֲיָא מְהִימְנָא וְאַהֲרוֹן וְדוֹד וְשַׁלְמָה וְאֵלִיָּהוּ עֲמָהוּן, וְלְכָל
נְשַׁמְתִּין דְמִתִּיבְתָא דְאֲזִלִין עֲרִטִילָאִין, וּמְלָאכִין דְמִמְנָן עֲלִיָּהוּ, וְאֲזִלִין
עֲרִטִילָאִין בְּגִינָהוּ, דְאֲנוּן בְּתוּלוֹת אֲחֵרִיָּה רְעוּתִיָּה דְשְׁכִינְתָּא, דְאִיהִי
עֲרִטִילָאָה מְנַהוּן וְאֲנוּן עֲרִטִילָאִין מְנַה. וְהֲכִי אֲנוּן חֲלִין דְמַלְכָא עֲרִטִילָאִין
מְנַה, דְכְתִיב (ישעיה ג) הֵן אֲרָאֶלְס צַעֲקוּ חוּצָה מְלָאכִי שְׁלוֹם מֵר יְבָכְיוּן.
וּמְנָא לוֹן דְשְׁכִינְתָּא יְחִידָא מְחִילָהָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד.
אִי כִּיָּה יִשְׁבָּה בְּדָד, דְאִתְמַר בְּהַ (תהלים קמה) וְחֲסִידָךְ יְבָרְכוּ כִּיָּה. וְעַל קוּדְשָׁא

בְּרִידָה הוּא וּשְׂכִינְתָהּ אָמַר קָרָא (משלי כז) כְּצִפּוֹר נוֹדְדָת מִקְנֶה כִּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ, דְּאִתְּמַר בֵּהּ (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה. וּבִזְמַנָּא דְאִיְהִי עֲרִטִילָאָה, תִּלְמִידֵי חֲכָמִים וְצַדִּיקִים וְאֲנָשֵׁי מַדּוּת דִּילָהּ, כְּלָהּ אֲזֵלִין מִנְּדָדִין מִדּוּדָה לְדוּדָה, מֵאֵתֵר לְאֵתֵר. כְּמָה דְאִוְקְמוּהּ מֵאֲרִי מִתְּנִיתִין דּוֹר שְׁבִין דְּוֹד בָּא, אֲנָשֵׁי חֵיל יִסּוּבְבוּ מַעִיר לְעִיר וְלֹא יִרְחֲמוּ, וּבִגִּין דָּא אֲסַתְּכֶם קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וּשְׂכִינְתָהּ לְמַעַבְדַּי הַאי חַבּוּרָא, עַל יַד הַהוּא דְאִתְּגַלְיָא וְכִנְיִס בֵּהּ עֲלֵאִין וְתִתְּאִין לְאֲשַׁכְּחָא בֵּהּ נִיחָא לְשְׂכִינְתָא בְּגֻלוּתָא, וְחִירוּ לָהּ וְלִבְנָהּ. הָדָא הוּא דְכַתִּיב (תהלים פד) גַּם צִפּוֹר מִצָּאָה בֵּית וְדָרוֹר קֹן לָהּ. הַהִיא דְאִתְּמַר בֵּהּ (ויקרא כה) וּקְרָאתֶם דְּרוֹר בְּאֶרֶץ לְכָל יוֹשְׁבֵיהָ. אֲשֶׁר שְׂתֵה אֶפְרוּחֶיהָ, אֲלִין דְּאִתְּמַר בֵּהּ (דברים כב) וְהָאֵם רִבְצָת עַל הָאֶפְרוּחִים. וְאֲנוּן מֵאֲרִי דְגַדְדִּין דְּאִתְּמַר בֵּהּ (יחזקאל א) וְד' פְּנִים לְאֶחָת וְאַרְבַּע כַּנְפִים לְאֶחָת לָהֶם. דְּאֲלִין אֲנוּן דְּמִמְּנֵן עַל מֵאֲרִי מִתְּנִיתִין דְּרוּחִיהוֹן פְּרַחִין מִנְּהוּן. אֲלִין רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְחַבְרוּי וּמֵאֲרִי מִתִּיבְתָא דְעַבְדֵי הַאי חַבּוּרָא. אוּ עַל הַבִּיצִים, אֲלִין אוּפְנִים דְּמִמְּנֵן עַל מֵאֲרִי מִקְרָא. דְּבִגִּין הַאי חַבּוּרָא וְהָאֵם רִבְצָת עַל הָאֶפְרוּחִים אוּ עַל הַבִּיצִים לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים, אֲלִין אֲנוּן דְּאִתְּמַר בֵּהּ בְּנִים אֲתֶם לְה' אֱלֹהֵיכֶם. וְהַאי חַבּוּרָא הוּא כְּגֻנָא דְתִתְּבַת נַח דְאִתְּכַנְשׁ בֵּהּ כָּל מִין וּמִין, הֵכִי מִתְּכַנְשִׁין בֵּהּ הַאי חַבּוּרָא כָּל נִשְׁמַתִין דְּצַדִּיקָא וְאֲנָשֵׁי מַדּוּת, דְּאִתְּמַר בֵּהּ (תהלים קיח) זֶה הַשֶּׁעַר לְה' צַדִּיקִים יָבֹאוּ בּוֹ, וְאַחֲרָנִין דְּלֹא צַדִּיקִים, אִתְּדַחִין מִתְּמָן. וְכֹד אִתְּגַלְיָא הַאי חַבּוּרָא בְּעֲלָמָא, סְגִיָאִין מִתְּכַנְשִׁין לְגַבְהָ דְאִתְּמַר בֵּהּ (דברים כט) כִּי אֵת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֶה וְגו', וְאֵת אֲשֶׁר אֵינְנוּ פֶה בֵּהּ הַאי חַבּוּרָא עֲמֵנוּ הַיּוֹם. וְעֲלֵהּ אִתְּמַר (דניאל יב) וּמִצַּדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וְעַד, כְּאֲנוּן כּוֹכְבֵי דִיהוֹן קִימִין לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא, וְאִתְּמַר בֵּהּ וְהִיא זְרַעַד כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם, דְּאִיְהוּ עֲמוּדָא דְאִמְצַעִיתָא, דְּאִיְהוּ אֲתֵהּ תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם, וְלֹא כְּכּוֹכְבֵי מִשְׁמֵיָא דְאִתְּמַר בֵּהּ (ישעיה נא) כִּי שָׁמַיִם כְּעָשׂוּן נִמְלְחוּ (תהלים קב) הִמָּה יֵאבְדוּ וְאֲתֵהּ תַעֲמֹד.

וְעוֹד וְהַמְשַׁכְּלִים, אֲלִין דְאִית בֵּהּ שְׁכָל לְמַנְדַּע גְּזִירוּ דְנִשְׁמַתִין דִּילְהוֹן, מֵאֲלִין סְפִירִין דְאֲנוּן מִלִּין גְּזִירוּ מַעֲשֵׁר סְפִירוּן, דְעֲלִיְהוּ אִתְּמַר (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּבוֹד אֵל. דְכִלְהוּ מִלִּין סְגֻלוֹת, וְאֲנוּן אֲנָשֵׁי מַדּוּת, נִשְׁמַתִין דִּילְהוֹן רְשִׁימִין תְּמָן, וּמִתְּמָן אֲצִילוּתְהוֹן, מִסְטָרָא דְמַלְכוּת אֲנוּן בְּנֵי מַלְכִים, דְאִתְּמַר בֵּהּ כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִים, וּמִסְטָרָא דָּא נִפְקִין מִיִּשְׂרָאֵל מַלְכִים, וּמִסְטָרָא דְצַדִּיק אִתְּקִירָאוּ צַדִּיקִים, הָדָא הוּא דְכַתִּיב (ישעיה ס) וְעַמּוּד כָּלִם צַדִּיקִים, וּמִסְטָרָא דְנֶצַח וְהוּד אִתְּקִירָאוּ נְבִיאִים, וּמִסְטָרָא דְעֲמוּדָא דְאִמְצַעִיתָא, אִתְּמַר בֵּהּ וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיד שׁוֹרֵק כְּלָה זְרַע אֲמַת, וְעֲלִיְהוּ אִתְּמַר (מלאכי ג) תּוֹרַת אֲמַת הִיְתָה בְּפִיהוּ, וּמִסְטָרָא דְגְבוּרָה אִתְּקִירָאוּ גְבוּרִים עוֹמְדִים בְּפִרְץ דּוּחִים אֵת הַגְּזֻרוֹת. וּמִסְטָרָא דְחֻסָּד אִתְּקִירָאוּ חֲסִידִים. וּמִסְטָרָא דְחֲכָמָה וּבִינָה אִתְּמַר בֵּהּ כְּלָנוּ חֲכָמִים כְּלָנוּ נְבוֹנִים. וּמִסְטָרָא דְכֶתֶר דְאִיְהוּ רִישָׁא דְכִלָּא אֲנוּן רִישֵׁי אֲלָפֵי יִשְׂרָאֵל, דְעֲלִיְהוּ אִתְּמַר אֲנָשֵׁי מַדּוּת, אֲלִין אֲנוּן הַמְשַׁכְּלִים דְאִית בֵּהּ שְׁכָל לְמַנְדַּע לְמֵאֲרִיְהוֹן, דְרָזִין דְמֵאֲרִיְהוֹן לֹא אִתְּכַפְּסִין מִנְּיָהּ. דְכִלְהוּ הוּוּ בְּאִסְכְּמוּתָא בְּחַבּוּרָא דָּא. וְלֹאֲלִין דְאֲנוּן בְּאֲלִין מַדּוּת צְרִידָה לְגַלְיָה רְזִין תְּמִירוּן. אֲבָל מֵאֵן דְמַגְלָה רְזִין לְרִשְׁיַעִיא, כְּאֵלוּ מַגְלָה עֲרִיין בְּאוּרִיתָא. דְבְּנֵי שְׁפַחָה בִישָׁא לִילִית אִמָּא דְרִשְׁיַעִיא עֲרַבּוּבִיא בִישָׁא. מֵאֵן דְמַגְלָה רְזִין דְאוּרִיתָא גְרִים

לצדיק דאיהו יסוד, דאתמר בה (תהלים כה) סוד ה' ליראיו, דאסתלק נביעו מנה ומן שכינתא, הדא הוא דכתיב (איוב יד) אָזְלוּ מִיָּם מִנִּי יָם וְנָהָר יַחְרַב וַיִּבֶשׁ. בההוא זמנא אנון צדיקא לתתא עניימ מכלא, עניימ מרזין דאורייתא עניימ בגופא. וכל מאן דמגלה רזין לצדיקא, גרים לצדיק לאנהרא ברזין דאורייתא, ולשכינתא דאור ר"ז אתקרי. ובההוא זמנא והמשפילים נזהרו כזהר הרקיע. מאי כזהר, דרגא דמשה רבנו עליו השלום, עמודא דאמצעיתא, דעל שמה אתקרי האי חבורא ספר הזהר. ושכינתא בה נהרא וזהרא בסיהרא מן שמשא. דשמשא נהירא בשית טורין רברבין, וסיהרא בשביעאה כלילא משבע.

אביג יתיץ קריע שטיין נגיד יכ"ש בט"ר צתיג חק"ב טניע יג"ל פז"ק שם אביגית"ץ עליהו אתמר (ישעיה ו) שש כנפים שש כנפים לאחד והאי שמא איהו סגולתא דילה לכסאה ולנשמתא, כד סליקת לעלא בכל ליליא ולייליא, לאסהדא על עובדין טבין דבר נש, ממלאכי חבלה ומכל מזיקין ורוחין וליילין ושדין, ובהון פרחת לעלא. בשתים אתון מכל שם תכסה אנפאה מנהון, בשתים אתון תכסה רגלאה, ובשתים אתון פרחת לעלא, ואוף הכי לרוחא ואוף הכי לנפשא. ע"כ.

שקוציית דנשמתא בהון פרחת לעלא בכל ליליא ולייליא, והאי איהו נשמת כל חי, דאצילותא מאמא עלאה, ושבע שמחן אליו דפרכת בהון, אנון שבע, דכלילן בבת שבע דאיהי שכינתא תתאה, כלילא משבע ספירן, דעליהו אמר דוד (דברי הימים א, כט) לך ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ.

ואמא עלאה איהי הנשר הגדול בעל הכנפים, אדם הגדול, חכמא, ועשר חכמות אתקריאו עשר ספירן מסטרה, וכתר עליון אתקרי מסטרה חכמה קדומה, ואיהי יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דאתפשטותה בעשר ספירן, אבל אמא עלאה נשרא עלאה דאתפשטותה בשבע, ואיהי תמינאה ובה שבת משה

אז ישיר משה. ומנה תשכח רזא דקון צפור, שלח תשלח את האם דאצילות, אריה חסד, שור גבורה, האי איהי מרכבתא עלאה. מרכבתא תנינא תפארת אדם תנינא, דאתמר בה (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם, דמות אריה שור נשר, נצח הוד יסוד מלכות איהי תבנית כלהו, האי איהו רזא דתקונא חדא.

אבל מסטרא דנשמתא אתקראו שרפים. ומסטרא דרוחא חיות, דאתמר בהון (ש) ודמות החיות מראיהן כגחלי אש בוערות כמראה הלפידים היא מתהלכת בין החיות. (דא) ואתמר בהון (ש) ומתוכה דמות ד' חיות, וזה מראיהן דמות אדם להנה.

ורוחא איהו מסטרא דעמודא דאמצעיתא, ואית לה ארבע אנפין, כגונא דנשמתא דאית לה ד' אנפין. אופנים מסטרא דנפש ואיהי מסטרא

דְּשְׁכִינְתָא תַתְּאָה, וְאִית לֹון ד' אַנְפִין, דְּמֶרְכְּבָה דְאַנוּן נְצַח וְהוּד. וְהִנֵּה אוּפֹן
א' בְּאַרְץ דָּא צְדִיק. אוּפִינִים אַנוּן מִתַּתָּא לְעֵלָא חִינוּן בְּאַמְצְעִיתָא שְׂרָפִים
לְעֵלָא.

וְכִלְהוּ לְעֵלָא אָדוּן יַחִיד שְׁלִיט עַל כְּלָא, מִפְּלָא וּמְכֶסֶה בְּכֶתֶר, וּבְחֻכְמָה אִיהוּ
שׁוּלְטָנוּ דְקָאִים עַל כְּלָהוּ בְּעֶשֶׂר אַתְּוֹן דְשִׁמָּא מְפָרֵשׁ. אָבֵל מִתַּמָּן לְתַתָּא
כְּלָהוּ סְפִירוֹן מְרַבְּעִין בְּאַרְבַּע אַתְּוֹן. כְּגֹונָא דָּא בִינָה יְהוּ. הֵהוּא בִין דִּייה
אִיהוּ וי דְאַתְפִּשְׁטוּתָהּ בְּשִׁית סְפִירָאן. ה' רְבִיעָאָה בְּשְׁכִינְתָא תַתְּאָה בַּה
אַשְׁתְּלִים יְהוּה.

מִסְטָרָא דְאַרְבַּע אַתְּוֹן אֱלִין אִית לְכָל חִיָּה ד' אַנְפִין, וּמִסְטָרָא דִיּוֹ"ד הִ"א
וְאִיו הִ"א דְמוֹת אָדָם לְאַרְבַּעַתָּן. וְלְקַבֵּל תְּשַׁעָה סְפִירוֹן אֱלִין, חֲזָא יַחְזַקְאֵל
ט' מְרָאוֹת, דְאַתְמַר בְּהוּן (ש) נְפִתְחוּ הַשְּׁמַיִם וְאַרְאֵה מְרָאוֹת אֱלֹהִים.
וְאֱלִין אַנוּן. חִיזוּ קְדַמָּאָה (ש) וּמִמַּעַל לְרַקִּיעַ אֲשֶׁר עַל רֵאשִׁים כְּמֵרָאָה אָבֹן
סְפִיר דְמוֹת כְּסָא. הֵאִי אָבֹן אִיהוּ שְׁכִינְתָא אָבֹן סְפִיר, וְיַחְזַקְאֵל חֲזָא
מִתַּתָּא לְעֵלָא. אִיהוּ חֲזָא לָהּ כְּמָאן דְחֲזָא מְגוּ עֲשִׁשִׁית.

חִיזוּ תַנְנִנָּא וְעַל דְמוֹת הַכְּסָא דְמוֹת כְּמֵרָאָה אָדָם עָלְיוּ מְלַמְעָלָה. הֵכָא חֲזָא
עֲמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא סְמִידָּה לְשְׁכִינְתָא, וְחֲזָא לָהּ מְגוּ מְטָטְרוֹן דְאִיהוּ שְׂדִי.
חִיזוּ תְלִיתָאָה (ש) וְאַרְאֵה כְּעִין חֲשִׁמֵּל כְּמֵרָאָה אֵשׁ בֵּית לָהּ סְבִיב, וְדָא צְדִיק
חִי עָלְמִין, דְאַחִיד בִּין קוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא דְאִיהוּ יְהוּה, וּבִין שְׁכִינְתָא דְאִיהוּ
אֲדַנִּי, וְצְדִיק אִיהוּ חֲשִׁמֵּל כְּלָלָא דְתִרְיוֹן שְׁמָהּ אֱלִין, דְאַנוּן יֵאֵהֲדוּנָהּ יי.
וְחֲזָא לָהּ מְגוּ שֶׁר הַפְּנִים.

וְד' אַנְפִין אַנוּן יְהוּה, וְד' גְּדַפִין אַנוּן אֲדַנִּי. כָּל חִיָּה אִיהוּ מְרַבְּעַת, וְלְכָל
סְטָרָא אִית לָהּ ד' אַנְפִין, לְכָל פֹּן ד' אַנְפִין, וְלְכָל גְּדַפָּא ד' גְּדַפִין, וְהוּן יִיו
אַנְפִין וְיִיו גְּדַפִין לְכָל חִיָּה, אַנוּן לִיב מְרַבְּעִים סְלֻקִין לְד' חִינוּן סִיד אַנְפִין
וְסִיד גְּדַפִין.

וְאִית דְאַמַר הֵכִי וְכִלָּא קְשׁוּט, ד' פְּנִים לְאַחַת וְד' כְּנָפִים לְאַחַת לָהֶם וְאַנוּן
לְכָל חִיָּה ד' אַנְפִין וְד' גְּדַפִין, הָא אַנוּן לִיב כְּחֲשִׁבֹן לִיב אֱלֹהִים דְעוּבְדָּא
דְבְּרָאשִׁית. וְדְמוֹת פְּנִיָּהֶם פְּנִי אָדָם, דְאִיהוּ עֶשֶׂר אַתְּוֹן דְשִׁמָּא מְפָרֵשׁ לְקַבֵּל
עֶשֶׂר אַמִּירוֹן, הָא מִיב. וְסִיד אַנְפִין וְגְּדַפִין עִם תְּמַנְנָא אַתְּוֹן דְחֲשִׁמֵּל עִיב.
וְעָלְיָהוּ אַתְמַר (ש) וְגִבְיָהּ אֱלִין עִיב גְּדַפִין. וְגִבְיָהּ לָהֶם וְאַנוּן עִיב אַנְפִין.
דְאַנוּן בְּאַתְּוֹן לְגִבְיָהּ נְקוּדָּי, דְעָלְיָהוּ אַתְמַר כִּי גְבוּהָ מַעַל גְבוּהָ שׁוּמַר.
וְגְבוּהִים עָלְיָהֶם אֱלִין טַעְמִי. וּבְגִינְיָהוּ אַתְמַר (יַחְזַקְאֵל א) וְגִבּוּתָם מְלֵאוֹת
עֵינִים סְבִיב לְאַרְבַּעַתָּם.

וְאַנוּן נְקוּדִין כְּגֹונָא דְפִרְקִין דְאַצְבָּעוֹן דְאַנוּן עֵגוּלִין, וְאַנוּן אַתְּוֹן כְּגֹונָא
דְאַצְבָּעוֹן. וְאַנוּן טַעְמִי כְּגֹונָא דְעֵינִין דְמִתְנַהֲגִין כָּל אֵיבְרִין דְגוּפָא אַבְתְּרִיָּהוּ,
וְאַנוּן רְמִיזִין בְּהֵאִי שְׁמָא יְהוּה, וְעוּד וְגִבּוּתָם מְלֵאוֹת עֵינִים סְבִיב
לְאַרְבַּעַתָּם כְּגֹונָא דָּא, וְאַתְמַר בְּגְּדַפִין שְׁתִּים חוּבְרוֹת אִישׁ כְּגֹון (שְׁמוֹת כח)

שְׁתֵּי כְּתוּבוֹת חוֹבְרוֹת, וּשְׁתֵּי מַכְסוֹת אֶת גּוֹיּוֹתֶיהֶנָּה, כְּגוֹן עַל שְׁתֵּי קְצוֹתָיו וְחוֹבֵר. שְׁתֵּים חוֹבְרוֹת אֲנוּן יְמִינָא וּשְׁמַאלָא.

אִישׁ, ה' אִישׁ מְלַחְמָה. מָאן אִישׁ. לְזַמְנִין מַעְלָא לְתַתָּא אֶתְקַרֵּיאת חֲכָמָה אָדָם וְאֶתְקַרֵּי אִישׁ, וּתְלַת סְפִירָן תְּחוּתָהּ אֶתְקַרֵּיאוּ תְּלַת חִיּוֹן. וּלְזַמְנִין אֲמַא עֲלָאָה אֶתְקַרֵּיאת הָאָדָם, בְּתוֹסְפַת ה', חֶסֶד גְּבוּרָה תְּפַאֲרַת תְּלַת חִיּוֹן, וּלְזַמְנִין תְּפַאֲרַת אֶתְקַרֵּי אָדָם נְצַח הוּד יְסוּד תְּלַת חִיּוֹן, לְזַמְנִין חֲכָמָה אִישׁ. א' כְּתֵר עֲלָאָה, י' חֲכָמָה, ש' תְּשׁוּבָה, דְּאִיְהִי אֲמַא עֲלָאָה, שְׁתֵּים חוֹבְרוֹת אִישׁ גְּדֻלָּה גְּבוּרָה. וּשְׁתֵּים מַכְסוֹת אֲנוּן נְצַח וְהוּד. אֶת גּוֹיּוֹתֶיהֶנָּה, אֶת, דָּא צְדִיק דְּאִיְהוּ תְּרַגּוּם אוֹת.

אֶת גּוֹיּוֹתֶיהֶנָּה דָּא עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא דְּאִיְהוּ גּוּפָא, וּשְׁכִינְתָּה טְבוּר דִּילָהּ וְעֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא, עֲלִיְהוּ אֶתְמַר (שְׁמוֹת כה) וְהִיוּ הַכְּרֹבִים פּוֹרְשֵׁי כְּנָפִים לְמַעְלָה. מָאן גְּדֻפִין דִּילְהוֹן לְעֲלָא יְמִינָא וּשְׁמַאלָא, סוּבְבִים בְּכַנְפֵיהֶם, תְּרִי סְמִי קְשׁוּט. עַל הַכְּפֹרֶת דָּא צְדִיק דְּצָרִיד לְכַסְאָה לָהּ. וּפְנִיָהּ אִישׁ אֶל אַחֵיו אֲנוּן חֲכָמָה וּבִינָה דְּאֲנוּן אֲנָפִין דְּכְרוּבִים.

וּלְמָאן הוּוּ פְּרָשִׁי גְּדֻפִיהוּ וּמְסַתְּפְלִין אִישׁ אֶל אַחֵיו לְהַהוּא דְּעָאֵל בְּכַתְּרָא עֲלָאָה, דְּאִיְהוּ מְכַסָּה דְּעֵלָה אֶתְמַר בְּמַפְלָא מְמַד אֶל תְּדַרְשׁ וּבְמַכְסָה מְמַד אֶל תְּחַקֵּר. וְכְרוּבִים לְגִבְהָ גְּדֻפִיהוּ פְּתִיחוּ לְעֲלָא, לְקַבְּלָהּ לָהּ עֲלִיְהוּ (בַּמְדַּבֵּר ז) וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל, מְגוּ עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא. מְדַבֵּר אֱלִיו, מְגוּ שְׁכִינְתָּא תְּתַאָה. וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל לְעֲלָא מְגוּ אָבָא. וַיְדַבֵּר אֱלִיו, מְגוּ אֲמַא. וּמָאן שָׁמַע לָהּ עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא. וּמְלוּלָא אֲשֶׁתְּמַע לְגַבִּי שְׁכִינְתָּא.

חִיזוּ רְבִיעָאָה וְחֲמִישָׁאָה מְפִרָאָה מְתַנּוּ וּלְמַעְלָה נְצַח, וּמְפִרָאָה מְתַנּוּ וּלְמַטָּה הוּד. דְּאֲנוּן תְּרִין שׁוֹקִין. חִיזוּ שְׁתֵּיתַאָה, רְאִיתִי כְּפִרָאָה אִישׁ, וְדָא גְּבוּרָה דְּמַתְּמָן אֲנוּן שְׁנַיִם כְּרוּבִים זָהָב. דְּכֶסֶף אִיְהוּ לִימִינָא, זָהָב לְשְׁמַאלָא. וּשְׁבַע מִינֵי דְּהָבָא אֶתְכְּלִילֵן בָּהּ.

חִיזוּ שְׁבִיעָאָה כְּפִרָאָה הַקְּשֵׁת אֲשֶׁר יְהִיָּה בְּעֵנּוּ. מָאן עֲנָנָא, דָּא חֶסֶד דְּסֻלִּיק עִיב וּבָהּ אֶתָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא בְּעַבְהָ עֵנּוּ, בְּעֵבוֹר יִשְׁמַע עֲמַא לְמַלְלָא עִם מִשָּׁה. וּבָהּ אִי עִיב דְּאִיְהוּ חֶסֶד אֶתְחַזְּקָא קְשֵׁת דְּאִיְהוּ צְדִיק בְּגוֹנוֹי נְהִירִין, דְּאֲנוּן ג' גּוֹנִין דְּתְּלַת אַבְהוֹן, וּבָהּ אֶתְכְּלִילֵן. וּבְגִין דָּא אֶתְמַר בְּצְדִיק וַיְכַלּוּ דְּסֻלִּיק עִיב, דְּבָהּ אֶתְכְּלִילֵן תְּלַת אַבְהוֹן, דְּאֶתְמַר בְּהוּ בְּפִיל מְפִיל כִּיל. וּבְאֵלִין תְּלַת גּוֹנִין וּרְאִיתִיהָ לְשְׁכִינְתָּא לְזָכֵר בְּרִית עוֹלָם.

דְּצְדִיק אִיְהוּ אֶלְפָּה שְׁתֵּיתַאָה יוֹם הַשְּׁשִׁי. וְנָטִיל בִּימִינָא דְּאִיְהוּ חֶסֶד כְּלִיל עִיב וּבְגִינָה אֶתְמַר (בְּרֵאשִׁית א) וְאֶתָּה לֵדָּ לְקַח וְתַנּוּחַ בְּצְדִיק וְתַעֲמִד לְגַרְלָדָּה לְקַח הַיְמִין, דְּאִיְהוּ יְמִינָא דְּבָהּ (ישעיה נב) כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן. וְנָטִיל בְּעִיב דְּעֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא, דְּבָהּ וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם, וּבְגִינָא אֶתְמַר לְלִבֵּי גְּלִיתִי וּלְמַהֲרִישׁ לֹא גְּלִיתִי. לְלִבֵּי גְּלִיתִי וּלְאַבְרִי לֹא גְּלִיתִי. (חֶסֶר כֹּאן) (נֵרָאָה דְּקַח) אִית בְּכָל דְּרָא וְדָרָא כְּפּוּם זְכּוֹן דִּילְהוֹן. בְּכָל מְאָרָה דְּדָרָא כְּפּוּם דְּרַב דְּרָא נוֹטִים אֲבַתְרָה. וְאִם חוֹבִין מְתַרְבִּין עֲלָהּ, אֲמַר רַבִּי חֲנִיָּא

פְּרָקָנָא עַד דְּרָא אַחְרָא. וּבְגִין דָּא כָּל הַקְצִין כָּלוּ, וְכֹלָא תִּלְיָא בְּתִיבְתָא
וּבְזִכּוֹן דְּמַדּוֹת דְּכָל דְּרָא וְדָרָא. אֲבָל קֶזַח וּזְמוֹן דְּשׁוּי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, לָא
תִּלְיָא בְּזִכּוֹן וּבְמַדּוֹת דְּכָל דְּרָא וְדָרָא, אֲלֵא בַּהּ תִּלְיָא, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב
(ישעיה מח) לְמַעַנִי לְמַעַנִי אֶעֱשֶׂה, וְאֶעֱשֶׂה לְמַעַן שָׁמַי. וּבְגִין דָּא כָּל קֶזַח דְּכָל דְּרָגָא
כְּפּוּס זְכּוֹן דְּבִנֵי נֶשְׂא אִיהוּ. וְקֶזַח דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לָא תִּלְיָא בְּזִכּוֹן דְּלַהוּן.

וְאִית עֵיב בְּתַר אֶלְפִי חֲמִישָׁאָה כְּפּוּס הָהִיא מְדָה. וְאִית עֵיב בְּתַר אֶלְפִי
וּמֵאֲתוֹן, כְּפּוּס הָהִיא מְדָה וְאִית מֵאֲתוֹן וְחֲמִשִּׁין וְשִׁית דְּנַח דִּילָהּ, כִּי עֵין בְּעֵין
יִרְאוּ קֶזַח אַחְרָא אִית רַמְיָה כְּפּוּס מְדָה, וְהֵאֵי דְּרָגָא דְּרַעְוָא דְּאִיהוּ קוּדְשָׁא
בְּרִידָא הוּא. תְּרִין קְצִין אֲאַרְיָד. וְדָא וְכָל חֲשְׁבוֹנוֹת וְגִימְטְרִיאֹת דְּקְצִים,
אֲנוּן פְּרַפְרָאוֹת לְחַכְמָה מִכְּתָרָא לְעֵלְא לִית קֶזַח וְחֲשְׁבוֹן, כְּמוֹ שְׁכַתֵּב בְּעַל סֵפֶר
יִצְיָרָה וְלִפְנֵי אַחַד מֵה אֲתָה סוֹפֵר, רִישָׁא דְּכָל קְצִין חֲכָמָה, סוֹפָא דְּכָל קְצִין
אִיהוּ, דְּאִיהִי שְׁכִינְתָא עֲשִׂירָאָה.

עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא כָּלִיל רִישָׁא וְסוֹפָא דְּכָל קְצִין. וְכָל סוֹף אִיהוּ בְּצַדִּיק,
וְכֹלָא אֲתַכְלִיל בְּצַדִּיק דְּכָלִיל תְּלַת אֲבָהוֹן דְּבַהוֹן אֲתַקְרִי שְׁבִיעֵי תְּלַת זְמַנִּין.
הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (בראשית ב) וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי, וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי. וְהֵאֵי אִיהוּ בְּעַב הָעֵנָן, וּמִנְהָ
אֲשַׁתְּכַח שֶׁם בֶּן עֵיב שְׁמֵהוֹן וַיִּסְעֵ וַיְבִיא וַיִּיט, דְּאֲנוּן כָּלִל וּפְרִט וְכָלִל,
דְּאֲתַכְלִיל בְּמִיָּא אֲשָׁא וְרוּחָא. וְאֲנוּן יִמָּא וְאַוִירָא וְרַקִּיעָא.

וְאֲנוּן יִמָּא וְתַקְפָּא דִּימִינָא, מְלֵאָדָּה חֲחֹסֵד וְדָא מִיכָאֵל, דְּאִיהוּ עַל שֶׁם (שמות טו)
מִי כְּמוֹד בְּאֵלִים ה', דִּי שְׁמֵהּ מַכְבִּי דְּסַלִּיק עֵיב, בְּחֲשְׁבוֹן אֲתוּי וְנַהוּרָא
דִּילָהּ מֵיב. וְדָא חִילָא דִּילָהּ (ישעיה מג) כִּי תִלְדָּךְ בְּמוֹ אִשׁ לָא תִכְוֶה. דְּדָא מְכַבֵּי
אֲשָׁא, וּמִיכָאֵל אִיהוּ דְּמוֹת אַרְיָה דְּאִיהוּ אַרְיָה מְפִים. (שמות טו) וַיִּט מִנְשָׁה
אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם, וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם לְחַרְבָּה בְּתַקְפָּא דְּגַבְרִיאֵל שְׁלִיחָא דְּגַבּוּרָה
דְּמִמְנָא עַל חַרְבָּה. וּבְגִין דָּא אֲתַמַּר בַּהּ וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם לְחַרְבָּה, מִסְטְרָא
דְּאוּרִיאֵל שְׁלִיחָא דְּעֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא, אֲפִרִישׁ בֶּין מִיָּא וְאֲשָׁא. הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב וַיָּבֵא בֶּן מַחְנֵה מִצְרַיִם דְּאִיהִי אֲשָׁא נוֹכְרָאָה, וּבֶין מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל
דְּאִיהִי מִיָּא.

וַיְהִי הָעֵנָן מִימִינָא וְהַחֲשָׁךְ דְּרִשְׁעִיעָא מִשְׁמָאלָא, דְּאִזְל לְקַטְרָגָא לְסִטְרָא
דְּשְׁמָאלָא דְּגַבּוּרָה וְלָא קָרַב זָה אֶל זָה כָּל הַלַּיְלָה, וּכְמָא דְּאֲתַפְרִישׁ בֶּין
שְׁמָאלָא דְּסִטְרָא אַחְרָא לִימִינָא דְּקוּדְשָׁא דְּלָא אֲתַקְרִיב לְגַבְהָ הַכִּי מִיַּחַד
בֶּן יִמִּינָא וְשְׁמָאלָא דְּקוּדְשָׁא, דְּבַהּ שְׁמֵהוֹן וְסַפִּירוֹן וְאֲתוֹן וְהוֹן מְשַׁלְשִׁין,
וּבְגִין דָּא וְהִיוּ וְכוּי מְשַׁלְשׁ בְּתַלְתָּא אֲתוֹן. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל שְׁלִישִׁי לְכַהֵן וְלוֹי,
אֲבָל שְׁמֵהוֹן מְרַבְעִין וְאֲתוֹן דְּתַבָּה אַרְבַּע אֲנוּן מְשַׁכִּינְתָּא. וְתַשַּׁע סַפִּירוֹת
אֲנוּן מְשַׁלְשִׁין בְּעֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא. כְּגוֹנָא דָּא חִיכְמָה חֲסִיד נְצִיחַ כְּתִיר
תַּפְּאֲרַת יִסוּד בִּינְיָה גְבוּרָה הוּד, וּמְלָכוּת עֲשִׂירִי לוֹן, וּרְבִיעֵי לוֹן מִסְטְרָא
דְּאִמָּא עֲלָאָה, אִיהִי תְּמִינָאָה, וְתַלְתָּא סַפִּירוֹן אֵלִין, לְבוּשִׁיהוּ חֲשָׁךְ עֵנָן וְעַרְפֵּל.
חֲשָׁךְ לְשְׁמָאלָא, עֵנָן לִימִינָא, וְעַרְפֵּל בְּאֲמַצְעִיתָא, תַּחוֹת שְׁמִים דְּאִיהוּ
עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (תהלים יח) וַיִּט שְׁמִים וַיִּרַד וְעַרְפֵּל
תַּחַת רַגְלָיו. בְּעֵנָן דְּנַפִּיק קֵלָא, דְּאֲתַמַּר בַּהּ (שם צג) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם.

וּכְמָה קָלִים מִתְפּוֹצְצִין מִנָּה, דְּאִתְמַר בְּהוּן מְקוּלוֹת מִיָּם רַבִּים, מְסֻטְרָא דְגִבּוּרָה דְתַמּוֹן חֲשָׁד, דְּבַה (בראשית כ) יִצְחָק וְתִכְהִין עֵינָיו מֵרְאוֹת, דְּנִפִּיק קָלָא דְאִתְמַר בַּה קוֹל ה' חוֹצֵב לְהַבּוֹת אֵשׁ, וּמְסֻטְרָא דְעֶרְפֵּל קָלָא דְאִתְמַר בַּה קוֹל ה' בְּהֶדֶר, הַיְדוּעַ לְיִשְׂרָאֵל נִפִּיק סָבָא, הֵדָא הוּא דְכְתִיב (ויקרא מט) וְהִדְרֵת פְּנֵי זָקוֹן.

תַּלְתָּ קָלִין אַחֲרָנִין מְנַצַּח הוּד יְסוּד, דְּאֲנוּן לְקַבֵּל תַּלְתָּ אַבְהוֹן קָלָא שְׂבִיעָא מֵאֲמָא עֲלָאָה נִפְקָא. וְלְקַבֵּל תַּלְתָּ אַבְהוֹן אֲנוּן, זִית לִימִינָא. גַּר לְשִׁמְאֵלָא. עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא פְּתִילָה דְאִתְאַחִיד בְּתַרְוֵיהוּ. דְאִיהִי עַץ פְּרִי עוֹשָׂה פְּרִי לְמִינוּ. אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ, דָּא מֵאֲנָא דְשַׁרְגָּא וְגַר דְשִׁבְתָּ מְסֻטְרָא דְגִבּוּרָה אֲתוּקְדַת וְאִתְנַהֲרַת. לְמֵאן דְקָרִיב אֲשָׂא נּוֹכְרָא לְגַבְהָ דְבְּגִינָה מְנִי לֹא תִבְעֶרוּ אֵשׁ בְּכָל מְשׁוֹבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשִּׁבְתָּ, וְשִׁכְיִנְתָּא אוֹף הֲכִי אֲתִקְרִיאת גַּר מְסֻטְרָא דְשִׁמְאֵלָא, וְאִתְקִרִיאת אוֹר מְסֻטְרָא דִימִינָא, דְתַמּוֹן (שמות כו) זִית זָד לְהַעֲלוֹת גַּר תִּמְיֵד, וְאִיהוּ שְׁמֹן לְמֵאֹר דְאִיהוּ כִּי גַר מְצוּהָ וְתוֹרָה אוֹר. וְאִיהִי פְּתִילָה מְסֻטְרָא דְעֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא דְאַחִיד בְּתַרְוֵיהוּ.

וּכְגוֹנָא דָּא, זָרַע דְבַר גֵּשׁ לְקַבֵּל מְשַׁחַא וּבְרִית מִיֵּלָה לְקַבֵּל פְּתִילָה. גַּר ה' נְשִׁמַּת אָדָם, לְקַבֵּל גַּר דְשַׁרְגָּא. חִיזוּ תְמִינָאָה אֲמָא עֲלָאָה אֲתִקְרִיאת כֶּן מְרָאָה הַנְּגִה סְבִיב, מְטִיָּה הָאֱלֹהִים. הַנְּגִה מְסֻטְרָא דִימִינָא מְטָה כְּלָפִי חֶסֶד, לְרַחֵם עַל מְאִרֵי תִיּוּבְתָא דְבַה אִתְמַר, כִּי יִמִּינְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׂבִים, מְסֻטְרָא דְשִׁמְאֵלָא מְטָה הָאֱלֹהִים, לְמַחְתָּאָה בַּה לְרִשִׁיעָא. הֵדָא הוּא דְכְתִיב וּמִטָּד אֲשֶׁר הִכִּיתָ בּוֹ אֶת הַיָּאֵר קַח בְּיָדְךָ וְהִלַּכְתָּ, וְשִׁבַּע שַׁבְּתוֹת, לְכָל חַד שְׁבַע יוֹמִין סִלְקִין מִי"ט. וְהֵאֵי אִיהוּ וְסַפְרֵת לָךְ שְׁבַע שַׁבְּתוֹת שְׁנִים, אֲנוּן מִי"ט שְׁנִים. וּמִי"ט יוֹמִין שְׁבַע שַׁבְּתוֹת לְקַבֵּל שְׁבַע שְׁמָהוֹן אֲלִין דְאֲנוּן.

אֲבִיג יִתִּיץ קִרְיַע שְׁטִין נְגִיד יִכִּישׁ בְּטִיר צִתִּיג חֲקִיב טִנִּיעַ יִגִּיל פּוֹזִיק שְׁקוּצִייתָא אֲנוּן שְׁבַע שְׁמָהוֹן וְלְכָל חַד שִׁית אֲתוּן, לְקַבֵּל שִׁית יוֹמֵי שְׁבוּעַ לְכָל שַׁבְּתָא וְשַׁבְּתָא. וְאֲלִין אֲנוּן דְאִתְמַר (ישעיה ה) שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ שֵׁשׁ כְּנָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאַחַד. וְכִלְהוּ מִי"ט שְׁבַע שַׁבְּתוֹת, וְאַרְבַּעִין וְתַרְיִין יוֹמִין דְחַל. וְשְׁבַע שַׁבְּתוֹת שְׁבַע סְפִירָן לְכָל חַד שִׁית דְרָגִין וְסִלְקִין מִי"ט פְּנִים טְהוֹר דְאוֹרִיתָא אֲמָא עֲלָאָה חֲמִשִּׁים יוֹם דְסַפִּירַת הָעֵמֶר. ה' עֲלָאָה מִן מְטִיָּה וְתַלְתָּ דְרָגִין אֲנוּן עֲלָאִין, שְׂרָפִים וְחִיּוֹת וְאוֹפְנֵי קִדְשׁ.

שְׂרָפִים בְּהוּן פְּרַחַת אֲמָא עֲלָאָה דְאִיהִי נְשִׁמַּת כָּל חֵי, וּמְנַה נְשִׁמַּת חֵיִים דְבַר גֵּשׁ, דְאִתְמַר בַּה וַיִּפַּח בְּאִפּוֹ נְשִׁמַּת חֵיִים. וּבְשְׂרָפִים דְאִתְמַשְׁכּוֹן מֵאֲלִין אִיהִי פְּרַחַת בְּכָל לִילְיָא לְגַבִּי אֲמָא עֲלָאָה וּבְכָל שַׁעֲתָא דְחַזְרַת בְּתַשׁוּבָה, דְבְּגִינָא אִתְמַר וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ הָאֲדָמָה חֲשִׁבָנָה חֲמִשִּׁין. רוּחָא דְקוּדְשָׁא דְאִתְמַר בַּה וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. דְאֲנוּן בְּנֵי תוֹרָה, מִיָּם דְאוֹרִיתָא, אִינְטִילַת מְעֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא. הֵאֵי סְלִיקַת בְּכָל לִילְיָא בְּדִי חִינוּן, דְלְכָל חַד ד' גְּדָפִין וּבְהוּן פְּרַחִין לְעֲלָא לְגַבִּי עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא דְאִיהוּ כְּלִיל יֵאֵהֲדוּנְהִי יְהוּה מִימִינָא אֲדָנִי מְשִׁמְאֵלָא. נִפְשָׁא אֲתִיָּא מְסֻטְרָא דְאוֹפְנִים, דְאִתְמַר עֲלֵיהוּ (יחזקאל א) מְרָאָה הָאוֹפְנִים

וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּעֵין תְּרָשִׁישׁ. אֶתְמַר הִכָּא תְּרָשִׁישׁ וְאֶתְמַר בְּשִׁיר הַשִּׁירִים (שיר ה)
יָדִיו גְּלִילֵי זָהָב מִמְּלָאִים בְּתְרָשִׁישׁ.

וְאִף עַל גַּב דְּהָא אוֹקִימְנָא לְעִיל שְׂרָפִים וְחִיּוֹת וְאוֹפְנִים. בְּכָל אֶתְר
דְּמִתְחַדֵּשׁ בַּהּ רְזִין צְרִידָא לְאַחְזָרָא לֹוֹן שְׂרָפִים לְקַבֵּל גְּדַפִּין דְּכְרוּבִים. וְחִיּוֹת
לְקַבֵּל גּוּפָא דְכְרוּבִים. אוֹפְנִין לְקַבֵּל רְגְלִין דְּכְרוּבִים דְּאֲנוּן עֲגוּלִין. מְשַׁגְלוּ
יִשְׂרָאֵל הוּוּ מִתְמַעֲטִין גְּדַפִּין דְּחִינוּן, וְכְרוּב חַד דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא
אֶסְתַּלַּק לְגַבֵּי הַהוּא מְכֻסָּה דְּאֶתְמַר בַּהּ (תהלים יח) וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב וַיַּעֲרֹף.

אֶשְׁתַּאֲר כְּרוּב תְּנִינָא דְּאִיהִי שְׂכִינְתָא בְּגִלְוֹתָא, זְכָאָה אִיהוּ מָאן דְּמַחְבֵּר לֹוֹן
בְּשַׁפְּוֹן שְׂלִים בְּחִי עֲלָמִין, דְּאִיהוּ לְשׁוֹן לְמוּדִים, כְּלִיל חִיִּי בְּרַכָּאן דְּצִלוֹתָא,
דְּבַהּ מִתְכַּנְשֵׁין שְׂרָפִים וְחִיּוֹת וְאוֹפְנִים כְּלָהוּ גְּדַפִּיהוּ פְּתִיחוֹן לְקַבֵּל, וְקָלָא
דִּילָהּ אֶשְׁתַּמַּע מְגוֹ עֲמוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וְשִׁמְעִין לְגַבֵּיהוּ, הִדָּא הוּא דְּכִתְיַב
(יחזקאל א) וְאֶשְׁמַע אֶת קוֹל כְּנַפְיָהֶם.

בְּאֵן אֶתְר אֶשְׁתַּמַּע בְּקִרְיַאת שְׁמַע, וּבְאֵן אֶתְר אֶתְפַּתְחוּ, כִּד יִשְׂרָאֵל אֶמְרִין
אֲדָנִי שְׁפַתִּי תִפְתַּח, אֲדָנִי, שְׂכִינְתָא כִּד אִיהִי אֶתְפַּתְחַת לְקַבֵּלָא לְבַעֲלָהּ,
מִתְפַּתְחוּן שְׂרָפִים וְחִיּוֹת וְאוֹפְנִים. גְּדַפִּיהוּ וְגַבֵּהּ לְקַבֵּלָא לֹוֹן לְמֵאֲרִיהוּן.
הִדָּא הוּא דְּכִתְיַב (ש) וּפְנִיָהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרוּדוֹת מְלַמְעָלָה. הָא אֲנוּן כְּרוּבִים
דְּכָר וְנוֹקְבָא כְּחָדָא. בְּצִלוֹתָא דְּעַמִּידָהּ אֶתְמַר, בְּשְׂרָפִים וְחִיּוֹת וְאוֹפְנִים,
(ש) בְּעַמְדָם תִּרְפִּינָה כְּנַפֵיהֶם, בְּעַמְדָם וְדָאִי יִשְׂרָאֵל בְּצִלוֹתָא דְּעַמִּידָהּ,
בְּהֵהוּא זְמַנָּא אֲנוּן כְּרוּבִים וּפְנִיָהֶם אִישׁ אֶל אַחֵיו בְּהֵהוּא זְמַנָּא. צְלוֹתִין
מִתְקַבְּלִין בְּרַעוּא, דְּאֶתְמַר עֲלֵיהוּ תַפְלוֹת כְּנַגְדַּת תְּמִידִין, וְעוֹד הָא אוֹקְמוּה
מִכָּל מְקוֹם דְּאִין עֲבוּדָה אֶלָּא תַפְלָה דְּשְׁקוּלָה אִיהִי צְלוֹתָא כְּעַבּוּדַת
הַכְּהֻנִים וְכַקְרָבְנָא דִּילְהוּן.

דְּבַזְמַנָּא דְּכְרוּבִים דְּאֲנוּן עֲמוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, וְשְׂכִינְתָא לָאוּ אֲנוּן אֲנַפִּין
בְּאֲנַפִּין, צְלוֹתָא לָא מִתְקַבֵּל, וְנַפְק סַמְאִיל דְּאִיהוּ כְּלָבָא לְמִיכָל קְרַבְנִין
דִּילְהוּן, דְּאֲנוּן צְלוֹתִין, וְהָאִי אִיהוּ (ויקרא ט) וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלְּפָנֵי ה' וַתֹּאכַל
אוֹתָם. וְדָא אֶכִּילָה דְּקְרַבְנִין דְּאֲנוּן צְלוֹתִין דִּישְׂרָאֵל, וְאֶתְמַר בְּהוּן וַיְמִיתוּ
כְּגוֹנָא דְּבְנֵי אַהֲרֹן, וְלִית מִיתָא לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא עֲנִיּוֹתָא, וּבְאֵלִין אֲנַפִּין
דְּכְרוּבִים אֶתְמַר (שמות לג) וַדְּבַר ה' אֶל מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים.

קָמוּ כְּלָהוּ מִמְּאָרִי מִתְנִיתִין וּמְלֶאכִין וְאֶמְרוּ מַאי נִיהוּ דְּגַלִּי רְזִין אֵלִין.
אֶלָּא וְדָאִי דָּא אִיהוּ דְּאֶתְקַרֵי סַפֵּר הַזֶּהָר, בְּדַרְגָּא דִּילָהּ דְּאִיהוּ בְּדִיוֹקְנָא
דְּמֵאֲרָה, דְּאֶתְמַר בַּהּ (דניאל ד) רַבָּא אֵילָנָא וְתַקִּיף, דְּבַרְגְלוֹהִי תַטְלַל חִיּוֹת
בְּרָא, דְּאֲנוּן חִיּוֹת הַקָּדֵשׁ. וּבְעַנְפוֹהִי יַדְדוֹן צְפָרִי שְׂמִיָּא דְּאֲנוּן נִשְׁמַתִין עֲלָאִין
וּמְנַה יִתְזוֹן כָּל בְּשָׂרָא דָּא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא וְלֹא עוֹד אֶלָּא בְּבַת עֵינׁוֹי נְהָרָא
שְׂכִינְתָא, דְּבִגִּינָהּ אֶתְמַר (שמות ג) וַיֵּרָא מִלְּאֶד ה' אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ
הַסֵּנֶה. וְדָא בִּיַת לִיב בַּת כְּלִילָא מַעֲשֵׂר אֶמִירָן וְלִיב נְתִיבוֹת דִּילָהּ. דְּאֲנוּן
לִיב אֶלְהִים דְּעוּבָדָא דְּבְרָאשִׁית. דְּבִגִּין הָאִי לִיב אֶתְמַר הַלֵּב רוּאָה הַלֵּב
שׁוֹמַע. בְּעֵין דִּילָהּ נְהִיר עֲמוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא.

בתלת גונון דעינה ימינא נהרין תלת אבהו. בתרי גדפי עינא דילה, פתחין וסגרין תרי סמכי קשוט. ברב דעינא דאחיד בתרי גדפי עינא דילה דא צדיק. בת דקיקא זעירא אית מלגאו, תחות בת עינא עלאה ודא שכונתא תתאה. דבת עינא עלאה תמן חכמה לב אמא עלאה.

אור דנהיר בבת עינא דאיהי יי ועמה אתקרי אויר הקדמון, דא כתר עלאה. ועוד בשבעה גלדי עינא דילה, נהרין נשמתין דרבי שמעון ושית חברוי. ועליהו אתמר (זכריה ד) שבעה ושבעה מוצקות, ואית דפריש לון הכי בי"ד אתון דשמא מפרש. בז' גלדי עינא ותלת גוני עינא, נהרין עשר אתון דאנון יו"ד ה"א וא"ו ה"א, והאי איהו (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם בתרי כרובי עינא ובתרי עפעפי עינא, נהרין פני אדם דאנון ד' ואנון יהו"ה. ועליהו אתמר ודמות פניהם פני אדם, דמות תלת חיון אנון דמות אנפי אדם, כל אבר ואבר דילה, אשתכח רשות היחיד, דרחבו ד' וגבהו עשרה, דאנון י"ד אתון דשמא מפרש, באברין דילה מקננו כל נשמתין דששים רבוא דישראל. דששים רבוא דמלאכים פלהו דמתפנשין בהאי חבורא, מקננון בה.

אמרו נשמתין דמתיבתא עלאה, ודאי האי איהו דדרגה עמודא דאמצעיתא דעתיד לאתגליא בדרא דמלכא משיחא אתגליא בה. ורזא דמלא קרא אוכח, מיה שהיה הוא שיהיה. ובה ממכו"ן שבת"ו השג"ח אל כל יושבי הארץ.

קום רעיא מהימנא לאתערא לההוא דאתמר בה אני ישנה ולבי ער. וכמה אנון דמיכין ושינתא בעיניהון, דלא פתחין לון לאתעסקא ברזין דאורייתא, דכל רז אור אתקרי, לאנהרא בה לבת עינא ולאיתערא לה בה לגבי בעלה, דאיהי דמיכא בגלותא בין אנון מארי תורה. דלית חד מניהו דיתער לה בבעלה דאיהו ר"ז אור דנהיר בה בבת עינא. דרז אור איהו בחשבון.

דהא אנת הוא דאתמר בה משה קבל תורה מסיני. דהא הווי פלהו נביאנא וחכמיא ומארי קבלה לגבד, כסיהרא וכוכביא ומזלי דלית לון נהורא אלא משמשא. ובגין דאתמר בד' פני משה כפני חמה. קום אנהיר לון דעד דאמת אנהיר לון, פלהו הווי בחשוכא ולית לון נהורא. דבאתר דאנת תשתפח, עמודא דאמצעיתא אשתפח תמן, דאיהו כליל עלאין ותתאין. אנת הוא חיזו דכל מראות דנבואה, דאתמר בהון (יחזקאל א) ואראה מראות אלהים. חיזו תשיעאה (שס) מראה דמות כבוד ה'. ודא חכמה דאית בה כ"ח מיה, וכמה חשבונות וגימטריאות אית תמן, דאתמר בהון תקופות וגימטריאות פרפראות לחכמה. ואנון מ"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א איהו (נ"א אנון) עשר ספירות. דאמר בעל ס"י עשר ולא ט' ולא י"א, כגונא דעשר אתון דשמא מפרש, דלא לאוספא עליהו יותר מעשר, ולא למגרע מניהו וחשבון דעשר אתון אליו אנון מ"ה. כח דילה אנון כ"ח אתון דאנון תולדין דעשר אליו. ואנון יו"ד ה"א וא"ו דלית, ה"א אל"ף, וא"ו אל"ף וא"ו, ה"א אל"ף. עשר אתון לקבל עשר אצבען. כ"ח אתון לקבל כ"ח

פֶּרְקִין דְּעֶשֶׂר אַצְבָּעוֹן. וּבְגִינֵיהוּ אֲתָמֵר (במדבר יד) וְעַתָּה יִגְדֵּל נָא כִּיח אֲדָנִי. וּבְגִין הָאֵי כַח אֲתָמֵר דְּמָאן דְּלֹא יָדַע בְּגִימְטְרִיאוֹת וְחֻשְׁבוֹנוֹת דִּילַהּ, עֲתִיד לְנַחְתָּא לְשָׂאוֹל, כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ בְּמִדְרָשׁ (קהלת ט) כִּי אִין מַעֲשֵׂה וְחֻשְׁבוֹן וְדַעַת וְחֻכְמָה בְּשָׂאוֹל אֲשֶׁר אֲתָה הוֹלֵךְ שְׂמָה, מִיָּה אִיהוּ כְּבוֹד אַחַד. כְּגוֹנָא דָּא וְאִו חֻשְׁבְּנָה אַחִיד כְּבוֹד. אִיהוּ יוֹיֵד הִיא הִיא. וְכְבוֹד אִיהוּ חֻשְׁבוֹן לִיב, וְאִיהוּ (נִיָּא וְהָאֵי אִיהוּ) לִיב אַחִיד. וּבְגִינָה אֲתָמֵר (יחזקאל א) הוּא מְרָאָה דְּמוֹת כְּבוֹד הִי. וְעוֹד מַה בְּאַתְּוֹן מִים הִיא דְּסֻלִּיק בְּגִימְטְרִיָּא אֶהְיָה אֲדָנִי וְחֻשְׁבְּנָה אֱלֹהִיִּים. וְדָא כְּנוֹי דְּשָׂמָא מְפָרֵשׁ דְּהִכִּי סֻלִּיק אֱלֹהִיִּים בְּגִימְטְרִיָּא כְּנוֹי. וְהָאֵי אִיהוּ הַשֵּׁם בְּכְנוֹי. הַפִּסָּא הִכִּי סֻלִּיק אִיהוּ בְּחֻשְׁבְּנָה כִּי כִּיפ וְאִו, אִיהוּ.

יְהוָה אֱלֹהִיִּים בְּגִימְטְרִיָּא אִי תוֹסַפֵּת אַחֲזִי דְּשָׂמָה וְכְנוֹיָהּ אַחַד. וְלֹאוּ אִיהוּ כְּגוֹנָא דְּבֵר נֶשׁ דְּאִיהוּ אַחַד וְכְנוֹיָהּ אַחַד, אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וְשָׂמָה וְכְנוֹיָהּ כְּלֹא חַד. אֲלִין תִּשַׁע מְרָאוֹת חֲזָא יְחֻזְקָאֵל מְגוּ תִּשַׁע צוּרוֹת אַחֲרָנִין. חִיזוּ עֲשִׂירָאָה דְּאִיהוּ כְּתֵר מְפֻלָּא וּמְכֻסָּה, לֹא גְלִי בַּה שׁוּם מְרָאָה בְּעֻלְמָא. הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (שם) וְאַרְאָה וְאֶפֶל עַל פָּנָי וְלֹא אָמַר מֵאֵי חֲזָא. בְּגִין דְּאֲתָמֵר עֲלֵהּ בְּמְפֻלָּא מְמַדְּ אֵל תִּדְרֹשׁ וּבְמְכֻסָּה מְמַדְּ אֵל תִּחְקֹר, אִין לָדַע סֻק בְּנִסְתָּרִים.

מָאן מְסֻתָּרִים דִּילַהּ. אֲנוּן שִׁית מָאָה וְעֶשְׂרִים סֻתְרֵי תוֹרָה גְּנִיזִין (נִיָּא רִזִּין) דְּתִלְוִן מְנַה, כְּחֻשְׁבוֹן כְּתִיר וְכֹל חַד אוֹלִיף רְזָא לְעֻלָּא מְנַה, וְאֲנוּן עֲלָמִין גְּנִיזִין לְהַהוּא מְפֻלָּא דְּאִיהוּ עֲלֵת כָּל עֲלָאִין. קוּם רְעִיָּא מְהִימְנָא גְּלִי שְׂבַחוּי, דְּהָא רְשׁוּ אֲתִיָּהִיב לָד מוֹן עֲלֵת כָּל הַעֲלוֹת. וְעֵנן וְעֲרַפֵּל אָבָא וְאֶמָּא. וְזִי עֲנִי כְּבוֹד שְׁבַע סְפִירָן. שְׁקִיּוּ דְּאֲלִין עֲמָמִין אֲנוּן יוֹיֵד הִיא וְיִוֹ הִיא דְּסֻלִּיק לְחֻשְׁבוֹן עִיב. וְעֵלָה אֲתָמֵר (ישעיה יט) הִנֵּה הִי רוֹכֵב עַל עֵב קַל וּבָא מְצָרִים. וְעֶשֶׂר סְפִירָן אֲתִתְלִילָן בַּה מְסֻטְרָא דְּחֻסָּד, וּמְנַה שֵׁם בִּין עִיב כְּתִיב בְּדְרוּעָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא כְּמָא דְּאוֹקְמוּהָ בְּסֻפֵּר רְזִיאֵל, בְּשַׁעוֹר קוּמָה דְּאִיהוּ הָוָה סְפָרָא דְּאָדָם קְדָמָאָה.

וְכַד סֻלִּיקַת שְׂכִינְתָּא בְּאֲלִין עֲנָנִין, סֻלִּיקַת בְּחֻשְׁאֵי בְּצֻלוֹתָא בְּחֻשְׁאֵי. וְכְמָה חִינּוּ דְּאֲזִלוּן בְּאוּרָא דְּאֲנוּן שְׂרָפִים חֻשְׁמָאֵלִים, עֶשֶׂר כְּתוֹת אֲנוּן כְּלָהוּ פִתְחִין גְּדַפְיָהוּ לְגַבָּה. הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (יחזקאל א) וּפְנִיָּהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרוּדוֹת מְלֻמְעָה. לְקַבְּלָא שְׂכִינְתָּא עֲלֵיהוּ וְכַד סֻלִּיקַת, סֻלִּיקַת בְּכֻלְהוֹן בְּאֲלִין הַבְּלִים דְּפּוּמָא, דְּאֲנוּן שְׁבַע הַבְּלִים דְּאֲמַר קְהֵלֵת וּתְלַת גְּנִיזִין.

וְכַד סֻלִּיקַת עֲלֵיהוּ מִיָּד נַחַת קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְקַבְּלָא לָהּ בְּכְמָה חִילִין וּמְשָׁרְיָן. מְשָׁרְיָן דְּשִׁכְנַת סֻלִּיקִין עִם שְׂכִינְתָּא, וּמְשָׁרְיָן דְּמִלְכָּא נַחְתִּין עֲלֵיהוּ, וְאֲנוּן מְרַכְבֵּת תִּתְּאִין מְעֻלָּאִין, וּמְקַבְּלִין אֲלִין מְאֲלִין בְּחֻדְוָא בְּנֻשִׁיקוּ. וְרְזָא דְּמֻלָּה (בראשית כח) וְהִנֵּה מְלָאכִי אֱלֹהִים עֲלִים וְיִרְדִּים בּוֹ. וְהִנֵּה מְלָאכִים דְּשְׂכִינְתָּא דְּאִיהִי אֲתַעְבִּידַת אֱלֹהִים, עוֹלִים וּמְלָאכִים יוֹרְדִים בּוֹ לְגַבָּה. זְכָאָה צֻלוֹתָא דְּבֵר נֶשׁ דְּאִיהִי אִית עֲבִידַת סֻלְסֻלְסֻל לְתִרִין מְשָׁרְיָן דְּמִלְכָּא וּמְטְרוֹנִיתָא. וּבְגִין דָּא כַּד סֻלִּיקִין מְשָׁרְיָן דְּמְטְרוֹנִיתָא, סֻלִּיקִין בְּחֻשְׁאֵי, וְכַד

נחתיך משריך דמלכא עליהו, אנון ממלךו עליהו, בההוא זמנא איהו
יחודא דקול ודבור פחדא.

יאההונהי דבגינה אתמר גדול העונה אמן יותר מן המברך. והא אוקמוה
וכד נחתיך משריך דמלכא, נחתיך בקלין הדא הוא דכתיב (שמות יט) ויהי
קולות וברקים וענן כבד על ההר וקול שופר חזק מאד. דהכי ארח דמטרא
לסלקא עננא בחשאי, ולנחתא נטרא בקולי קולות. ולית מטרא אלא
שקיו דאורייתא לגבי שכינתא. דשכינתא איהי שרגא, דאתמר בה היא
העולה. ישראל פתילי משחא אורייתא להעלת נר תמיד ובזמנא דצלותא
דאיהי מצוה סליקת באורייתא, לית לה כבה עולמית.

וכד צלותא איהי עת רצון קדם ה'. אתחזיא קשת בגונוי נהירין בעננא,
בההוא זמנא וראיתי לזכר ברית עולם. דבאלין גונוי נהירין אשתמודע
דשכינתא סליקת קדם ה' בעובדין טבין דישראל אם לא אתחזיא קשת
בגונוי נהירין איהי קא רמיזא (בראשית ט) סכותה בענן לך מעבור תפלה.
ואתחזיא בלבוש דעננא אכמא.

אם קשת בה בגונוי חשיכין חדיכין איהי קא רמיזת אל תראוני שאני
שחרחרת. ואם גוני דקשת נהירין, איהי קא רמיזת שחורה אני ונאנה
שחורה אני בעננא אכמא, ונאנה בגונוי שפירין. נהירין דקשת בעובדין
טבין דישראל.

ואגרא דצלותא דתקוונא דא, כד נפקת נשמתא מן גופא לאזלא לעלמא
דאתי, כמא דאיהו אוקיר לשכינתא, ולביש לה בכמה עננין דלבושין
יקירין, דאתקריאו ענני יקר, וסליק לה בצלותה לגבי קודשא בריך הוא,
בשירין וזמירות ותשבחות והודאות, דצלותא הכי סליק לה קודשא בריך
הוא לעלמא דאתי לנשמתה בלבוש ענני יקר ובכמה שירות ותשבחות
והודאות כגוונא דנפקו ישראל ממצרים בענני יקר ובגוונה. הדא הוא
דכתיב (שמות טו) אז ישיר משה ובני ישראל וגו'.

וכמה דסליק לה בכמה משריך דמלאכים, ונחית לגבה משריך דקודשא
בריך הוא לקדמותה וקודשא בריך הוא עמהו, הכי סליק לנשמתא מן
גופא במשריך דשכינתא ונחית קודשא בריך הוא לקדמותא במשריך
דילה.

וכמה דאעטר לקודשא בריך הוא בתפלין דרישא, ואתקין לה פרסא
בציצית, כמה דאוקמוה, (ישעיה ט) והיכן בחסד פסא. הכי קודשא בריך
הוא תקן לנשמתה פרסא, ותקן לה דירה במזוזה, ואעטר לה בכתרא
דילה.

וכמה דקשר לשכינתא בקודשא בריך הוא בקשורא דתפלין, ומחד לה בה,
הכי רוחא דילה קשיר עם נפשא, ונשמתא עם בעלה, דאיהו אדם, ותקין
לה דירה עמה, וסימנא (משלי כ) נר ה' נשמת אדם. גי'ר נפ"ש רוי"ח. ואנון

אֲצִילוֹת דְּשִׁכְיִנְתָּא, וְעִמּוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא דְּכָלִּיל שֵׁית סְפִירָן. נִשְׁמַת אָדָם אֲצִילוֹתָא דְּאִמָּא עֲלָאָה וְחֻכְמָה. דִּתְנִמן מִיָּה דְּאִיהוּ אָדָם קְדָמָאָה. מִחֲשָׁבָה כְּתָר עֲלָאָה, תְּפִלִּין עַל רִישָׁא דְּאָבָא וְאִמָּא. וּבְגִין דָּא אֲתִמַּר בְּבַר נֶשׁ, בְּמִדָּה שְׂאָדָם מוֹדֵד, בְּהַ מוֹדֵדִין לוֹ. וּבְגִינִיהוֹן דְּבְנֵי נֶשׂא אֲתִמַּר (שְׁמוּאֵל א ב) כִּי מִכְבְּדֵי אֲכַבְדּוּ וּבּוֹזֵי יִקְלוּ, וְלֹא עוֹד אֲלֵא מָאן דִּישְׁתַּדַּל בְּאוֹרִיתָא אִית לֵה חִירוֹ.

וּכְעַן צְרִיךְ לְפָרְשָׁא עַל פּוּמָא דְּסִלְיָקָא צְלוֹתָא מְנָה. כְּצִפּוֹר וּכְיוֹנָה וּכְנֶשֶׁרָא. וַיִּשְׂרָאֵל כִּד נִפְקוּ מִמְצָרִים נִפְקוּ כְּיוֹנָה דְּבִרְחַת, וְנֶחַץ הָוָה רָדִיף אֲבִתְרָה הֲכִי אִית צְלוֹתָא דְּמִסְטָרָא דִּילֵהּ שְׁכִינְתָּא אִיהִי פְּרָחָא בְּהַ כְּיוֹנָה וְסִמְאִ"ל וְחִילָה רָדִפִּין אֲבִתְרָאָה בְּכֻמָּה חוּבִין דְּאוֹלְפִין עַל מְאָרָה דְּהִהִיא צְלוֹתָא, וְאוֹלִיף לוֹן בְּגִבּוֹרָה לְעַכְבָּא שְׁכִינְתָּא תַּמּוֹן, דְּלֵא סִלְקָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהִהִיא צְלוֹתָא. וְאִיהוּ הַהוּא צְלוֹתָא דְּיִשְׂרָאֵל עַל יַמָּא, דְּהוּוּ בְּלֵא זְכוּ דְּאוֹרִיתָא וְעוּבְדִין טְבִין, וְהַמִּים לְהֵם חוּמָה וְהֲכִי אֲנוּן צְלוֹתִין מְעַכְבִּין.

וְאִם חוּזְרִין בְּתִיּוּבְתָא. מְאָרִי דְּצְלוֹתִין אִיהוּ דְּאִמַּר לְגַבֵּי שְׁלוּחָא דְּצְלוֹתִין מִטְטָרוֹן, מַה תִּצְעַק אֵלַי, מְלִיל לְצְלוֹתִין דְּנִטְלִין בְּמִטְלָנוֹתְהוֹן הֲדָא הוּא דְּכִתִּיב (שְׁמוֹת יד) דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ. לְבַר נֶשׁ דְּאִזִּיל בְּאוֹרְחָא וְרָדִיף אֲבִתְרָה הַהוּא מְאָרִי מִנְדִי דְּמִלְכָּא, וְאֲחִיד בְּהַ עַד דְּפָרַע מִנְדָּה בְּלוּ וְהִלְדִּי. בְּגִין דְּבִרְחַת אִיהוּ צוּחַ לְמָאן דְּאִפִּיק לֵה. יִתִּי מְאָרִי וַיִּמָּא אִמָּא לֵה דְּיִזִּיל לְאוֹרְחָה דְּאִנָּא פְּרַעְתָּה. אֲתָא מַה עֵבֵד טְבַע רִישָׁה בְּטִיט וְקִטֵּל לֵה, הֲכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵבֵד בְּמִצְרָאִי. הֲדָא הוּא דְּכִתִּיב (שְׁמוֹת טו) מִרְכָּבוֹת פְּרַעַה וְגוֹי טְבַעוּ בַיָּם סוּף.

וּמָאן גְּרִים דְּרָדִפִּין אֲבִתְרִיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְּעַד לֵא הָוָה לוֹן אוֹרִיתָא לֵא הָוָה שְׁטַר חִירוֹ. בְּגִין דְּאוֹרִיתָא אִיהִי שְׁטַר חִירוֹ לְבְנֵי נֶשׂא, מִיַּצֵּר הָרַע וּמִמְלָאָדְּ הַמּוֹת וּמְכַל מְקִטְרִי דְּעֲלָמָא. הֲדָא הוּא דְּכִתִּיב (שֵׁם לב) וְהַמְכַתֵּב מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא חָרוֹת עַל הַלַּחַת. וְדָא אִמָּא עֲלָאָה שְׁנַת הַחֲמֻשִּׁים, דְּמִתְמָן אוֹרִיתָא דְּאִיהוּ עִמּוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא אֲתִקְרִי חִירוֹ, דְּמִתְמָן אֲתִיָּהִב (חֲסֵר כאו) לְגַבֵּי יוֹנָה קְדִישָׁא דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא, דְּמִסְטָרָא' אֲתִקְרִיאוּ יִשְׂרָאֵל יוֹנָה.

וְהֲכִי כִד צְלוֹתָא דְּאִיהִי יוֹנָה סְלִיקַת בְּאוֹרִיתָא, מַה כְּתִיב בְּהַ (ישעיה נא) כִּי לֹא בְּחַפְזוֹן תִּצְאוּ וּבְמִנוּסָה לֹא תִלְכוּן כִּי הוֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם ה' וְגוֹי. וְאֵלִין אֲנוּן צְלוֹתִין דְּמְאָרִי דְּאוֹרִיתָא. דְּסִלְיָקָא כְּנֶשֶׁרָא דְּלֵא דְּחַלַּת מְכַל עוֹפִין דְּעֲלָמָא. וּמִסְטָרָא דְּאֲנוּן אִיהִי מִטְרוֹנִיתָא דְּרָדִף הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם. וְאִית דְּיִמָּא הֲכִי וְכֵלָא קְשׁוּט.

וּמִסְטָרָא דְּמְאָרִי מְקָרָא סְלִיקַת צְלוֹתָא כְּצִפּוֹר. וּמִסְטָרָא דְּמְאָרִי מְשָׁנָה סְלִיקַת כְּיוֹנָה. וּמִסְטָרָא דְּמְאָרִי קְבֵלָה סְלִיקַת כְּנֶשֶׁרָא, מִטְרוֹנִיתָא עַל כֵּלָא. אֲבָל מִסְטָרָא דְּאֵלִין דְּלִית בְּהוּ מְקָרָא מְשָׁנָה וְקְבֵלָה, דְּאֲנוּן עֲמִי הָאֲרָץ, לֵה סְלִיקוּ בְּהוֹן. וּבְגִין דָּא אֲמַר קְהֵלַת בְּאַרְח רְמִיזָא, (קְהֵלַת ג) כִּי מִי יוֹדַע רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הַעוֹלָה הִיא לְמַעְלָה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיּוֹרֵדֶת הִיא לְמַטָּה

לְאָרֶץ. וְרוּחַ הַבְּהֵמָה אֵלַיִן אֲנוּן עִמִּי הָאָרֶץ. וְלִזְמַנִּי נִפְקִין מִנִּיהוּ זֶרְעָא
מַעֲלִיא בְּנֵי תוֹרָה לְאַסְתִּילְקָא בְּהוּן בְּגִין דָּא אוֹקְמוּהּ מִכָּל מְקוֹם הַזְּהֵרוּ
בְּעִמֵּי הָאָרֶץ דְּלִזְמַנִּי נִפְקִין מִנְהוּן בְּנֵי מַעֲלִיא מֵאֲרֵי אוּרִיתָא.

קָם בּוֹצִינָא קְדִישָׁא וְכִלְהוּ מִשְׁרִין לְנִשְׁקָא הֵהוּא סָבָא פֶּרַח. אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן וְדָאֵי הֵהוּא סָבָא, לָא בְּעָא לְנִטְלָא אֲגָרָא מִנּוּן לְנִשְׁקָא לֵהּ, וּבְגִין דָּא
פֶּרַח. זַפְּאָה חוּלְקֵנָא דְּזַכִּינָא לְמִשְׁמַע אֲגָרָא דְּפִקוּדָא דְּצִלוּתָא בְּעֵלְמָא
דָּאֲתִי.

קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, אָבָא מָאן הִוָּה הֵהוּא סָבָא. אָמַר וְדָאֵי רַב הַמְּנוּנָא
סָבָא, אֲשֶׁתְּמוּדַע דְּנִשְׁמַתָּה נִחְתָּא מִתְּלַבְּשָׁא בְּאֹיִרָא דְּהֶבֶל דְּאוּרִיתָא.
דְּבִזְמַנָּא דְּצִדִיקָא מִתְּעַסְקִין בְּאוּרִיתָא, כָּל אֵלַיִן הֶבְלִים דְּסִלְקִין
מִפּוּמִּיהוּן בְּאוּרִיתָא, כְּמָה נִשְׁמַתִּין דְּהֵהוּא עֲלֵמָא רַכְבוּ עֲלֵיהוּ וּמִתְּלַבְּשׁוּ
בְּהוּ. וְקֵלִין וְדַבּוּרִין דְּאוּרִיתָא אֲתַעְבִּידוּ לוֹן כְּסוּסוֹן, וּרְכַבִּין עֲלֵיהוּ וְנִחְתִּין
בְּהֵאֵי עֲלֵמָא. וְאַפְלוּ מִלְּאָכִין. וְכָל שְׁכַן בְּחַבּוּרָא דָּא, וּבְמֵאֲרֵי דְּהֵאֵי חַבּוּרָא
דְּבִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא הִטָּה הַשְּׁמַיִם וְשְׁמַיִ הַשְּׁמַיִם כְּגוֹנֵי דְּסִינֵי, וְאִיהוּ
נְחִית עֲלֵהּ לְאַקְמָא שְׁכִינְתָּהּ בְּשִׁתִּין רַבּוּא דְּמִלְּאָכִין. וּבְכָל נִשְׁמַתִּין
דָּאֲתַבְּרִיאוּ וְעִתִּידִין לְמַבְרִי. הֵדָּא הוּא דְּכֹתִיב (דְּבָרִים כט) כִּי אֵת אֲשֶׁר יִשְׁנֹוּ
פֶה עִמָּנוּ וְגוֹמֵר. וּבְנִשְׁמַתִּין דְּאַצִּילוּתָא דְּפּוּמָה אִיהִי סִינֵי. וְקֵלָא דִּילָהּ אֲתָא
כְּגוֹנָא דְּקֵלָא דְּמֵאֲרָה דְּאֲתַמַּר בֵּהּ (דְּבָרִים ד) קוֹל דְּבָרִים אֲתָם שׁוֹמְעִים. וְכָל
דְּבוּר וְדַבּוּר אֲתַעְבִּיד מִנְהּ מִלְּאָךְ. וְנִשְׁמַתָּא דִּילָהּ בְּגִינָה מְכַרְיִזִין לְעֵלָא, כְּד
סִלְקָא בְּכָל לִילָא הָבוּ יִקְרָא לְדִיוֹקָנָא דְּמִלְּכָא. אֲדִהֲכִי הָא רַעֲיָא מְהִימָנָא
קָא אֲתִי נָטַל קֶרְטָא בִּידָּהּ.

פֶּתַח וְאָמַר זֶרְקָא מִקֶּף שׁוֹפֵר הוּלְדָּהּ סְגוּלְתָּא. נָטַל תְּלַת אַבְנִין וְזָרִיק לוֹן
לְגַבֵּי עֵלָא. וְכַד זָרִיק לוֹן אֲתַעְבִּידוּ אַבְנָא חֲדָא, וְאָמַר לְמֵאֲרֵי מְתִיבְתָּא,
קִבִּילוּ הֵאֵי אַבְנָא לְגַבֵּיכּוּ, דְּהֵא שְׁכִינְתָּא אִיהִי בְּגִלוּתָא וְלִית בְּכוּ מָאן
דִּיתַעַר לְגַבֵּהּ לְרַצָּאָה לֵהּ לְגַבֵּי בְּעֵלָהּ וְלֵא עוּד אֵלָא כְּמָה מֵאֲרֵי מְדַרְשׁוֹת
דְּאֲנוּן חַבְרִין לְגַבֵּיכּוּ, צוּחִין בְּכָל יוֹמָא וְלִילָא בְּאוּרִיתָא דְּבַעַל פֶּה, בְּכִמָּה
קוּשְׁיָן. וְצוּחִין בֵּהּ בְּכַלְבִּין דְּאֲמַרִין הַב הַב. כְּגוֹנָא דְּגִיחֵנְס דְּצוּחַ הַב הַב,
הֵדָּא הוּא דְּכֹתִיב (מְשָׁלִי ו) לְעֵלְקָה שְׁתֵּי בָנוֹת הַב הַב. הַב לָן עוּתַרָּא בְּעֵלְמָא
דִּין. הַב לָן עוּתַרָּא בְּעֵלְמָא דָּאֲתִי. כְּמָה דְּאוֹקְמוּהּ לְמִד תוֹרָה הַרְבֵּה וְיִתְנוּ
לָךְ שְׁכָר הַרְבֵּה. וְלִית מָאן דִּישְׁתַּדֵּל בְּאוּרִיתָא, לְסִלְקָא בֵּהּ שְׁכִינְתָּא מִן
גְּלוּתָא, וְלִיחְדָּא לֵהּ עִם בְּעֵלָהּ דְּאֲנוּן אֲטִימִין דְּעִינִין סְתִימִין דְּלָבָא, וּבְגִין
דָּא קֵלָא נִפְקָ בְּכָל לִילָא כְּד נְחִית קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן, דְּסִלְקִין
נִשְׁמַתִּין קַמָּה, וְהֵהוּא קֵלָא אָמַר קֵרָא כְּדִכְתִּיב (ישעיה מ) קוֹל אוֹמֵר קֵרָא.
זִיל וְאַמָּא לוֹן דִּישְׁתַּדֵּלוּן בְּאוּרִיתָא לְחַבְרָא שְׁכִינְתָּא עִם קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא.
כְּגוֹנָא דְּדוּד דְּאָמַר (תְּהִלִּים קלב) אִם אֲתוּן שְׁנַת לְעִינֵי לְעַפְעַפִּי תְּנוּמָה עַד אֲמַצָּא
מְקוֹם לֵהּ. וְאִיהוּ הִוָּה מִשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִיתָא לְחַבְרָא אֲמָא, דְּאֲתַמַּר בֵּהּ (מְשָׁלִי
א) וְאַל תִּטְשׁ תּוֹרַת אֲמֹךְ עִם בְּעֵלָהּ. דְּהֵא שְׁכִינְתָּא מְסִטְרָא דְּחֻסְדָּא
אֲתַקְרִיאַת גְּמִילוּת חֻסְדִּים. וּמְסִטְרָא דְּגַבּוּרָה אֲתַקְרִיאַת עֲקֵדָה וְקַרְבָּנָא.
וּמְסִטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא אֲתַקְרִיאַת תּוֹרָה. וְלִית מָאן דִּיתַעַר לֵהּ
בְּאֵלִין מְדוּת לְגַבֵּי בְּעֵלָהּ. הֵדָּא הוּא דְּכֹתִיב (ישעיה נא) אִין מְנַהֵל לֵהּ וְגוֹי. וּבְגִין

דָּא קָלָא אָמַר מַה אָקָרָא כָּל הַבֶּשֶׂר חָצִיר. דְּלָא מִשְׁתַּדְּלִין אֱלָא לְדַבְחָא
בְּשָׂרָא, וְאֵלִין אֲנוּן עִמֵּי הָאָרְץ וְאֵלִין דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּגַמְיָלוֹת חֶסֶד וּבְאֹרִיתָא,
לֹא מִשְׁתַּדְּלִין אֱלָא לְגַרְמִיָּהוּ, וּבְגִינִיָּהוּ אֲתַמַּר וְכָל חֶסְדּוֹ כְּצִיץ הַשָּׂדֶה. וְכָל
אֵלִין דְּלָא מִשְׁתַּדְּלִין בְּהַ לְשָׁמָּה, רוּחָא קוּדְשָׁא דְאִיְהִי שְׂכִינְתָא לֹא שְׂרִיָּא
עֲלֵיהוּ, הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב (תהלים עח) וַיִּזְכֹּר כִּי בֶּשֶׂר הִמָּה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב.

וְאִית דְּלָא מִשְׁתַּדְּלִין בְּאֹרִיתָא דְּבַעַל פְּהַ לְשָׁמָּה, וְאֲתַמַּר בְּהוּן (שמות א)
וַיִּמְרֹרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה, דָּא קוּשְׂיָא, בְּחֹמֶר, דָּא קַל וְחֹמֶר.
וּבְלִבְנִים בְּלַבּוֹן הַהֲלָכוֹת. דְּעֲלִיָּהוּ אֲתַמַּר וְתַכּוֹן לְבַנִּים תִּתְּנוּ. בְּכָל עֲבוּדָה
בְּשָׂדֶה, דָּא בְּרִיתָא. אֶת כָּל עֲבוּדְתֶם, דָּא פְּסָקָא. אֲשֶׁר עֲבַדוּ בְּהֶם בְּפִרְדָּ
פְּרָכָא. כַּד מְטוּ לְעַמְקָא שֶׁל הַלְכָה אֲתַמַּר בְּהוּן לִית הַלְכָה כְּפִלוּנִי. וְאִית
אֲחֻרְנִין דְּאֲנוּן מְאָרִי (תורה) דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּהַ לְשָׁמָּה, תְּרִיסִין דְּבַהּ מְדַרְשָׁא
דְּאֲתַמַּר בְּהוּן (במדבר יט) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהָל. כְּמָה דְּאֹקְמוּהַ מְאָרִי
מִתְּנִיתִין אִין הַתּוֹרָה מִתְּקִימָת אֱלָא בְּמִי שְׂמִמִּית עֲצָמוֹ עֲלֵיהָ.

וְלִית מִיתָה אֱלָא עֲנִי. דְּאֹקְמוּהַ בְּהַ, פֶּת בְּמַלְח תֹּאכַל. וְעֲלִיָּהוּ אֲתַמַּר (ישעיה
כו) יַחֲיוּ מִתִּידָּ. אֵלִין דְּאֲתַמַּר בְּהוּן (במדבר יט) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהָל. דְּוֹדָאִי
בְּהוּן אֲתַקְיַמָת שְׂכִינְתָא. וְעֲתִיד קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא לְאַחֲיָא לֹון בְּהַ. כְּמָה
דְּאֹקְמוּהַ כָּל הַמְּקִים אֶת הַתּוֹרָה מְעַנִּי סוּפּוֹ לְקִימָה וְגוֹ'. נִבְלָתִי יְקוּמוּן,
אֵלִין דְּאֲתַמַּר בְּהוּן אִם נִבְלַת בְּהַתְּנַשָּׂא. וְאֲמַרוּ מְאָרִי מִתְּנִיתִין כָּל הַמְּנַבֵּל
עֲצָמוֹ עַל הַתּוֹרָה, לְסוּף מִתְּנַשָּׂא.

הַקִּיצוֹ וְרַנְנוֹ שְׂכֵנֵי עֵפֶר. אֵלִין דְּאֲתַמַּר בְּהוּן וְעַל הָאָרְץ תִּישָׁן. בְּגִין הַהִיא
דְּאֲתַמַּר בְּהַ (קהלת א) הַכֹּל הִזָּה מִן הָעֵפֶר וְאֶפְלוּ גִלְגַּל חֲמָה, דְּבַהּ בְּרִידָּ קוּדְשָׁא
בְּרִידָּ הוּא לְאַבְרָהָם כַּהִּי זָרְעָדָּ כְּעֵפֶר הָאָרְץ. וְדָא שְׂכִינְתָא, דְּבְּגִינָה
אֲתַמַּר בְּאֵלִין דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּהַ לְשָׁמָּה, (דניאל יב) וְרַבִּים מִישְׁנֵי אֲדַמַת עֵפֶר
יְקִיצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם. כִּי טַל אֹרוֹת טַלְפָּ (ישעיה כו), וְדָא יוֹיִד הִיא וְאִיוֹ.
הֵאִי אִיְהוּ חֲשָׁבִין טִיִּל אֹרִיתָא דְּבַעַל פְּהַ. דְּאִיְהוּ הִיא שִׁית סְדָרִי מְשֻׁנָּה
אִיְהוּ בְּחֲשָׁבִין הִיא שִׁית סְדָרִי מְשֻׁנָּה אִיְהוּ בְּחֲשָׁבִין הִיא. וּבְגִינָה אֹקְמוּהַ
מְאָרִי מִתְּנִיתִין, כָּל הָעוֹסֵק בְּטַל תּוֹרָה. טַל תּוֹרָה מְחִיָּהוּ. וְהֵאִי אִיְהוּ
דְּמַצִּילָן בְּהַ מוֹרִיד הַטִּיִּל. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא אָמַר (הושע יא) לֹא אָבָא בְּעִיר.

מְשַׁל לְבַת מְלָךְ דְּאִזַּל בְּעֵלָה לְמַדִּינַת הַיָּם, וְלִזְמַנָּא דְּאֲתָא לְגַבְהַ, אוּמֵי לָהּ
דְּלָא עָאֵל בְּיָשׁוּבָא. וְהֵאִי אִיְהוּ לֹא אָבָא בְּעִיר. וְאִם לִית אֶת מְהִימְנַת לִי,
הֲרִי לָךְ סִימְנָא שְׂרָאשִׁי נְמָלָא טִיִּל. דְּהֵאִי אִיְהוּ טַל לְהַחֲיוֹת בּוֹ מִתִּים. (שם)
וְאָרְץ רְפָאִים תְּפִיל אֹקְמוּהַ מְאָרִי מִתְּנִי, מְאֵן רְפָאִים, אֵלִין דְּאֲתַמַּר בְּהוּן
בְּקָרָא אֲחֻרָא, רְפָאִים בַּל יְקוּמוּ. וְאֵלִין אֲנוּן דְּמִתְּרַפִּין מִפְּתַגְמֵי אֹרִיתָא
לְעִיזָּ, דְּיָהִבֵי לְעוֹבְדֵי עֵפֶרִים מְמוֹנָא דִּילְהוּן, לְאַתְגַּבְרָא בְּהוּן וְאַרְפוּן יְדִיְהוּן
מְאֵלִין דְּעַסְקִין בְּאֹרִיתָא לְשָׁמָּה לְמַעַבְדָּ טִיבוֹ עֲמַהוּן. אֵלִין לֹא יְקוּמוּן
וְאַפִּילַת לֹון אֲרַעָא, כְּאֲתַתָּא עֲבָרָא דְּמַפְלַת נְפִלִים, וְדָא אִיְהוּ וְאָרְץ רְפָאִים
תְּפִיל. דְּנַפֵּל לָאוֹ אִיְהוּ בְּרִי קִימָא. וְהֵאִי הוּא דְּלָא כָּלוּ לוֹ חֲדָשִׁין, דְּאֲנוּן טִי
יְרַחֵן דְּעֲבָרָא מְאֵן עוֹבְדָא. אֱלָא דָּא אֹרִיתָא. וְאִיְהִי שְׂכִינְתָא, הַהוּא יְלַד
דְּאֲתִילִיד מִנְהַ בְּאֹרִיתָא, בְּיַרְחָא קְדַמָּה מְאֵלִין דְּאֲתַמַּר בְּהוּן אִין בּוֹ דְּוֹד

בֹּא עַד דְּתַתְּפֹשֵׁט מַלְכוּת הַרְשָׁעָא ט' חֲדָשִׁים עַל יִשְׂרָאֵל. בְּיַרְחָא קִדְמָאָה אִיהוּ מְשִׁיחַ אֲיִי. וּבְיַרְחָא תַנְיָנָא עֲבִיד לֵה יֵשׁ מְאִין, בְּסַפְיָרָה תַנְיָנָא דְאַתְמַר בְּהַ וְהַחֲכָמָה מְאִין תַמְצָא. בְּיַרְחָא תְלִיתָאָה מוֹסִיף בְּהַ בִּינָה. וְהָאִי אִיהוּ וְנָחָה עֲלִיו רוּחַ ה' רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהַ מְאִרִי מִתְנִיתִין אִיזְהוּ חֲכָם הַמְבִין דְבַר מִתּוּד דְבַר. דְקִדְם דְאַתָּא לְעֵלְמָא אוֹלְפִין לֵה חֲכָמָתָא וּבִינָה. בְּיַרְחָא רְבִיעָאָה גְמִיל עִמָּה חֶסֶד, דְעָאִיל לֵה פְרָנְסָה מְטַבּוּרָא דְאַמָּה בְּיַרְחָא חֲמִישָׁאָה יַהִיב בְּהַ תְּקַפָּא דְגְבוּרָה לְאַתְגַּבְרָא עַל יֶצֶר הָרַע מְסֻטְרָא דְסַמְאֵל, דְלָא שְׁלִיט עֲלֵהּ בְּבֶטֶן אִמָּה לְמַעַבְד לֵה נְפִל לְקַטְלָא מְשִׁיחָא. בְּיַרְחָא שְׁבִיעָאָה יַהִיב בְּהַ דְעֵתָא וְכַח וְשְׁפִירו דְאַנְפִּיו. בְּיַרְחָא שְׁבִיעָאָה וּתְמִינָאָה יַהִיב בְּהַ רוּחָא דְקוּדְשָׁא מְסֻטְרָא דְנֶצַח וְהוּד, דְאַנוּן תְּרִי נְבִיאִי קְשׁוּט. וּבְגִין דָּא נִתְנַבְּא רוּחָא דְקִדְשָׁא עֲלֵיהַ (יִרְמִיָּה א) בְּטָרְס אֶצְרָד בְּבֶטֶן יְדַעְתִּיד וּבְטָרְס תַצָּא מְרַחֵם וְגו'. מְסֻטְרָא דְצַדִּיק יַהִיב לֵה אוֹת וּמוֹפֵת. בְּיַרְחָא תְשִׁיעָאָה דְנוּלֵד מְהוּל, וְהָהוּא יְנוֹקָא אִיהוּ עֲשִׂירָאָה מְסֻטְרָא דְמַלְכוּת, אִיהוּ טְפָה עֲשִׂירָאָה. וּבְגִין דָּא זְכָה לְט' דְרָגִין אֲלִין.

קִמוּ מְאִרִי מִתְנִיתִין וְאַמְרוּ, רְעִיָּא מְהִימְנָא טְלוּ אַבְנָא דִילְךָ לְגַבְדָּךְ, דְאַנְתָּ הוּא דְאַתְמַר עֲלְךָ (שְׁמוֹת ה) וְתִרָא אֲתוּ כִי טוֹב הוּא. וְאוֹקְמוּהַ מִיִּם מְאִי כִי טוֹב, דְאַתְיִלִיד מְהוּל. וְאַנְתָּ הוּא בְלִיל בְּט' יַרְחִין אֲלִין, וּמְסֻטְרָא דְעַבּוּרָא דִילְךָ, מַלְכוּת קִדְשָׁא אֲתַמַּר בְּהַ (דְבָרִים ל) וַיְהִי בִישְׁרוֹן מְלֶכְךָ. וְהָאִי אַבְנָא טְפָה קִדְשָׁא כְלִילָא מְעֻשְׂרָה. אַנְתָּ הוּא זֶרַע דְאַתְמַשְׁכַּת מְנָה. וּבְדָ תְלִילָא פְרָקְנָה, וְעֲלְךָ עֵתִיד לְאַתְבְּנָאָה בְּנִינָא וְעֲלְךָ תְקוּם, טַל לֵה לְגַבְדָּךְ. אֲמַר לוֹן לִית אֲתוֹן יְכַלִּין לְאַשְׁתַּזְבָּא. אִי אֲשַׁתְּזַבְּתוֹן מֵאַכְנָא חֲדָא. אַנְא זְרִיק לְכוֹן שִׁית, דְאַתְמַר בְּהוֹן בְּדִיא שִׁיִּית, נְטַל קַרְטָא כְּמַלְקִדְמִין.

פְתַח וְאַמַר זְרִיקָא מְקַף שׁוֹפֵר הוּלְךָ סְגוּלְתָא תְלַת אַבְנִין עֲלֵאִין אַנוּן סְגוּלְתָא. תְלַת טְפִין עֲלֵאִין דְאַתְמַר בְּהוֹן (אִיּוֹב ל) הוּן כָּל אֱלֹהִי יַפְעַל אֵל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר. וְתְלַת טְפִין תַתְּאִין לְקַבְלִיָּהוּ סְגוּל עֲלֵיהוּ אֲתַמַּר שְׁמַעוּ הָרִים אֵת רִיב ה' (מִיכָה ו) מֵאֵן הָרִים. אֱלָא הָא תְלַת אַבְנִין עֲלֵאִין לְגַבְיָכוּ, דְאַנוּן סְגוּלְתָא. וּלְמֵאֵן מְנִיכּוּ לְרַבִּי וְרִיב וְרַבִּיא דְמִתְיַבְּתָא עֲלָאָה. דְלְקַבְלִיכּוּ הוּוּ כָּל רַב מְבַבְּל. וְרַבִּי מְאַרְעָא דִישְׂרָאֵל. וְרַבָּא מְשָׁאֵר אַרְעִין. שְׁמַעוּ דְאַתְוֹן רִיב וּקְטָטָה וּמְחַלְקַת בְּהַלְכָה לְעֵלָא. וְרַבִּי וְרִיב וְרַבִּיא מְחַלְקַת וְרִיב וּקְטָטָה בְּהַלְכָה דִילְהוֹן לְתַתָּא. וְלִית בְּכוּ דִיָּהָא רִיב וּקְטָטָה וּמְחַלְקַת בְּגִין שְׁכִינְתָּא, לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְדַחְקָא לֵה בְכַמָּה קוּשְׁיָן עַד דְיַפִּיק לֵה מִן גְּלוּתָא. וְהָאִיתְנַנִּים, אֲלִין תַנְאִים דְמִתְנִיתִין דְמִתְיַבְּתָא דְלְתַתָּא. הָא תְלַת אַבְנִין לְגַבְיָכוּ, דְאַנוּן סְגוּל. דְשִׁית נְקוּדִין אֲלִין, אַנוּן שִׁית סְדָרִי מִתְנִיתִין. וְכָל נְקוּדָה אִיהִי. עֶשֶׂר וְסַלְקִין לְסִי מְסַכְתוֹת, דְעֲלֵיהוּ אֲמַר שְׁלֹמֹה (שִׁיר הַשִּׁירִים ו) שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת. וְאִית לֵה כְּמָה בְתוּלוֹת אַחְרִיקָה רְעוּתִיקָה דְהַלְכוֹת פְּסוּקוֹת דְאַתְמַר בְּהוֹן (שִׁם) וְעֲלֵמוֹת אִין מְסַפֵּר. וּשְׁכִינְתָּא אִיהִי תְגָא עַל כְּלָהּ. תְּגָא דְזְרִיקָא עֲלֵהּ אֲתַמַּר (מְשַׁלִּי ל) רַבּוֹת בְּנוֹת עֲשׂוּ חֵיל וְאַתְ עֲלִית עַל כְּלָנָה. וְאִיהִי רִיב וּקְטָטָה וּמְחַלְקַת וּקוּשְׁיָא לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּגִין יִשְׂרָאֵל אַחִיכּוֹן. וּמִיִּם דְמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוּרִיתָא בְּכָל יוֹמָא וְלִילָא

בגלותא, איהי ריב בגיניהו דיפוק לון. ולית מאן דיהא ריב וקטטה
ומחלקת לקודשא בריך הוא בגינה בגלותא.

קם סבא חדא מביניהו ואמר, רעיא מהימנא כמה תקיפין אבנין דזריקת.
דאזדעזעו מארי מתיבתא דלעלא ותתא, ואפלו מלאכין עלאין דאנון
סמכין שית דרגין דכרסא וכרסא אזדעזעת. אבל הא איתן מושבך לגבך
דאיהי שביעאה אתמר מנה, דהא אבנא דזריקת הא איהי לגבך דאיהי
תגא על כלהו. שים בסלע קנד, ושית אחרנין לגבך בגין דאיהו אמר (יחזקאל
לו) לא למענכם אני עושה. הא שית לגבך כי אם לשם קדשי הא שביעאה
לגבך ולא עוד אלא דאנת הוא דאתמר בך ויך את הסלע ושים בסלע,
דחויא לכפר עונך קנד. קודשא בריך הוא מני לכו ודברתם אל הסלע,
ואתון לא עבדתון הכי. דאי עבדתון מימרי בדבורא, הוו אולפין אורייתא
בלא ספק ובלא קושיא ומחלקת. ובגין דאתמר בך (במדבר כ) ויך את הסלע
ולא נפקו מנה אלא טפין טפין. הכי מכל מקום אנון כמאן דמחי בסלע.
ואנון לישנהו. כפטיש יפוצץ סלע ופסקין בה כמה פסקות דהלכות, ולא
נפקין מניהו אלא טפין טפין ואנון לקוטות. ובגין דא בך תליא כלא. הא
אבנא לגבך ושית אחרנין. ובך תליא פרקנא דשכינתא ובנהא, בגין דיתקון
בך מה דאתהרס בקדמיתא. ובגין חביבותא דילך, שית טפין דגלגולא
אתחזרון לגבך דאנון רמיזין ברישי ענפין דלך. אנון ש ש דכפל בהו משה
משה. אבנא שביעאה (איכה ב) מה אעידך מה אדמה לך ואתמר בה הבת
ירושלים. ועלה אתמר מה אשנה לך. איהי אשנה לך בתבירו דילך,
ואנחמך. דאית לך להתנחם עמה. דדיו לעבד להיות פרבו. ואף על גב
דיהא רב תבירו דילך כימא, הדא הוא דכתיב (שם) כי גדול פים שברך מיי
ירפא לך, דאיהי אמא עלאה תשובה צריך בירא דילך אתבקעת דאיהי
ימא דאורייתא. הדא הוא דכתיב (שמות יד) ויט משה ידו על הים וילך ה' את
הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה. ע"כ.

מכאן ואילך ויבקעו המים דילה לגבה. ואיהו עץ חיים דאתמר בה (שם טו)
ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים דאורייתא דבעל פה, דאתמר
בהו (שם) ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם (שמות א). כמה
דאוקמוה וימררו את חיהם בעבדה קשה, דאיהי קושיא. ובההוא זמנא
ותשת העדה ובעירם. וכד אתגלי לך אילנא דחיי בדרא בתרא, דאת
עתיד לאתגלאה ביניהו כמה דאוקמוה (קהלת א) מיה שהיה הוא שיהיה.
כמה נסיונות אית לאתנסאה ישראל. הדא הוא דכתיב שם שם לו חק
ומשפט ושם נסהו למשה, ואורייתא אתחזרת לון נסיון לאנון דמשתדלין
בה והוין בעאקו סגי. כגונא דמצרים דאתמר בה (שם א) כל הברו הילוד
היאה תשליכהו. ודא אורייתא דבכתב. וכל הבת תחיון אורייתא דבעל
פה, דתרוניהו אנון פיה ולשון, ובהו תהא אנת כבד פה וכבד לשון, וחכימא
ברמיזא. ולית מיתה דמארי דנהורא דאורייתא אלא ענייתא. ובפרקנא
בתרייתא, אורייתא יהא לישראל כגונא דימא, דאתמר בך, רעיא מהימנא
(שם ב) ותשם בסוף על שפת היאר (שמות ב). בסוף פיו יומין דרגא דפרקנא
אתמר בך ותשם בסוף על שפת היאר, דאיהו נהורא דאורייתא עמודא
דאמצעיתא. שפה דילה שכינתא בההוא זמנא אליו טפין דהו נפקין מן

הסלע, דאנון פסקי הלכות אתמר בהון (תהלים צג) נשאו נהרות ה'. תרין טפין דאנון צרי סלקין בתרין ווין ואתעבדו נהרות. ויהיא נקודא עלאה דאיהי סגולתא אסתלקת על גדפיהו. וסליקו דילה באן אתר הוי, אלא אליו אליו תרין נהרות אנון אבא ואמא. מסטרא דברתא דמלכא טפין אתקריאו דאתמר בהון, ויצר, (ישעיה כה) כי בה ה' צור עולמים. ציר תרין עלמין דקיקין. עלמין דברתא דמלכא אנון מתתא לעלא. מסטרא דעמודא דאמצעיתא אתקריאו נהרות. ובגין דא נשאו נהרות. למאן לההיא סגולתא, סלקין לה פת"ר על גביהו למהוי כליל סגולתא, ומתעטרך בה בתלת בתרין. דאנון פתר פהנה וכתר מלכות וכתר תורה על גביהו. והכי אנון תלת נהרות ווין ותלת יודין ותלת ווין רמיון בתלת רישי תבין, דאנון וייסע וייבא וייט. תרין דאנון אבא ואמא סלקין פתר על גדפיהו. נשאו נהרות קולם. אנון חסד גבורה עליהו אתמר נשאו נהרות קולם. מאן קולם דא עמודא דאמצעיתא ודא רזא דשורק לעלא. שלשלת איהו כליל תלת נקודין בקשורא חדא דעמודא דאמצעיתא. דעלה אתמר (ירמיה ב) ואנכי נטעתיך שורק כלו זרע אמת. ישאו נהרות דכיס אנון נצח והוד. נשאו לא פתיב אלא ישאו. ואנון סגולתא דהיא נקדה מסטרא דשכינתא איהי נקדה לתתא דצדיק שכינתא תחות רגליו, דאנון ירפתי צפון. הךא הוא דכתיב (תהלים מח) יפה נוף משוש כל הארץ וגו'. פד איהי נקדה וד' תחות ירכי קשוט אתקריאת הר ציון טורא מאיך. ואתקריאת מסטרא דצדיק, דכ"י"ם ד"ך י"ם דך כליל מכ"ד אתון דאנון ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ובהון אל ישוב דך נכלם. ים אתקריאת מסטרא דאמא עלאה, כלילא מחמשין אתון דכלילן בקריאת שמע. בקרא קדמאה דמיחדין לקודשא בריך הוא תרין זמנין שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. ובהון ויפן כה וכה ויך את המצרי. ומסטרא דאמא עלאה איהו נקודא על גדפיהו קרית מלך רב. וכען אתמר בה (איכה א) העיר רבתי עם היתה כאלמנה.

קום עמודא דאמצעיתא, דאנת הוא ו' כליל שית ספירן. ואנת אחיד בין כ"ה עלאה ובין כ"ה תתאה. קום לגבי סמא"ל דאיהי מצרי במאני קרבא דילך, דאנון שכינתא תתאה קורטא תתאה. ושכינתא עלאה קורטא עלאה דעלה אתמר (שמואל א, כה) ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע מאן נפש אויביך. סם מות נחש אשת זנונים דמקנא בשבע סלעים ובעלה ב-ז' טורין. קום באבנין דילך דאסתלקו בטורין לתברא טורין וסלעין דחוץ, ובגין טורין דילך אתמר (תהלים צג) נשאו נהרות ה'. ובהון כל גיא ההוא ינשא דכלא כליל בה. ודא רענא מהימנא דאתמר בה (דברים לד) ויקבר אותו בגיא. דבגינה אתמר (תהלים ס) ויך את אדום בגיא מלח. ונשמתה גניז' בגי"א מן אבגית"ץ. ת' תורת משה צפונה בצד"י דאיהו י'. דצדי אריכא מסטרא דעלמא דאתי, מתמן הוא טוב לצדיקים דעלמא דאתי. בגי"א אב לייג מכילין, דאנון וא"ו ויעבר ה' על פניו. ויעבר ע"ב רי"ו. ע"ב חסד. רי"ו גבורה דבה קר"ע שט"ן מן ימא. ובה עתיד למקרע לה מן ימא דאורייתא. ומסטרא דחסד איהו אב ל-ייג מכילין, דבה איהו יהויה עמודא דאמצעיתא ארך אפים, ומאריך בה על בינונים ומטה לון כלפי חסד. ובאתון א"ת ב"ש. יהו"ה איהו מצפ"ץ א"ל ת"ך, רחוי"ם

גספיי וְהָכִי עַד יִיג תִּבִּין. בְּאַלְיֵן יִיג מְאַרְיָךְ עַל בֵּינוּנִים דִּיחֲזָרוּן בְּתִשְׁבָּה. אַבְל בַּקְרִיעַ שְׁטִין יָדִין בְּגוּיִם מְלֵא גְוִיּוֹת. דְּאִיהוּ שְׁטִין מְלֵא עֵינִין. וּבְגִין דָּא אַבְגִּיתִיץ אַתְקָרִי כְּתֵר חֲכָמָה אָב לִיִּיג מְכִילָן, דְּכְלִילָן בְּחֶסֶד דְּכְלִיל. עֵיב שְׁמָהוּן דְּאֲנוּן כְּלָלָא דִּילְהוֹן וְהוּ אָנִי וְהוּ וְחֲכָמָה לִימִינָא. כַּדִּיא הָרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים. אַמָּא עֲלָאָה לְגַבּוּרָה בָּהּ. קַרִיעַ שְׁטִין מִן שְׁמָאֲלָא. וּבָהּ (שְׁמוֹת יד) וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם לְחֲרָבָה. וּבָא קָרַע יַמָּא לִיִּיב קָרְעִים. וּבָהּ רִקַּע הָאָרֶץ וַצְאָצְאָיָהּ. וּבָהּ עָקַר טוּרִין וְתִבְרַר טִינָרִין דְּחִוּיָא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (מַלְכִים א, יט) וְהִנֵּה רוּחַ גְּדוּלָּה וְחֶזֶק מְפָרֵק הָרִים וּמִשְׁבַּר סְלַעִים. דְּאֲנוּן טוּרִים וְסְלַעִים דְּחִוּיָא, דְּאֲתַמַּר בָּהּ דְּרָדָּךְ נָחַשׁ עָלֵי צוּר. וּבְהָאֵי שְׁמָא הָוָה רָבָה עוֹקֵר הָרִים בְּאוּרִיתָא דְּבַעַל פָּה.

כְּתֵר עֲלִיוֹן אִיהוּ פְּלָא, וּבָהּ עַמּוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא, דְּאֲתַקְרִי נוּרָא עֲבִיד פְּלִיאָן. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת טו) נוּרָא תִּהְלֹת עוֹשֶׂה פְּלָא. וּבָהּ אָמַר מֹשֶׁה נֹגֵד כָּל עַמָּךְ אֲעֲשֶׂה נִפְלְאוֹת וְכוּ'. וְהָאֵי אִיהוּ נַגִּיד יַכִּישׁ, נַגִּיד יִישׁ כִּי דְּאִיהוּ כְּתֵר. יִישׁ לְהַנְחִיל אוֹהֲבֵי יֵשׁ. וְאֲנוּן יִי חֲכָמָה שִׁי תִשְׁבָּה. כְּלִיל עַמּוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא שְׁמִים, דְּאֲתַמַּר בָּהּ (מַלְכִים א, ח) וְאֲתָהּ תִּשְׁמַע הַשְּׁמַיִם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. בַּטִּיר צַתִּיג דָּא נֶצַח וְאִית דְּאֲמָרִי לָהּ גַתִּיץ רַטִּיב בָּהּ וְהִיִּת כְּגוֹן רַטִּב. וְיִתְקִים בִּישְׂרָאֵל (יִשְׁעִיָּה נח) וְהַשְּׁבִיעַ בְּצַחְצַחוֹת נִפְשָׁךְ, מִסְטָרָא דְּנֶצַח דְּאִיהוּ צַח (שם) וְעַצְמוֹתֶיךָ יַחֲלִיץ וְגו'. וְאֲתַמַּר בְּגִי מִן גַּתִּיץ וְהִיִּת כְּגוֹן רַטִּב אִיהוּ רַחֲמִים, תִּי תִפְאָרְתָּ וּבָהּ (בְּרַאשִׁית א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ דְּשָׂא עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי, לִישְׂרָאֵל בְּמִדְבָּרָא, וְכַמָּה מְבוֹעֵין דְּמִיָּא. חַקִּיב טַנִּיעַ דָּא הוּד בָּהּ (שְׁמוֹת ט) שָׁם שָׁם לֹא חֶק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסְהוּ. דְּהוּד אֲתַקְשֵׁר בְּגַבּוּרָה, נֶצַח בְּחֶסֶד וְאֲתַמַּר בְּהוּד נִתְנַנִּי שׁוּמְמָה כָּל הַיּוֹם דְּוָהּ בָּהּ אֲסַתְפַּל בְּחַרְבְּנָא דְּמַקְדָּשָׂא, וְכַמָּה קְטִילִין דְּאֲתַקְטְלוּ לְנִטְלָא נוֹקְמִין מֵאֲמִין דְּעֲלָמָא. וּבָהּ אֲתַמַּר (בְּרַאשִׁית לב) וְהוּא צוֹלַע עַל יָרְכוּ. בְּהַהוּא זְמַנָּא (יִשְׁעִיָּה לה) אֲזִי יִדְלַג כְּאִיל פִּסַח וְעוֹד טַנִּיעַ בְּהַפּוּדָא אֲתַנּוֹן נָטַע בָּהּ חֵב אָדָם הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (שם יז) בְּיוֹם נִטְעָךְ תִּשְׁגֶּשְׁגִי.

וּבָהּ אֲתַנְטַע וְאֲשַׁתְרַשׁ בְּעֲלָמָא הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (יִשְׁעִיָּה ס) נֶצַר מְטַעֵי מַעֲשֶׂה יָדִי לְהַתְפָּאֵר. וְעוֹד חַקִּיב טַנִּיעַ תַּמָּן בַּטִּין וְתַמָּן עֵיב. שְׁכִינְתָּא בָּהּ אֲתַקְרִיאַת בְּטַנְדָּה עֲרַמַת חֲטִים. דְּהָא כָּל שְׁמָא כְּלִיל שִׁית לְסַפִּירָן וְתַמָּן עֵיב הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (וַיִּקְרָא כג) וַעֲנַף עֵץ עֲבוֹת. דְּנֶצַח וְהוּיִד אֲנוּן עֵבִי שְׁחָקִים. וְעֲלִיהוּ אֲתַמַּר (שם) עֲרַבִי נַחַל (שם), דּוּמִיָּא דְּתַרִין שְׁפָנוּ וְתַלְתַּת סַפִּירוֹן, כָּל חַד כְּלִיל עֵיב אֲתַנּוֹן דְּאֲנוּן נֶצַח וְהוּד יִסוּד. כְּגוֹנָא דְּתַלְתַּת אֲבָהוּן וְכְלָהוּ תַלְתַּת כְּלִילָן שְׁבַעִין וְתַרִין (נִיָּא מִיָּב) אֲתַנּוֹן.

יַגִּיל פּוֹזִיק דָּא אִיהוּ צְדִיק אֶלְף שְׁתִּיתָאָה דְּבָהּ קוּדְשָׂא בְּרִיךְ הוּא יַגְלִיָּה פְּדִיוִין זְרִיעַ קְדוּשִׁיִּים. דְּאִיהוּ יִסוּד עֲלָמִין, אִיהוּ סוּד דְּקַץ דְּפִרְקָנָא דְּאֲתַרְמִיז בְּשְׁכִינְתָּא דְּאֲתַקְרִי שְׁקוּצִיָּית, דְּתַמָּן שִׁיָּית וְקִיץ דְּאִיהוּ שְׁכִינְתָּא שְׁבִיעִית לֹון קַץ דְּכְלָהוּ. עֲלָה אֲתַמַּר (דְּנִיָּאל יב) וְאֲתָהּ לָךְ לְקַץ וְתַנּוּחַ וְתַעֲמִד לְגַרְלָךְ לְקַץ הַיָּמִין. וְאִיהוּ קִיץ דְּדִלִיג מִן דִּי מַאָּה שְׁנִין, דְּהוּוּ עֲתִידִין לְאֲשַׁתְּעַבְדָּא בְּמַצְרִים הִיא וּבְנִהָא, וְאֲשַׁתְּאָרוּ רְדִיּוֹ רְדוּ שְׁמָה.

מִסְטָרָא דִּימִינָא אֲתִקְרִיאת קַץ הַיָּמִין. וּמִסְטָרָא דְשְׂמַאלָא קַץ כָּל בְּשָׂר. לְמָאן דְּחָבִיל אֹת בְּשָׂר קִדְשׁ, אִיהִי לֵה דִינָא, קַץ כָּל בְּשָׂר. וְאִיהִי סוּף פְּסוּק סוּף פִּסְק דְּהִלְכוֹת. וּבְחִבּוּרָא דָּאת ו' אִיהוּ פְּסוּק. אִיהוּ פְּסִק וְאִיהוּ פְּסוּק כָּלִיל כָּל פְּסִקֵי הִלְכוֹת. דְּשְׂאֵלָה בְּרַכֵּי וּפְסִק אִיהִי שְׂכִינְתָּא אֲוִרִיתָא דְּבַעַל פָּה קָרִינָן לֵה. וְאִיהוּ מְשֻׁמְעָתָא שְׂטָה תִּיּוּבְתָא תּוֹסְפְתָא הַגְּדָה תִּיקוּ. תִּנְיָא קַבְּלָה הִלְכָה מְשֻׁנָּה בְּרִיתָא קוּשְׂיָא. מְחִלְקַת חֲמֵרָא קֵלָא שְׂכִינְתָּא אִיהִי שְׂאֵלָה דְּבָה חֲכָם שׂוֹאֵל כְּעִנְיָן וּמְשִׁיב כְּהִלְכָה. וּבָה (שְׁמוֹת א) וְשְׂאֵלָה אִשָּׁה מְשֻׁכְּנָתָה וְגו'. וּבָה (דְּבָרִים לב) שְׂאֵל אָבִיךָ וַיְגַדֶּךָ דְּאִיהִי הַגְּדָה, דְּבָה (שִׁם כו) הַגְּדַתִּי הַיּוֹם לֵה' אֱלֹהֶיךָ. שְׂאֵל מִמֶּנִּי וְאֶתְנֶנָּה גוֹיִם נַחֲלֶתְךָ. וּבָה אָמַר לְשַׁלְמָה (מְלָכִים א, ג) שְׂאֵל מָה אֶתָּן לָךְ וּבָה תִּקְיִנוּ לְמִשְׁאֵל שְׂאֵלְתָה בְּבִרְכָאן אֲמַצְעִית דְּצִלוֹתָא, דְּבִשְׂאֵלָה זֹו לֹא יַחֲזֹר רִיקְנָה בְּצִלוֹתָה קָמִי מְלָכָא דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא וּבְבִרְכָאן קִדְמָאִין אֲתִקְרִיאת תִּשְׁבְּחָתָא, דְּבָה תִּקְיִנוּ לְתִקְנָא (נ"א לְסִדְרָא) בַּר נֶשׁ שְׁבַחָא דְּמְלָכָא. וּבִתְלַת בִּתְרָאִין אֲתִקְרִיאת קַבְּלָה דְּבָה עֲבָדָא דְּאִיהוּ מְסֻטְרוּ'ין אִיהוּ כְּעֵבֶד הַמְּקַבֵּל פָּרַס מֵרַבּוֹ וְהוֹלֵךְ לוֹ, וּבָה יַהֲבִין אֲגָרָא דְּצִלוֹתִין לְאֵלִין דְּמַצְלִין עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרַס. אֲבָל לְאֲנוּן (נ"א לְבַנְיָן) דְּלֹא מַצְלִין אֲלָא מְגוֹ רַחֲמֵי וּדְחִילוּ דְּמֵאֲרִיהוֹן בְּצַדִּיק. יְסוּד ח"י עֲלָמִין כָּלִיל ח"י בְּרַכָּאִין מְקַבְּלִין.

דְּמִסְטָרָא דְּצַדִּיק אֲתִקְרִיאת אִיהִי קַבְּלָה, אִיהִי בֵּית קַבּוּל לִירְתָא נְשָׁמְתִין לְצַדִּיקָא. הַבְּרַכָּה אֲתִקְרִיאת מִסְטָרָא דְּעֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא, כַּד נָטִיל מְגִבוּרָה דְּאִיהוּ שׁוֹר דְּקָרִיב אָדָם קִדְמָאָה, דְּאִיהוּ חֲכָמָה דְּמִמְנָא עַל כָּל קִרְבָּנִין. דְּכַבֵּשׁ אִיהוּ מִסְטָרָא דִּימִינָא, וְשׁוֹר מִסְטָרָא דְּשְׂמַאלָא. וּבְגִין דָּא שׁוֹר שְׁהִקְרִיב אָדָם קִדְמָאָה אֲתִמַּר בֵּה (תְּהִלִּים סט) מְשׁוֹר פֶּר מְקָרִין מִפְּרִיס. וְאִיהוּ מִמְנָא עַל מִדְּבָרָא וּבֵה סִפְק צְרִיכְהוֹן בְּאַרְע מִדְּבָרָא. וּמִתְמָן אֲתִקְרִיאת שְׂכִינְתָּא הַבְּרַכָּה, וּמִנָּה אֲתִקְרִיאת פְּסִק וּמִתְמָן פְּסִקֵי דִינִין. וּמִתְמָן לְאוּי דִינִין לֹא צְרִיכָא. וּבְגִין דָּא אִית לְאִשְׁת מוֹדַע לְבַר נֶשׁ כָּל מִדָּה וּמִדָּה דְּאִיהִי שְׂאֵלָה וּתְשׁוּבָה דִּיהָא בָּה שׂוֹאֵל וּמְשִׁיב כְּהִלְכָה. וְכָל רַז לֹא אָנִיס לֵה. וְכָל עוּמְקָא דְּהִלְכָה אֲתִגְלִיָּא לֵה. וְצָרִיךְ לְאַחֲזָרָא עֲלֵה דְּלֹא יֵהָא בֵּה סְפִיקָא בְּעֲלָמָא שְׂאֵל'יָה אִיהִי מִימִינָא דְּאִיהוּ אֵל, הָאֵל הַגְּדוֹל דְּתִמָּן חֲכָמָה. וּמִתְמָן שְׂאֵיל שְׁלָמָה חֲכָמָתָא. כַּד אָמַר לֵה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (מְלָכִים א, ג) שְׂאֵל מָה אֶתָּן לָךְ. וּמִתְמָן תִּנְיָא דְּמִסְיַע לֵה, דְּבָה וְה' נָתַן חֲכָמָה לְשַׁלְמָה, מֵאִי תִנְיָא, דָּא עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא. וּמִתְמָן אֲתִקְרִיאת סִיעֵתָא דְּשְׂמִיָּא דְּאֲתִמַּר בֵּה (שִׁם ח) וְאֶתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. צְרִיכָא הָא אוּקִימְנָא לֵה מִסְטָרָא דְּגִבוּרָה תִּיּוּבְתָא אֲתִקְרִיאת מִסְטָרָא דְּבִינָה, דָּאִס בַּר נֶשׁ לְאוּ מִבִּין הִלְכָה, אִיךְ יַחֲזִיר לֵה וּמְשִׁיב לְשׂוֹאֵל. פְּסִק הָא אוּקִימְנָא לֵה מִסְטָרָא דְּדִינָא פְּסִק דִּין. מְשֻׁמְעָתָא מְשֻׁמְעוֹת הִלְכָה, מִסְטָרָא דְּהָהוּא דְּאֲתִמַּר בֵּה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל דְּהָהוּא דְּאַרְבַּע אֲנוּן תִּקְוֹפֵן דְּהִלְכָה דְּאֲתִרְמִיזוּ בְּבַר נֶשׁ. וְאֲנוּן י' רֵאִיָּה. יִיה שְׁמִיעָה. יִהוּ רִיחָא. יִהוּיָה דְּבוּר. וְד' בְּגוּפָא כָּלִילֵן מְד' אֲתָנוּן. לְקַבְּלִיהוּ א' שְׁמוּשׁ. א"ד תְּנוּעָה. אד"נ מְשׁוּשׁ. אֲדַנְיִי הַלוּף. דְּאֲנוּן שְׁמוּשׁ בִּידִים. תְּנוּעָה בְּגוּפָא. מְשׁוּשׁ בְּבִרִית. הִלְכָה בְּרַגְלִין. אִית דְּאֲמָרִי מְשׁוּשׁ בִּידִים. שְׁמוּשׁ בְּבִרִית. וְכֵלָא קְשׁוּט.

רְאִיָּה מִסֵּטְרָא דְאַרְיָה, דְּאִיְהוּ לִימִינָא דְאַתְמָר בְּהַ (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיָה אֵל
הַיְמִין לְאַרְבַּעַתָּם. רְאִיָּה אַרְיָה תּוֹסַפֵּת י' תַּנְיָנָא חֲכָמָה. הַרוּצָה לְהַחֲפִים
וְדָרִים. וּמִתְמָן רְאוּבֵן, אוֹר בִּין אוֹר דִּיּוֹמָא קְדָמָא.

שְׂמִיעָה בְּשׁוֹר גְּבוּרָא דְתַמָּן בִּינָה דְאִיְהוּ שְׂמִיעָה כְּלִילָא חֲמָשִׁין אַתְּוֹן
דְּקָרִיאת שְׂמַע. וּבְגִין דָּא תַּקִּינוּ בְּהַ קָרִיאת שְׂמַע דְּשַׁחֲרִית וְעַרְבִית. וּבְגִינָה
אֲמַר הַנְּבִיא (חבוק ג) ה' שְׂמַעְתִּי שְׂמַעַד יְרֵאתִי. וְאָמְרוּ מְאִרִי מִתְנִיתִין
הַבִּינוּתִי מִבְּעֵי לֵה. וּבְגִינָה אֲמַר (ישעיה לז) הִטָּה ה' אֲזִנָּךְ וּשְׂמַע. וּמִסֵּטְרָא
דְּחֶסֶד כִּי עֵינִין בְּעֵינִין יְרָאוּ דְאִיְהוּ עֵיב חֶסֶד. אֲבָל מִסֵּטְרָא דְגְבוּרָא שְׂמַעְתִּי
שְׂמַעַד יְרֵאתִי דְתַמָּן יְרָאָה דְמִתְמָן אִיְהִי שְׂכִינְתָּא תַּתְּאָה מִשְׂמַעְתָּא, וּמִתְמָן
שְׂמַעִין.

רִיחָא (יחזקאל א) וּפְנֵי נְשָׁר לְאַרְבַּעַתָּן. וּבְהַ אִיְהִי פְרָחָא נְשָׂרָא, וּמִתְמָן
אֲתַקְרִיאת שְׂכִינְתָּא נְשָׂרָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב (משלי ט) דֶּרֶךְ הַנְּשָׁר בְּשָׂמִים.
וּמִתְמָן לוֹיִי לוֹיָה דִימִינָא וּשְׂמַאלָא חֲבוּרָא דְתַרְוִיְהוּ.

דְּבוּר (יחזקאל א) וּדְמוּת פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אָדָם וַיְהוּדָה בְּהַ, אוּדָה אֶת ה'. וּמִתְמָן
אֲתַקְרִיאת שְׂכִינְתָּא אַגְדָּה. בְּגִין וַיִּגַּד יַעֲקֹב לְרַחֵל. וְאֲנוּן תַּרְיִן חֲכָמָה עֲלָאָה
וְחֲכָמָה תַּתְּאָה. וּבְגִינָהוּ אֲתַמָּר (איוב יא) וַיִּגַּד לָךְ תַּעֲלָמוֹת חֲכָמָה. פִּיָּה
פְּתִיחָה בְּחֲכָמָה. דְּמִתְתַּא לְעֲלָא אִיְהִי אָדָם הַקָּטָן, מִחֲכָמָה עֲלָאָה אָדָם
הַגָּדוֹל, וּמִסֵּטְרָא דְעַמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא תִּית אָדָם כְּלִיל בְּהַ (נִיִּיא בִין) תַּרְוִיְהוּ.
פְּשׁוּטָה אֲתַקְרִיאת מִסֵּטְרָא דִימִינָא כִּי יִמְיִנְךָ פְּשׁוּטָה וּכְגוֹן תַּקִּיעָה פְּשׁוּטָה
לְפָנֶיהָ וְלֹאֲחֲרֶיהָ רַחֲמֵי, דְלִית תַּמָּן קוּשְׂיָא דְדִינָא. דְקוּשְׂיָא אִיְהִי וְדֹאִי
קוּשְׂיָא מִסֵּטְרָא דְדִינָא מִדַּת הַדִּין הַקָּשָׁה מְדָה דְדִינָא קוּשְׂיָא. וְכַד חֲזִי
דְאֲתַקְשָׁה מִינָה הַלְכָה, אֲשַׁתְּדַל בְּפִקּוּדִין דְעֵשָׂה, וַיִּתְעַר יְמִינָא בְּשִׂמְאֵלָא,
רַחֲמֵי בְדִינָא. דְפִקּוּדִין דְעֵשָׂה הָא אוֹקְמוּהַ. וְזֶה זְכָרִי דְאִיְהוּ וְיִה עִם זְכָרִי
רַחֲמֵי, מִסֵּטְרָא דְאַבְרָהָם אֲבִינוּ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם דְדַרְגָּה חֶסֶד כְּמָה דְאוֹקְמוּהַ
אֲהַבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּידָּךְ עַל כֵּן מִשְׁכַּתִּידָּךְ חֶסֶד. דְמֵאֵן גְּרִים דְאֲתַקְשָׂא מִינָה
הַלְכָה דְאַעֲבַר עַל חַד מִשְׁסִיָּה לֹא תַעֲשֶׂה, דְאַנּוֹן מִשְׂמַאלָא דְאַתְמָר בְּהַ זֶה
שְׂמִי עִם יִיָּה שְׁסִיָּה. חֲמָרָא אֲתַקְרִי מִימִינָה. קוּלָא מִשְׂמַאלָא וְהֵאִי אִיְהוּ
(שְׂמוֹת א) מְקַל וְחֲמָר. גְּזָרָה שְׁוֵה מִסֵּטְרָא דְעַמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא. וְהֵאִי אִיְהוּ
וַיִּמְרָרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה בְּחֲמָר וּבִלְבָנִים, בְּקַל וְחֲמָר וּבְכָל עַבְדָּה
בְּשָׂדֶה, בְּגִישׁ. וְחֲמָרָא מִשְׂמַאלָא דְתַמָּן סֵטֵר סְמֵאִ"ל דְאִיְהוּ מְמוּנָא עַל לֹא
תַעֲשֶׂה וְאִיְהוּ חֲמָרָא מִסֵּטְרָא דְאֵל אַחַר. חֲמוּר קוּלָא מִימִינָא דְאַתְמָר בְּהַ
וּבִלְבָנִים בְּלַבּוֹן הַהַלְכָה. וְאִית דְיִמָּא הֵכִי חֲמָרָא מִימִינָא, דְתַמָּן חֲמוּר נוֹעַר,
דְאַתְמָר בְּהַ (חבוק ג) חֲמָר מִים רַבִּים. קוּלָא מִשְׂמַאלָא דְתַמָּן שׁוֹר מוּעַד
דְנְזִיקִין, דְאִיְהוּ אֲבִי אֲבוֹת דְנְזִיקִין, אִיְהוּ אֵשׁ דְגִיְהֵנְס. אֲבָל חֲמוּר אִיְהוּ
אֲבִי אֲבוֹת הַטְּמָאָה. וּבְגִין דָּא צְרִידָּךְ בְּהַ חֲמָר יִתִּיר, וְאַתְמָר בְּהוֹן (דְּבָרִים כב)
לֹא תַחֲרֹשׁ בְּשׁוֹר וּבְחֲמוּר יַחְדָּיו. גִּישׁ דָּא עַמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא, דְאַפְלִיג
בִּינֵיהוּ מִחֲלָקַת לְאַפְרָשָׁא בִּינֵיהוֹן, וְאִיְהוּ שְׁוֵה בִין יְמִינָא וּשְׂמַאלָא דְקְדָשָׁא.
וּבְגִין דָּא מִחֲלָקַת אִיְהוּ עַמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא, בִּין דְרָגִין דְמִסְאַבוּ, וְאִיְהוּ
פְרוּדָא בִּינֵיהוּ. וַיְחִוּדָא בְּדַרְגִין קְדִישִׁין.

בְּרִיתָא אִיהִי שְׁכִינְתָא מְשֻׁמְאָלָא, הָדָא הוּא דְכָתִיב כִּי בִשְׁדָה מְצֵאָהּ. וּמִשְׁנֵה מְסֻטְרָא דִימִינָא, דִּיחֻוּדָא דִּילָהּ לָאו אִיהוּ אֶלָּא מְסֻטְרָא דְעֻמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא. וְאִמְאִי אִיהִי מִשְׁנֵה וּבְרִיתָא מְסֻטְרָא דִימִינָא וּשְׁמָאָלָא. בְּגִין חֲמֹר וְשׁוּר מוּעָדִים דְאֲנוּן לִימִינָא וּשְׁמָאָלָא.

תּוֹסְפְתָא אֲתִקְרִיאת מְסֻטְרָא דְצָדִיק, דְאִיהוּ כָּלִיל כָּל מוּסְפִין, וּמִתְמָן אִיהִי שְׁכִינְתָא קְרִבָּן הַמוּסְפִין. וּבְגִינָה אֲתִמַּר (מְשַׁלִּי יֵא) יֵשׁ מִפִּזְרֵי וְנוֹסֵף עוֹד. בֵּה תּוֹסְפְתָא חֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת וְכָל מִדּוֹת דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמִנָּה תּוֹסְפֵת נְשָׁמָה יִתְרָה, דְאֲתוּסֵף בְּבֵר נֶשׁ מְעַרְב שֶׁבֶת לְעַרְב שֶׁבֶת. וְאִיהוּ יוֹם הַשֶּׁבֶת, שְׁבִיעֵי כָּל סְפִירָן אֲתִקְרִיאוּ בֵּה שְׁבִיעִיּוֹת. וְכָל מָאן דְאֹסִיף בֵּה בְּשֶׁבֶת בְּמֵאֲכָלִין בְּעֻנּוּגִין, מוּסְפִין לָהּ. וּמְאִי מֵאֲכָלוֹת דִּילָהּ. קְרִבְנִין דְצִלוֹתָא דְמוּסָף, דְאֲתוּסְפִין בֵּה עֵמָא קְדִישָׁא יִתִּיר מְשַׁאָר יוּמִין דְחַל. תּוֹסְפֵת קְדִישָׁה דְקְדוּשׁ עֻנּוּג וְקִרְאֵת לְשֶׁבֶת עֲנֵג בְּתַלְתְּ סַעֲדָתָן. וּבְגִין דָּא כָּל הַמוּסְפִין מוּסְפִין לָהּ וְכָל הַגּוֹרַע גּוֹרַעִין לוֹ. וְעוֹד שְׁכִינְתָא אֲתִקְרִיאת תִּיקוּ, מְסֻטְרָא דֵּההוּא דְאֲתִמַּר בֵּה בְּמִפְלָא מְמָד אֵל תִּדְרֹשׁ וּבְמִכְסָה מְמָד אֵל תִּחְקֹר. וּבְגִינָה אוּקְמוּהּ מְכָל מְקוּם שְׁתַּק כֶּף עָלָהּ בְּמַחְשָׁבָה.

קָם רַעֲיָא מְהִימְנָא וְאָמַר, סָבָא סָבָא עֲלֵךְ אֲתִמַּר (וּיקרא יט) מִפְּנֵי שִׁיבָה תְּקוּם. תְּקוּם בִּישְׂרָאֵל עֲלָאָה עַד דְלִית סוּף לְסִלְיָקוּ דִּילָךְ. עֲלֵאִין וְתִתְּאִין מִתְבָּרְכִין בְּךָ וּמִשְׁתַּבְּחִין בְּךָ, דְאֲתַכְּלִילוּ בְּךָ כָּל מִדּוֹת אַחֲוָרִיִים וּפְנִימִיִים דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אָמַר הָא זְרִיקַת קִירְטָא. אֲבָנִין דְקִירְטָא לְגַבְּאִי, אִמְאָ לְאֲנוּן דְאֲזִלִין בְּאוּרָא, דֵּהָא אֲבָנָא לְגַבְּיָהּ.

פְּתַח וְאָמַר זְרִקָא מְקַף שׁוּפְרֵ הוּלְךָ סְגוּלְתָא. מְלֵאכִין דְאֲתָנוּן דְעֲלִיכוּ אֲתִמַּר (תהלים קד) עוֹשֶׂה מְלֵאכִין רוּחוֹת מְשַׁרְתֵּינוּ אֵשׁ לוֹהֵט. קְבִילוּ אֲבָנִין אֲלִין דְאֲנוּן נְקוּדִין דְאֲתִקְרִיאוּ עַל שְׁמֵכֶם, דְאֲתִמַּר בְּהוּן (דברים כז) אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה אֶת מִזְבֵּחַ ה' אֱלֹהֶיךָ, אֲלִין אֲנוּן.

קִמְץ. קְדוּמִיאִ"ל מְלַכִּיאִ"ל צוּרִיאִ"ל. פְּתַח פְּרֵאִ"ל תּוּמִיאִ"ל חֲסִדִיאִ"ל. צְרִי צוּרִיאִ"ל רְזִיאִ"ל יוּפִיאִ"ל. סְגוּל סִטְטוּרִיאִ"ל גּוּרִיאִ"ל לְמוּאִ"ל. שְׁבִיאִ"ל שְׁמַעִיאִ"ל בְּרַכִּיאִ"ל אֲהֵנִיאִ"ל. חֲלִיִים חֲנִיאִ"ל לְהֵרִיאִ"ל מֵהֵנִיאִ"ל. חֲרִ"ק חֲזַקִיאִ"ל רֵהִטִיאִ"ל קְדוּשִׁיאִ"ל. שְׁרִ"ק שְׁמוּעִיאִ"ל רַעֲמִיאִ"ל קִנִיאִ"ל. שְׁרִ"ק שְׁמִשִׁיאִ"ל רַפִיאִ"ל קְרִשִׁיאִ"ל.

וְהַמְשַׁכִּלִים אֲלִין דְאִית בְּהוּן שְׁכָל לְאַשְׁתַּמוּדְעָא בְּצִלוֹתָא, אִידָּ סְלָקָא לָהּ בְּרִתָּא בְּאֲתָנוּן וּנְקִדִי וְטַעֲמִי. דְכִלְהוּ אֲנוּן רְחִימוּ דְבְּרִתָּא דְמִלְכָא בְּחֻתָּן דִּילָהּ, לְאַעֲלָא רְחִימוּ וּשְׁלַמָּא וְחַבּוּרָא וְקוּרְבָא בִּינִיָּהּ, בְּכָל מִדּוֹת דְתִרְוִיָּהּ לְאַכְלָלָא לֹון כְּחֻדָּא בְּכִלְהוּ. וְאֲנוּן קְרָבָא לְסַמְאִ"ל וְנַחֲשׁ וְשִׁבְעִין מְמָנִין.

קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן בּוּצִינָא קְדִישָׁא עַל רַגְלוֹי, וְסִלְיָק יְדוּי לְמֵאֲרִי עֲלָמָא וְאָמַר, רַבּוֹן עֲלָמָא יְהֵא רַעּוּא דִּילָךְ, לְמִיָּהֵב לָן תְּקַפָּא לִי וּלְכָל חַבְרָיא וּלְכָל דְעֵאֲלִין בְּקִרְבָּא דָּא, דְאֲנוּן מְסֻטְרָא דִּילָךְ לְאַעֲלָא בְּקִרְבָּא דָּא בְּלֵא כְּסוּפָא קְמָד, וּלְאַפְקָא מִתְמָן בְּלֵא כְּסוּפָא קְמָד וְקַמִּי מְטְרוֹנִיתָא עֲלָאָה. דְכַד נְצַחִין

בְּנֵהָא קָרְבִין, אֲתִמַר בְּה (תהלים קיג) אִם הַבְּנִים שְׁמַחַה. וְלֹא אָהָא בְּכִסּוּפָא
קָמִי בְּרִתָּא דְּמִלְכָּא דְּאֲתִמַר בְּה (שם מה) כָּל כְּבוֹדָה בֵּת מְלִךְ פְּנִימָה וְגו'. דְּהָא
כְּמָה פְּרוּזִין נְפִקִין בְּגִינָה. הָדָא הוּא דְּכְתִיב (משלי ח) בְּרֹאשׁ הוֹמִיּוֹת תִּקְרָא
בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמָרִיהָ תֵּאמַר. וּמֵאִי אֲמָרִין פְּרוּזִין (שם) אֲלֵיכֶם
אִישִׁים אֲקָרָא וְקוֹלֵי אֶל בְּנֵי אָדָם. דְּהָא כְּמָה פְּרָשִׁין תִּקְיִפִין הוּוּ מִתְּכַנְשִׁין
לְאַגְחָא קָרְבָּא עִם חוּזָא נְחֹשׁ הַקְדָּמוֹנִי, דְּקָטִיל לְאָדָם קְדָמָּהּ, וְקָטִיל לְכָל
דְּרִין דְּאֲתָנָן אֲכַתְרָה. מְנַהוֹן הָוָה אֲכִיל בְּנוּרָא דִּילָהּ דְּאִיהוּ גִיהֶזֶם, וּמְנַהוֹן
הָוָה בְּלַע לֹוֹן חֵיִין פְּגוּנָא דְּקָרַח, דְּאֲתִמַר בְּהוֹן (במדבר טז) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר
לָהֶם חֵיִים שְׂאוּלָה (במדבר ט"ז, ל"ג). מְנַהוֹן קָטִיל בְּכַמָּה מֵינֵי מִיתָה. דְּאֲתִמַר
בְּהוֹן (תהלים סח) לַמּוֹת תּוֹצְאוֹת. וְכַמָּה מְאִרֵי תִרְיָסִין הוּוּ מִתְּכַנְשִׁין לְגַבְהָ
בְּבִתֵּי כְּנִסְיוֹת וּבְבִתֵּי מִדְרָשׁוֹת וּפְסָקִין עֲלֵיהָ כְּמָה פְּסָקוֹת בְּקָלִין וְחִמּוּרִין
דִּילָהּ (שמות ב) וַיִּפֹּן כִּי הָיָה וַיִּרְא כִּי אֵין אִישׁ. לִית בְּהוּ חַד דְּקָטִיל לְחוּזָא
וְכָרוּזִין נְפִקִין מָאן דְּנִצַּח קָרְבָּא וְקָטִיל לְחוּזָא יְהָא הֲלָכָה דִּילָהּ וְכַמָּה
הֲלָכוֹת פְּסוּקוֹת אֲנוּן דְּאֲתִמַר בְּכָל חַד הֲלָכָה כְּפִלוּנִי וְאֲנוּן (תהלים מא)
בְּתוֹלוֹת אַחֲרֵיהָ רְעוּתֵיהָ דְּבְרִתָּא דְּמִלְכָּא אֲבָל בְּרִתָּא דְּמִלְכָּא עֲלֵהּ אֲתִמַר
(משלי לא) רַבּוֹת בְּנוֹת עָשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִית עַל כְּלָנָה. וְאִיהִי אַרוּסָה לְמִשָּׁה
הֲלָכָה לְמִשָּׁה מְסִינִי וְעַד לָאו אִיהִי נְשׂוּאָה לָהּ עַד דְּיִקְטוֹל לְחוּזָא וַיַּעוֹל
לְאַרְעָא קְדִישָׁא. דְּבָגִין דָּא לֹא עָאל לְאַרְעָא קְדִישָׁא עַד דְּיִזְכָּה לָהּ דְּמִדְתָּרִין
לוֹחִין אֲתַבְּרוּ פְּרַחַא מִנָּה וּבְגִלוּתָא רְבִיעָאָה יִזְכָּה לָהּ וּבְגִינָה יִזְכָּה לְאַעְלָא
לְאַרְעָא קְדִישָׁא.

קוּם אֲנִת רְעִיָא מְהִימְנָא, דְּבָגִינָךְ אֲתִמַר (שמות ב) וַיִּפֹּן כִּי הָיָה וַיִּזַּךְ אֶת
הַמִּצְרִי. דְּבִשְׁמָא דְּאִמָּא עֲלָאָה דְּאִיהִי וְי' תִרְעִין, מְחִית לָהּ דְּאֲתִרְמִיזוּ
בְּכִ"ה. וְכִ"ה אֲתָנָן דְּמִיחְדִין בְּהוֹן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תִרְיָן זְמַנִין בְּכָל יוֹמָא
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, דְּאִית בְּשִׁית תִּיבִין כִּי"ה אֲתָנָן, וְתִרְיָן זְמַנִין
אֲנוּן ו'. בְּאֵלִין חֲמִשִּׁין מְחִי לְפִרְעָה וּבְכָל עֲבָדֵיו חֲמִשִּׁין מְכוֹת.

קוּם לְגַבְהָ בְּחוּטְרָא דִּילָךְ, לְמַחָאָה לָהּ כְּכִלְבָּא, דְּהִכִּי אוֹרְחָא דְּכִלְבָּא
לְמַחָאָה לָהּ בְּחוּטְרָא. וְאוֹרְחָא דְּעֲבָדָא לְמַחָאָה לָהּ בְּחוּטְרָא כְּכִלְבָּא, בְּגִין
דְּעֲלָה אֲתִמַר (משלי כט) בְּדַבְרִים לֹא יוֹסֵר עֲבָד. בְּקְדָמִיתָא מְחִית לָהּ עַל יִמָּא.
כְּעוֹן קוּם מְחִי לָהּ בִּימָא דְּאוֹרִיתָא בְּקִלְמוֹס דִּילָךְ בְּדְרוּעָא דִּילָךְ בִּיד דִּילָךְ.
דְּאֲתִמַר בְּה (שמות יד) וַיִּט מִשָּׁה אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם (שמות) דְּהָא בִּימִינָה אֲתַבְּקָעָא
יִמָּא. בְּשְׁמָלָא אֲתַחְזָרַת יִבְשָׁה. הָדָא הוּא דְּכְתִיב וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הֲלָכוּ
בִּיבְשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם (שם). בְּעִמּוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא נְשַׁפְתָּ בְּרוּחָךְ פְּסָמוּ יָם. קוּם
נִצַּח קָרְבִין דְּהָא בְּרִתָּא דְּמִלְכָּא דִּילָךְ אִיהִי וְלָךְ אֲתַחְזָרַת. וְלֹא עוֹד אֲלָא
כְּמָה דְּבִים וּזְאֵבִים דְּעַרְבוּבִיָּא מִתְּכַנְשִׁין בְּגִלוּתָא לְמִיכָל עֲאֲנָא דִּילָךְ,
דְּאֲתִמַר בְּהוֹן (יחזקאל לד) וְאֲתָן צֹאנֵי צֹאן מְרִעִיתִי. קוּם נְטִיל קִירְטָא דִּילָךְ
לְגַבְיָהּ דְּהָא קִירְטָא דְּוֹד אֲתִמַר בְּה (שמואל א, יז) וַיִּבְחַר לוֹ חֲמִשָּׁה חִלּוּקֵי
אֲבָנִים מִן הַנַּחֲל. נְטִיל לֹוֹן בְּחֲמִשָּׁה תִיבִין, דְּאֲנוּן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ
ה'. וְכַד שׁוּי לֹוֹן בְּקִירְטָא, אֲתַעְבִּידוּ אֶחָד, אֲבָנָא חֲדָא, וְקָטִיל לְפִלִישְׁתָּאָה.
וְהֵאֵי אֲבָנָא עֲלֵהּ אֲתִמַר (דניאל ב) וְאֲבָנָא דִּי מְחַת לְצִלְמָא הוֹת לְטוֹר רַב
וּמְלָאָה כָּל אַרְעָא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב (יחזקאל ג) מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ בְּרוּךְ
כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ. וּבְגִינָה אֲתִמַר (תהלים קיח) אָבוֹן מְאִסוּ הַבּוֹנִים הִיתָה

לְרֹאשׁ פָּנָה. מֵאֵת הַיְהִיָּה זֹאת. וּבְגִינָה אָמַר דָּוִד (שם כז) אִם תִּחְנַה עָלַי
מִחְנָה לֹא יִירָא לְבִי וְגו' (שם). בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטָח וְאֵל יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל כִּי אִם
בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל. (איכה א) זֹאת אֲשִׁיב אֶל לְבִי עַל כֵּן אוֹחִיל. וַיַּעֲקֹב
בְּגִין דְּהוּהוּ יָדַע דְּאִיהִי עֲקָרָא דְכָלְא, אוֹלִיף לָהּ לְבַנּוּי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב
(בראשית מט) וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם, וּמִשָּׁה רַבְּנֵי עָלְיוּ הַשְּׁלוֹם מִינָה
קָבִיל אוֹרִיָּתָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (דברים מד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מִשָּׁה.
וְאַהֲרֹן בָּהּ עָאֵל לְקֹדֶשׁ קֹדְשִׁין, וְאַתְקַבֵּל קֶרְבָּנָה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ויקרא טז)
בְּזֹאת יָבֵא אֶל הַקֹּדֶשׁ. זֹאת אֲשֶׁר לְלוּיִם. וּבְגִינָה אֲתַמַּר (זכריה א) מִשָּׁם רוּעָה
אָבֹן יִשְׂרָאֵל. (בראשית מט) עַל אָבֹן אַחַת שְׂבָעָה עֵינַיִם.

זְכָאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּשׁוּי לָהּ בְּקִירְטָא דִּילָהּ, דְּאִיהִי פּוּמוּי, בְּקִרְיָתָא שְׁמַע,
וְזָרִיק לָהּ לְגַבֵּי שְׁמַיִם דְּסַמְאִ"ל. דְּבְגִינָה אֲתַמַּר (ירמיה ב) שׁוּמוּ שְׁמַיִם עַל
זֹאת. וּבָהּ כִּי שְׁמַיִם דִּילָהּ בְּעֵשׂוֹן נִמְלָחוּ וְהָאֲרָץ פְּבַגְדָּא תִבְלָה. וְאַנְתָּ רַעֲיָא
מְהִימְנָא, קוּם טַל קִירְטָא דִּילָךְ. דְּלֵאֲתֵר עֲלָאָה אֲנְתָּ סְלִיק לָהּ, יִתִּיר מְדוּד
וּמְפָל נְבִיאִיא וְחֲכַמְיָא דְכָל דָּרָא וְדָרָא. וְהֵאֵי אִיהִי קִירְטָא דִּילָךְ. זָרְקָא
מְקַף שׁוֹפֵר הוּלְדָּא סְגוּלְתָא. דְּאֲבָנָא דָּא מְפּוּמָּא סְלִיקָא לְאַתָּא דְּאֲתַמַּר בָּהּ
בְּמִפְלָא מְמַדָּא אֵל תִּדְרֹשׁ וּבְמִכְסָה מְמַדָּא אֵל תִּחְקֹר. וְאִיהִי שְׁמָא דְכְּתֵר עֲלָאָה
דְּאִיהוּ חֲכָמָה קְדוּמָה. דְּהֵכִי סְלִיק חֲכָמָה לְחֻשְׁבֹּן שְׁמָא קְדִישָׁא, עִם עֵשֶׁר
אֲתָנוּ בְּכָלְלָא, דְּאֲנוּן יוּיֵד הֵי וְאִיו הֵי. דְּתַמְּן תִּלְתָּא יוּדִי"ן דְּאֲנוּן שְׁמָא
דְּאֲכְתֵר לְשְׁמָא דְּחֲכָמָה זְעִירָא. דָּא כְּלִיל עֵשֶׁר מַעְלָא לְתַתָּא. וְחֲכָמָה זְעִירָא
כְּלִיל עֵשֶׁר מִתַּתָּא לְעֲלָא. עֵשֶׁר בְּגַבּוּרָא מַעְלָא סְגוּלְתָא, דְּמִתַּמְּן אֲתַקְרִיאַת
שְׁכִינְתָּא סְגֵלַת מְלָכִים, וְאִיהִי שְׁנָאָה (שצאה) לְאַמְיִן דְּעֲלָמָא. אִיהִי אֲבָנָא
חָדָא כְּלִילָא מַעְשֶׁר אֲתָנוּ מִתַּתָּא לְעֲלָא דְרַמְיִזִין בְּיוּיֵד הֵי וְאִיו הֵי. תִּלְתָּא
אֲלַפִּין אֲלִין דְּחֲכָמָה זְעִירָא דְּתַמְּן כ"ח מ"ה. דְּהֵאֵי אִיהוּ שְׁמָא דְּסְלִיק מ"ה
בְּחֻשְׁבֹּן. וְתִלְתֹן מְנָה כ"ח אֲתָנוּ דְּאֲנוּן יוּיֵד וְאִיו דְּלִית, הֵי אֲלִיף, וְאִיו אֲלִיף
וְאִיו הֵי אֲלִיף. וְתִלְתֹן אֲלַפִּין דְּהֵאֵי שְׁמָא, אֲלִין דְּסְלִיקוּן אֶהֱיָה תִּלְתֹן זְמַנִּין,
כְּחֻשְׁבֹּן דְּרַמְיִז קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָךְ בְּשְׁלִיחוּתְךָ, לְאַפְקָא לְיִשְׂרָאֵל
מִמְצָרִים. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שמות א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר
אֶהְיֶה כֹה תֹאמַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם. וּבָהּ אֲשֶׁתְּמוּדַע
דְּהוּא מְפָלָא וּמְכָסָה מְסֻטְרָא דְעֵלְתָּא כָּל עֲלָאִין, דְּאֲתַמַּר בָּהּ בְּגִי יוּדִין
דְּסְגוּלְתָּא אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבְּלַעְדֵי אֵין אֱלֹהִים. וּמְסֻטְרָא דְעֵלְתָּא כָּל
עֲלָאִין אֲתַקְרִיאַת שְׁכִינְתָּא אֲמוּנָה דְיִשְׂרָאֵל. וְהֵאֵי אֲבָנָא חָדָא י' בְּחֻשְׁבֹּנָא
עֵשֶׁר, וְאִית לָהּ קוּצָא לְעֲלָא וְקוּצָא לְתַתָּא. וְנִקוּדָא בְּאַמְצָעִיתָא וְכָלְא אַחַד.
וּמִתַּמְּן קָרָא לְמֹשֶׁה לְעַמּוּדָא דְאַמְצָעִיתָא בְּיִיג מְכִילֹן דְרַחֲמִי. דְּמֵאֵן דְּקָרָא
בְּאֲלִין יִיג מְכִילֹן דְרַחֲמִי לְעֵלְתָּא כָּל הָעֵלּוֹת. לֹא יַחְזֹר רִיקָם בְּצִלוּתָהּ. וְכַד
אִיהוּ רְכִיב עַל אֲבָנָא חָדָא לִית מְמַנָּא וְשִׁלְטֹן דְּבִשְׁמִיא וְאַרְעָא, דְּקִימָא קָמִי
הֵי אֲבָנָא. דְּבַהּ הוּא זְמַנָּא אֲתַמַּר בְּסַמְאִ"ל (עובדיה א) אִם תִּגְבִּיָּה פְנִשֶׁר וְאִם
בֵּין כּוּכְבִים שִׁים קֶנֶד וְגו'. וְהֵכִי י' תַּתָּאָה סְלִיקַת לְיִיג מְכִילֹן, וְרַמְיִזֹן בְּאֵת
א' י' לְעֲלָא וְי' לְתַתָּא, חֲכָמָה בְּרֵאשׁ וְחֲכָמָה בְּסוּף. ו' כְּרִיקָא דְתַרְוִיָּהוּ.

קוּם נְטִיל אֲבָנָא וְכָרִיךְ לָהּ בְּהַהוּא חוּט דְזָרְקָא דְאִיהוּ אָרִיךְ אֲנַפִּין בְּעֵלָה
וְדָאִי וְאִיו אָרִיקָא דָּאִם בְּרֵאשׁ לֹא בְּרִיךְ לָהּ בִּי"ה י' בְּאַבְנֵינוּ בְּרִישׁ טַבְעֵתָא,
דְּעֵלָה אֲתַמַּר תְּהֵא מְקֹדְשֵׁת לִי בְטַבְעֵת זֹאת. וּבְרַצוּעָה דְאִיהִי קֶשֶׁר תַּפְלִין

תַּפְּלָה דִּיד דְּאִיהִי כְּרִיכָא בְּאַצְבָּעָא, לֹא אֶסְתַּלְקַת. וְכַד אִיהִי כְּרִיכָא עַל רִישָׁא דְּאֵת וְ אֶתְקַרִיאת תְּגָא דְּסִיִּת. וּבְגִינָה אֶתְמַר כָּל הַמְּשִׁתְּמֵשׁ בְּתַגָּא חֲלָף. אִיהִי אֲבֹן מְכַלְלַת וּמַעְטָרַת עַל כָּל אֶתְנֹן. אִיהִי עֵטְרָה עַל כָּל רִישָׁא דְּצַדִּיק, כְּמָה דְּאֹקְמוּהַ מִיִּמ, הָעוֹלָם הֵבֵא אִין בּוֹ לֹא אֲכִילָה וְלֹא שְׁתִּיָּה אֶלָּא צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעֵטְרוּתִיהֶם בְּרֵאשִׁיהֶם. וְאִיהִי כְּתֵר תּוֹרָה וְכְתֵר כְּהֵנָה וְכְתֵר מַלְכוּת בְּתַלְתָּא אֲנִפִין דְּשִׁיין. מִן מֹשֶׁה אֶשְׁתְּמוּדַע בְּשִׁמְךָ רַעֲיָא מְהִימְנָא. בְּתַלְתָּא אֶתְנֹן אֶתְעֵטְרַת לְמַהוּי כְּתֵר עַל רִישָׁא דְּכֻלְהוּ דְּכֻהֲנַיִם וְלוֹיִם וְיִשְׂרָאֵלִים אֶתְעֵטְרַת עַל כְּלָהוּ. וְכַד סְלִיקַת בְּמַחְשְׁבָה אִיהִי אֲבָנָא חֲדָא כְּלִילָא מַעְשֵׁר סְפִירָן דְּאֲנוּן יוֹיִד הִיא וְאִיוּ הִיא. מַחְשְׁבָה וְדָאִי אִיהִי חֲכָמָה מִיָּה חֲשׁׁיב וְתִשְׁכַּח לָהּ תַּמָּן. וּמַסְטְרָא דְּכְתֵר תְּגָא אֶתְקַרִיאת, וּבָהּ עָלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַחְשְׁבָה. דְּמַחְשְׁבָה אֶתְעֵבִידַת לָהּ מְרַכְבָּה. וְכַד סְלִיקָא לְגַבִּי עֵלַת כָּל עֶלְאִין, אֶתְעֵבִידַת תְּגָא בְּלֹא שְׁתּוּפָא דְּאֶתְכַלַּל לְמַהוּי מְרַכְבָּה לְהֵוֹא דְּלִית לָהּ חֲשֵׁבֹן וְשְׁתּוּף. וְכַד אֵית בְּיִשְׂרָאֵל מְשֻׁפִּילִים וְזֶרְקִין לָהּ בְּדַבּוּרָא דְּצִלוּתָן בְּקִירְטָא דִּילְהוֹן, וְסִלְקִין לָהּ בְּמַחְשְׁבָה עַד, הֵוֹא מְפֻלָּא דְּאִיהוּ עַל הַכְּתֵר, מִיָּד נַעֲנִים. הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (תְּהִלִּים צא) כִּי יָדַע שָׁמַיִ שְׁמִי שֵׁם יִ תְּגָא דְּזֶרְקָא, יְקַרְאֵנִי וְאַעֲנֶהוּ עִמּוֹ אֲנִכִּי וְגוֹ'. בְּהֵוֹא חוּט דְּאִיהוּ כְּרִיכּוּ דִּילָהּ, דְּבָהּ צִרְיָד לְאַרְכָּה לָהּ עַד דְּסִלִּיק לָהּ עַד עֵלַת כָּל עֶלְאִין, וְנַחֲיַת בְּהּ לְקַבְּלָא צִלוּתְהוֹן. זַכָּאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּסִלִּיק תַּלְתָּא צִלוּתִין לְגַבִּה בְּתַלְתָּא נְקוּדִין דְּסִגּוּלְתָּא. דְּמִנְהוֹן אֶתְמַשְׁכּוּ תַּלְתָּא טַפִּין דְּתַלְתָּא מַחִין עֶלְאִין. דְּכַד בְּרַ נֶשׂ אֶתְמַשְׁךָ זֶרַע מְנָה, אֵלִין טַפִּין דְּאֶתְמַשְׁכּוּ מְנָה, אֲנוּן מְשׁוּפְרִי שׁוּפְרִי דְּמַחָא מְבַחַר מְכַלָּא. הֲכִי כְּגוֹנָא דָּא, כַּד קוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא אֹרִית בְּבֵר נֶשׂ. תַּלְתָּא קִטִּירִין דְּאֲנוּן נֶשְׁמַתָּא וְרוּחָא וְנַפְשָׁא מְשׁוּפְרִי שׁוּפְרִי דִּילָהּ, יְהִיב לוֹן דְּאֲנוּן מִתַּלְתָּא דְּסִגּוּלְתָּא דְּאֶתְרַמִּיזוּ בְּשֵׁם יוֹיִד הִיא וְאִיוּ הִיא. וּבְגִין דָּא אָמַר לוֹן, (דְּבָרִים כו) וּבָדַד בָּחַר ה' לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סִגְלָהּ.

בְּהֵוֹא זְמַנָּא דְּנַפְקוּ מֵלִין אֵלִין מְפּוּמוֹי דְּבוּצִינָא קְדִישָׁא, נַחֲיַתת שְׁכִינְתָּא וְנִשְׁיַקַת לָהּ וְכָל אֲנוּן מְאִירִי מְתִיבְתָּן בְּרִיכּוּ לָהּ, וְרַעֲיָא מְהִימְנָא. בְּרִיָּד לָהּ וְנִשְׁיַק לָהּ. בְּהֵוֹא זְמַנָּא סְבָא חֲדָא אֲזַדְמֹן לְגַבִּה. פְּתַח וְאָמַר נִשְׁקוּ בְּרַ דְּאִיהוּ סֵלַת נְקִיָּה, טַפָּה קְדִישָׁא דָּא דְּאֹרִיָּתָא דְּמֹשֶׁה דְּאֶתִּיָּהִיב לָן עַל יְדָהּ, דְּלֹא הָוֵה בְּהּ פְּסֻלַת דְּמִץ וְתַבָּן. דְּמֵאֵן דְּלִית פְּסֻלַת בְּנֶשְׁמַתָּהּ, אִיהוּ בְּרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ. דְּאֵית בְּרַ מֵהֵוֹא חֲטָה דְּאֶתְמַר בְּהּ אֵילֹן דְּאֲכַל אָדָם קְדַמָּאָה חֲטָה הָוֵה.

חִיִּט מִץ וְתַבָּן. דְּבְּגִינָה אָמַר דָּוִד (תְּהִלִּים נא) הֵן בְּעוֹן חוֹלְלַתִּי וְגוֹ'. וּבְזַמְנָא דְּאֵת ה' דְּאִיהִי חֲמֻשָּׁה מִיָּנִי נְהֻמָּא, אִיהִי בְּכַסּוּיָא דְּרַת בֵּין רִשְׁיַעֲיָא בְּגִלוּתָּא, דְּאֶתְמַר עֲלִיהוּ (תְּהִלִּים א) לֹא כֹן הִרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמִּץ אֲשֶׁר תִּתְּדַפְּנוּ רוּחַ (א'). יִ דְּאִיהִי מַעְשָׂה דִּילָהּ לֹא אֶתְחַבְּרַת עִמָּה. וּבְגִין דָּא מִץ וְתַבָּן פְּטוּרִים מִן הַמַּעְשֵׁר. וּבְגִין דָּא נִשְׁקוּ בְּרַ. נִשְׁקוּ בְּרַ. דְּשִׁפּוֹן עֶלְאִין דְּרַעֲיָא מְהִימְנָא דְּאֲנוּן שְׁקִיּוּ דִּילְהוֹן בְּתַרִּי סְמִכִי קֶשׁוּט, דְּאֲנוּן לְמוּדִי ה'. וְצַדִּיק אִיהוּ לְשׁוֹן לְמוּדִים, אִיהוּ לְשׁוֹן לְעֵלָא, וְאוּת בְּרִית לְתַתָּא. וְעוּד נִשְׁקוּ בְּרַ בְּשִׁפּוֹן עֵלָּאָה שְׁכִינְתָּא עֵלָּאָה, דְּהֲכִי סְלִיקַת שְׁכִינָה כְּחֲשֵׁבֹן שְׁפִיָּה. חוּט דְּאֶסְחַר עֵלָּה, אִיהוּ הֵוֹא כְּרִיכּוּ, חוּט דְּזֶרְקָא דְּאֶסְחַר שְׁפָה אִיהוּ חוּט שְׁלַח חֲסָד. וְאִיהוּ חוּט דְּדִהֲבָא. וְאִיהוּ קוּ יֶרַק מַסְטְרָא דְּתִיּוּבְתָּא דְּאֶסְחַר כָּל

עֲלֵמָא. תִּלְת חוּטִין אַנוּן לְעֵלָא דְסַחְרִין לְבַת עֵינָא, דְעֲלִיָּהוּ אֲתִמֵּר (שיר ז)
עֵינִיד בְּרָכוֹת בְּחֻשְׁבוֹן עַל שַׁעַר בַּת רַבִּים. מֵאֵי בַת רַבִּים, בַּת עֵין אֱלִין תִּלְת
אַבְהוֹ תִּלְת גּוֹנִין אַנוּן דְעֵינָא. עֵינָא דְמֵיָא דְלִית לָהּ הַפְסֵק עֵין הַפִּים. וּמִתְמֹן
נִשְׁקוּ בַר לְאַנְהָרָא עֲלֵמִין בְּרִזִין סְתִימִין דְאֹרִיתָא. בְּהֵוּא זְמָנָא קָם הֵוּא
סָבָא וְנָטַל קִירְטָא בִידוּי. פִּתַּח וְאָמַר, בּוּצִינָא קְדִישָׁא עַד כְּעַן הָוָה קִירְטָא
בִידָד. מִכָּאן וְאִילָדָּה הָא אֲסַתְלַקַּת בְּעֵלְאִין. נְטוּר גְּרַמָּד מֵאַבְנִין דִּילָהּ. דְהָא
בְּפוּמָא דְצַדִּיקִים אִיהִי מְסַתְלַקָּא בְּצִלוֹתֵין דִּילְהוֹן לְגַבֵּי בְּעֵלָה וּבְעוּבָדִין
דִּילְהוֹן דְהָאֵי אַבְנָא כַּד נַחְתַּת לְתַתָּא אִיהִי אָבֹן בַּחֹן, דְעֲלֵה אֲתִמֵּר (תהלים
יא) ה' צַדִּיק יִבְחֹן וּבָה נִתְנָסוּ אַבְהוֹן. וּבְגִין דָּא אֲתִמֵּר (תהלים קיח) אָבֹן מֵאִסוּ
הַבּוֹנִים דְאֲנוּן אַבְהוֹן.

וְכַד נַחְתַּת לְתַתָּא נַחְתַּת כְּגוֹנָא דָּא הוּוּהִי וְכַד אֲסַתְלַקַּת, אֲתִמֵּר בְּה אָבֹן
מֵאִסוּ הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֵאשׁ פְּנָה, כְּגוֹנָא דָּא יְהוּוּהִי. בְּה נִתְנָסָה אַבְרָהָם
בְּעֵשְׂרָה נְסִיווּת. וּבְזְמָנָא נִתְנָסָא בְּה בַר נֶשׁ, אִיהוּ מֵאִידָּהּ. וּלְבַתֵּר דְקָאִים
בְּנִסְיוֹנָא דִילָהּ, אִיהִי אֲסַתְלַקַּת בְּה לְגַבֵּי בְּעֵלָה, דְאִיהִי יְהוּוּהִי. בְּהֵוּא זְמָנָא
אֲסַתְלַקַּת בְּה בַר נֶשׁ עַל כָּל אַנוּן דְרַגִּין וּמִמֹן דְאֲתַנְסִי בְּהוֹן בַּר נֶשׁ. וְכַד חָזָא
סַמְאִ"ל דִּיחֶבֶין לָהּ רִשׁוּ עַל צַדִּיק לְמַהוּי לָהּ. נְסִיווּן, וְחָזָא דְאִיהוּ קָאִים
בְּקִיוּמָא אִיהוּ אָמַר (אסתר ה) וְכַל זֵיָה אֵינְנִי שׁוֹיָה לִי. וְאִי תִימָא דְעַל מְרַדְכִי
אָמַר לָהּ הֶמֶן. וְדָאֵי הֶמֶן דְגָמָא דְסַמְאִ"ל הָוָה לָהּ, דְבָה אֲתַלְבֵּשׁ וְעֵשְׂרָה
כְּתָרִין תַּתָּאִין אֲתַלְבֵּשׁוּ בְּעֵשֶׁר בְּנוֹי וּבְגִין דְקָאִים מְרַדְכִי בְּנִסְיוֹנָא, יְהַב לוֹן
קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא בִידָּהּ. עֵאכִ"ו מָאן דְאֲתַנְסָא בְּגִין שְׂכִינְתָּא בְּגִלוּתָּא. בְּגִין
דְנַחְתִּין עֲלָה עֵשֶׁר סְגֻלוֹת דְשִׁמָּא דְכְתָרָא, דְאֲנוּן יו"ד ה"י וְאִ"ו ה"י, דְאֲנוּן
סְפִירוֹן מַלְיוֹן סְגֻלוֹת, דְסַחְרִין לְכְתָרָא עֲלָה דְמַלְכָּא וּמְטֹרוֹנִיתָּא. וְהָאֵי
אִיהוּ כְּתָר עֲלָה דְאֲתִמֵּר בְּה בְּיוֹם שַׁבַּת בְּקִדְשָׁה כְּתָר יִתְנוּ לָהּ ה' אֱלֹהֵינוּ.
מָאן ה' אֱלֹהֵינוּ, אָבָא וְאִימָא בְּה מְכַתִּירִין לְעַמּוּדָא דְאַמְצַעִיתָּא וְשְׂכִינְתָּא
דְאִיהִי קִדְשָׁה. וְאֲתִמֵּר בְּה קִדְשָׁה לָּהּ יִשְׁלָשׁוּ. וְאֲנוּן קַק"ק תִּלְת אַבְהוֹן ה'
צְבָאוֹת. מָאן צְבָאוֹת נְצַח וְהוּד. מְלֵא כָּל, דָּא צַדִּיק, בְּה מְלֵא כָּל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ דְאִיהִי שְׂכִינְתָּא. וּמָאן דְאִיהוּ מִתְלַת אַבְהוֹן לֹא צָרִיד לְאַתְנַסָּא.
דְמָאן דְאִיהוּ מְגִזְעוּי וּמְשַׁרְשׁוּי, לִית בְּה סְפִיקָא דְקָאִים בְּנִסְיוֹנָא. וְאִי תִימָא
דְאַבְרָהָם לֹא אֲתַנְסָא בְּשִׁמָּא דְכְתָרָא אֶלָּא בְּמַדַּת חֶסֶד, וְיִצְחָק בְּמַדַּת
גְּבוּרָה, וְיַעֲקֹב בְּמַדַּת תְּפִאֲרָת, וְשְׂכִינְתָּא מֵאֱלִין תִּלְת סְטָרִין אֲתַקְרִיאַת לוֹן
אָבֹן בַּחֹן. שְׁפִיר אִיהוּ וּמָאן דִּיתְנָסָה מְלוּלָא בְּעֵשְׂרָה אֲתוֹן דְסַחְרִין לְכְתָרָא.
וְכִיוֹן דְהַכִּי, הוּא יְכִיל לְאַתְנַסָּא. וּמָאן דִּיתְנָסָא תַּמּוֹן, לִית סוּף לְנִסְיוֹנָא
דִילָהּ. הָדָא הוּא דְכְתִיב (איכה ב) מָה אַעֲיִדָּד מָה אֲדַמָּה לָּהּ. דְלִית יְכִיל
לְאַתְדַּמָּאָה נְסִיוֹנָא דִילָּדָּה לְמִיָּה דְאִיהוּ יו"ד ה"י וְאִ"ו בְּתִלְת אַבְהוֹן. הִיא
בְּמַלְכוּתָּא, בְּתַר דְנִסְיוֹנָא דִילָּדָּה בְּאִין סוּף (שם) כִּי גְדוֹל כְּיָם שְׁבַרָּד מִי יִרְפָּא
לָּהּ. הֵהוּא דְאִיהוּ מְפִלָּא וּמְכַסָּה וּבָה תְּסַתְלַק לְאִים, כְּמָא דְתַבִּירוּ דִילָּדָּה
לִית לִי סוּף. וְכַעַן בּוּצִינָא קְדִישָׁא, טַל אַבְנָא לְגַבְּדָּה דְאַנְתָּ יְכִיל לְמַסְבֵּל לָהּ,
וְאִית לָּהּ חִילָּא. וְאִי תִימָא דְאַנְתָּ בְּלַחוּדָּהּ אִיהוּ דְאַזְרִיקַת לָּהּ. לֹא. אֶלָּא
אַפְלוּ לְאַבְהוֹן וּלְכָל מְשַׁרְיוֹן דְנִשְׁמַתִּין דְמַקְנִין עִמָּדָּה בְּדִיוֹקְנָא דִילָּדָּה, כְּרַעֲיָא
מְהִימָנָא דְאִית לָּהּ תְּרִי פְרָצוּפִין, חַד לְעֵלָּא וְחַד לְתַתָּא, לְקַבֵּל מְרַכְבְּתָּא
עֲלָהּ וּמְרַכְבְּתָּא תַּתָּא. וּבְגִינֵיהוּ אֲתִמֵּר (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֵלֶם אֱלֹהִים. בְּצַלְמוֹ בְּדִיוֹקְנָא דְלְעֵלָּא בְּצַלְמוֹ אֱלֹהִים

דְּיוֹקְנָא לְתַתָּא. וּבְגִין דָּא כִּפֵּל שְׁמַה תְּרִין זְמַנִּין מִשְׁׁיָהּ מִשְׁׁיָהּ הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (שְׁמוֹת ב) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה. וּכְמַה דְּכָלִּיל פְּרָצוּפִין דְּבְרִיאָהּ הִכִּי כְּלִילָן בְּהַ פְּרָצוּפִין דְּאַצִּילוֹת. אָמַר לֵהּ בּוֹצִינָא קְדִישָׁא סָבָא סָבָא, יַדְעֵנָא בְּדָ דְאַנְתָּ הוּא מְסֻטְרָא דְסָבָא עֲלָאָה דְאַיְהוּ יִשְׂרָאֵל דְלַעֲלָא. וְהֵאִי אֲבָנָא דִילָךְ אָנּוּ מְקַבְּלִין לֵהּ בְּרַעְוָא דְלִית סוּף וְתַכְלִית לְנִסְיוֹנִין דִּילֵהּ. בְּגִין יְקָרָא דְשְׁכִינְתָּא דְאַתְמַר בְּהַ (בְּרַאשִׁית מ) מִשָּׁם רוּעָה אָבּוּן יִשְׂרָאֵל. בְּגִין לְאַחֲזָרָא לֵהּ סְגוּלְתָּא לְשְׂרִיאַ עֲלָךְ. וּבְגִין דִּישְׂרִי עֲלֵהּ עֲלֵת עַל כָּל עֲלָאִין.

אָמַר הַהוּא סָבָא בּוֹצִינָא קְדִישָׁא יוֹ״ד הִיִּי וְאִיִּי הִיִּי אִיְהוּ עֶשֶׂר אֲתָנּוּן. וְחֻשְׁבְּנָה ס״ג. בְּהַ נְטִיל נּוֹקְמָא מִן ג״ס רוּחָא דְאַתְמַר בְּהַ כִּי גָאָה גָאָה. בְּגִין דְמִנְהָ קָא אֲתָנּוּן עֲרַבּוּבִיא בִישָׁא. דְאַתְמַר בְּהוֹן (תְּהֵלִים נג) הַכֵּל סָג יַחְדָּיו נְאֻלְחוּ אִין עוֹשֶׂה טוֹב אִין גַּם אַחַד. וְעֶשֶׂר אֲתָנּוּן עִם ס״ג הִם גִּיעַ וְהֵאִי אִיְהוּ שְׁלַח נָא יְדָךְ. וְגִיעַ בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ. וּבּוֹצִינָא קְדִישָׁא בְּתַר דְקַבְּלָתוֹן הֵאִי אָבּוּן טוֹלוּ לֵהּ לְגַבִּיכוֹ, דְלֵא תְזוּזוּ מִנְכוֹן. עֲלֵה אֲתְמַר (תְּהֵלִים סח) אִם תִּשְׁכַּבּוּן בֵּין שְׁפָתַיִם. וְזָכָּאָה אִיְהוּ מָאן דְשָׁכִיב אִימָא עֲלָאָה בֵּין שְׁפָוֹן דִּילֵהּ וּבְגִינְהָ אֲתְמַר (שֵׁם סח) אִם תִּשְׁכַּבּוּן בֵּין שְׁפָתַיִם אֵל תִּקְרִי אִם אֵלָא אִם. וְתִרִין אֲנּוּן אִם עֲלָאָה אִם תִּתְפָּאָה שְׁכִינְתָּא עֲלָאָה שְׁכִינְתָּא תִתְפָּאָה. דְעֵלֵה אֲתְמַר (דְּבָרִים כב) שְׁלַח תִּשְׁלַח תְּרִין שְׁלוּחִין. לְקַבְּלֵיהוּ אֲתְמַר (רוּת א) וְתִלְכְּנָה שְׁתֵּיהוֹן. וְזָכָּאָה אִיְהוּ מָאן דְשָׁכִיב לוֹן בְּשְׁפָוֹן דִּילֵהּ, בְּצִלוֹתָא בְּאוּרִיתָא בְּקָרִיאַת שְׁמַע, בְּצִלוֹתָא בְּהִשְׁכִּיבְנּוּ, דְתַמָּן קוּיִדְשָׁא בְּרִידָךְ הוּא דְאַתְמַר בְּהַ הִשְׁכִּיבְנּוּ אָבִינוּ לְשָׁלוֹם וְגוֹ', וְעַל שְׁכִינְתָּא אֲתְמַר וּפְרַשׁ עֲלֵינוּ סִפְתָּ שְׁלוֹמָךְ, תְּרִין שְׁלוּמֵי חַד לְקַבֵּל שְׁכִינְתָּא עֲלָאָה, וְחַד לְקַבֵּל שְׁכִינְתָּא תִתְפָּאָה. חַד אִיְהוּ בְּעַל הַבַּיִת, וּבְגִינְהָ אֲתְמַר הִשְׁכִּיבְנּוּ אָבִינוּ לְשָׁלוֹם וְדָא עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא. וְתַנְיָנָא אִיְהוּ אֲרַח. עַל תְּרוּוִיְהוּ אֲתְמַר בְּעַל הַבַּיִת בּוֹצֵעַ וְאוּרַח מְבָרַךְ.

וּמְסֻטְרָא דְאוּרַח אֲתְקָרִיאַת שְׁכִינְתָּא מְלוֹן אוּרַחִים. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (יִרְמִיָה ט) מִי יִתְנַנֵּי בְּמִדְבָּר מְלוֹן אוּרַחִים. וּבְגִינְהָ אֲתְמַר וַיִּלֶן שָׁם. וְאַמְאִי כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ, דְאַתְכַּנְשׁ מִנְהָ הַהוּא דְאַתְמַר בְּהַ (תְּהֵלִים פד) כִּי שָׁמַשׁ וּמַגֵּן הִ' אֱלֹהִים. וְאַשְׁתַּאֲרַת שְׁכִינְתָּא בְּחֻשׁוֹכָא בְּגִלוֹתָא. וּמְסֻטְרָא דְנִצְחָ וְהוּד אֲתְקָרִיאַת נְבוּאָה. וּמְסֻטְרָא דְתַלְתָּ אָבְהוֹן דְאַתְקָרִיאַו אֵל אֱלֹהִים הִ', דְאַנּוּן הֵאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֲתְקָרִיאַ' גְּדֻלָּה גְבוּרָה תִפְאָרַת וּבְאֵלִין תַּלְתָּ שְׁמָהוּן אִיְהִי סְהִידַת עַל הַנְּיָתָה, וְאַלְהוּתָהּ, וְיִכּוּלְתָהּ עַל כָּל עֲלָמִין. וּמְסֻטְרָא דְאַמְאִי עֲלָאָה אֲתְקָרִיאַת אִם תִּשׁוּבָה יְהוּיָהּ, דְאַחֲזִי עַל כְּנוּיָהּ וְהַנְּיָה דְמְאָרִי עֲלָמִין מְאָרִי דְכָל כְּנוּיָין וְכָל הַוּוֹן. דְכָל כְּנוּיָין וְכָל הַוּוֹן אֲנּוּן כְּנוּיָין לֵהּ, וְאַיְהוּ לָאוּ אִיְהוּ כְּנוּיָ. וְאַתְקָרִיאַת מִיָּהּ מְסֻטְרָא דְחֻכְמָה דְאַתְמַר (דְּבָרִים ו) מַה הִ' אֱלֹהֵיךְ שְׂאֵל מַעֲמֹד כִּי אִם לִירָאָה. דְאַם לִית חֻכְמָה לִית דְחִילוֹ. וְאַם לִית דְחִילוֹ לִית חֻכְמָה. וּבְהֵאִי. מִיָּהּ מַעֲיִד עַל עֲלֵת כָּל עֲלָאִין, כִּי לֹא יַדְעוּ מִיָּהּ הוּא. וּמְסֻטְרָא דְחֻכְמָה אֲנּוּן נְקוּדִין. כְּגוֹנָא דָּא יִי קוֹצָא דְלַתְתָּא וְקוֹצָא דְלַעֲלָא, וְנְקוּדָא דְאַמְצָעִיתָא אַחֲזִי עַל כְּתָר עֲלָאָה, דְבְּהַ תַּלְתָּ קְטִירִין יִיִי וְאַנּוּן רְמִיזִין בְּיוֹ״ד הִיִּי וְאִיִּי הִיִּי. וְכָל אֲתָ אַחֲזִי דִ' אֲתָנּוּן, דְאַנּוּן יְבָרְכֵךְ יְהוּיָהּ, יְאָר יְהוּיָהּ יִשָּׂא יְהוּיָהּ יִיב אֲתָנּוּן דְתַלְתָּן מִן יִי. יוֹ״ד וּבְהַ אֲנּוּן תַּלְתָּ עֶשֶׂר מְכִילָן חַד. כְּגוֹנָא דָּא יִי קוֹצָא לַעֲלָא, חַד, וְקוֹצָא לַתְתָּא, תְּרִין. וְנְקֻדָּה בְּאַמְצָעִיתָא, הֵא תַלְתָּ. וְאוֹת יִי בְּחֻשְׁבְּנָה עֶשֶׂר, הֵא יִיג מְכִילָן

דַּרְחָמִי, דַּאֲתַמַּר בְּהוֹן בַּעֲשָׂרָה מֵאֲמֻרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. וּמָה תִּלְמוּד לֹאמַר, וְהָלֵא בְּמֵאמַר אֶחָד יָכוֹל לְהַבְרִאוֹת. וּמִסְטָרָא דְנִקְדִּין אֲתַקְרִיאַת שְׂכִינְתָּא וְתַתָּא בֵּת קוֹל, כְּמָא דְאוּקִימְנָא, כְּגוֹנָא דָּא א.

וּמִסְטָרָא דְטַעֲמֵי אֲתַקְרִיאַת שְׂכִינְתָּא מִחֲשָׁבָה כְּגוֹנָא דָּא א. וְכֹלָא אֲתַרְמִיז בְּאֵת אֶלְפִי. בְּהָ אֲתַרְמִיזוּ טַעֲמֵי לְעֵלָא נְקוּדִין לְתַתָּא, אֲתוֹן בְּאֲמַצְעִיתָא, וְכֹלָא אִיהוּ עֶשֶׂר אֲמִירוֹן, עֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת, וְשִׁית יוֹמֵי בְּרֵאשִׁית, וְאֲנוּן כִּיּוּ כְּחֻשְׁבֹן יְהוּיָהּ, דְּכֻלִּיל טַעֲמֵי וְנְקוּדֵי וְאֲתוֹן כְּגוֹנָא דָּא יְהוּיָהּ וְאֲנוּן טַעֲמֵי וְנְקוּדֵי מִין עֵלָא, כְּגוֹנָא דָּא א. מִין נוֹקְבִין כְּגוֹנָא דָּא א. רְקִיעַ דְּאֲמַצְעִיתָא כְּלִיל כָּל אֲתוֹן. בְּגִינָה אֲתַמַּר (בְּרֵאשִׁית א) יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לַמַּיִם. רְקִיעַ בְּהַפּוֹךְ אֲתוֹן עֶקֶר. וְהָאִי אִיהוּ עֶקֶר הָאֲמוּנָה. וְעֵלָה אֲתַמַּר (יחזקאל א) וְדַמּוֹת עַל רֵאשֵׁי הַחִיָּה רְקִיעַ, דְּאִיהוּ רְקִיעַ דְּבִכְתָּרָא עֵלָה, דְּאִיהוּ מְרַכְּבָה לְהַהוּא דְּאֲתַקְרִי עֶקֶר הָאֲמוּנָה, עֵלָת עַל כָּל עֵלָאִין טְמִיר וְגִיז. וְעוֹד שְׂכִינְתָּא מִסְטָרָא דְנִקְדִּי אִיהוּ בְּרֵתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא הַדָּם רְגֵלִיו, וּמִסְטָרָא דְטַעֲמֵי אֲתַקְרִיאַת אֲשֶׁת חֵיל עֶטְרַת בְּעֵלָה. וּבְצֻרוֹפִין וְהוֹן אֲשֶׁתְמוּדְעַת בְּרֵתָא דְמִלְכָּא. כְּגוֹנָא דָּא הוּיָהּ, מִסְטָרָא דָּא אִיהוּ הַדָּם רְגֵלִיו, וּמִסְטָרָא דִּיהוּיָהּ אֲתַקְרִיאַת פְּרָצוּף וְאֲתַקְרִיאַת אֲנָפוּי. וּמִסְטָרָא דְתַרִין נְקוּדִין אֶלִין דְּאֲנוּן פְּרָצוּף וְזָב אֲתַקְרִיאַת א. בְּרִישָׁא דְנִקְדָּא עֵלָה אִיהוּ רִישָׁא וּבִנְקִדָּא תַתָּא סִיפָּא. וְרָזָא דְמִלְכָּה חֲכָמָה בְּרֵאשִׁית וְחֲכָמָה בְּסוּף. בְּבִי נְקוּדִין אֶלִין. אַחְזִי עַל עֵלָת הָעֵלּוֹת דְּאִיהוּ רֵאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה מד) אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן. וְאִיּוּ בְּאֲמַצְעִיתָא דְתַרִין יוּדִין אַחְזִי עַל עֵלָת כָּל עֵלָאִין דְּלִית אֵלָהָא בַּר מִנָּה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שם) וּמִבְּלַעֲדֵי אִין אֱלֹהִים. וּבְגִין דְשְׂכִינְתָּא אִיהוּ כְּלִילָא מֵעֵלָאִין וְתַתָּאִין, אֲתַקְרִיאַת בְּשֵׁמָא דְעֵלָאִין וְתַתָּאִין. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שם מ) לְכֻלָּם בְּשֵׁם יְקָרָא. לְכֻלָּהוּ עֵלָאִין וְתַתָּאִין בְּשְׂכִינְתָּא אֲתַקְרִיאַת, דְּאֲתַקְרִיאַת שֵׁם דְּבְּגִינָה אֲמַר לְמִשְׁהָ רַבְּנוּ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם (שמות לג) וְאֲדַעַךְ בְּשֵׁם. אִישׁ לֹא נִעְדָּר מִכְּלָהוּ עֵלָאִין וְתַתָּאִין דְּלֹא אֲתַקְרִיאַת בְּהוֹן. בְּעֵלָאִין הָא אוּקִימְנָא דְּאֲתַקְרִיאַת בְּשֵׁמָא דְכָל סְפִירָה וְסְפִירָה, בְּהוּיָתָה בְּנִקְדָּתָהּ וּבְשִׁמְהוֹן דְּכֻלָּהוּ כְּנוּיִים. וְאֲתַקְרִיאַת בְּשֵׁמָא דְתַתָּאִין כְּסָא שְׂרָף מְלָאךְ אוּפּוֹן. כְּסָא (תהלים קג) ה' בְּשֵׁמִים הַכִּין כְּסָאוֹ. מֵאִי שְׂמִים, דָּא עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא. וּבְגִין דָּא סְמִידָּ לָהּ (שם) וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.

מִסְטָרָא דְשְׂמִים אֲתַקְרִיאַת שְׂמִימָה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בְּרֵאשִׁית טו) הַבֵּט נָא הַשְּׂמִימָה. וְכְּמָא דְאִיהוּ אֲתַקְרִיאַת בְּשֵׁמָא דְעֵלָאִין וְתַתָּאִין, הַכִּי אֲתַקְרִי עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא בְּעֵלָאִין וְתַתָּאִין, דְּאִיהוּ בְּכֹלָא חַד כְּמִדְתָּהּ וְאִיהוּ שְׁעוֹר קוּמְתָהּ. וְאֲתַקְרִיאַת שְׂרָף. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה ז) וַיַּעַף אֱלִי אֶחָד מִן הַשְּׂרָפִים. כְּגוֹנֵי דְמִלְאךְ דְּאֲתַקְרִי שְׂרָף וְאֲתַקְרִיאַת מְלָאךְ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בְּרֵאשִׁית מח) הַמְּלָאךְ הַגָּאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע. וַיִּסַּע מְלָאךְ הָאֱלֹהִים. וּמְלָאךְ פְּנִי הוֹשִׁיעֵם. וְאֲתַקְרִיאַת מְלָאךְ עַל שֵׁם מִטְטְרוֹן כִּד אִיהוּ עֲבִידְתָּא בְּהָ שְׁלִיחוּתָא דְבְּעֵלָה. וְאֲתַקְרִיאַת אוּפּוֹן עַל שֵׁם סַנְדְּלִפוּי'ן כִּד שְׁלִטְנוּתָהּ בְּהָ עַל תַּתָּאִין. וְאֲתַקְרִיאַת מְרַכְּבָה עַל שֵׁם ד' חִינוֹן דְּמְרַכְּבָתָא דְלְתַתָּא. כִּד שְׁלִטְנוּתָהּ עֲלִיהוּ כְּמָא דְאוּקִימְנָא (תהלים קג) וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. אֲתַקְרִיאַת דְּמוֹת אָדָם, דְּמוֹת אַרְיָה, דְּמוֹת שׁוֹר, דְּמוֹת נֶשֶׁר בְּהוֹן וּבְאֶלִין

דמיונות אתחזיא לתתאין דאנון עבדיו הנביאים. הָדָא הוּא דְכְתִיב (הושע יב) וּבִיד נְבִיאִים אָדְמָה. וְאִית נְבִיאִים דְאָנוּן מִפְּרָכְבָּה עֲלָא דְאֶתְקְרִיאוּ בְּנִים. כְּגֹנָא דָא מָאן דְדַחֵיל לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא שְׂרִיא י' בְּלַבָּה. וּמָאן דְרַחִים לָהּ שְׂרִיא ה' בְּמַחָה. וְעַל אֲלִין תְּרִין אֲתוּן אֲתִמֵּר (דברים כט) הַנְּסֻתְרוּת לָהּ אֱלֹהֵינוּ. דְמָאן דְדַחֵיל לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אוֹ רַחִים לָהּ סְתִים אִיהוּ מְבַנֵי נְשָׂא. וְהַנְּגִלוּת אָנוּן וִיה. מָאן דְאֲתַעְסַק בְּתוֹרָה שְׂרִיא ו' בְּפוּמָה. וּמָאן דְעֵסִיק בְּמִצְוָה שְׂרִיא ה' בְּרַמִּיח אֲבָרִים דִּילָהּ. וּמִצְוָה כְּלִילָא מְדֵי אֲתוּן כְּגֹנָא דְצִיצִית דְאֲתִמֵּר בֵּיה (במדבר טז) וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית, וְאוֹקְמוּהָ מִיַּם כָּל הַפּוֹחַת לֹא יַפְחוֹת מִזֵּי, וְכָל הַמוֹסִיף לֹא יוֹסִיף עַל יִיג. וְאָנוּן חִיִּי בֵין קְשָׁרִים וְחֲלִין לְכָל, סְטָרָא סְלִקִין עִיב. עֲלִיהוּ אֲתִמֵּר (ישעיה טז) וְהוֹכֵן בְּחֻסְדָּא כְּסָא. חֻסְדָּא בְּגִימְטְרִיא עִיב. וּבּוֹצִינָא קְדִישָׁא אָמַר כָּל מָאן דְמִנַּח תְּפִלִין וְצִיצִית, כְּאֵלוּ מְקִים תְּרִיִּג מִצּוֹת דְאוֹרִיתָא. וְלֹא עוֹד אֶלָּא בְּצִיצִית כְּאֵלוּ מְתִקֵן כְּרִסָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. בְּתִפְלִין דְאָנוּן שֵׁם יְהוּיָה כְּאֵלוּ נְחִית יְהוּיָה עַל כְּרִסָּא.

אִי הָכִי אֲמַאי אֲתִמֵּר אִין חָבוּשׁ מְתִיר עֲצֵמוּ מִבֵּית הָאֲסוּרִים. אֶלָּא וְדִאי תְּרִין רְזִין עֲלִין הָכָא. חַד דְפְרָקְנָא דְעֵמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא וְשְׂכִינְתָּא וְאֲבָא וְאִימָא דְאָנוּן יְהוּיָה, לֹא תִלְיָא אֶלָּא בְּעֵלְת כָּל עֲלִין, דְאִיהוּ מְכֻלָּא וּמְכֻסָּה בְּכֶתְרָא עֲלָא. וְחַד דְמִסְטְרָא דְצִדִיקִים גְּמוּרִים לָאו אִיהוּ חָבוּשׁ וְאֲסוּר בְּגִלוּתָא, אֶלָּא אִיהוּ אֲסוּר וְחָבוּשׁ עִמָּהֶם בְּרַחִימוּ, קְשִׁיר עִמָּהוּן בְּחִבּוּבָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב (בראשית מד) וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוּ. חָבוּשׁ עִמָּהוּן בְּכִרְסָא דְמִתְקַנִּין לָהּ וּבְמִרְכָּבָה דִּילָהּ, בְּכֻמָּה שִׁירִין וְתִשְׁבְּחוּ דְקָא נְחִיתִין עֲלִיהוּ כְּמָה מְשַׁרְיָן דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. דְאֲתִמֵּר בְּהוּן (יחזקאל א) וְאֲשַׁמַּע אֶת קוֹל כְּנִיָּיהֶם. וּבִישְׁתַּבַּח אֲתִין שְׂרָפִים, נְחִיתִין לָהּ בְּכֻמָּה מְשַׁרְיָן, דְאָנוּן שְׂרָפִים וְחִיּוֹת וְאוֹפְנִים. וּבְצִלוּתָא קוֹל דְמָמָה דְקָה. כְּמָה דְאוֹקְמוּהָ (מלכים א, יח) וְהִנֵּה ה' עוֹבֵר רוּחַ גְּדוֹלָהּ וְחֹזֵק מְפָרֵק הָרִים וְגו'. דְצִלוּתָא בְּחֻשָׁא אִיהִי קוֹל דְמָמָה דְקָה. וּבְגִין דְתַמָּן אֲתָא מְלָכָא, צְרִידָא לְמִיקָם בְּגִינָה. וּבְגִין דָּא אֲתִקְרִיאַת צְלוּתָא עִמִּידָה. וּבְגִין דָּא חֵי עֲלָמִין כְּלִיל חִיִּי בְּרַכָּאן, בֵּיה מְתִיחַד קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ. יֵאֵהוּדוּנְהִי דְסִלִיק בְּחֻשְׁבָן אָמֵן. וּבֵיה צְרִידָא לְמַכְרַע עַד שְׂיִתְפַּקְּקוּ חִיִּי חֲלִיּוֹת שְׂבִשְׂדָרָה. וְהָכִי אוֹקְמוּהָ מְאִירֵי מְתִנִּיתִין. וּבְתִלְת קְדָמָאִין צְרִידָא לְתַקְנָא שְׂבָחוּי, לְאֲעֵלָא לְתַרְעָא דְמְלָכָא בְּהִיכְלָה, דְאִיהִי אֲדִנִּי. דְהָכִי סְלִיק הִיכְלָל כְּחֻשְׁבָן אֲדִנִּי. בְּתַר דְעָל תַּמָּן וְיִשְׁאַל שְׂאֵלְתוּי בִיִּב בְּרַכָּאן דְאָנוּן וְיו. לְבַתַּר יְהַבִּין לָהּ שְׂאֵלְתוּי בְּתִלְת בְּתַרְאִין, דְתַמָּן צְדִיק בֵּין תְּרִין שְׁפָן לְשׁוֹן לְמוּדִים, וּבֵיה שְׂכִינְתָּא אִיהִי קְבֵלָה. מְסֻטְרָא דְאֲלִין צְדִיקָא, אִיהוּ אֲסוּר וְחָבוּשׁ דְמִתְקַנִּין לָהּ כְּרִסָּא, עִם מְרַכְבְּתָא דִּילָהּ וּמְשַׁרְיָתָה מְסֻטְרָא דְעֵץ הַחַיִּים. אֲבָל מְסֻטְרָא דְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, דְקְשִׁיר לֹון בִּיצַר הַטּוֹב, לְמַהוּי עֶזֶר בְּהַדְיָהוּ, וְקְשִׁיר לָהּ לִיצַר הַרַע לְמַהוּי כְּחֵמוֹר לְמִשְׁאוּי תְּחוּתִיהוּ, חֵמוֹר נוֹשָׂא סְפָרִים. מְסֻטְרָא דְבִינוּנִים אִיהוּ אֲסוּר וְחָבוּשׁ בְּגִלוּתָא. דְעֲלִיהוּ אֲתִמֵּר בְּיוֹמִין דְחַל הָיָה כְּשׁוֹר לְחַרְשׁ וְכְחֵמוֹר לְמִשְׁאוּי. בְּרַשִׁיעִיא אֲתִמֵּר (איכה א) נִתְנַנְּי ה' בְּיָדֵי לֹא אוֹכַל קוּם. דְרַצוּעִין דְתִפְלִין אָנוּן כְּחִבְלִים לְקַרְנוּי דְסַמְאִ"ל שׁוֹר מוּעַד דְלֹא יִשְׁיָצִי לֹון, וְתִפְלָה דְיָד קְשִׁיר לְרַגְלוּי וּמָאן דְלֹא מְנַח תְּפִלִין, עֲלִיה אֲתִמֵּר מְשׁוֹר מוּעַד הַרְחַק מִמֶּנּוּ כְּמִלָּא עֵינָיו, דְמִנָּה תִלְוֵן אֲבוֹת נְזִיקִין

ציצית משאוי על חמור נואף. נחש בגינה אתמר אפלו נחש כרוף על עקבו לא יפסיק. וד' בתי תפלין אנון פהיכלא לד' אתון מאו היכלא דא אדנ"י דהכי סליק פחשפ"ן היכ"ל. ואנון ד' פרשין ד' אתון דיהו"ה פגונא דאנפין דחיון. ובתים ד' לקבל גדפין דחיון, ואנון פגונא דנקודין ואתון דאנון דכר ונוקבא. תרין רצועין לקבל פנפי יונה רצועה דיד לאקשרא לה ודא שכונתא דאתמר בה יונתי. ותרין אנון יונים דכר ונוקבא. מאן דבעי לצידא לה צדה דתרוניהו, נטיל נוקבא וקשיר לה עמה ומיד יקרי לדבורא ויתי.

והכי צריכין ישראל לנטלא יונה קדישא מצוה שכונתא, לקשרה לה בקשווא דתפלין, ומיד יקרי לבעלה דאיהו ישראל דלעלא עמודא דאמצעייתא. ובגין דא תקינו למקרי שמע ישראל עם מצות תפלין. ומיד דנחית לגבה, צריף לקשרא לה עמה למהוי חבוש עמה ברצועה דתפלין דיד, כמא דאוקמוה מ"מ. (יחזקאל כד) פארף חבוש עליך, אלו תפלין כמא דאוקמוה לעיל. ומיד דקשיר לון צריף ליחדא לון ביחודא דאחד א"ח עם ד', דאיהי כלילא מארבע פרשין דתפלין, ואיהי רביעית לד' אתון דקודשא בריף הוא. ה' רביעאה שלימו דשם יהויה, ואיהי קוצא דאת דל"ת עשירית לא"ת, דאיהו תשע פחשפון, ובה אשתלים לעשרה. כגונא דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, והא אוקמוה. ובגין דא תקינו למקרי קריאת שמע בתפלין. ואוקמוה מ"מ, דמאן דקארי קריאת שמע בלא תפלין, כאלו סהיר סהרותא דשקרא. וקשווא דקודשא בריף הוא ושכונתא צדיק אות דתפלין. ובההוא זמנא דקשיר לון בה לקודשא בריף הוא ושכונתה, מאן דשח בינתים עברה היא בידו. ותפלין דרישא איהו תפלין אימא דקשרת לה לקודשא בריף הוא. עלה אתמר ובזרוע עזו. כמא דאוקמוהו מ"מ (ישעיה סב) נשבע ה' בימינו זו תורה, ובזרוע עזו אלו תפלין שבראש. גבורה איהו זרוע דילה ואיהי עזו, והא אוקמוה. ושכינת עזו בגבהי מרומים, הוא אלהינו מסטרא דילה תפלה דיד אינה מעפבת של ראש וכו'. דכל חד איהי מצוה בפני עצמה. מסטרא דאמא אנון הויות באמצע כמא דאוקמוה. והא אתמר. ובגין דלא בקיאיין אלין דדרא בתראה, שוון תרין זוגין דתפלין, דלא ידעין ברזא דא. ועוד מאן דשווי תפלין כדקא חזי, האי איהו מקים מצוה במאמרה. וכגונא דצדיק איהו אות דאחיד בין קודשא בריף הוא ושכונתה, הכי איהו אחיד בתרוניהו בח"י ברפאן דצלותא. ואתמר בתפלין שח בינתים עברה היא בידו. ואתמר בצלותא ואפלו נחש על עקבו לא יפסיק. זכאה פוימא דבצלותא עביד בה משפב לשכונתא והא איהו. (תהלים סח) אם תשפבון בין שפתים דבהון אדני שפתי תפתח למשפבא בהון אימא עלאה דאתמר בה (דברים כב) והאם רובצת על האפרוחים. דבזמנא דאיהי פרישת גדפהא על גוזליא, דאנון ישראל, בשבתות ויומין טבין כמא דאוקמוה הפורש ספת שלום עלינו, אשתכחו בחירו מכל אמין דעלמא. ובגין דא בשבתות ויומין טבין דאיהי רובצת על ישראל, לית לון דחילו מכל מקטרגין דעלמא. וכד ייתי יומין דחל אתמר בו (שם) שלח תשלח את האם.

ומאי אית בין שְׁכִינְתָא עֲלָא לְתַתָּא דְכֻלָּא חַד. אֵלָא שְׁכִינְתָא תַתָּא אִיהִי כְיוּנָה, וְאַתְמַר בֵּה (תהלים סח) כְּנִפִי יוֹנָה נְחֹפָה בְּכֶסֶף, צְרִיף לְכֶסֶף לָהּ, דְאִיהִי יִרְאָה וְדַחִילו אֲשַׁתְּכַח מְסֻטְרָא. בְּגִין דְאֲנִטִילַת מְסֻטְרָא דְגְבוּרָה, דְתַמְן סְמַא"ל לְמַתְבַּע דִּינִין. וּבְגִין דָּא צְרִיף לְכֶסֶף לָהּ מְכַמָּה מְאִרֵי דְדִינִין, דְלָא אֲשַׁתְּמוּדְעִין בֵּה. וּבְמַאי בְּכֶסֶף דְאִיהוּ יְמִינָא. דְבְּגִינָה אֲתַמַּר כָּל הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה בְּלִילָה הַקּוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא מוֹשֵׁף עָלָיו שֶׁל חוּט חֶסֶד בְּיוֹם. וּבְגִין דָּא נְחֹפָה בְּכֶסֶף לְרִשְׁמָא לָהּ מְסֻטְרָא דְרַחֲמֵי, דְלָא יִשְׁתְּמוּדְעִין בֵּה מְאִרֵי דְדִינָא. אֲבָל אִימָא עֲלָא אִיהּ כְּנִשְׂרָא דְלָא דַחִילַת מְכַל עוֹפִין דְלַעֲלָא. וְגַדְפִין דִּילָהּ אֲנוּן מְסוּף עֲלֵמָא וְעַד סוּף עֲלֵמָא. וּבְגִינָה אֲתַמַּר (דברים לב) כְּנִשְׂרָא יַעִיר קִנּוּ, וְדָא יְרוּשָׁלַם. וְעֵלָה אֲתַמַּר (שם כב) כִּי יִקְרָא קוֹן צְפוּר. דְקוֹן דִּילָהּ אִיהִי יְרוּשָׁלַם דְלַעֲלָא. וְקוֹן דְצְפוּר יְרוּשָׁלַם דְלַתַּתָּא. זְכָאָה פּוּמָא דְאִיהוּ קוֹן דִּילָהּ. זְכָאָה אֲוִרִיתָא וְצִלוּתָא דְאִיהִי קוֹן לָהּ. זְכָאָה נִשְׁמַתָּא דְאִיהִי קוֹן דִּילָהּ. דְכַד אִיהִי מְקַנְנָא תַמְן לָא דַחִילַת מְכַל מְקַטְרִגִין דְעֲלֵמָא. וּבְגִין דָּא אֲתַקְרִיאת נִשְׁמַת כָּל חֵי, אִיהִי מְקַנְנַת בְּצִלוּתָא דְשַׁבַּת וְצַדִּיק. מְסֻטְרָא דִילָהּ אֲתַקְרִי יוֹם הַשְּׁבִיעִי כַד חֲשַׁבִין יוֹמִין מְאִימָא עֲלָא. וְאִיהִי יוֹמָא קַדְמָאָה דְפִסְחָא. וְיוֹמָא קַדְמָאָה דְסִכּוּת. וְשְׁכִינְתָא תַתָּא חַג שְׁמִינִי עֲצַרְתָּ וְאִיהִי יוֹם מַתָּן תּוֹרָה וְאִיהִי יוֹם הַכְּפוּרִים. כָּל צִלוּתִין דְכָל שַׁבְּתוֹת וְיוֹמִין טָבִין צְרִיכִין לְמַעֲבַד לָהּ. וְהֵאֵי אִיהוּ דְאֲמַר קָרָא (ויקרא כב) אֵלָהּ מוֹעֲדֵי ה' מְקַרְאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אוֹתָם בְּמוֹעֲדָם. מְאִי מוֹעֲדָם. אִימָא עֲלָא. וְצְרִיף לְאֲכַלְלָא בֵּה עֶשֶׂר סְפִירוֹת.

וְכַד אִיהִי סְלִיקַת, אִיהִי סְלִיקַת עַל עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא. וּבְגִין דָּא אֲמַר שְׁלֵמָה (משלי ט) דְרִיף הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם. עֲבִידַת אֲוִרְחָא תַמְן וְלָא אֲשַׁתְּמוּדְעַת בֵּה אֵלָא לְבַעֲלָהּ. וְיַדַּע אָדָם עוֹד אֶת אֲשֶׁתּוֹ אֵלָא דְסְלִיק לָהּ עֵטְרָא עַל רִישָׁהּ תַפְלִין עַל הָרֵאשׁ. וְכַד סְלִיקַת כְּמָה חִילִין סְלִיקִין עִמָּה. וְכַד נְחִיתַת כְּמָה חִילִין נְחִיתִין עִמָּה, וְאֲתַקְרִיאוּ נִשְׁמוֹת יְתֵרוֹת דִּירְתִין עִמָּה קְדִישָׁא. וּבְהוֹן אִית לוֹן נִיחָא לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁבְּתוֹת וְיוֹמִין טָבִין. וְיוֹנָה קְדִישָׁא בְּכָל שִׁית יוֹמִין דְחַל. אֲזֵלָא מְנַדְדָּא מְדוּף לְדוּף. וְאִם אֲשַׁכַּחַת צַדִּיק בְּעֲלֵמָא אֲתַדְבַּקַת בֵּה. אִם לָאו אֲתַחֲזַרַת לְקִנְהָא וְאֲתַטְמַרָה תַמְן, בֵּההוּא אֲתַר דְאֲתַקְרִי קוֹן צְפוּר. וּמַאי נִיחָו קוֹן דִּילָהּ מְסֻטְרוּ"ן דִּי שְׁמָה שְׁדִי"י, דְאִיהוּ נְטִיר תַרְעָא דְאַתְמַר בֵּה (תהלים קיח) זֶה הַשָּׁעַר לַה'. וּבְגִין דָּא בְּמִזוּזָה שְׁדִי מְלַבֵּר יְהוּיָה מְלָגָאוּ. דְשִׁס"ד מְלָאכֵי חַבְלָה אֲנוּן כְּחֲשַׁבִין יוֹמֵי שְׁתָּא שְׁס"ה חֶסֶר חַד. דָּא אִיהוּ יוֹם הַכְּפוּרִים דְלִית לְשָׁטוֹן שׁוֹלְטוֹן עֲלָהּ הַשָּׁטוֹן הַכִּי סְלִיק שְׁס"ד. בְּאַתַּר דְמִזוּזָה תַמְן, לָא אִית לָהּ רְשׁוּ לְקַרְבָּא. וּבְגִין דָּא (דברים יא) וְכַתְּבַתְּם עַל מִזוּזוֹת בֵּיתְךָ מִזוּזוֹת זֶז מוֹת. וּבְגִין דָּא כַד לָא אֲשַׁתְּכַחַת אֲתַר, אֲתַחֲזַרַת לְקִנְהָא דְאִיהוּ מְסֻטְרוּ"ן, דְחֲשַׁבְנָה שְׁדִי"י, דְתַמְן יְהוּיָה מְאִרֵי דִיוֹנָה קְדִישָׁא. וּבְשַׁבַּת דְתַמְן צַדִּיק, וְתַבָּא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעַת עֲרַב. בְּגִין דְאִיהוּ יְחוּדָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ. וְכַד אִית צַדִּיק לְתַתָּא, אִיהוּ בְּאַתַּר דִּיוֹם הַשַּׁבַּת, דְאִיהוּ שְׁדִי דְלַעֲלָא, וּבֵה אֲתַיְחַדַת קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. וְתַמְן אֲשַׁכַּחַת נִיחָא, וְלָא אֲזַלַת מְסֻטְלָא מְדוּף לְדוּף וּמְאַתַּר לְאַתַּר. וּמֵאֵן אִיהוּ צַדִּיק דְאִיהִי אֲתַדְבַּקַת בֵּה הַהוּא דְאִיהוּ כְּלִיל מְכַל מְדוֹת דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. דְאַתְמַר בֵּה וַיְכַלּוּ כָּלִיל כָּלָא. דְכָל סְפִירוֹן בֵּה אֲתַפְלִילוּ דְאִיהוּ חֶסֶד וְגַמִּיל חֶסֶד עִם שְׁכִינְתָּא, וְיַהִיב לָהּ תַקְפָּא בְּגְבוּרָה. וְהַכִּי בְּכָל סְפִירָה

וּסְפִירָה יְהִיב לָהּ תִּקְפָּא. אִיִּהּ אֶתְדַבְּקַת וְלֹא תִזְוֶז מִנָּה בְּכֹל שִׁית יוֹמֵי שַׁבָּתָא. וּבְגִינָה אֶתְמַר עַל צְדִיק אִי הָעוֹלָם עוֹמֵד. אִיִּהּ עֲמוּד סָבִיל כְּלָא. וְבַה כְּנֹפֵי יוֹנָה נִחְפָּה בְּכֶסֶף. אִיִּהּ מְכַסִּיאת עֲלֶיהָ בְּגַדְפָּהָא, וְאִיִּנֶת עֲלֶיהָ מִכָּל מְקַטְרֵגִין דְּעֵלְמָא. וּבְגִינָה אֶתְמַר (תהלים כה) לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק. לֹא יֵאָנֶה לְצַדִּיק כָּל אָוֶן. לֹא רְאִיתִי צְדִיק נֶעְזֵב וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ לֶחֶם. וְבַה אֶתְחַזֵּי קִשְׁת דְּפִרְקָנָא בְּגוֹנוֹי נְהִירִין. וּמִיָּד (בראשית ט) וְרִאִיתִיָּה לְזָכֹר בְּרִית עוֹלָם. וְלֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֵבֶדִים מִסְטָרָא דְקִשְׁת דְּאִיִּהּ עֶבֶד. וְעוֹד זֶרְקָא. הָא אִלֵּיהּ נַחִית וְכַמָּה מִשְׁרָן עִמָּה דְמִלְאָכִין וְנִשְׁמַתִּין.

פֶּתַח וְאָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא הָא כְּמָה מִשְׁרָן דְּמִלְאָכִי חֲבֵלָה קָא מַחְתִּין עַל עֲאֲנָא. אִיִּמָּא לְרַעֲיָא דְזָרִיק אֲבָנָא מְקִירְטָא קְדִישָׁא לְגַבֵּיהּ. (חסר כאו) אֶתְרַמִּז בְּכֶתֶר עֲלֵאָה כְּגוֹנָא דָּא יוֹד הִי וְאִוּ הִי דְסָלִיק אֶהֱיָה תִלַּת זְמַנִּין. וְאִיִּהּ אֶשְׁרִיר רֵאִישׁ דְּאֶהֱיָה אֶהֱיָה כְּלָלָא דְמִיָּב. וְאִיִּהּ כְּלִיל עֶשֶׂר אֶמִירָן. כְּגוֹנָא דָּא אֶלִיף הִי יוֹד הִי אִי. וְכַמָּה אֲנֹן סְפִירָן פְּנִימָאִין וְכַמָּה סְפִירָן אַחוּרִים, וְאֲנֹן דָּא עַל גַּב דָּא. הָדָא הוּא דְכְתִיב כִּי גִבָּה מַעַל גִּבָּה שׁוֹמֵר וּגְבוּהִים עֲלֵיהֶם. וּבְגִינָהּ אֶתְמַר וְכַמָּה פְּנִים לְפָנִים הַנּוֹרָאִים, וְכַמָּה אַחוּרִים לְאַחוּרִים דְּלָאו הַנּוֹרָאִים, וְאֲנֹן פְּנִימִים אֶלִין יוֹד הִי וְאִוּ הִי. יוֹד הִי וְיִוּ הִי. יוֹד הִי וְאִוּ הִי, אֶחוּרִים, אֲנֹן יִי יִהּ יִהּ יִהּ אִיִּהּ אֶהֱיָה אֶהֱיָה. אִי אִד אֲדִיעַ אֲדִנִי. כִּד אֲנֹן פְּנִימִים מְלַעֲלָא כְּגוֹן טַעְמֵי עַל אֶתְנֹן, אֲנֹן דְכּוֹרִין. וְכִד פְּנִימִים אֲנֹן לְתַתָּא בְּגִין נְקוּדִין תַּחוּת אֶתְנֹן, אֲנֹן נּוֹקְבִין. וְכִלְהוּ אֶשְׁתְּמוּדְעוּ בְּרָזָא דָּא. כִּד אֶהֱיָה עַל יִהּ אֲנֹן נּוֹקְבָא. כְּתֵר יִתְנוּ לָהּ ה' אֱלֹהֵינוּ. וּבְכֹל אֶתְר כְּתֵר אִיִּמָּא, וְתַרוּיָהּ אֶרְמִיזוּ בְּשֵׁם אֲדִנִי אִיִּהּ אֶהֱיָה יִי יִהּ. וְהִכִּי כִד אֲדִנִי עַל יִהּ אִיִּהּ נּוֹקְבָא בַת. כְּגוֹנָא דְטַפָּה דְדְכּוֹרָא כִּד אֶקְדִים לְטַפָּה דְנוֹקְבָא, אִיִּהּ בַת. וְכִד נּוֹקְבָא אֶקְדִימַת לְדְכּוֹרָא אִיִּהּ בֵּן. הָדָא הוּא דְכְתִיב (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת יִהּ אֱלֹהִים אֶרְץ וְשָׁמַיִם. וּבְגִין דָּא עֶשֶׂר סְפִירוֹת מִסְטָרָא דְאֶהֱיָה מִתְחִילִים בְּאֶת אִי, וְאִיִּהּ ב' כְּתֵר כְּחֻשְׁבֹן חִיָּה וּמִתְפַּשְׁטִין מִנָּה עֶשֶׂר הוֹן, וְאֲנֹן הָיָה הָיָה אֶהֱיָה כְּגוֹנָא דְאֶתְנֹן דְאֲנֹן יִהּ מְלָךְ יִהּ מְלָךְ יִהּ יִהּ יִהּ. דְנִקְדָּה דְלֵהוֹן הָיָה וְיִהּ דְהוֹיָה דָּא מְסַהִיד עַל עֲלַת כָּל עֲלָאִין, דְאִיִּהּ הָיָה קֶדֶם כָּל הוֹיָה, וְיִהּ בְּתֵר כָּל הָיָה עַד אִין סוֹף. וּמִסְטָרָא דְאֲדִנִי אֶתְקַרִי אִין דְאֶתְרַמִּז בְּאֶרְנִי דְאֶסְהִיד עֲלֶיהָ דְאִיִּהּ אַחֲרִית עַד אִין סוֹף וְתַכְלִית. וְאִיִּהּ סְהִיר עַל קְדָמוֹתוֹ דְלִית קְדָמוֹן עֲלֶיהָ. וְסִימְנִיד דְאַחוּרִי אִיִּי אִיִּי אֶהֱיָה יִהּ. אֲדִנִי יִהּ. אֲנֹן עֶשֶׂרָה עֶשֶׂרָה אֶרְבַּע אֶרְבַּע. אֶרְבַּע רְשִׁיּוֹת דְשַׁבַּת דְלִית זֶר בִּינֵיהּ, וְאֲנֹן תַּרִין דְכֵר וְנוֹקְבָא חַד לִימִנָּא. וְדְכֵר וְנוֹקְבָא חַד לְשִׁמְאָלָא. וּפְנִי לֹא יִרְאוּ. יִיא יִיא יִהּ אֱלֹהֵינוּ יִהּ אַחַד, וְכָל שְׁמָא רְחִבּוֹ אֶרְבַּע וּגְבָהּ עֶשֶׂרָה וְסִלְקִין אֶרְבַּע אֶרְבַּע לַעֲיִב, וְתַלְיָן מַעֲשֶׂר. כְּגוֹנָא דָּא יוֹד הִי וְיִוּ הִי. וְאֲנֹן יוֹד עֶשְׂרִין. הִי הִי תַלְתִין. וְיִוּ עֶשְׂרִין וְתַרִין. סִלְקִין עֲיִב.

כְּגוֹנָא דְעֶשֶׂר אֶתְנֹן דְאֲנֹן יִי יִהּ יִהּ הוּא וְסִלְקִין לַעֲיִב. לִית שְׁמָא בִין מַעֲיִב בִין מַמִּיב דְלֹא תַלְיָא מַעֲשֶׂר סְפִירָן. כְּגוֹנָא דְכָל סְפִירָא אֶתְכְּלִילָא מַעֲשֶׂר סְפִירָן. אֲבָל עַכִּיָּד דְתַלְיָן מַעֲשֶׂר סְפִירָן, כָּל שְׁמָהּ צְרִיף כָּל חַד לְאֶשְׁתְּמוּדְעָא לֵה בְּסְפִירָא דִילָהּ. כְּגוֹן חֲסִיד דְסָלִיק עֵיב, בַּה צְרִיף

לְאַשְׁתְּמוּדְעָא עֵיב הַוִּיּוֹת דְּאַשְׁתְּכַחוּ מִשְׁמָא דָּא, דְּאִיהוּ יוּד הִי וְיוֹ הִי וְאַלִּין
אֲנוּן יְהוּ הוּהוּ וְהִי הִיָּה וְהוּ הוּי וְיוֹ יוּה וְהוּ וִיָּה יְהִי הִיּוּ יוֹי הוּהוּ וְהוּ וְהִי וִיּוֹ
יוֹי הִיּוּ יִהֵה הוּי וְהֵה הוּוּ וִיָּה וִיּוּ יוּה וִיּוּ יִהֵה יִיָּה יִהֵה וְהֵה יוּוּ וִיּוּ יִהֵה
יוּה הֵהוּ וִיָּה הִיּוּ וְהִי וְהוּ וִיּוּ יִהֵה יִיָּה הוּי הֵהִי יִיָּה וְהֵה הֵהוּ יוּוּ וְהִי וְהוּ וְהִי
יִיָּה הוּי וְהִי יוּוּ יִיָּה הוּי וְהִי יוּוּ יִיָּה הֵהוּ יִיָּה וְהֵה הֵהוּ יוּוּ וְהִי וְהוּ וְהִי
(אמ"י עין בתקונים ח"א יש עוד ב' נסחאות אחרות גם בס' הפרדס שער פרטי השמות דקכ"ג יש
דרך אחר ואולי שהם בחינות שונות זו מזו אבל מה שצ"ע הוא שלא יש בנסח זה כי אם ע"א שמות)
הָא הָקָא ע"ב הוֹן דְּאַתְמַר בְּהוֹן יְהִי כְּףָּ וְיְהִי כְּףָּ. אֲלִין אֲנוּן בְּנִינָא
דְּנִשְׁמַתָּא. וְעַלֵּיהוּ אֲתַמַּר (תהלים כט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה.

כָּל י' אִיָּהִי אֲבָנָא וְאִיָּהִי יִסוּדָא דְּבְנִינָא מִסְטָרָא דְּצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם, דְּאִיהוּ
יוֹם הַז' דְּבֵה וְיִכְלוּ, אִיָּהוּ כְּלִיל ע"ב הַוִּיּוֹת. וְכָל ה' בְּנִינָא דְּבִיתָא. כְּגוֹן
בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית. דְּצַדִּיק קְשׁוּרָא דִּילָהּ בְּחֻכְמָה דְּאִיָּהִי י' עֲלָאָה. וְצַדִּיק
אִיָּהוּ י' זְעִירָא. שְׂכִינְתָא תַתְּאָה בֵּית ה' תַתְּאָה וְדָא אֲתַבְּנִיאת בְּה' עֲלָאָה.
ו' עֲמוּד סָבִיל כְּלָא וְאִיָּהוּ עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא אֲרֻךְ בֵּין אֲבָא וְאִמָּא. וְאִיָּהוּ
ו' זְעִירָא בְּצַדִּיק. ה' דְּאִיָּהִי בֵּית ב'. אֲלָא כְּגוֹנָא דְּאִיָּהִי ג' גִּין בְּדָא, הַכִּי אִיָּהִי
תַלְתָּ גִּין בְּדָא, וְכָל נִקְדָּה בְּאֲמַצְעִיתָא דְּכָל תַבָּה, צָרִיךְ לְאַרְכָּא בְּה' וּלְסִלְקָא
בְּתַפְאָרְתָּ וּלְאַכְלָלָא בְּה' עֶשֶׂר סְפִירוֹת.

וְכָל נִקְדָּה לְעֵלָא מִן צָרִיךְ לְסִלְקָא מִחֻשְׁבוֹתָהּ בְּכַתְרָא, וּלְנַחְתָּא לָהּ עַד
מַלְכוּת. וְהַכִּי בְּכָל תַבָּה וְתַבָּה. דְּתַנוּעָה דְּנִקְוֵי אֲנוּן בְּאַתְרָא דְּטַעֲמִי. וְכַד
אִיָּהִי טַעֲמִי דְּאֲנוּן כְּתָרִין עַל אֲתוֹן, לֹא צָרִיךְ לְמַעַבַּד תַּנוּעָה בְּאֵת מִן תַבָּה,
אֲלָא בְּהֵיָא דְּתַגָּא עָלָהּ. וְעוּד שְׂכִינְתָא אַע"ג דְּאִיָּהִי כְּלִילָא מַעֲשֵׂר סְפִירוֹת
וְבֵה אֲתַקְרִיאוּ כְּלָהוּ אַחוּרִים. הַכִּי כַּד מְתִיחְדִים בְּה' סְפִירוֹן דְּאֲנוּן פְּנִימִיִים,
כָּל סְפִירָאן אֲתַקְרִיאוּ מִסְטָרָא פְּנִימִיִים. וְאִיָּהִי סְפִירָאן דְּאֲנוּן לְפָנֵי לְפָנִים.
וְכַד אֲתַכְלִילֵן בְּה' כָּל סְפִירוֹן, אֲתַקְרִיאוּ לְפָנֵי וּלְפָנִים. וּפְנִימִיִים וּפְנִימִיִים
דְּפְנִימִיִים וְאַחוּרִים כְּלָהוּ אֲנוּן חַד. וְלָאוּ אֲנוּן כְּגוֹנָא דְּבַר נֶשׁ דְּגוּפִיהּ מִינָא
חַדָּא, וְנִשְׁמַתָּה מִינָא אַחְרָא, אֲבָל לְעֵלָא כְּלָא חַד. אֲלָא כָּל נְהוּרָא וְכָל דְּרָגָא
דְּאִיָּהִי יְתִיר, קְרִיבָא לְעֵלְתָּ כָּל עֲלָאִין. אֲתַקְרִיאת לְפָנֵי וּלְפָנִים. וְעוּד
שְׂכִינְתָא אֲתַקְרִיאת פְּרֻדְסָא דְּאוּרִיָּתָא, עַל שֵׁם דְּאִיָּהִי כְּלִילָא 'מִפְּשֵׁט רְאִיָּה'
'דְּרִשָּׁה יִסוּד דְּאוּרִיָּתָא דָּא הוּא סִימֹן פְּרֻדְסָא. וְאֲתַקְרִיאת עַץ חַיִּים מִסְטָרָא
דְּצַדִּיקִים גְּמוּרִים דְּלִית בְּהוֹן פְּסֻלְתָּ. וּמִסְטָרָא דְּכְמָה אִילְגִין אֲנוּן,
דְּמֵאִיבָא דִּילְהוֹן אֲשְׁתְּמוּדְעַת שְׂכִינְתָא בִּינְהוֹן כְּפּוּם עוּבְדִיהוֹן. כְּגוֹן אֲגוּז
דְּאִיבָא דִּילָהּ סְתִימָא וְחַתוּמָה, הַאי אִיָּהוּ רְמִיז לְשְׂכִינְתָא דְּאַתְמַר בְּה' (שיר
ד) גֵּן נְעוּל אַחַתִּי כְּלָה גֵּל נְעוּל מַעֲנֵן חַתוּם. כְּגוֹן יוֹן דְּאִיָּהוּ סְתוּם וְחַתוּם,
דְּלָא אֲתַהֲנֵן מְנַה רְשִׁיעִיא, וְלָא אֲתַנְבֵּךְ, הַכִּי נְמִי אִיָּהִי שְׂכִינְתָא סְתִימָא
וְחַתִּימָא בֵּין רְשִׁיעִיא דְּלָא אֲתַהֲנֵן מְנַה. וְאוּר דִּילָהּ אֲתַמַּר בְּה' (שמות ב)
וְתַרָּא אֲתוּ כִּי טוֹב הוּא וְתַצְפִּינְהוּ. וְהַכִּי אוּרִיָּתָא רְזִין דִּילָהּ סְתִימִין
וְחַתִּימִין דְּלָא אֲתַהֲנֵן מְנַהוֹן רְשִׁיעִיא. וּבְגִין דָּא אֲכָל דְּבִשׁ וְשִׁתִּי חֲמָרָא וְאַל
תִּלְמַדְהוּ לְגוּי. ועכ"ד.

דְּבִשׁ מְצַאתְ אַכְל דְּיָךְ. דְּבִמָּה (משלי כה) שְׁהֲרִשִׁית הַתְּבוּנוֹן וְאִין לָךְ עֶסֶק
בְּנִסְתָּרוֹת. וּכְגוֹנָא דְּמַחָא דְּאֲגוּז סְתִים הַכִּי אִיָּהִי שְׂכִינְתָא סְתִימָא. וְאִיָּהִי

אסורא בגלותא בין רשיעיא. ובגנייהו אתמר (איכה א) נתנני ה' בידי לא אוכל קום. דבהון איהי סוגרת ומסגרת. ובין צדיקיא לית בה פסלת. ובבינוניים מארי תיובתא איהי סמא"ל אסיר בפסלת דתמרא דאיהו אסיר וסתים מלגאו ולית לה רשו לשלטאה. ועוד מסטרא דבינוניים איהי כשושנה בין החוחים, כגונא דירושלם דאתמר (יחזקאל ה) זאת ירושלם בין הגוים שמתיה וסביבותיה ארצות. דא היא שכנתא שרשא דאילנא בגו גובין, דאנון עשר כתרין תתאין, דאתמר בהון השוכן אתם בתוך טמאתם. ואנון ארעין דשפחה שמתרוניתא, דעליהו אתמר וסביבותיה ארצות. ולא עוד אלא כל מזונין דחמרי וכלבי, דאנון חילין דסמא"ל ונחש דשלטין במשמרות דליליא, כמא דאוקמוה מ"מ, משמרה ראשונה חמור נוער. שניה כלבים צועקים, כלהו הו צוחין לגבי מטרוניתא, למיהב לון מזונא לקים בהון ומלכותו בכל משלה. הא שכנתא כלילא מעלאין ותתאין איהי מבוועא דאילנא מסטרא דאת י'. ואיהי מקור מים חיים מסטרא דכתר, מקורא דלית לה סוף. ואיהי ימא דאורייתא מסטרא דאמא עלאה, ובה מתפלגין שבע ספירן לז' נחליו. הדא הוא דכתיב (ישעיה א) והפהו לשבעה נחלים. ואיהי איבא דאילנא מסטרא דאת י'. ואיהי גופא דאילנא מסטרא דאת ו'. ואיהי ענפין דאילנא מסטרא דאת ה' עלאה. ואיהי שרשי דאילנא מסטרא דאת ה' תתאה דאיהי גו, דבה נטע אילנא מסטרא דאדנ"י. ואיהי אדם דאתמר בה (בראשית י) ונטע ה' אלהים גו בעדן מקדם וישם שם את האדם אשר יצר. איהי אדם מסטרא דשמא מפרש יו"ד ה"א וא"ו ה"א איהי כלילא מכל שמהן עלאין. ובגין דאיהי כלילא מעלאין ותתאין, שריא עלה עלת כל עלאין וביי שלטנותא על כלא. קום אליהו לשבחא לעלת כל עלאין, דאת תהא אקדים לכל נביאה בדרא דמשחא. דאית למאן דאת עתיד לאתגלאה לה מסטרא דנשמיתה בשכל דילה. דאית למאן דאת עתיד לאתגלאה לה פנים בפנים מסטרא דגופיה, מסטרא דנשמיתה בשכל דילה דאית למאן דאת עתיד לאתגלאה לה.

קום אפתח מלין קמי שכנתא. מיד פתח ואמר. והמשכילים יזהרו. מאן משכילים. אליו דאית בהון שכל למנדע למארי עלמין, דאיהו עלית כל עלאין בשכנתא, דאתמר בה (תהלים קיח) זה השער לה צדיקים יבאו בו. שער בהפוד אתון עשר כלילא מעשר ספירן. ומסטרא דילהון איהי גבול כגון ימא דאתמר בה (ירמיה ה) אשר שמתני חול גבול לים. הכי איהי גבול ותחום לשמא דיהויה, דאיהי רשות היחיד דתחומיה, איהו שמונה אלפים אמה, אלפים לכל סטרא. ואנון, יאהדונהי. ורשות איהי ליחיד דאיהו רחבו דק ונבהו עשרה איהי גבול לימא דאורייתא, דאיהי אימא עלאה דגלגלוי דאשתכחו מן חכמה, דאיהו כל העלות דלית לעלא מנה, לית לה גבול מסטרה, ולית לה תחום מסטרה ולא רשות עליה, ולא בר מנה. ולית לה מדה ושעור. ולא עוד אלא מסטרא דעמוודא דאמצעיתא אית לה שתוף וחבור, כגון דכר ונוקבא דאיהי דק ושתופא דילה איח ותרוניהו איחד אבל מסטרא דעלת כל העלות. אחד בלא שתוף. ולא עוד אלא מסטרא דאחד, איהי די עמה י"ג אחיד המנוי. אבל מסטרא דעלת על כל עלאין איהי אחד. ולא ככל אחד הכנוי והמנוי דאיהו כנוי ליהויה. אלהים ודאי הכי סליקת בחשבון כנוי"י. ומסטרא דמארי על כלא לית לה כנוי"י. ועד מסטרא

דַּעמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא אֲתִקְרִיאת. בֵּית קַבּוּל דְלִזְמַנִּין נְחִית לָהּ נְבִיעוּ. וְאִיהִי מְלֵאָה דְהִכִּי אֲתָוֹן דְאֵלֵהִים מְלֵאָהּ. וְלִזְמַנִּין אִיהִי יְבִשָּׁה כְּגוֹן (רוּת א) אֲנִי מְלֵאָה הַלְכְּתִי וְרִיקָם הִשְׁיבֵנִי הִי. וּמִסְטָרָא דְעֵלֶת עַל כָּל עֲלָאִין לֹא יַחְסֹר וְלֹא יַעֲדִיף. נְבִיעוּ נְהוּרָה דְכָל סְפִירָוּן מְקַבְּלִין דִּין מִדִּין. וַיְכַלִּינוּ לְמַעַבְד תַּמּוֹן דְמִיוֹן כְּגוֹנָא דְנְבִיעוּ דְמִין, דְאִשְׁקִי לְאִילָנָא וְאִם חָסֵר הָהוּא נְבִיעוּ מִנָּה, אִיהוּ חֲרַב וַיְבִשׁ. כְּגוֹנָא דְנְהַר דְאֲתַמַּר בֵּה אֲזֵלוּ מִיָּם מְנִי יָם וְגוֹי.

אֲבַל בְּעֵלֶת עַל כָּל עֲלָאִין לִית לְעֵלָא מִנָּה דְאוּסִיף בֵּה וְגַרְע בֵּה דְבְּכָל סְפִירָוֹן אִיהוּ גַרְע נְבִיעוּ מִנְהוֹן, וְאוּסִיף לֹוֹן נְבִיעוּ. כְּגוֹנָא דְשְׁכִינְתָא דְלִזְמַנִּין אִיהִי מְלֵאָה. וְלִזְמַנִּין אִיהִי חָסְרָה וְהִכִּי כָּל סְפִירָה וְסְפִירָה. וְאִיהוּ דְאוּסִיף וְגַרְע בְּכֻלָּהּ, וְלִית עֵלָה דְאוּסִיף וְגַרְע. וְלֹא עַד אֵלָא אִיהוּ אֶפְלוּ תִשַׁע סְפִירָוֹן דְאֲנוּן כְּלָלָא דְאִיח, דְאִיהוּ עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא כְּלִיל מְאֲנוּן תִּשַׁע. וְעֵלֶת עַל כָּל עֲלָאִין לֹא נְחִית עֵלָה יְחוּדָה, עַד דְאִפִּיק לָהּ בֵּת זִוְגָה כְּלִילָא מַעֲשֵׂר סְפִירָוֹן, וּבְגִינָה נְחִית עֲלֵיהָ יְחוּדָה בְּגִין דְתַתָּא חֲבִיבָה עֵלָה. וְאִיהוּ דְאֲחִיד בְּתַרְוֵיהוּ. וּבְגִין כְּדָ אֲנוּן אִיח ד'. דְאִית שְׁתּוּפָא דְתַרְוֵיהוּ כְּגוֹן צְדִיק דְאֲתַמַּר בֵּה כִּי כָּל בְּשָׂמִים וּבְאֲרָץ, וְתַרְגָּם אֲנַקְלוּס דְאֲחִיד בְּשָׂמִיא וּבְאֲרָעָא. שְׁתּוּפָא דִילָהּ כְּגוֹנָא דְבְרִית מְלָה דְאֲחִיד בְּדָכֵר וְנוֹקְבָא, וְאִיהוּ לִזְמַנִּין יִדְעוּן אִית זִוּגָא, וְלִזְמַנִּין אֲפֻרְשׁוּתָא. כְּגוֹן אֲהָרֹן כְּהֵנָּה דְאֲתַמַּר בֵּה (וַיִּקְרָא טו) וְאֵל יִבָּא בְּכָל יַעַר אֶל הַקֹּדֶשׁ. וְזִמְנִין בְּזֹאת יִבּוֹא אֲהָרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ כְּגוֹנָא דְאֲתַתָּא דְלִזְמַנִּין אִיהִי נְדָה מְרַחֲקָא מִבְּעֵלָה, וְלִזְמַנִּין אִיהִי דְכִיָּא מִתַּרְת לְבַעֲלָה, אֲבַל כַּד עֵלֶת עַל כָּל עֲלָאִין, בְּיַנְיָהוּ לִית תַּמּוֹן נְדוּת וְלֹא רְחוּק, וְלֹא קְצוּץ, וְלֹא פְרוּד, וְאִיהוּ דְקֶשֶׁר עֶשֶׂר סְפִירָוֹן פְּנִימִיִּים וְעֶשֶׂר סְפִירָוֹן חִיצוֹנִיִּים לְגַבֵּיהוּ. וּבְגִין דְאִיהוּ מְלֻגָּאוּ שׁוּי אֲמוּנָה דְיִשְׂרָאֵל בְּהוֹן, בְּהֵהִיא דְהִיא קִשׁוּרָא בְּכֻלָּהּ פְּנִימִיִּים וְחִיצוֹנִיִּים דְאִיהִי כְּלִילָא מְעֲלָאִין וְתַתָּאִין, עַד דְלִית סוּף וְתַכְלִית. וּבְגִין דְאִי קִרָא לָהּ אֲמוּנָה דְיִשְׂרָאֵל דְבָהּ אֲשֶׁתְּמוּדְעוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין, וְעֵלֶת עַל כָּל עֲלָאִין. וּמֵאֵן דְמִיַּחַד לָהּ בֵּה, כְּאֵלוּ מִיַּחַד לָהּ וְאֲמַלִּיךְ לָהּ עַל כָּל עֲלָאִין וְתַתָּאִין. קָמַת שְׁכִינְתָא מִכְּרִסָא דִילָהּ וּנְשִׁיקַת לָהּ, וְרַעֲיָא מְהִימְנָא נְשִׁיק לָהּ, וְכָל עֲלָאִין וְתַתָּאִין בְּרִיכוּ לָהּ וַיְהִיבוּ לָהּ נְבִזְבָּזוֹן. עֵיכ רָזָא דְיַחְוּדָא. מְכָאוּ וְאִילָךְ סְתַרִי אֲוִרִיתָא וְטַעֲמִי אֲוִרִיתָא.

קוּם בּוֹצִינָא קְדִישָׁא אֲפִתַח מְלִין קָמִי שְׁכִינְתָא, לְנַחְתָּא נְבִיעוּ לְגַבְהָ מִמְשַׁחָא קְדִישָׁא, דְאֲתַמַּר בֵּה (שְׁמוֹת כו) שְׁמֹן זֵית זָךְ כְּתִית לְמֵאוֹר לְהַעֲלוֹת נֵר תְּמִיד. דְאִיהִי שְׁכִינְתָא דְאֲתַמַּר בֵּה (מְשֻׁלִי כו) נֵר הִי נְשַׁמַּת אֲדָם. בְּגִינָה אֲתַמַּר אֲשֶׁ תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְּזֻבָּח לֹא תִכְבֶּה. וְהִכִּי לֹא תִכְבֶּה נְשַׁמַּתָּה דְמֵאֵן דִּיתַעֲסַק בֵּה תְּמִיד. אֵל תַּתְּנוּ דְמִי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַד דִּיתַעֲר לְגַבְהָ. דְשַׁרְגָּא לִית שְׁכִיבוּ לְגַבְהָ הָדָא הוּא דְכְּתִיב לְמַעַן יִזְמַרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יָדָם. דְאִיהִי כְּבוֹד דִילָהּ יִקְרָה הִיא מְפִינִיגִים וְכָל חֲפָצִים לֹא יִשׁוּוּ בֵּה.

קָם בּוֹצִינָא קְדִישָׁא פִּתַח וְאָמַר, בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. רַבּוֹן עֲלֵמָא יְהֵא רַעֲוֵא דִילָךְ לְקִימָא בִּי וְאֲנִכִי אֲהִיָּה עִם פִּיךָ וְהוֹרְתִי אֲשֶׁר תְּדַבֵּר. דְלֹא בְּגִין יִקְרָא דִילִי עֲבִידָנָא, אֵלָא לְאֲפִתַחָא מְלִין קָמִי שְׁכִינְתָךְ. פִּתַח וְאָמַר זִמְנָא תַנְיָנָא. סוּיָד הִי לִירָאִיו. אִיהוּ עִי אֲנַפִּין דְסְתַרִי תוֹרָה דְצַרִיךְ לְפֻרְשָׁא בְּהוֹן

תקונא קדמאה

בראשית זמנין סגיאין אנון באורייתא ראשית, וכל חד אתפרש באתרה. קדמאה איהו (משלי ח) ה' קנני ראשית דרכו. דא אורייתא דאית בה טעמי ונקודי ואתון. וכמה פקודין דעשה ולא תעשה דכלהו תלון בשם יהויה. הדיא הוא דכתיב זה שמי לעלם וזה זכרי לדר ודר. שמי עם יב שסייה. זכרי עם ויה רמיח. שסייה משמאלא, מדחילו דגבורה אתיהיבו פחד יצחק. רמיח מימינא, מרחימו דדרגא דאברהם דאתמר בה (ירמיה ב) אהבת עולם אהבתיך על כן משכתיך חסד. עמודא דאמצעייתא כליל תרויהו. ובגין דא אתקרי בשם יהויה. אבל ימינא א"ל נטיל עמה ויה הדיא הוא דכתיב אלוה מתימן יבוא. שמאלא נטיל עמה ייה מן אלהים, עמודא דאמצעייתא נטיל שמא שלים. ובגין דא אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ. כליל לון בהאי קרא. וכל פקודא אית לה טעמא ידיעא לעלא, ואגרא דילה ידיע לאנון דידעין רזין סתימין דמאריהון. לא אתפסינא מנהון כל רז. הדיא הוא דכתיב (דניאל ד) וכל רז לא אניס לך. וכל אות ואות דאורייתא, וקוצא דילה ונקדה דילה וטעמי דילה, אית לון רזין סתימין לעלא. והמשפילים אשתמודען בהון דאית בהון חילא למיקם בהיכלא דמלכא. כגונא דאתמר בחנניה מישאל ועזריה (שם א) ואשר פח בהם לעמד בהיכל המלך, בעמידה דצלותא דאיהי היכל המלך, כלילא מכל טעמי ונקודי ואתון. דלית ידיעה פדיעה דנקדי וטעמי דאתון, לאשתמודעא בהון סגולתא, דאתמר בה זרקא מקף שופר הולך סגולתא. וכלהו אתרמיזו בהון כגונא דא יימי היהיה ויומי היהיה. בכל אתר דאנון תלת יודיין פחדא רמיזין יימי לסגולתא, דאיהי שכנינתא כלילא מן חכמה חסר נצח. חכמות בחוץ תרנה. ובגיניהו אוקמוה מארי מתניתין הרוצה להחכים ודרים. דכלהו תלתא אנון דרומיים. גבורא הוד. וכלהו לצפון. ובגיניהו אתמר הרוצה להעשיר יצפון. זפאה איהו מאן דמכון בהון. לנחתא חכמתא ועותרא לשכנינתא, דאתמר בה קדשה לך ישלשו. דהכי איהו סגולתא דילהון לנחתא חכמתא ועותרא.

זפאה איהו מאן דלא נטיל איהו אגרא לגרמה, אלא דאוליף סגלות אליו לגבי שכנינתא דאנון סגלות אליו דבעלה דנחתא לון לגבה. ויומי פתר תפארת יסוד. בגין דכתר איהו יו"ד דסליק לחשבון כ' דתמן וי תרין וויין רמיזין באת וא"ו. וכלהו תלת ווין כלילן בצדיק חי עלמין. דהכי סלקין תלת ווין כחשבון ח"י. והאי איהו וברכות לראש צדיק. ואליו תלת ווין סגלה דילהון ליחדא שכנינתא עם קודשא בריך הוא. והאי איהו לקרב

רחוקים דאנון אורחים, דבהון קפצה ארעא ליעקב. דאת וי דרד איהו. הדיא הוא דכתיב (במדבר כד) דרד פוכב מיעקב. דרד הנשר בשמים. קפיצת הדרד שכינתא. דבאליו ווין קפיצת אורחא לגבי בעלה. ואיהו ישש כגבור לרוץ ארח לגבה. ובגיניהו אתמר (משלי א) דרכיה דרכי נעם. ומסטררא דאת ואיו מן שם בן עיב עביד ייב אורן בימא, דאתעברו ביניהו ייב שבטין דתלת שמהו אנון, בויסע ויבא ויט. ואנון והיו אנני והיו. ורישי תבין דילהון ואיו. ימא באמצעיתא א' אלף בינה ותשכח לה. ובתקפא דתרון וויין אליו, בקע שמשא רקיעו ועביד בהון ייב אורחין ברקיע דאתמר בה ואתה תשמע השמים. וחמש סרי ייה וחד סרי ייה סלקין חשבניהון שמיו. פעל בכ"ח דסלקין לחשבון שמים לעלא יי מיני תלים דכלילן בעשר אתון דשמא מפרש וסלקין מ"ה. ועם שמיו שס"א. (כ"ל שצ"א) והאי איהו ואמרו לי מ"ה שמיו. כי לא יטש הי את עמו בעבור שמו הגדול. דליג מיה מיה משמו אשתאר רניו חסר מ"ר אחד שמו לחשבון שמים, בה אמאה (ישעיה סג) כי יום נקם בלבי כחשבון דים, לקים בה כי דם עבדיו יקם. שמיו עם דם שמים. חסר חד למ"ה חד בתוספת א' לאחזאה דכלא חד. הא הכא רזא דתלת שמהו יהיו משלשים. ומתמן בני חיי ומזוני. חיי, והחכמה תחיה בעליה. מזוני (תהלים) פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון. ואיהו אמא עלאה. בני, בן יה. ואיהו יד רמה בינה דאתון דילה יהו ומן יהו (נר יו"ד) נפיק יהויה. ומן הי נפיק אלהינו ומן ואיו ומן יהויה דאנון ייד אתון, ורמיזין בקריאת שמע. דתמן יהויה אלהינו יהויה וכלא אחד. הי'הי' שכינתא תתאה שלימו דתלת יהיו יהיו יהיו, דרמיזו דילהון אהי"ה אהי"ה אהי"ה דאתמר למשה רמיזו דילהון בקרא דא, (שמות א) ויאמר אלהים אל משה אהי"ה אשר אהי"ה ויאמר כה תאמר אל בני ישראל אהי"ה שלחני אליכם. שמה דאיהו יו יו שית עשר זמנין יו ושית עשר זמנין ויי רמיז דילהון באת א' כגונא דא א' רמיז יו דא איהו א ויי וייצר (חסר כאן).

ועוד והמשפילים יזהרו, אליו סי רבוא מארי מתניתין דלעלא. ואליו סי רבוא מארי מתניתין דלתתא. ואליו סי רבוא דמלאכין. ואליו סי רבוא דכוכביא. פלהו יזהרו ההוא דאתמר פני משה כפני חמה. פלהו יזהרו בחבורא דא. בה יזהרו במלולה. פלהו יזהרו בכתיבתה. בהאי ספרא כזהר הרקיע. ועל שמה אתקרי ספר הזהר בדיוקנא דעמודא דאמצעיתא, דאיהו ספר דזהר דילה מאמא עלאה דאיהו זהר. ובה אוקמוה רבנן איזהו חכם המבין דבר מתוך דבר. ואיהו זהר דנהרא בלב דרעיא מהימנא, זהרא בל"ב אלהים דעובדא דבראשית. ועמודא דאמצעיתא אתקרי עלאה על שית רקיעין, תלת מכאן ותלת מכאן, ואיהו באמצעיתא, רביעאה לכל תלת ושביעאה לכל שית. ועלה אתמר (בראשית א) ויקרא אלהים לרקיע שמים, כליל אש ומים, מה דלא קרא הכי לשאר רקיעים אלא לה ממש ורעיא מהימנא בדיוקנה.

פתח ואמר רבון עלמין יהא רעוא דילך לאכללא עלאין ותתאין בספרא דא. ולאשתכחא כל חד וחד בה בין בכתיבה בין בדבורא, בחילא דשמך יהויה ובכל הונו דנהרין מנה, ובכל שמהו וכנויין דילה דכלהו יזהרו מנה.

חכי יהון פלהון עלאין ותתאין דאדכרון בהאי חבורא, זהירין משמך ומהון דילה כזהר דנהיר ברקיעא. והב רשו לכל מאן דאדכיר בספרא דא בחילא דשמך, לאודמנא מיד בה פהרף עין לגלאה בה כל חד וחד מלין יקירין ורזין גניזין, קמי שכינתא דאיהי יחידה בגלותא, לאנהרא משמך בהאי חבורא ולאנתחברא עמך בהאי חבורא, לאתקשרא בה לגבך בכמה קשוטין, לקים בה (בראשית מ) וראיתיה לזכר ברית עולם.

קם רעיא מהימנא על רגלוי ואמר רעין קדישין אברהם יצחק ויעקב ואדם קדמאה ואהרן ודוד ושלמה. ואתון דמיכין אתערו לגבי שכינתא דאתמר בה, אני ישנה בגלותא באלין דעברין על שס"ה פקודין כחשבון ישנ"ה. דהא חינון בישין ודבין קא אתין למיכל עאנא דקודשא בריך הוא דאתמר בהון (יחזקאל לד) ואתנה צאני צאן מרעיתי. דכען מטא זמנא דאתמר בהון (ישעיה ט) ויאכלו את ישראל בכל פה. דהא בכל דרא ודרא אתון סבלין כמה דחקין בגיניהו בארח נסתר. ובחילא דשם יהויה ובכל הון דילה, ובכל פנויין קדישין ודכין דילה, יתערו עמכון סי רבוא מ"מ סי רבוא דמלאכין עלאין ותתאין. וסי רבוא נביאים. למהוי פלהון אולפין זכו על ישראל, לשיזבא לון מאלין חינון בישין, למהוי מחיל להון כל חוביהון, ולמפרק לון ולקיים בהון מדלג על ההרים דאנון קצים. אל תתנו דומי לו עד יערה לגביהו קודשא בריך הוא ברחמי. קום אליהו דאנת דליג עלמא בארבע טסין לאשתכחא בכל חד וחד מישראל דמקימין אות ברית מילה. בחילא דשמא דיהויה וכל הון וכנויין דילה, לא תתעבב לנטלא רשו מקודשא בריך הוא לנחתא לנטרא מאנא. ותתעטר בכל שמך דקודשא בריך הוא לאגנא בהון עלהו, ולנחתא בהאי חבורא לגלאה בה רזין טמירין קמי שכינתא, לאנהרא לה ברזא דאורייתא, דאיהו כחשבון ר"ז, דבה והמשפילים יזהרו כזהר הרקיע, כזהר דבה כיו ר"ז כיה אתון דחודא. ובה ז"ו דאיהו אחד. ויקומון עמך בוצינא קדישא ושית חברוי דאתנשו בקדמיתא בהאי זהר, לחדשא בה מלין פד בקדמיתא דעליהו שכינתא נהרא מז' רקיעין, ובהון נהרא מז' ארעין דאמר עליהו דוד (תהלים קטז) אתהלך לפני ה' בארצות החיים. קום רבי שמעון אפתח מלין קמי שכינתא. פתח ואמר והמשפילים יזהרו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד. והמשפילים אלין רבי שמעון וכוי כפתוב בדפוס בתקונים ריש דף א'.

והמשפילים יזהרו. והמשפילים לאפיקו דאתון דאתמשח במשחתא, רישא וגופא ושולי דזנבי טוריהון יתבי בגופא בלא רוחא. נפשא בסכלתנו דגשא ורפא, זמנין לקבלה רוחא. רוחא נקודי דאתתחמן בתחומיהון, לאחיא גופא ולמיקם לה על רגליא לאענאה באורחא. ולא ידעי למיהד לימינא ולשמאלא לקמא ולאחורא. יזהרו כזהר דנשמטא אנון תנועי למילף אורחא לימינא ולשמאלא, ולמיהד בארח קשוט דלא יסטון מנה. כזהר הרקיע דאיהו כגלידא תקיפא דעל גבי חיותא, בשעורא סתים ולתתא ברזא דמשחתא דבוצינא. ומצדיקי הרבים דאיהו אנון פסיקי תנועי דאנון מצדיקי הרבים קאים ולא לכלא. ככוכבים ז' דנהרין ונטלין לאענאה עלמא, מנהון לימינא ומנהון לשמאלא. זנבי שוליהון כשולי

קִדְרָה דְקִימָא עַל נוּרָא דְלֵא אֶפְלָא, וְהִיא אֲשָׁא דְאֶסְנָא דְאֶתְחַזִי וְלֵא אֶפְלָה. אִית אֲשָׁא סְבִיל אֲשָׁא, וְאִית אֲשָׁא אֶפְלָה אֲשָׁא. זִי נְטִילִי וְזִי קִימִי. תְּמִינָאָה אֶתְחַזִי בְּהוּ. תְּשִׁיעָאָה נְטִיל לֹון.

וְהַמְשָׁכִילִים עֶשֶׂר נְקוּדִין דְקִימִין לְאֶעְנָאָה, הִי מִימִינָא וְהִי מִשְׁמָאלָא אֹורְחָא דְאֵלִין לְקַבֵּל אֵלִין. חֲמִשׁ אֲנוּן רַבְרַבִּין בְּהֵוֹא גְוֹנָא זְעִירִין. אָ אָ אָ אָ אָ יְמִינָא. אָ אָ אָ אָ אָ (כִּיִּל בַחִירִיק וְהִם הִי נְקוּדוֹת קֶסְנוֹת) שְׁמָאלָא. אֶתְכַלְלוּ אֵלִין בְּאֵלִין לְאֶעְנָאָה גּוּפָא. חֲמִשׁ מִשְׁמָאלָא נְפֶשׁ. חֲמִשׁ מִימִינָא רוּחַ. וְאֲנוּן חֲמִשׁ גּוּ חֲמִשׁ. תְּרִין טְמִירִין וְלֵא אֶתְגְּלִין. שְׂרִיא לְאֶעְנָאָה נְקוּדָה דְאֶבְרָהִם אָ כְּלָלָא דְכָלָא. הִיא נְקוּדָה דְאֶבְרָהִם מְשִׁיךְ אֲנוּן טְמִירִין וְכָלִיל לֹון. בְּגִין כָּל אֲנוּן דְלֶתְתָא עֵאלִין בְּה. וְדָא נְקוּדָה דְנְהִיר מְסִיפִי עֵלְמָא עַד סִיפִי עֵלְמָא. אָ רְזָא דְשְׁמָא גְלִיפָא. מְשִׁיךְ בּוּצִינָא וְרָשִׁים נְקוּדָה חֲשׂוּכָא בְּלֵא נְהִירוּ כְּלָל. וְדָא נְקוּדָה דִּזְחָק. אָ דָא אֶקְרִי שְׁבֵט לְגוּ חֶסֶר לֵב. מְגַלָּה עֲמֻקּוֹת מְנִי חֲשָׁד. וּבְגִין כְּדִ סְלִיק כְּשְׁמָא. נְקוּדָה דִּזְעָקָב לֵא מְשַׁכָּא בְּה בּוּצִינָא אֶחִיד לְתִרִין סְטִרִין, וְאִיהוּ לֵא אֶתְחַזִי. אָ יוּמָא תְּלִיתָאָה דְבְּרָאשִׁית כִּי טוֹב כִּי טוֹב תְּרִי זְמַנִּי, אִיהוּ גְנִיז דְלֵא יְדִיעַ בְּגוּיִיחָהוּ, בּוּצִינָא לֵא מְשִׁיךְ בְּה כְּלָל. אִיהוּ טְמִיר וְגְנִיז וְלֵא אֶתְחַזִי. עֲרָבוֹת אֲגְנִיז בְּתִרְיָהוּ לְאֶתְקַנָּא בְּה סְתִים מְכָלָא. וּבְגִין דְטְמִיר וְסְתִים עֵלָה דְלֵא יְדִיעַ כְּלָל כְּלָל גְנִיז. קַרְקַע עֲרָבוֹת אֶתְחַזִי, וְאָף עַל גַּב דְסְתִים אִיהוּ. אָ נְקוּדָה דְתִלְיָא תְּחוֹת תְּרִין אִיהִי קַרְקַע עֲרָבוֹת. עֲרָבוֹת הִיא גְנִיז וְסְתִים עֵלָה דְלֵא אֶתִּידִיעַ בִּין תְּרִין לְבִתֵּר דְרַכִּיב בְּה הֵוֹא טְמִירָא דְכָלָא, אֶפִּיק לָה שְׁלִיט קַרְקַע עֲרָבוֹת כְּלָא.

וְהַמְשָׁכִילִים יְזַהְרוּ. וְהַמְשָׁכִילִים כַּד"א (מְשִׁלִי טו) מְשַׁכִּיל עַל דְבַר יְמָצָא טוֹב. הִינֵנו יְזַהְרוּ כְּזַהֵר וְזַהֵר הֶרְקִיעַ. כְּזַהֵר זַהֵר זַהֵרָא דְזַהֲרִין בְּסְלִיקוּ, זַהֲרָא זַהֲרִיר וְאֶנְהִיר וְאֶדְלִיק נְצִיץ לְכַמָּה סְטִרִין זַהֲרִין. זַהֵר סְלִיק וְנַחֲתִית זַהֵר נְצִיץ לְכָל עֵיבַר. זַהֵר נְגִיד וְנְפִיק. זַהֵר דְלֵא פְסִיק לְעֵלְמִין. זַהֵר דְעֵבִיד תּוּלְדִין. זַהֵר זַהֲרָא דְתְמִיר וְגְנִיז נְצִיזוּ דְכָל נְצִיזוּ. דְרַגִין כְּלָא בְּה נְפִיק וְטְמִיר, סְתִים וְגְלִיא, חֲזִי וְלֵא חֲזִי, סִיפְתָא בְּעַקּוּרָא מְבוּעָא דְבִירָא, נְפִיק בִּימָמָא וְטְמִיר בְּלִילָא. אֶשְׁתַּעֲשַׁע בְּפִלְגּוּ דְלִילָא תּוּלְדִין דְאֶפִּיק. זַהֵר דְזַהֲרִיר וְאֶנְהִיר לְכָלָא כְּלָלָא דְאֹורִיתָא, וְדָא אִיהוּ זַהֵר הֶרְקִיעַ. הֶרְקִיעַ דְבָה תִלְגוּן שְׁמָשָׁא וְסִיחָרָא כּוּכְבֵיא וּמְזֵלִי, דָא אֶקְרִי זַהֲרָא דְאֶסְפַּקְלָרָא דְנְהָרָא, דְלֵא זְכָה בְּה בֵר נֶשׁ, בֵר רְעִיא מְהִימָנָא דְכָל בֵיתָא, דְלֵא אֶנְהִיר סִיחָרָא אֶסְפַּקְלָרָא דְלֵא נְהָרָא בֵר מִנְה דְזְכָה בְּאֶסְפַּקְלָרָא דְנְהָרָא. זַהֵר הֶרְקִיעַ סְתִים עֵלְמָה דְנְהִיר וְלֵא יְדִיעַ, אֶדְלִיק וְלֵא אֶתְחַזִי, וּמָאן דְנְטִיל לֵא יְדַע מְמָאן נְטִיל. סְתִימוּ דִילָה סְתִים (נִי"א טְמִיר) וְגְנִיז שְׁבֵטָא דִיּוֹסֶף צְדִיקָא סְתִים בְּדִי גְוִינִין, זַהֵר דְנְצִיץ בְּתִרִיסֵר חִינוּן זְוִין, וְנְהוּרִין נְצִיזִין מִנְה תְּלִיסֵר אֲנוּן בְּרָזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא וְגוּ רְזָא דְאִין סוּף. אִין סוּף דְלִית שְׁיַעוּרָא. תְּשַׁע נְקוּדִין בְּאֹורִיתָא נְפִקִין אֶתְפִּלְגִין בְּאֶתְוֹן. אֶתְוֹן בְּהוּן נְטִלִין מְטִלְגִין דְקִיקִין בְּרָזִין פִּלְגִין. אֵלִין טִי שְׁלִיטִין עַל אֶתְוֹן אֶתְוֹן מְנַהוּן אֶתְפִּשְׁטוּ. אֶשְׁתַּאֲרוּ נְקוּדִין לְאֶעְנָאָה לֹון. לֵא נְטִלִין בֵר כְּדִ אֲנוּן נְפִקִין, אֵלִין אֶקְרוּן אִין סוּף. כְּלָהוּ אֶתְוֹן מְטִלְגִין בְּאִין סוּף. כְּמָא דְאֲנוּן נְטִלִין לֹון, הִכִי נְטִלִין אֵלִין סְתִימִין אֶתְוֹן גְּלִין קִלִין דְקִלְיָא, אֶשְׁתַּנִּין מְגוּ נְקוּדָה חֲדָא דְנְפַקָא מֵאֵלִין נְקוּדִין, דְאֶקְרוּן אִין סוּף. וּמַהֵהִיא נְקוּדָה אֶתְוֹן אֶתְפִּשְׁטוּ כְּלָהוּ.

לְבַתֵּר אֱלִין נְקוּדִין אֶסְתִּימוּ בְּגוֹ סְתִימוּ, וְנִטְלִי לֹון בְּכָל מִטְלָנִין. מֵאִין סוֹף
נִפְקָא בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינִיתָא, לְאַעֲטָרָא לְכֻלָּא, לְאַנְהָגָא לִימָא רַבָּא דְלֵא יִפּוּק
מִשְׁעוּרָא לְבַר. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (אִיּוֹב לח) עַד פֹּה תָבֵא וְלֹא תוֹסִיף וּפֹה יִשִּׁית
בְּגֹאֹן גְּלִיד. פִּי'ה שִׁיעוּרָא דְבוֹצִינָא פִי תִמְנִין מִטְלָנִין, מְגוֹ שִׁירוּתָא דְעִגּוּלָא
גוֹ עוּמְקָא. כִּי עִגּוּלָא. עוּמְקָא דְעֵאִיל לְגוֹ בְּהֵוֹא עִגּוּלָא וְיִ בְּדִיוֹקְנָא דְהֵאִי
כִּיו, וְהֵאִי פִי עִידוּלָא וְעוּמְקָא. רַבּוּעָא גוֹ חֲמִשִּׁין מִטְלָנִין הִי רַבּוּעָא גוֹ
מִשְׁחָתָא וְיִ כְּדִיוֹקְנָא דְאַעֲלִי בְּעִגּוּלָא הֵוֹא דִּיוֹקְנָא מִמֶּשׁ אֲעִיל בְּרַבּוּעָא.
בוֹצִינָא דְקַרְדִּינִיתָא אֶתְפְּשֵׁט בְּכָל אֲנוּן קְשָׁרִין וְסִימְנֵהוּן חוּ"ל. חִי לְעֵלָא, וְיִ
בְּאַמְצֵע, לִי בְּכֻלְהוּ כִּד אֶתְפְּשֵׁט בּוֹצִינָא, כָּל חַד וְחַד עֲבִיד תְּחוּמָא לְתַבְרָא
גְלוּי דִּימָא. שְׂרָאָן גְּלָן וְסֻלְקִין רְגִזִין, נִפְקָא חִי קְשָׁרָא בְּרִזוּי וּבְטִשׁ לֹון
וְרִשִׁים בְּמִשְׁחָתָא וְאַהֲדָרוּ גְּלָן. לְסֻטֵּר מְזָרַח שְׂרָאָן גְּלָן לְסֻטֵּר צְפוֹן רְגִזִין
וְסֻלְקִין וְרַעֲשִׁין וְנִפְקָא רְזָא דְקְשָׁרָא וְיִ בְּכָל אֲנוּן רְשִׁימִין, וּבְטִשׁ לֹון רְשִׁים
בְּרִשִׁימוּ גוֹ מִשְׁחָתָא וְאַהֲדָרוּ גְּלָן. לְסֻטֵּר דְרוּם שְׂרָאָן גְּלָן וְסֻלְקִין וְרְגִזִין
וְרַעֲשִׁין סֻלְקִין וְנִחְתִּין. נִפְקָא לִי קְשָׁרָא דְאַתְעֲבִיד בְּכֻלְהוּ קְשָׁרִין מְגִדְלָא
בְּשׁוּרוּי, מְקַפֵּן בְּעֵבְרִין וְרִשִׁין וְרִשִׁים בְּתַחוּמָא, וְגְלָן אֶהֲדָרוּ לְסֻטֵּר צְפוֹן
לְסֻטֵּר מְזָרַח לְסֻטֵּר דְרוּם, וְאַתְבְּרוּ וְאַשְׁתְּכַד רְגִזָּא. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (יִרְמִיָּה
ה) אֲשֶׁר שְׁמַתִּי חוֹל גְּבוּל לַיָּם. חִי"ל סֻלְקִין בְּאַוּיָּרָא אֶתְעֲרְבוּ בְּאַתּוּן, וְאַתּוּן
שְׂרָאָן עֲלוּן לְנִפְקָא בְּהוּן קְלִין דְקֻלָּיָא, וְאַלִין אֲנוּן תְּחוּמָא לְשְׁכֻלּוּלָא דְרְזָא
דְמֵהִימְנוּתָא. וְאַלִין חִי"ד וְלִישׁוֹן וּמְגִדְלָא דְשִׁנִין, עַל אֱלִין שְׂרִינָאן כֻּלָּא.
וְאַלִין אֲנוּן דְאַתְכַּסִּין בְּקֻלָּא פְּנִימָאָה, וּבְקֻלָּא דְאַשְׁתַּמַּע וּבְמִלּוּלָא. וְאַלִין
אֲנוּן תְּחוּמָא לְאַלִין. אֱלִין מִשְׁנִין לְכַתְרָא קְדַמָּא דְהוּהוּ בְּסִתִּימוּ.

וְכִד אֶתְפְּשֵׁט מְטָאֵת לְחַד מֵאַלִין, וְאַשְׁתַּנִּי וְאַתְעֲבִיד רוּחִי דְלֵא שְׁכִיד
לְעֵלְמִין וּנְבִיעוּ תְדִיר. בְּגִין דְהֵוֹא קְשָׁרָא דְאַיְהוּ תְּחוּמָא דְבוֹצִינָא, בְּטִשׁ
בְּה, וּבְגִינָה נְבִיעַ כְּחִשְׂאִי, וְדָא רְזָא חִי חִיד, הִכִּי אֶתְקַרִי. דָּא עֲבִיד בְּנִינָא
בְּגִרוֹן דְבַר נֶשׁ. וְדָא הוּא תְּחוּמָא קְדַמָּאָה, כִּד בְּעָא לְאַתְפְּשֵׁטָא הֵוֹא נִקְדָּה,
סֻלִיק הֵאִי קְשָׁרָא וְנִטְלִי לֵה מֵהֵאִי אֶתֵּר, וְשִׁנִּי לֵה בְּתַלְת גִּוּנִין, בְּאַשְׂא
בְּרוּחָא בְּמֵא. בְּגִין דְהֵאִי קְשָׁרָא כִּד אֶתְקַשֵּׁר מֵאִין סוֹף בְּבוֹצִינָא, הִכִּי
אֶתְקַשֵּׁר. וְכִד אֶפִּיק קֻלָּא דְאַשְׁתַּמַּע מְגוֹ דְחִיקוּ דְפִשִׁיט דְמִחְשְׁבָה, הֵאִי
קְשָׁרָא דְחִיק לֵה, וְשִׁדֵּר לֵה לְקְשָׁרָא תְּנִינָא בְּרְזָא דוּאִיו דְאַיְהוּ לִישׁוֹן, וּבְטִשׁ
הֵוֹא קֻלָּא בְּה, וְאַשְׁתַּמַּע מֵהֵאִי סֻטְרָא וְשְׂרִינָא עַל הֵאִי סֻטְרָא דְלִישׁוֹן. וּבְגִין
כִּד אֶקְרִי הֵאִי קֻלָּא וְיִ לִישׁוֹן. הֵאִי קְשָׁרָא דְאַיְהוּ לִישׁוֹן שְׁדֵּר לֵה לְגוֹ קְשָׁרָא
תְּקִיפָא, מְגִדְלָא כֻּלְלָא דְעִשְׁרִין וְתִרִין שׁוּרִין, וּכְדִין הֵוֹא קֻלָּא אֶשְׁתְּכַד לְגוֹ
מְלָה בְּשִׁיעוּרָא. גוֹ תְּחוּמָא כְּדָקָא יָאוּת. וְאַלִין גִּי קְשָׁרִין אֲנוּן תְּחוּמָא
לְאַעֲנָאָה לְקֻלָּא וּלְמֵלָה, וּלְכָל אֲנוּן סֻטְרִין דְנִפְקִין מְקֻלָּא וּמְלָה דְאַקְרוּן יְמִי
קְדָם. וְאַלִין אֶסְגִּין יוּמִי בְּשִׁיעוּרָא כְּדָקָא יָאוּת, לְקֻלָּא וּמְלָה. וְרְזָא דָּא (אִיּוֹב
כט) וְכַחֲלוֹ אֶרְבֵּה יָמִים. בְּגִין חוֹל אֶסְגִּיאוּ יוּמִין גוֹ שִׁיעוּרָא דְבוֹצִינָא כְּדָקָא
חִזִּי, וְכֻלָּא מֵאִין סוֹף. אִין סוֹף כְּלָהוּ נְקוּדִין דְאַוּרִיתָא, קְשָׁרִין אֱלִין תְּלַת
קְשָׁרִין דְקָא אֶמְרוּ, בְּשִׁיעוּרָא רְזָא דְחוּל וְאַנוּן תְּלַת נְקוּדִין דְשְׂרִין עַל אֶתְנוּן,
לְעֵלָא וּלְאַמְצֵעִיתָא וּלְתַתָּא, וְאַנוּן חוּ"ל דְקָאמְרוּ. קְדַמָּאָה שְׂרִינָא לְעֵלָא
וְאַקְרִי בְּכֻלְהוּ. שְׂרִינָא תְּנִינָא בְּאַמְצֵעִיתָא, וְשִׁנִּי שְׂמָא וְאַתְקַשֵּׁר בִּין עֲלִיא
וְתַתָּא. תְּלִיתָאָה דְאַיְהוּ תְּקִיפָא אֶקְרִי בְּשְׂמָא אַחְרָא. וְעַל דָּא הִנִּי תְּלַתָּא
אַקְרוּ גְּבוּל תְּחוּמָא דְקוּלְפִין, סֻטְרוּי דְבוֹצִינָא לְשׁוּאַָה תְּחוּמָא לְכֻלָּא לְעֵלָא

וּתְתָא. מְקַשְׂרָא תְּלִיתָא נְפִיק הַאי זֶהר, וְאִיהוּ זֶהר הֶרְקִיעַ דְּבִה שְׁמַשָּׁא
וְסִיחָרָא כְּכּוֹכְבִים וּמְזָלִי לְאַנְהָרָא. כִּד הַאי זֶהר נְהִיר וּבְטַש בְּכָל אַנּוּן
טוּרִין, וְרָשִׁים לּוֹן וְאַפִּישׁ לּוֹן וְאַסְגִי לּוֹן, וּכְדִין אֲשֶׁתְּלִימוּ כְּלָהוּ.

וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ כְּזֶהר הֶרְקִיעַ. הַאי זֶהר אֲפִיק אֲתָנוּ דְּקִיקִין כְּחִיזוּ
דְּאַנּוּן עֲלָאִין, אֲתָנוּ עֲלָאִין אֲתָנוּ דְּקִיקִין, וְכִלְהוּ בְּרָזָא עֲלָאָה כְּדָקָא חֲזִי
מְקַשְׂרָא תְּנִינָא אֲמַצְעִיתָא נְפִיקִי מְזֻלוֹת דְּזֶהרִין לְאַסְתְּכְּלָא בְּהִהוּא זֶהר
עֲלָאָה. מְקַשְׂרָא תְּלִיתָא נְפִיקִי כּוֹכְבֵיָא לְאַשְׁתְּמַשָּׁא וְעַל דָּא (דְּנִיאֵל יב)
וּמְצַדִּיקִי הֶרְבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וְעַד. וּמְצַדִּיקִי דִּיקָא, וְאַנּוּן כְּכּוֹכְבֵיָא
דְּצָדֵק. וְכִלְהוּ תְּלִין בְּהַאי זֶהר. תִּשַׁע נְהִרִין לָא מִתְּפַשְׁטִין מְנִיְהוּ אֲתָנוּ כְּהִנִּי
דְּנְפִיקִי מְגוּ נְקֻדָּה אַחְרָא. אֲלִין לָא מִתְּפַשְׁטִי אֲלָא פְּשִׁיטוּ דְּקִיקִין וְאַשְׁתְּאַרוּ
אֲלִין בְּקִיּוּמִיהוּ. וְהִהוּא פְּשִׁיטוּ דְּמִתְּפַשְׁטִי אַנּוּן טַעְמִי דְּאוּרִיתָא דְּנְפִיקִי
לְנִגְנָא בְּהוּ. תְּלַת קְשָׁרִין קְדָמָאִין דְּקָא אַמְרוּ, קְשָׁרָא קְדָמָאָה אֲשֶׁתְּאַר עַל
אֲתָנוּ לְעֲלָא לְנְקֻדָּה, וְאַשְׁתְּאַר לְמַהוּי טַעְמָא לְעֲלָא. תְּרִי אַחְרֵינִין קִימִין
לְטַעְמָא חֲדָא, וְאַנּוּן תְּרִין נְקוּדִין גּוּ דְּיוֹקְנָא דּוּוּ. וְיִ אֲלִין לָא מִתְּפַשְׁטִי יִתִיר,
אֲלָא קִימִי בְּקִיּוּמִיהוּ גִי נְקוּדִין גִי קְשָׁרִים, לְאַעְנָאָה כְּלָא בְּכָל אַנּוּן רְזִין
דְּקָא אַמְרוּ. וְכִלְהוּ אִיהוּ רְזָא דְּאוּרִיתָא דְּאַסְתְּמַכָּא, בְּגִין דְּאִית לְאוּרִיתָא
עַל דְּיִסְתְּמַד. סְמִיכוּ סְתִים פְּנִימָאָה וְסְמִיכוּ דְּגִלִי יִתִיר וְעֵבִיד מְטֻלְנוּי
דְּאוּרִיתָא לְמִיְהַד וְלָא תְּפּוֹק לְבַר. אוּרִיתָא בְּלָא סְמִיכוּ דָּא פְּנִימָאָה לָאו
סְמִיכוּ וְלָא, אֲשֶׁתְּכַחַת לְמַהוּי אוּרִיתָא וְכִלָּא מֵאִין סוּף וְעֶשְׂרִין וְיִתְרִין אֲתָנוּ
דְּאוּרִיתָא וְאֲלִין מְהַאי נְקֻדָּה דְּנְפִיקָא מֵאִין סוּף. תִּשַׁע נְקוּדִין דְּשְׁלֻטִין עַל
אֲתָנוּ אַנּוּן אִין סוּף וְשְׁלֻטִין עַל כְּלָא. תְּלִיסַר טַעְמִי דְּאוּרִיתָא אֲתְּפַשְׁטוּ
מְנִיְהוּ, וְכִלְהוּ כִּיב כְּחֶשֶׁבֶן אֲתָנוּ דְּאוּרִיתָא. אֲלִין כִּיב נְקוּדִין וְטַעְמִי
דְּאוּרִיתָא. אַנּוּן רְזָא דְּבוּצִינָא דְּקֶרְדִּינוּתָא לְמִשְׁחַתָּא דְּכִלָּא בְּרָזָא דָּא, כֹּל
מִשְׁחַתָּא לְאַרְכָּא וּלְפּוֹתִינָא לְעַמְקָא וּלְרוּמָא. לִית לָהּ מִשְׁחַתָּא דְּנְפִיק
מְשִׁיעוּרָא דָּא, מְרִיחַ דְּתִשַׁע נְקוּדִי וְתִלִּיסַר טַעְמִין עַל רְזָא דָּא אוּרִיתָא
קִימָא בְּכָל סְטְרוּי, וְכָל רְזִין. וְכָל עֲמִיקִין דְּאוּרִיתָא לָא נְפִיקוּ מְרָזָא דָּא
לְבַר. בוּצִינָא דְּקֶרְדִּינוּתָא בְּרָזָא דָּא עֵבִיד מִשְׁחַתָּא לְכָל אַנּוּן מִשְׁחַתִּין, וְרְזָא
דָּא לָא אֲתִיְהִיב לְגִלָּאָה בַר לְדַחֲלִי חֲטָאָה, דִּי רְזָא דְּמַהֲמָנוּתָא בִּידִיְהוּ וְאַנּוּן
כְּשָׂרָאָן לְגִלָּאָה לּוֹן. אֲלִין מִפְּתַחִין דְּאַנּוּן כִּיב דְּשְׁלֻטִין עַל אוּרִיתָא, וּמֵאֲלִין
מִתְּפַרְשׁוּ כָּל רְזִין וְכָל עֲמִיקִין דְּאוּרִיתָא, וְכָל מְדִידוּ דְּכָל מִשְׁחַתִּין בְּכָל אַנּוּן
סְטְרוּי. אֲלִין מִפְּתַחִין אֲתְּמָסְרוּ לָהּ לְמִשָּׁה בְּסִינִי בְּשַׁעֲתָא דְּקֶרֶן עוֹר פְּנִין,
וּמְסַר לּוֹן בְּרָזָא דְּלַחִישׁוּ לִיהוּשַׁע וְכָל אַנּוּן סְבִין, עַד דְּמָטוּ לְמֵאֲרִי
מְהִימָנוּתָא לְמַנְדַּע. זְכָאָה חוּלְקָהוֹן בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְּאַתִּי.

מִתְּנִיתִין בְּאַרְבַּע תְּקִיפִין דְּרוּחִי דְּעֲלָמָא. וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ. מֵאֵן
מִשְׁכִּילִים, אֲלִין דִּידְעִי לְאַסְתְּכְּלָא בִּיקְרָא דְּמֵאֲרָהוֹן, וְיִדְעִי רְזָא דְּחֻכְמָתָא
לְמִיעַל בְּלָא כְּסוּפָא לְעֲלָמָא דְּאַתִּי, אֲלִין זֶהרִין כְּזֶהרָא עֲלָאָה. וַיְמָה דְּאַמְר
וְהַמְשַׁכִּילִים וְלָא אָמַר וְהִיּוֹדְעִים, אֲלִין וְדָאִי אַנּוּן דְּמִסְתְּכְּלָאָן בְּרְזִין
פְּנִימָאִין סְתִימִין דְּלָא קִימִין בְּגִלוּיָא, וְלָא אֲתְּמָסְרוּ לְכָל בְּנֵי נְשָׂא. מֵאֵן
דְּזָכִי לְאַסְתְּכְּלָא בְּהוּ בְּסַכְלָתְנוּ. דָּא אִזְהִיר דְּנְצִיץ בְּעִטוּרָא דְּזֶהרָא עֲלָאָה
עַל כְּלָא. לִית זֶהרָא דְּאַזְהַר כְּדָא. לִית זִיְהָרָא דְּנְצִיץ לְהִהוּא עֲלָמָא כְּהַאי
זִיְהָרָא. דָּא זֶהר דְּאוּרִיתָא דָּא זֶהר דְּמֵאֲרִיהוֹן דְּחֻכְמָתָא דְּיִרְתִּין הִהוּא

עֲלָמָא עַל כֹּלָא. אֲנֹן נִפְקִין וְעָאֲלִין בְּכָל גְּנָזֵי דְמָאֲרִיִּהוֹן. וְלִית מָאן דִּימְחִי בִידֵיהוֹן. כֹּלָא כְּסִיפֹן מִזִּיִּהָרָא דִילְהוֹן. זֶהֱר דָא נְצִיץ לְכָל סֶטֶר. וּמְצִדִיקֵי הָרַבִּים, הָרַבִּים וְלֹא כֹלָא. כְּגֹנָא (דְנִיִּאל יב) וְרַבִּים מִישְׁנֵי אֲדַמַּת עֶפְרָא יִקְיָצוּ. מֵאִי וְרַבִּים בְּגִין דְאִית דְלָא יִקּוּמוּן. וְדָא הִיא אֲדַמַּת עֶפְרָא. מֵאִי אֲדַמַּת עֶפְרָא אֶלָּא אֲדַמַּת דְהִיא מְעַפְרָא, וְדָא הִיא אֲרַעָא דִישְׂרָאֵל דְאִיהִי אֲדַמַּת מִהֵהוּא עֶפְרָא. דְכְתִיב בֵּהּ (קֹהֶלֶת ג) הַכֹּל הָיָה מִן הָעֶפְרָא. וְאַפְלוּ גְלָגַל חֲמָה. וְאַתְנַהֲרִין שְׂאֵר חֲתִיבִין מִנָּה וְלֹא יִקּוּמוּן. וּבְגִין כֶּדֶן וְרַבִּים אֲלִין יִשְׂרָאֵל. אוּף הֵכָא וּמְצִדִיקֵי הָרַבִּים כְּפֹכְבִים לְעוֹלָם וְעַד. אֲלִין יִשְׂרָאֵל דְזִכּוֹן לְאוּרִיתָא דְנִקְדָּה דְסִתִּים. וְאוּרִיתָא כֹּלָּא דְנְבִיאִים וּכְתוּבִים. כֹּלָּא דְאוּרִיתָא דְבַעַל פֶּה. וּבְגִין דְאִיהִי כֹּלָּא דְכֹלָּא מָאן דְזָכָה בֵּהּ זָכִי בְכֹלָא. כְּפֹכְבִים. אִית כְּפֹכְבִים דְאֲתַחֲזוּן לְסֶטֶר מְזָרְחָא. כְּפֹכְבִים לְסֶטֶר צְפוּן. כְּפֹכְבִים לְסֶטֶר דְרוּם. כְּפֹכְבִים לְסֶטֶר מְעַרְבָא. אִי קִיסְטוֹן בְּקוּלְפוֹן תְּלַת לְכָל סֶטֶר דְקִיקָא נְצִיץ, וְתִרִין כְּקִיטְפָא כּוּכְבָא דְזִיִּהָרָא זֶהֱר וְסִתִּים גּוֹ תּוּקְפוּי דְעִגְלָא. כּוּכְבָא נְהִיר וְזֶהֱר בַחוּוּ מִהֵאִי סֶטְרָא. כּוּכְבָא אַחְרָא נְהִיר וְזֶהֱר סֶמְקָא. דָא חִיין דָא מוּתָא סְמִידָא לְהֵאִי דְהָבָא דְקִיקָא דְלָא נְהִיר וְלֹא נְפִיק קִיטְפָא דִיקְטָטָא. (נִיָּא דְקִנְטָא) גּוֹ הִיכְלָא דְאֲתָנוּן דְקִיקִין שְׁבַע טַעְמֵי דְאוּרִיתָא תְּלִין בְּהוֹן. וְאֲלִין טַעְמִין דְאֲתַפְרְשׁוּ מֵאֲנֹן טַעְמִין אַחְרָנִין תְּלִיסֶר דְקִימִין לְאֲעֻנָּה וּלְגֻנָּה, וְאֲלִין שְׁבַע מִתַּפְרְשׁוֹן לִיִּיג אַחְרָנִין, לְאֲעֻנָּה וּלְגֻנָּה לְכְתוּבִים. וְאֲלִין יַחֲדָאֵי לְאַתֵּר דָא בְּזִי הִיכְלִין דְכְתוּבִים וְאֲלִין שְׁבַע מִתַּפְרְשׁוֹן מֵאֲנֹן אַחְרָנִין. וְכַד שְׂרָאן בְּכְתוּבִים מִתַּפְרְשׁוֹן לְעֶשֶׂר, וְעֲלִיהוּ אַקְרִי סֶפֶר כְּתוּבִים סֶפֶר אֲמוּנִים. וְעֶשֶׂר אֲמוּנִים עֲלִיהוּ אֲנֹן. לְבַתֵּר מִתַּפְרְשׁוֹן לִיִּיג, וְכֹלָא כְּגֹנָא דְלַעֲלָא בְּאוּרִיתָא, נְבִיאִים שְׂרָאן בְּדוּכְתִיִּהוּ וְכֹלָא בְּרָזָא דְאוּרִיתָא אֲזָלָא. בּוּצִינָא דְקִאֲדִינוּתָא עֵבִיד מְשַׁחְתָּא בְּמִדִּידוּ דְקָא אֲמָרוּ. וְכֹלָא בְּרָזָא דְאִין סוּף בְּגֹנָא דְטַעְמֵי, שְׂאֲרֵי וּבִטְשׁ אֲוִירָא דִילְהוֹן. דְהֵהוּא אֲוִירָא נְפִקָא מֵאִין סוּף וּבִטְשׁ גּוֹ מַחָא, וּמַחָא אֲפִיק אֲוִירָא וּבִטְשׁ בְּגֵרוּנָא, דְמִתְמָן נְפִק אֲוִירָא אַחְרָא לְבַר. אֲשַׁתְּכּוּ תְּלַת אֲוִירִין וְאַתְכְּלִילוּ בְּחַד אֲלִין שְׂרָאן בְּתַלַּת קְשָׁרִין דְקָא אֲמָרוּ וְשְׂאֲרֵי מְבוּצִינָא פְּשִׁטוּ לְאַתְפְּשָׁטָא, וּמִדִּיד לְאַרְכָּא וּפּוּתִיָּא לְעַמְקָא וְרוּמָא. לְאֲנֹן כִּיב מִפְתָּחֹן עֲלָאִין וּמִדִּיד כִּיב אֲתָנוּן. וְכָל רְזָא וְעוּמְקָא וְסִתִּימוּ דִילְהוֹן, לְקַבֵּל גִּי אֲוִירִין גִּי קְשָׁרִין, יְהוּיָה אֲלֵהִינוּ יְהוּיָה. וְכֹלָא בְּרָזָא לְמִשָּׁה מְסִינֵי. וְכִיּוֹן דְאֲדַכְּרוּ (נִיָּא דְאַתְחַבְרוּ) בְּפוּמָא, נְפִקָא בּוּצִינָא וְאַצְטְרִידָא לְמִדִּיד לּוֹן לְהִנֵּי שְׁמָהּ גּוֹ מְשַׁחְתָּא, וּמְשַׁחְתָּא דִילְהוֹן אַחִיד בְּמִדִּידוּ דְאַרְכָּא וּפּוּתִיָּא, עוּמְקָא וְרוּמָא, עֲגוּלָא וְרַבּוּעָא. וְהֵכִי אַצְטְרִידָא, בְּגִין דְרְזָא דְשְׁמָהּ בְּעָאן לְאַסְתְּמָכָא עַל אִין סוּף, וּלְאַתְקִימָא בְּקִיּוּמָא שְׁלִים גּוֹ מְשַׁחְתָּא דְבוּצִינָא, בְּנִקּוּדֵי וְטַעְמֵי בְּגֹנָא. דְדָא שְׁלִימוּ דְרְזָא דִיחּוּדָא כְּדָא חֲזִי. וְלִית מָאן דִּידַע עַל מַה קִּיּוּמָא דְכֹלָא, בַּר מְאֲרֵי מְהֻמְנוּתָא וְזַעֲרִין אֲנֹן. אַחֲסִיד אִי בְּחִטִּיפָא רְזָא לְאַתְקִימָא בּוּצִינָא בְּאֲנֹן קְשָׁרִין, וְעֵבִיד מְשַׁחְתָּא אוּרִיתָא דְמִשָּׁה נְקִדָּה חֲדָא דְנְפִקָא מֵאִין. נְבִיאִים מִהֵהוּא נְקִדָּה אֲתַפְּשָׁטוּ וְאַתְכְּלִילוּ בֵּהּ, וְנַחֲתֵי לְתַתָּא, וְאֲלִין אֲסַתְּמָכוּ עַל קִימָא דְסִתִּים מֵאִין סוּף גִּי קְשָׁרִין כְּדָא אֲמָרוּ.

מִתְנִיתִין קְטוּפֵי דְקִטְרִין מְאֲרֵי דְחֲרִיכִין, פְּקִיחִין דְעִינִין מְאֲרֵי דְלָבָא, בְּסַכְלָתָנוּ קְרִיבוּ שְׁמַעוּ, מָאן מְנַכּוֹן דְשְׁמַע קַל גְּלָגְלָא דְנַעֲמִים וְאַסְחָר

בגלגולא, סלקא ונחתא ורמי קליו בקל נעימו, ותלת נציצין נפקין מאפיותא דכל קלא. וההוא גלגלא אסחר לעלא ולתתא, ונפקא נציצא ולהיט לה גלגלא. וכדין אפיק אשא מלהטא בקולפין. ההוא גלגלא פד אתפשט בוצינא למשחתא, נפקא אוירא דכיא דלהיט באנון תלת אוירין דקאמרו, ולהטיו פחדא. ומההוא להיטו נפקא גלגלא דא דאסחר ולסלקא ונחתא. וכד משחתא דבוצינא נפקא ומדיד מעלא לתתא, האי גלגלא פניש כל משרון. וכד שארא משחתא האי גלגלא נהים בנעימו ואפיק אתון נציצין דקיקין לפרשא באתון דאורייתא וכדין אקרי מסרת. מהאי גלגלא להיט אחרא תתאה, ואתפשט ולהיט אתון אחרנין לפרשא ולא כאנון קדמאי ואקרי מסרת זעירא. אליו תרין גלגלין אקרון מסרת זעירא ומסרת רברבא. אליו תרין מסרת אתמסרו לידוי דרעיא מהימנא, למנדע ולאסתכלא, עד דנחתו אתון ואתחקו על לוחי אבנין. פד גלגלי שארי ואסחר כמה חילין וכמה משרון מאריהון דגדפין טאסין באנון רקיעין, ואנון אתון דנפקי אתמסרו לההוא ממנא קדישא דאקרי יופיא"ל מארי דחקמתא. וכדין אזיל וחקיק לון סחרני דאתון. והאי ממנא קדישא מסר לון למהימנא קדישא. כד"א (שמות כד) עלה אלי ההרה והיה שם וגו'.

והמשכילים יזהרו פזר הרקיע. אליו אנון דמשתדלי באורייתא, ואסתכלין במלי דאורייתא ברעיתא בהרהורא דלבא. והמשכילים דמסתכלין, ולא מסתכלין במלה בלחודתא. אלא דמסתכלין באתר דתלי ההוא מלה. בגין דלית מלה דלא תליא על רזא אחרא עלאה. וישפח במלה דא מלה אחרא דרזא עלאה, מגו אספקלריא דלא נהרא, ישפח ויחמי בר נש רזא דאספקלריא דנהרא. וסימניד (משלי ט) משפיל על דבר ימצא טוב. דבר, דא אספקלריא דלא נהרא. ימצא טוב, דא אספקלריא דנהרא. משפיל. על דבר, ולא פתיב משפיל דבר, אלא על דבר, דבעי לאסתכלא עליה לעלא. ודא הוא פזר הרקיע, דא הוא רקיע דאשתמודעא על חיון לתתא. דמגו האי רקיע יסתכל בההוא זר, דנציץ זהרא דזהרין עלאין, זהרא דנפיק מגו נקדה עלאה, יזהיר ויתנציץ בנציצו דשאר נהורין לכל סטר. ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד. מה פוכבים דקימן תדיר בקיומא דאנון נימוסי שמיא לאנהרא תדיר. כמד"א ואת הפוכבים, אליו פוכבים דנהרין. ומצדיקי הרבים דדחקי לון ואלקי לון למיטר אורחוי דאורייתא. פכוכבים, אליו אנון דגשים דאתון דדחקי לון, ומפקי לון לנהורא. ואליו אנון פוכבי דשרביטא מפקי רוחא ונהורא פחדא, ואנהירו לרזא דאתון. פזר הרקיע דא נקדה דשריא על אתון לנגנא ולאשתפשטא, ודא איהי נקדה דאיהי רביע על אתון כאמא על בנין. ואף על גב דאיהו נקדה חדא אתפשטת לנגוונא ולא אתפשטת בחזות. ודא איהו רזא דכתיב (תהלים לב) מזמור שיר ליום השבת דהא יום השבת בהאי סלקא. ועל דא נגוונא דהאי נקדה. סלקא בניחא ודא איהו זר דהאי רקיע דאקרי יום השבת.

ועוד יזהרו, אנון משכילים בההוא זר דסלקא בה ההוא רקיעא. ובגין דההוא רקיעא. ובגין דההוא רקיעא זעירא מפל רקיעין, האי נקדה

דְּסֻלְקָא בַּהּ הוּא אֲתַפְּשׁוּטוּתָא דְּנִגּוּנָא זְעִיר בְּנִיחָא, וְלֹא סִגְיָא, וְשַׁעוּרָא דִּילַהּ בְּנִגּוּנָא פֶּד אוֹשִׁיטוּ דִּימִינָא וּשְׂמָאלָא לְגַבֵּי הַאי רְקִיעַ פְּדֵי דִיחֻדִּין. וְעַל דָּא בַּהּ תַּרְוִיחוּ תַרְיָן רוּחִין אֲתַפְּשׁוּטַת בְּנִגּוּנָא, פְּדֵי דְחִיָּא וְאֲתֵי רוּחָא זְעִיר בְּנִיחָא. לְבַתֵּר הַאי נְקוּדָא אֲטַמְרַת בְּגוּוּהָ, וְאֲתַחֲפִיא וְאֲתַפְּשׁוּטַת בְּאֲתַפְּשׁוּטוּתָא פְּהַאי תּוֹלְעַתָּא דְּאֲתַחֲפִיא, וּבַתֵּר דְּאֲתַחֲפִיא בְּגוּוּהָ אֲזַדְרִיק לְתַתָּא לְנִגּוּנָא, וְדָא אֶקְרִי זְרִיקָא דְּהַאי נְקֻדָּה, בְּגִין דְּאֲתִישְׁבַת בְּהַאי בִּימִינָא, וְכַד אֲתַפְּשׁוּטַת הַאי נְקֻדָּה לְנִגְנָא אֲחִידַת אַבּוּצִינָא דְּקַרְדּוּנִיתָא, לְאֲתִישְׁבָּא וְנִהִיר וְנָצִיץ, וּכְדִין וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר, כְּהַהוּא זֹהֵר מִמֶּשׁ דְּאֲתַפְּשׁוּטַת וְאֲזַדְרִיק נְצִיצוּ לְאֲתִישְׁבָּא, וְדָא מְשַׁכִּיל עַל דְּבַר. וְדָאֵי בְּגִין דְּאִיהוּ קִימָא עַל דְּבַר יִמְצָא טוֹב, אֲתַפְּשׁוּטוּתָא דְּזֹהֵר דָּא דְּאִיהוּ נְצִיצוּ וְזִהִירוּ לְאֲסַתְפְּלָא, וְרָזָא דָּא אִיהוּ עוּמְקָא וְרוּמָא לְאֲתִישְׁבָּא בְּרָזָא דְּבוּצִינָא כְּהַהוּא דְּבַר.

וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ, דָּא רְקִיעָא דְּבַהּ שְׂמֶשׂא וְסִיחָרָא כּוֹכְבֵינָא וּמִזְלֵי. הֵכָּא פְּשִׁיטוּ דְּבוּצִינָא לְנִגְנָא, עִיד בְּתַמִּיחוּ בְּסִלִּיקוּ עַל פְּלָא. וְסִימְנִיד (תַּהֲלִים קִיב) פְּזַר נָתַן לְאַבְיּוּנִים. דְּהַא אִיהוּ יְהִיב לְכַלְהוּ תַתָּאֵי, וּמִשְׁחַתָּא דְּבוּצִינָא פְּזַר רַבְרָבָא. דְּכַד מִשְׁחַתָּא סֻלְקָא וְאֲתַרְבַּרְבָּא פְּדִין אִיהוּ סֻלִּיק וְאוֹשִׁיט שִׁית אֲמִין, בְּשַׁעוּרָא דְּשִׁית נְקוּדִין לְאַרְכָּא וּלְפּוֹתֵינָא כְּחִיזוּ דָּא דְּאִיהוּ פְּזַר, וְהַאי אִיהוּ סִימְנִיד (אַתְסַר ה) וְיִשְׁט הַמְּלִיד לְאַסְתֵּר אֶת שְׂרַבִּיט הַזֶּהָב. וְתַנִּינָן שִׁית אֲמִין אוֹשִׁיט לְקַבְלָהּ. מִהַאי פְּזַר מְלִיא מְבוּעֵי: וְיְהִיב לְמַסְכִּינֵי. וְהַאי אִיהוּ שְׂרַבִּיטָא דְּאֲתַתְקוּן בְּמִשְׁחַתָּא דָּא. וּבְנִגּוּנָא דְּמִשְׁחַתָּא דָּא סֻלְקוּ וְאֲתַתְקִינוּ כְּדָקָא יָאוּת. וּכְדִין וְהַמְשַׁכִּילִים וְגוֹי. שַׁעוּרָא דָּא כְּשַׁעוּרָא דְּשִׁית נְקוּדִין, לְנִגְנָא תַלְתַּת לְאַרְכָּא וְתַלְתַּת לְפּוֹתֵינָא. בְּגִין דְּאִיהוּ רָזָא דְּשִׁית. שִׁית אֲנוּן, וְאֲנוּן חִמֶּשׁ. תַּלְתַּת לְאַרְכָּא תַרְיָן לְפּוֹתֵינָא פֶּד מְסַתְפְּלָאן גִּי לְסַטְרָא דָּא, וְגִי לְסַטְרָא דָּא. וּכְדִין וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד. אֲלֵן אֲנוּן שִׁית נְקוּדִין דְּאֲנוּן נְצִיצוּן, וְנִהִרִין לְתַתָּא. וְאֲנוּן כּוֹכְבִים טְמִירִין לְאַנְהָרָא, וְסִיחָרָא אֲתַנְהִירַת בְּכָל חַד וְחַד מִמִּשְׁחַתָּא דִּילְהוֹן דְּאֲתַנְעִיצָאן בְּבוּצִינָא.

וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ. דָּא רְקִיעַ דְּחִינוּ דְּקִימִין אֲתַפְּשׁוּטַת בּוּצִינָא וּמְדִיד לְאַרְכָּא גִי קְשָׁרִין לִימִינָא וְגִי קְשָׁרִין לְשְׂמָאלָא. אֲלֵן תַּלְתַּת קְשָׁרִין חַד קִימָא. וְאֲלֵן תַּלְתַּת חַד קִימָא. וְאֲלֵן תַּלְתַּת נְקוּדִין דְּקִימִין דָּא עִיד בֵּין לְסַטְרָא דָּא בֵּין לְסַטְרָא דָּא. מְדִידוּ דְּבוּצִינָא שַׁעוּרָא לְנִגְנָא תַרְיָן טַעֲמִין, דְּקִימִין בְּחִיזוּ דְּקִימִין נִגּוּנָא דְּמִשְׁחַתָּא דְּמְדִיד בְּתַרֵּי יִרְכִין דְּקִימִין. יַעֲקֹב דְּאִיהוּ גּוּפָא, אֲסַתְמִיד עַל קִיּוּמִין בְּמְדִידוּ דְּבוּצִינָא. פֶּד עָאֵל לְאַבוּהָ רָזָא דְּוִיבָא לוּ יִין וְיִשְׁתֵּי. וְגוּפָא אֲתַתְקִים בְּקִיּוּמָהּ. וְעַל דָּא וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ וְגוֹי. וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ דְּמִתְפְּשִׁטִין וְנִהִרִין לְתַתָּא, פֶּד שְׂרַבִּיטָא אֲתַתְקִים בְּרָזָא דְּפְזַר, וְיְהִיב וְעָאֵל בְּמִשְׁחַתָּא וּמְדִיד וְאֲתַתְקִינוּ אֲלֵן תַרְיָן קִימִין בְּמִשְׁחַתָּא לְתַתָּא, וְאֲתַתְקוּן בּוּצִינָא וּמְדִיד דָּא עִם דָּא. כְּדִין וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ דְּהַא לְתַתָּא אֲתַתְקִינַת בְּתַקּוּנָא דְּנוּקְבָא לְקַבְלָא דְּכוּרָא, וְיִרְכִין אֲתַתְקִינוּ בְּלֹא פְּשִׁיטוּ. וְהֵכָּא לָאוּ נִגּוּנָא בְּגוּ מִשְׁחַתָּא דָּא, וְאֶקְרִי אֲתַנְחַתָּא לְקַבֵּל תַרֵּי טַעֲמִי, רָזָא דְּנוּקְבָא דְּפִתִּיחָא לְקַבֵּל דְּכוּרָא וְהֵכָּא לָאוּ נִגּוּנָא דְּכֻלָּא בְּנִיחָא. מִשְׁחַתָּא דָּא טְמִירָא, כְּדִין וְהַמְשַׁכִּילִים

יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ. דָּא רְקִיעַ דִּימִינָא דְזֹהִיר וְנֹהִיר וְאֶתְקִיף בְּתַקְפָּה. שְׂאֵרֵי בּוֹצִינְצָא וְאֶתְפֹּשֵׁט לְאַנְהָרָא, וְנִגּוּנָא דְקָא אֲזֵלָא מִסְטָר יְמִינָא תְרַצְתָּא הָאֵי נִגּוּנָא דְחִבְיָבו לְמִיזְל בְּנִגּוּנָא דָּא מְחַבְקָא. וְתַלְשֵׁתִי קָא סְטִיר לְקִשְׂרָא קִשְׂרָא, הָאֵי אוּחִיר וְהָאֵי כְּפוּף, וְאֶתְיַעִיף לְקַבְלָא דְסִנְטוּרָא בְּקִנְטוּפָא וְאֶתְפֹּשֵׁטוּ תַרְיִן דְרוּעִין כְּחֻדָּא, בְּרִזָּא דְאֲזֵלָא וְגָרִישׁ דְקִטוּר שְׂמָלָא. וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ כִּד פֶּסֶק נְהוּרָא וּבּוֹצִינְצָא פֶּסֶקָה, וְלֹא מְדִיד בְּאַרְכָּא וּפּוֹתִינְיָא מִתְתָּא לְעֵלָא, אֶתְפֹּשֵׁט בּוֹצִינְצָא וְאֶחִיד מֵעֵלָא לְתַתָּא בְּרִזָּא דְקִשְׂרִי, וְאֶתְבְּרַכָּאן עֲלָיִן וְתַתָּאִין בְּהָאֵי מְדִידוּ דְבוֹצִינְצָא. (מ"א דנִגּוּנָא) לְכַלְהוּ מִשְׁחַתִּין, וְאֶתְעֵבִיד כִּלְא מִשְׁחַתָּא חַד דְקִימָא וְאֶסְתְּמִיד כִּלְא עִיד. וּבְגִין כִּד עוֹבְדִין מִתְכַּשְׂרִין לְתַתָּא, וְאֶתְכַּשְׂרוּן בְּעוֹבְדִין טָבִין, בְּעוֹבְדִין דְאוּרִיתָא, כִּדִּין כִּלְא אֶתְתַּקֵּן עַד הָאֵי אֶתֶר. דְהָא הֵכָּא אֶשְׁתַּכַּח וְאֲזִדְמוּן בְּגִלוּיָא וּבְכִסּוּיָא, רִזָּא דְמַהֲמִנְתָּא וְנִטְלָא עַד הֵכָּא.

וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ כִּד עוֹבְדִין מִתְתַּקְּנוּ וְאֶחִיד מִשְׁחַתָּא אַחְרָא בְּסִתְיָמוּ, וּפֶסֶקָה בֵּין מִשְׁחַתָּא דְלְתַתָּא לְמִשְׁחַתָּא עֲלָא. מִשְׁחַתָּא עֲלָא אִיהִי מִשְׁחַתָּא וְלֹא לְמִשְׁחַתָּא, לֹא מִשְׁחַתָּא כֻּלָּל. וּבְגִין כִּד פֶּסֶקָה מִתְתָּא לְעֵלָא, וּמִפֶּסֶקָא מֵעֵלָא לְתַתָּא. וְרִזָּא דָּא יְהוּיָה וְיְהוּיָה פֶּסֶקָה בְּגוּיָהוּ, וְכִלְא חַד בְּרִזָּא דְבוֹצִינְצָא. וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ, כִּד עוֹבְדִין לֹא מִתְכַּשְׂרוּן וּבּוֹצִינְצָא לֹא אֶתְפֹּשֵׁט, כִּדִּין שׁוֹפְרָא אֶתְהַפֵּד וְכִלְא אֶתְעַכֵּב וּקִימָא בְּדוּכְתָהּ, וְלֹא נְגִיד לְתַתָּא. וְלִזְמַנִּין דְהָא נְגִיד עַד דְמִטִּי לְשֶׁרְבִיטָא וְקִימָא תַמּוֹן, וְלֹא נְגִיד לְתַתָּא וְאֶתְעַכֵּב. וְנִגּוּנָא קִימָא וּבִטֵּשׁ בְּדִרְגָּא דְאִיהוּ קְדָמָא, וּבּוֹצִינְצָא קִימָא תַמּוֹן וְלֹא מְדִיד וְלֹא פֶּשִׁיט מִשְׁחַתָּא. וְכִלְ דָּא בְּגִין דְשׁוֹפְרָא אֶתְהַפֵּד מִתְתָּאֵי עַל עוֹבְדֵיהוֹן דְלֹא כְּשֶׁר. וְכִד בּוֹצִינְצָא אֶתְפֹּשֵׁט וּמְדִיד כִּדִּין שׁוֹפְרָא אֲזֵלָת וְתַלְת קִשְׂרִין קִימִין בְּדוּכְתָהּ וְאֵף עַל גַּב דְּבְרִזָּא אַחְרָא קִימָא כִּלְא אִיהוּ בְּרִזָּא חֻדָּא דְהָא גִי קִשְׂרִין אֵלִין דְקִימִין בְּדוּכְתָהּ תַּחּוֹת גְּדֻפוּי דְהָהוּא שׁוֹפְרָא בּוֹצִינְצָא קִימָא תַמּוֹן וְאֶתְבְּרַכָּן גּוֹ חִבְיָבו. סְגוּלְתָּא בְּרִזָּא דְתַלְת אַבְהוֹן דְקִימָא גּוֹ שׁוֹפְרָא, הֵכָּא בּוֹצִינְצָא מְדִיד מִשְׁחַתָּא דָּא בְּכַלְהוּ. בְּאַרְכָּא וּפּוֹתִינְיָא עוֹמְקָא וְרוּמָא וְעִגּוּלָא, וְלֹא קִימָא הֵכָּא מִשְׁחַתָּא לְאַתְגְּלִיָּא וּכְדִין כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ רְקִיעָא סְתִימָאָה דְלֹא אֶתְגְּלִיָּא כֻּלָּל, וְקִימָא עַל רִישֵׁי דְחִינוּן קְדוּשִׁים דְקִימִין בְּרִזָּא דְאַבְהוֹן. וְהָאֵי רְקִיעָא סְתִימָאָה עֲלֵהּ קִימָא עֲלֵיהוּ. וְאַפִּיק מִנְהָ זֹהֵר דְנֹהִיר לְכַלְהוּ חִינוּן. וּכְדִין קִימָא בּוֹצִינְצָא דְנֹהֵר וּבִטֵּשׁ בְּכַלְהוּ לְאַזְדַּהֵר, וְעַל דָּא כִּלְא בְּרִזָּא דְמִשְׁחַתָּא קִימָא לְנִגְנָא בְּשַׁעוּרָא דְנִגּוּנָא מְדִיד בּוֹצִינְצָא. לִית מָאן דְיַדַּע לֵיה לְהָאֵי רִזָּא, בַּר אַנּוּן לְוָאֵי דְקִימִין עַל נִגּוּנָא וְלֹא גְרַעִי וְלֹא מִתְפֹּשֵׁטִי לְבַר, אֵלָּא כִּלְא גּוֹ מִשְׁחַתָּא דְרִזָּא דְבוֹצִינְצָא. אַנּוּן גִי קִשְׂרִין קְדָמָאֵי דְקִאֲמְרוּ דְקִשְׂרָא קְדָמָאָה אֶשְׁתָּאֵר עַל אַתּוֹן לְנִקְדָּא לְמַהוּי טַעְמָא לְעֵלָּא. לְזַמְנִין הָאֵי נִקְדָּה דְקִימָא לְטַעְמָא לְעֵלָּא, בּוֹצִינְצָא נְחִית לֵיה לְתַתָּא לְהָאֵי קִשְׂרָא, לְמַעַבְד בַּהּ מְדִידוּ לְתַתָּא. וְכִלְא בְּרִזָּא דְדִיּוּקְנָא דְוָאֵי נְחִית אֶקְרִי תְבִיר. וְכִד נְחִית וּקִימָא עַל אַתּוֹן הָא אֶתְמַר. וְאַנּוּן שְׁנֵי קִשְׂרִין אַחְרֵינִין דְקָא אֶמְרוּ דְאַשְׁתָּאֵרוּ קִימִין עַל אַתּוֹן וְאֶתְפֹּשֵׁט בּוֹצִינְצָא בְּרִזָּא דְוָאֵי וְאֶחִיד לוֹן. וּכְדִין אֶקְרִי זְקוּף רַב וְכִד לֹא קִימָא פֶּשִׁיטוּ דָּא בְּהִנֵּי תְרֵי קִשְׂרִין, אֶקְרִי זְקִיפָא זְעִיר, וְאֵף עַל גַּב דְהָא כִּלְא בְּרִזָּא חֻדָּא קִימָא.

והמשכילים יזָהרו יעבדון נגונא ברזא דא פדקא חזי. יזָהרו לעלא יזָהרו לתתא, לקימא קיומא דרזא דמהמנותא, וסמכין לה ונהרין לה. יזָהרו בההוא נגונא רוחא בַּתַּר רוחא ונעימו דא בַּתַּר דא. פד מתחברן פלא ברזא דא, משחתא סליק פחשפון יזָהרו. בגין דהאי יזָהרו הוא פחשפון רליית, דהני רוחי ותנועי לנגנא לאתפשטא בוצינא בכלהו נהורין, גו משחתא לאסתמכא אורייתא. ובגין דא יזָהרו כזה"ר הכי הוא לחשבנא יזָהיר"ו. יזָהרו כזהר חד הוא. מה בין האי להאי. אלא כמה דאתמר דרקיעא עלאה סתימאה על פלא, משחתא גו בוצינא דקימא בהאי רקיע, בכלהו משחתי דחיון קדישין עלאין ותתאין ובגין כד יזָהרו כזהר בכל אנון חיון עלאין ותתאין כזהר בההוא רקיע דקימא עליהו, וכלא דא לקבל דא. וסימנא דכל רזין אלין בהאי קימא יזָהרו כזהר סימנא דא. ורזא דא לא אתיהיב אלא למארי מדיו דינדיעי ברזא דא בוצינא. זכאין אנון צדיקא בעלמא דין ובעלמא דאתי.

תא חזי והמשכילים יזָהרו וכו'. והמשכילים יזָהרו אלין אנון דמסתכלי ברזא דחכמתא בסתרי רזין דאורייתא אלין צדיקא דעבדון רעותא דמאריהון. ומשתדלי באורייתא יממא וילי. ואלין אנון משכילים דאנון משכילים ברעותא דמאריהון תדיר. והא אוקימנא דלית דרגא כדרגא דיזָהו. בגין כד כל אנון דמשתדלי באורייתא, אקרון משכילים מסתכלן בחכמתא מסתכלאן ברזא דחכמתא עלאה. אין סוף אתפשט נהירו סתים דלא ידיע, והאי נפקא מאין סוף קימא לקימא. והמשכילים יזָהרו כזהר הרקיע, אלין אנון דמסתכלי ברזא דחכמתא, בסתרי ברזא דאורייתא אלין אנון דינדיעי ברזא דרזין, ומסתכלן ותחזו לאזדהרא בההוא זָהירו דנגיד ונפיק וקימי ברזי דאורייתא, וינדיעי לאסתכלא בסתרהא. כזהר הרקיע, דא איהו רקיעא דקאים לאנהרא לתתא, ואתעטר לעלא ונהיר לתתא. וההוא זָהר נגיד ואתמשד לתתאי ומההוא זָהר אתזנו, וקימי בקיומיהו ואזלי ושאטן ונצחי גבורי שמיא ודיני גבורתי טסיסין. ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד. פד נהרין פוכביא בנהירו דנציץ ונטלי במטלנוי לאתנהרא מגו דרגין ידיעאן, פוכבא דנהיר מסטר דמזרח כמה אנון משרין מולגן קימאן בקסטוריהו. האי פוכבא נציץ תלת זמני ובטש נציצו דילה ברביעתא לקבלא נציצו דחד קטרא וטהורא דקימא. לעלא. ובתַּר שכיך ואתנצצן כל אנון אחרנין ואיהו סתים באתריהו. והאי אקרי פכוכבא אומנא לבתַּר נפקא לסטר דרום פוכבא אחרא, ודא נציץ בדי פוכבים דרהטי ואזלי ואושיטו נהורא דילהון לארבע סטרין דעלמא, והאי אקרי פוכבא דנציץ מתרי סטרי דרום ומזרח. מתנהרי אלה ורבוזא רבון פוכביא דנטלי זיהרא ונציצו מגו דנהיר מן מם שמשא. שמשא דמשקופא (ני"א משקופא דשמשא) פד נהיר במטלנוי נהרין מנה כל אנון פוכביא דנהרין ונציץ כל אנון פוכבא אומנא. אף על גב דסתים לבתַּר נפיק ונהיר עליה חד ממנא ויגזריא"ל שמה. וכד האי פוכבא אומנא נפיק ונציץ ולא אסתים, כדין ההוא ממנא נחית (ני"א נפיק) שלמא לההוא סטרא. וכד בוצינא דקרדינויתא פד עביד משחתא לעלא ותתא, וכלא אסתמיך ואנהיר ונגיד אתערוותא דרקיעא עלאה לקבלה דמזרח, ואיהו אתער לקבלה דמערב, וסימניך (ישעיה מא) מי העיר ממזרח צדק יקראהו לרגלו.

כְּדִין כָּל אַנוּן מְמַנֵּן דְקִימִין עַל כּוֹכְבָא, כְּלֵהוּ יוֹבִילוּן נְהִירוּ דְאַנְפִין מְגוּ
שְׁמֵשָׁא, כַּד נָטִיל שְׁמֵשָׁא לְמִשְׁקוּפָא חֲדָא דְקֵאִי מִשְׁקוּפָא דְבִילְגִי. כְּדִין
הֵהוּא כּוֹכְבָא דְנִצִּיץ נְהִיר מְגוּ חִילָא דְחַד מְמַנָּא דְנָטִיל כַּד נָטִיל שְׁמֵשָׁא.
(עכ"מ וכאן תחלת ענין ונראה שצריך להתחיל)

וְיֵהִי לִי שׁוֹר וְחִמּוֹר מְסֻטְרָא דְתַפְלִין דְרִישָׁא. צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה מְסֻטְרָא
דְתַפְלִין דִּיד וְהִיָּה כְּעַץ שְׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם, וְהָא אוֹקְמוּהָ כִּי הָאֲדָם עַץ
הַשָּׂדֶה. דְצָרִיכִין לְשַׁלֵּשׁ גְּלָגוּלִין לְגַבְיָהּ, כְּמָא דְאוֹקְמוּהָ יִשְׁלֵשׁ אֲדָם שְׁנוּתֵיו
וְגוֹ'. וְאוֹקְמוּהָ מְאָרִי מִתְנִיתִין בְּשַׁבַּת אֵין עוֹלִין בְּאֵילָן, וְאֵין רוֹכְבִין (נ"א
סומכין) בְּאֵילָן, וְאֵין מְשַׁתְּמִשִּׁין בְּאֵילָן. הָאִי בְּאַרְחָ רְזָא אֲנָא שְׁאִיל לָךְ
בוֹצִינָא קְדִישָׁא וְלָאוּ בְּפִשְׁטוֹ דְמְאָרִי מִתְנִיתִין גּוֹפְנִיִים. אֲלָא דְמְאָרִי
מִתְנִיתִין שְׁכֻלִים דְאֲתַמַּר עָלֵיהוּ וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ. אִיל סָבָא סָבָא אֲמָא
אֲנִת דְאַנְתָּ מְסֻטְרָא דְאֵילָנָא דְאֵקְרִי אֵילָנָא דְחִיִּי, דְנָטִיעַ בְּשַׁבַּת מְלַכְתָּא,
דְלָא צָרִיד שׁוּם בְּרֵשׁ לְאַשְׁתְּמֵשָׁא בָּהּ. כְּמָה דְאוֹקְמוּהָ כָּל הַמְשַׁתְּמֵשׁ בְּתַגָּא
חֲלָף. וְדָא שְׁמָא מְפָרֵשׁ דְסָלִיק לְחֻשְׁבֹן אֲדָם. וְאוֹקְמוּהָ רַבְּנָן כָּל הַמְשַׁתְּמֵשׁ
בְּשֵׁם הַמְפָרֵשׁ נֶעְקָר מִן הָעוֹלָם. אִיל בְּרִיד אֲנִת בוֹצִינָא קְדִישָׁא, דְבוֹדָאִי
הֵכִי הוּא, דְבוֹיּוּמֵי דְחַל שְׁלֵטָא עַץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע, דְאִיהוּ אֲדָם דְוִיִּצְרַר בְּיִצְרַר
הַטוֹב וּבְיִצְרַר הָרַע, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ב) וַיִּצְרַח ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם.
וְאִיהוּ עַץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע דְחַב בָּהּ אֲדָם. וְדָא הוּא מְטֻטְרוּ'ין דְאִיהוּ עֶבֶד
דְשְׁלִיט בְּשִׁית סְדָרִי מְשָׁנָה וְאִיהוּ גּוֹפְנִי, וְשְׁלִיט בְּשִׁית יוֹמִין דְחַל דְאַנוּן חֲלָן
דְטַמְאָה וְחֲלָן דְטַהָרָה. וּמִנָּה אֲתִיְהִיבוּ שִׁית סְדָרִי מְשָׁנָה בְּאַסוּר וְהַתֵּר,
טַמְאָה וְטַהָרָה, כְּשֵׁר וּפְסוּל. וּבָהּ שְׁשֵׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעִשִׂית כָּל מְלַאכְתָּךְ.
וְלִית עֲבוּדָה אֲלָא צְלוּתָא, דְבָהּ צָרִיד בְּרֵשׁ לְמַהוּי כְּעֶבֶד הַמְסֻדָר שְׁבַחְיו
לְפָנֵי רַבּוֹ, וְכַעֲבֹד הַשׁוֹאֵל פְּרָס מְרַבּוֹ, וְכַעֲבֹד הַמְקַבֵּל פְּרָס מְרַבּוֹ וְהוֹלֵךְ לוֹ.
אֲבַל בְּשַׁבַּת מְלַכְתָּא דְשְׁלֵטָא בָּהּ אֵילָנָא דְחִיִּי וְלֹא עַץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע
אוֹקְמוּהָ דְאֵין מְשַׁתְּמִשִּׁין בְּאֵילָן שׁוּם שְׁמוּשׁ, וְכָל הַמְשַׁתְּמֵשׁ בְּתַגָּא חֲלָף.
וְלֹא עוֹלִין בָּהּ וְלֹא סוֹמְכִין בָּהּ לְאַשְׁתְּמֵשָׁא, דְלָא מְקַצְצִין בְּנִטְיעוֹת, דְלִית
תַּמָּן קְצוּץ וּפְרוּד בְּאֵילָנָא דְחִיִּי.

וְאֵילָנָא דְעַץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע צָרִיד לְמַעֲבֹד בָּהּ פְּרוּד בֵּין טוֹב לְרַע. הֵדָא הוּא
דְכְּתִיב (בראשית א, ד) וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וְצָרִיד לְמַעֲבֹד קְצוּץ
בָּהּ לְמַהוּי בְּרֵשׁ בְּלֹא יִצְרַר הָרַע, כְּגוֹנָא דְקַצִּיץ לָהּ מִנָּה וְהַרְגָּה בְּגִרְסָתָהּ,
הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים קו) לְבִי חָלַל בְּקִרְבִּי. וְלְקַבֵּל מִיִּט מִן מְטֻטְרוּ'ין אַנוּן
מִיִּט פְּנִים טַהוֹר. וּמְסֻטְרָא דְסַמְאִיל מִיִּט פְּנִים טַמָּא. וּמֵאֵן דְזָכִי לְחַבְרָא
ה' לְמִיִּט פְּנִים דְטַהוֹר דְאִיהוּ חֲמֵשָׁא חֲמֵשִׁי תוֹרָה, אֲתַעֲבִיד מְטָה לְמַחְאָה
בָּהּ לְיִצְרָה בְּאֵת י' דְאִיהִי עֶשֶׂר מְחָאָן וְהִינוּ, הִיִּי מִן אֱלֹהִים. וּבְגִין דָּא
אֲתַקְרִי מְטָה הָאֱלֹהִים. וּבַעַל הָאִי מְטָה אִיהוּ ו' דְאֲתַמַּר בָּהּ (שמות לד) הִנֵּה
אַנְכִי כּוֹרֵת בְּרִית נֶגֶד כָּל עַמֶּךָ, דְכָרַת עִמָּה יִיג מְכִילָן דְרַחֲמֵי דְלֹא יַחֲזֹר
רִיקָם בְּצְלוּתָהּ. דְאַלֵּם בְּלֹא הִיִּי אֲתִי רִיקָם. וְדָא הוּא דְאָמַר יַעֲקֹב לוּלִי
אֱלֹהֵי אָבִי אֱבָרְהֵם וּפְחַד יַצְחָק הִיָּה לִי כִּי עָתָה רִיקָם שְׁלַחְתִּנִּי (שם
לא). וְאַמָּאִי בְּגִין דְאֲתַמַּר בְּלָבָן וַתַּחֲלֹף אֶת מִשְׁכַּבְתִּי עֶשְׂרֵת מוֹנִים (שם ל"א
מ"א), וּבְאֵת י' אֲתַעֲבִיד לִיָּה נֵס. דְאֱלֹהִים אֲפִיק מִנָּה הִיִּי, נִשְׁאַר אֱלִים רִיק
בְּלֹא אוֹרִיתָא דְבַעַל פָּה. אֲבַל מֵאֵן דְצֻלֵי צְלוּתָא לְאֵילָנָא דְחִיִּי, לֹא יַחֲזֹר

ריקם בצלותה לעולם. ובגין דא אית אלהים מסטרא דעץ הדעת טוב ורע, ואית אלהים חיים ומלך עולם מסטרא דאילנא דחיי ולא זכין לה אלא מארי קבלה דינדיעין רזין דאורייתא. אייל בוצינא קדישא לשהוא סבא מאי אשתמודע מאן דאיהו באילנא דחיי דאיהו עשר ספירות בלימ"ה ביו"ד אתון דשמה מפרש דאיהו אדם דאצילות דהכי סליק יו"ד ה"א וא"ו ה"א לחשבן אדם. למאן דאיהו מסטרא דאדם דעץ הדעת טוב ורע דאית בה אדם טוב ואדם בליעל.

אייל בוצינא קדישא בין אדם טוב דעץ הדעת, לאדם דאילנא דחיי, אית חלוף בהון. כגון והבדילה הפרכת לכם וגוי. דדא בבריאה ודא באצילות. אשתמודע מאן דאיהו מאילנא דחיי נשמתה, ודאי כד מנח תפלין על רישה מתכונן לאעלא כל אלהים אחרים תחות שלטנותא דשכינתא עלאה דאיהי תפלין דרישא דבר נש, ולאעלא כל אמין תחות יד ה' דאיהי שכינתא תתאה. בגין דבגלותא אתמר תחת שלש רגזה הארץ, תחת עבד כי ימלוך ונבל כי ישבע לחם, ושפחה כי תירש גברתא. ובגין דא תפלין דרישא ויד לאעלא שפחה תחות גברתה עלא ותתא. ובהזכרות דלגאו דכלילן בהון דאיהו שקול לאורייתא, צריך לאעלא עבד תחת רבו עלא ותתא. ודא אקרי ברא דקדשא בריך הוא ושכינתה. הדא הוא דכתיב כה אמר ה' בני בכרי ישראל. ואלין דעבדין דא אתמר בהון בני אדם להי אלהיכם. ובגין דא אמר (פרקי אבות) אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס. ומאן דעביד פקודא דא על מנת לקשר אלהים אחרים דעבודה זרה למהוי לשעבודה, ואמין דלתתא לישוי תחות ידה, לא יהבין לה נשמה אלא מסטרא דהאי עבד. ובגין דא אדם כבני אדם כעבדים. ובגין דא (תהלים א) כי אם בתורת ה' חפצו. ואוקמוה רבנן דלית לאתעסקא בר נש באורייתא אלא במה שלבו חפץ. אית שלבו חפץ בסתרי אורייתא, בעובדא דבראשית ובמעשה מרכבה. ואית דלא בעי אלא בפשטי אורייתא, דפשטין אנון מסטרא דעבד ורזין מסטרא דמלכא. אדון ועבד. ובגין דא לדא אתקרי שתילא ולדא נטוע. שתיל דלית לה קשורא. ונטוע דלית לה עקירא.

והנחה דשבת ברשות יחידו של עולם, איהי שכינתא שבת מלכתא, לא צריך למעבד בה עקירא מההוא חפץ, דאתמר בה כי אם בתורת ה' חפצו ואוקמוה רבנן. אלא למהוי בה קבוע. אבל מסטרא דעץ הדעת טוב ורע, צריך למעבד בה עקירא למהוי מטלטל וגלי מאתר לאתר, כמה דאוקמוה רבנן דמתניתין. אף חובב עמים וגוי. אלין אנון דמכתתין רגליהון ממדינה למדינה. ודרשינן לה דה"ק בזמנא דאת חובב עמים בגלותא בחובין דדרא. כל קדושו יהיו ביך, ולבתר אמר והם תכו לרגליך, אלין אנון דמכתתין רגליהון ממדינה למדינה ומאתר לאתר, לשא ולתן במשא ובמתן דאורייתא, דאזלין מטלטלין מאתר לאתר אתחשיב לון כגלגול. דשבע מיני עניות אתחשיב לה לבר נש כשבע מדורין דגיהינם, דלכלהו נחית אדם בתיובתא סליק, דעליהו אתמר ויסרתני אף אני שבע כחטאתיכם. בגין דחב אדם בזי מינין דאנון חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון זית שמן ודבש. ובגין דא הו אמרי רבנן דמתניי אילן שאכל אדם

הָרֵאשׁוֹן חֹטֵה הָיָה. וְאַחֲרָיִן אֲמָרִין גַּפְּנוּ הוּהוּ. וְאַחֲרָיִן אֲמָרִין תְּאֵנָה הָיְתָה, וְלֹא הוּוּ חוֹלְקִין בְּמִלּוּלֵיהוּ, דְּכֻלָּא קְשׁוּט. דְּשִׁבְעַת מִינֵין נְטוּעִין בְּאַרְצָא, חֹטֵה וּשְׁעוּרָה. וְהֵינּוּ דִתְנֹן, בְּעֶצְרַת עַל פְּרוֹת הָאֵילָן נִדוּן כָּל עֲלָמָא. כְּלָהוּ קָרָא לֹון אֵילָן חַד מְסֻטָּרָא חַד. וּמְסֻטָּרָא אַחְרָא מִתְפָּרְשׁוֹן לְזֵי מִינֵין. כְּגוּן לֹוּלָב דְּאִיהוּ אֲגָדָה חַדָּא לְתַתָּא וּלְעֵלָא מִתְפָּרְשׁוֹן מִינֵין כָּל חַד לְחוּלְקָה. כְּגוּנָא דְּחִינֹן דְּאִתְמַר בְּהוּ (יְחִזְקֵאל א) וּפְגִיָּהֶם וְכִנְפֵיהֶם פְּרוּדוֹת מְלַמְעֵלָה וּלְתַתָּא שְׁתֵּיִם חֲבֵרַת אִישׁ וּשְׁתֵּיִם מְכֻסוֹת אֶת גּוֹיּוֹתֵיהֶנָּה. זְכָאָה אִיהוּ עֶץ דְּאִיהוּ שְׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם דְּאוּרִיתָא. וְיִתִיר מָאן דְּאִיהוּ מְסֻטָּרָא דְּאֵילָנָא דְּחִינֵי, דְּאִתְמַר בְּהוּ אֲשֶׁר פְּרִיּוֹ יִתֵּן בְּעֵתֵיּוֹ, וְדָא שְׂכִינְתָּא וְלֹא אֲפִיק מֵעַת דִּילָהּ. אֲנִי ה' בְּעֵתֵיָּהּ אֲחִישְׁנָהּ. בְּעֵתָהּ עֵיב פְּגִיָּה לְתוֹרָה, דְּאִיהוּ תִי מִן עֵת וְעֵלָהוּ לֹא יָבוּל. כְּגוּן שְׂמֵלְתָּךְ לֹא בִלְתָּה מְעֻלִּיד. וְכָל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ (תְּהִלִּים א). אֵלֵין פְּקוּדִין דְּעֵשָׂה. דְּאִתְמַר עֲלֵיהוּ וְכָל אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה ה' מְצַלִּיחַ בְּיָדוֹ. וְאוּקְמוּה מִיָּמ דְּאִיהוּ אוּרִיתָא דְּאִתְמַר בְּהוּ שְׁתָּה מַיִם מְבוֹרְךְ וְגוֹ. וְאוּקְמוּה בּוֹר מַיִם מְכֻנְסִים. בְּאֵר מַיִם חַיִּים. הָדָא הוּא דְּכֻתִּיב מְעֵין גְּנִים בְּאֵר מַיִם חַיִּים. מְסֻטָּרָא דְּעֶץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע, אִיהוּ מַיִם מְכֻנְסִים לְמַקְוָה. מַיִם מְכֻנְסִים סְרוּחִים. אֵלֵין מְסֻטָּרָא דְּטוֹב. וְאֵלֵין מְסֻטָּרָא דְּרַע. וּמַיִם מְכֻנְסִים אֵלֵין הִלְכוֹת וּלְקוּטוֹת דְּאֵנוּן כְּגוּן לְקֻט שְׂכַחָה וּפְאָה לְעֵנִי. הַכִּי מַיִם מְכֻנְסִים לְהַהוּא דְּאִקְרִי עֵנִי בְּאוּרִיתָא וּבְפְקוּדִין דִּילָהּ, דְּלִית לָהּ אֵלָא מָא דִּיהִבִּין לָהּ, דְּאִשְׁתְּקִיָּא מְלַבֵּר עֵינֵי אַחְרָא. וְכָל (נִיָּא אַכְל) אֵלֵין דְּסֻטָּרָא דְּאֵילָנָא דְּחִינֵי, אֵנוּן דְּמִין לְבְּאֵר מַיִם חַיִּים, דְּלִית לָהּ פְּסִיקוֹ, וְדְמִין לְעֶץ דְּאִיהוּ נְטוּעַ עַל פְּלָגֵי מַיִם, אוּ שְׁתוּל דְּאִעְקְרוּ הַהוּא אֵילָנָא מֵאַתֵּר דִּיבְשָׁה וּשְׁתַּלּוּ לָהּ עַל פְּלָגֵי מַיִם, דְּאֵנוּן מְשַׁלְּשִׁים בְּאוּרִיתָא. וְאִתְקְרִיאוּ פְּלָגֵי מַיִם, עַל שֵׁם דְּאִית לָהּ פְּלָגְתָּא דְּמִתְנִיתִין דִּילְהוֹן וְהַכִּי (נִיָּא וְהַהוּא) פְּלָגְתָּא דְּאֵילָנָא דְּחִינֵי, אִיהוּ מַיִם עֲלִיוֹנִים דְּכָרִים, מַיִם תַּחְתּוֹנִים נְקֻבוֹת, וְאֵנוּן בּוֹכִים בְּגִין דְּלֹא יְהוּ רְחוּקִין מִקְדָּשָׁא בְּרִידָהּ הוּא. וְקְדָשָׁא בְּרִידָהּ הוּא עֵבִיד בְּהוּ פְּלָגְתָּא, דְּשׁוּי פְּלָגוֹ לְעֵלָא מִן רְקִיעָא, וּפְלָגוֹ לְתַתָּא מְרְקִיעָא. בְּגִין לְמַהוּי אִשְׁתְּמוּדַע חֲלוּק בֵּין דְּכוּרִין לְנוּקְבִין. בְּגִין כֶּךָ שׁוּי קְדָשָׁא בְּרִידָהּ הוּא הַבְּדֻלָּה בֵּין אֲנָפִין דְּדְכוּרָא לְאֲנָפִין דְּנוּקְבָא.

וְהֵאֵי אִיהוּ מְחֻלְקַת לְשֵׁם שְׁמַיִם דְּסוּפּוֹ לְהִתְקִים. אֲבַל כְּלָהוּ אַחַד, כְּגוּן דְּאִתְמַר בְּאֵדָם וְאִתְתַּה אַחַד קְרָאתִין. וְאֶת א' תּוֹכִיחַ דְּאִיהוּ י' לְעֵלָא מַיִם זְכָרִים. י' לְתַתָּא מַיִם נּוּקְבִין. כְּגוּן י"י מִן יֵאֵהְדוּנָה י"י אִשְׁתְּאָרוּ שִׁית אֲתוּן בְּאֲמֻצְעֵיתָא, בֵּין י"י מִן יֵאֵהְדוּנָה י"י כְּחֻשְׁבָּן ו' מִן א' דְּאִיהוּ רְקִיעַ בְּאֲמֻצְעֵיתָא. וְעֵלָה אִתְמַר (יְחִזְקֵאל א) וּמִמַּעַל לְרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֵאשֵׁם. וְאִתְמַר בְּהוּ דְּמוֹת כְּמֵרָאָה אֲדָם עֲלִיו מְלַמְעֵלָה, וְדָא א' מִן אֲדָם. וְלֹאוּ כָּל פְּלָגְתָּא שׁוּי. דְּאִית פְּלָגְתָּא לְמִפְּלַג בֵּין טוֹב לְרַע. וְאִית פְּלָגְתָּא לְמִפְּלַג בֵּין דְּכוּרִין לְנוּקְבִין, כְּגוּן מְאָרִי מִתְנִיתִין, דְּדָא הוּא חוֹלְקַת עַל הַהִלְכָה דִּילָהּ, לְמַהוּי מַיִם עֲלִיוֹנִים לְאִתְגַּבְּרָא עַל נּוּקְבָא דְּאִיהוּ מַיִם תַּחְתּוֹנִים וּמֵאן דְּאֵלִים גְּבַר. כְּגוּן הִלְכָה דְּהִלְל עַל הִלְכָה דְּשִׁמְאֵי דְּאִתְכַּפֵּיָא הִלְכָא דְּשִׁמְאֵי תַחְתּוֹת הִלְכָה דְּהִלְל. אַעֲיִיפ דְּאֵלוּ וְאֵלוּ דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים. אֵלָא לְאַחְזָאָה דְּמֵאן דְּאִיהוּ מְסֻטָּרָא דְּנוּקְבָא, צְרִידָהּ לְאִתְכַּפֵּיָא תַחְתּוֹת דְּכוּרָא. כְּגוּן טְפָה דְּנוּקְבָא דְּאִתְכַּפֵּיָא תַחְתּוֹת דְּדְכוּרָא אִקְרִי בֵּן. וְאִי טְפָה דְּנוּקְבָא שְׁלֻטָא עַל טְפָה דְּדְכוּרָא אִקְרִי בַת. וְהַכָּא אִיהוּ רְזָא וְהֵיָה כְּעֶץ שְׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם, דְּאֵנוּן

רזין דאורייתא דבעל פה. ואתקריאו דברי אלהים חיים מסטרא דאילנא דחיי. ועליהו אתמר (משלי כא) פלגי מים לב מלך ביד ה' על כל אשר יחפוץ יטנו. ואית פלגתא על לבושי א' מן אדם והינו דכר ונוקבא. כגון אלן דחולקין על פסקות דלבושי מטרוניתא, ועבדין לון כפה פרוקין, עליהו אתמר ועלהו לא יבל. כגון שמלתא לא בלתה מעליה. ולא אנון כאנון לבושין דאסור טמאה פסול, דהני מאני דרבנן דבלו דמתחככי שדים בהו. וכל אשר יעשה יצליח, אלן פקודי דעשה. ועוד אורייתא אתקריאת חומא, כגון והמים להם חומה מימנם. ואיהי חמה לאמין דעלמא דלא קבילו לה, כגון מצרים דאתעביד לון חמה וטבעו בו ומתו. והינו כי ישרים דרכי ה' וגו'. מסטרא דימינא אתקריאת שכניתא חומה מסטרא דחסד דתמן חכמה. ומסטרא דגבורה, ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב. ומסטרא דעמוּדא דאמצעיתא אתקריאת ריח גדולה וחזק. גדולה מסטרא דחסד. וחזק מסטרא דגבורה ביד חזקה וגו'. גדולה, וירא ישראל את היד הגדלה (שם). מתרנויהו מפרק הרים ומשבר סלעים, דאנון אמין דעלמא דלא קבילו אורייתא. מרוח ה' דאתמר בה ונחה עליו ריח ה'. ואתקריאת רעש הדא הוא דכתיב ואשמע אחרי קול רעש גדול וגו' ועתיד לאעברא רעש דסטרא אחרא דאתמר בה לא ברעש ה' (מלכים). ואתקריאת אש, הדא הוא דכתיב פה דברי פאש נאם ה'. ועתיד ללחוד אשא דסטרא אחרא, דאתמר בה לא באש ה'. אשתא' מלפא בקול דממה דקה, דאיהי שכניתא צלותא בחשאי, דבה אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתא דבארבעה איהי רביעאה דקה, דאיהי שכניתא. אבל תלת קלפין שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל ובשנה הרביעית יהיה כל פרו, דא קול דממה דקה. ובגין דא ד' נכנסו לפרדס, תלת דעאלו בתלת שנים ערלים חד הציץ ומת. וחד הציץ ונפגע. ג' יצא לתרבות רעה. רביעה דעאל בשנה הרביעית קדש הלולים לה' עאל בשלם ונפק בשלם. ודא רזא דפרדס בתודא הגו דאיהו פ', פשט, ר' ראיה דפסוק, ד' דרשה, כמה דאוקמוה אין משיבין על ההגדה.

באלין תלת נפלו תלת עלאי עלמא ונכשלו. רביעאה דאיהו ס' סוד. רע"ק עאל בשלם ונפק בשלם. ובגין דא אתקריאת אורייתא ג'ו'. הדא הוא דכתיב גו נעול. ג'ו' סדרים דאורייתא סתימין וחתמיין. והינו מעין חתום, כגון יין חתום וסתום דלא מנסף לה גוי, אוף הכי צריך למהוי רזין דאורייתא, הדא הוא דכתיב לא עשה פן לכל גוי. כ'ו' בגימטריא סו"ד. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין אסור לגלאה סתרי תורה לגוי, דלא ינסף לון לעבודה זרה. ואי תימא הא אוקמוה רבנן דאנשי פנסת הגדולה קטלו לאריה דעבודה זרה דאיהו יצר הרע, דמיונו כאריה, דעלה אמר דוד יארב במסתר כאריה בסכו יארב לחטף עני (תהלים). ולית עני אלא עני מאורייתא ומפקודין דילה. בגין דעתידין ישראל למהוי בגלותא בדוחקא, ובגין דלא להוו טועין בה בכבד המס ובכבד המלאכה באבוד דדעת קטילו לה ובגין דלא יתפשטו בעריות סמו עיני דיצר הרע דבני נשא ואוקמוה דאריה דעבודה זרה כד תפסו לה בנימא חדא דנשר מנה. צווח קלא עד ד' מאות פרסה. בגין דא עאלו לה במאנא דעפרת ולא אשתמע קלה בה, ואוקידו לה בנורא, לקים בה תשרפון באש. וכגונא דתקיניו אבהו תלת

צלותין בעתין ידיעו הכי תקינו רבנן לשלש שנותינו במקרא במשנה בתלמוד. ובגיניהו אוקמוה דעתיד קדשא בריך הוא למימר קבעת עתים לתורה. ואוקמוה דמאן דמתעסק במשנה (נלע"ד בתלמוד) עאלו התעסק בכלא. בגין דאיהי כלילא במקרא במשנה בתלמוד. ובגין דא אתמר באהרן בזאת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה. בפר לכפרא על עגלא. ואיל לאדכרא עקדת יצחק. ועוד במקרא תקינו דמלמד לא יהא רשאי לאולפא יתיר מעשריו וחמשה תינוקות. ורזא דמלה מימינא כיה תברכו, מסטרא דשמאלא הלוא כיה דברי פאש נאם ה'. והינו ויפן כיה וכיה וירא כי אין איש. לקבליהו כ"ה אתון דקריאת שמע ערבית ושחרית בקרא קדמאה דקריאת שמע. ולית לארכא יתיר ואל מאן דקרא קריאת שמע ערב ובקר, כאלו מקים והגית בו יומם ולילה.

והמשכילים יזהרו. מאי משכילים. אלן אתון דאורייתא. יזהרו אלן נקודין דנהרין באתון כנשמתא בגופא. כזהר. אלן טעמי תורה דאנון כתרין על רישיהו דאתון, ברקיעא דאיהו על ארעא ככתרא. ואתון ונקודי וטעמי אנון כנשמתא ורוחא ונפשא. אתון אנון מסטרא דנפשא דאיהי ברבועא. ונקודין בעגולא דאתון בעגולא בגין דאנון כאדם דיצירה. נקודין אנון מסטרא דרוחא באנון גלגלן דאתון בגלגולא. וכמה דרוחא אנהיג לכל ערקין דדמא דדפקין מן לפא, הכי אתון מתנהגין לגבי נקודין. ורזא דמלה אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו. בגין דרוחא דבר נש מתמן אתנטילת מדרגא דאתמר בה (יחזקאל א) כי רוח החיה באופנים. דאנון גופא לרוח לנקודין. דאנון רוחין קדישין מרוח החיה אנון. נשמתא אתי מכרסא. ובגין דתמן יהוה דאיהו מנהיג כלא. טעמי דאנון כתרין דאורייתא אנון מסטרהא.

תא חזי כל אתון אנון מסטרא דאתון דאורייתא דכלילן בשכינתא. צדיק איהו נטיל לשמאלא דאיהו יצחק, ק"ץ ח"י, חי עלמין קשיר בשמאלא. ושכינתא תתאה מסטרא דשמאלא אתמר בה, והארץ היתה תהו (ובהו). ומסטרא דימינא ובהו, בו הוא. ומסטרא דעמודא דאמצעייתא וחשד על פני תהום (ש). ואלן אנון לבושין דשכינתא תתאה בגלותא. ומאן גרים האי. אלא קדשא בריך הוא קדם דברא עלמא הוה סתים יהוה. לבתר אתפשט ה' לתתא ואתמר בה והארץ היתה תהו ובהו. ורזא דמלה אלה תולדות השמים והארץ בהבראם. בה' בראם. הרי לך דהוה לבושה תהו. ובגין דא כי לא המטיר ה' אלהים וגו' (ש). לא נחית נביעו עליה. בגין דאדם אין, דהוה בעלה לעלא סתים באין. עד דאתפשט ו' מן יהו דאיהו בינה ס דאיהי מקורא דנביעו דאיהי נקדה סתימאה. ומיזד והשקה את כל פני האדמה. וקדם דנחתת הוה קדשא בריך הוא בונה עולמות ומחריבו בגין דלא הוה נביעו נחית בההוא זמנא דנחת נביעו לגבי ה', הוה שירותא מחסד הדא הוא דכתיב אמרתי עולם חסד יבנה. ובגין דא לא תהו בראה לשבת יצרה, ואתמר בה (נ"א בה) לא טוב היות האדם לבדו. ובזמנא דהוה תהו אמר אלהים לנח קח כל בשר בא לפני. ודא קח דיצחק דאתמר בה כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה (ש). דאי אנת בעי רחמי עליהו. ולא ימוית משית דאיהו מסטרא דשמאלא. אמר לה והא בונה עולמות

וּמַחְרִיבוֹ קִדְּם דְּאַתְּבְּרִי עֲלֵמָא אֵלָא מַגִּיד מֵרֵאשִׁית אַחֲרִית דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא
הוּא חֲזָא בְּמַחְשַׁבְתָּהּ כָּל דְּרִין דְּהוּהּ בּוֹנָה וְאַתְּחַרְבוּ קִדְּם דְּאַתְּבְּרִיאָו. חֲזָא
דְּהוּהּ עֲבָדִין עוֹבְדִין דְּאַתְּחַרְבוּ וְכִיּוֹן דְּבָרָא וּמְנַע בְּרַפְּאָן מְנִיחוּ, לוֹן חֲשִׁיב
כְּאַלוּ הוּא חָרִיב לוֹן. וְדָא מְמַלְל עַל סוּף יוֹמִין דְּאַלִּין תּוֹלְדִין בִּישִׁין הוּוּ
גְרַמִּין דְּנִהָר יַחְרַב וְיָבֵשׁ. נְבִיעוּ דִּילָהּ בְּתַרִּין עֲלָמִין שְׂכִינָה עֲלָאָה וְשְׂכִינָה
תַּתְּאָה. וְדָא אִיהוּ יַחְרַב בְּבֵית רֵאשׁוֹן, וְיָבֵשׁ בְּבֵית שְׁנִי. וְלִנְח אַתְּגְלִיא מַה
דְּהוּהּ עֲתִיד לְמַהוּי, וְלֹא בְּעָא רַחְמִי עֲלֵהוּ. עַד דְּאַתָּא מִשָּׁה וּבְעָא רַחְמִי.
וְעֲתִידִין הוּוּ יִשְׂרָאֵל דְּלֹא יִפְקוּן אֵלָא חַד מְעִיר וּשְׁנַיִם מִמְּשַׁפְּחָה, מַסְטְרָא
דְּגִבּוּרָה דְּהוּא דִּין. וְאַתְּחַזֵּר עֲלֵמָא לְתַהוּ וְבַהּ. וּבְגִין דְּבְעָא מִשָּׁה רַחְמִין
עֲלִיהוּ שְׂמַאל דּוֹחָה וְלֹא יִפְקוּן בַּהּ יִשְׂרָאֵל וְיִמִּין מְקַרְבַּת דְּאִיהוּ יִמִּינָא מְטָה
כְּלָפִי חֲסֵד. וּמִשָּׁה בְּגִין דִּיהִיב גְרַמָּה עֲלִיהוּ, יְהִיב תְּקַפָּא לְדַרְגָּה דְּאִיהוּ
עֲמוּדָא דְּאַמְצַעִיתָא, דְּאִיהִי אֹרְיָתָא דְּאַתְּיְהִיבַת בִּימִינָא. הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב
(דְּבָרִים לב) מִימִינוֹ אֵשׁ דַּת לָמוֹ. וּבְגִין דָּא פְּרַקְנָא בַּהּ תִּלְיָא הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב
לֹא יִסּוּר שְׁבֵט מִיְהוּדָה וְגוֹי. עַד כִּי יָבִיא שִׁילִיָּה, דְּאִיהוּ מִשָּׁה בְּחֻשְׁבָּנָה יִסּוּד
צְדִיק בַּהּ סִ״ו תַּהֵא דּוֹחָה. אָף עַל גַּב דְּאוּקִימָנָא בַּהּ כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב
מִצְרִימָה שְׁשִׁים וְשֵׁשׁ. בְּגִין דְּאַתְּקַשְׂרָא בְּשְׂמַאלָא וְיִמִּין מְקַרְבַּת. בְּגִין
דְּתִלְיָא מִנָּה עֲמוּדָא דְּאַמְצַעִיתָא דְּסִ״ו אֲנוּן שְׁתִּין מְסַכְתוֹת וְשִׁית סְדְרִי
מִשְׁנָה דְּאַתְּיְהִיבוּ מִגְּבוּרָה. דְּאִיהוּ שְׂמַאלָא. שְׁשִׁים גְּבוּרִים אַתְּקַרִּיאָו
דְּנִטְלִין מִגְּבוּרָה דְּתַמָּן אֹרְיָתָא דְּבַעַל פֶּה דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא תַּתְּאָה כְּלָלָא דְּסִ״ו
מְסַכְתוֹת וְשִׁית סְדְרִי מִשְׁנָה.

דְּאוּרִיָּתָא דְּבַכְתָּב אִיהִי לְבָא כְּלָלָא מְלִיב אֱלֹהִים וְאוּרִיָּתָא. דְּבַעַל פֶּה
פּוּמָא. וְדָא אִיהוּ לְבָא לְפּוּמָא לֹא גְלִי. בְּגִין דְּעֲתִידָא שְׂמַאלָא דְּאִיהוּ פּוּמָא
לְאַתְּדַחֲיָא וְכַגּוּנָא לְבָא אִיהוּ סְתִים הֲכִי דְּאִיהוּ פְּרַקְנָא סְתִימָא בְּלְבָא
וּפּוּמָא דְּאִיהוּ גְלִיא, לֹא אַתְּגְלִי פְּרַקְנָא. וּבְגִין דְּכְלָלָא תִּלְיָא בִּימִינָא, אָמַר חֵי
הִי שְׂכָבִי עַד הַבֶּקֶר, וּבְגִין דְּפְרַקְנָא תִּלְיָא בִּימִינָא אָמַר הַנְּבִיא וְזָרוּעֵ הִי עַל
מִי נִגְלַתָּה עַל מִי וְדָאִי דְּאַתְּמַר בַּהּ מִי יִרְפָּא לָךְ הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב מַה אֲעִידֶךָ
מַה אֲדַמָּה לָךְ הֵהוּא דְּאַתְּמַר בַּהּ וְאַמְרוּ לִי מַה שָּׁמוּ מַה אָמַר בְּמִיָּה יִיְתִי
נְחֻמָּה וּבְמִיָּי אֲסוּוֹתָא הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב מִיָּה אֲשׁוּה לָךְ וְאַנְחַמְךָ מִי יִרְפָּא
לָךְ דְּמִשָּׁה אִיהוּ מַה שָּׁמוּ וְיַבִּי יְהִי נְחֻמָּה וּבְגִין דָּא כְּפַל קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא
שְׁמָה מִשָּׁה מִשָּׁה חַד עַל פְּרַקְנָא קְדָמָאָה וְחַד עַל בְּתַרִּיתָא וּבְגִין דָּא אֲזִי יִשִּׁיר
מִשָּׁה אֲזִי יִשִּׁיר לֹא נֶאֱמַר אֵלָא אֲזִי יִשִּׁיר עֲשִׂירָאָה בְּתַפְלָה וְדָא שְׂכִינְתָּא עֲלֵהּ
אַתְּמַר תַּפְלָה לְדוּד שְׂמַעָה הִי צְדָק וְדוּד בְּרוּחַ קְדָשָׁא אָמַר בְּאַחֲרִית יוֹמִין
דְּגְלוּתָא אָמַר עַל יִשְׂרָאֵל בְּחִנְתָּ לְבִי פְּקֻדָּת לִילָה וְלִית לִילָה אֵלָא גְלוּת
וְאִיּוֹב מַה דְּאָמַר כְּלָלָא הוּהּ מְשַׁל עַל יִשְׂרָאֵל דְּאָמַר כְּלָה עֲנֹן וְיִלְד וְשִׁטֹּן בְּעָא
לְקַטְרָגָא לֵה וְאַמַר קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא אִיּוֹב לֹא בְּדַעַת יְדַבֵּר וְיַעֲקֹב בְּגִין דְּחֲזָא
בְּרוּחַ קְדָשָׁא דּוֹחָקָא דְּגְלוּתָא בְּתַרְאָה בְּסוּף יוֹמִינָא אָמַר וְיִירָא יַעֲקֹב מְאֹד
וְיִצְרָ לּוֹ וּפְלִיג עֲמָא קְדִישָׁא בְּגְלוּתָא לְתַלְתָּ סְטְרִין הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב וְיִשָּׁם
אֶת הַשְּׂפָחוֹת וְיִלְדִיהֶן רֵאשׁוֹנָה בְּרִישָׁא דְּאַדּוּם. וְאֶת יֶלְאָה וְיִלְדִיהָ אַחֲרוֹנִים
וְאֶת רַחֵל וְאֶת יוֹסֵף אַחֲרוֹנִים (סו). וּבְגִין דְּחֲזָא בְּתַר כֹּן עֲנִיּוּתָא וְצַעֲרָא
דִּילְהוֹן אָמַר, וְשִׁבְתִּי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי (סו), דָּא מְקַדְּשָׁא וְאַמַר וְנָתַן לִי
לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבְגַד לְלַבֵּשׁ. וְדוּד בְּגִין גְלוּתָא אָמַר הַנֶּף רָעִב וְצָמָא בְּמִדְבָּר.
וּבְגִין דְּחֲזָא שְׂכִינְתָּא חֲרַבָּה וְיָבֵשָׁה, הוּהּ אִיהוּ נִטְל צַעֲרָא בְּגִינָה. דְּבַתַּר

דַחְזָא דַחְזָרוּ יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָהּ בַּחֲדוּהָ, תִּקּוּן עֶשֶׂר מִיַּי תַּהֲלִים וּבִסוּף כְּלָהוּ
אָמַר תִּפְלָה לְדוֹד הִטָּה ה' אֲזַנְךָ עֲנִי וְגו'. חֲזָא דְכְּלָהוּ צְלוֹתֵין דְּנִגּוּנָא, הוּוּ
מִתְעַטְפִין קְדָם מַלְכָא, וְלֹא הוּוּ עֲאֲלִין עַד דִּיעוּל צְלוֹתָא דְעֵנִי. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב תִּפְלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטוּף (ש). דְּעֲטוּף כָּל צְלוֹתֵין קְדָמָי עַד דְּעֲאֵל
צְלוֹתָהּ דְעֵנִי. וּבִגִין דָּא צְלוֹתָא דְעֵרְבִית דְּאִיהִי רְשׁוּת בְּפִנֵי עֲצָמָה בְּלֹא
בְעֵלָה. וּבִגִין דְּאִיהִי בְּלֹא בְעֵלָה, אִיהִי עֲנִיָּה וַיִּבְשָׁה וַצְדִיק עֲנִי וַיִּבֶשׁ. וּצְלוֹתָא
דְּשִׁבְתָּ אִיהִי צְדָקָה דְעֵנִי אֶקְדָּים לְכְּלָהוּ מֵאֵן צְלוֹתָא דְעֵנִי דָּא צְלוֹתָא
לְעֵנִים. וּבִגִין דָּא צְרִיךְ בַּר נֶשׁ לְמַהוּי אִיהוּ כְּעֵנִי לְתַרְעָא דְמַלְכָא בְּצְלוֹתָא
דְעֵמִידָה, בְּכָל שִׁית יוֹמִין דְּחַל בְּגִין שְׂכִינְתָּא. וּמִתְעַטְף בְּעֲטוּפָא דְמַצְוָה
כְּעֵנִי, וַיְהִי בְּתַפְלִין כְּאֲבִיוֹן לְתַרְעָא דְהִיכְלָא דְאִיהִי אֲדִנִי. דְּהִכִּי סָלִיק
לְחֻשְׁבֹן הִיכָּל. וְדָא אִיהוּ אֲדִנִי שְׂפִתֵי תַפְתַּח. וְכַד אֲפִתַח פּוּמָה בְּצְלוֹתָא
דְעֵרְבִית, נִשְׂרָא קָא נְחִית בְּיוֹמִין דְּחַל לְקַבְּלָא בְּגַדְפָּהָ צְלוֹתָא דְלִילָא, וְדָא
נוּרִיא"ל אֲתַקְרִי. אוּרִיא"ל מְסֻטְרָא דְחֻסְד. וְנוּרִיא"ל מְסֻטְרָא דְגְבוּרָה
דְּאִיהוּ נוֹר דְלִיק, דְּאֲתַמַּר בְּהָ נְהַר דִּינוֹר נְגִיד וְנִפְק מִן קְדָמוּהִי. וּבְצְלוֹתָא
דְשַׁחְרִית נְחִית אֲרִיָּה לְקַבְּלָא צְלוֹתָהּ דְבַר נֶשׁ, בְּדְרוּעוּי וְגַדְפוּי דְד' גַּדְפוּי
לְכָל חַיָּה דָּא מִיכָא"ל. וּבְצְלוֹתָא דְמִנְחָא שׁוֹר נְחִית לְקַבְּלָא צְלוֹתָא בְּקִרְנוּי
וּבְגַדְפוּי וְדָא גְבֻרִיא"ל. וּבְשִׁבְתָּ נְחִית קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּתַלְתָּ אֲבָהוּן לְקַבְּלָא
בַּת יַחֲיִידָה בְּהוֹן וְדָא רְזָא דְשִׁבְתָּ, ש' בַּת, בְּתַלְתָּ אֲבָהוּן מְקַבְּל קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְצְלוֹתָא דְאִיהִי שִׁבְתָּ בַּת יַחֲיִידָה דִּילָהּ.

בְּהוּא זְמַנָּא חִינוּן עֲלָאִין דְּאֲתַקְרִיאוּ בְּשִׁמָּא דְה' פְּתַחֲוּ וְאָמְרִין שְׂאוּ
שְׁעָרִים רְאִשִׁיכֶם וְגו' (ש). בְּהוּא שְׁעָתָא מִתְּפַתַּחֲוּן שְׁבַעַה הִיכְלִין הִיכְלָא
קְדָמָהּ הִיכְלָא דְאַהֲבָה. תַּנְיָנָא הִיכְלָא דִּירָאָה. תְּלִיתָאָה הִיכְלָא דְרַחֲמִי.
ד' הִיכְלָא דְנְבוּאָה דְאַסְפַּקְלָרְיָא דְנַהֲרָא. ה' הִיכְלָא דְנְבוּאָה דְאַסְפַּקְלָרְיָא
דְלֹא נַהֲרָא. ו' הִיכְלָא צְדָקָה. ז' הִיכְלָא דִּין. וְעֲלִיהוּ כְּתִיב בְּרִאשִׁייתָ, בְּרָא שִׁית.
אֱלֹהִים הִיכְלָא שְׁבִיעָאָה. וְאַנּוּן ז' הִיכְלִין לְתַתָּא וְשְׁבַעַה הִיכְלִין לְעֵלָא.
וּלְקַבְּלִיהוּ ז' קְלִי דְהָבּוּ לְה'. וַיִּיחַ אֲזַכְרוֹת דְהָבּוּ לְה', דְבַהוֹן שֵׁט קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּיִיחַ עֲלֵמִין, בְּרַכְּבֵי אֱלֹהִים רְבוּתִים אֲלֵפֵי שְׁנָאן, דְּאַנּוּן יִיחַ רְבוּא
עֲלֵמִין. וְכַמָּה נְטוּרֵי תַרְעִין אֶת נְטוּרֵי הִיכְלִין דְמְקַבְּלִין צְלוֹתֵין. וְכָל צְלוֹתָא
לֹא תִיעוּל אֵלָא בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל. וּבִגִין דָּא אֲתַמַּר עַל צְלוֹתָא, לֹא יִהְיֶה לָךְ
בְּכִיסָף וְגו'. וּצְלוֹתֵין חֲסֵרִין, עֲלִיהוּ אֲתַמַּר תִּקְל תִּקְלִיתָא בְּמִאזְנָה
וְאֲשַׁתְּכַחַת חֲסִיר. אֵף עַל גַּב דְּהֵאִי קָרָא בְּאַתַּר אַחְרָא אוּקְמוּהָ, ע' אֲנַפִּין
לְתוֹרָה. בְּגִין דְשְׂכִינְתָּא עֲלָה אֲתַמַּר כְּלָד יִפָּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אִין בְּד'. וְלֹא
קַבִּילַת צְלוֹתָא דְאִית בָּהּ מוּמָה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב כָּל אֲשֶׁר בּוּ מוֹם לֹא
תִקְרִיבוּ וְכִי אִית צְלוֹתָא דְאִית בָּהּ מוּמָא אִין הִיא דְסִלְקָא פְּגִימָא בְּלֹא
מַחְשְׁבָהּ. וּבְלְבוּלָא דְדַעְתָּא כִּי־שׁ אִם טְעָה בְּתַלְתָּ בְּרַפְאֵן קְדָמָאִין אוּ בְּתַלְתָּ
בְּתַרְאִין אוּ בְּאַמְצָעִיּוֹת וּבִגִין דָּא אוּקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין טְעָה בְּגִי
רֵאשׁוֹנוֹת חוּזַר לְרֵאשׁ וּבְאַחְרוֹנוֹת חוּזַר לְעַבּוּדָה. וּבְאַמְצָעִיּוֹת חוּזַר לְמִקּוּם
שְׁנַזְכֵּר וּבִגִין דָּא אֲתַמַּר בְּצְלוֹתָא, מִי יַעֲלָה בְּהַר ה' וְגו'. וְכַד צְלוֹתָא סִלְקָא
בְּדְרוּעָא יְמִינָא אוּ בְשִׁמָּלָא דְאַנּוּן שַׁחְרִית וּמִנְחָה, מַה כְּתִיב בָּהּ שְׂמֵאלוּ
תַחַת לְרֵאשִׁי וַיְמִינֵנוּ תַחֲבַקְנִי. צְלוֹתָא דְעֵרְבִית אִיהִי מְטָה, וּבִגִינָה אֲתַמַּר
בְּיַעֲקֹב וַיִּשְׁתַּחֲוּ יִשְׂרָאֵל עַל רֵאשׁ הַמְטָה דְּאִיהִי בְּבִי תַרְעָא בְּגְלוֹתָא דְּאִיהוּ
לִילָהּ. כְּמַעַט שְׁעֵבְרִיתִי מֵהֶם וְגו'.

וְכַד צְלוּתֵינוּ סִלְקִין כְּדָקָא יָאוּת, כְּרוּזָא נְפִיק וְאָמַר שְׂאוּ שְׁעָרִים וְכוּ'.
 וְאָמְרִין מִי זֶה מְלִדְךָ הַכְּבוֹד (שם) מִסְטָרָא דְאִמָּא דְאִיהִי מִי, וְאִתְקַרֵי הִי עֲזוּז
 וְגַבּוֹר מִסְטָרָא דְשְׂכִינְתָא תַתְּאָה. מִי הוּא זֶה מְלִדְךָ הַכְּבוֹד הִי צְבָאוֹת הוּא
 מְלִדְךָ הַכְּבוֹד סָלַח מִסְטָרָא דְעִמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא וְצָדִיק. וְאִם צְלוּתָא לָאו
 אִיהִי שְׁלֵמָא, כַּמָּה מְלֵאכִי חַבְלָה רַדְפִין אַבְתָּרָה, וְאִתְמַר בָּהּ כָּל רַדְפִיָּה
 הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְצָרִים. וּבְגִין דָּא מְצַלִין וְהוּא רַחוּם יַכְפֵּר עִוֹן, דָּא סַמְאֵל
 דְאִיהוּ נְחֹשׁ. וְלֹא יִשְׁחִית דָּא מִשְׁחִית. וְהַרְבֵּה לְהַשִּׁיב אִפּוּ, דָּא אָף. כָּל
 חַמְתּוּ, דָּא חַמָּה. בְּגִין דְלֹא יִרְדְּפוּן בְּתַר צְלוּתָא. וְכַמָּה מְלֵאכִי חַבְלָה תַלְלִין
 מְנִיָּהוּ. שְׁבַע אֲנוּן מְמַנֵּן וְתַלְלִין בִּינְיָהוּ שְׁבַעִין. וְלְכָל רְקִיעָא וְרְקִיעָא אֲנוּן
 מְקַטְרְגִין וְתַלְלִין מְנִיָּהוּ עִי אֶלְף רַבּוּא. וְאִם צְלוּתָא סִלְקָא שְׁלֵמָה בְּעִטּוּפָא
 דְמַצְוָה וּבִתְפַלְלִין עַל רִישָׁהּ וּבְדְרוּעָה, אִתְמַר בְּהוּן יַפֵּל מִצְדָּד אֶלְף. וּבְזִכּוֹת
 תַפְלִין דְרִישָׁא וְרָאוּ כָּל עַמֵי הָאָרֶץ כִּי שָׁם הִי וְגוֹ'. שָׁם הִי הָא אֻקְמוּהָ
 דְאִיהִי תַפְלִין דְרִישָׁא. וּמִיָּד דְחִזְזִין שָׁם הִי עַל רִישָׁהּ בְּצְלוּתָא דְאִיהִי אֲדֻנִי. וְהוּא
 יְהוֹיָה תַפְלִין עֲלֵהּ, מִיָּד כְּלָהוּ דְחַלְלִין וּמִזְדַּעְזְעִין מְצְלוּתָא. וּמְנַהוּן נְפַלְלִין
 וּמְנַהוּן בְּרַחֲוִין. הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב יַפֵּל מִצְדָּד אֶלְף. וְלִית מָאן דְקָאִים קָמִי
 תַרְעָא דְצְלוּתָא. וְעֲלֵה אִתְמַר לֹא יִבְשׁוּ כִי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר. בְּשַׁעַר,
 דְאִיהוּ תַרְעָא דְמַלְכָּא. וְאָף עַל גַּב דְבִבְאִתֵּר אַחְרָא אֻקְמוּהָ, הֵכָא אִתְרָה.
 וְצְלוּתָא אִיהִי שְׂכִינְתָא וְהַקּוּדְשָׁא בְרִיָּדְךָ הוּא אוֹרִיתָא וְאִתְמַר בָּהּ מִסִּיר
 אֲזַנּוּ מִשְׁמוּעַ תּוֹרָה וְגוֹ'. וְהָא אֻקְמוּהָ מֵאֲרִי מִתְנִיתִין בְּגִין דְצְלוּתָא אִיהִי
 מְצוּהָ וְדָא שְׂכִינְתָא. וְאוֹרִיתָא וְקוּדְשָׁא בְרִיָּדְךָ הוּא לֹא צָרִיךְ הַפְסָקָה בִּינְיָהוּ.
 וְצָרִיךְ לְסַלֵּק תּוֹרָה וּמְצוּהָ בְדַחֲלוֹ וּרְחִימוּ. דְכָל פְּקוּדִין דְעֵשֶׂה וְלִית כְּלָהוּ
 תַלְלִין מִשָּׁם יְהוֹיָה. וְרָזָא דְמַלְכָּה זֶה שָׁמַי לְעוֹלָם. שָׁמַי עִם יְיָ שְׁסִיָּה. זְכָרִי
 עִם וְיָה רַמִּיָּת. וְרַמִּיָּח תַבִּין אֲנוּן בְּקִרְיַת שְׁמַע, וְאִתְיַהֲבוּ מְרַחֲמֵינוּ
 דְאִתְהַבְּהוּ.

וּבְגִין דָּא תַקִּינוּ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאִתְהַבְּהוּ. וְאֵלִין כְּלִילִין בְּאַבְרָהָם
 דְאִתְמַר בָּהּ זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי. תַפְלִין אֲנוּן עֲזוּ דְאִתְיַהֲבוּ מִיִּרְאָה דְאִיהִי
 לְשִׁמְאֵלָא. וְדָא פְּחַד יַצְחָק, דְתַמּוֹן כָּל מְקַטְרְגִין סִלְקִין לְמַתְבַּע כָּל דִּינִין.
 וּבְגִין דָּא וּבְזְרוּעַ עֲזוּ דָּא תַפְלִין יְיָ בִּירְאָה. וְיָיָה בְּאִתְהַבְּהוּ. הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב
 אֶהְבּוּ אֶת ה' כָּל חֲסִידָיו. תַפְאָרַת יְהוָה כְּלִיל כְּלָא. וּבְגִין דָּא אִתְמַר בִּיעֲקֹב
 וְהִנֵּה ה' נָצַב עָלָיו. דְאִיהוּ עִמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא. לְבַתֵּר דְאִתְקַרֵי יִשְׂרָאֵל
 סִלִּיק בִּיּוּד הִיא וְאִיּוּ הִיא. וְרָזָא דְמַלְכָּה יִשְׂרָאֵל עֲלֵהּ בְּמַחְשְׁבָהּ לְהַבְרָאוֹת.
 מַחְשְׁבָהּ, חֲשַׁב מִיָּה וְתַשְׁכַּח בָּהּ שְׁמָא קְדִישָׁא. וּבְגִינָהּ דִיעֲקֹב דְאִיהוּ יִשְׂרָאֵל
 אִתְמַר, וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּדִיוֹקְנָא דְמֵאֲרָה וְדָאִי. דְכַד
 צְלוּתָא דִילָהּ סִלְקָא לְעֵלָא כְּרוּזָא נְפִיק מְרַקִיעִין וְיִימָא, הָבוּ יִקְרָא
 לְדִיוֹקְנָא דְמַלְכָּא. וְלִית תַרְעָא דְקָאִים קָמִי הָאִי צְלוּתָא. אֲדֻנִי שְׁפַתִי
 תַפְתַּח, לְאַפְקָא מְזוּנָא לְבָנִין קְדִישִׁין דְבִתְהָאִי הִיכְלָא תַמּוֹן מְזוּנָא. בְּנֵי חַיִּי
 וּמְזוּנֵי מִסְטָרָא דְעִמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, וְאִיהוּ בְנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל. וְאִיהוּ עַץ
 הַחַיִּים דְנְפִיק מִחַיִּים דְלְעֵלָא, וְאִיהוּ אֵילָנָא דְמְזוּן לְכָלָא בָּהּ, וְתַלְלִיא
 בְּמִזְלָא קְדִישָׁא סְבָא דְסָבִין. וּבְגִין דְשְׂכִינָא אֲנוּן יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא חַיִּים דִילָהּ
 אוֹרִיתָא, מְזוּנָא דִילָהּ צְלוּתָא דְחֲשִׁיבָא לְקַרְבָּנָא. וּבְגִלוּתָא אִתְמַר לְגַבֵּי
 יִשְׂרָאֵל (בְּרַאשִׁית ל) הָבָה לִי בָנִים. וְשְׂכִינְתָא אִיהִי קְרַבְנָא דְקְדִישָׁא בְרִיָּדְךָ הוּא
 דְמַקְבֵּל לָהּ בִימִינָא וְשְׁמָאֵלָא וְגוּפָא. וְיַחֲוּדָא דִילָהּ עֲמָהּ בְּצָדִיק דְאִיהוּ אוֹת

תַּפְלִין וְאוֹת שֶׁבֶת וַיּוֹמִין טְבִין. וְאֵית לְמַשְׁאֵל לְמָה מְצַלְאִין לְקַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּכַמָּה דְרָגִין. זְמַנִּין מְצַלְיִין לָהּ בְּסַפְיָרָה יְדִיעָה. לְזַמְנִין צְלוֹתָא. לִימִינָא. הָדָא הוּא דְאִמְרַי הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים. לְזַמְנִין לְשִׁמְאֵלָא הָדָא הוּא דְאִמְרֵי הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר יְצָפִין. דְּאָבָא וְאִמָּא לִימִינָא וְשִׁמְאֵלָא אֲנוּן. לְזַמְנִין לְעַמּוּדָא דְאִמְצַעִיתָא. לְזַמְנִין לְצַדִּיק כָּל צְלוֹתָא סְלִקָא לְדַרְגָּא יְדִיעָה. אֵלָא וְדָאֵי יְהוּיָה אֵיהוּ בְּכָל סַפְיָרָה וְסַפְיָרָה. וְצְלוֹתָא אֵיהִי שְׂכִינְתָא. בְּזַמְנָא דְבָעֵי לְרַחֲמָא עַל עַלְמָא סְלִיקַת בִּימִינָא. וּבְזַמְנָא דְבָעֵי לְמַעְבַּד דִּינָא בְּעַלְמָא, סְלִיקָא לְשִׁמְאֵלָא, וְכֹלָא לְגַבֵּי יְהוֹיָה דְאֵיהוּ בְּכָל אֲתֵר. וּבְגִין דָּא זֵאת תּוֹרַת הַעֲלָה. הִי עֲלָה לָהּ. וְדָא צְלוֹתָא, דְאֵיהִי שְׂכִינְתָא קְרָבֵן לָהּ. וְכַד סְלִיקַת לְגַבָּה, צְרִידָא לְאִכְלָלָא עִמָּה כָּל סַפְיָרָה, דְלִית קַדְשָׁה פְחוֹת מַעֲשָׂרָה, דְאֵיהִי קַדְשָׁה דִּילָהּ בְּרַכָּה דִּילָהּ יְחוּדָא דִּילָהּ. וּבְגִין דָּא כַּד בָּעֵי בַר נֶשׁ לְסַלְקָא לְצְלוֹתָא לְעֵלָא, צְרִידָא לְסַלְקָא לָהּ בְּכָל תְּנוּעִין. וְאִם חוּיָא בָּעֵי לְקַטְרָגָא לְצְלוֹתָא צְרִידָא לְמַעְבַּד לָהּ קִירְטָא. וְרָזָא דְמַלְחָה זְרָקָא מְקוּף שׁוּפְרָה הוּלֵךְ סְגוּלְתָא.

פְּתַח רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְאִמְרַי עֲלָאִין שְׁמַעוֹן תַּתְּאִין אֲתַכְנָשׁוּ, אֵלִין מְאִרֵי מְתִיבְתָא דְלַעֲלָא וְתַתְּא אֵלֵיהּ בְּאִמְרָה עֲלָדָא, טַל רְשׁוֹ מְקַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא וְנַחֲתִית הֵכָא דְהָא קְרָבָא סְגִיָּא אֲזַדְמַנַת לָדָא. חֲנוּף מְטַטְרוֹן נַחֲתִית הֵכָא אֲנַת וְכָל מְאִרֵי מְתִיבְתָא דְתַחֲוֹת יְדָדָא. דְלָא לִיקְרָא דִּילֵי עֲבִידָנָא אֵלָא לִיקְרָא דְשְׂכִינְתָא. פְּתַח כְּמַלְקָדְמִין וְאִמְרַי זְרָקָא וְדָאֵי בַּהּ צְרִידָא לְסַלְקָא צְלוֹתָא לְהַהוּא אֲתֵר יְדִיעָה, דְהָאֵי אֲבָנָא דְקִירְטָא דְאֲזַדְרִיקַת לְאֲתֵר יְדִיעָה, הֵכִי צְרִידָא לְסַלְקָא מַחֲשַׁבְתָּא בְּצְלוֹתָא בְּהָאֵי תְּגָא אֵיהִי אֲבֹן מְכַלְלַת וּמַעֲטָרַת דְאֲתֵמַר כָּל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם צְרִידָא לְסַלְקָא לָהּ לְאֲתֵר דְאֲתַנְטִילַת וּבְהַהִיא שְׁעַתָּא דְסַלִּיק לָהּ לְגַבֵּי בַּעֲלָה אֲפִלּוּ נַחֲשׁ כְּרוּף עַל עַקְבוֹ לֹא יִפְסִיק. אֵף עַל גַּב דְאֲתֵמַר בַּהּ (בְּרַאשִׁית) וְאֲתֵה תִשׁוּפְנוּ עַקְבֵי, הַהִיא אֲבֹן דְאֵיהִי יִי דִיעֵקֵב דְאֲתֵמַר בַּהּ (בְּרַאשִׁית מֵט) מִשֵּׁם רוּעָה אֲבֹן יִשְׂרָאֵל לֹא יִפְסִיק לְסַלְקָא לָהּ לְהַהוּא אֲתֵר דְאֲתַנְטִילַת מַעֲמוּדָא דְאִמְצַעִיתָא צְרִידָא לְסַלְקָא לָהּ עַד אֵין סוּף. וְכַד נַחֲתִית לָהּ אֲתֵמַר בַּהּ כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבְרוּף. (נִיִּיא נַחֲתִית לָהּ) בַּהּ צְרִידָא לְסַלְקָא לָהּ עַד אֵין סוּף וְעַד אֵין תַּכְלִית. וְלֹא יִפְסִיק לָהּ מִינָהּ לֹא לְעֵלָא וְלֹא לְתַתְּא. לְזַמְנִין אֵיהוּ בַּעֲלָה וִי בְּצַדִּיק בְּשִׁית פְּרָקִין דְתַרְיִן שׁוֹקִין נַחֲתִית לְגַבָּה בְּתַרְיִן שׁוֹקִין. לְזַמְנִין אֵיהוּ בַּעֲלָה וִי בְּתַרְיִן דְרוּעִין בְּשִׁית פְּרָקִין סְלִיקַת לְגַבָּה בְּתַרְיִן דְרוּעִין. לְזַמְנִין אֵיהוּ בַּעֲלָה בֵּין אָבָא וְאִמָּא, בֵּין יִיָּה צְרִידָא לְסַלְקָא לָהּ לְגַבֵּי תַמָּן. לְזַמְנִין אֵיהוּ בַּעֲלָה בְּבַתֵּר וִי בְּבִין יִיִי כְּגוֹנָא דָּא אִי צְרִידָא לְסַלְקָא לָהּ לְגַבָּה. וְכַד סְלִיקַת תַּמָּן לְגַבָּה אֲתֵמַר בַּהּ (תַּהֲלִים קִיח) אֲבֹן מְאִסוּ הַבּוֹנִים וְגוֹי כַּד אֵיהִי סְלִיקַת לְעֵלָא בְּרִישָׁא דְכָל רִישׁוֹן, שְׁאֵלִין בְּגִינָה מְלֶאכְיָא אֵיהִי מְקוּם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ. וְכַד סְלִיקָא לָהּ (נִיִּיא לַעֲלָא) אֵיהִי תְּגָא בְּרִישָׁא דָּאֵי עֲטָרָה עַל רִישָׁהּ כַּד נַחֲתָא בַּהּ נַחֲתָא וְאֲתַעְבִּיד אֵי נְקֻדָּה לְתַתְּא מִנָּה. וּבְכָל דְרָגָא דְסְלִיקַת הֵכִי נַחֲתִית. כַּד סְלִיקַת אֲתַקְרִיאַת תְּגָא בְּרָזָא דְטַעֲמֵי. וְכַד נַחֲתִית אֲתַקְרִיאַת נְקֻדָּה, וְכַד אֵיהִי כְּגוֹנָא דָּא אִי וִי מְתִיחַדָּא עִמָּה וְכַד אֵיהִי תְּגָא עַל רִאשָׁה אֲתַקְרִיאַת אוֹת זֵין. כְּלִילָא מִנָּה אוֹת בְּרִית דְאֵיהוּ שְׂבִיעָאָה דְכֹלָא שְׂבִיעֵי וְדָאֵי, הָאֵי אֲבָנָא אֵיהִי בְּנִינָא דְכָל עַלְמִין. וּבְגִינָה אֲתֵמַר (דְּבָרִים כה) אֲבֹן שְׁלֵמָה וְצַדִּיק יְהִיָּה לָדָא. אֵיהִי מִדָּה בֵּין כָּל סַפְיָרָה וְסַפְיָרָה, דְכָל סַפְיָרָה בַּהּ סְלִיקַת לְעֵשֶׂר. שְׁעוֹר דִּילָהּ וִי בַּהּ אֲתַעְבִּיד

אָמָה, עֶשֶׂר אַמּוֹת אַרְדָּ בֵּין כָּל סְפִירָה וְסִפִּירָה. וְרִזָּא דְמִלָּא עֶשֶׂר אַמּוֹת אַרְדָּ הַקָּרֶשׁ וּבֵין כָּל אַמָּה וְאַמָּה אֵיהִי י', בֵּין פְּרָקָא וּפְרָקָא תַּשְׁכַּח לָהּ.

וְי' עֶשֶׂר זְמַנִּין סְלִיקַת לְמָאָה. וְהַפּוּכָא דְמָאָה אַמִּיָּה, כָּל מִדָּה וּמִדָּה אֶתְקַרֵי עוֹלָם. וְאַנּוּן יִי'וּ שְׁעוֹר וּמִדָּה ו' שְׁקַל י' מִדָּה דִּילָהּ, וְשִׁיעוֹרָא דְמִדָּה חֲמִשׁ אַמּוֹת אַרְדָּ וְחֲמִשׁ אַמּוֹת רַחֲב. וְאַנּוּן לְקַבֵּל שְׁעוֹר דְכָל רְקִיעַ דְמַהְלֵךְ תִּי"ק שָׁנָה אַרְבָּה וְתִי"ק שָׁנָה פּוּתְיָא. וְאַנּוּן הִי"ה הָרִי לָךְ שְׁעוֹר קוֹמָה בְּאַתְוֹן יְהוּיָה, דָּאֵת ו' אֵיהוּ תַפְאָרַת, שְׁמַיִם חֲמִשׁ רְקִיעִים דִּילָהּ ה' אֲלִין אֶתְקַרֵיאוּ הַשְּׁמַיִם, ה' רְקִיעִים דְכָלִּילָן בְּשְׁמַיִם. חֲמִשׁ עֲלָאִין שְׁמֵי הַשְּׁמַיִם. וְאַנּוּן כְּלָהוּ הִי"ה חֲמִשׁ בְּחֲמִשׁ. ו' רְקִיעַ שְׁתִּיתָאָה לוֹן. י' שְׁבִיעֵי לוֹן וְאַנּוּן ז' בְּזו' וְסִלְקִין יִי"ד. וְהַכִּי אַנּוּן אַרְעִין ז' עַל גְּבִי ז' כְּגִלְדֵי בְּצָלִים. וְכְלָהוּ רְמִיזוּן בְּתָרִין עֵינִין. י' אֶתְקַרֵי עוֹלָם קָטוֹן. ו' עוֹלָם אַרְדָּ וְכָל מָאן דְּבַעֵי לְמִשְׁאַל שְׁאַלְתּוּי לְגַבֵּי עוֹלָם, צְרִיד לְאַרְכָּא בְּה. וּבְעוֹלָם קְצָר לְקַצְרָא בְּה. וְעַל דָּא אָמְרוּ מִי"מ מְקוּם שְׁאַמְרוּ לְהֶאֱרִיד אֵינוּ רִשְׁאֵי לְקַצְרָא אֵינוּ רִשְׁאֵי לְהֶאֱרִיד. לְקַצְרָא בְּצִלוֹתָהּ אֵל נָא רְכָא נָא לָהּ בְּנִקְדַת י'. לְהֶאֱרִיד מְסֻטְרָא דָּאֵת ו' וּנְפִילָה בְּאֵת פ' וְכָלָא פ'וֹ וְאַתְנַפֵּל לְפָנֵי ה' מ' יוֹם וּמ' לֵילָה. וְכָלָא מִי"ם י' נִקְדָּה בְּאַמְצָעִיתָא אֶתְעֵבִיד מִיָּם. וּמְסֻטְרָא דְחֻסְדָּ צְרִיד לְאַרְכָּא בְּצִלוֹתָהּ. וּבְשִׁמָּא קְדִישָׁא יְסֻלִיק יְהוּיָה בְּרַבִּיעַ. וְצְרִיד לְאַרְכָּא בְּתַנוּעָה זוֹ דָּאֵיהוּ רִזָּא דְתַקִּיעָה. לְקַצְרָא מְסֻטְרָא דְגְבוּרָה בְּתַנוּעָה דְשְׁבָרִים, דְתַמָּן תְּבִיר בֵּינוּנֵי לָא בְּאַרִיכוּ לָא בְּקַצִּירוּ, בְּתַרוּעָה בְּעַמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא דָּאֵיהִי שְׁלֻשְׁתָּ. דְתַרְוֵיהוּ שְׁקַל הַקֶּדֶשׁ לְקַבֵּל רַבִּיעַ דְסֻלִיק אֵיהוּ חֲלָם. שְׁבָרִים לְקַבֵּל שְׁבָא. דָּא בְּעָא לְסֻלְקָא קָלָא, וְדָא בְּעָא לְנַחְתָּא לָהּ. וּבְגִין דָּא אַנּוּן שְׁבָרִים תַּרוּעָה שְׁלֻשְׁתָּ דָּא י' סְגוּלָתָא. פְּתַח וְאָמַר זְרָקָא מְקוֹף שׁוֹפָר הוּלָךְ סְגוּלָתָא. בְּחֻשָׁי שְׁכִינְתָּא תַתָּאָה וְקוֹלָהּ לָא יִשְׁמַע פְּתַח נִקְדַת יְמִין יְהוּיָה מְלָךְ. נִקְדַת שְׁמַאל יְהוּיָה מְלָךְ. נִקְדָּה אֶמְצָעִית יְהוּיָה יְמִלָךְ. רַבִּיעַ לְסֻלְקָא קָלָא. תְּבִיר לְחַבְרָא קָלָא. שְׁלֻשְׁתָּ אַחִיד בְּתַרְוֵיהוּ כְּשִׁלְשָׁלָהּ. וְאֵיהוּ כְּגוֹנָא דְרַבִּיעַ דְמֶאֱרִיד בְּהַ תְּבָה, וְאֵיהוּ נִקְדָּה חֲדָא כְּגוֹנָא דְחוֹלָם. לִית נִקְדָּה דְלִית לָהּ כְּגוֹנָא דִּילָהּ בְּטַעֲמֵי. סְגוּלָה לְגַבֵּי סְגוּלָתָא. שְׁבָא לְקַבֵּל זְקוֹף גְּדוּל כְּלָהוּ תַשְׁכַּח לוֹן נְקוּדֵי, כְּגוֹנָא דְטַעֲמֵי לְמָאן דִּידַע רִזוֹן סְתִימִין. קָם סְבָא דְסָבִין מְבַתֵּר טוֹלָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר רַבִּי רַבִּי הָא כָּל מְאַרֵי מְתַנִּיתִין קָא נַחְתִּין לְאַגְחָא קַרְבָּא עַמְדָּ. אֶתְתַקוּ וְאַזְדַּרוּ בְּכָל מְאַנִי קַרְבָּא. וְלֹא עוֹד אֶלָּא כָּל מְאַרֵי דְסוּסוֹן דְאַנּוּן סוּסִיָּהוֹן דָּאֵשׁ, מְרַכְבוֹתֵיהוֹן מְרַכְבוֹת לְהַבָּה, רוֹמְחִיָּהוֹן אֵשׁ, וְחַרְבוֹתֵיהוֹן אֵשׁ, וְקַשְׁתוֹתֵיהוֹן אֵשׁ, וְחִילִיָּהוֹן אֵשׁ. וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְסָבָא דְסָבִין קָא אֶתִי עַמְהוֹן, דָּאֶתְמַר בְּהַ (דְנִיָּאֵל ד) וְעֵתִיק יוֹמִין יִתְב לְבוּשָׁה כְּתִלְג חוֹר וְכוּ'. קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, חֲבָרָה שְׁעֵתָא אֵיהוּ לְאַתְקָנָא שְׁכִינְתָּא בֵּינָנָא לְאַגְנָא עֲלָנָא בְּהֵאֵי קַרְבָּא. וְאוּרִיתָא דָּאֵיהִי עַמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא, אֵיהִי נַחֲתִית בְּכַמָּה מְאַרֵי דְקִלְיוֹן וְשׁוֹפְרִין, וְכַמָּה פְּרִשְׁוֹן תַּקִּיפִין מְלַמְדֵי מְלַחְמָה לְאַגְחָא עַמְנָא. וּבְגִין דְאוּרִיתָא דָּאֵיהוּ עַמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא, אֵיהִי נַחֲתִית צְרִיד לְאַתְעָרָא אוּרִיתָא בְּאַתְוֹן דְאַנּוּן סוּסִי אֵשׁ וְנְקוּדִין דְאַנּוּן פְּרִשְׁוֹן רַכִּיבִין עֲלֵיהוּ, וְטַעֲמֵי דְאַנּוּן מְאַנִי קַרְבָּא.

ועוד קם רבי שמעון ואמר אם תחנה עלי מחנה וכו' בודאי אנה בעינא וכו' זה תמצא בתקונים בדנ"ז שלהי ע"א כמסויים שם ונמשך בסדר עד דס"א ע"א חדנה ונגונא בקריבו דילהון.

פתח רבי שמעון ואמר זרקא מקף שופר הולך סגולתא. כד גלו ישראל ואזדריקו בין אמין דעלמא לדי סטרין, אזדריקו ד' אתנו עליהו מלעלא. י' למזרח. ה' למערב. ו' לדרום. ה' לצפון. ודא עמודא דאמצעייתא דאיהי יהויה שליט על די סטרין דעלמא. ונשרא דאיהי עלאה פרישת גדפהא עליהו בכל שבת ויומין טבין. בגין דתהא מגנא עליהו ודאי מכל סטרין בישין, ודא הוא הפורש ספת שלום וכו'. דספה ודאי אתקריאת בגין דמספכת עליהו בשבע יומי ספות אנון בנהא לקבליהו ואנון שבע יומי דפסחא ועליהו אתמר שבעת ימים יהיה תחת אמו. ומיום השמיני והלאה, דא שיע עליה אתמר ירצה לקרבן אשה לה'. והאי נשרא עלאה אתמר בה פנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף. הדא הוא דכתיב ורוח אלהים מרחפת על פני המים. דאנון ע' אנפין דאורייתא. מיד ויאמר אלהים יהי אור. יהא פרקנא לישראל בההוא זמנא פירש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו. ובגין דאמר נשרא איהו עינא, גדפוי תרין פרובי עינא. תלת גונין דילה אנון תלת אבהו, דאתמר בהון וראיתיה לזכר ברית עולם. אנון גונין דעינא דאיהי מרקמא בהון. זכאין עינין דמסתכלאין ומתפתחין לגבה לקבלא לה מרפבה עליהו. ומיד ואשא אתכם על פנפי נשרים ואביא אתכם אלי. בת עינא דא שכנתא תתאה. איהי תגא בראש זרקא אמא עלאה פרישת גדפהא ונטילת לה ופרחת בה עד דמטי לה לגבי בעלה, מנה עד אין סוף וכד סליקת לה מתתקנא בכל עשר ספירן, מתקשטת בכל תקונין ולבושין דילה, בלהו מרקמן מכל גונין דעלה, וחמש אור נהירין בה. בההוא זמנא מה כתיב בבעלה דאיהו ו' עמודא דאמצעייתא וראיתיה לזכר ברית עולם. וכד מיחדא לון אמא לתרויהו, איהי אמרת לגבי י' עלאה דאיהו אבא. מלכא מלכי ישפר עלך. ודא איהו מקף שופר לישראל דשופרא. בההוא זמנא דמתחברת עם בעלה יימא לה אבא הולך סגולתא, רחימא עם בעלה. בההוא זמנא יתקיים בה (בראשית ב) על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד. וביום ההוא יהיה ה' אחד לעלא. ושמו אחד לתתא. ויהון אבא ואמא ביחודא חדא י"ה לעלא וקודשא בריך הוא ושכינתה ביחודא חדא דאנון ו"ה לתתא, והכי סליק יהויה לחשבן אחיד אחיד. בההוא זמנא דיהון ארבע חד. שרין על צדיק ודא איהו יפה נוף משוש כל הארץ. ויתער לתתא משיח ויסתלק שמועתה בכל עלמא. משוש כל הארץ הר ציון ירפתי צפון. מאי הר ציון. דא ההוא הר דאתמר בה הר העברים. מתמן יקום ותרין משיחין דאנון משיח ו' דוד ומשיח ו' יוסף יהון ירכין דילה. ואיהו אות ביניהו. בגין דעלה אתמר (שמות ג) וזה לד האות. ובההוא זמנא שכנתא עלאה דאיהי קרית מלך רב דאיהו חכמה, נחיתת עטרה עליה.

קם סבא אחרא ואמר, סבא סבא תרי הוו, והא אנון חד לתתא. אי"ל ודאי, יפה נוף צדיק. משוש כל הארץ, דא עמודא דאמצעייתא דאיהו משוש דצדיק. והארץ דאיהי שכנתא ולגבה גוף וברית חשבין חד. ולעלא אנון

תָּרִין. כְּגוֹנָא דְאִילָנָא דְעֵקְרָא דִילָהּ אִיהוּ חַד, וְעֲנָפִין לְעֵלָא מִתְפָּרְדִין לְקַבְלָא אִיבָא. וְרָזָא דְמַלְאָה וּפְנִיָהּם וּכְנִפִיָהּם פְּרוּדוֹת מְלֻמְעָלָה. פְּרוּדוֹת וְדָאִי. אֲנוּן עֲנָפִין לְגַבֵּי אַבָּא וְאַמָּא לְקַבְלָא נְבִיעוּ מִמְקוֹרָא עֲלָאָה דְלִית לָהּ סוּף, וְלֹאֲרֵקָא כְּלָא בְצַדִּיק לְגַבֵּי שְׂכִינְתָא. וְעוֹד הֵר צִיּוֹן יִרְכְּתִי צָפוֹן הָאִי נִקְדָּה דְאִיהִי צִיּוֹן, אִיהִי בֵּין תְּרִי יִרְכִי קְשׁוּט דְאֲנוּן צָרִי, וּבַהוּן אֲתַעְבִּיד סְגוּלָא. בְּתָרִין דְרוּעִין אִיהִי סְגוּלְתָא. לְעֵלָא מְנִיָהּ חֵלֶם עַל צָרִי אֲתַעְבִּיד סְגוּלְתָא. חִירִיק תַּחוּת צָרִי אֲתַעְבִּיד סְגוּלָא תַּחוּת תְּרִין יִרְכִין. וּבְגִין דְאִיהִי סְגוּלְתָא עַל תְּרִין דְרוּעִין דְאֲנוּן אַבְרָהָם יְצַחַק וַיַּעֲקֹב, אָמַר קָרָא (תְּהִלִּים קיח) אָבֹן מְאִסוּ הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה. וְאֲנוּן גִּי יוּדִיִין יִי, עֲלִיהוּ אֲתַמַּר אִין פּוֹחֲתִין מַעֲשָׂרָה מְלֻכִּיּוֹת וּמַעֲשָׂרָה זְכוּרוֹנוֹת וּמַעֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת דְאֲתַרְמִיזוּ בְיוּדֵי הַיִּי וְאִיוּ הַיִּי. וְאֲנוּן תֵּלֶת טַפִּין דְמַחָא דְאֲתַקְרִיאוּ יִי וּמֵאִי מַחָא דָּא חֲכָמָה עֲלָאָה סְתִימָאָה בְּכַתְרָא דְרֹאשׁ דְאִיהוּ כְּתָר עֲלִיוֹן. וְאַלִּין אֲנוּן יַחֲוּד בְּרַכָּה קִדְשָׁה דְבַהוּן יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קִרְאָנוּ. דְאֲנוּן רֹאשֵׁי תַבִּין דְעֲלִיהוּ אֲתַמַּר (בְּרֵאשִׁית לב) וַיַּעֲבֹר אֶת מַעְבַּר יַבִּיִק וְסָלְקִין בְּחֻשְׁבּוֹן אֶהְיֶיהָ יְהוָה אֲדָנִי, דְאֲנוּן נְשִׁמְתָא וְרוּחָא וְנִפְשָׁא בְּאַרְח אֲצִילוֹת מִתַּמָּן.

וְכַד הָאִי זִרְקָא אֲתַגְלָהּ בְּעֵלְמָא אֲתַמַּר בְּהָ (יִשְׁעִיָּה מ) עַל הָר גְּבַהּ עֲלִי לָךְ מְבַשְׂרַת צִיּוֹן הָרִימִי בְּכַח קוֹלְךָ מְבַשְׂרַת יְרוּשָׁלַיִם. עֲלִי לָךְ בְּנִקְדָּה עֲלָאָה מִן סְגוּלְתָא דְאִיהוּ חֵלֶם עַל צָרִי. הָרִימִי בְּכַח קוֹלְךָ מְבַשְׂרַת יְרוּשָׁלַיִם הָרִימִי אֶל תִּירָאִי בְתָרִין יוּדִין דְאֲנוּן צָרִי וְכִלְהוּ סְגוּלְתָא. בְּהַהוּא זְמַנָּא סָלְקָא לְעֵלָא קָלָא וְעוֹד בְּזִרְקָא אָבִינוּ מֵת בְּמַדְבָּר, וְלִית מִיתָה אֶלָּא גְלוּתָא. כִּי בְּחֻטְאוֹ מֵת. בְּחֻטְאוֹ נּוֹקְבָא דְסַמְאֵל (מֵת) דָּא נְחֻשׁ דְפִתִּי לְחוּהָ נְחֻשׁ אֲשֶׁת זְנוּנִים. וְהוּא לֹא הָיָה בְתוֹךְ הַעֲדָה, בְּאַלִּין נוֹעֲדִים עַל ה' בְּעֵדַת קֶרַח, מֵאַלִּין דְהוּוּ מְקַצְצִין בְּנִטְיָעוֹת וְעַבְדוּ פְּרוּדָא בֵּין קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָהּ, וְהָאִי נְחֻשׁ אִיהוּ פְּרִיכוֹ עַל צְנֹאֲרוֹ. וּבְגִין דָּא אָרִיךְ בְּהָ וְאַמַּר אָבִינוּ מֵת בְּמַדְבָּר. וְדָא קוֹ יִרְקָא דְאֲתַמַּר בְּהָ וְהָאָרֶץ הִיתָה תַּחוּ וּבַהוּ. וְאִיהוּ קוֹ יִרְקָא דְאֲסַחֵר כָּל עֲלָמָא דָּא קוֹ בְּחֻנְק רּוּחַ סְעָרָה, וְעֵלָה אֲתַמַּר (אִיכָה ד) רּוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה' נִלְכַד בְּשַׁחֲתוֹתָם. רּוּחַ אֶף בְּהָ נִלְכַד מְשִׁיחַ ה', דְאֲתַמַּר בְּהָ (בְּרֵאשִׁית א) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. וְעֵלָה אֲתַמַּר וּבְרוּחַ אֲפָף נְעֲרָמוּ מַיִם. וְאַלִּין מֵיָא דְאֲוִרִיתָא. בְּזְמַנָּא דְאֲנוּן חִיבֵיָא בְּעֵלְמָא נְצַבּוּ כְּמוֹ נֵד נוֹזְלִים, טַפִּין טַפִּין זְעִיר שָׁם זְעִיר שָׁם. בְּגִין דְלֹא אֲשַׁתְּכַח מְהֵמְנוּתָא, קְפָאוּ תַהֲמוֹת בְּלֵב יָם, מֵאִי לֵב יָם. דָּא לֵב אֱלֹהִים דְעוֹבְדָא דְבְּרֵאשִׁית. כְּלָהּ קְפָאוּ. בְּגִין דְלֹא יִתְגַּרֵי אֶף בְּהוּן. מֵאִי יָם דָּא אֲמָא דְאִיהִי גְלִידָא חֲתִימָא בִּינִיָהּ. וְלֹא אֲתַנְגִּידַת וְאַשְׁפַּעָא בְּעֵלְמָא. וְכַד בְּעִי קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנִטְלָא נּוֹקְמָא מִן חוּנָא וּמִן רְתִיכוּי, מַה כְּתִיב נְשַׁפְּתָ בְּרוּחְךָ כְּסָמוֹ יָם, וּבְהַהוּא זְמַנָּא אֲתַמְשַׁכּוֹן מֵיָא דְאֲוִרִיתָא וְאַשְׁפַּעָא לְתַתָּא. וְאֲנוּן מַיִם זְדוּנִים צָלְלוּ כְּעַלְפֶּרֶת בְּמַיִם אֲדִירִים מְנִיָהּ. דְאֲנוּן מְהַהוּא דְאֲתַמַּר (תְּהִלִּים לג) אֲדִיר בְּמָרוֹם ה'. בְּהוּ אָבְנִין מְפֻלְמִין, וְאִית אָבְנִין מְסַטְרָא אַחְרָא דְאֲתַמַּר בְּהוּן עֵץ וְאַבְּוֹן, נְפָקִין מְנִיָהּ מַיִם זְדוּנִים מִי טוּפְנָא, וּמֵאִן גְּרִים דְאֲנוּן שְׁלִטִין עַל עֲלָמָא. לּוּחוֹת אָבְנֵי אֲוִרִיתָא דְאֲתַבְּרוּ, דְאֲנוּן אָבְנִין מְפֻלְמִין דְמְנַהוּן הוּוּ נְפָקִין מַיִם חִיִּים. וְכַד אֲלִין מִתְגַּבְּרִין מַה כְּתִיב וּבִרְב גְּאוּנָה תַהֲרִס קְמִיָּךְ. וְאַתְעַבִּידוּ לּוֹן אָבְנִין דְסָקִילָהּ וְחֻשְׁךָ עַל פְּנֵי תַהוֹם. וְיַהִי הָעֵנַן וְהַחֻשְׁךָ וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָהּ. וְאַתַּמַּר בְּהָ (שֵׁם קִלְט) גַּם חֻשְׁךָ לֹא יַחֲשִׁיךְ מִמֶּךָ. וְאַתַּמַּר בְּהָ

(שמות יא) וַיְהִי חֹשֶׁךְ אַפְלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר
בְּמוֹשְׁבוֹתָם. וַרְזָא דְמַלְכָּה וְעַתָּה לֹא רָאוּ אֹר. בְּהִיר הוּא בְּשַׁחֲקִים אֲתַמַּר
הֲכָא וְעַתָּה לֹא רָאוּ אֹר.

וְאֲתַמַּר בְּמִצְרַאִי לֹא רָאוּ אִישׁ אֶת אַחִיו וְלֹא קָמוּ אִישׁ מִתַּחַתָּיו. וּלְכָל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר. וְחֹשֶׁךְ הוּא שְׂרָפָה, וְעַלָּה אֲתַמַּר תְּשַׁלַּח חֲרוֹנְךָ יֹאכְלֶמוּ
פִּקֶּשׁ. וְדָא אִיהוּ אִשׁ אוֹכְלַת אִשׁ, אֲשָׁא דְאוּרִיתָא דְאֹכְלָא אֲשָׁא נוֹכְרָאָה.
תְּהוּ"ס הוּא הַמְּוִי"ת. וְאִית תְּהוּס אַחְרָא דְאֲתַמַּר בְּה (תְּהַלִּים מַב) תְּהוּס אֶל
תְּהוּס קָרָא לְקוֹל צְנוּרִיךְ. מְאִי צְנוּרִיךְ. אֲנוּן צְנוּרִין דְחֲכַמְתָּא דְאֲנוּן וְוִי
הַעֲמוּדִים. כָּל מִשְׁבְּרִיךְ, אֲלִין טַעֲמִים דְאוּרִיתָא. וְגַלְיָד, אֲלִין נְקוּדֵי
אוּרִיתָא. עָלִי עֲבְרוּ דָא רְזָא דְעַבְוִ"ר. דְאֲתַמַּר בְּה (שְׁמוֹת לַד) וַיַּעֲבֹר ה' עַל פְּנֵי
וַיִּקְרָא. וְאִית תְּהוּס דְאִיהוּ בְּהַפּוּד אֲתוּן הַמּוֹת, וְאִיהוּ הַרְג. וְדִי אֲתוּן דְשֵׁם
יְהוָה שְׁלִטִין עַל דִּי מִיתוֹת בֵּית דִּין סְקִילָה שְׂרָפָה הַרְג וְחֲנֹק י' עֲבִידַת
סְקִילָה בַּה"ו. ה' עֲבִיד שְׂרָפָה בְּתַה"ו דְאִיהוּ קוּ יֶרֶק. וְאִיהוּ תְּשׁוּבָה. ה'
אֲתַלְבֶּשֶׁת בְּה לְמַעַבְד דִּינָא בְּחִיבָא. ו' אֲתַלְבֶּשׁ בְּחֹשֶׁךְ לְמַעַבְד בְּה חֲנֹק. ה'
אֲתַלְבֶּשׁ בְּתַהוּס דְאִיהוּ הַמּוֹת לְמַעַבְד בְּה הַרְג. וְהָאֶרֶץ כָּלִיל מִכְּלָהוּ קַלְפִין,
וּשְׁכִינְתָא מִתַּלְבֶּשֶׁת בְּה לְבַעֲרָא רוּחַ הַטְּמָאָה. כַּד"א וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה
אֲעֲבִיר מִן הָאֶרֶץ, וְאִית מָאן דְאֲמַר דְבְּאֲלִין קַלְפִין אִיהוּ שְׁמָא קַדִּישָׁא
בְּהַפּוּכָא הוּהִי. וַרְזָא דְמַלְכָּה וְכָל זֶה אִינְנִי שׁוֹיָה לִי. וְאֲנוּן ה' בְּתַהוּ ו'
בְּבַהוּ. בִּוּ הוּא אֲנִי וְהִוּוּ. וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְּהוּס. וְחֹשֶׁךְ בְּה ה'. תְּהוּס בְּה י'.
וְכַד אִיהִי ה' זְעִירָא בְּקַלְפָּה דְאִיהִי תַהוּ, מַה כְּתִיב לֹא תַהוּ בְּרָאָה. דְלִית
לָה חַבּוּרָא דִּיחּוּדָא עִם בְּעַלָּה כַּד אִיהִי מִתַּלְבֶּשׁא בְּתַהוּ. וְאֲלִין קַלְפִין
אֲתַקְרִיאוּ עֲרִיוֹת, וְעַלִּיהוּ אֲתַמַּר עֲרוֹת אֲבִידָּה וְעֲרוֹת אֲמָדָּה לֹא תַגְלָה. דָּא
חֹשֶׁךְ וְתַהוּס דְאֲנוּן עֲרוֹת אֲבָא וְאֲמָא דְאֲנוּן יִיה. עֲרוֹת אֲשָׁה וּבְתַהוּ, תַהוּ
וְחֹשֶׁךְ. עֲרוֹת אַחֻתְדָּה בֵּת אֲבִידָּה אוּ בֵּת אֲמָדָּה, דָּא ה' זְעִירָא. כְּלָהוּ עֲרִיין אֲנוּן
הֲכָא (תַהוּ) וְהֲכָא אֲתַמַּר (יִשְׁעִיָּה כג) לְאֹכַל לְשַׁבְעָה וְלִמְכֹסָה עַתִּיק.

וְהָאֶרֶץ הִיִּתָּה תַהוּ. בְּזַמְנָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּהוּ בְּאֲלִין קַלְפִין הוּהוּ בּוֹנָה
עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבּוֹ. וְהָא אוֹקְמוּהַ דְלִית הַשְּׁפַעָה בְּכָל עֲלָמִין. וְנַהֲר דְאִיהוּ
צְדִיק יַחְרַב וַיִּבֶשׂ בְּתַרִין עֲלָמִין בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאֲתִי. וְאִית מָאן
דְאֲמַר דְסָלִיק בְּמַחְשַׁבְתָּה לְמַבְנֵי עֲלָמִין וְלַהֲחַרִיבּוֹ, וְאֲמַר דִּין מְהַנֵּן לִי וְדִין
לֹא מְהַנֵּן לִי. אֲלִין דְאֲתַמַּר בְּהוּן אֶת הַשְּׁמַיִם וְאֶת הָאֶרֶץ מְהַנֵּן לִי. אַחְרַנִין
דְאֲתַמַּר בְּהוּן וְהָאֶרֶץ הִיִּתָּה תַהוּ וְבַהוּ, דְאֲחֻזִי עַל עֲלָמִין דְסָלִיק בְּרַעוּתָה
לְמַבְרִי לוֹן וְלֹא עֲבִיד לוֹן עַלִּיהוּ. אֲתַמַּר תַהוּ וְבַהוּ בְּאֲלִין אֲמַר לֹא מְהַנֵּן לִי.
וּבְזַמְנָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאֲלִין קַלְפִין אֲתַמַּר בְּה (אִיכָה ג) סַכְתָּה בְּעַנְן לָךְ
מַעֲבוֹר תַּפְלָה. בַּהוּ וְחֹשֶׁךְ עַלִּיהוּ אֲתַמַּר וַיְהִי הָעַנְן וְהַחֹשֶׁךְ עַלִּיהוּ אֲתַמַּר
וַיְהִי הָעַנְן וְהַחֹשֶׁךְ. וְאֲלִין אֲנוּן קַלְפִין דְאֲגוּזָא מַחָא מְלַגְאוּ דְאֲתַפְלַג לְדִי
סְטָרִין, דָּא יְהוָה דְאִיהוּ לֹא קַבִּיל מְסָאָבוּ. כַּמְד"א (יִרְמִיָּה יח, כג) הֲלֹא כֹה
דְבַרִי כָאֵשׁ נָאִם ה'. מַה אֲשָׁא לֹא מְקַבֵּל טְמָאָה אִף שְׁמָה לֹא מְקַבֵּל טְמָאָה.
וּבְזַמְנָא דְמַתְעַבְרִין אֲלִין קַלְפִין יִתְבְּרוּן מְאָגוּזָא. צְלוּתָא דְאִיהִי שְׁכִינְתָּא
אֲדַנִי סַלְקָא לְגַבִּי בְּעַלָּה דְאִיהוּ יו"ד, וְסַלְיִקַת כְּלָא דְבְּזַמְנָא דְאִיהוּ הוּהוּ
מִתְכַּסֵּיא מִנָּה בְּאֲנוּן קַלְפִין, אִיהִי אֲתַקְרִיאַת עֲנִיָּה יְבִשָּׁה, וְלִית לָה אֲלָא
מַה דַּאֲבִיהוּ לָה עֲבִידָּה בְּחֹשֶׁאִי. וּבַהֲהוּא זַמְנָא דְאֲתַפְשֵׁט קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

מאלין קלפין אתמר בה (ישעיה ב) ולא יכנף עוד מוריד ויהיו עיניך ראות את מוריד. ומיד דהוא יבשה אתמר בה מלא כל הארץ כבודו. ואתקריאת ברכה דילה, קטרת דילה, קרבנא דילה, קשורא דילה, עולה דילה, ואוקירת כל אנון קלפין וסליקת לגבה. הדא הוא דכתיב (ויקרא ו) זאת תורת העלה, בצלותא דשחרית. היא העלה איהי העולה לגבה בצלותא דמנחה. על מוקדה על המזבח כל הלילה בצלותא דערבית. דבה איהי אוקידת כל אליו קלפין דשלטאון בליליא דאיהי גלותא. וכד סליקת לגבה, סליקת בכמה ריחין ובסמין דגנתא דעדן דאיהי גן דאורייתא. דעלה אתמר (שיר ד) גן נעול אחתי פלה. סתימא דלא אתפתחת אלא לגבי בעלה, וכד ייתי בעלה, אדני שפתי תפתח, אתפתחת לגבי תרין סמכי קשוט וקבילת לה (נייא וקביל לה) בתרין דרועין. הדא הוא דכתיב (שם) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני, יהויה נחית לגבה ודא איהו רזא דאמן יאהדונהי, איהו חבורא דתרין שמהן. ובגין דא גדול העונה אמן יותר מן המברך. בההוא זמנא דיהון תרין שמהן פחדא יתער ברתא דמלכא בשיר השירים ובמשלי ובקהלת, דאנון תרין שמהן פחדא, שלשת אלפים משל, תלת יודין דאנון תלת טפין דמחא דנחתין מן י' ולאן אתמשכו לגבי צדיק דאיהו קשת, ומה דהוה קטן אתעביד גדול. ורזא דמלה שופר הולך פזר גדול מתי יהיה זריק חץ בדיוקנא דא.

(פתח רבי שמעון ואמר עלאין אתתקנו ואזדרזו, זה תמצא בתקונים בדכ"ה ע"ב ונמשך כסדר עד תשלום התקון בדכ"ו ויש מקצת ספרים כתוב כאן ענין זה והוא נאות לעיל ואינו מן הענין.)

עוד כתנות עור חשיבין דעינין דאתמר בהון ותכהן עיניו מראות, לאסתכלא באלין דאתמר בהון נפתחו השמים ואראה מראות אלהים. דאנון חמש אור דמעשה בראשית כתנות עור אנון והארץ היתה תהו ובהו והארץ חד. תהו תרין. בהו תלתא. וחשך ד'. תהום ה'. וארבע אתון דכלילן בגופא, ואנון ד' יסודין דאנון קלפין דאגוזא. ובגין דא והארץ היתה תהו, ואוקמוה תהו היתה מקדמת דנא, דהכי אורחא דקלפין דמקדמין למחא. ורוח אלהים מרחפת, דא רוחא דמשיחא. מיד דיקא מרחפת על אפי מיא דאורייתא, מיד יהא פרקנא. הדא הוא דכתיב ויאמר אלהים יהי אור. וישלחו ה' אלהים, מיד משיחא דאיהו בגנתא דעדן דאתמר בה וישלחו ה' אלהים מגן עדן. מעדון דילה. ואמאי לעבד את האדמה, דאיהי שכונתא, בגין דא וישלחו. מיד דיפוק מתמן וישכן מקדם לגן עדן את הכרובים, דאנון משיח בן דוד ומשיח בן אפרים דמשכא רוחא דמשיחא, דאתמר בה ורוח אלהים דא שילה, ההוא דאתמר בה ואצלתי מן הרוח אשר עליך. דהכי סליק משה שילה בחשבון. וישכן מקדם דאקדים שילה לתרויהו, בגין דיהא מרחפת על אנפי מיא דאורייתא, ופרקנא בה תלי תליא, והא אוקמוה ואת להט החרב המתהפכת, מיד יהא בידה ומאי ניהו מטטרון, דאתהפך ממטה לנחש, ומנחש למטה. ועוד מטה דא שכונתא תתאה, ואם זכו ישראל מטה כלפי חסד לימינא ויפקון ברחמי. ואם לאו מטה כלפי חובא לסטרא דגבורה, דתמן נחש אל אחר דתבע לשפך דמא, ויתקטיל משיחא וסגיאיין מישראל. ובגין דא אתמר (רות) חי ה' שכבי עד הבקר, דאיהו בקר דאברהם (ערב) דיהא מטה כלפי

חֶסֶד. וּבְגִין דָּא וְאֵת לְהֵט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת. וְכֹלָא לְשֹׁמֵר אֶת דְּרָךְ עַץ הַחַיִּים, דְּאִיְהִי אֲוִרִיתָא. דְּאִתְמַר בְּהָ עַץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בְּהָ. וְאִיְהִי אֲוִרִיתָא שְׁבַעֲלָא פְּהָ. אִי זָכָה בְּרֵשׁ, אִיְהִי סַם חַיִּים דִּילְהָ. וְאִם לֹא, הִיא מִתְהַפֶּכֶת לְהָ לְסַם הַמּוֹת. וְהִיא אֲוִקְמוּהָ מְאִרִי מִתְנִיתִין חֲכִי, כְּגֹוְנָא דְמִטָּה דְאִתְהַפֶּדָּ מִמִּטָּה לְנַחֵשׁ וּמִנַּחֵשׁ לְמִטָּה. וּבְזִמְנָא הַהוּא אִתְמַחוּן מְעַלְמָא כָּל אַנְוִן דְּאִתְמַר בְּהוּן וַיַּעֲשׂוּ גַם הֵם חֲרֻטְמֵי מְצָרִים בְּלִטְיָהֶם בְּן. עַד כְּאֵן.

בְּזֹאת יְבֵא אֶהְרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. בֵּא וּרְאֵה אֵין אָדָם מִפִּיק רְצוֹן הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶלָּא בְּזֹאת, שְׁעָלִיָּה נְאָמַר (מְשַׁלִּי יח) מְצָא אִשָּׁה מְצָא טוֹב. וְזֹאת הִיא עֵת לַעֲשׂוֹת לְה'. וְכִמְהָ עֵתִים יֵשׁ וְעֵלִיָּהֶם נְאָמַר אֶל יְבֵא בְּכָל עֵת. וּשְׁלֵמָה אָמַר אוֹתָם בְּסַפְרוֹ. (קִהֲלֵת ג) עֵת לְשַׁחֵק וְעֵת לְבַכּוֹת הֵם כִּי־ח וְעַל זֶה הַזְּהִיר לְאֶהְרֹן אֶל יְבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ שֶׁהוּא קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לְה'. וְכִשְׁהַשְׁכִּינָה הַנִּקְרָאת זֹאת עִם יִשְׂרָאֵל שְׁנֵאמַר בְּהָ, וְאִף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתָם בְּאַרְצָא אֲיִבִיָּהֶם. יִשְׂרָאֵל מָה הֵם אוֹמְרִים לְהָ אֲנָה הַלֵּךְ דְּוִדָּד הִיפָּה בְּנָשִׁים וְגו' (שִׁיר הַשִּׁירִים ו', א'), בְּכִמְהָ תַחְנוּנִים וְתַפְלוֹת. וְצִיצִית וְתַפְלִין וְשִׁבְתוֹת וְיָמִים טוֹבִים, שְׁעָלִיו נְאָמַר (שְׁמוֹת לא) בִּינִי וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא. אוֹת שֶׁל בְּרִית מִילָּה, אוֹת שֶׁל שִׁבְתָּ, אוֹת שֶׁל יוֹם טוֹב, אוֹת שֶׁל תַּפְלִין. וְעָלִיו נְאָמַר עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֶסֶד אֱלִיָּךְ. מְצָא אִשָּׁה מְצָא טוֹב. וְהַנְּבִיא אָמַר (יִרְמִיָּה יט) אֶל יִתְהַלֵּל חֶכֶם כִּי אִם בְּזֹאת. וַיַּעֲקֹב אֲבִינוּ בְּעִבּוֹר שֶׁהִיא יוֹדַע שֶׁזֹּאת הִיא הִיָּתָה עֶקֶר לְהַפִּיק רְצוֹן אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, צְוָה לְבָנָיו וְהוֹדִיעָם בְּזֹאת. שְׁנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית מט) זֹאת אֲשֶׁר דָּבַר לְהֵם אֲבִיָּהֶם. וְדוֹד הִיא יוֹדַע שֶׁבָּה מִפִּיק רְצוֹן מְה', כְּשֶׁהִיא נֹלַחַם עִם אוֹיְבָיו אָמַר (תְּהִלִּים כז) אִם תַּחְנֶנָּה עָלַי מִחֲנָה. בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ. וְהַנְּבִיא כְּשֶׁרָאָה צַעְרָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת, וְלֹא רָאָה לְהֵם מְנוּחָה וּגְאֻלָּה אֶלָּא בְּעִבּוֹר זֹאת, שְׁנֵאמַר (אֵיכָה ג) זֹאת אֲשִׁיב אֶל לְבִי. וְכֵן מוֹשֶׁה וְאוֹלָם בְּעִבּוֹר זֹאת. וְכֵן לִיהוּדָה וְזֹאת לִיהוּדָה. וּמִי שֶׁלֹּא שָׂת לְבוֹ גַם לְזֹאת, עָלִיו נְאָמַר וְכִסִּיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת. וְעַתָּה צְרִיךְ אִתָּה לְדַעַת כִּי־וֹן שֶׁהָאָדָם בְּהָ יִפִּיק רְצוֹנוֹ, וּבְהָ מְשִׁיג שֵׁם ה' שֶׁזֶּהוּ סוּד עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֶסֶד. וְעַל זֹאת וְדָאִי לְשֵׁם ה' שֶׁהוּא עַל זֹאת. לְמָה תִּקְנֹו בְּשַׁחְרִית תִּפְלָה לְמִדָּה יְדוּעָה. וְכֵן בְּמִנְחָה לְמִדָּה יְדוּעָה. וְכֵן בְּעֶרְבִית לְמִדָּה יְדוּעָה. וְכֵן בְּשִׁבְתָּ לְמִדָּה יְדוּעָה. וְכֵן בְּיוֹם טוֹב לְמִדָּה יְדוּעָה. וְכֵן בְּעֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה לְמִדָּה יְדוּעָה. אֶלָּא מָה שְׁאָמַר עַל זֹאת, הוּא מוֹרָה שֶׁיְהוָה הוּא כְּכֹל סְפִירָה וְסְפִירָה. כְּמָה שְׁאָמַר דּוֹד לָךְ ה' הַגְּדֵלָה וְהַגְּבוּרָה. וְכֹל סְפִירָה אֵין לָהּ פְּעֻלָּה בְּתַחְתּוֹנִים, אֶלָּא עַל יְדֵי הַמַּלְכוּת. שְׁנֵאמַר בְּהָ וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. אֲבָל בְּזִמְנָן שְׁצִרִיךְ הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַצְדִּיק צְדִיק וְלַעֲשׂוֹת עִמּוֹ צְדָקָה, שֶׁהוּא מַלְכוּת עִם הַתַּחְתּוֹנִים, נְכַלְלִים בּוֹ כָּל הַסְּפִירוֹת וְנִקְרָאִים צְדִיקִים עַל שְׁמוֹ. וְהִי נִקְרָא עַל שְׁמוֹ צְדִיק. שְׁנֵאמַר צְדִיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו. וּמְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו בְּצְדָקָה. וְאֵין צְדָקָה אֶלָּא תִּפְלָה, שֶׁהִיא צ', תְּשַׁעִים אֲמִנִים. ד', ד' קְדָשׁוֹת בְּכָל יוֹם. ק', מְאָה בְּרָכוֹת. ה', חֲמֵשָׁה חֲמֵשִׁי תוֹרָה.

וְזֶה וְצְדָקָה תְּרוּמָם גוֹי. וְעָלִיו נְאָמַר לְאַבְרָהָם וַיַּחֲשֶׁבָה לוֹ צְדָקָה. וְכִשְׁהוּא רוּצָה לְהֵגוֹן בְּהָ נְאָמַר בְּהָ (יִשְׁעִיָּה נט) וַיִּלְבַּשׁ צְדָקָה כְּשִׁרְיוֹן. מְצַד ה' הִיא צְדָקָה. וּמְצַד י' הִיא כּוֹבַע עַל רֹאשׁ צְדִיק, אוֹת בְּרִית עֶטְרָה בְּרֵאשׁ כָּל צְדִיק. וּמְצַד ו' נְאָמַר בְּהָ אֲרַכָּה מְאִרְצָא מְדָה. מְצַד ה' עֲלִיוֹנָה וּרְחִבָּה מְנִי יָם.

וּכְשֶׁרוּצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַמְשִׁיךְ נְבוּאָה כָּל הַסְּפִירוֹת כְּלוּלִים בָּהּ
וְנִקְרְאוּ נְבִיאִים. וּמַלְכוּת הִיא דְמִיוֹן כֶּלֶם. שֶׁנֶּאֱמַר (הוֹשֵׁעַ יב) וּבִיד הַנְּבִיאִים
אֲדַמָּה. כִּמֹּה שֶׁנֶּאֱמַר וּדְבַרְתִּי עַל הַנְּבִיאִים. שֶׁהִיא כְּמוֹ אֶסְפִּיקְלָרְיָא שְׁכַל
הַפְּנִים נִרְאִים בָּהּ. וְכֵן כָּל הַסְּפִירוֹת מֵרְאִים בָּהּ כַּחַס וְדְמִיוֹנִם וְצוּרוֹתָם,
לְכָל נְבִיא כְּפִי הַשְּׂגָתוֹ לְמַעַלָּה. וְכִמוֹ כֵּן לְמִטָּה הִיא מִתְּלַבֶּשֶׁת בְּכֶסֶף הַכְּבוֹד,
וּבְכָל הַמְּלָאכִים וְהָאוֹפְנִים וְחִיּוֹת הַקֹּדֶשׁ, וּבְכָל הַרְקִיעִים וְהַכִּסְאוֹת שֶׁבָּהֶם
הַמְּלָאכִים הַתְּלוּיִם מֵהֶם, שֵׁישׁ מְלָאכִים גְּבוּהִים עֲלֵיהֶם. שֶׁנֶּאֱמַר (קַהֲלַת ה) כִּי
גְּבוּהַ מֵעַל גְּבוּהַ שׁוֹמֵר. וּגְבוּהִים עֲלֵיהֶם וְכֵן בְּכָל כּוֹכַב וּמַזָּל. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. וְזֶהוּ וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה. לְכָל אֶחָד נְדָמָה כְּפִי כָחוֹ
שֶׁהִיא נִשְׁמָתוֹ. וְהֵבֵן אֶמְרָם הָעוֹנָה אֲמֵן בְּכָל כָחוֹ ה' הוּא בְּכַתֵּר, שֶׁהִיא קֶדֶם
שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם הוּא וְשָׁמוֹ לְבַד בְּכַתֵּר. כְּשֶׁבְּרָא הָעוֹלָם בְּמַדַּת רֵאשִׁית, יָרַד
עָלָיו וְלֹא הָיָה חֶסֶר מִלְּמַעַלָּה, וְכֵן בְּכָל סְפִירָה וְסְפִירָה כְּמַדְּלִיק נֵר מִנֵּר,
וְאֵינוֹ חֶסֶר מִן הָרֵאשׁוֹנָה וְלֹא מִחֻבְרָתָהּ עַד אֵין סוּף וְאֵין תְּכַלִּית. וּמִי
שֶׁמִּכִּיר אוֹתוֹ בְּזֹאת, כָּאֵלוֹ מִכִּיר אוֹתוֹ בְּעֲלִיוֹנִים וּבִתְחִלּוֹתָיו. בְּעֵבוֹר שֶׁהִיא
כְּלוּלָה מִהָעֲלִיוֹנִים. וְהִיא יְחִיד וְקָשֶׁר כֶּלֶם. וְהִיא מִתְּלַבֶּשֶׁת בְּכָל
הַתְּחִלּוֹתָיו. וְעַל זֶה אָמַר הַנְּבִיא (יִרְמִיָּה ט) כֹּה אָמַר ה' אֵל יִתְהַלַּל חֶכֶם כִּי
אִם בְּזֹאת וְגו', הַשְּׁכַל וְיָדוּעַ אוֹתִי. הִיא נִקְרָאת נְבוּאָה מִצַּד הַנְּבִיאִים,
חֲכָמָה מִצַּד הַחֲכָמִים. שְׁכַל הַסְּפִירוֹת נִקְרָאִים חֲכָמָה. (עֵי"כ לֹא נִמְצָא יוֹתֵר וְאֲחֵר
זֶה כְּתוּב בְּסִפְרֵים שֶׁל כְּתִיבַת יָד מִה שֶׁכְּתוּב בְּתַקּוּנִים לִי"ט עֲמוּד ב'. וְכֵן אֲתוֹן אֲנוּן לְכָל עוֹבְדֵי
מִבְּרֵאשִׁית וְכֹלָה אֲנוּן בֵּין לְכְתִיבָה וְנִמְשָׁךְ בְּסִדֵּר בְּדִמּוּם בְּעֵי"ב בְּגִי נִיקוּדִין אֲנוּן מִמִּיא וְאִשָּׁא וְרוּחָא
וְאֲחֵרֵי שֵׁייד זֶה)

וְעוֹד כְּחוּט הַשְּׁנֵי שֶׁפְּתוּתֵיךְ וּמִדְּבַרְךְ נֶאֱוָה. דָּא חוּט דְשִׁפּוֹן דְצְלוּתָא וּבְהוֹן
אֲדַנִּי שֶׁפְּתִי תִפְתַּח לְזֶרְקָא גִי אֲבַנִּין לְגַבֵּי חוּיָא. וְאֲנוּן דִּי דְצְלוּתִין דְבְּהוֹן
קִירְטָא דְאִיהוּ שְׁפָה זְרִיק לֹון לְגַבֵּי חוּיָא, וְאִיהוּ מְקוֹף לֹון בְּתַקְפָּא הוּלְדָּ
וְאֲזִילַת לֹון בְּדְרוּעָא יְמִינָא דְאִיהוּ חֶסֶד, וְאֲתַעְבִּידוּ סְגוּלָתָא בְּעַמּוּדָא
דְאֲמַצְעִיתָא. וּמֵאֵן שְׁפָה דְאֲזֶרְקַת תִּלְתַּת צְלוּתִין אֲלִין, דָּא שְׁכִינָה דְהַכִּי
סְלִקָא בְּחֻשְׁבֹן שְׁפִיָּה. וּבְגִינָה אֲתַמַּר כְּחוּט הַשְּׁנֵי שֶׁפְּתוּתֵיךְ. וְהִיא חוּט
דְשְׁפָה אִיהִי קִירְטָא כַּד זְרִיקַת אֲלִין אֲבַנִּין לְגַבֵּי חוּיָא אֲתַמַּר בָּהּ (שְׁמוּאֵל א,
כה) וְאֵת נֶפֶשׁ אִיבִידָּהּ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקְּלַע. דְאִיהִי קִירְטָא וְהִיא קְלַעֵ
אִיהוּ סִינִי"י, דְבָהּ אֲשֶׁתְּמַעוּ שְׁבַעִין קְלִין לְגַבֵּי עֵי אֲמִין פְּלַחִי כּוֹכְבֵיָא דְאֲנוּן
תִּלְגִּין מִזֵּי רֵאשִׁין דְחִיּוֹן, דְמִקְנָנָא בְּזֵי טוּרִין וּמִתּוֹ כְּלָהוּ. בְּגִין דְלֹא בְּעוּ
לְקַבְּלָא ה' חֲמֻשֵׁי תוּרָה דְאֲנוּן ה' בְּתוֹסַפֶּת הַקְּלַע. וְדוּד בָּהּ נְטִיל ה' אֲבַנִּין
לְקַבֵּל חֲמֻשֵׁי תוּרָה. וְאֲנוּן הוּוּ כְּגוֹנָא דְה' תְּבִין דִּיחֻוּדָא דְאֲנוּן שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וְכַד שְׁוִי לֹון בְּקִירְטָא אֲתַעְבִּידוּ כְּלָהוּ אֶחָד. בְּיִיג
מִדּוֹת הַתוּרָה נְדַרְשֶׁת וְקִטִּיל לְפִלְשֶׁתָּא דְאִיהוּ יֶצֶר הָרַע, וְאִיהוּ נְחֻשׁ הוּא
סְמַא"ל הוּא עֲמַלְק הוּא פְּלִשְׁתִּי הוּא מְלָאךְ הַמּוֹת, לְכָל בֵּר נֶשׂ אֲתַעְבִּיד לָהּ
כְּפוּם חוּבוּי. וְה' אֲבַנִּין כְּלָהוּ מִתְּתַקְנִין בָּהּ תַּקּוּנִין דְּפוּמָא בְּכ"ב אֲתוֹן
דְאֹרִיתָא. וְאֲנוּן אֶהְיֵעַ בּוּמִי"ף גִּיכִ"ק דְטַלְנִית זְסַרִ"ש. וְאֲנוּן מִשְׁתַּמְשִׁי
בְּשִׁפּוֹן בְּלִישְׁנָא בְּחִידָּהּ בְּגִרּוֹנָא בְּשִׁינִין. וְכְלָהוּ חֲמֻשׁ אֲתַקְרִיאוּ פִ"ה אֶחָד.
זְכָאָה אִיהוּ מֵאֵן דִּילִיף (נִי"א דְלַעֵי) בְּאֹרִיתָא דְאֲתִיְהִיבַת בָּהּ תַּקּוּנִין אֲלִין
לְקַטְלָא בְּהוֹן לִיצַר הָרַע. דִּיצַר הָרַע וְחִילִין דִּילָהּ אִיהוּ אֶסְחַר גּוּפָא בְּכָל
יוֹמָא, לְאֲגָחָא עֲמָה קֶרְבָּא בְּכַמָּה חוּבִין דְכְּנִישׁ בְּכָל יוֹמָא, וְקָרִיב לֹון כְּלָהוּ

בְּזִמְנָא דְדִינָא דְאִיהוּ רֵאשׁ הַשָּׁנָה, לְגַבֵּי כְּרִסָּא דְדִינָא, בְּהֵהוּא זְמַנָּא צְרִיךְ
בְּרֵשׁ לְאַתְתַּקְנָא בְּצִלוֹתֵינוּ.

תְּקוּנָא א' לְתַתָּא סוּסָן אַרְבַּע עִם צִלוֹתָא דְמוֹסָף. וְרָזָא דְמַלְכָּה (חֲבִקוּק א) כִּי
תִּרְכַב עַל סוּסִיד מְרַכְבוֹתֵיד יְשׁוּעָה. וְאֵלִין ד' צִלוֹתֵינוּ. וְצְרִיךְ לְמַלְבֵּשׁ לוֹ
שְׂרִיוֹן. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה מט) וַיִּלְבַּשׂ צְדָקָה כְּשִׂרְיוֹן. צְדָקָה הָא
אוֹקְמוּהָ צ', צ' אֲמִנִים דְתַלְתָּן מִן א'. ד'. ד' קְדָשׁוֹת. ק', מַאָּה בְּרָכוֹת. ה'
חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה וְכֻלָּא אָמֵן. מִיָּין תְּשָׁעִים.

וּמָאן דְלָא אָמַר לוֹן, צְרִיךְ לְכַוֵּן בְּחֻמְשׁ סְרִי וְוִין דְאַמְת וַיְצִיב וְנִכּוֹן וְקִיָּם
וְגו'. א' מִן אָמְת בְּה סִלְקִין לְחֻשְׁבֹּן אָמֵן. וְאִיהוּ רָזָא יֵאֵהְדוּנָה"י.

וּמָאן דְאָמַר לוֹן בְּכָל כַּחוֹ אִיהוּ אֱלֹהִים דְהִכֵּי סִלְקִין לְחֻשְׁבֹּן בְּכָל כַּחוֹ
וַיְהִיב תְּקַפָּא לְסוּסָן וְקוֹרְעִין לוֹ גְזַר דִּינוֹ שֶׁל שְׁבַעִים שָׁנָה, דְאַנּוֹן עֵי
סִנְהֶדְרִין דְאִינּוֹן גְזָרִין עַל בְּרֵשׁ. מַה דִּיֵּהָא לֵה בְּכָל שְׁתָּא.

אֱלֹהִים אִיהוּ הַכְּסִיָּא בְּחֻשְׁבֹּן. וְאִיהוּ כְּסָא רַחֲמִים. אֵל מְלֻךְ יוֹשֵׁב עַל כְּסָא
רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחִסְדוֹת. כְּסָא חֲסִיד וְדָאִי דְסִלְקוֹ לְעִיב קְשָׁרִין וְחִלְתָּן
דְצִיִּצִית וְאַנּוֹן זִוְגִין דְכְּסוּיִין דְסוּסָן דְסִלְקִין נְגוּנָא דְכְּשָׁפוּשׁ דִּילְהוֹן לְעִיב
גְוִיָּן. בְּתַר דְנִצְחִין סוּסָן קִרְבֵּי בְּצִלוֹתֵינוּ, בְּהֵהוּא זִימְנָא מְאִרֵי דְסוּסָן
דְמִמְנָן עַל צִלוֹתֵינוּ, כְּלָהוּ פְתַחוּ בְּזִמְרוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוּת וְהוֹדָאוֹת. וְשָׁפָּה
דְאִיֵּהִי קִירְטָא זְרִיקַת אֲבָנִין בְּרַחֲמֵינוּ. וְאַנּוֹן חֲמִשׁ בְּחֻמְשׁ דְכְּתִיב תְּקוּנִין
דְעֵינָא דְאַנּוֹן תִּלְת גְוִיָּי עֵינָא וְתַרֵי עֲפַעֲפֵי עֵינָא.

וּלְגַבֵּי אֵן אֲתַר אֲזִדְרִיקוּ, לְגַבֵּי בֵת עֵינָא הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב (שמואל א, כא) לְשַׁלַּח
לִי לְמִטְרָה. וְשַׁלְשָׁה גְוִיָּי עֵינָא אֲנּוֹן מְרַקְמָן בְּתַלְת לְבוּשֵׁי ג' אֲבָהוֹן וְתַרֵי
עֲפַעֲפֵי עֵינָא תַרֵי נְבִיאֵי קְשׁוּט דְאַנּוֹן פְתַחִין וְסִגְרִין עֵינָא דְאִיֵּהִי מְרָאָה
דְנְבִיאֵי קְשׁוּט וּמֵאִי נִיהוּ בֵת עֵינָא שְׁכִינְתָּא תַתָּאָה. עֵלָּה אֲתַמַּר (במדבר יב)
ה' בְּמִרְאָה אֵלֵינוּ אֲתוֹדַע. וְעֵלָּה אֲתַמַּר לְגַבֵּי מִשָּׁה וְתַמּוּנַת ה' יִבִּיט. ה' גְוִיָּין
אֲנּוֹן ה'. בֵּת עֵינָא דָּא י' מָאן עֵינָא דְכְּלִיל כָּל גְוִיָּין דָּא ו' אִיהוּ פְתַח וְסִגְרִין.

קָם אֵלֵיהוּ וְאָמַר, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא ה' רְבִיעָאָה אָנָּה הִיא. אָמַר וְדָאִי חֲמִשׁ
אוֹר אֲנּוֹן מְלָגוּ. וּבְגִין דָּא ה"ה חֲמִשׁ גְוִיָּין מְלָבַר, חֲמִשׁ גְוִיָּין דְנִהָרִין בְּהוֹן
מְלָגָאוּ.

וְאַנּוֹן גְוִין חוֹר, גְוִין סוּמְקָ, גְוִין יֶרֶק, גְוִין תְּכֵלֶת, גְוִין אֶפֶס. וּלְבוּשֵׁין דִּילְהוֹן
אַרְגָּמִין. א' אוֹרְפְנִיא"ל. ר' רַפְא"ל. ג' גַּבְרִיא"ל. מ' מִיכָא"ל. נ' נוֹרִיא"ל.
אֵלִין אֲנּוֹן גּוֹפָא לְחֻמְשׁ גְוִיָּין.

א"ל אֵלֵיהוּ לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, וְדָאִי עֵינָא יְמִינָא כַּד שְׂרָיָא בְּה
יְהוּיָה וְנִהִיר בְּה, וְכֵן בְּעֵינָא שְׁמָאֵלָא, שְׁכִינְתָּא אֲמַרְת לְגַבֵּי עֵינִין אֵלִין
מְרַחֲמֵינוּ סִגִּי (שיר ה). הַסְבִּי עֵינֵינוּ מִנְגְדֵי שְׁהִם הִרְהַבּוּנֵי. מוֹקֵדִין לִי בְּשִׁלְהוּבִין
דְרַחֲמֵינוּ דְזַרְקִין לְכָל עֵיבָר.

קם נער חנוך מטטרון. פתח ואמר, צעיר אני לגמים ואתם ישישים. ולנהורא דעינין דילכון נחיתנא, דנהרין עלא ותתא ועליהו אתמר (רות ו) עיניך בשדה אשר יקצרו והלכת אחריהן. ומאי ניהו תא חזי דבכל אתר דיהבי עיניהו או מיתה או עני. ואלין אנון עולימין דאתפטרו בקצרות שנים. וכלהו תחת ממשלה דילי במתיבתא דרקיעא. ודא למה. בגין שכנתא דיתבא ביניהו ושם הנהיר בעיניהו דאתמר בה (דברים לב) אני אמית ואחיה.

ובגין דא אמר קדשא בריך הוא עיניך בשדה אשר יקצרו. בההוא שדה דתמן ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. לפנות כל מקטרגין דאנון ערבובא בישראל דערב רב. ובהון אתמר בשדה אשר יקצרו.

ועוד עיניך אלו תלמידי חכמים דאנון עינין דאורייתא, אשר יקצרו דענשין למאן דנגע באסורא דאורייתא. ועוד אשר יקצרו, דעליהו אתמר מקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר. לקצר אינו רשאי להאריך. ואנון פסקין אורייתא באסור והתר, פסול וכשר, טמאה וטהרה. ועבדו כמה גדרות באורייתא, דלא עבדין פרצה ופרודא בשכינתא, דאיהי אורייתא דבעל פה. ובגין דא והלכת אחריהן. בגין דיהויה שליט עליהו. הדא הוא דכתיב (רות ב) ויאמר לקוצרים יהוה עמכם. ובגין דא והלכת אחריהן דהכי צריכה אתתא למיזל בתר בעלה. אלקטה בשבלים אלו לקוטות דאורייתא לאתפרנסא בהון בגלותא. בין העמרים תלקט ולא תכלימוה. ועליהו אתמר (שמות לז) וימדו בעמר. כלהו במדה עמר לגלגלת מספר נפשותיכם ולא העדיף המרבה והממעט לא החסיר. דלא להוסיף ולא למגרע מפתגמי אורייתא. וצדיק זריק ושכינתא פנישת, ועליהו אתמר (משלי יא) יש מפזר ונוסף עוד. מאי ונוסף עוד. דא עמודא דאמצעיתא. ועוד מאי ונוסף, דא מאן דמפזר טעמי אורייתא ונוסף בחדישה. בההוא זמנא ויאמר לקוצרים ה' עמכם ויאמרו לו יברכה ה'. ודא רזא דייברכה ה', יאר יי, ישא יי. דאנון ייב עינות מים. ואנון וי' דנפקין מן צנורא דאיהו א וכלא ואי'. ובגין דבעלה תמן דאיהו וי' בשית פרקין דדרועין, ושית פרקין דשוקין. א באמצעיתא עטרה על גופא. ובגין דא ושיתית מאשר ישאבון הנערים, דאנון ברהטים בשקתות המים. נערים אית לעלא ונערים אית לתתא ואנון אנפי רברבי ואנפי זוטרי.

קם נער ואמר. רבנן צעיר אני לגמים מסטרא דזעיר אנפין. ואתם ישישים מסטרא דאריך אנפין. דאנון ברהטים בשקתות המים. על כן זחלתי ואירא מחוות דעי אתכם. אדהכי דשכינתא בעיא איהי לאשתקאה מעולימין, משואבו דאורייתא דאיהי עמודא דאמצעיתא, צריך לאתשקא לה על ידי צדיק דאיהו צעיר ליומין. תרי נביאי קשוט דאנון לקבל תרין שפון. דאתמר בהון (שיר א) ישקני מנשיקות פיהו. מאי פיהו. דא שכנתא ואנון לקבל תרין פרובי עינא דפתחין וסגרין, דבהון נהיר עמודא דאמצעיתא בבת עינא, ואתקריאת מסטרה אספקלריא דנהרא וכד סתים עינא אתקריאת אספקלריא דלא נהרא. ובת עינא איהי עתו דצדיק ועלה אתמר (בראשית כד) לעת ערב לעת צאת השואבות. ימינא ושמאלא

אֶתְקַרְיָאוּ שְׁקִתוֹת הַמַּיִם, תִּרְי נְבִיאֵי קְשׁוּט אֶפִיקֵי מַיִם. וַיִּמַּד שֵׁשׁ שְׁעוּרִים וַיִּשֶׁת עָלֶיהָ, דָּא שְׁעוּרָא דְתִרְיָן שׁוֹקִין דְּאֲנוּן בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד וּ' תִּתְתָּא. וְאִית שִׁית עֲלָאִין ו' דְּאֲנוּן ו' עֲלָאָה דְתִרְיָן דְרוּעִין, דְּאֲנוּן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. וְכֹלָא אֶשְׁתַּקְּנָן מֵאֲמָא עֲלָאָה דְאִיהִי א אֶלְף בִּינָה, וְבָה אֶתְעַבְדוּ אַחַד. וַיִּשֶׁת עָלֶיהָ לְגַבֵּי ה' תִּתְתָּא מַלְכוּת. וְעוֹד וַיִּמַּד שֵׁשׁ שְׁעוּרִים לְתִתְתָּא, אֲנוּן שִׁית סְדְרֵי מִשְׁנָה. וְאֲנוּן מֵאֲכַל בְּעִירָן דְּאֲנוּן חִיוֹת הַקִּדָּשׁ. לְבַתֵּר דְּאִיהִי כְּנִישֶׁת לֹון זְרִיקַת לֹון לְגַבֵּי חִילָהָא. הֵדָא הוּא דְכְתִיב (מִשְׁלֵי לֵא) וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֹק לְנַעֲרוֹתֶיהָ. וְכֹד זְרִיקַת לֹון לְתִתְתָּא. אֶתְקַרְיָאת זְרִיקָא. וּבְגִין דָּא יֵשׁ מִפְּזֵר וְנוֹסֶף עוֹד. דְּבַעֲלָה אוֹסִיף לָהּ. קָמוּ עֲלָאִין וַתִּתְתָּאִין וּבְרִיכוּ לָהּ. פְּתַחוּ אֲנוּן סָבִין בְּבִרְכָאן וּבְרִיכוּ לָהּ. קָם הַהוּא סָבָא מֵאֲנוּן סָבִין וְאָמַר (בְּרֵאשִׁית מַח) הַמִּלְאָדְךָ הַגָּאֵל אוֹתִי מִכָּל רַע יִבְרָךְ אֶת הַנְּעָרִים. מֵאִי הַמִּלְאָדְךָ אִי הָוָה אָמַר מִלְאָדְךָ הָוָה מִשְׁמַע עַל חֲנוּךְ מִטְטְרוֹן אָבֵל ה' בְּתוֹסַפֵּת, אִיהִי שְׁכִינְתָּא דְאִיהִי בְרָכָה, בְּרַכַּת ה' הִיא תַעֲשִׂיר יִבְרָךְ אֶת הַנְּעָרִים כְּלָהוּ נְעָרִים דְּאֶתְקַרְיָאוּ עַל שֵׁם נְעַר, אֶתְבְּרַכָּאן עַל הַהוּא נְעַר. וַיִּקְרָא בְּהֵם שְׁמִי, דָּא שְׁכִינְתָּא עֲלָאָה. וְשֵׁם אֲבוֹתֵי אֲלִין אֲבָהוּן. וְעוֹד יִבְרָךְ אֶת הַנְּעָרִים, צְדִיק וַתִּרְי נְבִיאֵי קְשׁוּט. וַיִּדְגוּ לְרַב, חֲכָמָה דְּאֶתְמַר (מַלְכִים ה) בָּהּ וַתִּרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֹמֹה, דְּתִתְרַבֵּי וַתִּסְגֵּי. בְּקִרְבַּ הָאֶרֶץ, בְּאֲלִין דְּאֶתְמַר בְּהוֹן וְהִיא זְרַעְדָּא כְּעַפְרָא הָאֶרֶץ. וְלֹא תִתְפַסֵּק בְּרַכְתָּא מִנָּה, כְּמַבּוּעָא דְּאֶתְמַר בָּהּ (יִשְׁעִיָה נַח) וְכַמוּצָא מַיִם אֲשֶׁר לֹא יִכְזָבוּ מִימִיו.

(זֶה חֲסַר בְּתַקוּנִים בְּדִלִיג ע"ב בְּשׁוּרָה י"ט כְּשֹׁאוּמוֹ וְלֹא חֲזָרִין גּוֹפִיָהוּ לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא) דְּלִית דְּוִרוּנָא חֲבִיבָא קָדָם קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדוּרוּנָא דְשְׁכִינְתָּא. זְכָאִין אֲנוּן דְרוּעִין דְסִלְקִין לָהּ לְגַבֵּי. תִּפְלִין עַל יְדִיהוּ וְעַל רִישֵׁיהוּ זְכָאִין אֲנוּן רַגְלִין וְגוּפָא וַיִּדִין וְכָל אֲבָר וְאֲבָר דְבָה סִלִּיק דְּוִרוּנָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּלִית דְּוִרוּנָא חֲבִיבָא קָדָם קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדוּרוּנָא דְשְׁכִינְתָּא. זְכָאָה אִיהוּ אֲבָר דְעַבִּיד בָּהּ מְצוּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּבִגִּינָה נְחִית קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשִׁרְיָא בְּכָל אֲבָר דִּילָהּ. וְעַל הַאי בַר נֶשׁ מְכַרְיִין לְעֲלָא הָבוּ יְקָר לְדִיוֹקְנָא דְמַלְכָּא.

וְעוֹד וַיְדִי אָדָם. אִית בְּנֵי נֶשׂא דְסִלְקִין דְּוִרוּנָא לְמִטְרוּנִיתָא. וּבְהוֹן מִלְאָכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וַיִּרְדִּים בּוֹ. בְּהַהוּא בַר נֶשׁ בְּנִשְׁמַתָּה דְסִלְקָא דְּוִרוּנָא לְמַלְכָּא, וְנַחְתָּא דְּוִרוּנָא מִנָּה לְמִטְרוּנִיתָא, דְּכֹד נַחְתִּין דְּוִרוּנָא לְמִטְרוּנִיתָא, וַיְדִי אָדָם נַחְתִּין מִתְחַת גְּדַפְיָהוּ דְמַלְאָכִין שְׁלִיחוֹן דְּמִטְרוּנִיתָא, וַיְהִי לֹון שְׁאֲלַתִּין וּבְעוֹתִין דְשְׁאֲלִין מִמִּטְרוּנִיתָא. וְכָל מַה דְּמִטְרוּנִיתָא יְהָבָא בְּרִשׁוּתָא דְבַעֲלָה אִיהוּ כְּלָא. וְאִם לָא עֲאֲלִין בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ, דְחִיין לוֹ לְבַר וּדְוִרוּנָא דִּילָהוֹן לְכַלְבָּא אֶתְמַסֵּר. זְכָאָה אִיהוּ בַר נֶשׁ דְּמִטְרוּנִיתָא אִיהִי מִקְבְּלָא מִנָּה דְּוִרוּנָא, אוֹ יְהִבָּה לָהּ בִּידָהּ, דְּוִדָּאֵי בְּרָא דְמַלְכָּא אִיהוּ. אָבֵל לְאַחַרְנִין עַל יְדֵי שְׁלִיחוֹן יְהִבַּת לֹון. מִיְדָהָא אֲלִין נְפִקִין וְאַחַרְנִין קָא אֶתְיָן דְּפִקִין לְפִתְחָה, וְאֲנוּן מְאִרֵי דְּאוּרִיתָא מְאִרֵי דְּפּוּמָא. וְאִם עֲאֲלִין בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ דִּינָּה, הִיכְלָא אֶתְפַּתַּח לְגַבֵּיהוּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לֹון לְשׁוֹן לְמוּדִים, וְשׁוּי לֹון דְּבוּרָא בְּפּוּמִיָּהוּ לְמַלְכָּא קָדָם מִטְרוּנִיתָא. הֵדָא הוּא דְכְתִיב (יִרְמִיָה א) וַיִּשְׁלַח ה' אֶת יָדוֹ וַיַּגֵּעַ עַל פִּי וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי הִנֵּה נִתְתִּי דְבָרֵי בְפִיךָ. וְעֲלִיהוּ אֶתְמַר (הוֹשַׁע יב) וּבִיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה. וְדַבְּרַתִּי עַל הַנְּבִיאִים.

בְּדַבּוּר מִמֶּשׁ, וְעַכְשָׁיו דִּיעֲלוּן לְהִיכְלָא כָּל נְבִיאִים לְמַלְלָא עִם מְטְרוֹנִיתָא,
אִיהִי לֹא מְלִילַת עֲמָהוֹן עַד דְּאֲתַדְמָנָא עֲלִיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּחִינוֹן
דִּילָהּ. מְנַהוֹן עֲאֲלִין בְּדִיקְנָא דְשׁוּר, וּמְנַהוֹן בְּדִיקְנָא דְנֶשֶׁר, וּמְנַהוֹן בְּדִיקְנָא
דְּאַרְיָה, וּמְנַהוֹן בְּדִיקְנָא דְאַדָּם. וְאִית מָאן דְּעֵאל בְּכָל אֲנוּן דִּיקְנִין. וְאִם
יְהוֹיָה עֲלִיהּ אֲדַנִּי שְׁפַתֵי תַפְתַּח בּוּדָאִי הִיכְלָא מִתְּפַתְחָא לְגַבְהָ. וְאִם שֵׁם
יְהוֹיָה לֹא תִמְן בְּכָל אֲנוּן דִּיקְנִין מְטְרוֹנִיתָא, אִיהִי כְּבוֹדָה בֵּת מְלֶדֶךְ פְּנִימָה.
וְאִיהּ סְתִימָא בְּהִיכְלָא וּמְלִילַת עֲמָהוֹן עַל יְדֵי שְׁלִיחוֹן כְּפוּם דִּיקְנִיהוֹן
וּמְזִילִיהוֹן. וּמִשָּׁה הָוָה שְׁלִים בְּדַק חִינוֹן, וְשֵׁם יְהוֹיָה עֲלִיהּ. כְּגוֹנָא דָּא שְׁמוֹן
מִשָּׁה תִלַּת חִינוֹן אֲרִיָּה שׁוּר נֶשֶׁר. מַה וּדְמוּת פְּנִיָּהּ פְּנֵי אָדָם, שֵׁם יְהוֹיָה
עֲלִיהּ. מְנָא לֹן הָדָא הוּא דְכְתִיב (שְׁמוֹת א) וְאָמְרוּ לִי מִיָּה שְׁמִיּוֹ מִיָּה אָמַר
אֲלֵיהֶם. וּבְגִין דְּאִיהוּ שְׁלִים בְּכָלָא הִיכְלָא אֲתַפְתַּחָא לְגַבְהָ. הָדָא הוּא
דְכְתִיב אֲדַנִּי שְׁפַתֵי תַפְתַּח. וְאֲתַמַּר בֵּה (בְּמִדְבָר יב) פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וְגוֹי.
וּתְמוּנַת ה' יִבִּיט דְּאִיהוּ מְטְרוֹנִיתָא. מַה דְּלֹא הִכִּי שְׁאֵר נְבִיאֵי דְלֹא אֲנוּן
שְׁלִמִין כְּוַתָּהּ. וּמִידָּהּ הָא אֲלִין נְפֻקִין הָא אַחֲרָנִין דְּנְפֻקִין לְפַתְחָא, וְאֲנוּן
מְאַרֵי דְאַנְפִּין דִּינְדַעִין בְּעֵי אֲנְפִין לְאוּרִיתָא. וְאִם עֲאֲלִין בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוֹ
אֲתַפְתַּח לֹון תַרְעָא, וְעֲאֲלִין וְלֹא יִכְלִין לְאַסְתַּכְלָא בְּאַנְפָּא דְּמְטְרוֹנִיתָא
מְעַנְנָה דִּילֵהוֹן. וְנְפֻלִין עַל אֲפִיָּהּ בְּנְפִילַת אֲפִים. הָדָא הוּא דְכְתִיב (יחזקאל א)
וְאָפֵל עַל פְּנֵי. יְהִבִין לֹון שְׂאֵלְתִיהוּ וְנְפֻקוּן.

הָא אַחֲרָנִין קָא אֲתָנּוּ כְּגוֹן יְחֻזְקָאֵל אוֹ כְּוַתָּהּ, וְאֲנוּן מְאַרֵי דְעִינִין דְּאֲתַמַּר
בְּהוּ וְגִבּוּתָם מְלֹאוֹת עֵינַיִם, דְּאֲנוּן לְאֲתָנּוּ וְאֲתָנּוּ מִנָּה אֲנוּן מְלֹאוֹת עֵינַיִם
מְלִין מְכַמָּה פְּקוּדִין, דְּאֲנוּן כָּל פְּקוּדָא נֵר מְצוּהָ דְּאֲתַמַּר בֵּה מְצוֹת ה' בְּרָה
מְאַרֵת עֵינַיִם וְדְפֻקִין לְתַרְעָא אִי אֲנוּן כְּדִין מְטְרוֹנִיתָא מְשַׁגִּיחַ מִן
הַחֲלוּנוֹת מְצִיץ מִן הַחֲרָפִים דְּהִיכְלָא לְגַבְהֵיהוּ אֲבָל לֹא דִיעֲלוּן לְהִיכְלָא.
וְאֲתַמַּר בְּהוֹן וְאַרְאָה כְּגוֹן יְחֻזְקָאֵל דְּאָמַר וְאַרְאָה. וּכְגוֹן יִשְׁעִיהוּ דְּאָמַר וְאַרְאָה
אֵת ה'. דְּוּדָאִי לֹא אָמַר וְאַרְאָה ה'. אֲלֵא אֵת ה'. וְדָא שְׁכִינְתָא דְּאִיהוּ מְרָאָה
דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא דְּבָה אֲתַחֲזִי לְנְבִיאִים. הָא אֲלִין נְפֻקִין וְאַחֲרָנִין קָא
אֲתָנּוּ וְדְפֻקִין לְפַתְחָא, וְאֲנוּן מְאַרֵי דְּאֲוֹדְנִין דְּבָהוֹן שְׁמִיעָה, וְאֲנוּן זְרִיזִין
דְּהוּן מְקַדִּימִין לְמְצוֹת, וְהָא קָרָאן קָרִיאַת שְׁמַע עִם דְּמְדוּמֵי חֲמָה, וְאֲנוּן
מְאַרֵי דְּשְׁמִיעָה הָוָה נְפֻקָא מְטְרוֹנִיתָא לְקַדְמוּתֵיהוּ, וְהוּת אוֹקִירַת לֹון בְּגִין
דְּהוּן מְחַדִּין לָהּ עִם קְדֻשָּׁא בְּרִידָה הוּא דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל וְעֲלִיהוּ אֲתַמַּר (חֲבִקוּק
א) יְהוֹיָה שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְדָּה יִרְאֵתִי. דְּכָל נְבִיאִים כְּלֵהוֹן הָוָה אֲתַר יְדִיעַ וְזִמְנָא
יְדִיעַ אֲבָל מִשָּׁה לֹא הָוָה לֹא אֲתַר יְדִיעַ וְלֹא זִמְנָא יְדִיעַ אֲלֵא בְּכָל אֲתַר הָוָה
מְסַתְּכָל, וְלֹא הָוָה מְטְרוֹנִיתָא מִתְּפַסְיָא מִנָּה בְּכָל תַּקּוּנָא.

אַחַר זֶה שִׁיב לְפִי גֵרְסַת הַסְּפָרִים תַּקּוּנָא עֲשָׂרִים וְחַמְשָׁה הַכְּתוּב בְּדַפּוּס
הָרִאשׁוֹן. וְזֶה חֶסֶר בְּתַקּוּנַיִם בְּדַמִּיר בְּרִישׁ עֵי"כ כְּשֶׁאָמַר לִיב אֱלֹהִים בֵּה
נְהִיר מְצוּהָ דְּאֲתַמַּר בֵּה נֵר ה' נְשַׁמַּת אָדָם וְאֲלִין אֲנוּן עֲשָׂר אֲמִירוֹן.

בְּרִאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֵת יְהוָה ב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי ג וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ וַיְהִי ד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם יְהוָה ה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
תִּדְשָׂא הָאָרֶץ וַיְהִי ו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת יְהוָה ז וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם יְהוָה ח וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ יְהוָה ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים

פְּרוּ וּרְבוּ יְהוָה י וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נֹתַתִּי יְהוָה אֵלַיִן אֲנוּן לִב אֱלֹהִים
דְּבִרָאשִׁית, דְּאֲנוּן לְקַבֵּל לִב שְׁבִילַיִן. א' בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת. ב' וְרוּחַ
אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל. ג' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. ד' וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר.
ה' וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר. ו' וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם ז' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי רִקִיעַ. ח' וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ. ט' וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם.
י' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם. יא' וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבֶּשֶׁת אֶרֶץ. יב' וַיֵּרָא
אֱלֹהִים כִּי טוֹב. יג' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאָרֶץ. יד' וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב.
טו' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מַאֲרֶת. טז' וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שָׁנִי. טז' וַיִּתֵּן
אוֹתָן אֱלֹהִים בְּרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם. יח' וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. יט' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם. כ' וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִים. כא' וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב כֹּא'
וַיִּבְרָךְ אֶת־סִמְיֹת הַשָּׁמַיִם לֵאמֹר. כג' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ. כד' וַיַּעַשׂ
אֱלֹהִים אֶת חֵית. כה' וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. כו' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה. כז'
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם. כח' בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בְּרָא אוֹתוֹ. כט' וַיִּבְרָךְ אוֹתָם
אֱלֹהִים לֵאמֹר. ל' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ. לא' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נֹתַתִּי.
לב' וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל. א' וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. ב' וַיִּבְרָךְ אֱלֹהִים
אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי. ג' אֲשֶׁר בְּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת. אֵלַיִן תִּלְתָּא סְלִקִין עַל כָּל
לִיב אֱלֹהִים בַּעֲבוּדָא דְבִרָאשִׁית. וְדָא רְזָא (שְׁמוֹת ג) וַיֵּרָא אֵלָיו מִלְּאֲדָה ה'
בְּלַבַּת אֵשׁ. בְּלַבַּת אֵשׁ דְּאוּרִיָּתָא. וְדָא אִיהוּ (ישעיה סג) כִּי יוֹם נֶקֶם בְּלַבִּי,
וּבְהוֹן פּוֹעֲלִים מִיב אֶתְנוֹן דִּיהוּיָה בַּסּ וְכִלְהוּ אֶתְכִלְיִן בְּבֵת שְׁבַע (תהלים קיט)
וְאֲנוּן ז' שְׁמָהוּן דְּמִיב אֶתְנוֹן. אבג יתץ קרע שטן נגד יכש בטר צתג חקב טנע
יגל פזק שקו צית. עֲלִיהוּ אֶתְמַר שְׁבַע בַּיּוֹם הַלְלִיתִּיד. וּבְהוֹן וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֶרְצָה
שְׁבַע פְּעָמִים.

יַעֲקֹב דְּשָׁזִיב לֵה מַעֲשׂוּ בְּגִלוּתָא דְּתַמְנָן בֵּת שְׁבַע וְכָל דָּא הָוָה יַדַּע יַעֲקֹב בְּרוּחַ
קְדָשָׁא וְהָוָה אֲדַכִּיר אֲדַנִּי לְגַבִּי בִּיל (נִיִּיא הַקְּבִי"ה) דְּאִיהוּ אֲדוֹן דְּנָטִיר לֵה לְאֲדַנִּי
בְּגִלוּתָא. לְקַבֵּל שְׁבַע שְׁמָהוּן אֵלַיִן אֲנוּן ז' יוֹמֵי בְּרָאשִׁית. וְאֲנוּן מִיב אֶתְנוֹן
לְבוּשִׁין לַעֲשֶׂר אֲמִירוֹן, וְלִיב אֱלֹהִים דְּעוּבְדָא דְּבִרָאשִׁית, וְתִלְתָּא אֱלֹהִים
דְּוִיכְלוּ סְלִיק כְּלָא מִיָּה, לְאַחֲזָא דְּתַמְנָן קְבוּר בְּגִלוּתָא הַהוּא דְּאֶתְמַר בְּה
וְאֶמְרוּ לִי מִיָּה שְׁמִי מִיָּה וְדָא הִיָּא נְאִי וְיִוִּיד הִיָּא, וְשְׁלִימוּ דְּלִילָה בְּלִיל
שְׁמוּרִים, דְּהִינּוּ עִיב בְּחֻשְׁבֹן בְּלִיל בְּה נְהִיר מִיָּה דְּאִיהוּ שְׁמָא מְפָרֵשׁ
דְּגִלוּתָא, דְּאִיהוּ קְבוּרָא דְּשְׁכִינְתָּא.

וְכַד יִיתִי לִיל פְּרָקְנָא דִּילָה, אֲנְהִיר לֵה מִיָּה דְּאִיהוּ שְׁמָא מְפָרֵשׁ. בְּהַהוּא
זְמַנָּא בְּן שׁוֹאֵל לְאֲבִיו מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלְלִילָה הַזֶּה מִכָּל הַלְלִילוֹת דְּבָה (שם לג)
מִשְׁמַיִם הֵבֵט ה' רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם וְאִם יִתְמַהֲמַה חֲכָה לוֹ. אבג יתץ
וַיִּקְבֹּר אֶת־יֹב יִג' תּוֹרָה יְצִנָּה. לָנוּ מִשָּׁה צְפוֹן בְּאוּרִיָּתָא. קרע שטן קרִיע
דְּאִיהוּ בְּיָמָא, דְּאֶתְמַר בְּה יְהִי רִקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. י' מִן רִקִיעַ אִיהוּ עֶקֶר
יְחוּדָא וּבְה קְרַע יָמָא. וַיְהִי מִבְּדִיל דְּאִיהוּ מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם.

אבג יתִּיץ בְּרָאשִׁית אבִיג תִּשְׁרִי בְּאֶתְנוֹן אִיִּת בִּישׁ. קרע שטן יְהִי רִקִיעַ
בְּיוֹמָא ב'. נגד יכש יוֹמָא תְּלִיתָאָה. נגד כָּל עַמְדָּא אַעֲשֶׂה נְפִלְאוֹת. (בטר צתג)
בְּה תִּבְרָ נְהוּרִין וְהַחֲשִׁיד לֹון הָדָא הוּא דְּכִתִּיב (ישעיה כד) וְחִפְרָה הַלְבָנָה
וּבּוֹשָׁה הַחֲמָה.

חקב טנע ביומא חמישאה נפקו זרעי דאילניו בגין דאיהו ח"ק בט"ן ואיהי
ה' דאתמר בה (שמות ב) ותשם בה את הילד ותשם בסוף דאורייתא, בגין
לכסאה לה בגלותא דעלה אתמר (שם א) כל הבן הילוד היארה תשליכהו.
דאיהי נהורא דאורייתא דאיהי אור, תשליכהו. וכל הבת דאיהי גר מצוה
תורה שבעל פה, תחיון. כל אליו דיתגדלוו בה. בגין דהוה עתיד לאפקא
מושיע. ולא עבדו הכי המילדות (נייא הני המילדת והכי אמרו מ"מ) דאנון מ"מ,
ותחיון את הילדים. בגין דהוה דחלוו מקודשא בריהו הוא הדא הוא דכתיב
(שם) ותיראו המילדות את האלהים וגו'. ובהאי בן הילוד היארה בה
תשליכהו. והמשכילים יזהרו כזהר הרקיע וגו'.

ביומא שתיתאה אלף שתיתאה בה יגל פזק ביה יג"ל פורקיון זר"ע
קדושי"ם ועלה אתמר (בראשית לא) יגר שהדותא. ויעקב קרא לו גלעד.
וצדיק איהו עני ותרין משיחין יקומוו כגונא דא, חד לקבל בית ראשון
דאיהי ה' עלאה, ותנינא לקבל בית שני דאיהי ה' תתאה, יויד היא ואיו
היא, מיה מן משה דשליט ורכיב עליהו. ע"ב תלן מן י"דוה י"דור י"דור
ארבע אנפין דאריה וד' דשור וד' דנשר. ואנון סלקין אלף ומאתו ובהו
רכיב מ"ה חיה דאדם דאיהו משה.

וכלא אתעכב עד דייתי שילה דאיהו משה בגימטריא מ"ה, ארבעין וחמש
שניו בתר אלף ומאתו שניו. וכלהו נחתין בצדיק וארבע אתונו (נראה דה"ג
וכלהו דא אתונו נחתין בצדיק) ואתקשרו בה, בגין דאיהו קשורא דחודא. ומאי
ניהו י"הוה עמודא דאמצעייתא, נהרא בצדיק לאקמא בה לשכינתא דאיהי
אדנ"י דין בגלותא. ובגין דצדיק אתקשר בגבורה דמתמן עותרא, שמאל
דוחה ולא יפרוק מתמן עד דיתקשר צדיק בימינא, דאיהו עני וחכמים
דתמן צדיק איהו מסכן וחכם, ומלט הוא את העיר בחכמתו. מאי העיר
דא ירושלים, דאתמר בה ונלפדה העיר, ולא ימות משיח. ובגין עניותה
וחכמתה ישזב לקרתא בגין דאיהו עני וחשוב כמת. ועתידין באורייתא
לא ישתארוו אלא א' מעיר ושנים ממשפחה. חד מעיר דאגין על קרתא
ודא שילה דדרגה עמודא דאמצעייתא, ותרי ממשפחה, תרין משיחין
מסטרן דתרי סמכי קשוט, דאגינו על משפחה דאנון עתירין באורייתא
ובנבואה. ואחרנין כלהו עניימ באורייתא ובנבואה. ובזכות אליו תלת
ובעניותה דילהוון ישתזבון ממינתא ועאקו ויפקד ברחמי. ובגין דא שמאל
דוחה וימין מקרבת, שקוצית ביומא שביעאה דאיהו אלף שביעאה, בה
קץ הימין. ורזא דמלה כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, י"י אלהינו י"י. אלהינו הוא
שכינתא עלאה, עלה אתמר (רות א) וגאלתיך אנכי חי ה' שכבי עד הבקר.
ודא איהו כי יום נקם בלב. ועוד ללבי גליתי, דא שמא דע"ב שמקו, בה
אתבני בי מקדשא דאיהו דרועא ימינא, ובה אתבני עלמא דאיהי
שכינתא. הדא הוא דכתיב (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה, ואיהי חסד
ע"ב שמקו. ועליהו אתמר הנה ה' רוכב על ע"ב קל ובא מצרים. ע"ב דא י'
יה יהו' יהוה, הא הכא עשר אתונו וסלקי ע"ב בחשבון. ותלן מנהון ע"ב
שמקו. ואלין אנון והיו ילוי. (סייט עלים מהיש לליה אכיא כהית הזי אלוד לאיו ההיע יזיל
מביה הקים לאיו כלי לוי פהיל נלך י"י מליה חהיו נתיה האיז ירית שאיה ריזי אוים לכיב ושיר יחו
להיח כויק מניד אנני חעים רהיע י"י ההיה מיך וויל ליה ס אל עריי עשיל מיה והיו דניי החיש עמים
נייא ניית מביה פויי נמים י"ל הריח מציר ומיב יהיה עניו מחי דמיב מניק אייע חכיו ראה יבים היי

בגלותא. ומיד דאתמחון יתיב קדשא בריך הוא על פְרְסָה דאמא אמי
דלא יתיב על פְרְסָה עד דיתמחון מעלמא. הָדָא הוּא דְכְתִיב כִּי יָד עַל פֶּס
יָה מְלַחְמָה וְגו'. וְדָא אִיהוּ אֶתְנַח יְתִיב. בְּהוּא זְמַנָּא דִּיתִיב עַל פְּרָסָא
יְמַחַל לְיִשְׂרָאֵל מְכַל חוּבִין דְּעֵבְדוּ. הָדָא הוּא דְכְתִיב וְעַתִּיק יוֹמִין יִתְב
לְבוּשָׁה כְּתִלְג חוּר. לְקִימָא אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם פְּשָׁנִים פְּשָׁלְג יִלְבִּינוּ.

פְּרָסָא שְׂבִיבִין דְּנוּר אִם יֵאָדִימוּ פְתוּלַע כְּצֶמֶר יִהְיוּ. וְעוּד אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם
פְּשָׁנִים מְסֻטְרָא דִּי צָחֵק, פְּשָׁלְג יִלְבִּינוּ מְסֻטְרָא דְאַבְרָהָם, דְּבָה מְתִלְבְּנִין.
בְּהוּא זְמַנָּא דִּיתִיב קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל פְּרָסָה, מִיד אֶתְנַח. וְתַנַּח הִתְבָּה
שְׂרָיָא דְטוּרֵי לוּטִיָּא לְמַעַבְד בְּהוּן דִּינָא, דְּאַנוּן טוּרֵי קְרָדוּ, טוּרִין חֲשׂוּכִין
בְּגִלוּתָא אֲרִירָן בְּגִלוּתָא הָדָא הוּא דְכְתִיב (דְּבָרִים כח) אָרוּר אֶתְּהָ בְּעִיר, וְאָרוּר
אֶתְּהָ בְּשָׂדֶה. דְּבָה הוּא זְמַנָּא נְחִתִּין כָּל חוּבִין (נִיֵּא לוּטָא) עַל יִשְׂרָאֵל. בְּגִין
דִּיתְפָּרוּן מְחוּבִיָּהוּן, וְכָל זְכוּן נְחִתִּין עַל חִיבֵיָּא לְקַבְּלָא בְּהוּן אֲגָרִיָּהוּ. וְרָזָא
דְּמִלָּה וְהִנֵּה מְלֹאכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וְיִרְדִּים בּוּ. עוֹלִים סְלִקִּין זְכוּן. וְיִוְרְדִין
נִיתִין חוּבִין. וְכֹלָא בְּהֵאִי סְלָם סְלִקִּין וְנְחִתִּין. וּבִטְעָמֵי סְלָם אִיהוּ, וְדָא
אִיהוּ שׁוֹפֵר הוּלָד רְבִיעַ דְּרָגָא תְּרֵי טְעָמֵי. בְּהוּא זְמַנָּא סְלִיק זְכוּתָא
דִּישְׂרָאֵל לְעֵלָא, וְנְחִית חוּבִין דִּילְהוּ כְּמָה דְּאוּקִימָנָא. מֵאִי עוֹלִים וְיִרְדִּים.
אֶלָּא מֵאֵן דְּחוּבָה נְחִית, זְכוּתָה סְלִיק. בְּהוּא דְּרָגָא דְּאַנְחִיתוּ לְשְׂכִינָה עַד
עֲפָרָא, כְּדָ נְחִתִּין אֲנוּן דְּאַנְחִיתוּ לָהּ. וְכְמָה דְּאַנוּן נְחִתִּין. כְּדָ שְׂכִינְתָא דְּאִיָּהִי
מִזְלָא דִּילְהוּן סְלִיקַת עַד דְּמְטָאֵת לְאַתְר דְּאַנְחִיתוּ לָהּ, מְתַמְן. וּמִיד
דְּסְלִיקַת לְאַתְרָהָא, מִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְבִיל לָהּ בִּימִינָא הָדָא הוּא
דְּכְתִיב (בְּרַאשִׁית ח) וַיִּשְׁלַח יְדוֹ וַיִּקְחָהּ וַיָּבֵא אוֹתָהּ אֵלָיו הִתְבָּה. בְּהוּא זְמַנָּא
וְהַמִּים הָיוּ הַלּוּד וְחֲסוֹר, דְּאַנוּן עָרְב רַב עַד הַחֲדָשׁ הָעֲשִׂירִי. בְּעֲשִׂירֵי בְּאַחַד
לְחֲדָשׁ נִרְאוּ רְאשֵׁי הַקְּרִים, דְּאַנוּן אֲבָהוּן וְאַתְעַר זְכוּתָא דִּילְהוּן עַל יִשְׂרָאֵל.
דְּעַד הַהוּא זְמַנָּא תְּמָה זְכוּת אֲבָהוּן. מְתַמְן וְאִילָד חָלָה זְכוּת אֲבָהוּן בְּהוּא
זְמַנָּא וּבְכֹן צְדִיקִים יִרְאוּ וַיִּשְׁמְחוּ וְגו' וְהַרְשָׁעָה כְּלָה בְּעֶשֶׂן תִּכְלָה וְגו'. בְּכֹן
וְדָאִי דְּאִיָּהוּ חֲסָד דְּרוּעָא יְמִינָא פְּרָסָא. בְּגִין דְּכוּרְסִיָּא בִּימִינָא אֶתְתְּקַנַּת.
הָדָא הוּא דְּכְתִיב וְהוּכֹן בְּחֲסָד פְּסָא. וּבָה וְתַמְלִד אֶתְהָ הוּא ה' אֱלֹהֵינוּ.
בְּהוּא זְמַנָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיב עַל פְּרָסָא דְּחֲסָד דְּאִיָּהוּ דְּרַחֲמֵי,
אֶתְמַר אֵל מְלָד יוֹשֵׁב עַל פְּסָא רַחֲמִים וּמְתַנְהַג בְּחֲסִידוּת. בְּהוּא זְמַנָּא וְלֹא
יִכְנִף עוּד מוֹרִיךְ.

(בכאן שייך מה שכתוב בתיקונים בד"ן סוף ע"ב וגדפוי דשכינתא אנון כסוי דם חיה ועוף)

וְכָל דָּא מְסֻטְרָא דְּאִילָנָא דְּחֵי. וּמְסֻטְרָא דְּאִילָנָא דְּטוּב וְרַע אֶתְרוּג דְּמֵי
לְצְדִיקָא, וְהַדָּס לְבִינוּנִים, וְעָרְבָה לְרִשְׁעִים. וְשְׂכִינְתָא אֶתְמַר בָּהּ וּמְלָכוּתוּ
בְּכָל מְשָׁלָה. אֶף עַל גַּב דְּאַתְמַר בָּהּ עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ. אִיָּהִי
שְׁלֵטָא עַל עֵץ הַדְּעַת טוּב וְרַע, מְסֻטְרָא דִּילָהּ הִיא קְרִיבָא לְמַלְכָּא. (נִיֵּא
וּמְסֻטְרִין אֵלִין לְזַמְנִין אִיָּהִי נּוֹקְבָא קְרִיבָא לְמַלְכָּא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב בְּזֹאת יָבֵא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ
מְסֻטְרָא דִּימִינָא לְזַמְנִין אִיָּהִי רַחֲמֵי מִנָּה מְסֻטְרָא דְּשִׁמְעֵאל וְאֵל יָבֵא בְּכָל עַת אֶל הַקֹּדֶשׁ. מְסֻטְרָא
דִּימִינָא אִיָּהִי לֹא מְקַבְּלָה טְמָאָה טוּב הוּא יְמִינָא. אֲבָל אֶתְרָהָא טוּב מְקַבְּלָא טְמָאָה מְרַע וּמוֹת הוּא
אֶתְר לִית לָהּ קְרִיבוּ. (נִיֵּא אֶל הַקֹּדֶשׁ אִיָּהִי לֹא מְקַבְּלָא טְמָאָה אֲבָל אֶתְרָהָא טוּב מְקַבְּלָא טְמָאָה מְרַע
וּמַהוּא אֶתְר דְּלִית לָהּ קְרִיבוּ).

ותמן צריך לקרבה, קטרת לרחקא רוח טמאה מההוא אתר. ולקרבה זכותא לשמאלא גבירתא ולרחקא שפחה מתמן. ובגין דא כל שמהן אית בה ואתקרי שדרה אחור

דאיהי כל עובדוהי כלאחר יד ורזא דמלה כלאחר יד. ורזא דמלה כלאחר יד כל דאיהו צדיק. אחר יד דאיהי שכינתא דא שנוי מעשה. ובזמנא דאיהי כלאחר יד לית תמן סגידו דאתמר בה כל הכורע כורע בברוך. תעלא בעדנה סגיד לה. דבזמנא דאיהי כלאחר יד אתעביד זנב. ועכ"ד דאמר תעלא בעדנה סגיד לה באתרה.

אבל חוץ מאתרה הוי זנב לאריות ואל תהי ראש לשועלים. דהא צדיק גמור אף על גב דנחית מדרגה ואתעביד זנב לאריות, עלה אתמר (תהלים לז) לא ראיתי צדיק נעזב. מאי זנב דילה, ההוא קוצא דאת ד' מן אחד דאיהו י' זעירא שכינתא תתאה עליה אתמר (משלי כד) כי שבע יפל צדיק וקם.

תא חזי גלגול דאת ו' איהו. דנפיק בשעתה, דעלה אתמר מזל שעה גורם. כמה דאוקמוה מ"מ אין מזל יום גורם אלא מזל שעה גורם. באברהם מה כתיב בה כד אתיא בגלגולא (בראשית יט) וישכם אברהם בבקר אל המקום, בגין לאקדמא לה. יצחק מה כתיב בה בגלגולא (שם כד) ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. נפק לגבה לחקלא בגין דאתמר בה (ירמיה ט) מי יתנני במדבר מלון אורחים. חד אקדים לפשפשא לה בצפרא. ותנינא לפשפשא בה ברמשא. יעקב מה כתיב בה (בראשית כב) ויפגע במקום (בראשית). פגע בה. זכאה איהו מאן דפגע בה, כגון יעקב דעלה אתמר (שם) וילן שם. וההיא לינה איהו לוייה. מיד דאיערע בה (שם לב) ויפגעו בו מלאכי אלהים. ועכ"ד דפגע בה, הוה נטיר לה ולא אתאחר יעמד עד דאחד בעלה. ודא איהו (שם כה) וילן שם כי בא השמש. דבגינה (שם לב) ויזרח לו השמש דאיהו משה דאתא בה בגלגולא רוחה דמשה. ובגין דא יעקב ומשה הוו קימי בדרגא חדא בעמודא דאמצעייתא. אבל דא בגופא ודא נשמתא לה ובגין דא לית שעתא קימא לכל בר נש דאיהי שכינתא בלא בעלה. ובגין דא כד דחיקת שעתא לרבי פדת ואמר אי בעית דאחרבה לעלמא, ואפשר דנפלת בשעתא דמזוני ואולי דנפלת. מאי ואולי אלא ואולי אי בעי קדשא בריך הוא דנפלת בשעתא דמזוני. דהא אתתה עביד, ואולי אי בעי בעלה דהוי קימא מה דאיהי עבידת בלא רשותא דבעלה. וכגונא דא לית שעתא קימא דאיהי שכינתא חההוא בר נש, אלא אם ייתי בגלגולא בההוא בר נש בעלה דההיא שעתא. ורזא דמלה בזאת יבא אהרן אל הקדש. ובלא בעלה אתמר (ויקרא טז) ואל יבא בכל עת אל הקדש, (שם) והזר הקרב יומת. ולית מיתה אלא עניותא. והאי זר לא בזר אחרא דמוס זר, אלא זר מבעלה. זכאה מאן דאערא בשעתא דאתברי מששת ימי בראשית. דכל נשמתא אית לה עת זמן בגלגולא. כמה דאמר קהלת (קהלת ג) לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים. ודא שכינתא תתאה דאיהי זמן ועדן לכל ספירה וספירה ולכל גלגולא וגלגולא. ואיהי עדן ועדנין ופלג עדן דכל עדנין שפי מאי ופלג עדן, אלא כגון פלג המנחה בשמאלא אתפלגת לדינא, ובימינא לרחמי, בעמודא דאמצעייתא אשתלימת. וכד אתפלגת בימינא ושמאלא אתמר בה לאסתר (אסתר ה) מה בקשתך עד חצי המלכות ותעש. ואיהי כח יהויה פלגו דילה יד ימין, ופלגו דילה יד שמאל. ולקבל תרויהו אדכיר קהלת כ"ח זמנין עת הדא הוא דכתיב (קהלת ג) עת ללדת וגו'.

חָזָא דְלָא אֶצְלַח, וְנִתְּץ אֶת הַיְבִית אֶת אֲבָנָיו וְאֶת עֲצָיו וְאֶרְכִּיב לָהּ בְּגוּפָא אֲחֵרָא, כְּמָאן דְּאֶרְכִּיב אֵילָן מִמִּין תְּפוּחִים בְּמִין חֲבוּשִׁים, וְתַמָּן אֲשַׁתְּנִי אֵילָנָא וְאֵיבָא דִּילָהּ. וְדָא אֵיהוּ שְׁנוּי הַשֵּׁם. חָזָא דְלָא אֶצְלַח אֶעְקָר לָהּ מִתַּמָּן, וְשָׁנִי לָהּ בְּכָל עוֹבְדוֹי מְכָל מַה דְּהוּהּ בְּקִדְמִיתָא וּמְכָל צִיּוּרִין דִּילָהּ. וְרָזָא דְמַלְהָ (אֵיּוֹב יד) מְשֻׁנָּה פְּנִיו וְתִשְׁלַחְהוּ. הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֶל פְּעֻמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר. קָרְקַע דְּנֻטַע לָהּ תַמָּן וְאֶצְלַח וְאֶתְפָּשֵׁט אֲנַפּוּי וְשָׂרְשׁוּי עַד אֶלְף דּוֹר, דָּא שְׂכִינְתָּא. הָדָא הוּא דְכִתְיִב דְּבַר צְוֵה לְאֶלְף דּוֹר. וְעֲלִיהוּ אֲתַמָּר (שִׁיר ח) הָאֶלְף לְדָ שְׁלֹמֹה. וְאֵלִין אֶלְף עֲלָמִין דְּכִסּוּפִין דְּאֶרְכִּיב לָהּ לְאָדָם עַל כְּלָהּ וְרָזָא דְמַלְהָ (דְּבָרִים ה) וְעֵשָׂה חֶסֶד לְאֶלְפִים. לְמָאן, לְאֶהָבִיו וְלִשְׁמֵרֵי מְצוֹתָיו לְאֶלְף דּוֹר. פִּיּוֹן דְּאֶצְלַח בְּכָל גְּלִגּוּלָא וּבְכָלְהוּ אֲתַדְכִּי וְאֶצְלַח, אֲתַמָּר בֵּהּ וְעֵשָׂה חֶסֶד לְאֶלְפִים. אֲבָל לְחִיבָא דְלָא אֶצְלַחִין בְּכָל אֲתַמָּר מַה כְּתִיב בְּהוֹן, יַפְל מְצַדֵּד אֶלְף, לֹא אֵית לוֹן חוּלְקָא בְּאֶלְף עֲלָמִין אֵלִין. וְרָזָא דְמַלְהָ (קהלת ח) וּבָכֹן רְאִיתִי רְשָׁעִים קְבוּרִים וּבָאוּ וּמִמָּקוֹם קְדוֹשׁ יִהְיֶיכוּ. מֵאִי וּמִמָּקוֹם קְדוֹשׁ יִהְיֶיכוּ, דְּהָא אִם אֲנוּן רְשָׁעִים לֹא הָוּהּ לוֹן מֵאֲתַר דְּקִדְשָׁה. אֶלָּא וְדָאִי בְּכֹן רְאִיתִי רְשָׁעִים בְּגִין רְשָׁעוּתָא דִּילְהוֹן לִית לוֹן חוּלְקָא בְּקְדוּשָׁה. אֲדַהְכִּי

הָא סָבָא דְסָבִין קָא אַזְדָּמֵן לֵה, אִיל לָאו כָּל רְשִׁיעֵיא שְׁוִין, דְּאִית רְשָׁע גַּמּוּר, וְאִית רְשָׁע שְׁאִינוּ גַּמּוּר. רְשָׁע שְׁאִינוּ גַּמּוּר אִית לֵה חוּלְקָא בְּקִדּוּשָׁא, וְאִית לֵה חוּלְקָא בְּמִסְאָבוּ, דְּאִתְעָרְבוּ בֵּה תְרוּוּיָהוּ. וְלֵהאִי אִתְמַר רְאִיתִי רְשָׁעִים קְבָרִים וּבְאוּ וּמְמָקוּם קִדּוּשׁ יְהֻלְכוּ. וְלֵא אָמַר רְאִיתִי רְשָׁעִים גַּמּוּרִים. דְּרְשָׁע גַּמּוּר לִית לֵה חוּלְקָא בְּקִדְשָׁה וְדֵאִי. אָבֵל רְשָׁע דְּלָאוּ אִיהוּ גַּמּוּר, אִית לֵה חוּלְקָא בְּקִדְשָׁה. וּבְגִין לְאַתְרַכָּא מִמִּסְאָבוּ נְחֻתִין לֵה בְּגִלְגוּלָא. וְלֵהאִי לִית שְׁעֵתָא וְעֵת וְזִמָּן יְדִיעַ אֵלָא יִיתִי כְּמָה זְמַנִּין בְּגִלְגוּלָא עַד דִּיתְדַכִּי מֵהָהוּא זֹהֲמָא. לְאוּמָנָא דִּהָהוּ לֵה מְאֵנָא דְכִסְפָּא מְעָרְב בְּמִינָא אַחְרָא. בְּעָא לְבָרָא וּלְלַבְנָא לֵה. מָה עֵבֵד הָהוּ יוֹצֵק לֵה בְּמֵנָא כְּמָה זְמַנִּין, וְאַרְמִי לֵה בְּנוּרָא עַד דְּאִתְבְּרַר וְאִתְלַבּוּ. וְרָזָא דְמַלְחָה (אִיּוֹב כב) אֲשֶׁר קָמְטוּ וְלֵא עֵת נְהָר יוֹצֵק יְסוּדָם. מְאִי נְהָר דָּא נְהָר דִּינּוּר דִּתְמָן יוֹצֵק נִשְׁמַתָּא עַד דְּאִתְלַבְנָא. וּמְאִי אֲשֶׁר קָמְטוּ בְּלֵא עֵת. אֵלִין תַּתְקַעִיד דְרִין דְּאִתְקַמִּיטוּ בְּלֵא עֵת וְאַסְתַּלְקוּ בְּלֵא עֵת קָדָם זְמַנִּיהוּ, וְזָרִיק לֹון קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִלְגוּלָא עַל כָּל דְרָא וְדָרָא וְחֻזַר לֹון לִיסוּד. וְדָא אִיהוּ נְהָר יוֹצֵק יְסוּדָם. דְּאֵנוּ ד' יְסוּדִין דְּאַרְבַּע פְּרָצוּפִין, דְּאֵנוּן פְּרָצוּף אָדָם, וּפְרָצוּף אַרְיָה, וּפְרָצוּף שׁוּר וּפְרָצוּף נֶשֶׁר, דְּמִמֶּנּוּן עַל מִיָּא וְאַשָׁא וְרוּחָא וְעִפְרָא. אַרְיָה מְרַכְבָּה וּגִלְגוּלָא דִּילֵהּ מִיָּא, שׁוּר מְרַכְבָּה וּגִלְגוּלָא דִּילֵהּ אֲשָׁא. נֶשֶׁר מְרַכְבָּה וּגִלְגוּלָא דִּילֵהּ רוּחָא. אָדָם מְרַכְבָּה וּגִלְגוּלָא דִּילֵהּ עִפְרָא. הֵדָּא הוּא דְכֻתִּיב וְאָדָם עַל עִפְרָא יָשׁוּב. ג' חִינּוּן עֲלִיהוּ אִתְמַר הֵן כָּל אֵלֵהּ יַפְעֵל אֵל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר. אָדָם, צְנִה לְאַלְף דוּר. אִתָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְנִשְׁקָא לֵה פָּרַח לְעֵלָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן סָבָא סָבָא עֲלִיךְ אִתְמַר (מִלְאכִי ג) הֲלֵא אָב אַחַד לְכַלְנוּ. בְּדִיוֹקְנָא דְלְעֵלָא אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים זְכָאָה חוּלְקָנָא דְזַכִּינָא לְמַהוּי בְּדָ חוּלְקָא. פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּמִלְקָדִמִין. (כְּמוּ שְׁנַדְפֵס בְּדַחִיו) (בְּדַקִּי עִיב כְּשֹׁמֵר דְקִרְבָנָא הוּה מֵהָהוּא אַחַד דְאַקְרוּ עֵרוּה)

וּמְאִי הָהוּ פְּשֻׁתִים, דְּאִתְמַר בֵּה (שְׁמוֹת כח) וְעֵשָׂה לָהֶם מְכַנְסִי בְּד לְכִסּוֹת בְּשָׂר עֵרוּה. אָמַר לֵה רַבִּי אֲלַעְזָר אִיכ דְּאִתְכַּפְּסִי בֵּה עֵרוּה טַב אִיהוּ. אָמַר לוּ בְרִי לָאו כָּל עֵרְוִית שְׁוִין, הָאִי לֵא קָרִיב קָרְבָּנָא דָּא אֵלָא לְקָרְבָּא עֵרוּה דִּילֵהּ לֵה דְּאִתְמַר בֵּה (וִיקְרָא יח) אִישׁ אִישׁ אֵל כָּל שְׂאֵר בְּשָׂרוֹ לֵא תִקְרְבוּ לְגִלוֹת עֵרוּה אֲנִי ה'. וּמְאִי עֵרוּה דִּילֵהּ זִהֲמָא בִּישָׂא עֵרְלָה נּוֹקְבָא דְעֵרְלָה הִיא דְּאִתְמַר בֵּה אָדָם הָרֵאשׁוֹן מוֹשֵׁד בְּעֵרְלָתוֹ הָיָה. וּמְאִי נִינְהוּ אִמָּא דְעֵרְבוּבָיָא בִּישָׂא, אִיבָא דְאִילְנָא דְטוֹב וְרַע דְּאִתְמַר בֵּה (בְּרֵאשִׁית ג), וְתִקַּח מִפְּרִי'וֹ וַיִּתְּאֵכֵל וַתִּתֵּן גַּם לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכֵל. וּמְאִי נִינְהוּ לִילִי'ת מִתְמָן קָא אִתְּוּן עֵרְב רַב, דְּאֵנוּן מְעָרְבִין בִּישְׂרָאֵל דְּאִתְמַר בְּהוֹן (יִשְׁעִיָּה א) הוּי גוֹי חוּטָא דְּאֵנוּן זְרַע מְרַעִים בְּנִים מְשֻׁחַתִּים וְגוֹי. וְאַמְרוּ אֵלֵהּ אֵלֵהּ יִשְׂרָאֵל לְעֵגְלָא. וּבְגִין דָּא (בְּרֵאשִׁית ו) וְאֵל קִין וְאֵל מִנְחָתוֹ לֵא שְׁעָה. וְהָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְמַר בֵּה (תְּהִלִּים קמ"ה) וְרַחֲמִיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְאִתְמַר בֵּה כִּי לֵא אַחֲפָץ בְּמוֹת הַמֵּת, וְקַבִּיל לֹון כִּיִּש לְקָרְבָּנָא דְקִין. אֵלָא דִּהָהוּ רְעוּתָהּ לְבִישׁ כְּמָא דְּאִתְמַר אָבֵל הֵבֵל הָהוּ רְעוּתָהּ בְּקָרְבָּנָא דִּילֵהּ לְקָרְבָּא שְׁכִינְתָּא לְהָהוּא דְּאִתְמַר בֵּה (דְּנִיָּאל ו) וְעֵתִיק יוֹמִין יִתְב לְבוּשָׁה כְּתִלְג חוּר וּשְׁעָר רִישָׁה כְּעֵמֵר נְקָא. בְּמְאִי, בְּהָהוּא דְקָרִיב מִבְּכוֹרוֹת צֹאנוּ וּמְחַלְבִּיָּהוּ. וּבְגִין דָּא וַיִּשַׁע ה' אֵל הֵבֵל. וְהָא אִתְמַר וּמִיד דְּלֵא אִתְקַבֵּל קָרְבָּנָא דְקִין, וַיַּחַר לְקִין מְאֹד. וַיֹּאמֶר ה' לְקִין לְמָה תָּרַח לָךְ

דְּלֵא אֶתְקַבֵּל קֶרְבְּנֶךָ. אִם תִּיטִיב עוֹבְדֶיךָ בְּגִלְגוּלָא, שְׂאֵת לֶךְ בְּעֵלְמָא וְתִתְקַבֵּל בְּתִיבְתָא. וְאִם לֹא, לִפְתַּח חֲטָאת רַבִּי. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְכוּ'.

(זהו מה שחסר לעיל בדק"י ע"ב כשאומר עם דרגין דסטרא דרכי אצל פסקא והאדם ידע שיד זה) הָא הֵכָא אָדָם דְּעֵשְׂיָה וַיְצִירָה אָדָם דְּבְרִיאָה דְּאִוְקְמוּהָ עַל תְּפִאָרְתָּ. מֵאִי בְּצִלְמוֹ בְּצִלְמֵ תְרִין דְּיוֹקְנִין דִּילְהָ לְעֵלָא. אֱלִין אֲנוּן וְיִו תְרִין וְיִו אֲנוּן תְרִין דְּיוֹקְנִין דָּא דְּאִיהוּ אָדָם דְּאִמְצָעִיתָא. דְּשְׁכִינְתָּא עֲלָהּ אִיהִי דְּמוֹת אָדָם עֲלָהּ דְּאִיהוּ חֲכָמָה. וְשְׁכִינְתָּא תְּתָא דְּמוֹת אָדָם דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא. וְעוּד עֲמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא בְּדִיוֹקְנָא דְּכֶתֶר וְדָא אָדָם דְּבְרִיאָה. וְאָדָם דִּיצִירָה צְדִיק בְּדִיוֹקְנָא דְּחֲכָמָה. וּבְגִין דָּא (מַלְכִים א) וַיְהִי הָהָא נְתוּ חֲכָמָה לְשִׁלְמָה. דְּאִיהוּ צְדִיק בְּרִית שְׁלוֹם שְׁלָם ה' וְשְׁכִינְתָּא תְּתָא דְּמוֹת אָדָם דְּעֵשְׂיָה דְּמוֹת דְּשְׁכִינְתָּא עֲלָהּ. וְעוּד אָדָם מְסֻטְרָא דְּנָא'ו אִיהוּ אָרִיךְ אֲנָפִין וְדָא אָדָם דְּבְרִיאָה אָדָם דִּיצִירָה זְעִיר אֲנָפִין מְסֻטְרָא דְּוִיצָר. יוֹי אֱלִין אֲנוּן סְפִירוֹ דְּבְרִיאָה וַיְצִירָה וְעֵשְׂיָה תְּתָאִין וְאָדָם דְּבְרִיאָה וַיְצִירָה וְעֵשְׂיָה עֲלָאִין. וְאִשְׁכַּחְנָא טְמִירוֹ בְּסִפְרָא דְּחֲנוּךְ, דְּאָדָם בְּחֻשְׁבוֹ זְעִיר תְּשַׁע אִיהוּ. וְכָל סְפִירָה אֶתְקָרִיאת אָדָם. וְשְׁכִינְתָּא תְּתָא דְּמוֹת אָדָם. בְּקַדְמִיתָא עֲלֵת הַעֲלוֹת אֲמִי לְכֶתֶר נַעֲשֶׂה אָדָם יְהִי רִישָׁא מְמַךְ. הָדָא הוּא דְּכֶתִיב (שִׁיר ז) רִאשֶׁד עֲלִיד כְּכַרְמֶל. רִישָׁא הָא חַד. וּמְצַחָא דִּילְהָ וַתְרִין עֵינִין וַתְרִין אוּדְנִין הָא שִׁית. וַתְרִין אֲנָפִין וְחוּטְמָא הָא תְּשַׁע. נַעֲשֶׂה אָדָם הָא פּוּמָא דִּיהָ עֵשְׂרִית כְּלָלָא דְּכָלָא. אָמַר לוֹ רַבּוֹן עֲלָמָא כָּל עֲמַל הָאָדָם לְפִיהוּ. וְכָל גִּלְגוּלִין דִּילְהָ לְפִיהוּ. וְאִפְשָׁר דִּיהִיב בְּשַׁעֲתָא דְּמִזוּנֵי. אָמַר לוֹ אָנָּא אִשְׁתַּתַּף בְּכוֹ לָא יְהִי עֲמַל בְּפִיהוּ. בְּהִהוּא זְמַנָּא בְּרָא כְּלָא בְּלָא עֲמַל וַיְגִיעָה. הָדָא הוּא דְּכֶתִיב (תְּהִלִּים ל) בְּדָבָר ה' שְׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צִבְאָם.

אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וּמָה עֲמַל הָוָה לְעֵלָא וְחֲסֵרוּנָא דְּמִזוּנָא. אָמַר לוֹ אִין דְּהִהוּא אָדָם קַדְמוֹן הָוָה בְּנֵי עֲלָמִין וּמְחַרְיָבִין. בְּגִין דְּעֲלֵת הַעֲלוֹת לָא הָוָה מְשַׁתַּתַּף תַּמָּן. בְּגִין דְּעַד הַשְּׁתָא לָא הָוָה שְׁלִים בְּנוֹקְבָא דִּילְהָ. וּבְגִין דָּא אָמַר (בְּרַאשִׁית א) נַעֲשֶׂה אָדָם דְּאִיהוּ נוֹקְבָא וְאִשְׁתַּתַּף תַּמָּן דְּאִיהוּ לָא שְׁרִיא אֶלָּא בְּאַתֵּר שְׁלִים.

לְבַתֵּר נְחִית לְמוֹחָא דְּאִיהוּ חֲכָמָה וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. דְּמוֹחָא אִיהוּ חַד וְאִתְפֻּלַּג לְדִי מוֹחִין הָא חִמְשָׁ. וַתְרִין כְּנִפֵי רָאָה וַתְרִין כְּלָן דְּאִתְחַשְׁבּוּ עִמָּה מְלָגָאוּ, הָא תְּשַׁע וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם דָּא לְבָא דִּיהָ שְׁלִימוֹ דְּכָלָא.

וּלְבַתֵּר נְחִית לְגוּפָא וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. דְּגוּפָא עֲלָה צְוָאר וְקִנְהָ וּשְׁטָ הָא תְּלַת. וְגוּף וַתְרִין דְּרוּעִין הָא שִׁית. וּבְרִית וַתְרִין שׁוֹקִין הָא תְּשַׁע. נַעֲשֶׂה אָדָם עֵשְׂרִית לְכָלָא דָּא נוֹקְבָא בְּכָל אֶתֶר נוֹקְבָא דָּא שְׁכִינְתָּא תְּתָא אִיהִי שְׁלִימוֹ דְּעֲלָאִין וַתְתָאִין. וְהִכִּי אֲזִיל בְּכָל אֶבֶר וְאֶבֶר וּבְכָל סְפִירָה וּסְפִירָה, וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. עַד דְּאִתְפֻּלַּגְתָּ שְׁכִינְתָּא בְּכָל סְפִירָה וּבְכָל אֶבֶר.

בְּהִהוּא זְמַנָּא דְּאִשְׁתַּלִּימוֹ כָּל אֶבְרִין בְּהָ כָּל חַד לְעֵשֶׁר כְּגוּנָא דָּא, יוֹיִד הִ"א וְאִיוֹ הִ"א. לְבַתֵּר נְחִית לְאַרְבַּע חִיוֹן דְּאִתְנַטִּיל מִנִּיהוּ אָדָם דְּאֲנוּן יְהוּיָה. וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם לְמַהוּי שְׁכִינְתָּא כְּלִילָא מְכָל סְטָרָא. וְהִכִּי נְחִית לְתַתָּא

לְכֹל צָבָא הַשָּׁמַיִם וְאָמַר נַעֲשֵׂה אָדָם. וְהָכִי לְתַתָּא בְּבִנְי נִשְׂא. וְאֶלְעָזָר בְּרִי
נִקְטָה הָאִי כְּלָלָא בִּידָד, דְּבִכְל אֶתְר דְּלִית שְׂכִינְתָּא תַּמּוֹן, לִית שְׁלֵמוּתָא תַּמּוֹן,
וְעֵלְת הָעֵלּוֹת לָא שְׂרִיָּא תַּמּוֹן. וּבְגִין דָּא אִיהוּ בְּר נִשְׁ פְּגִים בְּלֵא נּוֹקְבָא, וְלָא
שְׂרִיָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא עֵלְהָ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וְכֹל חַבְרִיא דְּתַמּוֹן אֵלּוּ לָא
אֶתִּינָא לְעֵלְמָא אֶלָּא לְמִשְׁמַע דָּא דִּי.

וְעוּד אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַכָּאן לָא נְחֵתִין עַל סְפִירָה וְלָא נְבִיעוּ, עַד דְּשְׂכִינְתָּא
אֶתְחַבְּרַת בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. הֵדָּא הוּא דְּכִתִּיב (בראשית ב) כִּי לֹא הִמְטִיר
ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ. אֲמַאי בְּגִין דְּאָדָם אִין. דְּעֵלְהָ אֶתְמַר (יחזקאל מה) לְהַנִּיחַ
בְּרַכָּה אֶל בֵּיתָד. וְאָדָם לָא אֶתְקַרִי בְּלֵא נּוֹקְבָא, וּבְגִין דָּא כִּי לֹא הִמְטִיר ה'
אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ.

וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ וְבָהּ. וְכֹל בְּנִינִין הוּוּ חֲרַבִּין וַיְבָשׁוּ בְּלֵא נְבִיעוּ, עַד דְּאֶתְת
שְׂכִינְתָּא. וּבְגִין דָּא (שמות כ) בְּכֹל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי אָבָא אֱלֹהִי
וַיִּבְרַכְתִּי. וְתַרְגָּם אֲנִקְלוֹס בְּכֹל אֶתְרָא דְּאֲשֶׁרִי יֵת שְׂכִינְתִּי. דְּכֹל בְּרַכָּאן בְּה
מִתְכַּנְּשִׁין. וּבְגִינָה אֶתְמַר כֹּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבְרוּדָּהּ. מֵאִי בְרוּדָּהּ כִּי כְּתָר. ר'
רֵאשִׁית חֲכָמָה. ב' אֲמָא עֲלָאָה וְאֲמָא תַּתָּאָה. ו' כְּלִיל שִׁית סְפִירָן, הָא עֲשֶׂר
כְּלִילָן בְּה וְכִלְהוּ מִתְכַּנְּשִׁין לְגַבְהָ. וּבְגִין דָּא אֶתְקַרִיאת בֵּית הַכְּנֶסֶת כְּנִיסוּ
דְּכֵלָּא. וְכֹל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם וְעַל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבְרוּדָּהּ. הַהוּא דְּאֶתְמַר בְּה
וּבְרוּדָּהּ אֵל עֲלִיוֹן. כְּלִיל עֲשֶׂר סְפִירָן מַעְלָא לְתַתָּא דְּאִיהוּ מְקוֹר כֹּל בְּרַכָּאן.
וְכֹל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם. תַּרְיִן זְמַנִּין אֲמַאי. הוּוּ הָא לְמִימַר כֹּל מֵאֵן דְּמַצְלִי
כּוֹרֵעַ בְּבְרוּדָּהּ זּוֹקֵף בְּשֵׁם. אֲמַאי תַּרְיִן כְּרִיעוֹת וְתַרְיִן זְקִיפּוֹת. אֶלָּא רְזָא
דְּתַרְיִן כְּרִיעוֹת רִישָׁא וְגוּפָא. עַד חִיִּי עֲלָמִין דְּאִיהוּ כְּלִיל חִיִּי חֲלָן. וְדָא
אִיהוּ עַד שְׁיַתְּפַקּוּ כֹּל חֲלִיוֹת שְׁבַשְׂדָּרָה. וְעֵלְהָ אֶתְמַר בְּיַעֲקֹב (בראשית לג)
וַיִּשְׁתַּחֲוֶה אֶרְצָה שְׁבַע פְּעַמִּים. וַיִּכְמַא דְּתַקִּין כְּרִיעוֹת אֲנּוֹן בְּרִישָׁא וְגוּפָא
דְּאִיהוּ בְרוּדָּהּ. הָכִי צְרִידָּהּ תַּרְיִן זְקִיפּוֹת תַּמּוֹן.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָבָא רְזָא עֲלָאָה אִית יַתִּיר דְּנַחֲתִינוּ דְּנְבִיעוּ מְלָגָאוּ אִיהוּ
יַתִּיר. תַּרְיִן כְּרִיעוֹת אֲנּוֹן י'ו לְגַבִּי מֵאֵן לְגַבִּי הִיָּה. וְתַרְיִן זְקִיפּוֹת בְּהִיָּה
לְסַלְקָא הִי בִּי, הִי בּוֹ'. כְּגוֹנָא דְּבֵית רֵאשׁוֹן וְשְׁנֵי דְּאֶסְתְּלִקוּן בְּתַרְיִן עַמּוּדִין.
וְעֵלְהָ אֶתְמַר (תהלים קמה) סוּמָדָּהּ הִי לְכֹל הַנוֹפְלִים וְזוֹקֵף לְכֹל הַכְּפּוֹפִים.
אָמַר לוֹ וְהָא אֶתְמַר כֹּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבְרַכּוֹת, דְּאִיהוּ אֵל עֲלִיוֹן דְּאֶתְכְּלִילָן
בְּה עֲשֶׂר. אִידָּהּ אֲנּוֹן כְּפּוֹלִים תַּמּוֹן עֲשֶׂר תַּנְיִנִין לְמַהוּי תַּמּוֹן תַּרְיִן כְּרִיעוֹת. דְּהָא
כְּרִיעוֹת אֲנּוֹן עֲשֶׂר מַעְלָא לְתַתָּא. זְקִיפּוֹת עֲשֶׂר מִתַּתָּא לְעֵלָּא. וְרְזָא דְּמַלְהָ
אֱלֹהִי הִיָּא יוֹיִד הִיָּא. יוֹיִד הִיָּא. וְאִיִּי הִיָּא. הַכְּרִיעוֹת בְּעֲשֶׂר מֵן אֱלֹף
דְּאֶדְנִי עַד זְקִיפּוֹת מֵן י' דֵּאֲדָנִי עַד אֱלֹף מֵן אֶדְנִי אִיהוּ אֶהָיָה. י' מֵן אֶדְנִי
אִיהוּ יְהוָה. וּבְגִין דָּא כֹּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבְרוּדָּהּ אֱלֹהִי הִיָּא יוֹיִד הִיָּא. וְכֹל
הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם יוֹיִד הִיָּא וְאִיִּי הִיָּא. הָא הָכֵּא זְקִיפָה חַד וְהַכְּרַעָה חַד.
הַכְּרַעָה בְּאֶהָיָה זְקִיפָה בִּיהוּיָה. וְכֵלָּא בְּאֶדְנִי. אִיִּיכ זְקִיפָה תַּנְיִנָּא וְהַכְּרַעָה
תַּנְיִנָּא בְּמַאי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִידָּהּ בְּרִי לְעֵתִיק יוֹמִין. וְדֵאִי זְקִיפָה וְהַכְּרַעָה תַּנְיִנָּא צְרִידָּהּ
לְעֵלְת הָעֵלּוֹת. דְּנַחֲתִית לָהּ מַעְלָא לְתַתָּא וְלְסַלְקָא בְּה שְׂכִינְתָּא, דְּאִיהוּ זְקוּף

לֵה בְשֵׁם יְהוָה דְּכָלָא בִידָה וּבִרְשׁוּתָהּ עֲלֶיהָ וּוִרִידָה וּנְבִיעוּ בְרְשׁוּתָהּ דְּלֵא נְחִית אֶלָּא בְרְשׁוּתָהּ. וְאִם הוּא לֹא נְחִית נְבִיעוּ לֹא נְחִית. וְאִם הוּא לֹא נְחִית לִית סְלִיקוּ לְשְׁכִינְתָּא וּנְבִיעוּ לֹא נְחִית לֵה. חֲדוּ כְּלָהוּ חֲבָרְיָא וְחֲדָא רַבִּי אֶלְעָזָר. נִפְק קָלָא וְאָמַר עַל רַבִּי שְׁמַעוֹן יִשְׁמַח אָבִיד וְאָמַד וְעַל רַבִּי אֶלְעָזָר וְתַגְל יוֹלְדֵתָד.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם, אֶתְחַבְרוּ אוּפְן וּמְלָאָד וְכִסָּא וְאָמְרוּ נַעֲשֶׂה אָדָם, דִּיהָא בְּשִׁתְפוּ דִּילֵן, נִשְׁמַתָּא מִכִּסָּא וְרוּחָא מִמְלָאָד, וְנִפְשָׂא מְאוּפְן לְמַהוּי בְּדִיוֹקְנָא דִּילֵן לְבָרְכָא וּלְקַדְשָׂא וּלְיַחְדָּא לֵה כְּגוֹנָא דִּילֵן וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם. אֲדִהְכִי הָא סָבָא דְסָבִין עֲתִיקָא דְעֲתִיקוּן קָא נְחִית וְאָמַר, שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן מָאן הוּא דְאָמַר מִשֶּׁה אָדָם. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים מָאן נִיהוּ הֵכָא הָאִי אֱלֹהִים. מִיָּד פָּרַח וְלֹא חָזָא לֵה. כְּמָא דְשְׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן וְלֹא קָרָא לֵה בְשֵׁם רַבִּי. אָמַר וְדָאִי אִיהוּ קוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא דְאֶתְמַר בֵּה (דְנִיאל ז') וְעֲתִיק יוֹמִין יִתְב לְבוּשָׁה כְּתַלְג חוֹר. כְּעָן אִיהוּ שְׁעֵתָא לְמַפְתַּח בְּהָאִי רָזָא דְוְדָאִי הֵכָא אִית רָזָא דְלֵא אִית רָשׁוּ לְאֶתְגְלִיָּא. וְכַעַן מְשַׁמַּע דְרְשׁוּתָא אֶתְיָהִיב לְאֶתְגְלִיָּא.

פְּתַח וְאָמַר לְמַלְכָּא דְהוּהָ לֵה כְּמָה בְּנִינִין לְמַבְנִי, וְהוּהָ לֵה אוּמְנָא. וְאוּמְנָא לֹא הוּהָ עֲבִיד מִדַּעַם אֶלָּא בְרְשׁוּ דְמַלְכָּא. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב (מְשַׁלִּי ח) וְאֶהְיָה אֶצְלוּ אֲמוֹן וְגו'. מַלְכָּא וְדָאִי אִיהוּ חֲכָמָה לְעֵלָּא, וְעַמּוּדָא דְאֶמְצַעִיתָא אִיהוּ מַלְכָּא לְתַתָּא. אֱלֹהִים אוּמְנָא לְעֵלָּא וְדָא אֲמָא עֲלָאָה, אֱלֹהִים אוּמְנָא לְתַתָּא וְדָא שְׁכִינְתָּא דְלְתַתָּא. וְאֶתְתָּא לִית לֵה לְמַעַבְד מִיַּדְעַם בְּלֵא רְשׁוּ דְבַעֲלָה. וְכַל בְּנִינִין דְהוּוּ בְּאַרְח אֶצִּילוּת, הוּהָ אָבָא אָמַר בְּאֶמִירָה לְגַבִּי אֲמָא יְהִי כְּדָ, וְכַד הוּהָ. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב (בְרַאשִׁית א) יְהִי אֹר וְיְהִי אֹר. וַיֹּאמֶר, הוּהָ אָמַר לְאֱלֹהִים יְהִי אֹר מְאִירִי דְבְנִינָא אִיהוּ אוּמְנָא עֲבִיד מִיָּד. וְהֵכִי בְּכַל בְּנִינִין דְאֶנּוּן בְּאוּרִי אֶצִּילוּת, הוּהָ אָמַר יְהִי רְקִיעַ יְהִי מְאֹרֵת וְכָלָא אֶתְעֲבִיד מִיָּד. כְּדָ מְטָא לְעֵלְמָא דְפְרוּדָא דְאִיהוּ עוֹלָם הַנְּפָרְדִים, אָמַר אוּמְנָא לְמְאִירִי בְנִינָא, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ. אָמַר מְאִירִי בְנִינָא וְדָאִי טָב הוּא לְמַעַבְד לֵה אָבֵל עֲתִיד הוּא לְמַחְטִי קַמְדָ, בְּגִין דְאִיהוּ כְּסִיל. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב (מְשַׁלִּי י) בֶּן חֲכָם יִשְׁמַח אֵב וּבֶן כְּסִיל תוֹגַת אֲמוֹ, אִיהוּ אֲמֵרֵת בְּתַר דְחוּבָה בְּאֲמָא תַלְיָא וְלֹא בְּאָבָא, אָנָּא בְּעֵינָא לְמַבְרִי לֵה בְּדִיקְנָא דִּילֵי. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב (בְרַאשִׁית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, וְלֹא בְּעַא לְאֶשְׁתַּתְפִּי בֵּה אָבָא. בְּזִמְנָא דְחָב מַה כְּתִיב וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחַה אֲמַכֶּם. אָמַר מַלְכָּא לְאֲמָא וְלֹא אֲמֵרִית לָדָ דְעֲתִיד אִיהוּ לְמַחְטִי. בְּהָהוּא זְמַנָּא תְרִידָ לֵה וְתִרִידָ לֵה עֲמָה. וּבְגִין דָּא כְּתִיב בֶּן חֲכָם יִשְׁמַח אֵב, דָּא אָדָם דְאִיהוּ בְּאַרְח אֶצִּילוּת. וּבֶן כְּסִיל תוֹגַת אֲמוֹ, דָּא אָדָם דְבְרִיָּאָה. קָמוּ כְּלָהוּ חֲבָרְיָא וְאָמְרוּ רַבִּי יוֹסִי וְכִי אִית פְּרוּדָא בֶּן אָבָא וְאֲמָא, דְמַסְטָרָא דְאָבָא אִיהוּ כְּאַרְח אֶצִּילוּת וּמַסְטָרָא דְאֲמָא בְּבְרִיָּאָה. אָמַר חֲבָרְיָא חֲבָרְיָא לְאוּ הֵכִי, דְהָא אָדָם דְאֶצִּילוּת דְכָר וְנוֹקְבָא הוּהָ מַסְטָרָא דְאָבָא וְאֲמָא, וְדָא אִיהוּ (בְרַאשִׁית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וְיְהִי אֹר. יְהִי אֹר מַסְטָרָא דְאָבָא. וְיְהִי אֹר מַסְטָרָא דְאֲמָא. וְדָא אִיהוּ אָדָם דּוּ פְרָצוּפִין. וְלֵהָאִי לִית בֵּה צֶלֶם וְדְמוּת. אֶלָּא אֲמָא הוּת לֵה כְּנוּיִי דְסְלִיק לְחֻשְׁבֹן אֱלֹהִים. וְהָהוּא כְּנוּי אִיהוּ אֹר וְחֻשְׁדָ. וּבְגִין הָהוּא חֻשְׁדָ דְהוּהָ בְּהָהוּא כְּנוּי,

אָמַר אָבָא דְעֵתִיד לְמַחֲטִי לְאָדָם דְּבִרְיָאָה (נ״א דאצילות) דְּאִיהוּ אֹר לְבוּשׁ
עָלְיוֹן. וְהָאִי אִיהוּ אֹר דְּבִרְא קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא בְּיוֹם א' דְּגִנְזוּ לְצַדִּיקִים.
וְהָהוּא חֲשָׁךְ דְּאִתְבְּרִי בְּיוֹמָא קְדָמָא לְרִשְׁיַעֲיָא הָדָא הוּא דְכָתִיב (שמואל א,
ב) וְרִשְׁעִים בַּחֲשָׁךְ יָדְמוּ. וּבְגִין הָהוּא חֲשָׁךְ דְּהוּה עֵתִיד לְמַמְטִי לְהָהוּא אֹר,
לֹא בְּעֵי אָבָא לְאִשְׁתַּתְּפָא בֵּהּ. וּבְגִין דָּא אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ הָהוּא אֹר.
כְּדָמוּתֵנוּ הָהוּא חֲשָׁךְ דְּאִיהוּ לְבוּשָׁא דְאֹר, כְּגֹנָא דְגֹנָפָא דְאִיהוּ לְבוּשָׁא
לְנִשְׁמָתָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבָּשִׁנִי. חָדוּ כְּלָהוּ חֲבָרְיָא
וְאָמְרוּ זַכָּאָה חוּלְקָנָא דְזַכִּינָא לְמִשְׁמַע מַלְיָן דְלָא אִשְׁתַּמְעוּ עַד הַשְּׁתָא.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (דברים לב) רְאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים
עַמְדִי. אָמַר חֲבָרְיָא שְׁמַעוּ מַלְיָן עֵתִיקוּ דְאָנָא בְּעִינָא לְגַלְאָה בְּתַר דְּאִתְיָהִיב
לִי רְשׁוּ לְגַלְאָה. מָאִי נִיחוּ דְאָמַר רְאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים
עַמְדִי. אָלָא דָּא הוּא עֵלְת עַל כָּל עֲלָאִין. וְהָהוּא אִתְקַרֵי עֵלְת הָעֵלְוֹת, עֵלְת
מַאֲלִין עֵלְוֹת דְלָא יַעֲבִיד חַד מַאֲלִין עֵלְוֹת שׁוּם עוֹבַד' עַד דְנָטִיל רְשׁוּ מִהָהוּא
עֲלָאָה דְעֵלְתָהּ, כְּמָה דְאִוְקִימָנָא לְעֵלָא בְנַעֲשֶׂה אָדָם, נַעֲשֶׂה וְדָאִי, עַל תְּרִין
אִתְמַר דְאָמַר דָּא לְהָהוּא דְלַעֲלָא מִנְהָ, נַעֲשֶׂה אָדָם וְלָא עָבִיד מִדְעַם, אָלָא
בְּרִשׁוּ בְּאִמְרָה מִהָהוּא דְלַעֲלָא מִנְהָ. וְהָהוּא דְלַעֲלָא מִנְהָ לָא עָבִיד מִדְעַם
עַד דְנָטִיל עֲצָה מִחֲבָרָה. אָבַל הָהוּא דְאִתְקַרֵי עֵלְת עַל כָּל הָעֵלְוֹת, דְלִית
לְעֵלָא מִנְהָ וְלִית לְתַתָּא דְשׁוּה לָהּ. הָדָא הוּא דְכָתִיב (ישעיה מ) וְאַל מִי
תִּדְמִינִי וְגו'. אָמַר רְאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עַמְדִי, דְנָטִיל
עֲצָה מִנְהָ, כְּגֹנָא דְהָהוּא דְאָמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ. קָמוּ
כְּלָהוּ חֲבָרְיָא וְאָמְרוּ ר' הַב לָן רְשׁוּ לְמַלְלָא בְּהָאִי אִתְר. אָמְרוּ וְהָא אִמְרַת
לְעִיל דְעֵלְת הָעֵלְוֹת אָמַר לְכַתֵּר נַעֲשֶׂה אָדָם, וְאִידָּא אָמְרוּ בְעֵלְת הָעֵלְוֹת דְלָא
נָטִיל עֲצָה וְרְשׁוּ אָלָא אִיהוּ בְלַחוּדוּהִי בְלָא שְׁתוּף וְחֲשָׁבֹן, דְכָתִיב וְאִין
אֱלֹהִים עַמְדִי. אָפְלוּ אֱלֹהִים דְאִצִּילוּת. אָמַר לוֹן יְהוֹן שְׁמַעִין אוּדְנִיכּוֹן מַה
דְּפּוּמִיכּוֹ מִמַּלְל. וְהָא לָא אִמְרִית לְכוּ הַשְּׁתָא דְאִית דְּאִתְקַרֵי עֵלְת הָעֵלְוֹת,
וְלָאוּ אִיהוּ הָהוּא דְאִתְקַרֵי עֵלְת עַל כָּל הָעֵלְוֹת. דְעֵלְת עַל כָּל הָעֵלְוֹת לִית לָהּ
תְנִינָא דְנָטִיל עֲצָה מִנְהָ. דְאִיהוּ יְחִיד קְדָם כְּלָא, וְלִית לָהּ שְׁתַּפָּא. וּבְגִין דָּא
אָמַר רְאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עַמְדִי דְנָטִיל עֲצָה מִנְהָ. דְאִיהוּ
יְחִיד קְדָם כְּלָא וְלִית לָהּ תְנִינָא וְלָא שְׁתַּפָּא. וְלִית חֲשָׁבֹנָא. דְאִית אִחַד
בְּשְׁתוּף כְּגוֹן דְכָר וְנוֹקְבָא דְאִתְמַר בְּהוֹן כִּי אִחַד קָרְאִתִּיו וְכוּ'. אָבַל אִיהוּ
חַד בְּלָא חֲשָׁבֹן וּבְלָא שְׁתוּף. וּבְגִין דָּא וְאִין אֱלֹהִים עַמְדִי. קָמוּ כְּלָהוּ חֲבָרְיָא
וְאִשְׁתַּטְּחוּ קַמָּה וְאָמְרוּ, זַכָּאָה דְמָאֲרִי אִסְתַּכְּבּ עִמָּה לְגַלְאָה רְזִין טְמִירִין
אִית בְּר נֶשׁ דְלָא הוּוּ מִתְגַּלְגֵּן לְמַלְאָכִין קְדִישִׁין. אָמַר לוֹן חֲבָרְיָא אִית לָן
לְאִשְׁלָמָא קָרָא, דְכְּמָה רְזִין טְמִירִין בְּהָאִי קָרָא. אָנִי אִמִּית וְאִחִיָּה וְגו'.
אִמִּית בְּסַפִּירָה וְאִחִיָּה בְּסַפִּירָה מְסַטְרָא דִימִינָא חִיָּי, וּמְסַטְרָא דְשְׁמָאֲלָא
מִיָּתָהּ. וְאִי לָא אִסְתַּכְּמוּ תְרוּיָהוּ בְעַמּוּדָא דְאִמְצַעִיתָא לָא אִתְקִים דִּינָא
דְאִנּוּן בְּמוֹתָב תְּלָתָא כְּחַדָּא. וְלִזְמִנִין אִתְחַכְּמוּן תְּלָתָא לְמַעֲבַד דִּינָא, וְיִיתִי
יְד יְמִינָא דְאִיָּהִי פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים. דְאִיהוּ יְהוָה יוּיִד הִיָּא וְאִיוּ הִיָּא
וְדָא שְׁכִינְתָּא אִתְקַרֵי יְד יְמִין מְסַטְרָא דְחַסְד, יְד שְׁמָאֲל מְסַטְרָא דְגְבוּרָה.
יְד יְהוָה מְסַטְרָא דְעַמּוּדָא דְאִמְצַעִיתָא.

כַּד בַּר נֶשׁ חֲזַר בְּתִיבְתָא הַאי יָד שִׁיזִיב לֹוּן מִן דִּינָא. אָבֵל כַּד דָּן עֵלְתָּ עַל כָּל הָעֵלּוֹת, אֲתִמַּר בֵּה וְאִין מִיָּדִי מְצִיל. וְעוֹד תִּלְתָּ זְמַנִּין אִית בֵּה אִי קָרָא אָנִי אָנִי אָנִי דְאִית בְּהוֹן אֶאֱאִי י, דְאֲתִרְמִיזוּ בִּי וְיִיד הִי וְאִי הִי. יוֹיִד הִי א וְאִי הִי. וְאִית בְּהוֹן תִּלְתָּ וְוִיין וְאִיין וְאֲחִייה וְאֲנִי דְאֲתִרְמִיזוּ בְּאֵלִין שְׁמָהוּ. וְעַם כָּל דָּא דְהַאי קָרָא אֻקְמוּה חֲבַרְיָא לְגַבֵּי אֱלֹהִים אַחֲרִים. רְאוּ עֵתָה כִּי אָנִי אָנִי הוּא דָּא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּה דְאֲתִמַּר בֵּהוּ אֲנִי וְהִוּוּ. וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי, דָּא שְׂמַאל וְנַחֲשׁ. אָנִי אֲמִית, בְּשְׂכִינְתָּא לְמָאן דְאִיהוּ חֲבִיב. וְאָנִי אַחֲיָה בֵּה לְמָאן דְאִיהוּ זְכָאִי. וְאִין מִיָּדִי מְצִיל דָּא יָד יְהוָה דְאִיהוּ יְהוָה יוֹיִד הִי א וְאִי הִי. וְאִיהוּ כּוּזָיוּ בְּמוֹכְסִיז וְכֻלְפָּא קְשׁוּט. אָבֵל מַה דְאֲתִמַּר לְעֵלָא עַל עֵלְפָּה דְאִיהוּ עֵלְתָּ עַל כָּל הָעֵלּוֹת, הַאי רְזָא לָא אֲתִמַּסֵּר אֶלָּא לְחַכְיִמְיָא וְנִבְיָאִיא. וְעוֹד נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ, הָא אֻקְמוּה חֲבַרְיָא עַל מְלַאכֵי הַשְּׁרַת, דְאֲנוּן אֲמָרוּ הַאי קָרָא בְּתֵר דְהוּוּ יָדְעִין מַה דְהוּוּ וּמַה דְעֵתִיד לְמַהוּוּ. וְאֲנוּן הוּוּ יָדְעִי דְהוּוּ עֵתִיד לְמַחֲטִי. וְאֲמָאִי בְּעִי לֵה לְמַעְבַּד. וְלֹא עוֹד אֶלָּא עֲזָא וְעֲזָאֵל הוּוּ מְקַטְרְגִין עֲלֵה זְמַנָּא דְאֲמַר' שְׂכִינְתָּא לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא נַעֲשֵׂה אָדָם. אֲמָרוּ מַה אָדָם וְתִדְעָהוּ. מַה אֵת בְּעִי לְמַעְבַּד אָדָם וְתִדְעָהוּ וְעֵתִיד לְמַחֲטִי קַמְךָ בְּאֲתִתָּא דִּילְהָ דְאִיהִי חֲשָׁד. דְאוּר אִיהוּ דְכוּרָא. חֲשָׁד נֻקְבָּא. שְׂמַאל חֲשָׁד דְבַרְיָאָה, בֵּה הוּא זְמַנָּא שְׂכִינְתָּא אֲמַרְהָ לֹוּ בֵּה אִי דְאֲתִתָּן מְקַטְרְגִין אֲתִתָּן עֵתִידִין לְמַנְפֵּל. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בְּרַאשִׁית ו) וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֵת בְּנוֹת הָאָדָם. וְחֲשָׁקוּ בְּהוֹן וְטַעוּ בְּהוֹן וְאֶפִּיל לֹוּן שְׂכִינְתָּא מְקַדְשָׁה דִּילְהוֹן. אֲמָרוּ חֲבַרְיָא אִי הֲכִי עֲזָא וְעֲזָאֵל לֹא מְשַׁקְרִין בְּמַלּוּלִיהוּ. דְוַדָּאִי בְּנוֹקְבָא הוּוּ עֵתִיד לְמַחֲטִי אָדָם. אֶלָּא הֲכִי אֲמַרְהָ שְׂכִינְתָּא אֲתִתָּן דְאֲזַדְמַנְתָּן לְקַטְרוּגָא קְדָמִי יִתִּיר מְכַל צְבָא מְרוֹם, אִי אֲתִתָּן הוּוּ יִתִּיר מְרוֹם מְאָדָם בְּעוֹבְדֵיכֹו, יֹאוּת לְכוּ לְקַטְרְגָא עֲלֵה. אָבֵל אִם הוּא עֵתִיד לְמַחֲטִי בְּאֲתִתָּא חֲדָא אֲתִתָּן בְּנִשְׁיִן סְגִיָּאִין. כְּמָא דְאֲתִמַּר (בְּרַאשִׁית ו) וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֵת בְּנוֹת הָאָדָם. בְּנוֹת הָאָדָם וְלֹא בֵּת הָאָדָם. וְלֹא עוֹד אֶלָּא אִם אָדָם חֵב הָא אֶקְדִּים לֵה תְשׁוּבָה לְאַחֲזָרָא לְמַאֲרָה וְלֹא תִתְקַנָּא בְּמָא דְחֵב. אֲמַר לֹוּ חֲבַרְיָא אִיכ אֲמָאִי כְּלִי הַאי. אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר חֲבַרְיָא אִי לֹא הוּוּ הֲכִי דְבַרְיָא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִצְרָה הַטוֹב וְיִצְרָה הָרַע דְאֲנוּן אֹור וְחֲשָׁד, לֹא הוּוּ זְכוּ וְחֹובִי לְאָדָם דְבַרְיָאָה. אֶלָּא דְאֲתַבְרִי מִתְרוּוִיהוּ. וּבְגִין דָּא (דְּבָרִים ל) רָאָה נְתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֵת הַחַיִּים וְאֵת הַטוֹב וְאֵת הַמָּוֶת וְאֵת הָרַע וּבַחֲרַתְּ בַחַיִּים. אֲמָרוּ לֵה וְעוֹד כְּלִי הַאי אֲמָאִי. לֹא הוּוּ אֲתַבְרִי לְמִיחֵב קְדָם יְהוָה, וְלֹא גְרַמָּא כָּל מַה דְגָרִים לְעֵלָא, וְלֹא הוּוּ לֵה לֹא עֲנֵשׁ וְלֹא שְׂכָר.

אֲמַר חֲבַרְיָא מִן הַדִּין הוּוּ לְמַבְרִי לֵה בְּגִין דְאוּרִיתָּא בְּגִינָה אֲתַבְרִיאַת דְכְּתִיב בֵּה אֲגָרָא לְצַדִּיקָא וְעֲנֵשָׁא לְרָשָׁעִים. (וְלֹא הוּוּ אֲגָרָא לְצַדִּיקָא וְעֲנֵשׁ לְרַשְׁעִיָּא), אֶלָּא בְּגִין אָדָם דְבַרְיָאָה לֹא תַהוּ בְּרָאָה לְשִׁבְתָּ יִצְרָה. אֲמָרוּ וְדָאִי כְּעוֹן שְׂמַעְנָא מַה דְלָא שְׂמַעְנָא עַד הַשְּׁתָּא. דְוַדָּאִי לֹא בְּרָא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלַתָּא דְלָאוּ הוּא צְרִיךְ. וְלֹא עוֹד אֶלָּא אוּרִיתָּא דְבַרְיָאָה אִיהִי לְבוּשָׁא דְשְׂכִינְתָּא. אִם אָדָם לֹא הוּוּ עֵתִיד לְמַבְרִי הוּוּ שְׂכִינְתָּא בְּלֹא פְסוּיָא כְּגוֹנָא דְעֵנִי. וּבְגִין דָּא כָּל מָאן דְחֵב כְּאֵלוּ בְּפִשְׁטֵי לְשְׂכִינְתָּא מְלְבוּשָׁהָ, וְהַאי אִיהוּ עוֹנֵשָׁא דְאָדָם. וְכָל מָאן דְמְקַיֵּם פְּקוּדֵי דְאוּרִיתָּא כְּאֵלוּ הוּא לְבִישׁ לְשְׂכִינְתָּא בְּמְלְבוּשָׁהָ. וּבְגִין דָּא אֻקְמוּה בְּכַסּוּיָא דְצִיצִית, (שְׁמוֹת כב) כִּי

היא כסותה לבדה היא שמלתו לעורו בפה ישכב בגלותא והא אוקמוה.
 תא חזי חשד איהו אכמו דאורייתא אור חורו דאורייתא. וכד איהו אור
 מתלבש בחשד, אתמר באורייתא שחורה אני ונאונה (שיר השירים א). וכד
 אסתלק מתמן אור דאיהו חורו, איהי אומרת אל תראוני שאני שחרחרת.
 ואורייתא כגונא דבת עינא דאיהי אכמא ושפירא באור דנהיר בה. ובגין
 דא בת עינא ואור דנהיר בה אמר דוד (תהלים כז) ה' אורי וישעי ממי אירא.
 אורי אור י' דאיהי בת עין. ותרין גונין אית לה, אור מלגאו וחשד מלבר
 למהוי שלטאה בהו על כל קלפין. הדא הוא דכתיב ומלכותו בכל משלה.
 בלבושא דאור איהי שליטת על כל אנון דאתמר בהון ולכל בני ישראל
 היה אור במושבותם. ובלבוש אכמא שליטת על חיביא דאתמר בהו
 ורשעים בחשד ידמו. ועוד אור איהי מסטרא דימינא דאיהו אור יום
 קדמא דאתמר בה יהי אור, דא אברהם ויקרא אלהים לאור יום. חשד
 מסטרא דשמאלא דיצחק דאיהו יום תננא דאתמר בה ותכהין עיניו
 מראות. ולחשד קרא לילה וגוי. אדם דא יעקב אתלבש בתרויהו באור
 דימינא ובחשד דשמאלא. ובתרויהו עמודא דאמצעיתא איהו עמוד הענן
 יומם ועמוד האש לילה דנהיר בתרויהו. הדא הוא דכתיב (שמות יד) לא
 ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם וגוי. ענן מסטרא דילה
 מיא. חשד מסטרא דילה אשא. עמוד איהי שלום ביניהו. הדא הוא דכתיב
 (איוב כה) עושה שלום במרומי. וכד איהו באמצעיתא ולא קרב זה אל זה
 כל הלילה. לא קריב מיא לאשא, ולא אשא למיא. כגון דאיהו אפריש
 ביניהו האי איהו מחלקת לשם שמים הלל ושמיא. לקבליהו תרין
 אמונאי ברקיעא מיכאל וגבריאל ושר שלום מכריע ביניהם דאיהו
 נוריאל אוריאל. אוריאל אתקרי מסטרא דימינא. נוריאל מסטרא
 דשמאלא. ואיהו אדם דתלתא מטטרון שמה דשליט על על מארי
 מתניתין. הדא הוא דכתיב וירדו בדגת הים. אלן תלמידי חכמים
 דמתרבין בימא דאורייתא דירתי מתמן וכוי. (זה תמצא בדף פ"ו ע"ב שורה ח')
 (תיקון ע' זה לא נמצא בדפוס ראשון)

בראשית בריא שית ודא מטטרון אות בצבא דילה. ובגינה אתמר (בראשית)
 וישם ה' לקין אות. לאגנא עליה מה דהוה אזיל נע ונד בגלגולא, אתעביד
 נוד. מיד וישב בארץ נוד קדמת עדן. ודא אות דברית מילה דקני עליה
 דאחיה בגין דנולד מהויל. ובאן אתר זכה לה בקיני בגין דחזר תמן
 בתיובתא ונפקו בנוי מנה דעאלו לגן עדן. ובגין דא וישב בארץ נוד קדמת
 עדן. לבתר עביד תולדין מסטרא דרע, ואתפשטו בגלגולין דעלמא. ועליהו
 אתמר וידע קין את אשתו ותהר ותלד את חנוך. חנוך מסטרא דקין ודא
 יצר הרע חנוכא לביש. ואית חנוך מסטרא דאנוש דאיהו יצר הטוב חנוכא
 לטב. ואתמר בה (שם) ויתהלך חנוך את האלהים ואיננו כי לקח אתו
 אלהים. ודא חנוך דנהפך בשריה ללפידי אש. ותלתא אנון אדם שת אנוש.
 אנוש מתמן אתיחסו כל דרין. הדא הוא דכתיב אז הוחל לקרא בשם ה'.
 מתמן אתפשטו כל גלגולין דצדיקיא. חנוך דנפק מאנוש איהו מטטרון
 דנהפך בשרו ללפידי אש ואיהו נוריאל. ועל תרויהו אתמר והחיות רצוא
 ושוב. רצוא דא נוריאל. ושויב מטטרון הכי סלקי בחשבון. כמראה
 הבזק אלא איהו כמראה הקשת אשר יהיה בענן, דאתמר בה (בראשית)

וְהָיָה בְּעֵנְי עֵנָן עַל הָאָרֶץ וְנִרְאָתָה הַקֶּשֶׁת בְּעָנָן. וּבְגִינָה אֶתְמַר (שם) וְלֹא יִהְיֶה מִבּוּל לְשַׁחַת כָּל בֶּשֶׂר. בְּגִין דְּאֶתְהַפֵּד לְלִפְיֵי אֵשׁ. וְכָל מְלֹאכִין דְּמִמָּנָן עַל נִשְׁמַתִּין דְּגִלְגּוּלִין מִתְמָן הוּוּ. וְעוּד כְּמִרְאָה הַקֶּשֶׁת, עֲלֵה אֶתְמַר לְמִשָּׁה וּרְאָה וְעֵשָׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר אֶתָּה מִרְאָה בְּהָר. כְּמִרְאָה אֲשֶׁר הָרְאָה ה' אֶת מִשָּׁה כִּן עָשָׂה אֶת הַמְּנוּרָה. וְדָא מְטַטְרוּ'ן, מ' דִּילָה מְנוּרָה. נוּרִיָּאל נוּר דְּלִיק וְהוּא ט"ט וְהָיוּ לְטַטְפוֹת בֵּין עֵינֵיךָ. וְכֹלָא נְתַפְשֵׁט מֵאֲנוּשׁ וּבְגִין דָּא אַז הוּחַל לְקִרְא בְּשֵׁם ה'.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. (בראשית א) הָאִי קִרְא אֶתְפָּרֵשׁ לְע' אֲנַפִּין בְּמָה דְּאוּקְמוּה רַבָּנָן ע' אֲנַפִּין לְאוּרִיתָא. בְּרֵאשִׁית בַּת בְּתַחֲלָה אֲמַאי. אֶלָּא הֵכִי אוּקְמוּה רַבָּנָן דְּמִתְנִיתִין בַּת בְּתַחֲלָה סִימָן טוֹב לְבָנִים. וּמַאי נִיהוּ אֶלִּין שִׁית סְפִירָן דְּכֻלִּילָן בְּעַמּוּדָא דְּאֲמַצְעֵיתָא דְּאֶתְמַר עֲלֵיהוּ (שמות) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ (שמות). וְאֲנוּן שִׁית זְמָנִין טוֹב דְּעוּבְדָא דְּבְרֵאשִׁית. וּבִיומָא תְּלִיתָא תְּרִין זְמָנִין טוֹב. חַד דְּיומָא תְּנִינָא דְּבְרֵאשִׁית, וְחַד דְּיומָא תְּלִיתָא. וְאֲנוּן (דְּבָרִים הִימִים א כט) הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוּד כִּי כָּל. דְּאִיהוּ צְדִיק. וְהָאִי בַת אִיהִי שְׂכִינְתָא תְּתָא מְלָכוּת הַקֶּדֶשׁ, עֲשִׂירָא לְט', וְשִׁבְעָא לְשִׁית, וְרִבְעָא לְתַלְתָּא אֲבָהוּ, וְתַמִּינָא לְז' חַג שְׁמִינִי עֲצָרָת. וְאִיהִי בַת קוֹל רְבִיעָא לְתַלְתָּא דְּרַגְיָן דְּהוּוּ מִשְׁתַּמְשִׁים בְּהוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְכְּהוּן וְאֲנוּן תּוֹרָה. נְבוּאָה. רוּחַ הַקֶּדֶשׁ. בַּת קוֹל. וְכֻלְהוּ כְּלִילָן בְּהַ בְּמִלְכוּת קְדִישָׁא, אִיהִי תּוֹרָה מְסַטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֲמַצְעֵיתָא תּוֹרָת ה' תְּמִימָה. וְאִיהִי נְבוּאָה מְסַטְרָא דְּנְצַח וְהוּד דְּאֲנוּן תְּרִי נְבִיאִי קְשׁוּט, בְּכָל צוּרוֹת וּמִרְאוֹת וְדְמִיוֹנוֹת וְחִזְיוֹנוֹת דְּנְבִיאִי, כְּלָהוּ רְשִׁימִין בְּבַת עֵין דְּאִיהִי לְבַת אֵשׁ מִתּוֹדַת הַסֵּנָה, י' כְּלִילָא מְעֵשֶׂר מִרְאוֹת, וְנִהִירָא מְלִיב אֱלֹהִים דְּעוּבְדָא דְּבְרֵאשִׁית, כְּלִילָא מְעֵשֶׂר מְאֻמְרוֹת, וּבְהַ הַלֵּב רוּאָה, הַלֵּב יוֹדַע הַלֵּב מְבִין. לֵיב נְתִיבוֹת פְּלִיאֹת חֲכָמָה. וְעֲלֵה אוּקְמוּה מְאֻרִי קְבָלָה, נֶגַע בְּבַת וְכֻלָּל בְּהַ כָּל הַמְּאֻמְרוֹת וְהַנְּתִיבוֹת. וְעֵשֶׂר אֲמִירָן וְלֵיב נְתִיבוֹת, אֲנוּן מִיב דְּרַמִּיז בְּהוּן מִשָּׁה בְּשִׁיר שֶׁל פְּגָעִים. כִּי בִי חֶשֶׁק וְאֶפְלָטָהוּ. כִּי בִי מִיב דְּרַמִּיז, דְּבָהוּן אֶתְקִרִיאַת יָד הַגְּדוּלָה יָד הַחֲזָקָה יָד רָמָה. וְאִיהִי רוּחַ הַקֶּדֶשׁ מְסַטְרָא דְּצְדִיק חֵי עֲלָמִין. וְאִיהִי בַת קוֹל מְסַטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֲמַצְעֵיתָא דְּאֶתְקִרִי קוֹל הַשׁוֹפָר הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב. (שמות יט) מִשָּׁה יַדְבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל. אִיהִי בַת קוֹל שְׁמִנְהֶמֶת כְּיוֹנָה דְּאֶתְמַר (שִׁיר ב) יוֹנְתִי בְּחִגְוֵי הַסֵּלַע. וְאוּקְמוּה עֲלֵה בַת קוֹל הִיתָה יוֹצֵאת מִן הַשָּׁמַיִם וְאוּמְרַת הַלְכָה כְּפִלוּנִי. אִיהִי בַת קוֹל דְּאֶתְמַר עֲלֵה (תהלים יז) שְׁמִרְנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עֵין. אִיהִי בַת דְּאֶתְמַר בְּהַ (תהלים מה) כָּל כְּבוֹדָה בַּת מְלֹךְ פְּנִימָה וְגוֹ'. פְּנִימָה לְמִשְׁנָה דְּפְנִים דְּאֲנוּן נְרָאִים מְסַטְרָא דִּיהוּיָה. מְמִשְׁבָּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה מְסַטְרָא דְּאֲדִנִּי דְּאִיהִי דִין דְּגְבוּרָה וְאִיהִי פְּנִימָה רְחֵמִים. דְּעַמּוּדָא דְּאֲמַצְעֵיתָא דְּנְטִיל בְּיָמִינָא וְכֻלִּילָן כְּחָדָא יֵאֵהוּדוּנָה. אֲדִנִּי לְבוּשָׁא לִיהוּיָה וְאֶת י' כְּבוֹדָה בַּת מְלֹךְ פְּנִימָה. וְאֲנוּן בַּת עֵינָא יָמִינָא וּבַת עֵינָא שְׁמָאֲלָא י' מִן יֵאֵהוּדוּנָה. וְאִיהִי בַת מְסַטְרָא דְּחָסֵד דְּרַגָּא דְּאַבְרָהָם, דְּאֶתְמַר בַּת הִיתָה לְאַבְרָהָם וּבְכָל שְׁמָה, שְׁנַאֲמַר (בראשית כג) וְה' בְּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל.

תְּנִינָא בְּרֵאשִׁית, אוּקְמוּה רַבָּנָן אֲמַאי מִתְחִיל אוּרִיתָא בְּב'. אֶלָּא הָא אוּקְמוּה בְּגִין דְּחַב אָדָם דְּאָכַל מְעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע וְלָטִיָּה לְאָדָם עֲשֶׂר

קללות וארעא תשע, חסר חד דלא אתלטיא דא ארעא. ומיז דאתיהיבת אורייתא פתח בבית דאיהי ברכה לאפקא עלמא מלטיה. ועל דא מתחיל בבי ועלה אתמר (משלי י) ברפת ה' היא תעשיר. (יחזקאל מד) להניח ברכה אל ביתך. ומאן אתר אתקריאת ברכה. למלך דבעא למבני פלטרין. חפר בארעא וחפר לה מבועא דמיא. אמר בטר דאית לי נביעו דמיא אבנה בית. והינו בחכמה יבנה בית. ומקור דההוא נהר מבועא דלית לה סוף ולא פסק. דא פתר עליון. וההוא בית פד אתמליאת מחכמה אתקריאת בית, בת י', והינו בחכמה יבנה בית. כל אתתא בת לבעלה. וביית זעירא אתמליאת מתפארת דהינו תורה ובה אתקריאת בת. אבל אמא עלאה בתוספת י'. ושלמה אמר (מלכים ה) והבית בהבנתו אבן שלמה מסע נבנה. מאי אבן שלמה. דא י' עלה אתבני ביתא. ובגין דא בחכמה יבנה בית. ודא י' זעירא עלה אתבני ביתא דלתתא. פגונא דאתבני באת י' ביתא עלאה. ואנון בית ראשון ובית שני. ואנון י' מן יהויה אדנ' י', עליהו אתמר (דברים כו) אבנים שלמות תבנה את מזבח ה'. את לרבות מזבח תנינא. אמר רבי אלעזר ושאר חבריא דהוו עמה, ודאי אלו לא אתיני לעלמא אלא למשמע דא די. וכען אשתמודע בה מאן אתברכת ואתקריאת ברפת יהויה. והינו ומלא ברפת ה' ים ודרום ירשה. מן המלא אתברכת ומתמן אשתקון כל דאנון צריכין לאשתקאה. אמר מלכא בטר דאית לי מבועא אטע אילנא. והינו בן, דאיהו בן מלשון בגין כמה דאוקמוה רבנן, אל תקרי בגין אלא בוגין. ואוקמוה בנות בכלל בנים. ואבא דאיהו מקור דחכמה איהו פתר. מקור דחכמה תנינא מאי ניהו. אמר לה אמא ברי. אמר לה בהאי קרא רמיז לה שלמה (משלי ה) יהי מקורך ברוך ודא צדיק. ובגין דא אתמר בה ברכות לראש צדיק ודא שלום. ושלמה אתקרי על שמה שלמה. ואתמר בה והמלך שלמה ברוך. ובגין דא אתתא לא אתברכת אלא מפרי דבעלה, דאיהו זרע מברית חי עלמין כליל חי ברפאן דצלותא. ובגין דא מאן דבעי לאשקאה מנה צריך למכרע לגבה. ויוסף הצדיק פד זכה לדרגא דא דצדיק חי עלמין, חזא בחלמא דכל דרגין הוו פרעין לדרגה. הדא הוא דכתיב (בראשית לו) והנה השמש והירח וגו'. ובגין דא כל הכורע כורע בברוך. אמר לו בריך ברי לעתיק יומין. ושםח אביך ואמך אביך דא קודשא בריך הוא. אמך דא שכינתא. ותגל יולדתך דא אמך דלתתא, דנדאי מההוא ברוך אתברכת שכינתא דלתתא. וברכן דילה אתנן ממחא דאיהי חכמה עלאה על ידי עמודא דאמצעייתא. ובגין דא גוף וברית חשבינן חד. וכגונא דצדיק איהו מקור דשכינתא תתאה, אוף הכי עמודא דאמצעייתא איהו מקור דצדיק. וחכמה עלאה מקור עמודא דאמצעייתא. וכתר מקור חכמה עלאה. ובכל אתר ברוך דכר, ברכה נוקבא. והינו להניח ברכה אל ביתך.

תא חזי שכינתא אית דאתקריאת אמה. ושכינתא דאתקריאת שפחה. ושכינתא אית דאתקריאת ברפת דמלכא. הכי אית איש ואית איש. אית איש דאתמר בה (שמות טו) ה' איש מלחמה. ואית איש דאתמר בה (דניאל ט) והאיש גבריאל. ובגין דא נשמתא דאיהי מחיבא בגלגולא אם היא ברפת דקודשא בריך הוא. אי תימא דאתזבן בגופא נוכראה דתמן שלטנותא דיצר הרע דאיהו מסטרא דסמאל. ח'ו. הדא הוא דכתיב (ישעיה מב) אני ה' הוא שמי וכבודי לא אחר לא אתן. דאיהו יצר הרע. וההוא גופא דשריא בה

בְּרַתָּא דְּמִלְכָּא אֲתָמַר דְּאַזְדָּבֵן בְּכַתְרִין תַּתְּאִין דְּמִסְאַבוּ. חִיוּ. עֲלֵה אֲתָמַר
וְהָאֲרָץ לֹא תִמְכַּר לְצַמִּיתוֹת כִּי לִי כָּל הָאָרֶץ. וּמֵאֵן גּוּפָא דְּבְרַתָּא דְּמִלְכָּא,
דָּא מְטַטְרוּ'ין. וְהָהוּא גּוּפָא אִיהוּ אִמָּה דְּשְׂכִינְתָּא. אָף עַל גַּב דְּאִיהוּ נְשִׁמְתָּא
דְּאִיהִי בְּרַתָּא דְּמִלְכָּא שְׂבוּיָה תַמְן בְּגִלְגוּלָּא דְּאֲתָן גְּלִילִין. בְּגִין דְּאֲתַת
תַמְן מַה כְּתִיב בֵּה (שְׁמוֹת כ"א) כִּי יִמְכַר אִישׁ אֶת בֵּיתוֹ לְאִמָּה וְגו'. וְעוֹד וְכִי
יִמְכַר אִישׁ אֶת בֵּיתוֹ, אִישׁ דָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא. אֶת בֵּיתוֹ אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל דְּאֲנוּן
מְסֻטְרָא דְּבַת יַחֲדָה אֲתַקְרִיאוּ בֵּיתוֹ. אִי תִימָא דִּיפְקוּן כְּגוֹנָא דְּאֵלִין
מְסֻטְרָא דְּעֵבֶד דְּאִיהוּ מְטַטְרוּ'ין דְּנִפְקוּ בְּמִנוּסָה מִמְצָרִים. לֹא תִצָּא כְּצֵאת
הָעֵבֶדִים. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב (יִשְׁעִיָּה נ"ב) כִּי לֹא בְּחַפְזוֹן תִּצְאוּ וּבְמִנוּסָה לֹא
תִלְכוּן.

תָּא חֲזִי בְּרַ נֶשׁ מִיַּד דְּאֲתִילִיד יְהִבִין לֵה נֶפֶשׁא דְּבַעֲרָא מְסֻטְרָא דְּדַכְּיוּ,
מֵאֵלִין דְּאֲתַקְרִיאוּ אוּפְנִי קֻדְשׁ. זָכָה יַתִּיר יְהִבִין לֵה רוּחָא מְסֻטְרָא דְּחִינוּן
דְּאֲנוּן חִיוֹת הַקֻּדְשׁ. זָכָה יַתִּיר יְהִבִין לֵה נְשִׁמְתָּא מְסֻטְרָא דְּכְרִסָּה וְתַלְתָּ
אֵלִין אֲנוּן אִמָּה וְעֵבֶד וְשְׂפִיחָה דְּבְרַתָּא דְּמִלְכָּא. זָכָה יַתִּיר יְהִבִין לֵה נֶפֶשׁא
בְּאַרְחֵ אֲצִילוֹת מְסֻטְרָא דְּבַת יַחֲדָה, וְאֲתַקְרִיאת אִיהִי בֵּת מְלֻךְ. זָכָה יַתִּיר
יְהִבִין לֵה רוּחָא דְּאֲצִילוֹת מְסֻטְרָא דְּעִמּוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא וְאֲתַקְרִי בֵּן
לְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב (דְּבָרִים י"ד) בְּנִים אַתֶּם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם.
זָכָה לִיַּתִּיר יְהִבִין לֵה נְשִׁמְתָּא מְסֻטְרָא דְּאַבָּא וְאַמָּא, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב
(בְּרַאשִׁית א') וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשִׁמַת חַיִּים. מֵאֵן חַיִּים. אֵלִין אֲנוּן יֵה וְעֲלִיהוּ אֲתָמַר
(תְּהִלִּים ק"ג) כָּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלַל יְהוָה. וְאֲשִׁתְּלִים בֵּה יְהוָה. זָכָה יַתִּיר יְהִבִין לֵה
יוּ"ד הִ"א וְאִ"ו הִ"א דְּאִיהוּ אָדָם בְּאַרְחֵ אֲצִילוֹת לְעֵלָא וְאַקְרִי בְּדִיוֹקְנָא
דְּמֵאַרְחֵ. וְעֲלֵה אֲתָמַר (בְּרַאשִׁית א') וַרְדּוּ בְּדָגַת הַיָּם. הָאִי אִיהוּ שְׁלִטְנוּתָא בְּכָל
רְקִיעִין וּבְכָל אוּפְנִים וּשְׂרָפִים וְחִינוּן וּבְכָל חִילִין וְתוֹקְפִין דְּלְעֵלָא וְתַתָּא.
וּבְגִין דָּא כַּד בְּרַ נֶשׁ זָכָה בְּנֶפֶשׁ מְסֻטְרָא דְּבַת יַחֲדָה, אֲתָמַר בֵּה לֹא תִצָּא
כְּצֵאת הָעֵבֶדִים.

וּבְאַבְהָ רְשָׁעִים רְנָה. אִיהוּ הַנִּיר דְּאִיהוּ נְהָר יִצְא מֵעֵדֶן. וּמֵאִי נִיהוּ מְצוֹת
עֲשֵׂה וּמְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה כְּחֻשְׁבֹן נְהָר, וְאִיהוּ הַנִּיר הַמֵּאִיר לְכָל אָדָם. וְעַל דָּא
וּבְאַבְד רְשָׁעִים רְנָה. וּבִהָהוּא זְמַנָּא דְּהִטְחוּל אֵינוּ שׁוֹחֵק אֶז יִמְלֵא שְׁחוֹק
פִּינוּ וְלִשְׁוֹנְנוּ רְנָה. וְדָאִי וְאֶז לֹא יִכְבֶּה בְּלִילָה נְרִיָּה, בְּגִין דְּטַעְמָא כִּי טוֹב
סַחְרָה. וּבִהָהוּא זְמַנָּא מִתְקַנָּא יְרוּשָׁלַם דְּאִיהִי לְבָא, הִיא הַלִּיב לְהִיב
הַמְזַבֵּחַ. יִכְבֶּיָה כְּחֻשְׁבֹן לְהִיב הַלִּיב. לֹא יִכְבֶּה בְּלִילָה נְרָה דְּאִיהִי גְלוּתָא, וְדָא
יְרוּשָׁלַם דְּאִיהִי לְבָא, וְאֲתַבְּנָאת עַל יְדֵי קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב
(תְּהִלִּים קמ"ז) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יְיָ.

בְּרַאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. בְּרִיית אִישׁ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אַבָּא רְזָא דְּבְרִית
אִמָּאִי שׁוּי עָרְלָה בְּמֵאנָא דְּעַפְרָא. אָמַר לוֹ בְּרִי יוּמָא חֲדָא שְׂכִילְנָא לְאַלְיָהוּ
שְׂאִילְנָא לֵה עָרְלָה אֲמָרִי תַקִּינוּ לֵה מֵאנָא בְּעַפְרָא. אָמַר לִי עָרְלָה וְדָאִי אִיהוּ
בֵּת זוּגָה דְּנַחֲשׁ הַקֻּדְמוּנִי, דְּגָרִים מִיתָא לְאָדָם וּלְכָל בְּרִין. וּבְגִינָה מִתְקַנִּין
מֵאנָא דְּעַפְרָא, וְהָהוּא עַפְרָא מְזוּנָא לְהָהוּא דְּאֲתָמַר בֵּה וְנַחֲשׁ עֶפְרָ לְחֻמוֹ,
וּבְדָא אֲתַפְרֵשׁ מִבְּרַ נֶשׁ. וְעֲלֵה אֲתָמַר (שְׁמוֹת כ') לֹא תִנְאַף לֹא תִיָּהֵב לֵה אֲתֵר
דְּאֲתַהֲנִי מִנָּה, אֶלָּא דִּיָּהֵיב לֵה מְזוּנָא לְבָר. וּבְגִין דָּא פְּלִיג לֹא תִין אִין, לֹא

תייב יה אַתְּרָא פְּרִיעָה נּוֹקְבָא דְסַמְאַל אוֹשִׁיד דְמָא, עָלֵה אַתְּמַר לֹא תִרְצַח, כְּלָבָא צְרִיךְ לְמִיָּהֵב לֵה דְמָא לְדָא עַפְרָא וּלְדָא דְמָא לְקִימָא בְּהוֹן (משלי כה) אִם רָעֵב שֶׁנֶּאֱדָה הָאֲכִילֵהוּ לַחֵם וְאִם צָמָא הִשְׁקֵהוּ מִיָּם. וְכֹלֵל לְבַר וּבְדָא שְׂזִיב מְנַהוֹן מְחַבּוּט הַקְּבֵר וּמְחַרְבָּא דְמִלְאַף הַמּוֹת. הַאי אִיהוּ לְחִיבָא. אָבֵל לְפִינוּנִיִּים הַאי דְמָא אַתְּחַשִּׁיב לֵה דְמָא דְקִרְבָּנָא. וְהַאי עַפְרָא אַתְּחַשִּׁיב לֵה עַפְרָא דְמִדְבָּחָא. הָדָא הוּא דְכִתִּיב (שמות כ) מִזִּבְחַ אֲדָמָה תִּעְשֶׂה לִּי וְגוֹי. וְאַתְּמַר בְּהוֹן לֹא תִבְנֶה אַתְּהוֹן גְּזִית. בְּגִין דְלֹא תִעְשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל, וְדָא דְנִדְהָ אוֹ שְׁפָחָה אוֹ גּוֹיָה אוֹ זֹנָה כִּי חֲרַבְדָּה הִנְפַתְתָּ עָלֶיהָ וְתַחֲלָלֶיהָ, כְּלוּמַר מְחַלֵּל שְׂבֵת לְצַדִּיקָא דְלִית בְּהוֹן זְהֻמָּא דְנַחֵשׁ אַתְּעֵבִיד בְּקִדְשָׁה וּבִרְכָה וַיַּחֲוֹד. בְּאַתְרַ דְּפְרִיעָה שְׂרִיא בְּהוֹ יָהּ. וּבְאַתְרַ דְּעֶרְלָה שְׂרִיא בְּהוֹ וָיָהּ. וְרָזָא דְמִלָּה מִי יַעֲלֶיהָ לְנִיּוֹ הַשְּׁמִימָיָה בְּסִיַת יְהוָה, כְּמוֹ מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה'. נִפְשׁוּ הַהוּא דְאַתְּמַר בְּהָ נִשְׁבַּע ה' בְּנִפְשׁוֹ. וְעָלֵה אַתְּמַר (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם. (אמ"י כְּתוּב בְּסֹדֵר הַהֲגוּת אֲשֶׁר בִּידֵי שְׂמַכָּאן וְאִילָךְ הֵם לִיקוּטִים)

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (ישעיה מג) כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו וְגוֹי. תָּא חֲזִי יְקָרָא דְמִלְכָּא עֲלָאָה כַּד בְּרָא כְּלָהוּ עֲלִמִין בְּרָזָא דְשִׁמְאָ קַדִּישָׁא, יְהֵב לֹון חִילָא לְאַנְהָגָא עֲלָמָא. וּבְרָא עֲלָמָא עֲלָאָה בְּרָזָא דִּיּוֹ"ד וְעֲלָמָא תַתְּאָה בְּרָזָא דְה"א. הָדָא הוּא דְכִתִּיב כִּי בְּהָ ה' צוּר עוֹלָמִים. וְאַתְּנַהֲגוּתָא דְהַאי עֲלָמָא תַתְּאָה אַחֲוִי בְּאַנְהָגוּתָה חִילָא דְאַתְיָהֵיב לֵה מְלַעֲלָא לְעוֹלָה.

אִי בַר נֶשׁ אַהֲנִי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּקִרְבָּנִין דְּצִלוּתָא. הֵכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַהֲנִי לֵה מְאָכְלִין זְהִירִין בְּהַהוּא עֲלָמָא, דְאַנּוֹן מְאָכְלִים דְּגוּפָא מְזוֹנָא דְלַעֲלָא, מְאָכְלִין לְנִשְׁמָתָא מְרִזִין דְּאוּרִיתָא. בַּר נֶשׁ דַּעֲבִי דִירָה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְלִשְׁכִינְתָּהּ וְלִחִילוּתֵיהּ בְּשֵׁבֶתוֹת. כְּמָא דְאַתְּמַר וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֵת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֵת לְדַרְתֶּם, לִישְׁנָא דְדִירָה. הֵכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תַקִּין לֵה דִירָה בְּהַהוּא עֲלָמָא וְלִכְל דְאַתְּנִין עִמָּה. דְכְּמָא דְבַר נֶשׁ עֲבִיד נִיחָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְלִשְׁכִינְתָּהּ בְּשֵׁבֶת, הֵכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד לֵה לְבַר נֶשׁ עִם בֵּת זֹוגָה בְּהַהוּא עֲלָמָא, אִיהוּ נְטִיר שְׁכִינְתָּא עִמָּה בְּשֵׁבֶת דְלֹא אַתְּחַלֵּל, הֵכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְטִיל לֵה לְבַר נֶשׁ עִם בֵּת זֹוגָה דְלֹא אַתְּחַלֵּל. בַּר נֶשׁ דְלֹא אֶפְרִיד בֵּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבֵין שְׁכִינְתָּהּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְטִיר לֵה לְבַר נֶשׁ עִם בֵּת זֹוגָה בְּהַהוּא עֲלָמָא, וְלִית רְשׁוֹ לְחוּיָא לְמַפְרַד בִּינֵיהוּ. וּבְכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא דְאוּקִיר בַּר נֶשׁ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִם בֵּת זֹוגָה בְּהַהוּא עֲלָמָא. וְהַאי אִיהוּ דְאַמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כִּי מְכַבְּדִי אֶכְבֵּד. בַּר נֶשׁ דְאַמְלִיךְ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל שְׁמִיא וְאַרְעָא וְאַרְבַּע סְטֵרִין בְּהַאי עֲלָמָא הֵכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶמְלִיךְ לֵה עַל שְׁמִיא וְאַרְעָא וְאַרְבַּע סְטֵרִין בְּהַהוּא עֲלָמָא. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בְּפִנֵּי עַצְמוֹ, וּבְהַהוּא עֲלָמָא אִיהוּ בַר נֶשׁ בְּדִיוֹקְנָא דְמֵאֲרָה דְכֹלֵלָא, וְהַאי אִיהוּ וַיְבָרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר דְרַקִיעַ. אִיהוּ זֹהֵר טָמִיר וְגִנִּיז וְדָא כְּתוּב. זֹהֵר בְּהִיר בְּשַׁחֲקִים דָּא חֲכַמִּיָּה זֹהֵר זְרִיק נִיצוּצִין וּמְבַהִיק כְּבָרַק לְעֵינֵין דָּא בִּינֵיָּהּ. זֹהֵר חֲנוּרֵי כְּזִיהָרָא דָּא גְדֻלָּיָהּ. זֹהֵר זֹהֵר סוּמְקָא בְּמֵאָדִים דָּא גְבוּרָיָהּ. זֹהֵר מְבַהִיק כְּלִיל חֲנוּר וְסוּמְקָא דָּא תַפְאָרָיָת. זֹהֵר זְרִיק כְּכּוֹכַב דָּא נְצִיחַ זֹהֵר כְּלִיל חֲנוּר וְסוּמְקָא דָּא הוֹי"ד. זֹהֵר

זְהִיר לְכָל עֵיבֵר כְּמֵאן דְּמִחָא בְּפִטִישׁ, וְזָרִיק שְׁבִיבִין לְכָל סְטָרִין, דָּא יְסוּד. וְכֻלָּם מְשַׁפִּיעִים לְמַלְכוּת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. רָאשֵׁי אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה כְּתָר חֲכָמָה חֲכָמִים. בֵּינָה נְבוֹנִים. חֶסֶד חֲסִידִים. גְּבוּרָה גְבוּרִים. מְאָרִי תוֹרָה תַּפְאֶרֶת. נְבִיאִים נְצַח. חוֹזִים הוֹד. צְדִיקִים יְסוּד. מְלָכוֹת מְלָכִים. וְעַל שְׁמָה אֲתַקְרִיאוּ יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים בִּי בִילְאִיו.

זה שייך לפרשת נח

וַיְבֹן נֹחַ מִזְבֵּחַ. (בראשית ח) מאי וַיְבֹן נֹחַ. אֵלָּא נֹחַ אִישׁ צְדִיק. וַיְבֹן מִזְבֵּחַ דָּא שְׁכִינְתָּא. בְּנִינָא דִילָּהּ בֵּין דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא. וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה. מְאִי בְּהֵמָה לְעֵלָּא וְעוֹף לְתַתָּא טְהוֹר. אֵלָּא בְּהֵמָה דָּא שׁוֹר עֲלָאָה דְּאֲקָרִי אָדָם עֲלָאָה דְּלַעֲלָא, דְּאֲתַמַּר בֵּהּ מְקָרִין מְפָרִיס. וְאוֹקְמוּהּ מְקָרִין כְּתִיב, קָרָן אַחַת הָיָה לָהּ בְּמִצְחָהּ. וְהָיָה אִיהוּ קָרָן הַיּוֹבֵל דְּמִנְהָ קָרָן פְּנֵי מוֹשֶׁה. שׁוֹר דָּא אִיהוּ פֶּר. פֶּר אִיהוּ דִּינָא עִם וְיִ אֲתַעְבִּיד פּוֹר רַחֲמֵי סְלִיחָה וְעַל שְׁמָה אֲקָרִי צוּם כְּפוֹר. מְאִי כִי בְּתוֹסַפֶּת פּוֹר. אֵלָּא דָּא כְּתָר מְלָכוֹת. תָּא חֲזִי לִית שְׁכִינְתָּא דְּלָא אֲתַעְבִּידת כְּתָרָא לְהֵיבָא דְּלַתְתָּא מְנָה. וּבְגִין דָּא שְׁכִינְתָּא עֲלָאָה אִיהִי כְּתָר מְלָכוֹת. וּמְלָכוֹת אֲתַקְרִיאַת צוּם דִּילָּהּ אִיהִי מְלָכוֹת. וּמְלָכוֹת אֲתַקְרִיאַת צוּם כְּפוֹר. מְסֻטָּא דְּאֲמָא עֲלָאָה אִיהִי צוּם אָבֵל מְסֻטָּא דְּעֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא אֲתַקְרִיאַת אוֹכֵל. לֶחֶם אֲבִירִים אָכַל אִישׁ. הָהוּא דְּאֲתַמַּר בֵּהּ ה' אִישׁ מְלַחֲמָה. וּמֵאן הֵכָּא אִישׁ אֵלָּא דָּא מִי פְּתוּחָה מְלָגָא דְּבֵה אָכְלוּ אֶת הַמֶּן מִי שָׁנָה. אָבֵל סְ אִיהִי עֲלָמָא דְּאֲתִי, לִית בֵּה אָכִילָהּ וּשְׁתִּיָּה, וְכָל סְפִירָן אֲתַקְרִיאֵי צוּמוֹת בֵּה. וּבְגִין דָּא קְרַבְנִין דְּמִתְעַכְלִין דְּאֲנוּן צְלוּתִין וּבְעוּתִין אִיהִי שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה. וְהָהוּא דְּאֲתַהֲנִי מְנָה דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא, אֲרַח כָּל רִיחִין דְּקְרַבְנִין וְקָרִיב לוֹן לְגַבִּי אָבָא וְאֲמָא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב (בראשית ח) וַיִּרַח ה' אֶת רִיחַ הַנְּיָחוֹחַ, לֹא כְּתִיב אֵלָּא אֶת רִיחַ הַנְּיָחוֹחַ דָּא אִיהִי. שׁוֹשְׁנָה רִיחָא טְבָא לְגַבִּי אָבָא וְאֲמָא. שׁוֹשְׁנָה וְדָאִי בְּחִמְשׁ עֲלִין אִיהִי ה'. אָבֵל רִיחָא דִּילָּהּ וְיִ דְּאִיהוּ רִיחָא לָא שְׂרִיא בֵּה עַד דְּאֲתַפְתַּחַת לְסַלְקָא מְנָה רִיחָא טְבָא. כְּדִּי יִשְׂרָאֵל פְּתַחֲחִין בְּתִיּוּבְתָא שׁוֹשְׁנָה אֲתַפְתַּחַת לְגַבִּי בְּעֵלָּה דְּאִיהוּ רִיחַ דִּילָּהּ, וְהָהוּא רִיחָא סְלִיק לְגַבִּי אָבָא וְאֲמָא דְּאֲנוּן יְיָ, וַיִּרַח ה' אֶת רִיחַ. (שם) וַיֹּאמֶר ה' אֵל לִבּוֹ. וַיֹּאמֶר ה' דָּא אָבָא. אֵל לִבּוֹ דָּא אֲמָא דְּאֲתַמַּר בֵּה יָב מְבִין. דְּבִזְמָנָא דִּישְׂרָאֵל אֲנוּן חֲטָאָן לְאַבוּהוֹן דִּי בְּשִׁמְיָא בְּקְרַבְנִין דְּצְלוּתָא, כְּמַד"א (במדבר כח) דְּמַהֲנִין יִשְׂרָאֵל לְאַבוּהוֹן דִּי בְּשִׁמְיָא בְּקְרַבְנִין דְּצְלוּתָא, מִיָּד שְׁמֹן וּקְטֹרֶת צוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲמַרְתָּ לָהֶם אֶת קְרַבְנֵי לַחֲמֵי וְגו'. מִיָּד שְׁמֹן וּקְטֹרֶת יִשְׁמַח לָב. וְגַרְמִין בְּהָהוּא רִיחָא לְאַרְקָא מְשַׁחָא וּנְבִיעוּ מְלַעֲלָא בְּשְׁכִינְתָּהּ הָדָא הוּא דְּכְתִיב (שיר א) לְרִיחַ שְׁמֵנֶיךָ טוֹבִים שְׁמֹן תּוֹרֶק שְׁמֵךְ עַל כֹּן עֲלָמוֹת אֲהַבּוּךָ. מְאִי עֲלָמוֹת. ח"י עֲלָמִין דְּכְלִילָן בְּח"י עֲלָמִין דְּאֲתַמַּר בְּהוֹן רְכָב

אֱלֹהִים רַבּוֹתִים אֵלַי שְׁנֵאן "אֲדַהֲכִי הָא סָבָא אֲזַדְמֵן לְגַבְהָ פְתַח וְאָמַר מֵאֵי רְכִיב. אָמַר לוֹ ר' אִיהוּ חֲכָמָה רֵאשִׁית חֲכָמָה. בִּי בִינָה כִי פְתַר עֲלָאָה. אֲנֹן רְכִיב לְהַהוּא טָמִיר וְגַנִּיז דְרְכִיב עֲלֵיהּ. וְאֵלִין תְּלַת סְפִירָן אֲנֹן רְכִיבִין עַל חִיֵּי עֲלָמִין דְאֲנֹן תְּשַׁע נְקֻדּוֹת כְּפֹלוֹת וְאֲנֹן אָדָם עֲלָאָה טָמִיר וְגַנִּיז בְּטַעְמֵי דְאָדָם דְלִתְתָא דְאֲנֹן תְּשַׁע נְקֻדּוֹת, אֲנֹן חִיֵּי עֲלָמִין דְשֵׁט בְּהוּ עֲלַת הָעֲלוֹת, דְאִיהוּ אָדָם תְּלִיתָאָה דְלֵא אֲתַגְלִיא בְּאוֹרִיתָא וְשֵׁט בְּהוּ וְאֲנֹן מְרַכְבָּה לָהּ. וְהֵאֵי חִיֵּי בְּאֵן סְלִיק בּוֹרִי'ח. וּבְגִינָה אֲתַמַּר וְיָרַח ה' אֶת רֵיחַ הַנִּיחַח. וְכַד יִשְׂרָאֵל סָלְקִין בְּרַפְאֵן בְּצִלוֹתֵין לְגַבְהָ פְדָקָא יְאוּת, מִיַּד אֲתַהֲנִי מִתַּמְּוֹן. מַה פְּתִיב וַיֹּאמֶר ה' אֵל לְבֹו. עַכ"מ.

זה שייך לפרשת שלח לך

תקונים

וְהַמְשַׁכִּילִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּפֹכֻכִּים לְעוֹלָם וָעֵד. פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר בְּטָרְס אֲצַרְף בְּבִטּוֹן יְדַעְתִּיךָ הֲדָא הוּא דְכְּתִיב אֲשֶׁר קָדַשׁ יָדִיד מְבִטּוֹן. בְּטָרְס אֲצַרְף דָּא רוּחַ דִּיצִירָה. וּבְטָרְס תַּצָּא מְרַחֵס דָּא נֶפֶשׁ דַּעֲשִׂיָה. נְבִיא לְגוּיִם נִתְתִּיף דָּא נִשְׁמַתָּא. דְקָדָם דִּיִּיתִי לְעֵלְמָא בְּר נֶשׂ אֲשֶׁתְּמוֹדַע לְרוּחָהּ וְנִשְׁמַתָּהּ וְגוֹיָה דְמִתְחַבְּרָן לְעֵלְא. וּבְגִין דָּא וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם, דָּא נִשְׁמַתָּא דְאִיהִי אֵב לְרוּחָא וְנִפְשָׁא וְרָם לְגוֹפָא. וְעַל אֵלִין רוּחָא וְנִפְשָׁא וְגוֹפָא עֲלִיהוּ אֲתַמַּר הוּן כָּל אֵלָהּ יַפְעַל אֵל וְגוֹי נִשְׁמַתָּא, דָּא גּוּף פְּלוּנִי. לָךְ לָךְ מֵאַרְצָךְ דָּא שְׁנוּי מְקוּם. וּמִמּוֹלְדֶתְךָ דָּא שְׁנוּי הַשָּׁם. וּמִבֵּית אָבִיךָ דָּא שְׁנוּי מַעֲשָׂה. שְׁנוּי מְקוּם דָּא גְלַגּוּלָא קְדַמְאָה, דְאֲתַעְקַר מֵאַתְרָהּ וְאֲתַנְטַע בְּגוֹפָא אַחְרָא. וּמֵאֵן גְּרִים לָהּ הֵאֵי בְּגִין דְאֲעַקַר אַרְעָא קְדִישָׁא מֵאַתְרָהּ דְּהִיא שְׁכִינְתָּא. כַּמִּיד וּבִפְשָׁעְכֶם שִׁלַּח אֶמְכֶם. וּמִמּוֹלְדֶתְךָ הֲכָא רָזָא וּמּוֹלְדֶתְךָ אֲשֶׁר הוֹלְדֶת אַחֲרִים לָךְ יִהְיוּ וְבוֹ יִקְרְאוּ בְּנַחֲלָתֶם. בְּגִין דְלֵא יִפְרַת שֵׁם הַמֵּת יִקְרָא עַל שֵׁם אַחִיו. וְדָא שְׁנוּי הַשָּׁם. וּמֵאֵן גְּרִים דָּא בְּגִין דְאֲעַקַר אֵילָנָא דְאִיהוּ עֵץ הַגֵּן מֵאַתְרָהּ, הֲכִי אֲתַעְקַר מִנָּה וְאֲתַקְרִי עַקַר בְּלֵא בּוֹ, עַל שֵׁם דְעַקִּיר אִיהוּ ו' י' כְּלִיל שֵׁית סְטָרִין מֵאַתְרָהּ. וּמִבֵּית אָבִיךָ דָּא שְׁנוּי מַעֲשָׂה. וּמֵאֵן גְּרִים לָהּ הֵאֵי בְּגִין דְחַב בְּמַעֲשָׂה, דְאִיהִי אֶמָא עֲלָאָה מַעֲשָׂה בְּרֵאשִׁית, דְתַמְּוֹן מִחֲשָׁבָה גְנִיזָא דְלִית עֲשִׂיָה בְּלֵא מִחֲשָׁבָה. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב כְּלָם בְּחֲכָמָה עֲשִׂית. אֵל הָאֲרָץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ, דָּא גּוֹלְפָא. כְּפֹיִם דְאִיהוּ מְחִיב בְּחוּבִין, הֲכִי אֲתַנְטַע בְּהָ וְאֲתַרְכִּיב עַד דְאֲחֻזַר מַה דְאֲעַקִּיר לְאַתְרָהּ. קָם עִמּוּדָא בְּתַר טוּלָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, רַבִּי רַבִּי רָזָא דָּא רָזָא אַחְרָא עֲלָאָה אֵית בְּגַלְגּוּלָא לְעֵלְא בְּדַרְגִין עֲלָאִין. וְדָא אִיהוּ וַיֹּאמֶר יי אֵל אַבְרָם. דָּא אִיהוּ דְאֲתַמַּר בְּהָ הֲלֵא אֵב אַחַד לְכַלְנוּ. וּמֵאֵן אָמַר לוֹ הַהוּא רָם דַּעֲלָה דְאִיהוּ רָם עַל כָּל גְּבוּהִים. וּמַה אָמַר לוֹ לָךְ תִּרְוִן תִּירוּכִין אֲנֹן יי יי מִן אֵת ו' מִתַּמְּוֹן

תְּרִיף לָהּ, הֵהוּא רָם עַל כָּל רָמִים, דְּאִיהוּ עֵלְת עַל כָּל עֲלָאִין. וְלֶאֱוֹן שְׁלַח לָהּ, אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָרְצָךְ, דָּא שְׂכִינְתָּא תַּתְּאָה. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן אִי הָכִי מַאי מֵאָרְצָךְ וּמְמוֹלְדְּתָךְ. אָמַר לוֹ רַבִּי רַבִּי תַּלְתְּ אֲלֵפִין אֲנוּן מִתַּלְתְּ שְׁמָהוּן דְּאֲנוּן אֶהֱיִי אֶהֱיִי אֶהֱיִי דְּאֶתְמַר לְמֹשֶׁה עֲלֵיהוּ דְּאִיהוּ דִּיֻּקְנָא דְּהָהוּא וְיַעֲלָא. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה. אֶהְיֶה שְׁלַחְנִי אֲלֵיכֶם. הָכָא אֶתְרַמִּיז דְּאֶתְתְּרַךְ מִתַּלְתְּ אֲלֵין, דְּאֲנוּן תַּלְתְּ עֲלֵמִין דְּאֶתְמַר בְּהוּן מֵאָרְצָךְ וּמְמוֹלְדְּתָךְ וּמִפִּית אַבִּיךָ (בראשית). וְדָא אִיהִי אִמָּא עֲלָא דְּאִיהִי כְּתֵר אִם כָּל חִי. דָּאֵת וְיַ בְּמַעְהָ אִיהִי אֶ בְּכַתֵּר עֲלָא. וְאֵ תַנְיָנָא בְּבִינָא וְאִיהִי אֲלֵין תְּלִיתָא בְּאֲמַצְעֵיתָא דָּאֵת וְיַ. וְרִזָּא דְּמַלְהָ יוּ"ד הִיא וְאִ"ו הִיא וְאִיהִי כְּתֵר מַלְכוּת. אֶל הָאָרֶץ דָּא שְׂכִינְתָּא תַּתְּאָה דְּכֻלְיָן בְּהָ כְּלָהוּ. וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גְדוֹל וְאֶבְרַכְךָ מִסְטָרָא דָּא עֲלָא. וְאֶגְדְּלָהּ שְׁמַךְ מִסְטָרָא דָּא תַנְיָנָא. וְהִיא בְּרַכָּה מִסְטָרָא דָּא תְּלִיתָא.

וְיַהִי רַעַב בְּאָרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיִמָה, דַּע כִּי לְבָא אִיהוּ דִּינִירָא דְּנִשְׁמַתָּא וְאִיהוּ שְׁבַעָה שְׁנַאֲמַר אָרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכָּנוֹת תֹּאכַל בְּהָ לָחֶם לֹא תַחְסֹר כָּל בְּהָ. וְכֹד נַחְתָּא נִשְׁמַתָּא לְטָחוּל דְּאִיהוּ רַעַב, בְּגִין דְּכָבֵר לֹא יְהִיב לָהּ מִדְּמָא אֲלָא שְׁיִוְרִין בִּישׁוּן דִּילָהּ וּבְגִין דָּא (בראשית יב) כִּי כָבֵד הָרַעַב בְּאָרֶץ. בְּהָהוּא זְמַנָּא דְּנַחְתַּת תַּמָּן נִשְׁמַתָּא דְּחִילַת מִתַּמָּן, שְׁנַאֲמַר וְיַהִי כְּאֲשֶׁר הִקְרִיב לְבָא מִצְרַיִמָה, קִדְּם דְּאֶתְקָרַב תַּמָּן נִשְׁמַתָּא. וַיֹּאמֶר אֶל שָׂרָה אִשְׁתּוֹ, דָּא גּוֹיָפָא וּמָה אָמַר לָהּ הִנֵּה נָא יַדְעַתִּי כִּי אִשָּׁה יִפְתַּ מְרָאָה אַתְּ. אַתְּ שְׁפִירָא בְּזָכוֹן. וּבְגִינְךָ אֲנָא דְּחִיל דְּקֻטְלִין לִי בְּגִינְךָ, דְּצוּפָה רָשַׁע לְצַדִּיק, וּבְגִין דָּא עָרוּם רָאָה רַעָה וְנִסְתֵּר. דְּזַכָּאָה דְּאֶשְׁתַּכַּח בֵּין חֵיבִיא אֶתְפֹּס בִּינֵיהוּ. וּבְגִין דָּא וְהִיא כִּי יֵרָאוּ אוֹתָךְ הַמִּצְרַיִם, וְרִזָּא דָּא כָּל הַבָּן הַיְלוּד. וּבְגִין דָּא וְהָרְגוּ אוֹתִי וְאוֹתָךְ יַחִיו. אֲלָא אֲמַרִי נָא אַחְתִּי אַתְּ. הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב אָמַר לְחַכְמָה אַחְתִּי אַתְּ. לְמַעַן יִיטַב לִי בְּעַבְדוֹךָ, בְּהִאי עֲלָמָא. וְהִתְהַ נְפִשִׁי בְּגִלְדָּךְ לְעֲלָמָא דָּאֵתִי:

אֲדַהְכִי הָא עֲמוּדָא דְּנְהוּרָא דְּאֶתְחַזֵּיא בְּטוּלִי דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן וְאִ"ל. רַבִּי רַבִּי הָכָא רִזָּא וְלֹא צְרִיךְ לְאֶתְכַפֵּסָא. בְּגִין מְאִרִי חוּבִין אַחְזִי קְדַמְיָהוּ מְאִרִי דְּעוּתְרָא דְּלֹא קֻטְלִין לָהּ עַל מְמוֹנָה. וּמַאי מְמוֹנָא דִּילָהּ בֵּית וְהוּן נַחְלַת אָבוֹת וְגו'. וְדָא בֵּית עֵין דְּאֶתְמַר בְּהָ כְּסוּת עֵינַיִם דְּצְרִיךְ לְאֶתְכַפֵּסָא בִּינֵי חֵיבִיא, בְּגִין הֵהוּא אוֹר דְּנְהִיר בְּהָ, דְּאִיהוּ בְּעֵלָה דְּאִיהוּ רִזָּ צְרִיךְ לְכַסָּאָה לָהּ מִבִּינֵיהוּ דְּלֹא אֶתְפֹּס עֲלָהּ. בְּגִין דְּחִשׁוּכָא דְּאִיהוּ נַחֲשׁ הַקְדַּמּוֹנִי מְקַנָּא עַל נְהוּרָא דְּאִיהוּ אוֹר הַגְּנוּז, דְּאֶתְמַר בְּהָ וְתֵרָא אֶתּוּ כִּי טוֹב הוּא וְתַצְפְּנָהוּ (שְׁמוֹת). וְהָכִי מֵאֵן דְּאֶתְגְּלִי לָהּ אוֹר דְּאִיהוּ רִזָּ בֵּין חֵיבִיא. צְרִיךְ לְכַסָּאָה לָהּ עַד דְּיִיתוֹן צַדִּיקָא לְאֶנְהָרָא בִּינֵיהוּ. הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב אוֹר זָרַע לְצַדִּיק. וְאִי לֹא טָמִיר לָהּ מַה כְּתִיב (בראשית יב) וְיַהִי כְּבָא אַבְרָם מִצְרַיִמָה, וְיַהֲלִלוּ אֶתְהָ אֶל פְּרָעָה וְתַקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פְּרָעָה:

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר וַיִּלְבְּנִי עֲלָמָא דְּאֲנוּן אֲטִימִין לְבָא וְסַתִּימִין עֵינִין. דְּהָא כְּמָה רִזָּין סַתִּימִין אִיתַּ בְּאוּרִיתָא וְלֹא מְשַׁגְּיַחִין בְּהוּן. דְּלֹא בְּעָאן אֲלָא לְמִיכַל תְּבוּן דְּאוּרִיתָא, דְּאִיהוּ פֶּשֶׁט לְבוּשָׁא דְּאוּרִיתָא, וְלֹא טַעְמִין מִן מַחָא מְלָגָאוּ. תָּא חֲזִי אִיתַ נִשְׁמַתָּא דְּאִיהוּ גּוֹפָא לְנִשְׁמַתָּא. וְאִיתַ נִשְׁמַתָּא

לְנִשְׁמָתָא. וְאִית נִשְׁמָתָא דְכוּרָא דְאִתְקְרִיאת אַבְרָם. וְאִית נִשְׁמָתָא נְוִקְבָא דְאִתְקְרִיאת שְׂרִי. וְאִף עַל גַּב דְאִתְקְרִיאת דְכוּרָא, הָאִי נִשְׁמָתָא אַבְרָם בְּלֵא ה' טַפַּל אִיהוּ לְנִשְׁמָתָא דְאִיהִי שְׂרִי נְוִקְבָא, דְתַמְנָן י' אוּ לְשָׂרָה דְתַמְנָן ה'. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהּ מְאֲרִי מִתְנִיתִין דְטַפַּל הוּוּ אַבְרָם לְשָׂרָה בְּנִבּוּאָה, בְּגִין דְאִיהִי זְכָתָה לְתַרְוִן אֲתָנּוּ, י' בְּקִדְמִיתָא שְׂרִי וּלְבִסוּף שָׂרָה בְּה'. כִּד הוּוּ בְיוֹ"ד הוּוּ יְחִידָא. וְכִד זְכָתָה בְּה' אִתְקְרִיאת אִימָא. וְכִד הוּוּ יְחִיד' בְּיוֹ"ד עָלָה אֲתַמַּר שְׂמֵרְנִי כְּאִישׁוֹן בֵּת עֵין. וּפְרַעָה דְאִיהוּ דִּיּוֹקְנָא דְנַחֲשׁ חִיבָא, כְּתַר דְשִׁבְחוּהָ כְּתִיב וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פְּרַעָה. וְדָא רְמִיז לְגְלוּתָא דְמַצְרַיִם דְגְלָתָא שְׂכִינָה בְּמַצְרַיִם. וְנַחֲשׁ בְּעָא לְקַרְבִּי לָהּ. מַה כְּתִיב וְהִזְר הַקָּרֵב יוּמַת. וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרַעָה. וְדָא רְמִיז לְמַחְאָן דְמַחְאָן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ לְפְרַעָה וּלְמַצְרַיִם וּלְמַמְנָן דִּילְהוֹן. וּמַה כְּתִיב וְעַתָּה הִנֵּה אֲשַׁתְּךָ קַח וְלֵךְ. כְּגוֹנָא דְפְרַעָה בְּמַצְרַיִם דְאָמַר לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל שְׁלַח מֵעַל פְּנֵי וַיֵּצֵאוּ. וְהָאִי אִיהִי אַבְטָחוּתָא לְיִשְׂרָאֵל וּלְשְׂכִינְתָּא בְּגְלוּתָא בְּתַרְאָה. מִיָּד דְיִבְעוּן אַמִּין פְּלַחִי כּוֹכְבֵיָא דְעֵלְמָא לְקַרְבָּא לְגַבְהָ וּלְדַחְקָא לָהּ, אַגְרָא דְכֻלָּה דְוַחְקָא. כְּתִיב וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרַעָה. מִיָּד וּבְאֱלֹהֵיהֶם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. דְעַל שְׂכִינְתָּא אֲתַמַּר אֲנִי ה' הוּוּ שְׁמִי וְכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֲתָנּוּ. וְהִזְר הַקָּרֵב לְגַבְהָ יוּמַת. וְכַמְּה דְפְרַעָה קְדַמָּא אֲמַר הִנֵּה אֲשַׁתְּךָ קַח וְלֵךְ, הַכִּי אֲמַר פְּרַעָה קוּמוּ צְאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי, וְכִד עֲתִידִין עֲמַמִּין דְעֵלְמָא לְמִימַר לְיִשְׂרָאֵל קוּמוּ צְאוּ, פּוּקוּ מִבֵּינֵנָא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ לֹא אֲפִיק לֹון מִבֵּינֵיהוּ עַד דְנָטִיל מִמְנָה. וְכַמְּה דְאֲתַמַּר וַיֵּצֵאוּ עֲלִיו פְּרַעָה אֲנָשִׁים וַיִּשְׁלַחוּ אוֹתוֹ וְאֶת אֲשֶׁתוֹ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ. כְּגוֹנָא דָּא בְּגְלוּתָא בְּתַרְאָה הָדָא הוּוּ דְכְּתִיב וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אַחֵיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לָהּ וְגו'. אֲדַהַכִּי הָא אֱלִיהוּ אֲזַדְמָן לְגַבְהָ וְאָמַר רַבִּי רַבִּי וְדָאִי כְּגוֹנָא דָּא אִיהוּ בְנִשְׁמָתָא (דָּא אִיהִי נִשְׁמָתָא) אִיהִי מְסֻטְרָא דְשְׂכִינְתָּא. וַיֵּצֵר הָרַע בְּעֵי לְקַרְבָּא לְגַבְהָ וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ מְחִי לָהּ בְּכַמְּה מְכַתְּשִׁין, כְּגוֹנָא דְמַחְאָ לְפְרַעָה עַל דְבַר שְׂרִי אֲשֶׁת אַבְרָם. וּבְהַהוּא זְמַנָּא נְחִית סַמְאֵל וְכָל חֵילָיו לְהַהִיא נִשְׁמָתָא, וְנָטִיר לָהּ עַד דְאִתְקְרִיבַת לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ. וְהַכִּי כְּגוֹנָא דָּא כָּל בַּר נֶשׁ דְבַעֵי לְקַרְבָּא לְצַדִּיק לְאוֹזְפָא לָהּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ מְחִי לָהּ בְּכַמְּה מְכַתְּשִׁין לְאַנְזָקָא עַד דִּיתְחַזֵּר לְשַׁעְבוּדָהּ. וּבְגִין דָּא אֲמַרְהָ אֲנִתוֹ לְהַמָּן חִיבָא (אֲסַתֵּר ו) אִם מְזַרְעֵ הֵיְהוּדִים מְרַדְכִי לֹא תוּכַל לוֹ כִּי נְפֹול תִּפֹּל לְפָנָיו. אֲבָל נִשְׁמָתָא דְלָאוּ אִיהוּ מְסֻטְרָא דְרוּחָא דְקְדֻשָׁא, אִית לָהּ לְאַסְתְּמָרָא, דְאִית לָהּ רְשׁוּ לְמַקְטַרְגָּא עָלָהּ, וְעָרוּם רָאָה רָעָה וְנִסְתַּר.

וַיַּעַל אַבְרָם מִמַּצְרַיִם מֵאִי וַיַּעַל אַבְרָם מִמַּצְרַיִם. אָמַר לוֹ אֱלִיהוּ וְדָאִי בְּזַמְנָא דְנִשְׁמָתָא אֲשֶׁתְּזִיבָה מִהַהוּא מְמַנָּא בִּישָׂא, דְאִיהוּ אֵל אַחַר מְלָךְ מַצְרַיִם מְלָכָא דְאֲנוּן צוּרְרִים דְדַחְקִין לְנִשְׁמָתִין, וְאֲנוּן מְלָאכִי חַבְלָה מְזִיקִין כְּמָא דְאוּקְמוּהּ מְאֲרִי מִתְנִיתִין, נִשְׁמָתִין דְרְשִׁיעֵיָא הוּוּ הוּוּ הַמְזִיקִין בְּעוֹלָם. מַה כְּתִיב בְּמֵאֲרִי נִשְׁמָתָא וַיַּעַל אַבְרָם מִמַּצְרַיִם. אֲסַתְּלַק עָלֵיהוּ בְּתַקְפָּא סְגִי הוּוּ וְנִשְׁמָתָהּ וְכָל דִּילָהּ. וְאַפְלוּ לוֹט עָמָה דְאִיהוּ שֶׁר מְסֻטְרָא דִּימִינָא, דְלָאוּ כָּל שִׁירִין שׁוּן, דְאִית שְׂדִין דְאֲנוּן כְּגוֹנָא דְמְלָאכִין קְדִישִׁין, דִּינְדַעִין מַה דְהוּוּ וּמַה דְעַתִּיד לְמַהוּי. וְעַל הָאִי שְׂד אֲמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ אַעֲשֶׂה לוֹ עֶזֶר. אִם זְכָה עֶזֶר. וְאִם לֹאוּ אִיהוּ כְּנִגְדוּ שְׂד. הָדָא הוּוּ דְכְּתִיב (בְּרַאשִׁית יג) וְלֹא נִשָּׂא אוֹתָם הָאֲרָץ לְשֶׁבֶת יְחִידִיו. וְעוֹד אִי זְכָה בַּר נֶשׁ אִיהוּ עֶזֶר, אִימְתִי בְלִיל שֶׁבֶת דְאוֹזְפִין תַּקִּין מְלָאכִין לְבַר נֶשׁ, דָּא יֵצֵר הַטוֹב וְדָא

יִצַר הָרַע. אִי זָכָה יִצַר הַטּוֹב מְבָרָךְ לְבַעַל הַבַּיִת וּלְאַנְתָּתָהּ וְכָל דְּיָלָהּ, וַיִּצַר הָרַע אִיהוּ עוֹזֵר לָהּ בְּעַל כְּרַחֲמָהּ וְעוֹנָה אָמוֹן. וְאִי לֹאוּ אִיהוּ כְּנֻגְדוֹ, וְלִיט לָהּ וּלְכָל דְּיָלָהּ. וּבְגִין דָּא אֲתַקְרִי לוּט דְּאִיתִי לוּטִין עַל הַהוּא בְּרַ נֶשׁ וְעַל בֵּיתָהּ, וְאִיהוּ אֲעִיל קֶטְטָה בְּבֵיתָהּ. הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיְהִי רִיב בֵּין רוּעֵי מְקַנְהָ אַבְרָם וּבֵין רוּעֵי מְקַנְהָ לוּט. וּבְהַהוּא זְמַנָּא (בראשית יג) וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל לוּט אַל נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ וְגו' כִּי אֲנָשִׁים אַחִים אֲנַחְנוּ. מִסְטָרָא דְאִיהִי גּוֹפָא וּמָה אָמַר לוֹ הֲלֹא כָּל הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ (ש). וּבְגִין דָּא אָמְרוּ מְאָרִי מִתְנִיתִין אִם רְאִיתָ שְׂיִצַר הָרַע מִתְגַּבֵּר עָלֶיךָ הוֹלִיכֵהוּ לְבֵית הַמְּדַרְשׁ. אִם אָבֹן הוּא נְמוּחַ וְאִם בְּרִזָּל מִתְפּוֹצֵץ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְאַלְיָהוּ דָּא יְנוּקֵי יַדְעֵי לָהּ. אָמַר לָהּ רַבִּי רַבִּי, וְדָאֵי הָכִי הוּא, אָבֵל רִזָּא דְמַלִּי דְפָרְשָׁתָא דָּא, לֹאוּ אַנּוּן לְגַלְתָּהּ הָכִי אֲלֵא בֵּינִי וּבֵינֶיךָ:

פְּתַח וְאָמַר (בראשית יב) וַיְהִי רָעַב בְּאָרֶץ. מֵאִי רָעַב הָכָא. אֲלֵא וְדָאֵי כֹר אֲסַתְלַק נְבִיעוּ מֵאֲרַעָא דְשְׁכִינְתָּא, מִיַּד כְּתִיב וַיְהִי רָעַב בְּאָרֶץ (ש). וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצֻּרֵימָה, נְחִית קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדִירָא בֵּין סְטָרִין בִּישִׁין אֲלִין, בְּגִין זְרַעָא דְיָלָה לְמַהוּי נְטִיר בֵּינֵיהוּ. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן רַבִּי רַבִּי וְהָא כְּתִיב בְּשְׁכִינְתָּא אָרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכָּנוֹת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. אָמַר לוֹ וְדָאֵי הָכִי הוּא. דְּבִזְמַנָּא דְיִשְׂרָאֵל נְטִרִין אוֹת בְּרִית, אֲתַמְלִיאַת כָּל טוֹב וְלֹא חֶסֶר מְנָה, וְאֲתַמְר בָּהּ וַתִּרְאֶה הַיְבֻשָּׁה. וּבְהַהוּא זְמַנָּא אִי לֹא נְחִית קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנִטְרֵי לָהּ, אִית רְשׁוּת לְסְטָרִין אַחְרָנִין לְקַרְבָּא תַּמּוֹן. וְהַהוּא דְגָרִים דָּא אִית רְשׁוּת לְמִקְטָרְגָא לְקֶטְלָא לָהּ. בְּגִין דָּא אָמַר לָהּ וְהִיָּה כִּי יִרְאוּ אוֹתְךָ הַמְצָרִים וְגו' (ש). וְעַל דָּא אָמְרִי נָא אַחְתִּי אַתְּ (ש) לֹא תִשְׁתַּמּוֹדַע בֵּינֵיהוּ. וְאִי תִימָא מָה חֵב אַבְרָם. אֲלֵא חוּבָה דְיָלָה קֳדָם דְאִיתִי לְעַלְמָא, הָוָה בָּאוֹת ה' בְּחֶסֶר וְנָא דְיָלָה תַּמּוֹן הָוָה. וּבְגִין דָּא הָוָה אֲתַקְרִי אַבְרָם בְּלֹא ה' עַד דְזָכָה לָהּ וּבָהּ אֲשַׁתְלִים בְּכָל אַבְרוּהִי. וּבְגִין יוֹד דְהָוָה בְּשָׂרֵי אָמַר אָמְרִי נָא אַחְתִּי אַתְּ לְאַגְנָא. לְמַעַן יִיטֵב לִי בְעַבְוֹרְךָ (ש) בַּת יַחֲדָאָה. וְאֲתַמְר בָּהּ אָבֹן מְאָסוּ הַבּוֹנִים. יִיטֵב לִי מִסְטָרָא דְטוֹב. וְחִיתָה נְפִשִׁי מִסְטָרָא דְחִי עֲלָמִין. בְּגִיָּה דְתַרִין דְרָגִין אֲלִין תַּבְנָא בְּהוֹן עַמּוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא וְצָדִיק:

וַיְהִי חַיִּי שָׂרָה וְגו'. פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר דְמִיכִין דְחַבְרוֹן קוּמוּ. וַיְהִי חַיִּי שָׂרָה, מָאן שָׂרָה הָכָא. דָּא שְׁכִינְתָּא עֲלָאָה. בְּגִין דְשָׂרָה דְלִתְתָא בְּצָדִיק וַיְבָרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ. הָכִי צְדָקָת דָּא אֲתַבְרִיאַת בְּדִיוֹקְנָה דְשְׁכִינְתָּא. וַיְהִי חַיִּי שָׂרָה דָּא שְׁכִינְתָּא. וּמֵאִי נִיהוּ חַיִּים דְיָלָה יִיָּה וְדָא הַהוּא שְׁכִינָה. שְׁכֹן יִיָּה, וְהֵאִי אִיהוּ חַיִּים דְנִשְׁמַתָּא הָדָא הוּא דְכָתִיב כָּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלַל יְיָ. וְהֵאִי ה' בְּאִית בִּישׁ צ'. עַם יִי סְלִיק לְקִי. וְאַנּוּן מְאָה בְּרַפְאָן דְחִיב בְּרַ נֶשׁ לְאַרְקָא בְּכָל יוּמָא לְשְׁכִינְתָּא וְדָא אִיהוּ מְאָה שְׁנָה. וְעֲלִיהוּ מְנִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַר נֶשׁ מָה ה' אֱלֹהֵיךָ שׁוֹאֵל מְעַמּוֹךָ, אִית מִיָּה אֲלֵא מֵאִיָּה. וְעֲשָׂרִים שְׁנָה וְשִׁבְעֵי שָׁנִים אֲלִין עֶשֶׂר אָמִירָן וְעֶשֶׂר דְּבָרוֹת וְשִׁבְעֵי יוּמִין קַדְמָאִין דְעוּבְדָא דְבְּרָאשִׁית וְשִׁשְׁתִּי יְמֵי הַמְעֻשָּׂה וְיוֹם הַשְּׁבִת דְאִיהוּ וַיְכַלּוּ כָּלֵלָא דְכֻלְהוּ. וְלְקַבְלֵיהוּ אֲתִיְהִיבַת אוּרִיתָא בְּעֶשְׂרִים וְשִׁבְעֵי אֲתַנּוּ, כִּיב דְאוּרִיתָא וְחַמֵּשׁ דְאַנּוּן מְנַצְפִּיךָ דְצוּפִין אָמְרוּם. וְאִם חִיּוּ עֲבָרִין עֲלִיהוּ יִשְׂרָאֵל מִתְבַּדְרִין לְאַרְבַּע סְטָרִין, וְשְׁכִינְתָּא גְלַתָּא עֲמַהוֹן הָדָא הוּא דְכָתִיב וַתִּמַּת שָׂרָה. מִיתָה דְיָלָה דְאֲסַתְלַק יְיָ מְנָה וְאֲשַׁתְּאֲרַת כִּיִּס חֶסֶר.

ובגין דא ויאמר כי יד על כ׳ס י׳ה. בקרית ארבע אליו ד׳ סטרין דאתבדרת
 עם ישראל ובגין דא תקינו בצלותא וקבצנו יחד מארבע פנפות הארץ.
 דגלותא איהי מיתה לשכינתא ולכל ישראל בנהא. ועוד ותמת שרה
 בקרית ארבע, אליו תהו ובהו וחשד ותהום דאיהי אתלבישת בארעא
 דאתמר בה והארץ היתה תהו וגו׳ (ש). משפנא צדיק דלית בה נביעו
 דאורייתא. מארבע חינו דילה דאנון ארבע חיות הפסא, גלו בארבע יסודין
 אלו דאנון תהו קו ירק, קלפה ירקה דאגוזא. בהו גון חור קלפה תנינא,
 וחשד קלפה תליתאה דאגוזא דאיהו אש מתלקחת. תהום חלל דאגוזא
 דתמן מחא דאיהי שכינתא פרסא יקרא וארבע חינו דילה. דהכי אתפלג
 מחא דאגוזא לארבע סטרין דעליהו קימא מחא. ואליו אנון לקבל ארבע
 רהיטי מחא דבר נש עור ובשר תלבישני ובעצמות וגידיים תסוככני. אנון
 ארבע קלפין דאגוזא דאנון ברזא דערלה דעליהו יעש ה׳ אלהים לאדם
 ולאשתו פתנות עור וילבישם (ש). ואוקמוה קדמאי מאי עור, דא משפנא
 דחויא. ובזמנא דישאל באנון קלפין דאנון ד׳ גליות אנון בפרודא כביכול
 פאלו לא היו גוי אחד ושמה דקודשא בריד הוא לא שריא עליהו ובגין דא
 אוקמוה מארי מתניתין כל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה.
 אמר רבי אלעזר אבא והא שמענא דאתון דשמא קדישא הכי אנון י׳
 בפרודא מן ה׳ ו׳, מן ה׳ ולא מתחברין עד דישאל יפקון מן גלותא. אמר
 לו בגרי אית אתון דאנון לבושין דקודשא בריד הוא דאתקריאו על שמה
 דאתבריו. הדא הוא דכתיב כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו. ואליו
 בפרודא. וכד אתחברן במנינא תלת עשר לעלא ותלת עשר לתתא, וסלקין
 עשרין ושית יהנ״ה כחשבון אח״ד אח״ד פדכתיב ביום ההוא יהיה ה׳ אחד
 ושמו אחד. אבל אתון דיחודא בארח אצילות, לאו תמן חשבנא ולא
 פירודא. ובגין דא ונהר יצא מעדן וגו׳ ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים,
 בזמנא דייתי פרקנא יתקים ונפצות יהודה יקבץ מארבע פנפות הארץ :

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים. מאה שנה דא יו״
 דסלקת למאה בתרין ההיין כגונא דא היי סליקת יו״ד דסלקת למאה
 בתרין ההיין כגונא דא היי סליקת ביו״ד. חמש פעמים י׳ הם חמשין. וכד
 ה׳ האחרת ו׳ הרי מאה ועשרים שנה דא ו׳ דסליקת לכו׳ של פתר ונעשית
 כיו. בה אשתלים י׳ למיהו י׳ י׳ בחשבון כגונא דא א׳ איהי יו״ד לעלא ו׳
 באמצעיתא דלית לתתא ולזמנין י׳ לעלא י׳ לתתא ו׳ באמצעיתא וסליקת
 לחשבון כיו. ודא כיו מן כוזו ובגין דכו׳ איהי פתר רחמי ורעוא דלית תמן
 דינא כלל, אמרי מ״מ דמעשרין ולמטה לא מענישין בעלמא דין. ושבע
 שנין דא ו׳ פד שריא י׳ על רישה אתעביד ז׳. ואם זכה בשכינתא דאיהי ז׳
 לנטרא לה בבבית, בגין דאיהי ברית ממש שריא עליה ז׳ דאיהו יום שביעי.
 ואתמר בה שבע ביום הללתיך. ואי לאו כתיב בה ויסרתי אתכם אף אני
 שבע ועקרא דכלא איהו אות ברית דבה זכי לעלמא דאתי, דאיהו עולם
 הבא דאין בו לא אכילה ולא שתיה לא קנאה ולא תחרות, אלא צדיקים
 יושבים ועטרותיהם בראשיהם, ונהנים מזיו השכינה. ותשפח סמ״ך
 ביסוד דאיהו כיו פליג סמ״ך ותשפח בה כיו. ויסוד הוא יום השביעי
 ותשפח בה כוזו. אמר רבי אלעזר אבא והא כוזו אשפחנא, אבל ו׳
 בתראה לא אשפחנא בה באתון. א״ל ברי פד את חשיב מאמא עלאה

אתקרי שמה וכד את חשיב מימינא דאיהי גדלה אתקרי וי. אמר לו האי שפיר. כף אתחשיבת בספירן ל"ב הא אנון ולא יתיר. כמה דאמרי בספר יצירה, עשר ספירן בלי מה עשר ולא תשע, עשר ולא אחד עשר. אמר לו ברי כי אחזי יי מעלא לתתא ומתתא לעלא וכלא אי דאיהי רזא דיו"ד וכלא חד. ובגין דא תשפח דאת יו"ד איהי כי כתר דאת יו"ד דסליק עליה בחשבנא וכלא חד. כי י"י אלהיך אש אוכלה הוא. כי הוא יי ואיהו יהויה דסליק כ"ו ועם וארבע אתון סליק לי לחשבון כ"י. ודא רזא יהויה.

ותמת שרה דא נשמתא דאתמר בה ויפח באפיו נשמת חיים. ומאי מיתה דילה, דנחתת מלעלא ועאלת בארבע יסודין בישין דאנון אש רוח מים עפר ואנון שתופא דנפשא דבעירא, בגין דאיהו תמן בלא אורייתא. דקדם דנשמתא נחתא בגופא בד' יסודין אליו אתיהיבת אורייתא פלה. ומיד דעאלת בגופא אסתלקת מנה. ורזא דמלה אני מלאה הלכתי וריקם השיבני ה'. אמרה נשמתא אנא מלאה אזלנא להאי (נראה מהאי) עלמא וכען ריקן החזירני ה' בהאי גופא. ועכ"ד אי זכה בר נש לאתעסקא באורייתא היא חברון שהיא אורייתא דאסתלקת מנשמתא אתחברת לה. דנשמתא איהי מפרסי יקרא וי אורייתא שמה דקודשא בריך הוא תורת ה' תמימה. עץ חיים היא למחזיקים בה. ואף על גב דאיהו בר נש בישא פנעני דאסחר לה יצר רע אי מתקף בההיא חברון אתחברת לה. ד"א היא חברון דא שכונתא"אף על גב דאתרחקת מנה דקודשא בריך הוא היא חברון לגבה. כגונא דישראל דאמרין הא אלהינו בעלונו אדונים זולתך. ועכ"ד לבד בך נזכיר שמך אף על גב דאתרחק הדא הוא דכתיב ברח דודי. ועכ"ד לבא דידן ופומא דידן לאו איהו אתפרש מנד כדכתיב ודמה לך לצבי (שם). כען אנו מיוחדין שמך בכל יום ואמרין שמע ישראל בלבא בפומא ובמחשבה. ובגין דא היא חברון בגין דשכינתא לא זזה מקודשא בריך הוא, וישראל מיוחדין שמה בכל יומא וסבלין פמה מכתשין עליה כמה דאוקמוה קדמאין:

פתח רבי שמעון ואמר. ויהיו חיי שרה מאה שנה. אליו מאה ברפאון דאשתכחו מחכמה. ועשרים שנה מסטרא דכתר. ושבע שנים מסטרא דאימא עלאה. ותמת שרה בקרית ארבע דא קרית שמע. דלא מיתת האי צדקת על ידי נחש, אלא נפקת רוחא דילה בקריאת שמע בארבע אתון היא חברון, חבורא דנשמתא הילה היא שכונתא דאיהי קרית ארבע, ד' אתון דשמה קדישא דאנון יי יהוה. ה' אלהינו. וי יהוה. ה' אחד. ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד עכ"מ:

וירא אליו ה' ויאמר אל תרד מצרימה וכו'. (בראשית כו) פתח רבי שמעון ואמר וירא אליו ה', מסטרא דאספקלריא דנהרא הכי איהו, ה' בכל ספירה וספירה כנשמתא בגופא דבר נש. ומסטרא דעמודא דאמצעייתא אתמר וירא אליו ה', אתגלי ברחמי לישראל כגונא דאתגלי לון בפרקנא דגליותא דמצרים דאתמר בה אני ולא מלאך אני ולא שרף. אדהכי הא סבא דסבין אזדמן לגבי ואמר, בוצינא קדישא מסטרא דנבואה כל ספירן אתכלילן תמן. אבל שם י"י הוא בכל אתר ודאי. אבל נבואה דרגא ידיעה

אית לה. והכי צלותא כל ספירן אתפלילן בה. אבל כל חדא וחדא אית לה דרגא ידיעה דרגא ידיעה אית לה והכי בכל אנון פקודא כל פקודא ופקודא כל ספירן אתפלילן בה אבל. ושכינתא איהי מצוה דכלהו פקודין ובה אתפלילן פלהו נביאים ודאי נצח והוד, ובהון אתפלילן עמודא דאמצעייתא ושכינתא. עמודא דאמצעייתא מתמן אתקרי אספקלריא דנהרא דנצח דבה איהו אור צח. ובגינה אתמר והשביע בצחצחות נפשך. שכינתא דאיהי מלכותא קדישא מסטרא דהוד אתקריאת אספקלריא דלא נהרא. ואנון פתובים מזה ומזה. וכתוב בו משני עבריהם ואנון ימינא ושמאלא חסד וגבורה די בהון תרין יודין (נראה ידיו) למכתב. ואנון ה' ה' חמש אצבען דיד ימינא, וחמש אצבען דיד שמאלא. רוחא דקדשא ו' איהו תורה שבכתב עליהו ה'ה ו' ועם יי דהיא חכמה אתעבידת יהוה ואנון נצח והוד תרין נביאי, תרין פתובים, תרין לוחין דאורייתא דאתיהיבו מימינא ושמאלא. עמודא דאמצעייתא איהו אורייתא דבכתב מימינא. מלכות אורייתא דבעל פה משמאלא, ואיהו אספקלריא דנהרא מימינא ואיהי אספקלריא דלא נהרא משמאלא. ואנון רוחא דקדשא דכר ונוקבא. מסטרא דצדיק מתחברן עמודא דאמצעייתא ושכינתא בין באורייתא בין פתובים בין בנביאים. ובגין דא כי כל בשמים ובארץ.

והא אוקמוה דאחיד בשמיא ובארעא דבכל דרגין אנון ימינא ושמאלא לית יחודא וקורבא לקודשא בריך הוא אלא בצדיק דאנון פאילנא דענפין מתפרדין לימינא ושמאלא, ומתיחדין לתתא פשרש דאיהו אגדה. דאיהו צדיק עקרא דייחודא. וכגונא דצדיק איהו עקרא דייחודא לקודשא בריך הוא ושכינתא לתתא, הכי איהו עמודא דאמצעייתא קורבא וייחודא ועקרא לאבא ואימא. והכי כגונא דא תפלה מעומד ותפלה מיושב אתפלילו בצדיק חי עלמין כלילא חיי ברפאן דצלותא, וצלותא דשחרית וצלותא דמנחה אנון ימינא ושמאלא. תמן אבא ואימא ואתפלילן בעמודא דאמצעייתא דאיהו צלותא דערבית דבה (בראשית כח) ויפגע במקום, דרגא דעמודא דאמצעייתא. ואיהו עקרא דתפלילן, ובה צריך לקשרא (נ"א לסדרא) לון כגונא דא חכמה קדש לי ודא יי בינה. והיה כי יביאך ודא ה' שמע ישראל לימינא ו'. והיה אם שמוע לשמאלא ודא ה' ובעמודא דאמצעייתא אתפלילן, וכד תפלילן דראש ודיד אתפלילן בה אתקריאו תפלילן. ובה אנון פקודא חדא ולא צריך לאפסקא כמא דאוקמוה סח בין תפלה לתפלה עברה היא בידו. והאי איהו עקרא דגמרא. ואלין דעבדין לה תרי פקודין דירושלמי, איהו מימינא ושמאלא דתמן ענפין מתפרדין דמסטרא דימינא ושמאלא. שתים דבר אלהים צריך לברכא עליהו תרין ברפאן חד להניח תפלילן על של יד, וחד על מצות תפלילן של ראש. ואם סח בנתים מברך על של ראש שתים. אבל מסטרא דעמודא דאמצעייתא עליהו אתמר אחת דבר אלהים. ולא צריך אלא ברכתא חדא. כי אחד קראתיו. ואם סח בין תפלה של יד לתפלה של ראש בעמודא דאמצעייתא איהו עביד פריד בייחודא. ובגין דא עברה היא בידו ולא מצוה.

ולית עברה אלא מות דאתמר רגלה יורדות מות דעלה אתמר כי המות יפריד בין איח לדי. ובגין דא עברה היא בידו וחוזרין עליה מעורכי

המלחמה. ודאי נפיק מתמן בחובא דא ימות. והאי איהו אחת דבר
אלהים. זה צדיק דאיהו יום שבת. זכור ושמור בדבור אחד צריכין ליחדא
לון בה ולמעבד לון חד. והא אוקמוה זכור לזכר שמור לנוקבא. אבל
מסטרך דימינא ושמאלא אנון תרויהו תרין פקודין. וכגונא דא כל
פקודין. ובגין דא מחלקת דאיהו בין חבריא בתפלין ושאר פקודין בימינא
ושמאלא איהו. אבל בעמודא דאמצעיתא לית תמן מחלקת. בגין דאיהו
עקרא דגמרא דאיהי שלמה. ומתמן אתקרי יעקב איש תם איהו וי כליל
שית סדרי משנה. הי גמרא דילה איהי תם בתלת אבהו יהו ובה אשתלים
יהוה. ובגין דא בכל אתר דענפין מתפרדין לימינא ושמאלא. אבל לתתא
אקרי אגדה חדא בעמודא דאמצעיתא. ובגין דא וירא אליו הי ויאמר אל
תרו מצרימה. דא דרגא בישא דגרמת כפנא דאורייתא ועניויתא דפקודין
דאורייתא, דהא אוקמוה שכן בארץ דא שכינתא והא אוקמוה קדמאין,
כל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה. ואברם דרגה אריה
דאתמר בה גור אריה. ובגין דא אמר לו הקודשא בריך הוא גור בארץ
הזאת. ימינא תמן יהו דסליק לחשבון אהייה ותמן וי בגין הי דאברהם
דאיהי הארץ. ומסטרך דימינא אתקרי בארץ דתמן אב ב'א בהפוך אתון
אב והאי איהו בארץ כי אב המון גוים נתתיך. ואהיה עמך דא יהו
בחשבון אהיה. בגין הי ואהיה עמך וי דאיהו בן יייה מן אהיה עמך. ואברך
דברכאן מסטרך דכהנא אנון. שכינתא עלאה אתקריאת ברךה מסטרך
דימינא. וקדושא מסטרך דשמאלא. ועמודא דאמצעיתא אתקרי יברך
הדא הוא דכתיב בך יברך ישראל. ומסטרך דשמאלא אתקרי קדש הדא
הוא דכתיב קדש ישראל להי.

ומקדשי תיראו וקדוש מסטרך דשמאלא. ובגין דאיהי ברךה מסטרך
דימינא אמר ואברךך כי לך ולזרעך. זרע מסטרך דעמודא דאמצעיתא
איהו לעלא, ומסטרך דצדיק לתתא, והאי איהו על כל זרע זרוע. זרוע
לעלא. זרע לתתא. דמאן דנטיר ברית סליק על כל אלין קלפין דאנון ערלה
ופריעה, דתמן סמאל ונחש ממנו דכל אמין דעלמא. פייכ ובגין דא כי לך
ולזרעך אתן את כל הארצות האל. דאנון שלטנותא דאל אחד. והקמתי
את השבועה. שבועה איהי שכינתא קיומא דילה עמודא דאמצעיתא.
אשר נשבעתי לאברהם אביך. דבה פרקנא הדא הוא דכתיב חי הי שכבי
עד הבקר. עקב אשר שמע אברהם בקולי. עקב ראשי תבות עי ענוה. קי
קדשה. ב' ברךה. סנדל לענוה יראה. ובגין דא עקב ענוה יראת הי. ענוה
מסטרך דעמודא דאמצעיתא. ובגין דמשה הוה מתמן, אתמר בה והאיש
משה עניו מאד. וענוה מימינא ושכינתא יראה מסטרך דשמאלא. ובגין
דשכינתא איהי עקב לעמודא דאמצעיתא אתמר בה, ראש דברך אמת.
דאיהו בשכינתא עקב ענוה יראת הי. כהאי איהו. הוא ישופך ראש ואתה
תשופנו עקב. ולבתר אתמר בייעקב הוא ישופך ראש הדא הוא דכתיב
ופקדתי על צבא המרום במרום. וישמר משמרתי דא שכינתא דאיהי
משמרת תרומתי מצותי מסטרך דימינא כלילן ברמיח אברים. חקותי
מסטרך דשמאלא דמתמן כי חק לישראל הוא. חקים ומשפטים אנון
מתמן גזרת מלכא, דתמן גזירו דכל דינין. ותורתי מסטרך דעמודא
דאמצעיתא. ואיהו ספר תורה. צדיק איהו ספר תורה עמודא דאמצעיתא.

ואיתימא צדיקים עומדים ועטרוֹתיהם בראשיהם, אליו תגין דספר תורה
דאנון בדיק חזיה שעטניז גיץ. ואמרי מארי מתניתין אליו תגין אנון זיינין
כאדם שאוחז כלי זין בידה ומניע לה לימינא ולשמאלא ולקדשה. וזיינין
אנון בתלת עשר אתון זין בדחיק איהי כמין חטטרת דאת זין. ואתעביד
זה וסימניד זיה ויד ז'חחי. ז' צדיק ח"ק בכל אות ואות. ואיהו עם י'
עטרה על רישה :

וישב יצחק בגרר. תא חזי צריד דלא יהא דבק אות באות, ולא יהא חסר
אות מן התבה ולא משנין מפתוחות לסתומות ומסתומות לפתוחות. ואי
לאו ספר תורה פסול. וכל תקונא למה, אלא אתון פתיחו מסטרא
דשכינתא תתאה. סתימן מסטרא דאמא עלאה עלמא סתימא. ואנון מים
דא פתיחא ודא סתימא. מי פתוחה מלכות. ס סתימא בינה מסטרא
דימינא ושמאלא, דענפין מתפרדין לא ידבק אות באות, ומסטרא
דעמודא דאמצעייתא דאיהו שקל הקדש, לא יוסיף אות ולא יחסר אות.
דכל המוסיף גורע. ואם הדביק נגרר. ובגין דא וישב יצחק בגרר וגו'.
אדהכי הא ינוקא אזדמן ביניהו ואמר, אמאי לית נקוד בספר תורה. אמר
לה ברי, כל נקדה איהי תנועה דאתון. כגון פרקין דאנון תנועין דאברין
דגופא. וכל תנועה אנון מסטרא דחכמה. ובגין לאשתמודע דספר תורה,
איהו מסטרא דעמודא דאמצעייתא, לית בה נקודין. וכל נקודין אנון בגוף
עינין אנפין אוידין. חוטמא דכלהו על פה. ובגין דאורייתא דבכתב
אתיהיבת מסטרא דימינא, דתמן פתיבה, אוקמוה דאורייתא דכתב ספר
תורה דלא למקרי לה על פה, ואתמר דלית לה נקודין לאורייתא דבעל פה
אית טעמי :

דבר אחר ויגרא אליו ה'. תא חזי אית נבואה מראיה, ואית נבואה מריחא,
ואית נבואה משמיעה, ואית נבואה מדבור. ואנון ד' מרכבות לשם יהוה.
בראיה, בריאה דאיהי מראה, ולקבל מרכבה דלעלא מני קודשא בריד
הוא נעשה אדם. והא אקשו קדמאין, בתר דכלהו ברין דברא בעובדא
דבראשית, אדכיר בריאה בלישנא דיחיד. אמאי אדכיר בנעשה אדם
בלישנא דרבים, למיהב פתחון פה למינים ולמומרים. אלא הכא פתיב
(הושע יד) ובאבד רשעים רנה. כי ישרים דרכי ה' וגו' ופשעים יכשלו בם.
לקימא בהו ובאבד רשעים רנה. דהא אורייתא קא סתים דאיהו ברא
לאדם עלאה קדמאה, הדא הוא דכתיב ויברא אלהים את האדם בצלמו.
את לרבות דברא לה בדיוקנא דאדם עלאה במרכבתא, דאתמר בה ודמות
פניהם פני אדם. וברא לה בתרין דיוקנין בצלם דאנון אדם דכסא הכבוד
מרום. ואדם דכסא תנינא דאתמר בה מראשון. וזהו מרום מראשון. ומה
דאמר נעשה אדם, האי ללמד לכל חד וחד מישראל דאנון דכר ונוקבא
לשתפא לה בזווגה. דאם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו. ובגין דא
אמר קרא בכל דרכיך דעהו והוא יישר ארחותיך. דאתמר בהו כי ישרים
דרכי ה'. דודאי אתמר בעלת העלות תרין עלמין דציר בהון עלת על כלא.
ואנון י' מאיש, ה' מאשה. תרין עלמין דציר בהון עלת על כלא, אנון ו' ה'
עלמא דין ועלמא דאתי. ודא זיה. ודא איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ואמר
עלת על כלא אף על גב דבאלין אתמר באלין אתון אתברי עלמא. וכרסא,

לְאָדָם לְשֶׁבֶת בֵּית לְשֶׁבֶת עַל הַכֶּסֶּא, דְּבַהוֹן אִיִּיה אוֹיִיה, וּבַהוֹן אֶתְקַרְיָאוּ
יִשְׂרָאֵל בְּנִים אַתֶּם לְה' אֱלֹהֵיכֶם. וְאַתְּמַר בְּהוֹן אָדָם אַתֶּם. שְׁתַּפּוּנִי בְּהַדְיָכוּ
בְּאֵלֵינוּ אַתְּנוֹ וְיִתְקִים עוֹבְדֵינוּ. דְּאַנָּא הוּא דְּבְרָאֵתִי כָּל עֲלָמִין, וְכָל פְּרָסְיוֹ
וְחִינוֹ וּמְלָאכְיוֹ, וְכָל צָבָא עֲלָיוּ וּבְנֵי אָדָם בְּאֵלֵינוּ אַתְּנוֹ. וְאַף עַל גַּב דְּאִית
בְּיִשְׂרָאֵל אֵלֵינוּ אַתְּנוֹ בְּגִין אֲוִרִיתָא דְּיָהֵב לוֹן. לֹא יִשְׁתַּכַּחוּן בְּאֵלֵינוּ אַתְּנוֹ
לְמַעַבְד עוֹבְדָא בְּהוֹן דְּלֹא יִשְׁתַּתְּפוּן לִי בְּהַדְיָהוּ. וּבְגִין דָּא אָמַר לוֹן נַעֲשֶׂה
אָדָם בְּשִׁתּוּפָא דְּיָלִי וְלֹא אֲוִרִיתָא וּפְקוּדָא עֶבֶד פְּעֵלָה וְעוֹבְדָא עֲלָא וְתַתָּא
פְּחוֹת מְנִי. וּבְגִין דָּא בְּכָל דְּרָכֵיךָ דַּעְהוּ. וְכָל אַמְיִן דַּעֲלָמָא דְּלֹא קִבִּילוּ מִנָּה
אֲוִרִיתָא, לִית לוֹן יְדִיעָה בְּהַ, וְאַזְלוּן פְּעֵאנָא בְּלֹא רַעֲיָא, וְאַתְּמַר בְּהוֹן כִּי כָּל
הַעֲמִים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיו, וְעֹבְדֵינוּ אֱלֹהוֹת סְגִיָּאִין.

וְכָל יִשְׂרָאֵל דְּקִבִּילוּ מִנָּה אֲוִרִיתָא, אַנוּן עֹבְדֵינוּ לְהַ אַחַד בְּהַ, וּבְכָל אַתְּנוֹ
וּשְׁמָהוּן קְדִישֵׁינוּ דִּילָהּ וּבְכָל מְשָׁרְיוֹן עֲלָיוּ וְתַתָּאִין דְּאֶתְבְּרִיאוּ בְּהוּ. וּבְכָל
בְּרִין עֲלָיוּ וְתַתָּאִין וְלַעֲלָא מְכַלְהוּ אַחַד וְלַתַּתָּא מְכַלְהוּ וּמְלָגָאוּ דְּכַלְהוּ
וּמְלָפָא דְּכַלְהוּ אִיהוּ אַחַד. מִבֵּית וּמְחוּץ תַּצְפִּנוּ. וְהַכִּי תוֹכוֹ כְּבָרוּ, הַכִּי אִיהוּ
מְלָגָאוּ דְּכָל עֲלָמִין כְּמוֹ מְלָבַר דְּכָל עֲלָמִין לָא אֶשְׁתַּנִּי. וְלִית שֵׁם וְחַבּוּר אַתְּנוֹ
דְּשֵׁם ה' וּבְכָל כְּנוּיִין דִּילָהּ בַּר מִנָּה. דְּאִי לָאוּ דְּאִיהוּ חַבְר בְּקִרְבָּה בַּה' וְ
בַה', לֹא אֶתְקַרְיָאוּ אַתְּנוֹ בְּשֵׁם יְהוָה, וְאִיהוּ מְחַבְר יְהוָה אֲדַנִּי, וְאִיהוּ
מְחַבְר יְהוָה בְּאֱלֹהִים, דְּסָלִיק לְחַשְׁבֹּן אֶהְיִיה אֲדַנִּי. וְאִיהוּ לֹא אֶתְקַרְי
פְּחוֹת מִנִּיהוּ דְּאִיהוּ אַחַד דְּמְחַבְר שְׁנַיִם, דְּאַנוּן דְּכַר וְנוֹקְבָא. וְעֶבֶד לוֹן חַד.
הָדָא הוּא דְּכַתִּיב בְּאָדָם וְחִנָּה כִּי אַחַד קְרָאֵתִיו. וְאִיהוּ מְשַׁתֵּף בְּבִנְיוֹן בְּוֹ וּבַת
דְּאַנוּן בְּנִים לִישְׁנָא דְּבִנְיוֹן. וְדָא אִיהוּ אִם יִי לֹא יִבְנֶה בֵּית. וְכָל עֲנִינָא
וְעוֹבְדָא דְּלֹא אִיהוּ מְשַׁתֵּף בְּהַ, מַה כְּתִיב בְּהַ, כִּי שְׁמַיִם כְּעֵשׂוֹן נִמְלָחוּ וְהָאֲרָץ
כְּבַגְדָא תִּכְלָה. וּמִיָּד יִשְׁמָחוּ הַשְּׁמַיִם וְתִגַּל הָאֲרָץ דְּאַנוּן בְּנִינָא וְשִׁתְּפָא דִּילָהּ.
דְּכָל הַבְּלִים דְּאִמְיִן דַּעֲלָמָא, אַנוּן שְׁמַיִם וְאֲרָץ וְעַתִּידִין לְאֹבְדָא. וְכָל
הַבְּלִים דְּיִשְׂרָאֵל בְּיִי בְּיַחְוּדָהּ. אַנוּן שְׁמַיִם וְאֲרָץ בְּנִינָא דִּילָהּ, וּמַה הוּא חִי
וְקָיִם, הַכִּי עוֹבְדָא דִּילָהּ חִי וְקָיִם. וּבְגִין דָּא אָמַר חִי אֲנִי נְאֻם ה' אִם אַחְפָּץ
בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכּוֹ וְחִיָּה. וּכְגוֹנָא דְּאָמַר לְיִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה
אָדָם, הַכִּי אָמַר לְסַפִּירוֹן נַעֲשֶׂה אָדָם, דָּא עֲמוּדָא דְּאִמְצַעִיתָא דְּאִיהוּ רֵאשׁוֹן
לְמַחְשָׁבָה וְאַחְרוֹן לְמַעֲשָׂה, דְּאַנוּן חֲכָמָה בְּרֵאשׁ וְחֲכָמָה בְּסוּף. דְּכָל סַפִּירָה
יְהִיב בְּהַ חוּלְקָה. וּבְגִין דָּא אִיהוּ בְּדִיוֹקְנָה מְאֻסָּף לְכָל הַמְּחַנּוֹת לְצַבָּאוֹת.
וְרַעֲיָא מְהִימְנָא בְּדִיוֹקְנָה. וְאָמַר לְמְלָאכְיוֹן נַעֲשֶׂה אָדָם, וְדָא מְטַטְרוֹן, דְּכָל
מְלָאךָ וְחִיָּה שׁוּי בְּהַ חוּלְקֵי. וְהַכִּי אָמַר לְצַבָּא הַשְּׁמַיִם לְמַעַבְד לְשִׁמְשָׂא
בְּדִיוֹקְנָה, וְכָל כּוֹכְבָא יְהִיב בְּהַ חוּלְקָה, וְעַלְתָּ עַל כָּלָא אֶשְׁתַּתֵּף בְּהַ בְּכָל אַתְר
בְּתַפְאָרִית בְּמְטַטְרוֹיִן וּבְשִׁמְשָׂא, וְלִית לְאַרְכָּא בְּהַאִי.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם. לְאִמּוֹן דְּזָרַע כְּמַה זָרַעוֹנִין בְּבַת אַחַת, וְכָל אַחַד נְפִיק
לְיוֹמוֹי. לְבַתָּר אָמַר לְאֵלֵינוּ דְּאַנוּן פּוֹעֲלִים, אָנָּא בְּעִי דְּתַשְׁתַּתְּפוּ כְּלָכוּ לְמַעַבְד
מְאֻנָּא, וְכָל חַד מִנִּיהוּ יְהִיב בְּהַ חוּלְקָה מִמַּה דְּיְהִיבִית בְּכוּ, וְאַנָּא אֶשְׁתַּתֵּף
עִמְיָכוּ בְּהַהוּא מְאֻנָּא חוּלְקָא מְנִי. אָמְרוּ לְהַ מַּאי הַאִי מְאֻנָּא כָּל כְּדָ חָשִׁיב
קְדָמָךָ דְּיְהִיב כָּלִיל מְכַלָּא. אָמַר לוֹן הַאִי מְאֻנָּא אִיהוּ אָדָם דְּיְהִיב בְּדִיוֹקְנָא
דְּאָדָם עֲלָאָה. אָמְרוּ לְהַ אִמְאִי תִימָא לָן דְּכָל חַד וְחַד יְהִיב בְּהַ חוּלְקָה. וְהַא
אַנְתָּ הוּא אָדוֹן דְּכָלָא, וְאַנְתָּ בְּרָאֵת כָּלָא, טַל אַנְתָּ מְכַל חַד וְחַד מַה דְּאַנְתָּ

בעי, דלא יהא פתחון פה לאנון דלא אשתמודעין בך. דימרוו דעובדא דאדם אנת צריד משליחין דילך. אמר לון למלכא דיהב מתנא לעבדוי, ויהיב לכל אחד ואחד חולקה ואחסנתה מההוא מתנא. לבתר אנתא עבדא מהימנא לגבה ושאייל לה מתנא. אמר מלכא האי עבדא פלח לי בכל אברין דילה. הכי אנת בעי למעבד מאנא דילה מתנא בכל חילין דילי מה עבד פנש כל משרין דילה ואמר בעינא מניכו דל חד וחד יהיב מתנא. מדידה להאי עבדא, ואנה אשתתף עמכון ואתם בה מתנא מדילי. מנהון אקשו ואמרו מה אנוש כי תזכרנו. ומנהון אמרי ברעוא שלים. אוף הכי קדם דאתברי עלמא, עאלו ישראל במחשבה להבראות, קדם דאתבריו מלאכין וכל ברין דעלמא דעובדא דבראשית. ובחביהו דילהון, אנה לעובדא דילהון דיהון בתראין לעובדא דבראשית. ואמר עליה נעשה אדם. ואמאי אלא בגין חביבו דאבוהון דבשמאי דאתקרי ישראל. ואנון הו עתידין לאתקרי בשמה ישראל, פניש לעלאין ותתאין למיהב חולקי מכלהו. בדין דאי חב אדם, פלהו אשתתחו חסרין בהון, מההוא חולקא דיהבו בה, וכלהו בעאן רחמי בגינה. ואיהו יהב בהון מדילה, בגין דמרון לה עשה למענדא אם לא למעננו, בגין ההוא חולקא דילך דיהבת בישראל. הדא הוא דכתיב כי חלק יי עמו. ואיהו מחיל לון בגין ההוא חולקא דילה דשמה דיהב בהון. דאם לא יהיבו אנון מגרמיהו חולקי בה ברעויתיהו, פלהו הו טענין עליה, דאנת נטילת מנן על כרחני, חולקי דאיהו באדם מכל חד וחד, ולא הו מרחמי עלי. ובגין דלא יהא לון פתחון פה. בגין דא לא בעא לנטלי חולקי אלא ברעויתא דילהון. פגונא דא דאתמר ברעיא מהימנא, עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם. ובגין דמזיקין סרחו לגבה, ולא בעו למיהב בה חולקא, ואמרו מה אנוש כי תזכרנו וגו', לא ברא לון לבושין דאנון גופין דלהון. ואנון שנאין לון. ועל כן ממנן דעל ע"ב אמין, דאנון קמד, פגונא פד ישראל מחיבין לאבוהון דבשמאי, אנון אמין דעלמא רצועין בידיא דבורא עלמא לאלקאה לון בהו.

וכד חזרין בתיובתא זריק רצועין מידיה, ולא יהא בהון ממש. דחילא דרצועין לאו איהו אלא בידיא דמיי (נראה דמאן) דנטיל. דעליהו אתמר כל הגויים פאון נגדו. ובגין דישראל אית בהו חולקי מבורא עלמין דאיהו עלת על פלא. ומעשר ספיראן ומכרסין ומלאכין וכוכביא ומזלין פד חזרין בתשובה הפל מה דאתנטילו בעון רחמי עליהו. בר משדין ומזיקין וחילין דמסאבו, דאתמר בישראל אל תטמאו בכל אלה, דלית לון חולקא בהון. ובגין דא אמין דעלמא דנשמתי דילהון מאנון חילין דמסאבו, לית לשפתא בהון לאכילה ושתיה, ולא בכל עובדיהון, דעליהו פתיב אשר חלק ה' אלהיך וגו', ובך בחר ה'. ועליהו אתמר כי כל העמים ילכו איש בשם אלהיו וגו', דאיהו יחיד ומיוחד בכל משרין דכלילן בהון. ובגין דישראל פלילן מעלאין ותתאין, ועלת על פלא שוי שמה בהון, ואנון רחימין יתיר ממלאכי השרת, בגין דאית לון חולקא בספירן, מה דלאו הכי במלאכין. בגין דישראל אנון ערביה ואחסנתה, פגונא דבני לגבי אבוהון. דמלאכין לאו אנון לגבי ספירן אלא פסוסון לגבי רוכבי עליהו. אבל ישראל בגין דקודשא בריך הוא, ואוקמוה מי"מ אין ישראל נגאלין עד שישתעבדו בשבעין ותרין אמין. ובגין דא כלל קודשא בריך הוא בסנחריב ע"ב אמין,

לְקַיֵּם בְּהוֹן מִלְחָמָה לִיהִי בְעֵמְלֵק מִדּוֹר דּוֹר. וְלִקְבֹּל עֵיִב שָׂרִים אֲנוּן שְׂמָהוּן שְׂבַעִין וַתְּרִין דְּוִיסַע וַיִּבְא וַיֵּט, לְקַיֵּמָא בְּהוֹן הִנֵּה הִי רֹכֵב עַל עֵיִב ק"ל, לְנִטְלָא מְנִיְהוֹן נוֹקְמָא מְעַמְלֵק דְּכָלִּיל עֵיִב אֲמִין בְּה. וְלִקְבֹּל עֵיִב שְׂמָהוּן אִיהוּ וַיִּכְלוּ דְסָלִיק עֵיִב. וְדָא עָלֵה אֲתִמֵּר דְזָרַע כָּל זָרְעוֹנִין בְּבֵת אַחַת יַחֲדָה וְהִיא כְּלָה שְׂבֵת מְלַכְתָּא מִן קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְאִיהוּ תַּפְאֲרַת וּמַעֲשֵׂה דִילָה. וּבְגִין דְכָל בְּרִין דְבְּרָא שְׂוִית אֲתַכְלִילוּן בְּה, לְכַךְ הִתְחִילָה תּוֹרָה בְּבִי"ת מִן בְּרָאשִׁית. וְאִיהִי בֵת זִוְגָה דְתַפְאֲרַת אָדָם כָּל חַד יְהִיב בְּה חוּלְקָה. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִיב לָה רַב וְשְׁלִיט עָלֵיהוּ, בְּגִין דְכְּלָהוּ אֲתַבְּרִיאוּ בְּאֵת יו"ד בֵּת יַחֲדָה כְּלִילָא מְעַשֵּׁר אֲמִירוֹן, וְעַשֵּׁר אֱלֹהִים. הִי כְּלִילָא מְחַמֵּשׁ אֲוֶרֶן אֲוֶר דְּיוֹמָא קְדָמָא. וְיִ שְׂוִית סְמִכִין דְקִשׁוּט. יוֹם הַשְּׁשִׁי הִי בְּגִין דְבִיּוֹם הַשְּׁשִׁי וְאֲשַׁתְּלִים הִי בְּבֵת אַחַת. תָּא חֲזִי כַּד אִית לְסַפִּירוֹן לְמַעְבַּד פְּעֻלָּה בְּשֵׁם יְדִיעַ, דְמַתְּמִן פְּעֻלָּה, לֹא אֲשַׁתְּלִים וְלֹא אֲתַעְבִּיד עַד דְכָל סַפִּירָה יְהִיב תְּמִן חוּלְקָא. (נ"א חוּלְהָא) דָּא יְהִיב תְּמִן אֲתָנוּ דְאֲנוּן כָּל גּוֹוֹנִין אֲכַמִּין מַסְטָרָא דְבֵת יַחֲדָה. וְאֲנוּן סוּמְקִין נְקוּדִין מַסְטָרָא דְתַלְתָּא אֲבָהוּ. וְדָא יְהִיב וְכוּ' עַד דְאֲתַכְלִיל בְּהֵוֹא שְׂמָא כָּל סַפִּירוֹן עַכ"מ:

עוד לפרשת וירא אליו

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן מַאי וַיִּרְא אֱלֹו. אֲלָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כְּגוֹנָא דְאֲחֲזִי לְאָדָם קְדָמָא, דּוֹר דּוֹר וּפְרַנְסִיו דּוֹר דּוֹר וּמְנַהֲיָיו, הִכִּי אֲחֲזִי לָה לְאֲבָרְהָם וְאָמַר, בְּהֵאִי דָרָא יְהוֹן צְדִיקִים, וּבְהֵאִי דָרָא בִּינוֹנִיִים, וּבְהֵאִי דָרָא רְשָׁעִים. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, הָא אוֹקְמוּהָ הַכֹּל בְּיַדִּי שְׂמִים חוּץ מִירְאֵת שְׂמִים, וְקָרָא אַחֲרָא כְּתִיב מִפִּי עֲלִיוֹן לֹא תֵצֵא הָרְעוֹת וְהַטּוֹב. וְאִם קָדָם דְאֲתָנוּ לְעֵלְמָא, אֲתַגְזֹר עָלֵיהוּ לְמַהוּי צְדִיקִים אוֹ רְשָׁעִים אוֹ בִּינוֹנִיִים, לֹא הָוָה עֲתִיד לְמַהוּי לֹון אֲגָרָא וְעוֹנֵשָׁא, וְלֹא הָוָה לָה לְנְבִיא לְמִימֵר לֹון מְתַנִּיתִין לְמִימֵר, הַכֹּל בְּיַדִּי שְׂמִים חוּץ מִירְאֵת שְׂמִים. אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן שְׂאֵלְתָא דָא עֲמִיקָא, וְאֲפִלְיָגוּ בְּה קְדָמָאִי, וְסִגִּיאִין כְּשִׁלּוּ בְּה. בְּגִין דְלֹא מְטוּ לְעוֹמְקָא דְרָזָא. עַל נְבִיא אֲתִמֵּר הֵאִי קָרָא, (וּרְמִיָּה א) בְּטָרָם אֲצַרְךָ בְּבֶטֶן יְדַעְתִּיךָ. וְרָזָא דָא הַכֹּל צָפוֹן, וְהָרְשׁוֹת נְתוּנָה, הָא מְלִין אֵלִין סְתִימִין, וְלֹא אֲתַגְלִין אֲלָא בְּמַאי דְאוֹקְמוּהָ רַבְּנִין, מְחַשְׁבָּה טוֹבָה הַקְדוּשָׁ בְרוּךְ הוּא מְצַרְפָּה לְמַעֲשֵׂה. מְחַשְׁבָּה רְעָה אִין הַקְדוּשָׁ בְרוּךְ הוּא מְצַרְפָּה לְמַעֲשֵׂה. מְחַשְׁבָּה טוֹבָה הַקְדוּשָׁ בְרוּךְ הוּא מְצַרְפָּה לְמַעֲשֵׂה, אוֹלִיפְנָא מְהַכָּא דְקָדָם דְאֲתִיָּא לְעוֹלָם, צְלִי בְּגִינָה וְשׁוּי מְחַשְׁבֵּתָה בְּה בְּשַׁעְתָּא דְזוּוּגָא, וּבְגִין דָּא כְּתִיב בְּטָרָם אֲצַרְךָ וְכוּ' וּבְטָרָם. חַד עַל דְצְלִי בְּגִינָה קָדָם דְאֲתָא לְעֵלְמָא. בְּגִין דְשׁוּי מְחַשְׁבֵּתָה בְּה קָדָם יִצְרֵתָה בְּבֶטֶן בְּשַׁעְתָּא דְזוּוּגָא. וּבְגִין דָּא בְּטָרָם אֲצַרְךָ בְּבֶטֶן יְדַעְתִּיךָ וּבְטָרָם תֵּצֵא מִרְחָם. וּבְגִין דְאֲקָדִימַת לָה בְּצִלוֹתָא וּבְמְחַשְׁבֵּתָה קָדָם יִצְרֵתִיךָ וְקָדָם דְנִפְק מִרְחָם אֲמָה אִיהוּ מְנַבָּא

עֲתִידוֹת קֹדֶם דִּיִּיתוּן לְעֵלְמָא. כֹּל שְׂכֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּידַע כֹּל דְּרִין קֹדֶם דִּיִּיתוּן לְעֵלְמָא. דְּקֹדֶם דִּיִּיתִי כֹּל בַּר נֶשׁ לְעֵלְמָא, קֹדֶם יִצְרָתִיהָ מְלֵאךְ מִמֶּנָּה עַל הָהִיא טְפָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גִזִּיר עֲלֶיהָ אִם יִהְיֶה נְבִיא אוֹ חֹכֵם אוֹ בַעַל מְקָרָא וּמְשֻׁנָּה, אוֹ מְאָרִי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, אוֹ מְאָרִי בֵּת קוֹל, דְּאִתְנַהֵיג בֵּת קוֹל בְּמַלּוּלָא דִּילָהּ, וַיִּמָּא הִלְכָה כְּפִלוּנִי. אוֹ אִם יִהְיֶה טַפֵּשׁ, אֲבָל רְשָׁע וְצַדִּיק לֹא קָא גִזִּיר. אַף עַל גַּב דְּאָבוּי עֵבֵד. לֵה בְּמַחְשְׁבָה רְעָה, דְּעֵבִיד בֵּה מַעֲשָׂה דְּעֵבִיד לֵה בְּנִדָּה אוֹ פְּעֲרִיוֹת, אוֹ בְּגוּיָה אוֹ בְּזוּנָה אוֹ בְּשַׁפְּחָה.

אַף עַל גַּב דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָדַע דַּהּוּי בְּוֹ רְשָׁע אוֹ מְמִזֵּר קֹדֶם יִצְרָתִיהָ, לֹא מְנִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ עַל אָבוּי לְמַעַבְדַּד לֵה בְּעֲרִיוֹת אוֹ בְּנִדּוֹת, דְּהָא מְנִי בֵּה בְּאוּרִיתָא עַל הַנְּדוֹת וְעַל הָעֲרִיוֹת. הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַּת טְמֵאָתָה לֹא תִקְרַב וְהָאִי אִיהוּ דְּאִתְמַר נְבִיא מְפִי עֲלִיוֹן לֹא תֵצֵא הָרְעוֹת וְהַטּוֹב. מְאִי הָרְעוֹת וְהַטּוֹב, אֲלָא הֵכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא גִזִּיר עֲלֶיהָ דִּיהָ צַדִּיק וְטוֹב. אֲלָא קֹדֶם יִצְרָתִיהָ הוּא יָדַע מַחְשְׁבָה דְּאָבוּי. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַחְשְׁבָה טוֹבָה מְצַרְפָּה לְמַעֲשָׂה. הָאִי אִיהוּ כֹּל חַד בְּפִרְט. וּבְגִין דָּא הַכֹּל צְפוּי בְּמַחְשְׁבָה. דְּקֹדְשָׁא יָדַע מַחְשְׁבָתָהּ בִּישָׂא. וְהָרְשׁוֹת נִתְּוֵנָה לֵה לְאָדָם בְּמַעֲשָׂה. וְאָדָם חָב בְּמַחְשְׁבָה וּבַעוּבָדָא, וְגַרְס לְעֵלְמָא דְּאִתְדַבְּקוּ בְּאִילָנָא דְּטוֹב וְרַע וְאִיהוּ חִזֵּר בְּתִיּוּבָתָא וְאִתְדַבְּק, בְּאִילָנָא דְּחִיִּי. וּבְגִין דְּכֹל דְּרִין בֵּה תַלְוֹן, וְאוּרִיתָא דִּיהָ לֵה, יִהָב לְמִשָּׁה וְכֹל יִשְׂרָאֵל. וְכֹל (נִיָּא וּבְכַל) דְּרִין וְכֹל דְּרִין חִזָּא בֵּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דוֹר וּפְרָנְסִיו, דוֹר דוֹר וּמְנַהֵיגוּ. וּמְנָא לֹן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִהָב לֵה אוּרִיתָא, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב אֲזִי רָאָה וַיִּסְפְּרָה הִכִּינָה וְגַם חִקְרָה וַיֹּאמֶר לְאָדָם. אֲפֹלוּ שְׂדִין וּמִזִּיקִין נִפְקוּ מִנָּה. וְהָאִי אִיהוּ פִקְדַּד עוֹן אָבוֹת עַל בְּנִים. אֲלִין דְּמַעֲשָׂה אָבוֹהוֹן בִּידִיהוֹן. וְלֹא יוּמְתוּ אָבוֹת עַל בְּנִים וּבְנִים לֹא יוּמְתוּ עַל אָבוֹת, אֲלִין דְּעוּבָדָא דְּאָבוֹהוֹן לֹא בִּידִיהוֹן. וְלֹא עוֹד אֲלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אָמַר דְּאִחְזִי לֵה לְאָדָם, וְלֹא לְאַבְרָהָם, וְלֹא לְשׁוּם נְבִיא, אֲלָא דוֹר דוֹר וְדוֹרְשָׁיו וְכוּ', וְלֹא אָמַר דְּאִחְזִי לֵה צַדִּיקִים אוֹ רְשָׁעִים אוֹ בִּינוּנִים, וְלֹא דְגִזִּיר עֲלֵיהוּ לְמַהוּי צַדִּיקִים אוֹ בִּינוּנִים אוֹ רְשָׁעִים. אִיִּל רַבִּי יוֹסִי בִּתְרַן דְּאִחְזִי לֵה דְרָא דְרָא וּפְרָנְסִיו, דְרָא דְרָא וּמְנַהֵיגוּ וְדָאִי אֲשַׁתְּמוּדַע בְּהוֹן אִי אַנוּן צַדִּיקִים אוֹ רְשָׁעִים אוֹ בִּינוּנִים. אִיִּל הֵכִי אִיהוּ וְדָאִי, אֲבָל רְזָא דְּמַלְכָּה עִמָּךְ הַנְּסַתְרוֹת לֵה אֶלְהֵינוּ:

אַדְהֵכִי הָהוּא סְבָא עֲלָאָה אֲזַדְּמֹן לְגַבִּיהוּ וְאָמַר לוֹן, בְּמֵאִי עֲסִיקְתוּ סְחוּ לֵה עוּבָדָא. אָמַר לוֹן וְדָאִי אוּרִיתָא אִתְבְּרִיאַת תְּרִי אֲלִפִי שְׁנִין קֹדֶם דְּאִתְבְּרִי עֲלֵמָא, וּבֵה אִחְזִי לְאָדָם הָרְאִשׁוֹן דוֹר דוֹר וְדוֹרְשָׁיו וְכוּ', וּבֵה אִחְזִי לְאַבְרָהָם אוּף הֵכִי. מְאִי דְּכַתִּיב בֵּה. וּבְגִין דָּא וַיִּשְׁמַר מִשְׁמֵרְתִי מִצּוֹתֵי חֻקוֹתַי וְתוֹרֹתַי. וּבֵה נְמַלְךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבְרָא עֲלֵמָא. וְנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקָא אוּף הֵכִי נְמַלְךְ בְּהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבְרָא עֲלֵמָא. הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב בְּרָאשִׁית, וְאִין רָאשִׁית אֲלָא תוֹרָה. וְאִין רָאשִׁית אֲלָא נְשָׁמָה. וְאוּרִיתָא טְפָלָה לְנִשְׁמָה, בְּגִין דְּשִׁבְתָּ שְׁקוּל כְּנִגְדַּד כֹּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, וּמַחְלָלִין לֵה בְּגִין נְשָׁמָתָא דְּבַר נֶשׁ דְּלֹא תַפּוּק מִנָּה קֹדֶם זְמָנָה. וְאִיהִי נְשָׁמָתָא דָּא נְבוֹאִית בֵּה נְבָרָא עֲלֵמָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁלַח לֵה בְּכֹל דְרָא וְדָרָא לְאַגְנָא עֲלוּי וּלְמַסְבֵּל עַל דִּילְהוֹן, בְּגִין דְּאִיהִי מְאִילָנָא דְּחִיִּי, דְּלֹא תַלְיָא מִנָּה

זכות וחובה, לא אגרא ולא עונשא, דאנון עץ הדעת טוב ורע. וכל דור לית
הוא פחות מששים רבוא שלטנותא דההיא נשמתא. ואחזי לאדם אם
דרא יהא זפאה, בר נש יקום למידת נשמתא מסטרא דחסד, ויהון זפאין
מסטרא דחסד, ומטה לון כלפי חסד, ודרא דא יהון מארי חנא וחסדא.
ואי לא מתנהגין בדרגא דילהון דאיהו ממנא על דרא ופרנסין דילה דיהון
חסידין, קודשא בריך הוא אעבר מנהון חסד, ושלטי עליהו גבורה מדת
הדין, למידן להו כפום עובדיהו, ולא כפום דרגא ומולדא ומזלא דילהון.
ורזא דמלה דא קא רמיזא לן בהגדות ודרשות, דאוקמוה משלחי רגל
השור והחמור, אליו תרין משיחין דעתידין למיתי בהני דרי. אם דרא
איהו חיבא אתקיס בהון משלחי רגל השור והחמור.

ועוד אוליפנא ברזא דא מלה אחרא לסמכא לגבה בשגם הוא בשר.
ואוקימנא בשגם זה משה, דעתיד הוא למיהב אורייתא בדור המבול. אלא
דהו רשיעיא, וקודשא בריך הוא גניז לה לצדיקיא. אוף הכי מזדמנא
היתה בת שבע לדוד מששת ימי בראשית, אלא שאכלה פגה, ואוליפנא
דחובין דבר נש, גרמין דלא יזכי לטובה דמזדמנא עליה למהוי מששת ימי
בראשית. אוף הכי דרא טבא מרעין בישין דעתידין למהוי. אית למאן
דאתרחק מנה, עד דמתקן עובדוי ואחזר לה אבדה דילה. ואית דאביד לה
בחובוי ולא אתחזר לה לעולם. והאי איהי אבדה דאתיאשו הפעלים
ממנה, ואיהו דזכה במציאה קנה לה, אי אקדים בה לחברה. והאי איהו
דקודשא בריך הוא אחזי לכל עלמא, שתא אלפי שנין וחד חרוב. ואחזי
דבכל אלף קדמאה שולטנותה חסד. באלף תנינא שולטנותה גבורה
דרים בתרין דרגין גבורים וחסידים. ואלף תליתאה שולטנותה למהוי
דרים דילה אנשי אמת. אלף רביעאה שולטנותה נצח. ואלף חמישאה
שולטנותה הוד, והו עתידים למהוי דרים דלהו נביאים. אלף שתיתאה
צדיק יסוד עולם. ואם חיו באתר דדרגא דילהון מחיב לון למהוי צדיקים
ואנון רשעים, כאלו עברין עמוד צדיק יסוד עולם מעלמא, וחזרין עלמא
לתהו ובהו, ושלטי עליהו באתר דצדיק, סמאל הרשע. אוף הכי אם דרים
דנצח והוד רשיעיא באתר דנביאי האמת, שליטין נביאי השקר. ואם דרא
דאמת לא מנהיגין בה, אסתלק מניהו אמת ושלטא עליהו שקר. ואם דרין
דגבורה לאו גבורה עומדים בפרץ, אסתלק מניהו גבורה ושלטי נוכראה
עליהו, עליהו כד גם כן לקבלהון לתתא, ייב שבטין קימין סחרני משפנא
בהאי גוונא, כל חד מניהו בדוכתא דאתחזי לה. ולקבל האי דרגא עבד
שלמה לתתא ים עומד על שנים עשר בקר, שלשה פונים צפונה, ושלשה
פונים דרום, וגי פונים מזרח, וגי פונים מערב. והאי דרגא לעלא, מיט
אקרי ים. אלא בגין דההוא צדיק דאמלי להאי ים, אקרי יום. הדא הוא
דכתיב ויקרא אלהים לאור יום. וכתיב אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה.
והוא נהיר ברזא דנאיו דשמא קדישא. וההוא יום ברזא דחילא דשמא
קדישא, דבה אמלי להאי ים דאקרי היא תתאה דשמא קדישא. הדא הוא
דכתיב כל הנחלים הולכים אל הים. וכל דא דרגא דצדיק בגין דכל
תפנוקין מנה נפקין.

מאי הנחלים, אליו חמש דרגין דעמה הולכים אל היס לממלי לה. והאי דרגא אקרי בת שבע. וכד נהיר האי צדיק להאי דרגא דאקרי צדק, להאי דרגא דאקרי שבעה שבויעין שבעה זמנין, כדן עלמא תתאה נמי האי דרגא דאקרי סיהרא דשלטא בליליא, שנת הלבנה כמה סגי שנייה יומין וארבעין ותשע שבויעין, מנהון לקבל האי דרגא דים דלעלא, דאיהי מקבלא מנה. אשתארו י"ב יומין לקבל י"ב שבטין דסחרגי האי יומא, למטר מטרת משכנא וכלא לאחזאה חילא עלאה. וע"ד כתיב כל הנקרא בשמי דא דרגא דצדיק, דאיהו נהיר בחילא דשמה קדישא, הדא הוא דכתיב ולכבודי בראתיו, דא נמא בחכמתא דאקרי כבוד. יצרתיו דא רזא דיום לתתא דאיהו לקבל כל דלעלא. אף עשיתיו דא סיהרא דלתתא. וע"ד כתיב יוצר אור ובורא חשך, דרגא דשמשא וסיהרא. כדן פד אתחברו עושה שלום במרומו, וכדן שלמא לעלמא. הדא הוא דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. וכדן יחודא לעלא ויחודא לתתא שלמא לעלא ושלמא לתתא. שנאמר שלום שלום לרחוק ולקרוב:

מתניתין בטהירו בריש הורמנותא דמלכא, גליף תשע גליפין בגלגלוי טהירין, וחד טמיר ולא ידיע. גליף גליפין ובטש גו בוצינא חדא, ונפיק א הימנו דחד הורמנותא טמיר בטמירו ידיע ולא ידיע. כל סוכלתנו בה הדרא לאחורא. זעיר הוא, ומגו זעירותא דילה טמיר בסתימו דמעווי ולא ידיע. כל הרהורין בה משבשו, תבין והדרן ולא אתדבוקו. בה סתימין תלתין ותריין עינין, אנון עינין לא פתיחו. רשימין אנון ברשימו זעיר. בה סלקין הרהורין ועובדין ולא גלי טעמיהו. כניש לון בשעתא דאזדריקו, ובשעתא דאתכנישו זריק לון. בה מתצירן ציורין סתימין ולא גלון. גליף גליפין ובטש ונפק ב' חד דלתתא דסחרא. סחור סחור ופרחא באורא. בטש במגדלא ואסתחר היכלא מגו אורא דפרחא, בה שוין ציורין אמנין בכל מאני כסף ודחב ונחשא. אזלא ואתטמרא ולא אשתמע קלה לבר. לגו במעווי שמיע קל דלא אתידע, וההוא קלא נפיק מסיפי דעלמא עד סיפי דעלמא, סלקא ונחתא אזלא וקימא, עינא לא שלטא למחמי בשעתא דאתכסי אתגליא, ובשעתא דאתגליא אתכסי. בסתימו דעינין חמאן לה. באטימו דאודנין שמעין לה. בפתיחו דעינין אתכסי לה. ולא ידיע עד דאזדמין לפתורה זכאי קשוט למיכל. גליף גו גליפא דציורא ונפק ג' דאתכסי חושנא ואפודא. מזרז בהמיינא. אתגלי ביממא ואתכסי בליליא. נפק זמנא חדא ואתחרט ואגניז, עד דאתי ו' אחיד בה ואתפיס ותב לדוכתה, ולא בעי לאתגלאה אלא לאנון דקארן לה בליליא. ובצפרא גלי רשימו דחוטא סעיר דקיק דאתחבר בהדיהו ביממא בגו שירותא וחדוה דמזמרן לה בליליא. ועביד טיבו לכלא, סליק דגלא לימינא ואתרשים וקים עלמא. עאל גו היכלין פנימאין ונפק ובבי עלמא שירותא וסופא איהו טמיר בשתיין רבון עלמין, בסטר דרומא שארי ונפק ואחיד מגרופיא ואפיק מזונא לכלא ונהיר לון. גליף גליפו דטהירו דטיהרא דכיא, ואפיק ד' בחשבנא (נ"א בחשבא) דמאתן אלף עלמין ערטורא דנהורא דנהיר. מנה נפקו עמיקו לגלאה. נהרא דנהיר ואתטמר ואתחשך. איהו דחי ואחרא מקרב. איהו מחי ואחרא מסי. בידיה שרביט דחיי ומותא. טמיר בארבע מאה אבנין מגיחי קרבא, מארי דרומחה וחרבא דמלהטא, דמתמן נפקין

ומתפשט בלא חשבנא. כד אגליף גליפו בהתוכא דנורא דדליק, נפיק מנה
חד סמקא פורדא. שערוי תלן פרובי דטורי חשוף. דחילי ואימתנו
תקיפא יתירא הוספת בה. ידוי דבון בשלהובא דחרבא מהפכא. יומא
דיתער, כלא עברין קמה כבני מרונא.

זכאה איהו מאן דקריב בה ואשתזיב מנה. גליף גליפין דטורי נהירו
ואפיק ה' דקימא גו עמודין דעלמא, כלא קימין קמה ויתיב ביניהו
כמלכא גו חילה. תרין רברבין ממנו קימין לקבלה, עביד שלמא ביניהו.
בשעתא דאתגלי. כלא קימין בקיומיהו. סגיר ופתח. ובגינה קימין שתין
אלף רבוא על טורין סגיאין. וכל מפתחן דמלכא בה קימין. עביד כרעותה
ולית מאן דימחי בידה. סתימין עלאין רמין טמירין קימין עלה וחדאן
בה, כוי נהורא מנה פתיח ונהרן. חותמא טמירא דמלכא בידה, עביד
כרעותה בחיל שמיא ודירי ארעא. גו אצילי ידוי ידורון תלת מאה אלף
רבוא עלמין. אורפה מסיפי עלמא ועד סיפי עלמא. יתיב על פראסא
דשביבין דנור. מנה נהרין עלמין מנה אתנו, חד הוא חד להוי חד אקרי,
בריך הוא לעלם ולעלמי עלמין. גליף גליף ובטש בצורא ואפיק ו' (נצח)
דאזלא תדיר ואחיד דחיו, ושחיק נהירין למיזן עלמין באנון נהורין
דשחיק. חמש סימנין דקטרות בוסמין אתערבן בהדיהו. איהו שחיק ונהיר
ולא אתבסם לבר. טמיר גרמה דלא יתבסם ולא יריחון בה ריחא. קדמא
לשמושא ברזא דתי"ק רזין דמלכא. קאם על קיומה ומלכא תמיך עלה.
בה שרין כל אנון מהימני קשוט. חד חברא אית לה יהיב רשו דא לדא
מיומי דהו. אולפי הכי גליף ובטש בגלפוי ואפיק: ז'. (הוד) ההוא מהימנא
אחרא דלגבי חברי. כל אומנוותה דחברה איהו עביד, קאים לגבה ברעוא
סגי. דא על דא קאים, נטיל. מהימנין אנון למעבד טיבו לבי דוד אברהם
רחימא תמיך על דא יצחק קרבנא שלים תמיך על דא. יעקב שלימו דכלא
קאים ותמיך עליהו. כחדא אנון ואתחפון בעששיתא דמקבל שמשא י
גליף גליפין ובטש בוצינא ואפיק ח' (יוד) ודא תמינא לחשבנא, ואפיק
חד רחימא דכלא תאובתא דכלא. זכאה דכלא מהימנא דכלא, דיוקנא
דהוא שלים.

זיהרא דמתפשט לדי זהרין, הוא נעיץ בארעא ורישיא מטי לצית שמיא.
עפיא שפיר ואנפה סגי, ומזון לכלא בה. תחותה תטלל ההיא חיותא
דאתחמם לדי סטרין דעלמא. בענפוי ידרון צפרי שמיא. אזל ועף בחמש
מאה עלמין ואפיק מיכלא מפלהו, ואיהו נטיל וגבי מניהו דא יהיב נחמא,
ודא יהיב מיא, ודא יהיב משחא, ודא יהיב מנא. ואיהו גבי ואעיל באוצרא
דמשכני, ואיהו טמיר לית בה דיוקנא לאסתכלא לבר. נהירו דילה מסיפי
דעלמא ועד סיפי דעלמא. כל חיון בה שרין, ואיהו יהיב למאן דלית לה
חיון כלל. עאל לאנון חמש מאה עלמין, ונטיל מניהו חמשין שגין ולא
יתיר, ואיהו יהיב. לבתר עאל לגבי אבא ואמא, וממה דיהבי לה יהיב
איהו ואשלים לשבעין. אתגלי ביממא אתחם לתריסר תחומין. שבעין
תמרים ותריסר מבויעין דנבעין בה תלן זכאין אקרון על שמה. בכל מיכל
וכל עבורא דכל עלמא, איהו לקיט ואיהו יהיב. בריך דוכרנה לעלם
ולעלמי עלמא: גליף בתקפא גלידא דתקיפו חד ואפיק ט', ואיהו גרמא

תְּשִׁיעָה דְסַלְקָא בִּימָמָא וְנַחֲתִית בְּלִילָא. טְמִירָא בְּתַלְתַּת מְאָה וְשִׁתִּין וְחִמְשׁ
דְּיוֹקְנִין טְמִירִין. אֲזֵלָא וְנַחֲתָא וְקִימָא טְמִירִין בֵּין תְּרִין דְּרוּעֵי דְּמַלְכָּא:
גְּלִיפָא בְּעִזְקָתָא דְּשֶׁרְבִיטָא דְּגִשְׁפִּנְקָא. פְּרוּוֹנְקָא דְּנָטִיר בְּאוּרְחָא, דְּאִין
דִּינִין וְיִטִּיב עַל עֵיוֹנָא דְּסַפְרִין פְּתִיחוּ. טָב וּבִישׁ קִימָא לְקַבְּלָהּ. מְסַטְרָה
חֵייו, וּמְסַטְרָה מוֹתָא. מְסַטְרָה מִתְקָא, וּמְסַטְרָה מְרִירוּ. חַד חֵיוֹנָא קְאִים
לְקַבְּלָהּ רִישָׁה תַּחוּת לְרַגְלָהּ. בְּשַׁעֲתָא דְּאִפִּיק רִישָׁה מְחֵי בְּזַנְבוּי. מָאן
דְּאֶעְרַע בְּקֶשֶׁר שׁוּי מְאִיזָּ לָהּ עַד נוֹקְבָא דְּתַהוּמָא רַבָּה. קִימָא רַגְלָהּ עַל
רִישָׁה דְּהַהִיא חֵיוֹנָא, כַּד אֶסְתַּלַּק בְּקַע יִמָּא בְּאוּיָרָא דְּמִטִּי וְלֹא מְטִי. קִימָא
בְּלִילָא. פְּלַג נְכֻסִין לְעוֹתְרִין. יְהִיב מְזוֹנָא לְבֵיתָהּ. אֶתְחַבֵּר וְאֶתְטַמֵּר
בְּרַמְיָח אֲנָפִין. אֶתְקַשְׁט בְּקֶשׁוּטִי מְלָכָא. רַבּוֹן כָּל אֶרְעָא אֲגִיזוּ בְּגוּוֹה נְהוּרָא
דְּנְהִיר וְרַהִיט בְּאַרוֹנָא לְאוּרִיתָא, אֲגַח קַרְבָּא בְּשִׁנְאוּי וְנָטִיל נוֹקְמִין. מְזַרְזוּ
גְרָמָה כְּגַבְר תַּקִּיף. חַרְבָּא מְשַׁנְנָא בִּידָהּ. רְמַחָה שְׁבִיבִין דְּנוּר. גִּירִין דְּזָרִיק
לְהָטוֹן בְּתַקִּיפוֹ דְּאֶשָׁא דְּאֶכְלָא. בּוּצִינָא דְּשַׁרְגָּא דְּשֶׁאֲרִי עַל רִישִׁיהוּ דְּזַפְּאִי
קְשׁוּט. טְמִירוּ דְּאֲנוֹן הֵיכְלִין דִּילָהּ לִית לָהּ חֲשַׁבְנָא. תַּחוּמִין דִּילָהּ עַד שְׁפָתָא
דְּיִמָּא דְּגִנוּסָר. אֶתְתַּחֲמָא לְדִי סְטֵרִין. אַרְבַּע מְלָכִין מִתְצַיְרוֹן מְגוּוֹה. בְּהוּ
שְׁלֵטָא עַל עֲלָמָא. תְּרִי רַבִּין קְבִיעֵן תַּחוּתָהּ. טָס בְּהוּ בְּתֵרִיסָר (נ"א בתמניסר)
עֲלָמִין וְאֲגִיזוּ תַמָּן. בְּרִיזָּה הוּא לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמִי עֲלָמִין אָמֹן נְצַח סְלָה וְעַד:

תם ונשלם - שבח לאל בורא עולם